Bundel van de 3.Raad (besluitvormend) van 8 juli 2021

0.1 Vastgesteld verslag raadsvergadering 8 juli 2021

20210708 Vastgesteld verslag gemeenteraad.pdf

20210708 Vastgesteld verslag besloten gemeenteraad.pdf

0.2 Afscheid kinderburgemeester schooljaar 2020/2021 en benoeming installatie kinderburgemeester schooljaar 2021/2022

Na opening van de raadsvergadering wordt afscheid genomen van Julius van Wilgenburgh, de kinderburgemeester van het schooljaar 2020/2021.
Hierna wordt de nieuwe kinderburgemeester voor het schooljaar 2021/2022, Anne van Duijn, benoemd.

0.3 Besluitenlijst raadsvergadering 08-07-2021

BESLUITENLIJST Besluitvormende RAAD 08-07-2021.pdf

1.1 Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte

1.2 Vaststelling van de agenda

Agenda Raad 08-07-2021 v3.doc

1.3 Vaststelling van het verslag van de besluitvormende raad van 27 mei 2021

20210527 Gemeente Aalsmeer Raad oordeels- en besluitvormend.pdf

1.4 Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken

20210708 Vastgestelde Lijst Ingekomen Stukken.pdf

1.5 Bekrachtigen geheimhouding

1.5.1 Raadsvoorstel nr. Z21-050462

Besluit:
Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op:
- de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021,
- de agenda d.d. 6 juli 2021,
- de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021
van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen.

20210708 Getekend rbsl bekrachtigen geheimhouding van aan de raad overlegde stukken door de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening.pdf

1.6 Mededelingen van het college

2 HAMERSTUK: Vaststellen bestemmingsplan ‘Uiterweg 223-225’

Portefeuillehouder: L.B. Kabout
Uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021.
Dit bestemmingsplan heeft als doel om de herinrichting van de gronden aan de Uiterweg 223 en 225 mogelijk te maken. Daartoe worden de bestaande kwekerij en woning gesloopt te slopen en in het bebouwingslint twee bouwkavels gecreëerd voor twee vrijstaande woningen.

Dossier 228 voorblad

20210708 Getekend rbsl vaststellen bestemmingsplan Uiterweg 223-225.pdf

Staat van Wijzigingen Uiterweg 223-225.pdf

Planregels Bestemmingsplan Uiterweg 223-225.Pdf.pdf

Inhoudsopgave Bijlagen regels Bestemmingsplan Uiterweg 223-225.Pdf.pdf

Bijlage regels 1 LIB Toetshoogten.pdf

Bijlage regels 2 LIB Radarhoogte.pdf

Bijlage regels 3 LIB Vogelbeperking.pdf

Bijlage regels 4 Printversie planverbeelding.pdf

Plantoelichting Bestemmingsplan Uiterweg 223-225.Pdf.pdf

Inhoudsopgave Bijlagen toelichting Bestemmingsplan Uiterweg 223-225.Pdf.pdf

Bijlage toelichting 1 Planverkaveling.pdf

Bijlage toelichting 2 Aanmeldnotitie me.r. Uiterweg 223 en 225.pdf

Bijlage toelichting 3 Mer beoordelingsbesluit.pdf

Bijlage toelichting 4 Verkennend bodemonderzoek Uiterweg 223-225.pdf

Bijlage toelichting 5 Nader bodemonderzoek Uiterweg 223-225.pdf

Bijlage toelichting 6 Aanvullend bodemonderzoek Uiterweg 223-225.pdf

Bijlage toelichting 7 Bureauonderzoek archeologie.pdf

Bijlage toelichting 8 Akoestisch onderzoek.pdf

20210525 Getekend B&W besluit inzake Hogere Waarde Wet Geluidhinder.pdf

Bijlage toelichting 10 Quickscan natuurwaarden.pdf

Bijlage toelichting 11 Aerius stikstofberekening.pdf

Planverbeelding Bestemmingsplan Uiterweg 223-225.pdf

3 HAMERSTUK: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) aan de gemeenteraad voor zienswijze

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021.
De Veiligheidsregio heeft het vierjaarlijkse regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan opgesteld. De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op deze stukken en het college toestemming te verlenen tot de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRAA.

Dossier 229 voorblad

20210525 Getekend B&W besluit inzake zienswijze en besluit Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.pdf

20210708 Getekend rbsl Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland - VrAA - aan de gemeenteraad voor zienswijze en besluit.pdf

Aanbiedingsbrief meerdere stukken aan gemeenteraden voor zienswijze.pdf

Aanvullende informatie bij bijlage 3 MvT Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp.pdf

Aanvullende informatie bij bijlage 3 Wetsvoorstel Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp.pdf

Bijlage 1 VrAA_Regionaal Risicoprofiel Hoofdrapport_versie1.3.pdf

Bijlage 1a VrAA_Verdieping Regionaal Risicoprofiel AA_versie 1.0.pdf

Bijlage 2 Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig.pdf

Bijlage 3 GR VrAA 2015 gewijzigd in 2021 versie 28-4-2021.pdf

Bijlage 3a Memorie van Toelichting GR VrAA.pdf

Bijlage 4 Ontwerpbesluit deelname WVSV.pdf

4 HAMERSTUK: Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2

Portefeuillehouder: R.K. van Rijn
De raad wordt voorgesteld om wensen en opvattingen in te dienen op het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2 zoals verwoord in de brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie

Dossier 238 voorblad

20210708 Getekend rbsl wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2.pdf

20210512 Informatiebrief raden en Staten Verstedelijkingsstrategie.pdf

20210512 MRA Verstedelijkingsconcept VERSIE 2.pdf

20210708 Getekende brief aan bestuurlijk kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie inzake wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2.pdf

5 BEHANDELSTUKKEN

5.1 Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Spreekvolgorde: Absoluut Aalsmeer - GL – RM – VVD - CDA - PvdA - D66
De raad wordt voorgesteld om wethouder R.K. van Rijn ontheffing te verlenen van ontheffing van het vereiste van het ingezetenschap gedurende de periode van
30 augustus 2021 tot 30 augustus 2022.

20210708 Getekend rbsl ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder R.K. van Rijn.pdf

20210505 Verzoek ontheffing woonplaatsvereiste 2021-2022 wethouder R.K. van Rijn.pdf

6 Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema
Spreekvolgorde: CDA – PvdA - D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer
De raad wordt voorgesteld om kennis te nemen van de Jaarstukken 2020 van de GR
OGZ en geen zienswijze in te dienen over de ontwerp Begroting 2022 en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022.

Dossier 226 voorblad

20210708 Getekend rbsl inzake Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.pdf

Bijlage 1 - Jaarstukken 2020 GR OGZ Amstelland.docx

Bijlage 2 - Bestuurlijke samenvatting Jaarstukken 2020 GR OGZ Amstelland.pdf

Bijlage 4 - Ontwerp Begroting 2022 GR OGZ Amstelland.docx

20210622 Memo 46 Beantwoording vraag uit Commissie Maatschappij en Bestuur inzake GR Openbare Gezondheidszorg Amstelland.pdf

7 Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevings-dienst)

Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema
Spreekvolgorde: PvdA - D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer - CDA
Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021.
De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de Eindrapportage 2020 en geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Tevens wordt voorgesteld de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 97.000.

Dossier 236 voorblad

20210708 Getekend rbsl Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 - inclusief begrotingswijziging 2021 - OD NZKG.pdf

Eindrapportage 2020 Omgevingsdienst NZKG.pdf

Meerjarenbegroting 2022-2025 Omgevingsdienst NKZG.pdf

20210629 Memo 56 Beantwoording vraag uit Commissie Ruimte en Economie van 16-06-2021 over Eindjaarsrapportage 2020 OD NZKG.pdf

8 Jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland: jaarverslag 2020, meerjarenbegroting 2022-2025 en actualisatie 2021 (Veilig Thuis)

Portefeuillehouder: L.B. Kabout
Spreekvolgorde: D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer – CDA - PvdA
De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarstukken 2020 en de geactualiseerde begroting 2021 van de GGD Amsterdam-Amstelland en geen zienswijze in te dienen over de meerjarenbegroting 2022 – 2025 en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022.

Dossier 227 voorblad

20210708 Getekend rbsl GR GGD Amsterdam-Amstelland - jaarverslag 2020 - begroting 2022 en actualisatie 2021 - Veilig Thuis.pdf

Raadsvoorstel GR GGD Bijlage 1 - Jaarverslag Veilig Thuis 2020.pdf

Raadsvoorstel GR GGD Bijlage 2 - Begroting 2022 actualisatie 2021.pdf

9 Jaarrekening 2020

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Spreekvolgorde: CDA -VVD - Absoluut Aalsmeer - GL - D66 - PvdA - RM
De voorlopige vaststelling van de Jaarrekening 2020 heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 24 juni 2021.
De besluitvorming is nu gericht op het definitief vaststellen van de Jaarrekening 2020.

20210708 Getekend rbsl definitief vaststellen Jaarstukken 2020.pdf

Jaarstukken 2020 Aalsmeer - versie 8 juli- DEFINITIEF.pdf

Accountantsverslag gemeente Aalsmeer 2020 DEFINITIEF.pdf

20210706 Advies auditcommissie over Jaarrekening 2020.pdf

Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf

10 Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid

Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema
Spreekvolgorde: RM – VVD - Absoluut Aalsmeer – CDA - PvdA - D66 - GL
Uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021.
Het doel van de Regionale Energiestrategie is om bij te dragen aan de landelijke doelstellingen om in 2030 35TW duurzame energie op te wekken. Voor Aalsmeer staan er in de RES drie potentiele zoekgebieden: Oosteinderpoel en N201 Burgemeester Brouwerweg (opwekken zonne-energie) en Zuider-Legmeerpolder (opwekken zonne- en windenergie). De gemeente heeft met de 'Kaders Zonne-energie Aalsmeer' onlangs prioriteit gelegd bij het uitwerken van generieke zoekgebieden om zon op daken te stimuleren, voordat de specifieke zoekgebieden verder worden uitgewerkt.

Dossier 235 voorblad

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0.pdf

Bijlage 4 RES 1.0 NHZ - Netimpact rapportage 30-3-2021.pdf

MACHTIGING Aalsmeer aanbieden RES NHZ 1.0 aan Nationaal Programma RES V1.docx

20210330 Persbericht RES NHZ.docx

20210622 Memo 47 afdoening toezegging Commissie Ruimte en Economie 16-06-2021 inzake RES 1.0 zoekgebied 4.pdf

20210708 Getekend rbsl Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0.pdf

11 Motie Vreemd aan de orde van de dag

12 Vragenkwartier

20210707 Vragen AA Vragenkwartier inzake blauwalg Waterfront.pdf

13 Besloten deel

De gemeenteraad vergadert achter gesloten deuren

14 Sluiting

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD OORDEELS- EN BESLUITVORMEND VAN DE GEMEENTE AALSMEER
d.d. 8 juli 2021

Aanwezigen:

Voorzitter: G.E. Oude Kotte
Griffier: O.F. Matheijsen

Fractie AA
De dames C. van Hilst-Dekker en J. Keessen en de heer D. Kuin

Fractie CDA
De dames A.M. Harte-Fokker, M. van Diemen-Kreeft en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels

Fractie D66
De heer W. Kikkert

Fractie GroenLinks
Mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen

Fractie PvdA
De heer J.H. Buisma

Fractie VVD
De dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag

Raadslid Martijn
De heer R. Martijn

Afwezig: Mevrouw G. Holtrop (Absoluut Aalsmeer) en de heer J.G.E. Bouwmeester (VVD)

Raad (besluitvormend)

Agendapunt		**Onderwerp**
Rb-1	**1.**	**Opening door de voorzitter de heer G.E. Oude Kotte** De voorzitter: Wij openen de raadsvergadering op donderdag 8 juli 2021 en voordat wij de vergadering verder starten zou ik graag eerst Anne van Duijn en Julius van Wilgenburg naar voren willen vragen en wel helemaal hier op het podium. Groot applaus, Anne kom maar. Wethouder Kabout mag ik u het woord geven? De heer Kabout: Ja dank u wel voorzitter. Ja goedenavond allemaal, vanavond nemen wij afscheid van onze kinderburgermeester en direct erna gaan we ook onze nieuwe kinderburgermeester hier meteen benoemen, dus een bijzonder moment. Julius jij bent nu nog, laatste minuten, kinderburgermeester van Aalsmeer. Ik vind dat je het heel goed gedaan hebt

Julius, in de eerste plaats heb je de kinderraad natuurlijk mogen voorzitten meerdere keren. Dat heb je heel goed gedaan, je kan echt goed orde houden maar je laat ook alle kinderen goed aan het woord, er waren goede discussies en je bent ook echt gegroeid in die rol zag ik, dus dat was heel goed. Daarnaast had je ook een heel leuk idee aan het begin, je wilde kids kennen kids, digitaal platform ook voor alle Aalsmeerse kinderen oprichten. Daar zijn we mee aan de slag gegaan en dat is nog niet helemaal af, dat is toch wat meer werk dan we dachten, maar je blijft nog wel betrokken, ook als je zo naar de middelbare school gaat, dus dat is heel leuk, dan gaan we daar gewoon nog mee door. En verder, kijk het was natuurlijk best een lastig jaar met alle maatregelen en beperkingen, dat was toch lastig. Een deel van de tijd hebben jullie digitaal vergaderd, maar gelukkig ook meerdere keren hier in de raadzaal. En je hebt toch nog best wel een aantal leuke dingen kunnen doen, want een burgermeester en ook een kinderburgermeester heeft natuurlijk ook een ceremoniële rol, je kan naar leuke activiteiten toe. Als ik zo even een opsomming maak: je was natuurlijk bij de ontvangst van Sinterklaas, heel leuk moment, de drinkwatercampagne waarin we jou ook door het hele dorp op de posters zagen, natuurlijk ook goed om kinderen te stimuleren om water te drinken, heel goed. Even kijken, opening van de insectenhotels, het zebrapad wat is geopend bij een school, een brief die jullie hebben gestuurd aan de minister-president toen, de buitenspeelkaart die in de krant kwam waar je al die puntjes zag staan met al die speeltuinen om ook gewoon eens te kijken van nou wat is er nog meer in de buurt waar we leuk kunnen gaan spelen? En natuurlijk ook nog de start en de prijsuitreiking van het schoolvoetbal, ook een heel mooi moment denk ik. Dus volgens mij heb je toch nog heel veel leuke dingen ook kunnen doen en leuke en goede inspiratie geweest voor alle kinderen hier in Aalsmeer, dus daar willen we je heel graag voor bedanken, volgens mij heb je gewoon een hele leuke en leerzame tijd gehad, je steekt er zelf enorm veel van op denk ik. Daar heb je later alleen maar profijt van, dus ik wil je heel erg bedanken dat je dit zo goed hebt gedaan en we wensen je heel veel succes nu je naar de middelbare school gaat in het komende jaar. Dankjewel. We hebben zo nog een paar dingen voor je, dat gaan we je zo nog geven. Dan ga ik denk ik eerst naar Anne toe, Anne wat leuk joh, ja. Anne, jij wordt de nieuwe kinderburgermeester van Aalsmeer, je had ook meteen al hele leuke ideeën. Kijk eventjes een aantal voorbeelden: je vindt het belangrijk dat kinderen meer samen met elkaar spelen buiten, je vindt het ook belangrijk dat kinderen ook wat gaan doen en ook ouders helpen om meer zwerfafval aan te pakken, dat dat weer iets is wat wordt teruggedrongen, je vindt het ook een goed idee om bijvoorbeeld met schoolklassen ouderen te bezoeken om ook iets aan eenzaamheid te doen, ook een belangrijk thema. Je noemde ook speeltuinen toegankelijk maken voor bijvoorbeeld mensen met een beperking. Dat zijn volgens mij allemaal hele mooie plannen die ook heel erg goed passen bij wat we hier in de gemeente ook allemaal belangrijk vinden, dus volgens mij kun je met heel veel goede ideeën aan de slag. Dus ook jou wil ik eigenlijk heel erg bedanken dat je hebt meegedaan en dat je nu onze kinderburgermeester gaat worden en ik wil je alvast heel veel succes wensen.

De voorzitter: Anne, Julius, als ik jullie wil vragen even om te draaien, dan wil ik de wethouder vragen om hier vast naartoe te komen. Als jullie zo blijven staan, blijf ik even zitten, kan iedereen het goed zien en dan kan ik ook achter de microfoon blijven staan, het is een beetje gek maar we doen het maar even op deze manier. Want er hoort ook een officiële handeling bij het overdragen van het burgermeestersambt en dat is het omhangen van het ambtsketen bij Anne. En dan wil ik eerst Julius aan jou vragen om dat bij Anne te overhandigen en daar zal ik dan een toverformule uitspreken wat je ook daadwerkelijk burgermeester maakt. Ja, de eer is aan jou. Hangt die goed Julius zo? Dat hoort ook een beetje bij de spanning. Kijk dat gaat helemaal goed, en anders houdt Anne hem gewoon een beetje vast. Hou hem zo even vast. Dat vereist zo meteen nog even nadere reparatie. Anne hierbij benoem ik, Gido Oude Kotte burgermeester van Aalsmeer, jou tot kinderburgermeester van Aalsmeer in het schooljaar 2021-2022. Officieel bij besluit. Bart mag ik jou vragen eerst even wat aan Julius te overhandigen. Zal ik het herhalen wat je zegt?

De heer Kabout: Julius we hebben voor jou een hele mooie fotocollage gemaakt met allemaal mooie herinneringen van belangrijke momenten van jou als kinderburgermeester het afgelopen jaar, dus die willen we je heel graag meegeven.

		De voorzitter: Dus voor de kijkers thuis, een prachtig collage van foto's van het afgelopen jaar, hartelijk gefeliciteerd. De heer Kabout: Ja en Julius, ook nog een mooie munt, ook als aandenken aan je tijd als kinderburgermeester, alsjeblieft. De voorzitter: Wat fijn dat we dit aan het begin van de vergadering nog even mochten doormaken, Julius, Anne nog een hele fijne avond en heel veel succes en natuurlijk hartstikke leuk dat de familie van beide kanten ook aanwezig was. Wij zijn aangekomen bij de laatste raadsvergadering voor het zomerreces, we hebben wel wat agendapunten zo met elkaar verzameld. Eerst even wat huishoudelijke mededelingen, Jan Bouwmeester is verhinderd, vanaf deze plek wensen we hem ook van harte beterschap, veel succes. En ook Greta Holtrop is er vanavond niet bij.
	2.	**Vaststelling van de agenda** De voorzitter: Dan kijken we even naar de agenda, daar is één motie vreemd aan de dag ingediend, motie maaibeleid vanuit de fractie Absoluut Aalsmeer, mevrouw Van Hilst ik voeg hem toe als agendapunt 11 en ik zou u straks vragen om hem straks ook in te dienen. Dan goed om even in de gaten te houden. We hebben een vraag van de heer Van der Zwaag, aan u het woord. De heer Van der Zwaag: Voorzitter, wij respecteren als VVD natuurlijk de uitkomsten van de commissie om bepaalde stukken op de agenda te zetten voor behandeling of hameren. De VVD gaat toch een poging wagen om de stukken R-5 tot en met R-8 als hamerstuk te agenderen vanavond, dat is mijn voorstel. De voorzitter: Dat is een dapper voorstel, zou ik natuurlijk als voorzitter van harte ondersteunen zo op deze laatste raadsvergadering, maar dan ga ik toch even inventariseren per agendapunt. Volgens mij is agendapunt 5 expliciet van de fractie Absoluut Aalsmeer om dat toch als bespreekstuk te laten, dus ik denk dat dat in stand blijft, ik kijk even naar de fractie. Ja. Dan agendapunt 6, de jaarstukken van de openbare gezondheidszorg Amstelland, wenst daarover iemand stemming of een bespreking? Nee, dan wordt dat in ieder geval één van de akkoordstukken, dat wordt dan even praktisch gesteld: 4a. Dan agendapunt 7: de omgevingsdienst, wenst iemand daarover bespreking? Nee, dan wordt dat agendapunt 4b, akkoordstuk, althans een hamerstuk. Dan gaan we naar agendapunt 8: de stukken met betrekking tot de GGD, wenst iemand daarover een bespreking? Fractie Absoluut Aalsmeer, dan laten we die staan. De heer Van der Zwaag gefeliciteerd, in ieder geval twee punten richting een hamerstuk, dat scheelt toch aanzienlijk. Dan had ik zelf nog één vraag aan u; agendapunt 9, dat is de jaarrekening 2020, die hebben we uitgebreid behandeld tijdens de algemene beschouwingen, daar is inmiddels goedkeurende verklaring van de accountant al binnen. Inhoudelijk wijzigt dat verder niks, mijn vraag zou zijn of die ook als hamerstuk erop kan staan? Wenst iemand daarover bespreking? Daar komt dan één stemverklaring nog, of een toelichting van de voorzitter van de auditcommissie. Ik denk dat we daarmee een hele bezegeling hebben. Dat wordt 4c. Met dank aan de voorzitter van de auditcommissie voor deze flexibele wending op de agenda. Ja ik moest even bijkomen van deze grote wijziging, maar dan hebben we de agenda vastgesteld. Dan hebben we de lijst; het verslag van de raadsvergadering van 27 mei jl.
	3.	**Vaststelling van het verslag van de besluitvormende raad van 27 mei 2021** De voorzitter: Daar is niks op binnengekomen, dus die stellen we als volgt vast. Dan de lijst ingekomen stukken.
	4.	**Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken** De voorzitter: Kan die conform advies worden afgedaan? Dat is het geval.

	5.	**Bekrachtigen geheimhouding** **Raadsvoorstel nr. Z21-050462** De voorzitter: Dan hebben we één stuk waar we de geheimhouding mogelijk van moeten bekrachtigen, althans dat wordt u nu gevraagd. Het gaat over stukken van de tijdelijke commissie betreffende de toekomstige dienstverlening en wel de vastgestelde besluitenlijst van 18 mei, de agenda van 6 juli en het memoaanpak opdracht procesversnelling van 18 juni, wenst iemand daarover verder een... Nee die gaan we voorleggen, wie is daar voor? Dan is die geheimhouding bekrachtigd.
	6.	**Mededelingen van het college** De voorzitter: Vanuit het college zijn er voor vanavond geen mededelingen en dat brengt ons bij de hamerstukken. En dan ga ik de griffier vragen om goed mee te kijken met de wijziging die we hebben aangebracht.
Rb-2		**HAMERSTUK: Vaststellen bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225'** De voorzitter: Het eerste agendapunt is het vaststellen van het bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225', het betreft de herinrichting van de gronden en de bedoeling is dat de bestaande kwekerij en woning wordt gesloopt en in het bouwlint twee bouwkavels gecreëerd wordt voor twee vrijstaande woningen. Is er behoefte aan een stemverklaring? Wenst iemand stemming? Dan is deze aangenomen met algemene stemmen.
Rb-3		**HAMERSTUK: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) aan de gemeenteraad voor zienswijze** De voorzitter: Agendapunt 3; de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, de veiligheidsregio heeft het vierjaarlijkse regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan opgesteld en u als raad wordt gevraagd hierop geen zienswijze in te dienen maar als volgt over te nemen en het college toestemming te verlenen om de voorgestelde wijziging met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling te effectueren. Is er behoefte aan een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand stemming? Dat is die met algemene stemmen aangenomen.
Rb-4		**HAMERSTUK: Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2** De voorzitter: De wensen en opvattingen over het MRA verstedelijkingsconcept. Is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is er, nog meer stemverklaringen? Nee. Dan de heer Fransen aan u het woord. De heer Fransen: Dank u wel, twee korte opmerkingen, het eerste is: compliment aan het college hoe de discussie zoals die in de commissie geweest is, vertaald is in de stukken zoals die nu voorliggen. En wat ik wel heel duidelijk lees, en daar ben ik wel heel blij mee, de ver-stedelijkingsstrategie is eigenlijk afhankelijk van de ontwikkelingen rondom Schiphol, en daarmee zijn we heel consistent met ons eigen Schipholbeleid en daar ben ik heel blij mee. De voorzitter: Wenst iemand een stemming? Dan is die met algemene stemmen aangenomen.
	a.	**HAMERSTUK: Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland** De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4a; de Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 voor de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland. Voorgesteld wordt

		om geen zienswijze in te dienen en akkoord te gaan met de bijdrage voor het komende jaar, iemand een stemverklaring? Wenst iemand stemming? Dan met algemene stemmen is deze aangenomen.
	b.	**HAMERSTUK: Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevings-dienst)** De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 4b, voormalig agendapunt 7. Betreft Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. En u wordt voorgesteld om hierop ook geen zienswijzen in te dienen en in te stemmen met een verhoging van de bijdrage van 97.000 euro. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te geven? Wenst iemand hierover stemming? Dan met algemene stemmen is deze ook aangenomen.
	c.	**HAMERSTUK: Jaarrekening 2020** De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 4c, voormalig agendapunt 8, nee dat werd alsnog een bespreekstuk, mijn excuses. We gingen naar agendapunt 9, de jaarrekening 2020, deze is inmiddels besproken bij de algemene beschouwingen. De accountant heeft zijn goedkeurende verklaring gegeven en dan wil ik graag het woord geven aan de voorzitter van de auditcommissie, de heer Van der Zwaag. De heer Van der Zwaag: Ja voorzitter dank u wel. Het heeft even geduurd, maar op het laatste moment is er een goedkeurende verklaring van de accountant gekomen. Dus vanuit de auditcommissie wordt ook aan de raad geadviseerd om in te stemmen met de jaarrekening. Vanuit de auditcommissie wordt wel aan het college gevraagd om met name de aandachtspunten richting Amstelveen ook serieus weer mee te nemen naar Amstelveen, dank u wel. En als fractievoorzitter van de VVD stemmen wij in met de jaarrekening 2020. De voorzitter: Ik denk dat ik dat zeer kan beamen. Dan, wenst iemand hierover een stemverklaring? Nee. Wenst iemand stemming? Dan conform de algemene beschouwingen is deze ook met algemene stemming aangenomen. Daarmee hebben wij even zo wat bespreekpunten tot hamerstukken gemaakt en gaan wij dan nu echt over tot de behandelstukken.
Rb-5		**BEHANDELSTUKKEN**
	1.	**Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder** De voorzitter: Het eerste is agendapunt 5; de ontheffing van de vereiste voor het ingezetenschap van wethouder Van Rijn. En u wordt voorgesteld om dat weer met een jaar te verlengen omdat de wethouder buiten de gemeentegrenzen woont. Ik ben zelf portefeuillehouder, maar omdat ik dat ben en de rol ook als voorzitter voor u als raad zal ik dat vanaf deze plek ook met u zo behandelen, mocht daar een reactie van de portefeuillehouder nodig zijn. Gevraagd vanuit de fractie Absoluut Aalsmeer om te bespreken, daarvoor geef ik het woord dan ook aan de fractievoorzitter, de heer Kuin. De heer Kuin: Voorzitter dank u wel. Het was bijna een soort gewoonte om de ontheffing te verlenen, maar dit is wel een bijzonder jaar omdat dit in feite het laatste jaar is, of het laatste stukje van het jaar dat wij deze ontheffing zouden verlenen. Ik heb eens even de VNG en de gemeentewet erop nageslagen en die zegt: De raad kan voor de duur van een jaar ontheffing verlenen van het vereiste van ingezetenschap, dat is duidelijk. De ontheffing kan in bijzondere gevallen telkens met een periode van maximaal een jaar worden verlengd. In het raadsvoorstel voorzitter vinden wij niet een uitleg waarom dit een bijzonder geval is en misschien dat daar nog een antwoord op kan komen voordat wij een definitief ja of nee zeggen tegen dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Ik hield even kort ruggespraak met de griffier omdat het een wettelijke tekst is, in bijzondere gevallen, kijk het is natuurlijk te doen gebruikelijk dat normaal gesproken een wethouder uit de eigen gemeente komt, maar we hebben ook gezien in zeg maar een ver professionalisering van dualisering van gemeentebesturen dat het ook mogelijk is om wethouders van buiten aan te stellen, en u als raad mag dat dan ook toetsen voordat iemand daartoe wordt benoemd. Dat doet eigenlijk recht aan die professionalisering mocht er een vakwethouder of een kundige figuur van buiten ook beschikbaar zijn om hier het werk te verrichten. Maar omdat het een afwijking van de wet is wordt het wel als bijzonder aangeduid. Ik denk verder dat het woord ook niet meer of mindere lading heeft dan dat, behalve dat ik als voorzitter van het college natuurlijk moet beamen dat het een bijzondere wethouder is met buitengewone kwaliteiten, maar dat even ter zijde. Ik denk zo maar eerst even het antwoord de heer Kuin.

De heer Kuin: Dank u voorzitter voor dit antwoord, ik begrijp wat u zegt maar ik kom er nog steeds niet uit omdat er staat dat de ontheffing 'kan' in bijzondere gevallen, dus het hoeft niet. Wat is dan een bijzonder geval? U geeft een uitleg over een bijzonder geval, nu kunnen wij wel beamen dat wethouder Van Rijn een bijzonder geval is, maar daar kun je alle kanten mee op, ik vind dat niet duidelijk. Voorts staat er dat er een periode van maximaal een jaar wordt verlengd, en daar zit bij ons ook even een dingentje. We zouden er misschien nog mee kunnen leven wanneer de verlenging zou eindigen in, noem eens, april volgend jaar, maar niet een jaar.

De voorzitter: Nee ik kan mij voorstellen dat de discussie natuurlijk plaats begint te vinden op het moment dat er ook verkiezingen zijn en voorts wij dat overigens zeggen, zodra er een nieuw college wordt geïnstalleerd, wordt daarbij ook direct het ontslag verleend voor de wethouders die momenteel zitten. Maar ja we kijken even naar de kabinetsvorming landelijk, het is natuurlijk ook aan de nieuw gekozenen om een bepaalde periode te kiezen waarbinnen een nieuw college gevormd moet worden. Stel dat u dat niet binnen de 200 dagen lukt, meeste colleges lukt het maar sommige colleges lukt het niet, om zeg maar voor 1 september een college te vormen. Kunnen we in het kader van consistentie van bestuur beter maar voor zorgen dat we dan nog een zittend college, al is het demissionair, hebben om dat moment het dagelijks bestuur te vormen, en daarvoor is wel gekozen voor de maximale periode van een jaar omdat we niet goed kunnen voorzien wat er ook na de verkiezingen gebeurt. Nu begrijp ik uw vraag ook beter wat u bedoelt met een bijzonder geval; kijk de wetgever heeft in principe aangegeven dat het wenselijk is om wethouders uit eigen gemeente te benoemen. De gedachte van de wetgever daarbij is dat ook wethouders de gevolgen van beleid ondervinden in de gemeente waar zij wonen, aan de andere kant heeft dezelfde wetgever in de memorie van toelichting ook heel duidelijk gezegd dat: mocht een fractie een wethouder van buiten halen om wat voor reden dan ook, of de professionaliteit, of dat het een vakwethouder is, of dat het de meest aangewezen persoon is, of omdat het een persoon is die hier in de raad gezeten heeft en vervolgens verhuisd is, dus wel uit een bepaalde traditie komt. Dat wordt allemaal geduid in de memorie van toelichting als bijzondere gevallen. Overigens zegt diezelfde memorie, als u hem ook goed leest, dat bijzondere gevallen niet absoluut is gedefinieerd. Kortom, er is ruimte om ook andere gevallen onder de bijzonderheid in die zin te scharen, als u dat met elkaar een bijzonder geval vindt. Maar de wet is natuurlijk ook duidelijk, maximale periode van één jaar, we hebben helaas vorig jaar bij de Eerste Kamer de wetgeving gemist waarin de wethouder voor een gehele periode benoemd kan worden. Ja dat heeft het niet gehaald, dus de wet is nog zoals de wet is. Ik schakel even meteen door naar de heer Fransen want die heeft een interruptie.

De heer Fransen: Het is niet zozeer een interruptie maar meer een opmerking, volgens mij mag dat in deze ronde leek mij zo. Het bijzondere van dit geval is ook dat we het aan het begin van deze periode met elkaar afgesproken hebben. Met 23-0 hebben we afgesproken dat we dit voor vier jaar zouden doen en elk jaar deze formele verlenging zouden doen, dus dat is wat mij betreft ook een onderdeel van het bijzondere, dat we met elkaar, ook AA, deze afspraak gemaakt hebben. Dus daar wil ik graag ook nog even op wijzen.

De voorzitter: De heer Kuin.

		De heer Kuin: Ja dank u voorzitter en dank de heer Fransen, volgens mij hebben wij namelijk ook aan het begin bij de onderhandelingen, maar dat is alweer enige tijd geleden, dus ik weet het niet honderd procent zeker meer, afgesproken dat we geen wethouders van buiten zouden halen. I rest my case hier voorzitter, het is klaar. De voorzitter: Oké het is natuurlijk aan u allen om hier de afweging in te maken wat uw draagvlak daarvoor is en dat is ieders goed recht. Daarmee is denk ik wel een einde gekomen aan de vragen. Wensen anderen nog het woord hierover? Want anders gaan we gewoon over tot stemming. En daartoe worden de stembiljetten uitgereikt, als u even op uw plaats wilt blijven zitten. Wij schorsen de vergadering even vijf minuten want we kunnen de briefjes even niet vinden die nu uitgedeeld moeten worden, maar als u een klein ogenblik heeft, we schorsen vijf minuten. Mag ik u allen verzoeken aan de tafel plaats te nemen, de stembriefjes worden uitgereikt en wij heropenen de vergadering. Mag ik de heer Fransen, mevrouw Hauet en de heer Van Willegen zo meteen vragen om te functioneren als de kiescommissie, jullie mogen met elkaar bepalen wie de voorzitter wordt, maar wel wil ik verzoeken om dat in de trouwzaal zo meteen even te doen. Wij schorsen wederom de vergadering voor een paar minuten. Wij heropenen de vergadering, ik verzoek iedereen weer plaats te nemen, dan geef ik het woord graag aan de voorzitter van de commissie, de heer Van Willegen. De heer Van Willegen: Dank u wel voorzitter, ten eerste wil ik zeggen dat het een eer is dat zowel ik als de heer Fransen denk de eerste keer is dat wij in een kiescommissie hebben gezeten, dus vanavond onze primeur. Ik moet zeggen het ging ons op zich heel goed af, dus daar zijn we blij mee. En de uitslag van de stemming is: 21 uitgebrachte stemmen, waarvan 20 voor waren en 1 tegen. De voorzitter: Dank voor deze uitslag, dan kunnen we constateren dat wethouder Van Rijn wederom voor een periode van een jaar is benoemd. En ik denk namens hier de felicitaties, maar dat doen we straks natuurlijk op anderhalve meter afstand nog even dunnetjes over. Van harte gefeliciteerd. Wij gaan naar het volgende bespreekstuk en dat is het agendapunt 8.
Rb-8		**Jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland: jaarverslag 2020, meerjarenbegroting 2022-2025 en actualisatie 2021 (Veilig Thuis)** De voorzitter: Jaarverslag 2020 en de begroting 2022 en actualisatie 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland. En u wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen en in te stemmen met de gemeentelijke bijdrage van komend jaar. Ik ga even inventariseren wie in eerste termijn daarover het woord wil, D66 niet, GroenLinks. René Martijn, de VVD, de fractie Absoluut Aalsmeer, mevrouw Van Hilst, nee? Mevrouw Keessen, aan u het woord. Mevrouw Keessen: Dank u wel voorzitter. Het had zo een hamerstuk kunnen zijn, waar het niet dat ik aan het begin van de avond een gesprek heb gehad met wethouder Kabout en Omar el Hri van de PvdA naar aanleiding van de commissievergadering over dit onderwerp. Het is niet dat wij niet akkoord gaan met de jaarstukken, maar wij hebben zo onze zorgen over de vorm van hulp die geboden wordt. Veilig Thuis schrijft namelijk dat zij staat voor stoppen en voorkomen van alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling van jong tot oud. Maar wat zij eigenlijk doen is helpen als het al gebeurd is. Maar er staat in de jaarstukken niets over preventie, en daar heb ik mijn zorgen over. En daar wilde ik ook heel graag over praten met de wethouder. Zoals ik al zei zijn alle acties gericht op hulpverlening nadat de daad al is gepleegd en meestal ook omdat er een melding binnenkomt van de politie. Slachtoffers zelf bellen weinig uit angst, omdat het niet kan, maar ook omdat ze het niet weten. En ik zeg dit uit eigen ervaring. Ik weet dat wanneer je in dergelijke omstandigheden leeft, hulp vragen een van de moeilijkste dingen is die er zijn, ik heb dat proberen uit te leggen bij een briefing aan medewerkers van Veilig Thuis. Je weet pas wat het is als je het zelf meemaakt. En juist dat maakt de hulpverlening ontzettend moeilijk. Voor nu lijkt het erop dat huiselijk geweld een onderdeel is van onze maatschappij, het is er, we reageren op een acute situatie, verlenen hulp, staan de slachtoffers

		bij, sorry ben een beetje schor. Maar niets wordt gedaan aan het voorkomen van dergelijk geweld, geweld wat in 2020 1,2 miljoen Nederlanders trof, dat zijn de cijfers van het CBS. Stilzwijgend en helaas zien wij in het jaarverslag ook niets terug van de landelijke aanpak tijdens Corona, omdat juist het gedwongen thuiszitten de spanningen opliepen en vragen om hulp nog moeilijker werd. Want minder meldingen betekent per definitie niet dat er minder slachtoffers zijn. Daarnaast gaat met men er in de meerjarenbegroting ook nog eens vanuit dat er groei zal zijn de komende jaren, meer slachtoffers in plaats van minder. Ik weet dat de oplossing niet eenvoudig is en die kost ook tijd. Normen en waarden, wat mij betreft vaste leerstof op school, de daad veroordelen in plaats van het slachtoffer. Niet oordelen, niet meteen zeggen: ze zal er wel om gevraagd hebben. Openbaar met elkaar bespreken dat we het niet tolereren en misschien wel het aller belangrijkst: zorg voor en om elkaar. Ik spreek dan ook vanuit deze plaats uit dat wij wellicht voor een ommekeer kunnen zorgen als Gemeente. En hoop dat er nog vele gesprekken volgen om samen tot een beslissing te komen. Het houdt niet op, totdat je iets doet. Dank u wel. De voorzitter: Wij vragen de wethouder om een reactie hierop te geven, wethouder Kabout. De heer Kabout: Ja dank u voorzitter. Ja het betoog van mevrouw Keessen, dat is denk uit het hart gegrepen, het onderwerp raakt u en zal ons allemaal ook raken, het is belangrijk onderwerp. Kijk Veilig Thuis vervult denken wij gewoon een belangrijke rol, het is sowieso goed om een meldpunt te hebben, er is ook veel aandacht ook bij Veilig Thuis zelf om die laagdrempeligheid ook te bevorderen. Je kan ook anoniem bellen, ze hebben sinds kort ook een chatfunctie waarmee ook weer andere groepen bereikt worden. Dus dat wordt zeker gedaan. Maar goed, mevrouw Keessen geeft ook aan dat de preventie zeer belangrijk is, dat klopt en daar zijn inderdaad ook heel veel partijen bij betrokken. Dat is een verplichting die we gewoon zelf naar elkaar hebben, om naar elkaar om te zien. Scholen hebben daar een belangrijke rol. Jeugdhulpaanbieders en ook in de Coronatijd, u noemt, is dat ook zeker gebeurd. Scholen, jeugdhulpaanbieders hebben steeds contact gezocht, ook al was het door de maatregelen lastiger, dat is zeker continu gebeurd. Maar het klopt inderdaad dat dat preventie natuurlijk ook het mooiste is, om daarop in te zetten om dit soort dingen te voorkomen zodat het helemaal niet escaleert, zeker. We hebben daar inderdaad al een gesprek over gehad zoals u zei, dus we zullen daar ook nog verder contact over hebben. Dank u wel voorzitter. De voorzitter: Ik kijk even rond of anderen nog behoefte hebben aan een termijn. Nee dat is niet het geval. Dan gaan wij over tot stemming. Wie is er voor het voorstel? Dat is eenieder en daarmee unaniem aangenomen. Dat brengt ons bij agendapunt 10; de Regionale Energie Strategie Noord-Holland zuid.
Rb-10.		**Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid** De voorzitter: En het doel van die strategie is om bij te dragen aan de landelijke doelstellingen om in 2030 flink wat duurzame energie op te wekken. Voor Aalsmeer staat er in de RES drie potentiële zoekgebieden, Oosteinderpoel, de N201 Burgermeester Brouwerweg voor het opwekken van zonne-energie, de Zuiderlegmeerpolder voor het opwekken van zonne-energie en windenergie. Dan hebben we er al drie gehad. De gemeente heeft met de kaders zonne-energie onlangs prioriteit gelegd bij het uitwerken van generieke zoekgebieden om zon op daken te stimuleren, vooral de specifieke zoekgebieden verder nog worden uitgewerkt. In eerste termijn gaan we naar René Martijn niet het woord, de fractie van de VVD mevrouw Vleghaar aan u het woord. Mevrouw Vleghaar: Dank u wel voorzitter. Even mijn bril af. De memo geeft niet weer wat wij bedoeld hebben, de wethouder heeft waarschijnlijk ons niet goed begrepen. Dus wij kunnen niet voor dit voorstel, voor de Regionale Energie Strategie stemmen. De VVD is wel bereid bij de verdere uitwerking de eventuele opties op hun waarde te beoordelen omdat de technische ontwikkeling nieuwe mogelijkheden misschien opent in de toekomst. Hierbij wil ik het laten. De voorzitter: Fractie Absoluut Aalsmeer. Mevrouw Keessen.

Mevrouw Keessen: Dank u wel voorzitter. Ja mevrouw Vleghaar zei het net al, Oosteinderpoel ja, Oosteinderpoelpolder, ruimte om zonnepanelen te plaatsen vinden we op gebouwen, maar de gemeente heeft geen gebouwen in eigendom dus je komt al gauw bij gebouwen van bedrijven. Vanuit het rijk wordt hier al heel veel aandacht aan besteed, want je kan de tv niet aanzetten of je ziet er wel een spotje over. Ja de enige mogelijkheid die wij zien vanuit het voorstel is om panelen boven parkeerplaatsen te plaatsen, maar goed daar is in de afgelopen jaren al meerdere malen door verscheidene fracties iets over gezegd en dat behoeft geen ellenlang raadsvoorstel. Ja wat Absoluut Aalsmeer betreft is dit voorstel vooral veel papier en vragen wij ons af waarmee we onze tijd verdoen, wij stemmen tegen. Dank u wel.

De voorzitter: Het CDA. Mevrouw Harte.

Mevrouw Harte: Excuses, dank u wel voorzitter. Het CDA is zich bewust dat de energietransitie een onomkeerbaar feit is en kan zich vinden in de gevonden vindgebieden want het CDA is een groot voorstander van zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en op wind- en geluidschermen. Het gebruik van de zonneweides is zoals bekend voor het CDA geen optie. Zoals het CDA al eerder heeft aangegeven is zij geen voorstander van windenergie in Kudelstaart-zuid. Toch maar met de wetenschap dat over twee jaar het plan in de raad weer geüpdatet wordt kunnen wij akkoord gaan. Toch wil het CDA nogmaals vragen om de bewoners meer en duidelijker over de energietransitie te informeren, zeker naar de aanloop van de warmtevisie, die veel meer impact heeft op de burgers en die een gespreide verantwoordelijkheid is. Dank u wel.

De voorzitter: We gaan naar de PvdA. De heer Buisma.

De heer Buisma: Ik houd het kort voorzitter. Eigenlijk maar één vraag aan de wethouder: klopt het dat de deadline voor de RES op 1 juli 2021 jl. lag, en dat die al is ingediend?

De voorzitter: D66, de heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, eigenlijk is de RES 1.0 zoals die nu voorligt een eerste stap in een samenwerking om de Co2 uitstoot te verminderen en dat is dan conform de afspraken die in het klimaatakkoord zijn gemaakt. Met de woorden langdurige samenwerking zeg ik eigenlijk; er gaat een RES 2.0 komen, een RES 3.0 en wie weet schalen we zo door. Helder is dat er in ieder geval iedere twee jaar een actualisatie gaat plaatsvinden en dat is natuurlijk ook niet zo gek als we kijken naar de opgave waar we voor staan. De actualisatie geldt dus ook voor de zoekgebieden waarbij ik de kanttekening maak dat die zoekgebieden eigenlijk helemaal geen juridische status hebben en pas krijgen op het moment dat er vergunningen worden verleend. De zoekgebieden kunnen dus in het vervolg afvallen en ze kunnen aangepast worden en c.q. er kunnen zoekgebieden worden toegevoegd. Dat is in een proces waarin we in gesprek zijn met belanghebbenden. Ik ga ervan uit dat voor de vervolgaanpak er een plan van aanpak ligt, wat ons betreft kunnen wij instemmen met de RES 1.0.

De voorzitter: Tot slot GroenLinks. De heer Fransen.

De heer Fransen: Ja dank u wel voorzitter. Ja de RES, ik vind het een beetje een ingewikkeld verhaal, ook een beetje achterhaald verhaal. Het gaat er alleen maar om van: wat kunnen we als regio, als gemeente bijdragen aan de opwek van duurzame energie? En dan kom je niet zo heel veel verder dan wind en zon. En ik ben heel blij dat het CDA gezegd heeft: alhoewel we er niet persé voor zijn, gaan we het toch niet nu blokkeren want we kunnen er over twee jaar op terugkomen. En ik weet even niet, ondanks dat de VVD tegen gaat stemmen, of ze er ook zo inzitten, want dat was een beetje de discussie zoals we die in de commissie hadden. Want u gaf wel aan van mee te willen blijven denken met de uitvoering, betekent dat dan ook dat die blokkade er nu niet op zit maar dat we dat over twee jaar gaan bekijken? Want dat zou ik heel erg plezierig vinden, met elkaar als we dat als uitgangspunt hebben waarbij GroenLinks zich ervan bewust is dat windenergie op veel weerstand stuit, vandaar dat wij ook vorig jaar een

motie hebben ingediend om hele goede voorlichting daarover te geven, het waarom van windenergie. Want op het moment dat je dat niet weet, dat hebben we in de commissie ook gezegd, dan ben je tegen. En dat is best logisch, dus een goede voorlichting daarop is heel erg van belang. Dus ik ben nog heel even benieuwd, in de commissie heeft de wethouder aangegeven de opvolging van die motie nog niet ter hand te hebben genomen, wanneer gaat ze dat dan wel doen? Daar ben ik dan wel heel erg nieuwsgierig naar. Maar GroenLinks zal voor deze RES gaan stemmen.

De voorzitter: Reactie van mevrouw Vleghaar. Ja uw hoorde allemaal de luxaflexen omhooggaan in de burgerzaal, dat is een nadeel dat we in deze zaal zitten. Maar we hebben natuurlijk even gewacht tot de heer Fransen aan het woord was, want dat deden we natuurlijk om hem te plagen. Dat is gelukt. Mevrouw Vleghaar aan u het woord.

Mevrouw Vleghaar: De heer Franssen, dank u wel dat u het even vroeg aan ons. Ja we gaan tegen stemmen en waarom? Omdat onze punten eigenlijk niet zijn overgenomen, staan niet in die memo echt duidelijk verwoord. En daarom stemmen we nu tegen maar we willen wel in de toekomst meedenken. Dus we hebben al begrepen, de meerderheid is ervoor, dus in de toekomst kunnen wij alsnog meedenken met u.

De voorzitter: Goed dan geven wij het woord nu aan de wethouder, er zijn twee vragen gesteld. Wethouder Alink in eerste termijn.

Mevrouw Alink: Voorzitter, ik zit me even af te vragen of dit het moment is om even te schorsen om samen met de VVD even te zeggen welke dingen er niet in de memo zijn meegenomen, het is een 1.0. Alles wat wij nu inbrengen kan meegenomen worden naar de memo van 2.0, dus is dat nou dat de VVD zich zorgen maakt dat we dat niet meenemen in de toekomst. Zo hebben we ook de naamsverandering die wij willen voorstellen voor de Oosteinderpoel of Oosteinderpoelpolder of hoe we hem ook willen noemen ook meegegeven aan de organisatie van de RES en proberen die in 2.0 ook aangepast te hebben. Voorzitter, dus of mevrouw Vleghaar straks even wat duidelijker wil zijn over de punten, want het lijkt wel een soort quiz. Weet u nog wat u heeft gezegd, wat wij hebben gezegd bij de VVD? Heeft u dat goed onthouden? En waarom heeft u dat niet meegenomen? En dan moet ik toch even het antwoord schuldig blijven. Ten aanzien wat de PvdA, nee we zouden het 1 juli moeten inleveren, het gaat morgen naar het planbureau voor de leefomgeving. De raad heeft zelf de datum van de vergadering verlegd van 1 juli naar 8 juli. Maar we zijn nog op tijd. Even aan het CDA, ook wij hebben aangegeven nog niet naar zonneweides te willen kijken, alleen naar zon en wind op daken of op dubbelgebruik, bij de woonhuizen of bij de parkeerplaatsen. We hebben geen windenergie meegenomen, dus er staat in het plan niks over een windturbine, hoewel die discussie nog gaande is. En de communicatie wordt natuurlijk enorm goed opgestart, u weet, vanuit mijn portefeuille heb ik een hele goede communicatieadviseur en die kan heel goed schrijven en dat is samen met de ambtelijke organisatie. D66 is akkoord, VVD, of GroenLinks vroeg ook naar de VVD, ik weet niet of GroenLinks de juiste antwoorden heeft gekregen. Wel even over de moties, die moties zijn behandeld. En u heeft zelf, bij de griffie is aangegeven dat de moties zijn afgehandeld. Als u vindt dat ze nog niet zijn afgehandeld en u mist nog wat in de communicatie, dan denk ik dan kunnen we hem opnieuw opstarten, maar ik heb gecheckt: die moties zijn afgehandeld. Voor zover.

De voorzitter: Tot zover de eerste termijn van de wethouder. We gaan naar de tweede ronde, fractie René Martijn. De VVD. Fractie Absoluut Aalsmeer. Niet. Het CDA. De PvdA, de heer Buisma.

De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ja, nou ja, het zal volledig aan mij gelegen hebben maar ik heb gewoon even gegoogeld en de regio Noord-Holland Zuid heeft hem al ingediend. En volgens mij vallen wij daaronder. Klopt dat?

De voorzitter: D66, de heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, heel kort. Ik zou toch de VVD willen uitdagen om mee te gaan met dit voorstel, want wat ik al in mijn eerste termijn heb aangegeven, het heeft geen juridische status. Het wordt verder uitgewerkt, ook de zoekgebieden worden verder geconcretiseerd met de samenleving, en u ook. Dus wat dat betreft zou er niks op tegen te zijn om mee te stemmen.

De voorzitter: Tot slot GroenLinks. De heer Fransen.

De heer Fransen: Ja, dank u wel. Ja, ik dacht dat het allemaal duidelijk was maar nu naar aanleiding van de antwoorden van de wethouder ben ik in verwarring, want ik hoor de wethouder zeggen dat er geen windzoekgebied is, maar dat staat expliciet in het voorstel dat dat er wel is, namelijk in Kudelstaart-Zuid. Dus ik weet even niet waar ik nou niet goed geluisterd heb. En tweede ding waarvan ik in verwarring ben, tijdens de commissiebehandeling van de RES heeft de wethouder op mijn vraag over die motie aangegeven dat ze daar nog niet aan toegekomen is. Dus dat ze nu ineens zegt dat die afgehandeld is, dan denk ik, dan ben ik benieuwd naar die afhandeling, hoe dat gelopen is. Dan wil ik daar graag verantwoording over horen, want dan heb ik dat volledig gemist.

De voorzitter: Mevrouw Keessen, Absoluut Aalsmeer.

Mevrouw Keessen: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk reageren op de heer Kikkert, maar ik wil ook onderschrijven wat de heer Fransen zegt want ook in de memo wordt gerefereerd aan windturbines. Mijn vraag aan de heer Kikkert is: geldt het alleen voor de VVD, die vraag, of je slaat ons over. Vraagje.

De voorzitter: De heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja, nou doet hij het. Nee hoor, als ik iemand kan uitdagen dan doe ik dat ook graag de fractie van AA.

De voorzitter: Bij dezen rechtgezet. We hebben een paar vragen nog aan de wethouder. Wethouder Alink, in tweede termijn.

Mevrouw Alink-Scheltema: In de memo wordt wel over wind gesproken, maar de energetische waarde hebben we op nul gezet. Pas na de vaststelling van de RES zullen we gaan participeren, met de bewoners kijken of er überhaupt ambitie is om wind mee te nemen, waarvan wij verwachten dat het niet het geval zal zijn. Kunnen we heel goed discussiëren over welles, nietes en wat bedoelt u nou. Hij staat nu op nul, en in zoverre bedoel ik hem ook, dat er nu geen input gebruikt wordt vanaf de windturbines. En over de moties, ja, ik wil dan graag van u weten wat u dan nog mist. Want u kunt wel zeggen: wij hebben hier een hele avond gezeten met elkaar, hebben we die moties behandeld en naar aanleiding daarvan is geconstateerd door de griffie dat ze zijn afgehandeld. Als u dan zegt: nee, wethouder, u heeft nog wat vergeten te melden of u heeft nog wat toegezegd, dan hoor ik dat graag. En volgens mij, ja, ik hoop dat de VVD en AA zich bewust zijn van de tijdelijkheid maar toch wel van de inzet. Even voor de PvdA, morgen wordt die getekend en aangeleverd, hij is nog niet volledig aangeleverd. En ook dat moet u geloven. En dat hoeft u niet te doen, maar er is vandaag nog contact geweest met onze ambtelijke organisatie en de projectleider en die heeft gezegd: morgen wordt alles getekend aangeleverd. Voor zover, denk ik.

De voorzitter: Er is nog één vraag gesteld aan de heer Fransen, heeft u behoefte aan daarop te reageren?

Mevrouw Alink-Scheltema: En welke vraag is er dan nu nog open die ik nog niet heb beantwoord?

De voorzitter: Nee, u heeft een vraag gesteld aan de heer Fransen en hij krijgt de gelegenheid om daar even op te reageren omdat hij zelf geen microfoon heeft.

Mevrouw Alink-Scheltema: O, sorry.

De voorzitter: Dus de heer Fransen, aan u het woord. U bent ondertussen wat aan het zoeken, zie ik. Neemt u de tijd, ik schakel de microfoon vast naar u toe.

De heer Fransen: Ja, de motie heet Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne- en windenergie, en die motie is voor de volledigheid even aangenomen met 19 voor en 3 tegen. En het college wordt verzocht om als aanzet naar het participatietraject rondom het opstellen van de RES te zorgen voor een volledige voorlichting rondom de samenhang tussen zonne- en windenergie met betrekking tot belasting van het net om gelijkheid van opwek door zon- en windenergie zodat participatie ook op feiten en niet alleen op emotie plaatsvindt. En dan hebben wij als raad er wel over gesproken, maar de motie roept op om Aalsmeer voor te lichten. En dat heb ik gewoon gemist.

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Alink-Scheltema: Op het gevaar af dat ik in een discussie raakte met mijn ambtelijke organisatie wil ik gewoon toch even toezeggen dat deze informatie volledig staat op het communicatieplan wat nog plaats gaat vinden, communicatieplan naar de inwoners. Als u zegt: de timing is dan niet goed, dan neem ik dat ter kennisgeving aan. Maar ik denk op het moment dat wij nog in onderzoek zijn naar de zoekgebieden en we gaan de inwoners dan informeren, dat leek ons niet goed, we hebben ook nog de transitievisie warmte die we gaan vaststellen en die we gaan uitwerken na de zomervakantie. En dan is het moment om inwoners goed te informeren.

De voorzitter: De heer Fransen.

De heer Fransen: Ja, dan stel ik toch vast dat u nu dus zegt dat de motie niet is afgehandeld en dat het nog moet plaatsvinden. En dat is ook mijn beleving. En dan nog even terugkomend op waarom hebben we toen die motie ingediend, omdat we zijn gaan participeren, wat wilt u in Aalsmeer, zonder goede voorlichting te geven, en dan krijg je een emotionele reactie uit angst en terecht, en daarom hadden wij deze motie ingediend en daarom was die ook zo breed gesteund. Dus ik vind het echt een misser en ik vind het ook echt een beetje, ja, vind het gewoon erg dat de wethouder eerst zegt: hij is afgehandeld, en nu in tweede reactie zegt: nou, hij is toch niet afgehandeld. Dan denk ik ja, wat gebeurt hier allemaal?

De voorzitter: Goed. Ik kijk nog even naar de wethouder of die nog een keer wenst te reageren, anders gaan wij over tot stemming. Goed. Mevrouw Keessen, u wenst een interruptie. We hebben de termijnen gehad, dus u kunt interrumperen op de heer Fransen.

Mevrouw Keessen: Nou, ik wilde eigenlijk een korte schorsing aanvragen om dit even te bespreken met elkaar.

De voorzitter: Dat kan zeker. Heeft u voldoende aan vijf minuten? Ja, dan schorsen we voor vijf minuten. Wij heropenen de vergadering om eerst even te beginnen met de zaak of de motie wel of niet is afgedaan, die is afgedaan, hij staat ook vanuit de griffie aangegeven op afgehandeld. Dus dan zou er nog een discussie kunnen zijn dat het niet naar tevredenheid is gebeurd, maar dat is denk ik een discussiepunt op een ander moment en niet tijdens dit agendapunt. Dus ik wil de heer Fransen vragen om daar zo even kort op te reageren. Maar de schorsing was aangevraagd door mevrouw Keessen dus ik geef u eerst even het woord.

Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ja, de schorsing heeft ervoor gezorgd dat wij niet van gedachte zijn veranderd. Dank u wel.

De voorzitter: Dan is die helderheid gegeven. Dan geef ik nog even het woord aan de heer Fransen.

		De heer Fransen: Ja, een motie is in mijn beleving niet afgehandeld als je een vinkje erachter zet dat hij afgehandeld is, maar is als er merkbaar in de samenleving wat gebeurd is. En dat is niet gebeurd. Dus ik snap niet hoe dat vinkje daar komt, wie dat gezet heeft. Want als ik net het dictum van die motie voorlees, dat heeft gewoon niet plaatsgevonden, dat stel ik vast. Dus kunnen er honderd vinkjes staan of nul vinkjes, dat maakt voor mij niet zo veel verschil. De voorzitter: Dat kan ik mij goed voorstellen, we hebben daar wel een systematiek met elkaar over afgesproken en het is goed denk ik om tijdens het presidium dit even verder te beschouwen, en onder de loep nemen hoe dit nou precies in elkaar zit. Maar dat neutraliseert in die zin voor nu even de welles-nietes-discussie of die wel of niet is uitgevoerd. Volgens systeem is dat het geval, en dat brengt ons in ieder geval bij de inhoud van deze discussie weer. Ik vraag wethouder Alink ook nog even kort te reageren naar aanleiding van hetgeen gezegd is. Mevrouw Alink-Scheltema: Nou, wat ik eigenlijk wil aangeven is dat het voor mij heel belangrijk is om de inwoners mee te nemen en met hen te communiceren en te participeren. Als dat niet duidelijk genoeg is, dat moet anders gezegd. Wij gaan nog volledig communiceren en participeren. Of de motie nu is afgerond, afgehandeld of niet, ik vind het vervelend dat die discussie er is geweest maar het zet wel de zaken weer even op scherp en het betekent gewoon dat wij volledig gaan participeren en communiceren. Dank u wel. De voorzitter: Goed, dan gaan wij over op, met betrekking tot dit stuk, over tot stemming. En wie is er dan voor dit voorstel? Dat zijn de fracties GroenLinks, D66, PvdA, CDA, nee. De heer Van Willegen, u wenst een stemverklaring. De heer Van Willegen: Zeker, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij vinden het een heel belangrijk onderwerp, en wij vinden eigenlijk als CDA dat dit door deze wethouder bijzonder rommelig is afgekaderd, deze nota. Waar wij ons ook aan ergeren, en ik weet niet of ik dat hier mag zeggen, maar als er dingen niet goed gaan om dan terug te verwijzen naar het ambtelijk apparaat vinden wij niet zo'n goed idee. Wij zijn wel voor, want wij hebben ook de toezegging en uiteindelijk wel gehoord dat het in 2.0 wel verwerkt gaat worden, maar ik vind het jammer dat zo'n belangrijk onderwerp op zo'n rommelige manier wordt afgehandeld. Dank u wel. De voorzitter: Goed, we gaan nog even terug naar de stemming. Zou u nog eenmaal uw hand willen opsteken als u voor dit voorstel bent? Fracties GroenLinks, D66, PvdA, CDA en René Martijn. Tegen zijn de fracties Absoluut Aalsmeer en VVD. Daarmee is een meerderheid voor en is het voorstel aangenomen.
R-11		**Motie Vreemd aan de orde van de dag** De voorzitter: Dat brengt ons bij agendapunt 11, motie vreemd aan de orde van de dag. Motie maaibeleid, ingediend door de fractie Absoluut Aalsmeer. Mevrouw Van Hilst, mag ik u vragen de motie beknopt en kort in te dienen? Mevrouw Van Hilst-Dekker: Ja, dank u voorzitter. Ja, dank u wel. Voor u ligt de motie maaibeleid. Wij hebben geconstateerd dat wij in onze gemeente niet over een ecologisch maaibeleid beschikken, en tevens hebben we geconstateerd dat dit tot veel frustratie bij onze inwoners leidt. We zijn blij met dat we deze motie samen met GroenLinks kunnen indienen en wij verzoeken het college om een maaibeleid op te stellen wat de biodiversiteit bevordert, dit maaibeleid vorm te geven na afstemming met relevante instanties die zich met de natuur bezighouden in Aalsmeer en Kudelstaart, dit maaibeleid voor het maaiseizoen van 2022 voor te leggen aan de raad, waarin zichtbaar is welke maatregelen ten aanzien van het maaien leiden tot een betere biodiversiteit, de uitgangspunten van dit beleid helder te communiceren naar onze inwoners, en elk jaar een makkelijk vindbare maaikalender te publiceren waar de inwoners en maatschappelijke organisaties feedback op kunnen geven om ervoor te zorgen dat het maaibeleid maximaal draagvlak heeft. Daarbij ook aan te geven op welke plekken wordt afgeweken van dit beleid, bijvoorbeeld als gevolg van veiligheidsoverwegingen of op verzoek

van inwoners, bedrijven of agrariërs, de feedback te gebruiken om het maaibeleid te optimaliseren en het maaibeleid iedere raadsperiode minimaal één keer te evalueren, en de kosten of baten hiervoor inzichtelijk te maken en tezamen met het maaibeleid voor te leggen aan de gemeenteraad. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Wenst iemand in de raad hier nu kort op te reageren? Ja, mevrouw Lakerveld, GroenLinks, aan u het woord.

Mevrouw Lakerveld: Dank, voorzitter. Over het maaien in Aalsmeer hebben we vanuit GroenLinks Aalsmeer vragen gesteld en onze zorgen geuit. De motie maaibeleid hebben we mede-ingediend samen met AA, en wat ons betreft gaat een breed biodiversiteit en groen beleid komen voor heel Aalsmeer, en hierop komen wij met ons verkiezingsprogramma op terug. Dank u wel.

De voorzitter: Een cliffhanger. Ik kijk even naar anderen of er behoefte is om nu te reageren. Zo niet, dan vraag ik de wethouder in eerste termijn om een reactie. Wethouder Alink.

Mevrouw Alink-Scheltema: Voorzitter, op dit moment hebben wij een maaibeleid wat voldoet aan beeldkwaliteit A dan wel B. Dit maaibeleid dat is op basis van klepelen, er wordt 26 maal een gazon gemaaid op een jaar, en twee keer geklepeld. Toch zijn er een aantal experimenten in Aalsmeer bij het Corry Vonk Pad, bij het Stokkeland, bij de Stommeer K oftewel de Stommeerkade, om te kijken wat het betekent wanneer wij op ecologische wijze gaan maaien. De resultaten daarvan zijn nog niet bekend en we kunnen ook nog niet precies overzien of dit ten goede komt van de biodiversiteit. Natuurlijk verwachten we dit wel. De kosten voor een ecologisch maaibeleid zijn stukken hoger dan die op de wijze zoals we dit op dit moment doen. We zijn ook bezig om Right to Challenge te doen, dus werkgroepen, inwoners, om hun stukken zelf te doen op het maaibeleid, bijvoorbeeld bij het Seringenpark. Daar helpen we ze bij en ook dit gaat goed. Dus ten aanzien van het huidige beleid wordt er goed gemaaid, maar niet ecologisch zoals AA en GroenLinks dit wensen. Willen we dat, dan willen we wel graag evalueren wat de experimenten opleveren en we moeten participeren. U zegt al: er moet met stakeholders gepraat worden, belanghebbendengroepen, maar ook met inwoners. Wat vinden inwoners eigenlijk van alle bermen? Ik krijg ook op Twitter berichten dat ze het heel erg lelijk vinden. Maar even buiten dat, op dit moment is er voor een maaibeleid ecologisch gezien geen geld. Het beleid wordt bepaald in samenwerking met de mensen die ook nu op dit moment met het bomenbeleid bezig zijn, en die zijn nu met het bomenbeleid bezig dus die kunnen pas nadat het bomenbeleid is vastgesteld aan het maaibeleid beginnen. Inhuren van krachten, dat kan niet, daar hebben we geen geld voor. Participatie moet opgestart worden, en als u zegt van een maaibeleid ecologisch gezien voorleggen voor het maaiseizoen van 2022 weten we ook dat we dan allemaal net voor de verkiezingen bezig zijn met andere dingen, en het college stelt dan ook voor om de vraag of het wel of niet aanpassen van het huidige beleid naar een ecologisch maaibeleid over de verkiezingen heen tillen voor een volgend college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor de reactie in eerste termijn. Kijk ik even naar de indiener. In ieder geval mevrouw Van Hilst, aan u het woord.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u, voorzitter. Ik heb begrepen dat we op dit moment niet of nauwelijks een maaibeleid hebben, en wat ik heb geconstateerd is dat er ook gewoon heel veel onbegrip is, zoals ik al zei, en ik denk dat het helpt als wij, indien er wel een maaibeleid is, dat we dat inzichtelijk maken. Want op dit moment is dat niet inzichtelijk, en is het voor ons dus ook erg moeilijk om uit te leggen aan de inwoners. Ik begrijp dat er kosten mee gemoeid zijn, maar ik zou heel graag dan willen zien wat voor kosten, wat het precies inhoudt en ... Want ik denk dat als je efficiënt maait, dan kan je ook heel veel kosten terugwinnen. Er wordt nu soms op sommige plekken elke week gemaaid of twee keer per maand gemaaid, en dan denk ik: als je het efficiënt doet, met een goede visie erachter, dan kan je kosten besparen. Daarnaast begrijp ik het dat je wil participeren, maar ik denk dat het ook heel goed is om gewoon in gesprek te gaan met mensen die verstand hebben van maaien, daarop een beleid opstellen en dan te kijken of daar aanpassingen op moeten plaatsvinden.

De voorzitter: Ik kijk eerst even rond of er behoefte is voor andere reacties. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst, mevrouw Van Hilst heeft het over het inzichtelijk maken van het maaibeleid, en volgens mij staat daarvoor in de motie dat er een maaikalender moet komen. Nou is volgens mij hoe de natuur eruitziet vrij afhankelijk van het weer. We hebben nu een vrij nat voorjaar gehad en het is nu eventjes een paar dagen mooi weer en het groen schiet de grond uit. Daar kan je volgens mij geen maaikalender op maken, ik zie, tenminste, het CDA ziet het nut van zo'n maaikalender niet echt in. Ik snap dat het handig is om het voor inwoners inzichtelijk te maken wanneer er waar en waarom gemaaid wordt, maar om daar nou een maaikalender voor te maken, daar zijn we niet heel erg enthousiast over. Ten tweede staat er in de motie dat inwoners en maatschappelijke organisaties feedback kunnen geven op het maaibeleid, en de wethouder had het net al over een soort inwonerparticipatie. Ja, dat lijkt het CDA wat betreft maaien niet het meest handige. Buurvrouw A wil dat er niet gemaaid wordt want die denkt: ik heb een mooi uitzicht, terwijl buurman B denkt: er moet wel gemaaid worden want op deze manier kan ik niet bij mijn boot komen. Elke inwoner wil wat anders zodra het op maaien aankomt, dus inwonerparticipatie heeft wat dat betreft volgens het CDA niet heel erg veel zin, pardon, niet heel erg veel zin. Je kan beter de maatschappelijke organisaties die er verstand van hebben er actief bij betrekken, maar de motie zoals die er nu staat heeft voor het CDA niet heel erg veel nut. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Hilst, wenst u hierop vast te reageren?

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Zeker, voorzitter, dank u wel. Aan, ja, staat aan. Ja, allereerst de maaikalender. Ik begrijp dat het weer, niks is zo veranderlijk als het weer. Maar dat is natuurlijk op heel veel punten kan je dat van toepassing brengen. Ik denk dat het belangrijk is om een visie te hebben en daarop ook aanpassingen te kunnen aanbrengen op het moment dat je een hele hete zomer hebt of een hele droge zomer. Dat ten eerste. Ik denk dat de maaikalender zeker helpt om de inwoners te informeren, dat heel veel frustratie wegneemt. En je kan natuurlijk combineren met een afvalkalender, die krijgt iedereen elk jaar in de bus. Je kan hem ook koppelen aan de website, dus het hoeft niet heel erg ingewikkeld te zijn. Het is puur dat je zegt van we gaan één of twee keer per jaar op een bepaalde plek maaien, en als er een aanpassing is dan kan dat. Natuurlijk heb je altijd dat de een wel een grasveld wil en de ander wil hoge bloemen, tuurlijk, maar het gaat ons om het beleid. En als het voor de veiligheid nodig is om het aan te passen, dan kan dat, maar ik denk dat we als gemeente ook moeten kijken van wat vinden we belangrijk voor de biodiversiteit. Bloemen zijn gewoon belangrijk voor de bijen, de vlinders, de vogels, alle groei en bloei in onze gemeente. Dus naast dat we de bomen willen denk ik dat struiken, de bloemen, ook heel belangrijk zijn. En op dit moment wordt er gewoon te veel gemaaid en zonder een duidelijke visie, en ja, dat is wat ons betreft zonde.

De voorzitter: Dank voor de reactie. Ik denk dat het woord nog in de tweede termijn ... Ja, toch nog behoefte bij de VVD, mevrouw Vleghaar. Aan u het woord.

Mevrouw Vleghaar: We hadden al aangegeven aan fractie AA dat we het wel een sympathieke motie vonden, maar we hebben de wethouder net gehoord en er is dus wel een maaibeleid, wat wij al hadden gedacht, dat is al een aantal jaren geleden vastgesteld. Ja, wij hebben liever dat de wethouder nu een keer naar gaat kijken na dat bomenbeleid, dat ze de kosten duidelijk gaat weergeven, dat ze misschien wel moet participeren, dat hoorden we net ook het CDA zeggen. Wij hebben ook alle reacties gelezen op de media, dat heel veel mensen eigenlijk willen dat er eerder gemaaid wordt, en best wel begrijpen over de bijtjes en de insecten en vogeltjes maar bij hen staat altijd veiligheid voorop. Dus wij kunnen ook niet meegaan met deze motie.

De voorzitter: Oké, dan vragen we de wethouder in twee... O, toch nog een interruptie vanuit de raad. De heer Kikkert. En ik kijk even verder, is er nog meer behoefte aan reactie? Nee, dan eindigen we daarmee de tweede termijn van de raad en na de heer Kikkert gaan we over naar wethouder Alink.

De heer Kikkert: Ja, voorzitter. Toen wij de motie tot ons namen was onze eerste reactie ook: heel erg sympathiek. Want we weten allemaal dat biodiversiteit voor de instandhouding van soorten absoluut hartstikke bereid is. Tegelijkertijd hoor ik ook de portefeuillehouder zeggen: ja, we hebben een beleid, we werken met bestekken, aan die bestekken hangt een prijskaartje, zo net als hier een prijskaartje aan gaat hangen. En dus ik zou eigenlijk willen voorstellen om die motie nu niet in te dienen, maar de portefeuillehouder te vragen van maak eens inzichtelijk wat het zou betekenen in tijd en kosten om tot zo'n beleid te komen, waarbij ik overigens ook prioriteit dan geef aan het bomenbeleid en daarna maaibeleid. En zo gaan we gefaseerd naar een heel goed beleid voor de leefomgeving voor Aalsmeer.

De voorzitter: Dan geven we eerst het woord aan de wethouder en daarna nog een laatste reactie van de zijde van fractie Absoluut Aalsmeer. De wethouder.

Mevrouw Alink-Scheltema: Dank u, voorzitter. Het ligt niet aan de wens of het wel of niet ecologisch moet zijn. Ik denk dat in eerste instantie iedereen dat wel heel erg sympathiek vindt. In uw overwegingen geeft u ook in wensen geeft u ook aan om meer informatie over het huidige beleid, en daar kunnen we natuurlijk wel gehoor aan geven, daar is helemaal niets op tegen. Dat mensen denken van waarom wordt dat gazon nou weer gemaaid, of waarom wordt er geklepeld, en wat betekent klepelen. Die informatie kunnen we u natuurlijk geven en ook de inwoners geven, als ze daar zeg maar, want ik hoor van u ook dat ze zich bezorgd maken. Nou, dat snappen we denk ik allemaal, en wat klepelen betekent. We hebben inderdaad een maaibeleid, en dat maaibeleid is goed. Het is misschien niet wenselijk zoals u dat ziet. Dus ik denk dat we elkaar wel ergens vinden, maar niet op dit moment. En laten we eerst, wat mijnheer Kikkert ook zegt, eerst het boombeleid goed afronden, het zijn bevlogen mensen, we doen dat met elkaar, u bent er ook bij betrokken geweest, en dan kunnen we eens kijken hoe dat maaibeleid er in de toekomst uit kan zien. Maar we zitten ook tegen de verkiezingen aan en als u het heeft over het maaiseizoen, aan het begin van het maaiseizoen zitten we toevallig net met de verkiezingen. Dat is geen handig moment. En ik kan ook aan de organisatie vragen om een kostenplaatje neer te leggen voor wat het zou betekenen. Als antwoord op de heer Kikkert, dank u wel.

De voorzitter: Dan het laatste woord is aan mevrouw Van Hilst en dan ook de vraag of u hem alsnog indient of niet.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u, voorzitter. Sorry, ik was iets te snel met het indrukken van het knopje. Ik kijk heel even naar mijn fractievoorzitter, maar wat mij betreft dienen we hem gewoon in. Ik ben een heel klein beetje verbaasd, ik ben een beetje verbaasd over de woorden van de wethouder want ik kan me nog heel goed herinneren dat ik op een gegeven moment gefrustreerd naar beneden rende omdat er een maaimachine voor mijn deur stond. Vervolgens heb ik een heel goed gesprek gehad met degene op die maaimachine, die heeft mij uitgelegd hoe het maaien werkt, vervolgens heb ik contact opgezocht met de wethouder om gevraagd om inzicht te krijgen in het huidige maaibeleid, en haar woorden waren letterlijk, en ik ga het zo opzoeken: er is op dit moment geen maaibeleid. Dus dat verbaast me dat ik dus nu hoor dat er een huidig maaibeleid is, want het enige wat ik dan heel graag had gewild is dat maaibeleid vooraf gezien te hebben voordat ik deze motie indien. Ik heb ook niet gevraagd om een nieuw maaibeleid, ik heb gevraagd om een maaibeleid. Ik vind de woorden sympathiek, ja, daar krijg ik een beetje kippenvel van als ik heel eerlijk ben, want ik vind hem niet sympathiek. Het is een motie die belangrijk is voor onze natuur, voor onze gemeente. Ja, dus ik ben een beetje verbaasd dat mensen zeggen: hij is sympathiek, het komt tegelijk met de verkiezingen, ja, dat zal die bij en die vlinder een worst wezen. Ja, dus serieus, ik ben echt een beetje verbaasd dat dit zo gebeurt. We hebben het over onze natuur, we hebben het over bomen, ja, heel belangrijk dat daar een beleid voor gemaakt wordt. Neem de bijtjes mee en de bloemetjes, en kom met een beleid en laat zien wat het kost. En daar ben ik gewoon heel benieuwd naar, wat het kost. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dan zijn we aangekomen bij stemming over deze motie. Zoals te doen gebruikelijk

		lees ik het dictum even voor. U verzoekt het college een maaibeleid op te stellen dat de biodiversiteit bevordert, dit maaibeleid vorm te geven na afstemming met relevante instanties die zich met de natuur bezighouden in Aalsmeer en Kudelstaart, dit maaibeleid voor het maaiseizoen van 2022 voor te leggen aan de raad waarin zichtbaar is welke maatregelen ten aanzien van het maaien leiden tot een betere biodiversiteit, de uitgangspunten van dit beleid helder te communiceren naar onze inwoners, elk jaar een makkelijke vindbare maaikalender te publiceren waar inwoners en maatschappelijke organisaties feedback op kunnen geven om ervoor te zorgen dat het maaibeleid maximaal draagvlak heeft. Daarbij ook aan te geven op welke plekken wordt afgeweken van dit beleid, bijvoorbeeld als gevolg van veiligheidsoverwegingen of op verzoek van inwoners, bedrijven of agrariërs, de feedback te gebruiken om het maaibeleid te optimaliseren en het maaibeleid iedere raadsperiode minimaal één keer te evalueren, en de kosten of baten hiervoor inzichtelijk te maken en tezamen met het maaibeleid voor te leggen aan de gemeenteraad. Wie is er voor deze motie? Dat zijn de fracties Absoluut Aalsmeer en GroenLinks. Daarmee is de motie verworpen.
R-12		**Vragenkwartier** De voorzitter: Zijn wij aangekomen bij het vragenkwartier. En er zijn vragen ingediend door de fractie Absoluut Aalsmeer, en ik geef dan ook graag het woord aan mevrouw Keessen. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ja, blauwalg, Waterfront. Leuk onderwerp. Ik houd me bij de vragen, de intro heeft iedereen kunnen lezen. Vraag 1: wat vindt het college van de situatie dat er al zo snel blauwalg is ontstaan in het zwemwater van het Waterfront? Vraag 2: op basis van de beantwoording van de schriftelijke vragen van Absoluut Aalsmeer en de toegezonden informatie is het onduidelijk waarom het college tot de keuze is gekomen geen doorstroommogelijkheden te realiseren in de oksel van de verlengde pier. In de brief is zowel een positief effect te lezen van een doorstroomopening als een negatief effect. Wat heeft voor het college de doorslag gegeven om geen doorstroommogelijkheid te realiseren in de oksel van de verlengde pier? Vraag 3: het zou zonde zijn als er niet meer gezwommen kan worden bij het Surfeiland bij mooi weer. Hoe gaat het college voorkomen dat er deze zomer opnieuw zwemverboden voor het Waterfront worden uitgevaardigd vanwege blauwalg? En vraag 4: is het college voornemens om een structurele oplossing aan te dragen, zodat er zonder belemmeringen genoten kan worden van het Waterfront? Dank u wel. De voorzitter: Wethouder Kabout, aan u de beantwoording. De heer Kabout: Ja, dank u voorzitter. Ja, ik zat gistermiddag achter mijn bureau en toen dacht ik van goh, het is een dag voor de laatste raadsvergadering, ik heb nog steeds geen vragen van Absoluut Aalsmeer ontvangen voor het vragenkwartiertje. Maar ik dacht: die gaan nog komen. En inderdaad, half uurtje later kwamen ze binnen, dus toch nog even het podium pakken zo, laatste raadsvergadering voor de zomer. Prima. Ik moet zeggen, u sloeg nu, mevrouw Keessen sloeg nu de intro over van de vragen die zij gesteld had, maar ik wil daar toch wel meteen iets over zeggen. Die intro die u geeft, die is suggestief en ook feitelijk onjuist. U zegt namelijk dat er een negatief zwemadvies is afgegeven voor het Waterfront, en even later spreekt u ook over een zwemverbod. Dat is niet aan de orde. Ik wil het graag hier even voor iedereen verduidelijken wat er gebeurd is. Op 25 juni is er een waarschuwing ingesteld bij het Surfeiland. Dat is iets anders dan een negatief zwemadvies of een zwemverbod, dus een waarschuwing. Dat is ook, wij hebben als gemeente zelf ook contact opgenomen met de omgevingsdienst en in overleg met de omgevingsdienst heeft de gemeente toen zelf een persbericht uitgevaardigd, de Meerlanden opdracht gegeven dat bord te plaatsen, etcetera. Dus die waarschuwing is toen afgegeven. En begin deze week kwam het bericht dat op basis van de metingen die waarschuwing niet nodig is, en is die waarschuwing ook weer ingetrokken, begin deze week. Dat was op 6 juli, dus toen is die waarschuwing weer ingetrokken. Maar misschien is het goed ook om hier even op te wijzen dat er is een hele handige website in Nederland, die heet zwemwater.nl, en daar wordt dit allemaal op bijgehouden en uitgelegd, ik adviseer u om dat te raadplegen. Er zijn meerdere categorieën, dus zeg maar er is een waarschuwing, laat ik het maar even noemen oranje, en er is ook de categorie negatief zwemadvies of zwemverbod rood.

En die rode, waar u over spreekt, die is dus niet aan de orde geweest. En misschien even gewoon als voorbeeld om te noemen, afgelopen weekend was het bijvoorbeeld zo dat we op dat moment bij het Surfeiland de waarschuwing gold, en op dat moment bijvoorbeeld bij de Loswal in Kudelstaart het negatief zwemadvies, dus de code rood, om het zo maar even te zeggen, even als voorbeeld, ja? Dus dat is wel iets heel anders dan wat u allemaal stelt. Ja, verder voor wat betreft de vragen die u stelt, die hebben wij schriftelijk allemaal al beantwoord. De kwestie van de brug en de duiker, daar hebben we schriftelijke alle antwoorden op gegeven. Het is zo dat, we hebben ook aangegeven dat we dat deze zomer gewoon blijven monitoren, dat doen wij ook. Als het nodig is, hebben we ook aangegeven, gaan we ook tussentijds een mobiele pomp inzetten. Ja, en als uiteindelijk toch zou blijken, maar dat is op dit moment dus nog niet het geval, als op het gegeven moment toch zou blijven dat er wel echt een structureel probleem is, en er bijvoorbeeld alsnog zo'n brug nodig zou zijn, als dat zo zou zijn, nou, dan zullen we dat ook netjes aan u uitleggen en alsnog met een voorstel komen. Maar op dit moment is daar geen sprake van. En misschien is het dan toch nog goed om toch nog even hier dan ook de gelegenheid te baat te nemen om nog even iets positiefs ook te zeggen. Kijk, we hebben als college geprobeerd om in ieder geval het strandgedeelte 1 juni geopend te krijgen, nou, dat was gelukt. Precies toen 1 juni was het ook vanaf dat moment een aantal weken heel mooi weer. Ik moet zeggen, ik vond het prachtig om te zien en wekenlang hebben heel veel mensen, inwoners van jong tot oud echt heel leuk kunnen genieten van het mooie nieuwe strand en ook was er veel handhaving, politie ook, terwijl het ... Maar ook dat is allemaal heel goed gegaan, dus daar waren we eigenlijk heel blij mee om te zien dat de eerste maand wat ons betreft succesvol is verlopen. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Keessen, heeft u nog nadere vragen? Dat is het geval, aan u het woord.

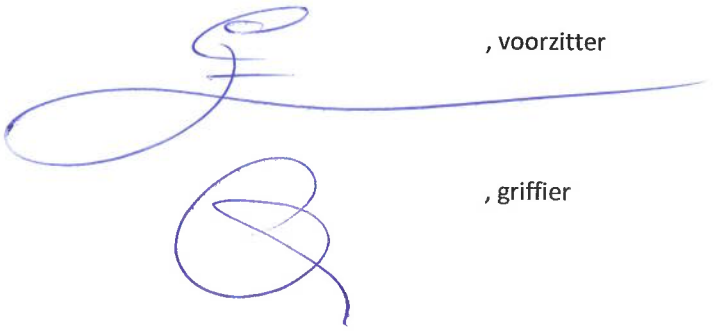
Mevrouw Keessen: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil de wethouder danken voor zijn uitgebreide uiteenzetting over blauwalg, maar dat waren niet antwoorden op onze vragen. Want de wethouder zegt dat wij antwoord hebben gekregen op onze vraag waarom de brug en de duiker zijn vervallen, maar dat hebben we niet en daarom stellen we nu deze vraag in het vragenkwartier. Die krijgen we gewoon niet. En ik wil ook even reageren op de verheugde boodschap van de portefeuillehouder. Leuk, maar wij hebben helaas van heel veel inwoners klachten gekregen over de ganzenpoep, over het feit dat je gewoon na vijftig centimeter tot je knieën wegzakt in de bagger, dat is al jaren zo. En ja, wij vragen ons toch echt af hoe u dit gaat oplossen. En als u zegt dat er uiteindelijk dan misschien wel gekozen gaat worden voor een brug, en u laat die optie dus open, betekent dat ook dat het in een later stadium gaat gebeuren en we weten allemaal dat dat meer gaat kosten dan wanneer u het nu zou doen terwijl de werkzaamheden nog bezig zijn. Dus ik zou heel graag toch nog op vraag 2 een duidelijk antwoord willen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even verder rond of er ook andere vragen zijn. Nee, dat is niet het geval. Dan de wethouder in tweede termijn.

De heer Kabout: Nou, omdat u dat zo nadrukkelijk vraagt zal ik dat dan toch nog een keer doen. Het is zo dat op basis van de rapporten die we u ook hebben toegestuurd hebben wij geen noodzaak gezien om dat aan te brengen, een brug of een duiker, dat hebben we u ook uitgelegd. En ja, en zoals ik al zei: we blijven dat natuurlijk goed in de gaten houden, ook de metingen dit jaar, en op basis daarvan zullen we gewoon weer opnieuw de zaak beoordelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van het vragenkwartier. En daarmee ook aan het einde van het openbare deel van onze raadsvergadering. Ik ga voor vijf minuten schorsen en dan starten wij het besloten deel. Daarbij mogen aanwezig zijn de raadsleden, de fractieassistenten en de bodes, en alle anderen wil ik verzoeken om het pand te verlaten dan wel beneden in een afgesloten ruimte te verblijven voor degenen die nog na de besloten vergadering hier in het pand moeten zijn. Wij schorsen nu voor vijf minuten. Overigens, het college en daarbij ook directie is natuurlijk van harte uitgenodigd om ook bij het besloten deel aanwezig te zijn, om maar even het helder te houden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 september 2021,



, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

BESLUITENLIJST BESLOTEN RAADSVERGADERING
D.D. 8 JULI 2021

Aanwezig:
Voorzitter: de heer G.E. Oude Kotte
Griffier : de heer O.F. Matheijsen
Leden:

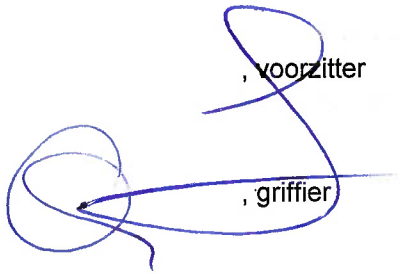
CDA	: de dames A.M. Harte-Fokker, T. van der Meer en M. van Diemen-Kreeft en de heren M.P. Buskermolen, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels
VVD	: de dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag
AA	: de dames C. van Hilst-Dekker en J. Keessen en de heer D. Kuin
D66	: de heer W. Kikkert
GroenLinks	: mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen
PvdA	: de heer J.H. Buisma
Raadslid Martijn	: de heer R. Martijn

Portefeuillehouders: de heren G.E. Oude Kotte, L.B. Kabout en R.K. van Rijn
Afwezig: Mevrouw G. Holtrop (AA) en de heer J.G.E. Bouwmeester (VVD) en wethouder W.B. Alink-Scheltema

Tijd	Agenda punt	Onderwerp	Besluit:
21.50	R-1	1.Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte	
		BEHANDELSTUKKEN	

21.50	R-5	**Toekenning Erepenning** *De raadsleden hebben kennis kunnen nemen van het voorliggende raadsvoorstel.* *De portefeuillehouder geeft een korte toelichting.* **Besluit:** De Erepenning, behorend bij het ereburgerschap van de gemeente Aalsmeer, toe te kennen aan mevrouw Lucia Cornelia Beumer - Persoon, geboren op 8 april 1956, wonende te Aalsmeer als blijk van grote waardering en erkentelijkheid voor haar inzet tijdens haar actieve loopbaan bij - en grote maatschappelijke betrokkenheid in - onze gemeente.	Voorstel unaniem aangenomen
		Sluiting	De voorzitter sluit de besloten raads-vergadering om 21.55 uur

Aldus vastgesteld in de openbare / besloten vergadering van 28 oktober 2021.



Gemeente Aalsmeer

CONCEPT BESLUITENLIJST RAADSVERGADERING
D.D. 8 JULI 2021

Aanwezig:
Voorzitter: de heer G.E. Oude Kotte
Griffier : de heer O. van Kolck

Leden:	CDA	: de dames A.M. Harte-Fokker, T. van der Meer en M. van Diemen-Kreeft en de heren M.P. Buskermolen, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels
	VVD	: de dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag
	AA	: de dames C. van Hilst-Dekker en J. Keessen en de heer D. Kuin
	D66	: de heer W. Kikkert
	GroenLinks	: mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen
	PvdA	: de heer J.H. Buisma
	Raadslid Martijn	: de heer R. Martijn

Portefeuillehouders: mevrouw W.B. Scheltema en de heren G.E. Oude Kotte, L.B. Kabout en R.K. van Rijn
Afwezig: Mevrouw G. Holtrop (AA) en de heer J.G.E. Bouwmeester (VVD)

Tijd	Agenda punt	Onderwerp	Besluit:
		Na opening van de raadsvergadering wordt afscheid genomen van Julius van Wilgenburgh, de kinderburgemeester van het schooljaar 2020/2021. Hierna wordt de nieuwe kinderburgemeester voor het schooljaar 2021/2022, Anne van Duijn, benoemd.	

20.00	R-1	1.Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte 2.Vaststelling van de agenda 3.Vaststelling van het verslag van de raadsvergadering van 27 mei 2021 4.Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken 5.Bekrachtiging geheimhouding 1.Raadsvoorstel nummer Z21-050462 <u>Besluit:</u> Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op: -de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021, -de agenda d.d. 6 juli 2021, -de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen. 6.Mededelingen vanuit het college	Afwezig zijn de heer J.G.E. Bouwmeester (VVD) en mevrouw G. Holtrop (AA) 1.2. Mw. Van Hilst (Absoluut Aalsmeer) kondigt aan een motie vreemd aan de orde van de dag in te dienen. Deze motie wordt behandeld als agendapunt R-11. De bespreekstukken R-6 en R-7 worden hamerstukken. Met deze toevoegingen is de agenda vastgesteld. 1.3.Conform vastgesteld 1.4.Conform vastgesteld 1.5.Conform vastgesteld 1.6.Er zijn geen mededelingen vanuit het college.
		<u>HAMERSTUKKEN</u>	
20.05	R-2	**Vaststellen bestemmingsplan Uiterweg 223-225** **Besluit:** 1. op grond van artikel 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen; 2. het bestemmingsplan ‘Uiterweg 223-225’, met bijbehorende toelichting en bijlagen, als vervat in de bestandenset met planidentificatie NL.IMRO.0358.09AM-VG01, ten	Voorstel unaniem aangenomen

		opzichte van het ontwerp gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de bijgevoegde Staat van Wijzigingen; 3. te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) met datum 4 mei 2021.	
	R-3	**Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) voor zienswijze en besluit** **Besluit:** 1. het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen. 2. het Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen. 3. toestemming te verlenen aan het college om te besluiten de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015, gewijzigd conform versie 28-4-2021, vast te stellen. 4. het ontwerpbesluit deelname Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheids-regio's (WVSV) voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.	Voorstel unaniem aangenomen
	R-4	**Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2** **Besluit:** wensen en opvattingen in te dienen op het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2 door het sturen van een brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie.	Voorstel unaniem aangenomen De heer R.P. Fransen heeft een stemverklaring afgegeven.
	R-4a	**Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)** **Besluit:** 1. Kennis nemen van de Jaarstukken 2020; 2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerp Begroting 2022 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022 van € 1.244.328,--.	Voorstel unaniem aangenomen
	R-4b	**Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)** **Besluit:**	Voorstel unaniem aangenomen

		In te stemmen met: 1. Kennis nemen van de Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 Omgevingsdienst; 2. Geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst; 3. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 97.000, deze verhoging te dekken uit een compensatie in het gemeentefonds en de begroting hier structureel op aan te passen via de Kadernota 2022 en akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage van € 520.000 voor 2022.	
	R-4c	**Jaarrekening 2020** **Besluit:** de jaarstukken 2020 en het verslag van bevindingen van Baker Tilly definitief vast te stellen.	Voorstel unaniem aangenomen De voorzitter van de auditcommissie heeft het advies van de audit-commissie toegelicht.
		<u>BEHANDELSTUKKEN</u>	
20.20	R-5	**Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder** **Besluit:** de heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2021 tot 30 augustus 2022 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.	Voorstel aangenomen na schriftelijke stemming met 20 stemmen voor en 1 stem tegen
20.35	R-6	**Jaarverslag 2020, begroting 2022 en actualisatie 2021 Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis)** **Besluit:** 1.Kennis te nemen van de jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland 2020 en de geactualiseerde begroting 2021; 2.Geen zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam Amstelland 2022 – 2025.	Voorstel unaniem aangenomen
20.50	R-7	**Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0**	Voorstel aangenomen Voor: 13 (CDA/D66/GL/PvdA/RM)

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>Besluit:
1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer, vast te stellen en mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;
2. De RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Aalsmeer aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
a. De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWH hernieuwbare energie in 2030;
b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren.De RES 1.0 als resultaat.</td>
<td>Tegen: 8 (VVD/AA)

De heer Van Willegen legt een stemverklaring af.

De afhandeling van de 3 moties, aangenomen op 18 juni 2020, zal nogmaals worden besproken in het Presidium</td>
</tr>
<tr>
<td>21.20</td>
<td>R-8</td>
<td>Moties Vreemd aan de Orde van de dag

<table>
<tr><th>A/M</th><th>Motie</th><th>Fractie en aantallen</th></tr>
<tr><td>M21-17</td><td>Motie maaibeleid (AA)</td><td>Verworpen
Voor : 5 (AA/GL)
Tegen : 16 (CDA/VVD/D66/PvdA/ RM)</td></tr>
</table>
</td>
<td><u>Toezegging:</u>
De portefeuillehouder zegt toe dat het kostenoverzicht, naar aanleiding van het verzoek van D66, zal worden opgesteld.</td>
</tr>
<tr>
<td>21.40</td>
<td>R-9</td>
<td>Vragenkwartier
Er zijn vragen ingediend voor het vragenkwartier door:

<u>De fractie Absoluut Aalsmeer inzake blauwalg Waterfront:</u>
1) Wat vindt het college van de situatie dat er zo snel blauwalg is ontstaan in het zwemwater van het Waterfront?
2) Op basis van de beantwoording van de schriftelijke vragen van Absoluut Aalsmeer en de toegezonden informatie is het onduidelijk waarom het college tot de keuze is gekomen geen doorstroommogelijkheden te realiseren in de oksel van de verlengde pier. In de brief is zowel een positief effect te lezen van een doorstroomopening als een negatief effect. Wat heeft voor het college de doorslag gegeven om geen doorstroommogelijkheid te realiseren in de oksel van de verlengde pier?
3) Het zou zonde zijn als er niet meer gezwommen kan worden bij het Surfeiland bij mooi weer: hoe gaat het college voorkomen dat er deze zomer opnieuw zwemverboden voor het Waterfront worden uitgevaardigd vanwege blauwalg?
4) Is het college voornemens om een structurele oplossing aan te dragen zodat er</td>
<td>De portefeuillehouder heeft de vragen mondeling beantwoord</td>
</tr>
</table>

		zonder belemmeringen genoten kan worden van het Waterfront?	
21.50	R-10	**Besloten deel** De gemeenteraad vergadert achter gesloten deuren	
		Sluiting	De voorzitter sluit de vergadering om 21.45 uur de openbare raadsvergadering

Gemeente Aalsmeer

Uitnodiging voor het bijwonen van de Raadsvergadering op donderdag 8 juli 2021, in de Burgerzaal van het Raadhuis van Aalsmeer. Aanvang: 20.00 uur. Publiek is welkom in het raadhuis om de vergadering bij te wonen.

DE VOORZITTER VAN DE RAAD,

mr. G.E. Oude Kotte

RAAD		
Burgerzaal		
Tijd	**Agenda punt**	**Onderwerp**
20.00	R-1.	**1. Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte** **Raadsgriffier: de heer O. van Kolck** **2. Vaststelling van de agenda** **3. Vaststelling van het verslag van de raadsvergadering van 27 mei 2021** **4. Vaststelling van de lijst ingekomen stukken** **5. Bekrachtigen geheimhouding** 1.Raadsvoorstel nummer Z21-050462 Besluit: Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op: -de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021, -de agenda d.d. 6 juli 2021, -de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen. **6. Mededelingen van het college**
		HAMERSTUKKEN
20.05	R-2	**Vaststellen bestemmingsplan Uiterweg 223-225** Portefeuillehouder: L.B. Kabout Uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021. *Dit bestemmingsplan heeft als doel om de herinrichting van de gronden aan de Uiterweg 223 en 225 mogelijk te maken. Daartoe worden de bestaande kwekerij en woning gesloopt te slopen en in het bebouwingslint twee bouwkavels gecreëerd voor twee vrijstaande woningen.*
	R-3	**Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) voor zienswijze en besluit** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021. *De Veiligheidsregio heeft het vierjaarlijkse regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan opgesteld. De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op deze stukken en het college toestemming te verlenen tot de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRAA.*
	R-4	**Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2** Portefeuillehouder: R.K. van Rijn

		De raad wordt voorgesteld om wensen en opvattingen in te dienen op het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2 zoals verwoord in de brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie.
		BEHANDELSTUKKEN
20.10	R-5	**Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte **Spreekvolgorde: Absoluut Aalsmeer - GL – RM – VVD - CDA - PvdA - D66** *De raad wordt voorgesteld om wethouder R.K. van Rijn ontheffing te verlenen van ontheffing van het vereiste van het ingezetenschap gedurende de periode van 30 augustus 2021 tot 30 augustus 2022.*
20.20	R-6	**Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)** Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema **Spreekvolgorde: CDA – PvdA - D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer** *De raad wordt voorgesteld om kennis te nemen van de Jaarstukken 2020 van de GR OGZ en geen zienswijze in te dienen over de ontwerp Begroting 2022 en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022.*
20.30	R-7	**Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)** Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema **Spreekvolgorde: PvdA - D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer - CDA** Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021. *De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de Eindrapportage 2020 en geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Tevens wordt voorgesteld de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 97.000.*
20.40	R-8	**Jaarverslag 2020, begroting 2022 en actualisatie 2021 Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis)** Portefeuillehouder: L.B. Kabout **Spreekvolgorde: D66 – GL – RM – VVD - Absoluut Aalsmeer – CDA - PvdA** *De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarstukken 2020 en de geactualiseerde begroting 2021 van de GGD Amsterdam-Amstelland en geen zienswijze in te dienen over de meerjarenbegroting 2022 – 2025 en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022.*
20.50	R-9	**Jaarrekening 2020** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte **Spreekvolgorde: CDA -VVD - Absoluut Aalsmeer - GL - D66 - PvdA - RM** De voorlopige vaststelling van de Jaarrekening 2020 heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 24 juni 2021. *De besluitvorming is nu gericht op het definitief vaststellen van de Jaarrekening 2020.*
21.05	R-10	**Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0** Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema **Spreekvolgorde: RM – VVD - Absoluut Aalsmeer – CDA - PvdA - D66 - GL** Uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021. *Het doel van de Regionale Energiestrategie is om bij te dragen aan de landelijke doelstellingen om in 2030 35TW duurzame energie op te wekken. Voor Aalsmeer staan er in de RES drie potentiele zoekgebieden: Oosteinderpoel en N201 Burgemeester Brouwerweg (opwekken zonne-energie) en Zuider-Legmeerpolder (opwekken zonne- en windenergie). De gemeente heeft met de 'Kaders Zonne-energie Aalsmeer' onlangs prioriteit gelegd bij het uitwerken van generieke*

		zoekgebieden om zon op daken te stimuleren, voordat de specifieke zoekgebieden verder worden uitgewerkt.
21.35	R-11	**Vragenkwartier**
21.50	R-12	**Besloten deel** De gemeenteraad vergadert achter gesloten deuren

SLUITING

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE AALSMEER
d.d. 27 mei 2021

Aanwezigen:

Voorzitter: G.E. Oude Kotte
Griffier: O. van Kolck

Fractie AA
De dames C. van Hilst-Dekker, G. Holtrop en J. Keessen en de heer D. Kuin

Fractie CDA
De dames A.M. Harte-Fokker, M. van Diemen-Kreeft en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels

Fractie D66
De heer W. Kikkert

Fractie GroenLinks
Mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen

Fractie PvdA
De heer J.H. Buisma

Fractie VVD
De dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.G.E. Bouwmeester, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag

Raadslid Martijn
De heer R. Martijn

Raad (besluitvormend)

Agendapunt		**Onderwerp**
Rb-1	**1.**	**Opening door de voorzitter de heer G.E. Oude Kotte** De voorzitter: Van harte welkom bij, sinds een lange tijd, weer een fysieke vergadering van onze gemeenteraad op 27 mei. Bij deze is de vergadering geopend en verzoek ik u ook om orde. Wij krijgen genoeg gelegenheid vanavond om weer even met elkaar bij te praten. Het is een lange tijd geleden. We hebben veel zaken digitaal gedaan, dat was niet altijd even makkelijk. Die afstand maakt het politiek bedrijven met elkaar ook niet even leuk altijd. Maar voor nu alle kijkers thuis, welkom. En voor degenen die hier vanavond aanwezig zijn, alle deelnemers van de workshop Politiek Bewust, ook van harte welkom. Fractieassistenten en uiteraard de pers. En vanaf volgende maand zullen wij ook de commissievergaderingen weer fysiek doen en zal de raadsvergadering ook weer open zijn voor inwoners en andere gasten die geïnteresseerd zijn in onze besluitvorming. We kijken ernaar uit. Voordat dat we de vergadering vervolgen, zou ik

		graag even aandacht willen vragen voor de deelnemers van de workshop Politiek Bewust. Normaal gesproken vraag ik of jullie naar beneden komen en dan doen we hier een uitreiking van certificaten en bloemenoverhandiging. En dan ga ik jullie onder het vuur van een diepte interview uithoren hoe jullie het hebben gehad. Dat is helaas nog niet mogelijk hier met elkaar, maar ik wil wel graag even bij jullie stilstaan. Ik ga jullie namen ook even opnoemen. De deelnemers nu waren Sharida Gühman. En ik hoop dat ik jullie namen goed uitspreek. Truus van Muiden, Marga Heijink, Jan Millenaar, Koen Persoon, Jos Valentin, Cocky Valentin, Marion Keijsler, Franka Groeneveld, Joost de Vries, Sander-Jan Peer en Leo Bakker. Mag ik van u als raad een hartelijk applaus voor deze deelnemers die vanavond hun certificaat krijgen. Ik hoop dat jullie het erg interessant hebben gevonden. Met een aantal van u heb ik ook een gesprekje mogen hebben, en hebben dat ook bevestigd, dat het meer inzicht gegeven heeft in soms de wondere wereld van de politiek. En dan is de lokale politiek nog een wereld op zichzelf. Ik zou dan iedereen die meekijkt willen oproepen, mocht u een paar avonden vrij hebben, meldt u zich ook aan. Want vanaf september zullen we ook weer een fysieke bijeenkomst hebben voor de workshop Politiek Bewust. Voor u alleen staat daar een prachtige bos bloemen met daarbij het behorende certificaat. En voor u is er ook een klein pakketje aanwezig als dank, en dat is een theepakket. Het theepakket komt van Benita Roetman. En Benita heeft eigen Aalsmeerse thee ontworpen, en Kudelstaartse thee, en het heet Aalsmeerse liefde. En u moet lezen hoe zij op die naam gekomen is. En Kudelstaarts geluk. En ik kan u zeggen, het smaakt heerlijk. Ik wens u daar veel plezier mee. Overigens hebben alle raadsleden hier ook zo'n pakketje gekregen. U ook aangeboden namens ons, griffie en het bestuur. Inmiddels is het weer mogelijk om met elkaar te theeleuten. Dus ik wens u ook, na een lange tijd van elkaar niet fysiek ontmoeten, veel theeleutmomenten om weer eens goed bij te praten en elkaar diep in de ogen te kijken voor de kadernota die gaat komen en uw laatste jaar in deze raadsperiode, waarin nog hele grote besluitvorming moet plaatsvinden. Dat kan gepaard gaan met wat lekkers. Want sommigen van u was het wel opgevallen dat er met het kerstpakket iets wat fout was gegaan. En wij hebben van de firma Krachtwijk een heerlijke compensatie daarvoor gekregen. Dus laat dat ook u smaken. Dan heb ik nog één mededeling, dat zal u ook niet ontgaan zijn. Dat is de fractie Absoluut Aalsmeer weer voltallig is met vier leden in deze gemeenteraad. Daar wil ik u hartelijk mee feliciteren. En ik wens u ook heel veel succes nog in de periode naar de verkiezingen toe.
	2.	**Vaststelling van de agenda** De voorzitter: Goed, dan zijn wij aangekomen bij het vaststellen van de agenda. Kan deze als volgt worden vastgesteld? Ik geloof dat er één motie is van de fractie Absoluut Aalsmeer. Daar krijgt u straks de gelegenheid toe om dat in te dienen. Misschien wel goed om even te vermelden dat omdat de motie relatie heeft met de vragen, dat wij het behandelen van de motie vreemd aan de orde van de dag na het vragenkwartiertje doen. En in het vragenkwartiertje zal eerst het woord gaan naar D66 en dan naar de fractie Absoluut Aalsmeer. Mocht ik dat nou straks, omdat ik vaart in de avond wil houden, vergeten, trekt u rustig even aan de bel. Dan is daarmee de agenda vastgesteld.
	3.	**Vatstelling van het verslag van de besluitvormende raad van 8 april 2021** De voorzitter: Dan het verslag van de raadsvergadering van 8 april. Daar zijn geen wijzigingen op ontvangen, dus die zal als conform worden vastgesteld. De heer Kuin, aan u het woord. De heer Kuin: Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van het verslag van 8 april wil ik toch even terugkomen op de zeg maar discussie die er ontstond naar aanleiding van de motie vreemd aan

		de orde van de dag over de bomen en het kappen ervan. Wethouder Alink gaf in haar antwoord mee dat er op plaatsen waar projecten zouden zijn, dat daar de bomen gewoon gekapt konden worden. Later was ze dat niet met me eens dat ze dat gezegd had. Maar ik heb ook tijdens de vergadering, tijdens de behandeling gezegd, ik kom hier op terug op het moment dat het verslag er is. En dat is dus nu. En ik wil wethouder Alink toch vragen om daar nog even op te reageren. Want haar bewoording van, mijnheer Kuin zoekt naar kroos op laag water, alsof ik alles uit mijn mouw schudde en er één of ander raar verhaaltje van maakte, dat … Ik hoop dat mevrouw Alink ook dit verslag gelezen heeft en dat ze dan de guts heeft om nu even te zeggen dat ze het inderdaad gezegd heeft. Dank u wel. De voorzitter: Ja, de heer Kuin, ik had net even kort ruggenspraak met ook de griffier. Wij staan eigenlijk op dit punt in onze procedurele orde geen discussie rondom het verslag, alleen mogelijke wijzigingen. Dus ik zou hiervan zeggen, waarvan akte. En ik hoop dat u elkaar na de vergadering nog even opzoekt of op andere wijze elkaar hier even vindt om op te reageren. We staan natuurlijk altijd vrij om op het verslag te reageren, maar ik denk dat de repliek op deze manier ook het beste bediend is. Wij gaan naar de … Alsnog vastgesteld het verslag.
	4.	**Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken** De voorzitter: Wij gaan naar de vaststelling van de lijst van ingekomen stukken. Waarbij de vraag voorligt of deze conform het advies kan worden afgedaan. En ik zie dat we niet hebben stilgezeten, dat is heel goed. De heer Van der Zwaag, aan u het woord. De heer Van der Zwaag: Dank u, voorzitter. Ik grijp even de microfoon in mijn rol als voorzitter van de auditcommissie. Er staat namelijk bij de ingekomen stukken een brief van de provincie Noord-Holland met het goedkeuringsregime, financieel gezien, van de gemeente Aalsmeer. Nou weten we dat het nooit gebruikelijk is dat je daar als gemeente op reageert. Vanuit de auditcommissie is wel de wens geuit, laten we de commissaris eens een briefje sturen, een bedankbriefje voor zijn belangstelling voor de gemeente Aalsmeer en het feit dat hij repressief toezicht wil toestaan. Dus dat geef ik graag in overweging aan de voorzitter van de raad en de griffier. De voorzitter: De heer Van der Zwaag, dat gaan we opstellen en mede door de auditcommissie laten ondertekenen, en zenden wij toe naar onze commissaris. Dat zal hij zeer op prijs stellen. De heer Kuin, aan u het woord. De heer Kuin: Ja. Dank u, voorzitter. Ik neem even de gelegenheid … Van de gelegenheid gebruik om bij u de vraag neer te leggen, kan ik ook nu op dit moment … Want ik heb niks over de ingekomen stukken, ik heb echt er wel wat opmerkingen en aanvullingen, vragen, over de map ter kennisname. Mag ik dat nu bij u neerleggen? De voorzitter: We kunnen daar nu niet een discussie over voeren of een gesprek over voeren. Maar u kunt er wel elementen uithalen die u wellicht bij de commissie wilt voorleggen. Of er kunnen natuurlijk ook stukken in zitten naar aanleiding van uw wens schriftelijke vragen te stellen. De heer Kuin: Het is geenszins mijn bedoeling om er een discussie over los te laten gaan, voorzitter. Want dat zou ik het liefst dan in commissievergaderingen doen daar waar het wat ons betreft naar de commissie kan. En dan begin in bij agendapunt 5, en dan noem ik nog maar

		even de map ter kennisname. Programma huisvesting arbeidsmigranten. Onze raad, deze raad, heeft op 17 september 2020 de toezegging van de portefeuillehouder gekregen dat de actualisatie van het beleid inzake de arbeidsmigrantenhuisvesting later zou worden besproken met de raad. We zijn inmiddels 8 maanden verder, wanneer kunnen we dit verwachten? En aansluitend de vraag, loopt de portefeuillehouder met dit programma niet voor de muziek uit? Wij zouden dit agendapunt graag agenderen voor een volgende commissievergadering. Dan ten aanzien van agendapunt 8. De voorzitter: Dan pakken we even deze meteen maar … Want ik begrijp dat u meerdere punten heeft. Even voor deze. Zoals te doen gebruikelijk, u heeft een aantal vragen gesteld. Als u het ter discussie wilt hebben in de commissie, dan is het echt op zijn plaats in die commissie. Zijn het echt gerichte vragen aan het college, dan hebben we daarvoor het instrument schriftelijke vragen. Dus met uw goedvinden zetten we dit dan om, hoeft u niet apart in te zenden, meteen om in een schriftelijke vraag aan het college. De heer Kuin: Dank u wel. Ten aanzien van agendapunt 8, het jaarplan planmatig onderhoud 2021. Tijdens eerdere gelegenheden heeft onze fractie over dit onderwerp vragen gesteld. Toen werd duidelijk dat er een MOP in de maak zou zijn, en dat wij als raad hiervan op de hoogte gesteld zouden worden. Kijkend in dit MOP kom ik tot de conclusie dat dit met alle in gemeentelijk bezit zijnde monumenten een interessant plan is. Een tweede blik op de lijst leert ons dat niet alle ingemeentelijke bezit zijnde gebouwen zijn opgenomen in dit onderhoudsplan. Ik noem het oude raadhuis en het fort bij Kudelstaart. Graag willen wij hier met onze collega's van de raad over discussiëren. En onze fractie vraagt dan ook om dit op de commissieagenda te plaatsen. Geen vraag, geen discussie. De voorzitter: Helder. Ik denk dat we het voorleggen bij de agendacommissie. Hier aan u wel het verzoek om er een klein discussienotaatje op te leggen, de oplegger die daarvoor bedoeld is. En misschien goed als er nog wat andere achtergrondinformatie bij in moet worden gebracht, ik denk dat we gewoon vanuit dienstverlening daar meteen even naar kijken of we dat bij kunnen voegen. Zien we graag tegemoet. De heer Kuin: Dank u wel. Dan ten aanzien van agendapunt 9, samenwerking en afspraken voor het herstel van de liniedijken van de Stelling van Amsterdam. Het B&W-besluit getuigt van een zekere moed. Waarom, hoor ik u denken. Nou, wel hierom. In het besluit worden de outstanding universal values aangehaald, en hebben we ook besloten om deze uit te dragen. Wat zijn deze outstanding universal values? Dat zijn de uitgangspunten van Unesco waar het gaat om de monumenten van zeer grote waarde. In dit geval de liniedijken van de Stelling van Amsterdam. En met name de linie tussen fort bij Kudelstaart en fort aan de Drecht. Dat er hier door het college zeer groot belang aan wordt gehecht is te prijzen. Ik lees zelfs in het besluit, en ik citeer, vanuit de positie beschouwen de partijen het als hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om zich blijvend in te spannen voor de bescherming van de werelderfgoed status van de Stelling. Einde citaat. Voorzitter, ik ben blij en verheugd over deze zinsnede. Immers, nog niet zo heel lang geleden is er door het college bij een ander onderdeel van de Stelling van Amsterdam een andere koers gevaren. In het uitvoeringsprogramma wordt overwogen om een pontverbinding tussen fort bij Aalsmeer en fort bij Kudelstaart in gebruik te nemen. De voorzitter: De heer Kuin, mag ik u even kort onderbreken. Misschien kunt u even eerst duidelijk maken waar u naartoe wilt, want dit begint op een betoog te lijken.

		De heer Kuin: Ik ben er bijna, voorzitter. De voorzitter: Maar misschien kunt u wel eerst even aangeven waar u naartoe wilt. En mocht u nog meer punten hebben over deze lijst, dan wil ik verzoeken dat heel puntig te doen. Want eigenlijk is … We lopen een beetje uit de orde van de vergadering waar dit voor bedoeld is. De heer Kuin: Ik wist niet dat ik het heel puntig moest doen, anders had ik het zeker gedaan. Dat weet u, u kent mij. In het … Maar dan kom ik even terug op het uitvoeringsprogramma. Daar staan een paar dingen in, voorzitter, en dat is onder andere zeg maar de pontverbinding tussen fort bij Aalsmeer en fort Kudelstaart. En er staan ook wat financiële zaken in het stuk die niet helemaal duidelijk zijn. En de vraag is dan, kan het college ons toezeggen, dat doet ze al in het besluit wat erbij zit, dat de gemeenteraad geïnformeerd gaat worden, maar op een reguliere basis over de financiële consequenties van de pontverbinding tussen fort bij Aalsmeer en fort Kudelstaart. Daar heb ik hem heel puntig gemaakt. De voorzitter: Ik denk dat het college dat zeker kan. Maar ik wil u verzoeken dit in het vervolg schriftelijk in te dienen. Daartoe hebben we het instrument schriftelijke vragen. En daartoe dient eigenlijk niet dit moment hier op de lijst. Uh, op deze vergadering. Mijn vraag dan even. Mocht u nog meer punten hebben, mochten daar schriftelijke vragen in zitten, wil ik u verzoeken te heroverwegen dat niet hier te stellen, maar schriftelijk in te dienen. De heer Kuin: Nou nee, voorzitter. Agendapunt 11, het ontwerp paraplubestemmingsplan kamerverhuurbedrijf Aalsmeer, daar heb ik het net over gehad in agendapunt 5. Dus daar kom ik met dezelfde vraag, kan het naar de commissie toe? En dan als laatste, voorzitter, agendapunt 16, de startnotitie Hoofdweg Zuid, daar staan een paar dingen in die niet zeg maar … Ja, waarvan ik denk dat wij daar in de commissie nog eens over moeten praten. Het is een visie die nog niet door de raad bekeken is. En het lijkt me dat we misschien eens moeten kijken of we dat andersom kunnen doen. Eerst naar de raad en daarna ter inzage leggen. Overigens, voorzitter, één kleine opmerking nog over agendapunt 9, de liniedijken. De voorzitter: Nou, we passen eerst even dan een passende reactie op 16. Hij komt nog in de besluitvorming in de raad, daar volgt een politiek debat over. Dat is ook echt het moment om daarover een discussie met het college eventueel aan te gaan, mocht u dat wensen. En dan uw laatste opmerking over punt 9. De heer Kuin: Ja, er staat een storende fout in het stuk daar waar zeg maar gesproken wordt over het eigendom van fort Kudelstaart. Dat is niet in particuliere handen, maar dat staat wel zo in het stuk aangegeven. De voorzitter: Nou, deze laatste opmerking was nou zeer passend voor deze lijst van stukken, dus daarvoor dank. Wordt genoteerd. Ik kijk nog even rond of ik niemand over sla voor deze lijst. Want als dit de opening is voor de vergadering, dan beloven wij een hele mooie avond met elkaar te krijgen, beste mensen.
	5.	**Bekrachtigen geheimhouding** 1.Raadsvoorstel nummer Z21-015887

		De voorzitter: Wij gaan naar de bekrachtiging voor de geheimhouding. En daar zijn twee stukken voor. Het eerst stuk betreft de reconstructie Machineweg van 13 april. Een B&W-besluit reconstructie Machineweg van 13 april jongstleden. En op basis van de Gemeentewet en de Wet openbaarheid van bestuur wordt aan u gevraagd deze geheimhouding te bekrachtigen. Kan dat op uw instemming rekenen? Wie is tegen? Niet. Dan is dat bekrachtigd. 2.Raadsvoorstel nummer Z21-039042 De voorzitter: En het tweede stuk betreft de vaststelling van een besluitenlijst van 6 april en de agenda van 18 mei 2021 van de tijdelijke commissie betreffende de toekomstige dienstverlening. Is iemand daar op tegen? Nee. Dan is die ook bekrachtigd bij deze.
	6	**Mededelingen van het college** De voorzitter: Dan zitten we bij de mededelingen van het college. En we hebben één korte mededeling en deze komt van wethouder Alink. Aan u het woord. Mevrouw Alink: Dank u, voorzitter. Ik wilde het kort houden. Er komt weer een bus waar je je zonder afspraak kan laten testen op corona als je milde klachten hebt, of lichte klachten. U zou misschien denken van, maar het gaat nu zo ontzettend goed, we zijn al dagen onder de vijf positieve besmettingen in Aalsmeer per dag. Dat klopt, maar onze regio is nog zeer ernstig. En we willen graag die aantallen in Aalsmeer laag houden. Dus juist daarom, bij lichte klachten graag testen. En ik roep iedereen in Aalsmeer en Kudelstaart, op om daar gebruik van te maken. Het is een unieke mogelijkheid om drie weken lang gewoon langs te komen en te vragen voor een test. Dank u wel. De voorzitter: Hartelijk dank daarvoor. En ik heb begrepen dat de bedoeling is ook van de GGD dat tussen Uithoorn en Aalsmeer regelmatig gewisseld gaat worden met deze testbussen. Dus prachtige dienstverlening van de GGD.
Rb-2		**Van afval naar grondstoffenbeleid** De voorzitter: En daarmee zijn we ook aan de inhoudelijke agenda toegekomen. Het eerste behandelstuk, van afval naar grondstoffenbeleid. En u als raad wordt voorgesteld om het nieuwe beleid vast te stellen en te kiezen voor nascheiding van de PMD-fractie uit het restafval door een scheidingsinstallatie. Daartoe zijn twee amenderingen en een motie ingediend. Ik heb begrepen dat de heer Winkels van het CDA alle drie kort zal indienen. En ik hoop dat u dat ook op deze wijze heeft voorbereid. Aan u het woord, de heer Winkels. Misschien kan één van u dat zo meteen toelichten. De heer Winkels. De heer Winkels: Mijnheer de voorzitter, we hebben het zo ingedeeld, zojuist voorafgaand aan deze vergadering, dat ik mag de twee amendementen aan u voorstellen. En collega VVD, Marjanne Vleghaar, zal de motie aan u toelichten. De voorzitter: Uitstekende rolverdeling. Aan u eerst het woord dan. De heer Winkels: Ik wilde dan ook beginnen met de leukste, dat is het amendement, geen containermanagementsysteem. Ik had hem genoemd, eruit met de chip. Maar goed we hebben hem wat netter vertaald gekregen. Wij hebben in diverse overleggen met de wethouder en het

college dus aangegeven dat wij hier het nut en de noodzakelijkheid niet van inzien. Dat het problemen geeft met de AVG, wat ons betreft. Het heeft … Noodzakelijk is het dus niet, het is ook niet echt nodig op dit ogenblik om dat binnen proporties te gaan verwerken. Dus wat de AVG betreft heeft het een probleem. Wellicht in de toekomst dat men op een andere wijze er gebruik van gaat maken, dat kan ik nu nog niet beoordelen. Maar in ieder geval, het staat ons niet aan en we willen de containers daar niet mee uitgevoerd hebben. Daarnaast heeft het aanbrengen van zo'n chip per container ook een effect van € 6 per jaar per container. Nou, uitgaande van 13.000 containers, heb je zo'n beetje een post van € 78.000 euro. Nou, daar kan je een hele hoop, nou ja, wat al in het voorgaande overleg werd genoemd, verdwenen containers mee bekostigen. Daar kan je al heel wat afval mee bekostigen. € 78.000 is ook in afvalland een hele hoop geld. Daarmee wil ik deze in ieder geval bij u aanbevelen om te steunen. Daarna zou ik het amendement ophalen van het oud papier in Kudelstaart met u behandelen. Wat is hier onze bedoeling van? Wij hebben gemerkt dat niet heel Aalsmeer en Kudelstaart uniform werkt voor wat betreft papier en karton ophalen. Dat in Kudelstaart een goed systeem functioneert met vrijwilligers, en dat die vrijwilligers eigenlijk in dat plan niet goed naar voren zijn gekomen. Overigens ook anders en verkeerd benaamd, genoemd. Het is gewoon Stichting Supporting Kudelstaart. Nou, die systematiek die zij aanpakken, waarmee ze zeg maar het papier en karton ophalen, is perfect eigenlijk, is goed. Goed in overleg met het college. Waarvoor zou je het veranderen? Met één uitzondering, en dat is dan de hoogbouw in Kudelstaart. Hoogbouw tussen aanhalingstekens. Maar in ieder geval wat hoger als zeg maar een normale eengezinswoning. Daar hebben de mensen geen ruimte om afval van wat betreft papier en karton te bewaren in huis, daar zou het makkelijker zijn om een ondergrondse container te hebben geplaatst. Nou als laatste wil ik daarbij bij u noemen dat ook voor wat betreft SSK al sinds jaar en dag wordt gepoogd om een overeenkomst te krijgen of een goede afspraak te krijgen met het college omtrent, ja, het ophalen van het papier en het karton. En ik roep dan ook het college op om daar zeg maar een prestatieovereenkomst te gaan bereiken, op zijn minst een toezegging. Ook deze wil ik graag bij u … Dit amendement wil ik graag bij u aanbevelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Vleghaar.

Mevrouw Vleghaar: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben, overwegende dat in de beleidsnota van afval naar grondstoffenbeleid 2021-2025 is opgenomen dat nieuwe rolcontainers worden beschikbaar gesteld aan bewoners van de gemeente Aalsmeer voor inzameling van restafval en PMD. De één persoonshuishoudens krijgen nu 140 liter en de meerpersoonshuishoudens 240 liter. Op dit moment zijn er veel verschillende rolcontainers op straat met verschillende kleuren deksels, dus dat is rommelig in het straatbeeld. En ook de afhaal-ophaaldienst die het moet legen, weten op het laatst niet welke bak ze moeten legen. Overwegende dat de grootte van de nieuwe rolcontainers niet altijd overeenkomen met de wens van de gebruiker, er intensieve communicatiecampagne is voorzien voorafgaand aan de invoering van de wijziging naar aanleiding van de bovengenoemde beleidsnota, de communicatiecampagne een prima mogelijkheid biedt voor de inwoners om aan te geven welke rolcontainers ze graag willen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Vleghaar, mag ik u kort onderbreken?

Mevrouw Vleghaar: Ja.

De voorzitter: De bedoeling is om een motie kort in te dienen en hem niet …

Mevrouw Vleghaar: Ja, ik start nu met ‘verzoekt het college’.

De voorzitter: Oké. Nou, komt u goed weg.

Mevrouw Vleghaar: Wij verzoeken aan u bij aanschaf van de nieuwe rolcontainers zorg te dragen voor de onderscheidende containers, zodanig dat de ophaaldienst deze rolcontainers gemakkelijk kan herkennen, bijvoorbeeld door een kleur, en het straatbeeld rustiger wordt op de ophaaldagen. En twee, om de communicatiecampagne … De inwoners van Aalsmeer de keuze te geven welk formaat rolcontainer zij wensen te ontvangen. Hier wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Voor de volgende indieners van amendementen en moties, waakt u ervoor dat u hem niet voorleest maar in een paar zinnen kort toelicht. Dat is de bedoeling van een indiening. Iedereen beschikt in principe over de stukken. Wij gaan naar de eerste spreekvolgorde. En daartoe is de VVD als eerste. Mevrouw Vleghaar staat al achter het katheder. Aan u het woord.

Mevrouw Vleghaar: Ja, dank u wel. Nadat we eerder het afvalbeleidsplan van tafel hebben geveegd, ligt er voor ons weer een nieuw beleidsplan. Natuurlijk kunnen we dit stuk, van afval naar grondstoffenbeleid, ook weer afbranden. We wilden zelfs dat de wethouder dit hele plan minimaal een jaar uit ging stellen. Alleen we schieten daar niets mee op. Wij zoeken liever oplossingen. Daarom hebben we meegeschreven en meegedacht met de twee amendementen en de motie over de chip, papier ophalen in Kudelstaart en verandering van de bakken. Dit is waarmee we voorlopig vooruit kunnen. De angel is uit het stuk gehaald. De bewoners snappen het nog niet. Sommige bewoners denken dat we weer teruggaan naar vroeger, maar dat is niet zo. Door moderne technieken kunnen we juist beter nascheiden, en daar hoort een ander beleid bij. Natuurlijk zitten we nog met het luierprobleem, volwassenen en kinderen. We twijfelen ook of de bakken groot genoeg zijn voor dit. Een extra bak is verkrijgbaar, heeft de wethouder aangegeven. Alleen we vinden deze wel erg prijzig, vooral als deze alleen voor luiers gebruikt moet worden. Dit beleidsstuk is nog niet helemaal af voor ons. Maar we hebben ergens … We moeten ergens gaan beginnen en dat kan door te blijven monitoren om ooit aan het gewenste aantal kilo’s te komen en de vraag. Wij willen daarom de volgende vier aandachtspunten nog meegeven en een dringend beroep doen op de wethouder om deze ter harte te nemen. Eerste aandachtspunt is, over twee jaar dit afvalplan tot grondstoffenbeleid te evalueren. Het tweede aandachtspunt, de PMD-bakken niet in één keer, maar geleidelijk weg te halen uit de wijken en bij winkelcentra, met ongeveer een uitlooptijd van een jaar, om de bewoners de gelegenheid te geven eerst te kunnen wennen aan het nieuwe afvalbeleid. Niet dat we straks overal op straat losse flessen en pakken, enzovoort, vinden. Punt drie, het najaar van 2021, zoals eerder aangegeven door de wethouder zelf, met een apart luierafvalplan te komen. Punt vier, de communicatiecampagne ook meerdere keren per jaar in te zetten. Zeker voor wat betreft de kosten voor de extra bakken, wat wij erg duur vinden, en het extra ophalen vaker communiceren. Want dit nieuwe beleid valt en staat met goede communicatie. Dit mag niet misgaan. Hierbij willen we het laten en wensen de wethouder veel succes.

De voorzitter: Dank voor uw inbreng. Fractie Absoluut Aalsmeer. De heer Kuin, aan u het woord.

De heer Kuin: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben over dit voorstel heel lang gesproken en veel gesproken. En uiteindelijk is er iets uitgekomen waar de fractie van AA redelijk tevreden over is. Laat ik zeggen, redelijk, want het had wat ons betreft veel eerder mogen gebeuren. Maar dat

		ter zijde. Voorzitter, de amendementen en de motie die zijn ingediend door de partijen CDA, VVD. Ik had toen ik die de eerste keer las, dacht ik hé, ze hebben bij ons in de fractiekamer geluisterd, er is spionage geweest. Want dit waren precies de twee zaken waar wij binnen onze fractie het over hebben gehad. Dus ik kan u alvast melden dat wij met beide amendementen en de motie meestemmen. En dat wij ook de wethouder veel succes wensen met de uitvoering van dit ambitieuze plan. De voorzitter: Dank voor uw inbreng. We gaan naar de fractie van het CDA, de heer Winkels. De heer Winkels: Mijnheer de voorzitter, we hebben hier heel lang over gesproken. Deze raadsperiode ook al. Ik kan me zo vier-vijf bijeenkomsten herinneren. We hebben veel overleg gehad, we hebben intensief e-mailverkeer gehad hieromtrent, intensief appverkeer. Niet altijd even veilig heb ik begrepen achteraf. Maar in ieder geval, we hebben heel veel overleg gepleegd. En uiteindelijk moet je dan toch nog twee amendementen en een motie inleveren. Ja, dat noemen we dan maar samenspel tussen college en de raad op dat ogenblik. Het gaat ons immers om het afval en om de verwerking daarvan op een correcte manier en op een snelle manier. En vooral op een servicegerichte manier richting de burgers van Aalsmeer. Ik denk dat dit plan wat nu voorligt, het verdient om te worden uitgevoerd, en dat wij daar een heel mooi beleid … Afvalverwerking mee gaan krijgen. Dank u wel. De voorzitter: We gaan naar de PvdA. De heer Buisma. De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Allereerst, wat een verademing om weer in dit huis bijeen te zijn. Het is goed om u allen lijfelijk te zien. Voorzitter, het onderwerp op de agenda vanavond, is er één met een geschiedenis. En een geschiedenis die zich zichzelf herhaalt. De eerste versie van dit document stamt uit 2017, ook toen zo net voor de verkiezingen. En dat afvalplan kende geen positieve afloop. Toen kwamen er moties en amendementen om van een slecht voorstel wat beters te maken. Voorkeursvariant 2 moest het worden. Voldoen aan de landelijke VANG-doelstelling en maak het afval ophalen niet al te duur. Uiteindelijk werd, na wat gedelibereer van de toen twee verantwoordelijke wethouders, het van de agenda gehaald. Ene Wilma namens PACT was toen één van de aanstichters om dat voorstel, toen beschouwd als broddelwerk, van de agenda te gooien. Het bleek, als je niet aan de doelstellingen voldoet en je maakt het duurder, dat het dan het verkiezingsjaar niet het moment is om aan het Aalsmeerse afval te gaan rommelen. Maar de dag van morgen geeft nieuwe kansen, voorzitter. Want wie kon toen vermoeden dat Wilma PACT vervolgens Wilma Scheltema van D66 zou worden, en ook nog eens wethouder. En als wethouder de schone taak zou krijgen om dit smerige dossier ter hand te nemen. Tot zover niet zoveel aan de hand. Nieuwe raad, raadsbreed nog wel, en een vrij duidelijke opdracht, voldoen aan de VANG-doelstellingen. Die afkorting is van afval naar grondstoffen. Met als eerste stap van 171 kilo restafval naar 100 kilo en 75% afvalscheiding voor iedere inwoner van Aalsmeer. Vanaf 2025 30 kilo restafval per jaar. Een andere opdracht die deze wethouder mee kreeg, zat in een andere verpakking en werd dus automatisch gescheiden. Los dienden D66 en de VVD een motie belastingplafond in. En er kwam dus een opdracht bij, het mocht ook niet duurder worden. Daarmee werd het al wat moeilijker, voorzitter. Maar, voorzitter, deze ras liberaal als voorvrouw zou dit spreekwoordelijke varkentje wel even gaan wassen. En tijd zat, 2018 was net begonnen. Dat duurde even, 2020 zou het worden. Maar het opende met een knaller. Want, voorzitter, zou het niet een geweldig idee zijn om het plastic afval niet meer in de grijze bak te hebben. Men moet eens indenken hoe verschrikkelijk veel ruimte dat alleen scheelt in je eigen grijze bak. Maar waar laten al deze Aalsmeerders dan hun plastic? Nou, daar dacht deze wethouder een werkelijk briljante voor gevonden te hebben.

Gewoon aan de dichtstbijzijnde lantaarnpaal in een zakje van plastic. Oh, en het werd ook nog even duurder. En iedereen moest ook nog even zijn afvalbak inwisselen, want die oude zijn afgeschreven, voorzitter. En die arme Aalsmeerders die denken toch niet dat hun grijze bak hun eigen grijze bak is. Welnee, die zijn allemaal van deze wethouder, en die rekent er een paarhonderd euro per jaar voor. En deze wethouder vindt ze te oud en te lelijk, voorzitter. En u weet, geld, geld moet rollen. En die VANG-doelstellingen, die werden toch zeker wel gehaald? Bijna, voorzitter, bijna. Dus terug naar de tekentafel. En dat hebben we geweten, voorzitter. Na wekelijks stafoverleg nodigde de wethouder alle fracties uit om een goed einde te breien, kosten nog moeite gespaard. En gelukkig waren alle fracties daartoe bereid. Maar iets wijzigen is moeilijk, voorzitter, en kennelijk helemaal voor deze wethouder. Anders hadden we ook niet drie verschillende overleggen hiervoor nodig gehad. Ook de derde keer kwam deze wethouder toch met iets bijzonders op te proppen. Oké, dat plastic was misschien niet zo'n heel goed idee. Maar als we nou eens bakken gaan chippen, voorzitter, gewoon om te weten van wie welke bak dan is. Van de wethouder, zou je denken, geen registratie nodig. Maar nee, iedere Aalsmeerder huurt zijn of haar bak en dan registreren die specifieke container aan een persoon. Is dat nou niet een leuk idee. Kost een paar centen en dan creëer je er nog werkgelegenheid mee ook. Want iemand moet dat bij gaan houden, voorzitter. Voor als bak 291324 haar verzorger kwijt is. En die baan, die baan die kost per huishouden in Aalsmeer ongeveer € 5. Toen daar wat negatief op gereageerd werd, gooide deze wethouder het spreekwoordelijke handdoekje in de ring. Mocht deze raad wat anders willen, dan amendeert zij dat maar, en stampte lichtelijk verontwaardigd de deur uit. Dat maakt dit afvalplan ook wel een beetje ingewikkeld, voorzitter. Want ziet u, geen van deze 23 raadsleden zijn afvalverwerkers of beleidsambtenaren in Amstelveen. Daar hebben we juist iemand voor aangesteld om die uitwerking te doen, en dat noemen we een wethouder. De kaders stelt de raad. Dat waren, voldoe aan de VANG-doelstellingen en maak het ook even niet duurder. En dit afvalplan voldoet niet, voorzitter. Het voldoet niet aan de VANG-doelstelling en het wordt duurder voor de inwoners van Aalsmeer. En als iets niet kan, voorzitter, dan verwacht de Partij van de Arbeid dat een wethouder dat gewoon terugkoppelt. Het wordt het één of het ander, kies maar. Maar nu legt de wethouder een product neer, roept, het lijkt niet zoveel, maar misschien kan het wat worden. En beste raad, maken jullie er maar wat van. Normaal toch reden om eens te kijken naar het functioneren van wethouder en raad. Maar niet in Aalsmeer, voorzitter. Sterker nog, het lijkt gewoon te werken. Als ik zie welke namen onder de amendementen en moties staan, deze partijen nemen dus graag het werk van deze wethouder over. Zo is het niet langer het afvalplan van deze wethouder of dit college, maar het is het afvalplan van D66, CDA en VVD. De Partij van de Arbeid blijft echter bij haar standpunt. Het voorstel voldoet niet aan de door ons gestelde doelen, en dat vinden we vooral jammer, voorzitter. Want, voorzitter, die afvalberg die creëren we met zijn allen. En de gemeente Aalsmeer die zorgt ervoor dat dit bij ieder huis opgehaald wordt en wordt verwerkt. Dit plan leidt niet automatisch tot het verminderen van het restafval, maakt het duurder voor onze inwoners en gaat er vanuit dat iedere inwoner van Aalsmeer zelf bedenkt om ieder jaar iets minder weg te gooien dan het jaar daarvoor. De Partij van de Arbeid hoopt dat de meerderheid in deze raad gelijk heeft, maar ze verwacht van niet. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar D66, de heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja, voorzitter, van afval naar grondstoffenbeleid. Een mooie titel voor een beleidsnota, zeker ook deze beleidsnota. Het geeft aan hoe onze gedachten over vuilnis, want vroeger noemden we afval gewoon vuilnis, de afgelopen jaren zijn veranderd. En richting Marjanne, vroeger kenden we de schillenboer. Als ik dat nu vertel aan mijn kleinkinderen, dan zeggen ze, opa waar heeft u het over. Maar vuilnis wordt nu zoveel mogelijk hergebruikt en

		gerecycled als grondstof voor producten. Vuilnis moet zo lang mogelijk in de keten blijven en de keten moet gesloten zijn. Dat noemen we ook wel met een heel mooi en heel duur woord, de circulaire economie. Oude spijkerbroeken worden isolatiematerialen, plastic wordt straatmeubilair en GFT wordt compost. Hoe mooi zou het zijn als die keten ook daadwerkelijk gesloten is. Maar we weten allemaal dat er op dat punt nog een wereld te winnen is. En in die winst zien wij ook de voorliggende nota, tot stand gekomen na een proces van participatie en een veelheid aan overleggen. Nog niet helemaal zoals de raad het graag ziet, getuige de amendementen en motie, maar dat is ook de rol van de gemeenteraad, duaal. En volgens mij streven we dat allemaal na. Voor wat betreft het beleid zijn er drie knoppen waar we aan kunnen draaien. De VANG-doelstellingen, de prijs en het serviceniveau. Laat ik ze even aflopen. De van afval naar grondstoffendoelstellingen, oftewel de VANG-doelstellingen, komen er kort gezegd op neer in 2020 per inwoner 100 kilo restafval aanbieden, zowel grof als fijn restafval. Lekker helder en concreet. Maar SMART? Nee. Want halen we die doelstellingen nu? Het antwoord op die vraag is, nee, nog niet. Met de aanvulling dat we met dit beleid wel een volgende stap zetten. Was het tijdpad realistisch? Nee, zeker niet. Weet dat zes van de tien gemeenten de doelstellingen niet hebben gehaald en ook op korte termijn niet gaan halen. Het gebrek aan een reëel tijdpad wordt ook onderkend door het ministerie, de VNG en de verenigingen van afvaldiensten. Na een uitgebreide ronde van interviews en gesprekken met gemeenten. De uitkomst van die gesprekken is dat in 2020, let wel, met een realistisch tijdpad wordt gekomen. En zelfs die uitkomst was niet realistisch, begreep ik uit een gesprek met de beleidscoördinator afvalinzameling van het ministerie. Inmiddels ligt er een brief van de staatssecretaris aan de tweede kamer waarin het jaartal 2025 wordt genoemd. En daarin wordt ook opgemerkt dat het naast de kant van de producent, vooral ook belangrijk is inwoners goed te informeren over het belang van afvalscheiding en wat zij daarin zelf kunnen betekenen. Wat dat betreft is het alleen al fantastisch om uit de inspraakreacties op dit stuk op te maken dat 30 kilo restafval per inwoner ook mogelijk is. Misschien een idee om deze inwoners uit te nodigen om op enigerlei wijze deel te gaan uitmaken van de publiekscampagne die gaat volgen. Hoe kijkt de portefeuillehouder daar tegenaan? Dan de prijs. De afvalstoffing stijgt, met een voorschot nemend op de uitkomst van de stemmingen over het amendement CMS, met € 18. Het grootste deel daarvan, € 10, is het directe gevolg van de wekelijkse GFT-zomerinzameling. Los van het gegeven dat de afvalstoffenheffing een kostprijsheffing is, wordt hiermee het serviceniveau voor onze inwoners aanmerkelijk verhoogd. Want wie wil er nu maden en vliegen in de bak. Ik schat in, niemand, zelfs de Partij van de Arbeid niet. De motie belastingplafond, die overigens uit 2019 is, waarbij toen nog het beeld bestond dat Aalsmeer er financieel zeer rooskleurig voorstond, houdt incidentele belastingverlaging in bij positieve rekenresultaten. Wat D66 betreft gaan we die discussie voeren bij de jaarrekening en bij de kadernota. Ten slotte de service, daar kan ik kort over zijn. Deze beleidsnota en de keuzes die worden gemaakt, sluiten het beste aan bij de uitkomsten van de participatie. Wat D66 betreft, en met participatie als kernwaarde in ons raadsakkoord, kunnen we die uitkomst niet negeren. Dan nog iets over de amendementen die ook onze steun hebben. Heel principieel is onze partij als het gaat om de algemene verordening gegevensbescherming. De noodzakelijkheid is wat ons betreft niet aangetoond, en daarmee zou de invoering van de chip buitenproportioneel zijn. Voor wat betreft de motie, wij vinden dat inwoners vrij moeten zijn in de keuze van het formaat van de rolcontainer. Dan het amendement. Want ons betreft sympathiek. Sterker nog, zeer sympathiek door uw verwijzing erin naar de Right to Challange. Prominent in het programma van D66, het verkiezingsprogramma bedoel ik dan, opgenomen. Wij vragen ons nog wel af of de motie niet overbodig is, omdat de portefeuillehouder dit al toegezegd heeft tijdens de commissie-behandeling. Maar dat gaan we zo horen van de portefeuillehouder. Ten slotte, voorzitter, ik kan het mis hebben, maar in mijn studententijd, en die ligt wel 40 jaar achter mij, heb ik het

artikel 209 van de Gemeentewet uit mijn hoofd moeten leren, de bevoegdheden en taken van het college. En één van die taken is het doen van voorstellen aan de raad. En volgens mij is dit stuk dan ook een voorstel van het college.

De voorzitter: Wij gaan naar GroenLinks, de heer Fransen.

De heer Fransen: Dank u wel, voorzitter. Mijn bril. Te kleine letters geschreven. Voorzitter, het grondstoffenvoorstel. GroenLinks heeft van het begin af aan gezegd dat de drie punten waar je op kunt sturen, de heer Kikkert heeft ze zojuist ook allemaal genoemd, de kosten, service en milieu, dat voor GroenLinks milieu de belangrijkste factor is. Dus het halen van de milieudoelstellingen. Dit hele traject, de geschiedenis is net al een paar keer genoemd, die ga ik niet helemaal herhalen. Maar het is wel de derde keer dat dit een poging doet om bij de raad te komen. Het college en de verantwoordelijk wethouder hiervoor heeft ook participatie in de agenda. En het participatieverhaal, nou ja, ik kan nou niet zeggen dat het erg geslaagd is op dit traject. En dan bedoel ik eigenlijk vooral het aantal mensen wat er al aan meegedaan heeft. Vorig jaar was het plan er opnieuw, het werd plotseling teruggetrokken. Daarna is de raad wel drie keer bij elkaar geroepen om over het plan te praten en is het eigenlijk niet gelukt om met een gedragen voorstel te komen. Dat is wel heel erg pijnlijk moet ik zeggen. Wat GroenLinks betreft is het een plan wat nauwelijks verbetering inhoudt ten opzichte van de huidige gang van zaken. De kosten worden verhoogd, de VANG-doelstellingen worden niet gehaald en het is slecht voor het milieu door meer ophaalkilometers. En wat misschien wel het grootste punt is waar ik problemen mee heb, is dat het bewustzijn van scheiden is een feest, maar dan bedoel ik afval scheiden. Scheiden is een feest, dat dat eigenlijk naar beneden gebracht wordt dat bewustzijn, want het hoeft niet meer. En dat vinden we toch wel een hele slechte zaak. Het bewustzijn wordt negatief beïnvloed. Wat we lastig vinden in de gang van zaken rondom dit traject, is dat nu de raad zich met de details bemoeid in plaats van met de hoofdlijnen. De raad heeft in de eerste bijeenkomst van die drie gezegd, de hoofddoelstelling is de milieudoelstelling. Maar als dat dan in de loop van het traject anders loopt, dan vinden we dat ook goed met elkaar. Dus ik vind het een heel ingewikkeld dossier. Ik vind dat het niet goed gemanaged is. En GroenLinks vindt het heel erg triest dat de milieudoelstellingen niet gehaald wordt, terwijl je kunt zeggen vier van … Een aantal haalt het niet. Maar vier van de tien halen het wel, dus het kan wel, dus het kan wel. Nou dan moet je gewoon iets beter je best doen, en dat hebben we niet gedaan met elkaar. Vandaar dat dit voorstel zoals het er ligt onze steun niet kan dragen en we ook geen behoefte hebben aan de amendementen en moties. Ik dank u wel.

De voorzitter: Tot slot de fractie René Martijn. Nee, geen bijdrage? Dan gaan we naar de wethouder, de beantwoording eerste termijn. Er is één vraag gesteld door D66 en uw reactie wordt gevraagd op de amendementen en de motie. Wethouder Alink, aan u het woord.

Mevrouw Alink-Scheltema: Dank u wel, voorzitter. Even voor mij, is het nu verstandig om eerst een reactie op de amendementen en de motie te geven, of dat achteraf te doen?

De voorzitter: Nou ik zou eerst … Goede graag. Eerst even reageren, met name ook de vraag van D66. En er is wat dat betreft maar één vraag gesteld.

Mevrouw Alink-Scheltema: Dus nu eerst de amendementen of eerst de vraag beantwoorden? De vraag in ieder geval voor D66 is, ja, dat ga ik zeker doen, want er komt een grote communicatiecampagne. Dus het is een goede suggestie om ook de mensen die het idee hebben dat die dertig ook te halen is, om die zeker mee te nemen. Dus nu reageren. Ten

		aanzien van de VVD, mevrouw Vleghaar. Elke twee jaar … Althans, ik lees, elke twee jaar dit plan te evalueren. Dat is een goed punt en dat gaan we ook zeker doen, want we moeten die VANG-doelstellingen halen. En als het niet linksom kan, dan moet het misschien rechtsom. En de techniek van afvalscheidingsmachines, luierfabrikanten en machines, ook het textiel wordt opgehaald straks door de leveranciers van de kleding en dergelijke, zegt ons ook dat we dat om de twee jaar moeten evalueren. Dus absoluut, ja. Het gefaseerd PMD inzamelen. Dus nog steeds de mogelijkheid hebben om het weg te brengen en dan voor de containers neer te leggen, zoals nu op dit moment gebeurt. Wij hebben heel veel grote containers erbij gezet en het werkt niet. Want nog steeds wordt het plastic naast de containers neergelegd. U zegt, voor een jaar, en ik heb dat gehoord. In de communicatiecampagne zullen we daar wel rekening mee houden of dat wenselijk is. Technisch gezien is dat voor ons lastig, omdat we dan twee wegbrengstromen hebben. Eentje naar Rotterdam en eentje misschien naar een ander bedrijf waar we de nascheiding gaan doen. Maar we kunnen erover nadenken. Ik zeg niet per definitie, nee. Maar ik voorzie dat dat misschien lastiger is, verwarrender voor mensen. Maar als wij ook gaan participeren met mensen, mogen zij dat ook aangeven. Luierafval is een probleem. Niet alleen babyluiers, maar ook incontinentieluiers. Het is ook zo dat bij de incontinentieluiers in de zorgverzekering … Of in de zorgwoningen, dat daar ook ander spul meegaat dan alleen incontinentiemateriaal. Maar ook medicijnafval, restafval, het wordt allemaal bij elkaar gedaan. En dat is een groot probleem. Dat is niet alleen een probleem voor Aalsmeer, dat is voor Nederland een probleem en voor de hele wereld. Daar wordt aan gewerkt. En zo gauw we daar echt … We gaan misschien op een bepaalde manier het inzamelen, zodat ze niet in die grijze emmers komen. Maar daar gaan we heel snel mee aan de slag. En ja, het communicatieplan, we gaan heel hard communiceren, omdat er ook nog steeds ongeveer 40 kilo rest… Bij het restafval nog ongeveer 40 kilo GFT, dus groenafval, zit. Dat moet eruit. En we gaan ons best doen. AA is redelijk tevreden, en het had veel eerder gekund. Ja, ik kan niet anders zeggen, dat ben ik met u eens. Het had vier jaar geleden al gekund. Is niet gelukt, ik hoop dat het vanavond wel lukt. En er zijn kansen dat ik dat ga redden, dat wij dat met elkaar gaan redden. U als raad, die mij een doelstelling heeft meegegeven. Die we ook weten, we halen ze niet allemaal, die VANG-doelstellingen. Niet alleen wij. Mijnheer Fransen zei al, vier op de tien gemeentes haalt het wel. Als je demografisch kijkt, dan zie je ook dat dat niet in de Randstad haalbaar is, maar wel in het oosten van het land. CDA. Ja, het is servicegericht. Dit plan is meer servicegericht dan milieugericht. U heeft mij zeg maar een kader meegegeven. De belangrijkste kader is de VANG-doelstellingen. Die had ik kunnen halen met die plastic … Niet voor zeker, maar ik had ze grotendeels kunnen halen door dat plastic aan die lantaarnpalen. Nee, het is geen mooi beeld. Maar dat zijn wel de … dat is wel het kader wat u mij heeft meegeven. En een tweede kader is het serviceniveau naar aanleiding van de participatie met de inwoners. Nou, je kan niet alles. De ene knop betekent het draaien aan de andere knop. En dit is denk ik een mooi alternatief en een mooi compromis, zoals wij in Nederland altijd heel goed aan het polderen zijn. Ten aanzien van PvdA wil ik de heer Buisma een compliment geven voor de mooie samenvatting van de acht jaar. Of ik het helemaal met hem eens ben, dat weet ik niet. Maar wat ik hem heb horen zeggen is Wilma van PACT en Wilma van D66. Als ik daarna mijnheer Fransen hoor van GroenLinks en ik hoor hem zeggen, wij van GroenLinks zijn voor het milieu, dan denk ik, dat is ook precies het verschil. Wilma van D66 is ook voor de inwoner en ook voor het milieu en vandaar dit resultaat. D66, ook dank u voor de mooie uitleg aan uw raadsleden en de inwoners van Aalsmeer dat de realistische argumenten er zijn waarom wij de VANG-doelstellingen niet halen. En dat niets met Aalsmeer te maken heeft of met Kudelstaart, maar in heel Nederland is dat een probleem. Dank u wel. En ja, die communicatiecampagne gaan we doen. GroenLinks. Ik heb het al gezegd, ik begrijp de heer Fransen heel goed van GroenLinks, dat hij voor die VANG-doelstellingen gaat. Het is niet haalbaar, maar ik ga wel proberen een systeem neer te zetten waarin op een

		gegeven moment het serviceniveau voor de inwoners zo groot is, dat ze beter gaan scheiden. En voor mij hoeven ze niet heel bewust te zijn als een fabriek, een machine, dat voor hen kan doen. En de toekomst ziet er naar uit dat de machine beter kan scheiden dan wij met ons hoofd kunnen bedenken. Nou, dat waren van mij de reactie op de inbreng. Ten aanzien van de amendementen. Het CMS … Ik ga het niet al te veel uitleggen. Het CMS is een soortement van manier om toch nog aan die VANG-doelstellingen te komen, omdat u mij als raad die opdracht heeft gegeven. U heeft ook gezegd, dat willen we niet. De consequentie daarvan is dat we minder die VANG-doelstellingen gaan halen. En dat levert meer service op voor de inwoner. Ten aanzien van mijn … Of het preadvies, denkt het college van, we laten het aan u. U heeft ervoor gekozen om hem misschien eruit te halen, en dan stoppen we hem er niet in. Ten aanzien van het andere amendement papier in Kudelstaart. Er is geen enkel geweest waarop ik de indruk heb gehad, misschien wel bij u heb gewekt, maar niet heb gehad om SSK buiten beeld te houden. Juist niet. Die extra containers die we erbij wilden plaatsen waren juist ter faveure voor de SSK. Want dit jaar is duidelijk geweest dat er heel veel extra karton en papier werd aangeleverd vanwege corona en het online bestellen. We wilden daar de SSK bij helpen. Overigens betalen wij nu €13.000 extra aan gelden om het verschil van vroeger ten opzichte van nu, omdat de papierprijs zo laag is, betalen wij aan SSK om zeg maar datzelfde bedrag te behouden. En dat willen we graag doen en we willen het zo makkelijk mogelijk maken. Uw amendement praat niet over prestatieafspraken. Dat is een wens. Ik hoor wat u zegt. En als dat een goede manier is om met SSK, net zoals we dat bijvoorbeeld bij het Seringenpark met de Right to Challenge hebben gedaan, dan zullen we dat gaan doen. Maar het is niet een uitvloeisel van uw amendement. Daarin staat alleen maar iets over de hoogbouw. En dat gaan we ook doen, en dat is ook ter faveure van SSK. En dan de keuze van de containerbakken. Ja, volgens mij staat daar niets moeilijks in, niks cryptisch. We hebben groene bakken, we hebben blauwe bakken en we hebben zwarte bakken met een bruine deksel. En alles wat niet die kleur heeft is niet een bak die wij of de Meerlanden heeft uitgegeven. En ja, we kunnen wisselen, maar dat betekent niet dat de tarieven ook gaan wisselen. Als een éénpersoonshuishouden een grote bak wil, dan mag dat, maar blijft hij het éénpersoonshuishoudentarief betalen. En andersom is dat ook zo. Dus ook voor deze motie, daar staan wij gewoon positief tegenover. Dat was het eigenlijk voorzitter, daar wil ik het bij laten. De voorzitter: Dank voor de beantwoording. Dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn. Volgens mij zijn de vragen goed beantwoord, is er een goede reactie geweest op de amendering en moties, en kunnen wij overgaan naar de besl… Nee, toch nog een inbreng. Dan gaan we iedereen even langs. De VVD, nog behoefte aan een reactie? Neen. Fractie Absoluut Aalsmeer? Ja, de heer Kuin. De heer Kuin: Dank u, voorzitter. Ik wilde toch even reageren op het betoog van de PvdA in de eerste termijn. Ik zat eigenlijk te wachten op een motie van diepe treurnis of iets dergelijks van de kant van de PvdA. Maar tot mijn grote verrassing kwam die niet. Voorzitter, dan wil ik ook nog even kort reageren op hetgeen de wethouder net zegt. Ik hoor haar zeggen, we hebben drie kleuren containers in Aalsmeer. Dat zijn blauwe, groene en zwarte met een bruine deksel. En anderen zijn niet door ons uitgegeven, dat hoor ik haar net zeggen. Dan moet ik mijn container toch ergens anders gaan proberen leeg te krijgen, want ik heb een grijze met een grijze deksel. Ik wil wel even weten of die nog steeds van toepassing zijn, want anders moet ik een andere ophalen. Dank u wel. De voorzitter: Het CDA, de heer Winkels.

		De heer Winkels: Ja, toch een korte reactie op datgene wat zojuist verteld is. Even naar AA toe, we hebben geen spionage gepleegd, maar ik denk dat we meerdere zielen met dezelfde gedachten zijn geweest. En dat kan ook heel makkelijk, want we zijn zo vaak bij elkaar geweest over dit onderwerp, het had ook niet anders meer gekund onderhand. Wat dat betreft ben ik blij met de opmerking die u daarover maakte. Maar niet het spionageverhaal natuurlijk hè, dat is iets voor andere mogendheden. Ik hoor de wethouder zeggen dat de servicegraad zo groot gaat worden, of zo groot is … Of, nou ja, ik denk … dat we weliswaar de VANG-doelstelling gaan halen. Ik geloof dat ook. Ik geloof namelijk in het feit, wanneer je het de burger zo makkelijk mogelijk maakt zijn of haar afval af te geven aan de bevoegde instanties, dat het ook veel beter gaat lukken. Wat een ander ding is, dat op dit ogenblik heel veel plastic wordt aangeboden, nou ja, voor de maaltijdbereiding. Ik noem even een voorbeeld. Vanavond hebben we wat gegeten, ik heb zes schaaltjes geteld. Ja, daar valt nog wel wat te halen bij de industrie natuurlijk. Ik denk dat daar wel wordt ingezet. Niet door ons, daar zijn we een te lage overheid voor. Dat zal de hogere overheid moeten doen. En over CMS nog even. De wethouder geeft aan dat het bedoeld was om zeg maar minder afval te laten ophalen. Een aanname van 15% tot 5%. Uh, 5% tot 15% totale aanname. Het zal wel, maar het wordt nergens onderbouwd, het is gewoon een aanname. Ik kan daar helemaal niets mee. Dus nogmaals, die CMS chip eruit. Nou dat is ook bevestigd nu, het wordt aan de raad gelaten. SSK hebben wij gezegd, het is een goede zaak, zo laten. Ik heb begrepen voor wat betreft de prestatieafspraken dat de wethouder daar welwillend in is. Ik noem dat een goede zaak. Het is al wat langer in discussie daar, dus het zou leuk zijn als het ook dit jaar afgehandeld wordt. Ja, en dan de veelheid van containers. Ja, ik hoor raadslid Kuin al zeggen wat voor kleur dat hij heeft. Ik heb een grijze bak met een oranje deksel waarop staat dat het een restafvalbak is. Dus ja, ik bedoel laten we nou gaan naar die ene bak. Dat zeg maar die onderscheidende bak per huishouden. En laten we ons maar niet meer gaan bemoeien met wat er nu allemaal staat, want dat is veel meer als dat hier wordt aangegeven. Dank u wel. De voorzitter: Het PvdA, de heer Buisma. De heer Buisma: Ja, voorzitter, ik loop ook gewoon maar even mijn lijstje af, want ik heb wat dingetjes opgeschreven die me opvielen of die wel aardig vond. En dan beginnend met de VVD die de keuze gemaakt heeft om met een amendement of een motie een voorstel, waar zij eigenlijk van vinden van, nou niet goede genoeg, om dat aan te passen omdat ze dat niet wilde afbranden en het ook niet vonden kunnen om het nog een keer uit te stellen. Dus nou, waarvan akte. En dat begrijpt de Partij van de Arbeid ook. Dan naar AA, die hebben lang en veel gesproken om tot dezelfde conclusie te komen. Dus dat het uiteindelijk niet een heel best voorstel is, maar redelijk genoeg met de amendementen en moties die dan door andere partijen worden ingediend. Dan naar het CDA. Eigenlijk dezelfde constatering. Afvalplan is mwah, heb ik opgeschreven, maar het moet maar. Dat was mijn analyse van het verhaal van het CDA. En dan D66. En die komt dan met een hele verhandeling over hoe het landelijke geregeld is. Maar het treurige voor de heer Kikkert is dat hij niet landelijk in de weer is, want dan staat hij er met D66 natuurlijk fantastisch voor, maar lokaal. En daar liep het iets minder soepel. En ik wil hem ook wel even meegeven, voorzitter, dat 70 gemeentes die doelstellingen wel gehaald hebben. Aalsmeer alleen niet en daar kiezen we voor. Dan kom ik bij de wethouder zelf. En tot mijn stomme verbazing, je krijgt dus een amendement van doe die chips in de container maar even niet, en die begint hier dan een verhaal te houden dat ze het toch eigenlijk heel graag wil. Ja, als ik een amendement langs zie komen en ik heb daarmee de verwachting dat het voorstel het kan halen, dan zou ik wegduiken. Maar zij kiest ervoor om toch te zeggen, ik wil heel graag mijn chip, en ik wil ook heel graag plastic aan een lantaarnpaal. Ik moet wel hier oprecht zeggen

dat ik dat gewoon dapper vindt van de wethouder. En dan ten aanzien van hoe zorgen we er nou voor dat er minder weggegooid wordt. Ja, dat kunnen we eigenlijk heel kort ondervangen in het afvalplan. De wethouder zegt, wij vragen het gewoon heel erg lief, en dan hopen we dat iedereen wat minder weggooit als daarvoor. Nou, voorzitter, het zal u wellicht niet verbazen, maar de Partij van de Arbeid is niet zo onder de indruk van die antwoorden. En ik word daar ook niet over de streep getrokken om te denken, nou dit is een fantastisch afvalplan. Dat denken we niet. Dan even als antwoord naar de heer Kuin toe. Ja, wat voor zin heeft het om een motie van diepe treurnis of droefenis in te dienen? En dan leg ik de vraag even oprecht bij u neer. Want op het moment dat daar al dan niet een meerderheid voor is, wat bereik je daar dan mee? Want een motie van wantrouwen kan ik me nog iets bij voorstellen. Maar een motie van afkeuring is, nou ik vind het niet leuk. Nou, dat kan je als gemeenteraad op een hele eenvoudige manier doen, dus door gewoon niet akkoord te gaan met het voorstel wat voorligt. Dat is een motie van afkeuring. En om daar nou een los stukje tekst voor te schrijven wat het niet haalt, daar ziet de Partij van de Arbeid het nut zo niet van. Dank u wel.

De voorzitter: De Buisma, ik hecht er nog wel even aan te vermelden dat het niet alleen het standpunt van wethouder is, maar van het gehele college. U richt zich tot de wethouder, maar haar stellingname is namens het hele college. Ik hecht er toch even aan dat te noemen. We gaan naar D66, de heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja, voorzitter. Ja, ik zou eigenlijk bijna willen beginnen met de vraag, wat heeft de heer Winkels gegeten dat hij zes bakjes op zijn tafel had? Maar ja, dat hoor ik wel na deze vergadering. Ja, daarna zou ik eigenlijk willen zeggen, spreken is zilver, maar zwijgen is goud. Maar volgens mij maakt Aalsmeer een onderdeel uit van het Koninkrijk der Nederlanden, staan er geen muren om onze grenzen heen en is 70 van de gemeenten die het wel halen 15%.

De voorzitter: GroenLinks, de heer Fransen.

De heer Fransen: Ja. Dank u wel, voorzitter. Nou, het lijkt erop dat het afvalplan het gaat halen. En op een gegeven moment gaat het afvalplan dan worden ingevoerd. Volgens mij is dat dan richting de verkiezingen. Ik heb één tip voor de wethouder, zorg dat je de invoering vertraagd, want dat is niet goed voor de verkiezingen dit.

De voorzitter: Ik kijk even naar de fractie René Martijn. Nog behoefte? Nee? Dan zijn er in het tweede termijn geen vragen gesteld aan het college, en dat betekent dat we overgaan naar de besluitvorming. Als eerste gaan we naar het amendement geen container management systeem. In dat besluit wordt voorgesteld om het raadsbesluit aan te passen bij beslispunt 4 en aangaande het container management systeem, en met name om die te schrappen. En bij beslispunt 8 de structurele kosten en dekking door de invoering van de beleidsnota van afval naar grondstoffenbeleid te verlagen van gemiddeld €24 naar €18 per huishouden. Wie is er voor dit amendement? Dat zijn de fracties van D66, het CDA, Absoluut Aalsmeer en VVD en de fractie René Martijn. En ik kijk even naar de griffier.

De griffier: Ja, 20 voor, 3 tegen.

De voorzitter: 20 voor, 3 tegen. En daarmee aangenomen. Wij gaan naar het amendement inzameling oud papier en karton Kudelstaart. Het besluit hier behelst om beslispunt 5 van het ontwerp raadsbesluit aan te vullen met de volgende tekst. De verzamelcontainers, de brengvoorzieningen, voor oud papier en karton worden in Kudelstaart alleen geplaatst bij

		hoogbouw. Wie is er voor dit amendement? Wederom de fracties D66, CDA, Absoluut Aalsmeer, VVD en René Martijn. En daarmee ook met 20 voor aangenomen. Dan gaan we naar de motie keuze afvalcontainers. De griffier: Eerst het raadsbesluit. De voorzitter: En de griffier wijst me terecht op het feit dat we eerst het raadsbesluit dienen te nemen. Het raadsvoorstel van afval naar grondstoffenbeleid. Wie is er voor dit voorstel? Waarin wederom de fracties D66, CDA, Absoluut Aalsmeer, VVD en René Martijn. Daarmee aangenomen. Dan de motie keuze afvalcontainers. Het college wordt verzocht bij de aanschaf van de nieuwe rolcontainers zorg te dragen voor onderscheidende containers, zodanig dat de ophaaldienst deze rolcontainers gemakkelijk kan herkennen en het straatbeeld rustiger wordt op de ophaaldagen. En punt 2, om in communicatiecampagne de inwoners van Aalsmeer de keuze te geven welke formaat rolcontainer zij wensen te ontvangen. Wie is er voor deze motie? Dat zijn wederom de partijen D66, CDA, Absoluut Aalsmeer, VVD en fractie René Martijn. En daarmee is de motie aangenomen.
Rb-3		**Strategie Werklocaties Aalsmeer** De voorzitter: Wij gaan naar agendapunt 3, en ik wil voorstellen om na dit agendapunt even een kort schorsing in te lassen, en eerst agendapunt 3, de strategie werklocaties Aalsmeer te behandelen. En u wordt voorgesteld deze strategie vast te stellen. En het doel van dit beleid is om het aanbod van werklocaties goed te laten aansluiten op de markt. En de spreekvolgorde brengt ons bij de fractie Absoluut Aalsmeer. Mevrouw Keessen, aan u het woord. Mevrouw Keessen: Hij doet het? Ja. Allereerst dank u wel, voorzitter, voor uw warme woorden aan het begin van deze vergadering, de felicitatie. En ik ben om meerdere redenen blij om hier te staan. Niet in de laatste plaats omdat we elkaar dan weer in de ogen aan kunnen kijken. Het doet me deugd. Voorzitter, tijdens de behandeling van het punt, dit punt, in de commissievergadering, hebben wij de portefeuillehouder zo'n acht vragen gesteld. En de antwoorden hebben ons, zoals ik die avond ook aangaf, niet overtuigd. Voor ons ligt een strategie die we nauwelijks een strategie kunnen noemen. Wat wel duidelijk is voor ons, is dat de strategie primair als doel heeft invulling te geven aan de economische ambities van de MRA. Het door bureau Buiten opgestelde document is een opsomming van afspraken zoals door de raad vastgesteld in diverse bestemmingsplannen, waarbinnen alle benoemde locaties vallen. En buiten het feit dat de gehele inhoud reeds in bestemmingsplannen is vastgelegd, zijn de gevolgen van het aannemen van deze strategie voor de beperkte ruimte binnen Aalsmeer en Kudelstaart niet duidelijk. In het bijzonder voor de ruimte tussen de linten. De groeiende behoefte aan woon- en werkgebieden waarover in het raadsvoorstel wordt gespreken, zien wij nergens onderbouwd terug. Sterker nog, wij hebben gezamenlijk afgesproken hier juist vanaf te willen. Ook onze vraag hierover bleef in de commissievergadering onbeantwoord. Wat wel duidelijk leesbaar is in de strategie, is de druk vanuit Amsterdam, die vanwege de transformatie van bedrijfsterreinen, bedrijven de stad uit jaagt, de zogenaamde uitplaatsingsvraag. En deze verwijst naar de randgemeenten binnen de RMA, zoals te lezen op pagina 13 van de strategie. De zoektocht naar plaatsing van nieuwe bedrijven richt zich niet alleen op bestaande terreinen, maar ook op locaties tussen de linten, juist waarover wij met elkaar hebben afgesproken dat niet te willen. Locaties met bedrijfsunits zoals tussen de Aalsmeerder- en Oosteinderweg of, en helaas is dit al goedgekeurd, het in aanbouw zijnde Parkmeer. Houdt het bij de bestaande locaties en doe iets aan de leegstand op bijvoorbeeld het bedrijventerrein Hornmeer. Wij kunnen de door bureau Buiten bewerkte Funda in businesscijfers op pagina 35 uit april 2020

		over deze locatie niet actueel noemen en zeker niet serieus nemen. Maar goed, dat geldt over meer cijfers in de strategie. Voorzitter, deze strategie brengt de inwoners van Aalsmeer en Kudelstaart, waar Absoluut Aalsmeer voor staat, helemaal niets. Niets behalve meer verkeer, meer drukte en meer afbreuk aan het dorpse karakter. De visie achter dit stuk is ons niet duidelijk. Behalve dan de benoemde uitplaatsings- en overloopvraag vanuit Amsterdam. En op de vraag welke opdracht de portefeuillehouder zijn beoogde opvolger met deze strategie meegeeft, kwam geen antwoord. In deze profilering van de wethouder, een toevoeging aan CV en handreiking richting Amsterdam, gaan wij niet mee. Absoluut Aalsmeer weigert Aalsmeer en Kudelstaart het afvoerputje van Amsterdam te laten worden. Dank u wel. De voorzitter: Het CDA. De heer Verlaan. De heer Verlaan: Ja, voorzitter, even een ander geluid. Het CDA is namelijk wel positief over deze nota. Het is goed om ook hier een duidelijke strategie te hebben vastgesteld, en die ligt nu voor. In de commissie hebben we al aangegeven dat het CDA positief is over deze nota. Ondernemers hebben ook behoefte aan duidelijkheid, en dat biedt deze strategie. Dat neemt niet weg dat de positie van de belangrijkste spelers in het speelveld van de ondernemers in Aalsmeer, Royal Flora Holland en de enorme hoeveelheid bedrijven onder haar daken, erg onderbelicht vinden. Juist het samenspel tussen gebieden als Greenpark Aalsmeer en Royal Flora Holland moet de economische kracht van Aalsmeer onderstrepen. Daarbij moet de positie van noodzakelijkerwijs steeds meer geclusterde glastuinbouwgebieden ook beter tot zijn recht komen. In Aalsmeer en Kudelstaart is het steeds meer woekeren met de beschikbare ruimte. Het CDA vindt deze strategie daarom een onderdeel van de studie naar waar we wat ondernemen, waar we wonen en waar we willen recreëren. Daar hoort de hele sierteeltsector ook een positie in te hebben. De noodzaak hiertoe wordt ook ingegeven door onze moeilijke positie ten opzichte van het luchthaven indelingsbesluit. In onze gemeente hebben we door het LIB nauwelijks ruimte om onze omgeving vrij in te richten. Visie hierop is daarom ook van groot belang. Maar daarmee is dit slechts één van de benodigde bouwstenen. Het CDA roept het college op om de andere onderdelen van de noodzakelijke visie op het ruimtegebruik in onze mooie gemeente op dezelfde wijze als in deze studie vormgegeven te ontwikkelen. Onze mooie gemeente verdient het volgens het CDA, dat met de juist visie het ondernemen nog verder wordt ondersteund, omdat mensen hier niet alleen kunnen werken, maar ook kunnen wonen en recreëren. Volgens het CDA al met al een mooie opstap naar een goede visie op het ruimtegebruik in Aalsmeer en Kudelstaart, en voor het toekomstbestendig ondernemen in onze mooie gemeente. Tot zover, dank u wel. De voorzitter: Het PvdA. De heer Buisma. De heer Buisma: Voilà. Ja, we kunnen er redelijk kort over zijn, voorzitter. Deze wethouder doet een voorstel om een strategisch plan te hebben liggen van, hoe kijken we naar een bepaalde omgeving, wat door het college overgenomen is. En het college heeft de afgelopen collegevergadering daar akkoord op gegeven. Dus waarvan akte. De voorzitter: D66. De heer Kikkert: Ja, voorzitter, ook ik kan heel kort zijn bij dit voorstel van het college. Wij staan erachter. De voorzitter: GroenLinks. Mevrouw Lakerveld.

		Mevrouw Lakerveld: Dank u wel, voorzitter. Nou, wij vanuit GroenLinks kunnen ook hier positief tegenover zijn. Wat wij hier lezen is een vrij algemeen plan. Een toekomstplan voor creëren van meer werkgelegenheid en meer economie voor Aalsmaar, maar natuurlijk ook voor de omgeving. En wat wij hebben uitgesproken, en de wethouder heeft ook toegezegd tijdens de commissie, dat ook strategisch wordt ook gekeken naar woonruimte in onze gemeente. En daar zijn we ook blij mee. En dank, wethouder, ook voor het beantwoorden van vragen van GroenLinks. Dank u wel. De voorzitter: René Martijn. Tot slot de VVD. De heer Van Leeuwen. De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. De VVD is erg blij met dit stuk en kan er daarom ook kort over zijn. De VVD vindt dit goed dat er op strategе… Uh, strategisch niveau. Ja, ik zit even met strate… Ja. Wordt gekeken naar werklocaties in de toekomst. Natuurlijk voor een goede werkgelegenheid, maar zeker ook voor de ondernemer die op zoek is naar een geschikte vestigingslocatie. Een passende omgeving voor een bedrijf kan de onderneming en de economie ook echt versterken. En de VVD juicht dit natuurlijk toe. Het rondje langs de velden laat zien dat er ook werk aan de winkel is, aan bijvoorbeeld de Lakenblekerstraat en omstreken. Een mooi maar complex streven om alle partijen daar mee te krijgen naar een fris en duurzaam bedrijventerrein. We zijn benieuwd naar de vervolgstappen wat dat betreft. Voorzitter, wat de VVD betreft is Aalsmeer met deze strategie toekomstbestendig, en we kunnen er dan ook mee instemmen. Dank u wel. De voorzitter: En als ik het goed heb geregistreerd zijn er vragen gesteld aan het college. Daarmee gaan wij over naar de besluitvorming. De strategie werklocaties Aalsmeer. Oh, mevrouw Keessen. Ik heb een vraag over het hoofd gezien, stel ik mij zo voor. Mevrouw Keessen: Nou, ik had geen vraag gesteld. Maar ik wil wel eventjes voor het verslag opmerken, de heer Verlaan heeft het over een nota en mevrouw Lakerveld over een plan. Maar dit is een strategie. Dank u wel. De voorzitter: Bij deze voor de verslaglegging. Komen wij terug bij het voorstel. Wie is er voor dit voorstel? Dat zijn de fracties GroenLinks, D66, PvdA, het CDA, VVD, René Martijn. En daarmee is het voorstel aangenomen. En zoals toegezegd schorsen wij nu voor 5 minuten de vergadering. *Schorsing*
Rb-4		**Aanvraag krediet vrijliggend Fietspad Bilderdammerweg-Robend** De voorzitter: Geachte raadsleden, wij heropenen de vergadering. En ik wil u verzoeken ook plaats te nemen op uw eigen zetel. Aan de orde is de aanvraag krediet fietspad Bilderdammerweg-Robend. En u wordt gevraagd om ongeveer één miljoen beschikbaar te stellen voor de realisering daarvan. Op dit raadsvoorstel zijn twee moties ingediend. En de eerste zal worden toegelicht door D66., de heer Kikkert. En de tweede door het CDA. En ik kijk even wie daarover het woord mag voeren. De heer Van Soelen. Maar eerst gaat het woord aan de heer Kikkert om zijn motie en die van GroenLinks en PvdA in te dienen. De heer Kikkert, aan u het woord. De heer Kikkert: Ja, exact. Mede namens GroenLinks en PvdA. Een motie die eigenlijk betrekking heeft op verkeersmaatregelen in Kudelstaart die noodzakelijk zijn om een goede ontsluiting van

		Kudelstaart en dus ook van Westeinderhage te organiseren. Ja, we zien nu wel een fietspad, maar wij missen de overige verkeersmaatregelen, nogmaals, die ook noodzakelijk zijn. Wij roepen het college met de motie op om met een tijdpad te komen. En wij geven een voorzet daarvoor voor het vierde kwartaal van dit jaar om die maatregelen op te pakken. De voorzitter: Dan is het woord aan de heer Van Soelen. De heer Van Soelen: Ja, voorzitter, dank u wel. We hebben een motie gemaakt naar aanleiding van het besluit waarin om een krediet gevraagd wordt voor het aanleggen van het fietspad. En daar is deze motie op gericht, omdat wij vinden dat er nog een aantal andere mogelijkheden zijn, varianten, die verder niet genoemd worden. En via deze motie roepen we het college op om die varianten nader te bekijken en ook daarvan eventueel de kosten, etcetera, duidelijkheid te geven. Dank u. De voorzitter: Heldere toelichting van u beiden. We gaan meteen over naar de eerste termijn. Het CDA begint daarmee in de spreekvolgorde. En ik kijk even of de heer Van Soelen direct daarover het woord weer wil voeren. Dat is het geval. Aan u het woord. De heer Van Soelen: Ja. Dank u wel, voorzitter, we gaan weer door. Voorzitter, voor ons ligt de aanvraag krediet fietspad Bilderdammerweg-Robend in Kudelstaart. Er wordt in dit besluit onder andere gevraagd om een krediet beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en aanleg van een fietspad langs het noordelijk deel van de Bilderdammerweg en het westelijk deel van het Robend. Het CDA maakt zich wel zorgen over de variant die genoemd is in deze kredietaanvraag. Dit komt mede omdat we als CDA ter plaatse zijn gaan kijken. En voor ons is het toch wel erg belangrijk dat de veiligheid van fietsers, veiligheid voor de jongere fietsers op weg naar school of naar een sportvereniging, en voor de volwassen fietsers uiteraard ook op weg naar onder andere winkelcentrum. En daarbij niet alleen rekening houdend met de huidige bewoners in Kudelstaart, maar ook met de vele toekomstige bewoners in Westeinderhage. We hebben als CDA onder andere naar een mogelijkheid gekeken via het Stichtse pad. Met deze variant is ook gelijk de aankoop van de diverse gronden aan de Bilderdammerweg volgens ons overbodig. Voorzitter, het CDA heeft tijdens het vaststellen van de startnotitie Westeinderhage al aangegeven dat dit project van het fietspad afgerond moet zijn alvorens de eerste woning wordt opgeleverd bij Westeinderhage. En een 100% veilig fietspad zal nooit zijn te realiseren, maar wel een zo veilig mogelijk fietspad. Daarom heeft het CDA samen de VVD een motie ingediend die het college verzoekt op basis van de huidige ontwikkelingen en inzichten de in het besluit genoemde variant opnieuw te beoordelen in vergelijking met andere varianten, waaronder de eerder genoemde via het Stichtse pad. Dank u wel. De voorzitter: Het woord is aan de PvdA, de heer Buisma. De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ja, eigenlijk heel plat ligt er nu een voorstel voor om een miljoen beschikbaar te stellen. En aan de raad de keuze om dat wel of niet te doen. En kennelijk zijn wij het met zijn allen een beetje gewoon geworden om dat dan te misbruiken om een ander punt te maken, en dat is de veiligheid van de Bilderdammerweg. En dat punt moet overigens wel gemaakt worden, want dat punt is gewoon valide. De vraag is alleen of je dat op dit moment zou moeten doen. We hebben in het verleden een motie aangenomen, die is raadsbreed ondersteund, voor het project Westeinderhage. Omdat er extra woningen gebouwd gaan worden aan die Bilderdammerweg en waarmee de verkeersintensiteit gaat toenemen. Maar nogmaals, dat is nu de vraag niet. Nu ligt de vraag voor, wil deze raad één miljoen

beschikbaar stellen om te onderzoeken of er een fietspad kan komen. En nou, ze hebben daar een schetsje van bijgevoegd van op welke plek dat dan ongeveer moet gebeuren. Maar het gevolg is dat wij met zijn allen, en nou ja, het CDA en VVD even voorop, dan in gaan vullen over waar dat fietspad moet komen en hoe dat er dan uit moet zien. Of het heel verstandig is, dat laat ik dan heel even in het midden. Maar ik vermoed zomaar dat daar een meerderheid voor is. Maar om terug te gaan naar de oorspronkelijke vraag van, vind de Partij van de Arbeid dat goed om één miljoen te spenderen om dit onderzoek te volgen, dan is het antwoord, ja. Vindt de Partij van de Arbeid dat er iets moet gebeuren aan de Bilderdammerweg? Ja. Hebben we dan één, twee, drie uitgezocht en geregeld hoe dat precies gaat gebeuren? Is het antwoord, nee.

De voorzitter: D66, de heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja, voorzitter, feitelijk hebben we het hier over een kredietvoorstel. Er wordt een krediet gevraagd van een miljoen om onderzoeken te plegen. Waarbij, ja, bij het voorstel een schetsontwerp is bijgevoegd. En ik kan het mis hebben, maar het kenmerk van een schets is dat het niet af is. Dat geeft het college trouwens ook zelf aan. Met het krediet in de hand worden nog diverse onderzoeken verricht en wordt de inspraak vorm gegeven. En ik weet zeker dat zonder de bijlage, het schetsontwerp, zouden we er ongetwijfeld zo een klap op hebben gegeven. Neem straks het volgende agendapunt. Voor de helderheid, we stemmen dus niet in met het schetsontwerp, maar geven het college de financiële ruimte om onderzoek te plegen. In die context lijkt ons de motie overbodig. Want ook in de motie wordt opgeroepen om onderzoek te plegen. Ja, en dubbele onderzoeken zijn in mijn beleving onwenselijk. Er is dus geen motie nodig om het college te vragen nog wat varianten op de tafel te leggen. Maar goed, daar denken andere partijen anders over. De motie gaf de fracties van GroenLinks, Partij van de Arbeid en D66 overigens wel de uitnodiging om verder te kijken naar de ook noodzakelijke infrastructuur in relatie met de ontsluiting van Westeinderhage en Kudelstaart. Nu citeer ik even uit het verkeersplan Kudelstaart en de nota van beantwoording zienswijze bij het startdocument Westeinderhage, vastgesteld door de gemeenteraad. Aan de hand van een tweetal verrichte verkeersonderzoeken, één specifiek gericht op het plan Westeinderhage en één op de totale infrastructuur van Kudelstaart. Ja, dan komt er een punt. Een beetje en kromme zin, maar hij staat wel zo in de nota. Hierbij is gekeken naar de totale verkeersstructuur van Kudelstaart en wordt een aantal maatregelen voorgesteld. Het gemeentebestuur, en dat zijn wij, raad, en het college is zich nadrukkelijk bewust van het feit dat met name de Bilderdammerweg qua verkeersintensiteiten en gemeten snelheden op gespannen voet staat met het woon- en leefklimaat van de directe omgeving. Daarom is het gemeentebestuur, ik herhaal, wij, van mening dat voordat er sprake is van woningbouw, concrete maatregelen moeten worden genomen, zoals het doortrekken van het vrij liggende fietspad tot het Robend. Hiertoe zijn afspraken gemaakt om betreffende gronden te kunnen verwerven. Einde citaat. De motie roept feitelijk op om deze gemaakte afspraken in een tijdpad en een planning te gieten, zodat ook daar duidelijkheid over gaat ontstaan. Ook om het woon- en leefklimaat van onze dorpen en wijken op een voldoende peil te kunnen houden bij in- en uitbreidingen.

De voorzitter: Nog even om onduidelijkheid te voorkomen, het betreft de besluitvorming enkel alleen de kredietaanvraag voor alleen een aanleg van hè. Dat schetsplan is ter illustratie. Dus … Voor degenen … Mocht daar onduidelijkheid over bestaan. We gaan het woord geven aan GroenLinks. De heer Fransen.

De heer Fransen: Ja, dank u. We hebben het hier over een kredietaanvraag, het is al meerdere keren gezegd. En het schetsje is slechts een schets. Met de kredietaanvraag gaat GroenLinks akkoord. Ik geef gelijk even een reactie op de motie van CDA en VVD. Ja, dat is eigenlijk ook al aangegeven. Het is een aanvraag … De motie is een aanvraag naar een onderzoek, terwijl het voorstel zegt dat er een onderzoek komt. Dus in die zin niet zo nodig. Ik wil wel een paar overwegingen aankaarten. De overweging dat veiligheid voor verkeersdeelnemers, in het bijzonder jeugdige fietsers, prioriteit heeft. En dat de verkeerssituatie zo moet zijn dat het gemotoriseerde verkeer ontmoedigd wordt hard te rijden. Nou, dat zijn prachtige dingen in de overwegingen, daar zijn we het helemaal mee eens. En wij vinden het zeer plezierig dat CDA en VVD, de motie die wij eerder hadden bij het Verkeer- en Vervoerplan om langzaam verkeer voor snel verkeer te laten gaan, nu via deze route alsnog in het beleid fietst. Dus daar zijn we heel erg blij mee. Dank u wel daarvoor.

De voorzitter: René Martijn. Dan gaan we naar de VVD.

De heer Bouwmeester: Dank u, voorzitter. De kredietaanvraag heeft een directe koppeling met het in de bijlage genoemde tracé. Waarom zou je immers een schets bijvoegen als dat geen enkele waarde heeft. Een kredietaanvraag heeft ook betrekking op de onteigende percelen, dus we vinden, daar vinden we eigenlijk wat van. In de commissievergadering hebben we daar uitgebreid over gesproken, en we hebben toen ook een veilig tracé voorgesteld. Nou, indien dat veilig tracé in het voorstel had gestaan, hadden we direct ja gezegd tegen het kredietvoorstel. Maar we willen voorkomen dat we naderhand, in ieder geval, dat er onduidelijkheid bestaat. De motie is samen met het CDA opgesteld, geeft wat dat aangaat duidelijkheid dat we dit tracé niet willen en dat we kiezen voor het Stichtse pad of een verkeersveilig tracé. En dat het inderdaad in het onderzoek moet, ja, dat is al duidelijk, maar daar is al genoeg over gezegd. Dan hebben we de andere door de partijen ingediende motie van de verkeersontsluiting van de Westeinderhage. En het is een zeer belangrijk punt, maar nog geen jaar geleden hebben we in de raad in de Kadernota vastgesteld dat de verkeersmaatregelen Kudelstaart aan bod komen in 2023, 2024. We hebben dat zelf besloten. De gemeenteraad heeft toen wel de koppeling gelegd met het vrijliggend fietspad op de Bilderdammerweg. Daarnaast heeft de wethouder bij herhaling toegezegd dat de oplossing voor het verkeer met betrekking tot Westeinderhage aan de raad wordt voorgelegd, voordat het bestemmingsplan een wijziging aan ons wordt voorgelegd. Voorzitter, als je kijkt eigenlijk naar die motie, dan is dat een zorgvuldig en een proces wat ook langer gaat duren. Het is niet voor niets 2020, ‘23, ‘24, dat het is. En eigenlijk, als we dat nu gaan besluiten om dat naar voren te trekken, zou dat toch wel een soort vertraging kunnen lijken met de ontsluit… In ieder geval, de ontwikkelingen bij Westeinderhage. Nou, vertel dat maar eens aan de woningzoekenden die daar zijn. Dus we zullen eigenlijk die motie, die kunnen we gewoon niet ondersteunen. En wat de kredietaanvraag betreft, dat is duidelijk. We hebben eigenlijk gezegd van, het raadsbesluit mag pas uitgevoerd worden als het fietspad er ligt, dus we kunnen er alleen maar ja op zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Tot slot, Absoluut Aalsmeer.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u, voorzitter. Ja, het raadsvoorstel gaat over de aanvraag krediet voor de aanleg van een fietspad langs de Bilderdammerweg en het Robend. Ook onze fractie zou graag zien dat er een onderzoek komt wat de mogelijkheden zijn om het fietspad uit de nieuwe wijk aan te sluiten op het fietspad dat er allang ligt. Wanneer je bijvoorbeeld doorsteekt bij Calslager Bancken en daar naar links gaat, dan ligt er eigenlijk al een heel mooi fietspad. Ook wij zijn afgelopen weekend even gaan kijken en eigenlijk gezien dat er al iets

		moois ligt. Het mag een beetje bijgewerkt worden, misschien duidelijk een kleur aanbrengen, maar dat is zeker een veilige oplossing. We zouden de wethouder dan ook willen uitnodigen om eens de fiets te pakken en een stukje te gaan fietsen en de mogelijkheden te ontdekken. De ligging van het fietspad langs de Bilderdammerweg vinden we niet heel erg gelukkig. Ook omdat er dan bomen moeten verdwijnen, de grond moet worden aangekocht, en dit is in onze ogen niet wenselijk. Vandaar het verzoek om het onderzoek te verkennen, een alternatief. Wellicht is het ook mogelijk om de Bilderdammerweg in te richten als een weg waar de automobilist te gast is. Tenslotte zien we graag dat de verkeersafwikkeling eerst goed is geregeld, voordat er een start wordt gemaakt met de bouw van Westeinderhagen. De moties zijn dan ook zeker herhaling maar wenselijk wat ons betreft. We verzoeken om de werkgroep verkeer van de dorpsraad bij dit te onderzoek te betrekken, en graag zien we snel een evaluatie hiervan tegemoet. Dank u wel. De voorzitter: Dit was onze eerste termijn. Het woord is aan de portefeuillehouder, wethouder Van Rijn. De heer Van Rijn: Ja, voorzitter, dank u wel. Fijn om hier u allen weer te zien. En fijn om te vernemen dat sommige mensen je ook in de MRA een positie gunnen, laat ik daar duidelijk over zijn. Ik wil heel graag in Aalsmeer voor u blijven werken en de Aalsmeerse lokale belangen blijven dienen. Dat dan maar even als een intro omdat ik u zo lang niet meer heb gezien en in de ogen heb kunnen kijken. Ten aanzien van, nou, ons punt ten aanzien van het raadsvoorstel en de moties, laat ik daar eerst even over beginnen. Ja, ik ben er ook ter plaatse geweest, overigens wel met mijn auto. Dus de suggestie voor de fiets die zal ik ter harte nemen. Ik ben ook nog op zoek naar een accufiets omdat dat het leven ook weer wat aangenamer maakt, en met de boot is het lastig komen. Dus ja, ik kan niet alle vormen van mobiliteit ondersteunen maar ik neem uw suggestie ter harte. We hebben daar ook lokaal gekeken en, ja, wat de politiek hier ook eigenlijk in de raad ook aangeeft is middels een motie dan, en die gaat wel, ja, verder denk ik dan wij in het raadsvoorstel hebben aangegeven. Dus er zit wel denk ik een accentverschil, om eigenlijk in het vervolg de scope van het onderzoek wel wat uit te breiden. Zo heeft het college ook de motie gelezen. En het college staat ook positief ten aanzien van de onderzoeksmogelijkheden uit te breiden, en de varianten wat verder te onderzoeken omdat het ook wat verder gaat richting de Madame Curiestraat. Het gaat ook terug naar een ontwerp wat we ooit wel eens eerder hebben gezien van langs het Stichtse pad. Nou, en dat kunnen we in het vervolgontwerp met wat schetsen, kunnen we de voor- en nadelen goed in beeld brengen van wat nog andere varianten zouden kunnen zijn zodat we met elkaar tot de meest optimale oplossing komen. En dat moet natuurlijk ook binnen het gevraagde budget, dus daar gaan we ook ons best voor doen. En als dat meer budget vraagt omdat de scope wat uitbreidt, dan kom ik natuurlijk bij u terug. We moeten ook beoordelen van, ja, welke impact dit nog heeft op bijvoorbeeld het bestemmingsplan Kudelstaart wat we nog moeten vaststellen. Dus ook dat zullen we in het traject na vandaag ook onderzoeken. Dus ja, al die onderdelen nemen we mee, en we zullen u als raad zo gauw als dat kan dan informeren over, ja, andere alternatieven waarbij we, ja, uw zorg goed hebben gehoord. Ik bedoel, de verkeersveiligheid die staat voorop. Ja, dat kun je nooit 100 procent garanderen. Maar ik vind wel, en dat ben ik wel eens met ook het CDA bracht het met name naar voren, dat je daar zoveel mogelijk naar moet streven. Dus ik denk dat het goed is dat we dat in het vervolgproces nog wat nader onderzoeken. Dan ten aanzien van de motie die is ingediend door D66, GroenLinks en PvdA. Ja, die motie die gaat weer wat verder dan het kredietvoorstel in het tracé. Die grijpt eigenlijk terug op waar we natuurlijk eerder met elkaar over hebben gesproken van, ja, alle verkeersmaatregelen moeten zijn genomen en ontsluitingen voordat we Westeinderhage bouwen. Nou, daar hebben we over gedebatteerd. Daar is een meerderheid geweest die uiteindelijk heeft gezegd, het fietspad

		Bilderdammerweg, vrijliggend fietspad, daar moeten we voor gaan als we die wijk gaan bouwen. En die andere onderdelen, die komen later aan de orde. Nou, dat was een raadsmeerderheid, en vanaf dat moment is dat dan ook de bestuurslijn om daar verder te gaan. Dus deze grijpt in die zin terug. Het college staat dus ook niet positief ten opzichte van deze motie. En dat heeft er ook mee te maken dat er, ja, ook een financieel vraagstuk ligt. Ook tijdens de Kadernota zullen we denk ik zo'n vraagstuk als 2,5 miljoen voor verkeersmaatregelen voor Kudelstaart goed op zijn merites moeten afwegen. Ik heb hier ook raadsleden gehoord van, ja, zijn al die maatregelen misschien wel nodig, of een deel? Is dat allemaal wel betaalbaar? Ja, zo hebben we denk ik veel vraagstukken ook van financiële aard in Aalsmeer en Kudelstaart. Dus ik denk dat die afweging, als u daar verder een politiek punt wil maken wat verder gaat denk ik dan dit raadsvoorstel, dat de Kadernota een goed moment is om daar ook met elkaar van gedachten over te wisselen. En te kijken of er ook dekking is, financiële dekking voor dat soort voorstellen. Want we zijn een ambitieuze gemeente maar dat vraagt dus ook enorme ambities in de financiering daarvan. Ja, dat zijn mijn reacties namens het college op de ingediende moties, voorzitter. De voorzitter: Dank daarvoor. Ik kijk even rond of er behoefte is aan een tweede termijn? Nee, niet? Ja, toch wel. Dan loop ik nog iedereen even bij langs. Het CDA niet begreep ik? PvdA? Niet. D66? Wel hè. Mijnheer Kikkert. De heer Kikkert: Ja, voorzitter, ook weer namens de andere twee partijen. Een vraag aan de portefeuillehouder. Zou het aannemen van onze motie het verdere proces vertragen? Nou, daar hebben we graag een antwoord op. En dan even refererend aan het betoog van de VVD, we vinden het op zichzelf fijn dat u refereert aan de afspraak die wij ook hebben gemaakt, dat er zicht is op de overige verkeersmaatregelen in Kudelstaart voordat het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Ja, en volgens mij zegt onze motie niets anders dan dat er zicht is voordat het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd, en die verwachting is dat dat aan het eind van het jaar is. De voorzitter: GroenLinks, verder nog? Niet. Nee hè. René Martijn, VVD, Absoluut Aalsmeer? Nee. Dan is er een vraag gesteld aan de portefeuillehouder, wethouder Van Rijn. De heer Van Rijn: Ja, voorzitter, ja, twee reacties op de inbreng van de heer Kikkert namens de partijen. Ja, één, herhaal ik dat we daar eigenlijk al gewoon een raadsmeerderheid, een uitspraak over hebben gehad, en dat is ook voor het college de lijn om die eigenlijk uit te voeren. Het betekent niet dat die verkeersonderzoeken en de mogelijke maatregelen van de baan zijn. Het betekent wel dat we daar later ook met financiële dekking naar moeten gaan kijken. Dus ja, dat is zeg maar de reactie op uw inbreng. Vertraagt het het proces? Op zich niet, maar het is niet zo dat deze onderdelen voorwaardelijk zijn voor de bouw van bijvoorbeeld Westeinderhagen en dus het bestemmingsplan Kudelstaart, zo is het ook niet. Dus ik denk dat we deze discussie ook financieel en ook qua maatregelen, wat we ook qua investeringen kunnen financieren, bij de Kadernota verder moet vervolgen. De voorzitter: Ik zie dat er behoefte is aan een hele korte schorsing, heeft u genoeg aan twee minuten? Vijf minuten, wij schorsen voor vijf minuten, dat betekent dat helaas ook iedereen van zijn tafel kan gaan. Maar het is niet anders, beste mensen, vijf minuten schorsing, we zien u zo weer terug. We schorsen de vergadering. De voorzitter: Wij hervatten de vergadering en het woord is aan mijnheer Kikkert, D66.

De heer Kikkert: Ja, voorzitter, ja, vijf minuten voelt soms als tien minuten. Maar goed, los daarvan, twee overwegingen. Het argument van de VVD dat het proces zou worden vertraagd door aanname van deze motie, ja, eigenlijk heeft de portefeuillehouder die ontkracht, dus dat is niet zo. En de tweede overweging is, wij hebben toch echt andere beleving bij de gemaakte afspraken. Maar daar gaan we het over hebben, maar niet vanavond want wij houden de motie om met portefeuillehouders te spreken in portefeuille, en gaan het gesprek verder aan bij de Kadernota want dat is wel zo chique.

De voorzitter: Een duidelijke uitkomst, dank voor de toelichting. Dan gaan wij over naar de besluitvorming van het raadsvoorstel. Wie is er … O, toch nog, mevrouw Van Hilst. Mijn excuses, aan u het woord.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Ja, sorry, voorzitter. Mag ik nog heel even kort reageren op de wethouder?

De voorzitter: Ja zeker, sta me toe.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u wel. Wij willen de wethouder nog meegeven dat in onze ogen de suggestie die wij hebben aangedragen goedkoper is, ook omdat er geen grond zal worden onteigend. En wij willen eigenlijk ook nog graag horen of de wethouder onze suggestie mee wil nemen om de dorpsraad te raadplegen? En tenslotte wil ik hem uitnodigen om op de fiets te springen en echt op de fiets Kudelstaart te gaan ontdekken en de fietspaden te bewandelen met de fiets. Je komt tot superleuke inzichten, kan ik u vertellen. En ik heb nog wel een fietsendrager te leen, als het vanuit Rijsenhout te ver is naar Kudelstaart. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Daar vragen we de wethouder even om op te reageren. Overigens op de weg ernaartoe, ik heb ook een elektrische fiets, die mag die lenen dus is dat ook opgelost. Wethouder Van Rijn.

De heer Van Rijn: Er was vroeger ook zo'n programma van, fiets hem erin hè, is ook niet meer op tv. Nee, dank voor het aanbod, ik hou het toch gewoon lekker bij de auto en gewoon lekker varen met de boot, kom je ook wel in Kudelstaart terecht, en mijn hardloopschoenen. Dus dat zijn de vormen van mobiliteit waar ik voor kies. Maar ik snap uw opmerking met een knipoog wel, natuurlijk spring ik wel op de fiets en gaan we in Kudelstaart kijken en zo kom ik overal. En je kunt ook wandelen met de wethouder tegenwoordig, heb ik op de Hornweg ook gedaan met heel veel inwoners, was ook ontzettend leuk. Dus ik kom gelukkig goed buiten. Ik neem uw suggestie zeker mee, dat is ook een beetje een suggestie die ik het CDA heb horen aangeven van, ja, daar zit in betaalbaarheid, zitten daar ook wel kansen in, als je toch naar dat tracé kijkt. Dus die suggestie neem ik ook mee. U gaf nog aan, ja, neem ook de suggestie van de dorpsraad mee. Ja, natuurlijk, we nemen alle suggesties mee maar ik heb de dorpsraad wel laten weten dat hun suggestie wel de meest ingewikkelde is in tijd, geld en uitdagingen. Dus daarmee heeft u ook al een gratis preadvies daarop gekregen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan wij nu toch echt over naar de besluitvorming. Aanvraag krediet fietspad Bilderdammerweg, Robend. Wie is er voor dit voorstel? Deze is unaniem aangenomen. Dan gaan we naar de motie, fietspad Bilderdammerweg. Onderzoek varianten fietspad Bilderdammerweg, ik zal hem even nader specificeren. Die andere is ingetrokken namens D66, GroenLinks en PvdA, dus dan blijft er één over. En het college wordt verzocht alle onderzochte … Mijn excuses, moet ik het zelf ook goed doen. Ja, dat is wel de goede. Het college wordt heel

		veel verzocht, ik dacht dat het een korte zin was maar er staat al wat, we gaan het even voorlezen. Alle onderzochte varianten voor de aansluiting van het fietspad vanaf de Bilderdammerweg naar het Robend op basis van de huidige ontwikkelingen en inzichten opnieuw te beoordelen, en daarbij een van de van belang zijnde voor- en nadelen per variant ten opzichte van de voorgestelde variant in kaart te brengen, alsmede de financiële consequenties. De aansluitingen van het veilige fietspad zoals bijvoorbeeld met de Kudelstaartseweg en de inrichting ervan te onderzoeken. Indien er voor deze herbeoordeling sprake is van extra kosten, deze kosten te dekken vanuit het beschikbaar gestelde krediet van 1.060.000 euro, welke vanuit de algemene reserve is gestort in een reserve buitenruimte. De raad zo spoedig mogelijk van de resultaten van het onderzoek in kennis te stellen. Wie is er voor deze motie? Dat zijn de fracties CDA, Absoluut Aalsmeer, VVD, René Martijn, en daarmee is de motie aangenomen.
Rb-5		**Aanvraag voorbereidingskrediet Herinrichting Raadhuisplein, Van Cleeffkade en Stationsweg ten behoeve van Centrumvisie.** De voorzitter: Dat brengt ons bij agendapunt 5, de raad heeft in 2019 de Centrumvisie Aalsmeer vastgesteld om te komen tot onder andere de herinrichting van het Raadhuisplein en de aanleg van een rotonde op de kruising Van Cleeffkade en Stationsweg. Om de uitvoering hiervan te kunnen voorbereiden wordt de gemeenteraad nu voorgesteld 200.000 euro beschikbaar te stellen. En de spreekvolgorde begint bij Absoluut Aalsmeer. Mijnheer Kuin, aan u het woord. De heer Kuin: Dank u wel, voorzitter. Ik geloof dat wij ook degenen waren die het hadden gevraagd om het te behandelen. Wat wij nog wel mee willen geven in dit voorstel, voorzitter, is het volgende. De ondernemersvereniging Meer Aalsmeer, die hebben ondanks het feit dat ze enige zeg maar inspraak hebben gehad op de visie, op het plan, hebben toch nog wat bedenkingen. En ik zou de portefeuillehouder willen vragen om daar toch nog even een keer over na te denken en misschien nog een keer met hen in gesprek te raken. En dan als laatste, voorzitter, want zoveel hebben we er ook niet over, de creatievere indeling, invullen van de Zijdstraat, zou wat ons betreft wel iets meer en iets beter kunnen. En dat is natuurlijk een beetje mosterd na de maaltijd, ik hoor het de portefeuillehouder bijna zeggen, maar beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald zou ik altijd willen opmerken. En vorige plaatselijke politieke partij heeft ooit eens wat leuke dingen verzonnen voor in de Zijdstraat, ik zou de portefeuillehouder willen meegeven om daar nog eens naar te kijken. Dank u. De voorzitter: Dan kijken we of er behoefte is aan een eerste termijn? Toch. Niet de PvdA maar D66, mijnheer Kikkert. De heer Kikkert: Ja, voorzitter. Ja, ach, het hart zit ook links, dat is niet anders dan bij de PvdA. Ja, voorzitter, ik betreur, en ik zeg met nadruk betreur, dat hier geen schetsontwerp bij zit want dan hadden we zo lekker de inhoud in kunnen gaan. Maar los daarvan, wij zijn akkoord. De voorzitter: GroenLinks? Nee. René Martijn, VVD? Mijnheer Van der Zwaag. De heer Van der Zwaag: Dank u wel, voorzitter. Vanuit de VVD kunnen we ook heel kort zijn. Met het beschikbaar stellen van dit voorbereidingskrediet komt de aantrekkelijkheid van het centrum voor inwoners, ondernemers en toeristen weer een stap dichterbij en dat steunt de VVD van harte. Dank u wel. De voorzitter: Tot slot het CDA, mijnheer Winkels.

		De heer Winkels: Ja, mijnheer de voorzitter, ook het CDA kan daar redelijk kort in zijn, wij gaan akkoord met dit voorbereidingskrediet. Met name het punt wat hier genoemd staat, de mogelijke varianten, daar verwachten we veel van. En voor de rest sluit ik graag aan bij de woorden van de VVD, dank u wel. De voorzitter: Dan vragen we de wethouder een reactie in eerste termijn. Wethouder Van Rijn. De heer Van Rijn: Ja, voorzitter, ik heb niet echt vragen gehoord. Ik heb wel een aantal meeneem, ja, aandachtspunten van de heer Kuin meegekregen, dus die zal ik ook ter harte nemen. Ik zit zeer binnenkort ook samen met gewoon de ambtenaren rondom dit project en het bestuur van Meer Aalsmeer rond de tafel om de punten te bespreken. Waar dat gewoon op ligt, kijk, u heeft kaders vastgesteld in de raad toen de Centrumvisie werd behandeld, beeldkwaliteit, u heeft daar best wel duidelijke uitspraken over gedaan. En nu is er wat voortschrijdend inzicht bij de ondernemers die, ja, mogelijk over die stippellijntjes van die kaders gaan. Nou, dat is, laat ik het zo zeggen, ja, democratisch wat ingewikkeld want dan moet ik altijd weer terug naar u. Ik ga daar gewoon een creatieve vorm voor vinden, ik ga eerst eens met ze in gesprek, kijken wat er speelt, wat er nodig is. Want ik wil het natuurlijk iedereen naar zijn zin maken. Dus dat gaan we eerst even doen. En suggesties van, ja, welke lokale partij dan ook want ik zie hier eigenlijk allemaal partijen die zich lokaal inzetten, die neem ik altijd graag ter harte. Dank u wel, voorzitter. De voorzitter: Ik kijk even of er nog behoefte is aan een reactie vanuit de fractie Absoluut Aalsmeer? Nee? Dan gaan wij over naar de besluitvorming. Wie is er voor dit voorstel? Dat is eenieder, en daarmee unaniem aangenomen.
Rb-6		**Bekrachtiging noodverordeningen Oud & Nieuw en Koningsdag** De voorzitter: Brengt ons bij agendapunt 6, de noodverordeningen, en daarvoor geef ik het woord aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer Fransen, aangezien ik zelf portefeuillehouder ben in deze. Wij doen even een korte wissel en de heer Fransen zal zo de vergadering vervolgen. De voorzitter: Ja, je moet echt een andere pakken. Ja. Goed, dan is aan de orde de bekrachtiging van de noodverordening Oud en Nieuw en Koningsdag. Even voor de helderheid, dat het zijn twee aparte besluiten, dus we zullen aan het einde van de behandeling van dit onderwerp twee keer stemmen. Bekrachtiging noodverordening, door de burgemeester is voor Oud en Nieuw afgelopen jaar en voor Koningsdag een noodverordening vastgesteld en die moet nog door de raad worden bekrachtigd. We behandelen dus beide onderwerpen tegelijkertijd maar we zullen apart stemmen straks. De spreekvolgorde is, we beginnen met D66. De heer Kikkert: Ja, voorzitter, heel kort. Wat ons betreft een ongelukkige late afkondiging, en dan met name bij Koningsdag. Met de bijkomende vraag hoe het kan dat signalen zo laat binnenkomen? Worden die niet eerder, ja, opgevangen, opgepikt via social media? En vervolgens dreigen met sancties, wat in onze ogen ook niet echt handig is, waarbij het zeker onze voorkeur heeft het gesprek aan te gaan en sanctie pas als allerlaatste middel in te zetten. De voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik in de voorbereiding van de fractievoorzitter van GroenLinks begrepen dat de PvdA namens GroenLinks het woord zal voeren. Dus gaan we nu

over naar mijnheer Martijn. Geen behoefte. VVD? Geen behoefte. Absoluut Aalsmeer, mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Dank u, voorzitter. Ik sluit me voor een gedeelte aan bij de woorden van de vorige spreker. Het is wat laat en het is zeker in het geval van Oud en Nieuw heel laat, we zijn toch wel een paar maanden verder inmiddels. En wat mij toch, ja, enigszins, ik zeg maar zoals ik het vind en zoals wij het ook in de fractie besproken hebben, ik vind het jammer dat door zeg maar het CDA, hier ook nog schriftelijke vragen over zijn gesteld. Ik begrijp dat niet. En wij hebben daar in de fractie uitgebreid over gesproken. En misschien kan het CDA dat nog even toelichten, waarom de noodzaak er was om deze vragen te stellen? Dat hoor ik dan graag.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we nu toe aan het CDA.

Mevrouw Van der Meer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal zo meteen op Absoluut Aalsmeer reageren. Eerst nog een vraag aan de portefeuillehouder aan de hand van de vragen die het CDA inderdaad al schriftelijk gesteld heeft. Die komen ook overeen met wat er eerder al gezegd is. Bij Oud en Nieuw is de noodverordening op 28 december afgekondigd, dat is drie dagen voordat de noodverordening ook daadwerkelijk inging, op basis van berichten van de politie over eventuele illegale feesten op de Poel. Op Koningsdag gebeurde dit een schamele tien uur van tevoren. En het CDA vraagt zich af, waarom gebeurt dit op Koningsdag pas zo laat, zijn daar redenen voor? En ik stel namens het CDA deze vragen, wij hebben de schriftelijke vragen ook gesteld omdat er in Aalsmeer heel veel onduidelijkheid was over die noodverordening, met name omtrent Koningsdag. Bij heel veel inwoners leefde echt een idee dat er niet gehandhaafd is op de Westeinderplassen. Dat het een soort Sodom en Gomorra was waar iedereen maar kon doen en laten wat die wil, en waar de politie bijstond en ernaar keek. Uit de antwoorden van de portefeuillehouder is gebleken dat er wel is gehandhaafd. Dat vinden wij heel erg fijn en we hebben dus de vragen gesteld om hierover opheldering te krijgen. Zodat het ook duidelijk is voor mensen die toch wel met vragen zitten thuis op de bank, dat er kennelijk wel gehandhaafd is. Laat het CDA vooropstellen dat de veiligheid van onze hulpverleners altijd op nummer één moet staan. En dat volgens de antwoorden op de vragen die we gesteld hebben, er grote excessen voorkomen zijn en daar zijn we blij mee. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Meer. Ik weet niet of dit voor AA reden is om te reageren of is dit … Nee, oké. Dan gaan we over naar mijnheer Buisma, PvdA. Namens PvdA en GroenLinks.

De heer Buisma: Zo, en dan praat je opeens al voor drie, dat is toch wel leuk. Kijk, waarom we het hierover hebben, dit gaat over de gedraging van een burgemeester. Dus we hebben het niet over de rol van de heer Oude Kotte als portefeuillehouder, maar dit zijn de gedragingen die die doet als burgemeester, en legt daarna publiekelijk verantwoording af over de verordeningen die hij uitgevaardigd heeft voor zowel Oud en Nieuw en op Koningsdag. En met name over Koningsdag heeft de Partij van de Arbeid, en ook GroenLinks, toch wat vragen. En wij nodigen dan de burgervader ook even uit om te reflecteren over of je nu voor overtredingen, al dan niet een feest op de Poel, een gevangenisstraf moet opleggen? En hoe hij daar achteraf naar kijkt? Want zoals het in de vragen van het CDA als de beantwoording stond, lijkt het een beetje te maken te hebben dat het een kopie is van de vorige noodverordening, dus het zat er gewoon maar even bij. En daar schrikt de Partij van de Arbeid toch wel een beetje van want sancties moeten wel proportioneel zijn. En op het moment dat u er als foutje een gevangenisstraf ergens oplegt, dat lijkt toch niet de bedoeling. Dus kan de burgemeester daar toch iets, een paar

		woorden aan wijden over hoe hij dat nu achteraf ziet, en of die van zichzelf ook vindt of het nou een aantekening is in de verkeerde kant van het schriftje? De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Buisma. De portefeuillehouder. De heer Oude Kotte: Ja, voorzitter, dank voor het woord. Ik ga de vragen gewoon even bij langslopen en gaandeweg kom ik ook wel tot reflectie over de noodverordeningen. Wat mij wel duidelijk is geworden is dat het kenmerk van noodverordeningen nog niet bij iedereen even bekend is omdat we gelukkig ze niet zo vaak hoeven in te zetten. D66 geeft aan, ja, de ongelukkige late afkondigingen. Nou, de titel van zo'n verordening behelst het eigenlijk al, noodverordening. Een noodverordening is eigenlijk bedoeld om klaar te hebben liggen en ten twaalfde ure, zelfs als een activiteit al gaande is, hem uit te vaardigen zodat handhaving middelen in handen heeft om op te treden. Bovenop de wet en andere artikelen in onze Algemene Plaatselijke Verordening. Een reden om een noodverordening in te zetten, kan divers zijn. Mijn afweging om de noodverordening op Koningsdag bijvoorbeeld in te zetten ten twaalfde ure, was omdat om vier uur de dag daarvoor bij ons vanuit de politie hele duidelijke signalen kwamen, vier concrete voorbeelden dat er een aantal activiteiten in onze gemeente zouden plaatsvinden. Een daarvan was een groot feest aangekondigd enigszins op de Poel, alle Chill Out feest van vorig jaar waar toch een paar honderd man aanwezig was. U weet dat nog wel, drijvende pontons met keiharde muziek waar ontzettend veel gedronken werd. In de Brandewijnsloot een aankondiging waar veel muziek zou plaatsvinden en een oproep massaal aan jeugd, en ik noem ook maar de term, om te komen zuipen, op die locatie. En ook het Raadhuisplein werd erbij genoemd. En u moet zich voorstellen, dat is niet één berichtje dat opgevangen wordt ergens, maar het gaat om grootschalige berichtgeving dat vanuit Vinkeveen tot aan Hoofddorp grote groepen jongeren daarop reageerden om daarnaartoe te komen, dan wel met de boot, dan wel hier op straat, om erbij aan te sluiten. En dat was doodongelukkig, want in goed overleg met de ondernemers hadden we ook afgesproken dat op die dag Happen en Stappen kon plaatsvinden. En ik zal u eerlijk zeggen, in deze coronatijd waarin we zitten, is de rek wel een beetje uit handhaving en politie, en hebben we ook instrumenten nodig om gericht politie in te zetten. Dat betekent dat ze op sommige plekken wel kunnen zijn en op sommige plekken ook niet kunnen zijn. De signalen waren niet eerder bekend want ik was eigenlijk niet van plan om een noodverordening op Koningsdag in te zetten. Zogezegd vier uur daarvoor kwam die naar voren en we hadden daar een paar uur tijd in om te handelen om met iedereen daarbij kort te sluiten, met de politie, met handhaving, wat hebben we beschikbaar, wat kunnen we wel en wat kunnen we niet. En we hebben toen besloten om de noodverordening van Oud en Nieuw te gebruiken, en dat is eigenlijk heel gebruikelijk omdat het een hele mooie basis vormde voor een noodverordening in onze gemeente omdat ze beide zagen op het water. Niet op land, op het water. En geleerd hebbende van de noodverordening van Oud en Nieuw en van de ervaring van vorig jaar op het water, kwamen we tot de conclusie dat er een aantal andere middelen nodig waren voor de politie om op te treden. Want weet u, het is hier een vast gebruik om naast elkaar te gaan liggen met bootje aan bootje, het gezellig met elkaar te maken. Dat kunnen twee bootjes zijn, dat kunnen tien bootjes zijn, dat kunnen er ook met gemak vijftig zijn. En de enige manier voor de politie om dit veilig te ontmantelen is als je per bootje de groep uit elkaar kan halen. En dat betekent dat ik in de verordening opgenomen heb dat het verboden is in Aalsmeer, om met twee bootjes aan elkaar te liggen. Een hele eenvoudige bepaling, niet om de gemiddelde recreant lastig te vallen die met zijn tweeën of zijn drieën bij elkaar liggen en netjes die 1,5 meter in acht neemt, want die 1,5 meter, ik zal u eerlijk zeggen, daar handhaven wij hier niet op in Aalsmeer. Het ging om grote overlast en eigenlijk om excessen van feesten te voorkomen, daar was die noodverordening voor bedoeld. En ik zal u zeggen, dat is geslaagd.

		Want het feest is niet op de Grote Poel geweest, de Brandewijnsloot is gemeden, er zijn geen grote drankgebeurtenissen geweest. Wat wel gebeurd is, is dat er een hoop jeugd in Oost te samengekomen is op een van de eilandjes. En daar komt het complexe verhaal, de noodverordening is voor op het water, niet voor op het land, dus je hebt dan moeilijk middelen om te handhaven. Maar ja, het is ook gesteld, terecht wat de heer Kikkert zegt, het is een ultimum remedium. Ik wil helemaal geen boetes opleggen of wat dan ook. En dat maakt de berichtgeving in de media in die zin wat ongelukkig. Want op een standaard overtreding van de noodverordening staat een boete van 4300 nog iets euro, heb ik niet verzonnen. Maar omdat de noodverordening zo'n belangrijk instrument is, is de gemiddelde, is een overtreding al direct die boete die opgelegd wordt. Dat staat gelijk aan drie maanden gevangenisstraf. Daar heb ik niet mee gedreigd, mijnheer Buisma, dat is gewoon een wettelijke bepaling. Als je die krijgt, ja, dan heb je die boete, staat gelijk aan. Dat wil niet zeggen dat je een gevangenisstraf krijgt, tenzij je hem niet betaalt, dan krijg je drie maanden gevangenisstraf. Die is zo hoog omdat altijd de politie en de handhaving een waarschuwing geeft, niet één, maar twee. En vindt er dan nog geen actie plaats, het is een noodverordening, beste mensen, dan krijg je gewoon die boete van 4300 euro. Want je bent gewaarschuwd, en ik sta dan ook wel voor handhaving, er wordt ook hard opgetreden. Zo werkt dat hier. Dat is gelukkig niet gebeurd met Koningsdag, omdat ook in die grote groep in Oost, met goed overleg de jongeren, hoe oneerlijk ze het ook vonden, en ik kan me dat gevoel zo goed voorstellen, toch geluisterd hebben en we daar wel konden opbreken. En wat doet de politie dan, ja, als daar geen enorme excessen is met feesten en muziek en heel veel drank en het verloopt nog wat ordentelijk, dan blijf je in de buurt. Niet om ze te beboeten, maar om de veiligheid van de jongeren te garanderen, dat mocht er toch iemand in het water vallen, dat de politie ter plaatse is. En ik zal u zeggen, handhaving en politie was daar ter plaatse. En die konden dus niet optreden naar de mensen die overlast verzorgen op de Grote Poel, keiharde muziek draaiden of daar met bootjes lagen. En vandaar, als voor de beeldvorming aan die kant van onze gemeente overlast is, ja, dat komt omdat onze handhavers bezig zijn met de veiligheid van onze jeugd aan de andere kant van Aalsmeer. En dat is doodongelukkig voor de beeldvorming, maar dat is nu eenmaal zoals het is. Overigens, nogmaals benadrukken, die noodverordening was niet bedoeld om op Koningsdag de gemiddelde recreant het leven zuur te maken, want het is ook een feestdag. En als er wat muziek gedraaid wordt en er wordt wat gedronken en er wordt gerecreëerd op de Poel, dan is dat natuurlijk ook gewoon heel realistisch een feit. Ja, en dan de late bekrachtiging, daar hoort wel een kleine mea culpa bij. Want de noodverordening voor Koningsdag kon eerst pas tijdens deze raadsvergadering behandeld worden. De regel geldt, de eerstvolgende raadsvergadering na het afkondigen van de noodverordening wordt die aan u voorgelegd. Bij die van Oud en Nieuw was dat niet zo. Maar we verkeerden daar op een heel ingewikkelde tijdslijn, want we zaten met een GRIP4, we zaten met een Noodwet, en dat was voor ons eigenlijk even volstrekt onduidelijk of de bepalingen die we hadden genomen, of die nou eigenlijk onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Veiligheidsregio vielen? En gek genoeg, omdat we zo gewend waren om in GRIP4 te zitten, zijn we er eigenlijk automatisch van uitgegaan. Pas toen de noodverordening bij Koningsdag weer zijn intrede deed, ja, werd het ons gewoon heel helder gegeven, we hebben echt een misser gemaakt. In de eerste vergadering van dit jaar had gewoon die noodverordening bij u voor moeten liggen. Dat is oprecht gewoon een fout geweest. Daarentegen, er is niet geverbaliseerd op basis van die noodverordening. En waarom is het ook zo belangrijk dat de noodverordening hier ligt, u hoeft er niet mee in te stemmen, dat is mijn bevoegdheid, maar aan u wordt wel gevraagd om het te bekrachtigen. En dat betekent dat de sancties die afgevaardigd zijn op basis van die noodverordening, ook rechtsgelding krijgen, dat is de reden waarom de noodverordening bij u ook voorligt. En ik leg natuurlijk heel graag verantwoording af over zulke, het CDA noemde het draconische maatregelen, dat zijn het

		natuurlijk ook. Dus ik was ook wel blij met de vragen vanuit het CDA, zodat ik daar ook als portefeuillehouder, als burgemeester, terecht ook wat de heer Buisma zegt, daar verantwoording over kan afleggen. Dat doe ik ook graag. Ik heb ook in een interview bij Aalsmeer Vandaag daarin mijn beeld gegeven over hoe iets in de media is overgekomen. Nou, ik ben daar ook niet gelukkig mee dat de burgemeester van Aalsmeer gevangenisstraffen wil opleggen als je vervelend doet op het water. Ja, dat is een doodongelukkige beeldvorming. Los van het feit dat het gewerkt heeft, ik ga dat natuurlijk op die manier zo doen, om het maar even cynisch aan te duiden. Maar dat neemt niet weg dat ik wel, als ik kijk naar de werking van die noodverordening, als er op onze Poel, en dat moeten we wel zien, steeds grotere bijeenkomsten zijn met honderden mensen, dan is dat een evenement en niet meer gewoon even een gezellig samenzijn. En als ik je veiligheid daar niet kan garanderen en je hebt daar geen vergunning voor, nou, dan is er een noodverordening die op dat moment afgekondigd kan worden. En daar hebben we nu veel van geleerd. En de eerstvolgende keer, mocht het nodig zijn en ik hoop het niet, dan gaan we het beter doen dan dat we dat nu hebben gedaan. Volgens mij ben ik zo ook aangekomen bij de vraag van de PvdA over de reflectie. De burgemeester legt verantwoording af over de genomen maatregelen en zijn gedragingen, en hopelijk met mijn verhaal heb ik daar ook op gereflecteerd. Voorzitter, tot zover. De voorzitter: Dank u wel. In tweede termijn, D66. Geen behoefte. Ik kijk even rond, Absoluut Aalsmeer, CDA. PvdA, GroenLinks, de heer Buisma. Oké, dan gaan we over tot de stemming. Dan stemmen we eerst over de bekrachtiging noodverordening Oud en Nieuw 31 december 2020, wie is daar voor die bekrachtiging? Unaniem aangenomen. En dan het raadsvoorstel bekrachtiging noodverordening Koningsdag 27 april 2021, wie is daar voor? En dat is volgens mij ook unaniem. Bij dezen vastgesteld. De voorzitter: Goed, dan vervolgen wij de vergadering, we gaan richting het einde.
Rb-7		**Vragenkwartier** De voorzitter: En we zijn aangekomen bij een omwisseling van de agenda, oftewel het vragenkwartiertje. En daarvoor geef ik eerst het woord aan D66 met vragen over de woningbouw Parkmeer. Mijnheer Kikkert. De heer Kikkert: Ja, voorzitter, dit zijn vragen namens bijna de gehele gemeenteraad, en ik kon de heer Martijn niet bereiken maar wellicht ook namens hem. Ik sprak laatst de projectontwikkelaar van Parkmeer, die zo'n mooi initiatief had om starterswoningen te realiseren in zijn project, en hij meldde mij dat die daarvan af had gezien. Nou, ik moet u zeggen, het was alsof er een politieke bom in mijn hoofd ontplofte. Want een grote ambitie van de gemeenteraad, zo'n grote wens, zo'n grote behoefte aan starterswoningen in een project, die we via een motie unaniem aangenomen, ja, toch eigenlijk het gevoel hadden voor elkaar gekregen te hebben, gaat dan niet door. En dat heeft geleid tot de volgende vragen, klopt de informatie? En zo ja, wat zijn de redenen bij de ontwikkelaar die een rol hebben gespeeld bij het afzien van zijn initiatief? En de tweede, is uw college bereid om op korte termijn in gesprek te gaan met de ontwikkelaar om te bezien op welke wijze alsnog kan worden voorzien in de realisatie van starterswoningen in het project Parkmeer? De voorzitter: Het woord is aan de wethouder. Wethouder Kabout.

		De heer Kabout: Ja, dank u, voorzitter. Ja, terecht dat voor dit onderwerp aandacht wordt gevraagd. Starterswoningen vinden we heel belangrijk, dat vinden onze inwoners, dat vindt u als raad en dat vindt het college zeker ook. Ja, het klopt dat recent een kink in de kabel is gekomen, dus in zoverre kan ik dat bevestigen. Over precies de beweegredenen van de ontwikkelaar, dat lijkt me niet wenselijk om daar nu hier op deze plek in te gaan. Ik denk dat het belangrijk is het antwoord op uw tweede vraag van, gaat het college in gesprek met de ontwikkelaar om alsnog te kijken naar een oplossing? Jazeker. Ik heb ook zelf de ontwikkelaar vandaag nog gesproken en die afspraak gemaakt, dus die bespreking gaat op korte termijn plaatsvinden. Dus dat antwoord op uw tweede vraag is, ja. Dank u, voorzitter. De voorzitter: Geeft dit reden voor een nadere vraag? Ik kijk mijnheer Kikkert even aan. Ik zie grote tevredenheid. Nee, niet. Mijnheer Kikkert, aan u nog even het woord. De heer Kikkert: Ja, voorzitter, ik snap de antwoorden van de portefeuillehouder, maar ik moet u tegelijkertijd zeggen dat het ook wel heel erg onbevredigend voelt. Want hoe kan het nou zijn dat een initiatiefnemer die vol enthousiasme, ja, aangeeft om dit type woningen te willen realiseren in zijn project. Ja, dan toch moet afzien. Ja, omdat de gemeente niet meewerkt. Ik bedoel, laat ik het dan maar zo heel neutraal formuleren. Ja, van zo'n belangrijke ambitie van onze raad. Echt, dat kan er bij mij niet in. De voorzitter: We geven dat nog even mee aan de wethouder. Hoeft u niet op te reageren, we geven het mee aan de wethouder. Ik kijk nog even de raad rond of er anderen zijn die nog een vraag willen stellen aan de wethouder over dit onderwerp? Mijnheer Kuin. De heer Kuin: Ja, voorzitter, ik kan het toch niet laten om zeg maar de heer Kikkert enorm bij te vallen in deze. Het is een … Het zijn vragen namens bijna de gehele raad, en ik vind het een beetje niet goed om de heer Kikkert de kolen uit het vuur te laten slepen in dit geval. Ik wil hem bij deze helpen door inderdaad richting de portefeuillehouder te zeggen, het is een antwoord maar ik ben er niet blij mee, en ik denk dat er nog meer moet gebeuren. De voorzitter: En dan koppelen we daar even de vraag aan, vindt u dat ook, geachte portefeuillehouder? En dan vragen we de wethouder om daar even kort op te reflecteren. De heer Kabout: Ja nee, zeker. We hebben ook vanuit het college bij de behandeling van het plan eerder dit jaar ook uit onszelf al meteen aangegeven dat we dat als college ook heel belangrijk vinden. Dus we gaan er ook zeker met die insteek, gaan we dat gesprek opnieuw aan. Dank u wel. De voorzitter: Ja, dit was de reactie van de wethouder, u heeft uw vraag gesteld. Daarmee zijn we in ieder geval aan het einde gekomen van deze vraag. Mocht die niet geheel bevredigend zijn staan er natuurlijk ook andere wegen nog even open om hierover contact te zoeken met het college. Want zoals bekend, het vragenkwartier is geen debatronde. Soms helaas, maar goed, we hebben ook onze procedurele voorschriften. We gaan naar het volgende onderwerp, de vragen van Absoluut Aalsmeer over het Spoorlijnpad. Mevrouw Keessen, aan u het woord. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. De vorige vraagsteller zei dat hij de vragen stelde namens de raad. Ik doe dat niet, ik hoop het wel overigens, maar ik stel de vragen wel namens een hele grote groep inwoners. Ik heb net nog even gekeken op de website en de petitie is inmiddels ruim 1300 keer getekend, het betreft het fietspad over het Spoorlijnpad wat best wel

		wat commotie heeft veroorzaakt, en ik ga ervan uit dat vrijwel iedereen hier daar wel iets van mee heeft meegekregen. Ik zal mij houden tot de vragen want hierna komt ook nog de motie aan de beurt. De eerste vraag is aan de portefeuillehouder, de petitie is een duidelijk signaal vanuit inwoners, schoolgaande kinderen, mensen die naar sportgelegenheden gaan en werknemers van diverse bedrijven, wil het college hier gehoor aan geven? En de tweede vraag is: de communicatie over het laten vervallen van het deel Spoorlijnpad tussen Burgemeester Hoffscholteweg en Stommeerkade is slechts met een aantal bewoners van de Wissel, Stommeerkade en Oosteinderweg gedeeld middels een brief, terwijl honderden inwoners dagelijks van deze fietsverbinding gebruikmaken. Slechts weinigen lezen de bekendmakingen op de Aalsmeer.nl site. Kan het college aangeven waarom voor deze beperkte berichtgeving is gekozen? Dank u wel. De voorzitter: We geven het woord aan de portefeuillehouder, wethouder Van Rijn. De heer Van Rijn: Ja, voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de vragen. Het is zeker een duidelijk signaal. En wil het college hier gehoor aan geven, ja, zeker willen wij dat ook doen. Alleen het is wel zo, en ik zal het zo meteen even met wat historische context en wat reflectie nog wat uiteenzetten want het is natuurlijk wat makkelijk om het zo te vragen en te beantwoorden, want de raad heeft wel kaders vastgesteld die eigenlijk geen ruimte geven om dat nu te wijzigen. Ik ga daar zo even op in zodat we ook wat breder uitleg hebben over waarom we tot dit besluit zijn gekomen ooit. Maar om even positief te beginnen, het college heeft de intentie om gewoon te onderzoeken wat er nog mogelijk is, welke varianten kunnen, en of het behoud daarbij hoort. En dan kom ik even op het einde van mijn betoog nog eventjes bij u op terug. Kijk, in het verleden heeft de raad besloten de Burgemeester Hoffscholteweg en de ontwikkelingen Polderzoom 1 en 2 en Parkmeer aan te leggen als onderdeel van De Tuinen van Aalsmeer. Die besluitvorming heeft in 2013 plaatsgevonden en in 2014. U heeft als gemeenteraad daar ook besluiten in genomen dat dit tracé van het Spoorlijnpad zou verdwijnen. Omdat de verdere ontsluiting via de nieuwe Burgemeester Hoffscholteweg zou gaan, en je eigenlijk via drie wegen, plus het vrijliggend fietspad aan de Burgemeester Kasteleinweg, gewoon fietsroutes hebt die voldoende verkeersveilig zijn. Het in stand houden van dit tracé, daarvan kan gezegd worden, ja, wordt het verkeersveiliger? Dat valt nog maar te bezien. Het kan ook nog wel eens verkeersonveiliger uitpakken, maar dat zullen we onderzoeken, omdat je uiteindelijk ook wel op dat tracé, als je dat verder qua weginrichting niet aanpast, ook nog wel heel erg hard naar beneden gaat richting Burgemeester Hoffscholteweg, dan is het maar de vraag of dat nou verkeersveiliger is voor bijvoorbeeld jongeren? Maar we gaan dat onderzoeken, dat is gewoon wel interessant omdat er zeker zoveel petitie-ondertekenaars zijn geweest. En zo'n signaal als college zeg je, ja, daar moeten we gewoon nog eens opnieuw onderzoeken van hoe we dat doen. En u vraagt dat eigenlijk, en u roept straks nog met een motie daar ook toe op. En dan heb ik ook wel aan u als fractie, en misschien wel ook aan u als raad dan de vraag van, ja, daar gaat het college graag mee aan de slag, welk budget geeft u mee en waar moet ik de dekking dan vinden om dat te realiseren? Want ik wilde dit graag dan voor de mensen ook verder onderzoeken, realiseren, maar er moet ook wel dekking voor gevonden worden want dat hebben we in 2014 ook met elkaar afgesproken, zeven jaar geleden. Dus ja, dat hoor ik nog graag. Ik zal straks dan, als de motie wordt ingediend, daar nog kort op reageren. Voorzitter, dank u wel. De voorzitter: Mevrouw Keessen, heeft u behoefte aan nadere vragen op dit moment? Nee. Verder in de raad? Ja, mevrouw Van der Meer, aan u het woord.

		Mevrouw Van der Meer: Ja, voorzitter, dank u wel. We hebben nog één aanvullende vraag aan de hand van de antwoorden, waarom is er besloten om per se nu het Spoorlijnpad open te gooien? Ik denk dat we allemaal wel weten dat half Aalsmeer op de schop ligt, de gele omleidingsborden die vliegen je om de oren. Waaronder ook de alternatieve route voor het Spoorlijnpad, die ligt momenteel ook open, daar kan niet overheen gefietst worden. En waarom is er besloten om per se nu het Spoorlijnpad ook open te gooien om de leidingen en kabels te verleggen voor de Burgemeester Hoffscholteweg? Er is kennelijk hiertoe al in 2014 besloten, wat voor kwaad had het gekund om nog een half jaar te wachten? Dat vraagt het CDA zich af. Dank u wel. De voorzitter: De portefeuillehouder. De heer Van Rijn: Ja, goede vraag, voorzitter, van het CDA. Had het kwaad gekund? Ja, kijk, je plant gewoon heel veel infra. We hebben een achterstand in het infraonderhoud, dus we zijn behoorlijk in deze periode bezig met een inhaalslag daarop. Ik snap uw sentiment wel dat van als we dit allemaal van tevoren hadden geweten, ook met de vertragingen met de HOVASZ en andere werkzaamheden, hadden we dat niet anders kunnen plannen? Dat is, ja, achteraf makkelijk gezegd, dus dat neem ik ter harte. Je plant nou eenmaal dit soort werkzaamheden en dan komt het zo uit. Kijk, waar we wel naar kunnen kijken als college, dat je bijvoorbeeld de Stommeerkade, die we al 30 kilometer willen gaan inrichten, dat we dat bijvoorbeeld naar voren gaan trekken. Dus we kunnen wel anticiperen hierop en vrij snel, dat we zeggen, nou, als dit leidt tot op korte termijn dat we toch iets moeten aanpassen want die klinkers die liggen er al uit hè. Dat is ook het moment dat bewoners denken van, ja, zeven jaar geleden hebben we dit wel besloten, maar nu liggen die klinkers er echt uit van, ja, nu gaat het echt gebeuren, we vinden er wat van. Heel begrijpelijk hoor, en als college vind ik ook dat we daar wendbaar op moeten reageren. Dus wij denken dan, misschien kunnen we het wel oplossen door bijvoorbeeld al sneller de Stommeerkade gewoon 30 kilometer te maken, om gewoon op die manier snel te anticiperen op zo'n situatie. Ja, en verder is het een waar woord, wat u ook aangeeft, mevrouw Van der Meer, dus we zijn gewoon met heel veel zaken bezig in Aalsmeer, we willen daar ook gewoon vaart in houden. Voorzitter, dank u wel. De voorzitter: Ik zie dat er nog behoefte is voor nadere vragen van mevrouw Keessen, aan u het woord. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb toch nog wel één vraag, wat zo'n onderzoek zou kosten? Want er is natuurlijk al best wel veel bekend over dat tracé uit 2013 en 2014. Dus ja, onze vraag is, wat denkt de portefeuillehouder wat zo'n onderzoek zou kosten? Ook gezien andere tracés in de gemeente. De voorzitter: Wethouder Van Rijn. De heer Van Rijn: Ja, bijna flauw, ik zou de vraag toch willen herhalen die ik ook zelf heb gesteld. Kijk, het college wil hier graag mee aan de gang, maar de raad heeft in 2014 dit besloten. Nou zegt u, nou, er komt een petitie. Nou, ik deel die bezorgdheid. Ik ben het … En ik snap die inwoners ook en de kinderen die daar fietsen. Maar dan denk ik, ja, ik heb aan u gevraagd van, welke dekking geeft u het college dan mee en waar kan ik die dan vinden? Want ik wil hier heel graag mee aan de slag maar ik heb hier wel gewoon financiële armslag voor nodig. Want we gaan wel een ander besluit nemen dan in 2014. Dus die vragen stel ik dan maar even terug, voorzitter.

		De voorzitter: Mevrouw Keessen. Mevrouw Keessen: Nou ja, ik kaats hem toch weer terug, mijnheer de wethouder. Want ja, volgens mij is de raad gewoon opdrachtgever en ja, vraag ik u om een onderzoek en wat dat dan kost? Dat is aan u. De voorzitter: Een laatste maal, de wethouder. De heer Van Rijn: Nou, het gaat niet alleen om onderzoek, het gaat uiteindelijk ook om de realisatie dan van gewoon een extra weg hè. Uiteindelijk hou je dan gewoon, naast de drie wegen die er zijn en het vrijliggend fietspad op de Burgemeester Kasteleinweg, zou je dit tracé in stand houden. Nou, daar zijn ook kosten mee verbonden, dat is niet alleen onderzoek. Daar kom ik graag naar u mee terug. En dan kan ik ook gewoon presenteren wat het kost. En u zegt, ja, u praat al namens de raad dus ik ben heel benieuwd wat de raad ervan vindt, maar ik ga er graag mee aan de slag. Ik wil die inwoners graag ten dienste zijn, ik wilde alle varianten uitzoeken. Ik snap het signaal maar er moet wel, als u een nieuw besluit wil hebben en u geeft mij die opdracht, wil ik ook de financiële dekking van u hebben. De voorzitter: Tot slot, mevrouw Keessen. Mevrouw Keessen: Nou ja, ik dacht, ik blijf gewoon staan voor de motie. Ik heb verder geen reactie. De voorzitter: Oké, zijn we in ieder geval aan het einde gekomen van het vragenkwartiertje. Er zijn nog wat onbeantwoorde vragen wederzijds, maar goed, de wethouder heeft ook toegezegd dat die op zijn moment daarop terugkomt.
Rb-8		**Motie Vreemd aan de Orde van de dag** De voorzitter: Wij gaan naar het laatste agendapunt, motie vreemd aan de orde, en dat gaat over de heroverweging fietsbrug Spoorlijnpad, Burgemeester Hoffscholteweg, ingediend door Absoluut Aalsmeer. En ter indiening geef ik aan mevrouw Keessen het woord. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb u eerder op de avond horen vragen om niet de moties letterlijk voor te lezen maar eigenlijk een motivatie te geven. Ik heb de wethouder bij het vragenkwartier de geschiedenis horen vertellen over het ontstaan van wat er nu ligt. Nou, die geschiedenis kennen we, dat was inderdaad een raadsbesluit uit 2014, een financieel besluit. En, ja, mijn laatste overweging is, de veiligheid van inwoners van doorslaggevend belang is bij financiële afwegingen, lijkt mij een hele belangrijke. Wij staan hier voor de inwoners, en het is een verzoek vanuit de inwoners en het is een zorg van de inwoners. Ik heb bij punt 4 van de agenda vanavond, en tot mijn grote vreugde, meerdere mensen horen spreken over veiligheid van fietsers, over het realiseren van veilige fietspaden, zo veilig mogelijk, dat zijn allemaal dingen die ik mensen heb horen zeggen. We hebben het ook nog eens over een historische route. Het is een route die er ligt, hij hoeft niet te worden aangelegd, hij ligt er al. En is alleen de vraag om hem te behouden. Dus ja, mijn verzoek is aan het college, een nieuw voorstel voor te leggen voor een ongelijkvloerse kruising van de fietsroute Spoorlijnpad met de Burgemeester Hoffscholteweg, en gaat over tot orde van de dag. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk de raad even rond of daar in eerste termijn behoefte is om hierop te reageren of vragen te stellen? Dat is het geval. Mevrouw Van der Meer, CDA.

Mevrouw Van der Meer: Ja, dank u wel, voorzitter. Laat ik maar gewoon meteen eerlijk zijn, het CDA ziet niet heel veel in die motie. Wij zijn zeker ook voor verkeersveiligheid, maar we weten niet of een ongelijkvloerse kruising daar nou de oplossing voor is. De wethouder heeft al toegezegd dat die een nieuw onderzoek gaat voeren, dat die gaat kijken wat er mogelijk is en wat er financieel mogelijk is en wat dan veilig is, en dat is voor ons eigenlijk meer dan genoeg. Dus wij steunen de motie niet. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Fransen, GroenLinks.

De heer Fransen: Ja, even een reactie ook namens de PvdA en D66. Je kunt het signaal van de inwoners in zo'n grote getale niet negeren, dus daar moet je iets mee. En dat hoor ik de wethouder ook zeggen. Hij geeft aan van, nou, ik wil er best opnieuw naar kijken maar het is een besluit van de raad, van ons. Dus als we daarop terugkomen hoort daar ook geld bij. En dat lijkt mij … Dus ik vind zeker dat we ernaar moeten kijken. Of dit de beste oplossing is weet ik ook niet, maar ik vind dat dit een overweging is die dan thuishoort bij de bespreking van de Kadernota. Want dan is het het afwegen van de verschillende belangen, de verschillende bedragen en waar geven we het aan uit? Dus zeker, het signaal van zoveel mensen die zeggen, ik wil iets, daar moeten we iets mee. Dat zijn we denk ik met elkaar eens. Om dan gelijk te zeggen, hup, dit is de motie en we doen er geen dekking bij en het moet zo gebeuren, dat is denk ik geen verstandig bestuur. De wethouder geeft ook aan dat hij niet zeker weet of dat uw oplossing nou echt veiliger is. Nou, we zijn met zijn allen geen verkeerskundigen, we maken wel gebruik van het verkeer. Maar daar maken we gebruik van experts en laten we dat dan ook even afwachten met elkaar. Dus het gesprek zeker voeren, het signaal heel serieus nemen, dat doen wij ook, maar wel op het juiste moment het besluit nemen, dat is bij de Kadernota. Dus ik wil u vragen om, de Kadernota behandelen we volgens mij vrij snel, om hem even nog te bewaren. Want als we nu moeten stemmen, dan kunnen we er niet mee instemmen terwijl we hem wel sympathiek vinden.

De voorzitter: Nog andere reacties? Ja, mevrouw Vleghaar, VVD.

Mevrouw Vleghaar: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik vind het een sympathieke motie, maar, want wij zijn ook voor verkeersveiligheid, net wat je net had opgemerkt. Maar we hebben ook een verantwoordelijkheid en er is geen dekking. Tevens heb ik destijds erbij gezeten bij al die bewonersbijeenkomsten. En daar waren bewoners, die wisten dat het ongelijke kruising zou gaan worden en dat was weer gevaarlijk volgens hun. Ja, nu wordt er eigenlijk een enquête gehouden, en dan gaan ze eigenlijk vanuit van een fietsbrug, want dat staat er ook bij. Als je alle media leest van die bewoners, dan gaan ze voor een fietsbrug. Ja, en die hebben we destijds juist in de Kadernota afgestemd, omdat die te duur werd. Dus ja, het ligt ook weer bij ons en we hebben geen dekking ervoor dus, en misschien dat je het straks in de Kadernota kan vinden maar wij zijn het niet met deze motie eens.

De voorzitter: Dan is denk ik iedereen nu in de eerste termijn aan het woord geweest binnen de raad. Dan gaan we, voordat ik het woord weer geef aan mevrouw Keessen, eerst de portefeuillehouder vragen nog te reageren. Wethouder Van Rijn.

		De heer Van Rijn: Ja, ik dank de collega's alvast op voorhand voor de preadvisering aan elkaar. Hier komt de preadvisering van het college. Laat ik nog even terugkomen op net hè, dus het college gaat, ja, zeker aan de slag met de petitieverzoekers, dus het college gaat onderzoeken wat er kan. En komt daar gewoon mee terug van wat er mogelijk is en dan moeten we daar gewoon met elkaar een verstandig besluit in nemen. Wij zijn er wel van overtuigd, en dat hebben we ook met elkaar toen besloten, en dat is al een bruggetje naar deze motie, het preadvies dan, is dat wel in 2014 hebben besloten dat waar we nu voor gekozen hebben, wat we nu uitvoeren, dat dat een voldoende verkeersveilige inrichting is. Dus laat dat ook even benadrukt zijn, daar is veel ook over gesproken en uitgezocht. Dan even naar de motie die is ingediend, die het heel nadrukkelijk heeft over een fietsbrug. Ja, het college ontraadt deze motie. En wel hierom, in 2014 hebben we hier uitgebreid over gesproken, vanwege de hoge kosten is deze variant, is daarvan afgezien. Dat had ook nog te maken met aanwezige kabels en leidingen. Nou, ik kan u nu, ik hoef u dat niet nader te motiveren. Dus ook in een verdere variant of verkenningen, zullen we dat natuurlijk nader overwegen. Maar ik kan u nu al namens het college zeggen dat dat een kostbare operatie is. Dat daar niet de voorkeur ligt van het college dat wij deze variant als niet haalbaar zien, zodat wij liever naar andere varianten gaan kijken en dat wij dus deze motie aan u als raad ontraden. Voorzitter, dank u. De voorzitter: Dan geef ik het woord aan mevrouw Keessen, voor de tweede termijn. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. We hebben het over een besluit uit 2014, en dat is zeven jaar geleden. Inmiddels zijn er huizen bijgekomen, er zijn bewoners bijgekomen. En in plaats van terug te kijken in de tijd moeten we vooruitkijken en er rekening mee houden dat juist in die omgeving, op die locaties, meer mensen komen. Het wordt daar drukker. Dus verkeersveiligheid lijkt mij wel een heel belangrijk punt om mee te nemen, en dus ook vooruit te kijken. En ik vind het juist kracht van de raad om terug te komen op een besluit van zeven jaar geleden. Zeker als ik zie dat er voor onderzoek ruim een miljoen wordt uitgetrokken. Maar ik zou graag een schorsing aan willen vragen om even met mijn fractie te overleggen op dit punt. De voorzitter: Dat kan, laten we met elkaar afspreken dat we daar dan drie minuten over doen want dan kunnen we nog voor elf uur deze vergadering sluiten. We schorsen voor drie minuten. De voorzitter: Wij heropenen de vergadering, het woord is aan mevrouw Keessen. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik mag namens de fractie meedelen dat wij de motie aanhouden, maar wel graag de toezegging van de portefeuillehouder willen hebben dat er dan niets gebeurt in de tussentijd met dat tracé, en dat hij dan, ja, zo spoedig mogelijk met resultaten van het onderzoek kan komen? De voorzitter: We vragen de wethouder om een korte reactie. De heer Van Rijn: Voorzitter, dank u wel. Ik herhaal de toezegging die ik heb gedaan, en die zijn iets anders dan mevrouw Keessen vraagt namens AA, en dat is dat ik snel gewoon onderzoek ga starten naar wat er mogelijk is, dat ter hand ga nemen en dan de raad gaan informeren wat er mogelijk is en ja, aan u gaan vragen welke dekking we daar dan voor kunnen vinden. Voorzitter, dank u wel.

		De voorzitter: Volgens mij hebben we overeenstemming bereikt over het onderzoek en dat de raad daarover geïnformeerd wordt. En dat zou een mooie aanleiding zijn om eventueel bij de Kadernota de discussie voort te zetten. We houden hem boven de markt.
Rb-9		**Sluiting** De voorzitter: Daarmee zijn we wel aan het einde gekomen van deze raadsvergadering vanavond. Voor degene die daar behoefte aan hebben en het gezellig vinden, er wordt zo meteen nog een drankje uitgeserveerd op uw plek. Ik wilde in de laatste minuut even stilstaan bij het volgende. Wij kunnen helaas nog niet in de raadzaal vergaderen maar alle hoop is erop gevestigd dat vanaf 1 september de wereld dermate normaal is dat we ook daar weer plaats kunnen nemen. Mocht u zo tijd hebben om uzelf toch ook even te bewegen door deze ruimte, dan zult u zien dat boven de raadzaal een bordje is geplaatst met de tekst, hoort de wederpartij. Dat is een bordje dat raadslid Kuin een aantal maanden geleden aantrof in een van de hoeken van het keukentje, die was stuk. Met dank aan raadslid Kuin, en dat wil ik ook vanuit hier uitspreken, voor de restauratie daarvan, daar is veel tijd en energie in gaan zitten. En we hebben hem gezamenlijk weer mogen ophangen. Het is namelijk niet zomaar een bordje, de heer Kuin is ook een onderzoekje gestart naar de geschiedenis daarvan. En hij kwam uit bij de dorpsbeschrijver Van Ollefen. En uit een bijdrage van 1796, dat gaat over dat bordje wat daar hangt, is er als volgt te lezen, als er gepleit wordt hangt men van buiten voor de binnenglazen der raadkamer in een redelijk ruime gang uitkomende een bordje op, het welk met een stout perceel staat geschreven, hoort de wederpartij. En dat is zeker geen kwade vermaning. En gelezen die tekst, kunnen we hier wel uit opmaken dat het bordje nog ouder is dan 1796. En het spreekt niet tot de verbeelding, elkaar goed horen, hoor en wederhoor, dat is wat wij hier in de raad doen. Dat heeft u vanavond ook weer goed laten zien. Het was me dan ook een groot genoegen om deze vergadering voor te zitten. Wij sluiten hem en we treffen elkaar volgende keer.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 juli 2021,

, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

LIJST INGEKOMEN STUKKEN periode 25 mei 2021 t/m 06 juli 2021

A. Post van het college of burgemeester aan de raad: Raadsbrieven		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
1.	20210601 Raadsbrief inzake uitkomsten maartbrief inzake het vierde Compensatiepakket coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
2.	20210601 Raadsbrief inzake overschrijding gladheidsbestrijding	Raad voor kennisgeving aannemen
3.	20210601 Raadsbrief inzake woordvoerdersoverleg Warmtevisie Aalsmeer – 6 april 2021 alsmede bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
4.	20210601 Raadsbrief inzake uitstel invoeringsdatum Omgevingswet alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
5.	20210608 Raadsbrief inzake aandachtspunten Jaarstukken 2020 Vervoerregio Amsterdam	Raad voor kennisgeving aannemen
6.	20210608 Raadsbrief inzake Jaarstukken AM match	Raad voor kennisgeving aannemen
7.	20210609 Raadsbrief inzake extra informatie omtrent 'Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2'	Raad voor kennisgeving aannemen en betrekken bij bespreking in commissie R&E op 16 juni
8.	20210609 Raadsbrief inzake voortgangsbrief aanpak Covid-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland d.d. 4 juni 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
9.	20210615 Raadsbrief inzake regionale mobiliteit	Raad voor kennisgeving aannemen
10.	20210622 Raadsbrief inzake uitkomsten meicirculaire 2021 over de uitkering gemeentefonds;	Raad voor kennisgeving aannemen
11.	20210622 Raadsbrief inzake maatschappelijke agenda Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
12.	20210622 Raadsbrief inzake herstelmaatregelen	Raad voor kennisgeving aannemen
13.	20210622 Raadsbrief inzake Plan van Aanpak 'Van Duurzaamheidsfonds naar Servicepunt Energieadvies' met bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
14.	20210622 Raadsbrief inzake uitvoeringskader voorschoolse voorziening	Raad voor kennisgeving aannemen
15.	20210622 Raadsbrief inzake ontwikkelingen kinderopvangtoeslagenaffaire	Raad voor kennisgeving aannemen
16.	20210629 Raadsbrief inzake informatie over corona preventie, testen en vaccinatie	Raad voor kennisgeving aannemen
17.	20210629 Raadsbrief inzake ontwikkelingen beschermd wonen, dak- en thuisloosheid alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen

18.	20210629 Raadsbrief inzake voortgangsbrief aanpak Covid-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland d.d. 25 juni 2021 alsmede bijlage.	Raad voor kennisgeving aannemen
19.	20210706 Raadsbrief inzake tussenstand administratieve aanvulling Tozo;	Raad voor kennisgeving aannemen
20.	20210706 Raadsbrief inzake inspectierapport Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd alsmede twee bijlagen.	Raad voor kennisgeving aannemen

B. Post van het college of burgemeester aan de raad: Memo's / beantwoording van vragen		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
1.	20210601 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake parkeren Bachlaan (Waterfront) alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
2.	20210601 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake All Out alsmede bijlagen;	Raad voor kennisgeving aannemen
3.	20210601 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake vlaggenetiquette	Raad voor kennisgeving aannemen
4.	20210615 Memo beantwoording schriftelijke vraag fractie Absoluut Aalsmeer inzake communicatie Spoorlijnpad	Raad voor kennisgeving aannemen
5.	20210615 Memo beantwoording schriftelijke vragen fracties Absoluut Aalsmeer en Judith Keessen inzake garantie op levering drinkwater in Noord-Holland door datacentra met bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
6.	20210615 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie GroenLinks inzake maaien in Aalsmeer en Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
7.	20210622 Memo beantwoording vraag uit de Commissie Maatschappij en Bestuur inzake begroting GR Openbare Gezondheidszorg (OGZ)	Raad voor kennisgeving aannemen
8.	20210622 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake programma huisvesting arbeidsmigranten	Raad voor kennisgeving aannemen
9.	20210622 Memo afdoening toezegging commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021 inzake de RES 1.0, zoekgebied 4	Raad voor kennisgeving aannemen
10.	20210622 Memo beantwoording vraag uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021 inzake de actualisering grondexploitaties 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
11.	20210622 Memo beantwoording vragen uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021 inzake Parkeerterrein Sportpark Sportlaan Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
12.	20210622 Memo beantwoording vragen uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021 inzake de P&C documenten	Raad voor kennisgeving aannemen
13.	20210622 Memo beantwoording vragen uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021 inzake huisvesting arbeidsmigranten.	Raad voor kennisgeving aannemen

14.	20210622 Memo beantwoording toezegging uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni 2021 inzake vaststellingsovereenkomsten jaarverslag	Raad voor kennisgeving aannemen
15.	20210629 Memo beantwoording schriftelijke vragen GroenLinks, D66 en PvdA inzake Integraal Handhavingsplan Waterfront	Raad voor kennisgeving aannemen
16.	20210629 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake afsluiting kruispunt Oosteinderweg/van Cleeffkade	Raad voor kennisgeving aannemen
17.	20210629 Memo beantwoording schriftelijke vraag fractie Absoluut Aalsmeer inzake Buitenruimte Uiterweg	Raad voor kennisgeving aannemen
18.	20210629 Memo beantwoording vraag uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021 over Eindjaarsrapportage 2020 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Raad voor kennisgeving aannemen
19.	20210629 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake vlonder On the Rock	Raad voor kennisgeving aannemen
20.	20210629 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake samenwerking en afspraken herstel Liniedijken Stelling van Amsterdam.	Raad voor kennisgeving aannemen
21.	20210629 Schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake Investeringen: beheer overige gebouwen en gronden (programma 5) – pagina 38 1e Burap 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
22.	20210706 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake Groene As	Raad voor kennisgeving aannemen
23.	20210706 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake Waterpeil in de Hornmeer	Raad voor kennisgeving aannemen

C. VNG Ledenbrieven		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
1.	20210526 VNG Lbr. 21/041 Model Verordening nadeelcompensatie (nieuw)	Raad voor kennisgeving aannemen
2.	20210527 VNG Raadsledennieuwsbrief - mei 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
3.	20210527 VNG Lbr. 21/042 Voorbeeld Verordening Participatie [en uitdaagrecht] (nieuw) en Handreiking	Raad voor kennisgeving aannemen
4.	20210528 VNG Lbr. 21/043 Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 31	Raad voor kennisgeving aannemen
5.	20210601 VNHG - verslag bijeenkomst zorgfraude VNHG-VNG 28 mei	Raad voor kennisgeving aannemen
6.	20210602 VNG Lbr 21/045 Geen andere kandidaten voor vacatures in VNG-bestuur en –commissies	Raad voor kennisgeving aannemen
7.	20210602 VNGH - Nieuwbrief VNGH 2021-5	Raad voor kennisgeving aannemen

8.	20210603 VNG - Lbr. 21/046 - Wijziging modelverordening leges	Raad voor kennisgeving aannemen
9.	20210608 VNG Lbr. 21/048 Arbitrage jeugd en afspraken rijk-VNG	Raad voor kennisgeving aannemen
10.	20210609 VNG Lbr. 21/049 Verzoek om ondertekening convenant Wet wijziging woonplaatsbeginsel	Raad voor kennisgeving aannemen
11.	20210610 VNG Lbr. 21/050 Moties en preadviezen voor ALV 16 juni 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
12.	20210611 VNG Lbr. 21/051 Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 32	Raad voor kennisgeving aannemen
13.	20210621 VNG Lbr. 21/053 Stand van zaken Omgevingswet	Raad voor kennisgeving aannemen
14.	20210624 VNG Lbr. 21/055 - Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 33	Raad voor kennisgeving aannemen
15.	20210701 VNG Lbr. 21/054 Wijzing model-APV i.v.m. Omgevingswet	Raad voor kennisgeving aannemen

D. Post van burgers en instanties:		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
1.	20210525 Mail van bewoner over tuinen Schweitzerstraat 101 & 103 te Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
2.	20210525 MantelzorgNL – Tienpuntenplan Lokale Verkiezingsprogramma's	Raad voor kennisgeving aannemen
3.	20210525 UN Women - Uitnodiging Orange the World campagne 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
4.	20210626 Metropoolregio Amsterdam - Persbericht - MRA doet nieuwe kabinet aanbod voor nationaal herstel uit coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
5.	20210526 Team Sportservice - Benut sport en bewegen in uw verkiezingsprogramma 2022	Raad voor kennisgeving aannemen
6.	20210626 Noord-Hollandse Energie Regio – Nazending reflectiebijeenkomst RES Noord-Holland 19 mei 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
7.	20210527 Participe Amstelland - Corona Testbus Aalsmeer 31 mei in de Hornmeer Flyer NL Pools en Engels	Raad voor kennisgeving aannemen
8.	20210528 Sportvisserij MidWest Nederland - Extern jaarverslag 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
9.	20210531 Stemmee.nu – Deelname pilot democratietool stemmee.nu	Raad voor kennisgeving aannemen
10.	20210601 Defence for Children - Brandbrief: houd de noodopvang in uw gemeente voor gezinnen met kinderen open	Afschrift van mail aan college, raad voor kennisgeving aannemen
11.	20210602 Raad voor het openbaar bestuur – ROB-rapport Nieuwe politiek, nieuwe akkoorden	Raad voor kennisgeving aannemen
12.	20210606 Mail van een bewoner mbt Breggevaart in Calslagen	Raad voor kennisgeving aannemen
13.	20210607 Onderzoek ikvalbuitendeboot.nl	Raad voor kennisgeving aannemen

14.	20210609 Mail bewoner - zorgen mbt bouw-werkterrein als nog open te houden voor recreatie.	Raad voor kennisgeving aannemen
15.	20210615 INretail – Input voor verkiezingsprogramma's	Raad voor kennisgeving aannemen
16.	20210615 Adviesraad Sociaal Domein Aalsmeer – Jaarverslag 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
17.	20210613 Jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht provincie Noord-Holland 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
18.	20210616 Mail van vier tieners met verzoek om leegstaande en verwilderde eilanden te mogen onderhouden	In handen stellen van college, raad voor kennisgeving aannemen
19.	20210616 Gemeente Hoofddorp - oplegger en rapport incl bijlage roadmap aan raadsleden en colleges AM Regio	Raad voor kennisgeving aannemen
20.	20210617 Vervoerregio Amsterdam - Aanbieden Ontwerpbegroting en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Vervoerregio Amsterdam	College verzoeken een zienswijze voor te bereiden, raad voor kennisgeving aannemen
21.	20210618 Water Natuurlijk - Kernpunten Water Natuurlijk tbv programmacommissies en aanbiedingsbrief	Raad voor kennisgeving aannemen
22.	20210622 Regenboogteam - Betreft: corona vaccinatiebeleid voor kinderen	Raad voor kennisgeving aannemen
23.	20210616 Bewoner Aalsmeer – Overlast steeds groter wordend probleem Brandwijn sloot centrum en havengebied	In handen stellen van college, raad voor kennisgeving aannemen
24.	20210622 NederWind netwerk - valse voorlichting door 3 ministeries over de rechtmatigheid van windturbine vergunningen	Raad voor kennisgeving aannemen
25.	20210622 Beheersmaatschappij De Vries Scheepsbouw B.V. Feadship – Reactie op schrijven van het gewijzigd vastgesteld Bestemmingplan Oosteinderweg 2020	In handen stellen van college, raad voor kennisgeving aannemen
26.	20210628 Ruimte voor collectief wonen - Reminder Passend beleid voor collectieve en andere woonvormen	Raad voor kennisgeving aannemen
27.	20210628 Mail bewoner gemeente Barneveld – Energietransitie Barneveld	Raad voor kennisgeving aannemen
28.	20210628 IVN Natuureducatie - Aanbod om mee te denken over groene paragraaf	Raad voor kennisgeving aannemen
29.	20210629 Mail bewoner Zuiderpark - Zienswijze startnotitie Hoofdweg-Zuid Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
30.	20210629 Raad voor het Openbaar Bestuur ROB-advies – Droomland of niemandsland?	Raad voor kennisgeving aannemen
31.	20210630 Mail bewoner Zuiderpark – Zienswijze project Hoofdweg Zuid	Raad voor kennisgeving aannemen
32.	20210702 Bestuur Meer Aalsmeer – Zorgen werkzaamheden N196 en communicatie hieromtrent	Raad voor kennisgeving aannemen
33.	20210702 Stichting MEERGroen – info mbt landelijke actie Meerbomen.nu	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

34.	20210701 Koninklijke Horeca Nederland afdeling Amstelland – Suggesties voor partijenprogramma's	Raad voor kennisgeving aannemen
35.	20210701 Dorpswerk Noord-Holland - vooruitblik verkiezingen GR2022	Raad voor kennisgeving aannemen

E. Overige stukken ter informatie (leesmap /niet digitaal beschikbaar)		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
1.	20210525 Vervoerregio Amsterdam – Bestuurlijke nieuwsbrief Regioraad & Dagelijks bestuur Mei 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
2.	20210531 Metropoolregio Amsterdam - Nieuwsbrief mei 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
3.	20210610 Nieuw Ondernemend Aalsmeer - Nieuwsbrief juni 2021	Raad voor kennisgeving aannemen
4.	20210701 Nieuw Ondernemend Aalsmeer - Nieuwsbrief juli 2021	Raad voor kennisgeving aannemen

Namens de agendacommissie,

De griffier, b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-050462

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juli 2021

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Olaf van Kolck
olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Onderwerp

Bekrachtigen geheimhouding van aan de raad overlegde stukken door de Tijdelijke commissie toekomstige dienstverlening

Gevraagd besluit

Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op:

- de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021,
- de agenda d.d. 6 juli 2021,
- de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021

van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Geheimhouding op aan de raad overlegde stukken behouden

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De opgelegde verplichting tot geheimhouding bekrachtigen

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening heeft geheimhouding opgelegd op een aantal vergaderstukken van de commissie en deze stukken aan de raad overlegd met het verzoek de geheimhouding te bekrachtigen.

Argumenten

Grondslag voor bekrachtigen van geheimhouding op aan de raad overlegde stukken betreft artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet.
Het belang op grond waarvan geheimhouding wordt opgelegd betreft artikel 10. lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur: economische en financiële belangen van de gemeente en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Kanttekeningen

Indien de raad de geheimhouding niet bekrachtigt, zijn de stukken openbaar.

Financiën

-

Communicatie

-

Procedure

-

Bijlagen

- de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021,
- de agenda d.d. 6 juli 2021,
- de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

RAADSBESLUIT

Besluit

Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op:

- de vastgestelde besluitenlijst d.d. 18 mei 2021,
- de agenda d.d. 6 juli 2021,
- de memo aanpak opdracht procesversnelling d.d. 18 juni 2021

van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juli 2021.

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	228
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	2
Omschrijving	HAMERSTUK: Vaststellen bestemmingsplan ‘Uiterweg 223-225’

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-019796
Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Portefeuillehouder Wethouder mr. L.B. Kabout
Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
R. Luijendijk
4183
r.luijendijk@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 16 juni 2021

Onderwerp

Vaststellen bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225'

Gevraagd besluit

1. op grond van artikel 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen;
2. het bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225', met bijbehorende toelichting en bijlagen, als vervat in de bestandenset met planidentificatie NL.IMRO.0358.09AM-VG01, ten opzichte van het ontwerp gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de bijgevoegde Staat van Wijzigingen;
3. te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) met datum 4 mei 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het bestemmingsplan heeft als doel om de herinrichting van de gronden aan de Uiterweg 223 en 225 mogelijk te maken ten behoeve van wonen. In verband hiermee zal de van oudsher aanwezige kwekerij en woning aan de Uiterweg gesloopt worden en plaatsmaken voor twee vrijstaande wonin gen. Het achterste deel van het perceel wordt als eiland hersteld in ingericht als natuur.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het bestemmingsplan 'Uiterweg – Plasoevers 2005' moet ter plaatse van de projectlocatie worden herzien. Het ontwerpbestemmingsplan 'Uiterweg 223-225' heeft gelijktijdig met het ontwerpbesluit hogere grenswaarden ter inzage gelegen voor het indienen van zienswijzen. Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. Het college heeft ingestemd met het besluit hogere grenswaarden en stelt de gemeenteraad voor het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5: Ruimtelijke Ordening

Aanleiding

Het voorliggende initiatief voorziet in de transformatie van oude kwekerij naar twee woonpercelen. De agrarische bedrijfsbebouwing (totaal 3350 m2) en bestaande woning op nr. 225 worden gesloopt. Passend binnen het lintenbeleid worden aan de weg twee woningen gerealiseerd. De ruime tuinen krijgen mogelijkheden voor erfbebouwing (150 m2 + 120 m2 boothuis) waardoor een aanzienlijke ontstening plaatsvindt. Het achterste deel van het perceel wordt als eiland hersteld en ingericht als natuur.

Argumenten

Het ontwerpbestemmingsplan 'Uiterweg 223-225' en het bijbehorende ontwerpbesluit hogere

grenswaarden heeft van 12 maart t/m 22 april 2021 ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. Geconcludeerd mag worden dat het plan voldoende maatschappelijk draagvlak heeft. Het college heeft ingestemd met het besluit hogere grenswaarden vast te stellen vanwege het wegverkeerlawaai afkomstig van de Uiterweg voor Uiterweg 223 van 52 dB en voor Uiterweg 225 van 53 dB. Vervolgens kan uw gemeenteraad voorgesteld worden het bestemmingplan vast te stellen.

Ad. 1 Er hoeft geen exploitatieplan te worden vastgesteld
Het bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225' maakt bouwwerken mogelijk (woningen) die behoren tot de categorieën van bouwwerken waarvoor in het Besluit ruimtelijke ordening een exploitatieplan is voorgeschreven. Met de exploitant heeft de gemeente een anterieure overeenkomst gesloten. Hiermee is het verhaal van kosten anderszins verzekerd. In dat geval kan worden afgezien van het opstellen van een exploitatieplan. Een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening geldt derhalve niet als voorwaarde voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

Ad.2 Vast te stellen bestemmingsplan
Met de vaststelling van de Structuurvisie Uiterweg op 23 april 2015 heeft de raad zich ten doel gesteld om voor het gebied van de Uiterweg een toekomstbestendig ontwikkelperspectief te schetsen, waarbij ruimtelijke en duurzame kwaliteit en economisch welvaren hand in hand gaan. Belangrijk uitgangspunt is ontstening van het gebied. Het initiatief waar het bestemmingsplan in voorziet is in lijn met deze uitgangspunten. Daarnaast past het initiatief binnen het specifieke toetsingskader van het lintenbeleid met betrekking tot perceelsbreedte en bebouwingsmogelijkheden voor het achtererfgebied.

Ons college stelt uw gemeenteraad voor bij de vaststelling een ambtelijke wijziging door te voeren welke betrekking heeft op de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie'.

Ad. 3 Wettelijke procedure en ter inzagelegging
Het bestemmingsplan is conform de verplichte standaarden van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 opgesteld. Op grond van artikel 1.2.4. van het Bro moet in het vaststellingsbesluit ook bepaald worden van welke ondergrond gebruik is gemaakt. Voor het voorliggende bestemmingsplan is dat de ondergrond welke is ontleend aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) van 4 mei 2021.

In artikel 3.8, lid 3 van de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat de bekendmaking van het bestemmingsplan plaatsvindt binnen twee weken na de vaststelling in de Staatscourant en langs elektronische weg (Gemeenteblad). In dit artikel is tevens geregeld dat het bestemmingsplan digitaal beschikbaar wordt gesteld op www.ruimtelijkeplannen.nl. Ten slot dient de kennisgeving van de vaststelling via elektronische weg toegezonden te worden aan die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn, aan de betrokken waterschapsbesturen en aan de besturen van bij het plan een belanghebbende gemeenten. Gelijk tijdig wordt het besluit hogere grenswaarden bekend gemaakt.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

Er zijn geen aanvullende middelen benodigd voor deze bestemmingsplanherziening.

Uit het bestemmingsplan vloeien geen kosten voor de gemeente.

Communicatie

De terinzagelegging van het bestemmingsplan en het besluit hogere grenswaarden zal, naast digitaal in de Staatscourant en het Gemeenteblad, eveneens worden gepubliceerd in de Nieuwe Meerbode. Daarnaast zal het bestemmingsplan digitaal beschikbaar worden gesteld via de landelijke

voorziening (www.ruimtelijkeplannen.nl) en de gemeentelijke viewer RO-Publiceer. De analoge versie van het plan zal ter inzage worden gelegd op het gemeentehuis van Aalsmeer en Amstelveen. In verband met de maatregelen ten gevolge van het coronavirus zal moeten worden bezien op welke wijze dat verantwoord is. Tevens wordt vermeld dat belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld beroep in te dienen.

Procedure

Procedure

Tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan, besluit om geen exploitatieplan vast te stellen en het besluit hogere grenswaarden staat rechtstreeks beroep open bij de Raad van State. De vaststelling van een bestemmingsplan en een besluit om geen exploitatieplan vast te stellen voor een bestemmingsplan worden voor de mogelijkheid van beroep aangemerkt als één besluit.

Sinds de uitspraak van de Raad van State van 14 april 2021 (als direct gevolg van een uitspraak van het Hof van Justitie in Luxemburg) kan beroep worden ingesteld door belanghebbenden. Het eerder indienen van een zienswijze is geen vereiste meer.

Het bestemmingsplan treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Bij de voorzitter van de Afdeling kan tegelijkertijd, naast het indienen van beroep, een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. In dat geval treden de besluiten pas in werking nadat op dat verzoek is beslist.

Bijlagen

- Raadsvoorstel en raadbesluit
- Staat van Wijzigingen
- Bestemmingsplanregels;
- Bestemmingsplantoelichting;
- Bestemmingsplanverbeelding.
- Bijlagen bij regels en bijlagen bij toelichting.

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. op grond van artikel 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen;
2. het bestemmingsplan 'Uiterweg 223-225', met bijbehorende toelichting en bijlagen, als vervat in de bestandenset met planidentificatie NL.IMRO.0358.09AM-VG01, ten opzichte van het ontwerp gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de bijgevoegde Staat van Wijzigingen;
3. te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) met datum 4 mei 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,

D. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Staat van Wijzigingen

Uiterweg 223-225 (Ontwerp)

Aalsmeer, mei 2021

Staat van Wijzigingen

Ambtelijke wijzigingen *(cursief)* ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen zijn niet aan de orde omdat er geen zienswijzen naar voren zijn gebracht. Opgemerkt wordt dat ondergeschikte tekstuele wijzigingen, zoals verbeteringen in spelling, interpunctie, woordvolgorde enzovoorts niet separaat worden benoemd, aangezien deze niet leiden tot inhoudelijke wijzigingen van de in het bestemmingsplan opgenomen regelingen. Overigens leiden de voorgestelde aanpassingen op onderdelen in een gewijzigde nummering in toelichting en regels van het vastgestelde bestemmingsplan.

<u>Ambtelijke wijzigingen</u>

Planregels:

1. Verwijderen begripsbepaling 'geluidreducerende maatregelen' art. 1.46;
2. Dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2', artikel 6 wordt *'Waarde – Archologie 2 en 3'*;
3. Artikel 6.1: de passage "De voor 'Waarde – Archeologie 2' aangewezen gronden…' komt te luiden 'De voor *'Waarde – Archeologie 2 en 3' aangewezen gronden…'*;
4. Artikel 6.2 lid a. komt te luiden: *'ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' reiken de bodemingrepen niet verder dan een maximale diepte van 0,40 meter, tenzij de oppervlakte van (de bodemingreep ten behoeve van) het bouwwerk niet meer dan 50 m2 bedraagt'*;
5. Aan artikel 6.2 wordt een nieuw lid b. toegevoegd, welk komt te luiden: *'ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 3' reiken de bodemingrepen niet verder dan een maximale diepte van 0,40 meter, tenzij de oppervlakte van (de bodemingreep ten behoeve van) het bouwwerk niet meer dan 500 m2 bedraagt'*;
6. Aan artikel 6.4.1 lid i. een nieuw sublid II toevoegen, welk komt te luiden: *'grondbewerkingen dieper dan 40 cm, tenzij de oppervlakte van de werkzaamheden niet meer bedraagt dan 500 m2 binnen de dubbelbestemming 'Waarde Archeologie - 3'*.

REGELS

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS 3
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 11
Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS 12
Artikel 3 Natuur 13
Artikel 4 Water 16
Artikel 5 Wonen - Lintbebouwing 18
Artikel 6 Waarde - Archeologie 2 22
Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS 25
Artikel 7 anti-dubbeltelregel 26
Artikel 8 Algemene bouwregels 27
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 29
Artikel 10 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.1 30
Artikel 11 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.2 31
Artikel 12 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.2a 32
Artikel 13 Luchtvaartverkeerszone LIB artikel 2.2.3 33
Artikel 14 Overige regels 34
Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS 35
Artikel 15 overgangsrecht 36
Artikel 16 slotregel 37

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

In dit plan wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan "Bestemmingsplan Uiterweg 223-225" van de gemeente Aalsmeer;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0358.09AM-VG01 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen);

1.3 aan-huis-gebonden bedrijf
het door (één van) de hoofdbewoners bedrijfsmatig verlenen van diensten, niet zijnde een beroep aan huis, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, niet vallend onder vergunningsplicht van de Wet milieubeheer en geheel of overwegend door middel van handwerk, dat door de beperkte omvang ervan in de woning en de daarbij behorende bijgebouwen kan worden uitgeoefend met overwegend behoud van de woonfunctie en dat een ruimtelijke uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.4 aan-huis-verbonden beroep:
het uitoefenen van een vrij beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op het terrein van de administratieve, juridische, medische, therapeutische, kunstzinnige, ontwerp-technische dienstverlening of hiermee gelijk te stellen dienstverlening door (één van) de hoofdbewoners, dat door de beperkte omvang ervan in diens woning en de daarbij behorende bijgebouwen kan worden uitgeoefend met overwegend behoud van de woonfunctie en dat een ruimtelijke uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is. Hieronder wordt niet begrepen de uitoefening van detailhandel en prostitutie;

1.5 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.6 aanduidingsvlak:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.7 aaneengebouwde woning:
een woning die deel uitmaakt van een bouwmassa bestaande uit drie of meer hoofdgebouwen;

1.8 aanpijling:
een blijkens de daarop voorkomende verklaring als zodanig opgenomen aanduiding, die aangeeft welke bestemming/aanduiding van toepassing is op de aangepijlde gronden;

1.9 achtererfgebied
erf achter de lijn die het hoofdgebouw doorkruist op 1 m achter de voorkant en van daaruit evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied, zonder het hoofdgebouw opnieuw te doorkruisen of in het erf achter het hoofdgebouw te komen;

1.10 archeologisch onderzoek:
een rapport als bedoeld in de Erfgoedwet;

1.11 archeologische waarde:
de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit vroegere tijden;

1.12 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.13 bebouwingspercentage:
het deel van het bouwvlak uitgedrukt in procenten dat bebouwd mag worden;

1.14 bestaand gebruik of bouwwerk:
een gebruik of een bouwwerk, zoals dat rechtmatig aanwezig is op het moment van de ter inzage legging van het ontwerp van het plan en gebouwd conform een vergunning, dan wel bebouwing zoals die mag worden gebouwd krachtens een vóór dat tijdstip aangevraagde vergunning;

1.15 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.18 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.19 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.20 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren (of horizontale balklagen) is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.21 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.22 bouwperceelgrens:
een grens van een bouwperceel;

1.23 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.24 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, met inbegrip van een gedeelte daarvan, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.25 bruto vloeroppervlakte b.v.o:
de som van de buitenwerks gemeten vloeroppervlakten van alle bouwlagen alsmede onderbouw en zolder, inclusief kolommen, trappenhuizen, gangen, liften, toiletten e.d.,

met uitzondering van (kruip)kelders met een hoogte van minder dan 1.50 meter en technische ruimten op daken;

1.26 dak:
iedere bovenbeëindiging, vlak of hellend, van een gebouw;

1.27 dakkapel:
een toevoeging van ondergeschikte omvang binnen een hellend dakvlak, waarbij het karakter van het dak in stand blijft;

1.28 dakterras:
een vanuit een gebouw betreedbaar plat dakvlak, al dan niet voorzien van een vloerafscheiding (hekwerk, balustrade);

1.29 druiplijn:
de lijn die van onderen het dak begrenst;

1.30 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.31 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.32 erfafscheiding:
bouwwerk op of in de directe nabijheid van een erfgrens bedoeld om een erf, tuin of terrein af te scheiden;

1.33 erker:
een aan de voor- of zijgevel van een woning of een ander hoofdgebouw geplaatste uitbouw in één bouwlaag, waarvan de buitenzijde is begrensd door kozijnen, welke onlosmakelijk verbonden is met en deel uitmaakt van de hoofdmassa van die woning of dat gebouw en die uit functioneel oogpunt ondergeschikt en uit architectonisch oogpunt een aanvulling op de hoofdvorm te zijn;

1.34 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.35 goot:
opvangbak voor hemelwater;

1.36 hoofdgebouw:
gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.37 hoofdverblijf:
het verblijf waar iemand woont, zijnde het woonadres zoals bedoeld wordt in de Wet basisregistratie personen;

1.38 hoogtescheidingslijn:
een aangegeven lijn welke de grens vormt van een gedeelte van een bebouwingsvlak waar een bepaalde hoogte is toegestaan;

1.39 huishouden:
een alleenstaande dan wel twee personen met of zonder kinderen, die een gemeenschappelijke huishouding voeren of wensen te voeren;

1.40 karakteristiek:
panden, objecten en gronden die genomineerd zijn als Rijksmonument en welke voorbescherming genieten in het kader van de Monumentenwet;

1.41 kruin:
hoogste punt van het wegbaangedeelte dat is ingenomen door rijbanen, veiligheidsstroken en bermen;

1.42 landschappelijke waarde:
de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet levende natuur;

1.43 ligplaats:
een gedeelte van het water door een woonark of woonboot ingenomen of bestemd om door een woonark of woonboot met bijbehorende voorzieningen te worden ingenomen;

1.44 maaiveld:
de bovenkant van het oorspronkelijke dan wel (verhoogd of verlaagd) aangelegd terrein waar een bouwwerk zal worden opgericht;

1.45 natuur- en landschapsontwikkeling:
ingrepen teneinde natuurlijke processen in gang te zetten, die de natuurlijke en landschappelijke waarden dienen te versterken;

1.46 natuurwaarde:
de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologische, geomorfologische, hydrologische elementen, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang zoals beschreven in de Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN;

1.47 normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden
werkzaamheden die regelmatig noodzakelijk zijn voor een goed beheer van de gronden, waaronder begrepen de handhaving dan wel de realisering van de bestemming;

1.48 ondergronds bouwen:
het bebouwen en in gebruik nemen van de ruimte onder het maaiveld (zoals kelders en parkeergarages);

1.49 onderkomens:
voor verblijf geschikte – al dan niet aan hun oorspronkelijke bestemming en/of gebruik onttrokken – voertuigen, vaartuigen, woonschepen, toercaravans, stacaravans, tenten of gedeelten daarvan, voor zover deze niet als bouwwerken zijn aan te merken;

1.50 opslag:
het bedrijfsmatig opslaan, verhandelen of verpakken van goederen;

1.51 peil:
a. voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk, waarvan de gevel direct aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van die gevel;
b. voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk in het talud van de dijk, waarvan de gevel niet direct aan de weg grenst en in alle andere gevallen: de hoogte van het

bestaande aansluitende, afgewerkte maaiveld ter plaatse van de naar de dijk of weg gekeerde gevel, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen anders dan noodzakelijk voor de bouw, buiten beschouwing blijven;

c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil dan wel een ander plaatselijk aan te houden oppervlaktewaterpeil.

1.52 permanente bewoning:

het gebruik van een kampeermiddel, woonark, recreatieverblijf of recreatiewoning door een persoon, gezin of andere groep van personen, op een wijze die ingevolge de Wet basisregistratie personen noopt tot inschrijving van bewoners(s) in de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente Aalsmeer, terwijl deze perso(o)n(en) niet aannemelijk kan/kunnen maken elders over een hoofdverblijf te beschikken;

1.53 scheidingslijn:

een aangegeven lijn, die de grens aangeeft tussen delen van bestemmings- en/of bouwvlakken, waardoor verschillende, in de regels nader aangegeven, regelingen van toepassing zijn;

1.54 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.55 talud:

het schuine vlak langs een weg, watergang of van een dijk;

1.56 verdieping:

een boven de begane grond gelegen bouwlaag;

1.57 voorgevel:

de naar het openbaar toegankelijk gebied gekeerde gevel van een gebouw, of indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt;

1.58 voorgevelrooilijn:

dit is de denkbeeldige lijn langs de voor- of zijgevel van een hoofdgebouw die naar een openbaar toegankelijk gebied is gekeerd;

1.59 waterberging:

de tijdelijke opslag van een overmaat aan (oppervlakte) water in (oppervlakte) watersystemen. Waterberging kan worden onderverdeeld in drie categorieën:

- natuurlijke overstroming (water dat buiten de beekbedding treedt zonder dat hier speciale voorzieningen zijn aangelegd);
- gestuurde overstroming (retentie) (water dat buiten de beekbedding treedt en waarvoor voorzieningen zijn aangebracht zodat dit met vooraf bepaalde frequentie wordt toegepast in gebieden die hiervoor zijn ingericht);
- noodoverloopgebieden (gebieden die met een zeer lage frequentie worden ingezet in geval van noodsituaties);

1.60 waterhuishoudkundige voorzieningen:

voorzieningen die het waterhuishoudingbelang dienen, zoals watergangen (sloten), kunstwerken, bruggen, onderhoudsstroken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een watergang en dergelijke;

1.61 weg

alle voor het openbaar rij- of ander verkeer openstaande wegen of paden daaronder begrepen de daarin gelegen bruggen en duikers, de tot de wegen of paden behorende bermen en zijkanten, alsmede de aan de wegen liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen;

1.62 Wet:

de Wet ruimtelijke ordening, zoals deze luidt op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van dit plan;

1.63 woning:

een (gedeelte van een) gebouw, dat dient voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden en daardoor is aan te merken als wooneenheid, niet zijnde een bijzondere woonvorm, dan wel voor de huisvesting van niet meer dan drie personen naast de huishouding dan wel vier personen wanneer er daarnaast geen huishouding in het gebouw is ondergebracht;

1.64 woongebouw:

een hoofdgebouw dat één of meer woningen bevat;

1.65 zone:

een op de verbeelding aangegeven gebied, waarvoor aanvullende bepalingen gelden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 bebouwingspercentage

het deel van het bouwvlak uitgedrukt in procenten dat bebouwd mag worden;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de hoogte van een woonark

vanaf de waterlijn tot aan het hoogste punt van het woonark, met uitzondering van onderschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de dakhelling:

de hoek, gemeten in graden, van een hellend dakvlak ten opzichte van een horizontaal vlak;

2.5 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, nederwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de oppervlakte van een recreatiekavel

de oppervlakte van het kadastrale perceel, of de percelen, exclusief de oppervlakte water;

2.9 vloeroppervlakte woning:

de som van de oppervlakten van alle bouwlagen, deel uitmakende van het hoofdgebouw, daar onder begrepen kelderruimten en zolderruimten voor zover de vrije hoogte ten minste 1.50 meter bedraagt, en met uitzondering van: ruimten waar kleinere vrije hoogte dan 1.50 meter aanwezig is, alsmede balkons, bijgebouwen, gemeenschappelijke berg-, verkeers- en wasruimten en loggia's;

2.10 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel gelegen bouwwerken tezamen;

2.11 verticale diepte:

de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.12 horizontale diepte:

de lengte van een gebouw, gemeten loodrecht vanaf de gevel.

Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS

Artikel 3 Natuur

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke en de landschappelijke waarden;
b. beperkt extensief recreatief medegebruik, in de vorm van wandelen, vissen, natuur- en landschapsbeleving of andere niet-gemotoriseerde recreatieve activiteiten;

met de daarbij behorende:
c. natuurlijke oevers en oeverbeschoeiingen;
d. (ondergrondse) waterhuishoudkundige voorzieningen;
e. water, waterlopen, waterpartijen;
f. bouwwerken;
g. wandelpaden, observatiepunten en informatieborden;
h. infrastructurele voorzieningen met het oog op het beheer van de bestemming;

met daaraan ondergeschikt:
i. speelvoorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:
a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
b. andere gebouwen zijn niet toegestaan.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:
a. de bouwhoogte van wegbewijzeringsborden, aanduidingsborden en dergelijke mag niet meer dan 2,50 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen 3 meter;
c. overkappingen en gebouwde terrein- en erfafscheidingen zijn niet toegestaan.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing ter waarborging van:
a. de waterhuishouding;
b. de brandveiligheid en rampenbestrijding;
c. de kwaliteit van de openbare ruimte, zoals een samenhangend bebouwingsbeeld en de landschappelijke inrichting en inpassing;
d. de aanwezige natuurwaarden;
e. de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik voor agrarische doeleinden;
b. het gebruik van vrijstaande (bij)gebouwen voor bewoning;
c. het plaatsen of het geplaatst hebben van onderkomens;
d. het gebruik van onbebouwde gronden als opslag-, stort- of bergplaats van al dan niet afgedankte voorwerpen, stoffen of producten, behoudens voor zover dat noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte beheer van de gronden;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
f. het gebruik van gronden voor het beproeven van voer- of vaartuigen, voor het beoefenen van auto- of motorsport of de (model) vliegsport en voor het houden wedstrijden met motorvoertuigen of bromfietsen;
g. het gebruik van gronden voor sport- of wedstrijdterrein, parkeerterrein, landingsplaats, dagcamping dan wel voor de ruitersport.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
a. het dempen, graven, vergroten of herprofileren van watergangen en waterpartijen;
b. het aanleggen van dammen, dijken of andere taluds, of het vergraven dan wel ontgraven van bestaande dammen, dijken en taluds;
c. het ontginnen, verlagen van de bodem, afgraven, ophogen of egaliseren dan wel anderszins aanbrengen van wijzigingen in het maaiveld;
d. het vellen of rooien van houtgewas en/of rietgewas;
e. het permanent opslaan van goederen;
f. het aanbrengen van drainagesystemen, tenzij het de vervanging van een bestaande drainage betreft;
g. het aanbrengen van gesloten oppervlakteverhardingen.

3.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in lid 3.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:
a. het normale onderhoud betreffen;
b. noodzakelijk zijn in verband met het op de betreffende bestemming gerichte beheer of gebruik van de gronden, waaronder het snijden van riet;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning of krachtens een in het kader van de Natuurbeschermingswet vastgesteld beheersplan;
d. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.5.3 Voorwaarden voor omgevingsvergunning

De in lid 3.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien door die werken of werkzaamheden of door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de in 5.1 genoemde doeleinden dan wel waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet wezenlijk worden of kunnen worden verkleind.

3.5.4 Advies over omgevingsvergunning

Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheid als bedoeld in 3.5.1 van dit artikel wint het bevoegd gezag

advies in van de natuur- en landschapsdeskundige omtrent de vraag als bedoeld in 3.5.3 van dit artikel. Indien de waterhuishouding en/of de waterafvoer in het geding is, dient het Hoogheemraadschap van Rijnland daaromtrent te worden gehoord.

Artikel 4 Water

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. waterlopen, waterplassen en recreatiewater;
b. water als netwerk voor de waterhuishouding, waaronder waterberging, wateraanvoer en waterafvoer;
c. de ontwikkeling en het beheer van natuur en landschap waaronder de natuurverbindingen en de natuurwaarden;
d. (dras)oevers en groenvoorzieningen langs de oevers, zoals rietkragen;
e. bruggen en landhoofden;
f. verkeer te water;
g. aanlegplaatsen en steigers;

met de daarbij behorende:
h. bouwwerken;
i. al dan niet gebouwde voorzieningen met het oog op het beheer en onderhoud;
j. keermuren, oeverbeschoeiingen, duikers en andere bouwwerken ten behoeve van de waterhuishouding.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:
a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
b. gebouwen ten behoeve van het bijzondere gebruik, als bedoelt in artikel 4.1 onder i. van deze planregels;

4.2.2 Aanlegsteigers

Het bouwen van steigers is uitsluitend toegestaan;
a op de gronden grenzend aan de bestemmingen 'Wonen' en 'Wonen-Lintbebouwing' zoals aangegeven op de planverbeelding, waarbij:
   I. er per woonperceel maximaal één steiger mag worden gebouwd;
   II. de diepte van de steiger maximaal 15 meter, en de breedte maximaal 1 meter, mag bedragen;
   III. de steiger haaks hierop mag worden voorzien van een steiger met een lengte van maximaal 15 meter en een breedte van maximaal 1 meter;
   IV. er een vrije doorvaart bij een in gebruik genomen steiger van ten minste 4,5 meter gewaarborgd is.

met dien verstande dat:
b een bestaande steiger, die niet is gelegen binnen op de gronden of binnen een aanduiding zoals genoemd in lid a. van dit artikel, en die als zodanig aanwezig was op het moment van tervisielegging van het ontwerp van het bestemmingsplan, mag worden herbouwd;
c het bouwen op een steiger niet is toegestaan.

4.2.3 Andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan bruggen en aanlegsteigers, gelden de volgende regels:
a. de hoogte van palen, (licht-)masten en kunstwerken mag niet meer dan 6 meter bedragen;

b. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer dan 3 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing ter waarborging van:
a. de sociale veiligheid;
b. de verkeersveiligheid;
c. de doorvaart;
d. de waterhuishouding;
e. de brandveiligheid en rampenbestrijding;
f. de kwaliteit van de openbare ruimte, zoals een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld, en de landschappelijke inrichting;
g. de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken;
h. de functionele en ruimtelijke structuur, zoals aansluitingen op (structurele) groen- en waterelementen.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Aanleg- en ligplaatsen

Op de gronden als bedoeld in 4.1 van dit artikel is het volgende specifieke gebruik toegestaan:
a het gebruiken of laten gebruiken van gronden als aanlegplaats ten behoeve van pleziervaartuigen, uitgezonderd kajuitboten, mits dit plaatsvindt direct aangrenzend aan de bestemmingen 'Wonen', 'Wonen - Lintbebouwing', 'Recreatie' en 'Tuin';
b aanvullend op het bepaalde onder c. het gebruiken of laten gebruiken van gronden als aanlegplaats ten behoeve van pleziervaartuigen, waaronder kajuitboten mits dit plaatsvindt aangrenzend aan het eigen en als zodanige aangeduide recreatiekavel en binnen het recreatieseizoen, zijnde tussen 1 april en 15 oktober;
c het gebruiken of laten gebruiken van gronden als tijdelijke aanlegplaats zoals aangewezen in de Algemene Plaatselijke Verordening Aalsmeer;
d de regels onder a. tot en met c. vinden toepassing met inachtneming van een vrije doorvaartbreedte van minimaal 4,5 meter.

4.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik ten behoeve van drijvende steigers en ander daarmee vergelijkbaar drijftuig;
b. het gebruiken of laten gebruiken als ligplaats voor woonarken ten behoeve van permanente bewoning;

Artikel 5 Wonen - Lintbebouwing

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Lintbebouwing' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. het wonen in woongebouwen, al dan niet in combinatie met uitoefenen van een aan-huis-verbonden beroep of aan-huis-verbonden bedrijf;
b. tuinen en erven;
c. ter plaatse van de aanduiding 'boothuis', een boothuis;

met de daarbij behorende:
d. bouwwerken;
e. waterhuishoudkundige voorzieningen;
f. natuurlijke oevers of oeverbeschoeiingen;
g. ontsluitingen ten behoeve van het wonen;
h. parkeervoorzieningen.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

5.2.1 Algemeen

Op en onder de in artikel 5.1 genoemde gronden mag slechts worden gebouwd ten behoeve van de aldaar genoemde bestemming.

5.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:
a. per bouwvlak is maximaal één vrijstaande woning toegestaan;
b. oorspronkelijke hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen de bouwvlakken worden gebouwd;
c. de maximum bouwdiepte van het oorspronkelijk hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 15 meter;
d. de voorgevelbreedte van het oorspronkelijke hoofdgebouw mag niet meer dan 11 meter bedragen;
e. de goot- en bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' mag niet worden overschreden;
f. de maximale goothoogte mag per dakvlak voor maximaal 30% worden doorsneden;
g. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet meer dan 60° bedragen. Deze contouren gelden voor ten minste twee dakvlakken;
h. de afstand van het oorspronkelijke hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelsgrens dient niet minder dan 3 meter te bedragen bij elke vrijstaande zijgevel;
i. bij woningen met een kap mag een dakkapel worden gerealiseerd, met dien verstande dat:
    I. voor zover gelegen op het dakvlak aan de straatzijde of op het dakvlak aan de zijde van de zijtuin, de dakkapel niet breder mag zijn dan de helft van de breedte van het dakvlak van het hoofdgebouw, de afstand tot de zijkant van het dak meer dan 1 meter en de hoogte, gemeten vanaf de voet van de dakkapel, niet meer dan 1,5 meter mag bedragen;
    II. voor zover gelegen op het dakvlak aan de achtertuinzijde, de zijkanten van de dakkapel op meer dan 0,5 meter van de zijkanten van het dakvlak van het hoofdgebouw worden gerealiseerd;
    III. de bovenzijde van de dakkapel ten minste 0,5 meter onder de noklijn van het dakvlak wordt gerealiseerd;

IV. de onderzijde van de dakkapel ten minste 0,5 meter en niet meer dan 1 meter boven de gootlijn van het dakvlak wordt gerealiseerd;
V. per dakvlak meerdere dakkapellen zijn toegestaan indien de dakkapellen op dezelfde bouwlaag worden gerealiseerd en deze dakkapellen tezamen voldoen aan de hiervoor opgenomen breedte- of afstandsmaten;

j. gebouwde parkeervoorzieningen onder het hoofdgebouw zijn niet toegestaan.

5.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken mogen enkel in het achtererfgebied worden gebouwd;
b. de gezamelijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken bij een woning, uitgezonderd boothuizen, mag niet meer dan 150 m2 bedragen;
c. aanvullend op het bepaalde onder a. mag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - boothuis' ten hoogste één boothuis worden gebouwd, met een oppervlakte van maximaal 120 m2;
d. de goot- en bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken en boothuis mag niet meer bedragen dan is toegestaan conform de thans geldende regelgeving ten aanzien van vergunningvrij bouwen. Indien de regelgeving ten aanzien van vergunningvrij bouwen gedurende de planperiode door het bevoegd gezag wordt gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging van deze regels.

5.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan inritconstructies, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevelrooilijn niet meer dan 1 meter mag bedragen;
b. de bouwhoogte van gemetselde penanten in het voorerfgebied mag niet meer dan 2 meter bedragen;
c. de breedte en bouwhoogte van een toegangspoort in het voorerfgebied die onderdeel uitmaakt van de totale erf- of perceelsscheiding, of die geplaatst wordt tussen een groene erfafscheiding, mag niet meer bedragen dan 4 respectievelijk 2 meter;
d. per woonperceel is één (duiker)brug toegestaan;
e de breedte van (duiker)bruggen ten behoeve van een in- of uitrit naar of van een perceel met de bestemming 'Wonen - Lintbebouwing' mag maximaal 4 meter bedragen;
f. de bouwhoogte van palen en masten mag niet meer bedragen dan 6 meter;
g. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen 3 meter.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing ter waarborging van:

a. de sociale veiligheid;
b. de verkeersveiligheid;
c. de waterhuishouding;
d. de brandveiligheid en rampenbestrijding;
e. de kwaliteit van de openbare ruimte, zoals een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld, en de landschappelijke inrichting;
f. de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken.

5.4 Voorwaarden m.b.t. het afgeven van een omgevingsvergunning voor bouwen

5.4.1 Parkeernormen

Een omgevingsvergunning voor het bouwen, verbouwen, uitbreiden en/of functiewijziging van een gebouw of perceel wordt slechts verleend, wanneer wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid conform het thans geldend beleid 'Nota Parkeernormen Aalsmeer'. Indien deze beleidsregel gedurende de planperiode door het bevoegd gezag wordt gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging van deze regels zoals die gelden ten tijde van de ontvangst van de aanvraag om een omgevingsvergunning.

5.4.2 Afwijken parkeernormen

Indien uit een door de aanvrager van een omgevingsvergunning te overleggen parkeerbalans blijkt dat niet (geheel) kan worden voldaan aan voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij rekening gehouden wordt met dubbelgebruik en de benodigde parkeerplaatsen niet in de openbare ruimte kunnen worden gerealiseerd, kunnen Burgemeester en Wethouders in afwijking van het bepaalde in 3.4.1 omgevingsvergunning verlenen indien:

a. de (resterende) parkeerbehoefte meer dan 2 parkeerplaatsen betreft, of:
b. met de verwezenlijking van het bouwplan een bijzonder gemeentelijk belang is gemoeid.

5.4.3 Nadere eisen parkeernormen

Burgemeester en wethouders kunnen bij de omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van:

a. de aard, plaats en inrichting van de parkeer- en/of stallingsgelegenheid;
b. de aanwezigheid en aanduiding van parkeer- en/of stallingsgelegenheid uitsluitend ten behoeve van invaliden.

5.5 Afwijken van de bouwregels

5.5.1 Ondergrondse parkeervoorzieningen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.2.2 onder j. voor het bouwen van parkeervoorzieningen onder het oorspronkelijke hoofdgebouw indien voldaan wordt aan:

a. de thans geldende 'Nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer', paragraaf 4.5, en;
b. het voorerfgebied niet in gebruik is of wordt genomen als parkeerterrein.

5.5.2 Erkers

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.2 ten behoeve van bouwen van een aan- en/of uitbouw aan de voorgevel (erker), met dien verstande dat:

a. deze afwijkingsbevoegdheid alleen mag worden toegepast indien de diepte van de betreffende voortuin 2,5 meter of meer bedraagt;
b. de maximum diepte van de erker 1 meter bedraagt;
c. de maximum breedte van de erker 3/5 deel van de voorgevelbreedte van de woning bedraagt;
d. de bouwhoogte van de erker niet hoger is dan 0,25 meter boven de vloer van de eerste verdieping van de woning;
e. de erker bedoeld is om de woonkamer of de keuken te vergroten.

5.6 Specifieke gebruiksregels

5.6.1 Aan-huis-gebonden beroep en of -bedrijf

Het uitoefenen van een aan-huis-verbonden beroep en/of aan-huis-gebonden bedrijf is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
a. de woonfunctie als primaire functie gehandhaafd blijft;
b. het bruto-vloeroppervlak voor de uitoefening van het aan-huis-verbonden beroep danwel het aan-huis-gebonden bedrijf niet groter is dan 30% van de woning inclusief bijbehorende bouwwerken;
c. het gebruik niet leidt tot een onevenredige aantasting van de verkeersontsluiting en parkeersituatie ter plaatse;
d. geen gebruik wordt gemaakt van gevelreclame;
e. het beroep alleen door de bewoner(s) wordt uitgeoefend;
f. er geen horeca-activiteiten en geen detailhandel plaatsvinden;
g. er geen buitenopslag plaatsvindt, noch beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte rond de woning, met uitzondering van in- en uitladen.

5.6.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik van gronden en bouwwerken, strijdig met de bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
b. het plaatsen of geplaatst hebben van onderkomens;
c. het opslaan van goederen, stoffen, producten of materialen en materieel, waarvan de aanwezigheid voor de realisering of handhaving van de in lid 1 genoemde bestemming niet noodzakelijk is, dan wel kan worden geacht noodzakelijk te zijn;
d. het gebruik van gronden en bebouwing als parkeergelegenheid voor reizigers die reizen vanaf de luchthaven Schiphol;
e. het gebruik ten behoeve van het kamperen;
f. het gebruik ten behoeve van detailhandel;
g. het gebruik ten behoeve van horeca;
h. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

5.7 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.6.2 onder g van dit artikel voor het vestigen van een bed and breakfast accommodatie in het hoofdgebouw indien voldaan wordt aan de regels voor bed and breakfast uit het thans geldende beleid 'Beleidsregels planologische afwijkingen gemeente Aalsmeer'. Indien deze beleidsregel gedurende de planperiode door het bevoegd gezag wordt gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging van deze regels zoals die gelden ten tijde van de ontvangst van de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 2 en 3

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2 en 3' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.
Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

6.2 Bouwregels

Op de in lid 6.1 bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van overige aan deze gronden toegekende bestemmingen worden gebouwd indien deze bouwwerken voldoen aan de volgende regels:

a. ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' reiken de bodemingrepen niet verder dan een maximale diepte van 0,40 meter, tenzij de oppervlakte van (de bodemingreep ten behoeve van) het bouwwerk niet meer dan 50 m2 bedraagt;
b. ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 3' reiken de bodemingrepen niet verder dan een maximale diepte van 0,40 meter, tenzij de oppervlakte van (de bodemingreep ten behoeve van) het bouwwerk niet meer dan 500 m2 bedraagt;
c. het bepaalde onder a. en b. is niet van toepassing indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder het peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Met een omgevingsvergunning kan afgeweken worden van het bepaalde in artikel 6.2 lid a. en b. voor het bouwen ten behoeve van een overige aan deze gronden toegekende bestemming indien de aanvrager van de omgevingsvergunning een rapport heeft overlegd waarin wordt aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn; of;
b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden verstoord, of;
c. dat de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate worden veiliggesteld.

6.3.2 Voorwaarden

Indien uit het onder 6.3.1 van dit artikel genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van een omgevingsvergunning zullen of kunnen worden aangetast, kan het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning één of meer van de volgende voowaarden verbinden:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan de door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

6.3.3 Beoordelingscriteria

De omgevingsvergunning als bedoeld in lid 6.3.2 wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overlegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgelegd. Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen wordt een provinciale archeoloog, of een hiermee gelijk te stellen archeologische deskundige om advies gevraagd.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de als Waarde - Archeologie bestemde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden;
b. het bodemverlagen of afgraven van gronden waarvoor geen ontgrondingvergunning is vereist, waartoe ook gerekend wordt woelen en draineren;
c. het bebossen van gronden;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
e. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
f. het graven of dempen van sloten, watergangen, vijvers of vaarten;
g. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
h. het uitvoeren van heiwerken en/of het indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
i. voor de onder a t/m h genoemde werkzaamheden is een omgevingsvergunning nodig wanneer sprake is van:
    I. grondbewerkingen dieper dan 40 cm, tenzij de oppervlakte van de werkzaamheden niet meer bedraagt dan 50 m2 binnen de dubbelbestemming 'Waarde Archeologie - 2';
    II. grondbewerkingen dieper dan 40 cm, tenzij de oppervlakte van de werkzaamheden niet meer bedraagt dan 500 m2 binnen de dubbelbestemming 'Waarde Archeologie - 3';

6.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het onder 6.4.1 bedoelde verbod is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. op archeologisch onderzoek gericht zijn;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit bestemmingsplan.

6.4.3 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 kan worden verleend indien de aanvrager van de omgevingsvergunning een rapport heeft overlegd waarin wordt aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn; of

b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden verstoord, of;
c. dat de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate worden veiliggesteld.

6.4.4 Voorwaarden

Indien uit het onder 6.4.3 van dit artikel genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van een omgevingsvergunning zullen of kunnen worden aangetast, kan het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning één of meer van de volgende voorwaarden verbinden:
a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan de door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

6.4.5 Beoordelingscriteria

De omgevingsvergunning als bedoeld in lid 6.4.1 wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overlegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgelegd. Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen wordt een archeologische deskundige om advies gevraagd.

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan met toepassing van artikel 3.6 lid 1, sub a Wro te wijzigen door de bestemming 'Waarde-Archeologie' te wijzigen in een ander regime, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat in de betreffende gronden een hogere of lagere archeologische verwachting aanwezig is.

6.6 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen aan de situering en de inrichting van de gronden, indien uit onderzoek is gebleken dat ter plaatse beschermingswaardige archeologische resten aanwezig zijn. Toepassing van deze bevoegdheid mag niet leiden tot een onevenredige beperking van het meest doelmatige gebruik.

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS

Artikel 7 anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Algemene regels ten aanzien van bestaande maten

a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die meer bedragen dan in de bestemmingsregels is voorgeschreven, mogen als maximaal toelaatbaar worden aangehouden;
b. de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die minder bedragen dan in de bestemmingsregels is voorgeschreven, mogen als minimaal toelaatbaar worden aangehouden;
c. het bepaalde onder a. en b. van deze planregels is uitsluitend van toepassing op bouwwerken die zijn gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
d. voorts is in geval van herbouw het bepaalde onder a. en b. van dit artikel slechts van toepassing indien de herbouw geschiedt op dezelfde plaats en de afwijking van de bestemmingsregels niet wordt vergroot;
e. het bepaalde onder a. t/m d. geldt niet voor woonarken.

8.2 Toegelaten overschrijdingen

Het is toegestaan de in dit plan aangegeven bestemmings-, bouwgrenzen en/of hoogtematen te overschrijden:

a. ten behoeve van toegangen van bouwwerken, luifels, stoepen, stoeptreden, reclame-uitingen, vrijhangende balkons (al dan niet ondersteund door kolommen) bij woongebouwen, gaanderijen en funderingen en daarmee gelijk te stellen onderdelen van gebouwen, voor zover de bouwgrens met niet meer dan 2.50 meter wordt overschreden en deze onderdelen van gebouwen niet worden opgericht op gronden, bestemd voor verkeer en tevens een niet te bebouwen strook van 1 meter in acht wordt genomen ten opzichte van de gronden, bestemd voor verkeersdoeleinden;
b. vrijhangende balkons, gaanderijen, luifels en reclame-uitingen boven een verkeersbestemming is mogelijk indien er een vrije hoogte aanwezig is van 4,20 m boven de rijweg, met inbegrip van een strook van 0,50 m breedte ter weerszijden van die rijweg en een minimale vrije hoogte van 2,20 m boven een ander deel van de weg;
c. ten behoeve van plaatselijke verhogingen op gebouwen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers, trappenhuizen en lichtkappen, alsmede technische voorzieningen, mits:
    I. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 25% van de oppervlakte van het dak(vlak) bedraagt;
    II. de hoogte niet meer dan 5 meter van de maximale (bouw)hoogte van het betreffende gebouw.

8.3 Algemene regels voor ondergronds bouwen

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, de volgende regels:

a. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak, met uitzondering van voorzieningen van algemeen nut;
b. de ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse werken bedraagt maximaal 4 meter onder peil;

c. bij het berekenen van de blijkens de digitale verbeelding of deze regels geldende bebouwingspercentages, of van het in deze regels maximaal te bebouwen oppervlak, wordt de oppervlakte van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen;
d. het realiseren van ondergrondse bouwwerken mag geen nadelige effecten hebben op de archeologische waarden en de bodem- en waterhuishouding. Hiertoe dient de aanvrager (vooraf) een watervergunning aan te vragen bij de Waterbeheerder.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Met een omgevingsvergunning kan afgeweken worden van:

a. de in de bestemmingsregels opgenomen maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages, uitsluitend indien dit nodig is voor een technische betere realisering van het plan. Dit is niet van toepassing bij toegelaten binnenplanse afwijkingen en woonarken;
b. de bestemmingsregels en toestaan dat de inrichting van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, en ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40 meter;
f. de bestemmingsregels ten behoeve van het oprichten van ondergrondse kelderruimte, met dien verstande dat:
    I. bestemmingsvlak dienen te worden gerealiseerd en conform de bestemming te worden gebruikt;
    II. het realiseren van ondergrondse bouwwerken geen nadelige effecten mag hebben op de bodem- en waterhuishouding. Hiertoe dient de aanvrager (vooraf) een watervergunning aan te vragen bij de Waterbeheerder;
g. de bestemmingsregels ten behoeve het bouwen van kleine niet voor bewoning bestemde gebouwtjes ten behoeve van de dienstverlening van overheidswege, het openbaar bestuur en openbare nutsbedrijven, zoals transformatorhuisjes, telefooncellen, gemaalgebouwtjes en wachthuisjes voor verkeersdiensten, mits de inhoud per gebouwtje niet meer bedraagt dan 50 m³ en de bouwhoogte niet meer dan 4 meter;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het realiseren van groene daken op hoofdgebouwen, dan wel bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:
    I. de overschrijding van de voorgeschreven goot- en/of bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10%;
    II. deze overschrijding met 10% heeft slechts betrekking op de extra (constructieve) opbouw op een dak dat nodig is om een groendak te kunnen toepassen, exclusief beplanting;
    III. groene daken mogen niet als dakterras of daktuin worden gebruikt als deze worden toegepast op woningen. Bij andere gebouwen dan woningen wordt het gebruik van een groendak als dakterras of daktuin per geval beoordeeld, waarbij vooral de privacy van naburige woonpercelen niet nadelig mag worden beïnvloed.

Geen omgevingsvergunning wordt verleend indien:
i. daardoor onevenredige afbreuk wordt gedaan (bijvoorbeeld door schaduwwerking) aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
j. dit leidt tot aantasting van de ruimtelijke karakteristiek ter plaatste.

Artikel 10 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.1

10.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.1 nr. 4' gelden beperkingen voor bebouwing en gebruik als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit.

10.2 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.1 nr. 4' gelden de beperkingen met betrekking tot bebouwing zoals gesteld in artikel 2.2.1c van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

10.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 10.2 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeeft zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

10.4 Gebruiksregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.1 nr. 4' gelden de beperkingen met betrekking tot bebouwing zoals gesteld in artikel 2.2.1c van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

10.5 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 10.4 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeeft zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Artikel 11 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.2

11.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.2', zoals aangegeven op bijlage 1 van de planregels, gelden beperkingen met betrekking tot toetshoogten van gebouwen, andere bouwwerken geen gebouwen zijnde en objecten als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

11.2 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.2' gelden beperkingen met betrekking tot de hoogte van gebouwen, andere bouwwerken geen gebouwen zijnde en objecten, zoals gesteld in artikel 2.2.2 van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

11.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 11.2 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeeft zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Artikel 12 Luchtvaartverkeerzone LIB artikel 2.2.2a

12.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.2a', zoals aangegeven in bijlage 2 van de planregels, gelden beperkingen van hoogten ter bescherming van het functioneren van radarapparatuur als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

12.2 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-lib artikel 2.2.2a' gelden beperkingen met betrekking tot de hoogte van gebouwen, andere bouwwerken geen gebouwen zijnde en objecten, zoals gesteld in artikel 2.2.2a van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

12.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 12.2 indien uit een advies van de Inspectie Leefomgeving en Transport blijkt dat het object geen belemmering vormt voor het functioneren van radarapparatuur met het oog op veilig luchtverkeer.

Artikel 13 Luchtvaartverkeerszone LIB artikel 2.2.3

13.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'Luchtvaarverkeerzone-LIB artikel 2.2.3', zoals aangegeven in bijlage 3 van de planregels, gelden beperkingen met betrekking tot de vogelaantrekkende werking als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

13.2 Specifieke gebruiksregels

Ter plaatse van de aanduiding 'Luchtvaarverkeerzone-LIB artikel 2.2.3' gelden beperkingen met betrekking tot de vogelaantrekkende werking zoals gesteld in artikel 2.2.3 van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

13.3 Afwijken van gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 13.2 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeeft zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Artikel 14 Overige regels

14.1 Wettelijke regelingen

Indien en voor zover in deze regels wordt verwezen naar een wet, een algemene maatregel van bestuur, een verordening, een richtlijn of een andere (wettelijke) regeling niet zijnde de 'Nota Parkeernormen Aalsmeer', dan geldt deze wet, algemene maatregel van bestuur, verordening, richtlijn of andere (wettelijke) regeling, zoals die luidt dan wel van kracht is op het moment van de tervisielegging van het ontwerp van dit plan.

14.2 Voorrangsregels

14.2.1 Voorrang dubbelbestemming

In het geval van strijdigheid van belangen tussen een bestemming en een dubbelbestemming, gaat het belang van een dubbelbestemming voor.

Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS

Artikel 15 overgangsrecht

15.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning of een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

15.2 Afwijken

Met een omgevingsvergunning kan eenmalig afgeweken worden van lid 15.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 15.1 met maximaal 10%.

15.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 15.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

15.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

15.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 15.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

15.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 15.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

15.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 15.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

Artikel 16 slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als:
Regels van het "bestemmingsplan Uiterweg 223-225".

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
De griffier, de voorzitter,

Bijlagen bij regels

Bijlage 1

LIB Toetshoogten

Bijlage 2

LIB Radarhoogte

Bijlage 3

LIB Vogelbeperking

Bijlage 4

Printversie planverbeelding

LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT 2014
LIB ART. 2.2.2 BIJLAGE 4
MAATGEVENDE KAART TOETSHOOGTES



BIJLAGE
REGELS

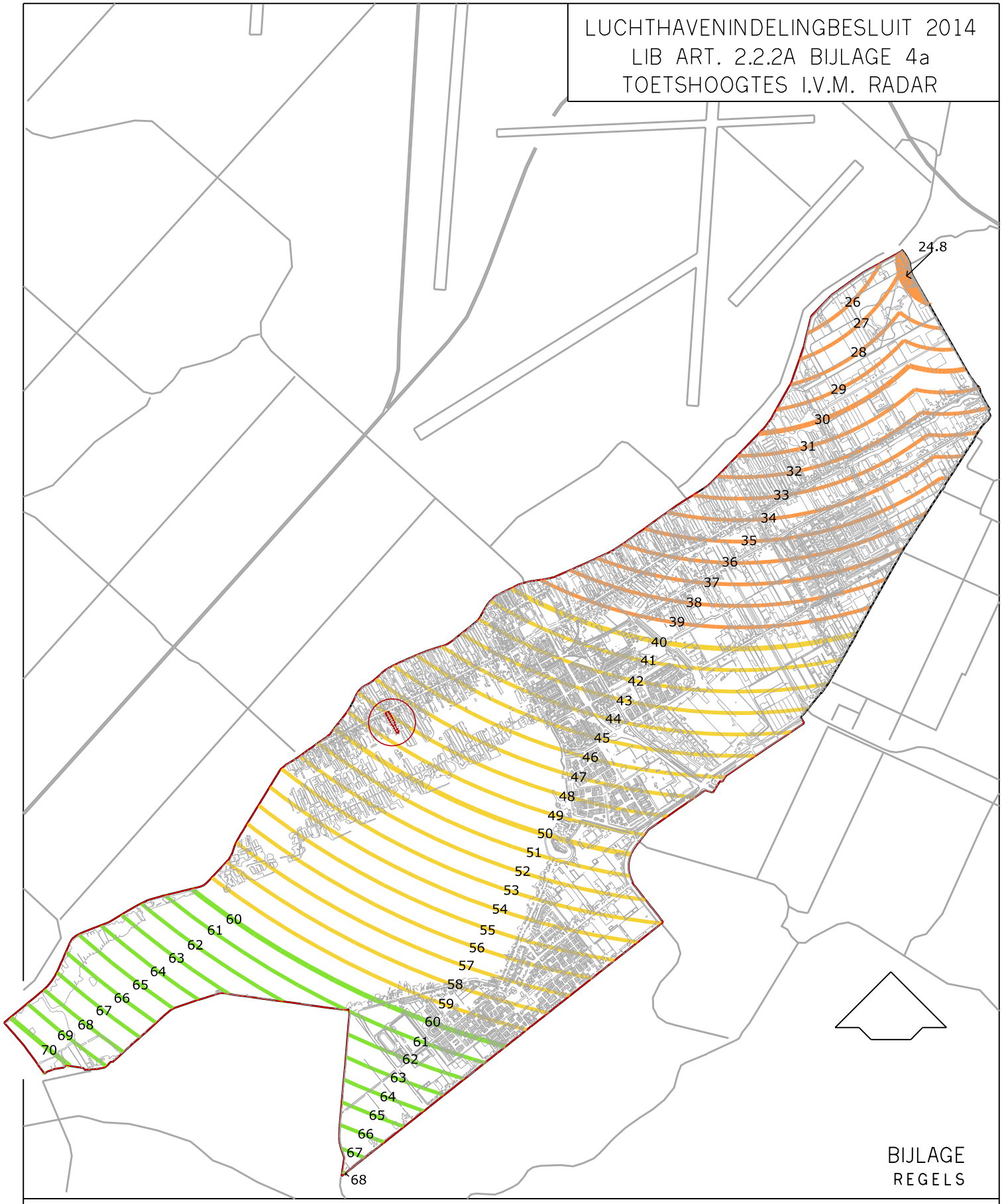
GRENS HERZIENING UITERWEG PLASOEVERS 2005 – UITERWEG 223–225

TOETSHOOGTES T.O.V. NAP:

-4.6	-5 - 0 m. NAP	41 55	40 - 60 m. NAP	120 125 130	100 - 146 m. NAP
15.9 15	0 - 20 m. NAP	60	60 - 80 m. NAP	146	146 m. NAP
26 30	20 - 40 m. NAP	90 95	80 - 100 m. NAP		

IN WERKING 04 – 11 – 2015

LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT 2014
LIB ART. 2.2.2A BIJLAGE 4a
TOETSHOOGTES I.V.M. RADAR



BIJLAGE
REGELS

GRENS HERZIENING UITERWEG PLASOEVERS 2005 – UITERWEG 223–225

TOETSHOOGTES T.O.V. NAP:

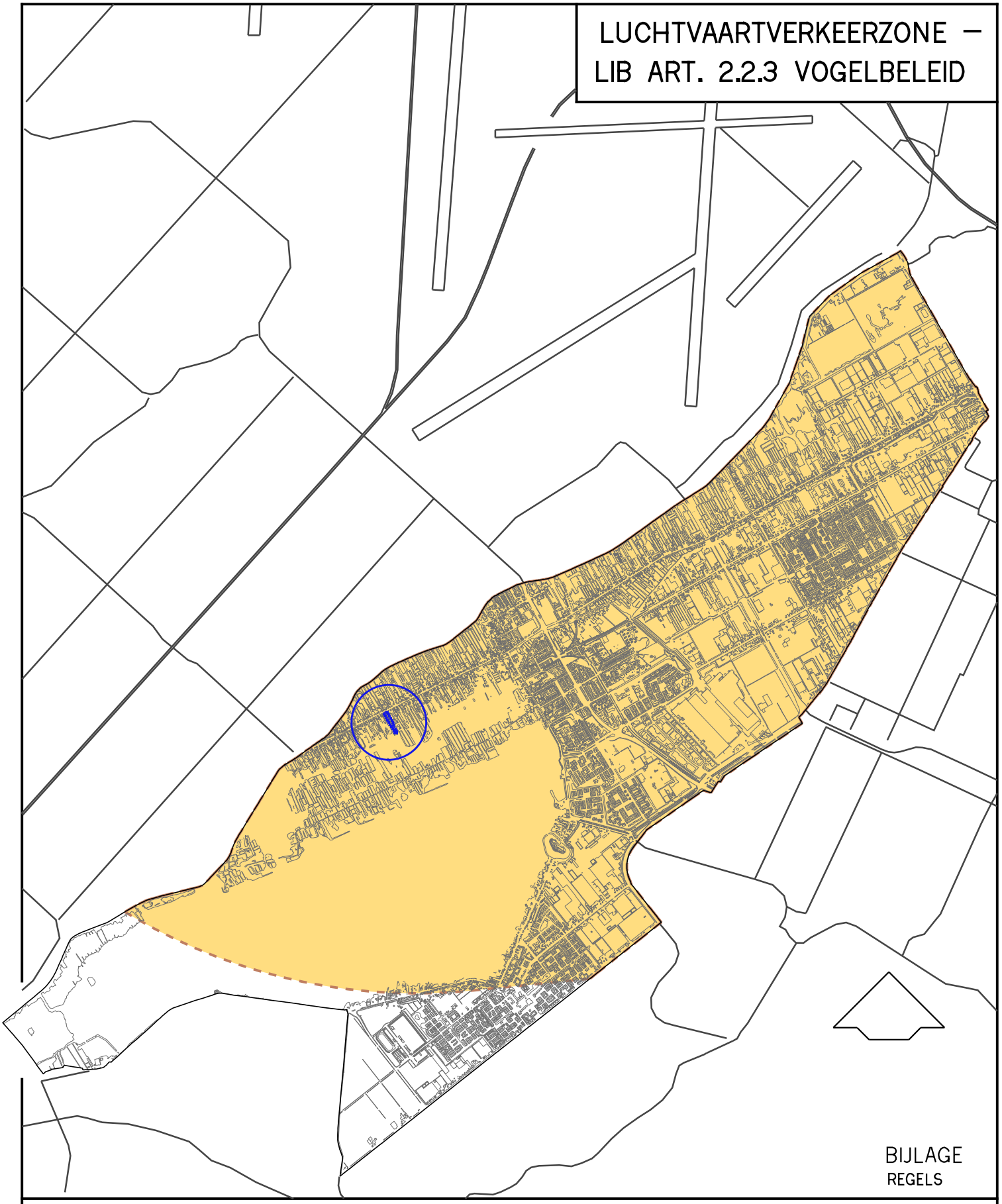
24.8 30 31 — 40 - 60 m. NAP

44 45 46 — 60 - 80 m. NAP

62 63 — 20 - 40 m. NAP

IN WERKING 04 – 11 – 2015

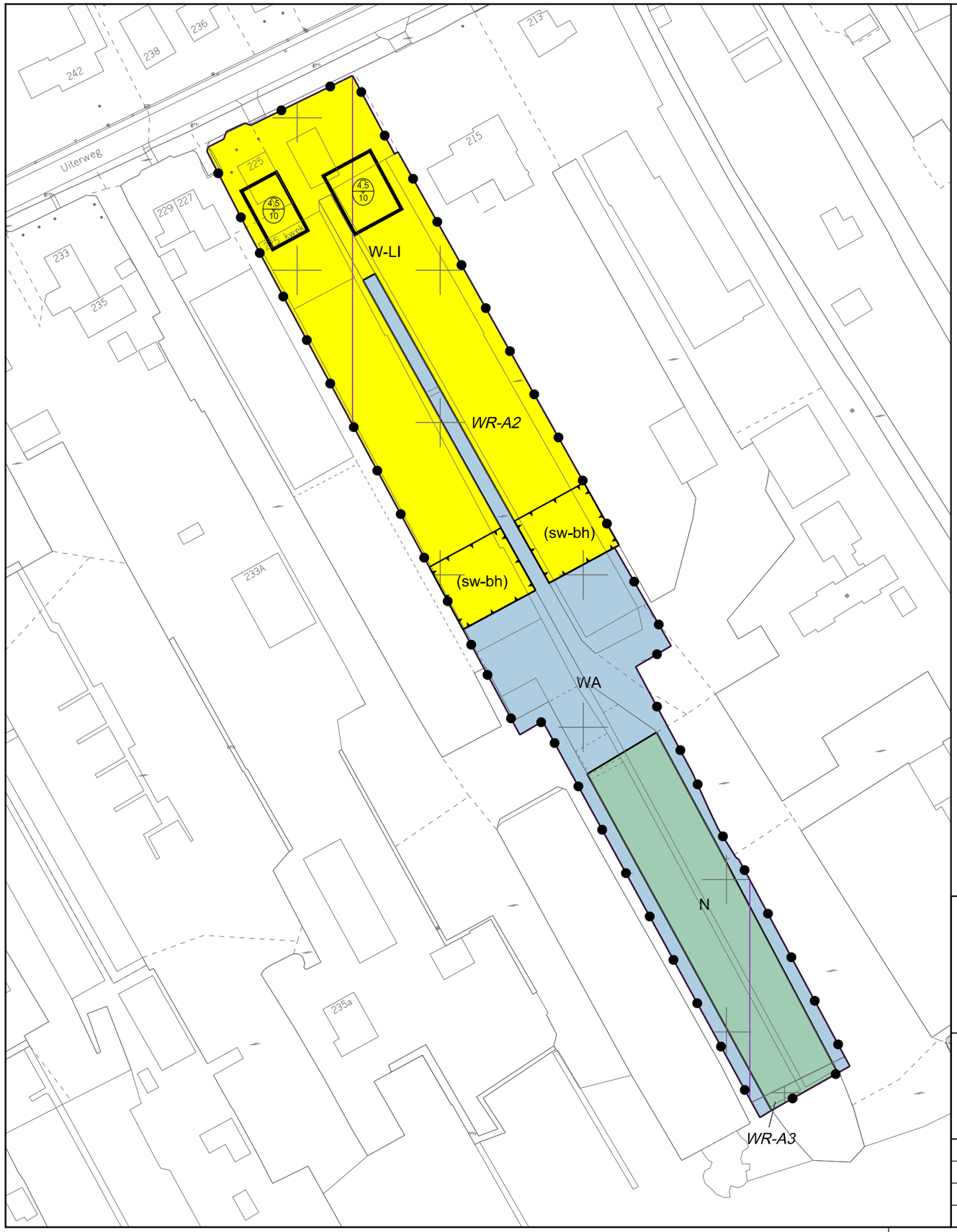
LUCHTVAARTVERKEERZONE – LIB ART. 2.2.3 VOGELBELEID



BIJLAGE
REGELS

PLANGEBIED BESTEMMINGSPLAN UITERWEG 223–225

BEPERKING AANTREKKEN VOGELS (OVEREENKOMSTIG BIJLAGE 5 LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT) ALS BEDOELD IN ART. 2.2.3



Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

N — Natuur

WA — Water

W-LI — Wonen - Lint

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

Bouwvlak

bouwvlak

Gebiedsaanduidingen

luchtvaartverkeerzone - lib art 221 nr 4

luchtvaartverkeerzone - lib art 222 toetshoogtes

luchtvaartverkeerzone - lib art 222A toetshoogtes radar

luchtvaartverkeerzone - lib art 223

Functieaanduidingen

(sw-bh) — specifieke vorm van wonen - boothuis

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

A/B — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VASTGESTELD DOOR DE RAAD
VAN DE GEMEENTE AALSMEER OP -- -- 2021
DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

Stedelijke Ontwikkeling

Bestemmingsplannen

Gemeente Aalsmeer

Raadhuisplein 1, Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer, T 0297-38 75 75, F 020-540 4559

BESTEMMINGSPLAN UITERWEG 223-225

datum : 04 05 2021	gewijzigd :	formaat : A3	schaal : 1 : 1000
operator : S. Kho			plcfg :imro-2012-V8i.tbl
gecontr. :		tek.nr. BP. A09. 26	
plan IDN : NL.IMRO.Ø358.09AM-VG01			

TOELICHTING

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 3
1.1 Aanleiding en doelstelling 3
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 4
1.3 Geldende bestemmingsplannen 4
1.4 Leeswijzer 5
HOOFDSTUK 2 VISIE PLANGEBIED 6
2.1 Uitgangspunten 6
2.2 Functionele en ruimtelijke uitwerking 6
2.3 Motivatie gemaakte keuzes 7
HOOFDSTUK 3 PLANOPZET 8
3.1 Algemeen 8
3.2 De bestemmingen 8
HOOFDSTUK 4 UITVOERBAARHEID 10
4.1 Economische uitvoerbaarheid 10
4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 10
4.3 Handhaving 10
HOOFDSTUK 5 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED 11
5.1 Ruimtelijke karakteristiek 11
5.2 Functioneel gebruik 12
HOOFDSTUK 6 BELEIDSKADER 13
6.1 INLEIDING 13
6.2 Rijksbeleid 13
6.3 Provinciaal en regionaal beleid 16
6.4 Gemeentelijk beleid 24
HOOFDSTUK 7 OMGEVINGSKWALITEIT 28
7.2 Bodem 28
7.3 Water 31
7.4 Archeologie 32
7.5 Geluid 35
7.6 Luchtkwaliteit 37
7.7 Externe veiligheid 38
7.8 Flora en fauna 40
7.9 Duurzaamheid 43

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Bij de gemeente Aalsmeer is een aanvraag voor een bestemmingsplanwijziging voor de Uiterweg 223 en 225 binnengekomen. Het plangebied is bij de gemeente Aalsmeer kadastraal bekend als sectie H, nummer 4437, H4497, H4496 en H4439.



Afbeelding 1: kadastrale secties plangebied

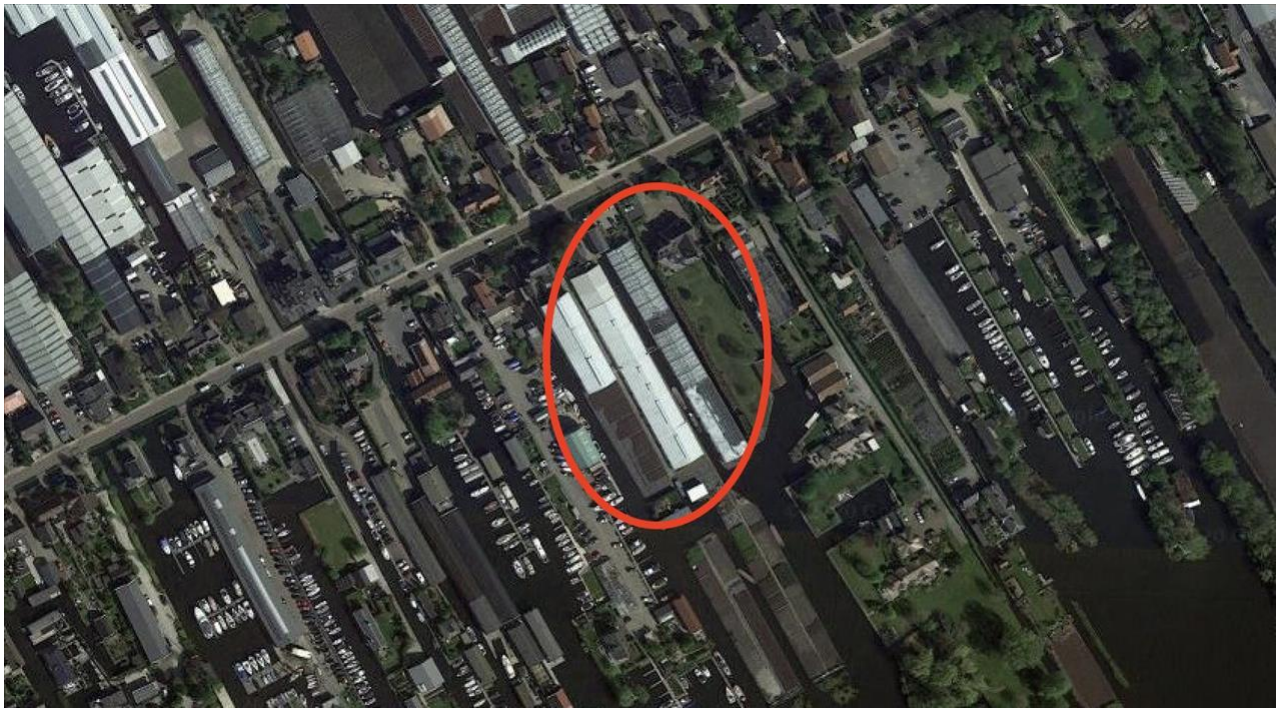
Aan de Uiterweg 223 en 225 in Aalsmeer bevindt zich nu een woning met een kwekerij. De kwekerij beschikt over een verouderd bedrijfsgebouw met daarachter een kassencomplex dat zich uitstrekt tot op de Westeinderplassen. De huidige eigenaar van de kwekerij is voornemens om te stoppen met de bedrijfsactiviteiten, hierdoor ontstaat de mogelijkheid het gebied een kwaliteitsimpuls te geven. Doel van dit bestemmingsplan is om alle aanwezige bebouwing te slopen (inclusief de bestaande woning), de oorspronkelijke agrarische bestemming met bouwrechten voor de bedrijfsbebouwing te schrappen en in het bebouwingslint twee bouwkavels te creëren. Dit binnen de mogelijkheden van het lintenbeleid van de gemeente Aalsmeer. Het achterste gedeelte van de kwekerij van ruim 2000 m² op het schiereiland zal worden omgevormd naar de bestemming 'natuur'.

Van toepassing op de projectlocatie is het bestemmingsplan "Uiterweg-Plasoevers 2005". Binnen dit bestemmingsplan heeft de projectlocatie de bestemmingen 'Woondoeleinden, niet gestapeld' en 'Agrarische doeleinden'. Het bouwplan is hiermee in strijd. Om de onderhavige ontwikkeling mogelijk te maken is de gemeente bereid het bestemmingsplan aan te passen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Aalsmeer aan de Uiterweg. De Uiterweg is een lange doodlopende straat in het gebied dat is genaamd 'De Bovenlanden'. Dit is het gebied tussen de Ringvaart en de Westeinderplassen bestaande uit vele eilanden. Kenmerkend zijn de langgerekte smalle kavels die voornamelijk ten behoeve van de tuinbouw intensief worden gebruikt (zie afbeelding 2). De natuurlijke opbouw, de ontginningsgeschiedenis, de ontwikkelingen in de tuinbouw en de wijze waarop het gebied is ingericht met woningen, bedrijvigheid, scheepswerven en jachthavens heeft geleid tot een gedifferentieerd ruimtegebruik.

Veel percelen aan de Uiterweg zijn voornamelijk gericht op het water. Ten noorden van deze percelen ligt de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder. Ten zuiden liggen de Westeinderplassen, bestaande uit de 'Grote Poel' en de 'Kleine Poel'. Deze worden gescheiden door een strook met onbebouwde eilandjes. Het projectgebied is direct gelegen aan het open water van de Kleine Poel.



Afbeelding 2: plangebied bovenaanzicht (globaal rood omcirkeld)

1.3 Geldende bestemmingsplannen

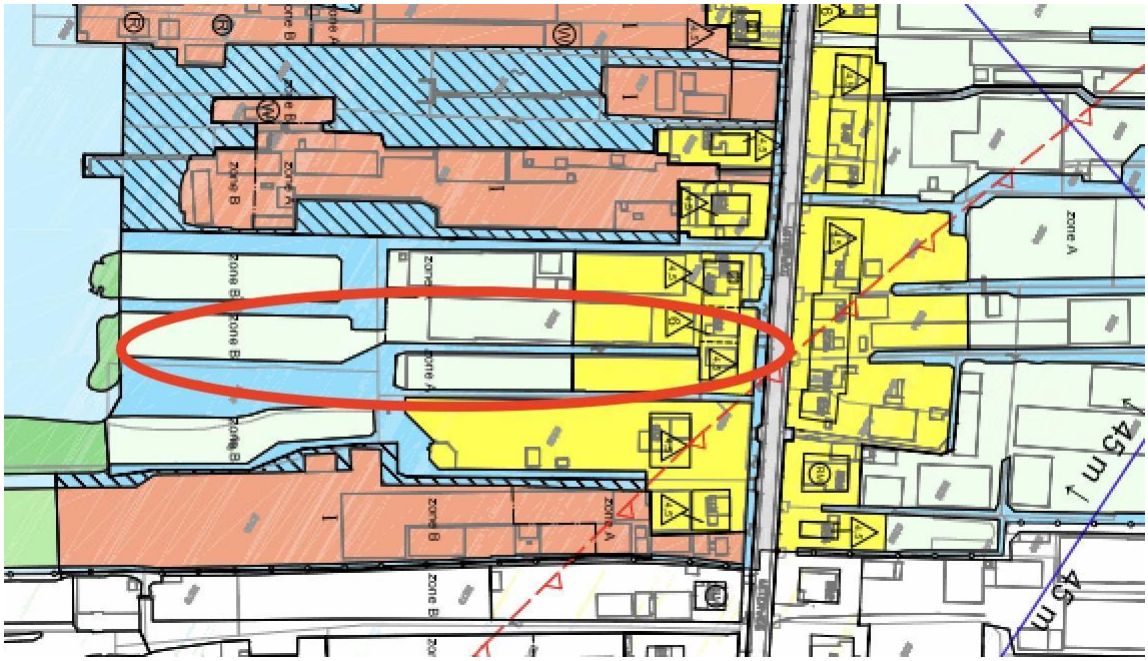
Het plangebied maakt deel uit van het bestemmingsplan "Uiterweg-Plasoevers 2005". Zie voor een uitsnede van de verbeelding behorend bij dit bestemmingsplan afbeelding 3. Aan het plangebied zijn de bestemmingen 'Woondoeleinden, niet gestapeld' en 'Agrarische doeleinden' toegekend. Er geldt tevens een dubbelbestemming 'zonering luchthaven Schiphol'.

Zoals te zien in afbeelding 3 liggen er ter hoogte van het plangebied twee bouwvlakken binnen de woonbestemming. Binnen deze bouwvlakken mag gebouwd worden met een goot- en bouwhoogte van 6 en 10 meter (kavel nr. 225) en 4,5 en 8,5 meter (kavel nr. 223). Op slechts één kavel in is huidige situatie (en ten tijde van de ter inzage legging van het geldende ontwerpbestemmingsplan) in gebruik als woning. Het plangebied ligt

in een gebied waar artikel 34 ('Zonering luchthaven Schiphol') van de planregels geldt. Hier zijn geen geluidsgevoelige bestemmingen toegestaan, behoudens onder andere gevoelige objecten welke ten tijde van de ter inzage legging van het ontwerp van dit bestemmingsplan rechtmatig aanwezig zijn. Het realiseren van een woning op het onbenutte, doch als wonen bestemde, kavel is in strijd met het bestemmingsplan.

Een deel van het plangebied is bestemd als 'Agrarische doeleinden'. Hierbinnen zijn o.a. tuinbouwbedrijven toegestaan. Dit deel van het plangebied kent tevens de aanduiding ‘zone A’. Hierbinnen zijn gebouwen en kassen toegestaan met een goot- en bouwhoogte van respectievelijk 6 en 9 meter. Het schiereiland heeft de aanduiding ‘zone B’. Binnen deze zone mogen kassen worden gebouwd. Het bouwplan is strijdig met deze bestemming. Voor de ontwikkeling wordt dit deel van het plangebied herbestemd naar 'Wonen' en worden de oorspronkelijk agrarische bouwrechten geschrapt.

Deze geldende bestemmingsplannen komen met het in werking treden van dit bestemmingsplan (gedeeltelijk) te vervallen.



Afbeelding 3: planologie plangebied (globaal rood omcirkeld)

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de uitgangspunten van het ruimtegebruik voor de komende tien jaar gegeven. Hoofdstuk drie bevat de juridische vertaling van de visie van het bestemmingsplan. In hoofdstuk vier komt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan bod. Om een indruk te krijgen wat met het bestemmingsplan wordt beoogd en hoe het juridisch vertaald wordt, is het lezen van deze hoofdstukken voldoende.

Hoofdstuk vijf tot en met zeven geven de achtergronden, toelichting en motivatie op de gemaakte keuzen weer die uiteindelijk hebben geleid tot de planopzet. In hoofdstuk vijf wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. Hoofdstuk zes gaat verder in op de beleidskaders. In het laatste hoofdstuk komen de omgevingsaspecten aan bod.

HOOFDSTUK 2 VISIE PLANGEBIED

2.1 Uitgangspunten

Het uitgangspunt van het onderhavige plan is om een kwaliteitsimpuls te geven aan het omliggende gebied, mede door de kassen te slopen, de lintstructuur te versterken door het bedrijfsgebouw in het lint te vervangen voor een woning, de verouderde woning te vervangen, en een deel van het plangebied 'terug te geven' aan de natuur.

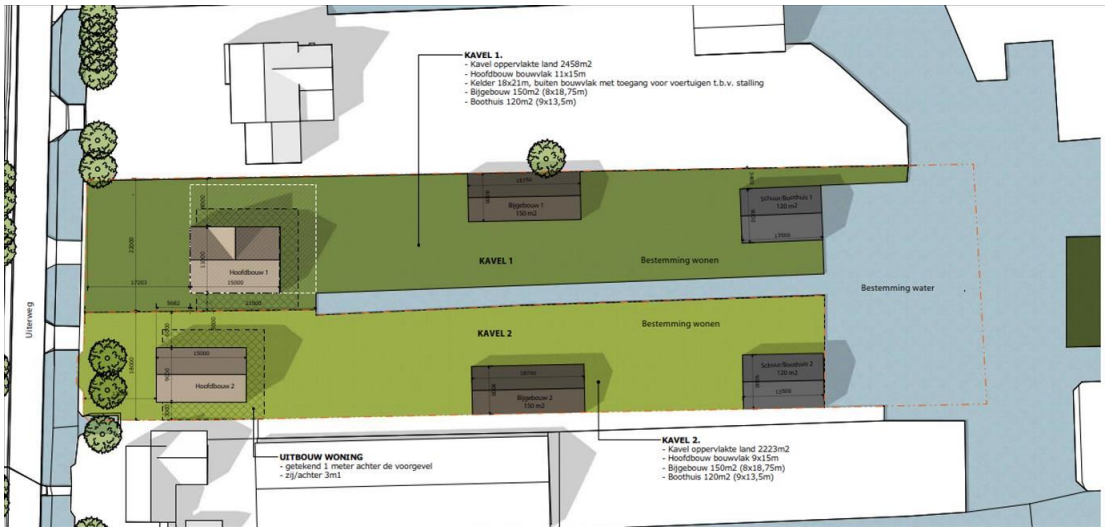
2.2 Functionele en ruimtelijke uitwerking

De eigenaar van de kwekerij is voornemens om de bedrijfsactiviteiten te stoppen. Daarmee komt een terrein van circa 8.220 m² met veelal verouderde bebouwing vrij. Doel van het plan is om de gehele kwekerij met toebehoren te slopen en te ontmantelen. De bedrijfslocatie wordt vervolgens ontwikkeld tot twee woningbouwkavels met nieuwe natuur en water (bijlage 1 voor planverkaveling).

De bedrijfsbebouwing zal allemaal worden gesloopt. Het betreft circa 3100 m² aan kassen en circa 250 m² aan bedrijfsbebouwing. Op beide kavels wordt naast het woonhuis een bijgebouw en een botenloods met schuur gerealiseerd. Het woonhuis op nummer 223 heeft een breedte van 11 meter en een diepte van 15 meter, met een totaal oppervlak van 165 m². Het woonhuis op nummer 225 heeft een breedte van 9 meter, met een diepte van 15 meter, een totale oppervlakte van 135 m². De bijgebouwen en de boothuizen zijn op beide kavels even groot en bedragen 150 m² respectievelijk 120 m². Het parkeren ten behoeve van nummer 223 vindt ondergronds plaats. Het voorerf zal dan vrij van parkeerruimte blijven.

De bijgebouwen zullen in lijn achter de hoofdbebouwing worden geplaatst. Op die manier ontstaan er weer doorzichten vanaf de Uiterweg tussen de bebouwing door, dat is in huidige situatie niet het geval. Op beide kavels vindt een grote reductie van bebouwing plaats (ruim 2.500 m²). Daarnaast komt de mogelijkheid om een kas te realiseren op het achterliggende schiereiland van circa 1.900 m² te vervallen. Aan de achterzijde van beide kavels wordt een deel van het bestaande land afgegraven en vervangen door water.

Het schiereiland is begin jaren negentig met de rest van de kavels verbonden. Het voornemen is om deze verbinding weer te verbreken zodat weer een apart eiland ontstaat met een oppervlakte van circa 1.800 m². Deze wordt in zijn geheel omgevormd naar natuur en zal dan ook als zodanig bestemd worden. Zie afbeelding 4 voor de plantekening van de nieuwe situatie. Het stuk natuur is geheel rechts (niet in volledigheid) in bruin te zien.



Afbeelding 4: plantekening situatie nieuw.

2.3 Motivatie gemaakte keuzes

In de structuurvisie Uiterweg (2015) wordt de koers voor het gebied rond de Uiterweg vastgesteld. In z'n algemeenheid is het Uiterweggebied gediend bij een extensieve bebouwing. Waar mogelijk wordt een wezenlijke 'ontstening' als voorwaarde gesteld voor een bouwinitiatief. Transformeren naar wonen is niet per definitie voorzien in de structuurvisie. Niet in alle gevallen is een transformatie naar een recreatief/toeristische bedrijfsvoering vanuit de eigenaar gewenst. In dit geval blijft het lintenbeleid ook gewoon van kracht. In combinatie hiermee helpt het wel bij het realiseren van de doelstelling van 'ontstenen'.

Aangezien de Uiterweg een historisch lint is is ook het Aalsmeerder lintenbeleid van toepassing. Het doel van het lintenbeleid is het behouden en versterken van doorzichten op landschappelijk waardevolle locaties (zoals de Westeinderplassen). Daarnaast is het doel het handhaven van de bebouwingsritmiek van de Uiterweg. Aan de Uiterweg in het lint zullen de bestaande woning en het bedrijfsgebouw worden gesloopt. Er is gekozen om de voorgevelrooilijn van beide woningen geleidelijk te laten overvloeien tussen de naastgelegen woningen. In de huidige situatie zit hier een duidelijke sprong naar achteren in van 15 meter waardoor het gevoel van eenheid in het bebouwingslint afneemt. Het geleidelijk naar achteren plaatsen van de hoofdbebouwing zorgt dat de twee grote bomen de ruimte krijgen en hersteld het gevoel van eenheid in de lintbebouwing ter plaatse. Verder blijven de afmetingen van de bebouwing binnen de kaders zoals gesteld in het lintenbeleid.

Ten aanzien van het bebouwen van achtererf gaat het Lintenbeleid in beginsel uit van de mogelijkheden die vergunningsvrij worden geboden. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Aangezien een grote maten van sloop van bedrijfsbebouwing wordt bereikt, is er reden een grotere oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken toe te staan (zie verder paragraaf 6.4.4). Overigens is het wel zo dat met het benutten van deze bouwmogelijkheid met een dergelijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken (meer dan 150 m2) de vergunningvrije mogelijkheden voor het uitbouwen van de woningen zijn opgesoupeerd.

HOOFDSTUK 3 PLANOPZET

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gewenste ruimtelijke en functionele ontwikkeling van het plangebied juridisch is vertaald. In het voorgaande hoofdstuk is beschreven welke ontwikkelingen in het plangebied plaatsvinden. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke juridisch-planologische instrumenten daarbij worden ingezet.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) die per 1 juli 2008 in werking is getreden verplicht gemeenten tot het opstellen van een bestemmingsplan voor het gehele grondgebied. In de Wro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is nader uitgewerkt uit welke onderdelen een bestemmingsplan in ieder geval moet bestaan.

Het juridische deel van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en de regels. Deze onderdelen zijn bindend voor de burger. De regels bevatten het juridisch instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden en gebouwen en bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing. De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor de toepassing van de regels alsmede de functie van visualisering van de bestemmingen. De toelichting is niet juridisch bindend, maar wordt als handvat en beleidskader/interpretatiekader voor het bestemmingsplan gebruikt.

De bruikbaarheid van deze instrumenten is geheel afhankelijk van het doel van het bestemmingsplan en de gewenste bestemmingsmethodiek van de gemeente Aalsmeer. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan moet voorzien in een passende regeling voor de komende tien jaar, dit is de geldigheidsduur van een bestemmingsplan.

3.2 De bestemmingen

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1)
hierin worden de begrippen gedefinieerd die in de planregels worden gebruikt.

Wijze van meten (artikel 2)
hierin wordt aangegeven hoe de diverse maten worden gemeten en de inhoud en oppervlakte van bouwwerken worden berekend om zo een eenduidige toepassing van de bebouwingregeling te bewerkstelligen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Natuur (artikel 3)
De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor onder andere het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke en de landschappelijke waarden.

Water (artikel 4)
De voor 'Water' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor waterlopen, waterplassen en recreatiewater, en watergerelateerde functies.

Wonen - Lintbebouwing (artikel 5)
De voor 'Wonen - Lintbebouwing' aangewezen gronden zijn bestemd voor het wonen in woongebouwen, al dan niet in combinatie met uitoefenen van een aan huis verbonden beroep of bedrijf en tuinen en erven met daarbij mogelijkheden voor bijbehorende

bouwwerken. Deze type woonbestemming wiordt gebruikt met oog voor de cultuurhistorische en aanverwante architectonische waarden gerelateerd aan het 'lint'.

Waarde-Archeologie 2 en 3 (artikel 6)
Als dubbelbestemming is opgenomen archeologie. De primaire bestemming mag de belangen welke worden behartigd binnen de dubbelbestemming niet onevenredig schaden. Hiervoor is in de planregels een regeling opgenomen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Anti-dubbeltelregel (artikel 7)
Deze bepaling dient om te voorkomen dat bijvoorbeeld een grondoppervlak dat in een bepaald geval al eens als berekeningsgrondslag voor de toelaatbare oppervlakte aan bebouwing heeft gediend, later nog eens als berekeningsgrondslag voor een ander bouwwerk wordt gebruikt, maar dat dan tot gevolg heeft dat in het eerste geval een situatie ontstaat die afwijkt van het plan.

Algemene bouwregels (artikel 8)
In dit artikel (toegelaten overschrijdingen) wordt aangegeven in welke gevallen de in dit plan aangegeven bestemmingsgrenzen, bouwgrenzen en/of hoogtematen overschreden mogen worden. Dit betreffen bijvoorbeeld liftkokers, schoorstenen en balkons.

Algemene afwijkingsregels (artikel 9)
In dit artikel wordt bepaald in het kader van welke algemene afwijkingen in het plangebied gebruik gemaakt kan worden.

Luchtvaartverkeerszone-LIB (artikel 10, 11, 12 en 13)
Hier wordt aangegeven waar de gronden binnen de gebiedsaanduidingen en vrijwaringszones (Luchtvaartverkeerzones LIB) voor bedoeld zijn.

Overige regels (artikel 14)
Dit artikel spreekt voor zich.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht (artikel 15)
Samengevat wordt hierin gewaarborgd dat bouwwerken en gebruiksvormen die bij de totstandkoming van het plan reeds bestaan, maar nu in strijd raken met het plan, mogen blijven bestaan. Daarbij wordt het hierin mogelijk gemaakt om op te treden tegen eerder ontstaan illegaal gebruik.

Slotregel (artikel 16)
Voor de duidelijkheid, o.a. bij benoeming en verwijzing, is hierin een eenduidige naam voor het gehele plan inclusief de toelichting aangegeven.

HOOFDSTUK 4 UITVOERBAARHEID

4.1 Economische uitvoerbaarheid

De realisatie van de in dit bestemmingsplan rechtstreeks mogelijk gemaakte ontwikkelingen is in handen van de ontwikkelende partij. Met deze partij heeft de gemeente een anterieure overeenkomst gesloten. Niet is gebleken dat de ontwikkelende partij over onvoldoende middelen beschikt om de bedoelde ontwikkelingen te kunnen realiseren en de exploitatiebijdrage aan de gemeente te voldoen. Hiermee is het verhaal van kosten anderszins verzekerd. Het opstellen van een exploitatieplan is derhalve niet meer noodzakelijk.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

4.2.1 Inspraak

In het ontwerpbestemmingsplan 'Uiterweg-Plasoevers 2021' is in de toelichting een korte beschrijving van het project weergegeven. Daarnaast is een zakelijke beschrijving van de anterieure overeenkomst en de sloopmelding op het perceel gepubliceerd. Hierover zijn door omwonenden geen vragen gesteld. Er is reden om te stellen dat het plan voorziet in een beperkte maatschappelijke impact. Om die reden is overwogen doorlopen van een inspraakprocedure over te slaan en direct een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen.

4.2.2 Bro-partners

In het kader van het wettelijk vooroverleg op grond van het Besluit op de ruimtelijke ordening is het ontwerp toegezonden aan de hieronder genoemde provinciale en rijksdiensten en andere instanties op 17 december 2020.
De toezending is gedaan met het verzoek om binnen 4 weken te reageren en met de mededeling, dat indien niet binnen die termijn zal zijn gereageerd, wordt aangenomen, dat het ontwerp bestemmingsplan geen aanleiding heeft gegeven tot het maken van opmerkingen.

Gedeputeerde Staten heeft aangegeven dat op dit bestemmingsplan de Omgevingsverordening van toepassing is. Deze is per 16 november 2020 in werking getreden en op dit plan in niet een overgangregeling van toepassing. Voor de rest zijn er geen inhoudelijke opmerkingen geplaatst. De ontwerpversie van dit plan geeft inzicht in de toets aan de Omgevingsverordening.

4.2.3 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft 12 maart tot en met 22 april 2021 ter inzage gelegen als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, van de Wet ruimtelijke ordening in verbintenis met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Tijdens deze termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

4.3 Handhaving

Uit de planregeling volgt geen directe opgave voor handhaving. Het plangebied is in huidige situatie op legale wijze bebouwd.

HOOFDSTUK 5 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED

Dit is een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied. Alle ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt met dit bestemmingsplan zijn al behandeld in hoofdstuk 2.

5.1 Ruimtelijke karakteristiek

5.1.1 Het plangebied in groter verband

Het plangebied bevindt zich in het westen van de Gemeente Aalsmeer, en ligt tussen Schiphol en de Westeinderplassen, in een uniek gebied bekend als de Uiterweg Plasoevers. De Uiterweg is één van de historische linten die de gemeente Aalsmeer kent, kenmerkend is dan ook de lintbebouwing.

De lintstructuur is redelijk samenhangend en bestaat grotendeel uit vrijstaande panden (vaak woningen) in wisselende afmetingen. Achter het lint bevinden zich langgerekt achtererven die, ten zuiden van de Uiterweg, grenzen aan het open water van de plas. Deze achtererven hebben veelal een tuindersfunctie met kassen of een recreatieve functies in combinatie met het water. Op een aantal plekken zijn de achtererven compleet volgebouwd. Met name enkele grootschalige gebouwde elementen vormen een duidelijke verstoring in dit gebied. In meer en op diverse plekken mindere mate is op deze achtererven ook natuur/groen in combinatie met water aanwezig

5.1.2 Cultuurhistorie/archeologie

Omdat de Uiterweg een historisch lint is, en er dus al honderden jaren mensen wonen, geldt er in het gebied grenzend aan de weg de waarde 'archeologie 2'. De verwachingswaarde voor archeologische vondsten is relatief hoog. Zie paragraaf 7.3 voor een verdere uitwerking van archeologie.

Het projectgebied maakt onderdeel uit van wat in de nota 'Globale Cultuurhistorische Analyse' de 'echte' Bovenlanden wordt genoemd: de nog bestaande bebouwingslinten met aan weerszijden huizen en soms ook (oude) boerderijen, later aangevuld met kassen, loodsen, jachthavens, etcetera, en aan de straatkant één of enkele woningen en per kavel diverse “gebroken” landen. Uitgaande van de karakteristieke kenmerken van het gebied is voor De Bovenlanden een aantal aanbevelingen geformuleerd. Deze houden in dat de karakteristieke bebouwingslinten met het bijbehorende verkavelingspatroon dienen te worden behouden en versterkt, het profiel van de oude linten dient te worden behouden, inclusief de nog aanwezige wegsloten.

De aanbevelingen van de cultuurhistorische analyse zijn in de structuurvisie voor de Uiterweg verwerkt. Nu het plan hiermee in overeenstemming is (zie paragraaf 6.4.1) kan tevens worden geconcludeerd dat er vanuit cultuurhistorisch oogpunt geen belemmeringen voor het plan bestaan

Het plangebied ligt binnen het Werelderfgoed 'De Stelling van Amsterdam'. Kernwaarden hier zijn de grote openheid van het gebied als groene, relatief stille ring om Amsterdam, in dit geval tussen het noordelijk gelegen Fort Aalsmeer aan de overzijde van de Ringvaart en aan de zuidoostoever van de Westeinderplas gelegen Fort Kudelstaart.

Er zijn verder geen cultuurhistorisch belangrijke objecten in de directe omgeving van het plangebied.

5.2 Functioneel gebruik

In huidige situatie wordt het plangebied gebruikt voor wonen, teelt in kassen en open teelt. Ook staat er een bedrijfsgebouw. Er is ook een klein parkeerterrein. De ontsluiting is geregeld via een 1 brug over de wegsloot. Het water en de kades worden mede gebruikt om agrarische bedrijfsboten af te meren. Zie afbeelding 5 voor een vooraanzicht van het perceel.



Afbeelding 5: vooraanzicht Uiterweg 223 en 225

Op de eerste 30 meter vanaf de Uiterweg staat de bestaande woning en het bedrijfsgebouw. Het terrein hier om heen is ingericht als voorerf met parkeerruimte en achtererf. De 125 meter daarachter is in gebruik aan perceel waar geteelt werd in kassen. De achterste deel van het plangebied, circa 100 meter, was in gebruik als grondgebonden teelt (onbebouwd).

HOOFDSTUK 6 BELEIDSKADER

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste ruimtelijke beleidskaders. Achtereenvolgens komt het relevante rijks-, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid aan bod. Het beleid en de wetgeving op milieugebied wordt behandeld in hoofdstuk 7.

6.2 Rijksbeleid

Hieronder volgt het beleid van het rijk, waar indien relevant voor het plangebied met dit rijksbeleid rekening wordt gehouden in dit bestemmingsplan.

6.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Amvb Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 Rijksdoelen geformuleerd:
- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken ('je gaat er over of niet'). Buiten deze belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.
Tevens werkt het Rijk aan eenvoudigere regelgeving. Daarbij verwacht het Rijk dat medeoverheden zich eveneens inzetten voor meer eenvoud en verdere integratie op het gebied van ruimtelijke regelgeving. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

Rol provincies en gemeenten bij ruimte en mobiliteit
De provincies en gemeenten krijgen in het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid meer bevoegdheden. Bijvoorbeeld op het gebied van landschappen, verstedelijking en het behoud van groene ruimte. Provincies en gemeenten zijn volgens het kabinet beter op de hoogte van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Daardoor kunnen zij beter afwegen wat er in een gebied moet gebeuren. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei, aansluitend op de woonwensen van mensen. Bij beheer en ontwikkeling van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol. Bij gebiedsontwikkeling wordt de daadwerkelijke vraag van bewoners, bedrijven en organisaties leidend. Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en, mocht nieuwbouw echt nodig zijn, zorgen voor een optimale (multimodale) bereikbaarheid. Het Rijk vindt de stedelijke regio's van

mainports, brainport, greenports en valleys van nationale betekenis. Gebiedsontwikkelingen van nationaal belang zoals de Zuidas en Structuurvisie Mainport Schiphol Amsterdam Haarlemmermeer worden doorgezet. Om nieuwe projecten van de grond te krijgen, zoekt het Rijk in samenwerking met marktpartijen en andere overheden naar nieuwe vormen van financiering.

Bereikbaarheid verbeteren
Om de bereikbaarheid te verbeteren, zet het Rijk in op investeren, innoveren en instandhouden. Het Rijk geeft vanuit het verlengde Infrastructuurfonds na 2020 prioriteit aan het oplossen van bereikbaarheidsknelpunten voor de main-, brain- en greenports. Bij het verbeteren van de bereikbaarheid wordt sterk gelet op het samenspel tussen alle modaliteiten in samenhang met ruimtelijke ontwikkeling.

Op de weg wordt doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer zo veel mogelijk gescheiden, In de Randstad wordt voor snelwegen de standaard 2x4 rijstroken Op het spoor kunnen reizigers vanaf 2020 spoorboekloos reizen (op de drukste trajecten 6 intercity's en 6 sprinters per uur). Verder wordt veel geld uitgetrokken voor wegenonderhoud. Daarnaast wordt er innovatief omgegaan met benutting van infrastructuur, zoals ruimere openstelling spitsstroken, introductie intelligente transportsystemen en afspraken met werkgevers over terugdringen woon- werkverkeer.

Juridische doorwerking
De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) definieert de beleidsverantwoordelijkheid van het rijk inzake de ruimtelijke ordening en mobiliteit. Deze verantwoordelijkheid zal betrekking hebben op basisnormen op het gebied van milieu, leefomgeving, (water)veiligheid en het beschermen van unieke ruimtelijke waarden; (inter)nationale hoofdnetten en ruimtelijke voorwaarden voor versterking van de economische structuur. De structuurvisie moet de Nota Mobiliteit, de Nota Ruimte, de Mobiliteitsaanpak en Randstad 2040 vervangen.

De nationale belangen uit de structuurvisie worden in de Amvb Ruimte juridisch geborgd. Deze Amvb komt in de plaats van de eerdere ontwerp-Amvb Ruimte die in 2009 aan de Tweede kamer is aangeboden. De Amvb Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De Amvb is deels opgebouwd uit hoofdstukken afkomstig van de 'oude' Amvb en deels uit nieuwe onderwerpen.

De Amvb is een van de uitvoeringsinstrumenten die kunnen worden ingezet om het Rijksbeleid in het beleid van lagere overheden te laten implementeren. De Amvb Ruimte bevat de juridische kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de rijksbufferzones, nationale landschappen, de ecologische hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, de mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee. Hiermee kan bijvoorbeeld precies aangegeven worden in welke zones bestemmingsplannen geen bestemmingen mogen bevatten die verdere verstedelijking toestaan. Dit moet leiden tot snellere besluitvorming en minder bestuurlijke drukte.

Conclusie
De SVIR vormt geen belemmering voor onderhavig plan. Het plan helpt bij het behalen van punt 3, zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

6.2.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

De "Ladder voor duurzame verstedelijking" heeft als doel een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden.

De ladder voor duurzame verstedelijking is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte geïntroduceerd en is vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), in artikel 3.1.6, lid 2. De onderbouwing van de behoefte aan functies wordt gedaan aan de hand van de ladder voor duurzame verstedelijking. Bij de ladder worden een aantal aspecten beschouwd, zoals de behoefte aan functies, zowel kwantitatief als kwalitatief, en de locatie van de voorgestane functies.

Op 1 juli 2017 is artikel 3.1.6 van het Bro ten aanzien van de ladder voor duurzame verstedelijking gewijzigd. Ingevolge artikel 3.1.6, lid 2 van het Bro bevat de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Nieuwe ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de ladder voor duurzame verstedelijking, mits sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling'. Het begrip 'stedelijke ontwikkeling' is in artikel 1.1.1, lid 1, sub i van het Bro gedefinieerd als: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.
Op basis van jurisprudentie blijkt dat enkele woningen zoals in het onderhavige plan niet gezien worden als een stedelijke ontwikkeling (zie onder meer ABRvS 23 december 2014, zaaknummer 201405237/1/R2). Daarnaast wordt in de 'Handreiking Ladder' aangegeven dat sprake is van een stedelijke ontwikkeling bij woningbouwlocaties vanaf 12 woningen. Met de realisatie van 2 woningen is bij het onderhavige plan geen sprake van een stedelijke ontwikkeling.

6.2.3 Luchthavenindelingsbesluit

Door middel van het Luchthavenindelingbesluit (LIB) is rond de luchthaven Schiphol een beperkingengebied aangewezen. Hierbinnen gelden regels omtrent beperking van bestemming en gebruik van grond in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting vanwege het luchthavenverkeer. Daarnaast worden regels gesteld omtrent beperkingen van de maximale hoogte van objecten, en van vogelaantrekkende bestemmingen en vogelaantrekkend gebruik. De hoogtebeperkingen zijn opgelegd om ervoor te zorgen dat vliegtuigen op een veilige manier van en naar de luchthaven Schiphol kunnen vliegen. De beperkingen voor de vogelaantrekkende bestemmingen en vogelaantrekkend gebruik zijn opgelegd om te voorkomen dat zich in de nabijheid van de luchthaven concentraties vogels bevinden, die hinderlijk kunnen zijn voor vliegtuigen.

Voor het project zijn de regels ten aanzien van geluidsbelasting, vogels en de hoogtes relevant:

Op gronden bijbehorende artikel 2.2.1c van het LIB is bepaald dat hier, met het oog op geluidbelasting, geen geluidgevoelige gebouwen zijn toegestaan, behoudens toevoeging binnen bestaand stedelijk gebied van niet meer dan 25 woningen per bouwplan of binnen lintbebouwing van niet meer dan 3 woningen per bouwplan. Dit bouwplan voorziet in de toevoeging van één woning binnen lintbebouwing, en voldoet dus aan deze eis.

Artikel 2.2.1d geeft vervolgens aan dat buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan. Een enkele woning wordt niet als woningbouwlocatie gezien. Daarnast motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de

grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit rekenschap geven is verder uitgewerkt in paragraaf 6.3.3.

In artikel 2.2.2 van het LIB is bepaald dat objecten niet hoger mogen zijn dan de aangegeven maximale waarden. Voor de projectlocatie geldt een maximale hoogte van 30 meter NAP. De beoogde bouwhoogte van de woning is niet hoger dan 30 meter, en voldoet dus aan de maximale hoogtemaat volgens het LIB.

In artikel 2.2.3 van het LIB is bepaald dat er op gronden gelegen binnen de invloedssfeer van dat artikel geen vogelaantrekkende functies mogen rusten. Het plangebied ligt binnen deze invloedssfeer, maar onderhavig plan voorziet niet in een vogelaantrekkende functie.

6.3 Provinciaal en regionaal beleid

6.3.1 Omgevingsvisie NH 2050

De "Omgevingsvisie NH2050 - Balans tussen economische groei en leefbaarheid" is op 19 november 2018 door Provinciale Staten van Noord-Holland vastgesteld. De Omgevingsvisie NH2050 betreft een structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening. In de Omgevingsvisie heeft de provincie haar ruimtelijke toekomstvisie vastgelegd en heeft zij tevens aangegeven hoe zij deze visie denkt te zullen realiseren.

Het uitgangspunt van de omgevingsvisie is dat Noord-Holland een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau heeft. Om deze ook voor de toekomst vast te kunnen houden, richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. Zodanig dat bij veranderingen in het gebruik van de fysieke leefomgeving de doelen voor een gezonde en veilige leefomgeving overeind blijven. In de omgevingsvisie worden ambities genoemd op het gebied van de leefomgeving, het gebruik van de leefomgeving en de energietransitie.

De ambities ten aanzien van de leefomgeving luiden als volgt. Een klimaatbestendig en waterrobuust Noord-Holland. In het kader van gezondheid en veiligheid, het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het vergroten van de biodiversiteit van Noord-Holland.

Voor het gebruik van de leefomgeving gelden de volgende ambities. Een duurzame economie met innovatie als belangrijke motor, daardoor is er ruimte voor ontwikkeling van circulaire economie, duurzame landbouw, energietransitie en experimenten. Verder wil de provincie vraag en aanbod van woon- en werklocaties beter afstemmen (kwantitatief en kwalitatief). Daarbij moet woningbouw, in overeenstemming met de kwalitatieve behoeftes en trends, vooral in en aansluitend op de bestaande verstedelijkte gebieden worden gepland. Duurzaamheid van de totale woningvoorraad is het uitgangspunt. De derde ambitie binnen deze categorie is het effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen van inwoners, bedrijven en producten van Noord-Holland, waarbij negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk worden meegewogen. Als laatste geldt het behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie.

Voor energietransitie is de overkoepelende ambitie dat Noord-Holland in 2050 volledig klimaatneutraal is en gebaseerd op hernieuwbare energie. Daarom is er ruimte voor de noodzakelijke energietransitie en daarvoor benodigde infrastructuur. Dit alles rekening houdende met de ambities voor verstedelijking en landschap.

Conclusie
Het onderhavige plan maakt verbetering van de stedelijke structuur mogelijk. Het lint van de Uiterwegwordt versterkt. Er wordt een woning gebouwd op een plek die al een woonbestemming heeft. De woning wordt duurzaam en energiezuinig aangelegd. Daarnaast verdwijnt een groot kassencomplex, en komt er een stuk natuur voor terug. Het is daarmee in lijn met de Omgevingsvisie NH2050.

6.3.2 Omgevingsverordening NH2020

Op 22 oktober 2020 hebben de Provinciale Staten van Noord-Holland de Omgevingsverordening NH2020 vastgesteld. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn de eerste stappen gezet om in de geest van de komende Omgevingswet naar nieuwe regels te streven die zien op het 'hoe': 'hoe kom je tot een goede fysieke leefomgeving'. De belangrijkste onderwerpen uit de Omgevingsvisie (NH2050) worden verankerd in de nieuwe Omgevingsverordening Noord-Holland. Deze Omgevingsverordening vervangt alle bestaande verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zoals de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), de Provinciale Milieuverordening, de Waterverordeningen en de Wegenverordening. Een (groot) aantal van de regels van de PRV zijn ook in de Omgevingsverordening NH2020 terecht gekomen.

Nu de Omgevingsverordening NH2020 per 16 november 2020 in werking is getreden én daarna het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, is de overgangregeling niet van toepassing.

Hoofdstuk 6 bevat de instructieregels die van belang zijn om het provinciale beleid of het provinciale belang te laten doorwerken in de uitoefening van taken of bevoegdheden door andere bestuursorganen dan provinciale staten. Dit betreft voornamelijk instructies aan gemeenten en waterschappen. In de eerste drie afdelingen van hoofdstuk 6 worden regels gesteld over stedelijke, agrarische en andere ruimtelijke ontwikkelingen. In afdeling 6.4 worden regels gesteld over het beschermd landelijk gebied en wordt een passend beschermingsniveau geborgd. Het gaat dan om het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), Erfgoederen van universele waarde (UNESCO), stiltegebieden en het strand. De afdelingen 6.1 tot en met 6.4 gaan kort samengevat over waar welke ontwikkelingen zijn toegestaan (wat). Afdeling 6.5 ziet vervolgens op een goede ruimtelijke inpassing (hoe) en dat geldt ook voor afdeling 6.6 (klimaatadaptatie). De verschillende instructieregels zijn vervolgens gekoppeld aan verschillende 'werkingsgebieden'.

Relevantie onderhavige plan
In combinatie met de beoogde functie (wonen en natuur) in dit bestemmingsplan zijn ter plaatse van de planlocatie de werkingsgebieden 'Bodemsanering', 'Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde', 'MRA - Landelijk gebied', 'LIB 5 zone Schiphol' en van toepassing.

MRA -Landelijk gebied
Het doel van dit werkingsgebied is het zoveel mogelijk binnenstedelijk of aansluitend aan verstedelijking bouwen van nieuwe woningen en het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit door het slopen of van functie wijzigen van voormalige bedrijfsbebouwing. Het realiseren van een kleinschalige woningbouwontwikkeling is in beginsel uitgesloten. In afwijking van dat bepaalde kan een plan voorzien in een functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch boouwperceel naar maximaal twee burgerwoningen indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;

c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en
d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

Aan het bepaalde onder a. wordt voldaan. Er wordt ter plaatse een woning gesloopt die bij het inmiddels gestopt agrarische bedrijf hoorde. Het bepaalde onder b. wordt voldaan, er liggen geen agrarische bedrijven rond de planlocatie die in hun ontwikkeling beperkt worden. De bestaande bedrijfsbebouwing, circa 3350 m2, wordt gesloopt. Met uitzondering van bij de woningen behorende bouwwerken zullen hier geen bouwmogelijkheden voor nieuwe hoofdgebouwen meer zijn. Een groot deel van de kavel zou daarnaast als 'Natuur' worden bestemd. Met het slopen van deze oppervlakte wordt voldaan aan het bepaalde onder c. en d.

LIB 5 zone Schiphol
Dit werkingsgebied moet in samenhang worden gezien met het bepaalde in het Luchthavenindelingsbesluit. Er worden regels gesteld met het oog op het waarborgen van terughoudendheid met woningbouw in het landelijk gebied binnen de LIB 5 zone Schiphol en het expliciet meewegen van luchtvaartgeluid in ruimtelijke plannen waarin woningen worden toegevoegd binnen de LIB 5 zone Schiphol. De zogenaamde rekenschap geven van het feit dat op de betreffende locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer op de planlocatie in de 20Ke-contour is verder uitgewerkt in paragraaf 6.3.3 Daabij wordt ook gemotiveerd welke redenen er toe hebben geleid om op de planlocatie een extra woning te bestemmen.

Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde
Het plangebied ligt in de invloedssfeer het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam. Deze structuur bestaat uit twee militaire verdedigingsgordels uit de laat-19e, vroeg-20e eeuw. De verdediging werd uniek vormgegeven, met gebruikmaking van de karakteristieken van het omringende landschap en door het onder water zetten (inundatie) van het land. Dit is de reden dat de linies tevens zijn opgenomen in de Werelderfgoedlijst van UNESCO. De waterlinies zijn van groter belang dan enkel als krijgskundig monument. Ze brengen ook op markante wijze landschappelijke samenhang tot expressie en zijn daarmee een verrijking van het cultuurlandschap. Naast hun cultuurhistorische en landschappelijke betekenis vormen de linies een 'stiltelandschap' waar openheid en rust te ervaren zijn. De verdedigingslinie was 135 kilometer lang en bestond uit 46 forten.

Het bestemmingsplan moet regels bevatten gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van het erfgoed, zoals dat is beschreven is in de bijlage bij de Omgevinsgverordening. Voor de materiele invulling van deze uit de Omgevingsverordening voortvloeiende vereisten is naar de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (paragraaf 6.3.4) verwezen.

Bodemsanering
Het doel is om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer ontwikkelingen in de ondergrond. Zie paragraaf 7.2 (Bodem). Voor het onderhavige project is een bodemonderzoek uitgevoerd. Uitkomst is dat er op diverse locaties vervuilde grond aanwezig is. Voordat de bouwwerkzaamheden gaan starten zullen alle benodigde saneringswerkzaamheden worden uitgevoerd om de locatie geschikt voor de bestemming wonen te maken.

6.3.3 Wonen binnen de 20 Ke contour van Schiphol

De planlocatie is gelegen binnen de 20 Ke-contour van luchthaven Schiphol. Binnen deze contour moet een afweging gemaakt worden voor de gewenste ontwikkeling in relatie tot externe veiligheid en geluid.

Rekenschap geven van vliegtuiggeluid
In juli 2016 is er tussen regio, Rijk en luchtvaartsector een akkoord bereikt binnen het onderdeel "wonen en vliegen" van het SMASH-traject. Met dit akkoord is met het oog op de leefbaarheid en vitaliteit en in verband met de woningbouwopgave in de metropoolregio meer afwegingsruimte voor woningbouw overeengekomen voor het lokaal bestuur. Per 1 januari 2018 is conform deze afspraken het Luchthavenindeling-besluit gewijzigd. Tevens is het beleid voor het gebied binnen de 20 Ke-contour in het LIB verankerd.

In samenhang met de vergroting van de lokale afwegingsruimte dienen gemeenten de afspraken na te komen die zijn gemaakt om te voorkomen dat de luchtvaartsector voor extra kosten komt te staan door nieuwe woningbouwontwikkelingen. Kern van deze afspraken is het rekenschap geven van vliegtuiggeluid in ruimtelijke plannen, mede met het oog op objectieve en vroegtijdige informatievoorziening van (toekomstige) bewoners.

In samenspraak met de gemeenten in de regio is een handreiking opgesteld hoe op transparante wijze de afspraak over rekenschap geven in te vullen. Deze handreiking is in een provinciale beleidsregel vertaald. Bij de beoordeling van ruimtelijke plannen zal de provincie aan deze regel toetsen. Conform deze regel dient in ruimtelijke plannen een aantal stappen te worden doorlopen om te kunnen concluderen dat aan de afspraak over rekenschap geven is voldaan:

a een weergave en beschrijving van de exacte ligging van de woningbouwlocatie in het beperkingengebied;
b een beschrijving van de huidige geluidsituatie op die woningbouwlocatie;
c een beschrijving van verwachte toekomstige ontwikkelingen die kunnen zorgen voor een verandering van de huidige geluidsituatie op de woningbouwlocatie;
d een beschrijving van de belangen die met de beoogde woningbouw zijn gemoeid gelet op de leefbaarheid en de lokale vitaliteit, de kwaliteit van de locatie en/ of de regionale woningbouwmarkt en woningbouwopgave;
e een slotconclusie over de bevindingen naar aanleiding van de onderwerpen bedoeld in a., b., c. en d.

Ad a. De ligging in het beperkingengebied
De planlocatie is gelegen aan de Uiterweg binnen het gebied van de 55-59 dB Lden-contour en vrijwel midden in de 20 Ke-contour ter plaatse.

Ad b. De huidige geluidsituatie
Gegevens over de actuele geluidbelasting vanwege vliegtuigverkeer kunnen worden ontleend aan de geluidbelastingkaarten die elke vijf jaar volgens de Europese richtlijn omgevingslawaai worden opgesteld en de informatie op de website van het Bewonersaanspreekpunt Schiphol.

In het kader van de Europese richtlijn omgevingslawaai karteren gemeenten de geluidsbelasting van een luchthaven als die groter of gelijk is aan 55 dB Lden of 50 dB Lnight. Geluidbelasting lager dan deze waarden worden niet gerapporteerd. De huidige geluidbelastingkaarten dateren van juni 2017. Volgens deze kaarten ondervindt de planlocatie een geluidbelasting tussen 55 en 59 dB Lden en minder dan 50 dB Lnight.

Uit het akoestisch onderzoek dat voor deze locatie is uitgevoerd (zie tevens paragraaf 7.4), blijkt dat voor het akoestisch leefmilieu op deze locatie het wegverkeerslawaai vanwege de Uiterweg bepalend is. Voor de berekening van de benodigde karakteristieke geluidwering van de gevels dient uit gegaan te worden van een gecumuleerde (weg en luchtvaart) geluidbelasting van 66 dB voor de woning.

Conform het Bouwbesluit 2012 bedraagt de minimale karakteristieke geluidwering van de gevel 20 dB bij een binnenniveau van 33 dB in de woningen. Bij een geluidbelasting tot 53 dB wordt hier zonder meer aan voldaan. Bij een geluidbelasting van 66 dB op de woning dient derhalve rekening te worden gehouden met aanvullende gevelweringsmaatregelen om het binnenniveau van 33 dB waarborgen.

Ad c. Toekomstige ontwikkelingen
In het zogenaamde Aldersakkoord van 2008 zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van Schiphol tot 2020. In het akkoord is vastgelegd dat Schiphol mag groeien tot maximaal 500.000 vluchten per jaar. Na 2020 mag de luchthaven verder groeien op basis van een evenredige verdeling van de gerealiseerde milieuwinst tussen de sector en de omgeving. Volgens deze afspraak mag 50% van de milieuwinst worden ingezet voor verdere groei. De andere 50% komt ten goede aan de kwaliteit van de leefomgeving. Conform de afspraken uit het Aldersakkoord wordt strikt geluidpreferentieel gevlogen. Dit betekent dat die banen worden ingezet die het minst geluidoverlast veroorzaken. Op dit moment wordt in het kader van de Omgevingsraad Schiphol gewerkt aan advisering van de verantwoordelijke minister over de verankering van het geluidpreferentiële stelsel in wet- en regelgeving en over de verdere ontwikkeling van Schiphol na 2020 in balans met de omgeving.

Het vliegtuiggeluid op de planlocatie wordt veroorzaak door opstijgend en landend verkeer van de Zwanenburgbaan. De Zwanenburgbaan is in het nieuwe stelsel een baan met redelijke preferentie. Ook in de nacht wordt de baan gebruikt. Afhankelijk van de specifieke weersomstandigheden zal dan de geluidbelasting per jaar enigszins kunnen verschillen.

Naarmate Schiphol verder groeit zal het verkeer over alle banen toenemen. Bij meer aanbod van verkeer, zal het gebruik van de baan intensiever zijn dan voorheen.

Gezondheidsrisico's van geluidoverlast worden vooral in verband gebracht met slaapverstoring. Van belang in dit verband is dat de Zwanenburgbaan in beginsel ’s nachts is geopend. De nacht duurt van 23.00 uur tot 06.00 uur. De sluiting van de Zwanenburgbaan in de nacht staat voor zover nu bekend ook in de toekomst niet op de agenda.

Ad d. Het belang van woningbouw
De beoogde ontwikkeling bestaat uit de sloop van een bedrijfsgebouw met bijbehorende woning en kassen. Op de betreffende locatie worden 2 woningen gerealiseerd. De woningen zijn qua omvang vergelijkbaar met de langs de Uiterweg voorkomende woningen. Transformatie naar een andere functie dan wonen, bijvoorbeeld bedrijvigheid of kantoren, is niet passend gezien het karakter van de omgeving. Hiervoor zijn binnen de gemeente en regio andere locaties aangewezen. Op deze locatie is hier dus ook geen behoefte aan. Wonen is, gezien het karakter van de omgeving, de enige voor de hand liggende bestemming. Het wegsaneren van bedrijvigheid langs de Uiterweg levert een kwaliteitsverbetering op voor het gebied. Het gaat hier dan ook om een gewenste ontwikkeling die de beeldkwaliteit langs de Uiterweg verbetert.

Ad e. Slotconclusie
Het wegsaneren van bedrijvigheid langs de Uiterweg levert een kwaliteitsverbetering op voor de omgeving. Wonen is, gezien het karakter van de omgeving, de enige voor de hand liggende bestemming. Hiertegen bestaan vanuit de afweging van de

geluidbelasting vanwege vliegtuiggeluid geen al te zwaarwegende bezwaren. In het cumulatieve geluidonderzoek is het luchtverkeerslawaai en wegverkeerslawaai meegenomen. Aanvullende gevelweringsmaatregelen zijn voorgeschreven om het binnenniveau van 33 dB te waarborgen. Afhankelijk van omstandigheden kan vliegtuiglawaai voor hinder zorgen. Om deze reden is het van belang open en transparant te informeren over de mogelijkheid van vliegtuiglawaai. Door vroegtijdig te informeren over geluidhinder van vliegtuigen kan hinderbeleving worden voorkomen. Informatievoorziening over vliegtuiggeluid valt buiten de reikwijdte van dit bestemmingsplan. In het kader van het bouwproject wordt op een deugdelijke informatievoorziening van de toekomstige bewoners ingezet.

Rekenschap geven aan externe veiligheid
Het vliegverkeer van en naar Schiphol brengt externe veiligheidsrisico's met zich mee. In heel Nederland kan een vliegtuig neerstorten maar de meeste luchtvaartongevallen gebeuren op of in de directe omgeving van een vliegveld. In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) zijn daarom regels opgenomen onder meer ten aanzien van het onderwerp externe veiligheid.

In bijlage 3 van het LIB is het gebied voor 'beperkingen bebouwing' aangewezen. Voor externe veiligheid zijn de zones 1 en 3 relevant; 2 en 4 hebben betrekking op geluid. Zone 1 is de sloopzone vanwege externe veiligheid. In dit gebied is het doel om het risico van slachtoffers op de grond ten gevolge van een vliegtuigongeluk te minimaliseren. Om die reden zijn kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan. Alleen zeer extensief gebruik van gronden is mogelijk. Zone 3 wordt afgebakend door de zogenaamde PR 10-6 contour. Binnen deze contour is de kans dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als direct gevolg van een vliegtuigongeval, 1 op de miljoen per jaar. Binnen zone 3 is – gelet op de risico's – tevens het doel om grote concentraties van personen te voorkomen.

Per wijziging van 1 januari 2018 is een nieuw 'afwegingsgebied' (zone 5) toegevoegd aan bijlage 3 van het LIB. In dit gebied (afgebakend door de voorheen geldende planologische 20 Ke zone) bestaat er een enigszins verhoogde kans op een vliegtuigongeval met dodelijke slachtoffers op de grond. Gelet hierop dienen gemeenten op grond van artikel 2.2.1.d, lid 2 LIB te motiveren de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

Het plangebied valt binnen zone 5. In de huidige situatie is sprake van een bedrijfsfunctie en wonen. In de nieuwe situatie is uitsluitend sprake van wonen (maximaal 2 woningen). Onderliggend bestemmingsplan heeft niet direct tot gevolg dat het gebied intensiever wordt gebruikt dan in de huidige situatie. Het gebied wordt eerder minder intensief gebruikt. Desalniettemin kunnen er bij een ongeval in het plangebied slachtoffers vallen. Dit wordt in dit geval aanvaardbaar geschat om de volgende redenen:

- De kans op een dergelijke ramp binnen het plangebied is zeer klein te noemen. Het is in ieder geval kleiner dan 1 op de miljoen per jaar, gelet op de ligging buiten zone 3. Een kans van 1 op de miljoen per jaar wordt in het algemeen (bij andere risicobronnen) al zo gering gezien dat het risico als aanvaardbaar wordt geacht. De kans op het optreden van dergelijk incident is verwaarloosbaar klein.

- Er zijn geen gevaarlijke of ontplofbare objecten in de omgeving van het plangebied waardoor vervolgschade (kettingreactie of domino-effect) zou kunnen ontstaan.

- De gemeente kan geen maatregelen treffen om dergelijk ongeluk te voorkomen (bronmaatregel). Er wordt uiteraard alles aan gedaan om het vliegverkeer zo veilig

mogelijk te laten lopen. De (rijks)overheid stelt strenge eisen aan luchthavens, de verkeersleiding en luchtvaartmaatschappijen. De eisen zijn zowel ten aanzien van vliegtuigen (technische veiligheid), maar ook voor persoonlijke veiligheid. Er zijn regels voor bemanningen, voor mensen die op of in de buurt van de luchthaven werken en voor reizigers. De overheid controleert of de organisaties aan de gestelde eisen voldoen.

- De mogelijkheden voor het treffen van effectmaatregelen om de gevolgen te beperken, zijn zeer gering. In het algemeen geldt dat nieuwbouw (gelet op de eisen van Bouwbesluit 2012) zeer goed bestand is tegen brand. Aanwezigen in een pand zijn derhalve goed beschermd tegen hittestraling indien een vliegtuig in de directe omgeving van het gebouw neerstort. Daarnaast is er in de nieuwe situatie geen sprake van een intensiever gebruik van het perceel dan in de huidige situatie.

- De hulpdiensten treden in het geval van een ramp volgens het hiervoor geldende protocol op. De kwaliteit van de hulpdiensten wordt door intensieve monitoring steeds verbeterd. Sinds de Bijlmerramp zijn de lokale rampenplannen verbeterd. Lokale bestuurders zijn en worden getraind in het leiding geven tijdens crisissituaties. Dit wordt periodiek herhaald en geëvalueerd.

- In het plangebied is de functie wonen gepland. De bewoners kunnen zichzelf en anderen over het algemeen goed redden. In het plangebied worden geen zeer kwetsbare objecten toegestaan. Dat zijn gebouwen voor minder redzame groepen, zoals kinderen, zieken en andere zorgbehoevenden.

- In het geval van calamiteiten worden burgers door de overheid zo snel mogelijk geïnformeerd hoe ze moeten handelen (bv. via NL-Alert). De (rijks)overheid adviseert burgers in geval van een vliegtuigongeval het volgende:

I Ga niet kijken.
II Houd afstand bij brand vanwege de hitte en de giftige rook.
III Houd afstand vanwege gevaarlijke stoffen die kunnen vrijkomen.
IV Bel 112 als dat nog niet gebeurd is.

De woningen zijn gelegen aan de Uiterweg. Dit is een lange, doodlopende weg, met aan het einde een veerpont. De hoofdvluchtroute is gericht naar de Van Cleeffkade en het Raadhuisplein van Aalsmeer. Het is mogelijk dat bewoners richting de achter gelegen eilanden in de plassen vluchten. Hulpdiensten kunnen de locatie vanuit zowel Hoofddorp, Uithoorn en Aalsmeer bereiken en dus vanuit verschillende windrichtingen. Daarbij is er voldoende bluswater aanwezig vanuit de Ringvaart of de plassen.

6.3.4 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

Noord-Holland biedt een rijke variatie aan landschappen, kernen en cultuurhistorische monumenten. Er zijn wadden, duinen, polders, heidevelden, veenweiden en droogmakerijen. De provincie onderscheidt zich door zijn openheid, de grote afwisseling en de contrasten in het landschap. Elk deel heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis, die vaak nog goed afleesbaar is in het landschap. Het huidige landschap van Noord-Holland is een erfenis met een grote aantrekkingskracht op mensen die in de provincie wonen, werken en recreëren. De hoge kwaliteit ervan draagt bij aan het economische vestigingsklimaat in de provincie. Het landschap is echter een dynamische leefomgeving die al sinds mensenheugenis verandert en dat ook zal blijven doen. De provincie wil dan ook ruimte blijven bieden aan nieuwe ontwikkelingen, op een manier die bijdraagt aan de waarden en kwaliteiten van het landschap en waarbij de ontstaansgeschiedenis herkenbaar blijft. Nieuwe ruimtelijke plannen moeten de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de wijdere omgeving als uitgangspunt hanteren. Meetpunt hiervoor is deze beleidsnota, waarin de

eisen voor de gewenste ruimtelijke kwaliteit zijn vastgelegd. Voor het plangebied is twee relevante structuren (Stelling van Amsterdam en bebouwingslinten) en één relevant ensemble (Aalsmeer - Uithoorn) beschreven.

Ensemble: Aalsmeer Uithoorn
Het ensemble Aalsmeer-Uithoorn ligt ten zuidwesten van Amsterdam en tussen de ensembles Haarlemmermeerpolder en Amstelscheg. Dit ensemble bevat een complex samenstel van droogmakerijenlandschap en veenpolderlandschap met plassen, ontginningslinten en restanten van het voormalige veenontginningslandschap (veenbovenlanden).

Het veenpolderlandschap reikt van Aalsmeer tot Amsterdam en bestaat uit een samenstel van het veenbovenland met ontginningslinten (Aalsmeer en Amstelveen), het grote open water van de (uitgeveende) Westeinderplassen en de Nieuwe Meer. Langs de ontginningslinten van Aalsmeer (Uiterweg, Oosteinderweg) liggen tuinderijen op de restanten veenbovenland en petgaten. Aan de westrand van het ensemble vormen de ringvaart en de ringdijk van de Haarlemmermeer samen een ruimtelijke drager. Aan de noordzijde van de Westeinderplas bevindt zich een langgerekt eilandenrijk van veenbovenlanden met verspringende kavels, waar het plangebied onderdeel van uitmaakt. Het bestaat uit een dubbele reeks eilanden in dezelfde zuidwest-noordoostrichting Deze vormen een aantrekkelijke (recreatieve) zone tussen Amsterdam en het Groene Hart.

De Bovenlanden en de Westeinderplassen vormen een belangrijke ecologische en recreatieve verbinding tussen Amsterdam en het Groene Hart. Het zichtbaar houden van de Westeinderplas en het vergroten van de toegankelijkheid van het water is een belangrijk speerpunt uit de Leidraad.

De algemene ambitie binnen dit ensemble is om ruimtelijke ontwikkelingen:
- bij te laten dragen aan het zichtbaar en herkenbaar houden van de landschappelijke karakteristiek;
- bij te laten dragen aan het versterken van (de beleving van) openheid en;
- helder te positioneren ten opzichte van de ruimtelijke dragers.

Structuur: Bebouwingslinten
Linten zijn onlosmakelijk verbonden met het Noord-Hollandse landschap. Het zijn lineaire structuren die zijn ontstaan als organisch gegroeide, vaak historische routes en ontginningsassen met een eigen karakteristieke ontwikkelingsgeschiedenis.
Elk lint heeft een 'structuurdrager' waaraan het lint is gegroeid, meestal een dijk, een weg, een kanaal of een vaart. De woningen zijn op deze structuurdrager georiënteerd en het lint ontleent daar, samen met de opbouw van het landschap, zijn verschijningsvorm en identiteit aan. Vaak staan er aan een lint stolpen die de identiteit ervan versterken.

Voor alle ruimtelijke ambities uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie die van toepassing zijn voor het (bebouwings)lint Uiterweg zijn,
zie https://leidraadlc.noord-holland.nl/erven-linten/linten/.

Structuur: Stelling van Amsterdam
Als Unesco-erfgoed staat het behoud van de waarde van de stelling voorop. In het algemeen is het zaak de waarden van de stelling te behouden en/of te versterken. De strategie is verder gericht op versterking van cultuurhistorische patronen en objecten door een (bescheiden) toevoeging van nieuwe functies en landschapselementen. Het accent ligt op combinaties met het blauwgroene en toeristisch-recreatieve programma in aansluiting op de stad. Ook kleinschalige stedelijke functies, zoals maatschappelijke en culturele voorzieningen en woon/werkmilieus in zeer lage dichtheden, kunnen

hierbinnen een plek krijgen. Belangrijkste uitgangspunt voor de ontwikkeling op de planlocatie is dat het open karakter van de schootvelden rond de forten wordt versterkt.

Conclusie
De planontwikkeling versterkt de landschappelijke karakteristiek. Het oorspronkelijke verkavelingspatroon wordt zichtbaar gemaakt en in ere hersteld door het creeeren van het natuureiland. Door de sloop van de bedrijfsbebouwing wordt de openheid in het gebied versterkt. De woonbebouwing die wordt toegegevoegd is georienteerd op de Uiterweg welke in dit gebied geldt als de belangrijkste ruimtelijke drager. De gemeente Aalsmeer heeft het versterken van de lintstructuren geborgd in het Lintenbeleid, in paragraaf 6.4.4 wordt hier verder op ingegaan. Verder wordt de verstening in het plangebied aanzienlijk teruggedrongen om de openheid van de schootsvelden te vergroten. De Leidraad vormt geen belemmering voor onderhavig plan.

6.4 Gemeentelijk beleid

6.4.1 Structuurvisie Uiterweg

De gemeente Aalsmeer heeft specifiek voor het gebied rondom de Uiterweg een structuurvisie ontwikkeld. Deze structuurvisie is op 24 maart 2015 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze structuurvisie is een uitwerking van de Gebiedsvisie Aalsmeer 2020. Hierin is de opgave beschreven om vorm en inhoud te geven aan de ambitie om Aalsmeer als aantrekkelijk waterrecreatiegebied op de kaart te zetten. Met de Westeinderplassen heeft de gemeente een belangrijke troef in handen om het imago van Aalsmeer als levendig en toeristisch waterdorp te verbeteren en zo de lokale economie te versterken.

In de gebiedsvisie staan de volgende denkrichtingen voor de inrichting van het gebied Bovenlanden beschreven die voor het plangebied van belang zijn:

• in het lint is er hoofdzakelijk sprake van een woonfunctie in combinatie met kleinschalige bedrijvigheid hierachter;
• het tegengaan van grootschalige, complexmatige bebouwing en het volledig volbouwen van percelen.
• de landschappelijke structuur van het gebied moet in tact worden gehouden, hetgeen bijvoorbeeld betekent dat het samenvoegen van meerdere eilanden tot één eiland in principe niet mogelijk is;

De structuurvisie geeft antwoord op de vraag waar een veelheid aan ruimtevragende functies een plaats krijgt. Het biedt duidelijkheid over de speelruimte voor ontwikkelingen. De structuurvisie is daarmee een leidraad voor de beoordeling van ruimtelijke initiatieven en geeft sturing aan het bouwplanoverleg tussen gemeente en initiatiefnemers. De structuurvisie geeft vervolgens de basis om voor passende initiatieven af te wijken van het geldende bestemmingsplan. Het hele Uiterweggebied is in de structuurvisie opgedeeld in diverse deelgebieden. Voor elk deelgebied is een gebiedspaspoort ontwikkeld waarin richting wordt gegeven voor de mogelijkheden van transformatie. Deze vormen ook de basis voor de landschappelijke inpassing van toekomstige ontwikkelingen. Het onderhavig perceel is gelegen in deelgebied 11.

Het ontwikkelperspectief dat voor dit gebied beschreven is luidt als volgt: Het gebied kan gezien worden als een ecologische stapsteen die de groene gebieden aan de noordkant van de Uiterweg verbindt met de Westeinderplassen. Dit geeft een extra motivatie om het gebied ook daadwerkelijk groen te houden.

Conclusie
Het plan draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied. De hoeveelheid bebouwing in het gebied neemt drastisch af. De nieuwe bebouwing past qua schaal en uitstraling heel goed op het formaat van de woonpercelen, en in het bebouwingsritme van de dat deel van het lint. Daarnaast draagt het verdwijnen van het kassencomplex op de volgebouwde kwekerij bij aan de groene uitstraling van het gebied. Als laatste wordt een eiland dat in gebruik is ten behoeve van de kwekerij omgevormd naar natuur.

6.4.2 Nota Parkeernormen Aalsmeer

Eind 2012 heeft het CROW (Landelijk kenniscentrum voor verkeer en vervoer) nieuwe parkeerkencijfers gepubliceerd. De 'oude' cijfers dateren van 2004 en dienden als basis voor de parkeernormen zoals vastgesteld in het Aalsmeer Verkeer- en Vervoerplan (AVVP). In het AVVP zijn echter alleen normen opgenomen voor de categorie 'wonen'.

De aanleiding voor deze Nota Parkeernormen Aalsmeer is als volgt:
- Naast de normen voor de categorie wonen zijn er nog geen parkeernormen vastgesteld voor Aalsmeer en Kudelstaart;
- De parkeernormen uit 2004 en uit het AVVP zijn niet meer actueel;
- De nieuwe kencijfers van het CROW zijn gebaseerd op de meest actuele en recente ervaringscijfers;
- Parkeernormen moeten vanaf 2018 zijn opgenomen in bestemmingsplannen. Door in toekomstige bestemmingsplannen via de regels een verwijzing op te nemen naar deze Nota Parkeernormen inclusief toepassingsregels wordt aan deze verplichting voldaan en geldt voor iedereen een eenduidig kader.

Het vaststellen van parkeernormen en toepassingsregels is om diverse redenen belangrijk en nuttig. Door het parkeren nadrukkelijk te toetsen en de juiste parkeernorm zo vroeg mogelijk in een planproces te bepalen wordt parkeeroverlast voorkomen en wordt de verkeersveiligheid verbeterd. Indien een ontwikkelaar namelijk te weinig parkeerplaatsen realiseert op eigen terrein, gaan er ook mensen in de omgeving parkeren met mogelijk parkeeroverlast en verkeersonveilige situaties tot gevolg.

Voor burgers, bedrijven en ontwikkelaars is met deze nota duidelijk welke normen gehanteerd worden bij een aanvraag. Bovendien bevat de nota duidelijke toepassingsregels om uit te leggen hoe de parkeernormen gehanteerd moeten worden. Hierdoor zorgen we er als gemeente voor dat er voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn en dat mogelijk verwachte parkeerproblemen vanaf het begin van het planproces worden voorkomen.

Conclusie
Indien een ruimtelijk plan voorziet in de toevoeging van verkeersaantrekkende functies dienen de gevolgen voor de verkeer- en parkeersituatie en de parkeerbehoefte te worden beoordeeld. Met dit plan neemt het aantal verkeersbewegingen niet of nauwelijks toe. Het verkeer kan eenvoudig via de Uiterweg worden afgewikkeld. Voor beide woningen geldt dat er ruimte genoeg is om op eigen terrein te parkeren voor zowel bewoners als bezoekers. Middels een voorwaardelijke verplichting in de regels wordt gewaarborgd dat er voldoende parkeerplaatsen wordt gerealiseerd bij de woningen conform de Parkeernota van Aalsmeer. Er is geen reden te veronderstellen dat het parkeren niet op eigen erf opgelost zal kunnen worden.

6.4.3 Woonvisie 2011-2020

Op 14 juli 2011 heeft de gemeenteraad de Woonvisie Aalsmeer 2011-2020 vastgesteld. De woonvisie Aalsmeer verwoordt het woonbeleid van de gemeente voor de periode 2011-2020. Speerpunten zijn: het inspelen op woonwensen, een blijvende zorg voor betaalbaarheid, een voldoende aanbod in de sociale huur, een goede woonruimteverdeling, een goede bereikbaarheid van de koopsector, de beperking van de energielasten, meer kansen voor jongeren/starters op de woningmarkt, een zorgzame gemeente en een ombuiging van kwantiteit naar kwaliteit.

Het woonbeleid is vertaald in een woningbouwprogramma. Het woningbouwprogramma sluit aan bij de gewenste aandacht voor betaalbaarheid. Daarnaast wordt er gestreefd naar een grotere variatie van het woonaanbod. De gemeente zet in op variatie op kleine schaal. Dat sluit aan bij de dorpse sfeer en voorkomt het gevoel in een grootschalige nieuwbouwwijk te wonen.

Begin 2014 is er een herijking van dit woonbeleid geweest. De conclusie uit deze herijking was dat de doelstellingen uit de Aalsmeerse Woonvisie nog steeds van kracht was, maar dat er in de uitvoering een aantal aanpassingen noodzakelijk was. Dit is vastgelegd in de 'Actualisatie uitvoeringsprogramma Woonvisie Aalsmeer 2014'. Als gevolg van veranderende marktomstandigheden, veranderde wetgeving (Woningwet en Huisvestingswet 2015) is er behoefte aan een actueel uitvoeringsprogramma. De Woonagenda voorziet in deze behoefte.

Conclusie
Het onderhavige plan maakt de vervangende nieuwbouw van één woning en de nieuwbouw van een tweede woning mogelijk. Daarnaast voorziet het in de sloop van kassen. Dit zorgt er voor dat de omgeving van het plangebied kwalitatief verbeterd. Het plan is in lijn met de woonvisie.

6.4.4 Het lintenbeleid
Het doel van de op 22 december 2011 vastgestelde beleidsnota "Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van Aalsmeer" is om te komen tot een helder toetsingskader voor het beoordelen van ontwikkelen in woonlinten. Inzet van het beleid is om bestaande lintenstructuur te behouden en te versterken. De linten van Aalsmeer hebben van oorsprong een hoge landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische kwaliteit.

Op grond van de beleidsnota worden de Kudelstaartseweg en de Herenweg gerekend tot de historische linten en de Mijnsherenweg en Hoofdweg tot de planmatig aangelegde linten. Om de lintenstructuur te beschermen zijn in het lintenbeleid verschillende ruimtelijke en architectonische uitgangspunten geformuleerd, waarmee bij ontwikkelingen in de linten rekening gehouden dient te worden. Naast algemene ruimtelijke voorwaarden die aan ontwikkelingen binnen worden gesteld, gelden voor de verschillende linten tevens specifieke voorwaarden afgestemd op het oorspronkelijke kenmerkende karakter van het betreffende lint.

Op 18 juni 2020 heeft de gemeenteraad het Lintenbeleid 2e herziening vastgesteld. In dit beleidsdocument zijn de linten van Aalsmeer beschreven en is aangegeven onder welke ruimtelijke randvoorwaarden het toevoegen van een woning is toegestaan. Uitgangspunt is het aanscherpen en actualiseren van het bestaande kader. Bovendien zijn stedenbouwkundige - en architectonische uitgangspunten opgenomen waaraan het bouwen van een woning in de linten van Aalsmeer moet voldoen. Het lintenbeleid is overgenomen in de regels van het bestemmingsplan.

Een aantal eisen uit het lintenbeleid: het perceel waarop het lintwoonhuis gebouwd wordt dient breder te zijn dan 25 meter, het huis moet in de bestaande bebouwingritmiek passen en de oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan dat vergunningsvrij zou kunnen worden toegestaan. Van dat laatst kan gemotiveerd worden afgeweken. Dit kan aan de orde zijn bij nieuwbouw van een woning op bouwpercelen die voorheen in gebruik waren als (agrarisch- of jachthaven) bedrijf en waar de bedrijfsopstallen nog verwijderd dienen te worden. Een grotere oppervlakte kan worden toegestaan mits voldaan wordt aan beide volgende uitgangspunten:

- Ontstening van het gebied is uitgangspunt. De oppervlakte van de vrijstaande bijbehorende bouwwerken dient een aanzienlijke reductie te zijn van de aanwezige bedrijfsopstallen. De mate van reductie kan per type gebied verschillen;
- Vrijstaande bijbehorende bouwwerken mogen niet voor bewoning worden gebruikt.

Daarnaast geeft het lintenbeleid onder voorwaarden de mogelijkheid voor het realiseren van een ondergrondse parkeerkelder.

Conclusie
In het onderhavig geval zijn de twee percelen niet breder dan 25 meter. Echter maken de bestaande hoofdgebouwen (de woning en het bedrijfsgebouw) onderdeel van het bebouwingsritmiek. Met het plan worden deze bouwvolumes teruggebouwd. Door het geleidelijk laten verspringen van de voorgevels in relatie tot de naastgelegen bebouwing zal het bebouwingslint in de nieuwe situatie worden versterkt. In de nieuwe situatie zal het oorspronkelijke hoofdgebouw maximaal 50% van de bebouwingsbreedte bedragen.

Beide woonkavels hebben een oppervlakte groter dan 900 m2, namelijk 2500m2 en 3000 m2. Dit betekent dat hier maximaal 150m2 aan bijbehorende bouwwerken mogen worden gebouwd. Een grotere oppervlakte aan vrijstaande bijbehorende bouwwerken is hier passend. In totaal wordt een flinke reductie van bebouwd oppervlak bereikt (circa 2500 m2). Naast een schuur is ook per perceel een botenhuis gewenst. Hierbij speelt mee dat ook in het geldende bestemmingsplan naast de bijgebouwen ook een botenhuis mag worden opgericht. De specifieke locatie grensend aan het open water van de Kleine Poel en het luxe landelijke woonmilieu waarin gebouwd worden vraagt om een excusievere behoefte aan bij de woning horende voorzieningen. De bijgebouwen mogen niet voor bewoning in gebruik worden genomen.

Het woonhuis Uiterweg 223 is voorzien van ondergronds parkeren. De inritconstructie is gesitueerd achter de voorgevelrooilijn van de woning en het parkeren op het voorerf is uitgesloten. Daarmee voldoet dit aan de voorwaarden van het lintebeleid.

HOOFDSTUK 7 OMGEVINGSKWALITEIT

7.1 Aanmeldnotitie en besluit Mer

Om de mogelijke effecten van de beoogde ontwikkeling in beeld te brengen dient m.e.r. beoordeling te worden uitgevoerd. Het project betreft namelijk een stedelijk ontwikkelingsproject maar blijft onder de drempelwaarden. Deze m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

1. belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen milieueffectrapport (MER) noodzakelijk;

2. belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt, of het project moet worden aangepast (met maatregelen) en er moet een nieuwe m.e.r.- beoordeling worden gemaakt.
Voor de vraag of in het kader van het voorgenomen project belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht kunnen worden is een korte analyse gemaakt van de verschillen tussen het geldende bestemmingsplan, het geldende gebruik en het project. Het geldende bestemmingsplan staat diverse functies ter plaatse van het projectgebied toe.

Het project leidt ten opzichte van het geldende bestemmingsplan niet tot een andere functie maar wel tot een intensivering van het gebruik. In relatie tot het huidige (bestemde) gebruik leidt het niet tot een verandering. Belangrijke nadelige gevolgen voor het verkeer en het milieu (waaronder luchtkwaliteit, flora en fauna, waterhuishouding) worden niet verwacht. Er is in het kader van de aanvraag een aanmeldingsnotitie voor de m.e.r.-beoordeling opgesteld (bijlage 2 bij de plantoelichting) waarna het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit heeft genomen (bijlage 3 bij de plantoelichting).

Conclusie
Voor het onderhavige plan zijn belangrijke negatieve milieugevolgen uitgesloten. Er is geen milieu-effectenrapport noodzakelijk.

7.2 Bodem

Wettelijk- en Beleidskader
Het bodembeleid heeft tot doel een balans te vinden tussen bodemgebruik en bescherming van bodemfuncties. Met bescherming wordt bedoeld dat een bodemgebruik duurzaam, veilig en gezond is. Bescherming is niet alleen tegen verontreiniging gericht, maar in principe tegen elke aantasting die het gebruik benadeeld.

Het beleid voor bodembescherming kent drie sporen. Het eerste spoor bestaat uit het oplossen van de knelpunten die zijn ontstaan door historische verontreinigingen. Hiervoor is een programmatische aanpak opgesteld, die in de Wet bodembescherming is opgenomen. Het doel, om in 2015 geen locaties meer te hebben waar acute gezondheidsrisico optreden, is in Aalsmeer/Amstelveen bereikt. Het 2e spoor richt zich op het voorkomen van nieuwe aantasting door het stellen van regels aan activiteiten in en op de bodem. De Wet Milieubeheer vormt hiervoor de basis. Het 3e en laatste spoor is het ruimtelijke spoor (Wro) dat tot doel heeft te komen tot een 'goede ruimtelijke ordening. Dit gebeurt door nieuwe gebruiksfunctie (bv. wonen) alleen te bestemmen op gronden met voldoende bodemkwaliteit. Bij bestaand bodemgebruik worden natuurlijk momenten aangegrepen om de bodemkwaliteit zo nodig te verbeteren. Als ijkpunt kunnen de bodemnormen uit de Regeling bodemkwaliteit worden toegepast.

In gebieden met intensief bodemgebruik is het niet altijd mogelijk om de juiste bodemkwaliteit tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te bereiken. Het Besluit bodemkwaliteit (Bkk) biedt dan de mogelijkheid om op projectniveau af te wijken van de generieke normen, mits op gebiedsniveau de kwaliteit niet verminderd en dit beleid door lokaal bestuur wordt vastgesteld. In Amstelveen is wel gebiedspecifiek beleid opgenomen in de Nota bodembeheer(2013), maar er zijn geen regels opgenomen die het bestemmen van gebruiksfuncties beperken. Daar is ook weinig aanleiding voor, omdat de chemische bodemkwaliteit over het algemeen geen knelpunt vormt voor bestaand en toekomstig bodemgebruik.

De 3 sporen komen te zijner tijd samen in de Omgevingswet. De uitgangspunten van de Nota bodembeheer worden dan vertaald in de omgevingsvisie en resp. omgevingsplannen.

Provinciale milieuverordening
De provincie beschermt aardkundig interessante gebieden, 'aardkundige waarden', die iets vertellen over manier waarop het landschap is ontstaan. Ze vormen ons aardkundig erfgoed. In de praktijk betekent dit dat alleen grond mag worden toegepast die voldoet aan de bodemchemische normen en die bodemfysisch vergelijkbaar is met de in het toepassingsgebied voorkomende grondsoort. Dit is vastgelegd in de Provinciale milieuverordening. Paragraaf 5.1.3 geeft inzicht in het aanwezige aardkundige erfgoed. Gebieden met aardkundige waarden dienen planologisch te worden beschermd.

Relevantie plangebied
Ten behoeve van onderhavig bestemmingsplan is gebruik gemaakt van een verkennend bodemonderzoek (18 maart 2019, documentkenmerk 181203, uitgevoerd door Almad Eco BV) om ter plaatse de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem vast te stellen. Dit rapport is opgenomen als bijlage 4 bij de plantoelichting. Op basis van de beschikbare informatie uit het vooronderzoek en tijdens de terreininspectie voorafgaand aan het bodemonderzoek wordt de locatie, als "verdacht" beschouwd voor met name OCB, minerale olie, aromaten en zware metalen (door zogenaamd vliegas). Dit wil zeggen dat het vermoeden bestaat dat in de bodem de te meten stoffenconcentraties rond en boven de regionale achtergrondgehalten liggen. Het bodemonderzoek zal worden uitgevoerd conform de NEN 5740 VED-HE-NL.

Conclusies verkennend bodemonderzoek
Op de deellocaties Ketelhuis en Noodstroomaggregaat worden plaatselijk licht verhoogde concentraties minerale olie aangetroffen. Voor deze licht verhoogde waarden is geen nader onderzoek noodzakelijk. Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden zal mogelijk wel een oliegeur of olie/water-reactie waarneembaar zijn.

In twee grondmengmonsters zijn matig tot sterk verhoogde concentraties lood en zink aangetroffen. Na separate analyse van de monsters en een aanvullende analyse blijkt de verontreiniging lood en zink zich in de bovengrond rond de boringen 1 en 5 te bevinden. Om de aard en omvang van de verontreiniging vast te stellen is een nader bodemonderzoek naar lood en zink uitgevoerd.

Conclusies nader bodemonderzoek naar lood en zink
Tijdens de veldwerkzaamheden van het nader onderzoek (bijlage 5 plantoelichting) zijn in totaal 6 aanvullende boringen uitgevoerd. Tijdens de boorwerkzaamheden zijn in het opgeboorde materiaal van bodem afwijkende materialen waargenomen (grind, koolas, puin). Verder zijn tijdens de olie/water-test oliereacties waargenomen (monster 102A). Er wordt voor alsnog niet verder onderzocht op minerale olie. Er is geen asbestverdacht materiaal op het geïnspecteerde maaiveld aangetroffen en ook niet in het opgeboorde

materiaal. Plaatselijk is een sterk verhoogde waarde voor lood en zink gemeten. De sterke verontreiniging lood en zink wordt alleen onder en rond de schuur aangetroffen.

Uit voorliggend onderzoek kan geconcludeerd worden dat ten aanzien lood en zink -in de zin van de Wbb- een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig is, om reden dat het hoeveelheidcriterium wordt overschreden (25 m 3). In bijlage 2 van het nader onderzoek is een globale verontreinigingscontour weergegeven. Omdat de schuur wordt gesloopt en ter plaatse een woning met tuin wordt gerealiseerd dient de locatie te worden gesaneerd wegens de verontreiniging van lood in de toplaag.

Uit het verkennend onderzoek blijkt dat op de locatie sprake is van een verontreiniging met minerale olie. Boring 102 ligt buiten deze eerder vastgelegde verontreiniging. De waargenomen geur is identiek aan de (passieve) waargenomen geur tijdens het verkennend onderzoek nabij de olievlekken, echter was deze in het huidige onderzoek in mindere mate aanwezig. Omdat bij eerder uitgevoerde onderzoek slechts licht verhoogde waarden werden aangetroffen ligt in lijn der verwachting dat maximaal licht verhoogde waarden worden aangetroffen. De mogelijkheid is aanwezig dat de voormalige leidingen van het ketelhuis naar de voorzijde van de locatie liepen waarbij in loop der tijd een morsing heeft plaatsgevonden. In omringende boringen is zintuiglijk niets aangetroffen.

Er is aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd (bijlage 6 plantoelichting). Aanleiding tot het uitvoeren van het aanvullend bodemonderzoek is de reactie van bevoegd gezag (gemeente Aalsmeer) op eerder door Almad Eco B.V. uitgevoerd verkennend bodemonderzoek (rapport 181203 d.d. 18 maart 2019) en nader onderzoek (rapport 181203AO d.d. 19 maart 2019). Besloten is om aanvullende boringen te plaatsen.

Conclusie aanvullend bodemonderzoek
De voor de locatie opgestelde hypothese voor het vastleggen van de bodemkwaliteit van de bemonsterde en geanalyseerde ondergrond "verdacht" is formeel juist voor wat betreft de zware metalen en onjuist voor wat betreft OCB. Er zijn in de zintuiglijke schone veenlaag maximaal licht verhoogde waarden zware metalen aangetoond. OCB is niet verhoogd aangetroffen.

Op basis van de thans beschikbare gegevens wordt een onderzoek naar asbest in de bodem niet zinvol geacht. De huidige bodemkwaliteit is door het onderzoek van Tauw in combinatie met de onderzoeken van Almad Eco B.V. afdoende vastgelegd.

Uit de aanvullend geplaatste boringen 203 en 204 in combinatie met de eerder uitgevoerde boringen in het verkennend bodemonderzoek van Almad Eco B.V. (kenmerk 181203) kan worden vastgesteld dat de grond onder het tegelpad sterk verontreinigd is. De omvang van de sterke verontreiniging onder het tegelpad is ca. 30m2 met een laagdikte van maximaal 50 cm. De verontreiniging wordt geschat op maximaal 15m3, mogelijk is deze laagdikte in praktijk dunner.

Er zijn licht verhoogde concentraties lood gecostateerd. De wettelijke loodnormen beschermen kleine kinderen onvoldoende. Het Rijk heeft de normen nog niet aangescherpt, en de beslissing hierover doorgeschoven naar de Omgevingsplannen. Dit is te laat. Er zijn in dit geval geen ingrijpende maatregelen nodig, maar er moet wel aandacht voor zijn.

Conclusie
Indien er in de toekomst een omgevingsvergunning in het kader van een bouwaanvraag wordt ingediend, kan worden geconcludeerd dat er ten aanzien van bodem -vanuit de Wbb- een saneringsverplichting geldt. Mits rekening wordt gehouden met sanering van de verontreiniging (door middel van isolatie of afgraven van de verontreinigde grond)

dan vormt het aspect bodem geen belemmering voor de herziening van het bestemmingsplan.

Opdrachtgever is voornemens deze verontreiniging tezamen met de sterke verontreiniging aan de voorzijde te verwijderen. Geadviseerd wordt hier een BUS-melding voor in te dienen. Rekening dient gehouden te worden dat indien grond van de locatie wordt afgevoerd deze niet zondermeer overal toegepast kan worden. Voor afvoer en hergebruik is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing. De kosten voor een sanering van de bodem zijn voor rekening van de ontwikkelaar en zijn voorzien in de exploitatie. Aandacht moet er zijn voor de verhoogde concentraties lood. Het plan is voor wat dat betreft economisch uitvoerbaar.

7.3 Water

Beleidsdoelen water
Het doel van waterbeheer in Nederland bestaat van oudsher uit het beschermen tegen overstromingen en het ontwateren van laaggelegen gebieden. Door de klimaatverandering is nieuw beleid gemaakt voor deze taken van veiligheid en peilbeheer. Dit vereist mogelijk ruimte vanwege de versterking en verbreding van dijken en waterkerende werken of voor extra waterberging. Een ander doel betreft het zorgen voor schoon en gezond water. Voor schoon water is een goed functionerend watersysteem vereist met voldoende volume en doorstroming. Een ecologische oeverinrichting is wenselijk, maar legt beslag op de ruimte.

Grondwater wordt volop benut voor de productie van drinkwater. De laatste jaren ontwikkelt het grondwater zich tot een bron en/of opslagmedium voor warmte. Dit vormt een bijdrage aan de beperking van het gebruik van fossiele brandstoffen. Efficiëntie van benutting is een van de redenen voor ruimtelijke ordening van de ondergrond.

Wettelijk kader
De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Voor de organisatie van het waterbeheer bevat het Waterbesluit de toedeling van oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk en regels over het verstrekken van informatie met betrekking tot het waterbeheer. Ook regelt het Waterbesluit procedurele en inhoudelijke aspecten van het nationale waterplan en het beheerplan voor de rijkswateren en enkele inhoudelijke aspecten van de plannen in verband met implementatie van de kaderrichtlijn water en de richtlijn overstromingsrisico's. Voorts bevat het besluit bepalingen over de wijze waarop de aanvraag om een watervergunning wordt gedaan, waaronder de gevallen waarin een elektronische aanvraag wordt ingediend.
De Waterregeling bevat regels over de organisatie van het waterbeheer, een aantal kaarten over de toedeling van beheer, de begrenzing van oppervlaktewaterlichamen en de aanwijzing van de drogere oevergebieden, alsmede regels voor gegevensverstrekking aan het Rijk op grond van Europese verplichtingen. Verder regelt de Waterregeling een enkel inhoudelijk aspect van het regionaal waterplan en de beheerplannen.

In de Waterwet is gekozen voor een systeem waarin iedere bestuurslaag haar beleid formuleert en dit vastlegt in plannen. De plannen geven aan wat iedere bestuurslaag wil doen in een bepaalde planperiode om de doelstellingen van het waterbeheer te halen. Deze plannen zijn bindend voor de eigen bestuurslaag. De Waterwet sluit op dit punt zoveel mogelijk aan bij de sturingsvisie van de Wet ruimtelijke ordening.

Om water integraal onderdeel te laten uitmaken van de ruimtelijke planning, is het nodig dat de ruimtelijke gevolgen van de wateropgaven in ruimtelijke plannen worden uitgewerkt. Om dit effectief te kunnen doen, wordt in het planstelsel van de Waterwet een koppeling gelegd met het planstelsel van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Dit wil zeggen dat de waterplannen op Rijksniveau en op provinciaal niveau ook ruimtelijke plannen (structuurvisies) zijn op basis van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening.

Stedelijk Waterplan
Het stedelijk waterplan (2008-2015) bevat maatregelen om het stedelijk water minimaal te laten voldoen aan de wettelijke eisen. In het kader van een inventarisatie is gebleken dat er geen tekort aan waterberging is in de huidige situatie. Het is echter wel wenselijk om meer waterberging te realiseren om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren. Hierop vooruitlopend is binnen de bestemming 'Groen' ook water mogelijk.

De ecologische waterkwaliteit voldoet niet aan de eisen. Het is wenselijk meer oevers te voorzien van een milieuvriendelijke oever en nieuwe oevers ecologisch in te richten. De ecologische kwaliteit wordt met name veroorzaakt door de inlaat van gebiedsvreemd water.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2010-2015
Op basis van de Waterwet heeft de gemeente een zorgplicht voor het transport van afvalwater, voor hemelwaterafvoer en voor grondwateroverlast en -onderlast. In het gemeentelijk rioleringsplan wordt uiteengezet hoe deze zorg wordt ingevuld. Het grondwaterzorgplan is een uitwerking van de grondwaterzorgtaak die in het GRP staat omschreven.

Watergebiedsplannen buitengebied
De waterdoelstellingen en ruimtelijke opgaven voor het buitengebied zijn door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht vastgelegd in de watergebiedsplannen WesterAmstel (2005) respectievelijk Middenpolder (2008). Een deel van de voorgestelde maatregelen is reeds uitgevoerd.

Relevantie
De waterbeheerder in dit gebied is het hoogheemraadschap van Rijnland. Op het perceel is derhalve de Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland van toepassing. De Keur en beleidsregels (uitvoeringsregels) zijn in 2015 geheel herzien.

Met het plan wordt bestaande bebouwing gesloopt en op dezelfde plek nieuwe bebouwing opgericht. De woningen worden aangesloten op het riool voor het afvalwater. Het hemelwater wordt geloosd op het oppervlaktewater (de Westeinderplassen). Er is geen sprake van een toename van verharding. Er wordt juist land afgegraven en toegevoegd aan de plas. Op 8 juli 2020 is via www.dewatertoets.nl een digitale watertoets verricht. Naar aanleiding van deze watertoets is het plan aan het Hoogheemraadschap van Rijnland voorgelegd. Het waterschap heeft per mail aangegeven dat er geen waterhuishoudkundige belangen in het geding zijn en dat er geen watervergunning nodig is.

7.4 Archeologie

Wet op de archeologische monumentenzorg

De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de archeologie in Nederland. Onderdelen van de voormalige Monumentenwet over archeologie worden overgeheveld naar de Omgevingswet. Voorbeelden daarvan zijn de

verplichting om rekening te houden met archeologie bij het opstellen van bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) en de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten. Dit houdt in dat de gemeente bij de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan moet onderzoeken of de grond een archeologische waarde of verwachting bezit. In het bestemmingsplan kunnen archeologische voorschriften worden opgenomen wanneer de gemeente de grond bestemd heeft als archeologisch waardevol of onderzoeksgebied

De basis van de bescherming van archeologisch erfgoed in de Erfgoedwet is het verdrag van Valletta (ook wel het verdrag van Malta) uit 1992. Dit gaat uit van de bescherming van het archeologische erfgoed als bron van het Europese gemeenschappelijke geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. Om dat doel te bereiken moet de wetgever het archeologisch erfgoed betrekken bij de ruimtelijke ordening. Tevens dient de financiering van het archeologisch onderzoek en het behoud in de bodem te worden geregeld. Kern van de wet is dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de archeologische monumentenzorg binnen de gemeentegrenzen. De bescherming heeft als doel om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk in situ, dus in de grond, te behouden. Dankzij het principe van "de verstoorder betaalt", dat ervan uitgaat dat de aanvrager van een omgevingsvergunning en een omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten zelf de kosten moet dragen voor het voldoen aan de archeologische voorschriften, worden meer archeologische resten in situ behouden.

Het principe dat de veroorzaker betaalt geldt uitsluitend wanneer de wet uitdrukkelijk bepaalt dat er een archeologisch voorschrift aan de vergunning kan worden verbonden.

De volgende archeologische voorschriften worden in de wet genoemd:
- Het treffen van maatregelen waardoor de archeologische resten in situ behouden blijven;
- De verplichting tot het doen van opgravingen;
- Het werk laten begeleiden door een deskundige.

Het rijk is het bevoegd gezag bij toevalsvondsten, waarvan sprake is wanneer er bij werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen (paragraaf 5.4 Erfgoedwet). Vondsten met archeologische waarde dienen te worden aangegeven bij het provinciaal depot voor archeologie van de provincie Noord-Holland.

Relevantie
De gemeente Aalsmeer heeft archeologische verwachtingskaarten opgesteld voor het hele gemeentelijke grondgebied. Het plangebied is gelegen in zone 2 'Onverveend bovenland'. De gemeentelijke eis is om bij bodemingrepen vanaf 50 m² en dieper dan 40 cm een archeologisch inventariserend onderzoek uit te voeren. Het plangebied dient door de overschrijding van de vrijstellingsgrens voorafgaand aan de vergunningverlening te worden onderzocht. Derhalve heeft Hamaland Advies een bureauonderzoek archeologie uitgevoerd (kenmerk: CA/DIR/HAMA/202832). Dit onderzoek is als bijlage 7 bij de plantoelichting gevoegd.

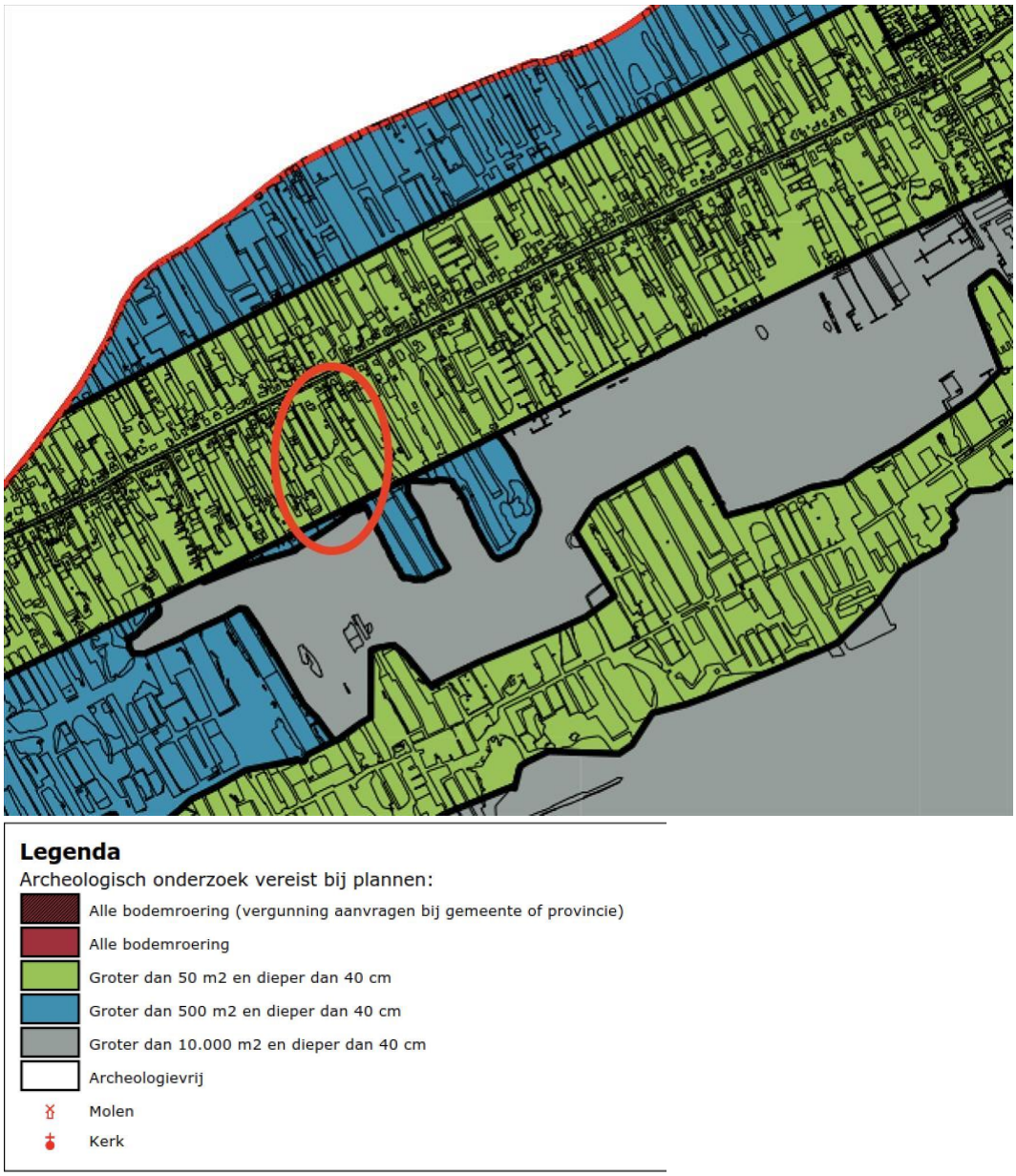
Het bureauonderzoek toont aan dat de noordelijke helft van het plangebied langs de Uiterweg een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de Nieuwe tijd. Een middelhoge verwachting geldt voor archeologische waarden het Paleolithicum, Mesolithicum en de Middeleeuwen. Voor de overige archeologische perioden geldt een lage archeologische verwachting. De prehistorische resten worden in de top van de dekzandafzettingen van de Formatie van Boxtel verwacht, welke dieper liggen dan 10 m-mv. Deze resten liggen dan ook buiten de toekomstige verstoringsdiepte. Resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd worden onder de bouwvoor in de top van het

Hollandveen verwacht. Het plangebied kent een historisch gebruik als bouwland en is tegenwoordig voor 1/3 bebouwd.

Op historisch kaartmateriaal is tevens te zien dat de zuidzijde van het plangebied pas in het eind van de 20e eeuw gerealiseerd is. Daarvoor was dit deel van het plangebied open water. Het potentieel archeologisch interessante terrein is daardoor in wezen kleiner dan de huidige omvang van het plangebied. Gesteld kan worden dat meer dan de helft van de archeologisch waardevolle zone langs de Uiterweg bebouwd is vanaf 1880. Daarna is de aanwezige bebouwing nog minstens 2 maal gesloopt en herbouwd. In de loop van de 20e eeuw is de bebouwing verder zuidwaarts uitgebreid met kassen. Door de bouw- en sloop van eerdere bebouwing vanaf 1880 en de latere uitbreidingen van de bestaande bebouwing, zal de bodem naar verwachting tot minimaal 1 m-mv verstoord zijn geraakt. Hoewel niet bekend is tot hoe diep de bodemverstoring reikt, is het aannemelijk dat met de reeds gepleegde bodemingrepen archeologische relevante niveaus uit de Nieuwe Tijd verloren zijn gegaan.

Conclusie
Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat alleen de noordelijke helft van het plangebied langs de Uiterweg een archeologische verwachting heeft voor vindplaatsen vanaf de Nieuwe Tijd. De zuidelijke helft van het plangebied bestond tot eind vorige eeuw uit open water, waardoor hiervoor geen archeologische verwachting geldt voor de eerste 4 meter vanaf het maaiveld.

Gezien het feit dat de nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd op plekken waar reeds vanaf 1880 meerdere gebouwen gestaan hebben die in de loop der tijd gesloopt en weer herbouwd zijn, worden er met de nieuwe bodemingrepen vermoedelijk geen intacte archeologische niveaus uit de Nieuwe Tijd geroerd. Een mogelijke uitzondering vormt de kelder van de nieuwe woning die tot een diepte van 3,3 m-mv uitgegraven wordt in het Hollandveen, maar dit betreft een relatief geringe ingreep in een archeologisch minder relevante bodemlaag. Er is advies gevraagd aan de regio-archeoloog, ook dat oordeel luidde dat er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is.



Afbeelding 6: archeologische verwachtingskaart (plangebied rood omcirkeld)

7.5 Geluid

Beleidskader
In het algemeen maakt een bestemmingsplan de aanwezigheid van geluidproducerende bronnen, zoals industrie en wegverkeer, ruimtelijk mogelijk. Ook worden bestemmingen mogelijk gemaakt die een zekere mate van rust behoeven, zoals woningen en ziekenhuizen.

De beoordeling van het aspect geluid in ruimtelijke plannen vindt zijn grondslag voor spoor- en wegverkeerslawaai en gezoneerde industrieterreinen in de Wet geluidhinder en voor vliegverkeerlawaai in de Wet luchtvaart en het bijbehorende Luchthavenindelingbesluit. Daarnaast vindt de beoordeling van geluid zijn grondslag in de Wet ruimtelijke ordening, op grond van een goed woon- en leefklimaat.

In de Wet geluidhinder zijn voorkeursgrenswaarden vastgesteld. Als daar niet aan voldaan kan worden, is het in bepaalde situaties mogelijk om zogenoemde hogere waarden vast te stellen. De gemeenteraad van Amstelveen heeft de "Deelnota Hogere Waarden" vastgesteld. In deze nota is de procedure uitgewerkt om de hogere waardenprocedure te doorlopen. In het hogere waardenbeleid is een aantal aspecten opgenomen die bij de afweging van een hogere waarde een rol speelt. Deze aspecten zijn:
1. het heersende geluidsniveau;
2. het toetsingskader om af te wijken van het heersende geluidsniveau;
3. cumulatie en compensatie.

Industrie algemeen
Voor de kleinere bedrijfsterreinen waarvoor zonering niet verplicht is geven de Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening (VROM 1998) en de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering', richtlijnen over de wijze waarop met het aspect geluid in bestemmingsplannen moet worden omgegaan. De Handreiking geeft onder meer, ter voorkoming van geluidshinder bij geluidsgevoelige bestemmingen, streefwaarden.
Voor de grote industrieterreinen, spoor- en verkeerswegen is in de Wet geluidhinder (Wgh) een wettelijk kader ontwikkeld voor geluidzonering gekoppeld aan een systeem van grenswaarden.

Wegverkeer
Tijdens de voorbereiding van een bestemmingsplan moet inzicht worden gegeven in de geluidsbelasting op nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen die gesitueerd worden binnen de zone van een weg. In geval sprake is van aanleg van een nieuwe weg zal ook de geluidsbelasting veroorzaakt door verkeer op de nieuwe weg op de bestaande geluidgevoelige bestemmingen in beeld moeten worden gebracht.

Luchtverkeer
Bij de ingebruikname van de vijfde baan van Schiphol (Polderbaan) op 20 februari 2003 is het Luchthavenindelingbesluit (Lib) in werking getreden. Hiermee zijn nieuwe beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Naast het luchthavengebied is een beperkingengebied aangegeven. In het beperkingengebied zijn een aantal deelgebieden onderscheiden, waarvoor verschillende regels gelden. Het gaat om o.a. een geluidssloopzone en een beperkingen geluidszone. Deze bepalingen moeten in de bestemmingsplannen worden verwerkt.

Relevantie
Op grond van het artikel 74 van de Wet geluidhinder bevindt zich langs een weg een geluidszone, die aan weerszijde een breedte heeft van:
a. in stedelijk gebied:
• voor een weg, bestaande uit drie of meer rijstroken: 350 meter;
• voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken: 200 meter;

b. in buitenstedelijk gebied:
• voor een weg, bestaande uit vijf of meer rijstroken: 600 meter;
• voor een weg, bestaande uit drie of vier rijstroken: 400 meter;
• voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken: 250 meter.

Deze zonering geldt niet:
c. voor wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
d. voor wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur geldt;
e. wegen waarvan op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde geluidsniveau vaststaat dat de geluidsbelasting op 10 meter uit de as van de meest nabij gelegen rijstrook 48 dB (A) of minder bedraagt (art. 74, lid 3 Wgh).

De geplande woningen liggen in “stedelijk” gebied binnen de wettelijk vastgestelde geluidszone, als bedoeld in art. 74 van de Wet geluidhinder, van de Uiterweg. In het kader van de woningbouwontwikkeling is door Buijvoets bouw en geluidsadvisering een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai op de Uiterweg. Het akoestisch onderzoek (werknr. 20.091 d.d. 8 juli 2020) is als bijlage 8 bij de plantoelichting gevoegd.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidsbelasting op de voorgevel van beide te bouwen woningen 52 dB bedraagt. Dat betekent dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. De maximaal toelaatbare gevelbelasting (63 dB (art 83 lid 2 van de Wgh) voor nieuwe woningen in stedelijk gebied en 68 dB (art 83 lid 5 van de Wgh) voor vervangende woningen in stedelijk gebied) wordt niet overschreden.

Voor wat betreft geluidbelasting van luchtverkeer, ligt het plangebied overdag in een zone tussen 55 en 59 dB. Over de nachtelijke geluidsbelasting is geen informatie bekend.

De gecumuleerde geluidbelasting van lucht- en wegverkeer is gelijk aan de grenswaarde van 66 dB en nog aanvaardbaar. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er compenserende factoren dienen te worden onderzocht die hinder verminderen.

De maatregelen die voor de woningen getroffen dienen te worden om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen, ontmoeten overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke of financiële aard. Voldoende geluidwering van de gevels is het meest doelmatig. Bij het uiteindelijke ontwerp zal een binnenwaarde van 33 dB worden gegarandeerd.

Op 12 maart tot en met 22 april 2021 heeft het college van Burgemeester en wethouders het ontwerpbesluit Hogere Grenswaarden ter inzage gelegd. Hiertegen zijn geen zienswijzen ingebracht. Het besluit Hogere Grenswaarden d.d. 25 mei 2021 is opgenomen als bijlage 9 van de plantoelichting.

Zoals verwacht is de gecumuleerde geluidbelasting hoog. Er moet daarom bij het aanvragen van de omgevingsvergunning een geluidisolatie-onderzoek worden ingediend, het bijbehorend akoestisch onderzoek moet dan ook worden ingediend om het dossier compleet te hebben.

7.6 Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de hoofdlijnen voor regelgeving van de luchtkwaliteitseisen vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm). Artikel 5.16 Wm geeft weer onder welke voorwaarden de bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (zoals wijzigingen van een bestemmingsplan) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in principe geen belemmering:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt per saldo niet tot verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Vanaf 1 augustus 2009 is het NSL in werking getreden. In het NSL zijn alle maatregelen opgenomen die de luchtkwaliteit moeten verbeteren en tevens zijn

ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen die de luchtkwaliteit verslechteren. Overheden zijn gehouden de in het NSL opgenomen maatregelen uit te voeren en kunnen het NSL gebruiken als onderbouwing bij plannen voor de NSL-projecten. Met het NSL laat de Nederlandse overheid zien hoe zij aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit gaat voldoen.

Grenswaarden
Voor de beoordeling van de situatie in de omgeving van het plan zijn met name de volgende grenswaarden uit de Wet milieubeheer relevant:
- de jaargemiddelde concentraties voor stikstofdioxide (NO2) moeten vanaf 2015 voldoen aan de grenswaarde van 40 µg/m3;
- voor fijn stof (PM10) geldt vanaf 2011 een grenswaarde van 40 µg/m3 voor de jaargemiddelde concentratie;
- de 24-uurgemiddelde waarde voor PM10 mag niet vaker dan 35 keer per jaar overschreden worden (39 keer als rekening wordt gehouden met de zogenoemde zeezoutaftrek);
- voor PM2,5, deeltjes nog kleiner dan PM10, zijn ook grenswaarden vastgesteld. Deze zijn niet strenger dan de huidige norm voor daggemiddelde concentraties van PM10.

Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)
Met het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) wordt de vestiging van zogeheten 'gevoelige bestemmingen' - zoals een school of kinderopvang - in de nabijheid van provinciale wegen (binnen 50 meter) en rijkswegen (binnen 300 meter) beperkt. Dat geldt voor nieuwe situaties en bestaande situaties die worden uitgebreid, waarbij sprake is van een (dreigende) overschrijding van de grenswaarden voor NO2 of PM10. Binnen dit bestemmingsplan bevinden zich geen gevoelige bestemmingen.

Besluit en Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)
In het Besluit niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen (luchtkwaliteitseisen) is vastgelegd wanneer een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Een project is NIBM als het niet meer dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde voor NO2 en PM10 bijdraagt; concreet betekent dit een bijdrage van maximaal 1,2 µg/m3. Met name NO2 en PM10 zorgen in Nederland nog voor overschrijdingen van grenswaarden, vandaar dat deze grens is gekozen.
In de Regeling NIBM is een aantal categorieën met maximale groottes aangewezen die NIBM zijn, waaronder woningbouw, kantoren en bepaalde inrichtingen. Als een project binnen de grenzen van deze Regeling valt, is verdere toetsing aan de grenswaarden niet nodig.

Relevantie plangebied
In de toekomstige situatie neemt het aantal verkeersbewegingen niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Omdat de bedrijfsactiviteiten worden beëindigd zullen de verkeersbewegingen eerder afnemen. De ontwikkeling kan daarom worden aangeduid als niet in betekende mate. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk. Zie paragraaf 7.8 voor Aerius-berekening.

7.7 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's die derden lopen als gevolg van bepaalde activiteiten. In Amstelveen gaat het met name om de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen, het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen.

Besluit externe veiligheid inrichtingen
Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen in de omgeving van het bedrijf. Het gaat

daarbij onder meer om bedrijven die vallen onder het BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen), LPG-tankstations en opslagplaatsen met gevaarlijke stoffen.

Belangrijke begrippen in het kader van externe veiligheid zijn het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico is in het Bevi gedefinieerd als het "risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Het groepsrisico is gedefinieerd als de "cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Verder zijn kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten van belang. Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld scholen, kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m2 en woningen met een dichtheid van meer dan twee woningen per hectare. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder meer sporthallen, zwembaden en woningen met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare.

Het Bevi bevat eisen voor het plaatsgebonden risico en regels voor het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico geldt onder meer een grenswaarde van 10-6 per jaar voor kwetsbare objecten in nieuwe situaties. Voor het groepsrisico geldt dat de gemeenteraad verantwoording moet afleggen over de wijze waarop het groepsrisico is meegewogen in de besluitvorming.

Besluit externe veiligheid transportroutes
Op 1 april 2015 is de Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen inwerking getreden. Deze wet vervangt de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Het doel van Basisnet is om gevaarlijke stoffen te kunnen vervoeren tussen de belangrijkste industriële plaatsen in Nederland en in het buitenland en de risico's voor omwonenden langs de routes binnen de wettelijke grenzen te houden. Het systeem Basisnet heeft betrekking op het vervoer van gevaarlijke stoffen over grote vaarwegen, spoorwegen en autowegen.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
Het Besluit externe veiligheid buisleidingen regelt de taken en verantwoordelijkheden van leidingexploitanten en gemeenten. De belangrijkste eisen aan bestemmingsplannen zijn: ruimtelijke reservering voor plaatsgebonden risico, verantwoording van het groepsrisico en een ruimtelijke reservering voor zogenoemde belemmeringenstroken met een aanlegvergunningenstelsel.

Relevantie plangebied
Uit de inventarisatie blijkt dat in de nabijheid van het plangebied geen risico's op basis van de externe veiligheid zijn gelegen, derhalve geldt dat het plangebied:
- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen, danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt binnen een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ook het vliegverkeer van en naar Schiphol brengt externe veiligheidsrisico’s met zich mee. De meeste luchtvaartongevallen gebeuren op of in de directe omgeving van een

vliegveld. In het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol (LIB) zijn daarom regels opgenomen ten aanzien van externe veiligheid.

Het plangebied valt binnen LIB zone 5. Binnen deze zone zijn er op basis van artikel 2.2.1d van het LIB geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan buiten bestaand stedelijk gebied. Daarnaast dient gemotiveerd te worden op welke wijze bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening is gehouden met de gevolgen van een vliegtuigongeval.

De ontwikkeling aan de Uiterweg vindt plaats binnen het stedelijk lint van de Uiterweg. Gezien de omgeving en het huidige gebruik van het plangebied kan worden geconcludeerd dat het plangebied is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied.

Onderliggend bestemmingsplan heeft niet tot gevolg dat het gebied intensiever gebruikt zal worden dan in de huidige situatie. Het plan bestaat uit het slopen van een woning en een kwekerij van ruim 8.000 m² en het bouwen van twee nieuwe woningen. Per saldo wordt er dus één woning toegevoegd en een kwekerij opgeheven. Op de kwekerij waren dagelijks 8 tot 20 personen werkzaam. In vergelijking met de bestaande situatie draagt de onderhavige ruimtelijke ontwikkeling niet bij aan een toename van het aantal potentiële slachtoffers op de grond in geval van een vliegtuigongeluk. Gelet op de geringe ongevalskans en de zeer beperkte omvang van de ontwikkeling, is het bovendien zeer onwaarschijnlijk dat precies hier een vliegtuig zal neerstorten. Er is daarom geen reden om vanwege de mogelijkheid van een vliegtuigongeval van de beoogde ontwikkeling af te zien.

Het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid.

7.8 Flora en fauna

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Doel van deze wet is de bescherming van soorten en leefgebieden. De wet is een implementatie van Europeesrechtelijke en internationale verplichtingen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn).

De wet kent een beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, voor soorten van de Habitatrichtlijn en voor andere soorten. Het komt er onder andere op neer dat soorten niet opzettelijk gedood, gevangen of verstoord mogen worden. Ook het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen is verboden. Gedeputeerde Staten kunnen in sommige gevallen ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen.
Vrijwel alle vogels zijn beschermd ingevolge de Vogelrichtlijn. Habitatrichtlijnsoorten zijn bijvoorbeeld alle vleermuissoorten. Onder andere soorten vallen onder andere de ringslang en de grote modderkruiper.

De gemeente Amstelveen adviseert om de gedragscodes van Stadswerk te gebruiken. Er is een code voor bestendig beheer en onderhoud en een code voor ruimtelijke ingrepen.

Relevantie plangebied
Voor deze ontwikkeling wordt gebruik gemaakt van een quickscan natuurwaardenonderzoek (kenmerk: 2655, versie 1.1) uitgevoerd door Natuurbank Overijssel en een Aeriusberekening. De quickscan en de Aeriusberekening zijn opgenomen als bijlage 10 en 11 bij deze plantoelichting. De resultaten zijn in de hieronder opgenomen.

Natura 2000-gebied

Het plangebied behoort niet tot een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn:
• Kennemerland-Zuid;
• Botshol;
• Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Het plangebied ligt ongeveer in het midden van deze drie Natura 2000-gebieden. De afstand tot deze gebieden bedraagt ongeveer 12,1 kilometer.

Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor alle beschermde soorten en habitats die daar aanwezig zijn. Per soort of habitat is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is, danwel of uitbreiding of een verbetering nodig is. Niet alleen activiteiten binnen een Natura 2000-gebied maar ook activiteiten buiten een Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar brengen. Dit wordt externe werking genoemd. Gezien de mogelijke externe werking van de beoogde ontwikkeling op het nabijgelegen Natura 2000-gebied, is het van belang om te toetsen of de realisatie van de beoogde ontwikkeling conflicteert met de waarden waarvoor dit gebied is aangewezen. Hiervoor is in elk geval een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Veel Natura 2000-gebieden gebieden zijn kwetsbaar voor stikstofdepositie; stikstof-depositie vormt een bedreiging voor verschillende Habitattypen en de leefomgeving van verschillende Habitatsoorten. Om het effect van deze emissie te onderzoeken is een zogenaamde Aeriusberekening uitgevoerd. Met deze Aeriusberekening wordt de depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden als gevolg van deze ontwikkeling voor zowel de bouwfase (ontwikkelfase genoemd) en de gebruiksfase. De Aeriusberekening is opgenomen in de bijlage 11 bij de plantoelichting.

Als gevolg van de sloop van de opstallen en de realisatie van twee woonpercelen binnen het plangebied komt er NO x vrij. Door uitvoering van de AERIUS berekening is aangetoond dat dit niet leidt tot een meetbare depositie van NO x in Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof. In zowel de aanleg- als gebruiksfase ligt de emissie niet hoger dan 0,00 mol/ha/j. Als gevolg van de berekende emissie, tijdens de aanleg- en gebruiksfase, vindt er dan ook géén meetbare verhoging van de depositie NO x plaats in Natura 2000-gebieden als gevolg van de bouw en gebruik van de beoogde ontwikkeling. De ontwikkeling leidt niet tot een verslechtering van de milieukwaliteit van Natura 2000-gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

In het rapport wordt uitgegaan van een bouwtijd van een half jaar (25 weken, 125 werkdagen). In de berekening wordt gerekend met een totaal aantal draaiuren van 280 uur (excl. laden en lossen). Er vanuit gaande dat minimaal om de dag een mobiele werktuig (6 uur per dag) ingezet wordt, lijkt het totaal aantal draaidagen een onderschatting te zijn (3 x 125 = 375). Daarnaast wordt (op overige werktuigen na) de aanname gedaan dat alleen stage IV materieel wordt ingezet. Wanneer ten tijde van de aanvraag van de omgevingsvergunning blijkt dat niet aan deze norm voldaan kan worden (dus ook stage III materieel zal worden ingezet) zal een nieuwe berekening gedaan moeten worden.

Natuurnetwerk Nederland
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar grenst er aan de zuidzijde wel aan. Op de navolgende afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Afbeelding 7: NNN in relatie tot plangebied (ter hoogte van blauwe cirkel)

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet aangetast, maar juist versterkt als gevolg van de ontwikkeling van een perceel nieuwe natuur aan de zuidzijde van het plangebied. De uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming als onderdeel van de Omgevingsverordening Noord-Holland.

Soortenbescherming
De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantsoorten. Het plangebied behoort waarschijnlijk tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten verschillende amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats en nestelen er vogels. Beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van bezette vogelnesten tijdens de voortplantingsperiode.

Voor de beschermde amfibieën, die een vaste rustplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende beschermde diersoorten niet aangetast.

Er geldt wel, zoals dit altijd in het algemeen geldt, dat er liefst geen werkzaamheden worden gepland in het broedseizoen. Dat betekent dat de werkzaamheden tussen september en februari uitgevoerd moeten worden. Wordt hier geen rekening mee gehouden dan moet er eerst een ecoloog worden ingeschakeld die dan zal moeten adviseren wat te doen en dus welke stappen genomen zouden moeten worden om ervoor te zorgen dat er geen bezet nest (eieren) wordt verstoord/vernield of vogels worden gestoord en/of gedood. Initiatiefnemer mag wel maatregelen treffen die vogels weerhouden om te gaan nestelen in het plangebied, zoals bijvoorbeeld het verwijderen van nestkastjes.

7.9 Duurzaamheid

In een tijd dat de behoefte aan comfort toeneemt en tegelijkertijd energie schaarser en daardoor duurder wordt, wordt het aspect duurzaamheid steeds belangrijker. De gemeente kiest voor duurzame stedenbouw, duurzaam bouwen en duurzame energieopwekking. Daarbij gaat het in de eerste plaats om het gebruik van duurzame materialen, beperking van het energiegebruik, maar ook om een duurzaam gebouwde en ingerichte omgeving. In het kader van duurzaam ruimtegebruik wordt bij de woningbouw als principe gehanteerd, dat geschikte inbreidingslocaties de voorkeur hebben boven nieuwe uitbreidingen.

Onderhavig plan voorziet in de sloop van verouderde kassen en woning, welke worden vervangen door nieuw te bouwen woningen (volgens de in 2020 geldende bouwnormen met betrekking tot duurzaamheid), een tuin, en een stuk natuur aangrenzend de Westeinderplassen. Deze ontwikkeling vind dus aansluiting bij zowel duurzame stedenbouw als duurzaam bouwen. Daarnaast vind de ontwikkeling plaats in een inbreidingslocatie. Het is geen uitbreiding van bestaand stedelijk gebied. Ook dit is in lijn met Aalsmeerder beleid.

De perceeleigenaar is verantwoordelijk voor het beheren en instandhouden van de natuurwaarden op dit perceel zoals beschreven in de Wezenlijke kenmerken en waarden van het aangrenzende NNN.

bijlagen bij toelichting

Bijlage 1

Planverkaveling

Bijlage 2

Aanmeldnotitie m.e.r.

Bijlage 3

Mer beoordelingsbesluit

Bijlage 4

Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 5

Nader bodemonderzoek

Bijlage 6

Aanvullend bodemonderzoek

Bijlage 7

Bureauonderzoek archeologie

Bijlage 8

Akoestisch onderzoek

Bijlage 9

Besluit Hogere Grenswaarden

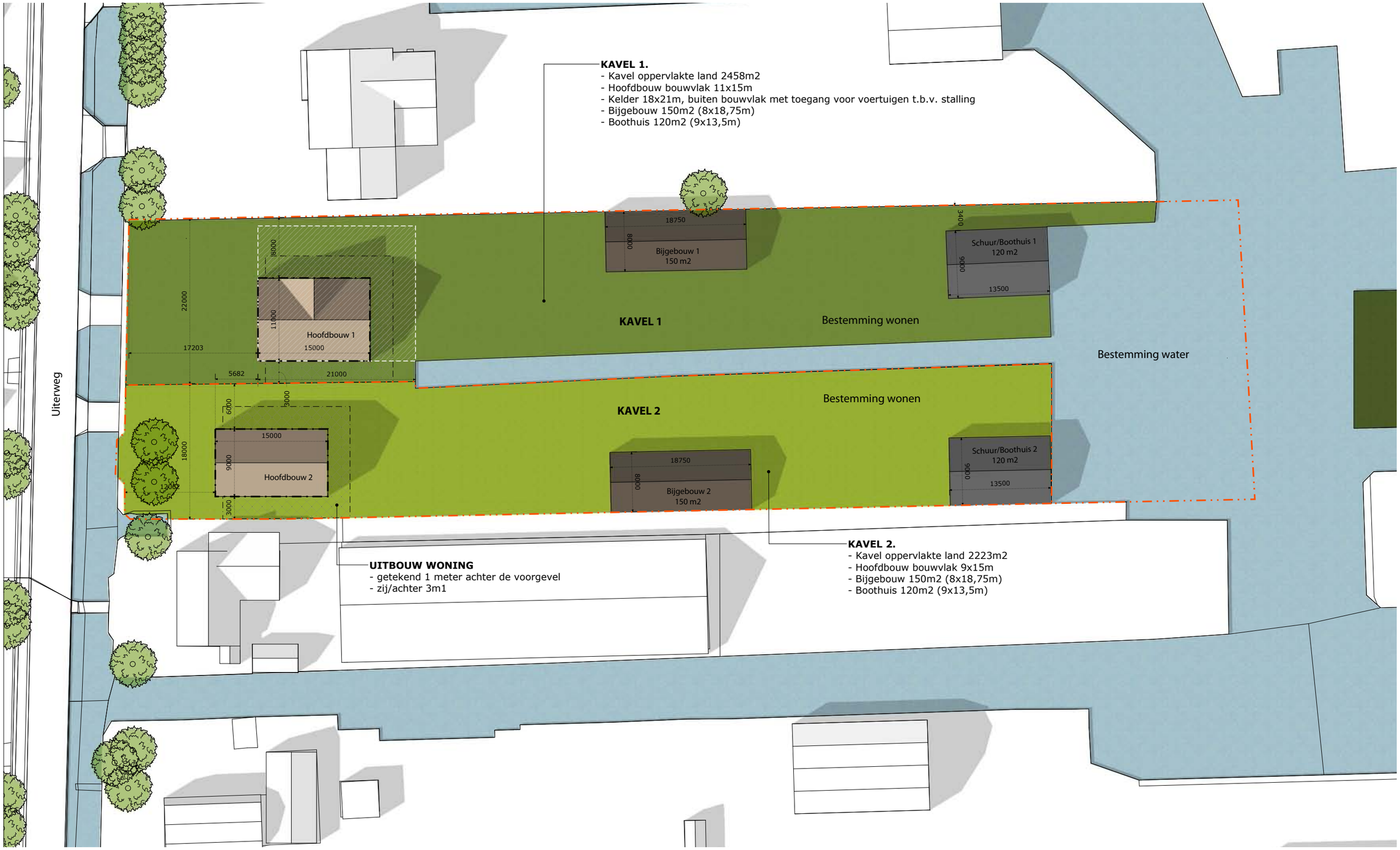
Bijlage 10

Quickscan natuurwaarden

Bijlage 11

Aerius stikstofberekening

Situatie - nieuw



Schaal 1:500 [A3-formaat]

04-05-2020

Building Design
ARCHITECTUUR

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Aan:
Gemeente Aalsmeer
Postbus 253
1430 AG AALSMEER

Borne, 9 september 2020
Ons kenmerk: 19AF137
Bijlagen: Geen

Betreft: *Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling Uiterweg 223 en 225, Aalsmeer*

Geachte heer, mevrouw,

Namens onze opdrachtgever hebben wij een verzoek ingediend voor een bestemmingsplanherziening voor de percelen Uiterweg 223 en 225 in Aalsmeer. De gemeente Aalsmeer heeft deze herziening momenteel in voorbereiding. Op deze locatie bevindt zich een woning met een kwekerij van planten. De kwekerij beschikt over een verouderd bedrijfsgebouw met daarachter een kassencomplex dat zich uitstrekt tot op de plas. De huidige eigenaar van de kwekerij is voornemens om te stoppen met de bedrijfsactiviteiten zodat de mogelijkheid ontstaat het gebied een kwaliteitsimpuls te geven. Doel is om alle aanwezige bebouwing te slopen (inclusief de bestaande woning) en in het bebouwingslint twee bouwkavels te creëren. Het achterste gedeelte van de kwekerij van ruim 2000 m² op de plas zal worden omgevormd naar de bestemming natuur.

Het plan kan worden beschouwd als een stedelijk ontwikkelingsproject als bedoeld in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. Op basis van het Besluit m.e.r. en de Wet milieubeheer dient in dat geval een m.e.r-beoordelingsbesluit te worden genomen door het bevoegd gezag (college) voorafgaand aan het ontwerpbesluit inzake de voornoemde bestemmingsplanherziening. Het college van burgemeester en wethouders neemt de beslissing of, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de activiteit mogelijk voor het milieu kan hebben, een m.e.r. moet worden doorlopen. In het kader van deze besluitvorming is voorliggende aanmeldingsnotitie opgesteld. Op basis van deze aanmeldingsnotitie kan het bevoegde gezag de gevolgen beoordelen van het plan en de beslissing nemen of er een m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk is in het kader van dit plan.

M.E.R.
De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De m.e.r. is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. In de bijlage van het Besluit m.e.r zijn twee onderdelen (C en D) opgenomen. In onderdeel C zijn activiteiten genoemd waarbij direct sprake is van een m.e.r.-plicht als bij besluiten de genoemde drempelwaarden worden overschreden. Voor de activiteiten die zijn genoemd in onderdeel D geldt dat als de drempelwaarden worden overschreden een m.e.r.-beoordeling dient plaats te vinden. Voor besluiten met een omvang onder de drempelwaarden moet een zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling worden gedaan.

Onderhavig plan, kan worden gekwalificeerd als de aanleg of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen als genoemd in onderdeel D.11.2 van de bijlage van het Besluit m.e.r.. Bij de uitleg van de Europese m.e.r.-richtlijn wordt immers aangegeven dat 'stedelijke ontwikkelingsprojecten' breed

Ad Fontem Juridisch Bouwadvies BV
Stationsstraat 37 | 7622 LW Borne | **T** 074 255 70 20 | IBAN NL92RABO 0331 6534 27 | BIC RABONL2U
KvK Veluwe-Twente 08140851 | Btw nr. NL 8151.28.939.B01 | info@ad-fontem.nl | **www.ad-fontem.nl**

moet worden geïnterpreteerd.

Bij de activiteit zijn drie relevante indicatieve drempelwaarden opgenomen, namelijk:

- een oppervlakte van 100 hectare of meer;
- een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen;
- een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

Onderhavig plan heeft betrekking op de realisatie van 2 woningen en natuur. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 0,82 ha. De omvang van het plan blijft hiermee ver onder de indicatieve drempelwaarden waardoor in eerste instantie met een vormvrije m.e.r.-beoordeling kan worden volstaan.

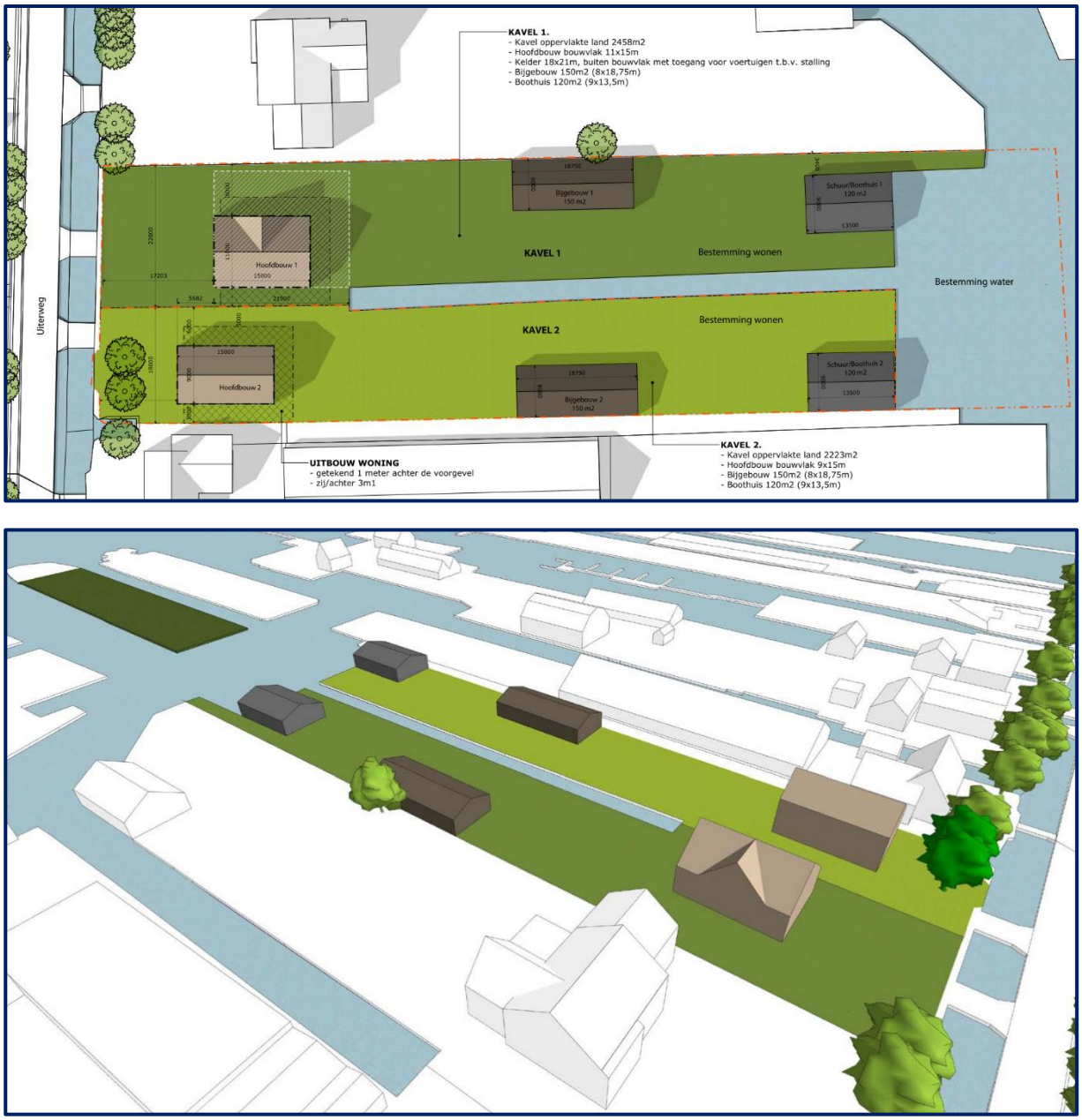
In deze vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden beoordeeld of de activiteit daadwerkelijk geen belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Hierbij moet in het bijzonder worden nagegaan of er sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de Europese Richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling. Daarbij dient te worden ingegaan op de volgende onderdelen:

- de kenmerken van het project;
- de plaats waar de activiteit plaatsvindt;
- de kenmerken van het potentiële effect.

Kenmerken van het betreffende project
De eigenaar van de kwekerij is voornemens om de bedrijfsactiviteiten te stoppen. Daarmee komt een terrein van circa 8.220 m² vrij. Doel van het plan is om de gehele kwekerij met toebehoren en een bestaande woning te slopen en te ontwikkelen tot twee woningbouwkavels. Omdat de bestaande woning wordt gesloopt neemt het aantal woningen met één toe. Aan de achterzijde wordt het eiland losgekoppeld van het 'vaste land' en ingericht als natuur. In figuur 1 is een luchtfoto van de huidige situatie weergegeven. Figuur 2 geeft een impressie van de toekomstige locatie.



Figuur 1: ligging plangebied aan de Uiterweg in Aalsmeer



Figuur 2: Toekomstige situatie (Building Design Architectuur)

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en productie van afvalstoffen
De ontwikkeling van de voorziene activiteiten legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen. Tijdens het afgraven van de gronden en het bouw- en woonrijp maken is grondverzet nodig. Tijdens de gebruiksfase zal elektriciteit en water nodig zijn. De nieuwe woningen zullen gasloos gebouwd worden. Afgezien van de tijdelijke aanlegfase is er geen sprake van een betekenisvolle productie van afvalstoffen. De productie van afvalstoffen betreffen voor de beoogde woningen uitsluitend de huishoudelijke/reguliere afvalstoffen. Deze worden zoveel mogelijk gescheiden om nuttige afvalstoffen op eenvoudige wijze te kunnen inzamelen en vervolgens verwerken/recyclen. Er is geen sprake van de productie van gevaarlijk afval. De nieuwe woningen hebben een verkeersaantrekkende werking. Dit heeft onder meer ook consequenties voor de aspecten verkeer, lucht en geluid.

Plaats van het project
Het plangebied is gelegen aan de Uiterweg 223 en 225 in Aalsmeer. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwingslint van deze weg. in het lint is er hoofdzakelijk sprake van een woonfunctie in combinatie met kleinschalige bedrijvigheid hierachter Achter het lint bevinden zich langgerekt achtererven die, ten zuiden van de Uiterweg, grenzen aan het open water van de plas. De functies op deze achtererven hebben veelal een tuindersfunctie met kassen of een recreatieve functies in combinatie met het water. Op een aantal plekken zijn de achtererven compleet volgebouwd.

Kenmerken van de potentiële effecten
Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn de mogelijk negatieve milieueffecten van het voornemen relevant. Relevante milieuaspecten zijn verkeer, luchtkwaliteit, geluid, water, archeologie, cultuurhistorie, ecologie, en bodem en externe veiligheid.

In dit hoofdstuk worden de te verwachten (tijdelijke) effecten per aspect beschreven. Verder wordt ingegaan op tijdelijke hinder als gevolg van de ontwikkeling. Voor een aantal van deze aspecten is door diverse (externe) bureaus onderzoeken uitgevoerd. De conclusies van deze onderzoeken zijn samengevat in onderstaande alinea's.

Verkeerseffecten en luchtkwaliteit
In de toekomstige situatie neemt het aantal verkeersbewegingen niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Per saldo gaat het om het toevoegen van één woning. Daartegen over staat dat de bedrijfsactiviteiten ten behoeve van de kwekerij zullen worden beëindigd. Het aantal verkeersbewegingen zal dan ook eerder afnemen. Het plangebied wordt ontsloten via de Uiterweg. De Uiterweg is een rustige doodlopende straat met uitsluitende bestemmingsverkeer. Omdat het aantal verkeersbewegingen niet toeneemt is er ook geen sprake van een verslechtering van de luchtkwaliteit.

Geconcludeerd kan worden dat er voor het aspect verkeer en luchtkwaliteit geen sprake is van negatieve milieueffecten.

Geluid
Met het plan wordt een bedrijfslocatie gesaneerd ten behoeve van twee woningbouwkavels. Voor omliggende woningen levert dit een verbetering op ten aanzien van mogelijke geluidshinder van het bedrijf. Echter zal wel sprake zijn van enig geluid als gevolg van de woonfuncties (leefgeluiden), hiervoor gelden echter geen normen. Zoals ook in de vorige paragraaf beschreven neemt het wegverkeer als gevolg van het plan niet toe maar eerder af.

Als gevolg van het plan zal er naar verwachting geen sprake zijn van een merkbare geluidstoename.

Water
Met het plan wordt alle bebouwing ter plaatse gesloopt. Ter plekke worden twee nieuwe woningbouwkavels gerealiseerd. Het bebouwde oppervlakte neemt met ruim 2.600 m² af. Daarnaast komt ook de mogelijkheid om het achterliggende eiland met een oppervlakte van circa 1.900 m² te bebouwen te vervallen. Aan de achterzijde van beide kavels wordt een deel van het bestaande land afgegraven en vervangen door water.

De woningen worden aangesloten op het riool voor het afvalwater. Het hemelwater kan ter plekke in de bodem infiltreren en/of wordt opgenomen in het oppervlaktewater. (de Westeinderplassen). De nieuwe functies zijn verder niet van dien aard, dat deze mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waterhuishouding of de kwaliteit van het oppervlakte- of grondwater. Geconcludeerd kan worden dat er voor het aspect waterhuishouding geen sprake is van negatieve milieueffecten.

Archeologie
Op de beleidskaart Archeologie van de gemeente Aalsmeer is het plangebied gelegen in zone 2 'Onverveend bovenland'. De gemeentelijke eis is om bij bodemingrepen vanaf 50 m² en dieper dan 40 cm een archeologisch inventariserend onderzoek uit te voeren. De bodemingrepen hebben een groter oppervlak dan 50 m². Om die reden is er een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat alleen de noordelijke helft van

het plangebied langs de Uiterweg een archeologische verwachting heeft voor vindplaatsen vanaf de Nieuwe Tijd. De zuidelijke helft van het plangebied bestond tot eind vorige eeuw uit open water, waardoor hiervoor geen archeologische verwachting geldt voor de eerste 4 meter vanaf het maaiveld.

Gezien het feit dat de nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd op plekken waar reeds vanaf 1880 meerdere gebouwen gestaan hebben die in de loop der tijd gesloopt en weer herbouwd zijn, worden er met de nieuwe bodemingrepen vermoedelijk geen intacte archeologische niveaus uit de Nieuwe Tijd geroerd. Een mogelijke uitzondering vormt de kelder van de nieuwe woning die tot een diepte van 3,3 m-mv uitgegraven wordt in het Hollandveen, maar dit betreft een relatief geringe ingreep in een archeologisch minder relevante bodemlaag.

Geconcludeerd kan worden dat er voor het aspect archeologie geen sprake is van negatieve milieueffecten.

Cultuurhistorie
Met het oog op de bescherming van het cultureel erfgoed dient te worden beoordeeld of waardevolle objecten en elementen door ruimtelijke ontwikkelingen worden geschaad. De gemeente Aalsmeer heeft voor haar grondgebied een Globale Cultuurhistorische Analyse uitgevoerd. Deze is op 29 maart 2012 vastgesteld door de raad van de gemeente. In de nota worden verschillende deelgebieden onderscheiden met elk hun eigen cultuurhistorische karakteristiek en waarde.

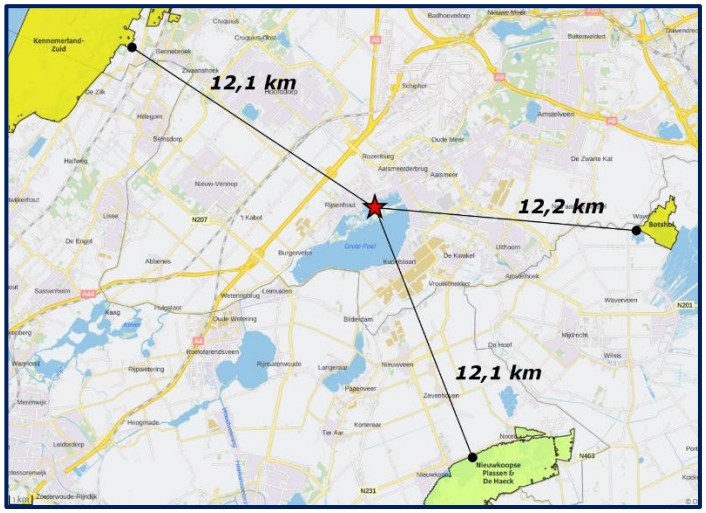
Het plangebied maakt uit van het gebied dat wordt aangemerkt als de 'echte' bovenlanden. Karakteristiek voor de Uiterweg is het bebouwingslint en het verkavelingspatroon.

Door het slopen van het kassencomplex en het creëren van twee langgerekte kavels worden het karakteristieke bebouwingslint en het verkavelingspatroon weer meer zichtbaar. Het plan draagt daarmee positief bij aan de cultuurhistorische karakteristiek van de Uiterweg.

Natuur
Natura 2000-gebied
Het plangebied behoort niet tot een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn:

- Kennemerland-Zuid;
- Botshol;
- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Het plangebied ligt ongeveer in het midden van deze drie Natura 2000-gebieden. De afstand tot deze gebieden bedraagt ongeveer 12,1 kilometer.



Figuur 3: Afstand planlocatie tot Natura 2000-gebieden (bron: AERIUS Calculator)

Veel Natura 2000-gebieden gebieden zijn kwetsbaar voor stikstofdepositie; stikstofdepositie vormt een bedreiging voor verschillende Habitattypen en de leefomgeving van verschillende Habitatsoorten. Met de beoogde ontwikkelingen in het plangebied is een toename in stikstofuitstoot te verwachten door het gebruik van fossiele brandstoffen door motorisch verkeer. Om het effect van deze emissie te onderzoeken is een zogenaamde Aeriusberekening uitgevoerd. Met deze Aeriusberekening wordt de depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden als gevolg van deze ontwikkeling voor zowel de bouwfase (ontwikkelfase genoemd) en de gebruiksfase.

Uit de berekeningen wordt geconcludeerd dat voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase geen sprake is van rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j. Er is daarmee geen sprake van een stikstofdepositie met significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstelling van Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar grenst er aan de zuidzijde wel aan. Op de navolgende afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Figuur 4: Ligging projectgebied t.o.v. NNN (bron: Pdok.nl)

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet aangetast, maar juist versterkt als gevolg van de ontwikkeling van een perceel nieuwe natuur aan de zuidzijde van het plangebied. Gelet op de ligging buiten het NNN, in relatie met de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, wordt uitgesloten dat sprake is van een aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het NNN.

Soortenbescherming
Ten behoeve van het plan heeft een ecologisch adviesbureau een quickscan flor en fauna uitgevoerd.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantsoorten. Het plangebied behoort waarschijnlijk tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten verschillende amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats en nestelen er vogels. Beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of

vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van bezette vogelnesten tijdens de voortplantingsperiode.

Voor de beschermde amfibieën, die een vaste rustplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende beschermde diersoorten niet aangetast.

Geconcludeerd kan worden dat er voor het aspect natuur geen sprake is van significant negatieve milieueffecten.

Bodem
Onderhavig plan betreft de realisatie van woningen. Deze functie is niet bedreigend voor de bodemkwaliteit en leidt niet tot bodemverontreiniging. Negatieve milieueffecten op de bodem zijn daarom op voorhand uitgesloten. Bij het verwerken van eventueel vrijgekomen grond zal worden voldaan aan het Besluit bodemkwaliteit

Geconcludeerd kan worden dat er voor het aspect bodem geen sprake is van negatieve milieueffecten.

Externe veiligheid
Aan hand van de Risicokaart is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Uit de inventarisatie blijkt dat het plangebied:

- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen, danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt binnen een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ook het vliegverkeer van en naar Schiphol brengt externe veiligheidsrisico's met zich mee. De meeste luchtvaartongevallen gebeuren op of in de directe omgeving van een vliegveld. In het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol (LIB) zijn daarom regels opgenomen ten aanzien van externe veiligheid.

Het plangebied valt binnen LIB zone 5. Binnen deze zone zijn er op basis van artikel 2.2.1d van het LIB geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan buiten bestaand stedelijk gebied. Daarnaast dient gemotiveerd te worden op welke wijze bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening is gehouden met de gevolgen van een vliegtuigongeval.

De ontwikkeling aan de Uiterweg vindt plaats binnen het stedelijk lint van de Uiterweg. Gezien de omgeving en het huidige gebruik van het plangebied kan worden geconcludeerd dat het plangebied is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied.

Onderliggend bestemmingsplan heeft niet tot gevolg dat het gebied intensiever gebruikt zal worden dan in de huidige situatie. Het plan bestaat uit het slopen van een woning en een kwekerij van ruim 8.000 m² en het bouwen van twee nieuwe woningen. Per saldo wordt er dus één woning toegevoegd en een kwekerij opgeheven. Op de kwekerij waren dagelijks 8 tot 20 personen werkzaam. In vergelijking met de bestaande situatie draagt de onderhavige ruimtelijke ontwikkeling niet bij aan een toename van het aantal potentiële slachtoffers op de grond in geval van een vliegtuigongeluk. Er is daarom geen reden om vanwege de mogelijkheid van een vliegtuigongeval van de beoogde ontwikkeling af te zien.

Conclusie
In deze aanmeldingsnotitie is een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd. Hieruit volgt dat er

geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het project die leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu ter plaatse. Voor de beoordeelde milieuaspecten geldt dat er geen of een zeer beperkt effect optreedt. De conclusie is dan ook dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,



Ad Fontem BV,
P. Piepers

Gemeente Aalsmeer

Stedelijke Ontwikkeling

Uw contact J. Den Breejen
T (020) 540 49 11
F (020) 540 45 59
info@aalsmeer.nl

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Stevaco Vastgoed B.V.
t.a.v. de heer S. Eveleens
Minervalaan 11
1077 NJ AMSTERDAM

Datum 15 oktober 2020

Zaaknummer Z20-071309
Documentnummer D20-368772
Documentdatum 8 september 2020

Betreft Geen milieueffectrapport of m.e.r.-beoordeling nodig voor de voorgenomen activiteit

Geachte heer Eveleens,

U heeft een bestemmingsplanwijziging aangevraagd voor Uiterweg 223 en 225 in Aalsmeer. Het plan is om de oude kwekerij met kassen en bedrijfsgebouwen, inclusief een woning te slopen en in het bebouwingslint twee woningen terug te bouwen, met op elk perceel nog een bijgebouw en een botenloods. De planlocatie ligt in het noorden van Aalsmeer tussen de Uiterweg en de Kleine poel van de Westeinderplassen.

Het plangebied maakt deel uit van het bestemmingsplan "Uiterweg-Plasoevers 2005". Het plan is in strijd met het vigerende bestemmingsplan.

Voorafgaand aan de ter inzage legging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning moet er een besluit worden genomen over een m.e.r.-aanmeldnotitie. Het nemen van dit Besluit is in onze gemeente gemandateerd aan het hoofd van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling (SO).

Besluit
Het college van burgemeester en wethouders van Aalsmeer,
gelet op artikel 7.17 Wet milieubeheer, en
gelet op bijlage III van Richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985,

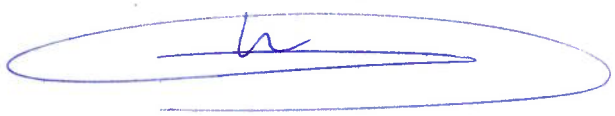
besluit op grond van de aanmeldnotitie *"Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling Uiterweg 223 en 225, Aalsmeer, d.d. 9 september 2020 met kenmerk: 19AF137"*, dat deze herontwikkeling niet leidt tot (significante) nadelige gevolgen voor het milieu. Er hoeft daarom geen milieu-effectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling te worden opgesteld.

Overige toestemmingen en voorzieningen
Voor het realiseren van dit project is een omgevingsvergunning nodig. Zonder deze omgevingsvergunning is realisatie van dit project niet mogelijk.

Publicatie
Tegen dit besluit staat geen rechtsbescherming open. Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn wel appellabel.

Nadere informatie
Op onze website kunt u terecht voor algemene informatie. Ons webadres vindt u linksonder aan deze brief.
Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met uw contactpersoon. De contactgegevens vindt u rechtsboven aan deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,



Dhr. mr. G. Koppenaal
Hoofd Stedelijke Ontwikkeling (SO)

Algemeen Milieu Advies
Maatschapslaan 31
2404 CL Alphen a/d Rijn
Telefoon : 0172 - 24 00 30
E-mail : info@almad.nl
Internet : www.almad.nl

OPDRACHTGEVER
Stevaco Vastgoed
De heer S. Eveleens
Minervalaan 11
1077 NJ AMSTERDAM

RAPPORTNUMMER
181203

DATUM
18 maart 2019

OMSCHRIJVING ONDERZOEK

VERKENNEND BODEMONDERZOEK(NEN 5740)

Uiterweg 225
1431 AG Aalsmeer

kadastrale aanduiding:
gemeente Aalsmeer, sectie H, nummer 1093, 3854 en 3855 (allen deels)

ONDERZOEKSBUREAU
Almad Eco B.V.
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN AAN DEN RIJN
tel. 0172 – 24 00 30

Inhoudsopgave blz.

1. Inleiding 2
1.1 Algemeen 2
1.2 Aanleiding en doelstelling 2
1.3 Opbouw van het rapport 2
1.4 Partijdigheid 2

2. Vooronderzoek 3
2.1 Inleiding 3
2.2 Uitwerking gegevens 3
2.3 Opstelling onderzoekshypothese 13

3. Uitvoering bodemonderzoek 14
3.1 Algemeen 14
3.2 Veldwerkzaamheden 14
3.3 Samenstelling van de bodem 15
3.4 Grondwater 15

4. Laboratoriumonderzoek 16
4.1 Geselecteerde analyses 16
4.2 Toetsing analyses 18

5. Evaluatie 20
5.1 Inleiding 20
5.2 Onderzoeksresultaten 20
5.3 Conclusies en aanbevelingen 22

6. Beperkingen en aansprakelijkheid 24

Tabellen

tabel 1 Uitgevoerde veldwerkzaamheden
tabel 2 Veldmetingen grondwater
tabel 3 Geselecteerde analyses
tabel 4 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Bijlagen

bijlage 1 Regionale situatie / kadastrale gegevens
bijlage 2 Situatieschets
bijlage 3 Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond en grondwater
bijlage 4 Bodemprofielen

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Dhr. S. Eveleens heeft namens Stevaco Vastgoed opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek op een locatie gelegen aan de Uiterweg 225 te Aalsmeer. Het te onderzoeken terrein maakt deel uit van een locatie die kadastraal bekend staat als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummers 1093, 3854 en 3855. Alle drie de percelen worden deels onderzocht, daar waar géén van de drie percelen volledig onderdeel is van de koop/verkoop.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het uitvoeren van het verkennend bodemonderzoek is de wens van de opdrachtgever dit terrein milieuhygiënisch onderzocht te hebben ten behoeve van de aankoop van het terrein alsmede een hierop volgende aanvraag van een omgevingsvergunning. In dit kader wordt een inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem noodzakelijk geacht.

Doel van het verkennend bodemonderzoek is het toetsen of er op de onderzoekslocatie mogelijk een bodemverontreiniging aanwezig is. Op basis van de onderzoeksresultaten moet kunnen worden vastgesteld of vervolgacties noodzakelijk zijn.

1.3 Opbouw van het rapport

De resultaten van het vooronderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 2. De opzet van het onderzoek, de interpretatie van het veldonderzoek en het laboratoriumonderzoek zijn beschreven in de hoofdstukken 3 en 4. In hoofdstuk 5 wordt het verkennend bodemonderzoek geëvalueerd.

1.4 Partijdigheid

Almad Eco B.V. wil als keuringsinstelling volledig onpartijdig en objectief zijn van de partijen waarvoor zij werkzaamheden verricht. Almad Eco B.V. verklaart hierbij dat zij geen eigenaar is van de betreffende te keuren bodem. Zowel Almad Eco B.V. als keuringsinstelling en haar personeel zullen zich op geen enkele wijze inlaten met activiteiten die de objectiviteit van de keuring negatief beïnvloeden. Almad Eco B.V. heeft als onderzoeksbureau vastgelegd in haar kwaliteitszorgsysteem dat de beïnvloeding van werknemers door derden wordt vastgelegd. In principe wordt hier niet op ingegaan. Mocht dit gebeuren en wijzigt de onderzoeksstrategie hierdoor, dan wordt dit in de verslaglegging op locatie en in de rapportage vermeld.

2. Vooronderzoek

2.1 Inleiding

Met historisch onderzoek worden gegevens verzameld over de bodemkwaliteit. Verder wordt nagegaan of op basis van de verkregen informatie plaatsen zijn aan te geven waar aanleiding bestaat tot mogelijke bodemverontreiniging en wat de vermoedelijke aard en ligging van deze eventueel aanwezige bodemverontreiniging is.

Voor het historisch onderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- De opdrachtgever;
- Interview huidige eigenaar;
- Bodemloket;
- Archief Almad Eco B.V.;
- Gemeente Aalsmeer;
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG);
- Bodemkwaliteitskaart regio Amstelland-Meerlanden;
- Overige vereisten cf. NEN 5725 ‘standaard vooronderzoek’;
- Veldinspectie door Almad Eco B.V.

2.2 Uitwerking gegevens

Opdrachtgever
Van opdrachtgever is vernomen dat het voormalig alsmede huidig bodemgebruik gaat om een kwekerij waarbij de kweek deels overdekt is middels kassen, maar alle kweek op volle grond heeft plaatsgevonden, er worden geen kweekbakken of dergelijke gebruikt. Toekomstig gebruik is wonen met tuin, voornamelijk gericht op de voorzijde van het perceel.

Interview huidige eigenaar
Uit gesprek blijkt diverse waardevolle informatie. De akker welke niet is overdekt, dit is de akker aan de achterzijde, is pas later aangelegd. Ook is bekend dat in het groene houten schuurtje aan de voorzijde, alsmede in de ‘gang’ ter plaatse van de voormalige noodstroomaggregaat in het verleden hoogovenslakken/vliegas zijn toegepast. De eigenaar gaf ook aan dat het puin, wat is toegepast aan een deel van de voorzijde van het perceel, geleverd is door Bon uit Kudelstaart omstreeks het jaar 2000. Dit i.v.m. mogelijke asbestverdachtheid. Leverbonnen zijn niet meer herleidbaar.

Bodemloket
Op bodemloket is binnen een straal van 25 meter van de onderzoekslocatie informatie bekend.

Locatie ‘Uiterweg 214, 203, 317 (recreatiepark)’ staat door de onderzoekslocatie heen getekend. Dit berust vermoedelijk op een misverstand gezien deze huisnummers niet binnen een straal van 25 meter van de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Mocht deze locatie relevant zijn en er onderzoeken van bekend zijn dan komen deze naar voren bij het opvragen van rapportages bij ODNZKG.

Locatie ‘Uiterweg 227, 229, 337 en 339’ staat ingetekend aan de voorzijde van de woning nummer 227-229. Hier is in de periode 2011-2014 bodemonderzoek uitgevoerd (inclusief asbest) en een BUS-melding ingediend. Deze locatie valt ca. 10 meter buiten de onderzoekslocatie.

Locatie ‘Uiterweg 225’ is informatie over bekend. Het betreft een Nul- of Eindsituatieonderzoek door BLGG met kenmerk 404412.a d.d. 03-30-2000 waarbij vervolg op termijn noodzakelijk wordt geacht. De locatie is bekend als glastuinbouw en volgens de informatie van Bodemloket is er een bestrijdingsmiddelenopslagplaats aanwezig.

Archief Almad Eco B.V.
Uit eerder uitgevoerde (voor)onderzoeken hebben wij één relevant rapport kunnen achterhalen. Het betreft een indicatief bodemonderzoek Uiterweg 224-380 te Aalsmeer uitgevoerd door Oranjewoud met kenmerk 243164-21 d.d. 07-10-2011. Hierbij is de Uiterweg onderzocht i.v.m. werkzaamheden aan de nutsvoorzieningen. De dichtstbijzijnde boringen liggen ca. 20 meter zowel ten westen als ten oosten van de onderzoekslocatie. De boringen zijn geplaatst in de doorgaande weg. Globaal gezien wordt in de laag 0,5-1,0 m-mv PAK boven de interventiewaarde aangetroffen.

Gemeente Aalsmeer
Bij Gemeente Aalsmeer is er een kaart beschikbaar ontveend vs. niet ontveend waarbij de locatie ingetekend staat onder niet ontveend.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
Bij ODNZKG zijn alle bekende rapportages en overige relevante informatie binnen een straal van 25 meter van de onderzoekslocatie opgevraagd. Over de aanwezigheid van tanks is niets bekend.

Uiterweg 236-238
Op bovengenoemde locatie is een kwekerij aanwezig waar informatie over bekend is. Geplaatste boringen in het bodemonderzoek uitgevoerd door BLGG in 2000 zijn ver verwijderd van de Uiterweg. Deze locatie bevindt zich aan de andere zijde van de Uiterweg waardoor de rapportages niet als relevant worden gezien.

Uiterweg 225
Op de locatie is een bodemonderzoek uitgevoerd door BLGG met kenmerk 404412.a d.d. 30-03-2000. Het historisch onderzoek, onderdeel van het bodemonderzoek, is uitgevoerd door WLTO Advies d.d. 28-05-1999 met kenmerk 404412. Doel is een nulsituatie-onderzoek uit te voeren. Er worden vijf verdachte deellocaties benoemd namelijk:

A olietank
B voormalige olietank
C opslag olieproducten/smeermiddelen
D noodstroomaggregaat
E bestrijdingsmiddelenkast

Opgemerkt dient te worden dat er ook een gedempte sloot is ingetekend aan de westelijke zijde van de onderzoekslocatie. Deze gedempte sloot is géén onderdeel van de onderzoekslocatie, zo blijkt ook later uit de veldinspectie waar de toekomstige scheiding van het perceel duidelijk zichtbaar is.

Deellocatie C is niet verder onderzocht om reden dat er optisch een vloeistofdichte vloer onder aanwezig is in een straal van minimaal 5 meter waardoor onderzoek weinig zinvol wordt geacht. De conclusies uit het bodemonderzoek zijn als volgt:

Resultaten onderzoek:

A olietank

Op zintuiglijke wijze is ter plaatse

(a) van boring A1 (van 50-80 cm-mv) 'Sterke oliefilm. Matige oliegeur',
(b) van peilbuis A2 (van 20-100 cm-mv) 'Matig kooldeeltjes, sterke oliefilm, sterke oliegeur' en
(c) van peilbuis A2 (grondwater) 'Lichte oliegeur en lichte oliefilm' aangetroffen.

Op basis van de analyseresultaten kan geconcludeerd worden dat

(a) de grond licht verontreinigd is met Minerale olie Totaal, en
(b) het grondwater licht verontreinigd is met Minerale olie (GC) tot.

De hypothese "Het terreindeel is verdacht verontreinigd te zijn met minerale olie en/of vluchtige aromaten" dient aangenomen te worden.

Gelet op het doel van het onderzoek is hiermee de nulsituatie ter plaatse vastgelegd.

D noodstroomaggregaat

Op zintuiglijke wijze is ter plaatse

(a) van peilbuis D1 (van 5-15 cm-mv) 'Matig kooldeeltjes',
(b) van peilbuis D1 (van 50-70 cm-mv) 'Zeer sterke oliefilm. Sterke oliegeur',
(c) van peilbuis D1 (van 70-80 cm-mv) 'Lichte oliegeur' en
(d) van peilbuis D1 (grondwater) 'Matige oliegeur, zeer lichte oliefilm' aangetroffen.

Op basis van de analyseresultaten kan geconcludeerd worden dat

(a) de grond matig verontreinigd is met Minerale olie Totaal, en
(b) het grondwater licht verontreinigd is met Minerale olie (GC) tot.

De hypothese "Het terreindeel is verdacht verontreinigd te zijn met minerale olie en/of vluchtige aromaten" dient aangenomen te worden.

Gelet op het doel van het onderzoek is hiermee de nulsituatie ter plaatse vastgelegd. De omvang en ernst van de matige verontreiniging met minerale olie in de grond is met dit onderzoek niet vastgesteld. Hiervoor is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

E bestrijdingsmiddelenkast

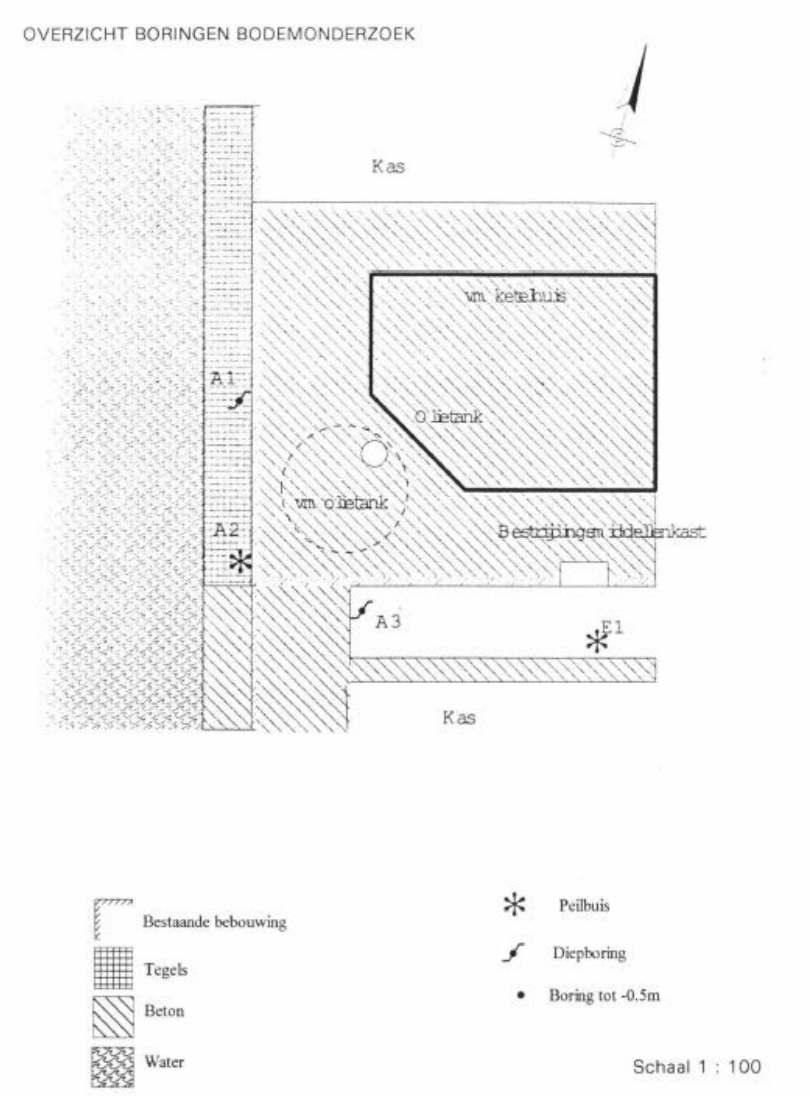
Zintuiglijk zijn er geen afwijkingen waargenomen.

Op basis van de analyseresultaten kan geconcludeerd worden dat

(a) de grond een verhoogd gehalte heeft aan EOX, en
(b) het grondwater niet verontreinigd is.

De hypothese "Het terreindeel is verdacht verontreinigd te zijn met EOX (extraheerbare organohalogeen verbindingen)" dient aangenomen te worden.

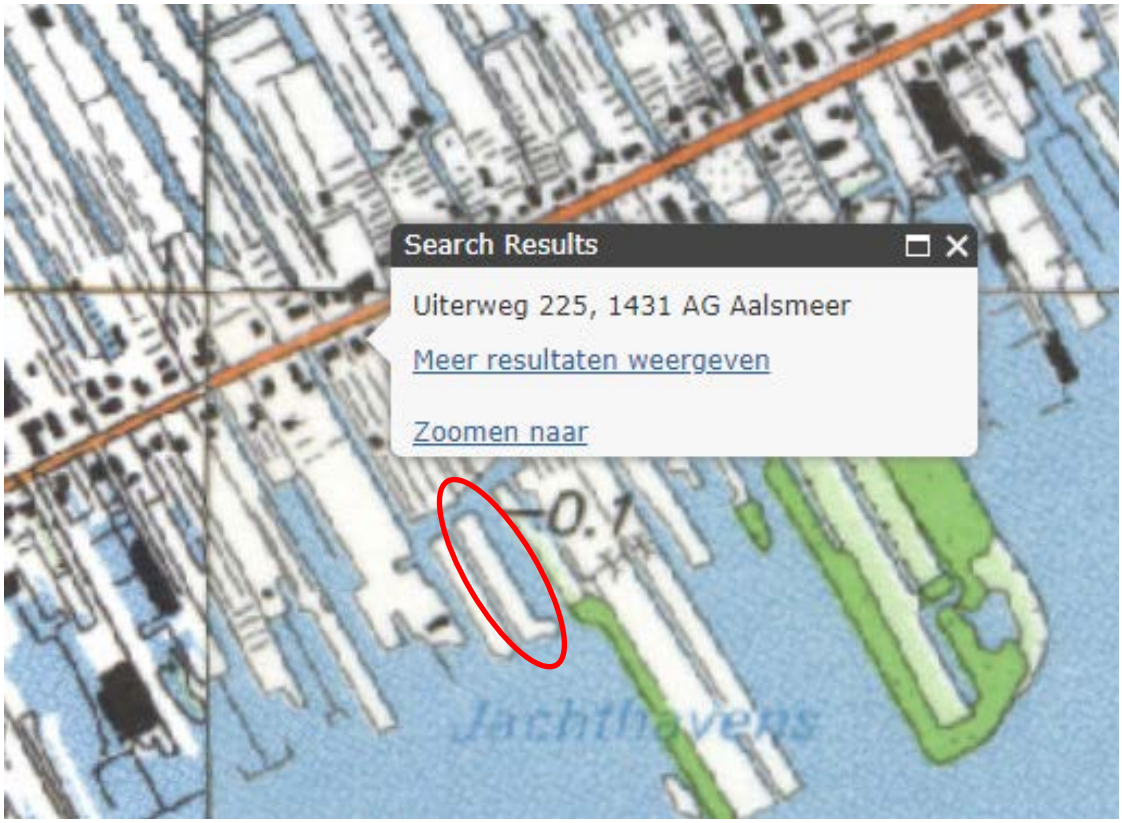
Op onderstaande pagina zijn de deellocaties zichtbaar met de letters zoals hierboven genoemd. Deze locaties zijn in het veld, blijkt later, goed terug te vinden.


OVERZICHT BORINGEN BODEMONDERZOEK
Kas
vm ketelhuis
A1
Olietank
vm olietank
A2
Bestrijdingsmiddelenkast
A3
E1
Kas
Bestaande bebouwing
Tegels
Beton
Water
Peilbuis
Diepboring
Boring tot -0.5m
Schaal 1 : 100

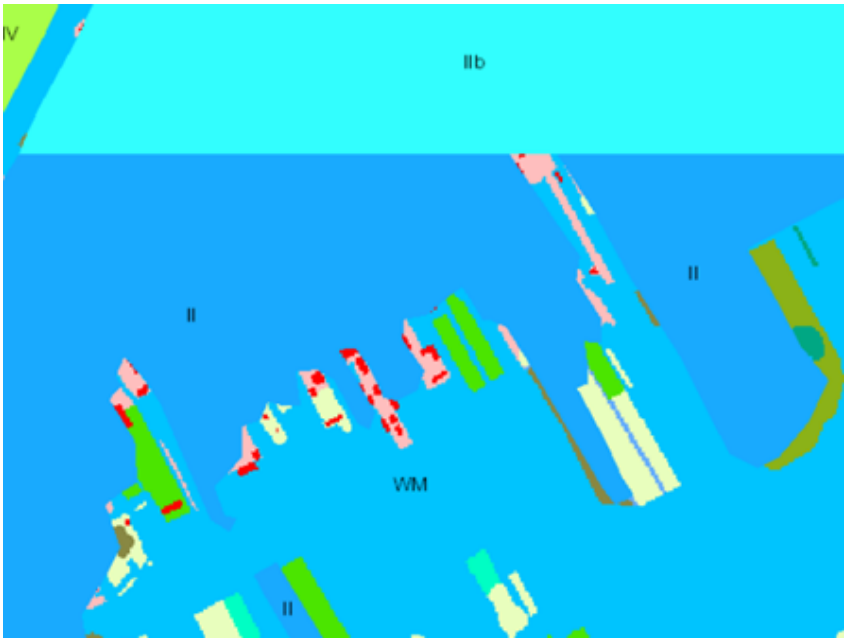
Bodemkwaliteitskaart regio Amstelland-Meerlanden
Op de bodemkwaliteitskaart is de ontgravingsklasse voor de voorzijde van het terrein voor de bovengrond (0,0-0,5m-mv) en ondergrond (0,5-2,0m-mv) industrie heterogene zone. Voor de achterzijde van het terrein, welke begint vlak achter de woning, is de ontgravingsklasse voor de bovengrond wonen – baggerverspreidingsgebied en ondergrond is niet gezoneerd.

De locatie bevindt zich voor het grootste gedeelte in bodemkwaliteitszone B-Baggerverspreidingsgebied voor de bovengrond, waar de ondergrond uitgezonderd gebied is. In de bovengrond worden maximaal licht verhoogde waarden verwacht. De voorzijde van het perceel valt onder bodemkwaliteitszone B-W1 en O-W1. Hierbij worden voor de bovengrond (B-W1) lood en zink en in de ondergrond (O-W1) koper, lood en zink boven de interventiewaarde gemeten op basis van de P95-waarden.

Topo Tijdreis
Uit de topo tijdreis blijkt dat de locatie al lange tijd in gebruik is geweest als kwekerij. Het omcirkelde deel is de akker aan de achterzijde welke vanaf 1981 pas zichtbaar is op topo tijdreis. Dit bevestigt de eerder bekende informatie van de huidige eigenaar van het perceel.



Bodemopbouw en geohydrologie
Volgens de bodemkaart kan ter plekke van de onderzoekslocatie veraarde bovengrond op diep veen worden verwacht. Ten zuiden is voornamelijk water aanwezig.

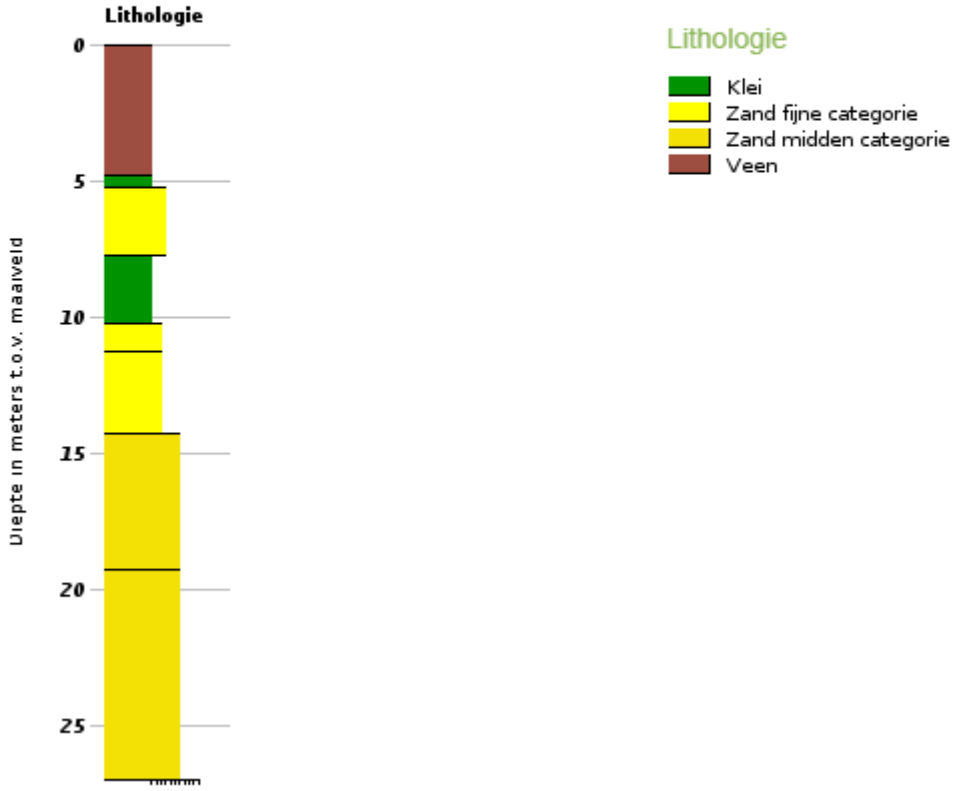


Grondwatertrap II
De locatie ligt voornamelijk binnen grondwatertrap II. Dit houdt in dat bij benadering de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) voorkomt binnen 40 cm beneden maaiveld en dat de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) voorkomt tussen 50-80 cm beneden maaiveld.

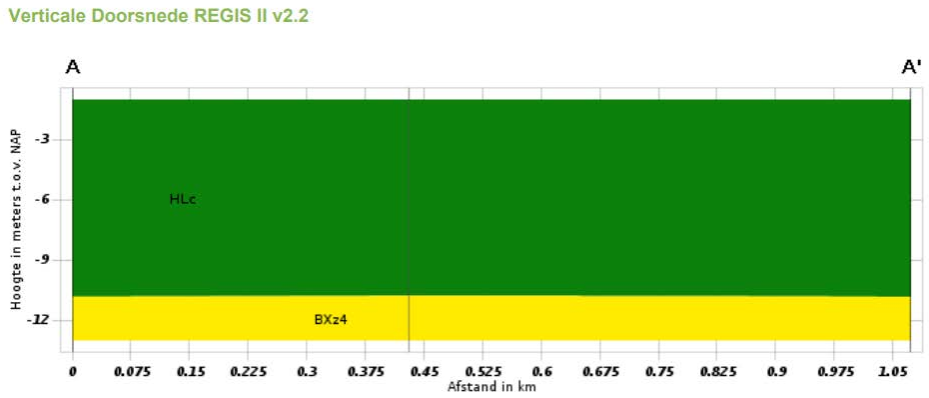
De wijze waarop het grondwatersysteem is beïnvloed door menselijk handelen (drainage, bemalingen, onttrekkingen, infiltratie) is bekend, er is een grondwateronttrekking aan de voorzijde van het perceel, ter hoogte van het woonhuis, geregistreerd bij WKO-tool Nederland.

Boormonsterprofiel

Identificatie:	B25D0006
Coördinaten:	110252, 475068 (RD)
Maaiveld:	-0.20 m t.o.v. NAP
Dieptetraject t.o.v. Maaiveld:	0.00 m - 27.00 m



De dichtstbijzijnde waarneming is gelegen op ca. 150 meter afstand. Op basis van identificatie B25D0006 op DINO-loket wordt de eerste 5 meter (t.o.v. maaiveld) veen aangetroffen.



Op basis van de geohydrologie van doorsnede zijn ter plekke Holocene afzettingen aanwezig tot ca. 10m-NAP. Hierna volgt de Formatie van Boxtel (vierde zandige eenheid). Maaiveld is gelegen op ca. 1m-NAP.

Veldinspectie d.d. 10-01-2019
Op betreffende kadastrale perceel is een kwekerij aanwezig welke voornamelijk kweek hebben in open grond, zij het in kassen danwel buiten kassen (voornamelijk achterzijde perceel).

Tijdens de veldinspectie zijn geen asbestverdachte materialen waargenomen. Er zijn geen ophogingen, ontgravingen, brandplaatsen, dempingen, stortingen, opvullingen, bodemvreemde lagen of ongewone voorvallen bekend waardoor de bodem verontreinigd geraakt zou kunnen zijn.

De aangelegde akker aan de zuidzijde van het perceel duidt op het oog niet op een stort van afval.

Op basis van het vooronderzoek evenals de veldinspectie zijn potentiële bronnen van bodemverontreiniging aanwijsbaar, welke hebben gezorgd voor een plaatselijke dan wel diffuse bodembelasting. Het is mogelijk dat er een (geval van ernstige) bodemverontreiniging aanwezig is. Er geen reden om de locatie op dit moment als asbestverdacht aan te merken.

In het ketelhuis zijn twee olievaten aanwezig. Deze zijn op een lekbak geplaatst en bevinden zich op een afstand van ca. 4 meter van de voormalige olietank. De vaten zien er degelijk uit en wekken niet de indruk dat deze in het verleden gelekt hebben.

De locatie van de bestrijdingsmiddelenkast is binnen het ketelhuis verandert. Deze staat nu enkele meter verder. De peilbuis welke nabij de voormalige locatie van de bestrijdingsmiddelenkast is geplaatst is niet meer teruggevonden.

De regionale ligging en een situatieschets van het terrein zijn respectievelijk weergegeven in bijlage 1 en 2.



Akker achterzijde;
het niet-overdekte deel

Open kweek in de kassen, foto genomen vanaf Akker welke rond 1980 is aangelegd ri voorkant





Twee olievaten in het ketelhuis

2.3 Opstelling onderzoekshypothese

Voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek dienen op basis van de verkregen informatie hypothesen te worden opgesteld. Het betreft een aanname omtrent het al dan niet aanwezig zijn van bodemverontreiniging op de te onderzoeken locatie.

Op basis van de beschikbare informatie uit het vooronderzoek en tijdens de terreininspectie voorafgaand aan het bodemonderzoek wordt de locatie, als “verdacht" beschouwd voor met name OCB, minerale olie, aromaten en zware metalen (door zogenaamd vliegas). Dit wil zeggen dat het vermoeden bestaat dat in de bodem de te meten stoffenconcentraties rond en boven de regionale achtergrondgehalten liggen. Het bodemonderzoek zal worden uitgevoerd conform de NEN 5740 VED-HE-NL gezien voorgaande informatie.

Aandachtsstoffen:
- De te onderzoeken stoffen in grond zijn zware metalen, PAK, PCB’s en minerale olie. OCB is eveneens een aandachtsstof voor de gehele onderzoekslocatie.
- In het grondwater zijn de te onderzoeken stoffen zware metalen, vluchtige aromaten, gehalogeneerde koolwaterstoffen en minerale olie. OCB is eveneens een aandachtsstof voor de gehele onderzoekslocatie.

Verder is sprake van enkele “verdachte” deellocaties welke worden onderzocht conform strategie VEP.

Voormalige en huidige bestrijdingsmiddelen kast
- De te onderzoeken stof in grond en grondwater is OCB.

Noodstroomaggregaat
- De te onderzoeken stoffen in grond en grondwater zijn minerale olie en aromaten.

Olieverontreiniging voormalige olietank t.p.v. ketelhuis
- De te onderzoeken stoffen in grond en grondwater zijn minerale olie en aromaten.

Met opdrachtgever is afgesproken om bij de noodstroomaggregaat en het ketelhuis eerst een verificatieboring te plaatsen. Bij aantreffen van minerale olie (zintuiglijk) zal geprobeerd worden om een mogelijke verontreiniging direct af te perken.

Waar mogelijk zullen boringen en analyses van de diverse deellocaties gecombineerd worden. Uit het historisch onderzoek zijn verder geen aanwijzingen naar voren gekomen die vanuit milieukundig oogpunt extra aandacht behoeven.

3. Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Algemeen

Voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek is op basis van de beschikbare informatie een hypothese opgesteld. Op basis van een hypothese is een onderzoeksstrategie opgesteld. De onderzoeksstrategie betreft de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek. Het veld- en laboratoriumonderzoek is uitgevoerd conform de van toepassing verklaarde meest recentelijk:

- Nederlandse Normen [NEN];
- BRL SIKB 2000;
- protocol 2001+2002.

3.2 Veldwerkzaamheden

Tijdens de veldwerkzaamheden op 10 en 11 januari 2019 zijn in totaal 61 boringen uitgevoerd door erkend veldwerkers dhr. M. Gieling en M. Hoogervegt. Voor nadere gegevens over de plaats van de boringen, wordt verwezen naar bijlage 2.

In onderstaande tabel is een overzicht van de werkzaamheden weergegeven.

Tabel 1 Uit te voeren werkzaamheden

TERREINDEEL	VELDWERK		
	BORING (EINDDIEPTE)	PEILBUIS	ANALYSE
Terrein *8.000 m²* Strategie VED-HE-NL	17 x tot ca. 0,5 m-mv 6 x tot ca. 2,0 m-mv	2x	4 x STAP1 grond + OCB 2 x STAP1 grondwater + OCB
Voormalig en huidige bestrijdingsmiddelenkast *100 m²* Strategie VEP	2 x tot ca. 0,5 m-verontreinigingskern	1x	grond 1 x OCB grondwater 1 x OCB
Voormalige olietank t.p.v. ketelhuis *50 m²* Strategie VEP	2 x tot 0,5 m-verontreinigingskern	1x	grond 1 x minerale olie en aromaten grondwater 1 x minerale olie en aromaten
Noodstroomaggregaat *10 m²* Strategie VEP	2 x tot 0,5 m-verontreinigingskern	1x	grond 1 x minerale olie en aromaten grondwater 1 x minerale olie en aromaten
Akker / Kas indicatief	10 steken tot ca. 0,1 m-mv	-	PFOS + PFOA

De boringen zijn handmatig verricht met een edelmanboor.

Op verzoek van de opdrachtgever is de locatie indicatief onderzocht op PFAS (gespecificeerd op PFOS en PFOA). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de akker (buiten) en de kassen (binnen).

3.3 Samenstelling van de bodem

Tijdens de boorwerkzaamheden is de grond zintuiglijk onderzocht. Globaal is de bodem als volgt opgebouwd:

- Vanaf maaiveld bevindt zich veen tot ca. 2,00 m-mv (einde diepste boring).

Tijdens de boorwerkzaamheden is in het opgeboorde materiaal van bodem afwijkend materiaal waargenomen (grind, koolas, vliegas, schelpen, puin, hydrokorrels). Tijdens de olie/water-test zijn positieve reacties waargenomen. Het opgeboorde materiaal is geïnspecteerd op asbestverdacht materiaal, dit is niet aangetroffen.

Voor een indruk van de samenstelling van de bodemopbouw ter plaatse wordt verwezen naar de boorprofielen, welke in bijlage 4 zijn weergegeven.

3.4 Grondwater

Het grondwater is op 18 januari 2019 bemonsterd door erkend veldwerker M. Hoogervegt. Monstername geschiedt conform de NEN5744:2011/A1:2013.

Van het grondwater zijn in het veld de grondwaterstand, de zuurgraad (pH) en het geleidingsvermogen (EC) alsmede de troebelheid ná afpompen en vóór monstername bepaald, welke in onderstaande tabel worden weergegeven.

Tabel 2 Veldmetingen grondwater

PEILBUIS NUMMER	FILTERSTELLING IN M-MV	ZUURGRAAD pH	GELEIDBAARHEID EC IN µS/cm	TROEBELHEID NTU	GRONDWATERSTAND IN M-MV
Pb1	1,05-2,05	7,03	1380	174	0,38
Pb24	1,03-2,03	7,11	1440	106	0,41
Pb49	0,57-1,57	6,74	1080	61,3	0,68
Pb56	0,59-1,59	6,87	1800	33,6	0,47

4. Laboratoriumonderzoek

4.1 Geselecteerde analyses

Ten behoeve van de chemische analyses zijn de grond- en grondwatermonsters bij het geaccrediteerde milieulaboratorium van Synlab B.V. te Rotterdam aangeleverd en geanalyseerd. De geselecteerde analyses staan vermeld in onderstaande tabel.

Tabel 3 Geselecteerde analyses

AANDUIDING	DEELMONSTERS	ANALYSE
Terrein		
boring 1 t/m 24 en 52		
grond meest verdachte laag		
MM1	1A+52A	STAP1 + OCB
MM2	4A+5A+6A	STAP1 + OCB
MM3	2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A +21A+23A	STAP1 + OCB
MM4	1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C	STAP1 + OCB
*Aanvullend chemisch onderzoek op lood en zink***		
1A	-	lood, zink
1B	-	lood, zink
52A	-	lood, zink
4A	-	lood, zink
5A	-	lood, zink
6A	-	lood, zink
grondwater		
Pb1	-	STAP1 grondwater + OCB
Pb24#	-	STAP1 grondwater + OCB
Bestrijdingsmiddelenkast		
boring 24 t/m 26		
grond		
MM5	24A+25A+26A	OCB en organische stof
grondwater		
Pb24#	-	STAP1 + OCB
Ketelhuis		
boring 25 t/m 49		
grond		
MM6	39A+42A+53A+45A	minerale olie en os
MM7	27A+27B+47A+48A	minerale olie en os
28B	-	minerale olie en BTEXN, os
49B	-	minerale olie en os
grondwater		
Pb49	-	minerale olie en BTEXN
Noodstroomaggregaat		
boring 50 t/m 61		
grond		
MM8	51A+53B+58A+60B	minerale olie en os
56B	-	minerale olie en BTEXN, os
56C	-	minerale olie en os
61B	-	minerale olie en os
grondwater		
Pb56	-	minerale olie en BTEXN

Akker / Kas		
MM: Akker	-	PFOS + PFOA
MM: Kas	-	PFOS + PFOA

Peilbuis en analyse grondwater gecombineerd voor overig terrein en bestrijdingsmiddelenkast
**Gezien de matig tot sterk verhoogd gemeten waarden lood en zink in mengmonsters MM1 en MM2 is i.o.m. opdrachtgever besloten om direct aanvullende analyses in te zetten.

De samenstelling van genoemde pakketten is als volgt:

- STAP-1 NEN 5740 pakket grond:
  - Zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink);
  - Polycyclische aromatische koolwaterstoffen totaal (10 van VROM) ;
  - PCB's (28, 52, 101, 118, 138, 153, 180)
  - Minerale olie.

- STAPW NEN5740 pakket grondwater:
  - Zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink);
  - Vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, o-xyleen, p- en m-xyleen, xylenen, styreen, naftaleen);
  - Gehalogeneerde koolwaterstoffen
  - Minerale olie.
- BTEXN
  - Vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, (o-, p- en m-)xylenen, naftaleen).

Formeel dient de meest verdachte laag te worden onderzocht. In afwijking daarop is besloten on één grond(meng)monster samen te stellen van de onverdachte ondergrond om een meer representatief beeld te kunnen vormen van de bodemkwaliteit op de onderzoekslocatie. Bij beide olievlekken (noodstroomaggregaat en ketelhuis) is enkel het visueel meest verontreinigde monster geanalyseerd op aromaten om de mogelijke aanwezigheid hiervan vast te stellen.

4.2 Toetsing analyses

Om de mate van verontreinigingen van de grond en het grondwater te kunnen beoordelen zijn de chemische analyseresultaten getoetst aan het vigerend beleid (Wbb).

Overzicht toetsing analyseresultaten

De analyseresultaten zijn vergeleken met de (bodemspecifieke) toetsingswaarden. Een overzicht van de gemeten verontreiniging in grond en grondwater is weergegeven in tabel 4.

Tabel 4 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grond		**Zintuiglijke waarnemingen***	**Overschrijdingen**		
Mon-ster	**boringen met diepte (m-mv)**		**>AW**	**>½(AW+I)**	**>I**
Terrein					
MM1	1A (0,15-0,60) 52A (0,05-0,50)	grind2, koolas2 vliegas2	cadmium, koper, kwik, nikkel, PAK	-	lood, zink
MM2	4A (0,50-1,00) 5A (0,10-0,50) 6A (0,00-0,50)	grind1, schelpen1 grind2 grind1	cadmium, koper, kwik, nikkel, zink, PAK	lood	-
1A	(0,15-0,60)	grind2, koolas2	-	-	lood, zink
1B	(0,60-1,10)	-	lood, zink	-	-
52A	(0,05-0,50)	vliegas2	-	lood, zink	-
4A	(0,50-1,00)	grind1, schelpen1	lood	-	-
5A	(0,10-0,50)	grind2	-	-	lood, zink
6A	(0,00-0,50)	grind1	lood, zink	-	-
MM3	2A (0,00-0,50) 7A (0,00-0,50) 8A (0,20-0,70) 12A (0,00-0,50) 13A 0,00-0,50) 15A 0,00-0,50) 17A (0,00-0,50) 19A (0,00-0,50) 21A (0,00-0,50) 23A (0,00-0,50)	- - - - - schelpen1 - - - -	cadmium, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, som DDD	-	-
MM4	1B (0,60-1,10) 2C (1,10-1,50) 4B (1,00-1,50) 10B (0,50-1,00) 16C(1,00-1,50) 17B (0,50-1,00) 23B (0,50-1,00) 24C (1,00-1,50)	- - - - - - - -	kwik, lood, som DDD	-	-
Bestrijdingsmiddelenkast					
MM5	24A (0,00-0,50) 25A (0,00-0,50) 26A (0,00-0,50)	- - -	som DDD, som DDE, alpha-HCH, heptachloor, som heptachloorepoxide, alpha-endosulfan, som chloordaan	-	-
Ketelhuis					
MM6	39A (0,05-0,50) 42A (0,00-0,50) 43A (0,00-0,50) 45A (0,00-0,50)	- - - -	-	-	-
MM7	27A (0,00-0,50) 27B (0,50-1,00) 47A (0,00-0,50) 48A (0,00-0,50)	- - - -	-	-	-
28B	(0,30-0,80)	O/W-test: 2	minerale olie	-	-
49B	(0,60-0,80)	O/W-test: 1	-	-	-

Noodstroomaggregaat					
MM8	51A (0,00-0,50) 53B (0,00-0,50) 58A (0,00-0,50) 60B (0,50-1,00)	-	-	-	-
56B	(0,00-0,50)	O/W-test: 2	minerale olie	-	-
56C	(1,00-1,50)	-	-	-	-
61B	(0,50-1,00)	O/W-test: 1	-	-	-
Akker / Kas#					
MM: Ak-ker	(0,00-0,10)	PFOS 0,45 µg/kgds PFOA 0,36 µg/kgds	-	-	-
MM: Kas	(0,00-0,10)	PFOS 1,64 µg/kgds PFOA 2,80 µg/kgds	-	-	-
Grondwater			**>S**	**>½(S+I)**	**>I**
Terrein					
Pb1		-	-	-	-
Terrein / bestrijdingsmiddelenkast					
Pb24		-	barium	-	-
Ketelhuis					
Pb49		-	minerale olie	-	-
Noodstroomaggregaat					
Pb56		-	naftaleen, minerale olie	-	-

*1= licht, 2 = matig, 3 = sterk, 4 = uiterste bijmenging; indien geen zintuiglijke waarnemingen '-'
- Analytisch geen verhoogde waarde aangetoond.

O/W-test De O/W-test (olie/water-test) is een test waarbij een stukje grond in water wordt gedompeld. Indien de grond olie of aanverwante stoffen bevat zal dit waarneembaar zijn doordat olie langzaam uitvloeit op water waarbij een verkleuring op het water waarneembaar wordt.

Overschrijdingen zoals genoemd in tabel 4 hebben betrekken op definities zoals vastgelegd in Wbb.
>AW gehalte groter dan Achtergrondwaarde; lichte verhoging
>½(AW+I) matige verhoging
>I gehalte groter dan Interventiewaarde; sterke verhoging
Voor grondwater dient AW te worden gelezen als S (Streefwaarde).

Akker / Kas
De analyse PFAS, waarbij PFOS en PFOA onderzocht zijn is niet te toetsen aan Wbb. Wel is er door Gemeente Aalsmeer beleid geschreven. De getoetste waarden zijn in bovenstaande tabel weergegeven bij de kolom 'zintuiglijke waarnemingen'. Op basis van de getoetste waarden vallen beide monsters in de categorie 'Klasse Niet ingedeeld – PFOS/PFOA-Toepasbaar'.

De volledige toetsing van de analyseresultaten alsmede de analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3.

5. Evaluatie

5.1 Inleiding

Dhr. S. Eveleens heeft namens Stevaco Vastgoed opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek op een locatie gelegen aan de Uiterweg 225 te Aalsmeer. Het te onderzoeken terrein maakt deel uit van een locatie die kadastraal bekend staat als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummers 1093, 3854 en 3855. Alle drie de percelen worden deels onderzocht, daar waar géén van de drie percelen volledig onderdeel is van de koop/verkoop.

Aanleiding tot het uitvoeren van het verkennend bodemonderzoek is de wens van de opdrachtgever dit terrein milieuhygiënisch onderzocht te hebben ten behoeve van de aankoop van het terrein alsmede een hierop volgende aanvraag van een omgevingsvergunning. In dit kader wordt een inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem noodzakelijk geacht.

Doel van het verkennend bodemonderzoek is het toetsen of er op de onderzoekslocatie mogelijk een bodemverontreiniging aanwezig is. Op basis van de onderzoeksresultaten moet kunnen worden vastgesteld of vervolgacties noodzakelijk zijn.

5.2 Onderzoeksresultaten

De resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek worden in deze paragraaf geïntegreerd. Op basis hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem beoordeeld. Daarbij zijn de gemeten stoffenconcentraties getoetst aan de achtergrond-; streef- en interventiewaarden.

Terrein

- **GROND MEEST VERDACHTE BODEMLAAG**

  In grond(meng)monster MM1, zintuiglijk bijmenging van grind, koolas en vliegas, zijn sterk verhoogde concentraties voor lood en zink gemeten. Verder licht verhoogde waarden voor cadmium, koper, kwik, nikkel en PAK. De overige aandachtsstoffen zijn niet verhoogd gemeten.

  In grond(meng)monster MM2, zintuiglijk bijmenging van grind en schelpen, is een matig verhoogde waarde voor lood gemeten. Verder licht verhoogde concentraties voor cadmium, koper, kwik, nikkel, zink en PAK. De overige aandachtstoffen zijn niet verhoogd gemeten.

  In grond(meng)monster MM3, slechts bijmenging van schelpen, zijn licht verhoogde waarden cadmium, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink en som DDD gemeten. De overige aandachtstoffen zijn niet verhoogd gemeten.

  In grond(meng)monster MM4, geen bijmenging, zijn licht verhoogde waarden kwik, lood en som DDD gemeten. De overige aandachtstoffen zijn niet verhoogd gemeten.

  Aanvullend chemisch onderzoek op lood en zink

  Uit de concentratie lood en zink in de monsters MM1 en MM2 wordt geconcludeerd dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Omdat de monsters nog beschikbaar zijn is met opdrachtgever afgestemd om aanvullende analyses in te zetten.

  In monster 1A zijn sterk verhoogde concentraties lood en zink gemeten.
  In monster 52A zijn matig verhoogde concentraties lood en zink gemeten.
  In monster 1B, de laag onder monster 1A, zijn nog licht verhoogde waarden lood en zink gemeten.
  In monster 4A is een licht verhoogde waarde lood en geen verhoogde waarde voor zink gemeten.
  In monster 5A zijn sterk verhoogde waarden lood en zink gemeten.
  In monster 6A zijn licht verhoogde waarden lood en zink gemeten.

- **GRONDWATER**

In het grondwater afkomstig uit peilbuis Pb1 worden geen verhoogde waarden gemeten.

In het grondwater afkomstig uit peilbuis Pb24 wordt barium licht verhoogd gemeten. De overige aandachtstoffen zijn niet verhoogd gemeten.

De zuurgraad, geleidbaarheid en troebelheid wijken niet af voor waarden die doorgaans in dergelijke bodems worden gemeten.

Bestrijdingsmiddelenkast

In grond(meng)monster MM5 worden licht verhoogde concentraties som DDD, som DDE, alpha-HCH, heptachloor, som heptachloorepoxide, alphga-endosulfan, som chloordaan aangetroffen.

In het grondwater van peilbuis Pb24 worden geen verhoogde waarden voor de aandachtstof OCB gemeten.

Ketelhuis

In grond(meng)monster MM6, zintuiglijk “schoon” tijdens de olie water test, is geen verhoogde waarden minerale olie gemeten.

In grond(meng)monster MM7, zintuiglijk “schoon” tijdens de olie-water test, is geen verhoogde waarden minerale olie gemeten.

In grondmonster 28B, zintuiglijk als matig positief beoordeeld tijdens de olie-water test, is een licht verhoogde waarde minerale olie gemeten. Aromaten zijn niet verhoogd gemeten.

In grondmonster 49B, zintuiglijk als licht positief beoordeeld tijdens de olie-water test, is een licht verhoogde waarde minerale olie gemeten.

In het grondwater van peilbuis Pb49 is een licht verhoogde concentratie minerale olie gemeten. Aromaten zijn niet verhoogd aangetroffen.

Noodstroomaggregaat

In grond(meng)monster MM8, zintuiglijk “schoon” beoordeeld tijdens de olie-water test, is geen verhoogde waarde minerale olie gemeten.

In grondmonster 56B, zintuiglijk als matig positief beoordeeld tijdens de olie-water test, is een licht verhoogde waarde minerale olie gemeten. Aromaten zijn niet verhoogd aangetroffen.

In grondmonster 56C, zintuiglijk als “schoon” beoordeeld tijdens de olie-water test, is geen verhoogde waarde minerale olie gemeten.

In grondmonster 61B, zintuiglijk als licht positief beoordeeld tijdens de olie-water test, is geen verhoogde waarde minerale olie gemeten.

In het grondwater van peilbuis Pb56 zijn licht verhoogde concentraties naftaleen en minerale olie.

Akker/kas

De analyse PFAS, waarbij PFOS en PFOA onderzocht zijn is niet te toetsen aan Wbb. Wel is er door Gemeente Aalsmeer beleid geschreven. De getoetste waarden zijn in bovenstaande tabel weergegeven bij de kolom ‘zintuiglijke waarnemingen’. Op basis van de getoetste waarden vallen beide monsters in de categorie ‘Klasse Niet ingedeeld – PFOS/PFOA-Toepasbaar’.

5.3 Conclusies en aanbevelingen

Inleiding
De voor de locatie opgestelde hypothese voor het vastleggen van de algemene bodemkwaliteit "verdacht" is formeel juist. Voor de lichte verontreinigingen genoemd in voorgaande paragraaf (5.2) behoeft op basis van vigerend beleid geen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Minerale olie
Op de deellocaties Ketelhuis en Noodstroomaggregaat worden plaatselijk licht verhoogde concentraties minerale olie aangetroffen. Voor deze licht verhoogde waarden is geen nader onderzoek noodzakelijk. Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden zal mogelijk wel een oliegeur of olie/water-reactie waarneembaar zijn.

Verontreiniging van lood en zink in vaste bodem
In de grondmengmonsters MM1 en MM2 zijn matig tot sterk verhoogde concentraties lood en zink aangetroffen.
Voor de matig tot sterk verhoogde waarden wordt, op basis van vigerend beleid, formeel een nader onderzoek aanbevolen.
Een eerste stap van het nader onderzoek is het laten analyseren van de separate monsters waaruit mengmonsters MM1 en MM2 zijn samengesteld. Na separate analyse van de monsters en een aanvullende analyse blijkt de verontreiniging lood en zink zich in de bovengrond rond de boringen 1 en 5 te bevinden.

Op basis van de resultaten van bovengenoemd aanvullend chemisch onderzoek wordt vervolg onderzoek aanbevolen, bestaande uit het plaatsen van extra boringen en analyses rondom de boringen 1 en 5. Dit om de aard en omvang van de verontreiniging vast te stellen. Hiermee kan worden bepaald of er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Asbest
Dit rapport doet uitdrukkelijk geen uitspraak t.a.v. asbest in de bodem. De aanwezigheid van puin kan een aanwijzing zijn dat de bodem asbesthoudend materiaal bevat. Dit betekent dat bij het aantreffen van puin nader onderbouwd dient te worden of sprake is van een asbestverdachte locatie.

Alleen als voldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat het puin gezien typering, ouderdom, bijmengingen en historisch onderzoek niet kan worden gerelateerd aan asbest, dan mag de locatie als asbest onverdacht worden beschouwd. Als onvoldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat in het aanwezige puin geen asbest voorkomt, dan moet de locatie altijd als asbestverdacht worden beschouwd en is (fysiek) onderzoek op de aanwezigheid van asbest noodzakelijk.

Op basis van puinbijmenging dienen wij derhalve formeel een verkennend asbestonderzoek te adviseren.

Het te adviseren asbestonderzoek richt zich op de boringen 31 en 49 (achterterrein) waarin puin is aangetroffen. De puinverharding, waarbij geen puin in de bodem is aangetroffen, is enkel aan de voorkant waargenomen, daarbij hebben we de onderbouwing dat de puin na 2000 neergelegd is. Nabij de toekomstige bouwkop aan de voorzijde van het terrein behoeven wij formeel, op basis van de onderbouwing, geen asbestonderzoek aan te bevelen.

Afvoer grond en ander materiaal
Rekening dient gehouden te worden dat indien grond van de locatie wordt afgevoerd deze niet zondermeer overal toegepast kan worden. Voor afvoer en hergebruik is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing.

Afgifte omgevingsvergunning
Conform vigerend beleid zijn op basis van de uitkomsten van voorliggend onderzoek milieuhygiënische problemen te verwachten voor het afgeven van een omgevingsvergunning. Bevoegd gezag kan verder altijd aanvullende eisen stellen. Geadviseerd wordt de rapportage af te stemmen met het bevoegd gezag.

Bij een eventuele eigendomsoverdracht dient men rekening te houden met de aanwezige verontreinigingen.

Hoogachtend,
Almad Eco B.V.



M. Gieling BSc

6. Beperkingen en aansprakelijkheid

Wij aanvaarden onze opdrachten op basis van een inspanningsverplichting en niet op basis van een resultaatsverplichting waarbij wij onze werkzaamheden zorgvuldig verrichten volgens de wettelijke voorgeschreven methoden en, in geval van ontbreken hiervan volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Zo streven wij naar een optimale representativiteit bij elk bodemonderzoek.

Echter, een bodemonderzoek is gebaseerd op informatie van derden en het plaatsen van een beperkt aantal boringen met een peilbuis en het nemen van een beperkt aantal monsters.

Het chemisch analytisch onderzoek is beperkt tot het analyseren op standaard parameters (NEN 5740) van een beperkt aantal grond(meng)monsters en een grondwatermonster.

Zo blijft het toch mogelijk dat er lokale afwijkingen kunnen voorkomen en verontreinigingen aanwezig kunnen zijn die tijdens het bodemonderzoek niet zijn aangetoond.

Almad Eco B.V. acht zich niet aansprakelijk voor hieruit voortvloeiende schade of gevolgen van welke aard ook.

Verder dient opgemerkt te worden dat het uitgevoerde bodemonderzoek een momentopname is.
Na uitvoering van het onderzoek kan de kwaliteit van grond, grondwater en verhardingsmaterialen beinvloed worden door stort van materiaal, morsingen, lekkages, verplaatsing e.d.

Naarmate de periode tussen de uitvoering van het bodemonderzoek en het gebruik van de resultaten van het bodemonderzoek langer wordt, zal meer voorzichtigheid geboden dienen te worden bij gebruik van het bodemonderzoeksrapport.

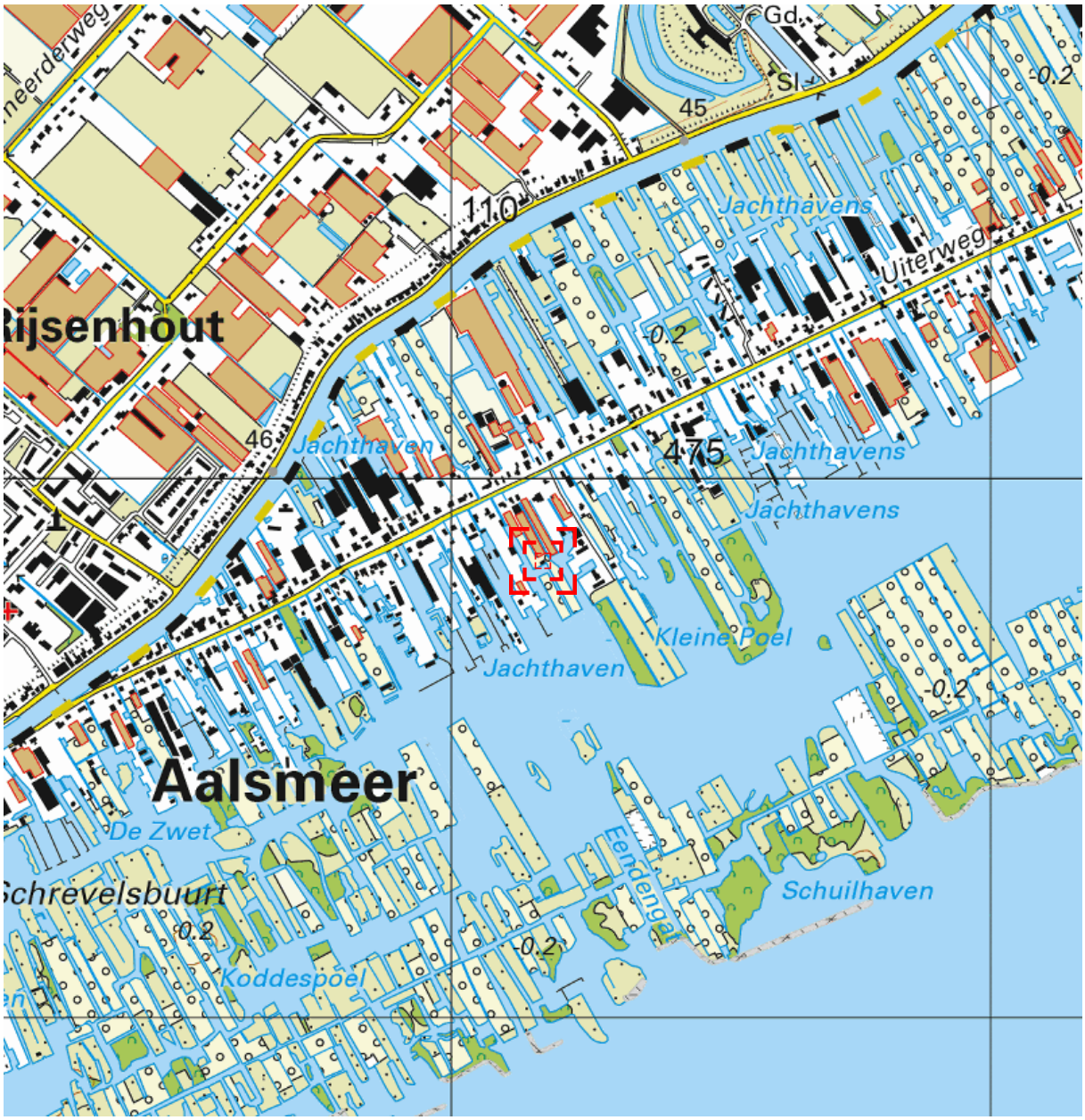
Wij adviseren om tijdens herinrichting, het bouwrijp maken, graafwerkzaamheden, aanleg van kabels en leidingen e.d. alert te blijven en bij het onverwacht aantreffen van bijvoorbeeld asbestverdacht materiaal of bij afwijkende geuren de werkzaamheden direct te stoppen en contact op te nemen met ons bureau.

Tijdens het uitgevoerde (bodem)onderzoek is géén specifiek onderzoek verricht naar het voorkomen van asbest in grond en op het maaiveld (conform NEN 5707/5897). Er is gewerkt conform NEN 5740 waarbij enkel een visuele maaiveldinspectie wordt uitgevoerd evenals een zintuiglijke beoordeling op de uitkomende grond tijdens boorwerkzaamheden. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Bijlage 1

Regionale situatie/ kadastrale gegevens

Omgevingskaart Klantreferentie: 181203



0 m 125 m 625 m

Deze kaart is noordgericht. Schaal 1: 12500

Hier bevindt zich Kadastraal object Aalsmeer H 3855
Uiterweg 225kwek, 1431AG Aalsmeer
CC-BY Kadaster.

BEBOUWING
a bebouwd gebied
b gebouwen
c hoogbouw
d kas

WEGEN
autosnelweg
hoofdweg met gescheiden rijbanen
hoofdweg
regionale weg met gescheiden rijbanen
regionale weg
lokale weg met gescheiden rijbanen
lokale weg
weg met losse of slechte verharding
onverharde weg
straat/overige weg
voetgangersgebied
fietspad
pad, voetpad
weg in aanleg
viaduct
aquaduct
tunnel
vaste brug
beweegbare brug
brug op pijlers

SPOORWEGEN
spoorweg: enkelspoor
spoorweg: meersporig
a station b spoorweg in tunnel
tramweg
a sneltram b sneltramhalte
a metro bovengronds
b metrostation

HYDROGRAFIE
waterloop: smaller dan 3 m
waterloop: 3-6 m breed
waterloop: breder dan 6 m
a schutsluis b stuwen
c koedam
a duiker b grondduiker
c afsluitbare duiker

BODEMGEBRUIK
a grasland met sloten
b akkerland met greppels
c boomgaard
d fruitkwekerij
e boomkwekerij
f grasland met populierenopstand
g loofbos
h naaldbos
i gemengd bos
j griend
k heide
l zand
m drasland, moeras
n rietland
o dodenakker, begraafplaats
p overig bodemgebruik

OVERIGE SYMBOLEN
a religieus gebouw
b toren, hoge koepel
c religieus gebouw met toren
d markant object
e watertoren
f vuurtoren
a gemeentehuis
b postkantoor
c politiebureau
d wegwijzer
a kapel
b kruis
c vlampijp
d telescoop
a windmolen
b waterradmolen
c windmotor
d windturbine
a oliepompinstallatie
b seinmast
c zendmast
a hunebed
b monument
c gemaal
a kampeerterrein
b sportcomplex
c ziekenhuis
a paal b grenspunt c boom
schietbaan
afrastering
hoogspanningsleiding met mast
muur
geluidswering



Deze kaart is noordgericht
12345 Perceelnummer
25 Huisnummer
Vastgestelde kadastrale grens
Voorlopige kadastrale grens
Administratieve kadastrale grens
Bebouwing
Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Y, 4 januari 2019
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

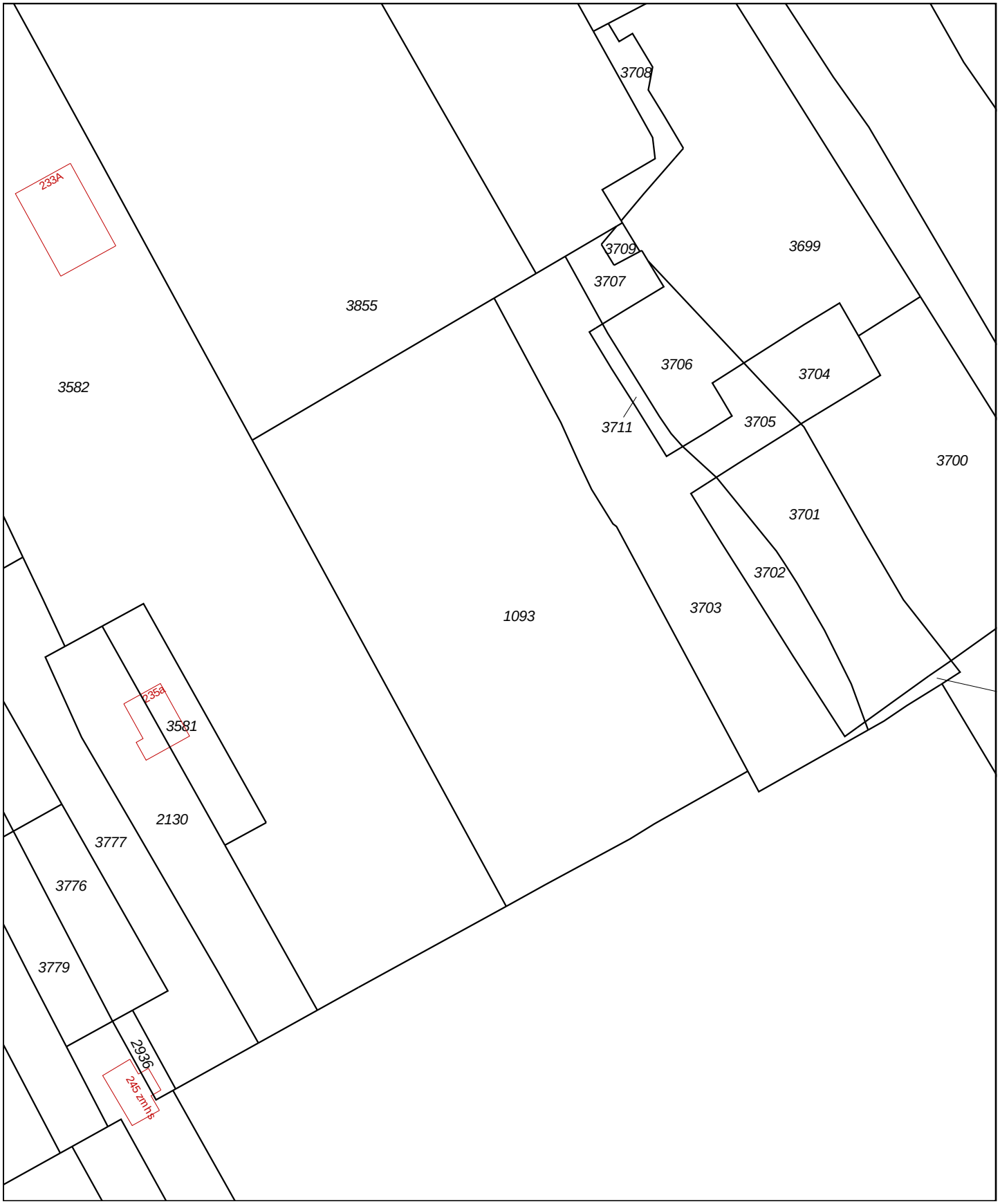
Schaal 1:1000

Kadastrale gemeente	Aalsmeer
Sectie	H
Perceel	3855

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 181203



Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Y, 4 januari 2019
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:1000

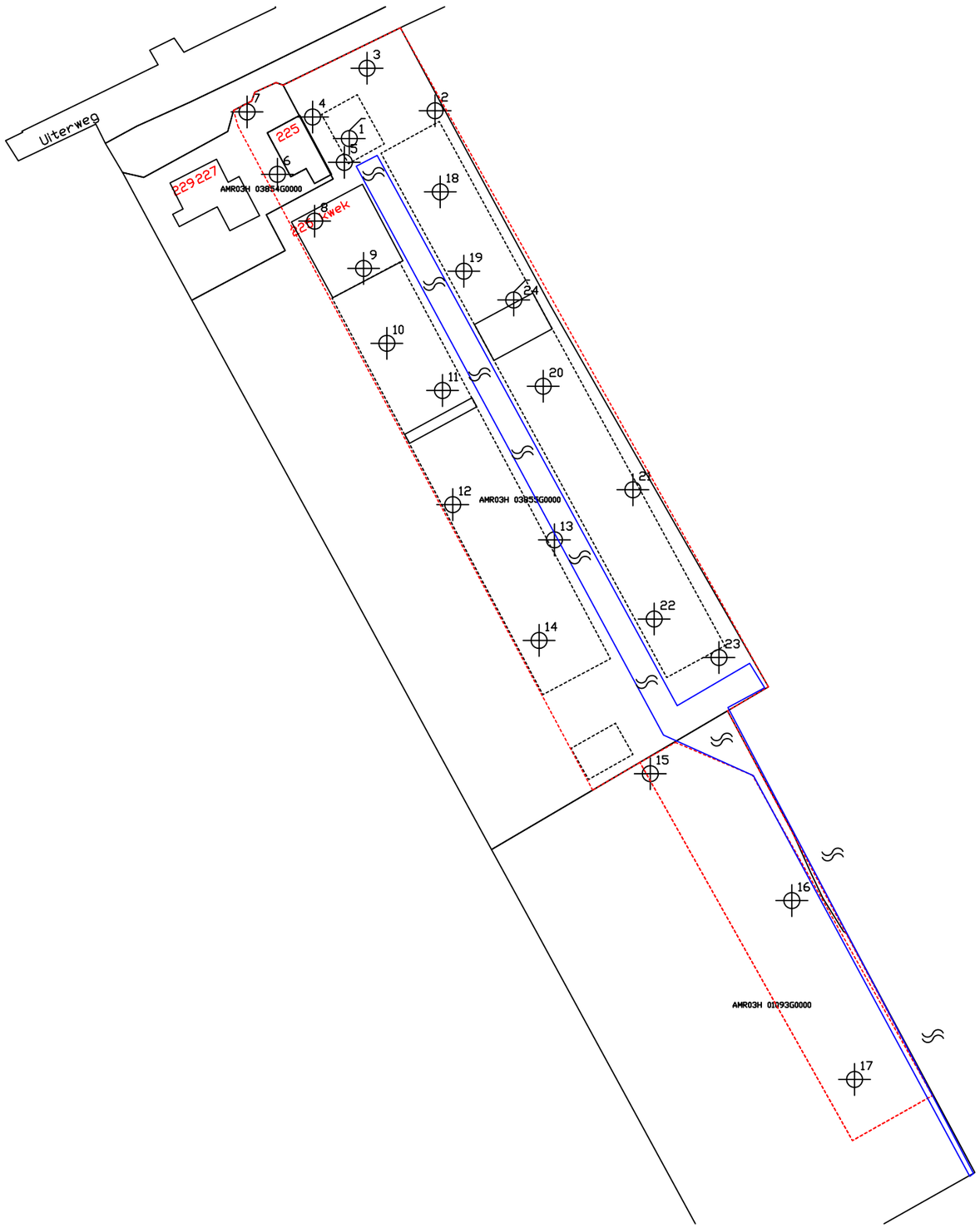
Kadastrale gemeente	Aalsmeer
Sectie	H
Perceel	1093

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Bijlage 2

Situatieschets

- Verkennend onderzoek



N

GLOBALE SITUATIESCHETS

0m. 50m.

Legenda:

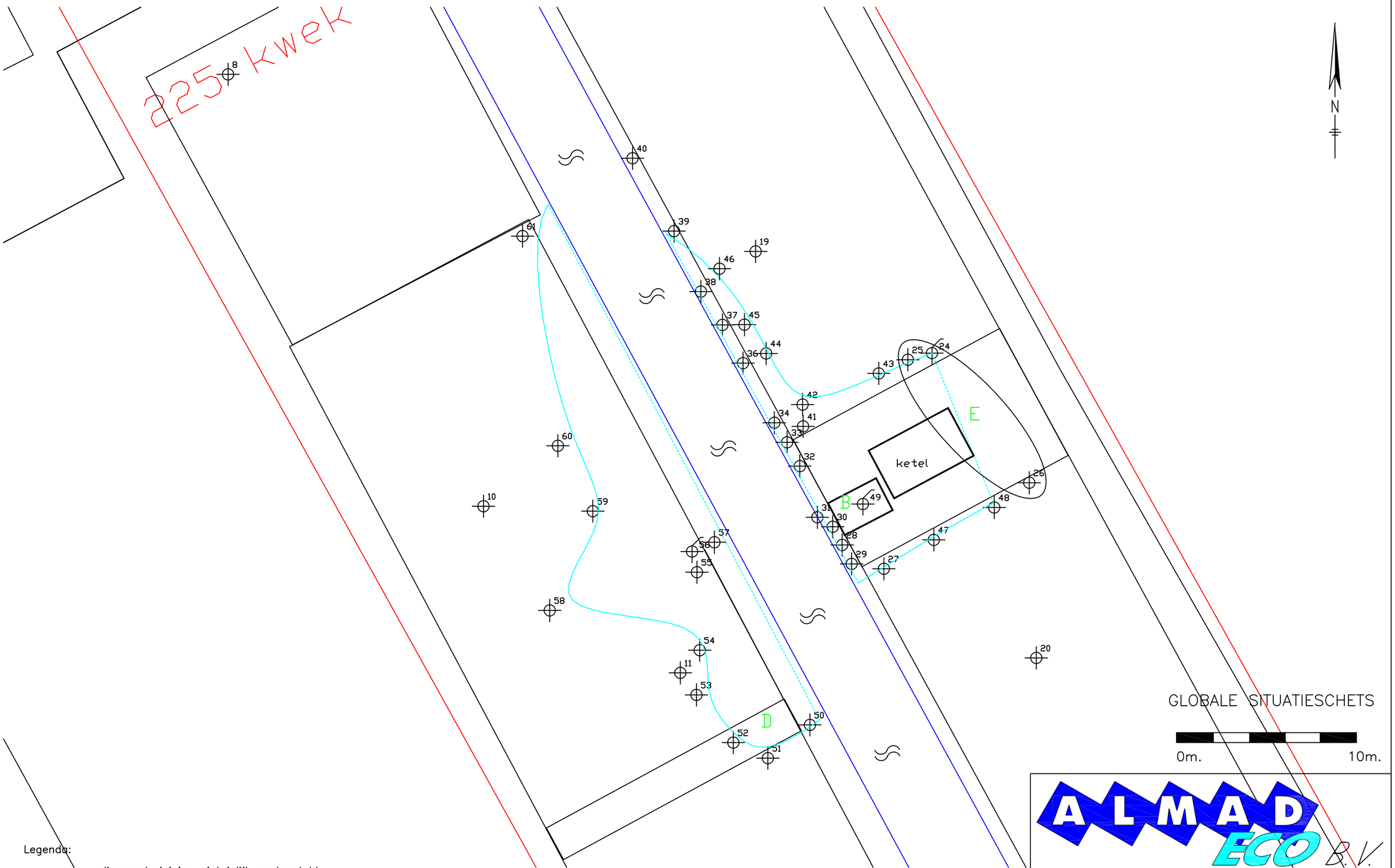
- grens onderzoekslocatie
- peilbuis
- boring

ALMAD ECO B.V.

opdrachtgever	Stevaco Vastgoed
onderzoekslokatie	Uiterweg 225 te Aalsmeer
filename	A3

datum	schaal	getekend	projektnummer
feb 2019	1:1000	BG	181203

- Deellocaties



Legenda:

- olieverontreiniging zintuiglijk vastgesteld
- peilbuis
- boring
- B Voormalige olietank
- D Voormalige noodstroomaggregaat
- E Voormalige en huidige bestrijdingsmiddelenkast

ALMAD ECO B.V.

opdrachtgever	Stevaco Vastgoed
onderzoekslokatie	Uiterweg 225 te Aalsmeer
filename	A3

datum	schaal	getekend	projektnummer
feb 2019	1:200	BG	181203

Bijlage 3

Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond en grondwater

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	MM1: 1A+52A			MM2: 4A+5A+6A			MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	1			2			3						eis
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*					
Malen van monstermateriaal (-)	-			#		--	-						
droge stof (gew.-%)	68.2		--	68.1		--	43.3		--				
gewicht artefacten (g)	40		--	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Stenen		--	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	9.8		--	12.2		--	32.6		--				
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem) (% vd DS)	5.4		--	7.1		--	24		--				
METALEN													
barium^{+}	200	544		130	308		190	196				920	20
cadmium	1.0	1.22	*	0.65	0.723	*	1.3	0.815	*	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	5.1	13.1		5.5	12.4		12	12.4		15	102	190	3.0
koper	51	76.1	*	51	69.1	*	54	39.7		40	115	190	5.0
kwik	3.2	4.11	*	0.20	0.247	*	0.51	0.457	*	0.15	18	36	0.050
lood	470	613	***	280	343	**	190	152	*	50	290	530	10
molybdeen	1.5	1.5		1.2	1.2		2.2	2.2	*	1.5	96	190	1.5
nikkel	17	38.6	*	26	53.2	*	40	41.2	*	35	68	100	4.0
zink	470	813	***	260	406	*	300	246	*	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN													
naftaleen	0.01		--	<0.01		--	0.04		--				
fenantreen	0.33		--	0.25		--	0.32		--				
antraceen	0.08		--	0.03		--	0.08		--				
fluoranteen	0.66		--	0.57		--	0.93		--				
benzo(a)antraceen	0.30		--	0.19		--	0.46		--				
chryseen	0.31		--	0.19		--	0.52		--				
benzo(k)fluoranteen	0.20		--	0.17		--	0.38		--				
benzo(a)pyreen	0.32		--	0.24		--	0.52		--				
benzo(ghi)peryleen	0.23		--	0.20		--	0.45		--				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0.22		--	0.19		--	0.48		--				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	2.66	2.66	*	2.037	1.67	*	4.18	1.39		1.5	21	40	0.35
CHLOORBENZENEN													
hexachloorbenzeen (µg/kgds)	<1	0.714		2.1	1.72		1.3	0.433		8.5	1004	2000	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)													
PCB 28 (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--				
PCB 52 (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--				
PCB 101 (µg/kgds)	<1		--	<1		--	1.7		--				
PCB 118 (µg/kgds)	<1		--	<1		--	1.1		--				
PCB 138 (µg/kgds)	1.2		--	1.7		--	5.5		--				
PCB 153 (µg/kgds)	1.4		--	2.5		--	4.5		--				
PCB 180 (µg/kgds)	<1		--	1.8		--	3.0		--				
som PCB (7) (0.7 factor) (µg/kgds)	6.1	6.22		8.8	7.21		17.2	5.73		20	510	1000	4.9
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN													
o,p-DDT (µg/kgds)	2.9		--	9.0		--	12		--				
p,p-DDT (µg/kgds)	17		--	48		--	63		--				
som DDT (0.7 factor) (µg/kgds)	19.9	20.3		57	46.7		75	25		200	950	1700	1.4
o,p-DDD (µg/kgds)	2.5		--	<1		--	23		--				
p,p-DDD (µg/kgds)	16		--	5.4		--	110		--				
som DDD (0.7 factor) (µg/kgds)	18.5	18.9		6.1	5		133	44.3	*	20	17010	34000	1.4
o,p-DDE (µg/kgds)	<1		--	<1		--	3.0		--				
p,p-DDE (µg/kgds)	30		--	41		--	200		--				
som DDE (0.7 factor) (µg/kgds)	30.7	31.3		41.7	34.2		203	67.7		100	1200	2300	1.4
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor) (µg/kgds)	69.1		--	104.8		--	411		--				4.2
aldrin (µg/kgds)	<1	0.714		<1	0.574		<1	0.233				320	1.0
dieldrin (µg/kgds)	<1		--	<1		--	3.9		--				
endrin (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--				
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor) (µg/kgds)	2.1	2.14		2.1	1.72		5.3	1.77		15	2008	4000	2.1

isodrin (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
som aldrin/dieldrin (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4		--	1.4		--	4.6		--					
telodrin (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
alpha-HCH (µg/kgds)	<1	0.714		<1	0.574		<1	0.233		1.0	8500	17000	1.0	
beta-HCH (µg/kgds)	<1	0.714		<1	0.574		<1	0.233		2.0	801	1600	1.0	
gamma-HCH (µg/kgds)	<1	0.714		<1	0.574		<1	0.233		3.0	602	1200	1.0	
delta-HCH (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
som a-b-c-d HCH (0.7 factor) (µg/kgds)	2.8		--	2.8		--	2.8		--					
heptachloor (µg/kgds)	<1	0.714	[a]	<1	0.574		<1	0.233		0.70	2000	4000	1.0	
cis-heptachloorepoxide (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
trans-heptachloorepoxide (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
som heptachloorepoxide (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4	1.43		1.4	1.15		1.4	0.467		2.0	2001	4000	1.4	
alpha-endosulfan (µg/kgds)	<1	0.714		<1	0.574		<1	0.233		0.90	2000	4000	1.0	
hexachloorbutadieen (µg/kgds)	<1			<1			<1			3.0			1.0	
endosulfansulfaat (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
trans-chloordaan (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
cis-chloordaan (µg/kgds)	<1		--	<1		--	<1		--					
som chloordaan (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4	1.43		1.4	1.15		1.4	0.467		2.0	2001	4000	1.4	
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem (µg/kgds)	81		--	116.7		--	426.1		--					
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem (µg/kgds)	79.6		--	116.7		--	425.3		--					
MINERALE OLIE														
fractie C10-C12	<5		--	<5		--	<5		--					
fractie C12-C22	14		--	<5		--	11		--					
fractie C22-C30	29		--	16		--	46		--					
fractie C30-C40	29		--	14		--	35		--					
totaal olie C10 - C40	70	71.4		30	24.6		90	30		190	2595	5000	35	

Monstercode en monstertraject

[1] *12950216-001 MM1: 1A+52A*

[2] *12950216-002 MM2: 4A+5A+6A*

[3] *12950216-003 MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*

****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*

******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*

-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*

\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*

RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*

[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*

[or] *Origineel resultaat*

[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
1	*9.8%*	*5.4%*
2	*12.2%*	*7.1%*
3	*32.6%*	*24%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C			MM5: 24A+25A+26A				AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	4			5							eis
	or	*br*		*or*	*br*						
droge stof (gew.-%)	39.7		--	47.7		--					
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--					
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--					
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	-			26.8		--					
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	30.6		--	-							
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem) (% vd DS)	23		--	-							
METALEN											
barium^{+}	100	107		-						920	20
cadmium	0.65	0.424		-				0.60	6.8	13	0.20
kobalt	6.3	6.72		-				15	102	190	3.0
koper	37	28.2		-				40	115	190	5.0
kwik	0.45	0.412	*	-				0.15	18	36	0.050
lood	100	82	*	-				50	290	530	10
molybdeen	1.3	1.3		-				1.5	96	190	1.5
nikkel	25	26.5		-				35	68	100	4.0
zink	150	127		-				140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	0.03		--	-							
fenantreen	0.12		--	-							
antraceen	0.04		--	-							
fluoranteen	0.34		--	-							
benzo(a)antraceen	0.19		--	-							
chryseen	0.19		--	-							
benzo(k)fluoranteen	0.15		--	-							
benzo(a)pyreen	0.19		--	-							
benzo(ghi)peryleen	0.19		--	-							
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0.19		--	-							
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.63	0.543		-				1.5	21	40	0.35
CHLOORBENZENEN											
hexachloorbenzeen (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	#		8.5	1004	2000	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
PCB 28 (µg/kgds)	<1		--	-							
PCB 52 (µg/kgds)	1.1		--	-							
PCB 101 (µg/kgds)	<1		--	-							
PCB 118 (µg/kgds)	<1		--	-							
PCB 138 (µg/kgds)	2.9		--	-							
PCB 153 (µg/kgds)	4.4		--	-							
PCB 180 (µg/kgds)	1.8		--	-							
som PCB (7) (0.7 factor) (µg/kgds)	12.3	4.1		-				20	510	1000	4.9
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN											
o,p-DDT (µg/kgds)	4.7		--	8.3		--					
p,p-DDT (µg/kgds)	15		--	42		--					
som DDT (0.7 factor) (µg/kgds)	19.7	6.57		50.3	18.8			200	950	1700	1.4
o,p-DDD (µg/kgds)	63		--	66		--					
p,p-DDD (µg/kgds)	210		--	240		--					
som DDD (0.7 factor) (µg/kgds)	273	91	*	306	114	*		20	17010	34000	1.4
o,p-DDE (µg/kgds)	5.1		--	8.0		--					
p,p-DDE (µg/kgds)	130		--	470		--					
som DDE (0.7 factor) (µg/kgds)	135.1	45		478	178	*		100	1200	2300	1.4
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor) (µg/kgds)	427.8		--	834.3		--					4.2
aldrin (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	#				320	1.0
dieldrin (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #					
endrin (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #					

som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor) (µg/kgds)	2.1	0.7		8.19	3.06				15	2008	4000	2.1
isodrin (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #						
som aldrin/dieldrin (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4		--	5.5		--						
telodrin (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #						
alpha-HCH (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	*#[b]			1.0	8500	17000	1.0
beta-HCH (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	#			2.0	801	1600	1.0
gamma-HCH (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	#			3.0	602	1200	1.0
delta-HCH (µg/kgds)	<1.0		--	<4.2		-- #						
som a-b-c-d HCH (0.7 factor) (µg/kgds)	2.8		--	11.13		--						
heptachloor (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	*#[b]			0.70	2000	4000	1.0
cis-heptachloorepoxide (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #						
trans-heptachloorepoxide (µg/kgds)	<1		--	<3.9		-- #						
som heptachloorepoxide (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4	0.467		5.46	2.04	*			2.0	2001	4000	1.4
alpha-endosulfan (µg/kgds)	<1	0.233		<3.9	1.02	*#[b]			0.90	2000	4000	1.0
hexachloorbutadieen (µg/kgds)	<1.0			<4.2		#			3.0			1.0
endosulfansulfaat (µg/kgds)	<1.0		--	<4.2		-- #						
trans-chloordaan (µg/kgds)	<1		--	18		--						
cis-chloordaan (µg/kgds)	<1		--	29		--						
som chloordaan (0.7 factor) (µg/kgds)	1.4	0.467		47	17.5	*			2.0	2001	4000	1.4
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem (µg/kgds)	439.7		--	922.88		--						
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem (µg/kgds)	438.3		--	916.79		--						
MINERALE OLIE												
fractie C10-C12	<5		--	-								
fractie C12-C22	12		--	-								
fractie C22-C30	44		--	-								
fractie C30-C40	38		--	-								
totaal olie C10 - C40	90	30		-					190	2595	5000	35

Monstercode en monstertraject

[1] *12950216-004 MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C*

[2] *12950216-005 MM5: 24A+25A+26A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*

****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*

******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*

-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*

\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*

RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*

[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*

[or] *Origineel resultaat*

[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
4	*30.6%*	*23%*
5	*26.8%*	*25%*

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode	181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	MM6: 39A+42A+43A+45A			MM7: 27A+27B+47A+48A			49B			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	1			2			3						eis
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	50.4		--	40.0		--	58.3		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	25.6		--	31.3		--	18.1		--				
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	<5		--	<5		--	13		--				
fractie C12-C22	9		--	20		--	130		--				
fractie C22-C30	39		--	40		--	58		--				
fractie C30-C40	29		--	33		--	31		--				
totaal olie C10 - C40	80	31.2		90	30		230	127		190	2595	5000	35

Monstercode en monstertraject

[1] *12950250-001 MM6: 39A+42A+43A+45A*

[2] *12950250-002 MM7: 27A+27B+47A+48A*

[3] *12950250-003 49B*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*

****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*

******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*

-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*

*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*

RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*

[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[or] *Origineel resultaat*

[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
1	*25.6%*	*25%*
2	*31.3%*	*25%*
3	*18.1%*	*25%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	28B			56B			56C			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	4			5			6						eis
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	54.2		--	42.6		--	20.9		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	15.9		--	21.6		--	52.3		--				
VLUCHTIGE AROMATEN													
benzeen	<0.05	0.022		<0.05	0.0162		-			0.20	0.65	1.1	0.050
tolueen	<0.05	0.022		<0.05	0.0162		-			0.20	16	32	0.050
ethylbenzeen	<0.05	0.022		<0.05	0.0162		-			0.20	55	110	0.050
o-xyleen	<0.05		--	<0.05		--	-						0.050
p- en m-xyleen	<0.05		--	<0.05		--	-						0.10
xylenen (0.7 factor)	0.07	0.044		0.07	0.0324		-			0.45	8.7	17	0.10
totaal BTEX (0.7 factor)	0.18		--	0.18		--	-						
naftaleen	<0.05		--	0.11		--	-						
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	120		--	68		--	43		--				
fractie C12-C22	1200		--	1000		--	320		--				
fractie C22-C30	230		--	150		--	95		--				
fractie C30-C40	61		--	44		--	73		--				
totaal olie C10 - C40	1600	1010	*	1300	602	*	530	177		190	2595	5000	35

Monstercode en monstertraject
[1] *12950250-004 28B*
[2] *12950250-005 56B*
[3] *12950250-006 56C*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
4	*15.9%*	*25%*
5	*21.6%*	*25%*
6	*52.3%*	*25%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	61B			MM8: 51A+53B+58A+60B						AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	7			8									eis
	or	*br*		*or*	*br*								
droge stof (gew.-%)	44.8		--	40.3		--							
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--							
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--							
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	24.5		--	30.7		--							
MINERALE OLIE													
fractie C10-C12	19		--	<5		--							
fractie C12-C22	220		--	10		--							
fractie C22-C30	54		--	54		--							
fractie C30-C40	27		--	41		--							
totaal olie C10 - C40	320	131		110	36.7					190	2595	5000	35

Monstercode en monstertraject
[1] *12950250-007 61B*
[2] *12950250-008 MM8: 51A+53B+58A+60B*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
7	*24.5%*	*25%*
8	*30.7%*	*25%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1A			52A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	1			2						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	75.8		--	60.6		--				
gewicht artefacten (g)	18		--	8.3		--				
aard van de artefacten (-)	Stenen		--	Stenen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	9.1		--	12.5		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	<1		--	3.5		--				
METALEN										
lood	700	974	***	230	296	**	50	290	530	10
zink	640	1290	***	400	707	**	140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12963431-001 1A*
[2] *12963431-002 52A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
1	*9.1%*	*1%*
2	*12.5%*	*3.5%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1B			4A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	3			4						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	40.6		--	52.1		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	32.9		--	21.3		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	9.4		--	14		--				
METALEN										
lood	110	101	*	150	149	*	50	290	530	10
zink	200	220	*	65	73.4		140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12963431-003 1B*
[2] *12963431-004 4A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
3	*32.9%*	*9.4%*
4	*21.3%*	*14%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	5A			6A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	5			6						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	81.5		--	55.9		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	4.7		--	26.4		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	<1		--	12		--				
METALEN										
lood	520	780	***	170	163	*	50	290	530	10
zink	440	977	***	180	201	*	140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12963431-005 5A*
[2] *12963431-006 6A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
5	*4.7%*	*1%*
6	*26.4%*	*12%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	Pb1		Pb24		S	1/2(S+I)	I	RBK
Bodemtype	1		1					eis
METALEN								
barium	49		110	*	50	338	625	20
cadmium	<0.20		<0.20		0.40	3.2	6.0	0.20
kobalt	<2		<2		20	60	100	2.0
koper	<2.0		<2.0		15	45	75	2.0
kwik	<0.05		<0.05		0.050	0.18	0.30	0.050
lood	2.9		5.7		15	45	75	2.0
molybdeen	<2		<2		5.0	152	300	2.0
nikkel	<3		9.2		15	45	75	3.0
zink	31		<10		65	432	800	10
VLUCHTIGE AROMATEN								
benzeen	<0.2		<0.2		0.20	15	30	0.20
tolueen	<0.2		<0.2		7.0	504	1000	0.20
ethylbenzeen	<0.2		<0.2		4.0	77	150	0.20
o-xyleen	<0.1	--	<0.1	--				0.10
p- en m-xyleen	<0.2	--	<0.2	--				0.20
xylenen (0.7 factor)	0.21	a	0.21	a	0.20	35	70	0.21
styreen	<0.2		<0.2		6.0	153	300	0.20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN								
naftaleen	<0.02	a	<0.02	a	0.01	35	70	0.020
interventiefactor polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0.0002		0.0002				1	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN								
1,1-dichloorethaan	<0.2		<0.2		7.0	454	900	0.20
1,2-dichloorethaan	<0.2		<0.2		7.0	204	400	0.20
1,1-dichlooretheen	<0.1	a	<0.1	a	0.01	5.0	10	0.10
cis-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--				0.10
trans-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--				
som (cis,trans) 1,2- dichloorethenen (0.7 factor)	0.14	a	0.14	a	0.01	10	20	0.14
dichloormethaan	<0.2	a	<0.2	a	0.01	500	1000	0.20
1,1-dichloorpropaan	<0.2		<0.2		0.80	40	80	0.20
1,2-dichloorpropaan	<0.2		<0.2		0.80	40	80	0.20
1,3-dichloorpropaan	<0.2		<0.2		0.80	40	80	0.20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.42		0.42		0.80	40	80	0.42
tetrachlooretheen	<0.1	a	<0.1	a	0.01	20	40	0.10
tetrachloormethaan	<0.1	a	<0.1	a	0.01	5.0	10	0.10
1,1,1-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a	0.01	150	300	0.10
1,1,2-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a	0.01	65	130	0.10
trichlooretheen	<0.2		<0.2		24	262	500	0.20
chloroform	<0.2		<0.2		6.0	203	400	0.20
vinylchloride	<0.2	a	<0.2	a	0.01	2.5	5.0	0.20
tribroommethaan	<0.2		<0.2				630	0.20
CHLOORBENZENEN								
hexachloorbenzeen	-		<0.005	a	0.00009		0.50	0.005
interventiefactor chloorbenzenen	0.0		0.007				1	
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN								
o,p-DDT	-		<0.01	--				
p,p-DDT	-		<0.01	--				
o,p-DDD	-		<0.01	--				
p,p-DDD	-		<0.01	--				
o,p-DDE	-		<0.01	--				
p,p-DDE	-		<0.01	--				
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	-		0.042	a	0.000004		0.01	0.042
aldrin	-		<0.01	a	0.000009			0.01
dieldrin	-		<0.01	a	0.0001			0.01
endrin	-		<0.01	a	0.00004			0.01
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	-		0.021				0.10	0.021
telodrin	-		<0.03	--				
isodrin	-		<0.03	--				
alpha-HCH	-		<0.01		0.033			0.01
beta-HCH	-		<0.008		0.008			0.008

gamma-HCH	-		<0.009		0.009			0.009
delta-HCH	-		<0.008	--				
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	-		0.0245		0.050	0.52	1.0	0.018
heptachloor	-		<0.01	[a]	0.000005		0.30	0.01
cis-heptachloorepoxide	-		<0.01	--				
trans-heptachloorepoxide	-		<0.01	--				
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	-		0.014	[a]	0.000005		3.0	0.014
alpha-endosulfan	-		<0.01	[a]	0.0002	2.5	5.0	0.01
hexachloorbutadieen	-		<0.05	--				
trans-chloordaan	-		<0.01	--				
cis-chloordaan	-		<0.01	--				
tot. 5 drins	-		<0.09	--				
som chloordaan (0.7 factor)	-		0.014	[a]	0.00002		0.20	0.014
MINERALE OLIE								
fractie C10-C12	<25	--	<25	--				
fractie C12-C22	<25	--	<25	--				
fractie C22-C30	<25	--	<25	--				
fractie C30-C40	<25	--	<25	--				
totaal olie C10 - C40	<50		<50		50	325	600	50

Monstercode en monstertraject

[1] *12954430-001 Pb1*

[2] *12954430-002 Pb24*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675.

De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*

****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*

******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*

-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*

*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*

RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.*

[b] *gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	Pb49		Pb56		S	1/2(S+I)	I	RBK
Bodemtype	1		1					eis
VLUCHTIGE AROMATEN								
benzeen	<0.2		<0.2		0.20	15	30	0.20
tolueen	<0.2		<0.2		7.0	504	1000	0.20
ethylbenzeen	<0.2		<0.2		4.0	77	150	0.20
o-xyleen	<0.1	--	<0.1	--				0.10
p- en m-xyleen	<0.2	--	<0.2	--				0.20
xylenen (0.7 factor)	0.21	[a]	0.21	[a]	0.20	35	70	0.21
totaal BTEX (0.7 factor)	0.63	--	0.63	--				
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN								
naftaleen	<0.02	[a]	0.05	*	0.01	35	70	0.020
interventiefactor polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0.0002		0.000714				1	
MINERALE OLIE								
fractie C10-C12	25	--	<25	--				
fractie C12-C22	85	--	95	--				
fractie C22-C30	35	--	35	--				
fractie C30-C40	<25	--	<25	--				
totaal olie C10 - C40	160	*	160	*	50	325	600	50

Monstercode en monstertraject
[1] *12954430-003 Pb49*
[2] *12954430-004 Pb56*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675.
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.*
[b] *gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grondwater (AS3000)	Streefwaarde overschrijding	Tussenwaarde overschrijding	Interventiewaarde overschrijding
181203			
Pb1	-	-	-
181203			
Pb24	barium(110)	-	-
181203			
Pb49	totaal olie C10 - C40(160)	-	-
181203			
Pb56	naftaleen(0.05) totaal olie C10 - C40(160)	-	-

Omrekenfactor PFOS / PFOA

Indicator PFAS-beleid

$$G_{standaard} = G_{gemeten} * \frac{(A + B * 25 + C * 10)}{(A + B * \%\,lutum + C * \%\,org\ .stof)}$$

Bij organische parameters

Minimum o.s. 2%

Maximum o.s. 30%

A=0

B=0

C=1

Organische stof gemeten in %

26,8

Gemeten waarde PFOS (µg/kgds)	1,2	Getoetst PFOS	0,447761
Gemeten waarde PFOA (µg/kgds)	0,97	Getoetst PFOA	0,36194

Omrekenfactor PFOS / PFOA

Indicator PFAS-beleid

$$G_{standaard} = G_{gemeten} * \frac{(A + B * 25 + C * 10)}{(A + B * \%\,lutum + C * \%\,org\ .stof)}$$

Bij organische parameters

Minimum o.s. 2%

Maximum o.s. 30%

A=0

B=0

C=1

Organische stof gemeten in %

26,8

Gemeten waarde PFOS (µg/kgds)	4,4	Getoetst PFOS	1,641791
Gemeten waarde PFOA (µg/kgds)	7,5	Getoetst PFOA	2,798507

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12950216, versienummer: 1

Rotterdam, 21-01-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 12 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1: 1A+52A
002	Grond (AS3000)	MM2: 4A+5A+6A
003	Grond (AS3000)	MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A
004	Grond (AS3000)	MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C
005	Grond (AS3000)	MM5: 24A+25A+26A

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
Malen van monstermateriaal	-			#			
droge stof	gew.-%	S	68.2	68.1	43.3	39.7	47.7
gewicht artefacten	g	S	40	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	stenen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	9.8	12.2	32.6	30.6	
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S					26.8
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	5.4	7.1	24 [3]	23 [3]	
METALEN							
barium	mg/kgds	S	200	130	190	100	
cadmium	mg/kgds	S	1.0	0.65	1.3	0.65	
kobalt	mg/kgds	S	5.1	5.5	12	6.3	
koper	mg/kgds	S	51	51	54	37	
kwik	mg/kgds	S	3.2	0.20	0.51	0.45	
lood	mg/kgds	S	470	280	190	100	
molybdeen	mg/kgds	S	1.5	1.2	2.2	1.3	
nikkel	mg/kgds	S	17	26	40	25	
zink	mg/kgds	S	470	260	300	150	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	0.01	<0.01	0.04 [2]	0.03	
fenantreen	mg/kgds	S	0.33	0.25	0.32	0.12	
antraceen	mg/kgds	S	0.08	0.03	0.08	0.04	
fluoranteen	mg/kgds	S	0.66	0.57	0.93	0.34	
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.30	0.19	0.46	0.19	
chryseen	mg/kgds	S	0.31	0.19	0.52	0.19	
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.20	0.17	0.38 [2]	0.15 [2]	
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.32	0.24	0.52	0.19	
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.23	0.20	0.45	0.19	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.22	0.19	0.48 [2]	0.19 [2]	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	2.66 [1]	2.037 [1]	4.18 [1]	1.63 [1]	
CHLOORBENZENEN							
hexachloorbenzeen	µg/kgds	S	<1	2.1	1.3	<1	<3.9 [4]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1: 1A+52A
002	Grond (AS3000)	MM2: 4A+5A+6A
003	Grond (AS3000)	MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A
004	Grond (AS3000)	MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C
005	Grond (AS3000)	MM5: 24A+25A+26A

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	1.1	
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	1.7 [2)]	<1	
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	1.1	<1	
PCB 138	µg/kgds	S	1.2	1.7	5.5	2.9	
PCB 153	µg/kgds	S	1.4	2.5	4.5	4.4	
PCB 180	µg/kgds	S	<1	1.8	3.0	1.8	
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	6.1 [1)]	8.8 [1)]	17.2 [1)]	12.3 [1)]	
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN							
o,p-DDT	µg/kgds	S	2.9	9.0	12	4.7	8.3
p,p-DDT	µg/kgds	S	17	48	63	15	42
som DDT (0.7 factor)	µg/kgds	S	19.9 [1)]	57 [1)]	75 [1)]	19.7 [1)]	50.3 [1)]
o,p-DDD	µg/kgds	S	2.5 [2)]	<1	23	63	66
p,p-DDD	µg/kgds	S	16	5.4	110	210	240
som DDD (0.7 factor)	µg/kgds	S	18.5 [1)]	6.1 [1)]	133 [1)]	273 [1)]	306 [1)]
o,p-DDE	µg/kgds	S	<1	<1	3.0	5.1	8.0
p,p-DDE	µg/kgds	S	30	41	200	130	470
som DDE (0.7 factor)	µg/kgds	S	30.7 [1)]	41.7 [1)]	203 [1)]	135.1 [1)]	478 [1)]
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds		69.1 [1)]	104.8 [1)]	411 [1)]	427.8 [1)]	834.3 [1)]
aldrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
dieldrin	µg/kgds	S	<1	<1	3.9	<1	<3.9 [4)]
endrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/kgds	S	2.1 [1)]	2.1 [1)]	5.3 [1)]	2.1 [1)]	8.19 [1)]
isodrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
som aldrin/dieldrin (0.7 factor)	µg/kgds		1.4 [1)]	1.4 [1)]	4.6 [1)]	1.4 [1)]	5.5 [1)]
telodrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
alpha-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
beta-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
gamma-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
delta-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1.0	<4.2 [4)]
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds		2.8 [1)]	2.8 [1)]	2.8 [1)]	2.8 [1)]	11.13 [1)]
heptachloor	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
cis-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
trans-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	5.46 [1)]
alpha-endosulfan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<3.9 [4)]
hexachloorbutadieen	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1.0	<4.2 [4)]
endosulfansulfaat	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1.0	<4.2 [4)]
trans-chloordaan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	18
cis-chloordaan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	29
som chloordaan (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	47 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1: 1A+52A
002	Grond (AS3000)	MM2: 4A+5A+6A
003	Grond (AS3000)	MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A
004	Grond (AS3000)	MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C
005	Grond (AS3000)	MM5: 24A+25A+26A

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	µg/kgds		81 [1)]	116.7 [1)]	426.1 [1)]	439.7 [1)]	922.88 [1)]
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	µg/kgds	S	79.6 [1)]	116.7 [1)]	425.3 [1)]	438.3 [1)]	916.79 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	
fractie C12-C22	mg/kgds		14	<5	11	12	
fractie C22-C30	mg/kgds		29	16	46	44	
fractie C30-C40	mg/kgds		29	14	35	38	
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	70	30	90	90	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.
3	Het resultaat is indicatief ivm storende matrix.
4	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. noodzakelijke verdunning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbenzeen	Grond (AS3000)	Conform AS3020-2
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDT	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
p,p-DDT	Grond (AS3000)	Idem
som DDT (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
som DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som DDE (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
aldrin	Grond (AS3000)	Idem
dieldrin	Grond (AS3000)	Idem
endrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
isodrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, aceton/pentaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GCMSMS
telodrin	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
alpha-HCH	Grond (AS3000)	Idem
beta-HCH	Grond (AS3000)	Idem
gamma-HCH	Grond (AS3000)	Idem
delta-HCH	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, aceton/hexaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GCMS
heptachloor	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
trans-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
alpha-endosulfan	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbutadieen	Grond (AS3000)	Idem
endosulfansulfaat	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
trans-chloordaan	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-chloordaan	Grond (AS3000)	Idem
som chloordaan (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3220-1 en AS3220-2
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3020
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703
Malen van monstermateriaal	Grond (AS3000)	Eigen methode
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Conform AS3010-3 (org. stof gecorrigeerd voor 5,4 % lutum) en gelijkwaardig aan NEN 5754

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7417083	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
001	Y7332291	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7510125	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7317008	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7316406	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7316412	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7316421	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7509681	11-01-2019	14-01-2019	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	Y7510120	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7510127	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7510130	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7510136	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7510145	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7292644	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7317001	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7415413	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7415578	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7415411	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7510133	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7509685	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7415571	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7510135	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	Y7508869	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
005	Y7415570	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
005	Y7415396	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
005	Y7415574	11-01-2019	14-01-2019	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

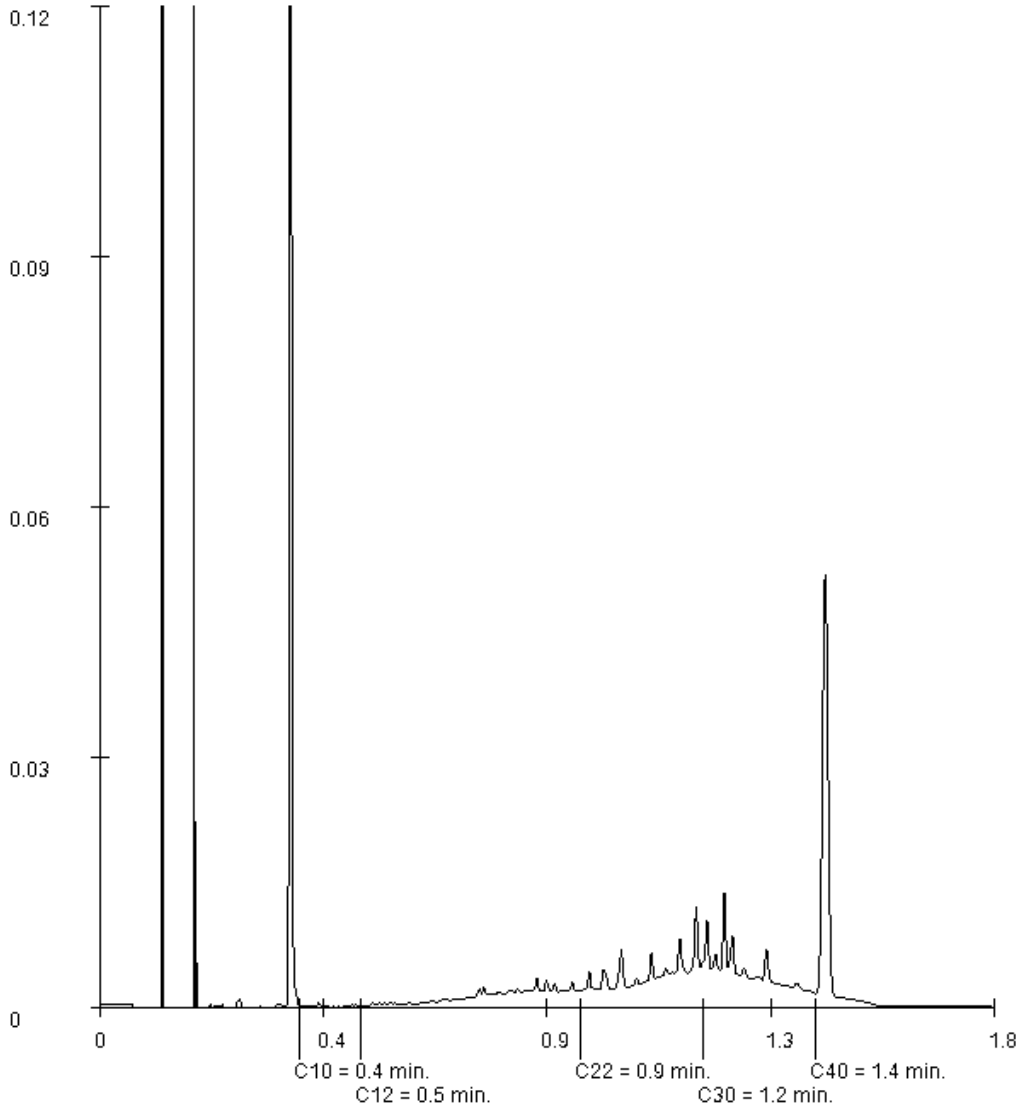
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	MM1: 1A+52A

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

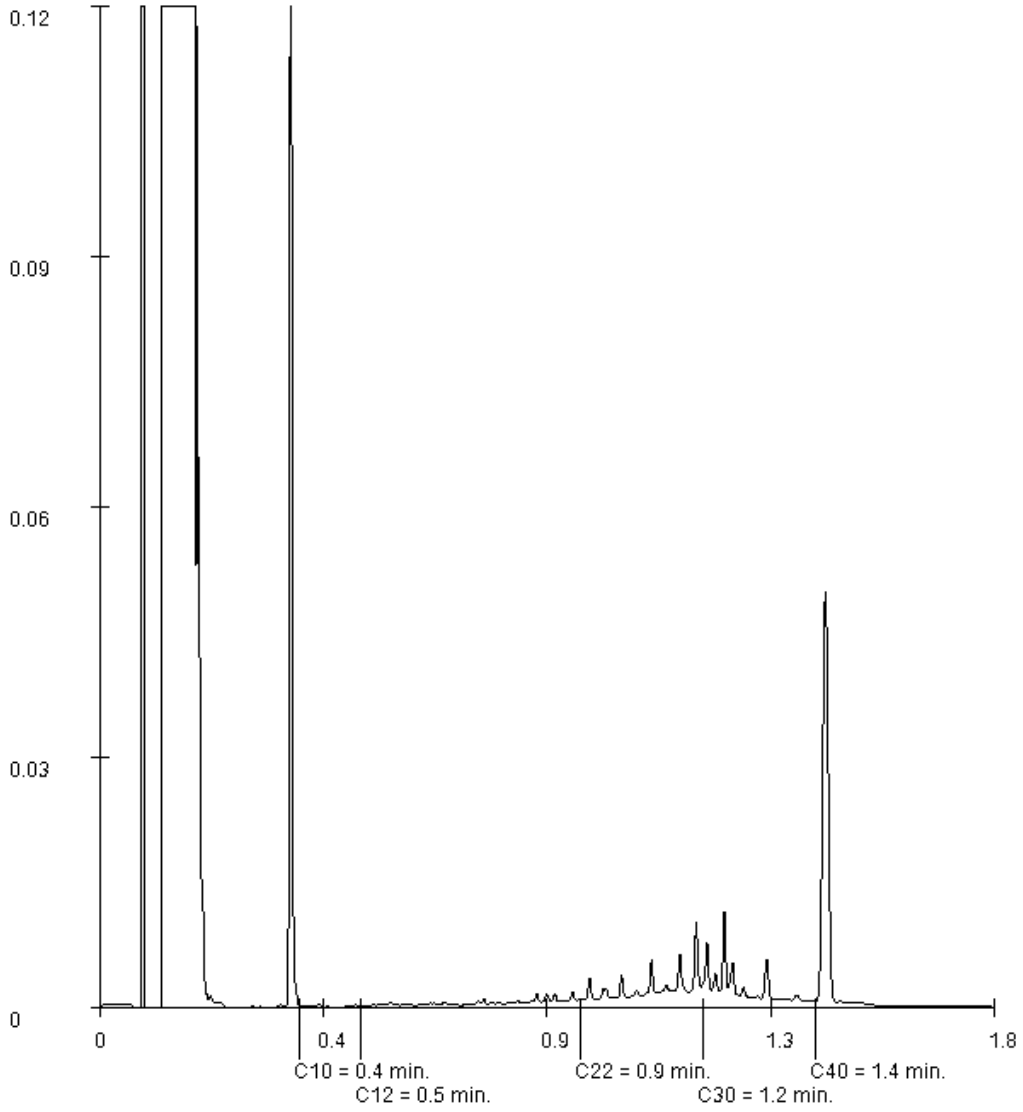
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	MM2: 4A+5A+6A

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

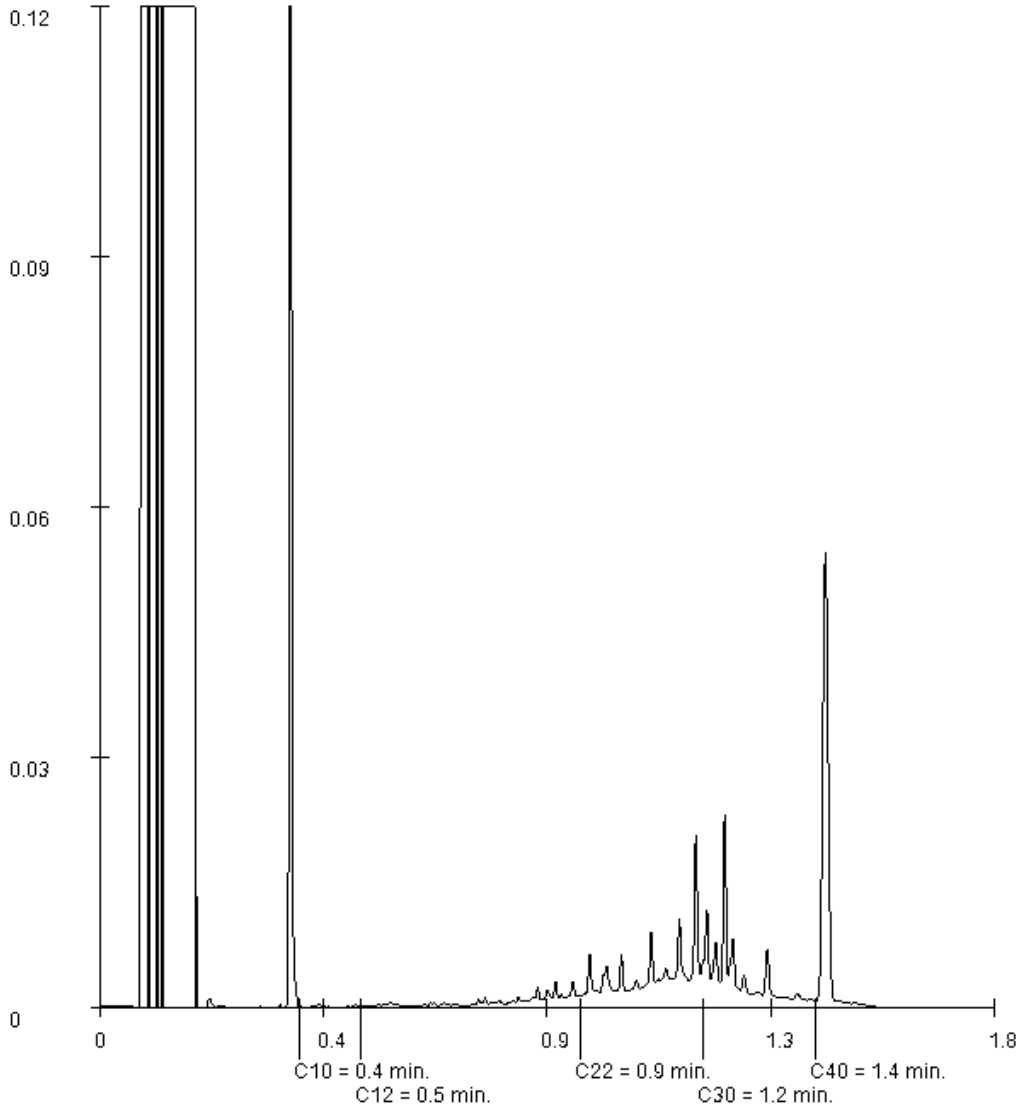
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	MM3: 2A+7A+8A+12A+13A+15A+17A+19A+21A+23A

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

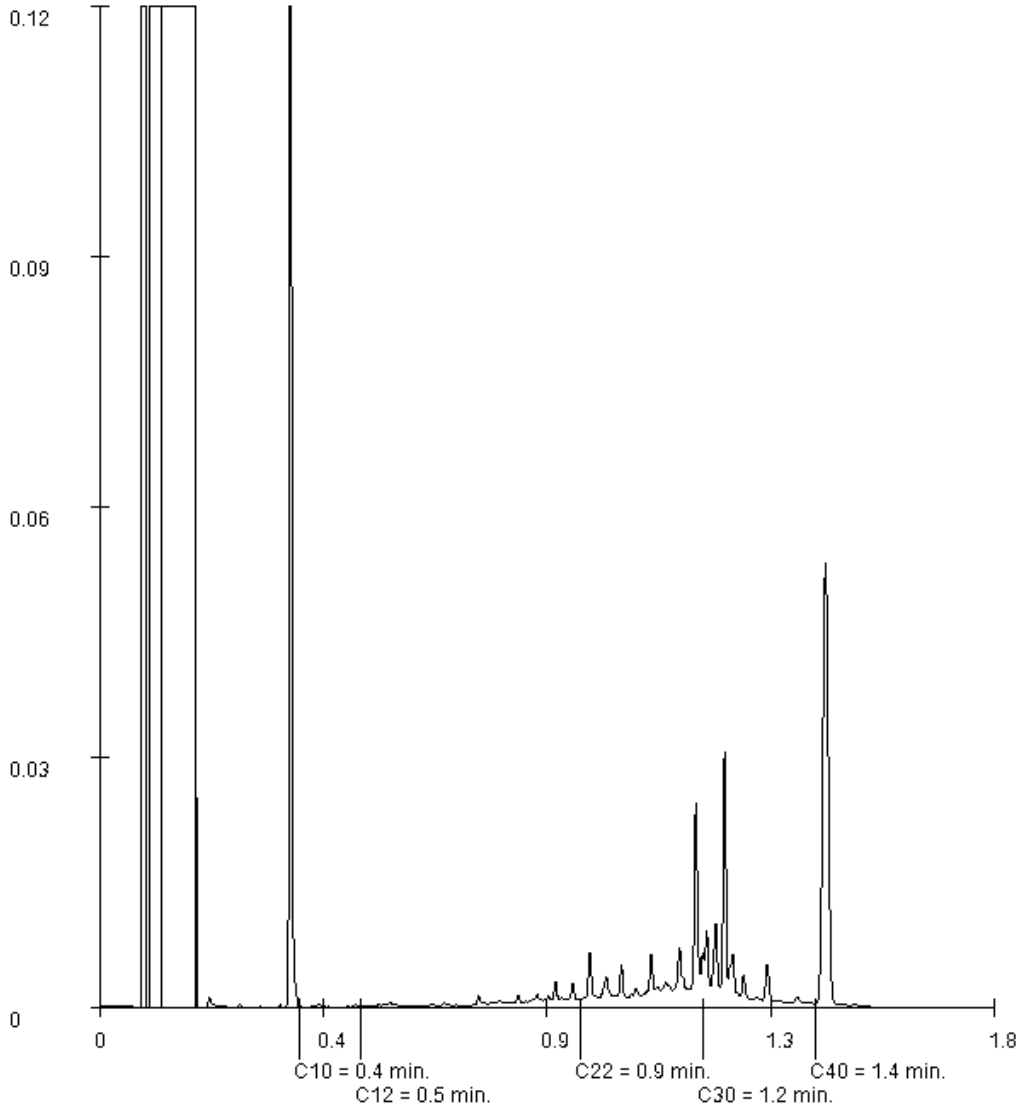
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950216 - 1	Rapportagedatum	21-01-2019

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	MM4: 1B+2C+4B+10B+16C+17B+23B+24C

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12950250, versienummer: 1

Rotterdam, 18-01-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 14 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM6: 39A+42A+43A+45A
002	Grond (AS3000)	MM7: 27A+27B+47A+48A
003	Grond (AS3000)	49B
004	Grond (AS3000)	28B
005	Grond (AS3000)	56B

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	50.4	40.0	58.3	54.2	42.6
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	25.6	31.3	18.1	15.9	21.6
VLUCHTIGE AROMATEN							
benzeen	mg/kgds	S				<0.05	<0.05
tolueen	mg/kgds	S				<0.05	<0.05
ethylbenzeen	mg/kgds	S				<0.05	<0.05
o-xyleen	mg/kgds	S				<0.05	<0.05
p- en m-xyleen	mg/kgds	S				<0.05	<0.05
xylenen (0.7 factor)	mg/kgds	S				0.07 [1)]	0.07 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	mg/kgds					0.18 [2)]	0.18 [2)]
naftaleen	mg/kgds	S				<0.05	0.11
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	13	120 [3)]	68 [3)]
fractie C12-C22	mg/kgds		9	20	130	1200	1000
fractie C22-C30	mg/kgds		39	40	58	230	150
fractie C30-C40	mg/kgds		29	33	31	61	44
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	80	90	230	1600	1300

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000
3	Er zijn componenten aangetroffen die lager zijn dan C10, deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	56C
007	Grond (AS3000)	61B
008	Grond (AS3000)	MM8: 51A+53B+58A+60B

Analyse	Eenheid	Q	006	007	008
droge stof	gew.-%	S	20.9	44.8	40.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	52.3	24.5	30.7
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		43	19	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		320	220	10
fractie C22-C30	mg/kgds		95	54	54
fractie C30-C40	mg/kgds		73	27	41
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	530	320	110

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
008	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Conform AS3010-3 (org. stof gecorrigeerd voor 5,4 % lutum) en gelijkwaardig aan NEN 5754
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703
benzeen	Grond (AS3000)	Conform AS3030-1
tolueen	Grond (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grond (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, headspace GCMS
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3030-1

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7508878	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
001	Y7435980	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
001	Y7435986	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
001	Y7101668	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7101632	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7415412	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7415575	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
002	Y7101647	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
003	Y7508884	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
004	L2240918	11-01-2019	14-01-2019	ALC211
004	Y7415565	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
005	Y7112943	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
005	L2210674	11-01-2019	14-01-2019	ALC211
006	Y7112942	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
007	Y7113524	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
008	Y7081958	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
008	Y7112945	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
008	Y7081970	11-01-2019	14-01-2019	ALC201
008	Y7508886	11-01-2019	14-01-2019	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

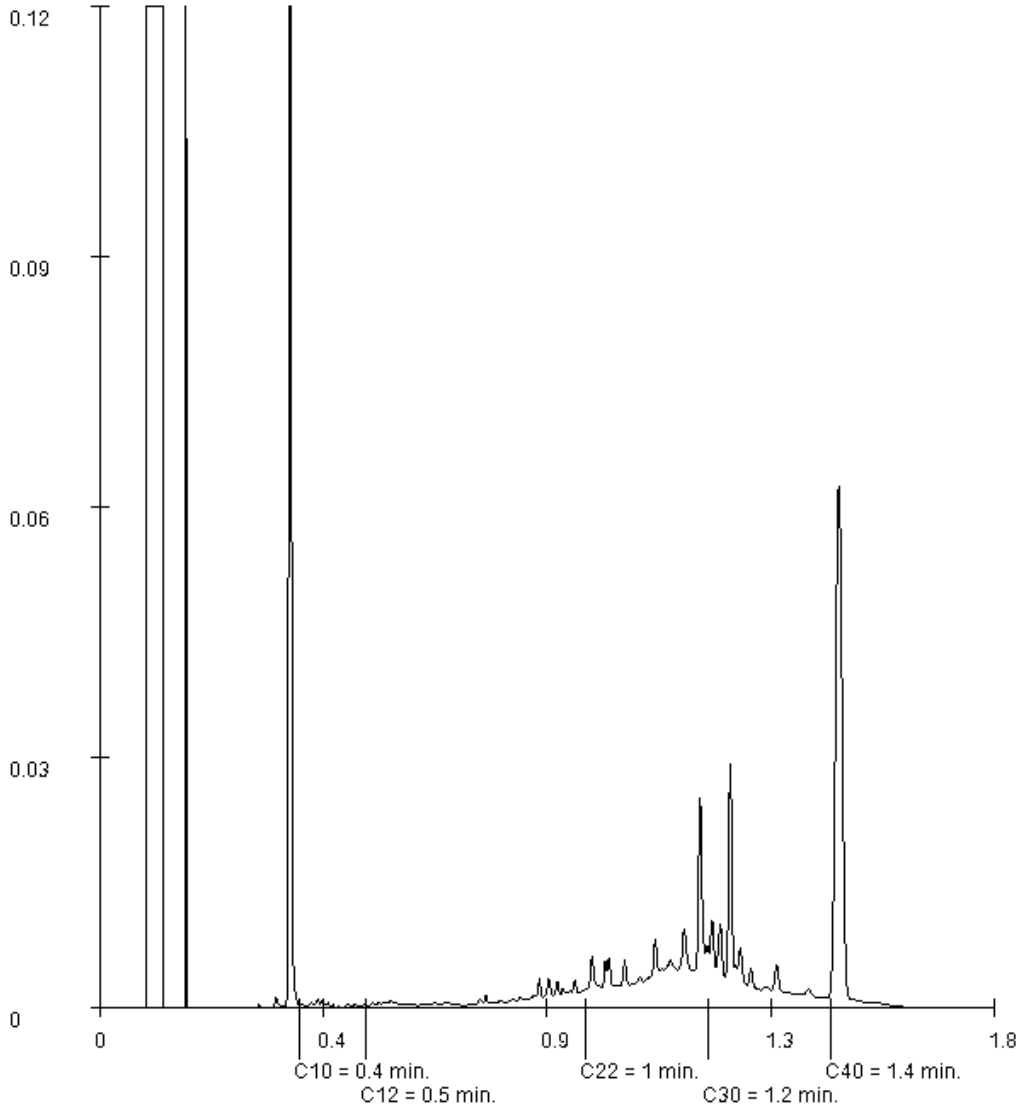
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	MM6: 39A+42A+43A+45A

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

Analyserapport

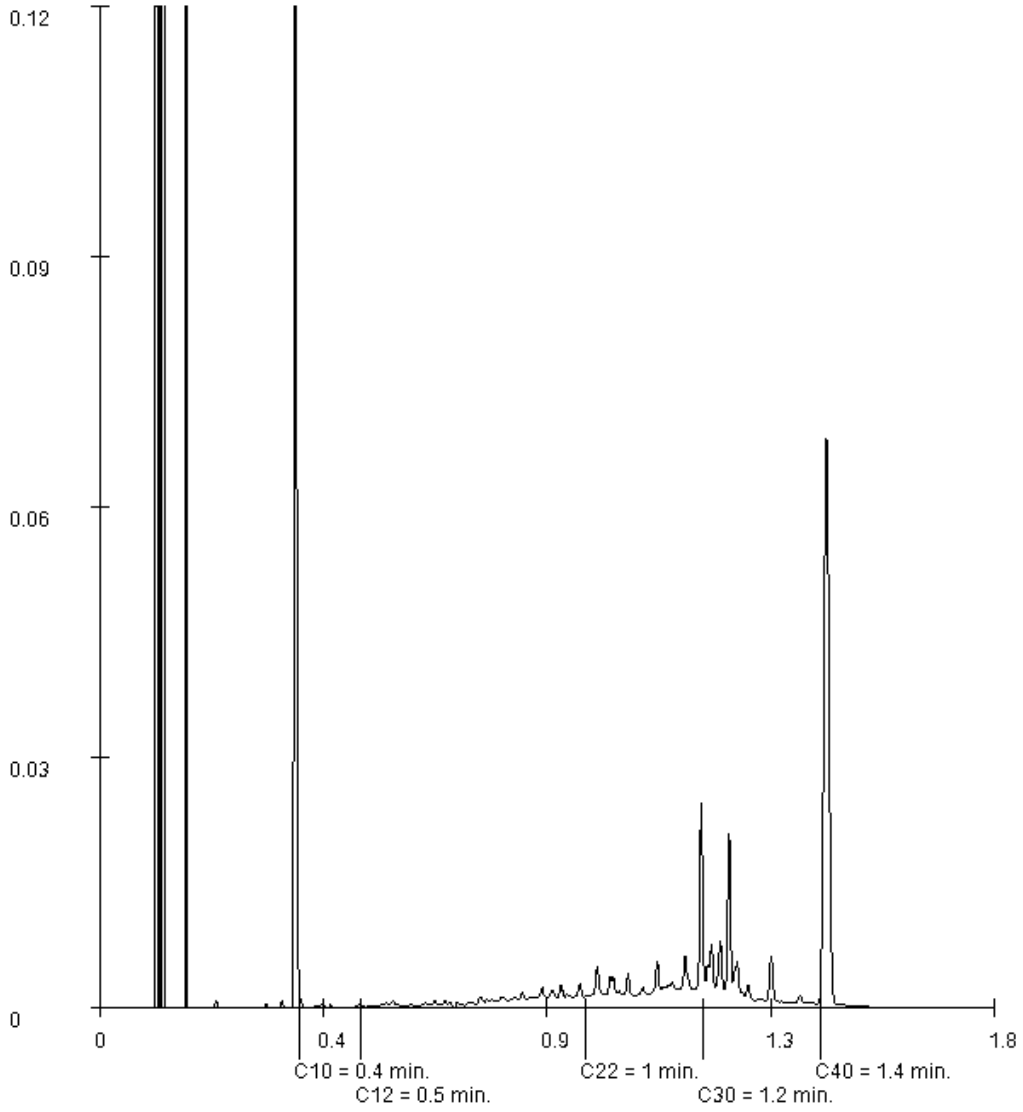
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	MM7: 27A+27B+47A+48A

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

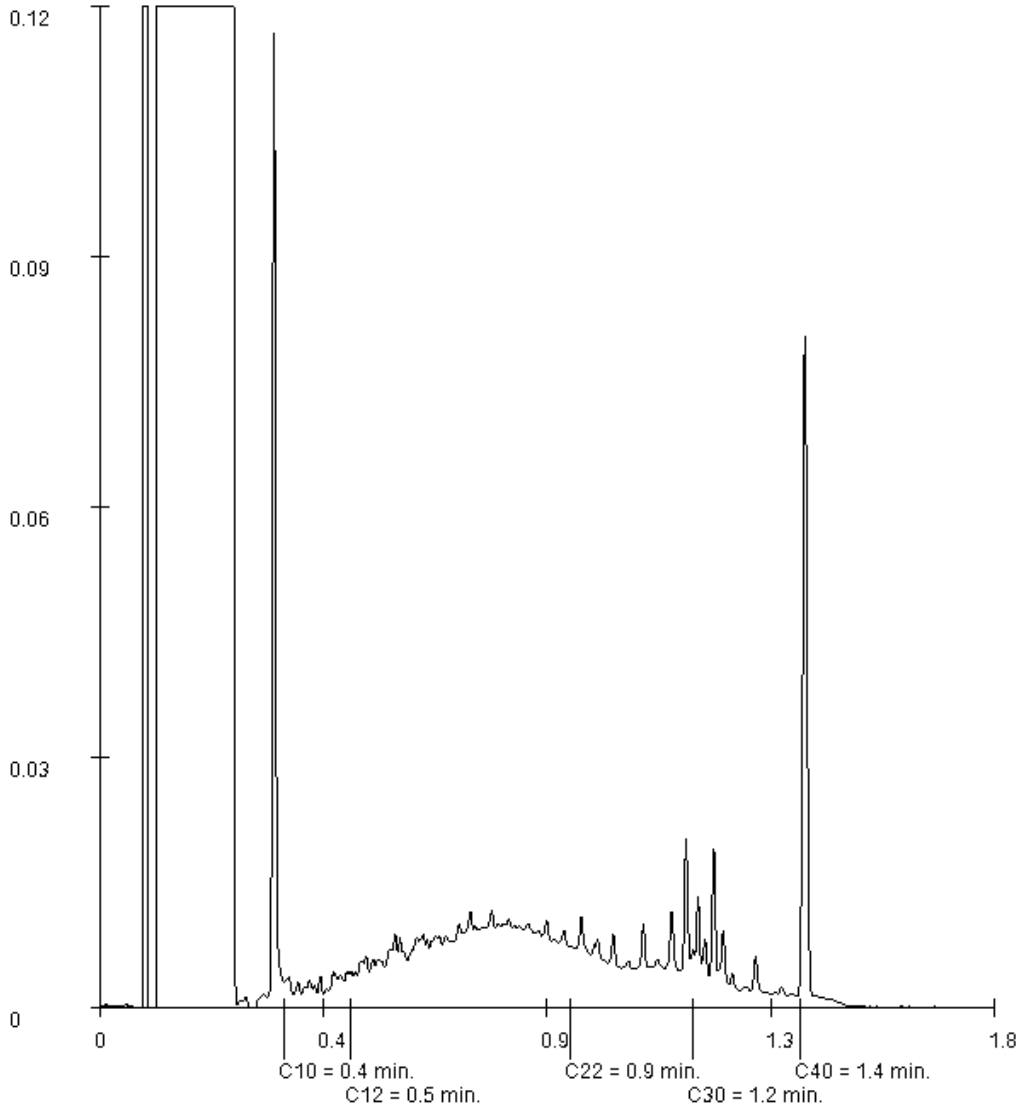
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	49B

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

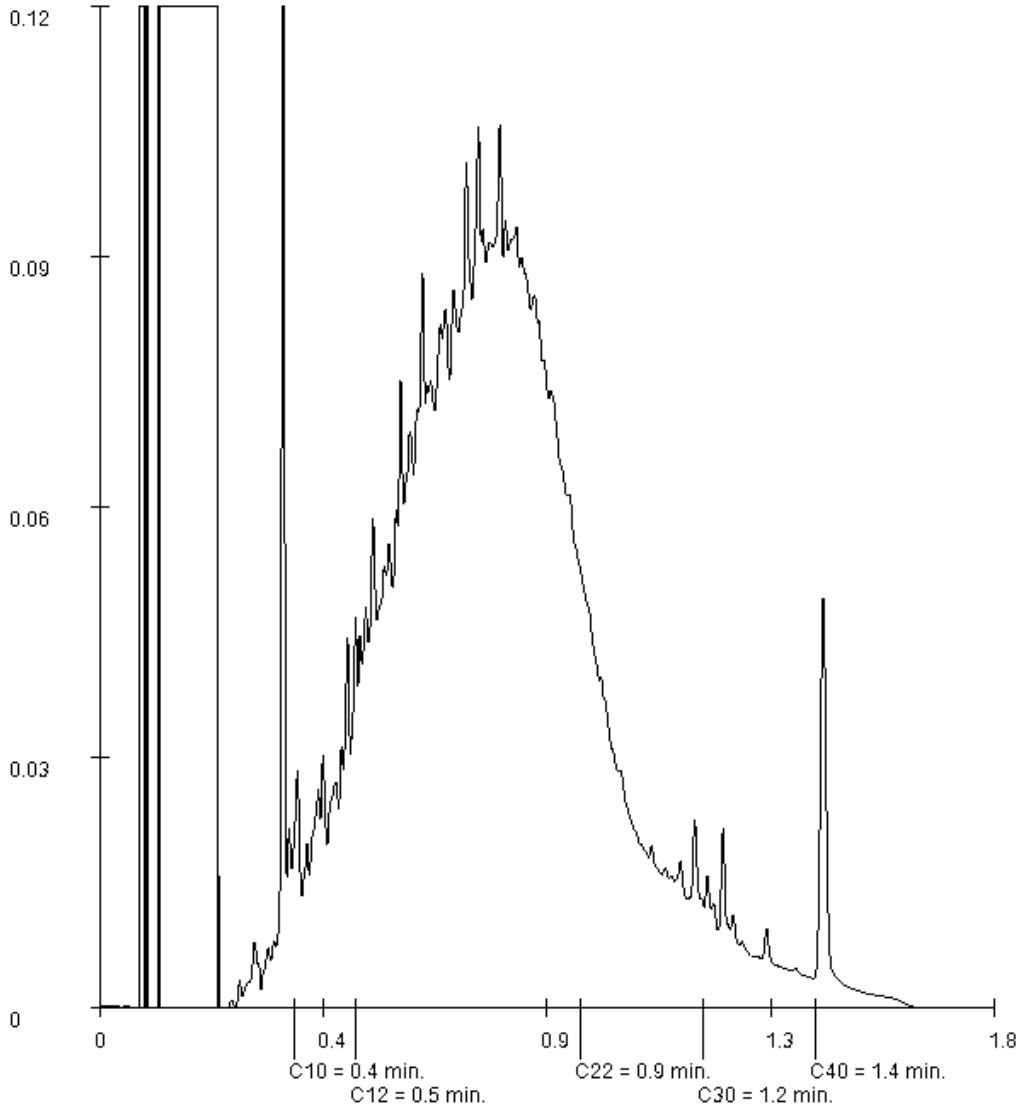
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	28B

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

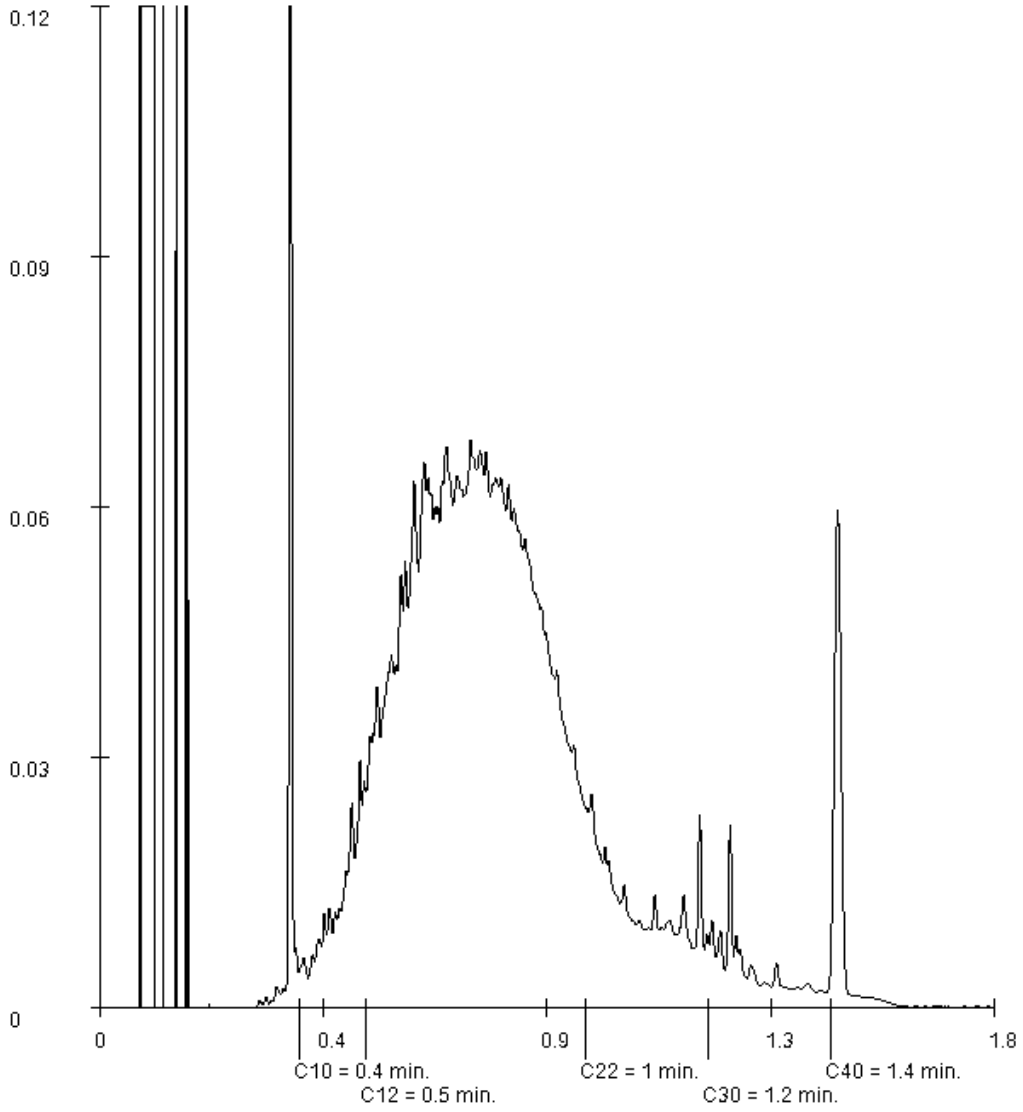
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	005
Monster beschrijvingen	56B

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

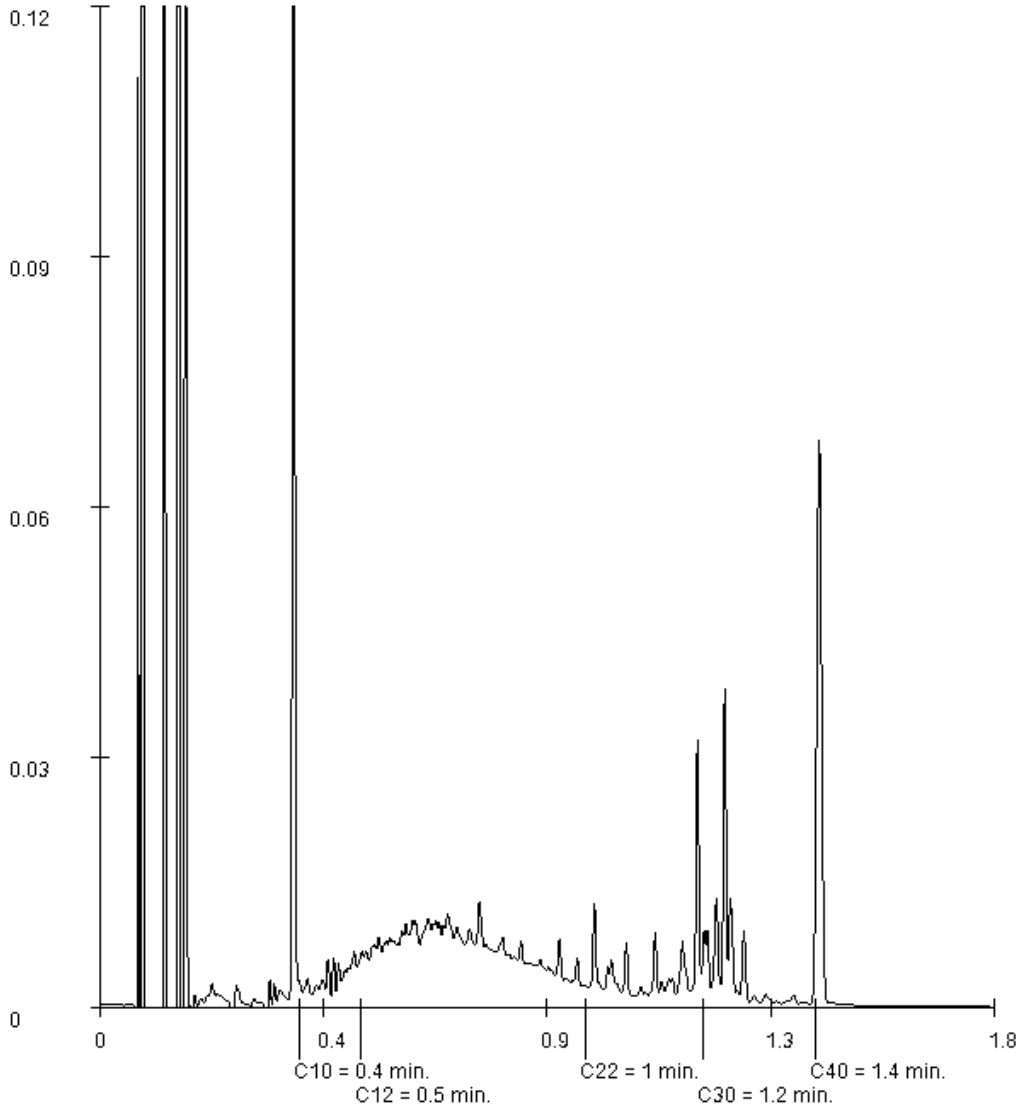
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	006
Monster beschrijvingen	56C

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

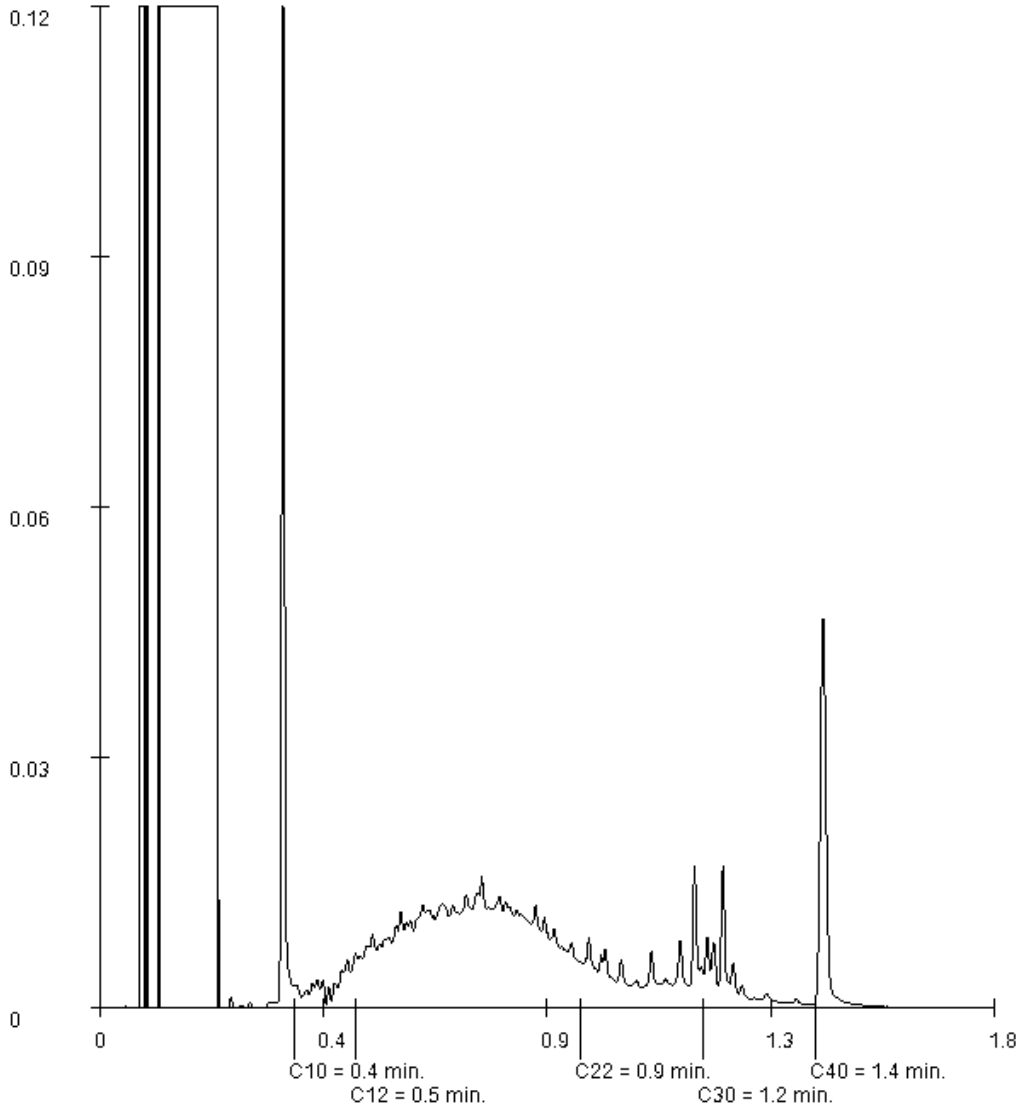
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	007
Monster beschrijvingen	61B

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

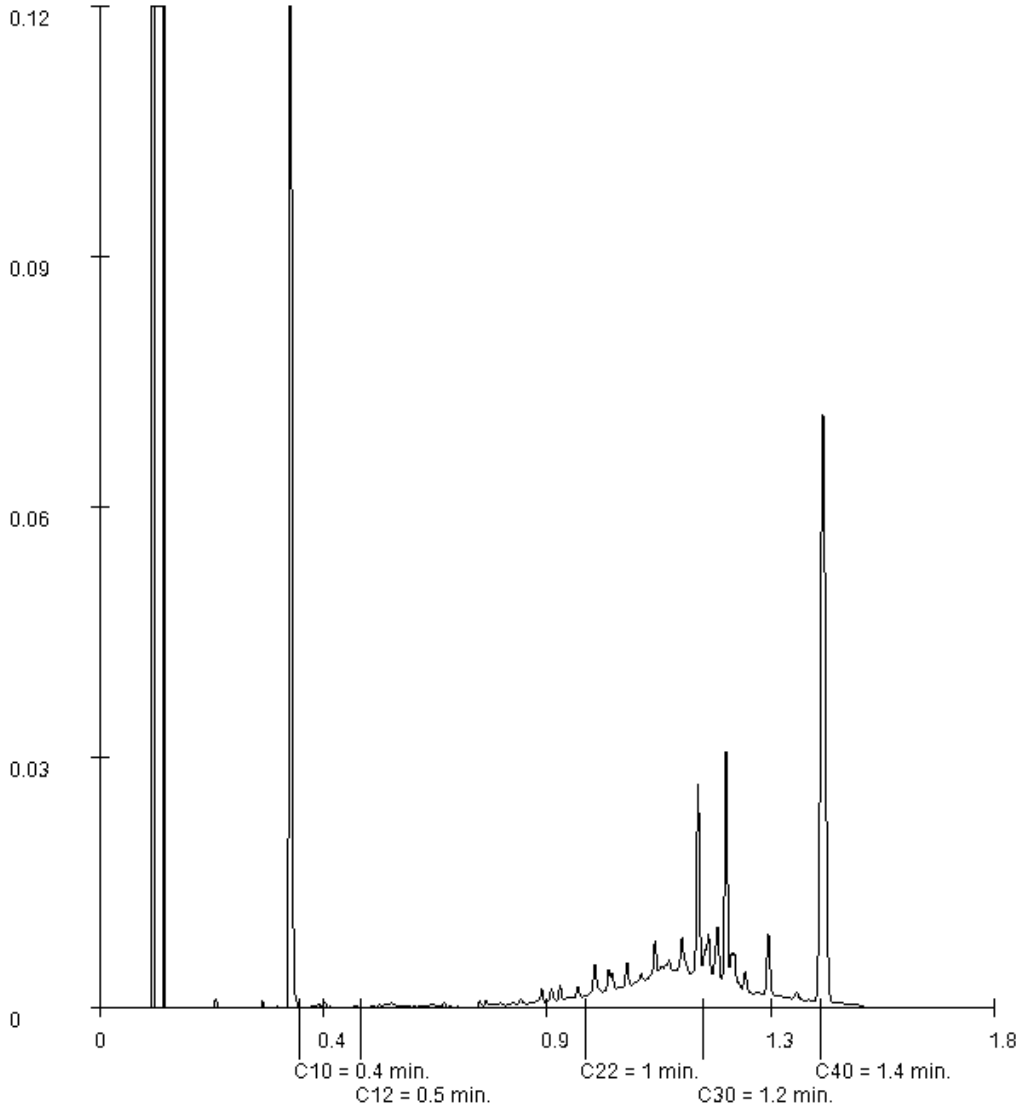
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950250 - 1	Rapportagedatum	18-01-2019

Monsternummer:	008
Monster beschrijvingen	MM8: 51A+53B+58A+60B

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12963431, versienummer: 1

Rotterdam, 07-02-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	31-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	31-01-2019
Rapportnummer	12963431 - 1	Rapportagedatum	07-02-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1A
002	Grond (AS3000)	52A
003	Grond (AS3000)	1B
004	Grond (AS3000)	4A
005	Grond (AS3000)	5A

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	75.8	60.6	40.6	52.1	81.5
gewicht artefacten	g	S	18	8.3	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	stenen	stenen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	9.1	12.5	32.9	21.3	4.7
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	<1	3.5	9.4 [1)]	14	<1
METALEN							
lood	mg/kgds	S	700	230	110	150	520
zink	mg/kgds	S	640	400	200	65	440

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	31-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	31-01-2019
Rapportnummer	12963431 - 1	Rapportagedatum	07-02-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.

Voetnoten

1	Het resultaat is indicatief ivm storende matrix.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	31-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	31-01-2019
Rapportnummer	12963431 - 1	Rapportagedatum	07-02-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	6A

Analyse	Eenheid	Q	006
droge stof	gew.-%	S	55.9
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	26.4
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	12 [1)]
METALEN			
lood	mg/kgds	S	170
zink	mg/kgds	S	180

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	31-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	31-01-2019
Rapportnummer	12963431 - 1	Rapportagedatum	07-02-2019

Monster beschrijvingen

006

* De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
* Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.

Voetnoten

1 Het resultaat is indicatief ivm storende matrix.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	31-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	31-01-2019
Rapportnummer	12963431 - 1	Rapportagedatum	07-02-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
zink	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7417083	11-01-2019	31-01-2019	ALC201
002	Y7332291	11-01-2019	31-01-2019	ALC201
003	Y7509685	11-01-2019	31-01-2019	ALC201
004	Y7317008	11-01-2019	31-01-2019	ALC201
005	Y7510125	11-01-2019	31-01-2019	ALC201
006	Y7316406	11-01-2019	31-01-2019	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12954430, versienummer: 1

Rotterdam, 24-01-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Pb1
002	Grondwater (AS3000)	Pb24
003	Grondwater (AS3000)	Pb49
004	Grondwater (AS3000)	Pb56

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
METALEN						
barium	µg/l	S	49	110		
cadmium	µg/l	S	<0.20	<0.20		
kobalt	µg/l	S	<2	<2		
koper	µg/l	S	<2.0	<2.0		
kwik	µg/l	S	<0.05	<0.05		
lood	µg/l	S	2.9	5.7		
molybdeen	µg/l	S	<2	<2		
nikkel	µg/l	S	<3	9.2		
zink	µg/l	S	31	<10		
VLUCHTIGE AROMATEN						
benzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	µg/l				0.63 [1)]	0.63 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2	<0.2		
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	µg/l	S	<0.02	<0.02	<0.02	0.05 [2)]
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN						
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1		
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1		
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1		
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]	0.14 [1)]		
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]	0.42 [1)]		
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1		
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1		

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

TESTEN RvA L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Pb1
002	Grondwater (AS3000)	Pb24
003	Grondwater (AS3000)	Pb49
004	Grondwater (AS3000)	Pb56

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1		
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1		
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	<0.2		
chloroform	µg/l	S	<0.2	<0.2		
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	<0.2		
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2		
CHLOORBENZENEN						
hexachloorbenzeen	µg/l	S		<0.005		
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN						
o,p-DDT	µg/l	S		<0.01		
p,p-DDT	µg/l	S		<0.01		
o,p-DDD	µg/l	S		<0.01		
p,p-DDD	µg/l	S		<0.01		
o,p-DDE	µg/l	S		<0.01		
p,p-DDE	µg/l	S		<0.01		
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/l	S		0.042 [1)]		
aldrin	µg/l	S		<0.01		
dieldrin	µg/l	S		<0.01		
endrin	µg/l	S		<0.01		
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/l	S		0.021 [1)]		
telodrin	µg/l	Q		<0.03		
isodrin	µg/l	Q		<0.03		
alpha-HCH	µg/l	S		<0.01		
beta-HCH	µg/l	S		<0.008		
gamma-HCH	µg/l	S		<0.009		
delta-HCH	µg/l	S		<0.008		
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/l	S		0.0245 [1)]		
heptachloor	µg/l	S		<0.01		
cis-heptachloorepoxide	µg/l	S		<0.01		
trans-heptachloorepoxide	µg/l	S		<0.01		
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/l	S		0.014 [1)]		
alpha-endosulfan	µg/l	S		<0.01		
hexachloorbutadieen	µg/l	Q		<0.05		
trans-chloordaan	µg/l	S		<0.01		
cis-chloordaan	µg/l	S		<0.01		
tot. 5 drins	µg/l			<0.09		
som chloordaan (0.7 factor)	µg/l	S		0.014 [1)]		

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	Pb1
002	Grondwater (AS3000)	Pb24
003	Grondwater (AS3000)	Pb49
004	Grondwater (AS3000)	Pb56

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	µg/l		<25	<25	25	<25
fractie C12-C22	µg/l		<25	<25	85	95
fractie C22-C30	µg/l		<25	<25	35	35
fractie C30-C40	µg/l		<25	<25	<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50	<50	160	160

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 (meting conform NEN-EN-ISO 17852)
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-4
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5
hexachloorbenzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3120-2
o,p-DDT	Grondwater (AS3000)	Conform AS3120-1
p,p-DDT	Grondwater (AS3000)	Idem
o,p-DDD	Grondwater (AS3000)	Idem
p,p-DDD	Grondwater (AS3000)	Idem
o,p-DDE	Grondwater (AS3000)	Idem
p,p-DDE	Grondwater (AS3000)	Idem

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
aldrin	Grondwater (AS3000)	Idem
dieldrin	Grondwater (AS3000)	Idem
endrin	Grondwater (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
telodrin	Grondwater (AS3000)	Eigen methode
isodrin	Grondwater (AS3000)	Idem
alpha-HCH	Grondwater (AS3000)	Conform AS3120-1
beta-HCH	Grondwater (AS3000)	Idem
gamma-HCH	Grondwater (AS3000)	Idem
delta-HCH	Grondwater (AS3000)	Idem
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
heptachloor	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-heptachloorepoxide	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-heptachloorepoxide	Grondwater (AS3000)	Idem
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
alpha-endosulfan	Grondwater (AS3000)	Idem
hexachloorbutadieen	Grondwater (AS3000)	Eigen Methode, LVI GCMS
trans-chloordaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3120-1
cis-chloordaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som chloordaan (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Eigen methode, headspace GCMS

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	B1700244	18-01-2019	18-01-2019	ALC204
001	G6554993	18-01-2019	18-01-2019	ALC236
001	S0669895	18-01-2019	18-01-2019	ALC237
002	S0669924	18-01-2019	18-01-2019	ALC237
002	B1700324	18-01-2019	18-01-2019	ALC204
002	G6554985	18-01-2019	18-01-2019	ALC236
003	G6555000	18-01-2019	18-01-2019	ALC236
003	S0669891	18-01-2019	18-01-2019	ALC237
004	S0504779	18-01-2019	18-01-2019	ALC237
004	G6554990	18-01-2019	18-01-2019	ALC236

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

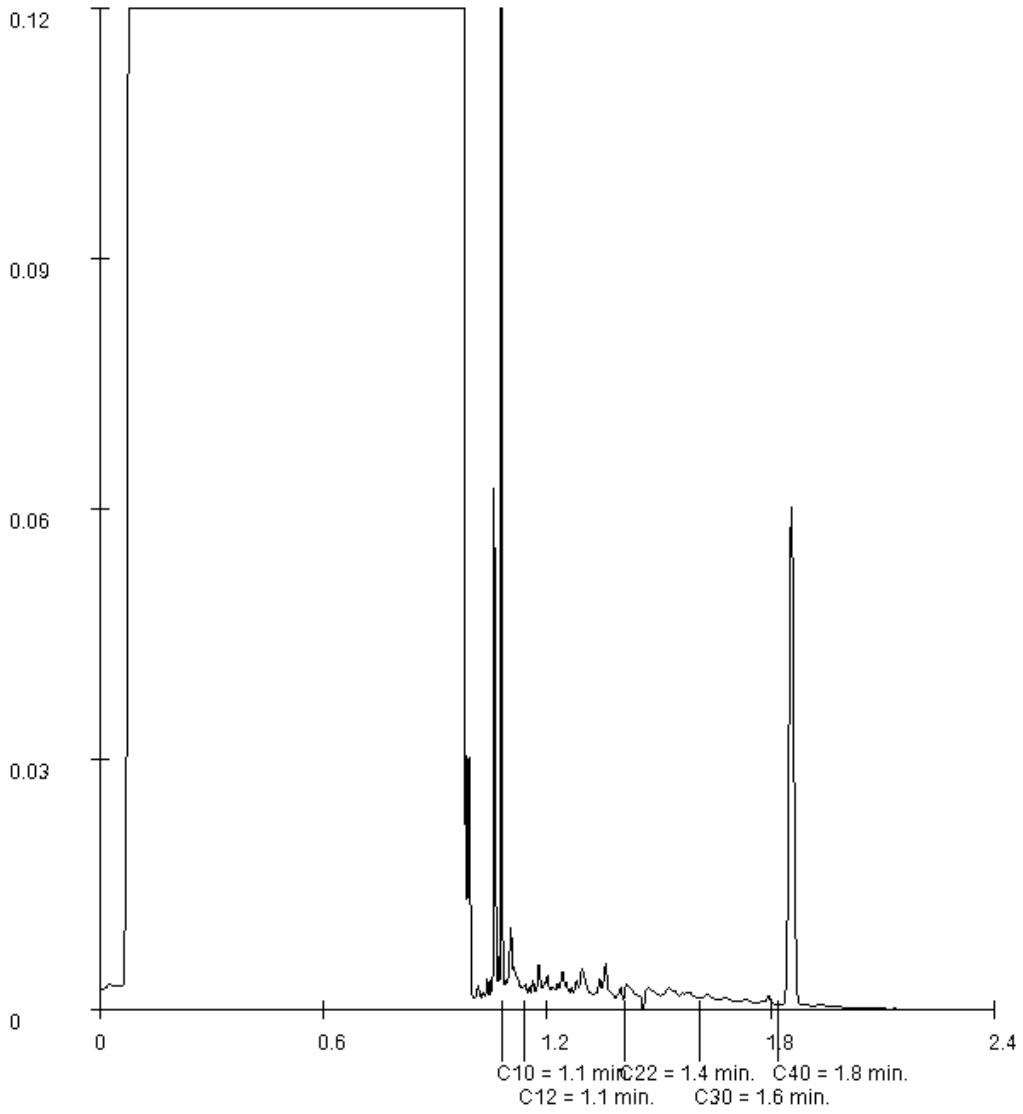
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	Pb49

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

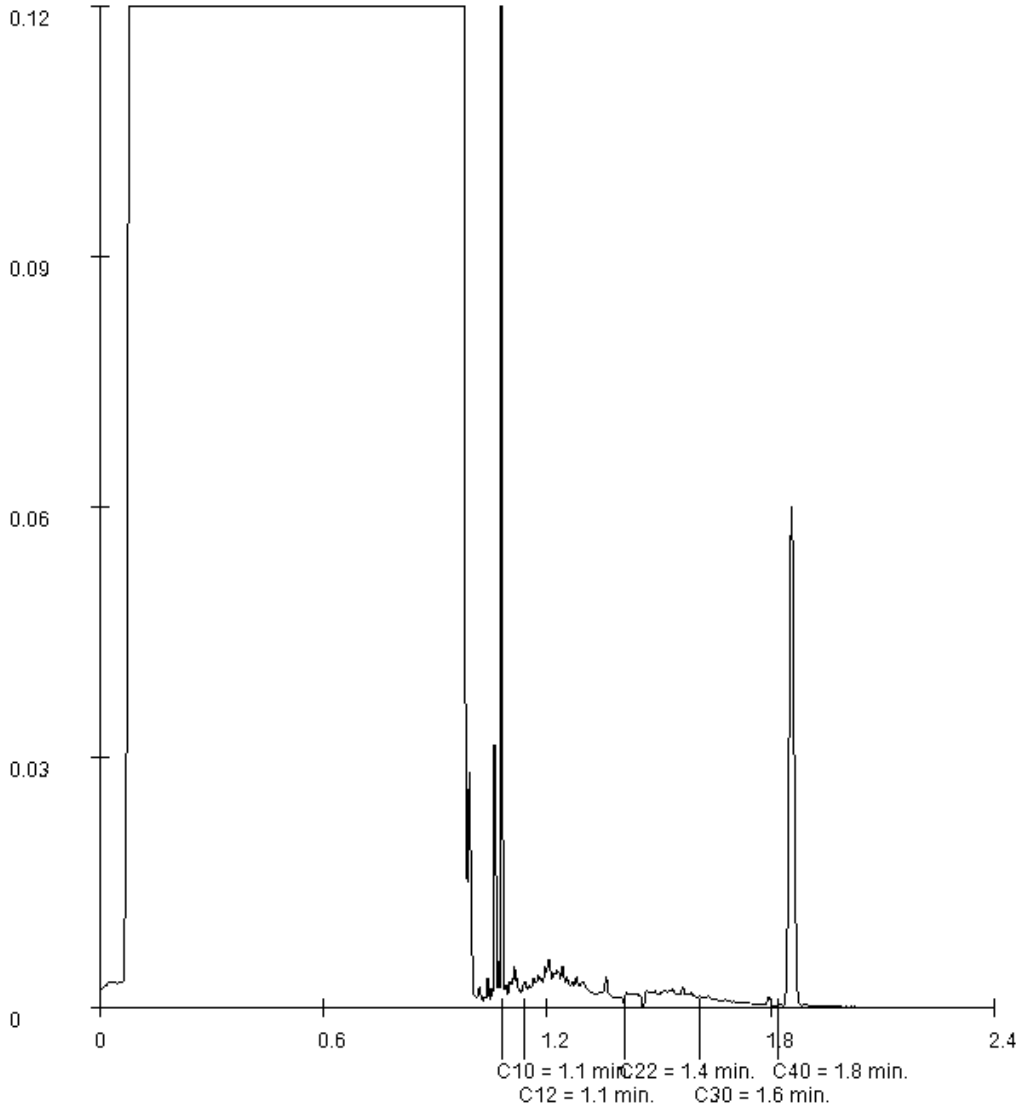
Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	18-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	18-01-2019
Rapportnummer	12954430 - 1	Rapportagedatum	24-01-2019

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	Pb56

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.



Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12950220, versienummer: 1

Rotterdam, 28-01-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950220 - 1	Rapportagedatum	28-01-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM: Akker
002	Grond (AS3000)	MM: Kas

Analyse	Eenheid	Q	001	002
ANALYSES UITGEVOERD DOOR DERDEN				
Linear			zie bijlage	zie bijlage
PFOS+PFOA+Branched				
PFOS				

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950220 - 1	Rapportagedatum	28-01-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	14-01-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	14-01-2019
Rapportnummer	12950220 - 1	Rapportagedatum	28-01-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Linear PFOS+PFOA+Branched PFOS	Grond (AS3000)	Analyse uitbesteed
Linear PFOS+PFOA+Branched PFOS	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	U9005533	11-01-2019	14-01-2019	ALC382
002	U9005532	11-01-2019	14-01-2019	ALC382

Paraaf :

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB
Box 1083, 581 10 Linköping, Sweden
Tel: + 46 13 254 900 · Fax: + 46 13 121 728
Registered 556152-0916 Registered office: Linköping, Sweden

Ackred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

REPORT

issued by an Accredited Laboratory

Report No. 19021065

Assigner

SYNLAB Analytics & Services BV
Rotterdam

Steenhouwerstraat 15
3194 AG ROTTERDAM

Applies to

Information about the project	*Soil*
Project number	: 12950220

Information about sample and sampling

Invoice reference	: P74856	Date of Arrival	: 2019-01-17
Sampling date	: 2019-01-11	Time of Arrival	: 1130
Sample name	: 12950220-001 MM:Akker		
Depth of sampling	: -		
Sampler	: -		

Results of the analyses

Test method	*Analysis / Investigation of*	*Result*	*Uncertainty*	*Unit*
SS-EN 11465	Dry substance	57.4	± 5.74	%
DIN 38414-14 mod.	PFOS, linear	0.96	± 0.29	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOS, branched	0.22	± 0.10	ug/kg TS
Calculated	PFOS, total	1.2	± 0.36	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOA, linear	0.97	± 0.29	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOA, branched	< 0.1	± 0.10	ug/kg TS
Calculated	PFOA, total	0.97	± 0.29	ug/kg TS

PFOS = Perfluoroctane sulfonate PFOA = Perfluoroctane acid

The stated uncertainty of measurement is calculated using a coverage k = 2. Measurement uncertainty for accredited microbiological analyses are available from the laboratory upon request.

Linköping 2019-01-28
The report has been reviewed and approved by

Patric Eklundh
Responsible reviewer
Control numbers 3487 1607 9577 8897

Results refer only to the submitted sample. Unless the laboratory has written otherwise, the report may only be reproduced in its entirety.

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB
Box 1083, 581 10 Linköping, Sweden
Tel: + 46 13 254 900 · Fax: + 46 13 121 728
Registered 556152-0916 Registered office: Linköping, Sweden

Ackred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

REPORT

issued by an Accredited Laboratory

Report No. 19021066

Assigner

SYNLAB Analytics & Services BV
Rotterdam

Steenhouwerstraat 15
3194 AG ROTTERDAM

Applies to

Information about the project	*Soil*
Project number	: 12950220

Information about sample and sampling

Invoice reference	: P74856	Date of Arrival	: 2019-01-17
Sampling date	: 2019-01-11	Time of Arrival	: 1130
Sample name	: 12950220-002 MM:Kas		
Depth of sampling	: -		
Sampler	: -		

Results of the analyses

Test method	*Analysis / Investigation of*	*Result*	*Uncertainty*	*Unit*
SS-EN 11465	Dry substance	45.8	± 4.58	%
DIN 38414-14 mod.	PFOS, linear	3.6	± 1.1	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOS, branched	0.78	± 0.23	ug/kg TS
Calculated	PFOS, total	4.4	± 1.3	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOA, linear	7.3	± 2.2	ug/kg TS
DIN 38414-14 mod.	PFOA, branched	0.18	± 0.10	ug/kg TS
Calculated	PFOA, total	7.5	± 2.3	ug/kg TS

PFOS = Perfluoroctane sulfonate PFOA = Perfluoroctane acid

The stated uncertainty of measurement is calculated using a coverage k = 2. Measurement uncertainty for accredited microbiological analyses are available from the laboratory upon request.

Linköping 2019-01-23
The report has been reviewed and approved by

Patric Eklundh
Responsible reviewer
Control numbers 3384 1600 9173 8397

Results refer only to the submitted sample. Unless the laboratory has written otherwise, the report may only be reproduced in its entirety.

Bijlage 4

Bodemprofielen

Betekenis van afkortingen

G/g : grind/grindig 

Z/z : zand/zandig 

L/s : leem/siltig 

K/k : klei/kleiig 

V/h : veen/humeus 

m : mineraal arm 

Overig 

W/w : Waterkolom 

Blinde buis :

Filter : 

Grondwaterst. : 

Afdichtingen

Filterzand 

Bentoniet 

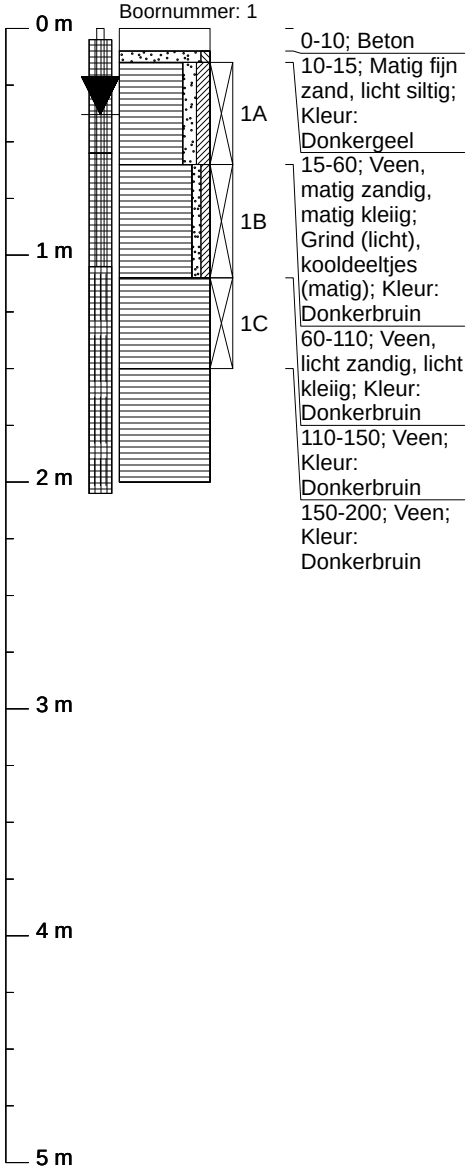
Ongeroerd monster : 

Geroerd monster : 

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

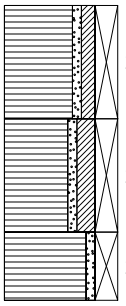
Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



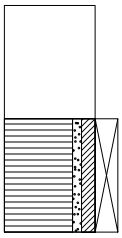
Boornummer: 1

0-10; Beton
10-15; Matig fijn zand, licht siltig; Kleur: Donkergeel
15-60; Veen, matig zandig, matig kleiig; Grind (licht), kooldeeltjes (matig); Kleur: Donkerbruin
60-110; Veen, licht zandig, licht kleiig; Kleur: Donkerbruin
110-150; Veen; Kleur: Donkerbruin
150-200; Veen; Kleur: Donkerbruin



Boornummer: 2

0-50; Veen, licht zandig, matig kleiig; Kleur: Donkerbruin
50-100; Veen, licht zandig, sterk kleiig; Kleur: Donkerbruin
100-130; Veen, licht zandig; Kleur: Donkerbruin



Boornummer: 3

0-50; Repac
50-100; Veen, licht zandig, matig kleiig; Kleur: Donkerbruin

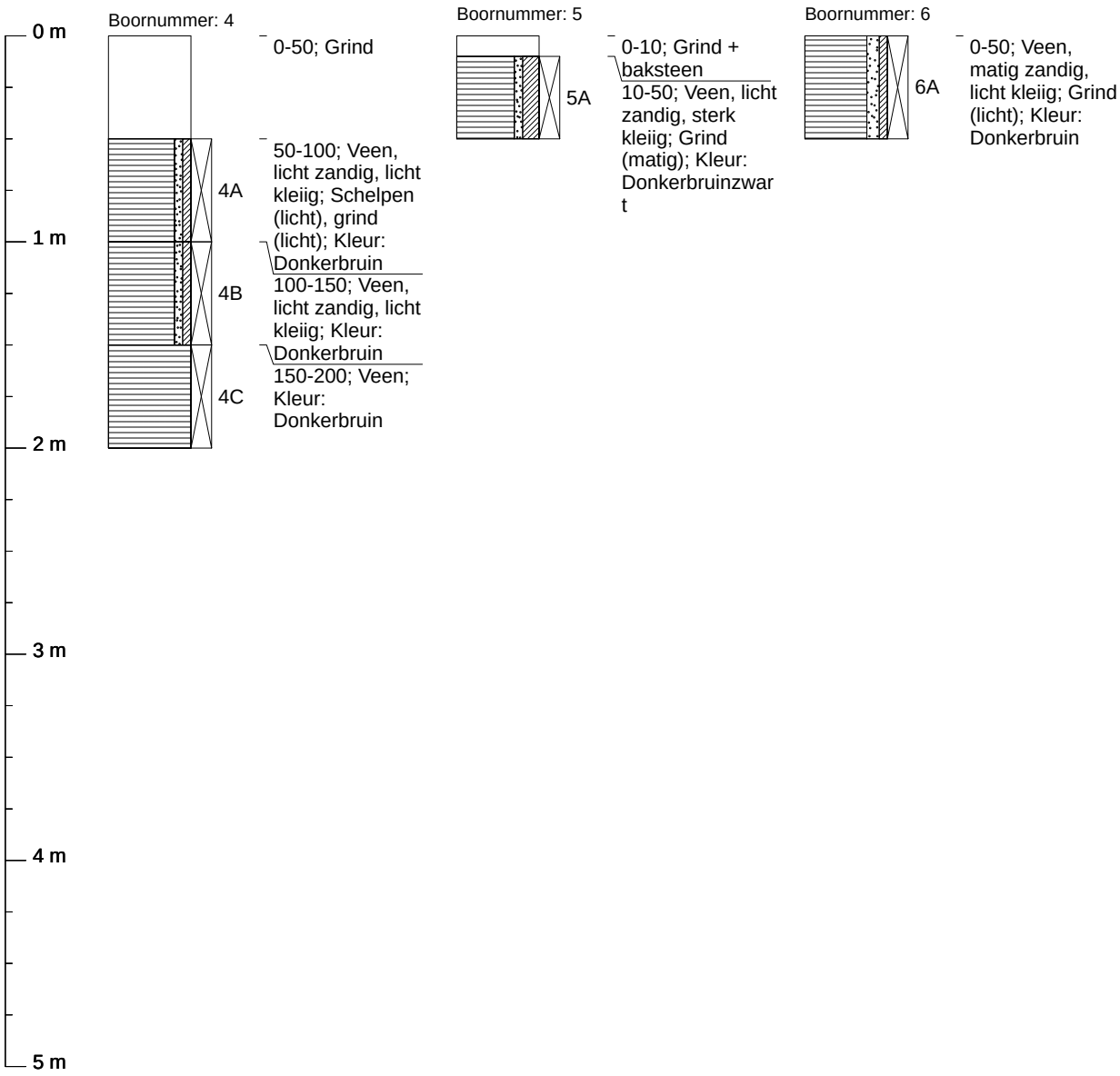
Grondwaterbemonstering
Datum: 18-1-2019
pH: 7,03
EGV: 1380 µS/cm
Temperatuur: 8,8 °C
Troebelheidmeting: 174 NTU
Zuurstofmeting:
Grondwaterstand: 38 cm-mv

Monsternemingsfilter
Diepte: 205 cm-mv
Perforatie: 105-205 cm-mv

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

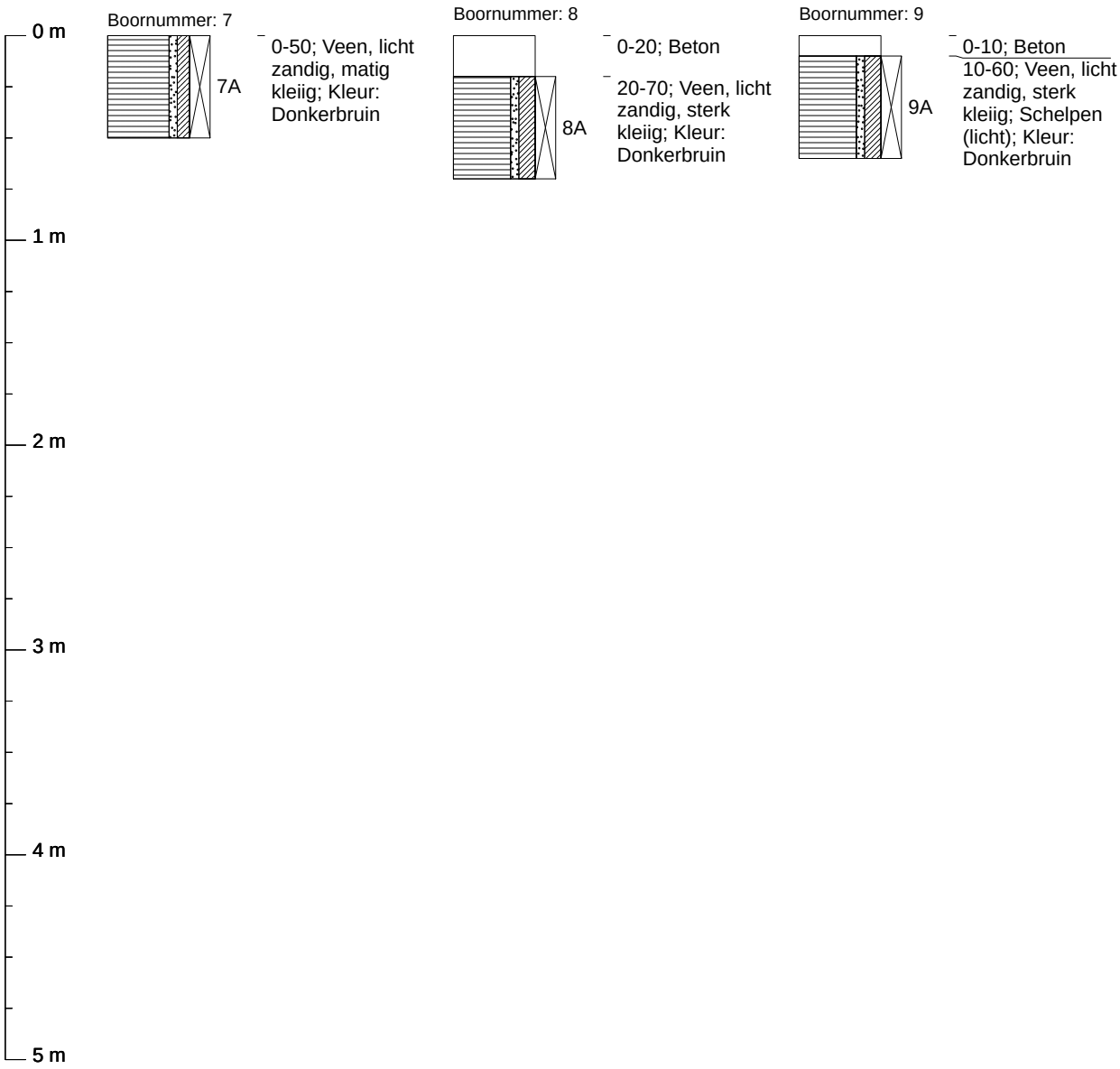
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

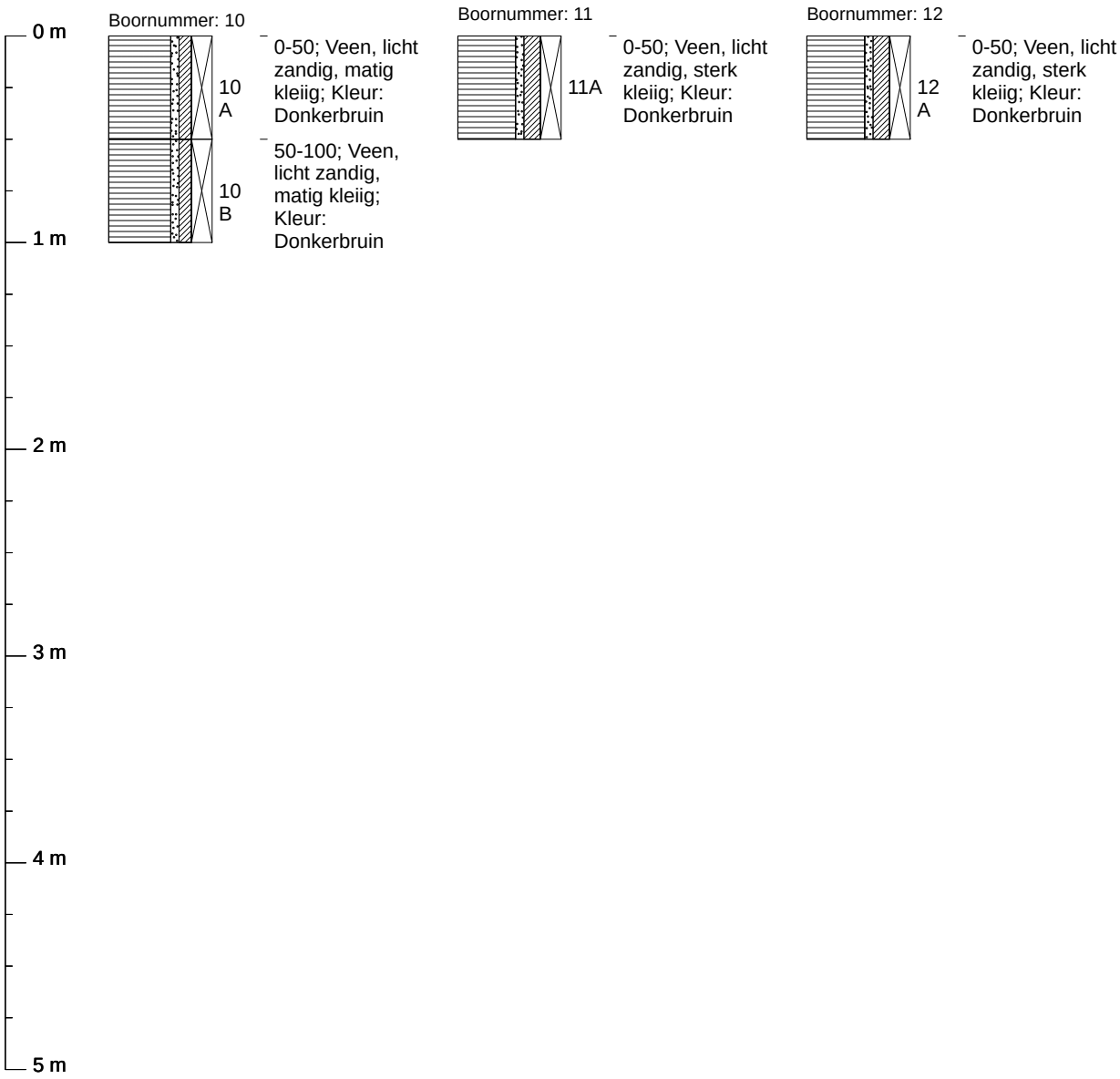
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

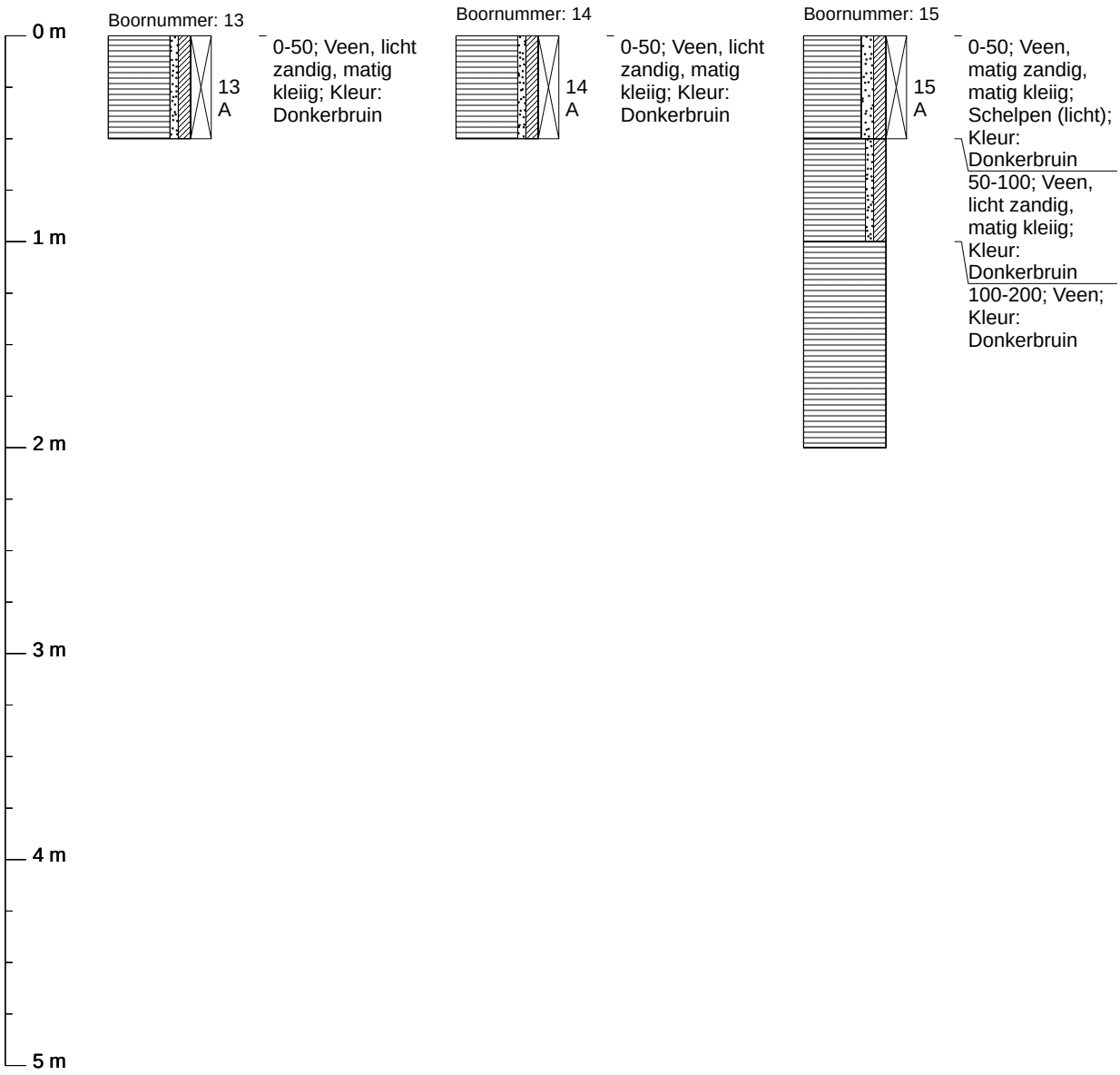
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

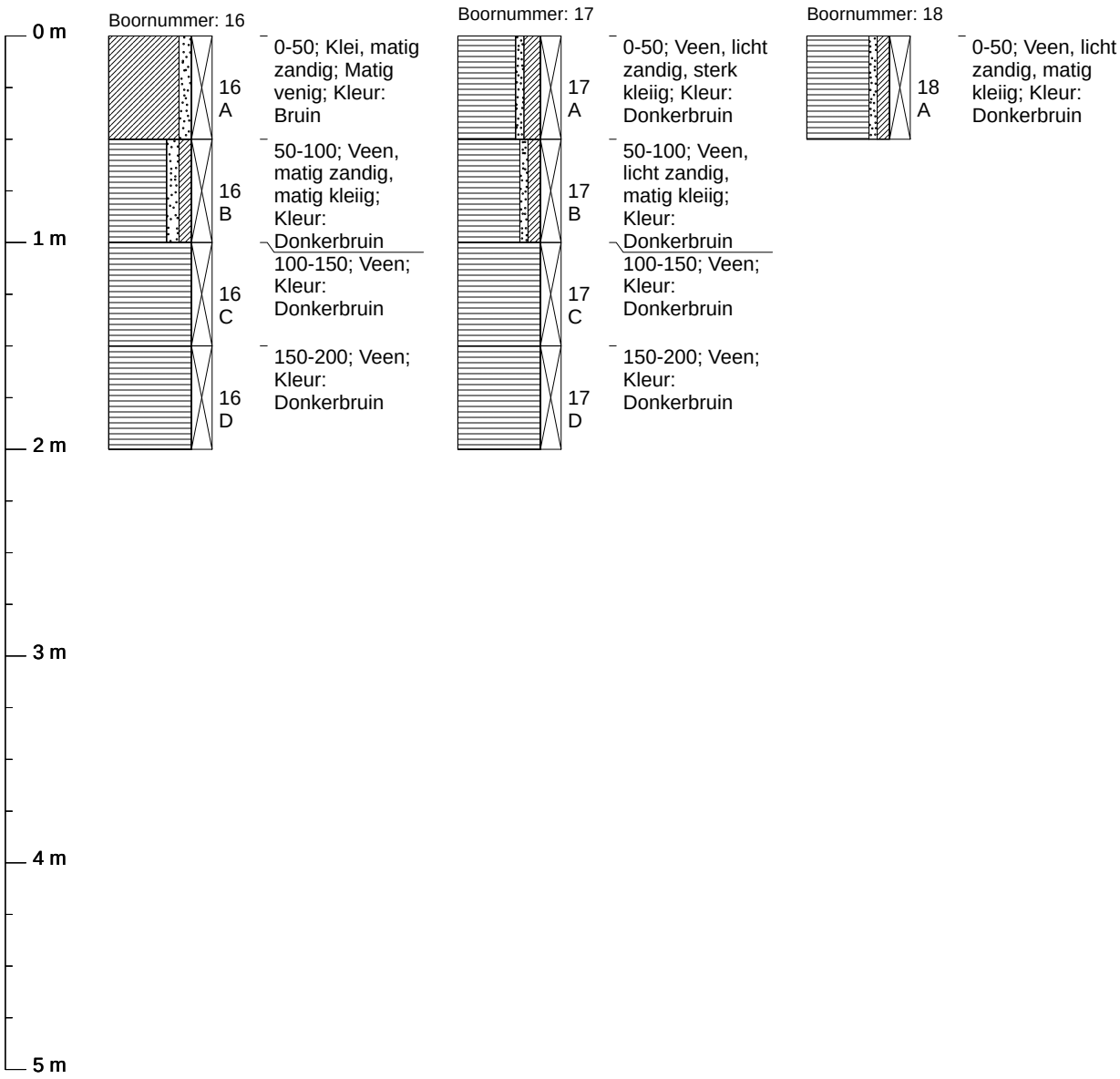
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

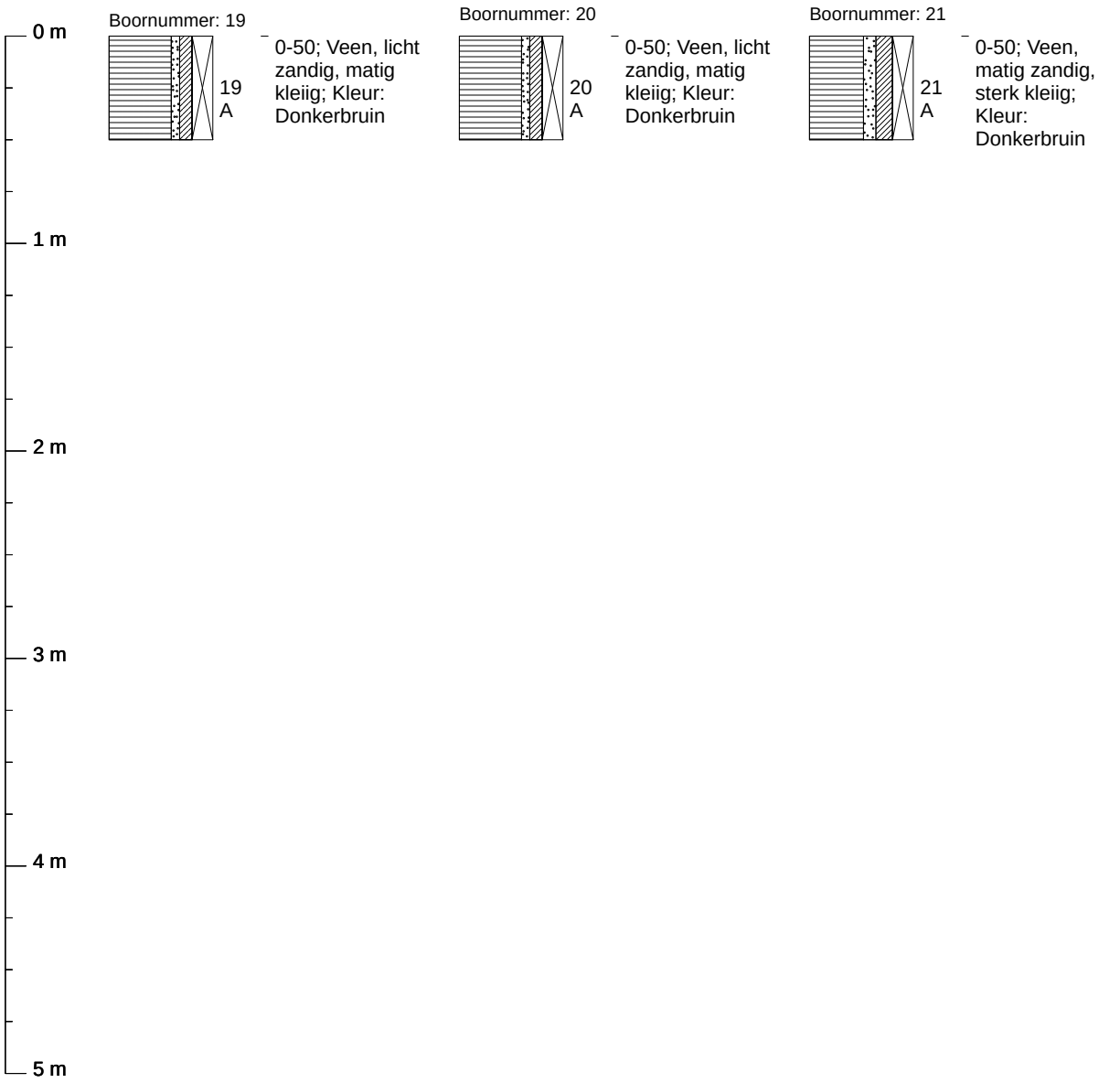
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

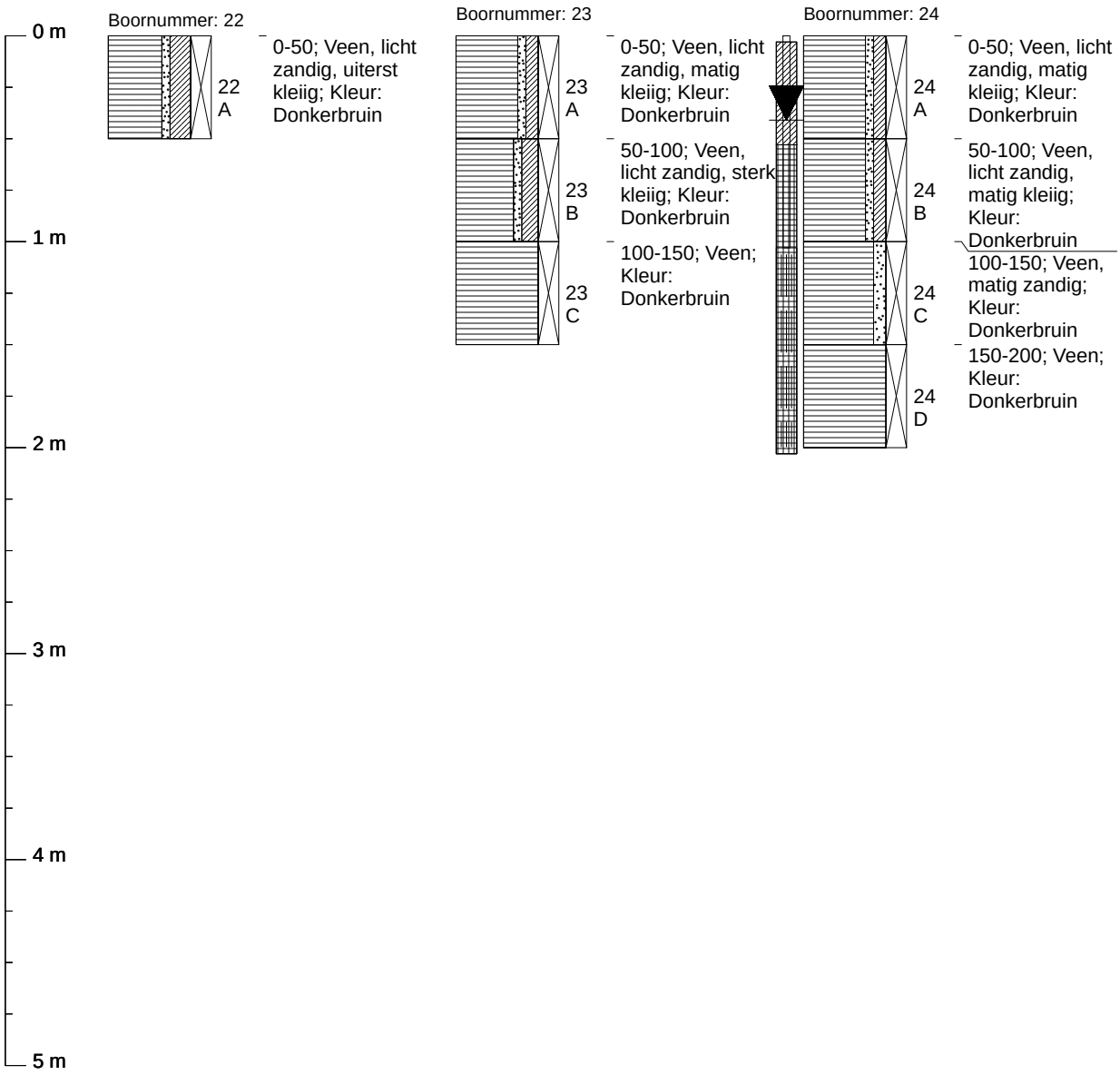
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



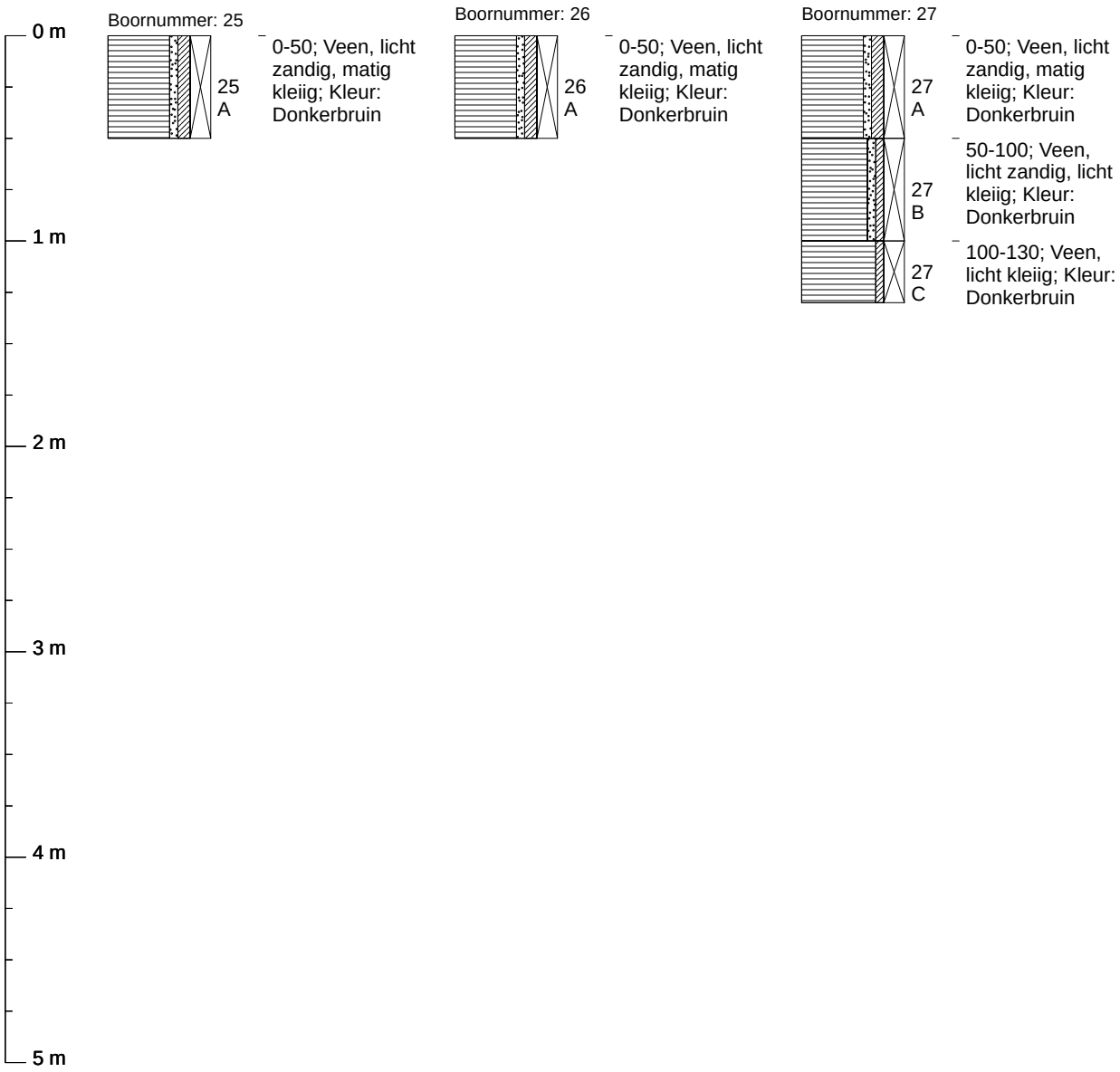
Grondwaterbemonstering
Datum: 18-1-2019
pH: 7,11
EGV: 1440 µS/cm
Temperatuur: 14,6 °C
Troebelheidmeting: 93,2 NTU
Zuurstofmeting:
Grondwaterstand: 41 cm-mv

Monsternemingsfilter
Diepte: 203 cm-mv
Perforatie: 103-203 cm-mv

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

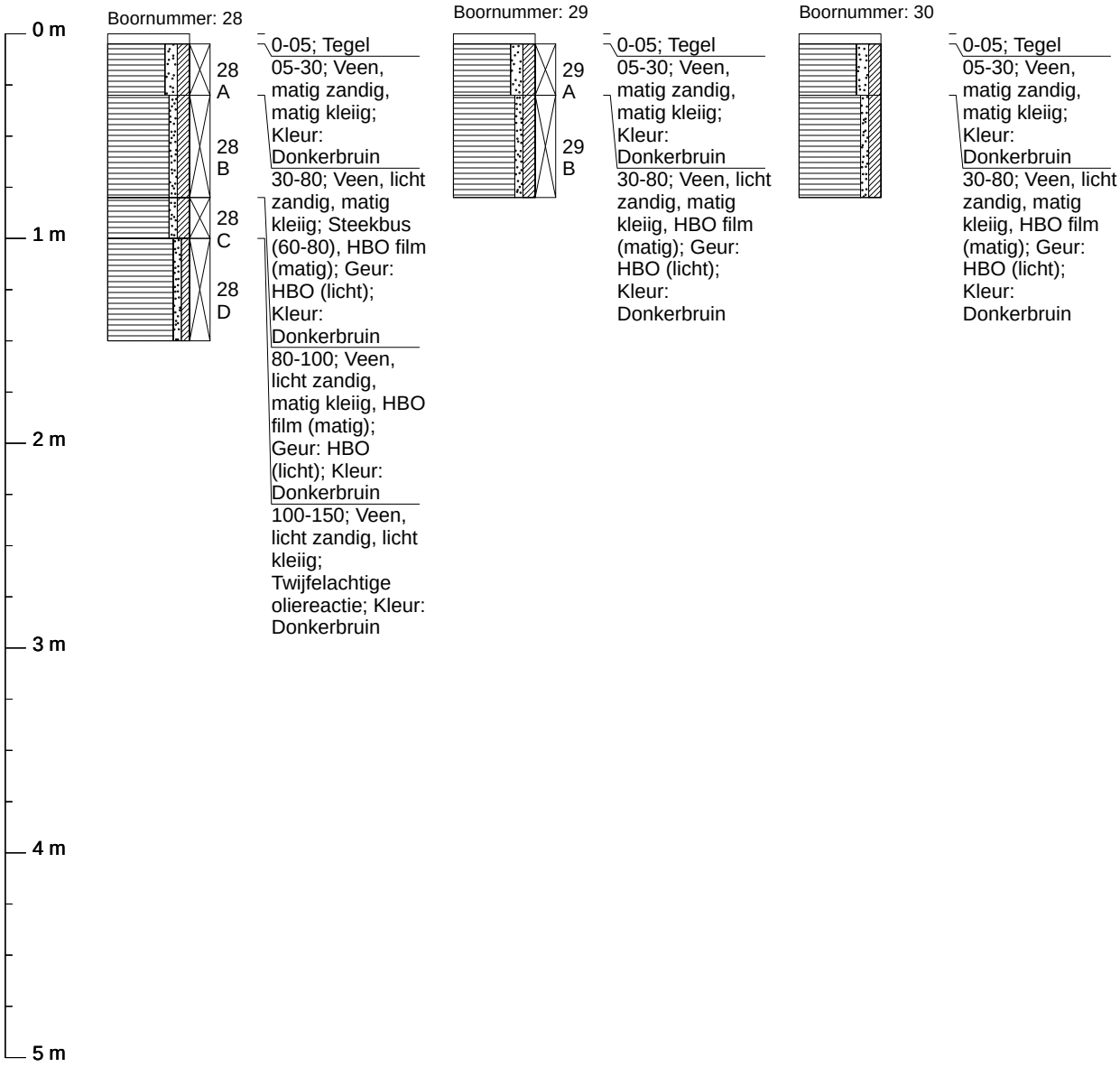
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

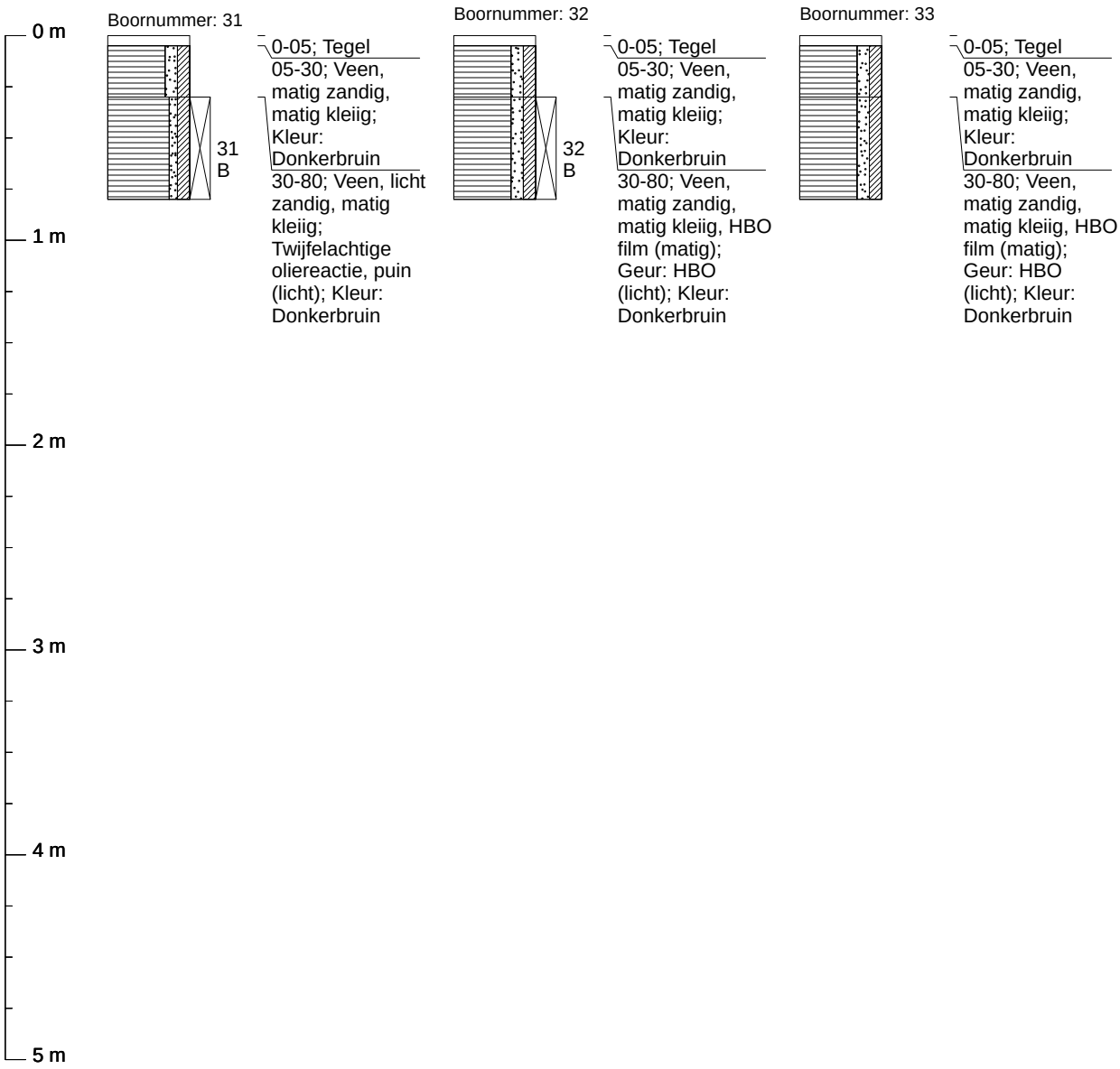
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	10-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

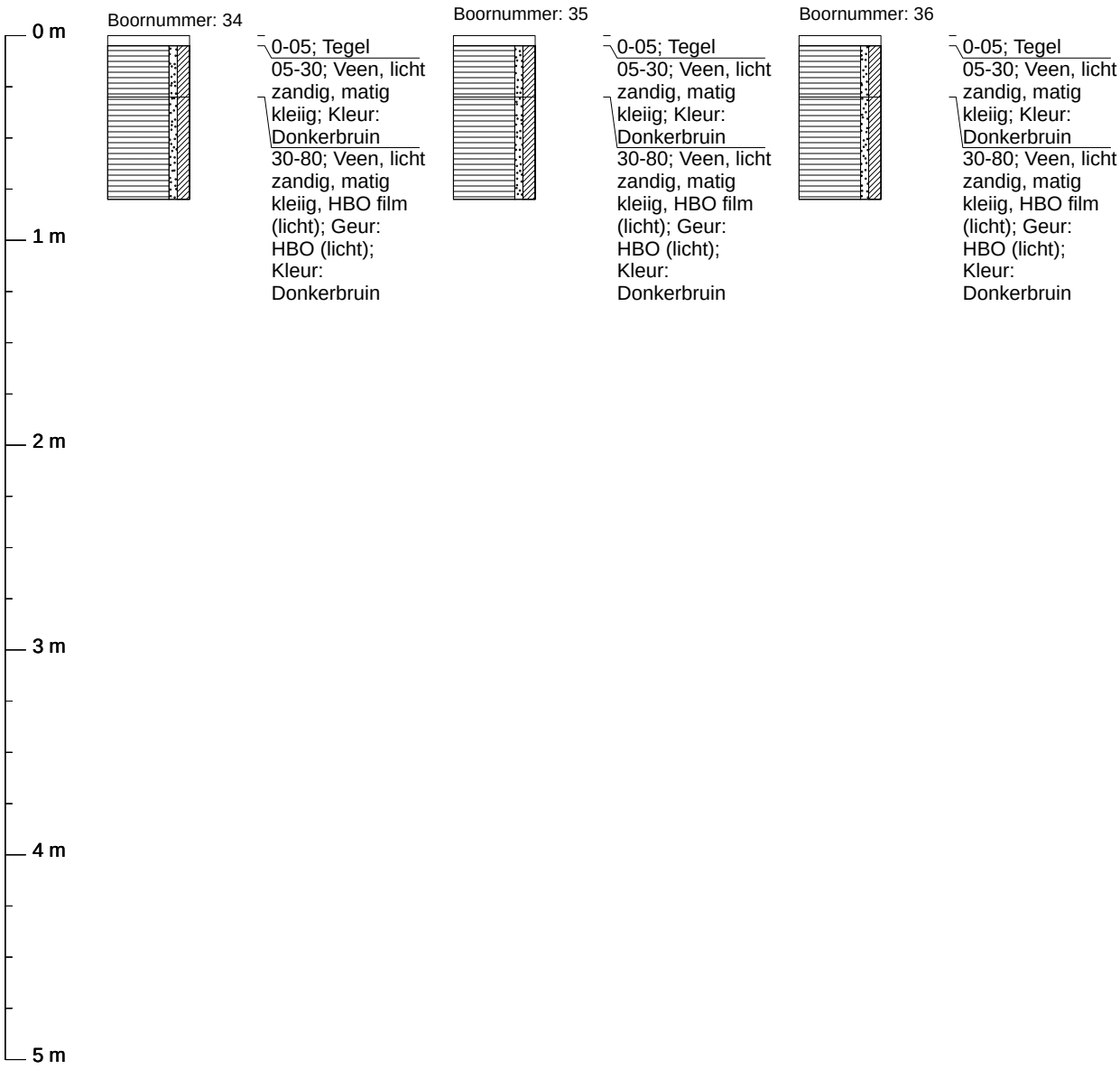
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	10-1-2019	10-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

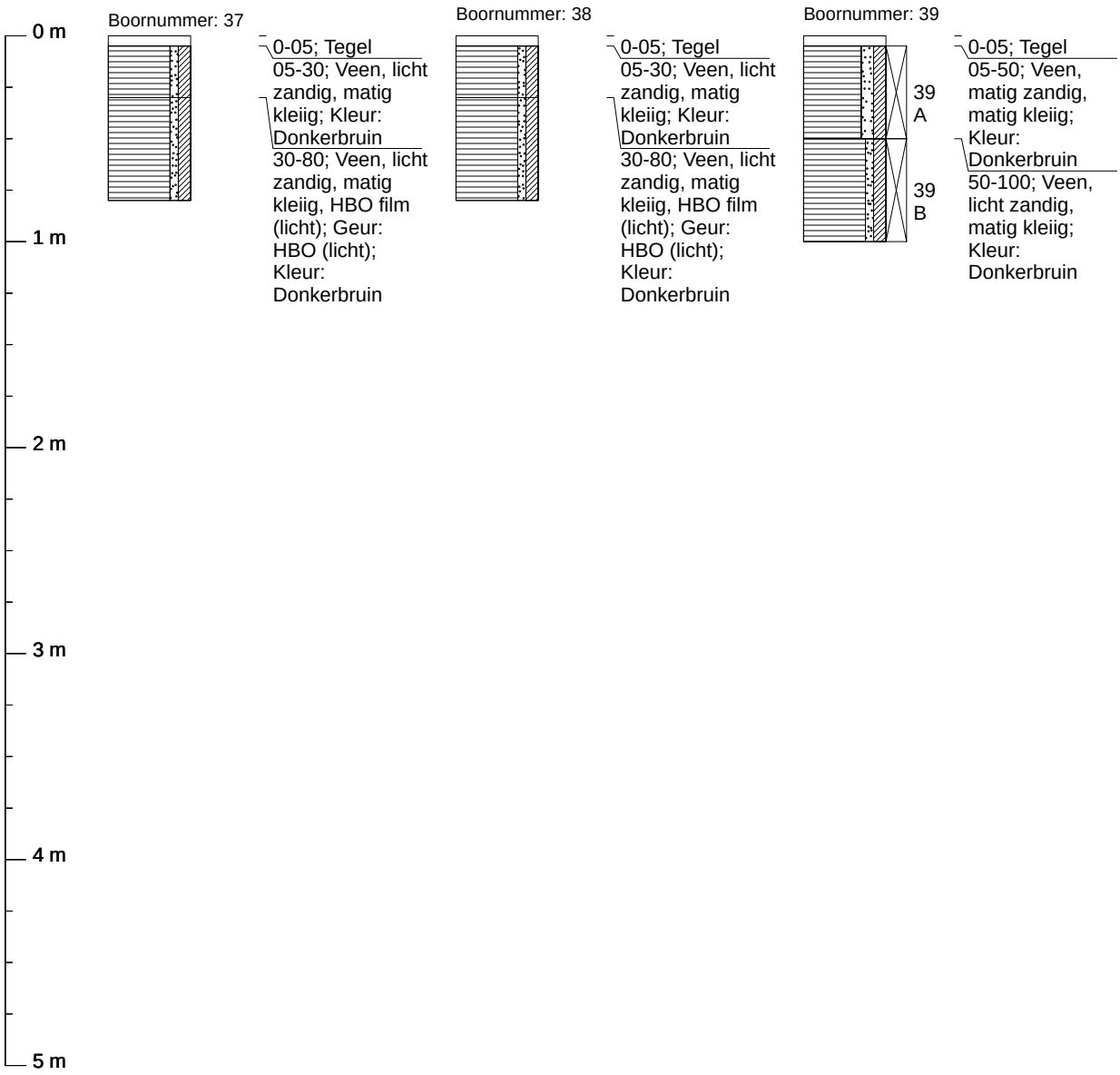
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

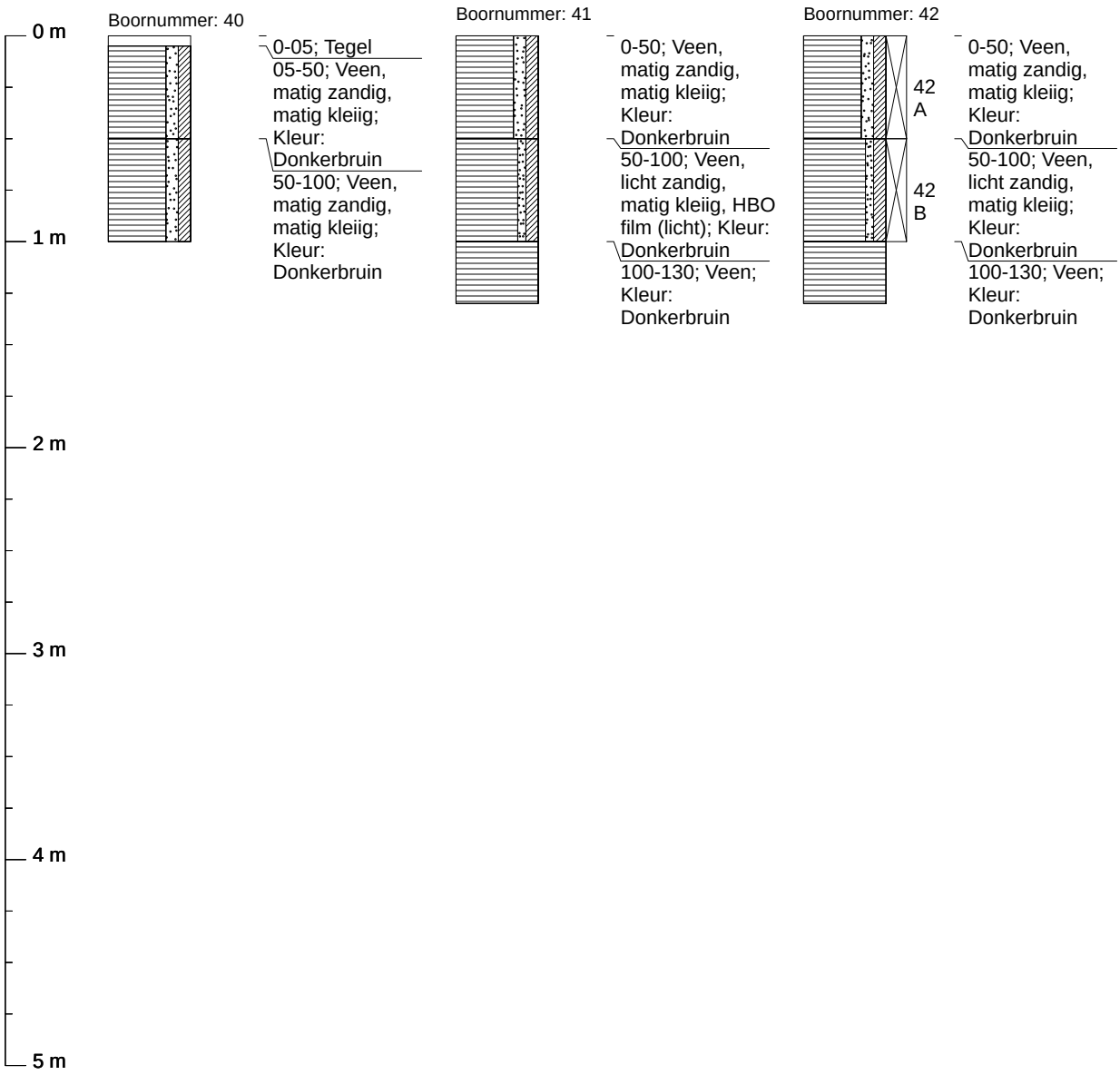
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

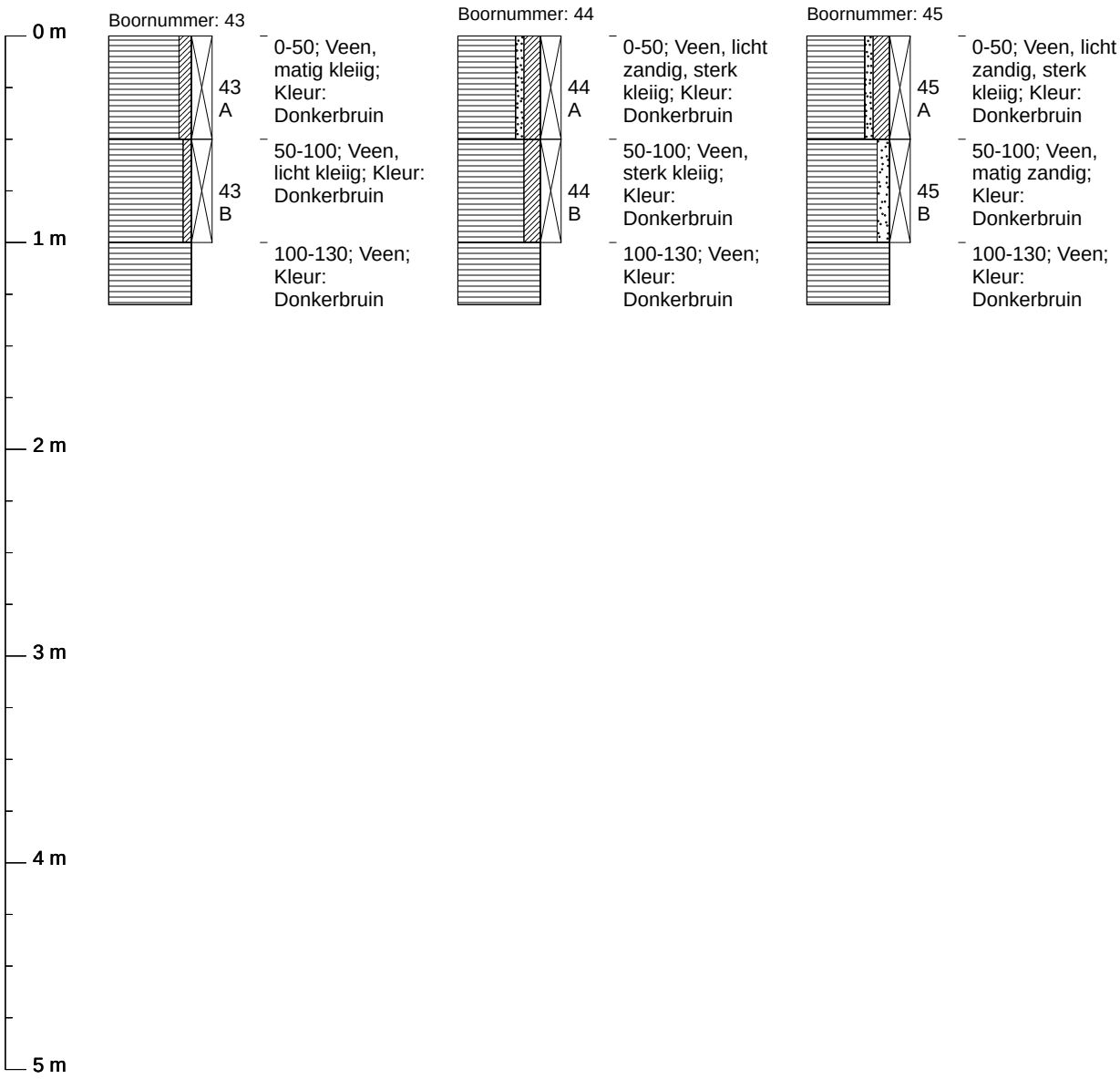
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

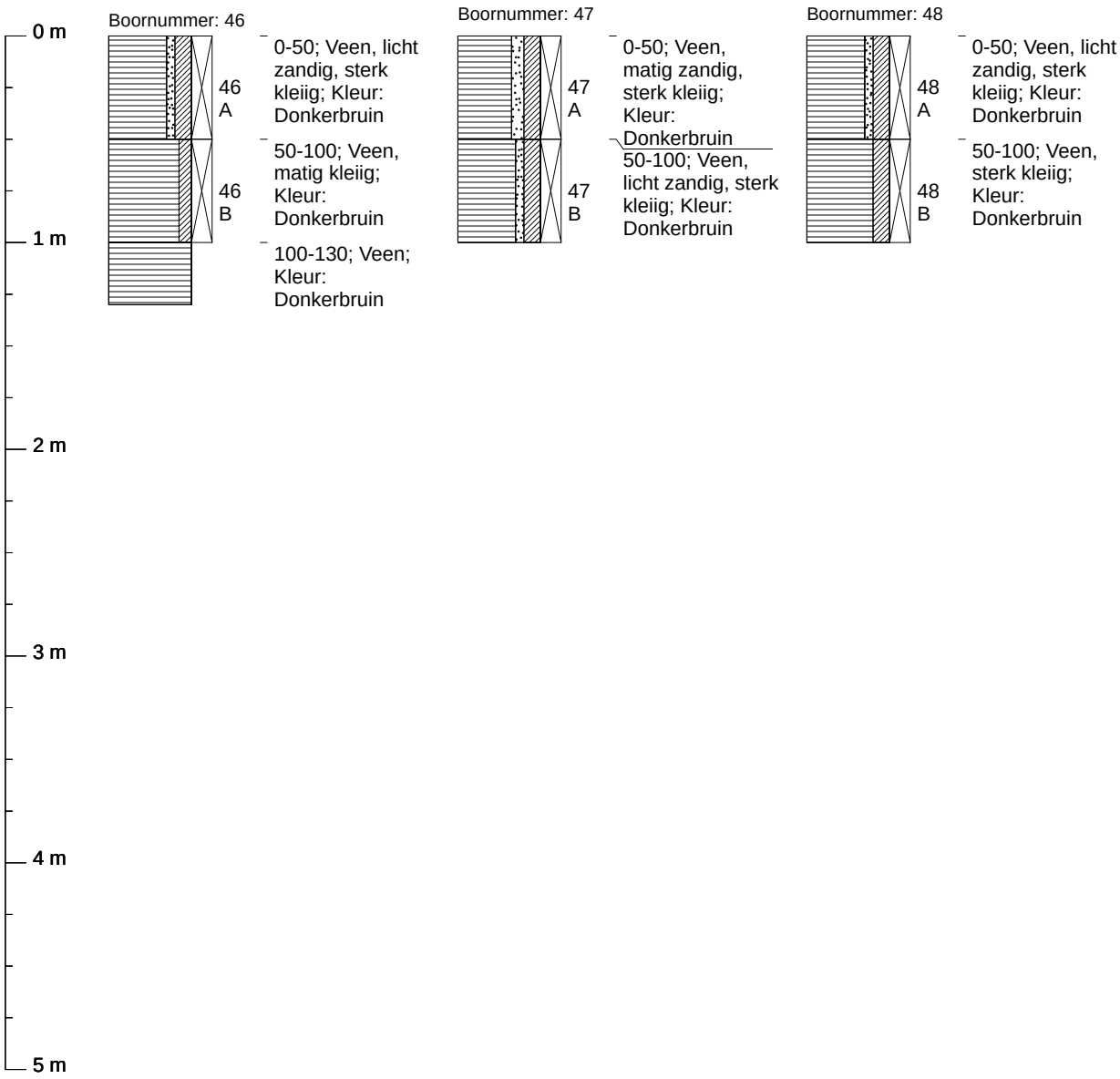
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

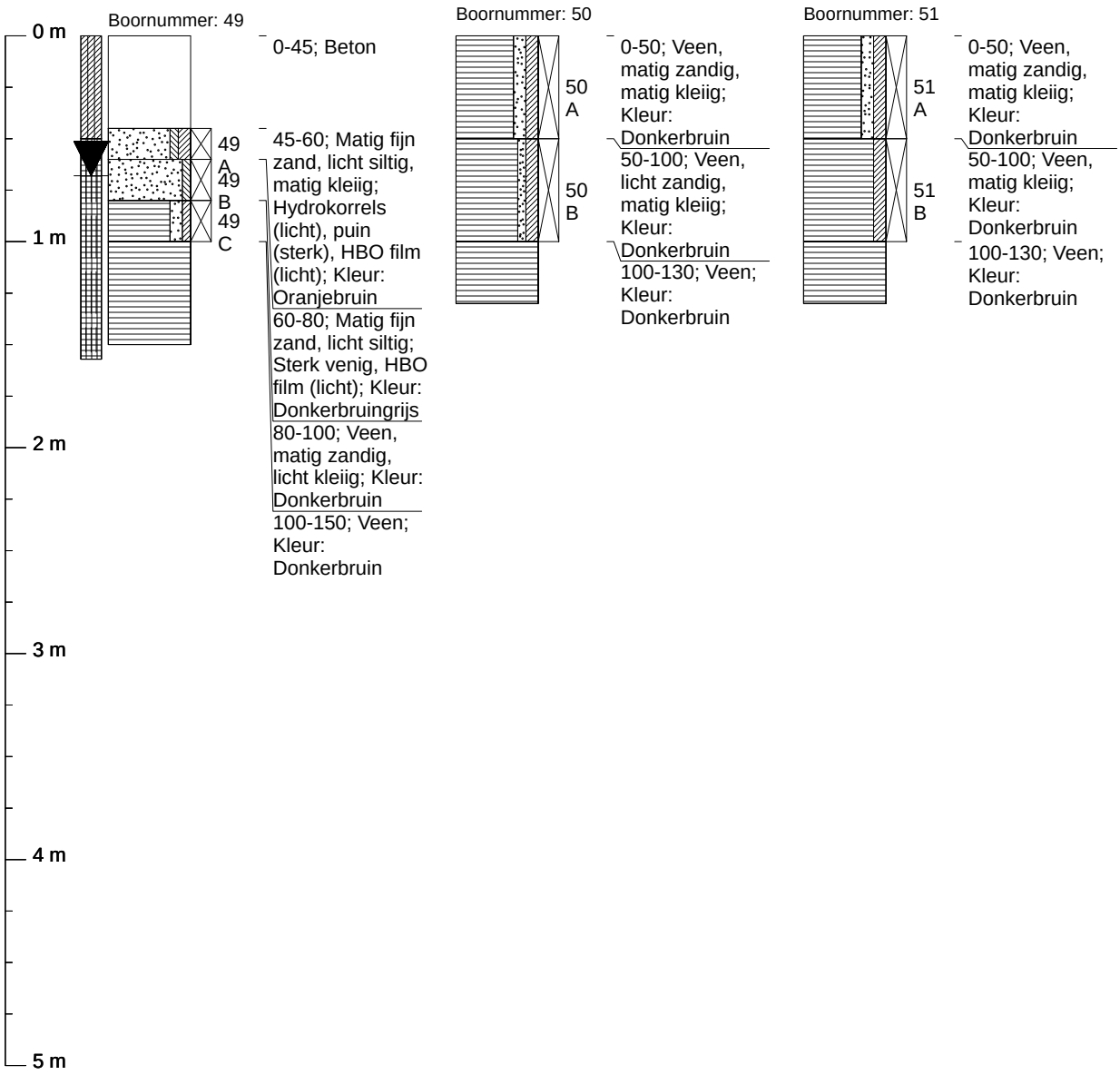
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



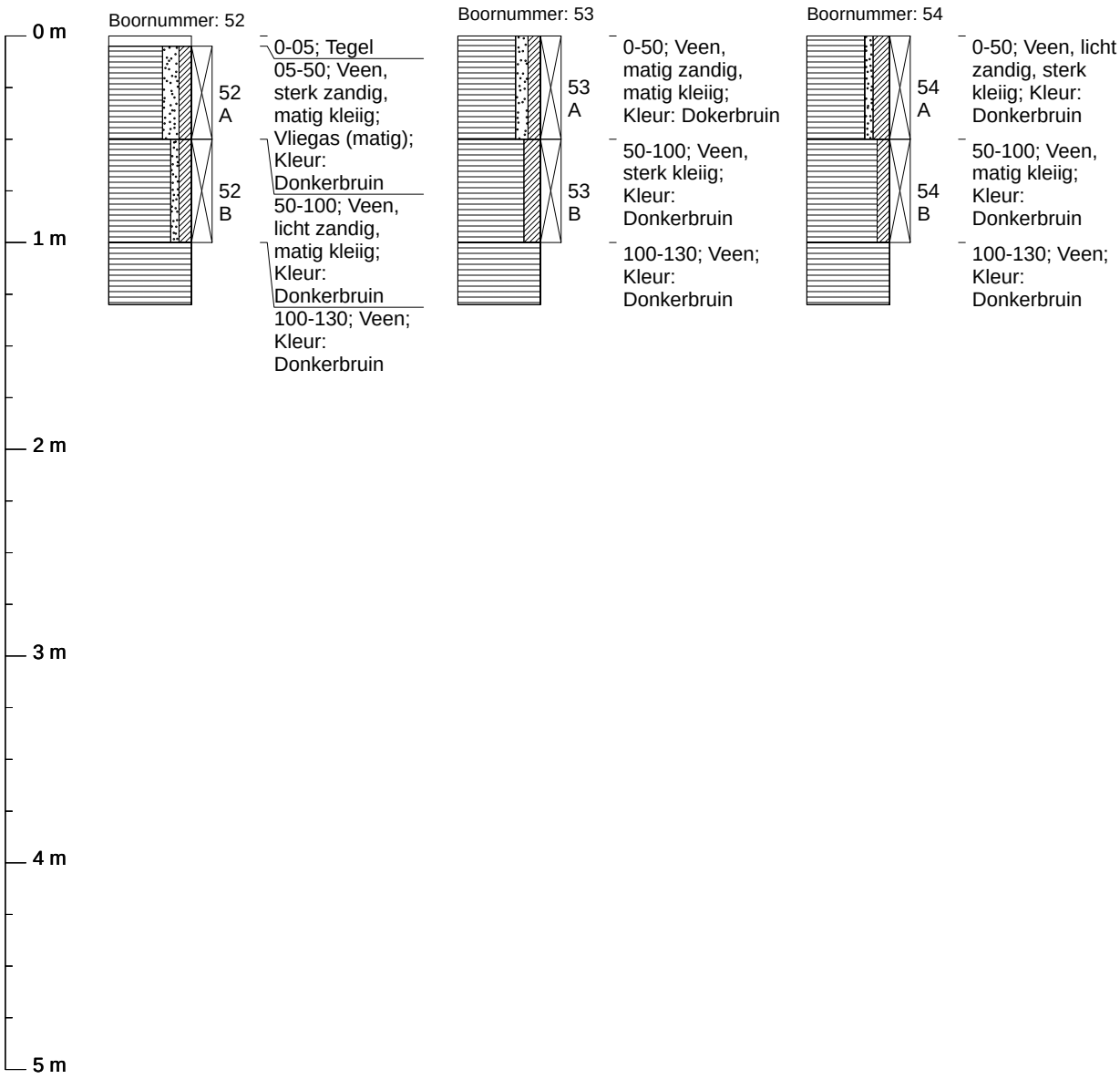
Grondwaterbemonstering
Datum: 18-1-2019
pH: 6,74
EGV: 1080 µS/cm
Temperatuur: 14,1 °C
Troebelheidmeting: 61,3 NTU
Zuurstofmeting:
Grondwaterstand: 68 cm-mv

Monsternemingsfilter
Diepte: 157 cm-mv
Perforatie: 57-157 cm-mv

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

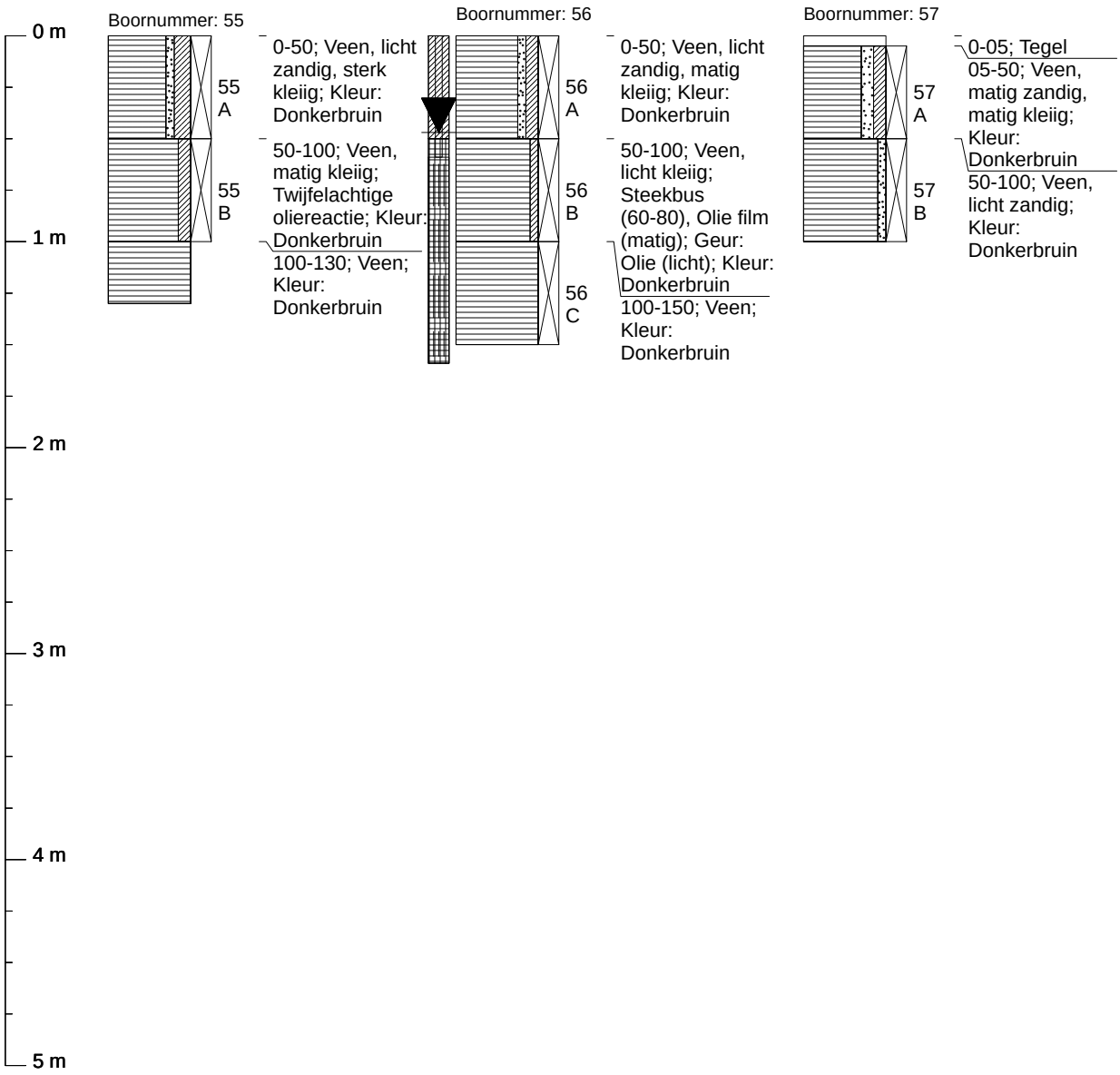
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



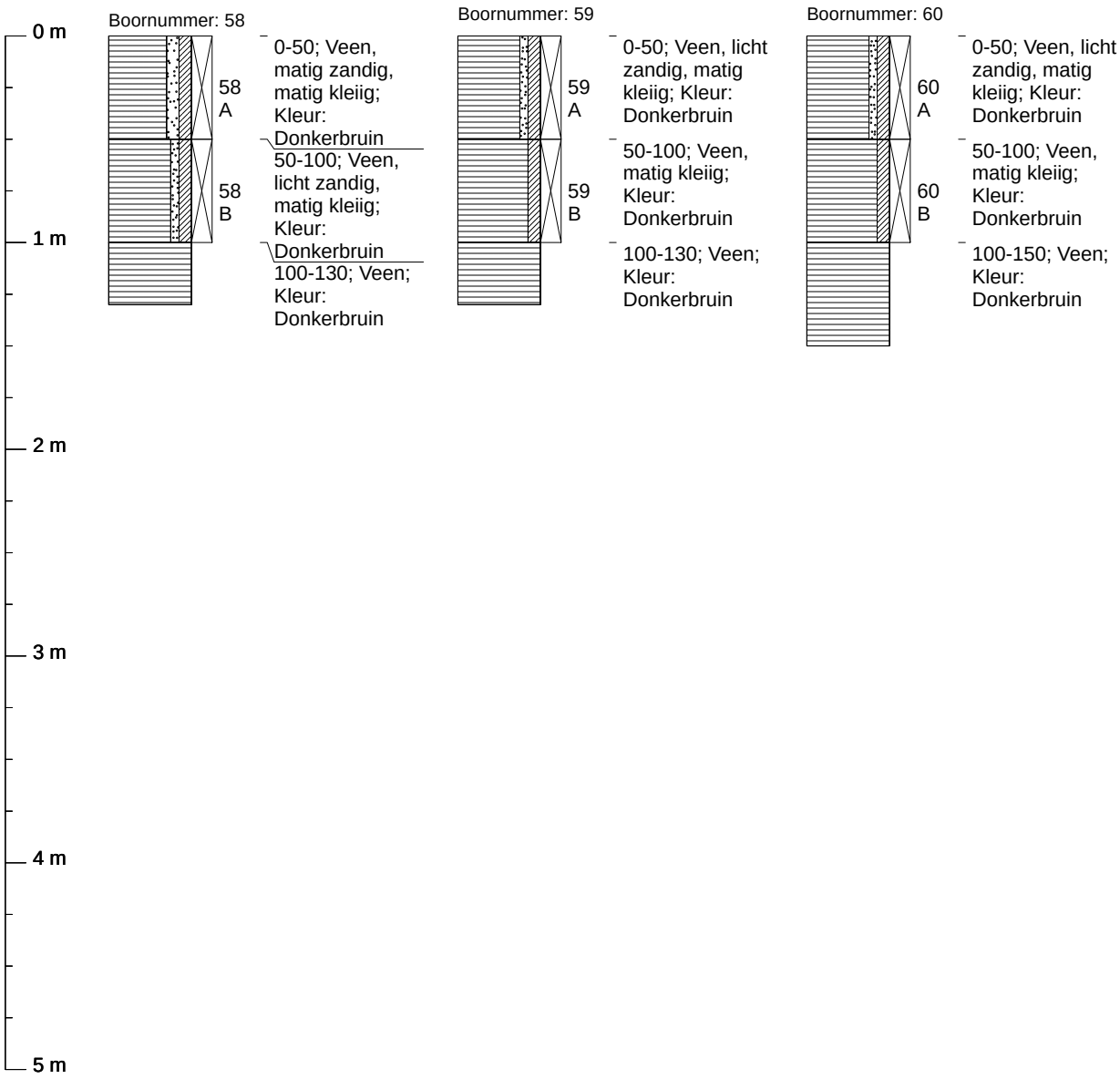
Grondwaterbemonstering
Datum: 18-1-2019
pH: 6,87
EGV: 1800 µS/cm
Temperatuur: 13,5 °C
Troebelheidmeting: 33,6 NTU
Zuurstofmeting:
Grondwaterstand: 47 cm-mv

Monsternemingsfilter
Diepte: 159 cm-mv
Perforatie: 59-159 cm-mv

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

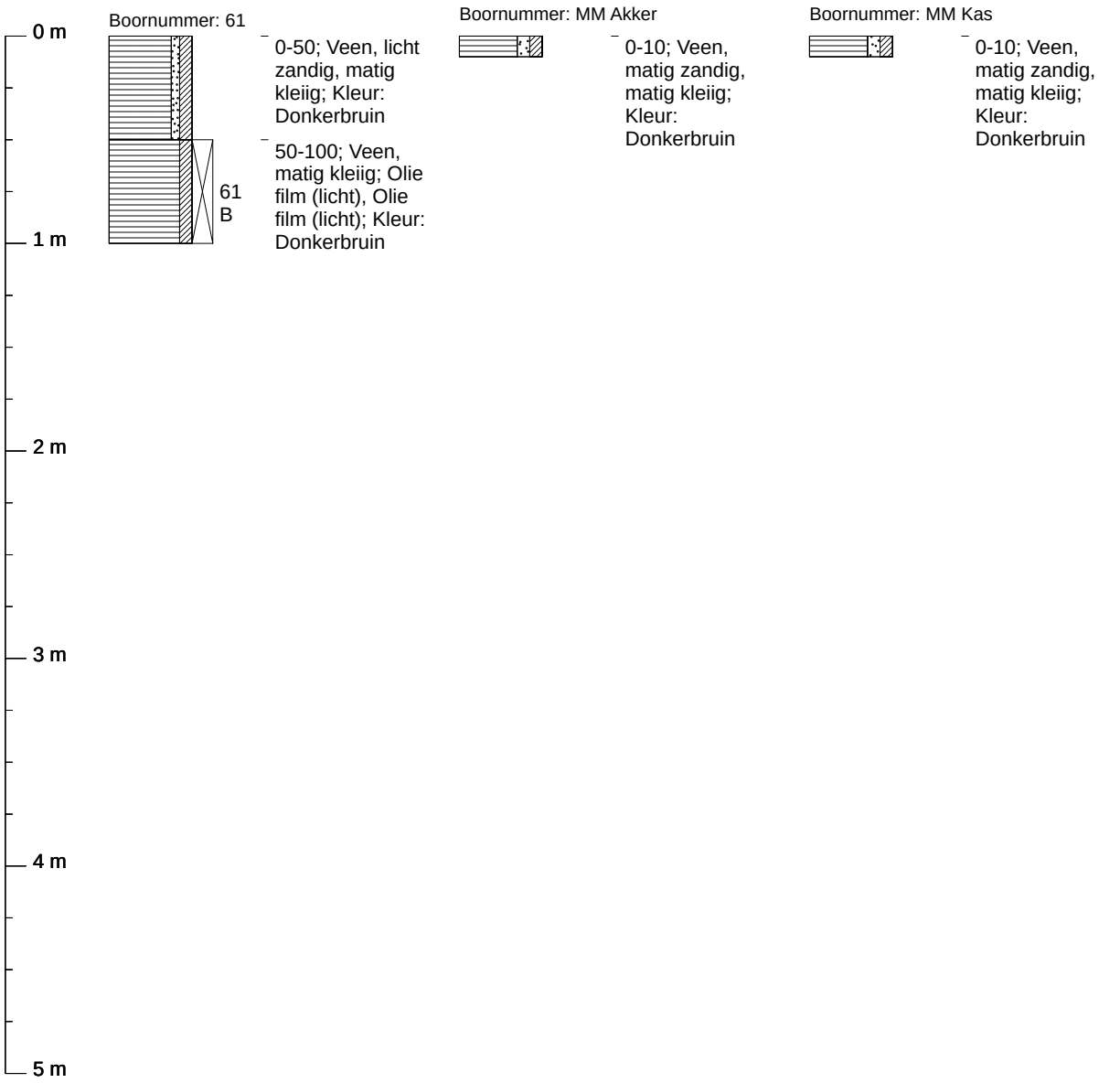
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Hoogervegt
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 50 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	11-1-2019	11-1-2019	11-1-2019
Maaiveld:			



Algemeen Milieu Advies
Maatschapslaan 31
2404 CL Alphen a/d Rijn
Telefoon : 0172 - 24 00 30
E-mail : info@almad.nl
Internet : www.almad.nl

OPDRACHTGEVER
Stevaco Vastgoed
Dhr. S. Eveleens
Minervalaan 11
1077 NJ AMSTERDAM

RAPPORTNUMMER
181203AO

DATUM
19 maart 2019

OMSCHRIJVING ONDERZOEK

NADER BODEMONDERZOEK NAAR LOOD EN ZINK

Uiterweg 225
1431 AG Aalsmeer

kadastrale aanduiding:
gemeente Aalsmeer, sectie H, nummer 3854

ONDERZOEKSBUREAU
Almad Eco B.V.
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN AAN DEN RIJN
tel. 0172 – 24 00 30

Inhoudsopgave blz.

1. Inleiding 3
1.1 Algemeen 3
1.2 Aanleiding en doelstelling 3
1.3 Opbouw van het rapport 3
1.4 Partijdigheid 3

2. Voorgaand onderzoek 4
2.1 Conclusies en aanbevelingen voorgaand onderzoek 4
2.2 Opstelling onderzoekshypothese 5
2.3 Conceptueel model (nader bodemonderzoek) 5
2.4 Invulling conceptueel model 6

3. Uitvoering bodemonderzoek 7
3.1 Algemeen 7
3.2 Veldwerkzaamheden 7
3.3 Samenstelling van de bodem 7

4. Laboratoriumonderzoek 8
4.1 Geselecteerde analyses 8
4.2 Toetsingscriteria grond 8
4.3 Overzicht toetsing analyseresultaten 8

5. Evaluatie 9
5.1 Inleiding 9
5.2 Onderzoeksresultaten 9
5.3 Conclusies en aanbevelingen 10

6. Beperkingen en aansprakelijkheid 13

Tabellen

tabel 1 Conceptueel model
tabel 2 Onderzoeksstrategie
tabel 3 Uitgevoerde veldwerkzaamheden
tabel 4 Geselecteerde analyses
tabel 5 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond

Bijlagen

bijlage 1 Regionale situatie / kadastrale gegevens
bijlage 2 Situatieschets
bijlage 3 Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond
bijlage 4 Bodemprofielen
bijlage 5 Sanscrit

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De heer S. Eveleens heeft namens Stevaco Vastgoed opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een nader bodemonderzoek op een locatie gelegen aan de Uiterweg 225 te Aalsmeer. Het te onderzoeken terrein maakt deel uit van een locatie die kadastraal bekend staat als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummer 3854.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het uitvoeren van het nader bodemonderzoek zijn de bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek (Almad Eco BV, verkennend bodemonderzoek incl. aanvullend chemisch onderzoek 181203 d.d. 18 maart 2019).
Er worden sterk verhoogde concentraties lood en zink gemeten waardoor aanvullend onderzoek wordt aanbevolen.

Doel van het nader bodemonderzoek is het vaststellen of er op de onderzoekslocatie al dan niet sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Dit is het geval indien meer dan 25m^3 grond boven de interventiewaarde is verontreinigd met minimaal één parameter. Er zullen aanvullende boringen worden geplaatst met separate analyses op lood en zink van diverse monsters.

Op basis van de onderzoeksresultaten moet kunnen worden vastgesteld of vervolgacties noodzakelijk zijn.

1.3 Opbouw van het rapport

De resultaten van het vooronderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 2. De opzet van het onderzoek, de interpretatie van het veldonderzoek en het laboratoriumonderzoek zijn beschreven in de hoofdstukken 3 en 4. In hoofdstuk 5 wordt het verkennend bodemonderzoek geëvalueerd.

1.4 Partijdigheid

Almad Eco B.V. wil als keuringsinstelling volledig onafhankelijk zijn van de partijen waarvoor zij werkzaamheden verricht. Almad Eco B.V. verklaart hierbij dat zij geen eigenaar is van de betreffende te keuren bodem. Zowel Almad Eco B.V. als keuringsinstelling en haar personeel zullen zich op geen enkele wijze inlaten met activiteiten die de objectiviteit van de keuring negatief beïnvloeden. Almad Eco B.V. heeft als onderzoeksbureau vastgelegd in haar kwaliteitszorgsysteem dat de beïnvloeding van werknemers door derden wordt vastgelegd. In principe wordt hier niet op ingegaan. Mocht dit gebeuren en wijzigt de onderzoeksstrategie hierdoor, dan wordt dit in de verslaglegging op locatie en in de rapportage vermeld.

2. Voorgaand onderzoek

2.1 Conclusies en aanbevelingen voorgaand onderzoek

Door Almad Eco B.V. is verkennend bodemonderzoek uitgevoerd met rapportnummer 181203 d.d. 18 maart 2019.
Uit genoemd rapport blijkt het volgende:

De voor de locatie opgestelde hypothese voor het vastleggen van de algemene bodemkwaliteit "verdacht" is formeel juist. Voor de lichte verontreinigingen genoemd in voorgaande paragraaf (5.2) behoeft op basis van vigerend beleid geen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Minerale olie
Op de deellocaties Ketelhuis en Noodstroomaggregaat worden plaatselijk licht verhoogde concentraties minerale olie aangetroffen. Voor deze licht verhoogde waarden is geen nader onderzoek noodzakelijk. Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden zal mogelijk wel een oliegeur of olie/water-reactie waarneembaar zijn.

Verontreiniging van lood en zink in vaste bodem
In de grondmengmonsters MM1 en MM2 zijn matig tot sterk verhoogde concentraties lood en zink aangetroffen.
Voor de matig tot sterk verhoogde waarden wordt, op basis van vigerend beleid, formeel een nader onderzoek aanbevolen.
Een eerste stap van het nader onderzoek is het laten analyseren van de separate monsters waaruit mengmonsters MM1 en MM2 zijn samengesteld. Na separate analyse van de monsters en een aanvullende analyse blijkt de verontreiniging lood en zink zich in de bovengrond rond de boringen 1 en 5 te bevinden.

Op basis van de resultaten van bovengenoemd aanvullend chemisch onderzoek wordt vervolg onderzoek aanbevolen, bestaande uit het plaatsen van extra boringen en analyses rondom de boringen 1 en 5. Dit om de aard en omvang van de verontreiniging vast te stellen. Hiermee kan worden bepaald of er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Asbest
Dit rapport doet uitdrukkelijk geen uitspraak t.a.v. asbest in de bodem. De aanwezigheid van puin kan een aanwijzing zijn dat de bodem asbesthoudend materiaal bevat. Dit betekent dat bij het aantreffen van puin nader onderbouwd dient te worden of sprake is van een asbestverdachte locatie.

Alleen als voldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat het puin gezien typering, ouderdom, bijmengingen en historisch onderzoek niet kan worden gerelateerd aan asbest, dan mag de locatie als asbest onverdacht worden beschouwd. Als onvoldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat in het aanwezige puin geen asbest voorkomt, dan moet de locatie altijd als asbestverdacht worden beschouwd en is (fysiek) onderzoek op de aanwezigheid van asbest noodzakelijk.

Op basis van puinbijmenging dienen wij derhalve formeel een verkennend asbestonderzoek te adviseren.

Het te adviseren asbestonderzoek richt zich op de boringen 31 en 49 (achterterrein) waarin puin is aangetroffen. De puinverharding, waarbij geen puin in de bodem is aangetroffen, is enkel aan de voorkant waargenomen, daarbij hebben we de onderbouwing dat de puin na 2000 neergelegd is. Nabij de toekomstige bouwkop aan de voorzijde van het terrein behoeven wij formeel, op basis van de onderbouwing, geen asbestonderzoek aan te bevelen.

Voor een uitgebreide beschrijving van de vastgestelde verontreinigingssituatie en historisch onderzoek wordt verwezen naar bovengenoemde onderzoeksrapport.

2.2 Opstelling onderzoekshypothese

Het onderzoeksprogramma voldoet aan de Nederlandse Technische Afspraak “Bodem - Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek – Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging” (NTA 5755, uit 2010).

Voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek dient op basis van de verkregen informatie een zogenaamd conceptueel model te worden opgesteld.

2.3 Conceptueel model (nader bodemonderzoek)

Het conceptueel model is een schematische beschrijving en/of visualisatie van de (veronderstelde) verontreinigingssituatie (bron, aard, mate en verdeling van de verontreiniging), het systeem waarin de verontreiniging zich bevindt (bodemopbouw), welke processen van invloed zijn op de verspreiding (geochemie, geohydrologie) en de receptoren van die verontreiniging (bodemgebruik, bedreigde objecten).

Aanleiding

Aangezien er in het verkennend bodemonderzoek gehalten zware metalen boven de tussenwaarde en interventiewaarde zijn aangetoond, wordt aansluitend een nader bodemonderzoek uitgevoerd.

Doel

Het conceptueel model wordt in eerste instantie gebruikt als basis voor het bepalen van de onderzoeksstrategie van het nader bodemonderzoek. Op basis van de beschikbare gegevens wordt een verwachting geformuleerd met betrekking tot de verontreinigingssituatie (hypothese). De leemtes in informatie over de verontreinigingssituatie vormen de basis voor onderzoeksvragen. Deze bepalen de onderzoeksstrategie voor het nader bodemonderzoek.

Na uitvoering van het nader bodemonderzoek op basis van de gekozen strategie wordt het conceptueel model zo nodig bijgesteld. Zo ontwikkeld het conceptueel model zich van een hypothetisch model naar een meer op de feitelijke situatie aansluitend model.

2.4 Invulling conceptueel model

tabel 1: conceptueel model

	Gegevens (inclusief bronvermelding)
(vermoedelijke) verontreinigingsbron	Ophogingen met bodemvreemde materialen
Aard van de verontreiniging	Zware metalen
Mate van verontreiniging in grond	Bovengrond, licht tot sterk verontreinigd, voornamelijk rondom/onder de naast de woning aanwezige schuur Uit navraag bij huidige gebruiker van het perceel blijkt dat in het verleden koolas is aangebracht onder de huidige betonnen vloer Ondergrond, ongeroerde bodem, niet tot licht verontreinigd
Mate van verontreiniging in freatisch grondwater	Freatische grondwater, niet tot licht verontreinigd
Verdeling van verontreiniging	Niet diffuus, homogeen, gebonden aan aanwezigheid van koolas door ophoging
Mogelijk verontreinigingspad	Geen verspreiding in de grond of in het grondwater.
Potentiële risico's bij huidig of toekomstig bodemgebruik	Humaan risico is mogelijk aanwezig wanneer verontreinigingen zich in de actuele contactzone bevinden en bij gebruik als tuin maar dat is niet het geval. De grond met sterk verhoogde concentraties zware metalen bevindt zich vermoedelijk voor het grootste deel onder de schuur. Ecologisch risico is niet aanwezig. Verspreidingsrisico is niet aanwezig.
Bedreigde objecten	Er zijn geen bedreigde objecten in de directe omgeving

Onderzoeksvragen

1 Bepalen ernst (aard, mate en omvang) van de bodemverontreiniging (mobiel, immobiel of diffuse verontreiniging).
2 Bepalen van de spoedeisendheid van de sanering van het geval van ernstige bodemverontreiniging.
3 Vaststellen of sprake is van zorgplicht in het kader van de Wet bodembescherming of Wet milieubeheer of Waterwet.

Onderzoeksstrategie

De onderzoeksvragen zijn vertaald in de in tabel weergegeven onderzoeksstrategie.

tabel 2: onderzoeksstrategie

	grond	**grondwater**
analyseparameter(s)		
afperking	*horizontaal* tot binnen de grenzen van de onderzoekslocatie / kadastrale perceel *Verticaal* minimaal 0,5 m in de ongeroerde bodem	Nader onderzoek naar de kwaliteit van het grondwater is niet noodzakelijk

3. Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Algemeen

Historisch onderzoek heeft verder niet meer plaatsgevonden. Hiertoe verwijzen wij u naar het verkennend bodemonderzoek.

De onderzoeksstrategie betreft de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek. Het veld- en laboratoriumonderzoek is uitgevoerd conform de van toepassing verklaarde meest recentelijk:

- Nederlandse Normen [NEN];
- BRL SIKB 2000;
- protocol 2001.

3.2 Veldwerkzaamheden

Tijdens de veldwerkzaamheden op 15 februari 2019 zijn in totaal 06 aanvullende boringen uitgevoerd door erkend veldwerkers dhr. M. Gieling en M. Hoogervegt. Voor nadere gegevens over de plaats van de boringen wordt verwezen naar bijlage 2.

In onderstaande tabel is een overzicht van de werkzaamheden weergegeven.

Tabel 3 Uitgevoerde veldwerkzaamheden

TERREINDEEL	VELDWERK	
	BORING	PEILBUIS
nader onderzoek naar lood en zink	101 t/m 106	-

De boringen zijn handmatig verricht met een edelmanboor.

3.3 Samenstelling van de bodem

Tijdens de boorwerkzaamheden is de grond zintuiglijk onderzocht. Globaal is de bodem als volgt opgebouwd:

- Vanaf maaiveld tot ca. 1,00 m-mv wordt voornamelijk veen aangetroffen, maar plaatselijk een zandlaag.

Voor een indruk van de samenstelling van de bodemopbouw ter plaatse wordt verwezen naar de boorprofielen, welke in bijlage 4 zijn weergegeven.

Voor de toetsing worden de analyseresultaten van de grond(meng)monsters vergeleken met de bodemspecifieke toetsingswaarden, welke afhankelijk zijn van de samenstelling van de bodem.

4. Laboratoriumonderzoek

4.1 Geselecteerde analyses

Ten behoeve van de chemische analyses zijn de grondmonsters bij het geaccrediteerde milieulaboratorium van Synlab B.V. te Rotterdam aangeleverd en geanalyseerd. De geselecteerde analyses staan vermeld in onderstaande tabel.

Tabel 5 Geselecteerde analyses

AANDUIDING	DEELMONSTERS	ANALYSE
101A	-	lood en zink, lutum/os, monstervoorbehandeling AS3000
102A	-	idem
104A	-	idem
105A	-	idem
105B	-	idem
106A	-	idem
MM1	101B+102B+103B+104C+106B	idem

4.2 Toetsingscriteria grond

Om de mate van verontreinigingen van de grond te kunnen beoordelen zijn de chemische analyseresultaten getoetst aan het vigerend beleid (Wbb).

4.3 Overzicht toetsing analyseresultaten

De analyseresultaten zijn vergeleken met de (bodemspecifieke) toetsingswaarden. Een overzicht van de (reeds) gemeten verontreiniging in grond is weergegeven in tabel 4.

Tabel 6 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond

Grond (AS3000)	Overschrijding Achtergrondwaarde	½(AW+I)	Interventiewaarde overschrijding
101A	lood, zink	-	-
102A	lood, zink	-	-
104A	lood, zink	-	-
105A	lood, zink	-	-
105B	lood, zink	-	-
106A	lood, zink	-	-
MM1	lood, zink	-	-

Opmerking: De concentratie van stoffen is in de grond is weergegeven in mg/kgds.
- Analytisch geen verhoogde waarde aangetoond.

De volledige toetsing van de analyseresultaten alsmede de analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3.

5. Evaluatie

5.1 Inleiding

De heer S. Eveleens heeft namens Stevaco Vastgoed opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een nader bodemonderzoek op een locatie gelegen aan de Uiterweg 225 te Aalsmeer. Het te onderzoeken terrein maakt deel uit van een locatie die kadastraal bekend staat als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummer 3854.

Aanleiding tot het uitvoeren van het nader bodemonderzoek zijn de bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek (Almad Eco BV, verkennend bodemonderzoek incl. aanvullend chemisch onderzoek 181203 d.d. 18 maart 2019).
Er worden sterk verhoogde concentraties lood en zink gemeten waardoor aanvullend onderzoek wordt aanbevolen.

Doel van het nader bodemonderzoek is het vaststellen of er op de onderzoekslocatie al dan niet sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Dit is het geval indien meer dan 25m^3 grond boven de interventiewaarde is verontreinigd met minimaal één parameter. Er zullen aanvullende boringen worden geplaatst met separate analyses op lood en zink van diverse monsters.

Op basis van de onderzoeksresultaten moet kunnen worden vastgesteld of vervolgacties noodzakelijk zijn.

5.2 Onderzoeksresultaten

De resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek worden in deze paragraaf geïntegreerd. Op basis hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem beoordeeld. Daarbij zijn de gemeten stoffenconcentraties getoetst aan de achtergrondwaarden of streefwaarden- en interventiewaarden.

- **VELDWERKZAAMHEDEN**
  Tijdens de veldwerkzaamheden zijn in totaal 06 aanvullende boringen uitgevoerd. Tijdens de boorwerkzaamheden zijn in het opgeboorde materiaal van bodem afwijkende materialen waargenomen (grind, koolas, puin).
  Verder zijn tijdens de olie/water-test oliereacties waargenomen (monster 102A). Er wordt vooralsnog niet verder onderzocht op minerale olie.

  Er is geen asbestverdacht materiaal op het geïnspecteerde maaiveld aangetroffen en ook niet in het opgeboorde materiaal.

- **BOVENGROND**
  In de bovengrondmonster 1A uit het verkennend bodemonderzoek zijn sterk verhoogde waarden voor lood en zink gemeten. Dit monster was afkomstig van de vloer onder de schuur.

  In de monsters 101A, 102A, 104A, 105A en 106A worden nog licht verhoogde concentraties lood en zink gemeten.

- **ONDERGROND**
  In ondergrondmonster 1B uit het verkennend bodemonderzoek zijn licht verhoogde waarden voor lood en zink gemeten Dit monster was afkomstig van de vloer onder de schuur.
  In grondmengmonster MM1 zijn nog licht verhoogde waarden lood en zink gemeten.

5.3 Conclusies en aanbevelingen

Het voor de locatie conceptuele model is met de resultaten van het voorliggende nader onderzoek juist gebleken. De sterke verontreiniging lood en zink wordt alleen onder en rond de schuur aangetroffen.

Van de bewoner is vernomen dat in de schuur koolas is aangebracht alvorens de betonnen vloer werd gestort. Dit is aangebracht in een laag van globaal 0,50 meter. Dit is rond de jaren ’70 geschiedt.

De horizontale omvang van de sterke verontreiniging wordt op basis van de huidige onderzoeksgegevens (informatie bewoner en onderzoeksgegevens) geschat op circa 130 m^2. De verontreiniging zware metalen begint vanaf maaiveld ofwel onder de betonnen vloer en wordt aangetroffen in een laag van max. 0,50 meter. Uitgaande van een gemiddeld verontreinigd bodemtraject van circa 0,50 meter, wordt een volume met zware metalen lood en zink verontreinigde grond ingeschat van 65 m^3.

Uit voorliggend onderzoek kan geconcludeerd worden dat ten aanzien lood en zink -in de zin van de Wbb- een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig is, om reden dat het hoeveelheidcriterium wordt overschreden (25 m^3).

In bijlage 2 is in de situatieschets een globale verontreinigingscontour getekend.

Onderzoeksvragen worden hier behandeld:
1 Bepalen ernst (aard, mate en omvang) van de bodemverontreiniging (mobiel, immobiel of diffuse verontreiniging)
2 Bepalen van de spoedeisendheid van de sanering van het geval van ernstige bodemverontreiniging
3 Vaststellen of sprake is van zorgplicht in het kader van de Wet bodembescherming of Wet milieubeheer of Waterwet.

Ernst, mate en omvang verontreiniging
Er is sprake van een niet-mobiele, niet diffuse verontreiniging. De sterk verhoogde waarden lood en zink worden alleen onder en een klein deel rond de schuur aangetroffen.

Uit voorliggend onderzoek kan geconcludeerd worden dat ten aanzien lood en zink -in de zin van de Wbb- een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig is, om reden dat het hoeveelheidcriterium wordt overschreden (25 m^3).

Risicobeoordeling
Humaan huidig gebruik (bebouwing)
Op grond van de standaardbeoordeling humane risico’s
- -is er geen sprake van onaanvaardbare risico’s voor de mens
- -is er geen sprake van een onaanvaardbare situatie voor de mens als gevolg van hinder

Humaan toekomstig gebruik (wonen met tuin)
Op grond van de standaardbeoordeling humane risico’s
- -is er sprake van onaanvaardbare risico’s voor de mens en dient met spoed te worden gesaneerd
- -is er geen sprake van een onaanvaardbare situatie voor de mens als gevolg van hinder

Ecologisch
De verontreiniging bevindt zich in de bovenste meter van de grotendeels bedekte bodem (betonvloer in schuur). Rond de schuur ligt een laag grind. Er is GEEN sprake van gewassen wortelend in verontreinigde bodem dieper dan één meter. Dit betekent dat een ecologische risicobeoordeling niet vereist is.

Verspreiding

-op grond van de standaardbeoordeling verspreidingsrisico's is er geen sprake van onaanvaardbare risico's voor verspreiding gezien het een immobiele verontreiniging betreft

Vaststellen of sprake is van zorgplicht in het kader van de Wet bodembescherming of Wet milieubeheer of Waterwet.
Uit informatie van de huidige bewoner volgt dat de verontreiniging is ontstaan vóór 1987 dus er is geen sprake van een zogeheten nieuw geval. Er is geen verplichting om tot sanering over te gaan.

Conclusie
Bij ongewijzigd gebruik behoeft niet met spoed gesaneerd te worden als gevolg van onaanvaardbare risico's voor de mens. Voor de berekening volgens Sanscrit wordt verwezen naar bijlage 5.

Als de schuur (bebouwing) echter wordt geamoveerd en de locatie wijzigt naar wonen met tuin dan dient de locatie met spoed te worden gesaneerd wegens de verontreiniging lood in de toplaag. Voor de berekening volgens Sanscrit wordt verwezen naar bijlage 5.

Minerale olie zintuiglijk aangetroffen in boring 102
Uit verkennend onderzoek blijkt dat op de locatie sprake is van een verontreiniging met minerale olie. Boring 102 ligt buiten deze eerder vastgelegde verontreiniging. De waargenomen geur is identiek aan de (passieve) waargenomen geur tijdens het verkennend onderzoek nabij de olievlekken, echter was deze in het huidige onderzoek in mindere mate aanwezig. Omdat bij eerder uitgevoerde onderzoek slechts licht verhoogde waarden werden aangetroffen licht in lijn der verwachting dat maximaal licht verhoogde waarden worden aangetroffen. De mogelijkheid is aanwezig dat de voormalige leidingen van het ketelhuis naar de voorzijde van de locatie liepen waarbij in loop der tijd een morsing heeft plaatsgevonden. In omringende boringen is zintuiglijk niets aangetroffen. Verder onderzoek wordt weinig zinvol geacht, e.e.a. ter beoordeling door opdrachtgever en bevoegd gezag.

Afgifte omgevingsvergunning
Indien er in de toekomst een omgevingsvergunning in het kader van een bouwaanvraag wordt ingediend, kan worden geconcludeerd dat er ten aanzien van bodem -vanuit de Wbb- een saneringsverplichting geldt. Echter het bevoegd gezag kan aanvullende eisen stellen. Advies van bevoegd gezag is bindend.

Op betreffende locatie is nieuwbouw niet zondermeer mogelijk, bouwen op een geval van ernstige bodemverontreiniging is niet zondermeer toegestaan. Indien de locatie ontwikkeld wordt is het advies om een BUS-melding in te dienen bij bevoegd gezag en te kiezen voor een isolatievariant ofwel het afgraven van de verontreinigde grond.

Afvoer grond en ander materiaal
Rekening dient gehouden te worden dat indien grond van de locatie wordt afgevoerd deze niet zondermeer overal toegepast kan worden. Voor afvoer en hergebruik is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing.

In het vertrouwen U voldoende te hebben geïnformeerd. Voor het beantwoorden van eventuele vragen houden wij ons beleefd aanbevolen.

Hoogachtend,
Almad Eco B.V.



B. Gieling

6. Beperkingen en aansprakelijkheid

Wij aanvaarden onze opdrachten op basis van een inspanningsverplichting en niet op basis van een resultaatsverplichting waarbij wij onze werkzaamheden zorgvuldig verrichten volgens de wettelijke voorgeschreven methoden en, in geval van ontbreken hiervan volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Zo streven wij naar een optimale representativiteit bij elk bodemonderzoek.

Echter, een bodemonderzoek is gebaseerd op informatie van derden en het plaatsen van een beperkt aantal boringen met een peilbuis en het nemen van een beperkt aantal monsters.

Het chemisch analytisch onderzoek is beperkt tot het analyseren op standaard parameters (NEN 5740) van een beperkt aantal grond(meng)monsters en een grondwatermonster.

Zo blijft het toch mogelijk dat er lokale afwijkingen kunnen voorkomen en verontreinigingen aanwezig kunnen zijn die tijdens het bodemonderzoek niet zijn aangetoond.

Almad Eco B.V. acht zich niet aansprakelijk voor hieruit voortvloeiende schade of gevolgen van welke aard ook.

Verder dient opgemerkt te worden dat het uitgevoerde bodemonderzoek een momentopname is.
Na uitvoering van het onderzoek kan de kwaliteit van grond, grondwater en verhardingsmaterialen beinvloed worden door stort van materiaal, morsingen, lekkages, verplaatsing e.d.

Naarmate de periode tussen de uitvoering van het bodemonderzoek en het gebruik van de resultaten van het bodemonderzoek langer wordt, zal meer voorzichtigheid geboden dienen te worden bij gebruik van het bodemonderzoeksrapport.

Wij adviseren om tijdens herinrichting, het bouwrijp maken, graafwerkzaamheden, aanleg van kabels en leidingen e.d. alert te blijven en bij het onverwacht aantreffen van bijvoorbeeld asbestverdacht materiaal of bij afwijkende geuren de werkzaamheden direct te stoppen en contact op te nemen met ons bureau.

Bijlage 1

Regionale situatie/ kadastrale gegevens

Omgevingskaart Klantreferentie: 181203



Deze kaart is noordgericht. Schaal 1: 12500

Hier bevindt zich Kadastraal object Aalsmeer H 3854
Uiterweg 225, 1431AG Aalsmeer
CC-BY Kadaster.

BEBOUWING
a bebouwd gebied
b gebouwen
c hoogbouw
d kas

WEGEN
autosnelweg
hoofdweg met gescheiden rijbanen
hoofdweg
regionale weg met gescheiden rijbanen
regionale weg
lokale weg met gescheiden rijbanen
lokale weg
weg met losse of slechte verharding
onverharde weg
straat/overige weg
voetgangersgebied
fietspad
pad, voetpad
weg in aanleg
viaduct
aquaduct
tunnel
vaste brug
beweegbare brug
brug op pijlers

SPOORWEGEN
spoorweg: enkelspoor
spoorweg: meersporig
a station b spoorweg in tunnel
tramweg
a sneltram b sneltramhalte
a metro bovengronds
b metrostation

HYDROGRAFIE
waterloop: smaller dan 3 m
waterloop: 3-6 m breed
waterloop: breder dan 6 m
a schutsluis b stuwen
c koedam
a duiker b grondduiker
c afsluitbare duiker

BODEMGEBRUIK
a grasland met sloten
b akkerland met greppels
c boomgaard
d fruitkwekerij
e boomkwekerij
f grasland met populierenopstand
g loofbos
h naaldbos
i gemengd bos
j griend
k heide
l zand
m drasland, moeras
n rietland
o dodenakker, begraafplaats
p overig bodemgebruik

OVERIGE SYMBOLEN
a religieus gebouw
b toren, hoge koepel
c religieus gebouw met toren
d markant object
e watertoren
f vuurtoren
a gemeentehuis
b postkantoor
c politiebureau
d wegwijzer
a kapel
b kruis
c vlampijp
d telescoop
a windmolen
b waterradmolen
c windmotor
d windturbine
a oliepompinstallatie
b seinmast
c zendmast
a hunebed
b monument
c gemaal
a kampeerterrein
b sportcomplex
c ziekenhuis
a paal b grenspunt c boom
schietbaan
afrastering
hoogspanningsleiding met mast
muur
geluidswering

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 181203



	Deze kaart is noordgericht
12345	Perceelnummer
25	Huisnummer
	Vastgestelde kadastrale grens
	Voorlopige kadastrale grens
	Administratieve kadastrale grens
	Bebouwing
	Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 20 maart 2019
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

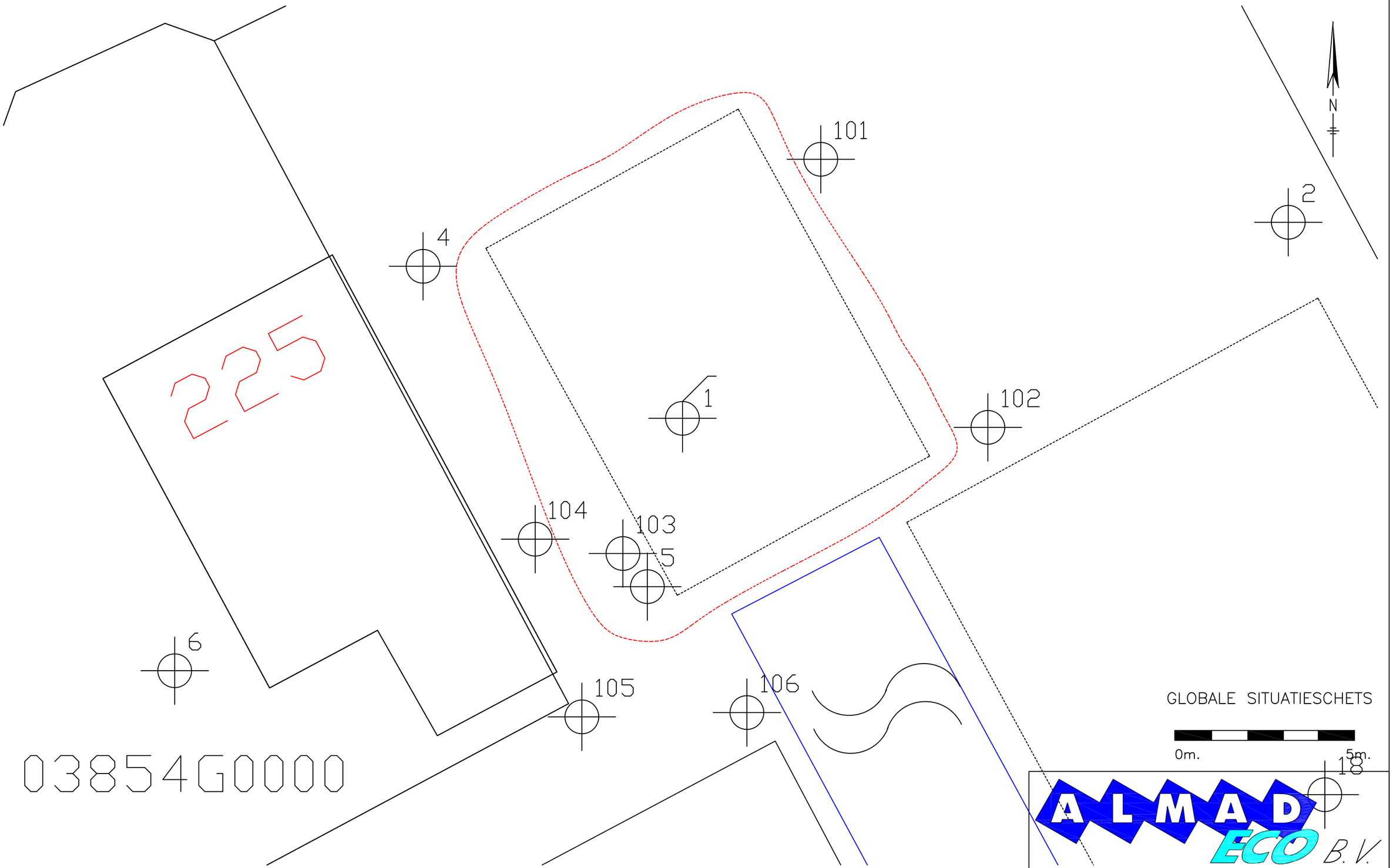
Schaal 1:500

Kadastrale gemeente	Aalsmeer
Sectie	H
Perceel	3854

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Bijlage 2

Situatieschets



GLOBALE SITUATIESCHETS

0m. 5m.

Legenda:

verontreinigingscontour lood/zink > 1 in grond

peilbuis

boring

opdrachtgever	Stevaco Vastgoed
onderzoekslokatie	Uiterweg 225 te Aalsmeer
filename	A3

datum	schaal	getekend	projektnummer
maart 2019	1:100	BG	181203

Bijlage 3

Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	101A			102A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	1			2						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	45.9		--	48.0		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	27.4		--	22.1		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	16		--	17		--				
METALEN										
lood	250	228	*	140	134	*	50	290	530	10
zink	410	413	*	210	219	*	140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12974292-001 101A*
[2] *12974292-002 102A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
1	*27.4%*	*16%*
2	*22.1%*	*17%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	104A			105A			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	3			4						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	86.7		--	85.2		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	2.9		--	2.3		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	<1		--	1.2		--				
METALEN										
lood	130	201	*	100	157	*	50	290	530	10
zink	81	188	*	110	259	*	140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12974292-003 104A*
[2] *12974292-004 105A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
3	*2.9%*	*1%*
4	*2.3%*	*1.2%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	106A			105B			AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	5			6						eis
	or	*br*		*or*	*br*					
droge stof (gew.-%)	48.0		--	78.5		--				
gewicht artefacten (g)	<1		--	<1		--				
aard van de artefacten (-)	Geen		--	Geen		--				
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	27.4		--	2.6		--				
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	20		--	2.8		--				
METALEN										
lood	190	166	*	33	50.6	*	50	290	530	10
zink	300	278	*	77	173	*	140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12974292-005 106A*
[2] *12974292-006 105B*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
5	*27.4%*	*20%*
6	*2.6%*	*2.8%*

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 181203

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	MM1: 101B+102B+103B+104C+106B						AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	7									eis
	or	*br*								
droge stof (gew.-%)	52.0		--							
gewicht artefacten (g)	8.7		--							
aard van de artefacten (-)	Stenen		--							
organische stof (gloeiverlies) (% vd DS)	18.4		--							
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem) (% vd DS)	7.4		--							
METALEN										
lood	110	123	*				50	290	530	10
zink	120	168	*				140	430	720	20

Monstercode en monstertraject
[1] *12974292-007 MM1: 101B+102B+103B+104C+106B*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).
De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype humuslutum
7 18.4% 7.4%

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 181203
SYNLAB rapportnummer	: 12974292, versienummer: 1

Rotterdam, 25-02-2019

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 181203. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	15-02-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	15-02-2019
Rapportnummer	12974292 - 1	Rapportagedatum	25-02-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	101A
002	Grond (AS3000)	102A
003	Grond (AS3000)	104A
004	Grond (AS3000)	105A
005	Grond (AS3000)	106A

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	45.9	48.0	86.7	85.2	48.0
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	27.4	22.1	2.9	2.3	27.4
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	16 [1)]	17	<1	1.2	20 [1)]
METALEN							
lood	mg/kgds	S	250	140	130	100	190
zink	mg/kgds	S	410	210	81	110	300

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	15-02-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	15-02-2019
Rapportnummer	12974292 - 1	Rapportagedatum	25-02-2019

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl2), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.

Voetnoten

1	Het resultaat is indicatief ivm storende matrix.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	15-02-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	15-02-2019
Rapportnummer	12974292 - 1	Rapportagedatum	25-02-2019

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	105B
007	Grond (AS3000)	MM1: 101B+102B+103B+104C+106B

Analyse	Eenheid	Q	006	007
droge stof	gew.-%	S	78.5	52.0
gewicht artefacten	g	S	<1	8.7
aard van de artefacten	-	S	geen	stenen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.6	18.4
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	2.8	7.4
METALEN				
lood	mg/kgds	S	33	110
zink	mg/kgds	S	77	120

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	15-02-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	15-02-2019
Rapportnummer	12974292 - 1	Rapportagedatum	25-02-2019

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	15-02-2019
Projectnummer	181203	Startdatum	15-02-2019
Rapportnummer	12974292 - 1	Rapportagedatum	25-02-2019

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
zink	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7572700	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
002	Y7572097	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
003	Y7572063	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
004	Y7572072	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
005	Y7536988	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
006	Y7572663	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
007	Y7536751	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
007	Y7572706	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
007	Y7572698	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
007	Y7572490	15-02-2019	15-02-2019	ALC201
007	Y7572702	15-02-2019	15-02-2019	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 4

Bodemprofielen

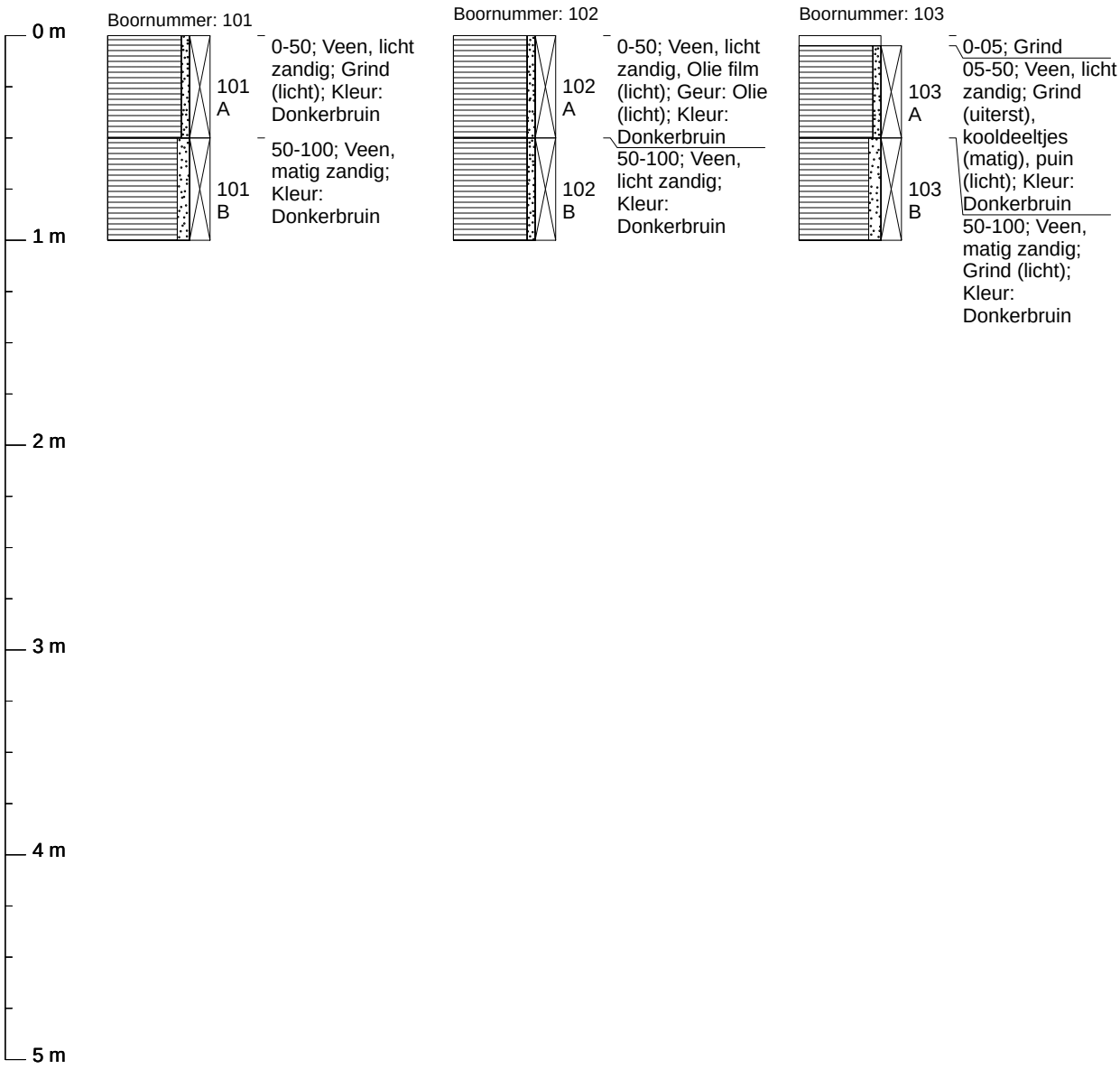
Betekenis van afkortingen

G/g	: grind/grindig		W/w	: Waterkolom		Blinde buis	:
Z/z	: zand/zandig						
L/s	: leem/siltig					Filter	: 
K/k	: klei/kleiig						
V/h	: veen/humeus					Grondwaterst.	: 
m	: mineraal arm						
	Overig						
				Ongeroerd monster	: 	Geroerd monster	: 

Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203 nbo
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Gieling
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 40 cm-mv

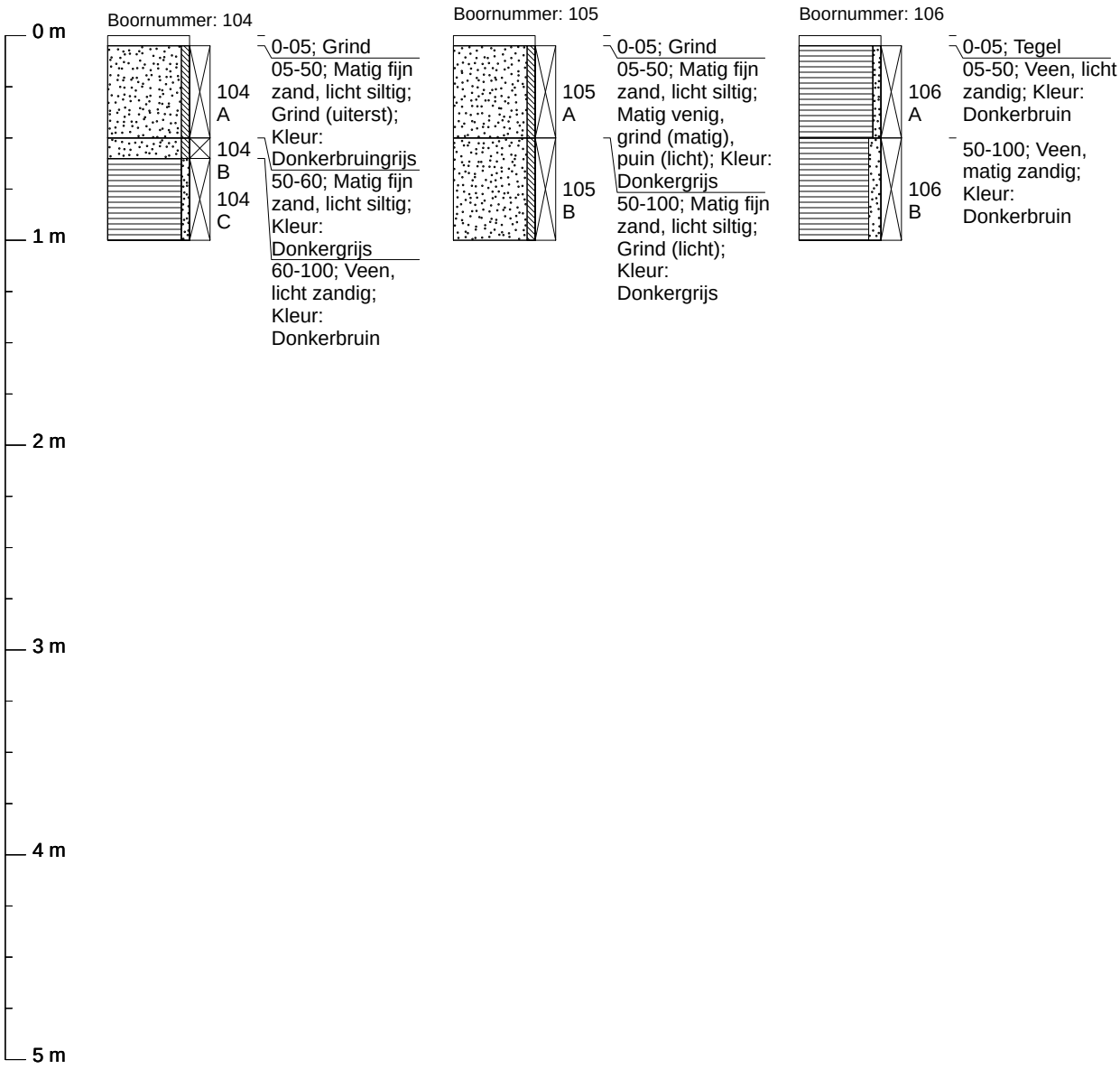
Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	15-2-2019	15-2-2019	15-2-2019
Maaiveld:			



Boorprofielen getekend volgens NEN 5104 (diepte t.o.v. maaiveld)

Projectcode: 181203 nbo
Projectnaam: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Beschrijver: M Gieling
Boorfirma: Almad Eco B.V.
Boormethode: Edelmanboor
Globale grondwaterstand: 40 cm-mv

Locatie:	Deellocatie	Deellocatie	Deellocatie
Boordatum:	15-2-2019	15-2-2019	15-2-2019
Maaiveld:			



Bijlage 5

Sanscrit huidig gebruik

Rapportage Sanscrit.nl

Instrument ter bepaling van spoedeisendheid van saneren

V. Sanscrit **2.7.0**
V. rapport **2.17**

Algemeen

Naam dossier: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Code: 181203
Beoordelaar: bert@almad.nl
Datum rapport: woensdag 20 maart 2019
Type bodemgebruik: huidig

Uitgevoerde beoordelingen:

Stap1: Ernst van de verontreiniging:
Er is sprake van een geval van ernstige verontreiniging als gevolg van:
- Ernstige bodemverontreiniging

	Stap2: Standaardbeoordeling	**Stap 3:** Uitgebreide beoordeling
Humaan	✔	✘
Ecologisch	✔	✘
Verspreiding	✔	▬

✔ = voltooid ✘ = niet uitgevoerd ▬ = niet relevant op basis van uitkomst stap 2

Opmerkingen bij dossier:

Over Sanscrit

Sanscrit 2.0 is een geautomatiseerde versie van het Saneringscriterium. Het Saneringscriterium is beschreven in de Circulaire Bodemsanering 2013. De applicatie Sanscrit is ontwikkeld in opdracht van het ministerie van I&W.
Met het Saneringscriterium wordt bepaald of sprake is van onaanvaardbare risico's van bodemverontreiniging voor mens , ecosysteem of van het risico op verspreiding van de verontreiniging in het grondwater. Op basis van de bepaalde risico's wordt vastgesteld of een sanering met spoed dient te worden uitgevoerd.

Uitgangspunten
De sanering dient met spoed te worden uitgevoerd, tenzij op basis van de risicobeoordeling is aangetoond dat de sanering niet met spoed hoeft te worden uitgevoerd.
De werkwijze van het Saneringscriterium geldt voor:

- een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- een historische verontreiniging. Voor verontreinigingen die sinds 1987 zijn ontstaan is artikel 13 van de Wbb (zorgplicht) van toepassing;
- huidig en voorgenomen gebruik;
- grond en grondwater. Voor waterbodem is een separate systematiek ontwikkeld, met uitzondering van asbest;
- alle stoffen waarvoor een interventiewaarde is afgeleid, met uitzondering van asbest. Daar asbest heel specifieke chemische en fysische eigenschappen heeft, is voor asbest separaat het 'Milieuhygiënisch saneringscriterium, protocol asbest' ontwikkeld hetgeen ook van toepassing is voor waterbodems . Asbest is dan ook niet opgenomen in het Sanscrit.

(Circulaire Bodemsanering, 2013)

Eindconclusie

Er is een geval van ernstige verontreiniging, maar de locatie hoeft niet met spoed gesaneerd te worden.

Humane risicobeoordeling - Toetsresultaten

Per stof

Stof	Dosis [mg/kg lg/d]	MTR [mg/kg lg/d]	Risico-Index
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie			
Lood	9,65e-4	2,80e-3	0,34
Zink	3,19e-4	5,00e-1	0,00

Hinder - huidcontact

Functie	Sprake van huidcontact?
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Nee

Toelichting:

Uitgebreid overzicht blootstelling

Blootstellingsroute	Relatieve bijdrage [%]
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	
Lood	
Consumptie van gewassen uit eigen tuin	0.00
Dermale opname binnen	0.00
Dermale opname buiten	0.00
Dermale opname tijdens baden	0.00
Ingestie grond	99.54
Inhalatie dampen tijdens douchen	0.00
Inhalatie van binnenlucht	0.00
Inhalatie van buitenlucht	0.00
Inhalatie van gronddeeltjes	0.46
Permeatie drinkwater	0.00
Zink	
Consumptie van gewassen uit eigen tuin	0.00
Dermale opname binnen	0.00
Dermale opname buiten	0.00
Dermale opname tijdens baden	0.00
Ingestie grond	98.90
Inhalatie dampen tijdens douchen	0.00
Inhalatie van binnenlucht	0.00
Inhalatie van buitenlucht	0.00
Inhalatie van gronddeeltjes	1.10
Permeatie drinkwater	0.00

Humane risico's - invoergegevens

Stof	C-totaal [mg/kg] Geheel	Bebouwd	Onbebouwd	C-grondwater [ug/l] Bebouwd	Onbebouwd
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie					
Lood	9,74e2				
Zink	1,29e3				
Wonen met tuin					
Lood	9,74e2				
Zink	1,29e3				

Parameters

Functie	Berekening blootstelling lood:	OS [%]	Diepte verontreiniging [m] t.o.v. kruipruimte	t.o.v. maaiveld
Wonen met tuin	Als kind	9,10	0,50	0,50
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industr	Als kind	9,10	0,50	0,50

Ecologische risicobeoordeling - standaard

De verontreiniging bevindt zich geheel of ten dele in de bovenste meter van de onbedekte bodem en/of er is sprake van gewassen wortelend in verontreinigde bodem dieper dan één meter.

Ecologisch toetsniveau: **Matig gevoelig**

Contour	Ingevoerd [m2]	Criterium [m2]	Overschrijding
TD>25%	0	5000	Nee
TD>65%	130	500	Nee

Risicobeoordeling verspreiding - standaard

Onderdeel	Uitkomst
Liggen er kwetsbare objecten binnen het bodemvolume dat wordt ingesloten door het interventiewaarden-contour en/of zal dit binnen enkele jaren het geval zijn?	Nee
Is er een drijflaag aanwezig die door activiteiten en processen in de bodem kan worden verplaatst en van waaruit verspreiding van verontreiniging kan plaatsvinden?	Nee
Is er een zaklaag aanwezig die door activiteiten en processen in de bodem kan worden verplaatst en van waaruit verspreiding van verontreiniging kan plaatsvinden?	Nee
Is er sprake van een bodemvolume groter dan 6.000 m3 dat wordt ingesloten door het interventiewaarden-contour in het grondwater?	Nee

Toelichting:

Sanscrit toekomstig gebruik

Rapportage Sanscrit.nl

Instrument ter bepaling van spoedeisendheid van saneren

V. Sanscrit **2.7.0**
V. rapport **2.17**

Algemeen

Naam dossier: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Code: 181203
Beoordelaar: bert@almad.nl
Datum rapport: woensdag 20 maart 2019
Type bodemgebruik: toekomstig

Uitgevoerde beoordelingen:

Stap1: Ernst van de verontreiniging:
Er is sprake van een geval van ernstige verontreiniging als gevolg van:
- Ernstige bodemverontreiniging

	Stap2: Standaardbeoordeling	**Stap 3:** Uitgebreide beoordeling
Humaan	✔	✘
Ecologisch	✔	✘
Verspreiding	✔	▬

✔ = voltooid ✘ = niet uitgevoerd ▬ = niet relevant op basis van uitkomst stap 2

Opmerkingen bij dossier:

Over Sanscrit

Sanscrit 2.0 is een geautomatiseerde versie van het Saneringscriterium. Het Saneringscriterium is beschreven in de Circulaire Bodemsanering 2013. De applicatie Sanscrit is ontwikkeld in opdracht van het ministerie van I&W.
Met het Saneringscriterium wordt bepaald of sprake is van onaanvaardbare risico's van bodemverontreiniging voor mens , ecosysteem of van het risico op verspreiding van de verontreiniging in het grondwater. Op basis van de bepaalde risico's wordt vastgesteld of een sanering met spoed dient te worden uitgevoerd.

Uitgangspunten
De sanering dient met spoed te worden uitgevoerd, tenzij op basis van de risicobeoordeling is aangetoond dat de sanering niet met spoed hoeft te worden uitgevoerd.
De werkwijze van het Saneringscriterium geldt voor:

- een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- een historische verontreiniging. Voor verontreinigingen die sinds 1987 zijn ontstaan is artikel 13 van de Wbb (zorgplicht) van toepassing;
- huidig en voorgenomen gebruik;
- grond en grondwater. Voor waterbodem is een separate systematiek ontwikkeld, met uitzondering van asbest;
- alle stoffen waarvoor een interventiewaarde is afgeleid, met uitzondering van asbest. Daar asbest heel specifieke chemische en fysische eigenschappen heeft, is voor asbest separaat het 'Milieuhygiënisch saneringscriterium, protocol asbest' ontwikkeld hetgeen ook van toepassing is voor waterbodems . Asbest is dan ook niet opgenomen in het Sanscrit.

(Circulaire Bodemsanering, 2013)

Eindconclusie

(Een deel van) de locatie dient met spoed gesaneerd te worden als gevolg van:
- onaanvaardbare risico's voor de mens (gebaseerd op stap 2)

Humane risicobeoordeling - Toetsresultaten

Per stof

Stof	Dosis [mg/kg lg/d]	MTR [mg/kg lg/d]	Risico-Index
Wonen met tuin			
Lood	5,03e-3	2,80e-3	**1,80**
Zink	1,26e-2	5,00e-1	0,03

Hinder - huidcontact

Functie	Sprake van huidcontact?
Wonen met tuin	Nee

Toelichting:

Uitgebreid overzicht blootstelling

Blootstellingsroute	Relatieve bijdrage [%]
Wonen met tuin	
Lood	
Consumptie van gewassen uit eigen tuin	4.13
Dermale opname binnen	0.00
Dermale opname buiten	0.00
Dermale opname tijdens baden	0.00
Ingestie grond	95.57
Inhalatie dampen tijdens douchen	0.00
Inhalatie van binnenlucht	0.00
Inhalatie van buitenlucht	0.00
Inhalatie van gronddeeltjes	0.30
Permeatie drinkwater	0.00
Zink	
Consumptie van gewassen uit eigen tuin	87.41
Dermale opname binnen	0.00
Dermale opname buiten	0.00
Dermale opname tijdens baden	0.00
Ingestie grond	12.50
Inhalatie dampen tijdens douchen	0.00
Inhalatie van binnenlucht	0.00
Inhalatie van buitenlucht	0.00
Inhalatie van gronddeeltjes	0.10
Permeatie drinkwater	0.00

Humane risico's - invoergegevens

Stof	C-totaal [mg/kg] Geheel	Bebouwd	Onbebouwd	C-grondwater [ug/l] Bebouwd	Onbebouwd
Wonen met tuin					
Lood	9,74e2				
Zink	1,29e3				

Parameters

Functie	Berekening blootstelling lood:	OS [%]	Diepte verontreiniging [m] t.o.v. kruipruimte	t.o.v. maaiveld
Wonen met tuin	Als kind	9,10	0,50	0,50

Ecologische risicobeoordeling - standaard

De verontreiniging bevindt zich geheel of ten dele in de bovenste meter van de onbedekte bodem en/of er is sprake van gewassen wortelend in verontreinigde bodem dieper dan één meter.

Ecologisch toetsniveau: **Matig gevoelig**

Contour	Ingevoerd [m2]	Criterium [m2]	Overschrijding
TD>25%	0	5000	Nee
TD>65%	130	500	Nee

Risicobeoordeling verspreiding - standaard

Onderdeel	Uitkomst
Liggen er kwetsbare objecten binnen het bodemvolume dat wordt ingesloten door het interventiewaarden-contour en/of zal dit binnen enkele jaren het geval zijn?	Nee
Is er een drijflaag aanwezig die door activiteiten en processen in de bodem kan worden verplaatst en van waaruit verspreiding van verontreiniging kan plaatsvinden?	Nee
Is er een zaklaag aanwezig die door activiteiten en processen in de bodem kan worden verplaatst en van waaruit verspreiding van verontreiniging kan plaatsvinden?	Nee
Is er sprake van een bodemvolume groter dan 6.000 m3 dat wordt ingesloten door het interventiewaarden-contour in het grondwater?	Nee

Toelichting:

Algemeen Milieu Advies
Maatschapslaan 31
2404 CL Alphen a/d Rijn
Telefoon : 0172 - 24 00 30
E-mail : info@almad.nl
Internet : www.almad.nl

OPDRACHTGEVER
Stevaco Vastgoed
De heer S. Eveleens
Minervalaan 11
1077 NJ AMSTERDAM

RAPPORTNUMMER
200916

DATUM
20 oktober 2020

OMSCHRIJVING ONDERZOEK

AANVULLEND BODEMONDERZOEK (NEN 5740)

Uiterweg 225
1431 AG Aalsmeer

kadastrale aanduiding:
gemeente Aalsmeer, sectie H, nummers 4437, 4439, 4496 en 4497

ONDERZOEKSBUREAU
Almad Eco B.V.
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN AAN DEN RIJN
tel. 0172 – 24 00 30

Inhoudsopgave blz.

1. Inleiding **2**
1.1 Algemeen 2
1.2 Aanleiding en doelstelling 2
1.3 Opbouw van het rapport 2
1.4 Partijdigheid 2

2. Vooronderzoek **3**
2.1 Conclusies en aanbevelingen voorgaand onderzoek 3
2.2 Onderzoeksvoorstel 4

3. Uitvoering bodemonderzoek **7**
3.1 Algemeen 7
3.2 Veldwerkzaamheden 7
3.3 Samenstelling van de bodem 7

4. Laboratoriumonderzoek **8**
4.1 Geselecteerde analyses 8
4.2 Toetsing analyses 8

5. Evaluatie **9**
5.1 Onderzoeksresultaten 9
5.2 Conclusies en aanbevelingen 9

6. Beperkingen en aansprakelijkheid **10**

Tabellen

tabel 1 Uitgevoerde veldwerkzaamheden
tabel 2 Geselecteerde analyses
tabel 3 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond

Bijlagen

bijlage 1 Regionale situatie / kadastrale gegevens
bijlage 2 Situatieschetsen
bijlage 3 Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond
bijlage 4 Bodemprofielen

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Dhr. S. Eveleens heeft namens Stevaco Vastgoed opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een aanvullend bodemonderzoek op een locatie gelegen aan de Uiterweg 225 te Aalsmeer. Het te onderzoeken terrein maakt deel uit van een locatie die kadastraal bekend staat als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummers 4437, 4439, 4496 en 4497.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het uitvoeren van het aanvullend bodemonderzoek is de reactie van bevoegd gezag (gemeente Aalsmeer) op eerder door Almad Eco B.V. uitgevoerd verkennend bodemonderzoek (rapport 181203 d.d. 18 maart 2019) en nader onderzoek (rapport 181203AO d.d. 19 maart 2019).

Naar aanleiding van de opmerkingen van bevoegd gezag is overleg geweest tussen M. Gieling van Almad Eco B.V. en H. Berends van Gemeente Aalsmeer. Besloten is om aanvullende boringen te plaatsen.

Doel van het aanvullend bodemonderzoek is antwoord te geven op de openstaande vragen c.q. het onderzoeksvoorstel van Almad Eco B.V. waarop door bevoegd gezag goedkeuring is verleend. Het voorstel wordt beschreven in paragraaf 2.2.

1.3 Opbouw van het rapport

De resultaten van het vooronderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 2. De opzet van het onderzoek, de interpretatie van het veldonderzoek en het laboratoriumonderzoek zijn beschreven in de hoofdstukken 3 en 4. In hoofdstuk 5 wordt het verkennend bodemonderzoek geëvalueerd.

1.4 Partijdigheid

Almad Eco B.V. wil als keuringsinstelling volledig onpartijdig en objectief zijn van de partijen waarvoor zij werkzaamheden verricht. Almad Eco B.V. verklaart hierbij dat zij geen eigenaar is van de betreffende te keuren bodem. Zowel Almad Eco B.V. als keuringsinstelling en haar personeel zullen zich op geen enkele wijze inlaten met activiteiten die de objectiviteit van de keuring negatief beïnvloeden. Almad Eco B.V. heeft als onderzoeksbureau vastgelegd in haar kwaliteitszorgsysteem dat de beïnvloeding van werknemers door derden wordt vastgelegd. In principe wordt hier niet op ingegaan. Mocht dit gebeuren en wijzigt de onderzoeksstrategie hierdoor, dan wordt dit in de verslaglegging op locatie en in de rapportage vermeld.

2. Vooronderzoek

2.1 Conclusies en aanbevelingen voorgaand onderzoek

Door Almad Eco B.V. is verkennend bodemonderzoek uitgevoerd met rapportnummer 181203 d.d. 18 maart 2019. Uit genoemd rapport blijkt het volgende:

De voor de locatie opgestelde hypothese voor het vastleggen van de algemene bodemkwaliteit "verdacht" is formeel juist. Voor de lichte verontreinigingen behoeft op basis van vigerend beleid geen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Minerale olie
Op de deellocaties Ketelhuis en Noodstroomaggregaat worden plaatselijk licht verhoogde concentraties minerale olie aangetroffen. Voor deze licht verhoogde waarden is geen nader onderzoek noodzakelijk. Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden zal mogelijk wel een oliegeur of olie/water-reactie waarneembaar zijn.

Verontreiniging van lood en zink in vaste bodem
In de grondmengmonsters MM1 en MM2 zijn matig tot sterk verhoogde concentraties lood en zink aangetroffen.
Voor de matig tot sterk verhoogde waarden wordt, op basis van vigerend beleid, formeel een nader onderzoek aanbevolen.
Een eerste stap van het nader onderzoek is het laten analyseren van de separate monsters waaruit mengmonsters MM1 en MM2 zijn samengesteld. Na separate analyse van de monsters en een aanvullende analyse blijkt de verontreiniging lood en zink zich in de bovengrond rond de boringen 1 en 5 te bevinden.

Op basis van de resultaten van bovengenoemd aanvullend chemisch onderzoek wordt vervolg onderzoek aanbevolen, bestaande uit het plaatsen van extra boringen en analyses rondom de boringen 1 en 5. Dit om de aard en omvang van de verontreiniging vast te stellen. Hiermee kan worden bepaald of er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Asbest
Dit rapport doet uitdrukkelijk geen uitspraak t.a.v. asbest in de bodem. De aanwezigheid van puin kan een aanwijzing zijn dat de bodem asbesthoudend materiaal bevat. Dit betekent dat bij het aantreffen van puin nader onderbouwd dient te worden of sprake is van een asbestverdachte locatie.

Alleen als voldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat het puin gezien typering, ouderdom, bijmengingen en historisch onderzoek niet kan worden gerelateerd aan asbest, dan mag de locatie als asbest onverdacht worden beschouwd. Als onvoldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat in het aanwezige puin geen asbest voorkomt, dan moet de locatie altijd als asbestverdacht worden beschouwd en is (fysiek) onderzoek op de aanwezigheid van asbest noodzakelijk.

Op basis van puinbijmenging dienen wij derhalve formeel een verkennend asbestonderzoek te adviseren.

Het te adviseren asbestonderzoek richt zich op de boringen 31 en 49 (achterterrein) waarin puin is aangetroffen. De puinverharding, waarbij geen puin in de bodem is aangetroffen, is enkel aan de voorkant waargenomen, daarbij hebben we de onderbouwing dat de puin na 2000 neergelegd is. Nabij de toekomstige bouwkop aan de voorzijde van het terrein behoeven wij formeel, op basis van de onderbouwing, geen asbestonderzoek aan te bevelen.

Uit nader onderzoek naar lood en zink 181203AO blijkt:

Het voor de locatie conceptuele model is met de resultaten van het voorliggende nader onderzoek juist gebleken. De sterke verontreiniging lood en zink wordt alleen onder en rond de schuur aangetroffen.

Van de bewoner is vernomen dat in de schuur koolas is aangebracht alvorens de betonnen vloer werd gestort. Dit is aangebracht in een laag van globaal 0,50 meter. Dit is rond de jaren '70 geschiedt.

De horizontale omvang van de sterke verontreiniging wordt op basis van de huidige onderzoeksgegevens (informatie bewoner en onderzoeksgegevens) geschat op circa 130 m^2. De verontreiniging zware metalen begint vanaf maaiveld ofwel onder de betonnen vloer en wordt aangetroffen in een laag van max. 0,50 meter. Uitgaande van een gemiddeld verontreinigd bodemtraject van circa 0,50 meter, wordt een volume met zware metalen lood en zink verontreinigde grond ingeschat van 65 m^3.

Uit voorliggend onderzoek kan geconcludeerd worden dat ten aanzien lood en zink -in de zin van de Wbb- een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig is, om reden dat het hoeveelheidcriterium wordt overschreden (25 m^3).

Voor een uitgebreide beschrijving van de vastgestelde verontreinigingssituatie en historisch onderzoek wordt verwezen naar bovengenoemde rapportages.

2.2 Onderzoeksvoorstel

Uit overleg met dhr. Berends (Gemeente Aalsmeer/Amstelveen) is besloten tot het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

Plaatsen van 15 boringen tot 0,5 m-mv als volgt verdeeld:

- 5 boringen in kas 1
- 5 boringen in kas 2
- 5 boringen op de legakker

Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt in de buiten- en binnenlocaties. Daarbij volgt één grond(meng)monster van de legakker (buiten) en één grond(meng)monster van binnen (kas 1 + kas 2) waarbij onderscheid in de beide kassen niet is vereist. Monsters worden verdacht geacht voor zware metalen en OCB (bestrijdingsmiddelen).

Op de locatie zijn twee kassencomplexen aanwezig welke fysiek worden gescheiden door een sloot. Aan de achterzijde van het perceel is een legakker aanwezig.

Verder dient onderbouwd te worden waarom asbestonderzoek niet noodzakelijk wordt geacht, dit kan middels het beschrijven van in de tussentijd uitgevoerd bodemonderzoek door nutsbedrijven welke werkzaamheden zullen verrichten op en nabij de onderzoekslocatie.

Daarbij dienen de reeds beschikbare tekeningen te worden uitgebreid door het intekenen van de aanwezigheid van het pad (menggranulaat).

Verder is aandacht besteed aan het gegeven dat de legakker aan de achterzijde is opgebouwd uit gesubsidieerde baggerspecie. Deze informatie hebben wij uit het recente overleg met Gemeente Aalsmeer verkregen. Enerzijds zijn daarom de boringen geplaatst in dit onderzoek. Anderzijds zijn tijdens eerder uitgevoerd onderzoek drie boringen tot 2,0 m-mv geplaatst waarbij in de bodemopbouw geen bijzonderheden zijn waargenomen die erop duiden dat er sprake is van een verontreiniging anders dan op de rest van het terrein ofwel in de kassen.

Verkennend bodemonderzoek inclusief asbest, Uiterweg 225 te Aalsmeer door Tauw met kenmerk R001-1261117-2001012TMA-V01 en projectnummer 12611172
Door Stedin is i.v.m. geplande werkzaamheden aan het gasnet opdracht gegeven voor het uitvoeren van een bodemonderzoek. Hierbij ter plaatse van boring 1 een matige verontreiniging lood en een sterke verontreiniging koper en zink gemeten. Deze boring valt binnen de contour welke is vastgesteld in het nader onderzoek van Almad Eco B.V. Rond boring 1 zijn vervolgens diverse boringen geplaatst ter afperking van boring 1 uit het onderzoek van Tauw. Hierbij worden vervolgens overwegend licht verhoogde waarden gemeten tot plaatselijk bij één boring (boring 20) matig verhoogde waarden. Deze boring valt eveneens nog binnen de contour van de sterke verontreiniging welke eerder is vastgesteld.

In het onderzoek van Tauw is tevens een asbestonderzoek opgenomen, hierbij is asbest niet boven de nader onderzoeksgrens van 50 mg/kgds aangetroffen.

Veldinspectie d.d. 09-10-2020
Tijdens de veldwerkzaamheden zijn geen bijzonderheden aangetroffen ten opzichte van de eerder uitgevoerde bodemonderzoeken.

De regionale ligging en een situatieschets van het terrein zijn respectievelijk weergegeven in bijlage 1 en 2.

In aanvulling op de uitgevoerde veldinspectie van de eerdere bodemonderzoeken is nu middels een fotoreportage aanvullend aandacht besteed aan de schoeiing welke mogelijk asbesthoudend is. Uit veldinspectie blijkt dat over de gehele locatie de schoeiing bestaat uit hout, zie hiervoor onderstaande foto’s.





Nabij boring 52 uit het verkennend bodemonderzoek van Almad Eco B.V., waar sterk verhoogde waarden lood en zink zijn gemeten, dient te worden aangegeven wat de aard en omvang is van de verontreiniging. Bij boring 52 is sprake van een smal tegelpad waar lange tijd handgereedschap is gestald door de eigenaar van de kwekerij. Onder deze tegels is zgn. vliegas aanwezig in de grond. Uit navraag bij de voormalig eigenaar blijkt dat er in het verleden hoogstwaarschijnlijk vliegas is toegepast onder dit tegelpad t.b.v. de stabiliteit hiervan. Er zijn al diverse boringen geplaatst in het verkennend onderzoek (50, 51, 53), aanvullend zullen er twee boringen worden geplaatst om de omvang van vliegas in de grond te bevestigen.



Aanwezige tegelpad

3. Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Algemeen

Voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek is op basis van de beschikbare informatie een hypothese opgesteld. Op basis van een hypothese is een onderzoeksstrategie opgesteld. De onderzoeksstrategie betreft de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek. Het veld- en laboratoriumonderzoek is uitgevoerd conform de van toepassing verklaarde meest recentelijk:

- Nederlandse Normen [NEN];
- BRL SIKB 2000;
- protocol 2001.

3.2 Veldwerkzaamheden

Tijdens de veldwerkzaamheden op 09 oktober 2020 zijn in totaal 16 boringen uitgevoerd door erkend veldwerkers dhr. M. Gieling en dhr. C. Blom. Voor nadere gegevens over de plaats van de boringen, wordt verwezen naar bijlage 2.

In onderstaande tabel is een overzicht van de werkzaamheden weergegeven.

Tabel 1 Uitgevoerde veldwerkzaamheden

TERREINDEEL	**VELDWERK**	
	BORING	**PEILBUIS**
Aandachtspunten uit overleg cf. paragraaf 2.2 grond	201 t/m 216	-

De boringen zijn handmatig verricht met een edelmanboor.

3.3 Samenstelling van de bodem

Tijdens de boorwerkzaamheden is de grond zintuiglijk onderzocht. Globaal is de bodem als volgt opgebouwd:

- Vanaf maaiveld bevindt zich veen tot ca. 0,50 m-mv (einde diepste boring).

Tijdens de boorwerkzaamheden is in het opgeboorde materiaal geen van bodem afwijkend materiaal waargenomen. Tijdens de olie/water-test zijn géén positieve reacties waargenomen. Het opgeboorde materiaal is geïnspecteerd op asbestverdacht materiaal, dit is niet aangetroffen.

Voor een indruk van de samenstelling van de bodemopbouw ter plaatse wordt verwezen naar de boorprofielen, welke in bijlage 4 zijn weergegeven.

4. Laboratoriumonderzoek

4.1 Geselecteerde analyses

Ten behoeve van de chemische analyses zijn de grondmonsters bij het geaccrediteerde milieulaboratorium van Synlab B.V. te Rotterdam aangeleverd en geanalyseerd. De geselecteerde analyses staan vermeld in onderstaande tabel.

Tabel 2 Geselecteerde analyses

AANDUIDING	DEELMONSTERS	ANALYSE
grond		
kas 1 en kas 2		
MM101	201A+205A+209A+211A	zware metalen, OCB (pakket 15 bestrijdingsmiddelen), lutum en organische stof
legakker		
MM102	212A+214A+215A+216A	idem

De samenstelling van genoemde pakketten is als volgt:

- Zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink);
- OCB (pakket 15 bestrijdingsmiddelen)

4.2 Toetsing analyses

Om de mate van verontreinigingen van de grond te kunnen beoordelen zijn de chemische analyseresultaten getoetst aan het vigerend beleid (Wbb).

Overzicht toetsing analyseresultaten

De analyseresultaten zijn vergeleken met de (bodemspecifieke) toetsingswaarden. Een overzicht van de gemeten verontreiniging in grond is weergegeven in tabel 4.

Tabel 3 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond

Grond		Zintuiglijke waarnemingen*	Overschrijdingen		
Monster	**boringen met diepte (m-mv)**		**>AW**	**>½(AW+I)**	**>I**
MM101	201A (0,00-0,50) 205A (0,00-0,50) 209A (0,00-0,50) 211A (0,00-0,50)	- - - -	cadmium, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink	-	-
MM102	212A (0,00-0,50) 214A (0,00-0,50) 215A (0,00-0,50) 216A (0,00-0,50)	- - - -	kwik, lood	-	-

*1= licht, 2 = matig, 3 = sterk, 4 = uiterste bijmenging; indien geen zintuiglijke waarnemingen '-'

- Analytisch geen verhoogde waarde aangetoond.

Overschrijdingen zoals genoemd in tabel 4 hebben betrekken op definities zoals vastgelegd in Wbb.

>AW gehalte groter dan Achtergrondwaarde; lichte verhoging
>½(AW+I) matige verhoging
>I gehalte groter dan Interventiewaarde; sterke verhoging

De volledige toetsing van de analyseresultaten alsmede de analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3.

5. Evaluatie

5.1 Onderzoeksresultaten

De resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek worden in deze paragraaf geïntegreerd. Op basis hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem beoordeeld. Daarbij zijn de gemeten stoffenconcentraties getoetst aan de achtergrond-; streef- en interventiewaarden.

KAS 1 EN KAS 2

- **BOVENGROND VAN 0,00-0,50 M_MV**
  In grond(meng)monster MM101, geen bijmenging van bodemvreemd materiaal, zijn licht verhoogde concentraties cadmium, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink gemeten. De overige geanalyseerde parameter zijn niet verhoogd gemeten.

LEGAKKER

- **BOVENGROND VAN 0,00-0,50 M_MV**
  In grond(meng)monster MM102, geen bijmenging van bodemvreemd materiaal, zijn licht verhoogde concentraties kwik en lood gemeten. De overige geanalyseerde parameters zijn niet verhoogd gemeten.

5.2 Conclusies en aanbevelingen

Inleiding
De voor de locatie opgestelde hypothese voor het vastleggen van de bodemkwaliteit van de bemonsterde en geanalyseerde ondergrond "verdacht" is formeel juist v.w.b. de zware metalen en onjuist v.w.b. OCB. Er zijn in de zintuiglijke schone veenlaag maximaal licht verhoogde waarden zware metalen aangetoond. OCB is niet verhoogd aangetroffen.

Op basis van de thans beschikbare gegevens wordt een onderzoek naar asbest in de bodem niet zinvol geacht. De huidige bodemkwaliteit is door het onderzoek van Tauw in combinatie met de onderzoeken van Almad Eco B.V. afdoende vastgelegd.

Uit de aanvullend geplaatste boringen 203 en 204 in combinatie met de eerder uitgevoerde boringen in het verkennend bodemonderzoek van Almad Eco B.V. (kenmerk 181203) kan worden vastgesteld dat de grond onder het tegelpad sterk verontreinigd is. De omvang van de sterke verontreiniging onder het tegelpad is ca. 30m^2 met een laagdikte van maximaal 50 cm. De verontreiniging wordt geschat op maximaal 15m^3, mogelijk is deze laagdikte in praktijk dunner.

Opdrachtgever is voornemens deze verontreiniging tezamen met de sterke verontreiniging aan de voorzijde te verwijderen. Geadviseerd wordt hier een BUS-melding voor in te dienen.

Afvoer grond en ander materiaal
Rekening dient gehouden te worden dat indien grond van de locatie wordt afgevoerd deze niet zondermeer overal toegepast kan worden. Voor afvoer en hergebruik is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing.

Hoogachtend,
Almad Eco B.V.



M. Gieling BSc

6. Beperkingen en aansprakelijkheid

Wij aanvaarden onze opdrachten op basis van een inspanningsverplichting en niet op basis van een resultaatsverplichting waarbij wij onze werkzaamheden zorgvuldig verrichten volgens de wettelijke voorgeschreven methoden en, in geval van ontbreken hiervan volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Zo streven wij naar een optimale representativiteit bij elk bodemonderzoek.

Echter, een bodemonderzoek is gebaseerd op informatie van derden en het plaatsen van een beperkt aantal boringen met een peilbuis en het nemen van een beperkt aantal monsters.

Het chemisch analytisch onderzoek is beperkt tot het analyseren op standaard parameters (NEN 5740) van een beperkt aantal grond(meng)monsters en een grondwatermonster.

Zo blijft het toch mogelijk dat er lokale afwijkingen kunnen voorkomen en verontreinigingen aanwezig kunnen zijn die tijdens het bodemonderzoek niet zijn aangetoond.

Almad Eco B.V. acht zich niet aansprakelijk voor hieruit voortvloeiende schade of gevolgen van welke aard ook.

Verder dient opgemerkt te worden dat het uitgevoerde bodemonderzoek een momentopname is. Na uitvoering van het onderzoek kan de kwaliteit van grond, grondwater en verhardingsmaterialen beïnvloed worden door stort van materiaal, morsingen, lekkages, verplaatsing e.d.

Naarmate de periode tussen de uitvoering van het bodemonderzoek en het gebruik van de resultaten van het bodemonderzoek langer wordt, zal meer voorzichtigheid geboden dienen te worden bij gebruik van het bodemonderzoeksrapport.

Wij adviseren om tijdens herinrichting, het bouwrijp maken, graafwerkzaamheden, aanleg van kabels en leidingen e.d. alert te blijven en bij het onverwacht aantreffen van bijvoorbeeld asbestverdacht materiaal of bij afwijkende geuren de werkzaamheden direct te stoppen en contact op te nemen met ons bureau.

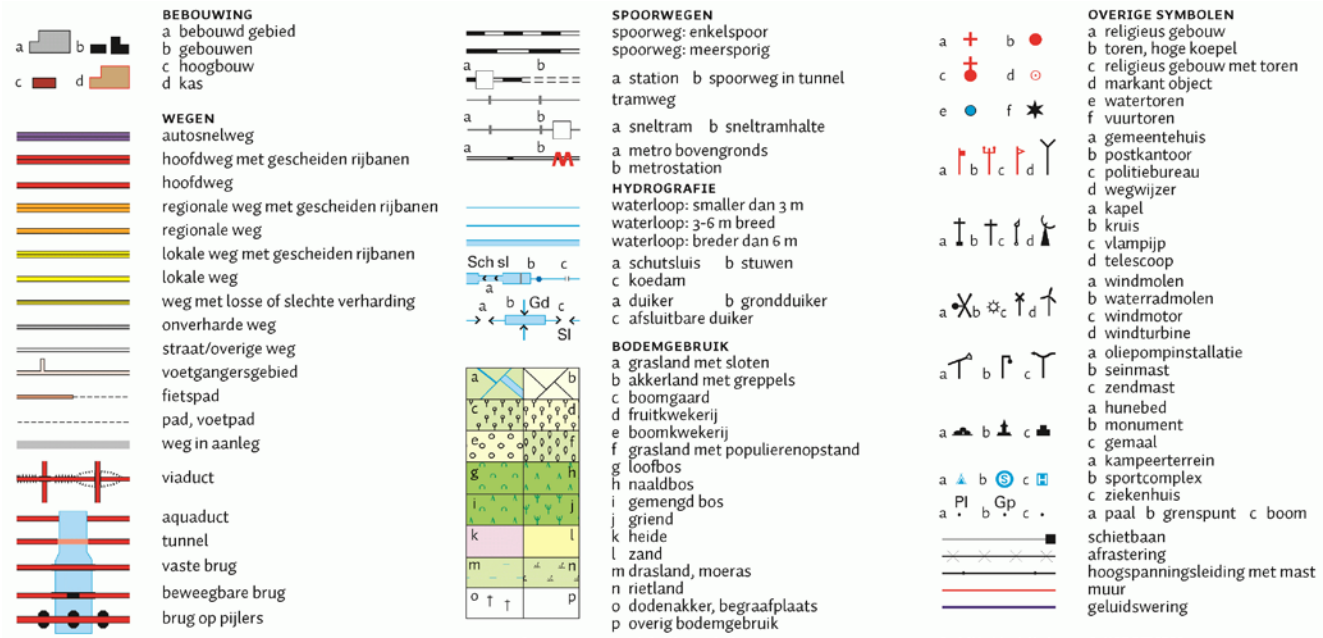
Tijdens het uitgevoerde (bodem)onderzoek is géén specifiek onderzoek verricht naar het voorkomen van asbest in grond en op het maaiveld (conform NEN 5707/5897). Er is gewerkt conform NEN 5740 waarbij enkel een visuele maaiveldinspectie wordt uitgevoerd evenals een zintuiglijke beoordeling op de uitkomende grond tijdens boorwerkzaamheden. Het voorliggende onderzoek doet echter geen bindende uitspraak over de aan- of afwezigheid van asbest in de bodem binnen de onderzoekslocatie.

Bijlage 1

Regionale situatie/ kadastrale gegevens



Bron: PDOK-Viewer (kaart is noordgericht)





	Deze kaart is noordgericht
12345	Perceelnummer
25	Huisnummer
	Vastgestelde kadastrale grens
	Voorlopige kadastrale grens
	Administratieve kadastrale grens
	Bebouwing

Schaal 1: 1000

Kadastrale gemeente	Aalsmeer
Sectie	H
Perceel	4497

kadaster

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 23 oktober 2020
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.



Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Schaal 1: 500

Kadastrale gemeente	Aalsmeer
Sectie	H
Perceel	4437

kadaster

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 23 oktober 2020
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

kadaster

BETREFT
Aalsmeer H 4437

UW REFERENTIE
200916

GELEVERD OP
23-10-2020 - 15:21

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11078148553

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
22-10-2020 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
22-10-2020 - 14:59

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Aalsmeer H 4437 Kadastrale objectidentificatie : 011340443770000		
Locatie	Uiterweg 225 1431 AG Aalsmeer Locatiegegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Adressen en Gebouwen Verblijfsobject ID: 0358010018945501		
Kadastrale grootte	253 m²		
Grens en grootte	Voorlopig		
Coördinaten	110108 - 474960		
Omschrijving	Wonen		
Koopsom	€ 700.000 Met meer onroerend goed verkregen	**Koopjaar**	2020
Ontstaan uit	Aalsmeer H 3854		

AANTEKENINGEN

Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.		
Publiekrechtelijke beperking Landelijke Voorziening	Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB.		
Overige aantekening	Erfdienstbaarheid (doorhaling)		
Afkomstig uit stuk	Hyp4 78440/125 Stuk betreffende erfdienstbaarheden	**Ingeschreven op**	02-07-2020 om 09:00
Aanvullend stuk	Hyp4 79262/69 Aanvullende akte Is aanvulling op Hyp4 78440/125 Is aanvulling op Hyp4 78440/125	**Ingeschreven op**	12-10-2020 om 09:00
Overige stukken	Hyp4 79336/50 Verbetering	**Ingeschreven op**	19-10-2020 om 09:00
	Hyp4 78440/125 Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)	**Ingeschreven op**	02-07-2020 om 09:00

kadaster

BETREFT
Aalsmeer H 4437

UW REFERENTIE
200916

GELEVERD OP
23-10-2020 - 15:21

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11078148553

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
22-10-2020 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
22-10-2020 - 14:59

RECHTEN

1 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht op gedeelte van perceel (zie 1.1)

Soort recht	Eigendom (recht van)
Aandeel	1/2
Afkomstig uit stuk	Hyp4 79269/29 **Ingeschreven op** 12-10-2020 om 14:01
	Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)
Naam gerechtigde	De heer Daniël Meijer
Adres	Hoofdweg 1065
	2152 LJ NIEUW-VENNEP
Geboren	17-09-1968 **te** LEIDEN
	Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen
Burgerlijke staat	Gehuwd (ten tijde van verkrijging)
Betrokken persoon	Mevrouw Willeke Holtslag (ten tijde van verkrijging)
	Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen

1 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht op gedeelte van perceel (zie 1.1)

Soort recht	Eigendom (recht van)
Aandeel	1/2
Afkomstig uit stuk	Hyp4 79269/29 **Ingeschreven op** 12-10-2020 om 14:01
	Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)
Naam gerechtigde	Mevrouw Willeke Holtslag
Adres	Hoofdweg 1065
	2152 LJ NIEUW-VENNEP
Geboren	29-01-1966 **te** BRUMMEN
Geboorteland	Nederland
	Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen
Burgerlijke staat	Gehuwd (ten tijde van verkrijging)
Betrokken persoon	De heer Daniël Meijer (ten tijde van verkrijging)
	Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen

1.1 Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht op gedeelte van perceel

Afkomstig uit stuk	Hyp4 8787/53 Amsterdam **Ingeschreven op** 23-07-1987
Naam gerechtigde	Gemeente Aalsmeer
Adres	Raadhuisplein 1
	1431 EH AALSMEER
Statutaire zetel	AALSMEER

KvK-nummer 34362237 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het Handelsregister

Voor een eensluidend uittreksel, de bewaarder van het kadaster en de openbare registers.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens
zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.
Heeft u nog vragen? Neem contact op met de klantenservice.

kadaster

BETREFT
Aalsmeer H 4439

UW REFERENTIE
200916

GELEVERD OP
23-10-2020 - 15:22

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11078148676

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
22-10-2020 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
22-10-2020 - 14:59

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Aalsmeer H 4439 Kadastrale objectidentificatie : 011340443970000		
Kadastrale grootte	2.456 m²		
Grens en grootte	Voorlopig		
Coördinaten	110209 - 474798		
Omschrijving	Water		
Koopsom	€ 100.000	**Koopjaar**	2020
Ontstaan uit	Aalsmeer H 1093		

AANTEKENINGEN

Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.
Publiekrechtelijke beperking Landelijke Voorziening	Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB.

RECHTEN

1	**Eigendom (recht van)**		
Afkomstig uit stuk	Hyp4 78440/125 Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)	**Ingeschreven op**	02-07-2020 om 09:00
Aanvullende stukken	Hyp4 79336/50 Verbetering Is aanvulling op Hyp4 78440/125	**Ingeschreven op**	19-10-2020 om 09:00
	Hyp4 79262/69 Aanvullende akte Is aanvulling op Hyp4 78440/125	**Ingeschreven op**	12-10-2020 om 09:00
Overig stuk	Hyp4 79336/50 Verbetering	**Ingeschreven op**	19-10-2020 om 09:00
Naam gerechtigde	De heer Stefan Eveleens		
Adres	Uiterweg 211 W S1 1431 AE AALSMEER		
Geboren	09-05-1970	**te**	AMSTERDAM
Geboorteland	Nederland Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen		

Burgerlijke staat Gehuwd (ten tijde van verkrijging)

Voor een eensluidend uittreksel, de bewaarder van het kadaster en de openbare registers.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens
zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.
Heeft u nog vragen? Neem contact op met de klantenservice.

kadaster

BETREFT
Aalsmeer H 4496

UW REFERENTIE
200916

GELEVERD OP
23-10-2020 - 15:21

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11078148597

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
22-10-2020 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
22-10-2020 - 14:59

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Aalsmeer H 4496 Kadastrale objectidentificatie : 011340449670000
Kadastrale grootte	3.420 m²
Grens en grootte	Voorlopig
Meettarief verschuldigd	Ja
Coördinaten	110159 - 474906
Ontstaan uit	Aalsmeer H 4441

AANTEKENINGEN

Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.
Publiekrechtelijke beperking Landelijke Voorziening	Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB.

RECHTEN

1 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht (zie 1.1)

Soort recht	Eigendom (recht van)		
Afkomstig uit stuk	Hyp4 78440/125 Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)	**Ingeschreven op**	02-07-2020 om 09:00
Aanvullende stukken	Hyp4 79336/50 Verbetering Is aanvulling op Hyp4 78440/125	**Ingeschreven op**	19-10-2020 om 09:00
	Hyp4 79262/69 Aanvullende akte Is aanvulling op Hyp4 78440/125	**Ingeschreven op**	12-10-2020 om 09:00
Overig stuk	Hyp4 79336/50 Verbetering	**Ingeschreven op**	19-10-2020 om 09:00
Naam gerechtigde	Stevaco Vastgoed B.V.		
Adres	Minervalaan 11 H 1077 NJ AMSTERDAM		
Statutaire zetel	AMSTERDAM		

KvK-nummer 34225996 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het Handelsregister

1.1 Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht

Afkomstig uit stuk Hyp4 8787/53 Amsterdam **Ingeschreven op** 23-07-1987

Naam gerechtigde Gemeente Aalsmeer

Adres Raadhuisplein 1
1431 EH AALSMEER

Statutaire zetel AALSMEER

KvK-nummer 34362237 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het Handelsregister

Voor een eensluidend uittreksel, de bewaarder van het kadaster en de openbare registers.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.
Heeft u nog vragen? Neem contact op met de klantenservice.

kadaster

BETREFT
Aalsmeer H 4497

UW REFERENTIE
200916

GELEVERD OP
23-10-2020 - 15:20

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11078148426

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
22-10-2020 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
22-10-2020 - 14:59

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Aalsmeer H 4497 Kadastrale objectidentificatie : 011340449770000		
Locaties	Uiterweg 225 1431 AG Aalsmeer Verblijfsobject ID: 0358010018945501		
	Uiterweg 225 kwek 1431 AG Aalsmeer Verblijfsobject ID: 0358010019718115		
Kadastrale grootte	2.062 m²		
Grens en grootte	Voorlopig		
Coördinaten	110140 - 474907		
Omschrijving	Water		
Koopsom	€ 300.000	**Koopjaar**	2020
Ontstaan uit	Aalsmeer H 4441		

AANTEKENINGEN

Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.
Publiekrechtelijke beperking Landelijke Voorziening	Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB.

RECHTEN

1	**Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht (zie 1.1)**		
Soort recht	Eigendom (recht van)		
Aandeel	1/2		
Afkomstig uit stuk	Hyp4 79269/29 Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)	**Ingeschreven op**	12-10-2020 om 14:01
Naam gerechtigde	De heer Daniël Meijer		
Adres	Hoofdweg 1065 2152 LJ NIEUW-VENNEP		
Geboren	17-09-1968 Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen	**te**	LEIDEN

Burgerlijke staat	Gehuwd (ten tijde van verkrijging)
Betrokken persoon	Mevrouw Willeke Holtslag (ten tijde van verkrijging) Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen

1 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht (zie 1.1)

Soort recht	Eigendom (recht van)		
Aandeel	1/2		
Afkomstig uit stuk	Hyp4 79269/29 Overdracht (eigendom en/of beperkt recht)	**Ingeschreven op**	12-10-2020 om 14:01
Naam gerechtigde	Mevrouw Willeke Holtslag		
Adres	Hoofdweg 1065 2152 LJ NIEUW-VENNEP		
Geboren	29-01-1966	**te**	BRUMMEN
Geboorteland	Nederland Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen		
Burgerlijke staat	Gehuwd (ten tijde van verkrijging)		
Betrokken persoon	De heer Daniël Meijer (ten tijde van verkrijging) Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen		

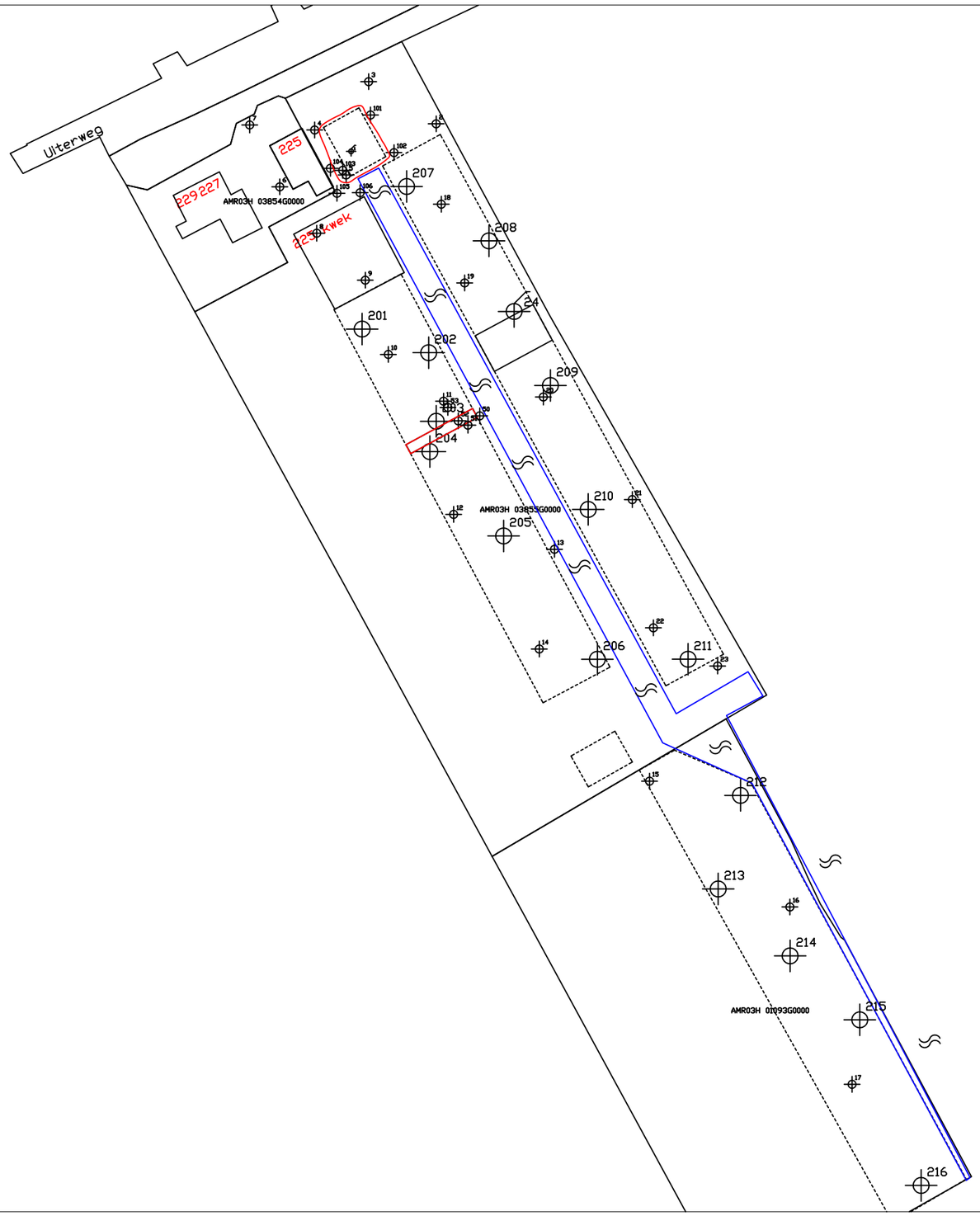
1.1 Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht

Afkomstig uit stuk	Hyp4 8787/53 Amsterdam	**Ingeschreven op**	23-07-1987
Naam gerechtigde	Gemeente Aalsmeer		
Adres	Raadhuisplein 1 1431 EH AALSMEER		
Statutaire zetel	AALSMEER		
KvK-nummer	34362237 (Bron: Handelsregister) Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het Handelsregister		

Voor een eensluidend uittreksel, de bewaarder van het kadaster en de openbare registers.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.
Heeft u nog vragen? Neem contact op met de klantenservice.

Bijlage 2

Situatieschetsen



GLOBALE SITUATIESCHETS

0m. 50m.

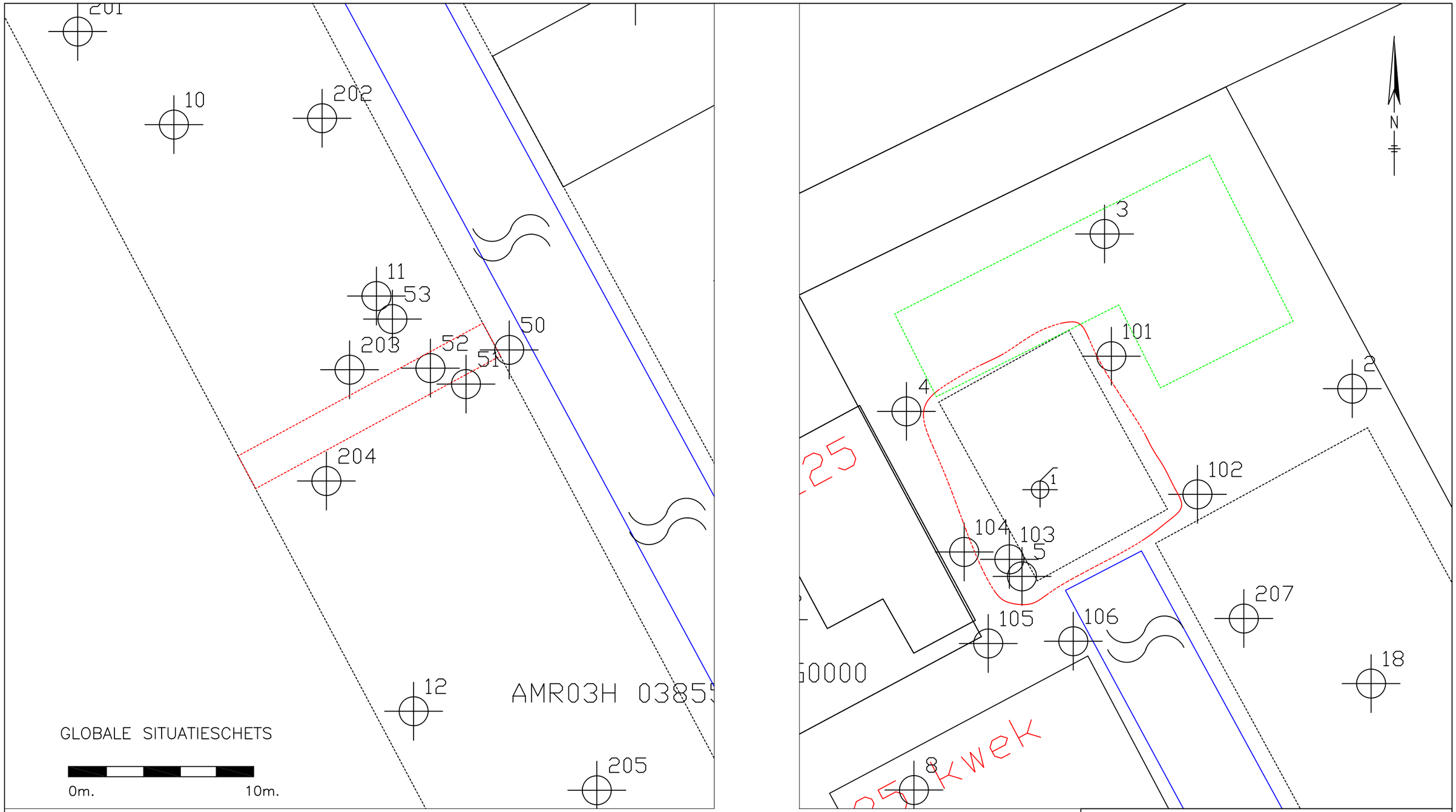
Legenda:

verontreinigingscontour lood/zink > I in grond

peilbuis

boring

opdrachtgever: Stevaco Vastgoed			
onderzoekslokatie: Uiterweg 225 te Aalsmeer			
filename: A3			
datum: okt 2020	schaal: 1:1000	getekend: BG	projektnummer: 200916



Legenda:

- verontreinigingscontour lood/zink > 1 in grond
- puinpad
- peilbuis
- boring

ALMAD ECO B.V.

opdrachtgever: Stevaco Vastgoed			
onderzoekslokatie: Uiterweg 225 te Aalsmeer			
filename: A3			
datum: okt 2020	schaal: 1:200	getekend: BG	projektnummer: 200916

Bijlage 3

Toetsing analyseresultaten en analysecertificaten grond

Projectnaam Uiterweg 225 te Aalsmeer
Projectcode 200916

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	MM101			MM102						AW	1/2(AW+I)	I	RBK
Bodemtype	1			2									eis
	or	*br*		*or*	*br*								
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--							
droge stof(gew.-%)	47.5		--	58.2		--							
gewicht artefacten(g)	<1		--	<1		--							
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--							
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	29.4		--	16.3		--							
KORRELGROOTTEVERDELING													
lutum (bodem)(% vd DS)	23		--	13		--							
METALEN													
barium^{+}	190	203		60	97.9							920	20
cadmium	1.4	0.933	*	0.44	0.414					0.60	6.8	13	0.20
kobalt	10	10.7		6.0	9.57					15	102	190	3.0
koper	68	52.7	*	23	25.4					40	115	190	5.0
kwik°	0.82	0.755	*	0.21	0.233	*				0.15	18	36	0.050
lood	200	166	*	59	63.2	*				50	290	530	10
molybdeen	2.1	2.1	*	0.66	0.66					1.5	96	190	1.5
nikkel	40	42.4	*	20	30.4					35	68	100	4.0
zink	320	275	*	100	123					140	430	720	20
CHLOORBENZENEN													
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	1.7	1.04					8.5	1004	2000	1.0
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN													
o,p-DDT(µg/kgds)	10		--	1.7		--							
p,p-DDT(µg/kgds)	82		--	9.2		--							
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	92	31.3		10.9	6.69					200	950	1700	2.0
o,p-DDD(µg/kgds)	3.7		--	2.8		--							
p,p-DDD(µg/kgds)	41		--	12		--							
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	44.7	15.2		14.8	9.08					20	17010	34000	1.4
o,p-DDE(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
p,p-DDE(µg/kgds)	290		--	41		--							
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	290.98	99		41.7	25.6					100	1200	2300	1.4
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	427.68		--	67.4		--							4.2
aldrin(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429							320	1.0
dieldrin(µg/kgds)	9.2		--	13		--							
endrin(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	11.16	3.8		14.4	8.83					15	2008	4000	2.1
isodrin(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
som aldrin/dieldrin (0.7 factor)(µg/kgds)	10		--	14		--							
telodrin(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
alpha-HCH(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429					1.0	8500	17000	1.0
beta-HCH(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429					2.0	801	1600	1.0
gamma-HCH(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429					3.0	602	1200	1.0
delta-HCH(µg/kgds)	<1.5		-- #	<1		--							
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)(µg/kgds)	3.99		--	2.8		--							
heptachloor(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429					0.70	2000	4000	1.0
cis-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
trans-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	1.96	0.667		1.4	0.859					2.0	2001	4000	1.4
alpha-endosulfan(µg/kgds)	<1.4	0.333	#	<1	0.429					0.90	2000	4000	1.0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	<1.5		#	<1						3.0			1.0
endosulfansulfaat(µg/kgds)	<1.5		-- #	<1		--							
trans-chloordaan(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
cis-chloordaan(µg/kgds)	<1.4		-- #	<1		--							
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	1.96	0.667		1.4	0.859					2.0	2001	4000	1.4
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem(µg/kgds)	452.77		--	91.6		--							

som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem(µg/kgds)	450.6		--	91.2		--							

Monstercode en monstertraject

[1] *13331277-001 MM101 MM101, 201-A, 205-A, 209-A, 211-A*

[2] *13331277-002 MM102 MM102, 212-A, 214-A, 215-A, 216-A*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

De gehalten die de betreffende toetsingswaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*

** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*

*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*

-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*

\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*

RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*

[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*

[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*

[or] *Origineel resultaat*

[br] *Omgerekend resultaat*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende samenstelling: (Als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)

Bodemtype	humus	lutum
1	*29.4%*	*23%*
2	*16.3%*	*13%*

SYNLAB Analytics & Services B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.synlab.nl

Analyserapport

ALMAD ECO BV
Mick Gieling
Maatschapslaan 31
2404 CL ALPHEN A/D RIJN

Uw projectnaam	: Uiterweg 225 te Aalsmeer
Uw projectnummer	: 200916
SYNLAB rapportnummer	: 13331277, versienummer: 1.

Rotterdam, 14-10-2020

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 200916. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters zoals deze door SYNLAB ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SYNLAB is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,



Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	09-10-2020
Projectnummer	200916	Startdatum	09-10-2020
Rapportnummer	13331277 - 1	Rapportagedatum	14-10-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM101 MM101, 201-A, 205-A, 209-A, 211-A
002	Grond (AS3000)	MM102 MM102, 212-A, 214-A, 215-A, 216-A

Analyse	Eenheid	Q	001	002
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	47.5	58.2
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	29.4	16.3
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	23 [1)]	13
METALEN				
barium	mg/kgds	S	190	60
cadmium	mg/kgds	S	1.4	0.44
kobalt	mg/kgds	S	10	6.0
koper	mg/kgds	S	68	23
kwik	mg/kgds	S	0.82	0.21
lood	mg/kgds	S	200	59
molybdeen	mg/kgds	S	2.1	0.66
nikkel	mg/kgds	S	40	20
zink	mg/kgds	S	320	100
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	1.7
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
o,p-DDT	µg/kgds	S	10	1.7 [4)]
p,p-DDT	µg/kgds	S	82	9.2
som DDT (0.7 factor)	µg/kgds	S	92 [3)]	10.9 [3)]
o,p-DDD	µg/kgds	S	3.7 [4)]	2.8
p,p-DDD	µg/kgds	S	41	12
som DDD (0.7 factor)	µg/kgds	S	44.7 [3)]	14.8 [3)]
o,p-DDE	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
p,p-DDE	µg/kgds	S	290	41
som DDE (0.7 factor)	µg/kgds	S	290.98 [3)]	41.7 [3)]
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds		427.68 [3)]	67.4 [3)]
aldrin	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
dieldrin	µg/kgds	S	9.2	13
endrin	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/kgds	S	11.16 [3)]	14.4 [3)]
isodrin	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
som aldrin/dieldrin (0.7 factor)	µg/kgds		10 [3)]	14 [3)]
telodrin	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
alpha-HCH	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	09-10-2020
Projectnummer	200916	Startdatum	09-10-2020
Rapportnummer	13331277 - 1	Rapportagedatum	14-10-2020

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM101 MM101, 201-A, 205-A, 209-A, 211-A
002	Grond (AS3000)	MM102 MM102, 212-A, 214-A, 215-A, 216-A

Analyse	Eenheid	Q	001	002
beta-HCH	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
gamma-HCH	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
delta-HCH	µg/kgds	S	<1.5 [2)]	<1
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds		3.99 [3)]	2.8 [3)]
heptachloor	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
cis-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
trans-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.96 [3)]	1.4 [3)]
alpha-endosulfan	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
hexachloorbutadieen	µg/kgds	S	<1.5 [2)]	<1
endosulfansulfaat	µg/kgds	S	<1.5 [2)]	<1
trans-chloordaan	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
cis-chloordaan	µg/kgds	S	<1.4 [2)]	<1
som chloordaan (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.96 [3)]	1.4 [3)]
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	µg/kgds		452.77 [3)]	91.6 [3)]
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	µg/kgds	S	450.6 [3)]	91.2 [3)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	09-10-2020
Projectnummer	200916	Startdatum	09-10-2020
Rapportnummer	13331277 - 1	Rapportagedatum	14-10-2020

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	In verband met een storende matrix is de onzekerheid in het resultaat vergroot.
2	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. noodzakelijke verdunning.
3	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
4	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	09-10-2020
Projectnummer	200916	Startdatum	09-10-2020
Rapportnummer	13331277 - 1	Rapportagedatum	14-10-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbenzeen	Grond (AS3000)	Conform AS3020-2
o,p-DDT	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
p,p-DDT	Grond (AS3000)	Idem
som DDT (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
som DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
som DDE (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
aldrin	Grond (AS3000)	Idem
dieldrin	Grond (AS3000)	Idem
endrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
isodrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode
telodrin	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
alpha-HCH	Grond (AS3000)	Idem
beta-HCH	Grond (AS3000)	Idem
gamma-HCH	Grond (AS3000)	Idem
delta-HCH	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, aceton/hexaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GCMS
heptachloor	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
trans-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALMAD ECO BV
Mick Gieling

Analyserapport

Projectnaam	Uiterweg 225 te Aalsmeer	Orderdatum	09-10-2020
Projectnummer	200916	Startdatum	09-10-2020
Rapportnummer	13331277 - 1	Rapportagedatum	14-10-2020

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
alpha-endosulfan	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbutadieen	Grond (AS3000)	Idem
endosulfansulfaat	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
trans-chloordaan	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-chloordaan	Grond (AS3000)	Idem
som chloordaan (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
Som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) waterbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3220-1 en AS3220-2
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3020

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y8651504	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
001	Y8625875	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
001	Y8625873	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
001	Y8626170	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
002	Y8625869	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
002	Y8625870	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
002	Y8625872	09-10-2020	09-10-2020	ALC201
002	Y8625884	09-10-2020	09-10-2020	ALC201

Paraaf :

SYNLAB Analytics & Services B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 4

Bodemprofielen

201



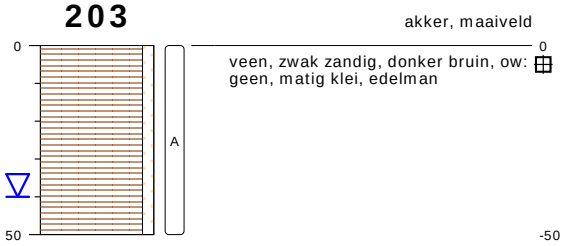
type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110124.45**
y **474928.98**

202



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110140.47**
y **474920.84**

203



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110141.10**
y **474910.13**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek **Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode **200916**
getekend conform **NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

204



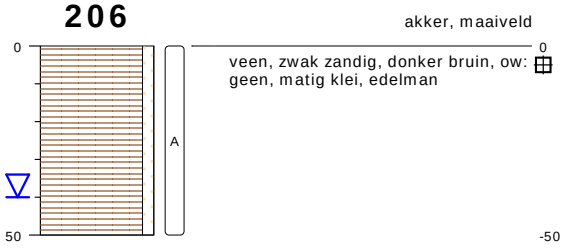
type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110137.26**
y **474905.30**

205



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110151.23**
y **474891.39**

206



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110170.97**
y **474861.26**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek **Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode **200916**
getekend conform **NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

207



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110131.86**
y **474954.39**

208



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110152.86**
y **474935.07**

209



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110163.57**
y **474916.17**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek **Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode **200916**
getekend conform **NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

210



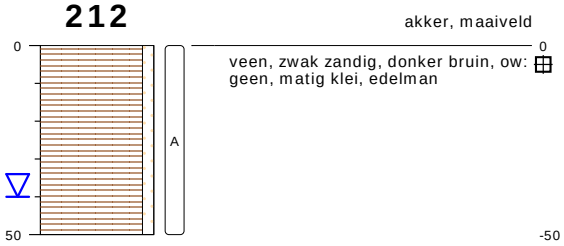
type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110165.46**
y **474893.49**

211



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110185.83**
y **474867.98**

212



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110195.28**
y **474834.80**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek **Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode **200916**
getekend conform **NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

213



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110195.28**
y **474815.16**

214



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110205.78**
y **474803.82**

215



type **grondboring**
datum **09-10-2020**
boormeester **M. Gieling**
x **110219.53**
y **474794.42**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek **Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode **200916**
getekend conform **NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

216



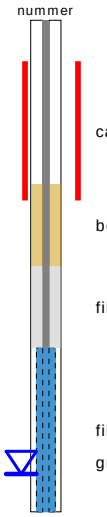
type	**grondboring**
datum	**09-10-2020**
boormeester	**M. Gieling**
x	**110228.04**
y	**474764.87**

bodemprofielen **schaal 1:20**

onderzoek	**Uiterweg 225 te Aalsmeer**
projectcode	**200916**
getekend conform	**NEN 5104**

ALMAD ECO B.V.

PEILBUIS



BORING



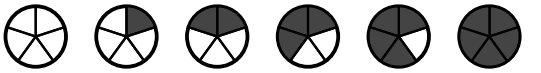
links= cm-maaiveld

rechts= cm+ NAP

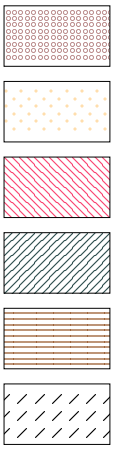
OLIE OP WATER REACTIE



GEUR INTENISTEIT



GRONDSOORTEN



GRIND, grindig (G,g)

ZAND, zandig (Z,z)

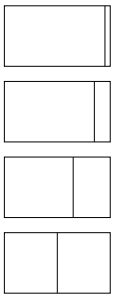
LEEM, siltig (L,s)

KLEI, kleiig (K,k)

VEEN, humeus (V,h)

slib

MATE VAN BIJMENGING



zwak - (0-5%)

matig - (5-15%)

sterk - (15-50%)

uiterst - (> 50%)

VERHARDINGEN



asfalt, beton, klinkers, tegels
stelconplaat, ondoordringbare laag

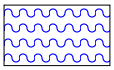
GRADATIE ZAND

uf = uiterst fijn (63-105 um)
zf = zeer fijn (105-150 um)
mf = matig fijn (150-210 um)
mg = matig grof (210-300 um)
zg = zeer grof (300-420 um)
ug = uiterst grof (420-2000 um)

OVERIG



bodemvreemde bestandsdelen aanwezig



water

GRADATIE GRIND

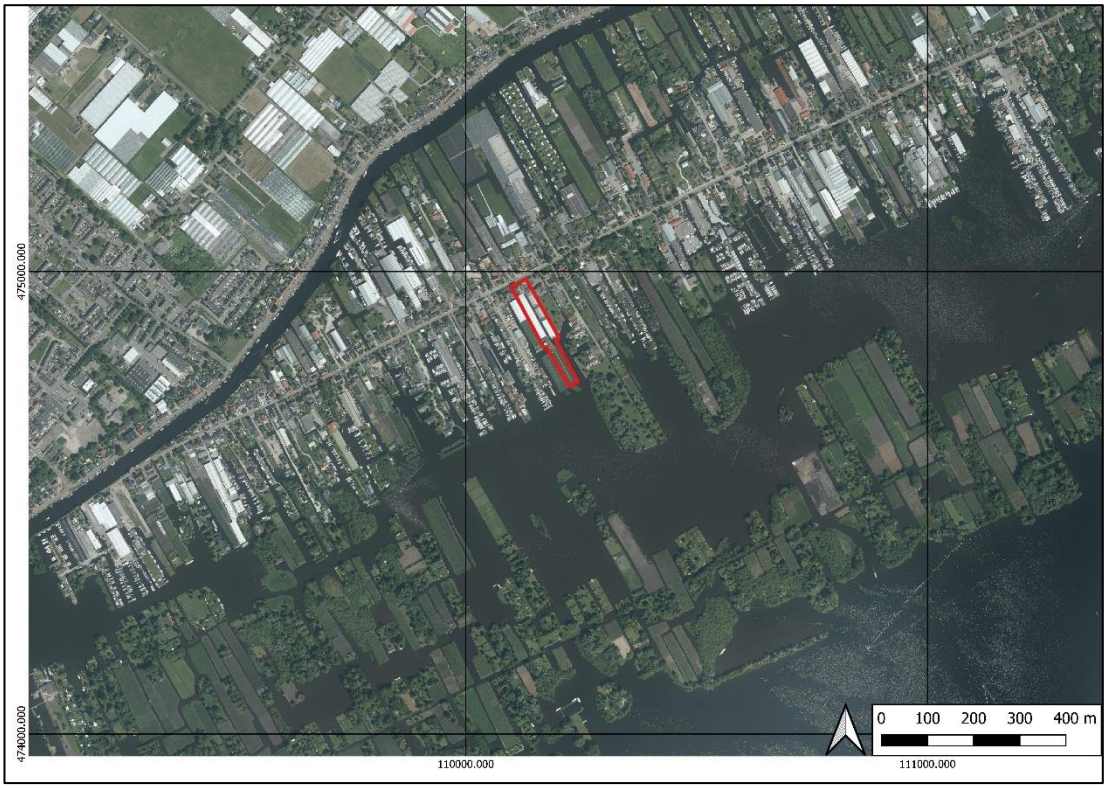
f = fijn (2-5.6 mm)
mg = matig grof (5.6-16 mm)
zg = zeer grof (16-63 mm)

BESCHRIJVING BODEMLAAG

pid = foto ionisatie detector
bv = bodemvocht
ow = olie op water

Bureauonderzoek Archeologie

Plangebied Uiterweg 223-225 te Aalsmeer, gemeente Aalsmeer



Opdrachtgever
Ad Fontem Ruimtelijk Advies
Dhr. P. Piepers
Stationsstraat 37
7622 LW Borne
Tel. 074 – 2557020

Projectnummer
202832

Kenmerk	Eindredactie/kwaliteitscontrole	Paraaf	Datum
CA/DIR/HAMA/202832	Drs. E.E.A. van der Kuijl		22-06-2020

Opdrachtgever	Ad Fontem Ruimtelijk Advies
Project	Bureauonderzoek Archeologie Plangebied Uiterweg 223-225 te Aalsmeer
Projectnummer	202832
Titel	Bureauonderzoek Archeologie Plangebied Startbaan 16 te Amstelveen
Datum en versie	22-06-2020 versie 1.0 (concept)
Auteurs	C. Assië MA & drs. E.E.A. van der Kuijl
Redactie	Drs. E.E.A. van der Kuijl – (senior KNA archeoloog / senior KNA prospector)
Afbeelding voorzijde:	*Luchtfoto met plangebied binnen het rode kader (Archis3)*

Inhoud

1. Inleiding 4
1.1 Inleiding en onderzoekskader 4
1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek 5
1.3 Werkwijze 5
1.4 Beleidskaders 5
1.5 Administratieve gegevens 8
2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel 9
2.1 Landschapsgenese 9
2.4 Archeologische waarden 16
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel 18
3 Conclusie en Advies 20
3.1 Conclusie 20
3.2 Selectieadvies 20
3.3 Voorbehoud 20
Informatiebronnen 21
Gebruikte literatuur 21
Geraadpleegde websites 21
BIJLAGEN 22

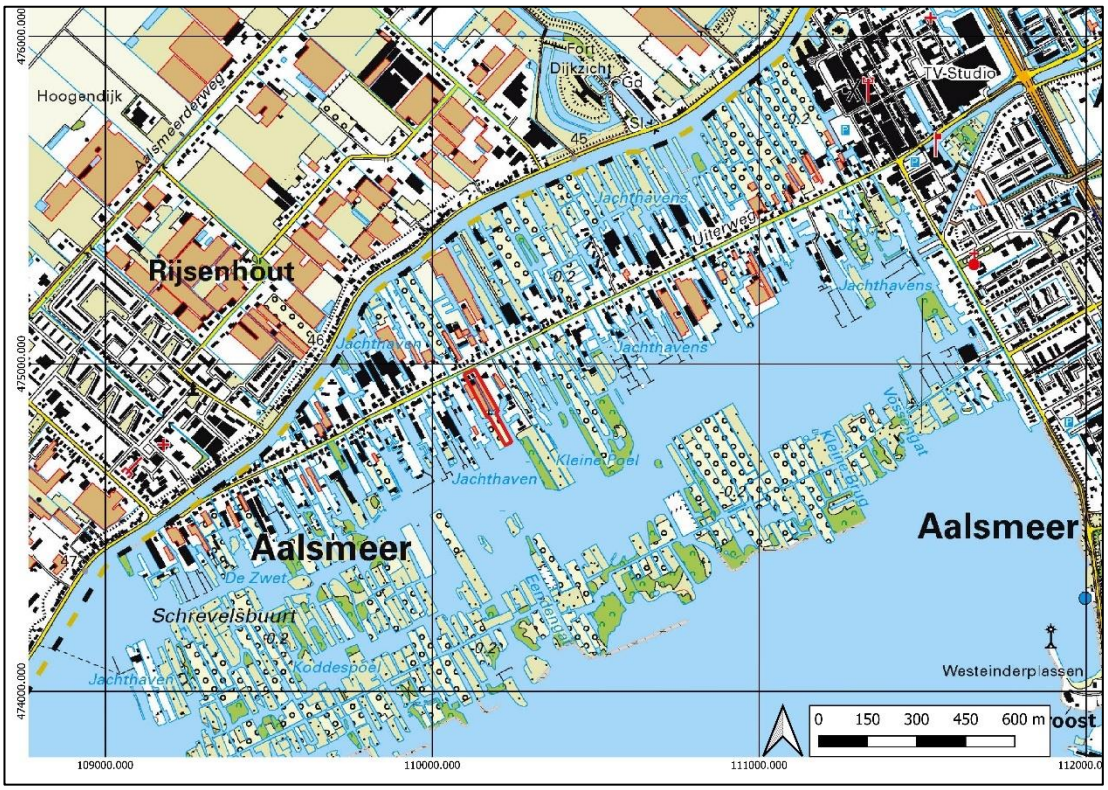
1. Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van Ad Fontem Ruimtelijk Advies een archeologisch bureauonderzoek (conform de BRL 4002) uitgevoerd voor de herontwikkeling van twee percelen aan de Uiterweg 223-225 te Aalsmeer, gemeente Aalsmeer (zie Afbeelding 1). De opdrachtgever is voornemens om de huidige bebouwing, bestaande uit een woonhuis met bedrijfshallen en kassen, te slopen en twee nieuwbouwwoningen met bijgebouwen te realiseren. Eén van de nieuw te bouwen woningen wordt onderkelderd. De vloer wordt daarbij tot 3,3 m-mv uitgegraven. De verstoringsdiepte voor de realisatie van de andere woning is nog niet bekend, maar zal zeker 80 cm-mv (vorstvrij funderen) bedragen (zie bijlage 1). Het plangebied heeft een omvang van 7.943 m², waarvan 3.052 m² momenteel bebouwd is.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Aalsmeer[1] ligt het plangebied in een zone 2 'Onverveend bovenland''. De gemeentelijke eis is om bij bodemingrepen vanaf 50 m² en dieper dan 40 cm een archeologisch inventariserend onderzoek uit te voeren.

Het plangebied dient door de overschrijding van de vrijstellingsgrens voorafgaand aan de vergunningverlening te worden onderzocht. Het uitgevoerde onderzoek bestaat uit een BRL SIKB 4002 en KNA 4.1 conform bureauonderzoek. Het bevoegd gezag, gemeente Aalsmeer en haar archeologisch adviseur, mevr. W. Paijmans, zullen de resultaten van dit bureauonderzoek toetsen.



Afbeelding 1: Topografische kaart met het plangebied binnen het rode kader (Archis3)

[1] *Gemeente Aalsmeer*

1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek

Het doel van het *bureauonderzoek* is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied.
De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn?

Het antwoord op deze vragen zal worden verwerkt in een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied waarbij wordt aangegeven welke vorm het nader onderzoek zal moeten krijgen.

1.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002 Bureauonderzoek KNA, versie 4.1) en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Afbakenen Plan- en onderzoeksgebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LS01);
2. beschrijving van het huidig gebruik (KNA LSO2);
3. beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen KNA LSO3);
4. beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijk kenmerken (KNA LSO4);
5. het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5);
6. het opstellen van een standaardrapport (KNA LS06).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het bureauonderzoek zijn met name ontleend aan:

- Archis3, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland;
- Geologische kaart Nederland 1:50.000;
- Historisch kaartmateriaal en Topografische kaarten;

Zie voor de specificatie van deze bronnen de voetnoten in de tekst, de literatuurlijst voor rapporten en geraadpleegde websites.

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid
In 1992 werd in Valetta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De nieuwe wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, aanpassingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten en met de invoering van de Wabo (2010). Met de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaalt'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van een getrapt systeem van onderzoek. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO-O). Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van toepassing. De Erfgoedwet harmoniseert bestaande wet- en regelgeving, schrapt overbodige regels en legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed zoveel mogelijk bij het erfgoedveld zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, eigenaren en overheden. Bepaalde onderdelen van de wettelijke bescherming van het cultureel erfgoed verhuizen naar de nieuwe Omgevingswet. De vuistregel hierbij is: duiding van erfgoed in de Erfgoedwet, omgang met erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet.

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van toepassing. De Erfgoedwet harmoniseert bestaande wet- en regelgeving, schrapt overbodige regels en legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed zoveel mogelijk bij het erfgoedveld zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, eigenaren en overheden. Bepaalde onderdelen van de wettelijke bescherming van het cultureel erfgoed verhuizen naar de nieuwe Omgevingswet. De vuistregel hierbij is: duiding van erfgoed in de Erfgoedwet, omgang met erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet.

Provinciaal Beleid

De provincie is vanuit de Ontgrondingwet (artikel 5, lid 2), Wet Milieubeheer (artikel 1.2.) en de Provincie Wet (artikel 145) het bevoegde gezag inzake archeologie. Bij milieueffectrapportages (MER) en Strategische Milieu Beoordelingen (SMB) kan afhankelijk van de ligging en omvang van het plan zowel het Rijk, provincie als gemeente optreden als bevoegd gezag. Het archeologiebeleid van de provincie Noord-Holland richt zich op het bewaren van het erfgoed in de bodem (in situ). De provincie streeft ernaar het behoud als afwegingscriterium mee te laten wegen, zowel in de provinciale ruimtelijke plannen als in de plannen die zij toetst. De locatie van de meeste archeologische vindplaatsen is onbekend, omdat deze plekken veelal onder het maaiveld verborgen liggen. Om deze waarden te beschermen streeft de provincie ernaar deze overblijfselen zo vroeg mogelijk in de planontwikkeling door een archeologisch vooronderzoek te lokaliseren en waarderen. Bij toetsing door provincie wordt nagegaan of bij de planvorming voldoende archeologisch vooronderzoek is verricht.

Wanneer behoud in situ niet mogelijk is, wordt allereerst vastgesteld of de aantasting van de archeologische waarden onvermijdelijk wordt geacht. De provincie is van mening dat er een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding moet zijn, wil de aantasting als onvermijdelijk worden aangemerkt. Daarnaast moet worden vastgesteld of er redelijkerwijs geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn. Indien de aantasting onvermijdelijk is dient de informatie van het bodemarchief te worden veiliggesteld door middel van een wetenschappelijk verantwoord onderzoek, uitgevoerd volgens algemeen geldende normen/richtlijnen van de beroepsgroep (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, KN*A, versie 4.1*).

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg (per 1 september 2007) zijn gemeenteraden verplicht om bij de vaststelling van hun bestemmingsplan rekening te houden met in de grond aanwezige en verwachte archeologische monumenten. In de praktijk betekent dit dat er archeologisch vooronderzoek dient te worden uitgevoerd bij de voorbereiding van een bestemmingsplan. Terreinen die beschermd zijn via de Monumentenwet of via een provinciale of gemeentelijke monumentenverordening moeten op de verbeelding/plankaart aangeduid zijn. Eveneens adviseert de provincie Noord-Holland de gemeenten aan gebieden via het bestemmingsplan te beschermen waarvoor de aanwezigheid van de archeologische waarden nog niet vaststaan, maar die wel een hoge archeologische verwachting hebben. Deze gebieden kunnen aangewezen worden als archeologisch waardevol gebied. In ieder bestemmingsplan moeten ter bescherming van de archeologische waarden regels/voorschriften worden opgenomen. Via een omgevingsvergunning kunnen voor het uitvoeren van activiteiten/ werkzaamheden die schadelijk kunnen zijn voor het archeologische erfgoed, voorwaarden worden verbonden. In voorkomende gevallen wordt in het bestemmingsplan voor archeologie een dubbelbestemming opgenomen en wordt aangegeven dat een archeologisch bodemonderzoek dient te worden overgelegd.

Gemeentelijk Beleid

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg in 2007 (thans Erfgoedwet) is de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief gedelegeerd aan gemeenten. De gemeente Aalsmeer

beschikt over eigen archeologiebeleid en treedt op als bevoegd gezag. De gemeente beschikt over een beleidsnota Archeologie uit 2016 en een archeologische verwachtingskaart uit 2018 (zie Afbeelding 2).



Afbeelding 2: Archeologische waardenkaart van de gemeente Aalsmeer met het plangebied binnen het rode kader (Gemeente Aalsmeer)

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Opdrachtgever			Ad Fontem Ruimtelijk Advies				
Projectnaam			Uiterweg 223-225 te Aalsmeer				
Uitvoerder, Beheer en Plaats documentatie			Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem				
Bevoegd gezag			Gemeente Aalsmeer				
Provincie, Gemeente, Plaats			Noord-Holland, Aalsmeer, Aalsmeer				
Adres en Toponiem			Uiterweg 223-225				
Kaartblad			31A				
Plangebied x, y coördinaten			Centrum-coördinaat		110.165, 474.886		
N	110.113, 474.974	O	110.173, 474.908	Z	110.223, 474.752	W	110.142, 474.887
Hoogte maaiveld			0,024 tot 0,122 m-NAP				
CMA/AMK Status en nr.			n.v.t				
Kadastrale gegevens			Gemeente Aalsmeer sectie H percelen: 2929, 4437, 4441 en 4439				
CIS code/Archis Onderzoekmeldingsnummer			4871027100				
Oppervlakte plangebied			7.943 m² - 3.052 m² bestaande bebouwing - 4.891 m² onbebouwd terrein				
Huidig grondgebruik			Bebouwing en erf				
Toekomstig grondgebruik			Bebouwing en erf				
Geomorfologie			Ontgonnen veenvlakte met petgaten (2M82)				
Bodemtype			Deels niet gekarteerd Deels gekarteerd als Aarveengrond (hEV)				
Grondwatertrap			II = H <40 L 50-80				
Geologie			Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen op Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer op Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden				
Periode			Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd				

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

2.1 Landschapsgenese

Geologie
Het plangebied ligt in het laagveengebied. Dit gebied is ontstaan gedurende het Holoceen (circa 11.755 jaar geleden tot heden). In de diepere ondergrond bevinden zich afzettingen uit de laatste ijstijd, het Weichselien (115.000 – 11.755 jaar geleden). Deze afzettingen bestaan uit dekzand, dat wordt gerekend tot de Formatie van Boxtel. Het pleistocene zand is op basis van een geologische boring in de buurt van het plangebied gelegen op ca. 14 m-mv.

Aan het einde van de laatste ijstijd begint de landijskap te smelten met als gevolg een stijging van de zeespiegel. Doordat de zeespiegel stijgt, stijgt ook de grondwaterspiegel en vernat het landschap. Circa 8.000 jaar geleden leidde dit tot het ontstaan van moerasgebieden, waarin veenvorming kon plaatsvinden[2]. Dit veen, dat direct op de pleistocene ondergrond ligt wordt het Basisveen genoemd en wordt gerekend tot de Formatie van Nieuwkoop[3]. Als gevolg van de aanhoudende zeespiegelstijging kwam het gebied aan het eind van het Atlanticum of aan het begin van het Subboreaal (circa 5.700 jaar geleden) onder invloed van de zee te staan. De kust bestond op dat moment uit een strandwallensysteem dat zich geleidelijk aan in westelijke richting verplaatste. Achter deze strandwallen ontstond een gebied dat vergelijkbaar is met de huidige Waddenzee. De zee drong het land in via een aantal zeegaten en vanuit de hierbij ontstane geulen werd klei en zand afgezet en veen geërodeerd. De afzettingen die hierbij gevormd zijn worden gerekend tot het Laagpakket van Wormer, dat onderdeel is van de Formatie van Naaldwijk. Naarmate de strandwallen hoger en breder werden kreeg de zee minder vaak toegang tot het achtergelegen gebied. Hierdoor kon er weer veengroei plaatsvinden en ontstond er een groot moerasgebied. In eerste instantie werd er laagveen (bosveen en rietveen) gevormd, dat werd gevoed door het grondwater. Naarmate de veengroei doorging kwam het veen steeds hoger te liggen en werd het onafhankelijk van het grondwater. Er ontstond hoogveen, dat bestaat uit veenmosveen en gevoed werd door regenwater. Veenmos houdt zoveel water vast dat het veen onafhankelijk van het grondwater verder kan groeien. Het veen uit deze periode wordt gerekend tot het Hollandveen Laagpakket, dat onderdeel is van de Formatie van Nieuwkoop.

Tot aan de ontginning in de late middeleeuwen lag het plangebied in een uitgestrekt veenmoeras. Vanaf het begin van de ontginning van het veengebied is het veenpakket geleidelijk aan verdwenen. In de gebieden waar het veen verdween, ontstonden grote plassen.

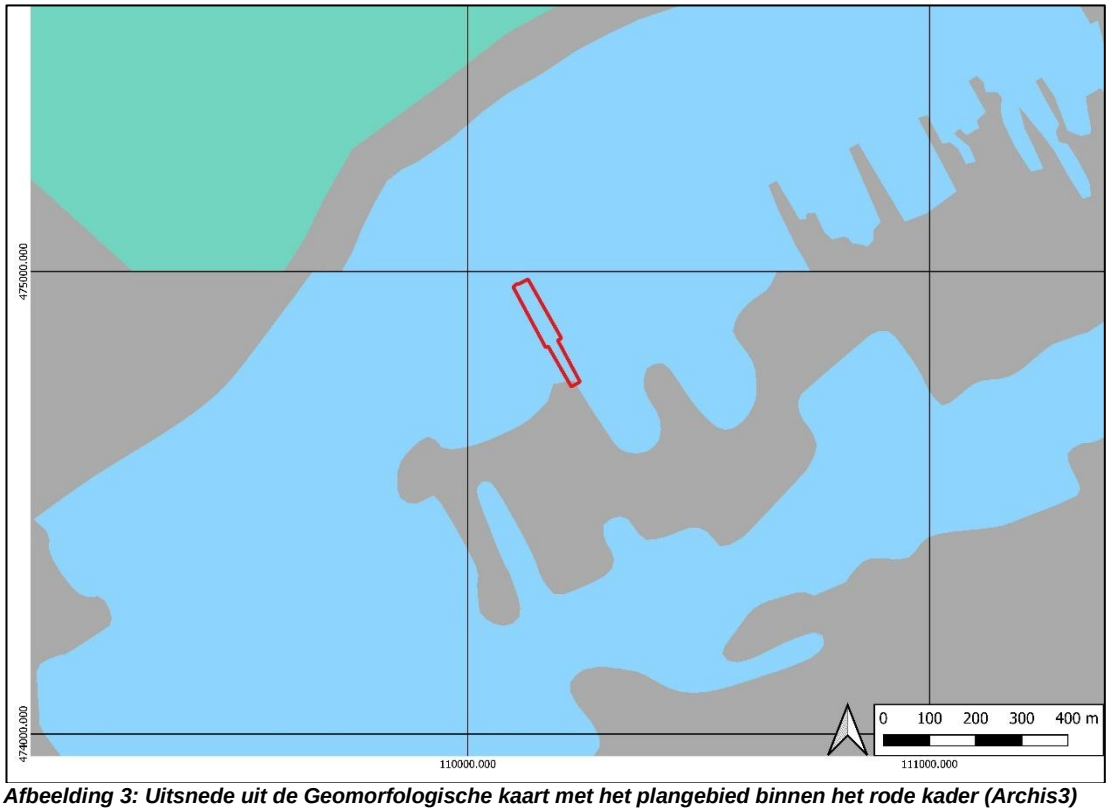
Op de geologische kaart[4] is voor het plangebied aangegeven dat er sprake is van Hollandveen van de Formatie van Nieuwkoop op het Laagpakket van Wormer van de Formatie van Naaldwijk (voorheen Afzettingen van Calais): veen op zeeklei en –zand (Ni2).

In het plangebied[5] bevinden zich vanaf het maaiveld naar beneden toe achtereenvolgens:
- Antropogene ophoging en/of bouwvoor
- Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket 4-5 meter dikpakket
- Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer tot ca. 10-14 m-mv (buiten het bereik van de geplande bodemverstoring)
- Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden, fijn zand vanaf 10-14 m-mv (buiten het bereik van de geplande bodemverstoring)

[2] *Markus en van Wallenburg, 1982*
[3] *Berendsen, 2005.*
[4] *https://www.grondwatertools.nl/geologische-overzichtskaart*
5 Dinoloket boring B31A0803

Geomorfologie

Het plangebied is op de geomorfologische kaart[6] gekarteerd als een ontgonnen veenvlakte met petgaten (2M82). In de buurt van het plangebied is een vlakte van getijafzettingen (2M72) gekarteerd (zie Afbeelding 3).

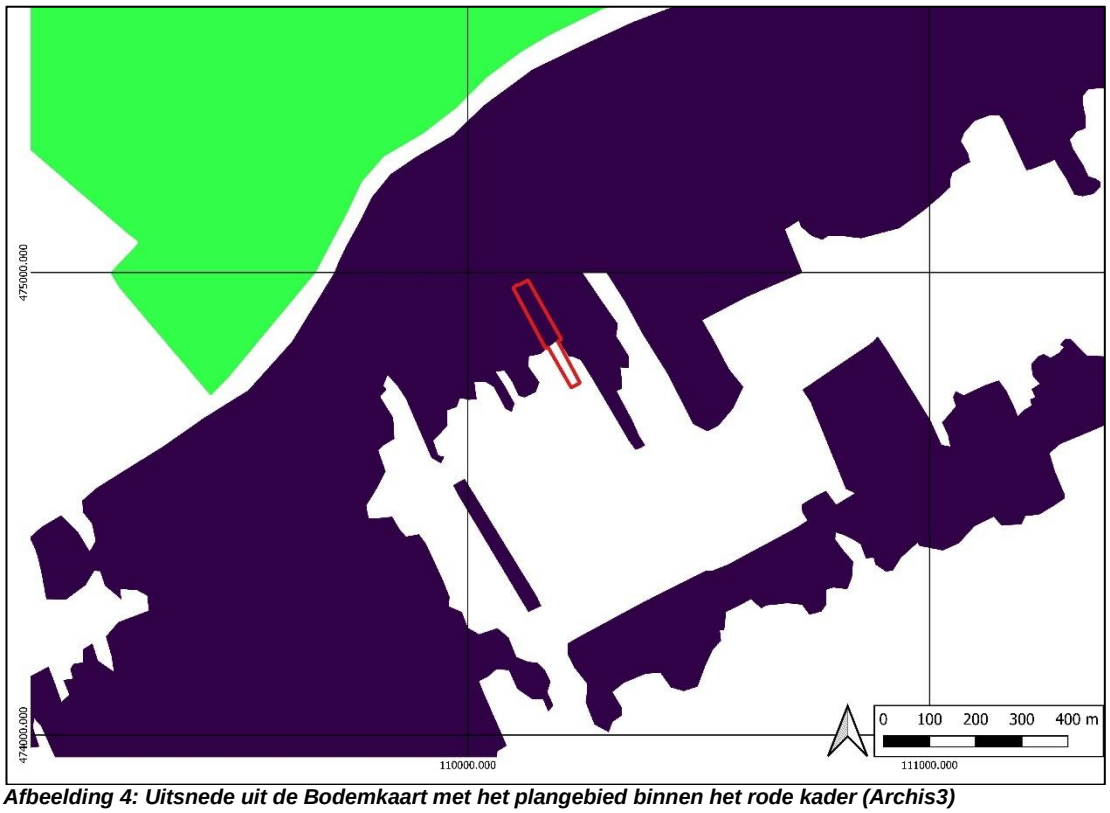


Afbeelding 3: Uitsnede uit de Geomorfologische kaart met het plangebied binnen het rode kader (Archis3)

Bodem

Het plangebied is op de bodemkaart[7] deels niet gekarteerd. Het gekarteerde deel staat omschreven als een aarveengrond (hEV) (zie Afbeelding 4). Dit zijn weinig voorkomende gronden met een minstens 50 centimeter dikke veraarde bovengrond bestaande uit kleiig veen of venige klei. Zo'n dikke moerige eerdlaag wordt veelal aangetroffen op oud tuinbouwland. De bovengrond is zandig, wat veroorzaakt kan zijn door het ophogen van de grond.[8]

[6] *Archis3*
[7] *Archis3*
[8] *Bakker & Schelling, 1989.*



Afbeelding 4: Uitsnede uit de Bodemkaart met het plangebied binnen het rode kader (Archis3)

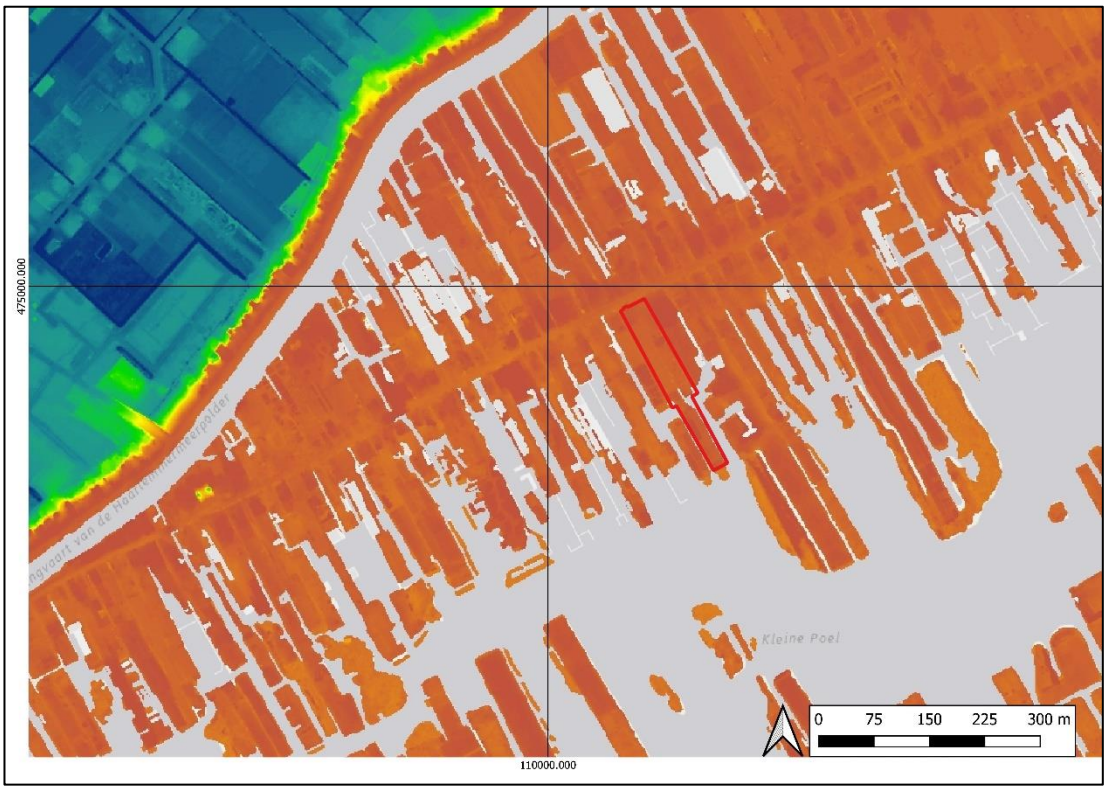
Grondwater

Binnen het plangebied is sprake van grondwatertrap II. In de zomer is sprake van een grondwaterstand tussen 50-80 cm-mv. In de winter is sprake van een grondwaterstand van >40 cm-mv.[9]

Hoogte

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland[10] loopt het maaiveld geleidelijk af van 0,024 m-NAP in het noorden naar 0,122 m-NAP in het zuiden. Binnen het plangebied zijn geen opmerkelijke hoogte verschillen waar te nemen (zie Afbeelding 5).

[9] *Maps.bodemdata.nl*
[10] *Archis3*



Afbeelding 5: Het plangebied op de Actuele Hoogtekaart Nederland (bron: AHN.nl)

Milieu- en geotechnische gegevens

Het project bevindt zich nog in de planvormingsfase. Derhalve zijn nog geen actuele milieutechnische- en geotechnische rapporten voorhanden bij de opdrachtgever. In het bodemloket[11] zijn er op verscheidene locaties binnen het plangebied verontreinigen vastgesteld. Er moet op de locatie een nader onderzoek worden uitgevoerd om de omvang en ernst van de vastgestelde verontreiniging te bepalen.

In het Dinoloket[12] zijn enkele geologische boringen in de buurt van het plangebied gelegen. Boring B31B0913 is 76 meter oostelijk van het plangebied gelegen. Tot 4,05 m-mv is sprake van (zwak) kleiig veen (Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket). Tot het einde van de boring op 9,0 m-mv is sprake van zwak tot sterk siltig klei (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer).

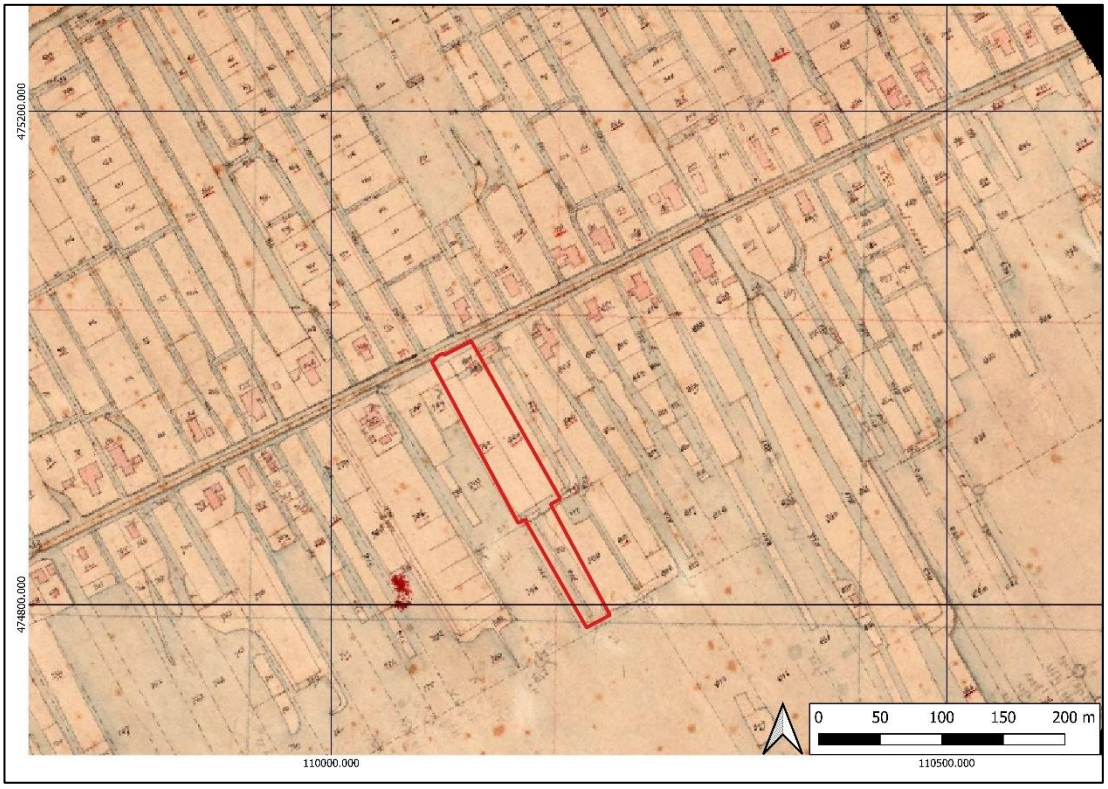
Boring B31A0803 is 156 meter westelijk van het plangebied gelegen. Tot 5,0 m-mv is veen aanwezig (Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket). Tot 14,0 m-mv is zwak zandig klei aanwezig (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer). Op een diepte vanaf 14,0 m-mv is het pleistocene zand (Formatie van Boxtel) aanwezig.

Boring B31A0721 is 170 meter westelijk van het plangebied gelegen. Tot 1,7 m-mv is grindig zand aanwezig (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren). Tot 5,0 m-mv is veen aanwezig (Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket). Tot het einde van de boring op 9,0 m-mv is sterk zandige klei aanwezig (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer).

[11] *www.bodemloket.nl*
[12] *www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens*

Historische kaarten

Historisch kaartmateriaal uit de 17e- en 18e-eeuw toont aan dat de Uiterweg, waaraan het plangebied gelegen is, al voor de 17e eeuw aanwezig is. Van de Uiterweg is bekend dat dit één van de oudste ontginningsbasissen is van het veengebied bij Aalsmeer. Daarnaast is op het kaartmateriaal waar te nemen dat er bewoning aanwezig is aan beide zijden van deze ontginningsbasis. Binnen het plangebied is geen bebouwing waarneembaar op de kadastrale minuut uit 1811-1832 (zie Afbeelding 6). Het plangebied grenst wel aan een gebouw. Het merendeel van de (strook)percelen binnen het plangebied staan gekarteerd als teelland (landbouwgrond). De strookpercelering is een relict van de ontginning van het veen en zijn cultuurhistorisch gezien waardevol.

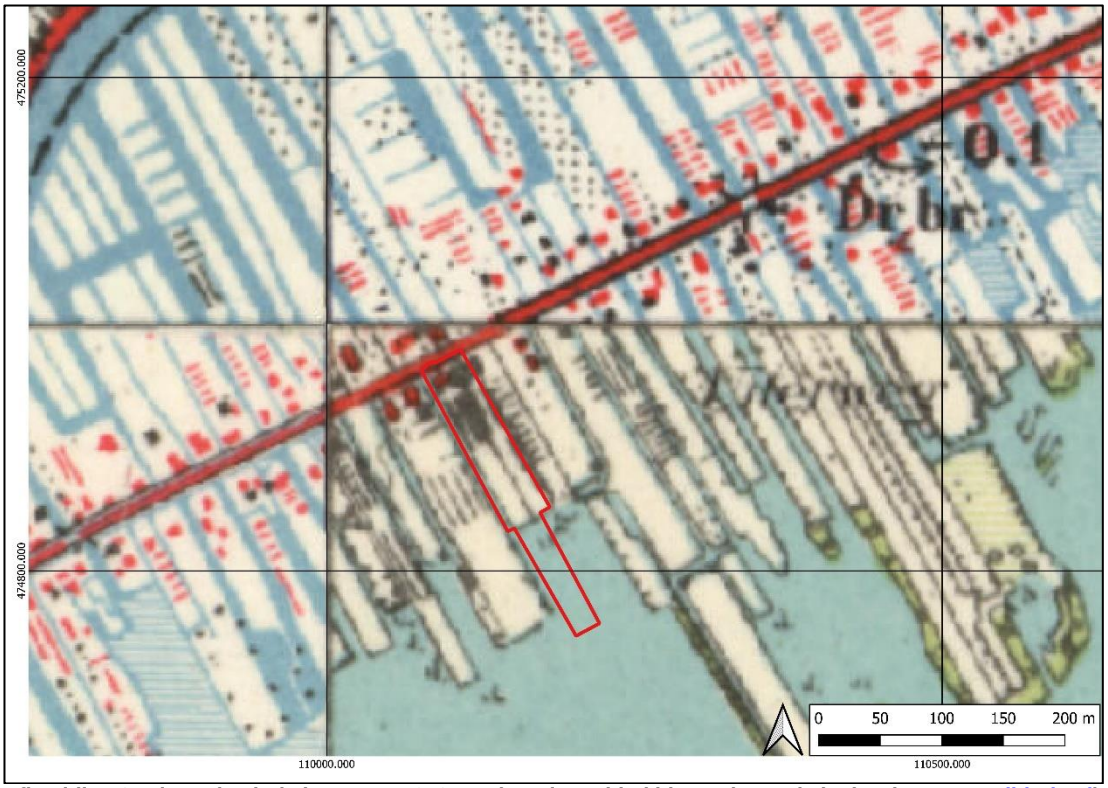


Afbeelding 6: Uitsnede van de kadastrale minuutplan van 1811-1832 met het plangebied binnen het rode kader (beeldbank.cultureelerfgoed.nl)

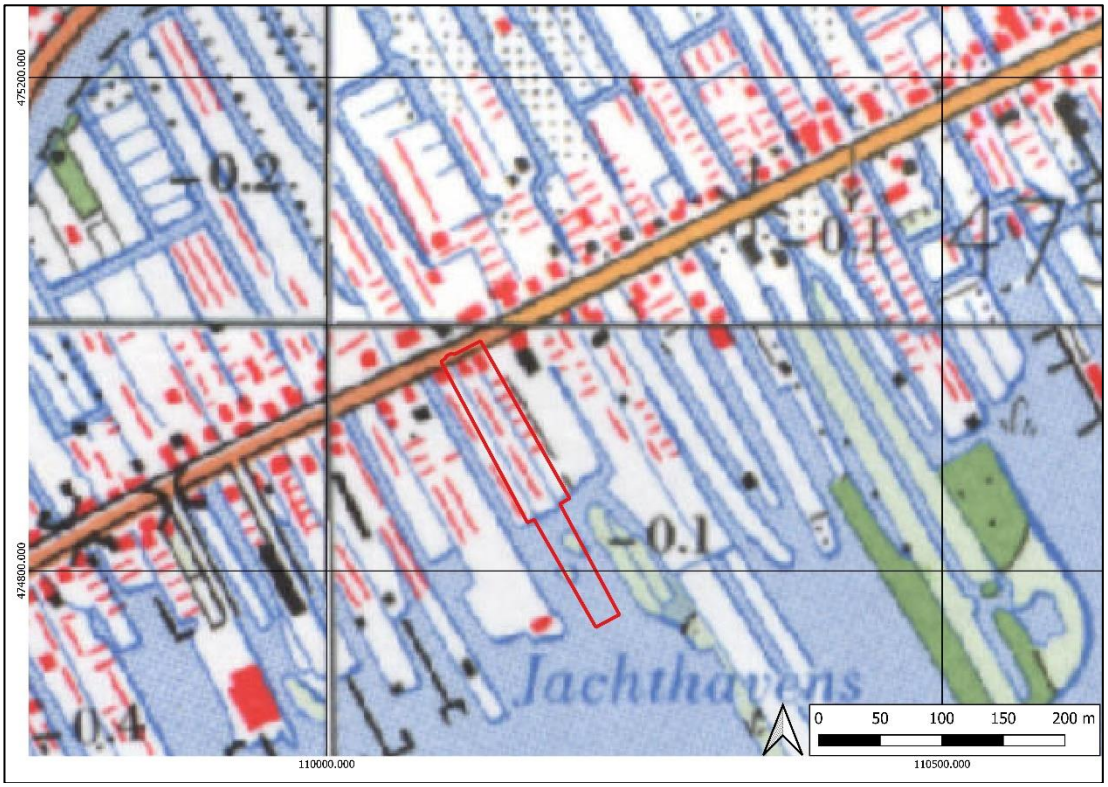
Op de bonneblad van ca. 1880 is er voor het eerst binnen het plangebied bebouwing waarneembaar (zie Afbeelding 7). Deze situatie blijft bestaan tot 1950. Binnen het plangebied is de eerder waargenomen bebouwing dan niet meer aanwezig (zie Afbeelding 8). Op de kaart uit 1970 is de situatie weer veranderd. Binnen het plangebied zijn verscheidene langgerekte gebouwen waar te nemen, vermoedelijk kassen. Daarnaast grenzen er nu aan de Uiterweg twee grote gebouwen (zie Afbeelding 9Afbeelding 9). In 1997 is ter plaatse van de langgerekte bebouwing een groot gebouw waarneembaar. Daarnaast is er aan de zuidzijde van het plangebied een strook land zichtbaar die op de voorgaande kaarten nog niet aanwezig was (zie Afbeelding 10Afbeelding 10).



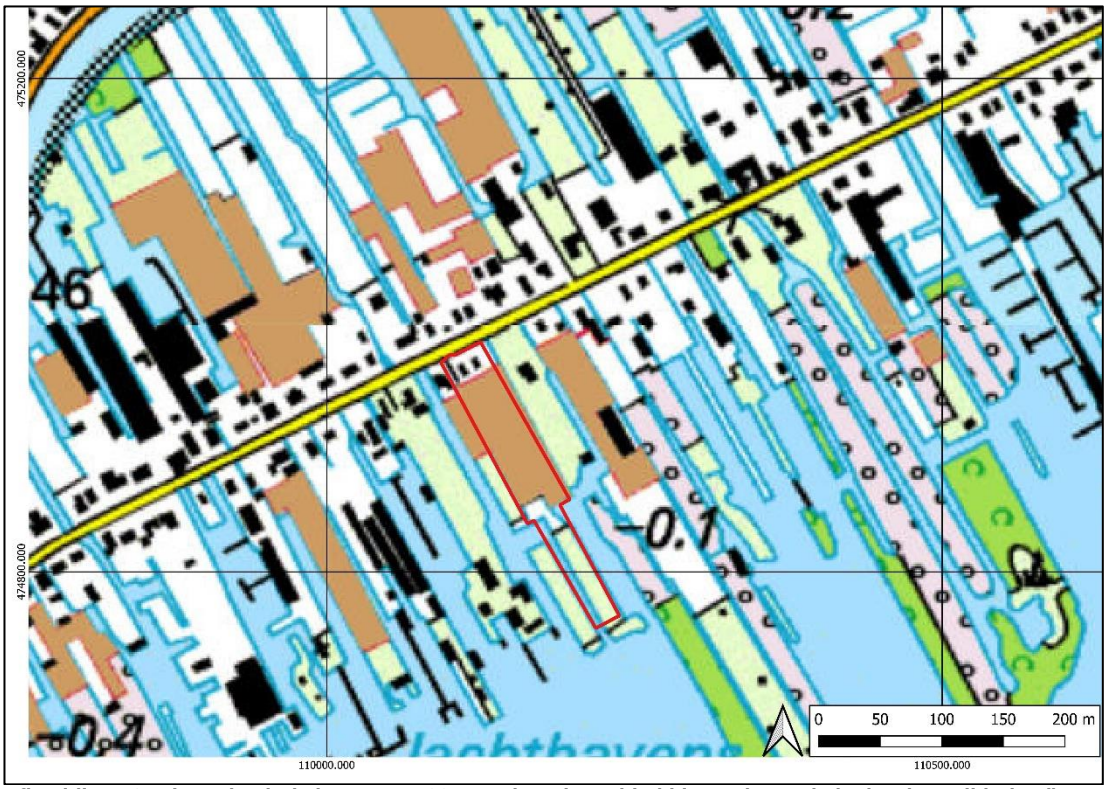
Afbeelding 7: Uitsnede van de kaart van 1880 met het plangebied binnen het rode kader. (topotijdreis.nl).



Afbeelding 8: Uitsnede uit de kaart van 1950 met het plangebied binnen het rode kader. (www.topotijdreis.nl)



Afbeelding 9: Uitsnede uit de kaart van 1970 met het plangebied binnen het rode kader. (topotijdreis.nl)



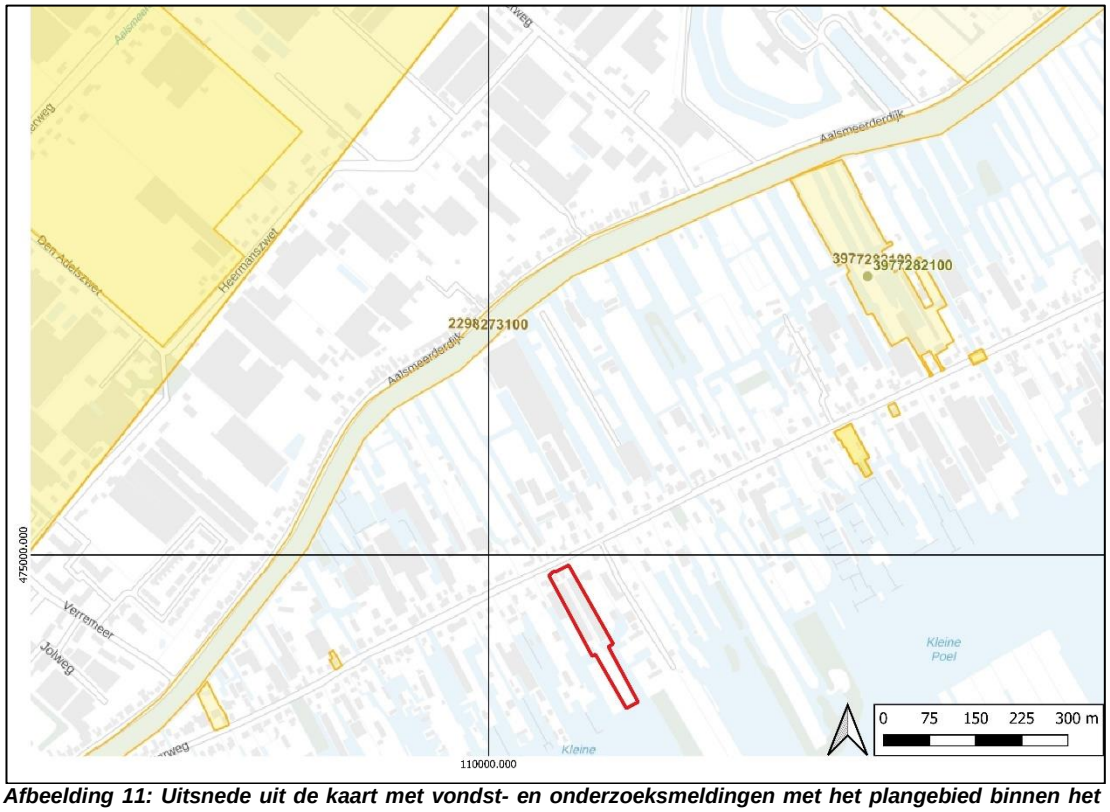
Afbeelding 10: Uitsnede uit de kaart van 1997 met het plangebied binnen het rode kader. (topotijdreis.nl)

Bouwhistorische waarden
Er zijn, op grond van het cartografische onderzoek bouwhistorische waarden te verwachten vanaf de tweede helft van de 19e eeuw binnen het plangebied.

Tweede Wereldoorlog
Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed[13] is het plangebied gelegen in een groot (rest)gebied waar resten kunnen worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen. In de buurt van het plangebied is de Vordere Wasserstellung aangegeven, maar het plangebied ligt buiten de attentiezone.

2.4 Archeologische waarden

Het plangebied is nog niet eerder archeologisch onderzocht (zie Afbeelding 11). In de buurt van het plangebied zijn verscheidene archeologische onderzoeken verricht.



Afbeelding 11: Uitsnede uit de kaart met vondst- en onderzoeksmeldingen met het plangebied binnen het rode kader. (Archis3).

Door IDDS archeologie is voor een terrein, welke 636 meter noordoostelijk van het plangebied gelegen is, een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (3977282100: Jachthaven de Aardbei). Uit het bureauonderzoek kwam een hoge archeologische verwachting naar voren voor resten uit de Middeleeuwen. De overige archeologische perioden kregen een lage verwachting wegens de bodemopbouw van de ondergrond. De ondergrond is opgebouwd uit de Waddenzee-achtige afzettingen van het Laagpakket van Wormer, bedekt met een dik pakket Hollandveen. Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied oorspronkelijk bestond uit een ten minste 4,5 m dik veenpakket op het Laagpakket van Wormer. Waarschijnlijk kwamen in het plangebied oorspronkelijk veenbodems voor, maar door intensieve graafwerkzaamheden is de bodem diep omgezet en is de natuurlijke top van het veen volledig verstoord. Op basis van de resultaten van het veldonderzoek werd geadviseerd het plangebied vrij te geven (geen vervolgonderzoek).[14]

[13] *http://www.ikme.nl*
[14] *Wilbers & Koekkelkoren, 2016.*

Door RAAP is voor een terrein, welke 550 meter oostelijk van het plangebied gelegen is, een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (3987342100: Uiterweg 123). Op basis van het bureauonderzoek gold een middelhoge archeologische verwachting voor archeologische waarden uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Uit het booronderzoek werd duidelijk dat de bodem tot 0,8-1,9 m-mv verstoord was. Tijdens het onderzoek zijn geen archeologisch relevante lagen of resten aangetroffen. De archeologische verwachting werd bijgesteld naar laag en vervolgonderzoek werd niet aangeraden.[15]

Door ADC Archeoprojecten is voor een terrein, welke 576 meter westelijk van het plangebied gelegen is, een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (4002066100: Uiterweg 376 en 380). Op basis van het bureauonderzoek geldt een verwachting op neolithische resten in de wad- en kwelderafzettingen van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer. Hierbij werd opgemerkt dat in deze laag ter plaatse nog niet eerder archeologische waarden zijn aangetroffen en dat het dus de vraag is in hoeverre deze afzetting geschikt was voor bewoning. De Nieuwe tijd krijgt, door de ligging van het plangebied aan de bewoningslint van Aalsmeer, tevens een archeologische verwachting. Uit het veldonderzoek blijkt dat de natuurlijke ondergrond van het plangebied uit riet-zeggeveen (Hollandveen Laagpakket binnen de Formatie van Nieuwkoop) bestaat. De bovenkant van het natuurlijke veen bevindt zich op 250 tot 320 cm –mv (circa 2,70 – 3,00 m –NAP). Het wordt afgedekt door een 100 tot 140 cm dik pakket bewerkt en mogelijk deels opgebracht veen. Dit wordt op zijn beurt afgedekt door een 120 tot 160 cm dik toemaakdek. Het bovenste deel van het veen wordt als archeologisch relevant beschouwd. Gezien de ontwikkeling van het gebied kunnen hierin bewoningssporen gerelateerd aan het bewoningslint van de Uiterweg verwacht worden. Geadviseerd werd om op basis van de huidige bouwplannen het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.[16]

Door ADC Archeoprojecten is voor een terrein, welke 483 meter westelijk van het plangebied gelegen is, een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (4024844100: Uiterweg 139). In de Late Middeleeuwen werden de veengebieden rondom Aalsmeer ontgonnen. De Uiterweg vormde hierbij een tertiaire ontginningsas. Langs deze as ontstond in de 16e eeuw het huidige bewoningslint waar het plangebied onderdeel van is. Op grond van deze ligging kunnen aan weerszijden van de Uiterweg bewoningsresten uit de Nieuwe tijd (16e-eeuw en later) verwacht worden. Binnen de maximale boordiepte van 4 m –mv bestaat het diepste aangetroffen pakket uit mineraalarm rietveen (Hollandveen Laagpakket binnen de Formatie van Nieuwkoop). In boring 1, die op de locatie van de toekomstige woning is verricht, is de top van het veen veraard. In dit niveau, dat zich op 1,4 m–mv bevindt, is een randfragment roodbakkend geglazuurd aardewerk uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd gevonden. Hierbij wordt een datering in de Nieuwe tijd gezien de ligging in een 16e-eeuwse ontginningsas het meest waarschijnlijk geacht. In de boringen 3 en 4 is sprake van een verstoring tot tenminste 2 m –mv en is de genoemde veraarde veenlaag niet meer aanwezig. Op basis van het veldonderzoek kan gesteld worden dat de ondergrond plaatselijk nog intact is. Geadviseerd werd om tijdens de grondwerkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de kelder een archeologische begeleiding uit te voeren.[17]

Door IDDS archeologie is voor een terrein, welke 360 meter westelijk van het plangebied is gelegen, een bureauonderzoek uitgevoerd (4027233100: Uiterweg 318). Voor het plangebied geld een verwachting op archeologische waarden vanaf de Middeleeuwen wegens de ligging aan de ligging aan het bewoningslint de Uiterweg. Bij archeologisch onderzoek aan de Uiterweg 376 en 380 bleek dat het toemaakdek dusdanig dik was dat het onderliggende archeologische niveau alleen verstoord zou worden door heipalen. De kans is aanwezig dat dit ook in het plangebied het geval is. Daarnaast zal de bodem in het plangebied verstoord zijn geraakt door het gebruik als teelland en door de bouw van het huidige woonhuis, dat gedeeltelijk onderkelderd is. De footprint van de nieuwe bebouwing is vrijwel gelijk aan die van de huidige bebouwing. De kans is daardoor zeer groot dat de graafwerkzaamheden ten behoeve van de geplande nieuwbouw zich vrijwel volledig zullen beperken tot reeds verstoorde grond. Er wordt daarom geadviseerd geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.[18]

Door RAAP is voor een terrein, welke 738 meter noordwestelijk van het plangebied gelegen is, een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (4655584100: Aardbeienburg). Op grond van het bureauonderzoek worden binnen het plangebied archeologische resten uit de nieuwe tijd (vanaf de 17e eeuw) verwacht. Op grond van het bureauonderzoek wordt verwacht dat de ondergrond uit veen bestaat dat tot het Hollandveen Laagpakket (onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop) wordt gerekend. In de boringen is geen veen aangetroffen. Uit de boorgegevens is geen ouderdom of fasering

[15] *Coppens, 2016.*
[16] *Van der Zee, 2016*
[17] *Beckers, 2019*
[18] *Moerman, 2016*

van de opbouw van het dijklichaam onder de Uiterweg ter plaatse van de Aardbeienbrug te distilleren. De boringen zijn op een diepte variërend van 50 tot 145 cm – Mv gestuit op ondoordringbaar puin. Of dit puin is opgebracht ter versteviging van de ondergrond, als oud wegdek of dat het wellicht onderdeel uitmaakt van de constructie van de brug is niet duidelijk geworden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten (meer)bedreigd worden. Vervolgonderzoek werd afgeraden.[19]

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische, landschappelijke, aardkundige, archeologische en historische gegevens in en rond het plangebied kan de archeologische verwachting worden bepaald.

Onderzoeksvragen
De onderzoeksvragen kunnen aan de hand van de resultaten uit dit hoofdstuk als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?*

Verwacht wordt dat ter plaatse van de noordelijke helft van het plangebied sprake kan zijn van een ophooglaag en/of bouwvoor van ten minste 50 cm dik. Daaronder is een meters dikpakket Hollandveen gelegen. Op Basis van boorgegevens in de buurt van het plangebied, betreft het vermoedelijke een pakket rietveen dat wel 4-5 meter dik kan zijn. Onder het Hollandveen is een zandige kleibodem aanwezig van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer. De pleistocene afzettingen van de Formatie van Boxtel worden binnen het plangebied dieper dan 10 m-mv verwacht. Ter plaatse van de zuidelijke helft van het plangebied is sprake van opgespoten of opgebaggerde grond. Tot in de jaren ’80 van de vorige eeuw was hier sprake van water. Derhalve worden hier binnen een diepte van 4 m-mv geen oorspronkelijke bodemlagen meer verwacht. Daaronder is sprake van een voormalige waterbodem (slib) op Hollandveen.

- *Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn?*

Ja. Op het pleistocene zand dieper dan 10 m-mv kunnen sporen van menselijke activiteiten, en bewoning in het Paleolithicum tot het Neolithicum aanwezig zijn. Sporen uit deze periode zijn zeldzaam en nauwelijks op te sporen met grondboringen. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties. De vondstdichtheid en verspreiding is derhalve laag. Het dekzand behorend bij deze Formatie ligt dermate diep dat zij buiten de toekomstige verstoringsdiepte ligt.

In de zandige kleilagen van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer, dat op het dekzand is gelegen, is de kans op sporen van bewoning laag. In theorie kan in de (klei-deponerende-) periode op hogere zandige ondergronden, langs de oevers van kreken en op kreekruggen, bewoning hebben plaatsgevonden. Onbekend is of deze verhoogde kreekruggen (al dan niet verspoeld) in de ondergrond aanwezig zijn.

Boven op de afzettingen van de Formatie van Naaldwijk is veen gaan groeien, behorend tot de Formatie van Nieuwkoop Hollandveen Laagpakket. Dit veenlandschap was slecht bewoonbaar vanaf het Laat Neolithicum t/m de Vroege Middeleeuwen. Het plangebied krijgt dan ook een lage archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum tot en met de vroege Middeleeuwen.

Rond de 11e eeuw is er een begin gemaakt aan het ontginnen van het Hollandveen in Aalsmeer. Eén van de centrale ontginningsassen van waaruit deze ontginningen plaatsvond was de Uiterweg. Met name langs de Uiterweg (het bewoningslint) is de kans op archeologische resten van bewoning groot. Het plangebied is gesitueerd aan de Uiterweg. Op de kadastrale minuut was nog geen bebouwing binnen het plangebied zichtbaar. Historische bebouwing uit de Middeleeuwen wordt binnen het plangebied dan ook niet verwacht. Het plangebied wordt wel omringd door bebouwing, waardoor een middelhoge archeologische verwachting geldt op resten uit de Vroege Middeleeuwen tot de Nieuwe tijd. Op kaarten van latere datum is in de 19e eeuw wel bebouwing zichtbaar. Voor de Nieuwe tijd geldt dan ook een hoge archeologische verwachting die uitsluitend van toepassing is voor de noordelijke helft, de zone die direct

[19] *Leuvering, 2019*

langs de Uiterweg gelegen is. De gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied is opgenomen in tabel 2.

Indien er in de noordelijke helft van het plangbied langs de Uiterweg archeologische vindplaatsen aanwezig zijn in het plangebied, dan komen deze voor direct onder de huidige bouwvoor in de top van het Hollandveen. Daarnaast kunnen archeologische waarden worden verwacht in de top van het dekzand van de Formatie van Boxtel, maar de toekomstige verstoring reikt niet tot in deze laag.

Voor de Tweede Wereldoorlog geldt een lage verwachting.

Tabel 2: Archeologische verwachting voor de noordelijke helft van plangebied

Periode	**Verwachting**	**Verwachte vindplaatstypen**	**Verwachte grondlaag en diepte**
Tweede Wereldoorlog	Laag	Veldgraven en onderderduikholen	In de bouwvoor
Nieuw tijd	Hoog	Restanten van verkavelingen, ontginningssporen en bewoningsporen	Onder de bouwvoor in de top van het Hollandveen
Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen	Middelhoog	Restanten van de ontginningen en bewoningsporen	Onder de bouwvoor in de top van het Hollandveen
Bronstijd-Romeinse tijd	Laag	Veenvorming	Indien het veen veraard is, in de top van de veraarde veenlagen
Neolithicum	Laag	Nederzettingsterreinen, jachtkampen, grafheuvels, haardplaatsen/haardkuilen	In de zandige kleilagen van de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer
Paleolithicum-Mesoliticum	Onbekend	Nederzettingsterreinen, jachtkampen, grafheuvels, haardplaatsen/haardkuilen	In het pleistocene dekzand vanaf ca. 10 m-mv

3 Conclusie en Advies

3.1 Conclusie

Het bureauonderzoek toont aan dat de noordelijke helft van het plangebied langs de Uiterweg een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de Nieuwe tijd. Een middelhoge verwachting geldt voor archeologische waarden het Paleolithicum, Mesolithicum en de Middeleeuwen. Voor de overige archeologische perioden geldt een lage archeologische verwachting. De prehistorische resten worden in de top van de dekzandafzettingen van de Formatie van Boxtel verwacht, welke dieper liggen dan 10 m-mv. Deze resten liggen dan ook buiten de toekomstige verstoringsdiepte. Resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd worden onder de bouwvoor in de top van het Hollandveen verwacht. Het plangebied kent een historisch gebruik als bouwland en is tegenwoordig voor 1/3 bebouwd.

Op historisch kaartmateriaal is tevens te zien dat de zuidzijde van het plangebied pas in het eind van de 20^{e} eeuw gerealiseerd is. Daarvoor was dit deel van het plangebied open water. Het potentieel archeologisch interessante terrein is daardoor in wezen kleiner dan de huidige omvang van het plangebied. Gesteld kan worden dat meer dan de helft van de archeologisch waardevolle zone langs de Uiterweg bebouwd is vanaf 1880. Daarna is de aanwezige bebouwing nog minstens 2 maal gesloopt en herbouwd. In de loop van de 20^{e} eeuw is de bebouwing verder zuidwaarts uitgebreid met kassen. Door de bouw- en sloop van eerdere bebouwing vanaf 1880 en de latere uitbreidingen van de bestaande bebouwing, zal de bodem naar verwachting tot minimaal 1 m-mv verstoord zijn geraakt. Hoewel niet bekend is tot hoe diep de bodemverstoring reikt, is het aannemelijk dat met de reeds gepleegde bodemingrepen archeologische relevante niveaus uit de Nieuwe Tijd verloren zijn gegaan.

3.2 Selectieadvies

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat alleen de noordelijke helft van het plangebied langs de Uiterweg een archeologische verwachting heeft voor vindplaatsen vanaf de Nieuwe Tijd. De zuidelijke helft van het plangebied bestond tot eind vorige eeuw uit open water, waardoor hiervoor geen archeologische verwachting geldt voor de eerste 4 meter vanaf het maaiveld.

Gezien het feit dat de nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd op plekken waar reeds vanaf 1880 meerdere gebouwen gestaan hebben die in de loop der tijd gesloopt en weer herbouwd zijn, worden er met de nieuwe bodemingrepen vermoedelijk geen intacte archeologische niveaus uit de Nieuwe Tijd geroerd. Een mogelijke uitzondering vormt de kelder van de nieuwe woning die tot een diepte van 3,3 m-mv uitgegraven wordt in het Hollandveen, maar dit betreft een relatief geringe ingreep in een archeologisch minder relevante bodemlaag.

3.3 Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de gemeente Aalsmeer (mw. W. Paijmans).

Informatiebronnen

Gebruikte literatuur

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus.* Wageningen.

Beckers, I.S.J., 2019. *Uiterweg 139 te Aalsmeer. Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*, Amersfoort.

Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen (Fysische geografie van Nederland).

Coppens, C.F.H., 2016. *Plangebied Uiterweg 123 in Aalsmeer, gemeente Aalsmeer; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase)*, Weesp.

Leuvering, J.H.F., 2019. *Plangebied Aardbeienbrug te Aalsmeer, gemeente Aalsmeer; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)*, Weesp.

Moerman, S., 2016. *Archeologisch bureauonderzoek Uiterweg 318, Aalsmeer Gemeente Aalsmeer*, Noordwijk.

Tol, drs. A. et al., 2012; *Leidraad inventariserend veldonderzoek Deel: verkennend booronderzoek*, 4 december 2012, versie 2.0 vastgesteld door het CCvD Archeologie. Gouda.

Wilbers, A.W.E. & A.M.H.C. Koekkelkoren, 2016. A*rcheologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase Jachthaven De Aardbei, Aalsmeer Gemeente Aalsmeer*, Noordwijk.

Zee, R.M., van der, 2016. *Uiterweg 376 en 380, Aalsmeer (gemeente Aalsmeer) Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*, Amersvoort.

Geraadpleegde websites

https://zoeken.cultureelerfgoed.nl; Archis3 voor informatie over meldingen, Bonneblad ca. 1900, geomorfologie, bodem en grondwater, luchtfoto, hoogtekaart, kadaster, bodemgebruik, archeoregio, rd-coördinaten
https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/ voor doen van melding
http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl voor kadastrale minuutplannen 1811-1832
www.topotijdreis.nl; voor informatie historische kaarten vanaf 1845
www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens voor informatie over boringen in de omgeving
www.bodemloket.nl voor bodemkwaliteitsgegevens
maps.bodemdata.nl voor grondwatertrappen
http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen voor bestemmingsplaninformatie
www.dans.easy.nl voor rapporten
http://www.ikme.nl voor informatie over de Tweede Wereldoorlog
https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl voor monumenten

BIJLAGEN

Bijlage 1: Huidige en toekomstige situatieschets

1) Huidige situatie
2) Toekomstige situatie
3) Dwarsdoorsnede toekomstige bebouwing

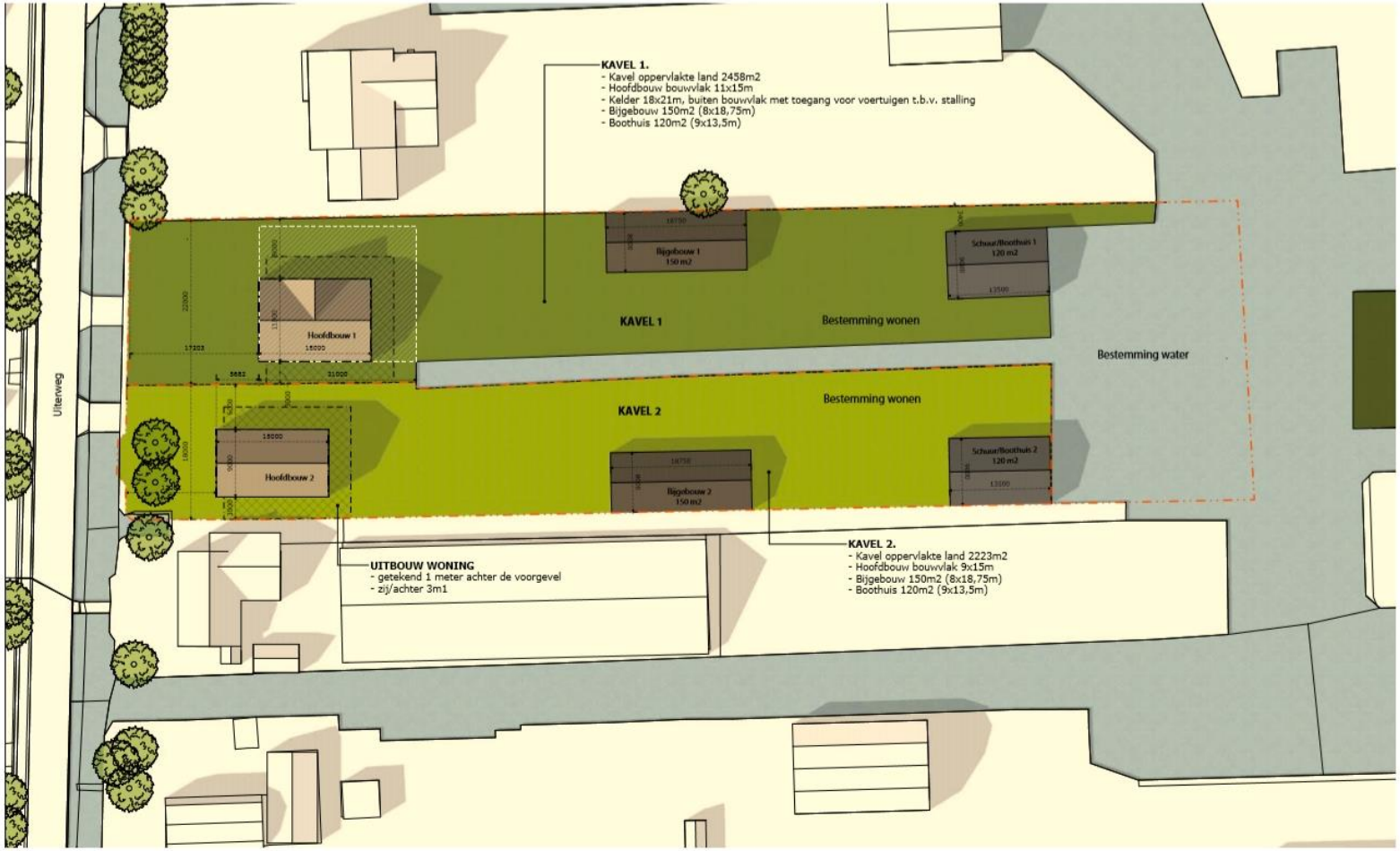
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Situatie - bestaand

Schaal 1:500 [A3-formaat]

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

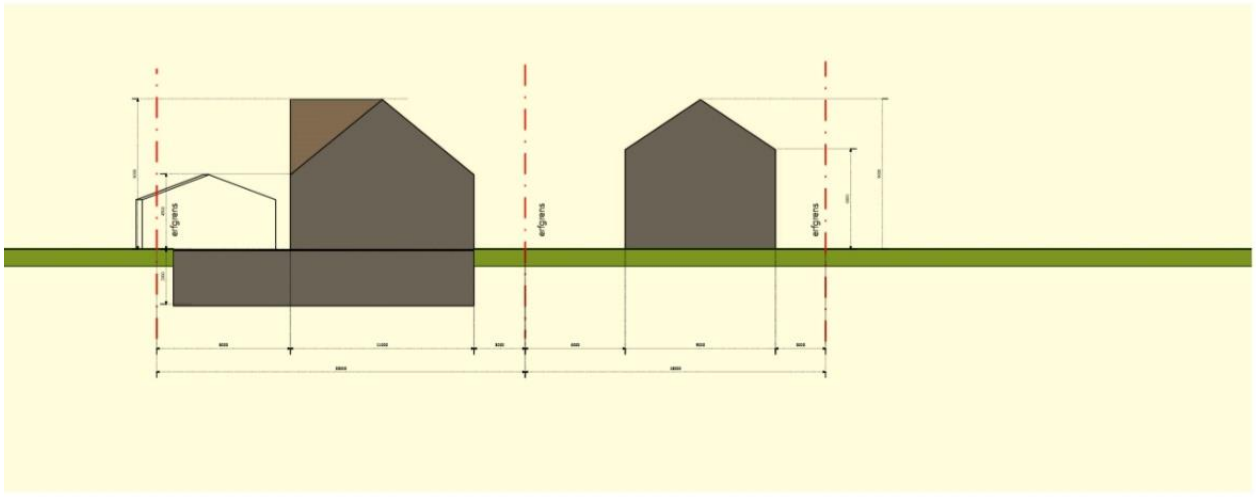
Situatie - nieuw



Schaal 1:500 [A3-formaat]

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

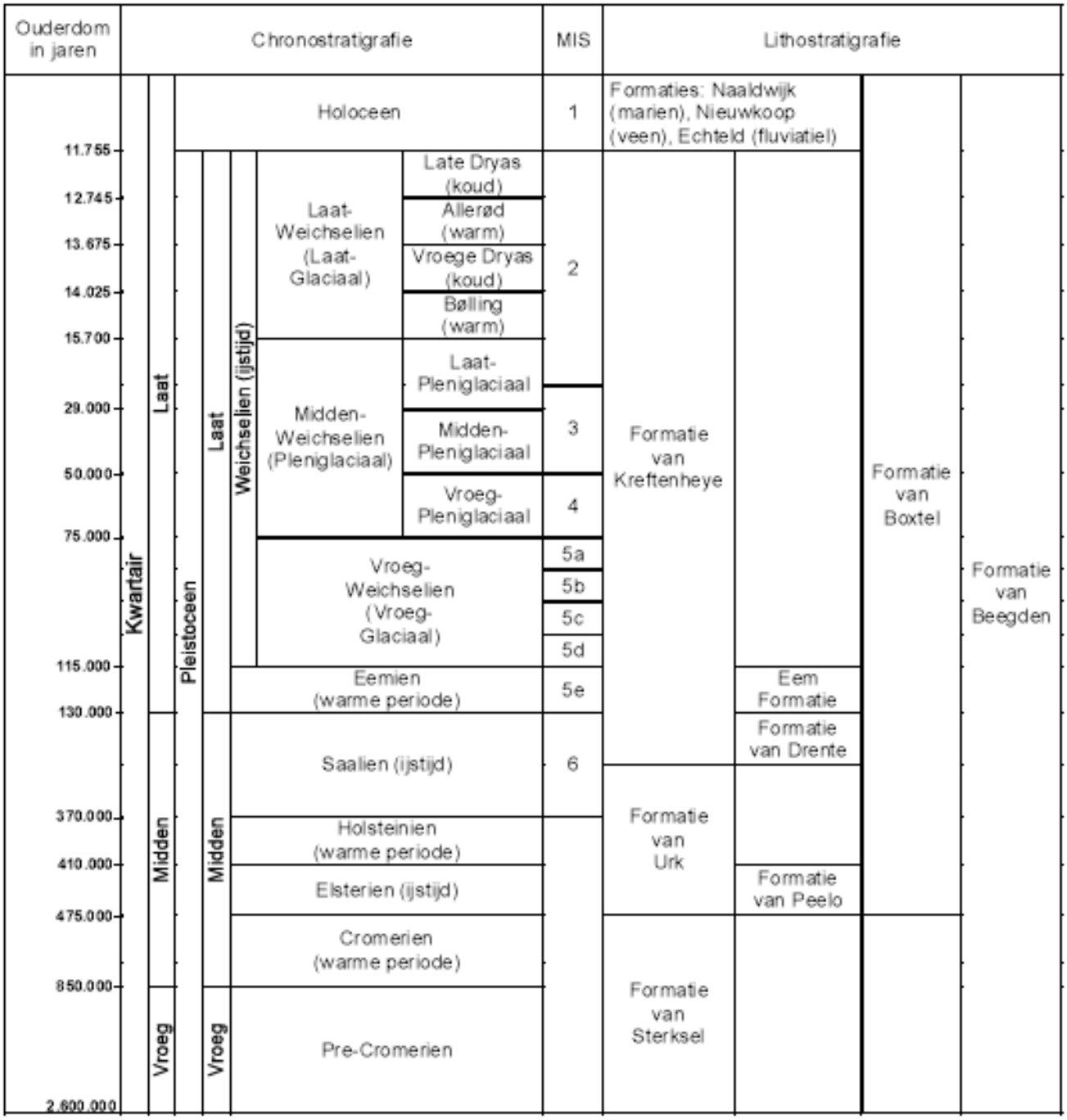
Doorsnede -
massastudie



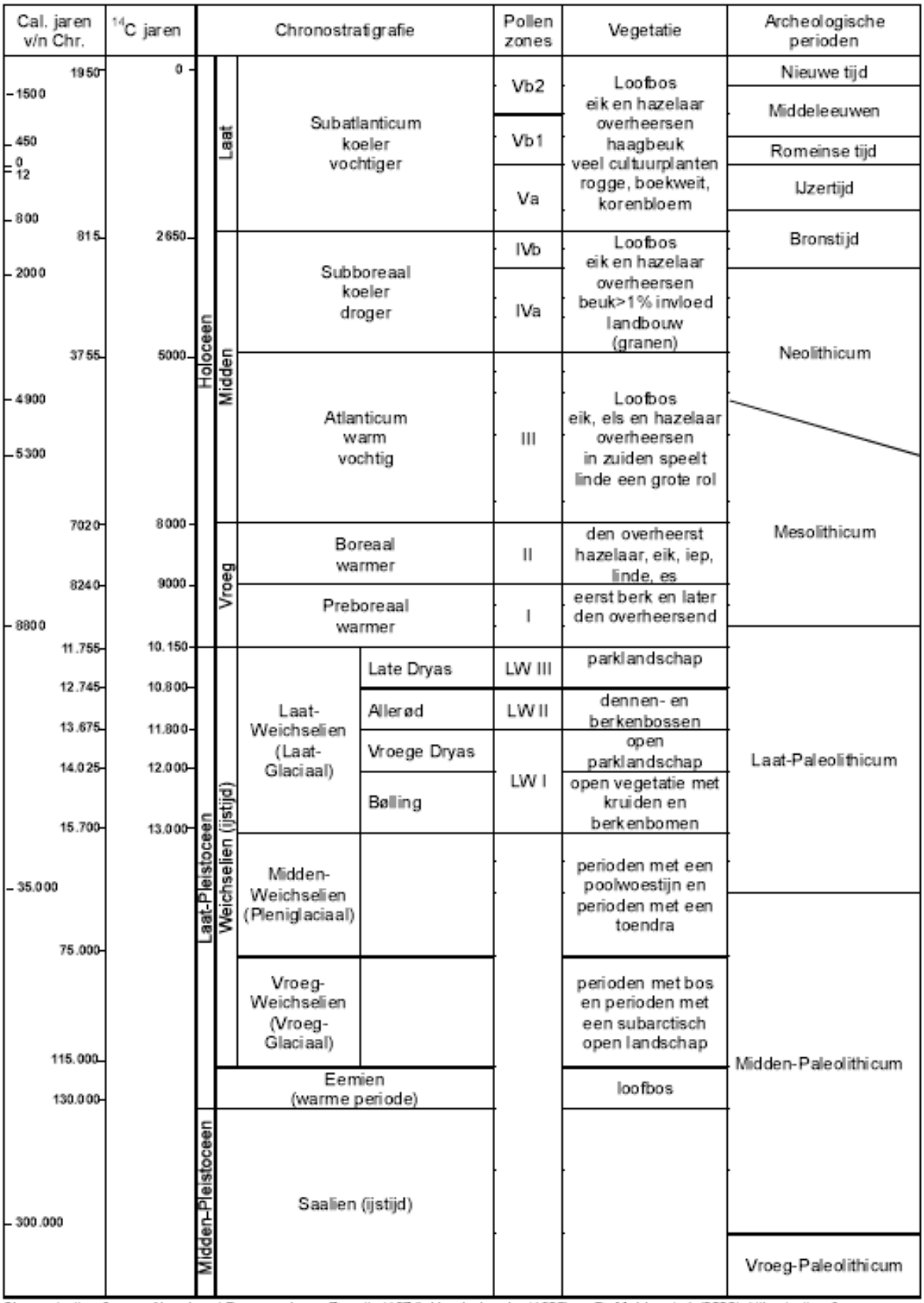
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 2: Overzicht van archeologische en geologische perioden

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem



© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem



Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

© *Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem*

Akoestisch onderzoek 2 woningen Uiterweg 223/225 te Aalsmeer.

Adviseur :	ing. Wim Buijvoets
Opdrachtgever :	Ad Fontem Stationsstraat 37 7622 LW Borne
Contactpersoon :	dhr. Patriek Piepers
Datum :	8 juli 2020
Werknummer :	20.091

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE _____ I
1 INLEIDING _____ 1
1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder 1
1.2 Grenswaarden 2
1.3 Berekening geluidbelasting 3
2 GELUIDBELASTING WEGVERKEERSLAWAAI _____ 4
2.1 Verkeerscijfers 4
2.2 Berekening geluidbelasting 4
2.3 Rekenmodel en resultaten 4
2.4 Maatregelen reductie geluidbelasting 5
3 CUMULATIE VAN GELUID EN COMPENSATIE _____ 7
BIJLAGEN

bladzijde

1 INLEIDING

In opdracht van Ad Fontem is een akoestisch onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeerslawaai op de gevels van de te bouwen
- nieuwe woning aan de Uiterweg 223 te Aalsmeer (op de positie van een loods), bouwvlak 1
- vervangende woning aan de Uiterweg 225, bouwvlak 2

Voor het plan is een vrijstelling op het bestemmingswijziging noodzakelijk.
Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende gegevens :
- situatie met positie woningen van de opdrachtgever (zie tekening in bijlage I)
- verkeersgegevens van de gemeente Aalsmeer.

1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder

Op basis van artikel 77 van de Wet geluidhinder (Wgh) dient bij vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of vaststelling van een projectafwijkingsbesluit een akoestisch onderzoek te worden ingesteld. Het akoestisch onderzoek bepaalt de geluidsbelasting aan de gevel van de geluidsgevoelige bestemming die vanwege de weg wordt ondervonden. Het onderzoek is alleen noodzakelijk als de geluidsgevoelige bestemming binnen de wettelijke geluidszone van de weg/spoorweg/industrieterrein gesitueerd is. In dit geval is alleen sprake van een weg. In artikel 74.1 van de Wgh is aangegeven dat wegen aan weerszijden van de weg een wettelijke geluidszone hebben waarvan de grootte is opgenomen in onderstaande tabel.

Wegverkeer
In artikel 74.1 van de Wgh is aangegeven dat wegen aan weerszijden van de weg een wettelijke geluidszone hebben waarvan de grootte is opgenomen in onderstaande tabel.
Wettelijke geluidszones van wegen :

Aantal rijstroken	stedelijk gebied	buitenstedelijk gebied
1 of 2 rijstroken	200 m	250 m
3 of 4 rijstroken	350 m	400 m
5 of meer rijstroken	350 m	600 m

De zone is gelegen aan weerszijden van de weg en begint naast de buitenste rijstrook. Eventuele parkeerstroken, voet- of fietspaden en vluchtstroken worden niet tot de weg gerekend en vallen binnen de zone. De zone langs een weg omvat het gebied waarbinnen extra aandacht moet worden geschonken aan het geluid afkomstig van de betrokken weg. Binnen een zone moet worden gestreefd naar een akoestisch optimale situatie. Dit betekent dat er bij nieuwe ontwikkelingen, zoals het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van (individuele) bouwvergunningen en het aanleggen van infrastructurele werken, het akoestische aspect van de plannen direct in kaart moet worden gebracht. Zodoende kan in een vroeg stadium worden onderkend of plannen doorgang kunnen vinden danwel of maatregelen nodig zijn om een akoestisch gunstig klimaat te creëren.

De hiervoor genoemde zones gelden niet voor :
- wegen die zijn aangeduid als woonerf (art 74.2);
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt (art 74.2).

De geplande woningen liggen in “stedelijk” gebied binnen de wettelijk vastgestelde geluidszone, als bedoeld in art. 74 van de Wet geluidhinder, van de Uiterweg.

1.2 Grenswaarden

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelasting L_{DEN} op de gevels van een woning t.g.v. een weg bedraagt 48 dB.
Onder bepaalde voorwaarden kan, indien voor de geplande bouw een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure noodzakelijk is, een ontheffing worden verleend tot een hogere grenswaarde van maximaal :

- 63 dB in “stedelijk gebied” m.b.t. de Uiterweg voor de extra woning
- 68 dB in “stedelijk gebied” m.b.t. de Uiterweg voor de vervangende woning

Om een hogere grenswaarde aan te kunnen vragen moet worden voldaan aan twee voorwaarden:

- de optredende geluidbelasting moet lager zijn dan de maximaal toelaatbare gevelbelasting, in dit geval 63 dB (art 83 lid 2 van de Wgh) voor nieuwe woningen in stedelijk gebied en 68 dB (art 83 lid 5 van de Wgh) voor vervangende woningen in stedelijk gebied
- de situatie moet passen in het gemeentelijk geluidsbeleid ten aanzien van vaststelling van de hogere grenswaarden.

<u>Geluidbeleid regio Amstelland-de Meerlanden</u>
De regio Amstelland-de Meerlanden, waar Aalsmeer onder valt, heeft door adviesbureau DHV geluidbeleid, deelnota Hogere waarden (maart 2007), laten opstellen t.a.v. de voorkeursgrenswaarden en de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting.
In de beleidsnota zijn voorwaarden verbonden voor het verkrijgen van een hogere waarde. De volgende punten zijn van toepassing voor dit onderzoek:
De regio maakt voor het toetsingskader gebruik van belangrijke elementen uit deze benadering.
Het toetsingskader bestaat uit de volgende elementen :

1. Goede ruimtelijke inpassing
2. Bronmaatregelen
3. Overdrachtsmaatregelen
4. Juridische oplossingen

Het toetsingskader moet de motivering leveren om een hogere waarde vast te stellen die afwijkt van het heersende geluidniveau. Daarbij is van belang dat elk element is onderzocht en is overwogen. Pas als alle elementen uit het toetsingskader zijn onderzocht en overwogen kan op grond van de twee beoordelingscriteria uit de Wet geluidhinder worden besloten of een hogere waarde wordt vastgesteld.
De beoordelingscriteria zijn :

- De mogelijk te treffen maatregelen zijn onvoldoende doeltreffend én hebben niet tot gevolg dat de geluidbelasting wordt gereduceerd tot de voorkeurswaarde
- De mogelijk te treffen maatregelen ondervinden overwegende bezwaren

Uit de onderzoeksplicht volgt dat onderzocht is met welke maatregelen de geluidbelasting kan worden gereduceerd tot voorkeurswaarde. Op grond van dit akoestisch onderzoek kan beoordeeld worden of maatregelen doeltreffend zijn. Uit het toetsingskader van de regio moet duidelijk worden welke maatregelen zijn overwogen en wat eventuele bezwaren zijn. De resultaten van het toetsingskader geeft de argumenten voor de overwegende bezwaren van maatregelen en de motivatie voor het vaststellen van een hogere waarde.

In het regionale beleid worden een aantal aspecten beschouwd bij de afweging om te komen tot een hogere waarde. Deze afweging vormt de basis van de motivatie voor de noodzaak van een hogere waarde. Deze aspecten zijn:

1 het heersende geluidsniveau
2 het toetsingskader om af te wijken van het heersende geluidsniveau
3 cumulatie en compensatie.

1.3 Berekening geluidbelasting

De op de woning invallende geluidbelasting L_{DEN} kan worden bepaald met een rekenmodel, volgens het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2012, standaard-methode I of II. In deze situatie is binnen de randvoorwaarden gebruik gemaakt van de rekenmethode II.
Deze methoden zijn gebaseerd op het berekenen van de geluidemissie (afhankelijk van het aantal en type voertuigen, het soort wegdek, de rijsnelheid en enkele correctiefactoren) en de geluidoverdracht tussen de weg en de immissiepunten (geplande woninggevel).

2 GELUIDBELASTING WEGVERKEERSLAWAAI

2.1 Verkeerscijfers

Bij het berekenen van de geluidbelasting wordt rekening gehouden met een prognose van de verkeersgegevens voor een weekdag in de toekomstige situatie over minimaal 10 jaar (2030). De weg- en verkeersgegevens van Uiterweg zijn afkomstig van de gemeente Amstelveen (model 2030 is OT61_NHZ2.2_14112016/NHZ2.2_2030TH_corr. zie bijlage I) zoals in tabel I opgenomen.

TABEL I : overzicht weg- en verkeersgegevens

omschrijving	Uiterweg
- etmaalintensiteit weekdag 2030 werkdag	3100
- etmaalintensiteit weekdag 2030 weekdag	2790
- dag/avond/nachtuurintensiteit %	6.5/3.5/1.0
- percentage motorrijwielen	-
- percentage lichte motorvoertuigen	88/89/90
- percentage middelzw vrachtwagens	10.2/9.35/8.5
- percentage zware vrachtwagens	1.80/1.65/1.50
- wettelijke rijsnelheid km/uur	50
- wegdek	DAB
- verhouding weekdag/werkdag	0.9

2.2 Berekening geluidbelasting

Berekend is de invallende geluidbelasting L_{DEN} op de gevels, dat is de gemiddelde geluidbelasting van de dag, avond en nachtperiode.
Toetsing van de geluidbelasting aan de grenswaarden gebeurd volgens de Wgh per weg.
Alvorens de geluidbelasting te toetsen aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB mag de berekende waarde op grond van art. 110g van de Wet geluidhinder worden verminderd met 5 dB voor wegen met een wettelijke maximum snelheid tot 70 km/uur.

2.3 Rekenmodel en resultaten

De geluidbelasting is berekend conform het gestelde in het “Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012” ex art 110d van de wet geluidhinder. De berekening van de geluidbelasting is gemaakt volgens de standaard rekenmethode II.
In het rekenmodel (DGMR-Geomilieu 4.50) zijn schematisch opgenomen :

- de weg met intensiteiten,
- de gebouwen, objecten en zachte bodemgebieden (algemene bodemfactor hard = 0),
- waarneempunten met een waarneemhoogte van 1.5 m boven de vloer op een hoogte van 1.5, 4.5 en 7.5 m boven het maaiveld.

Voor de rekeninvoergegevens wordt verwezen naar de berekening in bijlage I.
De geluidbelasting inclusief 5 dB aftrek bedraagt 52 en 53 dB op kavel 1 respectievelijk kavel 2 waarmee de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. De maximaal toelaatbare hogere waarde wordt niet overschreden.

2.4 Maatregelen reductie geluidbelasting

Slechts wanneer voldoende gemotiveerd wordt aangetoond dat toepassing van een maatregel niet doeltreffend is, kan een hogere grenswaarde worden toegekend. Er zal dus uitgezocht moeten worden welke maatregelen mogelijk zijn de geluidbelasting te reduceren.
Maatregelen om de geluidbelasting te reduceren worden onderzocht in de volgorde bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen.

Bronmaatregelen

Verkeersmaatregelen door het verleggen van de verkeersbron behoort niet tot de mogelijkheden omdat het bestemmingsverkeer betreft. Door het weren van het doorgaande verkeer is de intensiteit al sterk afgenomen.
Het geluid door een voertuig wordt veroorzaakt door motor- en bandengeluid. In de loop der jaren zijn voertuigen, met name vrachtwagens veel stiller geworden, daar is in de rekenmethode al rekening mee gehouden. De verwachting is dat voertuigen in de toekomst nog stiller worden. Door toepassing van de zgn tijdelijke aftrek wordt daar rekening mee gehouden. De initiatiefnemer van het bouwplan ten behoeve waarvan dit akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd heeft geen invloed op het reduceren van het motor- en bandengeluid aan het voertuig.
Wel is het mogelijk een reductie te krijgen op het bandengeluid door aanpassing van het wegdektype. Naarmate de snelheid groter is kan de reductie door een stiller wegdektype toenemen.
Voor de Uiterweg neemt bij toepassing van stil asfalt de geluidbelasting met ca 3 dB af t.o.v. het referentiewegdek en wordt de voorkeursgrenswaarde nog met 1 á 2 dB overschreden. Stil asfalt is dan over een lengte van ca 120 m nodig. De kosten van het toepassen van stille wegdekken bedragen bij een richtprijs van € 100,-/m^2 excl. BTW en een wegvaklengte van ca 120 m x 6 m breedte = € 72.000,- excl. BTW. Deze kosten zijn hoog omdat het om relatief klein wegvak gaat. De wegbeheerder zal over het algemeen niet instemmen voor de aanpak van een klein wegdeel omdat dit onderhoudstechnisch en bij de gladheidbestrijding tot problemen leidt. Stiller asfalt kan uit civieltechnisch oogpunt niet wordt verlangd.

Overdrachtsmaatregelen

Door een grotere afstand tussen de gevels en de wegen ontstaat een lagere geluidbelasting. Voor een significante afname van 2 dB moet de afstand 60% worden vergroot. Het gaat dan om afstanden van minimaal 12 m waar geen ruimte voor is. Verschuivingen van enkele meters hebben geen significant effect (rendement na afronding < 1 dB).
Overdrachtsmaatregelen (geluidschermen, wallen,) langs de weg(en) zijn niet reëel en/of effectief. Voor voldoende effect moet een scherm over een grote lengte zijn aangebracht en met voldoende hoogte (>5 m) om ook de bovenste bouwlaag af te schermen.
Bovendien is een scherm uit stedebouwkundig oogpunt niet gewenst en zijn de kosten onevenredig hoog.

Maatregelen aan de gevels

Wanneer een hogere waarde wordt verleend zijn maatregelen aan de gevels noodzakelijk. De vereiste geluidwering $G_{A;k}$ voor de voorgevels bedraagt maximaal (58 – 33=) 25 dB. Tot een geluidwering van ca 28-29 dB kan met normale dubbele HR++ beglazing in de belaste gevels worden volstaan. Wanneer wordt gekozen voor een natuurlijke toevoer via openingen in de geluidbelaste gevel zijn susroosters noodzakelijk. De suskasten komen dan i.p.v. normale roosters. De meerkosten voor de susroosters bedragen ca € 1000,- excl. BTW.

Uitgaande van een traditionele bouw van spouwmuren met kozijnen zijn verder geen speciale maatregelen te verwachten.

3 CUMULATIE VAN GELUID EN COMPENSATIE

Cumulatie

Wanneer een geluidgevoelig gebouw binnen twee of meer aanwezige of toekomstige geluidzones ligt, worden bij het akoestisch onderzoek ook de effecten van de samenloop van de verschillende geluidbronnen onderzocht.
Volgens geluidcontourenkaart Lden luchtvaart afkomstig van de gemeente Aalsmeer liggen de woningen tussen de 55 en 59 dB geluidcontour van luchthaven Schiphol.
Voor het vaststellen van een hogere grenswaarde is het van belang dat het college ook inzicht heeft in de gecumuleerde geluidbelasting wanneer er sprake is van meerdere geluidbronnen. In dit geval betreft het de geluidbronnen wegverkeer en luchtvaart. Volgens de regionale Deelnota Hogere Waarden uit 2007 mag de gecumuleerde geluidbelasting in dit geval niet meer dan 66 dB (incl aftrek o.g.v. art. 110g Wet geluidhinder) bedragen.

Cumulatie van luchtvaart- en wegverkeerslawaai is bepaald aan de hand van de rekenmethode opgenomen in het Reken- en meetvoorschrift 2012.
Deze rekenmethode wordt toegepast als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidsbron. Allereerst dient vastgesteld te worden of van een relevante blootstelling door verschillende geluidsbronnen sprake is. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde van die onderscheiden bronnen wordt overschreden. In dit geval berekent de methode de gecumuleerde geluidsbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effect relaties van de verschillende geluidsbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode dient de geluidsbelasting bekend te zijn van ieder van de bronnen, berekend volgens het voorschrift dat voor die bronsoort geldt.
De verschillende geluidsbronnen worden hieronder aangeduid als L_{RL}, L_{LL}, L_{IL}, L_{VL} waarbij de indices respectievelijk staan voor spoorwegverkeer, luchtvaart, industrie en (weg)verkeer. De ingevolge artikel 110g van de wet bij wegverkeerslawaai toe te passen aftrek wordt bij de bepaling van L_{VL} met deze rekenmethode niet toegepast. Al deze grootheden moeten zijn uitgedrukt in L_{den}, met uitzondering van industrielawaai waarbij de geluidsbelasting volgens de geldende wettelijke definitie wordt bepaald.
In het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012 is in bijlage I een rekenmethode opgenomen over cumulatieve geluidsbelasting.
L^*_{LL} is de geluidsbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt als een geluidsbelasting L_{LL} vanwege luchtvaart. L^*_{LL} wordt als volgt berekend : $L^*_{LL} = 0{,}98\ L_{LL} + 7.03$.
Cumulatie is in dit geval alleen noodzakelijk voor de voorgevel. In tabel III is de gecorrigeerde en cumulatieve belasting L_{cum} opgenomen uitgaande van een maximale belasting van 59 dB voor luchtverkeerslawaai.

TABEL III: overzicht geluidbelasting in de rekenpunten niet afgerond

reken punt	luchtvaart L_{LL}	luchtvaart Verkeer L^*_{LL}	wegverkeer excl. aftrek $L_{VL} = L^*_{VL}$	L_{cum}
1	55	64.85	58	66
maximaal toelaatbare grenswaarde				66

De gecumuleerde geluidbelasting L_{cum} is gelijk aan de grenswaarde van 66 dB en nog aanvaardbaar. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er compenserende factoren dient te worden onderzocht die hinder afnemen of dat iemand minder geluidhinder ondervindt.

Compensatie

In het gemeentelijk geluidbeleid worden de volgende compenserende factoren gegeven die hinder doen afnemen, immers niet alleen decibellen op de gevel bepalen of iemand geluidhinder ondervindt.

Het nadeel van een hoge geluidsbelasting kan worden gecompenseerd door factoren die ook in de akoestische sfeer liggen. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende zaken:

- Een geluidluwe gevel
- Een 'privé-gebied' (een tuin of balkon) aan de rustige kant van het huis
- Aangepaste indeling van de woning
- Gemeenschappelijke binnentuin

Naast de akoestische compensatie zijn er ook niet-akoestische compenserende factoren die als positief element kunnen worden gezien in een omgeving. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Veel groen
- Aanwezigheid van een park
- Een goed openbaar vervoer
- Een kinderspeelplaatsje

Bij het ontwerp van de woningen kan nog rekening worden gehouden met een aangepaste indeling. Een voorbeeld hiervan is een slaapkamer (verblijfsruimte) en privégebied (balkon) te creëren aan de zuidzijde van het bouwvlak. De gevel aan de zuidzijde kan namelijk worden aangemerkt als een geluidluwe gevel ten gevolge van het wegverkeer.

Eindconclusie

De maatregelen die voor de woningen getroffen dienen te worden om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen, ontmoeten overwegende bezwaren van stedebouwkundige, landschappelijke of financiële aard. Voldoende geluidwering van de gevels is het meest doelmatig.

Het gecumuleerde geluid is aanvaardbaar en er zijn voldoende compenserende maatregelen.

Er wordt een ontheffing aangevraagd voor hogere waarde van maximaal :

- 52 dB t.g.v. verkeer op de Uiterweg voor bouwvlak 1 op nr 223 (nieuwe woning)
- 52 dB t.g.v. verkeer op de Uiterweg voor bouwvlak 2 op nr 225 (vervangende woning)

De binnenwaarde, waaraan bij het realiseren van de nieuwe woningen zal moeten worden voldaan, bedraagt 33 dB.

Na dat het definitieve ontwerp gereed is kunnen de noodzakelijke geluidwerende maatregelen worden vastgesteld.

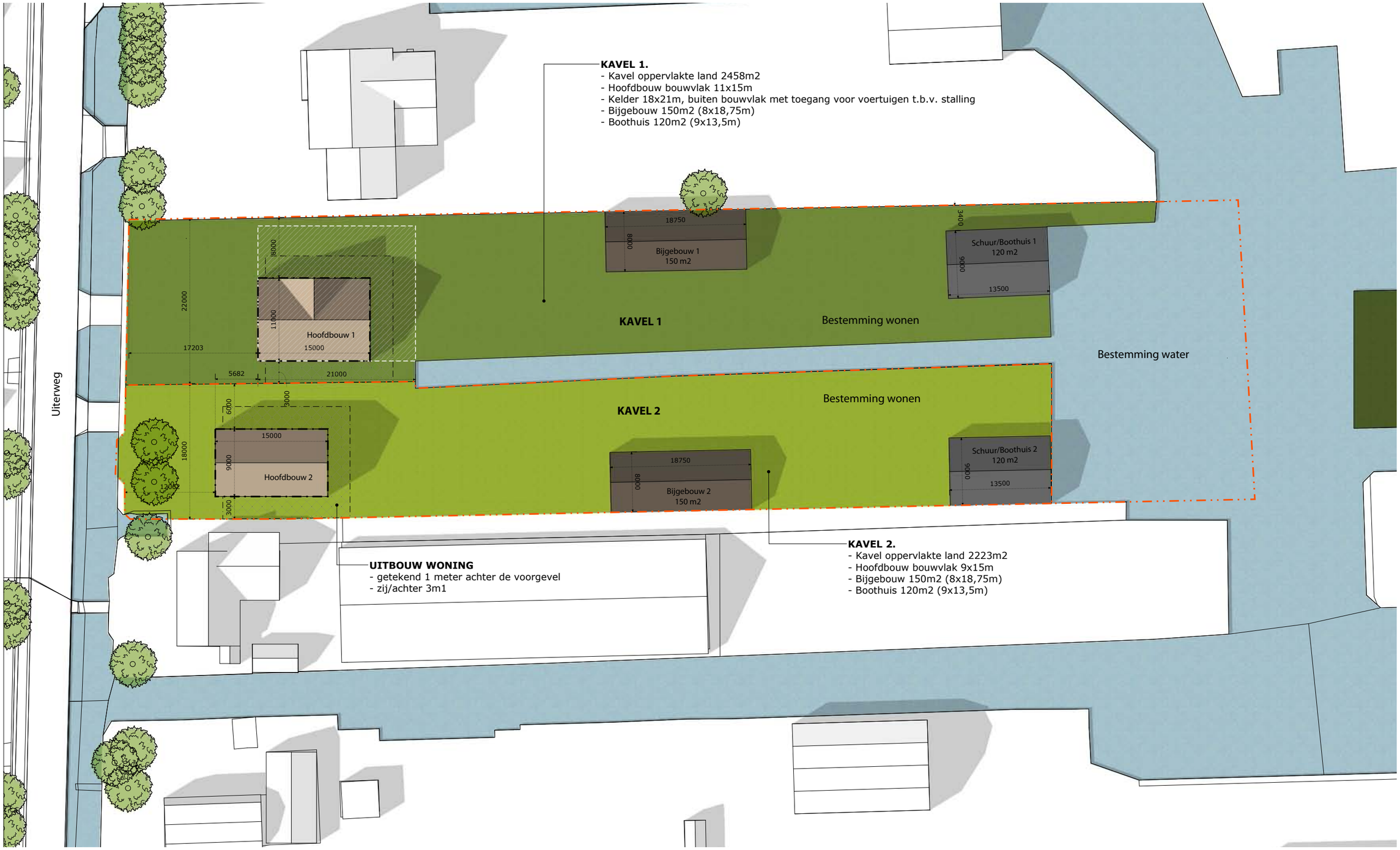
Ing. Wim Buijvoets.

Bijlage I

Situatie, verkeerscijfers

en gegevens rekenmodel

Situatie - nieuw



Schaal 1:500 [A3-formaat]

04-05-2020

Building Design
ARCHITECTUUR

Wim Buijvoets

Van: Malcorps, Annemarie <annemariemalcorps@amstelveen.nl>
Verzonden: woensdag 1 juli 2020 14:53
Aan: 'wim@buijvoets.nl'
Onderwerp: FW: prognose verkeersintensiteit 2030 voor Uiterweg 223-225 Aalsmeer
Bijlagen: deelnota hogere waarden vastgesteld in 2007.pdf

Geachte heer Buijvoets,

Naar aanleiding van uw verzoek tot leveren van intensiteitsprognoses 2030 voor de Uiterweg t.h.v. huisnr. 223-225 in Aalsmeer deel ik u het volgende mede.

De intensiteiten hieronder betreffen mvt./etmaal op werkdagbasis.
Gebruikte software: OmniTRANS 6.1.14.7930
Gebruikt model 2030 is OT61_NHZ2.2_14112016/NHZ2.2_2030TH_corr.
De intensiteiten zijn gecorrigeerd en naar boven afgerond op honderdtallen.

Etmaalintensiteiten 2030.

	mvt./ etm.	km./h.	code
Uiterweg t.h.v. huisnrs. 223-225	3100	50	C3

Wegvakcodering:

Aandeel etmaalverdeling

	Aandeel in % van etmaalintensiteiten		
Categorie	07-19 uur	19-23 uur	23-07 uur
C	78	14	08

Aandeel vrachtverkeer

	Aandeel in % van etmaalintensiteiten			Verhouding
Categorie	07-19 uur	19-23 uur	23-07uur	mz/zw (%)
3	12	11	10	85/15

Verhouding weekdag/werkdag: 0,9.

Heeft de gemeente beleid hogere waarden ?
Antwoord: ja, de Deelnota Hogere Waarde, deze is in de bijlage toegevoegd.

Ik zie op een geluidkaart Schiphol dat de woningen in het gebied LDEN 55- 60 dB liggen. Kunt u de geluidbelasting LDEN en LNIGHT geven, dit ivm cumulatie.
Antwoord: Wij beschikken niet over gedetailleerdere informatie dan dat de locatie zich bevindt in het gebied tussen Lden 55-59 dB en buiten het gebied Lnight= 50 dB.

Zodra de website van BezoekBas.nl weer volledig in de lucht is hopen we meer op locatieniveau gegevens te kunnen verstrekken.

Vertrouwende u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met vriendelijke groet,

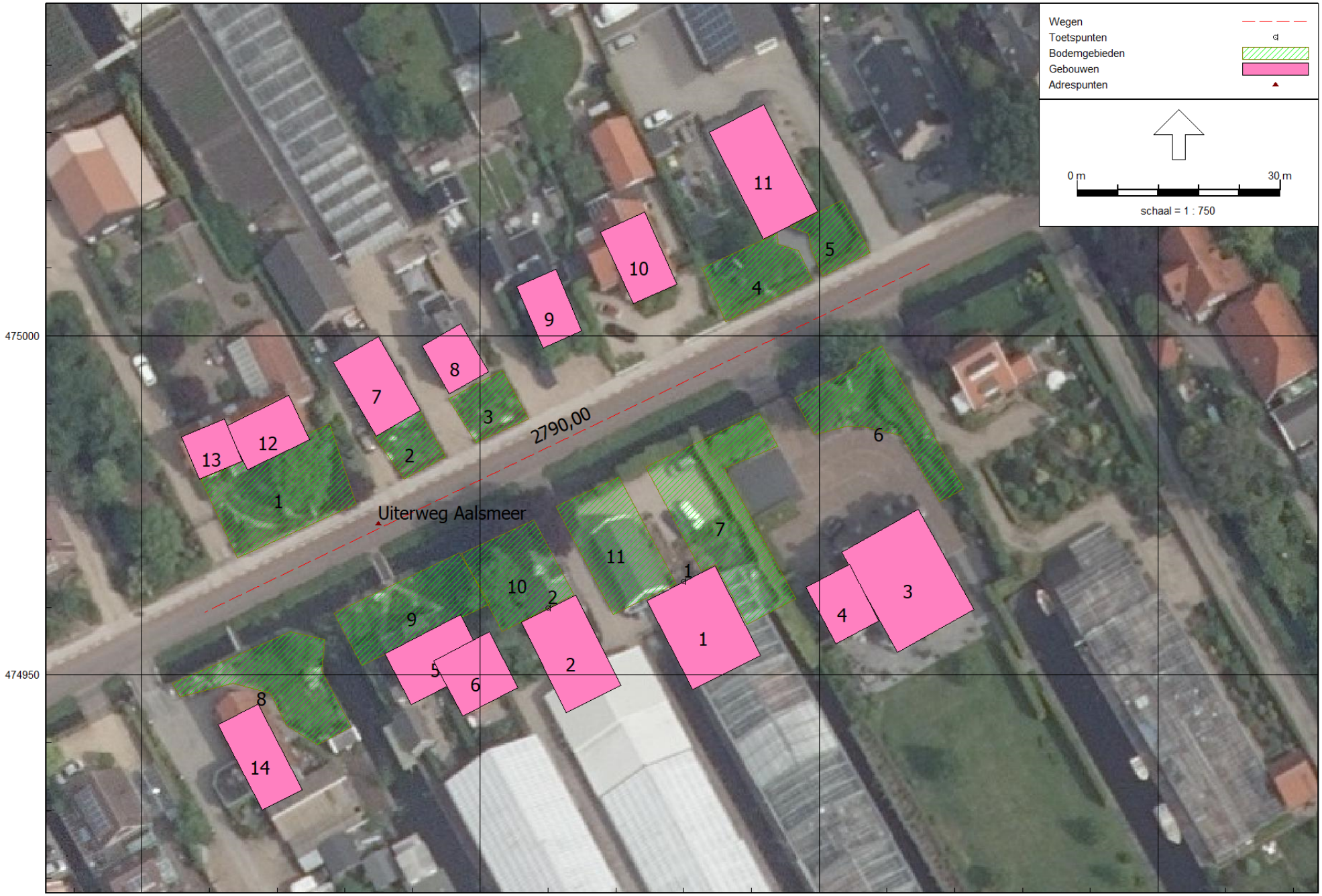
Annemarie Malcorps en
Jos van der Graaf
Verkeerskundige en Bereikbaarheidsregie

Afdeling Projecten en Advies
Team Projectmanagement en Verkeer

Gemeente Amstelveen

Gemeente Amstelveen en Gemeente Aalsmeer
Laan Nieuwer-Amstel 1, Amstelveen
Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
020-5404454 / 06-10174381
j.vander.graaf@amstelveen.nl
bereikbaarheidsregie@amstelveen.nl
www.amstelveen.nl

Aanwezig: ma t/m do



Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - eerste model] , Geomilieu V4.50

eerste model
8 jul 2020, 08:41

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))
1	Uiterweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	--	--	--	--	50	50	50	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)
1	50	50	50	--	50	50	50	--	2790,00	6,50	3,50	1,00	--	--	--	--	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)	LV(P4)
1	88,00	89,00	90,00	--	10,20	9,35	8,50	--	1,80	1,65	1,50	--	--	--	--	--	159,59	86,91	25,11	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k
1	18,50	9,13	2,37	--	3,26	1,61	0,42	--	79,08	86,78	94,00	97,38	103,03	99,81	93,12	84,63

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k
1	76,18	83,85	91,01	94,54	100,28	97,04	90,34	81,73	70,53	78,14	85,24	88,95	94,79	91,52	84,81

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
1	76,07	--	--	--	--	--	--	--	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
1		0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
2		0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
1	groen	0,80
2	groen	0,80
3	groen	0,80
4	groen	0,80
5	groen	0,80
6	groen	0,80
7	groen	0,80
8	groen	0,80
9	groen	0,80
10	groen	0,80
11	groen	0,80

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Gebruiksfunctie	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
1	bouwvlak 1	8,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	bouwvlak 2	8,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
5	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
7	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
8	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
9	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
11	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
12	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
13	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
14	best gebouw	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: eerste model

Model eigenschap	
Omschrijving	eerste model
Verantwoordelijke	Wim
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Wim op 4-6-2020
Laatst ingezien door	Wim op 8-7-2020
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.50
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	0,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Rapport: Resultatentabel
Model: eerste model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Uiterweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A		1,50	49,25	46,48	40,95	50,29
1_B		4,50	50,46	47,68	42,15	51,50
1_C		7,50	50,44	47,66	42,13	51,48
2_A		1,50	50,66	47,88	42,35	51,70
2_B		4,50	51,49	48,71	43,18	52,53
2_C		7,50	51,26	48,48	42,95	52,30

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen



Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - eerste model] , Geomilieu V4.50

eerste model
1 jul 2020, 23:05
geluidbelasting incl 5 dB aftrek op 1.5/4.5/7.5 m hoogte

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Gemeente Aalsmeer

BESLUIT B en W

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer

In het kader van de omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan 'Uiterweg-Plasoevers 2005' ter plaatse van het perceel Uiterweg 223 en 225 voor de nieuwbouw van 2 woningen is onderzoek verricht naar de geluidsbelasting ter plaatse van de geprojecteerde bebouwing.
De resultaten van het akoestisch onderzoek zijn door akoestisch adviesbureau Buijvoets Bouw- en geluidadvisering in het rapport 'Akoestisch onderzoek 2 woningen Uiterweg 223/225 te Aalsmeer.', met werknummer 20.091 van 8 juli 2020 verwerkt.

De planlocatie valt binnen de geluidzones van de Uiterweg.
Voor de Uiterweg geldt een maximum toegestane snelheid van 50 km/uur.
Het wegdek bestaat uit dicht asfaltbeton (DAB).

In het akoestisch onderzoek is de geluidbelasting op de gevels van de te bouwen woningen, veroorzaakt door de omliggende wegen, berekend. Er is gebruik gemaakt van verkeersprognoses voor het jaar 2030.

Wegverkeerslawaai (L_{den})
De geluidbelasting vanwege wegverkeer wordt bepaald conform het gestelde in de Wet geluidhinder. De berekeningen zijn uitgevoerd volgens bijlage III van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 en zijn uitgevoerd met Rekenmethode 2. De berekende geluidbelastingen worden getoetst aan de grenswaarden, die op grond van de Wet geluidhinder worden gesteld bij geluidgevoelige bestemmingen zoals woningen. Verder is het plan getoetst aan het geluidbeleid van de gemeente Aalsmeer.

De geluidbelasting vanwege het wegverkeer is bepaald bij de nieuw te bouwen woningen aan de Uiterweg. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidbelasting vanwege wegverkeer rijdend op de Uiterweg bij de te bouwen woningen hoger is dan de voorkeurgrenswaarde van 48 dB.

De geluidbelasting (in dB) vanwege de Uiterweg inclusief 5 dB aftrek op grond van art. 110g Wet geluidhinder, die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde wordt als volgt weergegeven:

geluidszone	Voorgevel	Aantal woningen
Uiterweg	52	1
Uiterweg	53	1

Op beide woningen aan de Uiterweg wordt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB overschreden. De maximale hogere grenswaarde van Lden = 63dB (na aftrek ex. artikel 110g van de Wet geluidhinder) wordt niet overschreden.
Het college van Burgemeester en Wethouders van Aalsmeer kan ontheffing verlenen van de voorkeurgrenswaarde.

Industrielawaai
De bouwlocatie is niet gelegen binnen de geluidzone van het industrieterrein Schiphol-Oost (proefdraaiplaatsen).

Luchtvaartlawaai
Volgens de geluidkaart Schiphol 2016 bedraagt de geluidsbelasting L_{den} als gevolg van luchtvaartlawaai maximaal 59dB. Op basis hiervan moeten extra maatregelen worden genomen.

Gecumuleerde geluidsbelasting (L_{cum}; verschillende geluidsbronnen)
De gecumuleerde geluidsbelasting mag niet leiden tot een onaanvaardbare geluidsbelasting. Volgens de regionale Deelnota Hogere Waarden 2007 mag de gecumuleerde geluidbelasting van alle geluidsbronnen daarom niet meer bedragen dan de ten hoogste te verlenen hogere waarde +3 dB. De gecumuleerde geluidbelasting vanwege de weg en de luchtvaart bedraagt op de meest geluidbelaste gevel, de voorgevel, 66dB. Op de overige gevels is de gecumuleerde geluidbelasting lager. De gecumuleerde geluidbelasting voldoet daarmee aan de Deelnota Hogere waarden 2007.
Voor de gecumuleerde geluidbelasting is een ontheffing niet vereist.

Maatregelen
Volgens de Wet geluidhinder is een plan vergunbaar wanneer toepassing van maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend zal zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. Een vereiste daarbij is dat de geluidsbelasting lager is dan de maximaal te verlenen hogere waarde voor die situatie.
Het toepassen van een stiller wegdek op de Uiterweg voor dit bouwplan, is vanuit civieltechnisch oogpunt niet haalbaar en financieel onhaalbaar wanneer getoetst wordt aan het doelmatigheidscriterium uit de regionale Deelnota Hogere Waarden 2007. Verder zijn overdrachtsmaatregelen in de vorm van schermen direct langs de Uiterweg niet inpasbaar uit oogpunt van verkeersveiligheid en vanuit financieel oogpunt. Om deze redenen is het mogelijk een besluit hogere grenswaarde te verlenen. Verder moet het bouwplan voldoen aan het bouwbesluit en zullen aan de woning geluidwerende maatregelen genomen worden, zodat er een acceptabel binnenniveau, zijnde 33 dB in nieuwbouwsituaties, wordt bereikt.

Het verzoek om ontheffing heeft met ingang van 12 maart 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Gelet op de Wet geluidhinder;

besluiten

1. Op grond van artikel 76 van de Wet geluidhinder een hogere waarden vast te stellen vanwege wegverkeerlawaai afkomstig van de Uiterweg voor de voorgevel (noordwest) van Uiterweg 223 van 52dB; en voor de voorgevel (noordwest) van Uiterweg 225 van 53dB.

2. Belanghebbenden op de wettelijk voorgeschreven wijze hiervan in kennis te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021

de gemeentesecretaris, de burgemeester,





drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

Quickscan natuurwaardenonderzoek

Uiterweg 223-225 Aalsmeer

In het kader van de Wet natuurbescherming

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Uiterweg 223-225 Aalsmeer

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Ad Fontem, Borne
Contactpersoon: dhr. P. Piepers
Stationsstraat 37
7622 LW Borne

Projectnummer en versie: 2655 versie 1.0		Status: definitief
Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Ing. Auteur: P.Leemreise	Rapportdatum: 15-7-2020
Ligging projectgebied: Uiterweg 223-225 Aalsmeer		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Inleiding 5
Hoofdstuk 2 Het plangebied 6
2.1 Ligging van het plangebied 6
2.2 Beschrijving van het plangebied 6
Hoofdstuk 3 Voorgenomen activiteiten 7
3.1 Algemeen 7
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten 7
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer 7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied 8
Hoofdstuk 4 Gebiedsbescherming 8
4.1 Algemeen 8
4.2 Natuurnetwerk Nederland 8
4.3 Natura 2000 9
4.4 Slotconclusie 11
Hoofdstuk 5 Soortenbescherming 12
5.1 Verwachting en bureauonderzoek 12
5.2 Methode 12
5.3 Resultaten 14
5.4 Toetsingskader 17
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep 18
5.6 Historische gegevens en overige bronnen 21
5.7 Volledigheid van het onderzoek 21
Hoofdstuk 6 Conclusies 22
Bijlage 23

SAMENVATTING

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een extra woning en de verbouwing van een bestaande woning op het adres Uiterweg 223-225 te Aalsmeer. Tevens worden vier bijgebouwen in het plangebied gerealiseerd. Om de bouw van de nieuwe gebouwen mogelijk te maken, dient de in het plangebied aanwezige bedrijfsbebouwing gesloopt te worden. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 8 juli onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies, zoals foerageergebied en vliegroutes. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming:
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Omdat de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet negatief beïnvloed worden en de voorgenomen activiteiten geen negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen van Natura 2000, leiden voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming:
De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantsoorten. Het plangebied behoort waarschijnlijk tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten verschillende amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats en nestelen er vogels. Beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van bezette vogelnesten tijdens de voortplantingsperiode.

Voor de beschermde amfibieën, die een vaste rustplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen ‘doden en verwonden’ en het ‘beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties’. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende beschermde diersoorten niet aangetast.

Samenvattende conclusies
Het plangebied bestaat uit bebouwing, erfverharding, opgaande beplanting en open water en ligt op de overgang van stedelijk- naar landelijk gebied. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten.

Mits geen bezette vogelnesten beschadigd of vernield worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Voor de beschermde dieren die in het plangebied voorkomen, geldt een vrijstelling voor het doden en het beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen. Er is sprake van een vrijstelling van de verbodsbepalingen, omdat de werkzaamheden uitgevoerd worden in het kader een ruimtelijke ontwikkeling.

Gelet op de aard van omvang van voorgenomen activiteiten en de ligging buiten beschermd (natuur)gebied, leiden voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming.

Wettelijke consequenties samengevat:

- Geen vogels doden of bezette vogelnesten beschadigen of vernielen;

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een extra woning en de verbouwing van een bestaande woning op het adres Uiterweg 223-225 te Aalsmeer. Tevens worden vier bijgebouwen in het plangebied gerealiseerd. Om de bouw van de nieuwe gebouwen mogelijk te maken, dient de in het plangebied aanwezige bedrijfsbebouwing gesloopt te worden. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura 2000-gebied) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening van Noord-Holland (Natuurnetwerk Nederland, geconsolideerd 3-9-2019).

Doel van deze rapportage:
De Quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering.
Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

Hoofdstuk 2 HET PLANGEBIED

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Uiterweg te Aalsmeer en omvat de adressen Uiterweg 223 -225. Het maakt onderdeel uit van de lintbebouwing langs de Uiterweg en grenst aan de noord- oost-, en westzijde aan stedelijk gebied. Aan de zuidzijde grenst het aan open water. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op de topografische kaart.



Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid (bron: pdok.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een voormalige bedrijfslocatie waar tot voor kort een bloemenkwekerij gevestigd was en bestaat uit bebouwing, half-verharding (grind), erfverharding, grasland, heesters, opgaande beplanting en kale grond. In het plangebied staan een woning en een houten schuur, evenals twee kassen. Tussen de kassen ligt een ondiepe watergang. De woning is gebouwd van bakstenen en gedekt met dakpannen. De kassen bestaan grotendeels uit aluminium profielen met glas, uitgezonderd de voorzijde van de westelijke kas. Die is gebouwd van bakstenen. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit een grazige vegetatie met enkele onbegroeide delen. Rond de woning staan twee beukenbomen en een berkenboom en aan de woning groeit klimop en heester. Net ten oosten van de houten schuur staat een lage scheerhaag. Op onderstaande afbeelding wordt een luchtfoto van het plangebied weergegeven, evenals de begrenzing van het onderzoeksgebied. Voor een impressie van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage.

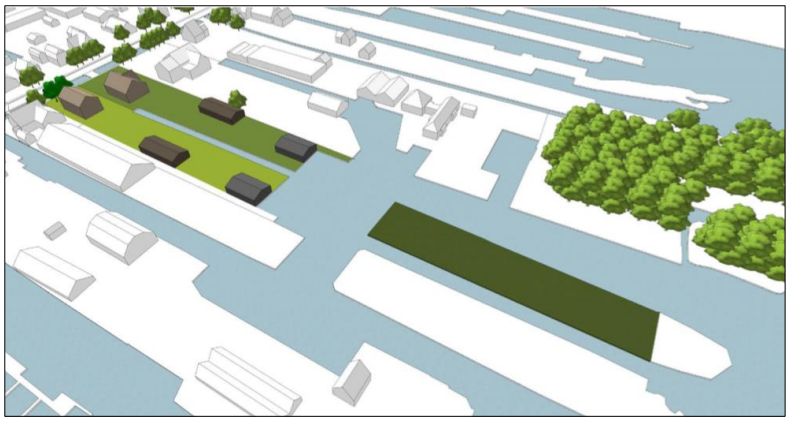


Detailopnames van het plangebied. De begrenzing van het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid. (bron luchtfoto: PDOK.nl).

Hoofdstuk 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

Het voornemen bestaat alle bijgebouwen in het plangebied te slopen en een nieuwe woning en vier bijgebouwen te bouwen. Tevens is het voornemen om de bestaande woning te vergroten. Een deel van het plangebied zal vergraven worden waardoor het meest zuidelijke deel niet langer verbonden is met de wal en een eiland zal vormen. Dit eiland krijgt een natuurbestemming. Om de nieuwe woning te kunnen bouwen, dient de lage scheerhaag gerooid te worden. Op onderstaande afbeelding wordt een verbeelding van het wenselijke eindbeeld weergegeven.



Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (bron: Building Design).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Slopen bebouwing;
- Vergraven grond;
- Bouwrijp maken bouwlocaties;
- Bouwen woning en bijgebouwen;
- Vergroten woning;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals het slopen van bebouwing, afgraven van grond en het bouwen van de woning en bijgebouwen.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:
De invloedsfeer van de voorgenomen fysieke activiteiten is lokaal. Mogelijk zijn tijdens de werkzaamheden geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn incidenteel en kortstondig en hebben geen wezenlijke schadelijke invloed op beschermde soorten, rust- of voortplantingslocaties buiten het plangebied.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied
Het onderzoeksgebied wordt gelijkgesteld aan het plangebied.

Hoofdstuk 4 GEBIEDSBESCHERMING

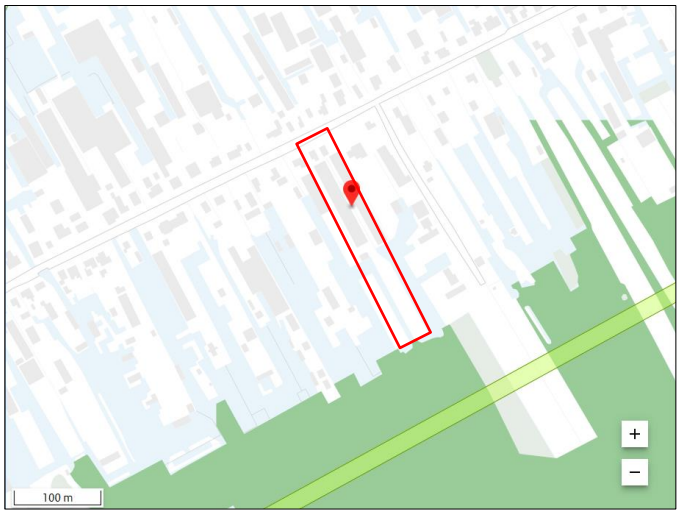
4.1 Algemeen
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied (Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland.

4.2 Natuurnetwerk Nederland
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een ‘goede ruimtelijke ordening’ als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken) Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN’ waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het ‘nee, tenzij’-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Noord-Holland. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland, maar grenst er aan de zuidzijde wel aan. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. Gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de groene kleur op de kaart aangeduid. De begrenzing van het plangebied wordt met het rode vlak aangeduid (bron: Pdok.nl)

Effectbeoordeling
Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet aangetast, maar juist versterkt als gevolg van de ontwikkeling van een perceel nieuwe natuur aan de zuidzijde van het plangebied.

Wettelijke consequenties
De uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming als onderdeel van de Omgevingsverordening Noord-Holland.

4.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura 2000
Het plangebied ligt op minimaal 12,5 kilometer afstand van gronden die tot Natura 2000-gebied Botshol behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. Natura 2000-gebied wordt met de okergele en lichtgroene kleur aangeduid. De ligging van het plangebied wordt met de rode lijn aangeduid (bron: Pdok.nl).

Beschermingsregime

De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.

Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van EZ. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een ‘voortoets’. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Als gevolg van het stopzetten van de PAS-systematiek, mogen plannen die leiden tot een verhoogde depositie van NOx/NH3 op Natura2000-gebied, niet in uitvoering gebracht worden zonder Wet natuurbeschermingsvergunning. Er wordt door de landelijke overheid momenteel gewerkt aan een nieuwe methode om plannen, die leiden tot een verhoogde depositie, mogelijk te maken.

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten
De uitvoering van fysieke activiteiten in een plangebied zou kunnen leiden tot een negatief effect op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied in de omgeving van een plangebied. Als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden, zoals een toename van geluid, trillingen, kunstlicht, visuele verstoring, areaalverlies en aantasten hydrologie.

Gelet op de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied (>10km), wordt in voorliggend geval een negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en gelet op de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Botshol is een negatief effect uitgesloten.

Beoordeling Stikstof
Ten behoeve van de totale ontwikkeling van het plangebied, wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de aan- en afvoer van sloop- en/of bouwmaterialen, materieel en personeel. Gelet op de ligging van het plangebied, op 12,5 kilometer afstand van stikstofgevoelige habitattypen, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied uitgesloten worden. Deze conclusie wordt getrokken op basis van ervaring met stikstofberekeningen voor soortgelijke projecten, zowel qua omvang, als afstand tussen plangebied en stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied.

Wettelijke consequenties
Voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied en leidt daarom niet tot wettelijke consequenties.

4.4 Slotconclusie
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Omdat de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet negatief beïnvloed worden en de voorgenomen activiteiten geen negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen van Natura 2000, leiden voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Hoofdstuk 5 SOORTENBESCHERMING

5.1 Verwachting en bureauonderzoek

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit bebouwing en voor een klein deel uit opgaande beplanting, erfverharding, grasland en open water. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als een weinig geschikt functioneel leefgebied voor zeldzame- en kritische (grondgebonden) diersoorten en als een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten beschouwd. Mogelijk behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van sommige diersoorten uit onderstaande soortgroepen:

- vogels;
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren;
- amfibieën;
- vissen;
- reptielen;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten, haften en kreeftachtigen omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen.

5.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 8 juli 2020 tijdens de daglichtperiode (avond) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50), zaklamp en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecoloog;[1]
- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Het weer tijdens het veldbezoek

Bewolkt (bedekkingsgraad 8/8^{e}), droog, temperatuur 16^{o}C, wind 1-2 Bft.

[1] Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreise. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks ca. 200 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland. Behalve beroepsmatig, is hij ook in de vrije tijd betrokken bij vogel- en vleermuisonderzoek, waaronder verschillende projecten in het kader van de Netwerk Ecologische Monitoring (NEM-VT) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Ook is hij voorzitter van de Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek en bestuurslid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland.

Vogels
Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels omdat vogels in deze tijd van het jaar territorium-indicerend gedrag (zingen/balts) vertonen en veel soorten een bezet nest hebben. Sommige vogels hebben uitgevlogen jongen in deze tijd van het jaar en bevinden zich dan nog in de directe omgeving van de nestplaats (huismus, steenuil), maar er zijn ook soorten die de broedplaats al verlaten hebben met de uitgevlogen jongen.

In het plangebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. De bebouwing is o.a. fysiek onderzocht op de aanwezigheid van huismussennesten onder de dakpannen. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren
Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek en onderzoek naar voortplantingslocaties. Sommige grondgebonden diersoorten bezetten de voortplantingslocatie en hebben zogende jongen in deze tijd van het jaar, maar er zijn ook verschillende soorten, waarvan de jongen de voortplantingsplaats al verlaten hebben. Sommige jonge grondgebonden zoogdieren houden zich dan nog op in de omgeving van het plangebied, maar sommige jonge dieren hebben de voortplantingsplaats al verlaten.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen
De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en gebouwen. De aanwezige bomen en gebouwen zijn onderzocht op potentiële invliegopeningen en er is gezocht naar uitwerpselen.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van het jaar dat vleermuizen de zomerverblijfplaatsen bezetten. Het plangebied is achter bezocht buiten de periode van de dag dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën
De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. Met uitzondering van de ‘groene kikker’, bezetten de meeste amfibieënsoorten de landbiotoop in deze tijd van het jaar. Amfibieën in landbiotoop zitten overdag meestal weggekropen in holen en gaten in de grond of onder strooisel, bladeren, takken, rommel of opgeslagen goederen en zijn dan lastig waar te nemen.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

Reptielen
De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar reptielen. Reptielen zijn actief op mooie, warme en zonnige dagen, maar bevinden zich vaak in dichte vegetatie of verbergen zich onder bladeren, takken of holen in de grond en zijn dan lastig waar te nemen.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor reptielen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende reptielensoorten.

Vissen
De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar vissen. Er is tijdens het veldbezoek geen gebruik gemaakt van fuiken, steeknetten of ander visgerei.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vissen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van beschermde vissoorten.

5.3 Resultaten
In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels
Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten de buitenruimte in het plangebied als foerageergebied en het is aannemelijk dat er jaarlijks verschillende vogelsoorten in het plangebied nestelen. Vogelsoorten kunnen nestelen in bomen, klimop, heesters en bebouwing. Tijdens het veldbezoek is een bezet nest van de witte kwikstaart gevonden in de westelijke kas, ter hoogte van de verbinding tussen beide kassen. De overige delen van de kassen vormen geen potentiële nestplaats voor vogels. Andere vogelsoorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn houtduif, Turkse tortel, merel, winterkoning en tjiftjaf. Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen in het plangebied waargenomen en onder de onderste rij dakpannen zijn geen (oude) nesten van de huismus waargenomen. Omdat de dakpannen nauw op elkaar aansluiten, kunnen mussen niet op een andere plek onder de dakpannen nestelen. De bebouwing vormt geen potentiële nestplaats voor gierzwaluwen.


Nest van de witte kwikstaart in één van de te slopen kassen.

Door het rooien van beplanting en het slopen van de bebouwing tijdens de voortplantingsperiode, worden mogelijk bezette vogelnesten beschadigd en vernield. Als gevolg van het beschadigen/vernielen van bezette vogelnesten worden mogelijk eieren beschadigd of vernield of worden (jonge) vogels gedood. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor vogels niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Beplanting rooien tijdens de voortplantingsperiode;
- Bebouwing slopen tijdens de voortplantingsperiode;

Grondgebonden zoogdieren
Er zijn in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als egel en huisspitsmuis. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied uitsluitend als foerageergebied. Er zijn geen potentiële vaste rust- en/of voorplantingsplaatsen van deze soorten in het plangebied waargenomen.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen grondgebonden zoogdieren gedood, en worden geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende soorten niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Vleermuizen

Rust- en verblijfplaatsen
Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in het plangebied. Met uitzondering van de woning, beschikt de te slopen bebouwing niet over een gemetselde buitengevel met luchtspouw. In de buitengevel van de woning zijn geen potentiële invliegopeningen waargenomen, zoals open stootvoegen. Ook zijn geen naden of kieren zichtbaar tussen de buitengevel en de betimmering van het overstek. De houten schuur beschikt niet over dubbele (houten) wanden of een beschoten kap en aan de woning, de houten schuur en de kassen ontbreken potentiële verblijfplaatsen, zoals een holle ruimte achter een boeiboord, gevelbetimmering, vensterluik, windveer of zonnescherm. Aan de woning is een boeiboord en aan de schuur is een windveer aangebracht, maar tussen de bebouwing en de boeiboord/betimmering, ontbreekt een holle ruimte. In de bomen rondom de woning zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen, zoals een holte of losse schors. De houten topgevel van de westelijke kas, is zorgvuldig geïnspecteerd en er zijn geen gaten of kieren waargenomen die vleermuizen de kans bieden een verblijfplaats te bezetten achter het timmerwerk.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord, verwond of gedood en wordt geen verblijfplaats beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Foerageergebied
Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als een geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren vleermuissoorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis rond de bebouwing en beplanting en boven het water. Gelet op inrichting, het gevoerde beheer en de oppervlakte van het

plangebied, is de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen vrij gering. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Vliegroute
Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen gebruik maken van vliegroutes. Op basis van een beoordeling van de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging in het landschap kan een goede inschatting gemaakt worden van de betekenis van het plangebied als vliegroute. Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantarenpalen, rasterpalen en gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Amfibieën
Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als een geschikt functioneel leefgebied voor amfibieën beschouwd. Mogelijk benutten amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander de buitenruimte in het plangebied als foerageergebied en bezetten ze er een (winter)rustplaats. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in holen en gaten in de grond en onder opgeslagen spullen en groen(afval). Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt. De bebouwing in het plangebied is niet toegankelijk voor amfibieën.

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied niet als potentieel leefgebied voor de rugstreeppad beschouwd.

Door het rooien van beplanting, het verwijderen van groen(afval) en opgeslagen spullen en het vergraven van grond, wordt mogelijk een amfibie verwond of gedood en wordt mogelijk een (winter)rustplaatsen van amfibieën beschadigd en/of vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied, wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Verwijderen opgeslagen spullen en groen(afval)
- Rooien beplanting;
- Uitvoeren grondverzet;

Reptielen
Laagveengebied met landbiotoop en open water vormt potentieel leefgebied voor de ringslang, maar niet voor andere reptielensoorten. Het plangebied ligt op enige afstand van bekend leefgebied van de ringslang (bron: waarneming.nl - 2010-2020). Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer wordt het plangebied niet als functioneel leefgebied voor de ringslang beschouwd. De oevers hebben allemaal een hoge, steile beschoeiing waardoor ringslangen moeilijk het landbiotoop kunnen bereiken.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen ringslang gedood en wordt geen (winter)verblijfplaats of voortplantingsplaats beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Vissen
De sloten vormen potentieel leefgebied voor de grote modderkruiper en de kleine modderkruiper. Deze soorten benutten het open water in het plangebied mogelijk als foerageergebied, maar het wordt niet als winterrust- of voortplantingsplaats voor deze soorten beschouwd.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen open water gedempt en worden geen beschermde vissen gedood en wordt het functionele leefgebied van beschermde vissen niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Overige soorten
Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader
Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.
Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaats, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Noord-Holland van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Zorgplicht
Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:
1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Wettelijk kader

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader van de zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels
Door het vellen/rooien van beplanting en het slopen van de kassen tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een bezet vogelnest beschadigd en vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd.

Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Initiatiefnemer mag maatregelen treffen die vogels weerhouden om te gaan nestelen in het plangebied, zoals het verwijderen van nestkastjes. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt het foerageergebied van vogels niet aangetast.

Indien de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Beplanting vellen/rooien buiten de voortplantingsperiode;
- Bebouwing slopen buiten de voortplantingsperiode;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt geen vleermuis gedood en wordt geen vaste rust- of verblijfplaatse negatief beïnvloed.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

Essentieel foerageergebied
Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

Essentiële Vliegroute
Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes[2] van vleermuizen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

Grondgebonden zoogdieren
Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen beschermd grondgebonden zoogdier gedood, en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats van een beschermd grondgebonden zoogdier beschadigd of vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied wordt niet aangetast door uitvoering van de voorgenomen plannen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

Amfibieën
Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk (winter)rustplaats beschadigd en/of vernield. Voor de amfibieën, die een vaste rust- of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen ‘doden en verwonden’ en het ‘beschadigen en vernielen van een rust- en voortplantingsplaats’. De functie van het plangebied als foerageergebied, wordt niet aangetast door uitvoering van de voorgenomen plannen.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen

Reptielen
Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen reptiel gedood, en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats van een reptiel beschadigd of vernield.

[2] Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Vissen

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen beschermde vis gedood, en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats van een beschermde vis beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden en verwonden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Mogelijk diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Geen bezette nesten negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden en verwonden van dieren	Mogelijk diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Geen vogels doden en geen bezette nesten negatief beïnvloeden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden en verwonden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden en verwonden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Vissen	Foerageergebied	Mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vissen	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vissen	Doden en verwonden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Reptielen	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rust- en verblijfplaats	Voortplan-tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer-gebied	Wettelijke conse-quenties?	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist?
Grondgebonden zoogdieren	nee	nee	n.v.t.	nee	nee	nee	nee
Vogels	Nee	Ja	n.v.t.	nee	ja	nee	nee (tenzij vogels of nesten negatief beïnvloed worden)
Vleermuizen	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Amfibieën	ja	nee	n.v.t.	nee	nee	nee	Nee, vrijstelling

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

5.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

Hoofdstuk 6 CONCLUSIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Omdat de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet negatief beïnvloed worden en de voorgenomen activiteiten geen negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen van Natura 2000, leiden voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantsoorten. Het plangebied behoort waarschijnlijk tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten verschillende amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats en nestelen er vogels. Beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van bezette vogelnesten tijdens de voortplantingsperiode.

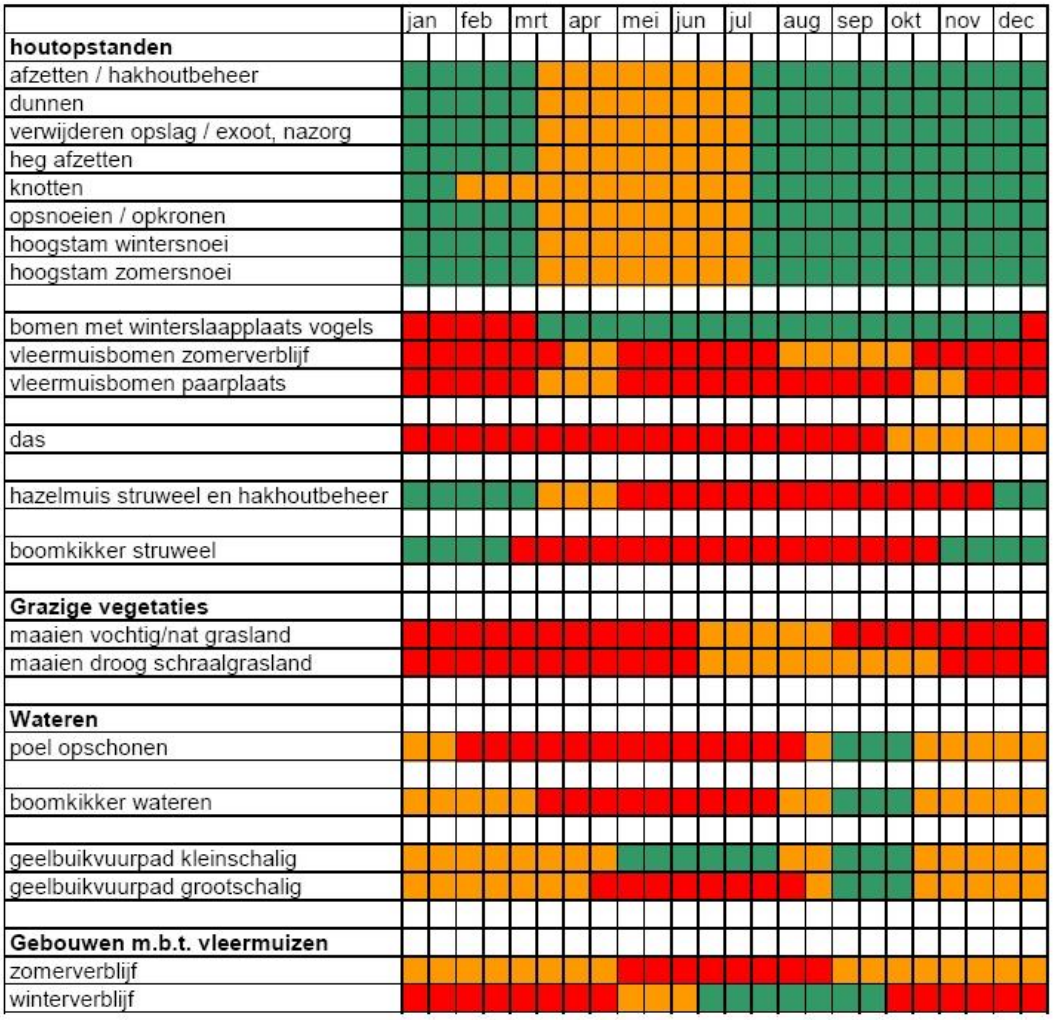
Voor de beschermde amfibieën, die een vaste rustplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende beschermde diersoorten niet aangetast.

BIJLAGE

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)
Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming
Bijlage 3. Fotobijlage
Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender



Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2
Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'
De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten
Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving
Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?
De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

-

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	*Microtus agrestis*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	*Apodemus sylvaticus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	*Mustela putorius*	x	x	x		x	x			x	x	x	x	x
Dwergmuis	*Micromys minutus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	*Erinaceus europaeus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn	***Sciurus vulgaris***						x1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	*Lepus europeus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn	*Mustela erminea*	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis	*Arvicola scherman*						x							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ree	*Capreolus capreolus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	***Martes foina***			x			x2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	*Vulpes vulpes*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	*Mustela nivalis*	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Wild zwijn	***Sus scrofa***							x						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	*Rana temporaria*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	*Bufo bufo*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	***Anguis fragilis***						x3							
Kleine watersalamander	*Triturus vulgaris*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis	***Zootoca vivipara***						x4							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Friesland: in de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb.

wettelijke belangen:													
3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		x							x			
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv beheer of onderhoud overig	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.g	ikv beheer of onderhoud landsch kwali-teiten bepaald gebied	x	x	x	x		x	x		x	x	x	x	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					x								x
(geldt alleen voor amfibieën)	ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats									x				

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Op basis van door PS vastgestelde verordeningen d.d. 4 maart 2019.

Bijlage 3. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.














Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:
https://www.verspreidingsatlas.nl

https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/

http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol (vleermuisprotocol)

https://calculator.aerius.nl

http://www.ruimtelijkeplannen.nl

https://Pdok.nl

AERIUS Calculator 2019A
stikstofberekening

2 woningen
Uiterweg 223-225, Aalsmeer

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam:	**AERIUS berekening Uiterweg 223-225, Aalsmeer**
Plantype:	**AERIUS Calculator 2019A**
Status:	**Definitief**

Datum:	16 juli 2020
Projectnummer:	19AF137
Opsteller:	**Ad Fontem Juridisch Bouwadvies BV** Stationsstraat 37 7622 LW BORNE T) 074 – 255 7020 E) info@ad-fontem.nl
Contactpersoon:	ing. P. Piepers

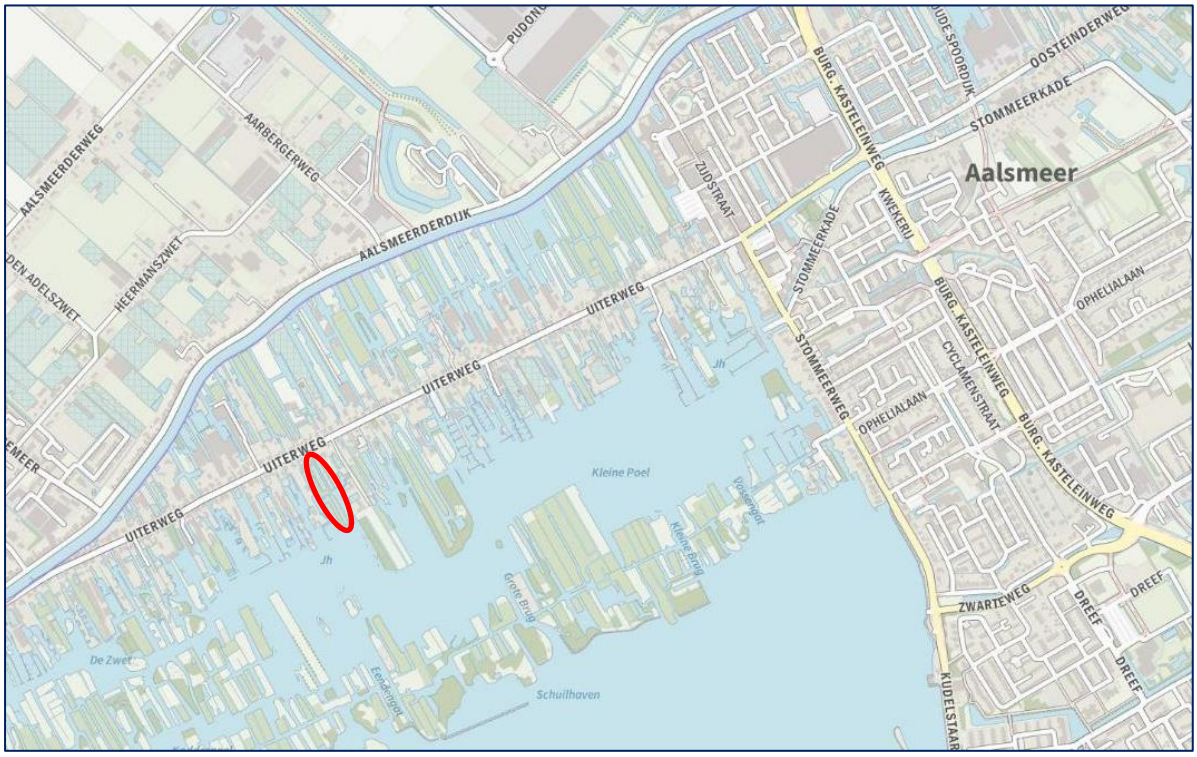
1. Inleiding en voornemen

Aan de Uiterweg 223-225 in Aalsmeer bevindt zich een woning met een kwekerij van planten. De huidige eigenaar van de kwekerij is voornemens om te stoppen met de bedrijfsactiviteiten zodat de mogelijkheid ontstaat het gebied een kwaliteitsimpuls te geven. Doel is om alle aanwezige bebouwing te slopen (inclusief de bestaande woning) en in het bebouwingslint twee bouwkavels te creëren. Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Aalsmeer aan de Uiterweg. Het plangebied staat kadastraal bekend als gemeente Aalsmeer, sectie H, nummers 2929, 4437, 4441 en 4439. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ca. 8.216 m².

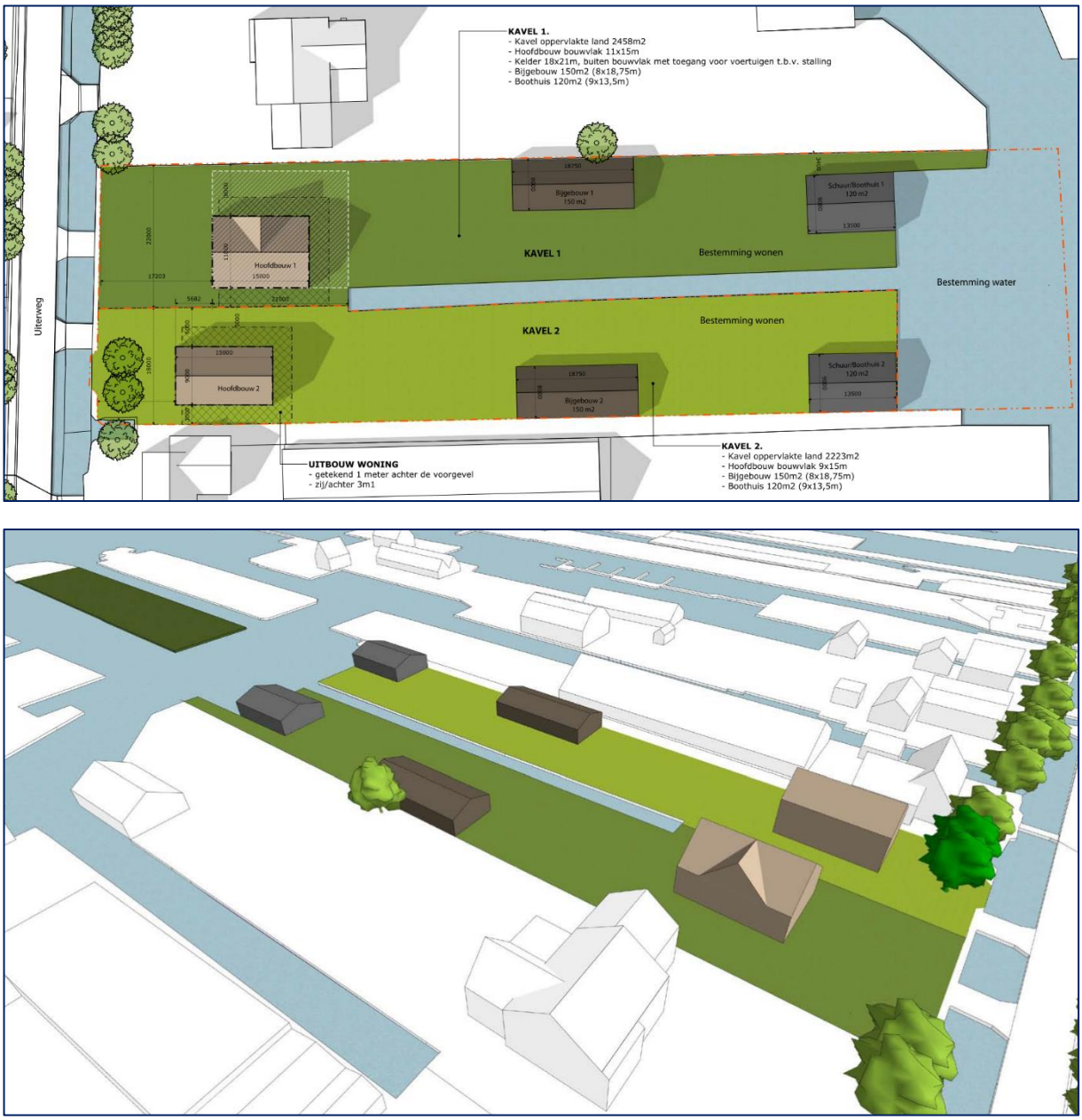
Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden er 2 vrijstaande woningen gerealiseerd. Bij beide woningen wordt een bijgebouw en een botenloods gerealiseerd. Daarnaast wordt een deel van het huidige perceel afgegraven en toegevoegd aan de aangrenzende plas.

De woningen krijgen geen gasaansluiting. De verwachte bouwtijd voor het project bedraagt circa een half jaar (25 weken, 125 werkdagen). Figuur 1 toont de locatie van het plangebied. In figuur 2 is een impressie van de toekomstige situatie weergegeven.

Voor de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling zullen er werkvoertuigen ingezet worden die gebruik maken van fossiele brandstoffen. Bij de verbranding van fossiele brandstoffen wordt er stikstof in verbindingen uitgestoten welke kan neerslaan in kwetsbare natuur. Ook voertuigen van en naar de planlocatie die gebruik maken van fossiele brandstoffen stoten stikstof uit. De initiatiefnemer heeft Ad Fontem gevraagd om de effecten van deze emissie op kwetsbare natuur in Natura 2000-gebieden te onderzoeken. In dit kader is een AERIUS berekening uitgevoerd.



Figuur 1.1. Luchtfoto huidige situatie plangebied (bron: PDOK)



Figuur 1.2. Toekomstige situatie (bron: Building Design Architectuur).

2. Programma Aanpak Stikstof en de AERIUS berekening

2.1 Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Volgens de Wet natuurbescherming is een vergunning nodig voor activiteiten die kunnen leiden tot schade aan Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie (uitstoot en neerslag van stikstof). Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000–gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden.

Te veel stikstof is slecht voor planten die leven op voedselarme grond. Als deze planten verdwijnen, kan dat ook slecht zijn voor dieren die in dat gebied leven. Daarnaast leidt stikstof tot verzuring van de bodem. In sommige delen van de Natura 2000-gebieden is de hoeveelheid stikstof te hoog.

De overheid wil de hoeveelheid stikstof in de natuur (stikstofdepositie) terugdringen. Daarvoor introduceerde zij in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Dit programma was ook gericht op het versterken van de natuur en het maakte tegelijkertijd economische ontwikkeling mogelijk. Op 29 mei 2019 heeft het hoogste bestuursorgaan van ons land, de Raad van State, de vergunningen op basis van het PAS ongeldig verklaard omdat dit in strijd is met de Europese natuurwetgeving. De overheid werkt nu aan een nieuwe aanpak stikstof. De depositie van stikstof vindt plaats in de vorm van NO_x (stikstofoxide) en NH_3 (ammoniak). De depositie van NO_x vindt onder meer plaats bij de verbranding van fossiele brandstoffen. De depositie van NH_3 is voor het overgrote deel afkomstig van de landbouw.

Om voor afzonderlijke projecten aan te tonen wat het effect is op Natura 2000-gebieden is het rekeninstrument AERIUS in het leven geroepen. Het rekeninstrument is na de uitspraak van de Raad van State op 16 september 2019 geactualiseerd in de AERIUS Calculator 2019. Op 14 januari heeft het RIVM een update van AERIUS Calculator beschikbaar gesteld, de AERIUS Calculator 2019A.

2.2 AERIUS Calculator 2019A

Het rekeninstrument AERIUS Calculator 2019A berekent de stikstofdepositie als gevolg van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden. Met het rekeninstrument kan de uitstoot van stikstof en de neerslag daarvan op Natura 2000-gebieden worden berekend. De uitkomst van de berekening geeft inzicht in de uitvoerbaarheid van het plan voor wat betreft stikstof.

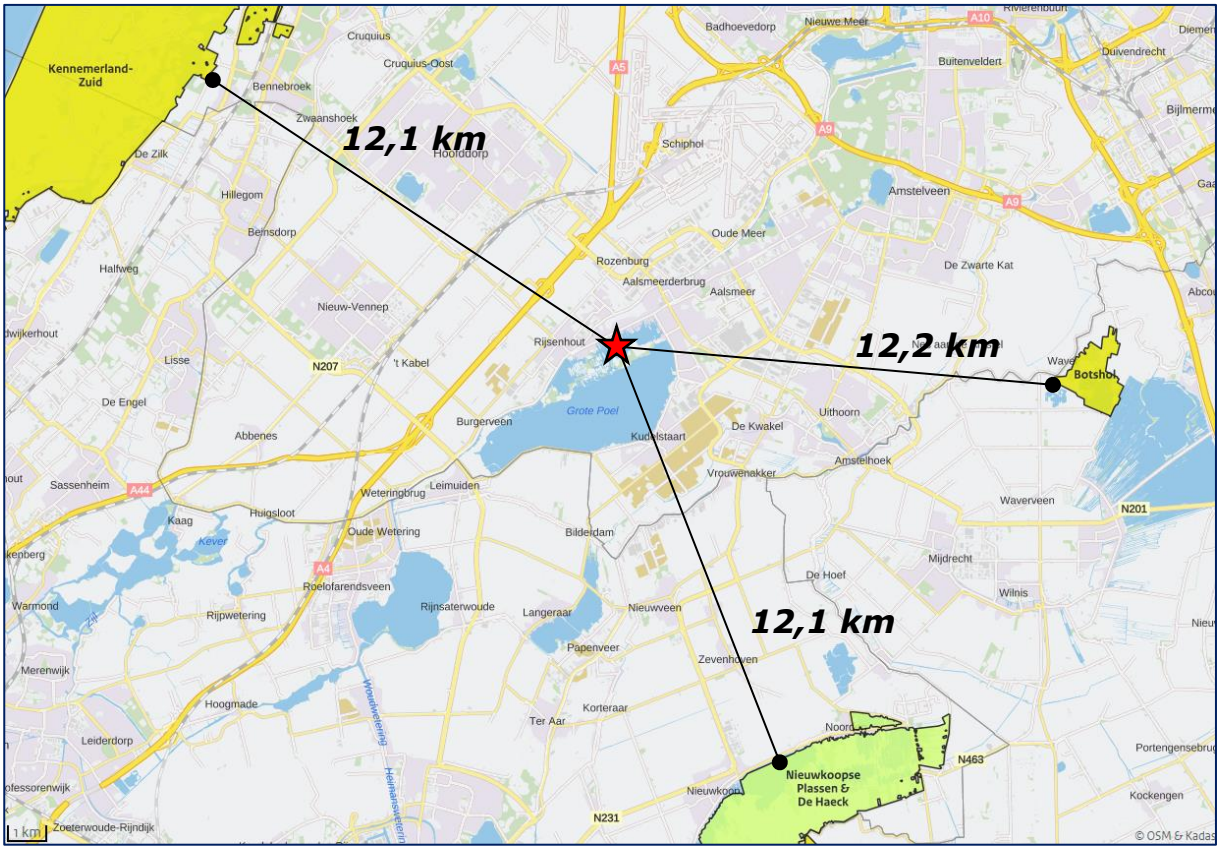
3. Toetsing ontwikkeling Uiterweg 223-225, Aalsmeer

3.1 Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt aan de westzijde van Aalsmeer en behoort niet tot een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn:

- Kennemerland-Zuid;
- Botshol;
- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Het plangebied ligt ongeveer in het midden van deze drie Natura 2000-gebieden. De afstand tot deze gebieden bedraagt ongeveer 12,1 kilometer.



Figuur 3.1: Afstand planlocatie tot Natura 2000-gebieden (bron: AERIUS Calculator).

3.2 Methode

3.2.1 Referentiesituatie

De stikstofemissie die gepaard gaat met de voorgenomen ontwikkeling moet bezien worden in relatie tot de referentiesituatie. Ingevolge de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State geldt als referentiesituatie bij de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan ter vervanging van het vigerende bestemmingsplan: de huidige – legale – feitelijke situatie ten tijde van de vaststelling van het nieuwe plan. In onderhavige situatie is uitgegaan dat er geen depositie plaatsvindt in de huidige feitelijke legale situatie (worst-case).

3.2.2 Beoogde situatie

Om de emissie/depositie van NO_x, als gevolg van de beoogde situatie te berekenen wordt een onderscheid gemaakt in de aanleg- en gebruiksfase.

Aanlegfase

Betreft de daadwerkelijke bouw van een voorliggend project zoals de sloop van bebouwing, bouwrijp maken, aanleg van kabels etc. Tijdens de aanlegfase kan er op twee mogelijke manieren stikstof vrijkomen:

1. Werkvoertuigen op de bouwlocatie:
    a. betreft het werkmateriaal dat wordt ingezet voor de sloop van de bestaande bebouwing, afgraven van land naar water, bouwrijp maken (voorbereidingsfase);
    b. bouw van de woningen en bijgebouwen (realisatiefase)
    c. de realisatie van landschapsmaatregelen en de afwerking van het plangebied (afrondingsfase).

2. Verkeersbewegingen naar de bouwlocatie: dit betreft de verkeersbewegingen van- en naar de bouwlocatie. De calculator berekent de depositiebijdrage van het wegverkeer met een implementatie uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 tot een afstand van 5 kilometer van de weg.

    Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Volgens de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is dit het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt.

    Bij de onderhavige planlocatie ligt het meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden op circa 12,1 kilometer afstand. Zoals gezegd berekent de calculator de depositiebijdrage van het wegverkeer met een implementatie uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 tot een afstand van 5 kilometer van de weg. Verkeersbewegingen van en naar de planlocatie hoeven niet meegenomen te worden in de berekening.

Gebruiksfase

Betreft het daadwerkelijke gebruik van de voorgenomen ontwikkeling. In dit geval de bewoning van twee woningen. Ook voor de gebruiksfase kan er op twee mogelijke manieren stikstof vrijkomen:

1. Bewoning van de woningen: in het voorliggende geval wordt er gasloos gebouwd. Daarmee zal er geen sprake zijn van de uitstoot van NO_x. Er vindt geen emissie plaats als gevolg van het verwarmen, het koken en/of verwarmen van tapwater in de woningen.
2. Verkeersbewegingen gebruiksfase: betreft de verkeersbewegingen die de voorgenomen ontwikkeling te weeg brengt tijdens de gebruiksfase. Zoals hiervoor reeds beschreven hoeven vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden verkeersbewegingen van en naar planlocatie niet meegenomen te worden in de berekening.

    De gebruiksfase is dan ook niet van toepassing op voorliggende ontwikkeling en kan buiten beschouwing gelaten worden.

3.3 Uitgangspunten

3.3.1 Referentiesituatie

In onderhavige situatie is uitgegaan dat er geen depositie plaatsvindt in de huidig feitelijk legale situatie (worst-case).

3.3.2 Aanlegfase (bouwfase)

Voor de berekening van de stikstofdepositie is gebruikt gemaakt van kengetallen op basis van ervaringen bij vergelijkbare bouwprojecten elders in het land. In deze gegevens is uitgegaan van het brandstofverbruik per type werkvoertuig. Het (te verwachten) aantal draaiuren is berekend op basis van het aantal dagen dat een werkvoertuig gemiddeld op de bouwplaats staat. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat een werkvoertuig gemiddeld 6 uur per dag gebruikt wordt. Door middel van deze uitgangspunten is een defensieve inschatting gemaakt van het te verwachten gebruik. In praktijk zal het verbruik en daarbij behorende stikstofdepositie, naar verwachting dan ook lager uitvallen. De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

Werkvoertuig	Vermogen	Draaiuren	Belasting	Emissiefactor (g/kWh)	Emissie NO_x (kg/j)
Graafmachine (bouwjaar vanaf 2015)	200 kW	90	60%	0,3	3,2
Wiellader (bouwjaar vanaf 2015)	200 kW	40	60%	0,4	1,9
Mini graafmachine (bouwjaar vanaf 2015)	60 kW	60	60%	0,3	0,6
Heistelling (bouwjaar vanaf 2015)	450 kW	18	50%	0,4	1,6
Betonpomp (bouwjaar vanaf 2015)	200 kW	12	50%	0,4	0,5
Hijskraan (bouwjaar vanaf 2015)	200 kW	18	50%	0,4	0,7
Heftruck (bouwjaar vanaf 2015)	100 kW	18	60%	0,4	0,3
Inzet overige werktuigen (trilstamper, trilplaat) (bouwjaar van 2008)	10 kW	24	40%	3,35	0,3
Laden en Lossen	100 kW	50	50%	0,4	1,0

Toelichting

Voor de sloop van de opstallen en het afgraven van land tot circa 1,5/2 meter onder waterniveau zal een (grote) graafmachine/kraan worden ingezet. Het afgegraven zand wordt met een wiellader/laadschop afgevoerd/verplaatst op het perceel.

Een heistelling wordt ingezet voor het in de grond slaan van heipalen voor de fundering.
Voor de heistelling is uitgegaan van de inzet van 3 werkdagen. Dit komt neer op 18 draaiuren (uitgaande van 6 draaiuren per werkdag) dagen. Voor het storten van de fundering wordt gebruik gemaakt van een betonpomp.

Voor de bouw van de woningen wordt een hijskraan gebruikt. Deze wordt o.a. ingezet voor het plaatsen van de spantconstructie en dak- en wandconstructie. Voor de montage wordt gebruik gemaakt van een heftruck (als hoogwerker).

Tijdens de bouwfase is rekening gehouden met de inzet van een graafmachine voor diverse werkzaamheden zoals storten puinverharding, kleinere graafwerkzaamheden, tillen en verplaatsen bouwmateriaal.

Een mini-graafmachine en enkele overige werktuigen (zoals een trilstamper) zullen worden ingezet voor het graven van sleuven voor bedrading, kabels en leidingen en het aanstampen van grond. Deze worden eveneens ingezet voor afwerking van het woonperceel voor tuinen.

Voor het realiseren van het plan zullen meerder vrachtwagen op de bouwplaats komen voor het aanleveren en afvoeren van zand, beton, puin en bouwmaterialen. Voor wat betreft vrachtwagens die puin of grond komen laden draait de motor stationair. Het laden en lossen en het manoeuvreren op en rond de bouwplaats is hierin meegenomen.

3.3.3 Gebruiksfase

Niet van toepassing (zie paragraaf 3.2.2)

3.4 Uitkomsten AERIUS Calculator 2019A

3.4.1 Rekenresultaten

De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma AERIUS Calculator 2019A. Voor de beoogde situatie is gerekend voor het rekenjaar 2020. De bijdrage aan de stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden is in alle gevallen berekend voor een vergunning Wet natuurbescherming. Als bijlagen bij deze rapportage behoren AERIUS projectbestanden met rekenresultaten (bronnen, rekenpunten en resultaten) van de aanleg- en gebruiksfase.

De totale NO_x-emissie als gevolg van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling door de inzet van werkvoertuigen en bouwverkeer naar en van het plangebied bedraagt in totaal 10,27 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j. De totale stikstofemissie op Natura 2000-gebieden, als gevolg van de aanlegfase van de voorgenomen ontwikkeling, is volgens de AERIUS Calculator 2019A nergens hoger dan 0,00 mol/ha/jaar.

Ook wanneer gerekend wordt met een verdubbeling van het aantal draaiuren (en daarmee brandstofverbruik) van alle werktuigen (worst-case berekening) vindt er geen emissie hoger dan 0,00 mol/ha/j op Natura 2000-gebieden plaats.

3.4.2 Conclusie

Als gevolg van de sloop van de opstallen en de realisatie van twee woonpercelen binnen het plangebied komt er NO_x vrij. Door uitvoering van de AERIUS berekening is aangetoond dat dit niet leidt tot een meetbare depositie van NO_x in Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof. In zowel de aanleg- als gebruiksfase ligt de emissie niet hoger dan 0,00 mol/ha/j. Als gevolg van de berekende emissie, tijdens de aanleg- en gebruiksfase, vindt er dan ook géén meetbare verhoging van de depositie NO_x plaats in Natura 2000-gebieden als gevolg van de bouw en gebruik van de beoogde ontwikkeling. De ontwikkeling leidt niet tot een verslechtering van de milieukwaliteit van Natura 2000-gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

De AERIUS Calculator 2019A biedt voldoende inzicht in het effect van de voorgenomen activiteit op Natura 2000-gebieden voor het aspect stikstof. De uitkomsten van de berekeningen met de AERIUS Calculator zijn geldig en toepasbaar voor ruimtelijke plannen.

De Wet natuurbescherming vormt voor het aspect stikstof geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling.

Bijlagen

Als bijlagen bij deze rapportage behoren de AERIUS analysebestanden opgenomen in pdf-bestanden met de volgende kenmerken:

- Aanlegfase Uiterweg 223-225, Aalsmeer

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Ad Fontem	Uiterweg 223-225, 1431 AG Aalsmeer

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Aanlegfase, Uiterweg 223-225, Aalsmeer	S6GUUZXwg4Pv

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
14 juli 2020, 10:13	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	10,27 kg/j
NH3	-

Resultaten

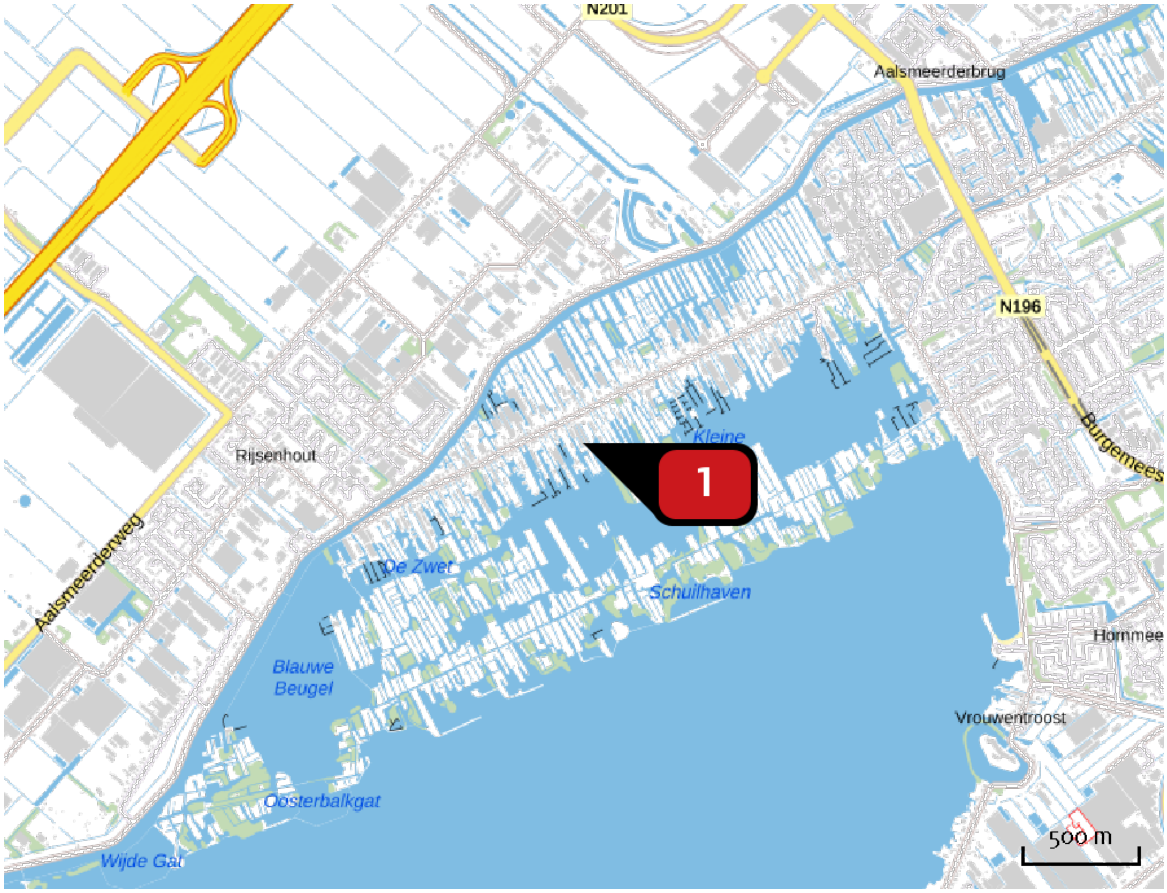
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Sloop en realisatie 2 woonpercelen/woningen Uiterweg 223-225, Aalsmeer

Locatie
Situatie 1

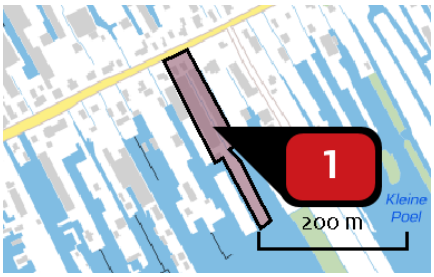


Emissie
Situatie 1

Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1 Bron 1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	10,27 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1



Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	110163, 474884
NOx	10,27 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Graafmachine		4,0	4,0	0,0	NOx	3,24 kg/j
AFW	Bulldozer		4,0	4,0	0,0	NOx	1,92 kg/j
AFW	Mini graafmachine		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	Heistelling		4,0	4,0	0,0	NOx	1,62 kg/j
AFW	Hijskraan		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	Heftruck		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	Inzet overige werktuigen		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	Betonpomp		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j
AFW	Laden en lossen		4,0	4,0	0,0	NOx	1,00 kg/j

Disclaimer

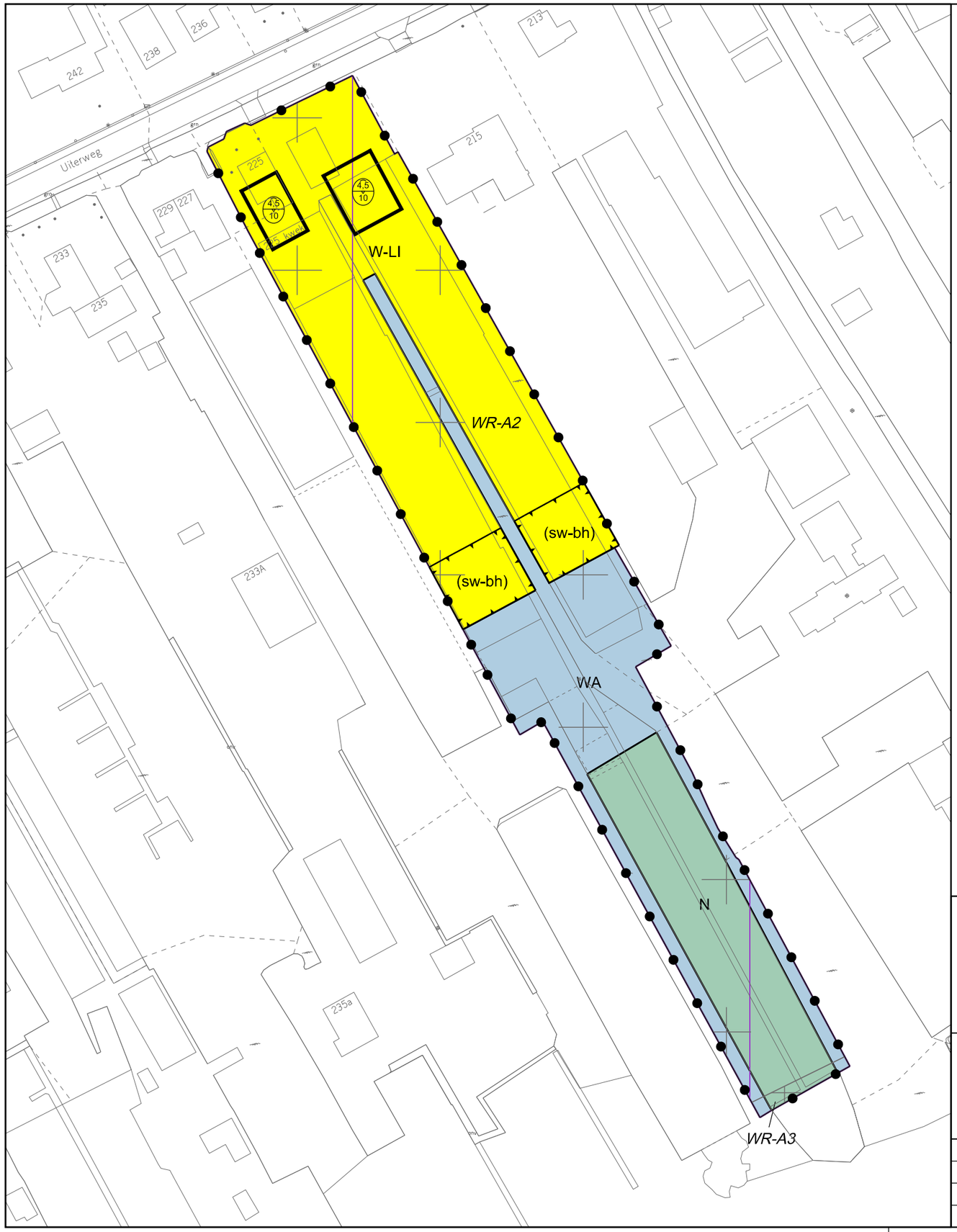
Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b
Database	versie 2019A_20200610_3aefc4c15b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A



Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

N — Natuur

WA — Water

W-LI — Wonen - Lint

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-A3 — Waarde - Archeologie 3

Bouwvlak

bouwvlak

Gebiedsaanduidingen

luchtvaartverkeerzone - lib art 221 nr 4

luchtvaartverkeerzone - lib art 222 toetshoogtes

luchtvaartverkeerzone - lib art 222A toetshoogtes radar

luchtvaartverkeerzone - lib art 223

Functieaanduidingen

(sw-bh) — specifieke vorm van wonen - boothuis

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

A/B — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VASTGESTELD DOOR DE RAAD
VAN DE GEMEENTE AALSMEER OP -- -- 2021
DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

Stedelijke Ontwikkeling

Bestemmingsplannen

Gemeente Aalsmeer

Raadhuisplein 1, Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer, T 0297-38 75 75, F 020-540 4559

BESTEMMINGSPLAN UITERWEG 223-225

datum : 04 05 2021	gewijzigd :	formaat : A3	schaal : 1 : 1000
operator : S. Kho			plcfg :imro-2012-V8i.tbl
gecontr. :		tek.nr. BP. A09. 26	
plan IDN : NL.IMRO.Ø358.09AM-VG01			

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	229
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	3
Omschrijving	HAMERSTUK: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) aan de gemeenteraad voor zienswijze

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

BESLUIT B en W

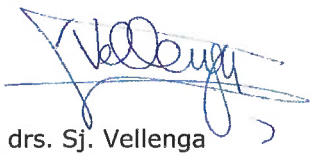
Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer
gelet op artikel 160, eerste lid, onder B van de Gemeentewet;

besluiten

1. Kennis te nemen van het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024, het Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig, de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015 gewijzigd in 2021, versie 28-4-2021 en het ontwerpbesluit deelname Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
2. De Raad voor te stellen:
    a. Het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
    b. Het Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
    c. toestemming te verlenen aan het college om te besluiten de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015 gewijzigd conform versie 28-4-2021, vast te stellen.
    d. Het ontwerpbesluit deelname WVSV voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. Na verkregen toestemming als hierboven bedoeld onder 2.c te besluiten de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015 conform versie 28-4-2021, vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021.

de secretaris,



drs. Sj. Vellenga

de burgemeester,



mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-036547 / D21-167206
Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Portefeuillehouder Burgemeester
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Boon
020 - 540 4046
b.boon@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 17 juni 2021

Onderwerp

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) aan de gemeenteraad voor zienswijze en besluit

Gevraagd besluit

1. Het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. Het Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. Toestemming te verlenen aan het college om te besluiten de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015, gewijzigd conform versie 28-4-2021, vast te stellen.
4. Het ontwerpbesluit deelname Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De (hulpverlening in de) VrAA is op een adequaat niveau georganiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

A. Regionaal Risicoprofiel 2021-2024

Het risicoprofiel wordt iedere vier jaar geactualiseerd. In het risicoprofiel van onze regio zijn voor de komende jaren de volgende risico's opgenomen:

- Grote en complexe branden
- Uitval van vitale voorzieningen
- Wateroverlast en extreem weer
- Pandemie
- Terroristische aanslag
- Maatschappelijke onrust

B. VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig

Het beleidsplan waarin de beleidsvoornemens van de veiligheidsregio voor de komende jaren staan, wordt iedere vier jaar opgesteld. De prioritaire risico's uit het regionaal risicoprofiel zijn hiervoor onder andere de basis.

C. Gemeenschappelijke Regeling VrAA

Een aantal onderwerpen w.o. de inrichting van de VrAA en de fusie van Amsterdam en Weesp per 1 januari 2022 is aanleiding de GR te wijzigen. Gezien de flinke doorlooptijd die aanpassingen van gemeenschappelijke regelingen vergen, zijn in dit voorstel tot wijziging van de GR de aanpassingen verwerkt die vereist zijn voor een (tijdige) juridische verankering van deze onderwerpen. Er wordt ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal tekstuele

wijzigingen door te voeren ten behoeve van de leesbaarheid van de regeling, zoals het actualiseren van gedateerde functie- en organisatienamen.

D. Ontwerpbesluit deelname WVSV
Op 14 september 2020 heeft het Veiligheidsberaad het principebesluit genomen tot het oprichten van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV), die namens de besturen van de veiligheidsregio's onderhandelt met de werknemersorganisaties over arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6. Bestuur, bevolking en veiligheid: openbare orde en veiligheid.

Aanleiding

Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 en VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig
Artikel 15, lid 2 van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) verplicht de regio's tot het vierjaarlijks opstellen van een regionaal risicoprofiel en een regionaal beleidsplan.

Een samenleving zonder veiligheidsrisico's is niet denkbaar en omdat onze samenleving verandert, veranderen ook de risico's mee. Van de overheid mag verwacht worden dat zij zicht heeft op risico's, onaanvaardbare risico's probeert te verminderen, zich voorbereidt op de overgebleven risico's en optreedt als een incident zich voordoet.

Om aan deze verwachting te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat gemeenten inzicht hebben in het risicoprofiel van hun gemeente en de Veiligheidsregio als geheel. Op basis van het risicoprofiel kunnen gemeenten en de regio als geheel hun veiligheidsbeleid hierop afstemmen. Ook kunnen besluiten genomen worden over de inzet van (schaarse) middelen, kan de overheid bepalen welke risico's geaccepteerd kunnen worden en van welke risico's kans en/of impact verkleind moeten worden. Het risicoprofiel vormt daarnaast de basis voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio. In het beleidsplan wordt het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Daarnaast geeft het regionaal risicoprofiel input aan omgevingsvisies en –plannen. Om deze redenen stelt Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) een regionaal risicoprofiel op.

Gemeenschappelijke Regeling VrAA
Hoofdzakelijk zijn er drie aanleidingen die nopen tot het wijzigen van de GR:

1. Besluit van het bestuur van 27 september 2019 met betrekking tot de inrichting van de veiligheidsregio.
2. Op 14 september 2020 heeft het Veiligheidsberaad een principebesluit genomen tot het oprichten van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV).
3. Het wetsvoorstel 'Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp' van 4 november 2020.

Ontwerpbesluit deelname WVSV
De formele oprichting van de WVSV en start van de werkzaamheden volgt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2022. Het algemeen bestuur van de VrAA mag het besluit tot deelname aan de WVSV pas nemen nadat de gemeenteraden van de veiligheidsregio een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken (art. 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Argumenten

Regionaal Risicoprofiel 2021 - 2024
Het risicoprofiel levert een inventarisatie en analyse van de fysieke veiligheidsrisico's binnen de

Veiligheidsregio op en het stelt overheid en burgers in staat zich voor te bereiden op het voorkomen, beheersen en bestrijden van risico's.

In het regionale risicoprofiel staan de vragen "wat kan ons overkomen en hoe erg is dat?" centraal. Voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn vierentwintig incidenttype geselecteerd. Voor elk incidenttype heeft een breed georiënteerde expertgroep een impact- en waarschijnlijkheidsscore berekend. Op basis van deze berekening en de beschouwing van het risicodiagram in zijn geheel zijn vijf prioritaire risico's benoemd voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Onderstaande prioritaire risico's worden in het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio opgenomen. De prioritaire risico's zijn:

- (Effecten van) grote en complexe branden
- (Effecten van) uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, gedigitaliseerde processen, informatiediensten);
- (Effecten van) water en extreem weer (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm)
- Een pandemie
- Terrorisme

Naast bovenstaande vijf prioritaire risico's ziet de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) maatschappelijke onrust als een toenemend risico in de samenleving.

VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig
Het risicoprofiel vormt de basis voor het beleidsplan 2021-2024. Aan de hand van vier inhoudelijke programma's (Veilige leefomgeving, Verbrede en veilige inzet, Paraatheid en slagkracht, Crisisbeheersing) en vier ondersteunende programma's (Vakmanschap en leiderschap, Informatiegestuurde veiligheid, Diverse en inclusieve organisatie, excellente bedrijfsvoering) worden de ambitie en kaders van de ontwikkeling van de VrAA voor de komende jaren geschetst.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling VrAA
Ter uitvoering en juridische verankering van een aantal recente ontwikkelingen wordt de GR van de VrAA op een aantal onderdelen gewijzigd.

Deelname aan Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
De formele oprichting van de WVSV en start van de werkzaamheden volgt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2022. Het algemeen bestuur van de VrAA mag het besluit tot deelname aan de WVSV pas nemen nadat de gemeenteraden van de veiligheidsregio een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken (art. 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Met de hiervoor omschreven stukken die door de VrAA voor zienswijze aan de gemeenteraden zijn voorgelegd, voldoet de VrAA aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de Wvr en wordt een aantal noodzakelijke wijzigingen van de GR gerealiseerd alsmede een eerste stap gezet naar deelname aan de WVSV. Voor zover relevant, geeft de inhoud van de stukken geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

Kanttekeningen

- De dagelijkse veiligheidsrisico's worden niet meegenomen in het risicoprofiel. Het risicoprofiel gaat niet over de dagelijkse zorg van de operationele hulpverleningsdiensten in het kader van risico- en crisisbeheersing. De bestuurlijke afweging over crisisbeheersing en rampenbestrijding is van andere aard dan de afweging over dagelijkse zorg voor risicobeheersing en repressie. Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA) stelt een separaat brandrisicoprofiel op.
- Volgend jaar staat een grote inhoudelijke wijziging van de GR op de planning. De artikelen die betrekking hebben op archivering, financiering en de organisatie van bevolkingszorg maken onderdeel uit van deze wijziging.

Financiën

Niet van toepassing. De jaarcijfers van de VrAA, waaronder de jaarrekening 2020 en de begroting 2022, zijn middels een separate raadsbrief *Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland* aangeboden aan de raad.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

- De gemeenteraad kan tot uiterlijk 30 augustus a.s. een zienswijze indienen
- 20 september 2021: vaststelling van de stukken in het veiligheidsbestuur.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief meerdere stukken aan gemeenteraden voor zienswijze
- Bijlage 1 VrAA_Regionaal Risicoprofiel Hoofdrapport_versie1.3
- Bijlage 1a VrAA_Verdieping Regionaal Risicoprofiel AA_versie 1.0
- Bijlage 2 Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig
- Bijlage 3 GR VrAA 2015 gewijzigd in 2021 versie 28-4-2021
- Bijlage 3a Memorie van Toelichting GR VrAA
- Aanvullende informatie bij bijlage 3 MvT Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp
- Aanvullende informatie bij bijlage 3 Wetsvoorstel Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp
- Bijlage 4 Ontwerpbesluit deelname WVSV

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de burgemeester,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. het Eindconcept VrAA beleidsplan Buiten Gewoon Veilig voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. toestemming te verlenen aan het college om te besluiten de Gemeenschappelijke Regeling VrAA 2015, gewijzigd conform versie 28-4-2021, vast te stellen.
4. het ontwerpbesluit deelname Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Aan de burgemeesters van de gemeenten
Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen,
Ouder-Amstel en Uithoorn

Datum:	26 april 2021	**Behandeld door:**	M. Helder, A. Lotfi, M. Grippeling
Betreft:	Aanbieden stukken aan gemeenteraden voor zienswijze	**Uw kenmerk:**	--
Kenmerk:	DIV2021/153	**Bijlagen:**	4

Geachte burgemeester,

In de bestuursvergadering VrAA van 26 april 2021 is het eindconcept Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2021-2024, het eindconcept Beleidsplan 2021-2024, diverse wijzigingen van de Gemeenschappelijke regeling en het ontwerpbesluit tot deelname aan de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) vastgesteld. Conform de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) gaat het bestuur van de Veiligheidsregio niet eerder over tot het definitief vaststellen van deze stukken tot de gemeenteraden van de inliggende gemeenten van de veiligheidsregio hiervoor toestemming hebben verleend, dan wel een zienswijze kenbaar hebben gemaakt.

Via deze brief wil ik u de stukken aanbieden. Hieronder licht ik de verschillende onderdelen graag kort toe.

Regionaal Risicoprofiel 2021-2024
Het risicoprofiel wordt iedere vier jaar geactualiseerd en bestaat uit:

a. een overzicht van de risicovolle situaties binnen en aan de rand van de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden;
b. een overzicht van de soorten branden, rampen en crises die zich in en aan de rand van de veiligheidsregio kunnen voordoen;
c. een analyse waarin de weging en inschatting van de gevolgen van de soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

In het risicoprofiel van onze regio zijn voor de komende jaren vijf prioritaire risico's opgenomen. Daarnaast ziet de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) maatschappelijke onrust als een toenemend risico in de samenleving. Samen zijn het de volgende risico's:

- Grote en complexe branden
- Uitval van vitale voorzieningen
- Wateroverlast en extreem weer
- Pandemie
- Terroristische aanslag
- Maatschappelijke onrust

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Beleidsplan 2021-2024 Buiten Gewoon Veilig
Ook het beleidsplan waarin de beleidsvoornemens van de veiligheidsregio voor de komende jaren staan wordt iedere vier jaar opgesteld. De prioritaire risico's uit het risicoprofiel zijn hiervoor onder andere de basis.
Aan de hand van acht programma's worden de ambitie en kaders van de ontwikkeling van de VrAA voor de komende jaren geschetst. De titel van het beleidsplan "Buiten Gewoon Veilig" typeert de ontwikkeling, die de veiligheidsregio in gang heeft gezet: "Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Onze burgers en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is".

Gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
De gemeenteraden van de veiligheidsregio worden verzocht om kennis te nemen van de voorgenomen wijzigingen van de Gemeenschappelijke regeling (GR) VrAA. Hoofdzakelijk zijn er drie aanleidingen die nopen tot het wijzigen van de GR:

1. Besluit van het bestuur van 27 september 2019 met betrekking tot de inrichting van de veiligheidsregio.
2. Op 14 september 2020 heeft het Veiligheidsberaad een principebesluit genomen tot het oprichten van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV).
3. Het wetsvoorstel 'Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp' van 4 november 2020.

De Gemeenschappelijke regeling van de VrAA wordt ter uitvoering en juridische verankering van deze punten op een aantal onderdelen gewijzigd. Gezien de flinke doorlooptijd die aanpassingen van gemeenschappelijke regelingen vergen, zijn in dit voorstel tot wijziging van de GR de aanpassingen verwerkt die vereist zijn voor een (tijdige) juridische verankering van deze punten. Er wordt ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal tekstuele wijzigingen door te voeren ten behoeve van de leesbaarheid van de regeling, zoals het actualiseren van gedateerde functie- en organisatienamen.
Met het wijzigen van de GR behoeft de bijhorende Memorie van Toelichting (MvT) natuurlijkerwijs ook een update, zodat de inhoud van de MvT aansluit bij de tekst van de GR.

Volgend jaar staat een grote inhoudelijke wijziging van de GR op de planning. De artikelen die betrekking hebben op archivering, financiering en de organisatie van bevolkingszorg maken onderdeel uit van deze wijziging.

Deelname aan Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
Op 14 september 2020 heeft het Veiligheidsberaad het principebesluit genomen tot het oprichten van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV), die namens de besturen van de veiligheidsregio's onderhandelt met de werknemersorganisaties over arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's.

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Per 1 januari 2020 is met de komst van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) het arbeidsvoorwaardenregime van de gemeentelijke sector gewijzigd. Als gevolg van de Wnra passen de gemeenten en de gemeenschappelijke organisaties per 1 januari 2020 de Cao Gemeenten respectievelijk de Cao SGO[1] toe (feitelijk de opvolger van de CAR-UWO). Personeel van de veiligheidsregio's (exclusief personeel van de sector ambulancezorg) is uitgezonderd van inwerkingtreding van de Wnra. Op de veiligheidsregio's blijft derhalve, voor beperkte duur, de huidige publiekrechtelijke regeling van arbeidsvoorwaarden CAR-UWO (inclusief de specifieke brandweerhoofdstukken) van kracht. Voor de jaren 2020 en 2021 is met de VNG-organisatie afgesproken dat de CAR-UWO nog wordt bijgehouden. De veiligheidsregio's zullen evenwel in de toekomst (structureel) zelf tot arbeidsvoorwaardenvorming moeten komen.

Toekomstige situatie
Bij het principebesluit van het Veiligheidsberaad, dat wordt onderschreven door onze eigen veiligheidsregio, gelden de volgende uitgangspunten:

- deelname van alle 25 veiligheidsregio's, zodat er landelijk collectieve afspraken gemaakt kunnen worden;
- de toekomstige rechtspositie/cao van de WVSV wordt zoveel mogelijk vergelijkbaar met de Cao Gemeenten/Cao SGO, met toevoeging van c.q. aparte aandacht voor specifieke brandweeronderwerpen (vergelijkbaar met de huidige brandweerbepalingen in de CAR-UWO).

Gezamenlijk optrekken van de veiligheidsregio's is in zekere zin een voortzetting van de huidige werkwijze in de Brandweerkamer c.q. College van Arbeidszaken (aansluitingsovereenkomst), vanuit een zelfstandige positie. Gezamenlijk optrekken biedt de volgende voordelen:
- het creëren van een heldere arbeidsvoorwaardenstructuur voor de gehele sector;
- typische brandweervraagstukken rond bijvoorbeeld roosters en doorstroom kunnen in landelijke kaders worden geregeld;
- er wordt recht gedaan aan de bijzondere figuur van de veiligheidsregio en de daarbij specifieke arbeidsvoorwaarden.

De formele oprichting van de WVSV en start van de werkzaamheden volgt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2022. Het algemeen bestuur van de VrAA mag het besluit tot deelname aan de WVSV pas nemen nadat de gemeenteraden van de veiligheidsregio een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken (art. 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Vervolg
Ik wil u vragen de eindconcepten van deze stukken: het Regionaal Risicoprofiel, het beleidsplan, de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling met bijhorende Memorie van Toelichting en het ontwerpbesluit tot deelname van de VrAA aan de WVSV aan te bieden aan uw raad voor toestemming dan wel zienswijze ter vaststelling van deze stukken. De definitieve vaststelling van deze stukken is gepland na de zomer, in de bestuursvergadering VrAA van 20 september 2021.

[1] Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Graag ontvang ik uiterlijk 30 augustus 2021 een schriftelijke reactie waarin de raad haar toestemming voor de vaststelling dan wel zienswijze ten aanzien van de beschreven stukken kenbaar maakt.

Met vriendelijke groet,



Femke Halsema
Voorzitter veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 623 Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op de herindeling van de gemeenten Weesp en Amsterdam op basis van de herindelingsvariant lichte samenvoeging. Dit betekent dat de gemeentegrens van Amsterdam zodanig gewijzigd wordt dat het grondgebied van Weesp aan dat van Amsterdam wordt toegevoegd. Deze herindeling is op initiatief van de betrokken gemeenten zelf tot stand gekomen en leidt ertoe dat de gemeente Amsterdam in nieuwe samenstelling circa 890.000 inwoners telt, 5 kernen heeft en een oppervlakte van 243,65 km^2 beslaat. De beoogde datum van herindeling is, anders dan gebruikelijk, 24 maart 2022.

Aanleiding voor het wetsvoorstel is het herindelingsadvies van de betrokken gemeenten (respectievelijk vastgesteld op 19 mei 2020 en 27 mei 2020 door de gemeenteraden van Amsterdam en Weesp) en de positieve zienswijze daarop van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland van 30 juni 2020.[1]

Met het herindelingsadvies hebben beide gemeenten verzocht om, in afwijking van de Wet algemene regels herindeling (hierna: Wet arhi) de ingangsdatum van de herindeling zodanig te bepalen dat de herindelingsverkiezingen gelijktijdig plaatsvinden met de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in andere gemeenten (16 maart 2022). De gemeenten zijn van mening dat herindelingsverkiezingen in november voor veel Amsterdammers verwarrend zouden zijn, met een lagere opkomst tot gevolg. In § 4 wordt toegelicht dat de regering het verzoek wil honoreren en daarom voorstelt de beoogde datum van herindeling te bepalen op 24 maart 2022.

[1] Het herindelingsadvies met de bijbehorende documenten en de zienswijze van de provincie worden vanwege de omvang ervan niet als bijlagen bij de memorie van toelichting opgenomen. Deze stukken zijn raadpleegbaar via https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/gemeentelijke-herindeling.

kst-35623-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

In het volgende hoofdstuk worden de voorgeschiedenis en totstandkoming van het herindelingsadvies beschreven. Hoofdstuk 3 bevat de uitkomsten van de toets van het herindelingsadvies aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018 en daarin wordt toegelicht op welke wijze de regering tegemoetkomt aan het verzoek van beide gemeenten om een afwijkende herindelingsdatum te hanteren. De financiële consequenties van de herindeling komen in hoofdstuk 4 aan bod. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de herindelingsverkiezingen en wordt toegelicht dat de naam Amsterdam ongewijzigd blijft.

2. Voorgeschiedenis en totstandkoming herindelingsadvies

De discussie over versterking van de bestuurskracht in de regio Gooi en Vechtstreek gaat terug tot circa 2005 toen onderzoeksbureau Capgemini de bestuurskracht van Weesp beoordeelde als matig. Op basis van een herindelingsadvies van de provincie Noord-Holland werd in 2009 een wetsvoorstel in procedure gebracht om de gemeenten Bussum, Muiden, Naarden en Weesp samen te voegen.[2] Tegen dit voornemen bestond destijds verzet, vooral in Bussum, wat ertoe heeft geleid dat de Tweede Kamer het wetsvoorstel in 2012 verwierp. Nadat in gesprekken tussen Muiden, Naarden en Weesp bleek dat een herindeling van die drie gemeenten ook niet opportuun leek, verlegde Weesp de blik naar buurgemeenten Stichtse Vecht (provincie Utrecht) en Wijdemeren (provincie Noord-Holland). Tussen deze gemeenten en de gemeente Weesp werd een traject van intensieve samenwerking gestart.
In 2013 hebben gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland, op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een aantal scenario's opgesteld voor de bestuurlijke toekomst van de regio Gooi en Vechtstreek. In 2014 zijn deze scenario's getoetst door twee «verkenners»[3]. Zij adviseerden om de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Wijdemeren en Weesp niet verder te intensiveren en dat Wijdemeren en Weesp hun bestuurskracht zouden moeten versterken door intensieve samenwerking met Hilversum en/of de regio als geheel. Daarnaast adviseerden zij om in de regio Gooi en Vechtstreek een bestuurskrachtmeting te doen en de gemeenten Bussum, Muiden en Naarden samen te voegen. De herindelingsprocedure hiertoe liep inmiddels al en leidde per 1 januari 2016 tot samenvoeging van deze gemeenten tot de nieuwe gemeente Gooise Meren.

Op verzoek van de gemeente Weesp werd daarop de bestuurskrachtmeting uitgesteld totdat de zogeheten decentralisaties van taken in het sociaal domein goed op de rails zouden staan. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 zorgden de nieuwe politieke verhoudingen ervoor dat Wijdemeren – in lijn met het advies van de verkenners – de focus verlegde naar samenwerking met de gemeente Hilversum. Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland waren bovendien van mening dat het advies van de verkenners inhoudelijke argumenten bevatte om Weesp en Wijdemeren in de provincie Noord-Holland te houden. Omdat Stichtse Vecht zeer sterk op Utrecht gericht was, leidde dit in 2015 tot beëindiging van de samenwerking tussen Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren.

[2] Kamerstukken II 2009/10, 32 280.
[3] Jansen en Te Grotenhuis, «Gooi en Vechtstreek; regio met een plus?!», april 2014.

Naar aanleiding van de conclusies van een eigen bestuurskrachtmeting in 2016[4] heeft Weesp een toekomstvisie opgesteld. Hierin werd geconcludeerd dat Weesp bestuurlijk niet zelfstandig door kon gaan. In de visie werd de voorkeur uitgesproken voor twee mogelijke partners voor samenwerking: binnen de regio de gemeente Gooise Meren en buiten de regio de gemeente Amsterdam. Op basis van gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werd door Weesp een «kernwaarden- en opgavenprofiel» opgesteld dat werd voorgelegd aan de gemeenten Amsterdam en Gooise Meren.

In september 2017 sprak het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam uit zich te herkennen in het profiel van Weesp en zichzelf te zien als reële herindelingspartner. De Amsterdamse gemeenteraad sprak hierop de intentie uit om tot nadere afspraken met Weesp te komen over een ambtelijke fusie, later gevolgd door een bestuurlijke fusie. Ook de gemeenteraad van Gooise Meren liet in september 2017 weten open te staan voor samenwerking met Weesp en een daarop volgende fusie als een wenkend perspectief te zien.

Tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 is in Weesp een referendum gehouden over de beoogde herindelingspartner. Er was een keuze tussen Amsterdam en Gooise Meren. De opkomst was 61,98%, waarvan 56,5% een voorkeur uitsprak voor Amsterdam en 42,6% voor Gooise Meren. Op basis van deze uitslag stemde de raad van Weesp op 26 maart 2018 voor een ambtelijke fusie met Amsterdam om vervolgens op termijn ook te komen tot een bestuurlijke fusie.

De raden van de gemeenten Amsterdam en Weesp hebben op respectievelijk 22 januari 2020 en 6 februari 2020 het herindelingsontwerp vastgesteld. Het herindelingsontwerp is acht weken (conform artikel 5, tweede lid, van de Wet arhi) ter inzage gelegd. Er zijn 7 zienswijzen ingediend (waarop in § 3.1 onder «maatschappelijk draagvlak» nader wordt ingegaan). In de reactienota van de colleges van Amsterdam en Weesp is op deze zienswijzen gereageerd; deze hebben niet tot aanpassing van het herindelingsontwerp geleid. Het herindelingsadvies is vervolgens op 19 mei 2020 door de gemeenteraad van Amsterdam vastgesteld en op 27 mei 2020 door de gemeenteraad van Weesp.

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland hebben hun zienswijze gegeven op het herindelingsadvies. Zij hebben dit gedaan op 30 juni 2020 nadat tijdens de behandeling in de statencommissie op 15 juni 2020 bleek dat ook een ruime meerderheid van provinciale staten zich kon vinden in de concept zienswijze, die daarop is vastgesteld. De zienswijze luidt zonder meer instemmend en gedeputeerde staten prijzen Weesp voor het doorlopen proces.

3. Toets aan het beleidskader gemeentelijke herindeling

Het herindelingsadvies is getoetst aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018.[5] Het kabinet spreekt in het beleidskader de voorkeur uit voor herindelingen «van onderop», dat wil zeggen op initiatief van de betrokken gemeenten. Het is primair aan gemeenten zelf om te werken aan versterking van hun bestuurskracht, zo nodig via een herindeling. Een gemeentelijk herindelingsadvies wordt door gedeputeerde staten aan de

[4] De provincie Noord-Holland liet, conform het advies van de verkenners, een bestuurskrachtmeting uitvoeren in de regio Gooi- en Vechtstreek; Weesp gaf aan zelf de bestuurskrachtmeting ter hand te willen nemen. De provincie Noord-Holland en Weesp hebben hierover inhoudelijke en procesmatige afspraken gemaakt.

[5] Kamerstukken II 2018/19, 28 750, nr. 75.

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gezonden, voorzien van hun zienswijze (artikel 5, derde lid, van de Wet arhi). De Minister beoordeelt vervolgens of het herindelingsproces op de door de wetgever beoogde zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.

Daarnaast hanteert het kabinet de volgende inhoudelijke beoordelingscriteria: (1) draagvlak, (2) bestuurskracht, (3) interne samenhang en nabijheid van bestuur en (4) regionale samenhang. Uit het herindelingsadvies moet blijken dat er voldoende steun is voor het voornemen bij inwoners, bestuurlijke partners en maatschappelijke partijen. Ook moet duidelijk worden dat de nieuwe gemeente beter in staat is de taken uit te voeren dan de individuele gemeenten die worden samengevoegd. De nieuwe gemeente moet een logische samenhang kennen en voldoende waarborgen kunnen bieden dat het gemeentebestuur voor inwoners nog steeds bereikbaar en nabij is. Tot slot moet de herindeling ook bijdragen aan evenwichtige regionale verhoudingen.

De voorgestelde samenvoeging van Amsterdam en Weesp betreft een zogenaamde «lichte samenvoeging», waarbij de gemeente Amsterdam niet wordt opgeheven. Zodoende blijven de rechtsgevolgen die zijn verbonden aan opheffing voor de gemeente Amsterdam achterwege. Het kabinet hanteert in het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2018 voor een lichte samenvoeging twee aanvullende criteria: (1) er bestaat overeenstemming tussen de gemeenten over toepassing van de variant en (2) er zijn afspraken gemaakt over de rechtspositie van het personeel. Blijkens het herindelingsadvies, is in dit geval aan beide voorwaarden voldaan.

De gemeenten Amsterdam en Weesp hebben zelf het initiatief genomen om tot een herindeling te komen. De regering concludeert dat daarbij een zorgvuldige herindelingsprocedure is doorlopen, dit blijkt ook uit de hierboven beschreven voorgeschiedenis en totstandkoming van het herindelingsadvies. De regering is verder van oordeel dat de voorgestelde samenvoeging voldoet aan de hierboven genoemde inhoudelijke criteria uit het beleidskader. Ook bestaat overeenstemming tussen Weesp en Amsterdam over de herindelingsvariant en zijn er afspraken gemaakt over de rechtspositie van het personeel. Daarmee is voldaan aan de vereisten die gelden voor een lichte samenvoeging. Deze conclusies worden in deze paragraaf nader toegelicht.

3.1. Draagvlak

Binnen het draagvlak-criterium worden drie typen draagvlak onderscheiden: bestuurlijk draagvlak op lokaal niveau, maatschappelijk draagvlak en bestuurlijk draagvlak in de regio.

Lokaal bestuurlijk draagvlak

De herindeling is door de gemeenten Amsterdam en Weesp zelf geïnitieerd. Naar aanleiding van de conclusies uit het eigen bestuurskrachtonderzoek is door de gemeenteraad van Weesp in 2016 een toekomstvisie opgesteld. In de toekomstvisie concludeerde de raad van Weesp dat de gemeente niet volledig zelfstandig door kon gaan. Het college heeft vervolgens in opdracht van de raad een kernwaarden- en opgavenprofiel opgesteld waarin de waarden die voor Weesp en Weespers van belang zijn, werden benoemd.

Het college van gemeente Amsterdam heeft in september 2017 uitgesproken dat het zich herkende in het kernwaarden- en opgavenprofiel van Weesp en zichzelf als reële herindelingspartner voor Weesp zag.

Vervolgens stemde de Amsterdamse raad unaniem (41 stemmen voor, 4 raadsleden waren afwezig) in met de intentie van het college om tot nadere afspraken met Weesp te komen over een ambtelijke fusie, op termijn gevolgd door een bestuurlijke fusie, indien de raad van Weesp voor Amsterdam zou kiezen.

De gemeenteraad van Weesp heeft op 26 maart 2018 met 14 stemmen voor en twee stemmen tegen (1 afwezig) gekozen voor een ambtelijke fusie – en op termijn een herindeling – met de gemeente Amsterdam. Het herindelingsontwerp is met 14 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen op 6 februari 2020. Op 27 mei 2020 is het herindelingsadvies vastgesteld met 15 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

De raad van Amsterdam heeft op 22 januari 2020 het herindelingsontwerp vastgesteld met 41 stemmen voor en 2 tegen (2 afwezig). Het herindelingsadvies is op 19 mei 2020 unaniem vastgesteld door de raad van Amsterdam. In onderstaande tabel zijn de stemverhoudingen weergegeven bij de vaststelling van het herindelingsadvies.

	voor	tegen	afwezig
Amsterdam	45	0	0
Weesp	15	2	0
Totaal	**60**	**2**	**0**

Maatschappelijk draagvlak

Een gemeentelijke herindeling is een ingrijpende verandering voor inwoners, bedrijven, instellingen en de bestuurlijke omgeving van gemeenten. Daarom verlangt het kabinet dat de mate van maatschappelijk draagvlak voor de herindeling kenbaar wordt gemaakt in het herindelingsadvies. Uit het herindelingsadvies en het daarbij gevoegde logboek blijkt dat de betreffende gemeenten veel hebben geïnvesteerd in het maatschappelijke draagvlak en dat er ruim gelegenheid is geboden tot inspraak.

In Weesp zijn reeds in 2017, ruim voor de terinzagelegging van het herindelingsontwerp, verschillende bijeenkomsten georganiseerd om inwoners te betrekken en te informeren over het samenwerkingsonderzoek. Ook zijn inwoners van Weesp periodiek geïnformeerd. Het eerder genoemde kernwaarden- en opgavenprofiel is door het college van Weesp samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties opgesteld; wat vervolgens het uitgangspunt vormde bij de zoektocht naar een partner. Verder heeft in de gemeente Weesp op 21 maart 2018, tegelijkertijd met de gemeenteraadsverkiezingen, een referendum plaatsgevonden over de bestuurlijke toekomst van Weesp. Zoals reeds in § 2 aan bod kwam was er daarbij sprake van een opkomstpercentage van 61,98% waarbij 56,5% een voorkeur uitsprak voor een bestuurlijke fusie met Amsterdam.

Vanaf het moment dat Amsterdam in beeld kwam als samenwerkingspartner zijn via verschillende media nieuwberichten verspreid. Ook in Amsterdam zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners, ondernemers en andere belangstellenden. Aangezien de herindeling minder invloed zal hebben op de inwoners van Amsterdam, onder andere vanwege het feit dat er sprake is van een lichte samenvoeging, heeft de regering er begrip voor dat het participatietraject in gemeente Amsterdam minder intensief is geweest dan het traject in Weesp.

Het herindelingsontwerp heeft in de periode van 6 februari 2020 tot 3 april 2020 ter inzage gelegen. In de periode van terinzagelegging van het herindelingsontwerp zijn in totaal zeven zienswijzen ingediend. Drie van de zienswijzen waren expliciete steunbetuigingen. Twee zienswijzen vroegen nadrukkelijke aandacht voor specifieke onderwerpen: Huurdersvereniging De Vechtstroom vraagt aandacht voor de toewijzing van huurwoningen in Weesp en het bestuur van de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek vraagt aandacht voor de vervolgstappen en daarmee de operationele en financiële consequenties voor de veiligheidsregio. Een inwoner heeft via een zienswijze betoogd tegen de herindeling, omdat de afspraken die waren gemaakt in het bestuurlijk akkoord zijns inziens te weinig houvast boden om de zelfstandigheid en identiteit van Weesp op termijn te garanderen. Twee inwoners van Weesp hebben een gezamenlijke zienswijze ingediend waarin ze een participatiemodel hebben voorgesteld voor de nieuwe gemeente.
De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassingen van het herindelingsontwerp. In de bijlage van het herindelingsadvies is een totaaloverzicht te vinden van de zienswijzen, inclusief de reactie van de gemeenten Amsterdam en Weesp hierop.

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland complimenteren in hun zienswijze de gemeente Weesp met het intensieve, zorgvuldige en transparante proces dat Weesp heeft doorlopen met haar inwoners, maatschappelijk middenveld en omliggende gemeenten. Ook geeft de provincie aan dat er ruim gelegenheid is geboden tot inspraak en dat zij het eens is met het besluit van beide gemeenten om geen wijzigingen door te voeren in het herindelingsadvies.

Regionaal bestuurlijk draagvlak

Op 21 november 2019 is door de provincie Noord-Holland een bijeenkomst georganiseerd om het regionaal draagvlak voor de fusie van gemeenten Amsterdam en Weesp te peilen. Bij deze bijeenkomst waren de beoogde fusiegemeenten Amsterdam en Weesp aanwezig, evenals de overige gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek, de met Weesp in gemeenschappelijke regelingen samenwerkende gemeenten Almere en Stichtse Vecht en buurgemeente Diemen.

Op deze bijeenkomst is vastgesteld dat er bestuurlijk draagvlak is bij de verschillende colleges van burgemeesters en wethouders. Daarbij hebben de omliggende gemeenten aandacht gevraagd voor specifieke punten die bij de fusie goed geregeld moeten worden, waaronder de fysieke infrastructuur, de omgevingsvisies, goede communicatie tussen Amsterdam, de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek en de regio ná de herindeling en het zo spoedig mogelijk duidelijkheid bieden over het uittreden uit gemeenschappelijke regelingen. In § 6.3 wordt daar nader op ingegaan.

De betrokken gemeenten hebben met elkaar afgesproken met elkaar in gesprek te zullen blijven over deze en andere punten die voortkomen uit de voorgestelde herindeling.

3.2. Bestuurskracht

Zoals al in § 2 is beschreven, staat bestuurskrachtversterking al langer op de agenda van het gemeentebestuur van Weesp. De wens om de bestuurskracht te versterken is voor de gemeente Weesp zelfs de voornaamste reden geweest om een herindelingstraject te starten en de herindeling is dan ook vooral in het belang van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Weesp.

De herindeling van gemeente Weesp en gemeente Amsterdam leidt tot een gemeente die circa 890.000 inwoners telt. De herindeling stelt Weesp in staat om ook in financieel en bestuurlijk opzicht te profiteren van de omvang en bestuurskracht van de gemeente Amsterdam. Dit betekent ook dat de nieuwe gemeente over voldoende ambtelijke en bestuurlijke capaciteit beschikt om al haar inwoners goed van dienst te kunnen zijn. Doordat Amsterdam en Weesp al in 2019 een ambtelijke fusie zijn aangegaan, kan Weesp op dit moment al profiteren van de grotere bestuurskracht van Amsterdam.

Volgens gedeputeerde staten is het, met de nieuwe schaalgrootte, voor Amsterdam mogelijk om bestuurlijk en organisatorisch, de grootstedelijke taken te realiseren en over een adequate, professionele en specialistische ambtelijke organisatie te beschikken om de lokale en regionale opgaven en ambities vorm te geven.

3.3. Interne samenhang en nabijheid van bestuur

De gemeente Amsterdam en de gemeente Weesp beschrijven in het herindelingsadvies hun overeenkomsten en verschillen. Alhoewel Weesp en Amsterdam bijvoorbeeld beide een waterrijke gemeente zijn en beide gemeenten worden geconfronteerd met een sterk groeiende bevolking zijn er ook verschillen te benoemen.

Net als Weesp hecht Amsterdam aan behoud en versterking van de historische waarde van Weesp en het open (rivier)landschap. Voortgaande verstedelijking mag niet ten koste gaan van het openhouden van het landschap. Amsterdam en Weesp werken nu al samen met de provincie Noord-Holland, Groengebied Amstelland en Rijkswaterstaat aan bescherming en verbinding van het groen. Ook wordt al samengewerkt op het gebied van archeologie en uitwisseling van cultuurhistorische informatie. Amsterdam heeft op deze terreinen veel expertise in huis die voor Weesp van waarde kan zijn. Verder blijkt uit verschillende onderzoeken dat Weespers ruimtelijk economisch sterk op Amsterdam georiënteerd zijn.
Het meest in het oog springende verschil is de schaalgrootte. Het behouden van de nabijheid van bestuur voor de Weespers, heeft dan ook de nadrukkelijke aandacht van beide gemeenten. De gemeente Amsterdam werkt gebiedsgericht, waarbij de zeven stadsdelen een belangrijke rol hebben als schakel tussen algemeen beleid en maatwerk. De stadsdelen zijn weer onderverdeeld in 22 kleinere gebieden. Bovendien werkt Amsterdam op verschillende manieren aan het verkleinen van de afstand tussen inwoners en het bestuur en wordt een hoge mate van participatie nagestreefd.

Specifiek voor Weesp is gezocht naar een eigen vorm waarmee de nabijheid van bestuur voor de Weespers na de gemeentelijke herindeling behouden blijft. Dit heeft ertoe geleid dat Weesp na de herindeling een gekozen volksvertegenwoordiging zal krijgen in de vorm van een bestuurscommissie die de beschikking zal hebben over een eigen budget. In het herindelingsadvies wordt de bestuurlijke nabijheid en de specifieke vorm hiervan voor Weesp verder toegelicht.

Volgens gedeputeerde staten is met de afspraken in het bestuurlijk akkoord optimaal invulling gegeven aan het criterium interne samenhang/ nabijheid van bestuur.

3.4. Regionale samenhang

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat Weespers op ruimtelijk economisch vlak sterk op Amsterdam georiënteerd zijn. Met betrekking tot de sociaal maatschappelijke voorzieningen en zorg blijken Weespers echter meer georiënteerd op het Gooi, zoals ook blijkt uit de verschillende samenwerkingsverbanden waar Weesp nu aan deelneemt, zoals bijvoorbeeld de arbeidsmarktregio, de Regionale Meld- en Coördinatiepunten en de gezondheidsdienst. Weesp zal na de herindeling – als onderdeel van de gemeente Amsterdam – overgaan naar de samenwerkingsverbanden van Amsterdam.

Om te zorgen dat de overgang van Weesp naar de Amsterdamse samenwerkingsverbanden goed verloopt, is al eerder een inventarisatie gemaakt. Bovendien is afgesproken dat de buurgemeentes hierover met elkaar in gesprek gaan en niet wachten tot de datum van herindeling.

In de zienswijze van gedeputeerde staten staat dat Amsterdam een belangrijke rol speelt in de regio bij het oppakken van regionale opgaven, in samenwerking met de andere gemeenten. De schaal van Amsterdam wordt na de fusie niet dusdanig groter dat deze zich niet langer goed verhoudt tot de andere gemeenten in de regio of gemeenten uit aangrenzende regio's. Gedeputeerde staten schrijven in hun zienswijze dan ook dat gemeente Amsterdam in hun ogen zowel in staat is een essentiële bijdrage te leveren aan het oppakken van regionale opgaven als voldoende rekening te houden met de diversiteit van de lokale gemeenschappen door middel van kernen-, buurt- en wijkbeleid.

3.5 Voorwaarden lichte samenvoeging

Uit het eensluidend vastgestelde herindelingsadvies blijkt dat er overeenstemming bestaat tussen Amsterdam en Weesp over de toepassing van de lichte variant van een gemeentelijke herindeling. Daarbovenop blijkt uit het herindelingsadvies dat er afspraken zijn gemaakt over de rechtspositie van het personeel van de op te heffen gemeente Weesp. De gemeentelijke organisatie van Weesp is al in 2019 geïntegreerd in de organisatie van Amsterdam. De plaatsing van de Weesper ambtenaren in

de organisatie van de gemeente Amsterdam is verlopen volgens een nieuw organisatieplan, waarover de ondernemingsraad van Weesp positief heeft geadviseerd. Over de rechtspositie van de voormalige Weesper ambtenaren zijn afspraken gemaakt met de vakbonden, vastgelegd in een sociaal plan. Zodoende is aan de voorwaarden van de herindelingsvariant lichte samenvoeging voldaan.

4. Afwijkende herindelingsdatum

De gemeenten Amsterdam en Weesp hebben in hun herindelingsadvies verzocht om, in afwijking van artikel 52 van de Wet arhi, geen tussentijdse raadsverkiezingen (herindelingsverkiezingen) te organiseren in november 2021 maar de reguliere raadsverkiezingen van 16 maart 2022 te benutten als herindelingsverkiezingen. De regering heeft dat verzoek gehonoreerd en dientengevolge de datum van herindeling vastgesteld op 24 maart 2022. In het navolgende wordt dit nader toegelicht. Uit die toelichting blijkt dat de regering zich bij de uitwerking van dit verzoek van Amsterdam en Weesp op het standpunt heeft gesteld dat de afwijkende datum van herindeling geen nadelige financiële gevolgen voor andere gemeenten mag hebben (uitkeringen uit het gemeentefonds e.a.) ten opzichte van de situatie dat Amsterdam en Weesp op 1 januari 2022 zouden zijn heringedeeld.

4.1 Verzoek gemeenten

Amsterdam en Weesp motiveren hun verzoek door te stellen dat de herindeling, anders dan andere herindelingen, vooral voor de inwoners van één van de betrokken gemeenten (Weesp) van belang is en dat de inwoners van de andere gemeente (Amsterdam) waarschijnlijk weinig merken van de toevoeging van Weesp aan de gemeente Amsterdam. De herindeling is ook met name bedoeld om de bestuurskracht van Weesp te versterken; het verschil in omvang van de gemeente en het verschil in aantal kiesgerechtigden tussen beide gemeenten maakt ook dat de impact voor Amsterdam en de Amsterdammers relatief beperkt is. Gegeven dit verschil in impact is de verwachting van beide gemeentebesturen dat veel Amsterdammers niet zullen begrijpen waarom er herindelingsverkiezingen in november 2021 nodig zullen zijn en evenmin waarom er dan in maart 2022 géén verkiezingen plaatsvinden (wat, gegeven het bepaalde in de artikelen 52 en 56e, van de Wet arhi, normaliter het geval zou zijn als de herindeling plaatsvindt per 1 januari 2022). De gemeentebesturen vrezen dat de opkomst bij de verkiezingen dan erg laag zal zijn, wat zij niet bevorderlijk vinden voor de legitimiteit van het nieuwe gemeentebestuur.

Een ander argument dat de gemeenten aandragen, is dat wanneer de herindeling per 1 januari 2022 ingaat, hiermee het ritme van vierjarige beleidscycli wordt doorbroken. De gemeenten vinden dit onwenselijk. Bovendien wijzen de gemeenten op het precedent van de herindeling Rotterdam en Rozenburg in 2010, die inging per april 2010 en niet per 1 januari 2011.[6]

4.2 Oordeel regering en financiële consequenties

De regering is bereid om tegemoet te komen aan deze wens van Amsterdam en Weesp. De argumentatie acht de regering steekhoudend, in het bijzonder op het punt dat de herindeling vooral voor Weesp en de Weespers van belang is en de impact voor Amsterdam en de Amsterdammers gering is. Dat maakt dat voor de Amsterdammers het voordeel van de herindeling niet opweegt tegen de impact van het doorbreken van de vierjaarlijkse cyclus van raadsverkiezingen. Bij de eerder genoemde herindeling van de gemeenten Rotterdam en Rozenburg heeft de wetgever een vergelijkbare afweging gemaakt, op basis van vergelijkbaar aangedragen argumenten. De regering heeft tevens in haar overweging betrokken dat de nadelen van een afwijkende herindelingsdatum in het onderhavige geval relatief gering zijn (of zijn te beperken). Het betreft een toevoeging aan een bestaande gemeente, waardoor in beperkte mate sprake is van gebroken boekjaren.

De regering is evenwel ook van mening dat een afwijkende herindelingsdatum voor Amsterdam en Weesp geen nadelige consequenties zou moeten hebben voor andere gemeenten. Dat risico bestaat wel, doordat verschillende financiële uitkeringen van het Rijk aan gemeenten werken met een verdeelmodel met niet-optelbare maatstaven, bijvoorbeeld de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de BUIG-middelen. Voor deze uitkeringen geldt een vast macrobedrag, wat op basis van verdeelmaatstaven per jaar wordt verdeeld over alle gemeenten, doorgaans met 1 januari als peildatum. Met een afwijkende datum van herindeling zijn Amsterdam en Weesp op 1 januari 2022 nog twee aparte gemeenten. Het kan hen dan een financieel voordeel opleveren als zij als twee aparte gemeenten een groter deel van de middelen krijgen, dan wanneer zij één nieuwe gemeente zijn. Dat gaat dan ten koste van de uitkeringen aan andere gemeenten. Omdat de afwijkende herindelingsdatum enkel is

[6] Stb 2009, 456.

voorgesteld in verband met de verkiezingsdatum, stelt de regering voor – na overleg met Amsterdam en Weesp – om in 2022 de financiële uitkeringen van het Rijk aan Amsterdam en Weesp waaraan een verdeelmodel ten grondslag ligt met niet-optelbare maatstaven, te berekenen als ware zij op 1 januari 2022 al één gemeente. Op deze manier wordt een eventueel financieel voordeel als gevolg van de afwijkende herindelingsdatum geneutraliseerd. Zonder afwijkende herindelingsdatum zouden Amsterdam en Weesp immers ook op 1 januari 2022 één gemeente zijn geworden.

In het verlengde van het voorgaande stelt de regering tevens voor om wijzigingen van de wettelijk geregelde samenwerkingsverbanden al per 1 januari 2022 in te laten gaan. Dit betreft de veiligheidsregio's, de gemeentelijke gezondheidsdiensten en de omgevingsdiensten. Dit voorkomt dat er lopende het jaar een verandering dient plaats te vinden, met gebroken boekjaren en ingewikkelde berekeningen van gemeentelijke bijdragen als gevolg. In § 6.3 wordt nader ingegaan op de gevolgen van deze herindeling voor de wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden.

4.3 Herindelingsdatum en eerste raadsvergadering

De keuze voor 24 maart 2022 als alternatieve herindelingsdatum is gebaseerd op het bepaalde in artikel C 4, tweede lid, van de Kieswet. Daaruit vloeit voort dat bij de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in 2022 de leden van de raad in oude samenstelling aftreden met ingang van donderdag 24 maart. Uit de Wet arhi (artikel 56, derde lid) vloeit verder voort dat de raad in nieuwe samenstelling bijeenkomt op de eerste werkdag na de datum van herindeling. Dat zou in dit geval vrijdag 25 maart 2022 betekenen, terwijl gegeven artikel 18 van de Gemeentewet in gemeenten waar reguliere raadsverkiezingen hebben plaatsgevonden de gemeenteraad in nieuwe samenstelling bijeen komt op de dag waarop de raad in oude samenstelling is afgetreden. Complementair aan de afwijkende datum van herindeling voorziet het wetsvoorstel er daarom in dat de raad van de gemeente Amsterdam in nieuwe samenstelling, evenals de gemeenteraden waarvoor reguliere raadsverkiezingen zijn gehouden, voor de eerste maal bijeenkomt op 24 maart.

Bij herindelingsverkiezingen liggen normaliter circa vijf weken tussen de verkiezing (eind november) en de datum van herindeling (1 januari). In die periode vinden coalitieonderhandelingen plaats teneinde in de eerste vergadering na de datum van herindeling wethouders te kunnen benoemen (artikel 56, derde lid, tweede volzin, van de Wet arhi). Omdat bij deze herindeling aansluiting is gezocht bij de reguliere gemeenteraadsverkiezingen, liggen slechts enkele dagen tussen de verkiezingen (16 maart) en de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling (24 maart). Het is niet realistisch te verwachten dat in die periode een nieuwe coalitie gevormd kan worden met de daarbij behorende benoeming van wethouders. Om die reden is het hieromtrent bepaalde in de Wet arhi buiten toepassing verklaard. Om verdere aansluiting bij de reguliere verkiezingen te bevorderen, is geen alternatieve termijn (van circa vijf weken) gesteld waarop wethouders benoemd moeten zijn. Dit betekent niet dat er geen wethouders in functie zijn vanaf de datum van herindeling. Er is immers sprake van een lichte samenvoeging, wat betekent dat de gemeente Amsterdam niet wordt opgeheven. Net zoals bij reguliere raadsverkiezingen blijven dan de huidige wethouders in functie totdat de raad in nieuwe samenstelling ingevolge artikel 37 van de Gemeentewet het aantal wethouders benoemd heeft dat op grond van artikel 36 juncto 42, eerste lid, van de Gemeentewet vereist is (daargelaten dat de raad om andere redenen tot ontslag van één of meerdere wethouders kan besluiten c.q. een wethouder zelf ontslag kan nemen).

5. Financiële aspecten

De provincie Noord-Holland heeft in haar zienswijze een financiële analyse toegevoegd waarin de financiële positie van de huidige gemeenten zijn beschreven. De financiële positie van Weesp is gezond met ruim voldoende algemene reserves, bestemmingsreserves en voorzieningen. De provincie beoordeelt de financiële positie van Amsterdam als voldoende.

Naar verwachting zal de algemene uitkering aan de «nieuwe» gemeente Amsterdam ongeveer € 5,3 miljoen lager zijn dan de som van de algemene uitkeringen die de gemeenten zonder herindeling zouden ontvangen. Dat komt zowel door het verlies van eenmaal het vaste bedrag van € 0,4 miljoen in de algemene uitkering, als andere mutaties die voortkomen uit de herindeling. Tegenover de daling van de algemene uitkering staat een afname van de kosten. Die betreft onder meer besparingen op bestuurskosten.

Op grond van de maatstaf herindeling krijgen de gemeenten voor de tijdelijke kosten om de herindeling te realiseren (ook wel aangeduid als frictiekosten) een uitkering uit het gemeentefonds van ongeveer € 6,7 miljoen verspreid over vijf jaar. De eerste betaling vindt plaats in het jaar voorafgaande aan de herindeling.

6. Overige aspecten

6.1. Herindelingsverkiezingen en zittingsduur gemeenteraad

Bij een wijziging van de gemeentelijke indeling vinden normaliter tussentijdse raadsverkiezingen plaats. De gemeenten Amsterdam en Weesp hebben echter verzocht om de reguliere raadsverkiezingen van 16 maart 2022 te benutten als herindelingsverkiezingen. De beoogde datum van herindeling is daarmee 24 maart 2022. De dag van kandidaatstelling voor deze verkiezingen is maandag 31 januari 2022. De zittingsduur van de nieuwe raad beslaat dus een normale termijn van vier jaar.

6.2. Naamgeving

Het betreft een toevoeging van de gemeente Weesp aan de gemeente Amsterdam (lichte samenvoeging). De gemeente Amsterdam blijft dus bestaan en daarmee zal ook de naam van de gemeente onveranderd blijven.

6.3. Wettelijke samenwerkingverbanden

De wijziging van de gemeentelijke indeling heeft gevolgen voor de wettelijke indeling van de veiligheidsregio's, en daarmee tevens voor de indeling van de gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD) en de omgevingsdiensten: Weesp treedt uit de regio Gooi en Vechtstreek en treedt toe tot de regio Amsterdam-Amstelland. Deze wijziging van de indeling is – zoals in § 4.2 is toegelicht – van kracht per 1 januari 2022.

Bij een dergelijke in- en uittreding spelen drie aspecten een rol: De wijziging van de indeling bij wet, waarin artikel 12 van het onderhavige wetsvoorstel voorziet. Daarnaast dient te worden voorzien in het operationele aspect zoals de overgang van personeel en materieel. Het sluitstuk is de afwikkeling van de financiële aspecten van de in- en uittreding.

Zowel met betrekking tot de operationele aspecten als met betrekking tot de financiële aspecten is dezelfde regeling opgesteld als reeds op basis van de Wet arhi geldt met betrekking tot vrijwillige samenwerkingsverbanden (artikel 41, vierde tot en met zes lid resp. artikel 50 van de Wet arhi). Met betrekking tot de operationele aspecten houdt deze regeling in dat de deelnemers – in beginsel zes maanden – de tijd hebben met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen de uit de gewijzigde indeling voortvloeiende voorzieningen treffen, waarbij zij kunnen afwijken van de desbetreffende bepalingen van de gemeenschappelijke regeling. Ten aanzien van de financiële aspecten betekent dit dat de verantwoordelijkheid voor de berekening van het bedrag en de wijze van uitbetaling van de in- en uittredingskosten primair bij de deelnemers zelf ligt. Voor een nadere toelichting zij verwezen naar de toelichting op artikel 13 van het wetsvoorstel.

De praktische en financiële in- en uittredingsaspecten laten onverlet dat de samenwerkingsverbanden permanent operationeel moeten blijven. Dit betekent dan ook dat de deelnemers van de betreffende samenwerkingsverbanden al ruim voor de datum van herindeling afspraken moeten maken over de maatregelen die nodig zijn om het functioneren van de samenwerkingsverbanden gedurende én na de overgang te verzekeren om de dienstverlening aan de inwoners op peil te houden. Die gesprekken worden reeds gevoerd, ook tussen de burgemeesters van Amsterdam en Weesp.

Als gevolg van de toevoeging van Weesp aan de gemeente Amsterdam, is het ook noodzakelijk om de omvang van het grondgebied van de Vervoerregio Amsterdam te heroverwegen. Op grond van Bijlage II van het Besluit Personenvervoer 2000 zal het grondgebied van de op te heffen gemeente Weesp niet automatisch onderdeel uit gaan maken van de Vervoerregio Amsterdam. Dit is in 2019 ook niet gebeurd met het grondgebied van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De gemeenten Amsterdam en Weesp en de Vervoerregio Amsterdam hebben aangegeven dat zij het wel wenselijk vinden dat het grondgebied van Weesp op afzienbare termijn onderdeel uit gaat maken van de Vervoerregio Amsterdam. In overleg met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de gemeenten, de provincie en de Vervoerregio zullen hierover separaat nadere afspraken worden gemaakt.

Artikelsgewijs deel

Artikel 4

In § 4.3 van het algemeen deel is toegelicht dat voor deze herindeling een andere herindelingsdatum wordt vastgesteld, teneinde te bewerkstelligen dat de tussentijdse raadsverkiezingen (herindelingsverkiezingen) plaatsvinden gelijktijdig met de reguliere gemeenteraadsverkiezingen. Daartoe wordt afgeweken van het voorschrift in de Wet arhi dat de datum van herindeling 1 januari is na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. In die afwijking voorziet artikel 4. De keuze voor 24 maart 2022 is daarbij gebaseerd op het feit dat artikel 18 van de Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad in nieuwe samenstelling voor de eerste maal vergadert op de dag waarop de leden van de raad in oude samenstelling zijn afgetreden. Uit artikel C 4, tweede lid, van de Kieswet volgt dat bij de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in 2022 de leden van de raad in oude samenstelling aftreden met ingang van 24 maart.

Artikel 5

Zowel bij reguliere raadsverkiezingen als bij tussentijdse verkiezingen vanwege gemeentelijke herindelingen vinden verkiezingen plaats op de 44e dag na de dag van kandidaatstelling. Om de verkiezingsdatum van deze gemeentelijke herindeling te laten aansluiten bij de reguliere raadsverkiezingen, dient de dag van kandidaatstelling daar ook op aan te sluiten. Artikel 5, eerste lid, voorziet in deze aan artikel 4 complementaire afwijking van de Wet arhi.

De paragrafen 2 en 3 van hoofdstuk VII van de Wet arhi regelen onder welke omstandigheden welke reguliere raadsverkiezingen geen doorgang vinden gelet op de datum van herindeling en de bijbehorende tussentijdse raadsverkiezingen. Omdat in het onderhavige voorstel wordt afgeweken van het stramien van de Wet arhi, dient op dit onderdeel een eigenstandige voorziening te worden getroffen. Om die reden bepaalt het tweede lid dat de reguliere raadsverkiezingen geen doorgang vinden. Nadere regeling van de duur van de nieuwe raadsperiode is niet nodig; zonder nadere regeling vloeit uit artikel C 4, eerste lid, van de Kieswet voort dat de nieuw gekozen raadsleden van de gemeente Amsterdam zitting hebben tot medio maart 2026.

Artikel 6

Het eerste lid voorziet erin dat de datum van de eerste raadsvergadering van de gemeente Amsterdam in nieuwe samenstelling plaatsvindt op de dag waarop ook in andere gemeenten – ingevolge artikel 18 van de Gemeentewet – de eerste raadsvergaderingen na de verkiezingen plaatsvinden. Het tweede lid regelt een uitzondering op het bepaalde in de Wet arhi dat na een gemeentelijke herindeling in de eerste vergadering van de raad benoeming van wethouders plaatsvindt. Verwezen zij naar §4.3 van het algemeen deel.

Artikel 7

Zoals toegelicht is in § 4.2 is de regering van mening dat een afwijkende herindelingsdatum van Amsterdam en Weesp geen negatieve (financiële) gevolgen zou mogen hebben voor andere gemeenten. Om die reden worden de financiële uitkeringen vanuit het Rijk die zijn gebaseerd op een verdeelmodel, berekend als ware Amsterdam en Weesp op 1 januari 2022 al één gemeente. Het eerste lid voorziet hierin met betrekking tot de algemene uitkering. Het tweede lid voorziet in eenzelfde regeling met betrekking tot decentralisatie-uitkeringen en het derde lid met betrekking tot specifieke uitkeringen. Omdat Weesp tot de datum herindeling nog wel een zelfstandige gemeente is, dient Weesp te kunnen beschikken over een deel van de aldus berekende (gezamenlijke) uitkeringen. Om die reden regelt het vierde lid dat de betaling van de (gezamenlijke) uitkeringen aan Amsterdam en Weesp zal aan Amsterdam plaatsvinden, waarbij Amsterdam de verplichting heeft het Weesper deel aan Weesp uit te keren. Hiermee is gewaarborgd dat de uitkeringen rechtmatig kunnen plaatsvinden.

Tegen de achtergrond dat Weesp in 2022 slechts 13 weken nog een zelfstandige gemeente is én dat Amsterdam na datum herindeling verantwoordelijk is voor het opvangen van eventuele financiële tekorten of overschotten, heeft de regering gekozen voor een eenvoudige en inherent grofmazige berekenwijze voor de onderverdeling tussen Weesp en Amsterdam: Weesp heeft tot datum herindeling recht op een deel van de gezamenlijke uitkering naar rato van het aantal inwoners (peildatum 1 januari 2021) en het aantal dagen dat Weesp in 2022 een zelfstandige

gemeente is. In deze twee criteria voorziet het vierde lid. Daarbij zij opgemerkt dat de verschillende uitkeringen een totaalbedrag omvatten dat vervolgens in (veelal 50, wekelijkse) termijnen wordt uitbetaald (artikel 22, aanhef en onder c, van de Financiële-verhoudingswet juncto artikel 26, eerste lid, van het Besluit financieel verhoudingen 2001). Voor de praktische toepassing betekent dit dan ook dat Amsterdam van de tot aan de datum van herindeling in termijnen ontvangen gelden naar rato van het aantal inwoners een bedrag overboekt naar de gemeente Weesp.

Het alternatief, dat eerst is onderzocht, zou zijn dat het totaalbedrag per 1 januari 2022 door het rijk steeds naar rato van het aantal inwoners aan Amsterdam resp. Weesp wordt uitgekeerd. Binnen het uitbetalingssysteem is het echter niet mogelijk om (handmatig) een deel van de uitkering aan een gemeente te corrigeren (i.c. een correctie op Amsterdam ten gunste van Weesp) of om een gemeente (i.c. Weesp) slechts een deel van het jaar een uitbetaling te doen. Deze beperkingen hebben tot doel een transparante en objectieve verdeling van middelen over gemeenten te bevorderen. De regering is van mening dat in dit geval het behouden van deze waarborgen belangrijker is dan het voor een beperkte periode in stand houden van het recht van Weesp om zelf (rechtstreeks) een uitkering te ontvangen. In het bijzonder geldt dit omdat Weesp slechts afhankelijk is van de zelf gekozen herindelingspartner Amsterdam én in dit wetsvoorstel duidelijkheid wordt geschapen ten aanzien van het deel van de (gezamenlijke) uitkering waar Weesp recht op heeft.

Artikel 8

Met dit artikel wordt geregeld dat de gemeente Amsterdam in de verantwoording over het jaar 2022 afzonderlijk de verantwoording opneemt over de bestedingen van de gemeente Weesp in de periode 1 januari 2022 tot aan de datum van herindeling. Alle rechten en verplichtingen van de gemeente Weesp met betrekking tot verantwoording gaan over op de gemeente Amsterdam vanaf de datum van herindeling, op deze wijze blijft evenwel inzicht in de inkomsten en uitgaven van de gemeente Weesp mogelijk over de periode in 2022 dat Weesp nog niet is opgeheven.

Artikel 13

De wijziging van de indeling van de veiligheidsregio's, toegelicht in § 6.3, noopt tot uittreding van de gemeente Weesp uit de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en toetreding tot de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Voor het effectueren van deze overgang wordt in het eerste lid aangesloten bij de regeling die reeds geldt voor vrijwillige samenwerkingsverbanden.[7] De regeling houdt in dat de deelnemers in beginsel zes maanden de tijd hebben om de overgang te realiseren. Bij het treffen van de voorzieningen die voortvloeien uit de gewijzigde indeling kunnen de deelnemers afwijken van hetgeen in de gemeenschappelijke regeling is opgenomen over wijziging en opheffing van de regeling en het toe- en uittreden van deelnemers. Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland kunnen de termijn met zes maanden verlengen (artikel 41, vierde lid, van de Wet arhi). Als de deelnemers onverhoopt niet in staat zijn de voorzieningen tijdig te treffen geldt ook hier dat gedeputeerde staten daarin dan kunnen voorzien (artikel 41, vijfde lid, van de Wet arhi).

[7] Op grond artikel 41, zevende lid, van de Wet arhi geldt, zonder een voorziening te treffen, deze regeling niet voor samenwerkingsverbanden voor een gebied waarvan de omvang bij of krachtens de wet is vastgesteld.

Het tweede lid verklaart de relevante bepalingen over een eventuele verrekening in verband met de te treffen voorzieningen van overeenkomstige toepassing op de onderhavige uittreding.[8] Die regeling houdt in dat het primair aan de deelnemers zelf is om de hoogte van eventuele verrekeningen vast te stellen. Indien de deelnemers hierover geen overeenstemming kunnen bereiken, kunnen gedeputeerde staten van Noord-Holland tot een verrekening komen (artikel 50, eerste lid, onder a, van de Wet arhi). Bij deze verrekening heeft de billijkheid als richtsnoer te gelden.[9]

Het voorgaande laat onverlet dat de deelnemers vanzelfsprekend zelf verantwoordelijk zijn voor het tijdig maken van afspraken over de gevolgen van de gewijzigde indeling. De regering acht de betrokken partijen professioneel toegerust om tijdig in te spelen op de implicaties van de wijziging in de gemeentelijke indeling voor hun werkveld, zodat de dienstverlening bij ingang van de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2022 op hetzelfde niveau blijft gehandhaafd.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

[8] Op grond van de aanhef van artikel 50 van de Wet arhi geldt, zonder een voorziening te treffen, deze regeling niet voor samenwerkingsverbanden waarvan de omvang bij of krachtens de wet is vastgesteld.

[9] Kamerstukken II 1980/81, 16 405, nr. 3, blz. 9, en Kamerstukken II 1986/87, 20 079, nr. 3, blz. 7.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 623 Herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het grondgebied van de gemeente Weesp toe te voegen aan de gemeente Amsterdam;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. Opheffing, instelling en rechtsopvolging

Artikel 1

Met ingang van de datum van herindeling wordt de gemeente Weesp opgeheven.

Artikel 2

Met ingang van de datum van herindeling wordt het grondgebied van de op te heffen gemeente Weesp toegevoegd aan de gemeente Amsterdam door een grenswijziging van de gemeente Amsterdam, zoals aangegeven op de bij deze wet behorende kaart.

Artikel 3

Voor de op te heffen gemeente Weesp wordt de gemeente Amsterdam aangewezen voor de toepassing van de volgende bepalingen van de Wet algemene regels herindeling:
a. artikel 39, tweede lid, in verband met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen;
b. artikel 41, derde lid, in verband met de deelneming aan gemeenschappelijke regelingen;

kst-35623-2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

c. artikel 45, tweede lid, in verband met de overgang van rechten en verplichtingen in verband met de voorziening van drinkwater, elektriciteit en gas.

§ 2. Datum herindeling, herindelingsverkiezingen en eerste raadsvergadering

Artikel 4

In afwijking van artikel 1, eerste lid, onderdeel h, van de Wet algemene regels herindeling is de datum van herindeling 24 maart 2022.

Artikel 5

1. In afwijking van artikel 55, tweede lid, eerste volzin, van de Wet algemene regels herindeling vindt de kandidaatstelling voor de tussentijdse raadsverkiezing, bedoeld in artikel 52 van de Wet algemene regels herindeling, plaats op maandag 31 januari 2022.
2. De reguliere gemeenteraadsverkiezingen van 2022 blijven in de gemeente Amsterdam en de op te heffen gemeente Weesp achterwege.

Artikel 6

1. In afwijking van artikel 56, derde lid, eerste volzin, van de Wet algemene regels herindeling wordt de eerste raadsvergadering gehouden op de datum van herindeling.
2. Artikel 56, derde lid, tweede volzin, van de Wet algemene regels herindeling is niet van toepassing.

§ 3. Financiële bepalingen

Artikel 7

1. Voor de toepassing van artikel 6 van de Financiële-verhoudingswet wordt voor het jaar 2022 ervan uitgegaan dat het grondgebied van de gemeente Weesp met ingang van 1 januari 2022 is toegevoegd aan de gemeente Amsterdam.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de uitkeringen, bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet waarvan de verdeling aan de hand van maatstaven wordt vastgesteld.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op specifieke uitkeringen, bedoeld in artikel 15a van de Financiële-verhoudingswet waarvan de verdeling aan de hand van maatstaven wordt vastgesteld.
4. Van de uitkeringen, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid, draagt de gemeente Amsterdam tot aan de datum van herindeling een gedeelte af aan de op te heffen gemeente Weesp naar rato van:
a. het aantal kalenderdagen in 2022 dat Weesp nog zelfstandig is en het aantal kalenderdagen in 2022 met ingang van de datum van herindeling; en
b. het aantal inwoners van de gemeenten Amsterdam en Weesp op 1 januari 2021.

Artikel 8

De verantwoording, bedoeld in artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet, van de gemeente Amsterdam over het jaar 2022, vermeldt afzonderlijk de verantwoording van de op te heffen gemeente Weesp over het jaar 2022 tot de datum van herindeling.

§ 4. Wijziging andere wetten en overgangsrecht

Artikel 9

1. Met ingang van 1 januari 2022 vervalt in de tabel, bedoeld in artikel E 1, eerste lid, van de Kieswet, in de rij bij kieskringnummer 10 «Weesp,» en wordt in de rij bij kieskringnummer 9 «De gemeente Amsterdam» vervangen door «De gemeenten Amsterdam en Weesp».

2. Met ingang van de datum van herindeling wordt in de tabel, bedoeld in artikel E 1, eerste lid, van de Kieswet, in de rij bij kieskring 9 «De gemeenten Amsterdam en Weesp» vervangen door «De gemeente Amsterdam».

Artikel 10

1. Met ingang van de datum van herindeling vervalt in bijlage 1 behorende bij artikel 1.11, tweede lid, onderdeel d, van de Wet maatregelen woningmarkt 2014 II «Weesp».

2. Met ingang van de datum van herindeling vervalt in bijlage 2 behorende bij artikel 1.11, eerste lid, onderdeel o, en tweede lid, onderdeel j, van de Wet maatregelen woningmarkt 2014 II « Weesp».

Artikel 11

1. Met ingang van 1 januari 2022 vervalt in artikel 7 van de Wet op de rechterlijke indeling «, Weesp» en wordt in artikel 4 van die wet «en Uithoorn» vervangen door «, Uithoorn en Weesp».

2. Met ingang van de datum van herindeling wordt in artikel 4 van de Wet op de rechterlijke indeling «, Uithoorn en Weesp» vervangen door «en Uithoorn».

Artikel 12

1. Met ingang van 1 januari 2022 vervalt in de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's, onder Gooi en Vechtstreek, «Weesp,» en wordt onder Amsterdam-Amstelland in de alfabetische rangschikking toegevoegd «, Weesp».

2. Met ingang van de datum van herindeling vervalt in de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's, onder Amsterdam-Amstelland «, Weesp».

Artikel 13

1. Artikel 41, vierde tot en met zesde lid, van de Wet algemene regels herindeling is van overeenkomstige toepassing op bij deze herindeling betrokken gemeenschappelijke regelingen die van kracht zijn voor een gebied waarvan de omvang bij of krachtens de wet is vastgesteld.
2. Artikel 50 van de Wet algemene regels herindeling is van overeenkomstige toepassing op een verrekening in verband met het eerste lid.

§ 4. Inwerkingtreding

Artikel 14

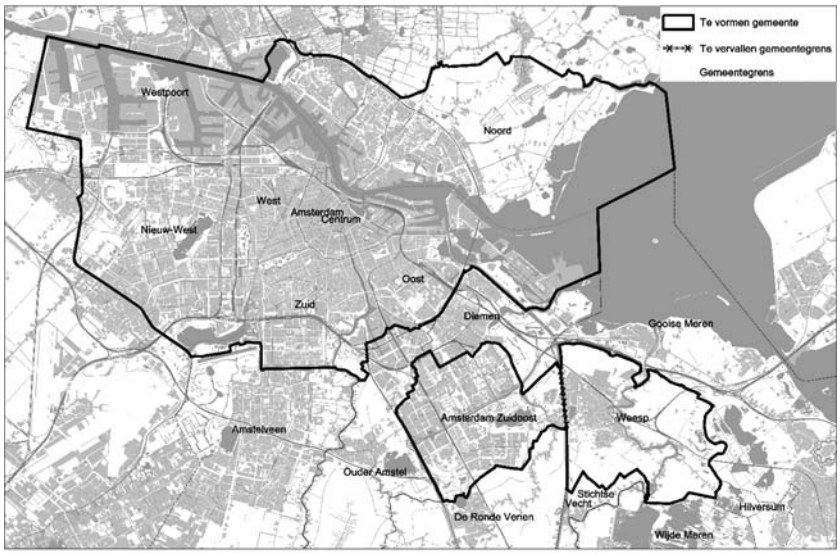
Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Kaart, genoemd in artikel 2



Regionaal Risicoprofiel

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Hoofdrapport

Auteur(s):	M. Grippeling
Datum:	26-4-2021
Versienummer:	1.3

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	15-2-2021	Initiële concept versie
1.1	25-2-2021	Concept versie (feedback projectteam verwerkt)
1.2	30-3-2021	Concept versie (input MTVrAA verwerkt)
1.3	26-4-2021	Concept versie (vaststelling concept versie door bestuur VrAA)

Inhoudsopgave

Revisiehistorie 2
Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 4
2. Managementsamenvatting 5
3. Wat is het risicoprofiel 7
4. Risicobeeld 10
5. Risico-inventarisatie 15
6. Risicoanalyse 23

1. Inleiding

Een samenleving zonder veiligheidsrisico's is niet denkbaar en omdat onze samenleving verandert, veranderen ook de risico's mee. Van de overheid mag verwacht worden dat zij zicht heeft op risico's, onaanvaardbare risico's probeert te verminderen, zich voorbereidt op de overgebleven risico's en optreedt als een incident zich voordoet.

Waarom een regionaal risicoprofiel?

Om aan deze verwachting te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat gemeenten inzicht hebben in het risicoprofiel van hun gemeente en de Veiligheidsregio als geheel. Op basis van het risicoprofiel kunnen gemeenten en de regio als geheel hun veiligheidsbeleid hierop afstemmen. Ook kunnen besluiten genomen worden over de inzet van (schaarse) middelen, kan de overheid bepalen welke risico's geaccepteerd kunnen worden en van welke risico's kans en/of impact verkleind moeten worden. Het risicoprofiel vormt daarnaast de basis voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio. In het beleidsplan wordt het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Daarnaast geeft het regionaal risicoprofiel input aan omgevingsvisies en –plannen. Om deze redenen stelt Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) een regionaal risicoprofiel op.

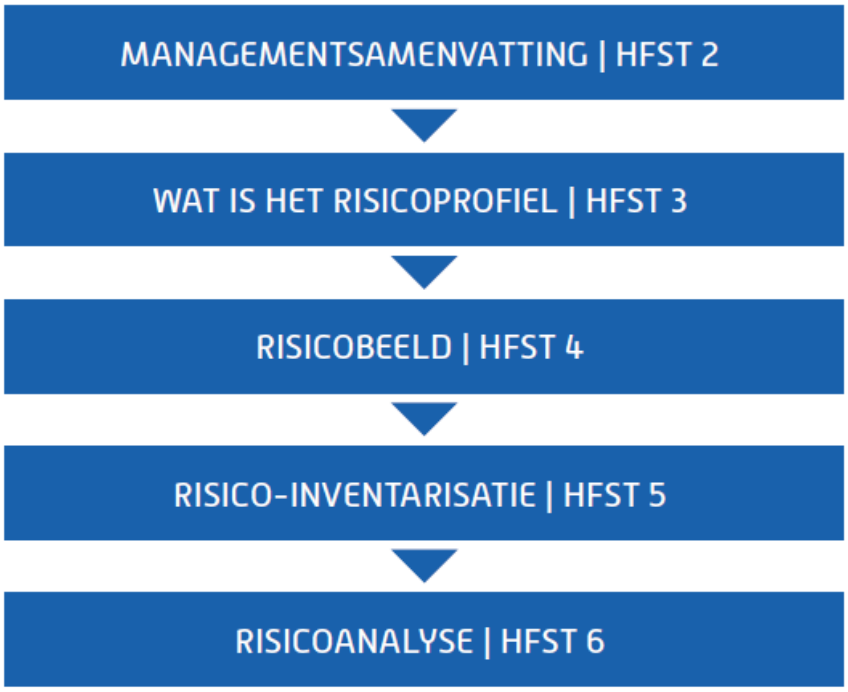
Het regionaal risicoprofiel vindt zijn oorsprong in de Wet veiligheidsregio's. De Wet veiligheidsregio's, artikel 15, lid 2, verplicht de veiligheidsregio's tot het opstellen van een regionaal risicoprofiel.

Wat levert het op?

Het risicoprofiel levert een inventarisatie en analyse van de fysieke veiligheidsrisico's binnen de Veiligheidsregio op en het stelt overheid en burgers in staat zich voor te bereiden op het voorkomen, beheersen en bestrijden van risico's.

Leeswijzer:

Onderstaand figuur geeft de opbouw van het risicoprofiel weer. In het verdiepende rapport dat als bijlage is bijgevoegd zijn de procedure en inhoudelijke stappen in detail beschreven.



2. Managementsamenvatting

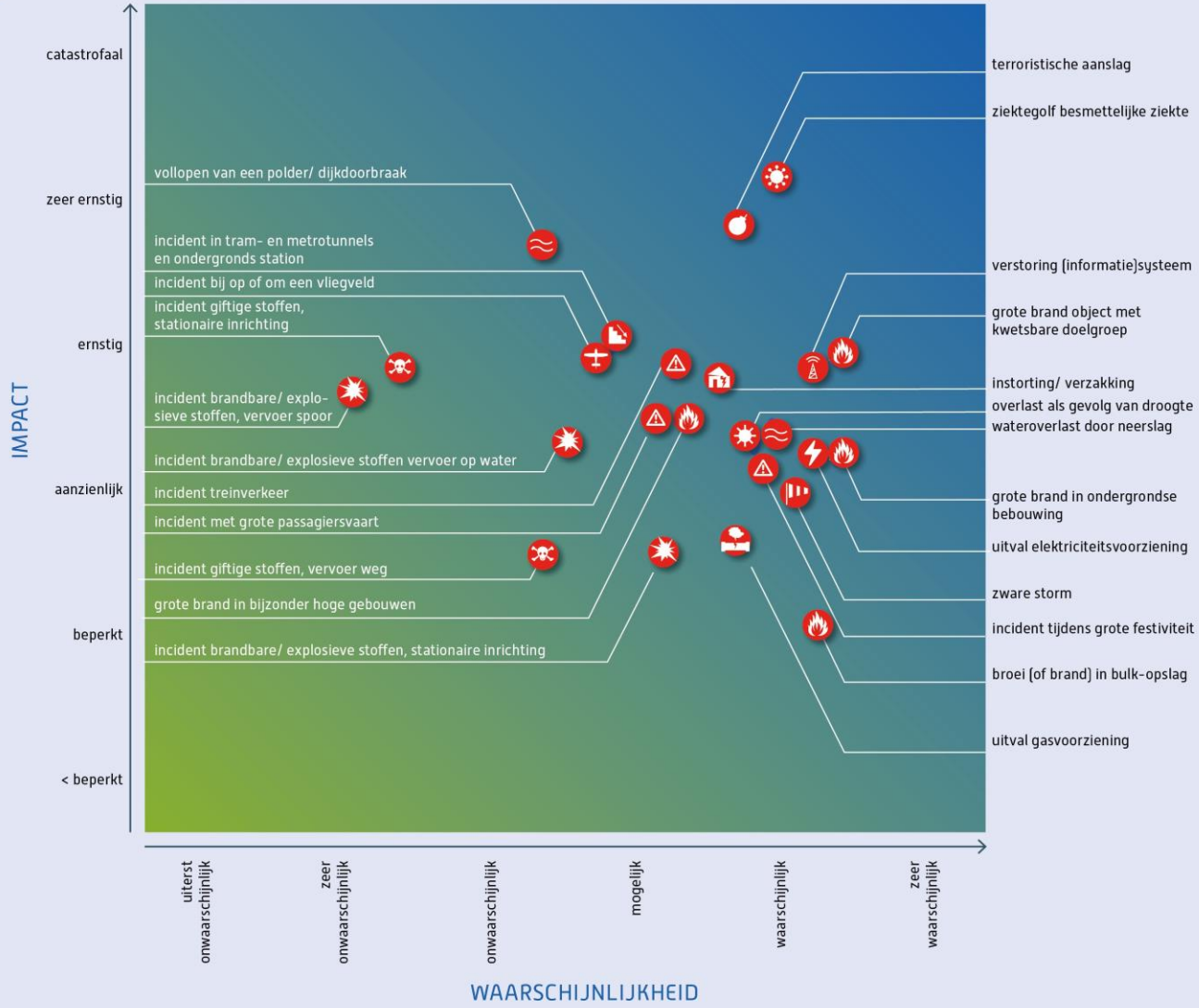
In het regionale risicoprofiel staan de vragen “wat kan ons overkomen en hoe erg is dat” centraal. Voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn vierentwintig incidenttype geselecteerd. Voor elk incidenttype heeft een breed georiënteerde expertgroep een impact- en waarschijnlijkheidsscore berekend, deze zijn geplot op het onderstaande risicodiagram. Op basis van deze berekening en de beschouwing van het risicodiagram in zijn geheel zijn vijf prioritaire risico’s benoemd voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Onderstaande prioritaire risico’s worden in het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio opgenomen. De prioritaire risico’s zijn:

- (Effecten van) grote en complexe branden
- (Effecten van) uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, gedigitaliseerde processen, informatiediensten);
- (Effecten van) water en extreem weer (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm)
- Een pandemie
- Terrorisme



Het risicodiagram

Het risicodiagram met de risico's geplot op impact en waarschijnlijkheid.



3. Wat is het risicoprofiel

Het risicoprofiel vormt de basis voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio. In het beleidsplan wordt het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Daarnaast geeft het regionaal risicoprofiel input aan omgevingsvisies en –plannen, door risico's te benoemen en daarmee risico's in de toekomst te verkleinen. Vanuit de taken die benoemd zijn in het beleidsplan kan de Veiligheidsregio vervolgens haar adviestaak richting gemeenten over voorkomen en bestrijden van branden, rampen en crises oppakken. Door in een vroeg stadium risico's inzichtelijk te maken kunnen risico's mogelijk verkleind worden. Mocht het daarna toch mis gaan is het regionale risicoprofiel een eerste inventarisatie voor de incidenttypen en crises om op voorbereid te zijn. De taken, rollen en verantwoordelijkheden ten tijde van incidenten en crises staan in het Regionaal Crisisplan van de VrAA.

Wat omvat het niet?

De dagelijkse veiligheidsrisico's worden niet meegenomen in het risicoprofiel. Het risicoprofiel gaat niet over de dagelijkse zorg van de operationele hulpverleningsdiensten in het kader van risico- en crisisbeheersing. De bestuurlijke afweging over crisisbeheersing en rampenbestrijding is van andere aard dan de afweging over dagelijkse zorg voor risicobeheersing en repressie. Verder is het analyseren van brandveiligheidsrisico's een ander vak dan het maken van een risicoanalyse van rampen en crises. Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA) stelt daarom een separaat brandrisicoprofiel op.

Hoe komt het tot stand?

Het risicoprofiel is opgesteld conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel[1]. De Handreiking biedt een werkwijze waardoor de impact en waarschijnlijkheid van de belangrijkste risico's die de regio kunnen treffen inzichtelijk gemaakt worden. De impact en waarschijnlijkheid wordt inzichtelijk gemaakt aan de hand van expert judgement op basis van incidentscenario's die vervolgens met elkaar vergeleken worden. Het inventariseren en selecteren van de belangrijkste risico's voor de regio is opgenomen in de risico-inventarisatie. Het scoren van de risico's op basis van uitgewerkte incidentscenario's gebeurt in de risicoanalyse. De risicoanalyse leidt tot conclusies over het risicoprofiel. Gezamenlijk vormen deze stappen het regionaal risicoprofiel.

In de handreiking is een landelijke uniforme categorisering van crisistypen en incidenttypen gemaakt. De risico's die een regio kunnen treffen worden gecategoriseerd in maatschappelijke thema's, die zich vertalen tot crisistypen en die weer tot incidenttypen. De maatschappelijke thema's bundelen de incidenttypen naar herkomst en oorzaken van risico's. Een crisistype is een categorie van mogelijke branden, rampen en crises, die qua soort effecten en qua ontwikkeling in de tijd op elkaar lijken. Een incidenttype is een specificatie van een crisistype.

[1] https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20091105-Politie-NVBR-GHORNL-Coordinerend-Gemeentesecretarissen-Handreiking-Regionaal-Risicoprofiel.pdf

Figuur 1

7 maatschappelijke thema's	Voorbeeld Een van de maatschappelijke thema's: 'Vitale infrastructuur'.
26 crisistypen	De crisistypen binnen maatschappelijk thema 'Vitale infrastructuur': • Verstoring energievoorziening • Verstoring drinkwatervoorziening • Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering • Verstoring telecommunicatie en ICT • Verstoring afvalverwerking • Verstoring voedselvoorziening
79 incidenttypen	Het crisistype 'Verstoring telecommunicatie en ICT' bestaat uit het volgende incidenttype: • (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst

Risicobeeld en risico-inventarisatie

Het risicobeeld van de regio wordt gevormd aan de hand van de fysieke kenmerken en een overzicht van risicovolle situaties die mogelijk voorkomen binnen de regio. Op basis van het risicobeeld wordt de risico-inventarisatie uitgevoerd. Tijdens deze inventarisatie is informatie over 79 incidenttypen verzameld. Deze incidenttypen komen uit de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel (2009) en de actualisatie van 2017. De incidenten zijn afgeleid uit de maatschappelijke thema's en deze verdienen wat meer uitleg en focus na in 2009 te zijn opgesteld. Zo is het thema technologische omgeving voornamelijk gericht op de industriële omgeving, waar veel technologie wordt gebruikt. Technologie is namelijk het geheel aan technieken, vaardigheden, methoden en processen die gebruikt worden voor de productie van goederen en diensten. De informatie en communicatietechnologie komt terug onder het thema Vitale infrastructuur en voorzieningen. Dit thema richt zich onder andere op cyberincidenten en digitale ontwrichting. De andere maatschappelijke thema's spreken voor zich.

De inventarisatie heeft geleid tot een selectie van 24 incidenttypen die binnen of aan de rand van VrAA kunnen voor komen. Een dergelijke selectie is noodzakelijk, omdat niet ieder incidenttype uit de landelijke handreiking voor iedere Veiligheidsregio van toepassing is of zich in gelijke mate binnen een Veiligheidsregio kan voor doen. Bij het tot stand komen van de selectie zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Mate van relevantie van het betreffende incidenttype binnen VrAA.
  Voorbeeld: Gezien het beperkte aantal hectare hoogveen- en duingebied binnen de regio is het onwaarschijnlijk dat het incidenttype 'Heide, (hoog)veen- en duinbranden' zich voordoet in VrAA. Daarnaast is ook het aantal incidenten in binnen- en buitenland en het Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2017 meegenomen.
- Maatregelen zijn reeds getroffen om impact en/of waarschijnlijkheid van het incidenttype te beperken.
  Voorbeeld: Het incidenttype 'Brand in dichte binnensteden' is wel relevant binnen VrAA, maar valt buiten de selectie. Brandweer Amsterdam-Amstelland is namelijk goed voorbereid op dergelijke branden. De impact van dergelijke branden blijft daardoor beperkt.
- Experts judgement.
  Met experts is overlegd welke incidenttypen relevant zijn voor VrAA.

Risicoanalyse

Vervolgens zijn de 24 geselecteerde incidenttypen uitgewerkt in scenario's. Deze scenario's beschrijven een mogelijk verloop van een incident, vanaf de basisoorzaken tot en met de einduitkomst. Deze manier biedt een mogelijkheid om de beschrijving te delen en een (gezamenlijk) gevoel te krijgen bij de geselecteerde incidenttypen. De scenario's zijn een hulpmiddel bij het analyseren van de incidenttypen.

Bij het opstellen van de scenario's is gekozen om géén worst -case-scenario's te beschrijven. Worst-case-scenario's kenmerken zich door veel doden, gewonden en grote schade. De kans dat deze zich daadwerkelijk voordoen is over het algemeen zo klein, dat de vraag gesteld kan worden in hoeverre de regio zich moet voorbereiden op deze worst-case-scenario's. Zeker gezien de kosten die voorbereidingen op worst-case-scenario's met zich meebrengen. Daarom is gekozen om realistische scenario's uit te werken, die een significante impact hebben. Voor de scenario's geldt dat adequate regionale operationele inzet in principe mogelijk is. De scenario's worden omschreven als meest geloofwaardig.

Verder zijn de scenario's gebaseerd op daadwerkelijke incidenten, (bijna-)incidenten in binnen- en buitenland en eerder opgestelde scripts tijdens crisisoefeningen/trainingen. De scenario's zijn getoetst bij diverse partijen, waaronder medewerkers van brandweer, politie, GHOR, Waternet, Port of Amsterdam, ambtenaren openbare orde en veiligheid van de gemeenten in de regio en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

De scenario's zijn tijdens diverse expertsessies beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid. Conform de landelijke methodiek is het mogelijk om, door middel van het beoordelen van het specifieke scenario, generaliserende uitspraken te doen ten aanzien van de impact en waarschijnlijkheid van het generieke risico.

Expertsessies

Tijdens meerdere expertsessies eind 2020, begin 2021 zijn de scenario's beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid van voorkomen. In deze sessies zijn de volgende vragen aan de experts gesteld: Hoe groot is de kans dat een soortgelijk scenario, met soortgelijke effecten zich voordoet binnen VrAA? En wat is de impact van een dergelijk scenario? Het scoren is gebeurd via twee nieuwe platforms die ontwikkeld zijn door VrAA zelf. De twee platforms dienden voor de twee verschillende momenten waarin de expertsessies waren opgesplitst. Vooraf werden de scenario's per domein gescoord, op impact en waarschijnlijkheid, en achteraf werd in een mondelinge terugkoppeling de scores per domein besproken. De experts waren verdeeld over vijf domeinen, naar de maatschappelijke thema's uit de landelijke handreiking: Gezondheid & Sociaal maatschappelijk, Natuurlijke omgeving & Vitale infrastructuur, Gebouwde omgeving, Technologische omgeving en Verkeer en Vervoer. In deze terugkoppelingen zijn de scenario's definitief gescoord. Tijdens deze sessies waren vele directe en indirecte partners van de Veiligheidsregio aanwezig, zoals vertegenwoordigers van Waternet, Alliander, Port of Amsterdam, telecombedrijven, Omgevingsdienst, vervoersbedrijven en Defensie. De volledige lijst met aanwezigen is opgenomen in het verdiepende rapport.

Tijdens de expertsessie is de landelijk ontwikkelde methodiek voor het meten van impact en waarschijnlijkheid toegepast. Om verschillende incidenten met elkaar vergelijkbaar te maken, is in het kader van de landelijke Strategie Nationale Veiligheid een methode voor nationale risicobeoordeling (NRB) ontwikkeld. Met behulp van deze methode is het mogelijk verschillende incidenttypen op een vergelijkbare wijze te analyseren, te rangschikken en prioriteiten aan te brengen. De Handreiking Regionaal Risicoprofiel heeft deze methodiek overgenomen.

Prioriteitstelling en conclusie

Resultaat van de expertsessies is een waarde op impact en een waarde op waarschijnlijkheid voor elk scenario. Voor alle scenario's worden deze waarden geplot in een risicodiagram. In hoofdstuk 7 - Risicoanalyse (hoe erg is dat wat ons kan overkomen?) is dit risicodiagram opgenomen. Hierdoor kunnen de verschillende risico's met elkaar vergeleken worden. Deze vergelijking, ondersteund door de opmerkingen en inzichten van de experts, heeft geleid tot de conclusies van het regionaal risicoprofiel.

4. Risicobeeld

In het risicobeeld wordt een beschrijving van de Veiligheidsregio gegeven en een inventarisatie gemaakt van de risico's binnen de regio. Naast een typering van de regio wordt aandacht besteedt aan belangrijke incidenten in de periode sinds het vorige risicoprofiel uit 2017 en worden toekomstige ontwikkelingen geschetst.

De daaropvolgende risico-inventarisatie is bedoeld om inzicht te krijgen in de aanwezige (fysieke) veiligheidsrisico's in de regio: wat kan ons overkomen? De resultaten van de inventarisatie zijn verwerkt in het risicobeeld van de regio en bieden een overzicht van risicovolle situaties die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis.

5.1 Kengetallen en typering Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gekenmerkt door de bevolkingsdichtheid, de status van hoofdstad met vele toeristen, grootschalige en internationaalbefaamde culturele voorzieningen en de aanwezige infrastructuur (spoor, weg en data) en bedrijvigheid (BRZO[2], afvalverwerking, financiële hart van Nederland en knooppunt van de bloemenhandel). Daarnaast zijn er grote lokale verschillen tussen de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Amsterdam heeft een grote aantrekkingskracht, het centrum van Amsterdam trekt jaarlijks miljoenen toeristen. Omdat het centrum van Amsterdam dat niet allemaal aan kan, probeert de gemeente de drukte te spreiden en waaiert een steeds groter deel uit naar andere delen van de regio. De Amsterdamse grachtengordel blijft echter veel aandacht genieten. De grachtengordel is dan ook net als de Stelling van Amsterdam (voormalige verdedigingslinie rondom Amsterdam) door UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst.

De drukte in de regio is het meest zichtbaar bij grootschalige evenementen, zoals de Pride, het vijfjaarlijkse nautische evenement SAIL, diverse festivals en belangrijke sportwedstrijden en toernooien (2020 en 2021 zijn hierop een uitzondering door COVID-19). Ook is dit goed zichtbaar bij nationale evenementen, zoals Koningsdag, de Nationale dodenherdenking, bezoeken van buitenlandse staatshoofden en internationale bijeenkomsten.

Figuur 1 - Overzichtskaart Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland[3]



[2] Besluit risico's zware ongevallen: bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde.
[3] Weesp zal binnen afzienbare tijd onderdeel uit gaan maken van de gemeente Amsterdam en de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Ligging

De centrale positie die de regio Amsterdam-Amstelland inneemt betekent ook iets voor infrastructuur en mobiliteit. Per dag reizen miljoenen mensen van, naar en binnen Amsterdam- Amstelland. Dat doen ze via:

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A8 (Amsterdam-Zaandam), A9 (Diemen-Alkmaar), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem).
- Of via het spoor en tram/metro, met 5 metrolijnen deels ondergronds met ondergrondse stations.
- Ook de wateren worden gebruikt voor mobiliteit, bijvoorbeeld over het Noordzeekanaal, het IJ, en het Amsterdam-Rijnkanaal, waarover onder andere grote (rivier)cruiseschepen hun weg naar Amsterdam vinden. Ook de recreatieplassen en -wateren, zoals de Westeinderplassen, Gaasperplas en Sloterplas trekken veel publiek.
- Verder is de nabijheid van Schiphol (en mogelijk over een aantal jaren ook het vliegveld van Lelystad) relevant. Amsterdam-Amstelland ligt onder de aan- en uitvliegroutes van Schiphol en huisvest veel ondersteunende bedrijfsactiviteiten voor deze luchthaven.

Bebouwing en bevolking

Veel mensen in een klein gebied betekent naast de aanwezigheid van hoge bebouwingsdichtheden ook veel kwetsbare objecten, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en scholen. Mensen die hier wonen of verblijven zijn niet altijd even zelfredzaam. Bij grootschalige incidenten en crises zijn deze objecten met gebruikers kwetsbaarder dan zelfredzame gebruikers, waardoor zij eerder hulp nodig hebben van de overheid.

Naast het toeristische centrum kent Amsterdam-Amstelland ook risicovolle economische activiteiten, zoals zware industrie en opslag van brandstoffen. Dit is hoofdzakelijk geconcentreerd in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. Verder is het financiële hart van Nederland op de Zuidas in Amsterdam Zuid ook van grote waarde voor de regio, maar ook (inter)nationaal, net als de Bloemenveiling in Aalsmeer. Daarnaast heeft Amsterdam zich ontwikkeld tot een van de grootste internetknooppunten (met zes fysieke locaties in Oost, Zuidoost en Slotervaart) van de wereld heeft ook zijn gevolgen voor onze regio.

Met ruim 1 miljoen inwoners in VrAA, is de regio een van de veiligheidsregio's met het hoogste aantal inwoners van het land. Uit bevolkingsprognoses blijkt dat het aantal inwoners in de regio de komende jaren verder groeit, tot 1,4 miljoen in 2040. Wat betreft oppervlakte is de regio met 355 km² een van de compactste regio's van het land.

Tabel 1 - Bevolking, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, 1 januari 2020 (bron: CBS/O+S)

	Bevolking	Oppervlakte (km²)	Oppervlakte (km² land)	Bevolkingsdichtheid (per km² land)
Aalsmeer	31.859	32,29	20,12	1.584
Amstelveen	91.675	44,08	41,13	2.229
Amsterdam	872.757	219,49	165,50	5.273
Diemen	30.780	14,04	11,99	2.556
Ouder-Amstel	14.026	25,78	24,08	583
Uithoorn	29.478	19,42	18,14	1.625
Amsterdam-Amstelland	**1.070.575**	**355,1**	**280,96**	**3.810**

Kenmerkend aan de regio is dan ook de hoge bevolkingsdichtheid. In Amsterdam-Amstelland is de bevolkingsdichtheid 3.810 inwoners per km², terwijl de gemiddelde bevolkingsdichtheid in 2020 in Nederland 517 inwoners per km² is.

Een ander kenmerk van de regio is het grote aantal inwoners met een migratie achtergrond, met name een niet-westerse migratie achtergrond. In Amsterdam is meer dan de helft van de bevolking een inwoner met een migratie achtergrond (55,6% CBS 1-1-2021). Zowel in Amsterdam als Amstelveen wonen veel verschillende nationaliteiten. In Amsterdam wonen maar liefst 167 nationaliteiten en in Amstelveen 133. Voor effectieve overheidscommunicatie waaronder risico- en crisiscommunicatie, is het van belang dat alle verschillende nationaliteiten bereikt worden.

5.2 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode

Naast de methodiek om risico's te inventariseren en te analyseren is het nuttig om stil te staan bij de (grootschalige) incidenten die in Amsterdam-Amstelland sinds 2016 hebben plaatsgevonden.

In de afgelopen vier jaar hebben zich, naast de COVID-19 crisis, geen grote en/ of langdurige crisis voorgedaan in de regio Amsterdam-Amstelland. Wel kent de periode een aantal (mini-)crises en is er een aantal incidenten geweest die zich laten categoriseren als meer klassieke crises.

Gedurende deze periode was er een aantal grote branden, zoals een brand in 2016 bij Chemtura (GRIP 2) en een flinke brand in de Urbanus kerk in Amstelveen in 2018. Ook gaslekkages en (pogingen tot) plofkraken kwamen de afgelopen periode vaker voor en vele werden opgeschaald tot GRIP. Verder werd de aandacht gevestigd door een steeds vaker voorkomend incident, de stroomstoring met verschillende gevolgen. Zo waren er diverse langdurige stroomstoringen in 2016, 2017 en 2018 in Amsterdam, Amsterdam Zuidoost, Diemen, en Ouder-Amstel. In diezelfde lijn was er ook een grote landelijke storing bij KPN op 24 juni 2019 met verschillende gevolgen, waaronder de uitval van de bereikbaarheid van het alarmnummer 112. Daarnaast heeft de nog steeds actuele Coronacrisis, ontstaan door het COVID-19 (Corona) virus, sinds 13 maart 2020 gezorgd voor een GRIP4 opschaling in de hele regio (en het land) en daar lijkt ten tijde van de actualisatie van het risicoprofiel nog geen eind aan te komen.

Als laatste hier te benoemen was er een steekpartij op 31 augustus 2018 bij het centraal station van Amsterdam met terroristisch oogmerk.

5.3 Toekomstbeeld van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

De regio verandert in hoge mate. Nieuwe ontwikkelingen, zowel sociaaleconomisch als technologisch en van interne en externe oorsprong bepalen het risicobeeld van de toekomst voor Amsterdam-Amstelland. Het geven van inzicht in de ontwikkelingen die op de regio Amsterdam-Amstelland afkomen geeft een beeld waar de regio zich de komende jaren op moet richten. Omdat de maatschappij continu verandert en een drukke regio als Amsterdam-Amstelland altijd in beweging is, is het van belang om een aantal trends te benoemen. Deze trends vormen (nog) niet direct een risico, omdat van veel ontwikkelingen op dit moment nog onvoldoende bekend is om een goede risico-inschatting te kunnen maken. De komende tijd doet de Veiligheidsregio onderzoek naar de (mogelijke) impact van deze ontwikkelingen op de veiligheid in de regio.

In overleg met experts en door trendanalyses[4,5] te bekijken zijn diverse lijnen van verandering te benoemen:

- Connectiviteit
  De wereld raakt steeds meer met elkaar verbonden. Dit geldt zowel voor mensen (internationale verbindingen via lucht, (spoor)wegen en water), goederen, als diensten (automatisering). De verdere ontwikkeling van het internet en het daarbij horende netwerk zorgt er voor dat allerlei zaken digitaal steeds meer aan elkaar gekoppeld worden. Hierdoor kan transport en communicatie steeds sneller en gemakkelijker plaatsvinden, maar ontstaat er ook een afhankelijkheid van dataverkeer. Daarnaast

[4] Trendrapport Stad 2016 Verkenning naar de ruimtelijk-economische functiemenging in Amsterdam
[5] Metropoolregio, het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040

zien we nog steeds een toename van de automatisering van bedrijfsprocessen. Ook in het vervoer (bijvoorbeeld zelfrijdende auto's) is sprake van toenemende automatisering.
Dit is wellicht wenselijk vanuit een economisch en maatschappelijk standpunt, maar deze afhankelijkheid en verwachtingen leveren ook risico's op. Het uitvallen van vitale voorzieningen zoals data- en telecommunicatie leveren daardoor in toenemende mate problemen op, maar ook het risico op wereldwijde verspreiding van ziekten neemt hiermee expliciet toe. Relatief kleine incidenten kunnen uitgroeien tot een crisis die een groot gedeelte van de maatschappij raakt. Dergelijke uitval van vitale infrastructuur kan per ongeluk plaatsvinden, maar er zijn wereldwijd ook steeds meer opzettelijke cybersecurityincidenten (bijvoorbeeld Ransomware of cyberterrorisme). De traditionele hulpdiensten zijn niet ingericht om bij dergelijke incidenten te kunnen handelen als 'first responders', die rol ligt meer bij de ICT-beheerders van de vitale infrastructuur. De traditionele hulpdiensten kunnen wel handelen op het tegengaan van de maatschappelijke gevolgen. De Veiligheidsregio wordt bij dit type incidenten steeds meer het coördinatiepunt tussen hulpdiensten en de beheerders van de vitale infrastructuur.

- Verstedelijking en verdichting
  Wereldwijd willen meer mensen in steden wonen en werken. In de Randstad wordt de komende decennia een verdere verdichting van wonen en bedrijvigheid verwacht. Dat betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen, anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Ook wonen mensen steeds meer in getransformeerde gebouwen, die daar oorspronkelijk niet voor ontworpen zijn. Bijvoorbeeld kantoren die omgebouwd zijn tot woningen. Dat kan bij incidenten en het niet doorvoeren van extra veiligheidsmaatregelen een risico betekenen. Tenslotte betekent een verdere verstedelijking ook dat er steeds meer meervoudig ruimtegebruik komt, waarbij infrastructuur, wonen, werken, winkelen, recreëren en energieopslag op één en dezelfde plek geconcentreerd worden[6]. Dit kan een combinatie van OV-knooppunten, hoogbouw en ondergronds bouwen zijn. Voorbeelden hiervan zijn het Amsterdamse Centraal Station, Havenstad/Strandeiland en de Zuidas en het gebied rondom de RAI.

- Vergrijzing en langer zelfstandig blijven wonen
  Onderzoek van het IFV in 2015 en 2016[7] heeft laten zien dat senioren een drie keer zo hoge kans op overlijden bij brand hebben. Tegelijkertijd bestaat er al een langere tijd een maatschappelijke trend dat gestreefd wordt naar beperking van de kosten voor de zorg en ouderen langer thuis blijven wonen. Het groot aantal aanwezige senioren wordt veroorzaakt door de leeftijd van de babyboom generatie. Hulp aan huis en in verzorgingstehuizen is daarentegen steeds minder beschikbaar. Bij incidenten wordt daarmee het vangnet dat de hulpverlening moet bieden in toenemende mate belangrijk. Verzorgingstehuizen worden immers omgebouwd naar particuliere wooncomplexen waarbij wettelijk gezien minder brandveiligheids-voorzieningen geëist worden en wederom onderzoek van het IFV heeft de discrepantie tussen de uitgangspunten van de bouwregelgeving en de gang van zake bij branden in seniorencomplexen bevestigd.

- Klimaatverandering en energietransitie
  Klimaatverandering leidt voor Nederland tot onder andere stijging van de zeespiegel, bodemdaling en veranderende weersomstandigheden (grotere kans op extreem weer, zowel wateroverlast als droogte en hitte) en een toenemende druk op de zoetwatervoorraad. In het kader van het Deltaprogramma wordt gewerkt aan klimaatadaptatie: aanpassingen in de ruimtelijke ordening, zeker stellen van de zoetwatervoorraad en het waterrobuust maken van vitale infrastructuur.
  Om de klimaatverandering te remmen wordt gewerkt aan verduurzaming van de samenleving. De samenleving wil met het oog op komende generaties graag de ecologische footprint beperken. Zo wordt een grote energietransitie verwacht, waarbij energieopwekking en opslag hiervan veel meer gedecentraliseerd wordt. Opwekking door middel van zonnepanelen, windmolens en biovergisting

[6] https://131f4363709c46b89a6ba5bc764b38b9.objectstore.eu/hior/Documenten/Structuurvisie%20Amsterdam%202040%20(2011).pdf
[7] https://www.ifv.nl/onderzoek/Paginas/Onderzoeken-vergrijzing-en-brandveiligheid.aspx

zijn bekende trends; daarnaast komen de opslag in batterijen in elektrische auto's, buurtbatterijen en in huizen en de opslag en het gebruik van waterstof sterk op. De circulaire economie zal zich steeds verder gaan ontwikkelen, waardoor er meer transport en hergebruik van afval- en grondstoffen plaats zal vinden. De huidige opslag van bijvoorbeeld brandstoffen in de haven zal worden aangevuld of worden vervangen. Bij dergelijke modernere activiteiten zijn op dit moment meer handelingen nodig dan bij opslag van de huidige stoffen, waardoor de waarschijnlijkheid van brand en andere incidenten toeneemt.
Dit zijn een aantal ontwikkelingen die landelijk spelen, maar klimaatverandering speelt wereldwijd. Een strijd om zoet water is daarbij niet uitgesloten en daar waar het onvoldoende is zullen mensen vertrekken en naar plaatsen komen waar voldoende is, bijvoorbeeld Europa en Nederland.

5. Risico-inventarisatie

Na het opstellen van het risicobeeld is de risico-inventarisatie uitgevoerd op de crisis- en incidenttype aan de hand van de eerder benoemde criteria. In deze paragraaf worden de geselecteerde incidenttypen beschreven per maatschappelijk thema uit de landelijke handreiking.

Natuurlijke omgeving

Het maatschappelijk thema 'Natuurlijke omgeving' omvat alle crisistypen die een natuurlijke oorzaak hebben.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
- Overlast als gevolg van droogte
- Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
- Overlast als gevolg van een zware storm

De grootste impact hebben de overstromingsscenario's vanuit zee en vanuit het rivierengebied. De kans op deze scenario's wordt echter (zeer) onwaarschijnlijk geacht. Een realistischer overstromingsscenario (met aanzienlijke impact) is het bezwijken van een secundaire waterkering, waardoor het achterliggende gebied onder water loopt. Bijvoorbeeld zoals in 2003 bij Wilnis. Als gevolg van uitdroging verschoof het dijklichaam, en liep de achtergelegen woonwijk onder water.

De klimaatverandering heeft extreme weersomstandigheden tot gevolg. Volgens het KNMI neemt de waarschijnlijkheid van extreme weersomstandigheden de komende jaren toe. Zo zal er meer extreme neerslag in de winter vallen en neemt het aantal en de intensiteit van extreme regenbuien in de zomer toe. Ook wordt hagel en onweer heviger. Periodes van korte, maar intensieve neerslag komen steeds vaker voor en kunnen wateroverlast tot gevolg hebben, zowel in laag gelegen poldergebieden als in delen van het stedelijk gebied. Afhankelijk van het getroffen gebied kan de impact aanzienlijk zijn.

Extreme weeromstandigheden kunnen zich ook manifesteren in een zware storm, waarbij zware windstoten voor grote schade kunnen zorgen. De gevolgen voor verkeer, openbaar vervoer kunnen groot zijn, waardoor de impact voor het dagelijkse leven relatief groot kan zijn. Een combinatie van zowel een storm met zware windstoten en hevige neerslag kan de impact voor de maatschappij extra vergroten.

Dit geldt eveneens voor een steeds vaker voorkomend incidenttype: overlast als gevolg van droogte. Dit incidenttype brengt een heel scala aan risico's en mogelijke schade met zich mee, die zich soms pas op langere termijn kunnen materialiseren. Langdurige droogte leidt tot risico's op verzilting van het oppervlaktewater met nadelige gevolgen voor de landbouw, natuur, bebouwing (houten heipalen die niet onder water staan kunnen gaan rotten) en mogelijk ook de drinkwatervoorziening in delen van de regio. Ook kan het peil van het oppervlaktewater dalen met schade voor de scheepvaart en landbouw, de waterkeringen (met risico's op falen van die keringen) tot gevolg.

Gebouwde omgeving

Het maatschappelijke thema 'Gebouwde omgeving' omvat alle crisistypen die betrekking hebben op het bouwen en gebruiken van gebouwen en kunstwerken. Gebouwen met een bijzondere functie en gebouwen waarin zich verminderd zelfredzame personen bevinden, vallen ook onder dit crisistype.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
- Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
- Grote brand in ondergrondse bebouwing
- Instorting/verzakking door explosie

Van de incidenttypen is binnen VrAA brand in dichte binnensteden het meest waarschijnlijk. De dichte bebouwing van de grachtengordel is kenmerkend voor Amsterdam. Brandweer Amsterdam-Amstelland is echter goed voorbereid op dit incidenttype. Bij branden in de binnenstad van Amsterdam komt de brandweer snel ter plaatse en er is een grote slagkracht snel voor handen. Hierdoor blijft de impact van dergelijke branden relatief klein.

Branden in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen zijn ook waarschijnlijk binnen VrAA. Voor sommige objecten zijn extra preventieve voorzieningen vereist en moet er een goede interne (BHV-) organisatie aanwezig zijn. Tegelijkertijd is er een tendens gaande waarbij ouderen langer thuis blijven wonen, vaak in gebouwen die vroeger als zorginstellingen ingericht waren. Onder de huidige wetgeving zijn daarom aanvullende maatregelen niet meer nodig, waardoor belangrijke voorzieningen voor de brandveiligheid ontbreken. Branden kunnen daardoor sneller escaleren en hulpverlening komt later op gang. Dit kan leiden tot een grotere impact bij een incident. Ook laat een inventarisatie van de verschillende gemeenten in de regio zien dat op sommige plekken gasten verblijven in gebouwen die daarvoor niet geschikt zijn, bijvoorbeeld toeristen in oneigenlijke hotelfuncties (AirBnb) en vluchtelingen in leegstaande kantoorgebouwen. Dit kan leiden tot een grotere impact van brand in dergelijke situaties.

In VrAA staat een groot aantal gebouwen met een grootschalige bezoekers/medewerkers aantal, zoals de Bloemenveiling (Aalsmeer), diverse winkelcentra (Amsterdam en Amstelveen), Beurs van Berlage, Concertgebouw, RAI, Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit. Door de bestaande regelgeving en interne (BHV-/ brandweer) organisatie is een grote brand minder waarschijnlijk. Ook kent VrAA veel hoge (> 70 meter) gebouwen, zie de tabel op pagina 19, voornamelijk geconcentreerd op de Zuidas, bij het Amstelstation, Sloterdijk en langs het IJ. Bijvoorbeeld de Rembrandtoren (135 m), Mondriaantoren (123 m) en het kantoor van ABN-AMRO (105 m). In de nabije toekomst zal er in Amsterdam nog een aantal bijzonder hoge gebouwen bijkomen, zoals de gebiedsontwikkeling in de Sluisbuurt nabij IJburg.

De regio kent verder ook veel ondergrondse bebouwing, zoals het ondergrondse metronetwerk, ondergrondse stations, tunnels en steeds meer parkeergarages. Doordat het bestrijden van branden in hoge gebouwen en ondergrondse bebouwing zeer complex is, kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. Daarnaast wordt in toenemende mate multifunctioneel gebouwd, waarbij hoogte, diepte en kwetsbare functies worden gecombineerd. Het NHOW RAI hotel in Amsterdam-Zuid of het gebied van het Rokin is hier een goed voorbeeld van.

In Amsterdam-Amstelland zijn veel objecten te vinden die behoren tot cultureel erfgoed. Zo staat de grachtengordel op de werelderfgoedlijst van UNESCO en kent de regio veel grote en kleine musea met belangrijke culturele topstukken. Ondanks dat ‘Brand in dichte binnensteden’ vanwege de getroffen maatregelen geen onderdeel is van het risicoprofiel, is de impact van een brand waarbij kunst en culturele uitingen verloren gaat is groot. Zeker als het gaat om internationale en nationale topstukken, deze stukken zijn immers onvervangbaar en daarom een benoemingswaardig risico binnen VrAA. Om die reden wordt ook bij de grote musea aandacht besteedt aan brandveiligheid en is men verenigt in een netwerk brandveiligheid cultureel erfgoed.

In principe moet een gebouw zodanig gebouwd zijn, dat de draagconstructie bij een explosie blijft staan, ook als de ramen, gevel en dergelijke eruit geblazen worden. Zodoende stort het gebouw niet in. Een instortingscenario is dan ook klein, maar niet ondenkbaar. De aanleiding voor dergelijke explosies zijn bijvoorbeeld gasexplosies die voor veel schade kunnen zorgen en falen van fundering door ouderdom of veranderende belasting. In de afgelopen jaren heeft de VrAA geleerd dat de gevolgen van mogelijk instortingsgevaar kunnen leiden tot een grote vraag tot nazorg omdat bewoners en ondernemers enige tijd niet terug kunnen naar hun huizen en bedrijven.

Technologische omgeving

Het maatschappelijk thema 'Technologische omgeving' is gericht op de industriële omgeving, waar veel technologie wordt gebruikt, en crisistypen die betrekking hebben op gevaarlijke stoffen. In de methodiek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel worden gevaarlijke stoffen onderscheiden naar brandbare/explosieve stoffen en giftige stoffen. Vervolgens wordt een onderscheid gemaakt naar incidenten op een stationaire inrichting en tijdens transport (spoor, water, weg of buisleiding).

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Incidenten met brandbare/explosieve stoffen, spoorvervoer
- Incidenten met brandbare/explosieve stoffen, vervoer water
- Incidenten met brandbare/explosieve stoffen, stationaire inrichting
- Incidenten met giftige stoffen, vervoer weg
- Incidenten met giftige stoffen, stationaire inrichting
- Broei/brand in bulkopslag

De zware industrie in VrAA concentreert zich in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. De haven van Amsterdam kenmerkt zich door op- en overslag van benzine, kolen en cacao. De haven is zelfs de grootste benzinehaven ter wereld. Onder op- en overslag valt ook de bevoorrading van LPG-tankstations, die zich in vergelijking tot de zware industrie dichter op de woonkernen bevinden. Het risico bij op- en overslag is echter kleiner dan bij productie. Productie van brandbare/explosieve stoffen vindt op kleine schaal ook plaats binnen VrAA.

Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen binnen VrAA betreft voornamelijk doorgaand transport van en naar het Westelijk Havengebied. Zowel op rijkswegen, provinciale wegen als gemeentelijke wegen vindt vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen plaats. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaats vinden. Op dit moment hebben alleen Amsterdam, Diemen en Aalsmeer een verplichte (gemeentelijke) routering voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld. Het vervoer over de weg loopt in sommige gevallen langs dichtbevolkte gebieden. De impact van een incident kan op dergelijke plekken groot zijn.

Via het spoor worden grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen vervoerd. Dit vervoer loopt langs dichtbevolkte gebieden; NS-stations Sloterdijk, Amsterdam CS, Amsterdam Arena en Diemen-Zuid. Een incident kan op dergelijke plekken een grote impact hebben, zeker als er op de genoemde stations veel mensen aanwezig zijn, zoals tijdens de spits.

In het Westelijk Havengebied worden grote hoeveelheden bulk opgeslagen. Het betreft onder andere de opslag van cacao, steenkool en hout, maar ook kan gedacht worden aan afval of schroot. Met steeds meer opslag en verwerking van afval/schroot wordt de waarschijnlijkheid op een incident groter. In dergelijke grote opslagen kan broei ontstaan. De impact van broei blijft meestal beperkt tot rookontwikkeling en stankoverlast. De broei kan echter ook oplaaien tot brand, waardoor een potentieel grote hoeveelheid bulk vlam kan vatten en verloren kan gaan. Voor de bestrijding van deze branden zijn grote hoeveelheden water nodig. Het vervuilde bluswater kan leiden tot vervuiling van water en bodem.

Gezien de grote hoeveelheden van brandbare vloeistoffen, gassen en bulk in het Westelijk Havengebied kan de impact bij een stationaire inrichting groot zijn. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (BHV en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. De oprichting van een publiek-private brandweereenheid (GBA) in het havengebied helpt hier ook bij.

Vitale infrastructuur en voorzieningen

Het maatschappelijk thema 'Vitale infrastructuur en voorzieningen' omvat alle crisistypen die leiden tot een verstoring van voorzieningen die benodigd zijn voor een ongestoord leven.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Uitval elektriciteitsvoorziening
- Uitval gasvoorziening
- (Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst

De uitval van de elektriciteitsvoorziening kan een grote impact hebben. De verschillende uitvallen van elektriciteit in deze regio in 2016, 2017 en 2018 waren weliswaar van korte duur, maar hadden al veel impact op de samenleving. Mogelijke effecten zijn uitval van bedrijfsvoering van bedrijven en instanties, het openbaar vervoer rijdt niet, telecommunicatie en ICT valt uit, rolluiken en beveiligingsinstallaties werken niet, hoogbouw kan niet van drinkwater worden voorzien, elektrische verwarming valt uit, koken met inductiekookplaat, magnetron en elektrische oven is niet mogelijk en medische apparatuur voor thuiszorg functioneert niet.

Daarnaast is gebleken dat de uitval van de gasvoorziening ook voor veel overlast kan zorgen. Zeker als het gasleidingstelstel verontreinigd is, bijvoorbeeld bij een gelijktijdige breuk in de (naastgelegen) waterleiding kan het enige tijd duren, door alle noodzakelijke controles, alvorens alle aansluitingen weer gas ontvangen. Zeker in een koude periode kan dit een grote impact hebben.

De rol van telecommunicatie en ICT wordt steeds belangrijker in onze samenleving en gezien de grote afhankelijkheid kan een verstoring een grote impact hebben. Ook hulpdiensten zijn daar in toenemende mate van afhankelijk. Zo was het alarmnummer 112 in juni 2019 niet beschikbaar en konden hulpdiensten onderling moeilijk, of zelfs helemaal niet communiceren. Verder worden vele bedrijfsprocessen steeds vaker centraal georganiseerd via telecommunicatie, datanetwerken en het Internet. Een verstoring van telecommunicatie, maar voornamelijk internet heeft dan ook een steeds grotere impact, op meerdere vitale sectoren. Zo zijn vitale sectoren als telecommunicatiediensten, radarcommunicatie, navigatie en aansturing van spoor, lucht- en scheepvaart, satellietcommunicatie, bevoorradingsbedrijven en zorgleveranciers in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van digitale diensten, processen en systemen. De uitval van dergelijke vitale voorzieningen leidt vervolgens tot maatschappelijke domino-effecten, waarbij veel bedrijven niet langer kunnen opereren. De toename van de afhankelijkheden maakt dat de impact in de komende jaren alleen maar groter wordt. In de meeste gevallen is uitval niet opzettelijk veroorzaakt, maar het gevolg van een fout in het netwerk of grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening. Wereldwijd zijn er echter steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij financieel gewin of verstoring het doel is. De toename van de afhankelijkheid van het internet maakt dat de impact groot is en in de nabije toekomst verder zal toenemen, zeker als de uitval langer duurt.

Verkeer en vervoer

Het maatschappelijk thema 'Verkeer en vervoer' omvat alle crisistypen die betrekking hebben op een verstoring van een van de verkeersmodaliteiten; lucht, weg, spoor en water.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Incidenten in tram- of metrotunnels en ondergrondse stations
- Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
- Incidenten met middelgrote (passagiers)vaart
- Incident treinverkeer

In de metrotunnel tussen Amsterdam CS en Amstelstation bevinden zich vijf ondergrondse stations. Met het in gebruik nemen van de Noord/Zuid Lijn, met ondergrondse stations, loopt een groot deel van het metroverkeer ondergronds. Kenmerkend aan een incident in tunnels is de beslotenheid en de slechte bereikbaarheid voor de hulpdiensten. Specifiek aan een brand in tunnels is dat de effecten van de brand sterk vergroot worden door de hittetoename en de sterke rookontwikkeling. Daardoor is het voor passagiers moeilijk om gebruik te maken van de beperkt beschikbare vluchtwagen.

VrAA heeft zelf geen luchtvaartterrein. Luchthaven Schiphol ligt, in Veiligheidsregio Kennemerland (VrK), tegen de grens van VrAA aan en dat maakt het crisistype luchtvaartincidenten wel relevant binnen de regio. Een aanzienlijk deel van de vliegbewegingen gaat namelijk over VrAA. Ook de twee grote incidenten, in 1992 stortte een vliegtuig neer in de woonwijk Bijlmermeer en meer recent op 25 februari 2009 stortte een vliegtuig neer in de polder langs de A9[8], geven aan dat een luchtvaartincident voorstelbaar is.

Het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal zijn druk bevaren kanalen. Daarnaast is er in de regio een aantal recreatieplassen. Met name relevant is het risico op incidenten met middelgrote (passagiers)vaart, zoals incidenten met rondvaartboten, veerboten, partyboten en boten als de Henry Dunant (Rode Kruis). Hulpverlening bij incidenten op het water is complex, aangezien eigenlijk alle opvarenden ‘vast zitten’ op de locatie, het risico op verdrinking en de incidentlocatie moeilijk te bereiken is voor hulpverleners.

VrAA is een knooppunt van wegverkeer. Door de toenemende mobiliteit (toename aantal voertuigen en aantal voertuigbewegingen) neemt de kans op verstoppingen van het ondergelegen wegennetwerk toe. Een grootschalige en langdurige stremming kan zelfs bovenregionale impact hebben. In de regio is de Amsterdamse ringweg A10 wel een zeer drukke snelweg met vele ongelukken, maar bijna 70% vindt binnen een straal van 1 kilometer van een op- of afrit plaats en daarmee is de ernst van deze ongevallen relatief beperkt en te schalen onder dagelijkse operatie. Een grootschalig treinongeval heeft in deze regio echter vaak een grotere impact vanwege de hoeveelheid slachtoffers, zeker in de spits. Daarnaast heeft een treinongeval uitstraling naar grote delen van het land, omdat drukke spoorroutes minder toegankelijk worden en dit over het algemeen leidt tot langdurige verstoring van het (inter)regionale treinverkeer.

Gezondheid

Onder dit maatschappelijk thema worden alle crisistypen benoemd die een impact hebben op de lichamelijke gezondheid van de burgers in de regio. Het gaat hier om de impact naar aanleiding van virussen, infecties en bacteriën.

Binnen dit maatschappelijk thema is het volgende incidenttype voor VrAA geselecteerd:

- Ziektegolf, met een besmettelijke ziekte

De afgelopen eeuw hebben zich vier grieppandemieën voorgedaan. In 1918 zijn miljoenen mensen overleden aan de Spaanse griep. In 1957 overlijden tienduizenden mensen aan de gevolgen van de Aziatische griep. De Hongkonggriep van 1968 maakt ook tienduizenden slachtoffers. In 2009 maakte de Mexicaanse griep meer dan 10.000 dodelijke slachtoffers, waarvan 54 in Nederland, en vanaf begin 2020 zitten we midden in de Corona crisis (COVID-19) waaraan op het moment van opstellen ongeveer 15.000 mensen in Nederland gestorven zijn.

De huidige ervaringen laten zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) tot maatschappelijke ontwrichting kan leiden. Niet alleen burgers en bedrijfsleven worden getroffen, maar ook de continuïteit van overheid en hulpdiensten komt onder druk. De dreiging van een pandemie leidt tot grote politieke, bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

[8] De Onderzoeksraad voor de Veiligheid stelt in het onderzoeksrapport dat VRAA tot het risicogebied Schiphol behoort. https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/1246/turkish-airlines-crisis-en-hulpverlening.

Sociaal maatschappelijke omgeving

Binnen dit maatschappelijk thema worden alle crisistypen meegenomen die grote maatschappelijke en sociale impact kunnen hebben.

Binnen dit maatschappelijk thema zijn de volgende incidenttypen voor VrAA geselecteerd:

- Incidenten in mensenmassa tijdens grote festiviteiten of demonstraties
- Terroristische aanslag in de Veiligheidsregio

In een gebied als Amsterdam-Amstelland hebben kleinschalige incidenten al snel maatschappelijke en sociale gevolgen. De gemeente Amsterdam kent een hoog aantal inwoners en toeristen, waardoor de impact van incidenten in de maatschappelijke sfeer groter is. Bijvoorbeeld door meer slachtoffers en/ of paniek in een menigte en ook de focus van media en politiek op incidenten in de hoofdstad.

Een zichtbaar, bekend voorbeeld van een dergelijk incident was de reactie van de bezoekers die tijdens Dodenherdenking op de Dam (Amsterdam) ontstond in 2010. Naar aanleiding van schreeuwen ontstond paniek in de mensenmassa, met als gevolg dat de mensenmassa in beweging kwam en mensen elkaar vertrapten.

In VrAA worden ieder jaar ongeveer 130 grote/risicovolle evenementen georganiseerd. Hier komen in ieder geval meer dan 5.000 bezoekers op af. Op evenementen als Koningsdag, SAIL en de Pride komen zelfs honderdduizenden bezoekers af. Wedstrijden en huldigingen van Ajax brengen extra risico's met zich mee.

Verreweg het meest actuele incidenttype in het cluster sociaal-maatschappelijke omgeving is een terroristische aanslag Sinds de golf van terroristische aanslagen vanaf 2014 in Frankrijk, Duitsland, België en Oostenrijk is ook in Nederland het gevoel dat terrorisme dichterbij komt. Ook in Amsterdam (2018) en Utrecht (2019) hebben zich terroristische incidenten voorgedaan. Vanaf mei 2020 is het dreigingsniveau in Nederland als 'aanzienlijk' geclassificeerd (niveau 3) na een periode van 2013-2020 dat het dreigingsniveau als 'substantieel' was geclassificeerd (niveau 4). Hiermee is een terroristische aanslag nog steeds voorstelbaar en is de dreiging aanzienlijk, waarbij rekening gehouden dient te worden dat dergelijke incidenten grote impact hebben op de maatschappij. Een terroristische aanslag kan, in zijn vele verschillende vormen met al kenmerk de opzet, leiden tot grote aantallen slachtoffers en schade. Daarnaast kan een terroristische aanslag grote sociaal-maatschappelijke gevolgen hebben, waarbij de impact ook gevoeld wordt als in een andere stad binnen en buiten Nederland een aanslag gepleegd wordt. De maatschappelijke impact zal heftiger zijn als het in de 'eigen' gemeente of regio plaats vindt of diens bevolking geraakt wordt. Voor de Veiligheidsregio is vooral de terrorismegevolgbestrijding (TGB) van belang, aangezien het voorkomen van de terroristische aanslag vooral belegd is bij de Driehoek.

- Conclusies risico-inventarisatie

De risico-inventarisatie heeft geleid tot een selectie van relevante incidenttypen voor VrAA. Tabel 2 geeft een overzicht van de incidenttypen die verder uitgewerkt zijn in de risicoanalyse.

Tabel 2 - Geselecteerde incidenttypen n.a.v. risico-inventarisatie

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype
Gezondheid	1	ziektegolf besmettelijke ziekte
Sociaal maatschappelijk	2	incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties
	3	terroristische aanslag in de Veiligheidsregio
Natuurlijke omgeving	4	vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
	5	droogte
	6	wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
	7	zware storm
Vitale infrastructuur	8	uitval elektriciteitsvoorziening
	9	uitval gasvoorziening
	10	(opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst
Gebouwde omgeving	11	grote brand in object met kwetsbare doelgroep
	12	grote brand in bijzonder hoge gebouwen
	13	grote brand in ondergrondse bebouwing
	14	instorting/ verzakking
Technologische omgeving	15	incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor
	16	incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water
	17	incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting
	18	incident giftige stoffen, vervoer weg
	19	incident giftige stoffen, stationaire inrichting
	20	broei (of brand) in bulk-opslag
Verkeer en vervoer	21	incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
	22	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
	23	incident met (middel)grote passagiersvaart
	24	incident treinverkeer

Ten opzichte van de risico-inventarisatie in 2017 is alleen het scenario over droogte als nieuwe incidenttypen geselecteerd, wel hebben een aantal een stevigere positie in de actualisatie gekregen.

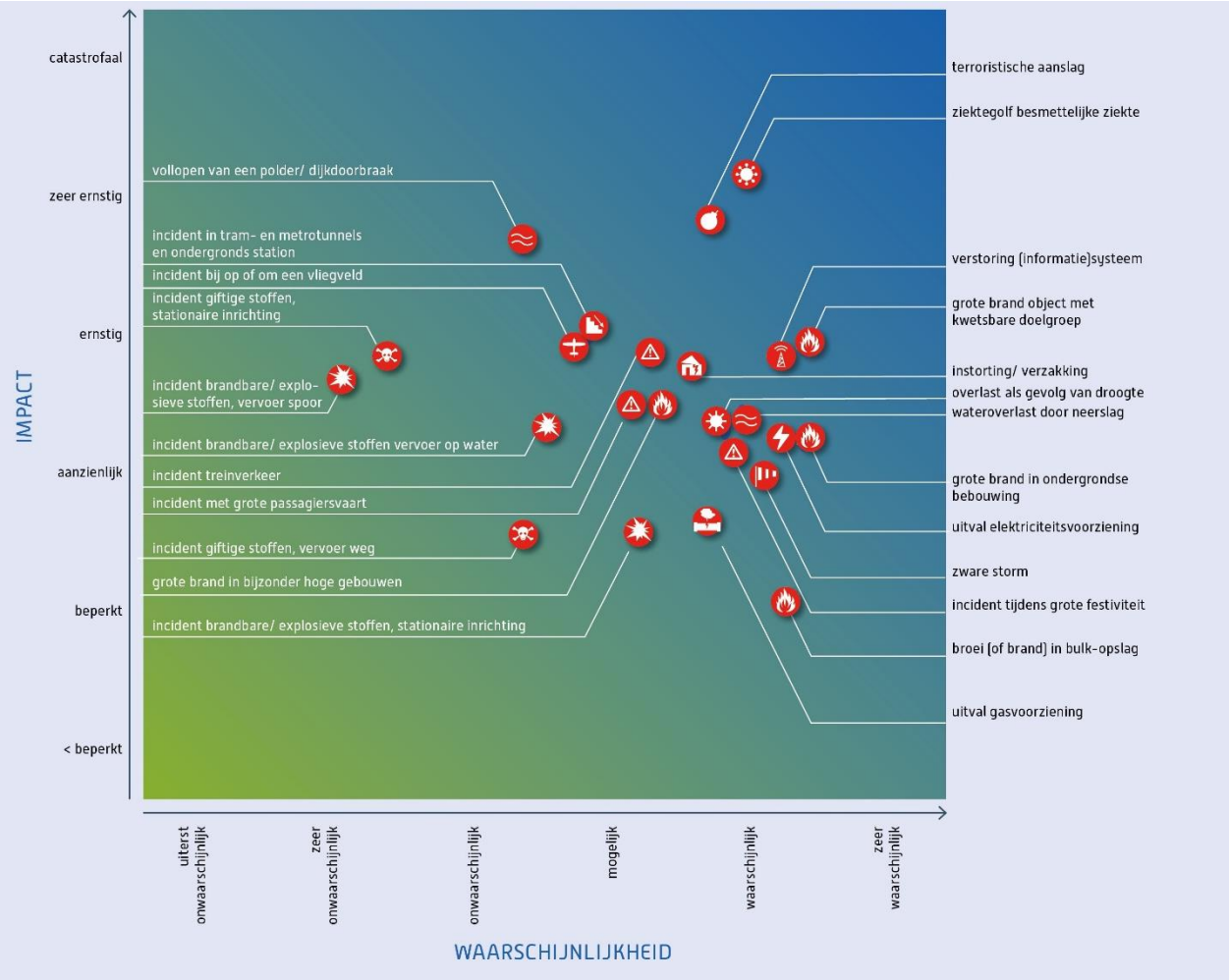
Figuur 2 - De regio en de risico's op een geografische plattegrond



6. Risicoanalyse

De 24 incidenttypen zijn geanalyseerd en beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid[9]; De vraag “hoe erg is dat wat ons kan overkomen” staat centraal. Voor ieder incidenttype is een impactscore en een waarschijnlijkheidsscore berekend. Beide scores zijn in onderstaand risicodiagram tegen elkaar afgezet. Het risicodiagram maakt het mogelijk om risico’s (van verschillende incidenttypen) met elkaar te vergelijken en is een hulpmiddel om prioriteiten te stellen.

Figuur 3 - Risicodiagram Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland



Conclusie risicoanalyse

Op basis van de expertsessies en de beschouwing van het risicodiagram kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Onderstaande prioritaire risico’s zijn daarbij benoemd voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en worden in het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio opgenomen.

- (Effecten van) grote en complexe branden
  Zowel op impact als waarschijnlijkheid scoort grote en complexe branden hoog. In dichte binnenstedelijke gebieden, waaronder de grachtengordel van Amsterdam, en in gebouwen met niet

[9] Zie het verdiepende rapport voor de gebruikte methode.

of verminderd zelfredzame personen, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen kan het effect van een grote brand een hoge impact hebben. Daarnaast zijn de grootschalige publieksfunctie, ondergrondse bebouwing, objecten die behoren tot cultureel erfgoed, het havengebied en de energietransitie de redenen om het effect van grote en complexe branden op te nemen als een van de prioritaire risico's.

- (Effecten van) uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, gedigitaliseerde processen, informatiediensten)
  Onder dit risico vallen de incidenten met keteneffecten. De oorsprong van het incident kan soms minimaal zijn, maar grote gevolgen en effecten hebben. Dit zijn incidenttypen die relatief hoog scoren op impact, niet op zichzelf door veel slachtoffers, maar door de keteneffecten. Daarnaast kunnen de keteneffecten er ook voor zorgen dat andere incidenttypen voorkomen. Deze incidenttypen zijn uitval van elektriciteit, gas en uitval van data- en ICT-voorzieningen. De hoge impact komt vooral terug in de criteria sociaalpsychologische impact, kosten en aantasting van het dagelijks leven. Gelet op de beschreven trend van toename van connectiviteit maken dat de impact van dergelijke incidenten al een lichte stijging hebben gemaakt en in de komende jaren alleen maar zullen toenemen.
- (Effecten van) water en extreem weer (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm)
  Onder dit risico vallen de incidenttypen met een hoge impact door de keteneffecten van bijvoorbeeld overstroming, extreme weersomstandigheden en droogte. Ook hier geldt gelet op de beschreven trend van de klimaatverandering dat de impact van dergelijke incidenten al een lichte stijging hebben gemaakt en in de komende jaren alleen maar zullen toenemen. Hevige stormen komen regelmatiger voor en ook de periodes van een hittegolf en droogte worden langer.
- Een pandemie
  Een ziektegolf met besmettelijke ziekte kan leiden tot grote maatschappelijke ontwrichting, zoals op dit moment het geval is met COVID-19. Dit heeft niet alleen gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven, maar ook voor de continuïteit van de zorg, de overheid en de hulpverleningsdiensten. De COVID-19 crisis laat zien dat een pandemie een geloofwaardig scenario is.
- Terrorisme
  De impact en waarschijnlijkheid van een terroristische aanslag komt uit de analyse duidelijk naar voren. De experts geven aan dat dit zit in de impactcriteria in het aantal te verwachten doden en gewonden, maar ook met name in de sociaalpsychologisch gevolgen die dit incidenttype heeft. De recente incidenten en de beoordeling van de waarschijnlijkheid door het nationaal coördinatie centrum veiligheid (NCTV), al enige tijd als aanzienlijk[10], maken duidelijk dat voorbereiding op dit incidenttype van belang is.

Het verschil ten opzichte van 2017

Ten opzichte van het risicoprofiel van 2017 zijn geen grote verschuivingen in incidenttypen te zien. De incidenten met keteneffecten, een terroristische aanslag en grote en complexe branden waren toen ook gekenmerkt als prioritair. Incidenten met gevaarlijke stoffen waren in 2017 nog opgenomen in de lijst met prioritaire risico's, maar zijn in 2021 niet meer als zodanig opgenomen. Reden is dat via de reguliere werkzaamheden de voorbereidingen op deze incidenttypen voldoende worden getroffen. Het incidenttype ziektegolf met besmettelijke ziekte (pandemie) is nieuw opgenomen. Ook het prioritaire risico van water en het extreme weer is nieuw opgenomen, vanwege de klimaatsveranderingen en de noodzakelijk voorbereiding op deze incidenten.

Verder is de inschatting van de risico's niet fundamenteel veranderd. De experts beoordelen de impact en waarschijnlijkheid van de meeste scenario's iets zwaarder in vergelijking met de analyse die in 2017 is gedaan. Dit komt voornamelijk vanuit de inschatting dat het grote gevolgen heeft als het mis gaat.

[10] https://www.nctv.nl/onderwerpen/dtn

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Verdieping regionaal risicoprofiel

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Auteur(s):	M. Grippeling
Datum:	1-4-2021
Versienummer:	1.0

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Revisiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	1-4-2021	Initiële concept versie

Inhoudsopgave

Revisiehistorie 2
Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 4
2. Risicobeeld Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 5
3. Risico-inventarisatie 10
4. Conclusie risico-inventarisatie 36
5. Risicobeeld per gemeente 41
6. Toelichting op de methodiek van de risicoanalyse 43
7. Risicoanalyse van de scenario's 48
8. Conclusie risicoanalyse en risicodiagram 107
9. Projectgroep en deelnemers expertsessies 111

1. Inleiding

Een samenleving zonder veiligheidsrisico's is niet denkbaar. De doorontwikkeling tussen mensen, gebouwen, mobiliteit en bedrijvigheid maakt dat er soms schakels in de keten ontbreken, waardoor incidenten ontstaan met slachtoffers en schade. Van de overheid mag verwacht worden dat zij zicht heeft op risico's, onaanvaardbare risico's probeert te verminderen, zich voorbereidt op de overgebleven risico's en optreedt als een incident zich voordoet.

Om aan deze verwachtingen te kunnen voldoen is het noodzakelijk dat gemeenten inzicht hebben in het risicoprofiel van hun gemeente en de (Veiligheids)regio als geheel. Als de afzonderlijke gemeenten en de regio als geheel inzicht hebben in het risicoprofiel kunnen ze hun veiligheidsbeleid hierop afstemmen. Op basis van het risicoprofiel kunnen besluiten genomen worden over de inzet van (schaarse) middelen, kan de overheid bepalen welke risico's geaccepteerd kunnen worden en van welke risico's kans en/of impact verkleind moeten worden. Het risicoprofiel vormt daarnaast de basis voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio. In het beleidsplan wordt het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Daarnaast geeft het regionaal risicoprofiel input aan omgevingsvisies en –plannen Om deze redenen stelt Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) een regionaal risicoprofiel op.

Het regionaal risicoprofiel vindt zijn oorsprong in de Wet veiligheidsregio's. De Wet veiligheidsregio's, artikel 15, lid 2, verplicht de veiligheidsregio's tot het opstellen van een regionaal risicoprofiel.

Wat levert het op?

- Het risicoprofiel richt zich op inventarisatie en analyse van met name fysieke veiligheidsrisico's binnen de Veiligheidsregio.
- Het risicoprofiel stelt overheid en burgers in staat zich voor te bereiden op het voorkomen, beheersen en bestrijden van risico's.

Leeswijzer:

- In hoofdstuk 2 is het risicobeeld van VrAA beschreven.
- In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het risicobeeld, de risico-inventarisatie voor VrAA beschreven.
- In hoofdstuk 4 is een overzichtelijke opsomming gemaakt van de geselecteerde risico's.
- In hoofdstuk 5 is een overzichtelijke opsomming gemaakt van de geselecteerde risico's per gemeente.
- In hoofdstuk 6 is de methodiek van de risicoanalyse toegelicht.
- In hoofdstuk 7 zijn alle scenario's met score op impact en waarschijnlijkheid beschreven.
- In hoofdstuk 8 is de conclusie van de risicoanalyse en het totale risicodiagram beschreven. Op het risicodiagram zijn de door de experts behandelde risico's geplot, op waarschijnlijkheid en impact.
- In hoofdstuk 9 is de projectgroep en zijn de deelnemers van de expertssessies benoemd.

2. Risicobeeld Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

1.1 Inleiding

Het risicobeeld van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) is op hoofdlijnen een overzicht van fysieke regio kenmerken en een overzicht van risicovolle situaties die mogelijk voorkomen binnen de regio. Via een risico-inventarisatie is geïnventariseerd welke soorten incidenten, rampen en crises zich in de regio kunnen voordoen, om te komen tot dit beeld.

Op basis van de landelijk beschreven incidenttypen en de risico-inventarisatie in de regio is een eerste selectie gemaakt van de mogelijk incidenttypen. Deze incidenttypen worden meegenomen in de risicoanalyse om te komen tot een risicodiagram. Een te brede selectie van incidenttypen zorgt voor een onrealistisch risicoprofiel van deze regio. Om de kwaliteit van het risicoprofiel, en de aanbevelingen die daaruit volgen, te kunnen waarborgen is daarom een selectie noodzakelijk. Bij het tot stand komen van de selectie zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Niet elk landelijk beschreven incidenttype is relevant voor VrAA;
- Incidenttypen kunnen geïntegreerd worden in andere incidenttypen;
- Voldoende maatregelen zijn getroffen om impact en/of waarschijnlijkheid van het incidenttype terug te brengen.

In dit hoofdstuk wordt gegaan van veel inventarisatiegegevens naar een beperkt aantal incidenttypen en de daarbij horende scenario's. Dit hoofdstuk geeft daarmee een risicobeeld van de regio.

1.2 Kengetallen en typering VRAA

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt gekenmerkt door de bevolkingsdichtheid, de status van hoofdstad met vele toeristen, grootschalige en internationaalbefaamde culturele voorzieningen en de aanwezige infrastructuur (spoor, weg en data) en bedrijvigheid (BRZO, financiële hart van Nederland en knooppunt van de bloemenhandel). Daarnaast zijn er grote lokale verschillen tussen de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Trekpleister

Amsterdam heeft een grote aantrekkingskracht, het centrum van Amsterdam trekt jaarlijks miljoenen toeristen. Omdat het centrum van Amsterdam dat niet allemaal aan kan, probeert de gemeente de drukte te spreiden en waaiert een steeds groter deel uit naar andere delen van de regio. De Amsterdamse grachtengordel blijft echter veel aandacht genieten. De grachtengordel is dan ook net als de Stelling van Amsterdam (voormalige verdedigingslinie rondom Amsterdam) door UNESCO op de Werelderfgoedlijst geplaatst.

De drukte in de regio is het meest zichtbaar bij grootschalige evenementen, zoals de Pride, het vijfjaarlijkse nautische evenement SAIL en de diverse festivals en belangrijke sportwedstrijden en toernooien (2020 is hierop een uitzondering door COVID-19). Ook is dit goed zichtbaar bij nationale evenementen, zoals Koningsdag, de Troonswisseling, bezoeken van buitenlandse staatshoofden en internationale bijeenkomsten.

Figuur 1 - Overzichtskaart Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland



Ligging

De centrale positie die de regio Amsterdam-Amstelland tussen de andere regio's inneemt betekent ook iets voor infrastructuur en mobiliteit. Per dag reizen miljoenen mensen van, naar en binnen Amsterdam-Amstelland. Dat doen ze via:

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A8 (Amsterdam-Zaandam), A9 (Diemen-Alkmaar), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem).
- Spoor: traject Amsterdam-Utrecht, traject Amsterdam-Den Haag/Leiden, traject Amsterdam-Haarlem, Amsterdam-Amersfoort en traject Amsterdam-Alkmaar.
- Tram/metro: 5 metrolijnen, deels ondergronds met ondergrondse stations.
- Water: over het Noordzeekanaal, het IJ, en het Amsterdam-Rijnkanaal. Via deze vaarwegen vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats en ook vinden grote (rivier- en zee-)cruiseschepen hun weg naar Amsterdam. Daarnaast zijn er de recreatieplassen en -wateren, zoals de Westeinderplassen, Gaasperplas en Sloterplas die veel publiek trekken.
- De nabijheid van Schiphol (en de uitgestelde opening van ook Lelystad) is relevant voor de regio. VRAA ligt onder de aan- en uitvliegroutes van Schiphol en huisvest veel ondersteunende bedrijfsactiviteiten voor deze luchthaven.

Bebouwing en bevolking
Veel mensen in een klein gebied betekent ook veel kwetsbare objecten, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en scholen. Mensen die hier wonen of verblijven zijn niet altijd even zelfredzaamheid. Bij grootschalige incidenten en crises zijn deze objecten met gebruikers kwetsbaarder, waardoor zij eerder hulp nodig hebben van de overheid.
Naast het toeristische centrum kent Amsterdam-Amstelland ook economische activiteiten, zoals zware industrie en opslag van brandstoffen. Dit is hoofdzakelijk geconcentreerd in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. Verder is het financiële hart van Nederland op de Zuidas in Amsterdam Zuid ook van grote waarde voor de regio, maar ook (inter)nationaal, net als de Bloemenveiling in Aalsmeer. Daarnaast heeft Amsterdam zich ontwikkeld tot een van de grootste Internetknooppunten (met zes fysieke locaties in Oost, Zuid-Oost en Slotervaart) van de wereld en de directe nabijheid van Schiphol heeft ook zijn gevolgen voor onze regio.

Met ruim 1 miljoen inwoners in VrAA, is de regio één van de veiligheidsregio's met het hoogste aantal inwoners van het land. Uit bevolkingsprognoses blijkt dat het aantal inwoners in de regio de komende jaren verder groeit, tot 1,4 miljoen in 2040. Wat betreft oppervlakte is de regio met 355 km2 één van de kleinste regio's van het land.

Tabel 1 - Bevolking, oppervlakte en bevolkingsdichtheid, 1 januari 2020 (bron: CBS/O+S)

	Bevolking	Oppervlakte (km2)	Oppervlakte (km2 land)	Bevolkingsdichtheid (per km2 land)
Aalsmeer	31.859	32,29	20,12	1.584
Amstelveen	91.675	44,08	41,13	2.229
Amsterdam	872.757	219,49	165,50	5.273
Diemen	30.780	14,04	11,99	2.556
Ouder-Amstel	14.026	25,78	24,08	583
Uithoorn	29.478	19,42	18,14	1.625
Amsterdam-Amstelland	1.070.575	355,1	280,96	3.810

Kenmerkend aan de regio is dan ook de hoge bevolkingsdichtheid. In Amsterdam-Amstelland is de bevolkingsdichtheid 3.810 inwoners per km2, terwijl de gemiddelde bevolkingsdichtheid in 2020 in Nederland 517 inwoners per km2 is.

Een ander kenmerk van de regio is het grote aantal inwoners met een migratie achtergrond, met name niet-westerse inwoners. In Amsterdam is meer dan de helft van de bevolking een inwoner met een migratie achtergrond (55,6%). Zowel in Amsterdam als Amstelveen wonen veel verschillende nationaliteiten. In Amsterdam wonen maar liefst 167 nationaliteiten en in Amstelveen 133. Voor effectieve overheidscommunicatie waaronder risico- en crisiscommunicatie, is het van belang dat alle verschillende nationaliteiten bereikt worden.

1.3 Kenmerkende incidenten in de afgelopen periode

Naast de methodiek om risico's te inventariseren en te analyseren is het nuttig om stil te staan bij de (grootschalige) incidenten die in Amsterdam-Amstelland sinds 2016 hebben plaatsgevonden.
In de afgelopen vier jaar hebben zich, naast de COVID-19 crisis, geen grote en/ of langdurige crisis voorgedaan in de regio Amsterdam-Amstelland. Wel kent de periode een aantal (mini-)crises en zijn er een aantal incidenten geweest die zich laten categoriseren als meer klassieke crises.

Gedurende deze periode waren er een aantal grote branden. Een brand in 2016 bij Chematura werd een grip 2 situatie en in 2018 woede er een flinke brand in de Urbanus kerk in Amstelveen. Verder werd de aandacht gevestigd door een steeds vaker voorkomende incident, de stroomstoring met verschillende gevolgen. Zo waren er diverse langdurige stroomstoringen in 2016, 2017 en 2018 in Amsterdam, Amsterdam Zuid-Oost, Diemen, en Ouder-Amstel. In diezelfde lijn was er ook een grote landelijke storing van het alarmnummer 112

op 24 juni 2019 bij KPN met verschillende gevolgen, waaronder voor het functioneren van de hulpdiensten. Daarnaast heeft de nog steeds actuele Corona crisis, ontstaan door het COVID-19 (Corona) virus, sinds 13 maart 2020 gezorgd voor een grip 4 situatie in de hele regio (en het land) en daar lijkt ten tijde van de actualisatie van het risicoprofiel nog geen eind aan te komen.
Als laatste hier te benoemen was er een steekpartij op 31 augustus 2018 bij het centraal station van Amsterdam met terroristisch oogmerk.

1.4 Toekomstbeeld van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Het geven van inzicht in de ontwikkelingen die op de regio Amsterdam-Amstelland afkomen geeft een beeld waar de regio zich de komende jaren op moet richten. Omdat de maatschappij continu verandert en een drukke regio als Amsterdam-Amstelland altijd in beweging is, is het van belang om een aantal trends te benoemen. Deze trends vormen (nog) niet direct een risico, omdat van veel ontwikkelingen op dit moment nog onvoldoende bekend is om een goede risico-inschatting te kunnen maken. Deze ontwikkelingen kunnen bij het maken van de risicoanalyse in het achterhoofd gehouden worden.

De regio verandert in hoge mate. Nieuwe ontwikkelingen, zowel sociaaleconomisch als technologisch en van interne en externe oorsprong bepalen het risicobeeld van de toekomst voor Amsterdam-Amstelland. In overleg met experts en door trendanalyses[1][2]te bekijken zijn vier lijnen van verandering te benoemen:

- Connectiviteit
  De wereld raakt steeds meer met elkaar verbonden. Dit geldt zowel voor mensen (internationale verbindingen via lucht, (spoor)wegen en water), goederen, als diensten (automatisering). De verdere ontwikkeling van het internet en het daarbij horende netwerk zorgt er voor dat allerlei zaken digitaal steeds meer aan elkaar gekoppeld worden. Hierdoor kan transport en communicatie steeds sneller en gemakkelijker plaatsvinden, maar ontstaat er ook een afhankelijkheid van dataverkeer. Daarnaast zien we nog steeds een toename van de automatisering van bedrijfsprocessen. Ook in het vervoer (bijvoorbeeld zelfrijdende auto's) is sprake van toenemende automatisering.
  Dit is wellicht wenselijk vanuit een economisch en maatschappelijk standpunt, maar deze afhankelijkheid en verwachtingen leveren ook risico's op. Het uitvallen van vitale voorzieningen zoals data- en telecommunicatie leveren daardoor in toenemende mate problemen op, maar ook het risico op wereldwijde verspreiding van ziekten neemt hiermee expliciet toe. Relatief kleine incidenten kunnen uitgroeien tot een crisis die een groot gedeelte van de maatschappij raakt. Dergelijke uitval van vitale infrastructuur kan per ongeluk plaatsvinden, maar er zijn wereldwijd ook steeds meer opzettelijke cybersecurityincidenten (bijvoorbeeld Ransomware of cyberterrorisme). De traditionele hulpdiensten zijn niet ingericht om bij dergelijke incidenten te kunnen handelen als 'first responders', die rol ligt meer bij de ICT-beheerders van de vitale infrastructuur. De traditionele hulpdiensten kunnen wel handelen op het tegengaan van de maatschappelijke gevolgen. De Veiligheidsregio wordt bij dit type incidenten steeds meer het coördinatiepunt tussen hulpdiensten en de beheerders van de vitale infrastructuur.

- Verstedelijking en verdichting
  Wereldwijd willen meer mensen in steden wonen en werken. In de Randstad wordt de komende decennia een verdere verdichting van wonen en bedrijvigheid verwacht. Dat betekent enerzijds een grotere kans op ongevallen, anderzijds hebben vergelijkbare incidenten impact op meer mensen en bedrijven. Ook wonen mensen steeds meer in getransformeerde gebouwen, die daar oorspronkelijk niet voor ontworpen zijn. Bijvoorbeeld kantoren die omgebouwd zijn tot woningen. Dat kan bij incidenten en het niet doorvoeren van extra veiligheidsmaatregelen een risico betekenen. Tenslotte betekent een verdere verstedelijking ook dat er steeds meer meervoudig ruimtegebruik komt, waarbij infrastructuur, wonen, werken, winkelen, recreëren en energieopslag op één en dezelfde plek

[1] Trendrapport Stad 2016 Verkenning naar de ruimtelijk-economische functiemenging in Amsterdam
[2] Metropoolregio, het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040

geconcentreerd worden[3]. Dit kan een combinatie van OV-knooppunten, hoogbouw en ondergronds bouwen zijn. Voorbeelden hiervan zijn het Amsterdamse Centraal Station, Havenstad/Strandeiland en de Zuidas en het gebied rondom de RAI.

- Vergrijzing en langer zelfstandig blijven wonen
  Onderzoek van het IFV in 2015 en 2016[4] heeft laten zien dat senioren een drie keer zo hoge kans op overlijden bij brand hebben. Tegelijkertijd bestaat er al een langere tijd een maatschappelijke trend dat gestreefd wordt naar beperking van de kosten voor de zorg en ouderen langer thuis blijven wonen. Het groot aantal aanwezige senioren wordt veroorzaakt door de leeftijd van de babyboom generatie. Hulp aan huis en in verzorgingstehuizen is daarentegen steeds minder beschikbaar. Bij incidenten wordt daarmee het vangnet dat de hulpverlening moet bieden in toenemende mate belangrijk. Verzorgingstehuizen worden immers omgebouwd naar particuliere wooncomplexen waarbij wettelijk gezien minder brandveiligheids-voorzieningen geëist worden en wederom onderzoek van het IFV heeft de discrepantie tussen de uitgangspunten van de bouwregelgeving en de gang van zake bij branden in seniorencomplexen bevestigd.

- Klimaatverandering en energietransitie
  Klimaatverandering leidt voor Nederland tot onder andere stijging van de zeespiegel, bodemdaling en veranderende weersomstandigheden (grotere kans op extreem weer, zowel wateroverlast als droogte en hitte) en een toenemende druk op de zoetwatervoorraad. In het kader van het Deltaprogramma wordt gewerkt aan klimaatadaptatie: aanpassingen in de ruimtelijke ordening, zeker stellen van de zoetwatervoorraad en het waterrobuust maken van vitale infrastructuur.
  Om de klimaatverandering te remmen wordt gewerkt aan verduurzaming van de samenleving. De samenleving wil met het oog op komende generaties graag de ecologische footprint beperken. Zo wordt een grote energietransitie verwacht, waarbij energieopwekking en opslag hiervan veel meer gedecentraliseerd wordt. Opwekking door middel van zonnepanelen, windmolens en biovergisting zijn bekende trends; daarnaast komen de opslag in batterijen in elektrische auto's, buurtbatterijen en in huizen en de opslag en het gebruik van waterstof sterk op. De circulaire economie zal zich steeds verder gaan ontwikkelen, waardoor er meer transport en hergebruik van afval- en grondstoffen plaats zal vinden. De huidige opslag van bijvoorbeeld brandstoffen in de haven zal worden aangevuld of worden vervangen. Bij dergelijke modernere activiteiten zijn op dit moment meer handelingen nodig dan bij opslag van de huidige stoffen, waardoor de waarschijnlijkheid van brand en andere incidenten toeneemt.
  Dit zijn een aantal ontwikkelingen die landelijk spelen, maar klimaatverandering speelt wereldwijd. Een strijd om zoet water is daarbij niet uitgesloten en daar waar het onvoldoende is zullen mensen vertrekken en naar plaatsen komen waar voldoende is, bijvoorbeeld Europa en Nederland.

[3] https://131f4363709c46b89a6ba5bc764b38b9.objectstore.eu/hior/Documenten/Structuurvisie%20Amsterdam%202040%20(2011).pdf
[4] https://www.ifv.nl/onderzoek/Paginas/Onderzoeken-vergrijzing-en-brandveiligheid.aspx

3. Risico-inventarisatie

3.1 Inleiding, van risicobeeld naar incidenttype

In de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel uit 2009 is een uniforme categorisering van incidenten opgesteld. Tijdens de actualisatie van 2017 is deze lijst aangevuld en aangepast met een aantal incidenttypen. Deze incidenttypen zijn ook opgenomen in het onderstaande totaaloverzicht. In het schema zijn de incidenten eerst geclusterd naar maatschappelijke thema's, vervolgens naar crisistypen en dan naar incidenttypen, conform de landelijke handreiking.
De titels van de maatschappelijke thema's verdienen ook wat meer uitleg en focus na in 2009 te zijn opgesteld. Zo is het thema technologische omgeving voornamelijk gericht op de industriële omgeving, waar veel technologie wordt gebruikt. Technologie is namelijk het geheel aan technieken, vaardigheden, methoden en processen die gebruikt worden voor de productie van goederen en diensten. De informatie en communicatietechnologie komt terug in de Regionale Risicoprofiel onder het thema Vitale infrastructuur en voorzieningen. Het thema vitale infrastructuur en voorzieningen richt zich onder andere op de cyber incidenten en digitale ontwrichting. De andere thema's spreken voor zich.

In dit hoofdstuk is een uitwerking van het risicobeeld binnen VrAA naar incidenttypen gemaakt. Alle incidenttypen worden doorlopen en daarbij aangegeven welke voor kunnen komen binnen VrAA. Deze uitwerking wordt de risico-inventarisatie genoemd.

Tabel 2 - Totale lijst van incidenttypen die input vormen voor de risico-inventarisatie

#	maatschappelijk thema		Crisistype	#	incidenttype
1	Natuurlijke omgeving	1	Overstromingen	1	overstroming vanuit zee
				2	overstroming door hoge rivierwaterstanden
				3	vollopen van een polder/ dijkdoorbraak
				4	bosbrand
		2	Natuurbranden	5	heide, (hoog)veen- en duinbranden
				6	koude golf, sneeuw en ijzel
		3	Extreme weersomstandigheden	7	hitte golf
				8	storm en windhozen
				9	droogte
				10	wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
				11	aanhoudende laaghangende mist
		4	Aardbevingen	12	aardbeving
		5	Plagen	13	ongedierte
		6	Dierziekten	14	ziektegolf
2	Gebouwde omgeving	1	Branden in kwetsbare objecten	15	grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen

				16	grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
				17	grote brand in bijzonder hoge gebouwen
				18	grote brand in ondergrondse bebouwing
				19	brand in dichte binnensteden
				20	Brand in cultureel erfgoed
		2	Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken	21	instorting door explosie
				22	instorting door gebreken constructie of fundering
3	Technologische omgeving	1	Incidenten met brandbare / explosieve stof in open lucht	23	incident vervoer weg
				24	incident vervoer water
				25	incident spoorvervoer
				26	incident transport buisleidingen
				27	incident stationaire inrichting
				28	incident bij vuurwerkopslag/verkoop munitie
				29	brand in grote opslagruimtes
				30	broei (of brand) in bulk-opslag
		2	Incidenten met giftige stof in open lucht	31	incident vervoer weg
				32	incident vervoer water
				33	incident spoorvervoer
				34	incident transport buisleidingen
				35	incident stationaire inrichting
		3	Kernincidenten	36	incident A-objecten: centrales
				37	incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend
				38	incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
				39	incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
				40	incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i
				41	incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii

				42	incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen
				43	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal
4	vitale infrastructuur en voorzieningen	1	Verstoring energievoorziening	44	uitval olievoorziening
				45	uitval gasvoorziening
				46	uitval elektriciteitsvoorziening
		2	Verstoring drinkwatervoorziening	47	uitval drinkwatervoorziening
				48	problemen waterinname
				49	Verontreiniging in drinkwaternet
		3	Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	50	uitval rioleringssysteem
				51	uitval afvalwaterzuivering
		4	Verstoring telecommunicatie en ICT	52	(opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst
		5	Verstoring afvalverwerking	53	uitval afvalverwerking
		6	Verstoring voedselvoorziening	54	uitval distributie
5	verkeer en vervoer	1	Luchtvaartincidenten	55	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
				56	incident vliegtoestel bij vliegshows
		2	Incidenten op of onder water	57	incident waterrecreatie en pleziervaart
				58	incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen
				59	incident op ruim water
				60	grootschalig duikincident
				61	incident met (middel)grote passagiersvaart
		3	Verkeersincidenten op land	62	incident wegverkeer
				63	incident treinverkeer
		4	Incidenten in tunnels	64	incident in treintunnels en ondergrondse stations
				65	incident in wegtunnels
				66	incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station
6	Gezondheid	1		67	besmettingsgevaar via contactmedia

			Bedreiging volksgezondheid	68	feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen
				69	besmettelijkheidgevaar vanuit buitenland
				70	besmettelijkheidgevaar in eigen regio
				71	dierziekte overdraagbaar op mens
		2	Ziektegolf	72	ziektegolf besmettelijke ziekte
				73	ziektegolf niet besmettelijke ziekte
7.	Sociaal-maatschappelijke omgeving	1	Incident in menigten	74	Incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties
		2	Gevolgen terroristische aanslag	75	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio
				76	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag buiten de Veiligheidsregio
		3	Verstoring openbare orde	77	rel rondom demonstraties en andere manifestaties
				78	gewelddadigheden rondom evenementen
				79	maatschappelijke onrust en buurtrellen

3.2 Natuurlijke omgeving

3.2.1 Overstromingen

Het crisistype overstromingen is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Overstromingen vanuit zee
- Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
- Vollopen van polder/dijkdoorbraak

Overstroming vanuit zee

Een van de belangrijke ramptypen in Nederland is het incidenttype overstroming vanuit zee. Dit scenario is de afgelopen honderd jaar eenmaal voorgekomen in Nederland, tijdens de watersnoodramp van 1953. Naar aanleiding van de watersnoodramp is de waterkering in het kustgebied verzwaard en verhoogd. In het tweede decennium van de 21e eeuw is er een nieuwe normering voor de overstromingskansen vastgesteld en is de kustverdediging opnieuw versterkt. De kans op een overstroming is 1 op 30.000. De impact van dit scenario is daarentegen groot geweest en zal ook in geval van een nieuwe ramp groot zijn. Voor de regio Amsterdam-Amstelland geldt dit bij bijvoorbeeld een doorbraak in IJmuiden.
12 tot 24 uur van tevoren is pas nauwkeurig te voorspellen, waar een stormpiek precies aan land komt en of de piek zodanig is dat een overstroming kan volgen. Deze tijd is onvoldoende om mensen uit bedreigde gebieden van de regio te evacueren.

Overstroming vanuit rivieren

Het is waarschijnlijker dat VrAA getroffen wordt door het scenario overstroming door hoge rivierstanden. Dit scenario wordt veroorzaakt door extreme rivierafvoer als gevolg van hevige regenval in het stroomgebied van de Rijn in Duitsland. Pas als meerdere dagen achter elkaar vrijwel continu grote hoeveelheden neerslag vallen in het stroomgebied van de Rijn zal het waterpeil een dusdanig peil bereiken dat de Randstad bedreigd wordt door hoogwater vanuit de Lek (doorbraak

noordelijke Lekdijk bij Amerongen). De hoogwatergolf bereikt dan via het Amsterdam-Rijnkanaal de regio. Het Business and Science Park en Watergraafsmeer (Amsterdam Oost) worden zwaar getroffen, met waterdiepten tot 5 meter. In mindere mate worden Diemen, Ouder-Amstel, Aalsmeer, Amsterdam Zuidoost, het Westelijk Havengebied en de Amsterdamse grachtengordel getroffen door overstromingen. De kans hierop is 1 op 1.250. De normering van de Lekdijk is verhoogd naar 1:10.000. De versterking van het betreffende dijktraject is naar verwachting in 2026 afgerond.
Een overstroming vanuit de Lek heeft een hoge impact, onder andere doordat er meer water de regio in komt dan bij het scenario overstroming uit zee. Een overstroming door hoger rivierstand heeft een ruimere voorspellingstijd en vanwege deze ruimere tijd ten opzichte van het scenario overstroming vanuit zee is bij dit scenario, bij tijdige besluitvorming, voldoende tijd om evacuaties te kunnen uitvoeren. De economische schade is voor elk overstroming scenario groot. Tevens worden kwetsbare en risicovolle objecten getroffen door de overstromingen en is sprake va veel keteneffecten.

Vollopen van polder/dijkdoorbraak uitleg
De regionale keringen zijn ingedeeld in vijf kadeklassen op basis van de economische schade die optreedt wanneer een kering faalt. Kadeklasse I heeft een kans van 1/10 per jaar, schadeklasse V een kans van 1/1000 per jaar.
Als een regionale kering faalt, dan loopt een enkele polder vol met water. In de regio Amsterdam-Amstelland liggen vele polders. De omvang van de schade is afhankelijk van het gebruik van de polder. Dit kan een polder zijn met voornamelijk grasland, maar er zijn, zeker ook in Amsterdam, dichtbebouwde polders met veel inwoners en bedrijvigheid.

Conclusie:
Op basis van bovenstaande wordt het incidenttype ‘vollopen van een polder/dijkdoorbraak’ meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.2 Natuurbranden

Het crisistype natuurbranden is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Bosbrand
- Heide-, (hoog)veen- en duinbranden

In de verstedelijkte Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zijn geen grote natuurparken, zoals elders in Nederland. In de regio is wel een aantal grote parken, dat onder gemengd bos gerangschikt kan worden, zoals het Amsterdamse Bos (1000 hectare groot). De regio heeft geen gebieden die gecategoriseerd kunnen worden onder heide, (hoog)veen en duin.

Conclusie:
Aangezien VrAA niet of nauwelijks gebieden heeft met bos, heide, (hoog)veen en duin is het risico op natuurbranden in VrAA niet realistisch. Het incidenttype wordt dan ook niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.3 Extreme weersomstandigheden

Het crisistype extreme weersomstandigheden is uitgesplitst in vijf incidenttypen:

- Koude golf, sneeuw en ijzel
- Hitte golf
- Zware storm
- Aanhoudende laaghangende mist
- Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag

In overleg met alle netwerkpartners en speciaal met Waternet is het volgende incidenttype toegevoegd:

- Droogte

Volgens het KNMI neemt de waarschijnlijkheid op extreme weersomstandigheden de komende jaren toe. Zo zal er meer extreme neerslag in de winter vallen en neemt de intensiteit van extreme regenbuien in de zomer toe. Ook wordt hagel en onweer heviger.

Het gevolg is dat er rekening gehouden moet worden met het scenario wateroverlast als gevolg van extreme neerslag. Periodes van korte, maar intensieve neerslag komen steeds vaker voor en kunnen wateroverlast tot gevolg hebben, zowel in laag gelegen poldergebieden als in delen van het stedelijk gebied. In die situaties kunnen de polder- en/of rioolgemalen de aanvoer van het vele regenwater niet direct afvoeren. Het regenwater moet dan tijdelijk geborgen worden in het betreffende watersysteem of in het rioleringsstelsel.

Hoewel de overlast meestal beperkt blijft tot enkele centimeters water op straat, zorgt dat voor verkeershinder en loopt water in kelders, met bijbehorende hulpverzoeken. De materiële schade is aanzienlijk. Hevige regenval kan tevens tot gevolg hebben dat de riolering overstroomt. Het rioolwater komt omhoog en in het ergste geval wordt rioolwater geloosd richting het oppervlaktewater. Hierdoor kan een bedreiging ontstaan voor de volksgezondheid en het ecologische effect zal groot zijn.

Daarnaast heeft in de afgelopen jaren een aantal grote zomer- en najaarsstormen in de VrAA voor problemen gezorgd. Een storm in een bebouwde omgeving leidt ertoe dat er vanwege stormschade (bijvoorbeeld losgeraakte stukken dak of gevel, glasschade in het kassengebied in Aalsmeer en omgewaaide bomen) een groot beroep wordt gedaan op hulpverleningsdiensten. Dit kan leiden tot overbelasting van de meldkamer, waardoor reguliere hulpverlening in gevaar kan komen. Omvallende bomen kunnen breuken in leidingen en kabels veroorzaken, met de bijbehorende overlast tot gevolg. Ook kunnen omgevallen bomen, met mogelijk uit de grond getrokken leidingen en kabels, en afgewaaide takken grote gevolgen hebben voor tram- en treinverkeer, maar ook voor verkeerstromen en mobiliteit op snelwegen en provinciale en lokale wegen. Zoals hierboven beschreven is de verwachting dat korte hevige stormen zullen toenemen in de komende jaren. Het gevaar van windhozen is beperkt.

Koude golf, sneeuw en ijzel en aanhoudende laaghangende mist kunnen verkeersincidenten tot gevolg hebben. VrAA is als verkeersknooppunt kwetsbaar voor dit incidenttype. Dit incidenttype wordt verder uitgewerkt onder het crisistype verkeersincidenten op land.

Bij extreme kou en extreme hitte worden met name kwetsbare groepen getroffen. Hiervoor nemen verschillende instanties maatregelen, zoals opvang van dak- en thuislozen in periode van kou en het toepassen van het warmteprotocol voor ouderen bij een hittegolf.

Droogte
We worden vaker geconfronteerd met langere periodes van hitte en droogte. Hier hangt een heel scala aan risico's en mogelijke schade mee samen, die zich soms pas op langere termijn kunnen materialiseren. Langdurige droogte leidt tot risico's op verzilting van het oppervlaktewater met nadelige gevolgen voor de landbouw, natuur en mogelijk ook de drinkwatervoorziening in delen van de regio. Ook kan het peil van het oppervlaktewater dalen met schade voor de scheepvaart en landbouw tot gevolg. Door de dalende grondwaterstand kan schade aan natuur, landbouw en bebouwing (houten heipalen die niet onder water staan kunnen gaan rotten) ontstaan. Door droogte kan schade ontstaan aan waterkeringen, met risico's op falen van die keringen.

Conclusie:
Vanwege de toenemende impact van het crisistype extreme weeromstandigheden wordt deze met de focus op neerslag meegenomen in de risicoanalyse. Ook de incidenttypen ‘droogte’ en ‘zware storm’ worden meegenomen.

3.2.4 Aardbevingen

Het crisistype aardbeving heeft één incidenttype:

- Aardbeving

Aardbevingen komen voor in Nederland. Met namen de regio Groningen heeft in de laatste jaren in toenemende mate te maken met aardbevingen, soms zelfs van substantiële kracht. Deze aardbevingen worden gelinkt aan het aardgas dat daar al sinds de jaren zeventig gewonnen wordt. In de regio Amsterdam-Amstelland gebeurt dit niet. Uit statistische gegevens van de KNMI blijkt dan ook dat de waarschijnlijkheid op aardbevingen in VrAA zeer klein is, met daarnaast een beperkte impact.

Conclusie:
Gezien de waarschijnlijkheid van het incidenttype aardbeving in VrAA wordt het incidenttype niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.5 Plagen

Het crisistype plagen heeft één incident type:

- Ongedierte

Een plaag heeft als eigenschap dat ziekte, maatschappelijke overlast en/of economische schade ontstaat. In druk stedelijk gebied met een hoge bevolkingsdichtheid ligt overlast van ongedierte op de loer. Met name voor de stad Amsterdam is dit van toepassing. Veroorzakers van plagen zijn onder andere ratten, insecten (bijvoorbeeld bed wantsen, kakkerlakken, eikenprocessierups) en exotische dieren.

Naast de gezondheidsrisico's kan ook sprake zijn van het aanbrengen van schade aan gebouwen, infrastructuur en natuur. Een voorbeeld hiervan is de introductie en vestiging van zwarte ratten in havengebouwen. Vestiging van deze rattensoort in woonwijken kan later veel kosten met zich meebrengen, zoals dat bekend is in Noord-Brabant en Limburg. In VrAA leven dieren met name in stedelijk gebied en in een voornamelijk kunstmatige omgeving. Dit betekent dat de omgeving niet direct overlast zal ervaren van dieren. Hiermee is het onnodig om continue ongedierte te bestrijden.

Niet alleen ongedierte kan een plaag vormen, maar bijvoorbeeld ook verontreiniging van het oppervlaktewater. Zo kan Blauwalg in wateren als een plaag door de bewoners van de regio worden gezien omdat recreatie tijdelijk niet mogelijk is. Wanneer een plaag een ernstige vorm aanneemt zal het naar verwachting altijd een bovenregionaal karakter hebben. Een plaag houdt zich immers niet aan de geografische grenzen van VrAA.
Verder is het door het veranderend klimaat aannemelijk dat exotische diersoorten en daarmee dus ook ziekten, steeds verder zullen oprukken naar het noorden van Europa. In combinatie met toenemende globalisering wordt hiermee de kans op het ontstaan van plagen groter. Met name voor de exotische muggensoorten heeft het Centrum Monitoring Vectoren de landelijk regie voor het monitoren van import van exotische muggen en het bestrijden van de muggen op de vestigingslocatie.

Ook het gedrag van mensen kan zorgen voor een hoger risico. Het contact van mensen met potentiële ziekteverwekkers zoals zwemmen in grachtenwater waar ook ratten in zwemmen of festival op locaties waar nesten van de eikenprocessierups aanwezig zijn, kan een hogere kans op gezondheidsklachten vormen. Aan de andere kant vormt perceptie van plaagvorming bij mensen, zoals de schrik die men heeft van een rat, een factor die ervoor kan zorgen dat er een grote gemeenschappelijk gevoel van ongerustheid ontstaat en er actie van overheden verlangd wordt.

Conclusie:
Het crisistype plagen vormt vanwege de kans binnen de kaders van het risicoprofiel voor VrAA geen direct risico waaraan nadrukkelijk aandacht aan moet worden besteed. Het incidenttype wordt dan ook niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.2.6 Dierziekten

Het crisistype dierziekten heeft één incidenttype:

- Ziektegolf

De afgelopen jaren hebben zich in Nederland een aantal uitbraken van dierziekten voorgedaan. Dit waren onder andere Mond en Klauwzeer, Q-koorts, Vogelpest en BSE. De laatste jaren is nationaal en internationaal de aandacht voor dierziekten toegenomen.

De genoemde dierziekten verspreiden zich over heel Nederland en concentreren zich met name in gebieden met een hoge frequentie veehouderijen. De impact van een dierziekte neemt toe als sprake is van een zoönose, een dierziekte overdraagbaar op mensen. Er is voor gekozen zoönose verder uit te werken onder het crisistype bedreiging volksgezondheid.

Echter, ook dierziekten die alleen overdraagbaar zijn op dieren, kunnen grote (economische en maatschappelijke) impact hebben, als bijvoorbeeld veehouderijen ontruimd moeten worden. VrAA heeft een relatief laag aantal veehouderijen in verhouding tot andere veiligheidsregio's. Waarschijnlijkheid en impact van dit incidenttype is dus beperkt. Toekomstige ontwikkelingen, zoals genetische ontwikkelingen, klimaatverandering en globalisering kunnen tot effect hebben dat de waarschijnlijkheid op dierziekten toeneemt. Op korte termijn is dierziekten geen risico waar we extra op moeten anticiperen.

Conclusie:
Omdat er in de regio een relatief laag aantal veehouderijen is wordt het incidenttype dierziekten niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.3 Gebouwde omgeving

3.3.1 Branden in kwetsbare objecten

Het crisistype branden in kwetsbare objecten is uitgesplitst in zes incidenttypen:

- Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen
- Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
- Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
- Grote brand in ondergrondse bebouwingen
- Brand in dichte binnensteden
- Grote brand in een object met gevolgen voor cultureel erfgoed (VrAA)

Aangezien het incidenttype grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwingen twee typen incidenten beschrijft die qua soorten effecten en qua ontwikkeling in de tijd onderscheidend van elkaar zijn, zijn deze incidenten uitgesplitst.

Branden in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen zijn waarschijnlijk. Voor sommige objecten zijn extra preventieve voorzieningen benodigd, opgelegd vanuit het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit en moet er een goede interne (BHV-)organisatie aanwezig zijn. Tevens blijven ouderen steeds langer thuis wonen, vaak in gebouwen die vroeger als zorginstellingen ingericht waren. Onder de huidige wetgeving zijn deze extra preventieve voorzieningen niet meer nodig, waardoor ook belangrijke voorzieningen voor de brandveiligheid ontbreken. Dit kan leiden tot een hoge impact van brand. Ook laat een inventarisatie van de verschillende gemeenten in de regio zien dat op sommige plekken gasten verblijven in gebouwen die daarvoor niet geschikt zijn, bijvoorbeeld toeristen in oneigenlijke hotelfuncties (AirBnb) en vluchtelingen in leegstaande kantoorgebouwen. Dit kan leiden tot een grotere impact van brand in dergelijke situaties.

In VrAA staat een groot aantal gebouwen met een grootschalige bezoekers/medewerkers aantal, zoals de Bloemenveiling (Aalsmeer), diverse winkelcentra (Amsterdam en Amstelveen), Beurs van Berlage, Concertgebouw, RAI, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit, World Trade Center en IKEA (Amsterdam). Door de bestaande regelgeving en interne (BHV-)organisatie is een grote brand

minder waarschijnlijk. De impact kan wel groot zijn bij een grote brand. Bij het samenkomen van grote groepen mensen zijn het vooral de snelheid en de juistheid van de reactie van de aanwezigen die de zelfredzaamheid bepalen. Op het samenkomen wordt door onder andere de brandweer en gemeente via vergunningverlening dan ook op toegezien.

VrAA kent veel hoge (> 70 meter) gebouwen, zie de tabel op pagina 19, voornamelijk geconcentreerd op de Zuidas, bij het Amstelstation, Sloterdijk en langs het IJ. Bijvoorbeeld de Rembrandtoren (135 m), het kantoor van ABN-AMRO (105 m) en de Mondriaantoren (123 m). In de nabije toekomst zal er in Amsterdam nog een aantal bijzonder hoge gebouwen bijkomen, zoals de gebiedsontwikkeling in de Sluisbuurt nabij IJburg.
De regio kent ook veel ondergrondse bebouwing, zoals het ondergrondse metronetwerk, ondergrondse stations, tunnels (deze risico's worden apart uitgewerkt in incidenten in tunnels) en steeds meer parkeergarages. Doordat het bestrijden van branden in hoge gebouwen en ondergrondse bebouwing zeer complex is, kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. Tevens is geen specifieke regelgeving ontwikkeld voor hoge en ondergrondse gebouwen. In het Bouwbesluit worden slechts generieke eisen gesteld, en geen specifieke eisen voor deze bebouwing. Daarnaast wordt in toenemende mate multifunctioneel gebouwd, waarbij hoogte, diepte en kwetsbare functies worden gecombineerd. Het NHOW RAI hotel in Amsterdam-Zuid of het gebied van het Rokin is hier een goed voorbeeld van.

In Amsterdam-Amstelland zijn veel objecten te vinden die behoren tot cultureel erfgoed. Zo staat de grachtengordel op de werelderfgoedlijst van UNESCO en kent de regio veel grote en kleine musea met belangrijke culturele topstukken. De impact van een brand waarbij kunst en culturele uitingen verloren gaat is groot, zeker als het gaat om internationale en nationale topstukken. De stukken zijn immers onvervangbaar. Om die reden wordt bij de grote musea aandacht besteed aan brandveiligheid en is men verenigd in een netwerk brandveiligheid cultureel erfgoed.

Van de zes incidenttypen is binnen VrAA brand in dichte binnensteden het meest waarschijnlijk. De dichte bebouwing van de grachtengordel is kenmerkend voor Amsterdam. Brandweer Amsterdam-Amstelland is echter goed voorbereid op dit incidenttype. Bij branden in de binnenstad van Amsterdam komt de brandweer sneller ter plaatse en er is een grote slagkracht snel voor handen. Hierdoor is de impact van dergelijke branden relatief klein.

Conclusie:
Gezien impact en waarschijnlijkheid van de verschillende incidenttypen binnen het crisistype branden in kwetsbare objecten worden de volgende incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse:
- Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame (kwetsbare) personen
- Grote brand in bijzonder hoge gebouwen
- Grote brand in ondergrondse bebouwing

3.3.2 Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken

Het crisistype branden in kwetsbare objecten uitgesplitst in twee incidenttypen:
- Instorting door explosie
- Instorting door gebreken constructie of fundering

In principe moet een gebouw zodanig gebouwd zijn, dat de draagconstructie bij een explosie blijft staan, ook als de ramen, gevel en dergelijke eruit geblazen worden. Zodoende stort het gebouw niet in. Een instortingscenario is dan ook klein, maar niet ondenkbaar. De aanleiding voor dergelijke explosies zijn bijvoorbeeld gasexplosies die voor veel schade kunnen zorgen. In de afgelopen jaren heeft de VrAA geleerd dat de gevolgen van mogelijk instortingsgevaar kunnen leiden tot een grote vraag tot nazorg omdat bewoners en ondernemers enige tijd niet terug kunnen naar hun huizen en bedrijven.

Gebouwen worden ontworpen met een verwachte levensduur van 50 jaar. In deze periode vindt er door natuurlijke fysische en chemische processen veroudering plaats. Na deze periode moet er ingrijpend worden gerenoveerd dan wel sloop, hergebruik of nieuwbouw plaatsvinden. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de huidige situatie rondom de kades en bruggen in Amsterdam, waar op 1 september 2020 een deel van een kade instorten. Wat voor zowel de samenleving als de hulpdiensten een risico is.

Naast deze natuurlijke veroudering is er ook een trend om sneller, lichter, duurzamer en ook goedkoper te bouwen. Hierbij wordt bij voorkeur ontworpen met vernieuwende grensverleggende architectuur die net past binnen de bestaande wet- en regelgeving. Omdat er ook gebruik wordt gemaakt van nieuwe materialen en combinaties hiervan worden de grenzen opgezocht van de constructieve rekenmodellen. Het proces waarbinnen een gebouw wordt gerealiseerd kenmerkt zich door veel stakeholders met veel overdracht momenten en een onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De Onderzoeksraad voor veiligheid heeft in een aantal rapporten (Bouwen aan constructieve veiligheid, 2018) onderzoek gedaan naar de oorzaken van constructief falen.

Als belangrijkste oorzaken worden genoemd, naast de ‘normale’ veroudering.

1. Constructiefouten
    a. Fouten in het ontwerp (Parkeergarage Eindhoven 2011, balkons Maastricht 2003, AZ-stadion 2019))
    b. Fouten tijdens de bouwfase (Grolsch Veste 2011. Pand Markt Den Bosch 2016, B-tower Rotterdam 2010)
    c. Ander gebruik dan waarvoor het gebouw is ontworpen (Brug Genua 2018)
2. Extreme omstandigheden die niet zijn meegenomen in het ontwerp.
    a. Wind (AZ-stadion 2019)
    b. Extreme neerslag regen, sneeuw (IKEA Amsterdam 2002, kassencomplex Stroe 2014)
    c. Brand
    d. Gasexplosie (woning Jan van der Heijdenstraat Den Haag 2019)
3. Diversen
    a. Achterstallig onderhoud (Brug Genua 2018)
    b. Invloeden vanuit de omgeving (Hijsongeval Alphen 2016))
    c. Onduidelijke verantwoordelijkheden verdeling (B-tower Rotterdam 2010, Grolsch Veste 2011, parkeergarage Eindhoven 2011)

Vaak zal een instorting niet het gevolg zijn van een van de genoemde oorzaken maar zal het een combinatie zijn van factoren waardoor een fout in het ontwerp pas na vele jaren bijvoorbeeld door een extreme neerslag aan het licht komt.

Omdat er talloze oorzaken kunnen zijn van instortingen en gelet op het grote aantal voorbeelden dat het nieuws haalt is het vrijwel zeker dat onze regio te maken krijgt met instortingen. Het gerapporteerde aantal slachtoffers ten gevolge van instortingen in Nederland is echter laag.

Conclusie:
Gezien de waarschijnlijkheid en impact van de verschillende scenario’s wordt het incidenttype ‘instorting/verzakking door een explosie’ meegenomen in de risicoanalyse.

3.4 Technologische omgeving

3.4.1 Incidenten met brandbare/explosieve stoffen

Het crisistype branden in kwetsbare objecten is uitgesplitst in acht incidenttypen:

- Incidenten vervoer weg
- Incidenten vervoer water

- Incident spoorvervoer
- Incident transport buisleidingen
- Incident stationaire inrichting
- Incident met vuurwerkopslag/verkoop munitie (VrAA)
- Brand in grote opslagruimtes (VrAA)
- Broei (of brand) in bulk-opslag (VrAA)

Incident vervoer weg
De zware industrie in VrAA concentreert zich in het Westelijk Havengebied van de gemeente Amsterdam. De haven van Amsterdam kenmerkt zich door op- en overslag van benzine, kolen en cacao. De haven is zelfs de grootste benzinehaven ter wereld. Het risico bij op- en overslag is echter kleiner dan bij productie. Productie van brandbare/explosieve stoffen vindt op kleine schaal ook plaats binnen VrAA.

Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen binnen VrAA betreft voornamelijk doorgaand transport van en naar het Westelijk Havengebied. Zowel op rijkswegen, provinciale wegen als gemeentelijke wegen vindt vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen plaats. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaats vinden. Op dit moment hebben alleen Amsterdam, Diemen en Aalsmeer een verplichte (gemeentelijke) routering voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld.

Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen door tunnels brengt extra risico's met zich mee. In alle tunnels in de VrAA is (een deel van) dit vervoer toegestaan. Van de modaliteiten transport is de waarschijnlijkheid van een incident bij vervoer over de weg het grootst. In vergelijking met het vervoer over water en spoor worden beperkte hoeveelheden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd en is de impact beperkter. De impact is afhankelijk van de locatie van het incident. Het vervoer over de weg loopt ook door dichtbevolkte gebieden, de impact van een incident is hier groot.

Incident vervoer water
Over het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal en over het IJ vindt vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen plaats. Jaarlijks vervoeren tot 20.000 schepen brandbare stoffen en enkele honderden schepen brandbare gassen. Voor de regio Amsterdam-Amstelland gaat het om een totale afstand van circa 25 km aan kanaal. De haven van Amsterdam is de grootste benzine haven ter wereld, waarbij de brandstoffen over het water aangevoerd worden via zeeschepen.
De waarschijnlijkheid van een incident met brandbare vloeistoffen en gassen op het water is, in vergelijk met hetzelfde incidenttype op de weg, klein. De impact kan groot zijn, als de explosie of brand leidt tot een economisch kostbare stremming van het Noordzee- of Amsterdam-Rijnkanaal. Daarnaast wordt in de komende jaren in Amsterdam-West, Noord en Oost dicht aan de oever gebouwd, waardoor een incident met brandbare vloeistoffen en gassen op het water ook op deze objecten betrekking kan hebben. De impact van een incident met vervoer van brandbare/explosieve stoffen op het water wordt daarmee groter.

Incident spoorvervoer
Binnen VrAA is een aantal spoortrajecten waarover brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd worden. Wat betreft waarschijnlijkheid zit het incidenttype incident spoorvervoer tussen vervoer weg en vervoer water in. In vergelijking met deze incidenttypen is de impact van incident spoorvervoer, afhankelijk van de locatie, het grootst. Het vervoer van brandbare vloeistoffen en gassen over het spoor loopt langs dichtbevolkte gebieden, en ook langs station Sloterdijk en Amsterdam Centraal. De impact is groot, omdat via het spoor grote hoeveelheden brandbare vloeistoffen en gassen vervoerd worden (ten opzichte van vervoer weg) en het bestrijden van een dergelijk incident complex is, vanwege de slechte bereikbaarheid van sommige delen van het spoor.

Incident transport buisleidingen
De in transportvolume gemeten grootste transportmodaliteit in Nederland is buisleidingtransport, maar incidenten zijn schaars. Binnen dit incidenttype wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Aardgasleidingen

De waarschijnlijkheid van lekken van buisleidingen is groter dan de waarschijnlijkheid van leidingbreuk. De impact van lekken is echter beperkt. De impact van een leidingbreuk is afhankelijk van de druk op de leiding en de diameter van de leiding. De risicobepalende leidingbreuken zijn voornamelijk het gevolg van graafwerkzaamheden door derden.

Voor de inventarisatie van aardgasleidingen zijn uitsluitend hogedruk (16 bar of meer) leidingen meegenomen. Door de gehele regio loopt in totaal voor circa 158 km aan dergelijke leidingen. De druk op deze leidingen varieert van 40 tot 66,2 bar en de diameter van de leidingen varieert van 4 inch (10 cm) tot 30 inch (76 cm). In een worst case scenario kan ontsteking van het vrijgekomen gas leiden tot 100% letaliteitsafstanden variërend van 30 m tot 160 m. Gasunie is beheerder van het leidingnet.

Tweewekelijks vliegt de Gasunie over of rijdt langs het tracé op zoek naar leidingbedreigende activiteiten. Voor alle (graaf)werkzaamheden in de buurt van de leiding is een zogenaamde KLIC-melding verplicht. Gasunie bepaalt of de werkzaamheden doorgang kunnen vinden. Daarnaast zijn medewerkers van Gasunie bij de werkzaamheden aanwezig voor het bewaken van de integriteit van de buisleiding. Gasunie geeft aan dat de waarschijnlijkheid van een incident transport buisleidingen klein is. De impact van een dergelijk incident kan groot zijn, omdat een deel van de buisleidingen door dichtbevolkt gebied loopt (onder andere Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Amstelveen). Het gasleidingnet voor de lokale regionale distributie is opgenomen bij het thema vitale infrastructuur en voorzieningen.

- Leidingen voor olieproducten

Tussen Oiltanking, in het Westelijk Havengebied en Schiphol loopt de Amsterdam Schiphol Pijpleiding (ASP). Deze leiding heeft een lengte van 16,1 km en door de leiding wordt kerosine verpompt naar Schiphol. Deze leiding wordt beheerd door Aircraft Fuel Supply (AFS) op Schiphol. Lekken van deze leidingen leiden tot bodemverontreiniging.

Daarnaast eindigt bij Oiltanking in het Westelijk Havengebied een buisleiding waardoor ruwe olie wordt vervoerd vanaf verschillende olieplatforms in de Noordzee. De lengte van de leiding is in totaal 89 km, maar slechts een beperkt deel van de leiding loopt door VrAA. Gasunie is verantwoordelijk voor het beheer van deze leiding. Gasunie treft identieke preventieve maatregelen voor deze leiding als voor de aardgasleidingen.

De impact van een breuk van een leiding die olieproducten transporteert is klein in vergelijking met de impact van een breuk van een aardgasleiding. De effectafstanden blijven beperkt tot tientallen meters, terwijl de effecten van een breuk van een aardgasleiding zich tot honderden meters kunnen uitstrekken.

Incident stationaire inrichting
In VrAA bevinden zich in totaal 64 bedrijven waar volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) deze soort incidenttype zich kunnen voordoen. Ook bevinden zich 22 BRZO-bedrijven in de regio.

Een (ondergrondse) opslagtank bij een LPG tankstation bevat circa 20-70 m3 LPG. Er is een aantal terminals dat meer dan 1 miljoen ton aan olieproducten (onder andere benzine en kerosine) opslaat. Verder wordt circa 10.000 m3 aan brandbare gassen (propaan/butaan) opgeslagen bij dergelijke terminals. Opslagtanks tot een inhoud van 53.000 m3 aan benzine zijn aanwezig in de haven van Amsterdam.

Daarnaast is er binnen de regio een onbekend aantal kleinere opslagtanks, waarin propaan opgeslagen wordt. Tevens zijn er enkele tientallen gasreduceerstations aanwezig waarvoor een veiligheidsafstand geldt. Ook zijn er overig bedrijven met kleinere hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Naar schatting gaat het in totaal om circa 90 bedrijven.

Gezien de grote hoeveelheden van brandbare vloeistoffen en gassen in het Westelijk Havengebied kan de impact bij een stationaire inrichting groot zijn. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (BHV en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. De oprichting van een publiek-private brandweereenheid (GBA) in het havengebied helpt hier ook bij. Door de afgelegen ligging van de inrichtingen blijft het effect (bijvoorbeeld aantal doden en gewonden) beperkt. De afgelopen jaren is het aantal grootschalige stationaire inrichtingen in het Westelijk Havengebied toegenomen, dit zal zich in de toekomst met de energietransitie verder ontwikkelen. Welke richting het ontwikkeld is nog niet te zeggen. Verder speelt de ontwikkeling van Havenstad, waarmee grote hoeveelheden bewoners dichter bij de haven te wonen, maar ook bedrijven zullen verdwijnen.

Incident met vuurwerkopslag/verkoop munitie
In VrAA bevinden zich 23 vuurwerkverkooppunten. Daarnaast zijn binnen de regio enkele locaties waar munitie opgeslagen wordt. Afhankelijk van de opgeslagen hoeveelheid vuurwerk/ munitie kan een incident grote impact hebben. Voor opslag, vervoer en handel in vuurwerk gelden strenge regels sinds de vuurwerkramp in Enschede in 2000. Zo moet een opslag voor vuurwerk voldoen aan bepaalde veiligheidsvoorschriften en hebben ondernemers een vergunning nodig om vuurwerk te verkopen. Door dergelijke preventieve maatregelen blijft de impact beperkt.

Brand in grote opslagruimtes
Opslag in grote ruimtes wordt verschillend geïnterpreteerd. Bijvoorbeeld grote loodsen met stuk of bulkgoederen, maar ook bouwmarkten en opslagruimtes als Citybox en Shurgard. Een actueel overzicht van het aantal grote opslagruimtes in de regio ontbreekt. Op dergelijke locaties liggen veel verschillende artikelen opgeslagen. De opslagruimtes hebben vaak een groot oppervlakte.
Branden op dergelijke locaties hebben vaak een enorme rookontwikkeling en zijn lastig te bestrijden door de brandweer. De impact beperkt zich voornamelijk tot economische schade. Het aantal slachtoffers zal beperkt blijven, mits de ruimtes tijdig ontruimd kunnen worden.

Broei (of brand) in bulk-opslag
In het Westelijk Havengebied worden grote hoeveelheden bulk opgeslagen. Het betreft onder andere de opslag van cacao, steenkool en hout, maar ook kan gedacht worden aan afval of schroot. Met steeds meer opslag en verwerking van afval/schroot wordt de waarschijnlijkheid op een incident groter. In dergelijke grote opslagen kan broei ontstaan. Broei ontstaat door temperatuurstijgingen in de opslag. De effecten blijven meestal beperkt tot rookontwikkeling en stankoverlast. Andere effecten zoals het vrijkomen van giftige gassen als fosfine, ammoniak, H2S, blauwzuur/waterstofcyanide kunnen ook ontstaan bij schroot en metaalbranden. Broei dat leidt tot brand in bijvoorbeeld cacao kan voor langdurige overlast en milieuverontreiniging zorgen. De impact kan daarom groot worden. De broei kan ook oplaaien tot brand en dan kan een potentieel grote hoeveelheid bulk vlamvatten. Het vroegtijdig bestrijden van de broei is belangrijk, maar ook complex. In het Westelijk Havengebied ligt in totaal 500.000 m2 cacao, verspreid over drie bedrijven (met meerdere vestigingen). In het Westelijk Havengebied zijn vier grote opslagen van steenkool en één middelgrote opslag. In de regio wordt ook hout in groot verband opgeslagen.

Conclusie:
Op basis van bovenstaande worden de volgende incidenttype meegenomen in de risicoanalyse:

- Incident brandbare/explosieve stoffen vervoer water
- Incident brandbare/explosieve stoffen spoorvervoer
- Incident brandbare/explosieve stoffen stationaire inrichting
- Broei (of brand) in bulk-opslag

3.4.2 Incidenten met giftige stof in open lucht

Het crisistype incidenten met giftige stof in open lucht is uitgesplitst in vijf incidenttypen:

- Incident vervoer weg
- Incident vervoer water
- Incident spoorvervoer
- Incident transport buisleidingen
- Incident stationaire inrichting

In tegenstelling tot brandbare vloeistoffen en gassen worden nauwelijks giftige stoffen opgeslagen in VrAA. Grootschalige opslag vindt plaats bij Sonneborn (Westelijk Havengebied). Sonneborn beschikt over een eigen Zwaveltrioxide (SO3) productielijn waardoor er minder vervoer over de weg en opslag nodig is. Het blijft wel aanwezig bij dit bedrijf, maar is al veel minder dan jaren gelden In vergelijking met brandbare vloeistoffen en gassen is de waarschijnlijkheid van een incident met giftige stoffen klein. Daarentegen kan de impact van een dergelijk incident groot zijn. Een incident waarbij een toxische wolk vrijkomt kan een effectgebied van vele kilometers groot veroorzaken.

Incident vervoer weg

Zowel op rijkswegen, provinciale wegen als gemeentelijke wegen vindt vervoer van giftige stoffen plaats. Op bepaalde rijkswegen zijn hieraan restricties gesteld. Op provinciale wegen daarentegen gelden geen restricties en mag onbeperkt vervoer plaats vinden. Op dit moment hebben alleen Amsterdam, Diemen en Aalsmeer een verplichte (gemeentelijke) routering voor gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld.
Van de modaliteiten transport is de waarschijnlijkheid van een incident vervoer weg het grootst. Ondanks dat in vergelijking met het vervoer over water en spoor, beperkte hoeveelheden giftige stoffen vervoerd worden kan de impact toch groot zijn. De impact is afhankelijk van de locatie van het incident. Het vervoer over de weg loopt ook door dichtbevolkte gebieden, de impact van een incident binnen een dichtbevolkt gebied is groot.

Incidenten vervoer water

Over het water vindt in vergelijking met het vervoer over spoor en weg nauwelijks transport van giftige stoffen plaats. Het gaat om enkele tientallen schepen per jaar, die via het traject Noordzeekanaal – IJ – Amsterdam-Rijnkanaal giftige stoffen vervoeren.

De waarschijnlijkheid van een incident met giftige stoffen op het water is, in vergelijking met de andere incidenttypen, klein De impact kan groot zijn, als de explosie of brand leidt tot een economisch kostbare stremming van het Noordzee- of Amsterdam-Rijnkanaal. Daarnaast wordt in de komende jaren in Amsterdam-West en -Noord dicht aan de oever gebouwd, waardoor een incident ook op deze objecten betrekking kan hebben. De impact van een incident met vervoer van brandbare/explosieve stoffen op het water wordt daarom groter.

Incident spoorvervoer

Binnen VrAA is een aantal spoortrajecten waarover giftige stoffen vervoerd worden. Wat betreft waarschijnlijkheid zit het incidenttype incident spoorvervoer tussen vervoer weg en vervoer water in. In vergelijking met deze incidenttypen is de impact van incident spoorvervoer, afhankelijk van de locatie het grootst. Het vervoer van giftige stoffen over het spoor loopt langs dichtbevolkte gebieden, en ook langs station Sloterdijk en Amsterdam Centraal. De impact is groot, omdat via het spoor grote hoeveelheden giftige stoffen vervoerd (ten opzichte van vervoer weg) worden en het bestrijden van een dergelijk incident complex is, vanwege de slechte bereikbaarheid van sommige delen van het spoor.
Incident transport buisleidingen
De in transportvolume gemeten grootste transportmodaliteit in Nederland is buisleidingtransport, maar incidenten zijn schaars. De impact van een leidingbreuk is afhankelijk van de druk op de leiding en de diameter van de leiding. De risicobepalende leidingbreuken zijn voornamelijk het gevolg van graafwerkzaamheden door derden.

Slechts weinig transport in buisleiding betreft giftige stoffen. In Amsterdam-Amstelland is de voornaamste transportbuisleiding een CO2-leiding met een diameter van 67 mm en een maximale druk van 22 bar. Deze loopt door stadsdeel West, bij volkstuinencomplex de Grote Braak. Pipeline Control is beheerder van het leidingnetwerk. Het leidingtracé wordt op reguliere basis gecontroleerd. Daar waar activiteiten plaatsvinden wordt er permanent of dagelijks gecontroleerd.

Incident stationaire inrichting
In VrAA bevinden zich in totaal 31 bedrijven die volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) onder dit incidenttype vallen. Daarnaast zijn er nog circa 50 kleinere opslagen van giftige stoffen, te denken valt aan de opslag van chemicaliën bij zwembaden.

Het aantal inrichtingen waar grootschalige opslag van giftige stoffen plaats vindt is beperkt binnen VrAA. Door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen en een interne noodorganisatie (BHV en bedrijfsbrandweer) blijft de impact meestal beperkt. Als een dergelijk incident zich echter voordoet nabij een dichtbevolkt gebied kan de impact groot zijn. Daarnaast ligt VrAA voor een deel in de overheersende windrichting van Tata Steel (Veiligheidsregio Kennemerland).

Conclusie:
Op basis van bovenstaande worden de volgende incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse:

- Incident giftige stof vervoer weg
- Incident giftige stof stationaire inrichting

3.4.3 Kernincidenten

Het crisistype kernincidenten is uitgesplitst in acht incidenttypen:

- Incident A-objecten: centrales
  Niet relevant voor VrAA. De dichtstbijzijnde centrale ligt op meer dan 15 km van VrAA.
- Incident A-objecten: nabij centrales grensoverschrijdend
  Niet relevant voor VrAA. De dichtstbijzijnde centrale ligt op meer dan 15 km van VrAA.
- Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal
  Niet relevant voor VrAA.
- Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal
  Er vindt vervoer van afgewerkte staven door VrAA (over de A9) plaats, ten behoeve van opwerking in Frankrijk, België en Groot-Brittannië. Echter de containers waarin deze staven vervoer worden zijn bestendig tegen mechanische impact en brand.
- Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i.
  Niet relevant voor VrAA.
- Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii
  Onder deze klasse vallen medische en technische bronnen in onder andere laboratoria. Locaties in de VrAA zijn de ziekenhuizen Amsterdam UMC (locatie VU MC heeft een eigen deeltjesversneller t.b.v. isotopen productie) en locatie AMC, De bronnen worden in speciale verpakkingen vervoerd (omhulling van lood en staal) en zijn zodoende bestand tegen hitte, maar bij een uitgebreide brand bestaat de mogelijkheid dat deze verpakkingen hier niet tegen bestand zijn.
- Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen
  Bijvoorbeeld medische en technische bronnen in onder andere laboratoria. Locaties in de VrAA zijn bijvoorbeeld de ziekenhuizen Amsterdam UMC-locatie VU MC (VU MC heeft een eigen deeltjesversneller t.b.v. isotopen productie) en locatie AMC, De bronnen worden in speciale verpakkingen vervoerd (omhulling van lood en staal) en zijn zodoende bestand tegen hitte, maar bij een uitgebreide brand bestaat de mogelijkheid dat deze verpakkingen hier niet tegen bestand zijn.

- Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal
  Niet relevant voor VrAA.

Het merendeel van de incidenttypes binnen het crisistype kernincidenten is niet van toepassing binnen VrAA. De oorzaken van incidenten met radioactief materiaal kunnen ongevallen zijn, bijvoorbeeld tijdens vervoer. Wanneer een dergelijke crisis zich voordoet zal dit leiden tot buitengewone omstandigheden waarbij regionaal overstijgende (nationale) crisiscoördinatie plaatsvindt. Desondanks is de waarschijnlijkheid van het crisistype kernincidenten beperkt.

Conclusie:
Gezien de beperkte waarschijnlijkheid van kernincidenten in VrAA wordt dit incidenttype niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.5 Vitale infrastructuur en voorzieningen

3.5.1 Verstoringen energievoorziening

Het crisistype verstoring energievoorziening is uitgesplitst in vier incidenttypen:

- Uitval olievoorziening
- Uitval gasvoorziening
- Uitval elektriciteitsvoorziening
- Uitval stadswarmte (VrAA)

Impact van elektriciteitsvoorziening uitval
In een samenleving die meer en meer afhankelijk wordt van een goed functionerende energievoorziening zijn verstoringen in het energienetwerk een steeds groter wordend probleem. De laatste jaren hebben laten zien dat een langdurige en grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening een grote impact heeft op de samenleving.

Zo werd in december 2007 de Bommeler- en Tielerwaard gedurende enkele dagen getroffen door uitval van elektriciteit, waarbij ongeveer 50.000 huishoudens getroffen werden. Maar ook de grootschalige bovenregionale uitval van elektriciteit in Noord-Holland in maart 2015 en regionale uitval in juni 2016 en januari 2017 zijn goede voorbeelden. Doordat de verstoring relatief kort duurde bleven de effecten beperkt, maar de incidenten gaven een goed beeld van hoe een dergelijk incident doorwerkt op de maatschappij. Mogelijke effecten zijn uitval van bedrijfsvoering van bedrijven en instanties, het openbaar vervoer rijdt niet, telecommunicatie en ICT valt uit, rolluiken en beveiligingsinstallaties werken niet, hoogbouw kan niet van water worden voorzien, elektrische verwarming valt uit, koken met inductiekookplaat, magnetron en elektrische oven is niet mogelijk en medische apparatuur voor thuiszorg functioneert niet. De elektriciteitsuitval van 2015 liet zien dat ook de hulpverlening in problemen kan komen doordat mensen niet langer 112 kunnen bellen. De samenleving wordt door een sterkere afhankelijkheid van elektriciteit ook steeds kwetsbaarder en dat betekent dat de impact ook steeds groter wordt.

Impact van gasvoorziening uitval
De impact van de uitval van gasvoorziening heeft een beperktere impact, maar de crisis in 2014 in Velsen heeft laten zien dat het uitvallen van gaslevering in een groot gebied wel voor grote problemen kan zorgen. Door de noodzaak om in elk object de gaskraan dicht te draaien alvorens het gas er weer op kan, duurt de uitval langer en wordt de impact groter. Zeker in een strenge winter in een gebied met veel gasaansluitingen kan de impact van een dergelijk incident groot zijn.

Impact van olievoorziening uitval
De impact en waarschijnlijk van uitval olievoorziening zijn beperkt voor de regio. In de oliesector en veel andere sectoren is de structuur vooral nationaal en internationaal georganiseerd waardoor bij schaarste of verstoringen veelal op andere niveaus beslissingen worden genomen. Daarnaast is de oliesector is vrijwel geheel in handen van private partijen.
De burgemeester of voorzitter Veiligheidsregio is alleen verantwoordelijk voor aanpak van de effecten voor openbare orde en openbare veiligheid. Het decentrale openbaar bestuur zal nationale maatregelen moeten handhaven, zoals een autoloze zondag en een snelheidsbeperking.

Impact uitval stadswarmte
Stadswarmte is in delen van Amsterdam in gebruik voor de levering van warmte voor verwarming en warmwater. Het AEB in Westpoort levert middels een netwerk warmte naar voornamelijk Westpoort, Amsterdam Nieuw-West en -Noord. En de Nuon-centrale in Diemen levert warmte aan Amsterdam-Oost, Zuid-Oost en Zuid. Bij uitval is het voor de aangesloten huishoudens bijvoorbeeld niet mogelijk om te douchen en valt de verwarming uit. Vooral langdurige uitval en uitval met vorst kan veel problemen veroorzaken, maar de impact is over het algemeen beperkt. Doordat elk netwerk slechts één warmteleverancier heeft en het netwerk relatief weinig verknoopt is, is het risico op uitval voorspelbaar.

Conclusie:
Gezien de waarschijnlijkheid en impact van de uitval van de elektriciteits- en gasvoorziening worden deze twee incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.2 Verstoring drinkwatervoorziening

Het crisistype verstoring drinkwatervoorziening is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Uitval drinkwatervoorziening
- Problemen waterinname
- Verontreiniging in drinkwaternet

Drinkwater is een primaire levensbehoefte. Daardoor is de drinkwatervoorziening ook voor de VrAA belangrijk. Waternet en PWN leveren het drinkwater in de regio. De Drinkwaterwet stelt hoge eisen aan de leveringszekerheid en de kwaliteit van het drinkwater. Hieronder zijn de risico's voor de continuïteit en kwaliteit van het drinkwater voor Waternet beschreven en de wijze waarop Waternet daarmee omgaat. Voor PWN gelden soortelijke risico's en maatregelen. De leidingnetten van Waternet en PWN zijn gekoppeld, zodat ze elkaar kunnen helpen bij verstoringen in de drinkwatervoorziening.

Belangrijkste risico's voor de continuïteit en kwaliteit van het drinkwater:
1. Uitval Bron en transportnet

Waternet heeft de beschikking over meerdere bronnen. Als de belangrijkste bron, "de Rijn", gedurende langere tijd onbruikbaar is, is een voorraad water aanwezig in de Amsterdamse Waterleiding Duinen (AWD) en in de Waterleidingplas. De mogelijkheid bestaat om naast of in plaats van water uit de Rijn of de Bethunepolder water in te nemen uit het IJsselmeer (via de WRK III) en uit het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook kan bij uitval van de Rijn als bron via een directe doorlevering tussen Nieuwegein en Leiduin grondwater rechtstreeks op de zuivering worden gevoerd. Kans op problemen met de levering door uitval van de bron zijn daardoor minimaal.

2. Uitval Zuivering

Door de bedrijfszekere opzet van de zuiveringen van Waternet is de kans op uitval van een gehele productielocatie minimaal. De meeste installaties zijn redundant uitgevoerd. Indien nodig kunnen omloopleidingen worden gemaakt of geopend langs zuiveringsstappen die in bepaalde situaties gemist kunnen worden. Noodstroomvoorzieningen zijn aanwezig. De chemicaliën- en dieselvoorraden zijn in dusdanige hoeveelheden aanwezig dat de productiebedrijven tien dagen autonoom kunnen doordraaien. Waternet beschikt over twee productielocaties en beschikt over nooddraaiboeken om aan de wettelijke eisen voor levering te blijven voldoen indien één van beide uitvalt. Bij verstoringen op één van beide productielocaties is het mogelijk de andere productielocatie meer te laten produceren en de levering geheel of gedeeltelijk over te nemen. Beide productielocaties beschikken over twee drinkwaterreservoirs. De grotere pompstations in de stad beschikken eveneens over drinkwaterreservoirs waarmee een tijdelijke uitval of verstoring kan worden opgevangen. Er zijn noodkoppelpunten met andere drinkwaterbedrijven. Uitval van een zuivering zal dan ook niet gauw leiden tot leveringsuitval maar zal naar alle waarschijnlijkheid wel leiden tot drukklachten in delen van het leidingnet.

3. Verstoring in leidingnet

Voor het transport van drinkwater zijn meerdere aanvoerleidingen beschikbaar. Alle iets omvangrijker delen van het voorzieningsgebied kunnen via tenminste twee wegen worden gevoed. De belangrijkste pompstations kunnen deels elkaars distributiefunctie overnemen.
Hierdoor is de impact van een leidingbreuk vrijwel altijd beperkt tot wijkniveau.
Wel kan schade en overlast ontstaan door wateroverlast en sinkholes.

4. Afwijkende waterkwaliteit

De drinkwaterproductieprocessen zijn zeer robuust en zijn gebaseerd op een zogenaamde “multi-barrier”-zuivering. Als ondanks dat toch een microbiologische overschrijding optreedt, kan overgegaan worden op het geven van een kookadvies of chloren van het water. In geval van een chemische verontreiniging of langdurige uitval van levering kan middels de nooddrinkwatervoorziening voorzien worden in 3 liter nooddrinkwater per persoon per dag en/of het leveren van noodwater (alleen geschikt voor het doorspoelen van het toilet en evt. om te douchen). Hiervoor zijn draaiboeken beschikbaar.
Dit soort maatregelen zijn ingrijpend en leiden tot overlast voor (kwetsbare) burgers, instanties en bedrijven.

5. Beveiligingsincident

Drinkwater is een vitaal proces. De beveiliging is op basis van wetgeving voor vitale A-locaties ingericht. Dit geldt voor zowel de fysieke als digitale veiligheid. Beveiliging is gezien de snelle ontwikkelingen een doorlopend aandachtspunt. Naast de toegepaste risico reducerende maatregelen voor de fysieke en digitale beveiliging kunnen alle essentiële installaties ‘op de hand’ bediend worden.

Conclusie:
Gezien de wettelijke eisen die gesteld worden aan de drinkwaterbedrijven en de voorbereidingen die Waternet en PWN getroffen hebben om verstoring van de drinkwatervoorziening te voorkomen is het niet nodig om dit incidenttype mee te nemen in de risicoanalyse.

3.5.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

Het crisistype verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Uitval rioleringssysteem
- Uitval afvalwaterzuivering

Het water dat we in huishoudens en voor industriële activiteiten gebruiken komt bijna altijd in de riolering terecht. Via rioolbuizen en persleidingen komt het afvalwater binnen op de rioolwaterzuivering. Daar wordt het afvalwater gezuiverd. Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor de afvalwaterzuivering in een groot deel van de VrAA in zgn. rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi’s). Waternet voert deze taak uit in opdracht van het waterschap.

Riolering en afvalwaterzuivering zijn twee belangrijke en verschillende, maar gekoppelde systemen en zijn van cruciale waarde voor de samenleving. Wanneer er sprake is van een langdurige uitval van deze systemen ontstaat al snel een serieus probleem voor de volksgezondheid.

Waternet is de belangrijkste partner voor de dagelijkse rioolwaterafvoer (in opdracht van de gemeente Amsterdam) en afvalwaterzuivering (in opdracht van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht). Veelal ondergronds bevinden zich de rioolbuizen en persleidingen die dagelijks duizenden liters per seconde afvalwater verwerken. Installaties functionerend op elektriciteit maken de afvoer van afvalwater en rioolwater mogelijk. Langdurige uitval van elektriciteit kan een serieus probleem vormen (wordt verder uitgewerkt in het incidenttype uitval elektriciteitsvoorziening). Uitval van rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering komt over het algemeen alleen geïsoleerd voor.

Daarnaast kan verstoring/uitval ook optreden als gevolg van een grote hoeveelheid hemelwater dat afgevoerd moet worden. Ten gevolge van grote hoeveelheden hemelwaterkunnen installaties

uitvallen en kunnen gemengde rioolstelsels overbelast raken en overstorten op het oppervlaktewater. Hierdoor kan een bedreiging ontstaan voor de volksgezondheid, maar het ecologische effect zal voornamelijk het grootst zijn. Dit incidenttype wordt verder uitgewerkt onder het incidenttype wateroverlast als gevolg van extreme neerslag.

Conclusie:
Aangezien de belangrijkste oorzaken van het crisistype 'verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering' extreme neerslag en uitval elektriciteitsvoorziening zijn, is ervoor gekozen deze oorzaken als onderdeel van het incidenttype wateroverlast als gevolg van extreme neerslag op te nemen.

3.5.4 Verstoring telecommunicatie en ICT

Het crisistype verstoring telecommunicatie en ICT heeft één incidenttype:

- (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst

De rol van telecommunicatie en ICT wordt steeds belangrijker in onze samenleving. Waar vroeger veel bedrijfsprocessen autonoom georganiseerd werden, worden deze zaken steeds vaker centraal georganiseerd via telecommunicatie, datanetwerken en het Internet. De opkomst van 'Internet of Things'- apparaten die via een (Inter)netnetwerk aangestuurd worden, zoals rookmelders, sensors en koelkasten neemt de laatste jaren een vlucht. Een verstoring van telecommunicatie, maar voornamelijk Internet heeft dan ook een steeds grotere impact, op meerdere vitale sectoren. Zo zijn vitale sectoren als telecommunicatiediensten, radarcommunicatie, navigatie en aansturing van spoor, lucht en scheepvaart, satellietcommunicatie, bevoorradingsbedrijven en zorgleveranciers in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van digitale diensten, processen en systemen. De uitval van dergelijke vitale voorzieningen leiden vervolgens tot maatschappelijke domino-effecten, waarbij veel bedrijven niet langer kunnen opereren, bijvoorbeeld omdat financiële systemen wegvallen en beveiliging niet langer mogelijk is. Een uitval van een vitale digitale dienst, proces of systeem voor langere tijd heeft daarmee een grote impact op de samenleving. De eerdergenoemde toename van de afhankelijkheden maakt dat de impact in de komende jaren alleen maar groter wordt.

Ook hulpverleners hebben last van zo'n uitval of verstoring. Zo heeft recente casuïstiek laten zien dat onderlinge communicatie via P2000, mobiele telefonie en het crisissysteem LCMS niet ongevoelig zijn voor de uitval van spraak- en datacommunicatie. Het vormen van een goed beeld en daarmee crisisbesluitvorming wordt daardoor bemoeilijkt. Daarnaast was in juni 2019 sprake van een landelijke storing bij KPN met uitval van 112.

Uitval of verstoring van een digitale dienst, proces of systeem kan het gevolg zijn van een verstoring in de elektriciteitsvoorziening, maar er zijn ook andere oorzaken. Zo werd de uitval van ICT-diensten in Amsterdam in 2012 door een 'simpele' kabelbreuk veroorzaakt en was een langdurige verstoring van mobiele telefonie in Rotterdam bij Vodafone in 2012 het gevolg van een grote brand in een naastgelegen bedrijfspand. Daarnaast zijn er steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij datacommunicatie moedwillig wordt stilgelegd of gehinderd voor financieel gewin (ransomware) of verstoring van de maatschappij.

Conclusie:
Een gehele of gedeeltelijke uitval van een digitale dienst, proces of systeem is waarschijnlijk en reeds meermaals voorgekomen. In de meeste gevallen is dit niet opzettelijk, maar het gevolg van een fout in het netwerk of grootschalige uitval van elektriciteitsvoorziening. Wereldwijd zijn er echter steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij financieel gewin of verstoring het doel is. De toename van de afhankelijkheid van het Internet maakt dat de impact groot is en in de nabije toekomst verder zal toenemen. Het incidenttype uitval of verstoring van een digitale dienst, proces of systeem wordt daarom meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.5 Verstoring afvalverwerking

Het crisistype verstoring afvalverwerking is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Uitval afvalverwerking
- Uitval afvalinzameling (VrAA)

Het scenario uitval afvalverwerking heeft niet direct grote impact op VrAA, het leidt niet tot ernstige/ risicovolle situaties. In Nederland zijn namelijk voldoende uitwijkmogelijkheden voor handen, waar het afval naartoe gebracht kan worden. Nederland kent twaalf grote verbrandingsovens. Eén daarvan, het Afval Energie Bedrijf (AEB), is gevestigd in Amsterdam. De verbrandingsovens in Nederland werken samen, dus bij uitval van het AEB kan uitgeweken worden naar een andere verbrandingsoven. Dit is geen echter geen reguliere taak en vergt de nodige afstemming over capaciteit en uitwijkmogelijkheden. Een dergelijk scenario leidt wel tot hogere kosten en vertraging van de afvalverwerking, heeft effect op de warmteleverantie aan het Warmtenet en heeft effect op de rioolwaterzuivering (aangezien het AEB normaliter het rioolslib mee verbrand).

Een scenario dat waarschijnlijker is, is uitval van de afvalinzameling. Een langdurige uitval van de afvalinzameling kan tot de volgende problemen leiden:

- Stankoverlast
- Ongedierteplaag
- Maatschappelijke onrust
- Ontstaan besmettingsbronnen als gevolg van rottingsprocessen.

Indien de impact van een dergelijk scenario te groot dreigt te worden, moeten alternatieve wijze van afvalinzameling georganiseerd worden (bijvoorbeeld inhuur gespecialiseerde bedrijven).

Conclusie:
Gezien de beperkte impact van beide scenario's onder het crisistype verstoring afvalverwerking, worden beide incidenttypen niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.5.6 Verstoring voedselvoorziening

Het crisistype verstoring voedselvoorziening is uitgesplitst in één incidenttype

- Uitval distributie

Een ernstige uitval van voedselvoorziening waarbij alleen VrAA getroffen wordt is ondenkbaar. Het is aannemelijker dat dit incidenttype zich als (inter-)nationale crisis zal voordoen. Wanneer een dergelijke crisis zich voordoet zal dit leiden tot buitengewone omstandigheden waarbij (nationale) crisiscoördinatie plaatsvindt. Het treffen van maatregelen op het gebied van de voedselvoorziening is in beginsel dan ook belegd bij de nationale overheid en de Europese Unie. De Veiligheidsregio vervult daarbij slechts een uitvoerende taak.
Kleinschaliger incidenten in de voedselvoorziening die zich in de regio voordoen zullen niet van lange duur zijn. Door marktwerking zal de distributie snel vanuit elders op gang komen.

Conclusie:
Gezien de schaalgrote van een internationale voedselcrisis enerzijds, en anderzijds de beperkte impact van een regionale verstoring van de voedselvoorziening, wordt het incidenttype verstoring voedselvoorziening niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.6 Verkeer en vervoer

3.6.1 Luchtvaarincidenten

Het crisistype luchtvaartincidenten is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
- Incident vliegtoestel bij vliegshows (niet van toepassing voor VrAA)

VrAA heeft zelf geen luchtvaartterrein. Luchthaven Schiphol, in Veiligheidsregio Kennemerland (VrK) ligt tegen de grens van VrAA aan. Schiphol heeft circa 497.000 vliegbewegingen per jaar. Het aantal

vliegbewegingen neemt vanwege de groei van het aantal passagiers en de groei van de hoeveelheid luchtvracht toe, verwacht wordt een gemiddelde van 2 tot 3% tot 2050. De coronacrisis van 2020 zal echter een beperkend effect hebben op de eerder voorspelde groei.

Een aanzienlijk deel van deze vliegbewegingen gaan over VRAA, doordat een aantal belangrijke aan- en uitvliegroutes van Schiphol over de regio loopt. Bovendien is op grotere hoogte doorgaand vliegverkeer.
De kans op een vliegtuigongeval is het grootst bij het opstijgen en het landen. In verband met de verstedelijking van het grondgebied is de kans op een hoge impact groter. Dit hangt natuurlijk ook af van het de locatie van het incident. In 1992 stortte een vliegtuig neer in de woonwijk Bijlmermeer. De impact van een dergelijk incident is veel groter dan dat van het vliegtuig dat in 2009 in de polder langs de A9 neerstortte. Het risicogebied beslaat naast VrAA en VrK, ook Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Veiligheidsregio Utrecht en Veiligheidsregio Hollands-Midden. De impact van een vliegtuigongeval is groter als er kwetsbare objecten of vitale infrastructuur bij betrokken is. Binnen een straal van 10 km van Schiphol bevinden zich de volgende kwetsbare objecten.

Tabel 3 - Kwetsbare objecten binnen een straal van 10 km van Schiphol in de regio AA

Risicofactor	Definitie / Voorbeeld
Infrastructuur	Snelwegen
	A4, A5, A9, A10
Verstedelijking	>20% gebied met > 240 inwoners/per hectare
	Amsterdam
Hoogbouw	33 hoge gebouw aanwezig tussen 150m - 75m
Opslag gevaarlijke stoffen	Tankpark met > 107 m3/km2
	Oiltanking, BP
Procesindustrie	Aanwezigheid basischemie of complexe fijn chemie
	Westelijk Havengebied, Amsteldijk

Conclusie:
Gezien de incidenten in de afgelopen jaren, de grote impact, de aanwezigheid van kwetsbare objecten binnen een straal van 10 km van de landingsbaan en de verdere groei van het aantal vliegbewegingen wordt het incidenttype incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.2 Incidenten op of onder water

Het crisistype incidenten op of onder water is uitgesplitst in vier incidenttypen:

- Incident waterrecreatie en pleziervaart
- Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
- Incident op ruim water
- Grootschalig duikincident

De regio bestaat voor een groot deel uit wateroppervlakte en daar zijn de volgende voorbeelden een greep uit een nog veel langere lijst. De belangrijkste vaarwegen voor de beroepsvaart in VrAA zijn het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal, het IJ, het IJmeer en de Amstel. In de regio is tevens een aantal recreatieplassen, namelijk de Sloterplas, de Gaasperplas, de Poel, de Nieuwe Meer, de Ouderkerkerplas en de Westeinderplassen. Daarnaast heeft Amsterdam zijn grachtengordel.

De risico's met betrekking tot ongevallen op het water worden grotendeels bepaald door de activiteiten op het Noordzeekanaal. De risico's betreffen zowel incidenten met gevaarlijke stoffen (dit incidenttype wordt uitgewerkt onder het crisistype incidenten met brandbare/explosieve

respectievelijk giftige stof in open lucht) als incidenten met passagiersboten (rondvaartboten en rivier- en zee cruiseschepen).

Ten aanzien van grote passagiersboten en de kleine scheepvaart geldt dat de waarschijnlijkheid en impact klein zijn; de kans op slachtoffers en schade is klein. Incidenten op de kleine scheepvaart met enkele slachtoffers worden afgehandeld conform de procedure waterongevallen. Deze procedure geldt niet voor de middelgrote passagiersvaart, zoals rondvaartboten, veerboten en partyboten. Voor de grote scheepvaart gelden veiligheidsmaatregelen, waaronder de aanwezigheid van een veiligheidsorganisatie. Hieronder vallen bijvoorbeeld de cruiseschepen die Amsterdam aan doen. Deze 'varende steden' hebben eigen hulpverleningscapaciteiten. Voor de middelgrote passagiersvaart zijn dergelijke maatregelen niet van toepassing. De impact van een incident met middelgrote passagiersvaart zal daarom groter zijn dan de impact van een incident met grote passagiersboten en met kleine pleziervaart.

Een klein deel van het IJmeer en Markermeer valt binnen de grenzen van VrAA. Hoewel de waarschijnlijkheid van incidenten op de hoofdvaarroute groter is dan in de randmeren, wordt incidenttype incident op ruim water niet meegenomen in de risicoanalyse. Omdat beide meren slecht voor een klein deel binnen VrAA vallen, is de waarschijnlijkheid van het incidenttype incident op ruim water beperkt.

Conclusie:
Het incidenttype incident met middelgrote (passagiers)vaart wordt meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.3 Verkeersincidenten op land

Het crisistype verkeersincidenten op land is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Incident wegverkeer
- Incident treinverkeer

VrAA is zowel een knooppunt van wegverkeer als spoorverkeer.

- Rijkswegen: A1 (Amsterdam-Amersfoort), A2 (Amsterdam-Utrecht), A4 (Amsterdam-Den Haag), A5 (Amsterdam-Hoofddorp), A8 (Amsterdam-Zaandam), A10 (Amsterdam-Zaanstad) en A200 (Amsterdam-Haarlem). Spoor: traject Amsterdam-Utrecht, traject Amsterdam-Den Haag/Leiden, traject Amsterdam- Haarlem en traject Amsterdam-Alkmaar
- Al decennia daalt het aantal verkeerdoden op de weg. In 2015 en 2018 wordt een kleine stijging gezien, maar gekeken vanaf 2010 is de daling van het aantal doden gestagneerd. Door verbeteringen van de infrastructuur en verbeteringen van de veiligheidsaspecten van de vervoersmiddelen, vinden steeds minder ongevallen plaats en neemt de impact van de ongevallen af.

De Amsterdamse ringweg A10 staat op de eerste plaats met 41,8 ongelukken per kilometer snelweg. De onderzoekers constateren ook dat 69% van alle ongevallen op binnen de provincie Noord-Holland plaatsvindt binnen een straal van 1 kilometer van een op- of afrit.5 De A10 is een van de drukste snelwegen van Nederland en heeft per kilometer weg een groot aantal op- en afritten. Het aantal ongevallen is hoog maar de ernst van deze ongevallen is relatief beperkt. Het aandeel dodelijke ongevallen bij op- en afritten is 34 procent lager dan op stukken snelweg zonder in- of uitvoegend verkeer. Dit komt waarschijnlijk doordat auto's langzamer rijden.

In vergelijking met het aantal ongevallen op de weg vinden nauwelijks ongevallen op het spoor plaats. Het gaat om enkele ongevallen per jaar. De waarschijnlijkheid van spoorwegongevallen is klein ten opzichte van ongevallen op de weg. Wel is de impact vaak groter, zoals was te zien bij de treinbotsingen bij Amsterdam Centraal Station in 2007 en bij Amsterdam Westerpark in 2012. De diverse spoortrajecten maken de waarschijnlijkheid van treinongevallen groter.

[5] Onderzoek door Univé, op basis van 75.000 snelwegongevallen uit de periode 2016 tot en met 2018

Hoewel ongelukken zich de afgelopen jaren minder vaak voordoen op weg en spoor, kan een grootschalige en langdurige stremming van het verkeer een grote impact hebben. Zo kan door mist of plotselinge heftige regenval een kettingbotsing ontstaan, maar kan ook als gevolg van extreme ijzel en sneeuwval het verkeer (zowel op weg als spoor) ontregeld raken. Dit kan zelfs gevolgen hebben voor de paraatheid van de hulpverleningsdiensten. Aangezien VrAA zowel op weg als spoor een knooppunt is, kan een grootschalige en langdurige stremming een grote impact hebben ook buiten VrAA. In verband met bevoorrading en doorvoer van goederen kan economische schade optreden. In recente jaren zijn verstoringen echter beperkt gebleven en is een grote hulpverleningscapaciteit beschikbaar in de regio.

Conclusie:
Gezien het feit dat VrAA een verkeersknooppunt is voor weg en spoor en de waarschijnlijkheid wordt het incidenttype incident treinverkeer meegenomen in de risicoanalyse.

3.6.4 Incidenten in tunnels

Het crisistype incidenten in tunnels is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Incident in treintunnels en ondergrondse stations
- Incident in wegtunnels
- Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations

VrAA wordt gekenmerkt door tunnels in alle modaliteiten (weg-, metro-, trein-, tram-, voetgangers- en fietstunnels). Sommige tunnels zijn/worden inmiddels gerenoveerd (IJtunnel, Hemspoortunnel en Oostlijn), sommige zijn net open (NZ-lijn en Gaasperdammertunnel) en andere liggen nog op de tekentafel (Zuid-as). De effecten van incidenten in tunnels kunnen vergroot worden door het ontstaan van brand. De snelle hittetoename en met name de sterke rookontwikkeling maken het moeilijk gebruik te maken van de beperkte beschikbare vluchtmogelijkheden. Door het vervoer van gevaarlijke stoffen door tunnels ontstaat een extra risico.

De Hemspoortunnel, met een lengte van 1.600 m, is de enige spoortunnel binnen VrAA. In VrAA zijn daarnaast negen wegtunnels en wordt rondom de Zuidas nog een wegtunnel ontworpen. Een incident in een wegtunnel is het meest waarschijnlijke scenario van incidenten in tunnels. Op basis van de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw) dienen tunnels in Nederland te beschikken over een veiligheidbeheersplan (VBP). Het VBP is het instrument, waarmee de Tunnelbeheerder het afgesproken veiligheidsniveau in de gebruiksfase handhaaft. Mede daardoor is de impact van dit scenario kleiner dan de impact van de overige tunnelincidenten. In VrAA zijn momenteel twee metrotunnels in gebruik.

De Oostlijn loopt tussen het Centraal station en het Amstelstation en hierin bevinden zich vijf ondergrondse stations. De Noord-Zuidlijn loopt tussen Amsterdam Noord en station Zuid en heeft ook vijf ondergrondse stations. De waarschijnlijkheid van incidenten in metrotunnels is toegenomen door de ingebruikname van de Noord-Zuid lijn (met ondergrondse stations). Maar de kans op ongevallen is laag in vergelijking met wegtunnels. Het mogelijke aantal slachtoffers in metrotunnels is echter fors hoger dan in wegtunnels. Ongevallen in de metro hebben een bijzonder karakter gezien de beperkte mogelijkheden voor zelfredzaamheid, de beslotenheid en slechte bereikbaarheid voor de hulpverleningsdiensten. Dit geldt met name als een metro tussen twee stations tot stilstand is gekomen.

Conclusie:
Aangezien VrAA gekenmerkt wordt door een hoge tunneldichtheid, dient het crisistype incidenten in tunnels meegenomen te worden in de risicoanalyse. Omdat er in Nederlandse wegtunnels zelden dodelijke ongevallen plaats vinden en het wettelijke veiligheidsniveau aanzienlijk hoger ligt dan omringende landen nemen we wegtunnels niet mee in het regionale risicoprofiel.

In metrotunnels vinden ook weinig incidenten plaats, maar als er incidenten optreden, al dan niet door brandstichting, kan het aantal slachtoffers flink oplopen. Om deze rede nemen we incidenttype Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations wel mee in het risicoprofiel.

3.7 Gezondheid

3.7.1 Bedreiging volksgezondheid

Het crisistype Bedreiging volksgezondheid is uitgesplitst in vijf incidenttypen:

- Besmettingsgevaar via contactmedia
- Feitelijke grootschalige besmetting zonder ziekteverschijnselen
- Besmettingsgevaar vanuit buitenland
- Besmettingsgevaar in eigen regio
- Dierziekten overdraagbaar op mens

Dit crisistype omvat plotselinge gebeurtenissen, inzichten in of vermoedens over een directe bedreiging voor de volksgezondheid van een grote groep personen, maar nog zonder veel ziektegevallen. Vanwege de demografische samenstelling, de nabijheid van Schiphol, het grote aantal buitenlandse bezoekers, het reizen van inwoners voor werk en vakantie, de vele evenementen en de industriële activiteiten binnen VrAA, is VrAA kwetsbaar voor het crisistype Bedreiging volksgezondheid. Dit betekent dat de VrAA continue aandacht moet hebben om mogelijke bedreigingen vroegtijdig te signaleren en hierop te acteren.

Conclusie:
VrAA is kwetsbaar voor dit crisistype. Omdat er (nog) geen sprake is van veel ziektegevallen en de impact pas relatief groot wordt als de dreiging een daadwerkelijke ziektegolf veroorzaakt, wordt Bedreiging volksgezondheid niet meegenomen in de risicoanalyse.

3.7.2 Ziektegolf

Het crisistype ziektegolf is uitgesplitst in twee incidenttypen:

- Ziektegolf besmettelijke ziekte
- Ziektegolf niet besmettelijke ziekte

Dit crisistype betreft een golf van gezondheidsklachten met een forse geneeskundige inspanning en zorg voor zieken. Veroorzaakt door een besmettelijke ziekte, zal het gaan om een wijdverspreide epidemie of pandemie; door een niet besmettelijke ziekte, zal het gaan om een geïsoleerde golf, zoals een grootschalige voedselvergiftiging tijdens een evenement of verspreiding van de legionellabacterie via besmette drinkwatersystemen of luchtbevochtigers. Vanwege de demografische samenstelling, de nabijheid van Schiphol, het grote aantal buitenlandse bezoekers, het reizen van inwoners voor werk en vakantie, de vele evenementen en de industriële activiteiten binnen VrAA, is VrAA kwetsbaar voor beide incidenttypen.

De huidige ervaringen laten zien dat een grootschalige ziektegolf (pandemie) tot maatschappelijke ontwrichting kan leiden (zoals op dit moment het geval is met COVID-19). Dit heeft niet alleen gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven, maar ook voor de continuïteit van zorg, de overheid en de hulpverleningsdiensten. Daarmee vergeleken is de impact van de ziektegolf niet besmettelijke ziekte beperkt; voor mensen met een verminderde weerstand kan voedselvergiftiging of besmetting met de legionellabacterie echter ernstige gevolgen hebben.

Conclusie:
VrAA is kwetsbaar voor dit crisistype. Gecombineerd met de enorme impact van het incidenttype ziektegolf besmettelijke ziekte, wordt crisistype Ziektegolf met een besmettelijke ziekte meegenomen in de risicoanalyse.

3.8 Sociaal-maatschappelijke omgeving

3.8.1 Paniek in menigten

Het crisistype paniek in menigten is uitgesplitst in één incidenttype:

- Paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

In 2019 hebben in VrAA 131 evenementen, concerten en demonstraties plaatsgevonden met meer dan 5.000 bezoekers (in 2020 was dit vanwege Corona aanzienlijk lager). In de regio worden relatief veel evenementen georganiseerd. Koningsdag, SAIL en de Pride zijn enkele evenementen waar vele honderdduizenden bezoekers op af komen.

Paniek in menigten is het gevolg van een (trigger-)gebeurtenis. Als gevolg van deze gebeurtenis ontstaat grote paniek ter plaatse, met mogelijk een groot aantal slachtoffers. Voorbeeld van het incidenttype paniek in menigten is de gebeurtenis tijdens de Dodenherdenking op de Dam in 2010. Naar aanleiding van schreeuwen tijdens de 2 minuten stilte ontstond paniek in de mensenmassa, met als gevolg dat de mensenmassa in beweging kwam, mensen over hekken struikelde en mensen elkaar vertrapten. In totaal raakten 63 mensen (licht) gewond. Ook bij de Ajax huldiging in 2011 kwam een groep mensen in het publiek in verdruking.

Elk incident kan leiden tot ongecontroleerde vluchtreacties van publiek en omstanders. Men identificeert immers gevaar en acteert daarop. In een grote mensenmassa is er echter weinig ruimte om te vluchten waardoor verdrukking ontstaat. Dit wordt van buitenaf gezien als ‘paniek’. Het aantal aanwezigen, de hoeveelheid ruimte om te vluchten en de trigger bepalen de impact van een dergelijk incident.

Bij grote festiviteiten, concerten en demonstraties is niet alleen de paniekreactie een verzwaring van het risico, maar is het risico ook groter door het grote aantal aanwezige mensen in een beperkte ruimte en aanwezigheid van tijdelijke constructies. Dit heeft bijvoorbeeld invloed op de bereikbaarheid van een incident locatie en het risico op het vallen van slachtoffers. Dit maakt dat het incidenttype vergroot wordt naar incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties.

De waarschijnlijkheid van zo’n scenario is moeilijk in te schatten. Paniek kan ontstaan daar waar veel mensen in een beperkte ruimte bij elkaar zijn. Aangezien in VrAA relatief veel grote evenementen georganiseerd worden is de waarschijnlijkheid van dit incidenttype in de regio groter dan in andere regio’s.

Conclusie:
Gezien het grote aantal evenementen dat in VrAA georganiseerd wordt, wordt het incidenttype incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties meegenomen in de risicoanalyse. Er wordt gesproken over een ‘incident’, omdat er niet altijd sprake hoeft te zijn van paniek.

3.8.2 Gevolgen terroristische aanslag

De VrAA heeft eerder onder het thema sociaal-maatschappelijke omgeving een crisistype toegevoegd zijnde gevolgen van een terroristische aanslag. Het crisistype gevolgen van een terroristische aanslag wordt uitgesplitst in twee incidenttype:

- Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van terroristische aanslag in de Veiligheidsregio
- Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van terroristische aanslag buiten de Veiligheidsregio

Waar een dreiging of de daadwerkelijke aanslag veelal onder andere crisis-en incidenttypen valt (brand, explosies, incidenten in menigten) is er in de Handreiking beperkt aandacht voor de sociaal-maatschappelijke gevolgen direct na een aanslag. Om deze reden worden deze twee incidenttypen uitgewerkt.

Sinds de golf van terroristische aanslagen vanaf 2014 in Frankrijk, Duitsland en België is ook in Nederland het gevoel dat terrorisme dichterbij komt. Ook in Amsterdam (2018) en Utrecht (2019)

hebben zich terroristische incidenten voorgedaan. Vanaf mei 2020 is het dreigingsniveau in Nederland als ‘aanzienlijk’ geclassificeerd (niveau 3) na een periode van 2013-2020 dat het dreigingsniveau als ‘substantieel’ was geclassificeerd (niveau 4). Hiermee is een terroristische aanslag nog steeds voorstelbaar en is de dreiging is aanzienlijk.

De werkwijze van terroristen in de Europese voorbeelden verschilt, van éénlingen met messen tot gecoördineerde reeksen van aanslagen met vuurwapens en explosieven. De waarschijnlijkheid is moeilijk te bepalen, maar de kans is afgaande op het dreigingsniveau aanzienlijk. Over de impact kan wel iets gezegd worden, namelijk dat de voorgevallen (grote) aanslagen leiden tot een groot aantal slachtoffers, waar hulpverleningsdiensten op moeten acteren, onder de dreiging van aanvullende aanslagen. Het is mogelijk dat een aanslag domino-effecten heeft op de keuzes die mensen maken, wat economische schade kan betekenen.

De belangrijkste impact zit echter in de sociaal-maatschappelijke reactie van de samenleving en de wijze waarop men omgaan met een aanslag. Door overheids- en welzijnsinstellingen zal veel moeite worden gestoken in het bij elkaar houden van de samenleving om tegenstellingen tussen verschillende groepen te voorkomen. Om die reden is een gecoördineerde samenwerking bij een dergelijk incident van groot belang.

De impact zal ook gevoeld worden als in een andere stad binnen en buiten Nederland een aanslag gepleegd wordt, maar zal heftiger zijn als het in de ‘eigen’ gemeente of regio gebeurt.

Conclusie:
Aangezien de waarschijnlijkheid als voorstelbaar geclassificeerd wordt en de potentiele impact van een terroristische aanslag als aanzienlijk wordt geschat wordt het incidenttype terroristische aanslag in de Veiligheidsregio meegenomen in de risicoanalyse.

3.8.3 Verstoring openbare orde

Het crisistype verstoring openbare orde is uitgesplitst in drie incidenttypen:

- Rel rondom demonstraties en andere manifestaties
- Gewelddadigheden rondom evenementen
- Maatschappelijke onrust en buurtrellen

Over het algemeen is het aantal gewelddadigheden tijdens demonstraties, andere manifestaties, voetbalwedstrijden en evenementen beperkt en incidenteel, mede door de voorbereiding en vergunningverlening. Verstoringen tussen grote groepen komen relatief beperkt voor. De waarschijnlijkheid is laag, maar kunnen leiden tot paniek in menigten.

Bepaalde (trigger-)incidenten kunnen maatschappelijke onrust en openbare ordeverstoringen tot gevolg hebben. Kenmerkend aan maatschappelijke onrust is een verband tussen voedingsbodem, (trigger-) incidenten die heftige emoties teweegbrengen en optredende gevolgen die de openbare orde en veiligheid bedreigen. De intensiteit van emoties wordt bij iedere stap groter. Het proces escaleert dan en de situatie raakt steeds meer oververhit.

Specifiek aan deze incidenttypen is het voorkomen en bestrijden van maatschappelijke onrust, wat vaker een gevolg is dan een incident op zichzelf. Het resultaat is afhankelijk van de samenwerking tussen lokale partners zoals gemeente, politie, burgers, instellingen uit het maatschappelijk middenveld, het lokale bedrijfsleven en de media. Deze gevolgbestrijding vindt echter conform reguliere crisisbeheersing plaats.

Conclusie:
Omdat verstoringen relatief beperkt voorkomen en de maatschappelijk ontrust eerder een gevolg is van andere incidenttypen, worden in de VrAA de incidenttypen van het crisistype verstoring openbare orde niet meegenomen in de risicoanalyse.

4. Conclusie risico-inventarisatie

In het risicobeeld is beschreven wat er in de regio van VrAA kan gebeuren. Op basis van dit risicobeeld is een eerste selectie gemaakt van incidenttypen die meegenomen worden in de risicoanalyse. Een te brede selectie brengt namelijk een vertroebeld beeld van de regio. Om de kwaliteit van het risicoprofiel en de aanbevelingen die daaruit volgen te kunnen waarborgen is daarom een selectie noodzakelijk. Bij het tot stand komen van de selectie zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Niet elk incidenttype is even relevant voor VrAA (zie gemeentelijk risicobeeld);
- Incidenttypen kunnen geïntegreerd worden in andere incidenttypen;
- Voldoende maatregelen zijn getroffen om impact en/of waarschijnlijkheid van het incidenttype terug te brengen.

Tabel 4 - Geselecteerde incidenttypen na de risico-inventarisatie

Maatschappelijk thema	#	Crisistype/ incidenttype	Geselecteerd scenario en nummer in RRP
Natuurlijke omgeving	1	overstroming vanuit zee	
	2	overstroming door hoge rivierwaterstanden	
	3	vollopen van een polder/ dijkdoorbraak	✓ 4
	4	bosbrand	
	5	heide, (hoog)veen- en duinbranden	
	6	koude golf, sneeuw en ijzel	
	7	hitte golf	
	8	zware storm	✓ 7
	9	droogte	✓ 5
	10	wateroverlast als gevolg van extreme neerslag	✓ 6
	11	aanhoudende laaghangende mist	
	12	aardbeving	
	13	ongedierte	
	14	ziektegolf	
Gebouwde omgeving	15	grote brand in object met kwetsbare doelgroep	✓ 11
	16	grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie	
	17	grote brand in bijzonder hoge gebouwen	✓ 12

	18	grote brand in ondergrondse bebouwing	✓ 13
	19	brand in dichte binnensteden	
	20	Brand in cultureel erfgoed	
	21	instorting/ verzakking	✓ 14
	22	instorting door gebreken constructie of fundering	
Technologische omgeving	23	incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op weg	
	24	incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water	✓ 16
	25	incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor	✓ 15
	26	incident transport buisleidingen	
	27	incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting	✓ 17
	28	incident bij vuurwerkopslag/verkoop munitie	
	29	brand in grote opslagruimtes	
	30	broei (of brand) in bulk-opslag	✓ 20
	31	incident giftige stoffen, vervoer weg	✓ 18
	32	incident vervoer water	
	33	incident spoorvervoer	
	34	incident transport buisleidingen	
	35	incident giftige stoffen, stationaire inrichting	✓ 19
	36	incident A-objecten: centrales	
	37	incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend	
	38	incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal	
	39	incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal	
	40	incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i	
	41	incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii	
	42	incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen	

	43	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	
Vitale infrastructuur	44	uitval olievoorziening	
	45	uitval gasvoorziening	✓ 9
	46	uitval elektriciteitsvoorziening	✓ 8
	47	uitval drinkwatervoorziening	
	48	problemen waterinname	
	49	Verontreiniging in drinkwaternet	
	50	uitval rioleringssysteem	
	51	uitval afvalwaterzuivering	
	52	(opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst	✓ 10
	53	uitval afvalverwerking/ uitval afvalinzameling	
	54	uitval distributie	
Verkeer en vervoer	55	incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	✓ 22
	56	incident vliegtoestel bij vliegshows	
	57	incident waterrecreatie en pleziervaart	
	58	incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen	
	59	incident op ruim water	
	60	grootschalig duikincident	
	61	incident met (middel)grote passagiersvaart	✓ 23
	62	incident wegverkeer	
	63	incident treinverkeer	✓ 24
	64	incident in treintunnels en ondergrondse stations	
	65	incident in wegtunnels	
	66	incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse station	✓ 21
Gezondheid	67	besmettingsgevaar via contactmedia	
	68	feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	

	69	besmettelijkheidgevaar vanuit buitenland	
	70	besmettelijkheidgevaar in eigen regio	
	71	dierziekte overdraagbaar op mens	
	72	ziektegolf besmettelijke ziekte	✓ 1
	73	ziektegolf niet besmettelijke ziekte	
Sociaal maatschappelijk	74	Incident tijdens grote festiviteiten en demonstraties	✓ 2
	75	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag in de Veiligheidsregio	✓ 3
	76	Maatschappelijke gevolgen naar aanleiding van een terroristische aanslag buiten de Veiligheidsregio	
	77	rel rondom demonstraties en andere manifestaties	
	78	gewelddadigheden rondom evenementen	
	79	maatschappelijke onrust en buurtrellen	

Ten opzichte van de risico-inventarisatie in 2017 is alleen het scenario over droogte als nieuwe incidenttypen geselecteerd, wel hebben een aantal een stevigere positie in de inventarisatie gekregen. Vanuit de 24 geselecteerde risico's voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland wordt hieronder beschreven wat in de lijn met het eerder geschetste toekomstbeeld de meest opvallende incidenttypen zijn:

- Terroristische aanslag (sociaal maatschappelijk)
  Gelet op het huidige wereldbeeld en de maatschappelijke impact van terrorisme is het van belang om dit incidenttype mee te nemen in de risicoanalyse. In 2017 is de keuze gemaakt dat dit incidenttype niet buiten beschouwing gelaten kan worden en dat is in 2020 bevestigd.
- Ziektegolf besmettelijke ziekte (gezondheid)
  Een ziektegolf kan leiden tot grote maatschappelijke ontwrichting, zoals op dit moment het geval is met COVID-19. Dit heeft niet alleen gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven, maar ook voor de continuïteit van zorg, de overheid en de hulpverleningsdiensten. Het is een risico dat al opgenomen was in het risicoprofiel en ook nu weer een geselecteerd incidenttype in het risicoprofiel. De COVID-19 crisis laat zien dat de huidige situatie een geloofwaardig scenario is geworden. Echter is het nu te vroeg om conclusie te kunnen trekken. Na de crisis is het tijd om te evalueren en concluderen op wereld- en landelijk niveau. De huidige risicoanalyse is op basis van het oude scenario en dit scenario zal na de crisis worden geactualiseerd.
- Brand in object met kwetsbare doelgroep (gebouwde omgeving)
  Ook branden in objecten met veel kwetsbare bewoners hebben een relatief hoge waarschijnlijkheid en impact. De experts verklaren deze analyse als gevolg van de aanhoudende maatschappelijke trend dat ouderen langer thuis blijven wonen in particuliere woningen. Deze woningen hoeven aan lagere brandveiligheidseisen te voldoen dan verzorgingshuizen. De trend werkt daarmee ook in de hand dat in de verzorgingshuizen een nog grotere mate van verminderzelfredzame bewoners wonen. De hogere impact volgt voornamelijk uit het criteria (dodelijke) slachtoffers.
- (Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst (vitale infrastructuur)
  De toename van de digitale afhankelijkheden maakt dat de impact van dit incidenttype in de komende jaren groter wordt. De uitval van dergelijke vitale voorzieningen leidt tot maatschappelijke

domino-effecten, waarbij veel bedrijven niet langer ongestoord kunnen opereren en dat heeft gevolgen voor de fysieke veiligheid en optreden het van hulpdiensten. Daarnaast zijn er steeds meer voorbeelden van cybercrime waarbij financieel gewin of verstoring het doel is. De toename van de afhankelijkheid van het Internet maakt dat de impact groot is en in de nabije toekomst verder zal toenemen.

- Droogte en zware stormen met keteneffect (natuurlijke omgeving)
  De afgelopen tien jaar heeft het land en de regio diverse malen (ernstige) last gehad van de gevolgen van stormen en ook steeds vaker van droogte. Gelet op de klimaatsverandering worden deze incidenttypen meegenomen in de risicoanalyse aangezien het de verwachting is dat de frequentie van voorkomen zal toenemen. Met het drukker worden als gevolg van mobiliteitsstromen, verstedelijking en toerisme hebben dergelijke weersfenomenen steeds meer gevolgen voor de regio.

5. Risicobeeld per gemeente

Het beschreven risicobeeld betreft een regionaal risicobeeld van de VrAA. Echter niet alle geselecteerde risico's komen, in dezelfde mate, voor binnen de zes gemeenten binnen de VrAA. In onderstaande tabel is weergegeven in hoeverre de crisistype/ incidenttype, uit de landelijke handreiking en de voorgaande actualisaties, zich binnen de afzonderlijke gemeente binnen de regio voordoen.

Tabel 5 - Risicobeeld per gemeente

Crisistype/ incidenttype	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn
1 ziektegolf met besmettelijke ziekte	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2 incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties		✓	✓		✓	
3 terroristische aanslag	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 vollopen van een polder/dijkdoorbraak	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5 overlast als gevolg van droogte	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6 water overlast als gevolg van extreme neerslag	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7 zware storm	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8 uitval elektriciteitsvoorziening	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9 uitval gasvoorziening	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10 (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11 grote brand in object met kwetsbare doelgroep	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12 grote brand in bijzonder hoge gebouwen			✓			
13 grote brand in ondergrondse bebouwing	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14 instorting/ verzakking	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15 incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor			✓	✓	✓	
16 incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water			✓	✓	✓	✓
17 incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting			✓			

18 incident giftige stoffen, vervoer weg		✓	✓	✓	✓	
19 incident giftige stoffen, stationaire inrichting			✓			
20 broei/ brand in bulkopslag			✓			
21 incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations			✓			
22 incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein	✓	✓	✓	✓	✓	✓
23 incident met middelgrote (passagiers) vaart			✓	✓		
24 incident treinverkeer	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Legenda:

Leeg = niet van toepassing, normaal icoon= beperkt van toepassing en vet icoon = erg van toepassing

Figuur 2 - de regio en de risico's



6. Toelichting op de methodiek van de risicoanalyse

6.1 Inleiding

Na het opstellen van het risicobeeld van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) is het risicobeeld geanalyseerd. Deze risicoanalyse is uitgevoerd in de periode februari 2020 tot en met november 2020. Vanuit het risicobeeld is een selectie van vierentwintig relevante incidenttypen voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland gemaakt. Voor deze incidenttypen zijn vervolgens vierentwintig scenario's uitgewerkt.

Tijdens meerdere expertsessies in december 2020 en januari 2021 zijn deze scenario's beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid van voorkomen. De expertsessies zijn opgesplitst in: het vooraf via een digitaal platform de scenario's scoren, op impact en waarschijnlijkheid, en achteraf in een mondelinge terugkoppeling van de scores per domein. De experts waren verdeeld over vijf domein, naar de maatschappelijke thema's uit de landelijke handreiking: Gezondheid & Sociaal maatschappelijk, Natuurlijke omgeving & Vitale infrastructuur, Gebouwde omgeving, Technologische omgeving en Verkeer en Vervoer. In deze terugkoppelingen zijn de scenario's definitief gescoord. Tijdens deze sessies waren vele directe en indirecte partners van de Veiligheidsregio aanwezig, zoals vertegenwoordigers van Waternet, Alliander, Port of Amsterdam, Omgevingsdienst, vervoersbedrijven en Defensie. In totaal zijn 55 experts van de 80 genodigde bereikt en hebben zij ook input geleverd voor het diagram. Deze experts waren verdeeld over 24 verschillende organisatie, exclusief verschillende afdelingen van deze organisatie. De volledige lijst met aanwezigen is opgenomen in hoofdstuk 9.

De risicoanalyse levert een beeld op van de mogelijke impact en de mogelijke waarschijnlijkheid van de vierentwintig geselecteerde incidenttypen. De impact en waarschijnlijkheid worden gezamenlijk weergegeven in een zogenoemd 'risicodiagram' en verschaft de lezer inzicht in, wat op basis van de inventarisatie en analyse, de relevante incidenttypen binnen VrAA zijn. Ook geeft het inzicht hoe deze incidenttypen zich tot elkaar verhouden. De resultaten van de risicoanalyse vormen input voor het beleidsplan van de Veiligheidsregio voor de komende jaren.

6.2 Toelichting op de methodiek risicoanalyse

Om verschillende incidenten met elkaar vergelijkbaar te maken, is in het kader van de landelijke Strategie Nationale Veiligheid een methode voor nationale risicobeoordeling (NRB) ontwikkeld. Met behulp van deze methode is het mogelijk verschillende incidenttypen op een vergelijkbare wijze te analyseren, te rangschikken en te prioriteren. Om een direct verband te kunnen leggen tussen nationale en regionale risicoanalyses, is deze methode toegespitst op regionale incidenttypen en overgenomen in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Deze handreiking is in 2009 door alle 25 veiligheidsregio's opgesteld, en vastgesteld door het Veiligheidsberaad.

Bij het toepassen van de methode worden risico's niet langer opgevat als een totaalscore die wordt bepaald op basis van 'kans maal gevolg', maar bij de weging van risico's worden nu zowel de kans als het effect apart meegenomen. De termen kans en effect worden in de methodiek aangeduid als 'waarschijnlijkheid' en 'impact'.

6.2.1 Werkwijze expertsessie

Tijdens de expertsessies in december 2020 en januari 2021 is de landelijk ontwikkelde methodiek voor het meten van impact en waarschijnlijkheid toegepast. Experts hebben in vijf domeinen de incidentscenario's gelezen en gescoord aan de hand van de impactcriteria uit de methode. De scores zijn vooraf via een digitaal platform opgehaald bij de experts om ze vervolgens per scenario in de verschillende domeinen terug te koppelen. Ook deze terugkoppeling heeft digitaal plaats gevonden, mede vanwege de geldende corona maatregelen, via een dashboards met alle scores van de experts zijn de scores besproken. In deze sessies zijn de argumenten om te komen tot een keuze genotuleerd en verkort weergegeven in het rapport.

6.2.2 Scenariokeuze en –uitwerking

De keuze voor de vierentwintig relevante incidenttypen is uiteengezet in de risico-inventarisatie. Op basis van het risicobeeld zijn de risico's geanalyseerd en daarmee tot een inventarisatie gekomen. De keuze voor de incidenttypen bouwt voort op de keuzes die in 2009, 2011 en 2017 zijn gemaakt. Een keuze is noodzakelijk, omdat de groslijst van incidenttypen waarop de scenario's gebaseerd kunnen worden 80 incidenttypen bevat. Het uitwerken van alle incidenttypen geeft een vertroebeld beeld van de regio.

Deze vierentwintig incidenttypen zijn omgezet in beschreven scenario's. Deze scenario's zijn een hulpmiddel om een voorstelling van de loop van de gebeurtenissen te maken en om een beeld te krijgen van de knelpunten in de crisisbeheersing. De scenario-uitwerkingen zijn gebaseerd op incidenten en bijna-incidenten uit het recente verleden, zowel binnen als buiten VrAA, en op scenario's van oefeningen uit de databank van oefeningen van de VrAA. De scenario's zijn vooraf getoetst door de projectgroep in de diverse partijen; medewerkers van Waternet, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Brandweer Amsterdam-Amstelland, Politie Amsterdam, GHOR Amsterdam-Amstelland, Port of Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en ambtenaren openbare orde en veiligheid van de gemeenten in de regio.

De scenario's beschrijven alleen incidenten die een crisis dan wel ramp inhouden. Nadrukkelijk is ervoor gekozen om géén worst case scenario's op te stellen. Dergelijke scenario's leiden al snel tot een grote onwaarschijnlijkheid van optreden en een (wens tot) voorbereiding die hoge budgetten noodzakelijk maakt. De projectgroep heeft ervoor gekozen om scenario's uit te werken op het niveau van meest geloofwaardige scenario's. Dit wil zeggen dat bij het uitwerken van de scenario's de leden van de projectgroep de volgende richtlijnen hebben gehanteerd: het is goed denkbaar dat een dergelijk crisis- of rampscenario zich voor zal doen in Amsterdam-Amstelland, het scenario is iets erger dan het meest denkbare scenario (vanwege het grootstedelijke karakter van de regio). Bij de keuze van de vierentwintig scenario's is verder rekening gehouden met een zekere spreiding over de regio en de verschillende gemeenten (landelijk gebied versus stedelijk gebied).

6.2.3 Meten van de impact

In dit onderdeel is weergegeven hoe de input vanuit de expertsessie is opgehaald per waarde op impact en waarschijnlijkheid per scenario. In de Handreiking Regionaal Risicoprofiel zijn zes vitale belangen opgenomen. Deze vitale belangen zijn geoperationaliseerd door middel van concrete indicatoren (impactcriteria) om zo de impacts van een incident te kunnen vaststellen. Hieronder zijn in het kort deze vitale belangen beschreven.

Territoriale veiligheid
Het ongestoord functioneren van Nederland als onafhankelijke staat, en specifiek de territoriale integriteit van ons land. De territoriale integriteit is in gevaar bij bijvoorbeeld een dreigende bezetting van het grondgebied van het rijk door een andere mogendheid, maar ook door een terroristische aanslag.

Fysieke veiligheid
Het ongestoord functioneren van de mens in Nederland en zijn omgeving. Het gaat hier specifiek om de lichamelijke gezondheid en integriteit. De fysieke veiligheid staat bijvoorbeeld onder druk als de volksgezondheid wordt bedreigd door de uitbraak van een epidemie, maar ook bij een grootscheepse dijkdoorbraak of een ongeluk in een chemische fabriek.

Economische veiligheid
Het ongestoord functioneren van Nederland als een effectieve en efficiënte economie. De economische veiligheid kan bijvoorbeeld aangetast worden als het handelsverkeer met een belangrijke buitenlandse handelspartner uitvalt.

Ecologische veiligheid
Het ongestoord blijven voortbestaan van de natuurlijke leefomgeving in Nederland. De ecologische veiligheid kan in het geding komen door bijvoorbeeld verstoringen in het beheer van het oppervlaktewater, maar ook door klimaatveranderingen.

Sociale politieke stabiliteit
Het ongestoorde voortbestaan van een maatschappelijk klimaat waarin groepen mensen goed met elkaar kunnen samenleven binnen de kaders van de democratische rechtstaat en gedeelde kernwaarden. De sociale en politieke stabiliteit kan in het geding zijn als veranderingen optreden in de demografische opbouw van de samenleving (bijvoorbeeld solidariteit tussen generaties), de sociale cohesie en de mate van deelname van de bevolking aan maatschappelijke processen.

Veiligheid cultureel erfgoed
Het ongestoord blijven voortbestaan van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden die de samenleving om redenen van collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren. De waarde van onvervangbaar cultureel erfgoed voor de samenleving is van een totaal andere orde dan de zuivere handelswaarde. Cultureel erfgoed kan bijvoorbeeld aangetast worden door overstroming, brand, instorting of vernieling.

In de onderstaande tabel zijn de zes vitale belangen en de impactcriteria die worden gebruikt om de gevolgen van een incident te bepalen samengevat.

Tabel 6 – Impactcriteria

Vitale belangen		impactcriterium	
1	Territoriale veiligheid	1.1	Aantasting van de integriteit van het grondgebied
2	Fysieke veiligheid	2.1	Doden
		2.2	Ernstig gewonden en chronisch zieken
		2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)
3	Economische veiligheid	3.1	Kosten
4	Ecologische veiligheid	4.1	Langdurige aantasting van milieu en natuur (flora en fauna)
5	Sociale en Politieke stabiliteit	5.1	verstoring van het dagelijks leven
		5.2	Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur
		5.3	Sociaal psychologische impact
6	Veiligheid Cultureel Erfgoed	6.1	Aantasting van cultureel erfgoed

Voor elk van de tien criteria wordt de impact van een incident ingedeeld naar de volgende zes klassen: A-B-C-D-E-F. Hierbij geldt de volgende classificatie:

A. Minder dan beperkt
B. Beperkt gevolg
C. Aanzienlijk gevolg
D. Ernstig gevolg
E. Zeer ernstig gevolg
F. Catastrofaal gevolg

Klasse A is hierbij een toevoeging op de handreiking om niet van toepassing aan te kunnen geven. Verder is voor iedere klasse een bandbreedte voor het effect gehanteerd (bijvoorbeeld: 1 gewonde, 2 – 4 gewonden, 4 – 16 gewonden, etc.). Bovendien is er in de methode naar gestreefd om de verhouding tussen de opeenvolgende klassen gelijk te houden. Daarnaast zijn de klassen voor elk criterium zo gedefinieerd dat deze onderling vergelijkbaar zijn. Dit wil zeggen: de aanduiding ‘Ernstig gevolg’ op het impactcriterium ‘Kosten’ is in beginsel qua schaalomvang vergelijkbaar met een ‘Ernstig gevolg’ voor op het criterium ‘Verstoring van het dagelijkse leven’.

Wanneer voor een incident de tien afzonderlijke impactscores zijn vastgesteld, worden deze vervolgens door middel van een multi criteria analyse samengevoegd tot een totale impactscore. Wij verwijzen naar het methodiekboek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel voor een uitgebreidere uitleg van de werking van de multi criteria analyse. De vertaling van de klasse vanuit de score is als volgt:

Tabel 7 – Impactcriteria score en naamgeving

Klasse	**Vertaling score - naamgeving**	**Score**
A	Niet van toepassing	= 0,0
B	Beperkt	= 0.01235,
C	Aanzienlijk	= 0.03704,
D	Ernstig	= 0.11111,
E	Zeer ernstig	= 0.33333,
F	Catastrofaal	= 1

6.2.4 Meten van de waarschijnlijkheid

Om de verschillende incidentscenario’s te kunnen rangschikken moet niet alleen de impact worden vastgesteld, maar ook de waarschijnlijkheid van het scenario worden beoordeeld. Ook hiervoor is de methodiek uit de Handreiking Regionaal Risicoprofiel gehanteerd en zijn zes klasse gehanteerd om de scores lineaire tegenover elkaar te kunnen zetten.

Voor het bepalen van de waarschijnlijkheid van de scenario’s wordt eveneens een indeling in zes klassen gebruikt (klassen A t/m F). Klasse A representeert een incidentscenario dat als uiterst onwaarschijnlijk wordt gekwalificeerd, klasse F wordt gebruikt voor een incidentscenario dat als zeer waarschijnlijk kan worden gekwalificeerd. De waarschijnlijkheid van het optreden van een incidentscenario wordt primair bepaald door de oorzaak van dit optreden. Met betrekking tot oorzaak wordt een onderscheid gemaakt naar gevaarscenario’s (niet-kwaadwillend, onopzettelijk) en dreiging scenario’s (kwaadwillend, opzettelijk). In deze analyse zijn enkel en alleen gevaarscenario’s betrokken.

De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt secundair bepaald door het gevolg (lees: impact) van het incidentscenario. Bijvoorbeeld een brand zonder doden heeft een hogere waarschijnlijkheid dan een brand met 100 doden.

De experts hebben tijdens de expertsessie voor het bepalen van de waarschijnlijkheid van de scenario's aldus de volgende richtlijnen gehanteerd: Het gaat om de kans dat een scenario zal optreden in de regio Amsterdam-Amstelland in de aangegeven periode voor de scoring, zie tabel 2

Het spanningsveld bij het bepalen van de waarschijnlijkheid zit in het terug willen kijken naar de daadwerkelijk voorgevallen incidenten en het scenario dat geschreven is voor een mogelijk toekomstig incident. Hoe groot is dan de kans dat een scenario met een vergelijkbare impact zich zal voordoen? Bijvoorbeeld wat is waarschijnlijkheid dat het scenario 'stroomuitval bij het BovenIJ ziekenhuis' zich voor zal doen, maar 'een scenario met vergelijkbare gevolgen' bij een zorginstelling in de regio. Voor ieder incidentscenario is rekening gehouden met deze mogelijke onzekerheid met betrekking tot de bepaling van de waarschijnlijkheidsklasse. Voor het schatten van de waarschijnlijkheid van de incidentscenario's wordt de volgende verdeling in hoofdklassen gebruikt.

Tabel 8 – Waarschijnlijkheidsklassen

Klasse	**Waarschijnlijkheid per jaar**	**Kwalitatieve omschrijving**
A	Eens per 100.000 jaar	Uiterst onwaarschijnlijk
B	Eens per 10.000 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
C	Eens per 1.000 jaar	Onwaarschijnlijk
D	Meerdere keren per 100 jaar	Mogelijk
E	Meerdere keren per 10 jaar	Waarschijnlijk
F	Meerdere keren per 1 jaar	Zeer waarschijnlijk

6.2.5 Gebruikte bronnen

Voor alle incidentscenario's geldt dat bij het bepalen van de impact en waarschijnlijkheid in meer of mindere mate gebruik is gemaakt van onvolledige informatie. De volgende informatiebronnen zijn gebruikt:

- Historische gebeurtenissen
- Expert judgement
- Casuïstiek
- Statistiek

7. Risicoanalyse van de scenario's

In dit hoofdstuk staan de 24 scenario's centraal zoals deze zijn geselecteerd in de risico-inventarisatie. De scenario's zijn aan de hand van de beschreven methodiek door de experts geanalyseerd. De scenario's zijn verdeeld over vijf domein, naar de maatschappelijke thema's uit de landelijke handreiking, die ook bij het analyseren zijn aangehouden:

- Gezondheid & Sociaal maatschappelijk;
- Natuurlijke omgeving & Vitale infrastructuur;
- Gebouwde omgeving;
- Technologische omgeving;
- Verkeer en Vervoer.

De 24 scenario's zijn:

1. ziektegolf met besmettelijke ziekte
2. incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties
3. terroristische aanslag
4. vollopen van een polder/dijkdoorbraak
5. overlast als gevolg van droogte
6. water overlast als gevolg van extreme neerslag
7. zware storm
8. uitval elektriciteitsvoorziening
9. uitval gasvoorziening
10. (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst
11. grote brand in object met kwetsbare doelgroep
12. grote brand in bijzonder hoge gebouwen
13. grote brand in ondergrondse bebouwing
14. instorting/ verzakking
15. incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor
16. incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water
17. incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting
18. incident giftige stoffen, vervoer weg
19. incident giftige stoffen, stationaire inrichting
20. broei/ brand in bulkopslag
21. incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations
22. incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
23. incident met middelgrote (passagiers) vaart
24. incident treinverkeer

In elk scenario is achtereenvolgens beschreven:

- De afbakening van de ernst van het scenario;
- De context waarbinnen het scenario plaats vindt;
- De mogelijke oorzaken, dan wel triggers;
- Het incidentverloop;
- De kwetsbare groep en het slachtofferbeeld;
- De score op impact en waarschijnlijkheid met onderbouwing

Scenario 1, ziektegolf met besmettelijke ziekte

Afbakening meest geloofwaardige scenario
Het COVID-19 virus laat zien dat een wereldwijde pandemie een geloofwaardig scenario is geworden. Omdat de pandemie nog gaande is, is de afbakening voor nu algemeen gehouden.

Omvang	Een substantieel deel van de bevolking raakt besmet met een virus en wordt ziek. Een deel komt te overlijden. Landelijke coördinatie is noodzakelijk.
Locatie	Wereldwijd/landelijk.
Periode van het jaar/ dag	Gehele jaar.
Referentie worst case	Meer dan de helft van de bevolking raakt besmet met het virus, en wordt ziek. Het virus heeft een hoge virulentie en mortaliteit (gemuteerd virus).
Referentie dagelijkse zorg	Mogelijke verstoring van zorgcontinuïteit in de gehele witte keten (acute zorg, verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg, gehandicaptenzorg etc.), mogelijk ernstige verstoring reguliere zorg.

Context
Het scenario ziektegolf met besmettelijke ziekte is door de pandemie door het COVID-19 virus bijzonder actueel. Verwachting is dat we zeker nog een groot deel van 2021 volop de pandemie aan het bestrijden zijn en leren over de risico's. Daarna is de tijd voor evalueren en concluderen op wereld- en landelijk niveau. Dit scenario zal vervolgens worden geactualiseerd. Voor nu wordt volstaan met een algemene invulling van het scenario; ook omdat de gevolgen van de COVID-19 pandemie anders zijn dan die van Mexicaanse griep uit 2009.

Mogelijke oorzaken/triggers
Een virus bereikt Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vanuit het buitenland of andere regio's. Het virus kan zich snel verspreiden binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door de hoge bevolkingsdichtheid, een groot aantal (dagelijkse) bezoekers en via luchthaven Schiphol, Haven Amsterdam en met de trein, auto of fiets reizende mensen.

Incidentverloop
Een virus of besmettelijk ziekte bereikt Nederland en daarmee Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het aantal geïnfecteerde personen is eerst nog beperkt, maar loopt op tot sprake is van een explosieve stijging. Vaccins zijn (nog) niet beschikbaar. Vanaf het hoogtepunt van de epidemie daalt het aantal geïnfecteerde personen, totdat er geen nieuwe gevallen meer bijkomen. De duur van de pandemie is onvoorspelbaar.

Landelijke coördinatie voor de aanpak van bestrijding van het virus (van patiëntenzorg en –spreiding, communicatie tot aankopen van vaccins etc.) is al snel nodig. Een groot aantal partners en (netwerk)organisaties (veiligheidsketen, rode kruis, defensie etc.) is betrokken en werkt samen. De overheid is genoodzaakt om beperkende maatregelen op te leggen, waardoor het dagelijkse leven op onderdelen stil komt te liggen. Bedrijven gericht op eerste levensbehoeften blijven draaien (zoals supermarkten, tandarts), anderen draaien op beperkte kracht (zoals bouwmarkten) of zijn helemaal gesloten, zoals horeca, restaurants, kinderdagverblijven. Ook scholen en andere onderwijsinstellingen zijn op last van de overheid tijdelijk gesloten. Het grote aantal huisartsconsulten en ziekenhuisopnames tegenover minimale bezetting in de zorginstellingen leidt tot schaarste in de zorgverlening. Reguliere ingrepen komen onder druk te staan en er is schaarste in persoonlijke beschermingsmiddelen. Naast het grote aantal mensen dat uitvalt door ziekte, blijven ook veel mensen thuis om voor zieke familieleden te zorgen, uit angst voor besmetting of omdat zij in quarantaine moeten. Creëren van draagvlak voor de beperkende maatregelen en handhaving van de maatregelen zijn belangrijke (bijkomende) aandachtspunten.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
De meest kwetsbare groepen zijn ouderen en mensen met onderliggend lijden. Ook mensen met psychische klachten en mensen in een niet veilige thuissituatie zijn kwetsbaar.

Ziektegolf met besmettelijke ziekte		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,035	Beperkt
Doden	0,45	Zeer ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,492	Zeer ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,088	Aanzienlijk
Kosten	0,323	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,005	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,397	Zeer ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,035	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,376	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,019	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Het COVID-19 virus laat zien dat een wereldwijde pandemie een geloofwaardig scenario is geworden. De verwachting is dat we zeker nog een groot deel van 2021 volop de pandemie aan het bestrijden zijn en leren over de risico's. Daarna is de tijd voor evalueren en concluderen op wereld- en landelijk niveau. Dit scenario zal vervolgens worden geactualiseerd. Voor nu is door de experts aangegeven dat het een ingrijpend scenario is en het qua impact met name hoog zal scoren op doden, ernstig gewonden, de kosten en de verstoring van het dagelijks leven.
Zoals geschreven, omdat de pandemie nog gaande is, wordt dit scenario na de pandemie realistisch herschreven en gescoord. Het staat buiten beschouwing dat dit incidenttype in het risicoprofiel thuis hoort en hoog scoort.

Scenario 2, incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Tijdens een nationale feestdag bevinden zich in de stad Amsterdam vele honderdduizend personen voor een veelheid aan activiteiten. De uitgangspleinen en uitgaansgebieden zijn een podium voor optredens en drankverkoop en drugsgebruik vind op grote schaal plaats in de openbare ruimte
Locatie	Amsterdam tijdens een feestdag of grootschalig evenement
Periode van het jaar/ dag	Voorjaar/ zomer
Referentie worst case	Tijdens de Dodenherdenking (2010) op de Dam ontstaat paniek, nadat een man tijdens de twee minuten stilte schreeuwt. Door de schreeuw ontstaat er chaos, veel beweging en raakten tientallen mensen gewond. Het gaat vooral om botbreuken en schaafwonden. Ook in 2010 gebeurt er in Duitsland een incident bij het festival, Love parade in Duisburg. 21 mensen overlijden door verdrukking in tunnels vanwege meerdere stromen van mensenmassa's en circa 625 mensen raakte gewond.
Referentie dagelijkse zorg	Grootschalig evenementen (nationale feestdagen bijvoorbeeld Koningsdag, Sail, Pride, jaarwisseling, ADE), toenemend aantal grootschalige sportevenementen, voetbalwedstrijden, concerten, festivals, huldigingen. Daarnaast het gehele jaar door demonstraties.

Context
Amsterdam is een grote trekpleister en de stad trekt vele honderdduizenden bezoekers die feestdagen komen vieren en evenementen komen bezoeken.
Incidenten tijdens een drukbezochte feestdag of een grootschalig evenement hebben een impact op de feestdag of het evenement en haar bezoekers.

Om de toestroom van deze grote aantallen bezoekers, met name bij de grote nationale feestdagen, evenementen en gelijktijdigheid van meerdere evenementen, goed te laten verlopen is sinds enkele jaren sprake van interregionaal spreidingsbeleid. Beleid waarbij wordt ingezet op spreiding van evenementen wat betreft tijd, locatie en grootte. (Liefst) minder gelijktijdig, meerdere locaties en kleinere omvang. Dit betekent dus niet altijd minder evenementen op bijvoorbeeld een nationale feestdag maar meer kleinschaligere evenementen op meerdere locaties die liefst ook verschillende doelgroepen aanspreken (doelgroep scheiding).

Ondanks dit beleid blijven de grotere nationale evenementen vele (inter)nationale bezoekers trekken. Een incident tijdens, op of in de nabijheid van een evenement heeft een directe impact op het evenement en haar bezoekers maar ook eventueel een uitstraling op andere evenementen of zelfs de stad als geheel.

Op een nationale feestdag verwacht Amsterdam enkele honderdduizenden bezoekers. Dit zijn extra bezoekers naast de reguliere toestroom en aanwezigheid van toeristen en natuurlijk de inwoners van Amsterdam zelf. Hiermee zit de stad aan haar maximum. Elk jaar is het in alle opzichten passen en meten om iedereen goed en rustig in en uit de stad te krijgen. Ook de NS zit aan het top van zijn vervoerscapaciteit. De NS kan, als alles voorspoedig verloopt, via Amsterdam CS zo'n 40.000 reizigers per uur verwerken. Veel van de activiteiten vinden plaats en concentreren zich rond de toeristische trekpleisters in het centrum van Amsterdam. Verder zijn er in de grote evenementenlocaties als de Arenaboulevard, de RAI en het Westerpark/de Westergasfabriek evenementen.

De bezoekers van een nationale feestdag bestaan uit bezoekers uit Amsterdam en heel Nederland en vallen binnen vele leeftijdscategorieën. Gezien de spreiding en het aanbod zoeken de verschillende doelgroepen wel meer het evenement en de locatie die bij hun behoeften past. Verder zijn er zoals altijd vele (inter)nationale

toeristen in de stad die niet specifiek voor een nationale feestdag komen maar hiermee wel geconfronteerd worden.

Mogelijke oorzaken/ triggers
- Reguliere incidenten
- Menselijk gedrag
- De mensen massa zelf
- Weersomstandigheden
- Organisatie van het evenement in de openbare ruimte met vaak tijdelijke objecten
- Terrorisme

Incidentverloop
Op het een van de uitgangspleinen is het feest in volle gang. Het gehele plein is vol met bezoekers en menig bezoeker heeft naast het reguliere alcohol gebruik ook drugs genomen. Doordat er geen echt evenement georganiseerd wordt is er ook geen verantwoordelijk evenementenorganisator die maatregelen neemt. Wel zijn er vanuit de gemeente voor crowd-management hekken geplaatst en verkeersregelaars aanwezig.

Een klein brandje bij een foodtruck leidt tot een ontploffing van een gasfles. De twee eigenaren raken (zwaar)gewond evenals een aantal omstanders van de foodtruck. Mensen in de omgeving schrikken en deinzen achteruit. Hierdoor ontstaat wat paniek onder de mensen in de buurt van het incident. Een deel van de mensen probeert de omgeving van het incident te verlaten een ander deel gaat juist aan de gang met eerste hulp.

De brandweer, GHOR en politie proberen de locatie van de foodtruck en de gewonden te bereiken. Dit gaat moeizaam, het plein is druk bezet en ook de toegangswegen naar het evenement zijn vol met bezoekers en toeristen. Het duurt meer dan een uur voordat de GHOR alle gewonden kan helpen. De meeste gewonden hebben brandwonden, ademhalingsproblemen, botbreuken, kneuzingen en schaafwonden opgelopen. De festiviteiten in de rest van de stad gaan gewoon door. Achteraf blijken er 78 gewonden te zijn.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Het publiek bij het evenement is divers van samenstelling. Jongeren, ouderen, inwoners van Amsterdam en toeristen. Een deel van het publiek is onder invloed van alcohol en/of drugs. De directe omstanders hebben brandwonden en een aantal personen wordt onder de voet gelopen en heeft vooral botbreuken, kneuzingen en schaafwonden.

Incident tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,012	Beperkt
Doden	0,041	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,156	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,006	Niet van toepassing
Kosten	0,016	Beperkt
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,004	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,031	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,019	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,016	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,004	Niet van toepassing

Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Dit incidenttype komt beperkt voor. De weersinvloeden zijn veelal bepalend voor het verloop deze incidenten, maar alcohol en verdovende middelen zorgen vaker voor verstoringen op evenementen. Daarnaast is de vergunningenverlening voor evenementen goed geregeld, waarmee maatregelen voor het voorspoedig laten verlopen van evenementen worden toegepast.

Scenario 3, terroristische aanslag

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Op een van de uitgangspleinen in Amsterdam vindt een schietpartij met automatische wapens plaats gevolgd door zware explosies. Hierdoor lopen de spanningen in de samenleving op en neemt de polarisatie toe.
Locatie	Amsterdam tijdens een drukke weekendavond
Periode van het jaar/ dag	Voorjaar/ zomer, vrijdag
Referentie worst case	De aanslagen in Parijs in 2015 omvatten een zestal terroristische aanslagen met zowel bomgordels as aanvalsgeweren in de avond en nacht van vrijdag 13 november 2015. In Frankrijk werd de noodtoestand en drie dagen van nationale rouw afgekondigd. Tijdens de aanslagen vielen 129 doden en meer dan 350 gewonden van wie er daags na de aanslagen nog veel in kritieke toestand verkeerden. Er waren acht aanslagplegers. In 2016 vielen er 32 doden en 340 gewonden bij de aanslag op het vliegveld en in de metro in Brussel. In november 2020 werd in Wenen door een schutter op 6 verschillende locaties mensen onder vuur genomen. Er vielen in ieder geval 4 doden en waren 22 gewonden.
Referentie dagelijkse zorg	High Impact Crimes, liquidaties zonder terroristisch motief.

Context
Sinds december 2019 is het actuele dreigingsniveau in Nederland aanzienlijk (niveau 3 van 5) na een periode waarbij het dreigingsniveau substantieel was (niveau 4). Dit betekent dat een terroristische aanslag in Nederland voorstelbaar is. In Europese landen hebben de aflopen jaren diverse aanslagen plaats gevonden en op korte termijn kunnen nieuwe aanslagen plaatsvinden, mogelijk ook in Nederland. De aanslag in Utrecht van 18 maart 2019 met 4 doden en 6 gewonden en de steekpartij met terroristisch motief op Amsterdam CS van 31 augustus 2018 met 2 gewonden zijn daar voorbeelden van.

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en met name de stad Amsterdam is een mogelijk doelwit van terrorisme in verband met de (inter)nationale uitstraling, allure van de stad en het grote aantal dagelijkse bezoekers uit binnen en buitenland. Dit heeft onder meer te maken met het open karakter van Amsterdam zowel qua toegankelijkheid als de (maatschappelijke) ruimte voor bewoners en bezoekers om hun mening te uiten en hun leven te leiden zoals zij dat willen leiden.

Sommige mensen of groepen schuwen het gebruik van geweld niet om hun doelen te bereiken. Aanslagen op mensenmassa's, gebouwen of verkeersknooppunten binnen het openbaar vervoer zijn methoden om mensen te intimideren en de maatschappij te ontwrichten, zoals bij het centraal station in Amsterdam gepoogd werd op 31 augustus 2018. De regio Amsterdam Amstelland is een dichtbevolkt gebied. Grote evenementen brengen massa's mensen op de been en jaarlijks bezoeken grote hoeveelheden toeristen de regio. De regio houdt er rekening mee dat zij het doelwit kan worden van terrorisme.

Het doel van terroristen is mede gericht op het creëren van angst. Het kan gaan om kleinschalige acties met grote impact maar ook om verwoestende aanslagen. Het kan direct duidelijk zijn dat het gaat om terrorisme of het kan op een later moment blijken. Dit vergt hulpverlening aan de slachtoffers en tegelijkertijd het achterhalen wie achter de aanslag zit. Het vergt ook het omgaan met emoties als angst en woede. Na een aanslag bestaat het risico van een volgend incident of van blijvend gevaar. Van ontsnapte verdachten, een gijzeling, copycat-gedrag (kopieergedrag) of nieuwe aanslagen. Burgers, bedrijven en maatschappelijke groeperingen zullen een beroep doen op bescherming door de overheid.

Van de overheid wordt eenheid in optreden verwacht. Een aanslag zal zeker reacties oproepen. Van angst tot mogelijke woede of juist uitingen van solidariteit. Een aanslag kan ook leiden tot nieuwe incidenten en eigenrichting. Een aanslag kan polariserend werken waarbij de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen

scherper worden, maar een aanslag kan ook leiden tot saamhorigheid. (Overheids)communicatie en het maken van ververbinding met wat er op straat en in de wijken gebeurd is van belang.

Mogelijke oorzaken/ triggers

- (Inter)nationale ontwikkelingen
- Maatschappelijke spanningen
- Moedwilligheid
- Menselijk gedrag
- Terrorisme

Incidentverloop

Op een van de uitgaanspleinen is het op vrijdagavond druk met bezoekers. De bezoekers komen voor de vele horecagelegenheden gelegen aan het plein en bezoeken deze zowel binnen als de terrassen die voor deze horecagelenheden liggen. Hierbij gaan bezoekers van gelegenheid naar gelegenheid en staan bij sommige locaties ook voor de toegang om toegelaten te worden. Daarnaast is het plein een centraal punt in de straat waarbij passanten het plein passeren om naar andere locaties in de stad te gaan en ook verscheidene tramlijnen passeren het plein. Een tweetal daders neemt vanaf een tweetal posities op het plein de aanwezige bezoekers onder vuur met automatisch vuurwapens. Direct ontstaat grote paniek onder de aanwezigen op het plein en iedereen probeert een veilige plek te zoeken. Bezoekers vluchten de horecagelegenheden in, men probeert het plein te ontvluchten via de toegangswegen en mensen zoeken dekking achter objecten als tramhaltes, bomen en terrastafeltjes. Omdat onduidelijk is waar de aanvallers zich bevinden vlucht iedereen alle kanten op en lopen diverse personen ook recht op de daders af. De daders maken direct vele slachtoffers, (zwaar)gewond en dodelijk. Na enkele minuten stopt het schieten en zijn de daders verdwenen. Onduidelijk is waar de daders heen gevlucht zijn. Korte tijd later volgen er twee explosies achter elkaar in één van de horecagelegenheden grenzend aan het plein. De serre van de gelegenheid wordt hierbij naar buiten geblazen en glas vliegt in het rond. Ook hierbij vallen slachtoffers zowel op het plein als in de horecagelegenheid. De politie is inmiddels ter plaatse en de hulpverlening komt op gang. Onduidelijk is of het daadwerkelijk om terrorisme gaat, hoeveel slachtoffers er zijn, wie de daders zijn en waar de daders zijn. De aanslag zorgt voor angst bij de bevolking en leidt tot een toename van spanningen in de samenleving. Naast de burgerinitiatieven voor rouwverwerking en samenhorigheid zijn ook polariserende meningen te vinden op sociale media. Van de overheid wordt duidelijkheid en actie verwacht. De maatschappelijk onrust loopt nog lange tijd na het incident door. De aanslag wordt niet direct opgeëist, maar verschillende terroristische partijen worden in de media genoemd. Uiteindelijk worden binnen een week de twee daders geïdentificeerd en opgepakt, waarna een lang juridisch traject wordt gestart.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld

Het publiek op het uitgaansplein is divers van samenstelling. In het gebied waren met name jongeren tot jongvolwassenen aanwezig, van verschillende afkomst en zowel lokale bezoekers als nationale en internationale toeristen. Onder de slachtoffers bevinden zich tientallen doden en een even groot aantal personen met zware verwondingen, zowel als gevolg van kogels als trauma als gevolg van de twee ontploffingen in de uitgaansgelegenheid. Als gevolg van de explosie hebben ook nog eens tientallen personen snijwonden door rondvliegend glas.

Bij de polarisatie in de maatschappij zijn voornamelijk minderheden en bevolkingsgroepen met een zelfde achtergrond als de terroristen (bijv. geloof, etniciteit, levensovertuiging of achternaam) kwetsbaar voor uitsluiting, discriminatie en vergeldingsacties.

Terroristische aanslag		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,095	Aanzienlijk
Doden	0,284	Ernstig

Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,296	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,043	Aanzienlijk
Kosten	0,107	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,01	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,321	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,039	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,481	Zeer ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,029	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

De impact van een terroristische aanslag wordt ingeschat op groot. De verstoring van het dagelijks leven, de aantasting van de positie van het lokale en regionale bestuur en de sociale psychologische impact, scoren naast de mogelijke doden en gewonden hoog bij dit scenario. In Nederland is het dreigingsniveau op dit moment ingeschaald door de nationaal coördinatiecentrum veiligheid (NCTV) als aanzienlijk, wat de kans op een aanslag waarschijnlijk maakt. De afgelopen jaren zijn de voorbereidingen op een aanslag toegenomen, maar is bijvoorbeeld het aantal multi-trainingen niet toegenomen. Dit incidenttype moet op de agenda blijven staan om zo goed mogelijk voorbereidt te blijven.

Scenario 4, vollopen van een polder/dijkdoorbraak

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Bezwijken regionale waterkering
Locatie	Waterkering langs de Amstel in Uithoorn
Periode van het jaar/ dag	September/ overdag
Referentie worst case	Het bezwijken primaire waterkering 14 januari 1960 overstroomt Tuindorp Oostzaan in Amsterdam-Noord door een dijkbreuk van het Noordzeekanaal. Er komt een landoppervlak van 25 km² anderhalve meter onder water te staan en er moeten 15.000 mensen worden geëvacueerd. Er is één dode te betreuren door een hartaanval.
Referentie dagelijkse zorg	Het onder water lopen van een onbewoonde polder

Context
Het heeft al enige tijd overvloedig geregend in Nederland. Ook in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is dat niet onopgemerkt gebleven. Het peil van het binnenwater in de regio is inmiddels behoorlijk gestegen en de afgelopen dagen is er in de regio veel overlast door de hoge waterstand in de gemeenten Uithoorn en Aalsmeer. De brandweer heeft al voor verschillende incidenten noodpompen ingezet om de overlast voor het verkeer en bij woningen (kelder) terug te dringen. Waternet volgt de situatie nauwlettend en organiseert extra inspecties van de dijken. Gemalen die het water moeten afvoeren, draaien inmiddels op volle toeren.

In 4 dagen is er al meer dan 100 mm neerslag gevallen in de regio. De prognose is dat er zo'n zelfde hoeveelheid in de komende dagen bij komt. De stand van de Amstel bij Uithoorn is inmiddels opgelopen tot N.A.P. – 0.10 meter waardoor op enkele lage plekken van de waterkeringen zandzakken en kleikaden aangelegd worden om overloop van de keringen te voorkomen.

Uit de inspecties blijkt dat een dijkvak aan de Amsteldijk-Zuid ter hoogte van de Uithoornse polder verschijnselen van verweking vertoont. Gedurende de nacht verslechtert de situatie. De druk vanuit de hoge boezemstand alsmede de neerslag zorgen ervoor dat de stabiliteit van het dijklichaam steeds meer onder druk komt te staan.

Mogelijke oorzaken/triggers
De oorzaak van bezwijken of falen van een waterkering verschilt per waterkering. Dijk, duin (niet van toepassing binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland) en kunstwerk hebben elk eigen faalmechanismen. Wanneer de waterkering faalt, ontstaat een bres en stroomt water het gebied in.

Faalmechanismen voor een dijk

- Overloop of golfoverslag
  Grote hoeveelheden waterstromen over de dijk of golven slaan over de dijk. Dat leidt tot erosie (uitschuring) van het binnentalud, waardoor de dijk bezwijkt.
- Opbarsten, onderloopsheid (piping)
  Door de druk van het water barst eerst een bovenliggende kleilaag open, waarna zand wegspoelt en er 'pijpen' (onderloopsheid/piping) ontstaan. De dijk zakt in.
- Beschadiging bekleding en erosie buitentalud
  Golven beschadigen de bekleding van de dijk. Dan tast erosie de dijk verder aan en die bezwijkt.
- Afschuiven binnentalud
  Langdurige hoge waterstanden zorgen voor een hogere grondwaterstand binnen in het grondlichaam van de dijk (verweking). Dit leidt tot instabiliteit van de grond, waardoor het binnentalud afschuift. De dijk bezwijkt.
- Moedwillig
  Sabotage (terrorisme of vandalisme) van een dijk kan tot (dreigende) dijkdoorbraak leiden.
- Explosie bommen WOII
  Het afgaan van eerder afgeschoten, niet ontplofte, granaten of bommen (WOII).

Faalmechanismen voor een kunstwerk

- Overloop of golfoverslag
  Hoge waterstand of golven zorgen dat water over het kunstwerk stroomt, waardoor mogelijk het grondfundament onder het kunstwerk wordt aangetast. Hierdoor bezwijkt het kunstwerk.
- Niet-sluiten
  Het kunstwerk faalt omdat het niet sluit. De oorzaak is menselijk (de sluisbedienaar is afwezig of maakt een fout) of technisch falen (de sluisdeur blokkeert door obstakels).
- Instabiliteit
  Onderdelen van het kunstwerk begeven het. Uiteindelijk faalt het gehele kunstwerk.
- Moedwillig
  Sabotage (terrorisme of vandalisme) van een kunstwerk kan een (dreigende) dijkdoorbraak tot gevolg hebben.

Incidentverloop

Als gevolg van de verweking bezwijkt de kering. Door de bres (100 meter breed) stroomt het water de Uithoornse polder in. Het waterschap onderneemt direct actie, maar heeft een aantal uur nodig om alle noodkeringen – tussen de Amstelsluizen en de Tolhuissluis – af te sluiten die op de Amstel uitmonden. Vanaf dat moment is het wachten tot de snelheid van het water, dat de polder instroomt, afneemt. Dan kan pas begonnen worden met compartimentering van de Amstel, het dichten van de bres en het leegpompen van de ondergelopen polder.

In een gebied tot 250 meter achter de bres is redding van mogelijke slachtoffers en vee de eerste uren onmogelijk. Het water stroomt daar nog te hard en stijgt snel. Een groot gebied achter de bres is overspoeld. Het water uit de Amstel verspreidt zich via de watergangen in het overstroomde gebied verder door de polder. Hierdoor stijgt langzaam het waterpeil in de hele polder. Bewoners van huizen aan de Drechtdijk (oostzijde) hebben wateroverlast. Ook vanuit de wijken Meerwijk en De Kwakel komen meldingen over wateroverlast binnen. Het gemeentehuis van Uithoorn ligt ook in het getroffen gebied. De riolering in deze gebieden stroomt inmiddels over. Overige nutsvoorzieningen, zoals elektriciteit en gas functioneren op sommige plaatsen niet meer.

Het water blijft de eerste uren verder stijgen. Het overstroomde gebied staat onder water met maximaal 30 tot 50 centimeter water. Bij een dergelijke waterdiepte ontstaan veiligheidsproblemen voor burgers en is het gebied niet meer doorwaadbaar voor auto's. Slechts militaire voertuigen kunnen nog binnen het gebied rijden. Evacuatie, vooral van verminderd zelfredzamen wordt hierdoor bemoeilijkt. Het overstroomde gebied wordt meer en meer onbegaanbaar en wegen vallen uit, onder andere de N231 is gestremd.

Hulpverleningsdiensten worden overstelpt met telefoontjes van ongeruste burgers. Veel mensen verlaten de bedreigde gebieden al. Andere mensen gaan juist terug om hun kinderen van school te halen in de bedreigde gebieden. Op de schaars beschikbare wegen ontstaat daardoor verkeerschaos. Boeren proberen zo snel mogelijk hun vee binnen te halen. En winkeliers sluiten hun winkels. De overlast van het bezwijken van de kering beperkt zich echter niet tot Uithoorn. Door de bres daalt het waterpeil van de Amstel stroomafwaarts, tot in Amsterdam. Hierdoor komen woonboten langs de Amstel scheef te liggen, en komen walaansluitingen (water, gas en elektra) onder grote spanning te staan. Veel van de aansluitingen breken spontaan af, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan.

De overlast als gevolg van de overstroming houdt weken aan. In eerste instantie zet het waterschap in op compartimentering van de bres in de Amstel. Dit neemt een week in beslag. Pas daarna kan begonnen worden met het leegpompen van de overstroomde polder, het plaatsen van een tijdelijke noodwaterkering en wederopbouw van het beschadigde dijklichaam. Dit neemt ook enkele weken in beslag. Vervolgens inspecteert het waterschap de stabiliteit van alle keringen langs de Amstel. Hier gaan enkele dagen overheen mits er geen structurele herstelwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Door het lage waterpeil van de Amstel, is de druk op de keringen weggevallen en kan de stabiliteit van de keringen aangetast zijn. Pas na deze inspectie kan het waterpeil in de Amstel verhoogd worden naar normaal peil, en kunnen de bewoners van de woonboten terug naar hun boot.

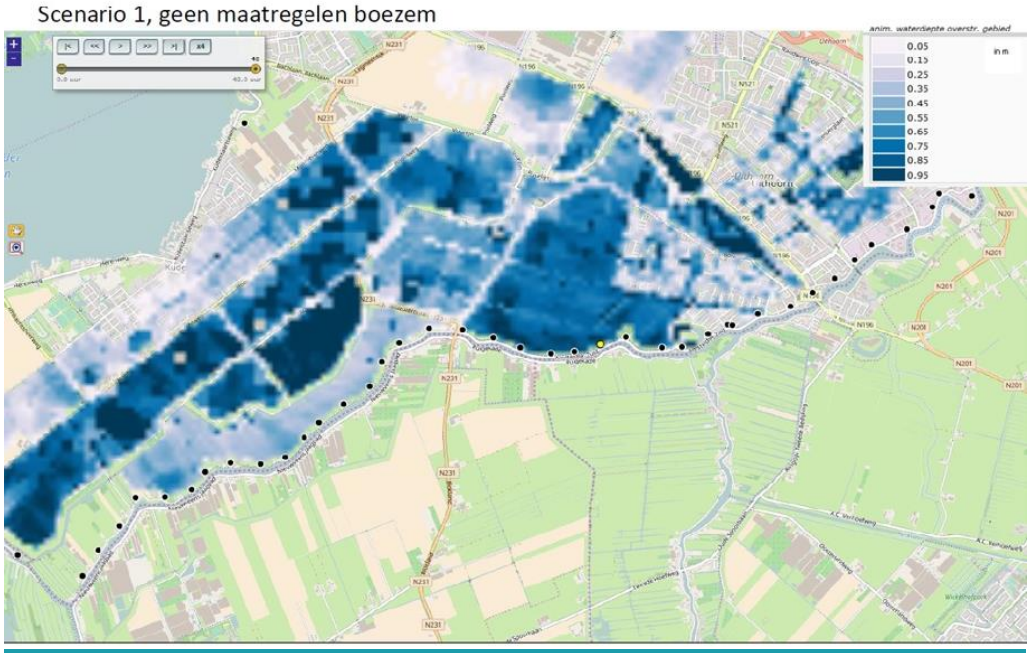
Zodra het water weggepompt is wordt het normale leven in Uithoorn weer opgepakt. De schade wordt geïnventariseerd en er wordt gestart met herstelwerkzaamheden (herstel (water) infrastructuur, riolering, gasleidingen, stroomvoorziening, schoonmaakwerkzaamheden van zowel particuliere als openbare ruimte). Pas na enkele maanden kunnen de bewoners van de woonboten in de Amstel het normale leven weer oppakken. Dan is de schade pas in volle omvang zichtbaar, en wordt gestart met herstelwerkzaamheden. Bij dit overstromingsscenario is de economische schade groot. Zowel burgers, bedrijven, gemeenten als waterschap worden geconfronteerd met schade en kosten als gevolg van de schade. Tevens trekken de beelden van de dijkdoorbraak in Uithoorn en de scheef hangende woonboten in Amsterdam (inter)nationale media-aandacht wat o.a. een negatief effect heeft op het vestigingsklimaat voor internationale bedrijven.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
De impact van het bezwijken van een regionale waterkering is afhankelijk van de locatie van bres, de grootte van de bres, de omvang en hoogte van het achterliggende gebied, de aanwezigheid van personen en kwetsbare objecten in het gebied, alsmede het handelingsperspectief dat waterschap en hulpverleningsdiensten bieden. Het risico op dodelijke slachtoffers is afhankelijk van het tijdstip van de dijkdoorbraak, de stroomsnelheid van het water, de snelheid van de stijging van de waterstand en de waterdiepte

Tevens zullen kwetsbare groepen geëvacueerd moeten worden. In het bedreigde gebied bevinden zich scholen en zorginstellingen.

Prognose impact na 48 uur

Scenario 1, geen maatregelen boezem



Vollopen van een polder/dijkdoorbraak		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,239	Ernstig
Doden	0,039	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,07	Aanzienlijk

Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,076	Aanzienlijk
Kosten	0,354	Zeer ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,072	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,132	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,084	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,144	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,191	Ernstig
Waarschijnlijkheid	-	Onwaarschijnlijk

De impact van dit incidenttype wordt medebepaald door de locatie van het gebied dat geraakt wordt. Het is een groot verschil of een bebouwd gebied of een polder overstroomt. Dit scenario leidt tot een aantasting van het grondgebied voor een aantal weken, de kans op doden en gewonden is minimaal en de kosten daarentegen zullen enorm oplopen. Onder andere door de grote verstoring van het dagelijks leven, wat ook een impact heeft op de sociaal psychologische effect van de samenleving, waar men zich voor het incident nog veilig waande achter de dijk. De kans dat dit incident zich voor zal doen is vanwege de strikte controle op het onderhoud van de waterkering, onwaarschijnlijk.

Scenario 5, overlast als gevolg van droogte

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Een sluipende crisis die zich opbouwt vanaf maart en echt problemen veroorzaakt aan flora en fauna in augustus. De samenleving dient ook haar gedrag hierop aan te passen, voor zover niet gedwongen door de hitte.
Locatie	gehele regio
Periode van het jaar/ dag	augustus
Referentie worst case	zomer 2018+
Referentie dagelijkse zorg	-

Context
Het is al enkele maanden erg droog en warm. De afvoer van de Rijn is gestaag gedaald tot 885m^3/s (de norm voor deze tijd van het jaar is 1100 m^3/s). Het actuele neerslagtekort is opgelopen tot 270 mm. Ook vorig jaar was het al lange tijd erg droog.

Mogelijke oorzaken/triggers
Door klimaatverandering worden de extremen in het weer steeds groter. Hete, droge periodes in het voorjaar en de zomer worden waarschijnlijker. In combinatie met minder sneeuwval in de Alpen en dus minder smeltwater dat via de Rijn naar Nederland wordt afgevoerd.

Incidentverloop
Dit is een typisch geval van een sluipende crisis. Vanaf maart valt er minder neerslag dan gebruikelijk in deze tijd van het jaar. Hierdoor bouwt zich gestaag een neerslagtekort op.
Half april is er sprake van verzilting van het oppervlaktewater op enkele plekken in het oppervlaktewater. Dit heeft negatieve gevolgen voor de natuur. Om schade aan flora en fauna te voorkomen worden waterstaatkundige maatregelen getroffen die leiden tot beperking van de scheepvaart op rustige routes. Op drukkere routes worden bellenschermen ingezet, die de opdring van het zilte water tegengaan.
In mei is het neerslagtekort zo hoog opgelopen dat de waterschappen de veendijken in het gebied inspecteren op schade. Daardoor kunnen ze tijdig ingrijpen mocht er scheurvorming optreden, zodat afschuiving zoals bij Wilnis wordt voorkomen.

Drinkwaterbedrijven doen een oproep aan hun klanten om zuinig te zijn met drinkwater.
Waterschappen maken afspraken met agrariërs en gemeenten over het besproeien van landbouwgrond en sportvelden.

Vanwege het oplopende neerslagtekort en de (vooral in het oosten van het land) afnemende zoetwatervoorraad schaalt de waterkolom op tot en met het Managementteam Water. Daar worden besluiten genomen over de verdeling van het water. Hierbij wordt de verdringingsreeks water gebruikt (zie tabel).

Categorie 1 - **waarborgen veiligheid tegen overstroming** - **voorkomen onomkeerbare schade**	**Categorie 2** **nutsvoorzieningen**	**Categorie 3** **Kleinschalig hoogwaardig gebruik**	**Categorie 4** **Overige behoeften**
1. De stabiliteit van waterkeringen 2. Het voorkomen van klink en zettingen 3. Natuur (voorkomen onomkeerbare schade, anders cat. 4)	1. Drinkwatervoorziening (voor waarborgen leveringszekerheid, anders cat. 4) 2. Energievoorziening (alleen bij gevaar voor leveringszekerheid, anders cat. 4)	- tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen - verwerken van industrieel proceswater	- scheepvaart - landbouw - natuur (geen onomkeerbare schade) - industrie - waterrecreatie - binnenvisserij - drinkwatervoorziening (anders dan cat 2) - energievoorziening (anders dan cat 2) - overige belangen

In juli blijkt dat het water van het IJsselmeer op sommige plekken zodanig verzilt is, dat PWN het water slechts beperkt kan innemen voor de drinkwaterproductie. Hierdoor dreigt een tekort aan drinkwater te ontstaan in delen van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Bij een langdurige hittegolf in augustus wordt het hitteplan in werking gesteld. Desondanks overlijden in de gehele regio meerdere ouderen door uitdroging. De bevolking slaapt slechter door de zwoele nachten; irritaties onder de bevolking nemen toe en monden in enkele gevallen uit tot onrust. Ook zullen er negatieve zwemadviezen gelden op een aantal plekken in de regio vanwege blauwalg en wordt de city swim als gevolg van verslechterde waterkwaliteit in de Amstel afgelast.

De opeenvolgende droge jaren leiden tot een lagere grondwaterstand. De houten heipalen onder oudere huizen (van voor 1970) komen gedeeltelijk boven water te staan. Het hout komt in aanraking met zuurstof, waardoor de palen rotten. Dit leidt op termijn tot verzakking van de huizen. In september is de ergst warmte voorbij en neemt de droogte af door neerslag.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Desondanks overlijden in de gehele regio meerdere ouderen door uitdroging

Overlast als gevolg van droogte		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,01	Niet van toepassing
Doden	0,029	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,014	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,012	Beperkt
Kosten	0,099	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,082	Aanzienlijk
Verstoring van het dagelijks leven	0,029	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,002	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,014	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,014	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

De impact van overlast door droogte wordt groter over de jaren. Zowel bewoners, bedrijven (landbouwketen, scheepvaart, waterbeheer en drinkwater) en de flora en fauna van de regio worden geraakt door langere periode van droogte. Op dit moment scoren de kosten en de langdurige aantasting van het milieu en de natuur het hoogst bij dit scenario, waarbij dit scenario ook een trigger kan zijn voor andere scenario's zoals uitval van vitale infrastructuur (elektra, gas, telecommunicatie). Om de zoutindringing tegen te kunnen gaan worden maatregelen ten aanzien van het schutproces (sluizen open voor zeevaart afkomstig van en naar Noordzeekanaal in verbinding met Amsterdam-Rijnkanaal) genomen. De afgelopen jaren hebben aangetoond dat het een steeds waarschijnlijker incident wordt.

Scenario 6, wateroverlast als gevolg van extreme neerslag

Afbakening meest geloofwaardige scenario

Omvang	Na enkele dagen met veel neerslag – waarbij het watersysteem in eerste instantie de buien goed kan verwerken, volgt een korte periode met extreem veel neerslag (tot 50 mm in 1-3 uur). Van de voorgaande buien is de grond inmiddels verzadigd, en ook de waterafvoer kan dergelijke hoeveelheden niet verwerken. Gevolg is dat het water op straat staat, en tot 10-20 cm op maaiveld – op laaggelegen plekken binnen de regio.
Locatie	Oostelijk deel Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (Amsterdam Oost, Zuidoost, Diemen)
Periode van het jaar/ dag	Augustus
Referentie worst case	Veel waterschade door extreme neerslag in stedelijk en agrarisch gebied.
Referentie dagelijkse zorg	Hinderlijke situatie als gevolg van extreme neerslag (enkele centimeters water op wegen en in tuinen).

Context

Onderzoeken van de KNMI tonen aan dat extreme neerslag in de toekomst vaker zal voorkomen. Tevens blijkt dat, vanwege het opwarmen van het zeewater en de meteorologische gevolgen daarvan, de waarschijnlijkheid op extreme neerslag aan het eind van de zomer in de kustprovincies toeneemt. Neerslag wordt in het algemeen afgevoerd met de HWA-riolering (hemelwaterafvoer). Indien de neerslagintensiteit groter is dan de afvoercapaciteit van de HWA zal het water op maaiveld geborgen worden. Afhankelijk van het maaiveld ontwerp kan dit tot overlast of schade leiden, bijvoorbeeld doordat tunnels onder water staan of water over maaiveld een tuin of kelder binnenstroomt.

De (economische) gevolgen van wateroverlast kunnen groot zijn, en nemen door het toenemende geïnvesteerde vermogen in de regio alleen maar toe. Dit komt door de specifieke ligging van de regio op een knooppunt van sterk interfererende rijks- en regionale watersystemen in combinatie met de economische bedrijvigheid en het gunstige investeringsklimaat. Het betreft de sterkst groeiende regio van Nederland waar grote investeringen gedaan worden en aanmerkelijk zal worden verdicht en getransformeerd.

Mogelijke oorzaken/triggers

Extreme neerslag zorgt jaarlijks voor wateroverlast binnen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Deze overlast beperkt zich tot enkele centimeters. De overlast wordt groter, als sprake is van een combinatie met uitval van bemaling. Uitval van bemaling kan verschillende oorzaken hebben of een combinatie daarvan:

- Mechanische schade
- Stroomuitval
- Brand/storing
- Verplichte maalstop (als gevolg van een bovennormale situatie; er valt meer neerslag dan waarvoor de norm is gesteld)
- Het moedwillig saboteren (terrorisme) van de bemaling ligt niet voor de hand, aangezien de impact zich beperkt tot overlast.

Daarnaast kan waterschade door neerslag ontstaan door ongewenst maaiveldverloop door ontwerpfouten of verzakking van het maaiveld.

Incidentverloop

Het oostelijke deel van VRAA (Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Diemen) wordt getroffen door een kortstondige periode van extreme neerslag, binnen 1 tot 3 uur valt 50 mm water. De hemelwaterafvoer is gedimensioneerd op 20-30 mm/uur, en kan dergelijke hoeveelheden dus niet aan. Daarnaast is in de dagen voorafgaand veel neerslag gevallen in de regio, en is de grond verzadigd. De stormachtige wind uit westelijke richting stuwt het peil van de Noordzee verder op. Hierdoor is geen vrije spui meer mogelijk vanuit het Noordzeekanaal bij IJmuiden, en werkt alleen het boezemgemaal van Rijkswaterstaat. Als dan in een korte periode tot maar liefst – lokaal – 50 mm regen in het afvoergebied valt, wordt het peil van het Noordzeekanaal

verder verhoogd. De bemaling van alle polders van de waterschappen lozen op dat afvoersysteem. Op verzoek van Rijkswaterstaat zet Waternet het gemaal Zeeburg in. Hierdoor wordt water vanuit het boezemsysteem direct uitgeslagen op het IJmeer/Markermeer. Tevens kondigt Rijkswaterstaat een verplichte maalstop af. Dit houdt in dat er geen overtollig water meer geloodst mag worden in het Noordzeekanaal en Amsterdam-Rijnkanaal. Hierdoor kan het overtollige water in Amsterdam-Oost, Amsterdam Zuidoost en Diemen niet geloodst worden, en neemt de overlast toe.

In het oostelijke deel van de regio staat het water op straat en in de laagst gelegen polderdelen boven maaiveld. Tot wel 10-20 cm. Het onderlopen van laaggelegen gebieden brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Verdiepte wegdelen en tunnels zijn onbegaanbaar, ook voor hulpverleningsdiensten. Daarnaast zijn constructies en obstakels, zoals opdrijvende putdeksels, onder water onzichtbaar. Wegens de geringe waterdiepte zijn echter nauwelijks slachtoffers te verwachten. Door het overlopen van de riolering ontstaat wel milieuschade. Het vervuilde water loopt via overstort in het oppervlaktewater, en leidt tot zuurstofloosheid in het water waardoor massale vissterfte optreedt. Tevens blijft de stankoverlast, als gevolg van het overlopen van de riolering, enkele dagen hangen.

De extreme neerslag leidt tot lekkages en flinke economische schade. Laaggelegen bebouwing en kelders lopen onder. De wateroverlast leidt tot schade aan opstal en inboedel. De schade aan met name cultuurhistorische objecten is groot. Onder andere het Science Park in Amsterdam wordt getroffen door het noodweer. Het wetenschapspark neemt een belangrijke positie in op het gebied van natuurwetenschappelijk onderzoek, ICT en Life Sciences. Alle bètafaculteiten van de Universiteit van Amsterdam, grote onderzoeksinstituten en SARA reken- en netwerkdiensten zijn gevestigd in het Science Park. ICT-systemen in het Science Park worden bedreigd door het water. Bedrijven en winkels in het getroffen gebied sluiten tijdelijk hun deuren en het tramverkeer heeft uitval. De economische schade bestaat daarnaast ook uit imagoschade. De beelden van wateroverlast in de regio trekt (inter)nationale media-aandacht. Hierdoor wordt de regio minder aantrekkelijk voor toeristen – om te bezoeken, en voor ondernemingen – om te investeren.

Daarnaast heeft de waterschade kortsluiting in middenspanninghuisjes tot gevolg. Gevolg hiervan is stroomuitval in bepaalde delen in de regio, zelfs in 'droog' gebied. Er wordt een groot beroep gedaan op de waterschappen, om met hun noodpompinstallaties ondergelopen polderdelen watervrij te krijgen. Bij de hulpverleningsdiensten komen in korte tijd honderden meldingen binnen, onder andere bij de brandweer om ondergelopen kelders leeg te pompen. Ook mobiele telefonie valt uit.

Doordat sprake is van extreme neerslag gecombineerd met een maalstop houdt de overlast enkele dagen aan. Na twee dagen is het water weg, en wordt gestart met de herstelwerkzaamheden (herstel (water)infrastructuur, stroomvoorziening, schoonmaakwerkzaamheden van zowel particuliere als openbare ruimte). Pas na enkele maanden zijn de herstelwerkzaamheden volledig afgerond. De extreme neerslag heeft enige mate van maatschappelijke ontwrichting tot gevolg. De dagelijkse gang van zaken wordt abrupt verstoord. De overlast houdt enkele dagen aan, doordat het wegwerken van het overtollige water slechts langzaam mogelijk is. Pas na twee dagen wordt het normale leven weer opgepakt, en is de schade voor gedupeerden in de volle omvang zichtbaar. In de meeste gevallen is schade als gevolg van extreme neerslag een vast onderdeel van de opstal- en inboedelverzekering.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Indien sprake is van een scenario wateroverlast is het aantal slachtoffers, wegens de geringe waterdiepte nihil. Aangezien het gehele oostelijke deel van de regio getroffen wordt door wateroverlast is het aantal betrokkenen en getroffenen groot. Met name verminderd zelfredzamen (ouderen, mindervaliden en chronisch zieken) worden getroffen door wateroverlast. Zij kunnen zich moeilijker buitenshuis begeven en zijn in sommige gevallen afhankelijk van medische thuiszorg (beademingsapparatuur, spoelingapparatuur). Ook mensen van buiten VrAA (met bestemming VrAA) raken betrokken omdat de regio moeilijk bereikbaar is. Tevens lopen toeleverende en afnemende bedrijven buiten het ondergelopen gebied schade op. Zij kunnen niet bevoorraden of bevoorraad worden.

Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,027	Beperkt
Doden	0,01	Niet van toepassing
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,012	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,016	Beperkt
Kosten	0,119	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,029	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,08	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,01	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,025	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,029	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

In de cijfers van het KNMI is te zien dat we steeds vaker te maken krijgen met extreem weer[6] en het beschreven scenario wordt als waarschijnlijk ingeschat door de experts. De gevolgen en impact van dit scenario is locatie afhankelijk, maar het zorgt bijvoorbeeld voor overlast op de weilanden vanwege de oogst en het overstromen van woningen en kelders in de bebouwde gebieden. De ingeschatte kosten door de experts is daarom ingeschat op ernstig, met een grote mate van verstoring van het dagelijks leven. Dit komt voornamelijk door de grote groep die geraakt zal worden.

[6] https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/extreme-neerslag

Scenario 7, zware storm

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Vele kleine incidenten door zwarte storm
Locatie	De hele regio
Periode van het jaar/ dag	Eind oktober, maandag
Referentie worst case	Op 18 januari 2018 woedde er een zware storm over Ierland, Groot-Brittannië, België, Nederland, Duitsland en Polen. De storm zorgde in Nederland voor veel problemen. In Overijssel vielen twee doden en alleen al de verzekerde schade bedraagt 401 miljoen euro. De NS legde het treinverkeer in heel het land stil en op Luchthaven Schiphol werden rond 11.20 uur alle vluchten gestaakt. In Amsterdam en Den Haag werd het tramnetwerk stilgelegd. De Verkeersinformatie Dienst meldde dat op verschillende snelwegen zeker 66 vrachtwagens gekanteld waren. Sommige ziekenhuizen in het oosten van het land besloten preventief op noodstroom te gaan werken.
Referentie dagelijkse zorg	Gevaarlijke situaties door afgewaaide takken en omgevallen bomen.

Context
Een zware storm kan voor veel problemen zorgen in de maatschappij waar veel mensen op een klein gebieden wonen, werken en leven, zeker als de storm heftiger is als voorspeld. Het voorkomen van stormen is niet mogelijk en voorbereiding erop is lastig. Een zware storm gecombineerd met regenval kan aanvullende gevolgen hebben.

Incidentverloop
In het weekend waarschuwt het KNMI voor naderende westerstorm en geeft voor maandag voor het westelijke deel van Nederland Code af met Code Geel in de rest van het land. Het KNMI verwacht een windkracht rond de 8 BF met windstoten en 15 minimeter regen.

In de nacht van zondag op maandag gaat het harder waaien en op maandagochtend verhevigt de storm zich. Het KNMI geeft op basis van metingen Code Rood af, het teken dat het een heftige storm is met maatschappelijke effect van ontwrichting.

De wind heeft vat op alles wat los of niet vast genoeg zit. Bij de meldkamer loopt het aantal meldingen snel op. Omgevallen bomen, rondvliegende dakpannen zorgen voor verstoringen. Al snel wordt opgeroepen om niet meer naar buiten te gaan. In Amsterdam-West stort door de wind een bouwsteiger in die op twee personen terecht komt. In de gracht valt een boom op een woonboot, waardoor een bewoner ernstig gewond raakt. In Amstelveen raakt een vallende boom een voorbij rijdende auto. De automobilist overlijdt ter plaatse.

Omvallende bomen en rondvliegend materiaal zorgt al voor dat bovenleidingen knappen op een aantal cruciale plaatsen. Het tramverkeer komt voor een groot deel tot stilstand. Ook het treinverkeer heeft te kampen met ernstige vertragingen. Daarnaast wordt station Zuid ontruimd omdat bouwwerkzaamheden op de Zuid-as voor een gevaarlijke situatie zorgen. Op de snelwegen staan lange files, onder andere vanwege een omgevallen vrachtauto op de A10 Noord.

De hulpdiensten worden overspoeld met meldingen. De meldkamer moet de inzet van de hulpdiensten prioriteren en de autoriteiten roepen op om niet langer 112 te bellen voor niet spoedeisende meldingen. De gemeente en brandweer proberen zo goed en zo kwaad mogelijk de voornaamste doorgaande routes vrij te maken en houden. In de avond gaat de storm liggen en kan de balans opgemaakt worden. Door verstoringen blijft het verkeer in de regio tot laat in de avond verstoord.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Ondanks de grote materiele schade valt het aantal slachtoffers mee. Een tiental personen raakt gewond door omvallende bomen en rondvliegende materialen. Ook raken mensen gewond doordat hun voertuig bij ongevallen betrokken raakt. Eén persoon is overleden.

Zware storm		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,012	Beperkt
Doden	0,029	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,058	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,008	Niet van toepassing
Kosten	0,07	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,012	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,029	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,004	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,012	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,014	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Dit scenario scoort een gemiddelde impact van aanzienlijk. Dit wordt bepaald door de aanzienlijke kosten en lichamelijk letsel dat dit incident met zich mee zal brengen. De kans op ernstige gewonden is aanwezig en ook de kosten zullen door stormschade behoorlijk oplopen. De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt door de experts gescoord op waarschijnlijk.

Scenario 8, uitval elektriciteitsvoorziening

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Grootschalige uitval elektriciteit in meerdere regio's met het brongebied in Diemen.
Locatie	Meerder regio's in de provincie Noord-Holland
Periode van het jaar/ dag	Januari, overdag
Referentie worst case	De storing veroorzaakt door een Apache-helikopter die een hoogspanningsmast raakte in de Bommelerwaard uit 2007 duurde drie dagen en raakte duizenden huishoudens zonder stroom. Hetzelfde gebeurd in 2017 in Culemborg, alleen duurde dat 1avond. In september 2015 valt na wateroverlast de stroomvoorziening uit in een deel van het VUMC. Er wordt besloten om het VUMC te evacueren waardoor meer dan 200 patiënten verplaatst worden naar andere ziekenhuizen of ontslagen worden. In 2016 had een brand in een onderstation in Diemen als gevolg dat 23.000 huishoudens in Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en de Ronde Veenen zonder stroom zaten. In 2017 vond een stroomstoring plaats in het 150kV hoogspanningsverdeelstation aan de Hemweg. 360.000 aansluitingen in Amsterdam, Landsmeer, Oostzaan en Zaandam kwamen zonder stroom te zitten en er ontstonden problemen met de bereikbaarheid van 112. Op 9 maart 2018 ontstaat er een explosie en steekvlam door graafwerkzaamheden waarbij een persoon gewond raakt en uiteindelijk 30.000 duizend huishoudens in het centrum en de Pijp zonder stroom komen te zitten.
Referentie dagelijkse zorg	Periodiek valt tijdelijk en in delen van een of meerder wijken de stroom uit, omdat bijvoorbeeld een kabel geraakt wordt bij graafwerkzaamheden.

Context
Volgens Liander gaat het bij storingen waarbij een wat groter gebied geen elektriciteit heeft, vaak om middenspanningsstoringen. Deze storingen hebben een gemiddelde storingsduur van 2 uur. De oorzaak is vrij divers, maar ruim 30% van de storingen worden veroorzaakt door graafwerkzaamheden. Hoogspanningsstoringen komen minder vaak voor, maar hebben vaak een groter effect.

Mogelijke oorzaken/ triggers
- Component falen
- Slecht weer (bliksem, zwaarte van sneeuw)
- Graafwerkzaamheden
- Brand
- Moedwillig
- Door een van deze oorzaken of een combinatie daarvan, worden niet zelden vitale kabels geraakt of kan een schakelstation het tijdelijk begeven.

Incidentverloop
Op 10 januari om 16.30 uur treedt om onduidelijke redenen tijdens een vorstperiode een storing op bij het hoogspanningsstation in Diemen. Hierdoor valt in een noordelijk deel van de regio de stroom uit. Onder andere het Westelijk Havengebied en Amsterdam Centraal Station vallen onder het gebied wat uitvalt. Maar ook andere regio's in Noord-Holland en Schiphol ervaren last van de stroomstoring.

Automatisch start de noodstroomvoorziening op van het BovenIJ ziekenhuis, maar deze hapert om onduidelijke reden. De hulpdiensten zijn snel gearriveerd, maar zijn tevens druk met de grote hulpvraag. Bij de hulpverleningsdiensten komen verschillende hulpvragen binnen zoals meldingen van ongelukken, als gevolg van verkeerslichten die uitgevallen zijn. Veel mensen stranden in de ochtendspits, omdat openbaar vervoer

per spoor, tram en metro stilvalt. Daarnaast komen meldingen binnen over mensen die vastzitten in liften. De brandmeld- en inbraakinstallaties werken niet meer bij de winkels in het getroffen gebied, en ook betaalautomaten werken niet meer. De politie zet extra in om te surveilleren bij de winkelcentra en de brandweer is extra alert in het betrokken gebied. Vaste en mobiele telefonie raken ontregeld, op kantoor maar ook thuis doen computers en internetverbindingen het niet meer. Ook valt de centrale verwarming uit. Hulpdiensten hebben moeite met prioriteren van incidenten en roepen op om alleen bij grote spoed de hulpdiensten te bellen

Omdat lantaarnpalen, verkeerslichten en verkeersgeleidingssystemen niet meer werken ontstaan lange files. Deze lossen gedurende de avond langzaam op. Omdat de nacht intreedt neemt de druk op de hulpdiensten wat af. De (sociale) veiligheid komt verder onder druk te staan omdat de (openbare) verlichting en alarmsystemen ook in de avond en begin van de nacht nog niet werken. In het begin van de ochtend komt langzaam de stroom weer terug omdat het netwerk stap voor stap wordt aangeschakeld, het netwerk is echter nog kwetsbaar en kan in het verder herstel nogmaals uitvallen. De financiële schade is echter aanzienlijk.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Bij dit scenario vallen uiteindelijk geen doden en gewonden. Vooral de patiënten in getroffen ziekenhuizen, zorgcentra en thuiswonenden die afhankelijk zijn van medische apparatuur ervaren last van de stroomuitval. Wanneer de bereikbaarheid en beschikbaarheid van het noodnummer 112 in het geding komt, kan dit tot enkele dodelijke slachtoffers leiden. De uitval heeft vooral economische en maatschappelijke gevolgen doordat mobiliteit ernstig beperkt wordt, mensen geen licht en communicatiemiddelen tot de beschikking hebben en geen pinbetalingen kunnen doen.

Uitval elektriciteitsvoorziening		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,012	Beperkt
Doden	0,009	Niet van toepassing
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,012	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,016	Beperkt
Kosten	0,069	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,004	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,104	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,021	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,021	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,007	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Dit scenario scoort gemiddeld op aanzienlijk/ernstig qua impact. Deze scoren is te verklaren door de doden, gewonden en het gevoel van onveiligheid die worden veroorzaakt door het niet beschikbaar hebben van de voorzieningen door het uitval van elektriciteit. Daarnaast zullen de kosten voor de hele samenleving, zowel burgers als bedrijven oplopen. Inkomsten worden niet gegenereerd en het dagelijks leven wordt ernstig verstoord. Uitval van de verwarming is vanwege de energietransitie ook een effect dat meegenomen moet worden in de scoring. Daarnaast komt de aantasting van de positie van het lokale en regionale openbaar bestuur ook onder druk te staan vanwege de ziekenhuizen zonder adequate noodstroomvoorzieningen en de hulpdiensten die minder goed functioneren. De grootste impact wordt veroorzaakt door de opstapeling van

keteneffecten. De waarschijnlijkheid wordt, mede door het regelmatig voorkomen van dit incident, ingeschat als waarschijnlijk.

Scenario 9, uitval gasvoorziening

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Grootschalige uitval gasleverantie
Locatie	Amsterdam Zuidoost, K-buurt
Periode van het jaar/ dag	Januari, vrijdagavond
Referentie worst case	Op 15 januari 2015 raakten bij werkzaamheden in Velzen-Noord een gas- en waterleiding beschadigd. 1.227 woningen hadden tot de middag van 21 januari geen gas, centrale verwarming en warm water.
Referentie dagelijkse zorg	Kortstondige uitval gasleverantie na een gaslek.

Context
Warmte is één van de belangrijke pijlers van levensbestaan. Om die reden is een continue gasleverantie van groot belang. De uitval gasvoorziening kan dan ook tot grote maatschappelijke problemen leiden. Zeker omdat – in tegenstelling tot elektriciteitsvoorziening – de knop niet direct omgezet worden als het leveren van gas weer hervat kan worden. De komende jaren zal ook de transitie van het gas naar alternatieve warmtebronnen zoals stadswarmte worden meegenomen. De Veiligheidsregio heeft bij een dergelijk incident een belangrijke coördinerende rol als het gaat om veiligheid.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Graafwerkzaamheden
- Falende apparatuur/mechaniek
- Lekkage van naastgelegen waterleiding
- Omvallende bomen door zware storm

Incidentverloop
Op een vrijdagavond in januari valt in een groot deel van de K-buurt in Amsterdam Zuidoost de gasvoorziening uit. Eerder die dag zijn graafwerkzaamheden uitgevoerd, waarbij een gas- en waterleiding zijn geraakt. Hierdoor is modder in het leidingnetwerk gekomen waardoor de gaslevering is uitgevallen. In de K-buurt zijn in ongeveer 4.400 mensen woonachtig in ongeveer 1750 woningen. De buurt is een smeltkroes van culturen. Verder is bekend dat er in de flats in deze buurt een aantal alleenstaande ouderen (80+) woonachtig is. Een aantal van hen beheerst de Nederlandse taal slechts beperkt.

Liander komt ter plaatse. Om het getroffen gebied in kaart te brengen, moeten gaten gegraven worden op diverse punten in de wijk. Zo kan worden bepaald tot hoe ver de modder in de gasleidingen is gestroomd. Dit betekent dat het gasnet drukloos gemaakt wordt door afsluiters in het net dicht te zetten. Hierdoor zullen waakvlammen van CV's en kookpitten van gasfornuizen uit gaan. Daardoor is er geen verwarming, geen warm water en kan er niet gekookt worden. Wanneer het getroffen gebied is vastgesteld, zullen bewoners worden gevraagd om de gas hoofdkraan dicht te draaien. Zo wordt voorkomen dat bij het her aansluiten onbedoeld gas de woning instroomt. Het schoonmaken van de leidingen duurt enkele dagen tot een week, afhankelijk van de omvang van het getroffen gebied. Om na reparatie van het lek de gastoevoer te herstellen moeten alle woningen eerst gecontroleerd worden, vóórdat de gastoevoer in fases weer kan worden hersteld. Hiervoor wordt een plan gemaakt waarbij sleutelmakers, politie en Liander langs gaan. De gemeente geeft een noodverordening af om de toegang van woningen mogelijk te maken.

Tijdens de gasstoring is het leveren van gas niet mogelijk waardoor er geen verwarming is. Veel mensen schakelen over naar elektrische apparaten. Liander geeft dan ook aan dat dit gevolgen heeft voor het elektriciteitsnetwerk in verband met overbelasting. Er wordt gecommuniceerd naar bewoners het energiegebruik zoveel mogelijk te beperken.

Uiteindelijk duurt het drie dagen voordat het gas bij alle afnemers er weer op staat. Het herstel wordt gefaseerd uitgevoerd, waardoor sommige afnemers weer sneller gas hebben dan andere. Gedurende de tijd blijft een crisisorganisatie actief die zich vooral richt op communicatie en het welzijn van verminderd zelfredzame personen. Voor bewoners wordt geprobeerd noodverwarming te regelen, maar dat gaat niet

eenvoudig. Geprobeerd wordt openbare douche- en kookvoorzieningen te regelen en dekens uit te delen. Mensen proberen op allerlei manieren om warm te blijven. Tijdens de periode ontstaan dan ook in de buurt diverse brandjes en raken een aantal mensen onwel door verhoogde concentraties CO, mede door binnenhuis barbecueën.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Het aantal gewonden bij dit incidentscenario is beperkt. Het blijft bij enkele gewonden die door een poging om warm te blijven een CO-vergiftiging oplopen of rook inademen. Wel is de overlast voor de bewoners en ondernemers groot. Vooral voor ouderen en jonge kinderen is de kou een probleem.

Uitval gasvoorzieningen		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,005	Niet van toepassing
Doden	0,007	Niet van toepassing
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,016	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,034	Beperkt
Kosten	0,026	Beperkt
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,002	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,021	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,005	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,014	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Het uitvallen van de gasvoorziening is een mogelijkheid binnen onze samenleving. De experts scoren het daarom als waarschijnlijk. Dit wordt echter meestal veroorzaakt door werkzaamheden en heeft een beperkte impact. De groep die geraakt wordt is over het algemeen relatief klein en voor een korte periode. Het uitvallen van de verwarming heeft in de winterperiode een grotere impact op het lichamelijk lijden en zal het dagelijks leven verhinderen, maar niet verstoren.

Scenario 10, (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Als gevolg van werkzaamheden of een cyberincident ontstaat een storing, waardoor digitaliseerde processen uitvallen. Ook communicatiesystemen van de overheid en hulpdiensten zijn (deels) niet beschikbaar.
Locatie	Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland
Periode van het jaar/ dag	November, maandag om 03:00 uur
Referentie worst case	Op 24 juni 2019 ontstaat een storing bij KPN die als gevolg heeft dat het noodnummer 112 niet bereikbaar is. Het betreft een grootschalige landelijke storing. Verschillende overheidsorganisatie zijn slachtoffer geworden van cyberaanvallen, zoals de Veiligheidsregio Gelderland in september 2020. Of het Noorse parlement dat in september 2020 werd gehackt. Of de poging tot het hacken van de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) in Den Haag in 2018.
Referentie dagelijkse zorg	Kortstondige uitval telefonie, bijvoorbeeld door overbelasting van het netwerk. Voor minder dan 1 uur.

Context

Cyberincidenten kunnen onze maatschappij in het hart raken en gedurende een korte of langere tijd verlammen. Nederland is sterk afhankelijk van digitale diensten, processen en systemen. Die raken steeds nauwer verweven met fysieke processen, activiteiten, apparaten en ze maken deel uit van een groter geheel, de mondiale digitale ruimte. Naast de vele kansen die de digitale ruimte biedt, maakt die ons ook kwetsbaar voor menselijk en technisch falen én voor kwaadwillende mensen. Wereldwijd misbruiken allerlei actoren de digitale ruimte voor cyberaanvallen en het is potentieel een terrein voor conflicten tussen staten. Digitale weerbaarheid blijkt een kwetsbaarheid van velen. Als overheid en organisaties daarin tekortschieten, dan heeft dat ook gevolgen voor anderen. Organisaties die hun digitale weerbaarheid wel op peil hebben, kunnen alsnog in de problemen komen door cyberincidenten bij anderen.

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) stelt dat gehele of gedeeltelijke (langdurige) uitval van onderdelen van telecommunicatie en ICT grote economische en maatschappelijke gevolgen hebben. De sector telecom is een belangrijke factor in de Nederlandse vitale infrastructuur, omdat deze ook voor vele andere vitale sectoren van groot belang is waardoor aanzienlijke keteneffecten kunnen optreden. De duur van het incident is onvoorspelbaar en kan variëren van enkele uren tot (voor delen van het land) enkele dagen.

De telecomsector is een complexe omgeving met veel partijen. Er is een beheerder van de infrastructuur voor telecommunicatie, zowel voor het mobiele net als voor het vaste net. Tevens zijn er diverse providers die producten en dienstverlening aanbieden aan zakelijke partijen en particulieren. Wegvallen van telecommunicatie- en ICT-netwerk heeft verstrekkende gevolgen voor het zakelijke en sociaal-maatschappelijke leven. De dreiging van de hoek van cyberterrorisme maakt het incidenttype nog relevanter.

Mogelijke oorzaken/ triggers

- Technisch falen (digitale verstoring/stroomstoring)
- Natuurrampen
- Moedwillig handelen (digitale verstoring/terrorisme)

Incidentverloop

Door onbekende oorzaak valt het internet uit in een deel van de provincie Noord-Holland bij twee internetproviders. Ook spraakcommunicatie wordt verstoord. De Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland ondervinden hinder van de storing, wat leidt tot een GRIP 4 situatie. De providers gaan aan de slag met het herstel, maar het is in eerste instantie onduidelijk hoe lang de storing gaat duren.

Door de uitval van het internet wordt reguliere communicatie bemoeilijkt. Doordat datacommunicatie niet mogelijk is gaan mensen communiceren via spraakcommunicatie, wat de druk op de bestaande netwerken vergroot. Ook ondervinden veel bedrijven last omdat pinnen niet meer mogelijk is en voorraden niet meer gecontroleerd en bevoorraadt kunnen worden. Bellen is voor sommige publieke en private instellingen ook niet meer mogelijk.

Ook de hulpdiensten ervaren problemen doordat de communicatiesystemen (P2000 en C2000) van de politie, brandweer en ambulances zijn verstoord in de drie veiligheidsregio's. Door de uitval van de communicatiesystemen verloopt de communicatie tussen de hulpverleners onderling, en met de meldkamer moeizaam. Ook zijn de meldkamers moeilijk bereikbaar voor burgers. Als mensen de meldkamers niet te pakken krijgen, adviseren de hulpdiensten nogmaals 112 te bellen bij de buren of de locaties van de hulpdiensten op te zoeken.

Tevens functioneren de automatische brandmeldsystemen niet door de storing, die onder andere in ziekenhuizen, verzorgingshuizen en gevangenissen hangen. Het personeel van deze instellingen wordt geadviseerd extra oplettend te zijn en bij noodsituaties via 112 de hulpdiensten zelf te bellen of de locaties van de hulpdiensten op te zoeken.

De hulpdiensten moeten improviseren. De brandweer heeft de vrijwillige kazernes in de regio permanent bemand, en de politie surveilleert extra om alle voorkomende incidenten tijdig te kunnen detecteren en neemt extra maatregelen in het kader van Bewaken en Beveiligen. In kritieke situaties duurt het veel langer voor de benodigde hulp ter plaatse kan zijn, omdat de communicatie moeizamer wordt en daarmee langzamer, onbetrouwbaar in termen van beschikbaarheid

In de media gaan geruchten over de DDOS (Distributed Denial Of Service) aanvallen. Ruim vier uur na het ontstaan van de storing is de oorzaak duidelijk. Moedwillig handelen hebben de storing veroorzaakt. De netbeheerder schat in dat het nog enkele uren duurt voordat de storing verholpen is. Aan het eind van de ochtend zijn de voorzieningen hersteld, en is de storing verholpen. De storing heeft alles bij elkaar zo'n acht uur geduurd. Acute veiligheidsproblemen hebben zich tijdens de storing niet voorgedaan, wel heeft het incident grote financiële gevolgen gehad. Met name voor overheidspartijen, inzet voor wat betreft het herstel, inhuur deskundigheid, maar ook personele kosten, inzet (particuliere) organisaties voor bijvoorbeeld toezicht.

De storing krijgt grote aandacht in de landelijke media. Ook in de (landelijke) politiek krijgt de storing aandacht. Men vindt dat hoewel de storing de veiligheid niet in het geding heeft gebracht, een dergelijke storing niet nogmaals mag voorkomen.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld

De steeds grotere afhankelijkheid en verwevenheid van fysieke processen met digitale systemen maakt dat steeds meer personen en groepen getroffen worden bij een digitale verstoring. Hierbij worden ook steeds meer kwetsbare personen en groepen potentieel geraakt, denk bijvoorbeeld aan beademingsapparatuur en andere medische apparatuur in thuissituaties (Internet of Things). Daar waar personen of groepen direct afhankelijk zijn van het ongestoord functioneren van deze apparatuur bestaat het risico op slachtoffers.

Aangezien zich tijdens de verstoring geen acute problemen voordoen, zijn er geen doden en gewonden te verwachten als gevolg van de storing. Wel is het mogelijk dat er enkele slachtoffers vallen als gevolg van de storing en verminderde bereikbaarheid van het noodnummer 112.

(Opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie)systeem of informatiedienst		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,031	Beperkt
Doden	0,019	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,019	Beperkt
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,023	Beperkt
Kosten	0,16	Ernstig
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,008	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,14	Ernstig
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,091	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,037	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,008	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Het incident van een verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces heeft een steeds grotere impact. Dit wordt veroorzaakt door de afhankelijkheid die de samenleving heeft. Bijvoorbeeld hulpdiensten of andere binnen de vitale infrastructuur die niet meer of verminderd kunnen communiceren, maar ook bedrijven en winkels die niet meer toegankelijk zijn of hun diensten kunnen uitvoeren. Het verstoren van het dagelijks leven en de kosten zijn de hoogst scorende impactcriteria. Daarnaast zal de positie van het lokale en het regionale openbaar bestuur onder druk komen omdat de samenleving actie vanuit de overheid verwacht. Als de actie en het resultaat een te lange periode in beslag neemt zal ook de sociaal en psychologische impact steeds hoger scoren. De waarschijnlijkheid neigt naar zeer waarschijnlijk, maar is voor het beschreven scenario gescoord als waarschijnlijk.

Scenario 11, grote brand in object met kwetsbare doelgroep

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Grote brand in wooncomplex voor senioren
Locatie	Amstelveen
Periode van het jaar/ dag	Zondagnacht
Referentie worst case	Bij een brand in Nijmegen in 2014 overlijden uiteindelijk 5 bewoners als gevolg van een brand in een cafetaria onder het wooncomplex.
Referentie dagelijkse zorg	Kleine brand in woonhuis

Context
Sinds enkele jaren is het gebruikelijk dat senioren langer thuis blijven wonen. Zorg wordt thuis veelal door de thuiszorg geleverd en er is geen 24 uurs begeleiding meer. Waar veel mensen nog wel in enige mate voor zichzelf kunnen zorgen, betekent dat niet dat in het geval van een calamiteit de bewoner zelfredzaamheid is. Daarnaast betekent de transitie van bejaardentehuizen naar wooncomplexen dat voor deze objecten minder strenge preventieve eisen gelden. De kans op escalatie van een brand is daarmee groter, waarbij voornamelijk de rookverspreiding met de vluchtmogelijkheden en het vluchtgedrag hier een bijdrage aanleveren

Mogelijke oorzaken/triggers
- Onachtzaamheid met vuur, menselijk handelen
- Roken
- Technisch mankement in elektrische apparaten

Incidentverloop
In de nacht van zaterdag op zondag krijgt de meldkamer een brandmelding vanuit een wooncomplex in Amstelveen. In dit voormalige bejaardentehuis zijn 76 woningen gevestigd waar in totaal 108 oudere bewoners wonen. De leeftijden van de bewoners variëren van 65 tot 95 jaar. In één van de woningen is brand uitgebroken. De bewoonster is een fervent poppenverzamelaarster.

De hoge vuurbelasting maakt dat de brand snel om zich heen grijpt. De bewoonster is niet in staat om zelfstandig te vluchten. Na enige tijd wordt de brand ontdekt door een buurman. Bij het openen van deur slaan de vlammen uit de woning en vlucht de buurman naar buiten en belt de brandweer. Doordat de deur blijft openstaan verspreid de rook en hitte zich door de gang. Omdat branddeuren zijn verwijderd voor de toegankelijkheid met rollators verspreid de brand zich ook naar andere delen. Door het gegil en lawaai worden ook andere bewoners wakker, maar zij kunnen vanwege de rook niet door de gang vluchten.

De brandweer komt ter plaatse en gaat op zoek naar de brand. Er is een begeleider aanwezig bij de receptie maar ze geeft aan dat ze niet op de gang kan komen. De brandweer schaalt op in verband met de ontruiming en zet een bluspoging in. De brand wordt relatief snel geblust, maar het blijkt dat drie verdiepingen onder de rook hebben gestaan. Onderwijl zijn additionele eenheden begonnen met reddingen via balkons en wordt het pand systematisch afgezocht. Hierbij worden in de woningen onder de rook bewoners aangetroffen. Bewoners worden tijdelijk opgevangen in de recreatiezaal van het complex dat slechts beperkte faciliteiten heeft.

Uiteindelijk kunnen 15 bewoners enige tijd niet terug naar hun woning vanwege rookschade. Zij moeten elders opgevangen worden.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Zeven bewoners zijn ernstig gewond geraakt door de rookverspreiding. De bewoonster van de brandwoning is komen te overlijden. 36 bewoners worden door de ambulance nagekeken. Voor opvang moet gezorgd worden, niet iedereen kan naar familie of vrienden. Uiteindelijk overlijden in het ziekenhuis nog twee slachtoffers.

Grote brand in object met kwetsbare doelgroep		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,007	Niet van toepassing
Doden	0,181	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,189	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,066	Aanzienlijk
Kosten	0,026	Beperkt
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,016	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,014	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,029	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,06	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,012	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

De waarschijnlijkheid van een grote brand in een object met kwetsbare doelgroep is waarschijnlijk tot zeer waarschijnlijk. Deze waarschijnlijkheid wordt vergroot door het gevolg van overheidsbeleid dat van senioren verwacht langer zelfstandig thuis te wonen. De transitie van verzorgingstehuizen naar wooncomplexen, leidt tot het van kwetsbare huisvesten in panden die minder goed geschikt, in combinatie met de minder geldende brandveiligheidsvoorschriften. De score van de impact wordt voornamelijk bepaald door doden, gewonden en het lichamelijk letsel dat bij dit incident voorkomt. Dit criteria is door de kwetsbare doelgroep een score waar de impact enorm snel toeneemt. Wat uiteindelijk ook resulteert in sociaal psychologische effecten voor andere bewoners en de hele doelgroep in het algemeen.

Scenario 12, grote brand in bijzonder/ hoog gebouw

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Grote brand in een onderwijsgebouw
Locatie	Hogeschool van Amsterdam (pand Leeuwenbrug), Amsterdam
Periode van het jaar/ dag	Doordeweekse dag, in de ochtend
Referentie worst case	Op 14 juni 2017 brak er in de Londense wijk Kensington brand uit op een van de benedenverdiepingen van de Grenfelltoren, een woontoren met 24 verdiepingen. Deze brand verspreidde zich zeer snel naar alle hoger gelegen verdiepingen en door het hele gebouw. Ten minste 72 doden en 77 gewonden waren het gevolg.
Referentie dagelijkse zorg	Prullenbakbrand geblust met klein blusmiddel

Context

Met name in Amsterdam is de laatste decennia veel hoogbouw gebouwd, voornamelijk rond Station Amstel (Rembrandttoren en Mondriaantoren), Sloterdijk en op de Zuidas. In Amsterdam worden meerder bijzondere panden gebouwd. Deze voldoen weliswaar aan de minimumeisen uit het Bouwbesluit, maar zoeken de randen van de regelgeving op. De regelgeving is eigenlijk niet gemaakt voor dit soort complexe gebouwen. Ook de hulpverlening kan dit restrisico niet (volledig) afdekken. Het blussen van branden op grote hoogte is moeilijk. Het heeft de volgende kenmerken/gevaren:

- Verlies van waterdruk
- Toegankelijkheid voor de hulpdiensten
- Redden van buitenaf niet mogelijk
- Instortingsgevaar (grote valschaduw)
- Mensen die naar verdiepingen boven de brand vluchten

Mogelijke oorzaak triggers

- Moedwillig
- Technisch mankement
- Menselijk falen

Incidentverloop

Op dinsdagochtend (09.00 uur) ontstaat brand in een koffiezetapparaat op de 9e verdieping van een onderwijsgebouw in Amsterdam. Wanneer het niet snel lukt om de brand te blussen, wordt de etage ontruimd door de BHV-organisatie en de brandweer gealarmeerd. Het gehele gebouw wordt vervolgens ontruimd door de BHV-organisatie. De brandweer probeert eerst van binnenuit de brand te bestrijden en zet tevens in op de ontruiming van het pand. De brandweer slaagt er echter niet in om de brand te bestrijden. Al snel staat de gehele 9e verdieping in brand, en is de verdieping niet meer begaanbaar. De brand breidt zich snel uit naar bovenliggende verdiepingen. De brand wordt onbeheersbaar. De brandweer moet zich terugtrekken vanwege instortingsgevaar. Grote rookwolken trekken over het naastgelegen metro- en treinstation.

Getroffenen worden in eerste instantie in de kantine van het gebouw opgevangen. Vanwege het dreigende instortingsgevaar wordt het hele pand ontruimd en wordt ook opdracht gegeven om het treinverkeer te staken en het metroverkeer stil te leggen. Het station wordt ontruimd net als de omliggende woonwijken. Bewoners van verderop gelegen wijken krijgen het advies deuren en ramen gesloten te houden vanwege de rookontwikkeling. De meldkamer brandweer krijgt telefoontjes van burgers met vragen over de rook en over eventuele gevaarlijke stoffen en asbest.

De burgemeester geeft samen met de hulpverleningsdisciplines en de voorzitter van de HvA een persconferentie. Er worden geen voor de gezondheid gevaarlijke concentraties gevaarlijke stoffen gemeten. Ook wordt er in de omgeving geen asbest aangetroffen. De politie heeft afritten van de A10 afgesloten om zo de toegang voor de hulpverleners te regelen. De GHOR staat stand-by met ambulances.

Uiteindelijk raakt niemand gewond. Een groot deel van het complex stort echter in en uiteindelijk gaat het grootste deel van het gebouw verloren. Er wordt nachtopvang geregeld voor de bewoners van de tegenover gelegen wijk; hier maken negen personen gebruik van. De rest heeft zelf opvang gevonden. De volgende nacht kunnen de bewoners weer thuis slapen. Het onderwijs wordt enkele dagen later elders voortgezet.

Het metro- en treinstation wordt de volgende dag weer in gebruik genomen evenals de bijbehorende sporen.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Er vallen geen doden of gewonden. Wel hebben circa 100 mensen de nacht elders moeten doorbrengen. Honderden studenten lopen vertraging van hun studie op (colleges uitgesteld, tentamendata verschoven).

Grote brand in bijzonder hoge gebouwen		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,007	Niet van toepassing
Doden	0,074	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,071	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,014	Beperkt
Kosten	0,081	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,014	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,027	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,036	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,044	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,011	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

De afgelopen periode is er in de regio veel hoogbouw bijgekomen en de komende jaren zal deze trend zich voortzetten. De (brand)veiligheidsmaatregelen, die gelden voor de verschillende hoogte, ondersteunen bij het minimaliseren van de impact. Echter bij hoge gebouwen tijdens incident is er veel capaciteit nodig om het te kunnen beheersen. Daarnaast heeft een incident een grote impact op de samenleving, de sociaal psychologische en kosten impact. De waarschijnlijkheid door de experts is gescoord op mogelijk.

Scenario 13, grote brand in ondergrondse bebouwing

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Grote brand in ondergrondse parkeergarage
Locatie	Parkeergarage onder woningen Amsterdam
Periode van het jaar/ dag	December
Referentie worst case	Instorting pand en met dodelijke slachtoffers Op 3 juli 2020 vindt er een brand plaats in de Singelgarage in Alkmaar. 160 autobezitters zijn gedupeerd en het heeft veel impact op de constructie.
Referentie dagelijkse zorg	Kleine brand met een handblusser geblust

Context
In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een groot aantal ondergrondse gebouwen zoals parkeergarages, metrostations en kelders. Het verkennen en benaderen van ondergrondse brandhaarden is lastig. Dit komt omdat ondergrondse branden vaak gepaard gaan met sterke rookontwikkeling en slecht zicht. Daarnaast zijn de ondergrondse ruimtes vaak erg groot, complex en zijn toegangswegen beperkt voor verkenning en aanval.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Moedwillig
- Technisch defect
    - Bijvoorbeeld laden elektrische voertuigen

Incidentverloop
In een parkeergarage onder een woningenblok breekt ’s morgens om 08.00 uur brand uit in een auto. De parkeergarage loopt onder het gehele blok door en ligt één verdieping onder het maaiveldniveau. De totale lengte van het blok bedraagt ongeveer 180 meter en de breedte ongeveer 20 meter. Het blok bestaat onder andere uit appartementen, een peuterspeelzaal en een woongroep voor doven en slechthorenden. Het is een koude decemberdag met sneeuw en ijzel.

Zowel aan de voor- als aan de achterzijde is er sprake van enorme rookontwikkeling. Brandweereenheden die als eerste ter plaatse zijn horen knallen en vermoeden een vuurwerkopslag. In de beginfase ligt de prioriteit bij ontruimen en wordt geen inzet gedaan op de brand. Tientallen bovengelegen woningen worden ontruimd. Rook verspreidt zich door het trappenhuis en woningen. Bevolkingszorg regelt GVB-bussen en opvang in Sporthal Zeeburg. Ongeveer 75 bewoners worden opgevangen. Uit voorzorg worden ambulances gevraagd. Een nabijgelegen winkelcentrum en twee afritten van de ringweg worden afgezet.

Nadat voldoende brandweereenheden ter plaatse zijn, wordt ingezet op het bestrijden van de brand. Bij de meldkamer brandweer is niets bekend over vuurwerkopslag. In de parkeergarage zijn ventilatoren en een afzuigsysteem aanwezig. Deze zijn echter niet in staat om in de parkeergarage voldoende zicht te creëren. De afgezogen rook vormt grote rookkolommen aan de achterzijde van het blok. Uiteindelijk worden twee brandende auto’s en een motor geblust. De constructie is behoorlijk aangetast (bewapening ligt bloot en er zitten scheuren in het beton). Bij vier woningen boven de brandhaard zitten scheuren in de muren. Een aantal woningen wordt gestut. In de garage is de waterleiding, stadsverwarming, riolering en elektra beschadigd. Bouw en Woning Toezicht (BWT) en Salvage inspecteren de staat van de woningen, deze is in orde. Aangezien de nutsvoorzieningen niet beschikbaar zijn, moeten de bewoners van de woningen elders overnachten. Er wordt overnachting in een hotel geregeld; hiervan maken negen mensen gebruik. De overige mensen slapen bij familie of vrienden. Na twee dagen kunnen de mensen weer terug naar hun woningen.

K**wetsbare groepen en slachtofferbeeld**
Er vallen geen doden of gewonden. Wel moeten 75 mensen de bovengelegen woningen en het wooncentrum tijdelijk verlaten. Negen mensen brengen twee nachten in een hotel door, de overige bij familie en vrienden.

Grote brand in ondergrondse bebouwing		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,006	Niet van toepassing
Doden	0,065	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,066	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,009	Niet van toepassing
Kosten	0,043	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,012	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,017	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,026	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,026	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Het gebruik van ondergrondse bebouwing is flink toegenomen, ook in onze regio, met name voor vervoer en parkeergarages. De experts scoren het incident dan ook als een waarschijnlijk incident. Daarnaast is de impact aanzienlijk omdat ondergrondse bebouwing het vluchten tijdens een incident bemoeilijkt en het lastig is voor de hulpverleners om een inzet te doen. Het incident scoort hoog op het aantal doden, gewonden en lichamelijk letsel. Daarnaast scoort het incident hoog op het criteria van kosten, vanwege de schade aan de constructie en het vele water dat gebruikt wordt bij het bestrijden van het incident.
Verder wordt bij dit incident door de experts aangegeven dat de alternatieve energie aangedreven voertuigen een mogelijk (nieuw) risico vormen. Zowel de voertuigen, als de oplaadpunten en bij het bestrijden van het incident vormt de combinatie van de elektriciteit en het bluswater een risico.

Scenario 14, instorting/ verzakking

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	instorting gebouw door gasexplosie
Locatie	Gebouw met drie lagen woningen en een kinderdagverblijf
Periode van het jaar/ dag	Dinsdagochtend
Referentie worst case	In Gellingen (België) in 2004 wordt een 70 bar leiding geraakt bij werkzaamheden. Bij de explosie worden bedrijven en woningen vernietigd en komen 24 mensen om het leven. Op 14 augustus 2018 stortte de brug Ponte Morandi (ook bekend als Polceveraviaduct) in de Italiaanse havenstad Genua voor een groot deel in. Dat kostte 43 mensen hun leven. In 2009 vindt in Keulen een instorting plaats bij het aanleggen van een metro. Het kostte twee mensen het leven en richtte meer dan een miljard euro schade aan. Instorting bij werkzaamheden metro Keulen Een kade op de hoek van de Grimburgwal en de Oudezijds Voorburgwal in Amsterdam stort op 1 september 2020 voor een deel in.
Referentie dagelijkse zorg	Graafwerkzaamheden zorgen voor een kleine lekkage

Context
Een grote drukte boven de grond met bouwen en verbouwen betekent vaak ook een drukte onder de grond. Ondanks Kabel en Leiding Informatie Centrum (KLIC) systemen, waarmee aannemers kunnen zien waar kabels en leidingen onder de grond liggen gaat het weleens mis en worden gasleidingen geraakt. Als er niet direct gas geroken wordt, wordt niet altijd ingegrepen door het gasbedrijf en de brandweer.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Graafwerkzaamheden
- Langdurige trillingen
- Verouderde leidingen of koppelingen

Incidentverloop
Op dinsdagochtend wordt gewerkt in de grond in een straat in Amsterdam-West om de riolering te vernieuwen. Bij graafwerkzaamheden wordt een gasleiding geraakt. Omdat de beschadiging beperkt lijkt wordt doorgewerkt. In een ander deel van de pijp onder een huis is de leiding echter gescheurd. Ongemerkt verspreid het gas zich in een souterrain dat niet bewoond wordt.

Na enige tijd komt een van de bewoners thuis en merkt een gaslucht op. De brandweer wordt gebeld en is onderweg. De bewoner gaat op zoek naar de bron en opent de deur van het souterrain. De toevoeging van zuurstof en een elektrische schok zorgen voor een optimale ontstekingsmix van het gas en doen het opgehoopte gas exploderen.

Een enorme klap is het gevolg. De voorkant en achterkant van het pand en een deel van het trappenhuis wordt weggeslagen. Er breekt brand uit. Bij de meldkamer komen meldingen van een explosie binnen van werklieden. De al aanrijdende brandweer schaalt direct op naar GRIP 1 en vraagt bouwconstructeurs ter plaatse. De reddingsacties worden bemoeilijkt door de bouwwerkzaamheden waardoor de straat open ligt.

Omliggende woningen en bedrijven, waaronder een kinderdagverblijf met 3 leidsters en 9 baby's worden ontruimd en in de buurt opgevangen. De constructie van het gebouw is ernstig aangetast waardoor de brandweer het object niet kan betreden. Van buitenaf wordt met een redvoertuig een bewoner van de 2e etage gered die lichtgewond is geraakt. De bewoner die de gaslucht heeft gemeld wordt vermist.

Na twee uur stort het complex in omdat de beschadigde constructie het gewicht van de bovenliggende etages niet langer kan houden. Omdat hiermee rekening mee wordt gehouden raken er geen mensen gewond. Hierna

wordt begonnen met opruimwerkzaamheden. De straat zit nog enige tijd nog zonder gas omdat de leiding eerst gerepareerd moet worden.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Bij het incident raken twee mensen gewond omdat het overdag is en mensen aan het werk zijn. Eén persoon overlijdt. Bewoners kunnen langere tijd niet naar hun huis terug.

Instorting/ verzakking		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,009	Niet van toepassing
Doden	0,116	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,105	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,069	Aanzienlijk
Kosten	0,059	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,008	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,025	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,052	Aanzienlijk
Sociaal psychologische impact	0,045	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,025	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

De waarschijnlijkheid van dit incident scoort waarschijnlijk tegen het mogelijke aan. Oudere constructies hebben meerdere gebreken door het verstrijken van tijd. Dat dit niet allemaal meer te ondervangen is, is de afgelopen periode in onze regio gebleken. De impact score wordt met name veroorzaakt door de doden, gewonden, lichamelijk letsel en de kosten, van dit beschreven scenario. Het raakt een grote groep in de samenleving, het verstoort het dagelijks leven en daardoor scoort het hoog op de aantasting van de positie van het lokale en regionale openbaar bestuur. Het vertrouwen in de overheid, vanwege de verantwoordelijkheid voor een veilige leefomgeving, is geschaad.

Scenario 15, incident brandbare/ explosie stoffen, vervoer spoor

Afbakening meest geloofwaardige scenario

Omvang	Als gevolg van een ontsporing van een tankwagon met LPG, ontstaat een lek in de wand van een tankwagon. Uit het lek stroomt LPG. De plas ontsteekt en zorgt voor meer hitte. Hierdoor wordt een andere tankwagon aangestraald. De tankwagon ontploft waardoor een groot gebied wordt geraakt.
Locatie	Nabij station Diemen-Zuid
Periode van het jaar/ dag	Avond
Referentie worst case	Door een ontsporing ontploft een tankwagon gevuld met LPG, die net het station van Viareggio in Italië binnen rijdt. Hierbij komen meer dan dertig mensen om het leven en raken 17 personen gewond, van wie vier ernstig (juni 2009). In 2018 in Noord-Italië op een verkeersknooppunt in Bologna is een tankwagen gebotst op stilstaande vrachtwagen waarna de tankwagen met LPG ontploft. Dit leidt tot 2 doden en 70 gewonden.
Referentie dagelijkse zorg	Incident met een tankwagon, waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagon optreedt

Context
In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vindt transport van brandbare/explosieve stoffen over het spoor plaats. Het traject loopt vanaf Westpoort via Amsterdam CS, Amsterdam Amstel, Amsterdam Zuidoost en Diemen. De mate van omwonenden en bedrijvigheid is belangrijk voor de impact van een dergelijk incident.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Verkeersincident op het spoor
- Technisch mankement
- Ten gevolge van corrosie treedt lekkage op (verminderde wanddikte, met name bij de lasnaden)
- Moedwillige verstoring (terreur)

Incidentverloop
Om onduidelijke redenen ontspoort een tankwagon met LPG, nabij station Diemen-Zuid. Door de ontsporing ontstaat een lek in de wand van de tankwagon. Uit het lek stroomt LPG, dat vanwege vonken in brand vliegt. Er ontstaat een flinke plasbrand.

Het treinverkeer wordt direct gestaakt. De brandweer is snel ter plaatse en probeert het vuur te doven. Doordat de wand van de trein beschadigd is, gaat dit niet snel genoeg en zet de brandweer in op een ontruiming. Hierdoor kan de brand zich aanwakkeren. Even later vindt een explosie (BLEVE) plaats. De explosie van de tankwagon veroorzaakt tot op 200 meter van de wagon doden en slachtoffers. De materiële schade als gevolg van de explosie bestaat uit instortingen (als gevolg van de druk) en secundaire branden (hittestraling).

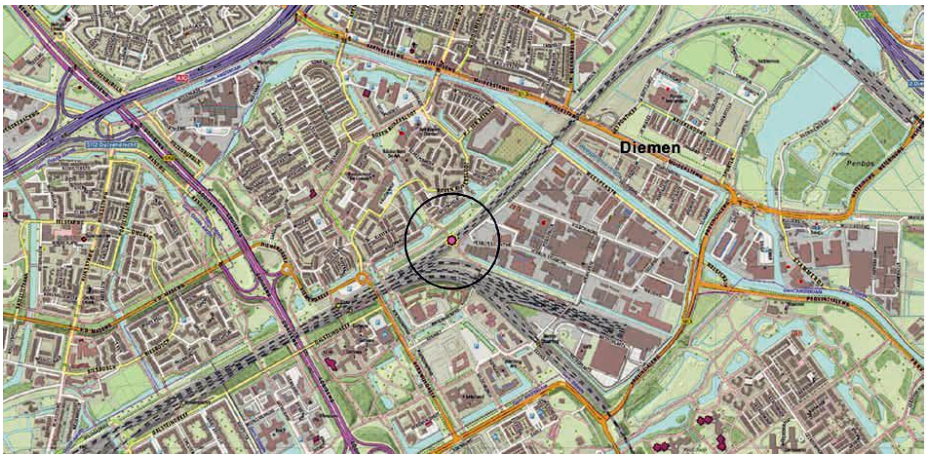


Tankwagen LPG – Warme BLEVE (https://www.scenarioboekev.nl/ketelwagen-lpg-warme-bleve/)

De brandweer had ten behoeve van de ontruiming het waarschuwings- en alarmeringssysteem en NL Alert geactiveerd. Men adviseert de bewoners van de nabijgelegen woningen naar binnen te gaan, ramen te openen en gordijnen te sluiten. Het metroverkeer is gestremd. Omdat de ontruiming van het gebied al was ingezet, zijn veel mensen naar binnen gegaan. Zo was het station Diemen-Zuid al ontruimd.

De hulpverlening concentreert zich na de explosie op het redden van mensen en het blussen van de brand. Snel optreden leidt ertoe dat er geen verdere explosies van tankwagons volgen. Slachtoffers worden naar het ziekenhuis gebracht en niet gewonde omwonenden in de buurt opgevangen.

Het incident zorgt in de dagen na het voorval voor maatschappelijke onrust in het gehele land. Bewoners langs een spoortraject, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaats vindt, voelen zich onveilig. In de lokale en regionale media is ook veel aandacht voor het incident. De weken na het incident staan in het teken van de wederopbouw van de omgeving en communicatie richting de samenleving. Het treinverkeer ondervindt nog veel last.



Kaart: locatie ongeval met effectgebied bij escalatie (200 meter)

K**wetsbare groepen en slachtofferbeeld**
Er vallen 15 doden en 120 gewonden. Vanwege het incident en de locatie is het slachtofferbeeld groot, maar had veel groter kunnen zijn als de bevolking niet snel gealarmeerd was.

Incident brandbare/ explosieve stoffen, vervoer spoor		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,01	Niet van toepassing
Doden	0,101	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,191	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,008	Niet van toepassing
Kosten	0,064	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,004	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,008	Niet van toepassing
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,006	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,064	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,006	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Zeer onwaarschijnlijk

De kans op een incident op het spoor waarbij LPG vrij komt wordt door de experts gescoord als zeer onwaarschijnlijk. Berekeningen uit het scenarioboek (www/scenarioboekev.nl; kaarten spoor-LPG, Bleve) geven de mogelijkheid om een waarde voor de waarschijnlijkheid uit te rekenen. Deze waarde komt overeen met zeer onwaarschijnlijk. Als het incident zich voor doet zoals beschreven heeft het een hoog sociaal psychologische impact. Ook de gewonden, de doden en de kosten lopen hoog op. Gemiddeld scoort dit incident ernstig op de impact.

Scenario 16, incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water

Afbakening meest geloofwaardige scenario

Omvang	Bij het verladen van benzine naar een tanker in de Jan van Reebeekhaven ontstaat een explosie. Hierdoor wordt een deel van de tanker vernielt en ontstaat grote brand met een grote rookontwikkeling.
Locatie	Jan van Reebeekhaven, Amsterdam Westpoort
Periode van het jaar/ dag	September
Referentie worst case	In 2011 ontploft een tanker geladen met 900.00 liter benzine in de Duitse haven van Lingen. Het schip zonk en grote hoeveelheden benzine stroomde uit het vaartuig. Het duurde enige tijd voordat de brandweer de vlammenzee onder controle had. Aanvankelijk werden twee mensen vermist, maar die zijn later weer teruggevonden.
Referentie dagelijkse zorg	Gekantelde tankwagen, waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagen ontstaat. Het incident zorgt wel voor hinder, omdat de weg afgesloten wordt.

Context
De haven van Amsterdam is de grootste benzinehaven ter wereld. De benzine wordt aangevoerd over het Noordzeekanaal via tankerschepen. Per jaar doen veel schepen geladen met benzine de haven van Amsterdam aan.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Menselijk handelen
- Technisch falen
- Moedwillige handelen (terrorisme)
- Aanvaring met overig scheepsverkeer

Incidentverloop
Een binnenvaartschip geladen met 8.000 ton benzine ligt in de Jan van Riebeekhaven aan de steiger bij een olieopslagbedrijf. Nadat het laden voltooit is, gaat er iets mis en ontstaat er op het dek van het vaartuig een zware explosie. Hierbij wordt leidingwerk gevuld met benzine op het dek vernield en komt een grote hoeveelheid benzine vrij die in brand vliegt.

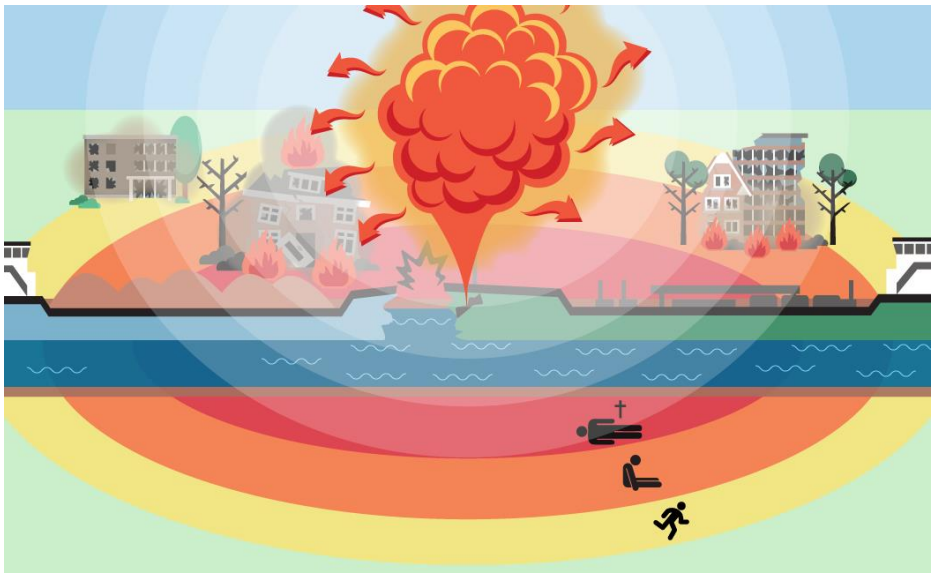
De bemanning verlaat het schip en het bedrijf zet een eerste blussing in ter bescherming van de pier met behulp van de bedrijfsbrandweer. Gealarmeerde brandweer en Dienst Havenmeester van Port of Amsterdam schalen groot op om de brand te blussen. Hierbij wordt schuim en water gebruikt. Na enige tijd blussing begint het vaartuig lager te liggen omdat veel bluswater benedendeks terecht komt. Daarnaast stroomt brandende benzine de haven in, waardoor het schip moeilijk bereikbaar is vanaf de waterkant voor de hulpdiensten.

De brand leidt tot een grote hitte en een grote rookwolk, die als gevolg van de windrichting over het Noordzeekanaalgebied en de A10 drijft. Het scheepvaartverkeer over het Noordzeekanaal wordt stilgelegd, net als het verkeer over de snelweg. Hierdoor ontstaat een verkeersopstopping omdat al het autoverkeer in de spits over de oostelijke kant van de A10 wordt omgeleid. De brandweer laat bedrijven in de buurt ontruimen en zet het waarschuwingsmiddel NL Alert in om mensen in de buurt te waarschuwen en hen aan te sporen om naar binnen te gaan.

De brandstoftanks van het schip zijn echter niet betrokken, waardoor de brand relatief beperkt blijft. Als de resterende benzine in het leidingenstelsel en op het water zijn uitgebrand, wordt de brand snel minder en kan de brandweer de secundaire branden op het schip blussen. Het duurt nog de hele dag voordat de brand definitief geblust is en vaar- en autoverkeer weer hervat kan worden. De Jan van Riebeekhaven blijft nog enkele dagen beperkt bereikbaar als gevolg van opruimwerkzaamheden.

De spectaculaire beelden van het brandende schip en de grote rookwolk leiden tot veel media-aandacht.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Het slachtoffer beeld blijft beperkt. Enkele opvarenden van het vrachtschip raken lichtgewond omdat zij rook inademen. De economische schade is door het stremmen van het weg- en vaarverkeer echter aanzienlijk.



https://www.scenarioboekev.nl/binnenvaarttanker-benzine-plasbrand/

Incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,008	Niet van toepassing
Doden	0,07	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,093	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,008	Niet van toepassing
Kosten	0,056	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,01	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,01	Niet van toepassing
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,006	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,014	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,015	Beperkt
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

Het incident brandbare/ explosieve stoffen vervoer op water is een incident dat de kans onwaarschijnlijk/ mogelijk heeft gekregen van de experts. Als het zich voor doet zijn voornamelijk de kosten, de gewonden, de doden de impactcriteria waardoor het een aanzienlijk incident wordt. Door de mogelijkheid van een internationaal transport kan de impact van het incident voor maatschappelijke onrust zorgen.

Scenario 17, incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Bij een grootschalige opslagtank met benzine komt het floating roof scheef te hangen. De benzine ontsteekt, waardoor een full surface brand ontstaat.
Locatie	Westelijk Havengebied, Amsterdam
Periode van het jaar/ dag	Najaar
Referentie worst case	Op 11 december 2005 vliegt in Buncefield (Engeland) 250.000 liter vrijgekomen petroleum in brand, waardoor een explosie ontstaat. Het explosief met een kracht van 2.4 op de schaal van Richter, is de grootste explosie in vredestijd in Europa en wordt in België en Frankrijk gehoord. Er vallen 43 gewonden en 2.000 mensen moesten hun huizen verlaten. Alleen het feit dat de explosie op zondagochtend plaats vond verhinderde dat er meer doden en gewonden vallen. Op 4 augustus 2020 vond er een grote explosie plaats in de haven van Beiroet, de hoofdstad van Libanon. De explosie veroorzaakte een ramp die minstens 190 doden en ruim 6.500 gewonden eiste en grootschalige schade door de hele stad aanrichtte.
Referentie dagelijkse zorg	Lekkage van een brandbare/ explosieve stof, zonder dat brand ontstaat.

Context
De Amsterdamse haven (Westpoort) is de vierde haven van Europa en de grootste benzinehaven (opslag) ter wereld. In Westpoort bevinden zich veel opslagtanks (onder andere met brandbare vloeistoffen. Een deel van de tanks bevat licht ontvlambare vloeistoffen, zoals benzine. Een brandende tank kan grote gevolgen hebben voor de maatschappij en omgeving. De rookontwikkeling kan gevolgen hebben voor het vaarverkeer over het Noordzeekanaal, het wegverkeer over de A10, het treinverkeer bij Sloterdijk en zelfs het vliegverkeer van en naar Schiphol. Omliggende bedrijven ondervinden hinder van de brand en lijden economische schade.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Menselijke fout (bij laden of lossen)
- Moedwillig handelen (terrorisme)
- Mechanisch falen
- Weeromstandigheden met overvloedige regenval kunnen leiden tot het mogelijk scheef zakken van het dak. Bij een ongeval kunnen de weeromstandigheden (onweer) gevolgen hebben.

Incidentverloop
De opslagtank heeft een diameter van 60 m, een hoogte van 20 m en een inhoud van 45.500 m3. Op het moment van het incident is de tank gevuld met 35.000 m³ benzine. Een floatingroof constructie houdt in dat het dak met de vloeistofspiegel in de tank op een neer gaat. Het voorkomt dat, onder het dak een ruimte met (in dit geval) benzinedamp ontstaat.

Na melding van een incident bij het bedrijf rukt de brandweer uit. Ter plaatse blijkt dat het dak (floatingroof) van opslagtank scheef is komen te hangen. Op het dak van de tankput staat benzine. Vanuit de stad komen meldingen op de meldkamer brandweer binnen van mensen die klagen over een benzinelucht.

De brandweer vreest escalatie van het incident. Er zijn twee scenario's denkbaar:
- Full surface tankbrand (de tank brand aan de bovenkant)
- Tankput brand (de put rondom de tank staat in de brand)

Omliggende bedrijven worden gewaarschuwd. Het bedrijf besluit gecontroleerd de tank leeg te pompen. Risico hiervan is dat het dak gaat schuiven, waardoor de benzinedampen in de tank ontstoken zou kunnen worden doordat het dak langs de tankwanden schuurt. Een ander risico voor ontsteking is inslag van onweer. Het weerbericht geeft aan dat onweer verwacht wordt. Een inslag nabij leidt tot ontsteking van de benzine in de tankput. Snel staat de hele tank in brand.

De rookontwikkeling is enorm en in de wijde omgeving zichtbaar. Op de meldkamers komen telefoontjes van bezorgde burgers binnen, die aan de horizon een dikke zwarte rookwolk zien. Ook in Zaanstreek-Waterland komen meldingen op de meldkamer binnen. Het incident trekt grote media-aandacht van lokale en nationale media. Het vaarverkeer over het Noordzeekanaal wordt stil gelegd.

Via de publiek-private samenwerking AYMA (Amsterdam Ymond Mutual Aid) wordt voldoende schuimvormend middel geregeld, om de benzinebrand te bestrijden. Het duurt echter 4 uur voordat deze middelen inzetbaar zijn. De brandweer zet in op het zolang koelen van de andere opslagtanks, zodat de brand niet overslaat. De brandweer is uiteindelijk tot laat in de avond bezig met het bestrijden van de tankputbrand. Mede doordat de omliggende opslagtanks uitgerust zijn met koeling, weet de brandweer te voorkomen dat de brand overslaat naar andere tanks.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Aangezien het scenario niet tot een worst case scenario escaleert vallen geen gewonden. De economische schade is echter aanzienlijk.

Incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,01	Niet van toepassing
Doden	0,015	Beperkt
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,068	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,004	Niet van toepassing
Kosten	0,07	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,006	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,01	Niet van toepassing
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,01	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,014	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,007	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

Het incident brandbare/ explosieve stoffen, stationaire inrichting wordt door de experts gescoord als mogelijk, met aanzienlijke tot beperkte impact. Deze impact wordt voornamelijk veroorzaakt door de kosten en de gewonden als gevolg van het incident.

Scenario 18, incident giftige stoffen, vervoer weg

Afbakening meest geloofwaardige scenario

Omvang	Bij een botsing met een tankwagen gevuld met acrylnitril ontstaat een lekkage in de wand van de tankwagen. Uit het lek stroomt acrylnitril.
Locatie	Op de A9, ter hoogte van afslag 5 (Amstelveen)
Periode van het jaar/ dag	In de zomer, op een maandag in de ochtendspits.
Referentie worst case	in 1976 verongelukt een vrachtwagen met ammonia (ammoniak opgelost in water, 34 ton) in Houston, VS. De ammonia kwam deels vrij als nevel door het ongeluk. 7 personen kwamen om en 78 personen raakten gewond.
Referentie dagelijkse zorg	Gekantelde tankwagen waarbij geen lekkage in de wand van de tankwagen ontstaat. Het incident zorgt wel voor hinder, omdat de weg afgesloten wordt.

Context
In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over snelwegen, die door dichtbebouwde gebieden lopen. Giftige vloeistoffen worden uitsluitend over de A10 vervoerd. Het aantal tankwagen transporten per jaar met een giftige vloeistof is maximaal 400 per jaar.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Menselijk handelen
- Technisch falen
- Extreme weersomstandigheden
- Moedwillige (terreur)

Incidentverloop
Een tankwagen met acrylnitril raakt betrokken bij een ongeluk op de A9, ter hoogte van afslag 5 richting Amstelveen. Als gevolg van het ongeluk ontstaat een scheur in de wand van de tank. Een deel van de inhoud van de tankwagen stroomt uit, en vormt een plas. De plas damt uit, en de heersende windrichting voert de damp richting de nabij gelegen wijk ten noorden van de A9 (Goeman Borgesiuslaan, Keucheniuslaan en Meester F.A. van Hallweg). Binnen een straal van 100 meter ervaren mensen hinder en irritatie aan ogen en luchtwegen als gevolg van de damp. Op de meldkamers komen al snel meldingen binnen van buurtbewoners.

De brandweer is snel ter plaatse, en zet in op het dichten van het lek. Uit vrees voor escalatie besluit de brandweer direct het waarschuwings- en alarmeringssysteem te activeren, om mensen in de nabije omgeving te waarschuwen. Bestuurders van auto's nabij het ongeval moeten hun voertuig verlaten en worden tijdelijk opgevangen in de omgeving. Het risico bestaat dat de hele inhoud van de tankwagen leegstroomt. In een dergelijke situatie ontstaat een effectgebied tot 800 meter, waarbinnen doden en gewonden vallen. De hulpdiensten communiceren dat mensen naar binnen moeten gaan, en ramen en deuren moeten sluiten. De A9 wordt direct afgesloten en verkeer wordt omgeleid.

De brandweer stelt waterschermen op om de plas in te dammen. Vervolgens wordt de plas af gedekt. Na anderhalf uur heeft de brandweer het incident onder controle. Het lek is gedicht, en de brandweer is geslaagd om de plas in te dammen en af te dekken. Hierdoor is niet langer sprake van uitdamp van de giftige stof. Een bergingsbedrijf gaat vervolgens aan de slag met het leegpompen van de tank. Daarna wordt de tankwagen van de weg getakeld. Tegen het eind van de middag is de weg weer vrij voor verkeer.

Het incident veroorzaakt maatschappelijke onrust. Buurtbewoners voelen zich onveilig langs de A9, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaats vindt. In de lokale en regionale media is ook veel aandacht voor het incident.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Doordat het scenario niet escaleert blijft de overlast door het vrijkomen van acrylnitril beperkt tot irritatie aan ogen en luchtwegen, waaronder enkele hulpverleners die zich zonder adembescherming in de buurt van de tankwagen begeven.



Kaart: locatie ongeval met effectgebied (100 meter) en effectgebied bij escalatie (800 meter)



https://www.scenarioboekev.nl/tankwagen-acrylnitril-giftige-wolk/

Incident giftige stoffen, vervoer weg		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,01	Niet van toepassing
Doden	0,051	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,068	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,004	Niet van toepassing
Kosten	0,07	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,006	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,01	Niet van toepassing
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,01	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,014	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,007	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Onwaarschijnlijk

De kans op een incident op het spoor waarbij een giftige stof vrij komt wordt door de experts gescoord als onwaarschijnlijk. De kans is afhankelijk van de vorm van het vervoer (gasvormig, vloeibaar, onder druk, etc.) Berekeningen uit het scenarioboek (www/scenarioboekev.nl; kaarten weg-giftig) geven de mogelijkheid om een waarde voor de waarschijnlijkheid uit te rekenen. Deze waarde komt overeen met onwaarschijnlijk. Als het incident zich voor doet zoals beschreven heeft het een beperkte sociaal psychologische impact. Ook de gewonden en de kosten lopen op. Gemiddeld scoort dit incident tussen beperkt en aanzienlijk op de impact.

Scenario 19, incident giftige stoffen, stationaire inrichting

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Vrijkomen van een giftige wolk
Locatie	Industrieel complex in het Westelijk Havengebied
Periode van het jaar/ dag	Voorjaar
Referentie worst case	Als gevolg van het vrijkomen van een giftige stof in de stad Bhopal (India) in 1984 komen 2.000 mensen om het leven. Later zullen als gevolg van de ramp nog eens 6.000 mensen overlijden. Naast de hoge slachtoffer aantallen zijn er grote economische en milieuschades.
Referentie dagelijkse zorg	Kleine brand in opslagloods waarbij giftige verbrandingsproducten vrijkomen

Context
In Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland bevinden zich verschillende bedrijven waarbij na een ongeval een wolk van een giftige stof vrij kan komen. Een giftige wolk kan ontstaan doordat giftige stoffen die worden opgeslagen of gebruikt door een ongeluk vrijkomen of doordat bij een brand giftige stoffen ontstaan. Het merendeel van deze bedrijven bevindt zich in het Westelijk Havengebied. Albemarle en Sonneborn zijn voorbeelden van bedrijven waar grote hoeveelheden giftige stoffen worden opgeslagen en verwerkt. Een brand in een pakket lithiumbatterijen kan ook een giftige wolk veroorzaken en dit soort energieopslagsystemen worden steeds vaker toegepast. Het vrijkomen van een giftige wolk kan tot op kilometers afstand van de bron slachtoffers maken, bij mensen die in contact komen met de giftige stof. Met name personen die zich buitenshuis bevinden kunnen slachtoffer worden. Gebouwen kunnen enige tijd bescherming bieden, de mate waarin is afhankelijk van de luchtdichtheid van het gebouw. De verspreiding van de giftige wolk is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Het effect op slachtoffers is afhankelijk van de eigenschappen van de stof. Indien sprake is van het vrijkomen van een toxische wolk is al snel sprake van een interregionaal incident.

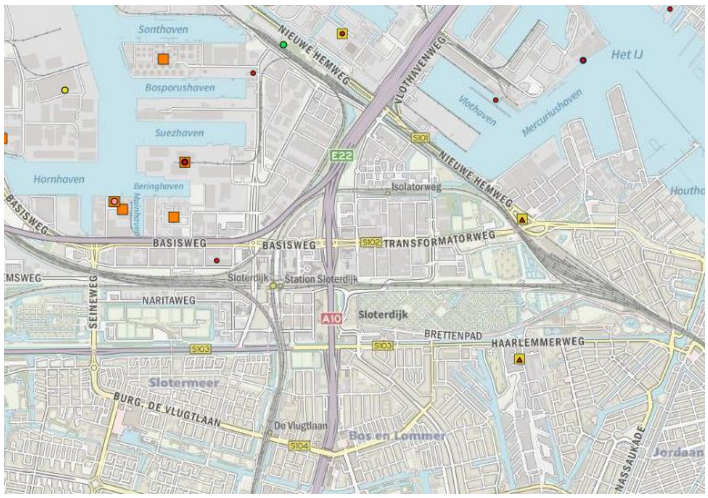
Mogelijke oorzaken/ triggers
- Brand (in combinatie met defecte blusinstallatie)
- Menselijk falen
- Technisch falen
- Moedwillig handelen (terreur)

Incidentverloop
Bij een bedrijf in het havengebied op ongeveer 1 kilometer afstand van een woongebied ontsnapt na een ongeval een grote hoeveelheid zwaveltrioxide uit een tankwagen, opslag of een installatie. De zwaveltrioxide verspreidt zich en vormt een giftige wolk. De kans op een dergelijk scenario is recent verkleind doordat de productie-installatie is aangepast waardoor nagenoeg geen transport van vloeibare zwaveltrioxide meer nodig is. Het is vochtig neutraal weer met een gemiddelde windsnelheid richting het zuiden. De wolk verspreidt zich hierdoor snel met de wind mee en richting een woongebied. Het effectgebied is strek afhankelijk van de (weers)omstandigheden maar kan onder bepaalde omstandigheden het woongebied bereiken. Zwaveltrioxide is een kleurloze, bijtende vloeistof met een enigszins naar amandel ruikende doch prikkelende geur. Zwaveltrioxide-damp reageert met water uit de lucht en er ontstaat zwavelzuur. Zowel zwaveltrioxide als zwavelzuur hebben een bijtende werking op de ogen, huid en luchtwegen. Inademing van lage concentraties veroorzaakt blijvende longschade. Deze verschijnselen treden vaak pas na enkele uren tot dagen op.

De bedrijfsbrandweer zal snel optreden en de lokale brandweer waarschuwen. Gezien de ernst van de situatie besluit de brandweer het waarschuwings- en alarmeringssysteem te activeren. De hulpdiensten communiceren dat mensen naar binnen moeten gaan, en deuren en ramen moeten sluiten. De mensen zitten de komende uren veilig binnen, en worden door de rampenzender op de hoogte gehouden. Nadat de brandweer metingen heeft verricht in het effectgebied, kan worden vastgesteld of het gevaar geweken is. In het rampbestrijdingsplan is opgenomen dat de levensbedreigende waarde (LBW) ruim 2 km kan zijn en de

alarmeringsgrenswaarde (AGW) ruim 3 km. Het incident trekt grote media-aandacht en zorgt voor maatschappelijke onrust. Bewoners van woonwijken in de omgeving voelen zich onveilig.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Doordat de wolk zich snel verspreid worden personen buitenshuis blootgesteld aan de bijtende damp. Zij lopen letsel op en moeten worden behandeld. De wolk kan het woongebied dat op 1 km afstand ligt bereiken. De longschade die door de bijtende werking ontstaat is meestal blijvend. Na blootstelling aan lage concentraties kunnen pas na uren of dagen klachten ontstaan, waardoor ook na enkele dagen slachtoffers nog om medische hulp gaan vragen.



Kaart: plattegrond rondom de locatie van het incident

Incident giftige stoffen, stationaire inrichting		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,023	Beperkt
Doden	0,06	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,159	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,019	Beperkt
Kosten	0,076	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,021	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,021	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,028	Beperkt
Sociaal psychologische impact	0,116	Ernstig
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Zeer onwaarschijnlijk

Het incident met giftige stoffen in een stationaire inrichting wordt binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland als zeer onwaarschijnlijk gescoord door de experts. Mede door de minimale aanwezigheid van deze inrichtingen. Verder worden incident voorkomen onder andere door de aanwezigheid van preventieve voorzieningen. Als het incident zoals door de expert gescoord is zich echter voor doet, is de impact op gewonden, kosten en sociaal psychologisch hoog. Gemiddeld scoort het incident ernstig qua impact.

Scenario 20, broei/ brand in bulkopslag

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Langdurige broei, in twee dagen, in bulkopslag. Grote rookontwikkeling
Locatie	Opslaglocatie cacao Westelijk Havengebied Amsterdam
Periode van het jaar/ dag	Voorjaar
Referentie worst case	Zeer grote brand, brandduur langer dan 9 dagen. In een convenant tussen Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek Waterland is vastgelegd dat een brand niet langer mag duren dan 9 dagen.
Referentie dagelijkse zorg	Kleine brand, met binnenaanval (brandweer) en inzet van eigen bedrijfsmiddelen om te blussen en beheersen.

Context
Zowel bij opslag van afvalstoffen bij verwerkers als in de opslag van bijvoorbeeld cacao komt broei en brand voor. Amsterdam is de grootste cacaohaven ter wereld. Jaarlijks wordt er zo'n 600 miljoen kilo cacaobonen per schip aangevoerd, ongeveer een zesde van de wereldwijde cacaoproductie. Cacaobroei en -brand is moeilijk te bestrijden. Veel broei en vervolgens brand, ontstaan door een combinatie van vocht, microbiologische activiteit en thermische isolatie. Het bestrijden van broei in een berg cacaobonen gebeurt vaak door het uitrijden van de bonen. Goed product wordt naar een andere plek in de loods verplaatst, aangetaste bonen worden in een duwbak gestort en afgeblust. Blussen met water wordt zo min mogelijk gedaan omdat de naastgelegen bonen dan onbruikbaar zijn geworden en vanwege het ontstaan van verontreinigd bluswater. Broei en eventueel brand komt in de regio Amsterdam-Amstelland ca. 1 tot 5 keer per jaar voor.

Mogelijke oorzaken/ trigger
- Combinatie van vocht, microbiologische activiteit en thermische isolatie
- Opeengehoopte aluminiumfosfide tabletten waar vocht bij komt (bulk in schip)

Incidentverloop
's Morgens wordt broei geconstateerd in een loods in een lading cacaobonen van ongeveer 12.000 ton. Bovenop de berg van 15 meter hoogte is wat lichte rook te zien. In de loods is blauwzuur en koolmonoxide gemeten. Niemand mag zonder ademlucht naar binnen.

Het bestrijden van de broei in de berg cacaobonen gebeurt door het uitrijden van de bonen. Er gaat geruime tijd overheen voordat de shovel ter plaatste is. De broei breidt zich ondertussen uit. De rookontwikkeling is hevig geworden. Uit de omgeving zijn inmiddels al enige stankklachten binnengekomen.

De loods wordt langzaam geventileerd en wanneer de concentraties blauwzuur en koolmonoxide zijn gedaald tot veilige waarden, worden de cacaobonen uitgereden en in duwbakken gestort. De goede bonen in een grote duwbak en de aangetaste bonen in een kleinere duwbak met een laag water om eventueel brandend materiaal te doven. Het verontreinigde water wordt opgevangen voor zover dat mogelijk is.

De rookontwikkeling wordt in de loop van de dag steeds heviger. Inmiddels zijn bij de gemeente en meldkamer stankklachten binnengekomen. Omdat de verwachting is dat de broei nog lang zal aanhouden, en de enorme hoeveelheid rook voor hinder zorgt, wordt besloten de omliggende bedrijven op het industrieterrein te ontruimen. Het RIVM verricht metingen in de omgeving, en meet geen concentraties die gevaarlijk voor de volksgezondheid zijn.

De berg wordt instabiel. De bonen zakken niet meer netjes uit, maar blijven door samenklontering van het gruis (door vocht) als een 'rots' staan. 's Avonds, na instorten van een stuk van de berg, ontstaat er op verschillende plekken brand. Vlammen komen al gauw tot aan het dak. Tijdens de brand ontwikkelt zich behoorlijk wat rook. Er wordt voor gekozen om de loods gecontroleerd te laten uitbranden. Initiële bluspogingen leiden echter wel tot verontreinigd bluswater. Een gedeelte van de bonen is verbrand. Een ander gedeelte is aangetast en zal worden verkocht als mindere kwaliteit. Meer dan de helft is echter onaangetast. De volgende morgen kunnen de mensen weer terug naar de bedrijven op het industrieterrein.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Er vallen geen doden of gewonden. Wel zijn er veel stankklachten binnengekomen bij gemeente en meldkamer. Zo'n kleine honderd mensen hebben tijdelijk de omgeving moeten verlaten. De broei/brand veroorzaakt voornamelijk financiële schade.

Broei/ brand in bulkopslag		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,007	Niet van toepassing
Doden	0,004	Niet van toepassing
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,009	Niet van toepassing
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,004	Niet van toepassing
Kosten	0,016	Beperkt
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,005	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,009	Niet van toepassing
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,011	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,004	Niet van toepassing
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Waarschijnlijk

Incident broei/ brand in bulkopslag komt steeds regelmatiger voor. Dit gebeurd ook in het opslaan van producten en grondstoffen die gerecycled worden. Het heeft echter een beperkt effect, wat alleen gekenmerkt door de kosten. De impact van deze incidenten is beperkt.

Scenario 21, incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Brand in metro in ondergronds station
Locatie	Station Waterlooplein
Periode van het jaar/ dag	Tijdens de ochtendspits
Referentie worst case	In Baku 1995 komen tgv een storing in het tractie systeem van een metro stel 300 personen om het leven en raken 270 personen gewond. Daegu 2003. Door brandstichting (aanslag?) komen 192 personen om het leven en raken 151 personen gewond Op 7 juli 2005 worden in Londen drie metro's getroffen door terroristische aanslagen. In de metro's worden bommen tot ontploffing gebracht. Bij de aanslagen op de metro's komen 39 mensen om het leven en raken honderden mensen gewond. In maart 2010 wordt een terroristische aanslag gepleegd op de metro in Moskou. Tijdens de ochtendspits worden twee bommen tot ontploffing gebracht. Bij de aanslagen 39 mensen om.
Referentie dagelijkse zorg	Automatische brand of rookmeldingen. Geen directe kans op letsel voor personen.

Context
Momenteel zijn er binnen VRAA vijf metrolijnen:

- 50 - Gein – Isolatorweg
- 51 - Centraal Station - Westwijk (Amstelveen)
- 53 - Centraal Station - Gaasperplas (Amsterdam Zuidoost)
- 54 - Centraal Station - Gein (Amsterdam Zuidoost)
- 52 - Noord - Zuid

De Noord/Zuidlijn loopt grotendeels ondergronds. Van de andere metrolijnen lopen lijn 51, lijn 53 en lijn 54 deel ondergronds, namelijk tussen Amsterdam CS en Amsterdam Amstel.

Specifiek aan een brand in (metro)tunnels is dat de effecten van de brand sterk vergroot worden door de hittetoename en de sterke rookontwikkeling. Daardoor is het voor passagiers moeilijk gebruik te maken van de beperkt beschikbare vluchtwegen.

Mogelijke oorzaken/triggers
De verschillende oorzaken van brand zijn:

- Een ontsporing of een botsing
- Een technisch defect in de wagon
- Verwarming en ventilatie
- Reminstallatie
- Elektrisch circuit
- Technisch defect in de tunnel
- Tunnelinstallaties
- Elektrisch systeem
- Rail-infracomponenten
- Moedwillig (brandstichting)
- Wateroverlast

Gelet op de historische gegevens zijn warmgelopen remmen, elektrabranden en zwerfvuil de meest voorkomende oorzaken van brand in het ondergrondse metrosysteem

Incidentverloop
In de middelste wagon van een metrotrein bestaande uit drie gekoppelde metrostellen, ruiken reizigers een brandlucht. Een bestuurder van een tegemoetkomende metro ziet tussen station Nieuwmarkt en station Waterlooplein vlammen uit één van de ventilatiesystemen in de metro zien slaan. Hierop informeert hij de verkeersleiding die de bestuurder van het getroffen metrostel informeert. De bestuurder van de metro rijdt conform de safe haven procedure door naar het volgende station, station Waterlooplein. Op het moment van aankomst op station Waterlooplein is de trein bezet met circa 600 personen. Als de metro stopt op station Waterlooplein en de deuren opent heeft de brand zich al verspreid binnen de wagon, en slaat de brand uit de geopende deuren. Op station Waterlooplein staan veel mensen op de metro te wachten, en is net een metro uit tegengestelde richting (richting Amsterdam Centraal) komen aan rijden. In deze metrotrein bevinden zich circa 500 personen. Op het eilandperron – tussen de metrosporen – bevinden zich, vanwege het uitvallen van de vorige metro veel personen; circa 450 personen.

Zodra de brand gesignaleerd is wordt het metroverkeer in het tunneltraject stilgezet. Door de rook- en warmteontwikkeling worden de Rook- en Warmteafvoersystemen (RWA) geactiveerd. RWA zorgen voor een gecontroleerde afvoer van rook en hitte, waardoor het grootste gevaar beheerst wordt. Tevens wordt de ontruiming van het station geactiveerd. Het station wordt door de bestuurders van de twee metro's en het aanwezig stations personeel ontruimd. De capaciteit van de vluchtwegen is normaal gesproken voldoende

Door adequaat optreden van de hulpverleningsdiensten blijft de schade beperkt tot de metrotrein en een aantal installaties op het perron. De rest van de dag blijft het metroverkeer tussen Amsterdam Centraal en Waterlooplein gestremd. De GVB zet op dit traject vervangend busvervoer in. Het metroverkeer kan de volgende dag al weer hervat worden, en na een week wordt station Waterlooplein ook weer in gebruik genomen.

In eerste instantie is de oorzaak van de brand onduidelijk. In de media worden parallellen getrokken met de terroristische aanslagen op de metro's in Londen en Moskou. . Uit onderzoek blijkt echter dat de brand veroorzaakt is door een technisch defect in het elektrisch circuit.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Het slachtofferbeeld is groot en bestaat voornamelijk uit brandwonden en inhalatietrauma. Ook lopen mensen kneuzingen en botbreuken op als gevolg van de paniek die ontstaat bij de trappen om het perron te ontvluchten.

Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,035	Beperkt
Doden	0,2	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,16	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,064	Aanzienlijk
Kosten	0,037	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,01	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,082	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,01	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,084	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,006	Niet van toepassing

Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

De experts scoren dit incident als mogelijk. Het incident kan zich voordoen, maar de getroffen maatregelen zijn allemaal zo ingericht dat het intensieve gebruik van metro's en trams veilig is. Als het mis gaat bij een incident scoort het hoog op het doden en gewonden criteria. Daarnaast is het een aantasting van een primaire behoefte van velen en dus een verstoring van het dagelijks leven. Gemiddeld is de impact criteria van dit scenario als ernstig gescoord.

Scenario 22, incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Vliegtuigcrash van een passagiersvliegtuig, vergelijkbaar met de crash van het vliegtuig van Turkish Airline op 25 februari 2009 in een akker nabij Schiphol.
Locatie	Amsterdamse Bos, gemeente Amstelveen
Periode van het jaar/ dag	Zomer
Referentie worst case	Op 4 oktober 1992 stort een vrachtvliegtuig neer op de flats Groeneveen en Klein-Kruitberg in de Amsterdamse wijk Bijlmermeer. Bij het ongeval komen uiteindelijk 43 personen om het leven.
Referentie dagelijkse zorg	Geslaagde noodlanding van een vliegtuig op luchthaven Schiphol.

Context
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland grenst aan de luchthaven Schiphol gelegen in de Veiligheidsregio Kennemerland. 80% van de luchtvaartongevallen gebeurt binnen een straal van 10 km binnen het luchtvaartterrein. De directe omgeving van Schiphol is dichtbevolkt (ruim 500 duizend inwoners geconcentreerd in een aantal kernen).
Schiphol is één van de belangrijkste luchthavens van Europa:

- 43 à 44 miljoen passagiers per jaar, met een stijgende trend de afgelopen jaren. De corona crisis zorgt voor een doorbreking van deze stijgende trend.
- 1 miljoen dagelijkse reizigers extra per jaar (gemiddeld 30.000 dagelijkse reizigers per dag).
- 460.000 vliegbewegingen (starts en landingen) per jaar.

Mogelijke oorzaken/triggers

- Menselijk falen (bijv. van piloten en de luchtverkeersleiding, is de meest voorkomende oorzaak)
- Technisch falen
- Externe factoren, die niet te herleiden zijn tot menselijk handelen (bijvoorbeeld weersomstandigheden, of een bird strike)
- Moedwillige verstoring (terreur). De ervaring leert dat incidenten vaak ontstaan waar sprake is van een combinatie van bovengenoemde oorzaken.

Incidentverloop
Het is slecht weer. Een vliegtuig met 250 inzittenden vliegt vanaf de bestemming Spanje naar Nederland. Het gaat om een vliegtuig vol met Nederlandse jongeren, die onderweg terug zijn van hun zomervakantie uit Spanje. Vlakbij Schiphol valt één van de motoren uit. Het vliegtuig met inzittenden crasht tijdens het dalen voor de landing op de Buitenveldertbaan, in het Amsterdamse Bos in de gemeente Amstelveen. Het toestel breekt bij de crash in drie stukken, en de twee motoren breken af.

Direct na de crash komen veel meldingen binnen op de meldkamers van de hulpdiensten. De meldingen geven de hulpdiensten een goed eerste beeld van de situatie. Het vliegtuig is neergestort in het Amsterdamse Bos, er is geen sprake van brand, delen van het vliegtuig liggen verspreid door het Amsterdamse Bos en overlevenden komen uit het vliegtuig. Hulpdiensten uit heel het land zijn snel ter plaatse, en gaan direct over tot het redden van passagiers. Aan boord bevinden zich beknelde, gewonde en overleden passagiers. De mensen uit de directe omgeving van het plaats incident helpen de passagiers, met het verlenen van eerste hulp en met het opvangen van mensen in shock. Ongedeerde en lichtgewonde slachtoffers worden nabij de incidentlocatie opgevangen. Overige gewonden worden naar ziekenhuizen in de hele Randstad overgebracht. Direct na het ongeluk wordt het luchtverkeer rondom Schiphol stilgelegd. Om de economische schade echter zoveel mogelijk te beperken wordt het vliegverkeer van en naar de andere start- en landingsbanen snel hervat. Na een week wordt ook het vliegverkeer op de Buitenveldertbaan hervat. In de nationale en internationale media is direct grote aandacht voor de crash. Zowel bij de luchthaven, als bij de gemeente Amstelveen komen veel telefoontjes binnen van verontruste mensen. De informatievoorziening verloopt in eerste instantie traag, verwanten komen daarom naar Amstelveen en Schiphol om informatie te halen.

Terwijl de hulpdiensten nog druk bezig zijn met het redden en bergen van passagiers, starten onderzoeken naar de oorzaak van de ramp en de schuldvraag. Instanties als de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid zijn snel met onderzoekers ter plaatse. Het duurt tot de volgende dag voordat alle slachtoffers uit het vliegtuig geborgen zijn. Pas na twee weken wordt gestart met de berging van de wrakstukken. In de tussentijdse periode heeft gemeente Amstelveen een herdenkingsbijeenkomst georganiseerd voor de passagiers die overleden zijn bij het vliegtuigongeluk.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Het aantal doden en gewonden van een vliegtuigcrash is erg afhankelijk van de locatie van de crash. Bij een vliegtuigongeval waarbij het vliegtuig direct tot stilstand komt bestaan de verwondingen veelal uit hoog energetisch letsel. Bij een vliegtuigongeval waarbij er brand uitbreekt treden er veel brandwonden op.

De sociaal psychologische impact van het incident is groot, zowel bij overlevenden als nabestaanden. Maar ook mensen, die onder de aanvliegroutes van Schiphol wonen maken zich zorgen over hun veiligheid.

Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,027	Beperkt
Doden	0,133	Ernstig
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,222	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,069	Aanzienlijk
Kosten	0,069	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,01	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,015	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,005	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,099	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,005	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

Ondanks het ontbreken van een luchthaven in Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een incident bij het starten of landen van een luchtvaartuig een mogelijkheid, mede vanwege de luchthavens in de direct omliggende regio's. Het incident is ook als mogelijk gescoord door de experts. De afhankelijkheid van verschillende organisaties maken een incident ondanks de controlemaatregelen mogelijk. De effect en impact zijn groot door de gewonden, doden en de kosten.

Scenario 23, incident met middelgrote (passagiers) vaart

Afbakening meest geloofwaardige scenario

Omvang	Als gevolg van een brand aan een passagiersschip raakt het schip stuurloos, en komt in aanvaring met een vrachtschip. Hierdoor raken enkele passagiers overboord
Locatie	Noordzeekanaal, ter hoogte van de Coenhaven
Periode van het jaar/ dag	Najaar, begin van de avond
Referentie worst case	Op 6 maart 1987 kapseist het Britse veer de Herald of Free Entreprise vlak nadat het de haven van Zeebrugge verlaten heeft. Op dat moment waren ruim 600 passagiers aan boord en 80 personeelsleden. Bij de ramp komen 193 mensen om het leven.
Referentie dagelijkse zorg	Aanvaring waarbij geen slachtoffers vallen en beperkte schade optreedt aan de schepen.

Context
Over het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal, de Amstel en de grote plassen (zoals de Westeinderplassen) in de regio vindt veel personenvervoer plaats, zowel beroepsmatig als recreatief. Hierbij kan gedacht worden aan cruiseschepen, pleziervaartuigen en ponten.

Het scenario 'Incident met middelgrote (passagiers)vaart' kan vele vormen aannemen: man overboord of vermist, schip in nood, watersporter in problemen, gewond of bekneld persoon, ziekte aan boord, problemen met ijs, of anderszins noodzaak tot directe medische hulp. In alle gevallen gaat het erom de slachtoffers van het schip naar de wal (ziekenhuis) te brengen. Feitelijk is eenieder bij een dergelijk incident, vanwege het open water en stroming etc., als verminderd zelfredzaam aan te merken.

Bepalende factoren bij de hulpverlening zijn: uitgestrekt open water, stroming, bereikbaarheid voor de hulpdiensten en de temperatuur van het water.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Menselijke fouten (bij het beoordelen van de verkeerssituatie of snelheid, roekeloosheid of snelheid)
- Technische mankementen (bijv. als gevolg van brand)
- Moedwillig

Incidentverloop
Op het IJ van Amsterdam breekt brand uit op een passagiersschip met ongeveer 70 verminderd zelfredzame personen (bijvoorbeeld de Henry Dunant van het Rode Kruis). Door de brand in de machinekamer van het passagiersschip loopt het schip 'uit het roer' en komt in aanvaring met een vrachtschip (containers). Drie passagiers raken door de aanvaring overboord. Het vrachtschip heeft slechts beperkte schade als gevolg van de aanvaring. Tevens ontstaat door de aanvaring een lek in het passagiersschip. Het passagiersschip maakt water. Een betrekkelijk kleine scheur levert flinke problemen op, één van de compartimenten vult zich met water. Hierdoor krijgt het schip slagzij, wat voor redding een complicerende factor is. Het lek verhoogt de urgentie om te evacueren.

De politie te water, de patrouilleboten van Divisie Havenmeester van de port of Amsterdam en de hulpdiensten komen ter plaatse. Er wordt direct ingezet op evacuatie van de opvarenden. Tevens wordt gestart met de zoektocht naar de drie passagiers die overboord zijn geslagen. Twee van de drie passagiers zijn door de bemanning van het vrachtschip uit het water geholpen. De zoektocht naar de derde drenkeling wordt bemoeilijkt, doordat de schemering intreedt. Na ruim een uur wordt de onderkoelde passagier uit het water gehaald, en direct afgevoerd naar het ziekenhuis.

In eerste instantie lukt het niet om de brand onder controle te krijgen. Het duurt enige tijd voordat blusboten ter plaatse zijn, snel daarna is de brand geblust. Nadat de brand geblust is brengen de hulpdiensten het schip

naar de kade. Inmiddels hebben alle passagiers het schip verlaten. Veel van de passagiers zijn erg overstuur geraakt door het incident, en worden ter plaatse opgevangen. Het incident trekt grote media-aandacht.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Enkele van de passagiers lopen als gevolg van de brand inhalatietrauma op, en worden afgevoerd naar het ziekenhuis. Tevens worden de drie passagiers die te water geraakt zijn afgevoerd naar het ziekenhuis. Eén van drenkelingen is dood.

Incident met middelgrote (passagiers) vaart		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,008	Niet van toepassing
Doden	0,086	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,107	Aanzienlijk
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,064	Aanzienlijk
Kosten	0,029	Beperkt
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,027	Beperkt
Verstoring van het dagelijks leven	0,014	Beperkt
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,006	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,033	Beperkt
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

De gewonden en de doden zorgen voor een impact tussen ernstig en aanzienlijk. De vele opvarenden zorgen voor een hoge impact in dit scenario. Het aantal vaarbewegingen ten opzichte van het incident zorgt voor een waarschijnlijkheid van mogelijk.

Scenario 24, incident treinverkeer

Afbakening meest geloofwaardige scenario	
Omvang	Zwaar spoorongeval Bijlmer Arena
Locatie	Station Bijlmer-Arena
Periode van het jaar/ dag	December op een zondag
Referentie worst case	In 2012 raken 190 mensen gewond en 1 overleden bij een botsing tussen twee passagierstreinen. Bij een ontsporing van een hogesnelheidstrein in Spanje in 2013 komen 79 personen om het leven. De trein heeft te hard gereden en vliegt uit de bocht. In 2016 komt 1 persoon om het leven en raakte 2 inzittenden lichtgewond bij een botsing tussen een trein en een hoogwerker in Dalfsen.
Referentie dagelijkse zorg	Aanrijding met een auto of persoon en een trein, tram of metro, waarbij afhankelijk van de snelheid licht of zeer ernstige persoonlijke verwonding ontstaan.

Context
In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland verplaatsen veel mensen zich per spoor. Metro's, 120 trams en treinen vervoeren een groot deel van de mensen binnen de stad, maar ook forenzen die buiten de regio wonen maar in de regio werken. De drukte op het spoor, gecombineerd met de hub-functie van Amsterdam Centraal Station zorgt ervoor dat een ongeval altijd mogelijk is. In de afgelopen 10 jaar heeft de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland diverse malen een (grootschalig) incident gehad met treinen, metro's of trams, met de treinbotsing met twee passagierstreinen bij het Westerpark in 2012 de meest in het oog springende is.

Mogelijke oorzaken/triggers
- Falen van preventieve systemen
- Menselijke fout
- Kapotgaan of het begeven van materieel

Incidentverloop
Op een zondag in december om 21:30 loopt ter hoogte van station Bijlmer-Arena door een mechanisch probleem een goederentrein uit de rails. De goederentrein, die grind en steen vervoert, raakt hierbij een stilstaande metro in de richting van Gein. Het metrostel wordt ongeveer 20 meter voortgeduwd door de zware trein en komt tot stilstand. In de metro bevinden zich rond de 120 mensen. De hulpdiensten worden direct gealarmeerd.

Op het moment dat het ongeval plaats vindt zijn in het Arenagebied diverse evenementen gaande. Om 22:30 uur zal in de Amsterdam ArenA de vriendschappelijke wedstrijd Nederland – Duitsland eindigen. De wedstrijd was uitverkocht met een maximale capaciteit van 53.052 mensen. Daarnaast is in de Ziggo Dome een concert gaande van zangeres Ariana Grande. Ook dit concert is uitverkocht met 15.000 verkochte kaarten. Met de horecagelegenheden in de omgeving zullen er naar schatting ongeveer 78.000 mensen verblijven in het gebied, die voor een deel met het spoorvervoer via Bijlmer Arena zijn gekomen. Daarnaast is er geen treinverkeer mogelijk tussen de belangrijke spoorader Schiphol-Utrecht Centraal.
Het treinverkeer is stilgelegd en de GHOR meldt een eerste slachtofferbeeld van ongeveer 50 gewonden, waarvan 10 ernstig, allen inzittenden van de metro. 1 persoon zit nog bekneld in de metro. Deze wordt door de brandweer bevrijd. Prorail en GVB zijn ter plaatse en geven aan dat zowel het trein als metrospoor ernstig is beschadigd. Vervoer over de rails in zuidelijke richting zal enige tijd niet mogelijk zijn. De slachtoffers worden in panden in de omgeving opgevangen, alvorens ze hun weg kunnen vervolgen.

Terwijl de hulpverlening nog bezig is, komt de uitstroom van de evenementenlocaties op gang. Voor de mensen die met de trein en metro zijn gekomen worden door de NS-bussen geregeld, maar dit zijn er niet afdoende. Een deel van de mensen regelt eigen vervoer en er komen veel taxi's beschikbaar. Desondanks

moeten duizenden mensen wachten in de kou tot vervoer beschikbaar komt. De volgende dagen staan er op de A2 en A9 meer files, omdat het spoorverkeer belemmerd wordt in verband met de spoorvernieuwing.

Kwetsbare groepen en slachtofferbeeld
Bij het ongeval raken ongeveer 60 mensen gewond, waarvan een tiental ernstig. Het aantal valt relatief mee omdat het een metro betreft op een tijdstip buiten de spits. Daarnaast worden vele duizenden mensen getroffen omdat zij niet langer naar huis kunnen omdat het spoorvervoer weg is gevallen. Zij moeten in de kou wachten op andere mogelijkheden.

Incident treinverkeer		
Impact criterium	**Gemiddeld Impact criterium Score**	**Vertaling**
Aantasting van de integriteit van het grondgebied	0,01	Niet van toepassing
Doden	0,099	Aanzienlijk
Ernstig gewonden en chronisch zieken	0,18	Ernstig
Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	0,089	Aanzienlijk
Kosten	0,042	Aanzienlijk
Langdurige aantasting van milieu en natuur	0,007	Niet van toepassing
Verstoring van het dagelijks leven	0,04	Aanzienlijk
Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur	0,005	Niet van toepassing
Sociaal psychologische impact	0,094	Aanzienlijk
Aantasting cultureel erfgoed	0,002	Niet van toepassing
Waarschijnlijkheid	-	Mogelijk

De preventieve maatregelen die getroffen worden in het treinverkeer zijn dusdanig goed dat incident minimaal voorkomen en als er incident zich voordoen, het effect minimaal is. Het is wel zo dat als het beschreven scenario zich afspeelt het aantal gewonden, de kosten en verstoring van het dagelijks leven hoog is. Dat zorgt ervoor dat dit scenario gescoord is door de experts als ernstig, indien het zich voor doet en daartoe scoren de experts het incident als mogelijk.

8. Conclusie risicoanalyse en risicodiagram

8.1 Het risicodiagram: impact en waarschijnlijkheid gecombineerd

Het risicodiagram kan worden opgemaakt als de impact en de waarschijnlijkheid tegenover elkaar worden gezet. Via de experts, uitgenodigd voor de expertsessies per domein, zijn de impact en waarschijnlijkheid van de vierentwintig incidentscenario's individueel gescoord. Vervolgens is via een presentatie en digitaal dashboard in een mondelinge terugkoppeling van alle scores een totale impact en waarschijnlijkheidsscore met alle experts gezamenlijk berekend voor ieder scenario.

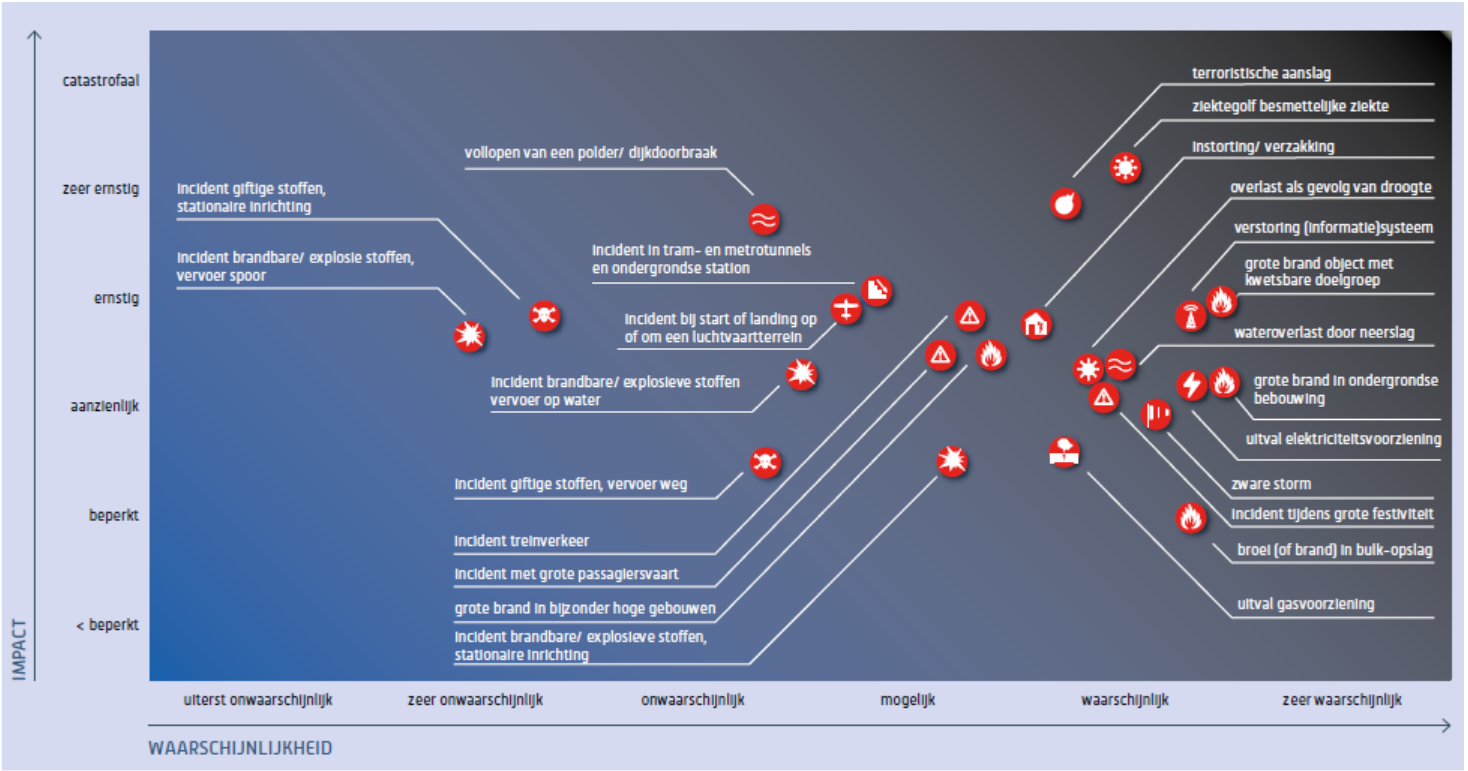
Op de verticale as van het risicodiagram is de impact van een scenario weergegeven. De maximale waarde van deze as is gelijk aan een scenario dat op alle criteria hoog scoort en dus een totale impactscore heeft die als catastrofaal kan worden aangemerkt. Op de horizontale as van het diagram is de waarschijnlijkheid uitgezet en is de maximale waarde: zeer waarschijnlijk.

Het risicodiagram maakt inzichtelijk waar scenario's zich bevinden met een hoge impact op de verschillende vitale belangen en met een hoge waarschijnlijkheid van daadwerkelijk optreden.

8.2 Risicodiagram

Op onderstaand figuur zijn de scores geplaatst in het risicodiagram, die de onderlinge verhoudingen weergeven.

Figuur 3 – Risicodiagram



8.3 Nadere analyse van rangschikking van de scenario's per cluster

Per domein wordt de analyse van de scenario's beschreven.

Risico's met gezondheids- en sociaal-maatschappelijke gevolgen

De incidenttypen binnen het cluster risico's met gezondheids- en sociaal-maatschappelijke gevolgen zijn wat impact betreft terug te vinden op verschillende plekken in het risicodiagram. Twee incidenttypen scoren hoog. Waar een ziektegolf met een besmettelijke ziekte vanwege de huidige COVID-19 pandemie hoog geplaats is, is dit incidenttype gescoord op het scenario uit het vorige risicoprofiel. Op het moment van het opstellen van het regionale risicoprofiel is de pandemie nog volop gaande en is het scenario nog niet naar de huidige situatie geactualiseerd. De andere hoge score op waarschijnlijkheid en impact is het incidenttype terroristische aanval. Dit incidenttype is het hoogst gescoorde incidenttype als het gaat om impact.

Risico's met betrekking tot vitale infrastructuur en natuur

In het cluster vitale infrastructuur en natuur zijn incidenttypen als digitale verstoring, uitval elektriciteit of gas en ook zware storm gegroepeerd voor de experts om te scoren. Het valt op dat bijna alle incidenttypen uit dit cluster relatief hoog scoren qua waarschijnlijkheid. Het incident een dijkdoorbraak of het vollopen van een polder wordt in de bebouwde omgeving als zeer ernstig gescoord op impact, echter is daarbij de waarschijnlijkheid een stuk lager dan bij de andere incidenten.

Experts geven aan dat bij de meeste incidenttypen in dit cluster de keteneffecten die de incidenten mogelijk hebben de voornaamste reden zijn van de hoge inschatting van de impact. Het impactcriterium verstoring van dagelijkse leven zorgt ervoor dat de meeste incidenttypen relatief hoog uitvallen. De digitale verstoring scoort zowel op impact als waarschijnlijkheid hoger dan de andere scenario's in dit domein. Ook dit is een voorbeeld van een incident met keteneffecten, waarbij het uiteindelijk een scenario kan zijn met zeer uiteenlopende gevolgen.

Risico's in de bebouwde omgeving

De incidenten in het cluster bebouwde omgeving scoren gemiddeld ernstig op de impactcriteria. Dit komt voornamelijk vanwege de ontwikkeling van meer hoogbouw, steeds meer verminderd zelfstandig wonende die zelfstandig blijven wonen en meer ondergrondse bebouwing. De waarschijnlijkheid van de incidenttypen in het cluster bebouwde omgeving is wel redelijk hoog, dit valt volgens de experts onder andere te verklaren doordat branden nog steeds regelmatig voorkomen.

Risico's met betrekking tot gevaarlijke stoffen

De meeste incidenttypen die vallen onder het cluster 'gevaarlijke stoffen' bij de industriële technologische omgeving scoren relatief hoog op de impact, vooral de scenario's met betrekking tot giftige stoffen. Dit is uit te leggen door de grote gevolgen als het mis gaat. Hoewel er mogelijke nauwelijks doden en gewonden vallen, scoren de scenario's hoog op economische veiligheid (kosten) en sociale en politieke stabiliteit. De waarschijnlijkheid wordt echter niet hoog ingeschat, behalve bij het incident broei of brand. Dit komt bij afval- en recyclingbedrijven steeds vaker voor, maar heeft weinig tot minimaal effect.

Risico's met betrekking tot verkeer en vervoer

De incidentscenario's met betrekking tot verkeer en vervoer scoren zowel op waarschijnlijkheid als impact zeer gemiddeld. Van de vijf clusters scoort dit cluster het meest gemiddeld, zowel mogelijk qua waarschijnlijkheid als ernstig qua impact. Dit heeft te maken hebben met de gehanteerde scenario's, waarbij alle experts hebben aangegeven dat vervoer steeds veiliger wordt. Ondanks dat het verkeer op land, water en lucht over het algemeen drukker wordt, wordt van ongevallen geleerd en worden maatregelen doorgevoerd om herhaling te voorkomen.

8.4 Uitkomsten risicoanalyse

Op basis van de expertsessies en de beschouwing van het risicodiagram kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Onderstaande prioritaire risico's zijn daarbij benoemd voor Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en worden in het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio opgenomen.

- (Effecten van) grote en complexe branden
  Zowel op impact als waarschijnlijkheid scoort grote en complexe branden hoog. In dichte binnenstedelijke gebieden, waaronder de grachtengordel van Amsterdam, en in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen, zoals verzorgingstehuizen, ziekenhuizen en gevangenissen kan het effect van een grote brand een hoge impact hebben. Daarnaast zijn de grootschalige publieksfunctie, ondergrondse bebouwing, objecten die behoren tot cultureel erfgoed, het havengebied en de energietransitie de redenen om het effect van grote en complexe branden op te nemen als een van de prioritaire risico's.
- (Effecten van) uitval van vitale voorzieningen (gas, elektra, gedigitaliseerde processen, informatiediensten)
  Onder dit risico vallen de incidenten met keteneffecten. De oorsprong van het incident kan soms minimaal zijn, maar grote gevolgen en effecten hebben. Dit zijn incidenttypen die relatief hoog scoren op impact, niet op zichzelf door veel slachtoffers, maar door de keteneffecten. Daarnaast kunnen de keteneffecten er ook voor zorgen dat andere incidenttypen voorkomen. Deze incidenttypen zijn uitval van elektriciteit, gas en uitval van data- en ICT-voorzieningen. De hoge impact komt vooral terug in de criteria sociaalpsychologische impact, kosten en aantasting van het dagelijks leven. Gelet op de beschreven trend van toename van connectiviteit maken dat de impact van dergelijke incidenten al een lichte stijging hebben gemaakt en in de komende jaren alleen maar zullen toenemen.
- (Effecten van) water en extreem weer (overstromingen/ droogte/ neerslag/ storm)
  Onder dit risico vallen de incidenttypen met een hoge impact door de keteneffecten van bijvoorbeeld overstroming, extreme weersomstandigheden en droogte. Ook hier geldt gelet op de beschreven trend van de klimaatverandering dat de impact van dergelijke incidenten al een lichte stijging hebben gemaakt en in de komende jaren alleen maar zullen toenemen. Hevige stormen komen regelmatiger voor en ook de periodes van een hittegolf en droogte worden langer.
- Een pandemie
  Een ziektegolf met besmettelijke ziekte kan leiden tot grote maatschappelijke ontwrichting, zoals op dit moment het geval is met COVID-19. Dit heeft niet alleen gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven, maar ook voor de continuïteit van de zorg, de overheid en de hulpverleningsdiensten. De COVID-19 crisis laat zien dat een pandemie een geloofwaardig scenario is.
- Terrorisme
  De impact en waarschijnlijkheid van een terroristische aanslag komt uit de analyse duidelijk naar voren. De experts geven aan dat dit zit in de impactcriteria in het aantal te verwachten doden en gewonden, maar ook met name in de sociaalpsychologisch gevolgen die dit incidenttype heeft. De recente incidenten en de beoordeling van de waarschijnlijkheid door het nationaal coördinatie centrum veiligheid (NCTV), al enige tijd als aanzienlijk[7], maken duidelijk dat voorbereiding op dit incidenttype van belang is.

Het verschil ten opzichte van 2017

Ten opzichte van het risicoprofiel van 2017 zijn geen grote verschuivingen in incidenttypen te zien. De incidenten met keteneffecten, een terroristische aanslag en grote en complexe branden waren toen ook gekenmerkt als prioritair. Incidenten met gevaarlijke stoffen waren in 2017 nog opgenomen in de lijst met prioritaire risico's, maar zijn in 2021 niet meer als zodanig opgenomen. Reden is dat via de reguliere werkzaamheden de voorbereidingen op deze incidenttypen voldoende worden getroffen. Het incidenttype

[7] https://www.nctv.nl/onderwerpen/dtn

ziektegolf met besmettelijke ziekte (pandemie) is nieuw opgenomen. Ook het prioritaire risico van water en het extreme weer is nieuw opgenomen, vanwege de klimaatsveranderingen en de noodzakelijk voorbereiding op deze incidenten.

Verder is de inschatting van de risico's niet fundamenteel veranderd. De experts beoordelen de impact en waarschijnlijkheid van de meeste scenario's iets zwaarder in vergelijking met de analyse die in 2017 is gedaan. Dit komt voornamelijk vanuit de inschatting dat het grote gevolgen heeft als het mis gaat.

9. Projectgroep en deelnemers expertsessies

Projectgroep

- GHOR: Jan van Asperen/ Jan Dirk van der Ven
- Brandweer Amsterdam-Amstelland: Ron Hendriks/ Cees Mars/ Ron Beij
- Crisisbeheersing VrAA: Teun Timmermans
- OOV Amsterdam: Tijs van Wijk
- OOV Amstelland gemeenten: Bas Meskers
- Port of Amsterdam: Machiel Noijen
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied: Jan Dopheide
- Waternet: Jos Ketelaars
- Veiligheidsregio: Maarten Grippeling (projectleider)

Deelnemende partijen tijdens de expertsessies

- Defensie
- Ambulance Amsterdam
- Vattenfall
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
- Gemeente Amsterdam, diverse afdelingen/programma (o.a. stadsdelen, evenementen, klimaatadaptatie, publieke zorg)
- Gemeente Amsterdam, Openbare Orde en Veiligheid (OOV)
- Amstelland gemeenten, Openbare Orde en Veiligheid (OOV)
- KPN
- Gasunie
- Alliander
- Gemeentevervoerbedrijf (GVB)
- Prorail
- Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL)
- Amsterdam UMC (Medisch Mobiel Team, MMT)
- Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier
- Flora Holland
- Politie
- Rijkswaterstaten
- Rijksmuseum
- Port of Amsterdam
- Waternet
- Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)
- Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA)
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

BELEIDSPLAN 2021-2024

BUITEN GEWOON VEILIG

Inhoudsopgave

1.	Introductie	3
2.	Woeste doelen	6
3.	Veilige leefomgeving	7
4.	Verbrede en veilige inzet	11
5.	Paraatheid en slagkracht	13
6.	Crisisbeheersing	15
7.	Vakmanschap en leiderschap	17
8.	Informatiegestuurde veiligheid	19
9.	Diverse en inclusieve organisatie	22
10.	Excellente bedrijfsvoering	25
11.	Wettelijke bepalingen waaraan het beleidsplan moet voldoen	27

BUITEN GEWOON VEILIG

“Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Onze burgers en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is”

1 Introductie

Dit is het beleidsplan van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA), het plan Buiten Gewoon Veilig 2021-2024. En daar zijn we trots op. Ook omdat de meerwaarde van het zijn van een Veiligheidsregio door de COVID-19 crisis is bevestigd. Daar gaan we op verder bouwen.
De titel Buiten Gewoon Veilig is niet zomaar gekozen; die typeert de ontwikkeling van de organisatie die we in gang hebben gezet:
“Wij gaan voor Buiten Gewoon Veilig. Dat is onze missie. We gaan naar buiten; zijn zichtbaar en herkenbaar op straat. Onze burgers en partners weten ons te vinden en wij zoeken hen actief op. We doen ons werk gewoon goed en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk en gedrag; we zijn erop aanspreekbaar. We werken met onze partners aan een veilige leefomgeving in onze regio én aan een sociaal- en arbeidsveilige organisatie. We bouwen samen aan een buitengewoon mooie, vakkundige en effectieve organisatie waar iedereen trots op is”.

Aan de hand van acht programma’s schetsen we de ambitie en kaders van de ontwikkeling van onze organisatie voor de komende jaren. En wat de COVID-19 in onze dynamische samenleving ook heeft bevestigd; wat vandaag is, kan morgen anders zijn. Tussentijds bijsturen en flexibel zijn zullen nodig blijven; zonder de ontwikkelkoers uit het oog te verliezen.
Wat blijft is dat onze organisatie een krachtige hulpverleningsorganisatie is die er staat als het nodig is en bij gevaar mens en dier in veiligheid brengt. Wat blijft zijn onze taken vanuit de wet Veiligheidsregio’s: branden voorkomen en bestrijden, voorbereiden op risico’s, rampen en crises en coördinatie, beheersing en bestrijding van rampen en crises. En wat doorgaat is dat we dat alleen samen met onze partners kunnen doen.

En wie zijn wij? De brandweerorganisatie, brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA), is de grootste tak van de VrAA; daaronder vallen de Operationele Dienst en Risicobeheersing & Preparatie. Crisisbeheersing is de derde tak van het primaire proces. Bedrijfsvoering, Informatie & Innovatie en Directie & Communicatie zijn de ondersteunende organisatieonderdelen voor zowel brandweer als crisisbeheersing. Samen met de zes gemeenten van onze veiligheidsregio, politie, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GGD/GHOR; met een eerder door het Veiligheidsbestuur vastgesteld eigen meerjarenbeleidsplan dat aansluit op Buiten Gewoon Veilig), openbaar ministerie en waterschap werken we aan de veiligheid in onze regio Amsterdam-Amstelland. Ons Veiligheidsbestuur, de burgemeesters van de zes gemeenten, is onze opdrachtgever. En wij als managementteam sturen de organisatie aan.

Tijs van Lieshout, directeur/ commandant
Marleen van de Kerkhof, plv. commandant/ Risicobeheersing & Preparatie
Jur van Lieshout, Operationele Dienst
Jan Bos, Crisisbeheersing
Bas Meijer, Bedrijfsvoering
Steven van de Looij, Informatie & Innovatie
Carmen Westra, Directie & Communicatie



INHOUD

Toprisico's in de VrAA

Uit het risicoprofiel van onze regio komen voor de komende jaren vijf prioritaire risico's. Daarnaast zien we 'maatschappelijke onrust' als een toenemend risico in de samenleving. Samen zijn het de volgende risico's:

> Grote en complexe branden
> Uitval van vitale voorzieningen
> Wateroverlast en extreem weer
> Maatschappelijke onrust
> Pandemie
> Terroristische aanslag

De sociale, economische en maatschappelijke gevolgen van deze risico's zijn groot. Daar moeten we ons verder op voorbereiden. Dat doen we met de verdere ontwikkeling van de crisisbeheersing en onze risicogerichte werkwijze. En door professionalisering en uitbreiding van de samenwerking met onze partners, zoals op het gebied van informatiegestuurde veiligheid. Mocht een risico toch optreden, dan redden we, samen met onze hulpverleningspartners, mens en dier. Bijvoorbeeld met ons nieuwe Quick Response Team.

Opbouw Buiten Gewoon Veilig

Vier inhoudelijke en vier ondersteunende programma's vormen samen de koers Buiten Gewoon Veilig. Per programma staan de ambitie en wat we gaan doen om de ambitie te realiseren. Jaarlijks maken we 'wat we gaan doen' concreet voor uitvoering in jaarplannen. Ook geven we richting aan de uitvoering door de organisatieontwikkeling in stappen voor te stellen. In het eerste jaar ligt de focus op leren en het op orde brengen van de basis. Waar we de volgende jaren profijt van hebben en op kunnen verder bouwen, ontwikkelen en innoveren. Woeste doelen zijn ons vergezicht. Ze inspireren en enthousiasmeren de ontwikkeling van onze organisatie.



INHOUD

8 PROGRAMMA'S 2021-2024

2021 LEREN > 2022 BOUWEN > 2023 ONTWIKKELEN > 2024 INNOVEREN

2030

	RISICOBEHEERSING	INCIDENTBESTRIJDING	CRISISBEHEERSING
INHOUDELIJKE PROGRAMMA'S	1. Veilige leefomgeving		
	2. Verbrede en veilige inzet		
	3. Paraatheid en slagkracht		
	4. Crisisbeheersing		
ONDERSTEUNENDE PROGRAMMA'S	5. Vakmanschap en leiderschap		
	6. Informatiegestuurde veiligheid		
	7. Diverse en inclusieve organisatie		
	8. Excellente bedrijfsvoering		

SMART VEILIGHEID



VEILIGE GENERATIE



ONBEGRENSDE BRANDWEER



100.000 HULPVERLENERS



EMISSIEVRIJE BRANDWEER



INHOUD →

2

5 WOESTE DOELEN 2030



100.000 hulpverleners

Altijd een hulpverlener dichtbij, Buiten Gewoon Veilig.
100.000 betrokken inwoners die zich inzetten voor veiligheid in onze regio. Niet omdat het hun werk is, maar omdat ze er willen zijn voor anderen. Bij kleine of grote incidenten en ter voorkoming van incidenten. Als elke seconde telt of met meer rust. Altijd samenwerkend met ons, de veiligheidsprofessionals.



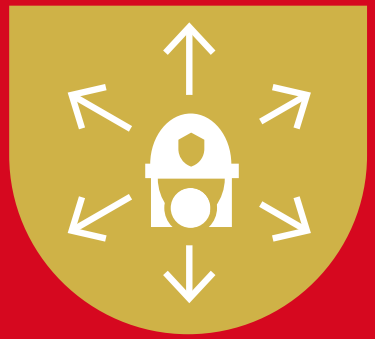
Veilige generatie

Je leven lang veilig leven, Buiten Gewoon Veilig.
Elke levensfase kent een andere focus als het om (brand)veilig gedrag gaat. Dat gaat je leven lang door. Van kindertijd naar als student op kamers. Van jonge ouders tot een nieuw huis. En natuurlijk op je oude dag. Bij elke nieuwe fase sta je open voor advies om een (brand)veilig leven goed te regelen.



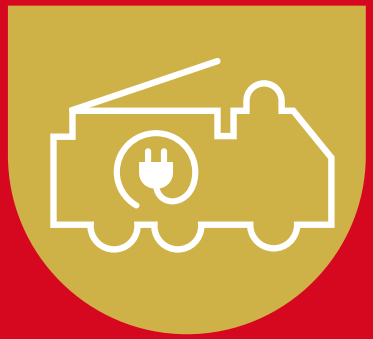
Smart veiligheid

Veilig leven met smart-technologie, Buiten Gewoon Veilig.
Zelfdenkende fornuizen, pratende koelkasten, rookmelders gekoppeld aan je mobiel; slimme apparaten die met elkaar communiceren dragen bij aan de veiligheid in huis. Hoe ziet onze smart-woning er nu en in de toekomst uit?



Onbegrensde brandweer

Onbegrensde (loopbaan)mogelijkheden, Buiten Gewoon Duurzaam.
Onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar door een breed aanbod aan loopbaanmogelijkheden binnen onze organisatie en daarbuiten; door partnerverbanden met onze veiligheidspartners en innovatieve kansen. Het stimuleert onze fysieke en mentale gezondheid, onze motivatie en productiviteit.



Emissievrije brandweer

In 2030 is BAA emissievrij, Buiten Gewoon Duurzaam.
In 2030 stoten onze voertuigen geen CO2 en stikstof uit en zo min mogelijk fijnstof, onze gebouwen zijn waar mogelijk energieneutraal en aardgasvrij en onze bedrijfsvoering is waar mogelijk circulair, klimaatneutraal en maatschappelijk verantwoord.

INHOUD →

3 Veilige leefomgeving

De samenleving verandert en de risico's op het gebied van fysieke veiligheid veranderen mee. Dat heeft invloed op onze veiligheid. Met het programma Veilige leefomgeving werkt de VrAA aan een fysieke leefomgeving waarin veilig gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan (blijven) worden.

Wat zien we om ons heen?

De VrAA doet haar werk in een complexe en dynamische samenleving, waarin risico's, technologie, verwachtingen van opdrachtgevers en ketenpartners voortdurend veranderen. We zien dat ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving veel sneller gaan dan de wetgeving zich kan aanpassen. Dat de wetgeving uitgaat van minimum voorschriften die niet altijd toereikend zijn en dat bijzondere objecten en omgeving om maatwerk vragen om de brandveiligheid te borgen. We zien dat schadebeperking geen doelstelling van de wetgever is, maar wel van grote waarde is voor de samenleving. Dit vraagt van de VrAA om proactieve (netwerk)samenwerking met o.a. gemeenten, ontwikkelaars, bedrijven en burgers. Het vraagt om een sterke informatiepositie van VrAA en het kunnen toepassen van maatwerk. En dat is ook nodig voor de nieuwe manier van werken rond de inrichting van de fysieke leefomgeving die de Omgevingswet beoogt. De wet gaat uit van vertrouwen in plaats van controle en geeft burgers en bedrijven meer ruimte voor het realiseren van activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Wat is onze ambitie?

Onze ambitie voor een Veilige leefomgeving is:

- Fysieke veiligheid wordt een vanzelfsprekende (gezamenlijke) verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en overheid. Adviezen komen integraal tot stand in een netwerk van partijen die een rol vervullen in de beheersing van risico's in het fysieke domein. Ons doel is dat we kennis en expertise inbrengen in het netwerk en de samenhang in de gehele veiligheidsketen borgen.
- Wij zijn door onze kennis van de veiligheid van de fysieke leefomgeving een onmisbare partner in het netwerk. Partners vragen een bijdrage van ons omdat het inzicht dat wij geven nodig is voor het maken van een afweging en het nemen van een verantwoord besluit. Niet alleen omdat de wet of een procedure dat voorschrijft.
- VrAA heeft de ambitie om actueel inzicht te hebben in de grootste risico's op het gebied van fysieke veiligheid in de regio. Voorwaarde om dat te bereiken is om de digitale systemen die daarin ondersteunen voor handen te hebben.
- VrAA zet haar expertise in daar waar de meeste veiligheidswinst te behalen is. We werken risicogericht en maken keuzes in de inzet die we plegen en de producten en diensten die we leveren.
- We streven ernaar dat de bewoners, bezoekers en bedrijven in onze regio zelf- en samenredzaam zijn; zij kennen de fysieke veiligheidsrisico's, weten wat te doen om de kans op een incident te verkleinen en hoe te handelen als er toch iets misgaat.

Wat gaan we doen?

Om onze ambitie te behalen blijven we ons ontwikkelen op de volgende onderdelen:

- Toekomstbestendige invulling wettelijke en niet-wettelijke adviestaken:
  - We ontwikkelen onze adviserende rol naar een integrale, proactieve dienstverlening waarbij samenwerken met de gemeenten en diverse netwerkpartners voorop staat. Zo is het de taak van VrAA om fysieke veiligheid in een vroeg stadium voor het voetlicht te brengen bij de nieuwe gemeentelijke instrumenten: omgevingsvisie, -plan, -tafel en –vergunning.
  - Wij ontwikkelen en vergaren kennis van de ongevalsscenario's die de fysieke veiligheid in onze regio kunnen bedreigen. Hierdoor kan bij advisering inzicht gegeven worden in de gevaren en risico's.

INHOUD

Mijn afdeling helpt bij het beoordelen en verkleinen van de fysieke veiligheidsrisico's in onze regio. Ik zeg bewust "helpen", want veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en overheid.

Marjolein Zandvliet, manager Risicobeheersing

- We adviseren risicogericht (zie kader) en oplossingsgericht, zodat we in omgevingsoverleggen een bijdrage leveren aan het principe uit de Omgevingswet 'ja, mits'.
- We baseren onze advisering op drie pijlers (zie kader):
  - Veilige inrichting en veilig gebruik van de fysieke leefomgeving, infrastructuur en bouwwerken.
  - Zelf- en samenredzaamheid van bewoners, bezoekers en bedrijven in onze regio.
  - Effectief en veilig optreden van de hulpdiensten.

- Toekomst toezichthoudende rol VrAA:
  - Samen met het bevoegd gezag gaan we onderzoeken en definieren voor welke complexe bouwwerken deskundigheid van de VrAA gewenst is; met het belang van veiligheid én het veilig repressief optreden als uitgangspunt. Daar nemen we ook de mogelijk veranderende werkwijze door de voorgenomen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in mee.
  - We houden op verzoek van het bevoegd gezag toezicht.
  - We continueren het integraal, risicogericht en programmatisch toezicht bij bedrijven die onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) vallen en onderzoeken of we deze rol samen met de Omgevingsdienst kunnen invullen voor risicorelevante industriële bedrijven.
  - We houden toezicht op de door de VrAA aangewezen bedrijfsbrandweren en doen dat in een meerjaren inspectieprogramma.
- Stimuleren (brand)veiligheidsbewustzijn en veiliger gebruik van de fysieke leefomgeving bij burgers, ondernemers en instellingen:
  - Met (Brand)Veilig Leven zetten we met behulp van onze netwerkpartners in op het geven van voorlichting op scholen, aan bedrijven en aan burgers. We zijn zichtbaar op straat, gebruiken social media en organiseren informatiebijeenkomsten. Met als doel een (brand) veilige generatie.

INHOUD →

- Met het zorgconvenant 2.0: ‘Duurzaam werken aan brandveiligheid’ continueren we een meerjarige samenwerking tussen zorginstellingen, de gemeente Amsterdam en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om zo de brandveiligheid naar een hoger niveau te brengen.
- We onderzoeken of we in onze regio een Risk factory kunnen realiseren waarin kinderen interactief leren over (brand)veiligheid (zie kader).

- Versterken van de (informatie)positie van de VrAA in het (veiligheids) netwerk:
  - We streven ernaar met behulp van data onze kennis over risico’s op het gebied van fysieke veiligheid te vergroten en we houden deze actueel. Onze kennis over de hele veiligheidsketen delen we met onze partners en verwerken we in onze adviezen.
  - We leren steeds beter hoe we in het netwerk effectief en efficiënt kunnen samenwerken en wat dit van ons vraagt in houding en gedrag.
  - We sluiten ons aan bij het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) voor een snellere, digitale en transparante werkwijze bij de afhandeling van adviezen.

Risicogericht werken

De VrAA heeft kennis van fysieke veiligheid in alle fasen van ruimtelijke ontwikkeling, bouw en gebruik en ook bij diverse soorten risicovolle activiteiten, zoals complexe woongebouwen, industrie, evenementen en tunnels. De VrAA zet deze kennis in op díe thema’s waar de meeste veiligheidswinst te boeken is. En samen met gemeenten bespreken we op welk moment in het proces we het beste kunnen aansluiten. De beoordeling en beïnvloeding van risico’s gebeurt in dialoog met diverse partijen, zoals planvormers, ontwikkelaars en gebouwbeheerders; en met behulp van een risicomatrix waarin de impact van een ongevalsscenario op de samenleving en de waarschijnlijkheid ervan tegen elkaar wordt afgezet. Onze meerwaarde zit erin dat wij niet alleen weten wát er mis kan gaan, maar bovenal ook weten welke maatregelen genomen kunnen worden om de gevolgen te voorkomen of beperken. Op onderstaande thema’s is de komende jaren de meeste veiligheidswinst te boeken:



Risk Factory: ‘gezond en veilig leven door te zien, te doen en te beleven’

De Risk Factory is een interactief educatiecentrum voor kwetsbare groepen om het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid op het gebied van veiligheid en gezondheid te vergroten. En dat via belevingsonderwijs: in het concept draait alles om de nagebootste praktijksituaties te ervaren, te doen en te beleven. Het is een concept dat vanuit Groot-Brittannië in twee Veiligheidsregio’s in Nederland succesvol is opgezet en in een aantal andere Veiligheidsregio’s in ontwikkeling is.

In onze Veiligheidsregio is een verkenning gestart naar de mogelijkheden voor een Risk Factory. Doel is dat we een beeld neerzetten hoe, en met wie de Risk Factory kan worden ontwikkeld voor, in de eerste plaats, groep 8-leerlingen. Om vervolgens te kunnen besluiten om samen met partners als gemeenten, politie, GGD en schoolbesturen de Risk Factory daadwerkelijk te realiseren.

De drie pijlers waarop VrAA haar adviezen baseert:



Bouw- en omgevingsveiligheid



Zelf- en samenredzaamheid



Effectieve hulpverlening

INHOUD

4 Verbrede en veilige inzet

Met het programma Verbrede en veilige inzet bereiden we ons voor op de toekomst van de brandweerorganisatie en een veilige inzet voor onze hulpverleners.

Wat zien we om ons heen?
De samenleving verandert steeds sneller; de risico's wijzigen, bijvoorbeeld door de energietransitie, en de technologische mogelijkheden lijken eindeloos. Wat betekent de veranderende samenleving voor de inzet van de brandweer van de toekomst? We zien dat het kansen biedt voor een verbreding van onze taken en loopbaanmogelijkheden; binnen de organisatie, maar zeker ook over de grenzen van onze organisatie heen.
Arbeidsveiligheid (veilig werken, gezondheid en welzijn) van onze medewerkers is in de dynamiek van de ontwikkeling van ons vak, organisatie en samenleving buitengewoon belangrijk. Ook omdat onze brandweermedewerkers de mentale belasting van ons vak zwaarder zijn gaan ervaren. Daarbij komt dat agressie en geweld tegen hulpverleners toeneemt. Dat een landelijke Taskforce agressie en geweld tegen hulpverleners is ingesteld om agressie en geweldvoorvallen te verminderen; en een programma Veilige Publieke Taak door de gemeente Amsterdam om medewerkers te leren omgaan met agressie en geweld.
Ook speelt (landelijk) de taakdifferentiatie brandweer, omdat elementen in de rechtspositie van de vrijwilligers in strijd blijken te zijn met Europese wet- en regelgeving. Met het uitgangspunt 'behoud van vrijwilligers' wordt in een landelijke denktank onderzocht hoe tot een fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers te komen. De uitkomst kan een forse impact hebben op de wijze van inzet van onze vrijwilligers.

Waar ik mij zorgen over maak is de mentale belasting van ons korps. Ons werk is buiten vaak heftig, daar kan ik niets aan doen. En simpele oplossingen om de negatieve impact van ons werk te minimaliseren zijn er niet. Maar het verhogen van onze weerbaarheid en veerkracht moet er aan bijdragen.

Tijs van Lieshout, directeur/commandant

Wat is onze ambitie?

- Met het concept “onbegrensde brandweer” dat verbreding van taken en loopbaanmogelijkheden, verdergaande samenwerking met veiligheids-partners (waaronder GGD/GHOR/Ambulancedienst) en gebruik maken van innovatieve mogelijkheden omvat, kan Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA) zich toekomstgericht ontwikkelen.
- Veilig werken (fysiek en mentaal) is binnen BAA een intrinsieke moti-vatie die we stimuleren en monitoren. We voorkomen zo veel mogelijk arbeidsgerelateerd verzuim en onveilige situaties door beheersing van risico’s en borgen van arbeidsveiligheid. We leren van (bijna)ongevallen.
- We zijn actief om agressie en geweld tegen hulpverleners te vermin-deren en onze medewerkers hiertegen te beschermen.
- Een duurzame inzet van onze brandweervrijwilligers is gegarandeerd.

Wat gaan we doen?

- Onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar door een breed aanbod aan loopbaanmogelijkheden binnen onze organisatie en daarbuiten door samenwerkingsverbanden met onze (veiligheids)partners. Moderni-seren van het in- door- en uitstroomproces is een eerste stap.
- Samen met onze veiligheidspartners maken we het concept “onbe-grensde brandweer” concreet. We nemen moderne en innovatieve mogelijkheden mee.
- We borgen fysieke en mentale arbeidsveiligheid in de lijnorganisatie en de organisatieprocessen en passen het principe van voortdurend leren en verbeteren toe; waaronder het leren over de toename van de mentale belasting van ons vak. We stimuleren proactief (persoonlijk) leiderschap met ondersteuning van de preventiemedewerkers en veiligheidskundige.
- We dragen bij aan de landelijke Taskforce agressie en geweld tegen hulpverleners en nemen deel aan het programma Veilige Publieke Taak. We stimuleren onze medewerkers om voorvallen van agressie en geweld te melden, we registreren elk voorval, verlenen nazorg en bieden onze medewerkers training in het voorkomen van en omgaan met agressie en geweld.
- We nemen deel aan de landelijke discussie over de taakdifferentiatie vrijwilligers en bereiden ons voor op uitvoering van de uitkomst.

INHOUD

5 Paraatheid en slagkracht

Met het programma Paraatheid en slagkracht verwijzen we naar het dekkingsplan Brandweer Amsterdam-Amstelland 2021-2024, waarin de operationele prestaties van de brandweerzorg inzichtelijk worden gemaakt en maatregelen ter verbetering van de prestaties worden opgenomen. In dit beleidsplan wordt volstaan met de kaders voor het dekkingsplan.

Wat zien we om ons heen?

We zien dat ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid, stads-verdichting en –uitbreiding in onze regio impact hebben op de dekking en de kwaliteit van de brandweerzorg. Dat gemeente Weesp onderdeel wordt van de gemeente Amsterdam en IJburg nieuwe eilanden, waar-onder Strandeiland, erbij krijgt. Door het gebruik van nieuwe materialen en de bouw van complexe, innovatieve gebouwen gedragen branden zich niet meer conform het standaard brandverloop. Preventieve maatregelen worden steeds belangrijker om de dekking en de kwaliteit van de brand-weerzorg hoog te houden en te verbeteren. We zien dat de ontwikkeling naar dynamische brandweerzorg nodig is om aansluiting te houden bij de dynamische samenleving. Dat we veel aandacht moeten hebben om onze vrijwilligers te behouden en nieuwe vrijwilligers te werven.

Wat is onze ambitie?

Onze ambitie voor de paraatheid en slagkracht van BAA is:

- Continueren van de ingezette koers om de dekking binnen onze regio (financieel neutraal) te verbeteren.
- Voortzetten van de flexibilisering van de brandweerzorg.
- In praktijk brengen van de door Brandweer Nederland ontwikkelde handreiking uniforme systematiek voor dekkingsplannen om naast snelheid ook slagkracht, paraatheid en werkdruk mee te wegen in de kwaliteit van de geleverde brandweerzorg.

Wat gaan we doen?

Om onze ambitie te behalen,

- voeren we de maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de brandweerzorg uit het dekkingsplan uit.
- voorzien we de hotspots en aandachtsgebieden uit het dekkingsplan van preventieve maatregelen.
- nemen we deel aan de landelijke pilot om de systematiek van gebieds-gerichte opkomsttijden te toetsen in de praktijk.
- werken we met variabele voertuig- en dagbezetting, flexibele rooster-vormen en publiek, private samenwerkingsverbanden.
- passen we de evaluatiecyclus uit de handreiking uniforme systematiek voor dekkingsplannen toe om de impact van de genomen maatregelen uit het dekkingsplan te monitoren en bij te sturen.



In het dekkingsplan wegen we naast snelheid ook slagkracht, paraatheid en werkdruk mee. Dat geeft veel meer inzicht in onze prestaties. Het is een nieuwe methode en daar ligt voor mij ook de uitdaging; om de methode en de uitkomsten zo uit te leggen dat het duidelijk en inzichtelijk is voor mijn collega's en het Veiligheids-bestuur.

Ron Hendriks, projectleider Dekkingsplan

6 Crisisbeheersing

Met het programma Crisisbeheersing werken we de komende jaren aan een stevige, toekomstbestendige crisisbeheersing in onze regio.

Wat zien we om ons heen?
Onze samenleving digitaliseert in hoog tempo en de afhankelijkheden tussen vitale processen zijn groot. We zien dat verstoringen in deze processen een steeds groter risico zijn voor de continuïteit van de samenleving. Ook verstoringen van andere vitale voorzieningen, zoals langdurige uitval van elektriciteitsvoorziening, drinkwater of gas, hebben in potentie grote impact op de samenleving. Daarnaast blijven dreigingen, als hoog water en de impact van klimaatverandering, onze aandacht vragen.
De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (2020) leert ons dat we onze voorbereiding op crises moeten innoveren. Moderne crises houden zich niet aan klassieke verantwoordelijkheidsverdelingen, geografische afbakeningen of een voorspelbaar verloop. Onze voorbereiding moet ons in staat stellen om flexibel te reageren op de crises van de toekomst. We richten ons daarbij op de toprisico's uit ons risicoprofiel.

Wat is onze ambitie?
- We bereiden ons voor op 'klassieke rampen' en op ongekende crises. Op basis van aard en impact van het risico bezien we welke taak en rol er liggen voor de veiligheidsregio bij de voorbereiding op crises van de toekomst.
- Onze crisisorganisatie is flexibel en vormt zich naar de opgave. Ons crisisplan (zie kader) biedt daarvoor de basis. Door primair te investeren in de processen Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie zetten we een robuuste infrastructuur neer die bij elk type crisis professioneel kan functioneren.
- We volgen de ontwikkelingen in de samenleving en identificeren risico's vroegtijdig. Op basis van risico's werken we aan planvorming, samenwerkingscoalities en mogelijke maatregelen.
- We kennen het vakgebied en relevante ontwikkelingen. In ons netwerk fungeren we als expert op het gebied van crisisbeheersing.
- Ons opleidings-, trainings- en oefenprogramma past bij de behoefte van de crisisorganisatie en de functionarissen die daarin een rol hebben. We formuleren kwaliteitseisen en zorgen dat functionarissen regie kunnen nemen op hun eigen ontwikkeling op het gebied van crisisbeheersing.

Wat gaan we doen?
- Stevige basis: we leggen de basis voor een flexibele en robuuste crisisorganisatie. Vanuit onze regierol bij crisisbeheersing gaan we samen met onze partners planvorming moderniseren, investeren in de kwaliteit van onze crisisfunctionarissen en vernieuwende werkwijzen ontwikkelen.
- Platform voor samenwerking: we identificeren, organiseren en faciliteren samenwerkingsverbanden op het gebied van crisisbeheersing. We ontwikkelen een strategie voor netwerkmanagement en brengen het netwerk (publiek en privaat) rond VrAA in beeld. De komende jaren bouwen we met dit netwerk verder aan de voorbereiding op crises, door samen te werken op het gebied van planvorming, opleiden, trainen en oefenen en de respons op daadwerkelijke crises. We richten ons daarbij op de verbinding tussen de algemene keten (openbare veiligheid) en de functionele ketens (specifieke beleidsterreinen).
- Interregionale, nationale en internationale samenwerking in voorbereiding op crises: op basis van ons risicoprofiel gaan we per crisistype op zoek naar het relevante netwerk om in gezamenlijkheid de voorbereiding een impuls te geven. Daarbij beperken we ons niet tot de grenzen van onze eigen veiligheidsregio. We richten ons ook op kwaliteitsontwikkeling samen met omliggende regio's. Bijvoorbeeld door het organiseren van interregionale oefeningen, samenwerking bij het maken van plannen en gezamenlijke opbouw van expertise.

INHOUD →

We zorgen ervoor dat de crisisorganisatie paraat is om op te treden tijdens crises en dat onze mensen worden voorbereid en gefaciliteerd om hun rol professioneel uit te voeren. We zorgen voor een slagvaardige en lerende crisisorganisatie.

Jan Bos, sectormanager Crisisbeheersing

- Kwaliteit van de crisisorganisatie: voor onze crisisteams en crisisfunctionarissen komt een kwaliteitscyclus, waarin we leren van onze eerdere activiteiten en incidenten en ook eisen stellen aan de vakbekwaamheid van functionarissen. Door de toepassing van digitale leermethoden, kwalificatiedossiers en een uitdagend opleiding-, training- en oefenprogramma stellen we functionarissen in staat om zich te ontwikkelen. We gaan de functionarissen binnen de processen Leiding & Coördinatie, Informatiemanagement en Crisiscommunicatie actiever ondersteunen in hun professionele ontwikkeling.
- Laagdrempelige inzet crisisorganisatie: op basis van ons informatiebeeld (bijvoorbeeld dreigend extreem weer of dreigende maatschappelijke ontwrichting), gaan we de crisisorganisatie opstarten nog voordat echt sprake is van een crisis. Zo starten we vroegtijdig de samenwerking tussen partijen, informatie-uitwisseling en communicatie met onze inwoners. Met onze expertise op het gebied van crisisbeheersing bieden we onze netwerkpartners ondersteuning. Dat betekent niet een automatische opschaling in GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure), maar dat we op het juiste moment de juiste onderdelen van de crisisorganisatie activeren.
- Regie en beheer op bevolkingszorg en crisiscommunicatie: in lijn met de adviezen uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's brengen we bevolkingszorg en crisiscommunicatie onder regie van de VrAA. Dit moet uitgroeien tot een stevige kolom bevolkingszorg en crisiscommunicatie die ten dienste staat van de zes gemeenten.

Regionaal Crisisplan 2021-2024

In het Regionaal Crisisplan beschrijven we, conform de Wet Veiligheidsregio's, de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Met het Regionaal Crisisplan 2021-2024 is aan de opdracht voldaan om vanuit een heldere en eenduidige basisstructuur flexibel op te kunnen treden bij een crisis in verschillende omvang, impact en snelheid, ook bij een crisis van de toekomst.

INHOUD →

7 Vakmanschap en leiderschap

Met het programma Vakmanschap en leiderschap werken we aan de belangrijkste pijlers voor de uitoefening van het brandweervak.

Wat zien we om ons heen?
Vakbekwaam worden en blijven door opleidingen te volgen en te oefenen is de basis voor de brandweer om 24/7 hulp te verlenen wanneer dat nodig is. We zien dat de ontwikkeling van ons (persoonlijk) leiderschap van groot belang is voor een veilige inzet en inclusieve werkomgeving. Dat incidentbestrijding een zware fysieke, maar ook een zware mentale belasting kent; waarvoor aandacht moet zijn in de opleidingen, oefeningen en trainingen. We zien dat onze samenleving – qua brandveiligheid, risico's en verwachtingen - verandert. Dat het aantal te beoefenen onderwerpen fors is toegenomen, maar het aantal oefenmomenten in de afgelopen 30 jaar hetzelfde is gebleven. Dat dit vraagt om een nieuwe kijk op vakbekwaamheid.

Wat is onze ambitie?
Onze ambitie voor het programma Vakmanschap en leiderschap is:
- Ontwikkeling (en uitvoering) van een visie op vakbekwaamheid; op basis van eigen verantwoordelijkheid en inzicht in eigen vakbekwaamheid.
- Aanbod van opleidingen en oefeningen op maat en rekening houdend met de actualiteit, zoals de huidige pandemie.
- Leidinggevenden geven adequaat leiding tijdens het repressief optreden.
- Leidinggevenden tonen voorbeeldgedrag, hebben oog voor hun medewerkers, spreken elkaar en de ploeg aan op gedrag en ontoelaatbaar gedrag wordt aangepakt.

Wat gaan we doen?
We werken aan de ontwikkeling van Vakbekwaamheid en leiderschap op de volgende onderdelen:
- Meerjarig leiderschapsprogramma voor bevelvoerders, officieren, clustermanagers, personeelsadviseurs, adviseurs vakbekwaamheid en managementteam; met de bevelvoerders als eerste groep wordt gewerkt aan de basis, verdieping, zelf aan de slag en leren van de praktijk.
- Ontwikkeling van een visie en strategie op vakbekwaamheid in de toekomst: hoe ziet het opleiden, trainen en oefenen van de toekomst eruit en wat is ervoor nodig om dat te kunnen realiseren?
- Versterking van onze vakbekwaamheid door in te zetten op leven lang (individueel) leren (zie kader), evalueren en leren en aantoonbare vakbekwaamheid (in een portfolio).
- Met de nieuwe visie als basis bepalen hoe de toekomst van het opleidingscentrum BOCAS eruit gaat zien (in hoeverre beïnvloeden technologische ontwikkelingen in opleiden, trainen en oefenen, zoals virtuele technieken, het huidige realistisch oefenen en wat betekent dat voor de toekomst van het BOCAS?).
- Samenwerking op het gebied van vakbekwaamheid met de omliggende veiligheidsregio's; zowel wat betreft de brandweerschool in Noord West 4 verband als mogelijke andere samenwerkingsvormen.
- Verdere ontwikkeling van informatisering en digitalisering: op termijn dient elke medewerker een overzichtelijk en betrouwbaar portfolio te hebben, zodat de organisatie als geheel meer informatie gestuurd kan werken en medewerkers meer in control zijn op hun eigen vakbekwaamheid.

INHOUD →

Leven lang leren

BAA wil haar medewerkers stimuleren om een leven lang te leren. Het maakt medewerkers flexibeler om aan de veranderende vraag aan de brandweer te kunnen voldoen en draagt bij aan de loopbaanontwikkeling binnen of buiten de brandweer. De medewerker is verantwoordelijk voor de eigen opleiding en de ontwikkeling van zijn of haar loopbaan. De organisatie faciliteert en stimuleert.

Voor mij is de kwaliteitsmeting die we in 2021 gaan uitvoeren cruciaal. Op basis van de uitkomsten kunnen we bepalen wat we wel, maar zeker ook wat we niet hoeven te oefenen. Met gerichter oefenen en meer rendement en kwaliteit als resultaat.

Jur van Lieshout, sectormanager Operationele Dienst

8 Informatiegestuurde veiligheid

Met het programma Informatiegestuurde veiligheid werken we de komende jaren aan de informatievoorziening gericht op het primaire proces (risico- en crisisbeheersing en incidentbestrijding) en met onze toprisico's als kader.

Wat zien we om ons heen?
We hebben steeds meer informatie, die steeds sneller en op steeds meer verschillende plekken beschikbaar is. Via informatiegestuurde veiligheid zorgt de veiligheidsregio ervoor dat de relevante informatie op het goede moment voor de juiste partijen inzichtelijk is; zowel in de koude, warme als de nafase van een incident of crisis. Het helpt bij het nemen van (crisis) besluiten, bij het samenwerken met partners en bij de informatievoorziening richting burgers.
We zien dat samenwerking cruciaal is voor informatiegestuurde veiligheid en dat dit ook in de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's wordt benadrukt. Elke partij heeft een deel van de informatie, samengevoegd krijgt het waarde. In het land wordt geïnvesteerd in Veiligheidsknooppunten (VIK; zie kader) waarin informatie samenkomt en waar een zo compleet mogelijk actueel veiligheidsbeeld gemaakt wordt. Alle veiligheidspartners kunnen vervolgens vanuit hun eigen perspectief bepalen wat er aan de hand is en wat dat betekent voor hen en voor het gezamenlijk optreden.

RISICOBEHEERSING		RISICOSIGNALERING			CRISISBEHEERSING	
PLANVORMING	VTH	VEILIGHEIDSBEELD	AFWIJKINGEN	RISICO'S	CRISIS	NAFASE
RUIMTELIJKE PLANVORMING & VTH		NORMALE DAGELIJKSE SITUATIE			CRISIS	

Risico's voorkomen

RISICOBEELD/KAART

Inzicht in alle potentiële risico's bij de ruimtelijke plan- en besluitvorming
> Risico creërende activiteiten & aandachtsgebieden
> Kwetsbare objecten
> Vergunningsaanvragen
> Historie incidenten

Afwijkingen signaleren, crisis voorkomen

INTEGRAAL VEILIGHEIDSBEELD

Inzicht in de actuele situatie, signaleren van afwijkingen en risico's
> Situatie (diensten/roosters, evenementen, weer, etc.)
> Afwijkingen
> Risico's

Crisis beheersen, effecten minimaliseren

SITUATIEBEELD (LCMS)

Real-time, multidisciplinair gedeeld beeld van situatie, risico's, inzet en commandovoering
> Kaartbeeld
> Inzet, commandovoering, planvorming en planning
> Risico's, objecten, (bedrijfs)gegevens
> Betrokken personen, entiteiten en objecten

INHOUD

Wat is onze ambitie?

We hebben onze ambitie als volgt uitgewerkt:

- De informatiepositie van onze veiligheidsregio en onze partners (waaronder GGD/GHOR) is compleet en continue actueel. Door samenwerking, kennisdeling en aansluiting op de digitale samenleving wordt het informatiebeeld op basis waarvan besluiten genomen worden steeds relevanter.
- Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) voor onze regio is gerealiseerd en is operationeel in alle fasen van de veiligheidsketen (inclusief inzicht in risico's én het beperken van deze risico's). Groeipad is de uitwisseling van informatie met steeds meer partners binnen én buiten onze regio, met niet in de laatste plaats de samenwerking in Noord West 4 verband.
- We dragen bij aan informatiegestuurde repressie tijdens de warme fase van een incident op de meldkamer.
- De kwaliteit van onze informatievoorziening is geborgd. We hebben voldoende maatregelen genomen om de informatieveiligheid, -kwaliteit en –privacy binnen onze veiligheidsregio te garanderen.

Wat gaan we doen?

- Voor het doorontwikkelen van de informatiepositie richten we het proces in, waarmee op gerichte wijze data verzameld, geregistreerd en geanalyseerd wordt.
- Op basis van inzichten bij andere regio's, onze eigen inzichten en de ervaringen door de COVID-19 crisis richten we het VIK voor onze regio verder in.
- De multidisciplinaire samenwerking binnen de meldkamer gaan we verder ontwikkelen. Het stimuleren en doorontwikkelen van de rol van de calamiteitencoördinator - die leiding geeft aan het meldkamerproces - is daar onderdeel van.
- We richten een kwaliteitssysteem in om de veiligheid, kwaliteit en privacy van informatie continue te waarborgen.
- Onze werkwijze is van begin af aan gericht op samenwerken, kennisdelen en gebruik maken van wat er al is en daarop verder bouwen.

Informatiegestuurde veiligheid met een Veiligheids-Informatie Knooppunt (VIK)

Het VIK is een verzameling van mensen en middelen, die met behulp van datasystemen, slimme applicaties en data uit verschillende bronnen (gemeenten, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten, GGD'en, politie, waterschappen enz.) informatie verzamelen, samenvoegen, analyseren, onderzoeken en publiceren.
Eén van de resultaten is een zo compleet mogelijk actueel veiligheidsbeeld van een situatie, dat direct in één portal te zien is. Gebruikers van het VIK (bestuurders, directeuren en medewerkers van Veiligheidsregio en haar partners) kunnen op basis van dit veiligheidsbeeld besluiten nemen om de veiligheid in de samenleving te borgen.
Het VIK brengt niet alleen data samen en zet deze om in informatie. Het veredelt informatie ook tot kennis. Het VIK is hierdoor ook een platform om met elkaar in gesprek te gaan over de risico's en kwetsbaarheden in de regio en samen na te denken over mogelijke maatregelen.

INHOUD

Mijn droom is dat wij voor meer veiligheid in onze regio zorgen door de enorme hoeveelheid beschikbare informatie slim samen te brengen. Dat we dat doen door regionaal en landelijk met partners te verbinden, samen te leren en kansen te pakken. Bijvoorbeeld in de voorbereiding op alle evenementen die als het weer kan georganiseerd gaan worden.

Steven van de Looij, chief Information and Innovation Officer

INHOUD →

9

Diverse en inclusieve organisatie

Met dit programma werken we aan een meer diverse en inclusieve organisatie.

Wat zien we om ons heen?

Hoe we binnen BAA met elkaar omgaan krijgt de laatste jaren veel aandacht. We werken aan een werkklimaat zonder discriminatie, pest-gedrag en uitsluiting. Om een duurzame verandering te realiseren, die begrepen en gesteund wordt, zien we dat het van groot belang is om hierover continu met elkaar in gesprek te blijven. Dat een inclusieve organisatie waarin elk individu kan floreren een randvoorwaarde is om meer diversiteit binnen BAA te krijgen en te behouden. Een meer diverse bemensing geeft weer een gezonder en vriendelijker werk- en leefklimaat op de brandweerkazernes.

Een diversiteit aan competenties en een diverse uitstraling van onze organisatie helpt ons bij het maken van verbinding met onze inwoners en bezoekers van onze regio die heel divers zijn. En bij de samenwerking met onze diverse partners, als politie, ambulancedienst, de gemeenten en allerlei andere (maatschappelijke) organisaties, waarmee we steeds nauwer samenwerken. Het helpt ons om ons werk goed te doen.

Wat is onze ambitie?

Onze ambitie voor het programma is als volgt:

- BAA is een organisatie waar verschillen gezien en gewaardeerd worden en pesten en discriminatie onacceptabel blijven.
- De samenstelling van de medewerkers van BAA is meer divers op alle niveaus en sluit daarbij beter aan bij de diversiteit van onze regio.
- Van elke opleidingsgroep (blikkie) van de Operationele Dienst van BAA is de streefwaarde 1/3 vrouw en 1/3 met een niet-westerse (culturele) achtergrond. Met daarbij de beperking dat we pas vanaf 2023 weer nieuwe brandweerprofessionals binnen de Operationele Dienst van BAA nodig hebben.
- We realiseren een toename van het aantal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt op functies waar dat kan binnen de VrAA (banenafspraak participatiewet).

Wat gaan we doen?

- We leren over inclusie en diversiteit; over onbewuste vooroordelen, de rol van leidinggevenden, voorbeeldgedrag en persoonlijk leiderschap van iedereen. We halen kennis en advies op bij andere organisaties; organisaties om ons heen (gemeente Amsterdam, Nationale Spoor-wegen) én van verder weg (brandweer Brussel).
- We spreken elkaar aan op gedrag en ontoelaatbaar gedrag pakken we aan. Dat doen we met behulp van de nieuwe visie op gedrag die uit een nieuwe gedragscode, ambtseed, kernwaarden en regeling Integriteit en Geheimhouding bestaat (zie kader).
- Via arbeidsmarktcommunicatie zetten we in op diverse doelgroepen. Ook andere diversiteitsaspecten krijgen aandacht in werving en selectie, zoals competenties, vaardigheden en kwaliteiten. Net als aandacht voor de brede hulpverleningsrol van de brandweer.
- We onderzoeken met het Centraal Bureau voor de Statistiek hoe we onze diversiteit wat betreft medewerkers met een niet-westerse (cultu-rele) achtergrond in beeld kunnen brengen.
- We doen een inclusiviteitscheck op processen en beleid; met name op de meest relevante als werving & selectie en het gehele proces van in- door- en uitstroom. Obstakels die diversiteit en kwalitatieve door-stroming belemmeren halen we weg. We hebben ook aandacht voor de doorstroom naar leidinggevende functies, zowel in de kazernes als op kantoor.

INHOUD

Het werk van een brandweer-mens is heel divers. Het vereist een diversiteit aan kwaliteiten, competenties en type mensen om het werk zo goed mogelijk te kunnen doen. Ik vind het erg belangrijk dat we met elkaar blijven inzetten op het verder vergroten van diversiteit binnen ons korps, zowel in de uitruk- dienst als op kantoor.

Marleen van de Kerkhof, portefeuillehouder Diversiteit en Inclusie

Gedragscode

Een gedragscode helpt onze organisatie in het proces om een inclusieve en integere organisatie te worden. Met een positieve insteek "waarom is een gedragscode goed voor iedereen?" heeft een brede groep mede-werkers de gedragscode voor de VrAA ontwikkeld. De gedragscode biedt duidelijkheid over welk gedrag van onze medewerkers verwacht wordt; met de nadruk op zelf nadenken en handelen. Het scheppen van een prettige werksfeer en productieve werkomgeving staat centraal. En ook de voorbeeldfunctie die wij als ambtenaar hebben wordt benadrukt. De gedragscode verwijst naar de afspraken die wij met elkaar gemaakt hebben en die gelden binnen ons werk. Ook is opgenomen dat als we regels overtreden, dat consequenties kan hebben, zoals disciplinaire maatregelen.

Kernwaarden VrAA en BAA

Ook de nieuwe kernwaarde van VrAA, Open en betrokken, Buiten Gewoon Veilig en Duurzaam innovatief en de brandweerkernwaarden Behulpzaam, Deskundig, Daadkrachtig, geven houvast voor ons gedrag. Open en betrokken wil zeggen: wij zijn één in verscheidenheid en we werken onderling samen, samen met onze partners, op een respectvolle en integere manier voor onze samenleving.
Buitengewoon Veilig betekent dat wij zorgen voor veiligheid en dat deskundig en professioneel met zorg voor mens, dier, middelen en milieu doen. Duurzaam innovatief houdt in dat wij continu gericht zijn op onze ontwikkeling in een veranderende omgeving, gebruikmakend van nieuwe technieken en kennis tot een toonaangevende veiligheids-regio. Hierbij brengen wij geen schade toe aan mens, dier of milieu.
De brandweer is behulpzaam. We stellen ons altijd behulpzaam op.
We zijn open en makkelijk toegankelijk voor hulpvragen. We geven

INHOUD →

gevraagd en ongevraagd advies vanuit onze verantwoordelijkheid voor de maatschappij. We staan 24 uur per dag klaar om iedereen in nood te helpen. De brandweer is deskundig. We verstaan ons vak; we stellen alles in het werk om noodsituaties te voorkomen en bieden professionele hulp en nazorg. We weten op basis van onze kennis en ervaring waar onze omgeving mee te maken heeft. We streven voortdurend naar verbetering van onze hulpverlening, adviezen en oplossingen. En de brandweer is daadkrachtig. We hebben passie voor ons vak. We doen wat we zeggen en wel direct ook al vergt dit soms enige moed. We zijn een sterk team dat van aanpakken weet. Niet alleen wanneer er gevaar dreigt, maar juist ook om dit te voorkomen.

Ambtseed

De VrAA heeft één nieuwe eed ontwikkeld voor alle medewerkers van de VrAA. Alle nieuwe medewerkers leggen de eed af aan het begin van hun werk voor de VrAA. Of je nu werkt bij de Operationele Dienst van de brandweer, bij Crisisbeheersing of welk onderdeel van de Veiligheidsregio dan ook. Zo kunnen medewerkers van verschillende organisatieonderdelen elkaar leren kennen en krijgt elke nieuwe medewerker dezelfde introductie in wat wij binnen de organisatie verwachten van elkaar.

Regeling Integriteit en Geheimhouding

De VrAA heeft een regeling Integriteit ontwikkeld voor misstanden, integriteitschendingen, ongewenst gedrag en klachten. De wijze van afhandeling van een melding is duidelijk en hanteerbaar omschreven. Voor een medewerker die tegen een schending aanloopt, is de drempel om te melden zo laag mogelijk gemaakt. Als medewerker wil je je veilig en geholpen voelen en als organisatie willen we weten wat er mogelijk niet goed gaat. Een meldpunt integriteit wordt ingericht om meldingen professioneel te behandelen, over te communiceren (wat kan en mag) en om mogelijkheden tot evaluatie en verbetering in de toekomst in gang te zetten.

10

Excellente bedrijfsvoering

Met het programma Excellente bedrijfsvoering zetten we in op een optimale ondersteuning van onze primaire processen, onze medewerkers en managers.

Wat zien we om ons heen?
We zien dat we in een wereld leven die continue in beweging is. We hebben steeds meer en sneller informatie beschikbaar. Informatiegericht werken zowel voor onze primaire processen (via informatiegestuurde veiligheid) als voor de ondersteunende processen is de norm geworden om prestaties van organisaties te verbeteren. Dat vraagt om systemen en processen die hierop zijn ingericht; die flexibel en gebruiksvriendelijk zijn. Dat vraagt om medewerkers en leidinggevenden die zich blijven ontwikkelen om de verantwoordelijkheid van continue beweging en verbetering te kunnen oppakken; om goede samenwerking binnen onze diverse organisatie. We zien dat onze organisatie vraagt om bondige sturingsinformatie om de koers van de organisatie beter te kunnen bepalen en (bij)sturen; ons Veiligheidsbestuur om bondige verantwoordingsinformatie.

Wat is onze ambitie?
Om onze primaire processen, medewerkers en managers optimaal te ondersteunen, is onze ambitie voor de komende jaren:

- Samenwerken; we werken samen aan het verbeteren van onze organisatie. We zijn nieuwsgierig naar elkaar en wat we doen en hebben een open houding. We zijn flexibel in gedrag en kunnen omgaan met een verscheidenheid aan collega's of met zaken die niet gaan zoals gedacht.
- Lerende organisatie; we zijn een organisatie die het lerend vermogen van individu en organisatie stimuleert. Zelf nemen we verantwoordelijkheid voor onze prestaties en voor onze professionele ontwikkeling. We leren van fouten en maken gebruik van elkaars kennis, kunde en ideeën.
- Informatiegericht werken; onze werkprocessen en -systemen zijn up to date, veilig en betrouwbaar en voldoen aan wet- en regelgeving. Met een flexibele informatievoorziening is de informatiepositie van de VrAA versterkt en we werken op basis van een actuele beleidsmatige basis. We hebben een professionele houding bij het (ver)werken en verrijken van de informatie en data.
- Resultaatgericht werken en sturen; van strategie naar doelen; met een 'van strategie naar doelen' dashboard kan het management van de VrAA efficiënt, tijdig en effectief sturen op de (meerjaren) koers en resultaten van de organisatie. Ook de externe verantwoording doen we kort, duidelijk en volledig.

Wat gaan we doen?

- We stimuleren en faciliteren persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden op alle niveaus. We creëren een uitnodigend platform, waarop het voor iedereen mogelijk is om webinars, workshops en trainingen, te volgen.
- Met aandacht hebben voor elkaar stimuleren we samenwerking en collegiaal gedrag.
- We voeren proces-, project- en programmamanagement structureel in waarbij de focus ligt op doel- en resultaatgericht samenwerken.
- Stap voor stap beschrijven, actualiseren en digitaliseren we onze (ondersteunende) processen.
- We werken aan een stevige, flexibele informatievoorziening om op basis daarvan informatiegericht werken breed in de organisatie toe te passen en het gewenste niveau van informatievoorziening stapsgewijs te bereiken.
- Voor het beheer van informatie ontwikkelen we een functionele en toekomstbestendige werkwijze volgens de wettelijk gestelde verplichtingen en aansluitend op landelijke kaders.
- We zetten een dashboardsysteem op met daarin doelstellingen, indicatoren, onderlinge verbanden en prestaties, waarmee de resultaten van de organisatie moeiteloos zichtbaar en meetbaar zijn. Onderdeel is een instrument voor het vertalen van strategisch doelen naar prioritering in de (jaarlijkse) uitvoering van activiteiten.

INHOUD

Een excellente bedrijfsvoering realiseer je niet van de ene op de andere dag. Dat doe je door voortdurend te leren en je te blijven ontwikkelen. Samen maken we onze organisatie zo steeds een beetje beter.

Bas Meijer, sectormanager Bedrijfsvoering

INHOUD

11

Wettelijke bepalingen waaraan het beleidsplan moet voldoen

Wet Veiligheidsregio's, artikel 14

a. Een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, en van de politie, alsmede van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.

> Voor de crisisbeheersing wordt de inrichting, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de crisisorganisatie vastgelegd in het regionaal crisisplan VrAA 2021-2024.
> Voor de incidentbestrijding worden de operationele prestaties van BAA vastgelegd in het Dekkingsplan BAA 2021-2024.

b. Een uitwerking, met inachtneming van de omstandigheden in de betrokken veiligheidsregio's, van door onze minister vastgestelde landelijke doelstellingen als bedoeld in artikel 37.

> De dossiers van de strategische agenda Veiligheidsberaad zijn integraal in de programma's van dit beleidsplan opgenomen: taak- en rolopvatting veiligheidsregio's in relatie tot evaluatie Wet veiligheidsregio's (Crisisbeheersing), kansen en bedreigingen van de informatie- en data-gestuurde maatschappij (Informatiegestuurde veiligheid), gezamenlijke aanpak bij ongekende crises (Crisisbeheersing), vrijwilligheid (Verbrede en veilige inzet).
> In elke van de vakraden van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV), Incidentbestrijding, Brandveiligheid, Leren en ontwikkelen, Risico- en crisisbeheersing, Bedrijfsvoering, is een lid van ons Managementteam vertegenwoordigd. De vakraden besluiten over de aanpak van landelijke samenwerking op vraagstukken die het vakgebied raken en sturen landelijke projecten en programma's aan. Onze directeur/commandant is voorzitter van de RCDV.

c. Een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisaties.

> De ontwikkeling van de informatiepositie van VrAA en de informatievoorziening maakt integraal onderdeel uit van dit beleidsplan (programma informatiegestuurde veiligheid). De ontwikkeling is gebaseerd op de gedachte van informatieknooppunten, het delen van kennis en ervaring en daarop verder bouwen.

d. Een oefenbeleidsplan.

> Het oefenbeleidsplan maakt integraal onderdeel uit van het programma Crisisbeheersing.

e. Een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b.

> In het programma Veilige Leefomgeving zijn de niet-wettelijke taken op hoofdlijnen opgenomen. Hieronder volgt een uitwerking.
  > Het participeren en adviseren bij de ontwikkeling van de omgevingsvisies, omgevingsverordening en omgevingsplannen;
  > Het adviseren over ruimtelijke plannen op basis van drie pijlers (zie programma Veilige Leefomgeving).
  > Adviseren over omgevingsveiligheid in relatie tot gevaarlijke stoffen;
  > Het toetsen van evenementenvergunningen op brandveiligheid;
  > Het toetsen van omgevingsvergunningen voor wat betreft het onderdeel en bouw en gebruik;

INHOUD

- > Het toetsen van het programma van eisen of uitgangspuntendocument van brandveiligheidsinstallaties op de daarvoor geldende normen;
- > Het op verzoek uitvoeren van toezicht op de (brand)veiligheidsaspecten van de omgevingsvergunning activiteit bouwen en activiteiten brandveilig gebruik;
- > Middels het programma (Brand)veilig Leven stimuleren van bewustzijnsbevordering en gedragsverandering, zelf- en samenredzaamheid van gebruikers;
- > Het stimuleren van het bewustzijn en het verhogen van de eigen verantwoordelijkheid van gebouweigenaren over de mate van brandveiligheid.

f. De voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten, alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

> De operationele prestaties van BAA, waaronder de opkomsttijden, een beschrijving van de kazernes en maatregelen ter verbetering van de prestaties, worden vastgelegd in het Dekkingsplan BAA 2021-2024.

Veiligheidsregio/brandweer
Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres:
Ringdijk 98, 1097 AH Amsterdam

Postadres:
Postbus 92171, 1090 AD Amsterdam

Telefoon:
020 555 6550

Website:
veiligheidsregioaa.nl
brandweer.nl/amsterdamamstelland

INHOUD →

Gemeenschappelijke Regeling

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

2015, gewijzigd in 2021

Versie d.d. 28 april 2021

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn, na verkregen toestemming van de raden van deze gemeenten;

overwegende dat:

a. deze gemeenten een gemeenschappelijke regeling zijn aangegaan onder de titel ‘Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2008’;

b. de Wet veiligheidsregio’s op 1 oktober 2010 in werking is getreden onder gelijktijdige intrekking van de Brandweerwet 1985, de Wet rampen en zware ongevallen en de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;

c. de Wijzigingswet veiligheidsregio’s per 1 januari 2014 is ingegaan;

d. de Wet veiligheidsregio’s een slagvaardige organisatie beoogt tot stand te brengen op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;

e. de artikelen 8 en 9 van de Wet veiligheidsregio’s bepalen, dat de colleges van burgemeester en wethouders in de regio Amsterdam-Amstelland een gemeenschappelijke regeling treffen waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: Veiligheidsregio;

f. artikel 76 van de Wet veiligheidsregio’s bepaalt, dat deze gemeenschappelijke regeling wordt getroffen uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet;

g. de ‘Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2008’, na toestemming van de gemeenteraden van Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn en Ouderkerk aan de Amstel aan de colleges van burgemeester en wethouders van deze gemeenten, zoals bedoeld in artikel 1, tweede en derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen, op 1 januari 2015 voor de eerste keer is gewijzigd;

h. de colleges van burgemeester en wethouders op voorstel van het bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland. na toestemming van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, besloten hebben om de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland 2015 op een aantal punten te wijzigen;

i. de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Amsterdam en Weesp gevolgen heeft voor de wettelijke indeling van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, en deze gemeentelijke herindeling leidt tot toetreding van de gemeente Weesp tot de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland met ingang van 1 januari 2022 tot en met 24 maart 2022.

gelet op:

de Wet veiligheidsregio's, Tijdelijke wet ambulancezorg, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeentewet:

besluiten

de 'Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015' te wijzigen en als volgt vast te stellen:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Definities

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

a. *het algemeen bestuur*: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, ook wel genoemd het bestuur van de Veiligheidsregio;

b. *de brandweer*: het onderdeel van de Veiligheidsregio dat zich bezig houdt met de uitvoering van brandweerzorg zoals genoemd in artikel 3, eerste lid en de taken zoals genoemd in artikel 25 van de Wet;

c. *de burgemeester(s)*: de burgemeester(s) van de Gemeenten;

d. *de colleges*: de colleges van burgemeester en wethouders van de Gemeenten;

e. *het dagelijks bestuur*: het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio;

f. *de directeur Veiligheidsregio*: de directeur Veiligheidsregio als bedoeld in artikel 17, eerste lid van deze regeling;

g. *Gedeputeerde Staten*: het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland;

h. *de Gemeente(n)*: de aan deze regeling deelnemende gemeente(n);

i. *geneeskundige hulpverlening:* geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing door daartoe aangesteld personeel, als onderdeel van een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines, door tussenkomst van een meldkamer;

j. *GHOR:* de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de

advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied;

k. *Hoofdofficier van Justitie*: de Hoofdofficier van Justitie in het Arrondissement Amsterdam;

l. *meldkamer*: de gemeenschappelijke meldkamer zoals bedoeld in artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's;

m. *de raden*: de gemeenteraden van de Gemeenten;

n. *de regeling*: deze gemeenschappelijke regeling;

o. *de Veiligheidsregio*: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 3 van deze regeling;

p. *de Voorzitter*: de voorzitter van de Veiligheidsregio;

q. *de Veiligheidsdirectie*: een ambtelijk orgaan dat het bestuur van de Veiligheidsregio adviseert over multidisciplinaire samenwerking op crisisbeheersing;

r. *de Wet*: de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 2. Gemeentewet

Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het college en de burgemeester onderscheidenlijk de Veiligheidsregio, het bestuur van de Veiligheidsregio en de Voorzitter.

Artikel 3. Openbaar lichaam

1. Er is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam genaamd: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

2. Het openbaar lichaam is gevestigd te Amsterdam.

Artikel 4. Verzorgingsgebied

Het Verzorgingsgebied van deze regeling omvat het grondgebied van de Gemeenten.

HOOFDSTUK 2. DOELSTELLING, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 5. Doelstelling

De Veiligheidsregio heeft tot doel om ter behartiging van de belangen van de Gemeenten:

a. uitvoering te geven aan de Wet;
b. uitvoering te geven aan de Tijdelijke wet ambulancezorg;
c. uitvoering te geven aan de Wet Publieke Gezondheid;
d. de organisatie van de regionale taken crisisbeheersing, brandweerzorg en alarmering in stand te houden.

Artikel 6. Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 5 van de regeling genoemde doelstelling is de Veiligheidsregio belast met de uitvoering van de taken en bevoegdheden, zoals genoemd in artikel 10, 25, 32, 35 en 36 van de Wet en de overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens wet en regelgeving aan de Veiligheidsregio worden opgedragen.

2. De Veiligheidsregio is tevens belast met het organiseren van de regionale coördinatie van de gemeentelijke processen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening.

3. De Veiligheidsregio draagt zorg voor het bijstaan en/of verzorgen van de ambtelijke ondersteuning voor het gezag van de burgemeester in geval van een calamiteit.

Artikel 7. Verplichtingen van de Gemeenten

De Gemeenten zijn in ieder geval verplicht om kosteloos de volgende faciliteiten ter beschikking te stellen aan de Veiligheidsregio:

a. bereikbare en bruikbare bluswatervoorzieningen;
b. toegang tot geografische en bouwkundige informatie;
c. informatie over wegomleggingen en -afsluitingen etc.;
d. informatie over relevante vergunningen;
e. voor de Veiligheidsregio relevante informatie nodig voor een behoorlijke uitvoering van artikel 5 en artikel 6 van deze regeling, voortvloeiende uit handhaving en toezicht door de Gemeenten.

HOOFDSTUK 3. HET BESTUUR VAN DE VEILIGHEIDSREGIO

Artikel 8. Organen

De Veiligheidsregio kent de volgende organisatiestructuur:
a. het algemeen bestuur, tevens genoemd het bestuur van de Veiligheidsregio;

b. het dagelijks bestuur; en
c. de Voorzitter.

Artikel 9. Samenstelling

1. De leden van het bestuur van de Veiligheidsregio zijn de burgemeesters van de Gemeenten.

2. Het dagelijks bestuur bestaat uit de Voorzitter en twee andere leden, door en uit het bestuur van de Veiligheidsregio aan te wijzen. De leden van het dagelijks bestuur mogen niet de meerderheid uitmaken van het bestuur van de Veiligheidsregio.

3. Het lidmaatschap van het bestuur van de Veiligheidsregio en het dagelijks bestuur eindigt zodra een lid ophoudt burgemeester te zijn van de gemeente die hem heeft aangewezen.

4. De leden van het bestuur van de Veiligheidsregio worden bij verhindering vertegenwoordigd overeenkomstig artikel 77 van de Gemeentewet.

5. De Voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio wordt bij koninklijk besluit benoemd uit de burgemeesters.

6. Bij verhindering of ontstentenis van de Voorzitter wordt deze vervangen door een door het bestuur van de Veiligheidsregio aan te wijzen lid van het bestuur van de Veiligheidsregio.

Artikel 10. Werkwijze

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio vergadert ten minste 4 keer per jaar en voorts zo dikwijls als de Voorzitter het nodig acht of ten minste twee leden dit de Voorzitter schriftelijk en met redenen omkleed verzoeken. In het laatste geval wordt de vergadering binnen veertien dagen na een zodanig verzoek gehouden.

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt een reglement van orde vast.

3. De Hoofdofficier van Justitie, de Dijkgraaf van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de Commissaris van de Koning worden uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio.

4. Bij de vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio worden de commandant van de Brandweer/Directeur Veiligheidsregio, de Directeur Publieke Gezondheid, de Politiechef Regionale Eenheid Amsterdam, de coördinerend gemeentesecretaris evenals andere functionarissen wier aanwezigheid in verband met de te behandelen

onderwerpen van belang is, uitgenodigd.

5. De vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio zijn openbaar, tenzij met inachtneming van artikel 22 van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt besloten de deuren te sluiten.

6. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
    a. Het vaststellen van het regionaal beleidsplan;
    b. Het vaststellen of wijzigen van de begroting;
    c. Het vaststellen van de jaarrekening;
    d. Het wijzigen van deze regeling;
    e. Het vaststellen van het liquidatieplan.

Artikel 11. Besluitvorming

1. Elk lid van het bestuur van de Veiligheidsregio heeft in de vergadering één stem.

2. De besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen. Staken de stemmen, dan beslist de stem van de Voorzitter.

3. In de gevallen waarin de burgemeester van de gemeente Amsterdam overwegende bezwaren heeft tegen een besluit en met het oog daarop tegenstemt, leidt die tegenstem tot verwerping van het besluit.

Artikel 12. Taken en bevoegdheden

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft tot taak:

    a. toezien op de uitvoering van de doelstelling, taken en bevoegdheden als bedoeld in artikelen 5 en 6 van de regeling;
    b. organiseren van voorbereiding en uitvoering van eigen besluitvorming;
    c. beheer van de organisatie van de Veiligheidsregio;

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio is bevoegd te besluiten tot:

    a. het nemen van alle beslissingen op het gebied van personeel en organisatie van de Veiligheidsregio;
    b. het vaststellen van een mandaatregeling voor nader door haar aan te geven onderwerpen en/of taken en bevoegdheden;
    c. de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelname daaraan, als omschreven in artikel 31a van de Wet

gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 13. Informatie en verantwoording

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio kan de raden en de colleges ongevraagd informatie verschaffen die voor een juiste beoordeling van het door hen gevoerde en te voeren beleid nodig is.

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio verstrekt de raden en/of de colleges de door een of meer leden van die raden en/of colleges verzochte informatie ten aanzien van het door het bestuur van de Veiligheidsregio gevoerde beleid met in achtneming van artikel 16, vijfde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op de voet van deze bepaling zal geen informatie worden verstrekt indien dat, gelet op de door de Veiligheidsregio te behartigen belangen, naar het oordeel van het bestuur van de Veiligheidsregio noodzakelijk is.

3. De leden van het bestuur van de Veiligheidsregio leggen jegens hun raad en college verantwoording af over het door de Veiligheidsregio gevoerde beleid op de voor hen als burgemeester gebruikelijke wijze.

Artikel 14. Advies

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio is bevoegd ongevraagd aan een of meer colleges advies te geven of voorstellen te doen, die in verband met deze regeling nodig worden geacht.

2. De desbetreffende colleges delen op zo kort mogelijke termijn aan het bestuur van de Veiligheidsregio mee of een advies of voorstel aanleiding is geweest tot het treffen van maatregelen.

3.1 DE VOORZITTER EN SECRETARIS

Artikel 15. Taken en bevoegdheden

1. De Voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio.

2. De Voorzitter vertegenwoordigt de Veiligheidsregio in en buiten rechte. De Voorzitter kan de in het eerste lid bedoelde leiding opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Artikel 16. De secretaris

1. De directeur Veiligheidsregio, als bedoeld in artikel 17, eerste lid van deze regeling,

fungeert als ambtelijk secretaris van het bestuur van de Veiligheidsregio.

2. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur aanwezig.

3. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan, worden door de secretaris medeondertekend.

4. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt in een instructie nadere regels over de taak en bevoegdheden van de ambtelijk secretaris en de eindverantwoordelijken van de organisaties als bedoeld in artikel 17 van deze regeling.

HOOFDSTUK 4. DE AMBTELIJKE ORGANISATIE

Artikel 17. De organisaties

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio benoemt de directeur Veiligheidsregio. De directeur Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het beheer en het secretariaat van de Veiligheidsregio en de coördinatie op de multidisciplinaire crisisbeheersing.

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio benoemt de commandant van de Brandweer Amsterdam-Amstelland. De commandant Brandweer is belast met de operationele leiding van de brandweer

3. De Brandweer Amsterdam-Amstelland is belast met de uitvoering van de brandweerzorg als bedoeld in artikel 3, eerste lid van de Wet en de taken als bedoeld in artikel 25 van de Wet.

4. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt een GHOR in en houdt deze in stand. De GHOR staat onder leiding van de Directeur Publieke Gezondheid Amsterdam.

5. De Directeur Publieke Gezondheid Amsterdam is belast met de operationele leiding van de geneeskundige hulpverlening.

6. Het bestuur van de Veiligheidsregio wijst een coördinerend gemeentesecretaris aan op voordracht van de gemeentesecretarissen van de Gemeenten en met instemming van het betrokken College van Burgemeester en Wethouders.

7. De coördinerend gemeentesecretaris is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis.

8. Er is een Veiligheidsdirectie die het bestuur van de Veiligheidsregio adviseert over crisisbeheersing. Deze Veiligheidsdirectie bestaat uit de directeur Veiligheidsregio, de Politiechef Regionale eenheid Amsterdam, de Directeur Publieke Gezondheid, de

Hoofdofficier van Justitie, de coördinerend gemeentesecretaris, een vertegenwoordiger van Defensie en een vertegenwoordiger namens de zes gemeenten voor de afdeling Openbare Orde en Veiligheid. De directeur Veiligheidsregio is de voorzitter van de Veiligheidsdirectie.

9. Bij de vergaderingen van de Veiligheidsdirectie worden vertegenwoordigers van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Havenbedrijf Amsterdam, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied evenals andere functionarissen wier aanwezigheid in verband met de te behandelen onderwerpen van belang is, uitgenodigd.

Artikel 18. De inrichting van de ambtelijke organisatie en rechtspositieregeling

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de inrichting van de ambtelijke organisatie die valt onder de Veiligheidsregio en stelt de rechtspositieregeling(en) van het personeel vast.

HOOFDSTUK 5. FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 19. Administratie en controle

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en van het beheer van de geldmiddelen met inachtneming van de toepasselijke wettelijke bepalingen.

Artikel 20. Programmabegroting

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio streeft ernaar iedere 4 jaar een programma-indeling vast te stellen met de mogelijkheid om deze jaarlijks te herijken.

2. De programmabegroting bevat op hoofdlijnen de beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten die worden nagestreefd, evenals de financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn, één en ander zo mogelijk uitgedrukt in relevante prestatiecijfers en kengetallen.

3. Het bestuur van de Veiligheidsregio draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde goederen en diensten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio kunnen worden getoetst.

Artikel 21. Begrotingsprocedure

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio of het dagelijks bestuur zendt jaarlijks vóór 1 april een ontwerpprogrammabegroting van de Veiligheidsregio voor het komende

kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden.

2. Deze ontwerpprogrammabegroting wordt door de zorg van de besturen van de Gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

3. De raden kunnen binnen twee maanden na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpprogrammabegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, bij de ontwerpprogrammabegroting, zoals deze aan het bestuur van de Veiligheidsregio wordt aangeboden.

4. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt de programmabegroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen.

5. Na de vaststelling van de programmabegroting zendt het bestuur van de Veiligheidsregio deze zo nodig aan de raden.

6. Het bestuur van de Veiligheidsregio of het dagelijks bestuur zendt de programmabegroting binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan Gedeputeerde Staten.

7. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 22. Bijdragen aan de Veiligheidsregio

1. De bijdrage van elke Gemeente bestaat uit de kosten voor crisisbeheersing, brandweerzorg eventueel met maatwerktaken per gemeente en alarmering opgenomen in de programmabegroting.

2. De toerekening van de kosten van de brandweerzorg vindt plaats op basis van een door het bestuur van de Veiligheidsregio vastgestelde financiële verdeelsleutel.

3. Indien afzonderlijke Gemeenten besluiten tot het inkopen van aanvullende maatwerktaken brandweerzorg, dan worden de feitelijke kosten per gemeente in rekening gebracht. Afspraken dienaangaande worden vastgelegd in de programmabegroting.

4. De toerekening van de kosten voor de programma's crisisbeheersing en alarmering vindt plaats naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere Gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het desbetreffende begrotingsjaar. Voor de vaststelling

van de aantallen inwoners worden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers aangehouden.

5. Met de Gemeenten worden afspraken gemaakt over bevoorschotting.

6. De Gemeenten dragen er zorg voor dat de Veiligheidsregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Artikel 23. Indexering

De Veiligheidsregio volgt de indexering van de gemeente Amsterdam.

Artikel 24. Jaarrekeningprocedure

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio of het dagelijks bestuur zendt jaarlijks vóór 1 april van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft de voorlopige jaarrekening van de Veiligheidsregio, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden.

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli in het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft.

3. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk vóór 15 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Gedeputeerde Staten.

4. In de jaarrekening wordt de door elk van de Gemeenten en de door derden over het desbetreffende dienstjaar werkelijk verschuldigde bijdrage opgenomen. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 22 van deze regeling betaalde voorschot en het werkelijk verschuldigde bedrag vindt plaats onmiddellijk na de kennisgeving aan de Gemeenten van de vaststelling van de jaarrekening.

5. Onverminderd het voorgaande lid kan het dagelijks bestuur een voorstel doen voor het bestemmen van het resultaat.

6. Het bestuur van de Veiligheidsregio bepaalt op welke wijze de resultaten van de jaarrekening over de Gemeenten zullen worden verdeeld met in achtneming van artikel 21. zevende lid van deze regeling.

Artikel 25. Kostendekkendheid

De geldmiddelen van de Veiligheidsregio bestaan uit:

a. de bijdragen van de Gemeenten, ingevolge artikel 22 van deze regeling;

b. de bijdragen van derden, ingevolge op verzoek of volgens overeenkomst geleverde diensten;
c. subsidies en rijksbijdragen;
d. renten en opbrengsten van bezittingen;
e. onvoorziene ontvangsten;
f. bestemmingsreserve;
g. geldleningen.

HOOFDSTUK 6. ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

Artikel 26. Archivering

1. Ten aanzien van de zorg en het beheer van de archiefbescheiden van de Veiligheidsregio alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer, zijn de voorschriften van de gemeente Amsterdam van overeenkomstige toepassing, tenzij het bestuur van de Veiligheidsregio anders besluit met in achtneming van de Archiefwet.

2. De ambtelijk secretaris van het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met het beheer van de archiefbescheiden, bedoeld in het eerste lid.

3. De aan de uitvoering van het eerste lid verbonden kosten komen ten laste van de Veiligheidsregio.

HOOFDSTUK 7. BIJZONDERE BEPALINGEN

Artikel 27. Toe- en uittreding

1. Toe- en uittreding van gemeenten tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld in de Wet.

2. Het bestuur van de Veiligheidsregio regelt de gevolgen van de toetreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding.

3. Uittreding door een of meer van de Gemeenten uit deze regeling is slechts mogelijk na voldoening aan door het bestuur van de Veiligheidsregio nader te stellen voorwaarden.

4. De toe- of uittreding treedt in werking met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin het besluit tot toetreding of tot uittreden door de Veiligheidsregio bekend is gemaakt.

Artikel 28. Wijziging

1. Het bestuur van de Veiligheidsregio en de Gemeenten kunnen voorstellen tot wijziging

van de regeling doen, onverminderd de van toepassing zijnde bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet.

2. De wijziging treedt in werking op de in de wijziging bepaalde datum en anders met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin het besluit tot wijziging door de Veiligheidsregio bekend is gemaakt.

Artikel 29. Opheffing

1. De gemeenschappelijke regeling kan slechts worden opgeheven voor zover dit op grond van artikel 8 en artikel 9 van de Wet mogelijk is. Een besluit tot opheffing van deze gemeenschappelijke regeling wordt niet genomen voordat de bevoegde bestuursorganen van de Gemeenten daarmee hebben ingestemd.

2. In geval van opheffing van de regeling besluit het bestuur van de Veiligheidsregio tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regels, waaronder het tijdstip van opheffing.

3. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt, gehoord hebbende de bevoegde bestuursorganen van de Gemeenten, tenminste zes maanden voor het tijdstip van opheffing, een liquidatieplan en een sociaal plan voor het personeel vast. Het liquidatieplan voorziet in de financiële gevolgen van de opheffing.

4. Het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met de uitvoering van de liquidatie.

5. Zo nodig blijven de organen van het samenwerkingsverband ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

HOOFDSTUK 8. GESCHILLEN, KLACHTEN EN BEZWAREN

Artikel 30. Geschillen

1. Voordat over een geschil als bedoeld in artikel 28 van de Wgr de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt ingeroepen, legt het bestuur van de Veiligheidsregio het geschil voor aan een daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.

2. De geschillencommissie bestaat uit vertegenwoordigers, aangewezen door elk der bij het geschil betrokken partijen, alsmede een door deze vertegenwoordigers aangewezen onafhankelijke voorzitter.

3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen.

4. De geschillencommissie brengt aan het bestuur van de Veiligheidsregio advies uit over de mogelijkheden partijen tot overeenstemming te brengen.

Artikel 31. Klachten

Voor de afhandeling van klachten zal een klachtenregeling worden opgesteld.

Artikel 32. Behandeling bezwaarschriften

Bij de afhandeling van bezwaarschriften op grond van de Algemene wet bestuursrecht zal toepassing worden gegeven aan artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht en zal voor het horen van belanghebbenden gebruik worden gemaakt van de voorzieningen van de gemeente Amsterdam, tenzij het bestuur van de Veiligheidsregio anders besluit.

HOOFDSTUK 9. SLOTBEPALINGEN

Artikel 33. Bekendmaking

1. De colleges dragen op de gebruikelijke wijze zorg voor de bekendmaking van de regeling.

2. Binnen een maand na vaststelling van de regeling dragen de colleges zorg voor de opname van de regeling in het register als bedoeld in artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Het bestuur van de Veiligheidsregio zendt de regeling aan Gedeputeerde Staten.

4. Het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid is overeenkomstig van toepassing op besluiten tot toetreding en uittreding tot de regeling alsmede tot wijziging en opheffing van de regeling.

Artikel 34. Inwerkingtreding en duur

1. Deze gewijzigde regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag na haar bekendmaking.

2. De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 35. Overgangsbepaling

1. Totdat ter zake een nieuw besluit wordt genomen, blijven besluiten en verordeningen gebaseerd op de ‘Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2008’ onverkort van toepassing.

2. Het college van burgemeester en wethouders van Weesp neemt deel aan deze regeling met ingang van 1 januari 2022, op basis van wijziging van de bijlage bij artikel 8 van de Wet Veiligheidsregio’s, zoals bedoeld in artikel 27, eerste lid, en bepaald in artikel 12,

eerste lid, van de Wet herindeling Amsterdam en Weesp, waardoor Weesp per datum van toetreding deel uitmaakt van de gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland.

3. Het college van burgemeester en wethouders van Weesp houdt van rechtswege op deelnemer te zijn aan deze regeling, vanaf de datum van herindeling van de gemeenten Weesp en Amsterdam als opgenomen in artikel 4 van de Wet herindeling Amsterdam en Weesp, zijnde 24 maart 2022. Per de datum van herindeling wordt conform artikel 12, tweede lid, van de Wet herindeling Amsterdam en Weesp, de bijlage bij artikel 8 van de Wet Veiligheidsregio's aangepast waarmee Weesp komt te vervallen.

Artikel 36. Titel

Deze regeling wordt aangehaald als: **Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015.**

Memorie van Toelichting
Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015, gewijzigd in 2021

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Considerans

Per 1 januari 2008 is door de deelnemende gemeenten de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland gevormd en is de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2008 opgesteld.

Met de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's op 1 oktober 2010 en de Wijzigingswet veiligheidsregio's per 1 januari 2014 dient de gemeenschappelijke regeling herzien te worden. In dat kader is de regeling "Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015" opgesteld.

De colleges van burgemeester en wethouders hebben op voorstel van het bestuur van de Veiligheidsregio besloten om de "Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015" te wijzigen op een aantal punten.

Voor deze herziening zijn naast besluiten van de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de betrokken gemeenten ook besluiten van de gemeenteraden vereist (artikel 1 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen).

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Definities

De definities van het eerste lid zijn consequent in de tekst gebruikt.

Artikel 2. Gemeentewet

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 3. Openbaar lichaam

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 Wvr, treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: Veiligheidsregio. Een openbaar lichaam is een rechtspersoon, waardoor het zelfstandig kan deelnemen aan het rechtsverkeer en bijvoorbeeld overeenkomsten kan aangaan. Artikel 10 derde lid van de Wgr bepaalt dat een plaats van vestiging wordt opgenomen.

Artikel 4. Verzorgingsgebied

Het Nederlandse grondgebied is verdeeld in regio's. De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland beslaat het grondgebied van de genoemde gemeenten conform artikel 8 Wvr en de bijlage bij artikel 8 Wvr.

HOOFDSTUK 2. DOELSTELLING, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 5. Doelstelling

Aangezien verschillende wetten een uitgebreide omschrijving kennen van de taken te vervullen op het gebied van Brandweerzorg, Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en de bestrijding en beheersing van Crises wordt in de eerste drie subleden verwezen naar de toepasselijke wetten.

Artikel 6. Taken

De taken van de Veiligheidsregio zijn de activiteiten die de Veiligheidsregio ontplooit in het kader van de te behartigen belangen. In dit geval wordt de Veiligheidsregio de colleges van burgemeesters en wethouders belast met de taken zoals in deze bepaling genoemde wetsartikelen.

Artikel 7. Verplichtingen van de Gemeenten

Om een correcte uitvoering te kunnen geven aan de aan de Veiligheidsregio opgedragen taken dient de Veiligheidsregio te kunnen beschikken over voor de opgedragen taken relevante informatie of voor de Veiligheidsregio beschikbaar gestelde faciliteiten.

HOOFDSTUK 3. HET BESTUUR VAN DE VEILIGHEIDSREGIO

Artikel 8. Organen

Artikel 12 Wgr bepaalt dat het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een Voorzitter. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam. De Voorzitter is tevens Voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur is tevens het bestuur van de Veiligheidsregio.

3.1 HET BESTUUR VAN DE VEILIGHEIDSREGIO

Artikel 9. Samenstelling

In dit artikel is vastgelegd dat de burgemeesters van de Gemeenten lid zijn van het Algemeen bestuur.

Bij verhindering of ontstentenis van een burgemeester, treedt de loco-burgemeester namens zijn Gemeente op als lid van het bestuur van de Veiligheidsregio, zulks op grond van de algemene waarnemingsregel van artikel 77 lid 1 Gemeentewet. De Voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio wordt bij koninklijk besluit benoemd. Bij verhindering of ontstentenis van de Voorzitter wordt deze in zijn rol als Voorzitter vervangen door een door het algemeen bestuur aan te wijzen lid van het algemeen bestuur.

Artikel 10. Werkwijze

In artikel 22, tweede lid, Wgr is geregeld dat het bestuur van de Veiligheidsregio jaarlijks tenminste viermaal vergadert.

Bij de vergaderingen worden de Hoofdofficier van Justitie, de Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en de Commissaris van de Koning uitgenodigd om deel te nemen.

De Commandant van de Brandweer, de Directeur Publieke Gezondheid, de Politiechef Regionale Eenheid Amsterdam, de Coördinerend gemeentesecretaris en andere functionarissen wier aanwezigheid in verband met de te behandelen onderwerpen van belang is worden uitgenodigd.

Op grond van lid 5 zijn de vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio openbaar (zie tevens artikel 22, derde lid, Wgr). Het derde en vierde lid van artikel 22 Wgr regelen de procedure die moet worden gevolgd om een vergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden. Het zesde lid van dit artikel bevat een lijst met onderwerpen waarover in ieder geval niet in beslotenheid besloten mag worden. Deze lijst is gebaseerd op artikel 24 Gemeentewet.

Artikel 11. Besluitvorming

Krachtens lid 1 heeft elk lid van het bestuur van de Veiligheidsregio in de vergadering één stem. Bij besluiten hebben alle Gemeenten daarom gelijke invloed. Besluiten worden op grond van lid 2 genomen met gewone meerderheid van stemmen, dat wil zeggen: de helft van de uitgebrachte stemmen plus één.

In lid 2 is opgenomen dat als de stemmen staken, de stem van de Voorzitter beslist. In lid 3 is opgenomen dat in die gevallen waarin de burgemeester van de Gemeente Amsterdam overwegende bezwaren heeft tegen een besluit en dus tegenstemt, deze tegenstem tot verwerping van het besluit leidt. Artikel 13 lid 4 onder b van de Wgr biedt de mogelijkheid om bepaalde leden (of een bepaald lid) meervoudig stemrecht te geven. Aldus voorziet de wet in de mogelijkheid van een stemverdeling van leden van het bestuur van de Veiligheidsregio waarbij de stem van bepaalde leden zwaarder telt. Lid 2 en lid 3 van de gemeenschappelijke regeling zijn daarvan een uitwerking.

Op vergaderingen van het bestuur van de Veiligheidsregio van een openbaar lichaam zijn de besluitvormingsregels in artikel 31 Gemeentewet (stemmingen over personen) en artikel 32 Gemeentewet (stemmingen over zaken) van – dwingende – toepassing (artikel 22, eerste lid, Wgr).

Artikel 12. Taken en bevoegdheden

Dit artikel regelt de taken en bevoegdheden van het bestuur van de Veiligheidsregio.

Artikel 13. Informatie en verantwoording

De artikelen 16, 17, 18 en 19 van de Wgr schrijven voor dat een gemeenschappelijke regeling bepalingen bevat over het verstrekken van informatie en het afleggen van verantwoording. Daarbij gaat het zowel om de informatie- en verantwoordingsplicht binnen de gemeenschappelijke regeling (de relatie tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur) als om de informatie- en verantwoordingsplicht van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de raden van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten.

Artikel 14. Advies

Deze bepaling betreft het verstrekken van advies aan de colleges van de Gemeenten.

3.2 DE VOORZITTER EN SECRETARIS

Artikel 15. Taken en bevoegdheden

De Wgr en de Wet veiligheidsregio's bevat bepalingen omtrent het voorzitterschap.

Artikel 16. De Secretaris
De ambtelijk secretaris heeft als taak het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de Voorzitter bij hun taakuitoefening te ondersteunen. De secretaris heeft daarbij een adviserende rol.

HOOFDSTUK 4. DE AMBTELIJKE ORGANISATIE

Artikel 17. De organisaties

Dit artikel en artikel 18 regelt de inrichting van de ambtelijke organisatie van de Veiligheidsregio. Er is een organisatie belast met de Brandweerzorg (zoals gedefinieerd) en een organisatie belast met de Geneeskundige hulpverlening (zoals gedefinieerd).

Artikel 36 van de Wet veiligheidsregio's stelt dat het bestuur van de Veiligheidsregio een coördinerend functionaris aanwijst belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. Hiertoe wordt in artikel 17 lid 6 de Coördinerend gemeentesecretaris aangewezen.

In overeenstemming met artikel 24 Wgr wordt er een vaste commissie van advies aan het bestuur van de Veiligheidsregio ingesteld: de Veiligheidsdirectie . De Hoofdofficier van Justitie vertegenwoordigt het justitiële gezag met betrekking tot de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Met de eindverantwoordelijken van de uitvoerende diensten de Commandant van de Brandweer Amsterdam-Amstelland/directeur Veiligheidsregio, de vertegenwoordigers van de GHOR en de Politie Regionale Eenheid Amsterdam en de Coördinerend gemeentesecretaris als representant van de gemeentelijke kolom bespreken zij zaken die de multidisciplinaire voorbereiding op crises en bijhorende bestuurlijke besluitvorming aangaan. De Veiligheidsdirectie is daarmee het overlegorgaan waarin de vijf partners bij crisisbeheersing in de Veiligheidsregio het multidisciplinaire beleid kunnen afstemmen. De Veiligheidsdirectie vormt een overleg- en afstemmingsorgaan dat het bestuur van de Veiligheidsregio adviseert. Deelname aan deze adviescommissie doet niets af aan de eigenstandige verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leden. De ambtelijk secretaris die de Veiligheidsdirectie voorzit verzorgt de verbinding met het bestuur van de Veiligheidsregio.

Artikel 18. De inrichting van de ambtelijke organisatie en rechtspositieregeling

Dit artikel spreekt voor zich.

HOOFDSTUK 5. FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 19. Administratie en controle

Met inachtneming van de vigerende regelgeving stelt het bestuur van de Veiligheidsregio regels vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en van het beheer van de geldmiddelen met inachtneming van de toepasselijke wettelijke bepalingen. Er zijn onder andere regels vastgesteld in de financiële verordening, in de nota reserves en voorzieningen en in het treasury statuut.

Artikel 20. Programmabegroting

In de programmabegroting staat wat het bestuur van de Veiligheidsregio wil bereiken, wat het bestuur van de Veiligheidsregio daarvoor gaat doen en hoe de beschikbare middelen worden besteed. De programmabegroting geeft de kaders aan waarbinnen de ambtelijke organisatie van de veiligheidsregio werkt.

Artikel 21. Begrotingsprocedure

In dit artikel is de begrotingsprocedure vastgelegd. Op grond van artikel 35 van de Wgr wordt het ontwerp voordat dit aan het bestuur van de Veiligheidsregio wordt aangeboden aan de raden der deelnemende gemeenten toegezonden. De raden kunnen hun zienswijze met betrekking tot de begroting kenbaar maken binnen acht weken na toezending. Op grond van het vierde lid van artikel 35 van de Wgr heeft de raad de mogelijkheid om een zienswijze over de vastgestelde begroting aan Gedeputeerde Staten te zenden.

Artikel 22. Bijdragen aan de Veiligheidsregio

De regionale bijdrage van de deelnemende gemeenten bestaat uit de kosten basisbrandweerzorg, crisisbeheersingstaken, alarmeringstaken en bestuurlijke ondersteuning. Daarnaast kunnen de deelnemende gemeenten via een lokale (maatwerk)bijdrage maatwerktaken inkopen ten aanzien van de brandweerzorg. De toerekening van de kosten voor deze onderdelen vindt plaats op basis van een vastgestelde financiële verdeelsleutel voor de regionale basisbrandweerzorg en het inwoneraantal voor de overige regionale taken. Voor het maatwerk is de lokale bijdrage gelijk aan de geraamde kosten per gemeente.

Artikel 23. Indexering

Voor de indexering wordt de indexering van de gemeente Amsterdam aangehouden.

Artikel 24. Jaarrekeningprocedure

Ingevolge artikel 34, derde lid Wgr dient de jaarrekening door het bestuur van de Veiligheidsregio te worden vastgesteld in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft. Ingevolge het derde lid wordt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling en in elk geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop het betrekking heeft aan Gedeputeerde Staten toegezonden.

Het dagelijks bestuur kan aan het algemeen bestuur een voorstel doen om een positief of negatief resultaat te bestemmen. Hierbij kan gedacht worden aan het verrekenen van het

resultaat met de deelnemende gemeenten, het doteren of onttrekken van het resultaat aan de reserves, het inzetten van een positief resultaat voor (incidentele) prioriteiten of een combinatie daarvan.

Artikel 25. Kostendekkendheid

De genoemde geldmiddelen betreffen de normale middelen die de regio ieder jaar ter beschikking heeft. In artikel 50 van de Wvr is tevens een bijstandsregeling opgenomen voor gemeenten en veiligheidsregio's die daadwerkelijk te maken krijgen met de bestrijding van een ramp. De minister kan daarvoor een extra bijdrage leveren.

HOOFDSTUK 6. ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

Artikel 26. Archivering

Op grond van artikel 40, derde lid, van de Archiefwet 1995 gelden voor een gemeenschappelijke regeling de bepalingen omtrent de zorg voor de archiefbescheiden.

HOOFDSTUK 7. BIJZONDERE BEPALINGEN

Artikel 27. Toe- en uittreding

Zoals artikel 9 Wgr vereist kent de gemeenschappelijke regeling bepalingen over de toe- en uittreding tot en uit de gemeenschappelijke regeling. Op basis van artikel 10 van de Wvr moeten de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 9 van die wet een gemeenschappelijke regeling treffen. Dit betekent dat een gemeente alleen kan toetreden tot of uittreden uit een gemeenschappelijke regeling als de verdeling van de gemeenten in regio's wordt gewijzigd. In dat geval zijn de gemeenten waarop de wijziging betrekking heeft zelfs verplicht om over te gaan naar een andere regeling.

Lid 2 en lid 3 bepalen dat het bestuur van de Veiligheidsregio de gevolgen van de toetreding regelt en dat zij voorwaarden kan verbinden aan de toetreding. Uittreding is slechts mogelijk na voldoening aan door het bestuur van de Veiligheidsregio nader te stellen voorwaarden.

Artikel 28. Wijziging

De gemeenschappelijke regeling kan slechts worden gewijzigd bij unaniem besluit van de desbetreffende bestuursorganen van de Gemeenten.

Artikel 29. Opheffing

Op basis van artikel 10 van de Wvr moeten de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 9 van de Wvr een gemeenschappelijke regeling treffen. Dit betekent dat een regeling alleen kan worden opgeheven als daarmee een nieuwe regeling in werking treedt die voldoet aan de eis in de Wvr.

HOOFDSTUK 8. GESCHILLEN, KLACHTEN EN BEZWAREN

Artikel 30. Geschillen

De bedoeling van dit artikel is om geschillen eerst op intergemeentelijk niveau te doen beslechten. Mochten partijen er op dit niveau niet uitkomen, dan staat de weg naar Gedeputeerde Staten op grond van artikel 28 Wgr weer volledig open.

Artikel 31. Klachten

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 32. Behandeling bezwaarschriften

Voor wat betreft het horen in een bezwaarschriftprocedure wordt gebruik gemaakt van voorzieningen van de gemeente Amsterdam. Dit artikel laat de bevoegdheid tot het nemen van het besluit op bezwaar onverlet.

HOOFDSTUK 9. Slotbepalingen

Artikel 33. Bekendmaking

Artikel 26 Wgr bepaalt dat de Gemeenten de gemeenschappelijke regeling op de gebruikelijke wijze bekend dienen te maken. Het bestuur van de Veiligheidsregio stuurt de regeling namens de deelnemende gemeenten toe aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 34. Inwerkingtreding en duur

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 35. Overgangsbepaling

Het eerste lid van dit artikel spreekt voor zich. In het tweede en derde lid van dit artikel is de toe- en uittreding van Weesp tot de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland geregeld conform de Wet herindeling Amsterdam en Weesp.

Artikel 36. Titel

De titel waaronder de regeling zal worden aangehaald.

Ontwerpbesluit

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland;

Gelet op Artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

Overwegende:

- dat naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) de gemeenten en overige samenwerkende gemeentelijke organisaties per 1 januari 2020 de Cao Gemeenten respectievelijk de Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) toepassen;
- dat op de veiligheidsregio's, voor beperkte duur, de huidige publiekrechtelijke regeling van arbeidsvoorwaarden (overeenkomstig CAR-UWO, inclusief de specifieke brandweerhoofdstukken) van kracht blijft, aangezien voor deze groep de inwerkingtreding van de Wnra tijdelijk is uitgesteld en zij dus niet onder de Cao Gemeenten/Cao SGO kunnen vallen;
- dat de huidige mogelijkheid om (langs de weg van de VNG) te komen tot collectieve arbeidsvoorwaarden komt te vervallen.
- dat het derhalve van bijzonder aangewezen belang is dat landelijke collectieve afspraken gemaakt worden voor de sector veiligheidsregio's en in het Veiligheidsberaad van 14 september 2020 is afgesproken een werkgeversvereniging op te richten;
- dat in de vergadering van het Veiligheidsberaad van 14 september 2020 door alle 25 voorzitters van de veiligheidsregio's de intentie is uitgesproken om deel te nemen aan de *Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's* (WVSV) en er daarmee sprake is van een collectieve behoefte;
- dat in de vergadering van het Veiligheidsberaad van 22 maart 2021 ingestemd is met de concept akte van oprichting en de statuten;
- dat de toekomstige arbeidsvoorwaardenregeling van de WVSV zoveel mogelijk vergelijkbaar wordt met de Cao Gemeenten/Cao SGO, met toevoeging van c.q. aparte aandacht voor specifieke brandweeronderwerpen (vergelijkbaar met de huidige brandweerbepalingen in de CAR-UWO);
- dat de formele oprichting van de WVSV en de start van de werkzaamheden zo spoedig mogelijk volgt, maar uiterlijk 1 januari 2022;
- dat de raden van de inliggende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van deelname aan de WVSV;

B E S L U I T :

Deel te nemen aan de landelijke *Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's* (WVSV), die namens de besturen van de veiligheidsregio's onderhandelt met de werknemersorganisaties en bindende afspraken maakt over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's (uitgezonderd medewerkers in de sector ambulancezorg, zij hebben een branche-cao).

Amsterdam, datum ,

de voorzitter, de secretaris,

Femke Halsema Tijs van Lieshout

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	238
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	4
Omschrijving	HAMERSTUK: Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouder mr. R.K. van Rijn, MBA

Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Clement Jager
(020) 540 43 85
c.jager@amstelveen.nl

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 16 juni 2021

Onderwerp

Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2

Gevraagd besluit

wensen en opvattingen in te dienen op het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2 door het sturen van een brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

In de MRA Verstedelijkingsstrategie wordt de ruimtelijke koers voor de MRA tot 2040 bepaald. Mede op basis van deze koers worden belangrijke rijk-regio besluiten (inhoudelijk, maar ook financieel) genomen. We willen bereiken dat de Aalsmeerse belangen goed in dit verhaal verwerkt worden.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De Aalsmeerse wensen en opvattingen indienen op versie 2 van het MRA Verstedelijkingsconcept middels het sturen van een brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

5, Ruimtelijke Ontwikkeling

Aanleiding

Van 17 mei tot en met 10 juli krijgen raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam de mogelijkheid om te reageren op versie 2 van het MRA Verstedelijkingsconcept. Dit door het indienen van wensen en opvattingen. Dit kunnen zowel procesmatige als inhoudelijke opmerkingen zijn. De Aalsmeerse wensen en opvattingen zijn verwerkt in een brief van de Raad aan het bestuurlijk kernteam van de MRA Verstedelijkingsstrategie.

Argumenten

De MRA Verstedelijkingsstrategie bepaalt voor een groot deel de ruimtelijke koers van de MRA tot 2040 en leidt ook tot rijk-regio afspraken en mogelijke geldstromen vanuit het Rijk. Het is daarom van belang dat de Aalsmeerse belangen goed in dit traject zijn geborgd. Er is al het één en ander bereikt, we zien namelijk veel van de eerder opgestelde AM-Redeneerlijn terug, maar zaken kunnen nog concreter of moeten nog nader uitgewerkt worden. Ook procesmatig hebben we nog wat aandachtspunten. Dit alles is verwoord in toegevoegde brief.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

Geen

Communicatie

Geen

Procedure

Na akkoord van de Raad op de brief, kan deze verstuurd worden aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie als de officiële reactie vanuit Aalsmeer.

Bijlagen

1. Raadsbrief "Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2"
2. Informatiebrief raden en Staten Verstedelijkingsstrategie
3. MRA Verstedelijkingsconcept versie 2

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de burgemeester,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

wensen en opvattingen in te dienen op het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2 door het sturen van een brief aan het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

metropool
regioamsterdam

Retouradres: Strawinskylaan 1779, 1077 XX Amsterdam

Aan:
Colleges van burgemeester en wethouders en
gemeenteraden in de MRA
Colleges van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten
Dagelijks Bestuur Vervoerregio en regioraad

Datum 12 mei 2021
Behandeld door P.A. Menting

Onderwerp Informatiebrief
Verstedelijkingsstrategie 2030/2050 Metropoolregio Amsterdam:
verzoek tot reacties op versie 2 Verstedelijkingsconcept

Geachte colleges, dagelijks bestuur, gemeenteraden en Provinciale Staten,

Op 5 en 31 maart jl. informeerden wij u over het Rijk-regio-project Verstedelijkingsstrategie waarmee gezamenlijk de koers wordt uitzet voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Metropoolregio Amsterdam op de middellange en lange termijn. Conform planning kan ik u vandaag met veel genoegen versie 2 van het Verstedelijkingsconcept aanbieden. In deze versie zijn eerste reacties op de voorgaande versie verwerkt en is een faseringsvoorstel op hoofdlijnen toegevoegd.

In april jl. zijn de raden en Staten in deelregionale sessies geïnformeerd over versie 1 van het Verstedelijkingsconcept . Wij bieden u versie 2 aan u om u de mogelijkheid te geven wensen en opvattingen mee te geven. We vinden het belangrijk om dat al in dit stadium te doen, zodat uw inbreng nog goed kan worden meegenomen in de volgende versie.

Wij verzoeken u daarom te reageren op het Verstedelijkingsconcept versie 2 (zie bijlage) binnen de in het MRA-convenant afgesproken periode van 8 weken voor wensen en opvattingen. Deze periode eindigt op maandag 12 juli 2021. Uw wensen en opvattingen worden betrokken bij het opstellen van versie 3 van het Verstedelijkingsconcept. Deze versie 3 is de basis van de bespreking in het Bestuurlijk Overleg tussen Rijk en regio overr het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT). Daar hopen we afspraken met het Rijk over de verstedelijkingsstrategie te kunnen maken. Het resultaat daarvan wordt ter besluitvorming/instemming voorgelegd in raden en Staten in de maanden januari en februari 2022.

Urgentie gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie
De Verstedelijkingsstrategie is de gezamenlijke ruimtelijke strategie van de MRA en het Rijk waarmee we (met andere partners) de koers uitzetten naar een duurzame en economisch sterke metropool voor iedereen. Deze strategie brengt samenhang en volgorde aan in de grote hoeveelheid lopende programma's en projecten van MRA en het Rijk. De urgentie is

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam
info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl

hoog, gezien de grote en complexe uitdagingen en hoge ambities waar we voor staan op het gebied van wonen, mobiliteit, werken, verduurzaming, landschap en leefbaarheid. Gecombineerd met de relatief geringe ruimte en het gemeentegrens-overschrijdende gehalte van genoemde onderwerpen, is een gezamenlijke strategie onontbeerlijk.

Dit vereist majeure keuzes, die de samenwerkende overheden binnen de MRA niet alleen willen en kunnen maken. We hebben de deelname en de inzet van het Rijk nodig, gezien de grootte en de integraliteit van de opgaven en om de randvoorwaarden die nodig zijn om alle opgaven te realiseren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het aanpassen van wetgeving of het beschikbaar stellen van benodigde financiële middelen. Het is daarom strategisch van belang dat we gezamenlijk bestuurlijke afspraken maken, en deze de komende jaren samen met u verder uit te werken in besluiten die door de democatische organen worden genomen.

Status Verstedelijkingsstrategie
De uiteindelijke strategie bestaat uit twee onderdelen: een Verstedelijkingsconcept (met een fasering) en een investeringsstrategie. Dit vormt de gemeenschappelijke koers en het kader van waaruit gezamenlijke projecten volgen in de uitvoering. De Verstedelijkingsstrategie wordt gekoppeld aan een pakket interbestuurlijke afspraken, waarbij de afspraken met het Rijk voorliggen in het BO MIRT van november 2021. Uiteeraard worden alleen afspraken gemaakt als daarover binnen de MRA overeenstemming is.

Wensen en opvattingen versie 2
Uw inbreng op het Verstedelijkingsconcept is cruciaal. Bij uw reactie op voorliggende versie 2 van het Verstedelijkingsconcept vragen wij in het bijzonder aandacht voor een aantal grote keuzevraagstukken die nog in versie 3 van het Verstedelijkingsconcept moeten worden beantwoord. Wij achten het van groot belang uw wensen en opvattingen op deze vraagstukken te vernemen. Het gaat met name om de specifieke vraagstukken die aan het eind van de samenvatting op pagina 10-11 zijn opgenomen. U kunt uw wensen en opvattingen tot en met maandag 12 juli 2021 schriftelijk aanleveren bij projectsecretaris Femke Kaptein (femke.kaptein@haarlemmermeer.nl).

Vervolgproces
Uw reacties worden gebruikt in de totstandkoming van versie 3 van het Verstedelijkingsconcept. Deze versie wordt, inclusief nota van beantwoording op de reacties, de investeringsstrategie en de boogde bestuurlijke afspraken bij het BO MIRT, na de zomer opgeleverd en voorgelegd aan het bestuurlijk overleg van het platform Ruimte van de MRA MRA-bestuurders bespreken daarbij de opstelling van de regio en kunnen daarbij punten inbrengen vanuit de eigen deelregio. Uiteindelijk wordt deze versie voorgelegd aan de stuurgroep voor de verstedelijkingsstrategie die vanuit de MRA en het Rijk is gevormd.
Na behandeling in de Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie van 17 september 2021 zullen wij u een brief sturen met de uitkomsten hiervan.

De Verstedelijkingsstrategie, inclusief een concrete set afspraken en voorstel voor het vervolgproces, wordt voorgelegd in het BO MIRT in november. De Verstedelijkingsstrategie

wordt vervolgens eind 2021/begin 2022 door uw colleges aangeboden voor besluitvorming/instemming in raden en Staten.
De Rijk-regio Verstedelijkingsstrategie wordt daarna integraal onderdeel van de Omgevingsagenda Noordwest Nederland (uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie), die in het voorjaar van 2022 wordt vastgesteld. Interbestuurlijke afstemming over nadere democratische besluiten en uitvoering daarvan op de diverse bestuursniveau's blijft ook daarna essentieel.

Planning

Versie 2 Verstedelijkingsconcept en fasering

17 mei- 12 juli 2021	Schriftelijke ronde wensen en opvattingen raden en Staten

Versie 3 uitgewerkte Verstedelijkingsstrategie en investeringsstrategie

17 september 2021	Rijk-regio Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie

Definitieve Verstedelijkingsstrategie

Oktober 2021	informatiebrief aan raden en Staten over versie 3
November 2021	Rijk-regio besluitvorming BO MIRT
Eind 2021/begin 2022	Besluitvorming/instemming raden en Staten

Contact en informatie

We houden de MRA-website actueel, inclusief de bijlage die u ook kunt downloaden: www.metropoolregioamsterdam.nl/project/Verstedelijkingsstrategie
Voor meer informatie en vragen naar aanleiding van deze informatiebrief kunt u contact opnemen met projectsecretaris Femke Kaptein (femke.kaptein@haarlemmermeer.nl) of projectleider Paul Menting (p.menting@metropoolregioamsterdam.nl).

Hoogachtend,
Namens het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie,

Marieke van Doorninck,
Voorzitter Rijk-regio Stuurgroep en Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie

Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie
Marieke van Doorninck (voorzitter), MRA platform Ruimte
Jan de Reus, MRA platform Mobiliteit en platform Ruimte
Maaike Veeningen, MRA platform Economie en platform Ruimte
Marja Ruigrok, MRA platform Economie en platform Mobiliteit
Songül Mutluer, MRA platform Ruimte, Portefeuillehoudersoverleg Bouwen en Wonen

Een afschrift van deze brief wordt verstuurd aan de dagelijks besturen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en het Waterschap Zuiderzeeland.

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam
info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl



Verstedelijkingsconcept Metropoolregio Amsterdam 2030/2050 - versie II - april 2021

Metropool van grote klasse met menselijke maat

De ontwikkeling van een duurzame meerkernige metropoolregio die sociaal en economisch sterk is

Rijksoverheid

metropool regioamsterdam

Inhoudsopgave

Status van dit document	3
Samenvatting	4
1. Inleiding en leeswijzer	13
2. De metropoolregio naar 2050	15
3. Toekomstbestendige systemen	38
4. Integraal te ontwikkelen gebieden	55
5. Fasering in hoofdlijnen	81
6. Van concept naar uitvoering	88
Bijlagen	90
Colofon	110

Status van dit document

Voor u ligt versie 2 van het Verstedelijkingsconcept. Dit is een tussenproduct op basis waarvan we de betrokken raden en staten en de rijkspartners uitnodigen om wensen en opvattingen mee te geven. Het Verstedelijkingsconcept bevat een faseringsbeeld en zal samen met een op te stellen investeringsstrategie één Verstedelijkingsstrategie vormen. Deze willen we eind 2021 vaststellen.

Hoewel deze versie van het Verstedelijkingsconcept al een duidelijke koers uitzet, zijn er ook onderdelen die nadrukkelijk nog onderwerp van gesprek zijn. Dit geldt specifiek voor:

- de uitwerking van de integraal te ontwikkelen gebieden in afspraken tussen Rijk en regio en afspraken binnen de regio (hoofdstuk 4),
- het mobiliteitssysteem (dit wordt uitgewerkt in samenwerking met het Rijk-regioprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid),
- het energiesysteem,
- de sociaal-maatschappelijke handelingsperspectieven,
- de economische profielen.

Tegelijkertijd zijn er al diverse afspraken gemaakt tussen Rijk en regio over de polycentrische ontwikkeling tot 2030, die in dit document (met name paragraaf 2.2) terugkomen. In bijlage 3 is een overzicht van de reeds gemaakte afspraken opgenomen. Daarnaast heeft de Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie richting bepaald voor de volgende onderdelen van het Verstedelijkingsconcept:

- landschap,
- watersysteem,
- ecologisch systeem.

Integraliteit

In de stap van versie 2 naar versie 3 zal ook nog een verdergaande integratieslag worden gemaakt. De opdracht voor de Verstedelijkingsstrategie MRA is tenslotte ook om een integraal verhaal te maken. Voor versie 3 zal daardoor mogelijk de opzet van het Verstedelijkingsconcept op onderdelen worden aangepast. Bij die integratieslag zal vooral een verdere samenhang op MRA-niveau tussen wonen, werken, mobiliteit, klimaatadaptatie, sociaal-maatschappelijke effecten, landschapsontwikkeling en energie in het stuk terugkomen (meerkernige metropool). Daarnaast zal een verdergaande integratie tussen het watersysteem, ecologie, landschap en recreatie worden vormgegeven (groenblauw netwerk). Het gaat daarbij niet om allerlei nieuwe onderwerpen, maar het nog meer in samenhang beschouwen van de in versie 2 al aanwezige onderwerpen.

Onzekerheid

Beleid voor ruimtelijke ontwikkeling heeft per definitie te maken met onzekerheid. We weten dat het klimaat verandert, maar we weten niet hoe snel en tot op welk niveau. We weten dat we toe moeten werken naar een duurzame energiehuishouding, maar we weten nog niet precies hoe zo'n energiesysteem eruit gaat zien en welke ruimtebehoeftes daaraan verbonden zijn. COVID-19 is een heel actuele bron van onzekerheid. De pandemie zal blijvende effecten hebben op onze manier van leven, maar het is nog onduidelijk welke. Ruimtelijke programma's moeten voortdurend worden herijkt en aangepast aan ontwikkelingen die nu nog onzeker zijn. Daarom wordt aan de Verstedelijkingsstrategie een monitoringssysteem verbonden. Dit krijgt vorm in komende versies van het Verstedelijkingsconcept.

Proces dit jaar

De definitieve Verstedelijkingsstrategie (Verstedelijkingsconcept, fasering en investeringsstrategie) wordt bij het Bestuurlijk Overleg MIRT in november 2021 vastgesteld met daaraan gekoppeld een set aan afspraken tussen Rijk en regio. Raden en staten worden na het BO MIRT op de hoogte gebracht van de afspraken en verzocht om in te stemmen met de definitieve versie van de Verstedelijkingsstrategie. Om te komen tot die definitieve versie van het Verstedelijkingsconcept worden drie tussenversies opgeleverd, waarvan dit de tweede is. Op deze tweede versie worden raden en staten en de Rijkspartners gevraagd wensen en opvattingen mee te geven. Deze worden gebruikt als input voor het opstellen van versie 3, de definitieve versie van het Verstedelijkingsconcept en fasering. Elke versie wordt besproken door de Stuurgroep van Rijk en regio, die telkens wordt voorafgegaan door bestuurlijk overleg van MRA Platform Ruimte ten behoeve van afstemming binnen de MRA. Raads- en statenleden hebben de mogelijkheid gehad geïnformeerd te raken over versie 1 en aandachtspunten mee te geven in april 2021. Deze versie 2 ligt nu via een wensen- en opvattingenperiode voor aan raden en staten.

Samenvatting

Inleiding

Met de Verstedelijkingsstrategie bepalen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en het Rijk samen de koers voor de ontwikkeling van de MRA op de middellange (2030) en lange termijn (2050). De strategie brengt keuzes op verschillende gebieden bij elkaar: van wonen, werken, mobiliteit en leefkwaliteit tot landschap, energie, (drink)water, klimaatadaptatie en ecologie. Bovendien integreert de strategie het beleid van de afzonderlijke gemeenten, de provincies, de waterschappen en het Rijk met eerder gemaakte afspraken. Zo geeft de Verstedelijkingsstrategie aan waar we samen naartoe willen: naar een metropoolregio van grote klasse met een menselijke maat, die duurzaam is, en sociaal en economisch sterk.

De urgentie is hoog: er moeten veel woningen worden gebouwd1[1] en we staan voor grote transities. Alleen via een integrale, gezamenlijke aanpak zal het ons lukken die opgaven het hoofd te bieden. De Verstedelijkingsstrategie laat zien dat er nog onbeantwoorde vraagstukken en onzekerheden zijn, bijvoorbeeld op het gebied van energie en klimaatverandering en de structurele effecten van de COVID-pandemie. We moeten keuzes maken, gezien het feit dat de ruimte schaars is en niet alle ambities naadloos op elkaar aansluiten. Bovendien moeten we investeren, maar ook dat kan niet allemaal overal tegelijk. De Verstedelijkingsstrategie bevat daarom behalve een verstedelijkingsconcept, ook een fasering en een investeringsstrategie.

1 175.000 woningen tot 2030; oplopend tot 250.000 in 2040 en 325.000 tot 2050. We onderzoeken of het mogelijk is de bouwproductie te versnellen tot maximaal 220.000 woningen in 2030.

Proces

De Verstedelijkingsstrategie van de MRA wordt onderdeel van de Omgevingsagenda Noordwest Nederland. Dit is de gebiedsgerichte uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en vormt het beleidskader en de uitvoeringsagenda voor de samenwerking tussen Rijk en regio. Ook heeft de Verstedelijkingsstrategie een wisselwerking met provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en agenda's.

De definitieve Verstedelijkingsstrategie wordt bij het Bestuurlijk Overleg MIRT in november 2021 vastgesteld met daaraan gekoppeld een set aan afspraken tussen Rijk en regio. Raden en staten worden na het BO MIRT op de hoogte gebracht van de afspraken en verzocht om in te stemmen met de definitieve versie van de Verstedelijkingsstrategie. Om te komen tot de definitieve versie van het Verstedelijkingsconcept met de fasering worden drie tussenversies opgeleverd, waarvan dit de tweede is. Raden, staten en rijkspartners worden gevraagd om wensen en opvattingen mee te geven op dit concept.

Integratie

In de stap naar de definitieve versie zal ook een verdergaande integratieslag worden gemaakt. Mogelijk zal de opzet van het Verstedelijkingsconcept daardoor op onderdelen worden aangepast. Bij die integratieslag zal vooral een verdere samenhang op MRA-niveau tussen wonen, werken, mobiliteit, klimaatadaptatie, sociaal-maatschappelijke effecten, landschapsontwikkeling en energie in het stuk terugkomen ('meerkernige metropool'). Daarnaast zal een verdergaande integratie tussen het watersysteem, ecologie, landschap en recreatie worden vormgegeven ('groenblauw netwerk'). Het gaat daarbij niet om allerlei nieuwe onderwerpen, maar het nog meer in samenhang beschouwen van de in deze versie 2 al aanwezige onderwerpen.

De metropoolregio naar 2050: metropool van grote klasse met menselijke maat

De Metropoolregio Amsterdam kenmerkt zich door enorme verscheidenheid op relatief kleine afstand. De metropool is een netwerk van steden en dorpen met elk een eigen karakteristiek in een gevarieerd landschap, met Amsterdam als kernstad. De MRA biedt daarmee een menselijke maat en hoge leefkwaliteit, gecombineerd met een internationale oriëntatie. Economisch onderscheidt de regio zich met een goed opgeleide beroepsbevolking en innovatieve bedrijvigheid. De MRA doet volop mee in de internationale top en levert als economisch, cultureel en sociaal knooppunt een belangrijke bijdrage aan Nederland. De Verstedelijkingsstrategie richt zich, naast het versterken van de identiteit en de kwaliteiten van de MRA, op vijf kernambities.

Evenwichtig meerkernig ontwikkelen

Eerste kernambitie is een evenwichtige meerkernige ontwikkeling. De bevolking en de economie van de MRA zullen blijven groeien. Om deze groei een plek te kunnen geven, moeten we die opvangen in de regio als geheel. We bouwen zoveel mogelijk binnen de bestaande steden. Dat doen we in samenhang met stedelijke vernieuwing en integrale wijkaanpak in bestaande wijken in de gehele MRA. Zo spreiden we de druk op de lokale woningmarkten, blijft de menselijke maat in stand en benutten en versterken we de kwaliteiten van alle dorpen en steden in de MRA. Daarbij blijven de open landschappen tussen de stedelijke gebieden intact.

Rijk en regio hebben afgesproken tot 2030 175.000 woningen te bouwen, onder andere rond OV-knooppunten in Amsterdam en Duivendrecht, in de stadsharten Almere, Haarlem, Hilversum, Hoofddorp, Lelystad, Purmerend en Zaanstad en regionale centra zoals Amstelveen en spoorzone

Beverwijk[2] . Door de zeven stadsharten versneld te ontwikkelen tot hoogstedelijke woonwerkmilieus, werken we aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en stimuleren we een evenwichtige ontwikkeling. Naar verwachting is met ruimtelijk-economisch beleid de locatiekeuze van zo'n 10% van de banengroei op OV-locaties te beïnvloeden. De inzet is om dit beïnvloedbare aandeel te benutten om zeven stadsharten verspreid over de MRA te versterken, in aanvulling op de banengroei die uit de deelregio zelf voortkomt.

Met het oog op de grote woningbehoefte zoeken we naar mogelijkheden om de bouwproductie tot 2030 te verhogen tot 220.000 woningen. Rijk en regio verkennen de mogelijkheden en de randvoorwaarden daartoe op vijf grote ontwikkellocaties: Achtersluispolder in Zaanstad, Almere Pampus, Haven-Stad in Amsterdam, Amsterdam Zuidoost/Duivendrecht en Hoofddorp Centrum/ Haarlemmermeer West. Een groot deel van de plancapaciteit in die gebieden is nu nog voor na 2030 voorzien. Versnelling is alleen mogelijk als wordt voldaan aan noodzakelijke randvoorwaarden op het gebied van betaalbaarheid, investeringscapaciteit corporaties, stikstofaanpak, geluidscumulatie, bereikbaarheid, energietransitie, klimaatadaptatie en landschappelijke ontwikkeling en de daarvoor benodigde investeringen.

Op ontwikkellocaties op overige plekken in de MRA worden circa 52.000 woningen toegevoegd. Deze zijn ook goed bereikbaar per openbaar vervoer en dragen bij aan een divers, op de woningbehoefte aansluitend aanbod.

2 Deze 175.000 woningen zijn als volgt verdeeld: circa 70.000 in Amsterdam, 53.000 in de genoemde zeven stadsharten en 52.000 op andere locaties in de MRA.

Veerkrachtige, schone en inclusieve economie
Tweede kernambitie: de economie moet veerkrachtig, schoon en inclusief zijn. We streven een goede match na tussen het aantal banen voor bepaalde opleidingsniveaus en de beroepsbevolking met die opleiding. Rijk en MRA zullen de ruimte op bestaande en nieuwe woonwerk- en werklocaties zo intensief mogelijk ontwikkelen. We houden rekening met de mogelijkheid dat de transformatie naar een circulaire economie tijdelijk om extra ruimtegebruik vraagt, vooral in haven- en industriegebieden. Mede vanwege transformaties van bestaande bedrijventerreinen tot gemengde woonwerklocaties, is er aanvullende ruimte nodig voor bedrijvigheid. Waar kunnen we die ruimte vinden? Daar zullen we keuzes in moeten maken. In het algemeen draagt de ruimtelijk-economische ontwikkeling bij aan de internationale concurrentiekracht en aan het regionale en nationale innovatievermogen.

Sociaal sterk
De Verstedelijkingsstrategie besteedt expliciet aandacht aan een belangrijke kwaliteit van de regio, namelijk dat de sociaaleconomische verschillen er in vergelijking met andere Europese metropoolgebieden beperkt zijn. Ontwikkelingen op de woning- en de arbeidsmarkt brengen die kwaliteit in gevaar. Daarom richt de Verstedelijkingsstrategie zich op kansengelijkheid en betaalbare woningen voor alle inwoners en op het tegengaan van segregatie. Dat werkt door in de verdeling van programma's over de MRA (wonen, werken, voorzieningen). De afstand en reistijd tussen wonen en werken moet optimaal in balans zijn, zodat mobiliteit ook voor praktisch en middelbaar opgeleiden betaalbaar blijft. Ook moeten alle inwoners in de regio in een gezonde leefomgeving wonen. Het vinden van een balans met economische groeimotoren vraagt om maatwerk en innovatie, vooral rond Schiphol. Rijk en MRA zullen handelingsperspectieven opstellen om deze sociaal-maatschappelijke doelen te bereiken.

Duurzaam
Een volgende kernambitie is dat de MRA in 2050 is aangepast aan en voorbereid op klimaatveranderingen, dat het gebruik van eindige grondstoffen drastisch is teruggebracht en dat emissies van CO2 en andere broeikasgassen zijn teruggedrongen. Daar moeten we nu al mee aan de slag, onder andere via de afspraken in nationale en internationale Klimaatakkoorden. Dat betekent bijvoorbeeld dat stedelijke en economische ontwikkelingen en herstructureringen klimaatbestendig worden uitgevoerd: bestand tegen toenemende hitte en droogte, en beschermd tegen overstromingen en wateroverlast. Ze worden waterneutraal uitgevoerd: nieuwe woon- en werklocaties brengen geen extra belasting met zich mee voor het watersysteem en er vindt geen afwenteling plaats op het regionaal- en/of hoofdwatersysteem. Nieuwe werken (zoals woningen, datacenters en infrastructuur) vinden alleen plaats daar waar ze te combineren zijn met een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem. Ook de uitstoot van broeikasgassen door daling van veenbodems willen we terugdringen. Nu al moeten we anticiperen op de klimaatverandering tot ver na 2050. Consequenties moeten expliciet worden meegenomen in plannen voor woningbouw en bedrijvigheid, bijvoorbeeld als ze versterkingen van waterkeringen noodzakelijk maken. Omgaan met onzekerheden betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen ook op korte termijn worden getoetst aan alle scenario's voor de lange termijn

Waardevol en verbindend landschap
Het gevarieerde landschap in de MRA is uniek en waardevol. Het versterkt en verbindt de steden. Met de

Verstedelijkingsstrategie willen we de functies en kwaliteiten van dat landschap verstevigen. Dat is de vijfde kernambitie. Dit betekent bijvoorbeeld dat we gebieden met bijzondere landschappelijke waarden – bijvoorbeeld Natura2000, Natuurnetwerk Nederland, cultuurhistorische landschappen – koesteren en waar nodig van een kwaliteitsimpuls voorzien. We willen ook andere landschappen versterken, zodat ze meer bijdragen aan recreatie, een vitale natuur, een toekomstbestendige landbouw en het vasthouden en bergen van water. Bij aanleg van infrastructuur en stedelijke en economische functies zorgen we dat die de landschappelijke kwaliteiten mee helpen versterken.

Toekomstbestendige systemen

Een aantal systemen 'draagt' de verstedelijking in onze regio: water, ecologie, energie en mobiliteit. Voor een duurzame en sterke toekomst van de metropoolregio moeten we ook deze systemen op orde hebben.

Water

Klimaatverandering en verdergaande verstedelijking hebben grote invloed op ons watersysteem. Technische aanpassingen in dat systeem zijn niet langer genoeg. Klimaatverandering vraagt om fundamentele aanpassingen in het gehele watersysteem in samenhang met de ruimtelijke inrichting. De nadruk bij een waterrobuuste inrichting ligt op het vasthouden van water. Dat betekent dat we overstromingsrisico's beperken en ruimte bieden voor et vasthouden en het bergen van water. Dat we verstandig omgaan met drinkwater en zoetwater opdat er ook bij langdurige droogte voldoende beschikbaar is. Bovendien moeten we de kwaliteit van ons water verbeteren. Klimaatverandering en bijvoorbeeld de stijging van de zeespiegel gaan door na 2050. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten daar nu al rekening mee houden. Rijk en regio zullen een integrale systeemvisie opstellen voor een waterrobuuste en klimaatbestendige regio. Aandachtspunten zijn onder andere het zoeken naar tijdelijke waterbufferlocaties, bijvoorbeeld in het Oer-IJ en de Gooi en Vechtstreek, en de bescherming van vitale en kwetsbare infrastructuur tegen overstromingen.

Ecologie

De biodiversiteit is in een paar decennia achteruit gehold. We moeten natuur de ruimte bieden, in een veerkrachtig en robuust ecologisch systeem. Dat is een voorwaarde voor herstel van de biodiversiteit en voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Tot 2027 werken we aan afronding van het Natuurnetwerk Nederland. Dit netwerk van onderling verbonden natuurgebieden legt de basis voor zo'n ecologisch systeem. Maar ook de gebieden buiten het Natuurnetwerk, binnen en buiten de stad, moeten we natuurinclusief inrichten en beheren: meer groen, een klimaatbestendige waterhuishouding en minder versnippering van landschap, verdroging en uitstoot van broeikasgassen. Zo'n aanpak is onderdeel van het nationale Programma Natuur van het Rijk en de provincies. Daarnaast ontwikkelen we Groene Zones: gebieden waar natuurwaarden samengaan met andere functies, zoals waterbuffering, klimaatadaptatie, landbouw en recreatie. Dergelijke zones zijn in beeld tussen de duinen en het Groene Hart, tussen Spaarnwoude en de Zaanstreek, tussen de Zaanstreek en het IJmeer, bij de Oostvaardersoevers, door Almere en als groenblauwe dooradering van het landbouwgebied van Flevoland en Noord-Holland. De Groene Zones sluiten aan op ecologische verbindingen die tot diep in steden en dorpen doorlopen.

Energie

Vanwege klimaatverandering, schaarser wordende fossiele brandstoffen en geopolitieke overwegingen moeten we de transitie maken naar duurzame energie. Het energiesysteem in de MRA staat daarom voor fundamentele vernieuwing. Warmte zal als energiebron een grotere rol gaan spelen en duurzame bronnen als zon en wind zullen fossiele brandstoffen vervangen. Gecombineerd met het feit dat het stroomgebruik blijft stijgen, stelt dat hoge eisen aan het elektriciteitsnet. Dat leidt tot lastige dilemma's en forse investeringen voor netbeheerders. Al op korte termijn doemen knelpunten op, ook in onze regio. Een taskforce van overheden en de netbeheerders adviseert over het oplossen van deze knelpunten, samen met lokale partijen. De taskforce zal ook onderzoeken wat er in het energiesysteem nodig is om de Verstedelijkingsstrategie, inclusief duurzame opwek, tot 2030 uit te voeren[3] . Op lange termijn werken we toe naar een geïntegreerd, hybride systeem dat een stabiele energievoorziening waarborgt op basis van verschillende duurzame bronnen en kleinschalige energiewinning. De langetermijnkeuzes voor het energiesysteem hebben gevolgen voor de ruimte. We onderzoeken de komende tijd de consequenties van drie scenario's: het concentreren van verstedelijking op plekken waar netcapaciteit beschikbaar is en duurzame opweklocaties dichtbij zijn, het concentreren van verstedelijking bij knopen in het energienet en het concentreren van energievragers in zelfvoorzienende clusters.

Mobiliteit

Het mobiliteitssysteem vraagt om een transitie: een duurzame, gezonde en slimme mobiliteit, die het mensen gemakkelijk maakt om hun reis van deur tot deur te organiseren, op betaalbare wijze en beperkt afhankelijk van een eigen auto. We zien het mobiliteitssysteem als één samenhangend geheel van modaliteiten: lopen, fiets, openbaar vervoer en auto, met daartussen hubs en overstappunten. Door woon- en werklocaties en voorzieningen zoveel mogelijk in steden te concentreren, vlakbij knooppunten van openbaar vervoer, bevorderen

3 Dat gebeurt mede op basis van de Regionale Energiestrategieën.

we dat mensen lopen, fietsen en gebruikmaken van het openbaar vervoer. Naast investeringen in de stedelijke bereikbaarheid, is er op regionaal niveau een schaalsprong in het mobiliteitssysteem nodig. Rijk en regio werken hieraan in het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid. De programmalijn Multimodaal Toekomstbeeld zal een gedragen eindbeeld (2040) geven voor de systeemkeuzes voor fiets, openbaar vervoer en weg, geredeneerd vanuit de interactie tussen de systemen vanuit de ketenbenadering (deur tot deur). Voor het wegverkeer wordt een redesign van het ringwegennet onderzocht, in samenhang met maatregelen op de corridors en beleidsmatige maatregelen. Door de A5 en de A9 onderdeel te maken van de ring rond Amsterdam verdeelt het verkeer zich evenwichtiger over het gehele wegennet van de MRA. Op delen van de binnenring (o.a. de A10 West) kan de focus dan verschuiven naar het bestemmingsverkeer. In het openbaar vervoer kan een schaalsprong in het regionale HOV nieuwe ontwikkelingsgebieden ontsluiten en ruimte vrijspelen op het (inter)nationale spoornetwerk. Over drie trajecten hebben Rijk en regio afspraken gemaakt. Eerste stap is het doortrekken van de Noord/Zuidlijn tussen Amsterdam-Zuid en Hoofddorp en het sluiten van de Amsterdamse metroring tussen Isolatorweg en Amsterdam Centraal. Beide zijn gerelateerd aan de ontwikkeling van de ZWASH-zone (Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp-Amsterdam Zuidoost). Daarnaast hebben Rijk en regio de conclusie over de IJmeerlijn uit het MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area onderschreven, namelijk dat "een lightrailverbinding bij de in het onderzoek onderzochte programma's voor wonen en werken (ca. 100.000 woningen en 40.000 arbeidsplaatsen), een kansrijke oplossing vormt om bij te dragen aan de hoofdopgaven van het programma SBaB en aan de verstedelijkingsopgave in de Oostflank van de MRA".

Integraal te ontwikkelen gebieden

Wat betekent de Verstedelijkingsstrategie voor de bestaande landschappen, steden en economische centra in de MRA? Hoe kunnen we hun kracht en identiteit optimaal benutten en versterken? Dat werken we in het Verstedelijkingsconcept uit voor zes deelgebieden: Noordzeekanaalgebied/Zuid-Kennemerland, Zaanstreek/Waterland, Oostflank, Gooi en Vechtstreek/Diemerscheg, Zuidflank en Amsterdam.

Noordzeekanaalgebied/Zuid-Kennemerland

Deze 'kennis- en energiehotspot aan zee' is zowel de nautische toegangspoort van de MRA als een proeftuin voor toegepaste innovatie op het gebied van duurzaamheid en circulaire economie. In het Noordzeekanaalgebied strijden diverse functies om de ruimte: energietransitie, ontwikkeling van de circulaire economie, landschap, water, wonen, werken, luchtvaart. We moeten hier keuzes maken. In de uitwerking van de Verstedelijkingstrategie zullen we ons onder meer moeten uitspreken over eventuele uitbreiding van het havencomplex, wel of geen ruimtereservering in de Wijkermeerpolder voor bedrijventerrein, groen landschap met tijdelijke waterbuffering in het Oer-IJ, mogelijke versnelling van de woningbouw en reservering van extra ruimte voor energietransitie. Elke keuze heeft gevolgen voor meerdere andere onderwerpen, die soms ook verder reiken dan het Noordzeekanaalgebied zelf. Deze vraagstukken worden uitgewerkt in samenhang met de NOVI-gebiedsaanpak NZKG. Daarnaast moeten we keuzes maken rond de regionale bereikbaarheid, de integrale ontwikkeling van de drie OV-knooppunten in Haarlem, en het verbinden van Nationaal Park Zuid-Kennemerland met Spaarnwoude en PARK21.

Zaanstreek/Waterland

Hier zien we inclusieve steden in een authentiek en eigentijds Hollands landschap. De groei van de stedelijke centra moet gepaard gaan met sociaal-maatschappelijke versterking, bijvoorbeeld via integrale plannen voor de stadsharten van Zaanstad en Purmerend en mogelijk versnelde ontwikkeling van de Achtersluispolder en de aanleg van de HOV-verbinding ZaanIJ. De bodemdaling in veenweidegebieden vormt een tweede belangrijke opgave. Samen met alle betrokkenen, waaronder agrarisch ondernemers, moeten we hier van onderop werken aan een nieuwe toekomst. Andere aandachtspunten in dit gebied zijn onder meer het zoeken naar een tracé-alternatief voor de 380 kV-hoogspanningsleiding vanwege mogelijke versterking van het elektriciteitsnet, en ruimtelijke inpassing van de verbinding A8-A9 in het landschap van het UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam.

Oostflank

De Oostflank levert een grote bijdrage aan de MRA qua wonen, werken en recreëren. Nog steeds biedt de Flevopolder veel mogelijkheden om ruimschoots bij te dragen aan de grote regionale bouwprogramma's. Met versnelling van de woningbouw in de stadsharten Almere en Lelystad en stedelijke vernieuwing spelen we hierop in. Toevoegen van woningbouw aan de stadsranden is noodzakelijk voor het afronden van de stedenbouwkundige opzet van de beide steden. De natuurrijke omgeving van Nationaal Park Nieuw Land en het groene karakter van het stedelijke gebied bieden ook kansen om de vrijetijdseconomie verder te ontwikkelen. Het economisch profiel van dit nieuwe land is nog volop in beweging. Lelystad krijgt steeds meer een profiel als multimodale logistieke hub, mede dankzij de economische kansen van Lelystad Airport. Het economisch profiel van Almere ontwikkelt zich verder door versterking van de transitiesectoren, onder andere met uitbreiding

van het onderwijsaanbod. Andere opgaven in dit gebied zijn onder meer de ontwikkeling van Almere Pampus inclusief de ontsluiting via OV, weg en fiets en in aansluiting op de afspraken rond bijvoorbeeld de IJmeerlijn (en de potentiële versnelling van de ontwikkeling); natuur- en landschapsontwikkeling in en om Markermeer en IJmeer, en de mogelijke aanleg van een hyperconnectiviteitshub (cluster van datacenters) in Zeewolde.

Gooi en Vechtstreek/Diemerscheg

Gooi en Vechtstreek is de groenblauwe verbinder van de dichtbevolkte stedelijke regio's Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht. Met hoogwaardige voorzieningen is dit een prettige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een opgave in dit gebied is de klimaatbestendige inrichting van de ruimte in samenhang met het watersysteem. De regio verkent hiertoe bestaande en toekomstige knelpunten als gevolg van klimaatverandering - via de risicodialogen van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) - én de verstedelijkingsopgave. Het gaat dan bijvoorbeeld over verdroging en extra belasting door piekbuien. Voor deze knelpunten wordt een oplossing gezocht in de regio. Eventuele restopgaven worden besproken met het Rijk, via de gezamenlijke systeemstudie. Overige aandachtspunten in dit gebied zijn onder andere het versterken van de OV-locaties aan Gooicorridor, ook in relatie tot integrale ontwikkeling van stadshart Hilversum, blijvende doorstroming op de A1 en A27, en behoud en versterking van oude cultuurlandschappen.

Zuidflank

Dit deelgebied, Amstelland-Meerlanden, bruist van economische activiteit, bijvoorbeeld langs de internationale corridor Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp en rond Schiphol en Greenport Aalsmeer. Dat trekt bedrijvigheid uit binnen- en buitenland. De behoefte aan woningen is groot, terwijl nieuwbouw in dit gebied vanwege geluidsbelasting en luchtkwaliteitsnormen een uitdaging is. Rijk en regio moeten hier keuzes maken over de leefkwaliteit rondom Schiphol in relatie tot de verstedelijking en de toekomst van de luchthaven. Ook de opgave om 800 hectare verrommeld glastuinbouwgebied aan te pakken, hangt hiermee samen. Voorts is in de Zuidflank een versnelling nodig in de aanleg van recreatiegebieden en het toegankelijk maken van het landschap tussen de dorpen en steden. Dat krijgt onder meer gestalte in de ontwikkeling van en landschappelijke verbinding tussen de Westeinderscheg en PARK21, en de doorontwikkeling van de Amstelscheg. Andere opgaven, verbonden aan de positie als internationale entree, zijn de integrale ontwikkeling van de zone Haarlemmermeer-Schiphol-Zuidas-Amsterdam Zuidoost/Duivendrecht-Diemen en het eventueel doortrekken van de Noord/Zuidlijn van Amsterdam-Zuid naar Schiphol of Hoofddorp.

Amsterdam

Amsterdam is de kernstad van de metropoolregio, met een zeer diverse bevolking en een grote aantrekkingskracht. De kunst is om de demografische en economische groei hand in hand te laten gaan met verbetering van het leefklimaat en gelijke kansen voor alle inwoners. Opgaven hier zijn de bouw van 150.000 woningen met bijbehorende voorzieningen en werkruimtes binnen de bestaande stad tot 2050, het bevorderen van de bouw van sociale en middeldure huurwoningen en het versnellen van de bouwproductie tot 2030 in Haven-Stad en Amsterdam Zuidoost. Ook bínnen de stad wordt gestreefd naar meerkernigheid, door versterking van de centra in Noord, Nieuw-West en Zuidoost en door de verdere ontwikkeling van de Zuidas. Overige aandachtspunten zijn onder meer de omschakeling naar een autoluwe stad en de schaalsprong in het HOV die daarbij hoort, en het behouden en versterken van de groene scheggen en landschappen.

Fasering

Het Verstedelijkingsconcept geeft de koers aan voor de ontwikkeling van de regio tot 2050. Waarmee we ruimte bieden voor 325.000 woningen en 270.000 banen, inclusief bijbehorende voorzieningen en infrastructuur voor de grote transities. De ontwikkelingen zijn grofweg in te delen in twee hoofdlijnen die elk een volgordelijkheid in de tijd kennen. Dit faseringsbeeld schetst nadrukkelijk de gewenste ontwikkeling in de tijd. Niet alles kan tegelijkertijd. Investeringsmogelijkheden zijn niet onbeperkt en er zijn grenzen aan wat de markt aankan. Ook is maatschappelijk draagvlak een belangrijke factor.

Meerkernige ontwikkeling

In fasering ligt in het komend decennium de nadruk op het verlichten van de druk op de woningmarkt met de bouw van 175.000 woningen tot 2030. Waar mogelijk wordt nog verder versneld. Deze inzet op versnelde woningbouw willen we gepaard laten gaan met het versterken van de meerkernige opzet van de metropoolregio. Accent ligt daarbij op de ontwikkeling van de (hoog)stedelijke woonwerkmilieus in de stadsharten in de MRA en het versterken van het economisch profiel in de kernen rond Amsterdam voor een meer evenwichtige werkgelegenheidsgroei in de MRA. Tegelijkertijd wordt er in alle kernen in de MRA gebouwd om aan de vereiste 175.000 woningen te komen. Deze meerkernige ontwikkeling ondersteunen we met mobiliteitsmaatregelen en het aanpakken van knelpunten in het energienet. Prioriteit ligt bij het in samenhang met bereikbaarheid ontwikkelen van de internationale corridor Zuidwest Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp, inclusief Amsterdam Zuidoost, het verder ontwikkelen van de Westkant Amsterdam, bij centrumontwikkeling Almere aan de oostkant en het waar mogelijk additionele stappen zetten ten aanzien van Amsterdam Bay Area. Klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit zijn integraal onderdeel van de

ontwikkelingen. Daarnaast investeren we in het landschap in de nabijheid van grote woningbouwlocaties, waar de recreatiedruk hoog is of toeneemt en waar de leefkwaliteit onder druk staat. Voor versnelling van woningbouw en de ontwikkeling van de grote woningbouwlocaties na 2030, moet in dit decennium een schaalsprong in het OV-systeem voorbereid en opgestart worden.

Voor de energietransitie wordt de komende jaren het hybride energiesysteem van de toekomst uitgewerkt. Een belangrijk rol hierbij speelt besluitvorming over aanlanding wind op zee en de rol van het Noordzeekanaalgebied in het (inter) nationale energienetwerk. Dit besluit is mede bepalend voor de ruimtevraag voor de energietransitie en of en waar een extra 380 kV-hoogspanningstracé door de regio noodzakelijk is. Naast de energietransitie kan ook de omschakeling naar een circulaire economie leiden tot aanvullende ruimtevraag. Dit alles speelt zich vooral af op de as Noordzeekanaalgebied-Oostflank. Hoewel er met name na 2030 aanvullende ruimte voor industriële bedrijvigheid nodig is, is hiervoor al op korte termijn (voor 2023) een uitgekiende bedrijventerreinenstrategie met bijbehorende bestuurlijke afspraken nodig. Belangrijke gebieden in dit verband zijn: Wijkermeerpolder, Houtrakpolder in het Noordzeekanaalgebied; Baanstee-Noord/De Purmer in Purmerend en buiten de MRA de Boekelermeerpolder in Alkmaar; en in de Oostflank Flevokust Haven en De Vaart. Deze strategie is ook van belang voor de ontwikkeling van de grote transformatielocaties Haven-Stad en Achtersluispolder.

Na 2030 wordt de lijn van meerkernige ontwikkeling voortgezet en zullen de grote ontwikkellocaties een steeds grotere rol gaan spelen in de bouwproductie, tenminste als de noodzakelijke randvoorwaarden daarvoor gerealiseerd zijn. Concreet gaat het dan om de metroprojecten doortrekken Noord/Zuidlijn tot Hoofddorp, het sluiten van de metroring in Amsterdam en de metroverbinding Amsterdam-Almere.

Daarnaast is de HOV-verbinding ZaanIJ voorwaardelijk voor verdere ontwikkeling ten noorden van het IJ. Voor de grote transformatiegebieden rond het Noordzeekanaalgebied moeten keuzes worden gemaakt en maatwerkoplossingen worden uitgewerkt voor ruimte voor woningbouw en bedrijvigheid, en bij verdere ontwikkelingen aan de zuidkant van de regio speelt de toekomstige ontwikkeling van Schiphol een belangrijke rol.

Groenblauw netwerk

In de meerkernige ontwikkeling wordt gelijk met woningbouwontwikkeling geïnvesteerd in nabijgelegen landschap zoals Amstelscheg, Westeinderscheg en Diemerscheg. Tot 2027 wordt het Natuurnetwerk Nederland afgerond en komende decennia wordt gestaag doorgewerkt aan het toekomstbestendig ecologisch systeem Markermeer-IJmeer. Hiermee wordt het rijke groenblauwe netwerk van de MRA versterkt. Tegelijkertijd staat de komende tijd in het teken van het voorbereiden van enkele grote transities in het groenblauwe netwerk. Het gaat dan om de integrale aanpak van de veenweidegebieden en van het watersysteem in de Gooi en Vechtstreek en om de integrale systeemvisie voor een klimaatrobuuste regio. Kleine maatregelen uit deze aanpakken en visies kunnen in het eerste decennium uitvoering krijgen. De grotere maatregelen zullen na 2030 uitgevoerd worden. Dan gaat het om gebieden inrichten voor piekwaterberging en in omschakelen naar ander grondgebruik bijvoorbeeld op vlak van landbouw. Landschapsontwikkeling kan op al deze ingrepen meeliften.

Keuzevraagstukken

van versie 2 naar versie 3

Over de volgende onderwerpen en gebieden moeten nog keuzes worden gemaakt:

Noordzeekanaalgebied (NZKG) (i.s.m. NOVI-gebied NZKG)

In het Noordzeekanaalgebied wordt uitgegaan van de afspraken die in de Visie NZKG 2040 (vastgesteld door raden, staten en de ministerraad in 2013) zijn gemaakt. Het gaat om afspraken over transformatie van gebieden naar gemengde woonwerkgebieden onder een aantal voorwaarden (waarbij passendheid voor de zittende bedrijven die het aangaat een essentiële voorwaarde is) en het uitbreiden van havenactiviteiten onder voorwaarden (waarbij het eerst intensiveren van bestaande terreinen een essentiële voorwaarde is). Anno 2021 is daar een aantal vraagstukken in het gebied bijgekomen. Het valt daarnaast niet uit te sluiten dat daar in de toekomst nog additionele ruimteclaims bijkomen, bijvoorbeeld vanwege hogere ambities op klimaatdoelen. Dit leidt tot een aantal nieuwe keuzevraagstukken en vraagt om innovatieve oplossingen in het gebied. In het Verstedelijkingsconcept moeten daarvoor de eerste bestuurlijke kaders worden geboden. Verdere uitwerking en afwegingen vinden plaats in de Rijk-regio samenwerking in het NOVI-gebied NZKG.

Energietransitie (i.s.m. RES/CES/PEH)
De realisatie van windparken op zee vraagt om een aanlanding van de op zee gewonnen energie aan de Nederlandse kust. De omvang van de ruimteclaim van aanlanding van wind op zee in de IJmond is nog onzeker. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren voor de aanlanding van energie en benodigde faciliteiten (een waterstoffabriek, onderstations, opslag waterstof) op land, deels op bestaande terreinen deels buiten het NZKG (in de provincie of Nederland)?

Circulaire economie
De circulaire transitie gaat om een transitie van alle bedrijven in een periode van 30 jaar, waarbij momenteel nog onduidelijk is of deze transitie gerealiseerd kan worden op de bestaande haven-, industrie- en bedrijventerreinen of dat hiervoor significante additionele ruimte nodig is. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren en tot innovatie, deels op bestaande terreinen deels daarbuiten?

Transformatie
In samenhang met de woningbouw in Amsterdam en Zaanstad worden bedrijventerreinen getransformeerd en is er elders ruimte nodig om bedrijven die een andere locatie zoeken te behouden voor de regio. Voor havengebonden activiteiten is gedeeltelijk nog ruimte in de haven en is er wanneer voldoende is geïntensiveerd een reservering aangewezen. Voor zogenaamde 'droge' bedrijventerreinen is mogelijk extra ruimte benodigd. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren voor bedrijven, deels op bestaande terreinen deels daarbuiten?

Gezien de aanvullende ruimtevraag voor bedrijventerrein in het Noordzeekanaalgebied:
Wijkermeerpolder: zijn we bereid in gesprek te gaan over het al dan niet benutten van een deel van de Wijkermeerpolder als reservering voor bedrijventerrein aanvullend op de reeds gemaakte reserveringen in de Visie NZKG? Zijn we bereid andere locaties in de regio bij dit vraagstuk te betrekken zoals Baanstee Noord/De Purmer in Purmerend en/of Boekelermeer in Alkmaar of Almere en Lelystad inclusief de daarbij behorende randvoorwaarden?

Gezonde leefomgeving
Zijn we bereid de maximale ruimte die de wetgever biedt, te benutten om hogere grenswaarden te hanteren met als doel maximale menging van wonen en werken in de buurt van de haven mogelijk te maken rekening houdend met een brede definitie van leefkwaliteit?

Waterbuffering (in samenhang met Toekomstbestendig ARK/NZK)
Het Noordzeekanaal vormt samen met het Amsterdam-Rijnkanaal onderdeel van de ruggengraat van het watersysteem in de regio. Bij piekbelasting is de afvoercapaciteit op termijn niet robuust genoeg om deze pieken op te vangen. Daarvoor is het noodzakelijk dat er maatregelen worden getroffen. Een te onderzoeken optie is peilverhoging in het Noordzeekanaal. Daarnaast wordt gezocht naar ruimte voor tijdelijke waterbuffering. Zijn we bereid een deel van het Oer-IJ te reserveren voor tijdelijke waterbuffering?

Schiphol (i.s.m. Luchtvaartnota)

Leefkwaliteit
De economische kansen in de Zuidflank hebben in veel gevallen te maken met de aanwezigheid van Schiphol, een economische motor voor Nederland en de regio in het bijzonder. De vraag is daarbij hoe Schiphol een robuuste ontwikkeling naar de toekomst kan doormaken? Tegelijkertijd legt de luchthaven ook een grote claim op de ruimte in de omgeving, waarbij er beperkingen gelden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van andere functies vanwege de geluid- en risicobelasting door de luchtvaart. Daarnaast beïnvloedt de aanwezigheid van Schiphol ook de mogelijkheden om het areaal verrommeld glas (zo'n 800 hectare) te transformeren. Een knelpunt dat zich voortsleept, waardoor de gebieden verder verpauperen, met negatieve gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit en leefkwaliteit. Het investeren in landschap en recreatie, in combinatie met ecologie en verbetering van het watersysteem en uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen, kan bijdragen aan het verbeteren van de leefkwaliteit in de directe omgeving van de luchthaven. De keuze is hier om op de middellange termijn een ontwikkeling na te streven waarin de belangen van de luchtvaart, de ruimtelijk-economische ontwikkeling en de leefkwaliteit met elkaar in evenwicht zijn. Dit vraagt om een integrale gebiedsaanpak (samenwerking Luchtvaartnota en VS MRA) waarbij de centrale vraag is:
Wat is de juiste balans tussen ruimte voor woningbouw, leefomgevingskwaliteit, gezondheid en de ruimte voor luchtvaart en welke keuzes zijn daarvoor nodig? En zijn we bereid te investeren in de leefkwaliteit in het gebied, bijvoorbeeld in landschappelijke en recreatieve ontwikkelingen en verbindingen?

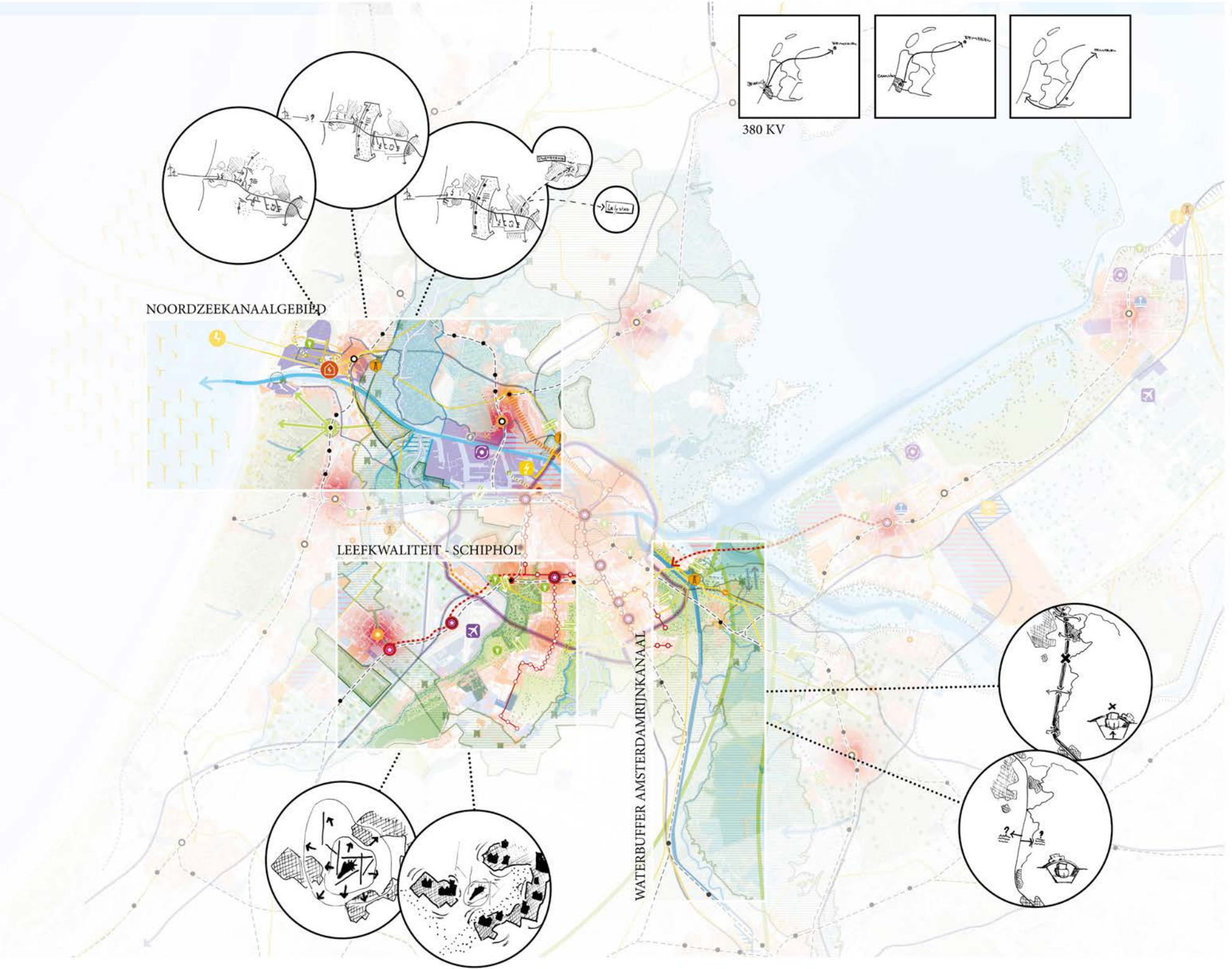
Transformeren verrommeld glas
Transformeren van het verrommeld glas kan een bijdrage leveren aan de verbetering van de leefkwaliteit en een landschappelijke verbinding tussen de Westeinderscheg, de Amstelscheg en het Groene Hart. Zijn we bereid mogelijkheden te creëren en te investeren in het opruimen van verrommeld glas?

Overige keuzevraagstukken

- Uitbreiding 380 kV-netwerk, een nieuw tracé
  Niet alle energie die binnen de MRA nodig is, kan in de MRA worden opgewekt. Een deel van de stroom moet van elders worden getransporteerd. Hiervoor is uitbreiding van het landelijke energienetwerk nodig. Daarvoor zijn verschillende tracés in beeld: twee door Noord-Holland en één door Flevoland. Het ministerie van EZK is beslissingsbevoegd. De regio kan laten weten hoe over deze verschillende tracés wordt gedacht. Welke overwegingen moeten vanuit de verstedelijkingsstrategie MRA worden meegeven aan het ministerie van EZK?

- Waterbuffer/peilverhoging Amsterdam-Rijnkanaal (i.s.m. Toekomstbestendig ARK/NZK)
  Het Noordzeekanaal vormt samen met het Amsterdam-Rijnkanaal onderdeel van de ruggengraat van het watersysteem in de regio. Bij piekbelasting is de afvoercapaciteit op termijn niet robuust genoeg om deze pieken op te vangen. Daarvoor is het noodzakelijk dat maatregelen worden getroffen. Een te onderzoeken optie is tijdelijke peilverhoging in het Amsterdam-Rijnkanaal, wat op die momenten leidt tot een minder grote doorvaarhoogte bij de bruggen. Daarnaast wordt gezocht naar ruimte voor tijdelijke waterbuffering. Waar wordt een zoekgebied aangewezen voor de waterbuffer in het Vechtplassengebied?

- Vierde Hyperconnectiviteitshub
  (i.s.m. inpassingsonderzoek vierde hyperconnectiviteitshub / datacenterstrategie MRA)
  De MRA heeft nu een drietal clusters van datacenters op zogenaamde hyperconnectiviteit. Deze clusters bieden de infrastructuur voor de digitale economie in de regio. De komende jaren is er nog uitbreidingsmogelijkheid, maar naar verwachting is deze in 2030 benut. Vanaf 2030 is een vierde hyperconnectiviteitscluster nodig. De voorbereidingstijd die hiervoor staat, vraagt op korte termijn om een besluit over de locatie voor dit cluster. Uit locatieonderzoek komt een voorkeurslocatie bij Almere/Zeewolde naar voren. Na een inpassingsonderzoek kan besloten worden tot aanwijzing van deze locatie. Dit loopt via lokale besluitvorming.


380 KV
NOORDZEEKANAALGEBIED
LEEFKWALITEIT - SCHIPHOL
WATERBUFFER AMSTERDAMRIJNKANAAL
Legenda
380 kV-onderstation
150 kV-onderstation
Energy Hubs (conversie)
Conversie van waterstof naar elektriciteit
Waterstof Opslag
Windturbines op zee
Capaciteitsknelpunten (electriciteit)
Circulair
Energie
Data
woningbouw
kantoren / bedrijventerrein
zoekgebied 4e connectiviteitshub
energiecentrale
sluiting energiecentrale
Multimodal knooppunt
Kennis & Innovatieclusters
Bestaande snelwegen
Onderzoek naar functie 1e ring
Onderzoek naar 2e ringweg
Bestaande spoorwegen
Stedelijke treincorridor
Sprinter stations
Intercity stations
Bestaande HOV metrolijnen
Nieuwe HOV buslijnen
Nieuwe HOV metrolijnen
Stadshart
Ecologische verbinding
Waterbuffer
Kustzone IJmeer
Verdiepen open water
Vasthouden en kwelwater benutten
Zoekgebied tijdelijke waterbuffer
Spons
Waterrobuust en klimaatbestendig ontwikkelen
Extra afvoer
Transitie beplanting
Dijken versterken
Zoetwater reservoir en piekwater berging
Transformatie van agrarische functie
Regionale kering
Unesco heritage
Recreatie gebied
Scheggen (Diemerscheg, Westeinderscheg, Amstelscheg)
Veenweiden Laag Holland
Gooi en Vechtplassen
Recreatieve landschapscorridors
Buitenpoort
Verbindingen
NZKG landschap

1. Inleiding en leeswijzer

Inleiding en leeswijzer

De Metropoolregio Amsterdam is een van de economische groeimotoren en belangrijkste sociale knooppunten van Nederland en doet mee in de internationale top. De regio staat voor een aantal urgente, complexe en omvangrijke opgaven. De enorme aantrekkingskracht van de regio brengt economisch succes, maar zet de leefkwaliteit op onderdelen ook onder druk. De afgelopen jaren concentreerde de groei zich voornamelijk in en om Amsterdam. Dit heeft toenemende drukte en oplopende vastgoedprijzen tot gevolg. En als de verdeling van de groei blijft zoals nu, dan groeien de verschillen in de regio, met een negatieve uitwerking op de kansengelijkheid binnen de MRA. De vraag is dus hoe we de groei accommoderen op zo'n manier dat we de leefkwaliteit en de economische kracht van de regio bestendigen. Daarbovenop komt dat transities nodig zijn om de regio ook in de verre toekomst bewoonbaar en leefbaar te houden.

Het schaalniveau van de Metropoolregio Amsterdam is hierbij van groot belang. De regio vormt functioneel één geheel: de MRA omspant het gebied waarbinnen het grootste deel van het woonwerkverkeer, de recreatieve verplaatsingen en de verhuisbewegingen plaatsvindt. Ontwikkelingen in het ene deel van de regio zijn ook van betekenis voor inwoners elders in de MRA. En ontwikkelingen op de ene plek beïnvloeden het functioneren van andere plekken in de MRA.

Om de urgente, complexe en omvangrijke opgaven tot een goed einde te brengen, zetten het Rijk en de MRA met de Verstedelijkingsstrategie samen de koers uit voor de ontwikkeling op de middellange en lange termijn. In de strategie komen keuzes op het gebied van woningbouw, werklocaties, mobiliteit, landschap, energie, water en ecologie bij elkaar. Beleid van de afzonderlijke gemeenten, provincies en het Rijk wordt geïntegreerd, net als eerder gemaakte afspraken. De strategie geeft aan waar we gezamenlijk met de regio naar toe willen. Hoe we voortbouwen aan een metropoolregio van grote klasse met een menselijke maat. En hoe we samen werken aan een duurzame en sociaal en economisch sterke MRA.

De Verstedelijkingsstrategie van de MRA wordt onderdeel van de Omgevingsagenda Noordwest Nederland. Dit is de gebiedsgerichte uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en vormt het beleidskader en de uitvoeringsagenda voor de samenwerking tussen Rijk en regio. Ook heeft de Verstedelijkingsstrategie een wisselwerking met toekomstige provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en -agenda's.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken wordt het Verstedelijkingsconcept van de Metropoolregio Amsterdam uiteengezet.
Samen met de investeringsstrategie vormt dit de Verstedelijkingsstrategie. Hoofdstuk 2 zet de ambities voor de verstedelijking van de regio op hoofdlijnen uiteen. Naast het versterken van de identiteit en de kwaliteiten van de Metropoolregio Amsterdam gaat daarbij expliciet aandacht uit naar vijf kernambities:

- Evenwichtige ontwikkeling van de meerkernige metropool
- Veerkrachtige, schone en inclusieve economie
- Sociaal sterke metropool
- Duurzame metropool
- Waardevol landschap dat de metropool verbindt

Hoofdstuk 3 gaat in op de ruimtelijke systemen die de verstedelijking dragen:

- het watersysteem
- het ecologisch systeem
- het energiesysteem
- het mobiliteitssysteem

Deze systemen kennen hun eigen opgaven zoals het oplossen van knelpunten en het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de systemen. En soms zijn aanpassingen nodig om de voorziene verstedelijking mogelijk te maken.

Hoofdstuk 4 zoomt in op de verschillende deelgebieden van de metropoolregio:

- Het Noordzeekanaalgebied, de IJmond en Zuid-Kennemerland
- Zaanstreek-Waterland
- Oostflank MRA (Almere-Lelystad)
- Gooi en Vechtstreek
- Zuidflank MRA (Amstelland-Meerlanden)
- Amsterdam

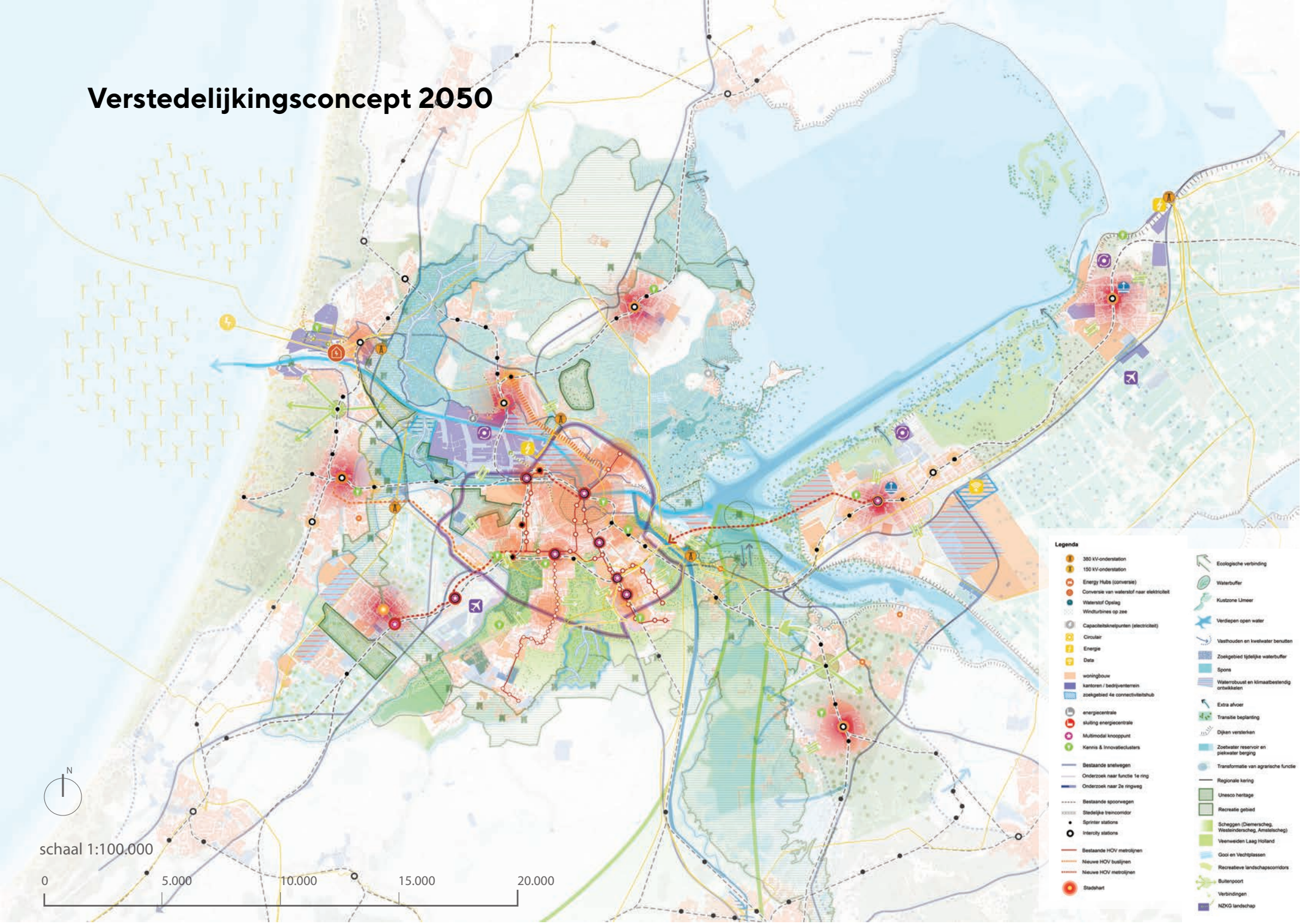
Daarbij gaat aandacht uit naar de karakteristiek van het gebied en de bijdrage aan de regio en naar de grote opgaven in het gebied en de maatregelen die daarvoor nodig zijn. De gebieden overlappen deels en opgaven raken elkaar. Zo werken keuzes voor het Noordzeekanaalgebied door in de aangrenzende deelgebieden en worden ontwikkelingen in de Diemerscheg beïnvloed door keuzes in vrijwel elk deelgebied.

Hoofdstuk 5 benoemt de fasering en hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoering van de benoemde opgaven en maatregelen. Dit laatste hoofdstuk is in deze versie nog niet ingevuld.

In de bijlagen wordt een aantal recente bestuurlijke keuzes gerecapituleerd. Het gaat om opgaven en ontwikkel- en inrichtingsprincipes die rechtstreeks voortkomen uit het proces om te komen tot de Verstedelijkingsstrategie. Deze geven richting aan de koers die we voor de middellange en lange termijn volgen en de verdere uitwerking daarvan. Ook zijn de relevante afspraken opgenomen uit BO Leefomgeving van juni 2020 en BO-MIRT van november 2020.

2. De metropoolregio naar 2050

Verstedelijkingsconcept 2050



2.1 Metropool van wereldklasse met menselijke maat

De MRA is een metropool van grote klasse met een menselijke maat. De inzet voor de verdere verstedelijking van de metropoolregio is om de identiteit en kwaliteiten van de MRA te versterken. Gecombineerd met de urgente, complexe en omvangrijke opgaven waar we voor staan, betekent dit dat we inzetten op de ontwikkeling van een duurzame meerkernige metropool die sociaal en economisch sterk is en waar het landschap de metropoolregio verbindt.

De kracht van verscheidenheid

Verscheidenheid bepaalt de kracht van de Metropoolregio Amsterdam. In 2050 zal dat niet anders zijn. Van de eeuwenoude binnensteden van Amsterdam, Haarlem en Weesp tot de groene wijken in Hoofddorp en Almere; van grootstedelijk tot suburbaan en dorps; van stranden bij Zandvoort en Wijk aan Zee tot de heidevelden bij Hilversum en Bussum. Weinig metropolen ter wereld kennen zo'n verscheidenheid op relatief kleine afstand als de Metropoolregio Amsterdam. En die gaat veel dieper dan alleen in de landschappelijke en stedelijke verschijningsvorm. Binnen de MRA geeft de bevolking iedere stad en elk dorp zijn eigen couleur locale. Ook de afkomst van de bewoners in de regio weerspiegelt verscheidenheid, met maar liefst zo'n 180 nationaliteiten. Een breed scala aan bedrijven en instellingen maakt alledaagse diensten en producten permanent beschikbaar. Andere weten met hun innovaties en producties de ogen van de wereld op zich gericht. De Metropoolregio Amsterdam wil de meest inventieve regio van Europa zijn met de best opgeleide bevolking. De verschillende delen van de regio kennen hun eigen specifieke economische profiel en deze profielen vullen elkaar aan tot een compleet economisch spectrum, dat talent opleidt en aantrekt en op een aantal terreinen op een wereldwijd speelveld opereert.

Regionaal en internationaal sterk verbonden

De Metropoolregio Amsterdam is een sterk verbonden regio. De stedelijke regio functioneert als één grote stad – als een samenhangend daily urban system – met 2,5 miljoen inwoners, 300.000 bedrijven en 1,5 miljoen banen. Veel mensen werken in een andere stad dan waar ze wonen. Inwoners kennen hun favoriete plekken om te winkelen, te stappen, te sporten of uit te waaien. Die plekken kunnen verdeeld zijn over de hele regio, alhoewel grote bevolkingsgroepen ook zijn aangewezen op werk en voorzieningen in een beperkter gebied.

De metropoolregio omspant het gebied waarbinnen het meeste woonwerkverkeer plaatsvindt. Tegelijkertijd heeft de metropoolregio ook een sterke band met de direct omliggende regio's. Ook daar wonen mensen die in de MRA werken, zijn bedrijven gevestigd die producten en diensten leveren aan de inwoners en bedrijven in de MRA en is op het gebied van vrije tijd onderling veel verkeer. Als een van de belangrijkste economische groeimotoren en het belangrijkste sociale en digitale knooppunt van Nederland doet de metropoolregio mee in de internationale top en is de regio ook internationaal sterk verbonden. Via de luchthaven Schiphol, de haven en internationale treinen, via digitaal knooppunt AMS-IX en via de sociale netwerken van de inwoners.

Menselijke maat en hoge leefkwaliteit

De metropoolregio heeft een internationale oriëntatie, en weet die te combineren met de menselijke maat en hoge leefkwaliteit[1] . Een belangrijke bijdrage daaraan levert de meerkernige structuur van de metropool, met Amsterdam als kernstad en op korte afstand een aantal nieuwe en historische steden en karakteristieke dorpen en met daartussen open, veelal waterrijke landschappen, groene scheggen tot diep in het stedelijke gebied en het grote open water van Markermeer, IJmeer en Noordzee. Het landschap is een groenblauw raamwerk met een veelheid aan waarden en kansen. Het houdt de afzonderlijke steden herkenbaar en zorgt voor een uitgestrekt recreatiegebied dat voor iedereen in de regio dichtbij is, maar op dit moment niet altijd toegankelijk. In verhouding met andere West-Europese metropoolgebieden is in de MRA sprake van relatieve sociaaleconomische gelijkheid. Ook dat draagt in belangrijke mate bij aan de hoge leefkwaliteit in de regio.

De afgelopen jaren, zeker vóór de coronacrisis, plukte de MRA in economisch opzicht de vruchten van haar internationale aantrekkingskracht. Tegelijk bleek hoe die ontwikkeling kan inwerken op de leefkwaliteit en de menselijke maat. Het daily urban system dijt uit, maar de economische groei gaat niet overal even hard en niet iedereen profiteert ervan. De woningmarkt staat onder hoogspanning en de tekorten op de arbeidsmarkt lopen op. De sociaaleconomische verschillen binnen de regio nemen toe. Dat is onwenselijk – omdat de plek waar je woont niet van invloed mag zijn op de kansen die je krijgt, maar ook omdat praktisch en middelbaar opgeleide vaklieden onmisbaar zijn voor een goed functionerende metropoolregio.

In sommige gebieden heeft de groei van de economie (met de daarmee gepaard gaande mobiliteit) negatieve gevolgen voor de leefkwaliteit en de gezondheid van de leefomgeving. Luchtverontreiniging en geluid zijn daar belangrijke risicofactoren in. De luchtvaart van en naar Schiphol veroorzaakt een geluidsbelasting in een groot deel van de MRA en daarbuiten, maar er zijn ook andere bronnen aan te wijzen van hinder door geluid, fijnstof of geur. Gezondheid is een belangrijke component van de leefkwaliteit die we nastreven en bij de ruimtelijke keuzes die we maken, maar ook de inrichting van de leefomgeving kan bijdragen aan het bevorderen van gezond gedrag, het voorkomen van gezondheidsschade en het verbeteren van de volksgezondheid.

De combinatie van de hoge leefkwaliteit, de menselijke maat en de internationale oriëntatie is een krachtige, maar het vergt flinke inspanningen om deze voor iedereen in de MRA in stand te houden. Daarbovenop komen de transitieopgaven richting een klimaatneutraal, klimaatadaptief, circulair en biodivers Nederland in 2050; die zijn al net zo urgent, complex en omvangrijk. Om deze ambities waar te maken, zijn substantiële investeringen nodig, van publieke zijde maar zeker ook van private zijde. Andersom hebben (internationale) investeerders het vertrouwen nodig dat de MRA een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving biedt, ook op lange termijn.

1 Een hoge 'leefkwaliteit' is een breed begrip dat onder meer verwijst naar een omgeving die in alle opzichten veilig, gezond en aantrekkelijk is, met kans op woning en werk voor iedereen, goede onderwijs- en zorgvoorzieningen, een levendig cultureel klimaat, een leefbare en hoogwaardige stedelijke omgeving en aantrekkelijke landschappen.

2.2 Evenwichtige ontwikkeling van de meerkernige metropool

De bevolking en de economie van de MRA blijven groeien. We willen die groeipotentie inzetten om de onderscheidende kwaliteiten verder te versterken: de combinatie van leefkwaliteit, menselijke maat en internationale oriëntatie, en de kenmerkende diversiteit. Om dat te bereiken, zetten we de meerkernige structuur van sterke steden en dorpen in een sterk landschap verder kracht bij.

Met het zoveel mogelijk spreiden van de groei over de regio en deze bij voorkeur binnen stedelijk gebied te realiseren, combineren we verschillende ambities. We verminderen de druk op de woon- en werklocaties in de Amsterdamse agglomeratie[1] en beperken de groei van de spitspendel richting Amsterdam. We benutten de kwaliteiten van alle steden en dorpen in de MRA en komen tegemoet aan woningbehoeften per deelregio. We houden de menselijke maat in stand en we behouden zoveel mogelijk de open landschappen tussen de stedelijke gebieden in.

Nog steeds zal een groot deel van de behoefte aan woningen en werkplekken voortkomen uit de Amsterdamse agglomeratie en daar ook worden opgevangen. Ook binnen de stad en de agglomeratie wordt spreiding over meerdere kernen nagestreefd, door ontwikkelingen bij de grote stations en stadsdeelcentra.

Maar een fors deel landt ook elders, in aanvulling op de behoefte die uit de deelregio's zelf voortkomt. Door een samenhangende spreiding van woningbouw en werkplekken, versterken we de afzonderlijke delen van de metropoolregio, wat van belang is om kansengelijkheid te bevorderen. We beperken bovendien de reisafstanden in het woonwerkverkeer en de extra arbeidsplaatsen zijn vanuit meer woonwijken snel en betaalbaar te bereiken.

Bijzondere aandacht gaat dus uit naar de ontwikkeling van knooppunten van openbaar vervoer. Daarbij maken we onderscheid tussen vier soorten knooppunten, elk met een eigen profiel:

- Multimodale knooppunten: (hoog)stedelijk gemengd woonwerkmilieu direct bereikbaar met bus, trein én metro, met aanwezigheid van of potentie voor een zwaar economisch programma.
- Stadsharten en regionale centra: (hoog)stedelijke gemengde woonwerkmilieus met veel stedelijke voorzieningen, direct bereikbaar via bus en trein of metro en met de potentie voor groei van economisch programma.
- Regionale centra: stedelijke gemengde woonwerkmilieus met stedelijke voorzieningen, direct bereikbaar via bus en trein of metro en met de potentie voor een licht economische programma.
- Haltes: stedelijk woonmilieu direct bereikbaar via trein of metro met potentie voor een licht commercieel

1 De Amsterdamse agglomeratie is het aaneengesloten stedelijk gebied dat zich uitstrekt over Zaanstad, Diemen, Ouder-Amstel, Amstelveen en Amsterdam.

programma. De dichtheid kan variëren. Naarmate de afstand naar de halte groter wordt, zal de dichtheid soms minder worden, waardoor er ook suburbane woonmilieus in de invloedssfeer van 'haltes' worden gerealiseerd.

Spreiding van de groei gaat niet vanzelf. Dat geldt in het bijzonder voor de werkgelegenheid. De groei daarvan concentreert zich in Amsterdam en het zuiden van de metropoolregio, en laat zich niet zomaar verplaatsen. Naar verwachting is met ruimtelijk-economisch beleid de locatiekeuze van zo'n 10% van de banengroei op OV-locaties te beïnvloeden. De inzet is om dit beïnvloedbare aandeel te benutten om zeven stadsharten verspreid over de MRA te versterken, in aanvulling op de banengroei die uit de deelregio zelf voortkomt. Daarvoor zijn aantrekkelijke hoogstedelijke woonwerkmilieus nodig op korte afstand (maximaal vijftien minuten lopen) van een intercitystation, die aansluiten op het economische profiel van de omgeving. De versnelling van de woningbouw in deze stadsharten tot 2030 is een belangrijke randvoorwaarde voor een aantrekkelijk vestigingsmilieu. Naast de groei bij multimodale knooppunten en in stadsharten worden ook in regionale centra in de MRA gemengde woonwerkmilieus ontwikkeld, door verdichting met woningbouw in combinatie met commercieel programma.

Ontwikkeling tot 2030

Rijk en regio hebben afspraken gemaakt over de bouw van 175.000 woningen tot 2030. Veel ontwikkellocaties kunnen door gemeenten gerealiseerd worden, zonder dat Rijk-regio-samenwerking nodig is. Maar dat geldt niet voor alle ontwikkellocaties. Prioriteit voor Rijk-regio-samenwerking hebben (1) de ontwikkeling in de nabijheid van knooppunten in en om Amsterdam en (2) de ontwikkeling in zeven stadsharten (Almere, Haarlem, Hilversum, Hoofddorp, Lelystad, Purmerend en Zaanstad). Tot 2030 is in de agglomeratie Amsterdam ruimte voor zo'n 70.000 woningen en kunnen in de genoemde stadsharten zo'n 53.000 woningen worden toegevoegd. Het toevoegen van woningen en werkplekken vraagt ook om investeringen in de lokale en regionale infrastructuur, de klimaatadaptatie en in de openbare ruimte, willen we bewerkstelligen dat deze ontwikkellocaties bijdragen aan een duurzame leefkwaliteit in de MRA als geheel en de directe omgeving in het bijzonder.

Voor deze zeven stadsharten worden daarom integrale plannen gemaakt[2], met een samenhangende aanpak en uitvoeringsstrategie voor zowel de toe te voegen bebouwing als de bestaande voorraad en de openbare ruimte. Deze omvat:

- het behouden en verbeteren van de leefbaarheid, de ontmoetingsfunctie en aantrekkingskracht,
- een forse en versnelde woningbouwproductie,
- een noodzakelijke impuls aan de economische profilering, structuurversterking en extra banen,
- het klimaatbestendig maken,
- het benutten en optimaliseren van de ov-bereikbaarheid en het langzame verkeer.

Op ontwikkellocaties op overige plekken in de MRA worden circa 52.000 woningen toegevoegd. Deze zijn ook goed bereikbaar per openbaar vervoer en dragen bij aan een divers, op de woningbehoefte aansluitend aanbod. Een deel wordt gebouwd in regionale centra (met name Amstelveen en de spoorzone Beverwijk) en andere verdichtingslocaties, en een deel in nieuwbouwwijken die al sinds lang geprojecteerd zijn als onderdeel van Lelystad en Almere en bijdragen aan de doorgroei van deze nieuwe steden tot complete steden. Een klein deel van de bouwproductie vindt plaats in uitbreidingswijken.

Met oog op de grote woningbehoefte wordt gezocht naar mogelijkheden om de bouwproductie tot 2030 te verhogen tot 220.000 woningen door realisatie op een aantal grote locaties te versnellen[3]. Rijk en regio verkennen de mogelijkheden om nog eens maximaal 45.000 woningen in de MRA al voor 2030 te bouwen, verdeeld over vijf ontwikkellocaties:

- Haven-Stad,
- Achtersluispolder in Zaanstad,
- Hoofddorp centrum en westflank Haarlemmermeer,
- Almere Pampus,
- Amsterdam Zuidoost/Duivendrecht.

Om deze versnelling waar te maken, moet aan de randvoorwaarden worden voldaan. Dat betekent dat niet alleen de woningbouw wordt versneld, maar ook andere maatregelen en projecten die daar een op een aan verbonden zijn, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur of klimaatadaptatie. De bereikbaarheid vraagt om forse investeringen. Vanwege de lange doorlooptijd van grote infrastructuurprojecten zoals nieuwe metrolijnen, zullen deze pas medio jaren dertig tot ontlasting van het mobiliteitsnetwerk kunnen leiden. Afhankelijk van de uiteindelijke snelheid van de verstedelijking kan dit mogelijk in een bepaalde periode tot knelpunten leiden. Hoe eerder de metroprojecten gereed zijn, hoe sneller de woningbouw gerealiseerd kan worden. Voor deze potentiële versnellingslocaties worden integrale gebiedsplannen uitgewerkt, waarvan de rijks-regio-inzet wordt vastgesteld in BO MIRT november 2021.

In de periode tot 2030 landt een deel van de binnenstedelijke bouwopgave in stedelijke

2 Hier werken Rijk en regio aan binnen de programmalijn Bereikbare Steden, onderdeel van Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid.

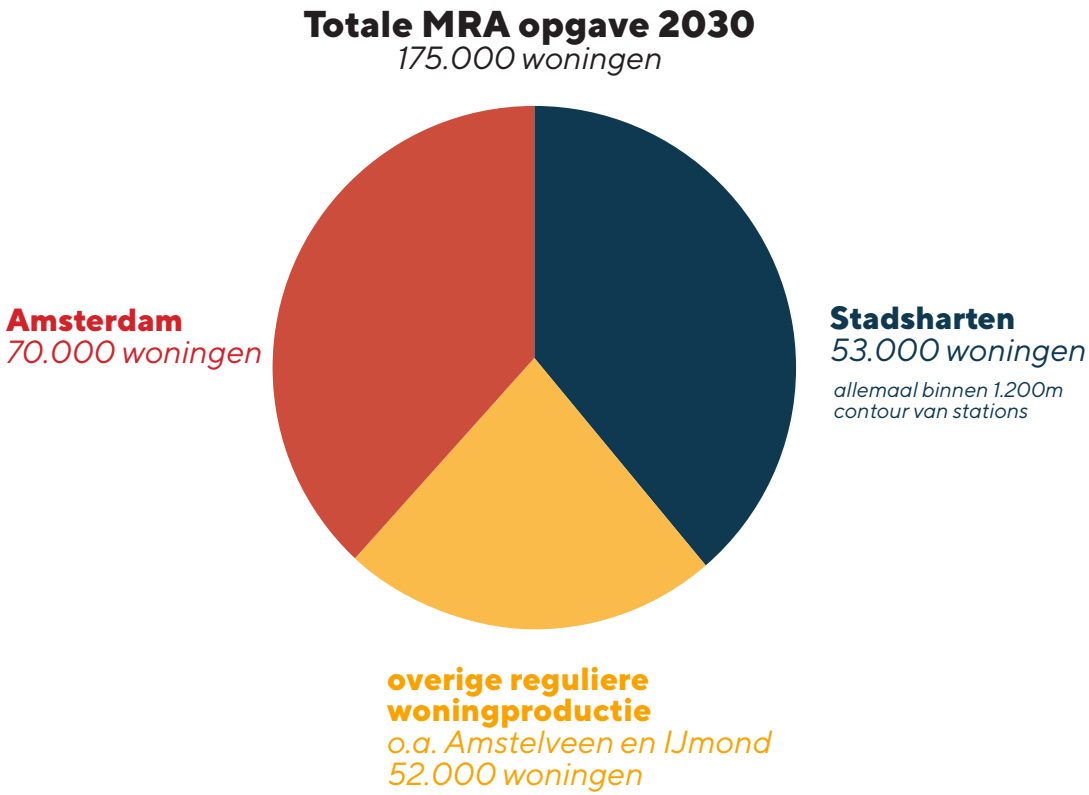
3 Hierover zijn afspraken gemaakt in het BO-MIRT van najaar 2020.

vernieuwingsgebieden. Hier wordt verdichting ingezet als deel van een integrale gebiedsgerichte aanpak die de leefbaarheid in deze wijken en de sociaaleconomische positie van de huidige bewoners versterkt. Dat vraagt om woningen in verschillende woonsegmenten, voorzieningen en ruimte voor lokaal onder-nemerschap. De ambitie is dat zittende bewoners per saldo baat hebben bij de verdichting. In vier gebieden werken Rijk en regio samen aan de stedelijke vernieuwing, binnen het Programma Leefbaarheid en Veiligheid: Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Nieuw-West, Lelystad Oost en Zaandam Oost. Voor deze gebieden werkt het Rijk samen met decentrale overheden en maatschappelijke partners (zoals scholen, bedrijven, politie en woningcorporaties) aan een langjarige maatwerkaanpak per gebied.
Ook in andere wijken en buurten met een stedelijke vernieuwingsopgave wordt maatwerk geleverd, waaraan het Programma Leefbaarheid en Veiligheid met kennis, expertise en het stimuleren van doorbraken een bijdrage kan leveren. Een specifieke opgave ligt in de voormalige groeikernen, waar grote delen van de stad gelijktijdig verouderen. Dat gaat om Lelystad, Almere, Purmerend en Haarlemmermeer.

Lange termijn

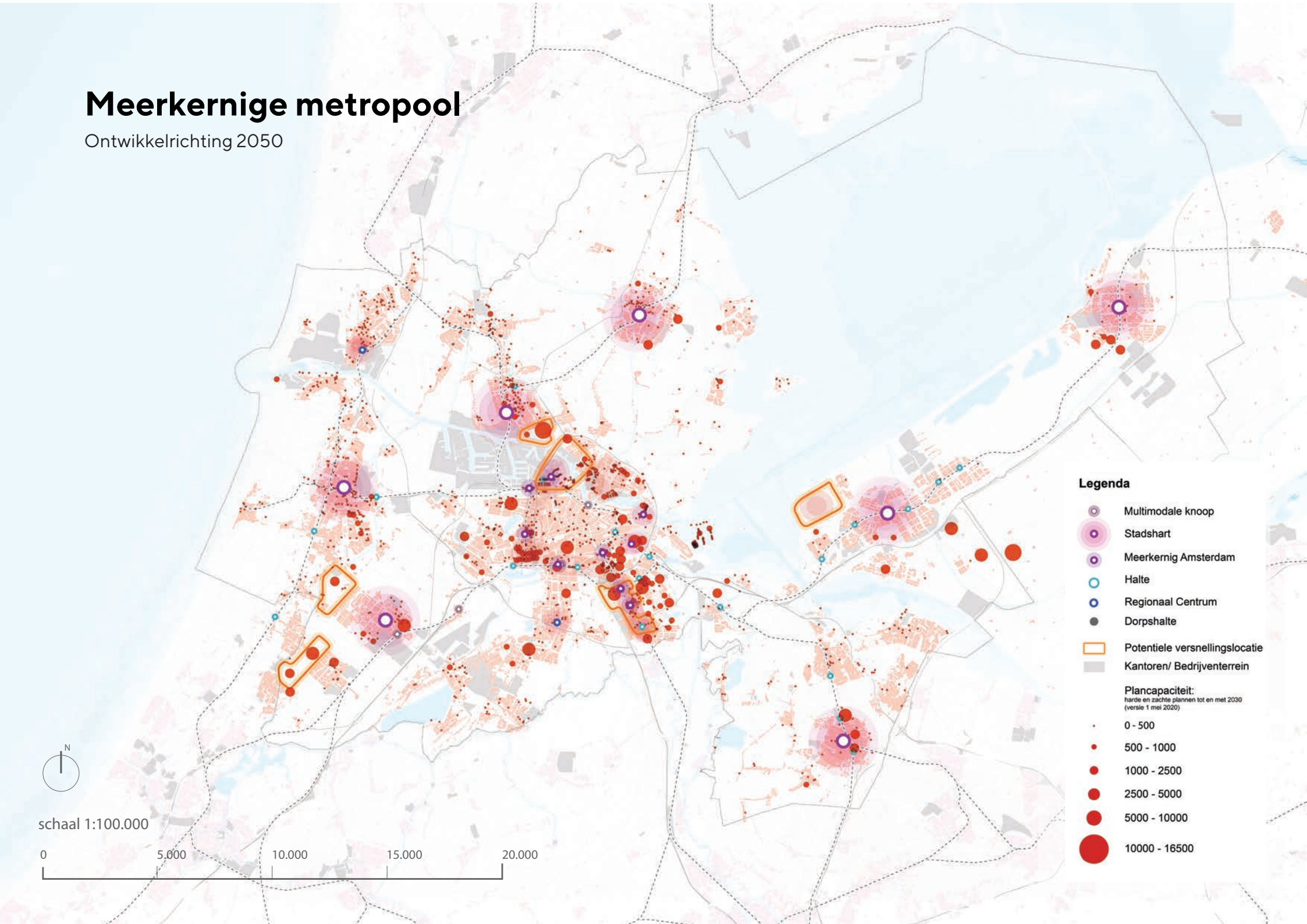
Na 2030 lijkt de behoefte aan nieuwe woningen af te nemen, maar de prognoses kennen flinke bandbreedtes. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bouwopgave van 75.000 woningen tussen 2030 en 2040 en nog eens 75.000 woningen tussen 2040 en 2050. De nieuwbouwvraag lijkt zich meer dan in de periode tot 2030 te concentreren op (hoog) stedelijke milieus, met een groot aandeel woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens die dichtbij voorzieningen, werk en openbaar vervoer willen wonen. De focus blijft zodoende liggen op de ontwikkeling van woonwerkmilieus op goed bereikbaar plekken, vooral op knooppunten en stadsharten. Vrijkomende woningen in de bestaande voorraad lijken te kunnen voorzien in een groot deel van de vraag naar eengezinswoningen, al blijft er nog wel een kwalitatieve (vervangings)vraag waarvoor nieuwbouw wenselijk is. Om voldoende en bij de behoefte passende woningbouw te kunnen realiseren, blijft ook na 2030 gebouwd worden in kleinere steden en kernen en op grotere, reeds bekende uitbreidingslocaties in Flevoland en Haarlemmermeer.

Een groot aantal factoren speelt een rol bij de afweging waar, wanneer en hoe ruimte kan worden benut om de nieuwbouwopgave te realiseren. Veel lijnen uit de Verstedelijkingsstrategie komen hierin samen. Denk aan de bijdrage aan de leefkwaliteit en de sociaal-maatschappelijke afwegingen (kansengelijkheid, vervoersarmoede, gezondheid). Aan de beoogde evenwichtige ontwikkeling van de MRA, met haar dimensies van werkgelegenheid en betaalbare woningbouw. Aan voorwaarden en afwegingen die voortkomen uit klimaatadaptiviteit en natuurinclusiviteit, en uit de noodzakelijke transities in de water-, energie- en mobiliteitssystemen. En denk aan de verhouding tot landschappelijke kwaliteiten en opgaven, waaronder landbouw, recreatie, cultuurhistorie en natuur.



Meerkernige metropool

Ontwikkelrichting 2050



2.3 Veerkrachtige, schone en inclusieve economie

De economie van 2050 is schoon, veerkrachtig, inclusief en internationaal georiënteerd. Dankzij de brede, gevarieerde basis en een aantal bijzondere clusters is er werk in alle categorieën van de arbeidsmarkt. In stadsharten, regionale centra en bij multimodale knooppunten komen levendige stadsomgevingen tot bloei, met een gemengd gebruik en veel nieuwe banen. Daarnaast kent de MRA bovenregionale clusters van bedrijvigheid en werkgelegenheid die zich niet of moeilijk met een stedelijke omgeving laten verenigen: de haveneconomie van het Noordzeekanaalgebied en Flevokust Haven, de omgeving van de luchthavens, moderne glastuinbouw en grootschalige logistiek.

Voor de kennis- en innovatie-economie die vooral in stedelijke en hoogstedelijke omgevingen een plek vindt, is de bereikbaarheid belangrijk, maar ook de leefkwaliteit. Een hoogwaardige stedelijke omgeving, een levendig cultureel klimaat en een aantrekkelijke landschappelijke omgeving dragen bij aan de internationale concurrentiekracht van de metropoolregio. Een andere vestigingsconditie is de arbeidsmarkt; de aanwezigheid van voldoende talent met opleidingen waar behoefte aan is. In de MRA zetten we in op een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt met oog voor de verschillende economische profielen binnen de MRA.

We streven een goede match na tussen het aantal banen voor bepaalde opleidingsniveaus en de beroepsbevolking met die opleiding. Op dit moment laat de MRA een tekort zien aan werknemers met een middelbare opleiding. De tendens is dat dit tekort zich in de toekomst vooral bij praktisch opgeleiden manifesteert. Banen en woningen moeten zich bovendien op een afstand van elkaar bevinden die bereisbaar is voor de betreffende werknemers, zowel qua tijdsbeslag als financieel. Daarin treedt de grootste discrepantie op bij praktisch en middelbaar opgeleiden: betaalbare woningbouw kent een andere verdeling over de regio dan de werkgelegenheid voor deze groepen.

Economische profielen

Binnen de MRA concentreert de economische groei zich met name in Amsterdam en in de Zuidflank. Een groot deel van de gemengde woonwerkgebieden zal ook in de toekomst in de Amsterdamse agglomeratie zijn geconcentreerd. Om meer spreiding van werk in de MRA mogelijk te maken, versterken we de vestigingsmilieus elders in de regio door ook daar in te zetten op gemengde woonwerkmilieus met een eigen onderscheidend profiel en een wenkend ontwikkelingsperspectief, voortbouwend op de bestaande economische karakteristiek. Een aantal steden heeft al een sterk economisch profiel. Zo

is Hilversum mediastad, draait Aalsmeer om de sierteelt, scheepsbouw en logistiek, is Lelystad een logistieke en energiehub met een vliegveld voor zakenluchtvaart (dat klaar is voor doorgroei als vakantieluchthaven) en is Haarlem sterk in de creatieve en culturele sector. Met name voor Almere is het economische profiel nog niet uitgekristalliseerd, vanwege de korte bestaansgeschiedenis. Hier moet aan worden gewerkt door te investeren in de groei van technisch onderwijs op alle niveaus voor het ontwikkelen van een eigen economische kracht[1]. Er ligt al een basis door de circulaire economie, een groeiende nichemarkt in Almere waar de komende jaren meer op ingezet gaat worden. Door het profiel in deze richting uit te werken, ontstaan kansen in Almere om nog meer dan nu bij te dragen aan de transities voor energie en circulaire economie, en op die manier te profiteren van de economische groei die daarmee samenhangt.

Regionaal economische profielen zijn niet statisch. Ze vragen om een regelmatige actualisering op basis van trends en ontwikkelingen in de markt. De MRA is dit jaar gestart met het opstellen van economische profielen. De komende jaren wordt dat belangrijker. Ze zijn cruciaal voor het kwalitatief versterken van de regionale ontwikkeling, zodat optimaal kan worden geprofiteerd van de ontwikkeling van stadsharten en vestiging van bedrijven op nieuwe regionale groeilocaties.

Productieve wijken

Een diverse en inclusieve economie die kansen biedt op werk voor iedereen, vraagt om ruimte voor de inpassing van productieve bedrijven in de stad. Dat geldt in het bijzonder bij transformatie van bedrijventerreinen. De komende decennia worden tal van stedelijke bedrijventerreinen getransformeerd tot gemengde woonwerkgebieden. Grootschalige woningbouw op bedrijventerreinen vergroot de sociaaleconomische opgave om voldoende ruimte op de locatie of in de nabijheid te behouden voor lokaal voorzienende bedrijven en werkgelegenheid voor met name praktisch geschoolden. Dat is een voorwaarde om te zorgen dat de reis tussen woon- en werkplaats voor praktisch geschoolden niet te lang en/of te kostbaar wordt. Het ontwikkelen van productieve wijken, waarin een deel van de bestaande bedrijven wordt gemengd met woningbouw, is een cruciale opgave voor een economisch evenwichtige metropool en kan bijdragen aan het economische profiel van het gebied of de deelregio. Dat vraagt om aandacht bij gebiedsontwikkelingen, ook al omdat bedrijfsruimte voor kleinschalige maakbedrijven en stadsverzorgende bedrijven (net als sociale woningbouw) afhankelijk is van betaalbare huurprijzen en daardoor niet vanzelf door marktpartijen wordt gerealiseerd. Ook vraagt het aandacht in de sfeer van de regelgeving.

Ongemengde bedrijventerreinen

Niet ieder bedrijf leent zich voor menging met woningbouw in 'productieve wijken'. Voor deze bedrijven, die wel belangrijk zijn voor de werkgelegenheid in de MRA, blijven ongemengde bedrijventerreinen nodig. Bij grootschalige transformatie van bedrijventerreinen ontstaat de noodzaak voor alternatieve vestigingslocaties. Tot 2040 heeft de MRA alle beschikbare harde en zachte plancapaciteit nodig om te voorzien in de behoefte aan bedrijventerreinen, zowel voor nieuwe bedrijven als bedrijven afkomstig van te transformeren terreinen. Die harde en zachte plancapaciteit is met name te vinden in de gemeenten Lelystad en Almere, ten noorden van het IJ en Purmerend/Volendam-Edam, en in de Zuidflank (waar de vestigingsdruk van met name nieuwe bedrijven groot is). Het is noodzakelijk om deze ruimte voor deze twee doelen (nieuwe en te verplaatsen bedrijven) te benutten en nog onbenutte plancapaciteit gereserveerd te houden, en om deze toekomstige groeilocaties voor het personeel uit de regio goed bereikbaar te maken.

Haveneconomie

In de overgang van een fossiele, lineaire economie naar een circulaire economie is een belangrijke rol weggelegd voor het havengebied. Havens kunnen fungeren als doorvoerhaven van hoogwaardige producten, vestigingsplaats van hoogwaardige industrie en bedrijven, proeftuin voor nieuwe bedrijvigheid en als ecosysteem met interacterende bedrijven, kennisinstellingen en publieke partijen[2]. Hier liggen kansen om nieuwe kennis te ontwikkelen, bedrijfsprocessen met elkaar te verbinden, maar ook om grondstoffen op te slaan en te bewerken voor hergebruik.

Ook in de energietransitie is een belangrijke rol weggelegd voor havens, vanwege de aanwezigheid van grote energievragers en de traditionele, maar eindigende doorvoerfunctie voor grondstoffen zoals kolen. Het Noordzeekanaalgebied ontwikkelt zich tot knooppunt van duurzame energie in de regio. De invulling van die functie is afhankelijk van nationale en regionale keuzes (uiteengezet in de paragraaf over het Noordzeekanaalgebied).

Het havengebied is voor een blijvend sterke positie op het internationale toneel en voor zijn spilfunctie in de nationale economie niet meer alleen afhankelijk van volumes, maar juist ook van de duurzaamheid van de bedrijfsvoering en de innovaties die daarbij horen. De haven kan met zijn innoverend vermogen de transitie in de bredere regionale economie aanjagen.

1 Rijk en regio hebben hier afspraken over gemaakt in het BO-MIRT van najaar 2020.

2 Citaat uit de ontwerp-Havennota 2020-2030 van het ministerie van I&W

De circulaire economie brengt, naast kennisgeoriënteerde bedrijvigheid, ook behoefte met zich mee aan bedrijven die materialen opslaan en bewerken voor hergebruik. De energietransitie vraagt om nieuwe voorzieningen in het energienet voor bijvoorbeeld opslag en conversie. Voor een deel zijn dat activiteiten waar milieucirkels aan verbonden zijn. We houden rekening met de mogelijkheid dat voorzieningen voor de circulaire economie en de traditionele economie gedurende enige tijd naast elkaar zullen bestaan, wat een tijdelijk extra ruimtebeslag tot gevolg heeft.

Transformaties van bedrijventerreinen naar gemengde stedelijke milieus zijn in beeld in het oostelijk deel van het Noordzeekanaalgebied, waar plannen in ontwikkeling zijn voor Haven-Stad en ZaanIJ (de Achtersluispolder en het Hembrugterrein), en in het westelijke deel waar plannen worden ontwikkeld voor de Spoorzone van Beverwijk.

Luchthaveneconomie

In absolute zin waren voor de coronapandemie de hoogste economische groeicijfers te vinden in de Zuidflank van de MRA. De aanwezigheid van Schiphol is, naast de Greenport Aalsmeer, een belangrijke motor voor deze werkgelegenheid[3] . Het gaat om directe en indirecte arbeidsplaatsen, zowel voor praktisch, middelbaar als theoretisch geschoolden; te vinden op het luchthavencomplex, op bedrijventerreinen en in kantoor- en hotelomgevingen. Schiphol is bovendien een belangrijke vestigingsfactor voor internationaal opererende bedrijven. Met Amsterdam is de Zuidflank het enige deel van de MRA waar het aantal arbeidsplaatsen groter is dan de beroepsbevolking, vooral onder praktisch en middelbaar opgeleiden.

Op MRA-niveau is het belangrijk om de kansen die hier liggen te behouden en te benutten, in het bijzonder voor praktisch en middelbaar geschoolde werkgelegenheid. Voorwaarde daarvoor is dat die banen voor voldoende werknemers goed en betaalbaar bereikbaar zijn. De groei van de woningbouw in de nabijheid (maar ook verderop in de MRA en daarbuiten) loopt tegen beperkingen aan vanwege diezelfde aanwezigheid van Schiphol. Opgave in de Zuidflank is om de ontwikkelingsruimte die er wel is, optimaal te benutten, onder de voorwaarden van veiligheid en gezondheid. We zoeken naar maatwerkoplossingen in de ruimtelijke ontwikkeling en mogelijkheden via de herziening van het luchtruim en hinderbeperking. Daarnaast zoeken we naar goede oplossingen voor gebieden waar geen verstedelijking mogelijk of wenselijk is, maar waar wel kansen liggen om de bijdrage aan de leefkwaliteit in de omgeving te verbeteren met extensieve gebruiksfuncties. De aanpak van verrommelde glastuinbouwgebieden kan daar onderdeel van zijn.

Datacenters

De digitale infrastructuur groeit en alles wijst erop dat deze groei zich doorzet. Conform de Nationale Omgevingsvisie gaat voor hyperscale datacenters (die in bezit zijn van grote techbedrijven en alleen door hen worden gebruikt) de voorkeur uit naar locaties aan de randen van Nederland, maar voor andere datacenters liggen er mogelijkheden in de MRA. Daar worden wel voorwaarden aan verbonden over onder meer de energievoorziening, en het gebruik en het lozen van water. De MRA heeft een Datacenterstrategie in voorbereiding over onder meer de programmering en duurzaamheid.

Op drie locaties biedt de MRA vestigingsmogelijkheden voor datacenters die gebruik willen maken van hyperconnectiviteit, om extra digitale snelheid te kunnen aanbieden. Deze 'hyperconnectiviteitshubs' liggen in Haarlemmermeer (Schiphol) en Amsterdam (Science Park en Zuidoost). Het beleid is gericht op selectieve, geclusterde groei van deze hubs, en tegelijk lijkt in de markt behoefte te bestaan aan een vierde hub. Voor de locatie is een zoekgebied in beeld in Oosterwold, in de gemeenten Almere en Zeewolde. Voor dit zoekgebied volgt een integraal inpassingsonderzoek (paragraaf Oostflank).

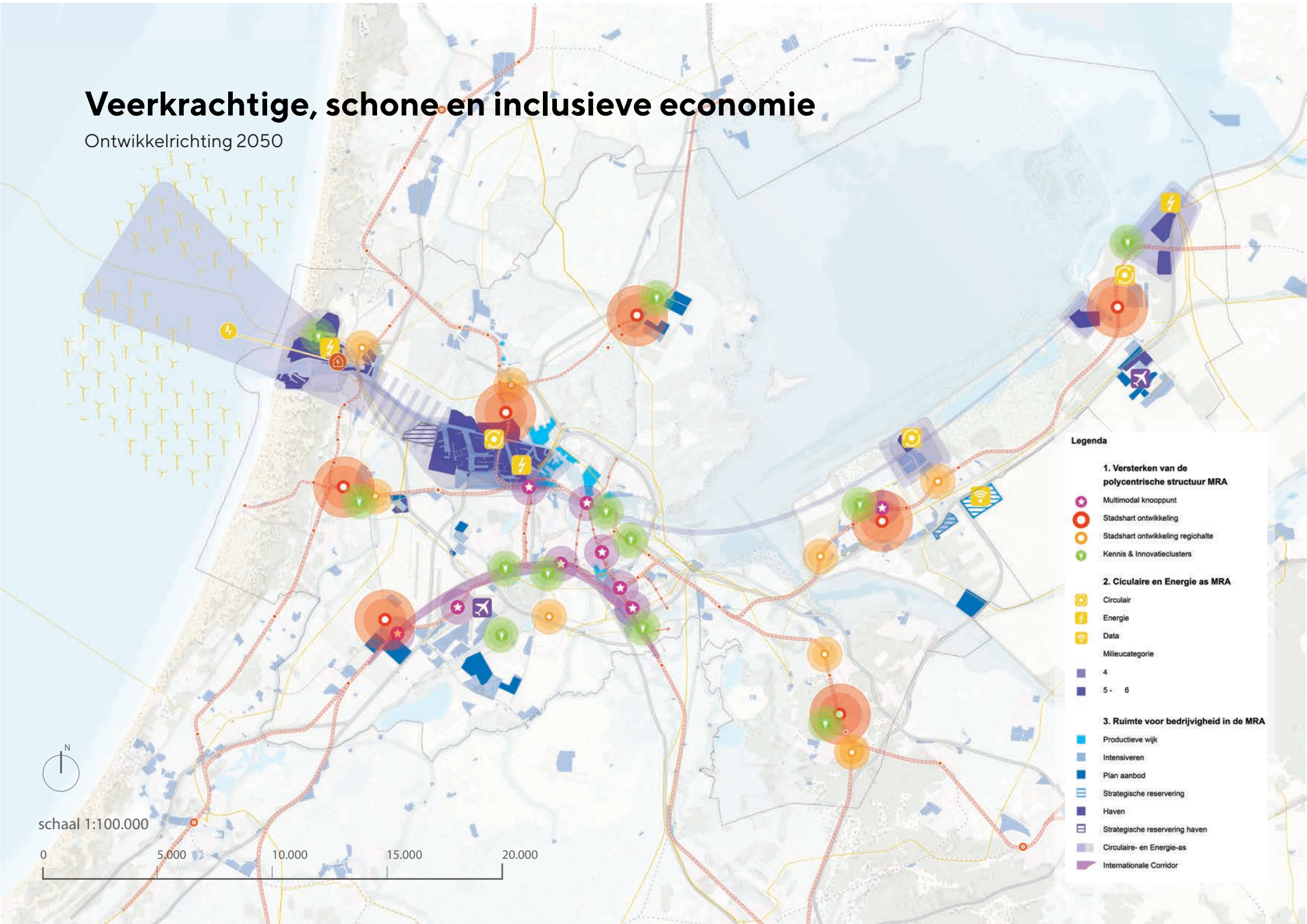
Toerisme

Na de pandemie zal het (inter)nationale toerisme naar verwachting weer aantrekken. De sector is goed voor veel werkgelegenheid en miljarden omzet. Toeristen dragen bovendien bij aan het draagvlak voor culturele voorzieningen, horeca en detailhandel – maar tegelijk zet overtoerisme het voorzieningenniveau en de leefbaarheid voor inwoners onder druk. Het huidige beleid van de MRA is om toeristisch (en zakelijk) bezoek aan de metropoolregio te faciliteren, maar het ook te spreiden in tijd en ruimte. Te grote druk op de meest populaire toeristische gebieden moet zo worden verlicht. Komend jaar voert de MRA grootschalig onderzoek uit naar toeristische ontwikkelruimte in het licht van de gevolgen voor de leefbaarheid. Afhankelijk daarvan wordt richting gekozen.

3 Uit onderzoek van Decisio (Kamerstuk 31936, Nr.710, januari 2020) blijkt dat er in totaal (direct en indirect) 114.000 banen (93.000 fte) met de aanwezigheid van Schiphol zijn gemoeid. De toegevoegde waarde die hiermee samenhangt bedraagt € 10,4 miljard. Deze cijfers zijn exclusief de bijdrage aan het vestigingsklimaat.

Veerkrachtige, schone en inclusieve economie

Ontwikkelrichting 2050



2.4 Sociaal sterke metropool

Een sociaal-maatschappelijk sterke metropoolregio is een metropoolregio zonder grote sociaaleconomische verschillen tussen gebieden, waar sprake is van kansengelijkheid en een hoge leefkwaliteit. De Metropoolregio Amsterdam heeft daar een traditie in die we ook in de toekomst willen doorzetten. Met de Verstedelijkingsstrategie willen we bereiken dat de kansen en beperkingen die het ruimtelijk systeem biedt aan individuen en groepen, eerlijk worden verdeeld over de bevolking. Dat is een voorwaarde om met name praktisch en middelbaar geschoolde groepen voor de MRA te behouden – niet alleen van belang omdat de MRA een open metropoolregio voor iedereen wil zijn, maar ook omdat werknemers in deze groepen essentieel zijn voor het instandhouden van maatschappelijke voorzieningen en een compleet economisch aanbod.

De magneetwerking van de MRA mag niet ten koste gaan van de leefkwaliteit. Extra hinder of gezondheidsschade door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet zoveel mogelijk worden beperkt. Dat geldt in het bijzonder voor kwetsbaardere en minder kapitaalkrachtige groepen. Net als iedereen moeten zij kunnen delen in de baten van de ruimtelijke ontwikkeling en daar zo mogelijk nieuwe kansen aan ontlenen.

Op drie punten is via de Verstedelijkingsstrategie sociaal-maatschappelijke versterking wenselijk:

1. kansengelijkheid en het terugdringen van segregatie,
2. woonwerkbalans en het tegengaan van vervoersarmoede,
3. gezondheid als verstedelijkingsopgave.

Inzet op de versterking van de meerkernige structuur van de metropool en een samenhangende benadering van stad en landschap dragen hieraan bij, net als de duurzaamheid van de verstedelijking. Tegelijk is duidelijk dat op deze punten nog een aantal uitdagingen en taaie vraagstukken resteren. Om naar oplossingen toe te werken worden drie handelingsperspectieven geformuleerd.

Kansengelijkheid en het terugdringen van segregatie

- Belangrijkste uitdaging: tegengaan van kansenongelijkheid vanwege armoedeproblematiek en (regionale) segregatie door het verbeteren van de sociale balans in de MRA en van de kansen van (bewoners in) de gebieden met een lage ‘Sociaal-Economische Score’.
- Handelingsperspectief: o.a. afspraken over woningbouw, woonruimteverdeling, betaalbaarheid, brede armoedeaanpak, voorzieningenplanning, de economische ontwikkeling en bereikbaarheid van kwetsbare gebieden; stedelijke vernieuwing als onderdeel van de metropolitane agenda.

Woonwerkbalans en het tegengaan van vervoersarmoede

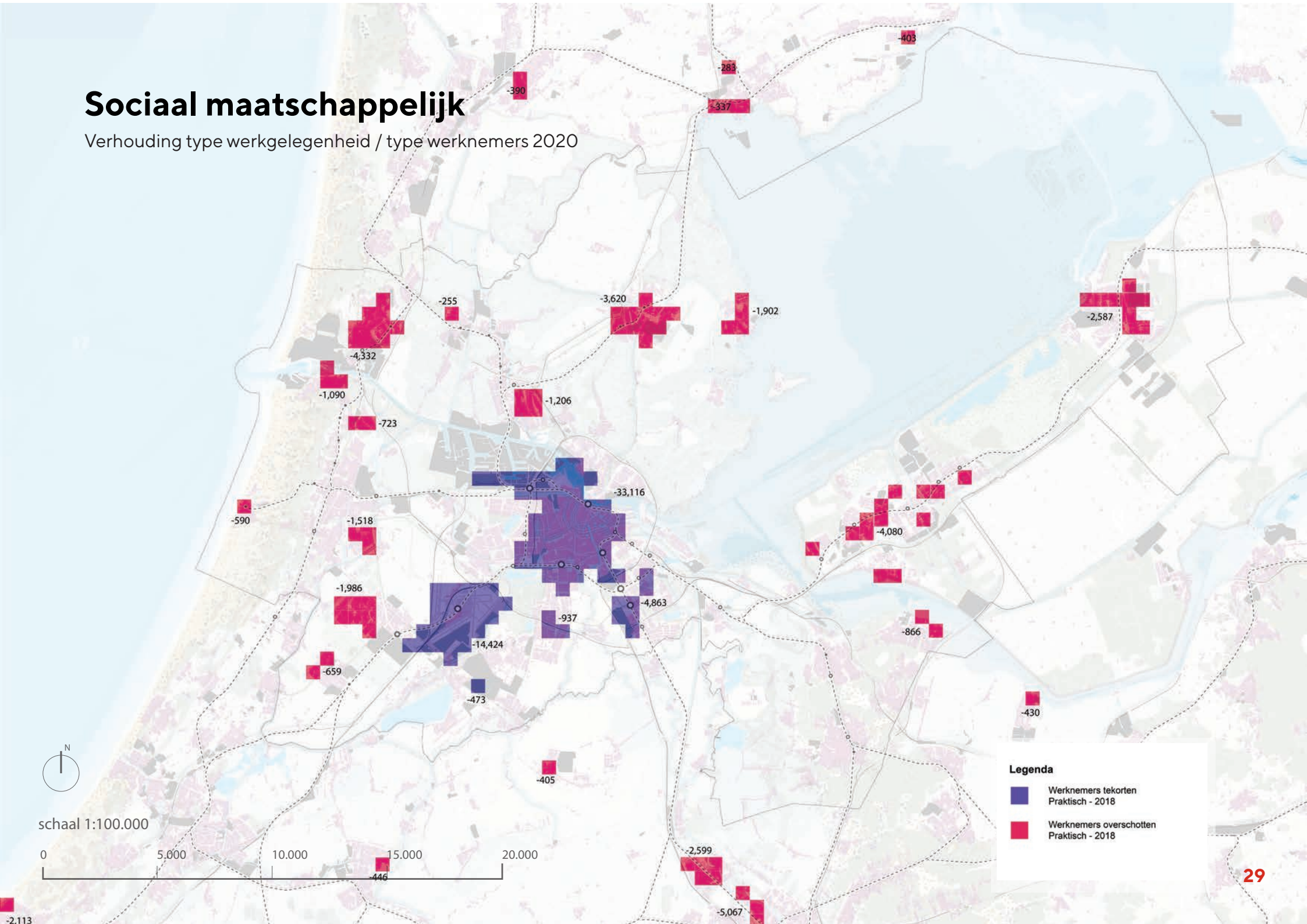
- Belangrijkste uitdaging: zorgen voor een betere match tussen vraag en aanbod op de lokale en regionale arbeidsmarkt, om o.a. (vervoers)armoede, werknemerstekorten en onbenut potentieel tegen te gaan.
- Handelingsperspectief: o.a. afspraken over differentiëren in (programmering en locaties van) wonen, werken en bereikbaarheid, in samenhang met o.a. arbeidsmarktbeleid en vervoersarmoedebeleid om de bereikbaarheid van werk en arbeidsparticipatie te vergroten.

Gezondheid als verstedelijkingsopgave

- Belangrijkste uitdaging: balans tussen enerzijds de onderlinge nabijheid van wonen, werken, mobiliteit, groen en anderzijds het verbeteren van de fysieke leefomgeving ter bevordering van volksgezondheid en om gebiedsgebonden gezondheidsachterstanden te verkleinen.
- Handelingsperspectief: o.a. locatiekeuzes wonen, werken, infrastructuur, energie, groen, maatregelen tegen verkeerslawaai, fijnstof en hittestress, investeren in vergroenen van de woonomgeving, verplaatsen van milieuhinderbronnen, en aanleggen van regionaal groen en fietsroutes voor woonwerkverkeer.

Sociaal maatschappelijk

Verhouding type werkgelegenheid / type werknemers 2020



2.5 Duurzame metropool

De MRA wil haar aandeel nemen in de forse stappen die nu moeten worden gezet voor een klimaatneutraal en klimaatbestendig Nederland met een volledig circulaire economie en een rijke biodiversiteit in 2050. Nationaal en internationaal zijn daar afspraken over gemaakt, bijvoorbeeld in het Klimaatakkoord van Parijs en het daaropvolgende nationale Klimaatakkoord. Een duurzame ontwikkeling heeft betekenis voor alle vormen van ruimtegebruik en op alle schaalniveaus: van de individuele woning tot de internationale netwerken.

Dit betekent dat de metropoolregio in 2050 is aangepast aan en voorbereid op klimaatveranderingen, dat het gebruik van eindige grondstoffen drastisch is teruggebracht en dat emissies van CO2 en andere broeikasgassen zijn teruggedrongen. Sleutels voor een duurzame ontwikkeling zitten in transities binnen vier systeemlagen in hun wisselwerking met de ruimtelijke inrichting: water, ecologie, energie en mobiliteit. In hoofdstuk 3 zetten we uiteen hoe die transitie vorm kan krijgen, zodanig dat de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA op lange termijn geënt kan worden op robuuste en veerkrachtige systemen. Maar die vier systeemlagen vertellen niet het hele verhaal. Keuzes voor landschappelijke en stedelijke ontwikkeling hebben in veel gevallen ook een achtergrond in duurzaamheidsambities.

Zo is de keuze om woon- en woonwerklocaties vooral binnenstedelijk te ontwikkelen, ook een keuze voor duurzaamheid. Stedelijke verdichting nodigt inwoners en bezoekers van de regio uit om te kiezen voor schone en actieve vormen van vervoer, bevordert deelmobiliteit en beperkt het ruimtebeslag op het landschap. En er ligt een aantal concrete duurzaamheidsopgaven die direct te maken hebben met hoe we de ruimte gebruiken, met name de bodemdaling van veengronden en droogmakerijen, de overgang naar een circulaire economie en een klimaatadaptieve inrichting binnen en buiten stedelijk gebied. Die drie opgaven komen hieronder aan de orde.

Bodemdaling

De bodemdaling in veenweidegebieden (Waterland, Amstelscheg, Vechtstreek) is een gevolg van het oxideren van veen. Daarbij komen broeikasgassen zoals CO2 vrij. De bodemdaling in droogmakerijen ontstaat door een combinatie van inklinkende kleigronden en oxidatie van veen. Dalende bodems kunnen ook gevolgen hebben voor onder meer het grondgebruik, het beheer van infrastructuur en de kwaliteit van houten funderingen.

Het tempo waarin veen oxideert heeft te maken met het grondwaterpeil. Naarmate de grond natter is, daalt de bodem trager. Het huidige peilbeheer in veel

agrarische veenweidegebieden, waarbij slootwater wordt weggepompt om de bodem voldoende droog te houden voor agrarische productie, draagt bij aan het tempo van de bodemdaling. Een optie om de bodemdaling in veenweidegebieden tegen te gaan, is om het grondwaterpeil structureel te verhogen. Dat heeft al gauw gevolgen voor het grondgebruik. Dat zou daarop afgestemd moeten worden, hetzij door een aangepaste agrarische bedrijfsvoering, hetzij door een keuze voor natuur of recreatie, of een combinatie van de drie. Technische oplossingen (zoals drukdrainage of onderwaterdrainage) zijn ook denkbaar en worden momenteel onderzocht op hun kansen en mogelijke effecten.

Welke oplossing voor welk veenweidegebied het meest in aanmerking komt, wordt uitgewerkt in integrale gebiedsprocessen met alle betrokken partijen, zoals in Laag-Holland. In deze integrale gebiedsprocessen wordt gezocht naar oplossingen die de bodemdaling tegengaan en op maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Ook in de Amstelscheg werken gebiedspartijen samen aan een integraal Gebiedsperspectief, waarin dit onderwerp wordt meegenomen.

Eerste oorzaak van de bodemdaling in Flevoland is het inklinken van klei. Dat is een natuurlijk proces dat lang niet zoveel uitstoot van broeikasgassen tot gevolg heeft als oxiderend veen, maar wel gevolgen kan hebben voor het grondgebruik. Daarnaast is er sprake van lokale veenpakketten die dicht op het oppervlakte zitten. Oxidatie van deze veenpakketten heeft (naast de inklinking) nog meer daling tot gevolg. Bepaalde vormen van intensieve akkerbouw kunnen in een aantal gebieden op termijn niet meer haalbaar zijn. Dit kan een aanleiding zijn voor betrokken landbouwbedrijven om zich meer te richten op de metropoolregio als afzetgebied, en zo aan kortere voedselketens en kringlooplandbouw te werken.

Transitie naar een circulaire MRA

Met de opgave om in 2050 volledig circulair te zijn, zullen stromen en kringlopen meer en meer de structuur van de regionale economie bepalen. Reststoffen van het ene bedrijf kunnen worden benut door een ander bedrijf, of door particulieren. Dat kan gaan om grondstoffen, restwarmte, CO2, afvalwater. De circulaire economie is een sterk innovatieve sector. Kennisontwikkeling en -toepassing zijn nauw verbonden. De MRA biedt met haar sterke kenniseconomie goede voorwaarden voor broedplaatsen, zowel in een stedelijke als in een industriële omgeving.

Havens hebben een centrale rol in de transitie naar een circulaire economie, die zich ontwikkelt zich tot een kernactiviteit in de haveneconomie. Ook op traditionele bedrijventerreinen rond wijken en steden zal de circulaire economie zich manifesteren, bijvoorbeeld voor het laden en lossen van afval en grondstoffen en de voorscheiding, en in wijken is bedrijfsruimte noodzakelijk voor lokale ambachten, herstelbedrijven en eventuele voorscheiding van materialen. Deze opgave vraagt zowel fysieke als milieuruimte en is niet in alle gevallen combineerbaar met milieugevoelige functies.

In de agrarische sector neemt de circulaire economie de vorm aan van kringlooplandbouw. Dat zijn vormen van landbouw met een duurzaam beheer van de bodem (waardoor de agrarische productiefunctie op lange termijn behouden blijft), waarbij zo min mogelijk afval vrijkomt, de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk is en grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verliezen worden benut. Kringlooplandbouw is ook een natuur- en landschapsinclusieve landbouw die bijdraagt aan het behoud en vergroten van de biodiversiteit. De landbouw binnen de MRA biedt ook oplossingen om CO2 op te slaan en vast te houden, door het beheer van de bodem en gewaskeuze daar meer op te richten.

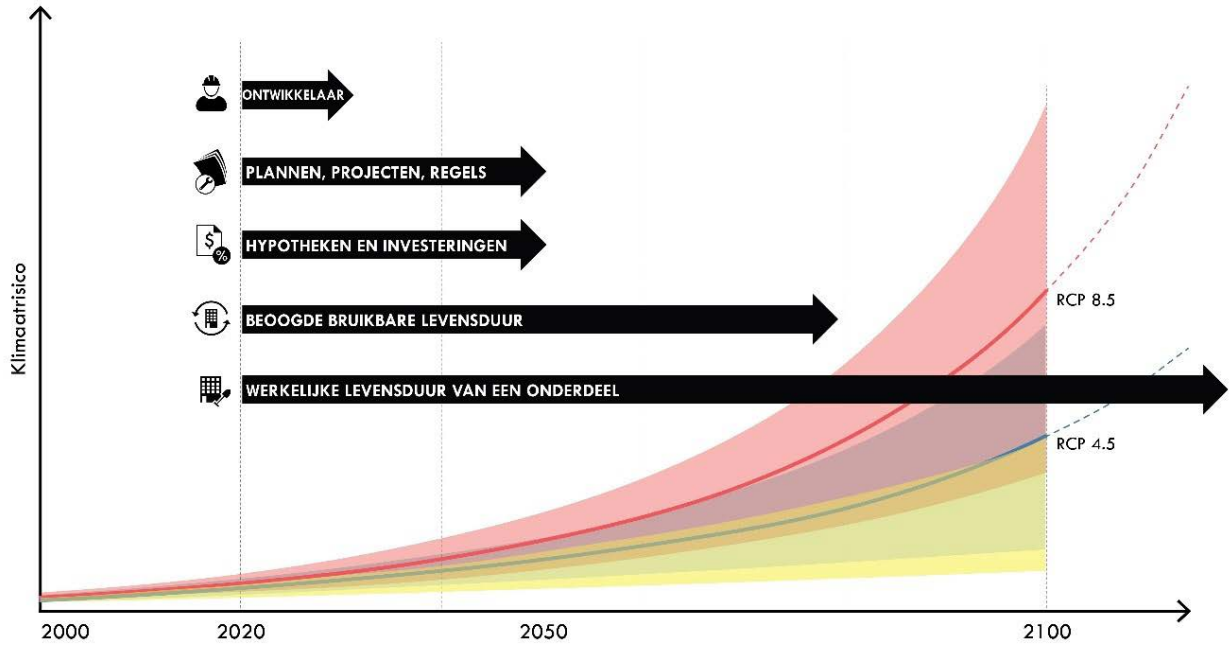
In de MRA worden proeftuinen voor kringlooplandbouw ingericht – Laag Holland, de Amstelscheg en Flevoland komen daar bijvoorbeeld voor in aanmerking. In Lelystad is in samenwerking met het ministerie van LNV de Boerderij van de Toekomst opgezet. Daarnaast is Flevoland een van de vijf experimenteergebieden Kringlooplandbouw in Nederland.

Klimaatbestendige en waterrobuuste metropoolregio

Als gevolg van de klimaatverandering moeten we rekening houden met een grotere toevloed van water via de rivieren, een stijgende zeespiegel, extreme buien, maar ook perioden van hitte en extreme droogte. Dat maakt klimaatadaptatie steeds belangrijker bij keuzes in het ruimtelijk domein. Het vraagt van de regio een klimaatbestendige en waterrobuuste ontwikkeling die wateroverlast en waterschaarste zoveel mogelijk beperkt, die het mogelijk maakt om snel en adequaat in te grijpen in geval toch wateroverlast of -schaarste dreigt en die de gevolgen van zo'n crisis beperkt. Het vraagt daarnaast om een inrichting van stedelijk gebied die het 'hitte-eiland'-effect tempert.

Klimaatbestendigheid en waterrobuustheid in 2050, betekent ook voorbereid zijn op het klimaat van de vijftig jaar erop, tot 2100. Het klimaat verandert snel en in de tweede helft van deze eeuw zal de klimaatverandering waarschijnlijk accelereren. Dat betekent dat ruimtelijke

ontwikkelingen van nu gedurende hun levensduur te maken krijgen met een wezenlijk ander klimaat. Dat maakt de urgentie om klimaatbestendig en waterrobuust te zijn des te groter. Het betekent ook dat er steeds kortere tijd zal zijn om keuzes te maken, ontwikkelingen voor te bereiden en maatregelen uit te voeren. Wachten met klimaatadaptieve maatregelen leidt ertoe dat we over enkele jaren de ruimtelijke inrichting en het watersysteem in veel landelijke en stedelijke gebieden opnieuw moeten aanpassen, willen we ze leefbaar houden en mogelijke schade beperken. In gebieden met veel economische waarde, waar veel mensen wonen en werken, is dat ingewikkeld en kostbaar. Enkele jaren voor je uitschuiven of alleen rekenen met mogelijke scenario's tot 2050 resulteert al snel in miljarden euro's aan extra investeringen in de ruimtelijke inrichting van met name stedelijk gebied en in het watersysteem. Kortom: hoe eerder we beginnen met aanpassen, hoe beperkter de uiteindelijke totaalkosten. Dat betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen ook op korte termijn moeten worden getoetst aan alle scenario's voor de lange termijn, met de onzekerheden die hierin zitten. Bij ruimtelijke plannen en projecten moeten we direct al de gehele levensduur in beschouwing nemen en kijken naar de verre horizon van 2100.



Bij de transitie naar een klimaatadaptieve regio kan gebruik worden gemaakt van de resultaten uit het proces van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Een regio die klimaatadaptief is, is een regio waar:

- risico's van overstroming beperkt zijn,
- voldoende ruimte is om water vast te houden en te bergen, ook in periodes van hevige neerslag of grote toevoer,
- men niet afhankelijk is van meer drinkwater en zoetwater dan beschikbaar is, ook niet bij langdurige droogte,
- stedelijke gebieden voldoende verkoelingsmogelijkheden bieden bij extreme hitte.
- Een klimaatadaptieve regio moet bovendien weten om te gaan met de onzekerheden in klimaatverandering.

De eerste drie punten bevinden zich op het raakvlak van de ruimtelijke inrichting en het watersysteem. Dat watersysteem zit aan zijn limiet. Er is meer ruimte nodig voor een natuurlijk waterbeheer, naast het technische watermanagement, op alle schaalniveaus – van de straat tot het nationale watersysteem. De toenemende behoefte aan water moet worden teruggedrongen en de beschikbaarheid van water voor nieuwe functies die veel water nodig hebben, spreekt niet overal meer vanzelf. Nieuwe stedelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot de noodzaak om bestaande waterkeringen te versterken. Bij keuzes in het ruimtegebruik en in de inrichting van ontwikkelingsgebieden moeten die factoren worden meegewogen en moet erop worden ingespeeld.

Het vierde punt, reductie van hittestress, raakt de ambitie van een gezonde leefomgeving. Vooral in stedelijk gebied vormt hitte een steeds groter gezondheidsrisico. Bij een hittegolf ontstaan temperatuurverschillen tot wel acht graden tussen stedelijk en landelijk gebied. Reductie van hittestress werkt door in de inrichting van nieuwe en bestaande stedelijke gebieden, in het bijzonder bij stedelijke verdichtingsprojecten. Voorbeelden van verkoelende maatregelen zijn het creëren van meer schaduw in de stad en meer ruimte voor groen en bewegend water, zowel in het openbaar domein (parken, plantsoenen, groenstroken) als in het private domein (inwoners en bedrijven stimuleren om daken, gevels of verharde tuinen te vergroenen). Op een groter schaalniveau kunnen stedenbouwkundige keuzes helpen om verkoelende wind uit het buitengebied diep de stad in te laten waaien.

Omgaan met onzekerheden betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen ook op korte termijn worden getoetst aan alle scenario's voor de lange termijn. Elke nieuwe ontwikkeling is klimaatadaptief ontworpen. Zo kunnen ingrepen vermeden worden die op lange termijn tot grote extra risico's of kosten zullen leiden, en blijven verschillende ontwikkelpaden open. Dat hoeft niet altijd tot substantieel extra ruimtebeslag te leiden, want klimaatadaptiviteit laat zich uitstekend combineren met andere doelstellingen. De landschappelijke structuur in de regio en de openbare ruimte in de stad kunnen er aantrekkelijker en in veel opzichten waardevoller mee worden. Denk aan de landschapsbeleving, gezondheidseffecten, de recreatieve kwaliteit, economische kansen, maar zeker ook aan de biodiversiteit, natuurkwaliteit en thermische energie vanuit oppervlaktewater en afvalwater.

2.6

Waardevol landschap dat de metropool verbindt

De landschappelijke variatie is een unieke, onderscheidende kwaliteit van de MRA. De metropoolregio beschikt over cultuur- en natuurlandschappen, oude en nieuwe landschappen, en natte landschappen in de vorm van plassen, meren en grote wateren zoals het IJmeer-Markermeer en de zee. Samen vormen zij één doorgaande groenblauwe structuur; het landschappelijk raamwerk van de MRA.

Het aaneengesloten landschap van de MRA versterkt de steden en is essentieel voor het behouden en vergroten van de biodiversiteit. Het draagt bij aan de identiteit van het gebied, is een drager van cultuurhistorische waarden, biedt ontspanning en is productief als landbouwareaal. Een sterk landschap functioneert bovendien als leverancier van een aantal groenblauwe diensten die stuk voor stuk van belang zijn voor een hoge leefkwaliteit, zoals schone lucht, drinkwater, waterbuffering, verkoeling, energie en de mentale gezondheid die verbonden is aan een groene leefomgeving.

Hoewel in het spraakgebruik vaak een onderscheid wordt gemaakt tussen stad en land, is die grens niet zo hard. Integendeel: landschappelijke structuren zetten zich door in de stad, soms verscholen en soms uitgesproken. Verschillende functies van het landschap (zoals natuur, recreatie, water) kennen haarvaten al in de woonbuurt.

De landschappelijke waarden en groenblauwe diensten vragen allemaal aandacht en onderhoud, willen we ze op de lange duur kunnen handhaven en versterken. Dat geldt des te nadrukkelijker in het licht van de economische en demografische groei. Het behoud van de doorgaande landschappelijke structuur, en de ontwikkeling van de landschapseenheden die daar deel van uitmaken, hebben een cruciale rol in het borgen van een goede leefkwaliteit voor iedereen in deze groeiende metropoolregio.

In de landschapsontwikkeling van de MRA maken we onderscheid in vijf pijlers:

1. behoud en versterking van bijzondere landschappelijke waarden,
2. landschappelijke versterking,
3. landschappelijke verbindingen,
4. landschapsinclusieve ontwikkeling,
5. beleving van het landschap.

1 - Bijzondere waarden

Een aantal gebieden binnen de MRA kennen bijzondere natuur- of erfgoedwaarden, of hebben een belangrijke functie als recreatiegebied. Het zijn gebieden om te koesteren, maar die in sommige gevallen wel om een kwaliteitsimpuls vragen. De grootste concentraties van natuurwaarden zijn te vinden in de gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, waartoe ook de natuurgebieden behoren die vallen onder het beschermde Europese netwerk Natura 2000. Twee gebieden hebben het predicaat 'Nationaal Park': Zuid-Kennemerland en Nieuw Land. Erfgoedwaarden zijn in het

bijzonder aanwezig in de drie Unesco-werelderfgoederen in de MRA. Naast de grachtengordel van Amsterdam zijn dat de landschappelijke werelderfgoederen van de Beemster en de Stelling van Amsterdam. De laatste wordt in de zomer van 2021 mogelijk uitgebreid met de Nieuwe Hollandse Waterlinie tot het werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Andere landschappen met bijzondere cultuurhistorische waarden zijn in Noord-Holland de 'bijzondere provinciale landschappen'.

Ook de open en weidse landbouwgebieden zijn een belangrijk onderdeel van de cultuur en historie van de regio, maar deze zijn niet altijd beschermd. Deze karakteristieke landschappen zijn afhankelijk van het agrarische grondgebruik. Goede landbouwgronden blijven bovendien noodzakelijk voor de voedselvoorziening en ook voor de transitieopgave naar kringlooplandbouw, de productie van duurzaam streekvoedsel en het verkorten van de voedselketen. Bij afwegingen over ruimteclaims in het landschap moet het behoud van goede landbouwgronden daarom altijd een criterium zijn.

In de gebieden met bijzondere waarden kunnen maatregelen nodig zijn om de landschappelijke hoofdfunctie of kernwaarde (voor natuur, recreatie, cultuurhistorie en landbouw) te behouden of te versterken. Het kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om de recreatiedruk weg te leiden van gebieden met kwetsbare natuurwaarden (zoals de duinen) door de aanleg van recreatiegebieden en toegankelijk agrarisch landschap nabij steden en dorpen.

2 - Landschappelijke versterking

Het landschap is voortdurend in beweging en in een aantal gebieden kondigt de verandering zich al aan. Het zijn de gebieden waarmee we aan de slag zijn of aan de slag moeten. Dat gaat lang niet alleen om verstedelijking in de beperkte zin van het woord: de bouw van stedelijke en industriële functies en infrastructuur. In veel landschappen wordt de ontwikkeling aangejaagd door een andere factor. Dat kan de behoefte aan verbetering van de leefkwaliteit van de omgeving zijn, bijvoorbeeld in gebieden met tekorten aan groen in de woonomgeving of direct bij de kernen (zoals het oosten van Haarlemmermeer en de Westeinderscheg). Meer specifiek kan de opvang of regulering van de groeiende recreatieve druk een aanleiding zijn. Dat speelt bijvoorbeeld in de scheggen rond Amsterdam en in natuur- en landbouwgebieden rondom de steden van de MRA, maar bijvoorbeeld ook bij kwetsbare natuurgebieden. De noodzaak om tot een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting te komen kan landschappelijke versterking aanjagen in gebieden die met verdroging of verzilting te maken hebben en ook natuurontwikkeling geeft kans op landschappelijke versterking. In de Zuidflank is de noodzakelijke sanering van verouderde glastuinbouwgebieden een directe aanleiding.

Het kan ook om duurzaamheidsambities gaan: het beperken van de bodemdaling of de aanleg van nieuwe bossen. Het Rijk en de twaalf provincies hebben zich voorgenomen om 37.000 hectare nieuw bos aan te planten. Het vasthouden van CO2 en het vergroten van de biodiversiteit behoren tot de beweegredenen achter deze nationale Bossenstrategie, net als de functie voor de recreatie, de bijdrage aan de klimaatadaptiviteit en de productie van hout als duurzaam en hoogwaardig bouwmateriaal. Een deel van de 37.000 hectare kan goed in de MRA worden aangelegd, in landschapstypen die zich daarvoor lenen en waar bossen kunnen helpen om andere opgaven aan te pakken. Een voorbeeld is PARK21 en mogelijk ook de Westeinderscheg.

Vaak is in één gebied meer dan één opgave aan de orde. Ambitie bij de landschappelijke versterking is dat functionele ingrepen in het landschap steeds ook de beleving vergroten en bijdragen aan de toegankelijkheid, en andersom, dat ingrepen om de landschappelijke beleving te vergroten ook andere doelen dienen.

3 - Landschappelijke verbindingen

Eigen aan de MRA is niet alleen de diversiteit aan landschappen, maar ook de aaneengesloten groenblauwe structuur. De steden en dorpen liggen in het landschap – daarin onderscheidt de MRA zich van de meeste andere metropolitane gebieden in de wereld. Juist omdat de landschappen verbonden zijn, kunnen ze hun bijdrage leveren aan de leefkwaliteit en menselijke maat in de MRA. Dat maakt de landschappelijke verbindingen belangrijk, ook buiten de ecologische verbindingen die zijn opgenomen in het Natuurnetwerk Nederland. De beoogde landschappelijke verbindingen versterken zowel de recreatieve mogelijkheden voor bewoners en bezoekers, als de biodiversiteit en de vitaliteit van de natuur. Als ze historische lijnen of structuren volgen, zoals het Oer-IJ of de Stelling van Amsterdam, ondersteunen ze ook de cultuurhistorische waarde van het landschap. Veel verbindingen moeten worden verbeterd om goed te functioneren. Ze hebben niet altijd een inrichting die bij de verbindende functie past en er moeten barrières worden genomen, vooral van grote infrastructuur.

4 - Landschapsinclusieve ontwikkeling

De groei in de MRA brengt ook ingrepen met zich mee die zich moeilijk laten combineren met de beleving van het landschap. Die spanning bestaat vooral bij

nieuwe verkeersinfrastructuur en uitbreidingen van het energienetwerk (zoals leidingen en opwekking) en bij bedrijventerreinen en nieuwe woonwijken. Het ontwikkelprincipe van een 'landschapsinclusieve ontwikkeling' betekent dat als voor zo'n ingreep wordt gekozen, de landschappelijke kwaliteit deel uitmaakt van de afweging en zo mogelijk geïntegreerd wordt in de oplossing. Dat gaat verder dan een zorgvuldige inpassing; het betekent ook dat parallel of anticiperend wordt geïnvesteerd in compensatie van de verloren gegane waarden, op of direct rondom de locatie of het tracé.

Ruimtedruk van infrastructuur en/of stedelijke en economische functies kan leiden keuzesituaties die zich niet of niet eenvoudig met het ontwikkelprincipe van een landschapsinclusieve ontwikkeling laten oplossen. Op locaties waar infrastructuur en/of stedelijke en economische ontwikkeling noodzakelijk wordt bevonden, en landschappelijke waarden daar niet zonder netto kwaliteitsverlies in geïntegreerd kunnen worden, krijgt het ontwikkel- en inrichtingsprincipe van een 'ruimhartige compensatie' invulling op grotere afstand. Dat laat de noodzaak van een goede landschappelijke inpassing onverlet.

5 - Beleving van het landschap

Dankzij de meerkernige stedelijke structuur van de MRA is het landschap nooit ver weg. Een van de ontwikkelprincipes in de Verstedelijkingsstrategie luidt dat vanaf iedere woning binnen vijftien minuten fietsen een aantrekkelijk landschap bereikbaar is. Zo levert het landschap een belangrijke bijdrage aan de leefkwaliteit en de menselijke maat. Of het nu is om stil te genieten van de natuur of om een festival te bezoeken, om een rondje te sporten of een dag op het water door te brengen. De behoefte aan recreatie in landschap nabij de steden groeit als de steden drukker worden. Dat maakt aandacht voor beleving, de recreatieve functie, toegankelijkheid en stad-landverbindingen (de scheggen en stadsranden) op zijn plaats bij ruimtelijke ingrepen die invloed hebben op het landschap.

Aan de basis van de landschapsbeleving staat een uit te bouwen MRA-dekkende recreatieve structuur. Die begint idealiter bij de voordeur, loopt via groenzones in de stad naar stadsparken en via aantrekkelijke stad-landverbindingen naar het buitengebied. Cultuurhistorische structuren spelen hier een belangrijke rol in, zoals rivieren, waterlopen en dijken. Onderdelen zijn zowel landschapsparken[1] als goede routestructuren en spreiding van bestemmingen.

Om te komen tot een MRA-dekkende recreatieve structuur van goede kwaliteit, die berekend is op de verwachte bevolkingsgroei en toename van de gebruiksdruk van de MRA, is een schaalsprong nodig in het recreatieve netwerk. Dat vraagt om een drievoudige aanpak:

1. Versterking van de bestaande recreatieve structuur (waar deze sleets is en/of schakels mist). Verantwoordelijkheden voor recreatieve voorzieningen die niet onder een recreatieschap vallen, zijn versnipperd over een groot aantal organisaties en een adequaat en helder financieel kader ontbreekt. Deze situatie leidt tot achterstanden in het beheer en ontbrekende schakels in het netwerk. Aanleg van nieuwe gebieden en verbindingen vermindert de recreatieve druk op kwetsbare natuurgebieden. De opgave is niet alleen om deze knelpunten in de huidige recreatieve structuur te verhelpen, maar ook om toe te werken naar een beter systeem om het beheer te bekostigen.

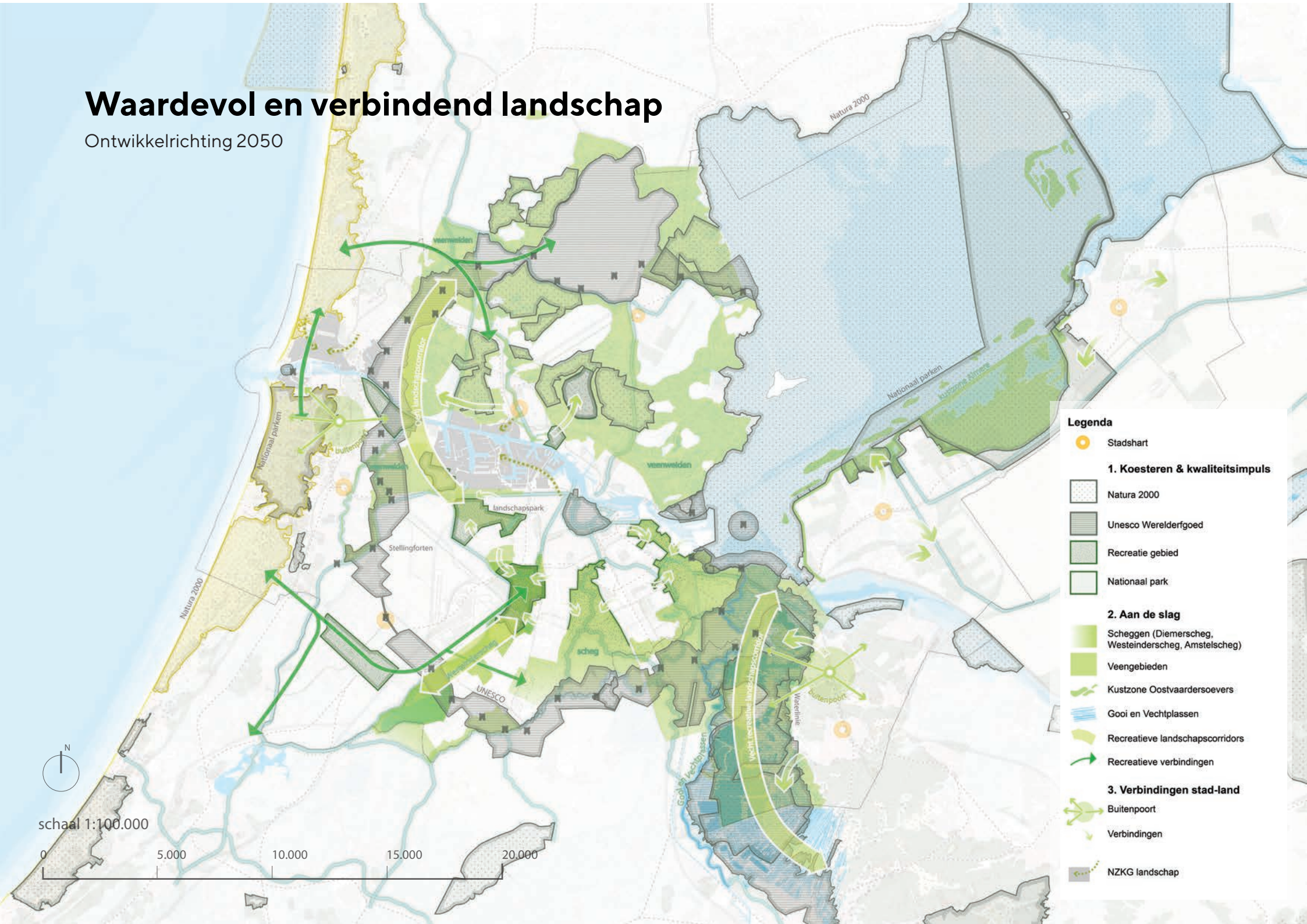
2. Het doorontwikkelen van de bestaande recreatieve structuur. Dit behelst onder meer de lopende ontwikkeling van landschapsparken (zoals PARK21 in Haarlemmermeer en de Noorder IJplas tussen Amsterdam en Zaandam), de doorontwikkeling van Spaarnwoude en de lopende ontwikkeling van gebieden rondom de natuurkernen van Nationale Parken Zuid-Kennemerland en Nieuw Land, die de natuur beleefbaar en toegankelijk moeten maken zonder de ecologische waarde van de natuurkernen zelf aan te tasten. Bij het doorontwikkelen vragen vooral stadsranden en groene verbindingen in de stad aandacht, zeker waar de recreatieve druk hoog is. Onderdeel van het 'doorontwikkelen' is ook het op orde houden dan wel verbeteren van de bereikbaarheid. Sommige gebieden kennen een hoge recreatiedruk en het verkeer erheen zorgt op topdagen voor congestie. Om de bereikbaarheid per openbaar vervoer te verbeteren, wordt het concept van de 'buitenpoorten' doorontwikkeld. Dit zijn halteplaatsen die direct toegang bieden tot recreatie- en natuurgebieden. De eerste pilot is afgerond (Santpoort-Noord) en vier nieuwe potentiële buitenpoorten worden onderzocht (Bussum-Zuid, Wormerveer, Haarlem-Spaarnwoude en Castricum).

3. Het anticiperen op de toekomstige groei en de recreatieve behoefte van de bewoners. Hierin hebben de gebieden die hierboven zijn benoemd voor 'landschappelijke versterking' en 'landschappelijke verbindingen' een belangrijke rol. Hier liggen de beste kansen om de aantrekkelijkheid en capaciteit voor recreatief bezoek te vergroten, respectievelijk het recreatieve netwerk uit te breiden.

1 Onder een landschapspark verstaan we een deel van het natuur- of cultuurlandschap, gelegen direct binnen de stedelijke invloedssfeer, waar specifieke voorzieningen zijn getroffen voor openbare openluchtrecreatie en hoge recreatieve gebruiksdruk. Landschapsparken hebben een flinke maat en schaal, ze zijn groter dan parken in het stedelijk gebied en kleiner dan de oorspronkelijke landschappelijke eenheden. Door deze maat is er veel ruimte om recreatieve, productieve, cultuurhistorische en ecologische waarden te verenigen. Het zijn dan ook vaak rijk gevarieerde gebieden (denk aan het Twiske, het Amsterdamse Bos, de Tuinen van West, het Diemerbos en Spaarnwoude).

Waardevol en verbindend landschap

Ontwikkelrichting 2050



3. Toekomstbestendige systemen

3.1

Water

Voldoende water met goede kwaliteit, veilig en voorbereid op de toekomst

Tot dusver slagen we er doorgaans in om het watersysteem met technische middelen aan te passen aan het bestaande of gewenste grondgebruik, verzekerd te blijven van voldoende zoetwater, én watersnood en substantiële wateroverlast te voorkomen. Maar de druk op het watersysteem loopt op. Klimaatverandering vraagt een klimaatadaptieve en waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Naast de klimaatverandering zorgen ook ruimtelijk-economische ontwikkelingen voor toenemende druk op het watersysteem. Stedelijke en economische ontwikkeling hebben een toenemende vraag naar water tot gevolg, waar niet voor alle doeleinden zonder meer in voorzien kan worden. Het beïnvloedt ook de belasting van het watersysteem, bijvoorbeeld doordat extra verharding bij extreme buien leidt tot een grotere waterafvoer en doordat meer afvalstoffen in het watersysteem terecht komen. Dit vergroot de opgaves om wateroverlast, watertekort en verzilting tegen te gaan en om te werken aan een structureel betere waterkwaliteit. Ook de druk op waterveiligheid neemt toe. Uitbreidingen van woningbouw en bedrijvigheid kunnen zwaardere waterkeringen noodzakelijk maken. Daarnaast neemt de druk op waterkeringen toe door klimaatverandering en keuzes in waterbeschikbaarheid (bijvoorbeeld peilopzet).

De ambitie is om ervoor te zorgen dat de MRA op zo'n manier wordt ontwikkeld, dat er geen onvoorziene, nadelige effecten (afwenteling) ontstaan voor het watersysteem en de klimaatbestendigheid van de regio. Dit betekent onder meer dat we streven naar een metropoolregio waar de wijze van bouwen (op niveau van woningen, wijken en regio) niet leidt tot extra belasting van het watersysteem of tot een hoger risico bij overstromingen. Of, als dat niet mogelijk is, een oplossing voor het watersysteem waarbij de consequenties (kosten, planning, ruimte) expliciet worden meegenomen in de businesscase van de verstedelijking. Met name in landelijk gebied kunnen de effecten van klimaatverandering ook tot gevolg hebben dat het huidige grondgebruik niet meer houdbaar is, bijvoorbeeld in tijden van droogte. Dat kan aanpassing van het grondgebruik en/of functieverandering tot gevolg hebben.

De klimaatverandering zet ook na 2050 door. De zeespiegel zal nog lange tijd doorstijgen. Vandaar ook dat voor dit vraagstuk maar ook de doorwerking hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling verder gekeken moet worden dan 2050.

Waterrobuuste inrichting

Voor een waterrobuuste inrichting is een betere wisselwerking tussen ruimtegebruik en watersysteem noodzakelijk. Dat betekent:

1. De bekende drieslag in het waterbeleid van vasthouden, bergen en afvoeren strikter toepassen. Waarbij meer dan in het verleden de grootste nadruk ligt op vasthouden, vasthouden en nog eens vasthouden, in groen, op alle schalen en in alle gebieden. Op daken en percelen, in straten en wijken, lokaal in sloten en polders, in het regionale watersysteem en aan en in het hoofdwatersysteem.
2. De beschikbaarheid van water sturender laten zijn voor de situering van functies die afhankelijk zijn van veel water en kwetsbaar zijn in periodes van droogte, zoals bedrijven die veel koel- of proceswater gebruiken, maar ook agrarische bedrijvigheid en natuur. Dat vraagt ook om zo mogelijk technieken toe te passen die de afhankelijkheid van water beperken, zoals voor de koeling van datacenters. Zoetwater is niet onbeperkt beschikbaar. Bij ernstige tekorten wordt het beschikbare zoete oppervlaktewater verdeeld volgens de landelijke verdringingsreeks. Het gebruik van drinkwater is geen alternatief voor functies die deze waterkwaliteit niet per se nodig hebben. Water van drinkwaterkwaliteit is schaars en wordt alleen gebruikt als dat noodzakelijk is of als er geen alternatief voorhanden is.
3. Nieuwe ontwikkelingen zodanig vormgeven dat de gevolgen van wateroverlast door regen, mogelijke overstromingen en zeespiegelstijging zoveel mogelijk beperkt blijven. Vitale en kwetsbare functies worden bij voorkeur niet op plekken ontwikkeld waar sprake is van een hoog plaatselijk risico, ofwel worden voldoende robuust aangelegd. Bij ontwikkelingen in kwetsbare gebieden is voldoende aandacht voor calamiteitenbeheersing, bijvoorbeeld door rekening te houden met evacuatieroutes en bereikbare veilige plekken in de buurt. Bij nieuwbouw is dat relatief eenvoudig, in bestaande woon- en werkgebieden is dat uitdagender. Toch moeten ook die aangepakt worden. Een oplossing is om bestaand stedelijk gebied en nieuwe ontwikkelingen in samenhang aan te pakken.

Verbeteren van de waterkwaliteit

Een goede kwaliteit van het water is belangrijk voor de natuur, maar ook voor een leefbare en gezonde metropoolregio. Op dit moment worden de normen van de Kaderrichtlijn Water op veel plaatsen niet gehaald. Verontreiniging is onder meer afkomstig van medicijnresten, gewasbeschermingsmiddelen en bemesting. Verstedelijking en klimaatverandering (met bijbehorende droogte en verzilting) kunnen leiden tot een verdere vermindering van de waterkwaliteit. Om dat te voorkomen en juist tot een verbetering te komen, is de landelijke voorkeursvolgorde ‘schoonhouden, scheiden, zuiveren’ van belang.

De waterkwaliteit hoeft niet overal hetzelfde te zijn. Van belang is dat er in het watersysteem een ordening ontstaat van schoon naar minder schoon water en van zilt naar zoet water, en dat deze ordening is afgestemd met het bestaande en verwachte ruimtegebruik. De behoefte aan zoet water neemt bijvoorbeeld af als het grondgebruik in verziltende gebieden op die verzilting wordt afgestemd. Zo’n oplossing zou van agrariërs vragen om na te denken over andere teelten of om een ander grondgebruik. De inrichting van de stad kan bijdragen aan de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater door plekken met een hoge gebruiksdruk in en naast het water (denk aan steigers, vaarroutes, drijvende objecten) af te wisselen met rustige natuurvriendelijke plekken in en op het water. Maar ook het bouwrijp maken zonder drainage op klei- en veengronden bevordert de waterkwaliteit.

De waterkwaliteit van het Noordzeekanaal wordt beïnvloed door indringing van zout water via de zeesluizen. De toenemende droogte kan het zoutgehalte verder doen toenemen. Enige mate van verzilting is geen bezwaar en zelfs wenselijk voor natuurwaarden langs de oevers. Te veel verzilting is echter schadelijk voor de landbouw, de natuur en de industrie (die het water gebruikt als koel- en/of proceswater), en het bemoeilijkt de drinkwaterproductie. Om een teveel aan zoutwatertoevoer te voorkomen, wordt bij de zeesluizen een constructie gebouwd voor ‘selectieve onttrekking’, waardoor een deel van het zoute water weer terugstroomt naar zee. Verdere ontwikkeling van de haveneconomie kan leiden tot meer scheepvaartverkeer, en daardoor een grotere zoutindringing. Deze verzilting kan via de Oranjesluizen ook de waterkwaliteit van Markermeer-IJmeer beïnvloeden, zeker als een toename van de binnenvaart op die route tot meer schutbewegingen leidt. De omvang van dit effect is onbekend en moet worden onderzocht. Daaruit zal moeten blijken of het een potentieel knelpunt is en wat eraan gedaan kan worden, en of technische middelen zoals de selectieve onttrekking een afdoende oplossing vormen.

Integrale systeemvisie

Rijk en regio stellen een integrale systeemvisie op voor een waterrobuuste en klimaatbestendige regio. Deze systeemvisie geeft onder meer aan hoe en waar de ruimtelijke ordening mede rekening zou moeten houden met ruimte voor vasthouden, bergen en afvoeren van water, de effecten van zeespiegelstijging en klimaatverandering op mogelijke locatiekeuzes, het openhouden van verschillende toekomstscenario's (adaptatiepaden) in de ruimtelijke inrichting, en de afweging of bepaalde gebruiksfuncties op lange termijn nog kunnen worden gefaciliteerd. Daarnaast wordt gekeken naar ruimtelijke en economische effecten én welke randvoorwaarden de ruimtelijke en economische ontwikkeling stelt aan het watersysteem en vice versa, welke koppelingsmogelijkheden er zijn en welke potenties. De systeemvisie wordt opgesteld in samenhang met programma's als 'Toekomstbestendig watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal' en de Deltaprogramma's.

Acties waterrobuuste inrichting en klimaatadaptatie

Om te komen tot een waterrobuuste inrichting en een klimaatadaptieve ontwikkeling worden (naast bovenstaande integrale systeemvisie) de volgende acties uitgewerkt:

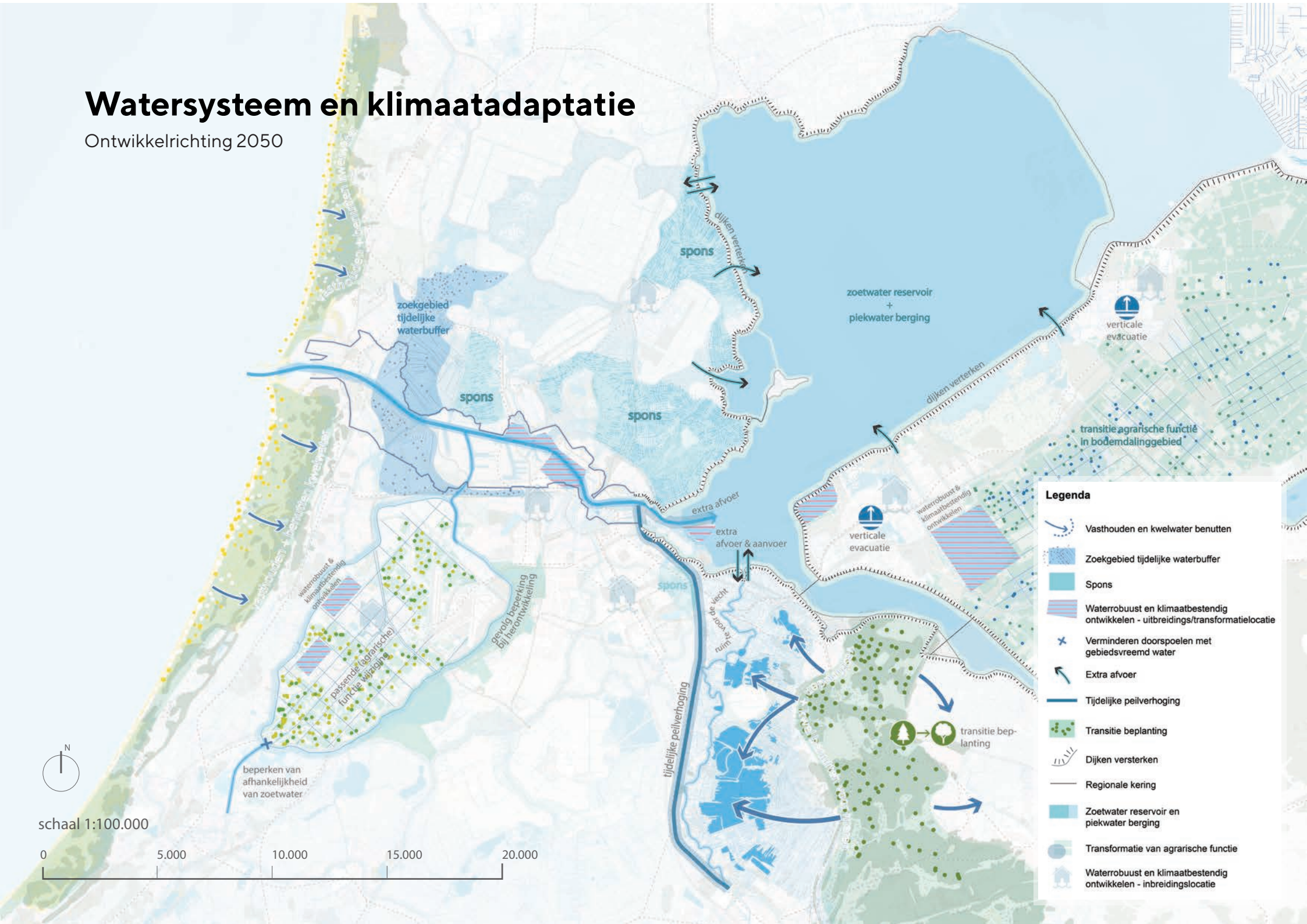
- Bij (binnen)stedelijke ontwikkelingen wordt de inrichting van het stedelijk gebied zodanig ontworpen, dat er voldoende ruimte is om water vast te houden op het niveau van het perceel, de straat en de wijk. Daarnaast wordt er voldoende rekening gehouden met het terugdringen van hittestress in het stedelijk gebied.
- Bij alle nieuwe ontwikkelingen inzetten op klimaatrobuuste ontwikkelingen en gevolgbeperking (waaronder ruimte voor verticale evacuatiemogelijkheden op gebieds- of perceelniveau), met inachtneming van de fysische bodemgesteldheid. Essentieel is dat daar vooruitlopend op nieuwe gebiedsontwikkelingen al op wordt voorgesorteerd, door het vroegtijdig nemen van klimaatadaptieve en watergerelateerde maatregelen (bijvoorbeeld in laaggelegen poldergebieden als Almere Pampus eerst reliëf en natuurontwikkeling aanbrengen; dit ondersteunt klimaatadaptieve ontwikkeling en de ecologische structuur).
- Voor het klimaatbestendig en waterrobuust aanleggen van vitale en kwetsbare infrastructuur, en de manier waarop wordt omgegaan met cumulatieve effecten van vitale en kwetsbare infrastructuur op bijvoorbeeld de aanwezige waterbeschikbaarheid en bodemstructuren, maken Rijk en regio afspraken over de invulling en uitvoering van de rol die beide pakken richting de verschillende sectoren waar zij verantwoordelijk voor zijn (bijv. energie en data).
- Rijk en regio werken in Gooi en Vechtstreek een integrale aanpak uit voor een waterrobuuste inrichting (zie de paragraaf Gooi en Vechtstreek in hoofdstuk 4).
- Rijk en regio starten een onderzoek naar tijdelijke waterbufferlocaties nabij het hoofdwatersysteem (Noordzeekanaal en Amsterdam-Rijnkanaal) met als zoekgebieden Oer-IJ en bij Gooi en Vechtstreek. Dit is in aanvulling op het nieuwe noodoverloopgebied in De Ronde Hoep en de tijdelijke waterberging in de zuidpunt van Haarlemmermeer, waartoe al besloten is. Tijdelijke waterbufferlocaties moeten, afhankelijk van de inrichting, deels samenvallen met andere functies in deze gebieden zoals natuur, recreatie en energie.
- In de duinen en de binnenduinrand wordt ruimte gezocht om schoon kwelwater in het gebied vast te houden en beter te benutten, met mogelijk beperking of aanpassing van agrarische functies tot gevolg.

De volgende acties worden geagendeerd op andere tafels om klimaatadaptieve verstedelijking in de MRA mogelijk te maken:

- Bij de integrale gebiedsprocessen om de bodemdaling in veenweidegebieden te beperken, agenderen van het tegengaan van fragmentatie in peilvakken (voor zover daar sprake van is). Deze fragmentatie zorgt ervoor dat het waterbeheer steeds complexer en kostbaarder wordt.
- Voor de gebruiksfunctie in de droogmakerijen Haarlemmermeer en Flevoland in overleg met zittende gebruikers een transitie inzetten naar functieverandering passend bij de gebiedseigen waterkwaliteit en grondwaterstanden, ook op lange termijn, zodanig dat er minder water hoeft te worden ingelaten voor doorspoeling met zoetwater. (o.a. agenderen bij Deltaprogramma Zoet Water)
- Onderzoek naar de mogelijkheden om het huidige hoofdwatersysteem in te zetten voor het vasthouden van water; waarbij gedacht kan worden aan het benutten van de ruimte in het Amsterdam-Rijnkanaal (via het incidenteel accepteren van hogere peilen bij een dreigende calamiteit), en een grotere functie van het Markermeer en IJmeer als buffer voor waterbeschikbaarheid dan nu voorzien (ten behoeve van zoetwater- en drinkwatervoorziening, mogelijk ook voor Gooi en Vechtstreek) en voor de piekwaterberging. Dit vraagt om een grotere aan- en afvoercapaciteit richting het Markermeer, waarvoor de gemaalcapaciteit bij omgeving Muiden en Amsterdam-Rijnkanaal vergroot zou moeten worden. Bij deze actie moeten ook de ruimtelijke en economische consequenties, de doorwerking en effecten op de aangrenzende watersystemen en de infrastructuur (zoals doorvaarhoogten) in beeld worden gebracht (o.a. agenderen bij Toekomstbestendig Watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal/ Noordzeekanaal, Deltaprogramma's, Programma Grote Wateren).
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor een grotere en efficiënte aan- en afvoercapaciteit voor het watersysteem: naast de aan- en afvoercapaciteit op het Markermeer gaat dat om de aan- en afvoercapaciteit van en naar de Lek en de mogelijkheden om meer water naar zee te kunnen afvoeren via de gemalen in IJmuiden en Katwijk (o.a. agenderen bij Toekomstbestendig Watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal, Deltaprogramma's).
- Investeringen in dijken vanwege de toename van inwonersaantallen en economische waarde, en de klimaatverandering (o.a. agenderen bij Deltaprogramma Veiligheid en Hoogwaterbeschermingsprogramma / Deltafonds).

Watersysteem en klimaatadaptatie

Ontwikkelrichting 2050



3.2

Ecologie

Ruimte voor flora en fauna in en om de stad

De MRA onderscheidt zich van de meeste andere metropolen door de aaneengesloten en gevarieerde landschappelijke structuur. Zee, strand, duinen, bos, heide, veenweiden, moerassen, polders en de grote meren – ze kennen allemaal eigen en belangrijke natuurwaarden. Tezamen vormen ze een leefomgeving voor duizenden plant- en diersoorten. Die landschappelijke en ecologische variatie neemt niet weg dat de biodiversiteit in de loop van de twintigste eeuw dramatisch is afgenomen. Die afname is de laatste jaren afgeremd, maar nog steeds ligt er een grote herstelopgave.

Op lange termijn moet het ecologische systeem zodanig veerkrachtig en robuust zijn, dat de natuur tegen een stootje kan zonder direct aan waarde te verliezen. Zo'n robuuste ecologische droge en natte structuur is een voorwaarde voor het herstel van de biodiversiteit. Natuur draagt bovendien bij aan de gezondheid en aantrekkelijkheid van de leefomgeving, en daarmee aan de leefkwaliteit van de MRA.

Tot 2027 werken we aan de afronding van het Natuurnetwerk Nederland (het netwerk van onderling verbonden natuurgebieden, waaronder de gebieden die vallen onder het Europese netwerk Natura 2000). Dat legt de basis voor zo'n robuust en veerkrachtig systeem. Op middellange en lange termijn verschuift het accent naar 'natuurinclusief ontwikkelen', met versterkte aandacht voor de biodiversiteit in de nabije omgeving, dus niet alleen in natuurgebieden.

Natuurnetwerk Nederland

De komende jaren zijn nog veel inspanningen nodig om het Natuurnetwerk Nederland af te ronden, en ook daarna vraagt dit netwerk inspanningen voor beheer en verbetering. Dat geldt in het bijzonder voor de instandhoudingsverplichting in Natura 2000-gebieden. Zo gaat de agenda voor het 'Toekomstbestendig Ecologisch Systeem' in en om Markermeer en IJmeer veel verder dan 2027. De ambitie met het Nationaal Park Nieuw Land (bestaande uit Markermeer, Trintelzand, Marker Wadden, Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen) is om dit systeem robuust en veerkrachtig te maken, zodanig dat het bestand is tegen de jaarlijkse schommelingen die inherent zijn aan elk ecosysteem. Ook in perioden van schaarste, door welke oorzaak dan ook, kan Nieuw Land omvangrijke populaties trekvogels ontvangen – een belangrijke maatstaf voor dit deel van de MRA-natuur. Ook elders in de regio moeten nog verbindingen worden aangelegd of zijn ze kwetsbaar, bijvoorbeeld op plekken waar ze grote infrastructuur kruisen.

De robuustheid en veerkracht van het Natuurnetwerk Nederland wordt sterk beïnvloed door het ruimtegebruik buiten het Natuurnetwerk zelf. Een robuust 'groengehalte', reductie van emissies en een klimaatbestendige waterhuishouding buiten de natuurgebieden zijn ook van belang voor de kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland. De stikstofcrisis en de verdrogingsproblematiek zijn daar indringende

bewijzen van. Natuur kan een zuiverende werking hebben op lucht en water, maar lijdt ook onder lucht- en waterverontreiniging. Die invloed kan vooral consequenties hebben als een grote bron van emissies zich nabij een bestaand of gewenst natuurgebied bevindt. De kwaliteit van grond- en oppervlaktewater heeft eveneens invloed; de normen van de Kaderrichtlijn Water, onder meer afgestemd op een vitale natuur, worden nog lang niet overal gehaald.

Het verbeteren van de ecologische kwaliteit buiten het Natuurnetwerk Nederland (inclusief de Natura 2000-gebieden), maar wel ten behoeve van dat Natuurnetwerk, is onderdeel van het nationale Programma Natuur dat het Rijk en de provincies uitwerken.

Groene zones

Natuurverbindingen kunnen verschillende vormen aannemen, afhankelijk van de ecologische functie. Binnen het Natuurnetwerk Nederland zijn ecologische verbindingen aangewezen met een heldere functie binnen dat netwerk. Die verbindingen worden aangevuld met nieuwe 'groene zones' op regionale schaal. In deze groene zones wordt de natuur geïntegreerd in de landschappelijke verbindingen (paragraaf 2.6), en is menging met andere functies een uitgangspunt (zoals landbouw, waterbuffering, klimaatadaptatie, gezondheid en recreatie). De landbouw kan hier een belangrijke rol in spelen door kringlopen te sluiten en om te schakelen naar een natuurinclusieve bedrijfsvoering. Voorwaarde is dat er voldoende goede landbouwgrond beschikbaar is voor deze transitie, waarbij er per productie-eenheid meer grond nodig zal zijn. Natuurontwikkeling is ook een krachtig middel om de landschapsbeleving te vergroten en daarmee de recreatieve kwaliteit te versterken.

Verbindingen lopen over land en over water en vaak ook langs oevers en dijken.

De volgende groene zones op regionale schaal zijn in beeld:

- tussen de duinen en het Groene Hart (via PARK21 in Haarlemmermeer, de Westeinderplassen en de Amstelscheg)
- tussen Spaarnwoude en de Zaanstreek (in combinatie met waterbuffering, via het gebied van het Oer-IJ)
- tussen de Zaanstreek en het IJmeer (via Waterland)
- de Oostvaardersoevers als schakel tussen de Oostvaardersplassen/Lepelaarplassen, IJmeer/Markermeer en Kustzone Lelystad (de kustontwikkeling aan het Markermeer is onderdeel van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem rond Markermeer en IJmeer, en maakt deel uit van de Natte As tussen de Noord-Hollandse laagveengebieden, het Markermeer en randmeren, en de laagveengebieden in Overijssel)
- de ecoverbindingen door het stedelijk gebied van Almere
- groenblauwe dooradering van het landbouwgebied van Flevoland en Noord-Holland.

Natuurinclusieve ontwikkeling

Een logische natuurlijke structuur biedt de beste basis om te komen tot een robuust natuurlijk systeem waarvan zowel het waterbeheer als de biodiversiteit profiteren, en waar een positief effect van uitgaat op de gezondheid en leefkwaliteit in de metropoolregio. Het groenblauwe raamwerk van de MRA, de aaneengesloten landschapsstructuur, is het frame waarbinnen de andere ontwikkelingen plaats kunnen vinden. De te versterken landschappen en landschappelijke verbindingen buiten het Natuurnetwerk Nederland die hier onderdeel van zijn, hebben een belangrijke rol in het vergroten van de biodiversiteit. Maar ook daarbuiten is een natuurinclusieve ontwikkeling gewenst, gericht op een vitaal platteland en een vergroende bebouwde omgeving waarin biodiversiteit als vanzelf verweven is. Natuurinclusiviteit speelt in de volle breedte van de ruimtelijke ontwikkeling en op alle schaalniveaus.

De beide nationale parken in de MRA, Nieuw Land en Zuid-Kennemerland, kunnen verder in die richting doorontwikkeld worden. In lijn met het programma Nationale Parken Nieuwe Stijl van het ministerie van LNV is in beide parken de ambitie om een ecologische en recreatieve bufferzone rond de Natura 2000-gebieden te realiseren. In Nieuw Land wordt een ecologisch-recreatieve 'mantel' rondom de natuurkernen ontwikkeld, met poortgebieden bij Lelystad en Almere, en in Zuid-Kennemerland is het idee om de binnenduinrand en de strandvlakte aan het park toe te voegen. Een natuurinclusieve ontwikkeling in de directe omgeving van de natuurkern vergroot niet alleen de toegankelijkheid, maar ook de robuustheid van het Nationaal Park, in Zuid-Kennemerland bijvoorbeeld doordat de ecologische potentie van het kwelwater beter wordt benut.

Basiskwaliteit Natuur

In het Programma Natuur wordt het begrip 'basiskwaliteit natuur' gehanteerd, als tweede spoor naast het verbeteren van de ecologische kwaliteit ten behoeve van het Natuurnetwerk Nederland, maar wel daarbuiten. De Basiskwaliteit Natuur is een instrument om biodiversiteit buiten natuurgebieden te versterken. Het is gericht op een natuurinclusieve ruimtelijke inrichting bij verstedelijking, infrastructuur, industrie en de energietransitie, dus in de gehele samenleving. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat al voorafgaand aan investeringen in woningbouw,

economische projecten of infrastructuur maatregelen genomen worden om het ecologische systeem te versterken, ook als de instandhouding van de ecologische kwaliteit in Natura 2000-gebieden daar niet toe verplicht.

Natuur in de stad

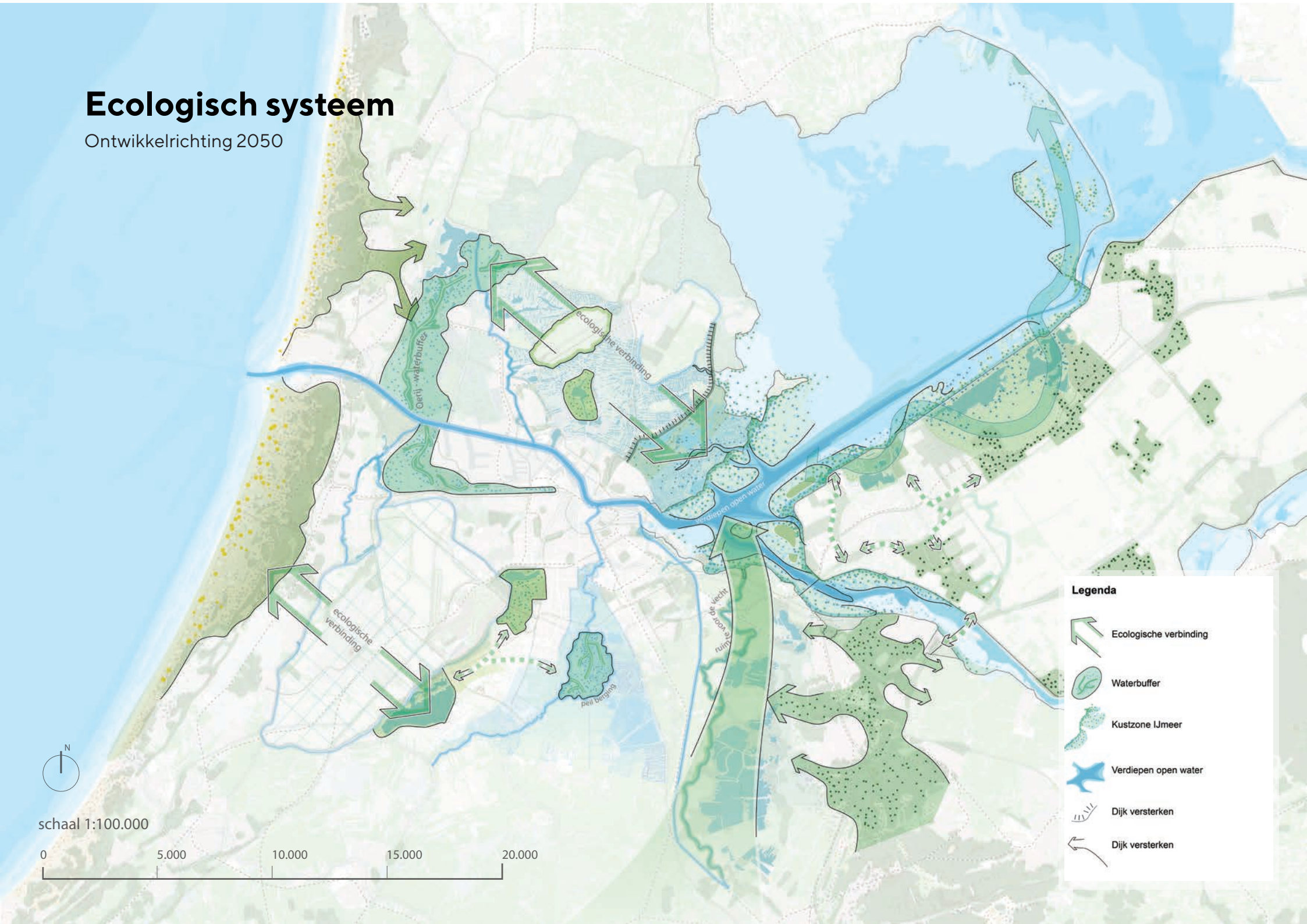
Ook in de eigen woonomgeving moeten inwoners van de regio meer dan nu in aanraking kunnen komen met de natuur. De ambitie van een natuurinclusieve ontwikkeling heeft ook betrekking op stedelijk gebied. In 2019 heeft de minister van LNV de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop zij het groen in de stad wil stimuleren[1] . Groen in de stad dient vele doelen; naast ecologie met name klimaatadaptatie, waterbuffering, verkoeling, educatie en voedselvoorziening. Groen is essentieel voor een gezonde en leefbare omgeving die gezondheidsachterstanden helpt tegengaan. De opgave om de biodiversiteit in de stad te vergroten (bijvoorbeeld via groenstructuren in de stad, natuurinclusief bouwen en het stimuleren van inwoners en bedrijven om tuinen, balkons en daken te vergroenen) draagt bij aan een robuust en veerkrachtig ecologisch systeem.

We werken toe naar een situatie waarbij de aandacht voor planten en dieren als vanzelfsprekend is ingebed in ieders leefomgeving en in de planning, het ontwerp, de ontwikkeling en het beheer van steden, dorpen en landschappen. De natuur loopt zo vanaf de achtertuin in de stad en het dorp naar de natuurgebieden door de hele MRA. Zo versterkt de natuur zich in alle haarvaten van de samenleving en kunnen inwoners profiteren van de gezondheidseffecten van een groene en biodiverse omgeving.

1 brief van de minister van LNV d.d. 5 september 2019, kenmerk DGNVLG-NS / 19199558

Ecologisch systeem

Ontwikkelrichting 2050



3.3

Energie

Een geïntegreerd hybride systeem met slimme clustering van energievragers

Het energiesysteem in de MRA staat voor een fundamentele vernieuwing. Duurzame energiebronnen zoals wind en zon zullen fossiele bronnen vervangen. Waar het stroomnet in het tijdperk van de fossiele energie werd gevoed via een aantal centrales, is die voeding in de toekomst afkomstig van een groot aantal plekken en gebieden: van windparken op zee en op land, van zonnevelden en via kleinschalige opwek. In centrales neemt biomassa ten minste tijdelijk en voor een deel de plaats in van kolen en aardgas. Warmte zal als energiebron een grotere rol gaan spelen. Dankzij lopende projecten en investeringen zal het aanbod aan duurzame energie de komende jaren geleidelijk toenemen. Daar staat tegenover dat twee elektriciteitscentrales zullen sluiten (Hemweg en Velsen).

De diversificatie van energiebronnen vraagt om een andere opbouw van het energiesysteem. Dat moet een geïntegreerd systeem zijn; het ontstaan of voortbestaan van parallelle systemen (zoals een gasnet en een warmtenet) is niet wenselijk. In een hybride energiesysteem worden korte ketens gelegd tussen leveranciers en afnemers van stroom en warmte. Het onderscheid tussen beide vervaagt.

De levering van energie moet geborgd zijn; ook in periodes waarin wind en zon weinig opleveren. Zelfvoorzienend zal de MRA niet worden; daarvoor schiet de ruimte tekort. Transport, opslag en conversie van stroom worden belangrijker. Waterstof biedt als energiedrager mogelijk een grootschalige oplossing. De noodzaak om toe te werken naar een andere opbouw van het energiesysteem heeft ruimtelijke consequenties, maar ook consequenties voor de governance. Rollen van verschillende partijen (overheid, producenten, netbeheerders en energievragers) vloeien meer in elkaar over. Dat vraagt om betere samenwerking met de hele energieketen, in het bijzonder de netbeheerders.

Deze transitie vindt plaats in een periode waarin het gebruik van energie en in het bijzonder van elektriciteit blijft toenemen. Behalve door de groei van de bevolking en de economie, komt dat onder meer door de opkomst van elektrische mobiliteit, het terugdringen van het gasverbruik, het 5G-netwerk en het Internet of Things. Een toenemend aandeel van de stroombehoefte is afkomstig van datacenters. De groeiende vraag naar elektriciteit stelt ons al op korte termijn voor opgaven. De aansluitplicht van netbeheerders leidt tot lastige dilemma's en hoge investeringen.

Korte termijn (tot 2030)

Op korte termijn (tot 2030) doen zich al knelpunten in de energie-infrastructuur voor. In het nationale net liggen er knelpunten in het netwerk van 380 kV-hoogspanningsleidingen. Voor de verbinding door Flevoland is een capaciteitsuitbreiding in gang gezet. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre een tweede 380 kV-leiding tussen het Noordzeekanaalgebied en Noord-Nederland wenselijk of noodzakelijk is.

In het Noord-Hollandse deel van de MRA vraagt de verstedelijking tot 2030 om capaciteitsvergroting van bijna alle onderstations. Op een aantal onderstations doet zich al voor 2025 een knelpunt voor, zoals in Haarlemmermeer. Een taskforce van de provincie Noord-Holland en de netbeheerders adviseert over het oplossen van zulke knelpunten, in samenwerking met lokale partijen. In het kader van de Verstedelijkingsstrategie is die taskforce gevraagd om aan te geven wat er nodig is om het voorziene programma tot 2030 (inclusief de opwek van duurzame energie) te faciliteren zonder dat het energiesysteem dwingt tot een prioriteitenstelling, en of daar wellicht een aanpassing in de programma's voor nodig is.

In Flevoland zijn de voorbereidingen gestart voor nieuwe onderstations die de stedelijke groei en de toename in de opwek van duurzame energie ondersteunen. Een nieuw onderstation bij Almere met voldoende capaciteit kan ook de vestiging van een vierde hyperconnectiviteitshub in de MRA voor datacenters faciliteren. Met die nieuwe onderstations en andere investeringsplannen van de netbeheerders zijn tot 2030 geen knelpunten te verwachten.

Lange termijn (tot 2050)

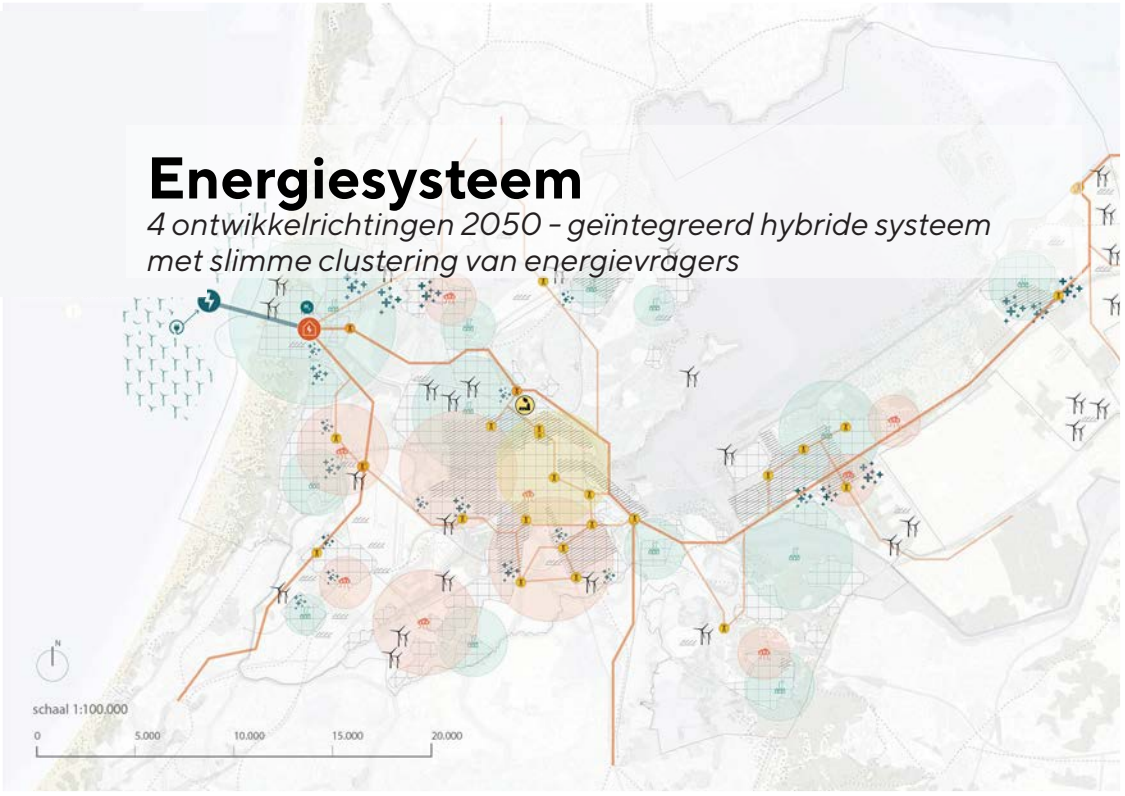
Op lange termijn moet de ombouw van het energiesysteem als geheel gestalte krijgen. We werken toe naar een geïntegreerd, hybride systeem: een systeem dat gebruik maakt van verschillende duurzame bronnen, dat kleinschalige energiewinning tot op buurtniveau integreert en een stabiele energievoorziening waarborgt. De komende jaren krijgt dat geïntegreerd, hybride energiesysteem van de toekomst verder gestalte, in samenwerking met alle betrokken partijen en in samenhang met keuzes die voor het nationale schaalniveau worden gemaakt. Dat zijn bijvoorbeeld keuzes over de capaciteit van de aanlandingspunten voor windenergie afkomstig van de Noordzee, of over de inzet op waterstof en warmte als energiemodaliteiten.

Aan de keuzes voor het energiesysteem op lange termijn zijn ruimtelijke consequenties verbonden, niet alleen vanwege het ruimtebeslag van de energie-infrastructuur zelf, maar ook omdat het energiesysteem in toenemende mate sturend wordt in de keuze en inrichting van stedelijke en economische ontwikkelingslocaties. De huidige praktijk waarin het energiesysteem volgend is op ruimtelijke ontwikkelingen, is op de lange termijn niet vol te houden. Met de keuzes voor de verstedelijking in de MRA willen we daar voor zover mogelijk op anticiperen. Daartoe brengen we de komende maanden in beeld welke ruimtelijke mogelijkheden en consequenties verbonden zijn aan drie scenario's met wezenlijke keuzes over verstedelijking in relatie tot de opbouw van het net, afgezet tegen een scenario dat uitgaat van 'business as usual':

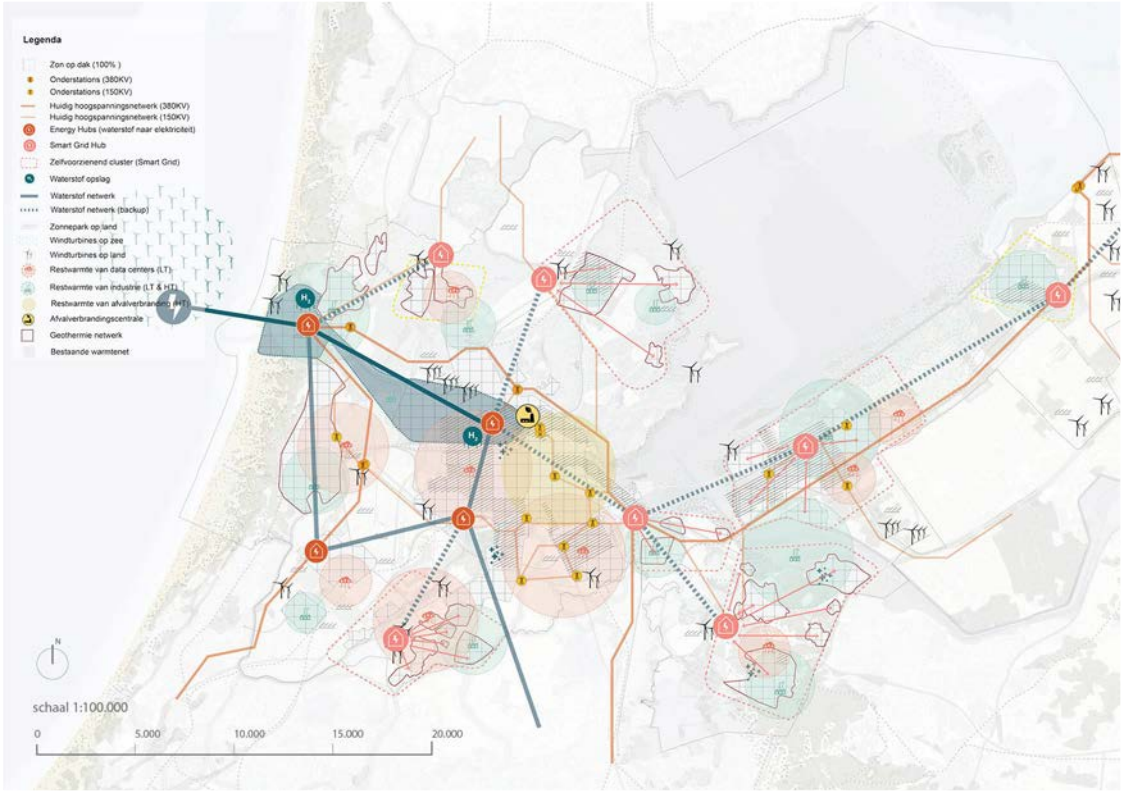
- het concentreren van verstedelijking op locaties waar capaciteit beschikbaar is in het net en op korte afstand van de opweklocaties voor duurzame energie ('energy oriented development'), waardoor de energie-infrastructuur een aanknopingspunt vormt om nieuwe ontwikkelingen te faciliteren,
- het concentreren van verstedelijking bij knopen in het energienet, waarmee we de energieleverantie het minst afhankelijk maken van een specifieke bron.
- het concentreren van energievragers in zelfvoorzienende clusters: grote energievragers waar het energieaanbod groot is en kleinere energievragers waar het energieaanbod geringer is.

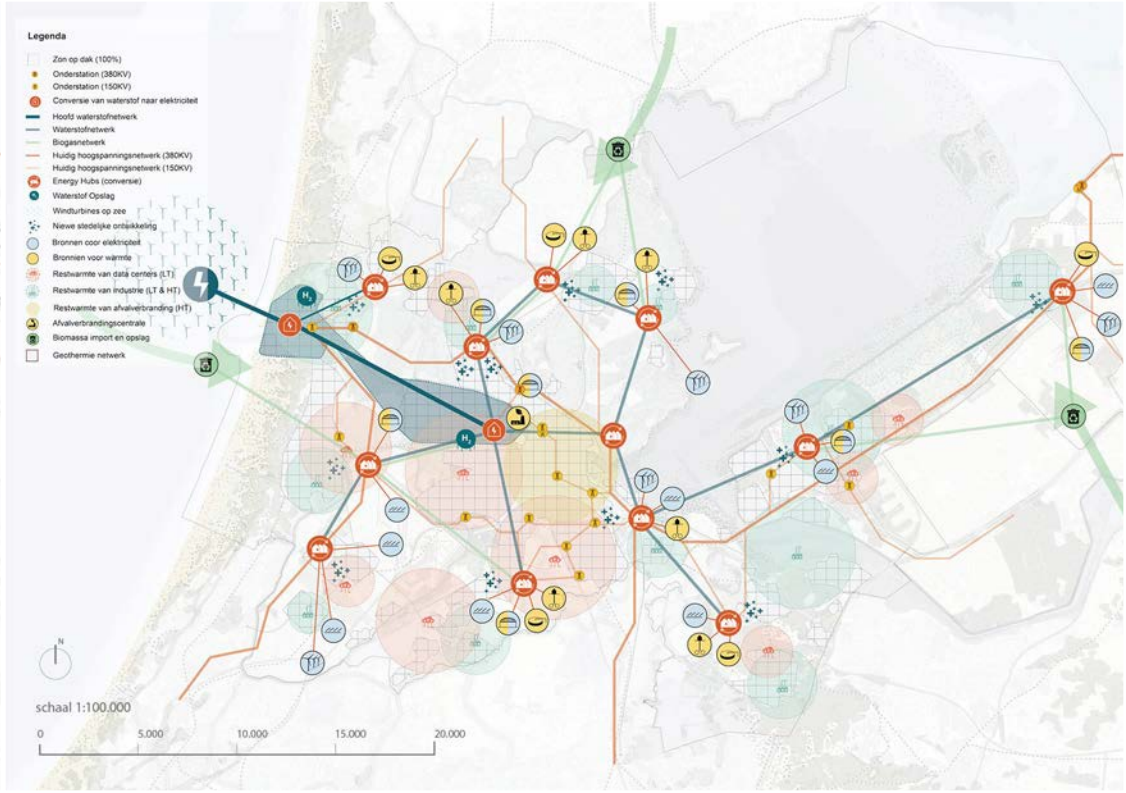
Energiesysteem

4 ontwikkelrichtingen 2050 - geïntegreerd hybride systeem met slimme clustering van energievragers









3.4

Mobiliteit

Snel, veilig, comfortabel en betaalbaar van A naar B

Door de groei van de metropoolregio zal ook de mobiliteit in, van en naar de MRA toenemen. Die toenemende mobiliteit moet passen in het beeld van een duurzame metropoolregio met een hoge leefkwaliteit. Economische centra moeten bereikbaar blijven, en tegelijk mag de reisafstand tussen de woning aan de ene kant, en de werkplek en voorzieningen aan de andere kant, niet te groot worden. Mobiliteit moet ook voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijven. Met name onder praktisch geschoolden is betaalbaarheid een aandachtspunt.

De Verstedelijkingsstrategie en de ontwikkeling van het mobiliteitssysteem moeten daarom in hun onderlinge wisselwerking leiden tot een mobiliteitstransitie: een duurzame, gezonde en slimme mobiliteit, die het mensen gemakkelijk maakt om hun reis van deur tot deur te organiseren, op betaalbare wijze en beperkt afhankelijk van een eigen auto. En ook het goederenvervoer moet minder afhankelijk worden van de vrachtauto, met name in de stadsdistributie.

Verstedelijkingskeuzes zijn daarop geënt. De nadruk op binnenstedelijke ontwikkelingslocaties, met name multimodale knooppunten en stadsharten, zorgt ervoor dat veel nieuwe (betaalbare) woningen, werkplekken en voorzieningen goed bereikbaar zijn per openbaar vervoer en dat deze zich op loop- en fietsafstand bevinden van een groot aantal bestaande woningen, werkplekken en voorzieningen. Binnen en buiten de MRA blijft echter ook behoefte bestaan aan andere dan deze (hoog) stedelijke woonmilieus, die minder goed zijn aangesloten op het regionale en landelijke OV-systeem. Ook de gedragsverandering van bestaande bewoners en werkers in de MRA zal tijd kosten. Daarom zal de auto altijd een rol blijven spelen in het mobiliteitssysteem van de MRA.

Door de keuze voor een nadruk op binnenstedelijke ontwikkelingslocaties, kunnen we de bestaande infrastructuur optimaal benutten. Dat neemt niet weg dat op die ontwikkelingslocaties zelf investeringen in infrastructuur nodig zijn; in stedelijke bereikbaarheid en het regionale en nationale netwerk, soms substantieel in omvang. Capaciteitsuitbreiding en versterking van onder meer het stedelijke fietsnetwerk en openbaar vervoer en het wegsysteem vragen om grote investeringen. Mobiliteitsvoorzieningen moeten zich voegen in een openbare ruimte die ook als verblijfsomgeving aantrekkelijk is, klimaatadaptief en natuurinclusief. En de ontwikkelingslocaties zijn tegelijk overstappunten, waar doorgaande reizigers snel en soepel hun aansluiting moeten kunnen vinden, hun fiets kunnen parkeren of voor de last mile een deelfiets, -scooter of -auto kunnen huren.

De noodzakelijke mobiliteitstransitie binnen de MRA werkt door in de prioriteiten voor de regionale en bovenregionale netwerken, maar ook in de stedelijke bereikbaarheid. Auto's zullen in de stedelijke centra de openbare ruimte minder domineren dan nu; er komt meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Ook op wijk- en buurtniveau zijn hubs denkbaar, waar bewoners hun auto parkeren en gebruik kunnen maken van services zoals pakketdiensten, deelmobiliteit, oplaadpunten en snelle boodschappen.

Multimodaal Toekomstbeeld 2040

We benaderen het mobiliteitssysteem als één samenhangend systeem van verschillende modaliteiten voor personen- en goederenvervoer: spoor en openbaar vervoer, weg, waterweg, fiets en lopen. Naast de gewenste mobiliteitstransitie in de MRA moet ook de bereikbaarheid van en naar de MRA geborgd worden, door te blijven investeren in de landelijke en internationale netwerken voor OV en weg.

Rijk en regio werken in het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) aan de mobiliteitsvraagstukken die hieruit voortvloeien. De programmalijn Multimodaal Toekomstbeeld MRA 2040 zal een gedragen eindbeeld (2040) geven voor de systeemkeuzes voor fiets, OV en weg geredeneerd vanuit de interactie tussen de systemen vanuit de ketenbenadering (deur tot deur).

Om het doorgaande wegverkeer door te laten stromen én de regio in staat te stellen verder te groeien wordt een redesign van het ringwegensysteem onderzocht. Hierbij kan de focus van delen van de binnenring (o.a. A10 West) verschuiven naar het bestemmingsverkeer; dit draagt ook bij aan de leefkwaliteit in en ontwikkeling van de omliggende woon- en werkgebieden. Door de A5 en de A9 onderdeel te maken van de ring rond Amsterdam verdeelt het verkeer zich evenwichtiger over het gehele wegennet van de MRA en hierdoor ontstaat restcapaciteit op het hoofdwegennet. In combinatie met maatregelen op de corridors en beleidsmatige ingrepen, wordt zo de zeer sterke groei van de mobiliteit opgevangen, worden nieuwe woon- en werklocaties ontsloten en wordt de verbetering van de landzijdige bereikbaarheid Schiphol mogelijk gemaakt. Ook wordt de leefkwaliteit in het binnenstedelijk gebied aanzienlijk vergroot.

Voor het openbaar vervoer gaat de aandacht in het onderzoek in de eerste plaats uit naar een stapsgewijze schaalsprong in het regionale HOV-systeem in sterk verstedelijkt gebied. Zo'n schaalsprong kan ruimte vrijspelen op het (inter)nationale spoornetwerk en nieuwe ontwikkelgebieden ontsluiten. Over drie trajecten hebben Rijk en regio afspraken gemaakt (zie bijlage 3). Eerste stap is het doortrekken van de Noord/Zuidlijn tussen Amsterdam-Zuid en Hoofddorp en het sluiten van de Amsterdamse metroring tussen Isolatorweg en Amsterdam Centraal. Beide zijn gerelateerd aan de economische groei en bevolkingsgroei in de ZWASH-zone (Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp). Vooral via het doortrekken van de Noord/Zuidlijn ontstaat ruimte op het bestaande spoor. Die capaciteit kan gebruikt worden voor versterking van het (inter-)nationale treinverkeer. Dat zet de positie van dit deel van de MRA als internationale entree kracht bij. Daarom is vanuit de Groeifondscommissie een reservering gemaakt voor deze lijn. Daarnaast hebben Rijk en regio de conclusie over de IJmeerlijn uit het MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area onderschreven, namelijk dat "een lightrailverbinding bij de in het onderzoek onderzochte programma's voor wonen en werken (ca. 100.000 woningen en 40.000 arbeidsplaatsen), een kansrijke oplossing vormt om bij te dragen aan de hoofdopgaven van het programma SBaB en aan de verstedelijkingsopgave in de Oostflank van de MRA".

Deze prioriteiten zijn direct verbonden aan de prioriteiten in de ruimtelijk-economische ontwikkeling en de omvangrijke programma's in de Oostflank en de ZWASH-zone. Het meerkernige ontwikkelingsmodel voor wonen en werken kan ook op andere verbindingen tot de behoefte aan aanleg of versterking van HOV leiden. Om die reden hebben de Vervoerregio Amsterdam en de provincie Noord-Holland, in samenwerking met de regionale partners, een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar het HOV op de ZaanIJ-corridor[1]. Zij trekken de conclusie dat op de ZaanIJ-corridor al op korte termijn een OV-systeemsprong nodig is. Het aantal reizigers stijgt als gevolg van de woningbouw in Amsterdam-Noord en Zaandam zo snel dat tussen 2026 en 2028 de capaciteit en kwaliteit aan hun grens zitten. Een andere urgentie die regionale partijen zien, is capaciteitsuitbreiding van het HOV op het traject Haarlem-Schiphol.

Naast deze hoofdkeuzes zijn er voor weg en openbaar vervoer ook opgaven op specifieke corridors, zoals Almere-Utrecht (weg, spoor) en de Gooicorridor, die met lokale maatregelen kunnen worden opgelost.

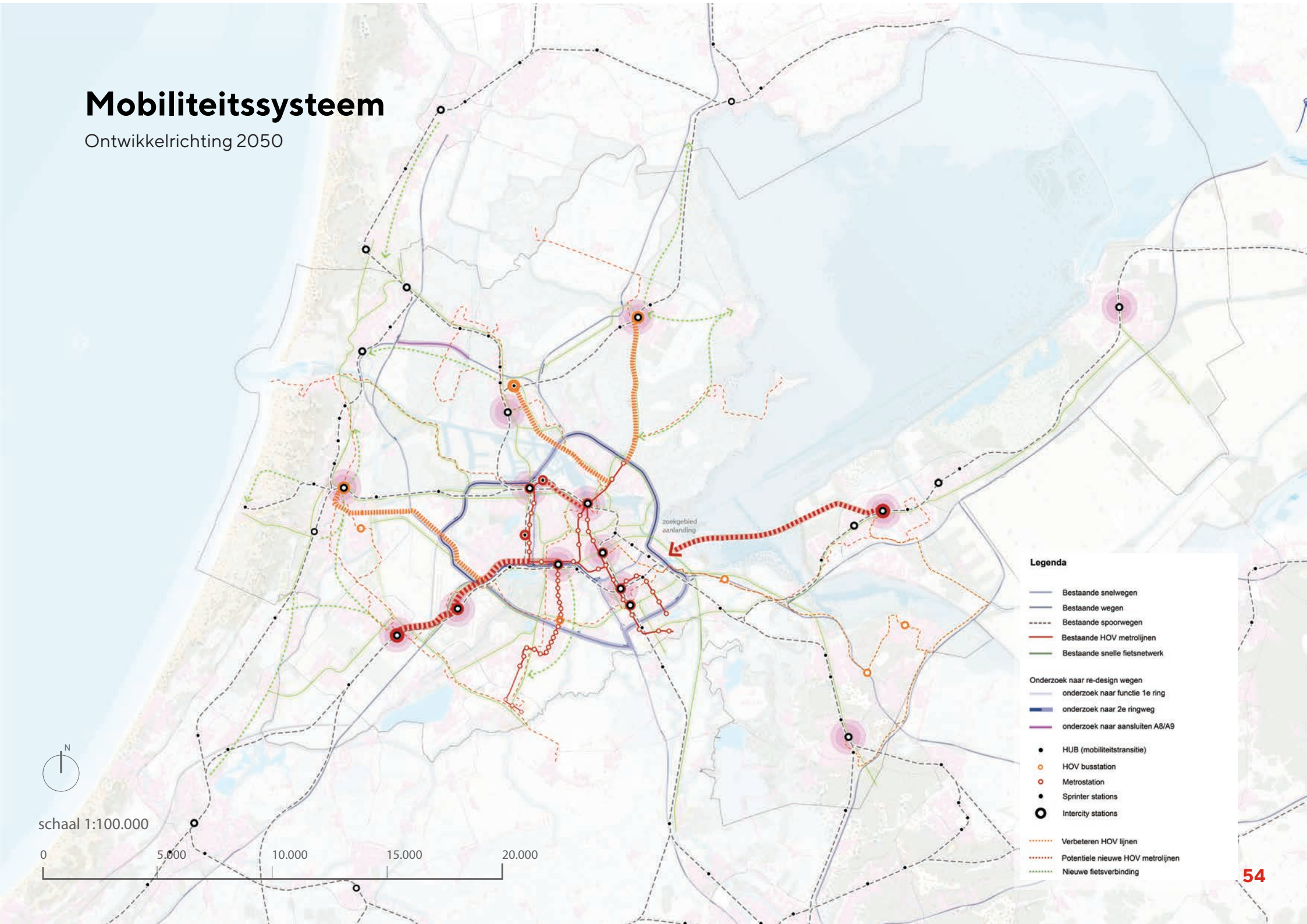
De (e-)fiets heeft een cruciale rol in het mobiliteitssysteem, mede in combinatie met HOV en binnenstedelijke ontwikkeling. De fiets leent zich uitstekend voor de 'first & last mile' in verplaatsingsketens. Het fietsen en het lopen nemen een steeds groter aandeel van de verplaatsingen binnen de MRA voor hun rekening. Dat heeft te maken met het groeiende aantal mensen dat in stedelijk gebied woont, maatregelen om

1 conform de afspraak in BO-MIRT november 2019

binnensteden autoluw te maken en de opkomst van de elektrische fiets. Ook de gemiddelde afstand die per fiets wordt afgelegd, neemt toe: de fiets is inmiddels een reëel alternatief voor veel verplaatsingen tot 15 kilometer. Naar verwachting zal de fiets ook op regionale verbindingen een grotere rol gaan innemen. We spelen op die ontwikkeling in met investeringen in de fietsinfrastructuur, waaronder voorzieningen voor fietsparkeren, vaste oeververbindingen voor de fiets, de aanleg van doorfietsroutes op regionale verbindingen (utilitair en recreatief) en gedragsbeïnvloeding. Doorfietsroutes zijn veilige, comfortabele, aantrekkelijke en snelle fietsroutes, met weinig stops, een goede doorstroming en aandacht voor de omgeving.

Mobiliteitssysteem

Ontwikkelrichting 2050



4. Integraal te ontwikkelen gebieden

Integraal te ontwikkelen gebieden

Alle ambities in deze Verstedelijkingsstrategie moeten uiteindelijk landen in de bestaande landschappen, steden en economische centra van de MRA. In een metropoolregio waarvan de kracht schuilt in de diversiteit en menselijke maat, leiden gezamenlijke ambities per gebiedsdeel tot verschillende accenten. Op het schaalniveau van ruimtelijk en functioneel samenhangende deelgebieden worden de consequenties en de samenhang van keuzes het beste zichtbaar. Keuzes voor de ruimtelijke systemen (water, ecologie, energie en mobiliteit) en voor wonen, economie en landschap vallen in hun ruimtelijke context. De impact op het sociaal-maatschappelijke evenwicht en de landschappelijke waarden wordt scherp. En daarmee ook de kansen op synergie én de potentiële dilemma's.

We maken onderscheid tussen zes deelgebieden. Deze komen globaal overeen met de deelregio's van de MRA, maar niet helemaal. Vanwege de sterke samenhang zijn IJmond, Zuid-Kennemerland met andere gebieden langs het Noordzeekanaal samengevoegd in een deelgebied 'Noordzeekanaalgebied en Zuid-Kennemerland'. In de uitwerking van de deelgebieden rond Amsterdam komt daarnaast de sterke relatie met de kernstad Amsterdam tot uiting. Voor elk van deze 'integraal te ontwikkelen gebieden' zijn de meest urgente opgaven beschreven, ook in hun relatie met gebieden buiten de MRA.

In twee deelgebieden doen zich keuzesituaties voor: meerdere opgaven die in het gebied samenkomen, maar niet dezelfde richting op wijzen. Dat is het geval rond het Noordzeekanaalgebied en in de Zuidflank, rond Schiphol. Deze keuzesituaties zijn in de betreffende gebiedsparagrafen afzonderlijk beschreven.

De opgaven en keuzesituaties vragen op onderdelen gezamenlijke inzet van Rijk en regio, en op onderdelen inzet op regionaal niveau. Iedere gebiedsparagraaf mondt uit in een lijst met opgaven waarover afspraken tussen Rijk en regio, en tussen de MRA-partijen onderling, wenselijk zijn. In veel gevallen kan de uitwerking van de afspraken plaatsvinden binnen de context van lopende programma's.

4.1

Noordzeekanaalgebied en Zuid-Kennemerland

Leefkwaliteit in de kennis- en energiehotspot

Gebiedskarakteristiek

IJmond en Zuid-Kennemerland vormen samen de kustregio van de MRA, met Zandvoort als een van Nederlands grootste badplaatsen en de IJmond als nautische toegangspoort van de regio. Er bestaat een grote samenhang met Haarlemmermeer, tezamen de 'Westflank' van de MRA. De combinatie van kust, landschap, cultureel erfgoed en het hoogwaardige woonmilieu kenmerken de ruimtelijke structuur. Het deelgebied biedt de MRA een uniek en aantrekkelijk vestigingsklimaat met ruime mogelijkheden voor recreatie, dankzij de ligging aan de Noordzee en met de historische stad Haarlem, de ruige duinnatuur met een Nationaal Park, landgoederen in de binnenduinrand, de Stelling van Amsterdam, het Oer-IJ en het recreatiegebied Spaarnwoude. Er is een grote verscheidenheid aan woonkwaliteiten aanwezig: van stedelijk tot dorps wonen, van betaalbaar tot duur. Om de druk op de woningmarkt te verlichten, levert Haarlem een grote bijdrage aan de woningbouwproductie in de MRA. Bij de binnenstedelijke verdichting wordt nieuw elan gecombineerd met aandacht voor kwaliteit, zodat het authentieke karakter van de regio behouden blijft.

De IJmond is de nautische toegangspoort tot de Metropoolregio Amsterdam. De economische ruggengraat van de IJmond wordt gevormd door het Noordzeekanaal, de zeehaven en Tata Steel. IJmond is de Techport van de MRA: het centrum van productie, ontwikkeling, onderwijs en innovatie in de maakindustrie. Onder de noemer Techport werken meer dan zestig scholen, bedrijven en overheden samen aan de toekomst van de maak- en onderhoudsindustrie. Tegelijk is de IJmond de 'groene stekker' van de MRA vanwege de windparken op zee, en heeft het een sleutelpositie als het gaat om bouw en onderhoud van offshore wind. Daarnaast kent de deelregio een sterke logistieke sector, een regionaal georiënteerde zorgsector (Rode Kruis Ziekenhuis en Heliomare), innovatieve tuinbouw en dienstverlening.

De economie in Zuid-Kennemerland wordt gekenmerkt door een groot aandeel zakelijke dienstverlening, (semi-)overheidsorganisaties (provincie, rechtbank, Hogeschool InHolland en zorg), detailhandel en een sterke creatieve en digitale sector. Onderscheidend zijn culturele voorzieningen als het Frans Hals Museum, de Hallen Haarlem en Teylers Museum, het horeca-aanbod en de positie van Haarlem als een van de beste winkelsteden van Nederland. Recent valt in de Haarlemse regio de dynamiek op van start-ups en scale-ups op het gebied van circulaire economie, gezondheid en toegepaste innovatie, die zich graag in deze attractieve en kapitaalkrachtige regio vestigen. De ontwikkeling van het C-district in Waarderpolder Haarlem Business Park (met een Smart Industry Fieldlab voor de bouw) en de komst van academisch onderwijs en een MKB-innovatiehub in de Koepel zijn daar voorbeelden van. De badplaatsen en de natuur aan de kust vormen een trekpleister voor een groeiende, toeristische bezoekersstroom.

Rond het Noordzeekanaalgebied doet zich een complexe keuzesituatie voor. Verder zijn in dit deelgebied opgaven aan de orde rond bereikbaarheid en de woonwerkbalans, en rond recreatieve en landschappelijke verbindingen.

In het Noordzeekanaalgebied doet zich een concentratie van ruimteclaims voor. Over de omvang van die ruimteclaims en het moment waarop ze zich voordoen, bestaat nog veel onzekerheid. Duidelijk is al wel dat er keuzes noodzakelijk zijn over hoe de ruimte in de toekomst kan worden benut, en waar wel of niet ruimtelijke reserveringen voor gemaakt moeten worden.

Verbonden aan de functie als havencomplex zijn de volgende (mogelijke) ruimteclaims aan de orde:

Circulaire economie: met name installaties voor opslag en bewerking van te hergebruiken materialen met hun milieucirkels. Transities als deze kennen geen lineair verloop, waardoor onduidelijk is of hiervoor in de toekomst significante additionele ruimte nodig is. In de overgangsperiode naar een circulaire economie houden we rekening met de mogelijkheid van een tijdelijk extra ruimtebeslag, waarin voorzieningen zowel voor de 'oude' als de circulaire economie nodig zijn. Uitwijk naar Lelystad kan een optie zijn voor bedrijven die niet gebonden zijn aan korte ketenrelaties binnen het Noordzeekanaalgebied en niet diep geworteld zijn in het NZKG.

Duurzame energie: de Havennota 2020-2030 van het Rijk zet in op een sterke offshore windhaven, een (inter)nationale waterstofhub, CO2 als grondstof, schone brandstoffen met sterke focus op ontwikkeling van synthetische kerosine op basis van groene waterstof en groene CO2 en (rest)warmte. Omvang en aard van het ruimtebeslag (inclusief milieuzones) is sterk afhankelijk van keuzes over het nationale energiesysteem, zoals de aanlanding van op zee opgewekte windenergie en de inzet van waterstof. Als niet gekozen wordt voor extra aanlandingscapaciteit in de IJmond, kunnen extra 380 kV-hoogspanningsleidingen nodig blijken om de elektriciteit van de aanlandingspunten naar het Noordzeekanaalgebied te brengen. Als wel gekozen wordt voor extra aanlanding in de IJmond, dan vraagt dit ruimte, mogelijk op bestaande terreinen zoals bij Tata Steel en indien dat niet mogelijk is, aansluitend op bestaand stedelijk gebied ten oosten van Beverwijk.

Bedrijventerrein: behoefte aan extra bedrijfsareaal is verbonden aan de behoefte voor havengebonden bedrijvigheid en de transformatie van bedrijventerreinen naar gemengd stedelijk gebied in en buiten het Noordzeekanaalgebied. Voorwaarde voor uitbreiding van het bedrijfsareaal is dat er geen intensiveringsmogelijkheden zijn op het bestaande bedrijfsareaal. Twee locaties buiten het Noordzeekanaalgebied kunnen worden onderzocht op de vraag of ze in een deel van deze behoefte kunnen voorzien: de Baanstee (Purmerend – Edam/Volendam), en buiten de MRA Boekelermeer (Alkmaar). Aansluitend op deze opties kan gedacht worden aan extra terrein ten westen van Zaanstad in een deel van de Wijkermeerpolder.

Verbonden aan de functie van het open landschap zijn de volgende (mogelijke) ruimteclaims aan de orde:

Werelderfgoed: Een deel van het open landschap (globaal het westelijke deel van het Oer-IJ) is onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Dit militair-historische landschap staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Deze zomer wordt die status herbevestigd indien Unesco besluit om het verzoek tot uitbreiding met de Nieuwe Hollandse Waterlinie te honoreren.

Waterbuffering: Het Oer-IJ is een zoekgebied voor tijdelijke waterbuffering ten behoeve van een klimaatadaptieve en waterrobuuste regio. Daarnaast is het Noordzeekanaal zelf zoekgebied voor waterberging. Hiervoor zal dan het waterpeil moeten worden opgezet. Deze buffercapaciteit is nodig om overstromingen te voorkomen in periodes dat extreme neerslag niet of maar beperkt kan worden afgevoerd naar zee, het Markermeer-IJmeer of de Lek. Alternatieven zijn onzeker. Ze zouden gevonden kunnen worden op locaties bovenstrooms, in de vorm van extra afvoer in Markermeer-IJmeer en/of via peilverhoging van het Amsterdam-Rijnkanaal – mogelijk alle drie als de bufferingscapaciteit in het Oer-IJ zwaar tekort schiet, maar elk van deze oplossingen kent eigen bezwaren en belemmeringen.

Groene zone: inherent aan de ambitie van de meerkernige ontwikkeling is dat bebouwde gebieden niet aan elkaar groeien. Het Noordzeekanaalgebied is deel van landschappelijke verbinding tussen de Zaanstreek, het Oer-IJ, Spaarnwoude en de westkant van Haarlemmermeer. Deze corridor heeft zowel een recreatieve als een ecologische betekenis en bevat goede landbouwgronden.

Verbonden aan de woonomgeving zijn de volgende (mogelijke) ruimteclaims aan de orde:

Gezonde leefomgeving: de leefkwaliteit in de woonwijken in de omgeving staat onder druk door de milieu-effecten van het havencomplex: omgevingsgeluid, geurhinder en luchtvervuiling. Ook voldoende openbaar groen op korte afstand van de woning en goed bereikbare en toegankelijke landschappen in de nabijheid zijn van belang voor de leefkwaliteit.

Woonwerkmilieus: op drie locaties is de ontwikkeling van woonwerkmilieus aan de orde: de Spoorzone in Beverwijk, de Achtersluispolder in Zaandam en Haven-Stad in Amsterdam. Voor de laatste twee loopt een onderzoek naar de mogelijkheid om de woningbouw voor 2030 te versnellen. Voorwaarden zijn de aansluiting op het energiesysteem en op de infrastructuur, en maatwerkoplossingen daar waar woningbouw en bedrijvigheid niet vanzelf samen gaan.

Deze ruimteclaims zijn op een aantal manieren verbonden met elkaar en met de omgeving:

- Als gekozen wordt voor substantiële uitbreiding van het havenareaal in het Noordzeekanaalgebied, dan kan dat alleen in de zone waar de ruimteclaims verbonden aan het open landschap zich voordoen. Concreet gaat dat om het benutten van de strategische reservering voor de Houtrakpolder, gemaakt in de Visie NZKG 2040 (vastgesteld door de gemeenteraden in het Noordzeekanaalgebied, Provinciale Staten van Noord-Holland en het Rijk, opgenomen in de Provinciale Omgevingsvisie, maar op dit punt niet onderschreven door de gemeente Haarlemmermeer). Voor extra bedrijventerrein (niet havengebonden) gaat het om een mogelijke reservering van (een deel van) de Wijkermeerpolder. Deze keuze zou niet alleen leiden tot een opgave om de te ontwikkelen (haven)terreinen op een groene en klimaatadaptieve wijze te ontwerpen, maar ook tot een landschappelijke compensatieopgave.
- Er worden grote publieke investeringen gedaan in een nieuwe zeesluis om verdere ontwikkeling van de haven mogelijk te maken. Een voorziening voor ‘selectieve onttrekking’ beperkt de toevoer van zout water via deze sluis. Dat is van belang voor de waterwinning ten behoeve van drinkwater, landbouw en natuur. Verdere ontwikkeling van de haveneconomie kan leiden tot meer scheepvaartverkeer, en daardoor een grotere zoutindringing. De toenemende droogte zal dit verergeren. Deze verzilting kan via de Oranjesluizen ook de waterkwaliteit van Markermeer-IJmeer beïnvloeden, zeker als een toename van de binnenvaart op die route tot meer schutbewegingen leiden. De omvang van dit effect is onbekend en moet worden onderzocht.
- Woningbouw kan leiden tot extra verplaatsingsbehoeften bij bedrijven en daardoor een extra ruimteclaim voor bedrijfsareaal. Deze verplaatsingsbehoeften kunnen worden beperkt door maatregelen en innovaties die de milieuhinder beperken, aan de zijde van de bron en/of de ontvanger, en/of door het maximaal benutten van de wettelijke marges om met hogere milieuwaarden voor woningbouw te werken.
- Het havencomplex is een bron van werkgelegenheid voor praktisch, middelbaar en theoretisch geschoolden. Met name voor praktisch geschoolden zijn korte en betaalbare woonwerkritten van belang, om vervoersarmoede te voorkomen. Dat vraagt om voldoende passende woningbouw in de omgeving en legt een directe relatie met de stedelijke vernieuwing in met name Zaandam en Amsterdam-West.

Door de concentratie van vitale en kwetsbare infrastructuur in het Noordzeekanaalgebied nu en in de toekomst, is extra aandacht nodig voor waterveiligheid. Wateroverlast en overstromingen uit zee zouden leiden tot grote schade, gevaar voor volksgezondheid en een ontwrichting van een gebied dat veel groter is dan het Noordzeekanaalgebied alleen. Door de toepassing van ruimtelijke maatregelen en een goede rampenstrategie zijn de risico’s sterk te verminderen. Door de vrij hoge ligging van het havengebied zijn maatregelen relatief eenvoudig te realiseren.

Het voorlopige NOVI-gebied Noordzeekanaalgebied is het samenwerkingsverband waarin deze ruimteclaims met hun onzekerheden in relatie tot elkaar worden gezet. Het werken met scenario’s kan daar een geschikte werkwijze voor zijn. Uitgangspunten zijn de afspraken die gemaakt zijn in de Visie Noordzeekanaalgebied, gemaakte afspraken tussen Rijk en MRA in het BO-MIRT over de versnelling van de woningbouw, en de ontwikkelprincipes voor de Verstedelijkingsstrategie. De uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie in 2021 geeft richting, gericht op afspraken eind 2021 over:

- de reservering voor bedrijventerrein,
- de ruimte voor waterbuffering,
- de mogelijkheid voor versnelling van de woningbouw,
- additionele ruimtereserveringen voor het energiesysteem.

Andere opgaven in Noordzeekanaalgebied / Zuid-Kennemerland

Bereikbaarheid en woonwerkbalans
Het deelgebied heeft over de hele linie een divers economisch profiel met werk voor zowel praktisch geschoolden als kenniswerkers. Het havengebied van de IJmond ontwikkelt zich als TechPort. Opvallend is dat Haarlem voor een stedelijke economie juist relatief veel werk voor praktisch geschoolden heeft, en dat veel theoretisch geschoolden uit Zuid-Kennemerland juist buiten de deelregio werken. Gevolg is veel pendel van en naar Haarlem. De ambitie om de economische groei over de MRA te spreiden, is onder meer bedoeld om die mismatch terug te dringen. De drie OV-knooppunten in Haarlem zijn opgenomen in de programmalijn Bereikbare Steden. Op een kwartier lopen van station Haarlem ligt het voormalige gevangeniscomplex De Koepel, dat wordt ontwikkeld tot een academische campus met een MKB-innovatiehub, studentenwoningen, sociale woningbouw voor jongeren en diverse culturele en maatschappelijke functies. Deze ontwikkelingsgebieden geven kans om het Haarlemse economisch profiel van digitalisering, gezondheid en circulariteit, met name in de sfeer van toegepaste innovaties, te versterken. Intensieve verstedelijking rond station Beverwijk legt een basis voor groei van het economische programma direct ten noorden van het Noordzeekanaal.

De kustplaatsen hebben een sterk toeristisch profiel. Onder de noemer Amsterdam Beach wordt dit profiel versterkt. De grootste badplaats is Zandvoort. Hier wordt ingezet op het jaarrond-toerisme, het werken aan zee en het versterken van het recreatie- en sportcluster, in samenhang met onderzoek naar de waterveiligheid van de kustregio.

De economische kansen hangen sterk samen met de bereikbaarheid. Onderdeel van het onderzoek naar het redesign van het wegennet (ten behoeve van het 'Multimodaal Toekomstbeeld 2040') is de belasting van de A9 en A22, en de invloed daarop van het verleggen van de ring om Amsterdam naar de A9, A5 en A10-Noord.

Recreatieve en landschappelijke verbinding
Met de kust, de duinen en de binnenduinrand beschikt dit deelgebied over een aantal drukbezochte landschappen. Hetzelfde geldt voor Spaarnwoude, het recreatiegebied dat deels beschermd wordt als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en deels als onderdeel van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam. Toch kan het landschap in dit deelgebied nog beter bijdragen aan de leefkwaliteit van de MRA. De recreatieve druk op Nationaal Park Zuid-Kennemerland is groot. De ambitie is om de strandvlakte en de binnenduinrand aan het Nationaal Park toe te voegen, in lijn met de benadering van Nationale Parken Nieuwe Stijl, verbonden aan een transitie naar natuurinclusieve landbouw en een klimaatadaptieve inrichting. Recreatief bezoek kan zich dan meer verspreiden. Voor het verlichten van de recreatieve druk wordt ook samengewerkt met Spaarnwoude. Voor de doorontwikkeling van dit recreatie- en natuurgebied zijn afspraken gemaakt in de Visie Spaarnwoude Park 2040, onder meer gericht op het ontvangen van een groter aantal bezoekers.

Om het landschap van strand, duinen en binnenduinrand goed te verbinden met het achterland en in te bedden in een regiobrede recreatieve structuur, is meer nodig. Het is van belang om aan beide zijden van het Noordzeekanaal de verbindingen met het polderlandschap te versterken, zowel voor de natuur als voor de recreatie. Grote infrastructuurlijnen, stedelijk gebied en de huidige inrichting van landbouwgebieden maken die landschappelijke verbindingen in de huidige situatie ontoereikend. Ook het landschap van het Oer-IJ kan daar een functie in hebben, in de context van de keuzes die voor het Noordzeekanaalgebied als geheel moeten worden gemaakt.

Afspraken

Onderstaande lijst is bedoeld als aanzet voor het gesprek om in BO-MIRT najaar 2021 tot gebiedsgerichte afspraken tussen rijk en regio te komen

De meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen:

- De keuzesituatie rond het Noordzeekanaalgebied in al haar dimensies: energietransitie, circulaire economie, watergebonden bedrijvigheid, leefkwaliteit, waterbuffering, klimaatadaptiviteit, waterkwaliteit, werelderfgoed, landschappelijke verbinding, ontwikkeling en mogelijke versnelling woningbouw en woonwerkmilieus, gericht op afspraken eind 2021 over:
  - de reservering voor bedrijventerreinen,
  - de ruimte voor waterbuffering,
  - de mogelijkheid voor versnelling van de woningbouw,
  - additionele ruimtereserveringen voor het energiesysteem,
  - uitwerking van de in het Verstedelijkingsconcept te maken afweging in het NOVI-gebied Noordzeekanaalgebied.
- Re-design van het wegennet met aandacht voor onder meer de belasting van de A9 en A22 (onderdeel van het Multimodaal Toekomstbeeld 2040, SBaB)
- De integrale ontwikkeling van stadshart Haarlem met drie OV-knooppunten (onderdeel van Bereikbare Steden)
- Het verbinden van Nationaal Park Zuid-Kennemerland met Spaarnwoude en PARK21, en verlichten van recreatieve druk, in lijn met het programma Nationale Parken Nieuwe Stijl

Om regionale inzet vragen:

- Economische ontwikkeling IJmond en Zuid-Kennemerland op basis van het economische profiel en in aansluiting op de beroepsbevolking in de deelregio's (met het oog op o.a. een evenwichtigere woonwerkbalans en het voorkómen van vervoersarmoede)
- De ontwikkeling van Haarlem als creatieve stad en Zuid-Kennemerland als regio van toegepaste innovatie op het gebied van circulaire economie, duurzaamheid, gezondheid en de digitale en ICT-sector als verbindende sectoren.
- De ontwikkeling van de Koepel in Haarlem als anker voor universitair onderwijs in combinatie met een MKB-innovatiehub
- Het versterken van de regionale aantrekkelijkheid van de Haarlemse binnenstad op gebied van retail, horeca en cultuur
- Landschappelijke ontwikkeling en recreatieve ontsluiting van het Oer-IJ, in samenhang met de wateropgave
- Verbeteren recreatief profiel Spaarnwoude op basis van vastgestelde gebiedsvisie
- Verlichten recreatieve druk Nationaal Park Zuid-Kennemerland
- Kwaliteitsimpuls Noordzeekust ('Amsterdam Beach'): een kwaliteitsslag van Zandvoort en IJmuiden aan Zee, ontwikkeling jaarrond-voorzieningen, werken aan zee en bereikbaarheid van de kust, in samenhang met onderzoek naar de waterveiligheid van de kustregio
- In de duinen en de binnenduinrand ruimte zoeken om schoon kwelwater in het gebied vast te houden en beter te benutten, met mogelijk beperking of aanpassing van agrarische functies tot gevolg, in samenhang met de ontwikkeling van Natuurnetwerk Nederland en de stikstofaanpak van de provincie
- Landschappelijke verbindingen tussen de kust en het achterland, waaronder door versterking van het fietsnetwerk.

4.2

Zaanstreek, Waterland, Corridor Amsterdam-Hoorn

Inclusieve steden in een eigentijds Hollands landschap

Gebiedskarakteristiek

De kwaliteit van Zaanstreek-Waterland is ruimte om te leven middenin authentiek landschap. Wonen in de stad of in het landelijk gebied, met scholen en voorzieningen nabij, altijd nabij water, groen en recreatiemogelijkheden, en goed bereikbaar via OV of auto. Het energieke regionale bedrijfsleven is gefocust op voedsel, bouw, transport, maakindustrie en een ambitieus techniek- en ICT-cluster.

Het is niet alleen kwaliteit, het is ook identiteit die Zaanstreek-Waterland onderscheidt; Hollandser dan Hollands! Prachtige veenweidegebieden met eeuwenoude dijken en molens, weilanden rondom historische lintdorpen. De regio heeft een historie van economische en stedelijke ontwikkeling. In de 19e en 20e eeuw is de bedrijvigheid in de regio gemoderniseerd, maar sterk ondernemerschap, doe-mentaliteit en innovatiekracht bleven.

De stedelijke centra groeien de komende decennia sterk, een groei die moet worden ingezet om economisch en sociaal-maatschappelijk waarde toe te voegen. Om evenwicht te creëren tussen wonen en werken, alsook evenwicht in de ontwikkeling van de MRA als geheel. Steden zullen zich complementair aan elkaar ontwikkelen, met de realisatie van multimodale knooppunten, benutting van kansen voor gemengde woonwerkmilieus en steun voor de bestaande sociaaleconomische inzet. De belangrijkste opgaven gaan over de sociaal-maatschappelijke versterking in relatie tot de meerkernige ontwikkeling van de MRA, en een nieuwe toekomst voor de veenweidegebieden die onderwerp is van een integraal gebiedsproces.

Opgaven

Sociaal-maatschappelijke versterking

De stedelijke gebieden ten noorden van het IJ groeien de komende decennia door tot een totaal van 500.000 tot 600.000 inwoners. Die groei zetten we in om economische en sociaal-maatschappelijke waarde toe te voegen en zo meer evenwicht in de metropoolregio te creëren. Dat betekent dat het omvangrijke woningbouwprogramma (circa 30.000 woningen tot 2030 inclusief Amsterdam-Noord) gepaard moet gaan met investeringen in werkgelegenheid en bereikbaarheid. De pendelstromen vanuit dit deelgebied zijn buitenproportioneel groot en eenzijdig op Amsterdam gericht. Zaanstad en Amsterdam-Noord kennen relatief veel sociaaleconomisch zwakke wijken met ruimte voor nieuwe economische ontwikkeling.

Twee stadsharten zijn onderwerp van Bereikbare Steden: Zaanstad en Purmerend. De omgeving van het Buikslotermeerplein in Amsterdam-Noord functioneert als derde regionaal centrum. Met een HOV-verbinding ontstaat in de ZaanIJ-corridor een tweede backbone tussen Amsterdam en de Zaanstreek. De omgeving van Station Kogerveld kan worden ontwikkeld als onderdeel van die corridor. In Purmerend ligt er een relatie met de economische ontwikkeling in het noorden van de stad, met onder meer bedrijventerrein Baanstee, en de H20-campus voor e-sports als uithangbord voor het Purmerendse IT-cluster. De ontwikkeling van woonwerkmilieus in de ZaanIJ-corridor (Hembrugterrein, Achtersluispolder) en de ontwikkeling van de Noorder IJplas als landschapspark dragen bij aan de sociaal-maatschappelijke versterking in dit deelgebied.
Deze laatste ontwikkelingen hangen samen met de keuzesituatie in het Noordzeekanaalgebied. Voor de Achtersluispolder wordt onderzocht of de ontwikkeling versneld kan plaatsvinden.

Ook is aandacht nodig voor bestaande wijken en bedrijventerreinen. In wijken met een sociaaleconomische problematiek zijn kwaliteitsverbeteringen nodig. In de Regio Deal ZaanIJ werken Rijk en regio samen aan meer werk, beter onderwijs en een groene en veilige leefomgeving in vooral Amsterdam Molenwijk en Tuindorp Oostzaan en Zaandam Peldersveld en Poelenburg, waarbij de laatste ook onderdeel is van het interbestuurlijke Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Bestaande bedrijventerreinen hebben een rol in de herhuisvesting van bedrijven op te transformeren terreinen. Op nieuwe bedrijventerreinen (Baanstee-Noord en HoogTij zijn nu in ontwikkeling) is een slim en zorgvuldig ruimtegebruik nodig.

Verbetering van de hoofdinfrastructuur ondersteunt de aanpak van deze opgaven. Dat gaat vooral om de aansluiting tussen de A8 en A9, en de corridor Amsterdam-Hoorn (de spoorweg en de A7). Die corridor vormt een as voor geclusterde economische ontwikkeling, ook buiten de MRA op locaties als de Poort van Hoorn.

Integraal gebiedsproces over nieuwe toekomst veenweidegebieden
Het veenlandschap in dit deelgebied is hoog gewaardeerd vanwege het typische Hollandse karakter en de erfgoedwaarden die erin vervat zijn, maar staat onder druk. Voornaamste oorzaak is de daling van de bodem. Die hangt samen met het lage grondwaterpeil dat nodig is voor het huidige agrarische gebruik. Verhoging van de grondwaterstand vraagt echter veel van de landbouw, zeker in combinatie met het terugdringen van de stikstofemissies. Het vraagt van de landbouw om zich opnieuw te oriënteren, op zoek te gaan naar nieuwe teelten of nieuwe markten waarover nu nog weinig bekend is. Tegelijk kan het andere ambities dichterbij brengen; bijvoorbeeld om de ecologische waarde van het landschap te vergroten of het toegankelijker te maken voor recreatief bezoek. De verbindende functie van Zaanstreek en Waterland in het landschap (voor zowel recreatie als natuur) kan worden versterkt.

De aanpak van de veenweideproblematiek is sterk gebiedsgebonden. De situatie verschilt per gebied, en daarmee ook de mogelijkheden en oplossingsrichtingen. Het is daarom van belang om de aanpak van onderop te formuleren en het gesprek aan te gaan met alle betrokken partijen, vanuit wederzijdse erkenning van de maatschappelijke urgentie en de belangen van de agrarische ondernemers. Doel van zo'n gesprek is om gezamenlijk toe te groeien naar een nieuwe toekomst, waarbij ook het tijdpad en het instrumentarium aan de orde kunnen komen. Een transitie als deze neemt vele jaren in beslag.

Een gebiedsproces over een nieuwe toekomst van het veenweidelandschap in Zaanstreek en Waterland kan zich van vele kanten laten voeden. Er kan worden voortgeborduurd op onderzoek elders in het land, zoals bij het Veenweide Innovatie Centrum, en op lopende pilots in Laag-Holland. In Noord-Holland wordt gewerkt aan een Regionale Veenweidestrategie voor de hele provincie, en de Regiegroep Laag-Holland werkt samen met de provincie, gemeenten, het hoogheemraadschap en natuur- en landbouworganisaties aan een integraal gebiedsprogramma voor het landschap van Laag-Holland.

Afspraken

Onderstaande lijst is bedoeld als aanzet voor het gesprek om in BO-MIRT najaar 2021 tot gebiedsgerichte afspraken tussen rijk en regio te komen

De meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen

- Integraal gebiedsproces voor de toekomst van de veenweidegebieden, aangestuurd van onderop, in de context van het interbestuurlijke programma Veenweide en het gebiedsproces in Laag-Holland (met aandacht voor de bodemdalings- en de stikstofproblematiek, de transitie van en innovatie in de landbouw, natuurontwikkeling, recreatieve ontwikkeling)
- Integrale ontwikkeling van de stadsharten Zaanstad en Purmerend (onderdeel van het programma Bereikbare Steden)
- Bij gebleken noodzaak voor versterking van het elektriciteitsnet naar Noord-Nederland: onderzoek naar tracé-alternatief 380 kV-hoogspanningsleiding via Noord-Holland Noord
- De verbinding A8-A9 en de inpassing in het landschap van het Unesco-werelderfgoed Stelling van Amsterdam (landschappelijk onderzoek loopt)
- Opgaven die raken aan de keuzesituatie Noordzeekanaalgebied (NOVI-gebied), met name de ontwikkeling van ZaanIJ/Achtersluispolder (woonwerkmilieu) en ruimte voor bedrijven afkomstig van te transformeren bedrijventerreinen
- Versnelling van de ontwikkeling van Achtersluispolder in samenhang met de noodzakelijke randvoorwaarden

Rijk-regio inzet op basis van bestaande afspraken:

- Stedelijke vernieuwingsopgave in Zaandam Oost (onderdeel van het Programma Leefbaarheid en Veiligheid)
- Regio Deal ZaanIJ
- De bereikbaarheid op de corridor Amsterdam-Hoorn (spoor en A7) conform de afgesloten bestuursovereenkomst

Om regionale inzet vragen:

- De HOV-verbinding ZaanIJ, verbonden aan de ontwikkeling van woningbouw in de Achtersluispolder en Amsterdam-Noord, en stedelijke vernieuwing in Zaandam-Oost
- Werken aan doorontwikkeling recreatieve structuur (waaronder de bereikbaarheid van de belangrijkste groene gebieden zoals 't Twiske, Purmerbos en wandel- en fietsroutes in veenweidegebieden, in samenhang met het integrale gebiedsuitwerking over de toekomst van de veenweidegebieden)
- Behoud en ontwikkeling van Unesco-werelderfgoederen Stelling van Amsterdam en Beemster (in samenhang met het integrale gebiedsuitwerking over de toekomst van de veenweidegebieden)
- Ontwikkeling landschapspark Noorder IJplas
- Verstevigen economisch profiel (in de vorm van bijvoorbeeld de complementaire ontwikkeling van regionale centra en een slim gebruik van de ruimte op bedrijventerrein Baanstee-Noord in Purmerend/ Volendam-Edam)
- Inpassing opwek energie (via RES) en energie-infrastructuur, mede in relatie tot eventueel tracé 380 kV-hoogspanningsleiding

4.3

Oostflank MRA
Ontwikkeling van complete steden aan de metropolitane baai

Gebiedskarakteristiek

In de Oostflank van de Metropoolregio Amsterdam ligt het nieuwe land van de Flevopolder met Lelystad – de hoofdstad van Flevoland – en Almere, de tweede stad van de MRA. Lelystad en Almere kennen elk een unieke stedenbouwkundige opzet. Bovendien zijn het landschap en de steden tegelijk en in samenhang ontworpen. Landbouw, landschap, natuur en water zijn verweven met de woonmilieus. De nieuwe poldersteden hebben een samenleving die al sinds het begin krachtig verbonden is met de andere delen van de regio, zowel als het gaat om werk en stedelijke voorzieningen als in verhuisbewegingen. Nog steeds biedt de Flevopolder veel mogelijkheden om ruimschoots bij te dragen aan de grote bouwprogramma's waar de MRA mee te maken heeft. Toevoegen van woningbouw aan de stadsranden is noodzakelijk voor het afronden van de stedenbouwkundige opzet van de beide steden. De natuurontwikkeling voor de kust levert een zeer bijzonder recreatie- en woonlandschap op en verrijkt daarmee het palet aan milieus in de MRA verder, voor de eigen inwoners van de MRA én de bezoekers van daarbuiten. Op deze manier profileert Lelystad zich als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur.

In dit jonge deel van de MRA is het economisch profiel nog vol in ontwikkeling. De economie kenmerkt zich inmiddels door logistiek, ICT tech, toerisme en recreatie, circulaire economie, hoogwaardige maakindustrie, life science en agrifood (inclusief de keten van toelevering, verwerking, diensten en handel in de foodsector), start ups en scale ups. Investeringen die het afgelopen decennium gedaan zijn in circulaire economie werpen hun vruchten af; op De Steiger en De Vaart in Almere zijn inmiddels belangrijk clusters ontstaan. Lelystad beschikt met de luchthaven, de business unit open teelten van Wageningen University & Research en het Wageningen Bioveterinary Research Institute over laboratoriumfaciliteiten op het gebied van luchtvaart, voeding en diergezondheid. Het ontwikkelen van onderwijs passend bij de kwaliteiten van Lelystad en Almere als cluster voor logistiek en techniek draagt bij aan de kracht en aantrekkelijkheid van de Oostflank. Lelystad Airport kan een belangrijke bijdrage leveren aan het experimentele onderzoek en onderwijs naar duurzame luchtvaart en al haar aspecten, zoals met het Living Lab 'Bright Sky' (een samenwerking van TU Delft, HvA, ROC van Amsterdam, KLM en Schipholgroep op Schiphol Oost waarin Lelystad participeert).

De ambitie is dat de Oostflank in toenemende mate functioneert als centre of excellence voor de transitiesectoren energie, circulair en digitaal; het nieuwe land biedt ruimte voor de economie van morgen. De relatief jonge bevolking van Almere en Lelystad vormt nu en in de toekomst een belangrijk arbeidspotentieel

voor de metropoolregio. Almere verkent nu met diverse partners het pad op welke manier zij deze positie binnen de MRA het beste kan vervullen en welke investeringen daarvoor nodig zijn.

Door spoorlijn, weg, Lelystad Airport en Flevokust-haven zijn Almere en Lelystad mentaal dichter bij Amsterdam/ Schiphol en ook Noord- en Oost-Nederland komen te liggen. Langs deze corridor bieden Almere en Lelystad nog volop ruimte voor wonen en bedrijven. Er liggen goede kansen door de relatieve betaalbaarheid, de gezonde leefomgeving, de economische groeipotentie en bovenal door de unieke ligging aan het Markermeer en het IJmeer, de vele recreatiemogelijkheden en natuurbeleving in onder andere Nationaal Park Nieuw Land met onder meer de Oostvaardersplassen.

Almere en Lelystad zijn groeisteden die volop inzetten op groene duurzame verstedelijking en op het bouwen aan een samenleving. Dat betekent dat naast woningbouw ook de stad als geheel en de voorzieningen in de stad meegroeien. Daarbij hoort een goede bereikbaarheid, uitbreiding van werkgelegenheid, een goede gezondheidzorg, sterk onderwijs en een aantrekkelijk opleidingsaanbod (middelbaar en hoger onderwijs).

Opgaven

In de Oostflank spelen veel opgaven waarvoor samenwerking tussen Rijk en regio noodzakelijk is. Voor veel daarvan zijn bestuurlijke samenwerkingsprogramma's in het leven geroepen. Te noemen zijn het Handelingsperspectief Oostflank, het integrale programma RRAAM (Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer), het programma Lelystad Next Level, het TBES (Toekomstbestendig Ecologisch Systeem), het MIRT-onderzoek voor Amsterdam Bay Area, het Deltaprogramma IJsselmeergebied en de Agenda IJsselmeergebied. Ook de nationale Programmatische Aanpak Grote Wateren is bijzonder relevant voor de Oostflank.

De hier genoemde opgaven voor verdere versterking van het economisch profiel en samenhang in en om het open water, vloeien voort uit ontwikkelingen en keuzesituaties in de MRA die in dit Verstedelijkingsconcept zijn benoemd. Ze voegen een dimensie toe aan lopende programma's of hebben afzonderlijk uitwerking nodig.

Versterken van het economisch profiel

De ambitie van een evenwichtige, meerkernige ontwikkeling van de MRA, heeft de grootste kans van slagen als iedere deelregio en elk stadshart het specifieke economische profiel kracht bij zet. Lelystad groeit toe naar een economisch profiel als multimodale bereikbare hub, mede dankzij Lelystad Airport, de haven, de wind- en zonne-energie in de polder, de sterke agrifoodsector en de ligging aan een backbone voor elektriciteit en gas in het energienetwerk. Hier ontstaat een cluster waar andere werkgelegenheid omheen groeit. De circulaire economie kan binnen dit profiel groeien in samenhang met ontwikkelingen in het Noordzeekanaalgebied. Afhankelijk van de te kiezen ontwikkelingsrichting, kan uitwijk van watergebonden en circulaire economie naar de haven van Lelystad een optie zijn. Flevokust Haven heeft volop ruimte voor circulaire economie. Er ontstaat in dat geval zicht op het ontstaan van een 'circulaire as' tussen IJmuiden, Almere en Lelystad.

Het economische profiel van Almere is volop in ontwikkeling. Als jongste stad in de regio beschikt Almere over veel mogelijkheden voor woningbouw en ruimtelijk-economische ontwikkeling, maar de economische activiteit is divers en verdient een impuls om de groei van de bevolking beter bij te houden. Het logistieke cluster is in Almere een sterk cluster dat relatief veel werkgelegenheid biedt en vooralsnog groeiende is. Met het oog op de maatschappelijke opgaven en stedelijkheidsvraagstukken is in het afgelopen decennium gebouwd aan een cluster circulaire economie. Ook wordt sterk ingezet op de clusters ICT-tech en Energietransitie. De verstedelijkingsopgave in Almere worden o.a. ingezet om de profilering in deze clusters verder uit te bouwen en de daarvoor benodigde kennisinfrastructuur te versterken. Dat is een voorwaarde voor en ondersteunend aan een veerkrachtige samenleving. De prioriteit voor wonen en werken in een gemengd milieu bij het stadshart schept daar een stedelijke context voor. Het stadshart van Almere is, net als dat van Lelystad, onderdeel van de programmalijn Bereikbare Steden.

De komst van hoger (technisch) onderwijs kan een belangrijke pijler zijn onder een volwaardige economische clustervorming waarbij kansen liggen in specialisatie in de transitiesectoren. De afgelopen jaren heeft Almere ingezet op de ontwikkeling van de circulaire economie, en inmiddels is te zien dat deze nichemarkt groeit. Op bedrijventerreinen als De Vaart en De Steiger tekent zich een cluster bedrijven in de circulaire economie af, en deze ontwikkelingen kunnen nog verder doorgroeien. De combinatie met de bouwopgave biedt hier ook kansen om stevig in te zetten op een circulaire bouweconomie en circulaire gebiedsontwikkeling. In combinatie met bedrijven werkzaam in de energietransitie die ook in Almere gevestigd zijn, lijkt een economisch profiel op het snijvlak van hoogwaardige technologie en transitie (energie en circulair) hier heel passend.

Doorgroei naar complete steden betekent verder een wenselijke groei in de voorzieningen voor cultuur, gezondheidszorg en sociale infrastructuur. De ligging in de natuurrijke omgeving van Nationaal Park Nieuw Land en het groene karakter van het stedelijke gebied geven aanleiding om ook de vrijetijdseconomie van Lelystad en Almere verder te ontwikkelen.

Integraal inpassingsonderzoek hyperconnectiviteitshub Zeewolde-Almere

De MRA heeft besloten om ruimte te bieden aan een vierde hyperconnectiviteitshub in de regio; een cluster van datacenters dat gebruik wil maken van de extra snelheid die hyperconnectiviteit biedt. Er is locatieonderzoek gedaan dat zich toespitste op ruimtelijke mogelijkheden, de aansluiting op het stroomnet en de kansen van restwarmte. Daaruit kwam een zoekgebied naar voren in Oosterwold, nabij Almere op grondgebied van de gemeente Zeewolde. Datacenters zijn grootverbruikers van energie, en in dit gebied kan voor de stroomvoorziening worden aangesloten op een nieuw onderstation dat ook gebruikt zal worden om de groei van Almere te faciliteren en de windenergie uit de omgeving naar het net te brengen.

De eerste stap die genomen moet worden is locatieonderzoek naar de inpassingsmogelijkheden. Hierbij moeten ook andere zaken aan de orde komen dan de beschikbare ruimte en de energievoorziening; het gaat bijvoorbeeld ook om de mogelijkheden van een klimaatadaptieve ontwikkeling (ten eerste risicobeperking bij overstromingen of wateroverlast en ten tweede de wijze van koeling en lozen – als voor de koeling een beroep op drink- of oppervlaktewater moet worden gedaan, is ook de beschikbaarheid daarvan een criterium, vooral in periodes van droogte), en om de economische effecten (waaronder de werkgelegenheid). Op grond van dit onderzoek en de marktsituatie beslissen de colleges van Almere en Zeewolde vervolgens of zij een locatie in het zoekgebied willen toewijzen. De definitieve locatiekeuze vindt vervolgens plaats in het kader van de Verstedelijkingsstrategie. Als de colleges negatief beslissen, dan komt de vraag naar de mogelijkheid en wenselijkheid van een vierde hyperconnectiviteitshub terug bij de MRA.

Samenhang in en om het open water

Het Markermeer en IJmeer behoren in veel opzichten tot de grote ruimtelijke kwaliteiten van de MRA. Niet voor niets kiezen Almere en Lelystad in hun stedenbouwkundige programma's nadrukkelijk voor samenhang met het open water. Markermeer en IJmeer zijn, samen met hun oevers, deel van veel lopende rijks-regionale programma's. Die gaan onder meer over verbetering van het ecologische systeem, de betekenis voor het regionale watersysteem en de samenhang met de stedelijke ontwikkeling in de Oostflank. Op het raakvlak met de stedelijke ontwikkeling kan de inpassing van een eventuele IJmeerlijn zich tot een opgave ontwikkelen, nu gebleken is dat deze in de vorm van een lightrailverbinding een kansrijke oplossing vormt bij de in Amsterdam Bay Area onderzochte programma's voor wonen en werken. Als nut en noodzaak vaststaan kunnen tracévarianten worden uitgewerkt, al dan niet deels ondergronds.

Ontwikkelingen en opgaven elders in de MRA kunnen op een aantal manieren invloed hebben op het IJmeer-Markermeer en zijn oevers. Die liggen voor een belangrijk deel aan de zuidoever van het IJmeer. Dit gebied is een schakel in de open landschappelijke structuur met waterrijke natuur die loopt tussen de Vechtstreek, via het IJmeer, naar Waterland – deel van de Stelling van Amsterdam. Naar het westen gaat de zuidoever over in de Diemerscheg, een van de groene scheggen rond Amsterdam. Een aantal grote infrastructuurlijnen doorkruist deze zone. Dat leidt tot een opgave van landschappelijke versterking. Die opgave kan aan urgentie winnen als nieuwe infrastructuur zich aandient, bijvoorbeeld wanneer de IJmeerlijn in de oostkant van Amsterdam aan land komt. Ook is er een kans dat de energie-infrastructuur verzwaard zal worden, bijvoorbeeld met een 380 kV-hoogspanningsleiding, mede vanwege de aanwezigheid van de Diemercentrale. Daar zijn inpassingsvragen en/of compensatievragen aan verbonden.

Aanpassingen in het watersysteem in de MRA kunnen hun weerslag hebben op de waterkwaliteit of waterhoeveelheid in het Markermeer en IJmeer. Of dat aan de orde is en zo ja, hoe substantieel die effecten zijn, is nog niet duidelijk. Het kan gaan om het verder versterken van de nu al belangrijke functie van het Markermeer en IJmeer als 'regenton': buffer voor waterbeschikbaarheid en voor de piekwaterberging. Als gekozen wordt voor de haven van Lelystad als uitwijkmogelijkheid voor circulaire en watergebonden bedrijven uit het Noordzeekanaalgebied, zijn meer schutbewegingen in de Oranjesluizen nodig en kan meer brak water het IJmeer-Markermeer binnendringen. De consequenties van een nog sterkere regentonfunctie, bijvoorbeeld voor de fluctuatie van het waterpeil en de belasting van de keringen, is deel van onderzoek dat geagendeerd wordt in de Verstedelijkingsstrategie. Het effect van verzilting via de Oranjesluizen moet worden onderzocht zodra een dergelijke ontwikkeling concreet in beeld komt.

Afspraken

Onderstaande lijst is bedoeld als aanzet voor het gesprek om in BO-MIRT najaar 2021 tot gebiedsgerichte afspraken tussen rijk en regio te komen

De meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen

- Natuur- en landschapsontwikkeling verbonden aan het totstandbrengen van een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem Markermeer-IJmeer en het Handelingsperspectief Oostflank, op basis van de ontwikkelprincipes van Panorama Markermeer-IJmeer en in de context van Amsterdam Bay Area, Nationaal Park Nieuw Land en de Kustzone van Lelystad
- Versterken economisch profiel Almere door o.a. uitbreiding van het onderwijsaanbod en voorzieningen (verbonden aan het Handelingsperspectief Oostflank)
- Integrale ontwikkeling stadsharten Almere (verbonden aan het ontwikkelen van het economisch profiel) en Lelystad als onderdeel van Bereikbare Steden
- Versnelling woningbouw in Almere Pampus mede in relatie tot de IJmeerverbinding;
- Versnelling woningbouw Lelystad Zuid/Warande (inzet rijksgronden, oplossen stikstofrestricties, verbonden aan Lelystad Next Level)
- Multimodale bereikbaarheid, waaronder de uitwerking van de conclusies uit het MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area
- Economische ontwikkelingen in relatie tot Lelystad Airport
- Mogelijke aanleg van een hyperconnectiviteitshub in Zeewolde
- Als vervolgacties m.b.t. het watersysteem er aanleiding toe geven: onderzoek naar invloed van ingrepen elders op het waterbeheer van het Markermeer en IJmeer (dat kan gaan om onderzoek naar een grotere bufferingscapaciteit en/of voorraadfunctie, of om een risico op verzilting bij meer scheepvaartbewegingen door de Oranjesluizen)
- In het kader van Handelingsperspectief afspraken tussen Almere en BZK waar het gaat om nieuwe vormen van wijkgerichte aanpak voor de bestaande stad

Rijk-regio inzet op basis van bestaande afspraken:

- Het programma Lelystad Next Level
- Stedelijke vernieuwingsopgave in Lelystad-Oost (onderdeel van het Programma Leefbaarheid en Veiligheid)
- Programmatische Aanpak Grote Wateren

Om regionale inzet vragen:

- Corridorontwikkeling Amsterdam-Almere-Lelystad (economisch profiel, kennisprofiel, woon- en werkmilieus) in combinatie met bereikbaarheidsinvesteringen;
- Ontwikkelen van Lelystad als multimodaal bereikbare hub en regionale multimodale energiehub, door het benutten van de ligging aan energienetwerken, windparken, Maximacentrale, Flevokust Haven, luchthaven en agrifood
- Ontwikkelen van oevers Gooimeer
- Verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie
- Ontwikkeling van een proeftuin voor kringlooplandbouw
- Transitie in gebieden met sterke bodemdaling

4.4

Gooi en Vechtstreek, Diemerscheg

Wonen, werken en recreëren in een landschap met grandeur

Gebiedskarakteristiek

Gooi en Vechtstreek is de groenblauwe verbinder van de dichtbevolkte stedelijke regio's Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht. Met hoogwaardige voorzieningen is Gooi en Vechtstreek een prettige plek om te wonen, werken en recreëren.

De woonomgeving is organisch gegroeid. Dit heeft geleid tot een grote variatie in woonmilieus. Er zijn verschillende typen kernen met ieder een eigen identiteit. Het hart van de mediavalley ligt in Gooi en Vechtstreek. Sectoren zoals ICT, artificial intelligence, zorg en recreatie vormen ook een belangrijk onderdeel van de economie.

Het landschap van Gooi en Vechtstreek en de Diemerscheg is speciaal en heel divers. Er is bos, heide en open weiland. Er liggen historische buitenplaatsen en er is veel water, zoals het Naardermeer, het plassengebied, het IJmeer en het Gooimeer. Verschillende gebieden hebben een nationale of zelfs internationale beschermde status. De verscheidenheid aan landschapstypen en de kwaliteit daarvan, in een relatief klein gebied in de verstedelijkte Randstad, maken Gooi en Vechtstreek uniek.

Gooi en Vechtstreek verbindt de metropool Amsterdam met de regio Utrecht. Via treinverbindingen en via de wegen als A1 en A27, in het landschap, maar ook in economische relaties.

Dit gebied draagt op verschillende manieren bij aan de verstedelijking en groei van de MRA. Ten eerste via woningbouwontwikkeling die met name plaatsvindt rondom de OV-knooppunten in dit gebied. Daarnaast via het toevoegen van arbeidsplaatsen, veelal passend bij het economisch profiel van de regio. In eerste plaats is dat de media (in brede zin) en aanvullend sectoren zoals ICT, AI, zorg en recreatie. Dit draagt mede bij aan de versterking van de economie voor de gehele MRA in deze sectoren. Daarnaast recreëren inwoners uit de hele metropoolregio in de veelzijdige landschappen en recreatiegebieden die dit deelgebied rijk is. Opgaven in dit gebied zijn te clusteren rond een klimaatrobuuste inrichting van de Heuvelrug en het Vechtplassengebied, en de economische profilering in relatie tot de woonwerkbalans.

Opgaven

Klimaatrobuuste inrichting Heuvelrug en Vechtplassengebied

Gooi en Vechtstreek onderscheidt zich door de grote cultuurhistorische gelaagdheid en diversiteit van het landschap en de natuur. Dit is een voorwaarde voor de bijzondere woon-, werk- en recreatieomgeving. De natuur en het landschap in zowel het hoge als het lage gedeelte van de Gooi en Vechtstreek staan onder druk door verdroging in de Heuvelrug. Grondwater stroomt van de hogere zandgronden van het Gooi naar het westen en het oosten. De natuurwaarden van de Vechtplassen en het Naardermeer, Natura 2000-gebieden, zijn afhankelijk van deze kwel. Waterwinning ten behoeve van drinkwaterproductie, verminderde infiltratie in de stuwwal en bemaling van de polder zetten dit systeem onder druk. In de Vechtstreek moet gebiedsvreemd water uit het Markermeer worden ingelaten om brak (kwel)water uit polders af te voeren en het water van Naardermeer en Vechtplassen aan te vullen.

Het is daardoor lastig om de natuur- en waterkwaliteitsdoelen te halen. Voor het ecologische systeem is dat geen duurzaam houdbare situatie, maar voor het watersysteem evenmin. Ook de bebouwde omgeving heeft er last van, want bij extreme buien kan het water niet wegstromen. Dit leidt tot overlast en schade. De klimaatverandering (met name de toenemende droogte) en de groeiende vraag naar drinkwater zullen dit systeem steeds verder onder druk zetten. De zandgronden moeten het water zo lang mogelijk vasthouden en het kwelwater kan beter benut worden.

De vraag is wanneer het punt wordt bereikt dat principieel moet worden gekozen voor een andere oplossing dan grote (technische) investeringen. Zo'n oplossing zou gericht moeten zijn op een klimaat- en waterrobuuste inrichting van landelijk en stedelijk gebied, met een tijdpad op weg daarnaartoe. Rijk en regio gaan binnen de Verstedelijkingsstrategie een integrale aanpak uitwerken van het watersysteem in relatie tot functies en inrichting in de Gooi en Vechtstreek, met aandacht voor de Natura 2000-gebieden, de landbouw, de inrichting van natuur- en woningbouwgebieden op de Heuvelrug, waterwinning ten behoeve van drinkwater, het peilbeheer van de Vechtplassen, het benutten en vasthouden van kwelwater, mogelijke piekwaterbergingslocaties en extra gemaalcapaciteit bij Muiden. Een voorbeeld van een nu al toegepaste maatregel is het oppompen van brak grondwater uit de Horstermeerpolder, voordat het als brak kwelwater aan de oppervlakte komt. Het opgepompte water wordt vervolgens gezuiverd en gebruikt voor de drinkwatervoorziening.

De uitwerking vindt plaats in de context van de waardevolle cultuurlandschappen in dit deelgebied: de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Heuvelrug en het Groene Hart met daarin Natura 2000-gebieden zoals het Naardermeer en de Vechtplassen. Het Groene Hart heeft in de Nationale Omgevingsvisie de status gekregen van NOVI-gebied. De opgave is in dit NOVI-gebied als geheel is gericht op het beperken van bodemdaling, van CO2-uitstoot en het aanpassen van de waterhuishouding, ruimte voor landbouw, het verbeteren van de relatie stad-land, omgaan met nieuwe bebouwing, erfgoed en bereikbaarheid.

In Gooi en Vechtstreek gaat de aandacht sterk uit naar een aantal landschappelijke verbindingen, belangrijk om het karakter van de MRA in stand te houden als netwerk van steden en dorpen in een aaneengesloten landschap, en voor een robuust en veerkrachtig ecologisch systeem. Er is sprake van twee grote structuren: de 'natte natuur' in de Vechtstreek en de 'droge natuur' van de Heuvelrug. Deze structuren moeten worden verbonden met de natte natuur van Waterland en de bosgebieden van Flevoland. Met name de verbindingen tussen het Naardermeer en omgeving aan de ene kant, en het noordwesten van het Gooi aan de andere kant zijn erg kwetsbaar. De monding van het IJ is ook een grote barrière. Aan de oever van het IJmeer en in de Diemerscheg ligt een opgave voor landschappelijke versterking (opgenomen bij het deelgebied Oostflank).

Economische profilering en woonwerkbalans

De media vormen in dit deelgebied een herkenbaar cluster binnen het economische profiel. Dat profiel wordt versterkt via onder meer de programmalijn Bereikbare Steden, waarin de stadshartontwikkeling van Hilversum is opgenomen. In Hilversum liggen kansen voor een gefaseerde doorgroei tot Artificial Intelligence (AI)-Campus. Zo'n ontwikkeling kan worden gestimuleerd via een verdicht programma, een gemengd milieu en zo mogelijk een hogere frequentie van openbaar vervoer. Ook versterking van andere openbaarvervoerlocaties aan de Gooicorridor, onder andere met onderwijsvoorzieningen, helpt om het economisch profiel verder uit te bouwen.

Gevolg van de ligging tussen Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht is dat veel pendelstromen het gebied doorkruisen. De woonwerkbalans is scheef: deze helt over naar uitgaande pendel, maar er is ook een pendelstroom naar het gebied toe. Woonwerkrelaties tussen Gooi en Vechtstreek en Flevoland groeien langzaam. Een betere spreiding in het pendelpatroon ontstaat door het economische profiel in beide gebieden

onderscheidend te ontwikkelen en versterken, zonder elkaar te beconcurreren, en door te investeren in de onderlinge bereikbaarheid.

In het Multimodaal Toekomstbeeld 2040 (SBaB) wordt onderzocht of de corridors naar de ring van Amsterdam aangepast moeten worden om optimaal te functioneren. Onder die corridors vallen onder meer de A1 en A27, die een rol kunnen hebben in het tot stand brengen van een meer evenwichtige woonwerkbalans. Frequentieverhoging op het spoor (de Gooilijn) is afhankelijk van de toekomst van het goederenvervoer dat nu op die lijn zit. Dat valt buiten het bestek van SBaB, maar is onderdeel van het nationale Toekomstbeeld OV 2040.

Afspraken

Onderstaande lijst is bedoeld als aanzet voor het gesprek om in BO-MIRT najaar 2021 tot gebiedsgerichte afspraken tussen rijk en regio te komen

De meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen

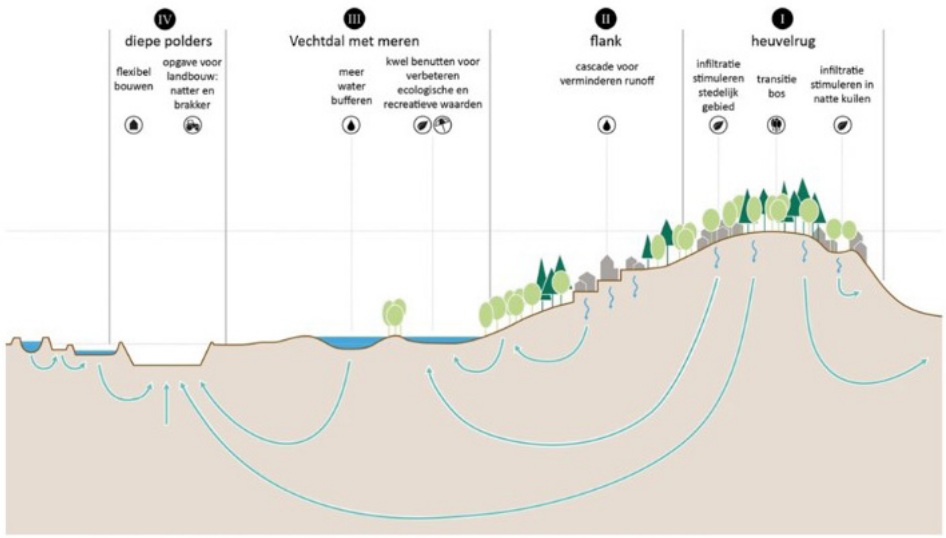
- Uitwerking van een integrale aanpak van het watersysteem in relatie tot functies en inrichting in de Gooi en Vechtstreek met aandacht voor de Natura 2000-gebieden, de landbouw, de inrichting van natuur- en woningbouwgebieden op de Heuvelrug, drinkwaterwinning in het gebied, het peilbeheer van de Vechtplassen, het benutten en vasthouden van kwelwater, mogelijke tijdelijke waterbuffers en extra gemaalcapaciteit bij Muiden
- Aandacht voor het functioneren van de A1 en A27, als onderdeel van het Multimodaal Toekomstbeeld 2040
- De integrale ontwikkeling van stadshart Hilversum (onderdeel van Bereikbare Steden)

In het NOVI-gebied Groene Hart werken Rijk en regio samen aan:

- Een toekomstbestendig en ecologisch veerkrachtig Groene Hart waar het prettig wonen, werken en recreëren is, relevant voor het behoud en de ontwikkeling van de oude cultuurlandschappen in dit deelgebied (waarvan een deel 'nationale importantie' heeft als onderdeel van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam en het beoogde werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie)

Om regionale inzet vragen:

- Versterken economisch profiel Gooi en Vechtstreek op media (Mediapark) met het perspectief van een AI-campus, gezondheid (in Arenapark en elders in het deelgebied) en vrijetijdseconomie
- Voldoende aandacht voor behoud van praktijkgeschoolde werkgelegenheid in Gooi Vechtstreek, als voorwaarde voor leefbaarheid en inclusiviteit
- De woonwerkrelatie met Utrecht, Amersfoort, Amsterdam en Flevoland, met aanvullend aandacht voor HOV- en fietsverbindingen richting de werkplekken in deze gebieden
- Behoud en verdere groen-recreatieve ontwikkeling van de Diemerscheg en onderzoek naar mogelijkheden om landschappelijk goed ingepaste bijdragen te leveren aan klimaatadaptatie en energietransitie (waarbij op dit laatste punt rijksbetrokkenheid aan de orde kan zijn).



Figuur 2: Resilience by design – Defacto – mogelijke ingrepen Gooi en Vechtstreek

4.5

Zuidflank MRA
Leefbare internationale entree van Nederland

Gebiedskarakteristiek

De Zuidflank neemt een stevige economische positie in binnen de MRA. De mainports Schiphol en Greenport Aalsmeer zijn belangrijke motoren van onze nationale economie; bronnen van werkgelegenheid en brandpunten van internationaal transport. Vervoer en opslag, groothandel, detailhandel en overige zakelijke diensten zijn de grootste economische sectoren. Vanwege deze sterke concentratie van (internationale) economische activiteit heeft het deelgebied een grote aantrekkingskracht op arbeid vanuit heel Nederland. Het aantal arbeidsplaatsen is er groter dan de beroepsbevolking. Deze aantrekkende werking heeft zijn weerslag op de woningbehoefte. De plancapaciteit voor woningen in de Zuidflank is groot, maar de aanwezigheid van Schiphol vormt een extra uitdaging voor het bouwen van de wenselijke nieuwe woningen.

Ruimtelijk biedt de Zuidflank diverse hooggewaardeerde woonmilieus. Van stedelijke appartementen tot historische kernen en dorpse en landelijke woonmilieus, aangevuld met hoogwaardige culturele voorzieningen en liggend in een rijk geschakeerd landschap. Van buitenplaatsen langs de Amstel, recreatie bij de Westeinderplassen, Ouderkerkerplas, Diemerscheg en in het Amsterdamse Bos, natuurschoon in de Amstelscheg met de Ronde Hoep, de weidsheid van de Bovenkerkerpolder tot nieuwe landschappen als PARK21. De sterke toename van de verstedelijking, met name langs de A4-A10-A2, zorgt voor een toenemende druk op deze landschappen en op de infrastructuur.

Locaties voor woonwerkmilieus en woningbouw worden conform bestaande afspraken uitgewerkt, met de grootste aantallen in het stadshart van Hoofddorp en de westflank van Haarlemmermeer en daarnaast ontwikkelingen in Amstelveen, Ouder-Amstel en Diemen. De bestaande plancapaciteit voor bedrijventerreinen, verspreid over het gebied, zal in zijn geheel nodig zijn om de economische groei te faciliteren en de overloop te accommoderen van bedrijven op te transformeren terreinen in de regio. Een op te lossen knelpunt voor 2030 is de energievoorziening voor deze bedrijventerreinen en nieuw te bouwen woningen. Daarnaast valt het niet uit te sluiten dat meer ruimte voor de werkfunctie nodig is vanwege de behoefte aan lokale bedrijvigheid in de nabijheid van de extra woningen die gerealiseerd worden.

In dit gebied is één keuzesituatie aan de orde: bepalen van de juiste balans tussen ruimte voor woningbouw, leefomgevingskwaliteit inclusief verrommelde glastuinbouwgebieden, gezondheid en de ruimte voor luchtvaart. Daarnaast spelen opgaven rond het landschap in balans met verstedelijking, en rond de samenhang tussen mobiliteit en verstedelijking.

Schets van de keuzesituatie

De economische kansen in de Zuidflank hebben in veel gevallen te maken met de aanwezigheid van Schiphol, een economische motor voor Nederland en de regio in het bijzonder. De vraag is daarbij hoe Schiphol een robuuste ontwikkeling naar de toekomst kan doormaken? Tegelijkertijd legt de luchthaven ook een grote claim op de ruimte in de omgeving, door beperkingen die gelden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van andere functies vanwege de geluid- en risicobelasting door de luchtvaart. Daarnaast beïnvloedt de aanwezigheid van Schiphol ook de mogelijkheden om het areaal verrommeld glas (zo'n 800 hectare) te transformeren. Vanwege de beperkingen voor woningbouw en andere geluidgevoelige en kwetsbare functies is het moeilijk om hiervoor een sluitende businesscase te formuleren. Een knelpunt dat zich voortsleept, waardoor de gebieden verder verpauperen, met negatieve gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit en leefkwaliteit.

Het kabinet heeft zijn koers voor de ontwikkeling van de luchtvaart uiteengezet in de Luchtvaartnota 2020-2050 'Verantwoord vliegen naar 2050'. Hierin is onder meer opgenomen dat er ruimte voor groei van de luchtvaart kan ontstaan, als door innovatie en vlootvernieuwing de negatieve effecten van de luchtvaart op het klimaat en de leefomgeving aantoonbaar zijn verminderd. 'Van ongeclausuleerde groei kan niet langer sprake zijn'. Een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving door het verminderen van de negatieve effecten van de luchtvaart op mens en natuur is een belangrijk doel in de Luchtvaartnota.

De regio heeft te maken met grote opgaven op het gebied van woningbouw, economie, mobiliteit, klimaat, energietransitie en groen. Dat vraagt op de eerste plaats om een brede belangenafweging en een zorgvuldige toedeling van functies aan de schaarse ruimte. De luchthaven is van waarde voor Nederland en voor de regio, net zoals woningbouw van waarde is voor het versterken van het vestigingsklimaat en als bijdrage aan de bouwopgave. De luchtvaart is in beweging, net zoals ontwikkelingen op de grond. Uitgangspunt is het principe van wederkerigheid tussen 'de lucht' en 'de grond': de luchtvaart houdt rekening met het ruimtegebruik op de grond en vice versa.

Over het langdurig open houden van planologische reserveringen, zoals die voor de parallelle Kaagbaan, heeft de BRS al een standpunt ingenomen[1] . Over het continueren van de reservering voor een parallelle Kaagbaan wordt in 2021/2022 van Rijkswege een besluit genomen.

Ook luchtkwaliteit is een belangrijk aandachtspunt. Dit jaar komen onderzoeksresultaten van het RIVM gereed over de gezondheidseffecten van ultrafijn stof in deze regio, en zal de Gezondheidsraad een advies uitbrengen hierover. Vervolgens kan besloten worden over de beleidsvertaling van de onderzoeksresultaten.

Oplossingsrichtingen

Verkend wordt of met maatwerk en een zorgvuldige belangenafweging meer ontwikkelingsruimte mogelijk kan worden gemaakt dan op dit moment, binnen de randvoorwaarden van veiligheid en gezondheid.

- Onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van geluidsadaptief bouwen past hierbinnen. Daarbij wordt gestreefd naar meer flexibiliteit in de regelgeving om kleinschalig woningbouw toe te staan om lokaal de leefbaarheid op peil te houden en verloedering, bijvoorbeeld door verouderde en vervallen kassen tegen te gaan. De mogelijkheden voor geluidsadaptief bouwen kunnen ook toegepast worden op de gebieden waar al gebouwd mag worden maar waar ook geluidsbelasting is. De resultaten van de testlocatie die met medewerking van het Rijk in de gemeente Haarlemmermeer wordt gerealiseerd (field lab geluidsadaptief bouwen) zullen hiervoor worden ingezet. Rijk en regionale overheden verkennen samen de mogelijkheden voor meer ruimtelijke ontwikkelingen rond burgerluchthavens om de leefbaarheid op peil te houden. Dit gebeurt binnen de randvoorwaarden voor veiligheid en gezondheid en in lijn met de Omgevingswet. In de uitvoeringsagenda bij de Luchtvaartnota is een verkenning opgenomen naar de verruiming van mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen en proefprojecten rond Schiphol. De Verklaring van geen bezwaar ex artikel 8.9 Wet luchtvaart biedt op dit moment ruimte om in specifieke situaties maatwerk te kunnen bieden. Of en hoe deze procedure voor toekomstig beleid verbeterd kan worden, zal worden verkend in het traject van de vernieuwing van het Luchthavenindelingbesluit (LIB) en in overleg met alle betrokken partijen.

1 In reactie op de ontwerp Luchtvaartnota hebben de leden van de BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol) als volgt gereageerd op de voorgestelde verlenging van de reservering voor de parallelle Kaagbaan: "Er ligt al jaren een planologische reservering voor de Tweede Kaagbaan. Ook nu schuift de besluitvorming hierover weer door. Deze ruimtelijke reservering gaat ten koste van ontwikkelingen op de grond, zoals het verzorgen van een robuust energiesysteem waar in de Schipholregio veel urgentie voor is. Het nodeloos overeind houden van een ruimtelijke reservering is ruimtelijk suboptimaal."

- Om zones waar niet gebouwd kan worden te laten bijdragen aan de leefkwaliteit van de regio, kan bijvoorbeeld gedacht worden aan investeren in landschappelijke ontwikkelingen met functies die zich verhouden tot de nabijheid van Schiphol. Deze kunnen worden omschreven als attractieve en vitale landschappen, die bijdragen aan de gezondheid en de klimaatadaptiviteit van de omgeving en die een cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen. Koppelingen zijn denkbaar met bijvoorbeeld de wateropgave en het recreatieve netwerk.

Aanpak keuzevraagstuk

Rijk en regio moeten keuzes maken over de leefkwaliteit rondom Schiphol in relatie tot de verstedelijking en de toekomst van de luchthaven. Dit vraagt om een integrale gebiedsaanpak (samenwerking Luchtvaartnota en VS MRA) waarbij de centrale vraag is: Wat is de juiste balans tussen ruimte voor woningbouw, leefomgevingskwaliteit, gezondheid en de ruimte voor luchtvaart en welke keuzes zijn daarvoor nodig? En zijn we bereid compenserende investeringen te doen in het gebied onder de invloed van Schiphol?

Voor de korte termijn (tot 2030) is uit te werken of en zo ja hoe stedelijke ontwikkelingen in een brede belangenafweging vorm kunnen krijgen in balans met de luchtvaartontwikkeling. Dit vraagt een wederkerigheid in de systematiek en heldere normen ten aanzien van de maximale belasting op de gevel van een woning, hoe de luchtvaart door hinderbeperkende maatregelen en innovaties meer ruimte kan geven aan de leefkwaliteit en tegelijkertijd daarmee ruimte voor de groei van luchtvaart.
In gebieden waar geen woningen gebouwd kunnen worden, zijn kansen voor versterking van groen, recreatie, waterbuffering, energietransitie en natuur.

De volgende maatwerkoplossingen zullen in relatie worden gebracht met de verdere integrale gebiedsuitwerking:

- toepassing van de uitkomsten van de gezamenlijke verkenning Rijk-regio voortvloeiend uit de uitvoeringsagenda Luchtvaartnota,
- optimalisatie van vliegroutes en waar mogelijk ook onderzoeken of bijvoorbeeld aanpassing /amoveren van radarsystemen een optie is (met inachtneming van de vliegoperatie en veiligheid),
- in ontwikkelingen opvolging te geven aan het inzicht dat de fysieke omgeving invloed heeft op de daadwerkelijke geluidsbelasting en ruimte bieden voor innovaties op het gebied van soundscape en geluidsadaptief bouwen, gericht op het beperken en voorkomen van geluidsbelasting en hinder van het vliegverkeer voor bewoners (onderdeel van de hierboven genoemde verkenning),
- Inzet op landschappelijke en recreatieve ontwikkelingen en verbindingen.

Andere opgaven in de Zuidflank

Landschap, groen/blauw en recreatie in balans met verstedelijking
In de Zuidflank is het (bestuurlijk vastgestelde) ontwikkelingsprincipe dat stad en landschap in samenhang worden ontwikkeld, nadrukkelijk aan de orde. De Zuidflank raakt een aantal landschappen met een bijzondere beleidsstatus: het Groene Hart, de duinen met de binnenduinrand en de Stelling van Amsterdam. Samen met de groene scheggen in de omgeving van Amsterdam zoals de Amstelscheg, de Westeinderscheg en de Diemerscheg, zorgen deze landschapsstructuren ervoor dat een uitgestrekt uitloopgebied voor niemand in de MRA ver weg is.

Willen deze groenstructuren ook functioneren als volwaardige uitloopgebieden, zeker gelet op de verdergaande verstedelijking, dan vraagt dat om een duurzame inrichting. Voor gebieden als De Ronde Hoep en de Bovenkerkerpolder, en in het kader van het Ontwikkelperspectief Amstelscheg, werken gebiedspartners en gezamenlijke overheden daar samen aan in gebiedsprocessen.

Vooral in de Westeinderscheg, waar in de Bovenlanden sprake is van verouderde of in onbruik geraakte tuinbouwkassen en -gronden, vraagt dit om een gezamenlijke inspanning van partijen om te komen tot een toekomstbestendig groen-recreatief landschap. Bij de inrichting van dit gebied speelt ook het verbeteren van de recreatieve bereikbaarheid een belangrijke rol. Voor de Westeinderscheg is recent een gebiedsproces gestart, waarin onderzocht wordt om het gebied te definiëren als een aaneengesloten landschappelijke structuur tussen het IJ en het Groene Hart ver voorbij Aalsmeer. Het project geeft vorm aan de Westeinderscheg, zet het op de kaart en zal het bestuurlijk verankeren. In de Zuidflank gaat het vooral om het gedeelte ten zuiden van het Amsterdamse Bos (Bovenlanden en Westeinderplassen), dat is vorm te geven als volwaardige groenblauwe scheg, in aansluiting op de Amsterdamse Bos-visie die recent is uitgekomen.

In algemene zin speelt de behoefte om de verschillende landschappen in de Zuidflank te verbinden, en bestaande verbindingen te verbeteren dan wel te behouden. Uit analyses van het Planbureau voor de Leefomgeving voor de MRA blijkt dat de aanwezigheid van groen en landschap in deze deelregio tekort schiet (met name in het gebied tussen Hoofddorp/Nieuw-Vennep enerzijds en Aalsmeer/Uithoorn anderzijds). Vanwege vele barrières (weginfrastructuur, Ringvaart Haarlemmermeer) zijn de recreatieve bereikbaarheid en de ecologische verbindingen zeer beperkt. Er is in het bijzonder behoefte aan een ecologische verbinding tussen de duinen en het Groene Hart (via PARK21 in Haarlemmermeer en de Westeinderplassen en Amstelscheg) en een recreatieve verbinding die daar grotendeels mee overlapt: vanaf de Amsterdamse waterleidingduinen via PARK21, over de Ringvaart naar de Westeinderscheg, Amsterdamse Bos en Amstelscheg. Daarnaast is behoefte aan een recreatieve verbinding 'Amsterdamse waterleidingduinen-Heemstede-Westflank-Haarlemmermeer/Liniepad (ten noorden van Hoofddorp)' en een recreatieve corridor door de Westeinderscheg.

Tot slot komt uit het watersysteem de behoefte voort om het doorspoelen van het verziltende grondwater met zoetwater te begrenzen. Dat zou van agrariërs vragen om na te denken over andere teelten en kan nieuwe kansen voor natuur en recreatie opleveren. Op lange termijn kan een klimaatadaptieve ontwikkeling vragen om ruimtelijke ingrepen aan bestaande dijken of om nieuwe compartimenteringsdijken, als de verdere ontwikkeling in Haarlemmermeer (die tot een hogere economische waarde leidt) om een hoger beschermingsniveau vraagt. Door de bouwprogramma's en de ligging spelen klimaatadaptiviteit en zeker ook inzetten op gevolgbeperking een belangrijke rol bij gebiedsontwikkelingen in Haarlemmermeer. Bij de Westeinderscheg en de Amstelscheg moet balans worden gevonden tussen stedelijke druk en landschap, tussen klimaatadaptatie, energie, bodemdaling, veranderingen in de landbouw, natuurontwikkeling en recreatie.

De landschappelijke ontwikkelingsbehoeften zetten we in om de groenblauwe structuur op regionaal niveau te versterken: een doorgaand groenblauw netwerk dat de groene gebieden onderling verbindt en een bijdrage levert aan andere opgaven (water, klimaat, erfgoed). Dit betekent concreet:

- inzet op de verdere ontwikkeling van PARK21 en in het bijzonder de verbindingen met het omliggende landschap, waarbij vooral de kruisingen met de A4 en de spoorlijn aandacht vragen. Hier speelt zowel de barrièrewerking van de infrastructuur als de afstemming met de economische ontwikkeling langs de A4. Dit is een vitale schakel in een recreatieve en ecologische structuur die verbindingen legt tussen het duinlandschap, PARK21, Westeinderscheg, Amstelscheg en Groene Hart.
- Inzet op de verdere recreatieve en natuurontwikkeling van de Westeinderscheg, met de Bovenlanden en Westeinderplassen, als volwaardige groenblauwe scheg, in aansluiting op het Amsterdamse Bos, PARK21 en het Groene Hart, met daarin functies die zich tot de ontwikkeling van de scheg verhouden. De recreatieve bereikbaarheid van de Westeinderscheg en de verbindingen met aangrenzende landschappen zijn belangrijke aandachtspunten.

De groene aaneenrijging van het Groene Hart, Westeinderscheg en PARK21 (en verder naar de duinen) vraagt om uitwerking op verschillende punten:

- de programmatische uitwerking: wat is er nodig voor een doeltreffende ecologische en recreatieve verbinding;
- (daaraan verbonden) het ambitieniveau: inzet op een groenstructuur en onderzoeken van de mogelijkheden om aan te sluiten bij de nationale Bossenstrategie waarin het Rijk en de twaalf provincies zich hebben voorgenomen om 37.000 hectare nieuw bos aan te planten;
- de transformatieopgave van verouderde (glas)tuinbouw naar natuur en recreatie in de Westeinderscheg;
- de wisselwerking met het agrarisch grondgebruik en de wateropgaven in Haarlemmermeer;
- de vormgeving van de zone waar de ecologische en recreatieve verbinding grote infrastructuur kruist (het spoor en de A4);
- de kruising met de Ringdijk, waar een ecologische en recreatieve ontwikkeling kan samengaan met verbetering van de waterveiligheid op lange termijn in Haarlemmermeer;
- het inpassen van economische functies binnen de hierboven genoemde randvoorwaarden.

Tot slot is het van belang om de aansluiting tussen alle gebieden in beeld te houden. De Westeinderscheg en de verbinding met PARK21 raken elkaar ter hoogte van de Westeinderplassen en Rijsenhout. Sanering van oud glas in deze omgeving biedt kansen op nieuwe groenblauwe verbindingen, die tegelijk een impuls bieden aan de leefkwaliteit in Rijsenhout. Het is de bedoeling dat ze uiteindelijk als één aaneengesloten landschappelijke structuur gaan functioneren.

Verstedelijking en mobiliteit in samenhang

De Zuidflank is een magneet voor economische groei, met name in de stedelijke band tussen Hoofddorp, Schiphol, de Zuidas, Zuidoost/Duivendrecht en Diemen. Die groei weerspiegelt zich in de druk op de infrastructuur. De corridor ZWASH (Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp) heeft daarom prioriteit binnen het Rijks-regionale SBaB-programma. Daarin zit onder meer de ontwikkeling van een woonwerkmilieu in het stadshart van Hoofddorp, gerelateerd aan het eventueel doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Schiphol en Hoofddorp. Ook elders in het deelgebied spelen nog omvangrijke gebiedsontwikkelingen, voor wonen, werken of gemengde woonwerkmilieus. Met name de groei van de bedrijvigheid in Haarlemmermeer leidt tot een acute behoefte om de capaciteit van het energienetwerk te vergroten.

In deze context speelt een aantal specifieke mobiliteitsvraagstukken, die geadresseerd zijn in SBaB. Voor het wegverkeer gaat dat vooral om het onderzoek dat voortkomt uit de Multimodale Netwerkstrategie naar het verleggen van de ring rond Amsterdam naar de A9, A5 en A10-Noord. De effecten op de verkeersintensiteit, onder meer op de A9 en de N201, zijn onderwerp van onderzoek naar het redesign van het hoofdwegennet in het Multimodale Toekomstbeeld 2040. In het openbaar vervoer is het behoud en het versterken van de bereikbaarheid rond gebiedsontwikkelingen bij knooppunten van belang (zoals Duivendrecht en Diemen-Zuid), op alle schaalniveaus: nationaal, regionaal en fijnmazig. En mede in combinatie met het openbaar vervoer is een steeds belangrijker rol weggelegd voor de (al dan niet elektrische) fiets. Dit speelt zeker in de Zuidflank waar wonen en werken voor MRA-begrippen dichtbij elkaar zijn gesitueerd. Ook die elementen krijgen een plek in de programmalijn ‘Multimodaal Toekomstbeeld 2040’ van SBaB.

Afspraken

Onderstaande lijst is bedoeld als aanzet voor het gesprek om in BO-MIRT najaar 2021 tot gebiedsgerichte afspraken tussen rijk en regio te komen

De meest urgente gebiedsgerichte opgaven en vraagstukken die om rijk-regio inzet vragen

- Het uitwerken van het keuzevraagstuk rond Schiphol in een integrale aanpak van de leefkwaliteit en wat die nodig heeft in het gebied dat onder de invloed van Schiphol ligt, de ruimtelijk economische ontwikkelingen rond Schiphol en de ontwikkeling van Schiphol zelf (in samenhang met de Luchtvaartnota)
- Transformeren van het verrommelde glas mede ten behoeve van verbetering van de leefkwaliteit en een landschappelijke verbinding tussen de Westeinderscheg, de Amstelscheg en het Groene Hart
- Integrale ontwikkeling van het stadshart Hoofddorp (onderdeel van Bereikbare Steden)
- Behoud en versterken OV-bereikbaarheid (nationaal, regionaal en fijnmazig) ten behoeve van gebiedsontwikkelingen bij OV-knooppunten (zoals Duivendrecht en Diemen-Zuid), onderdeel van SBaB
- Procesmatig voortgang Groeifondsvoorstel rondom Noord/Zuidlijn, inclusief financiering vanuit Rijk en regio
- Acties en afspraken verbonden aan het programma ZWASH, onder meer t.a.v. het doortrekken van de Noord/Zuidlijn van Amsterdam-Zuid naar Hoofddorp
- Versnelling woningbouw Haarlemmermeer Westkant en Hoofddorp in samenhang met de noodzakelijke randvoorwaarden
- Redesign van het wegennet (met aandacht voor het functioneren van de A9 en de N201 in de context van de optie om de ring rond Amsterdam te verleggen) en versterking van het fietsnetwerk (beide onderdeel van het Multimodaal Toekomstbeeld 2040, SBaB)
- Transformatie van de Amstelscheg vanwege onder meer bodemdaling, ander type landbouw, natuurontwikkeling en recreatie, in de context van het interbestuurlijke programma Veenweide

In het NOVI-gebied Groene Hart werken Rijk en regio samen aan:

- Een toekomstbestendig en ecologisch veerkrachtig Groene Hart waar het prettig wonen, werken en recreëren is, relevant voor het behoud en de ontwikkeling van de oude cultuurlandschappen in dit deelgebied (waarvan een deel 'nationale importantie' heeft als onderdeel van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam)

Om regionale inzet vragen:

- Uitwerken van het gebied PARK21/A4/ Westeinderscheg als zoekgebied voor ecologische en recreatieve verbindingen en functies in combinatie met economische ontwikkelingen (waarbij mogelijke inbreng wordt bekeken vanuit de nationale Bossenstrategie en synergie wordt gezocht met een klimaatadaptieve inrichting en opruimen verouderd glas)
- Uitwerken van de Westeinderscheg als volwaardig te ontwikkelen groenblauwe scheg met natuurontwikkeling, recreatieve functies en verbindingen
- Greenport Aalsmeer, herclustering en oplossen probleem verouderd glas door andere functies: woningbouw, landschapsontwikkeling/recreatie, voedsel (keten verkorten), opwek zonne-energie, bosbouw, innovatie glastuinbouw, in relatie tot rijks-regionale afspraken rond de keuzesituatie Leefkwaliteit Schiphol
- Substantiële woningbouwprogramma's in Amstelveen, Ouder-Amstel, Aalsmeer, Haarlemmermeer, in relatie tot rijks-regionale afspraken rond de keuzesituatie Leefkwaliteit Schiphol
- Integrale ontwikkeling van het regionale centrum Stadshart Amstelveen
- Aanleg bedrijventerreinen in Haarlemmermeer met een oplossing voor het knelpunt van de energievoorziening
- Aanpak verouderde monofunctionele kantoorgebieden

4.6

Amsterdam
Groene wereldstad, creatieve handelsstad en cultureel hart van Nederland

Gebiedskarakteristiek

Amsterdam vormt de kernstad van de metropoolregio. Met name het Amsterdam binnen en nabij de ring/A10 heeft alle kenmerken van een hoogstedelijk woonwerkmilieu, met een hoge bebouwings- en bevolkingsdichtheid en een veelheid en veelzijdigheid aan functies. Er is een hoge concentratie aan banen in onder meer de zakelijke en financiële dienstverlening en in de creatieve en kennissectoren. Voorts zijn er tal van internationaal vermaarde culturele instellingen gevestigd zoals het Concertgebouw, het Van Gogh- en het Rijksmuseum. Buiten de ring liggen in alle windrichtingen uitgestrekte, modernistische tuinsteden waar met name wordt gewoond, maar waar ook steeds meer werkfuncties en voorzieningen neerstrijken.

Amsterdam groeide in de zeventiende eeuw uit tot centrum van internationale handel, waar tot op de dag van vandaag grote stromen mensen, goederen, informatie en geld samenkomen. De zeehaven en de luchthaven Schiphol spelen hierbij een vooraanstaande en onmisbare rol, maar hebben ook een negatieve impact op het klimaat en de leefkwaliteit in de stad en de rest van de regio. Zakendistrict Zuidas en de geavanceerde digitale infrastructuur dragen in toenemende mate bij aan het fundament van de economie.

De bevolking is divers, met inmiddels zo'n 180 nationaliteiten. De aantrekkingskracht van Amsterdam is nog immer groot, niet in de laatste plaats door de cultuurhistorische rijkdom van de binnenstad met zijn grachtengordel en de internationale, vrijzinnige ambiance. Amsterdam trekt hierdoor niet alleen drommen toeristen, maar het heeft de handelsstad ook tot een centrum van kennis, onderzoek en innovatie gemaakt. De universiteiten, scholen en kennisintensieve bedrijven trekken het talent aan dat het menselijke kapitaal vormt voor de groeiende kenniseconomie. Het omringende landschap dringt, via groene scheggen tot diep in het stadslichaam door, waardoor voor iedere inwoner substantieel groen op fietsafstand ligt.

Opgaven

Amsterdam ziet zich in metropoolverband voor de complexe taak gesteld om de demografische en economische groei op een zorgvuldige en evenwichtige wijze te faciliteren, waarbij de leefkwaliteit in de stad verder wordt vergroot, de negatieve impact op het milieu niet verder toeneemt en de sociaal-ruimtelijke ongelijkheid wordt teruggedrongen. De stad neemt hiervoor nadrukkelijk haar verantwoordelijkheid, onder meer door ongeveer de helft van de woningbouwopgave van de MRA op Amsterdams grondgebied te laten landen.

De stad koerst op minimaal 150.000 woningen erbij, voor 250.000 inwoners, in 2050 – en op 200.000 nieuwe arbeidsplaatsen.

Deze opgave krijgt met name gestalte via omvangrijke verdichtings- en transformatieprojecten zoals Haven-Stad en Amstelstad (Amsterdam Zuidoost/Duivendrecht). Om deze te kunnen realiseren, moeten de randvoorwaarden op orde zijn. Knelpunten in het energiesysteem en de verkeersinfrastructuur moeten worden weggenomen en er is ruimte nodig voor bedrijven op deze locaties die zich niet laten mengen met woningbouw. Naast de huidige focus op de ringzone en de IJ-oevers, richt Amsterdam zich steeds meer op de flanken van de stad. In de stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost en Noord ontstaan eigenstandige kernen met gemengde, stedelijke woonwerkmilieus, in een duurzame en groene leefomgeving. Amsterdam wordt zo een meerkernige stad binnen de meerkernige metropool. De nieuwe woonwerkgebieden liggen dichter bij de regio en sluiten vaak aan op ontwikkelingen bij buurgemeenten. Dit vraagt om een uitgelezen samenhang met de opgaven op MRA-niveau in de omliggende vijf deelgebieden.

Daarbij wordt Amsterdam steeds duurzamer en klimaatbestendiger gemaakt, zowel de buurten en de wijken als de bedrijventerreinen en de haven. De overstap wordt gemaakt naar een duurzame energievoorziening en een circulaire ontwikkeling.

In de verdichtende stad wordt de schaarse openbare ruimte steeds belangrijker. Deze moet van hoge kwaliteit zijn en uitnodigen tot ontmoeten en bewegen. Het publieke domein wordt rigoureus vergroend. Er wordt geïnvesteerd in parkontwikkeling (onder meer Oeverlanden, Gaasperdakpark en Zuidasdokpark), in groene routes en ecologische verbindingen. Verkeerswegen, zoals Gooiseweg en Lelylaan, worden groene stadslanen begeleid door bebouwing. Maar er wordt ook geïnvesteerd in het landschap en de groene scheggen, via natuurontwikkeling, het bevorderen van kringlooplandbouw en het creëren van meer ruimte voor recreatie, sporten en bewegen.

Voorts wordt de infrastructuur voor voetganger, fiets en openbaar vervoer uitgebreid. Er wordt gestreefd naar een aantal vaste IJ-oeververbindingen erbij en uitbreiding van het HOV en het metronet. Ook worden de stationsomgevingen verder ontwikkeld. De stad wordt meer en meer autoluw gemaakt.

Amsterdam wil een inclusieve stad zijn en blijven. Het vervullen van deze wens is allesbehalve vanzelfsprekend. In de steeds duurder wordende stad vergt het voortdurende en vergaande interventies op de woningmarkt om ook lage en middeninkomens blijvend aan de stad te binden. Om sociaal-ruimtelijke segregatie tegen te gaan streeft Amsterdam naar een evenwichtiger verdeling van arbeidspotentieel, werk, onderwijs en voorzieningen over de stad en de metropool. Hiertoe dient de vervoersarmoede in delen van stad en regio te worden teruggedrongen en moet worden ingezet op het behoud voor de stad van praktische werkgelegenheid en praktisch en middelbaar opgeleide arbeidskrachten.

Amsterdam wil de burger een grotere rol laten spelen bij de ontwikkeling van de stad, en meer ruimte bieden aan initiatieven uit de samenleving. Een en ander kan gestalte krijgen via onder meer buurtbatenovereenkomsten en buurtomgevingsvisies. Zogeheten ‘vrije ruimte’ wordt een vast onderdeel van de planvorming.

Afspraken

Over de volgende ambities, plannen en projecten zijn binnen afzienbare tijd (nadere) afspraken noodzakelijk met Rijk en/of regio:

1. De bouw van 150.000 woningen met bijbehorende voorzieningen en werkruimtes binnen de bestaande stad tot 2050, via verdichting en transformatie

Rijk-regio:

- het uitvoeren van de gemaakte afspraken in de Woondeal, onder meer om de bouw van sociale en middeldure huurwoningen te bevorderen; met nadere afspraken over het optimaliseren van de inzet van bouwimpulsgelden ten behoeve van de benodigde infrastructuur, de betaalbaarheid van woningen en de - complexe en kostbare - transformatie van gebieden (bijvoorbeeld voor het uitkopen van bedrijven);
- versnelling van de bouwproductie tot 2030 in Haven-Stad en Amsterdam Zuidoost

Regio:

- het versterken van de samenhang tussen de verdichtings- en transformatieprojecten in de flanken van de stad en naburige ontwikkelingen in omliggende deelregio’s.

2. Het verminderen van de sociaal-ruimtelijke ongelijkheid in stad en regio

Rijk-regio:

- Inzet van Rijksregelgeving die excessen op de Amsterdamse woningmarkt helpt tegengaan;
- Het helpen verminderen van de stedelijke en regionale vervoersarmoede;
- Het terugdringen van milieugezondheidsrisico’s in specifieke delen van stad en metropool;

Regio:

- Een evenwichtiger verdeling van arbeidspotentieel, werk, onderwijs en voorzieningen over de stad en de metropool.

Met het Rijk zijn afspraken gemaakt over de inzet van het Programma Leefbaarheid en Veiligheid in de stadsdelen Nieuw West en Zuidoost.

3. Optimaliseren en toekomstbestendig maken van het nationaal, regionaal en stedelijk verkeers- en vervoerssysteem

Rijk-regio

- Verdere uitwerking Groeifondsvoorstel rondom Noord/Zuidlijn (SBaB), inclusief financiering vanuit Rijk en regio.
- Afspraken over onderzoeken sluiten van de metroringlijn (SBaB)
- De aanleg van een aantal nieuwe vaste oeververbindingen over het IJ conform advies d'Hooghe en reeds gemaakte afspraken tussen Rijk en regio
- Het bevorderen van autoluwe stad via bijvoorbeeld innovatieve infrastructuur zoals hubs (personen, goederen), overslagpunten voor goederenvervoer, distributie over water (in samenwerking met SBaB)

4. Toekomstbestendig integreren van de luchtvaart/ Schiphol in de groeiende en intensiverende stad en metropool

Rijk-regio

- Conform de in paragraaf 4.5 (Zuidflank) opgenomen keuzesituatie zoeken naar een integrale aanpak van de leefkwaliteit en wat die nodig heeft in het gebied dat onder de invloed van Schiphol ligt, de ruimtelijk economische ontwikkelingen rond Schiphol en de ontwikkeling van Schiphol zelf (in samenhang met de Luchtvaartnota)
- Acties en afspraken verbonden aan het programma ZWASH (zie paragraaf 4.5 Zuidflank)

5. Verwezenlijken van de metropolitane energietransitie met het Noordzeekanaalgebied als spil

Rijk-regio

- Afspraken en afwegingen voortkomend uit de in paragraaf 4.1 opgenomen integrale keuzesituatie Noordzeekanaalgebied, uit te werken in het NOVI-gebied Noordzeekanaalgebied, op basis van de afspraken uit onder meer de Visie Noordzeekanaalgebied 2040

6. Het realiseren van een robuust, veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem in stad en regio

Rijk-regio

- Het versterken van de samenwerking om het groeiende aantal knelpunten in het stedelijke en regionale watersysteem op te lossen en de stad en regio waterrobuust en klimaatadaptief in te richten, volgens de in de paragraaf 3.1 (watersysteem) omschreven prioriteiten

7. Openhouden en versterken van de groene scheggen en de metropolitane landschappen, mede in het licht van de toenemende recreatieve druk

Rijk-regio

- Een gebiedsgerichte aanpak van de bodemdaling in veenweidegebieden zoals omschreven in paragraaf 4.2 (Zaanstreek-Waterland) als 'Integrale gebiedsuitwerking over de toekomst van de veenweidegebieden'
- Het doorontwikkelen van de Westeinderscheg, de Amstelscheg, de Diemerscheg en Waterland zoals omschreven in de paragrafen Zuidflank, Oostflank, Gooi en Vechtstreek en Zaanstreek-Waterland

Regio

- Versterking van de recreatieve structuur door een kwaliteitsslag in de bestaande recreatiegebieden, met onder meer de aanpak van het achterstallig onderhoud in de gebieden van Staatbosbeheer (afspraken zijn in voorbereiding met recreatieschappen en Staatsbosbeheer)

5. Fasering op hoofdlijnen

5.1 Fasering op hoofdlijnen

De Verstedelijkingsstrategie voor de Metropoolregio Amsterdam geeft de koers aan voor de ontwikkeling van de regio tot 2050. In deze periode bieden we ruimte voor de bouw van 325.000 woningen en zo'n 270.000 extra banen, inclusief bijbehorende voorzieningen en infrastructuur voor de grote transities. We zorgen voor natuur- en landschapsontwikkeling en voor een leefomgeving die bestand is tegen de effecten van klimaatverandering. Met deze ontwikkelingen levert de regio een zeer belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave en de duurzame en economische ontwikkeling van ons land.

Gewenste ontwikkeling in de tijd

Dit faseringsbeeld schetst op hoofdlijnen de gewenste ontwikkeling in de tijd. De fasering concretiseert de gemaakte keuzes en legt de basis voor hoe Rijk en regio samenwerken aan de ontwikkeling van de Metropoolregio. De daadwerkelijke realisatie ervan is afhankelijk van veel factoren. Niet alles kan tegelijk. De investeringsmogelijkheden zijn niet onbeperkt en er zijn grenzen aan wat de markt aankan. Ook is maatschappelijk draagvlak een belangrijke factor.

Fasering afhankelijk van grote investeringen in de randvoorwaardelijke systemen

Voor een duurzame meerkernige metropoolregio die sociaal en economisch sterk is, zijn grote investeringen en meerdere systeemsprongen nodig, die van invloed zijn op de fasering. Om de regio met de voorziene groei bereikbaar te houden en na 2030 door te kunnen blijven groeien, moet de komende jaren flink geïnvesteerd te worden in o.a. het stedelijke mobiliteitssysteem en de start van de schaalsprong van het regionale mobiliteitssysteem. Hierover zal de komende jaren besloten moeten worden. De energietransitie maakt dat we moeten overstappen naar een ander – geïntegreerd en hybride – energiesysteem. En klimaatrobuust zijn stelt grote eisen aan de ruimtelijke inrichting zodat er geen wateroverlast, tekort aan zoetwater of hittestress ontstaat. Deze systeemsprongen moeten komend decennium voorbereid en opgestart worden. Ze zijn in belangrijke mate bepalend voor de fasering van de ontwikkeling van de Metropoolregio na 2030. Tot 2030 zal zicht op realisatie van de systeemsprongen in belangrijke mate bepalend zijn voor het ontwikkeltempo in de komende jaren.

Monitoring op ontwikkeling en investeringen

De benodigde investeringen voor het komende decennium en de langere termijn zijn niet allemaal tegelijkertijd te organiseren. Soms is nog niet duidelijk welke investeringen in de randvoorwaarden voor ontwikkeling waar, wanneer nodig zijn. En het moment dat randvoorwaarden voor ontwikkeling gerealiseerd moeten zijn, is afhankelijk van het ontwikkeltempo. Zodoende is het belangrijk dat de ontwikkeling van de regio jaarlijks wordt gemonitord en dat daarbij de koppeling wordt gelegd met investeringen.

5.2 Faseringsbeeld

Hieronder volgt een faseringsbeeld op hoofdlijnen. Het schetst de gewenste fasering. Omdat het een beeld op hoofdlijnen is, bevat het niet alle maatregelen die in de voorgaande teksten zijn genoemd. Wel benoemt het de grootste ingrepen en worden op verschillende plekken enkele concrete voorbeelden genoemd.

2021-2030: Verlagen druk op de woningmarkt in combinatie met verhogen van de leefkwaliteit, versterken stedelijke mobiliteitssysteem en het voorbereiden van systeemveranderingen mobiliteit, energie en water

Versnellen woningbouw in samenhang met noodzakelijke randvoorwaarden
In deze periode wordt ingezet op de bouw van 175.000 woningen. Aangezien de behoefteraming voor deze periode recent is bijgesteld tot 220.000, wordt de woningbouwproductie waar mogelijk nog verder versneld. Hiertoe wordt – in aanvulling op de geplande woningbouwproductie in de hele regio, waaronder 70.000 woningen in Amsterdam – ingezet op versnelde woningbouw in de stadsharten (in Almere, Haarlem, Hilversum, Hoofddorp, Lelystad, Purmerend en Zaanstad). Iets wat ook bijdraagt aan het versterken van de meerkernige metropool. Daarnaast wordt ingezet op versnelde productie in vijf grote ontwikkellocaties in de MRA: Haven-Stad, Amsterdam Zuidoost, Almere Pampus, Achtersluispolder en Hoofddorp & Haarlemmermeer West. Versnelling van de stadsharten (ca. 53.000 woningen) en de grote ontwikkellocaties is echter gebonden aan randvoorwaarden. Hiertoe worden integrale gebiedsplannen uitgewerkt, waarvan de rijks-regio-inzet wordt vastgesteld in BO MIRT november 2021. Voor de reguliere woningbouw (ca. 122.000 woningen) wordt deze periode bestaand instrumentarium ingezet ten behoeve van de productievoortgang. Bij gebiedsontwikkeling worden duurzaamheidsopgaven als energietransitie, klimaatadaptatie en versterken van biodiversiteit integraal meegenomen. In deze periode ligt de prioriteit bij het in samenhang met bereikbaarheid ontwikkelen van de internationale corridor Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp, inclusief Amsterdam Zuidoost, het verder het ontwikkelen van de Westkant Amsterdam en bij centrumontwikkeling Almere aan de oostkant en het waar mogelijk additionele stappen zetten ten aanzien van Amsterdam Bay Area.

Economie: versterken meerkernige metropool
In deze periode zal het grootste deel van de banengroei net als in het verleden landen in Amsterdam. Tegelijkertijd is dit het decennium waarin de dynamiek op gang gebracht moet worden van sterkere groei van de werkgelegenheid in de gebieden buiten Amsterdam. Dit ten behoeve van een betere woonwerkbalans in de regio.

De versnelde inzet op woningbouw in de stadsharten draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, net als het versterken van het economisch profiel van de afzonderlijke kernen rond Amsterdam. Voor Almere zal bijzondere aandacht nodig zijn voor het scherper krijgen van het economisch profiel. Voor Zaanstad zal de dynamiek van transformatie van industriegebieden naar productieve woonwerkgebieden in dit decennium op stoom moeten komen om een aantrekkelijk alternatief te zijn voor de overloop vanuit Amsterdam. In relatie hiermee en ter voorbereiding op de periode na 2030 waar de energietransitie en circulaire economie meer ruimte zullen vragen, zal aandacht moeten zijn voor vervangende/aanvullende ruimte voor industriebedrijven. Dit vraagt op korte termijn (voor 2023) een uitgekiende bedrijventerreinenstrategie voor de MRA met bijbehorende bestuurlijke afspraken. Belangrijke gebieden in dit verband zijn: Wijkermeerpolder, Houtrakpolder in het Noordzeekanaalgebied; Baanstee in Purmerend; Boekelermeerpolder ten noorden van de MRA; en Flevokust Haven en De Vaart in de Oostflank. Deze strategie is ook van belang voor de ontwikkeling van de grote transformatielocaties Haven-Stad en Achtersluispolder.

Mobiliteit

Dit decennium zetten we vooral in op het uitvoeren bestaande afspraken. Dan gaat het onder andere om de A9 bij Amstelveen, de Duinpolderweg, start realisatie Zuidasdok, deelprojecten van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer, de vernieuwing van Amsterdam Lelylaan en van de Multimodale Knoop Schiphol en OV Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad. Daarnaast worden voor het versnellen van de ontwikkeling van de stadsharten diverse ondersteunende mobiliteitsmaatregelen uitgevoerd, zoals momenteel wordt uitgewerkt in Bereikbare Steden (SBaB). In Amsterdam worden stedelijke bereikbaarheidsmaatregelen getroffen die momenteel worden uitgewerkt in verschillende mobiliteitsplannen. Ook worden het stedelijke en metropolitane fietsnetwerk en het lokale OV verder versterkt en werken we aan de verdere versterking van het functioneren van regionale hubs en OV-knopen. Daarnaast staat dit decennium in het teken van het voorbereiden (en waar mogelijk starten van de realisatie) van de schaalsprong van het mobiliteitsnetwerk: uitwerkingen gericht op de uitbreiding van het metronet en het versterken van het hoofdwegennet van/naar en rond Amsterdam. Waarbij uitbreiding van het metronet niet alleen zorgt voor regionale bereikbaarheid in brede zin, maar ook voorwaardelijk is voor de verdere doorgroei van grote ontwikkellocaties Haven-Stad, Almere Pampus en Hoofddorp.

Energie: korte termijn knelpunten oplossen

De periode 2020-2030 staat in het teken van oplossen van knelpunten in het huidige energienetwerk en het voorbereidingen treffen voor de stap naar een hybride energienetwerk. In het Noord-Hollandse deel van het energienet van de MRA is sprake van meerdere knelpunten. Waar deze de ontwikkellocaties raken, worden deze met prioriteit aangepakt. Bij Almere/ Zeewolde wordt een nieuw onderstation gerealiseerd dat verdere groei van de stad en toename opwek duurzame energie in de omgeving faciliteert, net als de realisatie van de vierde hyperconnectiviteitshub als hiertoe besloten wordt. Het decennium staat verder in het teken van het uitwerken van het geïntegreerde hybride energiesysteem van de toekomst en besluitvorming over aanlanding wind op zee en de rol van het Noordzeekanaalgebied in het (inter)nationale energienetwerk. Dit besluit is bepalend voor of en waar een extra 380 kV-tracé door de regio noodzakelijk is. Een belangrijke opgave is verder het opbouwen van een governance-structuur voor de energietransitie in afstemming met ruimtelijk-economische ontwikkelingen in de regio.

Groenblauwe raamwerk

De ontwikkelingen op het gebied van landschap, ecologie en het watersysteem zijn nauw verweven. Bij het prioriteren van landschapsopgaven kunnen drie denklijnen worden gehanteerd: waar nu al sprake is van hoge recreatiedruk en waar leefkwaliteit onder druk staat, waar de recreatiedruk komende jaren door woningbouwontwikkeling toeneemt en waar koppelingen te maken zijn met andere opgaven/ingrepen, zoals op het vlak van ecologie, klimaatadaptatie en water. In de periode tot 2027 wordt het Natuurnetwerk Nederland afgerond. De integrale aanpak van de veenweidegebieden en van het watersysteem in Gooi en Vechtstreek krijgen in de beginjaren vorm. Daarnaast wordt gewerkt aan de integrale systeemvisie ten behoeve van een klimaatrobuuste regio. Diverse maatregelen uit deze aanpakken en visies kunnen deze periode uitvoering krijgen. In deze periode ligt de urgentie bij: Diemerscheg, Amstelscheg, Westeinderscheg (in relatie tot de hoge verstedelijkingsdruk tot 2030) en de verbindingen tussen Nationaal Park Zuid-Kennemerland en Spaarnwoude en PARK21 (in relatie tot snelle verstedelijking in directe nabijheid en overlast Schiphol); een deel van de opgaven in het veengebied en watersysteem Gooi en Vechtstreek; en een deel van de opgaven in/aan het Markermeer-IJmeer (voorinvesteren in relatie tot IJmeerverbinding en Pampus, MIRT-project Oostvaardersoevers, uitbreiding eilandenrijk Nationaal Park Nieuw Land/Marker Wadden).

2031-2040: Start realisatie hybride energiesysteem, doorzetten van investeringen in leefkwaliteit en schaalsprongen mobiliteits- en watersysteem

Wonen
In deze periode wordt ingezet op de bouw van 75.000 woningen. In dit decennium zal de ingezette woningbouw rond de OV-knooppunten en in de stadsharten worden gecontinueerd. De grote ontwikkellocaties (Haven-Stad, Almere Pampus) krijgen daarnaast een grotere rol in de woningbouwproductie. Een bepalende rol in de voortgang van de woningbouw speelt het op tijd gereed krijgen van de benodigde investeringen in mobiliteit. Voorlopig wordt voor Haven-Stad en de verdere ontwikkeling van Almere (w.o. Pampus) al in het begin van deze periode het kantelpunt voorzien. Dit wordt nog verder uitgezocht in de MIRT-trajecten ZWASH en Amsterdam Bay Area. Gebiedsontwikkelingen worden ook in deze periode vanzelfsprekend integraal (inclusief inzet op duurzaamheidsopgaven) aangepakt.

Economie
In deze periode zal wederom het grootste deel van de banengroei landen aan de zuidzijde van Amsterdam. De transities op het gebied van energie en circulaire economie zullen in deze periode in het Noordzeekanaalgebied om ruimte vragen. Net als de woningbouwontwikkeling in Haven-Stad, Achtersluispolder en Beverwijk. De bedrijvenstrategie zal ertoe moeten bijdragen dat deze ontwikkeling wordt gefaciliteerd. Het versterken van de werkmilieus in de stadsharten van de MRA zal ook in deze periode verdere inzet vragen.

Mobiliteit
Om de groei binnen de steden op te kunnen blijven vangen, moeten we blijven investeren in leefkwaliteit en bereikbaarheid in de steden. In het regionale net zullen in het begin van deze periode knelpunten rondom station Schiphol moeten worden aangepakt om te voorkomen dat het mobiliteitsnet vastloopt: de voorkeursvariant hierin is het doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Schiphol en Hoofddorp. Dit maakt grootschalige woningbouw mogelijk. Voorwaardelijk voor de grote ontwikkellocaties Haven-Stad en Almere is realisatie van twee metroprojecten in deze periode: sluiten kleine metroring en de metroverbinding Almere-Amsterdam. Deze maatregelen wordt nog verder onderzocht in de MIRT-trajecten ZWASH en Amsterdam Bay Area. In het wegverkeer zal het deels verleggen van de ringweg in de MRA (afhankelijk van de uitkomst van het onderdeel 'Redesign Wegennet' van programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid) uitvoering moeten krijgen. Daarnaast zijn er mogelijk aanvullende maatregelen uit het Multimodaal Toekomstbeeld die in deze periode uitvoering moeten krijgen.

Energie
De periode van 2030-2050 staat in het teken van het uitvoeren van de aanleg van een hybride energienetwerk gekoppeld aan ruimtelijk-economische ontwikkelingen. In deze periode zullen ook grote ontwikkelingen ten behoeve van de (inter)nationale energietransitie gerealiseerd worden. Welke dat voor de regio zijn, hangt af van de besluitvorming daarover.

Groenblauw raamwerk
De uitvoering van grotere maatregelen van de integrale aanpakken van de veenweidegebieden, het watersysteem in Gooi en Vechtstreek en de integrale systeemvisie voor een klimaatrobuuste regio zal in deze periode beslag krijgen. Hierbij gaat het om gebieden inrichten voor piekwaterberging en omschakelen naar ander grondgebruik bijvoorbeeld op vlak van landbouw. De uitvoering van de landschapsopgaven loopt in deze periode door, waarbij voor prioritering wederom de drie denklijnen gehanteerd kunnen worden.

2041-2050: Vervolg uitvoeren hybride energiesysteem, doorzetten van investeringen in leefkwaliteit en schaalsprongen mobiliteits- en watersysteem

Wonen
In deze periode wordt de bouw van nog eens 75.000 woningen voorzien. Nog meer dan in het vorige decennium komt de nadruk te liggen op de grote ontwikkellocaties. Naar verwachting zal de kwalitatieve vraag betekenen dat woningbouw zich in deze periode richt op aanvulling op het bestaande aanbod en zich met name concentreren op stedelijke woonmilieus en woningen voor kleinere huishoudens.

Economie
De ontwikkeling ingezet in de vorige periode zet zich voort. Belangrijke onzekerheden op deze lange termijn zijn de ontwikkeling van de luchtvaart en de ontwikkeling van grote industrie in de regio.

Mobiliteit
Door de schaalspronginvesteringen in o.a. het metronet komt er ruimte in het systeem om verder te groeien. Op termijn kan verdere ontwikkeling leiden tot de noodzaak om aanvullende maatregelen te nemen in het stedelijke en regionale mobiliteitssysteem. In diverse lokale omgevingsvisies zijn daartoe bereikbaarheidsmaatregelen genoemd als stip op de horizon, waarvoor nog geen concrete plannen zijn. Bij actualisatie van de Verstedelijkingsstrategie zal onderzocht moeten worden welke aanvullende maatregelen op termijn nodig zijn.

Energie
De ontwikkelingen in deze periode zijn in grote mate een voortzetting van de in de vorige periode ingezette systeemsprongen.

Groenblauwe raamwerk
De ontwikkelingen in deze periode zijn in grote mate een voortzetting van de in de vorige periode ingezette maatregelen in het watersysteem en bijbehorende consequenties als ander landgebruik. De uitvoering van de landschapsopgaven loopt in deze periode door, waarbij voor prioritering wederom de drie denklijnen gehanteerd kunnen worden.

5.3 Faseringsvraagstukken

Op dit moment zijn er nog diverse faseringsvraagstukken onbeantwoord: vraagstukken waarbij het antwoord van invloed is op de fasering. Voor enkele vraagstukken verwachten we voor versie 3 mogelijk meer inzicht te hebben. Voor andere vraagstukken zal het langer duren voor er zicht is op antwoord, omdat er eerst meer onderzoek nodig is, of omdat het gaat om een maatschappelijk debat met ongewisse uitkomst.

6. Van concept naar uitvoering

6.1 Van concept naar uitvoering

[nog in te vullen]

Rijk en regio spreken af om gezamenlijk te werken aan:

- Het verwezenlijken van de metropolitane energietransitie met het Noordzeekanaalgebied als spil
- Het realiseren van een robuust, veerkrachtig en klimaatbestendig watersysteem in stad en regio
- Openhouden en versterken van de groene scheggen en de metropolitane landschappen, mede in het licht van de toenemende recreatieve druk
- enz

(afleiden uit wat nu genoemd is onder gebiedsparagraaf Amsterdam en de opgaven van bijlage 1, herkenbaar gerelateerd aan de integrale lijnen door het hele stuk heen)

Tegelijk met het vaststellen van de Verstedelijkingsstrategie in BO-MIRT 2021 maken Rijk en regio concrete afspraken over de uitwerking en uitvoering op korte termijn, in aanvulling op reeds gemaakte afspraken in BO-MIRT van 2020. Gemaakte afspraken en concept-afspraken voor 2021 worden opgenomen in de bijlage. Deze afspraken zijn gericht op:

- uitvoering x
- uitwerking y

Rijk en regio spreken ook af dat dit Verstedelijkingsconcept als gezamenlijk kader dient bij andere relevante bestuurlijke tafels waar rijk en regio samenwerken, en daar onderwerpen agendeert. Namelijk:

- de Omgevingsagenda Noordwest-Nederland
- tafel 1, opgave x
- tafel 2, opgave y

Over een aantal onderwerpen maken MRA-partners onderling afspraken, zonder betrokkenheid van het Rijk. Voor een deel gaat dat om ambities bij uitvoeringsprojecten en voor een deel om uitwerkingsopgaven:

- uitvoering x
- uitwerking y

Introduceren monitoringssysteem om de voortgang te volgen en de samenhang te borgen.

Bijlage

Bijlage A

Opgaven

De teksten in deze bijlage bevatten de 'opgaven' waar de Verstedelijkingsstrategie een antwoord of oplossingsrichting voor formuleert. Ze zijn op 13 mei 2020 vastgesteld in de Stuurgroep voor de Verstedelijkingsstrategie.

De kern van de opgave voor het Verstedelijkingsconcept, als eerste stap op weg naar een complete Verstedelijkingsstrategie, is het faciliteren van stedelijke ontwikkelingen (voor wonen, werken, voorzieningen en recreatie) in samenhang met regionale systemen voor mobiliteit, energie, water en ecologie.

Dit ten dienste van het centrale doel van de Verstedelijkingsstrategie als geheel: de ontwikkeling van een duurzame en sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio op middellange en lange termijn, in aansluiting op het regionale DNA.

De systemen voor mobiliteit, energie, water en ecologie kennen elk hun eigen opgaven. Dat geldt ook voor de onderdelen van de verstedelijkingsopgave zelf: wonen, werken, voorzieningen en recreatie. Deze opgaven zijn belegd in afzonderlijke beleidstrajecten. Ontwikkelingen, keuzes en investeringen in deze vier systemen werken door in de mogelijkheden voor verstedelijking en andersom. Ze kunnen elkaar versterken, maar kunnen ook schuren of wederzijds voorwaarden stellen. Voor sommige opgaven is de koers binnen het betreffende beleidsveld al relatief ver uitgewerkt. Rond andere opgaven bestaat nog veel onzekerheid en wordt volop onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingsrichtingen.

Het Verstedelijkingsconcept brengt al deze opgaven bij elkaar in een samenhangend ontwikkelingsbeeld voor stad en landschap. Om te komen tot een complete Verstedelijkingsstrategie, wordt dat ontwikkelingsbeeld vervolgens uitgewerkt in de fasering en investeringsstrategie.

Deze bijlage benoemt de opgaven ontstaan op het raakvlak van de verstedelijking en elk van de vier systemen. Die zijn in hoge mate bepalend voor de keuzes die in het Verstedelijkingsconcept zijn en worden gemaakt.

1. Verstedelijkingsopgaven

Keuzes op korte termijn (tot 2030) zetten de toon voor de aanpak van de verstedelijkingsopgave voor wonen, werken en voorzieningen. De manier waarop de groei de komende tien jaar gestalte krijgt heeft gevolgen voor de leefbaarheid en de kansengelijkheid tot ver daarna. Het verstedelijkingsconcept moet voorzien in de ruimtebehoefte op een wijze die:

- divers, leefbaar en sociaal-inclusief is,
- de internationale concurrentiekracht vergroot,
- de samenhang met en kwaliteit van het omliggend landschap versterkt.

De bouw van 325.000 woningen tot 2050

Het kwantitatieve woningbouwprogramma bestaat volgens de prognose van 2020 uit 325.000 nieuwe woningen (exclusief de vervanging van te slopen woningen) in de volgende fasering:

- 175.000 voor 2030,
- 75.000 tussen 2030 en 2040,
- 75.000 tussen 2040 en 2050.

Er is ruim voldoende plancapaciteit beschikbaar om te voorzien in het woningbouwprogramma tot 2030, ook als een deel van die locaties vertraging oploopt in de uitwerking of uitvoering of als de prognose naar boven moet worden bijgesteld (er is capaciteit voor minstens 130% van de behoefte).

Ruimte bieden aan de groei van werkgelegenheid

De Metropoolregio Amsterdam is een van de economisch sterke regio's in Nederland. Dit is zichtbaar in een hoge werkgelegenheidsgroei. Aangenomen wordt dat die de komende twintig jaar zal doorzetten. Deze aanname is onderbouwd en uitgewerkt in het RO/EZ-kader (in de bijlagen). Economische effecten van de coronacrisis zijn hier niet in meegenomen. Onderzoek naar de mogelijke effecten vindt de komende periode plaats.

De geprognosticeerde economische groei, uitgedrukt in arbeidsplaatsen (banen groter dan 12 uur per week), bedraagt 230.000 tot 2040. Vanaf ongeveer 2030 lijkt de groei af te vlakken, vooral als gevolg van de vergrijzende bevolking. De huidige inschatting is dat de groei tussen 2040 en '50 nog 40.000 arbeidsplaatsen bedraagt. De opgave is om hier ruimte voor te vinden, passend bij de aard van de bedrijvigheid. De ontwikkeling vindt zoveel mogelijk plaats in gemengde binnenstedelijke woon-werkmilieus, geconcentreerd rond knooppunten van openbaar vervoer.

Borgen van een goede leefbaarheid

De zorg voor een goede leefbaarheid is een permanente opgave die geldt voor het gehele grondgebied van de metropoolregio. Deel van de opgave is om voor alle inwoners van de regio eenzelfde niveau van leefbaarheid te borgen. Dat gaat bijvoorbeeld om de kwaliteit van de openbare ruimte, een voldoende voorzieningenniveau, de gezondheid van de omgeving en de beschikbaarheid en robuustheid van voldoende groen in de wijken en op korte afstand ervan.

Sociaal-inclusief bouwen

Kansengelijkheid is een belangrijk kenmerk van een evenwichtige metropoolregio zonder grote sociaaleconomische verschillen tussen gebieden. Kansengelijkheid betekent bestaanszekerheid voor alle inwoners. Processen van sociale en economische uitsluiting moeten worden voorkomen en bestreden. Voor zover daar ruimtelijke oorzaken aan ten grondslag liggen, moet de verstedelijkingsstrategie bijdragen aan het wegnemen van die oorzaken. Dat betekent bijvoorbeeld dat beperkingen als gevolg van economische druk, milieuhinder of de impact van de klimaatverandering niet vooral bij specifieke groepen terecht mogen komen. Dat leidt tot de opgaves om:

- de groeiende ontoegankelijkheid van een steeds groter deel van de regionale woningmarkt voor minder draagkrachtige huishoudens tegen te gaan, onder meer door te zorgen voor voldoende betaalbare woningen en een evenwichtige spreiding daarvan,
- te voorkomen dat wijken in kansrijkheid achteruit gaan (bijvoorbeeld door een eenzijdige bevolkingssamenstelling of woningvoorraad) en deze tendens doorbreken waar die zich al voordoet,
- te bevorderen dat voor alle inwoners de dagelijkse voorzieningen en passende werkgelegenheid ofwel nabij zijn, ofwel op een snelle en betaalbare manier te bereiken zijn (het voorkómen en bestrijden van vervoersarmoede).

Een opgave die zich op korte termijn lijkt aan te dienen, is het voorkómen van energiearmoede. Die ontstaat als minder draagkrachtige bevolkingsgroepen niet kunnen investeren in bijvoorbeeld warmtepompen en zonnepanelen, en de traditionele energievoorziening (aardgas, stroom van het net) duurder wordt.

We voeren op dit moment een analyse uit naar de sociaal-maatschappelijke effecten van verschillende vormen van verstedelijking. De resultaten van die analyse worden bij de Verstedelijkingsstrategie betrokken zodra ze beschikbaar zijn.

Integraal maatwerk in de stedelijke vernieuwing

De komende jaren spitst de stedelijke-vernieuwingsopgave voor Rijk en regio zich toe op vier

gebieden waar een combinatie en cumulatie van opgaven optreedt: Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Nieuw-West, Lelystad Oost en Zaandam Oost. Die opgaven liggen (verschillend per gebied) op het terrein van onderwijs, werk/armoede/inclusie, veiligheid/ondermijning, wonen en gezondheid. De vier gebieden maken deel uit van het interbestuurlijke programma Leefbaarheid en Veiligheid. Hierin werkt de rijksoverheid samen met decentrale overheden aan een langjarige maatwerkaanpak per gebied. Deze aanpak zal de komende jaren verder gestalte krijgen. De stedelijke vernieuwing in de Metropoolregio beperkt zich niet tot de vier genoemde wijken. Ook in andere wijken en buurten wordt maatwerk geleverd, maar buiten de samenwerking in het programma Leefbaarheid en Veiligheid om.

Hittestress verminderen
Hitte vormt een steeds groter gezondheidsrisico, vooral in de stad. Bij een hittegolf ontstaan temperatuurverschillen tot wel acht graden tussen verstedelijkt en landelijk gebied. Dat komt doordat de warmte van de zon 's nachts blijft hangen in gevels en verharding, en het tegenwicht van groen, water en wind in de stad relatief schaars is. De stad verandert in een hitte-eiland. Stedelijke verdichting vergroot dit probleem als geen verkoelende maatregelen worden getroffen. Voorbeelden van zulke verkoelende maatregelen zijn het creëren van meer schaduw in de stad en meer ruimte voor groen en bewegend water, zowel in het openbaar domein (parken, plantsoenen, groenstroken) als in het private domein (inwoners en bedrijven stimuleren om daken of verharde tuinen te vergroenen). Op een groter schaalniveau kunnen stedenbouwkundige keuzes helpen om verkoelende wind uit het buitengebied diep de stad in te laten waaien.

Bouwen van uitbreidingswijken aan de rand van de stad tot circa 2035
De voorkeur voor het bouwen op binnenstedelijke locaties neemt niet de noodzaak weg om ook buiten bestaand stedelijk gebied te bouwen. Hiervoor liggen kansen op afgesproken locaties[1] aan de randen van steden, aan de westflank van Haarlemmermeer en in Flevoland – in Almere en Lelystad is het landschappelijk casco al bij de aanleg afgestemd op de toekomstige bouw van nieuwe stadswijken met verschillende woon- en woonwerkmilieus.

Deze nieuwe wijken bieden onder meer ruimte voor de behoefte aan eengezinswoningen, waarvan er in de periode tot en met circa 2030 nog relatief veel nodig zijn. In de periode daarna zal de aanvullende nieuwbouwvraag zich, nog meer dan nu, richten op één- en tweepersoonshuishoudens die dichtbij voorzieningen, werk en OV-knooppunten willen wonen.

Permanente beschikbaarheid van voldoende ongemengde bedrijventerreinen
Transformatie van bedrijventerrein tot nieuw gemengd woon-werkmilieu betekent onder meer dat bestaande en nieuwe bedrijvigheid in deze nieuwe wijken kan worden geïntegreerd. Er zal echter behoefte blijven bestaan aan bedrijventerreinen zonder woningbouw. Niet alle types bedrijven lenen zich immers voor menging met wonen, bijvoorbeeld vanwege hun volume, milieueffecten, verkeersintensiteit of uitstraling, dus niet ieder bedrijventerrein leent zich voor transformatie. Menging met andere functies (water, groen) is vaak wel denkbaar en kan de kwaliteit verhogen. In de regio is in vier gemeenten substantiële ruimte voor nieuwe aanleg van dit soort terreinen (los van de haven- en luchthavengebonden terreinen): Haarlemmermeer, Purmerend, Lelystad en Almere. Daarnaast lijkt de transitie naar een circulaire economie te leiden tot een ruimtevraag voor bedrijven die bijvoorbeeld materialen opslaan en geschikt maken voor hergebruik. Deze kunnen zowel in het havengebied als op deze bedrijventerreinen een plaats vinden.

Behouden en creëren van recreatief aantrekkelijke landschappen
Geschat wordt dat de recreatiebehoefte van de inwoners tot 2050 met meer dan 30% zal toenemen, vanwege de bevolkingstoename en de vergrijzing. De groei van het toerisme en de wens om dit meer te spreiden vergroten de drukte verder. Deze recreatief-toeristische druk beperkt zich niet tot de aangelegde recreatiegebieden, maar zien we ook terug in agrarische gebieden, in natuurgebieden, aan de kust en op het water. Het kan leiden tot spanning met andere functies van het landschap (zoals natuur en landbouw) en tot hogere beheerlasten.

Dit leidt tot de opgave om recreatief aantrekkelijke landschappen te behouden én te creëren. Dit kan niet los worden gezien van de woningbouwopgave. Woningbouw moet gepaard gaan met samenhangende investeringen in meer en betere recreatiemogelijkheden in en rond steden, inclusief middelen voor het beheer. Afhankelijk van het gebied kan het gaan om de aanleg van nieuwe recreatiegebieden of voorzieningen, of het verbeteren van de kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid van bestaande landschappen. Waar mogelijk worden daarbij combinaties gelegd met andere opgaven in het landschap, zoals die voor biodiversiteit en waterberging. Een belangrijke rol kan zijn weggelegd voor de ondersteuning van agrariërs in de transitie naar extensivering en kringlooplandbouw met een grotere nadruk op groene diensten, in ruil voor een redelijke vergoeding.

1 Opgenomen op de kaart MRA Wonen tot 2030 eerder in dit hoofdstuk

2. Verstedelijking en het mobiliteitssysteem

De opgave rond mobiliteit in relatie tot verstedelijking is een netwerkopgave: het opbouwen van een mobiliteitsnetwerk waarin de verschillende vervoerssoorten en de verschillende schaalniveaus zijn geïntegreerd, en dat de bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid in de metropoolregio versterkt.

De samenhang tussen de ontwikkeling van het mobiliteitssysteem en de verstedelijking wordt uitgewerkt in het programma SBaB van Rijk en regio (Samen Bouwen aan Bereikbaarheid). Aan SBaB zijn de volgende opgaven verbonden:

- Hoe zorgen we ervoor dat investeringen in de bereikbaarheid (voor zowel de korte als lange termijn) de concurrentiekracht van de MRA maximaal versterken? En hoe beperken we de economische verlieskosten als gevolg van hinder en vertraging?
- Hoe houden we de huidige en toekomstige economische toplocaties van de MRA bereikbaar op een manier die past bij de huidige en toekomstige functies en gebruikers van deze locaties?
- Hoe accommoderen we de urgente woningbouwopgave (onder andere voor de grote verdichtingslocaties) in de MRA zodanig dat een aantrekkelijk, vraaggericht woningaanbod wordt gerealiseerd op bereikbare en leefbare locaties?
- Hoe zorgen we voor een goed functionerend, vraaggericht Daily Urban System van de MRA en omgeving met aandacht voor reistijd, betrouwbaarheid en beleving?
- Hoe benutten en versterken we de ambities van Rijk, MRA, bedrijven en maatschappelijke organisaties met betrekking tot innovatie, smart mobility, (verkeers-)veiligheid, klimaat, gezondheid, energie en duurzaamheid bij het aanpakken van de bereikbaarheidsopgaven?

Bestuurlijk is een eenduidige richting gekozen om deze opgaven te beantwoorden: polycentrische verstedelijking in de metropoolregio, met het verdichten en ontwikkelen van Amsterdam, de internationale corridor (Hoofddorp-Schiphol-Zuidas, door te trekken richting Amstelstation en Amsterdam Zuidoost), grote verstedelijkingslocaties (met Haven-Stad en Amsterdam Bay Area) en stedelijke knopen (met Haarlem, Zaandam, Lelystad, Purmerend, Hilversum; naast de knopen Hoofddorp en Almere die in de hiervoor genoemde gebieden liggen).

Bij deze keuze groeit het gebruik van alle vervoerssoorten, en dan vooral het openbaar vervoer. Om die groei te faciliteren, moeten de 'draaischijven' (de ringstructuren in de regio voor het wegverkeer en het openbaar vervoer) blijven functioneren. Daartoe zijn in het BO MIRT 2019 de volgende systeemopgaven vastgesteld:

- Het versterken van zowel het (inter)nationaal spoorvervoer als het regionaal en stedelijk openbaar vervoer in en om Amsterdam.
- Het verbeteren van de robuustheid en doorstroming van het wegennet in de metropoolregio: het functioneren van de A10 en het versterken van de tweede ring in samenhang met de sterke verstedelijking aldaar.

Deze ontwikkelingsrichting draagt bij aan het creëren van een zo groot mogelijke onderlinge nabijheid van wonen, werken en voorzieningen in stedelijke gebieden, op locaties die goed ontsloten zijn per openbaar vervoer. Dat beperkt de groei van de autopendel. Ook fietsverkeer is een integraal onderdeel van de ontwikkeling van het mobiliteitssysteem. De verschillende modaliteiten moeten goed op elkaar aansluiten, onder meer door de ontwikkeling van 'multimodale hubs'.

Er is een samenhang tussen deze netwerkopgave en de opgave om sociaal-inclusief te bouwen. Mobiliteit is een voorwaarde om aan het dagelijkse maatschappelijke leven te kunnen deelnemen. Als mensen daar onvoldoende in slagen, bijvoorbeeld omdat betaalbare woningen te veraf liggen van voorzieningen en werklocaties voor praktisch en middelbaar geschoolden en inactieven, is sprake van vervoersarmoede. De netwerkstrategie kan bijdragen aan het verkleinen van de verschillen binnen de metropoolregio en vormt daarmee een belangrijk puzzelstuk om te werken aan een evenwichtige en sociaal-maatschappelijk sterke metropool.

3. Verstedelijking en het energiesysteem

Het energiesysteem groeit uit tot een factor van betekenis bij locatiekeuzes voor stedelijke en economische ontwikkeling. Nu al is het van belang om nieuwe bedrijven en voorzieningen met een grote energiebehoefte nabij de hoofdverbindingen in het energienet te plaatsen.
De opgave rond het energiesysteem komt neer op het realiseren van een geïntegreerd hybride energienetwerk (dat gebruik maakt van verschillende duurzame bronnen, kleinschalige energiewinning tot op buurtniveau integreert en een stabiele energievoorziening waarborgt).

De transitie naar een duurzame energievoorziening vraagt om slimme en innovatieve oplossingen. Die zijn volop in ontwikkeling. Hoe die er uiteindelijk uit zullen zien, hangt samen met factoren als de ontwikkeling van de techniek,

de internationale energiemarkt, handelsverdragen enzovoort.

Het energiesysteem van de toekomst benut niet alleen andere bronnen, maar heeft ook een grotere capaciteit op het elektriciteitsnet nodig. Elektrische mobiliteit, Internet of Things (het 5G-netwerk) en andere factoren zullen de vraag naar stroom opdrijven en de druk op het elektriciteitsnet vergroten. De mate waarin is onzeker; netbeheerders gaan uit van een groei met 3% per jaar. Alleen al om te voorzien in de stroombehoefte van nieuwe datacenters is een benodigde capaciteit geraamd van 2500 MVA (mega-volt-ampère) in 2030. Ter vergelijking: het jaarlijkse gebruik van de gemeente Amsterdam ligt nu rond de 900 MVA. Het huidige net biedt vrijwel geen ruimte voor die extra capaciteit.

Momenteel zijn netbeheerders verplicht om nieuwe stedelijke en economische functies aan te sluiten op het energienet, ongeacht aard of locatie. Iedere ontwikkeling betekent een uitbreiding of verruiming van dat net. Dat leidt tot grote investeringen. Dit geldt in het bijzonder voor zware energievragers als industrieën en datacenters. De verwachting is dat die investeringen in de toekomst niet langer zonder meer mogelijk zijn, en dat de energieinfrastructuur daarom een belangrijke rol gaat spelen in de keuzes voor stedelijke en economische ontwikkelingen (net zoals mobiliteit en water).

Anticiperen op een ruimtelijk sturend hoofdnet voor duurzame energie

De ruimtelijke opgave die verbonden is aan de energietransitie, draait voor een belangrijk deel om een ruimtebehoefte voor opwekking, opslag, transport en conversie, en om het afstemmen van stedelijke en economische ontwikkelingslocaties op het energienet. Dat leidt tot de opgave om bestaand ruimtegebruik te structureren, transformeren en intensiveren, en om nieuwe ruimte te creëren. Over hoeveel hectares het gaat en welke eisen daaraan worden gesteld, hangt af van keuzes die voor een belangrijk deel nu nog niet gemaakt kunnen worden, maar waar wel op moet worden geanticipeerd.

Deels gaat het om het creëren van nieuwe ruimte voor het energiesysteem. De Regionale Energiestrategie die rond deze tijd wordt samengesteld, zal uitspraken doen over zoekgebieden, met 2030 als richtjaar en een doorkijk naar 2050.

Grote energievragers zullen bovendien via korte lijnen op de hoofdverbindingen in het nationale energienet moeten worden aangesloten. Deze hoofdstructuur voor energie bestaat uit de bestaande 380kV-hoogspanningsleidingen, de uitbreiding daarvan met een leiding door Noord-Holland richting Groningen als daarvoor wordt gekozen, en de aardgasleiding uit Groningen die in de toekomst omgevormd lijkt te kunnen worden tot een transportleiding voor waterstof. Ook ligt er een opgave voor de aanleg en uitbreiding van het CO2-netwerk. Dat moet voorzien in afvang, opslag en gebruik in de tuinbouw en door de industrie. Op regionaal niveau speelt de opgave voor de uitbreiding van het regionaal warmtenet.

Versterken en benutten van de hoofdstructuur in het energienet tussen het Noordzeekanaalgebied en Groningen

Bij de monding van het Noordzeekanaal wordt op zee opgewekte windenergie geschakeld aan het (inter) nationale hoofdnet voor energie. Vandaaruit wordt deze energie verder verspreid over de regio en verder. Om die reden is een van de bestuurlijke uitgangspunten dat het Noordzeekanaalgebied hét knooppunt voor duurzame energie in de Metropoolregio moet worden. Dat sluit aan op de Nationale Omgevingsvisie, die stelt dat bij de aanlandingsplekken actief ruimte wordt geboden aan (nieuwe) energie-intensieve industrie. Die keuze neemt niet weg dat ook in Flevoland grote hoeveelheden windenergie worden opgewekt en dat ook daar goede kansen liggen voor energiegerelateerde functies en grote energieverbruikers.

De windparken in en om de regio leveren aan het hoofdnet voor elektriciteit, maar andersom is de regio ook afhankelijk van het hoofdnet om een stabiele energievoorziening te waarborgen, ook als wind en zon tijdelijk minder opleveren. Beide functies (toevoer en afvoer) vragen versterking van de transportcapaciteit, waarbij vooral de hoofdverbinding voor stroom tussen het Noordzeekanaalgebied en Groningen kansen oplevert. Momenteel wordt ook gedacht aan doorvoer van elektriciteit uit windenergie die aan land komt nabij de Eemshaven in Groningen, via Flevoland. De aanwezigheid van een tweede hoofdverbinding tussen de Metropoolregio Amsterdam en Groningen versterkt die structuur verder: de hoofdleiding voor aardgas, die vanaf 2030 op grote schaal voor waterstof lijkt te kunnen worden gebruikt.

Deze hoofdstructuur levert een ruimtebehoefte op voor energievoorzieningen (ook voor bijvoorbeeld opslag van elektriciteit en conversie) en vestigingskansen voor grote energieverbruikers. Bestaande voorzieningen zoals de Máximacentrale in Lelystad en initiatieven van bestaande grote energieverbruikers zoals Tata Steel zijn daar belangrijk bij.

Toewerken naar een geïntegreerd hybride systeem dat verschillende duurzame bronnen integreert
Bestuurlijk is het uitgangspunt vastgesteld op een inzet om energieneutraal of energieleverend te ontwikkelen. De energietransitie zal daarnaast doorwerken in de bestaande woningvoorraad. Op het schaalniveau van de wijk en buurt en hoger, is de opgave om te komen tot een 'hybride energiesysteem'. Zo'n hybride systeem integreert verschillende bronnen, koppelt vraag en aanbod en voorziet in opslag in één systeem. Dat moet een geïntegreerd systeem zijn; het ontstaan of voortbestaan van parallelle systemen (zoals een gasnet en een warmtenet) is niet wenselijk. In een hybride energiesysteem worden korte ketens gelegd tussen leveranciers en afnemers van stroom en warmte. Het onderscheid tussen beide vervaagt.

De overgang naar zo'n geïntegreerd hybride energiesysteem vraagt nog veel denkkracht en innovatie. Onderzoek daarnaar door onder meer TNO staat in de steigers. Net als voor het hoofdnet geldt dat er een ruimtelijk sturende werking van kan uitgaan: ruimte creëren, structureren, intensiveren en transformeren. Elementen die op wijk- en buurtniveau een rol spelen, zijn:

- isolatie en andere vormen van energiebesparing in de bestaande voorraad.
- het gebruik van lagetemperatuurwarmte uit duurzame bronnen voor warmtenetten.
- innovaties voor opwekken van warmte (bijvoorbeeld onder de weg, of uit oppervlaktewater),
- kleinschalige energiewinning en -opslag: als gevolg van Europese wetgeving zullen lokale energiecoöperaties steeds belangrijker worden. Zij zullen worden ondersteund door zogenaamde independent aggregators. Die leggen de verbinding met het landelijke net om een stabiele energielevering mogelijk te maken. Dit vereist niet alleen aanpassing van de laagspanningsnetten, maar ook van een marktmodel dat uitwisseling mogelijk maakt.

Bij deze overgang naar een duurzaam energiesysteem moet worden gewaakt voor het ontstaan van energiearmoede.

Aanleg van een vierde hyperconnectiviteitshub voor datacenters
De ruimtebehoefte voor datacenters is geraamd op 250 hectare tot 2030, uitgaand van enkellaags bouwen. Deze oppervlakte komt overeen met de benodigde stroomcapaciteit van 2500 MVA. Van de 250 hectare zal naar verwachting 60% gebruik willen maken van hyperconnectiviteit. Op dit moment is dat beschikbaar op drie locaties in de regio: Schiphol Rijk, Amsterdam Zuidoost en Amsterdam Science Park. Voor de toekomst is dat niet voldoende.
Een vierde hyperconnectiviteitshub vraagt om een extra load pocket (een uitbreiding op het elektriciteitsnet waarmee een datacenter kan worden gevoed). De realisatietermijn daarvan bedraagt zeven tot tien jaar. Daarnaast zijn forse investeringen nodig door het bedrijfsleven in digitale infrastructuur. Uit onderzoek komt een voorkeur naar voren voor een locatie bij Almere-Zeewolde, maar ook een alternatief in IJmond is nog in beeld.

3.4 Verstedelijking en het systeem van water en bodem

Veel opgaven op het raakvlak van verstedelijking en het systeem van water en bodem komen voort uit de noodzaak om de regio te wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Dat gaat vooral om bescherming tegen wateroverlast en overstromingen, en de permanente beschikbaarheid van voldoende zoetwater, ook bij langdurige droogte. Klimaatadaptiviteit en waterrobuustheid moeten vanzelfsprekende onderdelen worden van ruimtelijke keuzes voor stad en land. Ook de bodemsoort en bodemkwaliteit worden meer dan voorheen sturend voor het ruimtegebruik. Dat speelt in het bijzonder in gebieden waar bodemdaling moet worden vertraagd of tegengegaan en bij de toekomst van de grondgebonden landbouw.

De klimaatverandering manifesteert zich in deze regio misschien wel het duidelijkst in het watersysteem. Het systeem is in zijn huidige vorm niet berekend op de grotere extremen waar de regio mee te maken krijgt. Dat gaat zowel om langdurige droogte als hevige neerslag. Het watersysteem moet veerkrachtiger en robuuster gemaakt worden.

Daarmee worden klimaatadaptatie en water steeds belangrijker voor de keuzes in het ruimtelijk domein. Dat vraagt van de regio ten eerste een adaptieve ontwikkeling, die het mogelijk maakt om snel in te spelen op veranderende verwachtingen of omstandigheden, en ten tweede een waterrobuuste ontwikkeling, die het mogelijk maakt om snel en adequaat in te grijpen in geval van dreigende wateroverlast of waterschaarste en de gevolgen van zo'n crisis beperkt.

Omdat we nog niet weten hoe lang het klimaat blijft veranderen en in welk tempo, moeten ruimtelijke ontwikkelingen ook op korte termijn worden getoetst aan alle scenario's voor de lange termijn. Zo kunnen ingrepen vermeden worden die op lange termijn tot grote extra risico's of kosten zullen leiden, en blijven verschillende ontwikkelpaden open.

De noodzaak van een klimaatadaptieve en waterrobuuste ontwikkeling werkt door in alle ontwikkelings- en inrichtingskeuzes in de regio. Het is een voorwaarde voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving.

Risico's van overstroming beperken
Bij het beperken van risico's van overstromingen staat de meerlaagse veiligheid centraal. Tot nu toe was er vooral aandacht voor de bouw van sterke waterkeringen (laag 1). In de toekomst moet dit gebeuren in samenhang met een waterbestendige ruimtelijke inrichting (laag 2) en een adequate crisisbeheersing (laag 3). Dit betekent:

- Gebieden met verhoogde overstromingskans óf vrijwaren van verstedelijking, óf bebouwen op een wijze die bestand is tegen hoogwater (bijvoorbeeld drijvend of verhoogd). Dit geldt in het bijzonder voor gebieden die met diepe overstromingen te maken kunnen krijgen. Bij een relatief hoog risico op overstroming met geringe diepte, kunnen ook maatregelen zoals ophoging van de bodem worden getroffen.
- Kwetsbare functies en infrastructuur niet situeren in gebieden met een hoge overstromingskans en een hoge overstromingsdiepte, en/of extra beschermen tegen overstromingen.
- Ruimte behouden voor het versterken (verhogen en/of verbreden) van waterkeringen. Keuzes voor verstedelijking kunnen aanleiding geven voor nieuwe versterkingen, bovenop wat al is afgesproken, als de toename in de economische waarde van een gebied om een hoger beschermingsniveau vraagt.

Ruimte reserveren voor waterberging
Zowel in het hoofdwatersysteem, het regionaal watersysteem, de polders als in stedelijk gebied is ruimte nodig om water op te vangen in periodes van hevige neerslag of grote toevoer.

In het hoofdwatersysteem functioneert het Markermeer als waterbuffer. Overtollig water kan hiernaartoe geleid worden, bijvoorbeeld als de waterstand hoog is en afvoer naar zee niet of onvoldoende kan plaatsvinden. Die functie moet intact blijven. Daarnaast hebben het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal beide extra ruimte nodig om water tijdelijk naar af te voeren in periodes van een grote watertoevoer. Voor beide kanalen zijn verschillende zoekgebieden in beeld: ten noorden of ten zuiden van het Noordzeekanaal, en ten oosten of ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal (waarbij de westelijke locatie buiten de Metropoolregio ligt). Gebieden die hiervoor in aanmerking komen, blijven gevrijwaard van verstedelijking. Wel is recreatief medegebruik denkbaar.

Ook in het onderliggend watersysteem is meer bergingscapaciteit noodzakelijk. Het lokaal vasthouden van water in de haarvaten van het regionale watersysteem of in polders is vaak het meest effectief. Maar verspreid over de regio kunnen ook specifieke waterbergingsgebieden aan het regionale systeem nodig zijn.

De opgave om meer water te kunnen bergen, geldt ook voor stedelijk gebied. Ontwikkelingen zijn waterneutraal. Dat wil zeggen dat nieuwe woon- en werklocaties geen extra belasting met zich meebrengen voor het watersysteem op het gebied van veiligheid en waterkwantiteit, maar ook waterkwaliteit. Regenwater dat op de woon- en werklocaties valt wordt ter plekke vastgehouden en vertraagd afgevoerd, zodat overtollig water tijdens piekperioden niet wordt afgewenteld op het watersysteem en geen schade wordt veroorzaakt aan vastgoed en infrastructuur.

Water beschikbaar houden, ook tijdens droogte
Het groeiende aantal woningen en bedrijven leidt tot een stijgende vraag naar drinkwater. Zo schatten de waterleidingbedrijven in dat ze voor de Utrechtse Heuvelrug (waaronder 't Gooi) rond 2040 zo'n 30% meer drinkwater moeten winnen, terwijl er nu al water wordt gewonnen in gebieden waar dat vanuit een oogpunt van natuur en klimaatadaptatie niet of niet in die mate wenselijk is (zoals 't Gooi). Ook de eventuele overgang naar waterstof in het energiesysteem vraagt om veel water.

Bij de locatiekeuze van watervragende functies zoals datacenters en industrieën moet rekening worden gehouden met de beschikbaarheid van water. Dat geldt ook bij landschappelijke maatregelen zoals het vernatten van veenweidegebieden. Daarnaast is het van belang om in de toekomst de behoefte aan zoetwater te verminderen en bestaande reservoirs in en om de regio (waarvan het Markermeer het grootste is) intact te houden.

De opgave om voldoende water beschikbaar te houden krijgt extra urgentie door de klimaatverandering. Daardoor krijgen we vaker te maken met lange periodes van droogte. Dat benadrukt de noodzaak om voldoende water beschikbaar te houden en de behoefte aan water structureel te verminderen.

Verbeteren van de waterkwaliteit
Een goede kwaliteit van het water is belangrijk voor de natuur, maar ook voor de leefbaarheid en de volksgezondheid. Op dit moment worden de normen van de Kaderrichtlijn Water op veel plaatsen niet gehaald. Verstedelijking en klimaatverandering (met bijbehorende droogte en verzilting) kunnen leiden tot een verdere vermindering van de waterkwaliteit.
De waterkwaliteit hoeft niet overal hetzelfde te zijn. Van belang is dat er in het watersysteem een ordening ontstaat van schoon naar minder schoon water en van zilt naar zoet water, en dat deze ordening met het bestaande en verwachte ruimtegebruik is afgestemd. De behoefte aan zoet water neemt bijvoorbeeld af als het grondgebruik in verziltende gebieden op die verzilting kan worden afgestemd. Dat speelt in het bijzonder in veenweidegebieden. In combinatie met de opgave om de bodemdaling tegen te gaan, vraagt dat van agrariërs om na te denken over andere teelten.
De inrichting van de stad kan bijdragen aan de waterkwaliteit door plekken met een hoge gebruiksdruk in en naast het water (denk aan steigers, vaarroutes, drijvende objecten) af te wisselen met rustige natuurvriendelijke plekken in en op het water. Maar ook het bouwrijp maken zonder drainage op klei- en veengronden bevordert de waterkwaliteit.

Bodemdaling tegengaan
Daling van veenweidegebieden levert een grote bijdrage aan de uitstoot van CO2 in de regio en vraagt bij ongewijzigde agrarisch gebruik om een steeds diepere bemaling. De bodemdaling moet daarom worden tegengegaan. Dat heeft gevolgen voor het ruimtegebruik. Verstedelijking is op deze slappe bodemsoort niet het meest voor de hand liggende alternatief. Een inrichting met behoud van de landbouwfunctie, maar dan natuurinclusief en met gesloten kringlopen, of natuurontwikkeling liggen meer voor de hand. Combinaties met recreatie zijn goed denkbaar. In andere bodemdalingsgevoelige gebieden, zoals in Flevoland dat te maken heeft met een inklinkende kleibodem, kan verstedelijking wel een optie zijn. Dit zou voor de lange termijn echter wel leiden tot een grote opgave voor onderhoud en beheer.

Kringlooplandbouw
pm, in relatie met bodemdaling, verzilting, groene diensten, bodemuitputting, range van hyperlokaal tot hyperglobaal. Voedsel als kans om stad en land met elkaar te verbinden.

3.5 Verstedelijking en het ecologisch systeem

Afronden Nationaal Natuurnetwerk
Het ecologische systeem in de regio gaat over de biodiversiteit op land en in het water, binnen en buiten natuurgebieden. De Metropoolregio omvat twee Nationale Parken (Zuid-Kennemerland en Nieuw Land) en een aantal andere Natura 2000-gebieden (gesitueerd langs de kust, in Gooi- en Vechtstreek, Markermeer-IJmeer, Zaanstreek en Waterland). Samen met andere natuurgebieden en -verbindingen vormen zijn het Nationaal Natuurnetwerk in de regio. De vastgestelde ambitie is om dit netwerk in 2027 te voltooien. Om die ambitie te bereiken, is een versnelling van de natuurontwikkeling noodzakelijk.

Ecologische kwaliteit borgen van Natura 2000-gebieden en andere delen van het Nationaal Natuurnetwerk
Nationaal, en voor wat betreft de Natura 2000-gebieden ook internationaal, is bepaald dat in het Nationaal Natuurnetwerk het leefgebied voor aangewezen dier- en plantsoorten niet mag worden aangetast. Dat stelt ook eisen aan de ruimtelijke ontwikkeling in de omgeving. De stikstofdepositie als gevolg van ruimtegebruik in de omgeving van Natura 2000-gebieden die daar gevoelig voor zijn (in het bijzonder de veengebieden en de duinen), moet worden teruggedrongen. Het terugdringen van de stikstofdepositie is tegelijk een voorwaarde om ruimte te creëren voor nieuwe economische ontwikkelingen.

Vergroten biodiversiteit in de stad en in agrarisch gebied
Ook het stedelijk gebied draagt bij aan de biodiversiteit in de regio. Die bijdrage kan worden vergroot door de groenstructuren in de stad, maar ook door natuurinclusief te bouwen en inwoners en bedrijven te stimuleren om tuinen, balkons en daken te vergroenen. In agrarisch gebied kunnen vormen van agrarisch natuurbeheer en natuurinclusieve landbouw bijdragen aan de biodiversiteit, bijvoorbeeld via weidevogelbeheer.

Landschapsinvesteringen combineren met vergroten biodiversiteit
‘Landschapsinclusief ontwikkelen’ biedt uitgelezen kansen om de biodiversiteit te vergroten. Doelen op het gebied van flora en fauna kunnen in ruimtelijke ontwikkelingen worden geïntegreerd, bijvoorbeeld door ecologische verbindingen te verbeteren en bij te dragen aan de afronding van het Nationaal Natuurnetwerk.

Bijlage B

Ontwikkel- en inrichtingsprincipes

De teksten in deze bijlage bevatten de 'ontwikkel- en inrichtingsprincipes' die zijn vastgesteld tijdens de voorbereiding van de Verstedelijkingsstrategie. Ontwikkelprincipes zijn onderdeel van de bestuurlijke uitgangspunten die zijn vastgesteld in BO-MIRT van november 2019. Al deze principes van het BO-MIRT worden in deze bijlage cursief geciteerd. De nummering is die van de bestuurlijke uitgangspunten. Om ze nader te duiden, zijn deze principes op onderdelen verder ingevuld. Deze invullingen komen voort uit eerder gemaakte afspraken of lopende beleidstrajecten (zoals Samen Bouwen aan Bereikbaarheid – SBaB en Metropolitaan Landschap) en zijn vastgesteld door de Stuurgroep in haar vergadering van 13 mei 2020.

Principe 1.1
"Rijk en MRA streven naar een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio. Het verstedelijkingsconcept voor de middellange en lange termijn moet het gemeenschappelijke kader bieden voor de afwegingen en keuzes met goed interbestuurlijk samenspel."

Principe 2
"De polycentrische metropoolregio vormt de basis voor de verdere doorontwikkeling van het verstedelijkingsconcept. We werken aan verdere functionele integratie van de verschillende karakteristieken en elkaar versterkende kernen en aan de identiteit van de metropoolregio die als één grote stad functioneert."

1 Borgen van een goede leefbaarheid

Principe 1.2
"Rijk en MRA houden nadrukkelijk oog voor de effecten van de verstedelijkingsstrategie die de burger dicht bij huis, in bestaande wijken en buurten in de steden en in de kernen in landelijk gebied, ervaart en die de directe leefomgeving aantrekkelijker, gezonder en duurzamer kunnen maken".

Voor de uitwerking van dit principe in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- gezondheidsrisico's waaraan mensen worden blootgesteld (zoals geluid, hittestress en fijnstof) worden teruggedrongen,
- de inrichting van de openbare ruimte draagt bij aan een gezonde leefomgeving, sociale interactie én een aantrekkelijk vestigingsmilieu,
- het lokale voorzieningenniveau wordt op een aanvaardbaar peil gehouden of gebracht, ook in gebieden waar dat onder druk staat (zoals in kleinere kernen in het landelijk gebied),
- de beschikbaarheid en robuustheid van voldoende groen in de wijken en op korte afstand wordt bevorderd.

2 Stad en landschap worden in samenhang ontwikkeld

Principe 3
"De ontwikkeling van stad en landschap is een samenhangende opgave. Onze inzet is landschap inclusieve ontwikkeling, waarbij we de functies en kwaliteiten van het landschap versterken. Het landschap vormt de contouren van de verstedelijking. De uitgangssituatie en de karakteristieken van het landschap in relatie tot verstedelijking verschillen binnen de MRA".

Voor de uitwerking van dit principe in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- Waarden en kansen van het landschap op het gebied van bijvoorbeeld water, bodem, erfgoed, natuur, recreatie en beleving zijn intrinsiek onderdeel bij alle ontwikkelingskeuzes, en ook het landschapsbeheer wordt daarbij betrokken, zodanig dat een bijdrage wordt geleverd aan een gezonde leefomgeving én een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor bedrijven.
- Waar en wanneer nieuwe bouwlocaties (voor functies als wonen, werken, infrastructuur, energie) buiten stedelijk gebied gevonden moeten worden, zijn landschappelijke kwaliteiten bepalend voor de locaties en begrenzingen.
- Als ruimtelijke ontwikkelingen niet binnen bestaand stedelijk gebied plaats kunnen vinden, nemen de regionale partijen een houding aan van ruimhartige compensatie van de vermindering van oppervlakte en aantasting van landschappelijke, recreatieve en ecologische kwaliteiten[1].
- Vanaf iedere woning is een aantrekkelijk landschap binnen vijftien minuten fietsen bereikbaar.
- Aan stedelijke ontwikkelingen worden investeringen in een aantrekkelijk landschap gekoppeld.
- Ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap dienen altijd meerdere doelen, bijvoorbeeld op het gebied van de waterhuishouding, het klimaat, de stikstofdepositie, de kringlooplandbouw, de biodiversiteit, de recreatie, het erfgoed of de bodemdaling.

3 Te ontwikkelen woonmilieus zijn divers, leefbaar en sociaal-inclusief

Principe 4.3
"Rijk en MRA verbeteren het functioneren van de woningmarkt en de leefbaarheid, zodat het zowel voor huidige als toekomstige bewoners mogelijk is een passende en aantrekkelijke woonplek te vinden. We werken aan voldoende woningen, met een divers en betaalbaar woningaanbod in diverse woonmilieus, in kwalitatief goede en veilige leefomgevingen".

Voor de uitwerking van dit principe in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- Op ontwikkelingslocaties worden woningen gebouwd in verschillende prijsklassen, waaronder voldoende betaalbare woningen, en in verschillende woningtypen in aansluiting op de woningbehoefte (tenzij het om een locatie met een zeer beperkt aantal woningen gaat).
- Waar eenzijdigheid in de woningvoorraad of bevolkingssamenstelling de kansengelijkheid in de regio bedreigt, doorbreken we dat door bij de woningbouw in of nabij dergelijke clusters slim te programmeren in woningtypen, voorzieningen en hun ontsluiting.

1 vastgesteld in BO Ruimte, 4 december 2019

- Woonomgevingen nodigen uit tot een gezonde levensstijl, onder meer door voldoende groen en goede wandel- en fietsvoorzieningen.
- Bij locatiekeuzes voor woningbouw, infrastructuur en werklocaties wordt gezocht naar toekomstbestendige maatwerkoplossingen, waarbij altijd de vraag centraal staat hoe we kunnen borgen dat mensen gezond, veilig en prettig kunnen wonen.
- Waar door verdichting de druk op de groenvoorzieningen toeneemt, worden de kwantiteit, kwaliteit en bereikbaarheid van het groen vergroot.

4 Stedelijke ontwikkelingen en investeringen in mobiliteitssystemen versterken elkaar in een samenhangend en evenwichtig mobiliteitsnetwerk

Principe 4.1
"Rijk en MRA realiseren woon-, werklocaties en voorzieningen zoveel mogelijk binnenstedelijk. Deze realiseren we via binnenstedelijke verdichting in gemengde milieus en geconcentreerd rond OV-knooppunten. De focus voor toekomstige binnenstedelijke ontwikkeling ligt bij de sleutelgebieden, de zoekgebieden voor grootschalige ontwikkellocaties in de MRA zoals opgenomen in de Ontwerp NOVI".

Principe 4.2
"Rijk en MRA realiseren de al aangewezen en toekomstige uitleglocaties op voorwaarde dat ze goed en tijdig ontsloten worden, ook met het openbaar vervoer".

Principe 5.1
"Om binnenstedelijke verdichting en concentratie rond knooppunten mogelijk te maken zetten we vooral in op regionale OV- en fietsverbindingen om ketenreizen beter mogelijk te maken".

Principe 5.2
"Ontwikkeling van nieuwe woon- en werklocaties en recreatiegebieden gebeurt in wisselwerking met het regionale OV-systeem en fietsnetwerk, zowel wat betreft capaciteit van de lokale, regionale en bovenregionale netwerken als ook in de tijd."

Principe 5.3
"We zetten in op een mobiliteitssysteem met aandacht voor alle modaliteiten (fiets, regionaal openbaar vervoer, spoor, auto), slimme mobiliteit ('smart mobility') en in wisselwerking met het verstedelijkingsconcept. Voor de grotere systeemopgaven werken we aan een netwerkstrategie en een goed functionerend 'daily urban system'."

Voor de uitwerking van deze principes in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- bij de verdeling van woon- en werkprogramma's nabij openbaar vervoer hanteren we een onderscheid tussen:
  - multimodale knooppunten: direct bereikbaar per bus, trein én metro, met (aanwezig of in potentie) een hoogstedelijk gemengd milieu en een zwaar economisch programma;
  - stadsharten: direct bereikbaar per bus en per trein of metro, met een hoogstedelijk gemengd milieu en groeimogelijkheden voor het economische programma;
  - haltes: direct bereikbaar per trein of metro met een stedelijk woonmilieu of met potentie voor een licht commercieel programma.

  Het RO/EZ-kader, opgenomen in de bijlagen, bevat een programmatische invulling in bandbreedtes van het woon- en het werkprogramma.

Voor de uitwerking van het mobiliteitsnetwerk voegen we hier de zes principes aan toe die voortkomen uit het programma SBaB (Samen Bouwen aan Bereikbaarheid). Deze worden in de eerstvolgende Programmaraad van SBaB ter vaststelling aangeboden (14 mei a.s.).

1. we benutten de kracht van de modaliteiten en we faciliteren verschillende schaalniveaus van mobiliteitssystemen met hun eigen voorkeursmodaliteiten:
   - lopen, fiets en openbaar vervoer als basis in binnenstedelijk gebied,
   - openbaar vervoer primair op relaties tussen de grote steden en op de economische kerncorridors,
   - de auto als basis voor overige relaties;
2. we transformeren naar een slim en duurzaam mobiliteitssysteem;
3. we stellen de reiziger/verlader centraal; denken van deur-tot-deur;
4. we creëren vloeiende overgangen tussen schaalniveaus en tussen modaliteiten;
5. we werken aan leefbare (binnen)stedelijke gebieden met een focus op voorzieningen voor wandelen, fiets en openbaar vervoer;
6. we benutten de bestaande infrastructuur optimaal.

5 De ontwikkeling van economische centra en andere werklocaties draagt bij aan een veerkrachtige, schone en inclusieve MRA-economie

Principe 6.1
"Nieuwe plannen voor woningbouw die leiden tot transformatie en verlies aan bedrijventerrein kunnen als voldoende ruimte voor bedrijvigheid beschikbaar is".

Principe 6.2
"Rijk en MRA houden rekening met extra ruimte voor bedrijvigheid die nodig is voor de transformatieperiode naar een klimaatadaptieve, energieneutrale en circulaire economie, in het bijzonder in haven- en industriegebieden".

Principe 6.3
"Rijk en MRA ontwikkelen bestaande en nieuw te ontwikkelen woon- en werklocaties zoveel mogelijk circulair en met nadruk op de toepassing van hoogwaardige materialen".

Voor de uitwerking van deze principes in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- De ruimtelijk-economische ontwikkeling draagt bij aan de internationale concurrentiekracht en het innovatievermogen van de regio en van Nederland.
- Werkgelegenheid en arbeidsmarkt in de regio sluiten op elkaar aan. De druk op de ruimte mag er niet toe leiden dat voor veel praktisch geschoolden passende werkgelegenheid niet meer op een snelle en betaalbare manier bereikbaar is.
- In de overgangsperiode naar een circulaire economie houden we rekening met een tijdelijk extra ruimtebeslag, waarin voorzieningen zowel voor de 'oude' als de circulaire economie nodig zijn. Dit kan betekenen dat er strategische ruimtereserveringen worden gemaakt, en de aanwezige milieuruimte op die locaties nodig blijft en mogelijk wordt uitgebreid.

6 Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan de versnelling van de energietransitie

Principe 7.1
"Rijk en MRA zetten in op energieneutraal of energieleverend ontwikkelen".

Principe 7.2
"Rijk en MRA accommoderen vraag (verbruik energie) en aanbod (opwekking duurzame energie) zo dicht mogelijk bij elkaar en passend bij eigenschappen en efficiëntie van het netwerk. Daarbij houden we er rekening mee dat vanwege de energietransitie het elektriciteitsnetwerk versterkt moet worden en andere energienetwerken (warmte, waterstof) opgezet en uitgebreid moeten worden".

Principe 7.3
"Rijk en MRA houden regie op het ontwikkelen van datacenters afgestemd op de beschikbaarheid van stroom, de aanwezigheid van een warmtenetwerk en het verkleinen van de afstand tot de aanlanding van wind op zee of lokale (duurzame) opwekking".

Principe 7.4
"Het Noordzeekanaalgebied vormt hét knooppunt voor duurzame energie in de MRA".

Voor de uitwerking van deze principes in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:

- De capaciteit van de energieinfrastructuur (opwekking, transport, conversie, opslag) wordt meegewogen in de keuze en inrichting van stedelijke ontwikkelingslocaties. Daarbij wordt rekening gehouden met de verwachte omslag naar een 'geïntegreerd hybride energiesysteem' dat meerdere duurzame energiebronnen en modaliteiten (elektriciteit, waterstof, warmte en CO2) benut en vraag en aanbod ook op wijk- en buurtniveau koppelt.
- Met name grote energieverbruikers worden gesitueerd in de buurt van locaties waar duurzame energie gewonnen wordt en nabij de hoofdverbindingen in het energienet tussen het Noordzeekanaalgebied en Groningen (voor elektriciteit en mogelijk ook voor waterstof, als de huidige aardgasleiding wordt omgevormd tot waterstofleiding).
- Op plekken en in gebieden die een rol spelen in het toekomstige energiesysteem of daarvoor (na afweging in het Verstedelijkingsconcept) in aanmerking komen, kunnen strategische ruimtereserveringen worden gemaakt. De aanwezige milieuruimte blijft

daar in stand en wordt mogelijk uitgebreid.
- Voor nieuwe datacenters die gebruik maken van hyperconnectiviteit wordt één locatie in de regio aangewezen van maximaal 150 hectare. Bij de locatiekeuze voor deze en andere nieuwe datacenters is de beschikbaarheid van voldoende koelwater een voorwaarde (tenzij voor een innovatieve, niet-watergekoelde oplossing wordt gekozen).

7 Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan een klimaatbestendige metropoolregio

Principe 7.5
"Rijk en MRA verstedelijken klimaatbestendig, door de gevolgen van klimaatveranderingen (droogte, hitte, extreme regenbuien en mogelijke overstromingen) te verkleinen".

Voor de uitwerking van dit principe in het verstedelijkingsconcept voegen we hier de volgende invulling aan toe:
- Nieuwe locaties en herstructureringsgebieden voor wonen en werken worden klimaatbestendig en waterneutraal ontwikkeld: regenwater wordt ter plekke vastgehouden en vertraagd afgevoerd, hittestress wordt tegengegaan en de schade bij mogelijke overstromingen blijft beperkt.
- Nieuwe stedelijke ontwikkelingen vinden alleen plaats op locaties waar ze te combineren zijn met een robuust en toekomstbestendig systeem van water en bodem. Dat betekent onder meer dat niet wordt gebouwd in gebieden met een relatief hoge kans op overstromingen met een relatief grote diepte, tenzij gebouwd wordt op een wijze die bestand is tegen zo'n overstroming. Dat geldt in het bijzonder voor kwetsbare functies zoals datacenters, ziekenhuizen en vitale infrastructuur.
- Ontwikkelingen dragen zo mogelijk bij aan het tegengaan en vertragen van de bodemdaling.
- Er wordt voldoende ruimte gecreëerd voor tijdelijke waterberging in natte periodes, zowel in polders als aan het regionale watersysteem en het hoofdwatersysteem.
- Er wordt voldoende water vastgehouden of opgeslagen, zodat er ook in lange periodes van droogte voldoende zoetwater beschikbaar blijft voor natuur, drinkwater en landbouw. Nieuwe functies die veel water vragen worden gesitueerd op een locatie waar voldoende water in de nabijheid aanwezig is.

Bijlage C

Gemaakte afspraken

Uitkomsten BO Leefomgeving 8 juni 2020

(bron: brief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer, 25 juni 2020, kenmerk 2020-0000381130)

Met de verstedelijkingsstrategie Metropoolregio Amsterdam (MRA) zetten Rijk en regio de koers uit naar een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke MRA in 2050. Een polycentrische ontwikkeling van de MRA met elkaar versterkende kernen vormt de basis voor de verdere doorontwikkeling. Hiervoor creëren Rijk en regio gezamenlijk en integraal randvoorwaarden en maken keuzes op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en leefbaarheid. Er zijn afspraken gemaakt over de polycentrische en evenwichtige ontwikkeling van woningbouw en werkgelegenheid tot 2030 in samenhang met bereikbaarheid en de energietransitie tot 2050 in relatie tot de verstedelijking.
De MRA kent een urgente woningbouwopgave. Door de toenemende bevolkingsgroei moet de bouwproductie voor de MRA worden verhoogd naar 175.000 woningen tot 2030 (CBS prognose 2019). Voor de woningbouwontwikkeling tot 2030 hebben Rijk en regio afgesproken om in aanvulling op eerder gemaakte afspraken de nadruk te leggen op versnelling van de uitvoering van vastgestelde plannen, plannen in voorbereiding en potentiële plannen tot 2030 en daarbij rekening te houden met de gevolgen voor de bereikbaarheid waarover besloten wordt in het gebiedsgerichte bereikbaarheidsprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB).
Om te voorzien in de toegenomen woningbehoefte zal ik samen met de regionale partners volop meewerken om de jaarlijkse productie van 17.500 woningen te kunnen realiseren en om gezamenlijk de knelpunten, zoals benoemd in de woondeal, weg te nemen. Hierbij sturen we niet alleen op aantallen. We zorgen voor een evenwichtige verdeling van de woningvoorraad over de regio en een nieuwbouwprogramma dat aansluit bij de behoefte met betaalbare woningen voor zowel de lage- als middeninkomens. Ook pakken we de excessen op de woningmarkt aan. Voor de woningbouwontwikkeling tot 2030 is afgesproken om in samenhang met bereikbaarheid prioriteit te geven aan het ontwikkelen van de internationale corridor Zuidwest Amsterdam Schiphol Hoofddorp, inclusief Amsterdam Zuidoost, verder het ontwikkelen van de Westkant Amsterdam en aan de oostkant in te zetten op de centrumontwikkeling Almere t/m 2030 en waar mogelijk additionele stappen te zetten ten aanzien van Amsterdam Bay Area.
Er worden niet alleen woningen gebouwd, maar steden en samenlevingen. Voor een evenwichtige ontwikkeling van de polycentrische metropoolregio en het versterken van de leefbaarheid in bestaande kernen hebben Rijk en regio afgesproken om gezamenlijk uitvoering te geven aan de beleidsintentie indicatief 10% van de werkgelegenheidsgroei in de periode 2020-2030 evenwichtig te spreiden over de stadsharten van Almere, Haarlem, Hoofddorp, Hilversum, Zaanstad, Purmerend en Lelystad. Hiermee wordt ook een bijdrage geleverd aan het zo optimaal mogelijk benutten van het bereikbaarheidssysteem, inclusief OV-knooppunten en (OV-)infrastructuur en het beter bereikbaar maken van arbeidsplaatsen voor met name praktisch en middelbaar opgeleiden in kernen buiten de kernstad.

Voor een duurzame MRA zijn tot 2030 aanzienlijke ingrepen en uitbreidingen nodig in de energie-infrastructuur. Het hoogspanningsnetwerk (150/380KV) kent anno 2020 al capaciteitsproblemen, evenals een aantal onderstations, die nodig zijn voor de regionale stroomdistributie. Het energienetwerk staat dan ook voor de middellange (tot 2030) en lange termijn (2030-2050) niet alle ambities op het gebied van woningbouw, werklocaties en energietransitie toe. Met betrekking tot de energietransitie hebben Rijk en regio afgesproken om de hoofdstructuur van de energievoorziening volwaardig mee te nemen in de afweging bij de verstedelijking en deze te koppelen aan de locaties voor opwek van hernieuwbare energie (RES) en ruimtelijk economische ontwikkelingen in de MRA in de periode 2020-2050. Voor de middellange termijn werken Rijk en regio in nauwe samenwerking met de netbeheerders een selectie van prioritaire no regret maatregelen uit, gericht op het oplossen van capaciteitsproblemen in de energienetwerken in de periode 2020-2025 en 2025-2030. Dit met als doel zoveel mogelijk te voorkomen dat vertraging optreedt en/of keuzes voor prioritering moeten worden gemaakt bij de gebiedsontwikkeling. De overige keuzevraagstukken voor het verstedelijkingsconcept over energietransitie, de vierde hyperconnectiviteitshub, landschap, water en bodem voor de periode 2030-2050 zullen de komende maanden verder worden uitgewerkt. Het streven is om de besluiten hierover en de verstedelijkingsstrategie in het BO MIRT najaar 2020 vast te stellen.
Het besluit over de fasering van grootschalige woningbouwlocaties tot 2050 zullen in samenhang met het bereikbaarheidsprogramma SBaB worden genomen.
De opgaven binnen de MRA voor de (middel)lange termijn hangen in meer of mindere mate samen met opgaven in de aan de MRA grenzende gebieden (Noord-Holland Noord, overig Flevoland, Utrecht, Leidse regio). Waar dit relevant is, zal de Verstedelijkingsstrategie MRA hier aandacht aan besteden of zullen deze worden uitgewerkt in de Omgevingsagenda Noordwest.
Voor het opstarten van de Omgevingsagenda Noordwest is besloten om dit jaar prioriteit te geven aan lopende Rijk-regiotrajecten, zoals de verstedelijkingsstrategieën MRA en MRU, waarin een groot aantal gebiedsgerichte opgaven al worden opgepakt. Zo ondersteun ik ook de NOVI-alliantie Noord Holland bij het opstellen van een Regionale Investeringsagenda's voor het gebied boven het Noordzeekanaal. Rijk en regio hebben afgesproken in januari 2021 te starten met een verkenning van aanvullende gebiedsgerichte opgaven, die mogelijk kunnen landen in de Omgevingsagenda. In het BO Leefomgeving van voorjaar 2021 wordt vastgesteld welke aanvullende gebiedsgerichte opgaven een plek krijgen in de Omgevingsagenda. De Omgevingsagenda Noordwest zal dan in principe in het BO MIRT van najaar 2021 worden vastgesteld.
De verstedelijkings- en bereikbaarheidsopgaven in de MRU en MRA zijn groot en urgent. Voor de realisatie van de opgaven zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar bij Rijk en regio. Dit vraagt om een reële fasering van de gebiedsontwikkelingen voor de middellange en lange termijn. Daarnaast zullen Rijk en regio moeten bezien in hoeverre extra financiële middelen beschikbaar kunnen komen.

Rijk-regio afspraken BO-MIRT 25 november 2020

Verstedelijkingsstrategie Metropoolregio Amsterdam

- Rijk en regio constateren een enorme woningbouwopgave in de MRA. Deze woningbouwopgave kan niet worden gerealiseerd, als er geen gezamenlijke maatregelen worden getroffen door zowel het Rijk als de regio op de noodzakelijke randvoorwaarden zoals mobiliteit, bereikbaarheid, economie, energie, klimaatadaptatie, water, ecologie, landschap en inclusiviteit. Deze randvoorwaarden zijn het cement voor de woningbouwopgave. Daarnaast zijn er op korte termijn maatregelen nodig inzake de stikstof en PFAS problematiek, geluidscumulatie en de coronacrisis die de bouwproductie enorm vertragen.
- Een versnelling van de woningbouwopgave betekent ook een versnelling van deze randvoorwaarden.
- Rijk en regio constateren dat de benodigde opgaven op wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, ecologie, klimaatadaptatie, energie, circulaire economie en inclusiviteit vragen om systeemsprongen. Hierbij moet aandacht blijven voor hoge kwaliteit van leven in de MRA en de bijzondere kwaliteiten van een evenwichtige polycentrische metropool (zowel in sociaal-maatschappelijk als economisch opzicht) in een uniek en cultuurhistorisch waardevol landschap.
- Rijk en regio werken aan deze benodigde randvoorwaarden samen in de verstedelijkingsstrategie, Woondeal en het bereikbaarheidsprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Daarnaast biedt de woningbouwimpuls mogelijkheden om de woningproductie op korte termijn te versnellen.
- Rijk en regio spreken af om richting het BO Leefomgeving en BO MIRT 2021 de uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie voort te zetten, ten einde een verstedelijkingsconcept MRA inclusief fasering en investeringsstrategie vast te stellen, waarbij in ieder geval de volgende onderwerpen in samenhang nader worden uitgewerkt.
- Rijk en regio bevestigen de ingeslagen hoofdkoers van de evenwichtige ontwikkeling van een polycentrische metropoolregio, met tot 2030 de ontwikkeling

van 175.000 woningen en de inzet om het beïnvloedbare deel (ca. 10%) van werkgelegenheidsontwikkeling te spreiden over de stadsharten in de MRA. Daarbij geldt een aantal nadere afspraken, te weten:

- Versnelling woningbouw en noodzakelijke randvoorwaarden tot 2030:
  - Rijk (interdepartementaal, coördinatie BZK) en regio besluiten tot het uitwerken in concrete en integrale gebiedsplannen van de versnelde woningbouwontwikkeling 2021-2030 in de stadsharten Almere, Haarlem, Hoofddorp, Hilversum, Lelystad, Purmerend en Zaanstad, inclusief voor deze integrale ontwikkeling cruciale (financiële) randvoorwaarden onder andere op het gebied van bereikbaarheid en energie-infrastructuur. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de programmalijn Bereikbare Steden van het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Over de bereikbaarheidsonderdelen vindt besluitvorming plaats binnen SBaB. Deze onderdelen krijgen een plaats in de Uitvoeringsagenda SBaB.
  - Rijk en regio komen met een uitgewerkt voorstel op welke wijze en met welke noodzakelijke randvoorwaarden de woningbouw in de grootschalige locaties Achtersluispolder in Zaanstad, Almere Pampus, station Hoofddorp en westflank in Haarlemmermeer, Havenstad in Amsterdam en Zuidoostflank Amsterdam, die nu gepland staan na 2030, naar voren kunnen worden gehaald, in aanvulling op de reeds afgesproken doelstelling van 175.000 nieuwe woningen tot 2030, zonder deze doelstelling te frustreren en rekening houdend met de (MIRT) onderzoeken die voor deze locaties in het kader van het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid al lopen.
  - De voortgang van de hiervoor beschreven besluiten wordt besproken tijdens een extra BO Woningbouw in februari-maart 2021 vooruitlopend op de integrale besluitvorming in het BO Leefomgeving voorjaar 2021, en besluitvorming in BO MIRT najaar 2021.
- Water/klimaatadaptatie: o.a. afspraken maken tussen regio en Rijk (ministeries I&W/ BZK/EZK/LNV) om vanuit eigen bevoegdheden in te zetten op klimaatadaptieve maatregelen bij alle gebiedsontwikkelingen (natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid, energie en infrastructuur) om te voorkomen dat toekomstige schade later onevenredige kosten met zich meebrengt. Daarnaast verkennen Rijk en regio gezamenlijk welke vervolgonderzoeken nodig zijn op het gebied van water en klimaatadaptatie; waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande programma's.
- Landschap en ecologie: o.a. afspraken maken tussen regio (deelnemers MRA) en Rijk (ministerie LNV) om vanuit eigen bevoegdheden in te zetten op gezamenlijke belangen, zoals bodemdaling in veenweidegebieden, verbeteren en aanvullen van ecologische verbindingen, stikstofgevoelige N2000, de landbouwtransitie naar kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw en het versterken van de biodiversiteit. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande structuren en samenwerkingsverbanden (Veenplan, programma Natuur, bossenstrategie, NOVI gebieden, Stuurgroep Markermeer-IJmeer etc.).
- Energie: Rijk en regio spreken af om het proces voort te zetten om te komen tot een selectie van prioritaire no regret maatregelen gericht op het oplossen van huidige capaciteitsproblemen in de energienetwerken in de periode 2020-2025 en 2025-2030, in relatie tot de in die periode voorgestelde verstedelijkingslocaties en de resultaten daarvan voor te leggen in het BO Leefomgeving van voorjaar 2021;
- Energie: Rijk en regio nemen de hoofdstructuur van de energie volwaardig mee in de afweging bij de verstedelijking van de MRA en koppelen deze aan de locaties voor opwek van hernieuwbare energie (RES) en ruimtelijk economische ontwikkelingen in de MRA in de periode 2020-2050. Waarbij in ieder geval de volgende afwegingen worden geagendeerd voor verdere uitwerking:
  - Het koppelen van wonen, werken, bereikbaarheid aan de beschikbaarheid van energie en netwerken van energie met concrete voorstellen in het verstedelijkingsconcept;
  - Antwoord geven op de vraag of en zo ja waar ruimte is voor conversiefaciliteiten;
  - Uitspraken over de noodzakelijke/wenselijke toevoeging en/of aanpassing van hoofdnetwerken van energie;
- Economisch profiel Almere: Rijk en regio spreken af de komende maanden te verkennen welke gezamenlijke inspanning noodzakelijk is voor het versterken van het kennisprofiel in Almere ten behoeve van de groei van de stad en specifiek de groei van de lokale economie en werkgelegenheid. Indien nodig kan dit leiden tot aanpassing van het Convenant Hoger Onderwijs Flevoland.

Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB)

M.b.t. Netwerkstrategie
Rijk en regio constateren en concluderen dat:

- De verstedelijking leidt tot een forse groei van de mobiliteit. Het aantal auto- en openbaar vervoerverplaatsingen van, naar en binnen de MRA groeit tot 5,6 miljoen per dag in 2040, dit is een groei van 56% ten opzichte van 2014. Er is sprake van groei van verschillende mobiliteitssystemen: 1. binnen het sterk verstedelijkte gebied, waar

openbaar vervoer (bus, tram, metro en trein), lopen en (elektrische) fiets sterk zijn; 2. tussen steden, waar de trein sterk is en 3. overige verplaatsingen met herkomst en/of bestemming in de MRA, waar de auto sterk is.

- Als gevolg van COVID-19 er op de korte termijn een afvlakking is van de mobiliteitsgroei, maar dat door de sterke ruimtelijk economische ontwikkeling van de MRA richting 2040 de mobiliteitsgroei naar verwachting weer sterk zal toenemen.
- Als gevolg van de verstedelijking en de ligging van de Rijksinfrastructuur in de MRA en rond Amsterdam in het bijzonder, deze in toenemende mate gebruikt wordt voor verplaatsingen met herkomst-/bestemming Amsterdam. Dit leidt ertoe dat zowel lokaal als doorgaand verkeer gebruik maken van de beperkte beschikbare capaciteit op de weg en het spoor. Zonder ingrijpende keuzes en maatregelen lopen de netwerken vast en verslechtert de bereikbaarheid van de steden en economische toplocaties (zoals de Zuidas, Schiphol en de Haven van Amsterdam).
- Om de groei de komende jaren op te kunnen vangen dienen de lopende MIRT afspraken uitgevoerd te worden (o.a. ZuidasDok, OV SAAL, A8-A9, Amsterdam Zuid, PHS) en de benodigde stedelijke bereikbaarheidsinvesteringen (lokale fietsnetwerk, uitbreiden BTM) in de MRA uitgevoerd te worden.
- Om een toekomstvaste oplossing voor zowel het (inter)nationale- als het regionale/stedelijke verkeer te bieden is een Netwerkstrategie richting 2040 opgesteld die bestaat uit de volgende hoofdkeuzes voor een samenhangend multimodaal netwerk:
- Een stapsgewijze schaalsprong in het regionaal HOV-systeem in het sterk verstedelijkte gebied van de MRA om ruimte te creëren op het (inter)nationaal spoornetwerk en als ontsluiting van nieuwe ontwikkelgebieden. Deze schaalsprong is nodig omdat het huidige openbaar vervoersysteem de sterke mobiliteitsgroei van, binnen en naar de MRA (69% groei t.o.v. 2014) niet kan opvangen. De eerste stappen zijn onderzocht en uitgewerkt in de MIRT-onderzoeken Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp en Amsterdam Bay Area.
- Een stapsgewijs re-design wegennet met het verleggen en versterken van de draaischijf voor het doorgaande verkeer rond Amsterdam (A5, A9, A10-Noord). Een re-design is nodig omdat de Ring A10 bij sterke groei van de automobiliteit tot 2040 van, binnen en naar de MRA (52% groei t.o.v. 2014) niet zowel het doorgaande verkeer als het herkomst-/bestemmingsverkeer kan blijven opvangen. Er is verdiepend onderzoek nodig om de optimale configuratie van maatregelen (fysiek en gedrag) te kunnen bepalen.
- De fiets is een belangrijke en kansrijke modaliteit om de MRA op een duurzame en gezonde wijze bereikbaar en leefbaar te houden. Drie oplossingsrichtingen bieden daarbij potentie: 1) het voltooien van regionale doorfietsroutes, 2) realiseren van aantrekkelijke routes (feederroutes) naar OV-knopen voor verbetering ketenreis en 3) de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige fietsparkeervoorzieningen bij OV-knopen.
- Zet in op hoogwaardige stedelijke en regionale overstapvoorzieningen tussen mobiliteitssystemen (hubs).
- Naast de hoofdkeuzes die impact hebben op doorstroming in de hele MRA zijn er voor weg en OV ook opgaven op specifieke corridors, zoals de A27 van Almere naar Utrecht en de Gooicorridor, die met lokale maatregelen kunnen worden opgelost.

Rijk en regio spreken af:

- In de MRA integraal te werken aan (1) een stapsgewijze schaalsprong in het regionaal HOV-systeem in het sterk verstedelijkte gebied van de MRA om ruimte te creëren op het (inter)nationaal spoornetwerk en als ontsluiting van nieuwe ontwikkelgebieden, (2) een re-design van het wegennet en (3) het benutten van de groeiende potentie van de (e)fiets. Dit gebeurt stapsgewijs en in samenhang met (de fasering in) de verstedelijkingsstrategie. Deze strategie wordt in de MIRT-studies ZWASH en Amsterdam Bay Area gebiedsgericht uitgewerkt.
- Een onderzoek te starten naar het re-design van het (hoofd)wegennet, gericht op het verleggen en versterken van de draaischijf voor het doorgaande verkeer rond Amsterdam (A5, A9, A10-Noord). Dit onderzoek zal voor het Bestuurlijk Overleg MIRT van najaar 2021 inzicht geven in de optimale combinatie van weg-infrastructurele maatregelen en beleidsinzet om het wegennet (hoofdwegennet en onderliggend wegennet) in de MRA in beweging te houden.
- Voor het Bestuurlijk Overleg MIRT van najaar 2021 een multimodaal toekomstbeeld 2040 MRA op te stellen als uitwerking van de Netwerkstrategie. Met als doel de samenhang tussen de modaliteiten, de gebiedsonderzoeken en de transitie naar een veilig, slim en duurzaam mobiliteitssysteem verder uit te werken; passend bij de verstedelijkingsafspraken. Binnen dit toekomstbeeld wordt samen met maatschappelijke partners en kennisinstellingen:
  - de regionale bouwsteen voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets opgesteld;
  - het (door)ontwikkelen van multimodale hubs op stedelijk en regionaal niveau uitgewerkt;
  - verbinding gelegd met het vervolgonderzoek binnen ZWASH en Amsterdam Bay Area (in beide MIRT-studies zal de fiets worden betrokken);
  - verbinding gelegd met raakvlakken als de Verstedelijkingsstrategie MRA, Landelijk

OV toekomstbeeld en projecten/studies van Rijk en regio (A27, Hoornse lijn, IJ-oeververbindingen, lokale maatregelen in het kader van autoluw, etc.).

M.b.t. MIRT-onderzoek ZWASH

Rijk en regio constateren en concluderen dat:

- Het doortrekken van de (metro) Noord/Zuid-lijn (NZL) tot Hoofddorp een goede oplossing is om ruimte te creëren voor de verdere groei van treinverkeer op het (inter) nationale netwerk.
- Het doortrekken van de NZL verdere ontwikkeling van de kerncorridor tussen de Zuidas en Hoofddorp als internationaal vestigingsklimaat mogelijk maakt en bijdraagt aan de ontwikkeling van dit gebied als de Internationale Entree van Nederland.
- Het doortrekken van de NZL belangrijk is voor een toekomstbestendige ontsluiting van de luchthaven Schiphol en het ontlasten van het drukke treinstation.
- Het doortrekken van de NZL belangrijk is voor diverse grootschalige woningbouwprojecten in zowel de directe omgeving van station Hoofddorp als in de hele Haarlemmermeer en aansluit op de ontwikkeling van 50.000 arbeidsplaatsen in de Haarlemmermeer binnen de invloedsfeer van de kerncorridor (inclusief Schiphol).
- Het sluiten van de Ringlijn randvoorwaardelijk is om de gebiedsontwikkeling in HavenStad met 70.000 woningen en 58.000 arbeidsplaatsen mogelijk te maken, en bijdraagt aan het scheiden van verkeersstromen in het OV (in het bijzonder in de Schipholspoortunnel) en zo aan een verbeterde nationale en regionale bereikbaarheid.
- De Airportsprinter een belangrijke rol kan vervullen in het OV-netwerk, maar minder kansen biedt voor woningbouw en ontvlechting in het netwerk om capaciteit op het spoornetwerk vrij te spelen op de lange termijn.
- Dat een airportsprinter-station 'HavenStad' geen toekomstbestendige optie is voor na 2040, zonder omvangrijke investeringen in het onderliggend tramnetwerk.
- De OV-onderwerpen voldoende uitgewerkt zijn om een verkenning te starten, maar dat het zicht op 75% financiering ontbreekt.
- Voor de onderzochte wegmaatregelen geldt dat uitbreiding van de wegcapaciteit voor een aantal wegvakken tot een verbetering van de doorstroming leidt, en de onderzochte pakketten tot een vermindering van de capaciteitsknelpunten in het gebied leidt, maar nog onvoldoende tot een oplossing van de knelpunten.
- Toekomstige investeringen nodig blijven om deze knelpunten op de weg op te lossen.
- Er nog informatie ontbreekt en dat dit vraagt om verdere verdieping in een vervolgonderzoek naar de wegmaatregelen.

Rijk en regio spreken af om:

- Het MIRT-onderzoek Zuidwestkant-Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp als afgerond te beschouwen en de conclusies vast te stellen.
- Er nu geen middelen beschikbaar zijn om een startbeslissing te kunnen nemen voor de voorkeursalternatieven doortrekken Noord/Zuidlijn Amsterdam Zuid – Hoofddorp en het sluiten van de Ringlijn Isolatorweg – Amsterdam Centraal voor een totaalbedrag van € 4,7 miljard.
- Partijen om geen tijd te verliezen wel inhoudelijk doorwerken om een startbeslissing voor te bereiden.
- Gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets.
- Een verdiepend onderzoek uit te voeren naar de optimale combinatie van weg infrastructurele maatregelen voor de opgaven op de weg in de corridor, met nauwe afstemming met het onderzoek naar beleidsinzet en maatregelen op systeemniveau binnen de programmalijn Netwerkstrategie MRA.
- De onderdelen verstedelijking, OV, fiets en weg in de programmaraad weer bij elkaar te brengen richting het Bestuurlijk Overleg MIRT van najaar 2021, zodat integrale besluitvorming plaats kan vinden.

M.b.t. MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area

Rijk en regio constateren en concluderen dat:

- Er een grote woningbouwbehoefte in de MRA is van 250.000 woningen tot 2040 en dat de oostkant van de MRA een substantiële bijdrage levert aan deze woningbouwopgave, zoals in de verstedelijkingsstrategie is opgenomen.
- De woningbouwopgave tot 2030 vooral gericht is op het realiseren van een substantieel aantal woningen in IJburg en Almere, waarbij de grootste ontwikkelopgave ligt op het creëren van woon- werkmilieus in het Almeerse stadshart, door verdichting rond station Almere Centrum. De overige opgave focust zich op het toevoegen van woonmilieus rond de bestaande Almeerse stations en het versterken van de bestaande buurten.
- Na 2030 de grootste verstedelijkingsambitie rondom Almere Pampus ligt. Dat levert een belangrijke bijdrage aan de grote woningbehoefte in de MRA na 2030, en er wordt nog gekeken naar mogelijkheden om deze verstedelijkingsambitie te versnellen.

- Er een MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area is uitgevoerd, waarbij een integrale ontwikkelstrategie voor dit gebied is opgesteld. Vertrekpunt hiervoor vormen de RRAAM-afspraken uit 2013.
- De fiets en het onderliggende OV-netwerk een belangrijk onderdeel zijn van de ontwikkelstrategie voor de Oostflank en bijdragen aan een mobiliteitstransitie.
- Om een (substantieel) aantal woningen aan de oostkant van de MRA toe te voegen is een goede bereikbaarheid met alle modaliteiten van belang. In het onderzoek zijn verschillende OV-varianten onderzocht, waaronder een IJmeerverbinding en de verbetering van het bestaande spoor. In het onderzoek zijn de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de weginfrastructuur in beeld gebracht, waarbij gebleken is dat er knelpunten zijn. Wegmaatregelen zijn in deze fase nog niet onderzocht.
- Uit de Mini-MKBA blijkt dat een IJmeerverbinding, bij de in dit onderzoek onderzochte programma's voor wonen en werken een maatschappelijke meerwaarde heeft. In de ontwikkelstrategie is uitgegaan van de bouw van ca. 100.000 woningen en de realisatie van ca. 40.000 arbeidsplaatsen in het gebied, waarvan 75.000 woningen en 35.000 arbeidsplaatsen in Almere.
- Los van alle ruimtelijke ontwikkelingen zijn maatregelen noodzakelijk om het ecologische systeem van het IJmeer/Markermeer te herstellen en bij te dragen aan de totstandkoming van een Toekomst Bestendig Ecologisch Systeem (TBES). Met financiering door onder andere organisaties voor natuur en ecologie, zoals de partijen in de Stuurgroep Markermeer en IJmeer (SMIJ). Dit is conform eerdere afspraken in de RRAAM bestuursovereenkomst. Het Rijk investeert met enkele projecten zoals Markerwadden, Oostvaardersoevers en NH Markermeerkust, al in het verbeteren van de ecologische kwaliteit en zal dat ook in de toekomst doen.*

Rijk en regio spreken af om:

- Het rapport 'Naar een ontwikkelstrategie voor Amsterdam Bay Area' met daarin de (tussen)resultaten en conclusies van het MIRT-onderzoek vast te stellen en daarmee het onderschrijven van:
    1. De integrale ambities rond verstedelijking, bereikbaarheid, natuur en ecologie in dit gebied.
    2. De noodzaak en uitgangspunten voor de verdichting in Almere, versnelling Almere Centrum en de realisatie van Almere Pampus om daarmee een bijdrage te leveren aan de grote woningbehoefte in de MRA.
    3. De IJmeerverbinding in de vorm van een light railverbinding, bij de in het onderzoek onderzochte programma's voor wonen en werken (ca. 100.000 woningen en 40.000 arbeidsplaatsen), een kansrijke oplossing vormt om bij te dragen aan de hoofdopgaven van het programma SBaB en aan de verstedelijkingsopgave in de Oostflank van de MRA.
    4. De noodzaak van investeringen in natuur en ecologie in en rond het IJmeer/Markermeer.
- Het MIRT-onderzoek voort te zetten en voor het Bestuurlijk Overleg MIRT van najaar 2021 een gefaseerde en adaptieve ontwikkelstrategie af te ronden en te komen tot een integrale en robuuste afweging op het gebied van wonen, werken, ecologie, natuur, landschap, recreëren en bereikbaarheid (o.a. OV-systeemkeuze), in relatie met de hoofdopgaven van het programma SBaB en de verstedelijkingsstrategie.
- Dat voldoende nieuwe werkgelegenheid een essentiële voorwaarde is voor een goede balans in de stad en een evenwichtige gebiedsontwikkeling. Hier ligt een gezamenlijk opgave voor de regio en het rijk.
- In het vervolgonderzoek in ieder geval aandacht te besteden aan de benodigde fiets-, weg- en OV-maatregelen in relatie tot (de fasering van) de ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving (verstedelijkingsstrategie).
- Als onderdeel van de ontwikkelstrategie een financieel beeld te ontwikkelen, met een overzicht van de kosten, baten en (alternatieve) bekostiging van de maatregelenpakketten.
- Als eerste stap om de doorstroming op de A27 te verbeteren, de regio zal werken aan de realisering van de Quick Win A27, aansluiting Eemnes. Een reconstructie van het kruispunt onderaan de afrit Eemnes, draagt bij aan een betere doorstroming van het verkeer op de A27. De kosten hiervan zijn geraamd op € 2,4 – 3 miljoen (incl. btw). De Rijksbijdrage bedraagt maximaal € 1,5 miljoen (incl. btw). De realisatie is voorzien in 2022.
- Als tweede stap wordt gestart met een MIRT-verkenning naar de capaciteitsuitbreiding van de A27 tussen Almere Haven en knooppunt Eemnes als oplossing voor het NMCA-knelpunt op dit tracé en het leveren van een bijdrage aan een betere betrouwbaarheid van het HOV. De scope van de MIRT-verkenning zal integraal binnen het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid worden ingebed. Hierover zullen Rijk en regio gezamenlijke afspraken maken in de startbeslissing. De investeringskosten voor een verbreding zijn geraamd op € 29 miljoen (incl. btw). De regiobijdrage bedraagt 25%.

Colofon

Versie 2- 22 april 2021

Kernteam	Ton Bossink
	Saskia Newrly
	Jurjen Tjarks
	Judith Lekkerkerker
	Martijn Veenstra
Tekst en redactie	PeterPaul Witsen
Ontwerpteam	
	PosadMaxwan strategy x design
afbeelding pagina 26	Must Stedebouw
afbeelding pagina 32	Resilience by Design
afbeelding pagina 49	Generation Energy
afbeelding pagina 70	Defacto Architecture & Urbanism
Thematrekkers	
Economie	William Stokman
Landschap	Marja van Nieuwkoop
	Birte Querl
	Andreas van Braam
Wonen	Ivo Hamelynck
	Jan Jaap Visser
	Maaike Stoop
	Bart Boon
Energie	Geert Haenen
	Joost Gottmer
	Jeroen Bakker
Mobiliteit	Ivo Frantzen
	Anne Blankert
	Leo van t Hof
Klimaat	Lot Locher
	Lucie Terwel
Sociaal Maatschappelijk	Ralph Ploeger

Gemeente Aalsmeer

Gemeenteraad

Uw contact C. Jager
T (020) 540 43 85
F (020) 540 45 59
info@aalsmeer.nl

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Bestuurlijke Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie
T.a.v. Marieke van Doorninck

Datum 8 juli 2021
Uw brief van 12 mei 2021

Betreft Wensen en opvattingen MRA Verstedelijkingsconcept versie 2

Geachte mevrouw Van Doorninck,

Met veel belangstelling hebben het college en de gemeenteraad van Aalsmeer kennis genomen van het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2, welke u heeft vrijgegeven voor het indienen van wensen en opvattingen in de periode 17 mei tot en met 12 juli. Het Verstedelijkingsconcept, inclusief de fasering, vormt naast de Investeringsstrategie een van de twee onderdelen van de Verstedelijkingsstrategie. Wij zijn hier zeer in geïnteresseerd en volgen dit proces op de voet. De Verstedelijkingsstrategie vormt immers de integrale ruimtelijke koers voor de verdere ontwikkeling van de MRA in de periode tot 2030/2050 en kan leiden tot (financiële) Rijk-regio afspraken bijvoorbeeld in het kader van het MIRT. Graag geven wij u dan ook onze wensen en opvattingen ten aanzien van versie 2 van het Verstedelijkingsconcept mee.

Onze reactie bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel bevat een reactie die wij vanuit de Amstelland-Meerlanden gemeenten gezamenlijk hebben opgesteld. Vervolgens bevat de reactie aandachtspunten die aanvullend voor Aalsmeer van belang zijn.

Reactie Amstelland-Meerlanden

Redeneerlijn Amstelland-Meerlanden

In het kader van de Verstedelijkingsstrategie hebben wij vorig jaar als AM-gemeenten een gezamenlijke redeneerlijn opgesteld en deze aangeboden aan het projectteam van de MRA Verstedelijkingsstrategie als onze input. Wij zien veel van de Redeneerlijn terug in versie 2 van het Verstedelijkingsconcept, maar willen graag toch nogmaals de voor ons belangrijkste Rijk-regio opgaven benadrukken. Dit zijn:

1. Leefkwaliteit rondom Schiphol in relatie tot verstedelijking (inclusief verrommeld glas);
2. Verstedelijking en mobiliteit in samenhang bezien;
3. Landschap, groen/blauw en recreatie in balans met verstedelijking.

Inhoudelijke AM-reactie
In de gezamenlijke AM-reactie gaan wij in op de volgende onderwerpen:

1. Proces:
    a. verzoek om betrokkenheid Raad van versie 2 naar versie 3
    b. versie 2 nog niet compleet en Investeringsstrategie ontbreekt
2. Uitwerking Keuzevraagstuk Leefkwaliteit rondom Schiphol
3. Onderzoek Afwaarderen A10

1a Proces: verzoek om betrokkenheid Raad van versie 2 naar versie 3
Het is raadzaam dat de raden en staten in de MRA de kans krijgen om wensen en opvattingen in te dienen op Verstedelijkingsconcept versie 2 van de MRA Verstedelijkingsstrategie. Hiermee kunnen de raden hun mening geven op versie 2, maar in het proces is nog geen stap opgenomen dat Raden ook betrokken worden bij versie 3 vóórdat deze met het Rijk besproken wordt. Wij zijn uiteraard benieuwd wat er met de ingediende opmerkingen gebeurt en of dat al dan niet tot wijzigingen leidt in de derde versie. De aangekondigde Reactienota helpt daarbij, maar deze dient ter informatie terwijl mogelijk juist discussie of reflectie/toelichting nodig is op de niet-verwerkte opmerkingen. Vaststelling van de derde versie ná het BO MIRT zonder tussentijds betrekken van de Raad, zoals nu procesmatig voorgesteld is, kan dan ook niet op onze goedkeuring rekenen. Wij vinden het procesmatig noodzakelijk een extra stap in te bouwen.

1b Proces: versie 2 nog niet compleet en Investeringsstrategie ontbreekt
In aansluiting op het vorige punt merken wij op dat wij nu reageren op een Verstedelijkingsconcept dat nog niet compleet is. In het tweede concept mist bijvoorbeeld de uitwerking van de sociale component. Er zijn hier weliswaar een aantal keuzevraagstukken genoemd, maar nog niet bekend is tot welke (concrete) afspraken dit gaat leiden. Ook voor het onderwerp economie volgt een inhoudelijk uitwerking, zoals in versie 2 is aangekondigd "De MRA is dit jaar gestart met het opstellen van economische profielen". De uitwerking betreft een kwalitatief economische bouwsteen in aanvulling op de (reeds ingebrachte) kwantitatief economische bouwsteen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande informatie zoals (economische) onderzoeken en gemeentelijke visies. Ander aandachtspunt betreft het maken van afspraken. Er wordt bijvoorbeeld gesproken over afspraken over verdeling van ruimte voor wonen en werken. Deze afspraken kunnen op MRA-schaalniveau niet gemaakt worden, dat is aan de gemeenteraden. De MRA stelt immers niks vast, die bevoegdheid is aan de raden en staten. Daarnaast ontbreekt de Investeringsstrategie nog volledig. Dit document zouden wij ook graag nog beoordelen alvorens dit met het Rijk besproken wordt.

2 Uitwerking Keuzevraagstuk Leefkwaliteit rondom Schiphol
Het is ons inziens terecht dat het keuzevraagstuk Leefkwaliteit Schiphol als één van de belangrijke keuzevraagstukken wordt genoemd in de MRA Verstedelijkingsstrategie. Schiphol levert de gemeenten in de AM-regio lusten, maar ook lasten. Wij hebben de afgelopen jaren gemerkt dat het luchtvaartbelang regelmatig en in toenemende mate voor het bredere integrale ruimte-, milieu- en gezondheidsbelang wordt gesteld. We zien de MRA Verstedelijkingsstrategie als een goed podium om de wonen-vliegen discussie integraal en vanuit wederkerigheid te voeren, inclusief de afwegingen ten aanzien van leefkwaliteit. De teksten in het tweede concept bieden hier al eerste aanzetten toe, maar wij zien de balans toch regelmatig uitslaan richting de luchtvaart en een groei van Schiphol. Dat is voor ons geen gegeven. Wij gaan uit van een integrale aanpak leidend tot vergroting van de leefkwaliteit in de AM-regio (vermindering overlast, meer ruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen, kansen voor opruimen 850 hectare verrommeld glas en vergroening van de omgeving) én een evenwichtige en toekomstbestendige ontwikkeling van Schiphol. De Corona crisis en de (harde) gevolgen voor de luchtvaart geven hiervoor ook kansen. Inwoners moeten weer centraal staan.

De grote opgaven in onze regio op het gebied van woningbouw, economie, mobiliteit, energietransitie en groen vragen om een brede belangenafweging en een zorgvuldige toedeling van functies aan de schaarse ruimte. Drie cruciale en soms conflicterende factoren spelen in dit keuzevraagstuk een rol: (1) de nodige verbetering van de leefkwaliteit voor onze inwoners, o.a. op het gebied van geluidhinder, luchtkwaliteit en gezondheid, (2) de grote bouwopgave in de regio en (3) de ontwikkeling van Schiphol. De luchthaven is van waarde voor de regio, net zoals woningbouw van waarde is voor het versterken van het vestigingsklimaat en als bijdrage aan de bouwopgave. De luchtvaart is in beweging, net zoals ontwikkelingen op de grond. Uitgangspunt voor de regio is het principe van wederkerigheid tussen 'de lucht' en 'de grond': Schiphol houdt rekening met ruimtelijke ontwikkelingen op de grond en vice versa.

Bovendien staat vanuit de regio leefkwaliteit centraal. Bewoners van onze regio moeten daar van op aan kunnen, rechtszekerheid op dit punt is noodzakelijk. Uiteraard verliezen wij ook het economische en luchtvaartbelang niet uit het oog. De belangen van de luchtvaart, de ruimtelijk-economische ontwikkeling en de leefkwaliteit moeten met elkaar in evenwicht zijn. Dat vergt een integrale afweging. Ook de Commissie m.e.r. heeft recentelijk in haar adviezen met betrekking tot de LVB en Luchtruimherziening weer het belang van een integrale afweging en transparante keuzes tussen verschillende belangen benadrukt.

Deze afwegingen moeten voor de korte en middellange termijn (tot 2030 en daarna) worden uitgewerkt. Vragen die daarbij spelen zijn onder andere:

- hoe kan de luchtvaart de ruimte geven aan de leefkwaliteit in de regio? Alleen innovatie en vlootvernieuwing geven onvoldoende perspectief op de noodzakelijke verbetering van de leefkwaliteit, daar is meer voor nodig.
- welke basisleefkwaliteit hanteert de rijksoverheid als norm (normstelling), voldoet de leefsituatie van omwonenden hier ook inderdaad aan (monitoring), waarop kunnen de betreffende omwonenden aanspraak maken indien hun leefsituatie hier niet aan voldoet (wat) en waar kunnen zij zich daarvoor melden (hoe)? Dit conform het advies van Van Geel.
- of en zo ja hoe stedelijke ontwikkelingen met maatwerk en een brede belangenafweging vorm kunnen krijgen ondanks de beperkingen die de luchtvaart in beginsel met zich meebrengt?
- hoe wij in een gezamenlijke rijk-regio inspanning de leefkwaliteit versterken door vergroening? In gebieden waar geen woningen gebouwd kunnen worden wegens veiligheid of te veel hinder vanuit de lucht(haven), zou versterking van groen, recreatie en natuur bij kunnen dragen aan de leefkwaliteit in de regio. Hier ligt wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijen.
- hoe geven we, met ook hier wederkerigheid als vertrekpunt, vorm aan nieuwe rekenregels voor cumulatie van vliegtuiggeluid in combinatie met een gewijzigde omvang van het werkingsgebied voor die cumulatie? Het zondermeer verzwaren van de bijdrage van luchtvaart in het gecumuleerde geluidniveau (zoals werd voorgesteld in de Aanvullingsregeling geluid) zet de woningbouwopgave in de regio gevaarlijk onder druk. Naast verhoogde procesrisico's gaat het om vertraging en zelfs uitval van (delen van) belangrijke locaties.

Alleen het keuzevraagstuk "Leefkwaliteit Schiphol" noemen in de Verstedelijkingsstrategie leidt nog niet tot actie. Om dit keuzevraagstuk op te pakken, moet er een concrete Rijk-regio afspraak gemaakt worden in het BO MIRT van november 2021. Het MIRT zien wij als de plek waar op een integraal vlak rijk-regio belangen samenkomen en vanuit AM stellen wij dan ook het volgende MIRT-besluit voor:

> Rijk en regio spreken af voor het keuzevraagstuk Leefkwaliteit Schiphol een MIRT Onderzoek te starten met als doel de vraagstukken rond dit keuzevraagstuk integraal op te pakken. Dit MIRT Onderzoek start eind 2021 en de eerste resultaten worden besproken in het BO MIRT van het najaar 2022.

Vanuit het ministerie van IenW is in 2020 al een visie neergelegd in de Luchtvaartnota waarbij een bijbehorende Uitvoeringsagenda is opgesteld. Deze stukken en de rijk-regio overleggen, bijvoorbeeld met de BRS, worden bij het MIRT traject betrokken. Het MIRT traject kan het vraagstuk echter breder trekken in een integraal ruimtelijk onderzoek, zodat een brede en transparante belangenafweging tot zijn recht komt.

3 Onderzoek afwaarderen A10
Om de autobereikbaarheid in de MRA te behouden, is het van belang dat de draaischijf (de ring A10 rond Amsterdam) draaiende blijft. Daar zijn wij het over eens, files op de A10 zorgen namelijk ook voor files op de toeleidende wegen. Eén van de opties om de A10 draaiende te houden is om het doorgaand verkeer meer via de A5 en de A9 te leiden als "tweede ring" om Amsterdam. Hier wordt komende maanden binnen het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) onderzoek naar verricht. Het is van belang dat dit in het Verstedelijkingsconcept ook als onderzoek wordt genoemd en er niet vooruit wordt gelopen op nog te nemen besluiten. In het kaartmateriaal zien wij bijvoorbeeld reeds de tweede ring ingetekend en de huidige Ring A10 wat vager, nauwelijks zichtbaar gemaakt. Dit klopt niet en dient (voorlopig) aangepast te worden. Voor de AM-gemeenten is het van belang om zwart op wit te hebben of het extra verkeer op de A5 en de A9 past, zowel qua doorstroming als qua leefkwaliteit / milieueffecten. Daarnaast willen wij in het onderzoek ook graag de effecten op de belangrijkste provinciale wegen (in ieder geval de N201 en N522) en op het onderliggend wegennet in de Zuidoostlob (Diemen/Ouder Amstel/ Amsterdam Zuidoost) meegenomen hebben. Pas na afronding van en akkoord op het SBaB-onderzoek kan het definitieve verhaal (in tekst en op kaarten) in het Verstedelijkingsconcept opgenomen worden, en niet eerder.

Reactie Gemeente Aalsmeer

Als Aalsmeer herkennen wij ons in de bovenstaande punten. De leefkwaliteit van onze gemeente wordt bijvoorbeeld voor een groot deel bepaald door de nadrukkelijke aanwezigheid van *de luchthaven Schiphol.* Zowel qua overlast (geluid en lucht/fijnstof) als qua ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden ervaren wij de negatieve consequenties en de enorme beperkingen voor de leefkwaliteit in onze gemeente en de regio. Om de ervaren overlast van Schiphol voor onze gemeente op te lossen, zien wij voorlopig maar één echte mogelijkheid: krimp in het aantal vluchten. In de toekomst zouden technologische ontwikkelingen mogelijk kunnen helpen, maar dat helpt voor nu nog niet. Gesprekken met het Rijk over Schiphol zijn de afgelopen jaren vooral gevoerd vanuit het luchtvaartbelang en dit belang gaat duidelijk voor alle andere belangen. Wij verwachten dat vanuit het Schiphol-keuzevraagstuk in de MRA Verstedelijkingsstrategie er een evenwichtig, integraal rijk-regio traject gaat lopen vanuit wederkerigheid. Een MIRT Onderzoek vinden wij daarvoor het meest geschikte traject.

Voor de regionale bereikbaarheid van Aalsmeer en ook voor bereikbaarheid van de Greenport Aalsmeer is doorstroming van de N201 van groot belang. Eventueel extra verkeer mag ook niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de nabijheid van deze weg. In het onderzoek over *afwaardering van de A10* dient dan ook gekeken te worden wat de gevolgen voor de N201 zijn wanneer er meer verkeer over de A5 en de A9 geleid wordt. Wanneer deze wegen vast staan, zal het verkeer automatisch "een ring" verder kijken en dan komt de N201 in beeld. Vooruitlopend op resultaten van het onderzoek moet derhalve niet de indruk gewekt worden dat er al sprake is van een "tweede ring" en het verplaatsen van doorgaand verkeer naar de A9 en de A5. Daarnaast is *bereikbaarheid per openbaar vervoer en (elektrische) fiets* voor gemeenten aan de randen van de MRA van groot belang. Juist door hier op in te zetten wordt er een volwaardig alternatief voor de auto geboden. Voor Aalsmeer en Kudelstaart gaat het niet alleen om directe verbinding via hoogwaardig openbaar vervoer, maar ook om mobiliteitshubs (zoals de hub die nu onderzocht wordt bij Bedrijventerrein Amstelveen Zuid) om over te kunnen stappen op het openbaar vervoer. Zoek ook aansluiting bij de noordkant van Zuid-Holland: de MRA houdt wel op na Aalsmeer, maar de verbindingen lopen door.

Aanvullend op het bovenstaande hebben wij een tweetal aandachtspunten bij de ontwikkeling van de *Westeinderscheg*. In dit gebied komen tal van ruimtelijke opgaven samen. En er liggen unieke kansen voor meer natuur, ecologische en recreatieve verbindingen en versterking van cultureel erfgoed, zoals de Stelling van Amsterdam, de Ringvaart en de Amstel. Voor Aalsmeer zijn de volgende onderwerpen van belang:

- de transformatie van tuinbouw naar een groen/recreatief landschap;
- de vergroting van de recreatieve bereikbaarheid van de Westeinderplassen en de Bovenlanden;
- de groen/recreatieve verbindingen naar en tussen de deelgebieden van de Westeinderscheg;
- de Drechtdoorsteek;
- de vergroting van de leefbaarheid en de beleving van Aalsmeer via de thema's water, bloemen, fietsen en wandelen op basis van het Plan Villagedressing Aalsmeer;
- de versterking van de promotie van het gebied.

Eerste aandachtspunt betreft de Bossenstrategie van het Ministerie van LNV. In de Verstedelijkingsstrategie wordt namelijk regelmatig gesproken over deze Bossenstrategie als een kansrijk traject om de Westeinderscheg door het aanplanten van bossen meer groen en leefbaar te maken. Hier zijn echter nog geen concrete afspraken over gemaakt en wij zien dat wel graag gebeuren. Tweede aandachtspunt is dat wij een directe link zien tussen het keuzevraagstuk Leefkwaliteit Schiphol en de Westeinderscheg om daadwerkelijk stappen te zetten in het transformeren van 850 hectare verouderd glastuinbouw. Dit zorgt voor een vergroting van de leefkwaliteit van Aalsmeer en geeft een boost aan de ontwikkeling van de Westeinderscheg. Die versterking van de leefkwaliteit zit in de Zuidflank van de MRA in wonen en recreatie. Ontwikkelingen in dit gebied zouden hierop moeten aansluiten.

Ook willen wij wat opmerkingen meegeven over de gevolgen van het uitgangspunt van een *polycentrische en inclusieve metropool*. De Verstedelijkingsstrategie gaat uit van deze gedachte: een MRA waar Amsterdam weliswaar de centrumstad is, de losse kernen zelfstandig functioneren, maar waar ook een meerwaarde ontstaat doordat de kernen onderdeel uitmaken van een stedelijk netwerk. Daarnaast gaat de Verstedelijkingsstrategie uit van een metropool waarin de welvaart gelijkmatig verdeeld is over de deelregio's, een inclusieve en ongedeelde metropool. De vraag is of dit een (volledig) haalbare kaart is; theoretisch is het een mooi uitgangspunt, maar is het reëel? Wij zijn van mening dat het goed is om zaken af te stemmen binnen de MRA, maar vinden dat de Verstedelijkingsstrategie er niet toe mag leiden dat kansrijke en gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen in Aalsmeer en omgeving niet door kunnen gaan als gevolg van de uitwerking van dit uitgangspunt. Ongedeeldheid moet niet hét belangrijkste criterium worden.

Tenslotte is nog een belangrijke notie dat de deelregio Amstelland-Meerlanden een belangrijke *economische deelregio* in de MRA is met een relatief groot aandeel in de (internationale) economie van de MRA. Economische versterking van de verschillende deelregio's buiten de kernstad Amsterdam is daarom van groot belang. Dit mag in het Verstedelijkingsconcept nadrukkelijk benoemd worden.

Tenslotte

Wij vernemen graag hoe onze opvattingen verwerkt worden in de volgende versie (versie 3) van het MRA Verstedelijkingsconcept (inclusief de Investeringsstrategie). We worden ook graag betrokken en gekend voordat deze met het Rijk besproken gaan worden in het BO MIRT. Veel succes gewenst met het verwerken van alle opmerkingen.

Namens de gemeenteraad van Aalsmeer,

de griffier, b/a

O. van Kolck

de voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-026548
D21-121183

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling griffie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
O. van Kolck
0297-387515
olaf.van.kolck@aaalsmeer.nl

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Onderwerp

Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder

Gevraagd besluit

De heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2021 tot 30 augustus 2022 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Continuïteit van het gemeentebestuur

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De heer R.K. van Rijn ontheffing verlenen van het vereiste van ingezetenschap

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De heer Van Rijn is op 25 mei 2018 benoemd tot wethouder. Bij raadsbesluit van 18 juni 2020 is aan wethouder Van Rijn ontheffing verleend tot 30 augustus 2021 van het vereiste van ingezetenschap aan de raad vanwege zijn verhuizing. Op 5 mei 2021 heeft de heer Van Rijn om verlenging van deze ontheffing verzocht.

Argumenten

De Gemeentewet bepaalt dat een wethouder ingezetene is van de gemeente waar hij wethouder is, tenzij de raad ontheffing verleent van het vereiste van ingezetenschap. De raad kan voor de duur van één jaar ontheffing verlenen (artikel 36a Gemeentewet).

Kanttekeningen

De ontheffing kan in bijzondere gevallen, telkens voor de periode van maximaal één jaar worden verlengd (artikel 36a Gemeentewet). Een eerder ingediend wetsvoorstel beoogde dat de beslissing over het woonplaatsvereiste van wethouders overgelaten werd aan de gemeenteraad, zodat meer maatwerk mogelijk zou zijn en meer recht werd gedaan aan de lokale autonomie. Dit wetsvoorstel is vorig jaar verworpen door de Eerste Kamer waardoor het noodzakelijk blijft jaarlijks ontheffing van het vereiste ingezetenschap te verlenen.

Financiën

n.v.t.

Communicatie
n.v.t.

Procedure
n.v.t.

Bijlagen
Brief verzoek wethouder Van Rijn

De griffier,
b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit
de heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2021 tot 30 augustus 2022 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,
b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Aan de leden van de gemeenteraad Aalsmeer

Aalsmeer, 5 mei 2021

Geachte Voorzitter,
Leden van de gemeenteraad,

Dit betreft een verzoek tot verlenging van hetgeen ik aan u geschreven heb per brief d.d. 28 mei 2018.

Middels dit schrijven vraag ik u -als gemeenteraad- eerbiedig om mij ontheffing te verlenen voor het woonplaatsvereiste conform de gemeentewet voor de duur van een jaar.

Mijn toewijding, verbondenheid en gerichtheid op de gemeente Aalsmeer kunt u in mijn rol als wethouder de komende jaren blijvend verwachten. Ik ben trots op het feit dat ik dit ambt voor de gemeente Aalsmeer mag uitoefenen en met u als gemeenteraad en voor de inwoners mag werken.

Hartelijke groet,

Robert van Rijn

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	226
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	6
Omschrijving	Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-029555

Datum B&W-besluit 18 mei 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Afdeling J&S

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Femke Hoekstra
06-28060389
f.hoekstra@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 17 juni 2021

Onderwerp

Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

Gevraagd besluit

1. Kennis nemen van de Jaarstukken 2020
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerp Begroting 2022 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022 van € 1.244.328,--.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (verder: GR OGZ Amstelland) is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of specifieke groepen daarbinnen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De GGD Amsterdam voert voor de GR OGZ Amstelland alle taken op grond van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) uit. Hieronder vallen o.a. de gezondheidsbevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg (JGZ), inclusief het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma. Verder wordt er periodiek onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in de leefstijl en gezondheidstoestand van de inwoners. Deze gegevens worden gepubliceerd op de website van de GGD onder Gezondheid in Beeld (https://www.ggdgezondheidin-beeld.nl/publicaties-amstelland/) en dienen om de effecten van de werkzaamheden te monitoren en om beleid op te maken en bij te sturen.

De inhoud van de taken is nader omschreven in het Productenboek uit 2018 van de GR OGZ Amstelland. De GR OGZ Amstelland geeft in de Jaarstukken aan in hoeverre de geplande werkzaamheden in 2020 zijn uitgevoerd en in de Begroting 2022 wat de geplande werkzaamheden voor het komende jaar zijn. De Jaarstukken 2020 worden ter kennisneming aangeboden. De Begroting 2022 wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1

Aanleiding

De gemeenten zijn in het kader van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) verantwoordelijk voor de uitvoering van de openbare gezondheidszorgtaken. Overeenkomstig de bepalingen in de GR OGZ

Amstelland, heeft deze GR de taak het doen uitvoeren van de gemeentelijke taken bij of krachtens de wet voor zover deze taken behoren tot het gezamenlijke en aanvullende takenpakket. De GGD Amsterdam is de uitvoerende organisatie. Het bestuur van de GR heeft op 1 april 2021 de Jaarstukken 2020 en de begroting 2022 in concept (in afwachting van eventuele zienswijzen) vastgesteld.

Argumenten

Jaarstukken 2020

2020 was door de corona-pandemie een bijzonder jaar voor de GGD. De GGD heeft nieuwe taken gekregen in verband met de bestrijding van corona. Binnen de GGD is een aparte afdeling opgezet, waar onder meer het testen op corona, het bron- en contactonderzoek en de vaccinaties zijn ondergebracht. Ook de reguliere afdelingen zijn betrokken geweest bij de corona bestrijding. Het hygiëneteam adviseerde en ondersteunde bij de te nemen maatregelen in het kader van infectiepreventie. Jeugdgezondheidszorg was nauw betrokken bij de contacten met scholen. De besluitvorming over de corona activiteiten verliep en verloopt nog steeds via de Veiligheidsregio en niet via de GR OGZ Amstelland.
Door het Ministerie van VWS worden de kosten die de GGD maakt in verband met corona geheel vergoed. Het Ministerie heeft daarbij aangegeven dat hierbij verwacht wordt dat de gemeenten hun bijdragen aan de GGD blijven betalen. Eventuele minderkosten in de productie als gevolg van Corona dienen verrekend te worden met de meerkosten die de GGD maakt.

Het beschikbare budget voor de gehele GR (alle regio gemeenten samen) in 2020 bedroeg € 7.283.061. Ten opzichte van realisatie van € 7.147.573 is daarmee sprake van een voordelig resultaat van € 135.488. Dit voordelige resultaat wordt verklaard door lager uitgevallen kosten voor huisvesting en voor Epidemiologie, gezondheidsbevordering en zorginnovatie (EGZ). Jeugdgezondheidszorg is € 50.000 goedkoper uitgevallen, maar omdat deze lagere uitgaven corona gerelateerd zijn, wordt dit in mindering gebracht op de declaratie aan het Rijk.

Aangezien de algemene reserve conform de GR al 10% van de begroting bedraagt, en het niet nodig is andere reserves te vormen, kan het gehele voordelige resultaat terugvloeien naar de deelnemers.

In het verleden werd de accountantsverklaring pas afgegeven nadat de jaarstukken de gemeenteraden gepasseerd waren. De accountantsverklaring wordt nu met de jaarstukken meegestuurd aan de gemeenteraden.

Voor Aalsmeer betekent dit dat er een bedrag van € 39.935,- zal terugvloeien. Dit wordt in de eerste bestuursrapportage 2021 verwerkt.

Begroting 2022

De Begroting 2022 is gebaseerd op de GR, het onderliggende convenant en het productenboek 2018.

De totale begroting van de GR 2022 (voor alle regio gemeenten samen) bedraagt € 7.810.616,-. Daarmee stijgt de begroting 3,6% ten opzichte van 2021 (€ 7.538.791,-). Voor Aalsmeer betekent dit een bijdrage in 2022 van €1.244.328,-, (t.o.v. €1.209.635,- in het jaar 2021).
Het percentage nominale ontwikkeling voor 2022 is vooralsnog bepaald op 2,0 %. Het definitieve percentage wordt vastgesteld op basis van de werkelijke loonontwikkelingen. Artikel 4.2 van het convenant stelt dat er wordt geïndexeerd volgens de richtlijnen van de gemeente Amsterdam.

De overige veranderingen in 2022 zijn:

1. een verlaging van de begroting van EGZ.
2. een verhoging van de kosten van de crisisdienst.
3. een stijging van de kosten bij het onderdeel JGZ. Daarnaast is in de begroting uitgegaan van nog steeds individueel vaccineren in plaats van collectief.

De uiteindelijke begroting 2022, verdeeld naar bijdrage per gemeente, is als volgt:

	Begroting 2022
Aalsmeer	1.244.328
Amstelveen	3.580.583
Diemen	1.263.070
Ouder-Amstel	555.390
Uithoorn	1.167.245
Totaal	**7.810.616**

Kanttekeningen

De taken die belegd zijn bij de GR en vervolgens bij de GGD zijn uitvoeringstaken en bestaan grotendeels uit wettelijke (Wpg) taken. De beleidsvrijheid komt tot uitdrukking op het terrein van lokaal gezondheidsbeleid.

Financiën

Het voordeel uit de jaarrekening van het jaar 2020, wat voor Aalsmeer neerkomt op een bedrag van € 39.935,- zal terugvloeien naar de gemeente. Dit wordt in de eerste bestuursrapportage 2021 verwerkt.

De bijdrage voor de gemeente Aalsmeer 2022 is geraamd €1.244.328,- Dit bedrag past niet binnen de financiële kaders van de gemeentelijke meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting is de bijdrage van Aalsmeer van 2021 meerjarig opgenomen, zonder indexering namelijk €1.209.635,-.Het verschil hiertussen te weten €34.693,- wordt (afgrond op 34.700,-) in de Kadernota 2022 meegenomen.

Communicatie

N.v.t.

Procedure

Na de behandeling in de vijf gemeenteraden, worden de Jaarstukken 2020 en de ontwerp Begroting 2022 na verwerking van eventuele zienswijzen, definitief vastgesteld door het bestuur van de GR OGZ Amstelland. De Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 worden vervolgens toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Bijlagen

Bijlage 1 - Jaarstukken 2020 GR OGZ Amstelland
Bijlage 2 - Bestuurlijke samenvatting Jaarstukken 2020 GR OGZ Amstelland
Bijlage 3 - Accountantsverklaring bij de Jaarstukken 2020 GR OGZ Amstelland
Bijlage 4 - Ontwerp Begroting 2022 GR OGZ Amstelland

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennis nemen van de Jaarstukken 2020
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerp Begroting 2022 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022 van € 1.244.328,--.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Jaarstukken 2020

GR OGZ Amstelland

definitief

Datum: 07-04-2021

Gemeente Aalsmeer

Gemeente Amstelveen

Gemeente Diemen

gemeente Ouder-Amstel

Gemeente Uithoorn

Inhoud

Voorwoord **3**
1 Programmaverantwoording **6**
1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering 8
1.2 Milieu en Gezondheid 11
1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding 13
1.3.1 Algemene infectieziekten 13
1.3.2 TBC bestrijding 15
1.3.3 SOA Polikliniek 16
1.4 Hygiëne en Inspectie 18
1.4.1 Inspectie Kinderopvang 18
1.4.2 Hygiëne 18
1.4.3 Legionella preventie 18
1.4.4 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen 19
1.5 Jeugdgezondheidszorg 20
1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet) 27
1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing 29
1.8 Bedrijfsvoering 30
1.9 Algemene dekkingsmiddelen 31
1.10 Onvoorzien 31

2 Verplichte paragrafen **32**
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 32
2.2 Solvabiliteitsratio 34
2.3 Netto schuldquote 34
2.4 Structurele exploitatieruimte 35
2.5 EMU-saldo 35
2.6 Onderhoud kapitaalgoederen 35
2.7 Financiering 36
2.8 Bedrijfsvoering 36
2.8.1 Wet normering topinkomens (WNT) 36

3 Jaarrekening **37**
3.1 Balans per 31 december 2020 37
3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020 39
3.3 Toelichtingen 40
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 40
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020 41
3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020 44
3.3.4 Overzicht van het exploitatiesaldo naar taken / activiteiten 45
3.4 Resultaat per gemeente 47
3.5 Resultaatbestemming 2020 51

Bijlage – overzicht Vaccinatiegraden **52**

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2020 van de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland).

Ontwikkelingen in 2020 - Corona
Het jaar stond voor een groot gedeelte in het teken van de COVID-19 pandemie.
Iedere twee weken zijn de colleges en gemeenteraden door de voorzitter van de Veiligheidsregio Amsterdam geïnformeerd over de voortgang van de aanpak van Covid-19. Daarin werd steeds ingegaan op de risico-inschaling van onze veiligheidsregio, de stand van zaken van de verschillende relevante indicatoren en een update over de uitvoering van de maatregelen. De besluitvorming is derhalve via de Veiligheidsregio verlopen en niet via de GR OGZ Amstelland.

Binnen de GGD is een aparte afdeling opgezet, waar onder meer het testen op corona, het bron- en contactonderzoek en de vaccinaties. Het hygiëneteam adviseerde en ondersteunde bij de te nemen maatregelen in het kader van infectiepreventie. Jeugdgezondheidszorg was nauw betrokken bij de contacten met scholen en ondersteuning door professionals.
Via de jeugdgezondheidszorg is gezocht naar alternatieve manieren om ook tijdens de crisis de vaccinatiegraad te verbeteren. Specifieke, kleinschalige vaccinaties (zoals voor meningokokken en HPV) op locatie was een succesvolle aanpak.
Ook leverde de GGD cijfers over onder andere het aantal geteste bewoners, het aantal besmettingen, de druk op de ziekenhuizen en de naleving van maatregelen.
In elke gemeente is een Covid-preventieteam opgezet. De GGD en deze teams werken samen om zo de ogen en oren op straat te benutten en preventieve Corona interventies te ontwikkelen en uit te voeren. Samen met onder andere lokale partners, sleutelfiguren en wijkcoaches zijn passende interventies ontwikkeld.

De GGD heeft nieuwe taken gekregen in verband met de bestrijding van Corona. Door het Ministerie van VWS worden de kosten die de GGD maakt in verband met Corona geheel vergoed. Het Ministerie heeft daarbij aangegeven dat hierbij verwacht wordt dat de gemeenten hun bijdragen aan de GGD blijven betalen. Eventuele minderkosten in de productie als gevolg van Corona dienen verrekend te worden met de meerkosten die de GGD maakt. Alleen bij JGZ zijn minder middelen besteed door corona.

Bij de GR OGZ Amstelland zijn de minderkosten als gevolg van een lagere productie Corona bij JGZ niet in mindering gebracht bij de GR maar in mindering op de declaratie aan het Rijk. Het betreft een bedrag van ca. € 50.000.

Openbare gezondheidszorg Amstelland
GGD Amsterdam voert haar taken in de openbare gezondheidszorg uit in de Amstellandgemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn), op basis van het productenboek 2018 en het Basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het Basispakket JGZ is in 2019 opnieuw vastgesteld. Ook heeft in 2018 een evaluatie van de afspraken rond begroten en verantwoorden plaatsgevonden en zijn afspraken hierover licht gewijzigd. Zo worden alle gezamenlijke kosten verdeeld naar de gemeenten op basis van inwoneraantallen.

In de voorliggende jaarrekening is conform afspraak uitgegaan van de inwoneraantallen per 1 januari 2020. Deze zijn:

	Inwoneraantal 01-01-2020	
Aalsmeer	31.859	16,11%
Amstelveen	91.675	46,34%
Diemen	30.780	15,56%
Ouder-Amstel	14.026	7,09%
Uithoorn	29.478	14,90%
Amstelland	**197.818**	**100,00%**

Resultaat 2020 t.o.v. de begroting

De realisatie 2020 bedraagt € 7.147.573, waarmee het jaar is afgesloten met een positief totaalresultaat van € 135.488 ten opzichte van de begroting 2020. Dit resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt bij de volgende taken:

Basistaken:	
Epidemiologie	€ 46.000
Inspectie Kinderopvang	€ 16.000
Infectieziekten taken overig	€ 3.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 50.000
Plustaken	
Opvoed ondersteuning Diemen	€ 18.000
Bedrijfsvoering:	
Huisvesting	€ 53.000

Een toelichting op de substantiële afwijkingen, is opgenomen bij de betreffende onderdelen in de programmaverantwoording. Overeenkomstig de afspraken met het Rijk zijn de resultaten die corona gerelateerd zijn verrekend met het Rijk. Resultaten die geen relatie hebben met corona zijn overeenkomstig vorige jaren opgenomen in de baten en lasten. Jeugdgezondheidszorg is € 50.000 goedkoper uitgevallen, maar omdat dit Corona gerelateerd is wordt dit in mindering gebracht op de declaratie aan het Rijk en is dit bedrag niet in het uiteindelijke resultaat opgenomen.

Resultaat t.o.v. gemeentelijke bijdragen 2020

Het saldo van € 135.488 kan worden verrekend met de deelnemende gemeenten.

Gemeente	Jaarbijdragen 2020*	Realisatie 2020**	Te verrekenen basistaken	Te verrekenen plustaken	Te verrekenen met GR gemeenten
Aalsmeer	1.177.469	1.137.534	39.935	0	39.935
Amstelveen	3.354.682	3.273.281	81.400	0	81.400
Diemen	1.122.728	1.156.346	-50.697	17.079	-33.618
Ouder-Amstel	508.556	509.536	-1.031	51	-980
Uithoorn	1.119.626	1.070.875	47.940	811	48.751
Eindtotaal	**7.283.061**	**7.147.573**	**117.547**	**17.941**	**135.488**

* : Begroting 2020, gebaseerd op inwoneraantal per 1 januari 2018.
** : Jaarrekening 2020, gebaseerd op inwoneraantal per 1 januari 2020.

Bovenstaande tabel geeft per gemeente het verschil tussen de realisatie en de in rekening gebrachte jaarbijdragen en het uiteindelijk te verrekenen bedrag.

Het negatieve resultaat voor de gemeenten Diemen en Ouder-Amstel is ontstaan doordat de jaarbijdragen en de realisatie verschillende verdeelsleutels kennen. Het begrote jaarbedrag is gebaseerd op de inwoneraantallen gehanteerd in de begroting 2020, de realisatie is gebaseerd op de inwoneraantallen CBS per 1 januari 2020. In mindere mate geldt dit ook voor de andere gemeenten. Alle taken worden op basis van inwoneraantallen naar de gemeenten verdeeld. Verder is in de afrekening Diemen een afrekening opgenomen van de plustaken (minus € 17.079). Zonder de afrekening van de plustaken zou de afrekening met Diemen € 50.696 bedragen.

inwoneraantallen	Realisatie	Begroting	Verschil	
Aalsmeer	31.859	31.499	360	1,13%
Amstelveen	91.675	89.870	1.805	1,97%
Diemen	30.780	28.121	2.659	8,64%
Ouder-Amstel	14.026	13.496	530	3,78%
Uithoorn	29.478	29.445	33	0,11%
Totaal	**197.818**	**192.431**	**5.387**	

Bedrijfsvoering & huisvesting

Ten aanzien van bedrijfsvoering en huisvesting hebben zich in 2020 geen opvallende zaken voorgedaan. Wel is druk gewerkt aan de nieuwe locatie Zonnestein in Amstelveen.

Reserves & Voorzieningen

In verband met de latere toetreding van de gemeente Diemen tot de GR OGZ Amstelland, heeft Diemen de jaarlijkse bijdragen aan de algemene reserve en de reserve huisvesting gedoteerd (resp. € 10.075 en € 5.038). Conform afspraak vinden in 2021 de laatste dotaties plaats.
De kosten voor de Gezondheidsmonitor 2020 ad € 40.866 zijn aan de reserve onttrokken.

1 Programmaverantwoording

De Wet publieke gezondheid bepaalt dat elke veiligheidsregio een GGD in stand moet houden en een aantal taken op het terrein van publieke gezondheid gezamenlijk uit moet voeren. Deze gezamenlijkheid is bedoeld om ook in tijden van een crisis een goed werkende organisatie op regionaal niveau te hebben, die gemeenten kunnen ondersteunen bij de aanpak van de crisis. Om deze reden is de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland) ingericht. De deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid (beschreven in een productenboek) in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wet publieke gezondheid.

Het bestuur van de GR werd in 2020 gevormd uit collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het bestuur bestond in 2020 uit:

Naam	Functie	Gemeente
De heer Marijn van Ballegooijen	Voorzitter	Amstelveen
Mevrouw Wilma Alink-Scheltema	Lid	Aalsmeer
De heer Jeroen Klaasse	Lid	Diemen
Mevrouw Barbara de Reijke	Lid	Ouder-Amstel
Mevrouw Ria Zijlstra	Lid	Uithoorn

Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

In 2018 is het vernieuwde 'Productenboek OGZ Amstelland' vastgesteld door het bestuur van de GR. In dit productenboek zijn alle activiteiten opgenomen die in het kader van de GR OGZ Amstelland door GGD Amsterdam worden uitgevoerd. Uitzondering hierop is de jeugdgezondheidszorg. Hiervoor is een apart basispakket opgesteld. De activiteiten in het productenboek zijn gecategoriseerd als basistaak of als plus taak. Hierbij geldt dat basistaken in alle deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. Plustaken kunnen gezamenlijk door een aantal gemeenten of door gemeenten afzonderlijk worden afgenomen.

De basistaken zijn:

- Epidemiologie & Gezondheidsbevordering
- Leefomgeving Milieu & Gezondheid
- Algemene Infectieziekten
- Tuberculose bestrijding
- SOA Polikliniek
- Technische Hygiënezorg
- Inspectie Kinderopvang
- Legionella preventie
- Jeugdgezondheidszorg
- Crisisdienst (Vangnet & Advies)
- Hygiënisch woningtoezicht
- Beschikbaarheid Lijkschouwing

De plustaken zijn:

- Ondersteuning van meldpunten voor zorg en overlast
- Opvoedondersteuning en extra weegmoment

Verantwoording over de uitvoering van deze basistaken en plustaken vindt plaats op de volgende pagina's.

1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering

De afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ) heeft de staat van de gezondheid van de bevolking in de regio Amstelland gemeten. Onderzoek hiernaar betreft:

1. Epidemiologisch onderzoek naar de frequentie en verspreiding van gezondheidsproblemen onder de bevolking evenals naar (beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare) determinanten die hieraan ten grondslag liggen;
2. Kwalitatief onderzoek naar determinanten van gezondheid en welzijn;
3. Effectevaluatie onderzoek naar de mate waarin beoogde doelstellingen van een preventieprogramma/beleid zijn bereikt (doelrealisatie).

Door Covid 19 zijn een aantal activiteiten van de afdeling gedurende langere tijd stil komen te liggen of hebben vertraging opgelopen door de Corona maatregelen die landelijk ingevoerd werden (denk hierbij aan de sluiting van scholen, het niet kunnen doorgaan van trainingen en bijscholingen). Veel medewerkers van de afdeling hebben zich gedurende het jaar ingezet voor Corona gerelateerde activiteiten die de GGD Amsterdam uitvoerde in Amsterdam-Amstelland (bron- en contactonderzoek, meedraaien op de teststraat, huisbezoeken, etc.).

Epidemiologie

Jeugdgezondheidsmonitor

Voortgezet onderwijs en Jeugdmonitor VO
De data van Jij en je gezondheid 2018-2019 voor tweede en vierde klas leerlingen zijn gepubliceerd op Gezondheid in Beeld (GIB). De dataverzameling van Jij en je gezondheid schooljaar 2019-2020 is afgerond. Helaas hebben door corona niet alle jongeren in dit schooljaar de Jij en je gezondheid vragenlijst ingevuld.

Overgewichtcijfers
De data van de 2- en 3-jarigen van 2018 zijn opgeschoond en gewogen en werden eind 2020 gepubliceerd op Gezondheid in Beeld. Evenals de data van de 5-, 10-, 14- en 16-jarigen van schooljaar 2018-2019.

Basisonderwijs
Voor de uitvoering van de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) onder 5 en 10-jarigen is JGZ per januari 2019 overgegaan op een nieuw instrument; Jij en je Gezondheid. Het eerste volledige jaar dat gepubliceerd zou kunnen worden is schooljaar 2019-2020.

Gezondheidsmonitor Amstelland Gemeenten
Vanaf januari 2020 zijn de voorbereidingen uitgevoerd voor de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2020, de GM2020. In het najaar van 2020 (september-december) zijn bijna 20.000 volwassenen van 18 jaar en ouder in de regio Amstelland uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. De doelstelling van de monitor is het verkrijgen van inzicht in de gezondheid en determinanten van de gezondheid van zelfstandig wonende volwassen inwoners in de regio Amstelland. Alle GGD-en in Nederland voeren tegelijk deze gezondheidsmonitor uit.

Voor de monitor zijn twee vragenlijsten samengesteld; een voor 18-64-jarigen en een voor 65-jaar en ouder. Hierin zijn opgenomen: een landelijke basis set, lokale vragen en, recent toegevoegd, enkele vragen met betrekking tot de corona pandemie. De landelijke vragen set (en het convenant) zijn

vastgesteld in samenwerking met de landelijke GGD-en, GGD GHOR, RIVM en CBS. Voor de lokale vragen is afstemming geweest met verschillende afdelingen binnen de GGD en de gemeenten. Vragenlijsten kunnen op papier en digitaal worden ingevuld. Online deelnemers kunnen ervoor kiezen om een Engelse vragenlijst in te vullen en kunnen adviezen op maat krijgen. Naast de landelijke vragen set en het convenant voor de monitor, is er ook een landelijk traject waarbij innovaties op de uitvoering van deze monitor zijn uitgewerkt door GGD-en en GGD GHOR. Zo wordt er bij deze monitor ingezet op een landelijke online communicatie campagne.

Regionale gezondheidsinformatie (RGI) Amstelland Gemeenten
Het in kaart brengen van de gezondheid van de lokale bevolking is een wettelijke taak op grond van de wet publieke gezondheid (WPG). RGI Amsterdam-Amstelland is opgezet om GGD 'en te ondersteunen door het toepasbaar maken van landelijke registratie data naar het lokale niveau. De data die beschikbaar zijn, zijn o.a. sterfte(oorzaak) data, ziekenhuisontslag data, data betreffende de perinatale gezondheid, data betreffende psychiatrische spoedopnamen en verplichte opnamen, data betreffende schuldsanering, kankerregistratiegegevens, bevolkingscijfers, jeugdcijfers zoals vaccinatiegraad.
Vanwege de coronacrisis zijn we er niet aan toegekomen om sterftedata op gemeenteniveau beschikbaar te maken via Gezondheid in Beeld. Gesprekken met RIVM hierover lopen nog.

Gezondheidsbevordering

De Gezonde school
In het schooljaar 2019-2020 hebben 8 voortgezet onderwijs scholen in de gemeenten Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn actief gewerkt aan de Gezonde School aanpak. Hiernaast is ook één MBO actief geweest met de Gezonde School. Op alle scholen werkt de GGD nauw samen met Brijder Jeugd, met name op het thema Alcohol- Tabak en Drugspreventie. Een onderwerp dat leeft en veel aandacht behoeft in de Amstelland gemeenten. Maar ook Voeding wordt gekozen. Vier scholen behaalden in schooljaar 2019/2020 bijvoorbeeld een Gezonde Kantine schaal, één het Vignet Gezonde school voor het thema voeding. In de eerste helft van schooljaar 2020-2021 is er nog een voortgezet onderwijs school bij gekomen die actief werkt aan de Gezonde School aanpak waarmee de teller op 9 actieve VO scholen komt. Vier van deze scholen werken aan het halen van een Vignet Gezonde School.

Vanwege de uitbraak van de coronacrisis en de daarop volgende lockdown is het op verschillende scholen in schooljaar 29/20 niet gelukt alle Gezonde School activiteiten uit te voeren zoals op voorhand gepland. De contacten met de scholen zijn echter goed onderhouden en in het schooljaar 2020-2021 zullen de acties rondom de Gezonde School aanpak weer met energie voortgezet worden.

Gebiedsgericht werken Amstelland
De Adviseur Gezondheid en Welbevinden onderhoud contacten in alle Amstellandgemeenten rondom gezondheid. Zo zijn alle Amstelland gemeenten ondersteund bij de anti-rook campagne 'Stoptober'. Verder is bijvoorbeeld in Uithoorn geadviseerd over de uitvoeringsagenda gezondheid. In Ouder-Amstel is deelgenomen aan de bijeenkomst psychische gezondheid. In Diemen is de GGD een van de deelnemers van de werkgroep eenzaamheid. In Aalsmeer en Amstelveen is de GGD betrokken bij Valpreventie en tabaksontmoediging.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Epidemiologie, gezondheidsbevordering & beleidsadvisering	272.032	286.702	240.846	45.856

1.2 Milieu en Gezondheid

Het team Milieu en Gezondheid heeft gewerkt aan het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, elektromagnetische velden, biologische factoren, chemische stoffen, loden waterleidingen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente.[1]

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Er is in 2020 veel bereikt. Naast dat de GGD druk was met corona , heeft het team Milieu & Gezondheid veel werk gehad voor het onderwerp loden drinkwaterleidingen. Ook is gewerkt aan de relatie van gezondheid met ruimtelijke ordening en de vele activiteiten rondom de Omgevingswet. Daarnaast was er dit jaar weer aandacht voor geluid, luchtkwaliteit in het algemeen, Schiphol, houtrook en biomassa.

Loden water leidingen
Er is in contact gezocht met de gemeenten om het probleem van loden drinkwaterleidingen aan te kaarten. Dit heeft ertoe geleid dat bij scholen en kinderdagverblijven de leidingen zijn gecontroleerd en zo nodig aangepakt. De watermonster afname is door de GGD gecoördineerd bij verschillende panden in gemeentes. Er zijn informatiebrieven gemaakt, en de uitslag werd naar de gemeente, betreffende scholen en kinderdagverblijven/BSO's teruggekoppeld.

Corona en ventilatie
Corona leidde tot veel onrust op scholen over de ventilatievoorzieningen. Het team Milieu en gezondheid heeft bijgedragen in de advisering aan scholen die daarom vroegen.

Onderzoek Schiphol
De GGD Amsterdam is betrokken bij het meerjarige onderzoek naar de gezondheidseffecten van ultrafijn stof in de omgeving van Schiphol. Meer informatie over het onderzoek vindt u hier: https://www.rivm.nl/fijn-stof/ultrafijn-stof/onderzoek-gezondheidsrisicos-schiphol. In 2020 is gerapporteerd over de studies naar effecten van kortdurende blootstelling aan ultrafijn stof, en over de metingen en berekeningen van ultrafijn stof rond Schiphol. In 2020 is het onderzoek gestart naar de gezondheidseffecten van langdurige blootstelling aan ultrafijn stof vanuit de luchtvaart. Er wordt onderzocht hoe de (gemodelleerde) blootstelling aan ultrafijn stof van Schiphol invloed heeft op diabetes, hoge bloeddruk, sterfte, medicijngebruik en zwangerschap. Daarnaast is gewerkt aan een update van de website met informatie over het onderzoek naar ultrafijn stof. Deze is toegespitst op heldere communicatie aan bewoners en andere betrokkenen. De verwachting is dat deze website begin 2021 gereed zal zijn.

In elke gemeente zijn specifieke adviezen verstrekt naar aanleiding van vragen. Dat varieerde van kleine tot grotere zaken. Hier volgt een greep uit een aantal onderwerpen die per gemeente aan bod kwamen:

[1] Het nauw aan Milieu en Gezondheid verwante team Luchtkwaliteit beheert het luchtmeetnet van de gemeente Amsterdam en doet luchtmetingen in opdracht van een groot aantal opdrachtgevers, waaronder Ouder-Amstel. Dit zijn echter apart betaalde projecten, buiten de gemeenschappelijke regeling om.

- Er is in alle gemeenten zeer uitgebreid gewerkt aan het onderwerp loden drinkwaterleidingen, dit naar aanleiding van een casus in Amsterdam, maar de informatie is nuttig voor alle gemeenten. Specifieke vragen zijn bij alle gemeenten beantwoord over dit onderwerp.
- In Diemen werd geadviseerd over een hoogspanningskabel, de omgevingswet en de duurzaamheidsagenda.
- In Amstelveen heeft het team Milieu en Gezondheid vragen beantwoord over laag frequent geluid, een kindercentrum bij de snelweg, Uilenstede en Kronenburg in relatie tot Schiphol, de ventilatie van het KK college en het Herman Wesselink college, een vermeend kankercluster, luchtkwaliteit aan raadsleden.
- In Ouder-Amstel is verschillende malen geadviseerd over luchtkwaliteit.
- In Uithoorn werd advies uitgebracht over laag frequent geluid meldingen, de ventilatie van het Alkwin college, vragen bij een kinderdagverblijf over lood en er is deelgenomen aan de omgevingstafel over de jachthaven.

	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen	Totaal
Aantal meldingen	3	18	8	5	5	**39**
Uren meldingen	24	144	64	40	40	**312**
Aantal adviezen/voorlichting	3	18	5	8	7	**41**
Uren adviezen/voorlichting	53	165	53	87	90	**448**
Totaal aantal uren	77	309	117	127	130	**760**

Het aantal meldingen komt bijna overeen met het aantal dat was ingeschat. Het is normaal dat het aantal meldingen schommelt per jaar in elke gemeente, aangezien meldingen afhankelijk zijn van allerlei onvoorspelbare factoren. Er wordt alleen een inschatting gemaakt op basis van inwoneraantal. In het algemeen valt op dat meldingen over laag frequent geluid toenemen. Deze meldingen kosten veel tijd. Het aantal adviezen is in totaal meer dan het geplande aantal, waarbij de meeste adviezen dit jaar aan de gemeente Amstelveen zijn gegeven. Allerlei algemene acties worden niet meegeteld in deze lijst met adviezen, bijvoorbeeld zaken die gaan over hitteplan, website, en hulpverlening bij rampen. Dergelijke uren worden verdeeld naar rato over alle gemeenten in ons werkgebied.

Het aantal meldingen en adviezen in vergelijking met voorgaande jaren:

Totaal Amstelland	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal meldingen	43	33	44	41	39
Aantal adviezen/voorlichting	31	33	32	45	41
Totaal	**74**	**66**	**76**	**86**	**80**

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Leefomgeving MMK	68.972	68.800	68.800	0

1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding

Algemeen

De doelstelling van de afdeling Infectieziekten is de bestrijding van infectieziekten. Dit gebeurt onder andere door screening van risicogroepen, onderzoek en behandeling van mensen met een seksueel overdraagbare aandoening en door bron- en contactonderzoek van patiënten. Deze screening wordt uitgevoerd door de teams Soa-polikliniek, TBC bestrijding, Algemene Infectieziekten en Hygiëne & Inspectie. De afdeling verricht, veelal in samenwerking met andere instellingen, ook wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten. Daarnaast verzorgt zij diagnostiek voor tbc en soa, en ook voor huisartsen en zorginstellingen in de regio.

1.3.1 Algemene infectieziekten

Conform de Wet publieke gezondheid worden meldingen van infectieziekten door artsen, laboratoria en instellingen verwerkt, vindt bron- en contactonderzoek plaats om verdere verspreiding te voorkomen, vindt uitbraakmanagement plaats en preventie-activiteiten in hoog-risicogroepen. Infectieziekte uitbraken, ook in het buitenland, leiden steeds vaker tot onrust. Algemene Infectieziekten heeft als taak o.a. huisartsen, ziekenhuizen en burgers van uniforme en betrouwbare informatie te voorzien. Daarnaast worden reizigers geadviseerd en beschermd tegen een infectie op reis door voorlichting, vaccinaties, chemoprofylaxe (medicatie ter bescherming) en overige beschermende maatregelen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Net als het eerste half jaar van 2020 heeft, heeft ook het tweede deel voor een groot deel in het teken gestaan van de COVID-19 pandemie. Inmiddels bestaat er een apart team Corona waarbij team Algemene Infectie Ziekten de inhoudelijke kwaliteit bewaakt. Zowel bij de meldingsplichtige- als overige ziekten is het nog steeds rustiger dan andere jaren. De achterstanden die ontstaan waren door de werkzaamheden m.b.t. COVID-19 zijn weggewerkt. Daarnaast werkt het team van artsen & verpleegkundigen de nieuwe medewerkers in.

Het doel van het Reizigersadvies- en vaccinatiebureau (RAV) is het beschermen van met name reizigers tegen een infectie op reis door voorlichting, vaccinaties, chemoprofylaxe en overige beschermende maatregelen. Naast het beschermen van reizigers is de kennis en kunde van het RAV van belang om de bekwaamheid te onderhouden ter ondersteuning van infectieziektebestrijding. Bij veel infectieziekten bestaat de bestrijding immers mede uit het toedienen van vaccinaties.
In januari en februari 2020 heeft het RAV veel bezoekers gehad. Eind februari 2020 werden we verrast door het Coronavirus . Hierdoor liep het aantal klanten drastisch terug, met uiteindelijk 8000 bezoekers t.o.v. 30.000 vorig jaar. De werkzaamheden op het RAV zijn in kleiner volume doorgegaan en medewerkers zijn deels ingezet voor andere infectieziekten werkzaamheden en administratie voor het Corona team. Daarnaast zijn verschillende projecten uitgewerkt zoals het business plan voor het RAV (inspelen op de toekomst en digitalisering).

In 2019 is een uitbreiding van de lijst met ziekten geweest waarvoor een meldingsplicht geldt. In 2020 zijn daar de Covid-19 meldingen aan toegevoegd. De Covid-19 meldingen hebben we uit dit jaarverslag gelaten. Daar is en wordt apart over gerapporteerd door de Veiligheidsregio.

	Meldingsplichtige ziekten*	Meldingen Artikel 26**	Rabiës
Aalsmeer	7	2	0
Amstelveen	20	10	1
Uithoorn	6	6	1
Ouder-Amstel	4	0	2
Diemen	8	2	0
Totaal Amstelland	**37**	**18**	**4**

* De Wet publieke gezondheid schrijft voor dat artsen en medisch microbiologische laboratoria en hoofden van instellingen onderstaande infectieziekten moeten melden aan de GGD. De meldingsplichtige ziekten zijn verdeeld over de groepen A (o.a. Covid, MERS, polio), B1 (o.a. difterie, pest en tuberculose), B2 (o.a. cholera, kinkhoest, mazelen) en C (o.a. malaria, tetanus, legionellose). Deze indeling is gebaseerd op de mate waarin dwingende maatregelen opgelegd kunnen worden om de bevolking te beschermen.

** Op basis van artikel 26 van de Wet publieke gezondheid moet een instelling (verpleeghuizen, ziekenhuizen, kinderdagverblijven, scholen etc.) de GGD informeren over een ongewoon aantal zieken, bijvoorbeeld diarree, geelzucht, huidaandoeningen of andere ernstige aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard bij de cliënten of bij het begeleidend of verzorgend personeel. Ook voedselinfecties vastgesteld bij twee of meer patiënten zijn meldingsplichtig.

Door de reisbeperkingen als gevolg van Covid-19 was in 2020 in slechts 14 gevallen sprake van risicovolle accidenten (Rabiës post expositie etc.). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om mensen die in het buitenland een ongeluk hebben gehad en uit voorzorg een behandeling/inenting krijgen. Dit kent een jaarlijkse variatie:

Aantal behandelingen bij risicovolle accidenten	2016	2017	2018	2019	2020
Aalsmeer	11	10	5	6	2
Amstelveen	65	44	42	52	8
Uithoorn	23	17	10	19	2
Ouder-Amstel	14	18	4	5	0
Diemen	20	18	10	44	2
Totaal	**133**	**117**	**71**	**126**	**14**

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Alg. Infectieziekten	185.554	195.541	193.444	2.097

1.3.2 TBC bestrijding

De werkzaamheden in het kader van de tuberculosebestrijding bestaan uit het voorkomen, bestrijden, opsporen en behandelen van tuberculose. Een belangrijk onderdeel hierbij is het contactonderzoek. Het doel van het contactonderzoek is om bij contacten die besmet zijn te voorkomen dat zij tuberculose krijgen. Ook worden immigranten uit landen waar veel tuberculose voorkomt gescreend als zij langer dan 3 maanden in Nederland willen verblijven.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor de Amstelland gemeenten heeft de afdeling in het kader van de TBC-bestrijding conform afspraken de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Screening (o.a. thoraxfoto's), voornamelijk van risicogroepen als buitenlandse werknemers, immigranten, asielzoekers en reizigers naar risicolanden.
- Contactonderzoek en bronopsporing: bij een melding van Tbc-besmetting het zo snel mogelijk achterhalen van de bron en zijn/haar contacten, waar nodig ook internationaal.
- Voorlichting aan individuen, professionals of bedrijven op het gebied van TBC.
- Behandeling en begeleiding van patiënten die TBC hebben of bij wie een latente infectie is vastgesteld met behulp van medicatie.

Vanwege de eliminatieopdracht van de WHO (World Health Organisation) wordt landelijk steeds meer ingezet op het opsporen en behandelen van personen met een latente tuberculose infectie. Doelstelling van de WHO opdracht is het vergaand terugdringen van TBC. Om dit te bereiken is een nationaal plan tuberculose bestrijding opgesteld. Eén van de manieren om verdere daling te bewerkstelligen is invoeren van latente tuberculose infectie screening (LTBI screening).
In 2020 is, ondanks de COVID-19 pandemie, een belangrijke aanpassing in beleid doorgevoerd. Bij immigranten, afkomstig uit een land met een tuberculose incidentie van > 200/100.000 worden de thorax foto's bij vervolgscreening vervangen door een eenmalige LTBI screening . Door het vaststellen van LTBI en het aanbieden van een preventieve behandeling kan het ontwikkelen van de ziekte tuberculose worden voorkomen.

In 2020 werden in de Amstelland gemeenten 10 patiënten gediagnosticeerd met actieve tuberculose t.o.v. 9 patiënten in 2019. Bij 9 personen uit de Amstellandgemeenten is in 2020 een profylactische behandeling gestart vanwege een latente tuberculose infectie die werd gevonden in contactonderzoek of bij screening.*

* Het gemelde aantal kan afwijken van Osiris in verband met wel/geen toestemming Osiris.

Kengetallen	2019	2020
Tuberculose	9	10
Latente tuberculose infectie	21	9

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
TBC	119.600	117.638	123.500	-5.862

1.3.3 SOA Polikliniek

De soa-polikliniek houdt zich bezig met de soa-bestrijding en het bevorderen van de seksuele gezondheid in Amsterdam en Amstelland en is regionaal coördinator van de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheid. De soa-polikliniek verzorgt spreekuren curatieve soa-zorg, waarin er aandacht is voor testen, behandelen, partnerwaarschuwing en preventie. Jongeren tot 25 jaar kunnen ook terecht op de seksualiteitsspreekuren, waar vooral veel hulpvragen over seksualiteit, anticonceptie, zwangerschap, en seksueel geweld worden besproken. De afdeling voert voor mannen die seks hebben met mannen en sekswerkers ook collectieve preventieprogramma's uit, waarin voorlichting, vaccinatie en soa-testen worden geïntegreerd. In september 2019 is daar ook het verstrekken van, en leveren van de zorg aan gebruikers van PrEP, als nieuwe taak aan toegevoegd. Deze hiv-preventiepil, is een belangrijk middel in de ambitie naar nul nieuwe hiv-infecties in Amsterdam/Amstelland.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Het team van het centrum voor seksuele gezondheid voert de volgende activiteiten uit:

- Spreekuren voor soa testen en behandeling, verstrekking van PrEP, en behandelen van individuele vraagstukken rondom seksualiteit
- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens (soa's).
- Preventie: voorlichting aan doelgroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Bron- en contactonderzoek.

In 2019 heeft de soa-polikliniek een verandering van de manier van werken, waaronder een verbouwing, van meerdere jaren afgerond. De verwachting was dat daardoor meer consulten kunnen worden gedaan. Echter in 2020 zijn er, als gevolg van de coronacrisis, minder consulten verricht, zie onderstaande tabel. Bron- en contactonderzoek is wel uitgevoerd in het geval van relevant gevonden soa's.

	Nieuwe consulten	HIV testen	Aantal consulten met minimaal 1 soa (%)
Aalsmeer	76	44	13 (17,1%)
Amstelveen	1.086	657	182 (16,8%)
Uithoorn	86	52	14 (16,3%)
Ouder-Amstel	135	86	23 (17,0%)
Diemen	701	500	124 (17,7%)
Totaal	**2.084**	**1.339**	**356 (17,1%)**

GR Amstelland	2016	2017	2018	2019	2020
Nieuwe consulten	2.123	2.383	2.606	2.744	2.084
HIV testen	1.389	1.485	1.523	1.432	1.339
Aantal consulten met minimaal 1 soa (%)	379 (17,8%)	392 (16,4%)	409 (15,7%)	447 (16,3%)	356 (17.1%)

Wat heeft het gekost?

De financiering van de consulten vindt plaats vanuit een landelijke financiering. Via het ministerie van VWS ontvangt het RIVM een bedrag wat verder verdeeld wordt over de coördinerende GGD-en in Nederland. Bron- en contactopsporing, ook wel partnerwaarschuwing genoemd, is een wettelijke gemeentelijke taak om, indien er soa is geconstateerd ook na te gaan of geïnfecteerde contacten op te sporen zijn zodat die kunnen worden behandeld. Deze taak valt buiten de landelijke financiering en moet door gemeenten zelf gefinancierd worden. Dit is een belangrijke taak omdat we binnen de groep "gewaarschuwden" relatief vaak een soa vinden. In 2020 is in 356 gevallen een bron-en contactonderzoek uitgevoerd. Gezien de beperkte ruimte in de begroting zijn deze onderzoeken maar ten dele doorbelast aan de GR. Vanaf 2021 is het budget in de begroting van de GR voor bron- en contactopsporing verruimd, zodat er een toereikende financiering van deze taak is.

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
SOA Poli (bron- en contactopsporing)	11.143	11.955	11.518	437

1.4 Hygiëne en Inspectie

Het team Hygiëne en Inspectie heeft twee taken:

- Toezicht op kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en gastouders) en tatoeage- en piercingstudio's.
- Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

1.4.1 Inspectie Kinderopvang

De kinderopvang is in het afgelopen jaar vanwege corona tweemaal voor een periode gesloten geweest. In die periodes zijn er geen reguliere inspecties uitgevoerd. Wel is er toezicht uitgevoerd op de noodopvang. In totaal is ca. 71% van de jaarlijkse inspecties uitgevoerd. Van de gastouders is in 2020 12% geïnspecteerd.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Inspectie Kinderopvang	407.960	470.343	454.657	15.686

1.4.2 Hygiëne

Het hygiëneteam heeft alles op alles gezet om de VVT-sector en de Maatschappelijke opvang zo goed mogelijk te adviseren en te ondersteunen bij alle maatregelen die in het kader van corona (infectiepreventie) genomen moesten worden. Daarnaast zijn voor tal van sectoren protocollen ontwikkeld, webinars gegeven en op andere wijze ondersteuning gegeven. Vanwege corona zijn maar mondjesmaat reguliere werkzaamheden uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Technische Hygiënezorg	22.181	38.419	32.541	5.878

1.4.3 Legionella preventie

De GGD voert op basis van de Wet publieke gezondheid bronopsporing uit bij een patiënt met legionellose en adviseert instellingen/bedrijven als er een verhoogde concentratie legionellabacteriën in water wordt aangetroffen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 zijn regelmatig verhoogde concentraties legionellabacteriën, (meer dan 1000 kolonievormende eenheden per liter) aangetroffen in prioritaire waterleidingsystemen. De Inspectie Leefomgeving en Transport (toezichthouder in deze) meldt verhoogde concentraties aan de GGD. Indien nodig en gewenst heeft de GGD de instelling of het bedrijf hierin geadviseerd.

	Zorginstelling	Ziekenhuis	Hotel	Koeltoren	Zwembad	Overig*
Aalsmeer	13	-	2	-	2	2
Amstelveen	30	4	20	-	2	-
Ouder-Amstel	2	-	-	-	-	-
Uithoorn	20	-	-	3	-	-
Diemen	5	-	-	1	-	3
Totaal	**70**	**4**	**22**	**4**	**4**	**5**

*Dit betrof bij alle meldingen een politiegebouw.

In 2020 zijn er bij de GGD Amsterdam geen patiënten met legionellose gemeld. Het aantal keer dat er een verhoogde concentratie legionellabacteriën is aangetroffen en gemeld was in 2020 hoger dan in 2019 (111 versus 74). Het aantal gemelde patiënten met legionellose was daarentegen lager dan in 2019 (0 versus 5).

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Legionella preventie	11.628	11.977	11.715	262

1.4.4 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen

In 2020 hebben 19 van de 52 voorzieningen voor tatoeëren en piercing een nieuwe vergunning gekregen. Deze vergunning is weer drie jaar geldig. Hier zijn geen kosten voor de GR aan verbonden. De voorzieningen betalen zelf de kosten hiervoor.

1.5 Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert in alle gemeenten van de regio Amstelland werkzaamheden uit voor kinderen en ouders van prenataal – 9 maanden tot 18 jaar (en in MBO tot 23 jaar). Voor de 0-4-jarigen wordt er op de zes locaties van de JGZ gewerkt, maar vanaf 4 jaar wordt er zoveel mogelijk vanuit de scholen gewerkt om zo een goed bereik te hebben en verbinding met het onderwijs te maken.

JGZ werkt vanuit de visie dat alle kinderen het recht hebben om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Jeugdgezondheidszorgprofessionals (JGZ-professionals) dragen daaraan bij door samen met ouders het opgroeien van kinderen en jongeren te volgen en problemen of risico's zo vroeg mogelijk te signaleren zodat actie kan worden ondernomen. Hierbij dient het concept van positieve gezondheid als uitgangspunt. Er wordt een beroep gedaan op veerkracht en zelfregie waarbij de klant, ouders en met name kinderen, centraal staan. Waar nodig ondersteunt de JGZ ouders en kinderen hun veerkracht te vergroten. Een brede blik op gezondheid en een multidisciplinaire samenwerking met onze partners zoals de jeugdhulpverlening, de wijkteams, de kinderopvang en het onderwijs zijn cruciaal om werken aan positieve gezondheid vorm te geven. Immers, gezondheid en welbevinden zijn onlosmakelijk verbonden met participatie, zingeving en kwaliteit van leven.

Jeugdgezondheidszorg in Coronatijd

Flexibel en op maat inspelen

Jeugdgezondheidszorg werd al in februari tijdens de voorbereidingen van de uitbraak van COVID-19 betrokken bij de ondersteuning van de afdeling infectieziekten. We hebben sindsdien steeds onze inzet aangevuld waar nodig. Onze medewerkers zijn bij aanvang ingezet in de testteams, bron- en contractonderzoek, belteams en de planning. We hebben onze dienstverlening continu waar nodig aangepast in relatie met de actuele geldende maatregelen en richtlijnen. Steeds is de focus gehouden op de inzet voor gelijke kansen op gezondheid. We hebben onze bijdragen geleverd aan het gezond en veilig naar kinderopvang en school gaan van kinderen en jongeren. We hebben waar nodig steeds prioriteit gegeven aan de allerjongste kinderen en aan kwetsbare kinderen, jongeren en hun gezinnen. Jeugdgezondheidszorg heeft ook keuzes moeten maken in wat we wel en niet kunnen doen in coronatijd. Zo hebben we dit jaar minder preventieve gezondheidsonderzoeken uitgevoerd op het primair en voorgezet onderwijs. Daarentegen zijn we gedurende het jaar 'digitaler' gaan werken en zijn er meer telefonische consulten en chat- en appcontacten uitgevoerd.

Van groepsvaccinaties naar individueel

Groepsvaccinaties werden in het voorjaar landelijk gecanceld. Landelijk is besloten om de vaccinaties voor 9- jarigen, 12-jarige meisjes en 14-jarigen gefaseerd in een ander vorm (individueel) en vanaf een later moment in het jaar aan te bieden. Het uitvoeren van individuele vaccinaties heeft extra inspanningen gekost.

Van individueel naar meer collectief

Voor ondersteuning van de scholen in coronatijd hebben we een scholenlijn opgezet waarin we de scholen collectief en individueel adviseren hoe te handelen bij besmettingen met COVID-19 van leerlingen en/of medewerkers van school. Hierin hebben we continu samengewerkt met de collega's van de afdeling infectieziekten. Verschillende jeugdartsen hebben samen met hygiëneadviseurs webinars en vraag & antwoordsessies gegeven aan medewerkers en/of ouders van leerlingen van scholen, schoolbesturen, kinderopvang, gemeentelijke diensten en informele organisaties vanuit de stadsdelen. Daarnaast zijn ook webinars over COVID-19 gegeven voor professionals Jeugdgezondheidszorg.

Voorbereiding vaccinaties COVID- 19: eerst de zorgprofessionals
In de laatste weken van 2020 participeerden we in de voorbereidingen van de COVID-19 vaccinaties voor zorgprofessionals in Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT) en de gehandicaptenzorg. Jeugdgezondheidszorg gaat zowel prikkers als de medische coördinatie en expertise leveren tijdens de eerste vaccinatieronde vanaf januari 2021.

Personele aandacht
De gehele coronacrisis heeft veel impact (gehad) op onze medewerkers. Zowel werk als privé gerelateerd. We hebben direct ingezet op veel digitaal en telefonisch contact met leidinggevenden en medewerkers zodat we goed konden inspelen op de verschillende vragen en zorgen in relatie met de actualiteit. Regelmatig zijn er digitale sessies geweest. Op locaties is regelmatig getrakteerd. We proberen de 'spirit' en de flexibiliteit vast te houden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Aantal kinderen in zorg
Het totaal aantal kinderen in zorg is in 2020 licht gestegen, maar is wel lager dan waar in de begroting mee rekening is gehouden (34.874 vs. 35.532). Hoewel in Diemen het aantal 0-4-jarigen toenam, is er voor Amstelland is als geheel sprake van een afname. Dit is vooral het gevolg van een afname van het aantal expats, die vanwege de coronacrisis gerepatrieerd zijn. Het aantal kinderen op scholen voor speciaal onderwijs in Amstelland is gestegen. Hiervoor is geen duidelijke reden aan te wijzen.

Aantal kinderen onder zorg	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Aantal kinderen 0-4	7.963	8.001	7.869	7.624
Aantal kinderen PO	16.575	17.451	16.999	16.982
Aantal kinderen SBO en SVO	635	635	624	709
Aantal kinderen VO	10.018	9.445	9.354	9.461
Totaal aantal kinderen onder zorg	**35.191**	**35.532**	**34.846**	**34.874**

Bereik
De JGZ heeft in 2020 bijna alle (99 %) 0-jarigen in Amstelland bereikt (2019: 99%)) en het merendeel (94%) van de 3-jarigen (2019: 93%).

Voorheen werd landelijk als norm voor het bereik van specifieke jaarcohorten een bereikpercentage van 95% gehanteerd. Als gevolg van het Landelijk Professioneel Kader is landelijk besloten een normering voor het begrip Bereik los te laten. Of een jeugdige met jeugdgezondheidszorg bereikt wordt is immers niet (langer) af te lezen van het aantal contacten dat een organisatie met een jeugdige en/of zijn/haar ouders heeft. Van belang is dat met (de ouders van) iedere individuele jeugdige afspraken worden gemaakt over het gebruik van JGZ. Op grond van de behoefte van ouders en jeugdigen én op grond van het professioneel oordeel van de JGZ wordt vervolgens besloten tot het aanbieden van meer of minder contacten of tot andere vormen van contact.
Landelijk zijn er tot nu toe geen nieuwe en goed bij het Landelijk Professioneel Kader aansluitende prestatie-indicatoren voor het bereik vastgesteld.

Locatie	0 jr	3 jr	5 jr	10 jr	13 jr	14 jr	15 jr	16 jr
Aalsmeer	100%	98%	85%	86%	50%	95%	24%	94%
Amstelveen Westwijk	99%	96%	73%	83%	48%	91%	10%	91%
Amstelveen Bourgondische Laan	99%	94%						
Diemen	98%	88%	67%	68%				
Duivendrecht*	98%	93%						
Ouderkerk a/d Amstel*	99%	93%	49%	76%				
Uithoorn	100%	96%	87%	66%	48%	96%	12%	95%
Totaal	**99%**	**94%**	**75%**	**78%**	**48%**	**93%**	**12%**	**93%**

Bereikcijfers JGZ. Bereik van 5-, 10-, 14- en 16-jarigen is berekend op basis van de begeleidende JGZ-locatie horende bij de schoollocatie van een leerling, het bereik is berekend over het schooljaar 2019-2020.
* Omdat Duivendrecht geen JGZ-locatie heeft, is op aanvraag van de gemeente Ouder-Amstel in het bereik van 0- en 3-jarigen voor de plaatsen Duivendrecht en Ouderkerk a/d Amstel berekend op basis van de woonplaats (postcode) van het kind. Voor de andere gemeenten is het bereik berekend op basis van dossierlocatie.

Het bereik van de 5- en 10-jarigen is in schooljaar 2019-2020 afgenomen in vergelijking met 2019. Vanwege de coronacrisis en de impact van (preventieve) maatregelen op klanten en op inzet van personeel en uitvoering van jeugdgezondheidszorg is gekozen om de zorg voor aanstaande ouders en voor het heel jonge kind (0-4 jaar) prioriteit te geven.

Het bereik van de 14- en 16-jarigen is in het schooljaar 2019-2020 afgenomen in vergelijking met 2019. Na de invoering van het Landelijk Professioneel Kader in 2018 werkt Jeugdgezondheidszorg op het primair en voortgezet onderwijs ook steeds meer op maat in plaats van dat kinderen alleen op standaardcontactmomenten worden gezien.
In deze jaarrapportage hebben we daarom voor een viertal jaarcohorten adolescenten het bereikpercentage opgenomen. Hiermee wordt meer recht gedaan aan de flexibiliteit waarmee zorg op verschillende leeftijden aan adolescenten geboden wordt. We zien dat tijdens de coronacrisis in de zorg voor de 4-18 jarigen minder standaardconsulten en meer zorg op maat consulten zijn uitgevoerd. Tijdens de lockdown in 2020 hebben de scholen langere tijd geen fysiek onderwijs kunnen geven. Jeugdgezondheidszorg kon in deze periode niet op de scholen terecht voor face-to-face contacten met kinderen en jongeren. (Kwetsbare) kinderen en jongeren zijn we wel face-to-face op JGZ locaties blijven zien. Daarnaast hebben we vanaf het tweede kwartaal en vooral in de tweede helft van het jaar individuele vaccinaties op afspraak uitgevoerd voor 9-18 jarigen in plaats van grootschalige groepsvaccinaties in sporthallen. Ook zijn we vanaf het begin van de coronacrisis op digitale wijze in contact gebleven met zowel ouders en jongeren, en scholen en andere partners in de zorg rondom gezinnen.

Indicatoren
Conform afspraak is hieronder een aantal indicatoren opgenomen.

Samen Starten
Samen Starten is een programma dat de psychosociale ontwikkeling van kinderen vanaf de geboorte ondersteunt. Kenmerkend is de samenwerking tussen partners in het brede jeugddomein, een specifieke gespreksmethodiek en het stapsgewijs volgsysteem. In het kader van Samen Starten voert een jeugdverpleegkundige een gesprek (consult) met ouders van nieuwgeboren kinderen. In dit gesprek komen onderwerpen als jeugd, relatie, financiën en huisvesting aan de orde. Het gesprek is ter ondersteuning van de ouders en geeft de verpleegkundige de mogelijkheid om de gezinssituatie in kaart te brengen. Samen Starten wordt ingezet bij die gezinnen waar deze extra ondersteuning nodig of wenselijk is.

	2018		2019		2020	
Aantal Samen Starten	**consulten**	**bereik**	**consulten**	**bereik**	**consulten**	**bereik**
Aalsmeer	278	97,5%	244	96,4%	244	95,3%
Amstelveen	782	95,2%	787	94,7%	757	94,9%
Diemen	297	92,8%	362	92%	383	90,3%
Ouder-Amstel	81	100%	72	93,5%	71	95,9%
Uithoorn	262	97%	248	93,2%	267	90,5%
Totaal	**1.700**	**95,6%**	**1.713**	**94,1%**	**1722**	**93,2%**

SamenStarten consulten zijn in de coronaperiode gewoon uitgevoerd. De cijfers zijn daardoor vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Verwijzingen naar Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)
JGZ geeft kinderen, van 1 tot 4 jaar, die (een risico op) een onderwijsachterstand hebben een zogenaamde vve-indicatie. Dit geeft toegang tot de voorschoolse of vroegschoolse educatie. Daar leren kinderen al spelend de Nederlandse taal. Zo kan een kind een achterstand inhalen en een goede start maken op de basisschool. In iedere gemeente gelden andere voorwaarden voor de vve-indicatie.

	2019		2020	
Aantal indicering VVE	**Indicering VVE**	**%**	**Indicering VVE**	**%**
Aalsmeer	39	2%	38	5%
Amstelveen	110	3%	90	3%
Diemen	89	8%	74	6%
Ouder-Amstel	11	4%	15	6%
Uithoorn	61	7%	59	6%
Totaal	***310***	***5%***	**278**	**4%**

Het aantal verwijzingen volgt de daling van het aantal kinderen in de leeftijd tot 4 jaar. Het aantal verwijzingen in Amstelveen en Aalsmeer ligt procentueel lager dan de andere regiogemeenten. Dit is een gevolg van verschillen in de verwijscriteria. Zo is 'het thuis hebben van een andere voertaal dan Nederlands' geen direct verwijscriterium in Amstelveen en Aalsmeer, o.a. vanwege het grote aantal hoger opgeleide internationals in die gemeenten.

Aantal Stevig Ouderschap
Stevig Ouderschap (SO) geeft gezinnen met een minder makkelijke start een steuntje in de rug. Met huisbezoeken van een speciaal opgeleide jeugdverpleegkundige helpt deze interventie ouders hun zelfvertrouwen en zelfredzaamheid te vergroten en hun sociale netwerk te versterken en zo grote(re) problemen te voorkomen.

Aantal Stevig Ouderschap	2018 Nieuw in zorg	2018 In zorg eind kalenderjaar	2019 Nieuw in zorg	2019 In zorg eind kalenderjaar	2020 Nieuw in zorg	2020 In zorg eind kalenderjaar
Aalsmeer	4	6	19	5	5	5
Amstelveen	23	22	18	17	11	18
Diemen	10	9	10	12	4	6
Ouder-Amstel	3	1	4	2	3	4
Uithoorn	11	7	8	12	13	11
Totaal	**51**	**45**	**59**	**48**	**36**	**44**

In 2020 was het aantal Stevig Ouderschap trajecten lager. De reguliere risicotaxatie leidde dit jaar tot minder trajecten. Er is sprake van een jaarlijkse schommeling. De uitgevoerde trajecten waren wel intensiever dan gemiddeld waardoor een vergelijkbare inzet aan uren is gepleegd.

Aantal ziekteverzuimbegeleiding Voortgezet Onderwijs
Om schooluitval te voorkomen vindt ziekteverzuimbegeleiding plaats. Bij twee weken aaneengesloten verzuim, of driemaal binnen zes weken worden de leerling en ouder uitgenodigd voor een consult bij de Jeugdarts. Samen wordt de belastbaarheid van de leerling vastgesteld en er worden afspraken gemaakt. Met toestemming van leerling en ouders worden de afspraken gedeeld met school. Wanneer het ongeoorloofd verzuim betreft dan wordt er nauw samengewerkt met de Leerplicht ambtenaar en school om de leerling weer op gang te helpen.

Aantal ziekteverzuim-begeleiding	2018	2019	2020
Aalsmeer	12	15	17
Amstelveen	173	139	126
Uithoorn	46	75	30
Totaal	**231**	**229**	**173**

In 2020 zijn minder trajecten uitgevoerd dan andere jaren omdat het ziekteprotocol aangepast in verband met Covid-19. JGZ heeft hier de richtlijnen van het RIVM aangehouden.

Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma
Bijlage 1 geeft een overzicht van de vaccinatiegraden in de verschillende gemeenten.

In juni is het landelijke rapport Vaccinatiegraad en jaarverslag RVP Nederland 2019 verschenen
De landelijke vaccinatiegraad is voor het eerst sinds vijf jaar licht gestegen.
Waar in Amstelveen tot vorig jaar nog sprake was van een daling in bijna alle vaccinatiegraden voor zuigelingen, kleuters en schoolkinderen, is in het jaarverslag RVP 2019 een kentering waar te nemen. Er is zelfs sprake van een lichte stijging voor vrijwel alle vaccinatiegraden. Een aantal vaccinatiegraden is in Amstelveen nog wel onder de norm.
In Ouder-Amstel zien we in het jaarverslag RVP 2019 een daling in alle vaccinatiegraden t.o.v. het jaarverslag RVP 2018, waarin juist een opmerkelijke stijging in vaccinatiegraden zichtbaar was.
Omdat het in Ouder-Amstel om kleine aantallen jaarcohorten kinderen gaat kunnen veranderingen bij een klein aantal individuen al snel tot grotere veranderingen in percentage vaccinatiegraad leiden.
Overige verklaringen voor de daling in vaccinatiegraden zijn verder: onderregistratie in de digitale dossiers JGZ en RIVM (bij expats en/of andere gezinnen) en vaccinatieweigering bij enkele

kinderen/gezinnen. We blijven de vaccinatiegraden nauwgezet monitoren en stellen vaccinaties proactief aan de orde bij alle contacten.

We zijn in Amstelland aan de gang gegaan met de 'quick wins' om de vaccinatiegraad te verhogen. De effecten hiervan zullen zichtbaar worden in de vaccinatiegraden van 2020, die in juni 2021 worden gepubliceerd. We zetten onder meer extra in op logistieke of primaire processen, communicatie en kennisbevordering. We benaderen ouders van niet-gevaccineerde kinderen actief, we organiseren extra vaccinatiespreekuren, we controleren de vaccinatiestatus bij contactmomenten en geven waar nodig nog ontbrekende vaccinaties. We sluiten in onze communicatie aan op vragen en emoties die rondom vaccineren kunnen leven bij (groepen) ouders en jongeren.
Ook hebben we aanpassingen in communicatie gedaan (website GGD) met beter begrijpelijke tekst (B1 niveau) en sprekend beeld (filmpjes).

Wat heeft het gekost?

De begrote kosten 2020 zijn € 4. 671.303. De realisatie is € 50.000 onder budget gebleven. Omdat het resultaat Corona gerelateerd is wordt het in mindering gebracht in de declaratie aan het Rijk i.v.m. Corona. Van het RIVM is €33.000 ontvangen voor hielprikken

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Jeugdgezondheidszorg	4.366.797	4.671.303	4.621.303	50.000

Het onderstaande overzicht geeft de realisatiecijfers voor 2020 weer. Vanaf 2020 geldt een nieuwe indeling van de begroting. Een vergelijking met de realisatiecijfers van 2019 en eerder is daardoor helaas niet mogelijk.

x€ 1.000

Basispakket leeftijdscategorie	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie (%)
0-4 jaar Baby/Peuter	2.086	2.356	113%
4-12 jaar Schoolkind	973	782	80%
12-18 jaar Adolescent	588	412	70%
0-18 jaar Speciaal Onderwijs	129	79	62%
MBO	52	36	68%
Stevig Ouderschap	85	87	105%
Ziekteverzuim	84	54	64%
Basispakket overige materiële lasten	469	470	100%
Niet Basispakket materiële lasten	240	204	85%
Subtotaal	**4.704**	**4.481**	**95%**
Covid-19 inzet		173	
Totaal uitgaven	**4.704**	**4.654**	**99%**
RIVM bijdrage hielprik	-33	-33	
Totaal	**4.671**	**4.621**	

De tekst hieronder geeft een toelichting op de afwijkingen in de realisatie van de verschillende producten van het Basispakket.

0-4 jaar Baby/Peuter
In de 0-4 zien we dat we meer hebben gedaan dan begroot. Ook al zijn er wat minder kinderen, we hebben meer inzet per kind gepleegd. We hebben meer Zorg op Maat geleverd en de focus gehouden op de allerjongste kinderen (Kansrijke Start). Daarnaast hebben we gemerkt dat ouders meer vragen hadden vanwege en over corona. Het screenteam heeft ook in veel gevallen dubbele huisbezoeken gedaan. Omdat in maart de neonatale gehoorscreening landelijk tijdelijk werd stopgezet, zijn vanaf mei op een aantal zaterdagen inhaal contacten voor deze screening uitgevoerd op JGZ locaties.

4-18 jaar Covid-19 : Sluiting scholen (Schoolkind, Adolescent, Speciaal Onderwijs, MBO)
Als gevolg van de sluiting van scholen vanwege Covid-19 is de realisatie achtergebleven bij de begroting. Werkzaamheden zijn deels telefonisch doorgezet. Er is veel contact geweest met de scholen over de vragen die zij hadden over het coronavirus in het algemeen en specifiek bij kinderen en leerkrachten. Deze ondersteuning werd erg gewaardeerd. De scholen weten hun jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen goed te bereiken.

Er is veel energie gestoken in het individueel vaccineren van alle kinderen, wat aanzienlijk meer tijd kost dan de groepsvaccinaties. In kwartaal 1 van 2021 wordt er contact gelegd met de SO scholen om te bespreken hoe de zorg weer op te hogen omdat dit toch om kwetsbare leerlingen gaat.

Stevig Ouderschap
Het aantal trajecten van Stevig Ouderschap lag in 2020 lager, maar deze trajecten waren wel meer intensief.

Ziekteverzuim
In 2020 zijn minder trajecten uitgevoerd dan andere jaren omdat het ziekteprotocol aangepast in verband met Covid-19. JGZ heeft hier de richtlijnen van het RIVM aangehouden.

Materiële lasten
Groepsvaccinaties konden niet plaatsvinden. Verder zijn de kosten onder meer lager omdat er aanzienlijk minder dienstreizen zijn gemaakt, zijn er nauwelijks (externe) bijeenkomsten gehouden en zijn ook de uitgaven voor voorlichting lager. Daarnaast zijn er minder externe kosten voor Jij en Je Gezondheid gemaakt (minder vragenlijsten).

Covid-19
JGZ-personeel uit het team Amstelland is breed ingezet voor de bestrijding van de Coivd-19 in de regio Amsterdam-Amstelland.

1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich vooral bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die hulp nodig hebben doordat zij overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag.

Vangnet heeft een crisisdienst die voor alle regiogemeenten, 7 dagen per week, 24 uur per dag beschikbaar is om in acute gevallen direct op crisissen af te gaan. Het gaat hierbij om personen die in een psychische en/of maatschappelijke crisis verkeren waarbij acuut of direct gehandeld dient te worden. Deze 24 uursdienst zorgt ervoor dat er altijd Sociaal Psychiatrische Verpleegkundige (SPV-er) beschikbaar is voor hulpvragen en voor outreachende zorg in de regio. De SPV-er beoordeelt de meldingen en bezoekt de cliënt als dat nodig is. Dat kan op verschillende locaties. Als het bijvoorbeeld om een arrestant gaat, zal het consult in het cellencomplex plaatsvinden. Meestal zijn meldingen afkomstig van de politie, die kan melden via de politiemeldkamer.

Een SPV-er van Vangnet is beschikbaar om de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn tijdens kantooruren te ondersteunen. De SPV-er sluit aan bij het gemeentelijk sociaal team en houdt zich bezig met casussen van Zorg en Overlast. Het gaat dan vooral om burgers bij wie vermoedens of signalen van sociaal-maatschappelijke of psychische problematiek bestaan en die niet eenvoudig zelf de weg naar hulp weten te vinden. De SPV-er sluit ook lokaal aan bij het Zorg en Overlast overleg en bij het Zorg en Signalen overleg . In Aalsmeer en Amstelveen zijn SPV-ers , die deze werkzaamheden uitvoeren, in dienst bij het sociaal team.

GGD Amsterdam verzorgt in de hele regio Amstelland het Hygiënisch Woningtoezicht. Als bij vervuilde of verrommelde woningen sprake is van gevaar voor de omgeving of gevaar voor de publieke gezondheid kunnen medewerkers van het team Hygiënisch Woningtoezicht ingrijpen. Dit gebeurt op basis van de Woningwet en de Omgevingswet. In het ergste geval kan dit leiden tot ontruiming van woningen.

Daarnaast voert Vangnet per 1 januari 2020 een aantal gemeentelijke taken uit die voortvloeien uit de nieuwe Wet Verplichte GGZ (WVGGZ). Omdat deze taken geen onderdeel zijn van de GR vallen ze buiten dit jaarverslag. Verantwoording over deze taken vindt separaat plaats. Eind 2020 is in samenspraak met de GR een verkenning gestart om te kijken of het wenselijk is de WVGGZ taken onderdeel te maken van de GR.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is het aantal crisismeldingen gedaald. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen zijn o.a. de directe lijn tussen de politie en de spoedeisende psychiatrie. Hierdoor is de inzet en betrokkenheid van de GGD minder noodzakelijk en mogelijk heeft de inzet van de lokale zorgnetwerken een preventieve invloed om crisissituaties terug te dringen en mogelijk te voorkomen.
Het aantal meldingen waar de SPV-er in de DUO-gemeenten op af is gegaan, is gestegen en terug op het niveau van 2016.

Vangnet Amstelland	2016	2017	2018	2019	2020
Crisisdienst	246	265	182	171	136
Zorg & Overlast	187	120	116	112	193
Meldingen Hygiënisch Woningtoezicht (HWT)	45	81	44	26	43
Totaal	478	466	342	309	372

Uitgesplitst naar de Amstelland-gemeenten ziet de verdeling in 2020 er als volgt uit:

2020						
	Amstelveen	**Aalsmeer**	**Diemen**	**Ouder-Amstel**	**Uithoorn**	**Totaal 2020**
Crisisdienst	48	9	28	16	35	**136**
Zorg & Overlast	3	-	51	27	112	**193**
Meldingen HWT	14	6	12	3	8	**43**
Totaal	**65**	**15**	**91**	**46**	**155**	**372**

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Crisisdienst	73.508	72.572	72.572	0
Hygiënisch woningtoezicht	11.177	17.545	17.545	0

Plusproduct Z&O	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Ondersteuning Zorg & Overlast	48.146	46.255	46.255	0

1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing

Algemene gang van zaken en relevante (externe) ontwikkelingen
De afdeling FGMA (Forensische Geneeskunde en Medisch Advisering) verricht 24 uur per dag specifiek forensische taken zoals lijkschouwingen en medische zorg onder andere door het voorschrijven en verstrekken van methadon aan arrestanten. De lijkschouwers staan geregistreerd als forensisch arts en zijn benoemd als gemeentelijk lijkschouwer.
De gemeentelijke lijkschouwer (forensisch arts) wordt opgeroepen als iemand een niet-natuurlijk dood is gestorven, bij vermoeden van een niet natuurlijke dood, als de behandeld arts ontbreekt of in geval van een lijk-vinding. Samen met de politie en recherche onderzoekt de forensisch arts de situatie en probeert vervolgens de doodsoorzaak vast te stellen. Ook euthanasie is een situatie waarde forensisch arts een rol speelt. De forensisch arts gaat hier (uiteraard zonder politie) naar toe en zorgt ervoor dat de vereiste verslagen en formulieren bij de toetsingscommissie en/of officier van justitie terecht komen

Buiten de gemeentelijke taak verricht de afdeling medisch onderzoek van slachtoffers en daders van geweld, bloed afnamen in het kader van de Wegenverkeerswet en urine afnamen voor Reclassering Nederland. Daarnaast wordt de afdeling benaderd voor medisch advies en wordt er curatieve zorg aan arrestanten en gedetineerden verleend. Dit in opdracht van gemeente, politie, KMAR en justitie voor de politie regio's Amsterdam Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Schiphol.
Daarnaast verzorgen de forensisch verpleegkundigen nazorg bij slachtoffers van zedendelicten. Dit houdt in dat de forensisch verpleegkundigen, nadat ze geassisteerd hebben bij het zedenonderzoek, de nazorg coördineren en het contact met het slachtoffer onderhouden gedurende de weken na het incident.
Sinds eind 2017 houden de forensisch verpleegkundigen een spreekuur voor slachtoffers van vrouwelijke genitale verminking (VGV) op de locatie OLVG West.

Verwacht resultaat ten opzichte van de begroting 2020
De beschikbaarheidskosten zijn conform begroting 2020.

Tot nu toe gerealiseerde kengetallen
In 2020 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd; deze worden apart gefactureerd:

	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen
Lijkschouw natuurlijke dood	2	12	0	0	1
Lijkschouw niet-natuurlijke dood	10	37	0	1	2
Euthanasieverklaring	11	28	1	16	8

Wat heeft het gekost?
In de begroting van de GR OGZ Amstelland is alleen de beschikbaarheid van forensisch artsen voor lijkschouw en euthanasie opgenomen. De lijkschouwen en euthanasie verklaringen zelf worden apart per gemeente door de GGD Amsterdam in rekening gebracht. De in de regio Amstelland uitgevoerde arrestantenzorg wordt gefinancierd door Politie Amsterdam Amstelland. Dit geldt ook voor forensisch medisch onderzoek.

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Beschikbaarheid forensisch arts	59.468	63.089	63.089	0

1.8 Bedrijfsvoering

De GGD Amsterdam is een gemeentelijke dienst met 9 primaire afdelingen en bijbehorende overhead. Elke afdeling voert, indien van toepassing, een of meer activiteiten uit ten behoeve van de GR OGZ Amstelland. Hiervoor heeft elke afdeling aparte bedrijfseenheden waar deze kosten verantwoord worden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder de post Bedrijfsvoering vallen alle ondersteunende diensten van de GGD Amsterdam die ook voor de GR OGZ Amstelland worden ingezet. Het gaat hierbij om zaken als ICT, juridisch advies, personeel en organisatie, financiële administratie en communicatie.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Bedrijfsvoering	614.880	633.326	633.326	0
Huisvesting	483.784	521.483	468.046	53.437

Het voordelige resultaat op de huisvesting komt voort uit:

Huur & servicekosten: 17.000
Onderhoud gebouwen: 29.000
Catering: 7.000

1.9 Algemene dekkingsmiddelen

Er is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen binnen de GR OGZ Amstelland. De kosten die worden gemaakt in verband met de uitvoering van het gezamenlijke takenpakket en voor de instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie, worden naar evenredigheid van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten die hiervoor een bijdrage uit het gemeentefonds ontvangen.

Voor de uitvoering van alle activiteiten binnen de GR OGZ Amstelland wordt er in de begroting een totaal bedrag vastgesteld per gemeente, waarin zowel de wettelijke taken, de bedrijfsvoering en aanvullende taken zoals projecten zijn opgenomen.

Aan het einde van het jaar wordt het resultaat op de wettelijke taken afgerekend op basis van inwoneraantallen van de gemeenten. De plustaken worden afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Wordt een plustaak in meerdere gemeenten uitgevoerd, dan worden de kosten naar inwoneraantal verdeeld over de gemeenten waar de plustaak is uitgevoerd.

1.10 Onvoorzien

In de begroting van de GR OGZ Amstelland is geen post onvoorzien opgenomen. Onvoorziene uitgaven kunnen gedekt worden uit de Algemene reserve (zie 3.1.1).

2 Verplichte paragrafen

In het jaarverslag dienen dezelfde paragrafen opgenomen te worden als die in de begroting opgenomen zijn.

Paragrafen die niet terugkomen in dit jaarverslag zijn 'Lokale heffingen', 'Verbonden partijen' en 'Grondbeleid'. Deze zijn niet van toepassing binnen deze gemeenschappelijke regeling.

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen dient een inventarisatie te worden geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit, evenals een inventarisatie van het beleid ter zake.

Voor de GR OGZ Amstelland is een aantal risico's geïdentificeerd. Een deel van deze risico's wordt afgedekt door het treffen van maatregelen. De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie van de GR OGZ Amstelland toereikend is om de financiële gevolgen van de risico's die de GR OGZ Amstelland loopt op te kunnen vangen. Anders gezegd: hoe is de relatie tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De GR OGZ Amstelland stelt dat het weerstandsvermogen wordt vastgesteld op maximaal 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. De bijdrage in de realisatie 2020 bedraagt € 7,147 miljoen. Het weerstandsvermogen bedroeg op 31-12-2020 € 670.360, wat 9,38% van de bijdrage is.

Risicoprofiel

#	(Strategisch) Risico	Waarde	Kans klasse	Mate van beïnvloeding	Beheersing
1	Bij staken overeenkomst met Amsterdam dient de GR de boekwaarde van de investeringen aan Amsterdam te betalen.	Eind 2020: € 177.697	1	Hoog	
2	Krap zijn en blijven van de arbeidsmarkt voor artsen en verpleegkundigen maakt dat vacatures moeilijk vervuld worden.	Risico is dat JGZ een lager bereik haalt en onvoldoende kan voldoen aan de maatschappelijke opdracht. Risico is niet financieel	2	Laag	- Blijven investeren in werving en opleiding voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. - Innovatieve wervingsacties uitzetten in samenwerking met vacatureloket en andere partners. - Mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen om medewerkers wonend buiten Amsterdam aan te kunnen nemen.
3	BTW kwestie: loopt vanaf 2008. De GGD heeft, samen met PWC, aan het ministerie gevraagd of de GGD BTW in rekening moet brengen over de geleverde diensten aan de GR Amstelland.	21% van de kosten bedrijfsvoering ad € 633.326 = € 132.998. Gedurende 5 jaar = € 664.992	3	Laag	Er is geen antwoord van het Ministerie ontvangen. In overleg met Fiscaal Advies & Control (FAC) is afgesproken een reactie van de Belastingdienst af te wachten.
4	Bij staken overeenkomst met Amsterdam kan er nog sprake zijn van lopende huurcontracten m.b.t. de panden die als JGZ locatie gebruikt worden.	Bij beëindiging per 31-12-2019 zal er nog 1,756 miljoen aan huur betaald moeten worden.	1	Hoog	Dit is financieel het grootste risico, maar de kans dat dit zich voordoet is zeer klein. Beheersing zit vooral in het in goed overleg blijven met elkaar.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kans klasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of vaker	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De totale gevolgen van de risico's bedragen € 2.598.689. Als we de kans meenemen dat een risico zich voordoet, daalt het totale risico tot € 525.866. Aangezien de weerstandscapaciteit maximaal gevuld wordt ad € 670.360, leidt dat tot een ratio weerstandsvermogen van 1.27 wat voldoende is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 670.360}{€\ 525.866} = 1.27$$

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

2.2 Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de GR OGZ Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

2.3 Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de GR OGZ Amstelland nul.

2.4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De baten voor de GR OGZ Amstelland komen voornamelijk voort uit bijdragen van de participerende gemeenten en zijn structureel van aard.

2.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt op de volgende wijze gedefinieerd:

(O-x) – (U-y) = EMU-saldo

Hierbij staat O voor de inkomsten (ontvangsten) in een jaar, U voor de uitgaven en x en y voor respectievelijk de inkomsten en uitgaven ten aanzien van aandelen in bedrijven en kredietverstrekking. De opbrengst van de verkoop van aandelen telt dus niet als inkomsten, de aankoop niet als uitgaven. Verder telt lenen en het ontvangen van een aflossing niet als inkomen, en uitlenen en aflossen niet als uitgaven.

Het EMU-saldo van de GR OGZ Amstelland is 0 (nul), omdat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven, zonder dat daar inkomsten en/of uitgaven t.a.v. aandelen en kredietverstrekking doorheen lopen.

2.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De GR OGZ Amstelland heeft zelf geen kapitaalgoederen, maar de GGD namens de GR wel. Deze hebben allen betrekking op vernieuwing en onderhoud van de JGZ locaties.

Investeringen	Boekwaarde 1-1-2020	Afschrijvingen 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Camerasysteem	9.516	913	8.603
Meubilair	891	412	479
Verbouwing	178.777	10.162	168.614
Eindtotaal	**189.184**	**11.487**	**177.697**

De aan de GGD Amsterdam betaalde afschrijvingslasten zijn hierboven gespecificeerd. De boekwaarde van de activa, aangeschaft ten behoeve van de JGZ locaties Amstelland, per einde boekjaar 2020 bedraagt € 177.697.

Op investeringen in jaar T wordt afgeschreven vanaf jaar T+1. Afschrijvingen vinden plaats totdat de restwaarde nul is.

Bij beëindiging van de samenwerking dienen de resterende kapitaallasten versneld afgeschreven te worden. Dit is ook opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.7 Financiering

Financiering van de GR OGZ Amstelland geschiedt volledig door de vijf deelnemende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan. Hiermee wordt bedoeld dat de Gemeenschappelijke Regeling zelf geen extra middelen nodig heeft. Zie verder paragraaf 2.9.

Betaling geschiedt via een bankrekening van de Bank Nederlandse Gemeenten.

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht om rente toe te rekenen aan programma's op basis van de omvang van de activa binnen de programma's. Vanaf begrotingsjaar 2018 moet de rekenrente volgens een vaste formule worden berekend en kan de gemeenteraad deze niet meer vrij bepalen. De invloed van de gemeenteraad op het renteresultaat is vanaf dat moment beperkt tot de keuze om wel of geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

De omvang van de rente die over het eigen vermogen mag worden berekend, is met ingang van de begroting 2017 gemaximeerd op het gemiddelde rentepercentage dat de gemeente over haar extern aangetrokken leningen betaalt.

De GR heeft tot op heden bepaald om geen rente over haar eigen vermogen te berekenen.

2.8 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

De budgetten t.b.v. GR OGZ Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.

Binnen de bedrijfsvoering gaat Informatievoorziening (IV) een steeds grotere rol spelen, en de GGD gaat daar de komende jaren op inzetten.

2.8.1 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg de Wet normering topinkomens (WNT), die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.

De leden van het bestuur van de GR OGZ Amstelland ontvangen geen vergoeding.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2020

Activa

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2020 (bedragen x € 1,00)				
ACTIVA	**2020**		**2019**	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		**0**		**0**
Investeringen met economisch nut	0		0	
Overige investeringen met een economisch nut	0		0	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**0**		**0**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**0**		**0**
Gereed product en handelsgoederen	0		0	
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar		**1.158.140**		**207.944**
Vorderingen op de GGD Amsterdam	317.679		207.944	
Vorderingen op Amstelveen	838.671		0	
Vorderingen op Diemen	1.790		0	
Liquide middelen		**3.759.892**		**1.167.011**
Bank Nederlandse Gemeenten	3.759.892		1.167.011	
Rekening Courant GGD	0		0	2.592.881
Overlopende activa		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**4.918.031**		**1.374.955**
TOTAAL ACTIVA		**4.918.031**		**1.374.955**

Passiva

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2020 (bedragen x € 1,00)				
PASSIVA	**2020**		**2019**	
VASTE PASSIVA				
Eigen Vermogen		**1.054.839**		**1.080.837**
Reserves				
Algemene reserve	670.360		660.530	
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	69.365		110.231	
Huisvesting	315.114		310.076	
Resultaat uit het overzicht baten en lasten		**135.488**		**207.944**
voor bestemming	135.488		207.944	
Vaste schulden met een				
rente typische looptijd > 1 jaar		**0**		**0**
Onderhandse leningen:				
Overige vaste schulden	0		0	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**1.190.327**		**1.288.781**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met				
een rente typische looptijd < 1 jaar		**3.727.704**		**86.174**
Overige kasgeldleningen	0		0	
Schulden aan de GGD	3.727.704		86.174	
Schulden aan gemeenten	0		0	
Overlopende passiva		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**3.727.704**		**86.174**
TOTAAL PASSIVA		**4.918.031**		**1.374.955**

3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

Het na te verrekenen bedrag 2020 bedraagt € 132.488 voordelig.

GR OGZ Amstelland Totalen	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	Afwijking 2020
LASTEN				
Personeel v. derden	2.987.679	3.578.651	3.317.257	261.394
Ov. goederen en diensten	1.519.300	1.453.106	2.014.508	-561.402
Kapitaallasten	37.597	14.730	14.882	-152
Bankkosten	241	0	245	-245
Totaal directe Lasten	**4.544.818**	**5.046.487**	**5.346.891**	**-300.404**
INTERNE BATEN & LASTEN				
Bedrijfsvoering	0	0	0	0
Interne leveranties	2.251.685	2.330.511	1.868.640	461.871
Totaal indirecte kosten	**2.251.685**	2.330.511	1.868.640	461.871
Totale Lasten	**6.796.504**	**7.376.998**	**7.215.531**	**161.467**
BATEN				
Externe baten activiteiten	39.432	79.050	42.205	36.845
Baten GR OGZ Amstelland	6.957.947	7.283.061	7.283.061	0
Externe ontvangsten	**6.997.379**	7.362.111	7.325.266	36.845
Totale Baten	**6.997.379**	**7.362.111**	**7.325.266**	**36.845**
SALDO EXCL. RESERVES	**200.876**	**-14.887**	**109.735**	**-124.622**
RESERVES				
Ten gunste van (best) reserves	-15.113	-15.113	-15.113	0
Ten laste van (best) reserves	22.181	30.000	40.866	-10.866
Aanvulling weerstandsvermogen				0
Vrijval reserve actualisatie 2018				0
Toevoeging/onttrekking per saldo	**7.068**	**14.887**	**25.753**	**-10.866**
SALDO INCL. RESERVES	**207.944**	**0**	**135.488**	**-135.488**

3.3 Toelichtingen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa

(Im)materiële vaste activa
De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa	Afschrijvingstermijn
Verbouwingen	15 – 25 jaar*
Machines, apparaten en installaties	10 – 15 jaar*
Meubilair	10 jaar

*De wisselende afschrijvingstermijnen hebben te maken met de aard van de verbouwing of de technische aanpassing.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Omgang met overschotten en/of tekorten

Een overschot of tekort t.o.v. de begroting komt bij ongewijzigd beleid ten gunste c.q. ten laste van de GR OGZ Amstelland.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Voorwoord balans
De balans roept mogelijk wat vragen op. Grootste afwijking: de helft van de jaarbijdrage 2020 is pas in 2021 overgeboekt naar de GGD Amsterdam. Daarom moet deze op de balans als schuld aan de GGD opgenomen worden, om het hoge saldo per 31-12 -2020 op de BNG te verklaren. Twee betalingen van de gemeenten kwamen ook net na 2020 op de BNG binnen, en zijn daarom als vordering opgenomen. Ook is het resultaat 2019 nog niet overgemaakt op de BNG door de GGD Amsterdam.

Activa

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar
De vordering op de GGD Amsterdam bedroeg € 207.944 per 01-01-2020. Dit bedrag is in 2020 niet overgemaakt naar de BNG rekening. Het nieuwe saldo bedraagt de nog openstaande vordering, het resultaat voor bestemming 2020 ad € 119.896 & de mutaties op de reserves.

Beginstand (resultaat 2019)	**207.944**
Resultaat 2020	135.488
Dotatie Algemene Reserve	10.075
Dotatie reserve Huisvesting	5.038
Onttrekking reserve Gezondheidsmonitor	-40.866
Eindstand	**317.679**

De vordering op de gemeenten bedraagt de bijdrage van gemeente Amstelveen Q4 2020 ad € 838.671, en de afwikkeling van de resultaat bestemming 2019 van de gemeente Diemen ad € 1.790. Deze bedragen zijn op resp. 08-01-2021 en 26-01-2021 op de BNG binnengekomen.

Liquide middelen

Bank Nederlandse Gemeenten
Dit betreft het saldo op de rekening Bank Nederlandse gemeenten. Het saldo van de BNG is in 2020 met € 2.592.881 gestegen. Dit komt door onderstaande mutaties:

Beginsaldo	**1.167.011**
Bijdrage gemeenten	6.444.391
Overboeking naar GGD	-3.641.531
Bankkosten	-245
Resultaatverdeling 2019	-209.734
Eindsaldo	**3.759.892**

De helft van de jaarbijdrage is in 2020 niet overgeboekt naar de GGD. Samengenomen met de vorderingen op de gemeenten Amstelveen en Diemen zou het saldo alleen zijn gemuteerd met de bankkosten.

Passiva

Vaste passiva

Reserves

Algemene reserve / weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen van de GR OGZ Amstelland is vastgesteld op maximaal 10% van de totale omzet van de GR OGZ Amstelland gemeenten conform artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling. Verandering van de maximale hoogte van het weerstandsvermogen kan alleen na goedkeuring door het algemeen bestuur. De begrote dotatie van de gemeente Diemen wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

De Algemene reserve bedraagt na de dotatie van de gemeente Diemen € 670.360. Dit betreft 9,38% van de totale omzet van de GR OGZ Amstelland.

Gezondheidsmonitor
De reserve gezondheidsmonitor wordt gebruikt om de vierjaarlijkse monitor te financieren. De kosten die hiervoor in 2020 zijn gemaakt bedragen 40.866. De overige kosten worden in 2021 gemaakt.

Huisvesting
De reserve huisvesting is ingesteld in 2018, ter vervanging van de voorziening groot onderhoud. Er is conform de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Diemen ad € 5.038 gedoteerd, waarmee de reserve op € 315.114 uitkomt.

Overzicht mutaties reserves

Reserves	Stand 31-12-2019	Dotatie 2020	Onttrekking 2020	Stand 31-12-2020
Algemene reserve / Weerstandscapaciteit	660.530	10.075	-245	670.360
Gezondheidsmonitor	110.231		-40.866	69.365
Huisvesting	310.076	5.038		315.114
Totaal	**1.080.837**	**15.113**	**-41.111**	**1.054.839**

Resultaat voor bestemming

Gerealiseerd resultaat uit het overzicht baten en lasten voor bestemming
Het resultaat 2020 voor bestemming bedraagt € 135.488.

Te bestemmen resultaat 2020	Bedrag
Na verrekenen met GR gemeenten 2020	135.488

Vlottende passiva

Schulden aan de GGD

Dit bedrag betreft de nog over te boeken halfjaarbijdrage van de GR aan de GGD minus openstaande posten.

Schulden	Stand 31-12-2019	Bijboekingen	Afboekingen	Stand 31-12-2020
Schulden aan de GGD Amsterdam	86.174	3.641.530		3.727.704

De bijboekingen bestaan uit de helft van de jaarbijdrage 2020.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomsten
Er zijn huurcontracten afgesloten voor 6 panden die als JGZ locaties gebruikt worden in de Amstelland gemeenten.

Gemeente	Adres	Contractduur	Contracteinde	Huurkosten p.j.*
Aalsmeer	Drie kolommenplein	10 jaar	29-2-2024	60.000
Amstelveen	Kamillelaan	15 jaar	30-11-2030	140.000
Amstelveen	Bourgondische laan	Jaarlijks opzegbaar		30.000
Diemen	D.J. den Hartoglaan	5 jaar	31-12-2023	83.000
Ouder-Amstel	Koningin Julianalaan	Jaarlijks opzegbaar		14.000
Uithoorn	Koningin Maximalaan	5 jaar	31-12-2024	70.000
Totaal				**397.000**

*De huurkosten per jaar zijn gebaseerd op de realisatie 2020, en bevatten zowel de huurkosten als de servicekosten.

Zie verder paragraaf 3.1.6 voor kapitaallasten van activa die niet bij de GR op de balans staan.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2020

Lasten

GGD Amsterdam Personeel
De personele lasten zijn lager dan begroot. Dit betreft in zijn geheel Jeugdgezondheidszorg, en heeft te maken met personeel dat binnen team Amstelland begroot staat, maar ook werk uitvoert voor Amsterdam dat intern verrekent wordt.

Overige goederen en diensten
Hoger dan begroot. Dit betreft een verschuiving met de interne lasten.

Kapitaallasten
Conform begroting.

Interne baten en lasten

Interne leveranties
De interne leveranties zijn lager dan begroot, en zijn een verschuiving met overige goederen en diensten.

Baten

Externe baten activiteiten
Betreffen de baten ontvangen voor de hielprik, lager dan begroot.

3.3.4 Overzicht van het exploitatiesaldo naar taken / activiteiten

Taakveld	GR OGZ Amstelland 2020	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
7.1	Epidemiologie	272.032	286.702	240.846	45.856
7.1	Gezondheidsmonitor	0	30.000	40.866	-10.866
7.1	De gezonde school	0	0	0	0
7.1	Leefomgeving Milieu & Gezondheid	68.972	68.800	68.800	0
7.1	Algemene Infectieziekten	185.554	195.541	193.444	2.097
7.1	TBC	119.600	117.638	123.500	-5.862
7.1	SOA Poli	11.143	11.955	11.518	437
7.1	Technische Hygiënezorg	22.181	38.419	32.541	5.878
6.1	Inspectie kinderopvang	407.960	470.343	454.657	15.686
6.1	Legionella preventie	11.628	11.977	11.715	262
7.1	Jeugdgezondheidszorg	4.366.797	4.671.303	4.671.303	0
6.81	Crisisdienst	73.508	72.572	72.572	0
6.81	Hygiënisch woningtoezicht	11.177	17.545	17.545	0
7.1	Beschikbaarheid lijkschouwing	59.468	63.089	63.089	0
	Totaal basistaken	**5.610.020**	**6.055.884**	**6.002.396**	**53.488**
6.81	Ondersteuning Zorg & Overlast	48.146	46.255	46.255	0
7.1	Opvoedondersteuning & extra weegmoment	0	41.000	23.059	17.941
	Totaal plustaken	**48.146**	**87.255**	**69.314**	**17.941**
0.4	Bedrijfsvoering	614.880	633.326	633.326	0
7.1	Huisvesting	483.784	521.483	468.046	53.437
0.4	Bankkosten	242	0	245	-245
	Totaal bedrijfsvoering	**1.098.906**	**1.154.809**	**1.101.616**	**53.193**
	Totaal GR OGZ Amstelland voor reserves	**6.757.072**	**7.297.948**	**7.188.919**	**109.029**
0.8	Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	0	-30.000	-40.866	10.866
0.8	Onttrekking reserve pilot Hygiëne	-22.181	0	0	0
0.8	Onttrekking reserve huisvesting	0	-35.000	0	-35.000
0.8	Dotatie reserve huisvesting	0	35.000	0	35.000
0.8	Dotatie reserve huisvesting via Diemen	5.038	5.038	5.038	0
0.8	Dotatie weerstandsvermogen via Diemen	10.075	10.075	10.075	0
	Mutatie reserves	**-7.068**	**-14.887**	**-25.753**	**10.866**
	Totaal GR OGZ Amstelland na reserves	**6.750.004**	**7.283.061**	**7.147.573**	**135.488**

Toelichting resultaat t.o.v. begroting 2020

Ten opzichte van de begroting is er een voordelig resultaat gerealiseerd van € 135.488. Voor een onderverdeling zie paragraaf 1.

3.4 Resultaat per gemeente

Basistaken

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Epidemiologie	Aalsmeer	46.930	38.789	8.141
Epidemiologie	Amstelveen	133.897	111.615	22.281
Epidemiologie	Diemen	41.897	37.475	4.422
Epidemiologie	Ouder-Amstel	20.108	17.077	3.031
Epidemiologie	Uithoorn	43.870	35.890	7.980
Subtotaal		**286.702**	**240.846**	**45.856**
Gezondheidsmonitor	Aalsmeer	4.911	6.582	-1.671
Gezondheidsmonitor	Amstelveen	14.011	18.939	-4.928
Gezondheidsmonitor	Diemen	4.384	6.359	-1.975
Gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel	2.104	2.898	-794
Gezondheidsmonitor	Uithoorn	4.590	6.090	-1.499
Subtotaal		**30.000**	**40.866**	**-10.866**
Milieu & Gezondheid	Aalsmeer	11.262	11.080	181
Milieu & Gezondheid	Amstelveen	32.131	31.884	247
Milieu & Gezondheid	Diemen	10.054	10.705	-651
Milieu & Gezondheid	Ouder-Amstel	4.825	4.878	-53
Milieu & Gezondheid	Uithoorn	10.527	10.252	275
Subtotaal		**68.800**	**68.800**	**0**
Alg. Infectieziekten	Aalsmeer	32.008	31.155	854
Alg. Infectieziekten	Amstelveen	91.322	89.648	1.674
Alg. Infectieziekten	Diemen	28.575	30.099	-1.524
Alg. Infectieziekten	Ouder-Amstel	13.714	13.716	-2
Alg. Infectieziekten	Uithoorn	29.921	28.826	1.095
Subtotaal		**195.541**	**193.444**	**2.097**
TBC	Aalsmeer	19.256	19.890	-634
TBC	Amstelveen	54.940	57.234	-2.294
TBC	Diemen	17.191	19.216	-2.025
TBC	Ouder-Amstel	8.250	8.757	-506
TBC	Uithoorn	18.000	18.403	-403
Subtotaal		**117.638**	**123.500**	**-5.862**
SOA Poli	Aalsmeer	1.957	1.855	102
SOA Poli	Amstelveen	5.583	5.338	246
SOA Poli	Diemen	1.747	1.792	-45
SOA Poli	Ouder-Amstel	838	817	22
SOA Poli	Uithoorn	1.829	1.716	113
Subtotaal		**11.955**	**11.518**	**437**

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Technische Hygiënezorg	Aalsmeer	6.289	5.241	1.048
Technische Hygiënezorg	Amstelveen	17.943	15.081	2.862
Technische Hygiënezorg	Diemen	5.614	5.063	551
Technische Hygiënezorg	Ouder-Amstel	2.694	2.307	387
Technische Hygiënezorg	Uithoorn	5.879	4.849	1.030
Subtotaal		**38.419**	**32.541**	**5.878**
Inspectie kinderopvang	Aalsmeer	76.990	73.224	3.767
Inspectie kinderopvang	Amstelveen	219.662	210.702	8.959
Inspectie kinderopvang	Diemen	68.734	70.744	-2.010
Inspectie kinderopvang	Ouder-Amstel	32.987	32.237	750
Inspectie kinderopvang	Uithoorn	71.970	67.751	4.219
Subtotaal		**470.343**	**454.657**	**15.686**
Legionella preventie	Aalsmeer	1.961	1.887	74
Legionella preventie	Amstelveen	5.594	5.429	164
Legionella preventie	Diemen	1.750	1.823	-73
Legionella preventie	Ouder-Amstel	840	831	9
Legionella preventie	Uithoorn	1.833	1.746	87
Subtotaal		**11.977**	**11.715**	**262**
Jeugdgezondheidszorg	Aalsmeer	764.645	752.323	12.322
Jeugdgezondheidszorg	Amstelveen	2.181.613	2.164.827	16.786
Jeugdgezondheidszorg	Diemen	682.643	726.843	-44.200
Jeugdgezondheidszorg	Ouder-Amstel	327.618	331.212	-3.594
Jeugdgezondheidszorg	Uithoorn	714.784	696.098	18.686
Subtotaal		**4.671.303**	**4.671.303**	**0**
Crisisdienst	Aalsmeer	11.879	11.688	191
Crisisdienst	Amstelveen	33.893	33.632	261
Crisisdienst	Diemen	10.605	11.292	-687
Crisisdienst	Ouder-Amstel	5.090	5.146	-56
Crisisdienst	Uithoorn	11.105	10.814	290
Subtotaal		**72.572**	**72.572**	**0**
Hygiënisch woningtoezicht	Aalsmeer	2.872	2.826	46
Hygiënisch woningtoezicht	Amstelveen	8.194	8.131	63
Hygiënisch woningtoezicht	Diemen	2.564	2.730	-166
Hygiënisch woningtoezicht	Ouder-Amstel	1.231	1.244	-13
Hygiënisch woningtoezicht	Uithoorn	2.685	2.614	70
Subtotaal		**17.545**	**17.545**	**0**
Beschikbaarheid lijkschouwing	Aalsmeer	10.327	10.161	166
Beschikbaarheid lijkschouwing	Amstelveen	29.464	29.237	227
Beschikbaarheid lijkschouwing	Diemen	9.220	9.816	-597
Beschikbaarheid lijkschouwing	Ouder-Amstel	4.425	4.473	-49
Beschikbaarheid lijkschouwing	Uithoorn	9.654	9.401	252
Subtotaal		**63.089**	**63.089**	**0**

Plustaken

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Ondersteuning Zorg & Overlast	Aalsmeer	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Amstelveen	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Diemen	18.304	19.166	-862
Ondersteuning Zorg & Overlast	Ouder-Amstel	8.785	8.734	51
Ondersteuning Zorg & Overlast	Uithoorn	19.166	18.355	811
Subtotaal		**46.255**	**46.255**	**0**
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Aalsmeer	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Amstelveen	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Diemen	41.000	23.059	17.941
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Ouder-Amstel	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Uithoorn	0	0	0
Subtotaal		**41.000**	**23.059**	**17.941**
Inkoop Diemen	Aalsmeer	0	0	0
Inkoop Diemen	Amstelveen	0	0	0
Inkoop Diemen	Diemen	15.113	15.113	0
Inkoop Diemen	Ouder-Amstel	0	0	0
Inkoop Diemen	Uithoorn	0	0	0
Subtotaal		**15.113**	**15.113**	**0**

Bedrijfsvoering

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	103.669	101.998	1.671
Bedrijfsvoering	Amstelveen	295.779	293.503	2.276
Bedrijfsvoering	Diemen	92.551	98.544	-5.993
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	44.418	44.905	-487
Bedrijfsvoering	Uithoorn	96.909	94.376	2.533
Subtotaal		**633.326**	**633.326**	**0**
Huisvesting	Aalsmeer	87.424	75.380	12.044
Huisvesting	Amstelveen	244.667	216.907	27.760
Huisvesting	Diemen	75.164	72.827	2.337
Huisvesting	Ouder-Amstel	32.733	33.186	-453
Huisvesting	Uithoorn	81.495	69.746	11.749
Subtotaal		**521.483**	**468.046**	**53.437**
Bankkosten	Aalsmeer	0	39	-39
Bankkosten	Amstelveen	0	113	-113
Bankkosten	Diemen	0	38	-38
Bankkosten	Ouder-Amstel	0	17	-17
Bankkosten	Uithoorn	0	36	-36
Subtotaal		**0**	**245**	**-245**

Mutaties reserves

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Aalsmeer	-4.911	-6.582	1.671
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Amstelveen	-14.011	-18.939	4.928
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Diemen	-4.384	-6.359	1.975
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel	-2.104	-2.898	794
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Uithoorn	-4.590	-6.090	1.499
Subtotaal		**-30.000**	**-40.866**	**10.866**

3.5 Resultaatbestemming 2020

Het met de gemeenten na te verrekenen bedrag is € 135.488 voordelig.

GR OGZ Amstelland 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Basistaken	6.055.884	6.002.396	53.488
Plustaken	87.255	69.314	17.941
Bedrijfsvoering	1.154.809	1.101.616	53.193
Dotatie reserve huisvesting via Diemen	5.038	5.038	0
Dotatie weerstandsvermogen via Diemen	10.075	10.075	0
Subtotaal lasten	**7.313.061**	**7.188.439**	**124.622**
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	-30.000	-40.866	10.866
Subtotaal dekking reserves	**-30.000**	**-40.866**	**10.866**
Te verrekenen met Amstelland gemeenten	**7.283.061**	**7.147.573**	**135.488**

Het na te verrekenen bedrag van € 135.488 wordt teruggerekend naar de gemeenten door de bijdragen uit de begroting 2020 te vergelijken met de realisatie 2020.

Gemeente	Jaarbijdragen 2020	Realisatie 2020	Te verrekenen met GR gemeenten
Aalsmeer	1.177.469	1.137.534	39.935
Amstelveen	3.354.682	3.273.281	81.400
Diemen	1.122.728	1.156.346	-33.618
Ouder-Amstel	508.556	509.536	-980
Uithoorn	1.119.626	1.070.875	48.751
Totaal	**7.283.061**	**7.147.573**	**135.488**

I.v.m. Corona zijn bepaalde activiteiten conform begroting opgevoerd. Daar waar er los van Corona een resultaat is behaald, wordt dit verrekend (zoals het voordeel op de huisvesting).

Bijlage – overzicht Vaccinatiegraden

Overzicht vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma, RVP jaarverslagen 2014-2019 (bron: RIVM). Het RIVM rapporteert jaarlijks in juni over de vaccinatiegraden van het daaraan voorafgaande jaar. Percentages onder de 90% zijn grijs gearceerd.

	AALSMEER					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Zuigelingen (2 jaar)						
DKTP basisimmuun	95,0	95,8	97,2	93,3	94,4	95,5
Hib volledig afgesloten	96,7	96,6	97,8	94,3	94,7	95,9
Hepatitis B	95,0	95,5	96,9	93,3	94,4	94,4
BMR basisimmuun	97,2	96,9	98,4	93,6	94,7	95,9
Men. C /ACWY volledig afgesloten	96,9	97,5	98,8	94,3	94,4	95,5
Pneumokokken volledig afgesloten	95,3	96,1	96,9	94,6	95,1	94,4
Kleuters (5 jaar)						
DKTP gerevaccineerd	94,9	93,2	94,5			
DKTP voldoende gevaccineerd	97,2	95,6	96,9	94,6	97,5	97,4
Schoolkinderen (10 jaar)						
DTP volledig afgesloten	95,2	94,9	95,4	94,5	94,2	96,7
BMR volledig afgesloten	95,9	94,9	94,9	94,2	94,7	95,3
HPV	69,5	57,5	63,5	54,2	39,8	60,7
MenACWY (cohorten 2001-2005)						91,6

	AMSTELVEEN					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Zuigelingen (2 jaar)						
DKTP basisimmuun	91,7	92,3	90,8	91,7	89,6	90,9
Hib volledig afgesloten	93,0	93,2	92,4	92,9	91,2	91,8
Hepatitis B	89,6	87,2	87,4	85,6	84,7	86,5
BMR basisimmuun	93,5	94,1	94,1	93,0	91,9	93,7
Men. C / ACWY volledig afgesloten	91,4	89,8	90,3	88,8	87,8	89,0
Pneumokokken volledig afgesloten	91,3	90,4	91,9	91,3	89,3	91,2
Kleuters (5 jaar)						
DKTP gerevaccineerd	83,8	85,8	82,6			
DKTP voldoende gevaccineerd	90,2	90,7	88,1	88,5	89,3	90,0
Schoolkinderen (10 jaar)						
DTP volledig afgesloten	90,6	89,3	88,9	86,4	85,1	86,4
BMR volledig afgesloten	90,7	89,3	89,9	87,4	87,2	89,2
HPV	71,0	63,5	63,7	57,6	50,7	54,1
MenACWY (cohorten 2001-2005)						88,6

	DIEMEN					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Zuigelingen (2 jaar)						
DKTP basisimmuun	96,7	90,1	94,4	93,8	92,2	93,3
Hib volledig afgesloten	96,7	92,1	95,4	94,4	92,8	93,9
Hepatitis B	96,3	90,9	94,0	93,5	90,3	92,3
BMR basisimmuun	96,0	94,9	96,1	96,1	94,4	95,4
Men. C / ACWY volledig afgesloten	96,7	94,5	95,8	95,3	93,5	94,2
Pneumokokken volledig afgesloten	95,6	90,1	94,7	95,8	93,1	94,5
Kleuters (5 jaar)						
DKTP gerevaccineerd	91,8	91,6	91,9			
DKTP voldoende gevaccineerd	95,1	95,3	93%	93,6	89,5	92,1
Schoolkinderen (10 jaar)						
DTP volledig afgesloten	91,0	92,4	90,4	89,8	88,1	90,8
BMR volledig afgesloten	91,0	92,4	88,8	90,2	87,7	90,1
HPV	58,6	64,8	56,7	45,3	43,6	61,1
MenACWY (cohorten 2001-2005)						76,8

	OUDER-AMSTEL					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Zuigelingen (2 jaar)						
DKTP basisimmuun	94,5	95,1	97,0	93,7	99,3	90,3
Hib volledig afgesloten	95,3	93,2	97,0	94,3	99,3	93,5
Hepatitis B	93,8	93,2	94,8	94,3	98,6	90,3
BMR basisimmuun	96,1	95,1	98,5	94,9	99,3	94,4
Men. C / ACWY volledig afgesloten	95,3	94,4	98,5	94,9	98,6	92,7
Pneumokokken volledig afgesloten	92,2	91,4	95,6	94,3	99,3	91,9
Kleuters (5 jaar)						
DKTP gerevaccineerd	91,2	91,2	94,5			
DKTP voldoende gevaccineerd	95,3	94,1	97,3	96,6	95,9	94,5
Schoolkinderen (10 jaar)						
DTP volledig afgesloten	95,9	92,6	95,0	92,9	93,2	88,8
BMR volledig afgesloten	95,9	92,6	95,0	92,9	93,9	88,8
HPV	68,3	75,3	63,6	57%	58,4	49,4
MenACWY (cohorten 2001-2005)						92,0

	UITHOORN					
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Zuigelingen (2 jaar)						
DKTP basisimmuun	97,0	94,2	94,4	93,4	94,6	95,3
Hib volledig afgesloten	97,0	94,9	95,1	94,1	95,9	95,9
Hepatitis B	96,7	93,5	93,7	93,4	94,0	94,6
BMR basisimmuun	98,1	95,6	95,4	95,3	96,8	96,3
Men. C / ACWY volledig afgesloten	97,8	94,9	95,4	94,1	94,6	95,3
Pneumokokken volledig afgesloten	96,3	93,9	94,0	93,4	93,4	95,3
Kleuters (5 jaar)						
DKTP gerevaccineerd	93,4	92,7	92,5			
DKTP voldoende gevaccineerd	95,5	94,6	93,8	92,3	94,8	94,9
Schoolkinderen (10 jaar)						
DTP volledig afgesloten	94,9	94%	92,9	91,7	92,9	92,8
BMR volledig afgesloten	94,4	94%	93,2	91,7	93,7	92,5
HPV	72,2	62,9	55,5	51,3	48,2	53,3
MenACWY (cohorten 2001-2005)						92,7

Bestuurlijke samenvatting

Jaarrekening 2020

Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland



Voorwoord



Jeugdgezondheidszorg (JGZ)



Gezondheidsbevordering, Epidemiologie en Beleidsadvisering



Milieu en Gezondheid



Infectieziekten



Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)



Forensische Geneeskunde



Financiën

INHOUD

Voorwoord	1
Jeugdgezondheidszorg	2
Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering	4
Milieu en Gezondheid	5
Infectieziekten	6
Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)	8
Forensische Geneeskunde	9
Financiën	10

Voorwoord

In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) OGZ Amstelland hebben de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn de taken in de openbare gezondheidszorg ondergebracht. In het kader van deze regeling voert de GGD Amsterdam-Amstelland haar taken in de regio Amstelland uit. De werkzaamheden zijn vastgelegd in productenboek 2018 en het Basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het bestuur van de GR bestaat uit leden van de colleges van de deelnemende gemeenten. In 2020 waren dat:

Naam	Functie	Gemeente
De heer Marijn van Ballegooijen	Voorzitter	Amstelveen
Mevrouw Wilma Alink-Scheltema	Lid	Aalsmeer
De heer Jeroen Klaasse	Lid	Diemen
Mevrouw Barbara de Reijke	Lid	Ouder-Amstel
Mevrouw Ria Zijlstra	Lid	Uithoorn

Corona

2020 stond voor een groot deel in het teken van de COVID-19 pandemie. Binnen de GGD is een aparte afdeling opgezet, waar onder meer het testen op corona, het bron- en contactonderzoek en de vaccinaties zijn onder gebracht. Het hygiëneteam adviseerde en ondersteunde bij de te nemen maatregelen in het kader van infectiepreventie. Jeugdgezondheidszorg was nauw betrokken bij de contacten met scholen. Via de jeugdgezondheidszorg is gezocht naar alternatieve manieren om ook tijdens de crisis de vaccinatiegraad te verbeteren. Specifieke, kleinschalige vaccinaties (zoals voor meningokokken en HPV) op locatie was een succesvolle aanpak. In elke gemeente is een Covid-preventieteam opgezet. De GGD en deze teams werken samen om zo de ogen en oren op straat te benutten en preventieve Corona interventies te ontwikkelen en uit te voeren.

Iedere twee weken zijn de colleges en gemeenteraden door de voorzitter van de Veiligheidsregio Amsterdam geïnformeerd over de voortgang van de aanpak van Covid-19. Daarin werd steeds ingegaan op de risico-inschaling van onze veiligheidsregio, de stand van zaken van de verschillende relevante indicatoren en een update over de uitvoering van de maatregelen. De besluitvorming is derhalve via de Veiligheidsregio verlopen en niet via de GR OGZ Amstelland.

De belangrijkste overige ontwikkelingen in 2020 kunt u per thema terugvinden in deze bestuurlijke samenvatting. Mocht u behoefte hebben aan verdieping op bepaalde onderwerpen, dan kunt u uiteraard de gehele jaarrekening raadplegen.

Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert in alle gemeenten van de regio Amstelland werkzaamheden uit voor kinderen en ouders van prenataal – 9 maanden tot 18 jaar (en in MBO tot 23 jaar). Voor de 0-4-jarigen wordt er op de zes locaties van de JGZ gewerkt, maar vanaf 4 jaar wordt er zoveel mogelijk vanuit de scholen gewerkt om zo een goed bereik te hebben en verbinding met het onderwijs te maken.

JGZ werkt vanuit de visie dat alle kinderen het recht hebben om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Jeugdgezondheidszorgprofessionals (JGZ-professionals) dragen daaraan bij door samen met ouders het opgroeien van kinderen en jongeren te volgen en problemen of risico's zo vroeg mogelijk te signaleren zodat actie kan worden ondernomen. Hierbij dient het concept van positieve gezondheid als uitgangspunt.
Er wordt een beroep gedaan op veerkracht en zelfregie waarbij ouders en met name kinderen centraal staan. Waar nodig ondersteunt de JGZ ouders en kinderen hun veerkracht te vergroten. Een brede blik op gezondheid en een multidisciplinaire samenwerking met onze partners zoals de jeugdhulpverlening, de wijkteams, de kinderopvang en het onderwijs zijn cruciaal om werken aan positieve gezondheid vorm te geven. Immers, gezondheid en welbevinden zijn onlosmakelijk verbonden met participatie, zingeving en kwaliteit van leven.

Jeugdgezondheidszorg in Coronatijd

Flexibel en op maat inspelen

Jeugdgezondheidszorg werd al in februari tijdens de voorbereidingen van de uitbraak van COVID-19 betrokken bij de ondersteuning van de afdeling infectieziekten. De medewerkers zijn bij aanvang ingezet in de testteams, bron- en contractonderzoek, belteams en de planning. De reguliere dienstverlening is continu waar nodig aangepast in relatie met de actuele geldende maatregelen en richtlijnen. Steeds is de focus gehouden op de inzet voor gelijke kansen op gezondheid. JGZ heeft hun bijdragen geleverd aan het gezond en veilig naar kinderopvang en school gaan van kinderen en jongeren. Jeugdgezondheidszorg heeft ook keuzes moeten maken in wat zij wel en niet kunnen doen in coronatijd. Waar nodig is steeds prioriteit gegeven aan de allerjongste kinderen en aan kwetsbare kinderen, jongeren en hun gezinnen. Zo hebben zij dit jaar minder preventieve gezondheidsonderzoeken uitgevoerd op het primair en voorgezet onderwijs. Daarentegen zijn ze gedurende het jaar 'digitaler' gaan werken en zijn er meer telefonische consulten en chat- en appcontacten uitgevoerd.

Van groepsvaccinaties naar individueel

Groepsvaccinaties voor 9- jarigen, 12-jarige meisjes en 14-jarigen werden in het voorjaar landelijk gecanceld. Landelijk is besloten om deze vaccinaties gefaseerd in een ander vorm (individueel) en vanaf een later moment in het jaar aan te bieden. Het uitvoeren van individuele vaccinaties heeft extra inspanningen gekost.

Van individueel naar meer collectief

Voor ondersteuning van de scholen in coronatijd hebben is een scholenlijn opgezet waarin de scholen collectief en individueel worden geadviseerd hoe te handelen bij besmettingen met COVID-19 van leerlingen en/of medewerkers van school. Hierin is continu samengewerkt met de collega's van de afdeling infectieziekten. Verschillende jeugdartsen hebben samen met hygiëneadviseurs webinars en vraag & antwoordsessies gegeven aan medewerkers en/of ouders van leerlingen van scholen, schoolbesturen, kinderopvang, gemeentelijke diensten en informele organisaties vanuit de gemeenten. Daarnaast zijn ook webinars over COVID-19 gegeven voor professionals Jeugdgezondheidszorg.

Aantal kinderen in zorg

Het totaal aantal kinderen in zorg is in 2020 licht gestegen, maar is wel lager dan waar in de begroting mee rekening is gehouden (34.874 vs. 35.532). Hoewel in Diemen het aantal 0-4-jarigen toenam, is voor Amstelland is als geheel sprake van een afname. Dit is vooral het gevolg van een afname van het aantal expats, die vanwege de coronacrisis gerepatrieerd zijn.

Aantal kinderen onder zorg	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Aantal kinderen 0-4	7.963	8.001	7.869	7.624
Aantal kinderen PO	16.575	17.451	16.999	16.982
Aantal kinderen SBO en SVO	635	635	624	709
Aantal kinderen VO	10.018	9.445	9.354	9.461
Totaal aantal kinderen onder zorg	**35.191**	**35.532**	**34.846**	**34.874**

Bereik

De JGZ heeft in 2020 bijna alle (99 %) 0-jarigen in Amstelland bereikt (2019: 99%)) en het merendeel (94%) van de 3-jarigen (2019: 93%).

Locatie	**0 jr**	**3 jr**	**5 jr**	**10 jr**	**13 jr**	**14 jr**	**15 jr**	**16 jr**
Aalsmeer	100%	98%	85%	86%	50%	95%	24%	94%
Amstelveen Westwijk	99%	96%	73%	83%	48%	91%	10%	91%
Amstelveen Bourgondische Laan	99%	94%						
Diemen	98%	88%	67%	68%				
Duivendrecht*	98%	93%						
Ouderkerk a/d Amstel*	99%	93%	49%	76%				
Uithoorn	100%	96%	87%	66%	48%	96%	12%	95%
Totaal	**99%**	**94%**	**75%**	**78%**	**48%**	**93%**	**12%**	**93%**

* Omdat Duivendrecht geen JGZ-locatie heeft, is op aanvraag van de gemeente Ouder-Amstel in het bereik van 0- en 3-jarigen voor de plaatsen Duivendrecht en Ouderkerk a/d Amstel berekend op basis van de woonplaats (postcode) van het kind. Voor de andere gemeenten is het bereik berekend op basis van dossierlocatie.

Gezondheidsbevordering
Epidemiologie & Beleidsadvisering

De afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ) meet de staat van de gezondheid van de bevolking in de regio Amstelland. Deze resultaten worden meegenomen in het gezondheidsbeleid en toegepast bij gezondheidsbevordering en zorginnovatie (tevens verzorgd door deze afdeling). Hierbij kan gedacht worden aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, een gezonde school of een gezonde wijk.

Gezondheidsmonitor Amstelland Gemeenten

Vanaf januari 2020 zijn de voorbereidingen uitgevoerd voor de Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2020. In het najaar zijn bijna 20.000 volwassenen van 18 jaar en ouder in de regio Amstelland uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. De doelstelling van de monitor is het verkrijgen van inzicht in de gezondheid en determinanten van de gezondheid van zelfstandig wonende volwassen inwoners in de regio Amstelland.
Alle GGD-en in Nederland voeren tegelijk deze gezondheidsmonitor uit.

Jeugdgezondheidsmonitor en overgewichtcijfers

De data van de vragenlijsten ‘Jij en je gezondheid’ 2018-2019 voor tweede en vierde klas leerlingen zijn gepubliceerd. Evenals de data van de 2- en 3-jarigen van 2018 en de data van de 5-, 10-, 14- en 16-jarigen van schooljaar 2018-2019.
Alle verzamelde gegevens zijn en worden gepubliceerd op Gezondheid in Beeld (GIB), de interactieve website van de GGD Amsterdam.

Gezondheidsbevordering

In het kader van gezondheidsbevordering voert de GGD het programma ‘de Gezonde School’ uit op scholen in het voortgezet onderwijs. Acht scholen voor voortgezet onderwijs en één MBO zijn actief geweest met de Gezonde School. In de eerste helft van schooljaar 2020-2021 is er nog een voortgezet onderwijs school bij gekomen die actief werkt aan de Gezonde School aanpak waarmee de teller op 9 actieve VO scholen komt. Op alle scholen werkt de GGD nauw samen met Brijder Jeugd, met name op het thema Alcohol- Tabak en Drugspreventie. Een onderwerp dat leeft en veel aandacht behoeft in de Amstelland gemeenten.

Alle gemeente hebben de anti-rook campagne ‘Stoptober’ uitgevoerd. In Uithoorn is geadviseerd over de uitvoeringsagenda gezondheid. In Ouder-Amstel is deelgenomen aan de bijeenkomst psychische gezondheid. In Diemen is de GGD een van de deelnemers van de werkgroep eenzaamheid. In Aalsmeer en Amstelveen is de GGD betrokken bij Valpreventie en tabaksontmoediging.

Milieu en Gezondheid

Het team Milieu en Gezondheid heeft gewerkt aan het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, biologische factoren, elektromagnetische velden, , chemische stoffen, loden waterleidingen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente.

Loden waterleidingen

Er is in contact gezocht met de gemeenten om het probleem van loden drinkwaterleidingen aan te kaarten. Dit heeft ertoe geleid dat bij scholen en kinderdagverblijven de leidingen zijn gecontroleerd en zo nodig aangepakt. De watermonster afname is door de GGD gecoördineerd bij verschillende panden in de gemeenten. Er zijn informatiebrieven gemaakt, en de uitslag van de controles werd naar de gemeente, betreffende scholen en kinderdagverblijven/BSO's teruggekoppeld.

Corona en ventilatie

Corona leidde tot veel onrust op scholen over de ventilatievoorzieningen. Het team Milieu en gezondheid heeft bijgedragen in de advisering aan scholen die daarom vroegen.

Onderzoek Schiphol

De GGD Amsterdam is betrokken bij het meerjarige onderzoek naar de gezondheidseffecten van ultrafijn stof in de omgeving van Schiphol. In 2020 is gerapporteerd over de studies naar effecten van kortdurende blootstelling aan ultrafijn stof, en over de metingen en berekeningen van ultrafijn stof rond Schiphol. In 2020 is het onderzoek gestart naar de gezondheidseffecten van langdurige blootstelling aan ultrafijn stof vanuit de luchtvaart. Daarnaast is gewerkt aan een update van de website met informatie over het onderzoek naar ultrafijn stof. De verwachting is dat deze website begin 2021 gereed zal zijn.

	Aalsmeer	**Amstelveen**	**Ouder-Amstel**	**Uithoorn**	**Diemen**	**Totaal**
Aantal meldingen	3	18	8	5	5	**39**
Uren meldingen	24	144	64	40	40	**312**
Aantal adviezen/voorlichting	3	18	5	8	7	**41**
Uren adviezen/voorlichting	53	165	53	87	90	**448**
Totaal aantal uren	**77**	**309**	**117**	**127**	**130**	**760**

Infectieziekten



De doelstelling van de afdeling Infectieziekten is de bestrijding van infectieziekten. Dit gebeurt onder andere door screening van risicogroepen, onderzoek en behandeling van mensen met een seksueel overdraagbare aandoening en door bron- en contactonderzoek van patiënten. Deze screening wordt uitgevoerd door de teams Soa-polikliniek, TBC bestrijding, Algemene Infectieziekten en Hygiëne & Inspectie. De afdeling verricht, veelal in samenwerking met andere instellingen, ook wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten. Daarnaast verzorgt zij diagnostiek voor tbc en soa, en ook voor huisartsen en zorginstellingen in de regio.

Hygiëne en Inspectie

Het team Hygiëne en Inspectie heeft twee taken:

1. Toezicht en inspectie vanuit de wet kinderopvang op kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders, maatschappelijke ondersteuningsvoorzieningen (zoals dagbesteding, ambulante ondersteuning, hulp bij huishouden etc.) en toezicht en vergunningverlening voor tatoeage- en piercingstudio's.
2. Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

De kinderopvang is in het afgelopen jaar vanwege corona tweemaal voor een periode gesloten geweest.
In die periodes zijn er geen reguliere inspecties uitgevoerd. Wel is er toezicht uitgevoerd op de noodopvang. In totaal is ca. 71% van de jaarlijkse inspecties uitgevoerd. Van de gastouders is in 2020, 12% geïnspecteerd.

Hygiëne

Het hygiëneteam heeft alles op alles gezet om de VVT-sector en de Maatschappelijke opvang zo goed mogelijk te adviseren en te ondersteunen bij alle maatregelen die in het kader van corona (infectiepreventie) genomen moesten worden. Daarnaast zijn voor tal van sectoren protocollen ontwikkeld, webinars gegeven en is op andere wijze ondersteuning gegeven. Vanwege corona zijn maar mondjesmaat reguliere werkzaamheden uitgevoerd.

SOA-polikliniek

De soa-polikliniek houdt zich bezig met de soa-bestrijding en het bevorderen van de seksuele gezondheid in Amsterdam en Amstelland en is regionaal coördinator van de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheid. De soa-polikliniek verzorgt spreekuren curatieve soa-zorg, waarin er aandacht is voor testen, behandelen, partnerwaarschuwing en preventie. Jongeren tot 25 jaar kunnen ook terecht op de seksualiteitsspreekuren, waar vooral veel hulpvragen over seksualiteit, anticonceptie, zwangerschap, en seksueel geweld worden besproken. De afdeling voert voor mannen die seks hebben met mannen en sekswerkers ook collectieve preventieprogramma's uit, waarin voorlichting, vaccinatie en soa-testen worden geïntegreerd. In

september 2019 is daar ook het verstrekken van, en leveren van de zorg aan gebruikers van PrEP, als nieuwe taak aan toegevoegd. Deze hiv-preventiepil, is een belangrijk middel in de ambitie naar nul nieuwe hiv-infecties in Amsterdam/Amstelland.
In 2019 heeft de soa-polikliniek een verandering van de manier van werken, waaronder een verbouwing, van meerdere jaren afgerond. De verwachting was dat daardoor meer consulten kunnen worden gedaan. Echter in 2020 zijn er, als gevolg van de coronacrisis, minder consulten verricht, zie onderstaande tabel.
Bron- en contactonderzoek is wel uitgevoerd in het geval van gevonden soa's.

	Nieuwe consulten	HIV testen	Aantal consulten met minimaal 1 soa
Aalsmeer	76	44	13 (17,1%)
Amstelveen	1.086	657	182 (16,8%)
Uithoorn	86	52	14 (16,3%)
Ouder-Amstel	135	86	23 (17,0%)
Diemen	701	500	124 (17,7%)
Totaal	**2.084**	**1.339**	**356 (17,1%)**

Legionella preventie

De GGD voert op basis van de Wet publieke gezondheid bronopsporing uit bij een patiënt met legionellose en adviseert instellingen/bedrijven als er een verhoogde concentratie legionellabacteriën in water wordt aangetroffen. In 2020 zijn regelmatig verhoogde concentraties legionellabacteriën (meer dan 1000 kolonievormende eenheden per liter) aangetroffen in prioritaire waterleidingsystemen. De Inspectie Leefomgeving en Transport (toezichthouder in deze) meldt verhoogde concentraties aan de GGD. Indien nodig en gewenst heeft de GGD de instelling of het bedrijf hierin geadviseerd.

	Zorginstelling	Ziekenhuis	Hotel	Koeltoren	Zwembad	Overig*
Aalsmeer	13	-	2	-	2	2
Amstelveen	30	4	20	-	2	-
Ouder-Amstel	2	-	-	-	-	-
Uithoorn	20	-	-	3	-	-
Diemen	5	-	-	1	-	3
Totaal	**70**	**4**	**22**	**4**	**4**	**5**

*Dit betrof bij alle meldingen een politiegebouw.

In 2020 zijn er bij de GGD Amsterdam geen patiënten met legionellose gemeld. Het aantal keer dat er een verhoogde concentratie legionellabacteriën is aangetroffen en gemeld was in 2020 hoger dan in 2019 (111 versus 74). Het aantal gemelde patiënten met legionellose was daarentegen lager dan in 2019 (0 versus 5).

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich vooral bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag.
Vangnet heeft een crisisdienst die voor alle regiogemeenten, 7 dagen per week, 24 uur per dag beschikbaar is om in acute gevallen direct op crisissen af te gaan. Het gaat hierbij om personen die in een psychische en/of maatschappelijke crisis verkeren waarbij acuut of direct gehandeld dient te worden.
Een SPV-er van Vangnet is beschikbaar om de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn tijdens kantooruren te ondersteunen. De SPV-er sluit aan bij het gemeentelijk sociaal team en houdt zich bezig met casussen van Zorg en Overlast. In Aalsmeer en Amstelveen zijn SPV-ers, die deze werkzaamheden uitvoeren, in dienst bij het sociaal team van de gemeenten.

De GGD Amsterdam verzorgt in de hele regio Amstelland het Hygiënisch Woningtoezicht. Als bij vervuilde of verrommelde woningen sprake is van gevaar voor de omgeving of gevaar voor de publieke gezondheid kunnen medewerkers van het team Hygiënisch Woningtoezicht ingrijpen. Dit gebeurt op basis van de Woningwet en de Omgevingswet. In het ergste geval kan dit leiden tot ontruiming van woningen.

In 2020 is het aantal crisismeldingen gedaald. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen zijn o.a. de directe lijn tussen de politie en de spoedeisende psychiatrie. Hierdoor is de inzet en betrokkenheid van de GGD minder noodzakelijk en mogelijk heeft de inzet van de lokale zorgnetwerken een preventieve invloed om crisissituaties terug te dringen en te voorkomen. Het aantal meldingen waar de SPV-er in de DUO-gemeenten op af is gegaan, is gestegen en terug op het niveau van 2016.

2020	**Amstelveen**	**Aalsmeer**	**Diemen**	**Ouder-Amstel**	**Uithoorn**	**Totaal 2020**
Crisisdienst	48	9	28	16	35	**136**
Zorg & Overlast	3	-	51	27	112	**193**
Meldingen HWT	14	6	12	3	8	**43**
Totaal	**65**	**15**	**91**	**46**	**155**	**372**

Forensische Geneeskunde

De afdeling FGMA (Forensische Geneeskunde en Medisch Advisering) verricht 24 uur per dag specifiek forensische taken zoals lijkschouwingen en medische zorg onder andere door het voorschrijven en verstrekken van methadon aan arrestanten.
De lijkschouwers staan geregistreerd als forensisch arts en zijn benoemd als gemeentelijk lijkschouwer.
De gemeentelijke lijkschouwer (forensisch arts) wordt opgeroepen als iemand een niet-natuurlijk dood is gestorven, bij vermoeden van een niet natuurlijke dood, als de behandeld arts ontbreekt of in geval van een lijk-vinding. Samen met de politie en recherche onderzoekt de forensisch arts de situatie en probeert vervolgens de doodsoorzaak vast te stellen. Ook euthanasie is een situatie waarde forensisch arts een rol speelt. De forensisch arts gaat hier (uiteraard zonder politie) naar toe en zorgt ervoor dat de vereiste verslagen en formulieren bij de toetsingscommissie en/of officier van justitie terecht komen.

Buiten de gemeentelijke taak verricht de afdeling medisch onderzoek van slachtoffers en daders van geweld, bloed afnamen in het kader van de Wegenverkeerswet en urine afnamen voor Reclassering Nederland. Daarnaast wordt de afdeling benaderd voor medisch advies en wordt er curatieve zorg aan arrestanten en gedetineerden verleend.
Dit in opdracht van gemeente, politie, KMAR en justitie voor de politie regio's Amsterdam Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Schiphol.

Daarnaast verzorgen de forensisch verpleegkundigen nazorg bij slachtoffers van zedendelicten. Dit houdt in dat de forensisch verpleegkundigen, nadat ze geassisteerd hebben bij het zedenonderzoek, de nazorg coördineren en het contact met het slachtoffer onderhouden gedurende de weken na het incident.
Sinds eind 2017 houden de forensisch verpleegkundigen een spreekuur voor slachtoffers van vrouwelijke genitale verminking (VGV) op de locatie OLVG West.

	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen
Lijkschouw natuurlijke dood	2	12	0	0	1
Lijkschouw niet-natuurlijke dood	10	37	0	1	2
Euthanasieverklaring	11	28	1	16	8

Financiën

Het met de gemeenten na te verrekenen bedrag is € 135.488 voordelig.

GR OGZ Amstelland 2020	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Basistaken	6.055.884	6.002.396	53.488
Plustaken	87.255	69.314	17.941
Bedrijfsvoering	1.154.809	1.101.616	53.193
Dotatie reserve huisvesting via Diemen	5.038	5.038	0
Dotatie weerstandsvermogen via Diemen	10.075	10.075	0
Subtotaal lasten	**7.313.061**	**7.188.439**	**124.622**
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	-30.000	-40.866	10.866
Subtotaal dekking reserves	**-30.000**	**-40.866**	**10.866**
Te verrekenen met Amstelland gemeenten	**7.283.061**	**7.147.573**	**135.488**

Het na te verrekenen bedrag van € 135.488 wordt teruggerekend naar de gemeenten door de bijdragen uit de begroting 2020 te vergelijken met de realisatie 2020.

Gemeente	Jaarbijdragen 2020*	Realisatie 2020**	Te verrekenen basistaken	Te verrekenen plustaken	Te verrekenen met GR gemeenten
Aalsmeer	1.177.469	1.137.534	39.935	0	39.935
Amstelveen	3.354.682	3.273.281	81.400	0	81.400
Diemen	1.122.728	1.156.346	-50.697	17.079	-33.618
Ouder-Amstel	508.556	509.536	-1.031	51	-980
Uithoorn	1.119.626	1.070.875	47.940	811	48.751
Eindtotaal	**7.283.061**	**7.147.573**	**117.547**	**17.941**	**135.488**

Algemene reserve

De Algemene reserve bedraagt na de dotatie van de gemeente Diemen € 670.360. Dit betreft 9,38% van de totale omzet van de GR OGZ Amstelland.

Begroting 2022

Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

Definitief

Datum: 07-04-2021

Gemeente Aalsmeer

Gemeente Amstelveen

Gemeente Diemen

gemeente Ouder-Amstel

Gemeente Uithoorn

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**
1 Programma's **4**
1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering 5
1.2 Milieu en Gezondheid 9
1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding 10
1.3.1 Algemene infectieziekten 10
1.3.2 TBC bestrijding 11
1.3.3 SOA Polikliniek 12
1.4 Hygiëne en Inspectie 13
1.4.1 Inspectie Kinderopvang 13
1.4.2 Hygiënezorg en Legionella preventie 14
1.4.3 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen 15
1.5 Jeugdgezondheidszorg 16
1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet) 21
1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing 23
1.8 Bedrijfsvoering 24
1.9 Algemene dekkingsmiddelen 25
1.10 Onvoorzien 25

2 Verplichte paragrafen **26**
2.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26
2.1.2 Solvabiliteitsratio 28
2.1.3 Netto schuldquote 28
2.1.4 Structurele exploitatieruimte 28
2.1.5 EMU-saldo 29
2.1.6 Onderhoud kapitaalgoederen 29
2.1.7 Financiering 29
2.1.8 Overhead 30
2.1.9 Wet normering topinkomens (WNT) 30

3 Begroting **31**
3.1 Begroting 2022 en verder 32
3.2 Begroting 2022 en verder per taakveld 33
3.3 Overzicht incidentele baten en lasten 33
3.4 Meerjarenbalans 34
3.5 Toelichtingen 36
3.5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 36
3.5.2 Toelichting op de begroting 2022 37
3.5.3 Toelichting op de meerjarenbegroting 37
3.5.4 Toelichting op de meerjarenbalans 37

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen per taak **38**

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland), gebaseerd op de taken zoals beschreven in het productenboek en het basispakket Jeugdgezondheidszorg, en de bestuurlijk gemaakte afspraken die daarbij horen.

Begroting 2022
Deze begroting is gebaseerd op een nominale ontwikkeling voor de lonen in 2022 van 2,0%. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte loonkostenstijgingen. Het definitieve percentage was bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend. Paragraaf 4.2 van het convenant tussen de GR OGZ Amstelland en de gemeente Amsterdam, stelt dat er wordt geïndexeerd volgens de richtlijnen van de gemeente Amsterdam.

Naast een kostenstijging door de nominale ontwikkeling stijgen de kosten ook door een verhoging van de bijdrage voor de crisisdienst (zie 1.6). Daarbij nemen in 2022 de kosten voor de JGZ extra toe (zie 1.5). Deels komt dit doordat bepaalde vaccinaties via het gemeentefonds vergoed worden en deels doordat de GGD er vanuit gaat dat de vaccinaties ook in 2022 nog individueel zullen plaatsvinden in plaats van collectief. In 2022 zijn voor het onderdeel Gezondheidsbevordering minder kosten geraamd.

De bedragen per basis- en/of plustaak worden met de GR afgerekend op basis van daadwerkelijke kosten. Het totaal bedrag wordt over de deelnemende gemeenten verdeeld volgens de inwoneraantallen per 01-01-2020 van het CBS. In de afrekening wordt er vervolgens gerekend met de inwoneraantallen per 01-01-2022.

Gemeente	Stand per 01-01-2020	Percentage
Aalsmeer	31.859	16,11%
Amstelveen	91.675	46,34%
Diemen	30.780	15,56%
Ouder-Amstel	14.026	7,09%
Uithoorn	29.478	14,90%
Totaal	**197.818**	**100,00%**

Bron: CBS

Wat het effect van de coronapandemie en de coronamaatregelen is, ook in 2022, is op dit moment nog niet bekend. Het kan zijn dat de GGD ook in 2022 (deels) nog steeds druk is met de nasleep van corona. In de begroting is hier vooralsnog geen rekening mee gehouden.

1 Programma's

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is er primair voor de uitvoering van de taken die door de dienst in het kader van de Wet publieke gezondheid standaard worden uitgevoerd voor alle gemeenten, zoals beschreven in het productenboek (vastgesteld op 5 april 2018) en losse afgesproken plustaken.

Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland
De Wet publieke gezondheid bepaalt dat elke veiligheidsregio een GGD in stand moet houden en een aantal taken op het terrein van publieke gezondheid gezamenlijk uit moet voeren. Deze gezamenlijkheid is bedoeld om ook in tijden van een crisis een goed werkende organisatie op regionaal niveau te hebben, die gemeenten kunnen ondersteunen bij de aanpak van de crisis. De deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wet publieke gezondheid.

Er is daarbij sprake van de volgende onderscheidende activiteiten. De basistaken zijn:

- Epidemiologie & Gezondheidsbevordering
- Leefomgeving Milieu & Gezondheid
- Algemene Infectieziekten
- Tuberculose bestrijding
- SOA Polikliniek
- Inspectie Kinderopvang
- Legionella preventie & Technische Hygiënezorg
- Jeugdgezondheidszorg
- Crisisdienst (Vangnet & Advies)
- Hygiënisch woningtoezicht
- Lijkschouwing

De plustaken zijn:

- Ondersteuning van gemeentelijke meldpunten voor zorg en overlast voor Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
- Extra inzet jeugdgezondheidszorg Diemen.
- Thematisch onderzoek Technische Hygiënezorg.

In de volgende paragrafen wordt per programma besproken:

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
In de begroting 2022 zijn per programma doelstellingen en taken opgenomen, die passen binnen de taakomschrijving van de Gemeenschappelijke Regeling. Om onze doelstellingen te behalen voeren we allerlei activiteiten uit.

Wat gaat het kosten?
Hier beschrijven we schematisch wat de uitvoering van het programma in 2022 gaat kosten.

1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering

Gezondheidsachterstanden verkleinen en de gezondheid van de bewoners verbeteren zijn de kerntaken van Epidemiologie, Gezondheidsbevordering & Digitale Zorginnovatie (EGZ). Daarom doet EGZ onderzoek naar de gezondheid van de bevolking in Amsterdam en Amstelland. Het vertaalt de resultaten naar beleid en preventieve interventies. Interventies zijn gericht op de inwoners zelf en op hun sociale en fysieke omgeving. Beleidsadviezen geeft de afdeling op basis van gesignaleerde (risico's op) gezondheidsachterstanden en knelpunten in de preventieve zorg.

Epidemiologie
De afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ) doet onderzoek naar de gezondheid van jongeren, volwassenen en ouderen in Amsterdam en de Amstelland Gemeenten. Het onderzoek betreft:

1. epidemiologisch onderzoek naar de frequentie en verspreiding van gezondheidsproblemen onder de bevolking evenals naar (beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare) determinanten die hieraan ten grondslag liggen;
2. kwalitatief onderzoek ter exploratie van determinanten van gezondheid en welzijn;
3. onderzoek naar de mate waarin beoogde doelstellingen van een preventieprogramma/beleid zijn bereikt (doelrealisatie).

Gezondheidsbevordering
Gezondheidsbevordering ontwikkelt en implementeert preventieprojecten ter bevordering van gezond gedrag. Dit doet de afdeling door voorlichting en educatie aan doelgroepen en intermediairs. Gezondheidsbevordering heeft als doel het beschermen, bevorderen en/of behouden van gezondheid van (risico)groepen door planmatige, structurele en gedragsgerichte interventies.

Digitale Zorginnovatie
De digitale zorginnovatie draagt zorg voor de positionering van de GGD als partner, ontwikkelaar en uitvoerder van innovatieve en digitale dienstverlening op gebied van gezondheidszorg in Amsterdam en Amstelland.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Epidemiologie
Jeugdgezondheidsmonitor (4-19 jaar)
In de regio Amstelland worden jaarlijks door de GGD Amsterdam gegevens verzameld ten behoeve van de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) door de Jeugdgezondheidszorg. Met Gezondheid in Beeld (GIB), de interactieve website van de GGD Amsterdam, kunnen deze monitorgegevens jaarlijks worden gepubliceerd. Met GIB kunnen elk jaar de gegevens over jongeren op het basisonderwijs (5- en 10/11-jarigen) en op het voortgezet onderwijs (13/14-jarigen, klas 2, en 15/16-jarigen, klas 4) worden gepubliceerd. Daarnaast maakt GIB het mogelijk om jaarlijks (over-)gewicht cijfers voor 6 leeftijdsgroepen te presenteren (voor 2- en 3-jarigen, voor 5- en 10/11-jarigen op het PO en voor 13/14-jarigen, klas 2, en 15/16-jarigen, klas 4, op het VO). De cijfers kunnen op GIB worden gepresenteerd op gemeente- en wijkniveau.

Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen (19 jaar en ouder)
De gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd. In 2020 is gestart met de gezondheidsmonitor 2020/2021

Gezondheid in Beeld
Gezondheid in Beeld is een makkelijk toegankelijke en interactieve website die inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en de leefomgeving van de bevolking in het werkgebied van de GGD Amsterdam. Gezondheid in beeld wordt gevoed door gegevens uit de diverse monitorstudies die binnen de GGD Amsterdam plaatsvinden.

Beleidsadvisering
De GGD adviseert op diverse terreinen het bestuur over gezondheidsaspecten zoals bij het opstellen van de nota Volksgezondheidsbeleid. Werkzaamheden bestaan uit:

- het volgen en doorgeven van relevante regionale en landelijke ontwikkelingen;
- het signaleren en aandacht vragen voor gezondheidsproblemen en formuleren van passend beleid;
- het geven van ondersteuning aan de beleidsambtenaren van de gemeenten bij het ontwikkelen van lokaal gezondheidsbeleid.

Indien gewenst kan de juiste deskundigheid beschikbaar worden gesteld op diverse terreinen voor het adviseren van het bestuur van de gemeenten over gezondheidsaspecten zowel op het gebied van het totale volksgezondheidsbeleid als op specifieke onderdelen.

Gezondheidsbevordering

JEUGD

In alle gemeenten is een adviseur gezondheid en leefstijl Jeugd werkzaam. Deze adviseur denkt met gemeenten mee en adviseert over de inzet van interventies en activiteiten rondom collectieve gezondheidsbevordering en preventie bij jeugdigen van 4-18 jaar op verschillende gezondheidsonderwerpen.

De gezonde school
Aan alle VO scholen in ons werkgebied wordt de Gezonde School methode aangeboden. Daarbij wordt met elke VO school in Amstelveen, Uithoorn en Aalsmeer een keuze gemaakt of de school als Actieve Gezonde School met de GGD structureel aan de slag gaat, of dat de school kiest voor een Helpdesk functie, waarbij de Gezonde School adviseur alleen beschikbaar is voor vragen en advies. Doelstelling is dat in 2021 acht van de VO scholen in Amstelland kiezen om structureel aan een of meer gezondheidsthema's werken met effectieve programma's. Daarbij werken al de actieve scholen met de Gezonde School scan en/of werken aan het behalen van het landelijke Vignet Gezonde School.
Veel aandacht gaat uit naar de Preventie Tabak, Alcohol en Drugs in drie van de gemeentes, maar ook Voeding en Bewegen wordt structureel aangepakt op enkele VO scholen.

Amstelveen
In schooljaar 2021-2022 wordt tabak, alcohol- en drugspreventie door EGZ op vier scholen voor voortgezet onderwijs aangeboden, met als doelstelling ten minste drie actieve scholen. De adviseur Gezonde School concentreert zich daarbij op de collectieve preventie in het project. Brijder Verslavingszorg draagt zorg voor de op het individu gerichte activiteiten en de spreekuren op locatie.

Aalsmeer
In schooljaar 2021-2022 wordt het project op alle twee de scholen voor voortgezet onderwijs en één school voor MBO uitgevoerd. Ook in Aalsmeer wordt er intensief samengewerkt met Brijder Verslavingszorg voor de op individuele leerlingen gerichte activiteiten.

Uithoorn
In schooljaar 2021-2022 wordt in tenminste één VO school volgens de Gezonde School methode aan preventie tabak, alcohol en drugs gewerkt.

Voeding en Bewegen
Naast het thema Tabak, Alcohol en Drugspreventie zal er op verscheidene scholen in Amstelland ook structureel gewerkt worden aan andere thema's van de Gezonde School. Op twee scholen is dat het thema Bewegen en Sport en op drie scholen het thema Voeding.

Schoolgezondheidsprofiel
De VO scholen in Amstelland ontvangen elk schooljaar een Schoolgezondheidsprofiel. Dit op maat gemaakte rapport geeft, op basis van de gegevens uit 'Jij en Je Gezondheid', een goed beeld van de gezondheidssituatie van de leerlingen op school. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere angst, depressie, alcoholgebruik, roken, drugsgebruik, gamegedrag, pesten en veilige en vrijwillige seks. In het schoolgezondheidsprofiel staat ook aangegeven hoe de school het doet ten opzichte van andere scholen in de regio. Het Schoolgezondheidsprofiel speelt een belangrijke rol bij de keuzes die de school maakt bij de Gezonde School aanpak.

Jij en Je Gezondheid
Jij en Je Gezondheid is een werkwijze waarmee leerlingen vanaf 12 jaar met (een verhoogde kans op) sociaal-medische en sociaal-emotionele problemen actief worden opgespoord, ondersteund en zo nodig toegeleid naar veelbelovende en effectieve (preventie) programma's. Jij en Je Gezondheid maakt hierbij gebruik van relatief korte, eenvoudige en betrouwbare online vragenlijsten die door de leerling worden ingevuld. Jij en Je Gezondheid is ook een eerste stap voor gericht nader (diagnostisch) onderzoek door de jeugdarts of psycholoog op school.

Jeugdpreventiewijzer
Een database/website met alle veelbelovende en effectieve preventieprogramma's die in de regio worden aangeboden. De databank effectieve jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd Instituut is hierbij leidend. De opgenomen preventieprogramma's richten zich zowel op de lichamelijke als op de psychosociale gezondheid. De Jeugdpreventiewijzer motiveert professionals en andere betrokkenen om een passende interventie te zoeken bij gesignaleerde gezondheidsproblemen.

VOLWASSENEN

In alle gemeenten is ook een adviseur gezondheid en leefstijl Volwassenen werkzaam. De adviseur denkt mee met gemeenten en adviseert over de inzet van interventies en activiteiten rondom collectieve gezondheidsbevordering en preventie bij volwassenen en ouderen. De adviseurs gezondheid en welbevinden werken vraag gestuurd en daarnaast neemt de adviseur zelf initiatief voor preventieve activiteiten. De adviseur neemt deel aan werkgroepen rondom gezondheidsthema's die zijn geïnitieerd door gemeenten of partners uit zorg en welzijn, bijvoorbeeld op het gebied van eenzaamheid, ouderen of valpreventie. Ook ondersteunt de adviseur organisaties uit zorg en welzijn met preventieve interventies en activiteiten.

GGZ
In 2021 wordt gestart met het organiseren van gatekeepers trainingen in Amstelland. Dit is een vaardigheidstraining in het vroegtijdig herkennen en bespreekbaar maken van suïcidaliteit. De training is opgezet voor sleutelfiguren (gatekeepers): beroepskrachten of vrijwilligers, die via hun werk in contact

kunnen komen met suïcidale mensen. Zoals huisartsen, maatschappelijk werkers, schoolverpleegkundigen en schooldecanen. Maar ook politie, schuldhulpverleners, bewonersadviseurs en andere partijen in de periferie van de hulpverlening. De trainingen worden zoveel mogelijk regionaal aangeboden. Voor 2022 stemmen we eind 2021 met de GGD af of deze trainingen ook in 2022 nodig zijn of dat andere inzet nodig is.

Wat gaat het kosten?

Omdat de afgelopen jaren steeds sprake is geweest van onderbesteding op dit onderdeel, hebben de GGD en de gemeenten overlegd over de inzet van deze middelen. Er is besloten om de middelen deels in te zetten op het thema preventie GGZ (in 2021 op suïcidepreventie) en de deels de begroting naar beneden bij te stellen.

GR OGZ Amstelland 2022	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**
Epidemiologie & Gezondheidsbevordering	240.846	293.296	279.162	284.745	290.440	296.249

1.2 Milieu en Gezondheid

De afdeling Milieu en Gezondheid houdt zich bezig met het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, elektromagnetische velden, biologische factoren, chemische stoffen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente. Daarnaast verricht de afdeling Milieu en Gezondheid, al dan niet in samenwerking met wetenschappelijke instituten, onderzoek op het gebied van milieu en gezondheid.

Wat willen we bereiken?

Op het gebied van Milieu en Gezondheid voert de GGD in 2022 de volgende activiteiten uit:

- Het onderhouden van het netwerk binnen de diverse gemeenten.
- Het reageren op vragen en klachten van burgers.
- Inhoudelijke ondersteuning en beleidsadvies op het gebied van milieu en gezondheid. Men kan daarbij denken aan de volgende onderwerpen: luchtkwaliteit, geluidsoverlast, stilte, groen in de stad, ruimtelijke ordening, laagfrequent geluid, windturbines, elektromagnetische velden van hoogspanning of UMTS, chemische stoffen, waterkwaliteit, bodemsaneringen, asbest, binnenmilieu in woningen en scholen, MER-procedures, eikenprocessierups, Schiphol etc.
- De afdeling levert indien gewenst een bijdrage aan projecten en beleidsplannen in de Amstellandgemeenten, zoals actieplannen luchtkwaliteit en geluid, een richtlijn gevoelige bestemmingen, projecten rond specifieke bouwplannen, de omgevingswet, enzovoorts.
- Ondersteuning door het leveren van informatie en het delen van ervaring bij het bestrijden van de eikenprocessierups (in samenwerking met de afdeling dierplaagbeheersing van de GGD).
- Aandacht voor binnenmilieu op scholen zal blijven bestaan wanneer scholen of gemeenten daar zelf vragen over stellen. De afdeling kan op verzoek een onderzoek instellen naar de kwaliteit van het binnenmilieu op een school.
- De afdeling blijft regelmatig berichten verspreiden in media, ook in de Amstellandgemeenten. Inmiddels weten burgers met vragen Milieu en Gezondheid goed te vinden.

De begroting voor Milieu en Gezondheid is gebaseerd op de onderstaande verwachte inzet:

	Totaal	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen
Aantal meldingen	40	6	19	3	6	6
Aantal adviezen	28	5	13	2	4	4
Aantal voorlichtingsactiviteiten	6	1	2	1	1	1

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Milieu & Gezondheid	68.800	70.382	71.790	73.226	74.690	76.184

1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding

De doelstelling van de afdeling Infectieziekten is de bestrijding van infectieziekten. Dit gebeurt onder andere door screening van risicogroepen, onderzoek en behandeling van mensen met een seksueel overdraagbare aandoening en door bron- en contactonderzoek van patiënten. Deze screening wordt uitgevoerd door de teams Soa-polikliniek, TBC bestrijding, Algemene Infectieziekten en Hygiëne & Inspectie.
De afdeling verricht, veelal in samenwerking met andere instellingen, ook wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten en verzorgt diagnostiek voor tbc en soa, maar ook huisartsen en zorginstellingen in de regio.

1.3.1 Algemene infectieziekten

Conform de Wet Publieke Gezondheid worden meldingen van infectieziekten door artsen, laboratoria en instellingen verwerkt, vindt bron- en contactonderzoek plaats om verdere verspreiding te voorkomen, vindt uitbraakmanagement plaats en preventie-activiteiten in hoog-risicogroepen. Infectieziekte uitbraken, ook in het buitenland, leiden steeds vaker tot onrust. Verder hebben we te maken met een toenemende dreiging door antibioticaresistentie en dalende vaccinatiegraad. Algemene Infectieziekten heeft als taak o.a. huisartsen, ziekenhuizen, bestuurders en burgers van uniforme en betrouwbare informatie te voorzien. Daarnaast worden reizigers geadviseerd en beschermd tegen een infectie op reis door voorlichting, vaccinaties, chemoprofylaxe en overige beschermende maatregelen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In het kader van de Wet publieke gezondheid is er een meldingsplicht voor laboratorium en behandelend arts om een patiënt met een meldingsplichtige infectieziekte te melden bij de GGD. De GGD gaat vervolgens na waar of wie de bron is van de Infectieziekte en wie van de contacten beschermd moeten worden door middel van vaccinatie of antibiotica of andere maatregelen zoals bv hygiënische maatregelen of wering van een kinderdagverblijf/school/werk . Daarnaast is er een meldingsplicht voor instellingen om een ongewoon aantal zieken te melden, zodat de GGD kan adviseren over diagnostiek en hygiëne- en overige beheersmaatregelen. Scholing van artsen en verpleegkundigen om deze taak goed te blijven uitvoeren is hierbij essentieel, ook met betrekking tot het management van uitbraken van Infectieziekten. Daarom zal hierin ook in 2020 weer geoefend worden. Tevens zal de intervisie voor verpleegkundigen en artsen regionaal georganiseerd blijven.

Het team algemene infectieziekte bestrijding voert de volgende activiteiten uit:

- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens.
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Bron- en contactonderzoek.
- Afstemmingsfunctie tussen de preventieve en curatieve gezondheidszorg, het onderhouden van een lokaal netwerk met huisartsen, verzorg- en verpleeghuizen, ziekenhuizen.
- Outbreakmanagement: het managen van taken bij uitbraken van infectieziekten waarbij specialistische kennis nodig is.

De uitbraak van het coronavirus heeft geleid tot intensivering van alle activiteiten die uitgevoerd worden door het team algemene infectieziekte bestrijding. Wat voor impact het coronavirus gaat hebben op het verwachte aantal infectieziekten in 2022 is op dit moment nog niet te voorspellen.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Algemene Infectieziekten	193.444	200.038	204.639	208.732	212.906	217.165

1.3.2 TBC bestrijding

De tuberculosebestrijding richt zich op het bewaken, beschermen en verbeteren van de volksgezondheid ten aanzien van tuberculose. Hiertoe worden preventieve maatregelen genomen gericht op het tegengaan van transmissie, screenen van risicogroepen op infectie, behandelen en begeleiden tuberculose (infectie). Een belangrijk onderdeel hierbij is het bron- en contactonderzoek,

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De afdeling tuberculosebestrijding zet zich in voor de vroege diagnose, behandeling en preventie van tuberculose. De activiteiten waarmee dat wordt bereikt zijn:

- screening op tuberculose en tuberculose infectie, voornamelijk van risicogroepen als buitenlandse werknemers, immigranten, asielzoekers en reizigers naar risicolanden. Immigranten uit landen waar veel tuberculose voorkomt worden gescreend als zij langer dan 3 maanden in Nederland willen verblijven. Sinds 2020 vindt in deze groep ook screening op latente tuberculose plaats.
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, het aanbieden van profylaxe en geven van een BCG vaccinatie aan pasgeborenen met ouders afkomstig uit risicolanden.
- Behandeling en begeleiding van patiënten die tuberculose of een tuberculose infectie hebben en medicijnen daartegen gebruiken.
- Bron- en contactonderzoek bij personen die mogelijk in contact zijn geweest met een persoon met een besmettelijke tuberculose. Waarbij het doel is om bij contacten die besmet zijn te voorkomen dat zij tuberculose krijgen.
- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van gegevens waarmee (landelijke) beleidsaanpassingen onderbouwd kunnen worden.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
TBC	123.500	120.344	123.112	125.574	128.086	130.647

1.3.3 SOA Polikliniek

De soa-polikliniek houdt zich bezig met de soa-bestrijding en het bevorderen van de seksuele gezondheid in Amsterdam en Amstelland en is regionaal coördinator van de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheid (ASG regeling). De soa-polikliniek verzorgt spreekuren curatieve soa-zorg, waarin er aandacht is voor testen, behandelen, partnerwaarschuwing en preventie. De laatste jaren is er extra aandacht besteed aan partnerwaarschuwing. De groep "gewaarschuwden" blijft de groep met het hoogste percentage aan gevonden Soa's (tussen de 30-40%). Voor de publieke gezondheidszorg is dit een zeer belangrijke groep.

Jongeren tot 25 jaar kunnen ook terecht op de seksualiteitsspreekuren, waar vooral veel hulpvragen over anticonceptie, seksueel geweld en rond zwangerschap worden besproken. De afdeling voert voor de doelgroepen mannen die seks hebben met mannen en voor commerciële sekswerkers ook collectieve preventieprogramma's uit, waarin voorlichting, outreachend werken en soa-testen worden geïntegreerd. Daarnaast verstrekt de afdeling PrEP aan mensen die geen hiv hebben, maar die wel een verhoogd risico lopen om geïnfecteerd te raken. PrEP is een pil die een hiv-infectie kan voorkomen. In aanvulling op het bestaande preventie aanbod, biedt PrEP een goede kans om de hiv-epidemie te stoppen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het team SOA-polikliniek voert de volgende activiteiten uit:

- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens (soa's).
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Uitvoering landelijk PrEP-programma
- Bron- en contactonderzoek. Deze activiteit is de laatste jaren flink uitgebreid. In 2019 ging dit om 447 onderzoeken.
- Bieden van een (telefonisch) spreekuur voor infectieziekten en Soa/Aids.

Wat gaat het kosten?

De financiering van consulten op de SOA-poli vindt plaats vanuit een landelijke financiering. Via het ministerie van VWS ontvangt het RIVM een bedrag wat verder verdeeld wordt over de coördinerende GGD-en in Nederland. De bron- en contactopsporing (als er een SOA geconstateerd is, is de GGD verplicht ook na te gaan of besmette contacten op te sporen zijn) is een taak die buiten de landelijke financiering valt en door gemeenten zelf gefinancierd moet worden.

De afgelopen 10 jaar is de bijdrage van de GR voor bron- en contactopsporing alleen aangepast met de nominale ontwikkeling. Mede dankzij de ontwikkeling van de capaciteit van de SOA-poli is echter het aantal consulten in die periode wel vervijfvoudigd. Gezien de beperkte ruimte in de begroting zijn de tot 2021 de kosten voor bron- en contactopsporing maar ten dele aan de GR doorbelast. Sinds de begroting van 2021 is dit aangepast op basis van actuele kosten. Deze kosten zijn gebaseerd op het aantal bron- en contactopsporingen van 2019 (447 onderzoeken). Voor 2022 is dit bedrag geïndexeerd, zie onderstaande tabel.

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
SOA Poli	11.518	48.500	49.616	50.608	51.620	52.653

1.4 Hygiëne en Inspectie

In het kader van de GR OGZ Amstelland voert het team Hygiëne en Inspectie twee taken uit:

- Toezicht op kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders) en tatoeage- en piercingstudio's.
- Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

1.4.1 Inspectie Kinderopvang

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De inspectie Kinderopvang bezoekt jaarlijks alle kinderdagverblijven. Buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders worden steekproefsgewijs geïnspecteerd.

Handhaving is een gemeentelijke taak die niet is ondergebracht in de GR OGZ Amstelland. Als het team Inspectie Kinderopvang bij een inspectie aanleiding voor handhaving ziet, stuurt zij een signaal naar de afdeling handhaving van de betreffende gemeente. Na de handhaving door de gemeente krijgt de Inspectie Kinderopvang opdracht om de uitvoering van de opgelegde aanbevelingen te onderzoeken.

Het kabinet werkt sinds jaren aan de invoering van de flexibele inspectieactiviteit. Het ligt in de verwachting dat dit per 1 januari 2022 wordt ingevoerd. De flexibele inspectieactiviteit houdt grofweg in dat per locatie wordt bekeken welke inspectie-eisen worden beoordeeld en dat er geen sprake meer is van een verplichte set aan inspectie-eisen die bij elke locatie wordt beoordeeld. De opzet is dat deze wijziging budgetneutraal is.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Inspectie kinderopvang	454.657	468.751	478.126	487.689	497.442	507.391

1.4.2 Hygiënezorg en Legionella preventie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
Op basis van de Wet publieke gezondheid voert Hygiëne & Inspectie de volgende taken uit:

Legionella preventie
Dit betreft bronopsporing bij patiënten met legionellose en het geven van advies aan instellingen/bedrijven als een verhoogde concentratie legionellabacteriën in hun leidingwater is aangetroffen.

Algemene technische hygiënezorg (THZ)
De GGD functioneert als vraagbaak op het gebied van hygiëne en infectiepreventie. Zorginstellingen en publieke voorzieningen moeten te allen tijde een vraag over hygiëne en infectiepreventie aan de GGD kunnen stellen. De deskundige infectiepreventie van de GGD kan de voorziening van een antwoord of advies op maat voorzien. In coronatijd is dit zeer actueel en nuttig gebleken.

Om zicht te hebben op de publieke voorzieningen en de eventueel aanwezige risico's op het gebied van technische hygiënezorg, houden we een lijst bij van dergelijke instellingen.

Daarnaast bieden we ondersteuning aan collectieve voorzieningen bij een uitbraak van infectieziekten (ook voor corona-uitbraken). Dit is een wettelijke taak van gemeenten met als doel de verdere verspreiding van een infectieziekte te voorkomen. Het team Hygiëne & Inspectie geeft ook advies over de te nemen hygiënemaatregelen om toekomstige uitbraken te voorkomen. Hiervoor bezoeken we locaties, kijken mee en adviseren en geven indien nodig een voorlichting gegeven aan de medewerkers.

Inspelen op actuele ontwikkelingen en thematisch onderzoek
In het kader van corona is de vraag naar ondersteuning erg groot. Niet alleen zorginstellingen, maar ook scholen, horeca, retail en bedrijven hebben voortdurend vragen en behoefte aan ondersteuning (ook als er geen uitbraak is). Elk jaar wordt een voorstel voor een thematisch onderzoek gedaan. Hiermee kan bijvoorbeeld gekeken worden waar de zwakke plekken zitten en waar extra aandacht nodig is. De GGD komt in april/mei met een voorstel waarna vervolgens het bestuur van de GR bepaalt of thematisch onderzoek wordt uitgevoerd en waar het thematisch onderzoek zich op richt.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Legionella preventie	11.715	12.252	12.534	12.823	13.117
Algemene THZ	20.146	20.772	21.437	21.930	22.331
Subtotaal	**31.861**	**33.024**	**33.971**	**34.753**	**35.448**
Plusproduct					
Inspelen op actuele ontwikkelingen en thematisch onderzoek THZ	12.395	18.693	19.123	19.563	20.013
Totaal	**44.256**	**51.717**	**53.094**	**54.316**	**55.564**

1.4.3 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen

Ook in 2022 behandelen we aanvragen voor het verlenen van een vergunning voor tatoeëren en piercen. Daarnaast worden er zo nodig vrijstellingen van de vergunningplicht verleend voor evenementen waarop getatoeëerd of gepiercet wordt.

De kosten voor deze vergunningen dan wel vrijstellingen zijn voor rekening van de exploitant of organisator.

1.5 Jeugdgezondheidszorg

In deze begroting wordt aangesloten op landelijke en lokale ontwikkelingen en vernieuwingen (transformatie) in de uitvoering van Jeugdgezondheidszorg. Bij het opstellen van deze begroting zijn de langetermijneffecten van Covid-19 nog niet duidelijk. In 2022 is mogelijk nog sprake van een nazorg periode. De overige landelijke ontwikkelingen lichten wij in deze inleiding kort toe. Verderop beschrijven wij lokale ontwikkelingen in de Jeugdgezondheidszorg, en vervolgens gaan we in op de mutaties in de kosten, producten en de opbrengsten.

De Jeugdgezondheidszorg werkt in Amstelland samen met de sociale teams jeugd. Als Jeugdgezondheidszorg staan we naast de ouders en de jongeren om gezond, veilig en kansrijk opgroeien mogelijk te maken. We volgen in afstemming met ouders en jongeren de groei, gezondheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren, ook als ze naar school gaan. Door de ontwikkeling vroegtijdig én door de jaren heen te volgen, kunnen we tijdig gezondheidsrisico's ontdekken. We normaliseren door het geven van voorlichting en informatie op maat via (digitale) consulten, huisbezoeken en apps. Waar nodig bieden we extra aandacht en ondersteuning voor ouders en jeugdigen. We zetten in afstemming met ouders, jongeren en andere betrokkenen preventieve zorg en hulp in. We bieden snelle en effectieve hulp vanuit de wijk en verwijzen tijdig en aanvullend voor verdere hulp en behandeling.

De begroting is ingedeeld in vijf leeftijdsgroepen en drie aparte interventies. De leeftijdsgroepen zijn 0-4 jaar Baby/Peuter, 4-12 jaar Schoolkind, 12-18 jaar Adolescent, 0-18 jaar Speciaal Onderwijs en 0-18 jaar Jeugdigen. De aanvullende interventies zijn Stevig Ouderschap, Ziekteverzuim en JGZ op het MBO.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
De jeugdgezondheidszorg werkt volgens het Basispakket 2020-2024, waarin Zorg op Maat centraal staat. Met deze werkwijze bieden wij meer zorg op maat aan kinderen, jongeren en ouders. We doen dit door samen met ouders en jongeren de zorgbehoeften af te stemmen en afspraken te maken over een flexibele invulling (vorm, inhoud, frequentie) van jeugdgezondheidszorg contacten. JGZ contacten kunnen op verschillende manieren vorm worden gegeven; van face-to-face, telefonisch, e-mail, beeldbellen tot chat contact. Per leeftijdsfase bieden wij contactmomenten aan. Als het goed gaat met kind/jongere en gezin kunnen (onderdelen van) contacten worden verplaatst, in een andere vorm (bijvoorbeeld digitaal) worden aangeboden, of helemaal vervallen. Wanneer er meer nodig is, bij problemen of risico's in gezondheid, zetten wij extra zorg in. JGZ hanteert hierbij het principe van Positieve Gezondheid. Hiermee bedoelen we dat JGZ de draagkracht en draaglast goed in beeld brengt en JGZ inspeelt op de individuele situatie en behoefte van de ouders en jongeren.

Kansrijke Start: de eerste 1000 dagen aanpak
Met het grootste deel van de kinderen/ jongeren uit Amstelland gaat het goed. Zij groeien zonder al te veel problemen op. Voor een kleine groep kinderen en jongeren is dat minder vanzelfsprekend; zij hebben ondersteuning nodig.
Een kansrijke start begint al voor de zwangerschap. Met voorlichting en advies helpen we jonge gezinnen op weg. Daarbij hebben wij extra aandacht voor huishoudens waar het niet vanzelf gaat. Hoe eerder een gezin weer op de rit is, des te groter de kans dat we grotere problemen voorkomen. Een brede blik en een goede afstemming met de ouders en de betrokken hulpverleners zijn hierbij essentieel. Armoede kan een grote invloed hebben op de toekomst van kinderen en jongeren. Als er geen geld is voor schoolactiviteiten, kan er bijvoorbeeld een taal- of leerachterstand ontstaan. In verschillende gemeentes lopen initiatieven om de omstandigheden waarin kinderen geboren worden/ opgroeien te verbeteren. JGZ werkt daarbij actief samen met de verloskundigen, kraam en partners sociaal domein.

Jeugdverpleegkundigen zijn getraind in 'Centering Parenting', waar bij consulten in groepsverband worden uitgevoerd. Zo sluiten we aan op de groepsconsulten van verloskundigen ('Central Pregnancy'), waar JGZ ook voorlichting geeft. In 2020/2021 was dit fysiek niet mogelijk, maar we zijn met de verloskundigen aan het kijken naar digitale mogelijkheden. Zodra het kan gaan we met fysieke groepen starten.

Naar verwachting treedt in 2021 het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)'28 in werking. Om een gezonde ontwikkeling van het ongeboren kind te bevorderen en het ontstaan van gezondheids- en ontwikkelingsrisico's voor het kind te beperken, is het van belang hulp en ondersteuning al tijdens de zwangerschap te bieden. Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak om een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. De gemeente moet deze taak op grond van de wet opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert. JGZ voert al prenataal huisbezoek uit, dat zit al in de begroting. Over de uitvoering van het wetsvoorstel zullen de gemeenten en de GGD, na vaststelling, in gesprek gaan.

VIPP Babyconnect betreft digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg tussen cliënten en zorgverleners en zorgverleners onderling. Dit is op dit moment niet of beperkt mogelijk omdat informatiesystemen niet (goed) op elkaar aansluiten. Het doel van betere digitale gegevensuitwisseling is naadloos aansluitende zorg voor (aanstaande) ouders en kind(eren) rondom zwangerschap en geboorte, inclusief overdracht naar jeugdgezondheidzorg. Door gegevens te delen met de cliënten zelf, krijgen zij meer regie over de eigen gegevens. In 2022 wordt aansluiting van JGZ verwacht
Eind 2020 hebben de regio's Amsterdam, Amstelland en Almere hiervoor een subsidie aanvraag bij VWS ingediend. Deze subsidie wordt ingezet om de samenwerking in de geboortezorg aan te passen. Als de subsidie niet wordt verleend zal in eerst instantie de wijze van samenwerken gelijk blijven: dat is geen kosten verhoging voor de regio.

Samenwerking met partners
JGZ werkt samen met partners die vanuit verschillende wettelijke kaders werkzaam zijn in publieke gezondheid en het medische en sociale domein. JGZ speelt vanuit haar preventieve taak hierbij een verbindende rol en voorkomt dat jeugdigen te vroeg, te laat en/of onterecht worden toe geleid naar zwaardere en duurdere vormen van zorg en ondersteuning. Het gebruik van de verwijsindex van MULTIsignaal en de samenwerking met sociale teams/loketten, onderwijs en andere partners is hierbij cruciaal. Dit gebeurt onder meer door structurele participatie van een jeugdverpleegkundige of jeugdarts in (casuïstiek)overleggen.
Eventueel kan door jeugdarts of jeugdverpleegkundige na het signaleren van een risico of probleem tijdelijk lichte ondersteuning worden geboden. Het streven is dat kind en gezin weer zo snel mogelijk op eigen kracht en/of met steun van een (eigen) netwerk verder kunnen. Indien nodig wordt verwezen naar bijvoorbeeld curatieve zorg of jeugdhulp.

Alle kinderen in beeld
JGZ heeft vrijwel alle kinderen in beeld en in zorg. De JGZ adviseert op basis van informatie, verkregen uit individuele contacten, over een collectieve aanpak op lokaal (gemeente en anderen zoals scholen) en landelijk niveau.

Prestatie indicatoren
In samenspraak tussen de GGD en de gemeenten is een aantal prestatie indicatoren vastgesteld. JGZ draagt bij aan de kansrijke start, een verhoging van de vaccinatiegraad, het voorkomen van schoolverzuim en zorg aan kinderen die uit landen komen met een niet westerse achtergrond. De indicatoren zijn:

- JGZ heeft vrijwel alle kinderen in beeld en waar nodig in zorg;

- Vaccinatiegraad (≥ 90%);
- Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE);
- Stevig Ouderschap, zowel de prenatale begeleiding als de begeleiding na de geboorte;
- Aantal instroomconsulten nieuwkomers;
- Aantal ziekteverzuimbegeleiding.

Ontwikkelingen Rijksvaccinatieprogramma
De ontwikkeling van het Rijksvaccinatieprogramma staat niet stil. Er komen nieuwe vaccins op de markt, de kennis over vaccinaties neemt toe en soms komt een nieuwe infectieziekte in beeld. In de komende jaren worden er nieuwe vaccinaties aan het Rijksvaccinatieprogramma toegevoegd.
In 2021 wordt het HPV-vaccin ook beschikbaar voor jongens (nu alleen voor meisjes van 12/13 jaar). Het vaccin beschermt hen tegen penis-, anus-, mond-, en keelkanker. Ook worden kinderen vanaf 2021 eerder gevaccineerd, namelijk als ze 9 jaar oud zijn. Mensen die het vaccin hebben gemist, krijgen nog een keer de kans om de prik in te halen wanneer ze 14 of tussen de 16 en 17 jaar oud zijn. Ook jongvolwassenen tussen de 18 en 26 jaar krijgen in de toekomst de mogelijkheid de vaccinaties te halen. De exacte datum is nog niet bekend. De verwachting is dat in 2022 de HPV voor de 9-jarigen wordt geïmplementeerd.

In april 2020 besloot het ministerie van VWS de invoering van de vaccinatie tegen het rotavirus uit te stellen. Deze vaccinatie is voor kinderen die een groter risico lopen om ernstig ziek van het virus te worden. Een nieuwe studie liet zien dat het vaccin deze risicogroep minder goed tegen dit virus beschermt dan was verwacht. In 2021 brengt de Gezondheidsraad een nieuw advies uit over het toelaten van deze vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma.

Van groepsgericht oproepen naar individueel
Tijdens de Coronacrisis is overgegaan van groepsgericht naar individueel vaccineren in de eigen gemeente. Ouders en jongeren zijn positief over deze aanpak. De eerste ervaring over de opkomst is ook positief, dit moet wel goed afgewogen worden t.o.v. de extra inspanningen. In 2022 kijken we of we 'blended' kunnen werken: groepsgericht waar mogelijk, individueel wat moet. In deze begroting gaan we nog uit van volledig individueel vaccineren.

In onderstaande tabellen staan de verwachte kindaantallen die zijn gebruikt voor de begrotingen van 2020, 2021 en 2022. Het gaat hier om de kinderen onder zorg, niet het aantal woonachtig in een gemeente. Het aantal kinderen is de basis voor de berekening van de wettelijke taak. Daarmee is het aantal kinderen onder zorg de variabele factor die een kostenstijging of -daling beïnvloedt.

Kinderen onder zorg	**Begroting 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
0-jarigen	1.737	1.712	1.735
1-4	6.264	6.248	5.889
4-12	17.451	16.999	16.982
12-19	9.445	9.354	9.461
SO	635	624	709
Totaal	**35.532**	**34.937**	**34.874**

Tabel 1: Ontwikkeling kindaantallen

Het totaal aantal kinderen daalt slechts licht ten opzichte van de begroting 2021.

In de 0 tot 4 stijgen de 0-jarigen en de 2-jarigen en dalen de 1- en 3-jarigen. Leeftijd 0 tot 4 totaal daalt.
Binnen het Primair Onderwijs (PO) daalt het totaal licht, en is er een gemengd beeld wat betreft de leeftijden. De ene leeftijd daalt en de andere stijgt.
In het Voortgezet Onderwijs (VO) is sprake van een daling van het aantal kinderen in leerjaar 1 en 2, maar stijgen de andere leerjaren. Voor het Speciaal Onderwijs (SO) wordt uitgegaan van een stijging van het aantal leerlingen. Dit is gebaseerd op de ontwikkelingen in 2020.
Voor de leeftijdsgroep 4-19 is de bepalende factor waar het kind naar school gaat. Kinderen die wel woonachtig zijn in een van de Amstellandgemeentes, maar bijvoorbeeld in Amsterdam naar school gaan, zijn wel onder zorg van een GGD, maar worden niet geteld als onder zorg bij de GR OGZ Amstelland.

Wat gaat het kosten?

Een belangrijke basis voor het opstellen van de begroting is het aantal kinderen onder zorg. In de vorige paragraaf is de ontwikkeling van de kindaantallen weergegeven en toegelicht.

Voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) ontvangen gemeenten een vergoeding via de uitkering uit het Gemeentefonds. Bij uitbreidingen van het RVP met nieuwe vaccinaties vindt financiering in eerste instantie plaats via een vergoeding vanuit het RIVM naar de GGD. Na ca. twee jaar wordt een vergoeding opgenomen in de uitkering uit het Gemeentefonds. Zo is in de decembercirculaire 2020 aangekondigd dat vanaf 2021 de vergoeding voor de meningokokkenvaccinatie aan het Gemeentefonds wordt toegevoegd. Verwachting is dat in 2022 de vergoeding voor de maternale kinkhoestvaccinatie volgt. Voor de voorliggende begroting 2022 betekent dit dat beide vaccinaties in de kosten zijn opgenomen. De vervroeging van 12 jaar naar 9 jaar voor de HPV vaccinatie voor meisjes is ook in de begroting meegenomen. Dit is geen nieuwe vaccinatie en vergoeding loopt al via het Gemeentefonds. Nieuwe vaccinaties (zoals HPV voor jongens) zullen in 2022 nog niet via het Gemeentefonds worden vergoed en zijn daarom buiten deze begroting gelaten.

Tabel 2: Kosten Jeugdgezondheidszorg

GR OGZ Amstelland	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Jeugdgezondheidszorg	4.654.303	4.796.000	4.993.000

Specificatie begroting JGZ

De begroting 2022 is ingedeeld in 5 leeftijdsgroepen en 3 aparte producten, conform het basispakket 2020-2024. *Tabel 3: kosten JGZ voor het Basispakket*

Basispakket leeftijdscategorie x € 1.000	2021	2022	Verschil	Verschil (%)
0-4 jaar Baby/Peuter	2.230	2.284	54	2,4%
4-12 jaar Schoolkind	934	988	54	5,8%
12-18 jaar Adolescent	560	653	94	16,8%
0-18 jaar Speciaal Onderwijs	122	136	14	11,8%
0-18 jaar Jeugdigen	31	32	1	3,9%
MBO	53	54	1	2,2%
Stevig Ouderschap	87	90	3	3,4%
Ziekteverzuim	93	97	5	4,9%
Overige materiële lasten	687	658	-29	-4,2%
Totaal uitgaven	**4.796**	**4.993**	**197**	**4,1%**

Toelichting wijzigingen

Tabel 3 laat zien dat de begrote kosten 2022 van JGZ ten opzichte van de begroting 2021 met € 197.000 zijn toegenomen. Naast de jaarlijkse fluctuatie in het aantal kinderen zijn de volgende oorzaken voor wijzigingen te noemen:

- Nominale ontwikkeling € 102.000
- Wijzigingen kinderpopulatie € 10.000
- Aanpassingen uitvoering Rijksvaccinatieprogramma € 45.000
- Meningokokken en maternale kinkhoest vaccinaties € 40.000

Nominale ontwikkeling

De berekening van de verwachte personele kosten is gebaseerd op de door de gemeente Amsterdam voorgeschreven salarisbedragen per schaal. De gehanteerde bedragen zijn 2% gestegen ten opzichte van de begroting 2021.

Wijziging kinderpopulatie

Het verwachte aantal kinderen in de categorieën 12-18 jaar 0-18 jaar speciaal onderwijs stijgt. Hierdoor nemen de verwachte kosten toe.

Aanpassingen uitvoering Rijksvaccinatieprogramma

In bovenstaand onderdeel Ontwikkelingen Rijksvaccinatie programma is weliswaar aangegeven dat JGZ in 2022 gaat kijken of we 'blended' kunnen werken: groepsgericht waar mogelijk, individueel wat moet. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel is er in de begroting uitgegaan van volledig individueel vaccineren.

Meningokokken en maternale kinkhoest vaccinaties

Vanaf 2022 wordt een aantal wijzigingen in het RVP structureel in de JGZ begroting opgenomen. Dit betreft de maternale kinkhoestvaccinatie en de meningokokkenvaccinatie. Tot en met 2020 ontving de GGD een vergoeding rechtstreeks van het RIVM. Vanaf 2021 vergoedt het Rijk deze kosten via het Gemeentefonds. In feite gaat het hier dus niet om een stijging van de JGZ begroting.

Plustaken

Door de gemeente Diemen worden twee plusproducten ingekocht. Dit betreft 12 uur per week opvoedondersteuning en een extra weegmoment voor 8-jarigen. Kosten hiervoor zijn apart opgenomen onder 'Plustaken' en komen niet ten laste van de overige gemeenten.

Tabel 4: Kosten Plustaken gemeente Diemen

Plustaken JGZ	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Meten en Wegen Diemen	579	1.300	1.327
Opvoedkundig adviseur	23.059	42.102	43.173
	23.638	**43.402**	**44.500**

De realisatie op plustaken in 2020 is wat lager dan begroot, dit is het gevolg van Covid-19. De verrekening vindt plaats op basis van nacalculatie.

1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich vooral bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die hulp nodig hebben doordat zij overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
De Vangnet-taken die in de Amstelland-gemeenten zullen worden uitgevoerd in 2022 zijn:

Ondersteuning sociale teams Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn
Een SPV-er van Vangnet is beschikbaar om de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn tijdens kantooruren te ondersteunen. De SPV-er sluit aan bij het sociaal team en Zorg & Signalen overleg en houdt zich bezig met casussen van Zorg en Overlast. Het gaat dan vooral om burgers bij wie vermoedens of signalen van sociaal-maatschappelijke of psychische problematiek bestaan en die niet eenvoudig zelf de weg naar hulp weten te vinden. De SPV-er sluit zo nodig aan bij casusoverleggen en werkt samen met externe instanties waaronder de GGZ, verslavingszorg, woningcorporaties, Thuiszorg en politie.

Beschikbaarheid 24/7 Crisisdienst (Amstelland-breed)
Vangnet heeft een crisisdienst die voor alle regiogemeenten, 7 dagen per week, 24 uur per dag beschikbaar is om in acute gevallen direct op crises af te gaan. Het gaat hierbij om personen die in een psychische en/of maatschappelijke crisis verkeren waarbij acuut of direct gehandeld dient te worden. Deze 24 uursdienst zorgt ervoor dat er altijd een Sociaal Psychiatrische Verpleegkundige (SPV-er) beschikbaar is voor hulpvragen en voor outreachende zorg in de regio. De SPV-er beoordeelt de meldingen en bezoekt de cliënt als dat nodig is. Dat kan op verschillende locaties. Als het bijvoorbeeld om een arrestant gaat, zal het consult in het cellencomplex plaatsvinden. Meestal zijn meldingen afkomstig van de politie, die kan melden via de politiemeldkamer.

Hygiënisch Woningtoezicht (Amstelland-breed)
GGD Amsterdam verzorgt in de hele regio Amstelland het Hygiënisch Woningtoezicht. Als bij vervuilde of verrommelde woningen sprake is van gevaar voor de omgeving of gevaar voor de publieke gezondheid kunnen medewerkers van het team Hygiënisch Woningtoezicht ingrijpen. Dit gebeurt op basis van de Woningwet en de Omgevingswet. In het ergste geval kan dit leiden tot ontruiming van woningen.
De inspecteur Hygiënisch Woningtoezicht is belast met het opsporen, opruimen en ontruimen van vervuilde woningen. De huisbezoeken vinden regelmatig plaats samen met een sociaal psychiatrisch verpleegkundige van de afdeling omdat vervuiling vaak gerelateerd is aan psychiatrische en/of verslavingsproblemen dan wel aan een sociaal maatschappelijk probleem.

Wet verplichte GGZ
Daarnaast voert Vangnet per 1 januari 2020 een aantal gemeentelijke taken uit die voortvloeien uit de nieuwe Wet Verplichte GGZ (WVGGZ). Deze taken vallen niet onder de GR en vallen daarom buiten deze begroting. Verantwoording over deze taken vindt separaat plaats. Eind 2020 is in samenspraak met de GR een verkenning gestart om te kijken of het wenselijk is de WVGGZ taken onderdeel te maken van de GR, maar hierover is nog geen uitsluitsel.

Wat gaat het kosten?

In voorgaande jaren is in de begroting geen rekening gehouden met het gegeven dat de Crisisdienst 24/7 beschikbaarheid levert. Verder is gebleken dat de afgelopen jaren niet de juiste toerekening van de daadwerkelijke kosten gemaakt is. Deze beschikbaarheid is vanaf 2022 doorberekend waardoor de bedragen stijgen.
De bedragen m.b.t. werkzaamheden voor de Wet Verplichte GGZ zijn niet in deze begroting opgenomen (zie ook hierboven).

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Crisisdienst	72.572	74.241	120.623	123.035	125.496	128.006
Hygiënisch woningtoezicht	17.545	17.949	38.815	39.591	40.383	41.191
Plusproduct						
Ondersteuning Zorg & Overlast	46.255	47.319	40.098	40.900	41.718	42.552

1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing

De afdeling FGMA (Forensische Geneeskunde en Medisch Advisering) levert als onderdeel van de GGD Amsterdam medische zorg en advisering ten behoeve van gemeentelijke instanties, gemeenten, evenals burgers van de gemeenten en politie en justitie in de regio's Amsterdam-Amstelland en provincie Noord-Holland. FGMA functioneert en wil dat blijven doen op het scharnierpunt tussen overheid en zorg, waarbij de forensische geneeskunde (incl. verpleegkunde), zorg in penitentiaire instellingen en detentiecentra de hoofdactiviteiten zijn. De uitvoering van diverse wet- en regelgeving speelt hierbij een belangrijke rol.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De afdeling FGMA verricht 24 uur per dag specifiek forensische taken zoals lijkschouwingen en medische zorg onder andere door het voorschrijven en verstrekken van methadon aan arrestanten. De lijkschouwers staan geregistreerd als forensisch arts en benoemd als gemeentelijk lijkschouwer.
De gemeentelijke lijkschouwer (forensisch arts) wordt opgeroepen als iemand een niet-natuurlijk dood is gestorven, bij vermoeden van een niet natuurlijke dood, als de behandeld arts ontbreekt of in geval van een lijk-vinding. Samen met de politie en recherche onderzoekt de forensisch arts de situatie en probeert vervolgens de doodsoorzaak vast te stellen. Ook euthanasie is een situatie waarde forensisch arts een rol speelt. De forensisch arts gaat hier (uiteraard zonder politie) naar toe en zorgt ervoor dat de vereiste verslagen en formulieren bij de toetsingscommissie en/of officier van justitie terecht komen.
Lijkschouw en euthanasieverklaringen worden apart afgerekend per verrichting.

Buiten de gemeentelijke taak verricht de afdeling medisch onderzoek van slachtoffers en daders van geweld en bloed afnamen in het kader van de Wegenverkeerswet en urine afnamen voor Reclassering Nederland. Daarnaast wordt de afdeling benaderd voor medisch advies en wordt er curatieve zorg aan arrestanten en gedetineerden verleend. Dit in opdracht van gemeente, politie, KMAR en justitie voor de politie regio's Amsterdam Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Schiphol.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beschikbaarheid lijkschouwing	63.089	64.540	65.831	67.147	68.490	69.860

1.8 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Er is in deze begroting meer aandacht voor de eindredactie van de programmaverantwoording, in plaats van losse bijdragen van verschillende afdelingen.

Binnen de bedrijfsvoering gaat Informatievoorziening (IV) en data analyse een steeds grotere rol spelen, en de GGD zet daar momenteel al op in.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bedrijfsvoering	633.326	647.893	660.850	674.067	687.549	701.300
Huisvesting	468.046	539.306	547.396	555.607	563.941	572.400

1.9 Algemene dekkingsmiddelen

Er is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland. De kosten die worden gemaakt in verband met de uitvoering van het gezamenlijke takenpakket en voor de instandhouding van de bedrijfsvoering organisatie, worden naar evenredigheid van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten die hiervoor een bijdrage uit het gemeentefonds ontvangen.

Voor de uitvoering van alle activiteiten wordt er in de begroting een totaal bedrag vastgesteld per gemeente, waarin zowel de basistaken (wettelijke taken), de bedrijfsvoering en plustaken zijn opgenomen.

Aan het einde van het jaar wordt het resultaat afgerekend op basis van daadwerkelijke kosten. Het totaal bedrag wordt over de deelnemende gemeenten verdeeld volgens de inwoneraantallen per 01-01-2022 van het CBS. Bij plustaken worden de kosten van die taken verdeeld over de gemeenten waar de taken zijn uitgevoerd. Ook dat gebeurt op basis van de inwoneraantallen per 01-01-2022.

Financiering geschiedt volledig via de vijf deelnemende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan. Betaling geschiedt via een bankrekening van de Bank Nederlandse Gemeenten.

1.10 Onvoorzien

In de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is geen post onvoorzien opgenomen. Onvoorziene uitgaven kunnen gedekt worden uit de Algemene Reserve.

2 Verplichte paragrafen

Paragrafen die niet terugkomen in dit jaarverslag zijn 'Lokale heffingen', 'Verbonden partijen' en 'Grondbeleid'. Deze zijn niet van toepassing.

2.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen dient een inventarisatie te worden geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit, evenals een inventarisatie van het beleid ter zake.

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland loopt risico's. Een deel van deze risico's wordt afgedekt door het treffen van maatregelen. De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie toereikend is om de financiële gevolgen van de risico's op te kunnen vangen. Anders gezegd: hoe is de relatie tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De weerstandscapaciteit (algemene reserve) van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland bedraagt na de jaarrekening 2020 € 670.360, en is geprognosticeerd op € 680.000 voor 2022.

Risicoprofiel

#	(Strategisch) Risico	Waarde	Kans klasse	Mate van beïnvloeding	Beheersing
1	Bij staken overeenkomst met Amsterdam dient de GR de boekwaarde van de investeringen aan Amsterdam te betalen.	Eind 2020: € 177.697	1	Hoog	Dit risico kan geëlimineerd worden door de kapitaallasten versneld af te schrijven. Met de jaren daalt dit risico.
2	Krap zijn en blijven van de arbeidsmarkt voor artsen en verpleegkundigen maakt dat vacatures moeilijk vervuld worden.	Risico is dat JGZ een lager bereik haalt en onvoldoende kan voldoen aan de maatschappelijke opdracht. Risico is niet financieel	2	Laag	- Blijven investeren in werving en opleiding voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. - Innovatieve wervingsacties uitzetten in samenwerking met vacatureloket en andere partners. - Mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen om medewerkers wonend buiten Amsterdam aan te kunnen nemen.
3	BTW kwestie: loopt vanaf 2008. De GGD heeft, samen met PWC, aan het ministerie gevraagd of de GGD BTW in rekening moet brengen over de geleverde diensten aan de GR OGZ Amstelland.	Eind 2020: 21% van de kosten bedrijfsvoering ad € 633.326 = € 132.998. Gedurende 5 jaar = € 664.992.	3	Laag	Er is geen antwoord van het Ministerie ontvangen. In overleg met Fiscaal Advies & Control (FAC) is afgesproken een reactie van de Belastingdienst af te wachten.
4	Bij staken overeenkomst met Amsterdam kan er nog sprake zijn van lopende huurcontracten m.b.t. de panden die als JGZ locatie gebruikt worden.	Bij beëindiging per 31-12-2020 zal er nog 1,756 miljoen aan huur betaald moeten worden.	1	Hoog	Dit is financieel het grootste risico, maar de kans dat dit zich voordoet is zeer klein. Beheersing zit vooral in het in goed overleg blijven met elkaar.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kans klasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of vaker	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De totale gevolgen van de risico's zijn gekwantificeerd op € 2.598.689 per 31-12-2020. Als we de kans meenemen dat een risico zich voordoet, daalt het totale risico tot € 525.866. Aangezien de weerstandscapaciteit maximaal gevuld is ad € 670.360 in 2021, leidt dat tot een ratio weerstandsvermogen van 1.27 wat conform de landelijk geaccepteerde waardering voldoende is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 670.360}{€\ 525.866} = 1.27$$

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het Besluit Begrotingsverantwoording voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

2.1.2 Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

2.1.3 Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland nul.

2.1.4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De baten komen voornamelijk voort uit de algemene uitkering van het gemeentefonds en zijn structureel van aard.

2.1.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt op de volgende wijze gedefinieerd:

(O-x) – (U-y) = EMU-saldo

Hierbij staat O voor de inkomsten (ontvangsten) in een jaar, U voor de uitgaven en x en y voor respectievelijk de inkomsten en uitgaven ten aanzien van aandelen in bedrijven en kredietverstrekking. De opbrengst van de verkoop van aandelen telt dus niet als inkomsten, de aankoop niet als uitgaven. Verder telt lenen en het ontvangen van een aflossing niet als inkomen, en uitlenen en aflossen niet als uitgaven.

Het EMU-saldo van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is nul, omdat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven, zonder dat daar inkomsten en/of uitgaven t.a.v. aandelen en kredietverstrekking doorheen lopen.

2.1.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland heeft zelf geen kapitaalgoederen, maar de GGD namens de GR wel. Deze hebben allen betrekking op vernieuwing en onderhoud van de JGZ locaties. Nieuwe investeringen zullen direct gedekt gaan worden vanuit de reserve huisvesting. Hierdoor zullen de kapitaallasten steeds verder zakken tot nul.

2.1.7 Financiering

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht om rente toe te rekenen aan programma's op basis van de omvang van de activa binnen de programma's. Vanaf begrotingsjaar 2018 moet de rekenrente volgens een vaste formule worden berekend en kan de gemeenteraad deze niet meer vrij bepalen. De invloed van de gemeenteraad op het renteresultaat is vanaf dat moment beperkt tot de keuze om wel of geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

De omvang van de rente die over het eigen vermogen mag worden berekend, is met ingang van de begroting 2017 gemaximeerd op het gemiddelde rentepercentage dat de gemeente over haar extern aangetrokken leningen betaalt.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland heeft tot op heden geen opdracht gegeven om rente over haar eigen vermogen te berekenen.

2.1.8 Overhead

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

De budgetten t.b.v. Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.

2.1.9 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT), die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.

De voorwaarde is dat zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn geweest voor de (semi-)publieke instelling. De maximale bezoldigingsnorm voor de Dienst G&J is € 230.474, inclusief onkostenvergoedingen en overige beloningen.

De WNT kent een verbod op het verstrekken van variabele beloning aan topfunctionarissen. Tevens mag het salaris niet meer worden doorbetaald gedurende een periode waarin de (gewezen) topfunctionaris geen arbeid meer levert.

De WNT is niet van toepassing op de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland, aangezien zij zelf geen personeel in dienst heeft.

3 Begroting

Op de volgende pagina's wordt de begroting 2022 en verder cijfermatig behandeld.

Nominale ontwikkeling meerjaren

Er is voor 2022 en verder gerekend met een nominale ontwikkeling van 2,00% per jaar.

In deze begroting worden de taakvelden ook genoemd, omdat dit een vereiste vanuit Besluit Begrotingsverantwoording (BBV) is.

3.1 Begroting 2022 en verder

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Basistaken	Aalsmeer	966.698	1.019.204	1.040.185	1.059.362	1.086.991	1.115.045
Basistaken	Amstelveen	2.781.697	2.918.005	2.993.155	3.048.339	3.127.843	3.208.566
Basistaken	Diemen	933.958	937.868	1.004.956	1.023.484	1.050.177	1.077.280
Basistaken	Ouder-Amstel	425.591	447.026	457.944	466.387	478.551	490.901
Basistaken	Uithoorn	894.452	945.192	962.446	980.190	1.005.755	1.031.711
Eindtotaal		**6.002.396**	**6.267.296**	**6.448.685**	**6.577.761**	**6.749.316**	**6.923.503**
Plustaken	Aalsmeer	0	3.040	3.071	3.132	3.195	3.259
Plustaken	Amstelveen	0	8.703	8.836	9.013	9.193	9.377
Plustaken	Diemen	42.225	65.245	63.851	65.128	66.431	67.759
Plustaken	Ouder-Amstel	8.734	10.411	8.923	9.102	9.284	9.469
Plustaken	Uithoorn	18.355	22.014	18.753	19.128	19.511	19.901
Eindtotaal		**69.314**	**109.414**	**103.435**	**105.503**	**107.614**	**109.766**
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	177.418	193.065	194.631	198.083	201.597	205.175
Bedrijfsvoering	Amstelveen	510.523	552.751	560.055	569.987	580.100	590.395
Bedrijfsvoering	Diemen	171.409	177.658	188.039	191.374	194.769	198.226
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	78.109	84.679	85.687	87.206	88.754	90.329
Bedrijfsvoering	Uithoorn	164.158	179.046	180.085	183.279	186.530	189.841
Eindtotaal		**1.101.616**	**1.187.199**	**1.208.496**	**1.229.929**	**1.251.750**	**1.273.965**
Reserves	Aalsmeer	-6.582	-6.542	6.442	6.442	-6.442	-5.637
Reserves	Amstelveen	-18.939	-18.731	18.537	18.537	-18.537	-16.220
Reserves	Diemen	8.754	9.093	6.224	6.224	-6.224	-5.446
Reserves	Ouder-Amstel	-2.898	-2.870	2.836	2.836	-2.836	-2.482
Reserves	Uithoorn	-6.090	-6.067	5.961	5.961	-5.961	-5.216
Eindtotaal		**-25.753**	**-25.118**	**40.000**	**40.000**	**-40.000**	**-35.000**
GR OGZ Amstelland	Aalsmeer	1.137.534	1.208.767	1.244.328	1.267.019	1.285.341	1.317.841
GR OGZ Amstelland	Amstelveen	3.273.281	3.460.728	3.580.583	3.645.876	3.698.598	3.792.118
GR OGZ Amstelland	Diemen	1.156.346	1.189.864	1.263.070	1.286.210	1.305.153	1.337.820
GR OGZ Amstelland	Ouder-Amstel	509.536	539.247	555.390	565.531	573.751	588.217
GR OGZ Amstelland	Uithoorn	1.070.875	1.140.184	1.167.245	1.188.558	1.205.835	1.236.238
Eindtotaal		**7.147.573**	**7.538.791**	**7.810.616**	**7.953.194**	**8.068.680**	**8.272.234**

3.2 Begroting 2022 en verder per taakveld

GR OGZ Amstelland 2022	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7.1 Volksgezondheid	5.948.726	6.307.757	6.421.853	6.547.656	6.715.831	6.886.528
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	136.372	139.509	199.536	203.527	207.597	211.749
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	454.657	468.751	478.126	487.689	497.442	507.391
0.4 Ondersteuning organisatie	633.326	647.893	660.850	674.067	687.549	701.300
0.8 Overige baten en lasten (mutaties reserves)	-25.508	-25.118	40.250	40.255	-39.740	-34.735
Totaal GR OGZ Amstelland	**7.147.573**	**7.538.791**	**7.800.616**	**7.953.194**	**8.068.680**	**8.272.234**

3.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	25.118	-40.250	-40.255	39.740	34.735
Dotaties en onttrekkingen reserves	-25.118	40.250	40.255	-39.740	-34.735
Begrotingssaldo na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan incidentele baten & lasten (saldo)	0	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bovenstaande tabel toont aan dat de begroting en de meerjarenraming structureel in evenwicht zijn. Er zijn op dit moment geen incidentele baten en lasten in de begroting opgenomen.

3.4 Meerjarenbalans

Activa

Balans GR OGZ Amstelland (bedragen x € 1,00)										
ACTIVA	**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
VASTE ACTIVA										
Materiële vaste activa		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Investeringen met economisch nut										
Overige investeringen met een economisch nut										
TOTAAL VASTE ACTIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
VLOTTENDE ACTIVA										
Voorraden		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Gereed product en handelsgoederen										
Uitzettingen met										
een rentetypische looptijd < 1 jaar		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Vorderingen op de GGD Amsterdam	0		0		0		0		0	
Vorderingen op gemeenten	0		0		0		0		0	
Overige vorderingen										
Liquide middelen		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
Bank Nederlandse Gemeenten	1.040.732		1.080.682		1.120.632		1.090.582		1.000.532	
Overlopende activa		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
TOTAAL ACTIVA		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**

Passiva

Balans GR OGZ Amstelland (bedragen x € 1,00)										
PASSIVA	**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
VASTE PASSIVA										
Eigen Vermogen		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
Reserves										
Algemene reserve / Weerstandsvermogen	680.580		680.530		680.480		680.430		680.380	
Bestemmingsreserves										
Gezondheidsmonitor	40.000		80.000		120.000		90.000		0	
Huisvesting	320.152		320.152		320.152		320.152		320.152	
Pilot THZ	0		0		0		0		0	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten na bestemming	0		0		0		0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Onderhandse leningen:										
Overige vaste schulden										
TOTAAL VASTE PASSIVA		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
VLOTTENDE PASSIVA										
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Overige kasgeldleningen										
Schulden aan de GGD	0		0		0		0		0	
Schulden aan gemeenten	0		0		0		0		0	
Overlopende PASSIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL PASSIVA		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**

3.5 Toelichtingen

De begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

3.5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Omgang met overschotten en/of tekorten

Een overschot of tekort t.o.v. de begroting komt bij ongewijzigd beleid ten gunste c.q. ten laste van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

3.5.2 Toelichting op de begroting 2022

Alle relevante toelichtingen staan opgenomen bij de verschillende taken.

3.5.3 Toelichting op de meerjarenbegroting

De begroting 2022 is opgesteld, en de jaren erna zijn steeds een verhoging van 2,00% nominaal.

3.5.4 Toelichting op de meerjarenbalans

Activa

- Na 2022 worden op de bankrekening van de GR OGZ Amstelland alleen nog mutaties in reserves verwerkt en de resultaten per jaar verrekend met de gemeenten.

Passiva

- Tot en met 2021 stijgen het weerstandsvermogen en de reserve huisvesting met resp. € 10.075 en € 5.038 per jaar middels een bijdrage vanuit de gemeente Diemen.
- In 2021 bedraagt de reserve Huisvesting € 320.152. Dat bedraagt 4,16% van de begroting 2021. Conform de afspraken in de Gemeenschappelijke Regeling mag deze maximaal 5,00% van de begroting bedragen. Vanaf 2022 zal de reserve niet meer groeien omdat de gemeente Diemen zich dan volledig heeft ingekocht. Dit betekent, omdat de begroting door prijsindexering wel blijft groeien, dat deze reserve procentueel zal afnemen.
- De reserve gezondheidsmonitor zal in 2020 weer aangesproken worden, en in 2021 zal deze reserve naar verwachting leeg zijn. Vanaf 2021 zal er gedurende drie jaar € 40.000 worden gedoteerd aan deze reserve om per 2024 weer de gezondheidsmonitor uit te kunnen voeren.

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen per taak

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Epidemiologie	Aalsmeer	38.789	47.697	44.960	45.859	46.776	47.712
Epidemiologie	Amstelveen	111.615	136.556	129.372	131.960	134.599	137.291
Epidemiologie	Diemen	37.475	43.890	43.437	44.306	45.192	46.096
Epidemiologie	Ouder-Amstel	17.077	20.920	19.794	20.189	20.593	21.005
Epidemiologie	Uithoorn	35.890	44.233	41.600	42.432	43.280	44.146
Subtotaal		**240.846**	**293.296**	**279.162**	**284.745**	**290.440**	**296.249**
Gezondheidsmonitor	Aalsmeer	6.582	13.047	0	0	6.442	12.884
Gezondheidsmonitor	Amstelveen	18.939	37.355	0	0	18.537	37.074
Gezondheidsmonitor	Diemen	6.359	12.006	0	0	6.224	12.448
Gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel	2.898	5.723	0	0	2.836	5.672
Gezondheidsmonitor	Uithoorn	6.090	12.100	0	0	5.961	11.921
Subtotaal		**40.866**	**80.231**	**0**	**0**	**40.000**	**80.000**
Milieu & Gezondheid	Aalsmeer	11.080	11.446	11.562	11.793	12.029	12.270
Milieu & Gezondheid	Amstelveen	31.884	32.770	33.270	33.935	34.614	35.306
Milieu & Gezondheid	Diemen	10.705	10.532	11.170	11.394	11.622	11.854
Milieu & Gezondheid	Ouder-Amstel	4.878	5.020	5.090	5.192	5.296	5.402
Milieu & Gezondheid	Uithoorn	10.252	10.615	10.698	10.912	11.130	11.353
Subtotaal		**68.800**	**70.382**	**71.790**	**73.226**	**74.690**	**76.184**
Alg. Infectieziekten	Aalsmeer	31.155	32.531	32.958	33.617	34.289	34.975
Alg. Infectieziekten	Amstelveen	89.648	93.136	94.836	96.733	98.667	100.641
Alg. Infectieziekten	Diemen	30.099	29.935	31.841	32.478	33.128	33.790
Alg. Infectieziekten	Ouder-Amstel	13.716	14.268	14.510	14.800	15.096	15.398
Alg. Infectieziekten	Uithoorn	28.826	30.168	30.494	31.104	31.726	32.361
Subtotaal		**193.444**	**200.038**	**204.639**	**208.732**	**212.906**	**217.165**
TBC	Aalsmeer	19.890	19.571	19.827	20.224	20.628	21.041
TBC	Amstelveen	57.234	56.031	57.054	58.195	59.359	60.546
TBC	Diemen	19.216	18.009	19.156	19.539	19.930	20.328
TBC	Ouder-Amstel	8.757	8.584	8.729	8.904	9.082	9.263
TBC	Uithoorn	18.403	18.149	18.346	18.713	19.087	19.469
Subtotaal		**123.500**	**120.344**	**123.112**	**125.574**	**128.086**	**130.647**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
SOA Poli	Aalsmeer	1.855	7.887	7.991	8.151	8.314	8.480
SOA Poli	Amstelveen	5.338	22.581	22.994	23.453	23.923	24.401
SOA Poli	Diemen	1.792	7.258	7.720	7.875	8.032	8.193
SOA Poli	Ouder-Amstel	817	3.459	3.518	3.588	3.660	3.733
SOA Poli	Uithoorn	1.716	7.314	7.394	7.541	7.692	7.846
Subtotaal		**11.518**	**48.500**	**49.616**	**50.608**	**51.620**	**52.653**
THZ & Legionella preventie	Aalsmeer	5.131	5.370	5.471	5.597	5.709	5.823
THZ & Legionella preventie	Amstelveen	14.765	15.376	15.743	16.106	16.428	16.756
THZ & Legionella preventie	Diemen	4.957	4.942	5.286	5.407	5.516	5.626
THZ & Legionella preventie	Ouder-Amstel	2.259	2.355	2.409	2.464	2.513	2.564
THZ & Legionella preventie	Uithoorn	4.748	4.980	5.062	5.179	5.282	5.388
Subtotaal		**31.861**	**33.024**	**33.971**	**34.753**	**35.448**	**36.157**
Inspectie kinderopvang	Aalsmeer	73.224	76.230	77.003	78.543	80.114	81.716
Inspectie kinderopvang	Amstelveen	210.702	218.247	221.578	226.010	230.530	235.141
Inspectie kinderopvang	Diemen	70.744	70.146	74.395	75.883	77.401	78.949
Inspectie kinderopvang	Ouder-Amstel	32.237	33.435	33.901	34.579	35.270	35.976
Inspectie kinderopvang	Uithoorn	67.751	70.694	71.248	72.673	74.127	75.609
Subtotaal		**454.657**	**468.751**	**478.126**	**487.689**	**497.442**	**507.391**
Jeugdgezondheidszorg	Aalsmeer	752.323	779.938	804.133	820.216	836.620	853.352
Jeugdgezondheidszorg	Amstelveen	2.164.827	2.232.981	2.313.911	2.360.189	2.407.393	2.455.541
Jeugdgezondheidszorg	Diemen	726.843	717.696	776.899	792.437	808.285	824.451
Jeugdgezondheidszorg	Ouder-Amstel	331.212	342.083	354.021	361.102	368.324	375.690
Jeugdgezondheidszorg	Uithoorn	696.098	723.301	744.036	758.916	774.095	789.577
Subtotaal		**4.671.303**	**4.796.000**	**4.993.000**	**5.092.860**	**5.194.717**	**5.298.612**
Crisisdienst	Aalsmeer	11.688	12.073	19.427	19.815	20.211	20.616
Crisisdienst	Amstelveen	33.632	34.566	55.900	57.018	58.159	59.322
Crisisdienst	Diemen	11.292	11.110	18.769	19.144	19.527	19.917
Crisisdienst	Ouder-Amstel	5.146	5.295	8.553	8.724	8.898	9.076
Crisisdienst	Uithoorn	10.814	11.197	17.975	18.334	18.701	19.075
Subtotaal		**72.572**	**74.241**	**120.623**	**123.035**	**125.496**	**128.006**
Hygiënisch woningtoezicht	Aalsmeer	2.826	2.919	6.251	6.376	6.504	6.634
Hygiënisch woningtoezicht	Amstelveen	8.131	8.357	17.988	18.348	18.715	19.089
Hygiënisch woningtoezicht	Diemen	2.730	2.686	6.040	6.160	6.284	6.409
Hygiënisch woningtoezicht	Ouder-Amstel	1.244	1.280	2.752	2.807	2.863	2.921
Hygiënisch woningtoezicht	Uithoorn	2.614	2.707	5.784	5.900	6.018	6.138
Subtotaal		**17.545**	**17.949**	**38.815**	**39.591**	**40.383**	**41.191**
Beschikbaarheid lijkschouwing	Aalsmeer	10.161	10.496	10.602	10.814	11.031	11.251
Beschikbaarheid lijkschouwing	Amstelveen	29.237	30.049	30.508	31.118	31.741	32.375
Beschikbaarheid lijkschouwing	Diemen	9.816	9.658	10.243	10.448	10.657	10.870
Beschikbaarheid lijkschouwing	Ouder-Amstel	4.473	4.603	4.668	4.761	4.856	4.953
Beschikbaarheid lijkschouwing	Uithoorn	9.401	9.734	9.810	10.006	10.206	10.410
Subtotaal		**63.089**	**64.540**	**65.831**	**67.147**	**68.490**	**69.860**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Thematisch onderzoek THZ	Aalsmeer	1.996	3.040	3.071	3.132	3.195	3.259
Thematisch onderzoek THZ	Amstelveen	5.744	8.703	8.836	9.013	9.193	9.377
Thematisch onderzoek THZ	Diemen	1.929	2.797	2.967	3.026	3.087	3.148
Thematisch onderzoek THZ	Ouder-Amstel	879	1.333	1.352	1.379	1.407	1.435
Thematisch onderzoek THZ	Uithoorn	1.847	2.819	2.841	2.898	2.956	3.015
Subtotaal		**12.395**	**18.693**	**19.067**	**19.448**	**19.837**	**20.234**
Ondersteuning Zorg & Overlast	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Diemen	19.166	19.046	16.615	16.947	17.286	17.632
Ondersteuning Zorg & Overlast	Ouder-Amstel	8.734	9.078	7.571	7.723	7.877	8.035
Ondersteuning Zorg & Overlast	Uithoorn	18.355	19.195	15.912	16.230	16.555	16.886
Subtotaal		**46.255**	**47.319**	**40.098**	**40.900**	**41.718**	**42.552**
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Diemen	23.059	43.402	44.270	45.155	46.058	46.979
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Ouder-Amstel	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Uithoorn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		**23.059**	**43.402**	**44.270**	**45.155**	**46.058**	**46.979**
Inkoop Diemen	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Diemen	15.113	15.113	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Ouder-Amstel	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Uithoorn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		**15.113**	**15.113**	**0**	**0**	**0**	**0**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	101.998	105.362	106.431	108.560	110.731	112.946
Bedrijfsvoering	Amstelveen	293.503	301.654	306.259	312.384	318.631	325.004
Bedrijfsvoering	Diemen	98.544	96.954	102.827	104.883	106.981	109.121
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	44.905	46.212	46.857	47.794	48.750	49.725
Bedrijfsvoering	Uithoorn	94.376	97.711	98.477	100.447	102.456	104.505
Subtotaal		**633.326**	**647.893**	**660.850**	**674.067**	**687.549**	**701.300**
Huisvesting	Aalsmeer	75.380	87.703	88.159	89.482	90.824	92.186
Huisvesting	Amstelveen	216.907	251.097	253.680	257.485	261.348	265.268
Huisvesting	Diemen	72.827	80.704	85.173	86.451	87.748	89.064
Huisvesting	Ouder-Amstel	33.186	38.467	38.812	39.394	39.985	40.585
Huisvesting	Uithoorn	69.746	81.335	81.571	82.794	84.036	85.297
Subtotaal		**468.046**	**539.306**	**547.396**	**555.607**	**563.941**	**572.400**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dotatie reserve gezondheidsmonitor	Aalsmeer	0	6.505	6.442	6.442	0	7.247
Dotatie reserve gezondheidsmonitor	Amstelveen	0	18.624	18.537	18.537	0	20.854
Dotatie reserve gezondheidsmonitor	Diemen	0	5.986	6.224	6.224	0	7.002
Dotatie reserve gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel	0	2.853	2.836	2.836	0	3.191
Dotatie reserve gezondheidsmonitor	Uithoorn	0	6.033	5.961	5.961	0	6.706
Subtotaal		**0**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**0**	**45.000**
Bankkosten	Aalsmeer	39	0	40	41	42	43
Bankkosten	Amstelveen	113	0	116	118	121	123
Bankkosten	Diemen	38	0	39	40	40	41
Bankkosten	Ouder-Amstel	17	0	18	18	18	19
Bankkosten	Uithoorn	36	0	37	38	39	40
Subtotaal		**245**	**0**	**250**	**255**	**260**	**265**

Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Aalsmeer	-6.582	-13.047	0	0	-6.442	-12.884
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Amstelveen	-18.939	-37.355	0	0	-18.537	-37.074
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Diemen	-6.359	-12.006	0	0	-6.224	-12.448
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel	-2.898	-5.723	0	0	-2.836	-5.672
Onttrekking reserve gezondheidsmonitor	Uithoorn	-6.090	-12.100	0	0	-5.961	-11.921
Subtotaal		**-40.866**	**-80.231**	**0**	**0**	**-40.000**	**-80.000**

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Registratienr.	Z21-029555
Aan	leden raad
Afkomstig van	Burgemeester en wethouders
Datum	22 juni 2021
Afschrift aan	college, secretaristeam, griffie, voorlichting

Betreft beantwoording vraag over begroting GR Openbare Gezondheidszorg Amstelland

---

Tijdens de vergadering van de commissie Maatschappij en Bestuur van 17-6-2021 stelde raadslid Kuin van Absoluut Aalsmeer een vraag bij agenda punt 9: Jaarstukken 2020 en Begroting 2022 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

De vraag luidde: 'Waarom is in de begroting een kostenstijging van 3,6% opgenomen? Er komt een compensatie van het rijk voor corona gerelateerde zaken? Dus van waar deze verhoging?'.

Zoals tijdens de vergadering toegezegd, komen we hier graag schriftelijk op terug. Hieronder leest u het antwoord op deze vraag.

De verhoging komt niet door Corona.
De GGD voert momenteel veel extra taken uit op het gebied van corona, o.a. preventie, testen, bron en contactonderzoek, vaccineren. Deze nieuwe taken volgen uit een opdracht van het Rijk en worden direct vanuit het Rijk met de GGD afgerekend. De begroting van de GR gaat over de reguliere OGZ werkzaamheden van de GGD Amsterdam-Amstelland in onze regio.

De totale begroting van de GR OGZ stijgt met 3,6%. Naast een nominale verhoging van 2,0% bij alle onderdelen van de GR OGZ, zijn er bij drie onderdelen van deze GR aanpassingen die de overige 1,6% verhoging bepalen.
Het percentage nominale ontwikkeling voor 2022 is binnen deze GR vooralsnog bepaald op 2,0%. Het definitieve percentage wordt vastgesteld op basis van de werkelijke loonontwikkelingen. Artikel 4.2 van het convenant tussen de GR OGZ Amstelland en de GGD/gemeente Amsterdam stelt dat er wordt geïndexeerd volgens de richtlijnen van de gemeente Amsterdam. De GR OGZ bestaat uit veel verschillende taken, die allemaal ook apart in de begroting zichtbaar zijn. Bij drie taken uit deze GR zijn er in 2022 veranderingen, die maken dat op dat onderdeel de aanpassing in de begroting meer of minder is dan de 2% nominale verhoging. Deze onderdelen en de afwijking in de begroting lichten we hieronder graag aan u toe.

1. **een verlaging van de begroting van EGZ.**

Sinds enkele jaren is er consequent sprake van een onderbesteding op het onderdeel EGZ van ongeveer € 30.000,- op de totale regio begroting. Voorgesteld is om deze middelen deels structureel in te zetten op preventie GGZ (€ 10.000,-) en de deels de begroting structureel naar beneden bij te stellen (met € 20.000,-). Voor Aalsmeer betekent dit dat voor het onderdeel EGZ in 2021 € 47.697,- is begroot en voor 2022 € 44.960,-.

2. **een verhoging van de kosten van de crisisdienst OGGZ.**

Het onderdeel Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ; Vangnet) heeft een crisisdienst die voor alle regiogemeenten, 7 dagen per week, 24 uur per dag beschikbaar is om in acute gevallen direct op crises af te gaan. Het gaat hierbij om personen die in een psychische en/of maatschappelijke crisis verkeren waarbij acuut of direct gehandeld dient te

worden. Deze 24 uursdienst zorgt ervoor dat er altijd een Sociaal Psychiatrische Verpleegkundige (SPV-er) beschikbaar is voor hulpvragen en voor outreachende zorg in de regio. De GGD heeft laten weten dat het bedrag dat de GR OGZ Amstelland voor de crisisdienst tot nu toe heeft betaald niet toereikend is; de daadwerkelijke kosten voor de crisisdienst zijn hoger dan tot nu toe in rekening gebracht. In de totale GR begroting 2022 is dan ook een verhoging voor de crisisdienst opgenomen van ca € 45.000,-. Voor Aalsmeer betekent dit dat voor de crisisdienst in 2021 12.073,- is begroot en voor 2022 € 19.427,-.

3. **een stijging van de kosten bij het onderdeel Jeugdgezondheidszorg (JGZ) door toevoeging nieuwe vaccins. Hiervoor krijgen gemeenten via het Gemeentefonds ook inkomsten.**

Voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) ontvangen gemeenten een vergoeding via de uitkering uit het Gemeentefonds. Bij uitbreidingen van het RVP met nieuwe vaccinaties vindt financiering in eerste instantie plaats via een vergoeding vanuit het RIVM naar de GGD. Na ca. twee jaar wordt een vergoeding opgenomen in de uitkering uit het Gemeentefonds. Zo is in de decembercirculaire 2020 aangekondigd dat vanaf 2021 de vergoeding voor de meningokokkenvaccinatie aan het Gemeentefonds wordt toegevoegd. Verwachting is dat in 2022 de vergoeding voor de maternale kinkhoestvaccinatie volgt. Voor de begroting 2022 betekent dit dat beide vaccinaties in de kosten zijn opgenomen. Het gaat om een bedrag van € 40.000,- dat de Amstelland gemeenten via het Gemeentefonds zullen ontvangen.
In 2020 en voorlopig ook in 2021 vindt de uitvoering van het RVP individueel plaats, terwijl dit voorheen voor een aantal vaccins collectief gebeurde. In de begroting 2022 is voorzichtigheidshalve ook nog uitgegaan van individueel vaccineren. Mocht de situatie het weer toe laten, dan zal extra inzet hierop minder nodig zijn.
Voor Aalsmeer betekent dit dat voor de JGZ in 2021 € 779.938,- is begroot en voor 2022 € 804.133,-.

burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. Sj. Vellenga	mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	236
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst)

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 18 mei 2021

Afdeling VH en SO

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Gert Zweers
06-34131409
g.zweers@amstelveen.nl

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 17 juni 2021

Onderwerp

Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotings-wijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst)

Gevraagd besluit

In te stemmen met:

1. Kennis nemen van de Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 Omgevingsdienst
2. Geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst
3. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 97.000, deze verhoging te dekken uit een compensatie in het gemeentefonds, de begroting hier structureel op aan te passen via de Kadernota 2022 en akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage van € 520.000 voor 2022.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst) heeft op 26 maart 2021 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde jaarrekening 2020 en meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021). Daarmee wordt voldaan aan de Wet op de ge-meenschappelijke regelingen. De raad moet in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen, mocht dit noodzakelijk worden geacht.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst) heeft op 26 maart 2021 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde jaarrekening 2020 en meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021). Daarmee wordt voldaan aan de Wet op de ge-meenschappelijke regelingen. De Jaarstukken 2020 worden ter kennisneming aangeboden. De Meerjarenbegroting 2022-2025 wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

4, 5 en 6

Aanleiding

Aalsmeer neemt, voor wat betreft het inbrengen van het Basistakenpakket, deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst. Hiervoor wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma afgesloten, met daarin opgenomen een Uitvoeringsovereenkomst (UVO). In deze gemeenschappe-

lijke regeling nemen, naast Aalsmeer, ook Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Zaanstad en Provincie Noord-Holland deel.

Aan de gemeenteraad Aalsmeer wordt gevraagd kennis te nemen van de Eindrapportage 2020 en de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst. Hierbij bestaat de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Een zienswijze kan ingediend worden indien de raad het, op onderdelen, niet eens is met het gestelde in de Meerjarenbegroting. De zienswijze wordt meegenomen in het uiteindelijk oordeel en verantwoording van het Algemeen Bestuur (AB) van de Omgevingsdienst over haar eigen ingebrachte stukken.

Argumenten

1. Eindrapportage 2020 :

Financieel resultaat:
De jaarrekening 2020 wordt voorzien van een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid, onder voorbehoud van goedkeuring van de jaarrekening door het dagelijks bestuur.
Het jaar 2020 is afgesloten met een positief saldo van € 194.000. Dit is € 205.000 positiever dan begroot. Het resultaat is boven verwachting gegeven de beperkingen als gevolg van corona. Het saldo bestaat, ten opzichte van de begroting, uit hogere baten ad € 852.000 en € 677.000 hogere lasten. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget ad € 31.000. De hogere baten en lasten houden met name verband met meerwerk in het kader van de UVO 2020. In de jaarrekening wordt per programma ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Voorstel resultaatbestemming:
Op basis van de risico-inventarisatie i.r.t. de weerstandscapaciteit is het weerstandsmogen vanaf 2021 tussen de 1,1-1,4. Dit valt binnen de bestuurlijk vastgestelde norm (1-1,5) en is daarmee voldoende. Er is derhalve geen noodzaak om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, daarom wordt voorgesteld om het resultaat als volgt te bestemmen:

a. Terugbetaling inrichtingskosten aan de founding fathers:
Bij de oprichting van de Omgevingsdienst is o.b.v. het bedrijfsplan afgesproken dat bij voldoende weerstandsvermogen, een positief rekeningresultaat gebruikt zou worden voor het terugbetalen van de oprichting- en inrichtingskosten aan de founding fathers (Provincie Noord-Holland en gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad). In 2016, 2017 en 2019 zijn de oprichtingskosten en een deel van de inrichtingskosten te-rugbetaald. Van de inrichtingskosten resteert nog een bedrag van € 143.636. Voorge-steld wordt om dit bedrag terug te betalen uit het rekeningresultaat 2020. Daarmee zijn de initiële oprichtingskosten en inrichtingskosten ad € 2.875.000 volledig terugbetaald. Voor de terugbetaling worden de destijds toegepaste verdeelsleutels gebruikt. (De gemeente Aalsmeer heeft zijn bijdrage aan de oprichtingskosten van € 5.000,- reeds terugontvangen).

b. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag ad € 50.376 toe te voegen aan de re-serve Omgevingswet. De reserve per stand ultimo 2020 wordt in 2021 volledig ingezet. Gezien het feit dat 2022 een overgangsjaar wordt, is naar verwachting nog extra geld nodig voor opleidingen en afrondende projectkosten.

2. Meerjarenbegroting 2022-2025 (en begrotingswijziging 2021)

Samenvatting:
Voor u ligt de meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst.
Aan de basis hiervan liggen diverse ontwikkelingen in het VTH domein die een grote im-pact op de uitvoering van de taken van de Omgevingsdienst hebben en mede richting geven aan onze koers voor de komende jaren. Zoals het onderzoek van de commissie Van Aartsen naar het VTH-stelsel,

de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen, de energie-transitie en het rapport van de Randste-delijke Rekenkamer. Daarnaast is vanuit bewoners, bestuurders en media steeds meer interesse in de uitvoering van de VTH–taken door de Omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst ziet de ontwikkelingen en aanbevelingen als een bevestiging van de weg die de Omgevingsdienst reeds is ingeslagen. Bouwen aan het vertrouwen van de omgeving is essentieel voor hun missie om bruikbare oplossingen te bieden met zichtbare meerwaarde voor een gezond, veilig en duurzaam woon- en werkklimaat.

Om het werk goed te kunnen doen is samenlevingsgericht werken essentieel. Waarbij de lijnen van en naar al die partijen worden open gehouden en optimaal benut. Het vraagt de komende jaren om een andere inzet, meer kennis en investeringen in innovatie. Complicerende factor is dat de opdrachtgevers hebben aangegeven dat de druk op hun meerjarenbegroting is toegenomen als gevolg van de corona pandemie. Dit legt zowel voor de opdrachtgevers als voor de Omgevingsdienst druk op de bestuurlijk vastgestel-de uitvoerings- en financiële kaders. In combinatie met de ontwikkelingen in het VTH domein stelt dit de Omgevingsdienst ons als opdrachtgever voor de nodige uitdagingen de komende jaren. De Omgevingsdienst gaat hierover in 2021 in overleg met gemeente Aalsmeer in het kader van de UVO afspraken 2022 ev.

De Meerjarenbegroting geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen

Kanttekeningen

1 De Omgevingsdienst heeft het afgelopen (corona)jaar getracht alle taken conform het uitvoeringsprogramma 2020 uit te voeren. Dit is niet op alle punten gelukt en zal een vervolg krijgen in 2021.

2.1 Recent is duidelijk geworden dat ook het behandelen van en het toezicht op sloop meldingen met asbest een wettelijke basistaak is die door een Omgevingsdienst moet worden uitgevoerd. Daarover is door de Hoge Raad al een uitspraak gedaan (in de zaak tussen de Omgevingsdienst Haaglanden en de gemeente Den Haag). Daarmee is dit een onvermijdelijke autonome ontwikkeling. Het niveau waarop de Omgevingsdienst deze taak zal uitvoeren (regionaal op basis van de PGF-norm, 4,7 uur per melding voor beoordeling en toezicht) is op een hoger niveau dan de gemeente dit heeft uitgevoerd. Dit betekent dat de overdracht weliswaar een persone-le reductie binnen gemeente Aalsmeer tot gevolg heeft maar toch tot een kosten-verhoging heeft geleidt.
2.2 De effecten voor de bijdrage voor 2022 op basis van de eerste berekeningen bij de verschuiving van provinciale bodemtaken naar de gemeente, zijn voor Aalsmeer geraamd op een plus van € 97.000. Bij de overgang van de provinciale taken naar de gemeente zal ook het bijbehorende budget overgeheveld gaan worden naar de gemeente. We gaan er vooralsnog vanuit dat de budgetten 1-op-1 overgedragen gaan worden.

Financiën

1. Eindrapportage 2020:
Voor 2020 was er € 249.000 begroot voor Aalsmeer. Uiteindelijk zijn de kosten over 2020 beperkt gebleven tot € 223.000.

2. Meerjarenbegroting 2022-2025 (en begrotingswijziging 2021)
Door de overheveling van bodemtaken van de provincie naar de gemeente, zal het structurele budget voor 2022 opgehoogd moeten worden met € 97.000 tot € 520.000. In het gemeente fonds zal hiervoor een compensatie worden opgenomen. Het is echter nog niet duidelijk of deze compensatie geheel kostendekkend zal zijn. Voorgesteld wordt de begroting hier structureel op aan te passen via de Kadernota 2022. Voor 2021 is reeds een ophoging van het budget vastgesteld voor uitbreiding van de verplichte basistaken (asbesttaken en overheveling restant basistaken bedrijven)

Communicatie

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst stelt in haar vergadering op 9 juli 2021 de Eindrapportage 2020 en de Meerjarenbegroting 2022-2025 vast. Mocht de raad, na eventuele behandeling in de Commissie Maatschappij en Bestuur van 17 juni, toch een zienswijze willen inbrengen bij het Algemeen Bestuur dan wordt de raad verzocht deze zienswijze schriftelijk, uiterlijk 1 juli 2021, aan te bieden bij de Omgevingsdienst.

Procedure

De bijlagen zijn ter inzage gelegd na ontvangst door het DB van de Omgevingsdienst (conform art. 50 lid 2 Wgr. en art 190, leden 2 en 3 Gw).

Bijlagen

1. Eindrapportage 2020 Omgevingsdienst NZKG
2. Meerjarenbegroting 2022-2025 Omgevingsdienst NZKG

de secretaris, de voorzitter,

drs. S. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met:

1. Kennis nemen van de Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 Omgevingsdienst;
2. Geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst;
3. De gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 te verhogen met € 97.000, deze verhoging te dekken uit een compensatie in het gemeentefonds en de begroting hier structureel op aan te passen via de Kadernota 2022 en akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage van € 520.000 voor 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier, De voorzitter,

b/u

O. van Kolck mr. G.E. Oude Kotte

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Jaarstukken 2020

2 maart 2021

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Inhoud

1 Voorwoord 3

2 Verantwoording programma's 6
2.1 Programma Bouw 6
2.2 Programma Bodem 8
2.3 Programma Milieu en Brzo 10
2.4 Programma Randvoorwaardelijk 14
2.5 Programma Bedrijfsvoering 15
2.6 Financiële resultaten 20

3 Paragrafen 22
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 29
3.3 Financiering 29
3.4 Bedrijfsvoering 30

4 Financiële jaarrekening 33
4.1 Overzicht baten en lasten 33
4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 34
4.3 Toelichting baten en lasten 36
4.4 Balans 40

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma 46

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer 47

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen 48

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's 49

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit) 50

Bijlage 6 Controleverklaring accountant 51

1 Voorwoord

Met veel genoegen bied ik u het jaarverslag en de jaarrekening van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) aan. Het Bestuur van de OD NZKG vraagt de betrokken Raden en Staten om zienswijzen op deze jaarverantwoording 2020 in samenhang met de meerjarenbegroting 2022-2025. Naast de jaarverantwoording 2020 ontvangen onze opdrachtgevers (bevoegde gezagen) een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de halfjaarrapportage. Anders dan voorgaande jaren wordt er geen uitgebreide opdrachtgeversrapportage opgesteld. Aanleiding is de toegenomen werkdruk als gevolgen van de corona pandemie. Wij zijn hierdoor genoodzaakt om de werkzaamheden met betrekking tot de P&C-cyclus te prioriteren. Het algemeen bestuur heeft op 16 december 2020 ingestemd met het uitsluitend opstellen van de wettelijk verplichte P&C-producten, waaronder de jaarrekening 2020 en de rapportage in het kader van het VTH-uitvoeringsprogramma 2020. Laatstgenoemde rapportage wordt in juli 2021 opgeleverd.

Financieel resultaat

Het jaar 2020 is afgesloten met een positief saldo van 194K. Dit is 205K positiever dan begroot. Het resultaat is boven verwachting gegeven de beperkingen als gevolg van corona. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit hogere baten ad 852K en 677K hogere lasten. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget ad 31K. De hogere baten en lasten houden met name verband met meerwerk in het kader van de UVO 2020. In de jaarrekening wordt per programma ingegaan op de realisatie, waarbij wij een toelichting geven bij afwijkingen groter dan 100K.

Werkzaamheden

De werkzaamheden in 2020 zijn ondanks Covid-19 grotendeels uitgevoerd zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. Er is sprake van een verhoogde aandacht en inzet op intensieve handhaving en bestuurlijk gevoelige dossiers. De uitvoering van de VTH taken heeft een stevige impact op de organisatie gehad, niet in de laatste plaats door alle maatschappelijke en politieke aandacht voor het Tata dossier. De toenemende druk vanuit de omgeving is merkbaar door de verhoogde bestuurlijke/politieke aandacht voor toezicht, veiligheid en milieu. Dat uit zich onder andere in meer WOB- en handhavingsverzoeken en persvragen. Dat geldt voor meer bedrijven dan alleen Tata en Harsco Metals, zoals AEB, biomassacentrales en Nauerna afvalzorg. Ook de discussie rondom de stikstofwetgeving zorgde voor verhoogde belangstelling voor ons werk. De informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten groeit voor veel verschillende doelgroepen: in de pers, bij bewonersbijeenkomsten en ook bij de gemeenteraden en staten.

Onderzoeken 2020: commissie van Aartsen en onderzoek PS provincie Noord-Holland

In 2020 zijn twee voor de OD NZKG belangrijke onderzoeken uitgevoerd. Beide onderzoeken zijn begin 2021 voltooid.

1. Het landelijke onderzoek van de commissie van Aartsen over welke mogelijkheden deze commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Op 4 maart 2021 levert de commissie haar rapport op. De focus in het rapport ligt op thema's als versterking van het mandaat, verduidelijking van de stelsel verantwoordelijkheid, een steviger basis voor de financiering van omgevingsdiensten, minimum schaalniveau van omgevingsdiensten, het ontwikkelen van een visitatie toets voor omgevingsdiensten, benoemingsprocedures van directeuren etc. Aldus veel aanbevelende conclusies over governance-thema's. De impact van uitwerking van deze conclusies zal stevig zijn in 2021 en de komende jaren, ook voor de OD NZKG.
2. Het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in opdracht van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland naar kwaliteit van de uitvoering VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. Begin 2021 is de -rapportage gepubliceerd. De conclusies laten zien dat de OD NZKG het werk op hoofdlijnen goed uitvoert, maar dat dit voortvarender kan en moet in de huidige context van maatschappelijke omstandigheden en veranderingen. Als OD NZKG omarmen we de conclusies en aanbevelingen. De dienst schakelt reeds op de nodige acties, onder

andere in Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022. Alsook meer focus op samenlevingsgericht werken. En pro-actief handelen krijgt expliciet aandacht in het vernieuwen van bestaande werkwijzen. Het uitwerken van de aanbevelingen en het implementeren daarvan vormt een belangrijk speerpunt voor dit jaar en werkt door in 2022.

Samenlevingsgericht werken
Vanuit bewoners, bestuurders en media is er steeds meer interesse in de uitvoering van onze VTH -taken. Onze medewerkers zijn daar meer van bewust, handelen er meer naar, maar het kan beter. Ook in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer wordt dit genoemd als een aandachtpunt. Dat vraagt om een aanvullende aanpak naar meer samenlevingsgericht werken. Dit is benoemd als een speerpunt voor de komende periode.

In 2020 hebben we ingezet op het vergroten van transparantie, zichtbaarheid, benaderbaarheid en de (digitale) toegankelijkheid van informatie. We worden steeds meer benaderd door de pers en belangengroeperingen. Vanaf maart hebben we woordvoering bij de afdeling communicatie uitgebreid en is de werving naar eigen medewerkers succesvol afgerond. Ook is een omgevingsmanager gestart, zij richt zich specifiek op de IJmond regio. Dit jaar hebben we ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid van onze en het verbeteren van de (digitale) toegankelijkheid van informatie. Zo hebben wij via diverse kanalen uitvoerig bericht over ons werk in tijden van corona, zijn er diverse (digitale) bewonersbijeenkomsten georganiseerd, zijn wij gestart met de voorbereiding van een fysiek loket in de IJmond (officiële opening begin 2021) en gesprekstafels met bewoners. Ook de online dienstverlening en informatieverstrekking aan de voorkant (digitale frontoffice) hebben wij dit jaar geoptimaliseerd. Op de valreep van 2019 is er een nieuwe website opgeleverd, 2020 hebben wij gebruikt om deze te optimaliseren. Hierbij hebben wij onze processen en informatievoorziening beter laten aansluiten bij de behoeften van bewoners en ondernemers zodat de informatie toegankelijk, duidelijk, vindbaar, transparant, begrijpelijk en eenduidig is. Dit blijven we doorlopend doen aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken, klantreizen en analyses op het gebruik van onze websites.

Bijzondere projecten in 2020
- Bruggen en kademuren Amsterdam: In samenwerking met de stadsdelen is een programmatische aanpak voor de vergunnings-, handhavings- en toezicht werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van kades en bruggen ingericht. Naar aanleiding van het instorten van een particuliere kademuur zijn we ook betrokken bij het onderzoek naar de verantwoordelijkheid van VTH Amsterdam/OD en Waternet als bevoegde gezagen bij particuliere kademuren.
- Schiphol: Binnen het investeringsproject van de luchthaven worden een aantal projecten "on hold" gezet dan wel anders ingevuld in 2021. De aanleg van de nieuwe terminal en kelder zijn uitgesteld tot nader orde (start kelder onder voorbehoud 3^{e} kwartaal 2021). De terminal wordt gezien de kosten her-ontwikkeld. Schiphol bekijkt de alternatieven om modulair projecten op te starten in het kader van de uitbreidingen. Als de bevolking gevaccineerd is en er weer gereisd mag gaan worden, verwacht Schiphol een exceptionele groei van het aantal passagiers. Schiphol zal dan waarschijnlijk snel schakelen om zo te kunnen voorzien in de afhandeling van reizigers. Wat indirect betekent dat men dan op korte termijn zal gaan investeren in zowel tijdelijke oplossingen en verdere permanente uitbreiding.
- De bouw van de Zeesluis verkeert in de afrondende fase. Er is door corona nauwelijks vertraging opgelopen en de opleverdatum wordt later dit jaar verwacht.
- Markermeerdijken: Het project kwam begin 2020, in afwachting van de uitspraak van de Raad van State, noodgedwongen vrijwel stil te liggen. Vanaf de positieve uitspraak zijn een groot aantal uitvoeringsvergunningen verleend. Veel aandacht is gegaan naar de gecompliceerde situatie rond PFAS in combinatie met de gedeelde bevoegdheden van ons met Rijkswaterstaat.
- Bij Zuid-As-Dok is sprake geweest van grote wijzigingen in de planning en organisatie. Afstemming heeft veel organisatiekracht gevraagd. Ondertussen zijn de bouwwerkzaamheden aan onder andere de spooronderdoorgangen doorgegaan.
- Het proces van HOV 't Gooi loopt voorspoedig: de uitvoering van de kunstwerken, de fly-over, de natuurbrug en de dubbel laags onderdoorgang is in volle gang. De verwachting is dat deze uitvoering in 2021 onverminderd doorgaat.

- Uithoornlijn: Voor de aanleg van een nieuwe hoogwaardige tramverbinding worden diverse kunstwerken gerealiseerd. In 2020 is voor overleg geweest en zijn de eerste vergunningen verleend voor voorbereidende werkzaamheden. In 2021 worden de aanvragen voor omgevingsvergunningen voor kunstwerken verwacht, en zal het project echt op gang komen.
- Wegtunnels en Metrolijnen in Amsterdam:
    - Bij de Oostlijn hebben we in maart 2020 een gedoogbeslissing genomen. Hierin zijn voorwaarden opgenomen zoals het uitvoeren van aanvullende brandveiligheid analyses en onderzoek naar een nieuw normenkader voor de brand- en tunnelveiligheid.
    - Noord-Zuidlijn: er zijn verschillende omgevingsvergunningen verleend en gebruiksmeldingen gedaan voor het wijzigen van stations. De parkeergarage Rokin is in 2020 in gebruik genomen.
    - Voor de Michiel de Ruijtertunnel is een omgevingsvergunning voor brandwerende gevelbeplating verleend.
    - Bij de Piet-Hein tunnel heeft toezicht van de gedoogsituatie substantiële terugdringing van de hoeveelheid vrachtverkeer opgeleverd.
    - De Gaasperdammertunnel is vanaf juli 2020 gefaseerd opengesteld. Het zonnepanelenpark op het dak is ook gereed.
- Energie/EED: met nagenoeg alle grootgebruikers van energie in het Noordzeekanaalgebied (voor Zaanstad ook de middelgrootgebruikers) zijn afspraken zijn gemaakt over te nemen energiebesparende maatregelen.

Innovatieprijzen
In 2020 won de ODNZKG twee innovatieprijzen; de WKO-expert tool voor het verkrijgen van beter inzicht in het functioneren van open bodemenergiesystemen waarin warmte-koude opslag, won de publieksprijs Innovatieprijs Handhaving en Toezicht. Een mooie erkenning voor de bruikbaarheid van deze tool in de uitvoering. Het programma voor flinke energiebesparing bij datacenters (LEAP) won de Computable Awards 2020 in de categorie duurzaamheid. Een uitslag om trots op te zijn als dienst die het bijdragen aan een duurzamer Noordzeekanaalgebied ziet als een van haar belangrijkste opgaven. De OD NZKG is blij met deze prijzen die de innoverende kracht van onze dienst onderstrepen.

Tot slot alle lof voor de medewerkers van de OD NZKG. Ondanks Covid-19 en de toenemende complexiteit van het werk, alle media aandacht èn de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, hebben zij ook in het afgelopen jaar gezamenlijk weer een enorme prestatie geleverd.

Loes de Maat,
Algemeen Directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2 Verantwoording programma's

In dit bestuurlijke jaarverslag rapporteren we over het algemene beeld per programma en de belangrijkste ontwikkelingen. Ten behoeve van de jaarrekeningen van de opdrachtgevers hebben wij onze opdrachtgevers medio januari 2021 al geïnformeerd over de voorlopige financiële afrekening.

De programma's komen overeen met de werkvelden in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk of de realisatie conform begroting is. Conform de BBV-wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Naast de inkomsten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk. Daarbij gaat het om werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

Toelichting bedrijvenbestand
De OD NZKG werkt er continu aan om de kwaliteit en actualiteit van het bedrijvenbestand te verbeteren. Hiervoor is een koppeling tot stand gebracht met het Nieuwe Handelsregister (NHR). In de toekomst zullen beide partijen via dit register informatie leveren over de kwaliteit en actualiteit. Vanaf 2020 is ook sprake van een terug meldplicht vanuit de overheid naar het NHR.
Het bedrijvenbestand wordt jaarlijks op 1 september geactualiseerd zodat we waargenomen verschillen kunnen vertalen in de uitvoeringsovereenkomsten voor het daaropvolgende jaar.

2.1 Programma Bouw

Het programma Bouw heeft als doelstelling om bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid, te kunnen afvangen. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen en voor toezicht en handhaving op bouw en sloop in de realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie. Daarnaast zijn er diverse thema's en projecten die in samenhang met opdrachtgevers plaatsvinden, zoals EPC (energieprestatie coëfficiënt), MPG (milieuprestatie gebouwen), grootstedelijk onderhoud programma's bruggen en brandveiligheid, zeesluis, Markermeerdijken en Zuidasdok.

Voortgang en ontwikkelingen

Het werkveld bouw werkt – net als de uitvoering in de bouw – zoveel mogelijk door in coronatijd. De bouw heeft op dit moment een prominente, trekkende rol voor het op gang houden van de economie tijdens de corona periode. Het rijksbeleid is gericht op stimuleren en naar voren halen van infrastructurele investeringen en het blijven inzetten op woningbouw. Ook Schiphol heeft "gebruik gemaakt van de corona situatie" en vergunde investeringen voor onderhoud van de terminals versneld in gang gezet. De OD NZKG heeft in deze verschillende sectoren extra werk en opdrachten.
De OD heeft een addendum gemaakt op de Amsterdamse richtlijn bouwlawaai. Dit addendum geeft de bouwbedrijven de mogelijkheid om de uitvoering ook in de avond tot maximaal 23.00 uit te voeren. Zo kan de bouw wel door en toch met verschillende disciplines de corona regelgeving voor 1,5 m afstand volgen. Hier is in beperkte mate gebruik van gemaakt.

Na de piek van halverwege 2019 zien we in de vergunde bouwwerkzaamheden een kleine daling van 5-10% t.o.v. het begrote aantal bouwaanvragen voor 2020. Dit is naar alle waarschijnlijkheid niet alleen aan corona te wijten. De werkzaamheden gekoppeld aan grote evenementen zijn dit jaar ongeveer 70% minder vanwege de coronamaatregelen. Bij de halfjaarrapportage was de eindejaar verwachting voor de bouwaanvragen verder naar

beneden bijgesteld, maar die verwachte daling heeft zich niet voorgedaan. Aan het einde van het jaar zijn er toch meer bouw aanvragen gedaan.

Een positieve ontwikkeling voor energie en duurzaamheid zien wij bij het aantal EPC beoordelingen. De opdrachtgevers weten de OD NZKG inmiddels goed te vinden. Door goede contactlijnen over en weer worden onze adviezen op EPC/MPG (vaak gecombineerd) snel geleverd. Tevens heeft de OD geïnvesteerd in kennisoverdracht aan de gemeente (stadsdelen Amsterdam). Andere klimaat gerelateerde adviezen zijn gemaakt voor de ontwikkeling van warmtenetten en transformatie van gebruik gasinstallaties.

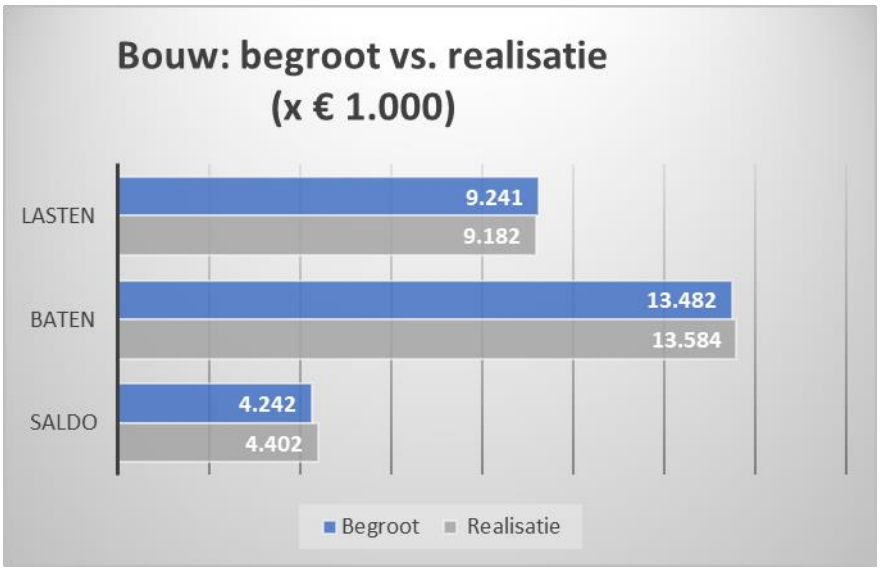
Milieucriminaliteit heeft effect op mens en milieu, maar is meestal weinig zichtbaar voor de samenleving. In 2020 is door de ODNZKG een 'plan van aanpak ketentoezicht' opgesteld waarop is afgesproken dat er in 2021 een pilot ketentoezicht asbest wordt uitgevoerd (naast een pilot grondstromen (bodem) en een pilot e-waste (milieu)). Deze pilots worden financieel ondersteund door de Provincie Noord-Holland.
De in 2021 uit te voeren pilot ketentoezicht asbest moet inzicht geven in de benodigde werkwijze en capaciteit en welke financiering nodig is voor een structurele aanpak.

Tevens heeft de OD in 2020 voor de overgedragen wettelijke taak van sloopmelding voor asbest nieuwe producten ontwikkeld en met de opdrachtgevers afspraken gemaakt over start van uitvoering van deze taak in 2021. Dan krijgt de OD inzicht of de financiële vergoedingen dekkend zijn voor de benodigde uitvoeringscapaciteit van deze nieuwe taak.

Het team bouwtoezicht heeft het afgelopen halfjaar meer capaciteit aan zich kunnen binden. Hiermee is het toezichtniveau geleidelijk verder gegroeid, maar door corona nog niet volledig op het uniform uitvoeringsniveau uitgevoerd voor alle toezicht objecten. Er was meer aandacht voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. Iets waar jaren naar gestreefd is. Tevens is tijdens de coronacrisis de bouw in volle productie gebleven. Projecten die in voorgaande jaren zijn vergund, zijn in uitvoering gegaan en in 2020 zijn er ook weer nieuwe projecten bijgekomen. Dit heeft bij het team bouwtoezicht geresulteerd in een hoge productie. Het team constructieve veiligheid werkt nu nog, vanwege structurele capaciteitsproblemen, op het aangepaste risico-gestuurde niveau. De arbeidsmarkt voor deze hoog gespecialiseerde beroepsgroep is nog altijd lastig.

In de tweede helft van 2020 is de actieve monitoring van de ontwikkelingen bij de bouwaanvragen voortgezet. In de laatste 2 maanden zijn er meer bouwvergunning aanvragen binnen gekomen (per maand) dan daarvoor. De inkomsten op de output producten zijn uiteindelijk iets hoger uitgekomen. Dit heeft voor onze opdrachtgevers ook een positief effect op de inning van de bouwleges.

Financiële verantwoording
De realisatie van het programmabouw is per saldo 160K voordeliger dan begroot. De baten bouw zijn 101K hoger dan begroot. De verwachte daling van de omzet bij de halfjaarrapportage is niet gerealiseerd door meer werk voor constructieve veiligheid en doordat er eind 2020 alsnog meer vergunningaanvragen zijn gedaan.
De lasten zijn 59K lager dan begroot. Het benodigde budget voor de lasten is bij de halfjaarrapportage te hoog ingeschat. Het materiele budget voor Wabo publicaties is per abuis zowel bij bouw als bij randvoorwaardelijk opgenomen. Gecorrigeerd voor het te hoge budget (187K) zijn de lasten 128K hoger. De hogere lasten hebben betrekking op inhuur voor de hogere inzet en productie op bouwtoezicht.



Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bouw	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	9.241	9.182	-59
Baten	-13.482	-13.584	-101
Saldo	**-4.242**	**-4.402**	**-160**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.2 Programma Bodem

Het doel van het programma Bodem is de bescherming van de leefomgeving voor wat betreft bodem, meer specifiek ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dat toetsen en toezien of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

Voortgang en ontwikkelingen

In het algemeen ervaren we in dit werkveld maar zeer beperkte impact van coronamaatregelen. In het bodem werkveld gaat net als bij bouw de uitvoering zo goed mogelijk door. We zien over het hele werkveld hen wel dat de groei van de afgelopen jaren aan het afvlakken is.
Er zijn door de OD NZKG successen behaald met het laten vaststellen van beleid voor bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart.

De Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden (incl. bodemkwaliteitskaart) is op 30 januari 2020 door de gemeenteraad van Diemen vastgesteld. Op 23 april 2020 is de Nota en BKK door de gemeenteraden van Uithoorn en Ouder-Amstel vastgesteld. De gemeenteraden van Aalsmeer en Amstelveen hebben de Nota en BKK respectievelijk op 18 juni 2020 en 1 juli 2020 vastgesteld. De Nota bodembeheer en BKK is hiermee in alle vijf gemeenten in de regio van kracht geworden.

Hiermee is, samen met het bodembeleid verwoord in de Nota's van Amsterdam en Haarlemmermeer, in vrijwel de hele regio (Amsterdam, Haarlemmermeer, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel) sprake van eenduidig en op elkaar afgestemd bodembeleid. De bodemkwaliteitskaarten sluiten op elkaar aan. De gemeenten accepteren elkaars bodemkwaliteitskaarten als bewijsmiddel voor het hergebruiken van grond in de genoemde regio. Dit vergroot de afzetmogelijkheden van grond in de regio en bespaart op onderzoekskosten.

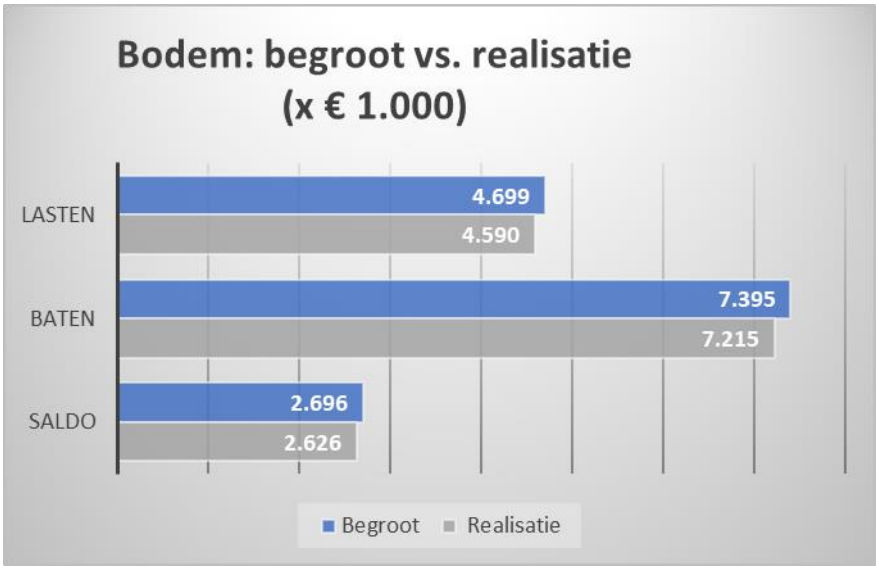
Onder de taken van de Waterwet is door de energietransitie een toenemende trend in de vergunningaanvragen zichtbaar. In het tweede halfjaar is die groei iets zwakker geweest, waarmee de opwaarts bijgestelde begroting niet helemaal gerealiseerd is.

Bij onze opdrachtgever Zaanstad loopt een groot, door het rijk gesubsidieerd, saneringsprogramma voor de in de volksmond genoemde "Loodtuintjes". De OD heeft hier haar deel van de taak opgepakt en is meegegroeid in de uitvoering voor de opdrachtgever.

Voor het product bestaande uit warmte-koude opslag (WKO) systemen is sprake van een lichte stijging. Er is door de OD NZKG een experttool WKO ontwikkeld die eigenaren helpt om de systemen optimaal te gebruiken en ook de OD NZKG helpt bij het optimaliseren van het toezicht, de mogelijkheid om de vergunningen voor de systemen meer op maat te kunnen verlenen en het assisteren bij beleidskeuzes rondom de energietransitie. Deze tool is in het najaar beloond met de publieksprijs voor toezicht en handhavingsinnovatie 2020.

Financiële verantwoording

Het programma Bodem heeft per saldo een nadeliger resultaat ad 70K dan begroot. De baten voor bodem zijn 179K lager dan begroot. Bij de halfjaarrapportage was de verwachting dat de UVO baten zouden stijgen waaronder voor de op de waterwet gerelateerde producten. Uiteindelijk is daar meer geleverd dan origineel begroot, maar minder dan verwacht bij het halfjaar. Daarnaast zien we op een aantal output producten een lichte daling in de vraag. Daarmee is de groei van afgelopen jaren in het bodem werkveld enigszins aan het afvlakken.
De lasten voor bodem zijn iets lager dan begroot (109K). Het team toezicht is in de afgelopen periode verder uitgebouwd met een groep jonge, enthousiaste medewerkers. Dit betekent dat de capaciteit in 2020 gelijkmatig is ingevuld tot een bijna volledige bezetting. De capaciteitslasten zijn hierdoor incidenteel lager.



Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Bodem	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	4.699	4.590	-109
Baten	-7.395	-7.215	179
Saldo	**-2.696**	**-2.626**	**70**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.3 Programma Milieu en Brzo

Doel van het programma milieu/BRZO is het waarborgen van een schoon, gezond, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert de Vergunning en Toezicht en Handhavingstaken (VTH)-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

In lijn met de vastgestelde VTH-strategie voert de OD NZKG toezicht uit. Hierbij wordt waar van toepassing de samenwerking opgezocht met de regionale ketenpartners, maar ook met landelijke gremia zoals landelijke Brzo-OD's.

Voortgang en ontwikkelingen

VTH taken in 2020

Regulering, toezicht en handhaving
De activiteiten benoemd in de UVO zijn met succes uitgevoerd. Wel is er sprake geweest van een voortgaande verhoogde aandacht en inzet op het terrein van intensieve handhaving door bestuurlijke gevoelige dossiers als Tata Steel/Harsco. Daarnaast hebben de coronamaatregelen invloed gehad op de uitvoering en ook omvang van ons werk. Ook vragen nieuwe ontwikkelingen, zoals de energietransitie en circulaire economie meer inzet vanuit de OD NZKG. Er is sprake van een toenemende maatschappelijke en politiek-bestuurlijke belangstelling voor deze thema's en daarmee ook een grotere informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten.

Er is slechts een beperkt effect van de coronacrisis zichtbaar op het aantal inrichtingen of aard en omvang van de werkzaamheden. Het aantal nieuwe aanvragen is stabiel en soms zelfs hoger dan begroot. Ook was er sprake van enkele corona-gerelateerde aanvragen en initiatieven.
Er was een lichte daling te zien bij de afhandeling van meldingen ingevolge het Activiteitenbesluit.
De werkzaamheden gerelateerd aan evenementen zijn sterk gereduceerd.

Vanaf medio maart hebben de landelijke coronamaatregelen invloed op onze werkwijze. Vooroverleg en locatiebezoek bij vergunningverlening heeft zeer beperkt fysiek plaatsgevonden.

Voor Milieu- toezicht en handhaving is de gekozen strategie afhankelijk van de complexiteit van de bedrijven. Er zijn alternatieve werkwijzen ontwikkeld. Per branche is een analyse gemaakt van de impact van de coronacrisis. Er is specifiek gekeken naar veranderingen in product en afvalstromen (als gevolg van logistieke problemen) en wijzigingen in risico's bij veranderingen van productieprocessen. Op basis van deze inventarisaties zijn verschillende gerichte acties opgepakt. Fysieke controles zijn uitsluitend uitgevoerd in die gevallen waar er sprake was van grote milieurisico's of klachten. Er zijn digitale controles ontwikkeld. Daarnaast wordt er

gesurveilleerd met auto's. Het zichtbaar zijn op straat heeft een preventieve werking. Zeker op industrieterreinen en in bepaalde gebieden in het beheergebied.

Vanaf begin juni zijn, met behoud van de 1,5 m afstand, de fysieke controles gefaseerd weer opgepakt en worden werkzaamheden die als alternatief zijn ingezet afgeschaald.

Zwaardere RIE en BRZO bedrijven
De OD NZKG heeft voor de zwaardere RIE en BRZO bedrijven de werkwijze afgestemd met (keten)partners. Er is een inventarisatie uitgevoerd bij alle Brzo- en RIE-bedrijven om inzicht te krijgen of de door de overheid uitgevaardigde maatregelen, ter bestrijding van het coronavirus, gevolgen hebben voor de milieuveiligheid en de vergunde activiteiten binnen de bedrijven. Aanvullend hebben we gevraagd om informatie over de wijze waarop de bedrijven de milieuveiligheid gewaarborgd hebben.
Het overall beeld is dat bedrijven goed "in control" waren en dat bij de overgrote meerderheid de productie gewoon doordraaide. De snelheid van reageren en de inhoud van de reacties schetst een beeld dat de bedrijven het verzoek serieus hebben genomen.

Tata Steel
In 2020 is de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG voor de provincie Noord-Holland flink in het nieuws geweest. Er is met name veel maatschappelijke en politieke aandacht voor onze werkzaamheden richting het bedrijf Tata Steel. De toegenomen aandacht, waaronder ook de bijdragen aan onderzoeken, legt de nodige druk op de beschikbare capaciteit van de OD NZKG.

De OD NZKG heeft vanuit de VTH-taken een bijdrage geleverd aan het brede samenwerkingsprogramma Tata Steel 2020 – 2050. De OD NZKG heeft ook een eigen programma Tata Steel ontwikkeld. Het is doel een integrale sturing op het dossier Tata Steel en Harsco Metals om een volgende professionaliseringslag te kunnen maken. Extra inzet is hier nodig geweest.

Het aantal vergunningenprocedures voor Tata is uitzonderlijk hoog. Na een half jaar was de jaarverwachting al reeds gerealiseerd en dit heeft zich vertaald naar meer inzet en deze trend heeft zich voortgezet in het tweede halfjaar.
In 2020 heeft de OD besloten over te gaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Daar is inmiddels een start mee gemaakt. Deze openbaargemaakte stukken zullen op korte termijn ook via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie worden ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet Open Overheid. Het is de bedoeling dat de OD op termijn ook dossiers van andere bedrijven actief openbaar gaat maken.

Intensieve handhaving
Intensieve handhaving komt in beeld voor die bedrijven, waar de reguliere handhavingsinstrumenten niet tot het gewenste naleefgedrag leiden. Deze dossiers kenmerken zich naast een slecht naleefgedrag vaak door verhoogde bestuurlijke aandacht en aandacht van de pers en in enkele gevallen ook van de omwonenden.

In 2020 was de focus om de intensieve handhaving verder te versterken, hetgeen ook gebeurd is. Daartoe wordt de samenwerking met de handhavingspartners geïntensiveerd. Ook wordt de koppeling naar de werkvelden bouw en bodem verbeterd zodat het eenvoudiger mogelijk wordt om ook hierop intensieve handhaving in te zetten.

Ondermijning
De OD NZKG heeft regelmatig contact gehad met de betrokken veiligheidsregio's om informatie uit te wisselen over de vitale processen bij bedrijven. Door de coronacrisis zijn veel controleacties in het kader van

gebiedsaanpak en ondermijning geannuleerd of tot nader order verschoven in overleg met partners in de veiligheidsregio's.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen in 2020

Milieu-advies en Milieu-regie
De programma's en ruimtelijke (beleids-)processen lopen door en de vraag blijft in lijn met de begrote uren. Naast de gebruikelijke milieuadvies-vragen op kavelniveau is er een stijgende vraag naar integrale milieuadviezen bij gebiedsontwikkelingen, waarbij de OD NZKG steeds vaker in een vroeg stadium wordt betrokken.

Duurzaamheid en Energie
De energiebesparing bij bedrijven is één van de belangrijke speerpunten om de energiedoelstellingen te realiseren. In ons reguliere werk hebben wij fors ingezet op het bevorderen van energiebesparing bij bedrijven. We ontvangen veel gegevens, die we beschikbaar stellen via een dashboard. Dit vergemakkelijkt de analyse en maakt het mogelijk onze aanpak doelgericht in te zetten. Voor de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en Amstelveen is dit dashboard al beschikbaar gesteld.

Voor de meeste opdrachtgevers is het 5 jarig project "Energiebesparingsaanpak bedrijven" met succes afgerond. Hiermee zijn voor die opdrachtgevers afspraken gemaakt met grootverbruikers om energiebesparende maatregelen door te voeren. Voor Zaanstad geldt dat we ook afspraken hebben gemaakt met de middelgrote verbruikers. Voor twee opdrachtgevers is een vervolgopdracht uitgevoerd. Voor de gemeente Zaanstad is een deel van de opdracht namelijk de controle op het uitvoeren van de maatregelen, met een half jaar verlengd in verband met de impact van de coronacrisis.
Per juli 2019 is de informatieplicht van toepassing geworden, waarbij alle groot en middelgroot gebruikers (niet vergunningplichtig) melding moeten doen van hun gebruik en de genomen maatregelen. Deze verplichting heeft een positief effect gehad op het in 2020 afronden van het project Energiebesparing bij bedrijven.

De VUE gelden (Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht) vanuit het Rijk zijn in 2020 toebedeeld. Door de coronacrisis was lange tijd onduidelijk op welk moment de inzet met deze ondersteuning kon gaan starten. Vanaf 1 juli 2020 zijn deze controles, rekening houdend met de risico's voor de veiligheid en gezondheid van de inspecteurs, weer opgestart.

Tot slot is er in 2020 een start gemaakt met de voorbereiding en het opstarten van nieuwe taken zoals het toezicht op de label C verplichting en de energiekeuringsverplichting van klimaatinstallaties.

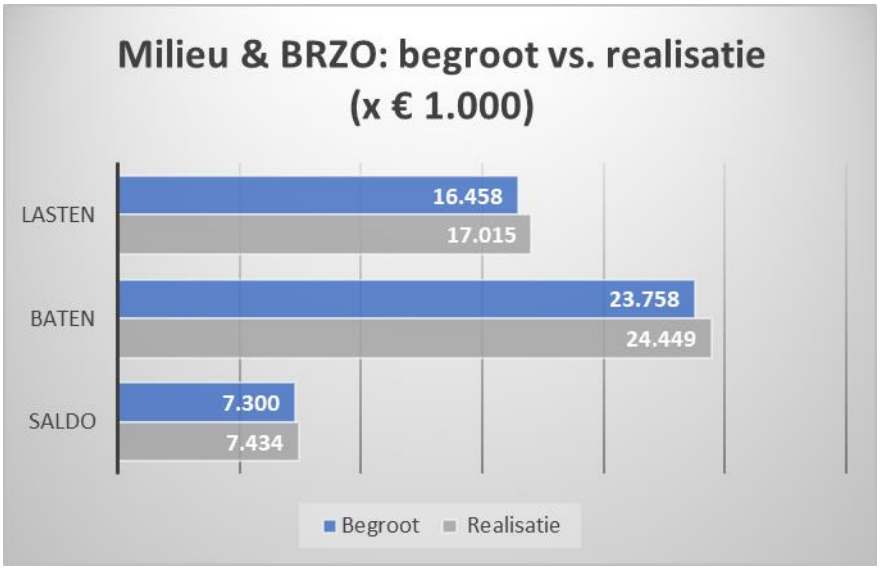
Zeer Zorgwekkende Stoffen
OD NZKG voert in opdracht van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland de inventarisatie naar zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) uit. Het doel van de uitvraag is een volledig en actueel inzicht in het gebruik en de emissies van (potentiële) ZZS, inclusief een overzicht van welke vergunningen hierop aangepast moeten worden. De ODNZKG heeft in totaal 100 Noord-Hollandse bedrijven, 11 Utrechtse bedrijven en 2 bedrijven in Flevoland verzocht om aan te geven of zij ZZS uitstoten naar lucht en/of water, en welke stoffen dat precies zijn.

Alle bedrijven moesten uiterlijk 31 december 2020 de beschikbare informatie over ZZS indienen. Circa 95% van de bedrijven hebben wij (meerdere malen) verzocht om de geleverde informatie aan te vullen. Wij hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van de Handreiking ZZS Afvalbedrijven waarin voor de afvalbranche een gefaseerd aanpak voor de ZZS inventarisatie is opgenomen. Voor de olieterminals hebben wij de kaders van deze inventarisatie afgestemd met DCMR, ORAM en VOTOB. Enkele bedrijven moeten nog aanvullende gegevens aanleveren op ons verzoek. De gegevens worden momenteel beoordeeld. Gezien de gefaseerde aanpak bij de afvalbedrijven kan de beoordeling enkel voor de niet-afvalbedrijven worden afgerond in 2021. De inventarisatie

van de afvalbranche loopt door in 2021-22; hiervoor wordt landelijk beleid ontwikkeld waar wij bijdrage aan zullen leveren.

Financiele verantwoording

Het resultaat op het programma Milieu & Brzo is 134K hoger (voordeel) dan begroot tijdens de halfjaarrapportage.
Dit wordt voornamelijk gedreven door hogere baten dan begroot. Deze hogere baten (691K) zijn met name gerealiseerd op BRZO regie en Milieu-advies. Bij BRZO regie is dit gerelateerd aan een toename van toezicht en handhaving bij Tata en Landelijke BRZO+ en samenwerken in de regio (e.g. ontgassen), plus landelijke thema's (e.g. ZZS). Bij Milieu-advies is er ook sprake van een toename qua vraag en inzet op thema's en dossiers betreffende milieu-adviseringen. Dit effect wordt enigszins gecompenseerd door een afname van activiteiten qua regulering en toezicht bij Vuurwerkbesluit, RBML, Sportmotoren (corona-effect).
Aan de andere kant zijn er ook hogere lasten gerealiseerd (557K) wat grotendeels te relateren valt aan de capaciteitslasten. Deze toename bij capaciteitslasten (390K) is sterk gerelateerd aan de hierboven genoemde toegenomen vraag. Het andere deel is gerelateerd aan een overschrijding op het materiële budget (167K), welke voornamelijk veroorzaakt wordt een toegenomen vraag op VTH thema's waar uitbesteed werk voor nodig is geweest. Tevens is er ook sprake van een deel materieel budget wat bij programma Bouw begroot is, maar waar programma Milieu & Brzo de kosten draagt.



Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

(bedragen x € 1.000)

Programma Milieu / BRZO	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	16.458	17.015	557
Baten	-23.758	-24.449	-691
Saldo	**-7.300**	**-7.434**	**-134**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.4 Programma Randvoorwaardelijk

In dit programma zitten randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast is een aantal programma-overstijgende producten opgenomen: Bibob, Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep. Deze producten worden op regiebasis afgerekend per opdrachtgever.

Voortgang en ontwikkelingen

Wob-verzoeken

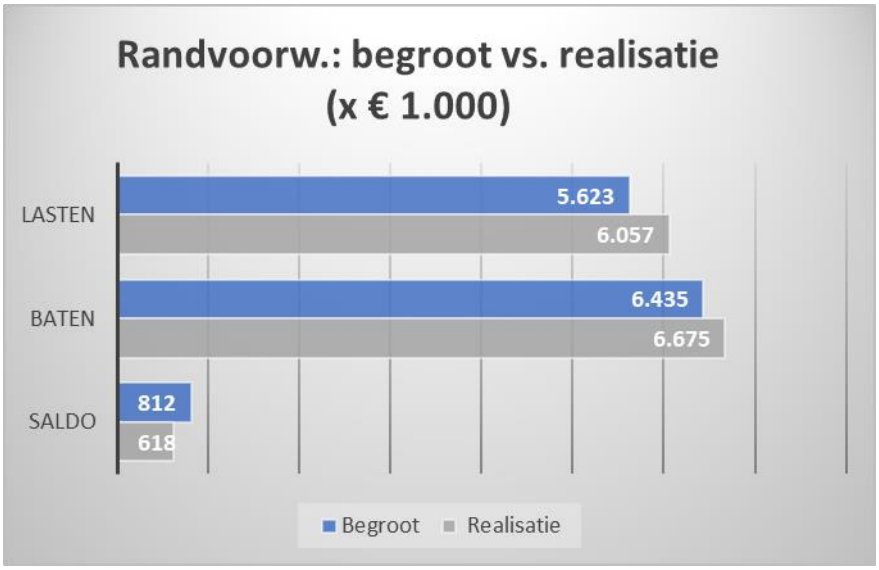
In 2020 zijn er 57 Wob-verzoeken bij de OD NZKG ingediend (2019: 67). Van deze Wob-verzoeken zijn er 44 afgehandeld en zijn tevens 11 Wob-verzoeken uit 2019 afgehandeld. Ondanks het feit dat er geen stijging is van het aantal Wob-verzoeken ten opzichte van 2019, worden de Wob-verzoeken steeds omvangrijker en complexer. Wob-verzoeken waarbij honderden of zelfs duizenden documenten worden opgevraagd komen steeds vaker voor. Het afhandelen van deze Wob-verzoeken is zeer arbeidsintensief geworden.
De meeste Wob-verzoeken hadden betrekking op documenten over Tata/Harsco (20). Enkele Wob-verzoeken hadden betrekking op Iges (3) en AEB (3). Er is ook informatie opgevraagd over (geur, stof)emissies, bodemrapporten en omgevingsvergunningen van diverse bedrijven.
Er is sprake van een forse overschrijding van het aantal begrote uren op het product Wob in 2020.

Consignatiedienst

Ten behoeve van de crisisbeheersing is in 2020 extra inzet geweest door toename meldingen varend ontgassen (e-noses), klachten Tuindorp Oostzaan en het opstellen van een nieuw draaiboek.

Financiële verantwoording

Het programma Randvoorwaardelijk heeft een nadeel van 194K gerealiseerd ten opzichte van de begroting. De lasten zijn 433K hoger. Dit wordt veroorzaakt door hogere personeelskosten 237K, waarvan voor een bedrag van 61K de dekking is opgenomen bij het werkveld Milieu/BRZO. Daarnaast is er sprake geweest van tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement wegens verwachte uitstroom.
De inhuurkosten zijn 196K hoger door extra inhuur op het afhandelen van klachten, bezwaar- en beroepszaken. De hogere baten 240K zijn als gevolg van een extra afrekening voor uitgevoerde werkzaamheden voor energie label C en een aantal complexe dossiers die leiden tot een toename in het aantal bezwaar- en beroepszaken die meer juridische inzet vroegen.



Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Randvoorwaardelijk	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	5.623	6.057	433
Baten	-6.435	-6.675	-240
Saldo	**-812**	**-618**	**194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.5 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, huisvesting, facility management, sturing, coaching en planning en control. Naast deze personele en materiele bedrijfsvoering kosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Voortgang en ontwikkelingen

Corona
In maart zijn wij geconfronteerd met de Corona pandemie die veel van de organisatie vraagt. Deze snel veranderende omstandigheden, vragen op alle terreinen een enorme inzet van onze medewerkers. Het gegeven van thuiswerken, is niet voor iedereen altijd ideaal. Het afgelopen jaar hebben wij extra aandacht besteed aan de fysieke- en mentale gezondheid van de medewerkers. Met het verstrekken van bureaustoelen, monitors, laptopstandaard e.d. is gezorgd dat thuis ook ergonomisch verantwoord gewerkt kan worden. Ter ondersteuning van de mentale gezondheid, wordt flexibel omgegaan met indelen van het werk vooral daar waar ook kinderen thuis zijn en er is psychische ondersteuning beschikbaar.
Ter inspiratie zijn online lezingen georganiseerd en zijn leuke verrassingen vanuit de directie thuisbezorgd en zijn spontaan initiatieven ontstaan, zoals: samen wandelen; online even samen koffie drinken of de werkweek afsluiten met een quiz.

Financiële en personeelsadministratie
In 2020 heeft OD NZKG de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer genomen. Onder hoge tijdsdruk is een goed functionerend systeem in de organisatie ingebed. Het pakket functioneert vanaf dag één

van ingebruikname wat betreft de meest kritische processen zoals het betaalproces en de salarisadministratie. Lopende het jaar zijn ook andere financiële en HR-processen uitgerold. Door het in eigen beheer nemen van de administraties ervaart de OD meer flexibiliteit in de manier van werken en mogelijkheden om data te ontsluiten voor stuurinformatie.

Arbeidsmarkt
Al geruime tijd investeert de OD NZKG in het aantrekken van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt is krap en zeker op het gebied van specialistische functies zoals milieukunde, bouwkunde en bodemexpertise. We benaderen afgestudeerden van instellingen zoals scholen en opleidingsinstituten en investeren in stage- en traineetrajecten. Verder richten wij ons mede via specialistische bureaus op bepaalde doelgroepen en moeilijk vervulbare functies.
2020 was wat dat betreft met de coronacrisis een uitdagend jaar. Het hoofdzakelijk werken vanuit de thuissituatie daagde ons uit om creatief om te gaan met de digitale mogelijkheden.

In 2020 hebben we ondanks de krapte op de arbeidsmarkt meer dan 89% van de openstaande vacatures kunnen invullen. In 2020 waren er 83 vacatures, waarvan er 74 zijn vervuld. 29% is hiervan ingevuld met jonge medewerkers in de leeftijd tot en met 30 jaar. Vijf vacatures werden vervuld middels interne doorstroom. 25 medewerkers zijn verder uitgestroomd, waarvan 13 naar een andere werkgever en zes wegens de pensioengerechtigde leeftijd. Niet ingevulde vacatures betroffen met name vergunningverleners en milieuadviseurs.
Als extra stimuleringsmaatregel en hulp bij de werving looft de OD NZKG een beloning uit aan de zittende medewerker die een potentiele kandidaat aanbrengt die langer dan drie maanden in dienst blijft.

Echter, het is niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. De OD NZKG heeft geïnvesteerd in een arbeidsmarkt campagne en een website. Die de komende periode weer een boost gaat krijgen, en dan gefocust wordt op bepaalde doelgroepen. Gericht om de OD NZKG sterker te profileren middels "Employer Branding": de OD NZKG als een relatief jonge organisatie (nog) bekender maken bij het reeds aanwezige potentieel op de arbeidsmarkt. Dit is uiteindelijk vertaald in een vaste boodschap op de Werken Bij website; "Bekijk de toekomst van alle kanten".
De effecten van de campagne zijn zichtbaar in een stijging van het aantal sollicitaties, maar effecten op daadwerkelijke invulling van de specialistische vakgerichte functies moet nog bekeken worden.

Strategische personeelsplanning: Samen in Ontwikkeling
Strategische Personeelsplanning richt zich op het kwantitatief en kwalitatief op orde brengen en houden van onze medewerkers. In het plan van aanpak Strategische Personeelsplanning (SPP) zijn thema's vastgelegd met een focus op ontwikkeling van onze medewerkers. Belangrijk accent betreft de omvangrijke vervangingsvraag door vergrijzing. Met de uitstroom van medewerkers verdwijnt ook veel kennis en ervaring. Hiernaast werken medewerkers steeds langer door, en moet er aandacht zijn voor het duurzaam inzetbaar houden en tijdige overdracht van kennis van deze medewerkers. Veel aandacht gaat uit naar talent management, stimulering van persoonlijke ontwikkeling en instroom van jong talent.

Instroom van jong talent en de ontwikkeling hiervan
Op basis van uitstroom wegens pensionering en kennisborging binnen de organisatie, vindt er jaarlijks een inventarisatie plaats van de benodigde deskundigheidsgebieden. Om invulling te geven aan tijdige vervanging is het Technisch Traineeship ontwikkeld.

Ook met 2020 heeft het Technisch Traineeship van de OD NZKG weer een succesvol jaar achter de rug. Maar liefst acht trainees zijn afgelopen jaar opgeleid in verschillende vakgebieden en hebben hierna een contract voor onbepaalde tijd gekregen. Naast de inhoudelijke trainingen gerelateerd aan het vakgebied waarin zij ieder individueel worden opgeleid, hebben zij ook basistrainingen in de andere disciplines van de OD NZKG gekregen. Hiermee wordt een inhoudelijke mogelijkheid geboden om binnen het eigen vakgebied integraal te (leren) denken. Dit ook met het oog op de Omgevingswet. Naast het Technisch Traineeship participeert de OD NZKG ook in de bestaande MRA (Metropool Regio Amsterdam) traineepool. In 2020 met twee MRA-trainees.

Opleiden en ontwikkelen

De OD NZKG is een aantrekkelijke werkgever en weet medewerkers te "binden en te boeien". Dit door de voorwaarden te scheppen voor medewerkers om prettig en goed te kunnen werken. En daarbij hoort ook de mogelijkheid om te ontwikkelen en te leren. In deze lerende organisatie hebben management en medewerkers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling. De medewerker wil als professional verantwoordelijk zijn voor de eigen loopbaan en ontwikkeling, en de werkgever/leidinggevende heeft de verantwoordelijkheid om daarbij te coachen, stimuleren en te faciliteren. Vanuit de CAO wordt hiervoor een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) ter beschikking gesteld, waarmee medewerkers eigen keuzes kunnen maken binnen hun huidige en toekomstige ontwikkeling en loopbaan. Van het POB wordt over het algemeen hiervan gebruik gemaakt voor vakinhoudelijke trainingen, gerelateerd aan het werk bij de OD NZKG. Verder is er een algemeen opleidingsbudget, waaruit wettelijk verplichte en vakinhoudelijke, maar ook vanuit de organisatie ontwikkeling gewenste trainingen worden aangeboden.

Onboarding OD NZKG
In voorgaande jaren is de basis gelegd van het introductieprogramma bij de OD NZKG. Het programma bestaat uit enkele onderdelen, met als voornaamste activiteit kennis maken met de organisatie en ons verzorgingsgebied. Na 100 dagen in dienst is er een bijeenkomst met de directeur, waarin wordt gesproken over opgedane ervaringen en initiatieven.

Voor 2019/2020 was het professionaliseren en actualiseren van het introductieprogramma één van de HR-pijlers. Onder de projectnaam *'We bekijken onboarding van alle kanten'* zijn er het afgelopen jaar stappen gezet om het introductieprogramma interactiever te maken en beter te laten aansluiten op de verwachtingen van nieuwe medewerkers. Het doel is hiermee de onboarding ervaring van nieuwe medewerkers tot een onvergetelijke te maken en de 'OD NZKG identiteit' op een laagdrempelige manier over te brengen.

Hiervoor is een digitale tool, genaamd Appical, geïntroduceerd bij de in dienst treding. Middels deze app krijgen nieuwe medewerkers deels al voor hun eerste werkdag informatie over de organisatie en de gang van zaken. En voelen zich zo ook sneller bij de organisatie betrokken. Deze is in 2020 aangeboden aan alle nieuwe medewerkers, en wordt over het algemeen als zeer prettig en informatief ervaren.
Verder is begin 2020 de reguliere introductie, vanwege het met name vanuit huis werken, omgezet in een digitale variant. Deze heeft inmiddels twee keer plaats gevonden. Een 30-tal nieuwe collega's hebben verspreid over twee weken verschillende online presentaties gekregen. Primair doel was verbinding te creëren met de organisatie en globaal zicht op de werkzaamheden van de OD NZKG.

Evaluatie Tijd- en Plaatsonafhankelijk Werken en Visie op Het Nieuwe Werken
Bij de OD NZKG werken veel medewerkers al jaren in meer of mindere mate vanuit huis en hier worden afspraken over gemaakt tussen medewerker en leidinggevende. In 2020 zijn we hierbij "ingehaald" door de situatie met de coronacrisis. In de meeste gevallen is bijna geheel vanuit huis gewerkt. Ook in de tijd na corona zal thuiswerken een steeds belangrijkere plek gaan innemen.

In 2020 zijn op basis van een organisatiebrede (digitale) evaluatie de ervaringen met tijd- en plaats onafhankelijk werken (TPOW) onderzocht. Ook om de uitkomsten hiervan mee te nemen in de uitwerking van de Visie op Het Nieuwe Werken, voor de 'after'-corona periode.

Prioriteit wordt volgens de evaluatie TPOW gezien in:
- De mogelijkheid deels op kantoor en deels thuis te werken.
- De verbetering van (fysiek) contact en de verbinding met collega's.
- Goede thuiswerk faciliteiten, met name met betrekking tot de inrichting van de thuiswerkplek.
- Verdere uitnutting van de digitale mogelijkheden.
- (Meer) afspraken over te behalen resultaten, inzet en balans (zowel verhouding thuis en kantoor als werk en privé).

Eind 2020 zijn de uitgangspunten van de Visie op Het Nieuwe Werken vastgesteld in de Directieraad, welk programma aan de hand van vier thema's de komende jaren verder uitgewerkt zal worden, zijnde: Mens (leidinggevende en medewerker), Facilitair en ICT, Regelingen en (samenwerking met) Partners.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)
Per 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) ingevoerd. Deze wet heeft de rechtspositie van ambtenaren in overeenstemming gebracht met die van werknemers in de private sector. Alle

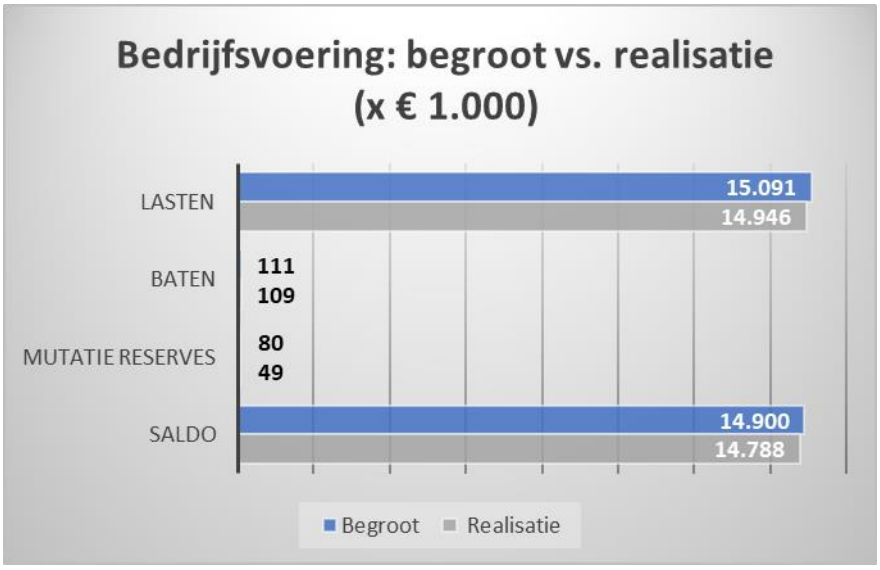
medewerkers van de OD NZKG hebben voor 1 januari een arbeidsovereenkomst getekend die ingegaan is per 1 januari 2020. Ook zijn de rechtspositieregelingen aanvullend op de CAO provinciale sector omgezet naar privaatrecht. Met instemming van de Ondernemingsraad en gepubliceerd op intranet voor medewerkers.

Inkoop en aanbestedingen 2020
Het inkoopproces is in 2020 geïntegreerd met het nieuwe financieel systeem. Daarmee wordt beoogd om op een efficiëntere en betere wijze de vastlegging van inkoopcontracten i.r.t. de verplichtingen- en crediteurenadministratie te borgen. In 2020 zijn hiertoe de eerste stappen gezet. Naast de ontwikkeling van het inkoopproces zijn er in 2020 grote aanbestedingen succesvol afgerond, waaronder de aanbesteding voor de inhuur, data en mobile telefonie, de dienstauto's en ICT hardware. De aanbestedingen zijn veelal in samenwerking met partijen zoals de provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en de VNG geweest. De OD NZKG heeft zich gecommitteerd aan de Metropool Regio Amsterdam doelstelling circulair inkopen. Voor het jaar 2019 is eind 2020 een spendanalyse opgesteld om o.a. de realisatie van de doelstelling te meten. De eerste resultaten uit de analyse zijn laten een positief beeld zien.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid
De OD NZKG heeft in het eerste kwartaal van 2020 een GAP-analyse gedaan op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.
Op basis van deze analyse zijn de verbeterpunten geprioriteerd en is het project van start gegaan ter verbetering van de informatiebeveiliging.
Dit project zal zo'n anderhalf jaar in beslag nemen. Per hoofdstuk van de BIO zijn er deelprojecten uitgezet.
Het eerste deelproject 'Dataveiligheid en personeel' is eind december afgerond. Door dit project is onder meer de screeningsprocedure voor interne- en externe medewerkers geoptimaliseerd.

Interne klachtenregeling
In 2020 zijn vijf klachten ontvangen over onheuse bejegening van medewerkers van OD NZKG. Van deze klachten zijn drie klachten naar tevredenheid afgehandeld. Twee klachten zijn ongegrond verklaard.

Financiële verantwoording
Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van 174K ten opzichte van de begroting. Dit komt door lagere opleidingskosten (146K), lagere kosten woon-werkverkeer (335K) en lagere facilitaire kosten (20K) als gevolg van corona. Verder is de post onvoorzien niet benut (146K). Hiertegenover staan hogere inhuurkosten vanwege ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies (502K).
Daarnaast is er een lagere toevoeging aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget gedaan (31K).



Programma Bedrijfsvoering	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	15.091	14.946	-145
Baten	-111	-109	2
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**15.060**	**14.886**	**-174**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.6 Financiële resultaten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2020 is 194K positief. Er was een resultaat van 11K nadelig begroot.

Totaal	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	51.112	51.789	677
Baten	-51.181	-52.033	-852
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**11**	**-194**	**-205**

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo 205K voordelig. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is 852K hoger dan begroot door:

- 691K hogere UVO baten Milieu/Brzo met name voor de producten Brzo regie en milieu Advies.
- 240K hogere UVO baten op het Randvoorwaardelijke pakket waaronder voor de werkzaamheden in het kader van de Label C certificering van bedrijven en het product bezwaar- en beroepzaken.
- 101K hogere UVO baten voor Bouw waaronder door een toename van het aantal vergunningaanvragen en voor constructieve veiligheid.
- 179K lagere UVO baten outputproducten Bodem.
- Overig 1K lagere baat

Het totaal van de lasten is 677K hoger dan begroot door:

- 128K hogere inhuurkosten voor bouwtoezicht en lagere materiele lasten voor Wabo 187K doordat het budget per abuis bij de halfjaarrapportage opgenomen is in het programma Bouw. Het budget was reeds opgenomen bij het programma Randvoorwaardelijk.
- 109K lagere capaciteitskosten Bodem door vacatureruimte.
- 390K hogere inhuurkosten en materiele kosten 167K Milieu/Brzo in het kader van de uitvoering van de UVO.
- 196K hogere inhuurkosten Randvoorwaardelijk voor bezwaar- en beroepzaken. Daarnaast is er sprake van 61K hogere personele kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/Brzo. 176K hogere kosten waaronder voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement.
- 145K hogere kosten bedrijfsvoering, waaronder 501K lagere kosten als gevolg van corona voor met name opleidingen en woon-werkverkeer. Daarnaast is de post onvoorzien niet gebruikt ad 146K. Tegenover de lagere kosten staan hogere kosten voor inhuur 502K als gevolg van langdurige ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies.

Lagere toevoeging aan reserve 31K:
Per saldo is er 31K minder toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget.
Exclusief deze lagere toevoeging aan de reserve is het resultaat 174K ten opzichte van de begroting.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma	Primair begroting 2020 lasten	Primair begroting 2020 baten	Primair begroting 2020 saldo	Gewijz. begroting 2020 lasten	Gewijz. begroting 2020 baten	Gewijz. begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
									(bedragen x €1.000)
Bouw	8.142	-13.292	-5.150	9.241	-13.482	-4.242	9.182	-13.584	-4.402
Bodem	4.392	-6.567	-2.175	4.699	-7.395	-2.696	4.590	-7.215	-2.626
Milieu / BRZO	15.264	-22.616	-7.352	16.458	-23.758	-7.300	17.015	-24.449	-7.434
Randvoorwaardelijk	4.635	-6.100	-1.465	5.623	-6.435	-812	6.057	-6.675	-618
Bedrijfsvoering:	16.193	-	16.193	15.091	-111	14.980	14.946	-109	14.837
- Kosten overhead	*16.067*	-	*16.067*	*14.965*	-	*14.965*	*14.946*	-	14.946
- Onvoorzien	*126*	-	*126*	*126*	-	*126*	*-23*	-	-23
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**48.626**	**-48.575**	**51**	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Mutaties reserves	**-**	**-51**	**-51**	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Toevoegingen	-	-	-	110	-	110	79	-	79
Onttrekkingen	-	-51	-51	-	-30	-30	-	-30	-30
Saldo na mutaties reserves	**48.626**	**-48.626**	**-**	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Dekkingsmiddelen

De OD NZKG realiseert het grootste deel van de dekkingsmiddelen via uitvoeringsovereenkomsten (UVO'S) met de opdrachtgevers. Er zijn UVO's afgesloten met elf opdrachtgevers waaronder de founding fathers (gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland), de AM-gemeenten (Amstelland-Meerlanden) en de contractpartners provincie Flevoland en Utrecht.
De overige dekkingsmiddelen bestaan uit opbrengsten voor offertes, subsidies, extern detacheren van personeel en onttrekkingen uit reserves. In bijlage 2 zijn de dekkingsmiddelen verder gespecificeerd.

	Gewijzigde begroting OD NZKG 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
		(bedragen x € 1.000)	(bedragen x € 1.000)
Uitvoeringsovereenkomst	49.170	49.920	749
Totaal dekkingsmiddelen via UVO's	**49.170**	**49.920**	**749**
Overige baten	2.011	2.113	102
Onttrekking reserves	30	30	-
Totaal dekkingsmiddelen	**51.211**	**52.063**	**851**

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2020
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2020
In 2020 heeft de OD NZKG de financiële en personeelsadministratie in eigen beheer genomen. Het werken met een nieuw systeem en nieuwe processen brengt risico's met zich mee ten aanzien van de uitvoering. Om de risico's te beheersen zijn interne controles opgezet en heeft een extern bureau de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) op de processen verricht. Op basis van de VIC's kan geconcludeerd worden dat de processen qua opzet, bestaan en werking op orde zijn.

In 2020 hebben zich geen risico's voorgedaan waarvoor een beroep gedaan moest worden op het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Tabel: overzicht risico's

					(bedragen x € 1.000)		
RISICO'S	**Totaal geschat financieel effect**	**Risico-bedrag 2019**	**Risico-bedrag 2020**	**Risico-bedrag 2021**	**Risico-bedrag 2022**	**Risico-bedrag 2023**	**Risico-bedrag 2024**
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	3.927	248	398	468	677	677	497
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.917	244	590	383	383	383	383
Bedrijfsvoering	PM	-	-	-	-	-	-
Prestatiegericht financieren	2.924	748	560	577	577	798	798
	8.767	**1.240**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**

In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.927K)

Omgevingswet
De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de datum 1 januari 2022 blijft staan.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket is inmiddels vastgesteld, maar er zijn nog interpretatieverschillen. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De inhoudelijke veranderingen kunnen een piekbelasting geven op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten.

Het uitblijven van een besluit m.b.t. de inwerkingtredingsdatum leidt mogelijk tot extra kosten. De implementatiekosten zullen ten dele doorlopen, omdat de implementatie niet in een keer geheel afgebouwd en later weer opgebouwd kan worden.
Afhankelijk van de definitieve besluitvorming van de opdrachtgevers over de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Als dit type problemen zich landelijk op eenzelfde manier voor gaat doen, zal de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder afnemen.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een projectorganisatie voor de implementatie van de Omgevingswet. Mede daardoor vervult de OD NZKG in de regio een centrale rol. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en financiële rust zal worden bewaard in het overgangsjaar. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 360K vanaf 2021 en 180K vanaf 2024.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De Wet kwaliteitsborging bouw zal gevolgen hebben voor de organisatie. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG

tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.
Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2022.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 108K vanaf 2021.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)
Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer (bespreking naar verwachting eind februari 2021). Provincies zijn bezig met het uitwerken van provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de ODNZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2020 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering al in 2021 een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken.
De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. De OD NZKG monitort de procedure tot invoering van de Woo. De verwachting is dat deze wet in 2022 inwerking zal treden.

De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.917k)</u>

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen
Naar mate de Covid pandemie langer duurt nemen de risico's ten aanzien van de uitvoering toe. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.
De economische gevolgen voor bedrijven kunnen van invloed zijn op het naleven van de wet- en regelgeving. Daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeidsomstandigheden. De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 221K vanaf 2021.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werken. Daarnaast wordt strategische personeelsplanning ingezet en worden medewerkers zelf opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 162K vanaf 2021.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect PM)

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor is het financiële risico klein.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is nihil.

Nieuw zaaksysteem
In 2021/2022 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.924K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico is vanaf 2022/2023 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 221K voor 2021-2022 en € 443K vanaf 2023.

Asbesttaken
De OD is met de gemeenten Amsterdam en Zaanstad in gesprek over middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de asbesttaken. Het risico is dat de middelen niet toereikend zijn om de taken naar behoren uit te voeren. Hierdoor kan er sprake zijn van maatschappelijke risico's en claims. Daarnaast er een risico m.b.t. de voorbereidingskosten die gemaakt worden om de uitvoering van de taken over te nemen.

Beheersmaatregelen: De OD voert gesprekken met de opdrachtgevers over de benodigde middelen en gaat een monitor opzetten voor de uitvoering van de taken. Indien nodig worden opdrachtgevers geïnformeerd over knelpunten.

De kans op het risico is gemiddeld. Het risicobedrag is vooralsnog PM.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 335K vanaf 2021.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2020 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2020	2021	2022	2023	2024
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

	2020	2021	2022	2023	2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.548	€ 1.428	€ 1.637	€ 1.859	€ 1.679
Ratio weerstandsvermogen	**1,3**	**1,4**	**1,2**	**1,1**	**1,2**

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
netto schuldquote	≤ 0%	-9%	-8%	-6%	-5%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	42%	29%	41%	31%	33%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	1%	0%	-2%	0%	1%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2020 is het kengetal -/- 6%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 33%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2020 is de ratio 1%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus van een degelijke financiële positie.

In bijlage 3 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft, bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2020 is door OD NZKG geen nieuwe investeringen gedaan. Wel zijn de reeds in 2019 gestarte investeringen afgerond.
In het gehuurde kantoorpand zijn aanpassingen geweest op diverse etages waardoor er meer werkplekken zijn gecreëerd, er zijn hiermee ook maatregelen genomen om het pand Coronaproef te maken zoals een Coronarouting. Eind 2019 is een start gemaakt met de aanpassing van de Plaza, deze aanpassing is afgerond in het eerste kwartaal van 2020.

3.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico) en de financieringspositie.
Voor uitvoering van de financieringsfunctie gelden de kaders uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijhorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. Er zijn voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut (treasury-statuut) en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

De OD NZKG werkt volgens het treasury-statuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Een van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals genoemd binnen de Wet fido: renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
De OD NZKG gaat uitsluitend leningen aan in de Europese geldeenheid (de euro). In 2013 is bij BNG Bank een lening afgesloten van 1.050K met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. De lening is per 31-12-2018 volledig afgelost.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat we overtollige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist (op een rekeningcourant bij het agentschap van het ministerie van Financiën) zijn er geen kredietrisico's.

Om het renterisico te beperken, is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. We stemmen stemt nieuwe leningen en uitzettingen af op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streven we naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

3.4 Bedrijfsvoering

Verplichte beleidsindicatoren:
Vanuit het BBV is het verplicht te verantwoorden op ongeveer veertig beleidsindicatoren. De indicatoren zijn vooral voor gemeenten opgesteld en daarom grotendeels niet van toepassing op de OD NZKG. De indicatoren die wel van toepassing zijn, passen allemaal binnen het programma Bedrijfsvoering. Ze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: verplichte BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Berekening	Realisatie 2020	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De formatie bedraagt 389,23 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2020
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De bezetting bedraagt 374,08 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2020
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De apparaatskosten bedraagt € 51.772K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	28,3%	
Personele overhead	% van de totale lasten	16,3%	
Materiële overhead	% van de totale lasten	16,6%	

Formatie 2020

Tabel : Overzicht formatie / bezetting d.d. 31-12-2020 in fte (excl. inhuur)

Directie	Formatie	Bezetting	Verschil
Bedrijfsvoering	58,82	54,39	4,43
Accountmanagement, Staf en Directeur	17,22	22,44	-5,22
Regulering & Expertise	167,47	161,33	6,14
Toezicht & Handhaving	145,72	135,92	9,80
Totaal	389,23	374,08	15,15

Tabel : Verhouding man / vrouw

	Aantal	Percentage
Man	233	59 %
Vrouw	165	41 %
Totaal	398	100 %

Tabel : Aantal parttime / fulltime naar man en vrouw

	Fulltime	Parttime	Totaal
Man	184	49	233
Vrouw	65	100	165

Nieuwe CAO Provincies 2020
Per 1 januari 2020 stegen de salarissen met 2% en per 1 juli 2020 met 1%. De toelagen, vergoedingen en tegemoetkomingen die gekoppeld zijn aan de algemene salarisverhogingen, zijn als gevolg van de afgesproken loonsverhogingen aangepast.

Boter bij de Vis
De jaarlijkse input beloning, ook wel bekend als gratificatie, is met de CAO 2017-2018 komen te vervallen. Daarvoor in de plaats is de flexibele beloning 'Boter bij de vis' gekomen. Het kan hierbij gaan om cadeaus, cadeaubonnen, geld (de gratificatie), geheel of gedeeltelijke vergoeding van opleidingskosten etc. Zowel op individueel- als teamniveau.
Diverse medewerkers hebben in 2020 op basis van bijzondere geleverde prestaties een dergelijke gratificatie ontvangen.

Verzuim
Corona heeft in 2020 zeker invloed gehad op het verzuim. Het OD brede verzuim is van 5.8% in 2019 met 1,4% gedaald tot 4.4% in 2020. De meldingsfrequentie is van 1.4 in 2019 afgenomen tot 0.88.
Geconstateerd wordt dat door de coronaperikelen er een toename is van de psychische belasting, werkdruk en de balans werk/privé. Met name in de leeftijdscategorie 45-54 jaar is een toename aan psychische klachten te zien. Verder een lichte toename van het aantal langdurig zieken.
Ook is een lichte stijging waarneembaar van stress door zorgtaken. Dit heeft te maken met een toename van ziekte van een partner, kind of een ouder. Alle dossiers zijn goed in beeld en krijgen de nodige begeleiding.

Voor 2021 zijn diverse acties benoemd ter verder sturing op (voorkoming van) verzuim. Met aandacht voor de thuiswerkende medewerker vanuit de Visie op het Nieuwe Werken en frequenter overleg met bedrijfsarts, teammanagers en HR, om ook meer preventief interventies te kunnen inzetten.

Verbijzonderde interne controle 2020
Met ingang van 2020 heeft de OD NZKG de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. Dit is onderdeel geweest van de doorontwikkeling van de VIC in het kader van de aanstaande wetswijziging Rechtmatigheid. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2020 zijn de volgende processen ge-audit:
- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces

De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit. De uitkomst van de audits is dat de opzet, bestaan en werking van de processen op orde is.

In 2020 zijn ook kwaliteitscontroles uitgevoerd op het bouwlegesproces en het nieuwe last onder dwangsom proces.

Met betrekking tot het bouwlegesproces is de juistheid en volledig vastgesteld. De OD heeft de uit de audit voortvloeiende aanbevelingen met betrekking tot het intensiveren van de uitvoering en vastlegging van de 4-ogen controle overgenomen. Dit geldt ook voor de aanbeveling met betrekking tot de vastlegging in het zaaksysteem van de stappen die zijn ondernomen indien de toetsing met behulp van het bouwkostenkompas niet toereikend is.

De audit voor het nieuwe last onder dwangsomproces krijgt in 2021 een vervolg. Reden is dat het proces medio 2020 is aangepast. Als gevolg hiervan waren er ten tijde van de audit nog onvoldoende dossiers beschikbaar voor een volledige controle op het bestaan en de werking van het proces. Belangrijkste aanbeveling vooralsnog

is om de vastlegging in het zaaksysteem eenduidiger te maken, zodat informatie beter en makkelijker ontsloten kan worden. Deze aanbeveling is door de OD overgenomen.

4 Financiële jaarrekening

4.1 Overzicht baten en lasten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2020 is 194K positief. Er was een resultaat van 11K nadelig begroot.

Totaal	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	51.112	51.789	677
Baten	-51.181	-52.033	-852
Mutatie reserves	80	49	-31
Saldo	**11**	**-194**	**-205**

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo 205K voordelig. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is 852K hoger dan begroot door:

- 691K hogere UVO baten Milieu/Brzo met name voor de producten Brzo regie en milieu Advies.
- 240K hogere UVO baten op het Randvoorwaardelijke pakket waaronder voor de werkzaamheden in het kader van de Label C certificering van bedrijven en het product bezwaar- en beroepzaken.
- 101K hogere UVO baten voor Bouw waaronder door een toename van het aantal vergunningaanvragen en voor constructieve veiligheid.
- 179K lagere UVO baten outputproducten Bodem.
- Overig 1K lagere baat

Het totaal van de lasten is 677K hoger dan begroot door:

- 128K hogere inhuurkosten voor bouwtoezicht en lagere materiele lasten voor Wabo 187K doordat het budget per abuis bij de halfjaarrapportage opgenomen is in het programma Bouw. Het budget was reeds opgenomen bij het programma Randvoorwaardelijk.
- 109K lagere capaciteitskosten Bodem door vacatureruimte.
- 390K hogere inhuurkosten en materiele kosten 167K Milieu/BRZO in het kader van de uitvoering van de UVO.
- 196K hogere inhuurkosten Randvoorwaardelijk voor bezwaar- en beroepzaken. Daarnaast is er sprake van 61K hogere personele kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/Brzo. 176K hogere kosten waaronder voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement.
- 145K hogere kosten bedrijfsvoering, waaronder 501K lagere kosten als gevolg van corona voor met name opleidingen en woon-werkverkeer. Daarnaast is de post onvoorzien niet gebruikt ad 146K. Tegenover de lagere kosten staan hogere kosten voor inhuur 502K als gevolg van langdurige ziekte en moeilijk vervulbare (management)functies.

Lagere toevoeging aan reserve 31K:
Per saldo is er 31K minder toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget.
Exclusief deze lagere toevoeging aan de reserve is het resultaat 174K ten opzichte van de begroting.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma									(bedragen x €1.000)
	Primair begroting 2020 lasten	Primair begroting 2020 baten	Primair begroting 2020 saldo	Gewijz. begroting 2020 lasten	Gewijz. begroting 2020 baten	Gewijz. begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
Bouw	8.142	-13.292	-5.150	9.241	-13.482	-4.242	9.182	-13.584	-4.402
Bodem	4.392	-6.567	-2.175	4.699	-7.395	-2.696	4.590	-7.215	-2.626
Milieu / BRZO	15.264	-22.616	-7.352	16.458	-23.758	-7.300	17.015	-24.449	-7.434
Randvoorwaardelijk	4.635	-6.100	-1.465	5.623	-6.435	-812	6.057	-6.675	-618
Bedrijfsvoering:	16.193	-	16.193	15.091	-111	14.980	14.946	-109	14.837
- Kosten overhead	*16.067*	-	*16.067*	*14.965*	-	*14.965*	*14.946*	-	14.946
- Onvoorzien	*126*	-	*126*	*126*	-	*126*	*-23*	-	-23
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**48.626**	**-48.575**	**51**	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Mutaties reserves	**-**	**-51**	**-51**	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Toevoegingen	-	-	-	110	-	110	79	-	79
Onttrekkingen	-	-51	-51	-	-30	-30	-	-30	-30
Saldo na mutaties reserves	**48.626**	**-48.626**	**-**	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Deze voorschriften zijn verder uitgewerkt in de financiële verordening van de OD NZKG.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven.

15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen

10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen en kantoormeubilair

3 tot 5 jaar: software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties

1 tot 10 jaar: verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

Afschrijving start op jaarbasis in het jaar nadat de investering gereed is gekomen of is verworven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25K per stuk hoeven niet te worden geactiveerd. Deze activa worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Aangezien de debiteuren alleen publieke en geen private partijen zijn, is de kans op oninbaarheid klein. Er is dan ook geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De uitzettingen omvat ook het rekeningcourantsaldo in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

PASSIVA

Vaste passiva

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor de vorming van een weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde rekeningresultaat is het resultaat in het boekjaar. Dit wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overlopende passiva

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

4.3 Toelichting baten en lasten

In deze paragraaf staat een toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en realisatie in 2020 voor zowel de baten als de lasten. Afwijkingen zijn in ieder geval per programma toegelicht. De richtlijn voor toelichtingen op afwijkingen is gesteld op 100K.

Baten	**852K voordeel**

De baten zijn ten opzichte van de begroting op verschillende onderdelen 852K hoger uitgevallen.

Bouw (101K voordeel)
De baten zijn 101K hoger doordat de verwachte daling van de omzet bij de halfjaarrapportage voor de outputprodukten minder groot was dan verwacht. Eind 2020 kwamen er alsnog meer vergunningaanvragen binnen. Daarnaast is een hogere omzet gerealiseerd op constructieve veiligheid.

Bodem (179K nadeel)
Bij de halfjaarrapportage is de begroting naar boven bijgesteld. De verwachte stijging in de UVO blijkt niet geheel gerealiseerd te zijn. Hierdoor is er ten opzichte van de begroting sprake van 179K lagere baten op de output producten waaronder o.a. de waterwet gerelateerde producten.

Milieu/BRZO (691K voordeel)
De hogere baten hebben met name betrekking op de regie producten ad 596K waaronder BRZO regie en milieu advies. De baten op de output producten zijn 120K lager dan begroot. Daarnaast zij er hogere opbrengsten dan begroot voor de doorbelasting van de gerealiseerde materiele kosten voor luchtmeetnetten aan een opdrachtgever ad 241K. Overig posten 26K.

Randvoorwaardelijk (240K voordeel)
De hogere baten 240K is op de post Randvoorwaardelijk als gevolg van een extra afrekening voor uitgevoerde werkzaamheden voor Label C (79K) en een aantal complexe dossiers die leiden tot een toename van het regieproduct voor bezwaar- en beroepszaken (161K).

Overige baten (1K nadeel)

Lasten	**677k nadeel**

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten 677K hoger uitgevallen.

Bouw (59K voordeel)
Het benodigde budget voor de lasten is bij de halfjaarrapportage te hoog ingeschat. Het materiele budget voor WABO publicaties is per abuis zowel bij Bouw als bij Randvoorwaardelijk opgenomen. Gecorrigeerd voor het te

hoge budget zijn de lasten 128K hoger. De hogere lasten hebben betrekking op inhuur voor de hogere inzet en productie op bouwtoezicht.

Bodem (109K voordeel)
De lasten voor bodem zijn lager dan begroot (109K) door incidenteel lagere capaciteitslasten.

Milieu en BRZO (557K nadeel)
Hogere inhuurkosten (390K) met name voor mileu en industrie. Hogere materiele kosten (167K), welke voornamelijk veroorzaakt wordt een toegenomen vraag op VTH thema's waar uitbesteed werk voor nodig is geweest. Tevens is er ook sprake van een deel materieel budget wat bij programma Bouw begroot is, maar waar programma Milieu & Brzo de kosten draagt.

Randvoorwaardelijk (433K nadeel)
De lasten zijn 433K hoger dan begroot. Enerzijds door hogere personeelskosten (237K) waarvan 61K hogere kosten die gedekt worden uit het programma Milieu/BRZO. 160K hogere kosten voor tijdelijk extra capaciteitsinzet op cruciale functies bij accountmanagement en overig 16K. Anderzijds per saldo hogere juridische inhuurkosten (196K).

Bedrijfsvoering (145K voordeel)
Opleidingskosten (146K voordeel)
Als gevolg van corona zijn diverse opleidingen niet doorgegaan. Per saldo zijn daardoor de opleidingskosten 146K lager dan begroot.

Woon-werkverkeer (335k voordeel)
Door het thuiswerken als gevolg van de landelijke corona maatregelen zijn de kosten voor woon-werkverkeer 335K lager dan begroot.

Post onvoorzien (146K voordeel)
De post onvoorzien is niet benut in 2020.

Inhuurkosten (505K nadeel)
De inhuurkosten zijn per saldo 502K hoger door inhuur i.v.m. langdurig zieken en tijdelijk inhuren voor moeilijk in te vullen van o.a. managementfuncties. Overig 3K.

Overig (23K voordeel)

Lagere toevoeging reserve (31K voordeel)
Per saldo is er 31K minder dan begroot toegevoegd aan de reserve persoonlijk ontwikkelbudget. De inzet van het budget was iets hogere dan begroot waardoor er minder toegevoegd hoeft te worden aan de reserve.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	(Bedragen x € 1.000)
Baten:	
Onttrekking WW & Reintegratie	5
Onttrekking reserve Omgevingswet	25
Vrijval voorziening Personeel	76
Totaal baten:	**106**
Lasten:	
Kosten Reintegratie	33
Kosten Omgevingswet	13
Toevoeging voorziening Gekocht verlof	160
Toevoeging reserve POB	79
Totaal lasten:	**285**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moeten we in het financieel verslaggevingsdocument verschillende gegevens van topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen publiceren, als de maximale bezoldiging wordt overschreden. Dit geldt ook voor (eventueel onbezoldigde) bestuursleden.

Topfunctionarissen

In 2020 is er één functionaris die valt onder de WNT. Dit betreft de functie van algemeen directeur, die gedurende het gehele jaar is vervuld door mw. E.M.J. Meijers. De gegevens staan in onderstaande tabel. De bezoldiging is lager dan de vastgestelde norm 2020 van 201K. De norm 2019 was 194K.

Tabel: inkomens topfunctionarissen

Naam		Mw E.M.J. Meijers
Functie		Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2020		01.01 - 31-12
Omvang dienstverband (fte)		1
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning	€	144.960
Belastbare onkostenvergoeding	€	37
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	-7.381
Totale bezoldiging	**€**	**137.616**

Naam	Mw E.M.J. Meijers	
Functie	Algemeen directeur	
Duur dienstverband in 2019	01.01 - 31-12	
Omvang dienstverband (fte)	1	
Gewezen topfunctionaris	Nee	
Dienstbetrekking	Ja	
Bezoldiging		
Beloning	€	113.572
Belastbare onkostenvergoeding	€	53
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	19.922
Totale bezoldiging	**€**	**133.547**

Niet-topfunctionarissen
De OD NZKG had in 2020 geen niet-topfunctionarissen in dienst van wie de bezoldiging het maximum heeft overschreden.

Bestuursleden
De leden van het algemeen bestuur van de OD NZKG zijn onbezoldigd. Uit hoofde van hun functie als bestuurder bij deelnemende gemeenten/provincie zijn zij lid van het AB.

Naam	Functie
Marianne Schuurmans-Wijdeven	burgemeester gemeente Haarlemmermeer (voorzitter)
Jurgen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Hans Krieger	wethouder gemeente Zaanstad (vice voorzitter)
Jeroen Olthof	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Edward Stigter	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Wilma Alink	wethouder gemeente Aalsmeer
Herbert Raat	wethouder gemeente Amstelveen
Victor Everhardt	wethouder gemeente Amsterdam
Marieke van Doorninck	wethouder gemeente Amsterdam
Joyce Langenacker	burgemeester gemeente Ouder-Amstel
Erik Boog	burgemeester gemeente Diemen
Pieter Heiliegers	burgemeester gemeente Uithoorn
Emmy Meijers	directeur Omgevingsdienst NZKG (secretaris)

Directie
Vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd van twee directieleden vinden wisselingen plaats binnen het directieteam. De functie van adjunct-directeur Regulering & Expertise is in 2020 vacant gesteld. Voor deze functie is in het voorjaar van 2020 succesvol geworven. Mevrouw Colinda Geertsma is per 1 mei 2020 in dienst getreden als adjunct-directeur Regulering & Expertise. Zij is in haar nieuwe functie verantwoordelijk voor vergunningverlening, inhoudelijke expertise & advisering.
Per 1 maart 2021 zou de functie algemeen directeur vacant komen. De werving voor een nieuwe algemeen directeur is in de zomer 2020 gestart en in december afgerond met de benoeming per 1 maart van Loes de Maat.

4.4 Balans

		(bedragen x € 1.000)
Activa	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	250
Totaal immateriële activa	0	250
Investeringen met een economisch nut	1.094	1.271
Totaal materiële activa	**1.094**	**1.271**
Totaal vaste activa	**1.094**	**1.521**
Vlottende activa		
Omzetbelasting	0	0
Totaal vorderingen op openbare lichamen	*0*	*0*
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist	12.515	8.477
Debiteuren	6.714	8.264
Totaal overige vorderingen	*6.714*	*8.264*
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**19.229**	**16.740**
ABN-Amro	5	10
Totaal liquide middelen	**5**	**10**
Vooruitbetaalde bedragen	330	227
Nog te ontvangen bedragen	1.269	1.178
Totaal overlopende activa	**1.599**	**1.405**
Totaal vlottende activa	**20.832**	**18.155**
Totaal activa	**21.926**	**19.676**
Passiva		
Vaste passiva		
Algemene reserve	-2.018	-2.018
Bestemmingsreserves	-1.042	-993
Saldo van Rekening	-194	-429
Totaal eigen vermogen	**-3.254**	**-3.440**
Voorziening personeel	-6	-82
Voorziening gekocht verlof	-1.016	-856
Totaal voorzieningen	**-1.021**	**-939**
Langlopende Lening	0	0
Totaal vaste schulden	**0**	**0**
Totaal vaste passiva	**-4.276**	**-4.379**
Vlottende passiva		
Crediteuren	-316	-1.944
Af te dragen loonheffing en premies ABP	-1.983	0
Omzetbelasting	-1.571	0
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**-3.870**	**-1.944**
Nog te betalen bedragen	-1.706	-2.015
Vooruitontvangen bedragen	-12.074	-11.339
Totaal overlopende passiva	**-13.781**	**-13.354**
Totaal vlottende passiva	**-17.651**	**-15.298**
Totaal passiva	**-21.926**	**-19.676**

Tabel: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leverancier	Omschrijving	Looptijd	(bedragen x € 1.000) Jaarlijkse lasten
Gemeente Zaanstad	Facilitaire diensten	t/m 31-07-2023	620
Gemeente Zaanstad	Huur pand / parkeerplaatsen	t/m 31-12-2023	1.105
Leaseplan	Lease auto's	t/m 31-12-2023	230
Reisbalans	Reiskosten openbaar vervoer woon-werkveer	t/m 31-12-2021	250
Comparex	Licenties Microsoft	t/m 01-03-2021	207
Comparex	TM7 CARP-E Anonymizer/Metadata	t/m 01-07-2021	92
Duvak	ICT Support en beheer	t/m 01-07-2021	225
Mozard	Zaaksysteem	t/m 31-12-2021	209
Afas	Fin. En HR systeem	t/m 31-12-2021	114
GGD	Meetnetten NZKG	t/m 31-12-2021	387
ABOVO	Publicaties	t/m 01-07-2021	138
Common Invent	Geur NZKG en amsterdamrijnkanaal	t/m 01-05-2021	30

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa *0k*

In 2015 is de investering van het eigen zaaksysteem afgerond. In 2016 is gestart met afschrijven, de afschrijving zal gedurende vijf jaar plaatsvinden t/m 2020.

Tabel: verloopoverzicht immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen / desinvesteringen 2020	Afschrijvingen 2020	Rentekosten 2020	Afwaardering en 2020	(bedragen x € 1.000) Boekwaarde 31-12-2020
Ontwikkelingskosten software	250		250			-0
	250	**-**	**250**	**-**	**-**	**-0**

Materiële vaste activa *1.094k*

In 2020 hebben twee investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.
In begin van het jaar is de interne verhuizing afgerond. Omdat er te weinig werkplekken in het gebouw waren is een herverdeling van de werkplekken geweest met de daarbij mogelijke uitbreiding. De revitalisering is begeleid door een extern bureau, verder zijn er bureaus aangeschaft met de daarbij behorende ICT faciliteiten. De investering bedroeg in 2020 92K. In totaliteit bedraagt de investering van 357k, die in 10 jaar wordt afgeschreven.
Na de aanpassingen van de balie en hal is ook de plaza onderhanden genomen en verbouwd. De werkzaamheden zijn begonnen in december 2019 en afgerond in 2020, de investeringskosten t/m 2019 bedragen 176k, in 2020 is nog een investering gedaan van 95k waardoor de totale investering op 271k komt, dit wordt afgeschreven in 10 jaar.

Tabel: verloopoverzicht materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen / desinvesteringen 2020	Afschrijvingen 2020	Rentekosten 2020	Afwaardering en 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Gevelaanpassing (tochtsluis)	85	-	11			74
Bedrijfsgebouwen	**85**	**-**	**11**	**-**	**-**	**74**
Installaties (o.a. oplaadpalen)	39	-	6			32
Machines, apparaten en installaties	**39**	**-**	**6**	**-**	**-**	**32**
Inventaris/meubilair	391	-	95	-		296
Kantoorautomatisering (laptops)	127	-	127			-
Kantoorautomatisering (telefoons/tablets)	167	-	83			83
Werkpleksensoren	21	-	5			16
Aanpassing Plaza + meubilair	176	95	9			262
Aanpassing Revitalisering huisvesting	265	92	27			330
Overige materiële vaste activa	**1.147**	**186**	**346**	**-**	**-**	**987**
	1.271	**186**	**363**	**-**	**-**	**1.094**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar *19.229k*

Vorderingen op openbare lichamen 0k

-

Uitzettingen in 's Rijks schatkist 12.515k

De OD NZKG is verplicht de overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën, genaamd het schatkistbankieren. Per 31 december 2020 bedraagt het uitstaand bedrag € 12.515k. Dit bedrag is toegenomen ten opzichte van 2019 met 4.038k. Dit is veroorzaakt doordat we de ontvangsten van het 1e kwartaal 2021 reeds in december 2020 hebben ontvangen.
In 2020 is dit inclusief BTW in rekening gebracht en in 2019 gebeurde dit nog zonder BTW. De afdracht van de BTW is eind januari 2021, het saldo is tijdelijk overgeboekt naar de schatkist. Het saldo van de ABN-AMRO vertoont hierdoor een bedrag van € 5k.

Debiteuren 6.714k

Het saldo van de vorderingen per 31-12-2020 bedraagt 6.714k.

De debiteuren groter dan 100k zijn:

Gemeente Amsterdam	6.303k	UVO 1e kwartaal 2021
Provincie Zuid-Holland	187k	subsidies IOV 2020

In januari 2020 is reeds 6.504k van deze vorderingen ontvangen.

Liquide middelen *5K*

ABN-AMRO Bank 5K

Het saldo op de ABN-AMRO rekening per 31 december 2020 is 5k. De ABN-AMRO rekening wordt alleen gebruikt als betaalrekening. Met ingang van 1 januari 2016 mag het saldo van deze rekening niet hoger zijn 0,75 % van de totale begroting (in 2020 een bedrag van € 367k) gemiddeld per kwartaal. Hiervoor vindt "Saldo regulering" plaats via de schatkist rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Het saldo is per 31-12 € 5k omdat de saldoregulering eind december heeft plaatsgevonden (zie vorderingen schatkist).

Overlopende activa *1.599k*

Vooruitbetaalde bedragen 330k

De facturen die vooruitbetaald zijn hebben betrekking op licentiekosten Oracle. Verder zijn tijdens de migratie van de kantoorautomatisering bij Comparex licenties aangeschaft deze hebben allemaal een looptijd van 12 maanden echter ze beginnen op diversen datums in het jaar (bv. 1 maart en 1 juli).

Nog te ontvangen bedragen 1.269k

Voor de uitvoeringsovereenkomsten hebben opdrachtgevers voorschotten betaald. Op basis van de realisatie in 2020 is een voorlopige afrekening per opdrachtgever gemaakt. Een deel van de opdrachtgevers ontvangt geld terug, zie daarvoor de balanspost 'Nog te betalen bedragen'. En een deel moet bij betalen wat in deze balanspost is verantwoord: Provincie Noord-Holland (429k), Gemeente Amsterdam (151k), Gemeente Zaanstad (177k) Gemeente Aalsmeer (7k) en de provincie Utrecht (146k).
Daarnaast zijn de nog in rekening te brengen uren van de offertes (118k) en de projecten (149k) voor het 4e kwartaal als nog te ontvangen opgenomen, deze zijn in januari 2021 in rekening gebracht. Aan Rijkswaterstaat moet nog een bedrag (12k) voor een detachering in rekening worden gebracht. Van de Provincie Zuid Holland (26k) en de Provincie Noord-Holland (53K) zijn de subsidies IOV nog te ontvangen. Als laatste is een te verrekenen post (1k) uit de 13e salarisrun op deze rekening geboekt.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen *3.254k*

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand per 31-12-2019	Toevoegingen 2020	Onttrekkingen 2020	Stand per 31-12-2020
Algemene reserve	2.018	-	-	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	235	-	5	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	192	-	25	167
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	152
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	415	79	-	494
Gerealiseerde resultaat 2019 en 2020	429	194	429	194
Totaal reserves	**3.440**	**273**	**459**	**3.254**

Tabel: verloopoverzicht eigen vermogen

Algemene reserve 2.018k

In 2020 is geen onttrekking en ook geen storting begroot uit de algemene reserve.
Per 31 december 2020 is de reserve 2.018k, dit is voldoende om de risico's af te dekken.

WW & re-integratie 230k

De reserve WW & re-integratie is bedoeld voor kosten van re-integratie inspanningen. Voor de re-integratie van een medewerker is in 2020 voor een bedrag van 5k kosten gemaakt, deze hebben we onttrokken aan de reserve.

Omgevingswet 167k

De reserve is ingesteld op de extra kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet te kunnen dekken. In 2020 is een onttrekking uit de reserve gedaan van 25k om de kosten voor de inhuur van een communicatiemedewerker ten behoeve van de Omgevingswet te kunnen dekken. Het restant van de reserve zal gebruikt worden om de werkzaamheden die gaan plaatsvinden in 2021/2022 te dekken.

Wetgevingskalender 152k

Voor de extra inspanning in het kader van de wetgevingskalender is een reserve beschikbaar van 152k. In 2020 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. De reserve is voor extra implementatiekosten van toekomstige wijzigingen in wetgeving.

Persoonlijk ontwikkelbudget 494k

Medewerkers hebben recht op een persoonlijk opleidingsbudget dat binnen 5 jaar ingezet kan worden (2018 tot en met 2023). Om de persoonlijke opleidingen te kunnen garanderen (nieuwe cao-verplichting vanaf 2018) is de ruimte in het budget persoonlijke opleidingen toegevoegd aan de reserve. De maximale inzet over totaal 5 jaar kan oplopen tot 1,8 mln. op basis van de huidige formatie.

Gerealiseerde resultaat 194k

Het gerealiseerde resultaat 2019 ad 429K in conform AB besluit d.d. 3 juli bestemd. Aan de founding fathers is 310K inrichtingskosten terugbetaald en zijn de gemeenten Haarlemmermeer en Uithoorn incidenteel gecompenseerd voor de stijging van het bedrijvenbestand, ad 105K en 14K.
Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over 2020 betreft een resultaat 2020 van 194k.

Voorzieningen *1021k*

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Stand per 31-12-2019	Toevoegingen 2020	Onttrekkingen / vrijval 2020	Stand per 31-12-2020
Voorziening Personeel	82	-	76	6
Voorziening Restant verlof	856	160	-	1.016
Totaal voorzieningen	**939**	**160**	**76**	**1.022**

Tabel: verloopoverzicht voorzieningen (afrondingsverschil 1k t.o.v. de balans)

Voorziening Personeel 6k

De OD NZKG is eigenrisicodrager voor WW kosten. In 2020 is voor 76k aan WW kosten gemaakt en ten laste van deze voorziening gebracht. Door een foutieve doorberekening van het UWV, OD belast i.p.v. PNH, komt in 2021 een correctie van 4k. Voor toekomstige jaren is voor een oud medewerkers een verwachte verplichting van 10k. Om deze kosten te dekken is de voorziening op peil.

Voorziening Restant verlof 1.016k

Deze voorziening is getroffen om capaciteitskosten te compenseren wanneer medewerkers gespaard verlof voor een langere periode in één keer opnemen. Dit heeft te maken met wijzigingen in de cao per 1 januari 2018. Daarin is besloten dat de huidige maximale spaarperiode van vijf jaar vervalt voor (aangekocht) bovenwettelijk verlof en daarmee ongelimiteerd is.
In 2020 is het aankopen van verlof toegenomen daarmee is het saldo verlof in 2020 gegroeid. Om toekomstige kosten van langdurig verlof en vervroegd pensioen op te vangen is daarom een toevoeging gedaan van 160k.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korten dan één jaar *3.870k*

Crediteuren 316k

Het saldo van crediteuren bestaat uit facturen die in de laatste week van december zijn ontvangen, deze facturen zijn binnen de termijn van 30 dagen betaald.

Af te dragen loonheffing en premies ABP 1.983k

De loonheffing voor december voor 1.966k is in januari afgedragen aan de Belastingdienst na afronding van de salarisbetalingen voor 2020. In februari 2021 is 13e correctie gedraaid voor de salarissen hier is een loonheffing van 0,5k en een pensioenpremie van 16k uit gekomen, deze worden in februari 2021 afgedragen.

Af te dragen omzetbelasting 1.571k

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Omgevingsdienst aangemerkt als onderneming voor de Omzetbelasting. Dit betekent dat op alle werkzaamheden de volledige de 21% BTW wordt doorberekent op de facturen. De betaalde BTW op crediteuren facturen wordt in de vooraftrek daarop in mindering gebracht. Per saldo is de berekende afdracht voor het 4e kwartaal 2020 1.571k.

Overlopende passiva *13.781k*

Nog te betalen bedragen 1.706k

Per balansdatum is een bedrag van 1.706k opgenomen als nog te betalen. Een gedeelte van dit bedrag, namelijk 342k, wordt gevormd door de voorlopige afrekening van de uitvoeringsovereenkomsten over 2020 met opdrachtgevers. De definitieve afrekening zal, na overleg met de opdrachtgevers, in 2021 aan de betreffende opdrachtgevers betaald worden. Het betreft gemeente Haarlemmermeer (252k), gemeente Ouder-Amstel (3k), gemeente Uithoorn (25k), gemeente Aalsmeer (26k), gemeente Amstelveen (12k) gemeente Diemen (15k) en provincie Flevoland (9k).
Het restant is in twee posten te splitsen, 821k wordt veroorzaakt door te betalen facturen voor de inhuurkosten van december 2020 welke in rekening wordt gebracht in januari. En 543k bestaat uit facturen voor overige materiele kosten en waarvoor de prestatie reeds in 2020 is geleverd, de grootste facturen hiervan zijn de kosten voor de milieucontroles (117k), de kosten voor de keuringen van de Veiligheidsregio (60k), een reservering voor de kosten van het varend ontgassen (60k), een detachering vanuit Amsterdam hebben we nog geen factuur voor ontvangen (58K) en het restant zijn nog te betalen facturen minder dan 15k.

Vooruitontvangen bedragen 12.074k

Het bedrag vooruitontvangen bedragen betreft de bijdragen van de founding fathers voor het eerste kwartaal 2021 voor een totaalbedrag van 12.034k en een vooruitontvangen betaling van het Ministerie I en W voor het varend ontgassen.

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma

(bedragen x € 1.000)

Taakveld, programma, kostensoort	Gewijzigde begroting 2020 lasten	Gewijzigde begroting 2020 baten	Gewijzigde begroting 2020 saldo	Realisatie 2020 lasten	Realisatie 2020 baten	Realisatie 2020 saldo
Programma Bouw						
Inkomsten		-13.482	-13.482		-13.584	-13.584
Salarislasten	4.799		4.799	4.051		4.051
Inhuur	3.977		3.977	4.884		4.884
Materieel	465		465	247		247
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**9.241**	**-13.482**	**-4.242**	**9.182**	**-13.584**	**-4.402**
Totaal programma Bouw	**9.241**	**-13.482**	**-4.242**	**9.182**	**-13.584**	**-4.402**
Programma Bodem						
Inkomsten		-7.395	-7.395		-7.215	-7.215
Salarislasten	4.437		4.437	3.821		3.821
Inhuur	262		262	766		766
Materieel	-		-	3		3
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.699**	**-7.395**	**-2.696**	**4.590**	**-7.215**	**-2.626**
Totaal programma Bodem	**4.699**	**-7.395**	**-2.696**	**4.590**	**-7.215**	**-2.626**
Programma Milieu						
Inkomsten		-23.758	-23.758		-24.449	-24.449
Salarislasten	11.786		11.786	11.914		11.914
Inhuur	3.292		3.292	3.561		3.561
Materieel	1.379		1.379	1.540		1.540
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**16.458**	**-23.758**	**-7.300**	**17.015**	**-24.449**	**-7.434**
Totaal programma Milieu / BRZO	**16.458**	**-23.758**	**-7.300**	**17.015**	**-24.449**	**-7.434**
Programma Randvoorwaardelijk						
Inkomsten		-4.312	-4.312		-4.472	-4.472
Salarislasten	2.966		2.966	2.943		2.943
Inhuur	582		582	881		881
Materieel	220		220	234		234
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**3.768**	**-4.312**	**-544**	**4.058**	**-4.472**	**-414**
Inkomsten		-2.124	-2.124		-2.203	-2.203
Salarislasten	1.461		1.461	1.450		1.450
Inhuur	286		286	434		434
Materieel	108		108	115		115
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**1.856**	**-2.124**	**-268**	**1.999**	**-2.203**	**-204**
Totaal programma Randvoorwaardelijk	**5.623**	**-6.435**	**-812**	**6.057**	**-6.675**	**-618**
Programma Bedrijfsvoering						
Inkomsten		-111	-111		-109	-109
Salarislasten	8.043		8.043	6.727		6.727
Inhuur	1.078		1.078	1.584		1.584
Materieel	5.846		5.846	6.658		6.658
Taakveld 0.4 Overhead	**14.967**	**-111**	**14.857**	**14.969**	**-109**	**14.860**
Onvoorzien	124		124	-23		-23
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	**124**	**-**	**124**	**-23**	**-**	**-23**
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	**-**	**-**	-	**-**	**-**	**-**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**15.091**	**-111**	**14.980**	**14.946**	**-109**	**14.837**
Saldo voor mutaties reserves	**51.112**	**-51.181**	**-69**	**51.789**	**-52.033**	**-243**
Programma Bedrijfsvoering						
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**110**	**-30**	**80**	**79**	**-30**	**49**
Saldo na mutaties reserves	**51.222**	**-51.211**	**11**	**51.868**	**-52.063**	**-194**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer

Deelnemer	UVO 2020	Gewijzigde begroting OD NZKG 2020	(bedragen x € 1.000) Realisatie 2020	(bedragen x € 1.000) Afwijking 2020
Gemeente Amsterdam	20.315	19.945	20.466	521
Provincie Noord-Holland	15.544	15.672	15.973	301
Gemeente Zaanstad	2.679	2.762	2.856	94
Gemeente Haarlemmermeer	8.371	8.141	8.119	-22
Gemeente Aalsmeer	249	241	223	-18
Gemeente Amstelveen	232	241	220	-20
Gemeente Diemen	292	335	277	-59
Gemeente Ouder-Amstel	191	178	189	11
Gemeente Uithoorn	257	249	232	-17
Provincie Flevoland	311	298	302	4
Provincie Utrecht	916	1.108	1.062	-46
Totaal UVO baten	**49.359**	**49.170**	**49.920**	**749**
Projecten + Offertes		1.128	1.125	-3
Subsidies		514	543	29
Externe detachering		323	358	35
Overige		46	87	41
Onttrekking reserves		30	30	-
Overig baten		**2.041**	**2.143**	**102**
Totale baten		**51.211**	**52.063**	**851**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen

Hieronder volgt de berekening van de financiële kengetallen en toelichting daarop. Zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor de beoordeling van en toelichting op de kengetallen.

Tabel: netto schuldquote

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Vaste schulden	-	-	-	-	
Netto vlottende schuld	1.873	4.887	2.613	1.520	3.870
Overlopende passiva	12.427	12.221	12.684	14.016	13.781
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)		-			
Financiële activa (verstrekte leningen)		-			
Uitzettingen < 1 jaar *	11.628	7.293	16.740	11.628	19.229
Liquide middelen	5.263	12.053	10	5.263	5
Overlopende activa	1.216	1.473	1.405	1.216	1.599
Totale baten (excl. mut. res.)	44.769	45.457	48.303	48.556	52.063
Netto schuldquote	**-9%**	**-8%**	**-6%**	**-5%**	**-6%**

Tabel: solvabiliteitsratio

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Eigen vermogen	3.884	3.460	3.440	2.267	3.254
Balanstotaal*	9.227	11.887	8.337	7.213	9.852
Solvabiliteit	**42%**	**29%**	**41%**	**31%**	**33%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers
De verhouding tussen het eigen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit

Tabel: structurele exploitatieruimte

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Totale structurele lasten	44.179	45.457	48.323	50.974	51.583
Totale structurele baten	44.529	45.457	47.504	51.181	51.957
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale baten	45.320	45.457	49.726	51.211	52.063
Structurele exploitatieruimte	**1%**	**0%**	**-2%**	**0%**	**1%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar dit zich kan voordoen.

Tabel: meerjarig overzicht noodzakelijk weerstandsvermogen

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	720	150	300	360	360	360	180
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.047			0	209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.160	98	98	108	108	108	108
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
f. Wet open overheid, operationele risico's	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.927**	**248**	**398**	**468**	**677**	**677**	**497**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.107	103	222	221	221	221	221
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhuur	810	141	368	162	162	162	162
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.917**	**244**	**590**	**383**	**383**	**383**	**383**
Bedrijfsvoering							
a. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-	-	-	-	-	-	-
b. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.213	410	222	221	221	443	443
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	710	338	338	355	355	355	355
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.924**	**748**	**560**	**577**	**577**	**798**	**798**
Totaal	**8.767**	**1.240**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**

Risico matrix

		laag		*Prioriteit*		hoog	
	5	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**	hoog
	4	**4**	**8**	**12**	**16**	**20**	
Financieel gevolg	3	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**	
	2	**2**	**4**	**6**	**8**	**10**	
	1	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit)





Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021					
IenW	**E23**	**Proefontgassing** DCMR Milieudienst Rijnmond, Provincie Zuid-Holland en Omgevingsdienst	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E23/01*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E23/02*	
			€ 60.000	Nee	

Bijlage 6 Controleverklaring accountant

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
www.acam.amsterdam.nl

Nr. 664.000.20-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaanstad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en verantwoording (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1 de balans per 31 december 2020;
2 het overzicht van baten en lasten over 2020;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT
en artikel 5, lid 2, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.
Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming bedraagt de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. De rapporteringstolerantie
is vastgesteld op 0,3%, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie die bestaat uit:
- het directieverslag;
- de verantwoording programma's;
- de Verplichte paragrafen;
- overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat deze informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de BBV. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat

er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Amsterdam, 29 maart 2021



D. van Eeden RA
Auditdienst ACAM

Meerjarenbegroting 2022 – 2025

2 maart 2021

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Begroting 2022 - 2025

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Inhoud

1. INLEIDING 4

2. ONTWIKKELINGEN 6

2.1 SPEERPUNTEN 2022 6
2.2 ONTWIKKELING OMZET 9

3. PROGRAMMABEGROTING 2022 10

3.1 PRODUCTEN 10
3.2 CAPACITEIT 11
3.3 PROGRAMMA BOUW 12
3.4 PROGRAMMA BODEM 14
3.5 PROGRAMMA MILIEU & BRZO 16
3.6 PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJK 20
3.7 PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING 22

4. FINANCIËLE BEGROTING 24

4.1 RESULTAATMODEL 24
4.2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE RAMING BEGROTING OD NZKG 2022-2025 25
4.3 BEGROTINGSWIJZIGING 2021 25
4.4 TOELICHTING BIJ DE MEERJARENBEGROTING EN FINANCIËLE POSITIE 25
4.5 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 27
4.6 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 34
4.7 FINANCIERING 34
4.8 BEDRIJFSVOERING 35

5. BIJLAGEN 37

5.1 RESULTAATMODEL PER PROGRAMMA EN TAAKVELD DE BATEN EN LASTEN 37
5.2 UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN PER DEELNEMER 38
5.3 KOSTEN PER UUR, CAPACITEIT IN UREN EN FTE'S 38
5.4 MEERJARIG OVERZICHT VAN DE RISICO'S 39
5.5 OVERZICHT RENTE, AFSCHRIJVINGEN, EMU SALDO EN VENNOOTSCHAPSBELASTING 40
5.6 GEPROGNOTISEERDE BALANS 42
5.7 VERKLARING KENGETALLEN 43

1. Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2022-2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Aan de basis hiervan liggen diverse ontwikkelingen in het VTH domein die een grote impact op de uitvoering van onze taken hebben en mede richting geven aan onze koers voor de komende jaren. Zoals het onderzoek van de commissie Aartsen naar het VTH-stelsel, de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wet Kwaliteitsborging bouw, de energietransitie en het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast is vanuit bewoners, bestuurders en media steeds meer interesse in de uitvoering van onze VTH -taken. Onze medewerkers zijn daar meer van bewust, handelen er meer naar, maar het kan beter. Ook in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer komt dit als een aandachtpunt naar voren.

We zien de ontwikkelingen en aanbevelingen als een bevestiging van de weg die de OD NZKG reeds is ingeslagen. Bouwen aan het vertrouwen van de omgeving is essentieel voor onze missie om bruikbare oplossingen te bieden met zichtbare meerwaarde voor een gezond, veilig en duurzaam woon- en werkklimaat.

Het Noordzeekanaalgebied is een dichtbevolkt en bedrijvig gebied. Een omgeving vol tegenstellingen en soms ook tegengestelde belangen, van burgers, ondernemers en overheden. Die willen hier wonen, werken, spelen, recreëren, groeien, bouwen en investeren. Om ons werk goed te kunnen doen is samenlevingsgericht werken essentieel. Waarbij we de lijnen van en naar al die partijen open houden en optimaal benutten.

Het vraagt de komende jaren om een andere inzet, meer kennis en investeringen in innovatie. Complicerende factor is dat de opdrachtgevers hebben aangegeven dat de druk op hun meerjarenbegroting is toegenomen als gevolg van de corona pandemie. Dit legt zowel voor de opdrachtgevers als voor de OD druk op de bestuurlijk vastgestelde uitvoerings- en financiële kaders. In combinatie met de ontwikkelingen in het VTH domein stelt dit ons en de opdrachtgevers voor de nodige uitdagingen de komende jaren. We gaan hierover in 2021 in overleg met de opdrachtgevers in het kader van de UVO afspraken 2022 ev..

In deze meerjarenbegroting zijn we ervan uitgegaan dat de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging bouw op 1 januari 2022 in werking treden. De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet per 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. In het geval dat de Omgevingswet toch wordt uitgesteld komen wij hier tussentijds op terug.

Omwille van de bedrijfscontinuïteit is met betrekking tot de Omgevingswet voor 2022 financiële rust afgesproken met de opdrachtgevers. Conform de kaderbrief 2022-2025 vormt de UVO 2021 hiervoor de basis. Alleen voor het werkveld bodem is een eerste inschatting gemaakt van het verwachte effect op opdrachtgeversniveau voor de overdracht van provinciale taken naar gemeenten. Voor het werkveld bouw is een eerste inschatting opgenomen voor fase 1 van de Wet Kwaliteitsborging bouw. In 2022 gaat het om een bedrag van circa 587k oplopend naar 1.174K in 2024. Als gevolg hiervan moeten de lasten vanaf 2022 verlaagd worden. Dit gaan wij doen door het terugbrengen van de flexibele schil en bijstellen van de overheadkosten. Voor beide werkvelden geldt dat de daadwerkelijke effecten pas duidelijk worden in de loop van 2021 en 2022. Voor zover van toepassing zullen wij de meerjarenbegroting 2022-2025 hierop bijstellen.

Kortom, de jaren 2022-2025 brengen veel nieuwe uitdagingen. Wij gaan vol vertrouwen in samenwerking met onze opdrachtgevers en met de inzet van onze medewerkers de uitdagingen aan. Om zo bij te dragen aan een duurzame en veilige ontwikkeling van dit gebied. Dit doen we door alle belangen goed af te wegen en het gebied van alle kanten te bekijken.

Loes de Maat,
Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2. Ontwikkelingen

Wat we doen ligt voor een groot deel vast in wet- en regelgeving en in de beleidsdoelen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijke ontwikkelingen, bestuurlijke ambities, risico's en opgaven in ons werkgebied leiden ook tot verschuivingen in ons werk en onze focus. Dit vertaalt zich in onze opgave voor de komende jaren zoals opgenomen in de kaderbrief 2022-2025.

2.1 Speerpunten 2022

Omgevingswet

De Omgevingswet verandert bijna alle regelingen over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Dit zal ingrijpende gevolgen hebben voor bijna alle taken en werkprocessen van de OD NZKG. Denk onder meer aan:

- toenemende samenwerkings- en participatievereisten;
- kortere beslistermijnen;
- andere basis van de vergunningverlening: niet meer per inrichting maar per milieubelastende (kern)activiteit;
- overdracht van bodemtaken van de provincies naar de gemeenten;
- gevolgen van de grote wijzigingen in het geluidsstelsel;
- decentralisatie van veel (milieu-)regels naar de gemeenten;

Nog niet alle elementen van deze stelselwijziging zijn op dit moment helder. Zo is er nog geen duidelijkheid over de overdracht van de rijksgelden voor de bodemtaken naar de gemeenten. We bereiden ons zo goed mogelijk voor. Hierbij zijn we op cruciale punten, op alle niveaus (landelijk, regionaal en tussen opdrachtgevers en uitvoeringsdiensten) sterk van elkaar afhankelijk, zoals de inrichting van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In 2021 zal dit een grote gezamenlijke inspanning vragen van alle betrokken overheden en uitvoeringsorganisaties.

Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt er veel werk te wachten. Zo moeten in de periode 2022-2029 alle bestemmingsplannen omgezet worden naar het omgevingsplan, kunnen daarin nieuwe milieubelastende activiteiten worden gereguleerd en moeten er toepasbare regels bij worden opgesteld. Om onze taken efficiënt uit te kunnen (blijven) voeren, werken we daarbij graag met alle opdrachtgevers samen.

De jaren 2022-2025 zijn de eerste waarin we met de nieuwe regels gaan werken. We zullen voor allerlei nieuwe vragen komen te staan, intern maar vooral ook extern. We moeten rekening houden met veel juridische procedures, tot de jurisprudentie uitkristalliseert.

Het Algemeen Bestuur van de OD ZKG heeft op 3 juli 2020 besloten tussen de opdrachtgevers en de OD NZKG in deze roerige overgang tot en met 2022 financieel zoveel mogelijk rust te bewaren. Aan de hand van onze eerste ervaringen met de nieuwe taken en werkwijzen, komen we in 2022 tot aanpassingen van onze producten.

Wet Kwaliteitsborging bouw

De Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) is in 2019 aangenomen. Volgens planning treedt de Wkb gelijktijdig met de Omgevingswet (2022) in werking. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was het borgen van de kwaliteit volledig toegewezen aan de markt. In het gewijzigde wetsvoorstel, waarvoor de OD NZKG veel

expertise heeft geleverd, is de gemeentelijke positie bij het borgen van de kwaliteit versterkt. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting moet dit nog verwerkt worden in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Na gereedkoming van de AMvB wordt de impact voor de OD NZKG in kaart gebracht. De wijziging in de uitvoering van taken heeft in ieder geval personele consequenties. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit grotendeels opgevangen kan worden door de flexibele schil. In deze meerjarenbegroting is een eerste inschatting van de impact opgenomen. Bij de halfjaarrapportage 2021 zal naar verwachting meer bekend zijn.

Circulaire economie

Voor 2021-2024 werken we aan een programmaplan Circulaire Economie waarin aangesloten wordt bij de ambities uit het Rijksuitvoeringsplan en de ambities van onze opdrachtgevers. Doelstelling is het verminderen van het gebruik van grondstoffen (preventie) en het zo milieuveilig mogelijk scheiden, hergebruiken en verwerken van rest- en afvalstromen. De OD NKZG zet in op samenwerking en kennisontwikkeling binnen de regio (onder andere met Metropoolregio Amsterdam) op landelijk en Europees niveau. Vanuit de ambitie van onze opdrachtgevers innoveren wij onze VTH-taken op het gebied van circulaire economie. Basis is het gebruiken van onze kennis en expertise over de bedrijfsprocessen, reststromen en de afvalketen. Daarnaast scholen wij de inspecteurs om het gesprek met bedrijven aan te gaan, te beginnen bij de koplopers. Focus ligt daarbij enerzijds op het stimuleren/ondersteunen/dwingen van bedrijven om afval hoogwaardiger te verwerken (afval = grondstof). Opgedane kennis zetten wij in om onze processen te verbeteren.
Belangrijk speerpunt bij de inzet op het versnellen van de grondstoffentransitie en verduurzaming betreft ook de intensivering van de inzet op het thema circulaire bouw. Het afvoeren van afval en hergebruik van materialen is een activiteit die gevoelig is voor criminele activiteiten. Daarom besteden wij ook aandacht aan het thema veiligheid binnen de circulaire economie. Denk hierbij aan focus op het ontdoen van zeer zorgwekkende stoffen, e-waste en bijvoorbeeld asbest. Bij het ontdoen van deze stoffen raakt circulaire economie het thema ondermijning.

Klimaat- en energietransitie

De Regionale Energiestrategie 1.0 zal vanaf 2022 implicaties hebben voor de uitvoeringspraktijk van de ODNZKG onder meer in het kader van de benodigde infrastructuur, transformatiestations, wind op land en zonneparken. Door vroegtijdig aan te sluiten bij de regionale uitvoeringsprogramma's en samenwerkingsverbanden kan de OD NZKG tijdig inspelen op de grote veranderingen en een bijdrage leveren aan de versnelling van de benodigde maatregelen in de regio.
Voor 2021 -2024 wordt een geactualiseerd projectplan voor energiebesparing bij bedrijven opgesteld. Doelstelling is met stimulerende maatregelen en toezicht en handhaving de kansen op energiebesparing en Co2 reductie bij bedrijven optimaal te benutten. Daarin wordt de inzet op energiebesparing en CO2 reductie verder geïntensiveerd. Naast de intensivering van de inzet van het wettelijk milieu instrumentarium voor toezicht en handhaving zal ook het bouwinstrumentarium meer ingezet worden.
Het project energiebesparing richt zich o.a. op:

- de informatieplicht (uiterlijk 2021 hebben alle bedrijven zich gemeld);
- het uitvoeren van erkende maatregelen. Alle bedrijven voldoen uiterlijk in 2025;
- energiemaatregelen in vergunningen en waarbij actief zal worden ingespeeld op de door het Rijk aangekondigde maatregelen. De inzet is gericht op een energie label C voor kantoorgebouwen in 2022;
- alle klimaatinstallaties zijn uiterlijk 2025 gekeurd.

Evident is dat de klimaatopgave, energietransitie en de verduurzaming van de industrie, vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Ook vragen innovatieve ontwikkelingen waarbij meerdere inrichtingen betrokken zijn om een andere wijze van werken dan bij de vergunningaanvraag van 1 bedrijf. Dit komt onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen bij bedrijven vanuit een breder perspectief.
Risicofactor is de lappendeken aan regelingen en versnipperde bevoegdheden en onduidelijkheden over de implicaties voor de uitvoering van de aangekondigde rijksregelingen. De ODNZKG vervult regionaal en

landelijk een rol bij de beïnvloeding van wet en regelgeving op het gebied van energiebesparing en de normstelling voor vervoer. Naast de inzet op de VTH uitvoering zet de expertise van de expertise in voor advisering over ruimtelijk vestigingsbeleid en privaatrechtelijke instrumenten.
Ook vertraging in de regelgeving en het beleid kunnen een belemmerende factor vormen voor de VTH uitvoering gericht op de doelstellingen. Inzet van de OD NZKG is nodig om te voorkomen dat er een te groot gat ontstaat tussen regelgeving en beleid enerzijds en de uitvoering anderzijds. De arbeidsmarktproblematiek vormt daarbij nog wel een zorg.
Ook het Schone Lucht akkoord heeft impact op de verduurzaming van de industrie en op de VTH uitvoering. Naast het leveren van input bij de landelijke pilots, voert de OD NZKG verkennende gesprekken met opdrachtgevers over het scherper vergunnen en het versnellen van de implementatie van best beschikbare technieken. We hebben geïnvesteerd in opbouw van kennis en expertise op het gebied van ZZS, natuur en stikstofdepositie. We voeren desgevraagd verkenningen uit om kansen in beeld te brengen op vermindering van stikstofdepositie door BBT-plus maatregelen bij bedrijven.
De benodigde milieuruimte voor de verduurzaming van de industrie staat op gespannen voet met de regionale ambities in het kader van de woningbouwopgave. We verwachten de komende jaren dan ook een toename aan volume van complexe aanvragen en toezichtdossiers.

Samenlevingsgericht werken

Het werkgebied en -terrein van de OD NZKG wordt complexer en staat steeds meer in de publieke aandacht. Dit vraagt om een communicatieve organisatie. Naast ons inhoudelijke werk gaat het daarbij om zichtbaarheid, nabijheid, luisteren naar de omgeving, communicatievaardigheden etc. We zetten hierbij in op een aantal ontwikkelingen:

- een fysiek loket in de IJmond;
- een app en dashboard voor overlastmeldingen
- vergroten van de zichtbaarheid door meer en breder te communiceren over de OD;
- meer transparantie en de inzet van omgevingsmanagement;
- het opzetten van omgevingstafels waarin we in gesprek gaan met bewoners.

Ook wordt de website toegankelijker, duidelijker en beter vindbaar gemaakt. Met klanttevredenheidsonderzoeken, klantreizen en analyses op het gebruik van onze website kunnen we onze processen en informatievoorziening beter laten aansluiten bij de behoeften van burgers en ondernemers. Zo verhogen we het niveau van onze dienstverlening en zorgen we dat we relevant blijven. Concrete voorbeelden waar we de komende twee jaar mee aan de slag gaan, zijn de ontwikkeling van een app die het melden van overlast eenvoudiger maakt en een dashboard met informatie over bedrijven die veel overlast veroorzaken.

Opvolging aanbevelingen onderzoeken

Het landelijke onderzoek van de commissie van Aartsen over welke mogelijkheden deze commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Op 4 maart 2021 levert de commissie formeel haar rapport op. De focus in het rapport ligt op thema's als versterking van het mandaat, verduidelijking van de stelsel verantwoordelijkheid, een steviger basis voor de financiering van OD's, minimum schaalniveau van OD's, het ontwikkelen van een visitatie toets voor OD's, benoemingsprocedures van directeuren etc. Aldus veel aanbevelende conclusies over governance-thema's. De impact van uitwerking van deze conclusies zal stevig zijn in 2021 en de komende jaren, ook voor de OD NZKG.

Het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer in opdracht van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland naar kwaliteit van de uitvoering VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. Begin 2021 is de -rapportage gepubliceerd. De conclusies laten zien dat de OD NZKG het werk op hoofdlijnen goed uitvoert, maar dat dit voortvarender kan en moet in de huidige context van maatschappelijke omstandigheden en veranderingen. Als OD NZKG omarmen we de conclusies en aanbevelingen. De dienst schakelt reeds op de

nodige acties, onder andere in Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020-2022. Alsook meer focus op samenlevingsgericht werken. En pro-actief handelen krijgt expliciet aandacht in het vernieuwen van bestaande werkwijzen. Het uitwerken van de aanbevelingen en het implementeren daarvan vormt een belangrijk speerpunt voor dit jaar en werkt door in 2022.

Noodzakelijke investeringen voor een robuuste en efficiënte organisatie
Vanwege de financiële ontwikkelingen en onzekerheden die de veranderende wet- en regelgeving met zich meebrengen voor de gemeenten, provincies en omgevingsdienst, wil de OD NZKG de komende jaren investeren in het nog robuuster en efficiënter maken van de organisatie. We gaan herprioriteren binnen de begroting om ruimte te creëren om te innoveren, zelf medewerkers op te leiden en om een nieuwe visie op het werken te implementeren. In het programma bedrijfsvoering lichten wij onze ambities verder toe.

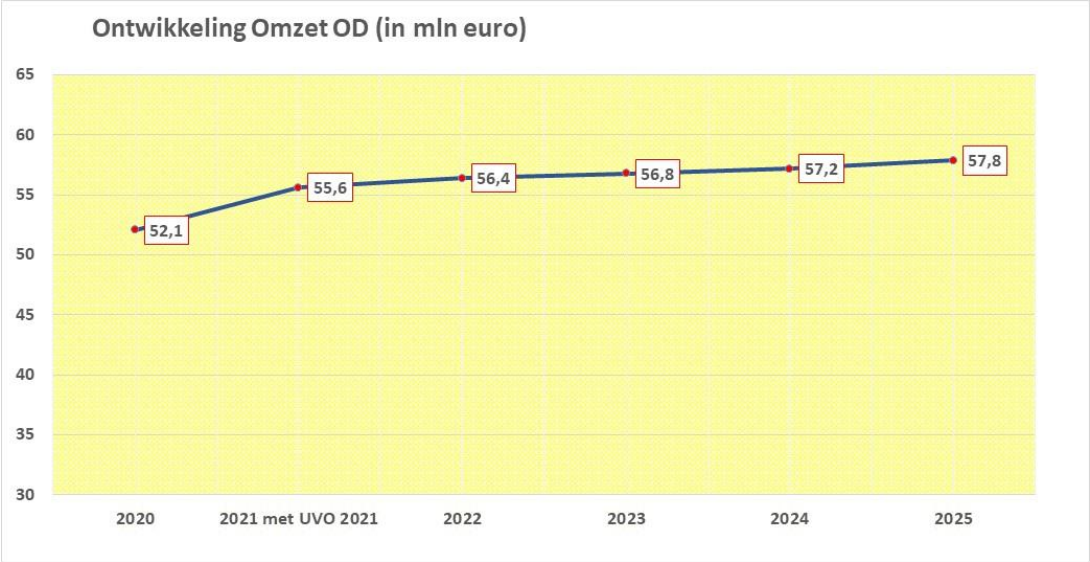
2.2 Ontwikkeling omzet

De UVO 2021 vormt conform de kaderbrief de basis voor de omzet ontwikkeling 2022-2025. Vanaf 2021 is er sprake van extra taken waaronder de asbesttaken die zorgen voor een stijging van de omzet. Met de opdrachtgevers is voor 2022 financiële rust afgesproken. Alleen voor de werkvelden Bouw en Bodem is een eerste inschatting van de impact gemaakt. Voor beide werkvelden geldt dat de daadwerkelijke effecten pas duidelijk worden in de loop van 2021 en 2022. Voor zover van toepassing zullen wij de meerjarenbegroting 2022-2025 hierop bijstellen.

In 2022 wordt de omzet ontwikkeling inhoudelijk met name beïnvloed door de wet Kwaliteitsborging bouw. Ten opzichte van de UVO 2021 is de verwachting dat de omzet van het werkveld bouw als gevolg van fase 1 van de wet Kwaliteitsborging bouw daalt met 587K (50%) oplopend naar 1.175K (100%) in 2024 ev.. De verwachting is het eerste anderhalf jaar lager vanwege de uitvoering van werkzaamheden die nog onder de oude wetgeving vallen.
In het bodem werkveld is sprake van een overdracht van provinciale bodemtaken naar gemeenten. In de begroting wordt ervan uitgegaan dat het effect voor de OD NZKG naar verwachting nihil is. Daarnaast is er sprake van hogere advies-uren bodem ad 85K als gevolg van de Omgevingswet.
Per saldo is het effect op de UVO 2022 502K lagere omzet. In bijlage 5.2 is het verwachte effect per opdrachtgever opgenomen.

De totale omzet 2022 is circa 800K hoger dan 2021 door een daling van de UVO van 502K en een stijging als gevolg van indexatie ad 1.300K conform de kaderbrief. Vanaf 2023 neemt het effect van de wet Kwaliteitsborging bouw toe op de geïndexeerde omzetontwikkeling. Bij de meerjarenbegroting 2023-2026 worden de aanvullende effecten van beide wetten opgenomen.

Grafiek: Ontwikkeling omzet OD NZKG (in mln euro)



3. Programmabegroting 2022

De programmabegroting 2022 en verder is opgesteld conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). De programma's binnen de OD NZKG komen overeen met de werkzaamheden, ingedeeld in werkvelden conform de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma gaan we inzichtelijk maken wat het aandeel in de omzet van de OD NZKG is. Het programma bedrijfsvoering is een ondersteunend programma en daarom niet opgenomen in onderstaand tabel.

Tabel: Omzetverdeling naar programma's (inclusief maatwerk)

Programma's	Uren 2022	Aandeel
Bouw	134.082	26%
Bodem	64.898	13%
Milieu & BRZO	248.202	48%
Randvoorwaardelijk	66.114	13%
Totaal	**513.296**	**100%**
Inclusief maatwerkuren		

3.1 Producten

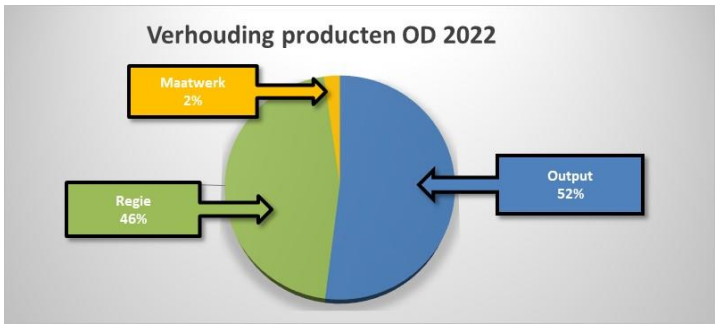
Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Per werkveld kennen we een categorie *outputproducten* en een categorie *regieproducten*.

In de uitvoeringsovereenkomsten die afgesproken zijn met de opdrachtgevers is een verdeling output- en regieproduct gemaakt. De verhouding van de producten wordt in de grafiek getoond en vervolgens per programma weegegeven.

Daarnaast kennen we een *randvoorwaardelijk pakket* waarin randvoowaardelijke producten zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Consignatiedienst. De werkzaamheden op het product procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de inzet op de

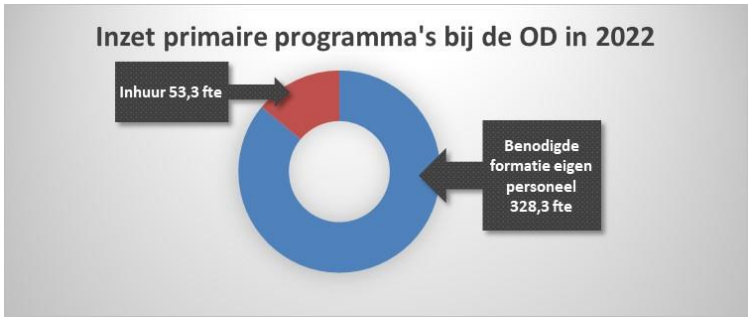
werkpakketten. Voor de overige Randvoorwaardelijk producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten. De verdeelsleutel voor de overige Randvoorwaardelijk producten is gebaseerd op de UVO 2020/2021.

Naast de inkomsten vanuit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten uit het maatwerk, dat bestaat uit werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.



3.2 Capaciteit

Vanuit de afspraken met opdrachtgevers wordt de ureninzet vertaald naar de mogelijke invulling door het eigen personeel en door inhuur. Voor 1 fte wordt 1.365 productieve uren gerekend.
Vanuit de benodigde inzet zijn de kosten per programma weergegeven. Het streven is een flexibele schil van 10% met uitzondering voor Bouw waar een percentage van 30% voor geldt. De flexibele schil zorgt dat de OD NZKG wenbaar blijft. Dit is noodzakelijk om op de veranderende wetgeving en wijziging van de omvang van het takenpakket te kunnen anticiperen. Aandachtspunt hierbij is dat er een match moet zijn tussen de wijziging van taken en de flexschil, zodat de nog benodigde kennis wel beschikbaar blijft.
Naast de capaciteit zijn in de programma's materiele kosten opgenomen.



3.3 Programma Bouw



Baten; 14,6 mln

Het programma bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's af te vangen, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen, toezicht en handhaving op bouw en sloop in realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

Ondanks de coronacrisis zien we in onze regio sinds het laatste kwartaal 2020 een toename in bouwactiviteiten en blijft de bouwopgave, zowel voor woningbouw als voor kantoren/hotels etc. aanzienlijk. Dit maakt dat er vraag blijft naar de inzet van de OD NZKG op de bouwproducten zoals vergunningverlening, constructief advies en toezicht op de vele bouwwerken die in ons gebied gerealiseerd worden. Ook zien wij een ontwikkeling naar meer complexe bouwprojecten, hetgeen van invloed is op de benodigde ervaring en gevraagde tijdsinspanning. Onzekerheid bestaat over het moment van invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en de Omgevingswet. Vooralsnog is in deze meerjarenbegroting een eerste inschatting opgenomen voor het effect van invoering van fase 1 van de WKB per 2022. Hierover bestaat nog onzekerheid. De daadwerkelijk benodigde uren zijn afhankelijk van de uitwerking van de wet. In 2021 komt meer duidelijkheid over het geheel van wegvallende, gewijzigde en nieuwe taken door de invoering van de WKB. Ook houden we rekening met een toename van het aantal aanvragen eind 2021 om nog onder het bestaande regime te worden beoordeeld, met een doorloop in 2022

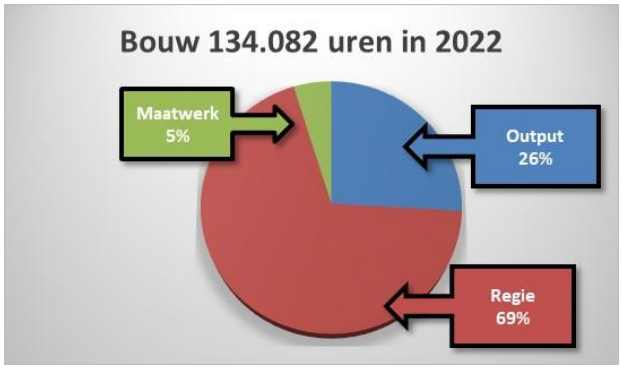
In 2021 zijn voor de overgekomen asbesttaken uren gecontracteerd. Op basis van de ervaringen met deze nieuwe taken in 2021 kan een nauwkeuriger raming van de benodigde ureninzet voor 2022 worden gemaakt. Ook op het gebied van energieprestatie gebouwen is de wetgeving vernieuwd (EPBD, Label C) en onder het bouwbesluit gebracht. De doorwerking van de benodigde uren voor deze nieuwe taken komen in 2021 beter in beeld.

Doorlopend werkzaamheden zijn het programma bruggen en kades van Amsterdam, het programma Hoog Frequent Spoor in Amsterdam, het programma Aanpak Wegtunnels Amsterdam en de Metrolijnen in Amsterdam en SAA A9 Amstelveen. Daarnaast is de OD NZKG betrokken bij diverse projecten zoals:

- Schiphol
- Zeesluis Ijmuiden
- Markermeerdijken
- Zuid-As-Dok
- N241
- HOV 't Gooi
- Uithoornlijn
- Oostlijn
- Noord-Zuidlijn
- Michiel de Ruijtertunnel
- Piet-Hein tunnel

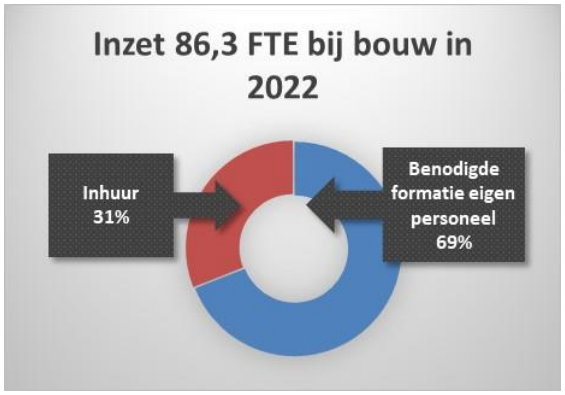
Ook zullen we conform de afspraken die in 2020 gemaakt zijn door blijven groeien we naar het uniform uitvoeringsniveau in de bouwketen.

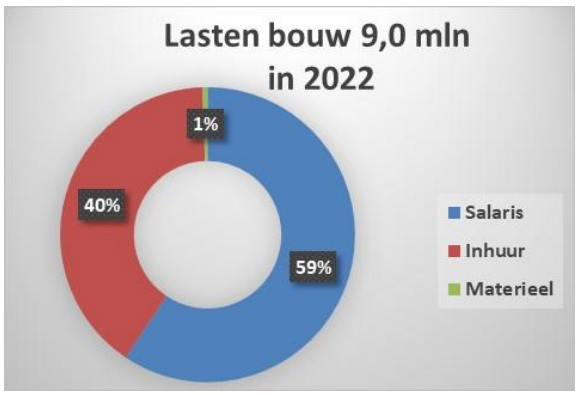
De werkafspraken met de opdrachtgevers zijn vertaald in de volgende pakketten.



Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

Ten aanzien van het risicogericht kwaliteitsniveau zijn grote stappen gezet. Vergunningverlening heeft in de eerste helft van 2019 het uniform kwaliteitsniveau behaald. Ook bouwtoezicht heeft in 2020 het vastgelegde kwaliteitsniveau benaderd, waarmee er ook meer aandacht was voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. We verwachten het kwaliteitsniveau bij bouwtoezicht ook in 2021 te behalen zodat we 2022 ook daar op niveau zijn. Alleen voor het onderdeel constructieve veiligheid werken wij nog op het aangepaste risicogestuurde niveau en is het nog onzeker of dit, als gevolg van blijvende krapte op de arbeidsmarkt per 2022 behaald kan worden.
Bij de vaststelling van de begrotingsmethodiek hebben wij geconstateerd dat de geleverde kwaliteit in de validatie-jaren 2017/2018 afwijkt van het gewenste uniform uitvoeringsniveau, als gevolg van onderbezetting in het werkveld bouw. In 2020 zouden we nader bekijken of de ontwikkeling van 2019 zich doorzet en zouden we de bestaande kengetallen analyseren. Deze analyse hebben we doorgeschoven naar 2021, omdat de komst van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging bouw direct bij deze analyse meegenomen wordt. Op basis daarvan kijken we of dat aanleiding geeft tot bespreking met onze opdrachtgevers.
Voor de wet Kwaliteitsborging bouw is in de begroting een eerste inschatting (uitgaande van beoogde variant dat de markt de taken volledig uitvoeren) van fase 1 opgenomen ad 587K lager opbrengsten voor 2022 oplopend naar circa 1.174K 2024. De verwachting is dat het eerste halfjaar er nog sprake zal zijn van de afronding van werkzaamheden die vallen onder de oude wetgeving. De directe lasten bouw en de overhead (programma bedrijfsvoering) zijn bijgesteld op deze omzetdaling. Voor zover mogelijk wordt daarvoor eerst de flexibele schil teruggebracht. Verwacht wordt dat in de loop van 2021 meer duidelijkheid komt over de daadwerkelijk impact. Indien nodig wordt de begroting hierop bijgesteld.





3.4 Programma Bodem



Baten; 6,8 mln

Het doel van het programma bodem is de bescherming van de leefomgeving, ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dit dat de OD NZKG toetst en erop toeziet of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

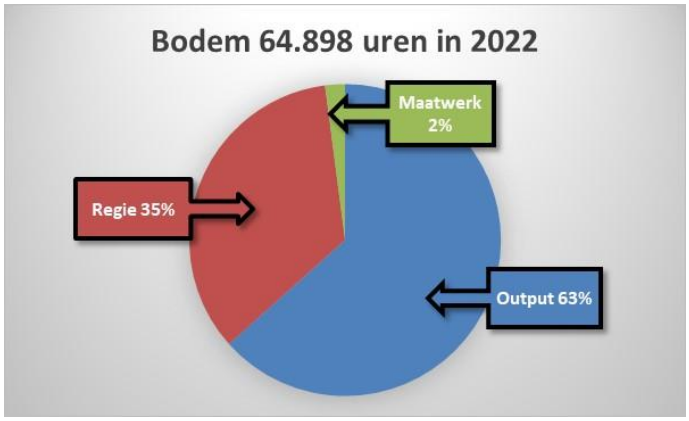
Wat gaan we daarvoor doen in 2022

In onze dynamische regio is sprake van veel activiteiten in (verontreinigde) bodem, zowel voor (nieuw)bouw/infrastructuur/funderingsherstel als wel in het kader van energietransitie voor het aanleggen van nieuwe kabels, leidingen en warmtenetten. Dit maakt dat er veel vraag blijft naar onze inzet op bodem. Het gebruik van de bodem-app blijkt in de praktijk succesvol. Illegale handelingen kunnen sneller worden gesignaleerd en actief worden aangepakt.

Het leveren van kennis en expertise vanuit Bodem voor de Omgevingsverordening, de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen van de opdrachtgevers zal aan de orde zijn. Daarnaast is er sprake van de 'warme overdracht' waarbij bepaalde Wet bodembescherming bevoegdheden die nu belegd zijn bij de Provincie Noord-Holland overgedragen gaan worden aan de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De gemeenten Amsterdam en Zaanstad waren zelf al bevoegd voor deze taken. Ook wijzigt het basistakenpakket, waardoor bepaalde reguleringstaken bodem bij de omgevingsdiensten worden belegd, en deze dan ook voor Zaanstad zullen worden gaan uitgevoerd. Het samengaan van de gemeente Weesp met de gemeente Amsterdam in 2022 vraagt in 2021 de nodige voorbereiding.

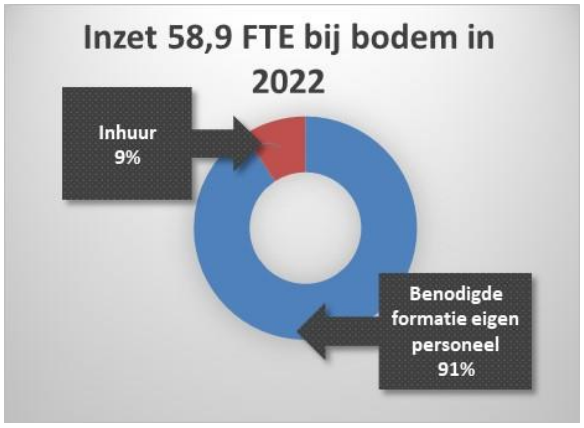
De Omgevingswet vereist een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering, wat zal leiden tot een grotere geïntegreerde, en daarmee complexere, adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring en evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers. Wij verwachten overall een stijging van 15% van het volume van de adviestaken op het gebied van milieu, bouw en bodem. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan vergen meer tijd dan een beleidsneutrale aanpak. Door de keuze van het Rijk voor een wijziging in de beleidsfasering (van saneren naar beheren) en de warme overdracht van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten is voor de bodemadviestaken vooralsnog geen sprake van beleidsneutraliteit. Voor de inbedding van de nieuwe opzet zijn nieuwe samenwerkingsafspraken nodig, onder andere voor het te formuleren bodembeleid, toevalsvondsten, PFAS en ZZS. Afstemming hierover, nu nog met drie bevoegde gezagen met veel ervaring, wordt omgebouwd naar afstemming met acht bevoegde gezagen, waarvan vijf zonder ervaring. Die ombouw leidt tot een tijdsintensievere samenwerking.

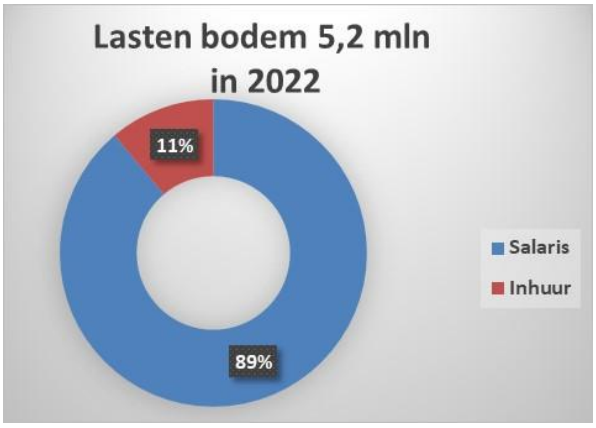
De verwachte stijging van de uren voor de adviestaken kan voor een substantieel deel worden gedekt uit de afname van de benodigde uren voor de voorbereidingen op de invoering van het Omgevingswetstelsel in de planperiode."



Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

Zoals hierboven geschetst, zal bij de warme overdracht van taken vooralsnog geen sprake kunnen zijn van volledige beleidsneutraliteit. Bij de Provincie Noord-Holland blijft beleidsadvies van belang voor onder meer de resterende taken, als grondwaterkwaliteit (PFAS, ZZS), werkgroepen IPO, overgangsrecht Wbb en spoedlocaties. Voor de vijf bevoegd gezagen geldt - naast de inzet voor een zorgvuldige warme overdracht - eveneens de opbouw en invulling van de rol van het bevoegd gezag (netwerk met gemeente), toevalsvondsten, VNG-WEB, beleidsvraagstukken bodemverontreiniging (waaronder diffuus lood, PFAS, ZZS). Voor Zaanstad speelt dat het basistakenpakket uitbreidt, waardoor ook beleidsadvisering toeneemt. Financieel is de overdracht van de bodemtaken vooralsnog budgettair neutraal opgenomen. In bijlage 5.2 is een inschatting opgenomen van de verschuiving van de omzet op opdrachtgeversniveau op basis realisatie 2019. In de loop van 2021 zal dit geactualiseerd worden op basis van de UVO afspraken 2022. De begroting wordt hierop vervolgens aangepast. De inschatting is dat het aantal bodem advies-uren met circa 815 uur toeneemt in 2022. Dit is verwerkt in de begroting.





3.5 Programma Milieu & BRZO



Baten; 28,2 mln

Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, gezond & leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. De analyses op basis van basisbeelden (per bedrijf) of brancheplannen geven zicht op waar extra inzet noodzakelijk is.
Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's. Bij de uitvoering komt meer aandacht voor samenlevingsgericht werken.
Op basis van de uitgangspunten van het programma actualiseren zetten wij in op actuele vergunningen. Wij verkennen de mogelijkheden om op basis van de meest actuele inzichten over de best beschikbare technieken scherper te vergunnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022
De doelstelling is om de VTH-werkzaamheden uit te voeren conform het uniforme uitvoeringsniveau voor al onze opdrachtgevers (gelijk speelveld in het gehele verzorgingsgebied van de OD NZKG) en een gelijk speelveld voor BRZO-bedrijven in Nederland. Het op 21 december 2018 vastgestelde 'Bestuurlijk referentiekader voor de regionale strategie voor VTH, OD NZKG 2019 t/m 2022 speelt een belangrijke rol hierin. Vanaf 2022 zullen de nog te maken afspraken over doorontwikkeling van de regionale VTH-strategie een plek moeten gaan krijgen in de VTH-uitvoering. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan of verordening vergen meer tijd dan een beleidsneutrale aanpak.

De Omgevingswet en de milieuopgaven maken een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving noodzakelijk. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering, wat zal leiden tot een grotere geïntegreerde en daarmee complexere adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring en evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers.
De komst van de Omgevingswet beoogt decentralisatie van bevoegdheden en een grotere rol voor omwonenden en de private sector. Gelijktijdig zien wij vanuit het Rijk de beweging naar meer centrale

sturing vanuit uitvoeringsprogramma's op basis van ambitieuze milieudoelen. De vertaling naar regionaal en lokaal beleid en de uitvoering hiervan leidt tot een toename naar de vraag om inzet van kennis en expertise en het delen daarvan. Wij verwachten een algemene stijging van het volume van de adviestaken op het gebied van milieu, bouw en bodem. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren.

Op basis van de afspraken met opdrachtgevers leggen wij in de uitvoering meer focus op duurzaamheidsthema's zoals energiebesparing, het terugdringen van CO2 uitstoot en emissies van stoffen naar lucht, water en bodem en inclusief het terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen. Met de provincie Noord-Holland wordt ingespeeld op de stikstofproblematiek door onder meer het inzetten van gespecialiseerde kennis natuur en stikstof in de uitvoering en het versterken van de VTH-uitvoering op het gebied gericht op waterkwaliteit door inzet van gespecialiseerde kennis water. In 2021 zal door de OD NZKG samen met de provincie Noord-Holland met gemeenten worden verkend wat dit betekent voor het afgesproken uniforme kwaliteitsniveau waarin deze extra gespecialiseerde inzet bij de uitvoering van de VTH-taken niet is geborgd.

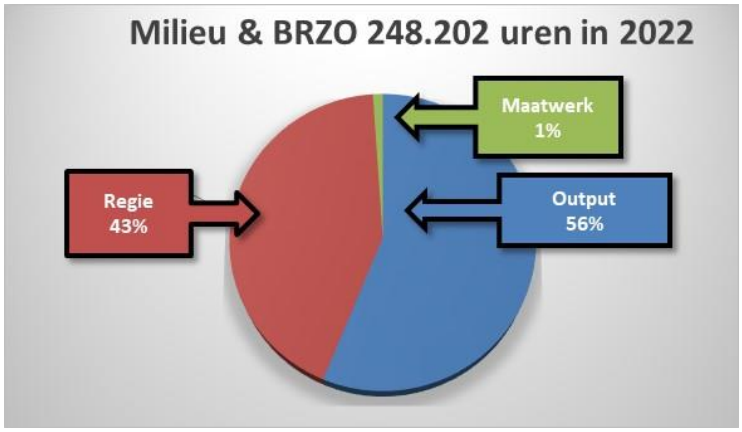
We bereiden ons voor op de gevolgen van de vele milieu en beleidsopgaven, waaronder de afspraken uit het klimaat- en grondstoffenakkoord, het schone lucht akkoord en het programma Delta aanpak waterkwaliteit.
Voor de VTH-uitvoering van milieutaken worden majeure veranderingen verwacht, waarbij de uitvoering complex zal zijn. De verduurzaming van de industrie en milieuactiviteiten, vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Ook vragen innovatieve ontwikkelingen waarbij meerdere inrichtingen vanuit de keten betrokken zijn om een andere wijze van werken dan bij de vergunningaanvraag van 1 bedrijf. Dit vraagt onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen bij bedrijven vanuit een breder perspectief en onderling gerelateerde processen. Ook wordt een toename aan Mer-procedures verwacht.

Wij zien – tegen de achtergrond van schaarse milieuruimte voor alle beoogde ontwikkelingen - een toenemende complexiteit ontstaan voor de uitvoeringspraktijk met een toenemende maatschappelijke aandacht voor milieu- en gezondheidsthema's. Dit vraagt om samenlevingsgericht werken.

Om nog beter invulling aan onze taak te kunnen geven, zijn we vanaf 2021 bij Toezicht en Handhaving Milieu en Industrie de taken gaan splitsen, met enerzijds de reguliere milieu- en veiligheidsinspecties en anderzijds het maatwerk op Intensieve Handhaving en de Brzo landelijke samenwerking.
Vanaf 2021 is gestart met de nieuwe manier van inspecteren in namelijk, 'Landelijke benadering Risicobedrijven'. Onze medewerkers zijn hiervoor in 2021 opgeleid en verkrijgen in 2022 hierin routine. De inzet van Intensieve Handhaving om met een maatwerkaanpak tot naleving te komen de op complexe dossiers zal de komende jaren toenemen. Deels raakt dit de inzet van verscherpt toezicht voor een volledige locatie/bedrijf en/of intensieve handhavingstrajecten op een bepaald thema. Door de inzet van dossiereigenaars willen we de grip op dossiers vergroten, waar tegelijkertijd verschillende zaken spelen.
Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen

van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's.



Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

De regio blijft onverminderd aantrekkelijk om te wonen en te werken met als gevolg een blijvende hoge druk op de beschikbare (milieu)ruimte. Het wordt steeds ingewikkelder om tegemoet te komen aan de vraag naar woningbouw, bedrijvigheid en infrastructurele voorzieningen. We informeren onze opdrachtgevers tijdig over risicovolle situaties bij bedrijven en zullen ook actiever gaan inspelen op de behoefte die leeft in de samenleving en bij omwonenden. De aandacht voor verdere professionalisering, zoals branche-gerichte aanpak, innovatie en informatiegericht werken blijft. De hierboven genoemde ontwikkelingen, thema's, en opgaven zullen zorgen voor een toenemende impact op de VTH-uitvoering waarbij wet en regelgeving per definitie achterlopen op het kunnen faciliteren van de gewenste innovatie. Dit vraagt om meer inzet op het beïnvloeden van wet en regelgeving en uitvoerbare beleidskaders.

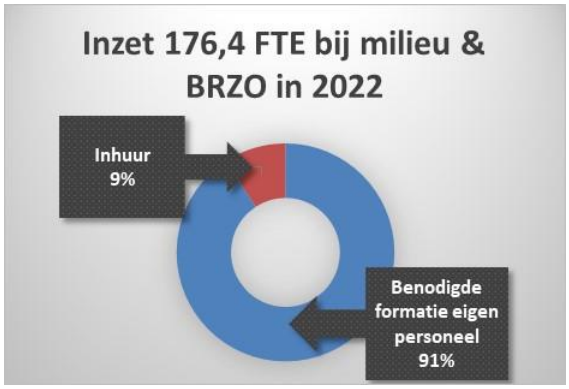
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het werk voor het implementeren van de stelselwijziging niet af. Ook in het nationaal milieubeleidskader wordt verdere innovatie van de milieuwetgeving aangekondigd. In de praktijk zullen de gevolgen van de wijzigingen in het stelsel zichtbaarder worden en al doende en lerende een plek in de VTH-uitvoering krijgen. De omgevingsplannen, die op dat moment zijn vastgesteld zijn het eerste startpunt maar zullen naar verwachting in de periode tot 2029 nog veelvuldig aan veranderingen onderhevig zijn. Ook reparatiewetgeving en nieuwe jurisprudentie zullen zorgen voor de nodige dynamiek in de VTH-uitvoeringspraktijk en de milieuadvisering.

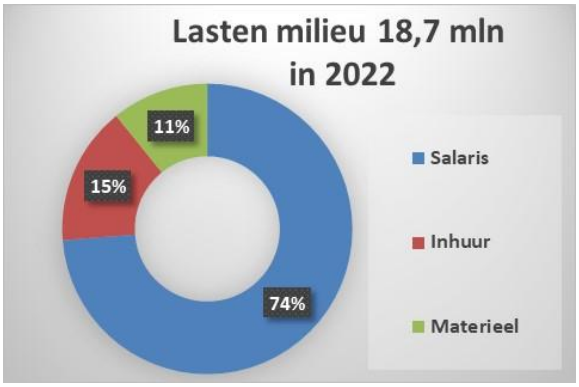
De capaciteit om vergunningen te actualiseren staat onder druk door de toenemende hoeveelheid en complexiteit van de aanvragen in combinatie met de beleidsambities. Deze druk zal komende jaren verder toenemen. De overgang naar nieuwe producten van de Omgevingswet geven – evenals de vertaling van de beleidsopgaven naar de uitvoering – onzekerheden over de capaciteit en lasten. Het ligt in de rede te verwachten dat de beleidsopgaven vragen om een hoger kwaliteitsniveau in de VTH-uitvoering inclusief de daarvoor benodigde middelen.

Met opdrachtgevers wordt gesproken over de gevolgen van de wijziging van de bevoegdheden en taken in relatie tot de komst van de Omgevingswet, zo leidt de Omgevingswet tot wijziging van het basistakenpakket wet VTH. Uitgangspunt is om in 2022 de uitvoering van taken door de OD NZKG waar

mogelijk op eenzelfde wijze te continueren. Grondwaterbeschermingsgebieden, grondwateronttrekking voor open bodemenergiesystemen (WKO), drinkwater en industrie vallen nu nog onder de Waterwet maar worden straks gereguleerd door de Omgevingswet. De belangrijkste wijziging voor de activiteit ontgronding is dat de ontgrondingsvergunning onderdeel is van de omgevingsvergunning en niet (meer) apart wordt aangevraagd. Vanaf 2021 valt de uitvoering van deze grondwater- en ontgrondingstaken dus onder het programma Milieu & BRZO.

Er is nog onzekerheid over de voortzetting van de Impuls-gelden (IOV-subsidies) na 2021. Dit vraagt mogelijk om een andere financiering van de landelijke samenwerking Brzo+ en 6 Brzo-OD's. Hierover worden op landelijk niveau gesprekken gevoerd.





De materiële lasten bestaan voornamelijk uit de kosten voor luchtmeetnet en kosten voor wettelijk verplichte bouw adviezen (de materiële lasten voor bouw, bodem, brzo en milieu zijn verwerkt in programma milieu).

3.6 Programma Randvoorwaardelijk

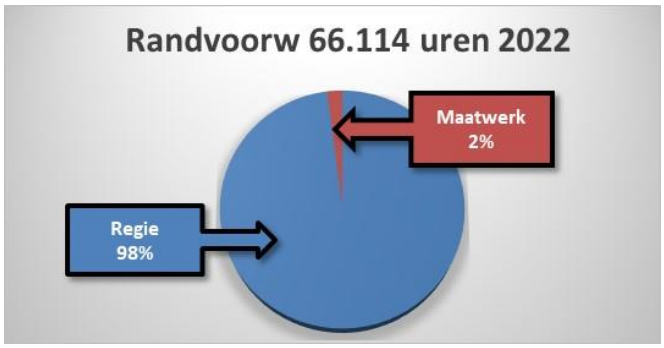
Baten; 6,8 mln 

In dit programma zit een aantal randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn: zoals bijvoorbeeld: procesondersteuning, consignatiedienst bestuursondersteuning, verzoeken in het kader van de Wet Openbaar Bestuur (WOB) en accountmanagement.
De werkzaamheden op het product Procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de ondersteuning aan de inzet op de werkpakketten (regie en output). Voor de overige randvoorwaardelijke producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten.
De verdeelsleutel voor de overige rand voorwaardelijke producten is gebaseerd op basis van de UVO's van de twee jaren daar aan voorafgaand.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

Transparante overheid start met actieve openbaarmaking
Naast de reguliere taken worden nieuwe werkwijzen geïmplementeerd zoals actieve openbaarmaking. Burgers en bedrijven verwachten steeds meer transparantie in de besluitvorming en in het handelen van/door de overheid. Er is dan ook sprake van een stijgende trend als het gaat om ingediende omvangrijke Wob-verzoeken. Het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Wob-verzoek is meer regel dan uitzondering geworden. Deze verzoeken zijn zeer arbeidsintensief en kostbaar. In 2020 heeft de OD besloten over te gaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Daar is inmiddels een start mee gemaakt. Deze openbaargemaakte stukken zullen op korte termijn ook via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie worden ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet Open Overheid. Het is de bedoeling dat de OD op termijn ook dossiers van andere bedrijven actief openbaar gaat maken.

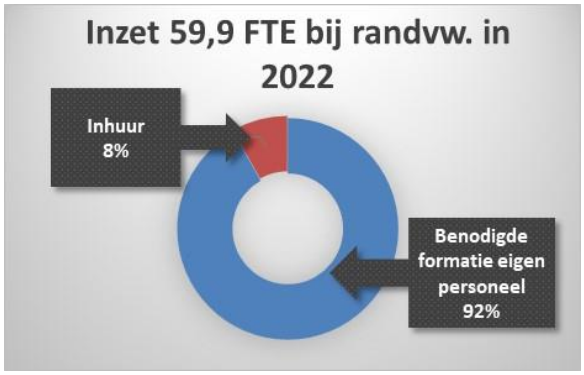
Het belang van het goed borgen en toepassen van data ten behoeve van een effectieve inzet alsmede verantwoording over de inzet, neemt sterk toe. Nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, maar ook de VTH-strategie en verregaande transparantie van onze beleidsopvattingen vragen meer en soms andere informatie (of andere wijze van registratie) dan
nu het geval is. Zowel het databeheer als data analyse van de OD NZKG moet hierop aansluiten. De basis hiervoor is inmiddels gelegd, maar een verdere doorontwikkeling is nodig om aan de vereisten van de toekomst te kunnen blijven voldoen.
De digitale doorontwikkeling maakt ook dat meer informatie permanent beschikbaar is voor de groter wordende informatiebehoefte bij bewoners en bedrijven en dat deze informatie opgevraagd wordt bij de overheid. Wij verwachten dat ook in de toekomst complexer en uitgebreide WOB verzoeken zullen worden ingediend bij de OD NZKG.

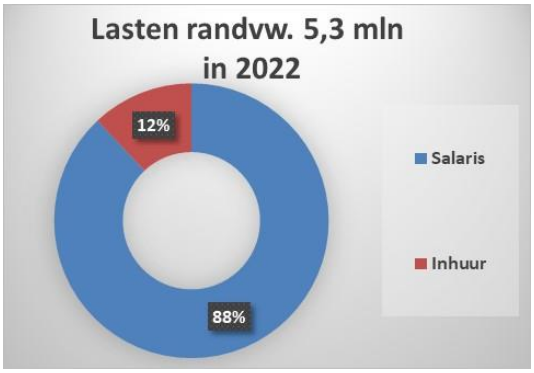


Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving leidt tot intensivering en uitbreiding van het takenpakket. De Procesondersteuning en overige randvoowaardelijke taken zoals bezwaar en beroep, hebben deels een causaal verband met de volumevraag.

Ook is er sprake van steeds meer innovatie door toepassing van vernuftige software wat zorgt voor verlichting van de administratieve last.





3.7 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van: HR, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility, sturing, coaching en planning & control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022

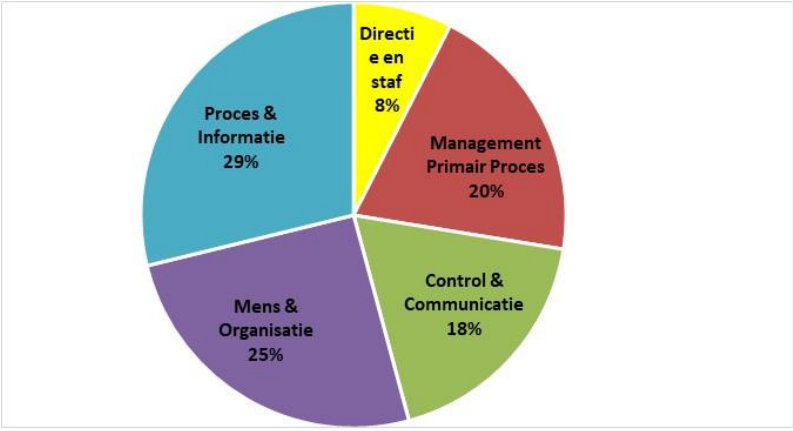
Omgevingswet
Hoewel er nog geen duidelijkheid bestaat over de invoeringsdatum van de Omgevingswet, bereid de ODNZKG zich daarop voor. De processen worden daarop aangepast evenals de bestaande informatievoorziening. Met de beschikbare kennis wordt de impact op bestaande processen inzichtelijk gemaakt. Complicerende factor daarbij is dat het wetgevingsproces nog niet afgerond is en de inhoud aan verandering onderhevig is. Daardoor is niet altijd geheel duidelijk welke wijzigingen precies nodig zijn. Het is een omvangrijke opgave, omkleed met de nodige onzekerheden. De ontwikkeling van de Digitaal Stelsel Omgevingswet kent vertraging en dat brengt risico's met zich mee voor de aanpassing van de informatievoorziening. Voor de OD NZKG is het van belang om alle binnenkomende meldingen, aanvragen en informatieplichten juist te routeren in het zaaksysteem. Essentieel is dat alle activiteiten in het BAL, het BBL, etc. TIJDIG zijn voorzien van de OD NZKG als behandeldienst zodat wij daarop het DSO kunnen aansluiten. Dat dient door de bevoegde gezagen uitgevoerd te worden. Hoe later dat gebeurt, hoe minder tijd er resteert om de nodige aanpassingen te doen in onze systemen. De vertraging in de ontwikkeling van het DSO en het aanmerken van de OD ZNKG als behandeldienst door de bevoegde gezagen baren ons zorgen.

Innovatie
De ODNZKG zet zich blijvend in om met nieuwe manieren van werken en toepassing van technologische noviteiten de uitvoering van haar taken slimmer en efficiënter te doen. In 2020 is door toepassing van taalsoftware het anonimiseren en metadateren van stukken verder geautomatiseerd. Daarnaast is breed ingezet op het toepassen van Robotic Process Automation. Virtuele assistenten maken het mogelijk repetitieve bedrijfsprocessen geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Dit maakt het mogelijk verder te investeren in onze organisatie en de kwaliteit van de uitvoering van onze taken.

OD In-company
Ons werk vraagt om goed opgeleide, gespecialiseerde en ook geroutineerde collega's. De arbeidsmarkt daarvoor is echter zeer krap. Wij gaan ons als OD daarom richten op kennisbehoud, dit gaan wij doen door de véle kennis en ervaring die wij zelf al in huis hebben over te dragen en daarmee te investeren in eigen collega's. Deze collega's krijgen hiermee de kans om zich verder te ontwikkelen. Ook kennisoverdracht in de vorm van het opzetten en het geven van trainingen en organiseren van intervisies zullen onderdeel zijn van deze OD In company. Kennisoverdracht gaat hiermee een integraal onderdeel worden van ons werk. De huidige noodzaak om extern kennis en capaciteit in te huren zal hiermee op den duur kleiner worden. Belangrijk voor ons is hierin ook de samenwerking te zoeken met andere OD's of wellicht technische afdelingen van andere overheden.
Wat vraagt dit van ons?

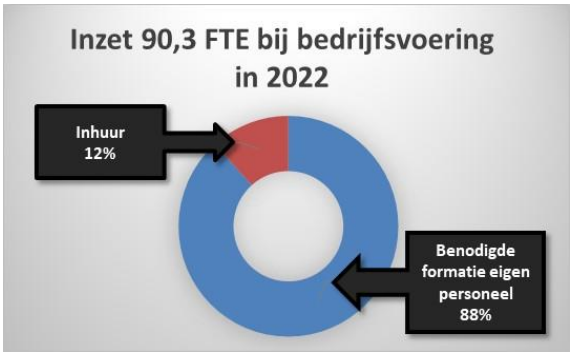
In de eerste plaats moet er tijd vrij gemaakt worden bij onze ervaren collega's om te begeleiden en trainingen te geven. In de tweede plaats vraagt de OD In company ook een digitaal kennisplatform om trainingen, informatie en kennis te archiveren en te kunnen delen, deze moet gebouwd en beheerd worden. Al met al een behoorlijke investering die zich echter op de langere termijn zal uitbetalen.

Onder bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:



Ontwikkelingen 2022, capaciteit en lasten
2022 is een bijzonder jaar gezien de verwachte implementatie van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging Bouw,
Tevens zijn er financiële gevolgen bij de opdrachtgevers te verwachten als gevolg van de corona pandemie. Over de betekenis daarvan zijn we nog in gesprek en kan van invloed zijn op capaciteit en lasten in 2022.

Bij de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouw kan de OD NZKG in 2022 in de uitvoering tegen onvoorziene issues aanlopen. Daarnaast zijn er investeringen nodig voor innovatie en het oprichten van de OD In company. Dekking voor deze ontwikkelingen zal gezocht worden binnen de bestaande begroting door te herprioriteren.





4. Financiële begroting

4.1 Resultaatmodel

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Eerste begrotings-wijziging 2021	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	2023	2024	2025
TOTAAL Baten	**-52.063**	**-52.170**	**-55.585**	**-56.375**	**-**	**-56.375**	**-56.768**	**-57.155**	**-57.844**
TOTAAL Lasten	**51.868**	**52.170**	**55.585**	**-**	**56.375**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**
8.3 Wonen en bouwen	-4.402	-4.789	-5.708	-14.582	8.974	-5.609	-5.567	-5.521	-5.593
Inkomsten	-13.584	-13.901	-14.824	-14.582		-14.582	-14.463	-14.337	-14.510
Salarislasten	4.051	5.036	5.201		5.329	5.329	5.430	5.531	5.632
Inhuur	4.884	3.601	3.865		3.594	3.594	3.415	3.235	3.235
Materieel	247	476	50		51	51	51	51	51
Bouw	**-4.402**	**-4.789**	**-5.708**	**-14.582**	**8.974**	**-5.609**	**-5.567**	**-5.521**	**-5.593**
7.4 Milieubeheer	-2.626	-2.355	-1.540	-6.818	5.227	-1.591	-1.587	-1.583	-1.579
Inkomsten	-7.215	-7.517	-6.583	-6.818		-6.818	-6.902	-6.985	-7.069
Salarislasten	3.821	4.702	4.533		4.644	4.644	4.732	4.820	4.908
Inhuur	766	461	510		582	582	582	582	582
Materieel	3	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.626**	**-2.355**	**-1.540**	**-6.818**	**5.227**	**-1.591**	**-1.587**	**-1.583**	**-1.579**
7.4 Milieubeheer	-7.434	-8.084	-9.255	-28.207	18.743	-9.464	-9.547	-9.632	-9.718
Inkomsten	-24.449	-24.203	-27.565	-28.207		-28.207	-28.552	-28.899	-29.247
Salarislasten	11.914	12.878	13.491		13.824	13.824	14.086	14.347	14.609
Inhuur	3.561	2.449	2.834		2.894	2.894	2.894	2.894	2.894
Materieel	1.540	792	1.984		2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
Milieu en BRZO	**-7.434**	**-8.084**	**-9.255**	**-28.207**	**18.743**	**-9.464**	**-9.547**	**-9.632**	**-9.718**
7.4 Milieubeheer		-793		-4.534	3.584	-950	-946	-942	-938
8.3 Wonen en bouwen		-391		-2.233	1.765	-468	-466	-464	-462
Inkomsten	-6.675	-6.549	-6.613	-6.767		-6.767	-6.850	-6.933	-7.017
Salarislasten	4.393	4.698	4.594		4.708	4.708	4.797	4.886	4.975
Inhuur	1.315	643	629		642	642	642	642	642
Materieel	349	25	-		-	-	-	-	-
Randvoorwaardelijk	**-618**	**-1.184**	**-1.390**	**-6.767**	**5.349**	**-1.418**	**-1.412**	**-1.406**	**-1.400**
0.4 Overhead	14.860	16.285	17.769	-	17.956	17.956	17.986	18.014	18.163
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-109								
Salarislasten	6.727	6.558	7.708		7.898	7.898	8.047	8.197	8.346
Inhuur	1.584	2.678	3.322		3.177	3.177	3.059	2.938	2.938
Autonome ontwikkelingen	-	205	-		-	-	-	-	-
Materieel	6.658	6.843	6.739		6.881	6.881	6.880	6.879	6.879
0.8 Overige baten en lasten	-23	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	-23	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.837**	**16.411**	**17.893**	**-**	**18.082**	**18.082**	**18.112**	**18.141**	**18.290**
Saldo voor mutatie reserves	**-243**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	49	-	-	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	79								
Onttrekkingen	-30	-	0	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-194**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2 Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2022-2025

In de kaderbrief 2022-2025 zijn de uitgangspunten opgenomen voor de meerjarenbegroting 2022-2025. De basis voor het opstellen van de begroting is het jaar 2021 en de volume afspraken, die afgesproken worden voor de Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2021. Voor 2022 zijn verder de volgende uitgangspunten verwerkt:

- Nacalculatie prijscompensatie 2019 1% en prijscompensatie vanaf 2022 1,3%. Dit betekent een prijsstijging van € 421K.
- Cumulatieve looncompensatie 2% vanaf 2022. De loonkosten stijgen daardoor met € 689K. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao-akkoord 2021. Bij de halfjaarrapportage komen we hierop terug.
- Premiestijging ABP werkgeversdeel 0,54% ad 186K.
- De begroting is opgesteld op basis van een gemiddeld tarief € 104,57. Dit is conform de raming in de kaderbrief.
- De berekende benodigde formatie is gebaseerd op de UVO en overige opdrachten. Daarbij is de gestreefde vast-/flexnorm 90/10. Voor het werkveld Bouw wordt een lagere norm gehanteerd van circa 70/30.

4.3 Begrotingswijziging 2021

Gelijktijdig met het vaststellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 wordt gevraagd om in te stemmen met de gewijzigde begroting 2021. De gewijzigde begroting 2021 is gebaseerd op de UVO 2021 en vormt de basis voor meerjarenbegroting 2022-2025. Het betreffen de volgende wijzigingen zoals opgenomen in het resultaatmodel (zie 4.1):

- Actualisatie van de baten en lasten 2021 ad € 3.391K o.b.v. van de UVO 2021. In de meerjarenbegroting 2021-2024 was de concept UVO 2020 opgenomen. De stijging van de UVO heeft 2021 heeft met name betrekking op extra taken waaronder asbest, programma Tata en milieu advies.
- Bijstelling overige baten en lasten € 24K hoger.

Per saldo stijgen de baten en lasten in de begroting 2020 met € 3.415K.

4.4 Toelichting bij de meerjarenbegroting en financiële positie

Het belangrijkste uitgangspunt m.b.t. de Omgevingswet is dat we financiële rust in 2022 creëren voor zowel de OD NZKG als de opdrachtgevers. In 2021/2022 worden de implicaties van de wet nader in beeld gebracht en maken we definitieve afspraken over de financiering voor 2023 ev.. Het meerjarenperspectief kan als gevolg hiervan nog wijzigen. De OD NZKG streeft ernaar om enige flexibiliteit in de begroting te houden om te kunnen anticiperen op de wijzigingen. Dit doet de OD NZKG door het aanhouden van een flexibele schil en blijvend te sturen op efficiency. Laatst genoemde is ook nodig om benodigde investeringen in de eigen organisatie te kunnen bekostigen. Tot op heden is het de OD gelukt om investeringen in de bedrijfsvoering te dekken binnen de bestaande begroting, waaronder investeringen op het vlak van huisvesting en ICT.

De meerjarenbegroting is conform de kaderbrief 2022-2025 geïndexeerd. De prijscompensatie is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Plan Bureau (CPB), dit is conform bestendig beleid. De prijzen worden vooralsnog na 2022 constant gehouden.

In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie van 2%. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao akkoord 2021. Er bestaat derhalve nog een onzekerheid of de opgenomen looncompensatie voldoende is. Bij de halfjaarrapportage 2021 komen wij hierop terug.

Op basis van onderhavige meerjarenbegroting is de algehele financiële positie van de OD NZKG gezond. De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm, evenals de netto schuldquote en solvabiliteitsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt dit nader toegelicht.

Verplichte paragrafen BBV

4.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2022
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
    - Inventarisatie risico's
    - Inventarisatie weerstandscapaciteit
    - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2022
Afhankelijk van het definitieve kabinetsbesluit gaan de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging Bouw in 2022 in werking. De wetswijzigingen hebben een grote impact op de uitvoering en financiering van de OD NZKG. De daadwerkelijk impact zal voor de OD NKZG en de opdrachtgevers de komende jaren pas duidelijk worden.
Voor de Omgevingswet is met opdrachtgevers voor het eerste jaar (2022) financiële rust afgesproken. In de voorliggende paragraaf zijn voor zover dat op dit moment mogelijk is de risico's opgenomen. Indien nodig zal dit tussentijds geactualiseerd worden. Voor 2023 e.v. zal de begroting waaronder de kengetallen aangepast moeten. Dit zal plaatsvinden op basis van de uitwerking van het takenpakket en de ervaringen tot dan toe.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

In paragraaf 5.4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Tabel: overzicht risico's

		(bedragen x € 1.000)					
RISICO'S	**Totaal geschat financieel effect**	**Risico-bedrag 2020**	**Risico-bedrag 2021**	**Risico-bedrag 2022**	**Risico-bedrag 2023**	**Risico-bedrag 2024**	**Risico-bedrag 2025**
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	3.927	398	468	677	677	497	497
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.917	590	383	383	383	383	383
Bedrijfsvoering	PM	-	-	-	-	-	-
Prestatiegericht financieren	2.924	560	577	577	798	798	798
	8.767	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**	**1.679**

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.927K)

Omgevingswet
De Eerste en Tweede Kamer hebben het Koninklijk besluit met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 niet-controversieel verklaard. Zij zullen voor de zomer een beslissing nemen omtrent de inwerkingtreding. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de datum 1 januari 2022 blijft staan.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket is inmiddels vastgesteld, maar er zijn nog interpretatieverschillen. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De inhoudelijke veranderingen kunnen een piekbelasting geven op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten.

Het uitblijven van een besluit m.b.t. de inwerkingtredingsdatum leidt mogelijk tot extra kosten. De implementatiekosten zullen ten dele doorlopen, omdat de implementatie niet in een keer geheel afgebouwd en later weer opgebouwd kan worden.
Afhankelijk van de definitieve besluitvorming van de opdrachtgevers over de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Als dit type problemen zich landelijk op eenzelfde manier voor gaat doen, zal de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder afnemen.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een projectorganisatie voor de implementatie van de Omgevingswet. Mede daardoor vervult de OD NZKG in de regio een centrale rol. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en financiële rust zal worden bewaard in het overgangsjaar. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 360K en 180K vanaf 2024.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De Wet kwaliteitsborging bouw zal gevolgen hebben voor de organisatie. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2022.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 108K.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)
Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer (bespreking naar verwachting eind februari 2021). Provincies zijn bezig met het uitwerken van provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de ODNZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2020 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering al in 2021 een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken.
De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. De OD NZKG monitort de procedure tot invoering van de Woo. De verwachting is dat deze wet in 2022 inwerking zal treden.

De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.917k)</u>

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen
Naar mate de Covid pandemie langer duurt nemen de risico's ten aanzien van de uitvoering toe. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.
De economische gevolgen voor bedrijven kunnen van invloed zijn op het naleven van de wet- en regelgeving. Daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeids-omstandigheden.
De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 221K.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werken. Daarnaast wordt strategische personeelsplanning ingezet en worden medewerkers zelf opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 162K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect PM)

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor is het financiële risico klein.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is nihil.

Nieuw zaaksysteem
In 2021/2022 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.924K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico is vanaf 2022/2023 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 221K en € 443K vanaf 2023.

Asbesttaken
De OD is met de gemeenten Amsterdam en Zaanstad in gesprek over middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de asbesttaken. Het risico is dat de middelen niet toereikend zijn om de taken naar behoren uit te voeren. Hierdoor kan er sprake zijn van maatschappelijke risico's en claims. Daarnaast er een risico m.b.t. de voorbereidingskosten die gemaakt worden om de uitvoering van de taken over te nemen.

Beheersmaatregelen: De OD voert gesprekken met de opdrachtgevers over de benodigde middelen en gaat een monitor opzetten voor de uitvoering van de taken. Indien nodig worden opdrachtgevers geïnformeerd over knelpunten.

De kans op het risico is gemiddeld. Het risicobedrag is vooralsnog PM.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 335K.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2020 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.548	€ 1.428	€ 1.637	€ 1.859	€ 1.679	€ 1.679
Ratio weerstandsvermogen	**1,3**	**1,4**	**1,2**	**1,1**	**1,2**	**1,2**

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
netto schuldquote	≤ 0%	-6%	-4%	-4%	-5%	-6%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	41%	33%	33%	35%	37%	37%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	-2%	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2022 is het kengetal -/- 4%. Het voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 33%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2022 is de ratio 0%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus een degelijke financiële positie.

In bijlage 5.5 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

4.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2018 zijn 3 nieuwe investeringen gedaan door OD NZKG.
In eigen beheer zijn de Iphones en Ipads voor het personeel vervangen, is een aanpassing/splitsing van de Plaza en de receptie gerealiseerd en zijn alle bureaus voorzien van werkpleksensoren.

ICT investeringen
In 2021 en 2022 worden vervangingsinvesteringen gedaan voor laptops, Ipads en Iphones. De afschrijvingskosten van deze vervangingsinvesteringen worden binnen de meerjarenbegroting gedekt uit het ICT-budget. Verder wordt het zaaksysteem in 2021/2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

4.7 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financieringspositie en het kasbeheer.

Beleidskader
De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De OD NZKG werkt volgens het aangepaste Treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Eén van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
Per balansdatum 31-12-2020 heeft de OD NZKG geen leningen. Voor 2022-2025 zijn geen leningen opgenomen in deze begroting.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat overtollige liquide middelen moeten worden aangehouden in de schatkist zijn er geen kredietrisico's. Om het renterisico te beperken is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning, de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de

rentevisie. Binnen deze kaders streeft de OD NZKG naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen.

4.8 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf conform de Besluit Begroten en Verantwoorden vereisten. Het programma bedrijfsvoering wordt beschreven in paragraaf 3.7.

Beleidsindicatoren "bestuur en organisatie"
Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten en overheidsorganisaties de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening.
De OD NZKG wil deze indicatoren ook aanbieden voor haar organisatie.
De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording".
De BBV beleidsindicatoren zijn niet dezelfde als de kengetallen die in de benchmark van Berenschot gebruikt worden. Met name voor overhead gaat Berenschot uit van formatieve eenheden en gaat het BBV uit van totale kosten van overhead. Dit laatste zijn niet alleen de salariskosten, maar ook de kosten voor de zogenaamde "PIOFACH-functies". Dat zijn de kosten voor ondersteunde functies als huisvesting en facilitaire zaken, ICT, Personeel, Financiën, Inkoop etc.

Tabel: beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Naam indicator	Berekening	Begroting 2022	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De benodigde formatie bedraagt 389 FTE.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De bezetting bedraagt 374 FTE per 1 januari 2021.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De apparaatskosten bedraagt € 54.473K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	22,3%	
Personele overhead	Personele kosten als % van totale kosten	18,9%	
Materiele overhead	Materiele kosten als % van totale kosten	16,9%	

Informatie voor derden Iv3
De Omgevingsdienst voldoet aan de verplichting om de financiële gegevens voor begrotingen, halfjaarrapportages en jaarrekeningen ter beschikking te stellen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek in verband met het Publicatiebeleid Iv3 open data voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen.

Rechtmatigheid en Verbijzonderde Interne Controle
Met ingang van het boekjaar 2021 is de wetwijziging rechtmatigheid van toepassing. Het dagelijks bestuur dient verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid bij de jaarstukken. De commissie BBV heeft hiertoe in januari 2020 een modelverklaring opgesteld. Daarin is opgenomen dat in de paragraaf

bedrijfsvoering door het dagelijks bestuur een nadere toelichting gegeven wordt op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de interne beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2021 afgerond. Bij de jaarrekening wordt de verklaring en toelichting opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De OD NZKG heeft de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uitbesteed. Begin van het verslagjaar wordt een werkprogramma opgesteld waarin de te controleren processen zijn opgenomen. De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit en risico's. Voor 2022 zullen dit in ieder geval de volgende processen zijn.

- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces

Naast bovenstaande processen worden er ook kwaliteitscontroles opgenomen in het werkprogramma. In 2021 zijn dit evenals in 2020 het bouwlegesproces en last onder dwangsom proces. Ook in 2022 zullen kwaliteitscontroles worden uitgevoerd.

5. Bijlagen

5.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Eerste begrotings-wijziging 2021	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	2023	2024	2025
TOTAAL Baten	**-52.063**	**-52.170**	**-55.585**	**-56.375**	**-**	**-56.375**	**-56.768**	**-57.155**	**-57.844**
TOTAAL Lasten	**51.868**	**52.170**	**55.585**	**-**	**56.375**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**
8.3 Wonen en bouwen	-4.402	-4.789	-5.708	-14.582	8.974	-5.609	-5.567	-5.521	-5.593
Inkomsten	-13.584	-13.901	-14.824	-14.582		-14.582	-14.463	-14.337	-14.510
Salarislasten	4.051	5.036	5.201		5.329	5.329	5.430	5.531	5.632
Inhuur	4.884	3.601	3.865		3.594	3.594	3.415	3.235	3.235
Materieel	247	476	50		51	51	51	51	51
Bouw	**-4.402**	**-4.789**	**-5.708**	**-14.582**	**8.974**	**-5.609**	**-5.567**	**-5.521**	**-5.593**
7.4 Milieubeheer	-2.626	-2.355	-1.540	-6.818	5.227	-1.591	-1.587	-1.583	-1.579
Inkomsten	-7.215	-7.517	-6.583	-6.818		-6.818	-6.902	-6.985	-7.069
Salarislasten	3.821	4.702	4.533		4.644	4.644	4.732	4.820	4.908
Inhuur	766	461	510		582	582	582	582	582
Materieel	3	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.626**	**-2.355**	**-1.540**	**-6.818**	**5.227**	**-1.591**	**-1.587**	**-1.583**	**-1.579**
7.4 Milieubeheer	-7.434	-8.084	-9.255	-28.207	18.743	-9.464	-9.547	-9.632	-9.718
Inkomsten	-24.449	-24.203	-27.565	-28.207		-28.207	-28.552	-28.899	-29.247
Salarislasten	11.914	12.878	13.491		13.824	13.824	14.086	14.347	14.609
Inhuur	3.561	2.449	2.834		2.894	2.894	2.894	2.894	2.894
Materieel	1.540	792	1.984		2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
Milieu en BRZO	**-7.434**	**-8.084**	**-9.255**	**-28.207**	**18.743**	**-9.464**	**-9.547**	**-9.632**	**-9.718**
7.4 Milieubeheer		-793		-4.534	3.584	-950	-946	-942	-938
8.3 Wonen en bouwen		-391		-2.233	1.765	-468	-466	-464	-462
Inkomsten	-6.675	-6.549	-6.613	-6.767		-6.767	-6.850	-6.933	-7.017
Salarislasten	4.393	4.698	4.594		4.708	4.708	4.797	4.886	4.975
Inhuur	1.315	643	629		642	642	642	642	642
Materieel	349	25	-		-	-	-	-	-
Randvoorwaardelijk	**-618**	**-1.184**	**-1.390**	**-6.767**	**5.349**	**-1.418**	**-1.412**	**-1.406**	**-1.400**
0.4 Overhead	14.860	16.285	17.769	-	17.956	17.956	17.986	18.014	18.163
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-109								
Salarislasten	6.727	6.558	7.708		7.898	7.898	8.047	8.197	8.346
Inhuur	1.584	2.678	3.322		3.177	3.177	3.059	2.938	2.938
Autonome ontwikkelingen	-	205	-		-	-	-	-	-
Materieel	6.658	6.843	6.739		6.881	6.881	6.880	6.879	6.879
0.8 Overige baten en lasten	-23	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	-23	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.837**	**16.411**	**17.893**	**-**	**18.082**	**18.082**	**18.112**	**18.141**	**18.290**
Saldo voor mutatie reserves	**-243**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	49	-	-	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	79								
Onttrekkingen	-30	-	0	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-194**	**0**	**0**	**-56.375**	**56.375**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten							(x €1.000)
Deelnemer	jaarrekening 2020	Eerste begrotings-wijziging 2021	2022	2022 incl. WKB & OW	2023	2024	2025
Gemeente Amsterdam	20.466	21.196	21.690	21.294	21.335	21.372	21.630
Provincie Noord-Holland	15.973	18.230	18.655	17.838	18.056	18.275	18.495
Gemeente Zaanstad	2.856	2.902	2.970	2.996	3.033	3.069	3.106
Gemeente Haarlemmermeer	8.119	8.499	8.697	9.022	9.055	9.086	9.195
Gemeente Aalsmeer	223	413	423	520	526	533	539
Gemeente Amstelveen	220	639	654	772	781	790	800
Gemeente Diemen	277	304	311	365	369	374	378
Gemeente Ouder-Amstel	189	201	205	244	247	250	253
Gemeente Uithoorn	232	280	287	336	340	344	348
Provincie Flevoland	302	339	347	347	351	356	360
Provincie Utrecht	1.062	1.034	1.058	1.058	1.071	1.084	1.097
Totaal UVO	**49.920**	**54.038**	**55.298**	**54.792**	**55.165**	**55.533**	**56.203**
Overige baten	**2.113**	**1.547**	**1.583**	**1.583**	**1.603**	**1.622**	**1.642**
Mutaties reserves	**30**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL	**52.063**	**55.585**	**56.881**	**56.375**	**56.768**	**57.155**	**57.844**

Kolom 2022 is exclusief effecten eerste inschatting Omgevingswet Bodem en wet Kwaliteitsborging Bouw. Kolom 2022 incl.WKB & OW is inclusief de effecten doorgerekend naar 2023-2025. Eerste inschatting verschuiving provinciale bodemtaken naar gemeenten is op basis van de realisatie 2019.

5.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's

De tarieven in 2022 voor werkzaamheden binnen de UVO worden ten opzichte van het tarief 2021 aangepast naar aanleiding van de loon- en prijsontwikkeling. Het tarief bedraagt in 2022 € 104,57

Tarief ontwikkeling ontwikkelingen OD	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Per uur voor UVO producten	94,43	99,46	102,10	104,57	105,90	107,22	108,55
Maatwerk door medewerker	94,43	99,46	102,10	104,57	105,90	107,22	108,55
Maatwerk door projectleider	122,76	129,30	132,73	135,94	137,67	139,39	141,12

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

In de begroting 2022 en voor de doorrekening van de tarieven zijn met de volgende hoeveelheden uren rekening gehouden.

Capaciteit in uren	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 UVO 2021	Begroting 2022
UVO	501.908	507.137	501.516
Maatwerk	13.760	11.779	11.779
	515.668	518.916	513.296
Groei in capaciteit t.o.v. 2021		*0,63%*	*-0,46%*

Vanuit de benodigde capaciteit in uren wordt gerekend met een norm van 1.365 uur per Full Time Equivalent (FTE = volledig dienstverband). Met deze norm wordt de capaciteit in uren omgezet naar personeel in FTE's. Met de formatie voor vaste dienstverbanden bij de OD NZKG wordt als saldo de inhuur berekend.

Capaciteit in FTE	Eigen personeel	Inhuur	Totaal	%
Programma Bouw	60	27	86	18%
Programma Bodem	54	5	59	12%
Programma Milieu & BRZO	160	16	176	37%
Programma Randvoorwaardelijk	55	5	60	13%
Programma Bedrijfsvoering	80	11	90	19%
Totaal	**408**	**64**	**472**	**100%**

5.4 Meerjarig overzicht van de risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar zich dit kan voordoen.

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	720	300	360	360	360	180	180
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.047		0	209	209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.160	98	108	108	108	108	108
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
f. Wet open overheid, operationele risico's	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.927**	**398**	**468**	**677**	**677**	**497**	**497**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.107	222	221	221	221	221	221
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhu	810	368	162	162	162	162	162
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.917**	**590**	**383**	**383**	**383**	**383**	**383**
Bedrijfsvoering							
a. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-	-	-	-	-	-	-
b. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.213	222	221	221	443	443	443
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	710	338	355	355	355	355	355
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.924**	**560**	**577**	**577**	**798**	**798**	**798**
Totaal	**8.767**	**1.548**	**1.428**	**1.637**	**1.859**	**1.679**	**1.679**

De methode van het bepalen van het benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR).

Kans	Klasse	Kans	Frequentie	%
	1	Zeer klein	1x per 20 jaar	5%
	2	Klein	1x per 10 jaar	10%
	3	Gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
	4	Groot	1x per 2 jaar	50%
	5	Zeer groot	1x per jaar	100%

Financieel gevolg	Klasse	min.	max.	Gemiddeld
	1	€ 0	€ 50.000	€ 25.000
	2	€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000
	3	€ 100.000	€ 250.000	€ 175.000
	4	€ 250.000	€ 500.000	€ 375.000
	5	€ 500.000	maximaal	€ 1.000.000

Risico matrix

		laag		Prioriteit		hoog	
	5	5	10	15	20	25	hoog
	4	4	8	12	16	20	
Financieel gevolg	3	3	6	9	12	15	
	2	2	4	6	8	10	
	1	1	2	3	4	5	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

Alle risico's krijgen een score van kans maal gevolg. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoeveel weerstandscapaciteit nodig is.

5.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU saldo en Vennootschapsbelasting

Rente

De OD NZKG heeft per balansdatum 31-12-2020 geen lening.

Afschrijving

De OD NZKG heeft voor een bedrag van 1.094 aan materiële vaste activa (meubilair, laptops en gevelaanpassing) en geen immateriële vaste activa (ontwikkeling van software) in bezit per balansdatum 31 december 2020. In 2021 en 2022 worden er vervangingsinvesteringen gedaan voor laptops, iphones en ipads. Verder wordt het zaaksysteem in 2021/2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

(Bedragen X € 1.000) Afschrijvingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gevelaanpassing tochtsluis (in 10 jaar)	11	11	11	11	11	11
Bedrijfsgebouwen	11	11	11	11	11	11
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	6	6	6	6	6	6
Machines, apparaten en installaties	6	6	6	6	6	6
Inventaris/meubilair (in 10 jaar)	95	95	95	95	11	0
Laptops (in 3 jaar)	127	0	133	133	134	0
iphones/ipads (in 3 jaar)	83	83	100	100	100	0
plaza/balie receptie (in 10 jaar)	9	26	26	26	26	26
Huisvestingsplan, werkplekuitbreiding (in 10 jaar)	26	36	36	36	36	36
werkpleksensoren (in 5 jaar)	5	5	5	5	0	0
Overige materiele vaste activa	346	245	395	395	307	62
Kantoorautomatisering software (in 5 jaar)	250	0	PM	PM	PM	PM
Immateriele vaste activa	**250**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale Afschrijvingen	**613**	**262**	**412**	**412**	**324**	**79**

EMU saldo

De berekening van het EMU saldo bij de decentrale overheden (en de bijdrage daaraan door de OD NZKG) wordt gemaakt aan de hand van de onderstaande tabel. De categorieën die niet van invloed zijn op het EMU saldo maar die bij de OD NZKG niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

(Bedragen X € 1.000) Berekening van het EMU saldo	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	613	262	412	412	324	79
Totale bijdrage aan EMU saldo	**613**	**262**	**412**	**412**	**324**	**79**

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In een samenwerking met Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn specifieke afspraken gemaakt voor omgevingsdiensten en vastgelegd in een notitie. Eén van de resultaten is een lijst met activiteiten waarvoor geen Vpb-plicht geldt, het gaat dan om wettelijke taken en plustaken. Naast deze lijst zijn er een aantal commerciële activiteiten, bijvoorbeeld het detacheren van personeel. Als de opbrengsten van de commerciële activiteiten niet meer dan kostendekkend zijn, is er geen Vpb-plicht. De Vpb-plicht is in principe van toepassing bij structurele overschotten op alle taken. Echter er is geen plicht tot aangifte Vennootschapsbelasting, wanneer bij een overschot dit eerst wordt bestemd voor een eventuele benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen of bestemmingsreserves en vervolgens voor terugbetaling aan de opdrachtgevers.

Voor de OD NZKG geldt dat bijna alle taken wettelijke taken zijn. Het geringe deel aan commerciële activiteiten is maximaal kostendekkend. Voor 2022 en verder geldt dat de begroting sluitend wordt opgesteld en er geen overschotten zijn. Er wordt dan ook geen meerjarige Vpb-plicht verwacht over 2022 tot en met 2025.

5.6 Geprognotiseerde balans

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
ACTIVA	waarde bezittingen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Immateriële vaste activa	ontwikkeling software	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	investering meubilair	1.094	1.232	1.119	707	383	304
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.094**	**1.232**	**1.119**	**707**	**383**	**304**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	debiteuren (te ontvangen)	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	bankrekening saldo	5	5	5	5	5	5
Overlopende activa	vooruitbetaald	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**	**20.832**
TOTAAL		**21.926**	**22.064**	**21.952**	**21.540**	**21.216**	**21.137**

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
PASSIVA	financiering bronnen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen vermogen	weerstandvermogen	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Jaarrekeningresultaat vorig boekjaar	saldo vorig jaar	194	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	WW en 4e tranche	1.042	698	698	698	698	698
Voorzieningen	personeel, verlof en OHW	1.021	939	939	939	939	939
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	lening bij BNG	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA		**4.276**	**3.656**	**3.656**	**3.656**	**3.656**	**3.656**
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	crediteuren (te betalen)	3.870	4.627	4.515	4.103	3.779	3.700
Overlopende passiva	vooruitontvangen	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**17.651**	**18.408**	**18.296**	**17.884**	**17.560**	**17.481**
TOTAAL		**21.926**	**22.064**	**21.952**	**21.540**	**21.216**	**21.137**

Verloopoverzicht reserves

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025
Algemene reserve	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	230	230	230	230	230	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	167	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	494	494	494	494	494	494
Gerealiseerde resultaat 2020	194		-	-	-	-
Totaal reserves	**3.254**	**2.741**	**2.741**	**2.741**	**2.741**	**2.741**

*afrondingsverschil Algemene reserve

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000) x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten:						
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	25	167	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Wetgevingskalender		152				
Ontrekking bestemmingsreserve koersen op toekom	23	-				
Onttrekking algemene reserve (CAO 2020)	-	-	-	-	-	-
Vrijval voorziening personeel	76	6				
Totaal baten	**124**	**325**	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten:						
Lasten Omgevingswet		319				
Toevoeging reserve POB	79					
Toevoeging voorziening restant verlof	160					
Totaal lasten	**239**	**319**				

Algemene reserve

De Algemene reserve vormt het Weerstandsvermogen. Dit Weerstandsvermogen dekt het risico af zoals dit is omschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bestemmingsreserve Persoonlijk Ontwikkelbudget

Ten gevolge van een cao wijziging hebben alle medewerkers over een periode van vijf jaar recht op een persoonlijk ontwikkelbudget (POB) van 5k. Met dit POB kan een medewerker investeren in zijn scholing en ontwikkeling. Hiervoor kan de helft van het opleidingsbudget worden ingezet, dat normaliter ook werd gebruikt voor scholing en persoonlijke ontwikkeling. Dit betekent dat over een periode van vijf jaar voor het POB voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om aan de verplichting richting de medewerkers te kunnen voldoen.

WW & re-integratie

De OD NZKG is eigen risicodrager voor werkloosheidskosten, re-integratie inspanningen bij ziekte, bemiddeling- en mobiliteitstrajecten, etc. Het is verplicht om voor dit reële bedrijfsrisico een reserve te vormen. Wanneer lopende het jaar een beroep wordt gedaan op deze reserve, zal dit in de halfjaarrapportage worden opgenomen.

5.7 Verklaring kengetallen

Hieronder is de berekening van de financiële kengetallen toegelicht. Zie hoofdstuk 4.5 voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Netto vlottende schuld	3.870	4.627	4.515	4.103	3.779	3.700
Overlopende passiva	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781	13.781
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)	-					
Financiële activa (verstrekte leningen)	-					
Uitzettingen < 1 jaar	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229	19.229
Liquide middelen	5	5	5	5	5	5
Overlopende activa	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599	1.599
Totale baten (excl. mut. res.)	52.063	55.266	56.375	56.768	57.155	57.844
Netto schuldquote	**-6%**	**-4%**	**-4%**	**-5%**	**-6%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door de totale baten.

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	3.254	2.716	2.716	2.716	2.716	2.716
Balanstotaal*	9.852	8.283	8.171	7.759	7.435	7.356
Solvabiliteit	**33%**	**33%**	**33%**	**35%**	**37%**	**37%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers

De verhouding tussen het eigen vermogen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	51.583	55.266	56.375	56.768	57.155	57.844
Totale structurele baten	51.957	55.260	56.375	56.768	57.155	57.844
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale baten	52.063	55.585	56.375	56.768	57.155	57.844
Structurele exploitatieruimte	**1%**	**0%**	**0,0%**	**0%**	**0%**	**0%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Registratienr.	Z21-027302
Aan	leden raad
Afkomstig van	Burgemeester en wethouders
Datum	29 juni 2021
Afschrift aan	college, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording vraag uit de Commissie Ruimte en Economie van 16 juni 2021 over Eindjaarsrapportage 2020 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

---

Tijdens de vergadering van de commissie Maatschappij en Bestuur van 17-6-2021 stelde raadslid Kuin van Absoluut Aalsmeer een vraag bij agenda punt 10: Eindrapportage 2020 en Meerjarenbegroting 2022-2025 (inclusief begrotingswijziging 2021) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

De vraag luidde: Waarom wordt het bedrag van € 50.376 niet verdeeld over alle gemeenten terug gestort aan de reserve i.p.v. aan de Ow?

Zoals tijdens de vergadering toegezegd, komen we hier graag schriftelijk op terug. Hieronder leest u het antwoord op deze vraag.

De jaarrekening 2020
Op basis van de risico-inventarisatie i.r.t. de weerstandscapaciteit is het weerstandsmogen van de OD NZKG vanaf 2021 tussen de 1,1-1,4. Dit valt binnen de bestuurlijk vastgestelde norm (1-1,5) en is daarmee voldoende. Er is derhalve geen noodzaak om het resultaat over 2020 van € 194.000 toe te voegen aan de eigen algemene reserve van de OD NZKG.

Naast de terugbetaling (restant) van de overige inrichtingskosten (€ 143.636) aan de Founding Fathers (Provincie Noord-Holland en gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad), wordt voorgesteld om het restant 2020 van € 50.376 niet terug te betalen aan alle deelnemers. Voor Aalsmeer zou dit overigens een bedrag zijn van ongeveer € 2.500,-.

Voorgesteld wordt echter om het resterende bedrag ad € 50.376 toe te voegen aan de reserve Omgevingswet van de OD NZKG. De huidige reserve Omgevingswet OD NZKG per stand ultimo 2020 wordt in 2021 volledig ingezet. Gezien het feit dat 2022 een overgangsjaar wordt (en zoals reeds bekend is de invoering van de Ow uitgesteld tot 1 juli 2022), is naar verwachting nog extra geld nodig voor oa opleidingen en afrondende projectkosten. De kosten lopen nu door in 2022.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	227
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8
Omschrijving	Jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland: jaarverslag 2020, meerjarenbegroting 2022-2025 en actualisatie 2021 (Veilig Thuis)

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-058074
Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Portefeuillehouder mr. L.B. Kabout
Afdeling Jeugd en Samenleving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
M. Engelsma
m.engelsma@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op

Onderwerp

Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland: jaarverslag 2020, begroting 2022 en actualisatie 2021 (Veilig Thuis).

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland 2020 en de geactualiseerde begroting 2021;
2. Geen zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam Amstelland 2022 – 2025 en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2022 van € 91.043,- .

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

1. **Met Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland willen we geweld in huis voorkomen, stoppen en blijvend oplossen.** Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland is hét advies- en meldpunt voor iedereen (0-100 jaar) die te maken heeft met Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) of een vermoeden daarvan. Veilig Thuis adviseert, geeft voorlichting, onderzoekt, zet waar nodig vervolghulp in en monitort of de veiligheid duurzaam geborgd is. Zowel burgers als professionals kunnen terecht bij Veilig Thuis. Veilig Thuis is altijd bereikbaar: 24 uur per dag, 7 dagen per week. Veilig Thuis Amsterdam Amstelland werkt voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

2. **Met het CSG Amsterdam-Amstelland (CSG) willen we slachtoffers van seksueel geweld zo snel mogelijk goede en gerichte zorg bieden.** Het CSG is een samenwerkingsverband waarin ketenpartners -o.a. GGD Amsterdam, Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, Politie Eenheid Amsterdam en Amsterdam UMC- samenwerken aan de opvang en ondersteuning van mensen die te maken hebben gehad met seksueel geweld.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Om dit te realiseren zorgen we ervoor dat Veilig Thuis financieel in staat is haar taken uit te voeren. Daarnaast voeren we de regioaanpak HGKM 2020-2024 uit met de zes regiogemeenten. Als gemeente Aalsmeer zorgen we voor een goede aansluiting bij de organisatie van Veilig Thuis en het CSG, en bij de uitvoering van de regioaanpak HGKM.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

1. Sociaal domein

Aanleiding

Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen

Krachtens artikel 27 lid 3 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland moet de gemeenteraad formeel in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen op de concept jaarplannen en begrotingen van de GR. Aangezien in de meerjarenbegroting een hogere bijdrage wordt voorgesteld dan beschikbaar in de meerjarenbegroting Aalsmeer wordt dit via een raadsvoorstel voorgelegd aan de raad in plaats van via een raadsbrief. Dit biedt de raad de mogelijkheid zich hierover uit te spreken mede gezien de motie Richtinggevend Actiepakket van de raad. De extra financiële bijdrage wordt in de integrale afweging bij de Kadernota 2022 meegenomen.

Taken GR GGD Amsterdam-Amstelland

Daarnaast verplicht de Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) het college van burgemeester en wethouders een Veilig Thuis organisatie in te richten.

Per 1 januari 2017 is de bestuurlijke verantwoordelijkheid vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (GR) Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam-Amstelland. De GR GGD Amsterdam-Amstelland bestaat uit zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het rechtsgebied van de GR GGD Amsterdam-Amstelland omvat het grondgebied van de leden. Na inwerkingtreding van de GR is het Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam. In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken met betrekking tot Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland (CSG) opgedragen aan de GGD Amsterdam.

Veilig Thuis oefent de volgende taken uit (art. 4.1.1 lid 2 en lid 3 Wmo 2015):

- het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- het naar aanleiding van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of daarvan daadwerkelijk sprake is;
- het beoordelen van de vraag of en zo ja tot welke stappen de melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft;
- het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderbescherming van een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de betrokkene dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft daartoe aanleiding geeft;
- indien Veilig Thuis een verzoek tot onderzoek bij de raad voor de kinderbescherming doet, het in kennis stellen daarvan van het college, en van degene die een melding heeft gedaan, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen;
- Veilig Thuis verstrekt aan degene die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling heeft, desgevraagd advies over de stappen die in verband daarmee kunnen worden ondernomen en verleent daarbij zo nodig ondersteuning.

Naast de wettelijke taken voert Veilig Thuis ook nog een aantal niet-wettelijke taken uit:

- het fungeren als meldpunt en spoeddienst bij crisissen waar jeugdigen bij betrokken zijn;
- uitvoering geven aan algemene voorlichtings- en preventietaken over huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het inbrengen van expertise ten aanzien van ouderenmishandeling;
- uitvoering geven aan taken ten behoeve van de tijdelijke huisverboden;
- uitvoering geven aan cliëntparticipatie en cliënttevredenheidsmetingen ten aanzien van de eigen dienstverlening;

- uitvoering geven aan het bemiddelen bij aanvragen voor crisisbedden in het kader van jeugdhulp.

Naast de Veilig Thuis taken valt ook het CSG binnen de GR Amsterdam-Amstelland. De slachtoffers van seksueel geweld kunnen zich melden bij het CSG. Het CSG biedt hulpverlening en ondersteunt slachtoffers. Daarbij werkt het CSG, indien het slachtoffer dat wil, nauw samen met de zedenpolitie.

Argumenten

Beslispunt 1. Jaarstukken 2020 en geactualiseerde begroting 2021

1.1 Ondanks de bijzondere omstandigheden in verband met de Coronamaatregelen heeft Veilig Thuis het werk in 2020 kunnen voortzetten en is er altijd gehandeld in situaties van acute onveiligheid.

- In 2020 zijn in totaal 3.765 adviesvragen en 11.037 meldingen binnengekomen. De meldingen gaan voor ruim 73% over huishoudens met kinderen en voor een kleine 27% om huishouden zonder kinderen. De geprognotiseerde groei van 15% ten opzichte van 2019 is hiermee niet uitgekomen. Dit heeft bijgedragen aan verbetering van de doorlooptijden, met name in de tweede helft van het jaar, van zowel de veiligheidsbeoordeling als de dienst Voorwaarden & Vervolg en de dienst Onderzoek. De gemiddelde doorlooptijd bedraagt nu 9 dagen. In voorgaande jaren was de doorlooptijd gemiddeld 12 dagen. U bent bij brief van 9 februari 2021 reeds geïnformeerd over de halfjaarcijfers voor de tweede helft van 2020.

- Daarnaast heeft Veilig Thuis in 2020 voldoende personeel aangetrokken. Gemiddeld was er in 2020 130,56 fte in dienst; dit is vrijwel gelijk aan de begroting van 130 fte. Alle huishoudens (met en zonder kinderen) waarover een melding is binnengekomen bij Veilig Thuis zijn in beeld. Zij zitten of in het proces van triage en overdracht richting hulp, of het onderzoek is gaande en is er een contactpersoon vanuit Veilig Thuis aangesteld voor het huishouden.

- Laagdrempelig contact met Veilig Thuis is heel belangrijk. Vanaf mei 2020 is daarom een chatfunctie op de website toegevoegd en vanwege de Corona-epidemie versneld ingevoerd. De eerste resultaten (mei – december 2020) over het gebruik zijn positief:
    - Er wordt goed gebruik wordt gemaakt van de chat, zeker ook door nieuwe doelgroepen zoals jongeren en jongvolwassenen.
    - Ook in de avonduren wordt goed gebruik gemaakt van de chat.
    - In de periode 25 mei –31 december 2020 werd er meer dan 10.000 keer gechat met Veilig Thuis. Zo'n 7% van de chats waren bestemd voor de regio Amsterdam-Amstelland.

- Uiteraard is het effect van het Coronavirus ook bij het CSG voelbaar geweest. Tijdens de eerste lockdown daalde het aantal hulpvragen zowel in de acute als in de niet-acute fase aanzienlijk. Desondanks is het aantal hulpvragen in de acute fase is min of meer gelijk gebleven ten opzichte van 2019; namelijk 230 slachtoffers, waarvan 41 minderjarig. In de niet acute fase (seksueel geweld langer dan 7 dagen geleden), is het aantal slachtoffers wel licht gedaald van 362 in 2019 naar 334 in 2020.

1.2 Financieel is 2020 met een positief resultaat van €164.000,- afgesloten.

Het positief resultaat betreft €160.000,- voor Veilig Thuis en €4.000,- voor het CSG. Dit heeft verschillende oorzaken:

- Het resultaat voor Veilig Thuis komt voort uit een onderbesteding van €449.000,- aan personeelskosten en een onderbesteding van €25.000,- in de interne lasten. Daartegenover staat een overschrijding van €95.000,- in de personeelskosten van externen, een overschrijding van €15.000,- in de overhead en een overschrijding van de materiële lasten van €204.000,-.

- Het voordelig resultaat van het CSG wordt veroorzaakt doordat de doorbelaste overheadkosten in 2020 lager zijn dan begroot.

Gezien de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren wordt voorgesteld dit saldo toe te voegen aan de algemene reserve van de GR GGD Amsterdam-Amstelland.

1.3 De actualisatie van de begroting 2021 (bijstelling geprognotiseerde groei in 2021 ten opzichte van 2020) heeft voornamelijk betrekking op de personeelskosten.

Veilig Thuis kent sinds haar start in 2015 een jaarlijkse stijging van het aantal meldingen, en daarmee in personeel. De eerder vastgestelde begroting 2021 was gebaseerd op een stijging van het aantal meldingen van 15% ten opzichte van 2020. De benodigde formatie zou daarmee uitkomen op een totaal van 149,5 fte in 2021. Veilig Thuis heeft in 2020 wel het voorgenomen aantal fte in dienst genomen, maar de geprognotiseerde toename van het aantal meldingen heeft in 2020 niet doorgezet. Voor 2021 is het aantal fte daarom met 5% naar beneden bijgesteld t.o.v. de primitieve begroting. De begrote formatie voor 2021 komt daarmee uit op 142,75 fte.

1.4 Met de actualisatie van de begroting 2021 houdt Veilig Thuis ruimte om een toename van meldingen op te kunnen vangen en het werk naar behoren te kunnen blijven uitvoeren.

Veilig Thuis heeft alles in het werk moeten stellen in de afgelopen jaren om voldoende personeel te werven en op te leiden voor de uitvoering van haar taken gelet op het stijgende aantal meldingen. Het werk vergt veel kennis en expertise; gemiddeld is iemand pas na 3-6 maanden op vlieghoogte. Professionals hebben in de Corona-tijd, ondanks alle beperkingen, hun uiterste gedaan om met kwetsbare inwoners in contact te blijven, bijvoorbeeld via de nieuwe chatfunctie. De verwachting is dat er na de versoepeling of opheffing van de Corona-maatregelen inwoners van de regio Amsterdam-Amstelland weer meer in het zicht komen van professionals en signalen sneller worden opgepikt en gemeld worden. De actualisatie is daarom gebaseerd op de verwachting dat er na de versoepeling of opheffing van de Corona-maatregelen een toename van het aantal meldingen zal zijn. Met de bijgestelde prognose wordt geanticipeerd op deze ontwikkeling.

1.5 De actualisatie van de begroting 2021 heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente Aalsmeer vanwege de verwachte toekomstige groei.

Om de verwachte toekomstige stijging in het aantal meldingen te kunnen opvangen is besloten de bijdragen van de regiogemeenten in 2021 niet te actualiseren. De bijdrage van de gemeente Aalsmeer aan de geactualiseerde begroting 2021 blijft daarmee gelijk aan de eerdere begroting 2021: € 34.360,-

Beslispunt 2. Meerjarenbegroting 2022- 2025

2.1 De meerjarenbegroting 2022 – 2025 gaat uit van een stijging van 10% van het aantal meldingen in de jaren 2022 e.v. Daarmee stijgt ook de gemeentelijke bijdrage van Aalsmeer van €34.360 in 2021 naar €91.043 in 2022.

Diverse ontwikkelingen zorgen voor een stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022:

- Bij Veilig Thuis is al jaren sprake van een stijging in het aantal meldingen. Met de invoering van de aangescherpte Meldcode per 1 januari 2019 is deze trend nog steviger doorgezet. De verwachting is dat na de Coronamaatregelen (2022 e.v.) het aantal meldingen weer zal toenemen.

- Ook wordt voorgesteld de chatfunctie van Veilig Thuis uit te breiden en als structurele activiteit op te nemen in de dienstverlening van Veilig Thuis. De chatfunctie is op dit moment bereikbaar op werkdagen (ma t/m vr) van 08.30 – 22.00 uur. De wens is om de bereikbaarheid van de chat uit te breiden naar 7 dagen per week. Hiervoor is totaal een formatie van 3,58 fte nodig. Deze uitbreiding heeft tevens invloed op de kosten voor onregelmatige diensten, omdat er in de avonduren en op weekenddagen wordt gewerkt.

- Een wijziging in het risicodragerschap zorgt voor een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022. De gemeente Amsterdam was en blijft tot en met 2021 risicodrager voor tekorten binnen de GR. De gemeente Amsterdam heeft deze positie heroverwogen. In het bestuur van de GR is afgesproken dat vanaf 2022 alle gemeenten samen risicodrager zijn (naar rato van het inwonertal).

- Daarnaast is afgesproken dat centrumgemeente Amsterdam met de andere leden van deze GR, waaronder de gemeente Aalsmeer dus, afstemming pleegt en gezamenlijk besluit over de besteding van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (de zogenaamde DUVO-middelen). Centrumgemeente Amsterdam ontvangt deze rijksbijdrage jaarlijks ten behoeve van regionale taken. De kosten van Veilig Thuis worden grotendeels gedekt uit deze middelen.

Voor 2022 wordt, gezien voorgaande redenen, uitgegaan van 10% stijging van de kosten. De bijdrage van de gemeente Aalsmeer aan de begroting 2022 komt daarmee op €91.043,-
Deze kostenontwikkeling wordt ook meerjarig doorgevoerd in de begroting. Voor de begroting van 2023 en 2024 wordt rekening gehouden met een stijging van 10% en een stabilisatie in 2025 (0% stijging). Het gevolg daarvan is dat de begroting van Veilig Thuis vanaf 2023 een negatief saldo in baten en lasten heeft en de algemene reserve hiermee eind 2025 daalt naar € 1.434.800 en niet meer bedraagt dan 10% van het totaal van de begrote omzet.

2.2 Momenteel wordt een beheersplan opgesteld voor een structureel sluitende begroting in 2026.

Het Algemeen Bestuur heeft op 9 april 2021 Veilig Thuis opdracht gegeven om in het najaar van 2021 een beheersplan op te leveren om te komen tot een structureel sluitende begroting in 2026. Hierin zullen verschillende opties aan zowel de baten- als lastenkant worden verwerkt.

Kanttekeningen

- **Kosten regioplan HGKM.** De besluitvorming in het raadsvoorstel betreft de begroting van de GR en ziet niet volledig op de kosten van activiteiten in het kader van het regioplan HGKM.
- **Wijziging inzet DUVO-middelen.** De zes gemeenten (leden GR) zullen in de toekomst samen beslissen over de inzet van de DUVO-middelen. Deze middelen zullen in de nieuwe situatie in eerste instantie ingezet worden voor de regio brede activiteiten HGKM, te weten de vrouwen- en mannenopvang en de regio brede activiteiten gekoppeld aan het realiseren van de Regioaanpak HGKM. Vanaf 2022 stopt daardoor ook de automatische uitkering die de gemeente Aalsmeer van de centrumgemeente Amsterdam uit de DUVO-middelen ontving t.b.v. HGKM. Voor 2021 leidt dit nog niet tot een extra bijdrage van de gemeente Aalsmeer. Vanaf 2022 gaan de kosten wel omhoog en stijgt de bijdrage van de gemeente Aalsmeer t.o.v. de voorgaande jaren.
- **Tijdelijke toetreding gemeente Weesp tot de GR Amsterdam-Amstelland.** Op 11 februari 2021 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Herindeling van de gemeenten Weesp en Amsterdam. De beoogde fusiedatum is op 24 maart 2022. Wettelijk wordt echter vereist dat de gemeente Weesp tijdelijk, voor de periode 1 januari – 24 maart 2022, als zelfstandige gemeente toetreedt tot de GR Amsterdam-Amstelland. Uw raad wordt medio 2021 geïnformeerd over de eventuele juridische en financiële gevolgen hiervan.
- **Goedkeurende verklaring accountant.** Op het moment van dit schrijven wordt nog gewerkt aan de accountantsverklaring behorende bij het jaarverslag 2020.

Deze wordt nagezonden. Naar verwachting zal dit niet leiden tot inhoudelijke of financiële wijzigingen.

Financiën

Dit raadsvoorstel heeft geen invloed op de gemeentelijke begroting 2021. In het besluit is opgenomen dat de financiële bijdrage van de gemeente Aalsmeer aan de begroting van de GR stijgt van € 34.360 voor 2021 naar € 91.043 in 2022. Deze stijging wordt in de Kadernota 2022 meegenomen.

Communicatie

Voor de regioaanpak HGKM wordt vanuit de deelnemende gemeenten een gemeenschappelijk communicatieplan opgesteld. Hierin is ruimte voor lokaal onderscheid.

Procedure

Indiening bij de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door het bestuur van de GR GGD Amsterdam Amstelland, na indienen van eventuele zienswijzen door de raden (uiterlijk 14 juli 2021).

Bijlagen

1. Jaarverslag GR GGD Amsterdam-Amstelland 2020
2. Conceptbegroting 2022-2025 GR GGD Amsterdam-Amstelland en actualisatie 2021

de secretaris, de voorzitter,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1.Kennis te nemen van de jaarstukken GR GGD Amsterdam-Amstelland 2020 en de geactualiseerde begroting 2021;
2.Geen zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam Amstelland 2022 – 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van - 8 JUL 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Jaarverslag GR GGD Amsterdam - Amstelland 2020





Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING 4

2.1 VEILIG THUIS 4
2.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT IN 2020? 5
2.3 WAT HEEFT HET VEILIG THUIS GEKOST? 9
2.4 CENTRUM SEKSUEEL GEWELD 10
2.5 WAT HEBBEN WE BEREIKT IN 2020? 10
2.6 WAT HEEFT HET CENTRUM SEKSUEEL GEWELD GEKOST? 12

3. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 13

3.1 GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 13

4. OVERHEAD 15
5. VERPLICHTE PARAGRAFEN 16

5.1 WEERSTANDSCAPACITEIT 16
5.2 FINANCIËLE KENGETALLEN 16

6. JAARREKENING 18

6.1 BALANS 18
6.2 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 20
6.3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING OVER 2020 21
6.4 BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELDEN (FUNCTIES IV3) 22

1. Inleiding

Dit is het jaarverslag 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Amsterdam-Amstelland (GR Amsterdam-Amstelland).

De GR Amsterdam-Amstelland bestaat uit zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het rechtsgebied omvat het grondgebied van de leden.
Na inwerkingtreding van de GR Amsterdam-Amstelland is het Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam. In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken aangaande het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland) evenals het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland opgedragen aan de GGD Amsterdam.
Hiermee wordt de GGD Amsterdam belast met de volgende taken:

- Het geven van advies en zo nodig het bieden van ondersteuning aan ieder die in verband met (een vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling hierom vraagt;
- het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- het naar aanleiding van een melding onderzoeken of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarbij mag Veilig Thuis, indien het noodzakelijk is, zonder toestemming van degene die het betreft persoonsgegevens verwerken;
- het beoordelen van de vraag of de melding aanleiding geeft tot het nemen van stappen, en zo ja, tot welke?;
- het in kennis stellen van ene instantie van een melding die passende professionele hulp kan verlenen;
- het in kennis stellen van de politie of de Raad voor de Kinderbescherming van een melding van (een vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling indien het belang van de betrokkene of de ernst van het feit daartoe aanleiding geeft;
- het op de hoogte stellen van de melder van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn genomen.
- Het bieden van multidisciplinaire en intersectorale zorg aan slachtoffers van seksueel geweld. Voor slachtoffers die zich binnen 7 dagen na een incident melden is 24/7 zorg beschikbaar.

De GR Amsterdam-Amstelland is gehuisvest binnen de GGD Amsterdam en maakt gebruik van alle voorzieningen van de GGD. De GR Amsterdam-Amstelland wordt, met uitzondering van de Gemeente Amsterdam, gefinancierd door de deelnemende gemeenten op basis van inwonersaantallen en de DUVO middelen die de gemeente Amsterdam als centrumgemeente ontvangt van het Rijk.

2. Programmaverantwoording

2.1 Veilig Thuis

Missie

Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland staat voor het stoppen en voorkomen van alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam borgen van veiligheid van alle betrokkenen, van jong tot oud.

Deze missie past binnen de drie speerpunten die de gemeente Amsterdam en de Amstellandgemeenten hebben geformuleerd in de Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2020-2024, te weten:

- Zichtbaar, bespreekbaar en ieders verantwoordelijkheid;
- verantwoord ouderschap en veilige relaties;
- geweld stoppen en structureel oplossen.

Visie

Huiselijk geweld is qua omvang en impact op de samenleving het grootste geweldsprobleem van Nederland. De gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn groot.

Iedereen heeft het recht om veilig op te groeien. Thuis is een plek waar je je veilig moet voelen om je optimaal te kunnen ontwikkelen. Een veilig thuis is een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

In de gemeentelijke visie Veilig Thuis zijn tien kernelementen vastgelegd:

1. Veiligheid staat voorop, met speciale aandacht voor kinderen, ouderen en zorgafhankelijken;
2. preventie vormt de basis van de aanpak om de geweldsspiraal van generatie op generatie te doorbreken;
3. hoogwaardige triage van meldingen is het vertrekpunt. Hierbij hoort ook de integrale analyse van de problematiek en de veiligheid. Integraal werken houdt in dat partners hun activiteiten in het gezin op elkaar afstemmen;
4. hulp en ondersteuning zijn systeemgericht. Dit betekent dat alle leden van het systeem (gezin, huishouden) worden betrokken;
5. de problematiek vereist in bepaalde gevallen langdurige betrokkenheid van justitiële en zorgpartners. Waar mogelijk wordt ook ondersteuning vanuit het eigen sociale netwerk ingezet.

Veilig Thuis Amsterdam Amstelland heeft het volgende toegevoegd:

6. Veilig Thuis is hét laagdrempelige advies- en meldpunt voor burgers en professionals;
7. deskundige en empathische medewerkers zijn een basisvoorwaarde voor een effectieve aanpak;
8. stabiele veiligheid voor slachtoffers vereist langdurige betrokkenheid. Het gaat om complexe problemen die niet met korte interventies zijn opgelost;
9. het is mogelijk in de verschillende fasen van de aanpak de kennis van ervaringsdeskundigen en rolmodellen te benutten.

2.2 Wat hebben we bereikt in 2020?

Impact van Corona op Veilig Thuis

2020 was ook voor Veilig Thuis een bijzonder jaar. De maatregelen ter bestrijding van het Corona-virus hebben impact gehad op de organisatie. De dienstverlening van Veilig Thuis is niet onder druk komen te staan en alle werkzaamheden zijn voortgezet. Er is altijd direct gehandeld bij acute onveiligheid en situaties waarbij sprake is van structurele onveiligheid zijn constant gemonitord.

Intern crisisteam
Na het aankondigen van maatregelen door de Rijksoverheid, half maart 2020, heeft Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland een intern crisisteam geformeerd en is crisiscommunicatie opgestart. Medewerkers zijn de eerste maanden op vaste tijdstippen geïnformeerd over bijvoorbeeld aangepaste werkwijzen en werkafspraken met ketenpartners. Na 1 juni is het crisisteam overgegaan op communicatie naar aanleiding van maatregelen aangekondigd in persconferenties.

Extra inspanning en uitbreiding dienstverlening
In verband met de mogelijke toename van huiselijk geweld en kindermishandeling ten tijde van de Corona-maatregelen is Veilig Thuis extra alert geweest op veranderingen in de instroom van meldingen. Er zijn extra inspanningen gedaan om het onderwerp opnieuw onder de aandacht te brengen van burgers en professionals. Denk hierbij aan de landelijke campagne van de Rijksoverheid in samenwerking met Veilig Thuis, online zichtbaarheid en advertentieruimte in het Parool en huis-aan-huisbladen in de regio Amsterdam-Amstelland.

Er is ook gekeken naar extra mogelijkheden om gezinnen en huishoudens te bereiken, ook die nog niet in beeld waren bij Veilig Thuis. Dit heeft geleid tot onderstaande ontwikkelingen:

- Apothekersroute
  Vanaf 1 mei 2020 kunnen slachtoffers van huiselijk geweld met het codewoord 'masker 19' bij de apotheek een melding doen van huiselijk geweld. Als een slachtoffer 'masker 19' uitspreekt, weet de apotheker dat de klant een melding wil doen van huiselijk geweld. Daarop wordt Veilig Thuis gewaarschuwd. Veilig Thuis behandelt deze meldingen als een melding van (een vermoeden van) acute onveiligheid.

- Chatfunctie op website van Veilig Thuis
  Vanaf 25 mei 2020 heeft Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, net als de andere 25 Veilig Thuis organisaties in Nederland, een chatfunctie operationeel op de website. De chat is beschikbaar op werkdagen van 09.00 – 17.00 uur. De chatfunctie is bedoeld voor mensen die zelf te maken hebben met huiselijk geweld en voor omstanders. Het chatten kan anoniem.
  De eerste evaluaties laten zien dat er goed gebruik wordt gemaakt van de chatfunctie. Er worden nieuwe doelgroepen bereikt, zoals bijvoorbeeld jongeren. Begin 2021, na invoering van de avondklok, is de openingstijd verlengd tot 22.00 uur.

Aantal meldingen stabiliseert in 2020

De stijgende lijn van de voorgaande jaren zet in 2020 niet door, het aantal meldingen stabiliseert. In totaal ontving Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland in 2020 11.037 meldingen. Dat is iets minder dan in 2019, toen kwam het totaal aantal meldingen uit op 11.556.

	H1 2020	H2 2020	Totaal
Adviesvragen	1.633	2.132	3765
Meldingen	5.940	5.097	11.037
Huishoudens met kinderen	4.290	3.108	8.089
Huishoudens zonder kinderen	1.650	1.298	2.948

De doorlooptijden zijn in 2020 sterk verbeterd, met name in het tweede halfjaar. De gemiddelde doorlooptijd van de veiligheidsbeoordeling is nu 9 dagen. Dat was 12 dagen of langer in voorgaande perioden. Veilig Thuis heeft ruim tweederde van de diensten binnen de wettelijke termijn van 10 weken afgerond. Voorheen gebeurde dat in minder dan de helft van de gevallen.

De verbetering is het gevolg van uitbreiding van de capaciteit op de werkvloer in combinatie met een afname van het aantal meldingen in de tweede helft van 2020. De uitbreiding van formatie is conform de afspraak die in het najaar van 2020 is gemaakt in het ABDB van de Gemeenschappelijke Regeling.

Personeel

Het is Veilig Thuis gelukt om in dit bijzondere jaar voldoende personeel te werven. Gemiddeld was er in 2020 130,56 fte in dienst bij Veilig Thuis (begroot was 130fte). Veilig Thuis is in het laatste kwartaal van 2020 gestart met het werven van personeel voor 2021.

Tabel formatie 2020

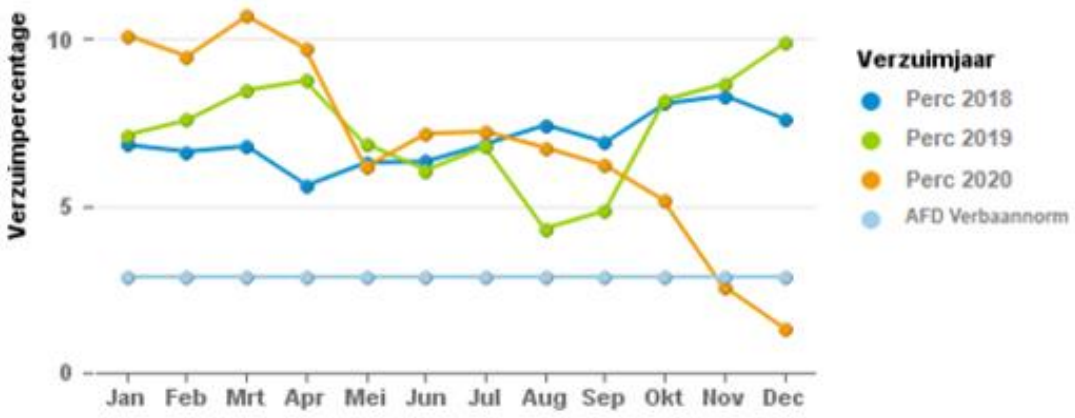
Veilig Thuis	*Actualisatie 2020*	*Bezetting*	*Verschil*
Veilig Thuis	130	131	-1
Totaal	**130**	**131**	**-1**

Nieuwe medewerkers zijn in aangepaste vorm ingewerkt wegens beperkte mogelijkheden tot aanwezigheid op kantoor. Dit vroeg om creativiteit en aanpassingsvermogen van collega's.

Personeelsverloop van Veilig Thuis 2020

Functie	Uitstroom	Instroom
Front office medewerker	6	13
Back office medewerker	-	7
Gedragswetenschapper	-	1
Medewerker secretariaat	1	1
Managementassistent	1	1
Teammanager	1	1

Ziekteverzuim in 2020



Het ziekteverzuim bij Veilig Thuis is aan het einde van 2020 gedaald naar 3% (2019: 5,45%).
Deze daling is toe te schrijven aan het afsluiten van langlopende WIA trajecten, waardoor een aantal langdurig zieken uit dienst is gegaan of succesvol is gere-integreerd.

Preventief beleid
Om verzuim te voorkomen zet Veilig Thuis vanaf 2020 preventieve maatregelen in:

1. Sociaal Medisch Overleg (SMO)
   Minimaal eens per twee maanden wordt een SMO georganiseerd. De voorbereiding hiervan geschiedt door de verzuim- en P&O adviseur en de bedrijfsarts, dit in afstemming met de portefeuillehouder P&O vanuit het MT van Veilig Thuis.
2. Eerder en meer inzetten op een AO traject
   Binnen 6 weken na aanvang. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de expertise van de verzuim- en P&O adviseur.
3. Iedere werknemer kan vanaf eind 2020 gebruik maken van een Mental Check Up (MCU). Deze mental check ups zijn een middel om medewerkers mentaal fit te blijven, en dus om verzuim te voorkomen. Medewerkers krijgen tevens advies over hoe zij mentaal gezond blijven. Veilig Thuis ontvangt op basis van de MCU een algemene rapportage. Deze rapportage geeft inzicht in de gezondheidsrisico's in de organisatie. Dit informatie is de basis voor gericht beleid om deze risico's te verminderen.

Externe ontwikkelingen

Blijvend Veilig
In 2020 is de pilot Blijvend Veilig verder uitgebreid. Er zijn 2 nieuwe medewerkers van Veilig Thuis toegevoegd aan het project. Daarnaast heeft Veilig Thuis parttime beleidsondersteuning geleverd en zijn teammanagers betrokken geweest bij de ontwikkeling van o.a. bedrijfsvoering.

De pilot Blijvend Veilig ontwikkelt aan de hand van casuïstiek een methodiek om gezinnen in onveiligheid sneller, effectiever en eenduidiger hulp te bieden. Het pilotteam bestaat uit medewerkers van Samen DOEN, Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Blijf Groep. Alle expertise en bevoegdheden zijn in het team gebundeld. Gezinnen hoeven nog maar op één plek hun verhaal te doen aan één medewerker die gedurende het hele traject betrokken blijft.

ZSM

Vanuit het Rijk (programma Veiligheid Voorop!) is opdracht gegeven tot het aansluiten van Veilig Thuis bij ZSM. Het doel is een betere samenwerking tussen de partners - OM, politie, reclassering, Slachtofferhulp Nederland, Raad voor de Kinderbescherming, Halt en Veilig Thuis - wanneer er een verdachte van huiselijk geweld is aangehouden. Het beter op elkaar afstemmen van straf en zorg ofwel het gelijktijdig starten van straf en zorg, draagt bij aan het doorbreken van patronen.

In de zomer van 2020 is Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland gestart met het deelnemen aan ZSM. Het gaat hierbij met name om telefonische bereikbaarheid en het geven van aanvullende relevante informatie over de aangehouden verdachte en zijn/haar gezinssysteem. In het najaar is deze telefonische bereikbaarheid uitgebreid naar fysieke aanwezigheid van 1 dag in de week. Helaas is door de aangescherpte Corona-maatregelen in december 2020 de fysieke aansluiting tijdelijk gestaakt. In 2021 wordt de ontwikkeling van de samenwerking verder vormgegeven.

2.3 Wat heeft het Veilig Thuis gekost?

Tabel 1 Veilig Thuis | Lasten (x € 1.000)

Veilig Thuis	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Jaarrekening 2020	Verschil Jaarrekening Geactualiseerde begroting 2020
Lasten	11.470	12.605	13.645	13.485	160
Subtotaal lasten	**11.470**	**12.605**	**13.645**	**13.485**	**160**
Totaal	*11.470*	*12.605*	*13.645*	*13.485*	*160*

Lasten Veilig Thuis

Veilig Thuis heeft in totaal €13,5 miljoen aan lasten. Het verschil tussen de jaarrekening en de geactualiseerde begroting 2020 bedraagt €160k positief. Dit verschil wordt verklaard door een onderbesteding van €449k aan directe personeelskosten, een onderbesteding van €25k in de interne lasten, een overschrijding van €95k in de kosten personeel van derden, een overschrijding van €15k in de overhead en een overschrijding van de materiële lasten van €200k.

Personeelskosten
In 2020 was er 10,5 miljoen beschikbaar voor personeelskosten van Veilig Thuis. Het doel voor 2020 was om met dit budget de formatie van Veilig Thuis gefaseerd uit te breiden met 15,31 formatieplaatsen, naar 130fte op 31 december 2020. Dat doel is voor 2020 gerealiseerd. Veilig Thuis heeft echter te maken met een aantal meevallers waardoor de gerealiseerde personele lasten €449k lager zijn ten opzichte van het begrootte personeelsbudget. Deze onderbesteding heeft een aantal oorzaken:

- Er zijn in 2020 minder onregelmatigheidtoeslagen uitbetaald door een afname in de onregelmatige diensten. Dit had een voordelig effect van €142k op de variabele loonkosten ten opzichte van de geactualiseerde begroting.
- Veilig Thuis heeft in totaal €196k aan vergoedingen ontvangen voor het personeel dat in 2020 zwangerschapsverlof heeft opgenomen (deze vergoedingen worden niet begroot)
- Er werd aan opleidingskosten €54k minder besteed, dit heeft te maken met Corona. Ten slotte is er een positief verschil van €90k in de vaste loonkosten ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Dit wordt veroorzaakt door medewerkers die in de begroting hoger zijn ingeschaald dan in werkelijkheid.

Inhuur personeel van derden
In de kosten van personeel van derde heeft Veilig thuis een overschrijding van € 95k. Van een aantal medewerkers die ingehuurd zijn in 2019 liep het contract nog door tot aan het einde van het eerste kwartaal 2020. Dit was een tijdelijke oplossing voor de nog niet ingevulde vacatures.

Materiële lasten
Veilig Thuis heeft in de materiële lasten een overschrijding van €204k ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Deze overschrijding komt deels voort uit de bijdrage van Veilig Thuis aan de pilot Blijvend Veilig. Conform de afspraak die gemaakt is tussen de deelnemende partijen van het project Blijvend Veilig, heeft Veilig Thuis in 2020 een eenmalige bijdrage van €150k geleverd. Bij de vaststelling van de geactualiseerde begroting was deze bijdrage nog niet bekend.

Naast bovengenoemde bijdrage heeft Veilig Thuis in 2020 een bedrag van €43k geïnvesteerd aan Mental Check Ups voor de medewerkers. Ook deze kosten zijn niet opgenomen in de begroting 2020.
Ook zijn er meer kosten gemaakt voor ICT door de aanschaf van laptops en mobile hulpmiddelen (door thuiswerken) en de inkoop van licenties voor het gebruik van de applicatie Clavis.

Overhead
De totale overheadkosten zijn ten opzichte van de geactualiseerde begroting €15k hoger. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan het bedrijfsbureau Zorg Specifieke Ondersteuning (ZSO). Veilig Thuis draagt jaarlijks een bedrag af voor de ondersteuning vanuit het ZSO, deze kosten bleken in 2020 (na een herberekening) hoger te zijn dan begroot.

Interne lasten
De kosten die Veilig Thuis afdraagt voor de inzet van 0,67fte onderzoeker vanuit de GGD zijn €25k lager ten opzichte van de begroting.

2.4 Centrum Seksueel Geweld

Het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland (CSG) biedt professionele hulp aan iedereen die een ongewenste seksuele ervaring heeft meegemaakt.

Het CSG is geen fysieke locatie maar een samenwerkingsverband. GGD Amsterdam, Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, Politie Eenheid Amsterdam, Amsterdam UMC, OLVG locatie Oost, BRight GGZ, Levvel, Arq Centrum '45, Slachtofferhulp Nederland en Qpido zijn kernpartners en vormen samen de netwerkorganisatie CSG Amsterdam-Amstelland.

Voor slachtoffers die kortgeleden seksueel geweld hebben meegemaakt is het CSG 24 uur per dag 7 dagen per week bereikbaar via het gratis telefoonnummer 0800 -0188. Tijdens kantooruren is het CSG bereikbaar voor alle andere slachtoffers, naasten en professionals voor advies en ondersteuning.

2.5 Wat hebben we bereikt in 2020?

In 2020 zijn in totaal 230 slachtoffers (212 vrouwen en 18 mannen) in de acute fase in contact geweest met de casemanagers, dat wil zeggen binnen 7 dagen na het seksueel geweld. 78 van de personen namen in de acute fase contact op vanwege een adviesvraag. Het aantal hulpvragen in deze fase is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 2019. 41 van de acute slachtoffers waren minderjarig. Dertien (13) daarvan kregen zorg vanuit het Amsterdam UMC en Levvel.

De zorg voor deze acute doelgroep kon, in tijden van corona, met aanpassingen doorgaan. De casemanagers konden werken volgens de RIVM-richtlijnen. Medische en forensische zorg is te allen tijde geboden worden. Psychosociale ondersteuning en advies is gedeeltelijk telefonisch afgehandeld.

Over seksueel geweld langer dan 7 dagen gelden zijn 334 personen gesproken. In 45% van de gesprekken is het slachtoffer zelf een of meerdere keren gesproken. Vervolgens waren professionals en familieleden de grootste groepen waarmee gesprekken zijn gevoerd. De CSG-medewerkers hebben voornamelijk telefonisch geadviseerd.

23 jongeren (21 vrouwen en 2 mannen) hebben een beroep gedaan op de overbruggende zorg van het CSG. Hiervan zijn er 14 in dat jaar afgerond en 11 trajecten zijn nog actief. In de laatste 2 maanden zijn opvallend veel cliënten aangemeld.

Effecten van Corona
Uiteraard is het effect van Corona ook bij het CSG voelbaar geweest. Tijdens de eerste lock down daalde het aantal hulpvragen zowel in de acute als in de niet acute fase aanzienlijk. In de laatste maanden van het jaar is ook, in mindere mate, een daling van het aantal hulpvragen te zien.

Desondanks hebben in 2020 hetzelfde aantal slachtoffers in de acute fase zorg ontvangen als in 2019 namelijk 230. In de niet acute fase zien we een lichte daling in het aantal geregistreerde gesprekken nl 334 in 2020 tegenover 362 in 2019.
Voor alle professionals nam de belasting toe; naast de reguliere werkzaamheden werd ook ingezet op Corona werkzaamheden, werkwijzen moesten snel worden aangepast, uiteraard moest er thuis worden gewerkt terwijl ook onderwijs en zorg aan kinderen moest worden gegeven.

Desondanks is het gelukt om 24/7 binnen een half uur beschikbaar te zijn voor de slachtoffers in de acute fase, heeft ook de zorg in de niet acute fase doorgang kunnen vinden en is de psychische nazorg voor alle groepen gerealiseerd.

Communicatie
Uit onderzoeken weten we dat gemiddeld 1 op de 8 vrouwen en 1 op de 25 mannen te maken krijgt met verkrachting. Als het gaat om alle vormen van seksueel geweld liggen deze cijfers nog hoger. Hoewel er de afgelopen jaren in toenemende mate een beroep is gedaan op het CSG bereiken we waarschijnlijk nog maar een klein deel van de slachtoffers. Daarom zijn 2020 zijn een aantal communicatie activiteiten op verschillende doelgroepen uitgevoerd.

In 2020 wilden we 3 doelgroepen specifiek benaderen:

1. Jongeren/studenten
2. Lhbtiq (Lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse en queer)+ personen
3. Het uitgaansleven

Door de coronacrisis heeft dit iets anders uitgepakt. De jongeren zijn met name via een drietal online campagnes benaderd. Een aantal voorlichtingen op scholen en universiteiten kon helaas niet doorgaan, maar via sociale media hebben wij ons best gedaan deze leeftijdsgroep toch te bereiken. Daarnaast is extra aandacht besteed aan de lhbtiq groep. Op initiatief van het CSG Amsterdam-Amstelland is een publieksfolder voor deze doelgroep ontwikkeld en een training voor de casemanagers georganiseerd. Ook deze groep is via een online campagne bereikt. Deze initiatieven zijn ook landelijk uitgerold.

Een campagne voor het uitgaanspubliek in Amsterdam is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Andere initiatieven zoals scholing aan de huisartsenopleiding of voorlichting aan diverse professionals konden grotendeels online doorgang vinden.

Samenwerking met partners
In de loop van 2020 is de samenwerking met het programma Seksuele Intimidatie en Seksueel Geweld (SISG) geïntensiveerd. Zo zijn we betrokken bij de Rosa aanpak en de aanpak van online seksueel geweld. De netwerk coördinator van het CSG heeft zitting in de zogenoemde kerngroep van het programma. Het kernteam SISG denkt na en adviseert over de verdere invulling en uitrol van de genoemde maatregelen van het programma SISG. In het kernteam nemen belangrijke kernpartners deel die vanuit hun kennis, ervaring en expertise een bijdrage leveren om de aanpak en de samenwerking rondom dit belangrijke onderwerp verder uit te breiden.

Voor slachtoffers van online seksueel geweld is ook samenwerking met Help Wanted gestart. Slachtoffers worden over en weer in contact gebracht voor ofwel technische ondersteuning bij het verwijderen van materialen op sociale media ofwel het bieden van psychische ondersteuning. Hierbij wordt ook samengewerkt met Veilig Thuis.

Het CSG Amsterdam-Amstelland is betrokken bij het project Vrouw en Gezondheid. Dit door de Vrije Universiteit geïnitieerde project richt zich op vrouwelijke statushouders die seksueel of gender gerelateerd geweld hebben meegemaakt.

De Amsterdamse afdeling van Amnesty International is met een aantal ervaringsdeskundigen intensief bezig geweest met een campagne rond de nieuwe zedelijkheidswetgeving. Het CSG heeft samen met het Steunpunt Seksueel Geweld Amnesty geadviseerd over het beleid ten aanzien van en de zorg voor deze groep vrijwilligers.

2.6 Wat heeft het Centrum Seksueel Geweld gekost?

In 2020 is de inzet van de casemanagers die de werkzaamheden uitvoeren voor het CSG, in kaart gebracht. De inzetbaarheid van de casemanagers bleek in de huidige situatie niet kostendekkend te zijn. Ook door de voortdurende groei van het aantal hulpvragen sinds 2018 bleek de eerdere begroting niet kostendekkend. Op basis van deze gegevens zijn de lasten in de begroting 2020 verhoogd met €303k naar een totaal van €622k. Daarmee zijn de kosten voor het casemanagement voor 2020 volledig gedekt.

Tabel 2 CSG | Lasten (x € 1.000)

Centrum Seksueel Geweld	*Rekening 2019*	*Begroting 2020*	*Actualisatie 2020*	*Jaarrekening 2020*	*Verschil Jaarrekening*
Lasten	*322*	*319*	*622*	*618*	*4*
Subtotaal lasten	***322***	***319***	***622***	***618***	***4***
Totaal	**322**	**319**	**622**	**618**	**4**

Toelichting tabel 2 - Lasten Centrum Seksueel Geweld

De totale lasten van het Centrum Seksueel geweld (CSG) in 2020 zijn €618k. Ten opzichte van de geactualiseerde begroting is het verschil €4k voordelig. De doorbelaste overheadkosten zijn in 2020 lager dan begroot, hierdoor heeft het CSG een voordelig resultaat van €4k.

3. Algemene dekkingsmiddelen

3.1 Gemeentelijke bijdragen

Veilig Thuis

Tabel 3 Veilig Thuis | Algemene dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Gemeentelijke bijdragen	*Rekening 2019*	*Begroting 2020*	*Actualisatie 2020*	*Jaarrekening 2020*	*Verschil Jaarrekening Geactualiseerde begroting 2020*
Jaarlijkse bijdrage regiogemeenten Amstelland					
Gemeente Amstelveen	*93*	*96*	*96*	*96*	*-*
Gemeente Alsmeer	*33*	*34*	*34*	*34*	*-*
Gemeente Diemen	*28*	*29*	*29*	*29*	*-*
Gemeente Ouder-Amstel	*14*	*14*	*14*	*14*	*-*
Gemeente Uithoorn	*30*	*31*	*31*	*31*	*-*
Bijdrage Gemeente Amsterdam					
Bijdrage vanuit DUVO middelen	*11.937*	*12.371*	*16.231*	*16.446*	*-215*
Totaal	12.135	12.575	16.435	16.650	

Toelichting tabel 3

De gemeentelijke bijdragen bestaan uit de bijdrage vanuit de regiogemeenten: Aalsmeer, Diemen, Amstelveen, Ouder- Amstel en Uithoorn. Deze bijdrage is berekend op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019. Deze bedragen zijn inclusief de bijdrage van de THV activiteiten.

Naast het aandeel vanuit de regiogemeenten draagt Gemeente Amsterdam jaarlijks een bedrag bij vanuit de DUVO middelen. De realisatie van de gemeentelijke bijdragen is in 2020 €215k hoger ten opzichte van de begroting. Het verschil betreft een correctie van de extra middelen verkregen vanuit VWS in de Septembercirculaire 2020. De bijdrage bleek €220k hoger dan eerder begroot. Daarnaast is het bedrag ter dekking van de frictiekosten €5k lager dan begroot.

Centrum Seksueel Geweld

Tabel 4 CSG | Algemene dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Gemeentelijke bijdragen	*Rekening 2019*	*Begroting 2020*	*Actualisatie 2020*	*Jaarrekening 2020*	*Verschil Jaarrekening Geactualiseerde begroting 2020*
Bijdrage Gemeente Amsterdam					
Bijdrage vanuit DUVO middelen	*310*	*319*	*622*	*622*	*-*
Totaal	310	319	622	622	

Toelichting tabel 4

Voor de dekking van het CSG worden DUVO middelen ingezet door de Gemeente Amsterdam. De bijdrage voor 2020 is gewijzigd een verhoogd met €303k. In totaal bedraagt de bijdrage 2020 €622k.

Financieringssysteem GR Amsterdam – Amstelland

De GR Amsterdam-Amstelland wordt deels gefinancierd door de deelnemende regiogemeenten en deels door de Gemeente Amsterdam. De bijdrage vanuit de regiogemeenten wordt vastgesteld op basis van het aantal inwoners per gemeente op 1 januari 2019.

De bijdrage van Gemeente Amsterdam wordt vanuit de DUVO middelen bepaald. De gemeente Amsterdam ontvangt als centrumgemeente extra middelen vanuit het rijk. Dit zijn de zogenaamde middelen Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang (DUVO). Deze bijdrage is bedoeld voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Amsterdam en de regio. De Gemeente Amsterdam draagt jaarlijks een bedrag bij aan de Amstelland gemeenten vanuit de DUVO middelen. Daarnaast draagt de Gemeente Amsterdam alle risico's en alle niet-begrote noodzakelijke activiteiten ten behoeve van de regio.

4. Overhead

Tabel 5 | Overhead (x € 1.000)

Overzicht programma Overhead	*Rekening 2019*	*Begroting 2020*	*Actualisatie 2020*	*Jaarrekening 2020*	*Verschil Jaarrekening Geactualiseerde begroting 2020*
Lasten					
ZSO	*358*	*442*	*360*	*375*	*-15*
Totaal ZSO	***358***	***442***	***360***	***375***	***-15***
Centrale Bedrijfsvoering, Ondersteuning en Huisvesting	*1.902*	*1.964*	*2.203*	*2.199*	*4*
Totaal Centrale Bedrijfsvoering, Ondersteuning en Huisvesting	***1.902***	***1.964***	***2.203***	***2.199***	***4***
Subtotaal lasten	*2.260*	*2.406*	*2.563*	*2.574*	*-11*
Resultaat	**2.260**	**2.406**	**2.563**	**2.574**	**-11**

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV (5 maart 2016) is een wijziging voor beter inzicht in de overhead ingevoerd. Om de staten en raden op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead.

Onder ZSO (Zorg Specifieke Ondersteuning) zijn de kosten van het bedrijfsbureau ZSO opgenomen. Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld worden vanuit de ZSO ondersteund op het gebied van financiën, kwaliteit, functionele applicatiebeheer, zorgadministratie, cliëntadvisering en management. Deze kosten worden doormiddel van een interne doorbelasting in rekening gebracht bij de GR Amsterdam-Amstelland. In 2020 zijn deze kosten circa €15k hoger ten opzichte van de begroting.

Onder de centrale bedrijfsvoering en ondersteuning vallen alle overhead kosten die door de Amsterdam worden doorbelast aan de GR Amsterdam - Amstelland. Het betreft de kosten voor ondersteuning vanuit directie, juridische zaken, communicatie, personeelszaken, financiën, automatisering en huisvesting. De realisatie is €4k lager ten opzichte van de geactualiseerde begroting. Het verschil wordt veroorzaakt door de doorbelaste overhead kosten voor CGS, deze zijn lager dan begroot.

Beheerkosten

Er zijn geen afzonderlijke beheerkosten in rekening gebracht in 2020.

5. Verplichte paragrafen

Op basis van verslagingsregels dient de GR diverse paragrafen verplicht op te nemen. In dit jaarverslag zijn alleen de paragrafen opgenomen die relevant zijn voor de GR Amsterdam-Amstelland.

5.1 Weerstandscapaciteit

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan: 'het vermogen om incidentele en structurele financiële tegenvallers waarvan tijdstip en omvang onbekend zijn op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de programma's'. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en risico's waarvoor geen voorziening en/of verzekering aanwezig is.

De GR GGD Amsterdam-Amstelland loopt zelf geen risico's. Eventuele risico's worden gedekt door de deelnemende gemeenten.

5.2 Financiële kengetallen

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de GR GGD Amsterdam - Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de GR GGD Amsterdam - Amstelland nul.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De baten voor de GR GGD Amsterdam - Amstelland komen voornamelijk voort uit de algemene uitkering van het gemeentefonds en zijn structureel van aard.

Financiering

Financiering van de GR GGD Amsterdam - Amstelland geschiedt via de zes aangesloten gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies). Elk team van de afdeling beheer stelt jaarlijks een jaarplan en projectenoverzicht op. De geprioriteerde veranderingstrajecten ('growing concern') in relatie tot de kerndoelen van de GGD worden geborgd door toepassing van de A3-methode. De budgetten t.b.v. GR GGD Amsterdam - Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.

Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg WNT, die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.
De voorwaarde is dat zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn geweest voor de (semi-)publieke instelling. De maximale bezoldigingsnorm is €194.000, inclusief onkostenvergoedingen en overige beloningen.
De WNT kent een verbod op het verstrekken van variabele beloning aan topfunctionarissen. Tevens mag het salaris niet meer worden doorbetaald gedurende een periode waarin de (gewezen) topfunctionaris geen arbeid meer levert. De wet normering topinkomens is van toepassing op de GR GGD Amsterdam-Amstelland. Relevant zijn de volgende topfunctionarissen:

Naam	Functie	Basisbeloning
Wethouder Zorg en Jeugd(zorg) mevrouw Kukenheim Gemeente Amsterdam	Voorzitter	Onbezoldigd
Wethouder Armoede en Schuld, inburgering, Onderwijs, mevrouw Moorman Gemeente Amsterdam	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Jeugd(zorg), de heer Kabout , Gemeente Aalsmeer	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Zorg en WMO, de heer van Ballegooijen Gemeente Amstelveen	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Welzijn en Zorg, de heer Klaasse Gemeente Diemen	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Sociaal Domein en Maatschappelijke Ondersteuning, mevrouw Zijlstra Gemeente Uithoorn	Lid	Onbezoldigd
Burgemeester, mevrouw Langenacker Gemeente Ouder-Amstel	Lid	Onbezoldigd

6. Jaarrekening

6.1 Balans

Activa

Balans GR GGD Amsterdam - Amstelland per 31 december 2020		
ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste Activa	0	0
Materiële vaste activa		
- Investeringen met economisch nut		
- Overige investeringen met een economisch nut		
Totaal vaste activa	0	0
Vlottende Activa		
Voorraden		
- Gereed product en handelsgoederen	0	0
Uitzettingen met een rente - typische looptijd < 1 jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen		
- Vorderingen op GGD Amsterdam	3.304.192	741.529
- Overige vorderingen		
Liquide Middelen		
- Bank Nederlandse Gemeenten	1.256.832	507.918
Overlopende activa	0	0
Totaal vlottende activa	**4.561.024**	**1.249.447**
Totaal Activa	**4.561.425**	**1.249.447**

Passiva

Balans GR GGD Amsterdam - Amstelland per 31 december 2020		
PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	1.249.447	512.917
- Geactualiseerde resultaat boekjaar	3.311.578	736.529
Voorzieningen		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0	0
- Egalisatievoorzieningen	0	0
Totaal vaste passiva	**4.561.024**	**1.249.447**
Vlottende passiva		
Netto -vlottende schulden met een rente- typische looptijd < 1 jaar		
- Overige schulden	0	0
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzodering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
Liquide Middelen	0	0
- Bank Nederlandse Gemeenten		
Overlopende passiva		
Totaal vlottende passiva	**0**	**0**
Totaal Passiva	**4.561.024**	**1.249.447**

6.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

De jaarrekening is opgemaakt met in achtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Omgang met overschotten en/of tekorten
Een overschot of tekort t.o.v. de begroting komt bij ongewijzigd beleid ten gunste c.q. ten laste van de GR GGD Amsterdam - Amstelland.

Activa

Vlottende activa
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar.
Het betreft het resultaat boekjaar 2020 ad €3.311.578 en te verrekenen resultaten 2018 ad €4.599 en 2019 ad -€11.985,05 m.b.t. CSG

Passiva

Eigenvermogen

De Algemene reserve bestaat uit:
- Saldo van de algemene reserve per 31-12-2020 ad €1.249.447
- Het resultaat over boekjaar 2020 ad €3.311.578

Resultaat boekjaar

Het betreft het resultaat uit het boekjaar 2020. Dit resultaat bestaat uit:
€3.306.844,74 (positief) Veilig Thuis
€4.733,14 (positief) Centrum Seksueel Geweld

6.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2020

De GR GGD Amsterdam – Amstelland heeft in 2020 een batig saldo van €3.311.577,89 behaald. De volgende paragrafen geven een verklaring van de verschillen tussen de geactualiseerde begroting en de rekening 2020.

GR Amsterdam - Amstelland | Baten en Lasten (x € 1.000)

GR Amsterdam - Amstelland	*Rekening 2019*	*Begroting 2020*	*Actualisatie 2020*	*Jaarrekening 2020*	*Verschil Jaarrekening Geactualiseerde begroting 2020*
Lasten					
Personeelskosten	8.767	9.813	10.609	10.251	357
Materiële kosten	462	399	568	768	-200
Overhead en interne lasten	2.551	2.713	3.091	3.085	7
Totaal	**11.779**	**12.925**	**14.269**	**14.104**	**164**
Baten					
Bijdrage regiogemeenten					
Gemeente Amstelveen	93	96	96	96	-
Gemeente Alsmeer	33	34	34	34	-
Gemeente Diemen	28	29	29	29	-
Gemeente Ouder-Amstel	14	14	14	14	-
Gemeente Uithoorn	30	31	31	31	-
Bijdrage Gemeente Amsterdam					
Bijdrage Gemeente Amsterdam vanuit DUVO middelen	12.193	12.645	16.809	16.809	-
Incidentele bijdrage Gemeente Amsterdam				220	-220
Bijdrage Gemeente Amsterdam frictiekosten	54	46	46	41	5
Overige baten					
Inkomsten uit detachering personeel en overig	84			142	-142
Totaal baten	**12.528**	**12.895**	**17.059**	**17.416**	**-357**
Saldo van baten en lasten	-749	-30	-2.790	-3.312	522

Toelichting baten

Op de baten heeft de GR GGD Amsterdam – Amstelland een batig saldo van €357k behaald door:

- Correctie extra bijdrage VWS aan Veilig Thuis van ad. €220k.
- Incidentele baten ad. € 142k door de detachering van Veilig Thuis personeel.
- Onttrekking voorziening Frictiekosten €5k lager.

Toelichting lasten

Op de lasten heeft de GR GGD Amsterdam – Amstelland een batig saldo van €164k behaald door:

- Minder directe personeelslasten Veilig Thuis door meevallers in de onregelmatigheidstoeslagen, vergoeding voor zwangerschapsverlof en opleidingskosten. Totaal onderbesteding €449k.
- Kosten inhuur personeel van derden van in totaal €95k ten behoeve van Veilig Thuis.
- Meer overheadkosten ten opzichte van de begroting door een overschrijding van € 15k binnen Veilig Thuis en een voordeel van €4k binnen CSG.
- Een onderbesteding van €17k in de interne lasten veroorzaakt door: kosten inzet 0,67 fte onderzoeker binnen Veilig Thuis €25k lager dan begroot en een overschrijding van €8k binnen CGS.

- Overschrijding van de materiële lasten van €200k door de bijdrage van €150k aan het project Blijvend Veilig. Daarnaast door een overschrijding van €43k (inkoop Mental Check Up binnen Veilig Thuis).

6.4 Baten en lasten naar taakvelden (functies IV3)

Taakvelden (functies) GR 2020 - baten (x 1000)

Taakvelden		Veilig Thuis	CSG	Totaal
Taakvedlnr.	**Omschrijvingtaakveld**			
681	Geëscaleerde zorg 18+	16.792	622	17.414

Taakvelden (functies) GR 2020 - lasten (x 1000)

Taakvelden		Veilig Thuis	CSG	Totaal
Taakvedlnr.	**Omschrijvingtaakveld**			
681	Geëscaleerde zorg 18+	13.485	618	14.103

Concept Begroting 2022 GR GGD Amsterdam-Amstelland en Actualisatie 2021



Inhoudsopgave

1. Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland 3
1.1. Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland en dienstverleningsovereenkomst 3
1.2. Dienstverleningsovereenkomst GGD Amsterdam-Amstelland 4
2. Begroting 2022 – Actualisatie 2021 GR Amsterdam-Amstelland. 5
2.1. Toelichting lasten op begroting 2022 en actualisatie 2021 10
3. Verplichte paragrafen 14
3.1.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 14
3.1.2. Financiële kengetallen 14
3.1.3. Solvabiliteitsratio 14
3.1.4. Netto schuldquote 14
3.1.5. Financiering 14
3.1.6. Bedrijfsvoering 15
3.1.7. Wet normering topinkomens (WNT) 15
4. Meerjarenbegroting 16
5. Meerjarenbalans 17

1. Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland

1.1. Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland en dienstverleningsovereenkomst

Per 1 januari 2017 is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland en het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland vastgelegd in een openbaar lichaam, gemeenschappelijke regeling, genaamd Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam-Amstelland. Dit lichaam bestaat uit zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het rechtsgebied van het lichaam omvat het grondgebied van de leden. Na inwerkingtreding van de gemeenschappelijke regeling is het Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam.
In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken aangaande het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis) alsmede het Centrum Seksueel Geweld opgedragen aan de GGD Amsterdam.

Wettelijke taken Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland

Art 4.1.1 van de Wet op de maatschappelijke opvang (Wmo) 2015 legt het college van Burgemeester & Wethouders de plicht op om een Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), met andere woorden een Veilig Thuis organisatie in te richten. Als dat voor een doeltreffende taakuitvoering nodig is werken de colleges van B&W van een aantal gemeenten hierin samen.
Veilig Thuis heeft de volgende wettelijke taken (art. 4.1.1 lid 2 en lid 3 Wmo):

- het geven van advies en zo nodig het bieden van ondersteuning aan ieder die in verband met een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling om dit advies vraagt;
- het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- het naar aanleiding van een melding onderzoeken of daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- het beoordelen van de vraag of - en zo ja tot welke stappen de melding aanleiding geeft;
- het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen, van de melding, indien het belang van de betrokkene of de ernst van de situatie daartoe aanleiding geeft;
- het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderbescherming van een melding van (een vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling indien het belang van de betrokkene of de ernst van het feit daar aanleiding toe geeft;
- indien het AMHK een verzoek tot onderzoek doet bij de raad voor de kinderbescherming, het in kennis stellen van het college van B&W;
- het op de hoogte stellen van de melder van de stappen die naar aanleiding van zijn melding zijn ondernomen.

Een AMHK/Veilig Thuis dient minimaal deze in de wet genoemde taken uit te voeren. Daarnaast kan een college van B&W Veilig Thuis de opdracht geven om andere niet wettelijke taken in de sfeer van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren.

Niet-wettelijke taken Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland

Naast de wettelijke taken voert Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland ook nog een aantal niet-wettelijke taken uit, te weten:

- het fungeren als meldpunt en spoeddienst bij crisissen waar jeugdigen bij betrokken zijn.
- uitvoering geven aan algemene voorlichtings- en preventietaken over huiselijk geweld en kindermishandeling.
- expertise inbrengen ten aanzien van ouderenmishandeling.
- uitvoering geven aan taken ten behoeve van de Tijdelijke Huisverboden.
- uitvoering geven aan cliëntparticipatie en cliënttevredenheidsmetingen ten aanzien van de eigen dienstverlening.
- uitvoering geven aan het bemiddelen bij aanvragen voor crisisbedden Jeugd.

1.2. Dienstverleningsovereenkomst GGD Amsterdam-Amstelland

Het Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland draagt aan RVE GGD Amsterdam op de uitvoering van de volgende taken voor vormgeving Veilig Thuis:

a. het fungeren als meldpunt bij crisis waar jeugdigen bij betrokken zijn.
b. bij een crisismelding deze (zo nodig ter plaatse) beoordelen en onderzoeken welke passende vervolghulp nodig is.
c. uitvoering geven aan algemene voorlichtings- en preventietaken over huiselijk geweld en kindermishandeling en expertise inbrengen ten aanzien van ouderenmishandeling.
d. uitvoering geven aan taken ten behoeve van de uitvoering van Tijdelijk Huisverboden.
e. uitvoering geven aan cliëntparticipatie en cliënttevredenheidsmetingen ten aanzien van de eigen dienstverlening.
f. het leveren van periodieke informatie over de geleverde prestaties, conform het informatieprotocol Veilig Thuis (VNG) aan het algemeen bestuur van de Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland.
g. als opdrachtnemer voeren van periodiek overleg met de RVE OJZ van de gemeente Amsterdam die fungeert als ambtelijk opdrachtgever namens de GR-partners.
h. periodiek afstemmingsoverleg voeren met ketenpartners en politie ten behoeve van een efficiënte en effectieve aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en inbreng van expertise van de ketenpartners en politie ten behoeve van de vormgeving van Veilig Thuis.
i. het vormgeven van een eigen identiteit van het AMHK, als onafhankelijk en deskundig Veilig Thuis meldpunt en expertisecentrum.
j. uitvoering geven aan taken voor het CSG zijnde:
    (i) uitvoering geven aan de frontoffice van het CSG;
    (ii) het met voor 0,1 fte delen van de communicatieadviseur van het CSG met Veilig Thuis; het leveren van de coördinator van het CSG welke, net als het CSG als geheel onder de directeur Publieke Gezondheid van de RVE GGD Amsterdam valt, het volgende takenpakket heeft: zorgdragen voor de doorontwikkeling van het CSG, monitoren van (werk)processen en resultaten, het maken van evaluaties, jaarverslagen, jaarplannen en de begroting alsmede het vervullen van een oplossende rol bij geschillen tussen de partners van het CSG.

2. Begroting 2022 – Actualisatie 2021 GR Amsterdam-Amstelland.

In onderstaande tabel worden de realisatie over het boekjaar 2020, de begroting 2021, de actualisatie 2021 en de begroting 2022 weergegeven.

Omschrijving	*Realisatie 2020*	*Begroting 2021*	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*
Personeel	**€ 10.084.380**	**€ 12.176.459**	**€ 11.729.923**	**€ 12.888.077**
Materiële kosten	**€ 716.680**	**€ 509.811**	**€ 570.628**	**€ 627.003**
Overhead en interne doorbelastingen	**€ 2.608.756**	**€ 3.017.237**	**€ 2.981.423**	**€ 3.279.567**
Kosten ontwikkelen Regioaanpak (vanaf 2022)	€ -	€ -	€ -	€ 300.000
Kosten Secretaris (inclusief overhead vanaf 2022)	€ -	€ -	€ -	€ 85.000
Kosten Regioaanpak en Secretaris	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 385.000**
kosten front-office	€ 41.404	€ 15.850	€ 53.756	€ 53.756
kosten zorgcoördinatie	€ 422.273	€ 322.523	€ 446.323	€ 446.323
Personeel CSG	€ 72.009	€ 76.475	€ 72.009	€ 72.009
Materiële kosten	€ 70.397	€ 46.905	€ 98.390	€ 98.390
Overheadlasten	€ 11.850	€ 17.042	€ 11.850	€ 11.850
Lasten Centrum Seksueel Geweld	**€ 617.933**	**€ 478.795**	**€ 682.328**	**€ 682.328**
TOTAAL UITGAVEN	€ 14.027.748	€ 16.182.302	€ 15.964.302	€ 17.861.974
Bijdrage OJZ Preventie & Voorlichting	€ 75.433	€ 77.696	€ 77.696	€ -
Interne verrekening met CSG ivm inzet front-office			€ 53.756	€ 53.756
Inkomsten uit detachering (niet begroot)	€ 66.988			€ -
Opbrengst producten (bijdrage regiogemeenten Amstelland)	€ 203.798	€ 209.911	€ 209.911	€ -
Bijdrage OJZ voor THV activiteiten	€ 236.900	€ 244.007	€ 244.007	€ -
Bijdrage GGD Amsterdam voor THV activiteiten	€ 257.500	€ 265.300	€ 265.300	€ -
Extra middelen VWS 2020	€ 4.080.000	€ 3.860.000	€ 4.080.000	€ -
Extra middelen Amsterdam ivm Meldcode	€ 3.579.311	€ 4.084.189	€ 4.084.189	€ -
DUVO kortingen	€ -150.000	€ -150.000	€ -150.000	€ -
DUVO Middelen(vanaf 2022)	€ -	€ -	€ -	€ 15.195.209
CSG	€ 472.665	€ 328.795	€ 493.796	€ 150.000
CSG Extra	€ 150.000	€ 150.000	€ 196.532	€ 196.532
Bijdrage Gemeente Amsterdam	€ 8.325.687	€ 8.575.458	€ 8.575.458	€ -
Bijdrage Gemeenten vanaf 2022		€ -	€ -	€ 3.055.149
Ontvangsten	**€ 17.298.282**	**€ 17.645.357**	**€ 18.130.646**	**€ 18.650.646**
TOTAAL ONTVANGSTEN	€ 17.298.282	€ 17.645.357	€ 18.130.646	€ 18.650.646
SALDO van baten en lasten (excl. mutaties reserves en voorzieningen)	€ 3.270.534	€ 1.463.055	€ 2.166.344	€ 788.672
Baten uit voorz. frictiekn.van OJZ ivm overname personeel JBRA en Blijfgroep	€ 41.044	€ 44.880	€ 41.044	€ 41.044
Mutaties in reserves en voorzieningen	**€ 41.044**	**€ 44.880**	**€ 41.044**	**€ 41.044**
Ontrekking uit reserves				
Egalisatie reserves				
SALDO van baten en lasten (Incl. mutaties reserves en voorzieningen)	€ 3.311.578	€ 1.507.935	€ 2.207.388	€ 829.716
Stand Algemene reserve op 1-1	€ 1.249.446	€ 4.039.035	€ 4.561.024	€ 6.768.412
Saldo Algemene Reserve per 31-12	€ 4.561.024	€ 5.546.970	€ 6.768.412	€ 7.598.128

Veilig Thuis

Actualisatie begroting 2021 is gelijk aan realisatie 2020 + 5%
Veilig Thuis kent sinds haar start in 2015 een jaarlijkse groei van het aantal meldingen, en daarmee in personeel. De eerder vastgestelde begroting 2021 was gebaseerd op een stijging van 15% van het aantal fte ten opzichte van 2020. De benodigde formatie zou daarmee uitkomen op een totaal van 149,5 fte in 2021. De groei van het aantal meldingen is in 2020 niet doorgezet. In 2020 is het aantal meldingen ongeveer gelijk aan de instroom van 2019. Veilig Thuis heeft in 2020 wel het voorgenomen aantal fte in dienst genomen.

Effect 'extra' personeel in 2020
Op papier heeft Veilig Thuis in 2020 het werk gedaan met extra personeel. In de eerste helft van 2020 is Veilig Thuis druk bezig geweest te zorgen dat de werkzaamheden (veilig) doorgang konden vinden. Ook is in die periode de chatfunctie opgezet en daar personeel voor vrijgemaakt. En net als de rest van Nederland hadden we te maken met thuiswerken en thuisonderwijs tijdens de lockdown.
Ook zien we dat, ondanks dat het aantal meldingen niet is toegenomen, de problematiek wel complexer is geworden. Tot slot zien we mede vanwege de personele bezetting bovendien een verbetering in de doorlooptijden in de tweede helft van 2020.

Doorlooptijd veiligheidsbeoordeling
In de tweede helft van 2020 is gemiddeld 9 dagen nodig geweest voor de veiligheidsbeoordeling. Dat is een verbetering ten opzichte van het eerste halfjaar, toen waren er gemiddeld 12 dagen nodig voor het afronden van de veiligheidsbeoordeling. Gemiddeld wordt 47% van de veiligheidsbeoordelingen afgerond binnen de wettelijke termijn van 5 werkdagen. Dit is een verbetering ten opzichte van de eerste helft van 2020, toen werd 40% van de beoordelingen binnen de wettelijke termijn gedaan.

Doorlooptijden dienst Voorwaarden & Vervolg en de dienst Onderzoek
De wettelijke termijn van beide diensten is 10 weken vanaf de veiligheidsbeoordeling tot het afronden van de dienst. Gemiddeld wordt iets meer dan twee derde van de ingezette diensten binnen de wettelijke termijn afgerond. In de eerste helft van 2020 was dit de helft. Ook hier is dus een verbetering zichtbaar. Zie voor de cijfers ook de halfjaarsrapportage 2e helft van 2020.

Deze verbetering zet door in de eerste maanden van 2021. Dat zal terug te zien zijn in de halfjaarsrapportage over de eerste helft van 2021.

Bovenstaande heeft natuurlijk consequenties voor de actualisatie van de begroting 2021 en de begroting van 2022. We maken nu een pas op de plaats: de actualisatie 2021 gaat uit van de realisatie van 2020 plus 5%. Deze 5% komt voort uit de verwachting dat er na de versoepeling of opheffing van de Corona-maatregelen een toename van het aantal meldingen zal zijn. Wanneer de inwoners van de regio Amsterdam-Amstelland weer meer in het zicht komen van professionals, zullen signalen sneller worden opgepikt en gemeld. We anticiperen dus op deze ontwikkeling. **De formatie voor 2021 komt zo uit op 142,75 fte.**

In bovenstaande redenering speelt tevens mee dat er de afgelopen jaren continu te weinig personeel was om het werk te kunnen doen. Gemiddeld is iemand na 3-6 maanden op vlieghoogte. Het is complex werk. Met het voorstel voor de actualisatie 2021 houdt Veilig Thuis ruimte om een toename van meldingen op te vangen en het werk naar behoren te kunnen doen.

Chatfunctie
Laagdrempelig contact met Veilig Thuis is heel belangrijk. Vanaf mei 2020 is Veilig Thuis daarom voor advies bereikbaar via een chatfunctie op de website, dit is versneld ingevoerd vanwege de Corona-epidemie. We zien dat er goed gebruik wordt gemaakt van de chat, zeker ook door nieuwe doelgroepen zoals jongeren en jongvolwassenen. Dat is positief.

De invoering van de avondklok was voor Veilig Thuis aanleiding om de openingstijd van de chat tijdelijk te verlengen tot 22.00 uur, dit op verzoek van en bekostigd door VWS. We zien dat ook in de avonduren nog goed gebruik gemaakt wordt van de chat. De chatfunctie is van toegevoegde waarde. Het voorstel is dan ook om dit permanent onderdeel te laten zijn van de dienstverlening van Veilig Thuis.

<u>Eerste resultaten chatfunctie</u>

- In de periode 25 mei – 31 december werd er meer dan 10.000 keer gechat met Veilig Thuis. Zo'n 7% van de chats waren bestemd voor de regio Amsterdam-Amstelland. De medewerkers van Veilig Amsterdam-Amstelland beantwoorden tot op heden chats van andere regio's, het gaat om zo'n 8%. We zien in de cijfers terug dat het aantal chatgesprekken per dag varieert.
- Vanaf de invoering van de avondklok worden er op een gemiddelde werkdag worden zo'n 40 chatgesprekken gevoerd in de avonduren, van 18.00 – 22.00 uur. Op 8 plekken in Nederland, waaronder Amsterdam, zit een medewerker van Veilig Thuis achter de chat. Zij bedienen gezamenlijk het hele land.
- Een gemiddeld chatgesprek duurt 18 minuten. Medewerkers kunnen in de tijd dat zij niet chatten hun administratie en registratie bijwerken. Telefonisch contact met cliënten is tijdens deze dienst niet mogelijk. omdat er snel moet worden gereageerd op een binnenkomende chat. Daarvoor is er ook voor gekozen om de chatdiensten op te knippen in diensten van 4 uur.
- Het is belangrijk dat er snel wordt gereageerd op een binnenkomende chat. Zo'n 93% van de gestarte chats wordt binnen 5 minuten beantwoord.

De chatfunctie was niet meegenomen in de berekeningen van Q-consult, waarop de meerjarenbegroting is gebaseerd. Daarom is nu een aparte berekening van de chatfunctie toegevoegd, zie begroting.

De chatfunctie is op dit moment bereikbaar op werkdagen (ma t/m vr) van 08.30 – 22.00 uur. Veilig Thuis adviseert om de bereikbaarheid van de chat uit te breiden naar 7 dagen per week, het is een laagdrempelige manier voor burgers om contact te leggen en problemen bespreekbaar te maken. We komen uit op 3,58fte maar delen dit door twee omdat niet de volle 8 uur wordt besteed aan het beheren van de chat. We gaan dus uit van 1,8fte extra voor de chatfunctie. Dit kost in totaal € 147k. Deze uitbreiding heeft tevens invloed op de kosten voor onregelmatige diensten, omdat er in de avonduren en op weekenddagen wordt gewerkt.

Tot nog toe is de chatfunctie door het personeel van Veilig Thuis uitgevoerd, zie ook hierboven.

We stellen voor om ieder geval voor een jaar te bekijken of het aantal extra fte dat is vrijgemaakt voor de chatfunctie voldoende is. Evaluatie vindt plaats in Q4 2021 en Q1 2021.

De formatie voor 2021 komt daarmee in totaal uit op 144,55 fte, namelijk 142,75 fte + 1,80 fte.

Stijging 2022: 10%; 2023: 10%; 2024: 10%'; en 2025: 0%
We weten niet wat de Corona-pandemie ons verder nog gaat brengen in de komende jaren. De gevolgen van de lockdown op lange termijn zijn niet te voorspellen. Wat zijn de effecten op de toch al kwetsbare

burgers in onze regio? Zoals hierboven ook gemeld, verwachten we een stijging van het aantal meldingen na versoepeling of beëindiging van de coronamaatregelen. Na een "pauze" in de Corona-jaren 2020 en 2021 verwachten we opnieuw een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis. En daarmee een stijging van het aantal benodigde fte om het werk te kunnen doen.
Aan de andere kant is er een nieuwe Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling met een ambitie om het aantal adviezen en meldingen in een zo vroeg mogelijk stadium te vergroten. Een belangrijke doelstelling is ook om het aantal adviesvragen en meldingen van burgers en professionals (anders dan politie) te verhogen. Citaat uit de Regioaanpak:

> *"We verwachten dat vanaf 2020 het aantal adviezen en meldingen bij Veilig Thuis nog zal groeien, doordat we een regionale beweging starten in Speerpunt 1, en doordat we met Speerpunt 2 de focus op veiligheid versterken bij professionals in contact met risicogroepen. Voor het opvangen van deze toenemende druk op elke afzonderlijke organisatie blijft een groei van beschikbare middelen nodig. Tegelijk vereist de ambitie van de regioaanpak een versterking van de preventieve aanpak: een effectief voorveld, gericht op het voorkomen van geweld in huis en het zo vroeg mogelijk signaleren en ondersteunen van risicoroepen - voordat Veilig Thuis in beeld komt.*
> *En als Veilig Thuis en de verdere beschermingsketen wel in beeld komen, is aansluiting daarvan bij de lokale teams essentieel.*
> *Voor deze vermaatschappelijking is een extra investering nodig. Deze investering betaalt zich op de langere termijn terug. Ten eerste omdat de aanpak gericht is op het eerder signaleren en stoppen van geweld. Ten tweede valt een stabilisering of zelfs afname te verwachten van de druk op Veilig Thuis en de ketenpartners."*[1]

De aanname is nu dat de eerste resultaten van de Regioaanpak vanaf 2022 zichtbaar zijn. Waar eerder een stijging van 15% van het aantal meldingen bij Veilig Thuis werd gehanteerd, gaan we vanaf 2022 tot 2025, mede door de beoogde resultaten van de Regioaanpak, uit van een stijging van 10%. Vanaf 2025 wordt dan uitgegaan van een stabilisatie:0%. Deze percentages zijn conform de eerdere meerjarenbegroting, alleen dan uitgesteld door de Corona-jaren 2020 en 2021.

Overige wijzigingen Veilig Thuis
Naast de aanpassingen in de personele lasten van Veilig Thuis is tevens € 60k meer aan materiële lasten begroot.
Wat betreft de baten, wordt € 274k meer begroot ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting.

Huisvesting
Er is een knelpunt met betrekking tot huisvesting. De formatie breidt uit en de ruimte in het huidige pand is niet toereikend. Op dit moment weet Veilig Thuis nog niet of dit tot extra kosten gaat leiden.

Centrum Seksueel Geweld

Sinds de start van het CSG Amsterdam-Amstelland op 1 januari 2016 is het aantal hulpvragen in de acute fase met 40% toegenomen (van 163 in 2016 naar 230 in 2019) en het aantal hulpvragen in de niet acute fase ruim verdubbeld (van 116 in 2016 naar 288 in 2019).
In 2020 is het aantal hulpvragen, ondanks de flinke daling gedurende de lock downs, nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2019. De verwachting is dat de stijgende lijn zal doorzetten in 2021 en 2022 als de beperkende maatregelen opgeheven gaan worden. Daarnaast vragen de nominale loonontwikkelingen om aanpassingen in de begroting.

[1] Veiligheid voor elkaar, Regioaanpak 2020-2024 Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Amsterdam-Amstelland

De actualisatie van de begroting 2021 is gebaseerd op de notitie aanvullende financiering CSG.
De totale lasten voor 2021 worden geraamd op € 682k. Dit is een verhoging van € 203k ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting 2021. In de totale kosten is rekening gehouden met € 8k extra voor de inzet van de onderzoekers vanuit de GGD afdeling EGZ.
Naast de lasten zijn ook de baten geactualiseerd en verhoogd met € 203k.

Algemene reserve GR Amsterdam – Amstelland

Door alle genoemde aanpassingen wordt voor 2021 een positief resultaat van € 2.207.388 begroot. De algemene reserve stijgt hierdoor naar een saldo van € 6.768.412 (inclusief het voordelig resultaat van 2020). In de volgende paragrafen worden de lasten en de baten nader toegelicht.

2.1. Toelichting lasten op begroting 2022 en actualisatie 2021

Personeel Veilig Thuis

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Vaste loonkosten Veilig Thuis	€ 9.891.906	€ 11.566.932	€ 11.059.816	€ 12.165.797
Loonkosten inzet Chatfunctie ma tm vr (1,8ofte)	€ -	€ -	€ 147.060	€ 147.060
Verhaald salaris & soc.premies	€ -196.266	€ -	€ -	€ -
Kosten voormalig personeel	€ 7.534	€ -	€ -	€ -
Inhuur personeel	€ 10.807	€ -	€ -	€ -
Onregelmatigheidstoeslag	€ 199.288	€ 393.300	€ 319.000	€ 350.900
Variabele vergoedingen	€ 79.787	€ 52.325	€ 48.503	€ 53.353
Opleiding en cursussen	€ 36.107	€ 104.102	€ 100.862	€ 110.816
Werk Kosten Regeling	€ 55.217	€ 59.800	€ 54.682	€ 60.150
Personeel	**€ 10.084.380**	**€ 12.176.459**	**€ 11.729.923**	**€ 12.888.077**

De totale salariskosten voor 2021 bedragen op basis van 144,55fte € 11,7 miljoen.

Voor 2022 is het uitgangspunt een stijging van 10% ten opzichte van actualisatie 2021. Hierdoor stijgt de formatie met 14,46 fte naar een totaal van 159,01 fte. De totale personele lasten zijn voor 2022 begroot op een totaal bedrag van bijna 13 miljoen.

Het bedrag aan toelagen (in verband met onregelmatige werktijden) is begroot op € 319.000 voor 2021 en € 350.000 voor 2022. De variabele vergoedingen en opleidingskosten (individueel) zijn begroot op basis van de norm[2] binnen de gemeente Amsterdam

Materiële lasten Veilig Thuis

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting 2021	Actualisatie 2021	Begroting 2022
Opleidingen (accreditaties en registraties)	€ -	€ 47.000	€ 47.000	€ 51.700
ICT-kosten infrastructuur	€ 43.050	€ 43.000	€ 69.342	€ 76.276
IV-kosten applicaties	€ 10.762	€ 11.000	€ 11.100	€ 12.210
ICT-kosten door derden	€ 113.393	€ 75.000	€ 118.000	€ 129.800
Overig Uitbestede werkzaamheden	€ 286.588	€ 62.000	€ 62.000	€ 68.200
Juridische diensten	€ 1.750	€ 13.000	€ 15.000	€ 16.500
Tolken en vertaalservice	€ 14.695	€ 16.000	€ 16.000	€ 17.600
Psychiatrische consult	€ 7.000	€ 46.500	€ 40.000	€ 44.000
Inhuur personeel	€ 94.895	€ -	€ -	€ -
Leasekosten voertuigen	€ 47.079	€ 72.000	€ 72.000	€ 79.200
Kantoorbenodigdheden (kantoorartikelen)	€ 5.518	€ 10.300	€ 10.300	€ 11.330
Voorlichting (Communicatie:relatiegeschenken, folders, drukwe	€ 3.349	€ 16.500	€ 16.500	€ 18.150
Preventie & Voorlichting	€ 76.324	€ 78.000	€ 78.000	€ 85.800
Abonnementen op media	€ 5.391	€ 8.500	€ 8.500	€ 9.350
Toegerekende rente	€ 398	€ 638	€ 398	€ 398
Afschrijvingen	€ 6.489	€ 10.373	€ 6.489	€ 6.489
Materiële kosten	**€ 716.680**	**€ 509.811**	**€ 570.628**	**€ 627.003**

De materiële lasten zijn alle kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. De totale geactualiseerde materiële lasten bedragen € 570k.

[2] Opleidingskosten € 350 per fte en variabele vergoedingen 0,09% van totale vaste loonkosten

Voor 2022 zijn deze lasten begroot op € 627k. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op:

ICT kosten
Voor de ICT kosten is gekeken naar de realisatie en naar de structurele kosten per jaar. Het betreft de licentiekosten en gebruikerskosten van Conclusion en Clavis. Voor 2022 is een stijging van 15% toegepast op deze kosten ten op opzichte van 2021.

Overhead en Interne doorbelastingen Veilig Thuis

Omschrijving	*Realisatie 2020*	*Begroting 2021*	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*
Interne verrekening RVE/BC Zorg Specifiek Ondersteuning (ZSO)	€ 375.494	€ 370.800	€ 420.262	€ 462.288
Inzet Onderzoeker	€ 37.939	€ 71.000	€ 71.000	€ 78.100
Interne doorbelasting	€ 7.943	€ -	€ -	€ -
Doorbelaste KVS binnen RVE/BC (overhead van de GGD)	€ 2.187.380	€ 2.575.437	€ 2.490.161	€ 2.739.179
Overhead en interne doorbelastingen	**€ 2.608.756**	**€ 3.017.237**	**€ 2.981.423**	**€ 3.279.567**

Overhead
De overheadlasten betreffen de kosten voor de ondersteuning van Veilig Thuis door de afdeling Zorg Specifiek Ondersteuning (ZSO) en door de GGD op het gebied van automatisering, huisvesting, personele zaken, financiën en kwaliteit. De bijdrage aan ZSO bedraagt in 2021 € 420k en in 2022 € 462k.

Voor de overhead kosten GGD wordt het bedrag van €17.227 per fte toegepast. Dit bedrag betreft de bijdrage van Veilig Thuis aan Amsterdam per fte voor de kosten van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering kosten vallen de kosten aan Personeel, Organisatie, ICT en informatievoorziening, Financiën, Communicatie en Huisvesting.

Regioaanpak (€ 300k)

Met de regioaanpak wordt ingezet op het voorkomen van geweld in huis en het zo vroeg mogelijk signaleren en stoppen van geweld.
In 2022 worden opnieuw middelen vrijgemaakt voor regionale acties en projecten van de regioaanpak. Deze worden besteed aan o.a. een regionale campagne om meer aandacht te vragen voor de routes die er zijn om hulp te vragen bij HGKM. Ook worden trainingen georganiseerd voor onderwijs/kinderopvang, woningcorporaties en vrijwilligersorganisaties om signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling op te pakken en hiernaar te handelen. Het versterken van de aanpak van tijdelijke huisverboden en het inrichten van een adequate zorgstructuur bij organisaties, maken tevens deel uit van de gezamenlijke inzet

Omschrijving	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*
Kosten ontwikkelen Regioaanpak (vanaf 2022)	€ -	€ 300.000
Kosten Secretaris (inclusief overhead vanaf 2022)	€ -	€ 85.000
Kosten Regioaanpak en Secretaris	**€ -**	**€ 385.000**

Kosten GR secretaris (€ 85k)
Deze kosten hebben betrekking op de inzet van de secretaris. Vanaf 2022 worden deze kosten opgenomen in de begroting.
Kosten Centrum Seksueel Geweld

Zoals eerder genoemd worden de lasten van CSG geactualiseerde conform de notitie aanvullende financiering CSG. De begroting 2022 is gelijk aan de actualisatie 2021.

Omschrijving	*Realisatie 2020*	*Begroting 2021*	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*
kosten front-office	€ 41.404	€ 15.850	€ 53.756	€ 53.756
kosten zorgcoördinatie	€ 422.273	€ 322.523	€ 446.323	€ 446.323
Personeel CSG	€ 72.009	€ 76.475	€ 72.009	€ 72.009
Materiële kosten	€ 70.397	€ 46.905	€ 98.390	€ 98.390
Overheadlasten	€ 11.850	€ 17.042	€ 11.850	€ 11.850
Lasten Centrum Seksueel Geweld	**€ 617.933**	**€ 478.795**	**€ 682.328**	**€ 682.328**

2.2. Toelichting baten GR Amsterdam -Amstelland

Omschrijving	*Realisatie 2020*	*Begroting 2021*	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*
Bijdrage OJZ Preventie & Voorlichting	*€ 75.433*	*€ 77.696*	*€ 77.696*	*€ -*
Interne verrekening met CSG ivm inzet front-office			*€ 53.756*	*€ 53.756*
Inkomsten uit detachering (niet begroot)	*€ 66.988*			*€ -*
Opbrengst producten (bijdrage regiogemeenten Amstelland)	*€ 203.798*	*€ 209.911*	*€ 209.911*	*€ -*
Bijdrage OJZ voor THV activiteiten	*€ 236.900*	*€ 244.007*	*€ 244.007*	*€ -*
Bijdrage GGD Amsterdam voor THV activiteiten	*€ 257.500*	*€ 265.300*	*€ 265.300*	*€ -*
Extra middelen VWS 2020	*€ 4.080.000*	*€ 3.860.000*	*€ 4.080.000*	*€ -*
Extra middelen Amsterdam ivm Meldcode	*€ 3.579.311*	*€ 4.084.189*	*€ 4.084.189*	*€ -*
DUVO kortingen	*€ -150.000*	*€ -150.000*	*€ -150.000*	*€ -*
DUVO Middelen(vanaf 2022)	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ 15.195.209*
CSG	*€ 472.665*	*€ 328.795*	*€ 493.796*	*€ 150.000*
CSG Extra	*€ 150.000*	*€ 150.000*	*€ 196.532*	*€ 196.532*
Bijdrage Gemeente Amsterdam	*€ 8.325.687*	*€ 8.575.458*	*€ 8.575.458*	*€ -*
Bijdrage Gemeenten vanaf 2022		*€ -*	*€ -*	*€ 3.055.149*
Ontvangsten	***€ 17.298.282***	***€ 17.645.357***	***€ 18.130.646***	***€ 18.650.646***

Baten Veilig Thuis

De baten zijn in de begroting 2021 en in de begroting 2022 gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op de bijdrage van VWS vanaf 2021. Dit bedrag is aangepast naar het juiste bedrag van € 4 miljoen.
Vanaf 2022 zijn de baten verdeeld conform de nieuwe afspraken.

Baten Centrum Seksueel Geweld

De baten in de begroting 2021 zijn gewijzigd naar en totaal van € 682k.

Bijdrage regiogemeenten Amstelland

De bijdrage van de regiogemeenten Amstelland is gebaseerd op het aantal inwoners. In de eerder vastgestelde begroting 2021 bedraagt de totale bijdrage van de regiogemeenten € 210k. Dit bedrag zal in 2021 niet geactualiseerd worden. Vanaf 2022 gelden echter nieuwe afspraken met betrekking tot de bijdrage van de bijdrage. De totale bijdrage stijgt in 2022 met circa € 350k.

Omschrijving	2121	2022	2023	2024	2025
Aalsmeer	34.360	91.043	91.043	91.043	91.043
Amstelveen	98.034	261.521	261.521	261.521	261.521
Diemen	30.676	87.988	87.988	87.988	87.988
Ouder-Amstel	14.722	40.022	40.022	40.022	40.022
Uithoorn	32.120	84.017	84.017	84.017	84.017
Totaal	**209.912**	**564.591**	**564.591**	**564.591**	**564.591**

3. Verplichte paragrafen

3.1.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan: 'het vermogen om incidentele en structurele financiële tegenvallers waarvan tijdstip en omvang onbekend zijn op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de programma's'. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en risico's waarvoor geen voorziening en/of verzekering aanwezig is.

De GR GGD Amsterdam-Amstelland loopt zelf geen risico's. Eventuele risico's worden gedekt door de deelnemende gemeenten.

3.1.2. Financiële kengetallen

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

3.1.3. Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de GR Amsterdam - Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

3.1.4. Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de GR Amsterdam - Amstelland nul.

3.1.5. Financiering

Financiering van de GR GGD Amsterdam - Amstelland geschiedt via de zes aangesloten gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan.

3.1.6. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).
Elk team van de afdeling beheer stelt jaarlijks een jaarplan en projectenoverzicht op. De geprioriteerde veranderingstrajecten ('growing concern') in relatie tot de kerndoelen van de GGD worden geborgd door toepassing van de A3-methode. De budgetten t.b.v. GR GGD Amsterdam - Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.
Binnen de bedrijfsvoering gaat IV een steeds grotere rol spelen, en de GGD gaat daar de komende jaren op inzetten.

3.1.7. Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg WNT, die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.
De voorwaarde is dat zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn geweest voor de (semi-)publieke instelling. De maximale bezoldigingsnorm is € 189.000, inclusief onkostenvergoedingen en overige beloningen.
De WNT kent een verbod op het verstrekken van variabele beloning aan topfunctionarissen. Tevens mag het salaris niet meer worden doorbetaald gedurende een periode waarin de (gewezen) topfunctionaris geen arbeid meer levert. De wet normering topinkomens is van toepassing op de GR GGD Amsterdam-Amstelland. Relevant zijn de volgende topfunctionarissen:

Naam	Functie	Basisbeloning
Wethouder Zorg en Jeugd(zorg) mevrouw Kukenheim Gemeente Amsterdam	Voorzitter	Onbezoldigd
Wethouder Armoede en Onderwijs, mevrouw Moorman Gemeente Amsterdam	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Jeugd(zorg), de heer Kabout, Gemeente Aalsmeer	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Zorg en WMO, de heer van Ballegooijen Gemeente Amstelveen	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Welzijn en Zorg, de heer Klaasse Gemeente Diemen	Lid	Onbezoldigd
Wethouder Sociaal Domein en Maatschappelijke Ondersteuning, mevrouw Zijlstra Gemeente Uithoorn	Lid	Onbezoldigd
Burgemeester, mevrouw Langenacker Gemeente Ouder-Amstel	Lid	Onbezoldigd

4. Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting van de GR Amsterdam-Amstelland bestaat uit de begroting van Veilig Thuis en de begroting van Centrum Seksueel Geweld (CSG) geconsolideerd. De bedragen van Veilig Thuis voor 2021 zijn gebaseerd op een stijging van de formatie naar 146,33 fte. Vervolgens is rekening gehouden met een stijging van de formatie van 10% in 2022, 10% in 2023, 10% in 2024 en 0% in 2025. De bedragen van CSG zijn gebaseerd op de eerder vastgestelde begroting.

Concept meerjaren GR begroting GR Amsterdam-Amstelland
Datum 25-03-2020

Omschrijving	*Realisatie 2020*	*Begroting 2021*	*Actualisatie 2021*	*Begroting 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Personeel	€ 10.084.380	€ 12.176.459	€ 11.729.923	€ 12.888.077	€ 14.162.046	€ 15.563.412	€ 15.563.412	€ 13.591.528
Materiële kosten	€ 716.680	€ 509.811	€ 570.628	€ 627.003	€ 689.014	€ 757.227	€ 757.227	€ 661.286
Overhead en interne doorbelastingen	€ 2.608.756	€ 3.017.237	€ 2.981.423	€ 3.279.567	€ 3.607.524	€ 3.968.277	€ 3.968.277	€ 3.465.496
Kosten Regioaanpak en Secretaris	€ -	€ -	€ -	€ 385.000	€ 385.000	€ 385.000	€ 385.000	€ 336.221
Lasten Centrum Seksueel Geweld	€ 617.933	€ 478.795	€ 682.328	€ 682.328	€ 682.328	€ 682.328	€ 682.328	€ 596.116
TOTAAL UITGAVEN	€ 14.027.748	€ 16.182.302	€ 15.964.302	€ 17.861.974	€ 19.525.912	€ 21.356.243	€ 21.356.243	€ 18.650.646
Ontvangsten	€ 17.298.282	€ 17.645.357	€ 18.130.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646
TOTAAL ONTVANGSTEN	€ 17.298.282	€ 17.645.357	€ 18.130.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646	€ 18.650.646
SALDO van baten en lasten (excl. mutaties reserves en voorzieningen)	€ 3.270.534	€ 1.463.055	€ 2.166.344	€ 788.672	€ -875.266	€ -2.705.597	€ -2.705.597	0
Baten uit voorz. frictiekn.van OJZ ivm overname personeel JBRA en Blijfgroep	€ 41.044	€ 44.880	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044
Mutaties in reserves en voorzieningen	€ 41.044	€ 44.880	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044	€ 41.044
Ontrekking uit reserves								
Egalisatie reserves								
SALDO van baten en lasten (Incl. mutaties reserves en voorzieningen)	€ 3.311.578	€ 1.507.935	€ 2.207.388	€ 829.716	€ -834.222	€ -2.664.553	€ -2.664.553	€ 41.044
Stand Algemene reserve op 1-1	€ 1.249.446	€ 4.039.035	€ 4.561.024	€ 6.768.412	€ 7.598.128	€ 6.763.906	€ 4.099.353	€ 1.434.800
Saldo Algemene Reserve per 31-12	€ 4.561.024	€ 5.546.970	€ 6.768.412	€ 7.598.128	€ 6.763.906	€ 4.099.353	€ 1.434.800	€ 1.475.844

5. Meerjarenbalans

Meerjarenbalans GR GGD Amsterdam - Amstelland

ACTIVA	2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026	
VASTE ACTIVA														
Materiële vaste activa		0		0		0		0		0		0		0
- Investeringen met economisch nut	0		0		0		0		0		0		0	
- Overige investeringen met een economisch nut	0		0		0		0		0		0		0	
Totaal vaste activa		0		0		0		0		0		0		0
VLOTTENDE ACTIVA														
Netto -vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		0		0		0		0		0		0		0
- Overige schulden	0		0		0		0		0		0		0	
Voorraden		0		0		0		0		0		0		0
- Gereed product en handelsgoederen	0		0		0		0		0		0		0	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		0		0		0		0		0		0		0
- Vorderingen op openbare lichamen														
- Vorderingen op GGD Amsterdam	3.304.192		2.207.388		829.716		-834.222		-2.664.553		-2.664.553		-	
- Overige vorderingen														
Liquide Middelen		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.434.800		1.475.844
- Bank Nederlandse Gemeenten	1.256.832		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.475.844	
Overlopende activa		0		0		0		0		0		0		0
Totaal vlottende activa		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.434.800		1.475.844

Meerjarenbalans GR GGD Amsterdam - Amstelland

PASSIVA	2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026	
VASTE PASSSIVA														
Eigen vermogen		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.434.800		1.475.844
- Algemene reserve	1.249.446		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.475.844	
- Geactualiseerde resultaat boekjaar	3.311.578		2.207.388		829.716		-834.222		-2.664.552		-2.664.553		-	
Voorzieningen		0		0		0		0		0		0		0
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0		0		0		0		0		0		0	
- Egalisatievoorzieningen	0		0		0		0		0		0		0	
Totaal vaste passiva		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.434.800		1.475.844
VLOTTENDE PASSIVA														
Netto -vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		0		0		0		0		0		0		0
- Overige schulden	0		0		0		0		0		0		0	
Overlopende passiva		0		0		0		0		0		0		0
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzodering van jaarlijks terukerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0		0		0		0		0		0		0	
Totaal vlottende passiva		4.561.024		6.768.412		7.598.128		6.763.906		4.099.353		1.434.800		1.475.844

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum B&W-besluit 6 juli 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juli 2021

Portefeuillehouder Financiën

Afdeling Financiën

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
M. van Burink
06-22998196
m.van.burink@amstelveen.nl

Onderwerp

Definitief vaststellen Jaarstukken 2020

Gevraagd besluit

De jaarstukken 2020 en het verslag van bevindingen van Baker Tilly definitief vast te stellen

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Een transparante, juiste en volledige verantwoording van de - door de raad in de begroting vastgestelde - beleidsvoornemens. In kennis stellen van het resultaat van de financiële realisatie van de Programmabegroting 2020.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over de realisatie van de - door de raad in de begroting vastgestelde - beleidsvoornemens. In kennis stellen van het resultaat 2020 en daarmee samenhangende besluitvorming.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Het jaarverslag geeft een integraal overzicht van alle programma's.

Aanleiding

Overeenkomstig artikel 197 van de Gemeentewet worden de Jaarstukken 2020 (het jaarverslag en de jaarrekening) door het college ter vaststelling aan de raad aangeboden. Het opstellen van de Jaarstukken heeft plaatsgevonden met inachtneming van de verslagleggingvoorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV).

De jaarrekening dient conform Gemeentewet, artikel 213 (controleprotocol) door de gemeentelijke accountant te worden gecontroleerd op getrouwheid en rechtmatigheid. De accountant rapporteert hierover aan de gemeenteraad. Met het verslag van bevindingen geeft de accountant een oordeel over de in de jaarrekening opgenomen financiële informatie (getrouwheid) en de mate van naleving van de relevante wet- en regelgeving (rechtmatigheid). Het verslag van bevindingen is bijgevoegd bij de Jaarstukken.

Argumenten

Op 24 juni jl. heeft de raad, in afwachting van de definitieve uitkomsten van de 'herstelactie tozo' de jaarstukken 2020 met uitzondering van de ToZo-regeling en de Sisa-bijlage voorlopig vastgesteld.

De herstelactie is afgerond en de accountant heeft haar controlewerkzaamheden kunnen afronden. Zoals uit het 'goedkeurende' oordeel van de accountant blijkt, is een deel van de Tozo-uitkeringen als 'onzeker' aangemerkt. Dat kan tot gevolg hebben dat het Rijk deze lasten niet voor vergoeding

in aanmerking laat komen. Wij verwachten dat het rijk haar coulance op deze onzekerheid zal toepassen en derhalve hebben wij er voor gekozen geen terugbetalingsverplichting in de jaarrekening op te nemen.

Aalsmeer is van mening dat alles wat redelijkerwijs van de gemeente gevraagd kan worden, gedaan is bij de uitvoering van de Tozo. Wij vertrouwen op de meermaals vanuit het Rijk gecommuniceerde coulance ten aanzien van de vaststelling van de rechtmatigheid. Derhalve gaan wij er vooralsnog vanuit alle aan Tozo bestede middelen voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komen.

Voornoemde heeft niet geleid tot cijfermatige aanpassingen in de jaarstukken 2020, welke op 24 juni jl. voorlopig door de raad zijn vastgesteld. Wel is de 'onzekerheid Tozo' in het onderdeel 5.4 Niet uit de balans blijkende verplichtingen in definitieve versie van de jaarstukken tekstueel nader toegelicht. Tevens is de finale versie van de SISA-bijlage opgenomen in de definitieve versie van de jaarstukken 2020. Bakertilly is voornemens om uiterlijk donderdagochtend 8 juli a.s. de controleverklaring af te geven, welke vervolgens direct aan de raad beschikbaar wordt gesteld.

N.b.
De besluiten die op 24 juni jl. in de raad zijn genomen met besluitnummers 4 tot en met 9 blijven ongewijzigd en hoeven derhalve in de raadsvergadering van 8 juli niet nogmaals te worden besloten. In de raadsvergadering van 8 juli 2021 kan worden volstaan met het besluitpunt: 'De jaarstukken 2020 en het verslag van bevindingen van Bakertilly definitief vast te stellen'.

Kanttekeningen

Zie de toelichting bij argumenten.

Financiën

De jaarrekening 2020 is afgesloten met een positief resultaat van bijna € 26,6 miljoen, terwijl in de 2e Bestuursrapportage 2020 nog een voordeel van ruim € 24,1 miljoen was voorzien. Het effect van de jaarrekening is hierdoor ruim € 2,5 miljoen positiever dan was begroot.

De opbouw van dit verschil is per programma als volgt:

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
01 Sociaal domein	18.261	18.320	30.518	10.560	19.958	28.244	9.472	18.772	-1.186
02 Onderwijs en ontplooiing	5.612	5.556	6.962	1.781	5.181	6.953	1.614	5.339	158
03 Economie en duurzaamheid	322	73	692	748	-57	731	568	163	219
04 Openbare ruimte	6.930	9.707	17.642	7.567	10.075	16.463	7.613	8.850	-1.225
05 Ruimtelijke ontwikkeling	965	384	6.682	5.577	1.105	11.321	8.973	2.348	1.244
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	4.631	4.945	5.587	461	5.126	5.426	657	4.770	-357
07 Overhead	7.885	8.206	11.109	0	11.109	11.547	3	11.544	436
08 Algemene dekkingsmiddelen	-44.890	-45.845	1.047	75.434	-74.387	384	75.882	-75.498	-1.111
Totaal saldo van baten en lasten	**-283**	**1.347**	**80.237**	**102.127**	**-21.890**	**81.069**	**104.782**	**-23.713**	**-1.823**
Reservemutatie	962	-2.584	11.100	13.344	-2.245	11.093	13.969	-2.876	-631
Resultaat	**679**	**-1.237**	**91.337**	**115.471**	**-24.135**	**92.162**	**118.751**	**-26.589**	**-2.455**

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de 2e Bestuursrapportage 2020 zijn terug te vinden in de volgende programma(onderdelen):

Sociaal Domein (voordeel € 1,2 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Wijkteams (voordeel € 0,1 miljoen), Inkomensregelingen (voordeel € 0,4 miljoen) en Maatwerkdienstverlening 18- (voordeel lasten € 0,4 miljoen).

Openbare ruimte (voordeel € 1,2 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Openbaar groen en openluchtrecreatie (voordeel € 0,3 miljoen) en Verkeer en vervoer (voordeel € 0,9 miljoen).

Ruimtelijke ontwikkeling (nadeel € 1,2 miljoen)
Nadelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (nadeel € 1 miljoen), Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (nadeel € 0,4 miljoen) en Ruimtelijke ordening (nadeel € 0,2 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen (voordeel € 1,1 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Algemene uitkering (voordeel € 0,2 miljoen), Overige baten en lasten (voordeel € 0,2 miljoen) en Treasury (voordeel € 0,6 miljoen).

Een uitgebreide analyse en toelichting van deze resultaten treft u aan in de toelichting op de programma's in het onderdeel 'wat heeft het gekost'.

Communicatie

Publicatie en officiële bekendmaking vindt plaats op de internetsite van Aalsmeer. Om de programmarekening toegankelijker te maken hebben wij via onze website een digitale programmarekening een magazine stijl. Kijk op: https://aalsmeer.pcportal.nl/

Procedure

De definitieve vaststelling vindt in de raad van 8 juli plaats met inbegrip van het "accountantsverslag", waarbij de vaststelling binnen de wettelijke termijn van 15 juli wordt gerealiseerd, zodat de stukken aan de provincie kunnen worden verstrekt.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2020
2. Verslag van bevindingen Bakertilly over de jaarstukken 2020
3. Controleverklaring van Bakertilly, behorend bij de jaarstukken 2020 (beschikbaar op 8 juli a.s.)

de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

de jaarstukken 2020 en het verslag van bevindingen van Baker Tilly definitief vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juli 2021.

De griffier, De voorzitter,

b/a

O. van Kolck mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

Jaarstukken 2020



Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief **5**

1 Leeswijzer **7**

A Jaarverslag **9**

2 Programmaverantwoording **10**

2.1 Sociaal domein 11
2.2 Onderwijs en ontplooiing 23
2.3 Economie en duurzaamheid 31
2.4 Openbare ruimte 38
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling 46
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid 57
2.7 Overhead 62
2.8 Algemene dekkingsmiddelen 64

3 Paragrafen **67**

3.1 Lokale heffingen 68
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 80
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 97
3.4 Financiering 103
3.5 Bedrijfsvoering 109
3.6 Verbonden Partijen 112
3.7 Grondbeleid 129
3.8 Duurzaamheid 134
3.9 Corona 136

B Jaarrekening **140**

4 Baten en lasten **143**

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling 144
4.2 Overzicht van baten en lasten 145
4.3 Begrotingsafwijkingen 146
4.4 Analyse resultaat 149
4.5 Veilig te stellen budgetten 151
4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT) 153
4.7 Resultaatbestemming 156
4.8 Incidentele baten en lasten 158

5 Balans **161**

5.1 Waarderingsgrondslagen 162
5.2 Balans 168
5.3 Toelichting op de balans 170

5.4 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 191

6 Gebeurtenissen na balansdatum 195

6.1 Gebeurtenissen na balansdatum 197

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 199

7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 200

8. Bijlagen 201

8.1 Single Information Single Audit (SiSa) 202
8.2 Subsidieoverzicht 211
8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte 222
8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa 229
8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld 232
8.6 Verplichte beleidsindicatoren 234
8.7 Lijst van afkortingen 241

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2020 aan. Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het beleid zoals vastgelegd in de Programmabegroting 2020 en tussentijds genomen raadsbesluiten, waaronder de bestuursrapportages. In deze aanbiedingsbrief gaan wij kort in op het financieel resultaat 2020. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de programma's.

Voor de voortgang van de bestuurlijke actiepunten is 2020 een bijzonder jaar geweest. De doelstellingen en acties zijn nogal eens gericht op het verbinden van (groepen) inwoners, of het stimuleren van participatie op gebieden als welzijn, sport en cultuur. Ook het ondersteunen van ondernemers door het organiseren van evenementen valt daaronder.
De contact-beperkende rijksmaatregelen hebben dan ook behoorlijke impact gehad op de bestuurlijke actiepunten. Sommige actiepunten zijn uitgesteld, zo valt in de programmaverantwoording te lezen. Daarvoor in de plaats zijn vaak bergen werk verzet bij het uitvoeren van landelijke ondersteuningsmaatregelen als ook aanvullende lokale ondersteunende maatregelen. Enkele actiepunten zijn anders ingevuld of uitgevoerd of aan de huidige tijd aangepast.
Desondanks is een groot deel van de plannen gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2020.

Resultaat 2020

De jaarrekening 2020 is afgesloten met een positief resultaat van bijna € 26,6 miljoen, terwijl in de 2e Bestuursrapportage 2020 nog een voordeel van ruim € 24,1 miljoen was voorzien. Het effect van de jaarrekening is hierdoor ruim € 2,5 miljoen positiever dan was begroot. De opbouw van dit verschil is per programma als volgt:

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	**2019**	**Primitief**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2020**
01 Sociaal domein	18.261	18.320	30.518	10.560	19.958	28.244	9.472	18.772	-1.186
02 Onderwijs en ontplooiing	5.612	5.556	6.962	1.781	5.181	6.953	1.614	5.339	158
03 Economie en duurzaamheid	322	73	692	748	-57	731	568	163	219
04 Openbare ruimte	6.930	9.707	17.642	7.567	10.075	16.463	7.613	8.850	-1.225
05 Ruimtelijke ontwikkeling	965	384	6.682	5.577	1.105	11.321	8.973	2.348	1.244
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	4.631	4.945	5.587	461	5.126	5.426	657	4.770	-357
07 Overhead	7.885	8.206	11.109	0	11.109	11.547	3	11.544	436
08 Algemene dekkingsmiddelen	-44.890	-45.845	1.047	75.434	-74.387	384	75.882	-75.498	-1.111
Totaal saldo van baten en lasten	**-283**	**1.347**	**80.237**	**102.127**	**-21.890**	**81.069**	**104.782**	**-23.713**	**-1.823**
Reservemutatie	962	-2.584	11.100	13.344	-2.245	11.093	13.969	-2.876	-631
Resultaat	**679**	**-1.237**	**91.337**	**115.471**	**-24.135**	**92.162**	**118.751**	**-26.589**	**-2.455**

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de 2e Bestuursrapportage 2020 zijn terug te vinden in de volgende programma(onderdelen):

Sociaal Domein (voordeel € 1,2 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Wijkteams (voordeel € 0,1 miljoen), Inkomensregelingen (voordeel € 0,4 miljoen) en Maatwerkdienstverlening 18- (voordeel lasten € 0,4 miljoen).

Openbare ruimte (voordeel € 1,2 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Openbaar groen en openluchtrecreatie (voordeel € 0,3 miljoen) en Verkeer en vervoer (voordeel € 0,9 miljoen).

Ruimtelijke ontwikkeling (nadeel € 1,2 miljoen)
Nadelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (nadeel € 1 miljoen), Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (nadeel € 0,4 miljoen) en Ruimtelijke ordening (nadeel € 0,2 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen (voordeel € 1,1 miljoen)
Voordelen worden hoofdzakelijk veroorzaakt op de programmaonderdelen: Algemene uitkering (voordeel € 0,2 miljoen), Overige baten en lasten (voordeel € 0,2 miljoen) en Treasury (voordeel € 0,6 miljoen).

Een uitgebreide analyse en toelichting van deze resultaten treft u aan in de toelichting op de programma's in het onderdeel 'wat heeft het gekost'.

Om de jaarstukken voor u en inwoners toegankelijker te maken is deze in een magazine stijl beschikbaar op: https://aalsmeer.pcportal.nl/.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

1 Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het Jaarverslag kent de volgende onderverdeling, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met de Programmabegroting 2020:

De programmaverantwoording
Elk programma heeft dezelfde vaste opbouw. Deze begint met de Programmamissie 2019-2022, conform de Programmabegroting 2020.

Vervolgens wordt met behulp van een tabel ingegaan op de doelstellingen die uit de begroting 2020 komen: wat wilden we bereiken in 2020 en de bijbehorende acties uit 2020. De acties uit het College Uitvoeringsprogramma 2019-2022 zijn hier aan toegevoegd voor zover ze (nog) niet waren opgenomen in de begroting 2020.
In de kolom Toelichting betekent een groen vinkje dat de activiteit (anders) gerealiseerd is, een rood kruis betekent dat dit nog niet gebeurd is en een oranje uitroepteken betekent dat de activiteiten nog bezig zijn en niet gereed (vertraagd). Voorts is een tabel toegevoegd waar eventuele nieuwe actiepunten in zijn opgenomen en toegelicht.

Bij de vraag **Wat heeft het gekost?** staan behalve de realisatie van 2020 ook de begrote lasten en baten na wijziging van 2020, evenals het saldo van gerealiseerde lasten en baten van 2019. Op deze manier kunt u gemakkelijk een vergelijking maken tussen begroot en gerealiseerd 2020 én tussen gerealiseerd 2019 en 2020. Per taakveld worden alle afwijkingen op lasten en baten van meer dan € 40.000 toegelicht.

Bedrijfsvoering (overhead)
Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Algemene dekkingsmiddelen
Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat de inkomsten die niet gerelateerd zijn aan een specifieke uitgaven. De gemeente is zogenaamd vrij om er een besteding aan te geven.
Bij de programma's worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma's zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma's wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering de belangrijkste is.

De paragrafen
Voor een aantal onderwerpen is een paragraaf opgenomen waarin een "dwarsdoorsnede" wordt gepresenteerd van de verschillende programma's. De onderwerpen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen & risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid, financiering, duurzaamheid en corona.

De jaarrekening bestaat uit:

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

In de jaarrekening vindt u onder meer een overzicht van de gerealiseerde lasten en baten per programma. Vervolgens worden de belangrijkste afwijkingen daarin toegelicht. En er wordt een voorstel gedaan voor budgetoverheveling naar het volgende begrotingsjaar.

De balans en de toelichting

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van bezittingen (de activa) en schulden en vermogen (de passiva). De toelichting op de balans geeft uitleg over de verschillende activa en passiva en de veranderingen van het verslagjaar daarin. Ook treft u de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aan.

Lopende en afgesloten kredieten

Het onderdeel materiële vaste activa wordt in de toelichting op de balans afgesloten met het onderdeel lopende en afgesloten kredieten (kapitaalwerken). Hierin wordt ingegaan op de lopende, afgesloten en vervallen kredieten. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Taakvelden

De specificatie van de lasten en baten binnen de programma's is ingedeeld in verschillende taakvelden uit het BBV. Een nadere toelichting van wat BBV onder de taakvelden verstaat, wordt beschreven in de notitie "Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)".

Basisset beleidsmatige indicatoren

Met ingang van 2017 zijn gemeenten verplicht in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van het beleid toe te lichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. Naast verplichte opname in de begroting en programmaverantwoording worden deze indicatoren van het gemeentelijk domein digitaal beschikbaar gesteld op de website www.waarstaatjegemeente.nl. De voorgeschreven indicatoren staan vermeld in bijlage 8.6.

Single Information Single Audit (SiSa)

Hierin treft u een overzicht aan van de specifieke uitkeringen in het kader van het besluit SISA, evenals een toelichting daarop.

Afrondingen

Door afronding van bedragen op € 1.000 kunnen in de tabellen afrondingsverschillen ontstaan.

Digitale versie jaarstukken 2020

Om de jaarstukken voor u en inwoners toegankelijker te maken is deze in een magazine stijl beschikbaar op: https://aalsmeer.pcportal.nl/.

A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Sociaal domein

Missie 2019 - 2022

In onze gemeente zijn de meeste mensen zelfredzaam en ze helpen elkaar waar nodig. Als dat niet lukt, biedt de gemeente een vangnet, want in Aalsmeer vinden wij met elkaar dat niemand buiten de boot mag vallen. Dat kwam ook duidelijk naar voren tijdens Aalsmeer in Zicht, het traject waarbij de gemeente samen met inwoners en ondernemers de toekomst verkende.

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen volwaardig mee kan doen aan de samenleving. Voor mensen die zorg nodig hebben, bieden wij zorg dicht bij huis en op maat en wij werken zoveel mogelijk vanuit het principe: één huishouden, één plan en één regisseur. Wij besteden veel aandacht aan preventie en vroegsignalering, met name als het om jongeren gaat, om erger te voorkomen.

Uitgangspunt van de gemeente is goede hulp en ondersteuning blijven bieden aan mensen die dat nodig hebben. We weten echter dat onze budgetten voor de zorg door bezuinigingen van het Rijk en groeiende kosten van met name de jeugdhulp komende jaren niet toereikend zijn. Dit betekent dat wij met elkaar willen kijken hoe het anders kan. Een eerste stap is meer integraal werken en duidelijke doelen stellen om beter te sturen. Daarom willen wij één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk en inkomen en schuldhulpverlening.

Integraliteit sociaal domein
Aalsmeer, Kudelstaart en Aalsmeer-Oost zijn krachtige kernen die samen een gemeente vormen waarvan de inwoners bereid zijn veel voor elkaar te doen en te betekenen. Een gemeente met veel enthousiaste vrijwilligers en mantelzorgers. Aalsmeerders zijn doeners en aanpakkers. We zoeken meer aansluiting bij deze kracht. Wij kunnen niet zonder de inzet van Aalsmeerders en het Aalsmeerse verenigingsleven.

De wettelijke basis voor de gemeentelijke taken in het sociaal domein ligt in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Jeugdwet en de Participatiewet. Op basis van deze wetten heeft de gemeente sinds 2015 een veel grotere verantwoordelijkheid om de ondersteuning samen met inwoners en onze partners in het sociaal domein te regelen. We leggen in onze strategie de nadruk op de verbindingen tussen de thema's zorg, jeugd en werk. Er is bewust gekozen voor één strategie voor het hele sociale domein. Samenhangende oplossingen voor problemen waarmee inwoners worden geconfronteerd komen hiermee dichterbij. Uit diverse analyses blijkt dat wij in de huidige situatie onze inwoners in het algemeen voldoende ondersteunen. Onze dienstverlening staat, maar we blijven er de komende jaren met een kritisch oog naar kijken en verbeteren deze daar waar nodig.

Onze missie is vertaald in een Maatschappelijke Agenda met een aantal heldere ambities voor het sociaal domein. De kern van de Maatschappelijke Agenda is dat iedereen naar vermogen mee kan doen en niemand buiten de boot hoeft te vallen. We willen onze inwoners zoveel mogelijk de ruimte geven om voor elkaar klaar te kunnen staan en elkaar te helpen. Vroege signalering en preventieve maatregelen moeten ervoor zorgen dat we tijdige ondersteuning op maat bieden en problemen niet onnodig toenemen.

De zeven ambities uit de Maatschappelijke agenda vormen het kader voor de uitvoering van de integrale Nota Sociaal Domein (naar verwachting eind 2019 in de Raad):
1. We bieden de hulp die nodig is en ondersteunen inwoners die anderen helpen en ondersteunen;
2. We hebben extra aandacht voor taalondersteuning en maatschappelijke begeleiding;

3. We ondersteunen inwoners die moeite hebben om aan het werk te komen;
4. We ondersteunen bij financiële belemmeringen;
5. We signaleren problemen zo vroeg mogelijk en pakken ze gericht en in samenhang aan zodat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en ontwikkelen;
6. We bevorderen de gezondheid van inwoners in Aalsmeer;
7. We houden ruimte voor doelen die uit het participatietraject voortkomen.

2.1.1 Zorg en welzijn

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Aanbieders zijn gestimuleerd nieuwe (technologische) mogelijkheden in te zetten voor goede zorg en ondersteuning aan inwoners.	2020-1.1 De subsidie “zorg op afstand”, waarmee voor Aalsmeer innovatieve E-health toepassingen worden gefinancierd, blijft beschikbaar. Aanvragen dienen uit de zorgsector zelf te komen en zijn op inhoud (realisatie en implementatie) van E-health gericht.	Uitvoering	 A
	2020-1.2 Ontwikkelen beoordelingskader voor aanbod aan E-health toepassingen in relatie tot de WMO-taken van de gemeente.	College	 A
2. Het ondersteuningsaanbod voor inwoners met dementie en inwoners die eenzaam zijn of depressief is (kwalitatief en kwantitatief) verbeterd.	2020-2.1 Met de Ketenzorg Dementie inzetten op het wegwijs maken van inwoners die de diagnose dementie krijgen.	Uitvoering	 A
	2020-2.2 Via een regionale ‘coalitie tegen eenzaamheid’ duurzame en financieel onafhankelijke eenzaamheidsprojecten voor alle lagen en groepen van de bevolking stimuleren bij bedrijven en maatschappelijke en culturele instellingen.	Uitvoering	 A
	2020-2.3 Blijvende aandacht voor eenzaamheid onder ouderen door met inwoners collectief en individueel in gesprek te gaan over deze levensfase.	Uitvoering	 A
	2020-2.4 De samenwerking verbeteren tussen de eerste lijn (huisartsen ea), het welzijnswerk en de GGZ om de signalering en doorverwijzing te verbeteren, en de ondersteuning door de GGZ intensiveren.	Uitvoering	 A
3. Informatie en ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners voor gezond gedrag zijn (kwalitatief en kwantitatief) verbeterd.	2020-3.1 Via het bestuur van de GR OGZ Amstelland toezicht houden op het up-to-date houden en qua inhoud vraaggericht houden van de gezondheidsmonitor van de GGD Amsterdam (www.ggdgezondheidinbeeld.nl).	Uitvoering	 A

	2020-3.2 Brijder (onderdeel van de Parnassiagroep) wordt ingehuurd om voorlichting aan jongeren en hun ouders te geven omtrent verslavingsgedrag.	Uitvoering		A
	2020-3.3 GGD Amsterdam geeft (op verzoek) gericht advies bij gezondheidsvragen die bij de bevolking leven.	Uitvoering		A
	2020-3.4 Via de huisartsen het gebruik van de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) stimuleren.	Uitvoering		A
	2020-3.5 Aan het landelijk actieprogramma “Een tegen eenzaamheid” committeren en dit vertalen naar een lokale actie-agenda.	Uitvoering		A
4. Mantelzorgers kunnen de zorg voor naasten beter aan door verbeterde ondersteuning.	2020-4.1 Bewustzijn van zorgprofessionals over mantelzorg(ondersteuning) vergroten, zodat (meer) mantelzorgers eerder een beroep doen op de ondersteuning.	Uitvoering		A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Tijdens de corona crisis hebben we veel innovaties zien ontstaan in het werkveld in Aalsmeer waar het gaat om zorg op afstand. Het budget zorg op afstand is hier niet voor aangesproken.
2020-1.2	Door innovatiekracht tijdens de Corona crisis, is ons beeld van de rol die de gemeente heeft bij ontwikkelingen rond e-health toepassingen gewijzigd, van sturend naar meer faciliterend en ondersteunend waar nodig. Een beoordelingskader was daardoor geen logische eerste stap. De rol van de gemeente wordt in 2021 verder uitgewerkt.
2020-2.1	Het informatiepakket voor mensen met dementie is vanuit de Ketenzorg Dementie Amstelland en Meerlanden samengesteld. Vanaf 2021 ontvangen inwoners die een diagnose dementie krijgen, deze informatie van de huisarts of van het ziekenhuis.
2020-2.2	In 2020 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een coalitie. Verdere planvorming vindt plaats in 2021
2020-2.3	Vanwege de Corona maatregelen zijn de huisbezoeken in het project Eenzaamheidsaanpak 75+ Aalsmeer stopgezet. Wel is in kaart gebracht welke kwetsbare ouderen uit de huisbezoeken die gedaan zijn, contact behoeven in deze tijd. Vrijwilligers die meewerken in dit project zijn ingezet om kwetsbare en eenzame ouderen te helpen met boodschappen of hebben telefonisch contact met deze ouderen. Als huisbezoeken weer mogelijk zijn, vervolgt Participe het project.
2020-2.4	Corona zorgde voor een crisissituatie waar genoemde partijen de handen vol aan hadden. Daarom zal dit in 2021 worden opgepakt in lijn met het plan van aanpak eenzaamheid en depressie.
2020-3.1	De vragenlijsten van de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor zijn in het najaar uitgezet onder een representatieve steekproef van Aalsmeerders. In aanvulling op de standaard vragen, zijn vragen over corona opgenomen.
2020-3.2	Brijder heeft haar werk, zoals gepland in hun activiteitenplan 2020, met aanpassingen vanwege corona zo goed als mogelijk uitgevoerd.
2020-3.3	De GGD inzet is veelal gericht geweest op de bestrijding van de corona crisis. De GGD heeft daarnaast zo veel als mogelijk de reguliere werkzaamheden voortgezet.

2020-3.4	De Gecombineerde leefstijl interventie is inmiddels voor mensen met obesitas of overgewicht in combinatie met een andere aandoening vanuit de basisverzekering beschikbaar. Er zijn zes groepen gestart.
2020-3.5	In 2019 hebben we ons gecommitteerd aan het landelijk actieprogramma eenzaamheid. In 2021 werken wij verder aan de doorvertaling naar een lokale actie-agenda.
2020-4.1	In 2020 heeft een campagne plaatsgevonden waarbij professionals en inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijkheden als het gaat om mantelzorgondersteuning.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.1.2 Werk en inkomen

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Inwoners, die (aangepast) kunnen werken, zijn (binnen korte tijd weer) aan het werk.	2020-1.1 Het Werkplein blijft alle inwoners van Aalsmeer ondersteunen terug naar werk en/of opleiding.	Uitvoering	✓
	2020-1.2 Door het benaderen van werkgevers en het verbeteren van de samenwerking met het UWV worden ouderen en inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam geplaatst in een baan	Uitvoering	✓
	2020-1.3 De inwoners met een arbeidsbeperking worden gefaciliteerd een stap te zetten op het continuüm van (arbeidsmatige) dagbesteding naar (beschut) werk. De uitkomsten van een in 2019 gestart onderzoek worden waar nodig in 2020 geïmplementeerd.	Uitvoering	! A
	2020-1.4 Het beleid voor Social Return on Investment dat in 2019 is doorontwikkeld wordt uitgevoerd.	Uitvoering	✓
	2020-1.5 De sluitende aanpak voor jongeren wordt voortgezet, waarbij nadrukkelijk wordt geprobeerd meer jongeren met of zonder startkwalificatie te bereiken.	Uitvoering	✓
2. Inwoners met (voor hen onbeheersbare) schulden hebben voldoende perspectief er uit te komen.	2020-2.1 Naar aanleiding van de evaluatie van de schuldhulpverlening wordt een nieuwe beleidsnota SHV opgesteld. In deze nieuwe beleidsnota wordt de integrale aanpak verder vormgegeven.	Raad	✓

3. Inwoners met een laag inkomen zijn voldoende effectief ondersteund.	2020-3.1 Het op de evaluatie gebaseerde voorstel om het Minimabeleid te actualiseren wordt opgenomen in de reguliere werkwijze.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.3	Deels gerealiseerd doordat het onderzoek naar de dienstverlening vertraging heeft opgelopen. In het kader van het simpel switchen is de samenwerking tussen AM match en OTT verder geïntensiveerd rondom de Verlengde Leerweg.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.1.3 Jeugd

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Jeugd en jongeren die hulp nodig hebben, kunnen zich naar eigen vermogen en gezond ontwikkelen met op hen afgestemd aanbod van ondersteuning, hulp en zorg	2020-1.1 .1 Uitvoering acties jeugdhulp in de nota 'De kracht van Aalsmeer', gericht op preventieve, selectieve en specialistische jeugdhulp 2020 waaronder: - Pilot POH GGZ - Analyse aanbod, inrichting, effectiviteit veiligheids- en zorgketen - Pilot vroegsignalering en vroeginterventie - Verbeteren aansluiting tussen jeugdzorg en (passend) onderwijs	Uitvoering		**A**
2. Vroege signalering en preventie blijven inzet om waar mogelijk te voorkomen dat jongeren specialistische jeugdhulp nodig hebben. Stabilisatie van uitgaven jeugdzorg (in 2022).	2020-2.1 Uitvoeren van de acties jeugdhulp in de nota 'De kracht van Aalsmeer' voor een toekomstbestendig en betaalbaar stelsel. Accent ligt op de evaluatie van de organisatie en de inkoop van de specialistische jeugdhulp.	Uitvoering		**A**
3. Effectief en efficiënt jeugd- en jongeren-werk Aalsmeer (preventieve rol in kader jeugdhulp/jeugdzorg versterken)	2020-3.1 Opstellen van het uitvoeringsplan 2020.	Uitvoering		

2020-3.2 Monitoren van het jeugdwerk aan de hand van de tussentijdse- en eindrapportage jeugdwerk en het uitvoeringsplan (plan-do-check-act cyclus volgen).	Uitvoering	
2021-3.1 De subsidie aan stichting Buurtwerk monitoren aan de hand van het uitvoeringsplan en besluiten over verlenging.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Pilot vroegsignalering is nog niet gestart door Corona en ambtelijke onderbezetting. Overige acties zijn gestart en lopen door in 2021.
2020-2.1	Acties zijn gestart, lopen nog door. Inkoop is in 2021.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Uitvoering van de nota Sociaal Domein.	Uitvoering	 **A**
2020-2. Vaststellen van het regioplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.	College	
2020-3. Doorzetten van het programma JOGG middels de uitvoering van het activiteitenplan en de evaluatie en oriëntatie op de ketenaanpak overgewicht.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Loopt nog door.

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Ontmoetingsplekken in de wijk zijn bekend en worden naar behoefte benut.	2020-1.1 Maken plan op basis van de uitkomsten van de evaluatie ontmoetingsplaatsen.	College	A
2. Leefbaarheidsinitiatieven van inwoners zin adequaat ondersteund.	2020-2.1 Continueren inzet buurtbemiddelaar en budget voor initiatieven van bewoners.	Uitvoering	A
3. Nieuwe vormen van participatie ontwikkelen om aansluiting met de samenleving te houden.	2020-3.1 Online participatie	Uitvoering	
	2020-3.2 Voortzetten bewonersgesprekken via diverse manieren van loten	Uitvoering	A
	2020-3.3 Onderzoeken haalbaarheid eerste Right to Challenge project	Uitvoering	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Vertraagd als gevolg van Coronacrisis.
2020-2.1	Het budget voor nieuwe initiatieven is als gevolg van Corona niet helemaal benut. Het restant wordt in 2021 gebruikt voor plan van aanpak 'lief en leed'.
2020-3.2	Door Corona konden fysieke bewonersbijeenkomsten niet plaatsvinden en daarmee is ook de loting als methode niet ingezet
2020-3.3	Pilot beheer Seringenpark is mei 2020 gestart

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Inzetten nieuwe vormen van participatie en een andere bestuursstijl onder andere bij projecten als Waterfront, Park Machineweg, Centrumvisie, Oosteinderdriehoek en gebiedstransformatie Studio's Aalsmeer.	Uitvoering	A
2020-2. Verder ontwikkelen en inzetten van digitale participatietools, zoals Citizen Lab.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting

2020-1	Door corona beperkt gebleven tot inzet digitale participatie als nieuwe vorm.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
1.1 Geëscaleerde zorg 18+	42	47	84	37	47	77	33	44	-3
1.1 Maatwerkdienstverlening 18+	3.077	3.050	3.625	136	3.489	3.655	166	3.489	0
1.1 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	866	945	937	0	937	1.105	35	1.070	132
1.1 Volksgezondheid	1.082	1.151	1.151	43	1.107	1.150	43	1.107	0
1.1 Wijkteams	1.637	1.824	1.860	0	1.860	1.743	0	1.743	-117
1.2 Arbeidsparticipatie	495	538	587	0	587	261	0	261	-326
1.2 Begeleide participatie	913	859	952	0	952	899	0	899	-53
1.2 Inkomensregelingen	1.034	1.055	11.400	10.183	1.217	9.876	9.054	822	-395
1.3 Geëscaleerde zorg 18-	616	418	638	0	638	559	0	559	-79
1.3 Maatwerkdienstverlening 18-	5.950	5.812	6.498	0	6.498	6.238	0	6.238	-260
1.4 Samenkracht en burgerparticipatie	2.548	2.623	2.786	161	2.625	2.680	140	2.540	-85
Totaal saldo van baten en lasten	**18.261**	**18.320**	**30.518**	**10.560**	**19.958**	**28.244**	**9.472**	**18.772**	**-1.186**
Reservemutatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**18.261**	**18.320**	**30.518**	**10.560**	**19.958**	**28.244**	**9.472**	**18.772**	**-1.186**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

1.1 Maatwerkdienstverlening 18+ (per saldo neutraal)

HBH en HBH PGB (nadeel lasten € 90.000)

Op het onderdeel HBH en HBH PGB is een nadeel ontstaan van € 90.000. Dit heeft te maken met een toenemende vraag naar Hulp bij het huishouden. In 2020 zijn 87 meer aanvragen afgehandeld dan in 2019. In 2020 betrof het aantal unieke klanten dat gebruik heeft gemaakt van hulp bij het huishouden 692. Dat zijn er 38 meer dan in 2019.

Schuldhulpverlening (voordeel lasten € 36.500) (Budgetoverheveling)

Vanuit het Noodfonds Corona maatregelen is € 50.000 beschikbaar gesteld voor het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers. Op 1 oktober 2020 is er gestart met het bieden van deze schuldhulpverlening met een looptijd tot eind 2021. Voorgesteld wordt de resterende middelen van € 36.500 beschikbaar te houden zodat het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers conform afspraak, in 2021 voortgezet kan worden.

Herziening van de dienstverleningsbijdrage (voordeel lasten € 43.700)
Bij de kostentoerekening 2020 van de dienstverleningsbijdrage is een verdiepingsslag gemaakt voor de verschillende taken (taakvelden) binnen het sociaal domein. Het gevolg hiervan is dat tussen de taakvelden bedragen verschuiven die (excl. BTW) budgettair neutraal zijn. Het voordeel dat per saldo ontstaat is € 97.000 minder kostenverhogende BTW. In dit taakveld leidt dit tot een voordeel van € 43.700.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 21.000 en voordeel baten € 30.000) worden niet toegelicht

1.1 Maatwerkvoorzieningen (nadeel € 132.000)
Hulpmiddelen (nadeel lasten € 169.500)
Onder dit taakveld vallen de aanvragen woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen. Het nadeel is voornamelijk te verklaren vanwege de sterke stijging van toegekende woonvoorzieningen. Er zijn 124 woonvoorzieningen verstrekt. Dit zijn er 54 meer dan vorig jaar. Hier zit een aantal grote woonaanpassingen bij wat resulteert in hoge kosten. De voornaamste oorzaak is uiteraard meer en langer thuiswonende ouderen en de slechte doorstroom in de woningmarkt. Hierdoor zijn vaker woonaanpassingen nodig. Het aantal verstrekte rolstoelen en vervoersvoorzieningen is licht gedaald. Wel zijn er oude huurmiddelen vervangen voor nieuwe huurmiddelen met een hogere maandelijkse huurprijs.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 1.800 en voordeel baten € 35.000) worden niet toegelicht

1.1 Wijkteams (voordeel € 117.000)
Herziening van de dienstverleningsbijdrage (voordeel lasten € 127.700)
Bij de kostentoerekening 2020 van de dienstverleningsbijdrage is een verdiepingsslag gemaakt voor de verschillende taken (taakvelden) binnen het sociaal domein. Het gevolg hiervan is dat tussen de taakvelden bedragen verschuiven die (excl. BTW) budgettair neutraal zijn. Het voordeel dat per saldo ontstaat is € 97.000 minder kostenverhogende BTW. In dit taakveld leidt dit tot een voordeel van € 127.700.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 10.500) worden niet toegelicht

1.2 Arbeidsparticipatie (voordeel lasten € 326.000)
Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de BTW teruggave Re-integratiekosten bij het BTW-compensatiefonds. Bij raadsbrief van 20 januari 2021 is de raad geïnformeerd over de achtergrond en de verwerking van deze teruggave in de jaarstukken 2020.

1.2 Begeleidende participatie (voordeel lasten € 53.000)
De Rijksvergoeding voor het aantal WSW'ers wordt betaald in een vaste vergoeding per WSW arbeidsplaats. Het Rijk maakt een schatting van de jaarlijkse uitstroom doordat WSW'ers de pensioengerechtigde leeftijd bereiken of verhuizen naar een andere gemeente. Deze schatting wijkt altijd af van de werkelijkheid. Een financieel voordeel ontstaat wanneer de uitstroom uiteindelijk hoger uitvalt dan van tevoren was ingeschat. Financiële voor- en nadelen komen ten bate dan wel ten laste van de gemeente. Het aantal WSW'ers wordt uitgedrukt in 'standaard eenheden'. De Rijksvergoeding is gebaseerd op 32,7 standaardeenheden. Aan het eind van 2020 bedroeg het aantal standaard eenheden 31.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 12.600) worden niet toegelicht

1.2 Inkomensregelingen (voordeel € 395.000)

BUIG (voordeel lasten € 250.000)

In de zomer van 2020 is op basis van de toen beschikbare gegevens de inschatting gemaakt dat in de periode augustus t/m december 2020 het bestand bijstandsgerechtigden maandelijks met een aantal van 3 zou toenemen. Deze inschatting leidde toen tot een verhoging van de begroting met € 218.000. De genoemde bestandsontwikkeling heeft zich niet voorgedaan. Het aantal aanvragen voor bijstand is met 50% toegenomen maar het lukt nog steeds onze inwoners naar werk te begeleiden. Hierdoor is de verwachte stijging van het bestand bijstandsgerechtigden vooralsnog uitgebleven. Aan het eind van het tweede kwartaal 2020 bedroeg het aantal uitkeringen (PW, IOAW, IOAZ, Bbz) 231. In het derde kwartaal was dit 233 om uiteindelijk aan het eind van het jaar te eindigen op 238.
Dit resulteert in een voordeel van rond de € 100.000. Naar aanleiding van de definitieve beschikking van het Rijk is bij de Tweede Bestuursrapportage de begroting verhoogd met
€ 149.000. Om voornoemde reden bleek het niet nodig deze middelen in te zetten.

Debiteuren (nadeel lasten € 22.400 , voordeel baten € 49.500)

Twee keer per jaar wordt beoordeeld in hoeverre vorderingen inbaar zijn. In 2020 is geconstateerd dat van het totale bedrag aan vorderingen ter grootte van € 1.325.500 een bedrag van € 22.400 oninbaar is (nadeel). Verder is geconstateerd dat de hoogte van het bedrag aan dubieuze debiteuren gedaald is van € 292.700 naar € 243.200. De voorziening kan hierdoor verlaagd worden met € 49.500.

Minimabeleid: herziening van de dienstverleningsbijdrage (voordeel lasten € 79.700)

Bij de kostentoerekening 2020 van de dienstverleningsbijdrage is een verdiepingsslag gemaakt voor de verschillende taken (taakvelden) binnen het sociaal domein. Het gevolg hiervan is dat tussen de taakvelden bedragen verschuiven die (excl. BTW) budgettair neutraal zijn. Het voordeel dat per saldo ontstaat is € 97.000 minder kostenverhogende BTW. In dit taakveld leidt dit tot een voordeel van € 79.700.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 worden niet toegelicht

1.3 Geëscaleerde zorg 18- (voordeel lasten € 79.000)

Op het taakveld geëscaleerde zorg 18- (de inzet van de zgn. gecertificeerde instellingen) heeft zich in 2020 een lichte onderuitnutting voorgedaan. De daling komt met name doordat de trajecten korter duren en de rol van het lokaal team zowel voor opschaling als na afschaling actiever is. In 2021 wordt hier verder op ingezet met diverse acties in samenwerking met de onder andere gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en zorgaanbieders.

1.3 Maatwerkdienstverlening 18- (voordeel lasten € 260.000)

Per saldo ontstaat een voordeel als gevolg van de afrekening over het jaar 2019. Echter de kosten voor de specialistische jeugdhulp zijn dit jaar gestegen tot licht boven de opgehoogde begroting. De stijging van het nadeel is sinds 2018 wel afgevlakt. De stijging kent diverse oorzaken.

Er zijn diverse (jaarlijks terugkerende) opwaartse trends die hebben gezorgd voor de stijging. Er is sprake van kostenstijging doordat de tarieven in de jeugdhulp sneller stijgen dan de gemeentelijke index toelaat. Dit is met name een gevolg van CAO loonstijgingen in de sector. Gemeenten worden geacht reële tarieven te betalen, maar kunnen de prijsstijging niet bijbenen en worden hiervoor ook niet door het Rijk gecompenseerd. Het aantal cliënten in zorg groeit nog steeds en ook de lengte en zwaarte van bestaande trajecten blijft stijgen. Hier tegenover staat dat de uitstroom achter blijft. De ontwikkelingen rond Corona

spelen hier zeker een rol in (die niet eenvoudig te kwantificeren is). Met name bij enkele grote (segment C) aanbieders is een forsere groei van de financiën te zien.

Vanaf 2018 zijn allerlei maatregelen ingezet om de kosten te beheersen en tegelijk passende en noodzakelijke hulp te blijven bieden. In het najaar van 2020 heeft het college een plan van aanpak gepresenteerd met de focus op 2021 en 2022 voor de jeugdhulp naar aanleiding van de motie jeugdhulp van de Raad. De nieuwe inkoop van de specialistische jeugdhulp per 2022 speelt ook een belangrijke rol in het krijgen van meer zicht en grip op de jeugdhulp, zowel inhoudelijk als financieel. In 2021 wordt extra gekeken naar de uitstroom van de jeugdhulp, omdat de instroom nog altijd hoger is dan de uitstroom. Eind 2020 zijn twee onderzoeken verschenen. Een lokaal onderzoek van Significant naar de kostenstijgingen in onze gemeente en een landelijk onderzoek naar de structureel benodigde middelen voor gemeenten van AEF in opdracht van het Rijk. Landelijk komen de gemeenten structureel ongeveer 1,7 miljard tekort. De reeds ingezette en aangekondigde acties in onze gemeente zijn in lijn met de aanbevelingen van het onderzoek van Significant en het landelijk onderzoek van AEF.

1.4 Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 85.000)

Inburgering (voordeel lasten € 40.000) (Budgetoverheveling)

Gemeenten hebben budget gekregen voor de ondersteuning en begeleiding van de groep inburgeringsplichtigen, die onder het huidige inburgeringsstelsel valt (de ondertussengroep). Met de extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om inburgeringsplichtige asielstatushouders die niet onder het nieuwe stelsel vallen te ondersteunen en te activeren richting passend inburgeringsonderwijs. Het bereiken van deze doelgroep en inventariseren wat zij nodig hebben is (ook landelijk) lastiger en later op gang gekomen dan voorzien. Voorgesteld wordt om € 40.000 over te hevelen naar 2021 voor de ondersteuning en begeleiding van deze doelgroep.

Dak en Thuisloosheid (voordeel lasten € 18.000) (Budgetoverheveling)

In de 2e bestuursrapportage 2020 is een bedrag van € 18.000 voor het jaar 2020 (voor het jaar 2021 € 32.000) beschikbaar gesteld voor de uitvoering brede aanpak dak en thuisloosheid. Deze middelen zijn afkomstig uit de septembercirculaire 2020. In Q2 2021 is het Regioplan doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor de regio Amsterdam-Amstelland gereed. Dit plan en de lokale doorvertaling geven richting aan de besteding van de extra middelen van beide jaren. Voorgesteld wordt € 18.000 over te hevelen naar 2021.

Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel lasten €48.400)

Voor verschillende onderwerpen (valpreventie, zorg op afstand, toegankelijkheid, eenzaamheid & depressie en mantelzorg) zijn de middelen niet in zijn geheel uitgegeven. De oorzaak hiervoor is hoofdzakelijk gelegen in de coronacrisis. Hierdoor konden geplande bijeenkomsten niet doorgaan, zijn projecten vertraagd en hadden ook onze maatschappelijke partners hun handen vol aan het omgaan met de crisis. Rond de zomer was er de hoop dat een aantal eerder geplande en extra taken en projecten konden worden opgepakt. Door de 2e golf en de daarmee samenhangende maatregelen konden veel activiteiten uiteindelijk alsnog geen doorgang vinden en was er geen tijd en ruimte voor extra taken en projecten.

Verlening Maatschappelijk overbruggingskrediet ESA BV € 31.900 (Budgetoverheveling)
Vanuit het Noodfonds Corona maatregelen is € 50.000 beschikbaar gesteld voor een overbruggingskrediet aan de ESA BV voor het in stand houden van De Oude Veiling. Dit overbruggingskrediet is verleend op grond van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene Subsidieverordening Aalsmeer 2018 en de Nadere regels Maatschappelijk overbruggingskrediet Aalsmeer 2020. Dit betreft de periode van november 2020 tot en met juni 2021. De maanden november en december zijn ten laste gebracht van het boekjaar 2020. Voor de resterende periode in het jaar 2021 dient binnen het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie een bedrag van € 31.900 te worden overgeheveld naar het jaar 2021.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel baten € 21.400) worden niet toegelicht.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland, GGD Amsterdam-Amstelland, Veilig Thuis, en Amstelland Meerlanden Werkorganisatie (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Overige toelichting

Vanuit de middelen die extra beschikbaar zijn gesteld in de corona crisis, zijn ook vanuit dit programma diverse acties gefinancierd. Zo is een extra communicatiecampagne geweest van Aalsmeer voorelkaar om het hulpaanbod ten tijde van Corona proactief te communiceren om het bereik te vergroten.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2019 - 2022

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zo als elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooien. Daarom zijn naast onderwijs ook sport en cultuur belangrijk. In Aalsmeer willen wij een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen.

Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs. Met elkaar gaan wij voor hetzelfde doel: kwalitatief goed onderwijs voor elk kind in Aalsmeer.

Kenmerkend voor Aalsmeer is het rijke verenigingsleven. De vele sportclubs, verenigingen en culturele instellingen zijn niet alleen belangrijk voor de individuele ontwikkeling, maar vervullen ook een belangrijke sociale rol in onze samenleving. Ze zorgen voor verbinding. Mensen leggen nieuwe contacten en voor nieuwkomers is het een manier om te integreren in de gemeenschap. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving en belangrijk voor het verenigingsleven.

Wij zijn in Aalsmeer gewend aan een goed voorzieningenniveau. Dat willen wij graag behouden. Daarbij vinden wij het belangrijk dat die voorzieningen bereikbaar en toegankelijk voor iedereen zijn. Wij faciliteren clubs, verenigingen en culturele instellingen en moedigen hen aan de samenwerking in en misschien zelfs wel buiten Aalsmeer op te zoeken om een breed aanbod te kunnen bieden.

2.2.1 Onderwijs

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Afgestemde activiteiten onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp en andere relevante sectoren voor goede, gezonde ontwikkeling van jeugd en jongeren naar volwassenheid.	2020-1.1 Uitvoering van de maatschappelijke agenda Aalsmeer	Uitvoering	✔ A
2. Verder versterken van afspraken met kinderopvang en scholen over de doorgaande leerlijn.	2020-2.1 Vernieuwen convenant resultaatafspraken Voorschoolse Educatie waarin afspraken over -registratie voorschools traject door onderwijs -warme overdracht van voor- naar vroegschools -monitoring onderwijsontwikkeling VE-kinderen	Uitvoering	✘ A
3. Jongeren kunnen naar de opleiding (soort) van hun keuze in de regio of in Aalsmeer.	2020-3.1 Gesprekken voeren met schoolbesturen VO en regiogemeenten over toegang Aalsmeerse leerlingen.	Uitvoering	✔ A
4. Meer inwoners kunnen op een	2020-4.1 Evalueren van het uitvoeringskader 'Taalklassen	College	✔ A

voldoende Nederlands taalniveau functioneren.	nieuwkomers'.			
	2020-4.2 Implementeren van de urenuitbreiding Voorschoolse educatie.	Uitvoering	✔	
	2020-4.3 Opstellen notitie taalbeleid t.b.v. integrale versterken beheersing Nederlandse taal en de aanpak laaggeletterdheid	College	✘	A
	2020-4.4 Inzetten op het beter bereiken van Nederlandse laaggeletterden.	Uitvoering	✘	A
5. Bewustwording bij jongeren en zorgen voor milieu en natuur in Aalsmeer	2020-5.1 Evalueren pilot aanbodboek en (als wenselijk) uitbreiding	Uitvoering	✔	A
	2020-5.2 Vernieuwen lesmateriaal op basis van prioriteitsscan	Uitvoering	✔	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Dit is een doorlopend proces.
2020-2.1	Niet gerealiseerd door corona.
2020-3.1	Blijft aandachtspunt.
2020-4.1	Op basis van een evaluatie van de taalklassen wordt er per schooljaar 2021/2022 overgegaan naar een fulltime taalklas.
2020-4.3	Door corona kon het beleid niet worden geëvalueerd en geen nieuw beleid gemaakt.
2020-4.4	Er is een start gemaakt met een betere aanpak. door corona is het nauwelijks gerealiseerd.
2020-5.1	Door de enthousiaste reacties op het pilot aanbodboek, is in 2020 het hele Natuur, milieu en duurzaamheids-aanbod voor de Aalsmeerse scholen opgenomen. Ondanks het feit dat een deel van het jaar de scholen niet open zijn geweest en een aantal lessen niet door hebben kunnen gaan is er voor het schooljaar 2020/2021 goed ingeschreven. De 10 scholen hebben zich op 48 lesprojecten ingeschreven.
2020-5.2	Op basis van de evaluatieformulieren van de docenten en de prioriteiten uit het CUP wordt jaarlijks bekeken welke lesprojecten vernieuwd dan wel vervangen dan wel aangeschaft dienen te worden. In 2020 zijn er veel lesprojecten vernieuwd in de thema's: leren over biodiversiteit; natuur en techniek; leren over voedsel; leren over water(kringlopen) en leren over je eigen leefomgeving.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Evaluatie leerplicht RMC	Uitvoering	A
2020-2. Thuiszitterspact is gerealiseerd	Uitvoering	
2020-3. Ontwikkelen nieuw VE-beleid	Raad	A
2020-4. Deelname aan techniekpact	Uitvoering	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Vertraagd door corona
2020-3	De beleidsvorming is vertraagd door corona.
2020-4	Is een 4-jarig project .

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Een goed voorzieningenniveau en regionale samenwerking behouden.	2020-1.1 Opstellen van een plan voor het verplaatsen van twee scholen in Kudelstaart	Uitvoering	A
	2020-1.2 Voorbereiden van nieuwbouw van een school met kinderopvang in de Oosteindedriehoek	Uitvoering	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	In 2020 zijn diverse gesprekken gevoerd met de schoolbesturen en de directeuren van de drie Kudelstaartse basisscholen om hun visie te horen over het al dan niet verplaatsen van twee scholen naar Kudelstaart-Zuid. Uit deze gesprekken is geconcludeerd dat het behoud van de huidige huisvesting/locatie voor Obs Kudelstaart en KC De Ruimte voor alle partijen het beste scenario is.
2020-1.2	Het is wenselijk om de procesplanning van zowel de bouwvoorbereiding van de nieuwe school in Oosteindedriehoek als de woningbouw ontwikkeling, zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Daarom wordt gelijktijdig met het vaststellen van de startnotitie Oosteindedriehoek in de eerste helft van 2021 een voorbereidingskrediet gevraagd om een bouwplan voor de nieuwe school te maken.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.2.3 Sport en natuur- en milieueducatie

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Mogelijk maken dat inwoners kunnen sporten en bewegen in Aalsmeer of directe omgeving.	2020-1.1 Voortzetting deelname Jeugdfonds Sport	Uitvoering	✓	
	2020-1.2 Goed beheer en onderhoud van sportaccommodaties en openbare ruimte	Uitvoering	✓	
	2020-1.3 Sportverenigingen participeren in de maatschappelijke agenda	Uitvoering	✓	A
2 Mensen met een beperking en senioren vinden voldoende kwalitatief (sporten en bewegen) aanbod bij reguliere sportorganisaties	2020-2.1 Gesprekken met (sport)organisaties over toegang en sport-bewegen-aanbod voor ouderen en mensen met een beperking	Uitvoering	!	A
	2020-2.2 Voortzetting deelname samenwerkingsverband Aangepast Sporten Amstel & Meerlanden	Uitvoering	✓	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.3	Sportverenigingen hebben meegewerkt aan het lokaal sportakkoord
2020-2.1	Is een lopend proces.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.2.4 Kunst en cultuur

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Meer samenwerking van kunst- en cultuurorganisaties in Aalsmeer en meer gezamenlijke activiteiten.	2020-1.1 In overleg met het culturele veld samenwerking stimuleren.	Uitvoering	✓
	2020-1.2 Organiseren netwerkbijeenkomst voor het culturele veld.	Uitvoering	✗ A
2. Lokale cultuuractiviteiten in het aanbod muziek- en cultuureducatie op scholen en lokale amateurkunst versterken.	2020-2.1 Voorstel opnemen lokaal aanbod in muziek- en cultuureducatie scholen.	College	✓ A
	2020-2.2 Participeren van amateurkunst in de maatschappelijke agenda.	Uitvoering	✗ A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.2	In de aanloop naar de vaststelling van de Actualisatie Cultuurbeleid in februari is het culturele veld tijdens bijeenkomsten betrokken. Vanwege de Corona crisis en bijbehorende beperkingen zijn netwerkbijeenkomsten verschoven naar 2021.
2020-2.1	Dit actiepunt is opgenomen in het projectplan Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.
2020-2.2	Wegens COVID-19 is er nog geen invulling geweest ten aanzien van dit actiepunt. Zoals ook vermeld in de collegebrief van december 2020 over de maatschappelijke agenda Aalsmeer is een groep Aalsmeerders gevormd, die gekomen is tot een aantal onderwerpen om binnen de Maatschappelijke agenda nader uit te werken. Eén van deze onderwerpen is verenigingen intensiever met elkaar verbinden. Met de groep Aalsmeerders wordt uitgewerkt welke stappen op dit onderwerp te ondernemen als dit gelet op de coronamaatregelen weer passend is.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Invulling geven aan actiepunten voortkomend uit evaluatie kunst- en cultuurbeleid.	Uitvoering	A
2020-2. Aanpassen beleidsregel 'Jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten 2014'	College	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	De acties die gepland stonden voor 2020 zijn grotendeels opgepakt. Een deel is verschoven doordat het vanwege COVID-19 beperkingen minder passend was dit op te pakken dan wel prioriteit had. Vanwege COVID-19 is de prioriteit uitgegaan naar de behandeling van subsidies in het kader van gemeentelijk/ provinciaal noodfonds en informatie-uitwisseling rondom COVID-19.
2020-2	Vanwege andere prioriteiten als gevolg van COVID-19 zoals de behandeling van subsidies in het kader van gemeentelijk/ provinciaal noodfonds en informatie-uitwisseling rondom COVID-19.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
2.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	864	987	965	194	772	1.079	190	889	117
2.2 Onderwijshuisvesting	1.713	1.424	1.627	286	1.341	1.672	375	1.296	-44
2.3 Sportaccommodaties	78	-31	1.522	1.266	256	1.437	983	454	198
2.3 Sportbeleid en activering	1.986	2.100	1.757	35	1.722	1.705	35	1.670	-52
2.4 Cultureel erfgoed	80	99	98	0	98	75	0	75	-23
2.4 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	287	352	349	0	349	340	31	309	-39
2.4 Media	463	489	489	0	489	489	0	489	0
2.4 Musea	140	138	155	0	155	156	0	156	1
Totaal saldo van baten en lasten	**5.612**	**5.556**	**6.962**	**1.781**	**5.181**	**6.953**	**1.614**	**5.339**	**158**
Reservemutatie	1	-25	0	7	-7	0	67	-67	-60
Resultaat	**5.612**	**5.531**	**6.962**	**1.788**	**5.174**	**6.953**	**1.681**	**5.272**	**98**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

2.1 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (nadeel € 117.000)

Leerlingenvervoer (nadeel lasten € 129.000)

Vanwege een sterke toename in het gebruik van het Leerlingenvervoer vanaf 2019 is er sprake van structureel toegenomen kosten. De uitgaven van 2019 waren aanzienlijk hoger dan in 2018. Dit geldt ook voor 2020. Er zijn 107 leerlingen met een indicatie voor aangepast vervoer. In 2019 waren dit er 100 en in 2018 waren dit er 84. Ook is er sprake van een toename in het aantal soloritten. Vanwege het feit dat er meer ritten zijn die niet gecombineerd kunnen worden en ook vanwege een bewuste keuze voor maatwerk.

In het voorjaar van 2020 is het leerlingenvervoer nagenoeg stilgevallen doordat de scholen gesloten waren. In deze periode is 80% doorbetaald van de verwachte kosten onder normale omstandigheden. Na de herstart voor de zomer en vervolgens bij de start van het nieuwe schooljaar 2020-2021 is de situatie verder genormaliseerd. De sluiting van de scholen in december 2020 vond kort voor de kerstvakantie plaats. Dit heeft voor het jaar 2020 geen bijzonder effect gehad. Tijdens de sluiting van de scholen zijn kinderen die niet goed thuis konden verblijven naar de noodopvang vervoerd.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 15.000, nadeel baten € 4.000) worden niet toegelicht.

2.2 Onderwijshuisvesting (voordeel € 44.000)

Een budgettair neutraal hoger niveau van verrekeningen met gebruikers van € 44.000. Door deze verrekening is zowel aan de lastenkant sprake van een nadeel van € 44.000. Aan baten levert dit een voordeel op van € 44.000.

Verder is aan baten sprake van € 30.000 hogere huuropbrengsten door herziening contract Solidoe voor Baccarastraat 3 in verband met uitbreidingsverbouwing en overige bijdragen servicekosten van € 14.000.

2.3 Sportaccommodaties (nadeel € 198.000)

Regeling stimulering specifieke uitkering sport (neutraal)

De definitieve Specifieke uitkering voor sport voor de exploitatie 2020 is € 150.000 lager dan de aanvraag van februari 2019. Hiertegenover staat een lagere bijdrage aan ESA B.V. € 150.000. De gerealiseerde uitgaven binnen de exploitatie van ESA B.V. vielen lager uit dan begroot, waardoor de uiteindelijk te ontvangen specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) ook lager uitviel. Vanwege onder andere Corona en overige faseringsvraagstukken zijn de investeringen / onderhoudsactiviteiten aan sportaccommodaties in 2020 niet uitgevoerd. Ook exploitatiekosten van ESA B.V. hierdoor lager dan in de aanvraag opgenomen budgetten. Aan SPUK vragen we als gemeente een vast percentage van 17,5% aan op de uitgaven zoals in de begroting opgenomen. In de verantwoording bij de jaarrekening maken we de balans op basis van de realisatie op. Voor 2020 kwam dit neer op primitief begroot 419.500 euro aan SPUK inkomsten en uiteindelijk gerealiseerd 268.829 euro aan SPUK inkomsten. Ruim 150.000 euro minder dan begroot.

2.3 Sportbeleid en activering (voordeel lasten € 52.000)

De afwijking van € 52.000 op de lasten is voornamelijk toe te dichten aan een vermindering van het aantal subsidieaanvragen. Vanwege covid-19 zijn veel sportactiviteiten en –evenementen niet georganiseerd. Ook zijn een deel van de lasten voor het gerealiseerde lokaal sportakkoord, waarvoor we in 2020 een rijksbijdrage hebben ontvangen, al in 2019 gemaakt.

2.4 Cultuurpresentatie, - productie en -participatie (voordeel € 39.000)

Verlening Maatschappelijk overbruggingskrediet ESA BV € 5.600 (budgetoverheveling)

Vanuit het Noodfonds Corona maatregelen is € 50.000 beschikbaar gesteld voor een overbruggingskrediet aan de ESA BV voor het in stand houden van De Oude Veiling. Dit overbruggingskrediet is verleend op grond van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene Subsidieverordening Aalsmeer 2018 en de Nadere regels Maatschappelijk overbruggingskrediet Aalsmeer 2020. Dit betreft de periode van november 2020 tot en met juni 2021. De maanden november en december zijn ten laste gebracht van het boekjaar 2020. Voor de resterende periode in het jaar 2021 dient binnen het taakveld Cultuur-presentatie, - productie en -participatie een bedrag van € 5.600 te worden overgeheveld naar het jaar 2021.

Diverse begrotingsafwijkingen in diverse taakvelden kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 30.000, voordeel baten € 31.000) worden niet toegelicht.

Reservemutatie (voordeel € 60.000)

Reserve Kunstzinnige verfraaiing (voordeel baten € 60.000)

De vrijval van € 60.000 is conform het raadsbesluit doorlichting reserves 29 oktober 2020, in het kader van de motie RAP-Raad.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer B.V. (ESA BV) betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een belangrijke economische motor in de regio. En dat komt allang niet meer alleen door de sierteelt sector. Scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in Aalsmeer en de regio. Ook voor de toekomst is het belangrijk dat onze economie blijft floreren en wij onze onderscheidende positie in de metropool vasthouden en versterken.

Al een aantal jaar wordt geïnvesteerd in het sterker op de regionale en internationale kaart zetten van het merk Aalsmeer; de gemeente van bloemen en water. Dit doen wij door de samenwerking met partners binnen de Metropoolregio Amsterdam te versterken en te investeren in regionale en internationale relaties. Om adequaat te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen, blijven we sturen op wendbaarheid en het tijdig kunnen aanpassen. Daar horen geen beleidsnota's voor vier jaar meer bij. Als voorbeeld de herijkte en samengevoegde Economische agenda en de Agenda Recreatie en Toerisme, die in 2019 in samenwerking met het bedrijfsleven en instellingen tot stand is gekomen.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling, maar is ook belangrijk voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Het heeft gevolgen voor het bedrijfsleven en voor het leven van onze inwoners. Er gebeurt al veel op dit gebied, maar als wij een leefbare wereld willen doorgeven aan onze kinderen, betekent dit dat wij samen met inwoners en bedrijven verder aan de slag gaan met grote vraagstukken zoals de circulaire economie, de energietransitie en de klimaatadaptatie.

2.3.1 Economie, toerisme en recreatie

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Behouden en continueren van een goed vestigingsklimaat.	2020-1.1 Start uitvoering geactualiseerde EZ en R&T agenda en bijbehorende programma's	Uitvoering	✓ A
	2020-1.2 Opstellen Strategie Werklocaties	Raad	✓ A
	2020-1.3 Start Visie Westeinderplassen	Uitvoering	✓
	2020-1.4 Opstellen Mobiliteitsagenda (zie verder 2.5.4 Verkeer en vervoer)		✓
2. Binnen Greenport Aalsmeer de concurrentiepositie van de sierteeltcluster in de regio Aalsmeer versterken	2020-2.1 Versterken Sierteeltsector en positie binnen Greenport	Uitvoering	✓

3. Het merk Aalsmeer is, in relatie tot economie en recreatie & toerisme, sterker op de kaart gezet	2020-3.1 Samenwerken met ondernemers en Floriworld om te komen tot arrangement ontwikkeling en de promotie daarvan. Dit als onderdeel van Visit Aalsmeer.	Uitvoering	✓	A
	2020-3.2 Continuering online marketingstrategie Visit Aalsmeer	Uitvoering	✓	
	2020-3.3 Opstellen jaarplan Promotie Aalsmeer 2020	College	✓	
4. Bevorderen economische activiteiten in de sector recreatie en toerisme onder meer via verblijf en arrangementen.	2020-4.1 Opstellen accommodatiestrategie	Raad	!	A
	2020-4.2 Deelnemen aan een digitaal nachtregister voor verblijfsaccommodatie	Uitvoering	✓	
5. Meer vervulde vacatures op de Aalsmeerse arbeidsmarkt en minder werkloze jongeren in Aalsmeer.	2020-5.1 Start plan verbetering aansluiting onderwijs arbeidsmarkt.	Uitvoering	✓	
6. Bereikbaarheid Westeinderplassen over water vergroten ten behoeve van Recreatie en Toerisme. Fort Kudelstaart is volgens plan geschikt en in functie als recreatieve en toeristische voorziening (zeilfort).	2020-6.1 6. Bereikbaarheid Westeinderplassen over water vergroten ten behoeve van Recreatie en Toerisme. Fort Kudelstaart is volgens plan geschikt en in functie als recreatieve en toeristische voorziening (zeilfort).	Uitvoering	!	A
	2020-6.2 Het bestemmingsplan om de beoogde herontwikkeling planologisch mogelijk maken.		✓	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Agenda en UP Economie, Recreatie & Toerisme zijn in december 2019 door de raad vastgesteld. In 2020 is uitvoering gegeven aan de agenda en het uitvoeringsprogramma. In de zomer 2020 is een scan 'impact corona crisis op de Aalsmeerse economie' uitgevoerd, welke op 15 september is gepresenteerd aan het College van B&W en op 22 september tijdens een IO aan de raad. De scan heeft geleid tot nieuwe nuances in de uitvoeringsagenda en denklijnen voor herstelstrategieën.
2020-1.2	Op 5 januari 2021 heeft het College van B&W ingestemd met het concept 'Strategie Werklocaties Aalsmeer'. Het concept is tot 5 februari 2021 ter inzage gelegd voor inspraak. Ter behandeling in de raad 27 mei 2021.
2020-3.1	Voor de opening van Floriworld in het voorjaar van 2020 hebben meerdere ondernemers samen met Floriworld arrangementen samengesteld. Ivm de coronacrisis en de nodige maatregelen is Floriworld weer gesloten en heeft de verdere arrangement ontwikkeling in 2020 vertraging opgelopen.
2020-4.1	Traject is gestart. Echter, in verband met de impact van de corona crisis op de recreatie en toerismesector is het opstellen van de accommodatiestrategie getemporiseerd. Voor de uitwerking is samenwerking met de marktpartijen noodzakelijk. Accommodatiestrategie wordt in 2022 aan de raad voorgelegd.

2020-6.1	Het bestemmingsplan Fort Kudelstaart is in december 2020 vastgesteld. De omgevingsvergunning voor herontwikkeling dient te worden aangevraagd. De omgevingsvergunning wordt dit jaar nog verleend. Dan wordt het een zeilfort met hotel, congresruimte, restaurant, en andere faciliteiten.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Start opstellen Visie Westeinderplassen	Raad	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Overige toelichting

2.3.2 Greenport

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Vormgeven aan de ontwikkeling van de verouderde glastuinbouwgebieden.	2020-1.1 Uitvoering geven aan de transformatie van glastuinbouwgebieden.	Uitvoering	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	De grootste transformatieopgave Glastuinbouw liggen in de gebieden Tussen de Linten en Bovenlanden Oosteinderweg. Voor deze gebieden zijn in 2020 structuurvisies vastgesteld. Deze visies geven het kader voor de gewenste transformatie.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.3.3 Schiphol

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Een gunstigere beleving van de balans tussen revenuen en overlast van Schiphol.	2020-1.1 Realiseren van het afwegingskader Wonen Stommeer (Uitvoering landzijdige maatregelen Position Paper)	Uitvoering	A
	2020-1.2 Uitwerken van luchtzijdige maatregelen met Schiphol (Uitvoering Position Paper)	Uitvoering	
	2020-1.3 De strategie en de invloed vasthouden in de regio	Uitvoering	
	2020-1.4 Realiseren meetinstallaties vliegtuiggeluid Aalsmeer	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Het proces voor de wijkaanpak voor Stommeer is nog niet afgerond maar in 2020 zijn geluidsonderzoeken uitgevoerd en zijn maatregelen voor geluidsadaptief bouwen verkend.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.3.4 Duurzaamheid

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. De energie infrastructuur in de gemeente is op termijn voorbereid op fossiel onafhankelijke energievormen.	2020-1.1 Voorbereiden van de Regionale Energie Strategie	Raad	A
	2020-1.2 Opstellen van de Transitievisie Warmte	Raad	A
2. Duurzame nieuwe woningen (laten) bouwen en daarbij duurzame energievoorzieningen (laten) aanleggen	2020-2.1 BENG krijgt vanaf 2020 uitwerking bij besluitvorming ruimtelijke projecten	Uitvoering	A

c.q. benutten.				
	2020-2.2 Aardgasvrij bouwen (Wet VET 208)		✓	A
3. Transitie van een lineaire economie naar een circulaire economie door ondernemers te stimuleren hoe (circulair) met grondstoffen om te gaan en bedrijvigheid en productie in de circulaire economie te faciliteren en aan te trekken.	2020-3.1 Opstellen van het Plan van aanpak circulaire economie (grondstofstromen).	Raad	!	A
	2020-3.2 Ondernemers informeren over activiteiten regio MRA, Greenport en Meerlanden in het kader van circulaire economie.	Uitvoering	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Zie ook toelichting H 2.3.4. en H 3.8.
2020-1.2	Deels gerealiseerd. De voorbereidingen van de Warmtevisie Aalsmeer zijn eind 2020 gestart. Besluitvorming is gepland in september 2021. Zie ook de toelichting bij H2.3.4. en H 3.8
2020-2.1	BENG is per 1-1-2021 landelijk ingevoerd als energie-eis in het bouwbesluit. In 2020 zijn hierop voorbereidingen getroffen door Vergunningen en zijn projectontwikkelaars en bouwende partijen geïnformeerd.
2020-2.2	Uitvoering van bestaande wetgeving
2020-3.1	Dit is anders gerealiseerd. Bij de aanpak is ervoor gekozen om een plan van aanpak Circulaire Economie te maken voor Greenpark Aalsmeer door het uitvoeren van een scan naar de mogelijkheden voor Circulaire Economie in Greenpark Aalsmeer. Op basis daarvan is in samenwerking met Ontwikkelmaatschappij GPAG, Vereniging Parkmanagement Greenpark, een actieplan ontwikkeld dat wordt aangevuld met de acties van bedrijven. Door corona is dit uitgesteld naar 2021.
2020-3.2	Dit is anders gerealiseerd. Een onderdeel van het actieplan Circulaire Economie Greenpark Aalsmeer is netwerk en kennisdeling organiseren tussen betrokken stakeholders.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status	
2020-1. Routekaart maatschappelijk vastgoed	Raad	!	A
2020-2. Faciliteren duurzame initiatieven particuliere woningbouw	Uitvoering	✓	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Dit actiepunt is anders gerealiseerd. Vanuit de voorbeeldfunctie van de gemeente is een verduurzamingsplan gemaakt voor de gebouwen die eigendom zijn van gemeente Aalsmeer. Dit vanuit de ambitie om in 2030 een fossiel onafhankelijke gemeentelijke organisatie te zijn. Dit plan wordt in het eerste kwartaal van 2021 aangeboden voor besluitvorming. Voor Maatschappelijk vastgoed dat niet bij de gemeente in eigendom is, is een ondersteuningsaanpak in ontwikkeling. Naar verwachting is deze in maart 2021 gereed.
2020-2	Duurzame initiatieven van VvE's en inwonercollectieven zijn ondersteund via het Duurzaamheidsfonds dat subsidies beschikbaar stelt voor haalbaarheidsonderzoek en leningen kan verstrekken voor de uitvoering.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-88	-78	-55	140	-195	-19	59	-78	117
3.1 Economische ontwikkeling	476	335	513	0	513	515	10	505	-9
3.1 Economische promotie	-66	-184	233	608	-375	235	500	-264	111
Totaal saldo van baten en lasten	**322**	**73**	**692**	**748**	**-57**	**731**	**568**	**163**	**219**
Resultaat	**322**	**73**	**692**	**748**	**-57**	**731**	**568**	**163**	**219**

3.1 Bedrijfsloket en - ontwikkelingen (nadeel € 117.000)

Gronddepot (nadeel lasten € 32.000 en nadeel baten € 60.000)

Het verwachte voordeel wat in de tweede burap is opgenomen (€ 136.000) is niet volledig gerealiseerd. Oorzaak is de vertraging in de werkzaamheden van Rijnland. Ondanks een toezegging dat het werk in 2020 zou starten, is dit opgeschoven naar januari 2021. Hierdoor wordt € 60.000 aan verwachte inkomsten niet gerealiseerd in 2020. Daarnaast was er meer grond te verwerken, wat een stijging van de verwerkingskosten met zich meebrengt van € 32.000. Vanwege het geldende activiteitenbesluit is er een limiet van 10.000 m3 voor grondstromen. Dit betekent dat wanneer zich meer projecten tegelijk aandienen waardoor de limiet zou worden overschreden, er keuzes moeten worden gemaakt om grondstromen af te zetten op de markt. Dit kan kostenverhogend werken.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 4.000 en nadeel baten € 21.000) worden niet toegelicht.

3.1 Economische ontwikkeling (voordeel € 9.000)

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 2.000 en voordeel baten € 10.000) worden niet toegelicht.

3.1 Economische promotie (nadeel € 111.000)

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting (nadeel € 106.000)

De geprognosticeerde aantallen overnachtingen over het jaar 2020 zijn lager ten opzichte van het jaar 2019 door de Corona pandemie en de overheidsmaatregelen. Dit leidt tot een nadeel toeristenbelasting van € 72.000. Daarnaast zijn de baten watertoeristenbelasting € 34.000 lager dan begroot.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 2.000 en nadeel baten € 2.000) worden niet toegelicht.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.4 Openbare ruimte

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een relatief rustige, groene gemeente waar mensen met veel plezier wonen. Die kwaliteit willen wij graag behouden. De afgelopen jaren heeft de gemeente veel geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud in het openbaar groen, maar wij zijn er nog niet. Wij hebben de ambitie om de hele buitenruimte op orde te brengen en te houden. Bij de inrichting van de openbare ruimte letten wij natuurlijk ook op toegankelijkheid voor alle inwoners.

Bij Aalsmeer in Zicht kwam naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan de groene omgeving en meer groen door de gemeente heen willen hebben om te wandelen en te fietsen. Komende jaren staat een viertal grote projecten op stapel die Aalsmeer aantrekkelijker, groener en leefbaarder maken voor alle inwoners. Voor deze projecten (VVA-terrein, Machinepark, Waterfront en de groene linten) krijgen wij een subsidie van Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS).

2.4.1 Groen

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Het openbaar groen op het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau brengen en houden.	2020-1.1 Een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte laten vaststellen waar het openbaar groen een onderdeel van is.	Raad	✔
	2020-1.2 Een monitoringschema voor beeldkwaliteit laten vaststellen.	College	! A
2. Een gedragen kwaliteitsbeeld van het groen in Aalsmeer vaststellen.	2020-2.1 De acties naar aanleiding van de gemeentepeiling 2019 uitvoeren.	Uitvoering	✔
3. Het versterken van de kwaliteit van het openbaar groen met diverse gebruiksmogelijkheden.	2020-3.1 Laten vaststellen van bomenbeleid.	Raad	✘ A
	2020-3.2 De plannen Groene Lint, Machinepark en Waterfront uitvoeren.	Uitvoering	! A
4. Meer groen beschikbaar voor afvoer en vasthouden regenwater, minder verstening	2020-4.1 Bij reconstructies waar mogelijk klimaatadaptieve maatregelen doorvoeren, bijvoorbeeld smallere trottoirs en grotere plantsoenen creëren (zie ook paragraaf 2.4.2.).	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.2	In 2020 is toezicht gehouden op de bestekken als onderdeel van het reguliere onderhoud en er is een beleidsschouw uitgevoerd voor de beeldkwaliteit. Begin 2021 worden de resultaten van de schouw samen met een monitoringsschema voorgelegd aan het college.
2020-3.1	Het opstellen van het Bomenbeleidsplan heeft vertraging opgelopen door Covid-19 beperkingen. Het realiseren van een gedegen en gedragen plan met inspraak heeft de nodige doorlooptijd nodig.
2020-3.2	Er is een start gemaakt met de realisatie van het Groene Lint door toevoegen beplanting en aanpassen maai regime Molenvlietdijk. Overige onderdelen worden, in afstemming met SLS later uitgevoerd zodat deze gecombineerd kunnen worden met projecten grenzend aan het plangebied zoals vervanging riool Linneauslaan en aanleg Molenvlietweg. Machinepark en Waterfront worden uitgevoerd conform planning.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Verlenging van " DVO2 onderhoud openbare buitenruimte Aalsmeer"	College	✔
2020-2. Uitvoeren van acties naar aanleiding van de "Kwaliteitsimpuls groen/grijs". Hiervoor is €500.000 beschikbaar.	Uitvoering	✔

Status: 'A' = aanvullende toelichting

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. Kwaliteit van de wegen op het gewenste kwaliteitsniveau brengen en houden.	2020-1.1 De reconstructies verwerken in het Meerjarenprojectplan Buitenruimte. De wegen zijn hier een onderdeel van.	Raad	✔	
2. Hinder door reconstructies voor inwoners zoveel mogelijk beperken.	2020-2.1 Werkzaamheden in beeld brengen en publiceren.	Uitvoering	✔	
3. Jeugd en jongeren kunnen spelen in hun leefomgeving.	2020-3.1 Actualiseren van het uitvoeringsplan spelen Aalsmeer.	College	✔	A
4. Waterafvoer en berging is op voldoende niveau om klimaatverandering op te vangen.	2020-4.1 Plan van aanpak (klimaatbeleid) klimaatbestendige openbare ruimte.	Raad	!	A

5. Inwoners bewust maken van klimaatopgave en medewerking vragen.	2020-5.1 Onderdeel van plan van aanpak (klimaatbeleid) klimaatbestendige openbare ruimte.	Raad		A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-3.1	Jaarlijks worden de renovaties van speelplaatsen verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte. In 2020 zijn er 4 speelplaatsen gerenoveerd.
2020-4.1	Dit plan is opgesteld in 2020. De vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.
2020-5.1	Het plan is opgesteld in 2020, vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021. Het betrekken van inwoners is een onderdeel van dit plan.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Vaststellen Strategische samenwerkingsagenda (Waterplannen) met Waterschappen	College	 A
2020-2. Vaststellen gemeentelijk Rioleringsplan	Raad	 A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Er zijn in 2020 afspraken gemaakt met de Waterschappen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie. Deze afspraken worden in 2021 verwerkt in de Strategische samenwerkingsagenda met Waterschappen.
2020-2	Het gemeentelijke rioleringsplan is opgesteld in 2020. De behandeling van het GRP in de raad is gekoppeld aan het Plan van aanpak klimaatadaptatie. Daarom is vaststelling van dit plan ook doorgeschoven ter behandeling in het eerste kwartaal van 2021.

2.4.3 Afvalinzameling

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Het verlagen van de omvang en het percentage van het restafval met behulp van inwoners met handhaving op het gewenste serviceniveau.	2020-1.1 Het laten vaststellen van een Afvalplan.	Raad	 A
	2020-1.2 Duurzamer inzamelen van afval bewerkstelligen.	Raad	 A

	2020-1.3 Het laten vaststellen van het gewenste serviceniveau voor de afvalinzameling.	Raad	 **A**
2. Meer inwoners zijn gemobiliseerd voor de bestrijding van zwerfafval.	2020-2.1 Initiatieven steunen van inwoners en scholen voor het opruimen van zwerfafval.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Het ' Van afval naar grondstofplan' is besproken in de commissie Bestuur en Maatschappij van 3 september 2020. De raad heeft aangegeven niet akkoord te gaan met de voorkeursvariant van het college uit het beleidsplan. In plaats daarvan heeft de raad het college gevraagd een nieuw beleidsplan voor te bereiden op basis van nascheiding. De behandeling van een nieuw beleidsplan is doorgeschoven naar de eerste helft van 2021.
2020-1.2	Het ' Van afval naar grondstofplan' is besproken in de commissie Bestuur en Maatschappij van 3 september 2020. De raad heeft aangegeven niet akkoord te gaan met de voorkeursvariant van het college uit het beleidsplan. In plaats daarvan heeft de raad het college gevraagd een nieuw beleidsplan voor te bereiden op basis van nascheiding. De behandeling van een nieuw beleidsplan is doorgeschoven naar de eerste helft van 2021.
2020-1.3	Het ' Van afval naar grondstofplan' is besproken in de commissie Bestuur en Maatschappij van 3 september 2020. De raad heeft aangegeven niet akkoord te gaan met de voorkeursvariant van het college uit het beleidsplan. In plaats daarvan heeft de raad het college gevraagd een nieuw beleidsplan voor te bereiden op basis van nascheiding. De behandeling van een nieuw beleidsplan is doorgeschoven naar de eerste helft van 2021.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.4.4 Begraafplaats

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Een investeringsvoorstel voor een toekomstbestendige kostendekkende begraafplaats wordt voorgelegd.	Raad	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.888	3.453	3.434	83	3.351	3.190	93	3.097	-253
4.2 Riolering	-711	-694	1.688	2.381	-694	1.688	2.381	-694	0
4.2 Verkeer en vervoer	5.066	7.166	7.777	321	7.456	6.923	358	6.565	-891
4.3 Afval	-951	-944	3.058	3.918	-861	3.058	3.918	-861	0
4.3 Milieubeheer	554	666	1.037	266	772	957	266	691	-81
4.4 Begraafplaatsen	84	60	648	597	51	648	597	51	0
Totaal saldo van baten en lasten	**6.930**	**9.707**	**17.642**	**7.567**	**10.075**	**16.463**	**7.613**	**8.850**	**-1.225**
Reservemutatie	6.509	-2.516	8.233	10.467	-2.234	8.321	9.645	-1.325	910
Resultaat	**13.439**	**7.191**	**25.874**	**18.034**	**7.841**	**24.784**	**17.259**	**7.525**	**-316**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie (voordeel € 253.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 118.000)

Op het taakveld Openbaar groen en openluchtrecreatie worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen groen, water en spelen verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte). Het voordeel in de lasten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 118.000.

Onderhoud groen (voordeel lasten € 50.000)

Op het onderdeel Greenpark heeft grotendeels nog geen overdracht plaatsgevonden, waardoor de maatregelen in beheer nog niet aan de orde waren. Dit levert een onderschrijding van € 50.000 op.

DVO2 Meerlanden (voordeel lasten € 30.000)

Vanwege Corona was het niet mogelijk om de evenementen te organiseren in 2020. Er zijn dan ook geen kosten voor dienstverlening op dit onderdeel gedeclareerd.

Baggeren (voordeel lasten € 25.000)

In 2020 is door de kwekers niet de hoeveelheid gebaggerd waar rekening mee is gehouden. Daarnaast is minder subsidie verstrekt, omdat deels zonder subsidie is gebaggerd op de Grote Poel.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan €40.000 (voordeel lasten € 21.000, voordeel baten € 9.000) worden niet toegelicht.

4.2 Riolering (nihil)

Exclusief de storting in (€ 123.000) en aanwending van (€ 6.000) de egalisatievoorziening riolering bedraagt het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting € 117.000 op het taakveld riolering. Dit heeft vooral betrekking op de lasten, deze zijn € 123.000 hoger dan begroot.

De hogere lasten worden veroorzaakt door een overschrijding (€ 10.000) op het onderhoud van de riolering door Meerlanden in DVO1 en daarnaast door uitbesteed werk aan aannemers vanwege een toename van storingen/spoedreparaties in het verouderde gedeelte van het rioolstelsel van Aalsmeer. In het GRP is voorzien dat het stelsel in de komende jaren wordt verbeterd om deze storingen te voorkomen.

Conform regelgeving wordt het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 117.000 op dit taakveld onttrokken aan de egalisatievoorziening riolering.

4.2 Verkeer en vervoer (voordeel € 891.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 588.000, voordeel baten € 54.000)

Op het taakveld Verkeer en vervoer worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen wegen, kunstwerken, verkeer, openbare verlichting en overig verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte).

Het voordeel in de lasten en de baten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 643.000.

Verkeer en vervoer algemeen (voordeel lasten € 42.000)

De belangrijkste verklaring hiervoor is dat het onderhoud van Greenpark € 21.000 minder heeft gekost, aangezien de overdracht nog niet geheel is gedaan en de aanleg zo nieuw is dat nog weinig onderhoud nodig is. Daarnaast heeft het monitoren van de beeldkwaliteit niet volledig plaatsgevonden in 2020. Dit wordt in 2021 geïntensiveerd.

Verkeer en Vervoer bushalte Zwarteweg SO (voordeel lasten € 200.000)

De provincie realiseert een nieuw haltepaar aan de N231 en als gevolg daarvan is het nodig dat Aalsmeer een nieuwe bushalte aan de Zwarteweg realiseert. De realisatie hiervan heeft nog niet plaatsgevonden in 2020. Voorgesteld wordt het budget naar 2021 door te schuiven, aangezien de realisatie in 2021 zal plaatsvinden.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 24.000, nadeel baten € 17.000) worden niet toegelicht.

4.3 Afval (nihil)

Exclusief de storting in (- € 135.000) en aanwending van (€ 88.000) de egalisatievoorziening afval bedraagt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting € 223.000 op het taakveld afval. De lasten zijn € 135.000 lager dan begroot, de baten zijn € 88.000 hoger dan begroot.

De hogere baten betreffen hogere ontvangsten van het Afvalfonds dan begroot. De mogelijkheid om PBD (Plastic, Blik, Drinkpakken) aan te leveren door inwoners van Aalsmeer is eind 2019 vergroot. De effecten van de coronacrisis en de invoering inzameling PBD heeft een stijging opgeleverd van circa 25% aan extra ingezamelde PBD dan begroot.

De lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting in de 2e Bestuursrapportage hebben betrekking op een positieve eindafrekening over de jaren 2017 tot en met 2019 van Meerlanden, ter zake van het Kunststof Regiemodel ad € 35.000. Daarnaast is het budget voor de begeleiding van het afvalplan niet volledig benut omdat dit plan is aangehouden door de gemeenteraad, zijn de kosten voor papierinzameling in Kudelstaart lager door een stijging van de papierprijs en is op de toezichtkosten een voordeel ontstaan.

Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 223.000 op dit taakveld toegevoegd aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

4.3 Milieubeheer (voordeel lasten € 81.000)

Regeling Reductie Energiegebruik (voordeel lasten € 10.000)

Op 13 december 2019 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een specifieke uitkering reductie energiegebruik toegekend van € 165.000

Begin 2020 ontving gemeente Aalsmeer de Rijkssubsidie Regeling Reductie Energiegebruik á € 165.000 voor de periode 1 januari 2020 t/m 31 maart 2021.

De subsidie is ingezet voor het verduurzamen van het particulier woningbezit via verschillende projecten, zoals groepsaankopen, buurtacties energiezuinig wonen, en cadeaubonnen, waarmee kleine besparingsmaatregelen konden worden aangeschaft. Omstreeks € 10.000 is nog niet uitgegeven, omdat de uitvoering en verrekening van dat project (deels) in 2021 plaatsvindt.

Duurzaamheidsfonds (voordeel lasten € 30.000)

Voor het Duurzaamheidsfonds Aalsmeer was in 2020 € 40.000 beschikbaar voor het uitkeren van subsidies voor haalbaarheidsonderzoek naar energieprojecten voor VvE's en inwonercollectieven. Als gevolg van de coronacrisis en beperkingen van fysieke bijeenkomsten, was de vraag naar de subsidie veel lager dan verwacht. Hierdoor is in 2020 maar € 10.000 aan subsidies uitgekeerd.

Milieuvergunningen (voordeel lasten € 35.000)

De onderschrijding van € 35.000 voor de OmgevingsDienst, is te verklaren doordat in 2020 er minder taken zijn uitgevoerd die vraaggestuurd zijn. Dit betreft met name minder vraag op het gebied van Bodem en Bouwadvies. Elk jaar zie je op alle producten in de Uitvoeringsovereenkomst fluctuaties die het totaal van de uitputting van het OD-budget in meer of mindere mate beïnvloeden. Daarnaast heeft Corona ook impact gehad op de manier van werken, meer digitaal en minder fysiek aanwezig bij de bedrijven.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 6.000) worden niet toegelicht.

4.4 Begraafplaatsen (nihil)

Exclusief de storting in (€ 129.000) en aanwending van (€ 76.000) de egalisatievoorziening begraafplaatsen bedraagt het positieve resultaat € 53.000 ten opzichte van de begroting op het taakveld begraafplaatsen. De lasten zijn € 129.000 lager dan begroot, de baten zijn € 76.000 lager dan begroot.

De ontvangen afkoopsommen uitgifte graven zijn in 2020 aanzienlijk lager (€ 73.000) dan verwacht en dan voorgaande jaren. Dit betreft zowel een lagere bate (de ontvangen afkoopsom) als een lagere last (de afstorting in de voorziening afkoopsommen). Een eenduidige oorzaak is hiervoor niet aan te geven, er zijn meerdere factoren, zoals minder begrafenissen en minder aflopende graftermijnen (en dus ook minder verlengingen) uit het verleden. Vanaf 2021 zijn de tarieven voor begraven verlaagd en in lijn gebracht met de tarieven van de buurgemeenten. Verwachting is dat hierdoor de daling van het aantal begrafenissen (wat een landelijke trend is) gedempt wordt voor de begraafplaats Aalsmeer.

Daarnaast zijn de lasten lager doordat het grafdelven in 2020 niet is uitbesteed, maar in eigen beheer is uitgevoerd. Ook is er een positieve energie-afrekening ontvangen over oude jaren.

Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 53.000 op dit taakveld toegevoegd aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen.

Reservemutatie (nadeel € 910.000)
Onderstaande reservemutaties zijn, voor zover relevant, ook toegelicht bij de belangrijkste begrotingsafwijkingen op bovenstaande taakvelden.

Reservemutatie Buitenruimte wegen en bruggen (nadeel onttrekking € 565.000)
De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. bruggen zijn conform budget gerealiseerd. De uitgaven aan de beheerprojecten wegen en bruggen zijn € 558.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie Buitenruimte verkeer/verlichting (nadeel onttrekking € 78.000)
De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. verkeer en verlichting zijn conform budget gerealiseerd. De uitgaven aan de beheerprojecten verkeer en verlichting zijn € 86.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie Buitenruimte groen & recreatie (nadeel toevoeging € 172.000, voordeel onttrekking € 54.000)
De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. groen en recreatie zijn € 509.000 hoger uitgevallen, waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 509.000 hoger zijn dan begroot.
De uitgaven aan de beheerprojecten groen en recreatie zijn € 118.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

De uitgaven voor herinrichting VVA-terrein zijn € 337.000 lager dan begroot, waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Herinrichting VVA-terrein € 337.000 lager zijn dan begroot.

Reservemutatie bovenwijkse voorzieningen (nadeel toevoeging € 86.000, nadeel onttrekking € 129.000)
De uitgaven voor de Molenvlietweg en de Burgemeester Hoffscholteweg zijn totaal € 34.000 hoger dan begroot, waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen € 34.000 hoger zijn dan begroot.

De onttrekking uit de reserve bovenwijkse voorziening is hoger uitgevallen door de Burgemeester Kasteleinweg.
Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2019 - 2022

Het gaat economisch beter in Nederland en in Aalsmeer. Er wordt gebouwd, er wordt geïnvesteerd, bedrijven willen uitbreiden en nieuwe bedrijven vestigen zich in Aalsmeer. De vraag naar woningen is enorm toegenomen. Hoe zorgen wij ervoor dat wij de schaarse ruimte die wij hebben optimaal inrichten, vooral met het oog op de toekomst. Voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Aalsmeer is het van belang dat wonen, bedrijven en de infrastructuur goed op elkaar zijn afgestemd. Het zijn complexe vraagstukken die niet los te zien zijn van ontwikkelingen in de regio.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Optimaal faciliteren en regie voeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente	2020-1.1 Het voeren van participatie op het op te stellen koersdocument omgevingsvisie.	Raad	✓
2. Een samenhangend ruimtelijk beeld van de gehele gemeente en toekomstbestendige visies	2020-2.1 Het ontwikkelen van de mobiliteitsagenda (zie verder 5.4 Verkeer en vervoer)		✓

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-01. Bestemmingsplan Westeinderhage	Raad	! A
2020-02. Vaststellen startnotitie Oosteindedriehoek	Raad	! A
2020-03. Vaststellen startnotitie Studio's	Raad	! A
2020-04. Startnotitie Hoofdweg Zuid	Raad	! A
2020-05. Startnotitie Graaf Willemlaan 1-3	Raad	! A
2020-06. Visie Tussen de Linten	Raad	✓

2020-07. Visie Oosteinderweggebied	Raad	✔	
2020-08. Concept afwegingskader Stommeer	Raad	✔	A
2020-09. Vaststellen bestemmingsplan Kudelstaart	Raad	!	A
2020-10. Vaststellen bestemmingsplan Uiterweg	Raad	!	A
2020-11. Vaststellen bestemmingsplan Zwarteweg	Raad	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-01	De ontwikkeling van het project heeft meer tijd in beslag genomen dan vooraf ingeschat. Het bestemmingsplan wordt in 2021 aan de raad voorgelegd.
2020-02	Stedenbouwkundige visie geactualiseerd in 2020. Onderhandelingen over voorovereenkomst begin 2021 afgerond. Startnotitie vast te stellen 3e kwartaal 2021.
2020-03	Niet vastgesteld in 2020 vanwege vertraging bij ontwikkelaar. Startnotitie vast te stellen eind 2021.
2020-04	Onderhandelingen over voorovereenkomst duurden langer dan gepland. Startnotitie vast te stellen in raad van mei 2021.
2020-05	Onderhandelingen over kostenverhaal duurden langer dan gepland. Startnotitie vast te stellen in raad van juli 2021.
2020-08	Het afwegingskader is met de rapportage "Stommeer naar een leefbare wijk" ter kennisname aan de raad voorgelegd. Verdere uitwerking en besluiten volgen in 2021.
2020-09	Het (voor)ontwerp bestemmingsplan heeft veel zienswijzen opgeleverd. De verwerking hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt in 2021 aan de raad voorgelegd.
2020-10	Het (voor) ontwerp bestemmingsplan heeft veel zienswijzen opgeleverd. De verwerking hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt in 2021 aan de raad voorgelegd.
2020-11	Na vertraging vanwege PFAS wordt voor dit project een nieuwe planning gemaakt in samenhang met de ontwikkelvisie De Tuinen.

2.5.2 Vergunningverlening

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Transparantie en duidelijkheid in vergunningen- en handhavingsbeleid	2020-1.1 Aanpassen van regelgeving en werkprocessen	Raad	! A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Door uitstel van de Omgevingswet wordt dit onderdeel in 2021 verder uitgewerkt en voorzover nodig aan de raad voorgelegd.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Realiseren van voldoende betaalbare woningen voor doelgroepen (lagere en middeninkomens, starters, jonge gezinnen)	2020-1.1 Opstellen nieuwe woonagenda (herijken woonvisie)	Raad	A
2. Realiseren van voldoende geschikte woningen voor ouderen	2020-2.1 Toevoegen van woningen voor senioren binnen de projecten Laurierhof, Roerdomplaan en Zuiderkerk. Indien nieuwe locaties in ontwikkeling worden gebracht wordt onderzocht of deze geschikt is voor seniorenwoningen.	Uitvoering	A
3. Faciliteren van meer duurzame en experimentele woonvormen	2020-3.1 De wens om realisatie van duurzame en experimentele woonvormen onder de aandacht brengen van (potentiële) ontwikkelende partijen.	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Op 12 december 2019 is de Woonagenda Aalsmeer 2020 vastgesteld door de Raad en op 26 mei 2020 het bijbehorende uitvoeringsprogramma door het College.
2020-2.1	De voorbereiding van de genoemde projecten loopt gestaag door. In 2020 zijn er een aantal belangrijke stappen gezet zodat de daadwerkelijke bouwwerkzaamheden in 2021 van start kunnen gaan.

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Opstellen beleidsvoorstel Woonruimteverdeling	Raad	A

2020-2. Opstellen huisvestingsverordening Aalsmeer 2021	Raad	✖	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	Het proces om te komen tot een beleidsvoorstel voor woonruimteverdeling is door het grote aantal betrokken partijen zeer complex. De tijd die nodig bleek te zijn om te komen tot een regionaal gedragen beleidsvoorstel bleek langer dan verwacht. Inmiddels is het beleidsvoorstel wel afgerond en wordt in april 2021 ter vaststelling aangeboden aan de Raad
2020-2	Voordat kan worden overgegaan tot vaststelling van een nieuwe Huisvestingsverordening moet eerst het beleidsvoorstel Woonruimteverdeling worden vastgesteld. Doordat er vertraging is opgetreden bij de vaststelling van het beleidsvoorstel, is ook het vaststellen van de verordening naar een later moment verschoven.

2.5.4 Verkeer en vervoer

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status	
1. In stand houden en verbeteren van de bereikbaarheid van, naar en in Aalsmeer voor snel en langzaam verkeer met aandacht voor logistiek en leefbaarheid.	2020-1.1 Ontwikkelen van de Mobiliteitsagenda	Raad	!	A
	2020-1.2 Maken van een verbeterplan om de achteruitgang in de OV-bereikbaarheid van enkele wijken te herstellen.	Raad	!	A
2. Samen met de regio tot de beste keuzes komen ten aanzien van bereikbaarheid en mobiliteit.	2020-2.1 Afspraken maken met vervoerregio Amsterdam, Provincie NH en Rijk over toekomstige bereikbaarheidsprojecten.	College	!	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	In 2020 is Analysedocument Mobiliteit Aalsmeer afgerond. Vaststelling Mobiliteitsagenda Aalsmeer is gepland juli 2021.

2020-1.2	In 2020 hebben diverse overleggen (ambtelijk en bestuurlijk) plaatsgevonden met de Vervoerregio Amsterdam (opdrachtgever en concessiehouder OV) en vervoermaatschappij Connexxion. Hieruit voortkomend is in het najaar 2020 door de gemeente een uitgebreide behoeftepeiling gedaan onder inwoners en ondernemers in vier Aalsmeerse wijken. De peilingresultaten hebben ertoe geleid dat eind 2020 door de gemeente is aangegeven intentie te hebben om te komen tot een Wijkbus(verbinding) in/tussen de 4 wijken in Aalsmeer op het moment dat HOVASZ in gebruik is genomen als Covid-19 dit dan toelaat. Vervoerregio en Connexxion hebben aangegeven hierover in afstemming met de gemeente te willen blijven. Er is gedurende de jaren 2021 en 2022 geld voor begroot binnen de gemeente voor de wijkbus, als uitwerking en eventuele invoering van de wijkbus binnen dit budget blijft zal de Raad per Raadsbrief geïnformeerd worden.
2020-2.1	Project Bereikbaarheidsagenda Zuidlob VRA is gestart (gemeenten Ouder-Amstel/Amstelveen.Uithoorn/Aalsmeer/VRA/Prov N-H). Een Plan van Aanpak is eind 2020 gepasseerd in de staven van de betreffende bestuurders. In 2021 volgt verdere gezamenlijke ambtelijke uitwerking, deelstappen worden bestuurlijk afgestemd (staf dan wel B en W) en volgens planning wordt de Bereikbaarheidsagenda Zuidlob VRA eind 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.5.5 Maatschappelijk Vastgoed

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Afronden renovatie sportcomplex Sportlaan 43	Uitvoering	A
2020-2. Opstellen verduurzamingsplan gemeentelijke gebouwen	Raad	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	De renovatie van de atletiekbaan en de kleedkamers voor de atletiekvereniging zijn afgerond en eind juli 2020 opgeleverd. In 2021 zal de inrichting van de buitenruimte afgerond worden.
2020-2	Het verduurzamingsplan gemeentelijke gebouwen is opgesteld en zal in het eerste kwartaal van 2021 aan de raad voorgelegd worden.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	**2019**	**Primitief**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2020**
5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	7.055	7.573	-518	11.644	11.210	434	952
5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-417	3	-4.520	-5.103	583	-4.846	-5.797	951	368
5.1 Ruimtelijke ordening	1.238	651	1.352	504	848	1.699	650	1.050	202
5.2 Wonen en bouwen	506	-450	1.970	1.937	34	1.793	1.851	-58	-92
5.4 Verkeer en vervoer	-12	-16	2	19	-17	-2	15	-16	0
5.5 Beheer overige gebouwen en gronden	-349	197	822	647	175	1.033	1.045	-12	-187
Totaal saldo van baten en lasten	**965**	**384**	**6.682**	**5.577**	**1.105**	**11.321**	**8.973**	**2.348**	**1.244**
Reservemutatie	123	-42	1.770	973	797	1.675	2.337	-662	-1.459
Resultaat	**1.088**	**342**	**8.452**	**6.550**	**1.902**	**12.996**	**11.310**	**1.687**	**-215**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (nadeel lasten € 4.589.000, voordeel baten € 3.637.000)
Omdat het resultaat van de bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. De belangrijkste uitzondering op dit evenwicht van baten en lasten zijn winstnemingen. Voor 2020 is sprake van een voordeel op dit taakveld van € 48.000.

Daarnaast worden over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget. Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, muteert ook het bedrag (€ 3.4 miljoen) dat op de balans wordt opgenomen. Voor de projecten is er in 2020 € 3.589.000 meer aan lasten gerealiseerd. Aan baten is € 180.000 meer gerealiseerd.

Voorziening Greenpark BV (nadeel € 1.000.000)
Een storting in de verliesvoorziening in relatie tot Greenpark Aalsmeer BV is noodzakelijk, omdat door een aantal oorzaken (coronamaatregelen, stikstof, bodemverontreiniging PFAS en beperkingen Schiphol) een nadeel wordt verwacht. De financiële positie van Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is per ultimo 2020 is € 2 miljoen negatief. Aalsmeer is samen met de gemeente Uithoorn ieder voor 50 % aandeelhouder van de verbonden partij Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV.

Mutaties voor bouwgrondexploitaties met invloed op het resultaat 2020 (voordeel € 48.000)
Einsteinstraat 103
In 2020 heeft de eigendomsoverdracht plaatsgevonden, is de omgevingsvergunning verleend en zijn door de eigenaar alle werkzaamheden behorende bij de uitbreiding van de supermarkt uitgevoerd. Het project wordt afgesloten met een winst van € 566.000. Dit is € 48.000 meer dan begroot. De verklaring hiervan is dat het kostenbudget achteraf iets te hoog was.

Budgettair neutrale mutaties voor bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, neutraal met balans)
De afwijking op de baten en lasten zijn grotendeels te verklaren door ontwikkelingen binnen Greenpark.
De aankoop van grondposities in 2020 is fors hoger (€ 4 miljoen) dan geraamd op basis van het MPG. Met een partij is eerder overeenstemming dan verwacht bereikt over een belangrijke aankoop langs de Middenweg. Doordat er in 2020 meer bedrijvenkavels en restgronden zijn verkocht, zijn de inkomsten € 114.000 hoger dan geraamd.

5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (voordeel lasten € 326.000, nadeel baten € 694.000)
Omdat het resultaat van bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. Uitzonderingen hierop zijn winstnemingen en een vrijval of een toevoeging aan de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten (ten behoeve van projecten met een negatief resultaat) of overige gerelateerde voorzieningen.

Mutaties voor bouwgrondexploitaties met invloed op het resultaat 2020 (nadeel 87.000)
Vanwege de negatieve actieve grondexploitatie de Tuinen vindt geen afdracht plaats aan de reserve bovenwijks.

Dotatie verliesvoorziening De Tuinen (nadeel € 279.000)
Na actualisatie van de grondexploitatie 2020 naar 2021 is er sprake van een verwacht negatief resultaat van € 7 miljoen (op netto contante waarde) voor de Tuinen in totaal (Actief en Facilitair plandeel). Voor het actieve deel is sprake van een verwacht negatief resultaat van € 5,4 miljoen. Voor het actieve deel van de Tuinen geldt dat er jaarlijks, gedurende de restant looptijd van dit project, een bedrag wordt gedoteerd aan de verlieslatende voorziening. Wanneer het project wordt afgesloten en daarmee het verlies wordt genomen, is de voorziening toereikend om het verlies in één keer af te boeken. Ten opzichte van de 2e Berap 2020 is sprake van een dotatie aan de verliesvoorziening van € 279.000. Deze dotatie is noodzakelijk om tot de benodigde omvang van de voorziening te komen per ultimo 2020. Door de in 2020 genomen afboeking van € 7,5 miljoen zal de benodigde dotatie aan de voorziening in 2021 t/m 2025 € 112.000 per jaar zijn.

Bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, zonder invloed op het resultaat)
Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget. Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 635.000 lagere lasten en € 15.000 hogere baten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten. De verschillen zijn voornamelijk te verklaren door ontwikkelingen binnen de hierna vermelde grondexploitaties.

De Tuinen van Aalsmeer (bouwgrond in exploitatie, voordeel lasten € 306.000, neutraal met balans)
Er zijn in 2020 € 306.000 minder uitgaven gerealiseerd, doordat onderhandelingen over deelprojecten langer duren dan voorzien. Een aantal verwervingen met samenhangende civiele kosten zijn hierdoor doorgeschoven naar 2021.

VVA terrein woningbouw (voordeel lasten € 94.000, neutraal met balans)
In de grondexploitatie zijn minder kosten gemaakt. Reden is dat de eerste werkzaamheden voor bouwrijp maken van start gaan in 2021. Als gevolg hiervan zijn er minder plankosten gemaakt.

Hornmeer Ophelialaan Thijsselaan (voordeel lasten € 49.000, neutraal met balans)
Het project heeft vertraging opgelopen door nader ecologisch onderzoek. Hierdoor zijn minder plankosten gemaakt dan begroot.

Herenweg 61/99 (voordeel lasten € 132.000, neutraal met balans)
Het saneren en bouwrijp maken van de kavels is vertraagd door het doorlopende flora en fauna onderzoek. Hierdoor is € 132.000 minder uitgegeven dan geraamd.

Graaf Willemlaan 1-3 (voordeel lasten € 72.000, neutraal met balans)
Op het voorbereidingskrediet Graaf Willemlaan 1-3 zijn minder plankosten gemaakt dan geraamd. Reden is dat het project in 2020 tijdelijk heeft stilgelegen vanwege de nadere afstemming tussen partijen. Eind 2020 is de planvorming opgepakt en wordt begin 2021 een intentieovereenkomst gesloten.

5.1 Ruimtelijke ordening nadeel lasten € 347.000, voordeel baten € 145.000

Facilitaire projecten
Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar. Daardoor is het saldo van baten en lasten over het algemeen in evenwicht. Een deel van deze lasten betreft toevoegingen aan reserves van bijdragen van ontwikkelaars voor bovenwijkse voorzieningen, kunstzinnige verfraaiing of aanpassingen in de buitenruimte. Deze toevoegingen aan reserves worden verantwoord op taakveld 0.10 Mutaties reserves programma 5.
Uitzondering op het budgettair neutrale saldo zijn kosten die niet kunnen worden verhaald. Deze moeten als verlies worden genomen in het jaar dat dit zich voordoet. Voor verwachte toekomstige tekorten wordt een voorziening getroffen. De overige afwijkingen op baten en lasten zijn budgettair neutraal en betreffen faseringsverschillen binnen de projecten.

Mutaties facilitaire projecten met invloed op het resultaat (nadeel Lasten € 134.000 en voordeel Baten € 79.000.
Het nadelig resultaat wordt veroorzaakt door de toevoeging aan de verliesvoorziening facilitaire projecten van € 134.000. De toevoeging bestaat grotendeels uit de plangebieden:

Dorpshaven Zuid (nadeel € 71.000 storting verliesvoorziening)
Voor het project Dorpshaven Zuid moeten nog twee werken uitgevoerd worden: de brug in de lijnbaan en een speelplaats achter de Dorpsstraat. Over de brug in de Lijnbaan worden momenteel gesprekken gevoerd om hieraan een andere invulling te geven. De opdrachtverstrekking en de benodigde participatie hebben meer tijd gekost dan verwacht. Hierdoor is de afronding van het project doorgeschoven naar 2021 en ontstaat een verlies van € 71.000.

Nieuw Calslagen (nadeel € 29.000 storting verliesvoorziening)
Doordat de looptijd, vanwege een jarenlange bezwaarprocedure veel langer is gebleken dan verwacht, zijn meer plankosten gemaakt die niet verhaalbaar zijn. Eveneens heeft de gemeente aanpassingen gedaan doet in de openbare ruimte, waarbij de kosten niet te verhalen zijn op derden.

De Tuinen (voordeel € 79.000 vrijval verliesvoorziening)
Na actualisatie van de grondexploitatie 2020 naar 2021 is er sprake van een verwacht negatief resultaat van € 7 miljoen (op netto contante waarde) voor de Tuinen in totaal (actief + facilitair). Voor het facilitaire

deel is sprake van een verwacht negatief resultaat van € 1,1 miljoen. Dit betekent een vrijval van € 79.000 in 2020.

Afwijkingen op dotaties aan reserve buitenruimte voor bovenwijks (nadeel € 75.000, bestaat grotendeels uit € 37.000 minder afdracht aan reserve bovenwijks en € 28.000 minder projectresultaat)
De toevoeging aan de reserve bovenwijks hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijks zijn in 2020 € 37.000 lager dan geraamd.

*Afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, zonder invloed op het resultaat (*Niet begrote negatieve resultaten van diverse facilitaire projecten (nadeel lasten € 236.000 en voordeel baten € 39.000)

Nadeel lasten € 236.000
Na de 2e Burap zijn er een viertal contracten gesloten met initatiefnemers. Het betreft hier de projecten Oosteindedriehoek, Hornweg, Uiterweg en Oosteinderweg. Hierbij is sprake van niet geraamde plankosten van € 218.000 die in 2020 zijn gerealiseerd.

Voor de Hoofdweg Zuid was de raming van de plankostengericht op de werkzaamheden in het kader van het sluiten van deze voorovereenkomst. Deze zal worden afgesloten in 2021. Hierdoor zijn de uitgaven van € 117.000 lager dan geraamd.

Voordeel Baten € 39.000
Voor het project Hoofdweg Zuid (facilitair) was voorzien in 2020 een voorovereenkomst met de ontwikkelende partijen (met grondeigendom in het plangebied) te sluiten, met daarin de exploitatiebijdrage voor de gemeentelijke plankosten. Hierdoor is de exploitatiebijdrage van €123.000 lager dan geraamd..

5.2 Wonen en bouwen (voordeel lasten € 177.000 en nadeel baten € 86.000)
Dwangsommen (voordeel baten € 65.000)
Het beleid is dat verbeurde dwangsommen in principe worden ingevorderd. In 2020 is een dwangsom van € 15.000 opgelegd en een dwangsom van € 50.000 gecrediteerd. De gecrediteerde dwangsom en een ontvangen betaling van een dwangsom hebben geleid tot vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren met € 100.000. Gemotiveerde verzoeken tot verlaging van de dwangsom of de solvabiliteit van de overtreder zijn bijvoorbeeld redenen waarom invordering niet of slechts gedeeltelijk plaatsvindt.

Omgevingsvergunningen(voordeel lasten € 88.000 en nadeel baten € 147.000)
De legesinkomsten worden begroot op basis van (project)ontwikkelingen en verwachte vergunningaanvragen. Daarbij zit altijd een risico, hetgeen de gemeente niet zelf kan beïnvloeden. Marktontwikkelingen, het tempo van de aanvrager zelf, economische omstandigheden (COVID-19), etc. hebben invloed op of en wanneer een project daadwerkelijk tot een realisatiefase komt. Bovendien kan de gemeente alleen op basis van een inschatting van het initiatief een raming maken van de leges, terwijl een exact bouwplan nog niet bekend is. Voor twee van de geprognosticeerde projecten binnen Greenpark zijn de vergunningen niet verleend. Van één van deze twee projecten is de ontwikkeling gestaakt en wordt onderzocht op welke wijze nieuwe invulling aan deze kavel kan worden gegeven. Hiervan wordt verwacht dat in de komende periode alsnog een vergunningaanvraag zal komen. Daarnaast zijn er 2 vergunningen verleend waarmee geen rekening was gehouden in de prognose. Dit alles heeft ertoe geleid dat de baten ten opzichte van de begroting zijn achtergebleven met € 147.000.
Naast de twee vergunningen die niet waren geraamd, zijn veel aanvragen binnengekomen waar geen rekening mee was gehouden. De lasten van deze twee projecten en de kosten voor vergunningverlening

van de nieuwe aanvragen worden verwerkt in 2020 en de baten niet, overeenkomstig de vastgestelde werkwijze.
Bij grote projecten vanaf € 500.000 wordt er op basis van een vastgestelde aanname een reservering gemaakt voor de te verwachten kosten met betrekking tot het noodzakelijke toezicht op die grote projecten, inclusief de constructieve toets. Op basis van nacalculatie worden deze projecten “afgerekend” nadat deze projecten zijn afgerond. In 2020 zijn de lasten substantieel lager doordat in het verleden een te hoog bedrag is gereserveerd voor het toezicht. Dit leidt tot een vrijval van € 230.000. Bij de invoering van de omgevingswet wordt beoordeeld of de huidige systematiek voldoet en wellicht vereenvoudigd kan worden.
Per saldo is er een voordeel op de lasten van € 88.000.

Inhaalslag handhavingsdossier (voordeel lasten € 44.000) (Budgetoverheveling)
Bij de Lentenota 2019 is voorgesteld om de voorgestelde structurele uitbreiding, conform het College Uitvoeringsprogramma “Vol vertrouwen vooruit!” (15-1-2019), om te zetten in een tijdelijk flexibel budget. Na uitwerking van de verruimingsvoorstellen kan de balans worden opgemaakt ten aanzien van de inmiddels opgelopen achterstand. Mogelijk is dan toch nog structurele uitbreiding van de formatie noodzakelijk.
In 2019 en 2020 heeft de focus vooral gelegen op uitwerken van mogelijk verruimingsvoorstellen. Om die reden is nog niet de volledige capaciteit ingezet op de handhavingszaken. Na onderzoek van de handhavingsopgave en sessies met vertegenwoordiging van de fracties in Aalsmeer zijn verruimingsvoorstellen uitgewerkt die, na definitieve besluitvorming, toegepast kunnen worden op de handhavingsvoorraad.
Een deel van de verruimingsvoorstellen vergt nog enige doorlooptijd en de doorlooptijd van een handhavingszaak is in de regel langer dan 1 jaar, waardoor er ook in 2022 significante inzet noodzakelijk is. Het verzoek is om het restantbudget van € 44.000 door te schuiven naar 2022.

Woonagenda (voordeel lasten 28.000 neutraal met Reserve Woonfonds) (Budgetoverheveling)
Medio 2020 is € 28.000 vanuit het Woonfonds Aalsmeer beschikbaar gesteld om de uitvoering van een aantal acties vanuit de Woonagenda Aalsmeer te bekostigen. De belangrijkste hiervan is een aantal onderzoeken naar de woningbehoefte van inwoners van Aalsmeer. Later in 2020 is gebleken dat er ook in opdracht van de regio Amstelland-Meerlanden onderzoek wordt gedaan naar woningbehoefte op gemeenteniveau. Er is toen besloten eerst deze onderzoeken af te wachten ter voorkoming van dubbel werk. De onderzoeken zijn inmiddels uitgevoerd. De rapportages zullen begin 2021 als onderdeel van een te sluiten Woonakkoord tussen de regiogemeenten en de provincie Noord-Holland beschikbaar komen. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2021 en te dekken uit de Reserve woonfonds volkshuisvesting.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 17.000 en nadeel baten € 4.000) worden niet toegelicht.

Reservemutaties
Reserve woonfonds volkshuisvesting (voordeel baten € 1.362.000)
Deze vrijval is conform het raadsbesluit doorlichting reserves 29 oktober 2020, in het kader van de motie RAP-Raad.
Diverse begrotingswijzigingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten 23.000 en voordeel baten € 6.000) worden niet toegelicht.

5.5 Beheer overige gebouwen en gronden (nadeel lasten € 211.000 voordeel baten € 398.000)

Beheer gebouwen (voordeel baten € 398.000)
Er is sprake van een vrijval van € 172.000 uit de meerjaren onderhoudsvoorziening beheer gebouwen (MOP). Deze vrijval kan plaatsvinden op basis van een herbeoordeling van de totaal benodigde omvang van de MOP met een termijn van 20 jaar.

Voordeel van € 150.000 aan de batenkant in verband met de kwijtschelding van huurkosten. Vastgoed brengt huur bij gebruikers in rekening. In 2020 is besloten om, als gevolg van de Coronapandemie, bij een deel van de gebruikers de huur kwijt te schelden. Financieel technisch is de kwijtschelding als correctie op de lasten gebudgetteerd, terwijl de kwijtschelding in de realisatie als correctie op de inkomsten is verantwoord conform BBV voorschriften.

Herwaardering gronden Cactuslaan (nadeel lasten € 205.000)
Gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen worden in het algemeen voorzichtig gewaardeerd tegen de agrarische prijs. In Aalsmeer is € 7 per m2 daarvoor een redelijke benadering. Onder de gronden niet in exploitatie komt o.a. de Cactuslaan voor. Vanwege de boekhoudvoorschriften moet de Cactuslaan geherwaardeerd worden tegen agrarische prijs. Dit betekent een eenmalig nadeel in 2020 van € 205.000. Wel is concreet voornemens deze bedrijfspercelen binnen afzienbare termijn als bouwgrond te verkopen. De verkoopopbrengsten in de komende jaren zullen hiermee het nadeel in 2020 meer dan compenseren.

Reservemutatie (voordeel toevoeging € 67.000)
Mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen (voordeel toevoeging € 114.000) en mutatie reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimtevoorzieningen (nadeel toevoeging € 48.000)
De toevoeging aan de reserves buitenruimte voor nazorg en bovenwijks hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijks zijn € 114.000 lager, voor buitenruimte nazorg zijn ze € 47.000 hoger.
Bij de realisering van de doelstellingen van programma Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties zijn Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties zijn Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2019 - 2022

Besturen is vooruit denken. We realiseren ons dat Aalsmeer ook in de toekomst haar eigen identiteit wil behouden, maar wij willen ook samenwerken met anderen. Dat zijn uitdagingen waar wij samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en onze partners in de regio het gesprek over willen aangaan. Samen gaan wij de toekomst van onze mooie gemeente vormgeven.

Basis voor onze samenwerking met de gemeenteraad is het raadsprogramma met gezamenlijke uitgangspunten, kernwaarden en belangrijke thema's. Daarbij willen wij een actieve wisselwerking tussen raad en college over hoe wij willen participeren met verschillende groepen in de samenleving. Wij willen aansluiting houden met de samenleving, inwoners en ondernemers door hen zo vroeg mogelijk te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, ruimte geven voor eigen initiatieven, maar ook duidelijk zijn over verwachtingen. Zo willen wij bouwen aan verbinding en vertrouwen tussen samenleving en gemeentebestuur.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Realiseren van een structurele daling van het aantal inbraken	2020-1.1 Verhogen beveiligingsniveau door bevordering toepassing PKVW keurmerk	Uitvoering	✔
	2020-1.2 Vergroten pakkans door activering inwoners via social media en whatsapp.	Uitvoering	✔
2. Terugdringen van overlast door verwarde personen	2020-2.1 Versterken samenwerking veiligheid en zorg en tijdig bieden juiste vangnet	Uitvoering	✔
	2020-2.2 Tijdig bieden juiste vangnet	Uitvoering	✔
3. Tegengaan van illegale onderverhuur, overbewoning en illegaal woongebruik (hennepteelt).	2020-3.1 Handhaven, waaronder sluiten woningen/bedrijven	Uitvoering	✔
	2020-3.2 Aanpakken illegaal gebruik via RIEC in kader van ondermijning waar mogelijk	Uitvoering	✔
4. Voorkomen van jeugdcriminaliteit/overlast door preventie op basisscholen	2020-4.1 Continueren van het educatief programma van de politie voor jeugd (Epjoprogramma) voor groep 8 basisschool	Uitvoering	✔
	2020-4.2 Intensiveren samenwerking met scholen	Uitvoering	✔

5. Voorkomen dat onderwereld zich nestelt in de bovenwereld	2020-5.1 Uitvoeren plan van aanpak ondermijning	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Opstellen activiteitenplan integrale veiligheid 2021-2022	College	
2020-2. Actualiseren Algemene Plaatselijke Verordening Aalsmeer	Raad	 A
2020-3. Opstellen handhavingsprogramma 2020	College	 A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-2	Is voorbereid. In februari 2021 voorgelegd aan raad.
2020-3	Het Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleidsplan 2020-2024 is samen met het uitvoeringsprogramma 2020-2021 vastgesteld in de Raad van 7 juli 2020.

2.6.2 Dienstverlening burger

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Een controlesysteem voor de verhuisaangifte implementeren.	Uitvoering	 A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer	Aanvullende toelichting
2020-1	In 2020 geïmplementeerd. 31 december 2020 beëindigd in verband met update key2burgerzaken naar Portaal en onvoldoende compatibel met zaaksysteem InProces.

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Vergroten van de digitale dienstverlening voor de burger.	2020-1.1 De aanvragen van alle producten worden online ondersteund. Waardoor voortgang online is te volgen.	Uitvoering	 A

2. De telefonische dienstverlening optimaliseren.	2020-2.1 Een klantcontact (volg) systeem met kennisbank installeren. Een betere bewaking van o.a. terugbelverzoeken is hierdoor mogelijk.	Uitvoering		**A**
3. Verbeteren van de digitale communicatie met burgers en ondernemers.	2020-3.1 Doorontwikkelen webcare team binnen het KCC	Uitvoering		**A**

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Het verhuisproces is gedigitaliseerd via ons zaaksysteem. Ook zijn de aanvragen voor uittreksel deels geautomatiseerd zodat inwoners sneller hun product kunnen ontvangen. Verder verkennen wij de opties van de e-diensten die worden aangeboden door onze leverancier Centric. Denk aan producten voor verkiezingen, geboorte aangifte en huwelijken/partnerschappen.
2020-2.1	Het klantcontactsysteem is geïmplementeerd en onze eerstelijnsdienstverlening is volledig ondergebracht in dit systeem. Overige teams (backoffices) worden aangehaakt bij het gebruik van deze software. Daarnaast ontwikkelen wij een dashboard om afdelingen te laten sturen op eigen bereikbaarheid alsook de afhandeling van hun terugbelverzoeken.
2020-3.1	Wij gaan de webcare onderbrengen in ons klantcontactsysteem dat in 2020 is opgeleverd met alle mogelijkheden van dien.

2.6.3 Communicatie

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.6.4 Deregulering

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Wat willen we bereiken in 2018-2022?	Wat gaan we daarvoor doen in 2020?	Type	Status
1. Waar mogelijk is deregulering doorgevoerd over de volle breedte van gemeentelijke regelgeving.	2020-1.1 In het kader van de implementatie van de omgevingswet volgt een voorstel voor aanpassing van regelgeving en werkprocessen (zie ook thema 5.2 Vergunningverlening)	Raad	A

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Nummer actiepunt	Aanvullende toelichting
2020-1.1	Door uitstel van de Omgevingswet wordt dit onderdeel in 2021 verder uitgewerkt en voorzover nodig aan de raad voorgelegd.

Actuele bestuurlijke actiepunten

2.6.5 Regionale samenwerking

Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Type	Status
2020-1. Voortzetten van de regionale samenwerking via bestuurlijke vertegenwoordiging in Regiegroep en platforms van de MRA: uitvoering	Uitvoering	
2020-2. Deelname voortzetten aan diverse actiepunten uit de MRA Agenda	Uitvoering	
2020-3. Uitvoering van de Economische Agenda AM	Uitvoering	
2020-4. Uitvoering van het Actieprogramma Wonen AM	Uitvoering	

Status: 'A' = aanvullende toelichting

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	2019	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2020
6.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.270	1.336	1.356	0	1.356	1.343	0	1.343	-13
6.1 Openbare orde en veiligheid	1.453	1.387	1.693	33	1.660	1.662	11	1.651	-9
6.2 Burgerzaken	235	262	632	366	267	611	349	262	-5
6.4 Bestuur	1.674	1.961	1.907	62	1.844	1.810	296	1.514	-331
Totaal saldo van baten en lasten	**4.631**	**4.945**	**5.587**	**461**	**5.126**	**5.426**	**657**	**4.770**	**-357**
Resultaat	**4.631**	**4.945**	**5.587**	**461**	**5.126**	**5.426**	**657**	**4.770**	**-357**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

6.4 Bestuur (voordeel € 331.000)

Burgemeester en Wethouders (voordeel lasten € 87.000 en voordeel baten € 231.000)

Vanwege het snel(ler) vinden van nieuw emplooi, wordt minder gebruik gemaakt van de voorziening voormalig personeel hetgeen heeft geleid tot een vrijval van de voorziening voormalig personeel met € 231.000.

Door de Covid-19 pandemie is van het budget nieuw beleid € 46.000 en van het werkbudget € 41.000 niet besteed. De onderschrijding op het werkbudget wordt verklaard doordat er minder reis- en verblijf- en opleidingskosten zijn gemaakt. Tevens wordt voorgesteld een bedrag van € 10.000 van het budget nieuw beleid over te hevelen naar Programma 3 Economie en Duurzaamheid in 2021, voor gedeeltelijke dekking van een MKBA (maatschappelijke kosten baten analyse) vliegverkeer Schiphol conform de motie van de gemeenteraad in december 2020.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 10.000 en voordeel baten € 3.000) worden niet nader toegelicht.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Vervoerregio Amsterdam en Amstelland- en Meerlandenoverleg. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.7 Overhead

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Ter wille van een uniforme verantwoording in alle gemeenten is een eenduidige afbakening van belang van enerzijds de kosten die verband houden met het primaire proces en anderzijds de kosten die gerekend worden tot de overhead. Daartoe geeft de regelgeving een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van wat er valt onder het taakveld "0.4 Ondersteuning" binnen dit programma. Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken:

a. leidinggevenden en managementondersteuning in het primair proces,
b. de financiële functie,
c. P&O/HRM,
d. de inkoopfunctie,
e. de communicatiefunctie,
f. juridische zaken,
g. ICT,
h. bestuurszaken en bestuursondersteuning
i. facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

In de uitwerking van toerekening van overhead is conform onze financiële verordening gekozen deze te bepalen als percentage van de directe ambtelijke capaciteitsinzet. Als generieke sleutel komt de ambtelijke capaciteit het meest in aanmerking, aangezien er een significante correlatie is tussen de omvang van de directe ambtelijke capaciteit en de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ten slotte sluit deze keuze het meeste aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert. Het percentage wordt op begrotingsbasis berekend en gedurende het jaar niet aangepast.

De toerekening van de overhead vindt plaats naar de grondexploitaties. Voor het bepalen van kostendekkendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend. Daartoe worden de netto-overheadkosten (€ 7,6 miljoen) uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet (€ 9,9 miljoen). Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 76% conform de volgende berekening:

Saldo taakveld Overhead (0.4)	€ 9,926 miljoen	(a)
Totale (netto toegerekende) overheadkosten	€ 7,573 miljoen	(b)
Opslagpercentage:	76%	(b/a)

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	**2019**	**Primitief**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2020**
7.1 Ondersteuning organisatie	7.885	8.206	11.109	0	11.109	11.547	3	11.544	436
Totaal saldo van baten en lasten	**7.885**	**8.206**	**11.109**	**0**	**11.109**	**11.547**	**3**	**11.544**	**436**
Reservemutatie	-205	0	0	230	-230	0	222	-222	7
Resultaat	**7.680**	**8.206**	**11.109**	**230**	**10.879**	**11.547**	**225**	**11.322**	**443**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

7.1 Ondersteuning organisatie (nadeel € 0,4 miljoen)

De afwijking van € 0,4 miljoen wordt veroorzaakt door:

- De vergoeding aan de gemeente Amstelveen inzake de corona gerelateerde bedrijfsvoeringskosten 2020 van € 0,3 miljoen, waarop 23 maart 2021 overeenstemming is bereikt
- Investeringen in het meubilair van het raadhuis en de raadzaal (o.a. de groene wand) en extra kosten gemaakt om digitaal te kunnen vergaderen in het raadhuis voor in totaal ca. € 0,1 miljoen

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 9.000, voordeel reservemutatie € 7.000).

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Niet vrij besteedbare middelen, zoals bijvoorbeeld specifieke uitkeringen en riool- en afvalstoffenheffing (retributies), worden rechtstreeks verantwoord op de programma's ter dekking van de betreffende kosten. Algemene dekkingsmiddelen bestaan voor het grootste deel uit de uitkering gemeentefonds en uit de algemene belastingen. Naast deze inkomenscomponenten ontvangt de gemeente uit haar deelnemingen en uitgezette middelen dividend en rente.

Hieronder volgt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Daarna worden de onderdelen kort toegelicht.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	**2019**	**Primitief**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2020**
8.1 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-33.873	-34.623	0	36.705	-36.705	0	36.926	-36.926	-221
8.1 Belastingen overig	-1.731	-1.678	42	1.787	-1.745	60	1.785	-1.725	20
8.1 Overige baten en lasten	889	844	-90	524	-614	-228	610	-838	-224
8.1 OZB Niet woningen	-4.129	-4.138	148	2.512	-2.364	141	2.451	-2.310	54
8.1 OZB Woningen	-4.710	-5.102	430	5.432	-5.002	380	5.477	-5.097	-95
8.1 Treasury	-1.349	-1.164	503	28.475	-27.971	18	28.633	-28.614	-643
8.1 Vennootschapsbelasting (VPB)	13	15	15	0	15	12	0	12	-3
Totaal saldo van baten en lasten	**-44.890**	**-45.845**	**1.047**	**75.434**	**-74.387**	**384**	**75.882**	**-75.498**	**-1.111**
Reservemutatie	-5.466	-1	1.096	1.667	-571	1.097	1.697	-600	-30
Resultaat	**-50.355**	**-45.845**	**2.144**	**77.102**	**-74.958**	**1.481**	**77.580**	**-76.099**	**-1.141**

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

8.1 Algemene uitkering (voordeel € 221.000)

Mutaties na septembercirculaire (voordeel € 226.000)

De actuele begrotingsraming 2020 is gebaseerd op de septembercirculaire 2020. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in de tweede bestuursrapportage 2020.

De notitie "decembercirculaire gemeentefonds 2020" meldt voor het verslagjaar 2020 een voordeel van € 212.000. Dit betreft toegekende middelen ter compensatie van gevolgen corona van € 59.000. Na de septembercirculaire 2020 zijn aantallen in de maatstaven gewijzigd en voor Aalsmeer betekent dit een aanvullende uitkering van € 153.000.

Daarnaast wordt in de notitie melding gedaan van een incidenteel voordeel over oude jaren van € 14.000.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel baten € 5.000) worden niet toegelicht.

8.1 Overige baten en lasten (voordeel € 224.000)
Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de BTW teruggave Re-integratiekosten bij het BTW-compensatiefonds. Bij raadsbrief van 20 januari 2021 is de raad geïnformeerd over de achtergrond en de verwerking van deze teruggave in de jaarstukken 2020.

8.1 OZB niet-woningen (nadeel € 54.000)
De inkomsten OZB niet-woningen zijn € 62.000 lager dan geraamd. Ten opzichte van de raming is deze afwijking marginaal.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 7.000) worden niet toegelicht.

8.1 OZB woningen (voordeel € 95.000)
Kosten dwanginvordering (voordeel lasten € 28.000)
Door een hoge eigen inzet op de dwanginvordering zijn de kosten voor het externe deurwaarderskantoor substantieel lager dan begroot. Voor 2021 wordt verder onderzocht om het begrote bedrag voor de externe deurwaarder in te zetten voor de verdere professionalisering van de met eigen mensen uitgevoerde dwanginvordering.

Opbrengsten OZB woningen (voordeel baten € 45.000)
De inkomsten OZB woningen zijn € 45.000 hoger dan geraamd. Ten opzichte van de raming is deze afwijking marginaal.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 21.000) worden niet toegelicht.

8.1 Treasury (voordeel € 643.000)
Rente gronden in exploitatie (nadeel lasten € 78.000)
In de bijgestelde begroting 2020 is 0,5% rente toegerekend aan de grondexploitaties. Op basis van nacalculatie bij de jaarrekening 2020 is dit rentepercentage bijgesteld naar 0,2%. Als gevolg daarvan wordt € 78.000 minder rente toegerekend aan de grondexploitaties, zodat dit ten laste komt van de gemeentelijke exploitatie.

Dividend BNG en de Meerlanden (voordeel baten € 115.000)
Bij het opstellen van de tweede bestuursrapportage 2020 waren voorzichtigheidshalve de nog te ontvangen dividenden 2019 van BNG en de Meerlanden voor in totaal € 115.000 afgeraamd. De onzekerheid over het ontvangen van het dividend in relatie tot de corona-crisis en de berichtgeving van beide instellingen waren hiertoe aanleiding. Eind 2020 is door BNG en de Meerlanden besloten om tot uitkering van dividend 2019 over te gaan. Hetgeen heeft geresulteerd in een voordeel van € 115.000.

Rente kasgeldleningen ug (voordeel baten € 24.000)
De gerealiseerde renteopbrengsten van de kasgeldleningen ug waren niet in de begroting 2020 opgenomen.

Verkoop aandelen Eneco (voordeel lasten € 573.000)
Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power, waarmee de boekwaarde ultimo 2020 op nihil uitkomt

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 33.789 aandelen in Stedin. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco. Bij het wijzigen van de begroting 2020 zijn deze ten onrechte administratief verwerkt als afboeking op aandelen Eneco. Deze wijziging van de begroting had niet moeten plaatsvinden, omdat de aandelen Stedin een boekwaarde hebben van € 573.000 in plaats van Eneco. Hetgeen resulteert in een voordeel op de lasten van € 573.000.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 7.000 en voordeel baten € 19.000) worden niet toegelicht.

Verbonden partijen

De Meerlanden Holding N.V., Bank Nederlandse Gemeenten N.V., Eneco Groep en Stedin Groep. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In de Gemeentewet en in een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van de gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen
Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kende in 2020 de volgende belastingen: onroerende-zaakbelastingen, roerende- zaakbelasting, forensenbelasting, (water)toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen wordt ingaande 2022 van Rijkswege afgeschaft.

Retributies
Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde en daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten lokale heffingen 2020. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het beleid dat de gemeente heeft gehanteerd voor de bepaling van de hoogte van de heffingen 2020, wordt een uiteenzetting per belasting en heffing gegeven en worden de belangrijkste gegevens vergeleken met die van omliggende gemeenten. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

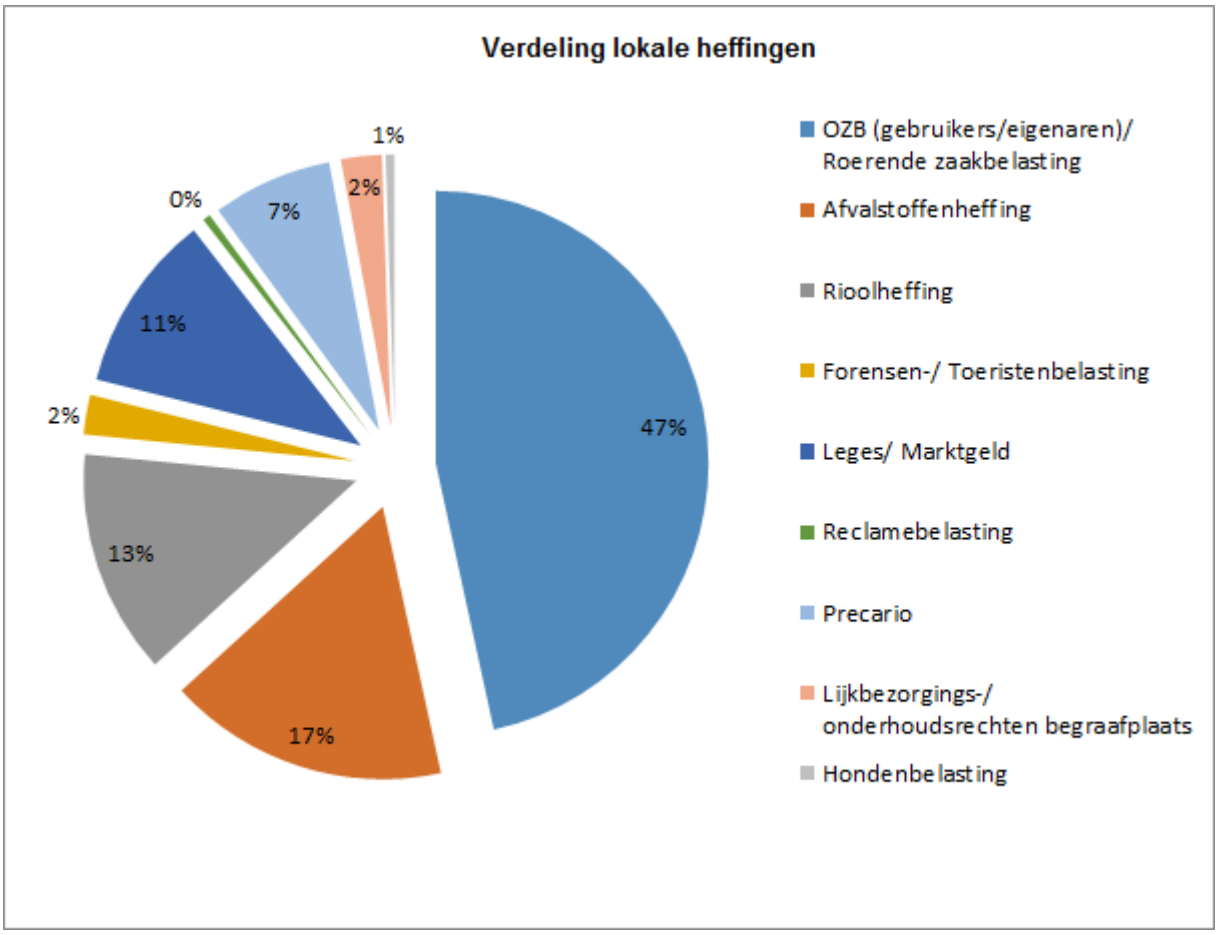
Inkomsten lokale heffingen

In 2020 is € 19,3 miljoen ontvangen aan belastingen en retributies en daarmee maken deze inkomsten circa een kwart uit van de totale gemeentelijke baten. Gemeten naar de financiële omvang bepalen de onroerende zaak belastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing met afgerond 74% een groot deel van de lokale heffingen.

Als gevolg van de Coronacrisis is op 30 maart 2020 door de gemeenteraad besloten het tarief OZB voor het gebruik van niet-woningen, 0,1889%, voor 2020 met terugwerkende kracht te verlagen naar 00,00%. Doel van deze verlaging van € 1,9 miljoen is een bijdrage te leveren aan een financiële lastenverlichting voor de Aalsmeerse ondernemers.

				x € 1.000
Soort lokale heffing	**Werkelijk 2019**	**Begroting na wijziging 2020**	**Werkelijk 2020**	**Verschil 2020**
Belastingen				
OZB-eigenaren woningen	5.324	5.386	5.444	58
OZB-eigenaren niet -woningen	2.375	2.512	2.452	-61
OZB gebruikers niet - woningen	1.864	1.960	1.947	-13
Roerende zaak belasting	61	52	63	12
Forensenbelasting	31	46	45	-2
Toeristenbelasting	120	434	362	-72
Watertoeristenbelasting	117	128	93	-34
Hondenbelasting	113	128	110	-18
Reclamebelasting	107	92	99	7
Precariobelasting	1.518	1.516	1.513	-2
	11.629	12.253	12.127	-126
Retributies				
Afvalstoffenheffing	3.500	3.542	3.538	-3
Rioolheffing	2.918	2.829	2.835	6
Marktgeld	26	22	7	-14
Lijkbezorgingsrechten	351	348	270	-78
Onderhoudsrechten begraafplaats	248	241	243	2
Leges	1.962	2.440	2.245	-195
	9.004	9.422	9.139	-283
Totaal inkomsten lokale heffingen	***20.633***	***21.675***	***21.266***	***-409***
Kortingen				
OZB- maatregel Corona		1.960	1.948	-12
Compensatie woonlasten	315			
Totaal kortingen	***315***	***1.960***	***1.948***	***-12***
Daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven	**20.318**	**19.715**	**19.318**	**-397**

In onderstaande grafiek is de gerealiseerde verdeling procentueel weergegeven:



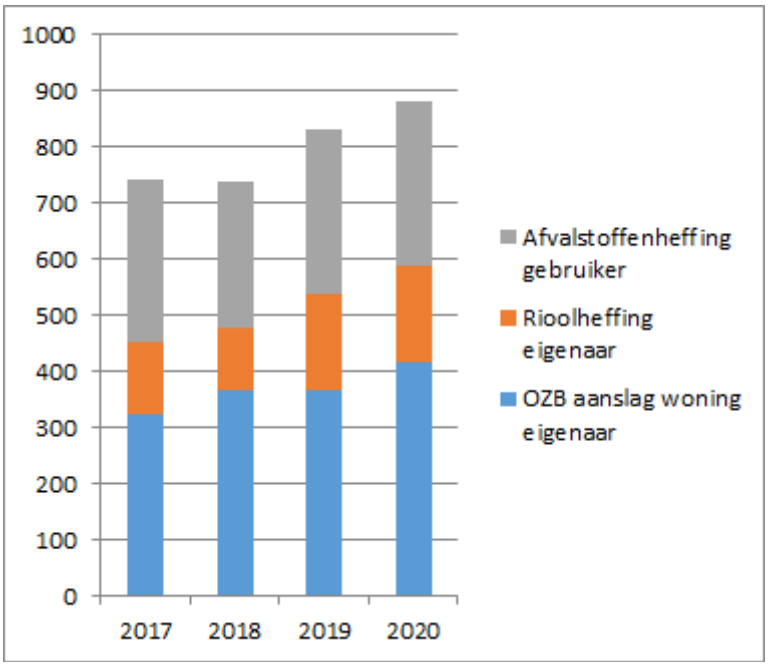
Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de Aalsmeerse tarieven worden deze vergelijken met andere gemeenten. Voor de vergelijking met omringende gemeenten is gebruikgemaakt van de Atlas van de lokale lasten 2020 opgesteld door het COELO. De afgelopen jaren is Aalsmeer sterk gestegen in de COELO-atlas. Dit is onder meer het gevolg van de eerder gebruikte systematiek voor de bepaling van het OZB-tarief. Hierbij werden de sterke stijgingen van de waarde van het onroerend goed niet meegenomen in de bepaling van het OZB-tarief. De aanslagen OZB stegen hierdoor sterker dan van de meeste gemeenten, die met de stijging van het onroerend goed wel rekening hielden.
Om de sterke stijging van de OZB enigszins te temperen werd één vast bedrag “Compensatie woonlasten” als negatief bedrag opgenomen. Door deze afwijkende systematiek werd de belastingdruk van Aalsmeer moeilijker vergelijkbaar met andere gemeenten. Vanaf 2020 wordt een systematiek gebruikt voor de vaststelling van het OZB-tarief, waardoor de belastingdruk beter is te vergelijken met andere gemeenten. Nadeel van het breken met de oude systematiek is dat Aalsmeer éénmalig sterker stijgt in de COELO atlas in vergelijking met andere gemeenten.
Nummer 1 in de COELO-atlas heeft de laagste woonlasten.

Jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2020	305	377
2019	275	372
2018	181	387
2017	185	398

Voor 2020 bedroegen de gemiddelde Aalsmeerse woonlasten (meerpersoonshuishoudens) circa € 880. Het landelijk gemiddelde 2020 bedroeg circa € 776. Bij de behandeling van de kadernota 2021 is de motie “Richtinggevend Actie Pakket van de Raad” (RAP Raad) aangenomen. In deze nota wordt het college voor de belastingen opgedragen onderzoek te doen naar invoeringsmogelijkheden van gemeentelijke belastingen en heffingen zoals baatbelasting, vermakelijkhedenretributie, liggeld boten belastingheffing van dagtoeristen en andere mogelijkheden waarbij als uitgangspunt geldt dat “de gebruiker betaalt”.

In 2020 is nog geen ruimte gevonden voor tussentijdse maatregelen om de belastingdruk voor onze inwoners te beperken. Het onderzoek is voortgezet in 2021, waarin de Kadernota 2022 op terug wordt gekomen. De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:



Woonlasten	2017	2018	2019	2020
OZB aanslag woning eigenaar	323	368	390	415
Rioolheffing eigenaar	194	174	174	174
Incidentele korting rioolheffing	-65	-65	0	0
Afvalstoffenheffing gebruiker hoogste tarief	290	290	291	291
Compensatie woonlasten		-30	-25	0
Totaal gemiddeld	**742**	**737**	**830**	**880**

Vergelijking met regiogemeenten

De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:

Woonlasten eigenaar / bewoner woning	2017	2018	2019	2020
Aalsmeer	742	737	830	880
Amstelveen	694	703	720	756
Amsterdam	586	581	645	656
Diemen	801	772	783	815
Haarlemmermeer	718	717	836	759
Ouder-Amstel	733	732	823	844
Uithoorn	772	788	819	841
Kaag en Braassem	865	860	884	891
Nieuwkoop	861	881	915	952

Beleid van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid van 2020 zijn geweest:

- daar waar wettelijk toegestaan het toepassen van een jaarlijkse indexering;
- het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- terughoudendheid ten aanzien van verhoging van de totale lokale lastendruk.

Indexering

In 2020 is voor de vaststelling van de belastingtarieven rekening gehouden met een indexering van 2,5%, uitgezonderd de precarioheffing kabels en leidingen. Voor de retributies geldt dat de inkomsten van de heffingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde kosten. Indexatie kan dan alleen plaatsvinden als dit uit kostenontwikkeling blijkt. Voor 2020 zijn hierdoor zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing niet verhoogd.

Kostendekkende tarieven retributies

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Alle kosten die toegerekend kunnen worden, worden doorvertaald in de verschillende tarieven. Afwijkingen die op jaarrekeningbasis ontstaan worden

betrokken bij de vaststelling van toekomstige tarieven. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing loopt dit via de egalisatievoorzieningen. Voor de overige tarieven loopt dit via de algemene middelen.

Toerekening van overhead
Op basis van wetgeving (BBV) moet de overhead op consistente wijze aan de tarieven worden toegerekend. Aalsmeer heeft als uitgangspunt toerekening van de overhead aan de tarieven op basis van de directe ambtelijke capaciteit. Dit is vastgelegd in de financiële verordening Aalsmeer 2017 van 9 februari 2017. Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage op dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd. Het overheadpercentage wordt op begrotingsbasis berekend en niet aangepast op basis van de realisatie in de jaarrekening. Het overheadpercentage 2020 bedraagt 76%.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Per belasting/heffing worden de volgende onderwerpen beschreven:
- het gemeentelijk beleid ten aanzien van de heffing;
- een overzicht van de tarief ontwikkeling van de belangrijkste heffingen over de laatste jaren, inclusief het gehanteerde tarief in 2020;
- een vergelijking met de tarieven die zijn gehanteerd in de regio (indien relevant);
- de mate van kostendekkendheid op jaarrekening basis (indien relevant).

Onroerende zaakbelasting (OZB)
De onroerendezaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastinginkomsten. De onroerendezaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen) en voor het gebruik van niet-woningen. In het geval van een woning krijgt alleen de eigenaar van de woning een aanslag OZB. In 2005 is de OZB-belasting afgeschaft voor het gebruik van woningen.
Tarieven 2020
Grondslag voor de OZB is vastgestelde WOZ-waarde op basis van de Wet Waardering onroerende zaken, Wet WOZ. Voor belastingjaar 2020 is de waardepeildatum 1 januari 2019. Voor de tariefbepaling 2020 is conform de begroting 2020 gebruikt het indexeringspercentage van 2,5% en is uitgegaan van een waardestijging voor de woningen van 8% en voor de niet-woningen 2%. Als gevolg van de Coronacrisis is op 30 maart 2020 dor de gemeenteraad besloten het tarief OZB voor het gebruik van niet-woningen, 0,1889%, voor 2020 met terugwerkende kracht te verlagen naar 00,00%. Doel van deze verlaging van € 1,9 miljoen is een bijdrage te leveren aan een financiële lastenverlichting voor de Aalsmeerse ondernemers.

In vergelijking met omliggende gemeenten heeft Aalsmeer een laag tarief voor niet-woningen.

Tariefontwikkeling in %				
OZB ten behoeve van	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
woning eigendom	0,1154	0,1154	0,1177	0,1119
niet-woning eigendom	0,2056	0,2113	0,2155	0,2165
niet-woning gebruik	0,1794	0,1843	0,1880	0,0000

Tarieven in % omliggende gemeenten (2020)					
OZB ten behoeve van	**Amstelveen**	**Uithoorn**	**Haarlemmermeer**	**Ouder- Amstel**	**Ronde Venen**
woning eigendom	0,0653	0,1028	0,0848	0,0693	0,0800
niet-woning eigendom	0,2534	0,2497	0,2925	0,2595	0,1396
niet-woning gebruik	0,2040	0,1924	0,2548	0,2247	0,1040

Roerende zaakbelasting

Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB hetzelfde tarief worden toegepast als voor de OZB. Deze belasting is ontstaan op grond van het gelijkheidsbeginsel. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Afwijkingen gedurende het jaar worden verrekend met de egalisatievoorziening afval.

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing				
Bakinhoud	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
80 liter bak	196,00	237,00	237,00	237,00
120 liter bak	242,00	250,00	250,00	250,00
240 liter bak	320,00	290,00	291,00	291,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2020)					
huishouden	**Amstelveen**	**Uithoorn**	**Haarlemmermeer**	**Ouder- Amstel**	**Ronde Venen**
Eénpersoons	225,00	233,00	243,00	260,00	207,00
Meerpersoons	274,00	279,00	339,00	295,00	269,00

Kostendekking afval			***x € 1.000***
Kostendekking afval	**Begroting primitief**	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening**
Saldo taakveld	2.683	2.985	2.753
Mutatie voorziening	-85	-305	-75
Overige toe te rekenen kosten			
Overheadtoerekening	124	124	124
Straatvegen	149	149	149
Handhaving	582	582	582
Compensabele BTW	51	51	51
Kwijtschelding	69	69	69
Totaal kostenbasis	**3.573**	**3.655**	**3.653**
Afvalstoffenheffing	**3.542**	**3.542**	**3.538**
Kostendekking	99%	97%	97%

Rioolheffing

Het tarief voor de rioolheffing wordt vastgesteld op basis van de geraamde kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel. De tarieven mogen, op begrotingsbasis, maximaal 100% kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m3 water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m3 door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden.

Tariefontwikkeling rioolheffing				
	2017	**2018**	**2019**	**2020**
Rioolheffing	193,78	173,62	173,62	173,62

Zonder korting van € 65,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2020)					
	Amstelveen	**Uithoorn**	**Haarlemmermeer**	**Ouder- Amstel**	**Ronde Venen**
Rioolheffing	204,00	244,00	132,00	248,00	213,00

Kostendekking riool			***x € 1.000***
	Begroting primitief	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening**
Saldo taakveld	1.746	1.687	1.805
Toevoeging voorziening	320	448	336
Overige toe te rekenen kosten			
Overheadtoerekening	146	146	146
Straatvegen	178	178	178
Compensabele BTW	357	357	357
Kwijtschelding	13	13	13
Totaal kostenbasis	**2.760**	**2.829**	**2.835**
Rioolrecht	**2.759**	**2.829**	**2.835**
Kostendekking	100%	100%	100%

Hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2020 zijn de tarieven verhoogd met het indexcijfer van 2,5%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting				
Aantal honden	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
1 hond	74,18	76,22	77,74	81,87
Tweede (en volgende) hond	89,64	92,11	93,95	98,95
Kennel	294,67	302,77	308,83	325,26
Totaal aantal honden	1.660	1.600	1.435	1.400

Tarieven in omliggende gemeenten (2020)					
	Amstelveen	**Uithoorn**	**Haarlemmermeer**	**Ouder- Amstel**	**Ronde Venen**
1 hond	0,00	88,50	82,90	75,01	62,90

Leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw)vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking op begrotingsbasis. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht te kort bij een andere activiteit.

Ondanks de mogelijkheid om afwijkingen in kostendekkendheid tussen de verschillende leges te vereffenen brengen wij voor uw inzicht de kostendekkendheid van de bouwleges afzonderlijk in beeld. De maximale hoogte van de tarieven voor reisdocumenten en rijbewijzen e.d. zijn van Rijkswege vastgesteld en zijn niet kostendekkend.

Kostendekking bouwleges			***x € 1.000***
	Begroting primitief	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening**
Saldo taakveld	1.390	1.041	983
Overige toe te rekenen kosten			
Overheadtoerekening	1.038	791	903
Stadsontwikkeling / Welstand	8	8	
BTW	224	179	197
Totaal kostenbasis	**2.660**	**2.019**	**2.083**
Bouwleges	**2.566**	**1.937**	**1.786**
Kostendekking	*96%*	*96%*	*86%*

Kostendekking burgerzaken			*x € 1.000*
	Begroting primitief	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening**
Saldo taakveld	626	626	601
Overige toe te rekenen kosten			
Overheadtoerekening	322	322	322
Totaal kostenbasis	**948**	**948**	**923**
Leges burgerzaken	**366**	**366**	**349**
Kostendekking	39%	39%	38%

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken.

Grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan.
Voor 2020 is de tarieventabel geactualiseerd en uit onderzoek is gebleken dat de tarieven (in vergelijking met de regio) te hoog zijn. De tarieven zien naar beneden bijgesteld. Onderdelen die niet meer werden gebruikt zijn verwijderd en jargon is vervangen door begrijpelijke woorden.

Kostendekking begraven			*x € 1.000*
	Begroting primitief	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening**
Saldo taakveld	702	648	519
Toevoeging voorziening	-38	-8	45
Overige toe te rekenen kosten			
Overheadtoerekening	136	136	136
Totaal kostenbasis	**800**	**776**	**700**
Begraafrechten	**605**	**589**	**513**
Kostendekking	76%	76%	73%

Precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen die van rijkswege niet mogen worden geïndexeerd worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de prijsindexatie.

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot afschaffing van de precariobelasting op leidingen en kabels aangenomen waarmee de mogelijkheid om precario te heffen op kabels en leidingen ingaande 2022 van Rijkswege verdwijnt. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 miljoen gemoeid. Het wegvallen van de precario inkomsten is reeds in het meerjarenbeeld Aalsmeer verwerkt.

(Water)toeristenbelasting
Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de “gewone” toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. Het tarief voor de toeristenbelasting was overeenkomstig de programmabegroting 2020 verhoogd van € 1,40 naar € 3,50. Door het uitbreken van de coronacrisis zijn de geraamde inkomsten verlaagd. Het tarief voor de watertoeristenbelasting voor 2020 was alleen verhoogd met de prijsindexatie in afwachting van een bredere plan van aanpak ten aanzien van het watersport gebied.

Forensenbelasting
Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven 2020 zijn geïndexeerd.

Reclamebelasting
Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting zijn na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Kwijtschelding	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
a) Formulieren				
aantal verzoeken	130	135	164	115
afgewezen	47	25	51	35
afgehandeld	128	131	104	83
idem in euro's	€ 31.158	€ 23.186	€ 22.996	€ 11.675
b) "automatische kwijtscheldingen"	226	216	234	268
idem in euro's	€ 52.084	€ 57.450	€ 62.178	€ 66.840
totaal kwijtschelding (a+b)	**€ 83.242**	**€ 80.636**	**€ 85.174**	**€ 78.515**
Nog af te handelen aanvragen	2	4	4	23

Het aantal nog af te handelen kwijtscheldingsverzoeken is hoger dan voorgaande jaren doordat er eind augustus kosteloze herinneringen zijn verzonden waarop nog aanvragen voor kwijtschelding zijn ingediend. Waaronder kwijtscheldingsverzoeken van ondernemers die pas na sluiting van het boekjaar kunnen worden afgedaan, omdat moet worden gewacht op de financiële stukken.

Kerngegevens

Onderstaand zijn enkele kerngegevens weergegeven:

Kerngegevens over	2017	2018	2019	2020
WOZ				
aantal objecten	16.070	16.717	16.436	16.333
bezwaarschriften (objecten) in aantallen	323	465	502	350
bezwaarschriften (objecten) in percentages	1,9%	2,8%	3,1%	2,1%
(hoger)beroepschriften	6	3	3	2
Aantal invorderingen				
Afgegeven automatische incasso's	9.070	9.080	9.135	9.389
Aanmaningen	1.748	1.591	1.448	614
Dwangbevelen	603	623	451	370

Door de gemeente zijn verschillenden steunmaatregelen getroffen als gevolg van de coronacrisis. Een van deze steunmaatregelen was dat er tot en met eind augustus geen dwanginvordering heeft plaatsgevonden. Bij het opstarten van de dwanginvordering is in tegenstelling tot voorgaande jaren eerst een kosteloze herinnering verzonden. Door het zeer grote aantal reacties hierop van burgers en ondernemers is het aantal aanmaningen en dwangbevelen lager.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). In tegenstelling tot de andere paragrafen en de het doel van de jaarrekening om terug te kijken op 2020, blikt de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing altijd vooruit naar toekomstige risico's. Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020, die vastgesteld is op 9 december 2019.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. De weerstandsratio is als volgt: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid. Hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020 is door de raad ingestemd met het hanteren van een streefwaarde gelijk aan 1,5.

Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden bezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:
1. Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
2. Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
3. Een betrouwbare bedrijfsvoering;
4. Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico’s van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

1. Bedrijfsvoering risico's;
2. Bouw- / project gerelateerde risico’s;
3. Overige geïnventariseerde risico's.

De risico’s genoemd onder 2 en 3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd. Het criterium voor de waardering is het product van kans en gevolg. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
- Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
- Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
- Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
- Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
- Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	1.499.999	4
1.500.000	99.999.999	5

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico’s wordt op een andere wijze berekend.

Bedrijfsvoering risico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau primitieve begroting 2020 van € 93 miljoen. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico’s verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico’s voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hierna volgt een opsomming van de bedrijfsvoering risico’s.

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij een aantal financiële instellingen garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 16 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen die niet onder de WSW vallen en op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 48,2 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een borgstelling verleend. De garantiestelling bedraagt op dit moment iets minder dan € 0,1 miljoen voor de investering in een kantine. In de gemeenteraadsvergadering van 27 februari 2020 is besloten om een garantiestelling voor de Windsurfclub Aalsmeer te verlenen ad € 175.000.

Het risico dat de geldnemers niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, zodat de gemeente Aalsmeer garant moet staan, is relatief klein. De financiële gevolgen kunnen echter wel omvangrijk zijn.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken, waardoor de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin. De inkomsten aan bouwleges staan begroot op 2,6 miljoen voor 2021.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke. De gemeente kan in dat geval te maken krijgen met bezwaren, rechtsprocedures en aansprakelijkstelling voor schade.

Economische ontwikkeling

De gemeentelijke inkomsten zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Een verandering in de economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, bouwleges, bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting Aalsmeer. Gezien de huidige economische ontwikkelingen ten gevolgen van de Covid-19 pandemie komen de inkomsten uit bijv. toeristenbelasting aanzienlijk onder druk te staan. Tegenover uitgaven als de TOZO en de BUIG staan echter ook weer (aparte) inkomsten vanuit het rijk. (Kortom meer uitgaven hoeft niet te betekenen dat het de gemeente ook meer gaat kosten.)

Open-einde-regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover.

Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd. Deze drie terreinen komen afzonderlijk aan de orde in Programma 1 Sociaal Domein. Met name op de decentralisatie Jeugd kampen veel gemeenten met grote tekorten. De hulpvraag en de behandelkosten lopen op. Onderzoek naar de grote en breed verspreide tekorten op Jeugd en intensief overleg hierover tussen Rijk en VNG heeft geresulteerd in extra incidenteel geld van Rijk, namelijk € 400 miljoen in 2019 en € 300 miljoen in 2020 en in 2021. De landelijke tekorten op Jeugd liggen in de orde van € 1 miljard. De tekorten behoren hiermee dus niet tot het verleden en het structurele beeld na 2021 is onzeker.

Specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming (maatwerkdienstverlening 18- en geëscaleerde zorg 18-)
De afgelopen jaren zijn de kosten voor de jeugdhulp flink gestegen. Met name van 2017 naar 2018 was deze stijging fors. Inmiddels zien we dat de stijging van het nadeel afvlakt. Ondanks deze afvlakking en de genomen maatregelen blijven de jeugdhulp en jeugdbescherming de aandacht vragen. Er zijn diverse (jaarlijks terugkerende) opwaartse trends die zorgen dat de druk op de financiën blijft bestaan en daarmee ook de financiële risico's. Er is sprake van kostenstijging doordat de tarieven in de jeugdhulp sneller stijgen dan de gemeentelijke index toelaat. Dit is met name een gevolg van CAO loonstijgingen in de sector. Gemeenten worden geacht reële tarieven te betalen maar kunnen de prijsstijging niet bijbenen en worden hiervoor ook niet door het Rijk gecompenseerd. Het aantal cliënten in zorg groeit nog steeds en ook de lengte en zwaarte van bestaande trajecten blijft stijgen. De ontwikkelingen rond Corona spelen hier zeker in mee en zullen ook doorwerken in 2021. Daarnaast is er een stijging te zien in dure zorgvormen, ondanks maatregelen om verwijzingen naar dure zorg vanuit de eigen toegang zeer kritisch te bekijken. Dit naast het algemene risico dat de maatwerkdienstverlening vanuit de Jeugdwet een open einde regeling is.
Vanaf 2018 zijn allerlei maatregelen ingezet om de kosten te beheersen en tegelijk passende en noodzakelijke hulp te blijven bieden. In het najaar van 2020 heeft het college een plan van aanpak gemaakt met de focus op 2021 en 2022 voor de jeugdhulp naar aanleiding van de motie jeugdhulp van de Raad gepresenteerd. De nieuwe inkoop van de specialistische jeugdhulp per 2022 speelt ook een belangrijke rol in het krijgen van meer zicht en grip op de jeugdhulp, zowel inhoudelijk als financieel. In 2021 wordt extra gekeken naar de uitstroom van de jeugdhulp omdat de instroom nog altijd hoger is dan de uitstroom. Het onafhankelijk onderzoek van Significant naar de kostenstijging van de jeugdhulp in Aalsmeer heeft bovenstaand beeld bevestigd. De gemeente is bezig met zinnige interventies om het zicht en de grip op de jeugdhulp te vergroten.

Gemeentefonds
Met een omvang van afgerond € 36,9 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op, trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. In de bestaande meerjarenramingen van het rijk is een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort uitgaande van voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het gemeentefonds herijkt. De eerstvolgende herijking vindt volgens de huidige planning plaats per 2022. Het gaat om een algehele herziening van de bestaande objectieve verdeelmodellen. Dit omvat zowel de nieuw onderdelen van het sociaal domein als het klassieke gemeentefonds. Een belangrijk thema in de herverdeling is hoe omgegaan wordt met de inkomensverevening. Op dit moment vindt in het gemeentefonds verevening plaats op basis van 70% van de WOZ-waarde niet woningen en 80% van de WOZ-waarde woningen. Het volume van de verdeelmaatstaf is de achterliggende jaren (vanaf 1997) gegroeid met areaal en inflatie. Extra OZB-verhogingen van gemeenten zijn niet meegenomen in het volume van de verdeelmaatstaf. De exacte gevolgen van de herijking voor Aalsmeer zijn nog niet bekend. De plannen rondom verevening WOZ en volume aanpassing WOZ kunnen grote structurele (negatieve) gevolgen hebben voor Aalsmeer. Op basis van de voorlopige uitkomsten lijkt het risico mee te vallen.

Beheer Burgemeester Kasteleinweg
De Provincie Noord-Holland (PNH) heeft het dagelijks onderhoud van de N196 per 1 april 2016 overgedragen. De status van provinciale weg is daarmee komen te vervallen. Het definitieve eigendom van de weg wordt overgedragen, nadat de herinrichting van de weg en de aanleg van de busbaan hebben plaatsgevonden. De busbaan blijft in eigendom en beheer van de PNH. De bijdrage van PNH aan de

gemeente Aalsmeer, voor het achterstallig onderhoud bedraagt € 0,875 miljoen en dit bedrag is in 2016 uitbetaald. Aan dit bedrag zijn voorwaarden verbonden over het bestedingsdoel.

De tijdelijke onderhoudskosten tot aan de afronding van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg zijn opgenomen binnen de totale kosten van deze herinrichting. Op 7 juli 2016 is voor het totale project inclusief het beheer en onderhoud tot en met de herinrichting een totaal krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld. De planning was toen dat de werkzaamheden in 2018 zouden starten en in 2020 zouden worden afgerond.
In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 0,38 miljoen in verband met extra kosten die bij de kredietverlening niet waren voorzien. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2020-2022.

De structurele onderhoudskosten van de nieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg moeten in de meerjarenbegroting vanaf 2021 worden ingepast. De jaarlijkse onderhoudskosten worden geraamd op € 0,1 miljoen.

Dividenden
Er worden diverse dividenduitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Stedin. Meer informatie over de uitkeringen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen. De definitieve dividenduitkering is altijd afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het bedrijf zelf.
Doorontwikkeling Horizontaal toezicht (HT)
Begin 2020 heeft de Belastingdienst een brief gestuurd waarin is aangekondigd dat met ingang van 2023 alle bestaande HT-convenanten worden opgezegd. Inmiddels is bekend gemaakt dat organisaties alleen voor verlenging van een zo te noemen doorontwikkeld HT-convenant in aanmerking komen, indien de organisatie voldoet aan 6 geschiktheidscriteria: Transparantie, Werkrelatie, Strategie, Risicoanalyse, Monitoring en Gegevens derden.
Wanneer een organisatie een nieuw HT-convenant wenst te sluiten dan dient de organisatie een self-assessment uit te (laten) voeren, waaruit blijkt dat aan bovengenoemde geschiktheidscriteria voor het HT wordt voldaan. Binnen het doorontwikkeld HT komen alleen organisaties die aantoonbaar in control zijn, en voldoende fiscale beheersmaatregelen hebben doorgevoerd om fiscale risico's te beheersen, nog in aanmerking voor het sluiten van een convenant.

Vennootschapsbelasting gemeenten
Om de risico's te beheersen is afstemming gezocht met de Belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief het grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer.
De Belastingdienst heeft aangegeven akkoord te zijn met de gehanteerde systematiek voor de fiscale uitwerking van het cluster Grondbedrijf. Jaarlijkse monitoring of een wijziging in de feiten, in een bepaald jaar, kunnen leiden tot een andere conclusie.
De ontwikkelingen rondom de belastingplicht voor afvalopbrengsten en reclame-inkomsten zijn nog aandachtspunten bij de VPB voor gemeenten. Voor wat betreft afval ontvangt de gemeente Aalsmeer slechts bedragen van Nedvang, die vooralsnog buiten de heffing wordt worden gehouden.
De ontwikkelingen rondom de reclame-inkomsten geven ons aanleiding deze mee te nemen in de aangiften. Bij ontvangst van de definitieve aanslag van de Belastingdienst zijn we voornemens bezwaar te maken. Zo voorkomen we ongewenste boetes/belastingrentes.
De aangiftes VPB-2016 t/m 2019 zijn ingediend bij de Belastingdienst. Voor het jaar 2016 is de definitieve aanslag VPB ontvangen van de Belastingdienst. Hierop is door ons een proforma bezwaar ingediend, welke

nadien inhoudelijk nog is onderbouwd. Voor 2020 zijn er voorlopige aanslagen betaald om boetes/belastingrentes te voorkomen.
Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last in de toekomst. Vooralsnog is dit een heel laag risico, omdat de actieve grondexploitaties samen ruim 15 miljoen negatief staan (zie voor uitgebreide toelichting paragraaf Grondbeleid).

Leges reisdocumenten en rijbewijzen
Met ingang van 9 maart 2014 is de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten verhoogd van 5 naar 10 jaar. Dit betekent mogelijk een dip in de afgifte van reisdocumenten in de periode van 2019 tot 2024. Hierdoor is sprake van een tijdelijke teruggang in werkzaamheden voor het cluster Documenten en in de leges-inkomsten op het product reisdocumenten. Naar huidige inzichten is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen daarvoor te treffen.

ICT en informatievoorziening
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening is per 25 mei 2018 in werking getreden. Vanaf dat moment zijn de privacyregels verder aangescherpt en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zelfs boetes tot een maximum van € 20 miljoen opleggen in geval van overtreding van de regels met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens. Ook de meldplicht datalekken vormt een onderdeel van de AVG. Bedrijven en overheden zijn hierdoor verplicht om een datalek te melden bij de AP en mogelijk bij alle getroffen individuen. De gemeente Aalsmeer heeft processen ingericht om de AVG wetgeving te borgen binnen de organisatie.

Informatieveiligheid
Om de data en de informatie in de systemen, waar de gemeente mee werkt, te beschermen worden de nodige adequate beveiligingsmaatregelen getroffen. Per 1 januari 2019 is de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) van kracht. Door de breedte en complexiteit van deze nieuwe regelgeving pakt de gemeente informatieveiligheid planmatig op. Jaarlijks wordt er een risico-inventarisatie uitgevoerd, een actieplan informatieveiligheid en privacy vastgesteld en het informatieveiligheidsbeleid getoetst. Een belangrijk onderdeel is bewustwording, waarbij gebruikers worden getraind om alert te blijven. Ook wordt er antivirus software ingezet en de firewall op orde gehouden. Desalniettemin vraagt het veilig houden van het netwerk en de systemen, vanwege de grote afhankelijkheid van de uitvoering van de werkzaamheden van digitale informatie en de vele dreigingen, de continue aandacht.

Overige ontwikkelingen Burgerzaken
Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Door deze ontwikkelingen is vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken veranderd. Er is een afname te zien van werkzaamheden waarvoor leges kunnen worden gevraagd en een toename van werkzaamheden waar geen legesinkomsten tegenover staan. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke consequenties dit zal hebben.
Het kabinet heeft het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten gevraagd voorstellen te doen die de positie van de arbeidsmigranten op de korte en (middel)lange termijn verbeteren. Aan het licht is gekomen dat er vaak sprake is van schrijnende situaties op het gebied van woon-, leef- en arbeidsomstandigheden. Het is afwachten wat de impact voor gemeenten is van de conclusies en aanbevelingen van dit rapport.

Btw

Sportvrijstelling

Het recht op vooraftrek van BTW die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties is vervallen per 2019. De rijksoverheid zal gemeenten in 2019 t/m 2023 voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK).

Over het jaar 2020 is landelijk wederom meer aangevraagd dan er budget is (€ 188 miljoen), wat betekent dat de gemeente minder gecompenseerd wordt dan verwacht. De gemeente heeft een voorschot ontvangen van 79,97% van de aanvraag. Voor 2021 is landelijk € 182 miljoen beschikbaar.

Het BTW-nadeel waar de ESA mee wordt geconfronteerd ("hun BTW nadeel") is meegenomen in de SPUK aanvraag 2020 van de gemeente Aalsmeer.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties BTW belast verhuurt is BTW op bouw- en verbouwingskosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is – in geval van nieuwbouw – dat de verhuur gedurende een periode van 10 jaar voor 90% belast plaatsvindt. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

Btw Labeling in administratie

In 2019 hebben wij u geïnformeerd over de resultaten van een intern onderzoek naar de wijze van administratieve verwerking van de btw. Hieruit is gebleken dat er correcties op de btw-aangiftes moeten plaatsvinden. Het nadeel dat hiermee samenhangt is in de jaarrekening 2019 verwerkt.

Als gevolg van recente rechtspraak met betrekking tot de BTW op reïntegratiekosten is eind 2020 een gewijzigde opstelling van de herziening 2014-2017 gestuurd aan de Belastingdienst. Het voordeel wat hiermee samenhangt is verwerkt in de jaarrekening 2020. Ook het voordeel over 2018 is hierin opgenomen. Dit is verwerkt in ons bezwaarschrift tegen de beschikking BCF 2018.

Van de Belastingdienst is nog geen reactie ontvangen op de door ons ingediende correcties en het ingediende bezwaarschrift.

Aanbestedingsrisico's

Bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (o.a. renovatie-/nieuwbouwprojecten) wordt gebruik gemaakt van de markt. Door de aantrekkende bouw, het gebrek aan vakmensen bij de aannemers en de aangescherpte eisen voor nieuwbouw (BENG) per 1 januari 2021 zien we dat de marktsituatie wijzigt en dat prijzen zich naar boven ontwikkelen. De verwachting is dat door de Coronacrisis en stikstofproblematiek de prijsstijgingen wel enigszins getemperd zullen worden. Toch kan één en ander tot gevolg hebben dat de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen in de toekomst hoger zullen worden.

Nieuwe samenwerkingsafspraken met de gemeente Amstelveen

Op 10 december 2020 heeft de gemeenteraad het college opdracht gegeven om nieuwe samenwerkingsafspraken met de gemeente Amstelveen te maken. Met als doel om te komen tot een compacte wendbare Aalsmeerse organisatie. Voor de voorbereidings- en transitiekosten is voor twee jaar € 3 miljoen beschikbaar gesteld. Dit is exclusief eventuele frictiekosten en personele kosten van de nieuwe organisatie. De transitieperiode om te komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken en tot een nieuwe Aalsmeerse organisatie brengen risico's met zich mee. Met name het risico ten aanzien van de going concern van de bedrijfsvoering zien we als een aanzienlijk risico. Om dit risico te mitigeren zijn we in overleg met de gemeente Amstelveen. Op dit moment schatten we de risico's ten aanzien van eventuele

frictiekosten en overige kosten op zeer laag in. Derhalve is dit risico niet verdere financieel vertaald en is het risico als p.m. meegenomen in het risicoregister.

Benodigde risicobuffer bedrijfsvoering risico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform bestaand beleid wordt bij de berekening van de weerstandsratio voor normale bedrijfsvoeringsrisico's rekening gehouden met een bedrag corresponderend met 5% van het begrotingstotaal (uitgaven) van de gemeente (€ 93 miljoen), zijnde € 4,65 miljoen.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

Uitvoering infraprojecten in de openbare ruimte

Projecten in de openbare ruimte kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de capaciteit van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen, het verkrijgen van vergunningen van derden (zoals waterschappen), beschikbaarheid van aannemers, levertijden van materialen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Instandhouding buitenruimte

Het huidige budget voor wegenonderhoud maakt onderdeel uit van de jaarlijkse toevoeging aan de reserve buitenruimte en bedraagt circa € 2 miljoen structureel (inclusief vervangingsinvesteringen). Met de Nota Wegen 2019-2022 zijn de benodigde middelen voor wegonderhoud en het inlopen van achterstallig onderhoud voor de periode 2019-2022 voorzien. Na deze periode vallen we terug op het huidige budget. De nota wegen geeft een doorkijk naar de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot de reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding daarvan. Hieruit blijkt dat de huidige jaarlijkse voeding voor wegen en kunstwerken naar verwachting onvoldoende zal zijn. Nadat de huidige achterstanden zijn weggewerkt zal bij een nieuwe actualisatie op basis van weginspecties bepaald moeten worden in welke mate deze doorkijk juist blijkt. In de Nota Wegen wordt aangegeven dat er structureel 2,0 miljoen extra nodig zal zijn. Voor kunstwerken gaat het naar verwachting om een paar ton per jaar. De Nota Kunstwerken is op het moment van schrijven van de jaarrekening nog niet vastgesteld. In de komende tijd wordt de financieringssystematiek voor werken in de buitenruimte in het kader van de motie RAP tegen het licht gehouden.

Areaaluitbreiding grote projecten

Het gereedkomen van de Burgemeester Kasteleinweg, het VVA-terrein en Green Park Aalsmeer leidt vanaf 2021 tot aanzienlijke areaaluitbreiding. Bij het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau betekent dit een stijging van de beheerkosten openbare ruimte en groen die niet in het meerjarenbeeld is voorzien. Voor deze stijging wordt nauwelijks compensatie via de algemene uitkering geboden. Voor Green Park Aalsmeer zijn kosten geraamd op € 0,2 miljoen per jaar (overdracht 2021). In 2020 is het eerste areaal van Green Park Aalsmeer overgedragen. VVA-terrein is geraamd op € 0,3 miljoen per jaar. In 2021 wordt de

herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg afgerond is en zijn de kosten van deze areaaluitbreiding geraamd op € 0,11 miljoen per jaar.

Waardering gronden niet in exploitatie

Gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen worden in het algemeen voorzichtig gewaardeerd tegen de agrarische prijs. In Aalsmeer is € 7 per m2 daarvoor een redelijke benadering. Onder de gronden niet in exploitatie komen twee percelen voor met een boekwaarde die boven deze voorzichtige waarde uitgaat, te weten de percelen Herenweg 61 en Bilderdammerweg 32-34 met boekwaarden van respectievelijk € 226.000 i.p.v. € 42.000 en € 55.000 i.p.v. € 10.000. Omdat concrete voornemens bestaan deze percelen binnen afzienbare termijn als bouwgrond te verkopen en daarbij netto verkoopopbrengsten ten minste in de orde van grootte van de boekwaarden worden verwacht, wordt het verantwoord geacht, in deze twee gevallen nu niet over te gaan tot afboeking naar de agrarische waarde.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende tekorten in lopende gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Zie voor nadere toelichting de paragraaf grondbeleid.
De hoogte en de beheersing van risico's is een belangrijk speerpunt. Door middel van risicoanalyse met behulp van de Monte Carlo methode wordt de benodigde weerstandscapaciteit in beeld gebracht. Mede op basis hiervan kan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.
Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is GPAG BV opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Gezien de algemene ontwikkeling en gelet op de gevolgen van de coronacrisis is gekozen voor een behoudend scenario bij de vaststelling van grondexploitatie per 1-7-2020. De markt voor het zakelijk vastgoed in onze regio is echter nog steeds goed en op korte termijn wordt zelfs een schaarste aan nieuw bedrijventerrein in onze regio verwacht. Onzekerheid is over enkele nieuwe functies in het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer, waarvan de geplande uitgifte onzeker zijn als gevolg van de wereldwijde pandemie. Met name ten aanzien van deze ontwikkeling is een behoudend scenario.

De grondexploitatie van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 3 december 2020 vastgesteld. De financiële positie van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV, bestaande uit de grondexploitatie en het erfpachtbedrijf, is per ultimo 2020 € 2 miljoen negatief.

Conform de BBV (besluit Begroten en Verantwoorden) dient de negatieve vermogenspositie bij Greenpark BV te worden afgedekt middels een separate voorziening, die bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 is getroffen. Aalsmeer is samen met de gemeente Uithoorn ieder voor 50 % aandeelhouder van de verbonden partij Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV. Door Aalsmeer is een verliesvoorziening getroffen van € 1 miljoen.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)
In januari 2021 is de grondexploitatie herzien. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de grondexploitatie (totaal, actief en facilitair samen) is bepaald op negatief € 6,5 miljoen (op netto contante waarde per 1 januari 2021) en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de verliesvoorziening voor het project. Per 1-1-2020 was de verliesvoorziening nog € 13,1 miljoen, een verschil van € 6,6 miljoen. Het verschil wordt voor een groot deel veroorzaakt door de door de raad in januari 2020 besloten afboeking van € 7,5 miljoen historische kosten.

Bij de grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer is een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt. De 90% betrouwbaarheid uitkomst hiervan ligt op € 8,6 miljoen negatief. Er is daarmee een benodigde weerstandscapaciteit van € 2,1 miljoen (NCW).De belangrijkste risico's bevinden zich in de deelgebieden Polderzoom fase 2 en de Zwarteweg. Dit omdat er enerzijds nog veel kosten gemaakt moeten worden betreffende de civiele werken en er anderzijds complexe afspraken zijn gemaakt of nog gemaakt moeten worden met de ontwikkelende partijen. Daarnaast is vertraging en de daarbij behorende extra kosten een belangrijk risico waarmee rekening gehouden.

Bovenwijkse voorzieningen
Op 21 januari 2021 is de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen vastgesteld door de gemeenteraad. Omdat dit besluit niet in 2020 is genomen, heeft dit nog geen betrekking op het boekjaar 2020. De consequenties van deze nota, die voor de gemeente verder gaande mogelijkheden tot kostenverhaal biedt, zal daarom pas inzichtelijk worden bij de Kadernota.

Per 31 december 2020 zit er nog een kleine € 4,2 miljoen in de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Grote projecten die afrekenen met deze reserve zijn onder andere de aanleg van de Burgemeester Kasteleinweg, de Burgemeester Hoffscholteweg en de verlengde Molenvlietweg. Daarnaast is een bijdrage aan de reconstructie van de Machineweg en de verdubbeling van de N231 vanuit deze reserve wenselijk. De huidige stand van de reserve biedt onvoldoende mogelijkheden om alle gewenste bovenwijkse infrastructuur te realiseren. Gelijktijdig met de Kadernota wordt een bestedingsplan voorgelegd en zal duidelijk worden welke mogelijkheden en onmogelijkheden er dan zijn.

N231-zuid
De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen kruisingen met de Burgemeester Kasteleinweg en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen. In de nota Bovenwijkse voorzieningen is rekening gehouden met een bijdrage van Aalsmeer aan het project van € 1.5 miljoen en wordt uitvoering op zijn vroegst verwacht in 2022. De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage.

Burgemeester Hoffscholteweg
Voor de definitieve aanleg van de Burgemeester Hoffscholteweg is de financiële dekking nog niet geheel rond. Tijdens de technische voorbereiding die momenteel plaatsvindt moet blijken of er nog steeds een tekort op het project dreigt te ontstaan. In dat geval moet ofwel het ontwerp versoberd worden of aanvullende dekking gezocht worden. Het project wordt ook opnieuw tegen het licht gehouden bij de

herziening van het bestedingsplan voor de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Dit gebeurt gelijktijdig met de kadernota.

Burgemeester Kasteleinweg

De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg zal duurder uitvallen dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert. In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 0,38 miljoen in verband met extra kosten, die bij het kredietbesluit uit 2016 niet waren voorzien. Deze extra kosten bestonden uit prijsstijgingen in de Grond-, Weg- en Waterbouwsector en vertraging in het project, lichte verontreiniging in de ondergrond (PFOS) in het hele tracé en extra kosten voor het verleggen van de nutsvoorzieningen. In 2019 is het werk door de provincie Noord-Holland aanbesteed en gegund. De uitvoering is getart in 2020 en wordt in 2021 afgerond. Vanwege de corana-crisis en de aangescherpte regelgeving inzake de stikstofdepositie zijn de kosten van het project in 2020 gestegen boven de raming zoals bij de gunning in 2019 was voorzien. De provincie heeft aan de samenwerkingspartners een voorstel
neergelegd om een deel van de extra benodigde middelen te dekken. In 2021 zal hierover nader besloten worden. Het financiële risico voor Aalsmeer wordt ingeschat op € 0,4 miljoen.

Stikstofdepositie

Op dit moment mogen bouwprojecten niet leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen etc. dient aangetoond te worden dat de ontwikkeling niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie in Natura2000 gebieden. Bij (zeer) kleine projecten binnen de gemeente zal dit het geval zijn. Bij grotere projecten dient dit middels een stikstofberekening (AERIUS-berekening) aangetoond te worden. Indien er toch een toename blijkt, kan middels een goede onderbouwing verzocht worden om een Wet natuurbeschermingsvergunning (bij de provincie Noord-Holland).
Simpele AERIUS-berekeningen kunnen door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Bij complexere projecten en bij de eventuele nadere onderbouwing dient externe expertise ingeschakeld te worden. Stikstof kan ‘ver’ reizen en hoeft niet per sé dichtbij neer te slaan. Vroeger kon nog gesteld worden dat gezien bepaalde afstand geen effect was te verwachten, maar die afstandseis is door de PAS-uitspraak komen te vervallen. In december 2020 is het wetsvoorstel ‘Stikstofreductie en natuurverbetering’ aangenomen door de Tweede Kamer. Het voorziet in het bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) vaststellen van een omgevingswaarde van stikstofemissie door de bouw, gekoppeld aan een gedeeltelijke vrijstelling voor bouwactiviteiten van de vergunningplicht.

Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet / nieuwe rekenmethodiek

In 2020 heeft het Ministerie van BZK de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet ter inzage gelegd. Op basis van deze regeling zou door een nieuwe rekenmethodiek voor cumulatie van geluid, waarbij luchtvaartlawaai strenger wordt gerekend dan op basis van bestaande regels, het akoestisch leefklimaat in grote delen van Aalsmeer aangemerkt worden als ‘slecht’ of ‘zeer slecht’. Vanuit de Bestuurlijke Regie Schiphol, maar ook door bijvoorbeeld Bouwend Nederland en de Neprom, is het ministerie gewezen op de mogelijke consequenties van deze regeling: locaties in de MRA-regio, waar een zeer grote woningbouwopgave ligt, zouden ‘op slot’ worden gezet doordat in planologische procedures niet te onderbouwen is dat er nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Gesprekken tussen gemeenten, provincies en het rijk vinden nog plaats over deze kwestie.

Bestuurlijk is afgesproken dat er eerst een brede impactanalyse wordt uitgevoerd voordat er tot definitieve besluitvorming wordt overgegaan. In verband met de voortgang van de Omgevingswet zal de Aanvullingsregel wel gepubliceerd worden, echter voorzien van een bepaling dat inwerkingtreding pas plaats vindt na een gedeeld beeld over de impactanalyse. In de Nota van Toelichting zal naar deze procesafspraak worden verwezen.

Overige geïnventariseerde risico's

Lokale effecten van de corona-uitbraak

De corona-uitbraak en de contact-beperkende rijksmaatregelen hebben ingrijpende gevolgen voor de lokale samenleving, maatschappelijk en economisch. De herstelfase moet veelal regionaal en lokaal vorm krijgen. De inschatting is dat een mogelijke recessie, die voortkomt uit de contactbeperkingen, ernstiger is naarmate de beperkingen langer voortduren, dan wel opnieuw ingevoerd worden.
De structurele effecten van een mogelijke recessie op de gemeentebegroting, die voortkomen uit de corona-uitbraak, zullen pas in de loop van 2021 duidelijk zijn. Dit risico is voor de jaarrekening 2020 niet te classificeren in euro's.
In overleg met de VNG wordt gekeken hoe wordt omgegaan met omzetgaranties voor 2021. De meerkosten die aanbieders hebben moeten maken in verband met Corona worden mogelijk ook vergoedt. Hoewel het Rijk gemeenten hiervoor gaat compenseren, is nu nog geen beeld te geven van de financiële consequenties voor de gemeente. Ook vanuit aanbieders is hierover nog geen uitsluitsel. Daarnaast is er mogelijk sprake van uitgestelde zorg, met als mogelijke consequentie een groter aantal aanvragen jeugdhulp in 2021.

Grondbank

Bij voldoende projectomzet (zoals in 2020) is de in de begroting opgenomen taakstelling van 50.000 euro haalbaar. De begrenzing van toegestane grond op het huidige Gronddepot van 10.000 m3 zorgt er voor dat er beperkingen zijn ten aanzien van mogelijkheden om gronden uit projecten te ontvangen en te leveren. Indien in de toekomst middels een vergunningaanvraag wordt toegewerkt naar een volwaardige grondbank, dan wordt het behalen van deze taakstelling, indien voldoende grondstromen uit projecten, structureel haalbaar.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering en de implementatie van deze wet betreft een omvangrijk en complex proces waar veel tijd mee gemoeid is/ zal zijn. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande algemene maatregelen van bestuur in de sfeer van de fysieke leefomgeving (waaronder wonen en bouwen). Doelstelling van deze wet is onder andere om het eenvoudiger en sneller te maken. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van denken en werken. Het Transitieteam Omgevingswet is binnen de organisatie bezig om de implementatie van de wet in goede banen te leiden.
Tegelijkertijd met de Omgevingswet treedt ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor gevolgklasse 1 in werking. Voor ongeveer 85% van de omgevingsvergunningaanvragen komt de Bouwbesluittoets en het toezicht daarop te vervallen. De verantwoordelijkheid hiervoor komt te liggen bij een private kwaliteitsborger. Er vindt derhalve een verschuiving plaats van uitvoering naar regie bij vergunningverlening. Taken vervallen bij toezicht. De gemeente houdt wel de verantwoordelijkheid voor handhaving.
Beide omwentelingen gaan financiële consequenties hebben (vervallen van leges, kosten die gemoeid zijn met het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de aanschaf van software, opleiding van medewerkers etc.). Komende periode wordt dit in beeld gebracht. Tevens dient er een nieuw evenwicht gevonden te worden

tussen kosten en opbrengsten in de kostendekkende legesexploitatie. Uiterlijk bij de Kadernota 2022 willen wij een eerste zicht, c.q. financiële inkadering ter besluitvorming voorleggen.

Ontwikkelingen Afval Energie Bedrijf

Het Afvalenergiebedrijf (AEB) voert voor Aalsmeer de verwerking van (rest)afval uit. Het contract met het AEB loopt tot en met 2022. Enig aandeelhouder Amsterdam heeft bekend gemaakt haar aandelen te verkopen. Samen met de andere klantgemeenten van het AEB wordt onderzocht wat de meest gunstige optie is voor Aalsmeer hoe en waar het restafval te laten verwerken na 2022. Het is onduidelijk wat de consequenties hiervan op termijn zijn voor de verwerkingstarieven van het restafval.

Planmatig onderhoud sportgebouwen

In de Kadernota 2020 was de ingeschatte structurele doorloop van het planmatig onderhoud sportgebouwen PM opgenomen. Deze wordt in de eerste helft van 2021 in het kader van de algehele financieringssystematiek van ESA en in het licht van de status van de ESA-gebouwen beoordeeld.

Eneco

De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie in overweging gegeven om de volgende tekst in deze paragraaf op te nemen:
Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.
De verkoop van de aandelen Eneco is in 2020 afgerond. De claim bedraagt nu ongeveer € 300 miljoen inclusief rente. Rekening houdend met een totale opbrengst Eneco van € 4,1 miljard betekent toekenning van de claim voor Aalsmeer een terugbetaling van de opbrengst van ca. € 2,0 miljoen. Op 8 december 2020 hebben de oud-aandeelhouders de rechtszaak verloren en is de mogelijkheid voor hen om tot 8 maart in cassatie te gaan.

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000	**Risicoprofiel**
Bedrijfsvoering risico's	4.650
Bouw- / project gerelateerde risico's	6.610
Overige geïnventariseerde risico's	2.000
Totaal	**13.260**

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.
De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of om faseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- De algemene reserve;
- Resultaat boekjaar.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- Bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting;
- Onbenutte belastingcapaciteit.

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. De mogelijkheid bestaat om nog andere componenten aan de beschikbare weerstandscapaciteit toe te voegen, zoals bestemmingsreserves, stille reserves en de post onvoorzien. Aangezien deze componenten niet op korte termijn vrij aanwendbaar of liquide zijn, nemen we deze niet mee bij de bepaling van het beschikbare weerstandsvermogen. Mocht het weerstandsvermogen onder druk komen te staan, dan kunnen keuzes gemaakt worden om deze componenten wel te benutten om de beschikbare weerstandscapaciteit te versterken. Dit kan bijvoorbeeld door de bestemming op bestemmingsreserves door middel van een raadsbesluit te wijzigen.

Hierna wordt eerst de incidentele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit
Tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend de algemene reserve en het resultaat boekjaar.
De toereikendheid van de algemene reserve wordt beoordeeld op basis van de meerjarige ontwikkeling van de weerstandsratio in combinatie met de beoordeling van de meerjarige ontwikkeling van de financiële kengetallen. Dit vindt voornamelijk plaats bij de kadernota en de begroting.
Bestemmingsreserves zijn reserves die met een raadsbesluit een specifieke aanwending/bestemming hebben gekregen. Om deze reserves daadwerkelijk in te kunnen zetten om tegenvallers en/calamiteiten op te vangen, is een raadsbesluit nodig om de bestemming te wijzigen. De mate van “hardheid” (ingezet beleid, aangegane verplichtingen) kan ook per reserve verschillen. Om deze reden worden bestemmingsreserves niet gerekend tot de weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit
Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

Bezuinigingen laten zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting vrije ruimte beschikbaar is. Financiële ruimte kan gevonden worden door ombuigingen (het schrappen van taken, versobering, efficiënter werken).

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen.

Het rijksbeleid voor leges is dat de tarieven niet meer mogen bedragen dan maximaal 100% van de kosten per titel. De legesverordening is opgebouwd uit meerdere titels.
Het gemeentelijk beleid voor leges is dat, gelijk aan het rijksbeleid, deze 100% kostendekkend dient te zijn. De leges leveren dus geen (structurele) weerstandscapaciteit op.

Aan andere belastingen en heffingen zijn in principe geen maxima gesteld. Dit betekent niet dat deze onbeperkt verhoogd kunnen worden. De structurele weerstandscapaciteit zal niet substantieel toenemen als er nieuwe belastingen worden ingevoerd. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen. In de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en de jaarrekening wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio kan als volgt worden gepresenteerd:

Bedragen x € 1.000	**Rekening 2020**
Algemene reserve	10.990
Resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening	26.589
Weerstandscapaciteit (incidenteel)	*37.579*
Structurele weerstandscapaciteit	
A) beschikbare weerstandscapaciteit	**37.579**
Benodigde weerstandscapaciteit incidenteel	5.660
Benodigde weerstandscapaciteit structureel	4.650
B) Benodigde weerstandscapaciteit	**10.310**
Weerstandsratio (A/B)	**3,6**

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader van een streefwaarde van 1,5.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie
Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Lokale woonlasten (Belastingcapaciteit)
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% betekent dat de belastingdruk van Aalsmeer lager is

dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Uitgangspunt van de wetgever is dat gemeenteraden zelf normen bepalen en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten inzichtelijker wordt. Voor een gemeenteraad kan het verloop van een of meerdere kengetallen door de jaren heen wellicht interessante stuurinformatie opleveren.

Kengetallen in percentages	**Rekening 2019**	**Begroting 2020**	**Rekening 2020**
Netto schuldquote	49	75	20
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47	74	19
Solvabiliteitsrisico	42	41	53
Structurele exploitatieruimte	2	0,1	2
Grondexploitatie	18	22	15
Belastingcapaciteit	112	117	119

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare ruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht, met als doel de basisfuncties van wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines hebben ieder voor zich prioriteiten gesteld aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit
Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden. Dit is benoemd in het ‘Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer’ (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto’s van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Scenario 2: 'Ambitie'							
	Winkelcentrum	Woonwijk	Hoofdinfrastructuur	Park	Recreatiegebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	A	B	B	A	A	B	B
Verharding	A	B	B	A	A	B	B
Reiniging	A	B	B	A	A	B	B
Meubilair	A	B	B	A	A	B	B
Civiele kunstwerken	A	B	B	A	A	B	B

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen
Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 (juni 2020). De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.
bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	Begroot 2020	Realisatie 2020
Wegen	3.819	2.416
Civieltechnische kunstwerken	681	111
Riolering	815	898
Water	750	309
Openbaar groen	1.687	1.629
Openbare verlichting	297	326
Speelplaatsen	340	261
Gebouwen & binnensportaccommodaties	789	824
Beeldende kunstwerken	2	
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**9.179**	**6.774**

De oorzaak van de afwijkingen staat toegelicht in de bijlage "Meerjarenprojectenplan Buitenruimte".

Op elk van de vak specialistische onderdelen volgt hierna een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader
In 2019 is de Nota Wegen vastgesteld. Dit is naast het Beheerplan voor Civieltechnische kunstwerken (2012) en het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 het vigerende beleidskader.

In de Nota Wegen is de investeringsbehoefte voor de komende vier jaar vastgelegd. Naast een vierjarenplanning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia. Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.
Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader
De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. Dit is vastgelegd in het GRP 2015-2020. In 2020 is een nieuw plan (2021-2026) opgesteld dat begin 2021 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader
Samen met hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap AGV/Waternet en andere partijen is bij het opstellen van het gemeentelijk klimaatbeleid bezien hoe het watersysteem robuust te maken en te houden, zodat de thema's voor klimaatadaptatie (opvangen en vasthouden piekbuien, droogte en waterveiligheid) worden meegenomen bij de waterhuishouding in de planvorming en in de uitvoering. Hierbij wordt ook gekeken naar de doelstellingen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), waterkwaliteit en ecologie.

Bij de aanleg van het water en de oevers wordt gelet op duurzame maatregelen en materiaalgebruik, die nu en op lange termijn ook goed onderhouden kunnen worden.

Met Rijnland worden specifieke afspraken vastgelegd in de vorm van een bestuurlijke strategische agenda (SSA). In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda, die vervolgens uitgewerkt wordt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.
Structurele afspraken, beleid en eisen krijgen een plek in de visies en plannen in het kader van de omgevingswet waar zowel de waterschappen als de gemeente input voor leveren.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader
Het onderhoud van het groen is vastgelegd is het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud Aalsmeer.

Renovaties van het groen zijn verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023.

Soort kapitaalgoederen
Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader
De uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2020-2024. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Speelplaatsen

Beleidskader
Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Er wordt gewerkt conform dit plan dat in 2021 wordt geactualiseerd. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de openbare ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen
Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Beeldende kunstwerken

Beleidskader
Het doel van groot en regulier onderhoud is het behoud van de kwaliteit van de beeldende kunstwerken in de buitenruimte. Jaarlijks wordt aan een specialistisch bedrijf opdracht gegeven voor inspecties, incidenteel en structureel onderhoud aan de beeldende kunstwerken.

Soort kapitaalgoederen / areaal
Het totaal aantal beeldende kunstwerken in de buitenruimte ligt nu op 50. De komende jaren worden nieuwe kunstwerken bijgeplaatst.

Gebouwen

Beleidskader
Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. Het effect hiervan is een substantiële vermindering van de gemeentelijke gebouwenvoorraad. In 2020 is Meervalstraat 23 (kinderopvang) gesloopt, zijn de woningen Oosteinderweg 313 en Sportlaan 89 (SLS) verkocht en is overeenstemming bereikt over de verkoop van Parklaan 26a-27 (mfa Seringenhorst) in 2021. Daarnaast zijn het fort aan de Kudelstaartseweg 96 en de woning aan de Bilderdammerweg 32 voor herontwikkeling beschikbaar in naar verwachting 2021. Dorpsstraat 9 (het oude Raadhuis) is weer in eigendom en beheer teruggekomen.

Voor de verkleinde en vernieuwde gemeentelijke gebouwenvoorraad is in 2020 een plan voor verdere verduurzaming opgesteld. Deze zal in het eerste kwartaal aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Voor alle gebouwen in blijvend gemeentelijk eigendom en beheer is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) beschikbaar op basis van de in 2018 ingevoerde NEN2767-systematiek. Deze systematiek is meer gericht op sturing op een geëxpliciteerd onderhoudsniveau. Vanaf 2020 worden de meerjarenonderhoudsplannen opnieuw in een cyclus van 3 jaar vernieuwd.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen. Hiervoor was in de begroting 2020, inclusief 11% opslag voorbereiding en toezicht een bedrag van € 358.000 opgenomen. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden afgestoten vindt onderhoud op een minimaal niveau plaats, zij het met inachtneming van de aan deze gebouwen te stellen gebruiks- en veiligheidseisen. Deze systematiek is middels de Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

Soort kapitaalgoederen / areaal
De gemeente Aalsmeer beschikt op dit moment over 36 (2019: 40) gebouwen, onder te verdelen in:
- 15 gebouwen algemeen;
- 4 woningen;
- 7 gebouwen in exploitatie bij ESA;
- 2 gebouwen in exploitatie bij Greenpark Aalsmeer;
- 2 schoolgebouwen
- 6 gebouwen/woningen in afwachting van verkoop, sloop, herontwikkeling in 2021 of anti-kraak

Deze gebouwen zijn overwegend in bezit van de gemeente vanwege hun gebruiksdoel, maar een 5tal daarvan heeft ook een voor Aalsmeer bijzondere historische betekenis.

Beheer en onderhoud door derden

Het beheer en onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is met ingang van 2017 verantwoordelijk voor het beheer van alle binnen – en buitensportaccommodaties. Voor het planmatig onderhoud van de binnensportaccommodaties ontvangt ESA BV een vaste onderhoudsbijdrage van de gemeente. Het onderhoud van de buitensportaccommodaties maakt deel uit van de reguliere exploitatie daarvan.
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied.
- Brede school De Mikado wordt beheerd door de beheerstichting De Mikado.

Leegstand en verhuur

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestings-behoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. In de tussentijd doet zich enige frictieleeg-stand, anti-kraakbeheer voor in het kader van het leegmaken van panden vooruitlopend op sloop, ver-koop of herontwikkeling.

3.4 Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, het gevoerde beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen. Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de wet Financiering decentrale overheden (Fido) gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

De gemeente Aalsmeer kent een centrale financiering. Hierbij bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). Voor de gemeente Aalsmeer gold in 2020 een interne rekenrente van 0,2 procent.

Schatkistbankieren
Het verplicht schatkistbankieren is in 2013 ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De lagere overheden zijn verplicht om hun tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)
Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU saldo) mag niet meer bedragen dan 3% van het bruto binnenlands product (bbp). Daar tellen ook gemeenten in mee. Om dit te regelen is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld. Op basis hiervan heeft het Rijk in een aparte regeling vastgesteld dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal minus 0,4 procent van het bbp mag bedragen. Het aandeel van gemeenten hierin is maximaal minus 0,27 procent van het bbp.

EMU-saldo

Het EMU-saldo toont het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het verslagjaar hebben plaatsgevonden. In afwijking van het stelsel van baten en lasten vindt de presentatie van dit saldo op transactieniveau plaats, waarbij investeringen dus in zijn geheel worden meegenomen, eventueel verminderd met van derden ontvangen bijdragen.

Het uitgangspunt is het saldo voor bestemming van het verslagjaar, waarna de mutaties op de verschillende balansposten worden meegenomen voor bepaling van het EMU-saldo.

Voor individuele gemeenten is er geen referentiekader, anders dan de landelijke norm. In de jaarrekening 2020 komt het EMU-saldo ruim € 23 miljoen hoger uit dan geraamd in de primitieve begroting 2020. Dit komt met name door het positieve exploitatiesaldo, welke hoofdzakelijk is veroorzaakt door de verkoopopbrengst van de aandelen Eneco.

			*bedrag * € 1.000*
	Rekening 2019	**Begroting 2020**	**Rekening 2020**
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	283	1.347	23.713
Mutatie (im)materiële vaste activa	-8.041	-8.505	-6.754
Mutatie voorzieningen	780	93	1.244
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	651	-1.139	-1.437
Boekwinst bij verkoop effecten en bij verkoop (im)materiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	**-6.327**	**-8.204**	**16.767**

Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen, uitgezette geldleningen en gronden en voorraden. De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten over opgenomen geldleningen.

Op basis van de BBV voorschriften zijn de volgende rentepercentages gehanteerd in de oorspronkelijke begroting en jaarrekening 2020:

Bedrag x € 1.000	**Rentepercentage**	
	Oorspr. Begroot	**Werkelijk**
Investeringen	1,00	0,20
Grondexploitaties	1,00	0,20
Reserves	1,00	0,00

Bedrag x € 1.000	Begroot bijgesteld		Werkelijk	
	Stand 1jan	Rente*	Stand 1jan	Rente
Rente-inkomsten:				
Immateriële vast activa	136		55	
Materiele vast activa	79.357	121	71.848	130
Financiele vaste activa	4.545	9	4.564	
Opgenomen kortl. leningen				
Gronden en voorraden minus voorziening	17.013	129	13.834	52
	101.051	259	90.300	182
Rente-uitgaven				
Eigen vermogen (AR)	13.541		13.085	
Overige bestemmingsreserves	36.155		38.798	
Voorzieningen	4.840		5.451	
Opgenomen langl. leningen	40.000	176	43.000	161
Financieringspositie	6.515		-10.033	
	101.051	176	90.300	161
Saldo (- = nadeel)		**84**		**21**

* begroting na wijziging

Saldo rente-exploitatie

Het renteresultaat betreft het verschil tussen de rentekosten en rentebaten. Dit resultaat van de rente-exploitatie wordt verrekend met de algemene dekkingsmiddelen. Het resultaat ten opzichte van de begroting bedraagt € 63.000 nadelig. Dit is voornamelijk te verklaren door € 77.000 lagere rentetoerekening aan de grondexploitaties als gevolg van aanpassing van het rentepercentage grondexploitaties van 1% naar 0,2%.

Renteschema voor bepalen omslagrente

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV staat een renteschema opgenomen om de jaarlijks toegestane omslagrente te bepalen. De omslagrente wordt bij de begroting berekend en mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. In de rekening wordt beoordeeld of de aan taakvelden toegerekende rente meer dan 25% afwijkt van wat volgens het renteschema doorberekend had mogen worden.

Op basis van de werkelijke cijfers 2020 komt de omslagrente uit op 0,17%. Het gehanteerde percentage van 0,2% leidt er dus toe dat een renteresultaat ontstaat. Volgens de BBV-voorschriften mag dit renteresultaat niet meer dan 25% afwijken van de toe te rekenen rente. Uit het navolgende renteschema blijkt dat de afwijking binnen deze marge blijft. Dit betekent dat een correctie van de door te belasten rente aan de taakvelden in 2020 achterwege kan blijven.

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	176	185
b. -/- de externe rentebaten	0	-24
Totaal door te rekenen externe rente	176	161
c1. -/- De rente die aan de grex moet worden doorberekend	-129	-52
c2. -/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	*0*	*0*
Totaal doorberekende rente (c1 + c2)	-129	-52
Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a t/m c)	**47**	**109**
d1. Rente over eigen vermogen	0	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (a t/m d)	**47**	**109**
e. De aan taakvelden toegerekende rente	-131	-130
Renteresultaat op het taakveld treasury	**-84**	**-21**
1. Boekwaarde vaste activa (excl. investeringsfonds) -/- aan derden verstrekte leningen per 1 januari	61.399	61.399
2. Saldo a t/m d	47	109
Toegestaan % (2 gedeeld door 1)	**0,08%**	**0,18%**
1. Renteresultaat	-84	-21
2. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	47	109
Afwijking mag niet > 25% bedragen (1 gedeeld door 2)	**-177,66%**	**-18,92%**

Risicobeheer

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.
Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van circa € 7,9 miljoen, op basis van de omvang van de totale lasten in de primitieve begroting 2020 ad € 93 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen.
De gemeente Aalsmeer heeft in 2020 gebruikgemaakt van kort geld financiering en is daarbij ruimschoots binnen de normen voor de kasgeldlimiet gebleven.

bedragen x € 1.000	gemiddelde kwartaal 1	gemiddelde kwartaal 2	gemiddelde kwartaal 3	gemiddelde kwartaal 4
1. Netto vlottende schuld (+) of overschot vlottende middelen (-):	-17.098	-32.899	-32.586	-25.165
2. Kasgeldlimiet:	7.925	7.925	7.925	7.925
3a. Ruimte onder kasgeldlimiet (2-1):	25.023	40.824	40.511	33.090

Renterisiconorm

De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (primitieve begroting € 93 miljoen). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor rentefluctuaties bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

Onderdeel van de berekening vormt de renteherziening. Voor Aalsmeer is dit niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningsvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer voor 2020 € 18,6 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Bij het aantrekken van gelden wordt deze norm betrokken in de afweging. In 2020 is € 17,5 miljoen aan aangetrokken lang geld afgelost. Daarnaast zijn twee leningen aangetrokken van in totaal € 15 miljoen. De totale leningenportefeuille bedraagt eind 2020 € 40,5 miljoen.

Kredietrisico en relatiebeheer

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de BNG. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de Rabobank.

Alle activiteiten worden binnen de kaders van de wet Fido en het treasurystatuut uitgevoerd. Zo wordt het kredietrisico beheerst doordat in het treasurystatuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden indien mogelijk garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Het gebruik van derivaten is uitgesloten in het treasurystatuut. Momenteel heeft de gemeente aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en Exploitatie Sportsubsidies Aalsmeer BV.

Financiering

Langlopende leningen
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per eind 2020.

Lening	Oorspron-kelijk bedrag	Aflossings-wijze	Stortings-datum	Afloopdatum	Rente percentage	Schuld- restant	Weging in portefeuille
BNG leningnr.40.111.029	5.000	Lineair	24-01-2017	24-01-2027	0,570	3.500	9
BNG leningnr.40.111.945	10.000	Lineair	12-06-2018	12-06-2028	0,725	8.000	20
BNG leningnr.40.113.452	5.000	Lineair	16-12-2019	16-12-2024	-0,175	4.000	10
BNG leningnr.40.113.453	10.000	Fixe	16-12-2019	16-12-2029	0,250	10.000	24
BNG leningnr.40.113.454	5.000	Fixe	15-01-2020	15-01-2025	-0,060	5.000	12
BNG leningnr.40.113.455	10.000	Lineair	15-01-2020	15-01-2030	0,050	10.000	25
Totaal vaste schuld	**45.000**					**40.500**	**100 %**

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen
De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten voor volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen. Ook heeft de gemeente garantstellingen verleend.

In het treasurystatuut is vastgesteld dat het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Treasuryfunctie

De treasuryfunctie wordt uitgevoerd binnen de kaders van het Treasurystatuut 2016 en de Financiële verordening Aalsmeer 2017, ex artikel 212, 213 en 213a van de Gemeentewet.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Bij het verwezenlijken van de door de raad vastgestelde doelstellingen in de programma's, is de bedrijfsvoering van groot belang. Dit gaat over de hoe-vraag en om het zo doelmatig mogelijk uit voeren van de bestuurlijk vastgestelde kaders met het college als eindverantwoordelijke. Via deze paragraaf licht het college toe wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn geweest. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkingsconstructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; alle medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever. Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie aanwezig, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Ontwikkelingen 2020
Op 17 september 2019 is het college van de gemeente Amstelveen in kennis gebracht van de wens van Aalsmeer om de samenwerking zoals op de huidige manier is vorm gegeven, niet langer te willen voortzetten. In 2020 is een droomscenario opgesteld voor de toekomstige ambtelijke organisatie in Aalsmeer. Tevens wordt een tussenfase vormgegeven, waarbij met behulp van de gezamenlijke ambtelijke organisatie in Amstelveen de ambtelijke ondersteuning in Aalsmeer meer nabij wordt gebracht in overeenstemming met de bestuurlijke wensen. In 2021 wordt verder gewerkt aan de gewenste vorm(en) van samenwerking op de middellange termijn en over een nieuwe governancestructuur in de samenwerking met Amstelveen. Zowel de huidige centrumregeling als het dienstverleningshandvest worden aangepast in 2021.

Kernorganisatie gemeente Aalsmeer

In de zogenaamde kernorganisatie waren zeven personen werkzaam voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders:
1. het directieteam; de algemeen directeur/gemeentesecretaris, directeur design, één plaatsvervangend gemeentesecretaris en één concerncontroller (4,0 vte);
2. de griffie: de griffier, de plaatsvervangend griffier en ondersteuning griffie (2,5 vte).

De wens meer ambtelijke ondersteuning nabij te hebben leidt tot een uitbreiding van de ambtelijke organisatie Aalsmeer in de tussenfase tot 1 januari 2021 en daarna in de meer permanente vorm.

Dienstverleningsbijdrage

In 2020 bedroeg de dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen € 17 miljoen. Voor dit bedrag realiseert de AA-organisatie de producten en diensten zoals opgenomen in de programmabegroting. Daarnaast is er nog € 6,7 miljoen in rekening gebracht door Amstelveen aan Aalsmeer voor de inzet op projecten, buitenruimte en vastgoed. In 2020 is veel aandacht besteed aan het verbeteren van het inzicht in de dienstverleningsbijdrage en de limitatieve lijst.

Controle accountant

De jaarrekening 2020 is de eerste jaarrekening die Baker Tilly heeft gecontroleerd. Het controleproces is een intensief proces geweest, mede doordat het een eerste jaarscontrole was. Bij de jaarrekening is een goedkeurende controleverklaring verstrekt door onze accountant.

Met betrekking tot de rechtmatigheid is vanuit de interne controle geconstateerd dat een tweetal inkopen ten onrechte niet zijn aanbesteed. Voor 2021 wordt de aanbesteding hiervoor opgestart, zodat deze onrechtmatigheid voor 2021 niet meer van toepassing is.

Bedrijfsvoering organisatie AA

In de paragraaf bedrijfsvoering van de gemeente Amstelveen worden ontwikkelingen genoemd die de bedrijfsvoering van de Amstelveense organisatie raken en daarmee ook voor Aalsmeer van belang kunnen zijn.

In 2020 hebben de volgende onderwerpen aandacht gekregen binnen de organisatie:

1. ICT en informatievoorziening (w.o. Digitaal werken, Informatieveiligheid en privacy, Digitale transformatie)
2. HRM (Inhuur en WNRA)
3. Financiële beheersing

Het jaar 2020 was een ‘vreemd’ jaar. Vanuit het niets dook het coronavirus op en ontwikkelde zich razendsnel tot een internationale pandemie. De wereld ging in lockdown en ook bij de organisatie AA werd thuiswerken en het AMK (Anderhalve Meter Kantoor) de norm. De impact van het corona-virus was en is groot. Niet alleen privé, maar ook de manier waarop we werken op het raadhuis en alle ander locaties. Vanuit ICT en HRM is in 2020 hard gewerkt om er voor te zorgen dat iedereen zo goed mogelijk thuis kon werken en digitaal kon vergaderen.

Informatiebeveiliging

In 2020 is op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) de jaarlijkse risico-inventarisatie uitgevoerd, is het informatieveiligheidsbeleid getoetst en is het actieplan informatieveiligheid en privacy vastgesteld. Eén aspect hiervan is de uitvoer van zogenaamde DPIA's (Data protection impact assessment). We hebben ons, vanwege de enorme omvang van dit gebied, op twee sporen gericht. Allereerst hebben alle nieuwe of alle grote wijzigingen in informatiesystemen een DPIA ondergaan. Daarnaast zijn er, op basis van een meerjarenplanning, verplichte DPIA's op de bestaande werkprocessen uitgevoerd. Tot op heden zijn er in 2020 95 DPIA's uitgevoerd.

Door het uitvoeren van Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) zijn gemeenten verplicht zich te verantwoorden over de implementatie van de maatregelen die voortkomen uit de BIO. Door het uitvoeren van een ENSIA wordt de informatieveiligheid verder geprofessionaliseerd en is het mogelijk om beter aan te sluiten op de gemeentelijk planning & control–cyclus. Deze (gebundelde) audit vindt plaats op een beperkt aantal gebieden, te weten DigiD en SUWInet. Ieder jaar wordt de audit verder verbreed met nieuwe gemeentelijke werkgebieden. In 2020 hebben we deze audit voor de vierde keer op rij succesvol doorlopen. Dit betekent dat onze DigiD aansluitingen en de toegang tot SUWInet voldoen aan de informatieveiligheidseisen van de toezichthouder/ketenpartner.

3.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en een financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (=governance) en de gemeentelijke doelen worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer op 6 juli 2017 de nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar- en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2020. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2020

Eneco Holding NV

In de raadsvergadering van 23 januari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de verkoop van de aandelen Eneco aan Diamond Chubu Europe B.V. , de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc. Het resultaat van deze verkooptransactie is verwerkt in de jaarrekening 2020.

Ontwikkeling Grondexploitatie Greenpark 2020 en jaarrekening 2020 Aalsmeer

De grondexploitatie van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV per 1-7-2020 is in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 3 december 2020 vastgesteld. Het resultaat van de grondexploitatie per 1-7-2020 is ruim € 2 miljoen negatief (NCW).

Gezien de algemene ontwikkeling en gelet op de gevolgen van de coronacrisis is gekozen voor een behoudend scenario bij de vaststelling van grondexploitatie per 1-7-2020. De markt voor het zakelijk vastgoed in onze regio is echter nog steeds goed en op korte termijn wordt zelfs een schaarste aan nieuw bedrijventerrein in onze regio verwacht. Onzekerheid is over enkele nieuwe functies in het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer, waarvan de geplande uitgifte onzeker zijn als gevolg van de wereldwijde pandemie. Met name ten aanzien van deze ontwikkeling is een behoudend scenario.

Het verwachte resultaat voor Aalsmeer op basis van de grondexploitatie per 1-7-2020 is € 1 miljoen, omdat de gemeente Aalsmeer samen met de gemeente Uithoorn ieder voor 50 % aandeelhouder is van de verbonden partij Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV.

Conform de BBV (besluit Begroten en Verantwoorden) dient het nu voorziene resultaat van € 1 miljoen te worden afgedekt middels een separate voorziening, die bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 wordt getroffen.

Verbonden partijen in beeld

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (NV's en BV's) of stichtingen, verenigingen en coöperaties. Hierna wordt geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over vestigingsplaats, het bestuurlijk en financieel belang. Met het vaststellen van de nota Verbonden partijen in de raad van 6 juli 2017, is per verbonden partij vastgelegd wat de visie en beleidsvoornemens zijn. Daarmee vervalt deze informatie in deze paragraaf.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Naast een algemeen bestuur fungeert een dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 1.174.000

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	45	27.578	32.902	47.476	64.288

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland**
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 1.167.000

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	208	1.088	1.081	118	294

Naam	**GGD Amsterdam-Amstelland**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders zorg of jeugd van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 33.000

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	737	513	1.249	0	0

Naam	**Vervoerregio Amsterdam**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad.
Financieel belang	Het takenpakket van de vervoerregio wordt volledig bekostigd uit BDU-gelden.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	847	796	1.643	337.241	270.802

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg**
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het Plenair college (het AB van de GR AM), de Regiegroep AM (het DB van de GR AM) en het secretarissenoverleg AM zijn onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden. Daarnaast zijn er drie portefeuillehouders-overleggen op deelregionaal niveau, namelijk voor Economie, Wonen en Verkeer en Vervoer. De wethouders uit AM bereiden in deze overleggen de 'AM inbreng' in betreffende bestuurlijke platform-overleggen op MRA niveau voor en maken bestuurlijke afspraken op AM niveau.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 18.000.

Financiële informatie	Resultaat
x € 1.000	2019
	31

Eigen vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
103	134

Vreemd vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
0	0

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie**
Vestigingsplaats	Hoofddorp (statutair en fysiek) en Amstelveen (fysiek)
Relatie met	Programma 1 Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Eén lid van het college van burgemeester en wethouders maakt deel uit van het bestuur. De dagelijkse werkzaamheden vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de directeur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is in 2020 gefinancierd uit een bij AM match gepostioneerde reserve van de gemeente. De gemeentelijke bijdrage aan de dienstverlening voor de doelgroep uit de Participatiewet met een verdiencapaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon bedraagt in 2021 € 137.000.

Financiële informatie	Resultaat
x € 1.000	2019
	267

Eigen vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
5.376	3.930

Vreemd vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
1.695	1.367

Naam	**Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied**
Vestigingsplaats	Zaandam
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte, programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur en een lid in het Dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 222.000

Financiële informatie	Resultaat
x € 1.000	2019
	429

Eigen vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
3.884	3.440

Vreemd vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
15.970	16.236

Naam	**Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen**
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdragen voor 2020 zijn € 17 miljoen (dienstverleningsbijdrage) en € 6,7 miljoen (limitatieve lijst)

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat
	2019
	N.v.t.

Eigen vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
N.v.t.	N.v.t.

Vreemd vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
N.v.t.	N.v.t.

Naam	**Gemeenschappelijke Regeling samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden**
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 701.000

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat
	2019
	N.v.t.

Eigen vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
N.v.t.	N.v.t.

Vreemd vermogen	
01-01-2019	31-12-2019
N.v.t.	N.v.t.

2. Stichtingen en verenigingen

Naam	**Stichting Greenport Aalsmeer**
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 3 Economie en duurzaamheid
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 bedraagt € 38.000

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	78	125	203	233	357

3. Vennootschappen en coöperaties

Naam	**De Meerlanden Holding N.V.**
Vestigingsplaats	Rijsenhout
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het dividend over 2019 bedraagt € 82.200 (€ 4,83 per aandeel), de uitbetaling hiervan is uitgesteld maar vindt plaats in 2021. De werkzaamheden van de Meerlanden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2020 € 6.978.000 bedragen.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	2.215	28.220	29.092	26.454	24.743

Naam	**Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)**
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing.
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage voor 2020 bedraagt € 1.624.000

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	30	296	326	1.165	1.618

Naam	**BNG Bank**
Vestigingsplaats	Den Haag
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2019 bedraagt € 32.838 (€ 1,27 per aandeel).

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	163	4.991	4.887	132.018	144.802

Naam	**Stedin Groep (Netwerkbedrijf)**
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2019 bedraagt € 353.433 (€ 10,46 per aandeel).

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	325	2.699	2.949	4.292	4.340

Naam	**Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.**
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen.
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder.
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2019	01-01-2019	31-12-2019	01-01-2019	31-12-2019
	230	499	844	98.040	101.393

3.7 Grondbeleid

Inleiding

Algemeen
De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke jaarrekening. Deze paragraaf bevat de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van grondzaken en een korte beschrijving van de instrumenten van grondbeleid en de wijze waarop de instrumenten door de gemeente zijn ingezet.

Een actueel beeld van de verwachte meerjarige ontwikkeling van de verschillende grondexploitaties in 2021 en verder met de bijbehorende resultaatsprognose wordt gelijktijdig met de Jaarstukken 2020 behandeld.

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:
- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale bouwgrondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten bestreden door de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en zich beperkt tot het verhalen van de grondexploitatiekosten.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijsbeleid, zijn geborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2020, vastgesteld door de Raad op 29 oktober 2020.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijke maatregel. Indien de ruimtelijke maatregel een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dan dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeentebestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten.

Visie

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de gebiedsvisie Aalsmeer 2020.

Met het vaststellen van “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020” in 2009 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. De algemene visie is hierin als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

De gemeente Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico’s die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van hoofdzakelijk facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden - binnen door de gemeente geformuleerde (beleids)uitgangspunten - zelf te ontwikkelen.

Voor de uitgifte van gronden gelden de algemene verkoopvoorwaarden en vanuit het gevoerde grondbeleid stelt het college van B&W jaarlijks grondprijzen vast.

Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid zijn gewaarborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2020.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:
“Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer.”

Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal sub doelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken zal een afweging plaatsvinden ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Instrumentarium voor actief grondbeleid en de inzet ervan in 2020

Het actief grondbeleid omvat alle fasen van de grondontwikkeling: de eerste aankoop van gronden, sloop van aanwezige opstallen die voor de verwezenlijking van de gewenste bouwplannen niet kunnen worden gehandhaafd, het bouwrijp maken van de terreinen, de uitgifte van bouwkavels en het inrichten van de openbare ruimte.

Strategische grondaankopen vallen niet binnen verwervingsplannen van vastgestelde grondexploitaties, maar worden gedaan met het oog op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Hiervoor is aparte besluitvorming noodzakelijk, omdat binnen de bestaande budgetten geen rekening wordt gehouden met de kosten van dergelijke aankopen.

Bij actieve grondexploitaties hoort ook het aan- en verkopen van gronden. In 2020 is voor afgerond € 6,8 miljoen aan uitgaven voor de aankoop van gronden en opstallen gerealiseerd. Dit valt volledig binnen vastgestelde bouwgrondexploitaties. De aankopen betreffen hoofdzakelijk het project Green Park Aalsmeer (€ 6,6 miljoen).

Er is voor afgerond € 6,2 miljoen aan gronden verkocht. Dit betreft het project Green Park Aalsmeer, in de overige grondexploitaties zijn in 2020 contracten gesloten voor leveringen van gronden in 2021 en verder.

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid en de inzet ervan in 2020

Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar.
In 2020 zijn verschillende ruimtelijke maatregelen genomen die particuliere grondontwikkeling mogelijk maken. De gemeente heeft voor deze ontwikkelingen geen exploitatieplan vastgesteld, omdat het verhaal van grondexploitatiekosten in overeenkomsten is geregeld. Er is in 2020 een totaal van € 0,4 miljoen aan exploitatiebijdragen op lopende facilitaire grondontwikkelingsplannen ontvangen. Dit is inclusief de (voorlopige) bijdragen uit voorovereenkomsten.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De meeste grondexploitaties lopen over verschillende boekjaren. Budgetten voor de nog uit te voeren plandelen moeten minstens één keer per jaar worden bijgesteld. Hierbij dient een zo reëel mogelijk beeld te worden gegeven. De actualisering van de budgetten die vanaf 1 januari 2020 nodig waren voor de afronding van de plannen zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 25 juni 2020. Met het vaststellen van de vernieuwde budgetten wordt het financieel perspectief van de grondexploitaties nader vastgesteld.

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

Winstnemingen uit grondexploitatie worden volgens de BBV regelgeving genomen op basis van de "percentage of completion" methode. Indien een verlies wordt voorzien moet direct een verliesvoorziening worden gevormd. In 2020 hebben geen (tussentijdse) winstnemingen plaatsgevonden. Wel is er een winstneming van totaal € 0,5 miljoen geweest voor af te sluiten (actieve) grondexploitaties.

Beleidsuitgangspunten omtrent de voorziening grondexploitaties

De voorziening voor verlieslatende grondexploitaties is conform BBV-regelgeving geactualiseerd met de meest recente prognoses en wordt bepaald op basis van de netto contante waarde.
Ook de voorziening voor facilitaire projecten is aangepast naar de huidige verwachtingen. Deze voorziening is bepaald op basis van nominale waarde.

VOORZIENINGEN	Boekwaarde 1 januari	Mutatie	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	11.957	-6.548	5.409
BBV-voorziening verlieslatende grondexploitaties	11.957	-6.548	5.409
De Tuinen van Aalsmeer - Facilitair	1.169	-79	1.090
Dorpshaven Zuid	-	71	71
Machineweg Rooie Dorp	-	11	11
Nieuw Calslagen	-	29	29
Stationsweg 17	-	9	9
Zuiderkerk	15	19	34
Voorziening facilitaire projecten	1.184	60	1.244
TOTAAL BENODIGDE VOORZIENING	**13.141**	**-6.487**	**6.654**

Alle mutaties hierin zijn toegelicht in programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling.

Prognose grondexploitaties

Gelijktijdig met de jaarrekening 2020 wordt u via een separaat raadsvoorstel een actualisatie van de grondexploitaties voorgelegd. Hieronder staan de actuele prognoses van de actieve grondexploitaties op eindwaarde (nominaal).

ACTUALISERING ULTIMO 2020 vs 2021	Saldo per 1/1/2021	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Resultaat
De Tuinen van Aalsmeer (C40)	-11.537	12.397	6.832	-5.972
Green Park Aalsmeer (C75)	-7.180	47.818	40.435	203
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-1.366	8.371	3.656	3.348
Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-648	1.921	988	284
Actieve grondexploitatie in uitvoering	-20.731	70.507	51.912	-2.136
Graaf Willemlaan 1-3	-18	-15	113	-146
Herenweg 61/99	-142		174	-316
Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	-20		152	-172
Actief grondbeleid in voorbereiding	-180	-15	439	-634

De actieve grondexploitaties in voorbereiding zijn opgenomen op de balans onder de post Voorraden, Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden in exploitatie.

De per 1 januari 2020 gemaakte kosten onder Actief grondbeleid in voorbereiding voor de Graaf Willemlaan en de Herenweg zijn op de balans opgenomen onder de post Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief onder Immateriële vaste activa. De vooruitontvangen bedragen voor de Einsteinstraat zijn opgenomen onder de passiva-post Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

3.8 Duurzaamheid

Inleiding

In 2016 is de aanpak duurzaamheid Aalsmeer vastgesteld. Deze aanpak richt zich op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. Hierdoor moeten op termijn alle keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid per beleidsveld zichtbaar worden. Deze integrale duurzaamheidsaanpak focust op drie duurzaamheidsthema's: Inclusieve Stad, Circulaire Economie 2040 en Fossiel Onafhankelijk Aalsmeer 2040. De belangrijkste ontwikkelingen binnen deze thema's in 2020 worden hieronder beschreven. In het Sociaal Domein (Programma 1 Sociaal Domein) wordt integraal uitwerking gegeven het principe dat iedereen zo goed mogelijk kan mee doen ongeacht verschillen en of beperkingen. Het onderwerp klimaatadaptatie wordt beschreven in Programma 4 Openbare ruimte.

Fossiel Onafhankelijk
Gemeente Aalsmeer wil dat alle energie die in 2040 in Aalsmeer wordt gebruikt afkomstig is van duurzame bronnen. En mede vanwege de voorbeeldfunctie moet de gemeentelijke organisatie en dienstverlening al in 2030 volledig zijn overgestapt op duurzame energiebronnen.

Plan van aanpak 2019 – 2021 Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk
N.a.v. de motie Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040 is in mei 2019 het 'Plan van aanpak Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040' vastgesteld. Dit plan geeft uitwerking aan opgaven vanuit het Klimaatakkoord en focust zich op verduurzaming van de gebouwde omgeving tot 2022. De belangrijkste opgaven uit het klimaatakkoord tot 2022 zijn de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Het plan van aanpak richt zich ook op het werken aan benodigde kaders voor een fossiel onafhankelijke gemeente, en het versterken van de energieloketfunctie en inwoner-communicatie.

Voor het versterken van de Energieloketfunctie en inwoner communicatie is in 2019 is subsidie aangevraagd bij de Rijksoverheid, de zogenaamde Reductie Regeling Energiegebruik. Deze middelen (164.000,-) zijn ingezet voor de ondersteuningsaanpak particulierwoningbezit in samenwerking met het Regionaal Energieloket. Er zijn 2 groepsaankopen uitgevoerd (zonnepanelen en isolatie) en Buurtacties Energiezuinig Wonen (Stommeer, Hornmeer, Kudelstaart, Oosteinde) om inwoners inzicht te geven in de mogelijkheden om de woningen voor te bereiden op een toekomst zonder aardgas. Ook zijn cadeaubonnen verstrekt aan particuliere woningeigenaren t.w.v. € 44,- voor de aanschaf van kleine energiemaatregelen zoals radiatorfolie, LED-lampen, etc.

In 2020 zijn de Kaders Zonne-energie Aalsmeer vastgesteld. Via een zonne-trap met vier treden wordt duidelijk op welke manieren en onder welke voorwaarden de (grootschalige) opwek van zonne-energie in Aalsmeer mogelijk en wenselijk is.

In 2019 is een nulmeting uitgevoerd die o.a. als basis diende voor het Plan van aanpak en als basis dient voor de monitoring van het energiebeleid. In 2020 is gestart met de ontwikkeling van een Energie Transitie Monitor, die in het tweede kwartaal van 2021 wordt opgeleverd.

In 2020 is de concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (concept RES NHZ) vastgesteld en is gewerkt aan de voorbereiding van de RES NHZ 1.0, die naar verwachting in de zomer van 2021 ter besluitvorming wordt aangeboden. Ook is in kader van de RES NHZ 1.0 gewerkt aan de Regionale Structuur Warmte (RSW) die zich richt op bovenlokale warmtebronnen.

Op basis van de evaluatie Duurzaamheidsfonds is een vervolg aanpak voorbereid; ‘Servicepunt Energieadvies’ voor organisaties en (inwoner)collectieven. De nieuwe werkwijze van het Duurzaamheidsfonds richt op onder andere VVE’s, bewoners initiatieven en maatschappelijke organisaties door het laagdrempeliger beschikbaar stellen van energieadvies en zo gebouweigenaren inzicht te geven in de mogelijkheden van het verduurzamen van hun gebouw(en). Vanuit het servicepunt wordt een stimuleringsaanpak voor het opwekken van (zonne)energie uitgevoerd in samenhang met Kaders Zonne-energie Aalsmeer en RES NHZ. De aanpak gaat afhankelijk van besluitvorming (college) naar verwachting in maart 2021 van start.

Ook is het proces gestart om te komen tot een Transitievisie Warmte (Warmtevisie Aalsmeer) die uiterlijk 2021 gereed moet zijn, zoals vastgelegd in het Nationale Klimaatakkoord.

In kader van de Klimaatakkoord-tafel Landbouw en landgebruik is in samenwerking met Greenport Aalsmeer gestart met het opstellen van een gebiedsvisies energie voor kernglastuinbouwgebied ‘Kudelstaart-De Kwakel’. Dit betreft geen visie die zelfstandig door colleges en raden wordt vastgesteld. Wel dient het document als basis voor de manier waarop de verduurzaming van de glastuinbouw wordt verankerd in reguliere visiedocumenten zoals de RES en Omgevingsvisies.

Maatschappelijk Vastgoed
Vanuit de voorbeeldfunctie van de gemeente is het verduurzamingsplan gemaakt voor gebouwen die in eigendom zijn van gemeente Aalsmeer. Dit vanuit de ambitie om in 2030 een fossiel onafhankelijke gemeentelijke organisatie te zijn. Dit plan wordt in het eerste kwartaal van 2021 aangeboden voor besluitvorming. (Zie hiervoor ook hoofdstuk 2.5.5.). Voor Maatschappelijk vastgoed dat niet bij de gemeente in eigendom, is een ondersteuningsaanpak in ontwikkeling; het Servicepunt Energieadvies gericht op (maatschappelijke) organisaties en inwoner-collectieven dat afhankelijk van besluitvorming (college) in maart 2021 van start kan gaan.

Circulaire Economie
In 2020 is een Circulaire Scan Greenpark Aalsmeer uitgevoerd om de potentie van Greenpark als Circulaire vestigingslocatie te versterken. Vanwege de Corona crisis is afgeweken van het oorspronkelijke plan van aanpak. Daarbij is gekeken naar wat wel mogelijk was binnen de Corona beperkingen en gekozen voor een fasering. In 2020 hebben gemeente, ontwikkelmaatschappij Greenpark (GDAP) en Parkmanagement vereniging Greenpark vijf actielijnen uitgewerkt: Circulaire gebiedsontwikkeling Green Square; Duurzaamheidsambities aanscherpen en visie schetsen; CE bedrijfsscans; Kennis- en netwerkdeling; Samenwerking tussen bedrijven faciliteren. Zodra de omstandigheden het toelaten volgt in 2021 een werksessie om dit plan uit te breiden met acties van de bedrijven.

3.9 Corona

Inleiding

Het kalenderjaar 2020 is een jaar waarin de COVID-19 pandemie de dagelijkse gang van zaken heeft gedomineerd. Naast een financiële impact heeft het invloed op de werkzaamheden. Voorbeelden hiervan zijn thuiswerken in plaats van naar het gemeentehuis, crisismaatregelen uitwerken en regulier beleid is in een aantal gevallen op het tweede plan gekomen. In de paragraaf weerstandsvermogen is in het hoofdstuk "normale bedrijfsrisico's" specifieker ingegaan op de lokale effecten van de corona pandemie. Verder zijn in de jaarstukken het woord corona(crisis) (of gerelateerde woorden als COVID) vermoedelijk de meest gebruikte term in deze jaarstukken waarmee wordt aangetoond hoeveel impact dit in 2020 heeft gehad.

Via de gemeentefondsuitkering zijn vergoedingen ontvangen voor onder andere lagere inkomsten. In 2020 zijn steunmaatregelen ontwikkeld, zoals de TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers), die snel opgezet moesten worden en extra ambtelijke capaciteit vragen.

Lokaal coronafonds

In de raad van 30 maart 2020 is besloten over de inzet van steunmaatregelen. De steunmaatregelen bestonden uit het verminderen van de aanslag OZB niet-woningen voor gebruikers 2020 (lastenverlichting voor ondernemers van € 1,8 miljoen) en het oprichten van het lokaal noodfonds corona van € 2 miljoen (hierna: noodfonds). Het totaalpakket aan steunmaatregelen bedraagt hierdoor € 3,8 miljoen. De steunmaatregelen zijn bedoeld voor situaties waar rijksmaatregelen en/of bestaande (lokale) regelingen niet in voorzien.

Het verminderen van de aanslag OZB niet-woningen gebruikers 2020 heeft middels een ‘correctie’ op de baten plaatsgevonden. Voor het noodfonds is het betreffende bedrag ‘afgezonderd’ van de algemene reserve, waar op basis van werkelijke uitgaven uit wordt onttrokken.

In de tweede bestuursrapportage 2020 staat de stand van het noodfonds vermeld per ultimo september in bijlage 4.3.

Middels onderstaande overzicht is de uitputting ultimo 2020 opgenomen:

Steunmaatregel	Beschikt door raad/college	Realisatie 2020
0. ONDERSTEUNINGSPAKKET		
Raadsbesluit 30 maart 2020	3.800.000	3.800.000
1. Huurinningen door gemeente aan gesubsidieerde instellingen voor 6 maanden op te schorten	-189.706	-189.061
2. Uitbetaalde en nog uit te betalen subsidies voor 2020 worden niet teruggevorderd		
Garantiesubsidie sport, cultuur en welzijn	-300.000	-266.156
3. Bereidheid om culturele, maatschappelijke en sportinstellingen op basis van concreet onderbouwde aanvragen het komende half jaar liquiditeit te voorzien		
Diversen < € 40.000	-25.600	-8.705
4. gecontracteerde zorgaanbieders die de komende 3 maanden vanwege corona perikelen niet-helemaal- aan hun verplichtingen kunnen voordoen kunnen schriftelijk onderbouwd verzoeken om coulance te betrachten bij de eindafrekening		
5. Uitstel en/of (gedeeltelijke) kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen voor Aalsmeerse ondernemers		
Diversen < € 40.000	-2.300	-
Lasten verlichting voor ondernemers door aanslag OZB niet-woningen voor gebruikers 2020 te verminderen tot Nihil en correctie mei-circulaire	-1.933.000	-1.947.736
6. Overige maatregelen		
Diversen < € 40.000	-36.442	-16.575
Meerkosten afvalinzameling Meerlanden	-83.000	-83.000
Ontwikkelen digitaal platform Aalsmeer Lokaal	-30.000	-20.205
Schuldhulpverlening ondernemers	-50.000	-13.485
Ruimte beschikbaar in noodfonds	**1.149.952**	**1.255.077**

De niet aangewende middelen (Ruimte beschikbaar in noodfonds) blijven ook beschikbaar voor de inzet van steunmaatregelen in het jaar 2021.

TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers)

Vanwege de Coronacrisis voeren de gemeenten in Nederland de TOZO-regeling (hierna: TOZO) uit. Deze regeling is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis.

De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder ZZP'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. Daarnaast voorziet de regeling in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen door de coronacrisis op te vangen.
De gemeenten ontvangen een vaste vergoeding waarin alle uitvoeringskosten zijn inbegrepen. Deze uitvoeringskosten zijn dus onderdeel van de specifieke uitkering. De vergoeding voor uitvoeringskosten bedraagt € 450 voor een besluit op een aanvraag levensonderhoud en € 800 voor een besluit op een aanvraag kapitaal. Deze bedragen gelden zowel voor toe- als afwijzingen.

Deze jaarrekening bevat € 6,6 miljoen aan directe TOZO-kosten en afgerond € 0,4 miljoen aan uitvoeringskosten.

Algemene uitkering

De gemeente Aalsmeer heeft via de algemene uitkering in 2020 drie keer een compensatiepakket ontvangen. Via afzonderlijke notities naar aanleiding van de drie gemeentefondscirculaires is de raad hierover geïnformeerd.

De ontvangen coronacompensatie komt ten gunste van de algemene reserve, omdat Aalsmeer vooruitlopend op c.q. los van eventuele compensaties zelf al middelen heeft vrijgemaakt ten laste van de algemene reserve voor het opvangen van corona-effecten.

Onderstaand overzicht zet de drie via het gemeentefonds ontvangen compensatiepakketten corona op een rij. Onder het overzicht volgt een leeswijzer/toelichting.

Compensatie medeoverheden corona 2020 t/m septembercirculaire 2020

omschrijving	*(1) mrt-jun macro/mln.*	(1) mrt-jun Ameer/euro	*(2)aug macro/mln.*	(2) t/m dec Ameer/euro	*(3)dec macro/mln.*	(3) t/m dec Ameer/euro	**totaal** macro/mln.	**totaal** Ameer/euro
inhaalzorg Jeugd }	*144*	40.000			*26*	30.000	*170*	70.000
inhaalzorg Wmo }		17.000					*0*	17.000
eigen bijdrage Wmo			*18*	27.000			*18*	27.000
DU Voorschoolse voorz. peuters	*23*	13.000					*23*	13.000
Noodopvang kinderen ouders cruciaal beroep			*23*	49.000			*23*	49.000
Quarantainekosten					*4*	5.000	*4*	5.000
Re-integratie, aanvullend pakket 2020/2021					*127*	21.000	*127*	21.000
Impuls re-integratie 2021					*48*	8.000	*48*	8.000
Schuldenbeleid					*45*	40.000	*45*	40.000
Bijzondere bijstand					*15*	14.000	*15*	14.000
DU- ink.derv. parkeer- en toeristenbelasting								
* parkeerbelasting	*125*	2.000					*125*	2.000
* toeristenbelasting	*100*	86.000					*100*	86.000
DU- ink.derv. precario/evenementen tot 1jun			*20*	31.000			*20*	31.000
lokale culturele voorzieningen	*60*	84.000	*60*	82.000	*150*	75.000	*270*	241.000
buurt- en dorphuizen			*17*	22.000			*17*	22.000
vrijwilligers organisaties jeugd			*7*	15.000			*7*	15.000
toezicht en handhaving (oa. boa's/verkeer)			*50*	73.000			*50*	73.000
Sub-totaal t.g.v. Algemene Reserve	***452***	**242.000**	***195***	**299.000**	***415***	**193.000**	***1.062***	**734.000**
Specifieke samenhangende posten								
IU Participatie /WSW --> naar AM-Match	*90*	44.000	*50*	25.000			*140*	69.000
Verkiezingen 2021 --> Budget verkiezingen '21			*30*	45.000	*22*	39.000	*52*	84.000
TOTAAL-GENERAAL	***542***	**286.000**	***275***	**369.000**	***437***	**232.000**	***1.254***	**887.000**

Leeswijzer/toelichting:

- De eerste twee pakketten zijn via een aparte junibrief en de septembercirculaire toegekend;
- Het derde pakket is nu hieraan toegevoegd op basis van de decembercirculaire 2020. In totaal gaat in deze circulaire om een bedrag van € 232.000. Met inachtneming van een aparte reservering voor de post verkiezingen (taakmutatie) resteert € 193.000 ten gunste van de algemene reserve[1].

Op een later moment te verwerken compensaties via gemeentefonds

Voor vier onderwerpen heeft het Rijk al wel compensatiebedragen gereserveerd, maar is de verdeling/toekenning via het gemeentefonds nog niet rond. Dit betreft:

- *Inkomstenderving*: Het Kabinet heeft € 250 miljoen gereserveerd voor compensatie van inkomstenderving (met name parkeergelden, toeristenbelasting). Gemeenten ontvangen in 2021 compensatie voor de inkomstenderving 2020 op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020;
- *Afvalinzameling*: Door de corona hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. In overleg met de VNG is besloten deze kosten ad € 32 miljoen (inclusief eventuele afdracht aan het BTW-compensatiefonds) voor 2020 te vergoeden;
- *Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)*: Het kabinet creëert een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. In totaal is een bedrag van maximaal € 130 miljoen gereserveerd voor het eerste halfjaar van 2021;
- *Perspectief Jeugd en jongeren*: Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

Aparte compensatieregelingen (specifieke uitkeringen)

Ten slotte noemt de circulaire vier onderwerpen waarvoor afspraken zijn gemaakt over separate compensatieregelingen via specifieke uitkeringen (dus niet via het gemeentefonds). Dit betreft:

- Zwembaden en ijsbanen
- Steun aan sportverenigingen
- Toezicht en Handhaving
- TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers)

[1] Van deze € 193.000 betreft € 59.000 het uitkeringsjaar 2020 (verwerking in de jaarrekening 2020) en € 134.000 het uitkeringsjaar 2021 (verwerking uiterlijk in 1e Bestuursrapportage 2021).

B Jaarrekening

4 Baten en lasten

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening 2017 verordening (ex artikel 212 Gemeentewet), waarin door de gemeenteraad op d.d. 3 februari 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Baten en lasten

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.
- De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.
- Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de jaarstukken worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2020				Rekening 2020			Saldo
Programma	**2019**	**Primitief**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2020**
01 Sociaal domein	18.261	18.320	30.518	10.560	19.958	28.244	9.472	18.772	-1.186
02 Onderwijs en ontplooiing	5.612	5.556	6.962	1.781	5.181	6.953	1.614	5.339	158
03 Economie en duurzaamheid	322	73	692	748	-57	731	568	163	219
04 Openbare ruimte	6.930	9.707	17.642	7.567	10.075	16.463	7.613	8.850	-1.225
05 Ruimtelijke ontwikkeling	965	384	6.682	5.577	1.105	11.321	8.973	2.348	1.244
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	4.631	4.945	5.587	461	5.126	5.426	657	4.770	-357
07 Overhead	7.885	8.206	11.109	0	11.109	11.547	3	11.544	436
08 Algemene dekkingsmiddelen	-44.890	-45.845	1.047	75.434	-74.387	384	75.882	-75.498	-1.111
Totaal saldo van baten en lasten	**-283**	**1.347**	**80.237**	**102.127**	**-21.890**	**81.069**	**104.782**	**-23.713**	**-1.823**
Reservemutatie	962	-2.584	11.100	13.344	-2.245	11.093	13.969	-2.876	-631
Resultaat	**679**	**-1.237**	**91.337**	**115.471**	**-24.135**	**92.162**	**118.751**	**-26.589**	**-2.455**

Toelichting verschillen

Een toelichting op de verschillen staat in de jaarrekening onder analyse resultaat. In het jaarverslag, onderdeel programmaverantwoording, wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen.

4.3 Begrotingsafwijkingen

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

"Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn."

Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

	Omschrijving	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
		€	€
1.	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	(X)	
2.	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	(X)	
3.	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn		(X)
4.	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd		(X)
5.	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend		(X)
6.	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt		
6a.	Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		(X)
6b.	Geconstateerd na verantwoordingsjaar	(X)	
7.	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren		
7a.	Jaar van investeren		(X)
7b.	Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	(X)	

Naast bovengenoemde soorten is op pagina 21 en 22 van de Kadernota Rechtmatigheid 2018 nog een categorie beschreven, welke in deze jaarstukken is geclassificeerd als 'overig'. Dit betreft de volgende soort: indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het

begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad vallen. De toelichting van het Bado zegt hierover:
"Strikt genomen gaat het hier om onrechtmatige uitgaven (ook wel begrotingsonrechtmatigheid genoemd), omdat de overschrijding strijd oplevert met artikel 189, vierde lid van de Gemeentewet.
Volgens artikel 28 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dienen deze overschrijdingen (en onderschrijdingen) goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen."

Door het vaststellen van de rekening door de raad waarin die uitgaven wel zijn opgenomen worden de desbetreffende uitgaven alsnog geautoriseerd. Het gaat om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is in zijn algemeenheid niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijdingen betrekt bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Wel moet de accountant in het verslag van bevindingen de bedragen, waarvan het college in de jaarrekening heeft aangegeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen.

Op programmaniveau is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door de Raad geautoriseerde begroting (tabel analyse lastenoverschrijding). In deze tabel zijn de programma's opgenomen waar de werkelijke lasten meer dan € 40.000 afwijken van de begrote lasten. In de tabel analyse classificatie begrotingsafwijking is per programma de lastenoverschrijding ten opzichte van de begroting per "soort" begrotingsafwijking weergegeven. De toelichting per "soort" begrotingsafwijking is hiervoor weergegeven.

Aangezien een lastenoverschrijding op programmaniveau een saldo is van meerdere programmaonderdelen, is het mogelijk dat de nadere uitsplitsing van de overschrijdingen kan leiden tot een hoger bedrag aan overschrijdingen dan het saldo op het programma. Op bepaalde programmaonderdelen zijn ook lagere lasten dan begroot gerealiseerd. Deze zijn in het kader van de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid buiten beschouwing gelaten tenzij deze relevant zijn voor de beoordeling.

bedrag x € 1.000	**Begroting na wijziging 2020**	**Rekening 2020**	**Begrotings-afwijking**	**Analyse over-schrijding**
Programma	**Lasten**	**Lasten**	**Lasten**	**Lasten**
1 Sociaal domein	30.518	28.244	2.273	
2 Onderwijs en ontplooiing	6.962	6.953	9	
3 Economie en duurzaamheid	692	731	-40	
4 Openbare ruimte	25.874	24.784	1.090	
5 Ruimtelijke ontwikkeling	8.452	12.996	-4.545	-5.159
6 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.587	5.426	161	
7 Overhead	11.109	11.547	-438	-420
8 Algemene dekkingsmiddelen	2.144	1.481	663	
Resultaat	**91.337**	**92.162**	**-826**	**-5.579**

Tabel analyse lastenoverschrijding

Programma bedrag x € 1.000	Lasten over-schrijding	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel					Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel				
Categorie		***1***	***2***	***6b***	***7b***	***'Overig'***	***3***	***4***	***5***	***6a***	***7a***
2 Onderwijs en ontplooiing											
5 Ruimtelijke ontwikkeling	5.159	3.589				1.570					
7 Overhead	420					420					
Totaal	**5.579**	**3.589**				**1.990**					

Tabel analyse classificatie begrotingsafwijking

Toelichting op geconstateerde begrotingsafwijkingen

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling
De lastenoverschrijdingen van € 5,2 miljoen, die de begrotingsafwijking op dit programma veroorzaken, zijn als volgt te specificeren:

- Fysieke bedrijfsinfrastructuur € 4,6 miljoen Bestaande uit diverse posten van tezamen € 3,6 miljoen (categorie 1) en € 1 miljoen voor het vormen van voorziening Greenpark (categorie ‘overig’).
- Ruimtelijke ordening € 0,3 miljoen. Bestaande uit diversen posten van tezamen € 0,2 miljoen (categorie ‘overig’) en € 0,1 miljoen voor het vormen van een verliesvoorziening (categorie 'overig')
- Beheer overige gebouwen en gronden € 0,2 miljoen inzake afwaardering Cactuslaan (categorie 'overig').

Programma 7 Overhead
De lastenoverschrijding van € 0,4 miljoen, die de begrotingsafwijking, categorie 'overig' op dit programma veroorzaken, zijn als volgt te specificeren:

- De aanschaf van meubilair en vergaderfaciliteiten van € 0,1 miljoen
- De vergoeding aan de gemeente Amstelveen inzake de corona gerelateerd bedrijfsvoeringskosten 2020 van € 0,3 miljoen.

De geconstateerde begrotingsafwijkingen zijn nader toegelicht bij de betreffende programma's: 'Wat heeft het gekost'

Door het vaststellen van de rekening door de raad worden de desbetreffende uitgaven van de categorie 'overig' alsnog geautoriseerd. Het gaat in alle gevallen om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. In het raadsbesluit is hiervoor een beslispunt opgenomen.

4.4 Analyse resultaat

In onderstaande tabel zijn per taakveld de afwijkingen groter dan € 40.000 op de lasten en baten opgenomen. Posten kleiner dan € 40.000 worden niet toegelicht en zijn in onderstaande tabel opgenomen in het saldo overige posten < € 40.000. Indien een afwijking leidt tot een hogere of lagere mutatie van een reserve, dan wordt deze hogere of lagere mutatie in de laatste kolom vermeld.
In de toelichting op de programma's wordt ingegaan op afwijkingen groter dan € 40.000.

Progr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Veilig te stellen	Reserve
	-/- = voordeel				
1	HBH en HBH PGB	90			
1	Schuldhulpverlening	-37			
1	Herziening van de dienstverleningsbijdrage	-44			
1	Hulpmiddelen	170			
1	Wijkteams	-128			
1	Begeleidende participatie	-53			
1	Arbeidsparticipatie	-313			
1	BUIG	-250			
1	Debiteuren	22	-50		
1	Minimabeleid: herziening van de dienstverleningsbijdrage	-80			
1	Maatwerkdienstverlening 18-	-372			
1	Geëscaleerde zorg 18-	-79			
1	Inburgering	-40		40	
1	Dak en Thuisloosheid	-18		18	
1	Samenkracht en burgerparticipatie	-48			
1	Verlening Maatschappelijk overbruggingskrediet ESA BV	38			
2	Leerlingenvervoer	129			
2	Onderwijshuisvesting	45	-89		
2	Sportbeleid en activering	-52			
2	Sportaccommodaties	-85	283		
2	Reserve Kunstzinnige verfraaiing				-60
3	Gronddepot	32	60		
3	Economische ontwikkeling	2	-10		
3	Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting		106		
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer	-118			
4	Onderhoud groen	-50			
4	DVO2 Meerlanden	-30			
4	Baggeren	-25			
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer	-588	-54		
4	Verkeer en vervoer algemeen	-42			

4	Verkeer en Vervoer bushalte Zwarteweg	-200		200	
4	Regeling Reductie Energiegebruik	-10			
4	Duurzaamheidsfonds	-30			
4	Milieuvergunningen	-35			
4	Reservemutatie Buitenruimte wegen en bruggen				565
4	Reservemutatie Buitenruimte verkeer/verlichting				78
4	Reservemutatie Buitenruimte groen & recreatie				118
4	Reservemutatie bovenwijkse voorzieningen				215
4	Reserve SO				-66
5	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4589	-3637		
5	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-326	694		
5	Ruimtelijke ordening	347	-145		
5	Wonen en bouwen	-177	86	44	
5	Beheer overige gebouwen en gronden	211	-398		
5	Reserve woonfonds volkshuisvesting				-1362
5	Mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen en reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimtevoorzieningen				-66
6	Burgemeester en Wethouders	-87	-231	10	
7	Ondersteuning organisatie	436			
8	Boekwaarde aandelen Eneco/ Stedin	-573			
8	Mutaties algemene uitkering na septembercirculaire		-226		
8	Overige baten en lasten	-138	-86		
8	Inkomsten OZB niet-woningen		62		
8	Kosten dwanginvordering	-28			
8	Opbrengsten OZB woningen		-45		
8	Rente gronden in exploitatie	78			
8	Dividend BNG en de Meerlanden		-115		
8	Rente kasgeldleningen		-24		
	Saldo overige posten < € 40.000	-137	-2		-53
		1996	-3820	312	-631
	Saldo voor bestemming	-1824			
	Saldo mutatie reserves	-631			
	Saldo na bestemming	-2455			
	Veilig te stellen	312			
	Saldo na veilig te stellen	-2143			

4.5 Veilig te stellen budgetten

Indien de uitgaven in 2020 lager zijn dan geraamd doordat werkzaamheden eerst pas in 2021 uitgevoerd zullen worden, dan kan aan de raad voorgesteld worden om (een deel van) het budget veilig te stellen voor besteding in 2021.

Bij de besluitvorming over de jaarstukken wordt een voorstel gedaan om de volgende budgetten toe te voegen aan de Reserve Veilig te stellen budgetten (en in 2021 te onttrekken):

Inburgering (lasten € 40.000)
Gemeenten hebben budget gekregen voor de ondersteuning en begeleiding van de groep inburgeringsplichtigen, die onder het huidige inburgeringsstelsel valt (de ondertussengroep). Met de extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om inburgeringsplichtige asielstatushouders die niet onder het nieuwe stelsel vallen te ondersteunen en te activeren richting passend inburgeringsonderwijs. Het bereiken van deze doelgroep en inventariseren wat zij nodig hebben is (ook landelijk) lastiger en later op gang gekomen dan voorzien. Voorgesteld wordt om € 40.000 over te hevelen naar 2021 voor de ondersteuning en begeleiding van deze doelgroep.

Dak- en Thuisloosheid (lasten € 18.000)
In de 2e bestuursrapportage 2020 is een bedrag van € 18.000 voor het jaar 2020 (voor het jaar 2021 € 32.000) beschikbaar gesteld voor de uitvoering brede aanpak dak en thuisloosheid. Deze middelen zijn afkomstig uit de septembercirculaire 2020. In Q2 2021 is het Regioplan doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor de regio Amsterdam-Amstelland gereed. Dit plan en de lokale doorvertaling geven richting aan de besteding van de extra middelen van beide jaren. Voorgesteld wordt € 18.000 over te hevelen naar 2021.

Verkeer en Vervoer bushalte Zwarteweg (voordeel lasten € 200.000)
De provincie realiseert een nieuw haltepaar aan de N231 en als gevolg daarvan is het nodig dat Aalsmeer een nieuwe bushalte aan de Zwarteweg realiseert. De realisatie hiervan heeft nog niet plaatsgevonden in 2020. Voorgesteld wordt het budget door te schuiven, aangezien de realisatie in 2021 zal plaatsvinden.

Inhaalslag handhavingsdossier (lasten € 44.000)
Bij de Lentenota 2019 is voorgesteld om de voorgestelde structurele uitbreiding, conform het College Uitvoeringsprogramma “Vol vertrouwen vooruit!” (15-1-2019), om te zetten in een tijdelijk flexibel budget. Na uitwerking van de verruimingsvoorstellen kan de balans worden opgemaakt ten aanzien van de inmiddels opgelopen achterstand. Mogelijk is dan toch nog structurele uitbreiding van de formatie noodzakelijk.
In 2019 en 2020 heeft de focus vooral gelegen op uitwerken van mogelijk verruimingsvoorstellen. Om die reden is nog niet de volledige capaciteit ingezet op de handhavingszaken. Na onderzoek van de handhavingsopgave en sessies met vertegenwoordiging van de fracties in Aalsmeer zijn verruimingsvoorstellen uitgewerkt die, na definitieve besluitvorming, toegepast kunnen worden op de handhavingsvoorraad.
Een deel van de verruimingsvoorstellen vergt nog enige doorlooptijd en de doorlooptijd van een handhavingszaak is in de regel langer dan 1 jaar, waardoor er ook in 2022 significante inzet noodzakelijk is. Het verzoek is om het restantbudget van € 44.000 door te schuiven naar 2022.

Burgemeester en Wethouders (lasten € 10.000)
Door de Covid-19 pandemie is o.a. van het budget nieuw beleid € 46.000 niet besteed. Voorgesteld wordt een bedrag van € 10.000 van het budget nieuw beleid over te hevelen naar Programma 3 Economie en Duurzaamheid in 2021, voor gedeeltelijke dekking van een MKBA (maatschappelijke kosten baten analyse) vliegverkeer Schiphol conform de motie van de gemeenteraad in december 2020.

Daarnaast zijn onderstaande budgetten niet besteed in 2020, terwijl deze wel nodig zijn voor uitvoering in 2021, maar waarvoor dekking aanwezig is in andere reserves. Overheveling van deze budgetten loopt niet via de Reserve Veilig te stellen budgetten, maar via de daarvoor beschikbare reserve en heeft dus geen effect op het exploitatiesaldo.

Schuldhulpverlening (lasten € 36.500 via Noodfonds Corona-maatregelen in algemene reserve)
Vanuit het Noodfonds Corona-maatregelen is € 50.000 beschikbaar gesteld voor het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers. Op 1 oktober 2020 is er gestart met het bieden van deze schuldhulpverlening met een looptijd tot eind 2021. Voorgesteld wordt de resterende middelen van € 36.500 beschikbaar te houden zodat het bieden van schuldhulpverlening aan ondernemers conform afspraak, in 2021 voortgezet kan worden.

Verlening Maatschappelijk overbruggingskrediet ESA BV (lasten € 37.500 via Noodfonds Corona-maatregelen in algemene reserve)
Vanuit het Noodfonds Corona maatregelen is € 50.000 beschikbaar gesteld voor een overbruggingskrediet aan de ESA BV voor het in stand houden van De Oude Veiling. Dit overbruggingskrediet is verleend op grond van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene Subsidieverordening Aalsmeer 2018 en de Nadere regels Maatschappelijk overbruggingskrediet Aalsmeer 2020. Dit betreft de periode van november 2020 tot en met juni 2021. De maanden november en december zijn ten laste gebracht van het boekjaar 2020. Voor de resterende periode in het jaar 2021 dient een bedrag van € 37.500 te worden overgeheveld naar het jaar 2021.

Woonagenda (lasten € 28.000 via Reserve Woonfonds)
Medio 2020 is € 28.000 vanuit het Woonfonds Aalsmeer beschikbaar gesteld om de uitvoering van een aantal acties vanuit de Woonagenda Aalsmeer te bekostigen. De belangrijkste hiervan is een aantal onderzoeken naar de woningbehoefte van inwoners van Aalsmeer. Later in 2020 is gebleken dat er ook in opdracht van de regio Amstelland-Meerlanden onderzoek wordt gedaan naar woningbehoefte op gemeenteniveau. Er is toen besloten eerst deze onderzoeken af te wachten ter voorkoming van dubbel werk. De onderzoeken zijn inmiddels uitgevoerd. De rapportages zullen begin 2021 als onderdeel van een te sluiten Woonakkoord tussen de regiogemeenten en de provincie Noord-Holland beschikbaar komen. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2021 en te dekken uit de Reserve woonfonds volkshuisvesting.

4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verplicht gemeenten met ingang van 2013 een aantal gegevens openbaar te maken over financiële vergoedingen aan in de gemeentelijke organisatie werkzame (top)functionarissen.
Gepubliceerd dienen te worden:

- Alle in de wet genoemde vergoedingen aan topfunctionarissen. Voor Aalsmeer zijn dit de gemeentesecretaris en de griffier;
- Ontslagvergoedingen van topfunctionarissen hoger dan het jaarsalaris met een maximum van € 75.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2020			
bedragen x € 1	**O. van Kolck**	**J.J.A. Dunselman**	**F.L. Romkema**
Functiegegevens	Griffier	Secretaris wnd.	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	94.799	108.395	47.184
Beloningen betaalbaar op termijn	17.350	18.491	6.779
Subtotaal	112.149	126.886	53.963
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000	67.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	**112.149**	**126.886**	**53.963**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	**O. van Kolck**	**J.J.A. Dunselman**	**F.L. Romkema**
Functiegegevens	Griffier		Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	N.v.t.	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	N.v.t.	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.772	N.v.t.	112.444
Beloningen betaalbaar op termijn	16.224	N.v.t.	19.537
Subtotaal	108.996	N.v.t.	131.981
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	194.000
Totaal bezoldiging 2019	108.996	N.v.t.	131.981

Overeenkomstig de WNT dienen de jaarlijkse vergoedingen die uitkomen boven het normbedrag van € 201.000 teruggevorderd te worden. Uit het overzicht blijkt die wettelijke norm niet te zijn overschreden.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In boekjaar 2019 is het dienstverband met topfunctionaris F.L. Romkema beëindigd. De vergoeding wegens beëindiging van het dienstverband voldoet aan de gestelde WNT-normen en is uitbetaald in boekjaar 2020.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen 2020

Gegevens 2020 bedragen x € 1	**F.L. Romkema**
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Secretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	67.648
Waarvan betaald in 2020	67.648
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

4.7 Resultaatbestemming

In onderstaand overzicht is aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken (-/-) of worden toegevoegd (+).

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
6.3 Minimabeleid	39	0	0	39	0
1 Sociaal domein	**39**	**0**	**0**	**39**	**0**

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
5.5 Monumentenfonds	50	0	0	50	0
2 Onderwijs en ontplooiing	**50**	**0**	**0**	**50**	**0**

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
7.4 Duurzaamheidsfonds	413	327	129	611	198
3 Economie en duurzaamheid	**413**	**327**	**129**	**611**	**198**

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
2.1 Bovenwijkse voorzieningen	6.277	5	2.073	4.209	-2.068
2.1 Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	3.123	4.157	82	7.198	4.075
2.1 Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	16.157	2.200	7.405	10.951	-5.205
5.7 Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	1.459	1.637	35	3.061	1.602
5.7 Herinrichting VVA-terrein	2.095	0	154	1.941	-154
5.7 Reserve Klimaatadaptatie	0	0	0	0	0
4 Openbare ruimte	**29.110**	**7.999**	**9.750**	**27.359**	**-1.750**

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
0.3 Gemeentehuis	560	285	845	0	-560
0.3 Kapitaallasten Gebouwen	6.529	867	100	7.296	767
8.1 Actualiseren bestemmingsplannen	19	0	19	0	-19
8.1 Kunstzinnige verfraaiing	242	0	67	175	-67
8.1 Uiterweg	0	0	0	0	0
8.2 Voorlopige winsten grondexploitaties	0	518	0	518	518
8.3 Woonfonds volkshuisvesting	1.446	0	1.362	84	-1.362
5 Ruimtelijke ontwikkeling	**8.796**	**1.670**	**2.393**	**8.073**	**-723**

bedrag x € 1.000	jaarrekening				
product + omschrijving	stand	d	e	stand	f=d-e
	1 jan	plus	minus	31 dec	verschil
0.11 Algemene reserve	13.085	0	2.095	10.990	-2.095
0.11 Algemene vrije reserve	0	0	0	0	0
0.11 Begrotingssaldo	0	0	0	0	0
0.11 Rekeningresultaat	-679	27.268	0	26.590	27.268
0.8 Veilig te stellen budgetten	390	1.097	281	1.206	816
8 Algemene dekkingsmiddelen	**12.796**	**28.365**	**2.376**	**38.785**	**25.989**
bedrag x € 1.000	**jaarrekening**				
product + omschrijving	**stand**	**d**	**e**	**stand**	**f=d-e**
Geheel - Totaal	**51.204**	**38.362**	**14.648**	**74.917**	**23.713**

4.8 Incidentele baten en lasten

Het BBV (art. 19 lid c en 28 lid c) schrijft voor dat de gemeente zowel bij de begroting als bij de jaarrekening een limitatief overzicht van incidentele baten en lasten presenteert. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Het overzicht van incidentele baten en lasten biedt inzicht in de realisatie van genoemd uitgangspunt.

In de volgende tabel komen alle onderwerpen terug die in de Programmabegroting 2020 zijn genoemd aangevuld met incidentele baten en lasten die het gevolg zijn van besluitvorming na vaststelling van de programmabegroting. Daarbij worden de gerealiseerde bedragen vermeld in de kolom werkelijk en afgezet tegen de geraamde bedragen.

Omschrijving lasten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	**6.300**	**4.604**
AM match coronavergoeding	69	0
Formatie invoering abonnementstarief	57	-182
Inburgering 2020	100	60
Meerkosten schuldhulpverlening ivm Corona	50	0
Nieuwe doelgroepen W&I	49	41
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) ivm Corona	5.870	4.612
Overige posten < € 40.000	104	73
02 Onderwijs en ontplooiing	**835**	**596**
Garantiesubsidies ivm Corona	240	220
Herstel constructiefouten De Mikado	112	104
SPUK 2020	416	251
Overige posten < € 40.000	67	22
03 Economie en duurzaamheid	**-95**	**165**
Grondbank	-153	109
Strategie werklocaties, scan circulaire economie	58	56
04 Openbare ruimte	**568**	**95**
Fasering subsidies duurzaamheidsfonds	40	12
Meerkosten afval Meerlanden Corona	83	83
Reconstructie N231	200	0
Regeling reductie energieverbruik	165	0
Voorbereidingskrediet waterfront	50	0
Overige posten < € 40.000	30	0

05 Ruimtelijke ontwikkeling	**2.019**	**1.460**
Einsteinstraat 103	87	0
Flexibele schil bouwleges	294	336
Graaf Willemlaan 1-3	88	16
Herenweg 61 en 99	305	98
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan	552	376
Hornmeer VVA-woningbouw	175	78
Veiligstellen handhavingsdossier	44	0
Facilitair grondbeleid	474	556
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	**218**	**176**
1,8 VTE Handhaving op water/onderhoudskosten	178	176
Raadsvergadering in Burgerzaal	40	0
07 Bedrijfsvoering	**2.981**	**3.007**
Motie RAP-raad: externe kosten	80	49
Reservering transitiekosten	575	0
Storting Voorziening voormalig personeel	531	531
Geschilcommissie: bijdrage	1.795	2.092
Vergoeding corona gerelateerde bedrijfsvoeringskosten 2020	0	334
08 Algemene dekkingsmiddelen	**483**	**0**
Afboeken boekwaarde aandelen Eneco	573	
Geschilcommissie: aanvulling btw-nadeel dvb 2019	-90	0
Totaal incidentele lasten voor bestemming	**13.309**	**10.104**
Incidentele toevoegingen aan reserves	3.282	3.097
Totaal incidentele lasten na bestemming	**16.590**	**13.201**

Omschrijving baten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	**-5.941**	**-4.106**
OGZ Amstelland (jaarrekeningresultaat 2019)	-43	-43
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) ivm Corona	-5.870	-4.037
Overige posten < € 40.000	-27	-25
02 Onderwijs en ontplooiing	**-455**	**-304**
SPUK 2020	-420	-269
Overige posten < € 40.000	-35	-35
03 Economie en duurzaamheid	**-73**	**-15**
Grondbank	-73	-15
04 Openbare ruimte	**-266**	**-266**
Regeling 2015 Oosteinderweg geluidsanering	-101	-111
Ministerie BZK regeling reductie energieverbruik	-165	-155
05 Ruimtelijke ontwikkeling	**-1.360**	**-1.455**
Einsteinstraat 103	-518	-518
Projectresultaten en afdrachten bovenwijks	-65	11
Vrijval voorziening MOP tbv Raadhuis Aalsmeer	-285	-285
Kwijtschelden huren ivm Corona	149	2
Verkoop tuingronden	-131	-126
Facilitair grondbeleid	-424	-539
Bijdrage bovenwijks De Tuinen	-87	0
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	**-62**	**-293**
Vrijval Voorziening voormalig personeel	-62	-293
08 Algemene dekkingsmiddelen	**-28.006**	**-27.484**
Geschilcommissie: bijdrage te betalen btw naheffing	-520	0
Netto verkoopprijs aandelen Eneco	-27.666	-27.666
OZB-maatregel Corona	1.960	1.948
Precariobelasting	-1.516	-1.513
Afrekening algemene uitkering BCF en WOZ	-264	-253
Totaal incidentele baten voor bestemming	**-36.162**	**-33.924**
Incidentele onttrekkingen aan reserves	-2.250	-2.468
Incidentele onttrekkingen aan reserves ivm Corona	-715	-745
Totaal incidentele baten na bestemming	**-39.127**	**-37.137**

5 Balans

5.1 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening 2017 verordening (ex artikel 212 Gemeentewet), waarin door de gemeenteraad op d.d. 3 februari 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven waarbij de afschrijving van de geactiveerde kosten start in het jaar volgend op het jaar van oplevering. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Voorbereidingskosten voor grondexploitaties mogen onder immateriële vaste activa worden geactiveerd indien de kosten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel zijn afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat. De plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of (indien gedelegeerd) een collegebesluit.

Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

– de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;

- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf jaar volgend op het moment van oplevering deels annuïtair en deels lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, parken, oevers en beschoeiing worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.
De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen
De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van het resultaat, worden berekend op basis van verkrijgingsprijs. De berekening van de afschrijvingen vindt voornamelijk plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. De materiële vaste activa, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel die als bijlage in de jaarrekening is opgenomen. In deze bijlage staat vermeld dat indien een activacategorie niet in dit overzicht is opgenomen, de afschrijvingstermijn in het investeringsplan aan de raad zal worden voorgelegd.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op contante waarde. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

Gereed product en handelsgoederen
De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde waarbij voor de openstaande vorderingen voor verwachte oninbaarheid een voorziening in mindering wordt gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de uitgangspunten in de Financiële verordening.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de uitgangspunten in de Financiële verordening 2017. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als ‘nog te verrekenen kosten’ opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserve: dekking kapitaallasten
Afgezonderde middelen ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen (bruto-activering) waarbij d.m.v. vastgesteld Raadsbesluit m.b.t. deze investeringen als zodanig is besloten.

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de

kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

5.2 Balans

bedrag x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Immateriële vaste activa	**181**	**55**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	181	55
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Materiële vaste activa	**78.476**	**71.848**
Investeringen met een economisch nut	45.539	46.543
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.306	10.471
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	20.631	14.834
Financiele activa	**4.575**	**4.564**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	1.475	1.475
Overige langlopende leningen	3.101	3.089
Totaal Vaste Activa	**83.232**	**76.467**
Voorraden	**15.270**	**13.834**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	15.270	13.816
Gereed product en handelsgoederen	0	18
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar	**30.376**	**17.072**
Vorderingen op openbare lichamen	49	60
Overige vorderingen	9.577	4.816
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.751	12.196
Liquide middelen	**204**	**904**
Kas- en banksaldi	204	904
Overlopende activa	**12.476**	**14.341**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	189	314
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	12.286	14.027
Totaal Vlottende Activa	**58.326**	**46.151**
Totaal ACTIVA	**141.559**	**122.617**

bedrag x € 1.000

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen	**74.917**	**51.204**
Algemene Reserve	10.990	13.085
Bestemmingsreserves	37.338	38.798
Resultaat	26.589	-679
Voorzieningen	**6.695**	**5.451**
Voorzieningen	6.695	5.451
Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	**40.536**	**43.081**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.500	43.000
Waarborgsommen	36	81
Totaal Vaste passiva	**122.148**	**99.736**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**7.667**	**9.748**
Overige schulden	7.667	2.248
Overige kasgeldleningen	0	7.500
Overlopende passiva	**11.744**	**13.134**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.945	10.630
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	3.397	1.204
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	402	1.300
Totaal Vlottende Passiva	**19.411**	**22.882**
Totaal PASSIVA	**141.559**	**122.617**

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2020 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 65 miljoen. Het betreft voornamelijk woningbouwverenigingen (€ 16 miljoen) en ondernemingen (€ 48 miljoen). Zie voor een specificatie het hoofdstuk "Niet uit de balans blijkende verplichtingen".

5.3 Toelichting op de balans

Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie al dan niet duurzaam te dienen. Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.
Onder de vlottende activa worden, indien aanwezig, afzonderlijk opgenomen de voorraden, de vorderingen, de effecten, de liquide middelen en de overlopende activa.

Immateriële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	55	141	15	0	181
Immateriële vaste activa	**55**	**141**	**15**	**0**	**181**

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Er zijn geen activa in eigendom van derden

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
De kosten van de grondexploitaties in voorbereiding worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. De boekwaarde van € 181.000 betreft de voorbereidingskosten voor de projecten Herenweg 61 en 99, Graaf Willemlaan 1-3 en Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn uitgaven die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. De materiële vaste activa zijn onder te verdelen in activa met een economisch nut (€ 45,5 miljoen), activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (€ 12,3 miljoen) en activa met een maatschappelijk nut (€ 20,6 miljoen).

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Gronden en terreinen	2.782	-115	0	206	2.461
1.3 Bedrijfsgebouwen	36.255	1.225	251	1.471	35.758
1.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.410	483	85	234	3.573
1.5 Vervoermiddelen	79	0	0	13	66
1.6 Machines, apparaten en installaties	1.495	64	0	143	1.416
1.7 Overige materiële vaste activa	2.523	0	0	258	2.265
1. Investeringen met een economisch nut	46.543	1.656	336	2.324	45.539
2.1 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.072	2.451	27	546	11.950
2.2 Bedrijfsgebouwen	280	0	0	25	255
2.3 Machines, apparaten en installaties	66	0	0	11	55
2.4 Overige materiële vaste activa	54	0	0	7	47
2. Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	10.471	2.451	27	589	12.306
3.2 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.834	7.965	1.604	565	20.631
3. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.834	7.965	1.604	565	20.631
Materiële vaste activa	**71.848**	**12.072**	**1.967**	**3.478**	**78.476**

Hieronder worden de belangrijkste posten, investeringen en bijdragen van derden toegelicht.

Materiële vaste activa met economisch nut

Gronden en terreinen
Binnen deze post is sprake van een erfpachtpositie van € 29.400. De boekwaarde van de Meervalstraat 23-25 (€ 115.000) is ingebracht in de grondexploitatie Meervalstraat-Roerdomplaan. De boekwaarde van de Cactuslaan is met € 206.000 afgewaardeerd naar agrarische waarde. De percelen aan de Herenweg 61 en Bilderdammerweg 32-34 met een gezamenlijke boekwaarde van € 282.000 worden aangemerkt als warme gronden. Beide gronden zijn betrokken in plannen voor woningbouw. Hierdoor kan afwaardering naar lagere agrarische waarde achterwege blijven.

Bedrijfsgebouwen
De vermeerdering en verminderingen op bedrijfsgebouwen betreft de aanpassing van het gemeentehuis (€ 601.000 vermeerdering en € 64.000 schadevergoeding), nieuwbouw school Triade (€ 236.000), restauratie Fort Kudelstaart (€ 350.000 vermeerdering en € 187.000 nog te ontvangen provinciale subsidie) en Veerhuisje Aalsmeer-Rijsenhout (€ 23.000). De gebouwen aan de Meervalstraat 23 zijn gesloopt. De boekwaarde (€ 93.000) is afgeschreven ten laste van grondexploitatie Meervalstraat-Roerdomplaan.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
De vermeerdering betreft de renovatie van de atletiekbaan (€ 483.000 vermeerderingen en € 85.000 SPUK).

Machines, apparaten en installaties
De vermeerdering betreft de installaties van de nieuwbouw school Triade (€ 63.000).

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
De vermeerdering op grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft diverse investeringen in rioleringen en is onderdeel van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 (€ 2,1 miljoen). Daarnaast is geïnvesteerd in de renovatie van rioolgemalen (€ 360.000).

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut
Van de boekwaarde per 31-12-2020 heeft € 2.454.000 betrekking op investeringen welke vóór 2017 zijn gedaan.
De vermeerdering en vermindering op Grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft de Burgemeester Kasteleinweg (€ 2,4 miljoen vermeerdering en € 0,7 miljoen bijdragen van derden), de aanleg Molenvlietweg (€ 770.000 vermeerdering en € 632.000 bijdrage van derden), Burgemeester Hoffscholteweg (€ 247.000), het VVA-terrein recreatieterrein (€ 154.000 vermeerdering), inrichting buitenruimte facilitaire projecten (€ 128.000 vermeerdering en € 125.000 bijdragen van derden).
De vermeerderingen en verminderingen van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 (€ 4,3 miljoen vermeerdering en € 142.000 bijdragen van derden) hebben betrekking op diverse investeringen en worden nader toegelicht in de bijlage Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Lopende en af te sluiten kredieten (kapitaalwerken)
In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de lopende en af te sluiten kredieten. Van de kredieten die niet worden afgesloten, loopt de besteding door in 2021 en verder. Deze worden onder de tabel nader toegelicht, evenals die met een afwijking en degene waar meer uitgaven zijn dan gevoteerd.

* € 1.000 (-=nadeel)	Gevoteerd bedrag t/m 2020	Uitgaven t/m 2020	Uitgaven 2020	Restant ultimo 2020	Verwachte uitgaven na 2020	(Verwachte) afwijking	Afsluiten ja/nee
Programma 2 Onderwijshuisvesting							
Nieuwbouw school Triade	3.790	3.549	300	-59		-59	ja
Programma 2 Sportaccommodaties							
Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3	82			82	82		nee
Renovatie Atletiekbaan	1.513	1.060	398	55	55		nee
Sportlaan 43a, ondergrond tennisterrein	25			25	25		nee
Programma 4 Openbare ruimte							
Veerhuisje Aalsmeer-Rijsenhout	40	1	23	16	16		nee
Gemalen en drukriolering	997	13	360	624	624		nee

Programma 4 Grote projecten							
Wegen Burgemeester Hoffscholteweg	1.038	680	247	111	111		nee
Wegen aanleg Molenvlietweg	436	297	139				nee
Wegen Burgemeester Kasteleinweg	1.541		1.651	-110	-110		nee
VVA-terrein recreatieterrein	560	7	154	399	399		nee
Speelvoorziening Meertrosstraat Dorpshaven Noord	22	22					ja
Programma 4 Buitenruimte facilitaire projecten							
Inrichting buitenruimte De Tuinen							nee
Buitenruimte Hornweg 317	77	77					ja
Machinepark							nee
Inrichting buitenruimte facilitaire projecten	63		3	60	60		nee
Programma 4 Meerjarenprojectenplan buitenruimte							
Wegen	1.509	836	568	105	105		nee
Verkeer	53		40	13	13		nee
Kunstwerken	2.114	239	1.867	8	8		nee
Openbare verlichting	280	91	210	-21	-21		nee
Water	348	137	173	37	37		nee
Groen	868	288	1.227	-647	-647		nee
Spelen	362	179	83	100	100		nee
Riolering	2.174	217	2.064	-107	-107		nee
Programma 5 Maatschappelijk vastgoed							
Restauratie Fort Kudelstaart	380	189	163	28	28		nee
Gemeentehuis	5.981	5.466	537	-22	-22		nee
Verbouwing en uitbreiding Baccarastraat 3	198	209	14	-25	-25		nee
Totaal	**24.449**	**13.558**	**10.221**	**670**	**729**	**-59**	

Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding.

Dit geldt voor alle lopende kredieten uit programma 2 met betrekking tot onderwijshuisvesting en sportaccommodaties. De nieuwbouw van de nieuwbouw school Triade is afgerond met een nadeel van € 59.000.

De kredieten uit programma 4 met betrekking tot investeringen in maatschappelijk nut en in riolering zijn opgenomen binnen het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (zie bijlage). Hierin worden de bestedingen in 2020 nog nader toegelicht. Voor renovatie van gemalen en drukriolering lopen de werkzaamheden door naar 2021 (€ 624.000).

Voor alle kredieten die doorlopen naar 2021 is voor de periode t/m 2024 sprake van een kredietvotering van ongeveer € 28,5 miljoen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn leningen aan woningbouwcorporaties, overige langlopende leningen, aandelen in gemeenschappelijke regelingen, alsmede deelnemingen en effecten. Zij dienen de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie duurzaam. Van een deelneming is sprake indien de organisatie aan een derde-rechtspersoon een kapitaalverschaffing heeft gedaan of daarop aanspraken heeft.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
BNG Bank	65	0	0	0	65
De Meerlanden Holding N.V.	783	0	0	0	783
Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer B.V.	45	0	0	0	45
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V.	9	0	0	0	9
Stedin	573	0	0	0	573
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	**1.475**	**0**	**0**	**0**	**1.475**

Eneco
Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power, waarmee de boekwaarde ultimo 2020 op nihil uitkomt

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 33.789 aandelen in Stedin. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco. De aandelen Stedin hebben een boekwaarde van € 573.000.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Saldo 31 december
SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds Aalsmeer	325	0	0	0	325
SVn Duurzaamheidslening	242	0	0	0	242
SVn Startersleningen	2.521	12	0	0	2.533
Overige langlopende leningen	**3.089**	**12**	**0**	**0**	**3.101**

Onder overige langlopende leningen staat het bedrag opgenomen wat bij de SVN uitstaat, inclusief verstrekte leningen aan derden. De SVN verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer.

De mutatie op de balans bij Startersleningen is de ontvangen rente minus de beheerkosten die aan de SVN wordt vergoed.

Voorraden

De voorraden bestaan uit de post Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie (BIE) en magazijnvoorraad.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31 december
Magazijnvoorraad	18		18	0
Subtotaal Gereed product en handelsgoederen	18	0	18	0
Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie	25.776	4.678	9.774	20.679
Af: Voorziening grondexploitatie en bouwgrond	11.960	949	7.500	5.409
Subtotaal Onderhanden werk	13.816	3.729	2.274	15.271
Voorraden (incl. voorziening)	**13.834**	**3.729**	**2.292**	**15.271**

De vermindering in de voorziening grondexploitatie en bouwgrond is het gevolg van de actualisatie van de grondexploitatie de Tuinen. Er heeft in 2020, conform raadsbesluit, een eenmalige afwaardering plaatsgevonden van de boekwaarde met € 7,5 miljoen.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	17.964	-6.616	0	11.347
Green Park Aalsmeer	6.448	10.626	9.756	7.318
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (was 384)	797	569	0	1.366
Hornmeer VVA-woningbouw (was 385)	567	81	0	648
Totaal boekwaarde per 31 december < 100.000 euro	0	18	18	0
Onderhanden werk	**25.776**	**4.678**	**9.774**	**20.679**

In 2020 is voor afgerond € 6,8 miljoen aan uitgaven voor de aankoop van gronden en opstallen gerealiseerd. De aankopen betreffen hoofdzakelijk het project Green Park Aalsmeer.

Er is voor afgerond € 6,2 miljoen aan gronden verkocht. Dit betreft het project Green Park Aalsmeer, in de overige grondexploitaties zijn in 2020 contracten gesloten voor leveringen van gronden in 2021 en verder.

Nb: de getallen in bovenstaande tabel worden vertekend door de eenmalige afwaardering van de boekwaarde de Tuinen van Aalsmeer van € 7,5 miljoen conform raadsbesluit.

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	bouwgronden in exploitatie
verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten	-2.136
reeds genomen winst op deze projecten	
nog te nemen resultaat 2021 e.v.	-2.136
nog te genereren opbrengst 2021 e.v.	70.507
nog te maken kosten eind 2021 e.v.	51.912

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 51,9 miljoen en de geraamde nog te realiseren opbrengsten bedragen € 70,5 miljoen.
Het geraamde eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie van gemeente Aalsmeer gezamenlijk bedraagt afgerond minus € 2,1 miljoen (zie ook paragraaf grondbeleid in het jaarverslag). Dit wordt veroorzaakt door het negatieve eindresultaat van het project De Tuinen van Aalsmeer.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Het totale saldo van de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar bedraagt per eind 2020 € 30,4 miljoen. Het saldo bestaat uit het saldo overige vorderingen ad € 9,6 miljoen, het saldo vorderingen op openbare lichamen ad € 49.000 en het saldo uitzettingen in 's Rijks schatkist ad € 20,8 miljoen.

bedrag x € 1.000	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Overige vorderingen: 1. handelsdebiteuren	8.047	3.997
Overige vorderingen: 2. belastingdebiteuren	738	712
Overige vorderingen: 3. sociale dienst debiteuren	1.303	756
Overige vorderingen: 4. voorziening dubieuze debiteuren	-512	-649
Uitzettingen in s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.751	12.196
Vorderingen op openbare lichamen	49	60
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**30.376**	**17.072**

Overige vorderingen
Het saldo overige vorderingen bestaat volledig uit het saldo openstaande debiteuren.
Het saldo van de debiteuren (overige vorderingen 1 t/m 4) bedraagt inclusief vorderingen op openbare lichamen € 9,6 miljoen.
Dit saldo betreft voor € 7,2 miljoen een toekomstige levering bouwrijpe gronden.

Voor elke categorie debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren voor het gedeelte van de vordering waarbij de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31december
Dubieuze debiteuren	225	11	100	1	135
Dubieuze debiteuren belastingen	131	44	0	42	133
Dubieuze debiteuren Sociaal domein	293	0	50	0	243
Debiteuren	**649**	**56**	**150**	**43**	**512**

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren. Gemeenten zijn verplicht om tegoeden boven een vooraf vastgesteld maximumbedrag (het zogenaamde drempelbedrag) aan te houden in 's Rijks schatkist. Ultimo 2020 bedraagt de vordering op het Rijk € 20,8 miljoen.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen dat in de balans over (het gebruik van) het drempelbedrag wordt gerapporteerd op de navolgende voorgeschreven wijze. Uit de gegevens blijkt dat in 2020 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	**2020**		
(1)	**Drempelbedrag**	**628**			
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**508**	**430**	**448**	**418**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	120	197	179	210
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	83.674			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	83.674			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	628			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.231	39.146	41.226	38.425
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	508	430	448	418

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
1. BNG	47	770
2. Rabo	156	130
3. kas	1	3
4. overig	1	1
Liquide middelen	**204**	**904**

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te onderscheiden:

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 1. te ontvangen BTW-compensatiefonds	9.468	6.821
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 2. vooruitbetaalde kosten	72	540
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 3. te verhalen bedragen	2.187	3.480
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 4. te verhalen kosten facilitaire projecten	520	2.860
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 5. overige overlopende activa	40	326
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	189	314
Overlopende activa	**12.476**	**14.341**

Het saldo van de overlopende activa bestaat uit de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen ad € 12,3 miljoen en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen (ultimo boekjaar € 189.000).

Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen
De grootste posten die per eind 2020 onderdeel uitmaken van de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen zijn:

- Te ontvangen BTW compensatiefonds ad € 9,8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit te ontvangen BTW compensatiefonds over 2020 van € 9,9 miljoen en een correctie op reeds ontvangen BTW compensatiefonds over de jaren 2014 tot en met 2019 van -/- € 444.000. De correctie is het gevolg van nieuwe BTW wetgeving omtrent gescheiden afvalinzameling en re-integratie, welke ook invloed heeft op de herijking van de BTW labels van oude boekjaren.
- Te ontvangen bijdragen voor de Molenvlietweg totaal € 632.000
- Te verhalen kosten facilitaire projecten ad € 584.000
- Te ontvangen bijdrage voor aanleg recreatieterrein VVA ad € 462.000
- Nog op te leggen meerverbruik riolering 2020 ad € 260.000

Het saldo van de te verhalen kosten facilitaire projecten is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	2.768	471
Nieuw Calslagen	88	0
Westeinderhage	0	12
Hoofdweg Zuid	0	7
Oosteindedriehoek	0	30
Verhaalbare kosten	2.856	520
Einsteinstraat 103	3	0
Hoofdweg Zuid	1	0
Nog te verhalen kosten	4	0
Totaal facilitaire projecten: nog te verhalen kosten	**2.860**	**520**

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn t.o.v. 2019 met € 125.000 gedaald. Hieronder staat een specificatie van het verloop van deze posten.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december
SZW G3 BBZ declaratieregeling 2019	9		9	0
Geluidsanering Oosteinderweg regeling 2015	0	2		2
Nog te ontvangen voorschotbedragen Rijk	9	2	9	2
Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart	150		150	0
Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef	154		154	0
Restauratie Fort Kudelstaart	0	187		187
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen	304	187	304	187
Totaal van Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	**314**	**189**	**314**	**189**

Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van totaal € 198.000 voor het uitvoeren van een aantal verkeersveiligheidsmaatregelen in Aalsmeer-Kudelstaart. De werkzaamheden zijn in 2020 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2020.

Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 154.000 voor het uitvoeren van diverse verkeersveiligheid maatregelen bij Sportcomplex Dreef. De subsidie is verleend voor de realisatie van twee richtingen fietspaden alsmede het plaatsen van 238 fietsstallingsplaatsen. De werkzaamheden zijn in 2019 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2020.

Restauratie Fort Kudelstaart

De Provincie Noord Holland heeft een subsidie verleend van € 245.000 voor de restauratiewerkzaamheden van Fort Kudelstaart. De werkzaamheden zijn voor het grootste deel in 2020 uitgevoerd en voor 50% subsidiabel. Op basis van de huidige verantwoording wordt aanspraak gemaakt op een bijdrage van € 187.000.

Passiva

Onder de passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen, de langlopende schulden en de vlottende passiva. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de kortlopende schulden en de overlopende passiva.

Eigen Vermogen

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Resultaatbestemming 2019	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31december
Algemene reserve	13.085	-679	0	1.416	0	10.990
Algemene vrije reserve	0		0	0	0	0
Resultaat	-679	679	26.590	0	0	26.590
A1. Algemene reserve	**12.406**	**0**	**26.590**	**1.416**	**0**	**37.580**
A. TOTAAL ALGEMENE RESERVE	**12.406**	**0**	**26.590**	**1.416**	**0**	**37.580**
Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	1.459		1.637	0	35	3.061
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	3.123		4.157	0	82	7.198
Kapitaallasten Gebouwen	6.529		867	0	100	7.296
B1. Dekking kapitaallasten	**11.110**	**0**	**6.661**	**0**	**217**	**17.555**
Actualiseren bestemmingsplannen	19		0	19	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	6.277		5	2.073	0	4.209
Duurzaamheidsfonds	413		327	129	0	611
Gemeentehuis	560		285	845	0	0
Herinrichting VVA-terrein	2.095		0	154	0	1.941
Kunstzinnige verfraaiing	242		0	67	0	175
Minimabeleid	39		0	0	0	39
Monumentenfonds	50		0	0	0	50
Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	16.157		2.200	7.405	0	10.951
Uiterweg	0		0	0	0	0
Veilig te stellen budgetten	390		1.097	281	0	1.206
Voorlopige winsten grondexploitaties	0		518	0	0	518
Woonfonds volkshuisvesting	1.446		0	1.362	0	84
B2. Overige bestemmingsreserves	**27.687**	**0**	**4.432**	**12.336**	**0**	**19.783**
B. TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**38.798**	**0**	**11.093**	**12.336**	**217**	**37.338**
Eigen vermogen (A+B)	**51.204**	**0**	**37.683**	**13.752**	**217**	**74.918**

Algemene reserves
De algemene reserves vervult een bufferfunctie. De mutaties in de algemene reserve kunnen als volgt toegelicht worden:

Het te bestemmen resultaat 2019 heeft overeenkomstig besluitvorming bij jaarstukken 2019 plaatsgevonden. Over de resultaatbestemming 2020 dient bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 door de raad te worden besloten.

De onttrekkingen 2020 van € 1,4 miljoen bestaan uit de aanvullende onttrekking (beslispunt bij vaststellen jaarstukken 2019) van € 281.000, de budgetoverheveling van € 390.000 (2e bestuursrapportage 2020), aanwending uit het noodfonds corona van € 715.000 (2e bestuursrapportage 2020) en de aanvullende aanwending uit het noodfonds corona van € 30.000 (2e bestuursrapportage 2020).

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserves hebben een meer expliciet karakter; zij zijn immers bewust ingesteld voor een bepaald doel. Het staat de gemeente vrij om de aangeven bestemming te wijzigen. De bestemmingsreserves zijn in principe vrij besteedbaar.

De bestemmingsreserves kunnen als volgt toegelicht worden:

Dekking kapitaallasten
Deze post bestaat uit de reserves bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gemeentelijke gebouwen en investeringen van het meerjarenprojectenplan buitenruimte.

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in 2020 zijn gedaan wordt vanuit de reserve gemeentehuis € 0,9 miljoen toegevoegd, vanuit de reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte € 3,6 miljoen, vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen € 2,0 miljoen en vanuit reserve Herinrichting VVA-terrein wordt € 154.000 toegevoegd.

De onttrekkingen aan deze reserves betreffen de afschrijvingslasten 2020 van de investeringen in het gemeentehuis, verhuurbaar maken Zwarteweg 77a en de restauratie van de watertoren ad € 100.000 en meerjarenprojecten plan buitenruimte (verkeer, groen, water, recreatie) ad € 117.000.

Reserve actualiseren bestemmingsplannen
De reserve actualiseren bestemmingsplannen is in 2010 ingesteld ter dekking van de incidentele kosten die voortvloeien uit de actualiseringsronde van bestemmingplannen waarin begrepen de vervaardiging van bestemmingsplannen en het voorafgaande proces van onderzoek en integrale beleidsvorming.
In 2020 is een bedrag van € 19.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve bovenwijkse voorzieningen
Het doel van deze reserve is de dekking van de kosten van infrastructurele elementen met een planoverstijgend karakter. Dat wil zeggen dat het nut van de voorziening zich uitstrekt over een groter gebied dan een bepaald complex en de kosten daardoor niet of niet geheel ten laste van dat complex behoren te komen. In 2020 is € 5.000 gedoteerd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Ten behoeve van de projecten Molenvlietweg en Burgemeester Hoffscholteweg is € 385.000 onttrokken en toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten voor investeringen met maatschappelijk nut. Ook heeft

een onttrekking van € 1,7 miljoen plaatsgevonden ter dekking van de kosten voor het project Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg.

Reserve duurzaamheidsfonds
Het duurzaamheidsfonds is een ondersteunend financieringsinstrument dat een bijdrage levert aan verschillende activiteiten die zich richten op het verduurzamen van het particulier woningbezit.
In 2017 is de reserve gevoed met een bijdrage van € 450.000 vanuit de reserve woonfonds volkshuisvesting. Dit bedrag is beschikbaar voor dekking van de kosten van een aanjaag- en ontwikkelplan en subsidies.
In 2020 is de reserve gevoed met € 237.000 vanuit de reserve “veilig te stellen middelen” . Deze gelden zijn beschikbaar gesteld vanuit de decembercirculaire voor het energieloket, transitievisie warmte en wijkaanpak. Deze middelen vanuit de decembercirculaire worden echter voor een groot gedeelte ingezet voor de (junior) Beleidsmedewerker Energietransitie. In het Plan van Aanpak 2019-2021 Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040 waren reeds middelen begroot voor de Transitievisie Warmte (Warmtevisie Aalsmeer) en energieloketfunctie. Tevens is de reserve gevoed met € 90.000, overeenkomstig de begroting 2021, inzake verduurzamen Proosdijhal ESA.
In 2020 zijn er diverse bedragen onttrokken aan de reserve. Er is voor € 10.000 aan subsidies verstrekt en voor de aanjaagfunctie van het duurzaamheidsfonds is € 16.000 onttrokken. Tevens is voor het Plan van Aanpak AM Fossiel Onafhankelijk € 68.000 onttrokken. Ook is € 35.000 vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat, zoals is besloten in het raadsvoorstel doorlichting reserves.

Reserve gemeentehuis
Het doel van de reserve is dekking van de kosten voor fase 2 van het gemeentehuis. In 2020 is € 285.000 in de reserve gestort vanuit de voorziening voor planmatig gebouwenonderhoud voor in het kader van de renovatie van het gemeentehuis uitgevoerde onderdelen van het Meerjarig Onderhoud Plan voor dit gebouw.
In 2020 is € 845.000 onttrokken vanuit de reserve gemeentehuis. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve kapitaallasten gebouwen, ter dekking van de afschrijvingslasten. Hiervan had € 536.000 betrekking op de investering in het gemeentehuis in 2020 en € 331.000 betrof de aanvullende storting over 2019. De reserve is nu uitgeput.

Reserve kunstzinnige verfraaiing
De reserve is ingesteld ten behoeve van de realisatie van kunstobjecten en wordt gevoed door bijdragen uit exploitatiegebieden. Er heeft een onttrekking van € 7.000 plaatsgevonden in verband met het verplaatsen het kunstwerk Kokmeeuwen. De vrijval van € 60.000 is conform het raadsbesluit doorlichting reserves 29 oktober 2020, in het kader van de motie RAP-Raad.

Reserve minimabeleid
De reserve minimabeleid is ingesteld voor de minima of voor mensen die net buiten de bijstandsregeling vallen. De gemeente Aalsmeer vindt het belangrijk dat inwoners met een inkomen op of rond het sociaal minimum kunnen meedoen in de maatschappij. Er heeft in 2020 geen onttrekking plaatsgevonden.

Monumentenfonds
De reserve is ingesteld ten behoeve van de uitbetaling van subsidie-aanvragen. Wanneer de subsidie-aanvragen hoger zijn dan € 30.000 wordt het merendeel onttrokken uit het monumentenfonds. Lager uitgaven vloeien aan het eind van het jaar terug naar het monumentenfonds tot € 50.000. De werkelijke uitgaven 2020 zijn € 3.000. Aangezien de reserve in 2019 de maximale omvang heeft bereikt heeft er geen toevoeging plaatsgevonden.

Reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte
De reserve is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele jaarlijkse toevoeging aan de reserve plaats ad € 2,0 miljoen. Daarnaast is incidenteel € 200.000 voor de Centrumvisie Zijdstraat gestort.
Aan de reserve is in 2020 een totaalbedrag onttrokken van afgerond € 7,2 miljoen, inclusief € 3,6 miljoen toevoeging aan de dekkingsreserves kapitaallasten. Voor een toelichting op de onttrekking vanuit het Meerjarenprojectenplan buitenruimte wordt verwezen naar de bijlage "Meerjarenprojectenplan buitenruimte".

Veilig te stellen budgetten
Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om de budgetoverhevelingen in de toekomst te laten verlopen middels een nieuw te vormen bestemmingsreserve veilig te stellen budgetten. Zie hoofdstuk 4.5 Veilig te stellen budgetten voor een toelichting op de mutaties.

Reserve woonfonds volkshuisvesting
Het doel van de reserve is het bevorderen van huisvesting voor specifieke doelgroepen.
Woonagenda (voordeel lasten € 28.000 neutraal met Reserve Woonfonds)
Medio 2020 is € 28.000 vanuit het Woonfonds Aalsmeer beschikbaar gesteld om de uitvoering van een aantal acties vanuit de Woonagenda Aalsmeer te bekostigen. De belangrijkste hiervan zijn een aantal onderzoeken naar de woningbehoefte van inwoners van Aalsmeer. Later in 2020 is gebleken dat er ook in opdracht van de regio Amstelland-Meerlanden onderzoek wordt gedaan naar woningbehoefte op gemeenteniveau. Er is toen besloten eerst deze onderzoeken af te wachten ter voorkoming van dubbelwerk. De onderzoeken zijn inmiddels uitgevoerd. De rapportages zullen begin 2021 als onderdeel van een te sluiten Woonakkoord tussen de regio gemeenten en de provincie Noord-Holland beschikbaar komen. Voorgesteld wordt deze kosten in 2021 te dekken uit de Reserve woonfonds volkshuisvesting.

De vrijval van € 1,4 miljoen is conform het raadsbesluit doorlichting reserves 29 oktober 2020, in het kader van de motie RAP-Raad.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd met een bepaald doel. Het betreft onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten. Voorts kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico’s die samenhangen met de bedrijfsvoering. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld.

Het verloopoverzicht van de voorzieningen is hieronder weergegeven:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31december
Beheer gebouwen	768	366	457	255	422
A. Egalisatievoorziening	768	366	457	255	422
Facilitaire projecten	1.184	134	79	0	1.239
Greenpark BV	0	1.000	0	0	1.000
Voormalig personeel	195	531	293	156	277
B. Voorziening voor verplichtingen en verliezen met onzekere omvang en risico	1.379	1.665	372	156	2.516
Afkoop onderhoud begraafplaats	307	123	0	28	402
Afvalstoffenheffing	308	0	82	0	226
Begraafplaats Aalsmeer	49	45	0	0	94
Rioolheffing	2.145	0	-331	0	2.475
Uitgifte graven	495	106	0	41	560
C. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	3.303	275	-249	70	3.757
Voorzieningen passiva (A+B+C)	**5.451**	**2.305**	**580**	**481**	**6.695**

De mutaties op de voorzieningen kunnen in hoofdzaak als volgt toegelicht worden:

Voorziening beheer gebouwen
Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is er een meerjarenonderhoudsplan volgens de NEN2767-systematiek opgesteld. In de meerjarenonderhoudsplanning (MOP) worden de kosten van planmatig onderhoud begroot. Dekking daarvan vindt plaats uit de voorziening beheer gebouwen. De benodigde jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening is in 2020 € 358.000.
Aan de hand van de actualisatie van de voorziening beheer gebouwen is gebleken dat het saldo van de voorziening ruim voldoende is om de verwachte, toekomstige werkzaamheden volgens een actueel prijspeil te kunnen uitvoeren. Naast het hiervoor genoemde bedrag is € 7.000 toegevoegd aan de voorziening ter dekking van een nadelige uitkomst op de afgesloten onderhoudswerkzaamheden. Daartegenover staat een vrijval uit de voorziening van in totaal € 457.000 als gevolg van vrijgekomen financiële ruimte in de toekomst (€ 172.000) en in verband met, in het kader van de renovatie van het raadhuis, uitgevoerde onderdelen van het meerjarig onderhoudsplan (€ 285.000). Tot slot is in 2020 € 255.000 onttrokken aan de voorziening voor uitgaven aan panden in eigendom van de gemeente.

Voorziening facilitaire projecten
Door de voorgeschreven splitsing van grondexploitaties in facilitair en actief grondbeleid, is een voorziening ingesteld voor facilitaire projecten.

Het totale effect van het exploitatieplan en de reguliere actualisatie van de grondexploitatie De Tuinen Aalsmeer facilitair deel is ultimo 2020 € 1,1 miljoen negatief.
Voor Zuiderkerk is een verliesvoorziening van in totaal € 34.000 getroffen. Dit houdt verband met vertraging in het project en het gevolg van de prijsstijgingen die daarmee samengaan.
De resterende voorzieningen betreffen de projecten Dorpshaven Zuid, Machineweg, Nieuw Calslagen en Stationsweg.

Greenpark BV
Een storting in de verliesvoorziening in relatie tot Greenpark Aalsmeer BV is noodzakelijk, omdat door een aantal oorzaken (coronamaatregelen, stikstof, bodemverontreiniging PFAS en beperkingen Schiphol) een nadeel wordt verwacht. De financiële positie van Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is per ultimo 2020 is € 2 miljoen negatief. Aalsmeer is samen met de gemeente Uithoorn ieder voor 50 % aandeelhouder van de verbonden partij Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV.

Voorziening voormalig personeel
Uit deze voorziening worden de kosten voor wachtgeld-, ww- en APPA-uitkeringen betaald. In 2020 is de voorziening verhoogd met € 531.000 voor twee medewerkers. Door het vinden van emplooi is hiervan € 231.000 vrijgevallen in 2020. De in 2019 per abuis gestorte bedrag van € 27.000 in de voorziening voor een pensioenuitkering is in 2020 gecorrigeerd, Omdat de ex-medewerkers een betaalde functie elders hebben, zijn de lasten € 156.000 in 2020 en is een bedrag van € 35.000 vrijgevallen.

Voorziening afkoop onderhoud begraafplaats
De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor het onderhoud van de begraafplaats. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het onderhoud moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2020 is € 123.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.
Vrijval van de voorziening vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks onderhoud van de begraafplaats. In 2020 bedraagt de vrijval € 28.000.

Voorziening afvalstoffenheffing
De aanwending ad € 82.000 betreft het negatieve gerealiseerde resultaat op het product afval, begroot was € 305.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening begraafplaats Aalsmeer
De toevoeging aan de voorziening betreft het positieve resultaat van het product begraven ad € 45.000, begroot was een negatief resultaat van € 8.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening rioolheffing
De toevoeging aan de voorziening van € 331.000 heeft betrekking op het gestorte positieve resultaat van het produkt riolering, begroot was € 448.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening uitgifte graven
De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor de verlenging van het grafrecht. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het beheer moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2020 is € 106.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.
Vrijval van de voorzieningen vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks beheer van de begraafplaats. In 2020 bedraagt de vrijval € 41.000.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar behoren de opgenomen (langlopende) geldleningen.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 1januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31december	Rente lopend jaar
1 - BNG leningnr.40.105.002	3,850	15.000	15.000	0	15.000	0	85
3 - BNG leningnr.40.111.029	0,570	5.000	4.000	0	500	3.500	20
5 - BNG leningnr.40.111.945	0,725	10.000	9.000	0	1.000	8.000	61
6 - BNG leningnr.40.113.452	-0,175	5.000	5.000	0	1.000	4.000	-9
7 - BNG leningnr.40.113.453	0,250	10.000	10.000	0	0	10.000	25
8 - BNG leningnr.40.113.454	-0,060	5.000	0	5.000	0	5.000	-3
9 - BNG leningnr.40.113.455	0,050	10.000	0	10.000	0	10.000	5
Onderhandse leningen		**60.000**	**43.000**	**15.000**	**17.500**	**40.500**	**185**

De vaste schulden per einde boekjaar bestaan uit zes leningen bij de BNG. Voor een nadere specificatie van deze vaste schulden wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Netto-vlottende schulden

Onder de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar vallen de kortlopende geldleningen en overige schulden. Ultimo 2020 betreft het saldo van de netto vlottende schulden € 7,7 miljoen. Dit saldo bestaat uitsluitend uit de overige schulden.

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Overige kasgeldleningen	0	7.500
Overige schulden	7.667	2.248
Netto-vlottende schulden	**7.667**	**9.748**

Kortlopende geldlening

In 2020 is op 15 januari de lening van € 7,5 miljoen afgelost. Op 24 februari is voor een periode van 6 maanden € 12,0 miljoen aan kort geld aangetrokken. Deze lening is op 24 augustus volledig afgelost. Ultimo 2020 zijn er geen geldleningen.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Boekwaarde 1 januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31 december	Rente 2020
4 - BNG leningnr. 492314	-0,4000	7.500	0	7.500	0	-1
5 - BNG leningnr. 500162	-0,3700	0	12.000	12.000	0	-22
Kortlopend O/G		**7.500**	**12.000**	**19.500**	**0**	**-23**

Overige schulden
Het saldo van de overige schulden eind 2020 van € 7,7 miljoen is ten opzichte van 2019 met € 5,4 miljoen toegenomen. Het saldo overige schulden bestaat volledig uit de crediteuren. De grootste crediteurenposten zijn per eind 2020:

- Gemeente Amstelveen totaal € 5,3 miljoen: o.a. limitatieve taken diverse afdelingen € 2,5 miljoen, (aandeel directe kosten) capaciteit afdeling SO 2019 en 2020 € 1,5 miljoen, aanvulling dienstverleningsbijdrage 2020 € 1,2 miljoen, en diverse andere kosten voor een totaal bedrag van € 99.000.
- Termijnfactuur aanleg Molenvlietweg € 568.000

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedrag x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 1. nog te betalen bedragen	7.131	9.744
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 2. loonheffing/pensioenbijdragen	280	84
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 3. te betalen btw	507	533
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 5. overig	27	269
Overige vooruitontvangen bedragen: 3. facilitaire projecten grondexploitatie	179	157
Overige vooruitontvangen bedragen: 4. overig	223	1.143
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	3.397	1.204
Overlopende passiva	**11.744**	**13.134**

Het saldo van de overlopende passiva bestaat uit de opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar die in een volgend jaar tot betaling komen ad € 7,9 miljoen, de overige vooruitontvangen bedragen ad € 402.000 en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel ad € 3,4 miljoen.

Verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd
Het saldo van de verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd is t.o.v. 2019 met € 2,6 miljoen afgenomen.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van dit saldo zijn:

- Gemeente Amstelveen € 3,7 miljoen
- Nog te betalen Jeugdhulp € 975.000
- Omzetbelasting en loonheffing € 787.000
- De Meerlanden € 244.000

Overige vooruitontvangen bedragen
Het saldo van de vooruitontvangen bedragen is t.o.v. 2019 met € 0,9 miljoen afgenomen tot een bedrag van € 402.000.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van deze post zijn:

- Ministerie van BZK, inkomsten Algemene uitkering € 183.000
- Facilitaire projecten € 179.000

De vooruitontvangen bedragen van het ministerie van BZK zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
WOZ 2017 eigen aanname	460	0
WOZ 2018 eigen aanname	425	0
WOZ 2019 eigen aanname	-31	-37
WOZ 2020 eigen aanname	0	345
BTW compensatiefonds 2019	120	0
Maatstaf medicijngebruik	-186	0
Specificatie Ministerie van BZK 2017	2	0
Specificatie Ministerie van BZK 2018	-18	-28
Specificatie Ministerie van BZK 2019	234	0
Specificatie Ministerie van BZK 2020	0	-98
Totaal	**1.006**	**182**

Voor de berekening van de Algemene uitkering hanteren we onze eigen aannames voor de ontwikkeling van de WOZ-waarden, in samenhang met de OZB-belastingopbrengst. Het verschil met de berekening van het ministerie wordt op de balans gereserveerd. De definitieve afrekening van de maatstaven 2018 volgt in 2021.

De vooruitontvangen bedragen van de facilitaire projecten zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
Machineweg Rooie Dorp	133	133
Dorpshaven Zuid	24	24
Zwarteweg 23	0	15
Stationsweg 17	0	7
Totaal	**157**	**179**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

De van EU, Rijk en Provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren zijn als volgt gespecificeerd:

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Vrijgevallen bedragen/ te-rugbetalingen	Saldo 31 december
Voorbereidingskosten verkeerslawaai Oosteinderweg 2017	20		8		12
Uitvoeringskosten verkeerslawaai restant Oosteinderweg 2017	0	7			7
Uitvoeringskosten verkeerslawaai Oosteinderweg 2015	100		100		0
Voorbereidingskosten verkeerslawaai Oosteinderweg 2015	1		1		0
Instandhouding rijksmonument Watertoren	13	3			16
Instandhouding rijksmoument Korenmolen de Leeuw	18	5	23		0
SPUK 2019	108				108
SPUK 2020	0	410	353		57
Optimalisering integrale hulpverlening aan probleemgezinnen	19			19	0
Huisvesting kwetsbare doelgroepen	0	450			450
Regeling reductie energiegebruik	0	165	155		9
Onderwijsachterstandbeleid 2020	0	175	163		11
TOZO	0	6.615	4.037		2.578
BBZ 2020	0	2			2
Ontvangen voorschotten Rijk	278	7.830	4.840	19	3.250
Onderhoudsactiviteiten Korenmolen de Leeuw	32				32
Onderhoud Kasteleinweg	705		705		0
UP werken buitenruimte Groene As	100		70		30
Molenvlietweg Middenweg	76				76
OGGZ	3				3
Strategie werklocaties	10		10		0
Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	8	2		6
Ontvangen voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	926	8	787	0	147
Totaal van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	**1.204**	**7.838**	**5.627**	**19**	**3.397**

De belangrijkste mutaties zijn hieronder toegelicht:

SPUK 2019

Op 27 september 2019 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor 2019 een Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) toegekend van € 332.000. In 2019 is dit bedrag ontvangen en hiervan werd in 2019 € 225.000 besteed. In november 2020 is de SPUK 2019 definitief vastgesteld op € 225.000; in januari 2021 zal het restant van € 108.000 terugbetaald worden aan het ministerie.

SPUK 2020
Op 30 juni 2020 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor 2020 een Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) toegekend van € 410.000. In 2020 is dit bedrag als voorschot ontvangen en hiervan is € 353.000 besteed.

Huisvesting kwetsbare doelgroepen
Op 2 december 2020 heeft het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties een specifieke uitkering van € 450.000 toegekend voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Begin december 2020 is dit bedrag als voorschot ontvangen. In 2020 zijn er nog geen kosten gemaakt die ten laste van de uitkering gebracht kunnen worden.

Regeling reductie energiegebruik
Op 13 december 2019 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een specifieke uitkering reductie energiegebruik toegekend van € 165.000. Begin 2020 ontving gemeente Aalsmeer de Rijkssubsidie Regeling Reductie Energiegebruik van € 165.000 voor de periode 1 januari 2020 t/m 31 maart 2021. De subsidie is ingezet voor het verduurzamen van het particulier woningbezit via verschillende projecten, zoals groepsaankopen, buurtacties energiezuinig wonen, en cadeaubonnen, waarmee kleine besparingsmaatregelen konden worden aangeschaft. Circa € 10.000 is nog niet uitgegeven, omdat de uitvoering en verrekening van dat project (deels) in 2021 plaatsvindt

Onderwijsachterstandbeleid 2020
Dit betreft een specifieke uitkering dit wordt verantwoord via de SiSa-bijlage.
Voor het jaar 2020 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een specifieke uitkering gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid toegekend van € 175.000. De doelstelling is het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. In 2020 is dit bedrag ontvangen en hiervan is € 163.000 besteed. Het restant mag worden ingezet in de jaren 2021 en 2022.

TOZO
Dit betreft een specifieke uitkering dit wordt verantwoord via de SiSa-bijlage.
Voor het jaar 2020 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een specifieke uitkering voorschot tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers toegekend van € 6.615.000. De regeling heeft tot doel zelfstandigen die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt, tijdelijk te ondersteunen ten einde daarmee de ergste noden van zelfstandigen te ledigen en hen in staat te stellen na de coronacrisis het bedrijf weer voort te zetten.

Onderhoud Kasteleinweg
Op 1 april 2016 heeft de provincie Noord Holland het beheer en onderhoud van de Kasteleinweg (N196) overgedragen aan de gemeente Aalsmeer. De provincie Noord Holland heeft in 2016 een lumpsum afkoopsom van € 875.000 aan de gemeente betaald die in 5 jaar besteed zal worden aan kosten voor de N196. In 2016 en 2017 zijn kosten van tijdelijk onderhoud tot aan de herinrichting en ambtelijke begeleiding ten laste van de subsidie gebracht van totaal € 84.000. In 2018 zijn geen kosten ten laste van deze subsidie gebracht. Ook in 2019 zijn kosten van tijdelijk onderhoud ten laste van de subsidie gebracht van € 87.000. De werkzaamheden van de herinrichting zijn in 2020 definitief opgestart en de afkoopsom is volledig besteed.

5.4 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

De gemeente Aalsmeer heeft naast niet uit de balans blijkende verplichtingen ook niet uit de balans blijkende rechten. Dit betreft het aandeel van Aalsmeer in de (voorziening) reserve digitale transformatie bij de gemeente Amstelveen van € 170.000. Eind 2022 loopt de ICT afspraken met de gemeente Amstelveen af. De geschillencommissie heeft vastgesteld dat het saldo dat eind 2022 nog aanwezig is in (voorziening) reserve digitale transformatie bij de gemeente Amstelveen voor 25% toekomt aan de gemeente Aalsmeer. Jaarlijks ontvangt de gemeente Aalsmeer een opgave van dit saldo.

Tozo-uitkeringen
Zoals uit het oordeel van de accountant blijkt, is een deel van de Tozo-uitkeringen als ‘onzeker’ aangemerkt. Dat kan tot gevolg hebben dat het Rijk deze lasten niet voor vergoeding in aanmerking laat komen. Wij verwachten dat het rijk haar coulance op deze onzekerheid zal toepassen en derhalve hebben wij er voor gekozen geen terugbetalingsverplichting in de jaarrekening op te nemen.

Aalsmeer is van mening dat alles wat redelijkerwijs van de gemeente gevraagd kan worden, gedaan is bij de uitvoering van de Tozo. De gemeente is zo snel mogelijk gestart met het uitvoeren van de regeling, nadat het kabinet deze had aangekondigd. Dit is gedaan om de ondernemers zo snel mogelijk te ondersteunen, op het moment dat zij dat zo hard nodig hadden. De uitvoering is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgepakt met de gegevens die op dat moment beschikbaar waren.

Ook hebben wij, in samenspraak met de accountant, direct een herstelplan opgesteld zodra wij begrepen dat er bij de toekenning van de Tozo-uitkering onvolkomenheden waren. Wij hebben de ontbrekende administratieve gegevens gepoogd alsnog bij de aanvragers te achterhalen om zo de onzekerheid zo veel als mogelijk te reduceren. Alle Tozo-ontvangers zijn meermaals aangeschreven en nagebeld met het verzoek een administratieve aanvulling te doen op hun oorspronkelijke aanvraag. De uitkomst ten tijde van het opmaken van dit jaarrekening-document is dat niet iedere aanvrager gereageerd heeft op ons verzoek en daardoor de rechtmatigheid van de oorspronkelijke aanvraag nog niet kan worden vastgesteld. Wel is door onze herstelactie de onzekerheid teruggebracht naar 0,6 miljoen euro.

Wij vertrouwen op de meermaals vanuit het Rijk gecommuniceerde coulance ten aanzien van de vaststelling van de rechtmatigheid. Derhalve gaan wij er vooralsnog vanuit alle aan Tozo bestede middelen voor vergoeding door het Rijk in aanmerking komen.

Financiële verplichtingen voor inkoopcontracten voor toekomstige jaren
Met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording en de Financiële verordening worden in de toelichting op de balans opgenomen de financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden met een minimumbedrag van € 250.000. Het volume aan inkoopcontracten met een meerjarige verplichting bedraagt afgerond € 6,7 miljoen (2019 € 7,1 miljoen). Hierbij is de vuistregel gehanteerd dat bij gezamenlijke inkoop Aalsmeer en Amstelveen 25% Aalsmeer betreft. Hieronder volgt een overzicht van opdrachten die een doorloop hebben in volgende jaren:

Omschrijving contract	Werken (W) Diensten (D) Leveringen (L)	Begindatum contract	Looptijd in jaren	Waarde resterende looptijd
Collectief regiovervoer	D	01-08-17	1	405.000
Leerlingenvervoer	D	01-08-17	1	127.236
Hulp bij Huishouden	D	01-01-18	1	1.200.000
WMO Hulpmiddelen	L	01-03-19	2	622.056
Collectieve zorgverzekering minima*	D	01-01-20	4	2.801.918
Centrale Inkoop Hardware	L	01-10-20	2	727.169
Payrolling	D	01-11-20	1	272.908
Aanschaf licenties Centric via raamovereenkomst Softwarelicenties	L	01-01-21	4	615.000
Totaal inkoopcontracten met een meerjarige verplichting				**6.771.286**

* De waarde van deze opdracht is opgebouwd uit de jaarpremie van de zorgverzekering, vermenigvuldigd met het aantal deelnemers en de resterende contractjaren. De premie wordt door de deelnemers zelf betaald. De gemeente financiert alleen de korting op de polissen. De daadwerkelijke kosten zijn geraamd op € 55.000 per jaar.

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2020 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 64,9 miljoen.

Overzicht van de gegarandeerde geldleningen 2020

Naam van de geldnemer	Geldgever/ leningnummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	% dekking	Ingangsdatum	Einddatum contract	Restantschuld 31-12-2019	Bedrag garantstelling	Vermeerderingen 2020	Aflossing 2020	Restantschuld 31-12-2020	Bedrag garantiestelling
Stichting HABION	BNG 407913901	1.975.304	50	15-12-92	15-12-22	1.401.903	700.952		91.129	1.310.774	655.387
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40108741	4.000.000	50	19-12-13	19-12-23	-	0			4.000.000	2.000.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40109049	5.000.000	50	07-04-14	07-04-19	-	0				
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40109247	5.000.000	50	22-07-14	22-07-19	-	0				
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40110283	5.000.000	50	04-01-16	04-01-24	-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40110247	5.000.000	50	27-12-15	27-12-23	-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 110847	5.000.000	50	23-12-16	22-12-21	-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 110507	5.000.000	50	27-05-16	26-05-21	-	0			5.000.000	2.500.000
		-				-					
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408113601	1.751.637	100	01-07-94	01-07-31	1.219.725	1.219.725		79.903	1.139.822	1.139.822
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408166901	6.472.336	100	01-02-94	01-02-24	2.360.302	2.360.302		419.797	1.940.505	1.940.505
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408326001	1.920.654	100	18-04-95	18-04-35	1.477.347	1.477.347		62.397	1.414.951	1.414.951
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408326101	2.279.045	100	18-04-95	18-04-35	1.756.298	1.756.298		78.591	1.677.708	1.677.708
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408326401	2.972.360	100	18-04-95	18-04-35	2.051.079	2.051.079		93.006	1.958.073	1.958.073
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408329401	759.178	100	19-05-95	19-05-35	585.370	585.370		26.152	559.218	559.218
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408429201	3.730.263	100	20-11-95	20-11-35	2.693.639	2.693.639		115.675	2.577.965	2.577.965
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408429301	1.741.287	100	20-11-95	20-11-25	812.945	812.945		119.758	693.187	693.187
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408429401	2.153.188	100	20-11-95	20-11-45	1.869.649	1.869.649		36.686	1.832.962	1.832.962
Woningstichting Eigen Haard	BNG 408326302	2.685.974	100	18-04-95	18-04-35	2.189.035	2.189.035		127.231	2.061.804	2.061.804
		-				-					
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.111373	4.000.000	50			-	0				
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.111520	5.000.000	50			-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.109692	5.000.000	50			-	0				
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.111088	5.000.000	50			-	0			5.000.000	2.500.000
						-					
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 473867	18.800.000	50			-	0			30.700.000	15.350.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 473870	10.300.000	50			-	0			21.700.000	10.850.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.111802	5.000.000	50			-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG 40.111803	5.000.000	50			-	0			5.000.000	2.500.000
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik.B.V.	BNG496325	-	50			30.000.000	15.000.000				
	subtotaal BNG	**120.541.224**				**48.417.293**	**32.716.342**	**-**	**1.250.325**	**113.566.968**	**64.711.581**
Rabobank	Rabobank									53.561	53.561
Watersportverenigingen Nieuwe Meer	WSW	140.000	100	16-11-20	16-11-35			140.000		140.000	140.000
Football Club Aalsmeer	ABN Amro 4068867	350.000	50			201.250	201.250		35.000	166.250	83.125
	Subtotaal anders	**490.000**				**201.250**	**201.250**	**140.000**	**35.000**	**359.811**	**276.686**
	Totaal	**121.031.224**				**48.618.543**	**32.917.592**	**140.000**	**1.285.325**	**113.926.779**	**64.988.267**

6 Gebeurtenissen na balansdatum

6.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich tussen het opstellen en vaststellen van de jaarstukken geen gebeurtenissen (met een materiële impact) voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant wordt separaat aangeboden aan de gemeenteraad.

8. Bijlagen

8.1 Single Information Single Audit (SiSa)

Toelichting op bijlage over specifieke uitkeringen in het kader van het besluit Single Information, Single Audit (SiSa)

Met ingang van de jaarrekening 2006 is het besluit Single Information, Single Audit (SiSa) van kracht. Hiermee zijn diverse specifieke uitkeringen onder het verantwoordingsregime gekomen van de gemeentelijke jaarrekening. Verantwoording van de specifieke uitkeringen maakt deel uit van het jaarverslag en het verslag van bevindingen van de controle op de jaarrekening. Hiervoor dient een aparte bijlage te worden ingevuld.

In de jaarrekening 2020 van de gemeente Aalsmeer vallen de volgende specifieke uitkeringen onder het besluit SiSa:

- Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek;
- Regeling Reductie Energiegebruik;
- Specifieke uitkering (flexibele) huisvesting kwetsbare doelgroepen;
- Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB);
- Subsidieregeling sanering verkeerslawaai;
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020;
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020;
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020;
- Specifieke uitkering Sport;
- Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 2.011	€ 2.011	Nee
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 164.626	Nee				
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*		
		1	2019-621266	€ 155.364	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*		
		1	2019-621266	€ 157.586		Nee		

BZK	C31	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvaag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*
			€ 0	€ 0	€ 0		Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 59.133	€ 100.937	€ 3.200	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
			1				

IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
		1	I&W/BSK-2019/224207	€ 94.290	€ 0	€ 7.826	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
		1	I&W/BSK-2019/224207	€ 117.863	€ 0	€ 0		Ja
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.227.698	€ 85.457	€ 197.389	€ 28.605	€ 5.376	€ 31
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 996	€ 640	€ 0	€ 116.275	€ 0	Ja

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 2.080	€ 0	€ 0	€ 161
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07*					
			Ja					

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 3.010.594	€ 391.810	€ 56.690	€ 3.339	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 674.435	€ 110.647	€ 11.182	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 364.295	€ 50.368	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	639	60	€ 0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	184	25		Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	170	11		Ja	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R. Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02*							
			€ 2.930.984	€ 911.855							
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08*			
			1 Atletiekspor bijdrage clubgebouw	€ 476.800	€ 0	€ 0	€ 0	zie opmerking bij regel 615			
			2 Atletiekspor renovatie atletiekbaan ondergrond	€ 12.894	€ 0	€ 0	€ 0	zie opmerking bij regel 615			
			3 Atletiekspor renovatie atletiekbaan toplaag	€ 40.497	€ 0	€ 0	€ 0	zie opmerking bij regel 615			
			4 Atletiekspor renovatie atletiekbaan inrichting	€ 3.811	€ 0	€ 0	€ 0	zie opmerking bij regel 615			
			5 atletiekspor projecten	€ 0	€ 482.961	€ 0	€ 0	In de administratie is het raadsbesluit van 2018 niet goed verwerkt. Investering alleen voor de atletiekbaan zelf en de nieuwbouw vankleedkamers. Niet voor een bijdrage in het clubgebouw			
			6 renovatie onroerende zaken door ESA BV	€ 651.004	€ 0	€ 0	€ 0				
			7 Beheer en onderhoud onroerende zaken door ESA BV	€ 967.303	€ 908.217						
			8 Onderhoud sportaccommodatie gemeente Aalsmeer	€ 23.958	€ 28.481						
			9 Investeringen roerende zaken ESA B.V.	€ 178.475	€ 0	€ 119.938					
			10 Dienstverlening door gemeente Amstelveen	€ 64.977	€ 0	€ 53.724					
			11 Beheer en onderhoud roerende zaken door ESA BV	€ 6.050	€ 0	€ 5.169					
			12 Exploitatiekosten/sportstimulering door ESA BV	€ 487.429	€ 0	€ 399.232					
			13 Verslechtering van mengpercentage	€ 17.786	€ 0	€ 0	€ 21.407				

	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/09*	*Aard controle R* *Indicator: H4/10*	*Aard controle R* *Indicator: H4/11*
1	Atletieksport bijdrage clubgebouw		16%
2	Atletieksport renovatie atletiekbaan ondergrond		0%
3	Atletieksport renovatie atletiekbaan toplaag		1%
4	Atletieksport renovatie atletiekbaan inrichting		0%
5	atletieksportprojecten	€ 482.961	0%
6	renovatie onroerende zaken door ESA BV		22%
7	Beheer en onderhoud onroerende zaken door ESA BV	€ 908.217	33%
8	Onderhoud sportaccommodatie gemeente Aalsmeer	€ 28.481	1%
9	Investeringen roerende zaken ESA B.V.	€ 119.938	6%
10	Dienstverlening door gemeente Amstelveen	€ 53.724	2%
11	Beheer en onderhoud roerende zaken door ESA BV	€ 5.169	0%
12	Exploitatiekosten/sportstimulering door ESA BV	€ 399.232	17%
13	Verslechtering van meetpercentage	€ 21.407	1%

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*
			€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	Nee

8.2 Subsidieoverzicht

Subsidies programma 1 Sociaal domein

bedrag x € 1.000

pr.	Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2020
1	**6.1 Samenkracht en burgerparticipatie**			
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Maatschappelijke integratie.	54
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	89
	Mantelzorg & Meer	Ondersteuning mantelzorgers.	Mantelzorgers krijgen waar nodig en gewenst op tijd voldoende ondersteuning.	68
	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie.	Bijdragen aan het voorkomen van valincidenten.	0

	De Schakel Vrijetijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbuiter	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	4
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	13
	Stichting Participe Amstelland	Ten behoeve van de buurtverbinder welzijn.	Sterke wijken waarin bewoners zelfredzaam zijn.	82
	de Binding	D.m.v. een beroepskracht uitvoering geven aan de ondersteuning van vrijwilligers welke de kindervakantieweek, de Bindingkampen en het Bindings Eigen Activiteiten Unit (BEAU) organiseren.	Activiteiten dragen bij aan zelfredzaamheid en zelfontplooiing van kinderen en jeugdigen doordat zij meedoen aan de activiteiten en/of zelf vrijwilliger zijn. Hiernaast dragen de activiteiten bij aan de sociale samenhang in de gemeente.	10
	Buurtwerk	Uitvoering geven aan het tiener- en jongerenwerk en de combinatiefunctie Welzijn.	Talent- en krachtgericht jongerenwerk om bij te dragen aan een veerkrachtige buurt, waar het goed opgroeien is en iedereen participeert op zijn of haar eigen manier. Het zelf organiserend vermogen van jongeren wordt versterkt, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	448
	Cultuurpunt Aalsmeer en Team Sportservice Aalsmeer	Uitvoering geven aan de buurtsportcoach en combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid).	134
	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	4
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Zorgcentrum Aelsmeer, R.K. St. Zorgcentra de Meerlanden	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	110

	Zorgcentrum Aelsmeer	De subsidie wordt verleend voor de kosten van de coördinatie van de maaltijdvoorziening.	Door deze subsidie beschikken kwetsbare inwoners van Aalsmeer over een kwalitatief hoogwaardige maaltijdvoorziening.	22
	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhulpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	Uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	24
	Vrouwen Advies Commissie Aalsmeer	Advies geven aan de gemeente en/of woningcorporaties, architecten, projectontwikkelaars en bouwondernemingen die bouwplannen hebben in de gemeente Aalsmeer.	Gebruikskwaliteit van openbare gebouwen, woningen en de woonomgeving te verbeteren.	2
	Stichting SAM	Activiteiten voor bewoners die bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid.	Bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid	4
	Diverse instellingen	Aanpak depressie, aanpak alcohol en drugsgebruik, overbelaste mantelzorgers en introductie crisis kaart.	Verminderen depressies, verminderen alcohol en drugsgebruik, voorkomen van overbelaste mantelzorgers en het voorkomen van en zorgen voor een doelgerichtere aanpak van psychiatrische cliënten die in crisis raken.	108
	Bewonersvereniging Mijnsheerlijckheid	De aanleg van een binnentuin. De tuin wordt algemeen toegankelijk.	De gezamenlijke tuin wordt een plek van ontmoeting , activiteiten en beweging. Eenzaamheid bestrijden en de wijk verbinden.	4
	Diverse instellingen	Voorlichting op het gebied van ouderen en dementie.	Informatievoorziening specifieke doelgroepen.	2
	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	61
	6.2 Wijkteams			

	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Aalsmeerse gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart +.	Preventieve jeugdhulp ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	13
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdhulp ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	17
	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Inloop en tienerdisco N201.	Het aanbieden van inlopen en tienerdisco`s in de N201.	20
	Team Sportservice Aalsmeer	Uitvoering JOGG-Aalsmeer.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	50
	Stichting Buurtgezinnen	Gezinnen die overbelast zijn (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven (steungezinnen).	Zorgt ervoor dat ouders weer op adem kunnen komen en kinderen zich positief kunnen blijven ontwikkelen.	39
	6.7 Maatwerkdienstverlening 18+			
	Humanitas	Betaalde coördinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.	12
	totaal programma 1 Sociaal domein			**1.397**

Subsidies programma 2 Onderwijs en ontplooiing

2	**4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken**			
	OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegstijdige onderkenning van problemetiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	31
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages.	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd.	28
	Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	18
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	-5
	Jong Leren, stichting voor confessioneel onderwijs	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	101
	vrijwilligerscentrale Amstelland	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	7
	Wereldbuur	Voorlees Expres.	Bevordeling van de taalontwikkeling van jonge kinderen.	9
	Stichting Technet Amstel en Venen	Techniek Driedaagse.	Versterken techniekonderwijs.	11
	Partou BV , Kindervang Snoopy BV, Stichting Kinderopvang Solidoe, Kindkoers BV	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	111
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Jeugdfonds Sport	Contributie en sportattributen voor kansarme kinderen van 4 tot 18 jaar.	Mogelijk maken dat kansarme kinderen mee kunnen doen aan sportactiviteiten.	15
	Diverse (sport) organisaties	Activiteiten van een buurtsportcoach.	Sportstimulering van diverse doelgroepen, waaronder ouderen.	25

	Team Sportservice Aalsmeer	Activiteiten ter ondersteuning van individuele sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband.	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	6
	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement.	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd met als doel aanwas in de breedtesport en naamsbekendheidvergroting van de gemeente.	9
	Amstelveen Sport	Topsportvriendelijke scholen.	Ondersteunen en faciliteren van (sport)talenten tijdens hun middelbare schoolperiode zodat ze op een goede wijze school en topsport kunnen combineren.	0
	Aalsmeerse sportverenigingen	Schoolsporttoernooien.	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	4
	ESA BV	Uitvoeringskosten van diverse projecten, zoals beschreven in het Lokaal Sportakkoord Aalsmeer.	Zoveel mogelijk Aalsmeerders met plezier laten sporten en bewegen.	20
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.326
	5.2 Sportaccomodaties			
	ESA BV	Onderhoudsbijdrage.	Benodigde bijdrage om het minimale streefniveau onderhoud sportaccommodaties te behalen.	373
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Platform C(Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen) tbv Cultuurpunt Aalsmeer	Verzorgen van oriënterend muziek- en dansonderwijs voor de jeugd en ondersteuning van het culturele veld.	Bevorderen cultuurdeelname en educatie en het versterken van het culturele klimaat.	83
	Diverse aanvragers	Cultuureducatie.	Bevorderen cultuureducatie en (toegankelijk maken) cultuurdeelname.	33
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren van de vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	5

	Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst.	Bevorderen van cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	31
	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Culturele aanbod vooral gericht op talentontwikkeling jongeren.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en het versterken van het culturele klimaat.	25
	Aalsmeerse aanvragers o.b.v. beleidsregels jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten Aalsmeer	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	5
	Werkschuit en diverse amateurkunstverenigingen	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	9
	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	10
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin.	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek.	140
	5.5 Cultureel erfgoed			
	Aalsmeerse aanvragers obv de Erfgoedverordening en de nadere regels voor subsidiëring tbv instandhouding van gemeentelijk monumenten Aalsmeer	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	22
	Eigenaren van gemeentelijke monumenten	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Financiële compensatie in de instandhouding van de kosten voor monumenten.	3
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en literatuur, stimuleren educatieve ontmoetingen op het gebied van taal en mediawijsheid en bijdrage aan zelfredzaamheid van burgers in deze informa-tiemaatschappij.	466

	stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	23
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			**2.942**

Subsidies programma 3 Economie en duurzaamheid

3	**3.1 Economische ontwikkelingen**			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	20
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	75
3	**3.4 Economische promotie**			
	Diverse aanvragers	Promotie van Aalsmeerse activiteiten.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	0
	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			**95**

Subsidies programma 4 Openbare ruimte

4	**5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie**			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten.	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	5
	7.4 Milieubeheer			
	Werkgroep Fairtrade gemeente Aalsmeer	Ten behoeve van de activiteiten van de werkgroep Fairtrade gemeente Aalsmeer.	Eerlijke handel. Verbetering van arbeids-, inkomens- en leefomstandigheden van de producenten in de ontwikkelingslanden. Duurzaamheidsbeleid van gemeente Aalsmeer.	2
	Aanvragers o.b.v. subsidieregeling Duurzaamheidsfonds gemeente Aalsmeer	Haalbaarheidsonderzoek duurzaamheidsprojecten energie.	Bijdrage aan een beter werk- en woonklimaat in Aalsmeer door (nieuwe) lokale bedrijvigheid en initiatieven te faciliteren die substantieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.	10
	totaal programma 4 Openbare ruimte			**17**

Subsidies programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Dit programma bevat geen subsidies.

Subsidies programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

6	**0.1 Bestuur**			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	De stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelings-samenwerking.	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	32
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	7
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	13
	Stiching Participe Amstelland	Ten behoeve van de buurtverbinder welzijn	Sterke wijken waarin bewoners zelfredzaam zijn.	9
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen buren.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	15
	Stichting Reanimatie Aalsmeer Kudelstaart	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatietoestand te vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	4
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			**80**

Subsidies totaal

	totaal			**4.531**

8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

Inleiding

Op 25 juni 2020 is door de gemeenteraad het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 vastgesteld. In de 2e bestuursrapportage 2020 is het programma op onderdelen bijgesteld. Voor 2020 is een bedrag van in totaal € 10,1 miljoen in de bijgestelde begroting opgenomen voor de duurzame instandhouding en vernieuwing van de openbare ruimte. Dit bedrag is verdeeld over drie taakvelden:
- 2.1 Verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting, verkeer, kunstwerken) € 6,3 miljoen
- 5.7 Openbaar groen (groen, water, spelen) € 1,8 miljoen
- 7.2 Riolering € 2,0 miljoen.

In onderstaande tabel staan per taakveld en onderdeel de begrote uitgaven, de gerealiseerde uitgaven en het verschil tussen beide vermeld. De kolom ‘uitvoering uitgesteld naar 2021’ geeft aan welk bedrag aan projectbudgetten hiervan wordt overgeheveld naar het komende jaar. De kolom ‘resultaat’ laat gerealiseerde voor- en nadelen zien ten opzichte van de geprognosticeerde bedragen. Onder de tabel wordt, waar nodig, een toelichting per onderdeel gegeven.

Taak-veld	Onderdeel projectenplan	Bijgestelde begroting	Gerealiseerd 2020	Verschil	Verschil betreft :	
	bedrag * € 1.000	2e bestuurs-rapportage 2020			Uitvoering uitgesteld naar 2021	Resultaat
2.1	Wegen	3.080	2.344	736	569	167
	Openbare verlichting	319	357	-38	0	-38
	Verkeer	229	114	115	13	102
	Bruggen	2.666	2.701	-35	-49	14
	2.1 Totaal	*6.294*	*5.516*	*778*	*533*	*245*
5.7	Groen	1.062	1.681	-619	-620	1
	Water	447	336	111	59	52
	Spelen	303	186	117	119	-2
	5.7 Totaal	*1.812*	*2.203*	*-391*	*-442*	*51*
7.2	Riolering	1.957	2.093	-136	-131	-5
	Totalen	**10.063**	**9.812**	**251**	**-40**	**291**

In 2020 zijn meerdere grote buitenruimteprojecten afgerond of nagenoeg afgerond: de reconstructie van de ventweg van de Zwarteweg, de vervanging van drie bruggen (Aardbeienbrug, Barende Brug en brug Kerkweg 2), het aanleggen van een nieuw hoofdtransportriool rond de Linnaeuslaan, aanleg van nieuwe riolering langs de Machineweg bij het Rooie Dorp, reconstructie van een deel van de Oosteinderweg, reconstructie van de Spoorlaan en diverse maatregelen vanuit het project Kwaliteitsimpuls groen-grijs. Naast de grote projecten bevat het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte een groot aantal beheerbudgetten en kleine projectbudgetten.

Naast het realiseren van projecten zijn er ook diverse projecten voorbereid die in de loop van 2021 zullen starten. Aalsmeer hecht bij het realiseren van projecten veel waarde aan een zorgvuldige voorbereiding. Daarom neemt de gemeente de tijd voor gedegen vooronderzoek en heeft veel aandacht voor omgevingsmanagement (bereikbaarheid) en participatie. De gemeente is voor veel projecten afhankelijk van externe partijen en omstandigheden. Ook kiest de gemeente er voor om meer dan voorheen projecten integraal aan te pakken. Door de integrale aanpak van projecten heeft een fasering in de uitvoering van een project onmiddellijk gevolgen voor meerdere disciplines en voor andere projecten. Het is niet altijd goed in te schatten of werkzaamheden nog in het huidige jaar kunnen starten of net over de jaargrens heen getild moeten worden. Daarom schuiven er bij grote projecten ook altijd budgetten door naar het volgende jaar die in het lopende jaar wel beschikbaar moesten zijn voor als het werk wel kan starten. Enkele projecten zijn hierdoor wat later gestart. Tegelijkertijd is de start van het project Waterfront voortvarender verlopen dan verwacht en is hier juist al een deel van het budget van 2021 gebruikt. Zo zijn er op de diverse projectbudgetten toch altijd afwijkingen te melden ten opzichte van de bijgestelde begroting. Op projectniveau worden substantiële afwijkingen toegelicht.

Van het totale saldo niet uitgegeven bedragen van € 251.000 is € 291.000 een positief resultaat (lagere uitvoeringskosten, meer inkomsten e.d.). Daar waar resultaten geboekt worden, dienen deze beschikbaar te blijven voor investeringen in de toekomst. Een bedrag van - € 40.000 betreft fasering richting 2021. Dit

wordt grotendeels verklaard doordat budget van 2021 gebruikt is voor het Waterfront, dat sneller gaat dan verwacht. Ook schuiven enkele budgetten door voor besteding in 2021.

Conform de Financiële verordening worden afwijkingen ten opzichte van de begroting groter dan € 40.000 toegelicht. Eerst wordt een financiële verantwoording over 2020 gegeven voor de multidisciplinaire projecten. Deze projecten hebben betrekking op meerdere taakvelden/onderdelen. Zij worden hieronder per project toegelicht en niet bij de verschillende disciplines nogmaals toegelicht. Daarna wordt voor alle monodisciplinaire projecten per discipline een korte stand van zaken gegeven en worden, waar relevant, afwijkingen ten opzichte van de begroting gemeld.

Met de reguliere P&C-cyclus wordt, gelijktijdig met de 1e Bestuursrapportage 2021, in juni weer een bijgesteld Meerjarenprojectenplan Buitenruimte aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Multidisciplinaire projecten
Voor deze projecten worden geen totaalbedragen genoemd. Deze zijn namelijk verwerkt in de resultaten per discipline.

- Het vervangen van de **Aardbeienbrug** heeft in 2020 plaatsgevonden. De raad is hierover enkele keren geïnformeerd. De afwijking van de begroting 2020 is gering. Er is een overschrijding opgetreden van € 47.000 op een budget van € 1,3 miljoen. Het project is nog niet gereed, omdat de bovenbouw hersteld moet worden. Dit gebeurt in het eerste kwartaal van 2021, waarna de eindafrekening zal worden opgemaakt.
- De reconstructie van de **Oosteinderweg** tussen Kerkweg en Noordpolderweg, inclusief vervanging van de beschoeiingen is afgerond met een positief resultaat van € 51.000. Een reservering voor onvoorziene kosten begin 2021 bleek niet geheel te hoeven worden ingezet.
- Het herinrichten van de **omgeving Proosdijhal** is eind 2020 gestart, maar iets later dan gepland, waardoor het grootste deel van het budget dat in 2020 begroot stond doorschuift naar 2021 (€ 270.000).
- De reconstructie van de **Spoorlaan** is nagenoeg afgerond. Voordat de eindafrekening wordt opgemaakt dienen nog kleine restpunten te worden uitgevoerd. Het restantbudget van € 48.000 schuift daarom door.
- De renovatie van diverse **speeltuinen in Kudelstaart** is licht vertraagd omdat het participatietraject langer heeft geduurd dan verwacht. De werkzaamheden aan de speeltuinen aan Geerland en Pasteurstraat zijn eind 2020 gestart. Het restantbudget van € 140.000 schuift door naar 2021.
- Op het budget **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** schuift het restantbudget van € 87.000 door naar 2021. Hiervan wordt onder andere nog de speeltuin aan de **Berkenlaan** afgerond. De participatie hiervoor is in september afgerond en aangestuurd werd op uitvoering in de loop van het najaar. De speeltuin is grotendeels klaar, maar door een lange levertijd van de valondergrond wordt een deel nog in februari uitgevoerd. Ook de tegelverhardingen worden dan nog vernieuwd. Het budget dat daarna overblijft kan opnieuw worden ingezet voor kleine nader te bepalen kwaliteitsverbeteringen in de openbare ruimte.

Wegen

Op een begroting van € 3,1 miljoen is uiteindelijk € 2,3 miljoen uitgegeven. Van het restantbudget van blijft € 569.000 gereserveerd voor projecten die doorlopen in 2021 en is ca. € 167.000 een positief resultaat.

Uitvoering (deels) uitgesteld naar 2021 (€ 569.000):

- Op het gebied van **groot onderhoud asfalt** is € 68.000 meer uitgegeven dan begroot (op het totale budget van € 1,1 miljoen).
- Het groot onderhoud aan de **Ambachtsheerweg** vindt plaats in twee fasen. De eerste fase bestond uit de fietspaden, de tweede fase is de hoofdrijbaan en alle kruispunten. De verdeling tussen fase 1 en 2 is aangepast om fase 1 nog uitgevoerd te krijgen. Daarom schuift het restantbudget van deze fase (€ 258.000) door naar 2021.
- Het restant van het 2020-budget voor het groot onderhoud aan het **begin van de Uiterweg** (tussen Van Cleeffkade en Grundelweg, € 74.000) wordt samengevoegd met het 2021-budget. Uitvoering vindt pas in 2021 plaats. Vernieuwing/plaatsing van een damwand is noodzakelijk en dat kost extra voorbereidingstijd.
- Het overige verschil wordt verklaard via de multidisciplinaire projecten. Voor het onderdeel wegen gaat het dan vooral om de **Proosdijhal** (€ 171.000), de **speeltuinrenovaties** (€ 54.000), de reconstructie **Spoorlaan** (€ 24.000) en de **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** (€ 35.000).

Resultaat (€ 167.000):

- Op de beheerbudgetten **Herstel kabelsleuven**, **Kleine projecten en inritten**, **Inhaalslag bluswatervoorzieningen** en **Onderzoeken, inspecties en voorbereiding** blijft in totaal € 167.000 over. Dit vloeit terug naar de reserve en zal worden herbestemd. Kabelsleuven zijn deels geboekt via het budget Asfaltonderhoud en er zijn niet veel aanvragen geweest voor kleine projecten (vraagvolgend budget).

Openbare verlichting

Op het totale begrote bedrag van € 319.000 is € 357.000 uitgegeven. Het gaat om kleine verschillen per budget die geen toelichting behoeven. Voor de budgetten is de openbare verlichting op diverse plaatsen vervangen en is een nieuw schakelsysteem aangeschaft.

Verkeer

Ten opzichte van de begroting van € 229.000 is er € 114.000 uitgegeven. Van het verschil schuift € 13.000 door naar 2021 voor bijdragen aan multidisciplinaire projecten. De resterende € 102.000 is een positief resultaat, dat wordt verklaard door kleine overschotten op de beheerbudgetten voor **verkeersvoorzieningen** en **verkeersonderzoeken**, en door een meevallende subsidie op een project uit 2019. Dit project **Functionele verbeteringen verkeerssituaties** sluit daarom € 57.000 in de plus.

Kunstwerken

Op een begroting van € 2.666.000 is € 2.701.000 gerealiseerd. De afwijkingen per budget zijn gering en vragen niet om een toelichting. De overschrijding van het beheerbudget kunstwerken (€ 17.000) wordt als negatief resultaat geboekt geboekt en op het project Barende Brug is een positief resultaat behaald van €

31.000. Bij elkaar dus € 14.000 positief. De overschrijding op overige budgetten (in totaal per saldo € 49.000) wordt zichtbaar in de budgetten van 2021 en wordt grotendeels (€ 43.000) verklaard door de Aardbeienbrug (zie multidisciplinaire projecten). Naast **dagelijks beheer** aan kunstwerken zijn drie bruggen vervangen: de **Aardbeienbrug**, de **Barende Brug** en de **Brug Kerkweg 2**.

Groen

Bij een begroting van € 1.062.000 is € 1.681.000 uitgegeven. Het saldo van - € 619.000 betreft op duizend euro na allemaal fasering:

- Het grote 'negatieve' saldo komt grotendeels doordat het project **Waterfront** voortvarender gaat dan verwacht. Daarom is het 2020-budget met € 720.000 overschreden. Dit negatieve saldo schuift door en komt dan ten laste van hetzelfde krediet dat in 2021 voldoende ruimte heeft.
- € 100.000 schuift door naar 2021 in verband met fasering van multidisciplinaire projecten. Voor het onderdeel groen gaat het dan voornamelijk om de projecten **Omgeving Proosdijhal** en **Kwaliteitsimpuls groen-grijs**.

Water

Op een begroot bedrag van € 447.000 is € 336.000 gerealiseerd. € 59.000 schuift door naar 2021 en er wordt een positief resultaat geboekt van € 52.000.

Uitvoering uitgesteld naar 2021 (€ 59.000):

- Het project **Groene As fase 1** is in uitvoering. Begroot was dat we in 2020 zo'n 70% zouden uitvoeren en in 2021 30%. In de praktijk is dat ongeveer 50/50 geworden. Een bedrag van per saldo € 49.000 gaat mee naar 2021.
- Het vervangen van beschoeiing en beplanting op de recreatie-eilanden in de **Westeinderplas** is stopgezet, omdat er erg veel vervuiling is aangetroffen op de eilanden. Onderzoek naar hoe hiermee moet worden omgegaan vindt plaats in 2021. Hiertoe wordt het nog niet benutte onderzoeksbudget van € 10.000 meegenomen naar 2021.

Resultaat (€ 52.000):

- Het positieve resultaat wordt verklaard door kleine overschotten op drie jaarlijkse beheerbudgetten voor **kademuren**, **beschoeiingen**, **kleine projecten** en **baggeren** (in totaal € 44.000) en door het afsluiten van project Reconstructie **Oosteinderweg** fase 1 (onderdeel beschoeiingen € 8.000).

Spelen

Op een begroting van € 303.000 is € 186.000 uitgegeven. Op € 2.000 na betreft het gehele saldo uitstel naar 2021. In 2020 zijn er vier speeltuinen gerenoveerd (Rechtsachterstraat, Sterrekrooshof, Gravin Aleidstraat en Rietgorsstraat, waarvan deze laatste alleen op onderdelen). De renovatie van de speeltuinen in de Pasteurstraat en Geerland is eind 2020 gestart na lange participatietrajecten. Voor de financiële afronding van de vier eerste speeltuinen en de uitvoering van de laatste twee schuift er in totaal € 119.000 door naar 2021.

Riolering

Op een begroting van € 2,0 miljoen is € 2,1 miljoen uitgegeven. Van het saldo van -€ 136.000 is -€ 5.000 een negatief resultaat op het rioleringsdeel van het afgeronde project **Reconstructie F.A. Wentstraat**. De rest betreft gefaseerde budgetten:

- De aanleg van **nieuwe riolering voor het Rooie Dorp** is geheel in 2020 uitgevoerd, terwijl het budget verdeeld was over 2020 en 2021. Het budget van 2021 is daarmee ook reeds besteed, maar bovendien overschreden. In totaal is het budget van 2020 met € 190.000 overschreden, terwijl daar in 2021 een budget van € 100.000 voor gereserveerd stond. Dit komt doordat alle oude kabels en leidingen langs het Rode Dorp, inclusief de oude riolering vervlochten waren met de boomwortels daar. Om alles in het nieuwe profiel te leggen moesten zowel de bomen gekapt worden als diverse kabels en leidingen worden omgelegd.
- In het project **Aanleg hoofdtransportriool Linnaeuslaan** schuift het restantbudget van 2020 (€ 37.000) door naar 2021. In het eerste kwartaal van 2021 wordt dit project afgerond.
- Het overige verschil wordt verklaard door kleine verschillen op de multidisciplinaire projecten.

Financiering

Taak-veld	Onderdeel uitvoeringsprogramma	Via exploitatie		Via investeringen		Totaal	
	bedrag * € 1.000	**Begroot**	**Gerealiseerd**	**Begroot**	**Gerealiseerd**	**Begroot**	**Gerealiseerd**
2.1	Wegen	2.407	1.807	673	538	3.080	2.344
	Openbare verlichting	130	146	189	210	319	357
	Verkeer	176	73	53	40	229	114
	Bruggen	792	835	1.874	1.867	2.666	2.701
	2.1 Totaal	*3.505*	*2.861*	*2.789*	*2.655*	*6.294*	*5.516*
5.7	Groen	483	435	580	1.247	1.063	1.681
	Water	236	182	210	153	446	336
	Spelen	120	104	183	82	303	186
	5.7 Totaal	*839*	*721*	*973*	*1.482*	*1.812*	*2.203*
7.2	Riolering	0	0	1.957	2.093	1.957	2.093
	Totalen	**4.344**	**3.582**	**5.719**	**6.230**	**10.063**	**9.812**

Financiering via :		
Omschrijving	**Bedrag * € 1.000**	
Reserve buitenruimte (exploitatie)	*3.582*	
Reserve buitenruimte (investeringen)	*3.599*	
Reserve buitenruimte (totaal)	7.181	A
Reeds gevoteerde kredieten wegen	538	B
Beschikbare kredieten riolering	2.093	C
Totaal	**9.812**	

Verloop reserve buitenruimte	**Bedrag * € 1.000**	
Stand 1 januari	**16.157**	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-7.181	A
Jaarlijkse toevoeging	2.000	
Centrumvisie Zijdstraat	200	
Bijdrage overheadkosten 2020	-224	
Stand 31 december	**10.952**	

Verloop kredieten wegen	**Bedrag * € 1.000**	
Begroting 2020	1.735	
Doorgeschoven van voorgaande jaren	307	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-538	B
Overhevelen naar (-) of van (+) volgende jaren	-1.283	
Beschikbare kredieten 31 december	**221**	

Verloop kredieten riolering	**Bedrag * € 1.000**	
Begroting 2020	2.814	
Doorgeschoven van voorgaande jaren	78	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-2.093	C
Overhevelen naar (-) of van (+) volgende jaren	-1.101	
Beschikbare kredieten 31 december	**-302**	

8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Activa met maatschappelijk nut met een vervaardigingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een activa niet in deze lijst is opgenomen, zal in het investeringsplan de afschrijvingstermijn aan de raad worden voorgelegd.

De volgende materiële vaste activa met **economisch nut** worden lineair afgeschreven in:

Omschrijving	**Afschrijvingstermijn (in jaar)**
Immateriële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
Materiële vaste activa	
Bedrijfsgebouwen economisch nut	
Gebouwen	40
Schoolgebouwen permanent inclusief speellokaal	40
Schoolgebouwen semi-permanent	max. 20
2e speellokaal semi-permanent	max. 20
Onderwijskundige vernieuwingen	max. 40
Gymlokaal	40
Sportvloer	15
Buitenzwembad	25
Renovatie/restauratie gebouwen	max. 25
Dakranden/gevelplaten	max. 20
Veiligheidsvoorzieningen gebouwen	10
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	
Aanlegsteigers	15
Kunstgrasmat toplaag	8
Ondergrondse brengparkjes	10
Riolering	30
Schoolpleinen	30
Gronden en terreinen	
Gronden	0

Machines, apparaten en installaties	
Installaties	15
Rollend materieel groenbeheer	7
Graafmachines	10
Diverse materiaal begraafplaats	10
Losse inventaris	10
Persluchtcompressor	10
Aggregaat Brandweer	10
Draagbare motorspuit Brandweer	8
Hefbrug	20
Vervoersmiddelen	
Hulpverlenersvoertuig/Brandweerauto	15
Boot & aanhanger	20
Motor van de boot	7
Personenauto	5
Kleine vrachtauto/Pick up	6
Trekker fendt	8
Overige materiële vaste activa	
Losse inventaris	10
1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair	10
PC’s, desktops, monitoren & laptops	4
Servers	3
Software	5
Overige automatisering	7
Beamers & randapparatuur	5
Portofoons	5
Warmtebeeldcamera	5
Aluminium bekisting begraafplaats	8
Diverse materiaal begraafplaats	10
Zonwering	10

De volgende materiële vaste activa met **maatschappelijk nut** worden lineair afgeschreven in:

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

Verhardingen	25
Verkeersinstallatie	15
Openbare verlichting	15
Openbaar groen (gras, bermen en beplanting)	25
Bomenstructuur	40
Beschoeiing en vooroevers	30
Betonnen brug (verkeersfunctie)	70
Houten brug (langzaam verkeer)	25
Stalen brug (verkeersfunctie)	50
Speeltoestellen	15
Straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)	15
Duikers	50

Afschrijvingen starten het jaar volgend op het jaar dat de activa zijn opgeleverd.

Rentelasten starten het jaar volgend op het jaar waarin voor het eerst kosten worden gemaakt. De renteberekening bestaat uit de rente over de boekwaarde op 1 januari. Over investeringen waarvan de afschrijvingslasten worden gedekt via een reserve dekking kapitaallasten wordt geen rente berekend.

8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld

Overhead

De kosten voor overhead op taakveld 0.4 zijn volledig toegerekend aan programma 7 Ondersteuning Organisatie in het overzicht van baten en lasten.

bedrag x € 1.000	Te vinden op progr./thema	Gerealiseerde lasten	Gerealiseerde baten
0.1 BESTUUR	6.4	1.810	296
0.10 MUTATIES RESERVES P1	P1	0	0
0.10 MUTATIES RESERVES P2	P2	0	67
0.10 MUTATIES RESERVES P4	P4	8.321	9.645
0.10 MUTATIES RESERVES P5	P5	1.675	2.337
0.10 MUTATIES RESERVES P7	P7	0	222
0.10 MUTATIES RESERVES P8	P8	1.097	1.697
0.2 BURGERZAKEN	6.2	611	349
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN G	5.5	1.033	1.045
0.4 ONDERSTEUNING ORGANISATIE	7.1	11.547	3
0.5 TREASURY	8.1	18	28.633
0.61 OZB WONINGEN	8.1	380	5.477
0.62 OZB NIET WONINGEN	8.1	141	2.451
0.64 BELASTINGEN OVERIG	8.1	60	1.785
0.7 ALG UITK EN OVERIGE UITK GF	8.1	0	36.926
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	8.1	-228	610
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)	8.1	12	0
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEE	6.1	1.343	0
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	6.1	1.662	11
2.1 VERKEER EN VERVOER	4.2	6.923	358
2.2 PARKEREN	5.4	-2	15
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	3.1	515	10
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTU	5.1	11.644	11.210
3.3 BEDRIJFSLOKET EN -REGELINGEN	3.1	-19	59
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	3.1	235	500
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	2.2	1.672	375
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZ	2.1	1.079	190
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	2.3	1.705	35
5.2 SPORTACCOMMODATIES	2.3	1.437	983
5.3 CULTUURPRESENTATIE PRODUCTIE	2.4	340	31
5.4 MUSEA	2.4	156	0
5.5 CULTUREEL ERFGOED	2.4	75	0

5.6 MEDIA	2.4	489	0
5.7 OPENBAAR GROEN EN OPENLUCHT	4.1	3.190	93
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICI	1.4	2.680	140
6.2 WIJKTEAMS	1.1	1.743	0
6.3 INKOMENSREGELINGEN	1.2	9.876	9.054
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	1.2	899	0
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	1.2	261	0
6.6 MAATWERKVOORZIENINGEN WMO	1.1	1.105	35
6.7 MAATWERKDIENSTVERL 18+	1.1	3.655	166
6.72 MAATWERKDIENSTVERL 18-	1.3	6.238	0
6.81 GEESCALEERDE ZORG 18+	1.1	77	33
6.82 GEESCALEERDE ZORG 18-	1.3	559	0
7.1 VOLKSGEZONDHEID	1.1	1.150	43
7.2 RIOLERING	4.2	1.688	2.381
7.3 AFVAL	4.3	3.058	3.918
7.4 MILIEUBEHEER	4.3	957	266
7.5 BEGRAAFPLAATSEN	4.4	648	597
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	5.1	1.699	650
8.2 GRONDEXPLOITATIE (N BEDRIJF)	5.1	-4.846	-5.797
8.3 WONEN EN BOUWEN	5.2	1.793	1.851
Totaal-generaal taakvelden		**92.162**	**118.751**

8.6 Verplichte beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Ontbrekende gegevens
In de overzichten per programma staan de gegevens ingevoerd die bij opmaak van de rekening beschikbaar zijn. Vooral voor het jaar 2020 betekent dit dat veel velden niet zijn ingevuld.

Programma 1 Sociaal domein

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners	620			
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	123,5	122,7	121,5	320,6
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	126,3	105,1	84,3	88,4
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	3%	3%	3%	
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1%	1%	%	
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	6,9%	7,4%	8,1%	
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,5%	0,4%	0,4%	

Indicator: ***Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners***

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 321 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners***

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr***

Toelichting: Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin***

Toelichting: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: ***% Werkloze jongeren (16-22 jr)***

Toelichting: Het percentage werkloze jongeren van 16 tot en met 22 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: ***% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)***

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: ***% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)***

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
% Niet-sporters				
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	0,18	0	-	
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	12	15	28	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,4%	1,4%	1,5%	

Indicator: ***% Niet-sporters***

Toelichting: Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen GGD, CBS en RIVM

Indicator: ***Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen***

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: ***Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen***

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: ***% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal***

Toelichting: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het betreft zowel deelnemers aan VO als MBO onderwijs.

Bron: DUO/Ingrado

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	762,4	777,3	798,5	
% Netto arbeidsparticipatie	72,2%	73,5%	73,6%	
% Functiemenging	53,9	54,6	55,2	
% Hernieuwbare elektriciteit	1,6%	2,8%		
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	141	147,1	154,6	

Indicator: ***Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar***

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: ***% Netto arbeidsparticipatie***

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***% Functiemenging***

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: ***% Hernieuwbare elektriciteit***

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Indicator: ***Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar***

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA Vestigingenregister

Programma 4 Openbare ruimte

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	169	171	171	

Indicator: ***Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)***

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner per jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	294	304	344	367
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	3,3	1,5		

Indicator: ***Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)***

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen***

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF Research Syswov

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	27,4	17,1	14,8	12,9
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	20,4	13,9	7,6	1,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,6	3,8	3,5	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,4	4,4	4,1	5
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	64	77	76	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1%	1%	1%	
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	0,2%	0,2%		
% Demografische druk	58,5	57,7	57,3	56,4
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	618	684	751	826
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	742	737	815	880

Indicator: ***Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners***

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners***

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners***

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners***

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar***

Toelichting: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Indicator: ***% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter***

Toelichting: Het percentage jongeren 12 tot en met 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: ***% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren***

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).

Bron: CBS Jeugd

Indicator: ***% Demografische druk***

Toelichting: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: ***Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)***

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag per jaar in euro's dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: ***Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)***

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Overhead

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners				
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners				
Apparaatskosten per inwoner				
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.				
Overhead (% van de totale lasten)				
Aantal inwoners per 1 januari	31.386	31.502	31.726	31.865

Indicator: ***Formatie (FTE) per 1.000 inwoners***

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan per 1 januari. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek. *Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.

Bron: Eigen gegevens (afdelingen HRM en Financiën)

Indicator:	***Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners***
Toelichting:	Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend. *Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.
Bron:	Eigen gegevens (afdeling HRM en Financiën)

Indicator:	***Apparaatskosten per inwoner***
Toelichting:	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Bron:	Eigen begroting/rekening: totale lasten minus totale baten taakveld 0.4 (inclusief reservemutaties)

Indicator:	***Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.***
Toelichting:	Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.
Bron:	Eigen begroting/rekening: loonsom taakveld 0.4 / inhuur externen en de paragraaf bedrijfsvoering

Indicator:	***Overhead (% van de totale lasten)***
Toelichting:	Dit betreft de begrote/verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).
Bron:	Eigen begroting/rekening: overheadkosten taakveld 0.4 (exclusief reservemutaties),

Indicator:	***Aantal inwoners per 1 januari***
Toelichting:	Aantal inwoners per 1 januari
Bron:	Basisregistratie Personen (BRP)

8.7 Lijst van afkortingen

3-D	Drie decentralisaties Sociaal Domein
AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
AEB	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
ASD	Adviesraad Sociaal Domein
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVR	Algemene Vrije Reserve
AVVP	Aalsmeers Verkeer en Vervoerplan
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CUP	College Uitvoeringsprogramma
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang

dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet
DRIS	Dynamisch ReizigersInformatieSysteem
DuBo	Duurzaam Bouwen
DU	Decentralisatieuitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Emovo	Elektronische MOnitor VOlksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Informatin Audit
Fido	Financiering decentrale overheden
Fvw	Financiële Verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HRM	Human Resource Management
HV	Huishoudelijke verzorging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugdontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur

LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
M2	Vierkante meter
M3	Kubieke meter
NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOMOS	NOise MOnitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket
OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PFAS	Perfluoroctaansulfonzuur
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt

RMO	Regionaal Milieu Overleg
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SROI	Social Return on Investment
ST	Secretaristeam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VE	Voorschoolse educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTA	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wet bibob	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg

Wpo	Wet op het primair onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet



Accountantsverslag

Gemeente Aalsmeer

Boekjaar 2020

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Aalsmeer
Postbus 253
1430 AG Aalsmeer

Amsterdam, 7 juli 2021

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2020 van de gemeente Aalsmeer te controleren.

Dit accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2020 naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Aalsmeer voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

J.M.A. Drost RA
Partner

Inhouds-opgave

1.	Bestuurlijke samenvatting	4
2.	Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6
3.	Financiële positie	16
4.	Bevindingen interne beheersing	19
5.	Overige onderwerpen	22
	Bijlagen	24



Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting



Wij zullen een goedkeurende verklaring verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.



Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.



Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle van materieel belang zijnde opzichten nageleefd in 2020.



Een aantal begrotingsoverschrijdingen zijn te laat gemeld maar passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.



Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en WMO incl. de PGB's een onzekerheid van € 2.194.000.



Uit onze controle blijken enkele beperkte ongecorrigeerde fouten ten aanzien van getrouwheid.



Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole een aantal aanbestedingsfouten geconstateerd die wij, op basis van de rapporteringstolerantie, aan u zouden moeten rapporteren.



Wij hebben, uitgezonderd de Tozo regeling, geen controleverschillen (financiële fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd. De Tozo regeling bevat fouten voor een bedrag van € 104.000 en onzekerheden van € 518.000.



Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 in overeenstemming is met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Aalsmeer voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.



Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle
De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:
- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen)
- De jaarrekening (baten en lasten, balans en gebeurtenissen na balansdatum + bijlagen 8.1, 8.4 en 8.5)
- Overige bijlagen

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 21 september 2020 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich een aantal belangrijke wijzigingen voorgedaan, deze ziet vooral toe op de uitvoering en controle van de Tozo.

Overzicht toleranties
De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 921.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 921.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 2.763.000
Rapporteringstolerantie	o.b.v. controleprotocol	€ 35.000

Kernpunten en significante risico's in de controle
Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:
- Waardering van uw grondexploitaties;
- Uitvoering Tozo;
- EU Aanbestedingen;
- Adequate afgrenzing van lasten in het boekjaar;
- Onrechtmatige onttrekking van middelen (prestatie inkopen);
- Prestatielevering van de jeugdzorg, de WMO en andere voorzieningen die vanwege Covid-19 hebben stilgelegen.

Verslaggevingsrichtlijnen
Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. Uw gemeente heeft gedurende 2020 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente.

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Covid-19

Impact Covid-19 voor de gemeente
De belangrijkste effecten van de Corona-crisis voor de gemeente zijn nader toegelicht in een afzonderlijke paragraaf.

De gemeente heeft middels een raadsbesluit d.d. 30 maart 2020 een noodfonds ingesteld voor de inzet van steunmaatregelen. Het totaalpakket aan steunmaatregelen bedraagt € 3,8 miljoen. Ultimo 2020 is hiervan nog € 1,25 miljoen beschikbaar. De niet aangewende middelen blijven beschikbaar voor de inzet van steunmaatregelen in het jaar 2021.

De uitputting gedurende 2020 bedraagt circa € 2,5 miljoen. De belangrijkste uitgaven zijn hieronder benoemd:
- Lastenverlichting voor ondernemers door aanslag OZB niet-woningen voor gebruikers 2020 te vernietigen tot nihil (€ 1.948.000) hetgeen door middel van een raadsbesluit is bekrachtigd.
- Uitbetaalde en nog uit te betalen subsidies voor 2020 worden niet teruggevorderd (€ 266.000).
- Huurinningen door gemeente aan gesubsidieerde instellingen voor 6 maanden op te schorten (€ 189.000).
- Meerkosten inzake afvalinzameling Meerlanden (€ 83.000).

Door de verbijzonderde interne controle is een controle uitgevoerd inzake de rechtmatigheid van de onttrekkingen uit het lokaal coronafonds. Hierbij is vastgesteld dat besluitvorming ten grondslag ligt aan de onttrekkingen. Inzake de subsidies is door het College de hardheidsclausule toegepast. Wij hebben deze werkzaamheden getoetst en op basis hiervan hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Aandachtspunten Covid-19 voor de jaarrekeningcontrole
Op 26 februari 2021 heeft de commissie BADO een notitie gedeeld waarin de effecten van Covid-19 voor de jaarrekening van decentrale overheden zijn benoemd. Hierbij is in het kader van de rechtmatigheid van subsidies de naleving van prestaties benoemd. Er zijn subsidies verstrekt voor activiteiten die vanwege Covid-19 niet hebben plaatsgevonden, en/of er hebben “vervangende” activiteiten plaatsgevonden. De gemeente Amstelveen heeft ervoor gekozen om deze subsidies niet terug te vorderen.

Aandachtspunten Covid-19 voor de jaarrekeningcontrole (vervolg)
Door het College is daarom de hardheidsclausule toegepast. Wij hebben de besluitvorming hieromtrent getoetst en op basis hiervan hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Verder hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht inzake de waardering van de activa. Inzake de debiteuren hebben wij vastgesteld dat de oninbaarheid met name voor de belastingaanslagen hoger is ingeschat dan voorgaand jaar. Inzake de garantiestellingen hebben wij geen issues gesignaleerd. Ten aanzien van de continuïteitsbijdrage voor de zorg (Wmo) hebben wij vastgesteld dat in de meeste gevallen deze kosten middels vaststellingsovereenkomst zijn afgestemd.

Tozo
Het kabinet heeft meerdere maatregelen getroffen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (hierna: Tozo) is één van die maatregelen om specifiek zelfstandige ondernemers, waaronder ZZP’ers, financieel te ondersteunen. De Tozo is onder grote tijdsdruk door het Rijk opengesteld en door uw gemeente met grote inspanning vanaf maart 2020 in uitvoering gebracht. De uitvoering van de Tozo is decentraal door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij de gemeente neergelegd. Op basis van de Tozo kunnen zelfstandigen een beroep doen op twee soorten voorzieningen: een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en een lening voor bedrijfskapitaal.

Het Rijk heeft echter pas begin april 2021 de definitieve eisen aan uw verantwoording en de interne controle hierop definitief gemaakt. Daarbij is duidelijk dat enerzijds controle op het aanvraagproces dient plaats te vinden, anderzijds is controle in het kader van misbruik dan wel oneigenlijk gebruik van de regeling belangrijk.

In het reguliere uitkeringenproces van de Tozo waren in de aanvraagformulieren een aantal aspecten niet opgenomen, dit geldt o.a. voor de aanvaarding hoofdelijke aansprakelijkheid, de-minimis verklaring en de vergunningseis. De gemeente heeft hierop een herstelactie uitgevoerd en alsnog aan alle klanten de benodigde informatie opgevraagd. Wij hebben ten aanzien van de herstelactie en het reguliere controleproces veelvuldig met u geschakeld over het controleproces inzake de Tozo.

Covid-19

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Dit vergde een intensieve herstelactie vanuit de gemeente, waar afgelopen weken hard aan gewerkt is. Een groot deel van de informatie is alsnog ontvangen maar doordat niet iedere aanvrager tot op heden heeft gereageerd ontstaat er een onzekerheid, welke wij in het kader van de controle dienen te rapporteren.

Een deel van de onzekerheden zien toe op zogenaamde belangrijke rechtmatigheidsaspecten, hiervoor kan de gemeente gebruik maken van de door het Rijk ingestelde hardheidsclausule voor Tozo-regeling 1. Dit betekent dat het bedrag alleen wordt aangemerkt als onzekerheid en niet als een mogelijke terugbetalingsverplichting.

Ten aanzien van het aanvraagproces is een steekproef uitgevoerd op de nauwkeurige verantwoording van de Tozo-regelingen 1, 2 en 3. Wij constateerden hierin dat niet aan alle wettelijk vereiste aspecten in de aanvraagprocedure was voldaan. Zo was niet duidelijk of alle aanvragers ook daadwerkelijk bevestigd hadden dat men voldeed aan het urencriterium, men de benodigde vergunningen had of dat één van de uitsluitingsgronden van artikel 13 van de Participatiewet van toepassing is. Een samenvatting van de fouten en onzekerheden is opgenomen in bijlage A en B.

Voor de overige fouten en onzekerheden en de daarbij behorende financiële gevolgen kunnen wij op dit moment niet overzien. De door gemeenten verstrekte bijstand komt voor vergoeding door het Rijk in aanmerking voor zover de rechtmatige besteding ervan is aangetoond. Indien het voor de vergoeding in aanmerking nemen van fouten en/of onzekere bestedingen leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan de minister bij de vaststelling van de vergoeding hiervan afwijken, met toepassing van de zogenoemde hardheidsclausule (artikel 21, lid 3 van het Besluit Tozo).

Wij merken hierbij nog op dat de geconstateerde onzekerheden door de gemeente in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht onder de sectie ‘Niet in de balans opgenomen verplichtingen’.

Zoals gemeld waren de nadere instructies vanuit het Rijk aangaande de interne controle en de verantwoording zijn pas begin april 2021 definitief, belangrijk onderdeel van de eisen aan de interne controle is het hebben van beleid aangaande Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Om te waarborgen dat er geen misbruik wordt gemaakt van de faciliteiten heeft uw gemeente, overeenkomstig aan de gestelde eisen, dit specifieke M&O-beleid geformuleerd voor de Tozo. Wij hebben de opzet, bestaan en werking van dit beleid gecontroleerd. Met dit beleid, dat onder meer bestaat uit een controleplan wordt, naast controles op het aanvraagproces, achteraf vastgesteld dat er geen misbruik is gemaakt. Het belangrijkste onderdeel van dit controleplan is welke signalen van het Inlichtingenbureau worden onderzocht, in welke diepgang deze signalen worden onderzocht en binnen welke periode deze signalen worden onderzocht. Waar geconstateerd wordt dat de aanvrager geen of een lager recht op vergoeding had volgen terugvorderingen.

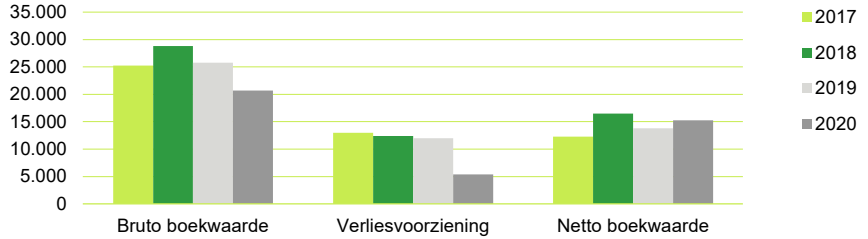
De wetgever staat toe dat de door u geplande controles op signalen van misbruik of oneigenlijk gebruik gedurende 2021 worden opgepakt en de consequenties hiervan in de administratie van 2021 worden verwerkt. U bent nog niet klaar met het uitzoeken en verwerken van alle signalen voortkomend uit Tozo 1, 2 en 3. De Tozo-regeling stelt dat dit ook niet hoeft. U gaat de komende periode aan de slag met opvolging van alle IB-signalen. Van de ontvangen signalen is op basis van een risicoanalyse vastgesteld dat een aantal dossiers een verhoogd risico kennen. Eventuele terugvorderingen na de genoemde datum zullen worden verwerkt in boekjaar 2021. Bij de controle van de jaarrekening 2021 wordt door ons vastgesteld dat daadwerkelijk het plan is opgevolgd.

Uit de controle komt eveneens een formele bevindingen naar voren. Op basis van artikel 17 PW moet de identiteit van de aanvrager worden vastgesteld op basis van een identiteitsbewijs. Uw gemeente heeft in een aantal gevallen de identiteit echter vastgesteld op basis van DigiD in combinatie met BRP en / of Suwinet. Dit kwalificeert in het kader van onze controle als een formele onrechtmatigheid en is als zodanig opgenomen in het overzicht van fouten en onzekerheden bij de SiSa. Evenwel wordt deze onrechtmatigheid in het kader van ons oordeel niet meegewogen.

Waardering van de grondexploitaties

Algemeen
De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk. Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1 miljoen)



Ten opzichte van 31 december 2020 is de boekwaarde van de post grondexploitatie toegenomen met € 1,4 miljoen. De toename van de boekwaarde per 31 december 2020 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2020	2019
Boekwaarde per 1 januari	13.834	14.485
Investeringen	4.678	6.454
Grondverkopen	-9.774	-7.518
Tussentijdse winstneming	0	0
Mutatie verliesvoorziening	-949	419
Onttrekking verliesvoorziening*	7.500	0
Boekwaarde per 31 december	**15.271**	**13.834**

* Er heeft in 2020, conform raadsbesluit, een eenmalige afboeking plaatsgevonden van historische plankosten € 7,5 miljoen. Dit bedrag is in mindering gebracht van de boekwaarde van het project De Tuinen van Aalsmeer en voor hetzelfde bedrag is eveneens de voorziening verlaagd.

Gehanteerde parameters
De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Aalsmeer gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Legenda status:
- = evenwichtig
- = optimistisch
- = voorzichtig
- = controleverschil

Parameter	2020	Toelichting
Kostenstijging	●	De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 1,5% - 1,7% en ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. Op basis van de beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig.
Opbrengstenstijging	●	Inzake woningbouw rekent het college rekent met een opbrengstenstijging van 1,7% en voor bedrijventerreinen met een opbrengstenstijging van 1%. Op basis van de beschikbare informatie achten wij deze parameter evenwichtig.
Rekenrente	●	Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 0,5% (2019: 0,5%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Aalsmeer. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.
Disconteringsvoet	●	De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.
Programmering	●	De programmering van de grondexploitatie is niet extern getoetst door de gemeente. Op basis van externe benchmarks hebben wij vastgesteld dat de programmering past binnen de vraag naar woningen in de gemeente Aalsmeer.
Verkoopprijzen	●	De verkoopprijzen voor zowel woningen als bedrijven zijn niet significant gewijzigd. Er ligt een residuele berekening ten grondslag aan de grondprijzen. Daarnaast worden de grondprijzen van Polderzoon fase II onderbouwd middels een taxatierapport. Op basis van de aangeleverde onderbouwingen kwalificeren wij deze parameter evenwichtig.

Waardering van de grondexploitaties

De Tuinen van Aalsmeer
De boekwaarde van dit project bedraagt € 11,3 miljoen. Het verwachte resultaat van dit project is € 2,1 miljoen negatief. Ter hoogte van dit bedrag is een voorziening gevormd in de jaarrekening. Er heeft in 2020, conform raadsbesluit, een eenmalige afboeking plaatsgevonden van historische plankosten € 7,5 miljoen. Dit bedrag is in mindering gebracht van de boekwaarde van het project De Tuinen van Aalsmeer en voor hetzelfde bedrag is eveneens de voorziening verlaagd. Het project De Tuinen van Aalsmeer bestaat uit de volgende deelprojecten:

- Polderzoom fase 1
- Polderzoom fase 2
- Spoorlaan
- Opheliahof
- Zwarteweg

De nog te maken kosten bedragen € 6,8 miljoen. De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 12,4 miljoen. In totaal zijn er nog 380 woningen te realiseren, hiervan zullen naar verwachting 44 woningen (Spoorlaan) worden uitgegeven in 2021. Hiervoor is door de gemeente een koopovereenkomst afgesloten met een woningcorporatie.

Ten aanzien van Polderzoon fase 2 dient nog gronden verworven te worden van particulieren. De gemeente is nog in onderhandeling met de wederpartij en momenteel is er nog geen koopovereenkomst afgesloten. Mogelijk dat dit invloed kan hebben op de fasering van Polderzoom fase 2.

Ten aanzien van de programmering en de fasering van De Tuinen van Aalsmeer ligt geen externe onderbouwing ten grondslag waarin is vastgesteld dat het aantal uit te geven woningen ook past binnen de marktvraag in de regio Aalsmeer. Wij adviseren u om de programmering te laten valideren door een externe deskundige.

Green Park Aalsmeer
De grondexploitatie wordt gevoerd door Green Park Gebiedsontwikkeling B.V. (hierna: GPAG) waar de gemeente Aalsmeer 50% aandeelhouder is. GPAG realiseert voor eigen rekening en risico een bedrijventerrein.

De gemeente Aalsmeer is verantwoordelijk voor de aankoop van gronden namens GPAG welke via een ABC-levering worden geleverd aan een particuliere afnemer. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de investeringen in openbare ruimte. Bij verwerving van de gronden ontvangt de gemeente aan het einde van het jaar een vooruitbetaling van 90%. GPAG heeft een verwervingsplicht om de verworven gronden af te nemen. Bij verkoop van de grond door GPAG aan een particuliere afnemer ontvangt de gemeente de resterende 10%.

De boekwaarde van dit project bedraagt momenteel € 7,3 miljoen. Dit bestaat uit gronden en investeringen in openbare ruimte waar de laatste 10% nog niet in rekening is gebracht door de gemeente.

Het verwachte resultaat van het project Green Park is € 3,0 miljoen negatief. Het risico van de grondexploitatie ligt bij GPAG waardoor dit niet doorwerkt in de jaarrekening van de gemeente Aalsmeer in de vorm van een voorziening op de grondexploitatie. Wel heeft GPAG een negatief eigen vermogen van € 2 miljoen waardoor er in de jaarrekening een voorziening deelneming van € 1 miljoen is gevormd ter hoogte van 50% van het negatieve eigen vermogen.

De gemeente Aalsmeer heeft een garantiestelling afgegeven aan GPAG van € 48,2 miljoen. Het risico bestaat derhalve dat de gemeente garant moet staan indien GPAG niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Wij adviseren u derhalve om de financiële positie van GPAG periodiek te monitoren.

Overige bevindingen

Afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19
Wij hebben een verhoogd risico onderkend inzake de afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19. Door Covid-19 worden er door de gemeente extra lasten gemaakt waardoor mogelijk budgetten worden overschreden. Een deel van deze extra lasten zullen worden gecompenseerd door het Rijk waardoor een mogelijk risico bestaat dat lasten van 2021 worden verschoven naar 2020. Om dit risico te mitigeren, hebben wij met name gekeken naar de onderbouwingen inzake de verplichtingen ultimo 2020. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de verplichtingen voldoende onderbouwd. Wij hebben derhalve geen indicaties dat de gemeente ten onrechte verplichtingen heeft opgenomen in de jaarrekening.

Beheerplan Beheer gebouwen
In januari 2020 heeft de Commissie BBV de notitie Materiële vaste activa uitgebracht, waarin een aantal stellige uitspraken zijn opgenomen met betrekking tot de opname en verwerking van voorzieningen voor groot onderhoud. Hierin is onder meer bepaald dat:
- voorzieningen alleen met instemming van de Raad kunnen worden ingesteld en dienen te worden gevoed op basis van een recent beheerplan (in de basis maximaal vijf jaar oud);
- Tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.

Wij hebben vastgesteld dat de raad heeft ingestemd met het vormen van een onderhoudsegalisatievoorziening Beheer gebouwen, echter het onderliggende beheerplan is nooit vastgesteld door de raad. Wij constateren dat voor elk object een afzonderlijk beheerplan is opgesteld wat ten koste gaat van het overzicht. In de jaarrekening wordt dit echter gepresenteerd als één onderhoudsvoorziening, derhalve adviseren wij u om een geconsolideerd beheerplan op te stellen en deze ter goedkeuring te leggen aan de raad.

Van de organisatie hebben wij begrepen dat in het kader van de motie RAP-raad kritisch gekeken wordt naar de beheerplannen. Dit vinden wij een goede ontwikkeling.

Omvang voorziening
De omvang van de voorziening bedraagt ultimo 2020 € 0,4 miljoen. Op basis van het huidige beheerplan zijn de jaarlijkse dotaties aan de voorziening structureel hoger dan de jaarlijkse onttrekkingen. Dit heeft tot gevolg dat de omvang van de voorziening ultimo 2040 zal stijgen naar € 2,8 miljoen. Op basis van deze informatie achten wij de omvang van de voorziening Beheer gebouwen te hoog.

Op grond van de notitie Materiële vaste activa heeft de gemeente twee keuzes:
- Ingeval de voorziening duidelijk een te grote omvang heeft gekregen, dan mag een overschot door middel van een Raadsbesluit in een keer vrijvallen ten gunste van het resultaat; of
- de toekomstige jaarlijkse toevoegingen kunnen met instemming van de Raad terug worden gebracht naar een lager niveau.

Wij adviseren het college derhalve om zo spoedig mogelijk een voorstel hieromtrent en met inachtneming van onze opmerking inzake het beheerplan aan de Raad voor te leggen.

Doorbelastingen gemeente Amstelveen
Wij hebben vastgesteld dat de vaste dienstverleningsbijdrage in overeenstemming is met het dienstverleningshandvest tussen de gemeente Amstelveen en de gemeente Aalsmeer. Voor de overige bijdragen aan de gemeente Amstelveen hebben wij vastgesteld dat deze onderling zijn afgestemd tussen beide gemeenten. Wij hebben vernomen dat de gemeente Aalsmeer in gesprek is met de gemeente Amstelveen over de eventuele aanpassing van het dienstverleningshandvest tussen beide gemeenten voor de komende jaren. Wij adviseren u om hierin concrete prestatiemaatstaven, daar waar mogelijk en meetbaar is, vast te leggen.

Inkopen
Wij hebben aanvullende werkzaamheden uitgevoerd inzake de juiste afgrenzing van inkooplasten en daarnaast vastgesteld dat voor inkooplasten een adequate prestatielevering heeft plaatsgevonden. Op basis van onze werkzaamheden zijn hieruit geen bevindingen gebleken.

Overige bevindingen

Verkoop aandelen Eneco
In 2016 zijn de aandelen van Eneco Holding opgesplitst. De bestaande Eneco Holding heeft een naamswijziging ondergaan (Stedin Holding) en de nieuwe opgerichte vennootschap (Eneco Holding) is hierbij in natura verkregen en had derhalve een verkrijgingsprijs van nihil. Bij de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 blijft de boekwaarde van € 573.000, die toeziet op Stedin Holding, gehandhaafd. Hierdoor valt het uiteindelijke resultaat op de verkoop van Eneco € 573.000 hoger uit dan oorspronkelijk aan de raad is voorgelegd.

Sociaal domein
In bijlage B hebben wij de resterende onzekerheden opgenomen die voortkomen uit onze controle van het sociaal domein. Voor Wmo heeft de gemeente gebruik gemaakt van vaststellingsovereenkomsten met zorgaanbieders en voor Jeugd is gebruik gemaakt van controleverantwoordingen van zorgaanbieders. De onzekerheid voor Jeugd ziet grotendeels toe op zorgaanbieders met een productieomvang < EUR 125k waarvoor geen controleverantwoordingen worden ontvangen.

Bij de bepaling van de onzekerheden hebben wij ons volledig gebaseerd op de SDO notitie uit januari 2019 (Controle interne beheersing Jeugd en Wmo voor gemeenten en accountants). Wij constateren dat de gemeente nog een aantal (kwalitatieve) stappen moet zetten om het ‘controlemandje’ voldoende te vullen om zo zelfstandig de prestatielevering vast te stellen.

In een aantal gevallen is de verantwoording hoger dan de geboekte lasten in de financiële administratie, dit verschil is in de definitieve jaarrekening alsnog verwerkt.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen
In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2020 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor enkele gemeentelijk inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 150.000 niet de juiste procedure is gevolgd. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden. Wij hebben dit bedrag als rechtmatigheidsfout aangemerkt.

Wij adviseren het college om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen.

Begrotingsrechtmatigheid
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2020. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling (totaal € 5,2 miljoen)	€ 5,2 mio is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel
Programma 7 Overheid (totaal € 0,5 miljoen)	€ 0,5 mio is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel

Rechtmatigheid

Kredieten
Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren de volgende overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten:

- Nieuwbouw school Triade (€ 59.000): de nieuwbouw van de school Triade is afgerond met een nadeel van € 59.000. Dit krediet zal bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 worden afgesloten en is onrechtmatig.
- Wegen aanleg Molenvlietweg (€ 632.000): de overschrijding van € 632.000 wordt gedekt door bijdragen van derden en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
- Wegen Burgemeester Kasteleinweg (€ 110.000): overschrijding zal worden gedekt vanuit het krediet van jaarschijf 2021 en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
- Groen (€ 647.000): overschrijding zal worden gedekt vanuit het krediet van jaarschijf 2021 en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
- Riolering (€ 107.000): zal deels worden gedekt vanuit kredieten van 2021 en leidt niet tot een onrechtmatigheid.
- Restauratie Fort Kudelstaart (€ 159.000): de overschrijding met € 159.000 zal in de toekomst nog worden gedekt door een bijdrage van € 245.000 van de provincie en leidt niet tot een onrechtmatigheid.

Mutaties in de reserves
De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Verschil
Dotaties	11.100	11.143	43
Onttrekkingen	13.344	14.019	-675
Saldo mutaties in de reserves	**-2.245**	**-2.286**	**-631**

Uit onze controlewerkzaamheden op de mutaties van de reserves zijn geen bevindingen geconstateerd.

Niet financiële beheershandelingen
Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Financiering
In 2020 heeft uw gemeente twee nieuwe langlopende leningen afgesloten van in totaal € 15 miljoen bij de BNG. Wij hebben vastgesteld dat tenminste drie prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen zijn opgevraagd. Hiermee is voldaan aan het Treasurystatuut Aalsmeer 2016.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Aalsmeer zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Jaarverslag

Jaarverslag
In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2020 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag voldoet aan de vereisten van de BBV
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau met enkele aanbevelingen (zie hieronder)
Paragraaf Verbonden Partijen	In de paragraaf Verbonden Partijen zijn nog de financiële gegevens van 2019 opgenomen bij de desbetreffende verbonden partijen in plaats van die van 2020. Wij adviseren u om voortaan de meest actuele gegevens op te nemen in deze paragraaf.
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	De risico's zijn uitgebreid toegelicht in deze paragraaf. De kans en impact is nog niet voor alle risico's toegelicht.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan notitie 'Structurele en incidentele baten en lasten'. Wij adviseren u wel om een grensbedrag op te nemen in de financiële verordening vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten.
Covid-19	Uw gemeente heeft ervoor gekozen om een afzonderlijke paragraaf op te nemen waarin de impact als gevolg van Covid-19 is beschreven. Hiermee geeft u een goed inzicht in deze bijzondere gebeurtenissen.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen voor de Tozo regeling een aantal fouten en onzekerheden geconstateerd, deze zijn opgenomen in bijlage A. Voor de andere SiSa regelingen hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording
Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2020 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

In het boekjaar 2019 is het dienstverband van de toenmalige gemeentesecretaris beëindigd. De vergoeding wegens beëindiging dienstverband is uitbetaald in 2020. Dit is getoetst door onze collega's van Employment Advisory en daarbij is vastgesteld dat voldaan is aan de gestelde WNT-normen.

Voor de overige topfunctionarissen hebben wij vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

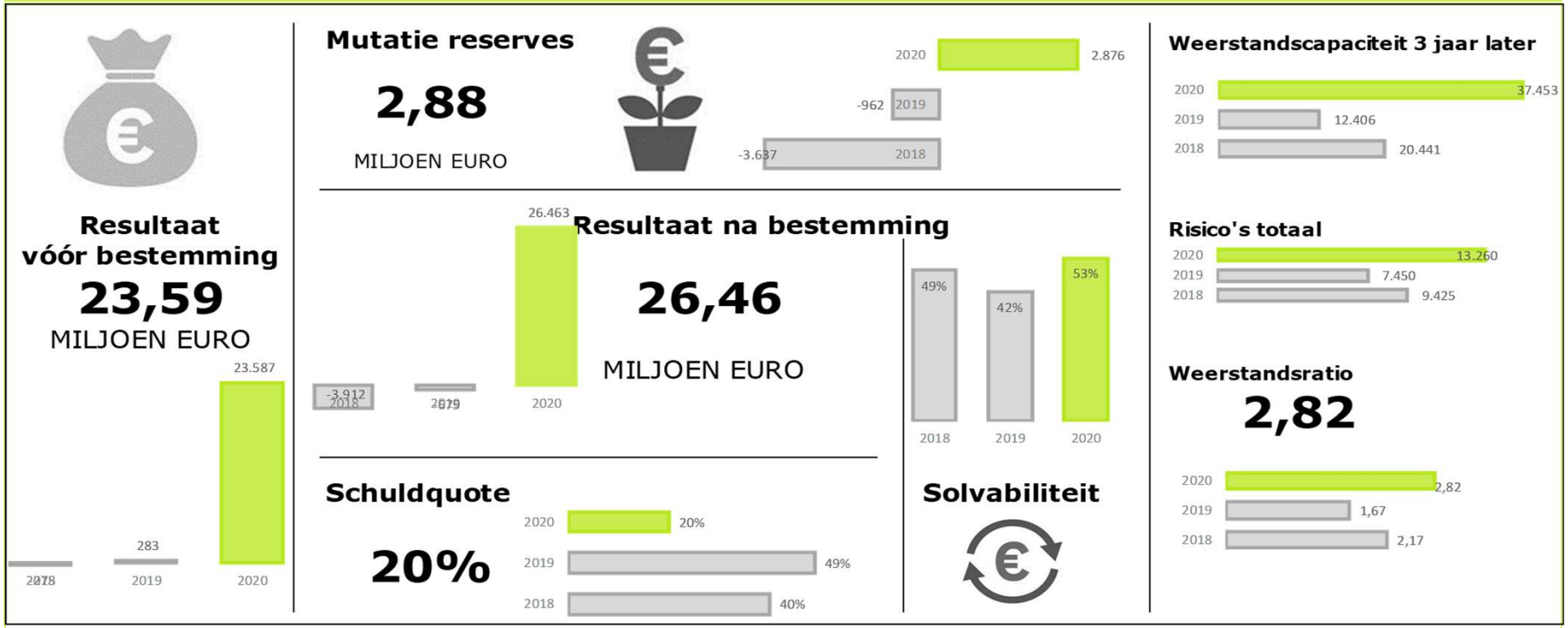
Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.



Financiële positie

3. Financiële positie

Financiële kengetallen en signaleringwaarden



3. Financiële positie

3.3 Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetallen in %	Gemeente		Landelijk	
	2020	2019	2020*	2019
Netto schuldquote	20	49	67	55
Netto schuldquote gecorrigeerd	19	47	60	48
Solvabiliteit	53	42	32	34
Grondexploitaties	15	18	11	13
Belastingcapaciteit	119	112	105	102
Structurele exploitatieruimte	0,0	2,0	-0,2	-0,4

* Is gebaseerd op de begrotingssaldi

3.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente heeft als interne norm een weerstandsratio van 1,5. Hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming € 37,5 miljoen (2019: € 12,4 miljoen). Er is dus sprake van een stijging van 202% van de beschikbare weerstandscapaciteit ten opzichte van 2019. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de verkoop van de aandelen in Eneco.

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:
- Risico's als gevolg van de Coronacrisis
- Risico's binnen het grondbedrijf
- Risico op fluctuaties binnen de algemene uitkering gemeentefonds
- Risico op overschrijdingen aangaande jeugdzorg

	2020	2019	2018
Weerstandscapaciteit	EUR 37.453	EUR 12.406	EUR 20.441
Risico's	EUR 13.260	EUR 7.450	EUR 9.425
Weerstandsratio	**2,8**	**1,7**	**2,2**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende



Bevindingen interne beheersing

4. Bevindingen interne beheersing

4.1 Algemeen
De uitvoering van de processen voor de gemeente Aalsmeer vinden nagenoeg geheel plaats binnen de centrumgemeente Amstelveen. Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2020 hebben wij op 21 december 2020 een management letter uitgebracht waarin de managementletter van de gemeente Amstelveen als bijlage was toegevoegd. Wij kunnen niet gebruik maken van effectieve beheersmaatregelen in de primaire processen, dit wordt vooral veroorzaakt doordat maatregelen onvoldoende zichtbaar worden vastgelegd. Wij adviseren daarom om de beheersing in de primaire processen meer vorm te geven in plaats van de huidige situatie waarin controles achteraf worden uitgevoerd door de VIC. Deze bevinding heeft ertoe geleid dat onze controleaanpak vooral gegevensgericht van aard is geweest.

Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

1. Waardering van uw grondexploitatie.
2. Aanbestedingsrechtmatigheid.
3. Verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).
4. Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet uw gemeente toe op de afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19.

4.2 Automatisering
IT wordt een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening- controle. Uit onze IT audit komt naar voren dat ook op het gebied van automatisering nog verbeteringen mogelijk zijn. Deze bevindingen hebben wij aan u gerapporteerd in onze management letter. Wij adviseren het college hieraan prioriteit te geven. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

4.2 Automatisering (vervolg)
Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

4.3 Fraude, corruptie en naleving wet- en regelgeving

Fraude
Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

4. Bevindingen interne beheersing

Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.



Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Invoering rechtmatigheidsverantwoording
Het belangrijk deel van de controles op transacties is belegd bij de afdeling concern control van de gemeente Amstelveen. Binnen de organisatie van de centrumgemeente Amstelveen zijn niet alle processen optimaal geborgd vanuit het ‘three lines of defense model’’. Voor de belangrijkste materiële en risicovollere geldstromen is daarentegen wel een auditplan vanuit de VIC beschikbaar. Hierdoor worden er voor de relevante geldstromen nog controlewerkzaamheden achteraf uitgevoerd en daarmee een minimale basis aanwezig voor de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording.

De concerncontroller van de gemeente Aalsmeer is in overleg met de concerncontroller van de gemeente Amstelveen om meer inhoudelijk betrokken te raken en periodiek overleg te hebben in de noodzakelijke voorbereidingen en uit te voeren werkzaamheden vanuit de VIC om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording voor 2021.



Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2021 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
C1	Specifieke uitkering reductie energiegebruik			
C31	Maatregel huisvesting kwetsbare groepen			
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai			
G2	G2 Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2020			
G3	G3 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020			
G4	G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020		Zie volgende pagina	
H4	Specifieke uitkering investering sport (SPUK Sport)			
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage (vervolg - Tozo) Aalsmeer

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2020 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2021 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formeel fout	204.000	Formele bevinding
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout	54.000	Financiële bevinding
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Fout Onzeker	32.000 455.000	Financiële bevinding
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout Onzeker	15.000 45.000	Financiële bevinding
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout Onzeker	3.000 16.000	Financiële bevinding
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen
De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid en onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
EU Aanbestedingsrechtmatigheid		150
Kredietoverschrijding nieuwbouw school Triade		59
PGB's	45	45
Tozo	104	104
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	**149**	**358**
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	-	nvt
Totaal	**149**	**358**

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Prestatielevering Jeugd	1.244	1.244
Prestatielevering Wmo	582	582
Prestatielevering PGB	368	368
Tozo	518	518
Totaal onzekerheden	2.712	2.712

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2020 onderkend:
- waardering grondexploitaties;
- aanbestedingen;
- WNT-verantwoording;
- Afgrenzing van de lasten als gevolg van Covid-19.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants
Voor de jaarrekening van de gemeente Aalsmeer maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:
- Green Park Aalsmeer: ten aanzien van onze werkzaamheden inzake grondexploitatie maken wij gebruik van de werkzaamheden van de accountant van Green Park Aalsmeer. Wij zullen een dossier review uitvoeren op het controledossier van de accountant van Green Park Aalsmeer.
- Gemeente Amstelveen: de administratieve organisatie en de interne beheersing is uitbesteed aan de centrumgemeente Amstelveen. De bevindingen hierover hebben wij reeds aan u gerapporteerd in onze management letter d.d. 21 december 2020.
- Belastingsamenwerking Amstelland: inzake de belastingen hebben wij een controle uitgevoerd wat heeft geresulteerd in een controleverklaring bij de belastingopgave van de gemeente Aalsmeer.

Inschakeling van interne / externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle voor de controle van de Tozo gebruik gemaakt van de werkzaamheden van onze collega's van Business Advisory. Daarnaast hebben wij voor de WNT gebruik gemaakt van onze collega's van Employment Advisory.

Verbonden partijen
Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Aalsmeer hebben wij vastgesteld dat:
- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle
Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Bevestiging van het management
Wij hebben het college van burgemeester en wethouders ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd en ontvangen aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Aalsmeer
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- roulatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Contactgegevens

J.M.A. (John) Drost RA
Partner Audit
06 - 22 18 93 49
j.drost@bakertilly.nl

R.P. (Ronald) Hoogeveen RA
Senior Manager Audit
06 - 11 79 95 66
r.hoogeveen@bakertilly.nl

M.P.M. (Marc) Wijdoogen MSc. RA
Manager Audit
06 - 52 75 99 25
m.wijdoogen@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Entrada 303
Postbus 85745
1114AA Amsterdam
+31 (0)20 – 644 2840

Gemeente Aalsmeer

Griffie

Uw contact O.F. Matheijsen
T 0297 - 387584

Aan de gemeenteraad van Aalsmeer

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 6 juli 2021
Ons kenmerk -

Betreft advies auditcommissie over de jaarrekening 2020

Geachte leden van de raad,

De auditcommissie informeert u met deze brief over de uitkomsten van de bespreking van de Jaarstukken 2020. De auditcommissie heeft tot taak de raadsbehandeling van de jaarrekening en het jaarverslag voor te bereiden. De commissie betrekt bij haar oordeel de bevindingen van de accountant en adviseert de gemeenteraad.

Op 19 mei 2021 heeft de auditcommissie het concept accountantsverslag van de controle van de jaarrekening 2020 met de accountant en de portefeuillehouder besproken. Ook op 6 juli 2021 is de auditcommissie bijeen geweest, dit keer om het accountantsverslag te bespreken met hierin de bevindingen van de controle op de uitvoering van de Tozo.

Advies aan de raad
De auditcommissie geeft de gemeenteraad het advies om in te stemmen met de Jaarstukken 2020. Als aandachtspunten geeft de auditcommissie aan het college mee om maatregelen te treffen voor zaken die de accountant geconstateerd heeft en als zodanig zijn weergegeven in de Bestuurlijke Samenvatting. Deze zien we graag betrokken bij de verbetering van de interne beheersing van de AA-organisatie.
De accountant is voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De auditcommissie

O. van Kolck
griffier

D.G. van der Zwaag
voorzitter

In afschrift aan het college van burgemeester en wethouders van Aalsmeer.

Kon pagina 1 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 22 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 23 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 24 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 25 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 26 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 27 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 28 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 29 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 30 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 31 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 32 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 33 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 34 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 35 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 36 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 37 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 38 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 39 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 40 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 41 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 42 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 43 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 44 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 45 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 46 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 47 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 48 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 49 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 50 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 51 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 52 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 53 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 54 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 55 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 56 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 57 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 58 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 59 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 60 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 61 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 62 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 63 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 64 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 65 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 66 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 67 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 68 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 69 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 70 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 71 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 72 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 73 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 74 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 75 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 76 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 77 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 78 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 79 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 80 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 81 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 82 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 83 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 84 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 85 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 86 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 87 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 88 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 89 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 90 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 91 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 92 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 93 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 94 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 95 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 96 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 97 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 98 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 99 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 100 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 101 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 102 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 103 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 104 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 105 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 106 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 107 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 108 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 109 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 110 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 111 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 112 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 113 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 114 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 115 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 116 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 117 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 118 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 119 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 120 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 121 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 122 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 123 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 124 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 125 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 126 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 127 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 128 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 129 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 130 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 131 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 132 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 133 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 134 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 135 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 136 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 137 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 138 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 139 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 140 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 141 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 142 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 143 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 144 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 145 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 146 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 147 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 148 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 149 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 150 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 151 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 152 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 153 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 154 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 155 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 156 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 157 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 158 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 159 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 160 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 161 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 162 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 163 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 164 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 165 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 166 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 167 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 168 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 169 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 170 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 171 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 172 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 173 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 174 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 175 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 176 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 177 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 178 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 179 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 180 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 181 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 182 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 183 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 184 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 185 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 186 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 187 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 188 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 189 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 190 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 191 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 192 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 193 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 194 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 195 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 196 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 197 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 198 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 199 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 200 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 201 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 202 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 203 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 204 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 205 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 206 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 207 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 208 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 209 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 210 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 211 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 212 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 213 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 214 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 215 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 216 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 217 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 218 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 219 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 220 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 221 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 222 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 223 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 224 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 225 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 226 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 227 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 228 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 229 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 230 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 231 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 232 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 233 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 234 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 235 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 236 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 237 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 238 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 239 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 240 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 241 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 242 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 243 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 244 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 245 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 246 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 247 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 248 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 249 uit document Jaarstukken 2020 incl. controleverklaring Accountant.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	235
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	10
Omschrijving	Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	8 juli 2021

Noord-Holland Zuid
21 april 2021

RES 1.0

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO Z



2,7 TWh duurzame energie in 2030

We wekken al 0,7 TWh op

Samen aan de slag!

Voorwoord

De energietransitie zorgt voor grote uitdagingen in Nederland. Als we de jeugd een duurzame toekomst willen geven, dan kunnen we niet wachten en moeten we nu echt aan de slag. Dat begint bij onszelf en onze omgeving. Die gaat de komende jaren veranderen, dat is niet altijd makkelijk maar verandering biedt ook kansen.

Twee jaar geleden hebben we landelijk heldere afspraken gemaakt in het Klimaatakkoord. In Noord-Holland Zuid zijn we daarmee verder gegaan. Onze voorstellen liggen nu voor u, in de eerste Regionale Energiestrategie (RES 1.0) Noord-Holland Zuid. Het is de uitkomst van een intensief, meerjarig samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie en netbeheerders. Van begin af aan is samengewerkt met inwoners, energiecoöperaties, experts en maatschappelijke organisaties. En samen doen we als RES-regio een ambitieus bod om 2,7 TWh hernieuwbare energie op te wekken in 2030.

De afgelopen tweeënhalf jaar hebben flink wat discussies opgeleverd. Dat is logisch. De energietransitie heeft immers grote impact op onze leefomgeving. Zij raakt ons allemaal. Het gesprek daarover aangaan maakt de plannen alleen maar sterker. Naast al die gesprekken over windturbines en zonneparken hebben we gekeken naar de vraag of het past op het elektriciteitsnet. En of het landschappelijk in te passen is, met oog voor leefbaarheid en onze natuur. We zochten en vonden een balans in 32 zoekgebieden, die we in deze RES 1.0 beschrijven.

Als regio zijn we trots op onze ambitie. Waarbij we beseffen dat het nog niet klaar is. De RES 1.0 is een denk- en zoekrichting, er kunnen nog steeds zoekgebieden afvallen of bij komen. De uitwerking is dan ook maatwerk. Eén waar we de komende dertig jaar hard aan zullen werken.

Graag danken we iedereen die heeft meegewerkt aan de RES 1.0.

De eerste stap is gezet. We hopen van harte dat wij de goede samenwerking in onze regio kunnen voortzetten.

Namens de stuurgroep Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid,

Thijs Kroese (voorzitter stuurgroep)
Floor Gordon (namens de deelregio Amstelland)
Marieke van Doorninck (namens de deelregio Amsterdam)

Bart Heller (namens de deelregio Gooi en Vechtstreek)
Jurgen Nobel (namens de deelregio Haarlemmermeer)
Floor Bal (namens de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland)
Annette Baerveldt (namens de deelregio Zaanstreek/Waterland)
Edward Stigter (namens de provincie Noord-Holland)
Thea Fierens (namens de waterschappen)
Jocelyn Schaap (namens Liander)
Sijas Akkerman (namens de natuur- en milieuorganisaties)
Aernoud Olde (namens de energiecoöperaties)
Olof van der Gaag (namens de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie)

Inhoudsopgave

Samenvatting RES Noord-Holland Zuid i

1. Inleiding op de RES 1.0 1
   - 1.1 Wat is de Regionale Energiestrategie? 1
   - 1.2 Aanpak in Noord-Holland Zuid 2
   - 1.3 Wat gebeurt er naast de RES? 3
2. Van ambitie naar realisatie 6
   - 2.1 Ambitie (aanbod) en zoekgebieden 6
   - 2.2 Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak 12
   - 2.3 Ruimtelijke afwegingen 15
   - 2.4 Energie-infrastructuur 21
   - 2.5 Effecten 29
3. Regionale Structuur Warmte 34
   - 3.1 Warmtebronnen 37
   - 3.2 Warmtevraag 52
   - 3.3 Warmte-infrastructuur 54
   - 3.4 Regionale samenwerking 56
   - 3.5 Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer 61
   - 3.6 Gooi en Vechtstreek 65
   - 3.7 IJmond & Zuid-Kennemerland 66
   - 3.8 Zaanstreek/Waterland 68
4. Vervolgstappen na de RES 1.0 71
5. Amstelland 77
   - 5.1 Samenvatting 77
   - 5.2 Kenmerken en ambities Amstelland 80
   - 5.3 Elektriciteit en warmte 82
   - 5.4 Energie-infrastructuur 84
   - 5.5 Participatie en draagvlak 88

6. Amsterdam 89
6.1 Samenvatting 89
6.2 Ambities en beleidscontext deelregio Amsterdam 92
6.3 Elektriciteit 94
6.4 Warmte 121
6.5 Elektriciteitsinfrastructuur 127
6.6 Leefomgeving en ruimte 130
6.7 Participatie en maatschappelijke acceptatie 133
7. Gooi en Vechtstreek 136
7.1 Samenvatting 136
7.2 Kenmerken en ambities Gooi en Vechtstreek 138
7.3 Energiebesparing Gooi en Vechtstreek 140
7.4 Elektriciteit en warmte 149
7.5 Energie-infrastructuur 151
7.6 Participatie en draagvlak 153
8. Haarlemmermeer 155
8.1 Samenvatting 155
8.2 Kenmerken en ambities deelregio Haarlemmermeer 158
8.3 Elektriciteit en warmte 164
8.4 Energie-infrastructuur 167
8.5 Participatie en draagvlak 168
9. IJmond & Zuid-Kennemerland 172
9.1 Samenvatting 172
9.2 Kenmerken en ambities IJmond & Zuid-Kennemerland 174
9.3 Elektriciteit en warmte 176
9.4 Energie-infrastructuur 178
9.5 Lokaal eigendom en draagvlak 180
10. Zaanstreek/Waterland 181
10.1 Samenvatting 181
10.2 Kenmerken en ambities Zaanstreek/Waterland 183
10.3 Elektriciteit en warmte 185
10.4 Energie-infrastructuur 186
10.5 Participatie en draagvlak 190

11. Relaties met andere opgaven 192
11.1 Klimaattafels 192
11.2 Economie, ruimte en maatschappij 201

Bijlage 1. Begrippenlijst 215
Bijlage 2. Verantwoording en bronnen 221
Bijlage 3. Bijlagen RSW 224
Bijlage 4. Netimpactanalyse 239
Bijlage 5. Moties en amendementen 240

Colofon 241

Samenvatting Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

Samen aan de slag

In het Klimaatakkoord uit 2019 is afgesproken dat dertig energieregio's de mogelijkheden in hun gebied onderzoeken voor grootschalige opwek van zonne- en windenergie op land. In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 staan de plannen die overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners hiervoor hebben gemaakt. Daarnaast worden in de RES 1.0 de mogelijkheden verkend om met behulp van duurzame warmtebronnen en -technieken gebouwen te verwarmen in plaats van met aardgas. De RES 1.0 is een vervolg op de concept-RES van april 2020.

Energieregio Noord-Holland Zuid

Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van de dertig energieregio's in Nederland die een RES opstellen. Doel van de RES'en is dat de energieregio's samen in 2030 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. De regio Noord-Holland Zuid is onderverdeeld in zes deelregio's: Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland.



Mogelijkheden verkennen en plannen concreter maken

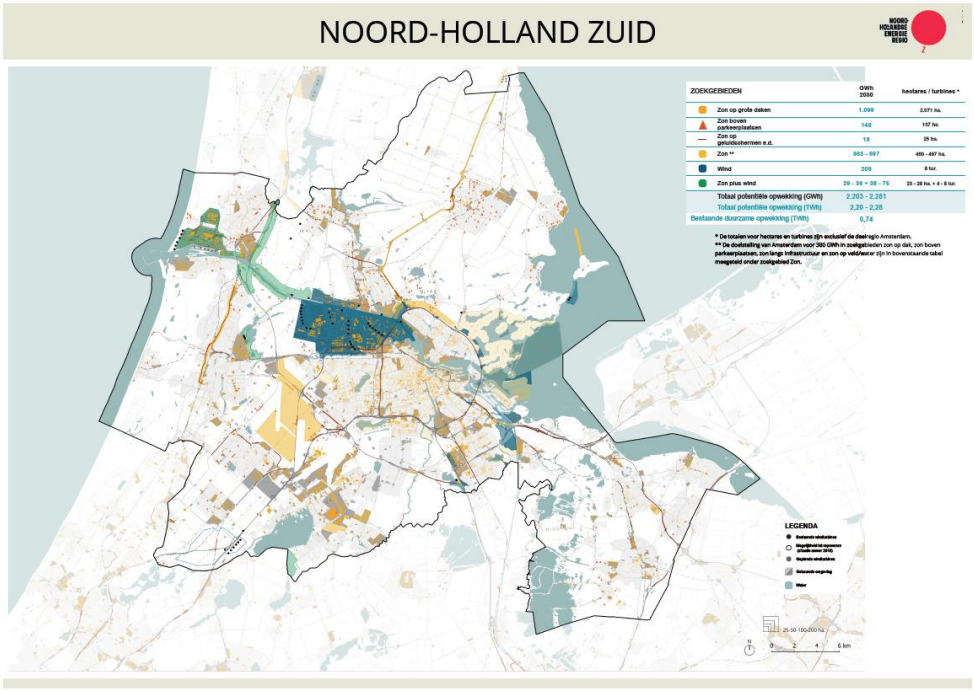
Het opstellen van de RES is geen studeerkamerproject. Het is het resultaat van een intensief samenwerkingstraject van gemeenten, provincie en waterschappen met netbeheerders, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties, natuur- en milieuorganisaties, ondernemers en inwoners. Samen verkennen zij de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken in de regio en maken zij stap voor stap de plannen concreter.

Elektriciteit (zonne- en windenergie)

Ambitie, potentie en zoekgebieden

In het RES-proces in Noord-Holland Zuid zijn 32 zoekgebieden aangemerkt voor de opwek van zonne- en windenergie. De regio heeft de ambitie om in deze gebieden 2,7 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken in 2030. Bovenop deze ambitie is nog meer mogelijk: de 'theoretische potentie' in

Noord-Holland Zuid is in totaal 3,0 TWh. Dit biedt ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de best passende oplossingen. Daarbij kijken we naar draagvlak, ruimtelijke inpassing en een efficiënte inzet van de energie-infrastructuur.



Een zoekgebied is een gebied waar de mogelijkheden voor zonne- en/of windenergie verder worden onderzocht. Het staat dus nog niet vast dat binnen de aangewezen 32 zoekgebieden wind- en zonne-energie zullen worden opgewekt. Of en hoe dat gebeurt, is onderwerp van verdere overleggen met inwoners en andere belanghebbenden.

In de RES 1.0 staan verschillende soorten zoekgebieden met elk hun eigen kansen en uitdagingen. Algemene zoekgebieden voor zonne-energie zijn grote daken, parkeerplaatsen en geluidsschermen. Daarnaast zijn er plaatsgebonden zoekgebieden voor zonne- of windenergie, zoals grond langs wegen of kanalen en grond op of rond bedrijventerreinen. Deze plaatsgebonden zoekgebieden staan op de kaarten van de deelregio's in de RES. Daarbij is aangegeven of het gaat om een zoekgebied voor zonnepanelen (geel) of windturbines (blauw) of een combinatie van beide (groen). De zoekgebieden zijn nu nog ruim genomen. In het vervolgproces gaan we samen met de omgeving en belanghebbenden bepalen wat de meest geschikte plek is voor de zonnepanelen of windturbines.

Uitgangspunten RES Noord-Holland Zuid

Het RES-proces heeft veel mensen op de been gebracht. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd in de deelregio's en de gemeenten, er is kennis gedeeld en er zijn discussies zijn gevoerd.. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten voor de vervolgstappen geformuleerd:

1. **Zorgvuldige participatie**: bij planvorming kunnen inwoners en andere belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven.
2. **Eerlijke verdeling van lusten en lasten**: er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project.
3. Bij ieder project wordt gestreefd naar **toegevoegde waarde** voor **landschap en natuur** en worden maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen.
4. Per project wordt verkend hoe **kansen gekoppeld kunnen worden**, ofwel waar opwek gecombineerd kan worden met andere functies.
5. De **wettelijke kaders voor afstand en (geluids)overlast** blijven het uitgangspunt. Lokale overheden kunnen besluiten tot strengere normen.
6. Snel realiseerbare projecten zoals **zon op grote daken, parkeerplaatsen en geluidsschermen** worden actief gestimuleerd.
7. Er is en blijft **ruimte voor nieuwe initiatieven en zoekgebieden**.
8. **Ruimtelijke samenhang** is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken.

Belangen zorgvuldig afwegen

Bij de keuzes in de RES spelen verschillende belangen een rol. Die belangen wegen we zorgvuldig tegen elkaar af. Een afwegingskader helpt om de voors en tegens naast elkaar te zetten: op welke plekken levert opwek het meeste op (**kwantiteit**)? Waar passen de ideeën voor zonne- en windenergie **ruimtelijk** het beste? Is er al energie-infrastructuur of zijn er efficiënte aansluitmogelijkheden (**netefficiëntie**)? Is er **draagvlak** voor de plannen bij inwoners en politiek? Bij deze afwegingen is inzicht in de effecten van de keuzes nodig. Deze worden daarom onderzocht.

Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak is voorwaarde

Op weg naar deze RES 1.0 hebben vele partijen samen nagedacht over waar in de regio ruimte zou zijn voor de opwek van zonne- en windenergie. De zoekgebieden op de kaart zijn de uitkomst van dit uitgebreide participatieproces. Alle betrokkenen zijn ervan overtuigd dat samenwerking en zorgvuldige participatie cruciaal zijn voor het realiseren van de doelen. Bij de vervolgstappen wordt deze werkwijze dan ook voortgezet. Daarnaast

zetten overheden en andere partijen in Noord-Holland Zuid zich in om per energieproject te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom.

Speciale aandacht voor landschap en leefomgeving
In de RES 1.0 is ook de ruimtelijke opgave die de opwek van hernieuwbare energie met zich meebrengt verkend. Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar en vragen om zorgvuldige inpassing in het landschap. Hierbij is aandacht nodig voor ruimtelijke samenhang, een gedegen ruimtelijk ontwerp en koppeling met andere (ruimtelijke) opgaven. Ook moet rekening worden gehouden met voldoende ruimte voor de energie-infrastructuur. In de afgelopen periode is daarvoor een aantal ontwerpstudies gedaan en een handreiking opgesteld (Handreiking zoekgebieden Zon en Wind in relatie tot landschap, natuur en leefbaarheid). Voor de ruimtelijke samenhang is het van belang dat de (boven)regionale samenwerking en afstemming ook na vaststelling van de RES 1.0 worden voortgezet, in het bijzonder over het IJsselmeer en het Groene Hart.

Energie-infrastructuur uitbreiden
In Noord-Holland Zuid ligt een robuust elektriciteitsnetwerk. Op dit moment kan het echter niet meer overal aan de energievraag voldoen. En het verbruik van elektriciteit zal de komende jaren ook nog eens fors stijgen in de stedelijke regio Noord-Holland Zuid. Daardoor raakt de vraagkant steeds meer overbelast. Het gevolg is dat op 41 stations de maximale capaciteit in 2030 zal worden bereikt.

Er is op de meeste stations momenteel wel voldoende netcapaciteit beschikbaar voor de opwek van duurzame energie. Uit de netimpactanalyse van de netbeheerder blijkt dat op 6 van de 57 stations een knelpunt zal ontstaan door duurzame opwek. Daar zijn uitbreidingen en nieuwe stations nodig om duurzame opwek aan te sluiten. Dit betekent een grote opgave. Afstemming en samenwerking met de netbeheerder zijn essentieel om dit te gaan realiseren.

Effecten in beeld brengen
Gelijk met de uitwerking van de zoekgebieden uit de RES 1.0 en de borging daarvan in het omgevingsbeleid, worden de maatschappelijke en financiële effecten van energieprojecten en de effecten op de energie-infrastructuur verder in beeld gebracht. Daardoor wordt het mogelijk om alternatieven of varianten te vergelijken en onderbouwde keuzes te maken.

De RES gaat ook over warmte
Naast de opwek van duurzame elektriciteit is de warmteopgave een belangrijk onderdeel van de RES. Doel van deze opgave is gebouwen te verwarmen zonder aardgas. Voor de RES 1.0 is op regionaal niveau afgesproken de mogelijke duurzame warmtebronnen in kaart te brengen en samenwerking op te zetten. Dit gebeurt in de Regionale Structuur Warmte (RSW). Gemeenten zijn daarnaast druk bezig met hun Transitievisies Warmte over de warmtevraag en -aanbod binnen hun gemeente. Voor beide documenten is van belang vast te stellen welke bovengemeentelijke bronnen in Noord-Holland Zuid een effectieve en betaalbare bijdrage kunnen leveren aan de warmtetransitie.

Ook wordt verkend welke infrastructuur nodig is voor de warmtetransitie en hoe gemeenten hierin samen kunnen optrekken. Een vraag die nog beantwoord moet worden is in hoeverre geothermie beschikbaar en toepasbaar is in de gebouwde omgeving. Het gebruik van aquathermie heeft potentie, maar vergt nader onderzoek voordat het grootschalig kan worden toegepast. Om die reden is een gezamenlijke werkagenda opgesteld om ontwikkelingen en innovaties op de voet te volgen, toe te passen en aan te jagen.

De RES 1.0 is een stap in een traject van dertig jaar
De energietransitie is een enorme opgave. Daarom is de RES een meerjarig traject. Het RES-proces staat continu open voor nieuwe gesprekspartners, nieuwe technologie, nieuwe omstandigheden en voortschrijdend inzicht. De plannen worden steeds concreter. In de RES 1.0 staan zoekgebieden op de kaart die verder uitgewerkt worden. In het traject naar de RES 2.0 gaan we van zoekgebieden naar locaties en vervolgens naar projecten. Inwoners kunnen in dit hele proces meepraten over de energieplannen.

De RES 1.0 is tot stand gekomen na een intensief samenwerkingstraject van overheden, netwerkbeheerders, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Deze samenwerking wordt door alle partijen gewaardeerd en als waardevol beschouwd. Om de ambities en afspraken in de RES verder te brengen is het van belang deze samenwerking voort te zetten. Daarom wordt voor en na de zomer van 2021 een regionaal uitvoeringsprogramma uitgewerkt met daarin regionale samenwerkingsafspraken over zon, wind en warmte.

Vervolgstappen en vraag aan het Rijk
Na vaststelling van de RES 1.0 door de gemeenteraden werken gemeenten, initiatiefnemers en andere belanghebbenden de zoekgebieden verder uit. Zij werken hiervoor samen met provincie, waterschappen en de netbeheerder. De uitkomsten van de RES worden vastgelegd in het omgevingsbeleid.

Daarnaast dragen de overheden bij aan de uitvoering van de RES, door innovaties en initiatieven aan te jagen en samenwerking en (financiële) participatie te stimuleren. Aan het Rijk wordt gevraagd wet- en regelgeving zo aan te passen dat duurzame energieprojecten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en dat er passende (fiscale) maatregelen zijn.

Leeswijzer

Deze RES 1.0 voor Noord-Holland Zuid bestaat uit 1) het hoofddocument met bijlagen en 2) zes katernen met achtergrondinformatie.

Hoofdstuk 1 beschrijft wat de RES is en wat niet, het waarom van de RES maken en de regionale ambitie.

Hoofdstuk 2 gaat in op het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid in termen van grootschalige wind- en zonne-energieopwekking, en welke globale zoekgebieden in gezamenlijkheid zijn bepaald om deze grootschalige opwekking van duurzame energie te realiseren. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op draagvlak, ruimtelijke samenhang, infrastructuur en effecten.

Hoofdstuk 3 gaat over de Regionale Structuur Warmte. In dit hoofdstuk worden onder meer de warmtevraag, het warmteaanbod en de warmte-infrastructuur in de regio in beeld gebracht, wordt een aanzet gemaakt voor een afwegingskader en wordt door middel van een werkagenda beschreven hoe de partijen in de energieregio de komende periode gezamenlijk tot concretere stappen komen. In dit hoofdstuk wordt ook de samenhang geschetst tussen de Regionale Structuur Warmte, de Transitievisies Warmte en de Wijk Uitvoeringsplannen.

Hoofdstuk 4 beschrijft de vervolgstappen na de RES 1.0, welke stappen gaan gezet worden, wie is aan zet, wat gaat uitgezocht worden, hoe komt de participatie tot stand?

In de hoofdstukken 5 tot en met 10 wordt het aanbod per deelregio verder beschreven, onderbouwd en uitgewerkt. Achtereenvolgens komen aan de orde: Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland, Zaanstreek/Waterland.

De opgaven van de RES, elektriciteit en gebouwde omgeving, raken aan de andere sectortafels uit het Klimaatakkoord: industrie, mobiliteit en landbouw. Ook zijn er raakvlakken met thema's op het gebied van economie, arbeidsmarkt en maatschappij. Deze onderwerpen komen in hoofdstuk 11 aan bod.

In de bijlagen vindt u meer informatie over de netimpactanalyse en zijn de begrippenlijst, verantwoording / bronnen en het colofon opgenomen. Daarnaast treft u de bijlage 'moties/amendementen' aan. Deze wordt na de

besluitvorming gevuld met de inbreng die gemeenteraden en Provinciale Staten op de RES 1.0 hebben.

In aparte achtergrond-katernen wordt aandacht besteed aan de ambities, rollen en beleidsinspanningen van gemeenten, provincie en de waterschappen (katern *Rollen, beleidskaders en instrumenten*), aan de milieueffectrapportage (katern *RES 1.0 - MER en milieueffecten)*, proces, innovatie, energie-infrastructuur en de thematafels die zijn georganiseerd.

1. Inleiding op de RES 1.0

1.1 Wat is de Regionale Energiestrategie?

Om invulling te geven aan de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord werken overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners uit de 'energieregio' Noord-Holland Zuid samen aan de Regionale Energiestrategie (RES, zie ook onderstaand kader). Deze partijen zoeken met elkaar naar de meest geschikte gebieden voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie (wind op land en zon). Daarnaast verkennen zij de mogelijkheden voor het inzetten van duurzame warmtebronnen en -technieken in plaats van fossiele brandstoffen.

Noord-Holland Zuid is een van de dertig energieregio's

In het Klimaatakkoord uit 2019 is afgesproken dat dertig 'energieregio's' in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. De focus van de RES ligt op de opgaven van de sectortafels Gebouwde omgeving en Elektriciteit[1]. Het doel is dat de energieregio's in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van die dertig energieregio's. De regio Noord-Holland Zuid is onderverdeeld in zes deelregio's: Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland.



Rol provincie en waterschappen

De provincie brengt gedurende het proces kennis en middelen in, denkt mee en inspireert. Daarnaast heeft de provincie de regie als het gaat om het borgen van de kwaliteit en samenhang van het Noord-Hollandse landschap en de Noord-Hollandse economie. De waterschappen hebben als eigenaar en beheerder van grote water- en landoppervlakten de wettelijk toetsende rol als het gaat om energieopwek op of aan keringen en oppervlaktewater. Daarnaast werken zij aan kaders voor het gebruik van warmte uit het oppervlakte- en afvalwater.

[1] Andere sectortafels zijn Klimaatberaad, Industrie, Mobiliteit en Landbouw en landgebruik. Zie ook: Tafels klimaatakkoord met organisatie.

1.2 Aanpak in Noord-Holland Zuid

De regio Noord-Holland Zuid heeft gekozen voor een intensief *bottom up*-proces. Met deze aanpak zijn de vele belangen en opgaven in beeld gebracht, is samenwerking ontstaan tussen betrokken partijen en is een solide basis gelegd voor de energietransitie van de regio. In dit gezamenlijke proces zijn 32 zoekgebieden aangemerkt voor de opwek van zonne- en windenergie.

RES helpt om eigen doelen te verwezenlijken

De energietransitie waar Nederland voor staat, is urgent en wordt breed gevoeld. De gemeenten, de provincie en de waterschappen hebben elk hun eigen doelstellingen voor klimaatneutraliteit. Zo werkt de provincie toe naar 'Noord-Holland in 2050 klimaatneutraal en circulair'. En gemeenten en waterschappen hebben hun eigen ambities en prioriteiten. De RES helpt om deze doelstellingen te verwezenlijken. Gelijktijdig levert de RES Noord-Holland Zuid met haar ambitie een belangrijke bijdrage aan de landelijke opgave.

"Ik denk dat je uiteindelijk nooit ambitieus genoeg bent. Als er meer kan, moet je meer duurzame energie neerzetten."

Alissa Valent, deelnemer Jongerentafel

Inspelen op nieuwe inzichten en veranderende omstandigheden

De RES 1.0 is een momentopname, een eerste stap in een langetermijnproces van dertig jaar waarin alle betrokkenen in Energieregio Noord-Holland Zuid zorgvuldig vormgeven aan de energie- en warmtetransitie. Het is een flexibel proces dat zich stap voor stap ontwikkelt en waarbij samenwerken en leren centraal staan. Tijdens het proces van de RES 1.0 tot vergunningverlening kunnen zoekgebieden afvallen en kunnen er, ook buiten de zoekgebieden, nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan. Daarnaast kunnen nieuwe technieken of innovaties een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES elke twee jaar geactualiseerd. In de online RES-viewer wordt de stand van zaken van de zoekgebieden bijgehouden, waarmee er steeds een actueel overzicht beschikbaar is.

De RES 1.0 is meer dan een kaart met zoekgebieden en een regionale warmtestructuur. Het proces van de RES heeft geleid tot een groeiend besef van urgentie, tot nauwe samenwerking tussen overheden, netbeheerders en belanghebbenden, tot nieuwe samenwerkingen tussen partijen, tot nieuwe kennis over een breed spectrum aan onderwerpen maar vooral ook tot de overtuiging dat binnen de regio ruim voldoende kansen liggen om de energietransitie gezamenlijk en verantwoord vorm te geven. Alle partijen onderschrijven dat de energietransitie alleen kan slagen als er breder wordt gekeken dan de eigen opgave: de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

1.3 Wat gebeurt er naast de RES?

De focus van de RES ligt op grootschalige opwek van zonne- en windenergie op land en op het duurzaam omgaan met warmte. De energietransitie is echter veel breder dan dat. Zo wordt er op het gebied van opwek van zonne- en windenergie landelijk gewerkt aan de opschaling van wind op zee naar 49 TWh. Daarnaast is er een autonome groei van kleinschalige opwekking van hernieuwbare energie (installaties kleiner dan 15 kW, dit zijn ongeveer 45 zonnepanelen). De prognoses laten zien dat deze kleinschalige opwekking zal optellen tot zeker 7 TWh in 2030. Een forse en belangrijke bijdrage aan de landelijke energiebehoefte.

Andere vormen van energieopwekking worden in het bod van de RES 1.0 niet meegenomen. Deze zijn (nog) niet grootschalig toepasbaar, worden toegerekend aan andere opgaven of hebben een dusdanig lange realisatietijd dat ze in 2030 nog niet actief kunnen bijdragen aan de doelstelling van het Klimaatakkoord.

Ook op het gebied van mobiliteit, in de industrie, bij het bedrijfsleven en in de landbouw zijn in het Klimaatakkoord ambitieuze doelstellingen vastgesteld om de CO2-uitstoot te reduceren. De samenwerking en de volgende stappen die voor deze opgaven worden gezet, worden niet meegenomen in de RES. Regelmatig komt de terechte vraag naar voren waarom dit niet gebeurt. Deze opgaven worden vanwege hun eigen omvang en complexiteit tegelijkertijd met de RES, maar in andere trajecten opgepakt. Uiteraard zijn er wel de nodige raakvlakken. Daarom besteden we ook aan deze thema's aandacht om de verbinding met de RES te maken en te

behouden. In hoofdstuk 11 schetsen we de raakvlakken en actuele ontwikkelingen van de aanpalende thema's.

Hoewel energiebesparing geen onderdeel van de RES is en energiebesparing van de gebouwde omgeving een plek krijgt in de Transitievisies Warmte (TVW), wordt aan dit onderwerp wel aandacht besteed in het katern Rollen, beleidskaders en instrumenten. Ook energiebesparing door het bedrijfsleven is geen onderdeel van de RES 1.0.

Ruimte voor innovatie

De RES 1.0 gaat uit van bewezen technieken voor grootschalige opwek, te weten zonne- en windenergie. Dit betekent echter niet dat in de (nabije) toekomst geen ruimte is voor nieuwe manieren van opwek. Binnen de regio, in Nederland en in de rest van de wereld wordt veel onderzoek gedaan naar alternatieve manieren om energie op te wekken en op te slaan. Elke twee jaar wordt de RES geactualiseerd. Als er nieuwe technieken zijn die een serieuze bijdrage kunnen leveren aan de grootschalige opwekking, krijgen deze ook een plek in de RES. Nu al zijn er in de regio gebouwen die verwarmd worden met warmte uit het oppervlaktewater, en zijn gevels bekleed met zonnepanelen. In samenwerking met What Design Can Do (WDCD) en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt ruimte gecreëerd voor experimenten en innovatie. In het aparte katern Innovatie leest u hier meer over.

"Elke gemeente zou een iconisch energieproject moeten hebben".

Sanne van Dorp, deelnemer Jongerentafel

Klimaatakkoord en 'Parijs'

Het mondiale doel is de uitstoot van broeikasgassen zodanig terug te dringen dat de wereldwijde temperatuurstijging ruim beneden de 2°C blijft. Het streven is om onder de 1,5°C te blijven. Dat is in 2015 afgesproken tijdens de VN-klimaattop in Parijs. In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via het Nederlandse Klimaatakkoord en de afspraken die daaruit voortvloeien. De ambitie van Nederland is om de Nederlandse broeikasgasuitstoot in 2050 met 80 tot 95 procent te verminderen ten opzichte van 1990. De Europese Unie wil de doelen aanscherpen van 49 procent naar 55 procent in 2030. Hoe Nederland hiermee omgaat en of dit tot een hogere doelstelling voor elektriciteitsopwekking zal leiden, zal vermoedelijk duidelijk worden als er een nieuw regeerakkoord is.

Advies jongeren: "Wees ambitieus waar het kan"

Op locaties waar natuur en leefbaarheid niet in het geding zijn en die technisch geschikt zijn voor duurzame opwek, moet zo veel mogelijk opgewekt worden, aldus de jongeren. Als er voldoende van dit soort locaties zijn, kan de totale ambitie van Noord-Holland Zuid nog best omhoog.

2. Van ambitie naar realisatie

Het is de ambitie van de regio Noord-Holland Zuid om zich in te zetten voor de realisatie van 2,7 TWh zonne- en windenergie in 2030. De potentie in de regio is groter. Dit geeft ruimte om in de verdere uitwerking op zoek te gaan naar de best passende oplossingen. Samen zetten we een volgende stap, op weg naar een duurzame toekomst.

Vier leidende afwegingscriteria
Om van zoekgebied tot vergunningverlening en realisatie te komen, moeten nog veel stappen gezet worden. Dit is een complex proces, waarmee uiteenlopende belangen zijn gemoeid. Een locatie zal waarschijnlijk nooit voor alle belangen groen licht krijgen. Bij de afweging tussen de belangen zijn vier criteria leidend. Naast de 1) kwantitatieve vraag hoeveel TWh een zoekgebied voor wind of zon, dan wel een warmtebron oplevert, gaat het om 2) draagvlak, zowel politiek als onder de omwonenden, 3) ruimtelijke afwegingen en 4) systeemefficiëntie. Na de RES volgen nog meerdere besluiten. Daarbij is het wenselijk om de effecten van de keuzemogelijkheden te kennen. Tijdens het RES-proces is een eerste aanzet daarvoor gedaan. Dit hoofdstuk bevat de opbrengst van het RES-proces, de inzet en de aanpak van de regio Noord-Holland Zuid.

2.1 Ambitie (aanbod) en zoekgebieden

De ambitie van Energieregio Noord-Holland-Zuid is om vast te houden aan het aanbod van 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land zoals deze is vastgelegd in de concept-RES. Dit is het startpunt en de rode draad in de strategie. Omdat de theoretische potentie binnen de zoekgebieden groter is (die telt op tot 3,0 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de optimale oplossing bezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing en net-efficiëntie.



De RES gaat ook over warmte
De regio heeft tot nu toe vooral stappen gezet op het onderdeel duurzame opwek van elektriciteit met zonne- en windenergie. De warmteopgave is echter een even prominent en urgent onderdeel van de RES. Voor de RES 1.0 is op regionaal niveau alleen een procesdoel afgesproken over deze opgave, waarbij gemeenten al wel druk bezig zijn met hun Transitievisies Warmte. In

wisselwerking daarmee wordt gezocht naar bovengemeentelijke bronnen in Noord-Holland Zuid die een effectieve en zo betaalbaar mogelijke bijdrage kunnen leveren aan de warmteambitie.

Daarnaast wordt verkend welke infrastructuur nodig is en hoe gemeenten effectief samen kunnen optrekken. Een vraag die bijvoorbeeld nog beantwoord moet worden is in hoeverre geothermie beschikbaar en toepasbaar is in de gebouwde omgeving. Het gebruik van aquathermie heeft potentie, maar ook dit vraagt nog om nader onderzoek voordat het grootschalig kan worden toegepast. Om die reden is gekozen voor het gezamenlijk opstellen van een werkagenda om ontwikkelingen en innovaties op de voet te volgen, toe te passen en aan te jagen.

“We zetten in op een gelijke verdeling van de lasten en de lusten. Waarbij zoveel mogelijk mensen in de omgeving van een windpark of zonneweide hiervan kunnen profiteren. Voor wat hoort wat.”

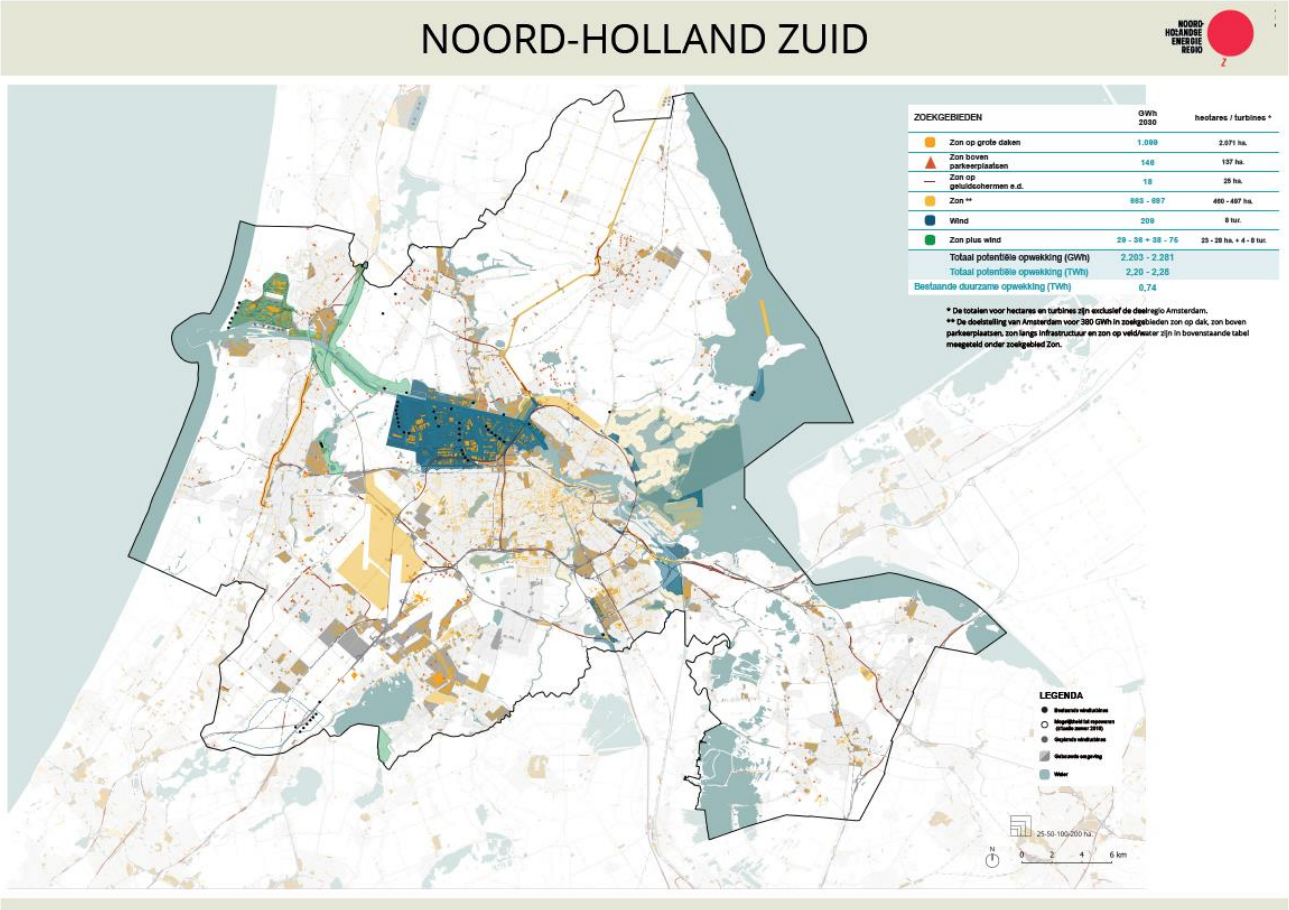
Edward Stigter, gedeputeerde provincie Noord-Holland

Uitgangpunten voor de realisatie van de ambitie

Het RES-proces heeft veel mensen op de been gebracht. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd in de deelregio’s en de gemeenten, er is kennis gedeeld, er zijn discussies gevoerd en er zijn aandachtspunten meegegeven. Dit proces heeft geresulteerd in de volgende uitgangspunten voor de vervolgstappen:

1. **Zorgvuldige participatie**: bij planvorming kunnen inwoners en andere belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven.
2. **Eerlijke verdeling van de lusten en lasten**: er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project.
3. Op projectniveau wordt gestreefd naar toegevoegde waarde voor **landschap en natuur** en worden maatregelen genomen om negatieve effecten op natuur en omgeving te voorkomen of te verminderen.
4. **Koppelkansen** worden per project verkend en waar mogelijk benut, denk daarbij bijvoorbeeld aan het combineren van opwek met andere functies.

5. De wettelijke **afstandscriteria en normen voor (geluids)overlast** dienen als uitgangspunt. Lokale overheden kunnen besluiten tot strengere normen.
6. Zon op grote daken, parkeerplaatsen en geluidsschermen wordt actief gestimuleerd om de **realisatie te versnellen**.
7. Er is en blijft ruimte voor nieuwe initiatieven en zoekgebieden.
8. **Ruimtelijke samenhang** is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken.



Nieuwe rekenmethodiek theoretische potentie

Voor het bepalen van de theoretische potentie van de opwek binnen de zoekgebieden wordt gebruikgemaakt van de nieuwe, landelijke rekenmethodiek (december 2020). In de RES 1.0 van Noord-Holland Zuid zijn minder zoekgebieden opgenomen dan in de concept-RES. Dit komt doordat er zoekgebieden zijn afgevallen in het proces van reacties en wensen en bedenkingen of door later aangenomen moties. De nieuwe rekenmethodiek zorgt toch voor een hogere potentie (TWh) van de zoekgebieden in de RES 1.0, ten opzichte van de concept-RES. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat in de nieuwe methodiek wordt gerekend met een hoger aantal zonne-uren

en een toegenomen potentiële opwek per zonnepaneel. Kortom, dezelfde zonne-energieopstelling brengt meer op.

Hiermee bewijst de systematiek van de RES haar waarde: gedurende het proces kunnen nieuwe ontwikkelingen en inzichten meegenomen worden. Hierdoor worden ambities kansrijker en kunnen keuzes bijgesteld worden. Door de landelijke rekenmethodiek aan te houden, zijn de RES'en in Nederland uniform en vergelijkbaar. De rekenmethodiek is theoretisch. De praktijk zal uitwijzen wat haalbaar is. Daarom wordt in de RES uitgegaan van een gedeeltelijke benutting van de potentie van zoekgebieden. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden verder onderzocht. Zoekgebieden kunnen nog worden aangepast of zelfs afvallen.

Ruimte voor nieuwe ideeën en initiatieven
Naast de zoekgebieden in de RES 1.0, kunnen er *bottom up* nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan om op land en binnenwateren energie op te wekken. Juist omdat ze van onderop ontstaan, is het belangrijk om dergelijke initiatieven te onderzoeken en de mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Initiatiefnemers doen daarvoor een eerste verkenning naar de haalbaarheid (onder andere draagvlak, netinfrastructuur, ecologie en goede ruimtelijke inpassing). Nieuwe initiatieven kunnen (apart van besluitvorming over de RES) voor besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad en/of Provinciale Staten. Uiteindelijk worden ze meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder.

Wat is een zoekgebied?
Een zoekgebied in de RES geeft aan waar de mogelijkheden voor de opwek van zonne- en/of windenergie verder worden onderzocht. Deze verkenning gebeurt in gesprek met inwoners en belanghebbenden. De uitkomsten van de RES worden verwerkt in het omgevingsbeleid van de gemeente en provincie. In de RES 1.0 worden geen concrete locaties vastgelegd. Voordat zoekgebieden vertaald worden naar concrete projecten en vergunningen, wordt voor plannen en projecten een zorgvuldig participatieproces doorlopen.

Online RES-viewer
De kaart met zoekgebieden in de RES 1.0 is een momentopname. Naast de RES 1.0 is een openbare online RES-viewer ingericht waarop de actuele situatie van de zoekgebieden kan worden bekeken. Dit betekent dat als een gemeente of de provincie besluit om een zoekgebied toe te voegen, te wijzigen of te schrappen, dit zichtbaar wordt in de RES-viewer.

Gebiedspaspoort
Elk zoekgebied in de RES-viewer krijgt een 'gebiedspaspoort'. Het gebiedspaspoort biedt informatie en een technische beschrijving van het zoekgebied, zoals de status van het zoekgebied, een beschrijving van de locatie(s), het (potentieel) opwekkingsvermogen, de stappen van participatie, uitgangspunten voor lokaal eigendom, de technische mogelijkheden van de bestaande energie-infrastructuur en een beschrijving van geldende beperkingen en beleidskaders.

Hoe is het aanbod tot stand gekomen?
Het aanbod en de zoekgebieden zijn de opbrengst van een intensief en zorgvuldig proces van de afgelopen tweeënhalf jaar. Een uitgebreide beschrijving van het proces vindt u in het katern RES-proces.

Concept-RES, reactienota en thematafels
De concept-RES is het resultaat van onderzoeken, gesprekken en participatiebijeenkomsten. Betrokkenen konden een reactie geven op de concept-RES en volksvertegenwoordigers hebben vervolgens hun wensen en bedenkingen geuit. In de reactienota is vastgelegd hoe de reacties en wensen en bedenkingen op de concept-RES verwerkt zouden worden. Over sommige reacties op de concept-RES kon nog geen besluit worden genomen, omdat nog niet alle kennis of informatie beschikbaar was. Voor deze reacties zijn rondom specifieke onderwerpen acht thematafels georganiseerd, met als doel om samen met belanghebbenden en experts dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen waarmee de RES verrijkt kan worden. De belangrijkste conclusies en uitkomsten zijn verwerkt in het hoofddocument van de RES. In het katern thematafels leest u alle achtergrondinformatie.

Concretisering zoekgebieden
In deelregio's en gemeenten is en wordt gewerkt aan de concretisering van een aantal zoekgebieden. De concretisering is altijd maatwerk, om goed te kunnen aansluiten op de lokale situatie en context. Voor een aantal zoekgebieden zijn (lokale) participatiebijeenkomsten georganiseerd. De verantwoordelijkheid voor het organiseren van participatie ligt bij de gemeenten, samen met initiatiefnemers, en loopt ook door na de vaststelling van de RES 1.0.

Elk zoekgebied heeft zijn specifieke kansen en uitdagingen
Op de kaart staan generieke zoekgebieden, zoals zon op grote daken, parkeerplaatsen en geluidsweringen. Daarnaast zijn er locatie-specifieke zoekgebieden aangemerkt op de kaart zoals zon of wind langs infrastructuur, op of rond bedrijven- en industrieterreinen of op of langs binnenwater. Deze specifieke zoekgebieden hebben een eigen nummer op de kaarten van de deelregio. Ieder zoekgebied kent zijn eigen kansen en uitdagingen.

Zon op dak
Zonnepanelen op grote daken kunnen rekenen op veel draagvlak. Dit wordt gezien als kansrijk. Hierbij kan tegelijkertijd de kanttekening worden geplaatst dat de realisatie veel verschillende uitdagingen kent. Niet alle

daken zijn geschikt voor zon, vanwege de draagconstructie of de ligging, en de realisatie is afhankelijk van de eigenaar. Daarnaast zijn stimulering en sturing vanuit het Rijk wenselijk met wet- en regelgeving en financiële maatregelen om het potentieel van zon op dak te kunnen benutten.

Zon op parkeerplaatsen
Het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen is kansrijk en heeft draagvlak vanuit alle ateliers. Het is een goed voorbeeld van dubbel ruimtegebruik. De realisatie is niet altijd eenvoudig. De kosten voor realisatie liggen bijvoorbeeld (nog) hoger dan voor traditionele zonopstellingen en parkeerplaatsen kunnen afgelegen liggen waardoor het aansluiten van de opstellingen op het elektriciteitsnet een uitdaging kan zijn. Ook de inpassing in de omgeving is nog een aandachtspunt bij dit type zoekgebied. Voor zon op parkeerplaatsen kan de regio een faciliterende rol spelen om de realisatie te versnellen. Vooral ook omdat de gronden vaak in overheidshanden zijn.

Zoekgebieden langs infrastructurele lijnen
Spoorinfrastructuur en (vaar)wegen lenen zich om meerdere redenen voor een combinatie met hernieuwbare energie. Enerzijds omdat dit structurerende lijnen in het landschap zijn, anderzijds vanwege de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik. Door heel Noord-Holland Zuid bevinden zich infrastructurele lijnen. In de regio staan zoekgebieden langs infrastructurele lijnen ook veelvuldig ingetekend: onder meer langs de A7, A8 en A10 in Zaanstreek/Waterland, langs de A9 in IJmond en Zuid-Kennemerland en de A1 in Gooi en Vechtstreek. Vanuit landschappelijk oogpunt kunnen deze lijnen worden versterkt, mits de opwek van zonne- en/of windenergie op de juiste manier wordt ingepast, rekening wordt gehouden met de ruimtelijke samenhang en met geldende beschermingsregimes.

Zoekgebieden bij industrie en bedrijventerreinen
Hernieuwbare energieopwekking op en rond industriële gebieden zoals Tata Steel in IJmuiden en bedrijventerreinen is mogelijk kansrijk. Dit is ook interessant vanuit het perspectief om zo veel mogelijk grote hoeveelheden energie op te wekken op de plek waar de vraag ook groot is. Ook bij deze zoekgebieden dient bij de verdere concretisering integraal gekeken te worden naar leefbaarheid, landschap, natuurwaarden en economische belangen. Wat betreft Tata Steel moet dit echter inpasbaar zijn in de duurzame toekomst van het concern en afgestemd worden met de omgeving.

Zoekgebieden op en nabij water
Tot slot zien we in Energieregio Noord-Holland Zuid een aantal zoekgebieden op of nabij water. Deze zoekgebieden lenen zich voor pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven.

En waar niet?
In de RES 1.0 zijn voor een aantal zoekgebieden zorgvuldige afwegingen tussen verschillende belangen en belanghebbenden gemaakt. Hierbij bekeek de regio onder andere hoe de hernieuwbare energie past in het landschap, of vraag en aanbod bij elkaar gerealiseerd kunnen worden en of de opgave voor hernieuwbare energie gecombineerd kan worden met andere opgaven in de regio. De cultuurhistorische landschappen, natuurgebieden, de duinen en het open landschap in de regio worden zonder uitzondering gekoesterd. Dit vertaalt zich op de kaart naar zoekgebieden die voornamelijk tegen het stedelijk gebied aanliggen.

Advies jongeren: "We gaan het later nodig hebben"

Het bod van 2,7 TWh is volgens de jongeren realistisch als je het afzet tegen de beschikbare oppervlakte in de regio. Als je het bod afzet tegen het aantal inwoners, dan zou het ambitieuzer mogen. Als duurzame opwek binnen de omgeving past, moet het er komen. Dit kan ook door bijvoorbeeld opwek te verplichten bij nieuwe ontwikkelingen. Overigens kan het bod van 2,7 TWh als minimum gezien worden en niet als einddoel. Want: "We gaan het later nodig hebben."

2.2 Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak

Op weg naar de RES 1.0 is bottom-up opgehaald waar betrokkenen in de regio ruimte zien voor zon/wind. De zoekgebieden op de kaart zijn daarmee de uitkomst van een uitgebreid participatieproces. Bij de vervolgstappen wordt deze werkwijze voortgezet. Onder de deelnemers aan het proces leeft de overtuiging dat samenwerking, zorgvuldige participatie en lokaal eigendom cruciaal zijn voor het realiseren van de doelen.



Lokaal eigendom, stimulerend beleid voor lokale initiatieven
Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland Zuid zetten

overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom[2]. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven.

Er kan een groter maatschappelijk (en bestuurlijk) draagvlak ontstaan als lokaal wordt meegeprofiteerd. De behoefte aan goede voorbeelden en een leidraad voor overheden is groot. Daarom is er door de Participatie Coalitie Noord-Holland (zie kader) een menukaart opgesteld als wegwijzer voor gemeenten[3]. De menukaart geeft op hoofdlijnen de belangrijkste mogelijkheden om aan de slag te gaan met lokaal eigendom. In de bijbehorende *Leidraad Lokaal eigendom in de praktijk* zijn deze verder uitgewerkt en aangevuld met praktische voorbeelden. In de leidraad wordt enerzijds de beleidsmatige kant belicht: hoe kan lokaal eigendom worden geborgd in beleidskaders? Welke keuzes heeft een overheid en binnen welke kaders kunnen deze keuzes worden gemaakt? Anderzijds wordt uitgewerkt waarop een lokale overheid nog meer kan inzetten om lokaal eigendom te stimuleren.

Aan de slag met lokaal eigendom met behulp van een leidraad

Om de overheden in hun aanpak te inspireren en ondersteunen, heeft de Participatie Coalitie Noord-Holland de *Leidraad Lokaal Eigendom* opgesteld. Deze leidraad licht onder andere toe op welke wijze overheden lokaal eigendom kunnen borgen in beleidskaders. Daarnaast zijn voorbeelden van instrumenten opgenomen om tot uitvoering van lokale initiatieven te komen. Ook gaat de leidraad in op rollen die gemeenten, waterschappen en provincies hierbij kunnen innemen. Bijvoorbeeld faciliteren, stimuleren of meer proactief door te ondernemen. Tot slot beschrijft de leidraad verschillende manieren om lokale initiatieven te stimuleren en staan er verwijzingen in naar praktische voorbeelden en documenten. De leidraad kan worden gebruikt om tot een plan van aanpak te komen (per overheid, regio, gemeente, gebied of project).

[2] Lokaal eigendom gaat over financieel eigendom en zeggenschap over het project en over de besteding van baten. Dit kan via verschillende vormen van financiële participatie worden gerealiseerd. In de leidraad wordt dit nader toegelicht.

[3] De Participatie Coalitie Noord-Holland is een samenwerkingsverband tussen de Vereniging van Energie Coöperaties en Initiatieven in Noord-Holland, de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland en Energie Samen.

Participatie bij planvorming

Op projectniveau is de gemeente samen met de initiatiefnemer verantwoordelijk voor zorgvuldige participatie. Hierbij gaat het om samen met betrokkenen en inwoners te komen tot een ontwerp en ruimtelijke inpassing. De gemeente bepaalt in haar beleid hoe participatie bij planvorming in de gemeente wordt ingevuld. Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2022 van kracht wordt. Onder de nieuwe Omgevingswet bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief.

“Participatie kun je niet forceren, maar wel faciliteren.”

Juliane Kürschner, coördinator van de Regionale Energiestrategie Amsterdam

Samenwerking in de regio

De uitwerking van, en besluitvorming over zoekgebieden krijgen een plek binnen de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid. Gemeenten en provincie zijn hiervoor aan zet. Zij zorgen daarbij steeds voor regionale afstemming en bijsturing. De deelregio’s doen dat ieder op eigen wijze. In hoofdstuk 5 t/m 10 geven de regio’s Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid Kennemerland en Zaanstreek/Waterland aan welke afwegingen en keuzes zij maken. Daarnaast ziet de provincie een rol om de samenhang tussen de deelregio’s, de RES-regio’s, het IJsselmeergebied, het Groene Hart en de aangrenzende provincies te bewaken.

De samenwerking op de schaal van Noord-Holland Zuid heeft haar waarde bewezen. Er is de wens om deze samenwerking voort te zetten, ook samen met de regio Noord-Holland Noord. In het vervolgproces is de samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen van groot belang. De regionale samenwerkingsafspraken die nodig zijn voor de uitwerking en uitvoering van de RES worden uitgewerkt in een regionaal uitvoeringsprogramma, dat naar verwachting eind 2021 gereed is.

Het doel van de samenwerking is om als betrokken overheden in samenspraak met inwoners en belanghebbenden tot afgewogen en gedragen keuzes te komen voor de energie- en warmtestrategie.

2.3 Ruimtelijke afwegingen

Het inpassen van de opwek van hernieuwbare energie is bij uitstek een ruimtelijke opgave. Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar en vragen om zorgvuldige inpassing in het landschap, aandacht voor ruimtelijke samenhang, een gedegen ruimtelijk ontwerp en koppeling met andere (ruimtelijke) opgaven. Ook moet rekening worden gehouden met voldoende ruimte voor de energie-infrastructuur.



Ruimtelijke samenhang in de RES
Bij ruimtelijke samenhang gaat het om het maken van ontwerpkeuzes op (boven)regionaal niveau, rekening houdend met de lokale omstandigheden en andere ruimtelijke aspecten. Relevante vragen daarbij zijn hoe individuele RES-zoekgebieden zich tot elkaar verhouden en hoe de verhouding tussen een enkel (of meerdere) zoekgebied(en) en haar omgeving is.

Voor de ruimtelijke samenhang is het van belang dat de (boven)regionale samenwerking en afstemming ook na vaststelling van de RES 1.0 worden voortgezet. De provincie heeft in de bovenregionale clusters van zoekgebieden een regierol. Ook voor de overige zoekgebieden is het zaak dat de ruimtelijke samenhang wordt bewaakt. Naast de energietransitie is er de komende jaren een grote opgave voor woningbouw en natuurontwikkeling. Na de vaststelling van de RES 1.0 blijft de regio hieraan in het netwerk van samenwerkende overheden en belangenorganisaties aandacht besteden.

Het maken van ruimtelijke afwegingen en keuzes
Om gemeenten ook na de RES 1.0 te ondersteunen bij het maken van ruimtelijke keuzes, zijn in aanloop naar de RES 1.0 twee thematafels georganiseerd[4]: Ruimtelijke samenhang en Ruimtelijke ontwikkelprincipes

[4] 'Thematafels' is een verzamelnaam voor bijeenkomsten die zijn georganiseerd in aanloop naar de RES 1.0 om een aantal specifieke thema's uit te diepen, zie ook de website van de energieregio NHZ voor een nadere uitleg.

zonne- en windenergie[5]. De thematafels hadden als doel om dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen om de Regionale Energiestrategie te verrijken. De uitkomsten worden door gemeenten ingezet bij het verder concretiseren van de zoekgebieden en de borging in omgevingsbeleid en -vergunningen.

Ontwerpstudies en gebiedsgerichte aanpak
Tijdens de thematafel Ruimtelijke samenhang is een inventarisatie gemaakt van (RES-)regio-overstijgende structuren zoals snelwegen of (clusters van) zoekgebieden, die gebaat zouden zijn bij een gebiedsgerichte aanpak. Dit zijn gebieden of structuren met een (deel)regio-overstijgend karakter en waar meerdere (clusters van) zoekgebieden zijn. Voor een aantal van deze gebieden zijn in de aanloop naar de RES 1.0 ontwerpstudies gedaan, met als doel het belang van de ruimtelijke samenhang en ruimtelijke kwaliteit mee te nemen in de verdere concretisering en integrale planvorming van deze zoekgebieden. Voor Noord-Holland Zuid zijn in samenwerking met Noord-Holland Noord onder andere ontwerpstudies voor de zoekgebieden langs de A7 en de A9 gedaan. Het kader Gebiedsaanpak A9-zone bevat een beknopte uitwerking van de ontwerpstudie. Een uitgebreide rapportage van de ontwerpstudies vindt u in het Katern thematafels.

"Energievoorziening is altijd centralistisch geweest en nu wordt die langzaam decentraal. Dat is niet vanzelfsprekend voor veel overheden."

Manuel den Hollander, lid van de VEINH (Vereniging Energiecoöperaties en -initiatieven Noord-Holland) en van de stuurgroep RES Noord-Holland Zuid

Handreiking voor onderzoeken zoekgebieden en initiatieven
Naast een aantal ontwerpstudies is in de afgelopen periode een handreiking opgesteld getiteld Handreiking zoekgebieden Zon en Wind in relatie tot landschap, natuur en leefbaarheid. Deze handreiking is het eindproduct van de thematafel Ruimtelijke ontwikkelprincipes zonne- en windenergie. De handreiking geeft gemeenten en initiatiefnemers van energieprojecten een kapstok voor het verder onderzoeken en uitwerken van zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie. Zij geeft inzicht in harde kaders vanuit wet- en regelgeving op het gebied van natuur, landschap, leefbaarheid en participatie

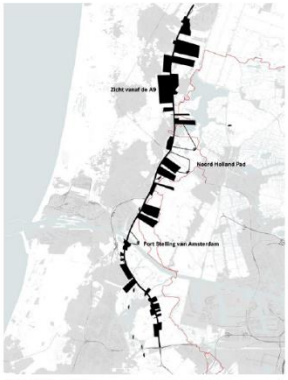
[5] Zie ook het Katern Thematafels.

(onder andere Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en veiligheidsnormen) ter toetsing van zoekgebieden en ruimtelijke principes die inspiratie bieden voor de inpassing. De handreiking wordt samen gebruikt met de RES-viewer, en geeft met behulp van een stroomschema aan welke afwegingen doorlopen worden en welke ruimtelijke principes hierbij van toepassing kunnen zijn.

Gebiedsaanpak A9-zone

Opwekking van hernieuwbare energie langs of in de buurt van infrastructuur is een veel voorkomende keuze in de deelregio's. Hiervoor bestaat echter geen generieke aanpak. Een *one size fits all*-aanpak doet geen recht aan de landschappelijke context van de infrastructuur. Het is dus van belang om rekening te houden met de karakteristieken van zowel het landschap als van de infrastructuur. De A9-zone van Haarlem tot Alkmaar doorsnijdt een groot deel van de provincie. In deze zone hebben verschillende gemeenten zoekgebieden ingetekend direct gekoppeld aan, of in de directe omgeving van de snelweg. In een ontwerptraject zijn de (on)mogelijkheden van duurzame energieopwekking langs de A9 verkend. Het Katern Thematafels geeft een toelichting op het proces en de volledige uitwerking van het traject


LANDSCHAPSBENADERING


ZICHTRELATIES


SNELWEGLANDSCHAP

Principes

Door gebruik te maken van overkoepelende ruimtelijke principes bij de concretisering, kunnen de landschappelijke kwaliteiten worden behouden en/of bevorderd. Wanneer de inpassing van zonne- en/of windenergie op een consistente en eenduidige manier gebeurt, kunnen de identiteit en samenhang van de A9-zone worden versterkt. Uit de verschillende werksessies is een aantal kansrijke principes naar voren gekomen:

1. *Benutten van restruimtes: knooppunten en verzorgingsplaatsen*. Op en rondom knooppunten zijn veel kleinere en grotere restruimtes te vinden die met zonne- en/of windenergie kunnen worden gecombineerd. Naast de ruimte binnen de knoop kan het voor een aantal knooppunten, vanuit het principe van 'clustering' interessant zijn om ook naar de ruimte

direct rond het knooppunt te kijken voor energie-opweklocaties. Bij verzorgingsplaatsen zijn ook veel restruimtes te benutten en bestaat tevens de mogelijkheid om parkeren te overkappen met zonnepanelen.

2. *Benutten van geluidsschermen en -wallen.* Langs de A9 ligt een aantal geluidsschermen en -wallen. Deze zijn goed te combineren met het opwekken van zonne-energie. Op deze locaties kan eventueel ook de berm van de A9 worden benut.
3. *Multifunctionele stedelijke randen*. Ook bij de stedelijke randen langs de A9 liggen kansen om zonne-energie in te passen, bijvoorbeeld gecombineerd met het verbeteren van natuur- of recreatiewaarden.

Van ruimtelijke samenhang naar inpassing en ruimtelijke kwaliteit

Naast ruimtegebruik en samenhang op (boven)regionaal niveau, is ook de ruimtelijke kwaliteit op projectniveau van belang. Voor alle zoekgebieden geldt dat na de vaststelling van de RES 1.0 moet worden bekeken hoe een duurzame opwek zo optimaal mogelijk in de omgeving kan worden ingepast. Daarbij gaat het ook om het zuinig gebruik van ruimte door meervoudig ruimtegebruik, en combinaties van hernieuwbare opwek met andere opgaven zoals biodiversiteit, waterhuishouding, recreatiewerken of natuurontwikkeling. Bij nieuwe ontwikkelingen van hernieuwbare energie wordt ernaar gestreefd dat:

- Nieuwe projecten de landschappelijke waarde en natuurwaarde van het gebied verbeteren.
- Maatregelen worden getroffen om negatieve effecten op natuur en omgeving te compenseren of te verminderen, bijvoorbeeld door middel van een gebiedsfonds.

Advies jongeren: "Creatief naar een nieuw normaal"

We moeten niet in het verleden blijven hangen, maar een balans zoeken tussen 'polderen' en het halen van de klimaatdoelstellingen. De inpassing van duurzame energie kan creatiever om draagvlak te vergroten, zonder dat hierbij de doelgerichtheid uit het oog moet worden verloren. Jongeren kijken vooral naar meervoudig ruimtegebruik en het combineren van functies.

Voor de inpassing van zonne-energie in het landschap moet op een planmatige manier gewerkt worden aan versterken van de biodiversiteit. Daarnaast moet er ruimte zijn voor innovatieve manieren van inpassing, zoals drijvende zonnevelden. Om de inpasbaarheid van windenergie te vergroten moet zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van locaties waar al sprake is van geluidshinder en 'horizonvervuiling'. Je moet duurzame opwek overal tegenkomen. Ook op onverwachte plekken en in verrassende vormen.

Samenhang met omliggende RES-regio's

De energietransitie vraagt om een integrale benadering en om een passende weging van belangen. Dat is nog van groter belang in gebieden die qua ruimtelijke kwaliteit uniek en kwetsbaar zijn. Zonder passende afstemming kan dit tot onsamenhangende keuzes leiden. Dit geldt ook voor gebieden die RES-regio-overstijgend zijn, zoals het IJsselmeergebied en het Groene Hart. Als RES-regio's hebben we een verantwoordelijkheid om keuzes die regio-overstijgende effecten kunnen hebben, af te stemmen met omliggende RES-regio's. Deze afstemming is gericht op een goede kwaliteit van de leefomgeving en op het voorkomen van afwenteling. Zowel in provinciaal beleid als in rijksbeleid (de Nationale Omgevingsvisie) wordt het belang van dit soort gebieden benadrukt. Voor dit soort regio-overstijgende gebieden wordt in samenwerking met de relevante overheidspartijen zoals het ministerie van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Rijkswaterstaat gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking.

Aansluiting bij het Groene Hart

Het Groene Hart ligt deels in de RES-regio Noord-Holland Zuid en neemt een uitzonderlijke positie in. Het is een internationaal uniek gebied, bestaande uit veel verschillende landschappen met bijzondere kwaliteiten. Het Groene Hart strekt zich uit over twee landsdelen, drie provincies en zeven RES-regio's. De aanwezigheid van deze groene ruimte is belangrijk voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de gehele Randstad. Zowel in het provinciale beleid als in het rijksbeleid wordt het belang van dit gebied benadrukt. Het Groene Hart beslaat een deel van het zuidelijke deel van het RES NHZ-gebied: Aetsveldsepolder, Haarlemmermeer en Gooi en Vechtstreek.

Het Bestuurlijk Platform Groene Hart heeft de drie PARK's (Provinciaal Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit) gevraagd aan te geven hoe de zoekgebieden zich verhouden tot de kwaliteiten van het gebied en waar kansen liggen om de verschillende RES-plannen op elkaar af te stemmen, zodat deze elkaar versterken. Het advies bevat vijf hoofdpunten, die gebruikt kunnen worden in het concretiseringsproces van de zoekgebieden:

1. Kijk over grenzen (zie het Groene Hart als een geheel).
2. Respecteer de verscheidenheid; investeer in ruimtelijke kwaliteit.
3. Verbind de energie-opgave aan andere grote opgaven en kom zo tot integrale gebiedsperspectieven.
4. Een goed georganiseerd energienetwerk helpt heldere ruimtelijke ontwikkeling – en omgekeerd.

5. Op naar het vervolg: gebruik de keuzeruimte in de zoekgebieden. Gebruikmakend van de RES-documenten is een poging gedaan zoekgebieden te vinden in de vorm van een serie van testbeelden en afwegingsprincipes. De testbeelden zijn bedoeld om grip te krijgen op de opgave op bovenregionale schaal, en om te laten zien dat een samenhangend beeld kán ontstaan en er dus iets te kiezen valt.

Dit advies geeft aanleiding om voor het verder concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden de samenwerking met de andere omliggende energieregio's en het Groene Hart vast te houden.

Energietransitie en het IJsselmeer

Het IJsselmeer is in veel opzichten een waardevol gebied waarin veel maatschappelijke belangen samenkomen. Diverse RES-regio's overlappen het IJsselmeergebied. Het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied (BPIJ) vormt in feite het bestuurlijke overlegorgaan voor het hele gebied. Het BPIJ heeft in een brief aan de RES-regio's een aantal aanbevelingen gedaan.

Deze aanbevelingen hebben de RES-regio's ter harte genomen. Zo is er structureel overleg en afstemming tussen de RES-regio's ontstaan en is het thema energietransitie door prominenter op de bestuurlijke agenda van het IJsselmeergebied gekomen. Tegelijkertijd is het belang van integrale afweging tussen de verschillende maatschappelijke opgaven en belangen verder toegenomen, evenals het benutten van koppelkansen.

Relevante thema's

De gebiedsagenda IJsselmeergebied heeft een samenhangend geheel van ambities, principes en een toekomstperspectief neergelegd. De claims op het IJsselmeergebied nemen toe vanuit de verschillende gebruiksfuncties en ontwikkelingen:

- Duurzame energieopwekking: vanuit de verschillende RES'en wordt naar het IJsselmeergebied gekeken voor de opwek van duurzame energie (met name zon). Dit betreft in de RES 1.0 zowel Noord-Holland Noord (combinatie van natuurontwikkeling en zonne-energie in het project Wieringerhoek) als Noord-Holland Zuid (zoekgebieden van Amsterdam in het IJmeer). In de toekomst kunnen er vanuit de RES-trajecten (richting de RES 2.0) nieuwe energieprojecten in het IJsselmeergebied worden geïnitieerd of geschrapt.
- Klimaatadaptatie: zoetwatervoorziening en waterveiligheid. De noodzakelijke maatregelen voor de waterveiligheid en de zoetwatervoorziening hebben direct en indirect gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en voor de ruimtelijke kwaliteit van het IJsselmeergebied (Deltaprogramma).
- Natuur- en waterkwaliteit: met de PAGW-projecten wordt toegewerkt naar een ecologisch gezond en toekomstbestendig watersysteem. De natuurmaatregelen

raken soms recreatie en toerisme, scheepvaart, visserij, zoetwatervoorziening en de landschappelijke kwaliteiten.

- Visserij: het streven is een duurzame visserij die in balans is met de productiviteit van het ecosysteem. Op termijn is het wenselijk duidelijkheid te creëren over het toekomstige areaal dat beschikbaar is voor de visserijsector.
- Zandwinning: naar verwachting neemt in de toekomst de vraag naar zandwinning in het IJsselmeergebied toe. Beoogd wordt zandwinning optimaal te laten bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en de realisatie van diverse doelen in het IJsselmeergebied, zoals natuur en medegebruik.
- Overige opgaven: verstedelijking (grootschalig Oostflank MRA/Amsterdam Bay Area, kleinschalig elders, krimp), scheepvaart (vaargeulen), recreatie en toerisme.

Deze belangen kunnen elkaar ook in de weg zitten. Dit geeft een spanningsveld. Alle functies en ontwikkelingen volledig faciliteren en tegelijkertijd het door de Agenda IJsselmeergebied neergezette toekomstperspectief realiseren, is in de praktijk niet mogelijk (niet alles kan overal).

Benutten koppelkansen
Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zorgvuldig met het IJsselmeer om te gaan. De opgave voor het IJsselmeergebied is om de energietransitie, klimaatverandering, ruimtelijke opgaven, economische ontwikkelingen en veranderende maatschappelijke wensen te verbinden. Het toekomstperspectief zoals geschetst in de *Agenda IJsselmeergebied 2050* en de *Energieverkenning IJsselmeergebied* (2019) zijn hiervoor de leidraad. De RES'en gaan primair over het opwekken van duurzame energie, maar ook in RES-kader staat het belang centraal van de integrale afweging en het benutten van koppelkansen die in ecologisch, ruimtelijk en/of economisch opzicht meerwaarde kunnen opleveren.

2.4 Energie-infrastructuur

In Noord-Holland Zuid ligt een robuust netwerk van energie-infrastructuur, dat op dit moment echter niet meer in alle gebieden aan de huidige energievraag kan voldoen. Er is op de meeste stations wel netcapaciteit beschikbaar voor de opwekking van duurzame energie, maar het verbruik van elektriciteit stijgt de komende jaren fors in de sterk stedelijke regio die Noord-Holland Zuid is. Daardoor raakt de vraagkant steeds meer overbelast.



Uit de netimpactanalyse (bijlage 4) blijkt dat op 5 van de 57 stations een knelpunt ontstaat door duurzame opwek. Daar zijn uitbreidingen nodig om duurzame opwek aan te sluiten. Verder verwacht de netbeheerder in de regio Noord-Holland Zuid een zeer sterke groei in de energievraag. Het gevolg van deze toekomstige groei aan de vraagkant heeft als resultaat dat op 41 stations de maximale capaciteit in 2030 zal worden bereikt. Dit betekent een grote opgave, met veel nieuwe stations en uitbreidingen de komende jaren. Afstemming en samenwerking met de netbeheerder zijn essentieel om dit te realiseren.

Wat is een netimpactanalyse?

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de ambities in de RES en het Klimaatakkoord. De netbeheerder bekijkt in hoeverre de ambitie voor duurzame opwek past bij de huidige energie-infrastructuur en doet aanbevelingen voor manieren waarop de ambitie van de regio voor 2030 daarop aangesloten kan worden. In deze paragraaf staan de belangrijkste uitgangspunten, stand van zaken en bevindingen van de netimpactanalyse van de netbeheerder voor Energieregio Noord-Holland Zuid (zie bijlage 4 Netimpactanalyse voor de hele analyse).

Ontwerpprincipes om het bestaande elektriciteitsnet zo slim en efficiënt mogelijk gebruiken

De transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energie betekent dat het elektriciteitsnetwerk moet worden verzwaard en uitgebreid. Dat is een gigantische operatie met een grote maatschappelijke impact. Een operatie die bovendien veel tijd, geld en mankracht kost. Het is onmogelijk om alle aanpassingen tegelijkertijd te doen. Om de doelstellingen voor 2030 te kunnen halen, is het belangrijk om zo efficiënt mogelijk te werk te gaan. Door het bestaande elektriciteitsnet slim te gebruiken, zijn er minder uitbreidingen en nieuwe transformatorstations nodig. Dit scheelt tijd, hectares aan schaarse ruimte en miljoenen aan (maatschappelijke) kosten die we anders terugzien op onze energierekening. Zo blijft de energietransitie haalbaar, betaalbaar en toekomstbestendig.

“Naast uitbreiding moet we kijken naar slimme oplossingen, zoals zonnevelden en windparken combineren. Als de zon hard schijnt, waait het

meestal niet hard en andersom. Wanneer we zonnevelden bij windmolens plaatsen, kunnen we daar gebruik maken van dezelfde kabel. Om hierin slim te kunnen opereren hebben we iedereen nodig"

Jocelyn Schaap, strategisch omgevingsmanager Liander op www.energieregionhz.nl

Om tot een efficiënte energietransitie te komen, gelden de volgende vijf ontwerpprincipes voor de energie-infrastructuur:

1. *Benut de bestaande energie-infrastructuur optimaal*. Sluit nieuwe projecten voor het opwekken van energie aan op plekken waar nu ruimte op het net is.
2. *Combineer opwek en verbruik*. Plaats projecten voor het opwekken van energie in de buurt van plekken waar veel energie nodig is. Zo minimaliseren we het energietransport over lange afstanden.
3. *Zorg voor een constante productie van energie*. Combineer zon en wind in een 50/50-vermogensverdeling, omdat zon en wind verschillende opwekpieken hebben.
4. *Cluster projecten voor duurzame opwek*. Zet in op grootschalige projecten. Het is makkelijker om eenmalig aanpassingen te doen in een groot gebied, dan meerdere aanpassingen in kleinere gebieden.
5. *Gebruik slimme technische oplossingen*: *cable pooling* (zon- en wind combineren op één aansluiting), *curtailment* (beperken van de opwekpiek), redundantie loslaten (door gebruik te maken van de reservecapaciteit op stations) .

Combineren van zon en wind

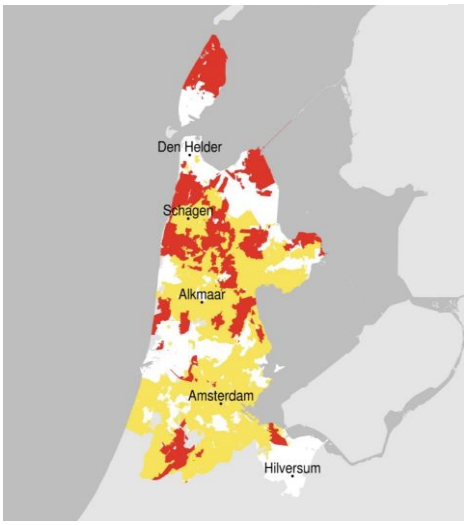
Vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie is het slim om de vraag zo dicht mogelijk bij het aanbod te realiseren. Ook zorgt een goede verdeling van zon en wind voor een efficiëntie benutting van het elektriciteitsnetwerk. Wind en zon kennen beiden een ander profiel. Omdat het elektriciteitsnet op vermogenspieken wordt aangelegd, is het terugleverprofiel van belang. Opwek via zon en wind komt zelden tegelijkertijd voor (zeer geringe momenten per jaar). De opwek van zon en wind sluiten dus goed op elkaar aan. De combinatie leidt daarmee tot lagere maatschappelijke kosten dan wanneer er alleen ingezet wordt op wind of zon, want door de combinatie hoeft de netbeheerder het elektriciteitsnet op minder plekken te verzwaren.

Wat is de huidige situatie van het elektriciteitsnet?
In Noord-Holland Zuid groeit de vraag naar energie sterk: vanuit datacenters, elektrisch vervoer, industrie en de gebouwde omgeving. Bovendien worden in een deel van Noord-Holland Zuid veel nieuwe woningen gebouwd. Het elektriciteitsnet raakt hierdoor op steeds meer plekken vol. Ook wordt veel zonne-energie opgewekt, zowel groot- als kleinschalig, waardoor er soms knelpunten in dit elektriciteitsnet ontstaan.

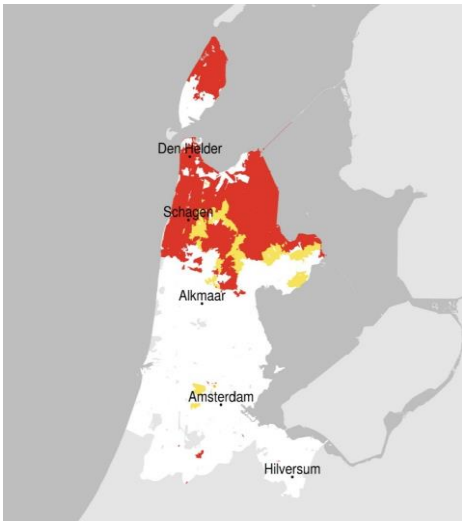
Op dit moment is er in Noord-Holland Zuid niet overal voldoende ruimte op het elektriciteitsnet (zie afbeelding Beschikbare capaciteit).

Beschikbare capaciteit op 18 februari 2021

Beschikbare capaciteit afnemen

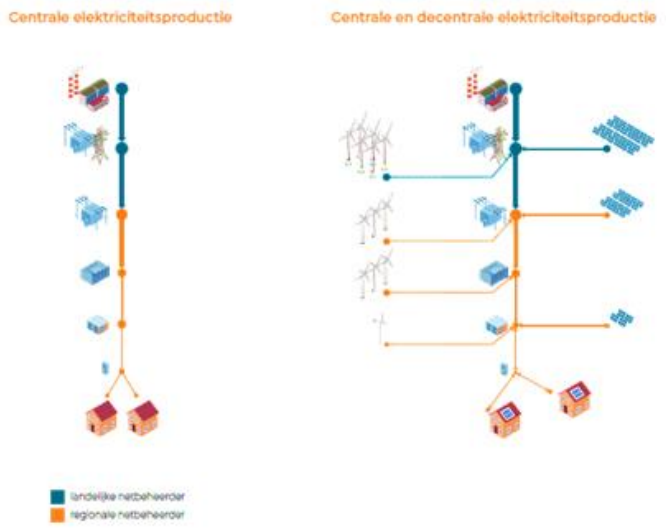


Beschikbare capaciteit terugleveren



Geen transportcapaciteit beschikbaar
Zeer beperkt transportcapaciteit beschikbaar
Beperkt transportcapaciteit beschikbaar
Transportcapaciteit beschikbaar

Dat geldt voor de vraag naar en op enkele locaties voor het terugleveren van elektriciteit. Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor het afnemen van stroom, betekent dit dat niet alle aanvragen hiervoor kunnen worden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor het terugleveren van stroom. De netbeheerders werken daarom hard aan het versterken van de energie-infrastructuur. Maar het tempo waarin nu zonneweides en zonnepanelen worden gerealiseerd, kan de netbeheerder niet bijhouden.



Een veranderend energiesysteem
Van eenrichtingsverkeer (van grote elektriciteitscentrales naar gebruikers) naar tweerichtingsverkeer, waarbij op verschillende netvlakken duurzame energie wordt ingevoed. Het elektriciteitsnet is hier nog onvoldoende op aangepast, waardoor knelpunten ontstaan. Zo kan het voorkomen dat de kabel in de straat onvoldoende capaciteit heeft voor teruglevering door zon op dak terwijl een windpark in dezelfde gemeente wel kan worden aangesloten omdat er beschikbare capaciteit op het station is.

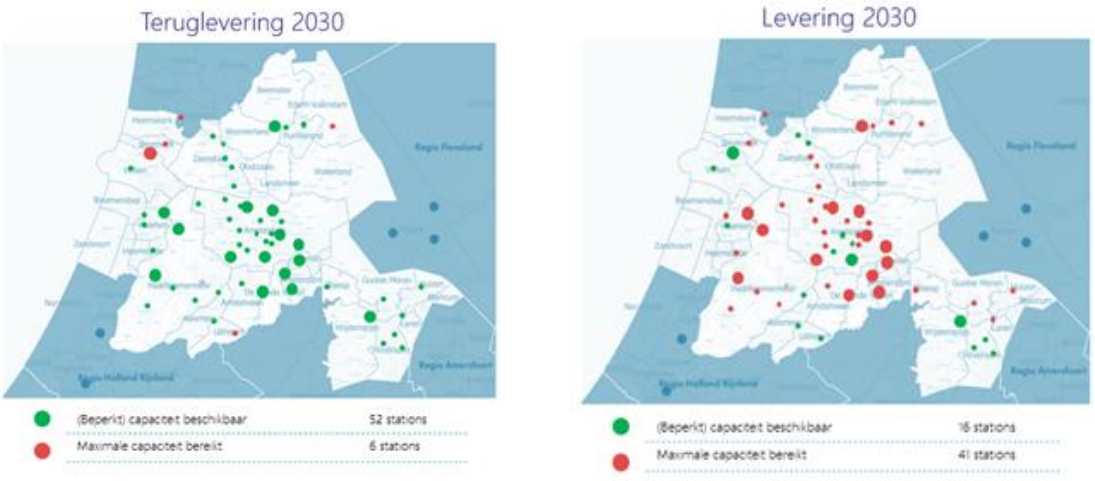
In 2019 is in opdracht van onder andere de provincie Noord-Holland en Liander een systeemstudie uitgevoerd. Deze studie had als doel een beeld te geven van de (energie)ontwikkelingen in de toekomst (voor 2020, 2030 en 2050) en de impact hiervan op de noodzakelijke infrastructuur. Een van de voornaamste conclusies is dat er twee tot vier keer zoveel capaciteit nodig is op het elektriciteitsnetwerk. En dat er naast elektriciteit ook duurzame gassen en warmte als energiedragers nodig zijn. Dit betekent dat er voor de netwerkbeheerders de komende jaren een grote opgave ligt voor de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk.

Daarnaast zijn in 2019 door Liander verdiepende scenariostudies uitgevoerd om een beeld te krijgen van de belasting van de elektra-infrastructuur. De studies zijn gemaakt in samenwerking met de meeste gemeenten uit de regio Noord-Holland Zuid. De belangrijkste conclusie van deze studies is dat binnen tien jaar het grootste gedeelte van de 57 stations in het elektriciteitsnet in de regio overbelast raken. Het gaat vooral om knelpunten in de afname van elektriciteit vanwege de snel toenemende vraag naar meer energie in de regio. De RES 1.0 heeft vooral impact op de teruglevering van energie op het net.

Om de energietransitie te faciliteren en aan de toenemende vraag naar capaciteit te kunnen voldoen, is het noodzakelijk om het elektriciteitsnet uit te breiden. De komende jaren moeten enkele nieuwe onderstations worden gebouwd, onder andere in Haarlem, Oostzaan, Weesp en nabij Schiphol.

Wat is de impact van de Regionale Energiestrategie 1.0?
Liander heeft, in samenwerking met Stedin en TenneT, een analyse gemaakt van de impact van de RES 1.0 van Noord-Holland Zuid op het elektriciteitsnet. In onderstaande figuur is de netimpact gevisualiseerd voor de regio Noord-Holland Zuid voor het jaar 2030 op de huidige bestaande elektriciteitsinfrastructuur. Het totale vermogen zon en wind uit het RES-bod bedraagt 2070 MW en de totale capaciteit van de onderstations bedraagt 2830 MW. Hieruit blijkt dat wanneer de duurzame projecten goed worden verdeeld, dit op stationsniveau past. Niet alles is evenredig verdeeld waardoor op vijf stations een knelpunt ontstaat door duurzame opwek (Uithoorn, Beverwijk, Uitgeest, Velsen en Edam).

Impact op elektriciteitsstations op basis van het RES 1.0-bod



Verder wordt in de regio Noord-Holland Zuid een zeer sterke groei in energievraag verwacht. Deze is weergegeven in de rechter figuur. Het gevolg van deze toekomstige groei is dat op 41 stations in 2030 de maximale capaciteit zal worden bereikt (zie bijlage 4 Netimpactanalyse voor de hele analyse).

De belangrijkste bevindingen uit de netimpactanalyse zijn:

- Op 52 van de 57 stations in Noord-Holland Zuid is netcapaciteit beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie. Bij vijf stations zijn extra uitbreidingen nodig om de duurzame opwek aan te kunnen sluiten.
- In een aantal gebieden, zoals bijvoorbeeld rondom het Noordzeekanaal-gebied en rondom Amstelveen (zonneweides) kan nog systeemefficiëntie worden toegepast, zodat er minder ruimte en kosten nodig zijn om de projecten te realiseren.
- Bij 41 stations zal de maximale capaciteit in 2030 worden bereikt door een sterke groei in de energievraag.
- Ontwikkelingen in de vraag naar energie bepalen op de lange termijn grotendeels het toekomstige ontwerp van het netwerk. In de jaren tot en met 2030 zijn er 27 nieuwe stations en 29 verzwaringen van bestaande stations nodig.

“Wind en zon zijn zo complementair, idealiter voeg je dat samen.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Amstelveen

De netwerkbeheerders voorzien de meeste benodigde uitbreidingen al in hun netplannen; de uitbreidingen en nieuwe transformatorstations die nodig zijn tot 2030 staan hierin en worden verkend of voorbereid. Nauwe samenwerking met de gemeenten en provincie bij het bouwen of uitbreiden van stations is cruciaal om de doelstellingen te halen. Het is belangrijk dat de gemeente meedenkt bij nieuwe locaties, bestemmingsplannen hierop aanpast, en de grond beschikbaar stelt. Ook het ontwerpen van de stations vereist gezamenlijke inspanning. Dit zijn de eerste stappen die met elkaar gezet moeten worden.

Wat gaat de energieregio doen?

De omvangrijke investeringen in de infrastructuur van het elektriciteitsnet worden uiteindelijk door de inwoners en bedrijven betaald. Bovendien heeft infrastructuur zowel boven- als ondergronds een aanzienlijke ruimtelijke impact en kent de aanleg ervan lange doorlooptijden. Daarom zet de regio, naast de noodzakelijke uitbreidingen in het energienet, in op slim gebruik van het elektriciteitsnet. Op deze wijze zijn er minder kabels, uitbreidingen en nieuwe transformatorstations nodig, en draagt systeemefficiëntie bij aan een haalbare, betaalbare en toekomstbestendige RES. Dit betekent:

1. Er worden systeemefficiënte keuzes gemaakt. Dat scheelt tijd, geld en ruimte, zonder dat concessies in de ambitie nodig zijn. Bijvoorbeeld door het opwekpotentieel minimaal te verlagen in een aantal zoekgebieden, waardoor deze zoekgebieden wel binnen de huidig beschikbare transportcapaciteit vallen. Of door zon en wind te combineren op één aansluiting. Zo kan er meer opwek worden aangesloten op hetzelfde station dan met alleen zon. Op deze manier kan de ambitie gehaald worden zonder een groot aantal stations uit te breiden of nieuw te bouwen. De tijd- en ruimtewinst die hiermee worden behaald, helpen te versnellen op andere (opwek)locaties.
2. Het zon-op-dakpotentieel wordt gecoördineerd. Voor zon op dak is veel draagvlak, maar dit potentieel brengt enorme uitdagingen voor het elektriciteitsnet met zich mee. Begin eerst op daken die geclusterd liggen of waar een hoog constant verbruik van energie is. Dit zorgt voor minder kabels en minder transport van energie, doordat de opgewekte energie tegelijkertijd verbruikt wordt op deze locaties. Bedrijventerreinen zijn hiervoor, vanuit slim gebruik van het elektriciteitsnet, in de regel een goed startpunt.
3. De energievraag rond mobiliteit, industrie en de gebouwde omgeving wordt scherper in kaart gebracht. Door dit te doen, kunnen er met meer

zekerheid en concreetheid investeringen gedaan worden in het toekomstige netontwerp.

4. Zoekgebieden worden gezamenlijk verder geconcretiseerd in een regionaal uitvoeringsprogramma. Zo kan per zoekgebied worden vastgesteld wanneer de grootschalige opwek in het gebied kan worden aangesloten en wat de tijdslijnen daaraan vooraf zijn. Dit vergroot de haalbaarheid van de RES-doelstellingen.

2.5 Effecten

Door de verschillende maatschappelijke en financiële effecten van energieprojecten in beeld te brengen, wordt het makkelijker om alternatieven of varianten te vergelijken. Het in beeld brengen van de effecten is geen doel op zich, maar kan helpen bij de verdere besluitvorming over de zoekgebieden.

Effectbepaling tot de RES 1.0

In het traject tot de RES 1.0 heeft Noord-Holland Zuid al op verschillende manieren aandacht besteed aan de effecten[6] . Er is een onderzoek gedaan naar de effecten en de beoordeling van de effecten (directe economische effecten, indirecte economische effecten, kosten en exploitatie, effecten op natuur, landschap, ruimtegebruik en hinder en energieopwekking en -gebruik)[7]. Dit was een algemeen onderzoek, niet gericht op specifieke locaties. Vervolgens zijn de effecten op natuur, landschap, ruimtegebruik, kosten en opbrengsten van verschillende scenario's in beeld gebracht. Dit hielp bij het vergelijken van de scenario's en het komen tot de zoekgebieden. Daarnaast is in de concept-RES een beoordeling op hoofdlijnen van de effecten op natuur en landschap gemaakt op de schaal van de RES-regio. Voor de kosten en opbrengsten zijn in de concept-RES de aandachtspunten in beeld gebracht op het niveau van de RES-regio.

"Bedrijven moeten gehoord en gesteund worden in de participatie voor concrete projecten. Alleen dan kunnen we de

[6] Zie voor meer details het katern RES 1.0 - MER en milieueffecten..

[7] Het document van de expertsessies vindt u op de website van de energieregio.

economische kansen die de energietransitie biedt benutten."

Olof van der Gaag, directeur van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) en lid van de stuurgroep RES Noord-Holland Zuid

Deze effectbeoordelingen sluiten aan bij het abstractieniveau van de concept-RES en de RES 1.0. Detailonderzoeken naar leefbaarheidseffecten zoals geluid, zicht, slagschaduw en ecologische veldonderzoeken, zijn nog geen onderdeel van de RES 1.0. Dergelijke onderzoeken zijn pas zinvol op lokale schaal, omdat deze afhangen van de precieze locatie en van de concrete scope van het project (zoals omvang, type windturbine, wijze van aanleg enz.). Deze onderzoeken zullen dan ook pas plaatsvinden in het kader van bijvoorbeeld het nader uitwerken van het zoekgebied, het opstellen van het omgevingsplan of in het kader van de omgevingsvergunning.

Ook naar de effecten op de netinfrastructuur zijn al onderzoeken gedaan. Liander heeft zowel voor de concept-RES als voor de RES 1.0 een netimpactanalyse uitgevoerd (bijlage 4). Daarnaast hebben de provincies Noord-Holland en Flevoland onderzoek laten uitvoeren naar de werkgelegenheidseffecten in Noord-Holland.

In aanloop naar de RES 1.0 is een aantal zoekgebieden verder onderzocht. Daarbij zijn voor enkele zoekgebieden 'nulmetingen natuur en landschap' gedaan, 'effectenmatrices' en 'ruimtelijke impactstudies' natuur en landschap uitgevoerd. Waar relevant zijn de uitkomsten verwerkt in de gebiedspaspoorten, zie hiervoor de RES-viewer. In onderstaand kader staat wat de wijzigingen ten opzichte van de concept-RES betekenen voor de effecten op het gebied van natuur, landschap, kosten en opbrengsten.

Verschil tussen de concept-RES en de RES 1.0: wat valt op voor de effecten natuur en landschap, en kosten en opbrengsten?

Natuur en landschap

Op het schaalniveau van de regio is iets te zeggen over de gewijzigde effecten op natuur en landschap. Ten opzichte van de concept-RES zijn in Noord-Holland Zuid enkele zoeklocaties voor wind- en zonne-energie afgevallen, zoals de Aetsveldsepolder, de Bloemendalerpolder, de Diemer Vijfhoek en het Gooimeer. Het afvallen van de zoeklocatie Gooimeer voorkomt negatieve effecten van windturbines op natuur, zoals voor de hierdoorheen lopende migratieroutes van vogels en vleermuizen. Het afvallen van de zoeklocatie voor windenergie Aetsveldsepolder is om

het open zicht te handhaven. Het afvallen van de windlocaties Bloemendalerpolder behoudt open zicht op polders en zichtlijnen..

Kosten en opbrengsten
De kosten en opbrengsten zijn sterk afhankelijk van de locatie en exacte uitwerking. Op het schaalniveau van de regio is het nog niet mogelijk iets te zeggen over de gewijzigde effecten op de kosten. Uit de netimpactanalyse is af te leiden dat de combinatie van opwek van wind- en zonne-energie een gunstig effect heeft op de kosten voor energie-infrastructuur. Dit komt met name door het efficiënt gebruik van de beschikbare ruimte in het elektriciteitsnetwerk.

In het algemeen zullen voor de zoekgebieden de kosten en opbrengsten richting de RES 2.0 en verder nog in beeld gebracht moeten worden. Zoekgebieden met relatief hoge kosten worden niet op voorhand uitgesloten, hoewel dit de uitvoerbaarheid zal verkleinen. De keuzes hierin moeten op basis van een brede belangenafweging worden gemaakt. De netbeheerder heeft in de netimpactanalyse aanbevelingen gedaan om kosten en tijd te besparen.

Effectbepaling na de RES 1.0
Met de verdere concretisering van de zoekgebieden in de komende jaren richting de RES 2.0 en verder en de borging in omgevingsbeleid, zullen de maatschappelijk en financiële effecten en de effecten op de energie-infrastructuur, voor zover mogelijk en nodig, verder in beeld worden gebracht. Gemeenten kunnen voor deze beleidsafwegingen gebruikmaken van verschillende afwegingsmethoden. Belangrijke vragen daarbij zijn hoe en wanneer belanghebbenden worden betrokken en welke effecten van belang zijn. Zo zet de effectenmatrix de effecten alleen op een rij, worden in een multicriteria-analyse effecten ten opzichte van elkaar gewogen (gescoord), geeft een businesscase inzicht in de financiële gegevens en leidt een maatschappelijke kosten-batenanalyse tot inzicht in maatschappelijk rendement. Om de besluitvorming zo zorgvuldig mogelijk te laten plaatsvinden, zullen gemeenten moeten bepalen of en zo ja, welke afwegingsmethode ze het best kunnen toepassen tijdens de verschillende momenten van besluitvorming.

Gezondheidsaspecten en de RES
De RES is de uitwerking van een deel van de in het nationaal Klimaatakkoord gemaakte afspraken met als doelstelling de uitstoot van broeikasgassen substantieel te verlagen. De energietransitie, het stap voor stap overgaan van fossiele brandstoffen naar duurzame opwek van energie, zorgt hiermee ook voor een schonere en duurzamere leefomgeving. Zo wordt met het vervangen

van bijvoorbeeld kolencentrales niet alleen CO_2-uitstoot gereduceerd, maar ook de hoeveelheid stikstofdioxine, zwaveloxide en kwik.

Het middel mag niet erger zijn dan de kwaal. Het opwekken van duurzame energie met zonneweides en windturbines, het verwarmen en koelen van gebouwen door het gebruik van warmte en koude uit oppervlaktewater, afvalwater of drinkwater, mogen ons niet voor nieuwe gezondheidsrisico's stellen. Daarom is hier bij het opstellen van de RES rekening mee gehouden (zie ook het Katern thematafels).

Dit geldt in het bijzonder voor de hinder en geluidsoverlast van windturbines. De hoeveelheid geluid die een windturbine produceert is afhankelijk van de windsnelheid, het bouwjaar en de hoogte van de turbine. Nieuwe windturbines produceren minder geluid. Hogere turbines draaien langzamer en maken daardoor minder geluid. In de wet staat dat het geluid van een windturbine gemiddeld per jaar niet meer dan 47 decibel mag zijn, gemeten op de gevel van een woonhuis. 's Nachts mag dit niet meer dan gemiddeld 41 decibel zijn. Ter vergelijking: het geluidsniveau van een gesprek is 60 decibel, dat van een drukke verkeersweg op 100 meter afstand is 80 decibel en van een opstijgend vliegtuig op 200 meter hoogte 100 decibel (zie informatieblad van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Voordat een vergunning voor een windturbine kan worden afgegeven, is het verplicht een onderzoek uit te voeren naar de geluidscontouren. In een vergunning kunnen voorwaarden worden gesteld aan de mate van hinder en kunnen maatregelen opgenomen worden om de hinder binnen bepaalde normen te houden. Hierbij mag het bevoegd gezag zoals de gemeente of provincie strengere normen hanteren dan wettelijk vastgesteld.

Veel mensen maken zich hierbij zorgen over het zogeheten laagfrequent geluid (lage tonen) van windturbines. Bij het opstellen van de RES wordt steeds weer gebruikgemaakt van de meest actuele inzichten. Op dit moment zijn dit vooral de studies uitgevoerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

In Nederland leven we met relatief veel inwoners op een beperkte oppervlakte en accepteren we een bepaalde mate van hinder. Dat geldt voor bijna alles wat in de openbare ruimte wordt gedaan. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van wegen en het bijkomende lawaai van wegverkeer. Via milieuwetgeving zijn normen gesteld aan de hoeveelheid geluid die windturbines mogen veroorzaken. Hiervoor wordt voor windturbines gebruikgemaakt van de in de Activiteitenregeling milieubeheer beschreven reken- en meetvoorschriften.

Advies jongeren: De wortel en de stok

De energietransitie moet zichtbaarder zijn: “We moeten er bij wijze van spreken constant tegenaan lopen.” Wil de RES enige kans van slagen hebben, dan is het van groot belang dat de kosten en baten van de energietransitie duidelijk zijn voor burgers, bedrijven en andere stakeholders. Bovendien moet het lonen om nu in te stappen. De overheid moet burgers subsidiëren naar financiële draagkracht om te voorkomen dat burgers met meer financiële middelen ook meer profiteren van de energietransitie.

3. Regionale Structuur Warmte

Dit hoofdstuk bevat de Regionale Structuur Warmte (RSW) van Noord-Holland Zuid. Eerst wordt de RSW geïntroduceerd. Vervolgens komen de bovengemeentelijke warmtebronnen, de warmtevraag en mogelijke warmte-infrastructuur aan de orde (3.1 tot en met 3.3). Daarbij wordt aandacht besteed aan de onderwerpen die samen de werkagenda vormen. Ook wordt ingegaan op de regionale samenwerking, de werkagenda en de wijze waarop gemeenten afstemmen over een mogelijke verdeling van bovengemeentelijke warmtebronnen (3.4). Tot slot worden de specifieke situaties in de deelregio's toegelicht (3.5 tot en met 3.8).

Wat is de RSW?
In het Nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat in de RES ook aandacht wordt besteed aan warmte voor de gebouwde omgeving. Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW beschrijft hoe de warmtevraag in de gebouwde omgeving en het potentiële aanbod van warmtebronnen die relevant zijn voor meerdere gemeenten in de regio, mogelijk aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Dit zijn de zogenoemde bovengemeentelijke warmtebronnen (zie onderstaand kader voor een toelichting). Meer specifiek gaat de RSW over bovengemeentelijke samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag en warmte-infrastructuur met als doel te voorkomen dat een warmtebron dubbel wordt geclaimd of juist onbenut blijft[8].

"Warmtetransitie is de meest complexe opgave – we moeten zo snel mogelijk beginnen."

Arie-Willem Bijl, warmteregisseur MRA Warmte- & Koudeprogramma

Wanneer is een warmtebron een potentiële bovengemeentelijke warmtebron? Een warmtebron kan als bovengemeentelijk worden aangemerkt als de warmte over afstand getransporteerd kan worden. Over het algemeen wordt gesteld dat dit het geval is bij warmtebronnen met temperaturen boven de 70 ºC. Dit is bijvoorbeeld het geval bij geothermie en restwarmte uit de industrie. De afstanden tussen bron en afnemer kunnen niet te groot zijn vanwege de warmteverliezen die optreden tijdens het transport. Daarnaast is

[8] De RSW gaat niet in op koude. Dit komt mogelijk wel in gemeentelijke TVW's aan bod.

mogelijk sprake van bovengemeentelijke potentie bij een bron met temperaturen tussen 40-70 ºC met overcapaciteit die lokaal niet benut kan worden. Bronnen met temperaturen onder de 40 ºC (zoals aquathermie en de buitenlucht), of bronnen die lokaal aanwezig zijn of lokaal kunnen worden gerealiseerd (zoals zonthermie of biowarmte), zijn minder geschikt voor regionaal transport. Toch wordt een aantal van deze bronnen (zoals aquathermie en restwarmte van datacenters) in de RSW 1.0 behandeld, omdat ze met de tijd wel bovengemeentelijk relevant kunnen worden.

RSW 1.0 is een tussenstap
De RSW geeft een eerste inzicht in de warmtevraag per gemeente, het warmteaanbod in de regio van bovengemeentelijke warmtebronnen en de (regionale) warmte-infrastructuur. Op het moment van schrijven (maart 2021) zijn onderzoeken naar beschikbaarheid en potentie van duurzame bronnen zoals geothermie of aquathermie, of de bijdrage van restwarmte vanuit de industrie, nog niet afgerond. Ook zitten veel gemeenten nog midden in het proces om tot een Transitievisie Warmte (TVW) te komen; in vier gemeenten is de TVW vastgesteld door de gemeenteraad[9]. (De status van, en de gemeentelijke visie op de TVW's is opgenomen in bijlage 3.)

Naast het in kaart brengen van de warmtevraag, warmtebronnen en warmte-infrastructuur, gaat de RSW 1.0 in op de volgende twee onderdelen:

Gespreksleidraad
De gespreksleidraad geeft een overzicht van onderwerpen waarop gemeenten, waterschappen en provincie afstemming kunnen organiseren bij bovengemeentelijke verdelingsvraagstukken in de warmtetransitie. Het doel hiervan is om gemeenten, waterschappen en provincie te helpen bij het maken van toekomstige afspraken over warmtebronnen. Door vroegtijdige afstemming op regionaal niveau kunnen partijen sturen op optimale benutting van een bovengemeentelijke warmtebron. De gespreksleidraad wordt in paragraaf 3.4 behandeld.

Werkagenda
Er is behoefte in de regio om op concrete onderwerpen stappen te zetten. Daarom hebben de deelregio's gezamenlijk een werkagenda opgesteld om de

[9] Amsterdam (30-09-2020), Edam-Volendam (17-09-2020), Amstelveen (16-12-2020), Wormerland (02-02-2021). De status van de TVW's en de gemeentelijke visie op de TVW's zijn opgenomen in bijlage 3.

regionale samenwerking te zoeken. De gemeenten hebben de regie, maar samenwerking tussen veel verschillende partijen is nodig om de complexe warmtetransitie te realiseren. De stappen in de werkagenda gaan in op samenwerking, kennisdeling, onderzoeken en studies op specifieke thema's en op het gesprek met marktpartijen. Dit biedt een handelingsperspectief voor de gemeenten in de energieregio Noord·Holland Zuid op weg naar de RSW 2.0. De werkagenda wordt in paragraaf 3.4 verder toegelicht.

Relatie RES en wisselwerking met de TVW en WUP

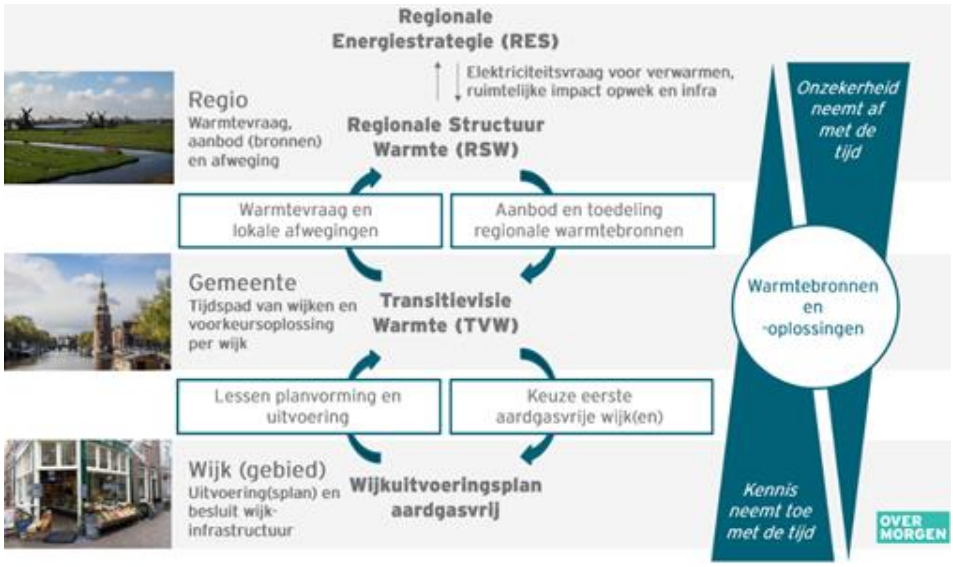
De RSW maakt geen keuze in welk type warmtevoorziening waar wordt toegepast, dat doen gemeenten in hun transitievisies warmte (TVW's). De gemeenten stellen de TVW volgens planning uiterlijk eind 2021 vast[10]. Daarna gaan gemeenten aan de slag met het opstellen van (wijk)uitvoeringsplannen (WUP's). In de WUP ontwikkelen gemeenten, samen met de partijen en inwoners die een rol spelen in de warmteketen in die wijk, een aanpak voor de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving op wijkniveau.

De RSW, TVW en WUP beïnvloeden elkaar, dit is de interactie die plaatsvindt tussen de lokale en regionale schaalniveaus[11]. Onderstaande figuur bevat een schematische weergave van de interactie die plaatsvindt tussen de diverse schaalniveaus. Het katern RES·proces bevat een overzicht van de stakeholders die zijn betrokken in het proces om te komen tot de RSW 1.0.

Deze afbeelding toont de samenhang tussen de verschillende niveaus binnen de warmtetransitie

[10] Conform afspraken in het Klimaatakkoord.

[11] De TVW's worden binnen vijf jaar herijkt, de RSW zal tegelijk met de RES elke twee jaar herijkt worden. De volgende stap op regionaal niveau ligt in 2023 met de RES/RSW 2.0.



Draagvlak en participatie zijn een aandachtspunt
Voorwaarde voor een succesvolle warmtetransitie zijn maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en lokale participatie. Elke gemeente vult dit participatieproces op haar eigen manier in, om zo het draagvlak naar een aardgasvrije samenleving te kunnen vergroten en het gebruik van aardgas naar 2050 toe te kunnen uitfaseren.

Besluitvorming RSW in de RES 1.0
De RSW wordt als onderdeel van de RES 1.0 vastgesteld door alle gemeenteraden, algemeen besturen van waterschappen en Provinciale Staten. Met deze vaststelling leggen de betrokkenen voor het thema Warmte vast over welke onderwerpen zij onderling het gesprek aangaan bij de verdeling van warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie om gezamenlijk tot de meest optimale inzet te komen. Het inzicht dat daarmee ontstaat, helpt om zo optimaal mogelijk gebruik te maken van de warmtebronnen in de regio. Gedurende de gehele warmtetransitie kunnen inzichten steeds verder aangescherpt worden door het verder ontwikkelen van technieken, meer kennis en inzicht over warmtebronnen en verdere vorming van de warmtetransitie binnen gemeenten.

3.1 Warmtebronnen

Om te bepalen of er mogelijkheden liggen voor regionaal warmtetransport is inzicht nodig in de aanwezige warmtebronnen, het mogelijke overschot aan warmte in een gebied en de warmtevraag die bediend kan worden door het

aanwezige warmteaanbod. In deze paragraaf worden de beschikbare bovengemeentelijke warmtebronnen beschreven. Onder elke (potentiële) bovengemeentelijke warmtebron wordt aangegeven hoe gemeenten in Noord-Holland Zuid de samenwerking rond deze warmtebron de komende periode vormgeven. Dit zijn de onderdelen van de werkagenda.

Warmtebronnen

De concept-RSW, opgenomen in de concept-RES, heeft laten zien dat er in de regio Noord-Holland Zuid een grote verscheidenheid aan warmtebronnen aanwezig is. In de meeste gevallen zullen warmtebronnen zo lokaal mogelijk worden ingezet om – vanwege de afstand tot de bron – onnodig transport en hoge kosten te voorkomen. In sommige gevallen is echter meer vermogen beschikbaar dan nodig is in de gemeente, is de temperatuur niet geschikt voor de lokale warmtevraag, of ligt de bron nabij vastgoed in een andere gemeente. In deze gevallen kan het de meest optimale keuze zijn om de warmte naar één of meerdere nabijgelegen gemeenten te transporteren.

Bij de beschrijving van de bovengemeentelijke warmtebronnen in de regio Noord-Holland Zuid, maakt de RSW onderscheid tussen potentieel generieke warmtebronnen en specifieke warmtebronnen. Generieke warmtebronnen zijn relevant voor grote delen van de regio Noord-Holland Zuid. Dit zijn de volgende – potentiële – bronnen: geothermie, restwarmte uit industrie, verbranding van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit datacenters, aquathermie en hernieuwbaar gas (groen gas, waterstofgas).

Specifieke bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of zelfs deelregio's relevant zijn. Dit betreffen: Afval Energie Bedrijf (AEB), de Diemercentrale en de leidingen van de Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK-leidingen). De specifieke bovengemeentelijke warmtebronnen worden in tekstkaders nader toegelicht.

Geothermie

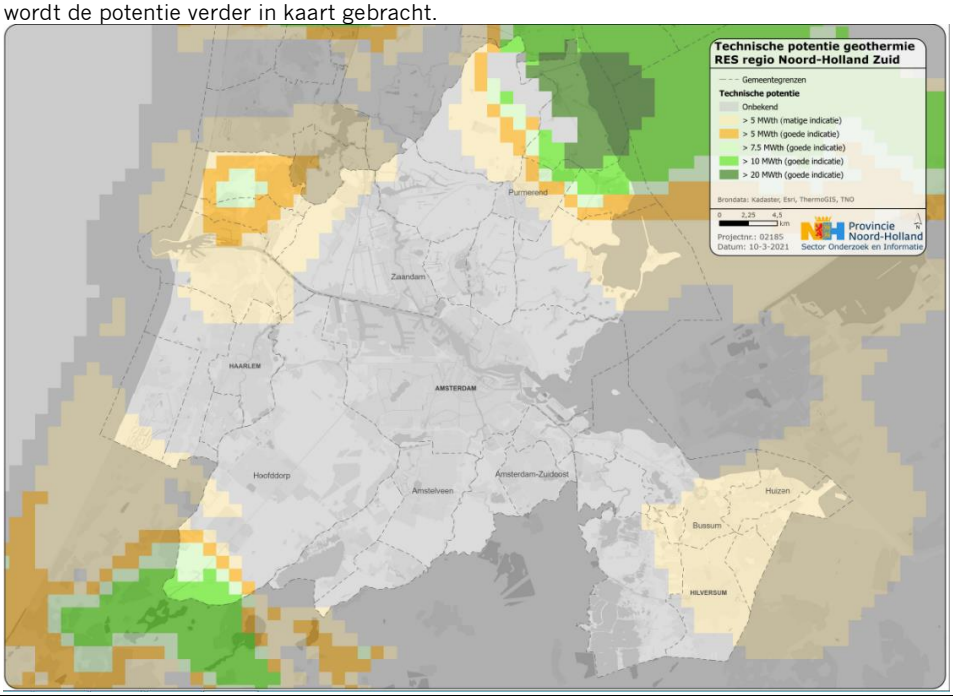
Wat is geothermie en is het beschikbaar?

Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de (diepe) ondergrond. Of warmte uit de diepe ondergrond winbaar is, is afhankelijk van de lokale eigenschappen van de aardlagen. Het is op dit moment in grote delen van de regio nog niet bekend of en zo ja, hoeveel warmte uit geothermie beschikbaar is in de regio Noord-Holland Zuid (zie ook onderstaand figuur). Om dit vast te stellen wordt momenteel onderzoek

gedaan naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen[12]. De resultaten hiervan zijn naar verwachting eind 2021/begin 2022 bekend. Meer technische informatie over geothermie staat in bijlage 3.

De technische potentie van geothermie in de regio Noord-Holland Zuid

In de regio zijn nog weinig data over de ondergrond beschikbaar. Met onderzoeken als SCAN wordt de potentie verder in kaart gebracht.



Om de geschiktheid van de ondergrond definitief vast te stellen zijn naast aanvullend onderzoek ook kostbare proefboringen vereist. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte. Dit is van belang omdat een geothermiebron aan de oppervlakte relatief weinig ruimte vraagt, maar in de ondergrond wel een groot gebied beslaat dat zich kan uitstrekken over (onder) gemeentegrenzen[13]. Daarnaast is niet ieder gebied geschikt of wettelijk toegankelijk voor proefboringen en winning van aardwarmte. Er moet aan zeer strenge eisen worden voldaan. Zo zijn bijvoorbeeld

[12] Dit wordt onderzocht vanuit de landelijke Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN) van EBN/TNO, met extra financiering vanuit de provincies Noord-Holland en Flevoland. Een deel van de activiteiten heeft plaatsgevonden in het najaar van 2020, het tweede en laatste deel is gepland voor april tot en met september 2021.

[13] Adviezen Commissie MER, 17 september 2020, 20200917-Advies-Commissie-MER-NHZ.pdf (energieregionhz.nl).

natuurgebieden of drinkwaterbeschermingsgebieden uitgesloten. Geothermie vraagt daarom al snel om bovengemeentelijke samenwerking. Daarnaast hechten de gemeenten in de regio aan veiligheid en zorgvuldig omgevingsmanagement.

De businesscase van een geothermieproject heeft zo'n 4.000 tot soms wel 8.000 woningequivalenten op een warmtenet nodig voordat het financieel haalbaar is[14]. De financiële haalbaarheid van een geothermiebron is daardoor afhankelijk van een georganiseerde warmtevraag en de ontwikkeling en groeistrategie van het warmtenet. Een concentreerde warmtevraag in de nabijheid van een geschikte productielocatie biedt de beste uitgangspunten.

Geothermie in Noord-Holland Zuid
De regio kent een gerealiseerd geothermieproject bij Floricultura in Heemskerk dat al enige tijd warmte produceert. Deze warmte wordt ingezet in de glastuinbouw[15]. In sommige gebieden is geothermie zelfs de enige mogelijke grootschalige, duurzame bron, bijvoorbeeld bij Greenport Aalsmeer.

De provincies Noord-Holland en Flevoland zijn samen met de gemeenten Amsterdam en Haarlem, Energiebeheer Nederland (EBN) en zes marktpartijen (Vattenfall, Eneco, Engie, HVC, Shell en Eavor) een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor het benutten van geothermie in de regio. Ook andere gemeenten en warmtebedrijven kunnen zich bij deze lopende overeenkomst aansluiten. Met deze overeenkomst willen de partijen bijdragen aan de ontwikkeling van transparantie, vertrouwen en draagvlak voor aardwarmte in de MRA.

In de regio Noord-Holland Zuid lopen aanvragen voor opsporingsvergunningen bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Een opsporingsvergunning dient als een soort marktordening voor een bepaald gebied voor een bepaalde tijd. Zolang een (rechts)persoon een opsporingsvergunning is toegekend en zolang deze geldig is, kan alleen iemand anders opsporingsactiviteiten uitvoeren in het gebied waar de opsporingsvergunning voor geldt. D4 en Shell hebben een aanvraag ingediend voor een project in Zuid-Holland-Noord, waar ook een deel van de

[14] Woningequivalenten zijn een methode om de warmtevraag van kantoren en ander vastgoed (utiliteit) op te kunnen tellen bij die van woningen. Een woningequivalent is gelijk aan één woning of 130 m^2 utiliteit.

[15] www.floricultura.com.

gemeente Haarlemmermeer binnen het opsporingsgebied valt. Ook is door HVC, Vattenfall en de gemeente Almere een opsporingsvergunning aangevraagd om een deel van het warmtenet Amsterdam Zuidoost/Almere mee te verduurzamen. HVC heeft een opsporingsvergunning toegekend gekregen om de potentie in de IJmond-gemeenten in kaart te brengen. Voordat tot winning overgegaan kan worden zal onder andere ook een winningsvergunning toegekend moeten zijn.

Werkagenda

- Actie: mogelijkheid tot aansluiten bij bestaande samenwerkingsovereenkomst.
- Toelichting: gemeenten met een ambitie op het gebied van geothermie kunnen zich aansluiten bij de samenwerkingsovereenkomst. De provincie Noord-Holland faciliteert deze samenwerking en faciliteert kennisuitwisseling.

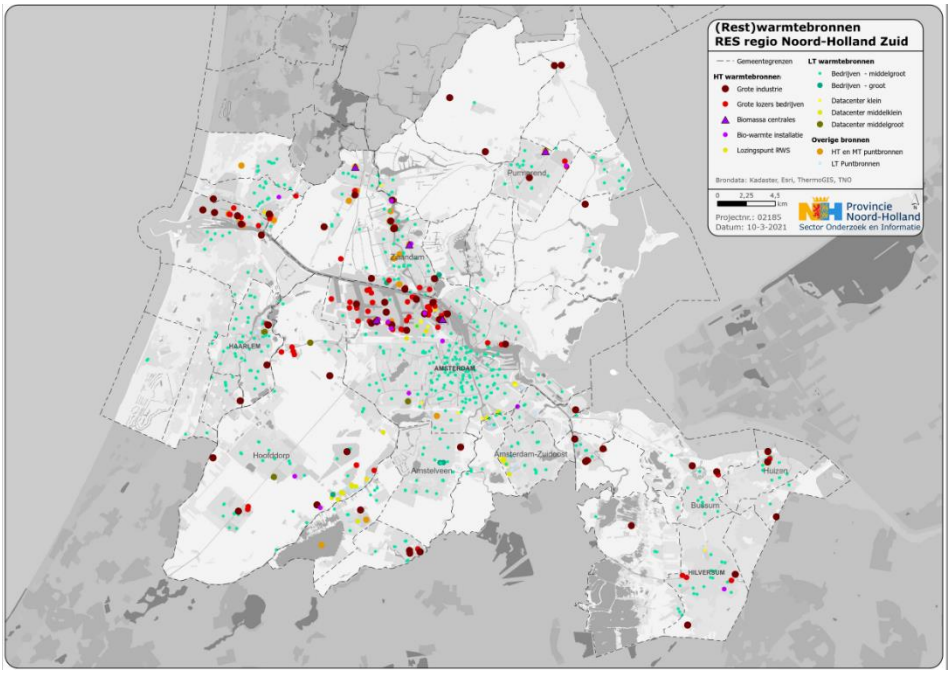
Restwarmte uit industrie

Wat is restwarmte en is het beschikbaar?

Restwarmte is warmte uit bedrijfs- en industrieprocessen die nu als afval naar de lucht of in het water wordt geloosd. Hoewel de oorsprong van die warmte op dit moment nog vaak uit fossiele verbranding komt, blijft het een restproduct dat nuttig kan worden ingezet. Een (gedeeltelijke) overstap naar het gebruik van duurzame bronnen zoals groene waterstof, (ultradiepe) geothermie, duurzame biomassa en elektrificatie, maakt de oorsprong van restwarmte steeds duurzamer. Naarmate de bron van de restwarmte verduurzaamt, wordt ook het gebruik van de restwarmte wenselijker.

Voordelen van restwarmte uit de industrie zijn dat de ruimtelijke impact ervan klein is en dat bij temperaturen boven de 70ºC een negatieve impact op het elektriciteitsnetwerk wordt vermeden (omdat noodzaak tot elektrificatie van verwarming vermeden wordt).

Potentiële (rest)warmtebronnen in de regio Noord-Holland Zuid. Het merendeel van deze bronnen heeft vooral lokale potentie. De (rest)warmtebronnen zijn gecategoriseerd naar drie temperatuurniveaus, te weten: hoge temperatuur, middentemperatuur en lage temperatuur. Bij de grote industrie en biowarmte-installaties zullen hoge temperaturen vrijkomen, datacenters leveren juist een lage temperatuur aan restwarmte.



Restwarmte uit industrie in Noord-Holland Zuid

De industriële sector in Noord-Holland Zuid onderzoekt met zijn Cluster Energie Strategie (CES) of (op lokale schaal) restwarmte beschikbaar gemaakt kan worden voor de gebouwde omgeving . De industrie stuurt volgens het principe van de trias energetica eerst op het besparen van energieverbruik, daarna op de efficiëntie van het eigen energieverbruik en ten slotte op intern hergebruik van de eigen restwarmte. Enkel de warmte die hierna nog over is, kan eventueel ingezet worden voor de gebouwde omgeving. Hierdoor kan niet bij voorbaat gerekend worden op een grote regionale impact op de warmtevoorziening.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn twee bronnen aanwezig die mogelijk een rol gaan spelen bij het vraagstuk over bovenregionale warmte. Dit zijn Afval Energie Bedrijf Amsterdam (AEB) en de Diemercentrale. Deze bronnen worden onder de werkagenda bij dit onderdeel nader toegelicht.

Het leidende principe voor gemeenten ten aanzien van het benutten van restwarmte uit industrie is ‘beter benut dan onbenut’. Een onderliggende veronderstelling (te toetsen in de tijd) is dat de energie-intensieve industrie in de regio altijd zal blijven zorgen voor benutbare restwarmte.

Werkagenda

- Actie: gemeenten willen met bestuursplatform Noordzeekanaalgebied (NZKG) in gesprek.
- Toelichting: met het bestuursplatform NZKG wordt het gesprek aangegaan om een concreet bod en de voorwaarden (zoals leveringszekerheid) voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de gemeenten daarover gedurende de totstandkoming van de CES te informeren. Zo kunnen gemeenten in de vaststelling en uitwerking van de TVW's en de voorbereiding van de RSW 2.0 anticiperen op de reële potentie van het benutten van de restwarmte uit de industrie.

Specifieke bovengemeentelijke warmtebron: AEB Amsterdam/Warmtenet Amsterdam West Noord[16]

Bij Afval Energie Bedrijf Amsterdam (AEB) ontstaat restwarmte als bijproduct van de verbranding van afval. Het AEB is een van de bronnen die de basislast van het warmtenet Amsterdam West Noord levert. De capaciteit voor het leveren van warmte van het AEB wordt nog niet volledig benut en de onbenutte capaciteit kan van betekenis zijn voor de deelregio's Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstreek/Waterland. Het AEB is daarom een specifieke bovengemeentelijke warmtebron.

Vanwege de hoge temperatuur is deze bron bij uitstek geschikt voor bestaande bouw. Realisatie van de bovengemeentelijke potentie krijgt vorm via de uitbreiding van het bestaande warmtenet.

Het streven is om de emissies van CO_2 sterk te reduceren met de beoogde start van CO_2-afvang in 2026. Gemeenten vinden het verduurzamingsperspectief van deze bron op lange termijn langs twee lijnen belangrijk: steeds betere benutting van herbruikbare afvalfracties en ontwikkeling van nieuwe duurzame warmtebronnen.

[16] De basislast warmte van het warmtenet Amsterdam West Noord wordt geleverd door het Afval Energie Bedrijf in Amsterdam West. Het betreft een Afval Verbrandings Installatie (AVI). Daarnaast levert het AEB hernieuwbare warmte van twee biomassa-installaties (BEN en BEC). Naast het AEB levert ook Orgaworld warmte, zij maakt met behulp van vergisting biogas en maakt hiermee warmte en elektriciteit in een WKK. Daarnaast voedt de Hemwegcentrale ook warmte in (uit aardgas). De warmte wordt door middel van een primair leidingnet getransporteerd naar de verschillende warmtegebieden. De warmte wordt geleverd aan Amsterdam Nieuw-West, industriegebied Westpoort, woonwijk Houthavens en via een transportleiding onder het Noordzeekanaal aan Amsterdam-Noord.

Werkagenda

- Actie: warmtenet Amsterdam West Noord biedt mogelijk potentie voor TVW Haarlemmermeer en Zaanstad.
- Toelichting: mocht uit de TVW's van Haarlemmermeer en Zaanstad blijken dat er, naast lokale warmtebronnen, ook gekeken moet worden naar bovengemeentelijke warmtebronnen, dan zou het warmtenet Amsterdam West Noord hiervoor een optie kunnen zijn. Met name voor de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad kan het om die reden nuttig zijn om met het AEB in gesprek te gaan over de verduurzamingsstrategie en de gevolgen daarvan voor de warmteleveringspotentie. Bij het gesprek over het gebruik van de warmte is de betaalbaarheid van de businesscase en de snelheid waarmee een warmteproject uitgevoerd kan worden belangrijker dan de gemeentegrens.

Specifieke bovengemeentelijke warmtebron: Diemercentrale/Warmtenet Amsterdam Zuidoost/Almere[17]

De gasgestookte elektriciteitscentrale van de Diemercentrale produceert ook warmte. De capaciteit van de Diemercentrale wordt nog niet volledig benut en de nog onbenutte warmte kan van betekenis zijn voor de deelregio's Amsterdam, Amstelland en Gooi en Vechtstreek (en buiten deze RES-regio ook Almere). De Diemercentrale is daarom een specifieke bovengemeentelijke warmtebron.
De restwarmte van de Diemercentrale wordt niet door iedereen als duurzaam gezien vanwege de fossiele bron die de centrale voedt, maar ook voor deze restwarmtebron geldt: 'beter benut dan onbenut'. De Diemercentrale kan worden gezien als een transitiebron die de aanleg van warmtenetten mogelijk maakt en waarbij in de toekomst duurzame bronnen aangesloten kunnen worden.

Vanwege de hoge temperatuur is deze bron bij uitstek geschikt voor bestaande bouw. Realisatie van de bovengemeentelijke potentie krijgt vorm via de uitbreiding van het bestaande warmtenet.

[17] De basislastwarmte bestaat uit restwarmte van twee warmtekrachtcentrales op de productielocatie te Diemen. De warmte wordt door middel van een primair leidingnet getransporteerd naar de verschillende warmtegebieden in Amsterdam Zuidoost en Almere. Voor back-up en pieklevering zijn op verschillende locaties in het net gasgestookte hulpwarmtecentrales geplaatst.

Werkagenda

- Actie: de Diemercentrale biedt mogelijk potentie voor Amsterdam, Almere, Diemen en Ouder-Amstel.
- Toelichting: de gemeenten Amsterdam, Almere, Diemen, Ouder-Amstel en Amstelveen gaan met Eneco en Vattenfall in gesprek over de warmteleveringspotentie en de transitiestrategie naar duurzame bronnen. Bij het gesprek over het gebruik van die warmte is de haalbaarheid van de businesscase en de snelheid waarmee een warmteproject uitgevoerd kan worden belangrijker dan de gemeentegrens.

Restwarmte uit datacenters

Wat is restwarmte en is het beschikbaar?

Restwarmte uit datacenters is warmte die overblijft bij (industriële) processen. In met name de deelregio's Amsterdam, Haarlemmermeer en Amstelland zijn datacenters een kansrijke en mogelijke bovengemeentelijke warmtebron[18]. De locaties van datacenters voor restwarmte staan in de afbeelding op pagina 45.

Op lagere temperatuur (rond de 40°C) kunnen datacenters (op lokale schaal) nieuwbouw uitstekend verwarmen. Bij lagere temperaturen restwarmte is opwaardering middels industriële warmtepompen nodig. Deze opwaardering vraagt om elektriciteit en wordt daarom idealiter gerealiseerd nabij een onderstation met beschikbare capaciteit. De ontwikkeling van een datacenter als warmtebron vraagt om een goede samenwerking tussen ontwikkelaar, warmtebedrijf en het datacenter.

Restwarmte uit datacenters in Noord-Holland Zuid

De realistische en economische potentie van deze bronnen is in de praktijk kleiner dan de theoretische potentie, maar in de regio Noord-Holland Zuid zijn praktijkvoorbeelden te vinden. Zo wordt gewerkt aan de warmtelevering van een datacenter in de Haarlemmermeer aan een woonwijk in Haarlem, en is er in Aalsmeer een datacenter aangesloten op een Integraal Kind Centrum (brede school), bedrijven, een zwembad en sportcentrum[19]. Meer technische informatie over restwarmte uit datacenters vindt u in bijlage 3.

Werkagenda

- Actie: de betreffende overheden gaan gezamenlijk beleid uitwerken voor gebruik van restwarmte van datacenters.

[18] Zie: https://www.dutchdatacenters.nl/map/ voor alle datacenterlocaties.

[19] www.energyhubaalsmeer.nl.

- Toelichting: de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer werken aan een (gemeenschappelijk) beleid ten aanzien van de vestiging en het gebruik van restwarmte uit datacenters. Dit beleid is in Haarlemmermeer vastgesteld. Ook in de brede context van de MRA wordt gewerkt aan een MRA-strategie voor datacenters. Dat kan een opmaat zijn voor een gelijk speelveld in de regio voor de benutting van restwarmte uit datacenters. Omdat deze warmtebron relatief nieuw is en de reële potentie nog onvoldoende in beeld, kan veel geleerd worden uit de lokale beleidsontwikkeling en de dialoog die nu plaatsvindt met de markt in bijvoorbeeld Amsterdam en Haarlemmermeer.

Aquathermie

Wat is aquathermie en is het beschikbaar?

Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren, maar ook warmte uit drinkwater of afvalwater uit het riool. Aquathermiebronnen hebben een lage brontemperatuur, ongeveer 20ºC in de zomer. Deze bronnen worden veelal gecombineerd met seizoensopslag van warmte en koude (WKO) in de bodem. Hierdoor kan de zomerse warmte in de winter benut worden. Het voordeel van aquathermie is dat er ook koude geleverd wordt. Voor warmtelevering verhogen warmtepompen de brontemperatuur naar gebruikstemperatuur. Om onnodig warmteverlies te voorkomen kan dat het best zo dicht mogelijk bij de woning gebeuren. Afhankelijk van de mate van isolatie van de afnemer, dient de bronwarmte opgewaardeerd te worden naar 45ºC (voor goed geïsoleerde woningen) of naar 70ºC (voor matig geïsoleerde woningen). Meer technische informatie over aquathermie vindt u in bijlage 3.

“De waterschappen zitten zelf ook in transitie. Vroeger ging het alleen om droge voeten en schoon water. Intussen zitten we bovenop de ontwikkeling van aquathermie.

Thea Fierens, bestuurder van het Hoogheemraadschap van Rijnland

Het onttrekken van warmte verlaagt de watertemperatuur. Eerste resultaten van onderzoek van Waternet laten zien dat deze effecten bij thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) op grotere wateren (bijvoorbeeld de Amstel) verwaarloosbaar zijn indien de in- en uitlaatpunten meer dan enkele honderden meters uit elkaar liggen. In het geval dat warmte onttrokken wordt

uit leidingen, zoals de WRK-leidingen, is meer interferentie te verwachten. Ook hier wordt door Waternet onderzoek naar gedaan.

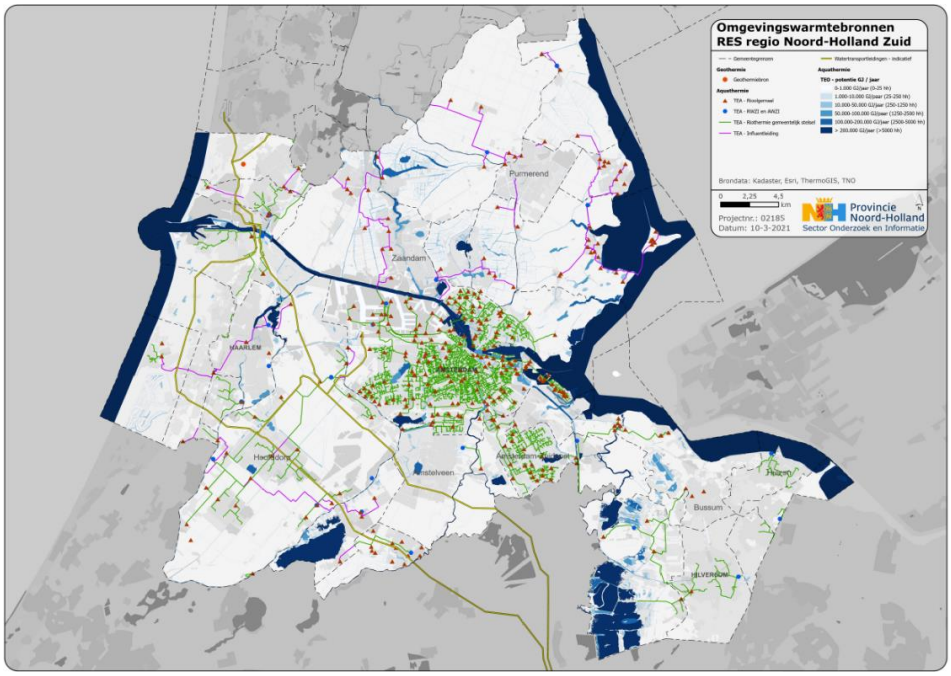
Het is mogelijk om de lage temperaturen van aquathermie met een industriële warmtepomp naar een hogere temperatuur op te waarderen. Dit kan het best zo dicht mogelijk bij de eindgebruiker plaatsvinden om warmteverlies zo veel mogelijk te voorkomen. De impact van deze opwaardering op het elektranet zal groot zijn en vraagt dus om tijdige afstemming en samenwerking met de netbeheerder[20]. Gemeenten willen hiervoor in gesprek met waterbeheerders, zeker op die plekken waar schaarste wordt voorzien.

Aquathermie in Noord-Holland Zuid
Aquathermie heeft theoretisch een hoge potentie in waterrijk Noord-Holland Zuid . Maar om de reële potentie te bepalen is nader onderzoek nodig. Daarbij is ook aandacht nodig voor de ecologische impact (positief en negatief) van het onttrekken van warmte uit water[21]. Waterschappen en gemeenten hechten veel waarde aan het voorkomen van negatieve ecologische effecten en de CO2-emissiereductie bij de inzet van aquathermie.

De omgevingswarmtebronnen zoals aquathermie en geothermie in de regio Noord-Holland Zuid

[20] Dit wordt veroorzaakt door de benodigde inzet van warmtepompen om de warmte naar het juiste temperatuurniveau te brengen.

[21] Adviezen Commissie MER, 17 september 2020, 20200917-Advies-Commissie-MER-NHZ.pdf (energieregionhz.nl).



Werkagenda

- Actie: overheden willen gezamenlijk de potentie van aquathermie (laten) onderzoeken.
- Toelichting: waterschappen, provincie en gemeenten nemen gezamenlijk het initiatief om het reële en economische potentieel van (bovengemeentelijke) aquathermie te onderzoeken, met name TEO. De waterschappen hebben samen met Stowa inzicht gegeven in het technisch potentieel van het watersysteem[22]. Het economisch potentieel is sterk afhankelijk van lokale factoren en zal per project verschillen.

Specifieke bovengemeentelijke warmtebron: WRK-leidingen

De grootschalige Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland-leidingen (WRK-leidingen) zijn proces- en drinkwaterleidingen. Deze vorm van aquathermie is alleen beschikbaar in de deelregio's waar de leidingen lopen en is daarom een specifieke bovengemeentelijke warmtebron. De WRK-leidingen zijn in beperkte mate warmtebronnen, maar vooral interessant als mogelijke transporteurs van warmte: warmte kan via deze leidingen worden getransporteerd.

Over de benutbaarheid van deze mogelijkheid is nog veel onduidelijk. De benutbaarheid van de leidingen wordt bepaald door de ecologische impact

[22] STOWA | Het kenniscentrum voor de waterschappen.

van het gebruik van de warmte (de injectietemperatuur in de waterwingebieden mag geen negatieve ecologische effecten hebben) en de fysieke beperkingen van de leidingen. Ook kan de afstand tussen vastgoed en de WRK-leiding een knelpunt opleveren voor de businesscase indien deze te groot is. Net als bij andere vormen van aquathermie zal de impact op het elektriciteitsnet bij gebruik van warmte uit de WRK-leidingen groot zijn door de benodigde inzet van warmtepompen om de warmte naar het juiste temperatuurniveau te brengen.

De gemeente Heemstede, Waternet en de WRK hebben een intentieverklaring getekend voor het benutten van de WRK-leidingen.

Werkagenda

- Actie: gemeenten vragen WRK-directie werkconferentie voor te bereiden.
- Toelichting: gemeenten vragen de WRK-directie, met als deelnemers Waternet en PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN), als de beheerders van de WRK-leidingen in de regio Noord-Holland Zuid, om een werkconferentie voor te bereiden. Hierbij worden alle gemeenten langs de WRK-leidingen uitgenodigd. In die conferentie worden de randvoorwaarden voor het gebruik van de WRK-leidingen aangegeven en worden gemeenten uitgenodigd om initiatieven in te brengen. Bij het gesprek over het gebruik van de benutbare ruimte in de WRK-leidingen zullen ook spelregels opgesteld moeten worden over het gelijke speelveld, de betaalbaarheid van de businesscase en de snelheid van de uitvoering.

Hernieuwbaar gas

Wat is hernieuwbaar gas en is het beschikbaar?

Hernieuwbaar gas wordt onderverdeeld in de categorieën groen gas en waterstofgas. Waterstofgas kan op verschillende manieren worden geproduceerd. Deze gassen hebben een belangrijke rol in het energiesysteem omdat ze goed opgeslagen en over een lange afstand getransporteerd kunnen worden en een hoge energiedichtheid hebben. Deze gassen zijn echter schaars. Het is dan ook belangrijk om deze gassen daar in te zetten waar zij de meeste (toegevoegde) waarde hebben.

Groen gas

Wat is groen gas en is het beschikbaar?

Groen gas is biogas dat is opgewaardeerd naar aardgaskwaliteit en daarom in het landelijk aardgasnet kan worden ingezet. Van groen gas wordt niet voldoende volume verwacht om in de verwachte warmtevraag te kunnen voorzien. De schaarste zal in de toekomst naar verwachting de inzet van

groen gas steeds meer gaan sturen en beperken. De verwachting is dat groen gas voor de gebouwde omgeving alleen daar ingezet zal worden waar geen alternatieven mogelijk zijn (bijvoorbeeld in historische binnensteden met weinig ruimte in de ondergrond en lastig te isoleren vastgoed). Om die reden is het aan te bevelen om in te zetten op alternatieve warmtebron(nen) ten opzichte van groen gas. Meer informatie over de productie van groen gas vindt u in bijlage 3.

Gemeenten hechten aan een zo duurzaam mogelijke verwerking van biogrondstoffen. Groen gas uit vergisting van GFT, mest en slib is op dit moment een wenselijke warmtebron voor afnemers die geen alternatief hebben voor verwarming. Groen gas wordt verhandeld middels certificaten in een landelijke markt en de beschikbaarheid van certificaten is klein.

Werkagenda

- Actie: gemeenten willen de potentie van groen gas binnen de regio gezamenlijk (laten) onderzoeken.
- Toelichting: naast de kansrijke startgebieden waar gemeenten willen beginnen met de warmtetransitie, wordt in de TVW's ook duidelijk welke wijken (voorlopig) niet anders dan door (duurzaam) gas verwarmd kunnen worden. Gemeenten willen gezamenlijk onderzoeken wat verwacht kan worden van de productie van groen gas in de regio. Dit geeft inzicht in mogelijkheden voor het vergroten van de productie en of dit aansluit bij de regionale vraag naar hernieuwbaar gas die resteert. Een onderzoeksvraag daarbij kan zijn of groengascertificaten uit de landelijke markt regionaal gereserveerd en ingezet mogen worden. In het bijzonder onderzoeken gemeenten of zij de groengascertificaten van slibvergisting door waterschappen zouden willen verwerven ten behoeve van verwarming van de gebouwde omgeving.

Groene waterstof

Wat is groene waterstof en is het beschikbaar?

Groene waterstof is schaars omdat nog onvoldoende groene stroom beschikbaar is om groene waterstof te produceren en het elektrolyseproces (het productieproces van groene waterstof) is nog bijzonder kostbaar. Pas na 2030, wanneer er veel groene stroom beschikbaar is, kan deze in voldoende mate worden ingezet voor de productie van groene waterstof. Het toepassen van waterstof ten behoeve van het verwarmen of elektrificeren van woningen is inefficiënt. Het toepassen van groene waterstof in de gebouwde omgeving kan in de toekomst dan ook alleen een reële optie zijn in die gevallen waarbij er geen alternatief is of waar huizen alleen tegen zeer hoge kosten van het

aardgas af kunnen. Te denken valt aan historische binnensteden zonder warmtenetten en zonder warmtebronnen. Om deze beperkte toepassing wel te kunnen realiseren zijn er pilots nodig om waterstof hier in de toekomst veilig te kunnen inzetten. Hierom vinden er tot 2030 enkele pilotprojecten plaats. In Graft-De Rijp vindt momenteel een haalbaarheidsanalyse plaats en op Texel worden de mogelijkheden voor de inzet van waterstof onderzocht.

Ook voor de periode na 2030 zal de schaarste sturend zijn voor de inzet van groene waterstof, met name in sectoren waar geen alternatief bestaat voor deze inzet. In de RSW wordt waterstof daarom verder niet behandeld. Meer informatie over waterstof is te vinden in bijlage 3 en het katern energie-infrastructuur.

Warmte uit verbranding van vaste biogrondstoffen

Over aanvullende installaties voor de verbranding van met name geïmporteerde houtige biobrandstoffen is een overgrote meerderheid van de gemeenten van mening dat hier geen draagvlak voor is. Voor het gebruik van lokaal snoei- en resthout in bestaande installaties is daarentegen wel draagvlak. Er wordt geen potentieel gezien voor een grote biomassa-installatie met bovengemeentelijke capaciteit. Gemeenten maken uiteindelijk op lokaal niveau de beleidskeuzes. Door de lokale beleidskeuzes en het waarschijnlijk beperkte bovenregionale potentieel van deze warmtebron, worden voor vaste biogrondstoffen geen bovengemeentelijke afspraken gemaakt in de werkagenda.

Omdat het vraagstuk rond biogrondstoffen wel leeft in de maatschappij, bevat onderstaand tekstkader een beknopte toelichting over verbranding van vaste biogrondstoffen.

Wat is verbranding van vaste biogrondstoffen en is het beschikbaar?
Houtige biogrondstoffen zijn bijvoorbeeld houtpellets of afvalhout. Deze houtige biogrondstoffen kunnen worden verbrand voor de productie van warmte. Een belangrijke eigenschap van verbranding van houtige biogrondstoffen is dat er hoge temperaturen mee bereikt kunnen worden. Bovendien kan de grondstof goed opgeslagen worden. Hierdoor kan de bron het gehele jaar door beschikbaar zijn. Houtige reststromen voor verbranding zijn echter schaars, ook in de regio Noord-Holland Zuid. Daarnaast bestaan er landelijk en binnen de regio twijfels over de

duurzaamheid van met name (buitenlandse) import van vaste houtige biogrondstoffen voor verbranding en werkt het kabinet aan het afbouwen van het gebruik hiervan[23].

In Purmerend en Amsterdam draaien installaties die gevoed worden met houtige reststromen en in Zaanstad staat de biomassacentrale van Bioforte, die 3,4 MWth warmte levert uit gecertificeerd snoeihout en twee gasgestookte hulpwarmtecentrales voor ongeveer 2200 woningen.

3.2 Warmtevraag

Naast warmtebronnen is inzicht nodig in het mogelijke overschot aan warmte in een gebied en de warmtevraag die bediend kan worden door het aanwezige warmteaanbod. In deze paragraaf wordt de warmtevraag beschreven.

Warmtevraag gebouwde omgeving
Voor de warmtevraag van de gebouwde omgeving (woningen en utiliteit) in de regio Noord-Holland Zuid wordt door de inzet van energiebesparende maatregelen tot 2030 een daling verwacht[24]. Deze verwachting is gebaseerd op data van het Nationaal Programma RES (NP RES), en inschattingen vanuit de TVW's[25].

Veel gemeenten in de regio bevinden zich nog midden in het proces om te komen tot een TVW waarin wordt beschreven welke voorkeursoplossing (all electric, hernieuwbaar gas, collectieve warmte) voor welke wijk wordt voorzien. Daarom is een inschatting gemaakt van de lokale warmtevraag die mogelijk geschikt is voor collectieve oplossingen door warmtevraagclusters in beeld te brengen. Dit zijn gebieden waar voldoende warmtevraag en dichtheid van vastgoed aanwezig zijn (zie ook onderstaand kader). Inzicht in de concentratie van de warmtevraag is van belang omdat investeringen in collectieve warmteoplossingen hoog zijn en de terugverdientijd relatief lang. Collectieve warmteoplossingen zullen daarom meestal daar gerealiseerd

[23] Conform het medio 2020 uitgebrachte SER-advies en de daarin opgenomen afwegingskaders.

[24] Zie ook bijlage 3.

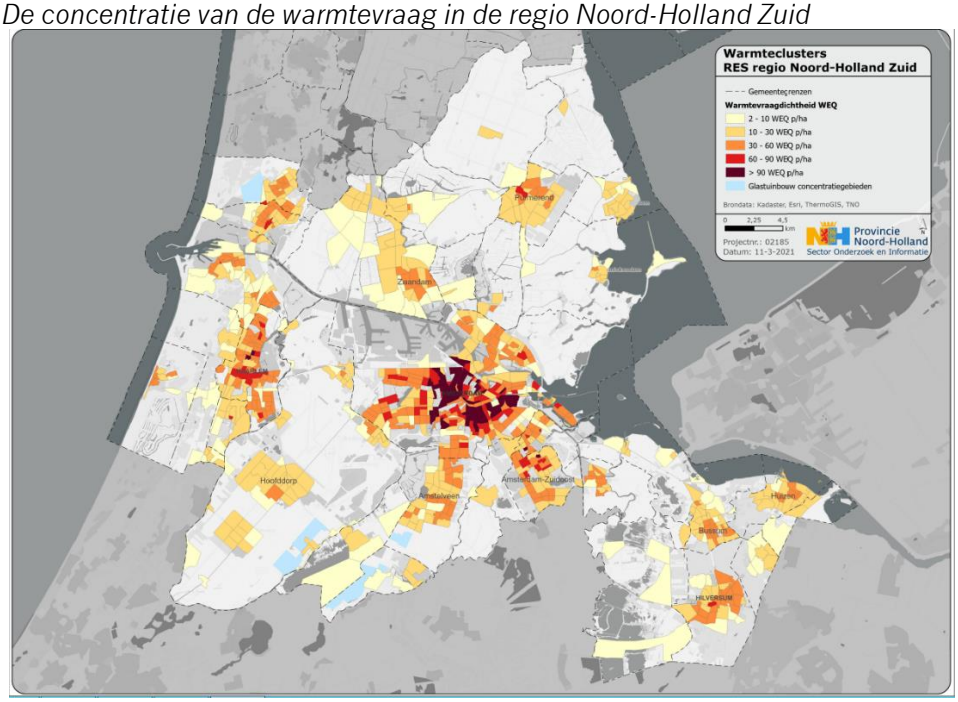
[25] Het Nationaal Programma RES heeft voor alle gemeenten een inschatting gemaakt van de warmtevraag van woningen en dienstverlening voor 2017 en 2030. De warmtevraag van 2017 is gebaseerd op data uit de Klimaatmonitor. De warmtevraag voor verwarming en de bereiding van warm tapwater wordt uitgedrukt in Terajoule (TJ) per jaar.

worden waar een geconcentreerde warmtevraag bestaat, om het risico van de investeringen af te kunnen dekken. Daarbij kan ook een combinatie tussen warmtevraag uit gebouwde omgeving en glastuinbouw ontstaan (bijvoorbeeld bij Greenport Aalsmeer).

Warmtevraagclusters

Warmtevraagclusters zijn gebieden waar mogelijk voldoende warmtevraag en dichtheid van vastgoed aanwezig zijn om een collectieve warmtevoorziening haalbaar te maken. Deze gebieden kenmerken zich door een geconcentreerde bebouwing. De hoogte en concentratie van de warmtevraag helpen om een voorlopig inzicht te krijgen in warmtevraagclusters waar met name kansen liggen voor de inzet van lokale warmtebronnen of waar ook naar inzet van een bovengemeentelijke warmtebron gekeken kan worden. Dit beeld zal steeds verder aangescherpt en aangepast worden met de inzichten vanuit de TVW's, eventuele lokale haalbaarheidsstudies en de wijkuitvoeringsplannen wanneer deze worden opgesteld.

De concentratie van de warmtevraag in de regio Noord-Holland Zuid



Het is van belang dat de omvang van een warmtebron en de benodigde investering passen bij het aantal afnemers voor de betreffende warmtebron. Zo zal een geothermiebron meer afnemers nodig hebben dan een lokale warmtebron als aquathermie. In gebieden waar de warmtevraag lager ligt, zoals in de buitengebieden in de regio, zal gekeken moeten worden naar andere duurzame warmteoplossingen. Op deze plekken liggen individuele

elektrische warmteoplossingen of warmteoplossingen die gebruikmaken van hernieuwbaar gas meer voor de hand. Kansen voor warmtenetten die gevoed kunnen worden door bovengemeentelijke warmtebronnen, zullen daarom vooral in de stedelijke gebieden liggen, of waar een hoge warmtevraagconcentratie mogelijk is door koppeling met een andere grote vrager, zoals de glastuinbouw.

Warmtevraag overige warmteclusters

Naast de gebouwde omgeving spelen de volgende warmtevraagclusters ook een (beperkte) rol in Noord-Holland Zuid:

- *Landbouw*: de warmtevraag van de landbouw is in de regio zeer beperkt. Voor zover relevant zal de benodigde warmte met lokale bronnen worden opgewekt[26]. Er is daarom vooralsnog geen regionale afstemming nodig om de landbouw te voorzien van (duurzame) bovengemeentelijke warmte.
- *Industrie*: de industriële sector in de regio werkt aan zijn eigen energiestrategie (CES, Cluster Energie Strategie). Deze is nog in ontwikkeling en stuurt, volgens de trias energetica, eerst op besparing, de interne verduurzaming en het interne hergebruik van restwarmte.
- *Glastuinbouw*: de glastuinbouw is een zeer energie-intensieve sector met een enorme ambitie. Driekwart van het energieverbruik in de glastuinbouw bestaat uit warmte. Greenport Aalsmeer maakt een inventarisatie van de ambities en stemt deze af met gemeenten en bedrijven[27]. Tot nu toe lag de aandacht bij de inventarisatie op het maken van een nulmeting. Volgend jaar verschuift de focus naar het opstellen van een toekomstvisie voor het gebied met het uiteindelijke doel om tot een gebiedsakkoord te komen waarbij er een duidelijke rol voor bedrijven ligt. De warmtevraag en het handelingsperspectief voor de glastuinbouw vindt u terug in paragraaf 3.5 (deelregio Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer).

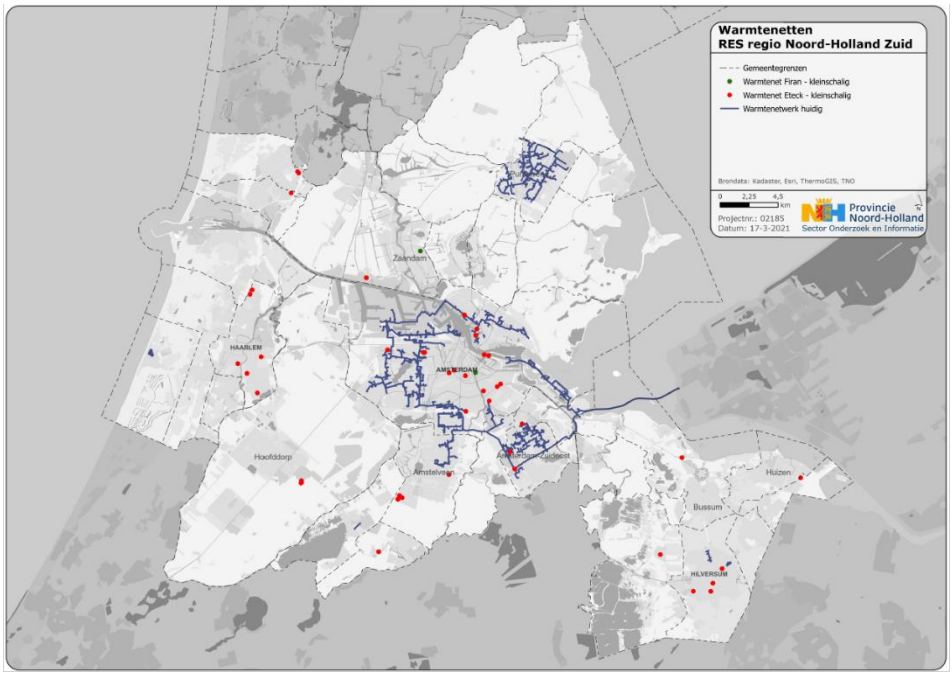
3.3 Warmte-infrastructuur

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in Purmerend, Zaanstad en Zandvoort. Ook zijn er projecten in ontwikkeling rondom (de uitbreiding van) collectieve warmte.

De bestaande warmtenetten in de regio Noord-Holland Zuid

[26] Dit is de conclusie uit overleg met het regionale LTO-bestuur.

[27] De resultaten zijn verwerkt in de RSW.



Elektriciteitsvraag voor verwarming

Elektriciteit zal voor de verwarming van gebouwen een grotere rol gaan spelen in de toekomst[28]. Bij lokale keuze voor aardgasvrije verwarmingsoplossingen (bijvoorbeeld individuele/collectieve warmtepompen) is extra elektriciteit nodig[29]. In het elektriciteitsdeel van de RES wordt ingegaan op de duurzame opwek van elektriciteit met zon en wind. In relatie tot de warmtevraag is het van belang te weten dat het moment van elektriciteitsopwekking bij windenergie het best past bij het jaarlijkse verloop van de warmtevraag.

De verwachte toename van de elektriciteitsvraag op basis van de warmtetransitie is op dit moment lastig in te schatten. Deze hangt samen met de keuze in de technieken die zullen worden toegepast en de mate van isolatie van het te verwarmen object.

---

[28] De berekende verwachte elektriciteitsvraag voor 2030 houdt geen rekening met de warmtevraag die door elektriciteit wordt ingevuld (warmtepompen), aangezien momenteel onduidelijk is aan welk aandeel van de warmtevraag voldaan zal worden door deze warmtepompen. Indien een deel van deze warmtevraag door elektriciteit wordt ingevuld, zal dat moeten worden opgeteld bij de elektriciteitsvraag voor 2030; pagina 16 en 28 CE Delft Bijsluiter Verantwoording bronnen methoden, handlerdownloadfiles.ashx (regionale-energiestrategie.nl).

[29] Adviezen Commissie MER, 17 september 2020, 20200917-Advies-Commissie-MER-NHZ.pdf (energieregionhz.nl), in de verwachte vraag naar 2030 is hier rekening mee gehouden.

Werkagenda

- Actie: overheden blijven in gesprek met netbeheerders over netcapaciteit in relatie tot warmtetransitie.
- Toelichting: duurzame warmtebronnen zijn veelal van lage temperatuur[30]. Om de warmte op te waarderen en/of de gebouwde omgeving all electric te kunnen verwarmen, is verzwaring van het elektriciteitsnet nodig. De komende jaren werkt de regio in RES-verband aan een strategie met de netbeheerders over de verzwaring van het net en realisatie daarvan[31]. Deze strategie dient integraal te zijn, gericht op elektriciteitsvraag en elektriciteitsopwekking. Niet alleen de warmtetransitie in de gebouwde omgeving heeft impact op het elektriciteitsnet. Ook het elektrificeren van mobiliteit, de industrie en de glastuinbouw beïnvloeden het elektriciteitsnet. Dit alles vraagt om transport van elektriciteit (zie ook katern Energie-infrastructuur).

3.4 Regionale samenwerking

Deze paragraaf beschrijft hoe de regio de regionale samenwerking vormgeeft. De samenwerking bestaat uit de werkagenda en de gespreksleidraad.

Werkagenda

Er is op dit moment nog veel onduidelijk over warmtebronnen, warmtevraag en benodigde energie-infrastructuur. Onderzoeken naar de potentie van bovengemeentelijke warmtebronnen zijn nog niet afgerond en veel TVW's moeten nog worden vastgesteld. Om toch voortgang te kunnen boeken spreekt de regio in de RSW af om gezamenlijk concrete stappen te zetten. Daarom heeft de regio een werkagenda opgesteld voor de regionale samenwerking waar, binnen RES-verband, aan gewerkt zal worden. De werkagenda gaat in op verdere samenwerking, kennisdeling, onderzoeken en studies op specifieke thema's en op het gesprek met marktpartijen.

Tot nu toe bevindt de warmtetransitie zich regionaal en lokaal nog overwegend in de fase van beleidsvorming (RES, RSW en TVW). De komende jaren zal het accent verschuiven naar uitvoering. Niet alle gemeenten zullen op alle onderwerpen gaan samenwerken. Deelregiogrenzen zullen daarbij

[30] Met uitzondering van restwarmte uit industrie, diepe geothermie, groen gas en waterstof. Voor al deze bronnen geldt dat de potentie en beschikbaarheid nog onbekend zijn.

[31] Zie ook Warmte & Koude Programma MRA, Inspiratiepaper Groeistrategie (2020).

worden losgelaten. Vooralsnog is uitgesproken dat gemeenten geen nieuwe organisatiestructuur vormen, maar de samenwerking binnen de al bestaande structuur van de RES behouden. In de komende periode zullen gemeenten, de provincie en de waterschappen bespreken hoe en via welke gremia hier op ingespeeld kan worden.

Komende jaren wordt ook de relatie met andere RES-regio's verder uitgewerkt en ingevuld. Dit gebeurt zodanig dat de RSW 2.0 naadloos aansluit op de naastgelegen regio's (voor zover dat nu niet al het geval is) .

In de RSW is voor een aantal onderwerpen beschreven hoe gemeenten regionaal willen samenwerken in de aanloop naar de RSW 2.0. Hiernaast wil de regio samenwerken op het gebied van kennisuitwisseling, ondersteuning en bij het realiseren van energiebesparing. Dit zijn warmtethema's waarop regionale samenwerking van meerwaarde zal zijn. Zie kader voor een toelichting op deze onderwerpen.

Kennisuitwisseling

Gemeenten in de regio hebben behoefte aan kennisuitwisseling. Om deze te faciliteren kan een lerend netwerk voor het delen van kennis en het uitwisselen van informatie op de volgende onderwerpen worden opgezet:

- Kennisuitwisseling over de inzet van warmtebronnen zoals aquathermie, geothermie en hernieuwbare gassen.
- Delen van plannen en aanvragen voor opsporingsvergunningen;
- Delen van succesvolle praktijkvoorbeelden bij het creëren van draagvlak voor duurzame warmteoplossingen.
- Opzetten van gezamenlijke pilots en het opdoen van kennis rond het ontwikkelen van businesscases.
- Kennisdeling over drukte in de ondergrond en de ecologische impact bij de inzet van warmtebronnen.
- Uitwisselen van kennis over het maken van afspraken met de markt of het opzetten van een gemeentelijk of regionaal warmtebedrijf. Daarbij is meer inzicht gewenst in de veranderende rol van gemeenten en de provincie in het kader van de Wet collectieve warmtevoorziening, waarvan de inwerkingtreding wordt voorzien in 2022.

Ondersteuning

De warmtetransitie vraagt veel van gemeenten op het gebied van kennis, tijd en competenties. Vooral voor kleinere gemeenten kan het een uitdaging zijn hier invulling aan te geven. De provincie Noord-Holland beheert het warmtebronnenregister en

denkt na over een ‘expertpool’ van mensen die de gemeenten daarbij kunnen ondersteunen. Op specifieke onderwerpen biedt het provinciale Servicepunt Duurzame Energie een ondersteunende rol, en kan het publiek-private netwerk binnen het Warmte & Koude Programma MRA benut worden. Daarnaast kunnen grotere gemeenten wellicht een nader te verkennen rol spelen in de ondersteuning van kleinere gemeenten. In de aanloop naar de RSW 2.0 is het van belang te investeren in het zodanig toerusten van (met name) kleine gemeenten, dat zij hun regierol in de warmtetransitie waar kunnen maken. Daarbij wordt ook naar financiële ondersteuning vanuit het Rijk gekeken.
Voor de eerstvolgende periode, in de aanloop naar de RSW 2.0 (2023) is de belangrijkste opgave om de dan vastgestelde TVW’s in alle gemeenten te vertalen naar de bovengemeentelijk relevante onderwerpen.

Besparing
Gemeenten hebben uitgesproken graag informatie en ervaringen uit te wisselen over energiebesparing, het ontzorgen van inwoners hierin en het verstrekken van heldere informatie over dit onderwerp.

Gespreksleidraad
Een set van gespreksonderwerpen als aanzet tot een afwegingskader.
De verwachting is dat voor bepaalde temperatuurniveaus lokaal schaarste zal optreden. Waar deze zal zijn en hoe dit ontwikkelt, is nog niet precies bekend. Wel is zeker dat dit vraagstuk gaat komen en dat daarbij een groot aantal belangen van verschillende partijen een rol spelen. Daarom willen betrokken gemeenten nu al met elkaar de kaders bepalen hoe het gesprek over de verdeling van mogelijk schaarse warmtebronnen gevoerd zal worden. Om dit goed te kunnen doen is inzicht in elkaars belangen, kansen en beperkingen een belangrijk uitgangspunt.

Als onderdeel van de RSW hebben de betrokken gemeenten, waterschappen en provincie met elkaar gespreksonderwerpen bepaald om afstemming te organiseren over de toekomstige inzet van een bovengemeentelijke warmtebron. Deze gespreksonderwerpen zijn een eerste aanzet om in een volgende fase te komen tot een afwegingskader over de meest optimale inzet van een warmtebron.

Waarom een aanzet tot een afwegingskader?
Door vroegtijdige afstemming op regionaal niveau kunnen partijen sturen op een zo optimaal mogelijke benutting van het potentieel bovengemeentelijke warmtebronnen. Dit is van belang om de maatschappelijke kosten van de

warmtetransitie zo laag mogelijk te houden. Gedurende de gehele warmtetransitie kunnen inzichten steeds verder aangescherpt worden door het verder ontwikkelen van technieken, meer kennis en inzicht over warmtebronnen (onder andere in het warmtebronnenregister) en verdere vorming van de warmtetransitie en warmteprojecten binnen gemeenten. Vaak zijn het niet de gemeenten die warmteprojecten realiseren, maar wordt dit door marktpartijen gedaan, of wordt een samenwerkingsvorm gezocht.

Inhoud van de gespreksleidraad
Alle benoemde belangen en aspecten zijn gecategoriseerd in een set van vier principes: betaalbaarheid, beschikbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid. Het is een leidraad met gespreksonderwerpen die niet limitatief of voorschrijvend zijn. Ze dienen als toets voor het maken van een afweging bij het verdelingsvraagstuk. Gemeenten geven zelf en in onderling overleg invulling aan de gesprekken. Per bron kunnen gemeenten onderling verschillende belangen hechten aan bepaalde principes. De partijen bespreken samen welke van de onderwerpen uit de gespreksleidraad voor hen het belangrijkst zijn en waar zij bij benutting van een potentiële bovengemeentelijke warmtebron op willen sturen. Dat schept helderheid tussen de gemeenten onderling en tussen markt en overheid in de warmtetransitie.

De volledige set van gespreksonderwerpen vindt u in onderstaand kader.

Set van gespreksonderwerpen

<u>Betaalbaarheid</u>

Gemeenten kiezen voor een kosteneffectieve inzet van warmtebronnen en sturen op de laagst maatschappelijke kosten. Dat betekent dat elk marktinitiatief wordt afgewogen tegen mogelijke alternatieven, om vast te stellen of er (door de marktpartij) gestuurd wordt op de laagst maatschappelijke kosten. Voor alle partijen moet een overstap naar een duurzamere warmtebron financieel aantrekkelijk zijn en er is in ieder geval aandacht voor de kosten voor inwoners. Een grote factor hierin is de afstand tussen bron en afzet. Bij elke warmtebron horen warmteleidingen en deze zijn kostbaar. Een grotere afstand tussen warmtebron en afzet zal daarom alleen haalbaar zijn bij een grote potentie van de warmtebron en een grote geconcentreerde warmtevraag (schaal). Daarbij spelen ook de (on)mogelijkheden ten aanzien van netimpact op elektriciteit en de kosten die daarbij horen een rol. Ook de match in temperatuurniveau tussen de bron en afzet heeft een effect op de betaalbaarheid. Het temperatuurniveau aan de kant van de warmtevraag is daarom leidend.

Duurzaamheid

Bij de inzet van warmtebronnen volgen we het hoofddoel van het Klimaatakkoord en streven we naar warmtebronnen met een zo hoog mogelijke CO2-reductie. Dit hangt mede samen met de schaal waarvoor een bron ingezet kan worden. Hierbij wordt naar de gehele keten gekeken. Dus waar aanvullende elektriciteit nodig is om een bron met een lage temperatuur naar een hogere temperatuur op te werken, wordt ook de duurzaamheid van de elektriciteit meegewogen. Daarbij wordt een match gezocht in temperatuurniveau tussen afzet en bron.
Een ander belangrijk aspect zijn milieueffecten van warmtebronnen. Er wordt gekeken naar de duurzaamheid van de alternatieven die er zijn en de mogelijke transitiebronnen die ingezet moeten worden om tot de definitieve warmtemiddelenmix te komen, wat het doel is bij een project. De Wet collectieve warmtevoorziening die in ontwikkeling is, zal duurzaamheidseisen stellen aan warmtenetten.

Beschikbaarheid

Met het oog op financiële aantrekkelijkheid moet de afstand tussen warmtevraag en warmtebron zo klein mogelijk zijn. Alleen indien er schaarste is en er geen lokale alternatieven zijn, wordt gebruikgemaakt van een bovengemeentelijke warmtebron. Warmtebronnen moeten zorgen voor een langetermijnleveringszekerheid. Vanwege de mogelijke ontwikkeltermijn (tijd/tempo en realisme) is daarbij aandacht voor transitiebronnen die ingezet moeten worden tot de capaciteit van een bron (volledig) benut kan worden. Bij bestaande warmte-infrastructuur zal dit sneller kunnen gebeuren. Ook volume en schaalgrootte (dekking warmtevraag) die met een bovengemeentelijke bron gehaald kan worden, worden van belang geacht.

Uitvoerbaarheid

Kan een project ook echt uitgevoerd worden? De manier waarop partijen in de markt en overheid met elkaar omgaan, de governance, is bepalend voor het succes van de samenwerking. De rol van de gemeente moet helder zijn, maar de ambitie van de markt is misschien nog wel sturender. Als er geen ambitie van de markt is, komt er ook geen project. Concretere plannen en een verdere fase in besluitvorming verdienen voorrang indien een verdelingsvraagstuk rond de inzet van een bovengemeentelijke warmtebron speelt ten opzichte van nog onzekere plannen. Dan helpt het als er een bron met een eigenaar en ambitie en een bestaande infrastructuur of ruimte voor nieuwe warmte-infrastructuur zijn. We zijn ons ervan bewust dat lagetemperatuurbronnen een groter effect op het elektriciteitsnet hebben omdat de warmte nog naar het juiste temperatuurniveau gebracht moet worden.

3.5 Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer

De belangrijkste bovengemeentelijke warmtebronnen voor de deelregio's Amstelland (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn), Amsterdam en Haarlemmermeer komen uit industrie, datacenters en geothermie. Deelregio's Amstelland en Haarlemmermeer kenmerken zich door een aantal grote glastuinbouwarealen met een hoge energievraag. Amsterdam heeft een grootstedelijk karakter en havens met industrie. Haarlemmermeer vormt een belangrijke vestigingsplaats voor datacenters. In de regio zijn al bestaande grootschalige en bovengemeentelijke warmtenetten, en is er mede daarom een bestaande samenwerking tussen de deelregio's.

Warmtevraag, warmtebronnen en warmte-infrastructuur

Warmtevraag per gemeente

Voor de meeste gemeenten in de deelregio's Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer wordt een daling in de warmtevraag richting 2030 verwacht[32]. In Diemen wordt verwacht dat de warmtevraag nagenoeg gelijk zal blijven. Voor Ouder-Amstel wordt door een forse nieuwbouwopgave een flinke stijging in de warmtevraag van 2030 voorzien.

Glastuinbouw

Het combineren van de warmtevraag uit de glastuinbouw met de gebouwde omgeving is interessant, omdat het de mogelijkheid van grotere warmtevraagclusters creëert. Hierdoor wordt een bron als geothermie mogelijk ook een optie voor de gebouwde omgeving. De glastuinbouw in de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn en Haarlemmermeer heeft een huidige warmtevraag van respectievelijk: 324.530 GJ, 395.000 GJ, 1.584.470 GJ en 747.000 GJ[33]. Greenport Aalsmeer verwacht voor alle gebieden een energiebesparing van de glastuinbouw van 21 procent in 2030 ten opzichte van 2015 uitgaande van het huidige oppervlakte kassen. In het glastuinbouwgebied De Kwakel-Kudelstaart, dat deels in de gemeente Uithoorn en deels in de gemeente Aalsmeer ligt, verwachten we ondanks de groei van 15 hectare dat de absolute warmtevraag zal dalen.
Voor Aalsmeer geldt dat ondanks de groei van 15 ha de absolute warmtevraag in het gebied zal dalen. Ook in Amstelveen zal het absolute energieverbruik richting 2030 dalen doordat er geen groei van glastuinbouw voorzien is in de Noorder Legmeerpolder. Of het absolute energieverbruik in

[32] Zie bijlage 3.

[33] Bron: schatting uit concept-gebiedsinventarisatie energie Greenport Aalsmeer.

de gemeente Haarlemmermeer gaat dalen is de vraag, gezien de groeikansen van PrimA4a.

Potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen
In de regio bestaat een grote verscheidenheid aan (potentiële) warmtebronnen zoals geothermie, restwarmte uit datacenters en thermische energie uit oppervlaktewater. Het beschikbare vermogen, de temperatuur en de locatie bepalen waar deze warmtebronnen ingezet kunnen worden. In de meeste gevallen zal dat in de gemeente zijn waar de bron ligt, om onnodig transport en hoge kosten te voorkomen. De TVW beschrijft hoe deze lokale bronnen ingezet kunnen worden. In sommige gevallen is er lokaal meer vermogen beschikbaar dan er lokaal nodig is en kan de warmte naar één of meerdere nabijgelegen gemeenten getransporteerd worden. Bijvoorbeeld wanneer de temperatuur van een bron niet geschikt is voor de vraag vanuit het nabijgelegen vastgoed, wanneer de bron dichter bij vastgoed in een andere gemeente ligt, of wanneer er een zodanig tekort aan lokale bronnen is dat er grotere afstanden overbrugd moeten worden.

Naast de generieke warmtebronnen zoals geothermie, thermische warmte uit oppervlaktewater en groen gas, is er ook een aantal specifieke warmtebronnen per gemeente te identificeren. De WRK-leidingen zijn een potentiële warmtebron én kunnen dienen als warmtetransportleidingen voor Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn Haarlemmermeer en Ouder-Amstel. Ook buiten deze regio zijn er gemeenten die warmte (en koude) kunnen onttrekken uit de WRK-leidingen.

Deze regio kenmerkt zich daarnaast door de potentie om restwarmte van datacenters te benutten als warmtebron. Het datacentercluster aan de oostkant van Haarlemmermeer is een potentiële bron voor Haarlemmermeer, Aalsmeer, Uithoorn en buiten de deelregio voor Haarlem. Het datacentercluster in Amsterdam is een potentiële warmtebron voor Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel.

Buiten deze deelregio, wordt in Haarlem gewerkt aan de mogelijke benutting van een geothermiebron. Dit is mogelijk ook interessant voor Haarlemmermeer.

Ook de Diemercentrale is een bovengemeentelijke warmtebron voor Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel[34]. Zo blijkt uit de TVW van

[34] Ook relevant buiten de deelregio's: Diemercentrale voor Almere.

Amstelveen dat de nu bekende warmtebronnen onvoldoende warmte kunnen leveren om de hele stad te voorzien van warmtenetten. Mede hierdoor – en het al aanwezige warmtenet in Amstelveen – is de uitbreiding van het huidige warmtenet vanuit de Diemercentrale voor Amstelveen wenselijk als bovengemeentelijke warmtebron.

AEB Amsterdam/Warmtenet Amsterdam West Noord is in deze deelregio mogelijk interessant als potentiële bovengemeentelijke warmtebron voor Zaanstad.

Bovengemeentelijke warmte-infrastructuur
Momenteel is er een (samengesteld) bovenregionaal warmtenet aanwezig in de deelregio's Amsterdam en Amstelland: het warmtenet Amsterdam Zuidoost/Almere levert warmte aan wijken in de gemeenten Amsterdam, Diemen, Amstelveen, Ouder-Amstel en Almere. Het warmtenet in Amstelveen is in eigendom van Eneco. Uitbreiding van dit bovenregionale warmtenet is mogelijk (TVW Amstelveen) en biedt kansen om lokale warmtebronnen zoals de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Amstelveen hierop aan te sluiten. Het warmtenet in het westen en noorden van Amsterdam wordt gevoed door AEB Amsterdam en kent nog een behoorlijke overcapaciteit. De twee grote warmtenetten in Amsterdam zijn of worden op korte termijn aan elkaar verbonden ten behoeve van de robuustheid van beide netten.

Naast de bovengemeentelijke warmte-infrastructuur zijn er in de deelregio's meerdere lokale warmtenetten aanwezig (in Amsterdam, Uithoorn, Aalsmeer, Haarlemmermeer en Amstelveen). Met de uitbreiding van deze lokale netten ontstaan naar de toekomst wellicht mogelijkheden voor koppelingen. Voorheen zijn er tussen verschillende gemeenten verkenningen gedaan naar de benutting van warmtebronnen tussen gemeenten; er was sprake van een samenwerking op (bovengemeentelijke) warmtenetten. Deze samenwerking kent nog geen structurele vorm.

Werkagenda
Voor deze regio is er een aantal specifieke punten die de komende jaren op de werkagenda staan:

- *Glastuinbouw*
  In de regio bevinden zich meerdere glastuinbouwclusters die een hoge energievraag hebben. Dit zorgt voor extra druk op de beschikbaarheid van (bovengemeentelijke) duurzame warmtebronnen. Aan de andere kant biedt dit ook kansen om bronnen zoals geothermie sneller aan te sluiten, wat voor de gebouwde omgeving de uitrol kan versnellen. Mogelijk zijn in

dit kader geothermieprojecten uit de RES-regio Holland Rijnland interessant voor glastuinbouw in Amstelland. De komende jaren zal besproken moeten worden hoe de glastuinbouw overstapt op duurzame warmte en hoe dit in verhouding staat met de duurzame verwarming van de gebouwde omgeving. Om de glastuinbouw te voorzien van externe en duurzame warmte zullen ook andere randvoorwaarden gerealiseerd moet worden. Zo zal er externe CO2 en duurzame elektriciteit beschikbaar moeten komen voor de glastuinbouw. Het is dus belangrijk dat er CO2 beschikbaar komt, via bijvoorbeeld de OCAP-leidingen, en daarnaast voldoende netcapaciteit beschikbaar is om de komst van duurzame warmte mogelijk te maken. De aanleg van het OCAP-netwerk naar de Haarlemmermeer is sinds 2021 in uitvoering. Uitbreiding van het netwerk naar een aantal van de grote clusters in Uithoorn (en Nieuwkoop, buiten deze RES-regio) is in voorbereiding. De netcapaciteit zal moeten toenemen als tuinders overschakelen op externe warmte. De verduurzaming van de glastuinbouw in deze regio is hoofdzakelijk relevant voor de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn. In dit kader gaat Greenport Aalsmeer aan de slag met:
    - de gebiedsgerichte aanpak en gebiedsvisie voor de concentratiegebieden glastuinbouw (zoals Kudelstaart/De Kwakel);
    - ondernemerssupport (onder andere herstructurering, bedrijfsverplaatsing, modernisering en innovatie);
    - het bij elkaar brengen van stakeholders (OCAP voor CO2-net, geothermie, netbeheerders en duurzame elektriciteitsopwekking).
- *Warmtenet Amsterdam Zuidoost/Almere/Diemercentrale*
  Voor een aantal gemeenten is de aansluiting op de Diemercentrale of het warmtenet van Amsterdam Zuidoost/Almere cruciaal voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. In paragraaf 3.1.1 is de werkagenda voor de Diemercentrale beschreven.
- *Restwarmte uit datacenters*
  In Amsterdam, Aalsmeer en Haarlemmermeer (Schiphol-Rijk) zijn diverse (kleinschaligere) warmtenetten op basis van de restwarmte uit een datacenter in voorbereiding of operationeel. Een goed voorbeeld daarvan is het Energy Hub Aalsmeer. In de regio staan nog veel meer datacenters met een leveringspotentieel. Via beleidsontwikkeling van gemeenten aan de ene kant en onderzoeken naar concrete projecten aan de andere kant , wordt steeds verder toegewerkt naar meer benutting van deze

warmtebron[35]. In paragraaf 3.1.1 is de werkagenda voor warmte van datacenters beschreven.

- *WRK-leidingen*
  Een aantal gemeenten in deze regio ziet kansen voor het benutten van de WRK-leidingen voor het onttrekken van zowel warmte als koude. De WRK-leidingen zijn relevant voor meerdere gemeenten in de gehele regio Noord-Holland Zuid (en daarbuiten). Daarom is de werkagenda of het handelingsperspectief beschreven in paragraaf 3.1.1.

3.6 Gooi en Vechtstreek

De deelregio Gooi en Vechtstreek bestaat uit de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren. Uit het bronnenregister blijkt dat er op dit moment niet veel zicht is op bestaande specifieke bovengemeentelijke warmtebronnen in de regio. De gemeenten zullen voornamelijk lokale warmtebronnen benutten. Dit komt mede door de verspreide clusters van woningbouw. Uit de TVW's zal blijken welke bronnen een bovengemeentelijke potentie hebben en regionale afstemming behoeven. Mogelijk komen er in de toekomst bovengemeentelijke bronnen bij die op dit moment nog niet in beeld zijn.

Warmtevraag, warmtebronnen en warmte-infrastructuur

Warmtevraag per gemeente

De gemeente Weesp ziet een grote opgave in de uitbreiding van woningbouw tegemoet en om die reden wordt een toename in de warmtevraag naar 2030 voorzien. In alle andere gemeenten zal de warmtevraag afnemen[36].

Bovengemeentelijke warmtebronnen

Alle gemeenten in deelregio Gooi en Vechtstreek hebben groen gas, geothermie en aquathermie in beeld als potentiële generieke bovengemeentelijke warmtebronnen voor de toekomst. De mate van zekerheid van de potentiële warmtebronnen varieert. Zo is het nog onbekend hoeveel groen gas beschikbaar komt in de regio en wordt momenteel onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van geothermie. De resultaten van de potentie van geothermie worden aan het einde van 2021 verwacht. De verwachting is dat over drie jaar duidelijk is of deze bron haalbaar is. Er is

[35] Bijvoorbeeld het onderzoek naar warmtelevering vanaf Schiphol-Rijk naar Greenport in 2019/2020.

[36] Zie bijlage 3.

ook door een initiatief een onderzoek gestart naar de potentie van geothermie in de regio.

Bovengemeentelijke warmte-infrastructuur
Momenteel is er geen bovenregionaal warmtenet aanwezig. In de gemeente Hilversum zijn wel drie kleine lokale warmtenetten aanwezig.

Werkagenda
Momenteel kan er nog niet veel worden vastgelegd over de inzet van aquathermie, groen gas en geothermie in deze regio. De werkagenda voor Noord-Holland Zuid beschrijft wat er de komende jaren besproken moet worden over deze bovengemeentelijke warmtebronnen. Naast de algemene werkagenda die voor de gehele regio is opgesteld, is er voor deze regio een specifiek punt dat de komende jaren besproken moet worden, namelijk:

- *Impact op het elektriciteitsnet*. Het gebrek aan zicht op de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen vraagt lokale oplossingen. Met uitzondering van geothermie en groen gas – waarvan de potentie en beschikbaarheid nog onbekend zijn – zijn de lokale en bovengemeentelijke warmtebronnen veelal van lage temperatuur. Om de warmte op te waarderen en/of de gebouwde omgeving all electric te kunnen verwarmen is er verzwaring van het elektriciteitsnet nodig. De komende jaren moet er een strategie gemaakt worden met de netbeheerders over welke verzwaring nodig is en hoe deze gerealiseerd kan worden.

3.7 IJmond & Zuid-Kennemerland

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort. De belangrijkste bovengemeentelijk warmtebronnen zijn naar verwachting industrie en geothermie. Het geothermische potentieel wordt momenteel onderzocht door SCAN.

Warmtevraag, warmtebronnen en warmte-infrastructuur
Warmtevraag per gemeente
Richting 2030 wordt er een afname in de warmtevraag in de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland voorzien .

Bovengemeentelijke warmtebronnen
Alle gemeenten in de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland hebben geothermie en aquathermie in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebron. Restwarmte uit lokale industrie is voor een aantal gemeenten ook een potentiële warmtebron.

In de gemeente Haarlem wordt ingezet op geothermie als bron voor een nieuw te ontwikkelen warmtenet in Meerwijk. Geothermie vraagt om een gerealiseerde afzetmarkt voordat de hoge investeringen voor geothermie gedaan worden. De eerste uitdagingen bij geothermie liggen bij het organiseren van de warmtevraag en de inzet van een tijdelijke warmtebron.

Voor Heemskerk, Velsen en Beverwijk is, naast geothermie, restwarmte uit industrie een potentiële bron. De industrie in dit gebied kijkt nog vooral naar interne verduurzaming en naar de milieueffecten op de omgeving. Er is nog weinig informatie beschikbaar over de beschikbare restwarmte voor de gebouwde omgeving. De provincie Noord-Holland heeft daarom opdracht gegeven aan Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) om dit potentieel nader te onderzoeken. Daarnaast inventariseert Omgevingsdienst IJmond waar bedrijven energie besparen en waar potentieel restwarmte uit zou kunnen ontstaan.

In het verleden is veel onderzoek gedaan naar de potentie voor warmtelevering door Tata Steel aan de omliggende gemeenten. Dat project is stilgevallen omdat warmtelevering volgens het huidige ontwerp zou leiden tot meer stikstofdepositie naar natuurgebieden in de omgeving. Nieuwe inzichten over restwarmtelevering door Tata Steel worden verwacht in het kader van de CES.

Aquathermie heeft, gezien de ligging aan de kust, theoretisch een hoge potentie in deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. Maar om de reële potentie te bepalen is nader onderzoek nodig.

De WRK-leidingen zijn een potentiële bovengemeentelijke warmtebron voor Zandvoort, Bloemendaal, Heemstede en Velsen. Gemeenten zien gesprekspartners in: Waternet, PWN, gemeenten langs WRK-leidingen, warmtebronnen langs WRK-leidingen en vragers van koude.

Daarnaast kan restwarmte van datacenters in Haarlemmermeer ingezet worden als potentiële warmtebron in Haarlem. Er is in Haarlem één

datacenter gevestigd. De restwarmte hiervan is momenteel te gering om ook naar andere gemeenten te transporteren.

Bovengemeentelijke warmte-infrastructuur
Er bestaat op dit moment geen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur in deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. Wel is er op een aantal plaatsen sprake van een lokaal warmtenet. Zandvoort heeft een klein warmtenet, met een WKK op aardgas. Ook in Zeewijk (IJmuiden) is een lokaal warmtenet aanwezig. In de gemeente Haarlem wordt gewerkt aan de voorbereidingen van een warmtenet in Meerwijk, waarvoor geothermie als bron wordt voorzien. In de IJmond-gemeenten wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor collectieve warmte uit de bestaande geothermiebron en een mogelijke tweede geothermiebron.

Werkagenda
Voor deze regio zijn er een paar specifieke punten die de komende jaren besproken moeten worden:

- *Restwarmte uit industrie*
  In deze regio is de industrie aan het onderzoeken hoe energie zo optimaal mogelijk benut wordt (en restwarmte in de eigen processen kan worden hergebruikt). Hierdoor is op dit moment weinig zicht op het beschikbare vermogen voor de gebouwde omgeving. Een ander belangrijk punt van aandacht is de duurzame-energie-input van de industrie om de vrij te komen restwarmte verder te verduurzamen.
- *Aquathermie*
  Gemeenten willen in gesprek met alle kustgemeenten en Rijkswaterstaat om reële potentie uit zeewater nader te (laten) onderzoeken.
- *WRK-leidingen*
  Gemeenten hechten belang aan het benutten van de potentie van de WRK-leidingen en vragen de directie van WRK randvoorwaarden mee te geven voor het gebruik van de leidingen.

3.8 Zaanstreek/Waterland

De deelregio Zaanstreek/Waterland bestaat uit de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. Het zuiden van de deelregio kenmerkt zich hoofdzakelijk door de aanwezigheid van industrie nabij Amsterdam en woonkernen op korte afstand. In het noorden daarentegen zijn de woonkernen meer verspreid,

zonder de aanwezigheid van industrie. Hier is de openheid van het landschap kenmerkend en vinden vele weidevogels een thuis in de veeweidegebieden of in de polders.

Warmtevraag, warmtebronnen en warmte-infrastructuur

Warmtevraag per gemeente

Naar verwachting wordt alleen in de gemeente Zaanstad een stijging in de warmtevraag naar 2030 voorzien. In de andere gemeenten zal de warmtevraag gaan dalen[37].

Bovengemeentelijke warmtebronnen

Alle gemeenten in de deelregio Zaanstreek/Waterland hebben geothermie, aquathermie en groen gas in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen voor de toekomst. Voor de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer kan op termijn aansluiten op het warmtenet van Amsterdam mogelijk nieuwe oplossingen in beeld brengen. Ten slotte kan de restwarmte uit industrie in Zaanstad mogelijk ingezet gaan worden als een bovengemeentelijke warmtebron.

In de fase waar de gemeentelijke TVW's nu naar kijken is er echter geen duidelijk beeld over de inzet van deze bronnen en wordt er vooral gekeken naar lokale warmtebronnen.

Biowarmtecentrale De Purmer gaat ook warmte leveren aan bebouwing in de gemeente Beemster die nabij het bestaande warmtenet van Purmerend ligt. Het warmtenet van Purmerend kan mogelijk nog uitgebreid worden om meer warmte te leveren. In de toekomst zou het ook mogelijk zijn om het warmtenet uit te breiden naar Neck in Wormerland. Hier is een kleinschalig warmtenet gerealiseerd, welke momenteel een individuele warmtebron heeft.

Bovengemeentelijke warmte-infrastructuur

Driekwart van de gebouwde omgeving in Purmerend is aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van dit warmtenet, onder andere naar enkele nieuwbouwprojecten in de gemeente Beemster. In de gemeente Zaanstad zijn meerdere lokale warmtenetten aanwezig.

[37] Zie bijlage 3.

Werkagenda

Voor de regio Zaanstreek/Waterland is er een aantal specifieke punten dat de komende jaren besproken moet worden:

- *Verduurzaming warmtenet Purmerend*
  Stadsverwarming Purmerend zoekt, samen met de gemeente naar (aanvullende) duurzame warmtebronnen. Het zoeken naar deze warmtebronnen zal, indien aan de orde, in samenwerking zijn met buurgemeenten waar mogelijk (ook) alternatieve warmtebronnen ingezet kunnen worden (zoals geothermie).
- *AEB/Warmtenet Amsterdam*
  Voor een aantal gemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer) is de aansluiting op het warmtenet van Amsterdam een optie om te overwegen voor de toekomstige verduurzaming van de gebouwde omgeving.

4. Vervolgstappen na de RES 1.0

Na vaststelling van de RES 1.0 werken gemeenten door om de zoekgebieden verder uit te werken, worden de uitkomsten van de RES 1.0 verwerkt in de uitvoeringsinstrumenten van het omgevingsbeleid en wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld.

De RES is een continu proces. Elke twee jaar doorlopen de betrokken overheden in de regio de RES opnieuw. Verloopt de uitvoering volgens planning, moet er worden bijgestuurd of moeten er nieuwe projecten worden opgenomen? Ook kunnen op deze manier nieuwe (technologische) ontwikkelingen worden meegenomen. Op basis van dit gezamenlijke proces wordt een nieuwe RES gemaakt (RES 2.0 en verder). In dit proces is opnieuw ruimte voor inwoners en belanghebbenden om hun stem te laten horen.

“Draagvlak creëer je niet, het ontstaat als je mensen eigendom en zeggenschap geeft. En daarin is nog veel werk te doen.”

Aernoud Olde, lid van de VEINH (Vereniging Energiecoöperaties en -initiatieven Noord-Holland) en van de stuurgroep RES Noord-Holland Zuid

Voortzetten van samenwerking
De RES 1.0 is tot stand gekomen na een intensief samenwerkingstraject van overheden, netwerkbeheerders en maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking wordt door alle partijen gewaardeerd en als waardevol beschouwd. Om de opgenomen ambities en afspraken in de RES verder te brengen is het van belang deze samenwerking te continueren.
Naast samenwerking met lokale en regionale partijen, wordt ook de samenwerking met het Rijk verder gebracht. Dit gebeurt zowel via het Nationaal Programma RES als via het programma Opwekking van Energie op Rijksvastgoed (OER) (zie kader hierna).

Programma OER
Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) werken sinds eind 2018 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat samen met de regio in het pilotprogramma Hernieuwbare energie op rijksgrond. In dit programma onderzoekt en leert

het Rijk hoe rijksgrond zo optimaal mogelijk en met maatschappelijk draagvlak kan worden ingezet voor het opwekken van hernieuwbare energie. Als onderdeel van het programma worden door Rijkswaterstaat de in de RES opgenomen zoekgebieden langs de hoofd- en vaarwegen waar hernieuwbare energieopwekking realistisch en kansrijk worden geacht, in kaart gebracht. Hierbij wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Deze locaties worden binnen de kaders van de RES afgestemd met gemeenten en/of provincie. Als er gezamenlijk met de partijen binnen de RES voor wordt gekozen om deze locaties te ontwikkelen, worden deze met gebruikmaking van een tendersystematiek opengesteld voor geïnteresseerde marktpartijen.

Concretisering zoekgebieden

De concretisering van de zoekgebieden loopt door na de vaststelling van de RES 1.0. Het is aan gemeenten om hier uitvoering aan te geven en dit samen met initiatiefnemers en belanghebbenden op te pakken. Ook na de RES 1.0 blijft er ruimte voor nieuwe initiatieven. Als een gemeente besluit om een zoekgebied toe te voegen, te wijzigen of te schrappen, wordt dat zichtbaar in de RES-viewer. Deze viewer bevat de meest actuele situatie van de zoekgebieden. Voor het borgen van de ruimtelijke samenhang in de regio heeft de provincie, gezamenlijk met het Rijk, een regierol.

Verwerken in omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. Het bevoegd gezag bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur. Doelstelling is om in 2021 de keuzes in de RES geborgd te hebben in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie.

Regionaal uitvoeringsprogramma

De programmaorganisatie RES Noord-Holland Zuid heeft het proces tot aan de vaststelling van de RES 1.0 gefaciliteerd en ondersteund, in de periode 2019, 2020 en de eerste helft van 2021. Door de betrokken overheden en stakeholders is de wens geuit om na de vaststelling van de RES 1.0, de regionale ondersteuning vanuit een programmaorganisatie te continueren. Daarnaast is het voorstelbaar dat regionale samenwerkingsafspraken nodig

zijn voor de uitwerking en uitvoering van de RES. Ook is het wenselijk om afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin worden uitgewerkt:

- Regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot de uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind en de Regionale Structuur Warmte.
- Afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0.
- Afspraken met betrekking tot data en monitoring van de voortgang van de uitvoering.
- Afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget.

Ook zal in het uitvoeringsprogramma aandacht besteed worden aan:

- De rollen van en afspraken met samenwerkingspartners (Participatie Coalitie Noord-Holland, Coalitie Duurzame Energie, agrariërs, PWN, Rijksvastgoed enz.).
- Welke mogelijkheden er zijn om lokale initiatieven te ondersteunen en te financieren.
- Hoe en in welke mate gemeenten ondersteund kunnen worden bij de procesparticipatie en verdere uitwerking van de zoekgebieden.
- Hoe en in welke mate betrokken overheden ondersteund kunnen worden om het streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom te borgen;
- Aanpak voor transparante informatievoorziening.

Voor en na de zomer van 2021 wordt input opgehaald voor dit regionaal uitvoeringsprogramma bij de betrokken overheden, bestuurders, volksvertegenwoordigers en samenwerkingspartners. De invulling van het regionaal uitvoeringsprogramma is mede afhankelijk van een rijksbijdrage voor het vervolgproces. Het nieuwe kabinet zal hierover besluiten. Besluitvorming over het regionaal uitvoeringsprogramma volgt om deze reden naar verwachting eind 2021.

Advies jongeren: Geen ver-van-hun-bedshow

Jongeren moeten blijvend bij het RES-proces betrokken zijn. Zij krijgen de rest van hun leven te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Neem daarom lokale influencers mee in de communicatie, betrek scholen, installeer een jongerenraad, en zet gericht sociale media in.

Jongeren willen zich gehoord voelen. Hun input moet serieus worden gewogen bij besluitvorming. En biedt jongeren ook perspectief en verantwoordelijkheid om zelf bij te dragen aan de energietransitie en verbetering van de biodiversiteit. Laat jongeren niet alleen meedenken, maar ook meedoen.

Monitoring en data
Om de energietransitie vorm te kunnen geven en uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk om het monitoren, leren en bijsturen consequent onderdeel te maken van de RES. De toegang tot actuele, betrouwbare data speelt hierin een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij de elektriciteitsproductie met behulp van wind en zon en de ontwikkeling van vraag en aanbod van warmte.

De provincie draagt in nauwe samenwerking met de gemeenten en de netbeheerders zorg voor eenduidigheid, toegankelijkheid, vergelijkbaarheid en optelbaarheid van cijfers op de verschillende (bestuurlijke) niveaus. Daarbij wordt aangesloten op de landelijke monitoringssystematiek. De provincie ondersteunt hiermee de implementatie en actualisatie van de RES'en en neemt hierin een regierol. Samenwerkingsafspraken met betrekking tot data en monitoring worden vastgelegd in het regionaal uitvoeringsprogramma.

Participatie
Participatie is een doorlopend proces en stopt niet bij de RES 1.0. Participatie vindt plaats richting de RES 2.0 én op projectniveau (tot aan de omgevingsvergunning). Voor participatie in de concretisering van de zoekgebieden en op projectniveau is de gemeente, samen met de eventuele initiatiefnemer, aan zet. Voor het proces naar de RES 2.0 wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld. De afspraken met betrekking tot participatie, voor regionale samenwerking, ondersteuning aan gemeenten en aanpak richting de RES 2.0 worden hierin uitgewerkt. De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio kunnen helpen in participatietrajecten.

In het Klimaatakkoord[38] is afgesproken in te zetten op een grote mate van participatie van de lokale omgeving bij duurzame energie. Daarbij is onderscheid te maken in participatie gedurende de beleidsfase, in aanloop naar een energieproject, en projectparticipatie zodra het project vorm begint te krijgen.

"We willen zoveel mogelijk duurzame energieopwek, maar we hebben ook de rol

[38] Meer informatie over participatie van de lokale omgeving bij duurzame energie vindt u op de website van het Klimaatakkoord.

van bewaker van de kwaliteit van natuur en landschap. Toch staan de belangen niet haaks op elkaar."

Sijas Akkerman, directeur Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland

Wat wordt van het Rijk gevraagd?

Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES is meer nodig dan alleen de inzet vanuit de energieregio's. Tijdens het RES-proces is aandacht gevraagd voor het ontwikkelen van rijksbeleid voor:

- Mogelijkheden voor het combineren van agrarische activiteiten met opwekking van hernieuwbare energie. Hiervoor kent met name het huidige belastingstelsel belemmeringen. Het Rijk wordt gevraagd deze belemmeringen in kaart te brengen en waar mogelijk aanpassingen te doen.
- De wet- en regelgeving rond het Bouwbesluit. Deze kent nog geen verplichtend karakter om initiatiefnemers duurzaamheidsmaatregelen op te leggen, zoals het toepassen van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken en isolerende maatregelen bij nieuwbouw. Ook het energieneutraal bouwen is hierin nog onvoldoende geïntegreerd. Het Rijk wordt gevraagd te onderzoeken welke wet- en regelgeving, naast de huidige aanpassingsagenda, aangepast kan worden om de energietransitie aan te jagen en gemeenten en provincies hierin meer mogelijkheden te bieden.
- Het oplossen van knelpunten in de SDE-systematiek om de RES-doelstellingen te bereiken (o.a. zon op dak stimuleren, opgaven combineren, maatschappelijke kosten, slimme energieoplossingen)
- Ook is er vanuit de regio behoefte aan een standpunt van het Rijk over de inzet van kernenergie.

Daarnaast is door netbeheerder aandacht gevraagd voor het aanbieden van de juiste landelijke gereedschappen voor de ontwikkeling van de benodigde netinfrastructuur. Het gaat daarbij om:

- **Nieuwe spelregels om het bestaande elektriciteitsnet slimmer en beter uit te nutten, denk aan:**
    - aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en efficiëntere aansluiting van duurzame energieprojecten en transport van duurzame energie mogelijk te maken.
    - financiële prikkels om opgewekte energie zoveel als mogelijk lokaal in balans te brengen en te zorgen dat het tarief voor kleinverbruikers en grootverbruikers het gebruik van energie op

het moment dat er veel aanbod is, stimuleert. Maatregelen, om een betere afstemming van vraag en aanbod mogelijk te maken, zoals smart charging maken hier ook onderdeel van uit.

- **Meer regie via een Nationaal Programma Energiesysteem (NPES) voor regie en integraliteit:** Willen we de klimaatdoelen halen dan vraagt dit om echte regie, via een langjarige programmatische samenwerking tussen overheden en netbeheerders, gericht op uitvoering. Dit vraagt op landelijk en regionaal niveau integrale afstemming over de sectoren heen, zodat met behulp van heldere prioritering én een duidelijke (ruimtelijke en systeemtechnische) meerjarenplanning de transitie efficiënt gerealiseerd kan worden. Hierbinnen is er aandacht voor ruimte voor infrastructuur en snellere besluitvormingsprocedures inclusief escalatiemechanismen.
- **Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie**.
- **Gemeenten realiseren de warmtetransitie lokaal en moeten voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen.** Zij moeten de mogelijkheid hebben om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf. Wetgeving moet niet gericht zijn op het reguleren van één type voorziening, maar de diversiteit aan netten ondersteunen, ruimte bieden voor toekomstige innovaties en een gelijk speelveld creëren voor alle partijen die actief kunnen zijn in warmte, zowel privaat als publiek. Open, onafhankelijke warmtenetten moeten daarbij blijven worden toegestaan.

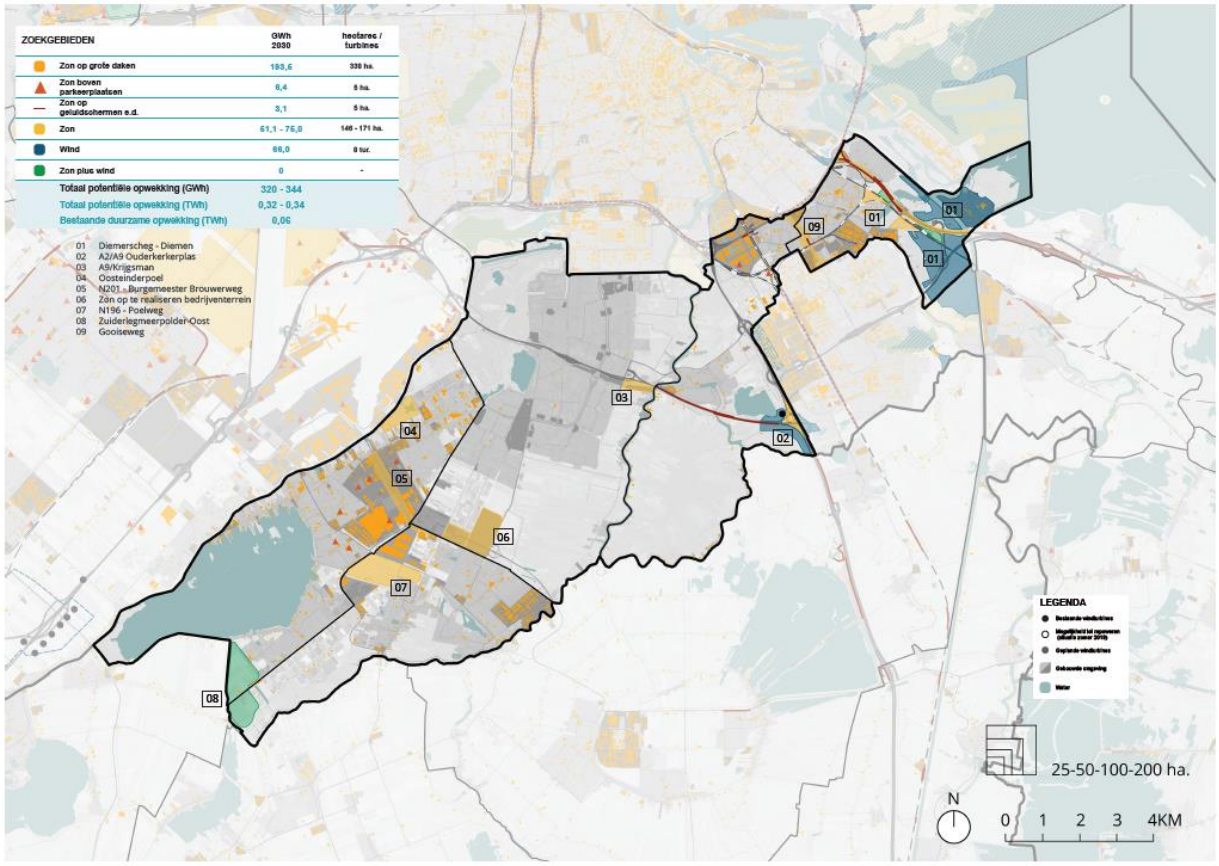
5. Amstelland

5.1 Samenvatting

Potentie van Amstelland

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden van regio Amstelland is 404 GWh (0,40 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwek (60 GWh[39]) en de potentie uit zoekgebieden (344 GWh). In onderstaande kaart zijn de zoekgebieden globaal ingetekend.

DEELREGIO AMSTELLAND



De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een

[39] Nationaal Programma RES. Analysekaarten (oktober 2019).

politieke keuze. In de RES 1.0 zijn gemeenten en stakeholders gestart met het verder verkennen van de haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van zoekgebieden. De RES 1.0 is een momentopname en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid. Ook de huidige zoekgebieden kunnen nog veranderen of afvallen.

Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn. Duurzaamheidsambities en -doelstellingen zijn lokaal bepaald in Amstelland. Wel wordt er vanuit de regio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie.

In aanvulling op de zoekgebieden (zie kader hierna), ziet men kansen voor duurzame opwek op de volgende plekken in de deelregio:

- De regio wil de potentie voor zon op daken, parkeerplaatsen, geluidsweringen en infrastructuur langs spoorlijnen en snelwegen, zo veel mogelijk benutten.
- Reserveringen voor bedrijven en glastuinbouw: gekeken kan worden hoe gebieden die gereserveerd zijn voor bedrijven en transformatie- en/of maatwerkbieden glastuinbouw, tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie tussen bedrijven. Bedrijventerrein Greenport Aalsmeer of transformatiegebieden glastuinbouw lenen zich hiervoor. Er zijn geen mogelijkheden voor grondgebonden opwek in het kernglastuinbouwgebied in Kudelstaart (in alle gevallen rekening houdend met ‘Kaders Zonne-Energie Aalsmeer). Ook in het kernglastuinbouwgebied in de Kwakel zijn geen mogelijkheden. Alle beschikbare gronden daar zijn bedoeld voor glastuinbouw.

De potentie binnen de regio Amstelland is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- **01 Diemerscheg-Diemen**. Dit is een groot en complex zoekgebied rondom het Amsterdam-Rijnkanaal, de A1 en de A9. Hier ziet de gemeente Diemen mogelijkheden voor wind- en zonne-energie. Het voornemen is om dit, samen met de gemeenten Amsterdam, Gooise Meren, Weesp en de provincie Noord-Holland

verder uit te werken. Voor de opwek van windenergie wordt vooral gezocht langs zware infrastructuur.

- **02 A2-Ouderkerkerplas**. Het gebied rondom het wegenknooppunt Holendrecht (A2/A9) leent zich mogelijk voor de opwek van windenergie langs infrastructuur. De binnenruimte van het knooppunt leent zich mogelijk voor de opwek van zonne-energie, mits dit vanaf de gemeentewegen niet te zien is en geen verslechtering oplevert voor de kwaliteit van bodem of water. Dit is een gecombineerd zoekgebied van de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam.
- **03 De Krijgsman**. Het deel van de A9 dat door Amstelveen loopt, biedt mogelijkheden om zonne-energie op het talud te realiseren, met name ter hoogte van het bedrijventerrein De Krijgsman.
- **04 Oosteinderpoel**. Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie. Gezocht kan worden naar het inpassen van zonne-energie met als doel de omgeving te versterken. Uitgangspunt hierbij is dat gezocht wordt naar oplossingen waarbij dubbel ruimtegebruik wordt toegepast.
- **05 N201 Burgermeester Brouwerweg**. In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur.
- **06 Zon op te realiseren bedrijventerrein**. Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein.
- **07 N196-Poelweg**. In het agrarisch gebied ten zuiden van de N196 kan mogelijk op termijn gezocht worden naar inpassing van zonne-energie. Dit gebied ligt in de Stelling van Amsterdam. Dat betekent dat zonneweides op dit moment niet zijn toegestaan in dit gebied. De gemeente Uithoorn maakt in het proces om te komen tot de Omgevingsvisie een integrale afweging of dit gebied als potentieel zoekgebied wordt opgenomen.
- **08 Zuiderlegmeerpolder Oost**. In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces, omdat uit de lokale ateliers in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. De gemeente Uithoorn maakt in het proces om te komen tot de Omgevingsvisie een integrale afweging of dit gebied als potentieel zoekgebied wordt opgenomen. Samen met belanghebbenden zal daarna onderzocht kunnen worden of er mogelijkheden zijn, al dan niet in combinatie met omliggende gemeenten. Voor agrarische gronden in de gemeente Aalsmeer geldt dat de eventuele mogelijkheden moeten passen binnen de kaders Zonne-energie Aalsmeer.
- **09 Gooiseweg**. Dit zoekgebied voor zonne-energie strekt zich uit langs de stadsroute S112. Zonnevelden kunnen mogelijk worden geplaatst in de oksels van op- en afritten en de relatief smalle stroken parallel aan de S112.

5.2 Kenmerken en ambities Amstelland

Algemeen

De regio Amstelland bestaat uit de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De regio telt ruim 196.000 inwoners en is onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Greenport, als logistieke mainport, vormt met circa 50.000 werkenden bij teeltbedrijven, veiling, handelsbedrijven, exporteurs, tuinbouwleveranciers en veredelaars een belangrijke economische motor voor de regio. Daarnaast heeft onder andere ook de Diemercentrale een belangrijke regionale functie, als energieleverancier van zowel warmte als elektriciteit.

Om naar de toekomst toe een goede concurrentiepositie te behouden, werken de Greenportgemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn samen met de gemeente Haarlemmermeer en andere partijen aan de opgave om het gebied te transformeren naar een modern en duurzaam tuinbouwcluster.

De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte, gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Ook zijn er door de aanwezigheid van Schiphol, ruimtelijke beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden. Tegen deze achtergrond wordt de regio uitgedaagd om ruimte te vinden voor de realisatie van duurzame-energie-initiatieven om zo toch een bijdrage te kunnen leveren aan de landelijke klimaatdoelstellingen.

“Wind en zon zijn zo complementair, idealiter voeg je dat samen.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Amstelveen

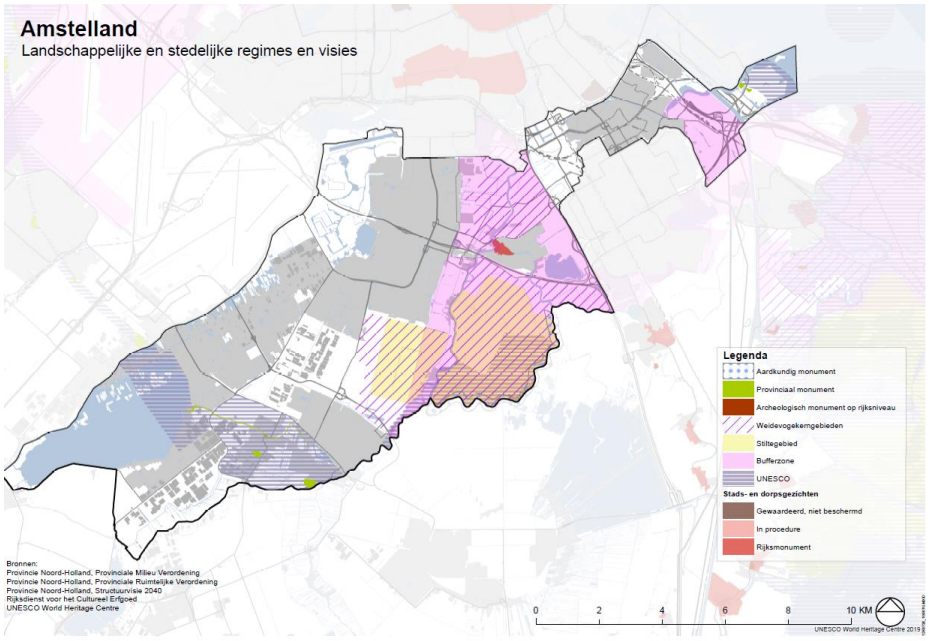
Landschap

De regio kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De openheid en het agrarisch gebruik in contrast met het omliggende stedelijk gebied, vormen een kernwaarde van dit landschap die iconisch is binnen de Metropoolregio Amsterdam. De regio ligt aan het IJsselmeer, is onderdeel van het Groene Hart en wordt grotendeels gevormd door de landschappelijke groene long ten zuiden van Amsterdam, bestaande uit veenrivierenlandschap, veenpolderlandschap en droogmakerijenlandschap. Buiten het stedelijk gebied van de deelregio

Amstelland zijn veel natuur- en cultuurwaarden aanwezig, onder andere de Stelling van Amsterdam, de Diemerscheg en de Amstelscheg, de Ronde Hoep, het Amsterdamse bos, het Diemerbos, de Westeinderplassen, de Bovenlanden en de Ouderkerkerplas.

Deze natuur- en cultuurwaarden brengen ook landschappelijke beperkingen met zich mee, zowel vanuit Europees, nationaal en/of provinciaal beleid. Ook wordt het landschap doorsneden door zware infrastructuur, zoals snelwegen, spoorlijnen en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Landschapstypen en stedelijke functies Amstelland



Bron: Foto Energie & Ruimte Amstelland (2019)

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

In de regio zijn ambities en doelstellingen lokaal bepaald. Wel wordt er vanuit de deelregio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie. Bijvoorbeeld op het gebied van het verduurzamen van particulier woningbezit, in samenwerking met het Regionaal Energieloket.

5.3 Elektriciteit en warmte

Wind

Huidige situatie

Momenteel is er één windturbine in de regio waarmee 6 GWh aan windenergie wordt opgewekt.

Aandachtspunten

Voor toekomstige opweklocaties geldt dat rekening moet worden gehouden met een aantal beperkingen. Zo valt een groot deel van het gebied binnen de hoogtebeperkingen rondom Schiphol, waardoor hier geen grote windturbines mogelijk zijn. Naast de veiligheidsbeperkingen, gelden er ook natuur- en landschappelijke beperkingen vanuit Europees, landelijk en provinciaal beleid.

Mogelijkheden
Mede door bovengenoemde beperkingen zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt in Amstelland. De mogelijkheden die er zijn, liggen met name in het noorden van de regio (Diemerscheg), het zuidoosten (wegenknooppunt Holendrecht (A2/A9) en in de zuidwestelijke punt van de deelregio.

Zon
Huidige situatie
Momenteel wordt er 47 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Amstelland. Tot nu toe gebeurt dit voornamelijk via zonnepanelen op daken. Ook is er een groot aantal grootschalige zonnedaken gepland. Recent zijn verschillende grootschalige opweklocaties voor zonne-energie op een open veld gerealiseerd: één bij Amstelveen (op het terrein van Waternet), één bij Uithoorn (ook op het terrein van Waternet) en één bij Diemen (op het Vattenfallterrein). Al wel gepland, maar nog niet gerealiseerd is een grootschalige opweklocatie bij de A9 ter hoogte van Amstelveen.

Aandachtspunten
Voor toekomstige zonnevelden gelden veel beperkingen die voortkomen uit zowel Europese als nationale en provinciale regelgeving en beleid. Zo is een deel van de regio onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 en zijn er diverse weidevogelgebieden (onderdeel van NNN en BPL). Ook geeft de UNESCO-status van de Stelling van Amsterdam beperkingen.

Mogelijkheden
Met name zon op grote daken biedt mogelijkheden. Grote daken liggen voornamelijk op de bedrijventerreinen en, gezien het innovatieve karakter ervan, op termijn (na 2030) ook op de kassen. Ook voor zon langs infrastructuur (op geluidsschermen en in de berm) worden mogelijkheden gezien. Nader onderzoek moet uitwijzen welke locaties zich hiervoor lenen.

Warmte
Voor de regio Amstelland zijn, met de Regionale Structuur Warmte (RSW), de huidige situatie en potentie van verschillende warmtebronnen en warmte-infrastructuur in beeld gebracht. De RSW gaat specifiek over bovengemeentelijke samenwerking op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en kennis. De RSW is nu nog een proces van verkennen, kennis delen en samenwerking zoeken. Hoofdstuk 3 beschrijft welke stappen er in Noord-Holland Zuid worden en zijn gezet.

De deelregio's Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer werken samen aan het warmtevraagstuk. Reden hiervoor zijn de bestaande bovengemeentelijke warmtenetten en potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen. Amstelland kenmerkt zich door een aantal grote glastuinbouwarealen met een hoge energievraag. Amsterdam heeft een hoogstedelijk karakter en havens met industrie. Haarlemmermeer vormt een belangrijke vestigingsplaats voor datacenters.

Het datacentercluster aan de oostkant van Haarlemmermeer is een potentiële bron voor Haarlemmermeer, Aalsmeer en Uithoorn. Het datacentercluster in Amsterdam is een potentiële warmtebron voor Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel. Ook de Diemercentrale is een bovengemeentelijke warmtebron voor Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel. De WRK-leidingen zijn een potentiële warmtebron én kunnen dienen als warmtetransportleidingen voor Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Uithoorn en Ouder-Amstel.

Binnen de algemene werkagenda die voor de gehele regio Noord-Holland Zuid is opgesteld zijn er voor deze deelregio's een aantal specifieke aandachtspunten:

- In de regio bevinden zich meerdere glastuinbouwclusters die een hoge energievraag hebben. De komende jaren zal besproken worden hoe de glastuinbouw overstapt op duurzame warmte en hoe dit in verhouding staat met de duurzame verwarming van de gebouwde omgeving.
- De aansluiting van gemeenten op de Diemercentrale of het warmtenet van Amsterdam.
- Het benutten van de WRK-leidingen voor het onttrekken van zowel warmte als koude.
- De resultaten van het lopende SCAN-traject naar de potentie van geothermie.

5.4 Energie-infrastructuur

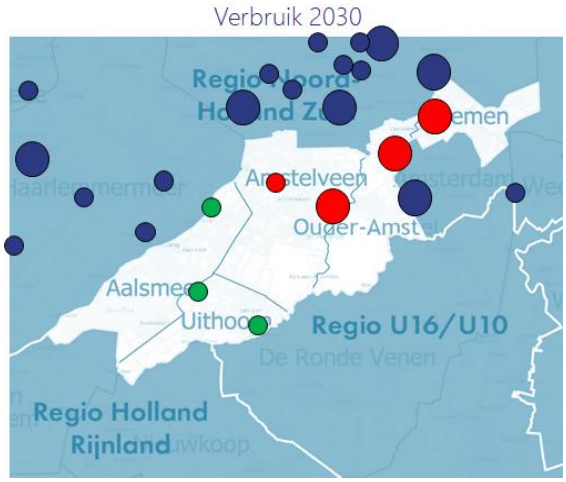
Amstelland is een gevarieerd gebied; het noordelijke deel ligt tegen de gemeente Amsterdam aan en is in hoge mate verstedelijkt. Het zuidelijke deel is meer open met kleinere kernen. Rondom Aalsmeer en Uithoorn is er relatief veel glastuinbouw. Deze verscheidenheid in de regio vertaalt zich ook in verschillen in vraag naar energie en teruglevering van energie.

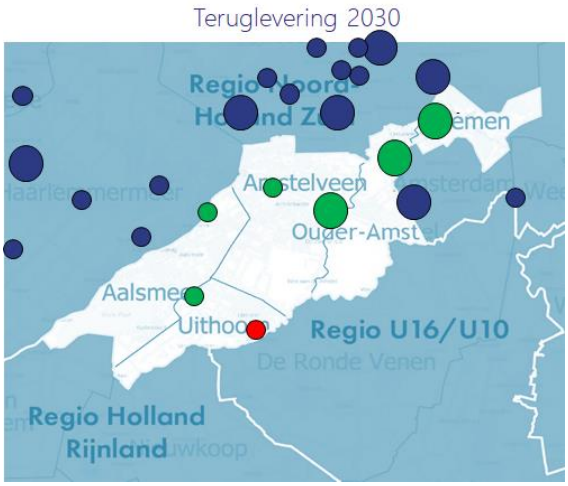
Wat is de huidige situatie van het energienet?

Door economische groei en ontwikkelingen rondom de energietransitie, neemt het verwachte elektriciteitsverbruik toe. Ook de mogelijke verduurzaming van de tuinbouw speelt hierin een grote rol. Dit leidt ertoe dat uitbreidingen in het elektriciteitsnet noodzakelijk zijn. Dit is een gezamenlijke opgave. De netbeheerder is daarbij verantwoordelijk voor de aanleg van de infrastructuur. Tegelijkertijd moeten gemeenten de ruimtelijke inpassing faciliteren. De netbeheerder werkt bijvoorbeeld samen met de gemeente Amstelveen aan de renovatie en uitbreiding van een bestaand onderstation en de realisatie van een nieuw onderstation in Amstelveen-Zuid. In Ouder-Amstel wordt gewerkt aan de uitbreiding van onderstation Bijlmer-Noord (noodzakelijk voor onder andere woningbouw Nieuwe Kern). Naast uitbreidingen van onderstations, zijn er ook uitbreidingen nodig op het aantal aansluitposities (stopcontacten in het onderstation). Deze zijn er op dit moment onvoldoende. Daarnaast moet gekeken worden of de onderliggende infrastructuur de extra belasting kan afhandelen.

Wat is de impact van de Regionale Energiestrategie 1.0?
De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Amstelland het aanbod voor grootschalige opwek vrijwel overal past binnen het huidige elektriciteitsnet. Echter, door de toename van het energieverbruik raakt toch een aantal stations overbelast.

Impact op elektriciteitsstations op basis van het RES 1.0-bod.





De verwachting is dat in 2030 op vijf stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Het gaat om de volgende stations:

- *OS Amstelveen Bolwerk* lijkt een knelpunt te worden voor teruglevering. Daarnaast lijkt Amstelveen Bolwerk ook aan de afnemerskant een knelpunt te vormen. Dit wordt met name veroorzaakt door het realiseren van meer nieuwbouwwoningen die op dit onderstation worden aangesloten.
- *OS Amstelveen* heeft de maximale leveringscapaciteit bereikt in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van energieverbruik.
- *OS Aalsmeer Bloemenveiling* heeft de maximale afnemerscapaciteit bereikt in 2030.
- *OS Venserweg* heeft voor 2030 de maximale afnemerscapaciteit bereikt. Dit wordt veroorzaakt door de verwachte groei van het aantal datacenters.
- *OS Bijlmer-Noord* (grondgebied Ouder-Amstel) moet worden uitgebreid om de groei van woningbouw te kunnen faciliteren.
- De netuitbreiding met een extra *OS in Amstelveen-Zuid* moet ruimte bieden aan zowel levering als teruglevering in het gebied. De netbeheerder verwacht dit station omstreeks 2025 op te kunnen leveren.

De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in de deelregio Amstelland zijn de grootschalige opwek van zonne-energie en de groeiende vraag naar energie door nieuwbouw van woningen en datacenters. De netuitbreiding met een extra onderstation in Amstelveen-Zuid moet ruimte bieden voor levering en teruglevering in het gebied. De verwachting is dat dit station rond 2025 wordt opgeleverd. Gezien de tijd die nodig is voor

aanpassing of uitbreiding van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen en nieuwbouw van stations.

Wat kan de regio doen?
De netbeheerder geeft het aandachtspunt mee om het energiesysteem zo efficiënt mogelijk in te richten. Daarvoor worden verschillende overwegingen meegegeven:

- Cluster en combineer vraag en aanbod. Het clusteren van opwek scheelt in verbindingen en stopcontacten op onderstations. Door energie-opwek en energievraag te combineren hoeft er minder energie teruggeleverd te worden aan het net.
- Onderstation Amstelveen Bolwerk lijkt een knelpunt te worden voor teruglevering. In Amstelveen-Zuid wordt het net uitgebreid. Dit biedt mogelijkheden om hier duurzame opwek op aan te sluiten. Bij voorkeur wordt deze duurzame opwek zo veel mogelijk geclusterd zodat er ook aansluitmogelijkheden overblijven voor toekomstige initiatieven.
- Voor de 150kV-installatie Amstelveen is er capaciteit beschikbaar voor teruglevering in de situatie waarbij wordt uitgegaan van minimale belasting. Vanuit netperspectief lijkt het daarom gunstig om grootschalige opwekprojecten in deze omgeving te plaatsen.
- Zoek samenwerking met Amsterdam (zuidwest), waar nog relatief veel ruimte voor teruglevering op het net is en ook duurzame opwek gepland staat.
- Voor de noordoostkant van het Amsterdam-Rijnkanaal geldt dat er op dit moment geen infrastructuur ligt van Liander. Initiatieven worden hierdoor erg kostbaar om aan te sluiten. Wel zouden grote initiatieven een eigen aansluiting op het hoogspanningsnet kunnen krijgen. Ook zou men gebruik kunnen maken van een aansluiting van een toekomstig datacenter in dit gebied.
- De Diemerscheg is een gebied waar de samenwerking met Amsterdam gezocht kan worden om zo initiatieven te bundelen en effectief op elkaar te laten aansluiten.
- Werk toe naar een gezamenlijk uitvoeringsprogramma. Hierin kan de netbeheerder aangeven wanneer en waar netuitbreidingen plaatsvinden. Zo kan per zoekgebied worden vastgesteld wanneer de grootschalige opwek in het gebied kan worden aangesloten.

5.5 Participatie en draagvlak

De regio onderschrijft het belang van participatie en draagvlak. Om het mogelijk te maken dat participatie optimaal aansluit bij de lokale situatie en de behoefte van de betrokken partijen, is ervoor gekozen om participatie rondom de specifieke zoekgebieden te organiseren. Binnen de regio vindt hierover wel kennisuitwisseling plaats. Voor gemeenten waar participatie in het kader van de RES 1.0 heeft plaatsgevonden, worden het proces en de uitkomsten in de gemeentelijke pagina's beschreven.

6. Amsterdam

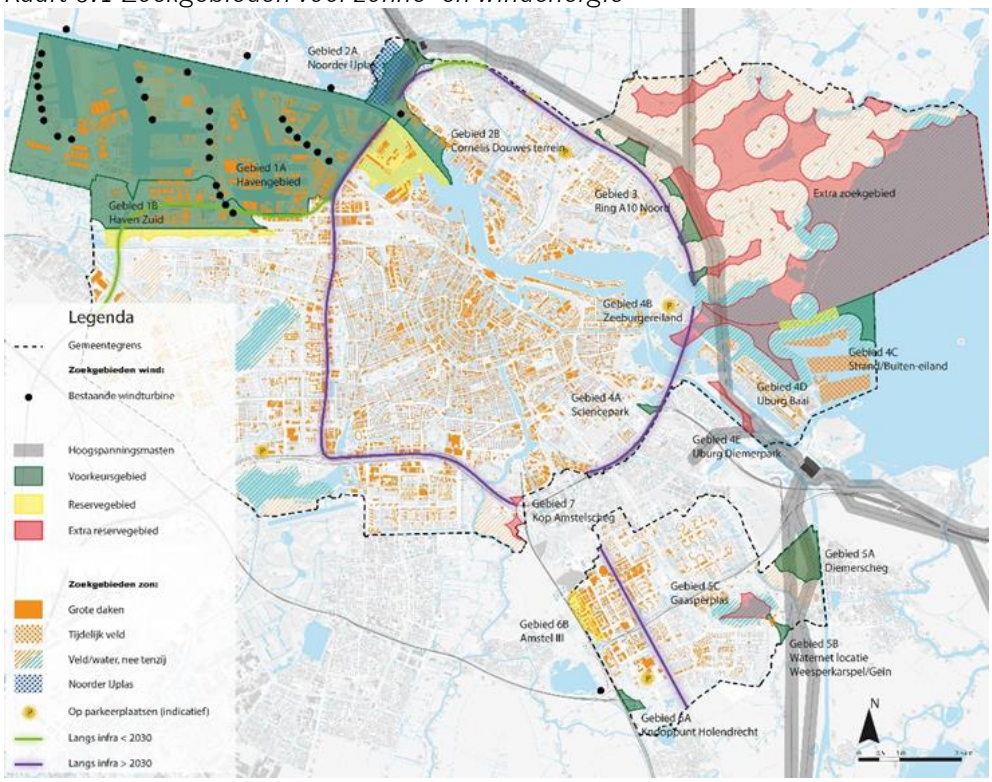
6.1 Samenvatting

Het Amsterdamse aanbod
Amsterdam biedt aan om in 2030 in totaal circa 0,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken met tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie in de windzoekgebieden (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW) en 400 MW opgesteld vermogen zonne-energie op grote daken en via dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Mocht dit niet lukken in de zoekgebieden of als er vanuit het Rijk een extra opgave wordt verwacht van de RES Noord-Holland Zuid, dan heeft Amsterdam voor wind en zon 'extra zoekgebieden' benoemd. Daarnaast zet Amsterdam in op 150 MW vermogen zonne-energie op kleine daken. Daardoor is in 2030 de helft van alle geschikte daken gebruikt voor zonne-energie. Dat is een tussenstap voor 2050. In 2050 zijn alle geschikte daken gebruikt voor zonne-energie.

De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. Grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit speelt daarin een belangrijke rol. Het elektriciteitsverbruik zorgt namelijk voor de grootste CO2 uitstoot in Amsterdam. Amsterdam wil zo veel mogelijk hernieuwbare elektriciteit opwekken op eigen grondgebied en daarbij de hulp inschakelen van bewoners die zich bewust zijn van de noodzaak van de energietransitie en die zich hier actief voor willen inzetten. Daarnaast vraagt Amsterdam het Rijk om steun voor de transitie.

"In de strijd tegen klimaatverandering moeten we minder energie verbruiken en veel meer schone energie opwekken. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook met windmolens op land. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor nieuwe windmolens. We hebben gekeken naar de mogelijkheden en het draagvlak, en op basis daarvan hebben we nieuwe zoekgebieden vastgesteld. De zorgen die bewoners in de omgeving van de zoekgebieden hebben over geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur neem ik heel serieus en worden in het verloop van het traject steeds zorgvuldig onderzocht. Ik kan niet beloven dat niemand iets van de windmolens gaat merken, maar ik beloof er alles aan te doen om, gegeven de ambitie, de effecten zo beperkt mogelijk te houden."
Marieke van Doorninck, wethouder Amsterdam

Kaart 6.1 Zoekgebieden voor zonne- en windenergie



Toelichting bij windzoekgebieden op kaart

Betekenis kleuren

- Groen: voorkeursgebied: zo spoedig mogelijk medewerking onder voorwaarden verlenen aan initiatiefnemers.
- Geel: reservegebied: dit gebied kan worden ingezet als de ambitie niet kan worden gerealiseerd in de groen gekleurde gebieden.
- Rood: extra reservegebied: dit gebied kan worden ingezet als de ambitie niet kan worden gerealiseerd in de groen en geel gekleurde gebieden.

Zoekgebieden wind

1a) **Havengebied**: beheergebied van het Havenbedrijf Amsterdam.
1b) **Havengebied Zuid**: gebied van de Sloterdijken en de Bretten.
2a) **Noorder IJ-plas**: gebied ten westen van de A10/A8.
2b) **Cornelis Douwes-terrein**: bedrijventerrein langs het IJ en ten zuiden van de Cornelis Douwesweg, inclusief het Keerkringpark.
3) **Ten noorden van de ring A10 Noord**: gebied tussen de ring A10 Noord en de hoogspanningsmast.
4a) **Science Park**: langs de A10 en het spooremplacement.
4b) **Zeeburgereiland**: gebied aan de oostzijde van het Zeeburgereiland.

4c) **Strandeiland/Buiteneiland**: In het IJmeer op enige afstand van (de nieuwe eilanden van) IJburg.
4d) **IJburg Baai**: in de wateren rond IJburg.
4e) **IJburg Diemerpark**: in het Diemerpark.
5a) **Diemerscheg-Amsterdam**: Het gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, het knooppunt Diemen, en in het Diemerbos.
5b) **Waterleidingenterrein / Gein**: op en rondom het terrein van Waternet ten zuiden van de Gaasperplas.
5c) **Gaasperplas**: Gaasperplas en Gaasperpark.
6a) **Knooppunt Holendrecht**: in de buurt van het AMC en het golfterrein.
6b) **Amstel III**: Het bedrijventerrein in het gebied ten oosten van de A2.
7) **Kop van de Amstelscheg**: Het gebied tussen A10, A2 en de Amstel.

Extra zoekgebied: in het gebied van landelijk noord en in het IJmeer.

Zoekgebieden zon
Grote daken: geen genummerd zoekgebied, want wordt verspreid over de stad gerealiseerd.

Dubbel ruimtegebruik: geen genummerd zoekgebied, want wordt verspreid over de stad gerealiseerd, bijvoorbeeld op parkeerterreinen, op tijdelijk braakliggend terrein zoals Strandeiland en Buiteiland (IJburg), en/of langs snelwegen.

Noorder IJ-plas: gebied ten westen van de A10/A8.

Aanbod Amsterdam wind, zon en warmte
Windenergie
- De ambitie is in totaal tenminste 127 MW (296 GWh) vermogen windenergie realiseren voor 2030 (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW). En de vergunningen hiervoor voor 2025 te verlenen. Deze ambitie is ongewijzigd ten opzichte van de ambitie in de concept-RES.
- In de RES 1.0 zijn de zeven zoekgebieden uit de concept-RES verkleind en geprioriteerd. In de voorkeursgebieden verleent de gemeente medewerking onder voorwaarden aan initiatiefnemers van windprojecten. Dit zijn de groene gebieden op de kaart (zie kaart 6.1)
- Wanneer blijkt dat de voorkeursgebieden onvoldoende zijn om de ambitie te realiseren of er vanuit het Rijk een extra opgave komt, zijn er reservezoekgebieden aangewezen. Dit zijn de gele en rode gebieden op de kaart (zie kaart 6.1).

Zonne-energie

- De ambitie is om in 2030 de helft van de totale potentie op Amsterdamse daken te benutten voor het opwekken van zonne-energie, oftewel 550 MW (520 GWh) opgesteld vermogen, waarvan 400 MW (380 GWh) op grote daken .
- Inzet op zon op daken, dubbel ruimtegebruik en tijdelijk gebruik braakliggend terrein.
- Waterland/IJmeer (extra zoekgebied) en andere natuurgebieden en wateroppervlaktes dienen als aanvullend zoekgebied onder de voorwaarde 'nee, tenzij' wanneer de andere zoekgebieden niet voldoende zijn om de ambitie te realiseren of wanneer het Rijk met een extra opgave komt.
- De Noorder IJ-plas (ten westen van de A10/A8) vormt hierop een uitzondering en is door de gemeenteraad wel aangewezen als zoekgebied voor zonne-energie.

Warmte

- Amsterdam is aardgasvrij in 2040 en nieuwbouw is altijd aardgasvrij.
- De Transitievisie Warmte (TVW, vastgesteld op 30 september 2020 door de gemeenteraad Amsterdam) geeft richting aan de verdere invulling van de Regionale Structuur Warmte (RSW).
- Amsterdam zet in op nieuwe duurzame, betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen (geothermie, restwarmte datacenters en aquathermie).

Amsterdam beschouwt de ambities voor windenergie als een ondergrens. Als het participatieproces in de RES duidelijk maakt dat daar draagvlak voor is, zal een hoger resultaat worden gerealiseerd .

6.2 Ambities en beleidscontext deelregio Amsterdam

Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. In het voorjaar van 2020 heeft de gemeenteraad de concept-Regionale Energiestrategie Amsterdam (concept-RES Amsterdam) vastgesteld met daarin de ambitie om voor 2030 tenminste 127 MW (296 GWh) vermogen windenergie te realiseren in de windzoekgebieden en 400 MW (380 GWh) vermogen zonne-energie te realiseren op grote daken en via dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Op het gebied van warmte heeft de gemeenteraad de ambitie om Amsterdam in 2040 aardgasvrij te laten zijn en nieuwbouw altijd aardgasvrij te realiseren.

Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 en Transitievisie Warmte
Op 22 april 2020 heeft de gemeenteraad de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 vastgesteld. In de Routekaart staan de benodigde acties om de CO2-reductiedoelstelling in 2030 te halen. De ambities in de concept- RES Amsterdam zijn onderdeel van de Routekaart. Het 'transitiepad' Duurzame elektriciteit beschrijft de potentiële bijdrage die het opwekken van zonne- en windenergie kan leveren aan de klimaatneutrale stad en welke acties daarvoor worden ondernomen. Ook wordt beschreven hoe de gemeente en de netbeheerder zorgen voor een toekomstbestendige infrastructuur en hoe de stad aardgasvrij wordt. Een jaarlijkse klimaatrapportage maakt de voortgang van de energietransitie en de CO2-reductie inzichtelijk. De eerstvolgende klimaatrapportage verschijnt in het voorjaar van 2021.

Het aardgasvrij maken van de stad is beschreven in de Transitievisie Warmte die de gemeenteraad op 30 september 2020 heeft vastgesteld. De Regionale Structuur Warmte (RSW, zie hoofdstuk 3 van deze RES 1.0) vormt de input voor de eerstvolgende update van de Transitievisie Warmte van Amsterdam.

Omgevingsvisie Amsterdam 2050
Tegelijk met de groeiende ruimtevraag voor duurzame hernieuwbare energie-opwek en de daarvoor benodigde infrastructuur groeit en bloeit de stad. Hoge ambities voor woningbouw en de benodigde ruimte voor de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire bedrijvigheid, groen en bereikbaarheid zorgen voor conflicterende ruimteclaims. Daarnaast ontstaan nieuwe inzichten rond democratisering, economie, gezondheid en circulair denken en doen. Nu de energietransitie steeds concreter wordt, worden de ruimtelijke gevolgen op de directe leefomgeving (op buurtniveau) duidelijker.

De Omgevingsvisie brengt al het beleid voor de fysieke leefomgeving met elkaar in verband en geeft in een toekomstbeeld aan waar welke ontwikkelingen mogelijk of wenselijk zijn onder welke voorwaarden.

De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 en de RES zijn producten die parallel aan elkaar worden/zijn ontwikkeld. De in de RES vastgestelde zoekgebieden worden in de Omgevingsvisie vertaald en in samenhang bezien met andere waarden en ruimtelijke ontwikkelingen. Na vaststelling in de gemeenteraad is de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 een kader voor beleid, programma's en projecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving op het grondgebied van Amsterdam.

6.3 Elektriciteit

Vraag

Amsterdam heeft als regio een relatief grote elektriciteits- en warmtevraag voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteitsgebouwen zoals bedrijfspanden, kantoren en winkels, maar ook scholen en ziekenhuizen). Met een elektriciteitsvraag van 4,0 TWh zorgt de gebouwde omgeving voor ongeveer de helft van de totale elektriciteitsvraag in de regio Noord-Holland Zuid. De verwachting is dat de elektriciteitsvraag naar 2030 toeneemt tot 6,5 TWh. Daarbij is geen rekening gehouden met de te verwachten elektrificatie van de warmtevraag omdat deze niet eenduidig te kwantificeren is. De huidige warmtevraag van de gebouwde omgeving in Amsterdam komt neer op 6,2 TWh en neemt waarschijnlijk af tot 5,7 TWh in 2030.

Voor zowel elektriciteit als warmte geldt dat er in Amsterdam bij lange na niet genoeg opwekpotentie is om te voorzien in de eigen vraag. Zelfs niet wanneer alle mogelijkheden voor schone energie-opwek maximaal benut worden. Met de ambitie voor meer windenergie en zonne-energie in de RES 1.0 wordt verwacht dat in 2030 genoeg hernieuwbare elektriciteit wordt opgewekt voor circa 80% van de Amsterdamse huishoudens. Maar Amsterdamse huishoudens verbruiken in 2030 circa 20% van de totale hoeveelheid elektriciteit. 80% van de totale hoeveelheid elektriciteit wordt verbruikt door bedrijven en instellingen. Hieronder wordt de ambitie voor windenergie en zonne-energie apart toegelicht.

Verschil in opwekking door wind en zon

1 MW opgesteld vermogen aan windenergie wekt jaarlijks ongeveer evenveel duurzame elektriciteit op als 2,7 MW opgesteld vermogen aan zonnepanelen. Met een windturbine van 3 MW wordt dus ongeveer evenveel duurzame elektriciteit opgewekt als met 8 MW aan zonnepanelen.

Wind

Windenergie is voor Amsterdam geen nieuw onderwerp. Er staan al windturbines binnen de stadsgrenzen. Door de afspraken in het Amsterdamse coalitieakkoord “Een nieuwe lente een nieuw geluid” (2018), het landelijk Klimaatakkoord (2019) en de door de gemeenteraad vastgestelde concept-RES Amsterdam (2020) en de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 (2020) is windenergie in een versnelling gekomen. In de concept-RES en de Routekaart is de ambitie vastgelegd om tenminste 127 MW opgesteld vermogen windenergie te realiseren voor 2030 (huidig

vermogen in Q1 2021 is 75 MW). En de vergunningen hiervoor voor 2025 te verlenen.

In de concept-RES en de Routekaart zijn zeven zoekgebieden voor windenergie aangewezen. In de afgelopen periode is er onderzoek gedaan naar, en zijn er gesprekken gevoerd met bewoners en belanghebbenden over deze zoekgebieden. Een integrale belangenafweging heeft geleid tot aanpassingen aan de zoekgebieden. Hieronder wordt de huidige situatie over windenergie toegelicht, hoe de belangenafweging is gedaan en hoe deze de zoekgebieden heeft veranderd.

Huidige situatie Q1 2021
Begin 2021 staan er 28 windturbines in Amsterdam met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 75 MW[40]. De ambitie van de gemeenteraad is tenminste 127 MW vermogen realiseren voor 2030. De resterende opgave tot 2030 is daardoor tenminste 52 MW (127 MW – 75 MW) vermogen realiseren.

Huidige situatie ten opzichte van de cijfers in de concept-RES
In de concept-RES is beschreven dat er in de zomer van 2019 in Amsterdam 38 windturbines stonden met een gezamenlijk vermogen van 66 MW. De verwachting was dat er in 2021 circa 11 MW opgesteld vermogen zou zijn bijgeplaatst in het havengebied door 16 kleine windturbines (van 0,66 MW per stuk) te verwijderden langs de Nieuwe Hemweg en Noordzeeweg en die te vervangen door 10 grote windturbines (van 2,2 MW per stuk). Het totale vermogen in Amsterdam in 2021 zou daarmee 77 MW worden. De ambitie was om daar bovenop tenminste 50 MW extra vermogen te realiseren. Het totale opgestelde vermogen zou daardoor voor 2030 tenminste 127 MW zijn.

Het huidige vermogen is niet 77 MW maar 75 MW. Dit komt doordat er nog 4 kleine windturbines (van 0,66 MW per stuk) in het havengebied zijn verwijderd. In totaal zijn er dus 20 kleine windturbines verwijderd. Vlakbij de plek waar deze 4 kleine windturbines zijn verwijderd is de vergunningsaanvraag in gang gezet voor 4 grotere windturbines (van 2,2 à 3 MW per stuk) op de rioolwaterzuiveringsinstallatie langs de Westpoortweg door de initiatiefnemer het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht / Waternet. Deze nieuwe lijn zal naar verwachting 8,8 tot 12 MW extra opgesteld vermogen opleveren bovenop de huidige 75 MW.

[40] 17 turbines van 3MW, 10 turbines van 2,2 MW, en 1 turbine van 2MW.

Resterende opgave tot 2030
De gemeente Amsterdam heeft daarnaast met het Havenbedrijf Amsterdam afgesproken dat het Havenbedrijf zich gaat inspannen om 10 MW extra opgesteld vermogen windenergie te realiseren binnen haar beheergebied. Dit is tevens opgenomen in de Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040.

Het bovenstaande betekent dat de gemeente buiten het beheergebied van het Havenbedrijf en naast de 4 nieuwe windturbines langs de Westpoortweg de zoektocht voortzet naar de inpassing van tenminste 30 of 33.2 MW opgesteld vermogen windenergie om de ambitie voor 2030 te realiseren[41]. Dit kunnen 10 of 11 turbines zijn van 3MW per stuk. Of meer turbines van 2,2 MW per stuk. Of minder turbines van 5,6 MW per stuk.

Belangenafweging zoekgebieden op basis van nationaal kader
In de concept-RES heeft de gemeenteraad voor windenergie zeven zoekgebieden en een extra zoekgebied aangewezen waar de ambitie van tenminste 127 MW vermogen gerealiseerd moet worden. In de RES 1.0 zijn deze zoekgebieden op basis van een belangenafweging conform het nationaal afwegingskader RES aangepast.

Het Nationaal Programma RES (NP RES) ondersteunt de regio's met een landelijk integraal afwegingskader om te komen tot concrete zoekgebieden voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit[42]. Daarmee wordt gezorgd voor vergelijkbaarheid van de zoekgebieden op landelijke schaal. Het afwegingskader gaat over vier aspecten:

1. Hoeveelheid duurzame elektriciteit.
2. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak.
3. Ruimtelijke inpassing en de effecten op natuur en landschap
4. Effecten op het elektriciteitssysteem.

Amsterdam heeft als volgt invulling gegeven aan de vier punten uit het afwegingskader.

1. Hoeveelheid duurzame elektriciteit
Amsterdam wil een eerlijke bijdrage leveren aan de strijd tegen klimaatverandering en wil de mogelijkheden die er zijn voor windturbines

[41] 127 MW – 75 MW = 52 MW. 52 MW – 10 MW = 42 MW. 42 MW – (8,8 óf 12 MW) = 30 of 33.2 MW

[42] https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/afwegingskaders/default.aspx

zoveel mogelijk benutten. Zonder daarbij onaanvaardbare schade toe te brengen aan mens en natuur. Via technische haalbaarheidsonderzoeken van Pondera, Antea Group, en Bosch en Van Rijn is een inschatting gemaakt van de windpotentie per zoekgebied[43]. Uit de onderzoeken volgt dat de ambitie van de gemeenteraad van tenminste 127 MW opgesteld vermogen voor 2030 uit de concept-RES te realiseren is.

2. Maatschappelijke acceptatie en draagvlak
Sinds de start van het RES-proces in 2019 heeft de gemeente Amsterdam in dialoog met bewoners en andere belanghebbenden via lokale ateliers, informatieavonden, participatieavonden, enquêtes, wensen en bedenkingen + reacties op de concept-RES in beeld gebracht welke belangen er spelen. Alle verslagen van de sessies zijn gepubliceerd op de website van de Energieregio NHZ[44]. Conform de wens van de gemeenteraad zal het participatieproces en de communicatie hierover uit de beleidsfase worden geëvalueerd om hiervan te leren[45].

Op het schaalniveau van de stad laten de enquêtes van Onderzoek Informatie en Statistiek (OIS) zien dat de meerderheid van de Amsterdammers positief is over de ambitie voor meer windturbines in Amsterdam . Er zijn wel verschillen in draagvlak voor de verschillende windzoekgebieden en jongeren zijn aanzienlijk positiever over windturbines dan ouderen. Op het schaalniveau van de zoekgebieden wordt ook geconstateerd dat de meerderheid van de Amsterdammers positief is over de ambitie voor meer windturbines in Amsterdam. Het onderzoek laat echter ook zien dat het draagvlak onder bewoners minder is voor windturbines in de directe woonomgeving. Deze resultaten passen in het beeld dat naar voren kwam tijdens de informatieavonden in de zomer 2020 en interactieve avonden in het najaar 2020. En deze resultaten zijn ook in lijn met de weerstand van verschillende groepen bewoners die zich in het afgelopen jaar tegen windturbines hebben uitgesproken in hun woongebied. Dit beeld is overigens niet voorbehouden aan Amsterdam. Ook elders in Nederland zijn er lokale protestgroepen tegen windturbines in de woonomgeving.

---

[43] De onderzoeken zijn gepubliceerd op: https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam

[44] https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam

[45] Dit is conform motie #73 van het lid Kiliç inzake evaluatie en verbetering participatieproces, en conform motie #43 van de leden Kreuger (JA21) en Boomsma (CDA) inzake reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid: Evaluatie informatievoorziening RES proces.

De lokale weerstand begrijpt Amsterdam heel goed. Daarover wordt open en eerlijk het gesprek gevoerd. Amsterdam is zich ervan bewust dat windturbines een bepaalde mate van hinder veroorzaken. Die hinder gaat Amsterdam zoveel mogelijk proberen te voorkomen. Amsterdam verwacht gezien onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat met lokale procesparticipatie, financiële participatie en lokaal eigenaarschap de maatschappelijke acceptatie ten aanzien van windturbines toeneemt. Daar wordt in Amsterdam aan gewerkt door samen met zoveel mogelijk Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten windturbines te ontwikkelen in coöperatief verband. Coöperaties gaan hierdoor groeien (zie ook paragraaf 'Gemeente voert regie op het proces en de participatie').

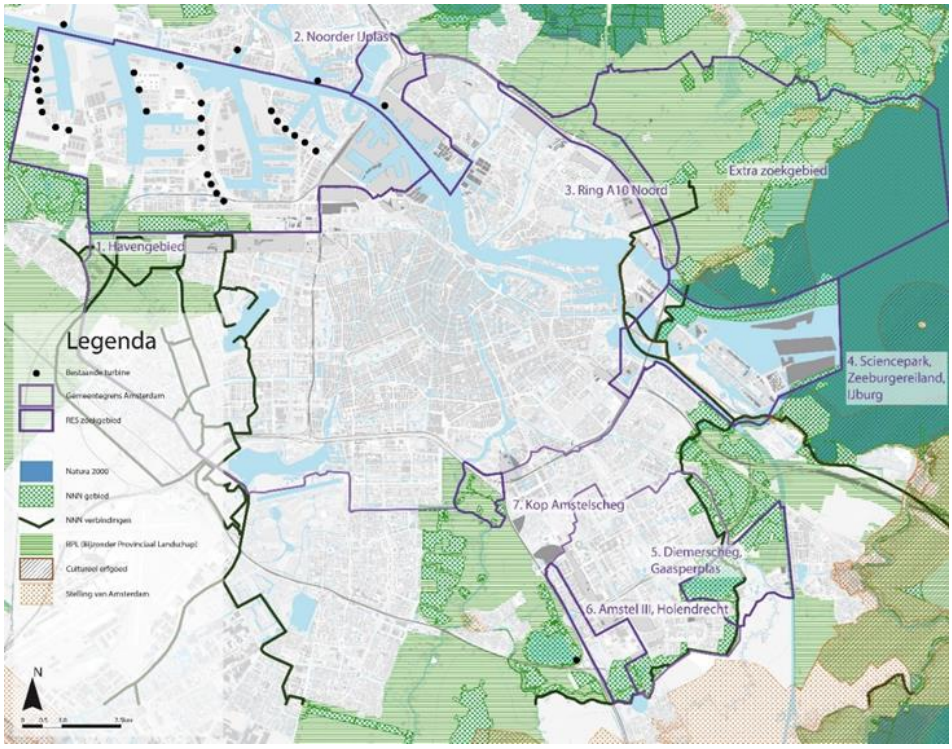
Draagvlak gaat dus niet alleen over wat omwonenden vinden van windturbines. Draagvlak in brede zin is onderdeel van de beslissing die Amsterdam maakt in het kader van het algemeen belang.

3. De ruimtelijke inpassing en de effecten op natuur en landschap
De ruimtelijke aspecten zijn in deze fase op hoofdlijnen onderzocht en komen in het vervolgproces nadrukkelijk terug (zie ook paragraaf 'Gemeente voert regie op het proces en de participatie').

Amsterdam heeft in een quickscan gekeken naar de windzoekgebieden in relatie tot landschappelijke waarden, cultureel erfgoed en mogelijke effecten op de natuur[46]. Internationaal beleid, Rijksbeleid, en provinciaal beleid zijn naast elkaar gelegd (zie kaart 6.2) en de mogelijke effecten op vogels en vleermuizen zijn in beeld gebracht. In deze fase van het proces zijn de mogelijke effecten nog algemeen beschreven omdat er geen specifieke locaties voor windturbines zijn bepaald. Als er in een gebied gedurende het lokale participatieproces specifieke locaties in beeld komen kan er nader ecologisch onderzoek worden gedaan. In een gebied kan een paar honderd meter verplaatsen van een windturbine namelijk andere ecologische effecten opleveren. Bovendien kunnen mitigerende maatregelen worden bepaald, zoals het stilzetten van windturbines gedurende de vogeltrek of in de schemer als vleermuizen actief zijn.

[46] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/9733908/1/Bijlage_Quickscan%20Landschapswaarden%20en%20natuurwaarden%20RES%20gebieden%20Amsterdam

Kaart 6.2: Landschap, cultuur en natuur in internationaal, Rijks- en provinciaal beleid



Naast de quickscan heeft Amsterdam advies gevraagd aan de Technische Adviescommissie op de Hoofdgroenstructuur Amsterdam (TAC) en is de concept RES Noord-Holland Zuid voorgelegd aan de landelijke commissie MER ter beoordeling[47]. Verder hebben onder andere de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en leden van de Vogelbescherming een reactie gegeven op de concept-RES[48]. Tot slot hebben Milieudefensie en Greenpeace via een brief gereageerd op de concept-RES[49].

Ruimtelijk gezien geniet het de voorkeur om windturbines zoveel mogelijk te groeperen (zie kaart 6.3). Dit om een versnipperd beeld in en rondom de stad te beperken. Dit principe hoeft echter solitaire turbines die als markeringspunt in het landschap kunnen dienen niet uit te sluiten. Er kan worden ingezet op verschillende groepen windturbines rond de stad, vooral in

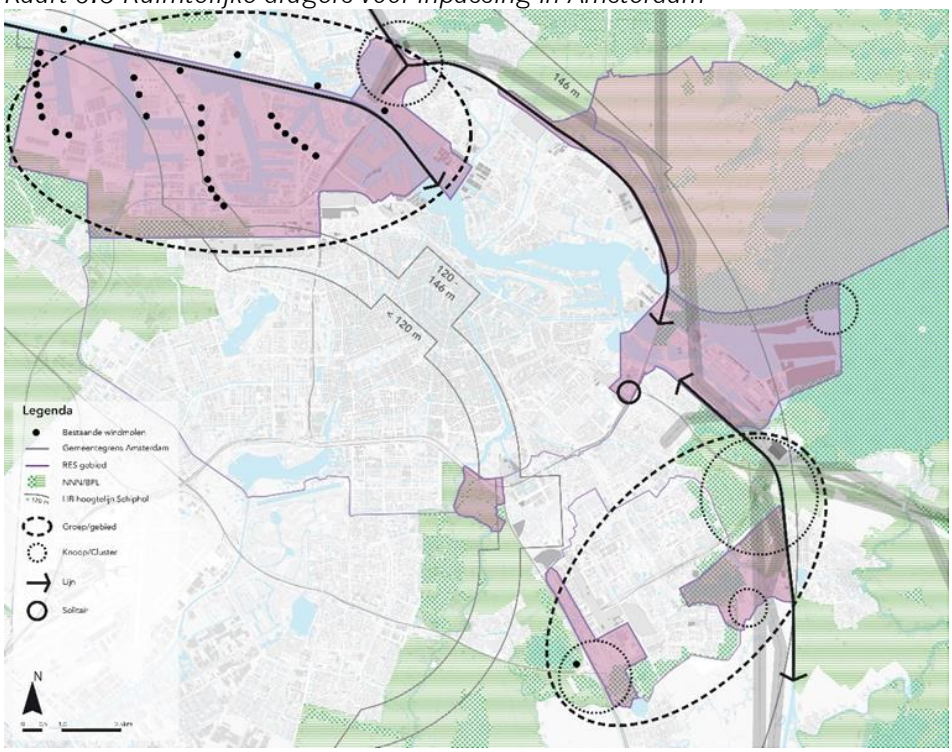
47 https://commissiemer.nl/adviezen/3484

48 https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Reacties-concept-RES-NHZ-update-20201002.pdf

49 https://milieudefensie.nl/actueel/lobbybrieven/brief_gemeenteraad_windmolens.pdf

het noordwesten (Havengebied) en zuidoosten (Diemerscheg-Amsterdam). Binnen de groepen zijn er ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbine-opstellingen zoals de verschillende verkeersknopen die de duurzame stadsentrees kunnen vormen (zie kader in paragraaf Leefomgeving en ruimte). Ook bedrijventerreinen, het Noordzeekanaal, het Amsterdam-Rijnkanaal, snel- en spoorwegen en hoogspanningsmasten kunnen aanknopingspunten voor windturbine-opstellingen zijn.

Kaart 6.3 Ruimtelijke dragers voor inpassing in Amsterdam

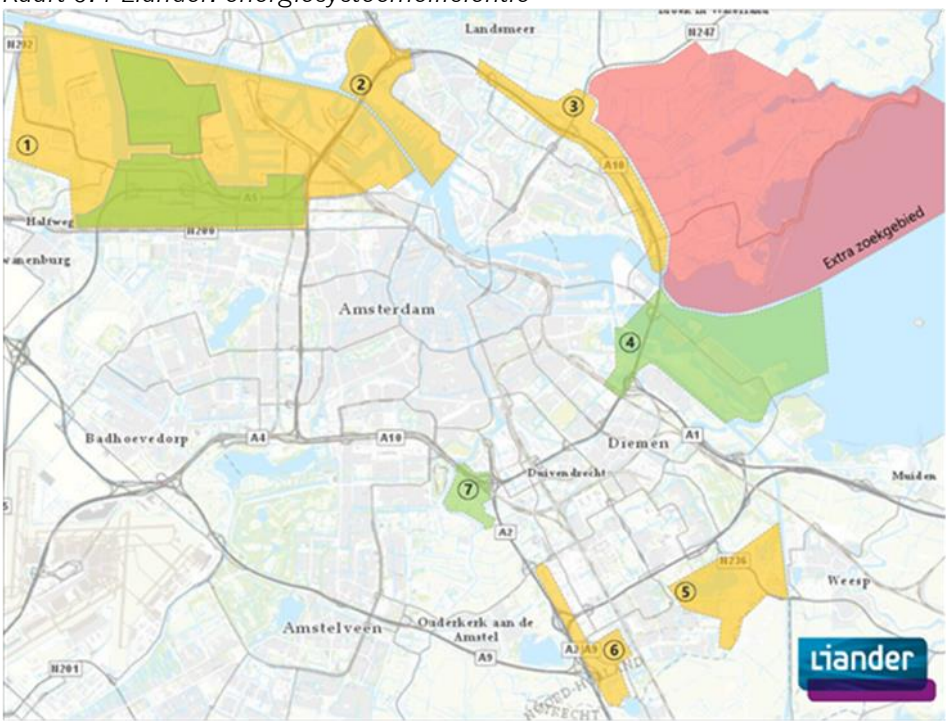


4. Elektriciteitssysteem

In Amsterdam ligt er een robuust elektriciteitsnet vanwege de grote vraag naar elektriciteit in de stad. Op het bestaande net in Amsterdam is genoeg ruimte om opgewekte stroom terug te leveren. Netbeheerder Liander heeft de gemeente Amsterdam inzicht gegeven in de belangen van de efficiency van het energiesysteem (zie ook kaart 6.4). Dit doet de netbeheerder om de maatschappelijke kosten laag te houden en met het oog op het tijdig kunnen realiseren van de klimaatdoelen. Liander heeft in juli 2020 het aanbod van de concept-RES Amsterdam (met minstens 50 MW wind) doorgerekend. Hieruit

zijn zowel voor zon als wind geen grote knelpunten gekomen[50]. Liander kan het elektriciteitsnet zo efficiënt mogelijk benutten met een mix van zonne- én windenergie. Voor het opwekken van elektriciteit via zon is ongeveer een factor drie meer opgesteld vermogen nodig (en dus energie-infrastructuur) dan voor het opwekken van elektriciteit via wind[51].

Kaart 6.4 Liander: energiesysteemefficiëntie



Legenda (let op: het zijn dezelfde kleuren als de wind-zoekgebieden kaart, maar de betekenis is anders)

- **Groen**: gebied ligt gunstig t.o.v. netinfrastructuur voor inpassing windopwek.
- **Geel**: in het gebied zijn (beperkte) aanpassingen nodig in netinfrastructuur voor inpassing windopwek.
- **Rood**: gebied ligt ongunstig t.o.v. netinfrastructuur voor inpassing windopwek.

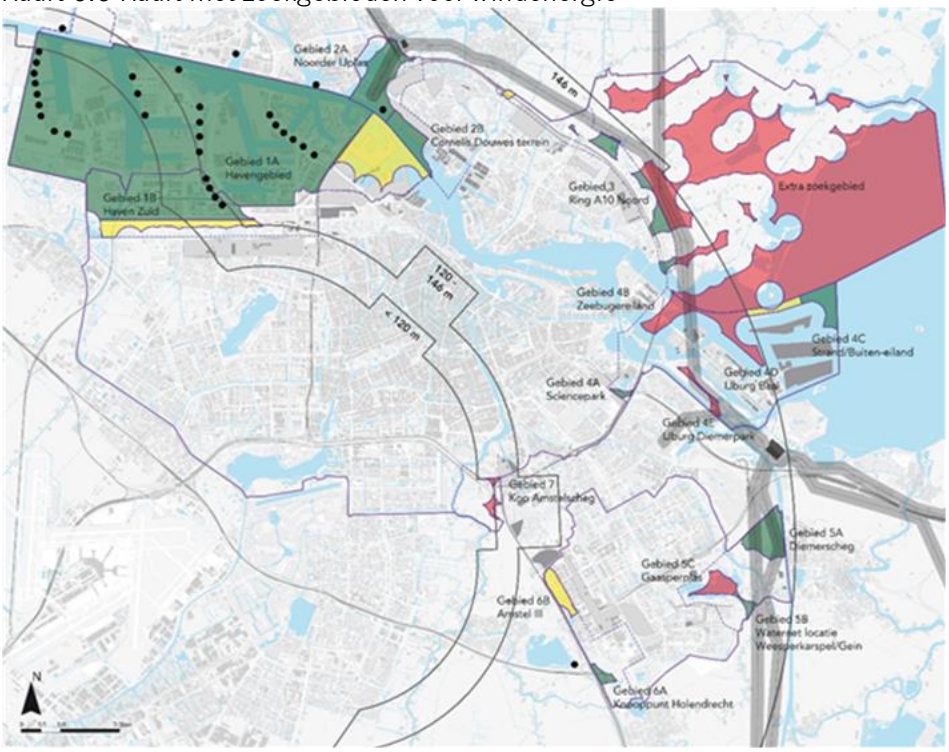
[50] https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Aanbevelingen-voor-systeemefficientie-NoordHollandZuid-okt2020.pdf

[51] Zie pagina 10 op: https://www.netbeheernederland.nl/_upload/RadFiles/New/Documents/Net-NL-nr32.pdf

Aangepaste kaart windzoekgebieden: verkleind en geprioriteerd met behoud van ambitie

Op basis van alle gesprekken en onderzoeken in de afgelopen periode heeft Amsterdam de kaart met zoekgebieden aangepast: de gebieden zijn verkleind en geprioriteerd. Hieraan liggen de volgende uitgangspunten, voorwaarden en een belangenafweging ten grondslag.

Kaart 6.5 Kaart met zoekgebieden voor windenergie



Legenda

- **Groen**: voorkeursgebied: zo spoedig mogelijk medewerking onder voorwaarden verlenen aan initiatiefnemers.
- **Geel**: reservegebied: dit gebied kan worden ingezet als de ambitie niet kan worden gerealiseerd in de groen gekleurde gebieden.
- **Rood**: extra reservegebied: dit gebied kan worden ingezet als de ambitie niet kan worden gerealiseerd in de groen en geel gekleurde gebieden

Tabel 6.1 Scenario in groene gebieden

Zoekgebied	Hypothese MW inpasbaar	Hypothese aantallen
1a) Havengebied	10	4 a 5
1b) Havengebied-Zuid	15	7 a 8
2a/b) Noorder IJ-plas / Cornelis Douwes terrein	6,6 a 9	3
3) Ring A10 Noord	6,6 a 18	3 a 6
4a) Zeeburgereiland	-	-
4b) Sciencepark	ntb	ntb
4c) Strand/buiteneiland	5,6 a 16,8	1 a 3
4d) IJburg baai	-	-
4e) Diemerpark	-	-
5a) Diemerscheg-Amsterdam	6,6 a 18	3 a 6
5b) Waternetterrein/Gein	4,4 a 6	2
5c) Gaasperplas	-	-
6a) Knpt Holendrecht	2,2 a 3	1
6b) Amstel III	-	-
7) Kop Amstelscheg	-	-
Totaal	57 – 95,8	*

* de aantallen zijn onderling niet vergelijkbaar en daarom niet optelbaar.

Ambitie van tenminste 127 MW voor 2030 blijft behouden

De ambitie is om voor 2030 tenminste 127 MW opgesteld vermogen te realiseren (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW). Een ambitie waar de meerderheid van de Amsterdammers achter staat. Er wordt ingezet op een substantieel hogere potentiële opbrengst in de aangepaste zoekgebieden dan de extra 52MW die nodig is, omdat er nog vele stappen in het proces zijn van planvorming over de RES 1.0 tot de bouw van een turbine, waardoor gebieden en locaties nog af kunnen vallen (zie tabel 6.1). Bijvoorbeeld omdat uit onderzoek blijkt dat de geluidshinder op een specifieke locatie te groot is, of er te grote schade voor de natuur ontstaat.

Zoekgebieden verkleind

In kaart 6.5 zijn alle zoekgebieden verkleind door een grens te hanteren van tenminste 350 meter afstand vanaf geluidsgevoelige bestemmingen[52], zoals

[52] https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/wet-geluidhinder/wgh-geluidsgevoelige/

woningen[53]. Dit wil niet zeggen dat windturbines in Amsterdam op 350 meter afstand van woningen worden gebouwd. Vanwege de wettelijke geluidsnormen zijn binnen of op die grens windturbines zo goed als onmogelijk. Door de 350 meter grens te hanteren vallen grote delen van de oorspronkelijke zoekgebieden in de concept-RES af als potentiële locatie. Zie kader.

Kader: Geluid van windturbines

In Nederland wordt er gebruik gemaakt van een geluidsnorm. Het jaargemiddelde geluidniveau Lden dat wordt veroorzaakt door een windturbine of meerdere turbines mag niet meer zijn dan 47 dB. Voor de nacht geldt een aparte norm. Het aantal toegestane decibel voor windturbines in de wet- en regelgeving is tot stand gekomen op basis van een afweging tussen het te verwachten percentage mensen dat hinder heeft van het geluid en de noodzaak om meer duurzame energie op te wekken in een dichtbevolkt land. Deze regelgeving is erop gericht om eventuele overlast binnen aanvaardbare grenzen te houden. Ter vergelijking: de voorkeursgrenswaarde voor wegverkeerslawaai in Nederland is Lden = 50 dB.

Het is onmogelijk om een algemene afstand aan te geven waarmee wordt voldaan aan de geluidsnorm in Nederland[54]. Het type turbine is bepalend voor de geluidscontouren. Het geluid van een windturbine is ook afhankelijk van de windrichting en windsnelheid. Voor iedere windturbine of windpark moet een geluidsberekening worden gemaakt. De grens van minstens 350 meter is gebruikt omdat de gemeente uit onderzoek van Antea Group vrij zeker weet dat een windturbine realiseren binnen 350 meter tot een geluidsgevoelige bestemming onmogelijk is gezien de geluidsnorm in Nederland[55]. Vanaf 350 meter is het een geleidelijke schaal: hoe verder de afstand tot een geluidsgevoelige bestemming hoe kansrijker het wordt voor de initiatiefnemer(s) om de business case rond te krijgen. Op verdere afstand moet de turbine immers minder vaak worden stilgezet om aan de geluidsnorm te voldoen. Hoe vaker de turbine moet worden stilgezet, hoe minder de opbrengst voor de initiatiefnemer(s).

[53] Uitgezonderd de bedrijfswoningen op het industrieterrein in het havengebied en Sloterdijken.

[54] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/milieu-en-omgeving/geluid-en-windmolens/geluid-en-windmolens-algemeen

[55] Het onderzoek is gepubliceerd op: https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam

Inzet op ruimtelijke clustering

Voor de verdere afbakening is prioriteit gegeven aan de clustering van turbines langs of bij infrastructuur en bedrijventerreinen. Solitaire turbines of turbines buiten infrastructuur en bedrijventerreinen zijn echter niet op voorhand uitgesloten. Er kan interesse zijn in de gebieden en/of er kunnen gunstige randvoorwaarden zijn zoals een hoge elektriciteitsopbrengst of goede aansluiting op het elektriciteitsnet. Door hier prioriteit aan te geven blijven het havengebied, de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes-terrein, de ring A10 Noord, de Diemerscheg-Amsterdam, de Waternetlocatie en knooppunt Holendrecht belangrijke zoekgebieden. Maar ook het gebied in het noordoosten van Strand/ Buiteneiland, waar een hoge energieopbrengst en goede aansluiting op het elektriciteitsnet mogelijk zijn.

Zoekgebieden geprioriteerd

Per zoekgebied is een belangenafweging gemaakt die heeft geleid tot een prioritering van de gebieden[56]. Per zoekgebied is - in relatie tot alle zoekgebieden - een afweging gemaakt tussen de natuur- en milieubelangen[57], de mogelijkheden voor een ruimtelijke inpassing, de belangen van degenen met zorgen of die zich hebben uitgesproken voor of tegen windturbines[58], de adviezen van de stadsdelen, en de belangen van de netbeheerder - steeds in relatie tot elkaar en de gestelde ambitie.

In de groen gekleurde gebieden op kaart 6.5 is het de bedoeling om zo spoedig mogelijk medewerking onder voorwaarden te verlenen aan initiatiefnemers. De geel en rood gekleurde gebieden kunnen worden ingezet als de ambitie niet in de groene gebieden kan worden gerealiseerd. De hypothese is dat de windambitie in de groen gekleurde gebieden te realiseren is (zie tabel 6.1), wetende dat in deze gebieden als gevolg van nader onderzoek in het lokale participatieproces plekken om allerlei redenen nog

[56] Amsterdam geeft aan hoe de gemeente de volgorde van prioritering ziet, dit kan in de komende jaren bij de actualisatie van de RES worden aangepast.

[57] Onder andere gebaseerd op de eerder beschreven quickscan, en op de inbreng van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur, Milieudefensie en Greenpeace.

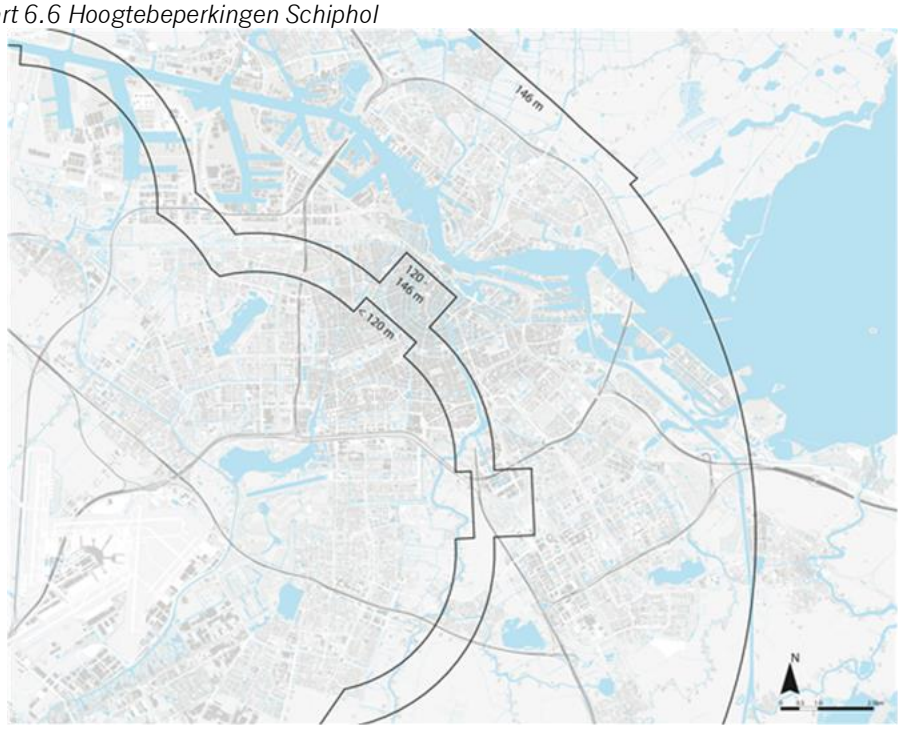
[58] Onder meer ingebracht door Windalarm IJburg/Amsterdam, bewoners rond de Noorder IJ-plas, Vogelbescherming, Stichting behoud Waterland, Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk, Stichting Natuurbescherming ZO, Stichting Beschermers Amstelland, Vereniging Amsteloever, Vereniging Spaar het Gein, Gemeentes Ronde Venen, Zaanstad, Landsmeer, Oostzaan en Weesp.

kunnen afvallen. Er zijn immers nog veel onzekerheden. (Zie ook paragraaf ‘Gemeente voert regie op het proces en de participatie’).

Hoogtebeperkingen door Schiphol

Voor vrijwel alle zoekgebieden in Amsterdam geldt een hoogtebeperking van 146m (of lager) vanwege de aanvliegroutes van Schiphol. De enige plek waar die hoogtebeperking niet geldt, is in het noordoosten van het zoekgebied IJburg. In het algemeen geldt hoe hoger een molen, hoe groter de opbrengst en beter de business case. Voor een hoogte kleiner dan 120m is het vrijwel niet mogelijk om de business case rond te rekenen. Op basis van de individuele omstandigheden op een locatie wordt de uiteindelijke hoogte in de vervolgfase bepaald. Bij benadering wordt nu uitgegaan van windturbines van 2,2 tot 3 MW in gebieden met hoogtebeperkingen.

Kaart 6.6 Hoogtebeperkingen Schiphol



Integrale afweging per zoekgebied

Onderstaand is per gebied op hoofdlijnen aangegeven welke aspecten uit het nationaal afwegingskader doorslaggevend zijn geweest bij de belangenafweging. Over deze belangenafweging is intensief overleg gevoerd met de stadsdeelbestuurders. Bij de groen en geel gekleurde gebieden zijn per gebied ook belangrijke (niet uitputtende) aandachtspunten beschreven

die nog van invloed kunnen zijn op de windpotentie in het gebied. Dit zijn tevens de belangen die in deze fase van het proces minder zwaar hebben gewogen. maar in het vervolgproces een plek krijgen in verder onderzoek naar specifieke locaties. Dit betekent dat in het vervolgproces belangen zoals (toekomstige) gebiedsontwikkeling, landschappelijke waarden, cultureel erfgoed (UNESCO werelderfgoed zoals de grachtengordel en Stelling van Amsterdam) nog een plek krijgen in verder onderzoek naar specifieke locaties.

Zoekgebied 1a) Havengebied & 1b) Havengebied Zuid
Dit is een industriegebied waar al windturbines staan. Dit cluster van turbines kan worden uitgebreid. In het gebied zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbines zoals havenbekkens, (snel)wegen, hoge objecten (kranen en schoorstenen) en het Noordzeekanaal. In de participatiesessies met bewoners en in enquêtes van Onderzoek, Informatie & Statistiek (OIS) is de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied[59]. Vanuit Liander gezien hebben delen van dit gebied een gunstige ligging t.o.v. het elektriciteitsnet en andere delen een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Vanwege natuur- en recreatiebelangen is de afweging gemaakt om de Brettenzone 'geel' te kleuren.

<u>Aandachtspunten in Havengebied Zuid</u>
- De nodige ruimte voor de vestiging van bedrijven in verband met de ontwikkeling van Haven-Stad.
- De nodige ruimte voorde woningbouwplannen in Sloterdijk Centrum.
- Er ligt een dijk op de noordgrens van de Brettenzone die de bouw van windturbines kan belemmeren.
- De hoogtebeperkingen van maximaal 120 meter in een groot deel van het gebied, waardoor het voor initiatiefnemers moeilijk is om een business case rond te rekenen.
- Brettenzone: de ruimtelijke inpassing van windturbines in NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).

Zoekgebied 2a) Noorder IJ-plas & 2b) Cornelis Douwes terrein
Het cluster van turbines in het havengebied kan worden uitgebreid in dit gebied. Het verkeersknooppunt, de hoogspanningsmasten, het

[59] https://data.amsterdam.nl/artikelen/artikel/Ruime-meerderheid-is-positief-over-extra-windturbines/cc316f8e-eddb-4d71-8f89-294f45fd6202/

Noordzeekanaal en de al aanwezige turbine zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor nieuwe windturbines. Deze aanknopingspunten zijn ook naar voren gekomen in de participatiesessies. In de enquêtes van OIS is na het havengebied de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Vanuit Liander gezien heeft dit gebied een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd.

Aandachtspunten

- De nodige ruimte voor o.a. de gebiedsontwikkeling in Haven-Stad: de woningbouwplannen en de ontwikkeling van een park aan de oostzijde van de Noorder IJ-plas. Vooral in het gebied van het Cornelis Douwesterrein wordt het ingewikkeld om de verschillende ruimteclaims te combineren.
- De nodige ruimte voor de woningbouwplannen op het grondgebied van Zaanstad (Achtersluispolder) en Oostzaan (Radio 9, Zuideinde 134). Daarmee wordt rekening gehouden: windturbines komen op voldoende afstand te staan gezien de wettelijke geluidsnormen.

Zoekgebied 3) Ring A10 Noord

In dit gebied is er ruimte voor windturbines tussen de snelweg A10 Noord en de hoogspanningsmasten. Langs deze structuren is eventueel een lijnopstelling mogelijk. Deze aanknopingspunten zijn ook naar voren gekomen in de participatiesessies. In beide onderzoeken van OIS, onder bewoners van heel Amsterdam en onder de bewoners in en rond de zoekgebieden, is het draagvlak voor dit gebied vrijwel gelijk aan het draagvlak voor het gebied IJburg, Sciencepark een Zeeburgereiland. Het draagvlak van bewoners over windturbines in hun eigen woongebied is lager. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er aandachtspunten die te overbruggen zijn, o.a. ingebracht door de natuur- en milieuorganisaties[60]. Vanuit Liander gezien heeft dit gebied een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd.

[60] Zie o.a. de inbreng van de Natuur en milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, en Landschap Noord-Holland: https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Bijlage-29-Reactie-op-zoekgebieden.pdf

Aandachtspunten

- De nodige ruimte voor recreatie, de volkstuinen, de golfbaan en sportvelden.
- De ruimtelijke inpassing van windturbines in Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

Zoekgebied 4a) Science Park

Op Science Park is er mogelijk één locatie voor een windturbine: in de oksel van knooppunt A10/A1 en het spoor. Deze locatie wordt nader technisch onderzocht in het kader van de gebiedsontwikkeling. Een windturbine in dit gebied past bij de duurzame ambities van de campus. Vanwege de doorlooptijd van de gebiedsontwikkeling is de verwachting dat een eventuele vergunning niet voor 2025 kan worden verleend. Vanuit Liander gezien heeft dit gebied een gunstige ligging t.o.v. het elektriciteitsnet

Aandachtspunt

- De nodige ruimte voor de gebiedsontwikkeling en eventuele uitbreiding van het spooremplacement.

Zoekgebied 4b) Zeeburgereiland & 4d) IJburg Baai & 4e) IJburg Diemerpark

Deze gebieden zijn 'rood' gekleurd vanwege de beperkte technische potentie en ruimtelijke mogelijkheden, in relatie tot de gebiedsontwikkeling op Zeeburgereiland, tot de beperkte afstand over water tot de huidige bebouwing op IJburg (Baai), en de hoogspanningsmast die een eventuele ontwikkeling van turbines in het Diemerpark vrijwel onmogelijk maakt. Naast de recreatieve waarde van deze gebieden.

Zoekgebied 4c) Strandeiland/ Buiteneiland

Dit gebied is het enige zoekgebied in Amsterdam zonder hoogtebeperkingen door Schiphol. Dit betekent dat in dit gebied relatief veel potentie is voor duurzame opwek. Er kunnen eventueel windturbines van bijvoorbeeld 5,6 MW per stuk worden gerealiseerd. In de andere zoekgebieden is dit naar verwachting 2,2 tot 3 MW per stuk. De strekdam is een ruimtelijk aanknopingspunt. Eventueel kunnen een of meerdere turbines in het verlengde van de strekdam worden gerealiseerd en/of als markeringspunt in het water dienen. In de enquêtes van OIS is het draagvlak in dit gebied vrijwel gelijk aan dat van de Ring A10 Noord. Het westelijk deel is "geel" gekleurd vanwege de nabijheid van Vuurtoreneiland. Tot slot heeft dit gebied vanuit Liander gezien een gunstige ligging t.o.v. het elektriciteitsnet. In de uiteindelijke afweging is daarom het oostelijk deel van het gebied "groen" gekleurd.

Aandachtspunten

- De ruimtelijke inpassing van windturbines in NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).
- De ruimtelijke inpassing van windturbines nabij Natura 2000 gebied.
- De nodige ruimte voor o.a. de scheepsvaart, visserij, recreatie en watersport.

Zoekgebied 5a) Diemerscheg-Amsterdam

Dit gebied is al een energielandschap vanwege de aanwezigheid van de Diemercentrale en de hoogspanningsmasten die het gebied doorkruizen. In het gebied zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbines als het Amsterdam-Rijnkanaal, het verkeersknooppunt A1/A9, en het spoor. Deze aanknopingspunten werden ook genoemd in de participatiesessies. In het gebied is technisch gezien relatief veel potentie en er is zowel een clusteropstelling als een lijnopstelling mogelijk. De mogelijkheden zijn en worden besproken met de buurgemeenten en de provincie Noord-Holland, en wellicht kan het vervolgproces in het gebied samen worden opgepakt. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er aandachtspunten die te overbruggen zijn, o.a. ingebracht door de natuur- en milieuorganisaties[61]. In een enquête van OIS naar reacties op ideeën voor de Diemerscheg-Amsterdam vond een meerderheid windmolens en zonnepanelen een neutraal tot een goed idee[62]. Tot slot heeft dit gebied vanuit Liander gezien een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd.

Aandachtspunten

- De ruimtelijke inpassing van windturbines in NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).
- De nodige ruimte voor recreatie.

Zoekgebied 5b) Waternet locatie/ Gein & 5c) Gaasperplas

Dit gebied kan samen met turbines in de Diemerscheg-Amsterdam een nieuw cluster met windturbines vormen. Windturbines passen bij de klimaatneutrale ambitie van de Waterschappen en ruimtelijk gezien kunnen

[61] Zie o.a. de inbreng van de Natuur en milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, en Landschap Noord-Holland: https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Bijlage-29-Reactie-op-zoekgebieden.pdf

[62] https://data.amsterdam.nl/publicaties/publicatie/ontwikkeling-groen-en-recreatie-in-diemerscheg/7176c199-4176-4e78-8e07-a80569212098/

de hoogspanningsmasten als aanknopingspunt dienen. Dit gebied heeft vanuit Liander gezien een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd.

Aandachtspunten
- De ruimtelijke inpassing van windturbines in/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).
- De nodige ruimte voor recreatie.

Zoekgebied 6a) Knooppunt Holendrecht & 6b) Amstel III
Samen met de bestaande turbine bij de Ouderkerkerplas kan eventueel in samenwerking met de buurgemeenten rond het verkeersknooppunt A2/A9 een klein cluster turbines worden gerealiseerd. Dit aanknopingspunt is ook naar voren gekomen tijdens de interactieve participatiesessies in november 2020. Na het havengebied en het gebied Noorder IJ-plas is de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied in de enquêtes van OIS. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Het bedrijventerrein Amstel III is in de uiteindelijke afweging “geel” gekleurd in verband met de woningbouwplannen. Dit gebied heeft vanuit Liander gezien een relatief goede ligging t.o.v. het elektriciteitsnet, maar (beperkte) aanpassingen in de netinfrastructuur zijn benodigd.

Aandachtspunten
- De ruimtelijke inpassing van windturbines in/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).
- De nodige ruimte voor recreatie en de golfbaan.

Zoekgebied 7) Kop Amstelscheg
Dit gebied is ’rood’ gekleurd vanwege de beperkte technische potentie (ook vanwege de hoogtebeperkingen) in relatie tot de recreatieve waarde van het gebied.

Extra zoekgebied
De status is niet veranderd ten opzichte van de concept-RES. Dit gebied is niet specifiek onderzocht.

Gemeente voert regie op het proces en de participatie
Amsterdam hecht grote waarde aan betrokkenheid van Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten. Na vaststelling van de RES 1.0 wordt een tussenfase ingelast voordat de gemeente medewerking verleend aan een initiatief. Deze tussenfase draagt eraan bij om op participatieve wijze het

gesprek te voeren over hoe windenergie het beste gerealiseerd kan worden in de verschillende zoekgebieden. Het gesprek is gericht op welke andere (ruimtelijke) opgaven tegelijkertijd onderdeel kunnen worden van de uitwerking, hoe de maatschappelijke samenwerking vorm krijgt, en waar de ruimte zit voor optimalisatie. De opbrengsten uit deze tussenfase kunnen worden verwerkt in het participatieplan en eventueel in de te sluiten intentieovereenkomst met initiatiefnemer(s). Vervolgens ontwikkelen gemeente, initiatiefnemer(s), bewoners en belanghebbenden samen een participatieplan voor het gebied. Na goedkeuring door het college wordt het plan uitgevoerd en wordt er verantwoording over afgelegd.

In het participatieplan wordt voor het hele gebied beschreven hoe bewoners en belanghebbenden worden betrokken en geïnformeerd. In elke fase van het lokale participatieproces kunnen bewoners vragen stellen, adviseren, en soms ook meebeslissen. In het participatieplan kan bijvoorbeeld worden opgenomen om “bewonersberaden” te organiseren over relevante thema’s zoals de inpassing in het landschap, geluid en slagschaduw, natuur en ecologie, en financiële participatie en lokaal profijt. Bewoners kunnen onderwerpen inbrengen waarover ze willen worden geïnformeerd. Er kunnen (onafhankelijke) expertsessies worden georganiseerd en/of realistische (geluid)visualisaties worden gemaakt om het overleg te ondersteunen. Alles wat redelijkerwijs nodig is om aan lokale behoeften tegemoet te komen. De gemeente helpt bij iedere stap. Daarnaast moet de initiatiefnemer verplicht onderzoek doen naar onder andere de effecten op de ecologie, ruimtelijke inpassing, geluid, slagschaduw en veiligheid.

Vanuit de gemeente worden de initiatiefnemers daarna begeleid door een lokale procesmanager die erop toeziet dat het proces conform de afspraken uit het participatieplan verloopt. De procesmanager houdt ook doorlopend contact met de buurgemeenten, de omwonenden en andere belanghebbenden. Afhankelijk van de fase in het proces kan de gemeente desgewenst meer of minder op de voorgrond treden of een andere rol nemen in het proces.

Gemeentelijke voorwaarden voor medewerking
Amsterdam stelt voorwaarden aan de medewerking aan initiatieven, mede omdat er veel zorgen geuit zijn door diverse bewoners van Amsterdam en omliggende gemeenten. De meeste zorgen gaan over geluid, zicht, gezondheid en effecten op de natuur. De voorwaarden voor medewerking aan een initiatief moeten zekerheid bieden dat aan deze zorgen tegemoet wordt

gekomen en bewoners en andere belanghebbenden goed worden betrokken in het lokale participatieproces en bij de financiële participatie.

In lijn met het klimaatakkoord en zoals vastgelegd in de concept-RES wordt gestreefd naar tenminste 50% lokaal eigendom van de productie voor de omgeving (coöperatieve ontwikkeling van turbines). De initiatiefnemer(s) moet(en) een participatieplan opstellen in overleg met de lokale omgeving. Dat participatieplan is erop gericht de concrete kenmerken van een initiatief, zoals het aantal en de plek van te plaatsen windturbines in overleg met omgeving en belanghebbenden te bepalen. Het college moet het participatieplan goedkeuren voordat er verdere uitwerking van een wind-initiatief mogelijk is.

Participatie en meeprofiteren

Naast meedoen bij de ontwikkeling van de plannen wil de gemeente dat de bewoners ook kunnen meeprofiteren van de opgewekte elektriciteit. Ook diegenen met een kleine portemonnee. Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten kunnen op verschillende manieren profiteren:

1. Via lidmaatschap. Door lid te worden van een windcoöperatie en mee te investeren in Amsterdamse windturbines, kunnen inwoners mede-eigenaar worden van het windpark en profiteren van de opgewekte windenergie.
2. Via een omgevingsfonds. Een windpark draagt een vast bedrag per geproduceerde eenheid elektriciteit af aan een omgevingsfonds dat ten goede komt aan de directe omgeving van het project.
3. Via een omwonendenregeling. Voor diegenen in de directe omgeving die niet willen of kunnen investeren kan een omwonendenregeling worden uitgewerkt. Voorbeelden daarvan zijn goedkope stroomafname of een eenmalige vergoeding, afhankelijk van de afstand tot de windturbines.

Meeprofiteren ook met een krappe beurs

Lid worden van een coöperatie is laagdrempelig. In een coöperatief financieel participatiemodel geldt vaak het ‘one man, one vote’-principe. De stem van iemand met een lagere financiële participatie telt even zwaar als de stem van iemand met een hogere financiële participatie. Mensen die niet lid willen worden, niet kunnen of willen investeren kunnen wel meebeslissen over de besteding van het omgevingsfonds of omwonendenregeling. Het omgevingsfonds kan op een manier worden ingezet zodat ook mensen die niet mee-investeren toch meeprofiteren. Bijvoorbeeld kan dit door uit het fonds financieel bij te dragen aan het verduurzamen van woningen met isolatie en zonnepanelen of door een financiële bijdrage aan de maandelijkse energienota.

Daarnaast heeft de gemeenteraad in februari 2021 aanvullende voorwaarden voor medewerking meegegeven:

- Bij de plaatsing van een windturbine wordt altijd een milieueffectrapportage (MER) aangevraagd.[63]
- In de relevante stadsdelen worden expertsessies voor bewoners georganiseerd waar zij hun vragen kunnen stellen en zorgen kunnen bespreken. Bij deze sessies wordt rekening gehouden met de diverse groepen die in het stadsdeel wonen en de inhoud wordt op een zo laagdrempelig mogelijke manier gepresenteerd. Er wordt naar gestreefd dat zo'n breed mogelijke groep bewoners aan deze sessies kan deelnemen.[64]
- In het participatietraject rond de plaatsing van windturbines en zonnepanelen ervoor te zorgen dat alle omwonenden en belanghebbenden worden geïnformeerd en uitgenodigd. Naast digitale participatie ook te zorgen voor fysieke bewonersbijeenkomsten in de betreffende buurten. Meer tijd uit te trekken voor het participatietraject wanneer coronabeperkingen het onmogelijk of ingewikkeld maken om fysieke bewonersbijeenkomsten te organiseren. En de raad verslag te doen van het participatietraject.[65]
- Er wordt een heldere analyse gemaakt of en in welke mate omwonenden overlast kunnen verwachten na de plaatsing van windturbines. Daarbij worden geluidhinder, slaapverstoring en andere mogelijke effecten op de gezondheid in beeld gebracht voor de woonwijken die te maken krijgen met geluid van de turbines. Daarnaast wordt aangegeven welke opties er zijn om deze risico's maximaal te verminderen en krijgt de gezondheid van omwonenden een zodanig prominente rol in het besluitvormingsproces rond de RES, dat het belang van de volksgezondheid altijd geborgd is bij de afweging waar windturbines komen te staan.[66]

[63] Hiermee wordt voldaan aan motie #35 van het lid Kreuger (JA21) inzake reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER).

[64] Hiermee wordt voldaan aan motie #67 van de leden Heinhuis, Groen, Timman en N.T. Bakker inzake expertsessies voor bewoners onderdeel van participatietraject.

[65] Hiermee wordt voldaan aan motie #72 van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES.

[66] Hiermee wordt voldaan aan motie #71 van de leden N.T. Bakker en Timman inzake volksgezondheid en windturbines.

- De Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land integraal toe te passen in de verdere participatietrajecten van de gemeente rond wind op land.[67]
- Te onderzoeken hoe redelijkerwijs windturbineontwikkelaars kunnen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zoveel mogelijk geluidshinderbeperkende maatregelen toe te passen. En daarbij te onderzoeken of, naar voorbeeld van Utrecht, het gebruik van 'Best available technology' op het gebied van geluid als voorwaarde kan worden gesteld bij het verlenen van vergunningen. En in de participatie en voorlichting over windturbines bewoners van Amsterdam expliciet voor te lichten over deze mogelijkheden.[68]
- De diverse belangen genoemd in motie 83, waaronder volksgezondheid, natuur, biodiversiteit, recreatie, waardedaling, worden onderzocht en opgenomen in een helder afwegingskader dat laat zien welke belangen doorslaggevend zijn bij het vaststellen van een locatie van windturbines. En dit afwegingskader voorlegt aan de raad. Het college toont bij elke locatie expliciet aan waarom zij van mening is dat de locatie geen onaanvaardbare risico's meebrengt voor de gezondheid.[69]
- In het burgerparticipatietraject gebruik te maken van toegepaste audiovisuele simulatie technieken die al worden gebruikt om vliegtuiglawaai in kaart te brengen.[70]

Onderzoek van het RIVM toont aan dat lokale procesparticipatie, financiële participatie en lokaal eigenaarschap de maatschappelijke acceptatie van windturbines bevordert[71]. De verwachting is dat ondanks alle inspanningen niet aan ieders belang tegemoet kan worden gekomen. Amsterdam verwacht wel dat met het lokale participatieproces de maatschappelijke acceptatie ten aanzien van windturbines toeneemt.

---

[67] Hiermee wordt voldaan aan motie #77 van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land.

[68] Hiermee wordt voldaan aan motie 78 van de leden Groen en Heinhuis inzake stimuleer innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines.

[69] Hiermee wordt voldaan aan motie 83 van de leden Timman en Heinhuis inzake helder afwegingskader en gezondheidstoets.

[70] Hiermee wordt voldaan aan motie 84 van het lid Timman inzake gebruik toegepaste audiovisuele techniek bij burgerparticipatie om overlast goed in kaart te brengen

[71] https://www.rivm.nl/publicaties/health-effects-related-to-wind-turbine-sound-update

Goedgekeurd participatieplan geen garantie voor vergunning
De RES 1.0, een goedgekeurd participatieplan en een zorgvuldig doorlopen lokaal participatieproces zijn geen garantie dat vergunningen daadwerkelijk worden verleend door het bevoegd gezag. Deze garantie kan niet worden gegeven, omdat de locaties voor windturbines waarvoor gedurende het lokale participatieproces onderzoeken uitgevoerd worden pas in beeld komen gedurende ditzelfde proces.

Dit maakt de projectvoorbereidingsfase voor initiatiefnemers risicovol. Amsterdam kan bijvoorbeeld initiatiefnemers in deze fase financieel steunen met een subsidie vanuit de regeling “ruimte voor duurzaam initiatief” en/of met een lening. Daarnaast gaat Amsterdam met coöperaties en in overleg met andere overheden onderzoeken hoe initiatiefnemers structureel kunnen worden geholpen met het ontwikkelen en behouden van de noodzakelijke kennis om initiatieven te ontplooien. Als in lijn met het klimaatakkoord en de wens van de gemeenteraad een grote inzet wordt verwacht van (nieuwe) burgercoöperaties bij de ontwikkeling van windturbines, dan is het noodzakelijk te onderzoeken hoe de (vaak vrijwillige) leden de noodzakelijke steun krijgen.

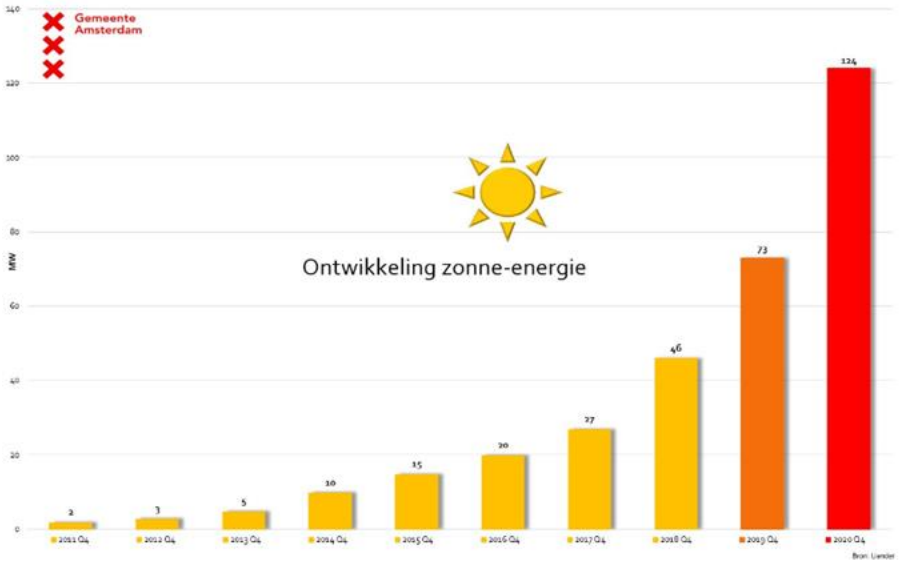
Intensievere communicatie over windturbines
Vanwege alle geuite zorgen communiceert Amsterdam steeds intensiever over hoe aan de zorgen tegemoet te komen en over het besluitvormingsproces. Op onder andere de website www.amsterdam.nl/windenergie geeft de gemeente uitvoerige en actuele informatie over (de ontwikkeling van) windenergie in Amsterdam. Maar ook via brieven aan bewoners, online nieuwsbrieven, de stadskrant, en sociale media wordt uitvoering gecommuniceerd. De gemeente kan echter vooraf niet alle zorgen wegnemen, want windturbines veroorzaken een bepaalde mate van hinder. Een bepaalde mate van hinder wordt geaccepteerd in Nederland. Net zoals bij de bouw van wegen en het bijkomende lawaai van wegverkeer.

Zon
In Amsterdam is het motto ‘geen dak onbenut’ leidend. Het gebruik van daken voor het opwekken van zonne-energie kan veel bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. Op daken kan elektriciteit worden opgewekt voor 400.000 tot 500.000 huishoudens. Naast daken kijkt Amsterdam ook naar alternatieve locaties waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is. De aanpak voor zonne-energie staat uitvoerig beschreven in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050. Hieronder volgt een beknopte

omschrijving van de ambities en voortgang van de realisatie van zonprojecten in Amsterdam.

Huidige situatie en geplande projecten
Het aantal zonnepanelen in Amsterdam neemt de laatste jaren fors toe. Van 2012 tot en met 2020 is het aantal zonnepanelen in Amsterdam jaarlijks met circa 50 procent gegroeid. Eind 2020 ligt er volgens de gegevens van Liander 124 MW (118 GWh) opgesteld vermogen aan zonnepanelen in Amsterdam.

Figuur 6.1 Ontwikkeling Zonne-energie in Amsterdam



Ambitie voor 2030
Bij de start van het RES·proces is in de dialoog met bewoners en andere belanghebbenden in de lokale ateliers gebleken dat het benutten van de daken voor het opwekken zonne-energie als meest logische optie wordt gezien in een stedelijk gebied als Amsterdam. De ambitie van 400 MW (380 GWh) in 2030 kan worden behaald als circa 60 procent van de capaciteit van de grote daken (meer dan 15 kWp) wordt benut (inclusief huidig opgewekt vermogen, bron Zonatlas eind 2018).

Afbeelding 6.1 Zonnepanelen op Amsterdams dak



Naast de grote daken leveren ook kleinere daken in Amsterdam een significante bijdrage aan het opwekken van duurzame energie. De doelstelling van Amsterdam, zoals opgenomen in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal is om in 2030 de helft van de potentie voor het opwekken van zonne-energie te benutten. Dat komt overeen met een opgesteld vermogen van 550 MW.

De geambieerde groei voor Amsterdam voor 2030 is twee keer zo hoog als de landelijke prognose voor de groei van het aantal zonnepanelen (inclusief 'kleine daken')[72]. Per jaar moet er in Amsterdam ongeveer 50MW extra opgesteld vermogen worden gerealiseerd. Dit zijn per jaar 150.000-170.000 zonnepanelen. Ervan uitgaande dat de komende jaren eerst de beste daken vol worden gelegd en dat de gemeente zelf weinig sturingsmiddelen heeft, is het vasthouden van een dergelijke groei een grote uitdaging.

Afhankelijkheid gebouweigenaren

De gemeente realiseert zelf geen zonprojecten (behalve op daken van de eigen gebouwen) en is afhankelijk van besluitvorming van gebouweigenaren. Er zijn verschillende redenen waardoor de uitrol van zonnepanelen op daken

[72] Opgesteld vermogen zonne-energie: in Amsterdam in 2019: 73MW. Ambitie in 2030: 550 MW. Groeifactor 2019-2030: 7,5 / in Nederland in 2019: 6,9 GW. Prognose volgens PBL in 2030: 26 GW. Groeifactor 2019-2030: 3,8.

niet vanzelf gaat. In Amsterdam is er sprake van verschillende belangen tussen gebouweigenaren en gebruiker(s); zogenaamde split incentives. Ook is er een groot aandeel VvE's met complexe besluitvormingsprocessen, zijn niet alle dakconstructies geschikt en zijn er eigenaren die andere plannen hebben met hun dak zoals de aanleg van een dakterras of luchtverversingsinstallaties.

De gemeente ondersteunt bewoners, bedrijven, VvE's, maatschappelijke organisaties en corporaties met het realiseren van zonnepanelen maar kan niet direct sturen op het gebruik van daken[73]. De gemeente Amsterdam steunt het idee dat gemeenten instrumenten krijgen om te sturen op het gebruik van grote bedrijfsdaken als eigenaren zelf geen initiatief tonen terwijl het dak kan bijdragen aan de energietransitie. Ook de rijksregelingen voor zonprojecten (zoals de SDE++-regeling, Postcoderoosregelingen en de salderingsregeling) zijn zeer bepalend voor de uitrol van zonnepanelen. Het is van groot belang dat deze regelingen blijven aansluiten bij de stedelijke omgeving in Amsterdam.

Dubbel ruimtegebruik; alternatieve locaties
Naast daken zet Amsterdam in op andere vormen van dubbel ruimtegebruik. Zo wordt gekeken naar zonneprojecten op parkeerterreinen en worden scenario's uitgewerkt voor tijdelijke zonnevelden op braakliggend terrein. De mogelijkheid voor een overkapping met zonnepanelen van de gemeentelijke parkeerlocatie bij Sportpark Sloten is al onderzocht, uitgewerkt en de marktuitvraag wordt voorbereid. Voor een tijdelijke zonneweide op Strandeiland zijn vijf mogelijk geschikte locaties geïdentificeerd en is de voorbereiding voor opname van de bestemming zonneweide in het bestemmingsplan Strandeiland getroffen. Voor Buiteneiland is een concept plan met tijdelijke drijvende zonneweide in de aanlegfase en permanente zonneweide op land opgesteld.

Ook werkt Amsterdam samen met aangrenzende gemeenten aan het gebruik van geschikte locaties langs snelwegen, zoals taluds en geluidsschermen. In Amsterdam lijken de gronden langs de Westrandweg (A5) geschikt voor het opwekken van duurzame energie. De infrastructuur wordt hier waarschijnlijk niet aangepast in de komende 15 jaar en zonnepanelen zijn ruimtelijk in te passen. De gronden zijn echter in eigendom van het rijk waardoor

[73] Meer Informatie over het Amsterdamse programma voor zonnepanelen is te vinden op de website www.amsterdam.nl/zon.

Amsterdam deze gronden niet zelf kan inzetten voor het opwekken van energie. Amsterdam heeft het initiatief genomen om samen met Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Amstelveen de minister van Economische Zaken en Klimaat te vragen om de rijksgronden langs rijkswegen in de regio Noord Holland Zuid onderdeel te maken van het Programma OER (Opwekking van Energie op Rijksvastgoed).

De kwantitatieve bijdrage van de alternatieve locaties met dubbel ruimtegebruik en langs rijkswegen is beperkt ten opzichte van het potentieel op daken. Uit een eerdere analyse met Rijkswaterstaat West-Nederland Noord blijkt dat er ruimte is voor circa 11 MW aan financieel haalbare projecten op de rijksgronden langs de snelwegen in Amsterdam. Om deze reden wordt er geen aparte doelstelling voor alternatieve locaties geformuleerd.

Zonneweides in landschappelijk gebied en op water
Amsterdam heeft in de 'ladder voor het landschap' (Nota Duurzaam Landschap, Amsterdam, 2019) opgenomen dat het de voorkeur heeft om zonprojecten binnen de stedelijke omgeving of op bedrijventerreinen te realiseren. Dit sluit aan bij de geuite voorkeuren van de deelnemers van de RES-ateliers (najaar 2019). Amsterdam heeft daarom geen zoekgebieden bepaald voor het opwekken van zonne-energie in landschappelijk gebied of op water en hanteert een 'nee tenzij'-benadering. Zonneweides in landschappelijk gebied of op open water komen slechts ter sprake als doelstellingen voor duurzame energie-opwek niet worden gehaald.

Een uitzondering is de Noorder IJ-plas[74]. De gemeenteraad heeft per motie opgeroepen de Noorder IJ-plas aan te wijzen als zoekgebied voor het opwekken van zonne-energie. Voorwaarde voor een uiteindelijk project is uiteraard dat het ruimtelijk en ecologisch goed inpasbaar is en er voldoende ruimte beschikbaar blijft voor andere functies. Ook voor dit zoekgebied geldt dat de potentie voor het opwekken van zonne-energie zeer beperkt is ten opzichte van de potentie van zon op daken.[75] Er is daarom geen aparte

[74] Dit is conform motie #61 van het lid Ceder inzake zonnepanelen op de Noorder IJplas.

[75] Oppervlakte van de Noorder IJplas is circa 45 ha, maximale potentie zonnepanelen is circa 1 MW per hectare, benuttingspercentage zonnepanelen op water is 50 procent (uitganspunt berekeningen nationaal RES-programma), benutting van 10 procent van de plas geeft 2-3 MW aan opgesteld vermogen zonnepanelen.

doelstelling opgenomen voor het opwekken van zonne-energie op deze specifieke locatie.

6.4 Warmte

Ambitie

De gemeente Amsterdam wil in 2040 aardgasvrij zijn. De gemeente vindt het belangrijk dat het alternatief voor aardgas duurzaam is, de overstap betaalbaar en dat verschillende warmtebronnen de benodigde warmte kunnen leveren. De stad wil aardgasvrij worden met de duurzame warmte die er al is en verkent bovendien nieuwe duurzamere warmtebronnen. Het beleid voor warmte is verder uitgewerkt in onder andere de Transitievisie Warmte, maar ook met het aanvragen van de opsporingsvergunning aardwarmte (zie kader) en het aanwijzen van de Warmtemotor als een van de 'Duurzame Herstelmotoren' zijn er nieuwe stappen gezet. Deze ontwikkelingen lopen parallel aan de Regionale Structuur Warmte (RSW), het deel in de RES dat specifiek over warmte gaat (zie hoofdstuk 3) en worden hieronder verder toegelicht. Ook de vervolgstappen voor regionale afstemming over de RSW worden beschreven.

Transitievisie Warmte (TVW)

In september 2020 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld[76]. De Transitievisie Warmte (TVW) geeft voor alle Amsterdamse buurten aan op welke termijn deze op een alternatieve manier van verwarmen overstappen. De overstap naar duurzaam verwarmen doet Amsterdam samen met de partners, niet van vandaag op morgen, maar stapsgewijs. Om de transitie uitvoerbaar te maken en de stad zo leefbaar mogelijk te houden is afstemming tussen partijen nodig. De gemeente voert hierin de regie en betrekt partners in de stad zo vroeg mogelijk in het proces bij haar planningen. De transitievisie wordt minimaal elke vijf jaar herijkt. Op die manier nieuwe inzichten worden verwerkt en kan waar nodig de richting worden bijgesteld.

Volgens de TVW zal in 2040 het grootste gedeelte van de huidige gebouwen in Amsterdam met een aardgasaansluiting aangesloten zijn op een warmtenet (≈54 procent). Daarnaast is er een grote rol weggelegd voor bronnetten (≈18 procent). De binnenstad zal aangesloten zijn op een gasnet dat in de toekomst met een steeds groter aandeel groengas gevoed zal

[76] 200253 Transitievisie Warmte Amsterdam (raadsinformatie.nl)

worden (≈14 procent) en is all electric voor ≈13 procent van de gebouwen een duurzaam alternatief voor aardgas.

Tabel 6.2 Duurzaam alternatief voor aardgas

Duurzaam alternatief voor aardgas	Aantal woningequivalenten[77]
Warmtenet: huidige aansluitingen	102.000
Warmtenetten	343.000
Lokale bronnetten (inclusief opt-out[78])	152.000
Aardgasvrij gasnet	113.000
All electric (inclusief opt-out)	110.000
Totaal	**820.000**

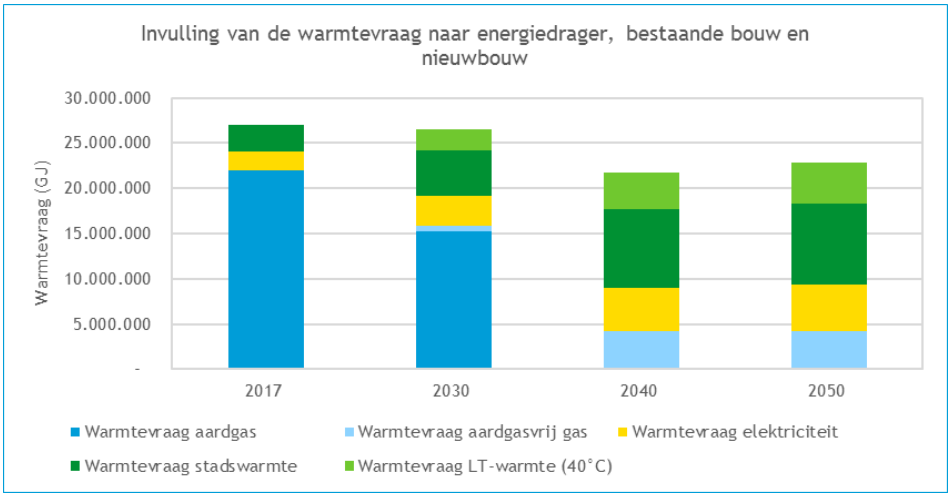
Warmtevraag

Als de Transitievisie Warmte volgens aangegeven planning verloopt geeft onderstaande figuur 6.2 de (toekomstige) warmtevraag weer van de gebouwde omgeving in Amsterdam. Doordat in deze figuur rekening is gehouden met groei van de stad, is de totale warmtevraag in 2050 (≈23GJ) iets hoger dan in 2040 (≈22 GJ). De figuur laat zien dat in 2040 en 2050 niet langer gebruik wordt gemaakt van aardgas voor de warmtevraag. In plaats daarvan worden warmtenetten de belangrijkste leveranciers van warmte.

[77] Een woningequivalent (WEQ) is de hoeveelheid warmte energie die nodig is om een gemiddelde woning in Amsterdam van ruimteverwarming en warm water te voorzien. Voor utiliteitsbouw is 1 WEQ gelijkgesteld aan 80 m2 bruto vloeroppervlakte (BVO).

[78] de inschatting dat een bepaald percentage van de vastgoed eigenaren in warmtenetbuurten zal kiezen voor een all-electric oplossing, en dat een ander percentage (voornamelijk utiliteitsgebouwen) zal kiezen voor een lokaal bronnet. Dit verschijnsel waarbij eigenaren niet kiezen voor de overwegende warmte optie in de buurt wordt een 'opt-out' genoemd.

Figuur 6.2 Invulling van de warmtevraag naar energiedrager, bestaande bouw en nieuwbouw



Bron: CE Delft (2020) Rapport CO_2-effecten van de Transitievisie Warmte. Gemeente Amsterdam[79]

Warmteaanbod

Amsterdam heeft voor de 'Themastudie Warmte en Energie' een overzicht opgesteld van alle beschikbare (duurzame) warmtebronnen, het zogenaamde 'Amsterdamse Bronnenboek'[80]. Hierin komt naar voren dat het huidige hoge temperatuur-warmtenet wordt gevoed door verschillende bronnen die nog niet volledig 'uitgenut' worden:

- AEB (afvalverbranding) voedt het noordelijk en westelijk deel van het warmtenet. Momenteel is de huidige totale capaciteit 150MWth, wat uitgebreid kan worden tot 200 MWth (en 450MWth bij volledige warmteproductie en geen elektriciteit). Dit is afhankelijk van hoe/wanneer de maatschappij in de toekomst om wil gaan met afvalbrandingen (CO2) uitstoot.
- Hemwegcentrale , een elektriciteitscentrale (STEG op aardgas) vergelijkbaar met de Diemercentrale, waarvan op dit moment de restwarmte onbenut in het IJ wordt geloosd[81].

[79] https://www.ce.nl/publicaties/download/2947

[80] https://issuu.com/gemeenteamsterdam/docs/het_amsterdamse_bronnenboek_online_versie

[81] Het gaat hier om het 'gasgestookte' deel van de Hemwegcentrale, het 'kolengedeelte' is gesloten.

Er is niet één type warmtebron/techniek dat kan voorzien in de toekomstige warmtevraag: er is een slimme combinatie van technieken nodig om te komen tot een optimale mix van betaalbaar, duurzaam en leveringszekerheid. Om te voorzien in de toekomstige warmtevraag en om de opwek hiervan te verduurzamen moeten alternatieve warmtebronnen ontwikkeld worden. Daarom zet de gemeente Amsterdam in op aardwarmte (geothermie, zie kader), lage temperatuur warmte uit aquathermie en restwarmte uit datacenters.

Aardwarmte (Geothermie)
Geothermie is een belangrijke bron voor de verdere verduurzaming van het warmtenet. Het is daarom van belang geothermie op de juiste manier te benutten. De gemeente Amsterdam heeft in november 2020 is de Samenwerkingsovereenkomst 'gezamenlijke uitgangspunten geothermieontwikkeling MRA' getekend. In de samenwerkingsovereenkomst is het stimuleren van kennisdeling en gecoördineerd toetreding tot de geothermiemarkt opgenomen als belangrijk speerpunt.

Aanvraag opsporingsvergunning Amsterdam
Voordat geothermie gewonnen kan worden dient als eerste stap een opsporingsvergunning aardwarmte aangevraagd te worden voor een bepaald gebied en voor een bepaalde diepte. Wanneer een opsporingsvergunning wordt verleend door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, geeft dat een vergunninghouder het recht voor onderzoek en ontwikkeling in het betreffende gebied. De gemeente Amsterdam heeft het initiatief genomen om samen met de provincie Noord-Holland en de warmteafnemers Vattenfall en Eneco een opsporingsvergunning geothermie voor het gebied in en rondom Amsterdam aan te vragen.

Als mede-vergunninghouder van een opsporingsvergunning kan Amsterdam haar regierol in de warmtetransitie maximaal uitoefenen in het belang van een duurzame en betaalbare warmtevoorziening. De aanvraag heeft als doel dat de ontwikkeling van geothermiebronnen in de regio Amsterdam versnelt, kennis optimaal wordt gedeeld, en de ondergrond efficiënt benut wordt. In plaats van het geheel over te laten aan de markt kunnen de gemeente en provincie op deze wijze samen met afnemende warmtebedrijven sturen op hun doelstellingen,:

- Duurzame warmte tegen een goede prijs.
- Geschikt gebied/ beste locaties.
- Transparante afwegingscriteria over winningslocaties.
- Transparantie selectie operators.
- Participatie en omgevingsmanagement.

Programma Lage Temperatuur Warmteketen – Aquathermie (LTW-A)
Het programma LTW-A onderzoekt de optimale invulling van de gemeentelijke rol in de lage temperatuur-warmteketen, werkt aan een projectportfolio en brengt de potentie van lagetemperatuurwarmte voor de stad in kaart. Sinds 2019 werkt de gemeente hierin samen met Waternet. Begin 2021 is gestart met het uitwerken van een voorkeursvariant hoe de organisatievorm tussen gemeente Amsterdam en Waternet er het beste uit kan komen te zien. Inmiddels zijn er 26 lagetemperatuurwarmte-projecten in de stad geïdentificeerd.

Datacenters
Amsterdam heeft de grootste concentratie van datacenters in Europa. Dat betekent veel locaties, veel vermogen aan servers en dus veel restwarmte. Deze restwarmte kan in de toekomst een belangrijke rol spelen voor de Amsterdamse warmtevoorziening. De gemeenteraad heeft op 17 december 2020 een vestigingsbeleid voor datacenters vastgesteld[82]. Amsterdam stelt daarin duurzame voorwaarden aan de vestiging van datacenters.

De randvoorwaarden voor het benutten van de restwarmte zijn nog niet gerealiseerd, dit vraagt om maatwerk per gebied. Onderdelen moeten nog verder uitgewerkt worden door concrete pilots in samenwerking met betrokken datacenters, potentiële warmte-exploitanten, experts vanuit de gemeente en de Omgevingsdienst. De gemeente heeft vooral een faciliterende rol en voert regie op de realisatie van (lokale) warmtenetten met inzet van het beschikbare instrumentarium.

Warmte-infrastructuur
Uit de Transitievisie Warmte (TVW) blijkt een grote rol voor collectieve warmtenetten (meer dan 50 procent als duurzaam alternatief voor aardgas). Momenteel is circa 13 procent van de gebouwde omgeving aangesloten op warmtenet. De resterende opgave is urgent, omvangrijk en complex (zie kader Uitdagingen voor de collectieve warmteopgave).

82
https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/9525637/1/1544A_20_bijl1%20Vestigingsbeleid%20datacenters%20gemeente%20Amsterdam

Uitdagingen voor de collectieve warmteopgave

<u>De collectieve warmteopgave is urgent</u>

- De bebouwde omgeving in 20 jaar aardgasvrij maken is een majeure opgave.
- Diverse actuele projecten in de stad vragen handelingsperspectief voor het realiseren van een duurzame warmtevoorziening. Als gevolg van de forse woningenbouwopgave (150.000 woningen in 20 jaar) neemt deze behoefte aan handelingsperspectief toe.

<u>De collectieve warmteopgave is omvangrijk</u>

- De inpassing van warmtenetten (inclusief verdeelstations) in de toch al drukke onder- en bovengrond van Amsterdam is een aanzienlijke ruimtelijke uitdaging. De aanleg van deze benodigde infrastructuur betekent dat veel straten in de stad langere tijd en vaker dan nu open liggen.
- Een inschatting voor de totale maatschappelijke kosten van de warmtetransitie in Amsterdam is minimaal € 40 miljard (isolatie, warmtenetten, voorzieningen), met een onrendabele top (minder opbrengsten dan kosten) van ongeveer € 14 miljard. Vooral in de bestaande bouw is de financiële opgave groot.

<u>De collectieve warmteopgave is complex</u>

- Tijdige beschikbaarheid en beheer van duurzame bronnen en de eventuele opslag van warmte dienen in balans te zijn op de schaal van het hele systeem.
- Grootschalige toepassing van lage temperatuur warmtenetten vergt extra elektriciteitsinfrastructuur en -productiecapaciteit moet worden verhoogd
- Warmtesystemen hebben ook een elektriciteitsvraag. Deze elektriciteit wil de gemeente duurzaam opwekken, maar dit vraagt afstemming en integraal denken. De duurzame opwek van windenergie sluit bijvoorbeeld aan bij de behoefte van extra elektriciteit voor warmte (omdat all electric warmtesystemen doorgaans meer elektriciteit verbruiken in de winter, wanneer er ook meer elektriciteit door wind kan worden opgewekt dan met zon).
- De warmtetransitie gaat vele stakeholders aan met eigen en soms tegenstrijdige belangen en eigen tijdslijnen. Van private en corporate vastgoedeigenaren tot publieke diensten en woningcorporaties en van nutsbedrijven tot burgers die eigen initiatieven ontwikkelen. Dit vergt een hoge mate van afstemming en coördinatie. Tussen diverse schaalniveaus (lokaal, regionaal, nationaal), maar ook tussen sectoren. Want niet alleen de warmtevoorziening wordt verduurzaamd, de klimaatagenda leidt ook tot stevige veranderingen in andere sectoren.

Regionaal samenwerken aan de volgende stap
In het proces richting de Regionale Structuur Warmte 1.0 is de samenwerking met de buurgemeentes opgezocht (zie paragraaf 3.5). De warmtetransitie reikt namelijk verder dan de eigen gemeentegrenzen en samenwerking met de regio is essentieel, voor zowel de inzet en ontwikkeling van duurzamere bronnen als ook de efficiënte verdeling van warmte. De gemeente verkent samen met de buurgemeenten Zaanstad, Diemen, Amstelveen, en Haarlemmermeer hoe de warmtevraag zich naar verwachting zal ontwikkelen, welke warmtebronnen beschikbaar zijn en hoe en waar deze warmte efficiënt ingezet zou kunnen worden[83]. Amsterdam heeft veel warmte zelf nodig voor om aardgasvrij te worden, maar heeft daarnaast ook grootschalige warmtebronnen die potentieel door buurgemeentes gebruikt zouden kunnen worden.

6.5 Elektriciteitsinfrastructuur

Door de groei van de stad en de energietransitie moet het elektriciteitsnetwerk in Amsterdam de komende jaren fors worden uitgebreid. Netuitbreidingen zijn hard nodig om de toenemende vraag naar elektriciteit te faciliteren. Denk aan de komst van datacenters, woningbouw en elektrificatie van mobiliteit. Liander en de gemeente Amsterdam werken samen aan deze opgave.

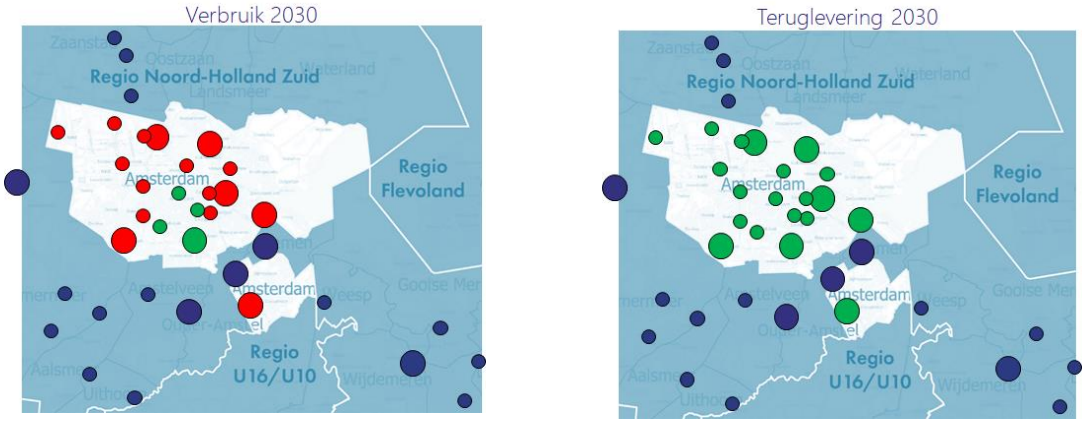
Inpassen duurzame opwek op het elektriciteitsnet mogelijk
In Amsterdam wordt de piekvraag naar elektriciteit vrijwel overal hoger dan het piekaanbod. Daarom is het inpassen van duurzame opwek op het elektriciteitsnet over het algemeen goed mogelijk. Vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie is het slim om de vraag zo dicht mogelijk bij het aanbod te realiseren. Ook zorgt een goede verdeling van zon en wind voor een efficiëntie benutting van het elektriciteitsnetwerk. De combinatie leidt tot lagere maatschappelijke kosten dan wanneer er alleen ingezet wordt op wind of zon, want door de combinatie hoeft de netbeheerder het elektriciteitsnet op minder plekken te verzwaren.

[83] Warmtebronnen zijn veelal in commerciële handen dus de uiteindelijke inzet en verdeling van warmte zal in overeenstemming met private partijen tot stand moeten komen

Uitbreidingen van netwerk nodig op lokaal niveau
Op lokaal niveau zorgt de inpassing van zonnepanelen en windturbines voor uitdagingen. Deze uitdagingen zijn oplosbaar als het netwerk wordt uitgebreid. Het is van groot belang dat de plannen voor de duurzame opwek en de planning van uitbreiding van het netwerk goed op elkaar zijn afgestemd. Daarnaast zorgt het slim toepassen van vraag- en aanbodsturing voor een reductie van vermogenspieken. Dat kan een positief effect hebben op de uitbreidingsopgave van het elektriciteitsnetwerk. Gemeente Amsterdam en Liander werken daarom samen aan deze opgave in het programma EVA (zie ook hieronder).

Capaciteit elektriciteitsnetwerk voor grootschalige opwek
Liander heeft in kaart gebracht hoeveel capaciteit er op de verschillende onderstations in Amsterdam is in 2030. De kaarten laten zien dat in 2030 80 procent van de stations overbelast zijn door vraag naar elektriciteit (verbruik). Voor opname van elektriciteit is voldoende capaciteit aanwezig (teruglevering).

Afbeelding 6.2 Verbruik en teruglevering in 2030



Thematische studie elektriciteit Amsterdam (TSA)
De gemeente Amsterdam en de netbeheerder hebben samen een verkenning gedaan naar de impact van de plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. In deze 'TSA' is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie, datacenters en de veranderende mobiliteit. De TSA wordt tweejaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten. Zo wordt er samengewerkt aan een duurzaam, betrouwbaar en

effectief netwerk. De eerste update (TSA 2.0) is voorzien in het voorjaar 2021. De ambitie van de RES is hierin verwerkt.

In de studie zijn vier scenario's uitgewerkt: laag, midden, hoog en 'Amsterdam ambitie'[84]. Bepalende factoren hierin zijn groei van de stad, aardgasvrij maken woningvoorraad, zon, elektrische mobiliteit en industrie, datacenters en grootschalige elektriciteit-opwek.

Vraagontwikkeling zeer snel met grote onzekerheidsmarge
De snelheid van de ontwikkelingen is zeer hoog. In 2050 is de vermogensvraag drie (laag scenario) tot vier keer (hoog scenario) zo hoog in vergelijking met 2019. De elektriciteitsvraag van datacenters heeft de grootste 'netimpact'. De zogeheten onderstations (stedelijk schaalniveau) zijn bepalend voor de capaciteit. Uit de TSA 2.0 (2021) blijkt dat 20 van de 25 onderstations overbelast raken in 2030 in een middenscenario, wanneer geen uitbreidingen van het netwerk zouden plaatsvinden. Daarnaast is er op buurtniveau ruimte nodig voor extra infrastructuur. Uit de studie is verder gebleken dat de inpassing van duurzame opwekking met wind en zon uit het RES-bod van Amsterdam niet voor knelpunten zorgt op de onderstations: er is voldoende capaciteit om elektriciteit op te nemen in het netwerk. Ook is berekend dat innovatieve toepassingen kunnen bijdragen aan een reductie van 10-30 procent van de vermogensvraag. De inpassing van de infrastructuur in de ondergrond vraagt extra aandacht.

Drie sporen voor een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk
Om in het licht van deze ontwikkelingen tot een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk te komen, werken de netbeheerder en de gemeente Amsterdam intensief samen binnen het programma Elektriciteitsvoorziening Amsterdam (EVA) langs drie sporen:

1. Ruimtelijke planning van de benodigde uitbreidingen.
2. Het onderzoeken en testen van innovatieve toepassingen om de impact op en van het netwerk te reduceren.
3. Het strategisch en integraal plannen van ambities en opgaven. De uitkomsten van de RES zijn hier input voor.

[84] In het Amsterdam-ambitie-scenario is de impact van Amsterdamse ambities en doelstellingen bepaald. In dit scenario is ook het RES-bod van Amsterdam 1 op 1 overgenomen.

6.6 Leefomgeving en ruimte

Impact energietransitie is aanzienlijk

De impact van de energietransitie op de fysieke leefomgeving is aanzienlijk. Het is een van de grootste ruimtelijke opgaven in de komende decennia. Een duurzaam energiesysteem vergt meer ruimte dan een fossiel systeem. Bovendien zullen er tijdelijk verschillende systemen naast elkaar bestaan. Duurzame energie is ook zichtbaarder: steden en landschappen gaan er door de transitie anders uitzien. Dit betekent dat de transitie direct zichtbaar en voelbaar wordt in de leefomgeving van mensen. In elke gemeente moet de energieopgave gecombineerd worden met andere transities en grote opgaven, zoals woningbouw en klimaatadaptatie.

Ruimtelijke integratie

In de steeds verder verdichtende stad Amsterdam is deze opgave voelbaar. Daar waar Amsterdam binnen de stadsgrenzen voorziet in meer ruimte voor wonen, werken en voorzieningen ligt ook de opgave om te verduurzamen. Dat gaat niet altijd samen. Denk hierbij aan windmolens die op afstand moeten staan van geluidsgevoelige bestemmingen.

Warmte, wind, zon en bijbehorende infrastructuur vragen om ruimte in de bebouwde en onbebouwde omgeving. Deze opgaven worden nu voorzien op de daken van de gebouwen, langs infrastructuur- en verkeersknopen en aan de randen van de stad (zie kader “duurzame stadsentrees”). Windenergie heeft de grootste visuele impact, voor zonne-energie is relatief veel oppervlakte nodig. Het schuurt op verschillende momenten tussen duurzaamheidsambities en ruimtelijke ontwikkelingen in de stad, maar er zijn ook kansen voor het clusteren en combineren van functies.

De ruimtelijke integratie vraagt om een duidelijke visie op de ruimtelijke inpassing en een rechtvaardige verdeling van lusten en lasten. In het participatietraject wordt open het gesprek gevoerd over mogelijke gevolgen van bepaalde maatregelen en kansen door meeprofiteren van de coöperatieve energieopwekking.

Duurzame stadsentrees

Amsterdam heeft in de voorkeursgebieden fictieve schetsen gemaakt van mogelijke windturbine-opstellingen. De hypothetische molens (3 MW, circa 146 meter hoog, schaal 1: 25.000) langs de verschillende knooppunten kunnen de duurzame stadsentrees vormen.





Afbeelding 6.3 Knooppunt Coenplein





Afbeelding 6.4 Knooppunt Diemen





Afbeelding 6.5 Knooppunt Holendrecht

Legenda bij afbeeldingen 6.3 t/m 6.5:

Rode pijl: geeft richting van de zichtlijn aan.

Zwarte punt: mogelijke windturbine op grondgebied Amsterdam

Rode punt: mogelijke windturbine op grondgebied buurgemeente.

Blauwe punt: bestaande windturbine.

In de vervolgfase van de RES 1.0 speelt onder regie van de gemeente de ruimtelijke integratie een belangrijke rol. Hiervoor wordt over gemeentegrenzen heen en met verschillende stakeholders samengewerkt. De eerste verkenningen rond de gebiedsaanpak Diemerscheg geven aan dat een goede samenwerking mogelijk is.

Bijzondere aandacht verdient het onderwerp biodiversiteit en natuur. In de vervolgfase wordt er onderzoek gedaan naar de gevolgen van zonneweides en windturbines voor de biodiversiteit in de zoekgebieden van de RES. Ook worden de maatregelen verkend die bij de aanleg van zonneweides en windturbines kunnen voorkomen dat de biodiversiteit achteruit gaat - of die bevorderen dat de biodiversiteit vooruit gaat.[85]

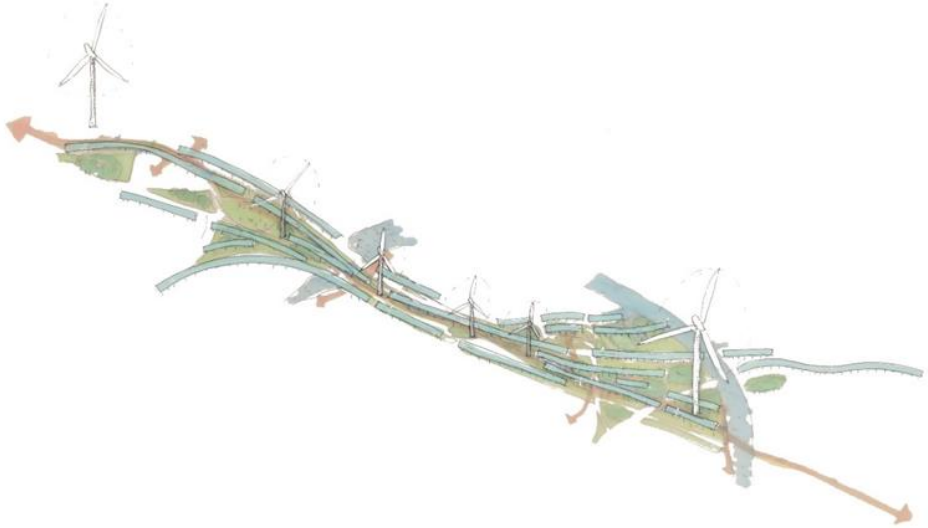
Masterclass energielandschappen door gemeente Amsterdam en Academie van Bouwkunst

Om deze opgaven en dilemma's in de toekomst goed te kunnen aanpakken en vanuit een integraal ruimtelijk verhaal te kunnen benaderen, hebben de gemeente Amsterdam en de Academie van Bouwkunst de handen ineengeslagen. Sinds 2019 werken de Academie van Bouwkunst en de gemeente Amsterdam samen om de ruimtelijke dimensie van de energietransitie te verkennen. Concreet doet de gemeente dit door een Masterclass te organiseren waarin beleidsmakers, stedenbouwkundigen, planologen, landschapsarchitecten en ontwerpers van de openbare ruimte de energietransitie verkennen als integrale ontwerpopgave. Het doel van de Masterclass is dat de deelnemers op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen in de energietransitie en weten hoe deze toe te passen - ook met het oog op andere opgaven.

In 2020 is de Masterclass georganiseerd rond de RES en gingen de deelnemers aan de slag met het energievraagstuk in de Diemerscheg-Amsterdam. Ook buurgemeenten participeerden in de Masterclass en waren aanwezig bij de eindpresentatie. Deze aanpak, de aansluiting bij de RES, een concrete case en samenwerking met deelgemeenten en stakeholders, wordt in 2021 voortgezet. Dan gaan de deelnemers zich buigen over het energievraagstuk bij de Noorder IJ-plas.

[85] Hiermee wordt voldaan aan de motie E van de leden Timman (D66), Groen (GL) en Van Lammeren (PvdD) inzake onderzoek naar gevolgen zonneweides en windturbines voor biodiversiteit gerelateerd aan RES-zoekgebieden van 11-3-2020.

Afbeelding 6.6 Energielandschap ontworpen tijdens masterclass voor casus Diemerscheg-Amsterdam (2020)



6.7 Participatie en maatschappelijke acceptatie

Het Klimaatakkoord benadrukt het belang van maatschappelijke acceptatie om de gestelde doelen te kunnen realiseren. Participatie van de samenleving is daarvoor een veelgenoemd instrument. Het intensiever betrekken van burgers bij besluitvorming is een manier om tot gedragen besluiten te komen en om (lokale) kennis te mobiliseren. Maar maatschappelijke betrokkenheid betekent in de uitvoeringsfase van de RES dat er ook wordt gezocht naar commitment bij bewoners om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Dat vraagt om een intensievere benadering van en samenwerking met bewoners. De uitvoering van de RES is een leerproces waarin de overheid samen met bedrijven en bewoners met elkaar op zoek gaan naar manieren om de strategie tot uitvoering te brengen.

Beleidsproces RES met intensieve betrokkenheid van Amsterdammers
Vanaf begin van het RES-proces zijn stakeholders en bewoners betrokken. Voor en na het vaststellen van de concept-RES is er gecommuniceerd naar en met bewoners en andere betrokkenen in met name de directe omgeving van de zoekgebieden voor windenergie. In deze beleidsfase is ingezet op het periodiek informeren van alle betrokkenen over het proces. Met (digitale)

bijeenkomsten[86] waarvoor uitgenodigd is met geotargetting[87] heeft Amsterdam zoveel mogelijk bewoners betrokken bij de doelen van de concept-RES: het bepalen in welke (zoek)gebieden meer duurzame energie kan worden opgewekt en de argumentatie hiervoor of tegen. Over de uitkomsten van de diverse bijeenkomsten met bewoners is verslag gedaan aan de deelnemers en ook via onder andere nieuwsbrieven[88]. Ook heeft Amsterdam een website en nieuwsbrief specifiek over windenergie[89] gemaakt waar uitvoerige en actuele informatie over (de ontwikkeling van) windenergie in Amsterdam wordt gedeeld. Op de website is ook informatie over het besluitvormingsprocestraject in een tijdlijn te vinden.

Dit neemt echter niet weg dat ondanks deze inspanningen vanuit de gemeente er in de samenleving behoefte bestaat naar (nog) meer en intensievere vorm van dialoog en participatie. De gemeente neemt deze zorgen heel serieus en start na de RES 1.0 een nieuwe dialoog over windenergie.

Nieuwe dialoog over windenergie na vaststelling RES 1.0
Na de vaststelling van de RES 1.0 volgt een tussenfase voordat medewerking wordt verleend aan een initiatief. Die tussenfase wordt nog geconcretiseerd. Deze tussenfase draagt eraan bij om op participatieve wijze het gesprek te voeren over hoe windenergie het beste gerealiseerd kan worden in de verschillende zoekgebieden. Het gesprek is gericht op welke andere (ruimtelijke) opgaven tegelijkertijd onderdeel kunnen worden van de uitwerking, hoe de maatschappelijke samenwerking vorm krijgt, en waar de ruimte zit voor optimalisatie. De opbrengsten van deze tussenfase kunnen worden verwerkt in het participatieplan en eventueel in de te sluiten intentieovereenkomst met de initiatiefnemer(s).

Amsterdam stimuleert lokaal eigenaarschap
Amsterdam stimuleert mogelijkheden voor financiële participatie en lokaal eigenaarschap (in paragraaf 6.2. is hier al op ingegaan). Zo stimuleert Amsterdam collectieve inkoop van zonnepanelen en biedt de gemeente ondersteuning en leningen aan maatschappelijke organisaties (scholen, gebedshuizen) en bedrijven voor het realiseren van zonprojecten. Voor

[86] Zie de bijlage voor een tijdlijn (digitale) bijeenkomsten voor zoekgebieden wind

[87] Hiermee wordt voldaan aan de Motie J van het lid Marttin inzake het concreter maken van het participatieproces bij de uitwerking van de RES.

[88] Zie alle verslagen en 3D beelden op https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam

[89] www.amsterdam.nl/windenergie

windenergie organiseert de gemeente gesprekken met belanghebbenden en organisaties en is het gewenste minimum van tenminste 50% lokaal eigendom een belangrijk aspect voor medewerking bij lokale windinitiatieven (zie ook paragraaf 'Gemeente voert regie op het proces en de participatie'). In de warmtetransitie organiseert onder meer Amsterdam collectieve inkoopacties voor isolatiematerialen en geven energiecoaches advies aan Amsterdamse huishoudens om energiezuinig gedrag te stimuleren. Daarnaast kunnen particulieren en organisaties eenmalig een subsidie aanvragen om een duurzaam project of programma voor te bereiden via de subsidieregeling Ruimte voor duurzaam initiatief .

Met de websites Duurzame Wegwijzer[90] en Zon zonder Zorgen[91] biedt gemeente Amsterdam handelingsperspectief aan bewoners en organisaties op het gebied van onder andere duurzaam wonen en zonnepanelen op je eigen dak of via energiecoöperaties.

Samenwerking in de regio en met het Rijk
Amsterdam doet het maximale om op eigen grondgebied oplossingen te vinden, maar is afhankelijk van de energie-import uit andere regio's. Nagenoeg alle zoekgebieden van Amsterdam bevinden zich aan de gemeentegrens. Daarom is de gemeente Amsterdam continue in gesprek met de buurgemeenten, met de andere gemeenten in Noord-Holland Zuid en met de provincie. In dit proces wordt van elkaar geleerd en wordt gezorgd voor samenhang.

Amsterdam dringt er bij het Rijk en de provincie op aan de benodigde instrumenten en kaders te leveren.

[90] https://www.nieuwamsterdamsklimaat.nl/duurzame-wegwijzer

[91] https://zon.nieuwamsterdamsklimaat.nl/

7. Gooi en Vechtstreek

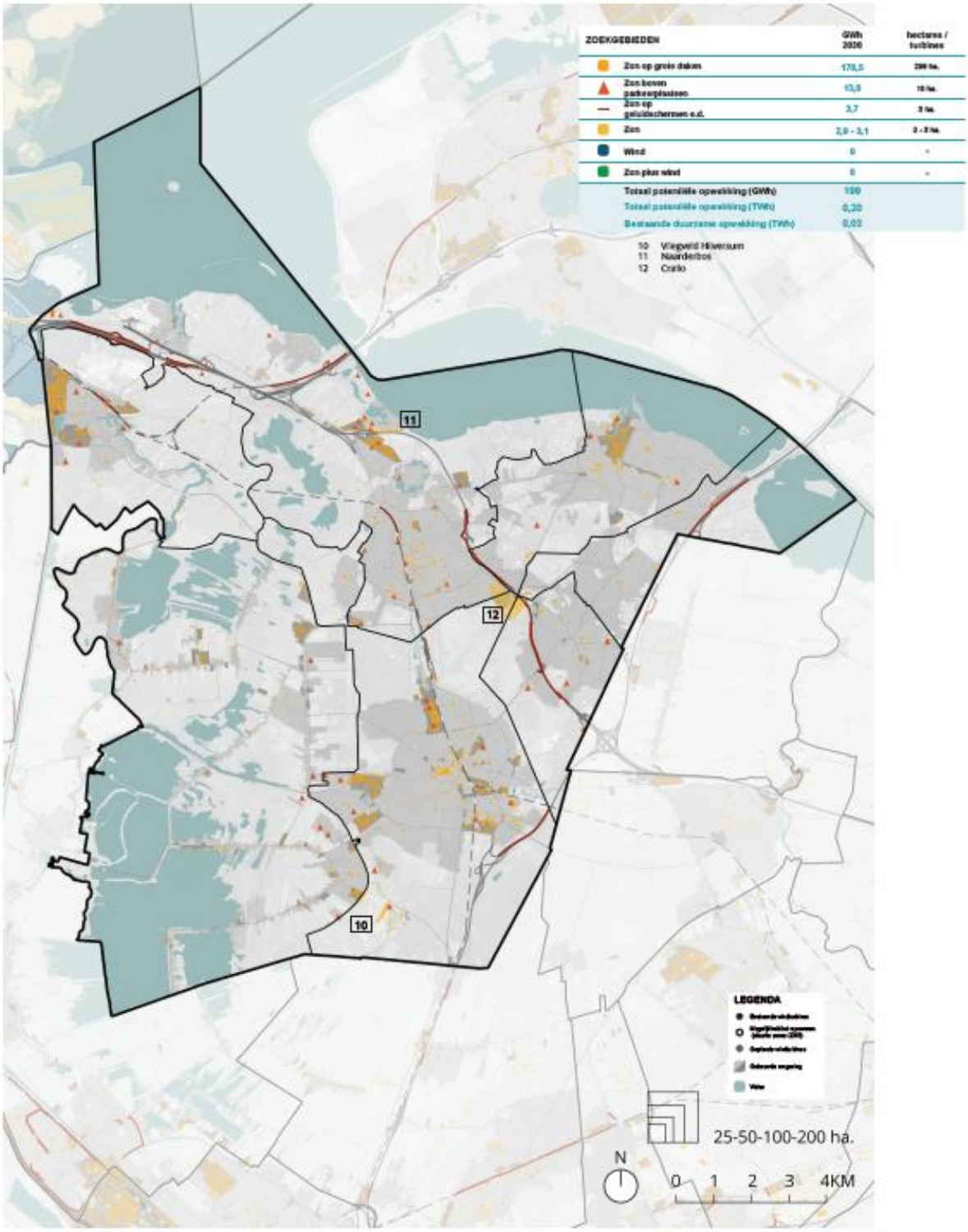
7.1 Samenvatting

Potentie van Gooi en Vechtstreek
De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Gooi en Vechtstreek is 229 GWh (0,23 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwek (30 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (199 GWh). In de kaart op de volgende pagina zijn de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en toetsing aan beschermingsregimes. Daarnaast zijn de reacties op de concept-RES en de uitkomsten van de wensen en bedenkingen verwerkt in de zoekgebieden.

Gooi en Vechtstreek heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben veelal een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie, zoals zonneweides en windturbines, inpasbaar is. Uitgangspunt voor de energietransitie is dat de toekomstige energiemix passend dient te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel de hernieuwbare energie in de ondergrond, als op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Hiermee rekening houdend staat de ambitie om een klimaatneutrale regio in 2050 te zijn. Daarnaast zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO_2-uitstoot door extra inzet op de verduurzaming van bebouwing en de aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

De zoekgebieden zijn aangepast na de wensen en bedenkingen, daarbij is een aantal zoekgebieden komen te vervallen maar zijn ook nieuwe kansen naar voren gekomen. Die nieuwe kansen zijn nu terug te vinden in de potentie. De regio blijft kijken naar mogelijke nieuwe zoekgebieden. Daarnaast blijft de regio openstaan voor nieuwe initiatieven en zullen deze worden onderzocht op haalbaarheid. De RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

DEELREGIO GOOI EN VECHTSTREEK



Uitgangspunten

De regio Gooi en Vechtstreek heeft een aantal uitgangspunten opgesteld voor duurzame energieopwekking in de regio:

- De gemeenten in Gooi en Vechtstreek willen de kwaliteiten die de regio biedt zo veel mogelijk behouden. Daarom willen ze zorgvuldig omgaan met het werelderfgoed, de cultuurlandschappen en de natuurgebieden in de regio. Ze doen dit door rekening te houden met de beschermende regimes van bijvoorbeeld UNESCO Werelderfgoed, Natura 2000, stiltegebieden en Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast houden ze rekening met de weidevogelkerngebieden, Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en de beschermde stads- of dorpsgezichten.
- De regio wil de potentie voor zon op grote daken, langs (spoor)wegen en op parkeerplaatsen zo veel mogelijk benutten.

Het aanbod van de regio Gooi en Vechtstreek is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- **Vliegveld Hilversum**. Op het vliegveldterrein Hilversum zijn de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op land verkend.
- **12 Naarderwoonbos**. In dit zoekgebied worden de mogelijkheden voor het plaatsen van een geluidswal met zonnepanelen langs het Naarderwoonbos verkend.
- **13 Crailo**. Zoekgebied voor zon. Daken van woningen en bedrijven en boven collectieve parkeerplaatsen worden voorzien van zo veel mogelijk zonnepanelen. In het energieleverend buurtschap Crailo wordt gebruikgemaakt van de zon als natuurlijke energiebron en warmtepompen voor de verwarming van de woningen. Er wordt voldoende energie opgewekt voor het gehele buurtschap inclusief de benodigde energie voor elektrisch vervoer.
- **Generieke zoekgebieden**. Zonnepanelen op daken, zonnepanelen boven parkeerplaatsen en zonnepanelen langs (spoor)wegen.

7.2 Kenmerken en ambities Gooi en Vechtstreek

Algemeen

De deelregio Gooi en Vechtstreek bestaat uit de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren. De regio telt in totaal ruim 250.000 inwoners. Kenmerkend voor de regio zijn de bijzondere cultuurhistorische kwaliteiten en de vele natuur. De diversiteit van gebieden als de Gooise stuwwal, de Vechtweiden, het Naardermeer (Nederlands eerste natuurmonument), de voormalige Zuiderzee en de veenplassen, binnen één regio in de Randstad is uniek. De regio wordt ook gekenmerkt door enkele

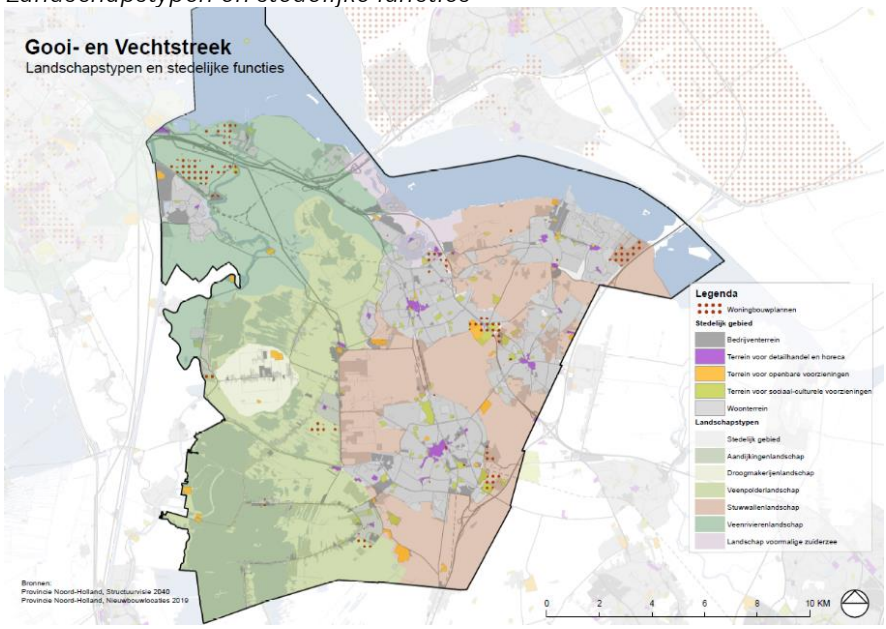
landschappen van (inter)nationale waarde, zoals de waterlinies en de buitenplaatsen van ’s-Graveland.

“Hoe wordt een keuze gemaakt tussen de hoeveelheid opwek en de negatieve effecten? Wie bepaalt hoe de ‘schuifjes geschoven worden’?”

Deelnemer lokale bijeenkomst Huizen

De regio heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben vaak een hoge stedenbouwkundige, architectonische of monumentale waarde, vaak met een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie, zoals zonneweides en windturbines, inpasbaar is. Om deze reden zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO2-uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Landschapstypen en stedelijke functies



Bron: Foto Energie & Ruimte Gooi en Vechtstreek (2019)

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

De ambitie van de regio is om in 2050 een klimaatneutrale regio te zijn. Om te komen tot een gezamenlijke strategie en aanpak voor een klimaatneutrale regio werken gemeenten, energiecoöperaties, de netbeheerder, waterschap Amstel Gooi en Vecht, provincie Noord-Holland, bedrijfsleven en woningcorporaties sinds november 2017 samen. Samen op Pad is het regionale programma waarin een langjarige intensieve samenwerking met partners voor de energietransitie is vastgelegd. De focus ligt daarbij op de gebouwde omgeving, omdat daar de grootste energie- en warmtevraag ligt. Voor de jaren 2019-2022 is een strategische samenwerkingsagenda opgesteld. Een van de speerpunten is 'een duurzaam Gooi en Vechtstreek'. Gemeenten willen dit realiseren door:

- inwoners te ondersteunen vanuit een regionaal energiedienstenbedrijf bij het isoleren, ventileren en elektrificeren van de gebouwde omgeving;
- mkb-bedrijven vanuit een regionale aanpak te ondersteunen bij het realiseren van zonne-energie en het verduurzamen van hun vastgoed;
- met partners geschikte plekken en bronnen (zon, wind, water, geothermie) voor hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) in Gooi en Vechtstreek aan te wijzen in de RES en de Transitievisie Warmte;
- de slagkracht, kennis en expertise op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en milieu te bundelen.

De samenwerkingsagenda is vertaald in een uitvoeringsprogramma waarin bovenstaande aanpak is geconcretiseerd[92].

Regionale uitgangspunten

De regio heeft een aantal uitgangspunten vastgesteld waarbinnen de energietransitie plaats dient te vinden. Zo dient de toekomstige energiemix passend te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel hernieuwbare energie in de ondergrond als op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Kansen voor geothermie en aquathermie als energiebron wegen volwaardig mee. Tot slot heeft de energiebesparingsopgave in de gebouwde omgeving prioriteit in Gooi en Vechtstreek.

7.3 Energiebesparing Gooi en Vechtstreek

Inleiding

[92] Energietransitie Gooi en Vechtstreek: uitvoeringsprogramma 2020-2022.

In Gooi en Vechtstreek is de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor 58 procent van de CO2-uitstoot in de regio. Het energiebesparingspotentieel in de regio bedraagt 43 procent ten opzichte van de uitstoot in 2016. Om deze reden ligt de nadruk van de energietransitie in de regio op energiebesparing. Vanuit de gedachte 'wat je bespaart, hoef je ook niet op te wekken', is dit de meest effectieve manier om de CO2-uitstoot te verminderen. De regio richt zich daarbij op alle inwoners, bedrijven en instellingen. Uitgangspunt is dat iedere partij verantwoordelijkheid neemt om een concrete bijdrage te leveren aan de landelijke opgave uit het Klimaatakkoord: een reductie van de uitstoot van CO2 met 49 procent in 2030 ten opzichte van 1990.

Gemeenten faciliteren, samen met regionale partners, inwoners en bedrijven bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Daarvoor werken gemeenten en stakeholders onder andere samen in het Regionaal Energietransitie Team (RET) en het Bestuurlijk Overleg Gooi en Vechtstreek (BOEG).

Kenmerken gebouwde omgeving
Onder de gebouwde omgeving worden alle woningen en bedrijven in de regio verstaan. In Gooi en Vechtstreek gaat het om circa 115.000 woningen en 30.000 bedrijven. Bijna 60 procent van de woningen is in bezit van particulieren, een kleine 30 procent is sociale huur en de rest particuliere huur. Circa 70 procent van de bedrijven (veel eenmansbedrijven/zzp'ers) zijn gevestigd op zogenoemde informele werklocaties. Op bedrijventerreinen zijn 7200 en op kantoorlocaties zijn 1800 bedrijven gevestigd. Kenmerkend is dat wonen en werken dicht bij elkaar liggen in Gooi en Vechtstreek.

Het bouwjaar van de woningen is bepalend voor de te nemen maatregelen. Twee derde van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek is gebouwd vóór 1975. De isolatiewaarde van deze relatief oudere woningen is meestal niet goed. Daarbij is dit type woningen vaak niet geschikt voor verwarming met lage temperatuur, zoals bij vloerverwarming. De mate van geschiktheid hangt naast de isolatiewaarde ook af van de kwaliteit van het verwarmingssysteem. Dat maakt dat het grootste deel van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek op dit moment onvoldoende geschikt is om over te stappen op lagetemperatuur-warmtebronnen.

★ *Woonvisie Regio Gooi en Vechtstreek.*

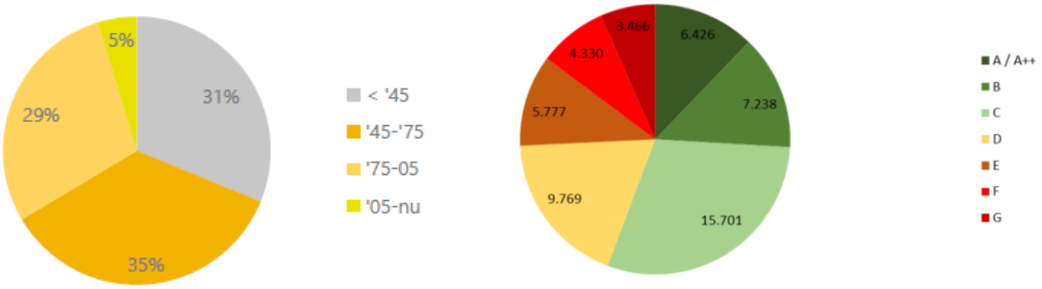
Woningen ★	115.000
Sociale huur	32.000
Particuliere huur	16.100
Koop	66.700

■ *CBS, statline.*

Bedrijven ■	30.000
Bedrijventerrein	7.200
Kantoorlocatie	1.800
Informele werklocatie	21.000

De opgave voor de gebouwde omgeving richt zich daarom in de komende periode op het versnellen van de verduurzaming van woningen en bedrijven door de bestaande voorraad te isoleren. Zonder deze stap is het vervangen van de warmtebronnen geen effectieve maatregel. Gelet op de omvang van de particuliere voorraad moet het huidige tempo sterk omhoog om de landelijke doelstelling van 49 procent reductie in 2030 te halen. Indien alle woningen uiterlijk in 2050 zijn verduurzaamd, betekent dit dat er de komende dertig jaar jaarlijks bijna 3800 woningen aangepakt moeten worden.

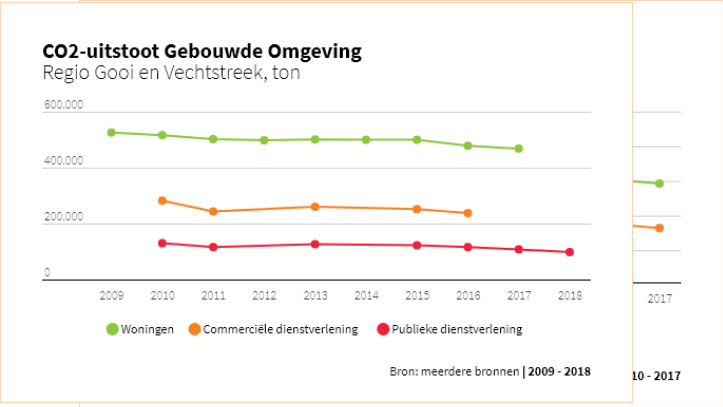
Woningvoorraad Gooi en Vechtstreek naar bouwjaar (l) en aantal woningen met geldig energielabel (r)



Bron: Klimaatmonitor, 2018

CO_2-reductie van de gebouwde omgeving

De totale CO_2-uitstoot van de gebouwde omgeving in de regio in 2017 is 1.384.500 ton per jaar[93]. Om de CO_2-uitstoot met 49 procent te verminderen in 2030, zijn er drie opties: vermindering van de energievraag, verduurzaming van het energie-aanbod en toepassing van duurzame oplossingen en producten. De besparing gaat de regio stimuleren bij woningen en bedrijven en instellingen.



Energievraag verminderen

Voor het verminderen van de energievraag zijn diverse maatregelen mogelijk. Een eerste zogenoemde no regretmaatregel in gebouwde omgeving is isolatie, mits op de juiste wijze toegepast. Daarbij houdt de regio rekening met verschillende typen gebouwen, bouwjaren en functionele, technische en economische veroudering. Een tweede no-regretmaatregel is het sturen op energiezuinig gedrag. Dit kan met energiemanagementsystemen, al dan niet in combinatie met gedragsbeïnvloeding. Maar er moet ook gedacht worden aan het installeren van energiezuinige apparaten en het optimaal inregelen van bestaande installaties.

Energieaanbod verduurzamen

Gooi en Vechtstreek kijkt in deze RES naar onder andere de aanwezigheid en potentie van duurzame warmtebronnen voor de gebouwde omgeving. Daarvoor zijn verschillende bronnen onderzocht. Daarnaast zet Gooi en Vechtstreek in op het stimuleren van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven en zoekt de regio naar geschikte locaties voor grootschalige opwekking van duurzame energie. Dat geldt niet alleen voor bestaande daken, maar ook voor nieuwbouw. Een sprekend voorbeeld hiervan zijn de plannen voor het energieleverend buurtschap Crailo. Hier wordt

[93] Bron: Klimaatmonitor, 2018

gebruikgemaakt van de zon als natuurlijke energiebron en warmtepompen voor de verwarming van de woningen. Er wordt voldoende energie opgewekt voor het gehele buurtschap inclusief de benodigde energie voor elektrisch vervoer. Daken van woningen en bedrijven en boven collectieve parkeerplaatsen worden voorzien van zo veel mogelijk zonnepanelen. In totaal worden er ruim 23.000 m^2 zonnepanelen gerealiseerd, waarvan ruim 17.000 m^2 op woningen en 6000 m^2 (circa 0,2 GWh) op bedrijfsdaken en boven collectieve parkeerplaatsen.

Toepassen duurzame installaties en producten
Technologische ontwikkelingen zijn bepalend in de energietransitie en gaan heel snel. Denk hierbij aan ontwikkelingen op het gebied van (hybride) warmtepompen, opslag in de vorm van een (warmte)batterij en toepassingen van aquathermie en geothermie. Wat nu nog onhaalbaar lijkt, zal straks wellicht dé oplossing blijken. Daarom is regelmatige herijking van de RES en de gemeentelijke Transitievisie Warmtes noodzakelijk. Flexibiliteit en een gefaseerde aanpak zijn nodig om nieuwe kansen te benutten en een verdere CO_2-reductie te realiseren.

Aanpak
Particuliere woningbouw
Voor inwoners kunnen er verschillende redenen zijn om geen maatregelen te nemen om het energieverbruik terug te dringen. Gebrek aan juiste of volledige informatie kan een argument zijn, maar ook onzekerheid over de garanties van adviezen. Het huidige aanbod van diensten en producten in de regio is divers en moeilijk onderling te vergelijken. Dat geldt voor enkelvoudige maatregelen, maar nog meer voor aardgasvrij en energieneutraal renoveren. Ook de financiële situatie kan een belemmering vormen om te handelen, of een afwachtende houding richting de overheid. Los van enkele maatregelen zoals spouwmuurisolatie, HR++-glas en zonnepanelen, is er relatief weinig vraag naar aardgasvrije renovaties. Daarnaast blijft een passend en ruim aanbod vanuit de bouwsector achter, en wordt er ook onvoldoende ingezet op opleiding en training van personeel.

Het financieren van de verduurzamingsmaatregelen is een ander knelpunt. Een tweede hypotheek met langjarige looptijd is een goede mogelijkheid, maar is niet voor iedereen bereikbaar. De energiebespaarleningen via gemeenten (SvN) en het Nationaal Warmte Fonds met een korte looptijd (10-15 jaar) zijn geschikt voor renovaties die veelal onder de 25.000 euro blijven.

Om de particuliere woningen te verduurzamen, kiest Gooi en Vechtstreek voor een aanpak gericht op het ontzorgen van de particulier: duurzame keuzes zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk maken. Energiebesparing is voor de huiseigenaar slechts een van de motivaties om met de eigen woning aan de slag te gaan. Vaak is het een combinatie van besparen met comfort, gezond binnenklimaat, levensloopbestendig wonen en groot onderhoud. Ontzorgen betekent niet alleen dat je de huiseigenaar zo veel mogelijk uit handen neemt. Het gaat ook om betrouwbaarheid, transparantie, prestatiegarantie, financiering en de mogelijkheid om te participeren in wijkprocessen. Welk 'pad' de huiseigenaar ook kiest, in alle gevallen moet het proces duidelijk zijn.

Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek
Gooi en Vechtstreek werkt aan een aanpak voor het verduurzamen van particuliere woningen, die op grote schaal kan worden doorgevoerd en impact oplevert. Hiervoor is het Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek in 2020 opgericht om samen met partners in de keten een 'one stop shop-loket' te vormen dat de huiseigenaar ontzorgt. Van voorlichting en onafhankelijke advisering tot uitvoering door regionale bedrijven en energieprestatiegarantie.
Belangrijke onderdelen van deze aanpak zijn:

- een goed onafhankelijk woningadvies voor woningeigenaren door een energieloket met intensieve samenwerking met de energiecoöperaties, technisch adviseurs en bedrijvencoalities uit de tweede en derde lijn;
- het opleiden van aannemers en installateurs in duurzame oplossingen en werkwijzen en het stimuleren van samenwerking tussen deze partijen op het vlak van energietransitie;
- bevordering van regionale samenwerking van de lokale energiecoöperaties en doorontwikkeling van hun onafhankelijke rol in het informeren, stimuleren en enthousiasmeren van inwoners;
- het optimaliseren van de samenwerking tussen deze vrijwilligers, het Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek, de technisch adviseurs, communicatieadviseur en de bedrijven;
- doorontwikkeling van een speciale aanpak voor Verenigingen van Eigenaars (VvE's);
- samen met het bedrijfsleven vier zogenoemde product-marktcombinaties (PMC's) inclusief energieprestatiegarantie uitwerken, die het gehele woningwerkveld afdekken. Indeling PMC's op basis van bouwjaren en de benodigde kennis, kunde en specifieke aanpak;

- opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Sociale woningbouw

De corporaties in de regio

In de zeven gemeenten van Gooi en Vechtstreek zijn in totaal veertien woningcorporaties actief. Samen beheren zij circa 32.000 (2020) huurwoningen. De vier grootste woningcorporaties bezitten bijna 90 procent van alle huurwoningen.

Afspraken

De woningcorporaties zijn actief betrokken bij de RES. Sectorbreed zijn er afspraken gemaakt om de woningvoorraad in 2050 CO_2-neutraal te laten zijn. Dit gaat niet in één keer, maar wordt stapsgewijs aangepakt. De eerste doelstelling, gemiddeld label B eind 2020, is voor veel corporaties reeds bereikt of ligt binnen handbereik voor de corporaties in Gooi en Vechtstreek.

In het Klimaatakkoord is een belangrijke rol voor de corporaties weggelegd. De corporaties worden in staat geacht te fungeren als een startmotor. Ambitie is om 100.000 woningen aardgasvrij of aardgasvrij-gereed te maken in de periode 2019-2022. Dat kan door vergelijkbare woningen in een wijk samen aan te sluiten op een bestaand warmtenet, door grootschalige verduurzaming met (hybride) warmtepompen of met isolatie. Doel is om zo snel mogelijk een stevig begin te maken met de verduurzaming van de woningvoorraad. Zo worden nieuwe technieken ontwikkeld en dalen de kosten voor de investeringen.

In Gooi en Vechtstreek bestaat 27 procent van de woningvoorraad uit huurwoningen van woningcorporaties[94]. De woningportefeuille is zeer divers: eengezins- en meergezinswoningen, laagbouw en hoogbouw, verspreid en geconcentreerd en jong en oud vastgoed. Het aantal doelgroepen is daarbij breed: starters, gezinnen, senioren, inwoners met een zorgvraag enz. De woningportefeuille is deels gefragmenteerd bezit. Dat wil zeggen geen hele blokken of woongebouwen in eigendom, een deel van de woningen is in eigendom van particulieren. Veel woningen zijn monumentaal (beschermd dorpsgezicht en gemeentelijke monumenten, enkele rijksmonumenten).

De opgave van de corporaties is niet alleen gelegen in duurzaamheid. Ook beschikbaarheid (forse nieuwbouwopgave) en betaalbaarheid zijn belangrijke

[94] Bron: CBS (2020). Samenstelling woningvoorraad.

aandachtspunten in deze regio. Bovendien is duurzaamheid ook breder dan alleen de warmtetransitie; zo wordt er ook gewerkt aan een betere klimaatadaptatie en circulair bouwen. Bij iedere investering moet de afweging gemaakt worden of de andere doelen niet te veel in het gedrang komen. De haalbaarheid van de verduurzamingsopgave staat hierdoor onder druk.

Oog voor de huurder
Bij het uitwerken van de energietransitie is het van belang het belang van de huurder voor ogen te houden. Kosten voor energie, vastrecht, levering enz, mogen niet leiden tot hoge lasten voor een toch al financieel kwetsbare groep. Dit is ook van belang voor het te creëren draagvlak voor de transitie.

Startprojecten
- Corporaties denken mee bij onderzoeken (door lokale energiecoöperaties) naar mogelijke alternatieve warmtebronnen (Kerkelanden, Hilversumse Meent, Ankeveen).
- Corporaties werken samen met gemeenten en regio om te komen tot de Transitievisies Warmte.
- Verduurzaming bestaande woningvoorraad (zie kader hieronder).

De verduurzaming van de bestaande woningvoorraad wordt onder meer op de volgende locaties aangepakt:
- St. Vitus/Faisantenstraat, Hilversum: 13 eengezinswoningen
- Stad en Lande, Laren: 76 eengezinswoningen
- Gooiergracht e.o., Laren: 42 eengezinswoningen
- Diverse eengezinswoningen Laren: 114 woningen (in onderzoek)
- +/- 5500 woningen in de periode 2020-2030 integrale aanpak naar label A/B
- Modulaire aanpak voor overige woningen (verduurzaming op logische onderhoudsmoment)
- Label B – Hilversum: 395 woningen
- Label B – Gooise Meren: 614 woningen
- Orchidee Hilversum: 30 woningen
- Van Speijklaan Hilversum: 54 woningen
- Verduurzamen van VvE's (duurzaam MJOB)
- Aanpak zonnepanelen op daken

Utiliteitsbouw
In Gooi en Vechtstreek is nauwelijks industrie maar zijn er vooral mkb-bedrijven. Het Mediapark in Hilversum is een van de grootste

energieverbruikers. Veel bedrijven voldoen nu nog niet aan de energie-eisen uit de Wet milieubeheer. Uit actuele cijfers blijkt dat in Noord-Holland slechts 11 procent van de bedrijven volledig voldoet aan de energiebesparingsplicht van het Activiteitenbesluit Wet milieubeheer (2 juli 2020, Directoraat-generaal Klimaat en Energie). Hierdoor wordt het besparingspotentieel niet benut en zijn de doelen uit het Energieakkoord van 2013 niet gehaald.

Ondernemers hebben een grote rol in de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn. Toch zijn energiebesparing en het opwekken van duurzame energie meestal niet de core business van een ondernemer. In het kader van de energietransitie ontbreekt het de ondernemer vaak aan een combinatie van inhoudelijke kennis, kennis van projectontwikkeling, tijd, samenwerkingspartners en/of geld. Hierdoor worden kansen onvoldoende benut en stranden initiatieven vaak vroegtijdig.

Aanpak
Een effectieve ketenaanpak bestaat uit een combinatie van informeren & stimuleren (wortel) en toezicht & handhaving (stok), waarbij bedrijven versneld energie besparen, en minimaal voldoen aan de vereisten in de Wet milieubeheer. Daar waar aanwezig, worden bedrijven gestimuleerd om platte daken te gebruiken voor de opwekking van duurzame energie. Zonnepanelen op grote daken is een van de bouwstenen die op veel draagvlak kon rekenen in de lokale ateliers van de RES. De deelregio pleit voor een aanpassing van het Bouwbesluit zodat de regelgeving voldoende ondersteuning biedt in het versnellen van deze transitie.

Startprojecten
Stimulerend toezicht: ondersteuning van ondernemers bij het doorvoeren van de verplichte energiebesparende maatregelen. Aanbieden van een packagedeal waarin de besparingsopgave voor de ondernemer inzichtelijk wordt aan de hand van onder andere de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML's) en de kosten en terugverdientijden direct bekend zijn. In een energiebesparingsplan staat beschreven waar de ondernemer bij wordt ondersteund opdat deze binnen drie jaar voldoet aan het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Informatieplicht energiebesparing. Hierbij wordt de koppeling gemaakt met de aanpak voor zonnepanelen op grote (bedrijfs)daken.

7.4 Elektriciteit en warmte

Zon en wind

Een beperkende factor voor de aanleg van windturbines en grootschalige toepassingen van grondgebonden zonnesystemen is dat grote delen in de regio zijn aangemerkt als UNESCO Werelderfgoed, Natura 2000-gebied, stiltegebied, NNN-gebied en BPL. Er zijn momenteel geen zoekgebieden voor wind in de regio.

“We moeten erbij stilstaan dat we kijken naar de natuur op korte termijn, terwijl het hier gaat om natuur op de lange termijn.”

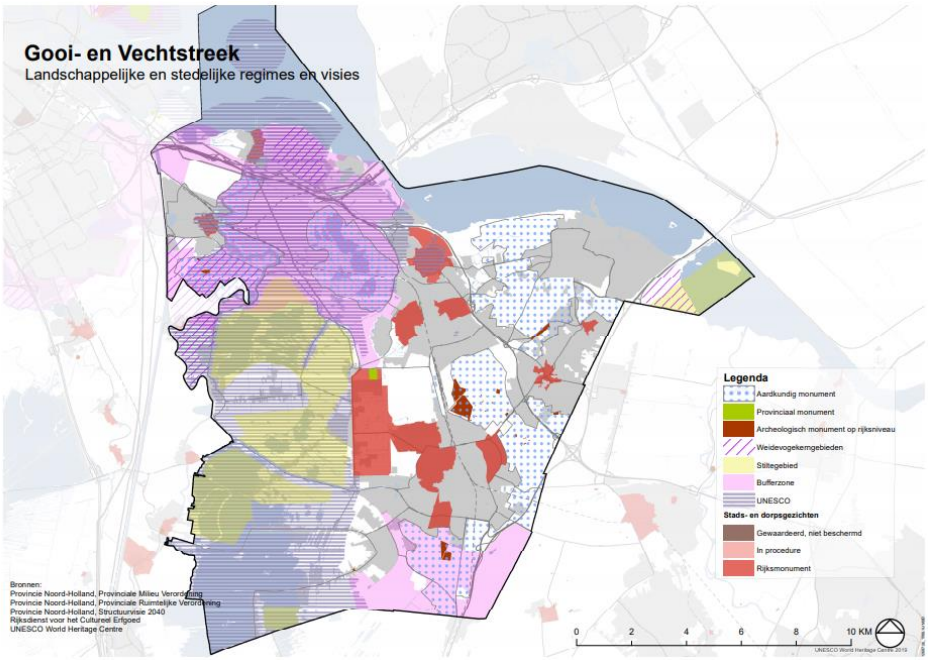
Deelnemer lokale bijeenkomst Gooise Meren

Momenteel wordt er 21 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Gooi en Vechtstreek. Tot nu toe is er in Gooi en Vechtstreek alleen sprake van zonnepanelen op daken en één grondgebonden opstelling.

Aandachtspunten

Voor toekomstige opweklocaties moet rekening gehouden worden met een aantal beperkingen van het gebied. Zo liggen op het buitengebied van Gooi en Vechtstreek bijna in zijn geheel beperkingen vanuit de ruimtelijke verordening. De (potentiële) UNESCO-gebieden Hollandse Waterlinie, de Stelling van Amsterdam en Geopark Gooi en Vechtstreek doorsnijden het gebied. Een groot deel van het gebied is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en Bijzonder Provinciaal Landschap, waarbinnen onder andere aardkundige monumenten en weidevogelkerngebieden zijn gelegen. Ook hebben diverse gemeenten (Hilversum, Naarden, Gooise Meren, Laren, Weesp en Muiden) één of meerdere beschermde stads- of dorpsgezichten.

Landschappelijke en stedelijke regimes en visies



Bron: Foto Energie & Ruimte Gooi en Vechtstreek (2019)

Mogelijkheden

Rekening houdend met bovenstaande beperkingen liggen mogelijkheden voor zonne-energie met name rondom infrastructuur (op geluidsschermen of in berm), parkeerplaatsen en op daken. Zon op grote daken is een belangrijk onderdeel. Omdat het unieke landschap veelal beschermd is en er nauwelijks zoekgebieden voor wind zijn, ligt de focus op de gebouwde omgeving. Zon op grote daken levert in potentie de grootste bijdrage aan opwekking van duurzame energie. Hoewel zonne-energie bezig is aan een opmars, blijven de meeste bedrijfsdaken vooralsnog onbenut. Daarom gaat de regio Gooi en Vechtstreek inzetten op doelgerichte ondersteuning en ontzorging. Door gebruik te maken van het lokale netwerk van bedrijven, wordt toegewerkt naar de realisatie van zonnesystemen op grote daken in de regio Gooi en Vechtstreek. Ondernemers worden professioneel en onafhankelijk geadviseerd over en ondersteund bij de realisatie van zonnepanelen op hun dak. Hierbij wordt er een relatie gelegd met de aanpak voor energiebesparing bij bedrijven.

Warmte

Voor de regio Gooi en Vechtstreek zijn, met de Regionale Structuur Warmte (RSW), de huidige situatie en potentie van verschillende warmtebronnen en warmte-infrastructuur in beeld gebracht. De RSW gaat specifiek over

bovengemeentelijke samenwerking op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en kennis. De RSW is nu nog een proces van verkennen, kennis delen en samenwerking zoeken. Hoofdstuk 3 beschrijft welke stappen er in Noord-Holland Zuid worden en zijn gezet om tot de RSW te komen.

In de regio Gooi en Vechtstreek zijn de bronnen groen gas, geothermie en aquathermie in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen. Voor de gemeente Weesp geldt dat mogelijk ook gebruik kan worden gemaakt van de restwarmte van bedrijven die geproduceerd wordt binnen de eigen gemeentegrenzen.

7.5 Energie-infrastructuur

De regio zet vooral in op duurzame opwek met zonnepanelen op grote daken en langs infrastructuur.

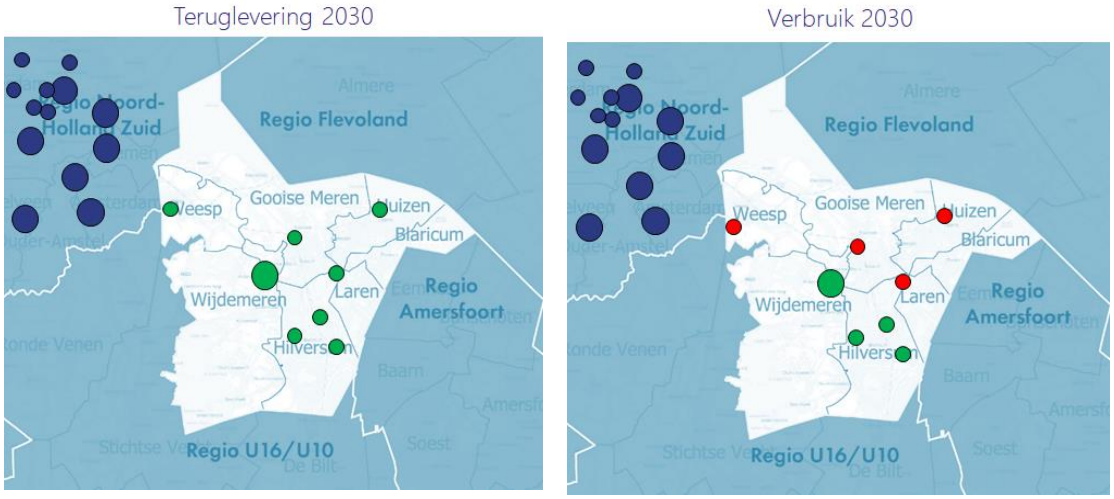
Huidige situatie
Op dit moment is er op onderstationniveau geen transportschaarste in de regio Gooi en Vechtstreek. Qua grootschalige duurzame opwek is er nog voldoende ruimte op de stations in de regio om dit te kunnen faciliteren. Wel zien we hier en daar knelpunten ontstaan in de middenspanningsnetten. Dat komt vooral door een groeiende vraag naar energie. Er wordt veel nieuwbouw ontwikkeld en het alternatief voor aardgas zal met name all electric zijn door het ontbreken van warmtebronnen in de regio. Daarnaast doet ook de transitie naar elektrische mobiliteit steeds meer haar intrede.

Netimpactanalyse RES 1.0
Op basis van de concept-RES bleek dat de duurzame opwek gefaciliteerd kon worden door de energie-infrastructuur van Liander. Het ging hierbij om grootschalige opwek door zon op land en wind op land. De plannen in de regio zijn veranderd, waardoor nu vooral wordt ingezet op het grootschalig opwekken van zonne-energie op daken. Deze zonneprojecten zullen vooral aangesloten worden op de middenspannings- en laagspanningsnetten in de regio. Dit zorgt voor extra druk op het netwerk en kan voor knelpunten zorgen op het gebied van capaciteit en spanningskwaliteit.

Omdat de zoekgebieden van Gooi en Vechtstreek nog niet concreet zijn, is het lastig om te bepalen waar de knelpunten zich precies zullen voordoen. De komende periode is het belangrijk om zeer vroeg in het proces af te stemmen

over de mogelijke locaties voor zonnedakprojecten. Zo kan tijdig worden afgestemd om de impact op de energie-infrastructuur te bepalen en investeringen te doen om de opwek te kunnen faciliteren.

Impact op elektriciteitsstations op basis van het RES 1.0-bod



Ook door de groeiende vraag naar elektriciteit worden knelpunten verwacht. Op sommige plekken in Gooi en Vechtstreek is het netwerk verouderd en heeft het netwerk minder capaciteit. Op basis van een regionale studie wordt verwacht dat in 2030 op vier stations de maximale capaciteit bereikt wordt door de groeiende vraag naar elektriciteit. Het gaat om de volgende stations:

1. OS Weesp: door de groei van woningbouw, het verduurzamen van de bestaande stad, de komst van elektrisch vervoer en de groei van een aantal zakelijke klanten, wordt de maximale capaciteit van dit station bereikt. Op dit moment vinden gesprekken plaats met de gemeente Weesp om OS Weesp uit te breiden en een nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.
2. OS Naarden: dit station bereik de maximale capaciteit na 2030. Daarnaast moeten er ook kwaliteitsverbeteringen worden doorgevoerd. Er is een plan om een nieuw station (OS Crailo, zie punt 4) te bouwen. Dit station kan een deel van de belasting van OS Naarden overnemen.
3. OS Huizen: dit station bereikt de maximale capaciteit na 2030. Daarnaast moeten er ook kwaliteitsverbeteringen worden doorgevoerd. Ook hier kan het nieuwe station Crailo (zie punt 4) een deel van de belasting opvangen.
4. OS Crailo: de komende jaren wordt een nieuw station gebouwd: OS Crailo. De gemeente is hier nauw bij betrokken. Dit station is begin 2024 gereed.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen en uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Aandachtspunten

- Breng de energievraag rond mobiliteit, industrie en de gebouwde omgeving scherper in kaart, zodat het netwerkontwerp toekomstbestendig blijft.
- Door de verschoven focus op het grootschalig opwekken van zonne-energie op daken, is er een grotere impact op de middenspannings- en laagspanningsnetten. Het is van belang om de netbeheerder tijdig te betrekken bij planvorming rondom zon-op-dakprojecten, om zo de haalbaarheid van de projecten te vergroten.

7.6 Participatie en draagvlak

In de periode na de publicatie van de concept-RES is intensief contact gezocht met volksvertegenwoordigers, stakeholders, belanghebbenden en inwoners. Betrokkenen konden reageren op de concept-RES, onder meer door middel van een digitale consultatieronde. Daarnaast konden de volksvertegenwoordigers hun inbreng over de concept-RES via de wensen en bedenkingen meegeven aan hun bestuurders, bijvoorbeeld over aanpassing van een zoekgebied of over een onderzoeksvraag voor een zoekgebied dat binnen het gebied van hun gemeente valt. In de regio Gooi en Vechtstreek is hier door alle raden gebruik van gemaakt en zijn de wensen en bedenkingen op de concept-RES geuit. Dit leidde uiteindelijk tot het afvallen en toevoegen van zoekgebieden in deze RES 1.0.

Voor het zoekgebied Vliegveld Hilversum zijn twee bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met de Participatie Coalitie Noord-Holland. Daarbij zijn verschillende partners uit de gemeenten, stakeholders zoals de Stichting Vliegveld Hilversum, belanghebbenden en maatschappelijke partners, betrokken. Hier konden betrokkenen hun zorgen en wensen meegeven voor de verdere uitwerking van het zoekgebied. Tevens is hierover een enquête gehouden onder de omwonenden van Hilversum en Wijdemeren en bij omliggende bedrijven.

Zoekgebied Naarderwoonbos is een initiatief van inwoners en heeft een plek gekregen in de RES 1.0. De wens is om ook het zoekgebied A1 Muiden zo

veel mogelijk door inwoners vorm te laten geven. Om dat zorgvuldig te kunnen doen, neemt Gooise Meren voldoende tijd voor een lokaal proces, zodat de belangen van inwoners goed worden afgewogen en inwonersinitiatieven en de energiecoöperatie een eerlijke kans krijgen bij het ontwikkelen van opweklocaties.

8. Haarlemmermeer

8.1 Samenvatting

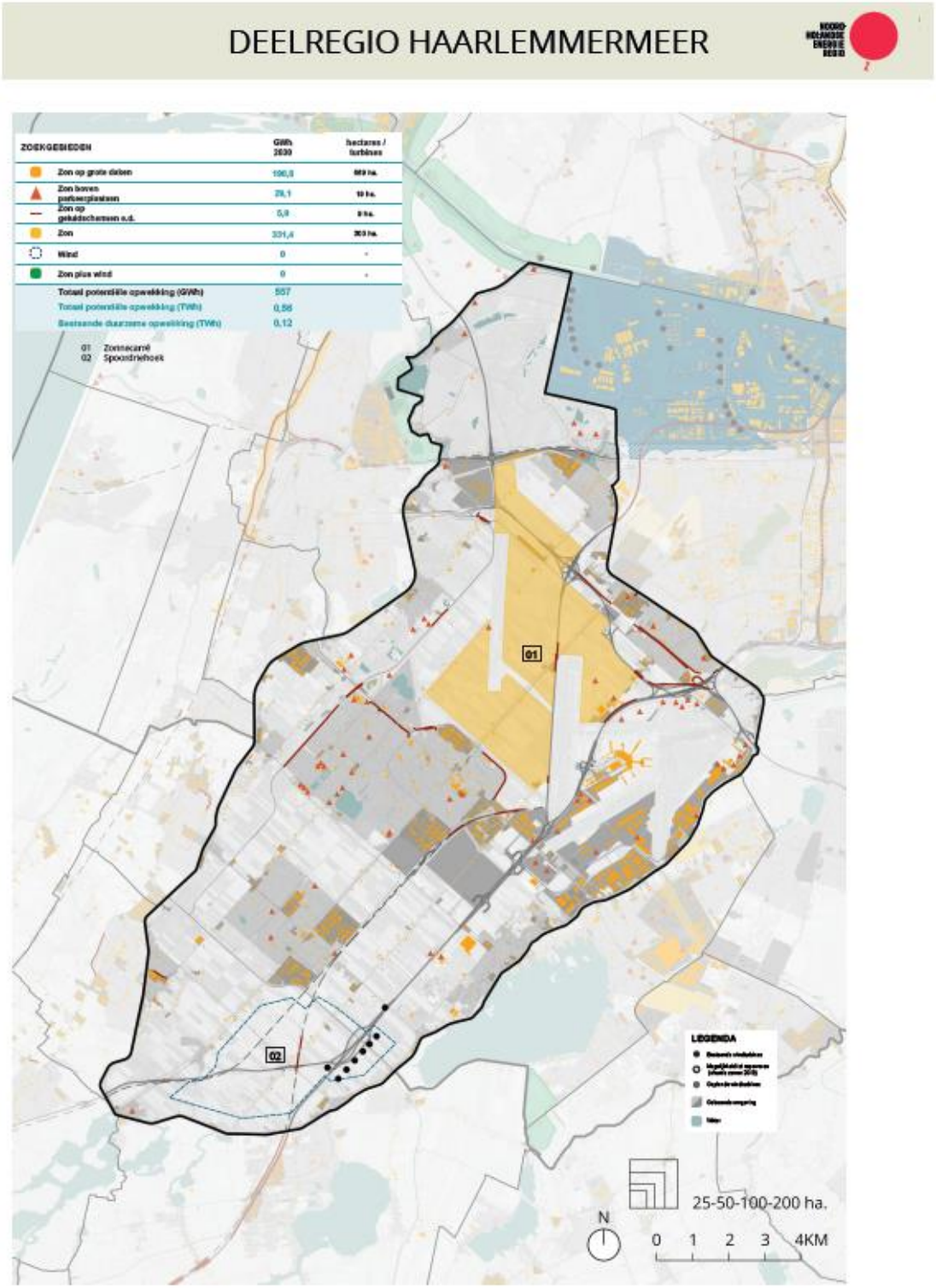
De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Haarlemmermeer is 677 GWh (0,7 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwek (120 GWh[95]) en de opwek uit zoekgebieden (557 GWh). In onderstaande kaart is het zoekgebied voor zon ingetekend. Het zoekgebied is eerder bepaald in ateliers op gemeenteniveau, na analyse van de ruimtelijke mogelijkheden en gemeentelijke energiedoelstellingen en is in 2020 door de gemeenteraad beperkt bijgesteld en vastgesteld. In 2020 is via ateliers het zoekgebied verder geconcretiseerd. In expertbijeenkomsten zijn de mogelijkheden in kaart gebracht; daarna is het gesprek gevoerd met in- en omwonenden en zijn de mogelijkheden voorgelegd in een brede raadpleging. De RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten.

De gemeente Haarlemmermeer heeft met de programmatische aanpak Energietransitie als doel vastgelegd dat het energiesysteem in Haarlemmermeer in 2050 CO2-neutraal is. Dat betekent onder andere dat de duurzame energie die wordt gebruikt ook zo veel mogelijk in Haarlemmermeer wordt opgewekt. Het is de ambitie van Haarlemmermeer om zich hiervoor maximaal in te spannen, maar wel met een aanpak met oog voor draagvlak en realisme. Waar mogelijk zorgt de gemeente Haarlemmermeer ervoor dat inwoners, ondernemers en instellingen kunnen profiteren van de economische voordelen die de transitie oplevert.

Toelichting op de potentie van de zoekgebieden van Haarlemmermeer
Haarlemmermeer richt zich nadrukkelijk op de eigen lokale opgave, te weten de elektriciteitsbehoefte van woningen, lokale bedrijven en mobiliteit op lokale wegen. Het energiegebruik van bijvoorbeeld datacenters is een landelijk vraagstuk. Zonnepanelen moeten bij voorkeur op daken worden geplaatst en alleen indien nodig op land komen. De ontwikkelingen op daken en andere locaties in de bebouwde omgeving mogen niet achterblijven. Voor zonopwek in de wachtlandschappen blijven in principe ook mogelijkheden bestaan. Naast ruimte voor energieopwekking, moeten er 20.000 nieuwe woningen gebouwd worden en er is ruimte voor kantoren en bedrijven nodig. Nieuwe infrastructuur en ruimte voor recreatie horen ook bij deze opgaven. De ruimte in Haarlemmermeer is dus schaars. Daarom concentreert

[95] Nationaal Programma RES. Analysekaarten (oktober 2019).

Haarlemmermeer de opwek van duurzame energie op een of enkele plekken. Daar waar zonnepanelen op land gerealiseerd worden, gelden heldere ontwikkelprincipes die onder andere gaan over (ruimtelijke) inpassing, functiecombinaties, waarde voor de omgeving en milieueffecten.



Naast de onderzoeken naar zonne-energie heeft in de afgelopen jaren een vergelijkbaar onderzoek naar de mogelijkheden voor windenergie plaatsgevonden. Hiervoor is een zoekgebied in Haarlemmermeer-Zuid gehanteerd dat met een contour op de kaart is opgenomen. Na de brede raadpleging stelt het college van B&W de raad voor om dit zoekgebied niet aan te wijzen maar het bij de voorbereiding van de RES 2.0 eerst verder uit te werken. Hieronder volgt een kaart en beschrijving van de onderzochte gebieden.

Zoekgebied 01 Zonnecarré
Haarlemmermeer kiest voor concentratie van zon op land in het zonnecarré: het zoekgebied rond het banenstelsel van Schiphol (1.000 ha bruto). Haarlemmermeer wil beginnen met een eerste fase van circa 300 ha binnen het carré. Het gebied zal vanuit vliegtuigen zeer goed zichtbaar zijn en is het visitekaartje van Nederland. Voor de inpassing van een zonneakker in dit gebied wordt daarom een beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin begrenzingen duidelijk zijn aangegeven en waarin oog is voor de ruimtelijke kwaliteit. Naast ruimte voor zon spelen er andere belangen in het gebied, zoals de huidige landbouw, de aanwezige woningen, het uitloopgebied voor de aangrenzende kernen en de (langzaamverkeer)verbindingen door het gebied. Deze belangen gaan vóór de snelle ontwikkeling van een zonneakker.

Zoekgebied 02 Spoordriehoek
Voor het gebied Spoordriehoek, dat met een contour is aangegeven, zijn in het afgelopen jaar de mogelijkheden voor windenergie onderzocht. Windturbines zijn in Haarlemmermeer vanwege de hoogtebeperkingen rond Schiphol, alleen mogelijk in het zuiden. De westzijde van Haarlemmermeer-Zuid is het gebied met veel (nieuwe) woningen en is belangrijk als recreatief uitloopgebied. Dit gebied is daarom niet geschikt voor windturbines.

Aanvullende ambities

Opwek op daken, boven parkeerterreinen, langs infrastructuur en in wachtlandschappen

Voor het benutten van de agrarische daken en bedrijfsdaken denkt Haarlemmermeer dat het haalbaar is om vóór 2030 circa 15 procent van de dakoppervlakte voor zonne-energie in te zetten. Op bedrijventerreinen wordt aan deze doelstelling invulling gegeven door gebiedsgericht werken. Op dit moment worden vanuit de aanpak Toekomstbestendige werklocaties op drie bedrijventerreinen collectief zonnepanelen ingekocht. Komend jaar wordt deze aanpak uitgebreid naar zes bedrijventerreinen. Naast een gebiedsgerichte aanpak onderzoekt het gemeentelijke energiebedrijf

Tegenstroom hoe het individuele ondernemers kan ontzorgen bij het aanschaffen van zonnepanelen.

Voor parkeerterreinen rond onder andere Schiphol denkt de gemeente dat het haalbaar is om voor 2030 circa 20 ha operationeel te hebben. Voor het eerste zonnecarportproject onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor haar eigen parkeerterreinen. In een vooronderzoek zijn terreinen geselecteerd van ten minste 1 ha groot, met genoeg zoninstraling en die dicht bij een netaansluiting liggen. Vier locaties in Haarlemmermeer voldoen aan deze technische criteria: het westelijk parkeerterrein van de Expo Haarlemmermeer, het parkeerterrein bij de Paviljoenlaan Hoofddorp (Haarlemmermeerse Bos), P+R Nieuw-Vennep en het parkeerterrein bij Sportcomplex Koning Willem Alexander (SKWA). De gemeente onderzoekt de mogelijkheden binnen de bestaande functies van deze terreinen. De ambitie is om in 2021 met één zonnecarportproject te starten. Hoewel het technisch potentieel van zonnecarports in de gemeente hoog is, blijkt de inpassing lastiger dan verwacht. Dit komt doordat parkeerterreinen meerdere functies vervullen zoals opslag van goederen en evenementenlocatie.

De gemeente Haarlemmermeer wil de mogelijkheden onderzoeken om de zones langs infrastructuur in te zetten. Het gaat hierbij niet om een brede strook langs de snelwegen, maar alleen om zonnepanelen op taluds en bij op- en afritten van snelwegen. De gemeente Haarlemmermeer denkt dat het benutten van een oppervlakte van 25 ha daarvan haalbaar is. In de wachtlandschappen – gebieden die op termijn bebouwd worden als bedrijventerrein of voor glastuinbouw – houdt de gemeente in verband met de complexiteit van de dynamiek rekening met een beperkt beschikbare oppervlakte voor zonne-energie.

8.2 Kenmerken en ambities deelregio Haarlemmermeer

De deelregio Haarlemmermeer is gelijk aan de gemeente Haarlemmermeer. Daardoor bestaat de deelregio uit één gemeente. De gemeente telt ruim 156.000 inwoners.

Lokale opgaven in relatie tot de energietransitie
Haarlemmermeer is een dynamische gemeente waar de komende jaren veel (gebieds)ontwikkelingen plaatsvinden. Er komen 20.000 nieuwe woningen bij

in Haarlemmermeer. Aangrenzende gemeenten verdichten intensief, waardoor de behoefte aan groene uitloopgebieden in Haarlemmermeer groter wordt. Haarlemmermeer is een aantrekkelijk gebied voor kantoren, logistiek, datacenters en andere bedrijvigheid en glastuinbouw. Onder andere de aanwezigheid van Schiphol is aanleiding tot grote economische dynamiek. Naast de bovengrondse ruimtelijke uitdagingen, zorgen deze ontwikkelingen ook voor inpassingsvraagstukken in de ondergrond vanwege de benodigde energie-infrastructuur.

De samenhang tussen de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen
De samenhang tussen de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen wordt gekaderd in de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035. Haarlemmermeer heeft een uniek landschap waarin de geschiedenis van de drooglegging en van de agrarische sector duidelijk leesbaar zijn. De openheid en de grote mate van ruimte worden gewaardeerd. Door de ligging tussen vele steden en dorpen is de druk op het recreatieve gebruik van het landschap groot. Haarlemmerliede en Spaarnwoude vormen een groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam met zowel verstedelijkte delen als een groen gebied dat landelijk en weids aandoet. Het groene gebied kenmerkt zich door de natuur- en landschappelijke waarden, recreatiemogelijkheden en agrarisch gebruik.

In het veenweidegebied gaat het om natuur en landschap, gecombineerd met veeteelt. De agrarische kerngebieden van de vruchtbare kleigronden van de Haarlemmermeerpolder zijn belangrijk voor de voedselproductie. Ontwikkelingen vonden en vinden plaats met respect voor de aanwezige landschappelijke en natuurwaarden. Het is een uitdaging om de kwaliteiten van deze landschappen in harmonie met alle maatschappelijke ontwikkelingen te versterken en te verrijken. Ruimte zoeken voor het opwekken van duurzame energie geeft aanvullende uitdagingen, maar biedt ook kansen voor het ontsluiten en verder ontwikkelen van aantrekkelijke landschappen. Landschappen waarin de groeiende behoefte aan groen, openheid en recreatie ook invulling krijgt. De ruimtelijke, economische dynamiek onder andere rondom Schiphol zorgt voor druk op de ruimte. Gericht ruimtelijk beleid (onder andere Groene Hart-beleid) heeft ervoor gezorgd dat de openheid behouden is gebleven en stedelijke gebieden niet aaneengegroeid zijn. Dit beleid wil Haarlemmermeer handhaven. De aanwezigheid van de luchthaven Schiphol brengt ruimtelijke beperkingen – bijvoorbeeld voor windenergie – met zich mee. Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) Haarlemmermeer-Noord moet de openheid van het landschap bewaren. De Stelling van Amsterdam heeft de status van UNESCO

Werelderfgoed. In Spaarnwoude is een aardkundig waardevol element aanwezig. De verkavelingsstructuren van de polder zijn zowel vanaf de weg als vanboven goed te herkennen in het landschap.

De samenhang met het bestaande ruimtelijke beleid

In het ruimtelijke beleid zijn de ruimtelijke beperkingen van Schiphol en de rijks- en provinciaal beschermde gebieden zoals de Stelling van Amsterdam, NNN-gebieden en het Bijzonder Provinciaal Landschap van belang, net als de verkavelingsstructuren van de polder die zowel vanaf de weg als vanboven goed te herkennen zijn in het landschap. Haarlemmermeer heeft op dit moment mogelijkheden om agrarische gronden (tijdelijk) in te zetten voor energieopwekking. Haarlemmermeer heeft eigen beleid ontwikkeld om zijn energievraag ook voor een aanzienlijk deel zelf op te wekken. De opgave is te groot om ook in de vraag van andere gemeenten te voorzien, maar Haarlemmermeer voelt een duidelijke verantwoordelijkheid voor de lokale energievraag van woningen, lokale bedrijven en lokaal verkeer; het gaat daarbij dus niet om de energievraag van datacenters, glastuinbouw en de luchthaven.

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

Ambities

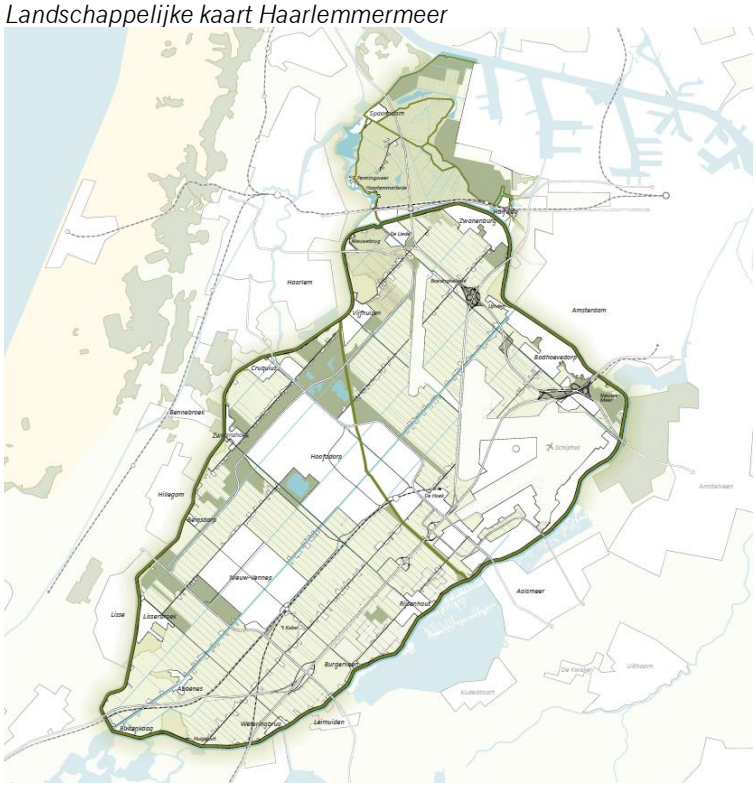
Haarlemmermeer ziet de huidige energietransitie als een veranderopgave met een lange doorlooptijd. De veranderingen zijn groot en kosten tijd om te realiseren, maar vragen tegelijkertijd ook directe actie. Daarom vindt Haarlemmermeer het belangrijk om een langere termijn perspectief te hebben om zich op te richten. In Haarlemmermeer wordt daarom gezamenlijk gewerkt aan een energiesysteem dat in 2050 CO2-neutraal is. Dat gebeurt met behoud van leefbaarheid, welzijn en betaalbaarheid, in samenhang met andere gemeentedoelen en in nauwe samenwerking met de omgeving. Dit is vastgesteld in de Programmatische Aanpak Energietransitie Haarlemmermeer. In het programma is de ambitie uitgesproken dat de lokale elektriciteitsproductie in 2050 ten minste genoeg moet zijn voor het gebruik van de woningen, lokale bedrijvigheid en lokaal transport. Met de huidige kennis en verwachtingen voor de toekomst, betekent dit een enorme (ruimtelijke) opgave voor de bebouwde omgeving én het buitengebied. In de Programmatische Aanpak Energietransitie Haarlemmermeer heeft ook de RES een plek gekregen[96].

[96] Gemeente Haarlemmermeer (juli 2019). Programmatische Aanpak Energietransitie Haarlemmermeer.

- Betrokkenheid: richt zich op de voorbeeldrol van de gemeente en het proces ‘van iedereen’ maken.
- Energiegebruik en fossielvrij: richt zich op de gebruikers met als doel het energiegebruik te halveren.
- Lokale productie van duurzame energie: richt zich op het formuleren van de bijdrage van de gemeente aan de landelijke afspraken en het vastleggen van zoekgebieden.
- Energie-infrastructuur: het tijdig realiseren van de energie-infrastructuur op een doelmatige en toekomstbestendige manier.

Bron: Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer

Landschappelijke kaart Haarlemmermeer



Bron: Gemeente Haarlemmermeer

Deelregionaal beleid

Coalitieakkoord

In het Coalitieakkoord 2019-2022 is uitgesproken dat Haarlemmermeer zich op korte termijn met name richt op het ontwikkelen van beleid en

instrumenten om de energietransitie te realiseren[97]. Daarnaast wordt ervaring opgedaan en worden initiatieven gestimuleerd. Vervolgens kan opschaling plaatsvinden. Daarbij maakt Haarlemmermeer gebruik van kennis en ervaring van andere gemeenten en het bedrijfsleven.

Structuurvisies binnen de gemeente Haarlemmermeer
In de structuurvisies geeft Haarlemmermeer aan dat het werkt aan energiebesparing en -opwekking en dat alle ontwikkelgebieden energieneutraal moeten zijn[9899].

Omgevingsvisie Haarlemmermeer
De gemeente Haarlemmermeer stelt momenteel een Omgevingsvisie op. Doel is om als gemeente een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De informatie vanuit het RES-proces is dan ook inbreng voor de Omgevingsvisie Haarlemmermeer.

Zonbeleid
In het kader van de Programmatische Aanpak Energietransitie Haarlemmermeer en de Omgevingsvisie Haarlemmermeer, heeft de gemeente het Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer ontwikkeld en vastgesteld[100]. In het zonbeleid worden onder andere een zonneladder, inpassingseisen en een zoekgebied voor grootschalige zonneakkers beschreven. Bij de aanmerking van het zoekgebied is ervan uitgegaan dat er minimaal 1000 ha aan zonneakkers nodig is om in 2050 aan de eigen lokale energiebehoefte te voldoen. Deze omvang staat gelijk aan vijftig oorspronkelijke polderkavels (vergelijkbaar met de omvang van PARK21). Bij de 1000 ha is ervan uitgegaan dat 90 procent van de geschikte daken benut kan worden; daarnaast is uitgegaan van de energievraag van woningen en lokale bedrijven en wegen (zie afbeelding op de volgende pagina voor een overzicht van de door de gemeente doorgerekende scenario's). De gemeente richt zich op het opwekken van de eigen opgave. De verwachting (en hoop) is

[97] Gemeente Haarlemmermeer (januari 2019). Coalitieakkoord 2019-2022 'Samen bouwen aan een krachtig nieuwe Haarlemmermeer

[98] Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012). Structuurvisie 2035. Samen naar een groene, duurzame en economische sterke gemeente in 2035.

[99] Gemeente Haarlemmermeer (2012). Structuurvisie Haarlemmermeer 2030.

[100] Gemeente Haarlemmermeer (mei 2020). Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer.

dat technologische innovatie niet stilstaat en zonnepanelen een steeds kleiner ruimtebeslag hebben voor dezelfde hoeveelheid duurzame energie.

Het beleid zet in op clustering van de opgave om verrommeling van het landschap van Haarlemmermeer te voorkomen. Ook wordt in de gemeente Haarlemmermeer ingezet op het benutten van locaties waar al hinder is of waar andere ontwikkelingen lastig zijn. Op basis van het voorgaande is een zoekgebied vastgesteld voor grootschalige zonneakkers rond het banenstelsel van Schiphol. Haarlemmermeer vindt het belangrijk dat deze goed worden ingepast in de omgeving en dat de kansen voor meervoudig ruimtegebruik en medegebruik worden benut. Hiervoor is het Beleidskader Lokaal Eigenaarschap opgesteld. Daarnaast is het van belang dat de lokale omgeving participeert en profiteert van de ontwikkelingen. Dit wordt verder beschreven in een apart beleidskader over lokaal eigenaarschap.

Het Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer gaat hand in hand met de inzet van de gemeente voor de RES. Het RES-proces is benut bij het vormgeven van een definitief zoekgebied. Tegelijkertijd ziet de gemeente het beleidskader als leidend voor de inzet in de RES en in de omgang met initiatieven voor zonneakkers. Zowel het zonbeleid als de RES worden verankerd in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Windenergie
In 2007 heeft de gemeente inwoners gevraagd om een plan te ontwikkelen voor een windpark in het zuiden van Haarlemmermeer. Ondanks draagvlak onder een deel van de inwoners en grondeigenaren en bij de gemeente, is dit initiatief destijds niet verder ontwikkeld als gevolg van provinciaal beleid. In het Programma Energietransitie is de kans voor een windpark opnieuw benoemd. Voor de RES is nu opnieuw gezocht naar de mogelijkheden voor een zoekgebied voor wind. Hiervoor is in het afgelopen jaar een zoekgebied in Haarlemmermeer-Zuid gehanteerd dat nu op de kaart alleen met een contour is opgenomen. Na de raadpleging stelt het college van B&W de raad voor om dit zoekgebied niet aan te wijzen maar het bij de voorbereiding van de RES 2.0 verder uit te werken. Haarlemmermeer ziet de huidige energietransitie als een veranderopgave met een lange doorlooptijd. Bij de herijking van de RES kunnen nieuwe keuzes gemaakt worden afhankelijk van nieuwe inzichten, draagvlak en realisme.

	Benutting daken				
Benutting daken	Woningen en Bedrijven	Industrie*	Lokale wegen	Rijkswegen	Opgave zon
90%	√	×	√	×	1000 ha
	√	√ Ex. DC's	√	×	1200 ha
	√	√	√	×	3300 ha
	√	√	√	√	4000 ha
50%	√	×	√	×	1400 ha
	√	√ Ex. DC's	√	×	1600 ha
	√	√	√	×	3800 ha
	√	√	√	√	4600 ha

Bron: Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer (2019)

* Onder industrie vallen in dit geval sectoren als datacenters, chemie en voedsel. Vanwege de impact van datacenters, geeft de tabel ook de uitkomst weer als industrie wordt meegerekend exclusief datacenters (DC's).

Energiescenario's voor 2050 variëren in energievraag en benutting van dakoppervlak. In alle gevallen is dit exclusief luchtzijdig Schiphol. Een basiswaarde voor efficiëntieverbeteringen van zonnepanelen is meegenomen. Er werd daarnaast uitgegaan van vijftien windturbines in Haarlemmermeer. Aannames uit de Ruimtelijke Verkenning Energietransitie (2018) zijn overgenomen.

8.3 Elektriciteit en warmte

Voor de uitwerking van de zoekgebieden zijn denkrichtingen ontwikkeld en mogelijkheden onderzocht. De uitwerkingen daarvan zijn in participatietrajecten voorgelegd aan omwonenden, belanghebbenden en inwoners van Haarlemmermeer. We gaan hierna respectievelijk in op de zoekgebieden voor wind en zon.

Wind

Huidige situatie

In Haarlemmermeer wordt op dit moment al hernieuwbare elektriciteit door wind opgewekt nabij knooppunt Burgerveen. In totaal wordt circa 27 GWh met windturbines opgewekt in Haarlemmermeer.

Beperkingen
De veiligheidsbeperkingen gelden met name rondom Schiphol en woonkernen. Door de ligging van Schiphol zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines beperkt. Naast veiligheidsbeperkingen gelden er ook beperkingen vanuit het provinciaal beleid: een deel van de deelregio ligt in een zogenoemd BPL-gebied en is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast loopt de Stelling van Amsterdam door Haarlemmermeer; dit is aangemerkt als UNESCO Werelderfgoed. Tevens valt de gemeente deels binnen het Groene Hart.

Mogelijkheden
In het proces van de RES is gekeken naar potentiegebieden voor windenergie. Dit zijn de gebieden waar – wettelijk en technisch – ruimte is voor windturbines (gebieden die buiten onder meer de geluids- en veiligheidseisen vallen). Ook gezien de hierboven genoemde beperkingen bevindt de enige mogelijkheid voor windenergie in Haarlemmermeer zich in het zuiden van de deelregio, mits er aan de hoogtenorm van Schiphol wordt voldaan.

Denkrichtingen
Voor het onderzoek naar de mogelijkheden voor opwek van windenergie is een zoekgebied in Haarlemmermeer-Zuid gehanteerd dat op de kaart met een contour is vermeld. Vijf mogelijke denkrichtingen voor concretere inrichting van het windzoekgebied zijn onderzocht op basis van ruimtelijk beleid en haalbaarheid (op technisch, financieel en organisatorisch vlak).

Zon
Huidige situatie
In Haarlemmermeer wordt op dit moment 103 GWh door zon opgewekt. Een groot deel hiervan wordt opgewekt op daken. Daarnaast vindt elektriciteitsopwekking onder andere plaats in zonnepark de Groene Hoek bij Hoofddorp, bij de A4 nabij Rijsenhout en op het water rondom het pompstation van PWN. Daarnaast is er een wens van een tomatenkweker bij de A4 die zonnepanelen wil plaatsen op een groot waterbassin.

Beperkingen
De beperkingen voor zonne-energie op land liggen met name in het noorden van de deelregio vanwege het provinciaal beleid. Het Bijzonder Provinciaal Landschap Haarlemmermeer-Noord, het Natuurnetwerk Nederland (inclusief een weidevogelkerngebied) en de Stelling van Amsterdam beperken hier de mogelijkheden voor zonne-energie. Ook in het westen van de deelregio zijn beperkingen voor zon op land vanwege woningbouwontwikkelingen.

Mogelijkheden

De potentie voor grootschalige zonneakkers bevindt zich – zoals beschreven in het Beleidskader Zonneakkers – voor een groot deel rondom Schiphol. Dit gebied is in het zonbeleid aangewezen als meest wenselijke locatie. Daarnaast zijn er aanvullende mogelijkheden langs infrastructuur (in bijvoorbeeld wegbermen), in beperkte mate in PARK21, op tijdelijke locaties waar in de toekomst bedrijvigheid beoogd is en op meer kleinschalige locaties (bijvoorbeeld binnen het agrarisch bouwblok). Daarnaast zijn er mogelijkheden voor zonnepanelen boven grote parkeerterreinen en uiteraard op grote daken. Met name in het oosten van Haarlemmermeer liggen hier grote kansen, rondom Schiphol en aanpalende bedrijventerreinen.

Zonnepark Groene Hoek in Haarlemmermeer



Warmte

In het kader van de RES is ook een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld. In de RSW zijn de bovengemeentelijke warmtebronnen en warmte-infrastructuur geïnventariseerd en wordt ingegaan op de bovengemeentelijke samenwerking op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en kennis.

Uit de RSW blijkt dat er geen bovengemeentelijke warmtenetten aanwezig in de regio Haarlemmermeer, maar wel lokale warmtenetten. Uitbreiding van deze lokale netten biedt in de toekomst wellicht mogelijkheden voor koppelingen. Verder vormt Haarlemmermeer een belangrijke vestigingsplaats voor datacenters. Restwarmte van datacenters (lagetemperatuurwarmte) is in

theorie volop aanwezig doordat er veel datacenters zijn en ook nieuwe datacenters zich willen vestigen in Haarlemmermeer. Het datacentercluster aan de oostkant van Haarlemmermeer vormt dan ook een potentiële warmtebron. Ook de WKR-leidingen zijn een potentiële warmtebron en kunnen dienen als warmtetransportleidingen in Haarlemmermeer.

Andere potentiële warmtebronnen in Haarlemmermeer zijn geothermie, restwarmte, WKO's, aquathermie en biogrondstoffen. Uit nog op te stellen biomassabeleid zal blijken of en zo ja, voor welke toepassingen de gemeente de inzet van biogrondstoffen voor energietoepassingen toe wil staan. Vooralsnog staat ze overwegend negatief tegenover de verbranding van biogrondstoffen voor energietoepassingen.

Meer informatie over de warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en de bovengemeentelijke samenwerking rondom warmte van Haarlemmermeer is te vinden in de Regionale Structuur Warmte.

Besparing
Voor zowel de hybride route als voor lagetemperatuuroplossingen, is het wenselijk om woningen tot minimaal label B te isoleren. Daar komt bij dat ook ventilatie belangrijker wordt voor deze woningen. Naast goede isolatie en ventilatie, zet de gemeente Haarlemmermeer ook in op andere energiebesparing. Hieronder valt het slimmer inzetten van lokaal opgewekte elektriciteit door zogenoemde smart grids en opslag. Het streven voor 2050 is om in de bestaande gebouwde omgeving 50 procent energie te hebben bespaard. In 2022 is het streven om, ten opzichte van 2018, een besparing van 2,5 procent te hebben bereikt.

8.4 Energie-infrastructuur

Netbeheerder Liander heeft doorgerekend wat inpassing van grootschalige opwekking van elektriciteit uit zon en wind betekent voor het elektriciteitsnetwerk. Voor zon is daarbij gekeken naar zowel gebouwgebonden als niet-gebouwgebonden zonopwek.

Uit de analyse is naar voren gekomen dat het aanbod voor grootschalige opwek in de deelregio Haarlemmermeer qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten past als deze verdeeld wordt over het regionale net van Liander en het transportnet van TenneT. Waar en op welke wijze op het elektriciteitsnet zal worden ingevoed is een uitwerking die samen met de

netbeheerders is opgepakt richting de RES 2.0. Hierbij wordt rekening gehouden met de maatschappelijke kosten. Wel is duidelijk dat inpassing alleen mogelijk is als de initiatieven zo groot mogelijk zijn en daarmee de hoeveelheid aansluitingen zo klein mogelijk wordt gehouden. Het is van belang dat hier rekening mee wordt gehouden. Mogelijk ontstaat er een knelpunt bij onderstation Vijfhuizen als gevolg van grootschalige niet-gebouwgebonden zonopwek in het zonnecarré. Eventuele knelpunten voor het aansluiten van de zonneakkers kunnen naar verwachting worden opgevangen met een slimme verdeling over het netwerk.

8.5 Participatie en draagvlak

Samen zoeken
De participatie is tot nu toe verlopen in twee fasen: tot aan de concept-RES en vanaf de concept-RES naar de RES 1.0.

Participatie tot aan concept-RES (april 2020)
In 2019 en 2020 is in totaal met een vijftal ateliers en diverse serious games het draagvlak voor lokale elektriciteitsopwekking verkend bij een brede groep betrokkenen. Bij deze bijeenkomsten waren onder andere raadsleden, inwoners, energiecoöperaties, woningcorporaties, belangenvertegenwoordigers (zoals de Land- en Tuinbouworganisatie) en (nuts)bedrijven aanwezig. Alle betrokkenen hebben zo de gelegenheid gekregen inbreng te leveren in de plannen en strategieën en het beleid voor elektriciteitsopwekking in Haarlemmermeer.

“Participatie is ook mensen meenemen in de mogelijkheden en eventuele beperkingen van het gebied. Om op te halen wat zij belangrijk vinden. Dat kan alleen als je eerst een goed beeld geeft en verschillende varianten laat zien.”

Jaap Rebel, coördinator RES en beleidsadviseur energietransitie Haarlemmermeer

In de twee regionale Energieateliers ging Haarlemmermeer aan de slag met het voorbereiden van de verkennende scenario’s. Deelnemers benoemden speerpunten en ambities in de deelregio om vervolgens na te denken over de

plek daarvan in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van leidende principes: principes die voor de gemeente Haarlemmermeer belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor de verdere uitwerking van de scenario's. In het eerste Energieatelier is voortgeborduurd op de opgehaalde leidende principes in de vorm van drie mogelijke scenario's, te weten: Synergetische energiestad, Leefomgeving als drager en Duurzame efficiëntie.

In het tweede Energieatelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, met daarbij nu ook de effecten (GWh, hectares en ruimtegebruik, kosten en baten, natuur en landschap) per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's duidelijk zijn, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de deelregio en met welke bouwstenen verder moet worden gegaan. Uit de ateliers kwam naar voren welke bouwstenen interessant zijn voor de regio. In de latere ateliers gingen gemeente en aanwezigen verder aan de slag met de bouwstenen die naar voren kwamen in de Energieateliers.

Zoekgebieden voor opwek van elektriciteit
Voor de verdere uitwerking van de RES voor Noord-Holland Zuid zijn zoekgebieden aangewezen voor opwekking van wind- en zonne-energie. Tijdens meerdere lokale ateliers met stakeholders en belanghebbenden zijn de meest geschikte zoekgebieden gedefinieerd. Voor een aantal zoekgebieden geldt dat verdere uitwerking en afstemming nodig zijn, vanwege verschillende standpunten van betrokken partijen.

Er is veel opgehaald tijdens het proces. Als rode draad komt naar voren dat er veel kansen zijn voor het opwekken van elektriciteit, waarbij vooral gekeken wordt naar goede (ruimtelijke) inpassing en het benutten van locaties die weinig overlast geven maar bovenal naar het benutten van no-regretlocaties. Er is vaak aangegeven dat (grote) daken en parkeerterreinen sowieso benut moeten worden. Daarnaast worden ook veel kansen gezien voor het benutten van wegbermen, taluds en geluidschermen. Het concentreren van de (grootschalige) opgave wordt als positief gezien. Voor zonnepanelen wordt vooral het gebied rondom de landingsbanen van Schiphol genoemd en de stroken langs rijksinfrastructuur. Het gebied rond het banenstelsel van Schiphol wordt in het Beleidskader Zonneakkers het 'zonnecarré' genoemd. Voor windturbines werd de zuidpunt van Haarlemmermeer genoemd, nabij de bestaande turbines en langs spoor- en snelweg. Meer kleinschalige ontwikkelingen – verspreid over de gemeente – werden als minder positief gezien.

Van concept-RES naar RES 1.0

De mogelijkheden voor opwekking van zonne- en windenergie zijn in de periode september tot en met januari verder uitgewerkt met verschillende (belangen)groepen. Deze participatie is in zes fasen opgebouwd:

Fase 0: *Informeren en motiveren van stakeholders.* Hierbij lag de nadruk op inventarisatie van (deel)belangen en zorgen. Dorpsraden werden geïnformeerd via verschillende routes over het proces dat de gemeente doorloopt. De bekende belangengroepen, omwoners, grondeigenaren en pachters ontvingen een uitleg over de procedure.

Fase 1: *Voorbereidingsfase.* Eerdergenoemde doelgroepen werden in deze fase gevraagd om input. Wij hebben een inventarisatie gemaakt van (deel)belangen, zorgen en procesmatige vragen. Hierop hebben wij de participatie inhoudelijk aangepast én extra uitleg gegeven over de processtappen die zij kunnen nemen om hun belangen te behartigen.

Fase 2: *Eerste participatieronde*. De verschillende belangen en zorgen zijn voorgelegd aan experts. Dit zijn personen die professioneel betrokken zijn bij de realisatie van zonneakkers en windturbines van het gebied, maar ook personen die een rol spelen bij andere gebiedsontwikkelingen, zoals landschap, recreatie, ecologie en infrastructuur. In een gezamenlijke sessie leggen zij elkaar de dilemma's voor, zodat één restrictiekaart gemaakt kon worden.

Fase 3: *Tweede participatieronde*. verrijken van de ideeën. Alle stakeholders mogen terugkoppelen op de voorgestelde schetsen, met als doel om inzichten te krijgen in kansen en bedreigingen voor de mogelijkheden en een eerste stap te zetten richting een gedragen beeldkwaliteitsplan. De eerste ronde zorgde ervoor dat al rekening gehouden werd met realistische scenario's. Naast de georganiseerde groepen, zoals dorps- en wijkraden, is bij beide bijeenkomsten ruimte gemaakt voor vertegenwoordiging door inwoners die zichzelf individueel hebben aangemeld. Ook zijn alle grondeigenaren en pachters persoonlijk uitgenodigd. Doel van de tweede bijeenkomst is om tot een inventarisatie van de wensen te komen (en om uitleg te geven over de uitdagingen in het gebied).

Fase 4: *Raadpleging*. De ideeën uit fase drie leiden tot een aantal keuzes die voorgelegd worden aan alle inwoners van de gemeente. De huishoudens in en

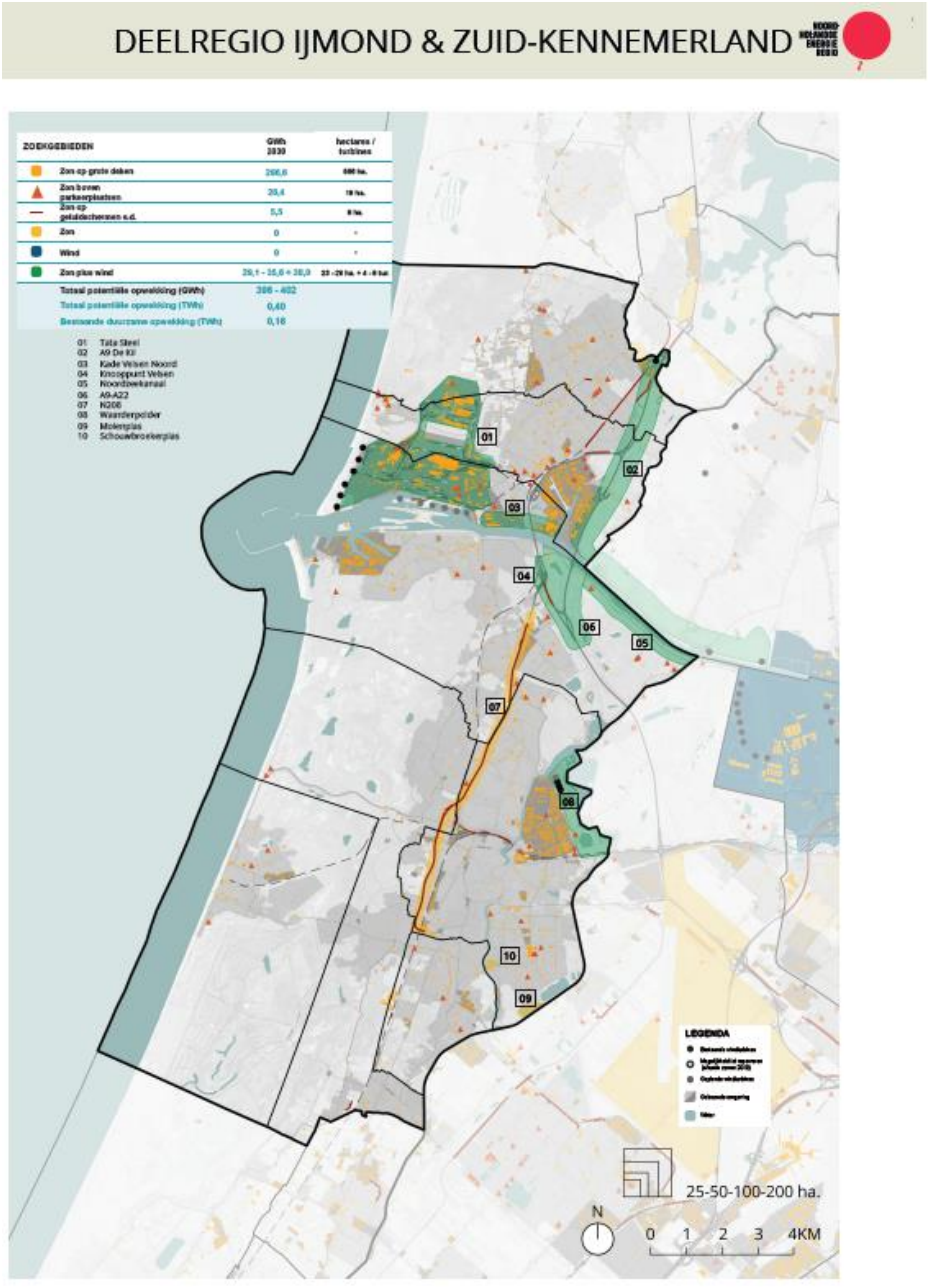
om de zoekgebieden hebben een brief ontvangen. De inwoners worden via (sociale) media en posters gewezen op de raadpleging.

Fase 5: *Het voorstel voor de vervolgaanpak gaat het politieke proces in*. Het college doet verslag van de participatie en biedt de RES 1.0 aan de raad aan. In het gehele proces is steeds gewezen op de raadsbevoegdheden en de wijze waarop hier invloed op uitgeoefend kan worden.

9. IJmond & Zuid-Kennemerland

9.1 Samenvatting

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in IJmond & Zuid-Kennemerland is 560 GWh (0,56 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwek (160 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (400 GWh). In de kaart zijn hiervoor de globale zoekgebieden ingetekend.



De zoekgebieden zijn reeds in de concept-RES opgenomen en gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en uiteindelijk een politieke keuze. In de RES 1.0 is gestart met het verder verkennen van de haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van de zoekgebieden. De RES 1.0 is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Deze zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden (lokaal) nader onderzocht. Daarnaast sluit deze kaart met zoekgebieden nieuwe initiatieven niet uit. Er kunnen dus zoekgebieden bij komen en ook nog afvallen.

Uitgangspunten voor aanbod en de zoekgebieden en realisatie

- Voldoende afstand rond de (grootschalige) woonbebouwing, zoals de gebieden langs de A9 (Hofgeest, Grote Buitendijk en Broekpolder).
- De deelregio ziet kansen voor zonne-energie op grote daken en zet daar actief op in.
- Ook zijn er goede kansen voor zonne-energie boven parkeerterreinen, mits landschappelijk ingepast.
- Bij de verkenning van de zoekgebieden voor de RES 1.0 hebben de IJmond-gemeenten zich overigens eerst gericht op de benoemde zoekgebieden voor ‘zon en+ wind’ en nog niet gekeken naar zon op grote daken en parkeerplaatsen.
- De gemeente Haarlem onderzoekt de mogelijkheden om meer zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht inpasbaar te maken.
- Drijvende zonnepanelen op wateren biedt mogelijkheden.
- Zonne-energie langs infrastructuur is eveneens een goede mogelijkheid, met name in combinatie met geluidsschermen.
- Er is geen draagvlak voor windturbines of zonnepanelen in natuurgebied zoals de duinen. Het duingebied en de binnenduinrand moeten dan ook worden ontzien voor grondgebonden energieopwekking.
- Het streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom.
- De regio werkt intensief aan energiebesparing en duurzame warmte.
- Zoekgebied 7: N208. De westelijke randweg N208 is een zoekgebied voor zon omdat deze randweg een vrij ruim profiel heeft waar mogelijk zonnepanelen geplaatst kunnen worden.
- Zoekgebieden wind. Er lijken kansen voor windenergie op en langs de grote industrieterreinen zoals Tata Steel, Waarderpolder, en langs de A9 en het Noordzeekanaal, al zijn er ook beperkingen in het gebied. In Haarlem zijn er kansen om de bestaande turbines te vervangen voor een grotere turbine.

- Zoekgebied 8: Waarderpolder. In het gebied ten oosten van de Waarderpolder in Haarlem zijn kansen voor een energielandschap waar een combinatie van wind- en zonne-energie opwek mogelijk is. Vanwege de luchtvaart nabijheid van Schiphol, worden eisen gesteld aan de maximale hoogte voor windturbines in dit gebied. Daarnaast gelden er beperkingen op het gebied van natuur- en cultuurhistorisch beleid.
- Zoekgebied 9: Schalkwijk. In Schalkwijk zijn plassen waar kansen zijn voor drijvende zonnepanelen. De Meerwijkplas heeft een hoge ecologische waarde, waardoor deze minder geschikt is. De Schouwbroekerplas en de Molenplas worden gezien als kansrijke locaties en zullen in de RES 2.0 nader onderzocht worden op haalbaarheid.
- Het recreatiegebied Spaarnwoude is door de gemeenteraad van Velsen aangemerkt als aanvullend zoekgebied. De mogelijkheden binnen Spaarnwoude worden meegenomen bij de zoekgebieden rondom de A9, het Noordzeekanaal en bij de generieke zoekgebieden zon op parkeerplaatsen en zon op grote daken.

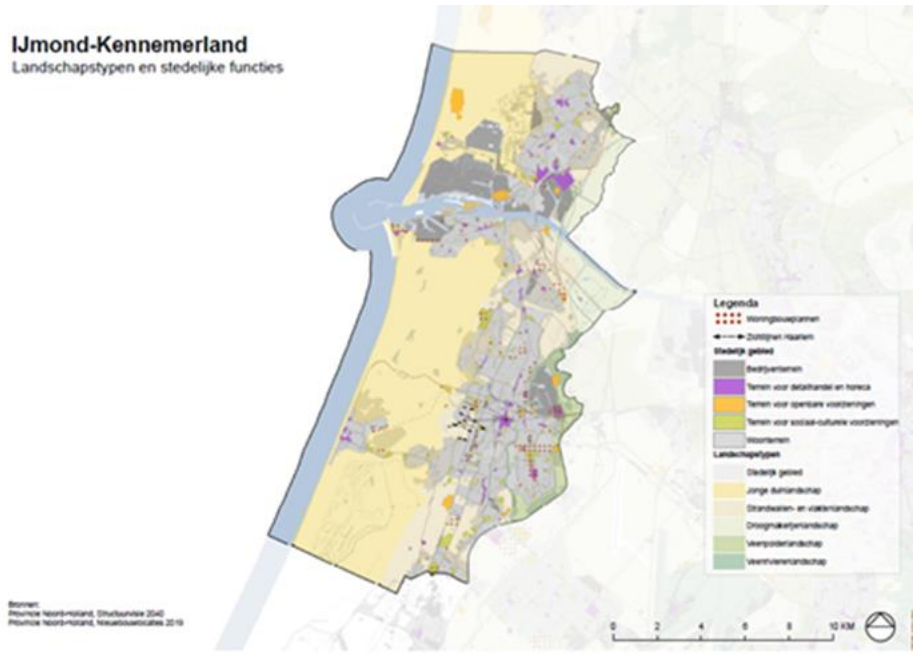
9.2 Kenmerken en ambities IJmond & Zuid-Kennemerland

Regionale context IJmond & Zuid-Kennemerland

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is zeer divers en kan weer onderverdeeld worden in de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland. IJmond bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen die samen bijna 148.000 inwoners hebben. Zuid-Kennemerland omvat de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort, waar samen circa 230.000 mensen wonen.

Stedelijke zone

Achter het jonge duinlandschap langs de kust van IJmond & Zuid-Kennemerland ligt een aaneengeschakeld stedelijk gebied met Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlem en Heemstede. Zandvoort, IJmuiden aan Zee en Wijk aan Zee zijn bekende kustplaatsen in deze regio, terwijl Bloemendaal deel uitmaakt van de binnenduinrand. De regio wordt doorsneden door het Noordzeekanaal met de daaraan aangrenzende havens en de daar gevestigde logistieke en industriële bedrijvigheid. Toonaangevend in economisch en landschappelijk opzicht is Tata Steel.



Natuur en landschap

De deelregio kent naast de aanwezige bebouwing en de bedrijven veel beschermde natuurgebieden. Het uitgestrekte duingebied en de landgoederen in de binnenduinen behoren tot het Natuurnetwerk Nederland n/of het Europese Natura2000 netwerk. Deze zijn ten zuiden van het Noordzeekanaal onderdeel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Het resterende deel van het buitengebied kent diverse kleinere natuurgebieden, natuurverbindingen en weidevogelleefgebieden. Daarnaast zijn er beschermde landschappen (Bijzonder Provinciaal Landschap).

De stad Haarlem en het Bloemendaalse Park/Duin zijn beschermd stadsgezicht. In het oostelijk deel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland ligt de Stelling van Amsterdam met de status van UNESCO Werelderfgoed.

Ambitie

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor hebben gemeenten en betrokken partijen zorgvuldig gewerkt aan de verkenning van zoekgebieden om wind- en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de technische en landschappelijke beperkingen. Deze eerste verkenning wordt nog verder afgewogen. Denk daarbij aan maatschappelijke belangen zoals gezondheid en leefomgeving, technische en

ruimtelijke aspecten, landschappelijke inpassing en ontwikkelingen in het gebied.

“Als we het grootschalig aanpakken, dan is het op lange termijn misschien wel kostenefficiënter dan nu zuinig ‘doorakkeren’.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Beverwijk

Dit gezamenlijke proces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeenten onderling als met de waterschappen, provincie, inwoners, belangenorganisaties, natuur- en milieuorganisaties, Liander, energiecoöperaties, en andere lokaal betrokkenen. Regionaal wordt geïnvesteerd in gezamenlijke programma’s voor lokaal eigendom, energiebesparing, kleinschalig opwekken van duurzame energie en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

9.3 Elektriciteit en warmte

Wind: aandachtspunten en mogelijkheden

Voor windenergie gelden veel beperkingen in het gebied. Naast de natuur- en landschappelijke waarden zijn er veiligheids- en geluidsbeperkingen rond het geclusterde stedelijk gebied. Verder zijn ten oosten van Haarlem hoogtebeperkingen vanwege de nabijheid van Schiphol. Rondom het industriële cluster ten noorden van het Noordzeekanaal zijn risicozones. In het duingebied loopt een aantal buisleidingen en langs de A9 zijn hoogspanningslijnen aanwezig. De aanlanding van windenergie op zee in Wijk aan Zee en Beverwijk betekent eveneens een ruimtelijke beperking. De kernzone van de waterkering is in het noordelijke duingebied breed en kan hier een beperking opleveren voor windenergie. Al deze beperkingen zijn per zoekgebied in beeld gebracht.

Zon: aandachtspunten en mogelijkheden

In bijna heel de deelregio liggen beperkingen voor zonne-energie. Het hele duingebied is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Ten zuiden van het Noordzeekanaal ligt achter de duinen een aantal gebieden die zijn aangemerkt als NNN-gebied, Natura2000 of BPL (met daarbinnen onder andere aardkundige monumenten). Bij Heemskerk is het gebied achter de duinen tuinbouwconcentratiegebied; zonne-energie is daar moeilijk

inpasbaar. Aan de oostzijde van Haarlem en de drie IJmond-gemeenten is het gebied onderdeel van de Stelling van Amsterdam (dat valt onder het UNESCO Werelderfgoed) en BPL (waaronder weidevogelgebieden). Het recreatiegebied Spaarnwoude is NNN-gebied of BPL. Haarlem en Bloemendaal kennen een beschermd stads- of dorpsgezicht.

Rond het stedelijk gebied is een aantal plekken met mogelijkheden voor zonnevelden op landbouwgrond, veelal tegen het bebouwde gebied aan. Daarnaast zijn er op de bedrijventerreinen grote daken waar zonne-energieprojecten gerealiseerd kunnen worden.

Warmte: bronnen
In het kader van de RES is ook een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld (zie daarvoor hoofdstuk 3). In de RSW zijn de bovengemeentelijke warmtebronnen en warmte-infrastructuur geïnventariseerd en wordt ingegaan op de bovengemeentelijke samenwerking op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en kennis. Onderstaand wordt ingegaan op generieke en specifieke warmtebronnen en de werkagenda voor de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland.

Bovengemeentelijke bronnen voor IJmond & Zuid-Kennemerland
De deelregio beschikt (in potentie) over bovengemeentelijke warmtebronnen. Belangrijke bronnen zijn de industrie en geothermie.

Generieke warmtebronnen
Alle gemeenten in IJmond & Zuid-Kennemerland hebben geothermie, aquathermie (warmte uit oppervlaktewater en uit afvalwater bij de RWZI's van Velsen en Beverwijk) en groen gas in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebron.

Specifieke warmtebronnen
Restwarmte uit industrie is een potentiële bron voor Heemskerk, Velsen en Beverwijk. De WRK-leidingen zijn een potentiële bovengemeentelijke warmtebron voor Zandvoort, Heemstede, Haarlem en Velsen. Daarnaast kan restwarmte van datacenters in Haarlemmermeer ingezet worden als potentiële warmtebron in Haarlem.

Werkagenda
De algemene werkagenda voor de gehele regio Noord-Holland Zuid heeft voor deze regio een aantal specifieke aandachtspunten:

- De potentie, verduurzaming en optimale inzet van de warmte uit de industrie voor de gebouwde omgeving.
- Het verdelingsvraagstuk van de WRK-leidingen, aangezien deze relevant zijn voor meerdere gemeenten in de gehele regio Noord-Holland Zuid (en daarbuiten).
- De resultaten van het lopende SCAN-traject naar de potentie van geothermie.

9.4 Energie-infrastructuur

Door de energietransitie en de economische groei in de regio neemt de druk op het elektriciteitsnet toe. Om de energietransitie te kunnen faciliteren en een toekomstbestendig elektriciteitsnet te kunnen garanderen, wordt het net nu al op een aantal plekken uitgebreid en aangepast. Zo bouwen we op dit moment aan station Schalkwijk in Haarlem.

In de IJmond zelf staan drie transformatorstations; in IJmuiden, Velsen en Beverwijk. Daarnaast voedt station Uitgeest ook een deel van de IJmond. In Zuid-Kennemerland staan er vijf, in en rondom Haarlem. Op deze stations wordt hoogspanning omgezet in 'stroom uit het stopcontact', maar grootschalige opweklocaties, zoals zonneweides en windturbines, worden hier ook direct op aangesloten. Dit vereist niet alleen transportcapaciteit, maar ook aansluitcapaciteit: de zogenoemde vrije velden, een soort enorme 'stopcontacten'. In de regio IJmond zijn maar weinig vrije velden op de stations. Ook hierdoor moet Liander uitbreidingen realiseren. Zo wordt de infrastructuur aangepast om aan de toekomstige energievoorziening te kunnen voldoen.

Netimpactanalyse RES 1.0
De potentie in de regio is verhoogd ten opzichte van de concept-RES. De grootste verandering is de hogere opbrengst van zon op dak (+145 GWh). Dit kan worden verklaard doordat er meer technisch potentieel lijkt te bestaan voor zon op dak (onder andere door 'betere' zonnepanelen en het benutten van daken op het noorden).

Impact op elektriciteitsstations op basis van het RES 1.0 bod
Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende transformatorstations de maximale capaciteit bereiken voor 2030:
- Station Beverwijk: door grootschalig zon op dak.
- Station Velsen: door grootschalig zon op dak en zonneweides in de regio

- Station Uitgeest: door zonneweides in de regio Alkmaar.

Daarnaast hebben de stations in de IJmond weinig vrije "stopcontacten", de zogenoemde velden, om grote energievragers en -opwekkers aan te sluiten. Aan de afnemerskant (door toenemende vraag) zijn er vijf transformatorstations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt:

- Station Beverwijk: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer.
- Station Uitgeest: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer.
- Station Overveen: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer.
- Station Waardepolder: door datacenters en overige industriële energievraag.
- Station Schalkwijk: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer.

Aandachtspunten

In het bod van RES 1.0 van de deelregio ontstaan er op verschillende locaties knelpunten door opwek van zonne-energie. Door systeemefficiëntie toe te passen op zoekgebieden zijn er minder uitbreidingen of nieuwe transformatorstations nodig:

- Het is interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit. Bij voorkeur wordt er zon ontwikkeld op en rondom industrieterreinen waar al veel verbruik is.
- Combineer wind en zon en maak gebruik van cable-pooling: de combinatie van wind en zon komt terug in meerdere zoekgebieden. Door wind en zon op één aansluiting wordt het netwerk efficiënt ingezet. Bovendien kan door een goede wind en zon verdeling meer duurzame energie opgewekt worden binnen dezelfde netcapaciteit dan wanneer voor wind óf zon gekozen wordt. Met name rondom het Noordzeekanaal gebied liggen hier kansen.
- Realiseer één groot project in één van de zoekgebieden 2 t/m 6. Aansluiten in het westelijk havengebied, aangezien er in de deelregio Amsterdam een nieuw onderstation gebouwd wordt waar dit zoekgebied op kan worden aangesloten.
- Gezamenlijk een uitvoeringsprogramma opstarten geeft meer grip op de haalbaarheid van de realisatie van de (opwek) ambities vóór 2030. Netuitbreidingen kennen lange doorlooptijden, waardoor een goede en transparante afstemming nodig is tussen de plannen in de regio en de planning van de netbeheerder. Bovendien vereist niet alleen duurzame opwek ruimtelijke inpassing, maar ook energie-infrastructuur. Dit dient samen te komen in een samenwerking binnen een uitvoeringsprogramma. Optimale invulling en een gezamenlijk

uitvoeringsprogramma van de zoekgebieden vergroot de haalbaarheid van de RES-doelstellingen in regio IJmond & Zuid-Kennemerland.

9.5 Lokaal eigendom en draagvlak

De regio onderschrijft het belang van lokaal eigendom en draagvlak bij locaties om wind- en zonne-energie op te wekken. Om lokaal eigendom te stimuleren is er op regionaal niveau samenwerking, waarbij de lokale energiecoöperaties ondersteund worden bij de realisatie hiervan. Ondersteuning richt zich onder meer op kennisdeling, het organiseren van actiesessies en een community manager. Daarnaast hebben de individuele gemeenten uit de deelregio veelvuldig contact met de lokale energiecoöperaties.

Voor de uiteindelijke invulling van lokaal eigendom en draagvlakactiviteiten is ervoor gekozen dit per zoekgebied en betrokken gemeente(n) te organiseren. Dit maakt het mogelijk dat activiteiten optimaal aansluiten bij de lokale situatie en behoeften van de betrokken partijen.

In de RES wordt gestreefd naar het realiseren van 50 procent lokaal eigendom. De term ‘lokaal eigendom’ is niet centraal uitgewerkt en laat daarmee ruimte voor interpretatie, zoals het onderscheid tussen eigendom en profijt. Het is dus aan de gemeenten zelf om dit lokaal, dan wel samen met andere gemeenten in te vullen.

10. Zaanstreek/Waterland

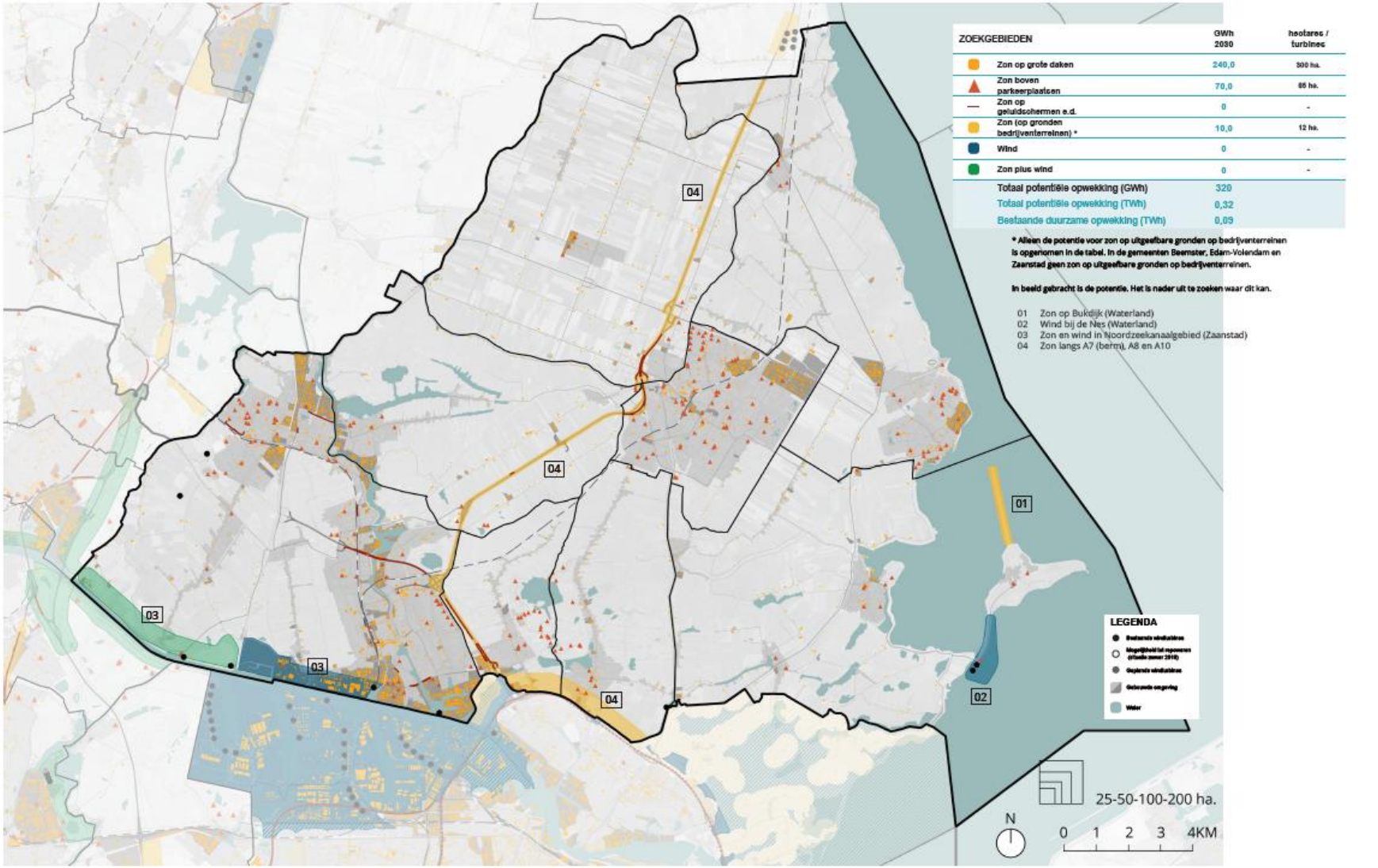
10.1 Samenvatting

De theoretische potentie voor opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden van de regio Zaanstreek/Waterland is 320 GWh (0,32 TWh) zonne-energie op grote daken, boven parkeerterreinen en op nog uit te geven bedrijventerrein. Daarbovenop komt de huidige opwek (90 GWh / 0,09TWh). De totale potentie van Zaanstreek/Waterland telt dus op tot 410 GWh (0,41 TWh).

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten die samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) vormen. Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde en archeologische monumenten, maar ook het dagtoerisme naar het 'oude Holland', zoals de Zaanse Schans en klederdrachten in Volendam en Marken. Daarnaast zijn er de polders met diverse, waterrijke landschappen, de waardevolle veenweidenatuur en UNESCO Werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam. De mogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn op basis van het huidige beleid beperkt vanwege vele beschermde (natuur)gebieden. Gezien de landschappelijke kwaliteiten van Zaanstreek/Waterland is een integrale benadering voor de grootschalige energieopwekking in het buitengebied van belang, waarbij ook gekeken wordt naar andere (toekomstige) opgaven.

De regionale potentie is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een analyse van beleidsmatige mogelijkheden en beperkingen en afstemming met stakeholders en inwoners. Deze potentie bestaat uit zon op daken, parkeerterreinen en bedrijventerreinen (boven op de bestaande opwek en wat in de pijplijn zit). De uitgeefbare (niet in gebruik genomen) gronden op bedrijventerreinen vallen af op grondgebieden van Zaanstad, Beemster en Edam-Volendam. Naast deze generieke zoekgebieden staan er op de kaart nog vier 'specifieke' zoekgebieden: zon op de Bukdijk (Waterland), wind bij de Nes (Waterland), zon en wind in het Noordzeekanaalgebied (Zaanstad) en zon langs de A7 (berm), A8 en ten noorden van de A10. De haalbaarheid, wenselijkheid en invulling hiervan moeten nader worden verkend. De energietransitie is een dynamisch proces, waarbij wordt gezocht naar koppelkansen en mogelijkheden.

DEELREGIO ZAANSTREEK-WATERLAND



Uitgangspunten van de regio
De regio Zaanstreek/Waterland wil zich de komende jaren met name richten op maximale benutting van beschikbare daken. Hierbij is rekening gehouden met de volgende kernwaarden en opgaven:

- Het landschap als basis.
- Andere opgaven in de regio (onder andere op het gebied van woningbouw, veenweide en recreatie).
- Natuurrestricties (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) worden als harde belemmering beschouwd.

Tijdens de bijeenkomsten met professionele stakeholders, bestuurlijke sessies en ateliers voor geïnteresseerden en belanghebbenden is brede steun uitgesproken voor deze aanpak. Er is ook brede steun voor het handhaven van reeds bestaande zon- en windprojecten in de regio. Voor nieuwe grootschalige duurzame-energieprojecten zijn de volgende generieke zoekgebieden gedefinieerd:

- Alle bestaande grote(re) daken (> 15 kWp = waar circa zestig panelen op kunnen) van bijvoorbeeld maatschappelijk, industrieel en agrarisch vastgoed.
- Uitgeefbare, niet in gebruik genomen gronden van bedrijventerreinen[101].
- Grote parkeerplaatsen.
- Aangevraagde, maar nog niet gerealiseerde SDE-projecten.

Daarnaast worden ook particuliere woningeigenaren, Verenigingen van Eigenaars (VvE's) en woningstichtingen gestimuleerd om de daarvoor geschikte daken te gebruiken voor energieopwekking. De zoekgebieden voor zon op grote daken, parkeerterreinen en uit te geven bedrijventerreinen leiden, inclusief de bestaande opwek en de aangevraagde SDE-projecten tot een potentiële opbrengst van 0,41 TWh. Daarnaast verwacht de regio Zaanstreek/Waterland de potentie te kunnen vergroten met energieopwek in de aanvullende zoekgebieden. De haalbaarheid, wenselijkheid en exacte invulling moeten echter nog nader onderzocht worden.

10.2 Kenmerken en ambities Zaanstreek/Waterland

De transitie naar een CO2-arme energievoorziening in 2050
Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. In het Klimaatakkoord van Parijs is de ambitie vastgelegd om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2°C. Deze mondiale afspraak

[101] Met uitzondering van Beemster, Edam-Volendam en Zaanstad.

vraagt om een reductie van het gebruik van fossiele energie, tot dicht bij nul in 2050. Elektriciteit wordt dan duurzaam opgewekt, gebouwen worden duurzaam verwarmd, bedrijven hebben hun productieprocessen aangepast en het vervoer is aangepast. Ook de regio Zaanstreek/Waterland levert zijn bijdrage aan deze transitie.

Deze internationale ambitie is met het Nationaal Klimaatakkoord vertaald naar nationale doelen. Om deze te behalen is regionaal maatwerk nodig om te komen tot gedragen keuzes met maatschappelijke partners, inwoners en het bedrijfsleven. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor elektriciteit en warmte. In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de deelregio Zaanstreek/Waterland tot zijn bijdrage aan de RES Noord-Holland Zuid is gekomen.

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten: Zaanstad, Beemster, Edam-Volendam, Purmerend, Oostzaan, Wormerland, Landsmeer en Waterland. Deze vormen samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

Het Zaanse deel van Zaanstreek/Waterland kenmerkt zich door een van oudsher bijzondere mix van wonen en werken. Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde en archeologische monumenten en de Zaanse Schans. Daarnaast zijn er de polders met diverse, waterrijke landschappen en de waardevolle veenweidenatuur. En natuurlijk de rivier de Zaan als beeldbepalende drager. Traditioneel zijn economische clusters zoals de voedingsmiddelenindustrie, de logistiek, de nautische sector, de landbouw en de ambachtelijke maakindustrie goed vertegenwoordigd in de streek. Ook het toerisme is een belangrijke economische factor. De Zaanse Schans trekt jaarlijks 1,5 tot 2 miljoen bezoekers. De kwaliteit van het open veenweidelandschap is van grote recreatieve waarde voor de Zaanstreek en de MRA als geheel, nu en in de toekomst.

Het Waterlandse deel van Zaanstreek/Waterland heeft een recreatieve en toeristische aantrekkingskracht op binnen- en buitenland, en een veelheid aan woonmilieus. De rust en ruimte van het polderlandschap en dijken, de vele fiets- en vaarroutes, havens en natuurlandschappen en rijkdom aan water en weidevogels zijn karakteristieke kenmerken van dit deel van de regio. Daartussen bevinden zich de vele historische (lint)dorpen en monumentale stadscentra zoals Monnickendam en vestingsteden Purmerend

en Edam. En ook het ‘oude Holland’ met zijn klederdrachten in Volendam en Marken en UNESCO Werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam zijn aantrekkelijk voor dagtoeristen. Deze karakteristieke waarden komen tot uiting in alle denkbare woonmilieus, van stads tot dorps en landelijk wonen, een zeer intensief busnetwerk en ruimte voor ondernemen, van agrarisch tot industrieel.

Door de hoge natuur- en landschappelijke waarden zijn grote delen van Zaanstreek/Waterland beschermd gebied. Binnen Zaanstreek/Waterland wordt op vele gebieden intensief samengewerkt. Grensoverschrijdende vraagstukken zoals economie, woningbouw en klimaatadaptatie worden regionaal afgestemd en opgepakt. Ook de energietransitie en in het bijzonder het opstellen van een Regionale Energiestrategie zijn onderdeel van deze duurzame samenwerking.

10.3 Elektriciteit en warmte

Mogelijkheden en beperkingen wind

De provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsverordening NH2020 gebieden aangegeven waar plaatsing van windturbines in principe niet is toegestaan. Uitzondering hierop is het een-op-een vervangen of opschalen van bestaande turbines door nieuwe turbines (eventueel met andere dimensies) op dezelfde plek (rekening houdend met eventuele restricties). Daarnaast geldt een uitzondering voor de herstructureringsgebieden windturbines binnen de MRA en kan Gedeputeerde Staten op verzoek van gemeenten binnen de MRA gebieden aanwijzen waar windturbines mogen komen. Ofwel ‘ja, mits in de MRA’[102].

Mogelijkheden en beperkingen zon

De provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsvisie NH2050 als doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan de energietransitie. De provincie ziet kansen voor zonne-energie in landelijk gebied mits goede landschappelijke inpassing en aansluiting op bestaande functies worden geborgd (aan de hand van uitgangspunten in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, 2018). De omgevingsverordening NH2020 gaat nog niet in op definitieve keuzes. Deze worden de komende periode verder uitgewerkt. De provincie stelt dat opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied

[102] Bron: Provincie Noord-Holland (2020). *Omgevingsverordening NH2020.*

niet zijn toegestaan op gronden die zijn aangemerkt als erfgoed van uitzonderlijke universele waarden (de Stelling van Amsterdam).

Op gronden met nutsvoorzieningen of infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer, mogen opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied wel bij bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Als infrastructuur worden ook bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerterreinen en bermen van (spoor)wegen, aangemerkt. Voorwaarde voor inpassing van zonne-energie op dit soort gronden is dat de bestaande functie op die locatie wordt gehandhaafd. Er is dan sprake van zogenoemd meervoudig ruimtegebruik. Naast provinciaal beleid zijn de volgende beperkingen aan de orde:

- Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden en Bijzonder Provinciaal Landschap (waarbinnen onder andere weidevogelgebieden liggen).
- Conflicterende bestemmingen (recreatie- of sportterreinen, bebouwde kom).

Door de hoge natuur- en landschappelijke waarden zijn grote delen van Zaanstreek/Waterland beschermd gebied.

Warmte

Voor de regio Zaanstreek/Waterland zijn, met de Regionale Structuur Warmte (RSW), de huidige situatie en potentie van verschillende warmtebronnen en warmte-infrastructuur in beeld gebracht. De RSW gaat specifiek over bovengemeentelijke samenwerking en kennisdeling op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag en warmte-infrastructuur. De RSW is nu nog een proces van verkennen, kennis delen en samenwerking zoeken. Hoofdstuk 3 beschrijft welke stappen er in Noord-Holland Zuid worden gezet.

Belangrijke bovengemeentelijke infrastructuur voor de regio Zaanstreek/Waterland is het warmtenet van Stadverwarming Purmerend. Daarnaast zijn geothermie, aquathermie en groen gas in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen voor de toekomst.

10.4 Energie-infrastructuur

Regio Zaanstreek/Waterland is een gevarieerd gebied: drukke steden, afgewisseld door (beschermd) landelijk gebied. In de regio is van oudsher veel industrie en bedrijvigheid, zoals de Zaanse voedingsmiddelenindustrie en de Volendamse haven. Maar er komen ook nieuwe bedrijventerreinen bij,

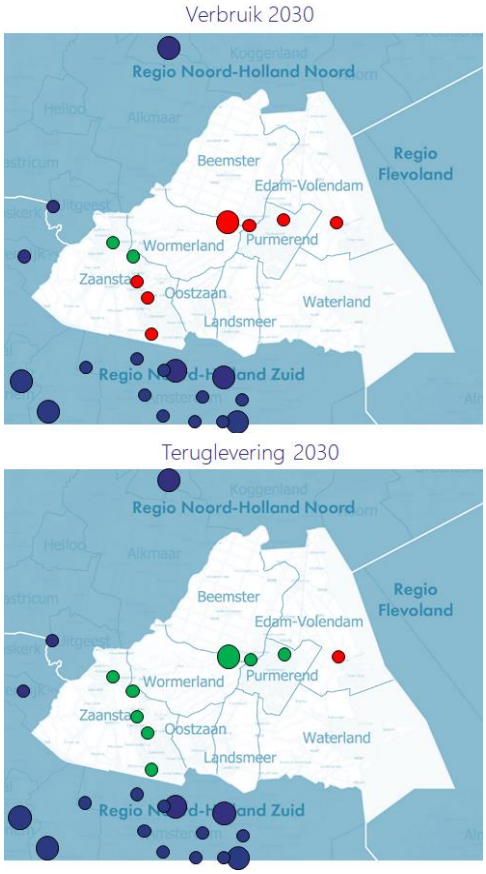
zoals de Baanstee in Purmerend. De vraag naar elektriciteit is daardoor groot. En die vraag wordt alleen nog maar groter: de komende jaren moeten veel woningen worden bijgebouwd, de industrie stapt over op groene stroom, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het gas af. Ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt gestaag toe. Het elektriciteitsnet in Zaanstreek/Waterland staat door deze ontwikkelingen onder druk.

Wat is de huidige situatie van het energienet?
In Zaanstreek/Waterland wordt veel energie opgewekt via zonnepanelen op daken. In de landelijke gebieden leidt dit vaak tot knelpunten, vanwege de lange dunne kabels die daar liggen. Maar ook in de stedelijke gebieden kan een forse groei van het aantal zonnepanelen op daken tot knelpunten leiden. Waar knelpunten ontstaan, verzwaart de netbeheerder het net. De grootste opgave is de uitbreiding van het netwerk in de stedelijke gebieden door de groeiende behoefte aan elektriciteit. Bijvoorbeeld door binnenstedelijke woningbouw, zoals het Hembrugterrein en Purmerend Stationsgebied, en de ontwikkeling van industrieclusters zoals Hoogtij. Ook de industrie vraagt steeds meer vermogen en moet daarom vaker direct op een transformatorstation worden aangesloten. Dat gebeurt via zogenoemde vrije velden, een soort stopcontacten op het station. Vrije velden zijn echter schaars.

De vraag naar stroom neemt sneller toe dan de netbeheerder kan bijhouden. Tussen 2025 en 2030 verwacht Liander dat de meeste transformatorstations hun maximale capaciteit hebben bereikt en dat de transportcapaciteit is verdubbeld. Dit zorgt voor veel werkzaamheden aan de energie-infrastructuur de komende jaren. Voor verschillende nieuwe of uit te breiden stations is de netbeheerder al begonnen met de voorbereidingen en lopen er gesprekken met de betrokken gemeenten. Dit is essentieel, want de uitbreiding of bouw van een transformatorstation duurt gemiddeld vijf tot acht jaar. Zeker in de schaarse ruimte van hoogstedelijke gebieden is het een tijdrovende opgave om locaties te vinden. Ook het doorlopen van de bijbehorende vergunningstrajecten en inspraakprocedures kosten veel tijd.

Wat is de impact van de Regionale Energiestrategie 1.0?
In de concept-RES ging de deelregio vooral uit van het opwekken van duurzame energie door zon op dak. In de RES 1.0 staan ook plannen voor wind- en zonne-energie, bijvoorbeeld rondom het Noordzeekanaal en in Waterland rondom Marken. Met direct betrokkenen moeten deze plannen nog verder verkend worden.

Impact op elektriciteitsstations op basis van het RES 1.0-bod



Uit de netimpactanalyse komen de volgende bevindingen naar voren:

- **Het merendeel van de transformatorstations heeft voldoende capaciteit om de zoekgebieden voor grootschalige opwek binnen Zaanstreek/Waterland aan te sluiten**. Alleen transformatorstation Edam heeft op dit moment onvoldoende capaciteit voor de twee zoekgebieden in Waterland. De investeringsplannen van netbeheerder Liander gaan echter al uit van de bouw van een nieuw station in de omgeving van Purmerend. Hierdoor kunnen ook deze zoekgebieden vóór 2030 worden aangesloten. Voor alle transformatorstations geldt wel dat de stopcontacten schaars zijn.
- **Zon op dak brengt grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten.** Zon op dak wordt niet direct op de transformatorstations aangesloten, maar op het middenspannings- of laagspanningsnet. De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lagergelegen netdelen (transformatorstations, kabels) moeten verzwaren. Dit is een

enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden. Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee.

- **Knelpunten op stations ontstaan door de toenemende vraag naar energie door woningbouw, industrie en elektrische mobiliteit**. Dit zorgt voor het bereiken van de maximale capaciteit bij zeven transformatorstations vóór 2030. Op twee stations is voldoende capaciteit tot na 2030. De investeringsplannen van Liander gaan uit van drie nieuwe en vijf uit te breiden stations die voor 2030 in bedrijf moeten gaan. Met deze uitbreidingen kunnen de voorziene knelpunten worden opgelost. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is daarbij het meest cruciale onderdeel. Om tijdig de toenemende vraag naar energie aan te kunnen sluiten, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen met de regio te organiseren.

Wat kan de regio doen?

Door het energiesysteem efficiënt in te richten, zijn er minder uitbreidingen en nieuwe transformatorstations nodig. Om hierop in te spelen geeft de netbeheerder een aantal principes mee:

- **Cluster energieopwek**. Door het opwekken van energie te clusteren in een project, zijn minder verbindingen en stopcontacten nodig op het transformatorstation. Zo kunnen bijvoorbeeld windturbines langs het Noorzeekanaal als één project worden ontwikkeld maar ook als meerdere projecten waardoor je meer stopcontacten op het transformatorstation nodig hebt. De stopcontacten zijn schaars op de transformatorstations in Zaanstreek/Waterland. Door te clusteren binnen een zoekgebied kunnen uitbreidingen worden voorkomen.
- **Combineer wind en zon en maak gebruik van cable pooling**. Door wind en zon te combineren op één aansluiting wordt het netwerk efficiënt gebruikt en zijn er minder stopcontacten op het station nodig. Deze mogelijkheid kan verder verkend worden bij bijvoorbeeld het zoekgebied Noordzeekanaal.
- **Combineer vraag en aanbod**. Voor zon op dak is veel draagvlak, maar tegelijkertijd brengt dit potentieel enorme uitdagingen met zich mee voor het elektriciteitsnet. Dit vraagt om coördinatie vanuit de regio. Liander adviseert om eerst te beginnen op daken die geclusterd liggen of waar een hoog constant verbruik van energie is. Dit zorgt voor minder kabels en minder transport van energie doordat de opgewekte energie tegelijkertijd verbruikt wordt op de locaties. Bedrijventerreinen zijn, vanuit slim gebruik van het elektriciteitsnet, in de regel een goed

startpunt. Maar ook de koppeling van grote energievragers (zoals industrie langs het Noordzeekanaal) met grootschalige opwek (wind, zonneweides) kan transport van energie voorkomen. Benut zo'n bestaande energieaansluiting van de industrie óók voor opwek.

- **Plan opweklocaties in de buurt van transformatorstations met teruglevercapaciteit.** Bij de zoekgebieden in Waterland is de afstand tot een transformatorstation groot. Dit vraagt om kabels over lange afstanden door gronden van meerdere eigenaren. Hierdoor is de realisatie niet alleen kostbaar en tijdrovend, maar gaat dit ook gepaard met impact op de omgeving gedurende graafwerkzaamheden. Locaties dicht bij een transformatorstation, zoals langs het Noorzeekanaal rondom Hoogtij, hebben daarom vanuit het energiesysteem de voorkeur.

Daarnaast adviseert de netbeheerder om gezamenlijk (gemeenten, provincie, ontwikkelaars, netbeheerders enz.) een uitvoeringsprogramma op te starten. Dit geeft meer grip op de haalbaarheid van de realisatie van de (opwek)ambities vóór 2030. Niet alleen duurzame opwek vereist ruimtelijke inpassing, ook energie-infrastructuur. Dit dient samen te komen in een samenwerking binnen een uitvoeringsprogramma.

10.5 Participatie en draagvlak

Samen zoeken

In 2018 is Zaanstreek/Waterland gestart met het opstellen van zijn bijdrage aan de Regionale Energiestrategie in de deelregio. Voor het opstellen van de concept-RES zijn meerdere werksessies, twee regionale ateliers en twee regioraden en diverse informatieavonden georganiseerd. Tijdens deze sessies met professionele stakeholders, bestuurders, geïnteresseerden en belanghebbenden, waaronder energiecoöperaties, is brede steun uitgesproken voor het opwekken van zonne-energie door maximale benutting van beschikbare daken (met een capaciteit voor meer dan zestig panelen) en op grote parkeerplaatsen. In een aantal gemeenten wordt ook gekeken naar zonne-energie op uitgeefbare of niet in gebruik genomen gronden op bedrijventerreinen.

Tijdens de ateliers die werden georganiseerd voor de deelregio Zaanstreek/Waterland is gezocht naar aanvullende zoekgebieden. Dit zoekproces en de reacties van de gemeenteraden hebben geleid tot de volgende aanvullende zoekgebieden, die terugkomen in de potentie voor Zaanstreek/Waterland in de RES 1.0:

- Zon op de Bukdijk (Waterland).
- Wind bij de Nes (Waterland).
- Zon en wind in het Noordzeekanaalgebied (Zaanstad).
- Zon langs de A7 (berm)[103], A8 en ten noorden van de A10 (Polder Oostzaan en Landsmeerderveld).

De haalbaarheid van de specifieke zoekgebieden en het draagvlak hiervoor worden in 2021 verder verkend tijdens diverse bijeenkomsten.

[103] De verkenning omvat gronden van Rijkswaterstaat.

11. Relaties met andere opgaven

De Regionale Energiestrategie (RES) richt zich op de opgave om over te stappen van fossiele brandstoffen op duurzame elektriciteit en warmte voor de gebouwde omgeving. Daarbij ligt de focus op grootschalige opwek van hernieuwbare energie en het inzetten van bovenregionale warmtebronnen. Die opgave staat echter niet op zichzelf en heeft relaties met andere opgaven, thema's en sectoren. Hoewel deze opgaven geen deel uitmaken van de RES 1.0, belicht dit hoofdstuk de relatie met die andere opgaven en de kansen en aandachtspunten die de energietransitie met zich meebrengt. Dit hoofdstuk dient als extra informatie bij de RES en heeft als focus Noord-Holland Zuid. De teksten in dit hoofdstuk zijn in samenspraak met verschillende partijen tot stand gekomen.

11.1 Klimaattafels

Industrie

Energietransitie in het Noordzeekanaalgebied

De industrie heeft haar 'eigen' Klimaattafel, waar landelijk en regionaal afspraken worden gemaakt over terugdringing van de CO2-uitstoot en de te zetten stappen in de energie- en warmtetransitie. Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is een van de vijf nationale industrieclusters die in Nederland als koploper worden gezien voor de energietransitie en die internationaal een belangrijke rol spelen. De bedrijven, overheden en de zeehavens in het Noordzeekanaalgebied hebben de koploperrol opgepakt en streven naar een bijna volledig CO_2-neutrale en circulaire economie in 2050. Voor 2030 is het doel om 49 procent minder CO_2 uit te stoten ten opzichte van 1990. Voor de industrie in het NZKG komt dit neer op een reductiedoelstelling van 4 Mton.

De industrie en de Regionale Energiestrategie

De RES gaat over de gebouwde omgeving, maar heeft veel dwarsverbanden met de industrie. Zo wordt vanuit de RES sterk gekeken naar de bedrijventerreinen en infrastructuur in het NKZG om windturbines en zonneparken en -panelen (op daken) te realiseren. Ook ziet de RES de industrie als potentiële leverancier van warmte voor de gebouwde omgeving en beschikken de industriële bedrijven en de energieproducenten over de processen, kennis en faciliteiten om bijvoorbeeld waterstof en biobrandstoffen te produceren. Misschien wel de belangrijkste relatie tussen de RES en de energietransitie in de industrie zijn de energienetwerken. De

energietransitie vraagt om een nieuwe, robuustere energie-infrastructuur. Naast modernisering van de huidige elektriciteitsinfrastructuur gaat het op termijn om het gebruikmaken van nieuwe energiedragers zoals waterstof. Daarbij moet worden verkend of en zo ja, in welke mate integratie van de verschillende energiedragende systemen kan bijdragen aan de nieuwe energie-infrastructuur.

Cluster Energie Strategie (CES) Noordzeekanaalgebied
Het NZKG heeft in het voorjaar van 2020 een Regioplan opgesteld en werkt momenteel aan een Cluster Energie Strategie (CES). De aanleiding voor de CES is het kabinetsbesluit dat alle industrieclusters een CES moeten opstellen als uitvloeisel van het advies van de Taskforce Infrastructuur Klimaatakkoord Industrie (TIKI).

De CES omvat een analyse van de energievraagontwikkeling van de industrie en geeft aan welke energie-infrastructuur daarvoor nodig is. In dit kader wordt bij 25 grote energieverbruikers en -aanbieders in de regio Noord-Holland Zuid geïnventariseerd welke plannen zij hebben en wat er nodig is om deze plannen te realiseren op het gebied van infrastructuur, ruimte en andere randvoorwaarden. Bedrijven worden gevraagd de mate van waarschijnlijkheid van toekomstige investeringen aan te geven. De netbeheerders brengen mede op basis van de inventarisatie in beeld welke infrastructuur benodigd is in 2030, met een doorkijk naar 2050. Dit heeft betrekking op alle energiedragers. Op deze manier vormt de CES onderbouwing voor de nut en noodzaak van infrastructuurprojecten.

Het tijdig beschikbaar hebben van de benodigde energie-infrastructuur is een aandachtspunt. Op dit moment is de infrastructuurontwikkeling reactief en komen de beschikbaarheid (daar waar je het wilt hebben) en gelijktijdigheid (evenwicht tussen vraag en aanbod) onder druk. Door schaarser wordende (milieu)ruimte en de sterk groeiende energievraag, neemt de doorlooptijd van infrastructuurontwikkeling toe. Het doel van de CES, die tweejaarlijks wordt geactualiseerd, is om een groeiend wederzijds commitment te krijgen tussen bedrijven, netbeheerders en overheden. Deze ketensamenwerking moet stap voor stap tot stand komen en vergt vertrouwen en commitment van partijen. Met de CES 1.0 wordt hiermee een begin gemaakt.

Waterstof in het NZKG (zie ook paragraaf hierna)
Een van de sporen in het Regioplan NZKG is het geleidelijk omzetten van het aardgasnet naar een waterstofnet, inclusief aansluiting op een landelijk net. Er is groeiende behoefte aan waterstof ter vervanging van aardgas en als

energieopslag. Het NZKG is een voor de hand liggende locatie voor waterstofproductie, vanwege het aanbod aan hernieuwbare energie (aanlanding wind op zee) en de omvangrijke (potentiële) vraag. De opgave is om de aardgasnetten voor waterstof geschikt te maken. De haven van Amsterdam zet in op de ontwikkeling van regionale waterstofinfrastructuur (Hydroport) om bedrijven in het Havengebied te faciliteren bij hun overstap naar groene waterstof. In het kader van het H2ermes-project werkt de regio samen met onder andere de Gasunie aan de waterstofinfrastructuur. Er wordt naar gestreefd deze in 2024 beschikbaar te hebben.

Consortium H2ermes onderzoekt sinds 2018 de mogelijkheden voor een waterstoffabriek op het terrein van Tata Steel



Waterstof

Onderzoek naar en de productie van waterstof vormt geen onderdeel van de RES. Deze opgave ligt bij de Klimaattafel Industrie. Door de energietransitie is er steeds meer aandacht voor waterstof als energiedrager en brandstof. Een duurzame energiedrager is vereist om de klimaatdoelen te halen, specifieke sectoren te verduurzamen en in de toekomst grootschalig energie op te slaan. Waterstof zal naar verwachting (een deel) van deze oplossing kunnen zijn. Waterstof is een energiedrager en geen duurzame energiebron. Waterstof levert zelfstandig dan ook geen bijdrage aan de duurzame opwek van elektriciteit of warmte.

Waterstof in de gebouwde omgeving

Een serieuze toepassing van waterstof in de gebouwde omgeving is niet voorzien voor 2030. Dit komt onder meer doordat de toepassing van

waterstof in de gebouwde omgeving nog niet voldoende ontwikkeld is. Het vergt tijd en experimenteerruimte om de toepassing van waterstof in de gebouwde omgeving te ontwikkelen. Tot 2030 vinden enkele pilotprojecten plaats. In Graft-De Rijp vindt momenteel een haalbaarheidsanalyse plaats en op Texel worden de mogelijkheden voor de inzet van waterstof onderzocht. Het katern Energie-infrastructuur bevat een uitgebreide toelichting op de uitdagingen en inzet van waterstof in de gebouwde omgeving.

Waterstof voor industrie en transport
De noodzaak voor waterstof in de industrie is groter dan in de gebouwde omgeving. De industrie heeft hogetemperatuurwarmte nodig die nu vaak uit aardgas komt. Deze temperaturen kunnen zeer lastig bereikt worden met warmtepompen of boilers, zoals huishoudens die kunnen gebruiken. Met waterstof is het opwekken van deze hogetemperatuurwarmte wel mogelijk, wat het een belangrijke energiedrager voor de industrie maakt.

Ook in zwaar transport over lange afstanden zal waterstof naar verwachting een rol gaan spelen. Batterijen zijn mogelijk te zwaar, te duur en te groot voor specifieke toepassingen van transport. Toch zullen voor veel transporttoepassingen batterijen gebruikt gaan worden. Voor de verduurzaming van de industrie en transport wordt ingezet op de energiebron die past bij de specifieke context. Dit kan elektrificatie betekenen, maar ook de inzet van waterstof en andere brandstoffen. De context bepaalt uiteindelijk de keuze.

Waterstof zal een groeiende rol gaan spelen in de industrie en transport richting 2030. Hoe groot deze rol gaat zijn, is echter nog onzeker. De Nederlandse overheid en Gasunie werken aan het ontwikkelen van een zogenoemde waterstofbackbone. Deze omvat waterstofnetwerken in de vijf industriële clusters en grote nationale leidingen die deze clusters verbinden. Er bestaan verschillende plannen voor waterstoftankstations, gericht op vracht- en personenvervoer. De eerste tankstations worden in 2021 in Noord-Holland opgeleverd.

Datacenters en de energietransitie
Datacenters hebben een grote invloed op het energiesysteem vanwege hun grote energievraag. Nederland huisvest een derde van de Europese datacentercapaciteit en ruim 70 procent daarvan bevindt zich in de MRA. Het aantal datacenteraanvragen neemt snel toe en wederom het grootste deel daarvan wil zich wegens connectiviteitsredenen vestigen in de MRA. Het elektriciteitsnetwerk van Noord-Holland Zuid zit echter aan zijn

capaciteitsgrenzen (zie de netimpactanalyse en de Systeemstudie Infrastructuur NH 2020-2050). Daarnaast hebben de datacenters een grote ruimteclaim en is ruimte in toenemende mate schaars. Vanuit infrastructuuroogpunt is het slim om de datacenters dicht bij elektriciteitsaanbod te plaatsen (systeemefficiëntie).
Momenteel (eerste helft 2021) wordt uitgezocht wat de beste plek is voor een vierde datacentercluster in de MRA. Er is een 'principekeuze' gemaakt voor Almere/Zeewolde. Deze plek is geen onderdeel van de RES Noord-Holland Zuid, maar wordt zijdelings wel meegewogen omdat die keuze wordt gekoppeld aan het traject van de MRA-Verstedelijkingsstrategie. Ook het tijdsbeslag overstijgt de periode tot 2030, de afweging neemt al gauw een periode in beslag van meer dan tien jaar In de RES 2.0 zal, indien relevant voor de regio Noord-Holland Zuid, een update van deze ontwikkeling worden opgenomen.

Energie- en warmtetransitie in de land- en tuinbouwsector
De land- en tuinbouwsector is cruciaal in de energie- en klimaattransitie waar Nederland voor staat. Enerzijds om op een duurzame manier met warmte- en elektriciteitsgebruik om te gaan en om de uitstoot van CO2 en stikstof te verminderen. Anderzijds om op verantwoorde wijze ruimte te vinden voor de grootschalige hernieuwbare energieopwek waar de RES over gaat. In deze paragraaf wordt deze opgave geschetst. Boodschap van de sector is dat deze zijn verantwoordelijkheid neemt, maar dat wel gedegen rekening moet worden gehouden met het belang van de land- en tuinbouwsector en de andere opgaven waar deze voor staat.

Doel: vermindering emissie broeikasgassen met 3,5 Mton in 2030
In het Klimaatakkoord (juni 2019) en het Tuinbouwakkoord (maart 2019) zijn afspraken gemaakt over vermindering van CO_2-uitstoot en verduurzaming van energieverbruik. De ambitie van de agrarische sector is om de onvermijdelijke uitstoot van broeikasgassen en de productie en het gebruik van hernieuwbare energie met elkaar in balans te brengen. In het Klimaatakkoord hebben de landbouw- en landgebruiksectoren (grondeigenaren en bos- en natuurbeheerders) een taakstellende opgave gekregen voor een additionele afname van 3,5 Mton broeikasgasemissies in 2030. Doel hiervan is om een bijdrage te leveren aan de kabinetsdoelstelling van 49 procent CO_2-reductie voor Nederland.

Gezamenlijke opgave
Van alle betrokken partijen wordt inzet verwacht om de doelen te bereiken: van de boeren, van gemeenten en provincie en van het Rijk.

Vertegenwoordigers van Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en de glastuinbouw en andere partijen die de agrarische sector raken, zijn nauw betrokken bij het RES-proces. In de RES-regio Noord-Holland Zuid zetten deze partijen zich in om te zorgen voor optimale benutting van de mogelijkheden op en rond het boerenerf voor de opwek van hernieuwbare energie.

Vraagstuk verschilt per type landbouw
Afhankelijk van het type landbouw – bloembollenteelt, akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, glastuinbouw, melkveehouderij en veeteelt – ligt bij de energievraag de nadruk op warmte of elektriciteit. De agrarische sector staat voor tal van opgaven die gekoppeld zijn aan de energietransitie. Denk daarbij aan de verduurzaming van het energiegebruik, de uitbreiding van de energie-infrastructuur en de levering en opwekking van elektriciteit. Naast benodigde energiebronnen voor warmte, is er met name in de glastuinbouw ook elektriciteit nodig voor opslag, koeling en toenemend gebruik van ledverlichting. Daarnaast is een betrouwbare en betaalbare CO2-voorziening (in een klimaatneutrale glastuinbouw zonder aardgas moet de CO2 die nodig is voor de teelt uit andere bronnen komen) van groot belang voor de transitie in de glastuinbouw.

Het buitengebied als plek voor opwek van hernieuwbare energie
Voor de opwek van duurzame energie ligt de meeste ruimte in het buitengebied. Daarmee biedt de agrarische sector mogelijk een deel van de oplossing en is de sector actief betrokken bij de RES. De agrarische sector wil hieraan bijdragen door de koppeling te leggen tussen de eigen opgaven en die van de RES. Om de ambities van de RES op een evenwichtige manier te realiseren, en die recht doet aan alle belangen, pleit de agrarische sector ervoor om regionale gebiedsaanpakken te ontwikkelen om energie, natuur en landbouw in synergie te laten opereren (zie kader hieronder).

De druk op de ruimte is groot, de boeren geven er daarom sterk de voorkeur aan om de agrarische gronden primair te gebruiken voor productiedoeleinden. Toch zijn deze gronden niet bij voorbaat uitgesloten voor de opwek van duurzame energie. Op landbouwgrond waar wel opwek mogelijk is, pleit de sector ervoor dat boeren kunnen participeren, in lijn met het streven naar 50 procent lokaal eigendom.

Boerenerf optimaal benutten

Overheden en agrarische partijen zetten zich in om te zorgen voor optimale benutting van de mogelijkheden op en rondom het boerenerf voor de opwek van hernieuwbare energie (zie kader hieronder).

Thematafel Energietransitie: kansen voor agrariërs

Na het opleveren van de concept-RES is aan de thematafel Energietransitie: kansen voor agrariërs, met elkaar gesproken over het toekomstbeeld van de sector en wat nodig is om samen te werken aan de gemeenschappelijke doelstellingen. Bij LTO en de glastuinbouw bestaat grote bereidheid om bij te dragen aan het gesprek en de uitvoering van de opgave rondom de regionale opwek van hernieuwbare energie. Ter inspiratie hebben zij hun beeld bij het 'erf van de toekomst' gepresenteerd. In deze schets ziet men door de oogharen hoe het boerenerf, de bijbehorende agrarische gronden en de glastuinbouwgebieden in de toekomst mogelijk kunnen worden ingezet. Daarnaast is geschetst welke mogelijkheden en innovaties er zoal (te verwachten) zijn. Hoewel niet alle onderdelen van deze toekomstvisie passen in het bestaande beleid van provincie en gemeenten, biedt de schets een uitstekend handvat voor het gesprek met alle deelnemers. Aan tafel is gesproken over kansen en belemmeringen om het 'erf van de toekomst' te kunnen realiseren. Naast verkennen van (toekomstige) technische oplossingen voor opwek en opslag, ging het gesprek vooral over de manier waarop in een gebied draagvlak en een goede balans met het elektriciteitsnet ontstaan. Het katern Thematafels bevat een inhoudelijke samenvatting van het 'erf van de toekomst' (schets met toelichting), zowel vanuit de visie van LTO als die van de glastuinbouw.

Zwaartepunt van de energieopgave ligt bij de glastuinbouw

Het energieverbruik van de glastuinbouw (9-10 PJ) domineert het verbruik in de landbouw in de provincie (17-18 PJ)[104]. Het energieverbruik en de CO2-emissie van de sector worden grotendeels bepaald door het glasareaal, teelttype (belicht of onbelicht, koude of warme teelten) en door de soort energievoorziening.

Maatschappelijke belangen en bedrijfseconomische overwegingen maken dat energie een van de belangrijkste actuele thema's is in de glastuinbouw. De energiestromen zijn leidend. De glastuinbouw heeft als basisbehoeften betaalbare elektriciteit voor de belichting, warmte, water en CO2. Ongeveer 30 procent van de bedrijfskosten betreft deze energiestromen.

Greenport Aalsmeer

[104] Bron: Staat van de energietransitie (november 2017).

In 2020 zijn in Greenport Aalsmeer gebiedsinventarisaties uitgevoerd die in 2021 samen met gemeenten en ondernemers de komende jaren lokaal worden uitgewerkt tot uitvoeringsplannen. De inventarisaties geven een eerste beeld van de energieopgave in de tuinbouw.

Bij de verdere uitwerking naar uitvoeringsplannen, moeten de ontwikkeling van ruimte, van economie en de energieontwikkeling met elkaar in evenwicht worden gebracht.

Landelijke programma's glastuinbouw

- Vanuit het programma Kas als Energiebron[105] is een schat aan informatie en (teelt)technische kennis over energiebesparing en duurzame invulling van een glastuinbouwteelt beschikbaar. Het Nieuwe Telen (HNT) is daarbij een aanpak die ontstaan is vanuit het programma Kas als Energiebron om via een betere kennis van natuurkunde en plantfysiologie beter, preciezer te kunnen telen hetgeen automatisch blijkt te leiden tot energiebesparing. Veel van de mogelijkheden tot energiebesparing en duurzame energie zijn nog niet gerealiseerd omdat de opties onvoldoende bekend zijn, er risico's aan kleven of (nog) niet economisch rendabel zijn. Verdiepend onderzoek wordt landelijk aangepakt. Regionaal liggen er kansen voor een intensievere uitrol van kennis die al is opgebouwd.
- Na het Klimaatakkoord is daarnaast het transitiecollege Kas als Energiebron in het leven geroepen. Dit college is verantwoordelijk voor de operationalisering, uitvoering en borging van de afspraken die betrokken partijen (ministerie, provincies, GreenPorts Nederland en andere) in het Klimaatakkoord en Tuinbouwakkoord hebben gemaakt. De afspraken betreffen bijvoorbeeld de aanvoer van CO2, warmte en elektriciteit en hebben als doel een klimaatneutrale glastuinbouwsector in 2040.
- Vanuit het plattelandsontwikkelingsprogramma POP3 wordt onderzocht of er middelen gereserveerd kunnen worden voor de Verplaatsingsregeling van landbouwbedrijven. Naast een bijdrage aan de ruimtelijke schuifpuzzel, draagt deze regeling ook bij aan de modernisering van de glastuinbouw. Deze regeling stimuleert clustering om opgaven op het gebied van verduurzaming collectiever gedragen te krijgen. Ook gelijkspanning kan daar bijvoorbeeld een rol in spelen, evenals warmtenetten.

Mobiliteit

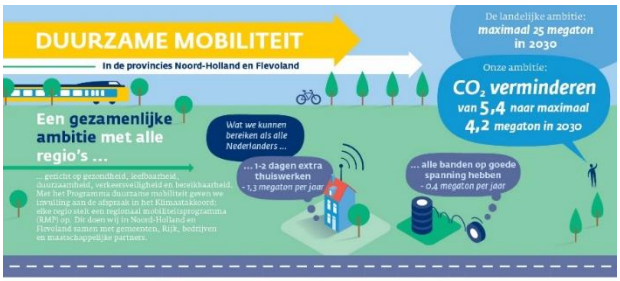
Opgave, doelstellingen en aanpak

In de huidige situatie neemt de mobiliteitssector (personenvervoer, vrachtverkeer, binnenvaart, mobiele werktuigen) ongeveer 20 procent van het

[105] Kas als Energiebron is het innovatieprogramma dat energiebesparing en het gebruik van duurzame energie in de glastuinbouw stimuleert. Glastuinbouw Nederland en het ministerie van LNV trekken hierin samen op.

energieverbruik in Noord-Holland voor zijn rekening. Uit de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA 2017[106]) blijkt dat de mobiliteitsbehoefte van met name het zuidelijke deel van Noord-Holland tot 2040 fors groeit. Het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de omslag naar een circulaire economie moeten dus gecombineerd worden met een groeiende mobiliteitsopgave. De transitie van fossiel naar voornamelijk elektrisch rijden zal zorgen voor een toenemende vraag naar elektriciteit voor mobiliteit.

Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord uit te werken, wordt een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland & Flevoland opgesteld. Vanuit het RMP wordt gestreefd naar het verminderen van de CO_2-uitstoot naar een maximale uitstoot van 4,2 Mton voor de sector mobiliteit en transport. Dit is voor heel Noord-Holland en Flevoland samen in 2030. Het streven van maximaal 4,2 Mton is een reductie van 16 procent ten opzichte van het niveau in 1990. Dit betreft de minimale te halen doelstelling op basis van afspraken uit het Energieakkoord. Op basis van het Klimaatakkoord (49 procent) en de nieuwe EU-doelstelling om te komen tot 55 procent reductie, streven we in Noord-Holland en Flevoland nadrukkelijk naar een maximale uitstoot van 2,2 Mton in 2030. Dit betreft dan een reductie van 55 procent ten opzichte van 1990 conform de EU-doelstelling. Ter referentie: als alle inwoners van Nederland één tot twee dagen per week thuiswerken, dan scheelt dit 1,3 Mton CO_2-uitstoot per jaar.





Het RMP ontwikkelt een samenhangend pakket aan maatregelen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Dit maatregelenpakket geeft een overzicht van wat alle individuele betrokken partijen uitvoeren, gaan uitvoeren en kunnen gaan uitvoeren. Het uitvoeringsprogramma wordt gebruikt om stap voor stap naar het doel in 2030 toe te werken. De

[106] Het rapport Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse vindt u op de website van de Rijksoverheid

processen voor het RMP en de RES lopen parallel aan elkaar en er vindt intensieve afstemming plaats tussen beide programma's. Het maatregelenpakket dat wordt opgesteld door het RMP en de daarbij behorende doorberekening worden half 2021 verwacht. Deze doorberekening geeft ons meer inzicht in duurzame mobiliteitsmaatregelen die effectief zijn in het terugdringen van de CO_2-uitstoot. De verwachting is dat het stimuleren van elektrisch vervoer hier een positieve bijdrage aan kan leveren. In nauwe samenwerking met de RES wordt gezocht naar bijpassende opwekmogelijkheden voor zonne- en windenergie om de toenemende elektriciteitsvraag vanuit de mobiliteitssector te kunnen faciliteren.

Ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit in Noord-Holland
Naast het opstellen van een RMP spelen er nog meer ontwikkelingen rondom duurzame mobiliteit, zoals de transitie naar elektrisch personenvervoer. Vanaf 2020 realiseert Pitpoint (in opdracht van MRA-Elektrisch) 20.000 nieuwe laadpunten in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. De stroom hiervoor wordt onder andere geleverd door 134.000 nog te plaatsen zonnepanelen. De zoekgebieden in de RES bieden de mogelijkheid om plekken te vinden waar deze zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Daarnaast zijn steeds meer gemeenten bezig met het ontwikkelen van zero-emissiezones, zero-emissiestadslogistiek en zero-emissie-ov-concessies. Al deze ontwikkelingen vragen om laadinfrastructuur en groene stroom en beïnvloeden daarmee de benodigde vraag naar duurzame energie in de provincie Noord-Holland. De verwachte elektriciteitsvraag voor mobiliteit in 2030 is circa 1,3 TWh[107]. Alle ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit in Noord-Holland worden opgenomen in het RMP.

11.2 Economie, ruimte en maatschappij

Bedrijventerreinen
Kansen voor verduurzaming energiegebruik
Op bedrijventerreinen wordt veel energie verbruikt voor bedrijfsprocessen, verwarming van gebouwen en voor transport. Waar veel wordt verbruikt, kan ook veel worden bespaard. Daarnaast kan op bedrijventerreinen ook veel energie worden opgewekt. Denk aan grote daken voor zonnepanelen en – onder voorwaarden – aan windenergie. Verder liggen er mogelijkheden om het energienetwerk te ontlasten. Het huidige systeem van centrale energieopwekking wordt in toenemende mate omgevormd naar meer lokale

[107] Meer informatie hierover lees je in het katern Energie-infrastructuur.

en regionale opwekking. Op bedrijventerreinen is in het algemeen de fysieke en milieutechnische ruimte om dit te faciliteren in de vorm van energieopslag, transformatorstations enz.

Ontwikkeling naar energiehubs

Gezien het bovenstaande, kunnen bedrijventerreinen een ontwikkeling doorlopen naar belangrijke energiehubs. Hiermee ontstaan bedrijventerreinen die zelfvoorzienend (al dan niet in interactie met de omgeving), CO2-neutraal en minimaal energieneutraal of zelfs energiepositief zijn. De potentie om een bijdrage te leveren aan de energietransitie verschilt sterk per bedrijventerrein. Deze hangt samen met zaken als grootte van het terrein, ouderdom van de gebouwen, type bedrijventerrein, de ruimte op het energienet, de nabijheid van energiestations, warmtebronnen en woningen.

Initiatieven op bedrijventerreinen in Noord-Holland Zuid

In Noord-Holland Zuid zijn 230 bedrijventerreinen. Op een groot aantal hiervan ontplooien ondernemers, gemeenten en omgevingsdiensten gezamenlijk initiatieven om de energietransitie op gang te brengen. Koplopers in de energietransitie op bedrijventerreinen in Noord-Holland Zuid zijn onder andere de initiatieven SAENZ U.A. (Zaanstad) en GreenBiz IJmond (zie kader hieronder). Ook in andere deelregio's en gemeenten start het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (PHB)[108] samen met gemeenten en ondernemers, initiatieven om op bedrijventerreinen energie te besparen en duurzaam op te wekken, voor een belangrijk deel door zonnepanelen op daken.

SAENZ U.A.

SAENZ U.A. (SAENZ) is een in 2016 gestarte coöperatieve vereniging van, voor en door ondernemers. De bij SAENZ aangesloten bedrijven zijn gevestigd in Wormerveer op de bedrijventerreinen Noorderveld en Molletjesveer. Sinds 2020 kunnen ook bedrijven op bedrijventerreinen in Zaanstad zich aansluiten.

Doelstellingen van de vereniging zijn:

- gezamenlijke inkoop (exploitatievoordeel te realiseren voor de aangesloten leden); en
- ondersteuning van leden bij duurzaamheidsvraagstukken.

[108] PHB is actief op het gebied van kwaliteitsverbetering en verduurzaming van bedrijventerreinen in de MRA.

De 75 aangesloten bedrijven hebben in totaal een verbruik van circa 5 MW en een gasverbruik van 600.000 m^3. Circa 20 procent hiervan is op het bedrijventerrein Noorderveld/Molletjesveer. De afgelopen jaren zijn op het bedrijventerrein onder coördinatie van SAENZ 18.000 zonnepanelen geplaatst, verdeeld over veertig bedrijfsdaken. Op dit moment is SAENZ actief met de volgende projecten:

- plaatsen van elektrische laadpalen en laadpleinen bij bedrijfsverzamelgebouwen.
- realiseren van zonnepanelenprojecten op bedrijfsdaken van aangesloten leden.
- onderzoek naar het realiseren van een lokaal energieplatform (koppeling lokale opwek versus lokaal verbruik).
- onderzoek naar opslagmogelijkheden duurzame energie.
- onderzoek naar het delen van energie en warmte met een aangrenzend nog te realiseren wooncomplex. Dit gebeurt in samenwerking met de ontwikkelaar van het wooncomplex.

GreenBiz IJmond

GreenBiz IJmond is een vereniging voor en door ondernemers. Doel van de vereniging is om ondernemers en gemeenten te helpen met het verduurzamen van hun bedrijf en het bedrijventerrein. Het initiatief is gericht op energie besparen, duurzame energie opwekken, educatie en circulaire economie.

GreenBiz IJmond heeft de ambitie om de bedrijventerreinen in IJmond energiepositief te maken door de bedrijven op deze terreinen te ondersteunen bij hun eigen duurzaamheidsambities op basis van een collectieve aanpak van ondernemers. De huidige activiteiten van GreenBiz IJmond worden uitgevoerd in de IJmond-regio.

In de vier IJmond-gemeenten Beverwijk, Uitgeest, Velsen en Heemskerk zijn 'GreenBiz Deals' getekend waarbij meer dan zestig ondernemers zijn betrokken. Hieruit blijkt dat de samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven werkt en effect heeft in termen van CO_2-reductie en verlaging van het energieverbruik. In de komende periode wordt verder uitgebreid en opgeschaald.

Potentie in Noord-Holland verder benutten

Er gebeurt kortom al het nodige, maar er liggen veel meer kansen voor energieverduurzaming op bedrijventerreinen in Noord-Holland. PHB en Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord hebben daarom gezamenlijk opdracht gegeven voor een onderzoek naar de potentie in de energietransitie van de bedrijventerreinen in Noord-Holland Noord en de MRA. Dit onderzoek moet de kansen voor de energietransitie op alle 380 bedrijventerreinen in beeld brengen op basis van beschikbare databronnen. Tevens worden per deelregio de meest kansrijke bedrijventerreinen in kaart gebracht, inclusief de te nemen maatregelen en de in te zetten instrumenten. De uitkomsten

hiervan moeten ondernemers, gemeenten en andere betrokkenen inzicht bieden in de kansen om aan de slag te gaan met de energietransitie op bedrijventerreinen. Om met de uitkomsten aan de slag te gaan zijn extra inspanningen van het Rijk, de provincie en gemeenten noodzakelijk maar nog belangrijker is draagvlak en investeringsbereidheid bij het bedrijfsleven.

Investeren in opslag en infrastructuur
Het is duidelijk dat de energietransitie meer vraagt dan alleen het plaatsen van ledverlichting en zonnepanelen. Het nemen van andere maatregelen en de opslag van duurzaam opgewekte energie worden steeds belangrijker, ook gezien de problemen met het elektriciteitsnetwerk.

Op een aantal bedrijventerreinen waar ondernemers vooroplopen in de energietransitie is men inmiddels gestart met de eerste onderdelen om tot een slim netwerk (zogenoemde smart grids) te komen. Dit betekent dat onderzoek en proeven worden gedaan met energiemanagementsystemen om de opwek en het gebruik van energie zo goed mogelijk met elkaar in balans te brengen, zoals opslag in batterijen, omzetting naar waterstof, groen gas, warmtenetten en warmteopslag. Deze ontwikkelingen zijn bouwstenen om tot energieneutrale of energiepositieve bedrijventerreinen te komen.

Businesscases sluitend maken
Om dergelijke ontwikkelingen mogelijk te maken is het noodzakelijk dat er voor deze fase van onderzoek en experimenteren voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Dit geldt met name voor het inzetten van technieken en innovaties die nog geen positieve businesscase hebben. Dit betekent dat er subsidies of andere financieringsmogelijkheden noodzakelijk zijn om onrendabele toppen weg te nemen. Dit is des te belangrijker omdat met de ontwikkeling van slimme netwerken het elektriciteitsnetwerk beter kan worden benut en congestie op het netwerk kan worden voorkomen.

Ondersteuning door PHB
PHB ondersteunt en adviseert initiatieven van ondernemers(verenigingen), gemeenten en andere betrokken stakeholders. Het doel is om bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken door, onder andere, in te zetten op de energietransitie. In opdracht van de provincie en de MRA helpt PHB ondernemers te ontzorgen om zo de eerste stappen richting verduurzaming te maken.

Provinciale subsidieregelingen

Aanvullend zijn er ook enkele provinciale subsidieregelingen beschikbaar om plannen financieel te ondersteunen. Zo is er de subsidieregeling Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties (OTW) waarmee financiering voor het verduurzamingsproces op bedrijventerreinen kan worden verkregen. Hiermee kunnen plannen worden opgestart en uitgewerkt. Tevens komt per begin april 2021 2,5 miljoen euro aan subsidie beschikbaar voor fysieke investeringen in collectieve duurzaamheidsinitiatieven. Deze 'HIRB Fysiek Duurzaamheid' is onderdeel van de motie Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds die in mei 2020 door Provinciale Staten is aangenomen. Hiermee kunnen plannen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De subsidies zijn financieel een steun in de rug, maar investeringen van ondernemers en ook gemeenten zijn cruciaal om de beoogde opschaling en versnelling van de grond te krijgen.

Arbeidsmarkt en scholing

De opgave op de arbeidsmarkt

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dat is niet vanzelfsprekend. Het is nodig om meer mensen aan te trekken met aantrekkelijk en veilig werk, goede arbeidsvoorwaarden en perspectief, maar ook om het werk slim te organiseren. Om dit te bereiken wordt in het Klimaatakkoord aangegeven dat gezamenlijke, langdurige en sectoroverstijgende commitment nodig is.

Ook de monitor van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), waarin de dertig concept-RES'en worden geanalyseerd, benoemt de beschikbaarheid van geschikte arbeidskrachten als een knelpunt voor de uitvoering van de RES'en. Daarbij wordt met name gewezen op de zorgen bij netbeheerders over de beschikbaarheid van arbeidskrachten voor de benodigde aanpassingen van het elektriciteitsnetwerk.

De arbeidsmarkt is daarmee medebepalend voor het tempo en de betaalbaarheid van de energietransitie. Omgekeerd wordt de energietransitie de komende jaren bepalend voor de arbeidsmarkt. Als het lukt om gezamenlijk de energietransitie met een gerichte aanpak aantrekkelijker te maken om aan te werken en in te investeren, biedt dat Noord-Holland volop kansen. Allereerst op een duurzame toekomst, maar ook om voorop te lopen in een innovatieve economie met toekomstgerichte banen, ook voor mensen die in andere sectoren werkloos (dreigen te) raken.

De inzet op een gezamenlijke aanpak op regionaal niveau

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

Human Capital Agenda Klimaatopgave

De MRA heeft samen met House of Skills, in 2018 het initiatief genomen om met de provincies Flevoland en Noord-Holland de HCAK op te stellen. Op basis van deze agenda werken stakeholders[109] samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing. De ervaring die de afgelopen jaren vanuit het programma House of Skills is opgedaan, evenals de ervaringen vanuit de arbeidsmarktregio's en de provincie, worden als rode draad gebruikt bij het opstellen van de HCAK. Naast de HCAK zijn ook de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs, een gedragen samenwerkingsmodel[110] én een nog te ontwikkelen governancemodel, instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.

Stand van zaken met betrekking tot de HCAK

In het kader van en in samenhang met het HCAK-traject zijn onder andere de volgende activiteiten opgezet:

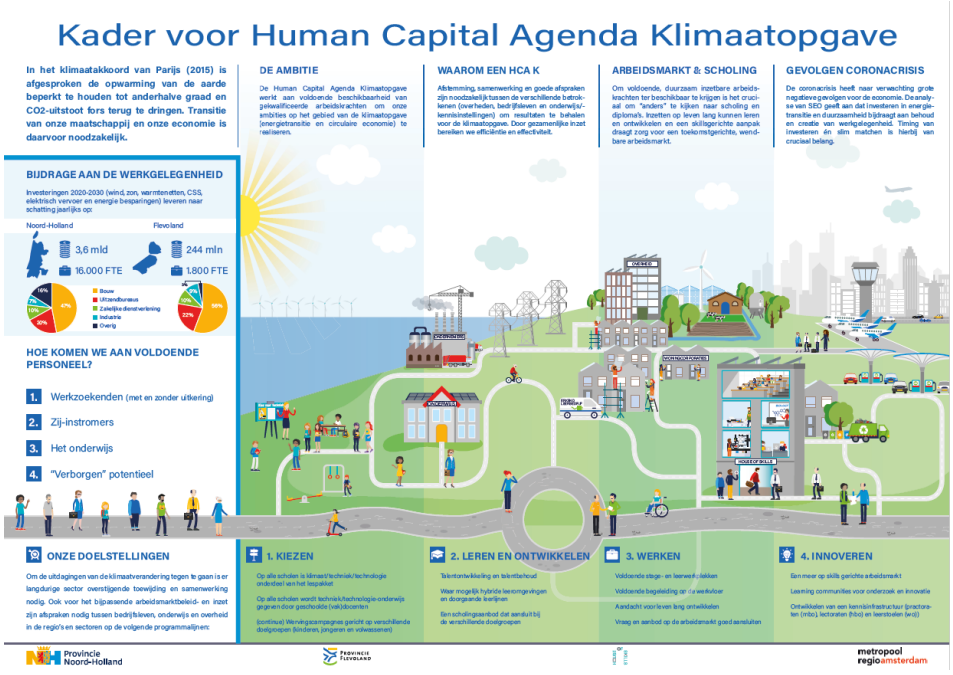
- Door het wetenschappelijk instituut SEO Economisch Onderzoek (SEO) is globaal in kaart gebracht wat de arbeidsmarkteffecten van de energietransitie voor onze regio zullen zijn.
- De noodzaak van een regionale HCAK is in gesprekken, tijdens stakeholdermeetings en via een enquête getoetst bij diverse stakeholders en er is gepeild hoe zij hun rol daarbij zagen.
- De opgeleverde visualisatie van de aanpak en talentinfrastructuur hebben, tevens via de actualisatie van de visie op Arbeidsmarkt & Onderwijs en de inzet van een herstel en

[109] Partijen waarvan betrokkenheid wordt verwacht zijn behalve overheden (provincie, gemeenten, UWV), ook werkgevers (netbeheerder, Techniek NL, Bouwend NL), werknemers (FNV) en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo). Gezamenlijk maken zij nadere afspraken over de samenwerking op bestuurlijk en operationeel niveau, en eenieders (operationele) bijdrage daaraan.

[110] Dit model wordt momenteel getoetst. Hiervoor is input gevraagd vanuit het samenwerkingsverband MRA en van de 160 stakeholders uit de gehele provincie bij de actualisatie van de visie op Arbeidsmarkt & Onderwijs.

duurzaamheidsfonds in het kader van de gevolgen van corona op de economie, geleid tot een actieagenda die tot een samenwerkingsmodel wordt ontwikkeld.

Intussen is door COVID-19 de wereld veranderd en is specifieke aandacht nodig voor de impact die de coronacrisis heeft op de arbeidsmarkt. Hoe kunnen we mensen die door de coronacrisis hun baan zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken, koppelen aan banen voor de klimaatopgave? Welke impulsen kunnen we in de regio organiseren om investeringen naar voren te halen om werkgelegenheid te creëren (zoals met het plan Banenmotoren Amsterdam)? En welke partijen willen hieraan bijdragen? In dit kader wordt in de MRA verkend of via afspraken tussen regionale overheden, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zowel de energietransitie kan worden versneld als een impuls kan worden gegeven aan duurzaam en inclusief economisch herstel. De HCAK moet faciliteren dat over meerdere jaren voldoende vakmensen beschikbaar zijn voor dit herstel.



De arbeidsmarkteffecten van de energietransitie

Onderzoek[111] laat zien dat voor de uitvoering van de afspraken in de investeringsagenda in Noord-Holland jaarlijks tot maximaal 16.000 fte's

[111] Door SEO uitgevoerd als input voor de HCAK (zie ook kader hierboven).

nodig zijn[112]. Dit betreft het arbeidsvolume dat nodig is om alle plannen uit te voeren (brutowerkgelegenheid). Dit werk wordt deels uitgevoerd door (1) werknemers in bestaande banen in de energietransitie, (2) werknemers die elders werkten maar nu werk gaan uitvoeren dat voortvloeit uit de investeringen en (3) personen die tot dusver inactief waren. De bijdrage aan de nettowerkgelegenheid kan op jaarbasis zo'n 4000 fte's zijn, maar dit effect is sterk afhankelijk van de omvang van de werkloosheid.

Vervolgstappen voor een gezamenlijke aanpak
Het is belangrijk dat stakeholders gezamenlijk inventariseren welke kansen en uitdagingen er zijn bij de uitvoering van het bredere Klimaatakkoord. Het recente onderzoek van SEO (2020) biedt daarvoor een basis. Daarnaast is het nodig om de regionale plannen voor de energietransitie, gebaseerd op de RES'en én de Transitievisies Warmte (TVW's), te vertalen naar de regionale arbeidsmarkt. Wanneer helder is welk soort werk er op een regio afkomt, kan worden bepaald wat de spanning is tussen plannen en de beschikbare arbeidscapaciteit. Deze gezamenlijke analyse stelt stakeholders in staat om een actieplan op te stellen met afspraken over voldoende menskracht, eigentijds onderwijs en een slimme, lerende uitvoering. Deze kan worden ingepast in de regionale aanpak, voorzien van heldere afspraken over doelen en beoogde voortgang.

Kennisontwikkeling en innovatie
Dat er bij het opstellen van de RES'en moet worden uitgegaan van bestaande en bewezen technologieën, laat onverlet dat innovatie cruciaal is om de ambities uit het Klimaatakkoord te realiseren. Innovatie zal namelijk leiden tot nieuwe oplossingen voor het opwekken, opslaan en transporteren van energie. Hierdoor kan er meer tempo gemaakt worden, of kan dit leiden tot kostenreducties of minder ruimtebeslag. Hierdoor ontstaat ook een dilemma, want zicht op toekomstige innovaties kan leiden tot de roep om 'dan maar' te wachten op deze oplossingen om de transitie minder ingrijpend te maken.

Hoewel we ons die luxe niet kunnen permitteren, is het belangrijk om met elkaar volop in te zetten op het ontwikkelen en delen van kennis en het stimuleren van product- en procesinnovaties. Daarbij is het belangrijk om te benadrukken dat het niet alleen gaat over kennis en innovaties die betrekking hebben op technologie. Zo kan sociale innovatie helpen om werkenderwijs via

[112] Link toevoegen. Daarbij moet overigens worden aangetekend dat het grootste deel van dit investeringsvolume (en daarmee van de werkgelegenheidseffecten) gekoppeld is aan wind op zee.

nieuwe vormen van samenwerking, inwoners, buurten en bedrijven meer te betrekken bij de energietransitie. Dit kan bijdragen aan een grotere acceptatie van nieuwe oplossingen in de maatschappij. Zo kan design thinking (zie katern Innovatie) helpen om duurzame oplossingen te ontwikkelen die beter inpasbaar zijn in de ruimtelijke en maatschappelijke context van Noord-Holland.

Nieuwe kennis en innovatieve oplossingen zullen uiteraard deels van buiten onze regio komen. Dat neemt niet weg dat we als regio volop moeten inzetten op het adopteren, delen en ontwikkelen van nieuwe kennis. En ook op het ontwikkelen, toepassen en opschalen van nieuwe innovaties. Zo kunnen deze kennis en innovaties worden benut bij het opstellen van nieuwe versies van de RES. Via verschillende initiatieven en partijen is de basis hiervoor inmiddels gelegd. Zo zijn de volgende activiteiten al ondernomen:

- Vanuit de MRA is het programma Warmte & Koude[113] opgezet (dat onder andere als taak heeft om via kennisdeling en nieuw onderzoek de toepassing van duurzame warmtebonnen te stimuleren) en is een innovatieprogramma Smart Energy Systems ontwikkeld[114].
- Met name de provincie Noord-Holland heeft meerdere instrumenten om innovatieve trajecten te ondersteunen[115].
- Start-ups worden via allerlei trajecten (zoals challenges, incubator- en acceleratieprogramma's)[116] uitgedaagd nieuwe oplossingen te ontwikkelen om de energietransitie in de MRA te versnellen.
- De gemeente Amsterdam en het AMS Institute hebben de Innovatieagenda Amsterdam Klimaatneutraal[117] laten opstellen. Deze moet de innovatieopgaven helder maken en focus aanbrengen in de inspanningen en samenwerkingen op innovatiegebied door bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen in stad en regio.

Voor de komende jaren is het de uitdaging om via samenwerking te komen tot de ontwikkeling van een gezamenlijk portfolio en gezamenlijke innovatieagenda, die ons helpen om de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in te zetten. De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij[118] (ROM) die

[113] Bron: website van warmte is cool.

[114] Bron: website van MRA Duurzaam.

[115] Denk bijvoorbeeld aan het Innovatiefonds Noord-Holland, het versnellingsprogramma GO!-NH en het programma Start-Up in Residence

[116] Een voor de RES relevant voorbeeld is de Clean Energy Challenge

[117] Link toevoegen

[118] Zie de website van MRA Invest.

in oprichting is, kan daarbij een nuttige rol spelen omdat deze organisatie de financiering van nieuwe innovaties van marktpartijen of consortia op het gebied van de energietransitie, moet gaan vereenvoudigen.

Verstedelijking en MRA Agenda

Scope: brede blik op een brede opgave

De verstedelijkingsstrategie die de MRA samen met het Rijk uitvoert, heeft een brede inhoudelijke blik die aansluit bij de breedte van de geschetste verstedelijkingsopgaven op het gebied van leefbaarheid, wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie. De strategie bevat de volgende onderdelen:

- Verstedelijkingsconcept voor de MRA voor de middellange en lange termijn (op hoofdlijnen).
- Fasering en prioritering van te ontwikkelen gebieden met samenhang tussen de beleidsterreinen.
- Investeringsstrategie (bekostiging en financiering) waarin een innovatievere en efficiënte inzet van middelen wordt uitgewerkt.

Kijken naar korte én lange termijn

In de verstedelijkingsstrategie worden uitspraken gedaan over verschillende systemen op MRA-niveau, zo ook het energiesysteem. Hierbij wordt in de eerste plaats gekeken naar de korte termijn. Welke aanpassingen moeten er worden gedaan voor 2030 om de ruimtelijke economische ontwikkelingen (waaronder de bouw van 175.000 woningen) en het huidige energiesysteem goed aan elkaar te verbinden? Op de korte termijn is er een aantal knelpunten in de energiedistributie die moeten worden opgelost. Daarbij wordt de blik gericht op no-regretmaatregelen. De ‘no regret’ wordt onder andere afgemeten aan hoe de oplossingen aansluiten waar voor de lange termijn aan wordt gewerkt.

Bij het opstellen van het verstedelijkingsconcept worden voor de lange termijn (2030-2050) de ruimtelijk-economische ontwikkelingen (industriecluster, woningbouw, datacenters), de opweklocaties voor duurzame energie (opbrengsten uit de RES’en Noord-Holland Zuid en Flevoland) en de aanpassingen en aanvullingen van energienetwerken in samenhang bekeken. Dit kan ertoe leiden dat de Verstedelijkingsstrategie gedeeltelijk richting meegeeft dan wel vraagt aan de programma’s waarin wordt gewerkt aan de aanvulling en aanpassing van de energienetwerken op nationaal, regionaal en lokaal schaalniveau.

MRA Agenda

De MRA Agenda 2.0 van april 2020 biedt de inhoudelijke basis voor de regionale samenwerking in het gebied waarin ook de RES-regio Noord-Holland Zuid valt. De MRA is een regio die de afgelopen jaren goed presteerde, maar ook – voordat de coronacrisis uitbrak – stond voor urgente, grote en complexe opgaven. De woningmarkt staat onder hoogspanning, de arbeidsmarkt is voor veel sectoren buitengewoon krap, op diverse plekken zette het toerisme de leefbaarheid onder druk, het mobiliteitssysteem heeft zijn grenzen bereikt en de sociaaleconomische verschillen binnen de regio groeien. Daarbovenop komen nog de transitieopgaven, waaronder de energietransitie, die net zo urgent, complex en omvangrijk zijn. Vraagstukken die vragen om samenwerking, tussen overheden in de regio en tussen overheden en andere partijen.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft de MRA – door zijn internationale oriëntatie en sectorstructuur – harder geraakt dan andere regio's in Nederland. Toch vormt deze crisis geen aanleiding om de MRA Agenda 2.0 drastisch te herzien. De basis onder de economie van de MRA is immers nog steeds gezond en de opgaven die er lagen voordat de coronacrisis uitbrak, blijven om aandacht vragen.

RES is input voor de verstedelijkingsstrategie

De RES is input voor de verstedelijkingsstrategie. Aandachtspunt hierbij is het goed laten aansluiten van de opbrengsten uit het RES-traject met de ideeën over systeemoplossingen in het verstedelijkingsconcept. Wanneer er een mismatch zit tussen systeemuitspraken in het verstedelijkingsconcept met de opwekplekken uit de RES, kan dat tot draagvlakproblemen voor het verstedelijkingsconcept leiden. Aan de andere kant kan het ook leiden tot ondersteuning en het vergroten van kansen van energieopwek en -distributie door de kaders die voortvloeien uit het verstedelijkingsconcept.

Dwarsverbanden RES en MRA

Hoewel de RES NHZ een andere geografische scope heeft dan de MRA-samenwerking, zijn er sterke dwarsverbanden. Zo is de MRA Agenda er mede op gericht om:

- het thema energietransitie te verbinden met andere MRA-thema's als ruimte, landschap, economie, bouwen/wonen, mobiliteit en met MRA-trajecten als verstedelijkingsstrategie en de MRA-datacenterstrategie;
- via programma's als het Warmte/Koude-programma, het programma Herstructurering Bedrijventerreinen en de Human Capital Agenda Klimaatopgave, concrete input en ondersteuning te bieden voor de RES-trajecten;

- via het gezamenlijke investeringsfonds ROM MRA (in oprichting) onder meer ruimte te creëren voor investeringen in innovatieprojecten op het gebied van de energietransitie.

Kernenergie

Rol van kernenergie in de RES

In de RES'en spelen kerncentrales geen rol, omdat ze – onder meer vanwege de zeer complexe realisatieprocedures – niet voor 2030 gerealiseerd kunnen worden en omdat niet de regio maar de rijksoverheid hierover gaat. Er worden echter veel vragen over kernenergie gesteld en er is veel aandacht voor in de landelijke politiek. Daarom besteden we er hier kort aandacht aan. Van belang is om te constateren dat – mocht landelijk voor de periode na 2030 voor kernenergie worden gekozen – de RES'en daarmee niet overbodig worden. Om aan de vraag te blijven voldoen, zijn straks alle bronnen nodig.

Landelijk is er momenteel veel aandacht voor kernenergie. Daarbij gaat het over nut en noodzaak, de kosten en de veiligheid en inpasbaarheid (ook van de afvalberging). Maar ook in welk tempo nieuwe typen reactoren op de markt zouden kunnen komen, en de vraag of de overheid de ontwikkeling van kernenergie financieel zou moeten steunen. Het kabinet is nu bezig met een marktconsultatie over de voorwaarden waaronder marktpartijen bereid zijn te investeren in kerncentrales in Nederland. Het kabinet onderzoekt welke publieke ondersteuning daarvoor nodig is en welke regio's belangstelling hebben. Het rapport van dit onderzoek wordt voor de zomer van 2021 verwacht.

Huidig aandeel kernenergie en ontwikkelingen

In Europa zijn er veertien landen met een kerncentrale. Daarmee werd in 2019 25 procent van de totale elektriciteitsbehoefte opgewekt. Nederland heeft één kerncentrale van 480 MW in Borssele. Deze levert 4 procent van onze elektriciteit en wordt in 2033 gesloten.
In Nederland zijn drie locaties aangewezen waar een kerncentrale mag worden gebouwd: in Borssele, op de 1ste Maasvlakte en bij de Eemsdelta. Deze locaties liggen niet in Noord-Holland.
In Petten is wel een belangrijk nucleair onderzoekscentrum, van de Nucleair Research Group. Hier wordt onderzoek gedaan naar de productie van medische isotopen, maar ook naar de ontwikkeling van nieuwe typen kernreactoren.

Kerncentrales stoten geen CO_2 uit bij de productie van elektriciteit. Daardoor kunnen ze een bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering. Langetermijnklimaatscenario's zoals van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) bevatten daarom vaak een deel kernenergie, met name de scenario's die de temperatuurstijging beperken tot 1,5°C.

Wind op land versus wind op zee

Rol van wind op zee in de RES

De RES'en gaan over het aanmerken van zoekgebieden op land en/of binnenwateren voor de grootschalige opwek van duurzame energie. In het totstandkomingsproces van de RES'en is door verschillende betrokkenen regelmatig gevraagd naar de mogelijkheden om de doelstelling van de RES'en met windenergie op zee op te wekken, en daarmee ons relatief drukbezette landoppervlak te ontzien. Daarnaast is er in de regionale en landelijke media veel aandacht voor dit onderwerp. Daarom besteden we er hier kort aandacht aan.

Parallel aan de opgave voor elektriciteit op land (RES) wordt door het Rijk gewerkt aan de opgave wind op zee. De Noordzee is een intensief gebruikte zee, waar de ruimte schaars is en waar diverse belangen spelen, zoals die van de scheepvaart, de zandwinning, de natuur en visserij. Binnen dit complex van belangen is er ook ruimte nodig voor wind op zee. Wind op zee speelt in de RES'en geen rol, enerzijds omdat de opgewekte energie van wind op zee in het Klimaatakkoord is toegerekend aan een andere, zogenoemde Klimaattafel: Industrie, en anderzijds omdat het overgrote deel van de opwekmogelijkheden binnen de Nederlandse (zee)grens al gerealiseerd is of al in procedure is. Er is dan ook nauwelijks nog ruimte voor additionele grootschalige opwek van wind op zee.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Aardgasvrij
Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan groen gas worden toegepast.

Aardwarmte
Zie geothermie.

Aquathermie
Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren, of afvalwater uit het riool.

Bebouwde omgeving
Woningen en gebouwen die gebruikt worden voor dienstverlening (kantoren, scholen, ziekenhuizen enz.).

Biogas
Biogas is gas dat verkregen wordt bij de vergisting van organisch afval en dat voor energieopwekking gebruikt kan worden.

Biomassa
Plantaardig en dierlijk (rest)materiaal dat als grondstof wordt gebruikt voor de energieopwekking of direct als biobrandstof.

Bouwsteen
Bouwstenen zijn een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. een windturbine), op een plek (bijv. agrarische grond) en onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg).

Circulaire economie
Producten en grondstoffen worden hergebruikt en zo min mogelijk vernietigd.

CO_2-neutraliteit
Terugdringen van de CO_2-footprint door de CO_2-uitstoot te minimaliseren. Het ultieme doel is om, deels via compenserende maatregelen, de uitstoot van broeikasgassen te neutraliseren. Bij *klimaatneutraliteit* worden alle broeikasgassen meegerekend.

Duurzame energie, **groene energie** of **hernieuwbare energie** is energie waarover de mensheid voor onbeperkte tijd kan beschikken en waarbij, door het gebruik ervan, het leefmilieu en de mogelijkheden voor toekomstige generaties niet worden benadeeld.

Draagvlak
Positieve houding of steun ten opzichte van een doel, principiële keuze of concreet besluit.

Effluent
Gezuiverd afvalwater dat de rioolwaterzuiveringsinstallatie verlaat.

Elektrolyse
Een chemische reactie waarbij onder invloed van een elektrische stroom samengestelde stoffen worden ontleed tot enkelvoudige stoffen en/of andere samengestelde stoffen.

Energiecoöperatie
Een coöperatie die zich richt op het bevorderen van een duurzame energievoorziening.

Energie-infrastructuur
Netwerk om elektriciteit te kunnen transporteren, zoals elektriciteit of aardgas.

Energieneutraal
Wanneer in een regio het totale energiegebruik niet groter is dan de hoeveelheid uit hernieuwbare bronnen opgewekte energie, bijvoorbeeld zon, wind, aardwarmte en (onder voorwaarden) biomassa.

Energieregio
Nederland is voor de RES'en in dertig energieregio's ingedeeld die aangeven hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Energievraag
De hoeveelheid energie die gebruikt wordt in de regio.

(Diepe) geothermie
Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de grond. Hiervoor wordt een gat geboord van gemiddeld 2 tot 4 kilometer diep. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen.

GJ (gigajoule)
De energie-inhoud van aardgas wordt uitgedrukt in MJ (megajoule) of GJ (gigajoule).

Groen gas
Duurzame variant van aardgas, die wordt gemaakt door biogas op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

GWh
Gigawattuur: hoeveelheid energie die opgewekt kan worden.

Hernieuwbare energie
Schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt.

Hernieuwbaar gas
Overkoepelende term voor gas dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Naast groen gas valt een gas als waterstof hier ook onder.

Influent
Ongezuiverd afvalwater.

Infrastructuur
Zie Energie-infrastructuur.

Klimaatadaptatie
Klimaatadaptatie is het aanpassen aan de huidige of toekomstige effecten van klimaatverandering.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal heeft betrekking op bepaalde activiteiten die geen negatief effect hebben op het klimaat, wat betekent: geen CO_2-emissie.

Klimaatmonitor

Monitoringportaal van het Rijk dat gegevens voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaat- en energiebeleid presenteert.

Koude/warmteopslag (KWO)
Het opslaan van koude of warmte ten behoeve van respectievelijk koeling of verwarming, bijvoorbeeld van (tap)water of een gebouw.

MW
Megawatt: eenheid voor elektrisch vermogen.

Nationaal Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het Klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan zeshonderd afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Petajoule
Een joule is gelijk aan een wattseconde, een kilowattuur is dus 3,6 miljoen joule. Eén petajoule staat gelijk aan 1 x 10^15 joule (1 miljoen miljard joule). Ter illustratie: dat is ongeveer gelijk aan het jaarlijks elektriciteitsverbruik van 80.000 huishoudens.

Regionale Energie Strategieën (RES'en)
De landelijke afspraken van het Nationaal Klimaatakkoord worden uitgewerkt in dertig Regionale Energie Strategieën. Iedere regio onderzoekt zijn vraag naar warmte en elektriciteit en geeft aan hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Regionale Structuur Warmte (RSW)
Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt de vraag naar, het aanbod van en de infrastructuur van warmte in kaart.

Repoweren
Het opwaarderen van bestaande windparken of windturbines.

Restwarmte
Restwarmte is warmte die overblijft bij (industriële) processen. Wanneer deze warmte niet inzetbaar is in het proces zelf, wordt gesproken van restwarmte.

Riothermie
Bij riothermie wordt warmte uit het afvalwater van het riool gehaald. Deze warmte kan worden gebruikt om het water in een lagetemperatuur-warmtenet te verwarmen.

Scenario's
Scenario's zijn mogelijke toekomstbeelden die bedoeld zijn om inzicht te geven in ontwikkelrichtingen en effecten die samenhangen met die scenario's. De scenario's zijn dus geen inhoudelijke handelingsperspectieven waartussen een keuze gemaakt moet worden, maar een hulpmiddel om het gesprek te voeren.

TEA
Thermische Energie uit Afvalwater.

TED
Thermische Energie uit Drinkwater.

TEO
Thermische Energie uit Oppervlaktewater. Uit oppervlaktewater zoals meren en rivieren kan in de winter warmte worden gewonnen en in de zomer koude, om daarmee bijvoorbeeld woningen respectievelijk te verwarmen en te koelen.

TWh
Terawattuur: hoeveelheid energie die opgewekt kan worden. 1 TWh is 1000 GWh.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij worden en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.

Utiliteit
Dienstverlening, ofwel kantoren, scholen, ziekenhuizen enz.

Warmtebron
Een bron waar warmte uit gewonnen kan worden, bijvoorbeeld warmte uit de aarde (geothermie) of uit het water (TEO/TEA/TED).

Warmtenet
Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond waardoor warm water stroomt. Dat warme water, afkomstig van een warmtebron in de buurt, kan worden gebruikt om huizen of andere panden te verwarmen.

Warmte/koudeopslag (WKO)
Zie: Koude/warmteopslag (KWO).

Warmtevraag
De hoeveelheid warmte die nodig is om woningen of andere gebouwen te verwarmen.

Werpafstand
De maximale afstand waarop een onderdeel van een windturbine bij falen terecht kan komen.

Zoekgebied
Zoekgebieden zijn gebieden waar de mogelijkheid voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie nader onderzocht gaat worden. De zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Bijlage 2. Verantwoording en bronnen

De RES 1.0 Noord-Holland Zuid is gebaseerd op diverse studies, verkenningen en beleidsdocumenten. Op de website van Energieregio Noord-Holland Zuid zijn deze achtergronddocumenten te vinden.

Een consortium van vijf adviesbureaus (APPM, CE Delft, Decisio, Generation.Energy en Tauw) heeft het proces inhoudelijk en procesmatig ondersteund.

Door het gehele document zijn de bronnen vermeld die zijn gebruikt. In de analyses is gebruikgemaakt van diverse, algemeen beschikbare landelijke databronnen.

Aan de berekeningen van de energetische potentie van de RES ligt een reeks uitgangspunten ten grondslag die ook tijdens de concept-RES zijn gehanteerd. De belangrijkste bron voor deze uitgangspunten zijn de Analysekaarten van het Nationaal Programma RES (NP RES) van oktober 2019. De uitgangspunten beschrijven op welke manier de potentie berekend kan worden voor de bouwstenen die in de RES worden gebruikt.

De NP RES Analysekaarten zijn gebaseerd op open data zoals die van het CBS, de Klimaatmonitor, het PBL en het Kadaster. Gegevens over gerealiseerde projecten met SDE+-subsidie komen van RVO. Voor berekeningen van toekomstige energievragen is gebruikgemaakt van de scenario's van het PBL en Welvaart en Leefomgeving (WLO), Primos-prognoses voor woningbouwgroei en de Nationale Energieverkenning. De gegevens van de NP RES Analysekaarten zijn lokaal en regionaal door publieke en private partijen aangevuld in de ateliers en via e-mail en dergelijke.

In december 2020 is een nieuwe versie van de NP RES Analysekaarten uitgebracht. Deze versie vervangt de eerdere versie van de kaarten én achterliggende uitgangspunten. De nieuwe versie bevat herzieningen van uitgangspunten voor de berekening van de potentie van duurzame elektriciteitsopwekking. Deze herzieningen zijn gebaseerd op achterliggende studies die gepubliceerd zijn nadat de concept-RES gereed was. Daarmee geven de herziene uitgangspunten een scherper beeld van de maximale potentie die met duurzame elektriciteitsopwekking gerealiseerd kan worden.

In de regio Noord-Holland Zuid is besloten om ten aanzien van de berekening van de potentie van wind geen veranderingen door te voeren. In veel zoekgebieden met wind waren de deelregio's al aan de slag gegaan met de zoekgebieden voordat de nieuwe uitgangspunten beschikbaar waren. Dit gebeurde met de standaard zoals die in de concept-RES werd gehanteerd: een 3 MW-turbine.

Ten aanzien van zoekgebieden met zon is besloten om de nieuwe uitgangspunten wel te hanteren. Voor de RES 1.0 is op basis van de nieuwe uitgangspunten opnieuw berekend welke energetische potentie er voor deze zoekgebieden in de deelregio's beschikbaar is. Dat betekende dat er vier typen zoekgebieden opnieuw bekeken moesten worden:

1. zon op dak;
2. zon op parkeerplaatsen;
3. zon op geluidsschermen; en
4. zon op land/water.

Wat veranderde er voor de uitgangspunten rondom zoekgebieden zon?

- Het rendement van zonnepanelen is bijgesteld. Dit betekent dat iedere vierkante meter zonnepaneel meer energie opwekt dan waar voorheen van uitgegaan werd.
- Het aantal vollasturen voor de verschillende toepassingen is gewijzigd. Voor zon op kantoordaken is dit naar beneden bijgesteld en voor zon op agrarische daken naar boven.
- De hoeken waarin panelen geplaatst kunnen worden zijn aangepast. Dit leidt tot een nauwkeuriger gemiddelde voor benutting van verschillende daken.
- De benutbaarheid van zowel dak- als veldopstellingen is aangepast. Dakvlakken zijn opnieuw beschouwd, waardoor meer potentieel dakvlak is geïdentificeerd. De achterliggende studies geven voor zon op veld vaak een hoger percentage te benutten gronden aan. Dit betekent dat er effectief meer oppervlakte zonnepaneel kan worden gelegd op eenzelfde oppervlakte[119].

De bovengenoemde veranderingen moeten bij elkaar worden opgeteld. Daardoor wordt de maximale potentie veelal naar boven bijgesteld. Met deze nieuwe uitgangspunten wordt nog nadrukkelijker dan in de concept-RES gerekend aan de (maximale) potentie van bouwstenen voor de deelregio's en

[119] NP RES Analysekaarten

de energieregio. Dit levert een verschil op tussen de potentie van de concept-RES en de RES 1.0.

Zoals in het document beschreven zijn regionale en lokale bijeenkomsten gehouden waarin met deskundigen en belanghebbenden is gediscussieerd over de verschillende bouwstenen. De bouwstenen in de zoekgebieden van de RES zijn medebepaald op basis van de uitkomsten van deze ateliers. Op https://energieregionhz.nl/documenten vindt u per deelregio de uitkomsten van de regionale en lokale bijeenkomsten.

Zoals ook in het document beschreven zijn de diverse paragrafen over de relaties met andere thema's in samenspraak met verschillende partijen tot stand gekomen. De netbeheerder heeft tot slot een netimpactanalyse gedaan van de opwek en de zoekgebieden zoals die begin februari bekend waren. De netimpactanalyse is als bijlage bij dit document gevoegd.

April 2021

Bijlage 3. Bijlagen RSW

Samenvatting werkagenda

Onderstaande biedt een samenvatting van de punten die eerder onder werkagenda in deze RSW zijn geplaatst.

Thema/bronnen	Handelingsperspectief	Partijen
Samenwerking op kennisuitwisseling, competenties, tijd en energiebesparing	Vanuit een duidelijke behoefte aan kennisuitwisseling en ondersteuning in competenties en tijd en bij het realiseren van energiebesparing, zullen gemeenten, de provincie en de waterschappen in de komend periode bespreken hoe en via welke gremia hier op ingespeeld kan worden.	Op vrijwillige basis en in wisselende samenstelling
Geothermie	In november 2020 is de samenwerkingsovereenkomst Gezamenlijke uitgangspunten geothermieontwikkeling MRA getekend door een tiental publieke en private partijen. Opschaling, goede omgevingsbetrokkenheid en kostenreductie zijn gebaat bij kennisdeling en gecoördineerd toetreding tot de geothermiemarkt. Gemeenten met een ambitie op het gebied va geothermie kunnen zich aansluiten bij de samenwerkingsovereenkomst.	Provincie, gemeente Haarlem en Amsterdam mede opstellers en ondertekenaar. Andere gemeenten zoals de IJmond-gemeenten die bezig zijn met geothermie kunnen zich aan sluiten
Restwarmte uit industrie	Gemeenten vragen het bestuursplatform NZK om een concreet bod en de voorwaarden (zoals leveringszekerheid) voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de gemeenten daarover gedurende de totstandkoming van de CES te informeren.	IJmond-gemeenten
AEB/Warmtenet Amsterdam West Noord	Mocht uit de TVW's van Haarlemmermeer en Zaanstad blijken dat er naast lokale warmtebronnen, gekeken moet gaan worden naar bovengemeentelijke warmtebronnen om in de toekomstige warmtevraag te kunnen voorzien, dan zou Warmtenet Amsterdam West Noord een optie kunnen zijn. Met name voor de gemeenten Amsterdam,	Amsterdam, Haarlemmermeer en Zaanstad

	Haarlemmermeer, Oostzaan en Zaanstad kan het om die reden nuttig zijn om met AEB in gesprek te gaan over de verduurzamingsstrategie en de warmteleveringspotentie als gevolg van die strategie.	
Diemercentrale/ Warmtenet Amsterdam Zuidoost/Almere	Gesprek starten met Eneco en Vattenfall over de warmteleveringspotentie en de transitiestrategie naar duurzame warmtebronnen.	Amsterdam, Almere, Diemen, Ouder-Amstel en Amstelveen
Restwarmte uit datacenters	Werken aan een (gemeenschappelijk) beleid ten aanzien van de vestiging en ook het gebruik van restwarmte uit datacenters als opmaat naar een gelijk speelveld in de regio voor de benutting van restwarmte uit datacenters.	Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer
Aquathermie	Onderzoek naar het reële en economische potentieel van (bovengemeentelijke) aquathermie, met name TEO.	Waterschappen en in potentie op langere termij alle gemeenten
WRK-leidingen	Gemeenten vragen de WRK-directie om een werkconferentie voor te bereiden. Hierbij worden alle gemeenten langs de WRK-leidingen uitgenodigd. In die conferentie worden de randvoorwaarden voor het gebruik van de WRK-leidingen aangegeven en worden gemeenten uitgenodigd om projectinitiatieven in te brengen.	Waternet, PWN, gemeenten langs de WRK leidingen
Hernieuwbaar gas	Onderzoek naar de verwachte groengasproductie in de regio en of bijbehorende certificaten aansluiten bij de regionale vraag. Een onderzoeksvraag daarbij kan zijn of deze certificaten regionaal gereserveerd en ingezet mogen worden. In het bijzonder onderzoeken gemeenten of zij de groengascertificaten van slibvergisting door waterschappen zouden willen verwerven ten behoeve van verwarming van de gebouwde omgeving.	Alle gemeenten
Impact elektriciteitsnet	Een integrale strategie verder ontwikkelen met de netbeheerders over wat, waar en wanneer	Alle gemeenten en met name Gooi en Vechtstreek

	netuitbreidingen nodig zijn en hoe dit efficiën gerealiseerd kan worden.	en Zaanstreek/ Waterland.
Glastuinbouw	De komende jaren bespreken hoe de glastuinbouw overstapt op duurzame warmte en hoe dit in verhouding staat met de duurzame verwarming van de gebouwde omgeving.	Haarlemmermeer, Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn
Verduurzaming bestaande warmtenetten	Zoeken naar duurzame warmtebronnen om bestaande warmtenetten verder te kunnen uitbreiden en huidige bronnen verder te kunnen verduurzamen.	Amsterdam, Amstelveen, Purmerend, Zaanstad

Achtergrondinformatie bronnen

Technische achtergrond geothermie

Geothermie, of aardwarmte, kan een geschikte warmtebron zijn om warmtenetten te voeden. Een rendabele geothermische bron levert gemiddeld tussen de 10 en 20 MW aan warmtevermogen. Daarbij is geothermie, net als veel andere warmtebronnen, veelal een bron voor de basislast. Voor de piekvraag zijn dus aanvullende bronnen nodig. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen ondiepe, diepe en ultradiepe geothermie. Als vuistregel geldt dat per kilometer diepte een stijging van 30ºC optreedt[120]. Ondiepe geothermie (<1500 meter) maakt dus gebruik van ondiepe lagen met temperaturen tussen de 20 en 50ºC[121]. Diepe geothermie (1500-4000 meter) en ultradiepe geothermie (>4000 meter) benutten hogere temperaturen, namelijk tussen de 50 en 120ºC of meer[122].

De elektriciteitsbehoefte van de bron is 5 tot 9 procent van het eigen vermogen[123]. In het ideale geval worden bronnen geclusterd en, in afstemming met de netbeheerder, in de buurt van een onderstation

[120] Op maaiveld is de temperatuur gemiddeld 10ºC.

[121] Voordat deze warmte geschikt is om in te zetten bij bestaande bouw, zal de temperatuur daarom veelal verhoogd moeten worden.

[122] En kan daarom in principe direct worden ingezet bij woningen die van basisisolatie zijn voorzien.

[123] Warmtepompen en veel andere warmtebronnen vragen meer elektriciteit per geleverde hoeveelheid warmte.

gerealiseerd, waardoor er zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de bestaande netcapaciteit.

Restwarmte uit datacenters
Datacenters zetten elektronen om in bits en bytes. Dat gebeurt in servers die een grote hoeveelheid laagwaardige warmte (<30°C) produceren, tot meer dan 90 procent van de elektrische energie die de server in gaat. Deze grote energiestromen op lage temperatuur worden nu deels afgekoeld en daarna afgevoerd naar de lucht. Als dat afkoelen voorkomen kan worden en de afvoer kan worden afgevangen, komt een grote hoeveelheid restwarmte op lage temperatuur beschikbaar voor de gebouwde omgeving.

Datacenters kopen over het algemeen groene stroom in, waarmee hergebruik van restwarmte ook groen wordt, uiteraard aangenomen dat er een exploitabele businesscase op gebouwd kan worden.

Aquathermie
Aquathermie, ofwel warmte uit water, kent drie typen:
1. Bij thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) wordt warmte onttrokken uit stilstaand water zoals plassen en sloten, of stromend water zoals kanalen.
2. Bij thermische energie uit afvalwater (TEA) wordt warmte onttrokken uit ongezuiverd rioolwater of uit gezuiverd rioolwater bij rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's).
3. Thermische energie uit drinkwater (TED) gebruikt drinkwaterleidingen om warmte uit te onttrekken.

Voor warmtelevering verhogen warmtepompen de brontemperatuur naar gebruikstemperatuur. Om onnodig warmteverlies te voorkomen kan dat het best zo dicht mogelijk bij de woningen gebeuren. Afhankelijk van de mate van isolatie van de afnemer dient de bronwarmte opgewaardeerd te worden naar 45ºC (voor goed geïsoleerde woningen) of tot 70ºC (voor matig geïsoleerde woningen). Warmtepompen verbruiken elektriciteit. Voor goed geïsoleerde woningen is dit ongeveer 20 procent van het totale warmteverbruik, waarbij dus 80 procent van de warmte uit het water komt. Bij matig geïsoleerde woningen is het aandeel elektriciteit ongeveer 35 procent en komt ongeveer 65 procent van de warmte uit water.

Om de kans op legionellabesmetting te voorkomen moet warm tapwater bij het tappunt op ten minste 55ºC zijn ingesteld. Wanneer de woning verwarmd

wordt op een lage temperatuur (45ºC) dient hier een boostervoorziening[124] voor te worden getroffen. Deze installatie vergt een relatief hoge investering (booster warmtepomp) of verbruikt veel stroom (opwarmen met een weerstand). Er zijn ontwikkelingen in opkomst waardoor het niet langer nodig is om het warme tapwater continu op 55ºC te leveren. Bijvoorbeeld het wekelijks doorspoelen van het leidingwerk op 60ºC. Deze techniek moet nog verder ontwikkeld worden.

Het elektrisch vermogen dat benodigd is voor de toepassing van aquathermie, is ongeveer 2 kW per woning. Het elektriciteitsnet moet dit kunnen leveren. Warmtepompen zijn echter slechts een deel van het extra vermogen dat woningen nodig gaan hebben. Een inductiekookplaat verbruikt al snel 5 kW, een aantal zonnepanelen levert zo'n 3 kW en elektrisch laden gaat met 3,5-11 kW. De uitdaging is om het beschikbare vermogen slim te benutten. Het slim sturen van apparaten staat nog in de kinderschoenen en zal verder ontwikkeld moeten worden. Kortom, er is energiemanagement nodig!

Groen gas

Groen gas wordt in vergistingsinstallaties, vergassers of uit superkritische watervergassing geproduceerd uit groene reststromen (biogrondstoffen). Dit gebeurt bijvoorbeeld bij afvalwaterzuiveringsinstallaties (ook wel AWZI's, of rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) genoemd), mestvergisters of uit gft-vergisting. Hoewel vergisting last kan hebben van milieuaspecten, zoals geurhinder, veronderstellen we dat groen gas een duurzaam gas is. Hoogwaardigere verwerking is nog in ontwikkeling en op dit moment nog niet marktrijp. In de loop van de tijd zullen nieuwe verwaardingsroutes voor biogrondstoffen (denk onder andere aan bioplastics en inhoudsstoffen) exploitabel worden, wat impact kan hebben op de beschikbare hoeveelheid groen gas. Naast groen gas produceert zo'n installatie lokaal inzetbare restwarmte.

Waterstof

Er bestaan drie manieren om waterstofgas te produceren:

1. Grijze waterstof: geproduceerd uit aardgas of met elektriciteit uit fossiele gas- en kolencentrales. Verwarming door middel van grijze waterstof is ontzettend inefficiënt en dus zwaar vervuilend. Directe inzet van aardgas is in dat geval efficiënter omdat het energieverliezen uit de tussenstappen voorkomt.

[124] Een installatie die met behulp van elektriciteit de warmte opwaardeert.

2. Blauwe waterstof: ook geproduceerd via de fossiele route, maar waarbij de CO_2 die vrijkomt wordt afgevangen en onder de grond wordt opgeslagen (Carbon Capture and Storage, ook wel 'CCS' genoemd). Inzet van blauwe waterstof is voor deze regio geen reële optie binnen de periode waar de RES zich op richt.
3. Groene waterstof: geproduceerd door omzetting van water via elektrolyse waarbij de elektriciteitsbron van duurzame oorsprong is of waarvoor biomassa is ingezet (vergassing). Op dit moment is de productie van groene waterstofgas nihil[125].

Ten aanzien van waterstof stellen we dat alleen de inzet van groene waterstof relevant is voor duurzame verwarming in de regio. Er zijn verschillende opties voor toepassing van groene waterstof in de gebouwde omgeving: bijmenging in het bestaande gasnet, omzetten naar groen gas en invoeden in het bestaande gasnet, het bestaande gasnet aanpassen en pure waterstof toepassen, waterstof als back-up of piekketel bij warmtenetten enz. We weten nog niet op welke wijze waterstofgas het best toegepast kan worden.

Huidige en toekomstige warmtevraag woningen en utiliteit

Voor alle Nederlandse gemeenten is in opdracht van het NP RES een inschatting gemaakt van de warmtevraag van woningen en utiliteitsgebouwen, voor 2017 en voor 2030[126]. De warmtevraag wordt uitgedrukt in de hoeveelheid Terajoule (TJ) per jaar die nodig is om gebouwen te verwarmen en warm tapwater te bereiden. De huidige warmtevraag is gebaseerd op meetgegevens uit 2017, op basis van data uit de Klimaatmonitor. De warmtevraag voor 2030 is een inschatting die met name is bepaald door de verwachte energiebesparing vanwege het isoleren van gebouwen[127]. In deze inschatting is ook een voorspelling van de groei van woningen en utiliteitsbouw opgenomen[128]. Bij de meeste gemeenten is een

[125] "Voor de productie van waterstof op grote schaal zijn ook wel acht keer zoveel windmolens nodig als we nu in Nederland hebben gepland". Sanne Akkerboom, onderzoeker energiebeleid Universiteit Utrecht.

[126] Zie ook: Analysekaarten NP RES - Regionale Energiestrategie (regionale-energiestrategie.nl).

[127] De Nationale Energie Verkenning (NEV) is hierbij als bron gebruikt.

[128] Op basis van data van Primos, WLO.

daling te zien. In sommige gevallen wordt een forse uitbreiding in woningbouw verwacht en zal de warmtevraag dusdanig meegroeien.

Gemeente	Warmtevraag 201 (TJ/jaar)	Warmtevraag 203 (TJ/jaar)	Verschil
Aalsmeer	955	925	-30
Amstelveen	2168[129]	1975	-193
Amsterdam	23.015	22.121	-894
Beverwijk	880[130]		
Blaricum	400	376	-24
Bloemendaal	832	758	-74
Diemen	509	510	+1
Edam-Volendam	977	918	-59
Gooise Meren	1828	1648	-180
Haarlem	4120	3911	-209
Haarlemmermeer	4387	4203	-184
Heemskerk	816		
Heemstede	825	706	-119
Hilversum	2593	2262	-331
Huizen	1026	887	-139
Landsmeer	255	226	-29
Laren	499	430	-69
Oostzaan	216	187	-29
Ouder-Amstel	389	610	+221
Purmerend	1542	1460	-82
Uithoorn	650	596	-54
Velsen	1483		
Waterland	435	394	-41
Weesp	446	476	+30
Wijdemeren	738	686	-52
Wormerland	334	310	-24
Zaanstad	3586	3656	+70
Zandvoort	598	525	-73

Bron: NP RES, 2020

[129] In 2018 was dit 2245 TJ/jr.

[130] Klimaatmonitor 2018.

Status Transitievisie Warmte

In de deelregio's hebben de gemeenten verschillende rollen in de energietransitie. Deze rollen zijn of worden veelal verankerd in de Transitievisies Warmte (TVW's) en zijn daarmee in veel gemeenten nog niet bekend. In onderstaande tabel is de status van de TVW per gemeente weergegeven. Vervolgens wordt waar mogelijk kort ingegaan op de rol en visie van gemeenten in het kader van de TVW.

Gemeente	**Status TVW**
Aalsmeer	Vaststelling voorzien Q3 2021
Amstelveen	Vastgesteld 16-12-2020
Amsterdam	Vastgesteld 30-09-2020
Beemster	Vaststelling voorzien Q1 2021
Beverwijk	Vaststelling voorzien Q2 2021
Blaricum	Vaststelling voorzien Q4 2021
Bloemendaal	Vaststelling voorzien Q4 2021
Diemen	Vaststelling voorzien Q4 2021
Edam-Volendam	Vastgesteld 17-09-2020
Gooise Meren	Vaststelling voorzien Q4 2021
Haarlem	Vaststelling voorzien juni 2021
Haarlemmermeer	Vaststelling voorzien Q2 2021
Heemskerk	Vaststelling voorzien Q2 2021
Heemstede	Vaststelling voorzien Q4 2021
Hilversum	Vaststelling voorzien Q4 2021
Huizen	Vaststelling voorzien Q4 2021
Landsmeer	Vaststelling voorzien 2e helft 2021
Laren	Vaststelling voorzien Q4 2021
Oostzaan	Vaststelling voorzien Q1 2021
Ouder-Amstel	Vaststelling voorzien Q4 2021
Purmerend	Vaststelling voorzien Q1 2021
Uithoorn	Vaststelling voorzien Q4 2021
Velsen	Vaststelling voorzien Q2 2021
Waterland	Vaststelling voorzien Q3 2021
Weesp	Vaststelling voorzien Q3/Q4 2021
Wijdemeren	Vaststelling voorzien Q4 2021
Wormerland	Vastgesteld op 01-02-2021
Zaanstad	Vaststelling voorzien Q2 2021
Zandvoort	Vaststelling voorzien Q4 2021

Aalsmeer
De gemeente Aalsmeer ziet naast de inzet van lokale warmtebronnen ook kansen voor bovengemeentelijke bronnen zoals geothermie, warmte uit datacentercluster Schiphol-Zuid (in Haarlemmermeer) en de WRK-leidingen. De rol van de gemeente Aalsmeer is nog in uitwerking.

Amstelveen
De gemeente Amstelveen heeft veel informatie verzameld voor de TVW. Verschillende analysemodellen zijn met elkaar vergeleken om te bepalen welke voorkeursoplossing het best bij buurten en wijken past. Een aantal buurten in Amstelveen is aangesloten op het warmtenet van Amsterdam Zuidoost/Almere dat met name gevoed wordt door de Diemercentrale. Dit net is in eigendom van Eneco. Er is in kaart gebracht naar welke buurten of wijken in Amstelveen het warmtenet uitgebreid zou kunnen worden met de huidige capaciteit van het warmtenet. De inzet van een lokale RWZI wordt onderzocht als aanvullende duurzame bron. Naast de inzet van lokale warmtebronnen ziet Amstelveen ook kansen voor bovengemeentelijke bronnen zoals de WRK-leidingen. De rol van de gemeente is door het college vastgelegd in de procesnotitie Warmte. Om sturing te houden op de ontwikkeling van warmtenetten, kiest Amstelveen voor de rol van concessieverlener. Deze rol valt tussen de rollen van facilitator en aanbesteder in. Dit houdt in dat de gemeente als concessieverlener het recht verleent aan een partij om het warmtenetwerk aan te leggen en te beheren. De gemeente heeft daarmee de mogelijkheid om de belangen en doelen van de gemeente te waarborgen door het stellen van eisen. Door goede afspraken te maken met een marktpartij, kan de gemeente eisen stellen. Deze afspraken kunnen gaan over de uitrol van het warmtenet, maar ook over prijsontwikkeling en transparantie. Daarnaast is er de mogelijkheid om afspraken te maken over hoe de marktpartij omgaat met verschillende scenario's: wat als de investeringskosten terugverdiend zijn, wat als de kosten niet terugverdiend worden? Ter voorbereiding op een concessie loopt er een marktconsultatie. Hierbij vraagt de gemeente aan de marktpartijen hoe zij delen van Amstelveen duurzaam zouden willen verwarmen met een warmtenet. De marktconsultatie richt zich op de eerste grote ontwikkeling in Amstelveen met een groeiperspectief op de rest van de gemeente. Er is vooraf geen voorkeur gegeven voor een techniek (bijvoorbeeld temperatuur) of warmtebron. De consultatie is techniekneutraal om te voorkomen dat partijen bij voorbaat zijn uitgesloten of worden voorgetrokken. De marktpartij maakt een voorstel hoe zij de gemeente wil verwarmen met de (bestaande) warmtebronnen, hoe zij omgaat met bestaande warmtenetten van Eneco en

DUWO (Eteck en BAM) en hoe zij de doelen van de gemeente wil waarborgen en waarmaken.

Amsterdam
De ambitie van de gemeente Amsterdam is om in 2040 aardgasvrij te zijn. In lijn met het door het kabinet gepresenteerde Klimaatakkoord werkt de gemeente aan plannen op drie schaalniveaus en zorgt ze voor afstemming tussen die plannen: via de RES en RSW (regio/provinciaal), de TVW (gemeentelijk) en de WUP's (buurt/wijk). Er is in de totstandkoming van de TVW veel kennis opgedaan met een stevig participatietraject dat doorlopen is en wat heeft bijgedragen aan het laten doorklinken van de stem van de Amsterdammer. Amsterdam is ook al gestart met wijkuitvoeringsplannen in vijftig buurten. Deze plannen worden samen met inwoners, ondernemers en organisaties in de wijk, vormgegeven. In die plannen wordt een definitieve keuze gemaakt voor het warmtealternatief voor de buurt, worden de kosten die daarmee gepaard gaan in kaart gebracht, en wordt afgesproken hoe op een betaalbare manier een aardgasvrije wijk of buurt wordt gerealiseerd. De gemeente pakt een regierol op en zorgt in de eerste fase voor subsidies voor gebouweigenaren als de overstap niet betaalbaar gemaakt kan worden. In de Amsterdamse TVW zijn warmtenetbuurten onderscheiden: buurten die met lokale bronnetten voorzien worden van warmte en koude, buurten waar individuele all electric-oplossingen de voorkeursoplossing zijn en buurten waar het gasnet voorlopig zal blijven liggen (met name de historische binnenstad) en waar gestaag gewerkt wordt aan aardgasbesparing. Een collectieve warmteoplossing is voor iets meer dan de helft van de stad als alternatief met de laagste maatschappelijke kosten uit de analyses gekomen. De netten zullen door een mix aan duurzame bronnen worden gevoed en er is (op termijn) perspectief op voldoende duurzame warmtebronnen. Voor de bronnetten wordt naar lokale warmtebronnen als WKO en aquathermie gekeken. De warmtenetbuurten ontwikkelen (op termijn) naar warmtenetten op 70°C. In het Amsterdamse bronnenboekje wordt daarvoor uitgegaan van inzet van aquathermie, WKO, restwarmte uit datacenters, biomassa, zonthermische warmte, geothermie en industriële restwarmte. In wijken met nieuwbouw geeft Amsterdam de voorkeur aan warmtenetten met een temperatuur rond de 40°C. Lokale bronnen kunnen hier in deze lage temperaturen voorzien.

Haarlemmermeer
Om duidelijkheid in de Warmtevisie te kunnen bieden en heldere afwegingen te kunnen maken over voorkeurstechnieken en de planning van wijken, vindt Haarlemmermeer het van belang om eerst de kaders met elkaar vast te

stellen. Deze kaders zijn door de gemeenteraad vastgelegd in Kadernota Warmtetransitie Haarlemmermeer. Op basis van deze Kadernota wordt in het eerste kwartaal van 2021 een concept-Warmtevisie opgesteld. Dit wordt vervolgens voor inspraak en participatie gedeeld met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. De inbreng wordt gebruikt om de Warmtevisie, die begin tweede kwartaal van 2021 ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd, te verrijken. Uitgangspunten in de kadernota zijn:

- draagvlak is een voorwaarde voor succes;
- de warmtetransitie is haalbaar, betaalbaar en toegankelijk;
- we zorgen voor samenhang in ontwikkelingen;
- we maken gebruik van betrouwbare, veilige en duurzame technieken;
- we maken doelmatig gebruik van warmtebronnen;
- de maatschappij participeert, de gemeente regisseert en faciliteert

Draagvlak en betrokkenheid van de inwoners zijn daarin essentieel. Om deze te vergroten streeft Haarlemmermeer naar keuzevrijheid voor gebouweigenaren en ondernemers binnen de oplossingen die gekozen worden. De gemeente Haarlemmermeer verplicht daarbij niemand om van het aardgas af te gaan. Haarlemmermeer omarmt initiatieven van individuen en bedrijven. In de eerste jaren van de warmtetransitie ziet Haarlemmermeer dit als een belangrijke aanleiding om in een wijk te starten. De gemeente roept de maatschappij op om zelf aan de slag te gaan met het aardgasvrij maken van de eigen gebouwen en initiatieven te ontplooien.

Haarlemmermeer maakt gebruik van bestaande betrouwbare, veilige en duurzame technieken. De gemeente ziet ook ruimte voor innovatieve oplossingen zolang dit niet ten koste gaat van leveringszekerheid en te hoge woonlasten. Warmtebronnen moeten bijdragen aan een CO_2-arme gebouwde omgeving. In verband met schaarste aan warmtebronnen in de gemeente wil Haarlemmermeer de bestaande bronnen doelmatig inzetten.

Het realiseren van energieprojecten en warmtenetten vindt de gemeente Haarlemmermeer een taak voor private partijen en lokale initiatieven. Om het maatschappelijk belang te borgen, stelt de gemeente een afwegingskader op om te beoordelen of een initiatief bijdraagt aan de uitgangspunten van de gemeente voor de warmtetransitie.

Om de warmtetransitie betaalbaar te houden, streeft de gemeente ernaar dat de gekozen oplossingen voor de eindgebruiker woonlasten-neutraal zijn. Als gemeente kan de betaalbaarheid verder vergroot worden door de maatschappelijke kosten laag te houden, bijvoorbeeld door werk met werk te maken. Daarom werkt de gemeente samen met maatschappelijke partners

zoals netbeheerder Liander en PWN via de methode van het Stedelijk Programmeren.

Haarlem
Haarlem kent verschillende soorten initiatieven voor de aanleg van warmtenetten. De gemeente onderscheidt burgerinitiatieven, marktinitiatieven en warmtenetten, waarbij de gemeente (samen met partners) het initiatief voor de aanleg neemt. De raad neemt besluiten over de in Haarlem te gebruiken duurzame bronnen (juni 2019), de betaalbaarheid (december 2019) en met deze nota over de organisatie en governance van de warmtetransitie. Om samenhang aan te brengen tussen de verschillende (soorten) initiatieven, de energietransitie in goede banen te leiden en marktsturing te voorkomen met betrekking tot de gemeentelijke doelstellingen, heeft de gemeente een eigen handelingsperspectief opgesteld. Dit perspectief legt de doelen en uitgangspunten van de gemeente vast. De bestuurlijke doelen betreffen het realiseren van een duurzame stad, een betaalbare energietransitie en aanvaardbare (financiële) risico's, met daaraan toegevoegd de ambitie om in 2040 Haarlem aardgasvrij te hebben gemaakt. De tien geformuleerde uitgangspunten gaan over haalbaarheid, marktordening, draagvlak, tempo en duurzame randvoorwaarden. De manier waarop de gemeente haar uitgangspunten het best kan borgen, verschilt per project en wordt per situatie voor besluitvorming voorgelegd. Hiervoor onderzoekt het college welke instrumenten geschikt zijn om deze principes in elk project te verankeren.

Beverwijk, Heemskerk en Velsen
Beverwijk, Heemskerk en Velsen doorlopen het proces om te komen tot een TVW, parellel aan elkaar. In de IJmond-gemeenten zijn partijen in gesprek om te onderzoeken welke kansen er zijn voor de uitrol van collectieve warmtenetten. Daarbij is gesproken met de industrie en zijn zowel een bestaande geothermiebron als een nieuwe in beeld. De exacte rollen van de gemeenten moeten nog bepaald worden.

Beemster
De gemeente Beemster onderschrijft de doelstelling van het Klimaatakkoord, en werkt toe naar een energieneutrale gebouwde omgeving in 2050. De gemeente stelt onder andere subsidie beschikbaar voor maatregelen die het energiegebruik reduceren. Twee nieuwbouwwijken in twee kernen worden aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend (zie gemeente Purmerend). Dit kan ook mogelijkheden bieden voor de bestaande bouw in deze kernen. De rol die de gemeente neemt bij de energietransitie is

afhankelijk van de rol die de gemeente Purmerend inneemt (zie gemeente Purmerend). Beide gemeenten gaan per 1 januari 2022 fuseren.

Edam-Volendam
Edam-Volendam heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. In september 2020 heeft de gemeenteraad van Edam-Volendam de TVW vastgesteld, die is opgesteld in samenwerking met Woningcorporatie Wooncompagnie, Woningcorporatie De Vooruitgang, netbeheerder Liander, HVC en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In wijkuitvoeringsplannen zal met betrokken stakeholders en inwoners gestart worden om rollen te bepalen en nader onderzoek te gaan doen naar de haalbaarheid en betaalbaarheid.

Landsmeer
Landsmeer heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. De gemeente Landsmeer heeft samen met Liander, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Woningcorporatie Rochdale, Woningcorporatie Eigen Haard, PWN en Adriaan Goede B.V. de eerste stappen in beeld gebracht die gezet kunnen worden in de warmtetransitie tot 2030. Daarbij wordt vooral gedacht aan het transitie-gereed maken van woningen en individuele all electric-oplossingen. Gemeente Landsmeer zal de rol van regisseur oppakken en steun bieden bij de wijkuitvoeringsplannen die zullen volgen op de TVW.

Oostzaan
Gemeente Oostzaan werkt aan een CO_2-neutrale samenleving in lijn met de landelijke doelstellingen. Een aardgasvrije gebouwde omgeving is daar een belangrijk onderdeel van. Samen met partners als netbeheerder Liander, Woningcorporatie WOV Oostzaan en PWN is een Transitievisie Warmte opgesteld voor de gemeente. Deze zal in 2021 worden aangeboden aan de gemeenteraad en biedt een eerste inzicht in de route naar een aardgasvrije omgeving. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het isoleren en het transitie-gereed maken van woningen. Er zijn kansen voor woningen in de nieuwere wijken om een overstap naar individuele all electric-oplossingen te maken, omdat deze woningen al voldoende zijn geïsoleerd. In buurten met historisch vastgoed of lintbebouwing ligt hernieuwbaar gas of een toekomstige innovatie meer voor de hand. Deze buurten worden naar verwachting voorlopig nog buiten beschouwing gelaten.

Purmerend

De gemeente Purmerend heeft de doelstellingen uit het Klimaatakkoord onderschreven, en werkt daarmee onder andere toe naar een CO_2-neutrale omgeving in 2050. Een van de onderdelen daarvan is een aardgasloze gebouwde omgeving. De gemeente Purmerend vindt het isoleren van woningen zeer belangrijk: hoe minder energie gebruikt wordt voor het verwarmen, hoe minder CO_2-uitstoot. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag aan subsidie beschikbaar gesteld. In de gemeente Purmerend is circa 75 procent van de woningen aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend (SVP), en daarmee dus al grotendeels aardgasvrij. De warmte wordt grotendeels geproduceerd door BioWarmteCentrale de Purmer uit biomassareststromen die vrijkomen bij duurzaam beheer van het bos, natuur en landschap (Better Biomass, NTA8080), en wordt geleverd door Staatsbosbeheer. De biowarmtecentrale is een transitiebron die het nu mogelijk maakt om de stad Purmerend te voorzien van duurzame warmte. In de toekomst zou het ook mogelijk zijn om het warmtenet uit te breiden naar Neck in Wormerland. Hier is een kleinschalig warmtenet gerealiseerd, welke momenteel een individuele warmtebron heeft. Daarnaast worden twee hulpwarmtecentrales en een buffer ingezet. De beide hulpcentrales zijn nu nog aardgasgestookt, maar zullen op den duur vervangen worden door duurzame bronnen. Op den duur zullen ook duurzamere bronnen (zoals geothermie of riothermie) aangesloten kunnen worden op het warmtenet. De gemeente Purmerend is bezig met het aardgasvrij maken van een wijk in Overwhere Zuid. Dit is een van de 26 wijken die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn aangewezen als een proeftuin aardgasvrije wijken. De gemeente verkent in deze proeftuin hoe zij invulling kan geven aan de regierol. Momenteel behelst deze rol meer dan uitsluitend regisseren. In deze fase van de energietransitie heeft de gemeente gemerkt dat bepaalde noodzakelijke werkzaamheden (nog) niet op worden gepakt door het bedrijfsleven.

Zaanstad

Gemeente Zaanstad heeft recent de warmteverkenning die in samenwerking met woningcorporaties Parteon, Rochdale, ZVH, Eigen Haard en Wormerwonen en met Liander tot stand was gekomen, geactualiseerd en uitgebreid naar een TVW. De gebouwde omgeving in de gemeente Zaanstad neemt op dit moment 43 procent van de energievraag voor haar rekening. Van de 69.000 woningen heeft het merendeel nog een aardgasaansluiting. Een groot deel van Zaanstad heeft een stedelijk karakter met een hoge bouwdichtheid. In Zaanstad-Oost en in het noorden van Zaanstad zijn kansen gesignaleerd om collectieve warmte uit te breiden en te ontwikkelen. In deze

gebieden staat veel vastgoed van woningcorporaties en andere grote vastgoedeigenaren die een belangrijke rol kunnen vervullen in de realisatie van collectieve warmteoplossingen. De gemeente Zaanstad participeert als medeaandeelhouder in het warmtenet in Zaanstad-Oost. De bronnen zijn lokaal en van verschillende eigenaren. De rol van de gemeente voor de overige wijken zal nog bepaald worden. In intentieovereenkomsten met de andere betrokken partijen zal dit worden uitgewerkt. De TVW wordt na vaststelling eens in de vijf jaar herijkt.

Waterland
De gemeente Waterland heeft met samenwerkingspartners Woningcorporatie Wooncompagnie, Woningcorporatie Intermaris, netbeheerder Liander, PWN en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier stappen gezet in het proces om toe te werken naar een TVW. De TVW wordt vastgesteld in het derde kwartaal van 2021. De samenwerkingspartners geven in de TVW aan om in de fase tot 2030 met name in te zetten op het reduceren van het gemiddelde energielabel, om de eerste wijken transitie-gereed te maken. Gemeente Waterland wil daarna lessen uit koplopergemeenten benutten. Ook de rol van de gemeente zal dan nog bepaald worden. Voor de wijken in de gemeente Waterland waar de bebouwingsdichtheid laag ligt, wordt veelal een overstap naar individuele all electric-oplossingen verwacht. Toch zijn er mogelijk ook kansen voor kleine collectieve warmteoplossingen.

Wormerland
De gemeente Wormerland heeft de ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Met partners Wormerwonen, Liander, PWN en Cargill is een Transitievisie Warmte opgesteld, deze is in februari 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Vanuit de TVW zal verder worden gewerkt in wijkuitvoeringsplannen waarbij verder wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn. Geografisch bekeken is de gemeente Wormerland een waterrijke gemeente. Een van de doelen is om een lokaal haalbaarheidsonderzoek voor aquathermie uit te voeren. Dit biedt mogelijk koppelkansen met nieuwbouwontwikkelingen. Zo zou een nieuwbouw-/herbouwontwikkeling mogelijk een startmotor voor een lokaal warmtenet kunnen zijn. In andere delen van de gemeente zijn verschillende woningen reeds goed geïsoleerd en kan een overstap naar all electric-oplossingen worden onderzocht. Voor de hele gemeente geldt dat de gemeente Wormerland stappen wil zetten richting energiebesparing, want energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet te worden opgewekt.

Bijlage 4. Netimpactanalyse

Bijlage 5. Moties en amendementen

Colofon

De RES·1.0 Noord·Holland Zuid is opgesteld onder leiding van de stuurgroep Energieregio Noord·Holland Zuid, bestaande uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie Noord·Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel·, Gooi en Vecht, de netbeheerders Liander en Stedin, en vertegenwoordigers van natuur· en milieuorganisaties, energiecoöperaties en bedrijfsleven.

De stuurgroep is ondersteund door de programmaorganisatie Regionale Energiestrategie Noord·Holland Zuid onder leiding van programmamanagers Marco Berkhout en Roos Peeters.

Voor de ondersteunende analyses en onderzoeken is gebruik gemaakt van het adviesconsortium (APPM, CE Delft, Decisio, Generation.Energy en Tauw) en het ontwerpconsortium (Generation.Energy, Posad Maxwan, FABRICations, van Paridon x de Groot, Bright).

Redactionele en tekstuele ondersteuning: Decisio

Vormgeving: Beautiful Minds

Meer informatie is te vinden op www.energieregionhz.nl

April 2021

Disclaimer copyright
De samenstellers van deze RES 1.0 hebben datgene gedaan wat redelijkerwijs van hen kan worden gevergd om de rechten van de auteursrechthebbende op de beelden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de samenstellers van de RES 1.0 wenden. Graag nemen wij dan de juiste bronvermelding op en zullen op verzoek zo snel mogelijk informatie en beeldmateriaal verwijderen indien daarvoor gegronde redenen bestaan.

Disclaimer inhoud RES 1.0
De inhoud hiervan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud van deze RES 1.0 kunnen geen rechten worden ontleend. De programmaorganisatie van de Energieregio Noord·Holland Zuid kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortkomt uit informatie in deze RES 1.0.

Impact van RES 1.0 op het energienet RES regio: Noord-Holland Zuid



Netbeheer Nederland

Liander

TenneT

Stedin

Samenvatting



Klik op het icoon om naar de inhoudsopgave te gaan.

Inzicht in impact en het belang van systeemefficiëntie

Het energienet als multifunctionele verbinder van vraag en aanbod

Het Nederlandse energienet verbindt, letterlijk, de ambities en plannen in de 30 RES regio's: het is de verbindende factor tussen opwek en gebruik van energie. Het energienet zal flink veranderen de komende tijd. Het werd aangelegd als transportmedium om te voorzien in de vraag naar energie. In de energietransitie verandert het in een multifunctionele verbinder van vraag, aanbod en opslag van elektriciteit, duurzame warmte en groene alternatieven voor aardgas. De RES'en zijn de basis voor een langjarige en planmatige aanpak. Hiermee kunnen we gericht inzetten op het vinden van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van vergunningstrajecten en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren.

Inzicht in impact en het belang van systeemefficiëntie

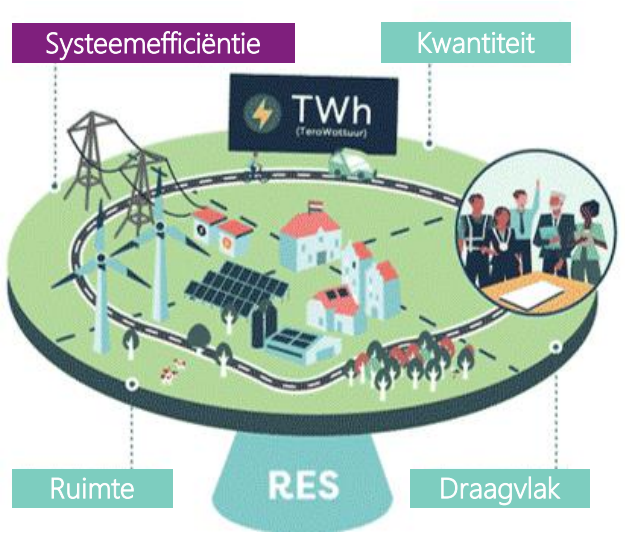
In dit document bieden we inzicht in de impact die keuzes in de RES hebben op het energienet. Daarnaast geven we adviezen over het verbeteren van de systeemefficiëntie, namelijk het zo optimaal mogelijk ontwerpen en gebruiken van het energiesysteem. Dit is een van de vier afwegingskaders in de RES. Het zorgt ervoor dat plannen tijdig uitvoerbaar zijn tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Met deze impactanalyse is de RES-regio in staat om:

1. Te sturen op tijdige realisatie van ambities, efficiënt ruimtegebruik en laagste maatschappelijke kosten.
2. Systeemefficiëntie mee te nemen in het afwegingskader.

De rol van netbeheerders

De Nederlandse netbeheerders werken aan het energienet van vandaag en morgen. Vanuit onze kennis en kunde geven wij alle betrokken partijen in de RES inzicht in de mogelijkheden om het energienet uit te breiden (ruimte, tijd en geld). Ook doen wij voorstellen voor systeemefficiëntie. Dit doen wij vanuit het belang van de maatschappelijke kosten en het tijdig realiseren van de klimaatdoelen. Het vraagt om gecoördineerde uitvoering in goede samenwerking tussen overheden, netbeheerders en marktpartijen.



Vier afwegingskaders in de RES in onderlinge samenhang

1. Kwantiteit: worden doelstellingen gehaald (aantal TWh duurzame opwek)?
2. Draagvlak: worden keuzes politiek en maatschappelijk gedragen?
3. Ruimte: kunnen duurzame opwek en energie-infrastructuur ruimtelijk worden ingepast, kijkend naar landschappelijke kwaliteit?
4. Systeemefficiëntie: kan duurzame opwek efficiënt worden ingepast in het totale energiesysteem?

Ambitie en opwekpotentie van de regio

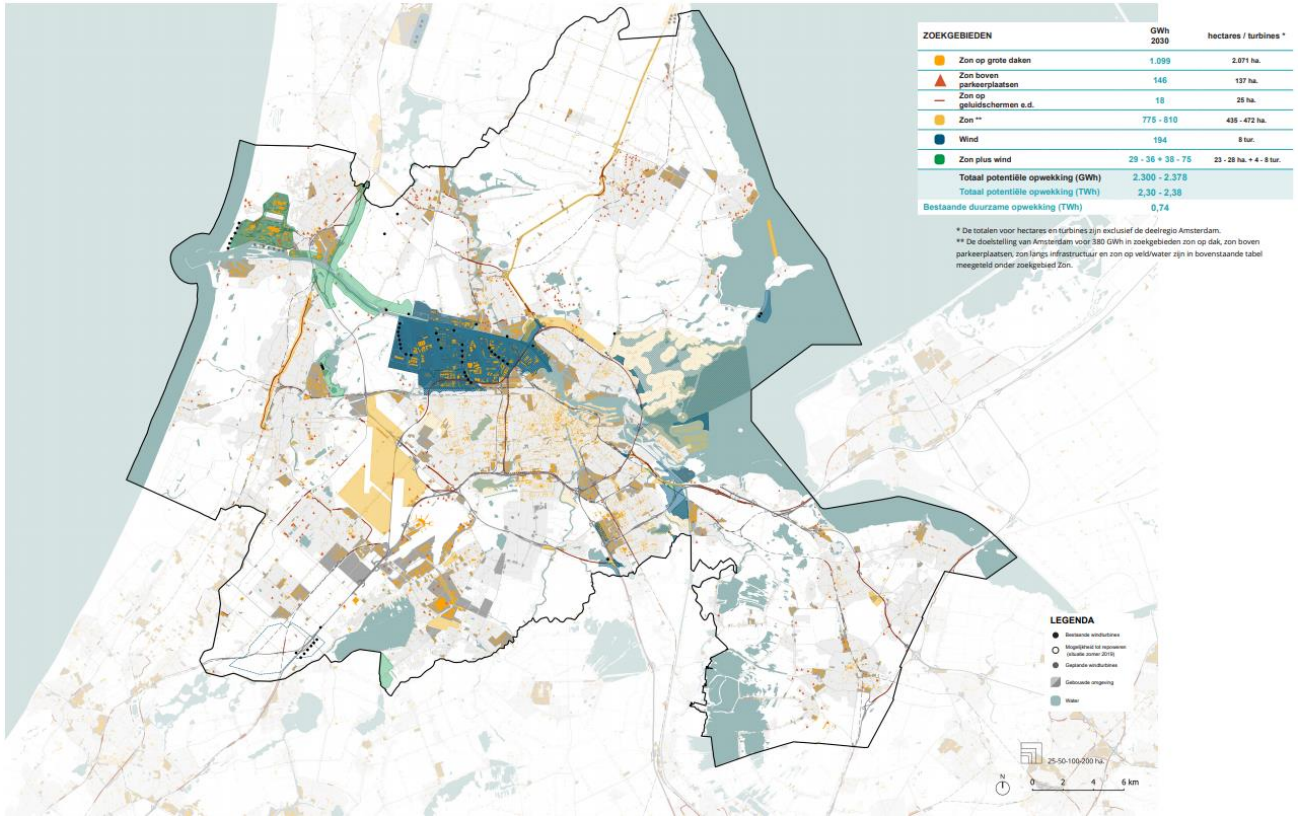
De opwekpotentie en ambitie in RES 1.0

De potentie voor opwek bedraagt 3,1 TWh. Dit is een toename van 0,4 TWh in vergelijking met het bod uit de concept-RES van 2,7 TWh. In de afbeelding hieronder worden de verschillen per opwekcategorie weergegeven voor NHZ. De effecten van deze wijzigingen op het elektriciteitsnet worden in deze netimpact-rapportage besproken. De ambitie van 2,7 TWh uit de concept-RES blijft door de regio gehandhaafd.

Nieuwe rekenregels zon in RES 1.0

Het verschil in ambitie en potentie wordt met name veroorzaakt door een hogere inschatting van het zon (op dak) potentieel in verschillende zoekgebieden. In de berekening van het technisch potentieel is nu o.a. rekening gehouden met een hogere efficiency van de zonnepanelen.

	Concept-RES	RES 1.0	
Opwek grootschalig zon	0,25 TWh	0,43 TWh	↑
Opwek zon op grote daken + parkeerplaatsen + infra	1,13 TWh	1,64 TWh	↑
Opwek grootschalig wind	0,32 TWh	0,19 TWh	↓
Zon + wind	0,34 TWh	0,11 TWH	↓
Totaal nieuw te realiseren opwek	2,04 TWh	2,38 TWh	↑
Huidig (Pijplijn)	0,66 TWh	0,74 TWh	
Totaal duurzame opwek	2,7 TWh	3,1 TWh	↑

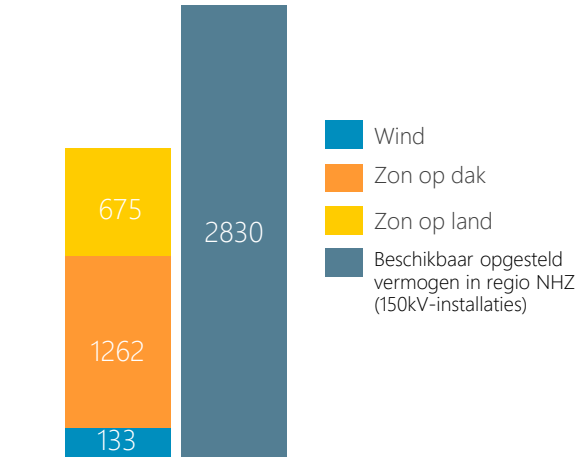


Impact op elektriciteitsstations op basis van bod RES 1.0

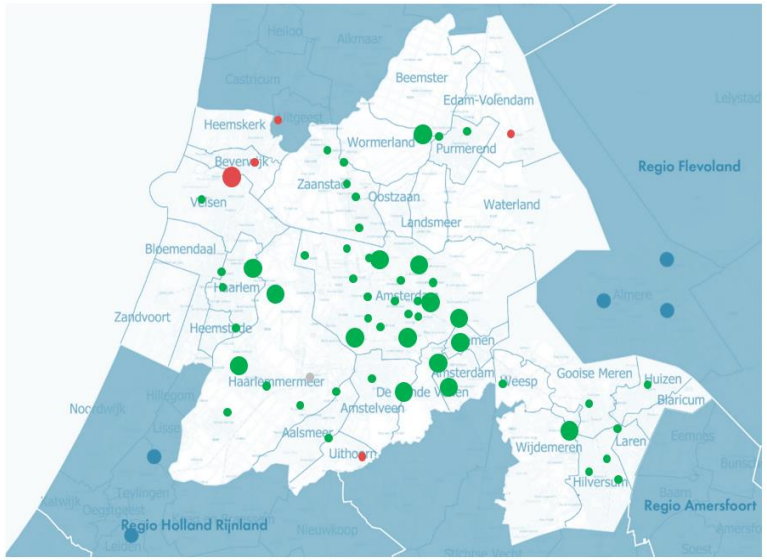
In onderstaande figuren is de netimpact gevisualiseerd voor de regio Noord Holland Zuid voor het jaar 2030 op de bestaande elektriciteitsinfrastructuur. In de meest linkse figuur staan de verwachte vermogens (in MW) uit de RES 1.0. Het totale vermogen uit de RES bedraagt 2070 MW en de totale capaciteit van de onderstations bedraagt 2830 MW. Hieruit blijkt dat wanneer de duurzame projecten goed verdeeld worden, dit op stationsniveau past. Niet alles is evenredig verdeeld waardoor op 5 stations een knelpunt ontstaat door duurzame opwek (Uithoorn, Beverwijk, Uitgeest, Velsen en Edam). In vergelijking met andere regio's is de impact van de duurzame opwek hiermee beperkt dit komt omdat NHZ een stedelijk gebied is met veel verbruik van energie.

Verder verwachten we in deze regio een zeer sterke groei in energievraag (meest rechtse figuur). Deze sterke groei wordt veroorzaakt door de economische ontwikkeling van de regio (nieuwbouw van woningen en kantoren en groei van o.a. glastuinbouw, industrie en datacenters) en de verduurzaming (o.a. elektrificeren van mobiliteit en warmte voorziening). Als gevolg van deze ontwikkelingen bereiken 41 stations hun maximale capaciteit in 2030. Om de ontwikkelingen in de regio te kunnen faciliteren dient het elektriciteitsnet fors uitgebreid te worden. Liander heeft hier inmiddels plannen voor opgesteld de uitvoering daarvan vergt een grote inspanning van en intensieve samenwerking met alle betrokken partijen.

Uitsplitsing bod in zon en wind

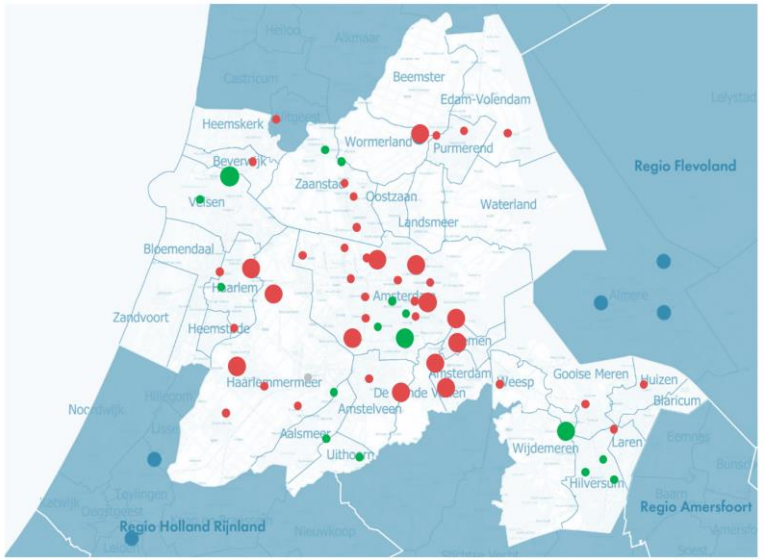


Teruglevering 2030



(Beperkt) capaciteit beschikbaar	52 stations
Maximale capaciteit bereikt	5 stations

Levering 2030



(Beperkt) capaciteit beschikbaar	16 stations
Maximale capaciteit bereikt	41 stations

Doel voor 2030: 27 nieuwe stations en 29 verzwaringen

Benodigde netaanpassingen

Aantal nieuw te bouwen stations	Aantal uit te breiden stations	Kosten (in mln. €), excl. kosten aanpassen kabels	Benodigde ruimte	Inschatting haalbaarheid voor 2030
27	29	241 - 521	373.000 - 911.000 m²	75%



Verwachte nieuw te bouwen stations

Verzwaringen bestaande stations

Uitbreidingen en nieuwe stations

Op basis van studies naar de ontwikkelingen in NHZ en deze impactanalyse is geconstateerd dat er in de jaren tot en met 2030 **27 nieuwe stations en 29 verzwaringen van bestaande stations** benodigd zijn. Deze uitbreidingen zijn nodig om aan de groeiende vraag naar energie te voldoen.

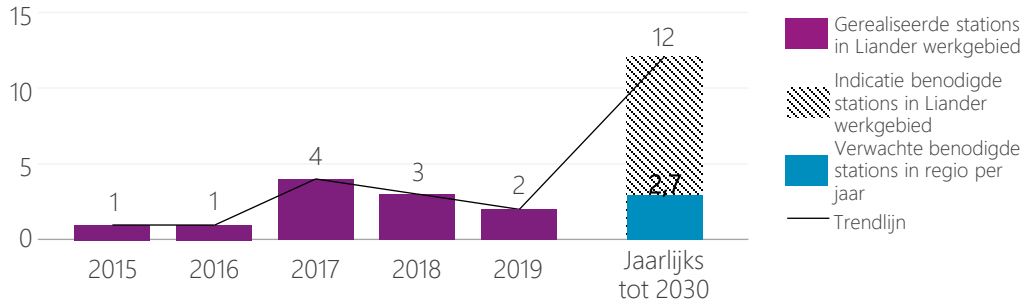
Door de duurzame opwek projecten uit de RES 1.0 ontstaan er op 5 stations knelpunten voor teruglevering (Stations Uithoorn, Beverwijk, Uitgeest, Velsen en Edam). Echter, met de geplande uitbreidingen voor de vraagontwikkeling worden deze 5 knelpunten gedreven door duurzame opwek op stationsniveau opgelost. Per subresregio is een analyse uitgevoerd hoe de duurzame opwek het best kan worden aangesloten.

Kosten, ruimte en haalbaarheid

In het Klimaatakkoord hebben partijen aangegeven te streven naar de laagste maatschappelijke kosten voor de energietransitie. Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt daarnaast fysieke ruimte in. De inpassing in een dichtbevolkte regio als NHZ is een grote uitdaging. Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, wordt onnodige extra maatschappelijke kosten en ruimte voorkomen.

Om de doelstellingen in de regio voor 2030 te realiseren, moeten voor alle grootschalige energie opwekkingsprojecten en bijbehorende energie-infrastructuur tijdig planprocedures gestart worden. Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Liander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren in het werkgebied van Liander: 12, en in de regio 2,7 stations per jaar, ieder jaar, tot 2030. Ter vergelijking; dit is net zoveel als Liander in heel haar verzorgingsgebied in 2019 heeft opgeleverd. Een extreme uitdaging dus.

Inzicht in aantal gerealiseerde stations en verwachte benodigde stations



Impact op distributienet op basis van bod RES 1.0

Verschuiving naar zon op dak

Naast de impact op stations zien we grote druk op het **middenspannings- en laagspanningsnet (MS en LS net)** ontstaan, het zogeheten distributienet. Doordat het bod zich meer focust op kleinschalige zon is de verwachting dat op lager gelegen netvlakken significante aanpassingen moeten gaan plaatsvinden. De uitdaging hierbij is dat dit leidt tot veel aanpassingen ´in de wijken´. Veel kabels en kleine verdeelstations (middenspanningsruimten) zullen moeten worden verzwaard. Dit geeft enorme druk op het werkpakket van Liander, het leidt tot hoge kosten en de uitvoerbaarheid (haalbaarheid) van de RES wordt nadelig beïnvloedt. Liander werkt op dit moment aan een instrumentarium om sturing te geven aan zon op dak om de haalbaarheid van de potentie te vergroten. Helaas komt de netimpactrapportage van RES 1.0 te vroeg om dit mee te kunnen nemen. Dit zal dan ook onderdeel worden van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma waar wij voor pleiten.

Toelichting Afbeelding 1-2: verschil impact grootschalig zon/wind en kleinschalig zon

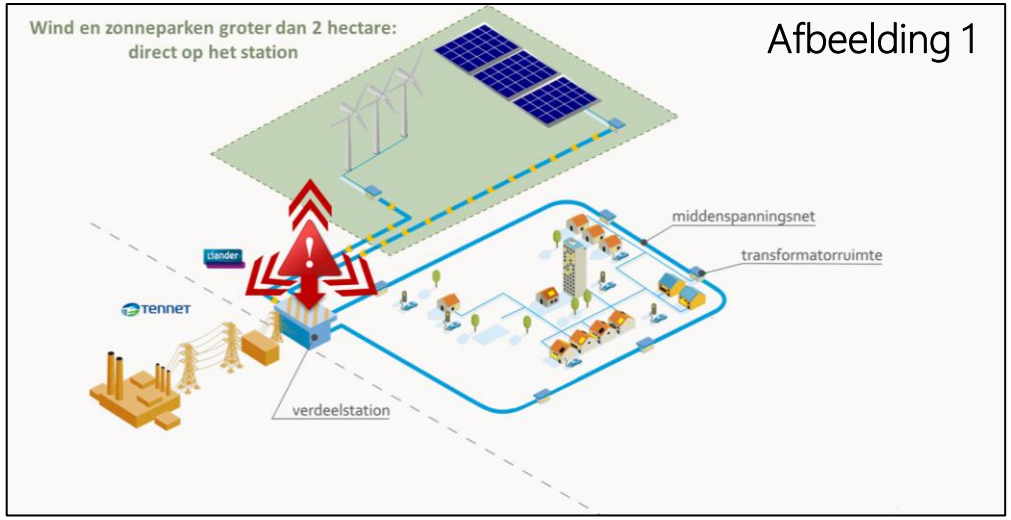
In de hiernaast opgenomen afbeeldingen wordt grofstoffelijk het impactverschil voor de netbeheerder uitgelegd tussen geclusterd grootschalig zon/wind en niet geclusterd zon op dak.

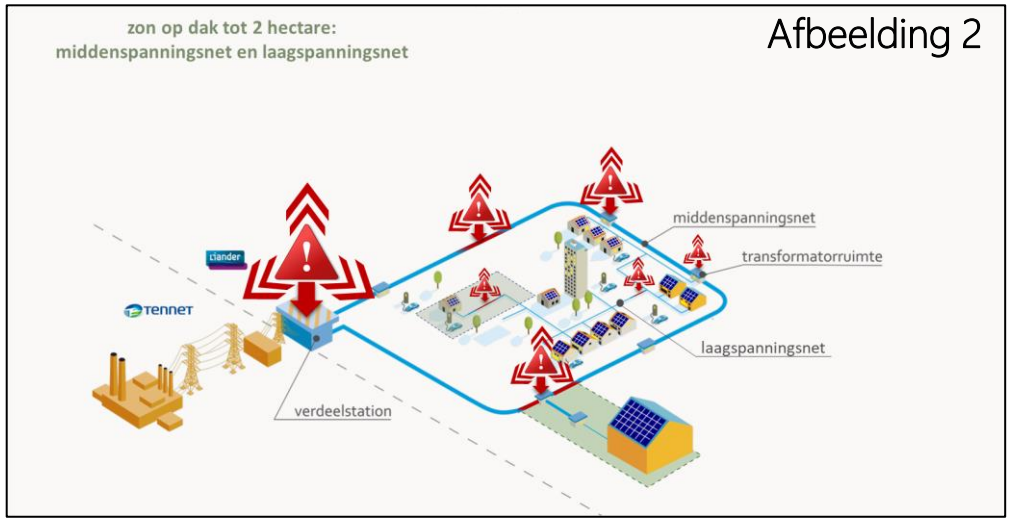
Afbeelding 1: Impact van geclusterd grootschalig zon/ wind.

Het aansluiten van grootschalig zon of wind (boven 2 MVA) wordt direct op een onderstation aangesloten. Dit betekent in veel gevallen dat vanaf het zonnepark/windpark er slechts één of enkele directe kabelverbindingen naar het onderstation moeten worden getrokken en dat deze worden aangesloten op de velden (stopcontact) van het station. Is er onvoldoende capaciteit op het station aanwezig om de opwekcapaciteit op te nemen, dan zal het station moeten worden uitgebreid.

Afbeelding 2: Impact van niet geclusterd zon op dak.

Bij niet geclusterd zon op dak betekent het dat de zonnedaken op een lager netvlak in het netwerk worden ingepast. Stel dat we uitgaan van een gelijke opwekcapaciteit als bij afbeelding 1, dan betekent dat net als in voorgaande situatie dat het stationsvermogen moet worden uitgebreid mocht er onvoldoende capaciteit beschikbaar zijn. Echter, daarnaast zal óók lokaal veel kabels en middenspanningsruimten moeten worden verzwaard. Veel straten in de (bebouwde omgeving) zullen dan open moeten om verzwaring van huidige assets mogelijk te maken en zullen bovengronds middenspanningsruimten verzwaard moeten worden en of bijgeplaatst moeten worden. Naast overlast en hoge kosten geeft dit een enorme extra druk op het werkpakket bij de netbeheerder..





Oplossingsrichtingen distributienet

Achtergrond:

De populariteit van zonne-energie in Nederland is de laatste jaren groot. Dit tekent zich af in de groeicijfers. Liander heeft alleen al in 2020 zo´n 2.000 installaties voor zonnepanelen per week aangesloten. In ons hele gebied sloten we in 2020 zo´n 30% meer zonnestroominstallaties aan op de elektriciteitsnetten.

Het totaal aantal aangesloten zonne-energie installaties op het Liander net ligt medio februari 2021 rond de 500.000. Het totaal vermogen van zonne-installaties die we alléén vorig jaar al (2020) op ons net aansloten is vergelijkbaar met het vermogen van alle zonnepanelen die we van 2011 tot 2017 hebben aangesloten. De groei zonne-energie is daarmee buitengewoon groot.

Middenspannings- en laagspanningskabels



Liander beheert in haar verzorgingsgebied ca. 90.0000 km aan kabels. Alleen al in 2020 legden wij in ons verzorgingsgebied ruim 1.200 km extra kabels aan om het energienet te versterken. Verzwaren van kabeltracés is dan ook één van de oplossingsrichtingen om de energietransitie vorm te kunnen geven.

Veel kan, maar impact op het elektriciteitsnet (distributienet) neemt toe

De elektriciteitsnetten zijn grotendeels in de vorige eeuw aangelegd als een soort éénrichtingsweg, er was in die tijd helemaal geen sprake van zelf opwekken van energie. De energietransitie verandert dit volledig en heeft hiermee grote impact op de netten. De netten kunnen veel aan, maar de forse groei van zonne-energie laat ook zien dat delen van het laag- en middenspanningsnet inmiddels tegen haar grenzen aanlopen waardoor niet optimaal kan worden terug geleverd. Dit betekent dat distributienetten lokaal moeten worden verzwaard om de piekbelasting van zon te kunnen verwerken. Verzwaren van lokale distributienetten is bewerkelijk en complex in de schaarse onder- en bovengrond. Daarnaast hebben we ook te maken met langlopende procedures (denk hierbij aan gemeentelijke vergunningstrajecten, bezwaarprocedures, grondaankoop, etc). Dit betekent dat waar knelpunten ontstaan deze niet altijd vandaag of morgen opgelost kunnen zijn.

Oplossingsrichtingen

De oplossingsrichting laat zich enerzijds vertalen in het verzwaren van een groot gedeelte van ons distributienet. De impact hiervan is groot en zal een fors beslag leggen op het werkpakket van Liander. Anderzijds zal innovatie en datagedreven netbeheer er toe moeten gaan leiden dat we ontwikkelingen slim kunnen voorspellen en of sturen.

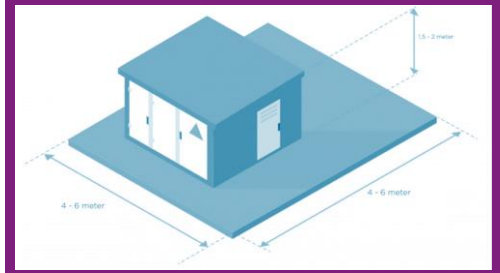
Verder is het zinvol om zoveel mogelijk een gebiedsgerichte (geclusterde) aanpak te volgen met geclusterde aanvragen om maximaal zon op dak aan te kunnen sluiten. Ook het zogeheten ´aftoppen´ van de stroompieken zorgt voor een lagere belasting op de netten waardoor deze efficiënter worden gebruikt. Aftoppen zorgt voor een relatief klein energieopwekkingsverlies.

Daarnaast, om transport van energie zoveel mogelijk te verkleinen, en daarmee de kosten in de infrastructuur, biedt combineren van zonne-energie opwek met de lokale energievraag veel kansen. Het is daarbij wel essentieel dat de energievraag tegelijkertijd met de zonne-energie opwek van daken plaatsvindt en dat de pieken voor opwek in lijn liggen met de vraagpiek. Industrieterreinen zijn een goed voorbeeld waar het energiegebruik en opwek vaak gelijktijdig is.

Instrumentarium en sturing

Liander werkt op dit moment aan instrumentarium waarin we handvatten geven om te kunnen sturen met zon op dak vanuit het netperspectief. Dit instrumentarium zal in een later fase met de regio worden gedeeld..

Verdeelstation / Middenspanningsruimte (MSR)



Ca 50.0000 MSR´s heeft Liander in haar verzorgingsgebied. De komende jaren verwacht Liander dit fors uit te moeten breiden door o.a. de energietransitie. Het niet efficiënt inpassen van zonne-energie zal echter leiden tot een nog significantere stijging van het aantal MSR's. In bestaande bouw is inpassen niet eenvoudig omdat ruimte schaars is.

Aanbevelingen voor systeemefficiëntie

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	veel potentie	veel potentie	Vanwege de grote vraag naar energie is er in deze regio veel restcapaciteit voor opwek op de stations. Met zowel de concept als definitieve RES 1.0 leidt opwek vrijwel niet tot overbelasting van stations. Echter, aangezien nog steeds veel restcapaciteit aanwezig is voor opwek blijft er veel potentie.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	veel potentie	veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen op aansluiting niveau. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Door deze koppeling te maken op aansluiting niveau kan de ruimte voor het realiseren van nieuwe aansluitingen beperkt worden. .
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	veel potentie	Weinig potentie	In de concept RES was er veel potentie om wind toe te voegen. Liander ziet dat er in de RES 1.0 wind is toegevoegd aan de zoekgebieden; dit is zeer positief voor systeem efficiëntie. Er resteert nu minder potentie om op dit punt nog meer winst te behalen.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen zeer veel kansen voor clustering. Dat houdt in dat een paar grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten veel opleveren voor systeemefficiëntie.. Door clusteren zijn er ook minder aansluitingen nodig.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Veel potentie	Zeer veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. In het aangepaste bod met een toename in zon op dak is aftoppen een interessante oplossing. Door het aftoppen kan er meer vermogen worden aangesloten op dezelfde infrastructuur

Aanbevelingen voor de RES vanuit de netbeheerder

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

Wij dringen sterk aan op het gezamenlijk vormgeven van een uitvoeringsprogramma waarin duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt om de haalbaarheid van de RES te vergroten. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van het energienet doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de uitbreidingen van het energienet te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door langjarig vooruit te kijken, is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inplannen van schaarse technici om al het werk te realiseren. Langjarig vooruit kijken, vergroot de kans dat we de regionale ambities samen op tijd kunnen realiseren.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar volgordelijkheid. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben of kunnen deze op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, werken we in de tussentijd aan het realiseren van uitbreidingen in andere gebieden die meer tijd kosten. Zeker weten waar, welke capaciteit beschikbaar is? Neem contact op met Liander.

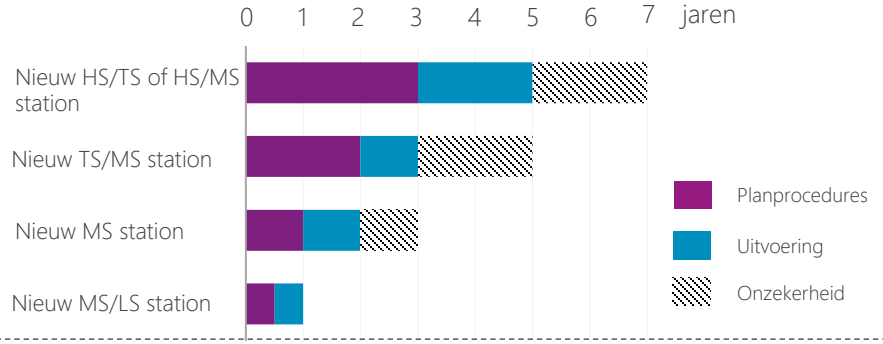
Reserveer ruimte voor energie-infrastructuur in ruimtelijk-/omgevingsbeleid

Door de toenemende energie-opwek is meer ruimte nodig voor de distributie daarvan. Voor de realisatie van zonneparken en in mindere mate voor windmolens is dit een herkenbare ontwikkeling. Nog minder bekend is dat er ook ruimte nodig is voor de benodigde netverzwaring, in de vorm van nieuwe stations en ondergrondse kabels. Schaarse ruimte in Nederland die ook voor andere belangrijke doeleinden kan worden ingezet.

Hoe werkt dat? Rekening houden met ruimte voor het energienet in het beleid?

- In de op te stellen **omgevingsvisies** is meestal al veel aandacht voor de energietransitie en de RES. Door op visieniveau ook aandacht te besteden aan de ruimte die boven- en ondergronds nodig is voor het energienet, sluit de omgevingsvisie goed aan op toekomstige omgevingsplannen en omgevingsprogramma's.
- Een **omgevingsprogramma** energie geeft de mogelijkheid de doelen uit de omgevingsvisie te concretiseren. In dit omgevingsprogramma staan de beleidskeuzes uit de omgevingsvisie verder uitgewerkt, onder andere door een planning bij te voegen hoe de beleidskeuzes in de tijd worden gerealiseerd. NPRES start daarvoor een pilot op. In het **bestemmings-of omgevingsplan** wordt de daadwerkelijke planologische ruimte gecreëerd om tot het verlenen van de benodigde vergunningen over te kunnen gaan. Liander adviseert graag over de planologische ruimte die nodig is voor het energienet en welke belemmeringen spelen rondom de inpassing van een (nieuw) station. Ook komt eind 2020 een staalkaart beschikbaar waarin de belangrijkste regels staan die in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen.
- **Buitenplanse vergunningen** zijn en blijven een mogelijkheid voor verzwaringen en vernieuwingen van het energienet. Zeker direct na de invoering van de Omgevingswet kan dit een oplossing zijn om te kunnen afwijken van de geldende planologische regels.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station



HS = hoogspanning
M = middenspanning
TS = tussenspanning



Klik op de tekst om naar het betreffende onderdeel te gaan.

1. Introductie

2. Huidig energienet in beeld

3. Aangeleverde gegevens RES 1.0

4. Impact bod RES 1.0 op het elektriciteitsnet en aanbevelingen voor RES regio NHN/NHZ

5. Impact RES 1.0 op warmte- en gasnet

6. Impact bod RES 1.0 op het elektriciteitsnet en aanbevelingen per sub RES regio

7. Bijlagen

Introductie



Introductie | dit document

Het Nederlandse energienet verbindt, letterlijk, de ambities en plannen in de 30 RES regio's: het is de verbindende factor tussen opwek en gebruik van energie. Het energienet zal flink veranderen de komende tijd. Het werd aangelegd als transportmedium om te voorzien in de vraag naar energie. In de energietransitie verandert het in een multifunctionele verbinder van vraag, aanbod en opslag van elektriciteit, duurzame warmte en groene alternatieven voor aardgas. De RES'en zijn de basis voor een langjarige en planmatige aanpak. Hiermee kunnen we gericht inzetten op het vinden van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van vergunningstrajecten en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren.

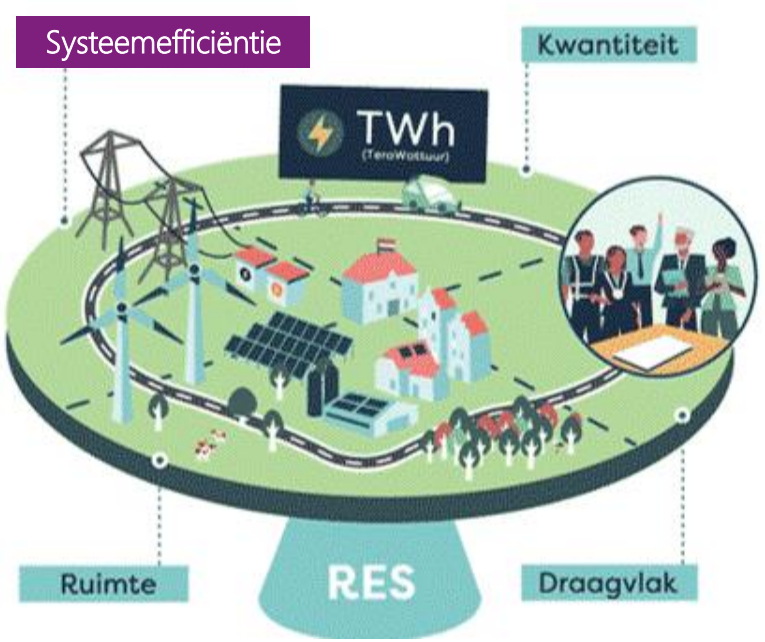
Waarom dit document?

Elke regio maakt in de RES afwegingen tussen verschillende belangen. Energie-systeemefficiëntie is één van de vier belangen in het afwegingskader RES. Om de RES-regio te helpen met die systeemefficiency, werken de netbeheerders de netimpact van de RES'en uit. Met dit document kan de RES-regio het belang van systeemefficiëntie meenemen in de afweging. Naast een analyse van de netimpact van de regionale plannen, geven de netbeheerders ook adviezen over het verbeteren van de systeemefficiëntie. Hiermee kan een RES-regio sturen op tijdige realisatie van ambities, efficiënt ruimtegebruik en de laagste maatschappelijke kosten en draagvlak wordt vergroot.

Van concept RES naar RES 1.0

In het voorjaar van 2020 is de netimpact van de concept-RES doorberekend door Liander. Hiermee werd de impact van de regionale plannen op het energienet inzichtelijk gemaakt. Ook kreeg de RES-regio adviezen om de systeemefficiëntie te verbeteren. Met deze inzichten en adviezen is de concept-RES verder uitgewerkt naar een RES 1.0. Liander heeft de RES 1.0 bestudeerd en ziet een aantal verschillen met de concept-RES vanuit het perspectief van systeemefficiëntie:

- De totale ambitie is ongewijzigd, maar de potentie in de regio neemt toe: De ambitie van 2,7 TWh uit de concept-RES wordt door de regio gehandhaafd, tegelijkertijd zien we dat de potentie als gevolg van de nieuwe rekensystematiek toeneemt naar 3,1 TWh.
- Er zijn nieuwe rekenregels toegepast voor zon waardoor de absolute potentie per zoekgebied toeneemt. Omdat het aandeel zon groter is geworden zal het aftoppen van vermogen een steeds belangrijkere rol gaan spelen in systeemefficiëntie.
- Er is meer ingezet op wind. Dit zorgt voor een betere benutting van het elektriciteitsnet.
- Een kwantitatieve vergelijking van aangeleverde gegevens van de concept RES en de RES 1.0 is te vinden in de bijlage.



Introductie | bepalen netimpact

Verschil in doorberekening concept RES en RES 1.0

De netbeheerders hebben een aantal wijzigingen in de doorrekening doorgevoerd zodat we de netimpact nog beter kunnen inschatten. Het volgende is gewijzigd:

- In de doorberekeningen van de concept-RES is een eerste verkenning van de impact op het middenspanningsnet gedaan. In deze doorrekening hebben we de impact op het middenspanningsnet meer in detail meegenomen.
- Er wordt voor de ‘vraag naar elektriciteit data’ gebruik gemaakt van gegevens van de netbeheerders in plaats van landelijke back-up gegevens. Dit is afgestemd met de regio. Verderop is toegelicht voor welke gegevens dit het geval is.
- De impact van de RES’en op de elektriciteitsnetten van TenneT is meer in detail door Tennet uitgewerkt. De conclusie vanuit de analyse van TenneT is dat de RES 1.0 plannen vanuit het hoogspanningsnet tot 2030 voor opwek grotendeels haalbaar zijn mits de lopende projecten en projecten in realisatie- en studiefase gerealiseerd worden. Tevens voorziet Tennet een grotere uitdaging aan de vraagzijde van elektriciteit in de regio. De analyse van TenneT is in dit document opgenomen.

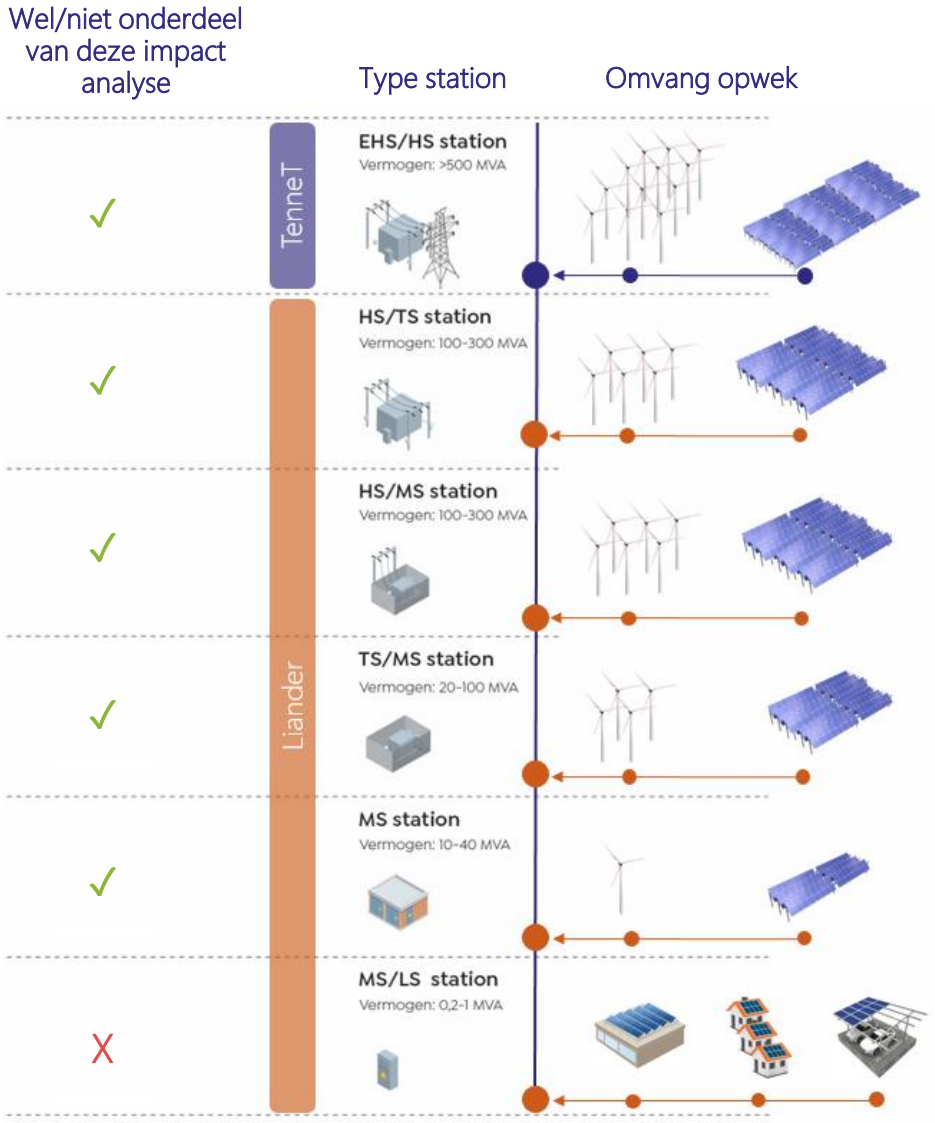
Omvang opwekvermogen bepalend voor netimpact

Zoekgebieden met een omvang boven 100MW kunnen alleen aangesloten worden op de grootste stations (HS/TS en HS/MS) van Liander. Is de omvang van het zoekgebied groter dan 100MW dan zal een directe aansluiting op Tennet onderzocht moeten worden. Kleinere projecten zoals zonnedaken, zonparkeerplaatsen of zonnepanelen op huishoudens bevinden zich in het algemeen op het aansluitniveau van een MS/LS station. In deze rapportage wordt de netimpact op MS/LS niveau niet bepaald. Wel wordt de impact van alle zonnedaken, zonparkeerplaatsen opgeteld om de impact op de bovenliggende stations te bepalen.

Hoe analyseren we de netimpact?

Om de netimpact te bepalen, gebruiken we de aangeleverde gegevens van de regio aangevuld met landelijke gegevenssets en (op onderdelen) gebruik van gegevens van Liander. Op basis daarvan wordt met rekenmodellen en kennis van experts de netimpact uitgewerkt. De impact is altijd een dynamisch samenspel van vraag en aanbod op het elektriciteits- en gasnet. De focus ligt in de doorrekening van de netimpact op voornamelijk stationsniveau (zie de afbeelding hiernaast). Echter, daar waar mogelijk zullen de effecten op lager gelegen netvlakken (distributienet) ook worden beschreven.

Meer informatie over de gebruikte gegevens en de werkwijze is verderop in deze rapportage te vinden.



Introductie | integraal beeld

Integraal beeld nodig voor tijdige aanpassingen infrastructuur

Een regionaal gedragen beeld van de totale energievraag en het energie-aanbod is noodzakelijk om het energienet tijdig aan te kunnen passen. Een integrale RES maakt het mogelijk om een optimale afweging te maken tussen gas-, elektriciteits- en warmte-infrastructuur. Het energienet wordt voor minimaal 40 jaar aangelegd. Daarom is het van belang om te kijken naar ontwikkelingen en plannen richting 2050. Door ook lange termijn ontwikkelingen mee te nemen in investeringsbeslissingen voor 2030, zijn de investeringen gerichter en toekomstbestendiger.

Beeld van de ontwikkelingen vanuit alle sectoren

Verschillende sectorale plannen en ontwikkelingen hebben grote impact op het energienet. Voor alle ontwikkelingen met grote impact op het net geldt dat Liander graag zo vroeg mogelijk betrokken is. Op deze manier kunnen we meedenken over slimme oplossingen. En werk aan de RES, rekening houdend met de relevante wettelijke context.



Beleidsplannen en sectorale plannen samenbrengen

Door beleidssporen en sectorale plannen op regionaal niveau samen te brengen, kan een RES-regio tot integrale keuzes en prioritering komen:

- Integrale infrastructuur verkenning 2030-2050 (II3050), onderdeel van de werkgroep iNET: hier wordt uitgewerkt wat de impact van verschillende transitiepaden is op het energienet is.
- Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL): in de NAL is overeengekomen dat elke gemeente een laadvisie en plaatsingsbeleid vaststelt.
- Transitievisie Warmte (TVW): gemeentes maken warmtevisies. De impact op het energienet is groot en hangt samen met regionale keuzes.
- Programma Energiehoofdstructuur (PEH): een programma om de nationale ruimtelijke planning van het energiesysteem uit te werken.
- Cluster Energie Strategieën (CES): elk industriecluster stelt een energiestrategie op. Een CES beschrijft wat energiebehoefte van een cluster is, wat de investeringen van de industrie en het commitment zijn en wat de CO2-bijdrage van een cluster kan zijn.
- Het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK): een jaarlijks overleg van alle stakeholders rondom industrie om de infrabehoefte van de industrie te bepalen.

Klimaatakkoord

Nationale Agenda Laadinfrastructuur

ECW Expertise Centrum Warmte

PAW Programma Aardgasvrije Wijken

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Introductie | leeswijzer

Leeswijzer

Het document begint met een overzicht van het huidige energienet in de regio en een samenvatting van de aangeleverde gegevens. Vervolgens werken we de impact van de regionale plannen op het elektriciteitsnet uit. Ook geven we adviezen om de systeemefficiëntie te verbeteren. Een kwalitatieve duiding van de impact van het regionaal bod op de warmte- en gasinfrastructuur volgt. Tot slot volgt een aantal aanbevelingen aan de regio.

In de bijlage is de volgende informatie beschikbaar:

- Verdieping
- Bronnen en verwijzingen
- Terminologie en gebruikte afkortingen
- Een toelichting op de werkwijze

Disclaimer

Dit document is met zorg samengesteld ten behoeve van de RES-ontwikkeling in een regio.

Het document geeft een globale indicatie van de impact van de regionale ontwikkelingen op het elektriciteits- en gasnet vanuit de beschikbare informatie op het moment van analyse. Door dit globale karakter worden diverse onderwerpen niet meegenomen, bijvoorbeeld de belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net. De weergave van ruimtebehoefte en benodigde investeringen in dit document zijn daardoor lager dan ze daadwerkelijk zullen zijn.

Deze indicatie van de impact is beoordeeld vanuit de huidige wet- en regelgeving. Het is mogelijk dat netbeheerders door Europese of nationale ontwikkelingen andere mogelijkheden of verplichtingen krijgen. Dit kan invloed hebben op de indicatie van de impact. De impact is mede bepaald op basis van gegevens aangeleverd vanuit de regio, aangevuld met back-up gegevens vanuit het NP RES. Liander draagt geen verantwoordelijkheid voor de back-up gegevens of de aangeleverde gegevens door de regio.

Het verdient de aanbeveling om de informatie uit dit document altijd samen met de regionale plannen te publiceren. Deze netimpactanalyse kan tot verkeerde conclusies leiden wanneer de context van de regionale plannen niet wordt meegenomen.

Liander aanvaart geen aansprakelijkheid voor enige schade die direct of indirect ontstaat als gevolg van (het oneigenlijk) gebruik van de kaarten en informatie. Aan de informatie in dit document kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. Neem voor specifieke ontwikkelingen, ambities en projecten altijd contact op met Liander voor de meest actuele informatie.

2. Het huidige energienet in beeld



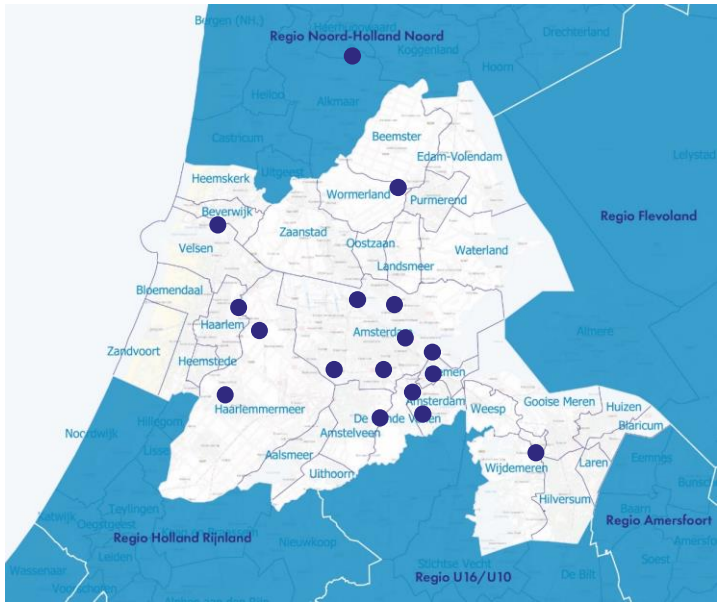
Regio in beeld

Er zijn verschillende energiedragers. In Nederland kennen we vooral elektriciteit, (aard)gas en warmte. Voor deze verschillende energiedragers kennen we verschillende energie-infrastructuren om de energie te transporteren.

Elektriciteit*

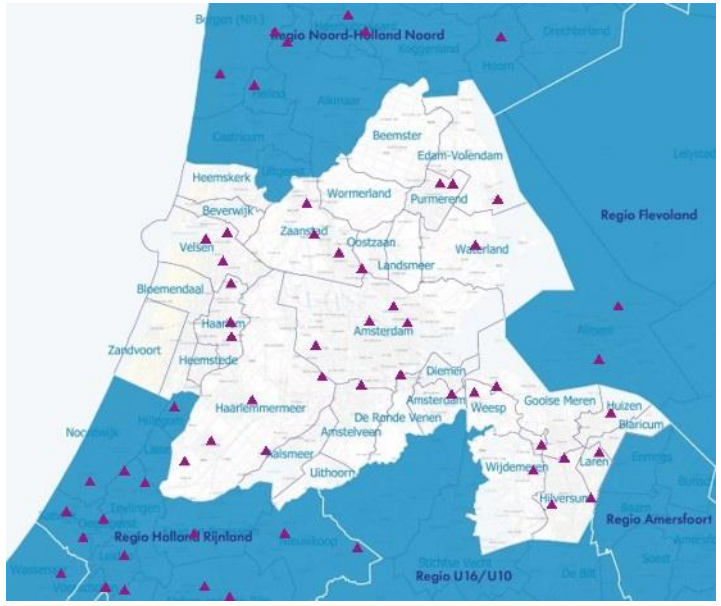
16 HS/MS stations in regio, 1 buiten de regio
44 TS/MS stations in regio, 2 buiten de regio

De HS/MS stations zijn in de afbeelding hieronder weergegeven middels de stippen.



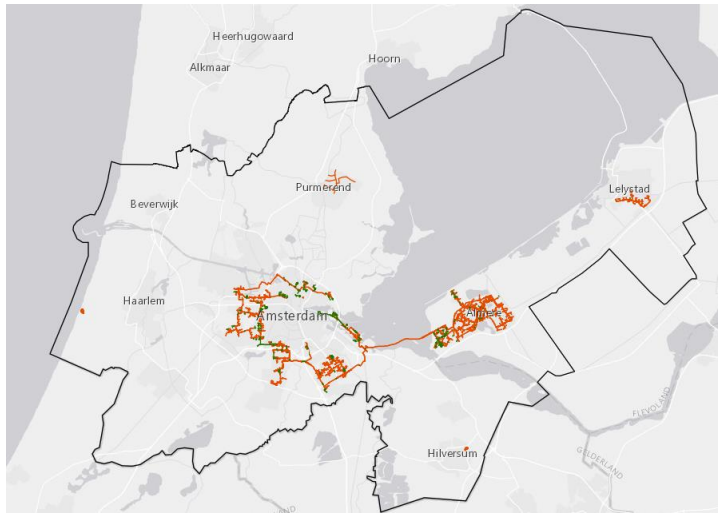
Gas

35 stations binnen de regio
24 stations buiten de regio
0 groen gas invoeder(s)



Warmte (netten)

Er zijn meerdere warmtenet(ten) in deze regio, zie onderstaand figuur voor de ligging.



Op bovenstaande kaart zijn de warmtenetten in de regio weergegeven. Bron: https://warmteiscool.nl/roadmap/

*= voor uitleg terminologie en afkortingen: zie de bijlage.

3. Aangeleverde gegevens RES 1.0



Aanpassingen in bod RES 1.0

In maart 2020 heeft de regio haar eerste concept RES bod voor 2030 aan Liander aangeboden voor een doorrekening van de effecten op de infrastructuur. Inmiddels zijn er weer vele stappen gezet en heeft de regio haar bod met verdere gebiedskennis verrijkt. Daaruit is een nieuwe RES 1.0 potentie voortgekomen.

In de concept-RES bedroeg de potentie 2,7TWh, de huidige RES 1.0 potentie levert naar verwachting 3,1 TWh op. Om de afwegingen van systeemefficiëntie maximaal mee te kunnen nemen is bij de doorrekening van deze netimpactanalyse gebruik gemaakt van de totale potentie van 3,1 TWh. Per regio zijn de aanpassingen in de zoekgebieden gedaan.

Deelregio	Wijziging RES 1.0 bod t.o.v. de concept RES
Amsterdam	Geen aanpassing in het bod. De waarden uit Thematische studie elektriciteit Amsterdam (TSA) zijn gebruikt.
Amstelland	De potentiële opbrengsten in zoekgebieden zijn gestegen van 227 GWh naar 344 GWh. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door andere rekenregels m.b.t de hoeveelheid zon die op daken past. Daarnaast leveren zonneweides meer op en de hoeveelheid wind is vergroot (+24 GWh).
Haarlemmermeer	De potentiële opbrengsten in zoekgebieden zijn gestegen van 416 GWh naar 557 GWH, met name in het zonnecarré (door andere rekenregels passen er meer panelen in een gebied, (+147 GWh)) en op zon op dak (+110 GWh). Wind is uit het bod gehaald (-130 GWh).
Gooi en Vechtstreek	Vrijwel alle zoekgebieden zijn geschrapt in de RES 1.0. Van de 10 zoekgebieden uit de concept RES zijn er nog 2 kleine zoekgebieden over met verwachte opbrengst van 3 GWh. Het overgrote deel van het bod (98%) bestaat uit zon op dak (148 GWh).
IJmond en Zuid-Kennemerland	De potentiële opbrengsten in zoekgebieden zijn gestegen van 301 GWh naar 402 GWh. Grootste wijziging is het hogere opbrengst van zon op daken door veranderde rekenregels (+145 GWh, het totaal zon op dak is 297 GWh.) In de zoekgebieden zijn twee grotere wijzigingen gedaan, verdere wijzigingen zijn klein. De grotere wijzigingen in zoekgebieden is het verhogen van zonvermogen in het zoekgebied bij Tata Steel (+37 GWh en het verlagen van wind in Waarderpolder zoekgebied (-26 GWh).
Zaanstreek Waterland	De maximale (theoretische) potentie van de zoekgebieden is nagenoeg gelijk gebleven van 336 GWh naar 320 GWh. Om het ingetekende wind zoekgebied toch door te rekenen is er een theoretisch potentie van 124 GWh aan het gebied toekend.



	Concept-RES	RES 1.0	
Opwek grootschalig zon	0,25 TWh	0,43 TWh	↑
Opwek zon op grote daken + parkeerplaatsen + infra	1,13 TWh	1,64 TWh	↑
Opwek grootschalig wind	0,32 TWh	0,19 TWh	↓
Zon + wind	0,34 TWh	0,11 TWH	↓
Totaal nieuw te realiseren opwek	2,04 TWh	2,38 TWh	↑
Huidig (Pijplijn)	0,66 TWh	0,74 TWh	
Totaal duurzame opwek	2,7 TWh	3,1 TWh	↑

Aangeleverde gegevens

De impact van de RES 1.0 is doorgerekend aan de hand van verschillende gegevensbronnen. De regio is gevraagd om informatie aan te leveren voor de onderdelen in onderstaande tabel. De regio heeft gegevens tot het jaar 2030 aangeleverd. Wanneer de regio geen gegevens heeft aangeleverd, is in overleg besloten of de Liander gegevens of de landelijke back-up gegevens van het NP RES* zijn gebruikt. Voor elektrisch vervoer wordt gerekend met een basis gegevensset opgesteld door stichting Elaad. Voor een aantal onderdelen zijn (nog) geen gegevens beschikbaar. In onderstaande tabel is te zien welke gegevens zijn gebruikt.

Aanbod		concept RES	RES 1.0
Elektriciteit	Wind op land	Regio	Regio
	Grootschalig gebouwgebonden zon (>15 kWp)	Regio	Regio
	Grootschalig niet-gebouwgebonden zon (zonnevelden) (>15kWp)	Regio	Regio
	Kleinschalige zon (<15 kWp)	Back-up	Liander
	Overige duurzame opwek	Back-up	Geen gegevens
Gas	Groengas	Back-up	Geen gegevens
Waterstof	Groene waterstof	Geen gegevens	Geen gegevens

Overig		
Gebouwde omgeving warmteoplossingen	Back-up	Liander
Flexibiliteit	Geen gegevens	Geen gegevens

Vraag		concept RES	RES 1.0
Elektriciteit	Nieuwbouw woningen	Back-up	Liander
	Nieuwbouw utiliteit	Back-up	Liander
	Bestaande utiliteit	Back-up	Liander
	Elektrisch vervoer	Liander (2019)	Liander (update 2020)
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up	Liander
	Datacenters	Alleen Haarlemmermeer	Alleen Haarlemmermeer
	Industrie	Back-up	Liander
Gas	Utiliteit	Back-up	Geen gegevens
	Industrie	Back-up	Geen gegevens
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up	Geen gegevens
	Vervoer	Geen gegevens	Geen gegevens
Waterstof	Totale vraag	Geen gegevens	Geen gegevens

* Op de website van het NP RES is meer informatie over de gebruikte gegevens te vinden: https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np+res+invulformulieren/default.aspx
** II3050 data is gebruikt ter aanvulling van de landelijke back-up gegevens. Dit geeft een beter beeld van de impact op de langere termijn. https://www.netbeheernederland.nl/dossiers/toekomstscenarios-64/documenten

Aangeleverde gegevens | samenvatting elektriciteit

Doorrekening van Liander:
Om de effecten van het RES 1.0 bod te kunnen duiden maakt Liander een doorrekening met de door de regio verkregen opwekdata voor zon en wind. Het energiesysteem laat zich echter niet opknippen. Dat betekent dat Liander om goede conclusies te kunnen trekken, de data integraal moet doorrekenen. Dit betekent dat naast de opwek ook de ontwikkeling van het verbruik van elektriciteit inzichtelijk gemaakt moet worden. In de regio NHZ verwachten we een grote groei van de vraag veroorzaakt door nieuwbouw, aardgasvrij, industrie, elektrisch vervoer en datacenters. Aangezien deze data niet vanuit de regio is verkregen, is gebruik gemaakt van scenario's van Liander. Voor Amsterdam is gebruik gemaakt van de thematische studie elektriciteit.

Industrie
De toename van de elektriciteitsvraag in de industrie is enerzijds gebaseerd op de te verwachte toename van verschillende industrieën in de regio en anderzijds op de verduurzaming van bestaande industrie bijvoorbeeld door middel van elektrische boilers en warmtepompen. In Noord Holland Zuid zal volgens de Liander prognoses het grootste aandeel van de vermogensgroei richting 2030 komen door ontwikkeling van nieuwe industrieterreinen en het verduurzamen van de bestaande industrie. Voor het Noordzeekanaalgebied wordt gewerkte aan een Cluster energiestrategie om deze ontwikkelingen goed in beeld te krijgen.

Datacenters
De groei van datacenters in Noord Holland Zuid wordt veroorzaakt door een groei van nieuwe en het uitbreiden van bestaande datacenters. Met de MRA regio wordt samengewerkt om de groei van de datacenters in beeld te krijgen en waar nodig bij te sturen.

Elektrisch vervoer
Voor elektrisch vervoer maakt Liander onderscheid tussen thuisladen, werkladen, bezoekladen, snelladen, bestelbusjes / stadslogistiek en het elektrisch laden van het openbaar vervoer. Hiervoor wordt gekeken naar het aantal voertuigen dat op een bepaalde plek zal opladen en het piekvermogen wat een enkel voertuig vraagt. In Noord Holland Zuid hebben thuisladen en werkladen de grootste impact op het elektriciteitsnet.

Utiliteit
In Noord Holland Zuid wordt de vermogensgroei van utiliteitsgebouwen voornamelijk gedreven door (het verduurzamen van) bestaande utiliteitsvoorzieningen. Naast deze ontwikkeling neemt Liander ook de verwachte nieuwbouw van utiliteitsvoorzieningen mee. Hierbij wordt een voorspelling gemaakt van het aantal bij gebouwde vierkante meter welke vervolgens wordt vermenigvuldigd met de gemiddelde vermogensvraag per vierkante meter.

Warmte oplossingen
Voor de impactbepaling van de warmtetransitie op het elektriciteitsnet, neemt Liander de impact van warmtepompen en hybride warmtepompen op het elektriciteitsnet mee. Andere warmteoplossingen, zoals warmtenetten, zullen minder significant invloed hebben op de elektriciteitsvraag en zijn daarom niet in de analyse meegenomen. Voor de totale vermogensvraag door warmteoplossingen wordt het aantal huishoudens wat over gaat op een (hybride) warmtepomp voorspeld. Voor Noord Holland Zuid zal de warmtevoorziening van nieuwbouwwoningen naar verwachting een grotere impact hebben dan de warmtevoorziening van bestaande woningen. Dit vanwege de grote nieuwbouwopgave en de aanname dat de bestaande bouw voor een groot deel zal over gaan op een warmtenet.

Kleinschalig zon
Naast het RES 1.0 bod waarin grootschalige zon en wind projecten zijn opgenomen, zien we ook een groei in het aantal zonnepanelen op woningen. Voor het totaal verwacht vermogen in 2030 is voor dit segment zowel de aanleg van zonnepanelen op bestaande woningen als de aanleg van zonnepanelen op nieuwbouw woningen meegenomen.

Nieuwbouw woningen
De regio NHZ heeft een grote opgave voor nieuwbouw woningen. Met de individuele gemeenten vindt afstemming plaats over de nieuwbouwplannen en deze worden door Liander meegenomen in de prognose.

4. Impact bod RES 1.0 op het elektriciteitsnet en aanbevelingen voor RES regio NHZ



Impact bod RES 1.0 op stationsniveau in regio NHZ

Analyse van de impact en benodigde netaanpassingen

Op basis van aangeleverde gegevens is een analyse gemaakt van de impact van keuzes op de elektriciteitsinfrastructuur. Op HS/MS stationsniveau is inzichtelijk gemaakt waar nog capaciteit beschikbaar is en waar knelpunten ontstaan. Op dit spanningsniveau wordt grootschalige duurzame opwek vaak aangesloten. De analyse levert het volgende beeld op:

- De aangeleverde RES 1.0 past niet binnen het huidige elektriciteitsnet. Op 5 stations wordt de maximale transportcapaciteit bereikt door duurzame opwek.
- We verwachten dat tot 2030 op 41 van de 57 HS/MS stations de maximale capaciteit bereikt wordt door een groeiende vraag naar elektriciteit. Oplossingen zijn het bijbouwen van 27 stations en uitbreiden van 29 stations.

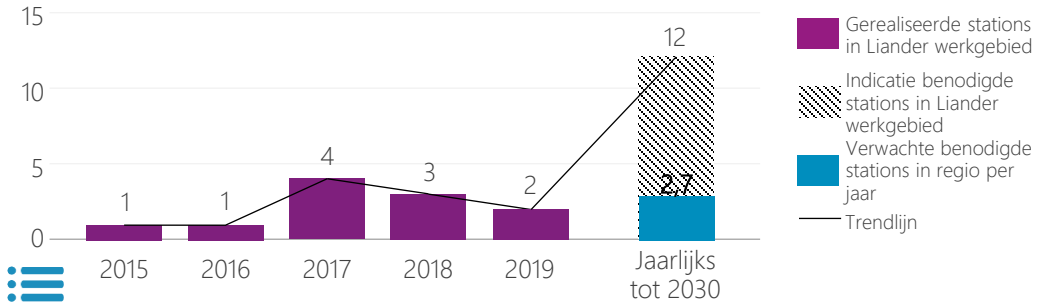
Investeringsplan 2020

In RES regio NHZ is de groeiende vraag naar elektriciteit leidend voor de investeringsplannen van Liander. We verwachten de komende jaren tot en met 2030 27 stations te moeten bouwen en 29 bestaande stations moeten verzwaard worden. In het figuur hiernaast zijn per sub RES regio de aantallen aangegeven.

Snel samen plannen concretiseren

We staan voor een flinke opgave. Daarom werken we graag tijdig samen met de -regio aan het concretiseren van de plannen. Het figuur hieronder geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Liander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren in het totale werkgebied van Liander: 12 ten opzichte van gemiddeld 2 a 3 per jaar daarvoor. In de regio Noord Holland Zuid gaat het naar verwachting om 2,7 stations per jaar. Om de RES ambities te halen, organiseren wij graag samen de zoektocht naar geschikte locaties voor nieuwe stations. De ruimte tussen de ambitie en potentie biedt een mooie basis voor deze zoektocht.

Inzicht in aantal gerealiseerde stations en verwachte benodigde stations



Benodigde netaanpassingen

Aantal nieuw te bouwen stations	Aantal uit te breiden stations	Kosten (in mln. €), excl. kosten aanpassen kabels	Benodigde ruimte	Inschatting haalbaarheid voor 2030
27	29	241 - 521	373.000 - 911.000 m²	75%



Impact op middenspanning & laagspanning

Investeringsplannen

Iedere regionale netbeheerder publiceert tweejaarlijks een investeringsplan met een zichttermijn van tien jaar. In deze investeringsplannen staan de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen beschreven. Deze plannen vormen de formele vaststelling (toetsing door de Autoriteit Consument en Markt) van de meerjarige investeringsplannen van Liander. De investeringsplannen van Liander zijn onder andere gebaseerd op marktinformatie, scenario's en transitieplannen van de regio en gemeenten. In het Investeringsplan 2020 zijn de RES-plannen helaas nog beperkt meegenomen. Dit komt voornamelijk door de timing en de onzekerheid: de concept RES was nog niet gereed en tevens nog niet formeel vastgesteld door de overheden ten tijde van het opstellen van het Investeringsplan 2020. In het Investeringsplan 2022 nemen de netbeheerders waar mogelijk de informatie over duurzame opwek plannen vanuit de RES meenemen. Meer lezen over de Investeringsplannen? Klik hier

De inschatting van haalbaarheid

Het opnemen van benodigde aanpassingen aan het energienet in de investeringsplannen van de netbeheerders zorgt voor duidelijkheid over de timing van de uitvoering. Voor de netuitbreidingen die op dit moment zijn opgenomen in de investeringsplannen, schatten we in dat netuitbreidingen voor 2030 gerealiseerd zijn. Ook werkzaamheden die al in voorbereiding zijn, zijn opgenomen in de tabel met een positieve inschatting van haalbaarheid voor 2030. Niet alle werkzaamheden die op korte termijn worden uitgevoerd, worden opgenomen in het IP: urgente zaken en nieuwe inzichten leiden soms tot snel handelen. Langere termijn, planbare aanpassingen worden altijd opgenomen in het IP. Bij het opstellen van de investeringsplannen kijken we naar het totale werkpakket van de netbeheerders en een haalbare fasering in tijd.

Netimpact op MS kabelniveau en LS niveau is niet uitgewerkt

De belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net is nog niet meegenomen in deze netimpactanalyse. Op dit deel van het elektriciteitsnet zullen nog vele aanpassingen nodig zijn, door zowel de opwek van zonne-energie op daken als de warmtetransitie. Aanpassingen zijn bijvoorbeeld nieuwe midden-of laagspanningskasten in woonwijken en het verzwaren van kabels. Deze impact is naar verwachting groot. We verwachten dat de impact in ruimte en kosten hierdoor nog 20 - 40% extra zal stijgen. Hiernaast is weergegeven welke spanningsniveaus zijn meegenomen in deze impact analyse.



Werkzaamheden aan een LS kast. De impact op laagspanningsniveau is nog niet meegenomen in deze impactanalyse.

Aanbevelingen voor systeemefficiëntie

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	veel potentie	veel potentie	Vanwege de grote vraag naar energie is er in deze regio veel restcapaciteit voor opwek op de stations. Met zowel de concept als definitieve RES 1.0 leidt opwek vrijwel niet tot overbelasting van stations. Echter, aangezien nog steeds veel restcapaciteit aanwezig is voor opwek blijft er veel potentie.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	veel potentie	veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen op aansluiting niveau. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Door deze koppeling te maken op aansluiting niveau kan de ruimte voor het realiseren van nieuwe aansluitingen beperkt worden. .
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	veel potentie	Weinig potentie	In de concept RES was er veel potentie om wind toe te voegen. Liander ziet dat er in de RES 1.0 wind is toegevoegd aan de zoekgebieden; dit is zeer positief voor systeem efficiëntie. Er resteert nu minder potentie om systeem efficientie te verbeteren.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen zeer veel kansen voor clustering. Dat houdt in dat een paar grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten veel opleveren voor systeemefficiëntie.. Door clusteren zijn er ook minder aansluitingen nodig.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Veel potentie	Zeer veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. In het aangepaste bod met een toename in zon op dak is aftoppen een interessante oplossing. Door het aftoppen kan er meer vermogen worden aangesloten op dezelfde infrastructuur

Aanbevelingen | tijdig ruimte veiligstellen

Tijdig starten met planprocedures en planprocedures versnellen

Zonder de juiste planologische bestemming kan de beoogde locatie niet tot ontwikkeling komen. Start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur. Dit voorkomt een mismatch tussen de opleverdatum van duurzame opwekprojecten en de benodigde uitbreidingen aan de infrastructuur. We zien grote verschillen in doorlooptijden van vergunningsverlening en het wijzigen van bestemmings- of omgevingsplannen tussen de verschillende gemeenten en provincies. In de figuur hiernaast is weergegeven wat indicatieve doorlooptijden zijn voor he bouwen van een nieuw station. Onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden, bijvoorbeeld door te leren van de aanpak van andere overheden. Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kan tot een beter en sneller planproces leiden.

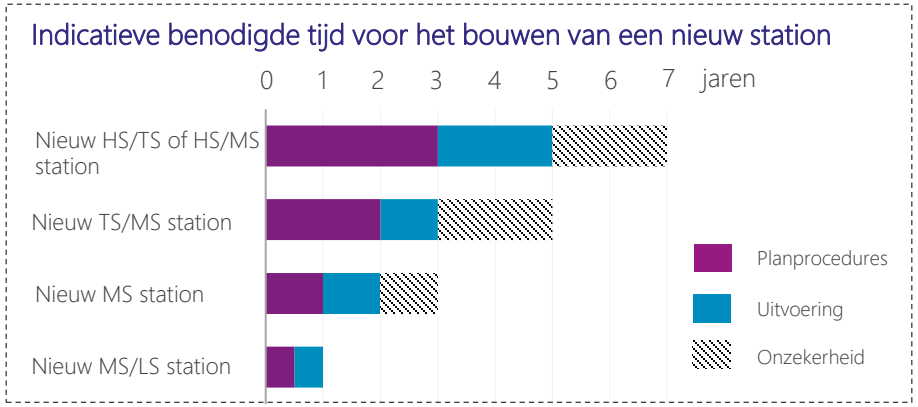
Reserveer ruimte voor energie-infrastructuur in ruimtelijk-/omgevingsbeleid

Energieopwekking is een nieuwe ruimtevrager. Daarnaast is door de toenemende energie opwek, meer ruimte nodig voor de distributie daarvan. Voor de realisatie van zonneparken en mindere mate voor windmolens, is dit een herkenbaar probleem. Maar voor de netverzwaring zelf, in de vorm van nieuwe stations en ondergrondse kabels, is ook ruimte nodig. Ruimte die schaars is en ook voor andere belangrijke doeleinden kan worden ingezet. Bevoegde gezagen kunnen als volgt zorgen voor ruimte voor energie-infrastructuur in beleid:

- In de op te stellen **omgevingsvisies** is meestal al veel aandacht voor de energietransitie en de RES. Door op visieniveau ook aandacht te besteden aan de boven- en ondergrondse energie-infrastructuur sluit de omgevingsvisie goed aan toekomstige omgevingsplannen en omgevingsprogramma's.
- Een **omgevingsprogramma** energie geeft de mogelijkheid de doelen uit de omgevingsvisie te concretiseren. In dit omgevingsprogramma worden de beleidskeuzes uit de omgevingsvisie verder uitgewerkt, onder andere door een planning bij te voegen hoe de beleidskeuzes in de tijd worden gerealiseerd. Een pilot van dit programma wordt door de NPRES nu opgestart.
- In het **bestemmings-of omgevingsplan** wordt de daadwerkelijke planologische ruimte gecreëerd om tot het verlenen van de benodigde vergunningen over te kunnen gaan. Liander beschikt over veel kennis van de planologische ruimte die nodig is en welke belemmeringen spelen rondom de inpassing van een (nieuw) station. Ook komt eind 2020 een staalkaart beschikbaar waarin de belangrijkste regels staan die in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen.
- **Buitenplanse vergunningen** zijn en blijven een mogelijkheid om tot realisatie van de nieuwe energie-infrastructuur te komen. Zeker direct na de invoering van de Omgevingswet kan dit een oplossing zijn voor het kunnen afwijken van het geldende planologische regels. Een mooi voorbeeld hiervan is de uitbreiding van station Barneveld in de gemeente Barneveld.

Actieve meedenkende houding door bevoegd gezag van groot belang

De nieuw aan te leggen energie-infrastructuur heeft fysieke ruimte nodig. Liander wil door middel van strategische grondverwerving vooruitlopen op de netverzwaring. We kunnen daarmee het vertragingsrisico verkleinen. Voor strategische grondaankoop kijkt Liander daarom 10 jaar vooruit naar het oplossen van knelpunten. We kunnen dit alleen doen in samenwerking met het bevoegde gezag omdat de grondaankopen moeten passen in het (toekomstige) en lokale ruimtelijke beleidskader. Een actieve meedenkende houding in het zoeken naar geschikte locaties zorgt voor een grotere kans op succesvolle uitvoering van de ambities in de RES.



Aanbevelingen | mensen, middelen, landelijke kaders

Wijs bindende zoekgebieden en uitsluitingsgebieden aan

Zoekgebieden, zoeklocaties en definitieve locaties helpen om accuraat te voorspellen waar de duurzame opwek zal komen binnen de regio. We vragen de overheden hier om een stevige regierol, waarin projecten buiten deze zoekgebieden ook niet langer worden vergund. Ook als er nog geen concrete projecten binnen deze zoekgebieden zijn, kunnen de modellen van Liander een inschatting maken van een realistische vermogensspreiding binnen deze gebieden. Ook relatief grote bindende zoekgebieden hebben dus al toegevoegde waarde wanneer projecten daarbuiten ook daadwerkelijk worden uitgesloten.

Samen tekorten op de arbeidsmarkt aanpakken

Het tekort aan technisch personeel gaat zorgen voor vertragingen. Gericht arbeidsmarktbeleid kan het verschil maken, zowel op landelijk als regionaal niveau. Stimuleer dat mensen in uw regio enthousiast worden om de techniek in gaan en zorg ervoor dat er voldoende opleidingsmogelijkheden zijn. Onderzoek mogelijkheden voor regionaal samenwerken aan Human Capital Agenda's voor (technische beroepen in) de energiesector.

Tijdig beschikbaar krijgen van materialen door gezamenlijke prognoses

Voor het realiseren van de benodigde uitbreidingen is naast voldoende personeel ook materialen nodig. Materialen moeten tijdig besteld worden, denk dan aan transformatoren, kabels, etc. Om te anticiperen op deze schaarste en te kunnen beschikken over benodigde materialen, is het nodig om samen te werken en goede prognoses te maken.

Gezamenlijk aandacht vragen voor landelijke maatregelen

Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES is een aantal landelijke maatregelen nodig. Wij vragen de regio om samen richting het Rijk aandacht te vragen voor:

- Het samenbrengen van de verschillende beleidssporen en sectorale plannen (RES, NAL, TvW, PEH, CES/MIEK) in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma om tot integrale keuzes en prioritering te komen.
- Aanpassing van de SDE-systematiek, zodat projecten die duurder uitvallen omdat wensen van de omgeving worden meegenomen (bijv. biodiversiteit bij een zonnepark), realiseerbaar blijven. De SDE-systematiek gaat uit van de laagste kosten per techniek. Maatschappelijke aspecten, zoals aandacht voor biodiversiteit en groene inpassing, zijn kostenverhogend en vallen dus snel buiten de mogelijkheden van de SDE regeling.. Dit heeft effect op de uitvoering, omdat dit projecten zijn, die juist in de RESsen kunnen rekenen op draagvlak.
- Verken met gemeenten en provincies de mogelijkheden voor versnelling van de ruimtelijke processen.
- Maximale benutting van het bestaande net door een zo snel mogelijke inwerkingtreding van de algemene maatregel van bestuur zodat de reservecapaciteit in het hoogspanningsnet kan worden ingezet als spitsstrook voor het transport van elektriciteit uit duurzame opwek (AMvB N-1).
- Ruimte in wet- en regelgeving voor (tijdelijke) alternatieve oplossingen als er sprake is van transportschaarste, zoals congestiemanagement, pieken aftoppen en dynamisch terugleveren.
- Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie.
- Ruimte in warmtewetgeving, zodat gemeenten keuzevrijheid en voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen, inclusief de mogelijkheid om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf.



Netimpactanalyse TenneT - RES 1.0

- Voor het 150kV-netwerk in de Noord-Holland is de netimpact van de RES 1.0 afgezet tegen het Investeringsplan op Land 2020 (IP).
- De knelpunten in Noord-Holland worden voornamelijk veroorzaakt door een (toenemende) belastingvraag.
- De opgaven voor de RES 1.0 voor Noord-Holland zijn in totaal groter dan waar rekening mee is gehouden in het IP2020. De opgaven bevatten met name een groter aanbod grootschalig zon-PV. Een aanzienlijk deel van deze toename wordt veroorzaakt door het initiatief om zonne-atollen (drijvende zonneparken) te realiseren op het IJsselmeer (Wieringerhoek).
- De opgave (conform RES 1.0) voor nieuwe duurzame initiatieven op land (dus niet de zonne-atollen) in Noord-Holland zal voor TenneT niet leiden tot additionele knelpunten/netversterkingen.

Disclaimer - Deze powerpointslide wordt u aangeboden door TenneT TSO B.V. ("TenneT"). De inhoud ervan - alle teksten, beelden en geluiden - is beschermd op grond van de auteurswet. Van de inhoud van deze powerpoint mag niets worden gekopieerd, tenzij daartoe expliciet door TenneT mogelijkheden worden geboden en aan de inhoud mag niets worden veranderd. TenneT zet zich in voor een juiste en actuele informatieverstrekking, maar geeft ter zake geen garanties voor juistheid, nauwkeurigheid en volledigheid.

TenneT aanvaardt geen aansprakelijkheid voor (vermeende) schade, voortvloeiend uit deze powerpoint, noch voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van gegevens en informatie op deze powerpoint
.

5. Impact bod RES 1.0 op warmte- en gasinfrastructuur



De Regionale Structuur Warmte

De RSW voor NHZ

Als onderdeel van de RES hebben regio's een Regionale Structuur Warmte (RSW) verder uitgewerkt. Hierin wordt het warmteaanbod en de warmtevraag op regionaal niveau in kaart gebracht. Voor de netbeheerders is een RSW van belang omdat energiesystemen meer met elkaar verweven raken en totaaloplossingen voor het energiesysteem moeten worden onderzocht. Bijvoorbeeld: het gebruik van warmte of duurzaam gas voor verwarming van gebouwen kan extra investeringen in het elektriciteitsnet voorkomen. In de verdieping is meer informatie te vinden over de afhankelijkheid tussen elektriciteits- en gasnet.

De Regionale Structuur Warmte wordt in NHZ opgesteld door het team van het MRA Warmte Koude Programma dat daarvoor een aparte opdracht vanuit de programmaorganisatie van de RES heeft gekregen. Zij stellen de RSW op in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten en waterschappen. De Transitie Visie Warmte wordt volgens de eigen planning van de gemeenten uitgewerkt.

De Regionale Structuur Warmte (RSW) gaat specifiek over bovengemeentelijke samenwerking op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag, warmte-infrastructuur en kennis. Op dit moment zijn onderzoeken naar beschikbaarheid en potentie van duurzame bronnen zoals geothermie of aquathermie, of de bijdrage vanuit de glastuinbouw en industrie uitgebreid. Ook veel gemeenten zitten middenin het proces om tot een Transitievisie Warmte (TVW) te komen. Op een enkele plek is deze al vastgesteld door de gemeenteraad.

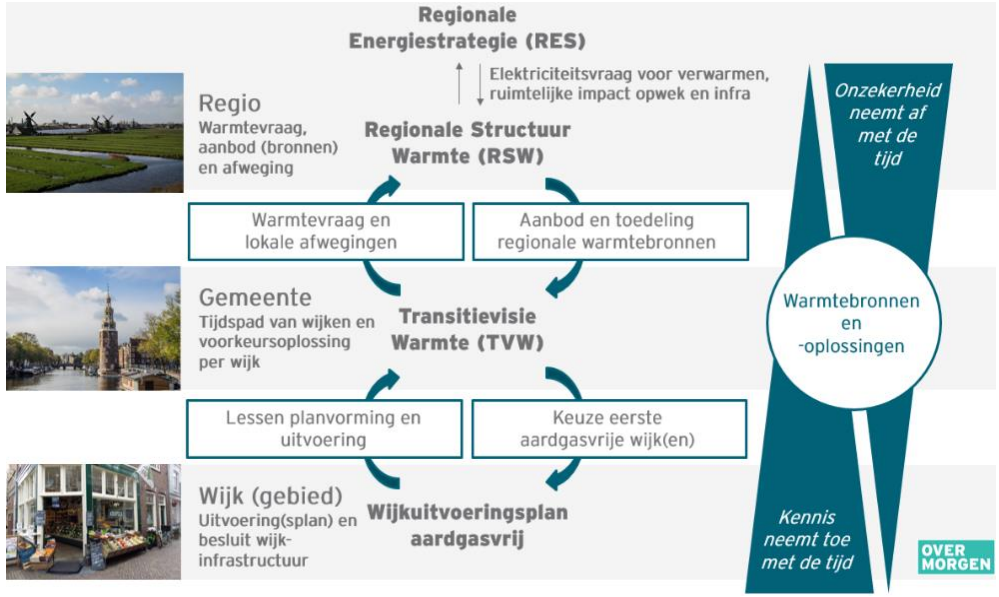
In de RSW 1.0 wordt ingegaan op 2 onderdelen:

1. Het belangrijkste doel van de RSW is om gemeenten, waterschappen en provincie te helpen bij het maken van afspraken over warmtebronnen met een bovengemeentelijke potentie door vroegtijdige afstemming op regionaal niveau zodat zij kunnen sturen op een zo optimaal mogelijke benutting van bovengemeentelijke warmtebronnen. Betrokken partijen doen dat op basis van een gespreksleidraad waarin wordt beschreven welke onderwerpen de gemeenten, waterschappen en provincie belangrijk vinden bij de mogelijke verdeling van bovengemeentelijke warmtebronnen. Ook wanneer die bronnen nu wellicht nog niet in beeld zijn.

2. Een werkagenda om de focus voor de komende periode tot de RES2.0 in 2023 in beeld te brengen. Want ondanks dat informatie voor veel bronnen nog niet gereed is en dat er nog hard wordt gewerkt aan de totstandkoming van de TVW's, kunnen er stappen worden gezet. De werkagenda van de RSW gaat in op verdere samenwerking, kennisdeling, onderzoeken en studies op specifieke thema's, en op het gesprek met marktpartijen waarmee handelingsperspectief ontstaat voor de gemeenten binnen RES-regio.

Aanbevelingen vanuit de netbeheerder

- Werk nu al zoveel mogelijk warmtevragen integraal uit met een blik op 2050, zodat aansluitingen tussen landelijke, regionale en uiteindelijk lokale infrastructuur zo goed mogelijk kan worden gelegd.
- Werk de afhankelijkheid tussen warmte en elektriciteit verder uit. Warmtetransitie zal leiden tot een hogere elektriciteitsvraag, door o.a. het koken op inductie en evt. een collectieve warmtepomp bij de toepassing van een lage temperatuur warmtebron.



Visie op warmte(oplossingen) vanuit de netbeheerder

In de warmtetransitie worden afwegingen gemaakt tussen verschillende warmteoplossingen. Deze afwegingen hebben veel impact op het energienet. Hieronder geeft Liander aanbevelingen vanuit het perspectief van (de investeringen in) het energienet.

- **Gasnetten behouden, na 2030 eventueel inzetten voor duurzame gassen**
  De inzet van gas in Nederland – en dus ook de infrastructuur - gaat de komende decennia veranderen. Aardgasvrij maken van buurten en industrie betekent niet automatisch het verwijderen van gasnetten. Gasnetten kunnen ook gebruikt worden voor distributie van andere soorten duurzame gassen. Om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden, streven we ernaar om waar dat kan gasnetten te behouden. Zo blijft de leveringszekerheid geborgd, kan later gekozen worden om de netten zo goedkoop mogelijk te verwijderen of kunnen netten in de toekomst alsnog worden gebruikt voor duurzame gassen.

- **Groengas gebruiken als er bron in de buurt is en alternatieven niet haalbaar zijn**
  Groengas is biogas (opgewekt uit mest, slib etc.) dat is opgewerkt tot de kwaliteitseisen voor aardgas. Het is daarom geschikt om via onze gasnetten te transporteren. Er wordt steeds meer groengas ingevoed en is dus steeds meer beschikbaar als een bouwsteen van het integrale energiesysteem. Groengas biedt kansen om bestaande gasnetten optimaal te benutten en investeringen in het elektriciteitsnet te voorkomen. Maar voor het gebruik ervan zijn wel investeringen in de gasnetten nodig. De decentrale productie kent namelijk een constante productiestroom terwijl de vraag fluctueert. Groengas is één van de puzzelstukken, benut het optimaal. Het optimaal benutten van onze gasnetten en het vermijden van investeringen in elektriciteitsnetten leidt tot de laagste maatschappelijke kosten. Tegelijkertijd is groengas vooralsnog schaars. Daarom volgen we (o.a. in TvW en RES) de lijn: zet groengas daar in waar alternatieven financieel en/of technisch niet haalbaar zijn.

- **Hybride warmtepompen: 'no regret' waar warmte en all electric niet mogelijk zijn**
  Hybride warmtepompen kunnen een belangrijke rol spelen in de omschakeling naar een duurzame warmtevoorziening, met name in buurten met woningen die zich niet goed lenen voor warmte(netten) of een all electric warmtevoorziening. De hybride warmtepomp kan een rol spelen in het behalen van de CO_2-doelstellingen. Zeker op plekken waar op korte termijn een overgang naar all electric of warmte niet mogelijk is en waar nu al een gasnet ligt. Er moet de mogelijkheid zijn om te warmtepompen te regelen/af te schakelen (overschakelen op gas) door de netbeheerder als er spanningsproblemen dreigen op het elektriciteitsnet. Het verdient aanbeveling om de potentie van hybride warmtepompen, als tussenoplossing naar aardgasvrij, verder uit te werken voor buurten waar een warmtenet of all electric warmtevoorziening nu niet geschikt wordt bevonden.

- **Waterstof: geen oplossing tot 2030, wel kansen voor langere termijn**
  De komende jaren zijn de mogelijkheden van de toepassing van waterstof nog hoogst onzeker. Daarom houden de netbeheerders hier in het bepalen van de netimpact vooralsnog geen rekening mee. Alliander staat vooralsnog op het standpunt dat inzet van waterstof als oplossing voor de warmtevoorziening in woningen en gebouwen tot 2030 niet aan de orde is en dus ook niet thuishoort in een transitievisie warmte als oplossing voor de periode tot 2030. Wel werken we aan enkele pilots om de kansen op langere termijn te onderzoeken.

- **(Houtige) biomassa: houd rekening met alternatieve routes**
  Er is veel discussie over de inzet van biomassa. Biomassa is een breed begrip. Op dit moment gaat de discussie vooral om de inzet van houtige biomassa voor de productie van elektriciteit en warmte. Kernvraag is of de inzet van houtige biomassa nog als duurzaam gezien mag worden. Hierin spelen twee argumenten, de kans op roofbouw en de vraag of de netto CO2 emissie van biomassa op de termijn van 2030 wel voldoende wordt gecompenseerd door nieuwe aanplant. Daar waar in regionale warmtevisies en transitievisies warmte nog wordt gerekend op de inzet van houtige biomassa zal rekening moeten worden gehouden met alternatieve routes. Voor de inzet van overige biomassa in bijvoorbeeld biobrandstoffen en de route naar groengas speelt deze discussie nu overigens niet.

- **Warmtenetten inzetten in verstedelijkt gebied, bij voorkeur publiek beheerd**
  Met de grootschalige uitrol van warmtenetten als belangrijk alternatief voor aardgas in de gebouwde omgeving, worden warmtenetten onderdeel van de vitale energie infrastructuur van Nederland. Dit maakt de aanleg van deze infrastructuur in de openbare ruimte een publieke aangelegenheid. Het is de visie van Liander dat gemeenten en hun inwoners, net als bij het elektriciteits- en gasnet, kunnen rekenen op een publieke partij voor de aanleg en het beheer van warmte infrastructuur. Bovendien is het wenselijk met het oog op het geïntegreerde energiesysteem (E-G-W) om ook de warmte infrastructuur bij de regionale netbeheerder te leggen. Warmtenetten kunnen rendabel worden ingezet in stedelijk gebied (wijken en buurten met veel verdichting en hoogbouw).

- **In gemeentelijke Transitievisies Warmte kijken naar integrale energiesysteem in de wijk**
  Gemeenten werken op lokaal niveau aan de Transitievisie Warmte. Netbeheerders roepen op om in de TvW te kijken naar het energiesysteem als geheel. De impact van de warmteoplossing op het elektriciteitsnet moet in samenhang met elektrisch vervoer en zonne-energie in de wijk worden bekeken. Om te zorgen dat de investeringen die we doen planbaar en betaalbaar zijn, is het voor ons belangrijk dat investeringen zoveel mogelijk collectief worden uitgevoerd en dat we vroegtijdig helderheid en zekerheid hebben over waar gasleidingen kunnen blijven liggen, waar elektriciteitsnetten moeten worden verzwaard en waar we middenspanningsruimtes bij moeten plaatsen.

De potentie van groengas

Groengas kan een waardevolle bijdrage leveren in de transitiefase richting een aardgasloze toekomst. Groengas is biogas dat wordt opgewerkt tot de kwaliteit van aardgas en kan worden ingevoed op het huidige gasnet. De komende jaren is waterstof als warmteoplossing nog hoogst onzeker. Daarom houden de netbeheerders hier in het bepalen van de netimpact vooralsnog geen rekening mee. Groengas-potentieel optimaal benutten biedt kansen om investeringen in elektriciteitsnet te voorkomen en het net te ontlasten.

Groengas kan getransporteerd worden zonder enorme investeringen in het gasnet. De lage infrastructurele kosten komen voort uit het feit dat onze gasnetten vaak nog lang mee kunnen en ze, naast aardgas, ook geschikt zijn voor duurzame gassen (zoals groengas en op termijn waterstof).

In de tabel rechts is een aantal aspecten toegelicht waar rekening mee moet worden gehouden bij de inzet van groengas. Groengas is biogas dat opgewaardeerd is tot de kwaliteit van aardgas. Er zijn geen investeringskosten aan de gebruikerskant (de huiseigenaren) omdat gebruik kan worden gemaakt van de traditionele aardgas klantaansluitingen.

Wel kan het zijn dat op sommige momenten in het jaar niet al het ingevoerde groengas gebruikt kan worden. Daarom zijn er soms boosters of netkoppelingen nodig om het gasnet in balans te houden. Ook is seizoensopslag nodig om verschillen in vraag en aanbod tussen koude winters en warme zomers te kunnen opvangen.

In het basisdocument over de energie-infrastructuur is uitgebreide informatie te vinden over het Nederlandse gasnet, typen gasstations en kosten, ruimte en benodigde tijd voor het realiseren en verwijderen van gasstations en leidingen.

Conclusie en aanbevelingen

- De huidige gasnetten inzetten voor een alternatieve warmtebron voor de warmtetransitie.
- Potentie van groengas zoveel mogelijk benutten.
- Er is veel potentie voor groengas in de regio NHN. Door gebruik te maken van groengas potentie kunnen mogelijk ook extra kosten voor verzwaring elektriciteitsnetten voorkomen worden. Bovendien kan het positief bijdragen aan tijdige realisatie van netuitbreidingen zodat regionale ambities tijdig gerealiseerd kunnen worden.
- Indien er regionale inzichten zijn over bovenregionale warmteoplossingen: lever zoveel mogelijk regio specifieke gegevens aan over de gasvraag enerzijds en het groengas aanbod anderzijds. Hiermee kan Liander de impact beter inschatten en het gasnet vroegtijdig klaarmaken voor de toekomst.

De inzet van groengas

Transitie voor de klant	Geen aanpassingen nodig
Benodigde netaanpassingen	• Boosters om gas naar een hoger gelegen net te krijgen. • Netkoppelingen om verbruik en aanbod beter te matchen en zo minder boosters nodig te hebben. • Seizoensopslag (Gasunie)
Potentie in 2030 in NL	Rond de 153 PJ
Potentie in 2050 in NL	Tussen de 73 en 442 PJ
Invoerders/techniek	Om een rendabele businesscase voor groengas invoerder te hebben, moet er minimaal 8.000 uren per jaar groengas geproduceerd worden.

Vervolgproces

Na RES 1.0
Na de RES 1.0 stopt het niet, sterker nog, nu begint het pas. Met de RES 1.0 krijgt de regio een steeds concreter beeld van de opwekpotentie in de regio. Dit wordt mede verder vormgegeven door de gebiedspaspoorten die in de regio opgesteld zijn of gaan worden.

Wij adviseren vanuit de netbeheerder graag over welke mogelijkheden wij bij de uitvoer van de ambitie zien. Dit doen we enerzijds door op aanvraag invulling te geven aan delen van de gebiedspaspoorten en anderzijds door te adviseren om gezamenlijk te werken aan een uitvoeringsprogramma.

Proactief investeren
Liander wil proactief investeren. Alleen dan krijgen we onze energie-infrastuur op tijd klaar voor het transport van duurzaam opgewekte energie. Om dat te kunnen doen, hebben we een zo volledig, concreet en zeker mogelijk beeld nodig van plannen voor het energiesysteem in 2030 en verder.

Samenwerken aan een uitvoeringsprogramma
Hierin kunnen we gezamenlijk, vanuit de infrastructuur gezien, bepalen welke aanvalsstrategie kan worden toegepast om de doelstellingen te halen tegen zo min mogelijk tijd, geld en openbare ruimte.

We trekken graag samen op in het ontwikkelen van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma om de ambities om te zetten in concretere plannen. Wij dragen daaraan bij door inzicht te bieden in het energienet en oplossingen aan te dragen.

Wilt u als regio nog andere scenario's laten doorrekenen?
Houdt dan rekening met een doorlooptijd van minimaal 4 weken om de netimpact te bepalen.

Op de volgende pagina´s gaan we verder in op de impact van de doorrekening per subRES regio.

Hoe bereiken we volledigheid, concreetheid en zekerheid in de RES?

Volledigheid
Naast de groei van duurzame elektriciteitsproductie, ook rekening houden met andere ontwikkelingen in sectoren en rondom andere energiedragers. Hierbij valt te denken aan: elektrificatie van de warmtevraag, mobiliteit en industrie, maar ook de groei van datacenters.

Concreetheid
Duidelijkheid creëren over onder andere:
- De specifieke locatie van plannen,
- De planning die behoort bij plannen
- De technische specificaties van plannen

Zekerheid
- Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak voor de plannen creëren.
- Praktische stappen zetten zoals: het betrekken van ontwikkelaars, subsidietoekenning, ruimtelijke consequenties in beeld brengen en vergunningverlening organiseren.

Samen werken aan een uitvoeringsprogramma &
Gezamenlijke afspraken over ontwikkeling energie-infrastructuur

6. Impact bod RES 1.0 op energienet per deelregio

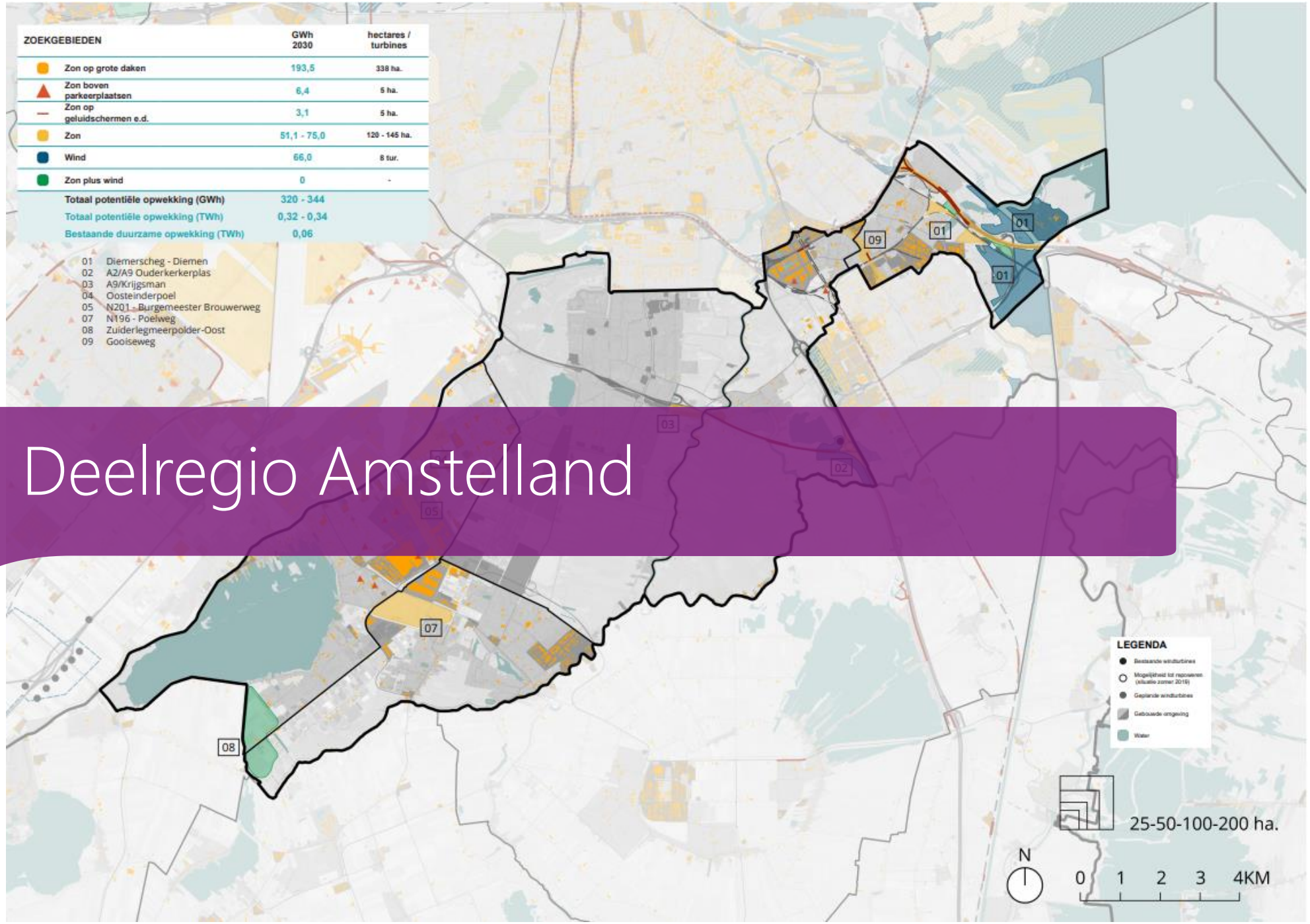


Analyse netimpact

Benodigde netaanpassingen

Aanbevelingen vanuit systeemefficiëntie

Deelregio Amstelland



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

De impact van de RES 1.0

Op basis van aangeleverde gegevens is een analyse gemaakt van de netimpact. Op HS/MS stationsniveau hebben we inzichtelijk gemaakt waar nog capaciteit beschikbaar is en waar knelpunten ontstaan.

De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Amstelland het aanbod voor grootschalige opwek vrijwel overal past binnen het huidige elektriciteitsnet, behalve op Uithoorn. De verwachting is dat in 2030 op vier stations de maximale capaciteit bereikt wordt voor verbruik en op één station voor teruglevering Het gaat om de volgende onderstations:

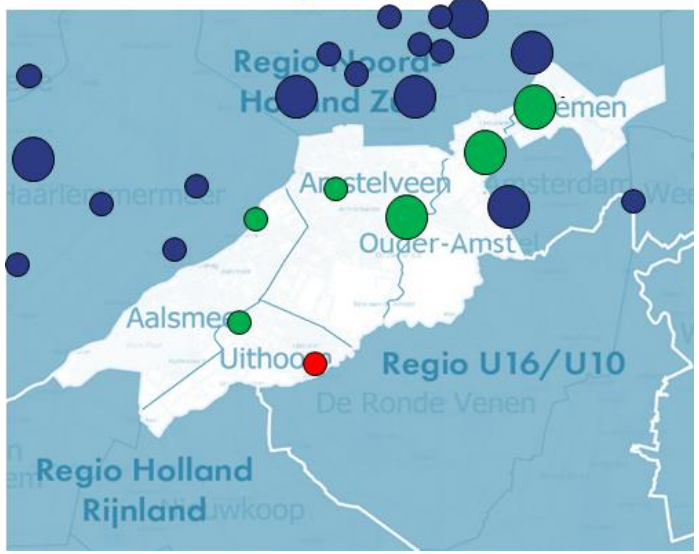
- Amstelveen Bolwerk zal door een groeiende energievraag een knelpunt. Dit wordt met name veroorzaakt doordat meer nieuwbouwwoningen op dit onderstation worden aangesloten.
- OS Amstelveen heeft zijn maximale leveringscapaciteit bereikt in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van energieverbruik.
- OS Venserweg heeft voor 2030 zijn maximale afnemerscapaciteit bereikt. Dit wordt veroorzaakt door de verwachte groei van het aantal datacenters.
- OS Bijlmer Noord (grondgebied Ouder Amstel) moet worden uitgebreid om de groei van woningbouw te kunnen faciliteren.

Voor teruglevering zal station Uithoorn de maximale transportcapaciteit bereiken, dit wordt veroorzaakt door grootschalige niet gebouwgebonden zon. In het bod is een zoekgebied opgenomen in het gebied tussen Uithoorn en Amstelveen. Door een gepland onderstation te realiseren (Amstelveen Zuid) wordt dit knelpunt op Uithoorn opgelost. Liander raadt aan om het zonneproject te realiseren nadat het nieuwe station is gerealiseerd.

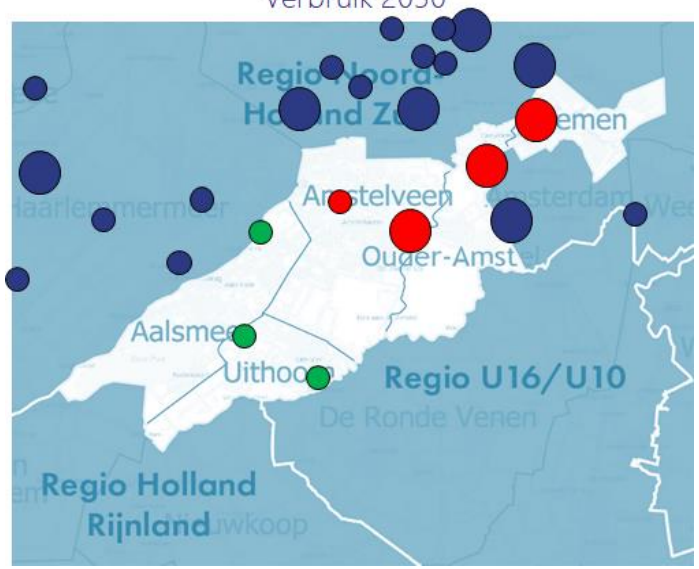
Belangrijkste oorzaken

De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in Amstelland zijn de grootschalige opwek van zonne-energie en de groeiende vraag naar energie door nieuwbouw van woningen en datacenters.
De netuitbreiding met een extra onderstation in Amstelveen-Zuid moet ruimte bieden voor levering en teruglevering in het gebied. We verwachten dit station rond 2025 te kunnen opleveren. Gezien de tijd die nodig is voor aanpassing of uitbreiding van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen en nieuwbouw van stations. Een overzicht van de te realiseren stations is opgenomen op de volgende pagina.

Teruglevering 2030



Verbruik 2030

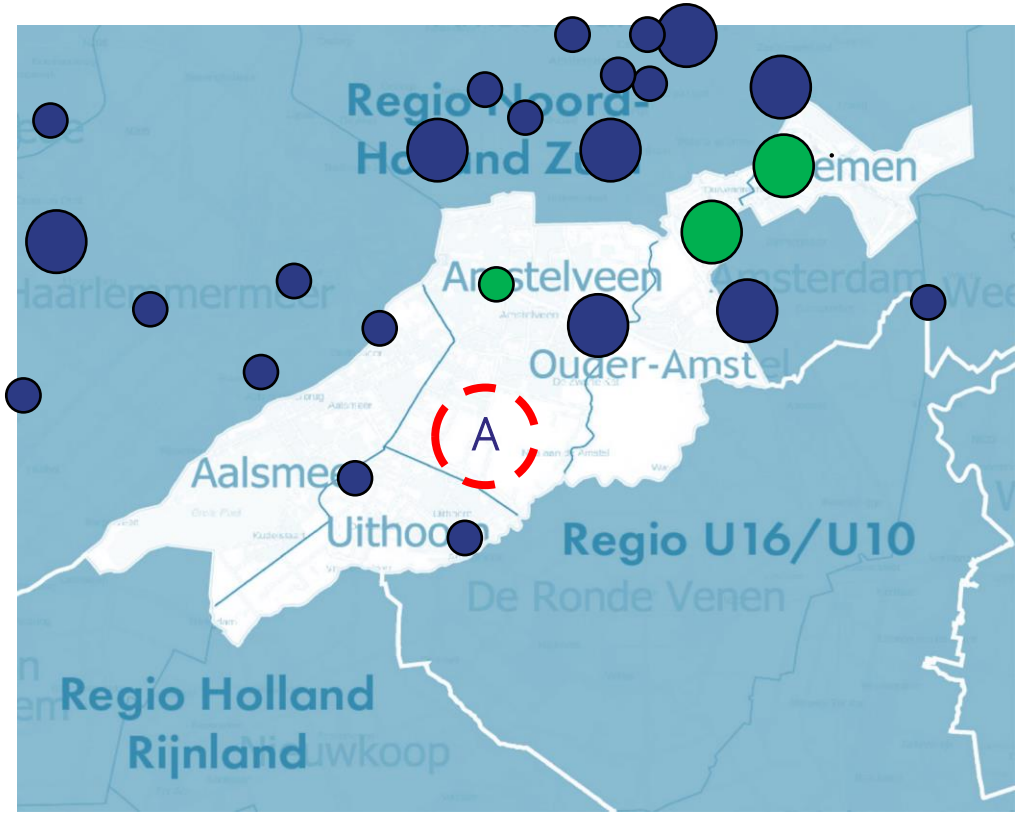


2. Strategie | benodigde netaanpassingen: bestaande stations (1/2)

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Aalsmeer Bloemenveiling	50 / 10	72	x	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	Amstelveen 150kV	150/50/10	240	x	n.v.t.	6,8	13,6	2.900	3.500	TenneT deel van het station wordt vervangen en uitgebreid ten behoeve van OS Amstelveen Zuid. Op OS Amstelveen komt 40 MVA ruimte bij door andere netstructuur
TS	Amstelveen Bolwerk	50 / 10	56	106	n.t.b.					Ja, verzoek om aankoop grond. De varianten ombouw huidig station naar een 50/10kV 80 MVA en nieuwbouw van een 150/10kV 106 MVA zullen worden onderzocht.
HS	Bijlmer Noord	150 / 10	50	80	2021	3,4	6,8	1.400	1.800	Het station wordt uitgebreid met een extra transformator.
TS	Schiphol Oost	50 /10	79	x	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Uithoorn	50 / 10	36	x	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	Venserweg	150 / 10	66	40	2023	1,7	43,4	1.800	2.200	Uitbreiden met een extra transformator.
HS	Amstelveen Zuid (Nieuw)	150 / 20	-	160	Eind 2025	8,5	17,1	15.000	40.000	Stichten van een nieuw station om de groei als gevolg van nieuwbouw en verduurzaming op te kunnen vangen in het gebied. Constructief in gesprek met gemeente over mogelijke locatie voor nieuw station.
Totaal						20,4	80,9	21.100	47.500	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

3. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations



Uitbreidingen gepland op bestaand station

Zoekgebied nieuw station

Zoekgebied nieuw station	Inschatting haalbaarheid voor 2030
A Amstelveen Zuid	✓

Status zoekgebied nieuw station

Er is goed en constructief contact met de gemeente Amstelveen en een voorkeurslocatie is vastgesteld. Eerste gesprekken met grondeigenaar lopen voorspoedig. Om het station te voeden moet ook OS-Amstelveen vernieuwd worden (voorwaardelijk). Ook hier vinden constructieve gesprekken plaats tussen TenneT en gemeente over de mogelijke oplossingen.

Tijdig veiligstellen van ruimte voor nieuwe stations

Om de knelpunten op te lossen, is gekeken naar welke netaanpassingen nodig zijn. Op basis van de aangeleverde gegevens verwachten we 1 nieuw HS/MS station te moeten realiseren in de omgeving van Amstelveen Zuid. Hier geldt een gemiddelde realisatietijd van 5 - 7 jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig RES ambities te kunnen halen, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen te organiseren. In de aanbevelingen zijn een aantal tips te vinden. Op de volgende pagina zijn andere benodigde netaanpassingen toegelicht.

NB. De zoekgebieden voor nieuwe stations zijn indicatief.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio Amstelland. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	Veel potentie	Veel potentie	Er is veel restcapaciteit op een aantal stations. Het heeft meerwaarde om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande (en geplande) infrastructuur.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	Veel potentie	Veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen. Er hoeft dan immers minder energie getransporteerd te worden, dit kan door het aansluiten achter een grote verbruiker (bijvoorbeeld een datacenter).
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	Weinig potentie	Veel potentie	In het bod 1.0 is de hoeveelheid wind verhoogd (+24 GWh). Vanuit systeemefficiëntie-gedachte is het goed om meer wind in de zoekgebieden op te nemen.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen zeer veel kansen voor clustering. Dat houdt in dat een aantal grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten veel opleveren voor systeemefficiëntie. Mogelijkheden daarvoor liggen qua infrastructuur bij het nieuw te bouwen station in Amstelveen Zuid en de omliggende zon zoekgebieden
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Weinig potentie	Veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. Omdat het aandeel zon op daken is gestegen in RES 1.0 is het aftoppen van vermogen van zonnepanelen een goede methode om op systeem efficiënte wijze meer vermogen aan te kunnen sluiten.

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze subregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		Clusteren biedt veel potentie. Het aantal stopcontacten op de stations is beperkt en door clusteren is het aantal benodigde stopcontacten lager. Daarnaast kan er mogelijk achter een vaste verbruiker aangesloten worden.
2		Clusteren van wind is efficiënt omdat er minder stopcontacten op stations nodig zijn.
3,4,5,6,7		Door zonprojecten te clusteren in zoekgebieden 3, 4, 5, 6 en 7 kunnen deze projecten direct aangesloten worden op onderstations. Hier kan voorkomen worden dat knelpunten ontstaan op het laag- en/of middenspanningsnet.
8		Een combinatie van zon en wind op één aansluiting is systeem efficiënt. Het verwachte vermogen voor teruglevering is hoger dan de stationscapaciteit. Door gebruik te maken van de reservecapaciteit kunnen deze projecten optimaal worden aangesloten.
9		Gebruik zo veel mogelijk de restcapaciteit op het net, of sluit aan achter een verbruiker.

41

3. Aanbevelingen | gezamenlijk uitvoeringsprogramma

Uitvoering van de RES is een complex proces waarbij verschillende partijen besluiten en afhankelijkheden op elkaar af moeten stemmen. Graag richten we hiervoor gezamenlijk een governance in die onder meer helder maakt hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld en besluiten worden genomen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen (overheden, marktpartijen, netbeheerder) met elkaar samenwerken.

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

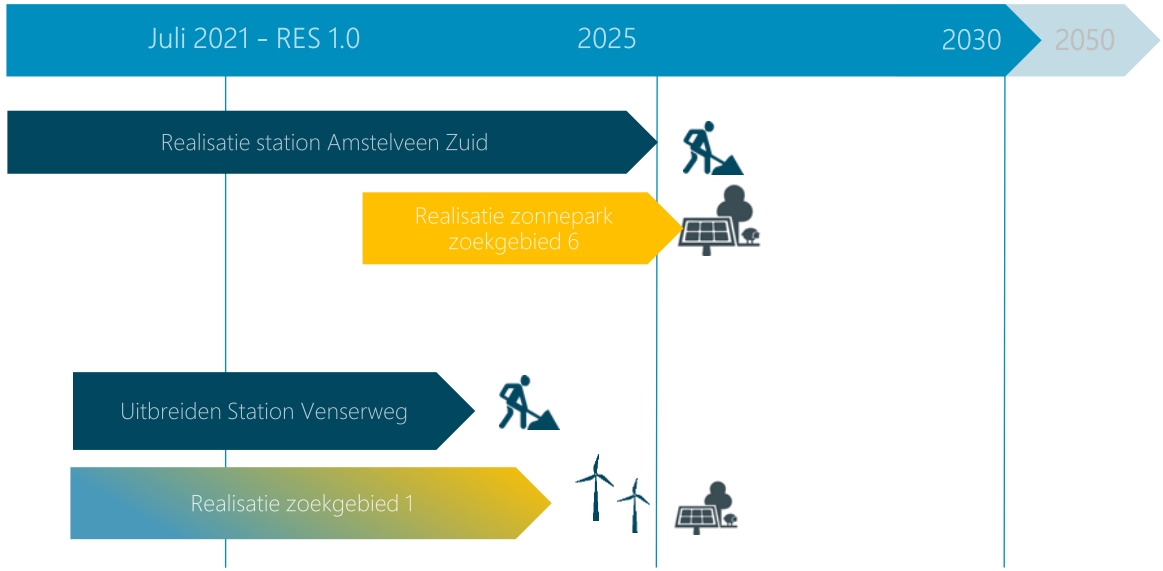
In een dergelijk uitvoeringsprogramma kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de energie-infrastructuur uitbreidingen te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door verder vooruit te kijken is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Verder vooruit kijken vergroot de kans dat de regionale ambities op tijd gerealiseerd kunnen worden.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben, of op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, kan er in de tussentijd gewerkt worden aan het realiseren van stations-uitbreidingen in andere gebieden.



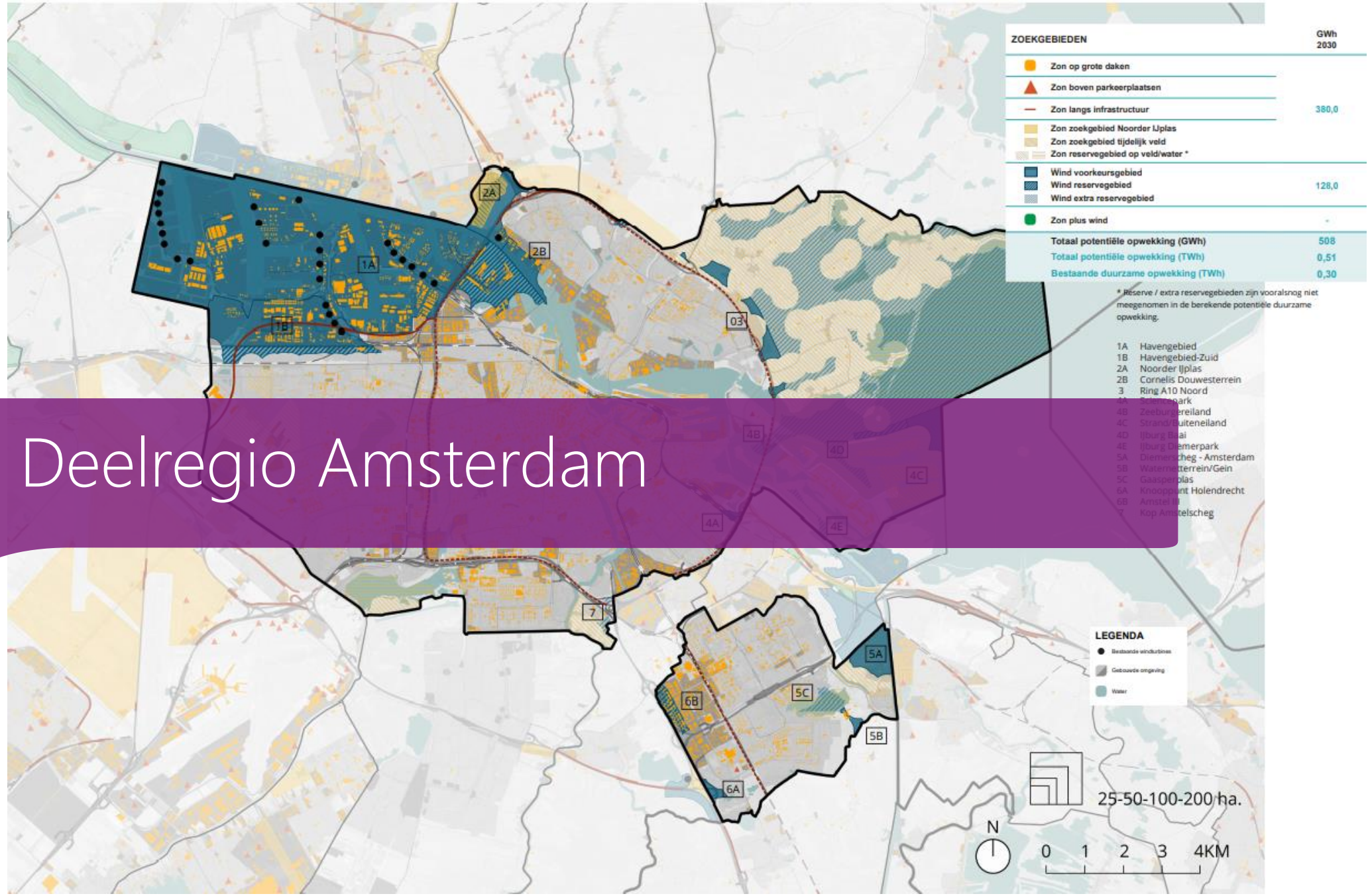
Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst.
Liander verwacht station Amstelveen Zuid eind 2025 gereed te hebben. De zonplannen in zoekgebied 6 kunnen kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet d.m.v. 1 of 2 gecombineerde aansluitingen waar cablepooling toegepast wordt.

Zoekgebied 1 is een windzoekgebied in Amstelland, in de omgeving in andere subresregio' s worden ook zonprojecten onderzocht. Het is systeemefficient dat deze projecten geclusterd worden en als geheel aangesloten worden.

Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

Deelregio Amsterdam



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

Netimpact van de RES 1.0 en de themastudie elektriciteit

Liander en gemeente Amsterdam hebben in 2020 de themastudie elektriciteit 2.0 uitgevoerd. Gezien het detailniveau van de themastudie is er voor gekozen om deze resultaten te gebruiken in de analyse. In deze studie is in kaart gebracht wat de impact is van alle ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. De belangrijkste conclusie (van het 'Amsterdam Ambitie scenario') is dat de belasting van het net groeit met een factor 3 tot 4 tot 2050. Deze wordt bepaalt door de vraag naar elektriciteit: hierbij hebben datacenters (19%), nieuwbouw (16%) en mobiliteit (12%) de meeste impact in 2050. De inpassing van duurzame opwek leidt niet tot knelpunten (op onderstation niveau).

Achtergrond en opbouw van de Themastudie elektriciteit 2.0

- Een update van de eerste themastudie uit 2019 was noodzakelijk omdat er sindsdien gemeentelijk beleid is vastgesteld zoals de Regionale Energie Strategie, Transitievisie Warmte en het vestigingsbeleid voor datacenters die impact hebben op het elektriciteitsnetwerk. Daarnaast zijn aanvullende analyses gedaan voor o.a. airco en elektrisch koken in de horeca. En is in meer detail gekeken naar datacenters en industrie. Ook is de netimpact op distributieniveau in kaart gebracht.
- Eén scenario is het "Amsterdam Ambitie" scenario, waarbij de impact van de beleidsdoelstellingen is bepaald. Daarnaast is er een "Laag", "Midden" & "Hoog" scenario gemaakt. Ook zijn er een 'Special' scenario's gemaakt waarbij de impact van waterstof, nieuwbouw op zeer lage temperatuur en het toepassen van flexibiliteit inzichtelijk is gemaakt.

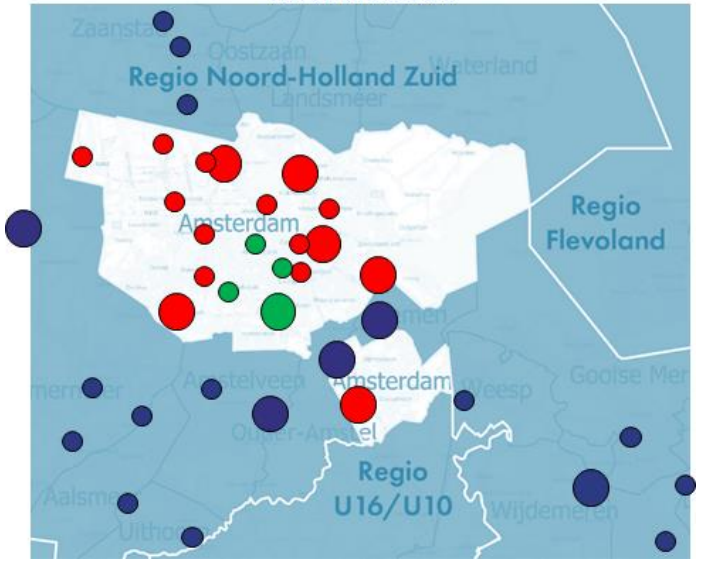
De belangrijkste resultaten

- Op basis van de scenario's is in 2050 de belasting een factor 3 tot 4 keer zo hoog als huidige belasting. De vraag naar elektrisch vermogen bepaalt over het algemeen de netcapaciteit, niet het aanbod (bijv. zon, wind). In het 'Amsterdam Ambitie' scenario hebben datacenters (19%), nieuwbouw (16%) en mobiliteit (12%) de meeste impact in 2050.
- De studie geeft een beeld van waar en wanneer welke maatregelen nodig zijn om een toekomstbestendig elektriciteitsvoorziening te realiseren. Wanneer geen actie wordt ondernomen is ca. 80% van de onderstations overbelast in 2030 en 25-60% van de middenspanningsruimtes.
- In het gezamenlijke programma Elektriciteitsvoorziening Amsterdam (EVA) worden de resultaten van studie gebruikt voor het ontwikkelen van een netstructuurvisie op hoog- en middenspanning. Dit vormt de basis voor het proces rondom de uitbreiding van het netwerk in Amsterdam.

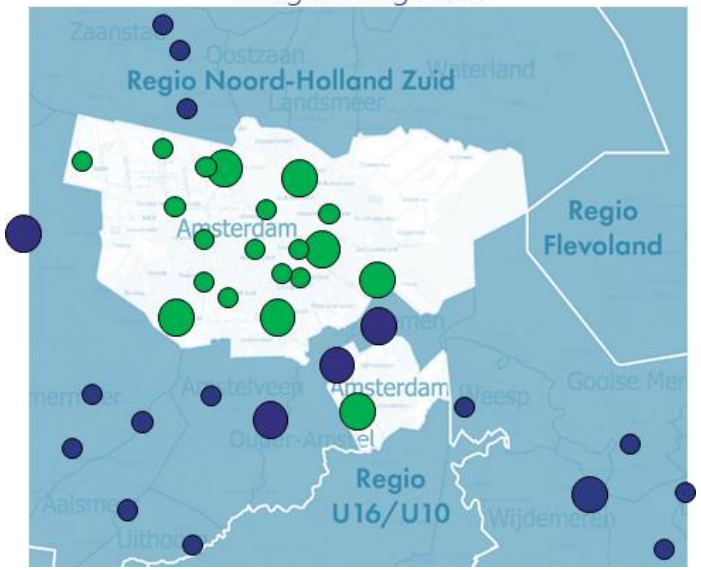
Aanbevelingen voor meer systeemefficiëntie

- Het is aan te bevelen om opwek zoveel mogelijk te verdelen op bestaande of nieuw te realiseren stations. De uitbreidingswerkzaamheden aan het netwerk bieden potentie om de realisatie van windprojecten hierop af te stemmen. Dit kan een positief effect hebben op doorlooptijden en realiseerbaarheid.
- Op een aantal stations zijn velden beperkt beschikbaar (aansluitmogelijkheden op een station). Het is aan te bevelen om de planning van windprojecten af te stemmen op de uitvoeringstijdslijn van uitbreidingswerkzaamheden.
- Zorg voor een goede verdeling van zon en wind.

Verbruik 2030



Teruglevering 2030



2. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations

De afgelopen jaren is aan de volgende uitbreidingen van het netwerk gewerkt.
(locaties bij benadering):



1. **Oostzaan** (gemeente Oostzaan)
   - Uitbreiding met 140 MW (150/50/10kV)
   - IBN: Q2 2024
2. **IJpolder**
   - Uitbreiding met 17 MW (50/10kV)
   - IBN: Q3 2022
3. **Nieuwe Meer**
   - Nieuwe locatie van 140 MW (150/50/10kV)
   - IBN: Q4 2021
4. **Karperweg**
   - Uitbreiding met 35 MW (50/10kV)
   - IBN: Q1 2023
5. **Bijlmer Noord** (gemeente Ouder Amstel)
   - Uitbreiding met 80 MW (150/20kV)
   - IBN: Q3 2021
6. **Watergraafsmeer**
   - Uitbreiding met 53 MW (150/10kV)
   - In bedrijf
7. **IJburg** (Strandeiland)
   - 160 MW (150/20/10kV)
   - IBN: Q1 2022 (fase 1: 80 MW)
8. **Hemweg**
   - Vervangen 150kV-installatie
   - IBN: Q2 2025

betreft ook een Tennet locatie

2. Strategie | benodigde netaanpassingen

Op de vorige pagina zijn uitbreidingen getoond waar Liander op de korte termijn aan werkt. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte uitbreidingen in de periode t/m 2030.

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Basisweg	50 / 10	66	n.t.b.	n.t.b.					Beperkt aantal velden. Op korte termijn velduitbreiding. Op iets langere termijn afhankelijk van gezamenlijke studie met gemeente Amsterdam bepalen op welke wijze het vermogen verder uitgebreid dient te worden.
HS	Bijlmer Zuid	150 / 10	99	n.v.t.	2024					Uitbreiding van het aantal velden zodat meer aansluitmogelijkheden gecreëerd worden.
MS	Duivendrecht (RS)	20 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Frederiksplein	50 / 10	66	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	Hemweg	150 / 50	550	90	n.t.b.	3,4	6,8	1.440	1.760	Het station Hemweg wordt in eerste instantie ontlast door de Zaansdamse 50/10 stations over te zetten op het nieuwbouw station Oostzaan. Daarna wordt Hemweg verzwaard en omgebouwd. Op dit moment vindt in overleg met Tennet, de gemeente en het havenbedrijf onderzoek plaats naar de mogelijkheden.
HS	Hoogte Kadijk	150/50/10	171	30	2032	1,7	3,4	1.800	2.200	Het station dient op termijn vernieuwd te worden. Op dit moment wordt met de gemeente onderzocht wat de mogelijkheden hiervoor zijn. Mogelijk wordt het station verplaatst naar een nabijgelegen locatie
TS	Karperweg	50 / 10	49,5	30	2022	1,7	3,4	1.800	2.200	Op dit moment wordt het station herbouwd en worden 3 nieuwe 50/10 transformatoren van 40 MVA geplaatst.
TS	Marnixstraat	50 / 10	66	n.t.b.	n.t.b.					Op termijn zal worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn om op de bestaande locatie de capaciteit verder uit te breiden.
HS	Nieuwe Meer	150/50/10	140	140 160	2022 2027	6,8	13,6	2.880	3.520	Onderstation Nieuwe Meer wordt verzwaard met een derde 150/50/10kV transformator. Het veilige vermogen stijgt hiermee 140MVA, er komen 14 vrije velden bij, IBN 2022. Daarna wordt het station verder uitgebreid met een nieuw 150/20kV station op het naastgelegen perceel met ruimte voor drie transformatoren van 80MVA.
HS	Noord Papaverweg	150/50/10	170	80	n.t.b.	3,4	6,8	1.440	1.760	Op dit moment wordt in overleg met de gemeente onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het station te verzwaren. Eén van de opties die wordt onderzocht is uitbreiding op het naastgelegen terrein.

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

2. Strategie | benodigde netaanpassingen

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Rhijnspoor	50 / 10	66	94	n.t.b.	3,4	6,8	1.440	1.760	Op dit moment wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het station uit te breiden.
TS	Schipluidenlaan	50 / 10	66	n.t.b.	n.t.b.					Op dit moment wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het station uit te breiden.
TS	Slotermeer	50 / 10	49,5	110	2027	3,4	6,8	1.440	1.760	Op dit moment wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om dit onderstation uit te breiden. Indien mogelijk wordt hier een 150kV station van gemaakt. Indien dit niet mogelijk is vindt verdere uitbreiding plaats op 50kV
TS	Uilenburg	50 / 10	44	36	2024	1,7	3,4	1.800	2.200	Onderstation Uilenburg wordt gerenoveerd en verzwaard tot maximale capaciteit met drie trafo's van 40MVA
TS	Vliegenbos	50 / 10	44	n.t.b.	n.t.b.					Als onderdeel van het onderzoek naar de netstructuur in Amsterdam Noord wordt onderzocht of Onderstation Vliegenbos in de toekomst mogelijk wordt verzwaard tot een station met een maximale capaciteit van drie trafo's van 40MVA.
HS	Watergraafsmeer	150 / 10	58	53	2021	1,7	3,4	1.800	2.200	Onderstation Watergraafsmeer wordt uitgebreid met een derde transformator.
TS	Westhaven	50 / 10	33	40	2026	1,7	3,4	1.800	2.200	Het onderstation Westhaven wordt verzwaard naar de maximale capaciteit met drie trafo's van 40MVA. Verdere groei wordt opgevangen door omliggende stations.
TS	Westzaanstraat	50 / 10	66	n.t.b.	n.t.b.					Op dit moment wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om dit onderstation uit te breiden.
TS	IJpolder	50 / 10	20	20 later nogmaals 40	2022	1,7	3,4	1.800	2.200	Het station IJpolder wordt gerenoveerd en verzwaard naar 40 MVA. Bouwkundig vindt voorbereiding plaats om verder te verzwaren naar de maximale capaciteit met drie trafo's van 40 MVA.
TS	Ruigoord	50/10	36	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding. Wel zoeklocatie voor nieuwstation nabij Ruigoord.

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

2. Strategie | benodigde netaanpassingen

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
HS	Zorgvlied	150/20/10	176	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	IJburg	150 / 20	-	80	2022	5,7	11,3	15.000	40.000	Op IJburg wordt een nieuw 150/20 onderstation gebouwd om de ontwikkelingen op IJburg te faciliteren en het onderstation Hoogte Kadijk te ontlasten. In eerste instantie 80MVA met de mogelijkheid tot uitbreiding naar 160MVA.
HS	Nieuwe Meer	150/20	-	160	2027	8,5	17,1	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Osdorp	n.t.b.		106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
HS	Zeeburgereiland	150/10	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Havenstad Zuid	n.t.b.	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Havenstad Noord	n.t.b.	-	0	n.t.b.					Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen (uitwijklocatie).
	Amsterdam West (Nieuw-poortstraat)	n.t.b.	-	80	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen. Op deze locatie heeft Liander reeds een grondpositie.
	Sextantweg	n.t.b.		40	n.t.b .	2,9	5,7	1.800	2.200	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen. Grondpositie voor 150kV-station
	Petroleumhaven	n.t.b.		106	n.t.b .	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Westelijkhaven gebied	n.t.b.	-	240	n.t.b.	11,4	22,8	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

2. Strategie | benodigde netaanpassingen

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
	Amsterdam Zuid Oost – Bijlmer Oost 1	n.t.b.	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Amsterdam Zuid Oost – Bijlmer Oost 2	n.t.b.	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Amsterdam Zuid Oost – Bijlmer Oost 3	n.t.b.	-	160	n.t.b.	8,5	17,1	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Amsterdam Zuid Oost – Bijlmer Oost 4	n.t.b.	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Amsterdam Oost - Over Amstel	n.t.b.	-	106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Buikslotermeer	n.t.b.		106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Tuindorp Oostzaan	n.t.b.		106	n.t.b.	5,7	11,3	15.000	40.000	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
	Amsterdam Noord	n.t.b.	-	40	n.t.b.	2,9	5,7	1.800	2.200	Op basis van de gezamenlijke belastingprognose van de gemeente Amsterdam en Liander wordt gezocht naar een locatie om een nieuw Onderstation te bouwen.
Totaal						133,2	265,2	248.040	628.160	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie (1/3)

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio Amsterdam. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	weinig potentie	weinig potentie	Er is veel restcapaciteit op stations. Het is systeemefficiënt om op stations aan te sluiten waar transportcapaciteit beschikbaar is. Dit geldt voor de meeste stations in Amsterdam.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Dan hoeft immers minder energie getransporteerd te worden. Denk hierbij aan daken waar veel verbruik is (kantoren/industrie) en in het geval van wind energie is het efficiënt dit aan te sluiten in de omgeving van grote verbruikers.
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	Weinig potentie	Weinig potentie	Het aandeel zon op dak is qua vermogen groter dan wind. Wind levert per opgestelde hoeveelheid vermogen meer energie op. Het is systeemefficiënt om het aandeel wind zo groot mogelijk te houden.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen veel kansen voor clustering. Dat houdt in dat grootschalig clusteren van projecten systeemefficiënter is dan meerdere kleine projecten apart aan te sluiten. Dit heeft onder andere als voordeel dat er minder aansluitingen nodig zijn op de stations.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Veel potentie	Veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. Zeker in het geval van het bod van Amsterdam is dit relevant. Een groot deel bestaat uit zon op dak en de gelijktijdigheid is groot. Door de panelen af te toppen kan er meer vermogen worden aangesloten op het net.

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied (2/3)

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze subregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		In het havengebied is op de meeste stations voldoende restcapaciteit. Er zijn echter beperkte aansluitmogelijkheden (beperkte beschikbare velden). Het afstemmen van planningen van nieuwe turbines op nieuwe infrastructuur is daarom noodzakelijk. Clustering van turbines beperkt de hoeveelheid aansluitingen. Aanvullend is dit een industriegebied met veel verbruik en dit zorgt ervoor dat de energie niet ver getransporteerd hoeft te worden. Beschikbare ruimte in de ondergrond is een aandachtspunt.
2		In het gebied rondom de Noord IJ plas gebied is op alle stations voldoende capaciteit. Velden om nieuwe klanten op aan te sluiten zijn beperkt beschikbaar. Het is aan te bevelen de planning van sommige turbines af te stemmen op nieuw te realiseren infrastructuur. Onderzoek de mogelijkheden om achter een grootverbruiker aan te sluiten.
3		In het gebied rondom ring A10 Noord is op dit moment voldoende capaciteit om het vermogen op te nemen uit het net. De nieuw te realiseren stations bieden vanuit netperspectief betere aansluitmogelijkheden (kortere afstand tot het netvlak). Het is daarom aan te bevelen de planning af te stemmen op de realisatie van deze stations.
4		In het gebied Zeeburgereiland, IJburg en Sciencepark is na de realisatie van nieuw te bouwen station IJburg (verwachte realisatie: 2022) voldoende capaciteit om het vermogen op te nemen uit het net en zijn er voldoende aansluitmogelijkheden (velden) beschikbaar.
5,6,en 7		In de gebieden Gaasperdam, Driemond, Amstel 3 en Amsterdam Zuid is op dit moment voldoende capaciteit aanwezig. Het nieuw te realiseren station Bijlmer Oost biedt vanuit netperspectief betere aansluitmogelijkheden (kortere afstand tot het netvlak). Het is daarom aan te bevelen de planning af te stemmen op de realisatie van dit station. Daarnaast is het voor het zoekgebied Amstel 3 aan te bevelen op de planning van realisatie af te stemmen op nieuwe aansluitmogelijkheden. Onderzoek in deze gebieden daarnaast de mogelijkheden om achter een grootverbruiker aan te sluiten.

3. Aanbevelingen | gezamenlijk prioriteren in programma EVA (3/3)

Gemeente Amsterdam en Liander werken in het programma 'Elektriciteitsvoorziening Amsterdam' (EVA) gezamenlijk aan de ontwikkeling van een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk. In dit programma wordt op basis van de inzichten uit de themastudie gewerkt aan de uitbreiding van het netwerk. Voor de hoogspanning werken Gemeente, Tennet en Liander samen aan een ontwikkelkader, wat de basis vormt voor netuitbreidingen. Voor middenspanning (distributieniveau) werken gemeente en Liander samen aan een strategie.

Gezamenlijk prioriteren: starten waar capaciteit is en/of aansluitmogelijkheden zijn

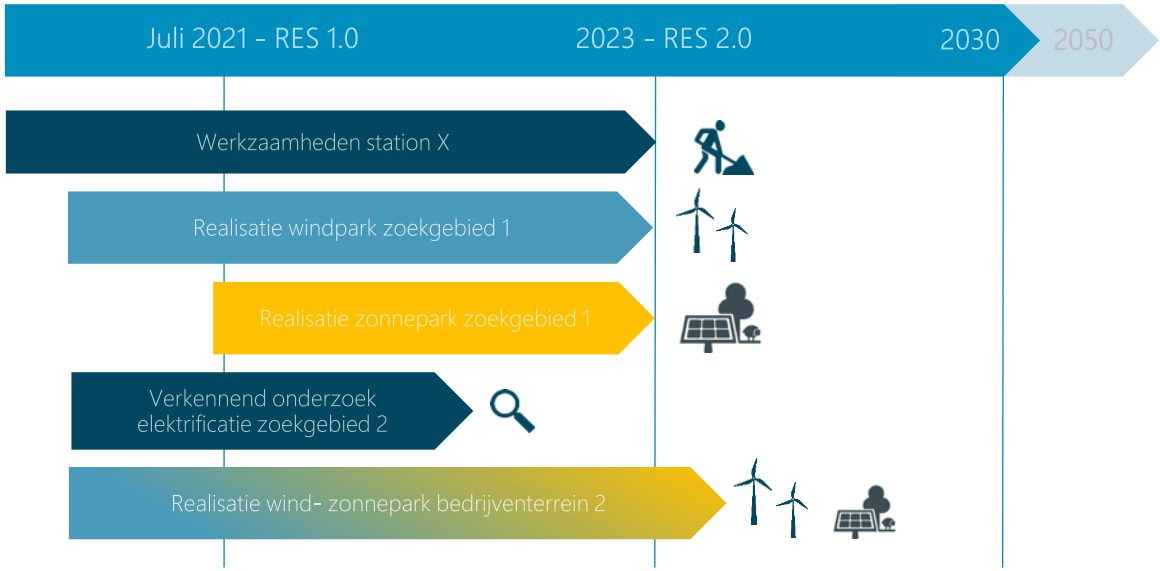
Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Liander heeft inzichtelijk gemaakt op welke stations er nog capaciteit beschikbaar is en/of aansluitmogelijkheden zijn, of welke stations op relatief korte termijn uitgebreid worden. Door op basis van deze planning gezamenlijk te prioriteren is de inpassing van opwek beter realiseerbaar, of worden kosten bespaard door te focussen op nieuw (en dichterbij gelegen) te realiseren stations. Het is wenselijk om in samenwerking met programma EVA invulling te geven aan deze prioritering. De strategie die uitgewerkt wordt vanuit de middenspanning vormt een belangrijke basis voor een prioritering van het inpassen van zon op grote daken in Amsterdam. De huidige analyse van windzoekgebieden (pag. 51) vormt de basis voor de prioritering van windprojecten.

In kaart brengen van tijdslijnen

In een dergelijke prioritering kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark.

Aansluitmogelijkheden voor windprojecten afstemmen op nieuwe infrastructuur

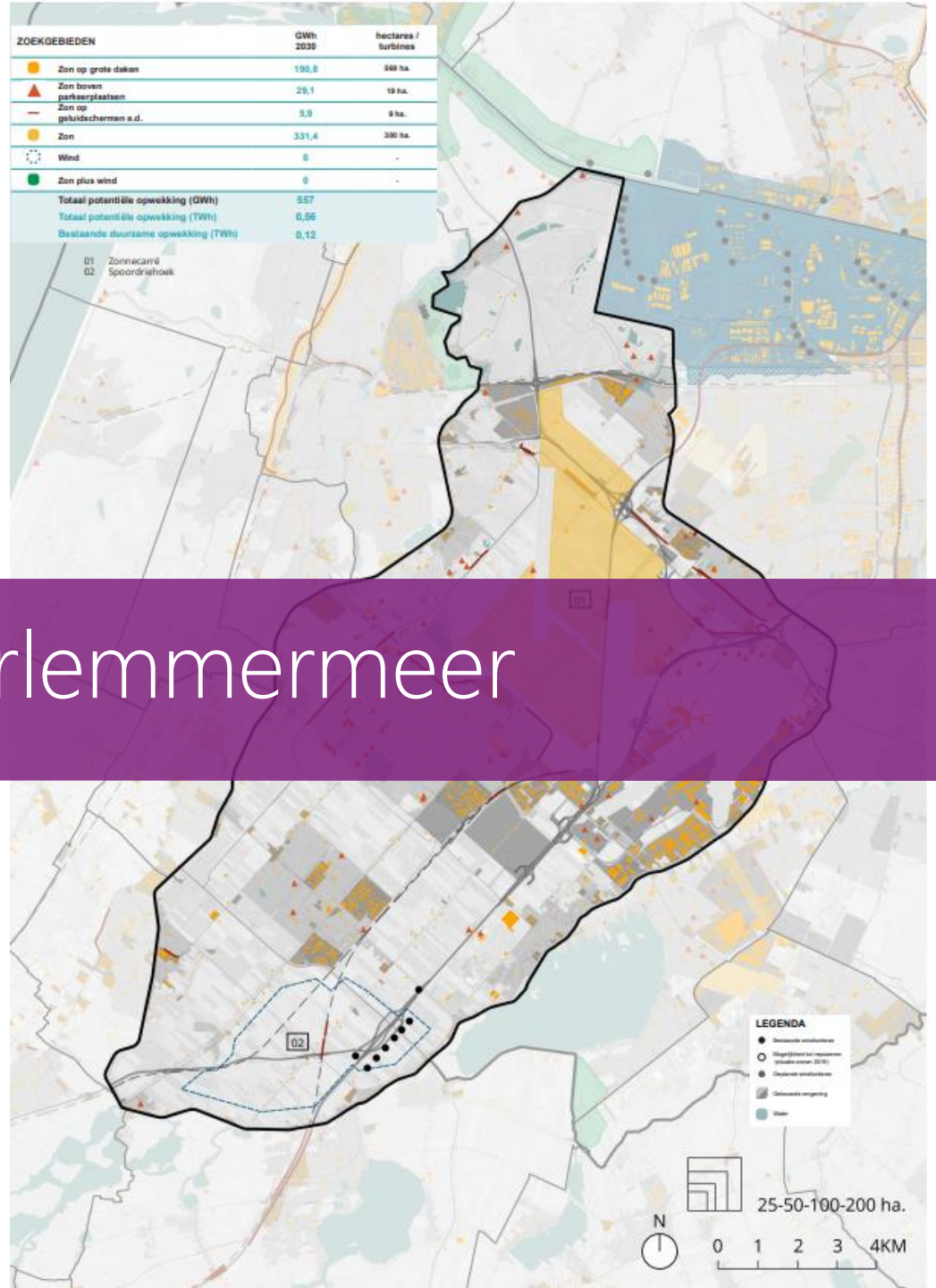
Gezien de beperkte beschikbaarheid van aansluitmogelijkheden (velden) op sommige stations is het aan te bevelen om de planning van sommige windprojecten af te stemmen op de realisatie van nieuwe infrastructuur.



Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een voorbeeld planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst
We verwachten station X in 2023 gereed te hebben. De wind- en zonplannen in zoekgebieden 1 en 2 kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet d.m.v. 1 of 2 gecombineerde aansluitingen waar cablepooling toegepast wordt. Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

Deelregio Haarlemmermeer



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

Netimpact

Uit de netimpactanalyse blijkt dat ruim vóór 2030 op vijf stations de maximale capaciteit bereikt wordt voor levering uit het net, dit gaat om stations Haarlemmermeer, Hoofddorp, Nieuw-Vennep, Rozenburg en Vijfhuizen.
Deze knelpunten worden veroorzaakt door ontwikkelingen zoals datacenters, glastuinbouw, nieuwbouw van woningen, warmtepompen, ontwikkeling van bedrijfsterreinen en elektrisch vervoer.

Zoekgebieden RES 1.0

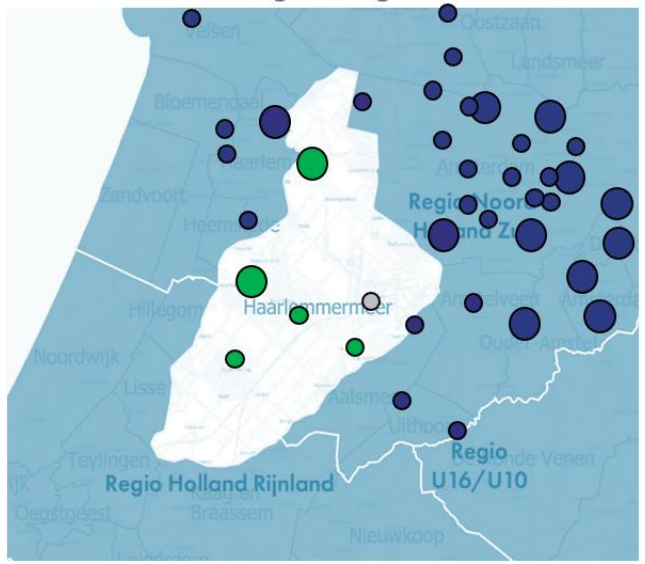
Haarlemmermeer heeft één zoekgebied, dit is een grootschalig niet-gebouwgebonden zonzoekgebied in de omgeving van Schiphol (zonnecarré).

Aanbevelingen

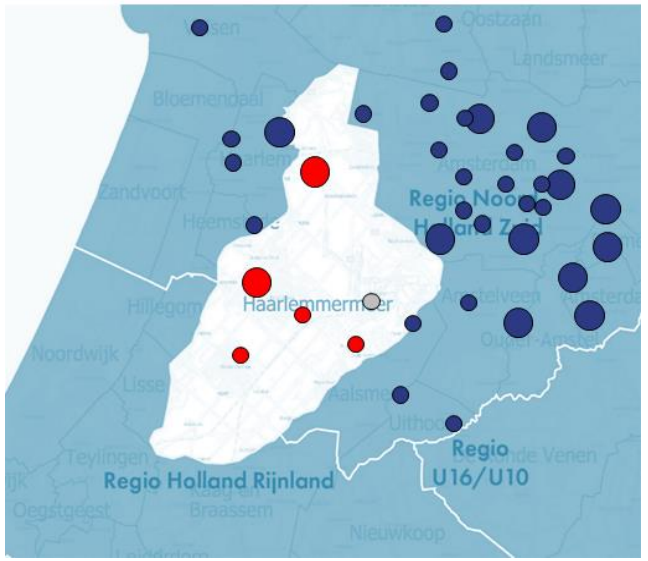
- Cluster de zonprojecten. Grootschalige opwek in Haarlemmermeer past qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten als deze verdeeld wordt over het regionale net van Liander en het transportnet van TenneT. Dit betekent dat de zonprojecten zoveel mogelijk geclusterd moeten worden. Zo kunnen ze op een hoger netvlak (van TenneT) worden aangesloten. Een deel van projecten kan ook op stations van Liander aangesloten worden. Maar ook hier is clustering noodzakelijk, omdat de aansluitmogelijkheden op de stations beperkt zijn en de ondergrond vrij vol zit met kabels.

- Maak koppelingen met grote afnemers. Door koppelingen te maken met grote afnemers kunnen bestaande aansluitingen ook voor teruglevering gebruikt worden. Ondanks deze manier van aansluiten zou het kunnen gebeuren dat OS Vijfhuizen aan de opnamekant haar maximale capaciteit bereikt.

Teruglevering 2030



Verbruik 2030



Aanpak aansluiten zonnecarré Haarlemmermeer

Aansluiten van zonnecarré

In Haarlemmermeer is een zonnecarré gepland rondom Schiphol. Liander heeft een mogelijkheid uitgewerkt om het zonnecarré op een manier aan te sluiten waarin de elektriciteitsinfrastructuur zo goed mogelijk benut wordt. Dit betekent dat een deel van het zonnecarré op het regionale net van Liander aangesloten wordt en dat een deel op TenneT aangesloten wordt.

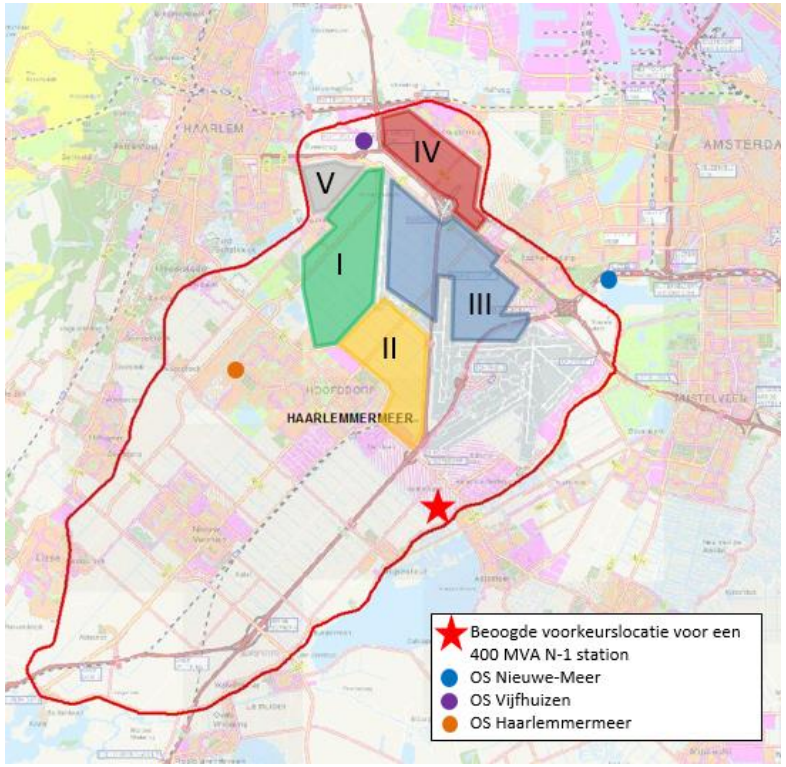
Deelgebieden

Als eerste is het de verwachting dat het zonnecarré in 2030 nog niet volledig aangelegd is. Liander rekent in dit voorstel met de waarden van het uiteindelijke zonnecarré en deze kunnen afwijken van het nu ingediende bod.

- Deelgebied I en II. Beide deelgebieden hebben een opgesteld vermogen van elk 175 MW. Beide deelgebieden (350MW) kunnen samen aangesloten worden via één 150kV-aansluiting op onderstation A4-zone (zie zoekgebied).
- Deelgebied III heeft een verwacht vermogen van 350 MW. Dit vermogen kan alleen via één 150 kV-aansluiting aangesloten worden op OS Nieuwe-Meer. In de huidige installatie is daar momenteel geen ruimte voor en deze voorziening zal gerealiseerd moeten worden.
- Deelgebied IV heeft een verwacht vermogen van 150 MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 20 of 40 MW per aansluiting en aangesloten worden op de 20kV aansluitingen op OS Vijfhuizen.
- Deelgebied V heeft een verwacht vermogen van 50MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 10 of 20 MW per aansluiting en op de 20kV aansluiten onderstation Vijfhuizen.

Dit voorstel laat één van de mogelijke oplossingen zien om het zonnecarré aan te sluiten. Er zijn verschillende manieren om het zonnecarré aan te sluiten. Dit voorstel is gemaakt op basis van het efficiënt gebruiken van maatschappelijke middelen en ruimtelijke inpassing op stations. Ondanks dat er andere mogelijke oplossingen zijn is het noodzakelijk dat een deel van de velden op TenneT aangesloten wordt (150 kV). Het vermogen per 150 kV aansluiting is maximaal 350 MW, op 20 kV is dit 20 MVA. Als alles op 20 kV zal worden aangesloten betekent dit dat er minimaal 45 aansluitingen op onderstations moeten worden gerealiseerd en dit is qua fysieke aansluitruimte niet wenselijk.

We benadrukken dat clusteren noodzakelijk is. In de afgelopen periode zijn er verschillende aanvragen gedaan in het zoekgebied voor zonneweides door verschillende ontwikkelaars. Voor het clusteren van deze aanvragen verwacht Liander sturing vanuit de gemeente ter voorkoming van extra impact op de ondergrondse en bovengrondse openbare ruimte.

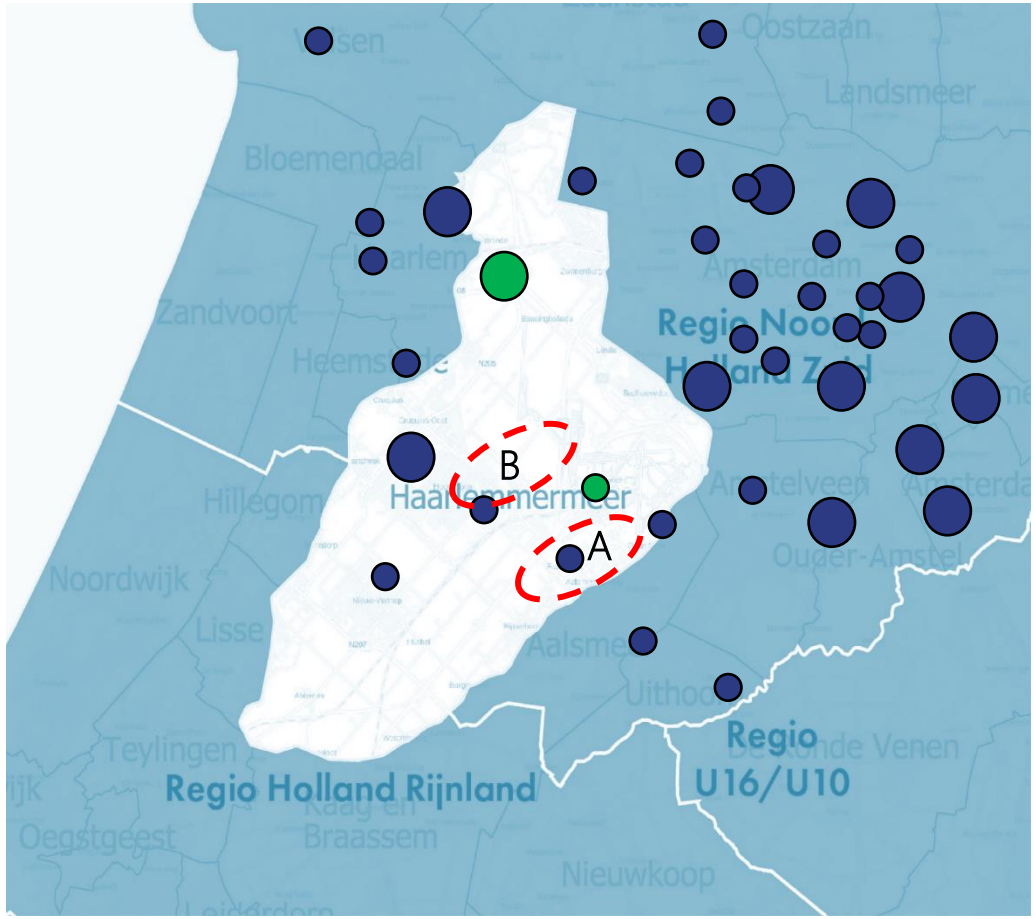


2. Strategie | benodigde netaanpassingen: bestaande stations (1/2)

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Schiphol Centrum	50 / 10	72	80 N-1 MVA fysiek, bouwkundig 120 MVA N-1	Planning wordt gemaakt met Schiphol					Specifiek klantstation voor Schiphol. Station dient vernieuwd te worden en tegelijkertijd zal capaciteit uitgebreid worden. Op dit moment wordt in gesprek met Schiphol een planning opgesteld.
HS	Vijfhuizen	150 / 50 / 10	200	160	2022	6,8	13,6	2.880	3.520	Uitgebreid met 160 MVA op 20 kV, uitbreiding 150 kV-velden
TS	Nieuw Vennep	50 / 10	36	Nee, OS A4 zone neemt deel over	n.v.t.	2,9	5,7	1.800	2.200	Vooralsnog geen uitbreidingsplannen op dit station. De nieuwe stations in de A4-zone dienen te zorgen voor de nodige capaciteitsuitbreiding.
HS	Hoofddorp	150 / 10	40	n.t.b., OS A4 zone neemt op korte termijn deel over	n.v.t.					Vooralsnog geen uitbreidingsplannen op dit station. Situatie is nijpend. De nieuwe stations in de A4-zone dienen te zorgen voor de nodige capaciteitsuitbreiding. Als tussenoplossing wordt deel vermogen omgeschakeld naar ander station in de buurt.
HS	Haarlemmermeer	150 / 50 / 20 / 10	200	Nee, OS A4 zone neemt deel over	n.v.t.					20 kV zit vol, ontheffing om veiligstelling te verlaten.
TS	Rozenburg	50 / 10	79	Nee, OS A4 zone neemt deel over						Dit station zit vol en staat op rood. De nieuwe stations in de A4-zone dienen te zorgen voor de nodige capaciteitsuitbreiding.
HS	Nieuwbouw A4-zone 1	150 / 20	-	400	2025	19,4	39,9	30.000	80.000	Druk is hoog, sinds 2014 in gesprek over locatie. Situatie is nijpend op korte termijn dient locatie vastgesteld te worden.
HS	Nieuwbouw A4-zone 2	150 / 20	-	ntb	n.t.b.					Parallel opstarten met A4-zone 1
Totaal						29,1	59,2	34.680	85.720	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

3. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations (2/2)



Uitbreidingen gepland op bestaand station

Zoekgebied nieuw station

februari 2021

Zoekgebied nieuw station	Inschatting haalbaarheid voor 2030
A - A4-zone	✓
B – A4 zone west	?

Status van zoekgebieden

Zoals uit de netimpactanalyse blijkt verwacht Liander dat 5 van de 6 stations in de regio de maximale transportcapaciteit zullen bereiken, ruim voor 2030. Om dit op te lossen zijn er op 2 stations uitbreidingen gepland en lopen er 2 trajecten voor zoekgebieden.

Het eerste station van 400 MVA is gepland op de Incheonweg in Rozenburg. Er is overeenstemming over de grondaankoop en Liander, TenneT en gemeente zijn in gesprek met belangrijke stakeholders en bewoners in het gebied. De planning is om dit station op te leveren in 2025 waardoor er in de wijde omtrek weer transportcapaciteit in het energie systeem beschikbaar komt.

Het tweede station moet aan de andere kant van de A4 komen. Zodra het traject van het eerste station iets duidelijker is en dit proces loopt, gaan Liander en TenneT gelijk door met het verwerven van grond voor dit tweede station. Afhankelijk van deze snelheid zou dit station deels parallel gebouwd kunnen worden aan het eerste station. Planning oplevering is nog niet duidelijk i.v.m. de vele afhankelijkheden.

Tijdig veiligstellen van ruimte voor nieuwe stations

Om de knelpunten op te lossen, is gekeken naar welke netaanpassingen nodig zijn. Op basis van de aangeleverde gegevens verwachten we 2 nieuwe HS/MS stations te moeten realiseren. Hier geldt een gemiddelde realisatietijd van 5 - 7 jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig RES ambities te kunnen halen, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen te organiseren. In de aanbevelingen zijn een aantal tips te vinden. Op de volgende pagina zijn andere benodigde netaanpassingen toegelicht.

NB. De zoekgebieden voor nieuwe stations zijn indicatief.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie (1/3)

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio Haarlemmermeer. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	veel potentie	veel potentie	Er is nog restcapaciteit op een aantal stations. Voor het zonnecarré is het wenselijk dat restcapaciteit op stations maximaal benut wordt.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	veel potentie	veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Dan hoeft immers minder energie getransporteerd te worden. Er kan hierbij gedacht worden aan het aansluiten van opwek achter grote verbruikers (bijvoorbeeld datacenters).
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	Redelijk veel potentie	Veel potentie	Het wind zoekgebied is geschrapt. Het toevoegen van windenergie is systeemefficient omdat de tijd waarin energie wordt opgewekt vaak complementair is aan zonne-energie.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen zeer veel kansen voor clustering omdat het grootschalige projecten zijn. Als er in het zonnecarré zonneprojecten worden geclusterd kan het op TenneT aangesloten worden. Daarnaast wordt door clustering voorkomen dat er onnodig veel aansluitingen nodig zijn.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Redelijk veel potentie	Redelijk veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. Ook cable pooling levert heel veel op voor het efficiënt benutten van de netten. In de bijlage is een toelichting te vinden op deze ontwerpprincipes.

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied (2/3)

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze subregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		Zoekgebied 1 is het zonnecarré. Gemeente Haarlemmermeer heeft samen met Liander en TenneT een voorstel uitgewerkt om aan te sluiten. Dit is een voorbeeld van een goede samenwerking in het verder uitwerken van grootschalige opwekprojecten, zie de volgende slide voor de specifieke aansluiting.

59

3. Aanbevelingen | gezamenlijk uitvoeringsprogramma (3/3)

Uitvoering van de RES is een complex proces waarbij verschillende partijen besluiten en afhankelijkheden op elkaar af moeten stemmen. Graag richten we hiervoor gezamenlijk een governance in die onder meer helder maakt hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld en besluiten worden genomen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen (overheden, marktpartijen, netbeheerder) met elkaar samenwerken.

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

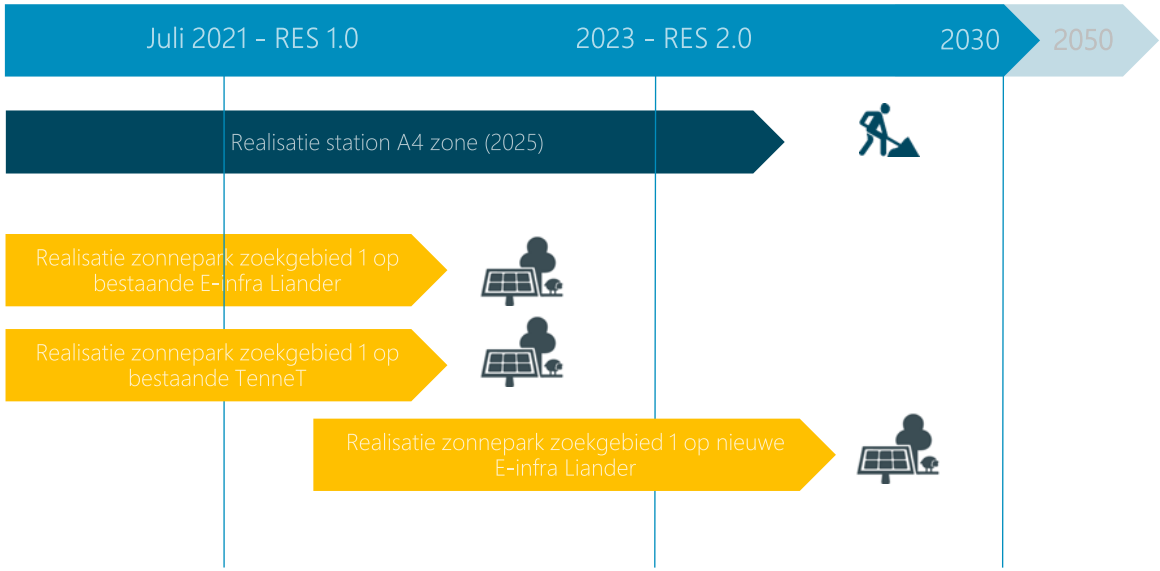
In een dergelijk uitvoeringsprogramma kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de energie-infrastructuur uitbreidingen te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door verder vooruit te kijken is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Verder vooruit kijken vergroot de kans dat de regionale ambities op tijd gerealiseerd kunnen worden.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben, of op relatief korte termijn uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, kan er in de tussentijd gewerkt worden aan het realiseren van stations-uitbreidingen in andere gebieden.



Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een voorbeeld planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst
We verwachten station A4 zone in 2025 gereed te hebben. De zonplannen in zoekgebied 1 kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet. Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

Deelregio Gooi en Vechtstreek



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

De impact van de RES 1.0

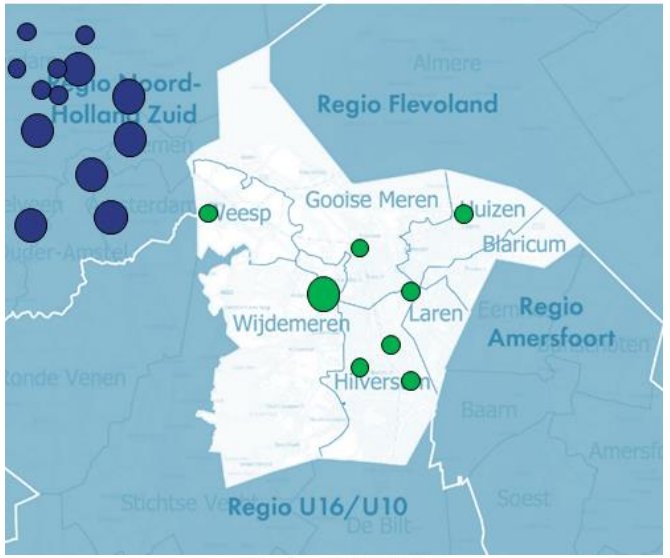
Op basis van de concept-RES concludeerden we dat de duurzame opwek prima gefaciliteerd kon worden door de energie-infrastructuur van Liander. Het ging hierbij om grootschalige opwek door ‘zon op land’ en ‘wind op land’. Maar door gebrek aan draagvlak moest de regio plannen veranderen, waardoor nu vooral wordt ingezet op het grootschalig opwekken van zonne-energie op daken. Deze zonneprojecten zullen vooral aangesloten worden op de middenspannings- en laagspanningsnetten in de regio. Dit zorgt voor extra druk op het netwerk en kan voor knelpunten zorgen op het gebied van capaciteit en spanningskwaliteit.

Ook door de groeiende vraag naar elektriciteit verwachten we knelpunten. Op sommige plekken in de Gooi en Vechtstreek is het netwerk oud en heeft het minder capaciteit. We hebben een regiostudie uitgevoerd om de gebieden met de grootste knelpunten in kaart te brengen. We verwachten dat in 2030 op vier stations de maximale capaciteit bereikt wordt door de groeiende vraag naar elektriciteit. Het gaat om de volgende stations:

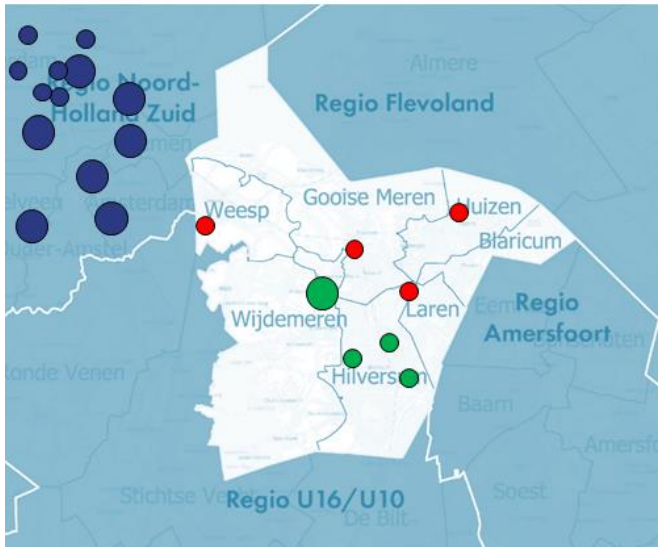
- OS Weesp: Door de groei van woningbouw, het verduurzamen van de bestaande stad, de komt van elektrisch vervoer en de groei van een aantal zakelijke klanten wordt de maximale capaciteit van dit station bereikt. Op dit moment vinden gesprekken plaats met de gemeente Weesp om OS Weesp uit te breiden en een nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.
- OS Naarden: Dit station bereik de maximale capaciteit na 2030. Daarnaast moeten er ook kwaliteitsverbeteringen worden doorgevoerd. Er is een plan om een nieuw station (OS Crailo, zie hieronder) te bouwen. Dit station kan een deel van de belasting van OS Naarden overnemen.
- OS Huizen: Dit station bereik de maximale capaciteit na 2030. Daarnaast moeten er ook kwaliteitsverbeteringen worden doorgevoerd. Ook hier kan het nieuwe station Crailo een deel van de belasting opvangen.
- OS Crailo: De komende jaren wordt een nieuw station gebouwd: OS Crailo. De gemeente is hier nauw bij betrokken. Dit station is begin 2024 gereed.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen en uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Teruglevering 2030



Verbruik 2030



2. Analyse netimpact: aanbevelingen aan de regio

Aanbevelingen

- Aangezien de zoekgebieden van Gooi en Vechtstreek nog niet concreet zijn, is het lastig om te bepalen waar de knelpunten zich precies zullen voordoen. De komende periode is het belangrijk om zeer vroeg in het proces af te stemmen over de mogelijke locaties voor zonnedakprojecten. Zo kunnen we tijdig de impact op de energie-infrastructuur bepalen en investeringen doen om de opwek te kunnen faciliteren.

- Breng de energievraag rond mobiliteit, industrie en de gebouwde omgeving scherper in kaart, zodat het netwerkontwerp toekomstbestendig blijft.

- Door de verschoven focus op het grootschalig opwekken van zonne-energie op daken, is er een grotere impact op de middenspannings- en laagspanningsnetten. Het is van belang om de netbeheerder tijdig te betrekken bij planvorming rondom zon op dak projecten, om zo de haalbaarheid van projecten te vergroten.

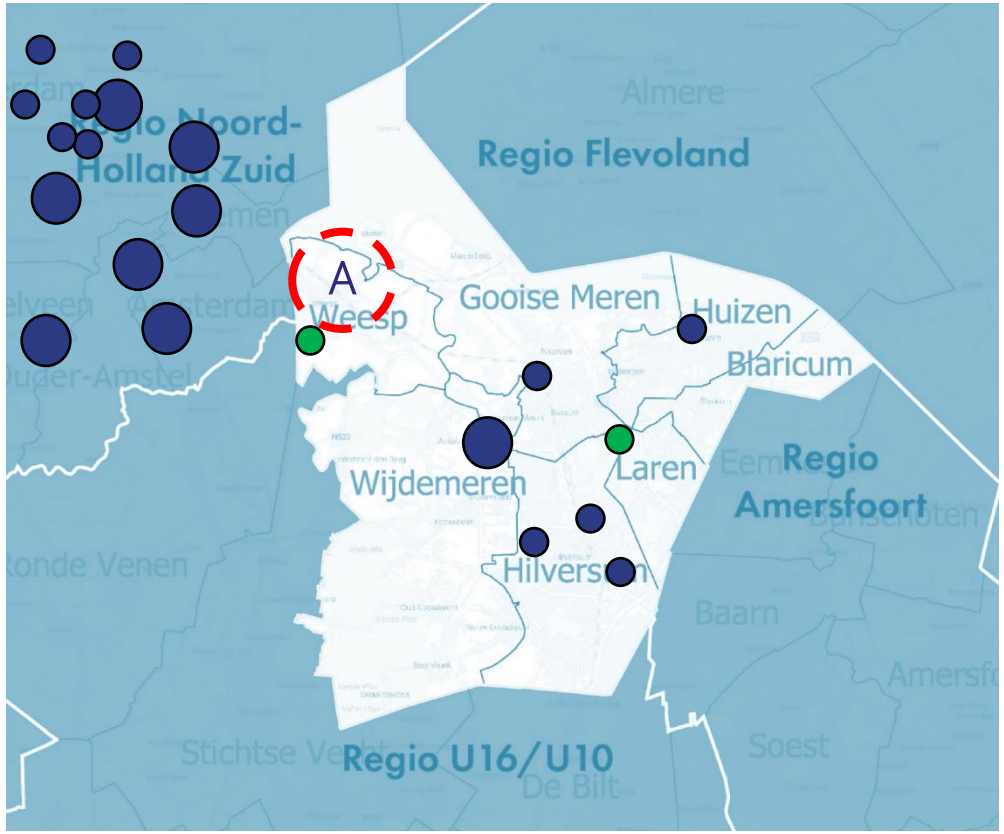


3. Strategie | benodigde netaanpassingen: bestaande stations (1/2)

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Weesp	50 / 10	40	40	2023	1,7	3,4	1.800	2.200	OS Weesp zal worden omgebouwd naar 20 / 10 kV station en wordt dan gevoed vanuit het nieuw te bouwen OS Weesp Noord. Komt provisorium voor velden bij, aantal velden (voorlopige schatting 8, waarvan 2 gereserveerd voor woningbouw) IBN eind 2021.
TS	Hilversum Jonkerweg	50 / 10	36	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Hilversum Raafstraat	50 / 10	36	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Hilversum Noorderbegraafplaats	50 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Hilversum Crailo	50 / 10	12	24	2023	1,7	3,4	1.800	2.200	Uitbreiding van station
TS	Naarden	50 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Huizen	50 / 10	36	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	s-Graveland 150 kV	150/50/10	200	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
HS	Weesp Noord	150/20	0	80	2024	2,9	5,7	1.800	2.200	In eerste instantie nieuw station van 80 MVA met mogelijkheid tot uitbreiding naar 160 MVA. Doordat station Weesp wordt overgezet van het station Amstelveen naar dit station is gaat er direct 40MAV naar OS Weesp waardoor effectief 40 MVA extra aan capaciteit ontstaat. Gesprekken met gemeente over nieuwe locatie verlopen moeizaam.
Totaal						6,3	12,5	5.400	6.600	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

3. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations (2/2)



Uitbreidingen gepland op bestaand station

Zoekgebied nieuw station

Zoekgebied nieuw station	Inschatting haalbaarheid voor 2030
A – Weesp Noord	✓

Status van zoekgebied nieuw station

Zoals uit de netimpactanalyse blijkt verwacht Liander dat op 4 stations de maximale transportcapaciteit wordt bereikt.
Om dit op te lossen zijn er op 2 stations uitbreidingen gepland en loopt het traject naar een zoekgebied in de regio Weesp Noord. Er is een locatie studie afgerond en er lopen gesprekken tussen Liander en grondeigenaren.

Tijdig veiligstellen van ruimte voor nieuwe stations

Om de knelpunten op te lossen, is gekeken naar welke netaanpassingen nodig zijn. Op basis van de aangeleverde gegevens verwachten we 1 nieuw HS/MS station te moeten realiseren. Hier geldt een gemiddelde realisatietijd van 5 - 7 jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig RES ambities te kunnen halen, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen te organiseren. In de aanbevelingen zijn een aantal tips te vinden. Op de volgende pagina zijn andere benodigde netaanpassingen toegelicht.

NB. De zoekgebieden voor nieuwe stations zijn indicatief.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie (1/3)

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio Gooi en Vechtstreek. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	Veel potentie	Veel potentie	Er is restcapaciteit op een aantal stations. Het heeft meerwaarde om meer gebruik te maken van de bestaande capaciteit.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	Veel potentie	Veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt verbruikt, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Een zeer groot deel van het bod bestaat uit zon op daken. Begin met daken waar verbruik is in geclusterde gebieden (bijvoorbeeld industrieterreinen).
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	Zeer veel potentie	Weinig potentie	Wind is uit het bod 1.0 geschrapt. Het toepassen van wind aan de zoekgebieden is systeemefficient.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Veel potentie	Weinig potentie	Het 1.0 bod is fors verlaagd en de overgebleven zoekgebieden liggen ver uit elkaar. Daarmee is de potentie om de clusteren minimaal.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Veel potentie	Zeer Veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. Een groot deel van het bod bestaat uit zon op daken en het aftoppen zorgt ervoor dat er op een MS / LS kabel meer panelen kunnen worden aangesloten.

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied (2/3)

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze subregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		Zoekgebied 1 is een zonzoekgebied rondom rijksweg. In het zoekgebied staat een klein vermogen ingetekend. Als het vermogen onder de 2 MW blijft kan dit op één MS kabel worden aangesloten. De ligging van dit zoekgebied is in de omgeving van een nieuw te bouwen station en kan hier op aangesloten worden.
10		Dit zoekgebied is een zonneweide en het vermogen is beperkt. Als het vermogen onder de 2 MW blijft kan dit op één MS kabel worden aangesloten. Indien er op stations geen aansluitmogelijkheden zijn (vrije velden) kan er onderzocht worden of dit project achter een bestaande grootverbruiker kan worden aangesloten.

Zon op daken:
Het overgrote deel (98%) van het bod bestaat uit zon op daken. Dit heeft forse impact op het laag- en middenspanningsnet. Liander beveelt aan om zon op daken te stimuleren in een omgeving waar veel verbruik is (bijvoorbeeld industrieterreinen). Een aanvullende stap is het aftoppen van zonnepanelen, hierdoor wordt het maximale vermogen van de panelen beperkt en komt deze piekbelasting niet op het net terecht. Door deze ingreep kan er op dezelfde kabel meer vermogen aan zonnepanelen worden aangesloten.
Liander is bezig met het in kaart brengen van het MS-net door een regiostudie uit te voeren. De verwachting is dat deze later dit jaar opgeleverd wordt en dat de capaciteiten en knelpunten van het MS net inzichtelijk worden gemaakt.

3. Aanbevelingen | gezamenlijk uitvoeringsprogramma (3/3)

Uitvoering van de RES is een complex proces waarbij verschillende partijen besluiten en afhankelijkheden op elkaar af moeten stemmen. Graag richten we hiervoor gezamenlijk een governance in die onder meer helder maakt hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld en besluiten worden genomen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen (overheden, marktpartijen, netbeheerder) met elkaar samenwerken.

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

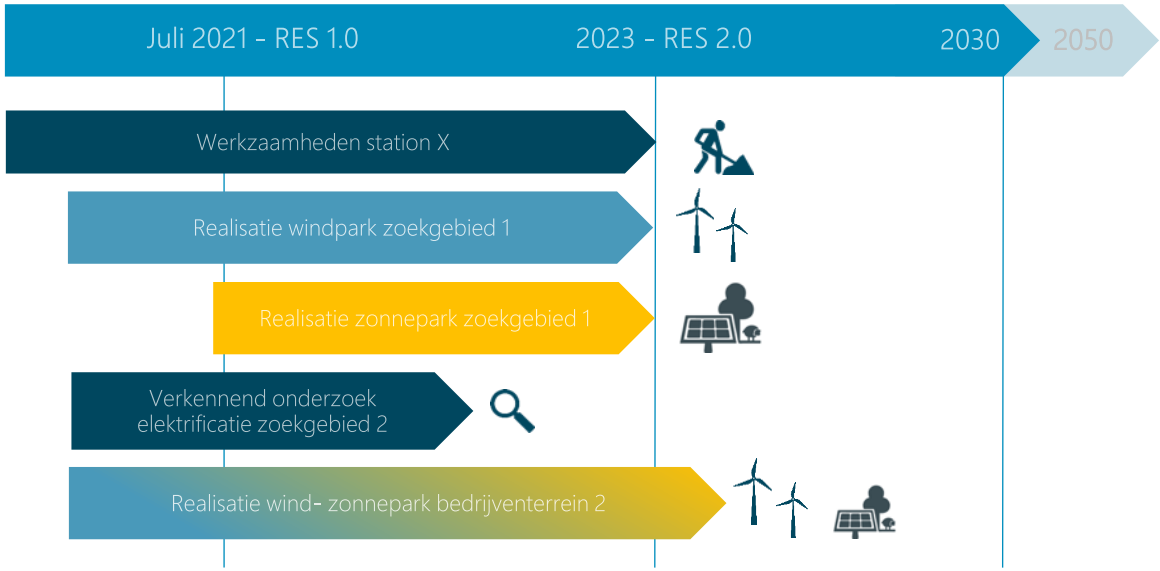
In een dergelijk uitvoeringsprogramma kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de energie-infrastructuur uitbreidingen te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door verder vooruit te kijken is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Verder vooruit kijken vergroot de kans dat de regionale ambities op tijd gerealiseerd kunnen worden.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

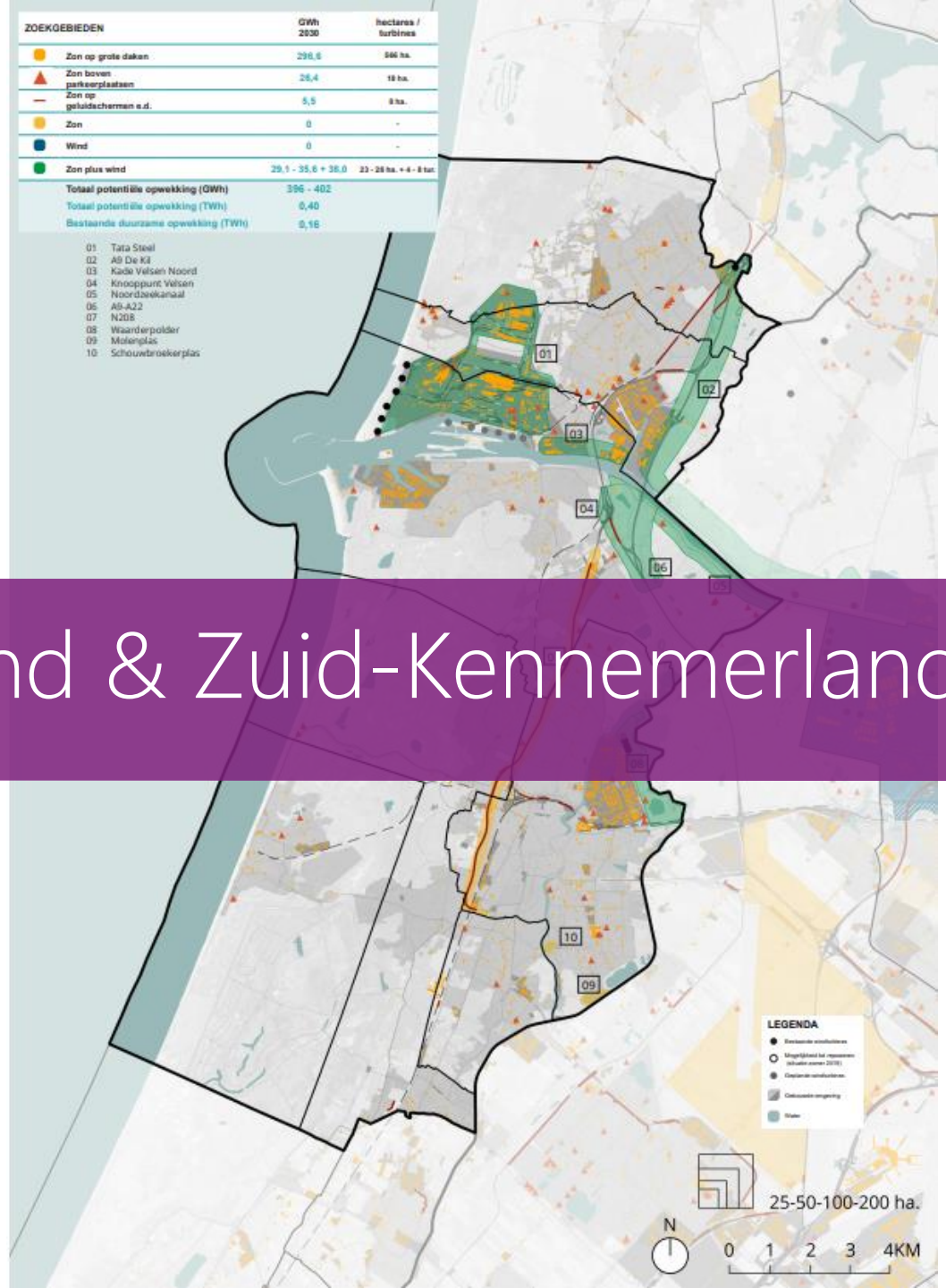
Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben, of op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, kan er in de tussentijd gewerkt worden aan het realiseren van stations-uitbreidingen in andere gebieden.



Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een voorbeeld planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst
We verwachten station X in 2023 gereed te hebben. De wind- en zonplannen in zoekgebieden 1 en 2 kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet d.m.v. 1 of 2 gecombineerde aansluitingen waar cablepooling toegepast wordt. Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

Deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

De impact van de RES 1.0

Het bod in de regio is verhoogd ten opzichte van de concept RES. De grootste verandering is de hogere opbrengst van zon op dak (+145 GWh). Dit kan worden verklaard doordat er meer technisch potentieel lijkt te bestaan voor zon op dak (onder andere door efficiëntere zonnepanelen en het benutten van daken op het noorden).

De verwachting is dat in 2030 op zes stations de maximale capaciteit is bereikt. Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende transformatorstations de maximale capaciteit bereiken:

- Station Beverwijk: door grootschalig zon op dak
- Station Velsen: door grootschalig zon op dak en zonneweides in de regio
- Station Uitgeest: door grootschalig niet gebouw gebonden zon opwek in de regio Alkmaar

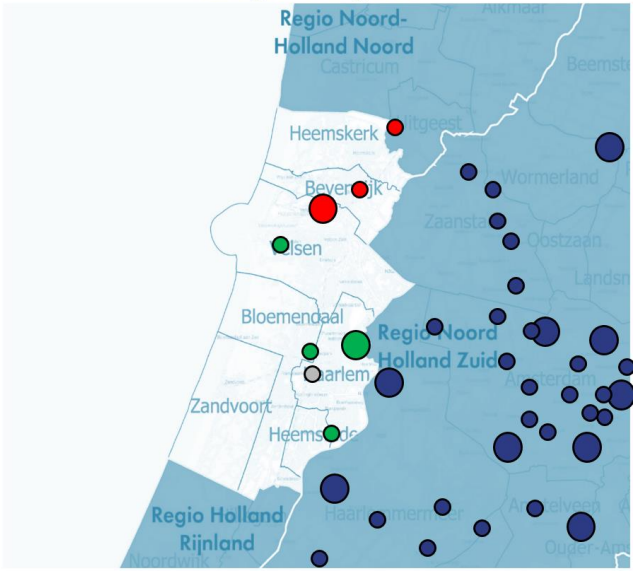
Daarnaast hebben de stations in de IJmond weinig vrije "stopcontacten", de zogenaamde velden, om grote energievragers en –opwekkers aan te sluiten. Aan de afnemerskant (door toenemende energievraag) zijn er vijf transformatorstations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt voor 2030:

- Station Beverwijk: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer
- Station Uitgeest: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer
- Station Waardepolder: door datacenters en overige industriële energievraag
- Station Overveen: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer
- Station Schalkwijk: door de warmtetransitie en elektrisch vervoer

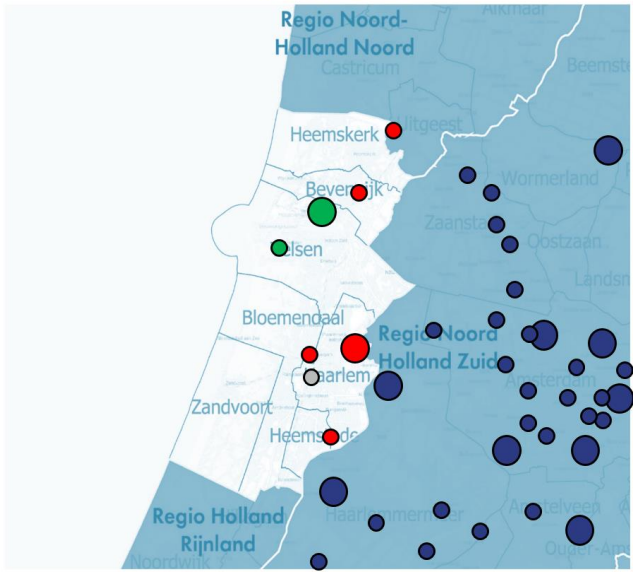
Aanbevelingen

- Het is interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit. Bij voorkeur wordt er zon ontwikkeld op en rondom industrieterreinen waar al veel verbruik is.
- Combineer wind en zon en maak gebruik van cable-pooling: de combinatie van wind en zon komt terug in meerdere zoekgebieden. Door wind en zon op één aansluiting wordt het netwerk efficiënt ingezet. Bovendien kan door een goede wind en zon verdeling meer duurzame energie opgewekt worden binnen dezelfde netcapaciteit dan wanneer voor wind óf zon gekozen wordt. Rondom het Noordzeekanaal gebied ligt potentie voor een dergelijke oplossing.

Teruglevering 2030



Verbruik 2030

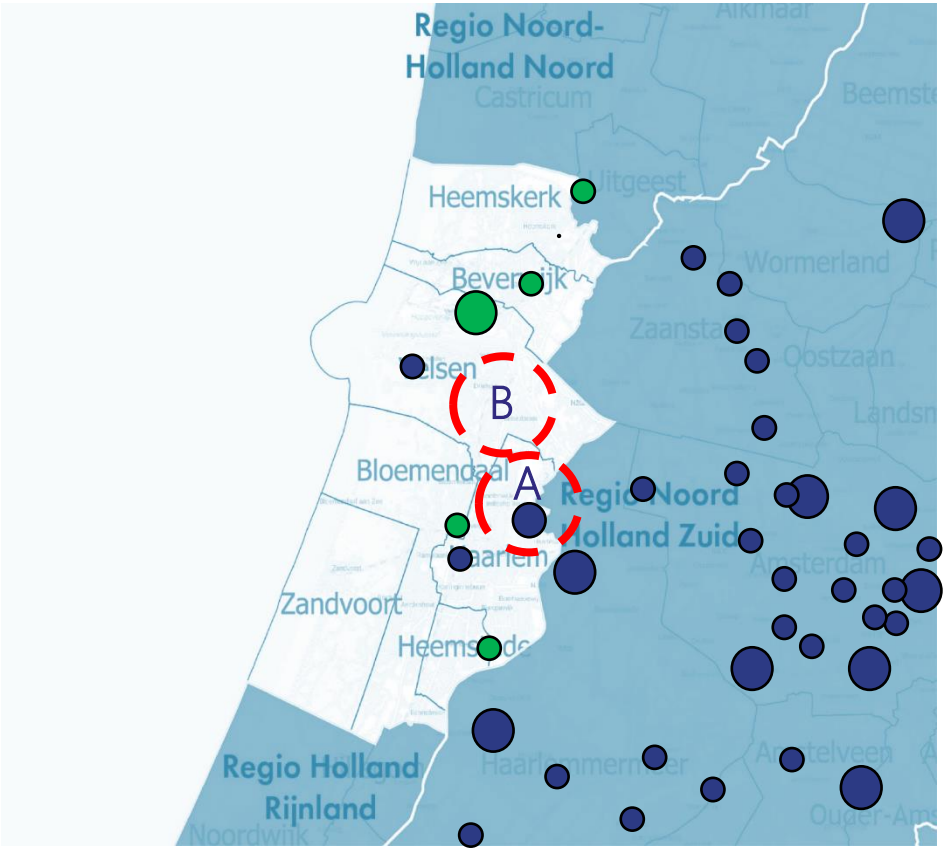


2. Strategie | benodigde netaanpassingen: bestaande stations (1/2)

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan (MVA) *	Inbedrijf-stelling **	Kosten (in miljoenen €)		Benodigde ruimte (m2) **		Toelichting ***
TS	Beverwijk	50 / 10	40	40	2028	2,9	5,7	1.800	2.200	Loopt naar verwachting vol in 2027. Het onderstation wordt verzwaard door het bijplaatsen van een extra 40 MVA transformator.
TS	Haarlem West	50 / 6	35	n.t.b.	n.t.b.					Technisch verouderd, wordt naar verwachting rond 2025 uit bedrijf genomen. Grondpositie behouden voor eventueel uitbreiding op langere termijn >2030.
TS	IJmuiden	50 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.					Op dit moment geen plannen voor uitbreiding voor 2030. Verwachting is dat na 2030 utibreiding noodzakelijk is.
TS	Oorkondelaan	50 / 10	20	40	2025	2,9	5,7	1.800	2.200	Uitbreiding nodig door energietransitie ontwikkelingen en nieuwbouw. Idee is dat het station wordt omgebouwd van verdeelstation naar regelstation en een capaciteitsuitbreiding komt van 40 MVA
TS	Overveen	50 / 10	67	12	2024	1,6	3,1	900	1.100	Loopt naar verwachting in 2030 vol. Grond aangekocht om station uit te kunnen breiden
TS	Schalkwijk	50 / 6	20	20	2030	1,6	3,1	900	1.100	Om de energietransitie te kunnen blijven faciliteren zal station Schalkwijk op langere termijn (+/- 10 jaar) moeten uitbreiden (op eigen terrein).
TS	Uitgeest	50 / 10	40	40	2026	2,9	5,7	1.800	2.200	Voor uitbreiden van Uitgeest is het noodzakelijk dat op Velsen een 50 kV veld vrij is.
TS	Velsen	50 / 10	36	140 MVA (150 / 50 kV)	2028	6,8	13,6	2.880	3.520	1 50 kV veld komt mogelijk vrij. Mogelijk kan Uitgeest hier op aangesloten.
HS	Waarderpolder	150/10	111	n.v.t.	n.v.t.					Loopt vol. Beoogde oplossing is het realiseren van een nieuw onderstation op Liander locatie Waarderpolder II
TS	Haarlem Noordelijk	50 / 10	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.					Om de ontwikkelingen rondom energietransitie te faciliteren gaan we op zoek naar een locatie.
HS	Waarderpolder 2	150/20	-	200	n.t.b.	8,6	17,1	15.000	40.000	Ten behoeve van de ontlasting van de omliggende stations stichten van een nieuw station. Grond beschikbaar op eigen terrein Liander Hofmanweg.
Totaal						27,3	54	25.080	52.320	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

2. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations (2/2)



Uitbreidingen gepland op bestaand station

Zoekgebied nieuw station

Zoekgebied nieuw station	Inschatting haalbaarheid voor 2030
A Waarderpolder 2	✓
B Noordelijk Haarlem	?

Status van zoekgebieden voor nieuwe onderstations

Zoals uit de netimpactanalyse blijkt, verwacht Liander dat op 6 stations in de regio de maximale transportcapaciteit wordt bereikt voor 2030. Om dit op te lossen zijn er op 5 stations uitbreidingen gepland en lopen er twee trajecten voor het zoeken naar een nieuwe locatie voor een onderstation. In de Waardepolder wordt er gekeken of de Liander locatie van de Hofmanweg (oude bedrijfsvoeringscentrum) kan worden omgebouwd tot onderstation. Verder wordt er een eerste omgevingsscan uitgevoerd voor een mogelijk nieuw te bouwen station rondom Haarlem, Santpoort en Velzen-zuid.

Tijdig veiligstellen van ruimte voor nieuwe stations

Om de knelpunten op te lossen, is gekeken naar welke netaanpassingen nodig zijn. Op basis van de aangeleverde gegevens verwachten we 2 nieuwe HS/MS stations te moeten realiseren. Hier geldt een gemiddelde realisatietijd van 5 - 7 jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig RES ambities te kunnen halen, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen te organiseren. In de aanbevelingen zijn een aantal tips te vinden. Op de volgende pagina zijn andere benodigde netaanpassingen toegelicht.

NB. De zoekgebieden voor nieuwe stations zijn indicatief.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie (1/3)

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio IJmond en ZuidKennermerland. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	veel potentie	veel potentie	Een aantal stations bereiken de maximale transportcapaciteit voor teruglevering. Het is efficiënt om de zoekgebieden op andere stations aan te sluiten waar nog restcapaciteit beschikbaar is.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	veel potentie	veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod aan elkaar te koppelen. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Dan hoeft immers minder energie getransporteerd te worden. Bij voorkeur wordt er zon ontwikkeld op en rondom industrieterreinen waar al veel verbruik is. Dit geldt met name voor de Waarderpolder en het Tata Steel terrein.
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	veel potentie	veel potentie	De hoeveelheid wind is omlaag gebracht in het huidige bod ten opzichte van de concept RES. Meer wind vermogen is goed voor systeemefficiëntie.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen veel kansen voor clustering. Dat houdt in dat een paar grootschalige projecten in plaats van meerdere kleine projecten veel opleveren voor systeemefficiëntie. Mogelijkheden daarvoor liggen qua infrastructuur bij zoekgebieden 2 tot en met 6.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	redelijk veel potentie	Zeer veel potentie	Er zijn een aantal zoekgebieden waarin zon en wind dicht bij elkaar liggen. Hier kan cable-pooling bijdragen aan het efficiënt benutten van de netten. In de bijlage is een toelichting te vinden op dit ontwerpprincipe. Verder is aftoppen van vermogen een goede manier om systeemefficiëntie te verhogen. Door het grotere aandeel zon op daken kan het laag- of middenspanningsnet overbelast raken. Door op piek momenten af te toppen kan er meer vermogen worden aangesloten op dezelfde infrastructuur

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied (2/3)

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze subregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		Zoekgebied Tatasteel: zon en windzoekgebied. Door zon en wind gecombineerd aan te sluiten vlakbij een grote verbruiker kan dit systeemmefficefficient worden aangesloten.
2,3,4,5, en 6		Van een aantal stations in de buurt van deze zoekgebieden (Beverwijk, Uitgeest en Velsen) is de verwachting dat deze door teruglevering hun maximale capaciteit overschrijden. De grootste drijver daarvan is zon op dak. De zoekgebieden in de omgeving bestaan uit gecombineerde zon en wind projecten, de meeste zijn kleinschalig (in totaal ~18 MW zon, ~6 MW wind). Het is systeem efficiënt om al deze kleine projecten te clusteren naar 1 project en deze aan te sluiten op 1 station met restcapaciteit. Eén van de mogelijkheden is aansluiten op het nieuw te bouwen station in het Westelijk havengebied van Amsterdam.
7		In dit zoekgebied staat geen vermogen ingetekend.
8		Door wind en zon te combineren in de omgeving van een industriegebied kan dit systeemefficient aangesloten worden: er kan direct achter een verbruiker aangesloten worden, en bij voldoende verbruikers wordt de geleverde energie direct verbruikt.
9 en 10		Deze zoekgebieden worden in RES 2.0 meegenomen.

3. Aanbevelingen | gezamenlijk uitvoeringsprogramma (3/3)

Uitvoering van de RES is een complex proces waarbij verschillende partijen besluiten en afhankelijkheden op elkaar af moeten stemmen. Graag richten we hiervoor gezamenlijk een governance in die onder meer helder maakt hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld en besluiten worden genomen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen (overheden, marktpartijen, netbeheerder) met elkaar samenwerken.

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

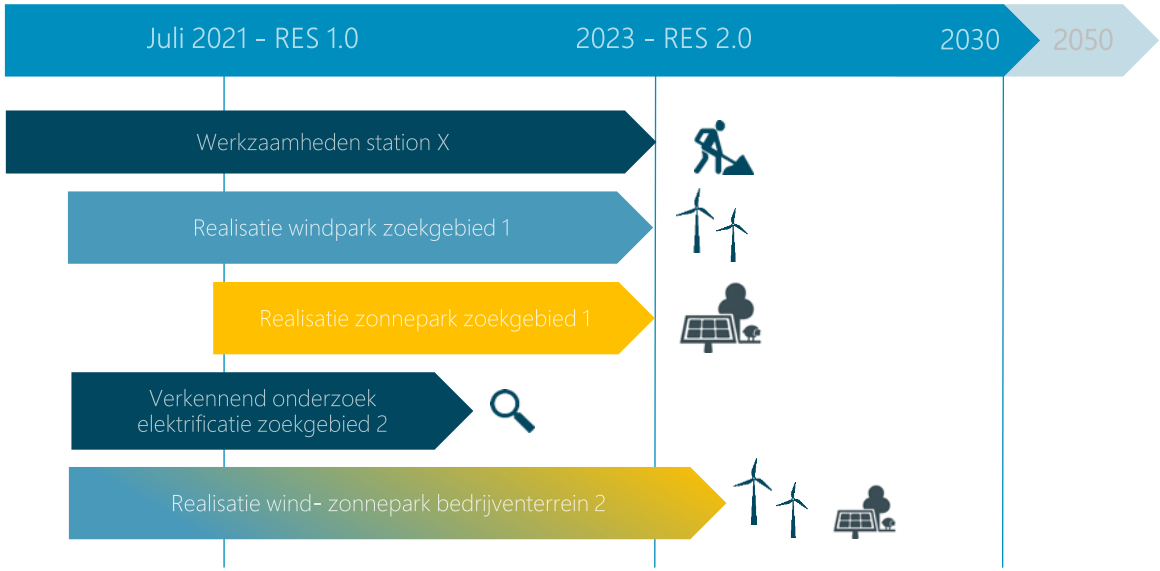
In een dergelijk uitvoeringsprogramma kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de energie-infrastructuur uitbreidingen te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door verder vooruit te kijken is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Verder vooruit kijken vergroot de kans dat de regionale ambities op tijd gerealiseerd kunnen worden.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben, of op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, kan er in de tussentijd gewerkt worden aan het realiseren van stations-uitbreidingen in andere gebieden.



Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een voorbeeld planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst
We verwachten station X in 2023 gereed te hebben. De wind- en zonplannen in zoekgebieden 1 en 2 kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet d.m.v. 1 of 2 gecombineerde aansluitingen waar cablepooling toegepast wordt. Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

Deelregio Zaanstreek-Waterland



1. Analyse netimpact: capaciteit op elektriciteitsstations

In de concept-RES ging de deelregio vooral uit van het opwekken van duurzame energie door zon op dak. In de RES 1.0 staat ook potentie voor windturbines en zon, bijvoorbeeld langs het Noordzeekanaal en in Waterland rondom Marken. Met direct betrokkenen moet deze maximale potentie voor grootschalige opwek nog verder verkend worden op haalbaarheid en draagvlak. Maar vanuit de energie-infrastructuur is de combinatie van wind- en zonne-energie een positieve ontwikkeling. Immers, als de wind hard waait, schijnt de zon vaak minder hard en andersom. Hierdoor kan het elektriciteitsnet efficiënter worden gebruikt.

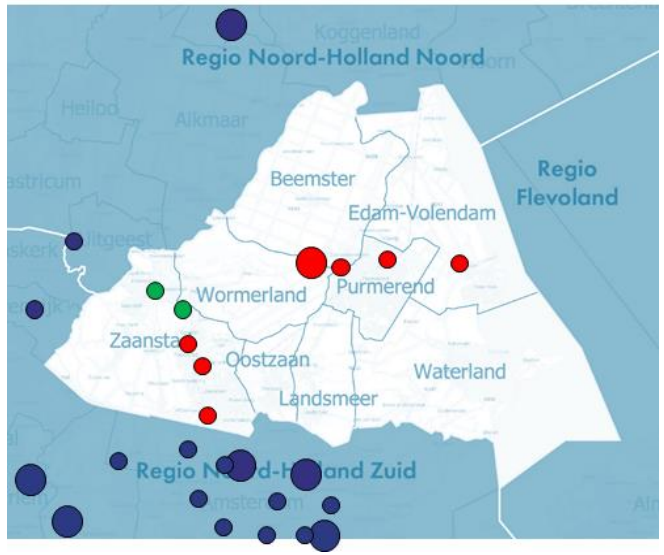
De belangrijkste bevindingen uit de netimpactanalyse:

- Het merendeel van de transformatorstations heeft voldoende capaciteit om de zoekgebieden voor grootschalige opwek binnen Zaanstreek Waterland aan te sluiten. Alleen transformatorstation Edam heeft op dit moment onvoldoende capaciteit voor de zoekgebieden in Waterland. De investeringslijn van Liander gaat echter al uit van de bouw van een nieuw transformatorstation in de omgeving van Purmerend, waardoor ook deze zoekgebieden vóór 2030 aangesloten kunnen worden. Voor alle transformatorstations geldt wel dat de 'stopcontacten' schaars zijn.

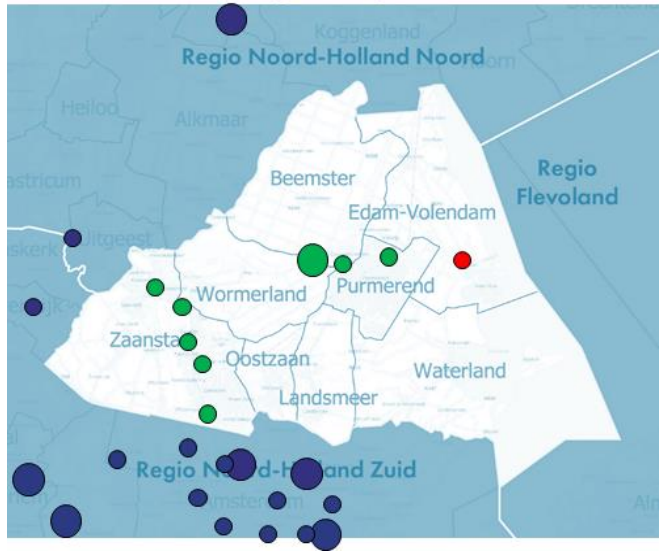
- Zon op dak brengt uitdagingen met zich mee in de lokale netten. Zon op dak wordt niet direct op de transformatorstations aangesloten, maar op het middenspannings- of laagspanningsnet. De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lager gelegen netdelen (transformatorstations, kabels) moet verzwaren. Dit zorgt voor een enorme opgave omdat daarvoor veel straten open moeten. Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden, brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee.

- Knelpunten op stations ontstaan door de toenemende vraag naar energie door woningbouw, industrie en elektrische mobiliteit. Dit zorgt voor het bereiken van de maximale capaciteit bij zeven transformatorstations vóór 2030. Op twee stations is voldoende capaciteit tot na 2030. De investeringslijn van Liander gaat uit van drie nieuwe en vijf uit te breiden stations die voor 2030 in bedrijf moeten gaan en die de voorziene knelpunten oplossen. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig de toenemende vraag aan te kunnen sluiten, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen met de regio te organiseren.

Verbruik 2030



Teruglevering 2030



1. Analyse netimpact: aanbevelingen

Door het energiesysteem efficiënt in te richten, zijn er minder uitbreidingen en nieuwe transformatorstations nodig:

- **Cluster opwek.** Door het opwekken van energie te clusteren in een project, zijn minder verbindingen en 'stopcontacten' nodig op het transformatorstation. Zo kunnen de windturbines langs het Noorzeekanaal als één project worden ontwikkeld of als meerdere met idem dito benodigde stopcontacten op het transformatorstation. De stopcontacten zijn schaars op de stations in Zaanstreek Waterland, dus door te clusteren binnen een zoekgebied kunnen uitbreidingen voorkomen worden.

- **Combineer wind en zon en maak gebruik van cable-pooling.** Door wind en zon te combineren op één aansluiting wordt het netwerk efficiënt gebruikt en zijn er minder 'stopcontacten' op het station nodig. Deze mogelijkheid kan verder verkend worden bij het zoekgebied Noordzeekanaal.

- **Combineer vraag en aanbod.** Voor zon op dak is veel draagvlak, maar brengt enorme uitdagingen voor het elektriciteitsnet. Dit vraagt om coördinatie vanuit de regio. Liander adviseert om eerst te beginnen op daken die geclusterd liggen of waar een hoog constant verbruik van energie is. Dit zorgt voor minder kabels en minder transport van energie doordat de opgewekte energie tegelijkertijd verbruikt wordt. Bedrijventerreinen zijn vanuit slim gebruik van het elektriciteitsnet zo' n startpunt. Maar ook de koppeling van grote energievragers (zoals industrie langs het Noordzeekanaal) met grootschalige opwek (wind, zon) kan transport van energie voorkomen. Benut zo' n bestaande energieaansluiting van de industrie óók voor opwek.

- **Plan opweklocaties in de buurt van transformatorstations met teruglevercapaciteit.** Bij de zoekgebieden in Waterland is de afstand tot een transformatorstation groot. Dit vraagt om kabels over lange afstanden door gronden van meerdere eigenaren, waarbij realisatie niet alleen kostbaar en tijdrovend is, maar ook met impact op de omgeving gedurende graafwerkzaamheden. Locaties dicht bij een transformatorstation, zoals langs het Noorzeekanaal rondom Hoogtij, hebben daarom vanuit de energie-infrastructuur de voorkeur.

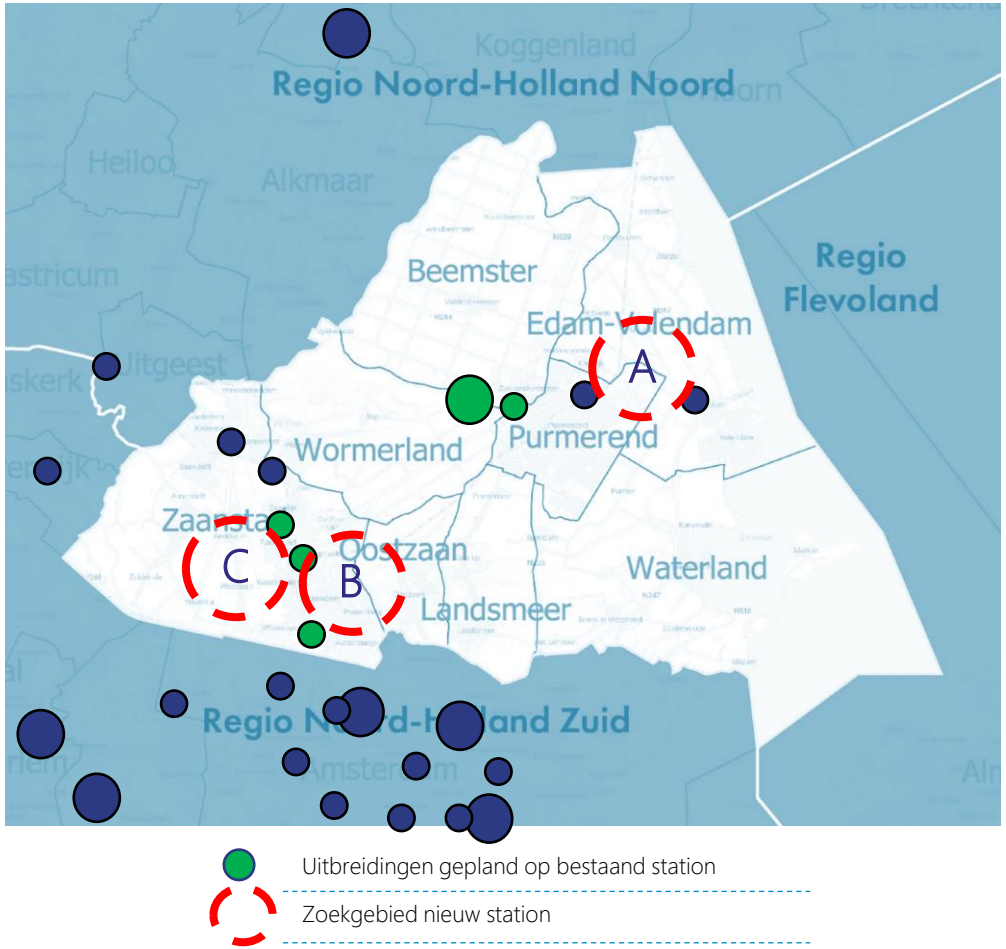


3. Strategie | benodigde netaanpassingen: bestaande stations (1/2)

Netvlak	Onderstation	Spanning	Huidige capaciteit (MVA)	Uitbreiding investeringsplan* (MVA)	Inbedrijf-stelling**	Kosten (in miljoenen €)	Benodigde ruimte (m2) **	Toelichting ***
TS	Purmerend Schaepmanstraat	50 / 10	40	40	2026 - 2027	1,7 - 3,4	1.800 - 2.200	Uitbreiding van bestaand station met een extra transformator. Kan na uitbreiding van OS Wijdewormer.
TS	Purmerend Kwadijkerk-oogweg	50 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.			Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Edam	50 / 10	42	n.v.t.	n.v.t.			Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Krommenie	50 / 10	39,6	n.v.t.	n.v.t.			Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Wormerveer	50 / 10	40	n.v.t.	n.v.t.			Op dit moment geen plannen voor uitbreiding.
TS	Zaandijk	50 / 10	40	40	2026	1,7 - 3,4	1.800 - 2.200	Ombouw station en uitbreiding met een extra transformator.
HS	Wijdewormer	150 / 50	200	100 (150 / 50 kV)	n.v.t.	3,4 - 6,8	1.440 - 1.760	Uitbreiding tegelijkertijd doorlopen met Baanstee
TS	Zaandam Noord	50 / 10	44	40	n.t.b.	1,7 - 3,4	1.800 - 2.200	Afhankelijk van de toekomstige ontwikkelingen wordt dit station omgebouwd en uitgebreid met een extra transformator.
TS	Zaandam West	50 / 10	55	40	2027	1,7 - 3,4	1.800 - 2.200	Ombouw station en uitbreiding.
HS	Oostzaan	150/50	-	140	2025	8,5 - 17,1	15.000 - 40.000	Nieuw station, potentie naar 2050: 400 MVA. Ontlasting van station Hemweg.
TS	Baanstee	50/10	-	80	2024	5,7 - 11,3	15.000 - 40.000	Nieuw station
TS	Zaan	50/10	-	80	n.t.b.			Nieuw station
Totaal						24,4 - 48,8	38.640 - 90.560	

* Het belang van het opnemen van RES plannen in de investeringsplannen van netbeheerders is op de volgende slide toegelicht.
** Inschatting van doorlooptijd en ruimtebeslag van de totale werkzaamheden van het verzwaren van MS kabels en laagniveau is in dit stadium niet mogelijk. Zie volgende pagina voor een toelichting.
*** Voor een meer gedetailleerde toelichting (kengetallen) op de kosten, ruimte en indicatieve tijd die het een nieuw station of nieuwe verbinding kost, verwijzen we naar het document basisinformatie over de energie-infrastructuur.

3. Strategie | benodigde netaanpassingen: nieuwe stations (2/2)



Zoekgebied nieuw station	Inschatting haalbaarheid voor 2030
A Baanstee	✓
B Oostzaan	✓
C Zaan	?

Status van zoekgebieden

Zoals uit de netimpactanalyse blijkt verwacht Liander dat op 7 van de 9 stations de maximale transportcapaciteit wordt bereikt.
Om dit op te lossen zijn er op 5 stations uitbreidingen gepland en lopen er drie trajecten voor nieuwe stations. Voor twee nieuwe stations (A en B) zijn er reeds locaties beoogd in overleg met de betreffende gemeenten. Het nieuwe station (C) in Zaanstad bevindt zich nog in een verkennende fase om de extra groei in energievraag op te vangen. Ook voor de meeste stationsuitbreidingen lopen de gesprekken met de betrokken gemeenten.

Tijdig veiligstellen van ruimte voor nieuwe stations

Om de knelpunten op te lossen, is gekeken naar welke netaanpassingen nodig zijn. Op basis van de aangeleverde gegevens verwachten we 3 nieuwe HS/MS stations te moeten realiseren. Hier geldt een gemiddelde realisatietijd van 5 tot 7 jaar. Het zoeken naar een geschikte locatie is het meest cruciale onderdeel. Om tijdig RES ambities te kunnen halen, is het van belang deze zoektocht naar geschikte locaties samen te organiseren. In de aanbevelingen zijn een aantal tips te vinden. Op de volgende pagina zijn andere benodigde netaanpassingen toegelicht.

NB. De zoekgebieden voor nieuwe stations zijn indicatief.

3 Aanbevelingen | systeemefficiëntie (1/3)

Graag lichten we toe welke mogelijkheden er zijn om de systeemefficiëntie te verbeteren in de RES regio Zaanstreek Waterland. Het meenemen van de principes van systeemefficiëntie in de afwegingen voor de RES biedt kansen om:

1. maatschappelijke kosten te besparen;
2. ruimte te besparen;
3. de haalbaarheid in tijd van de RES ambitie te vergroten, en
4. slimme keuzes te maken voor de periode na 2030.

Voor systeemefficiëntie maken we gebruik van vijf ontwerpprincipes. In de bijlage staat een toelichting op deze ontwerpprincipes.

	Concept RES	RES 1.0	
1. Beter benutten van de restcapaciteit op het bestaande energienet	Veel potentie	Veel potentie	Er is restcapaciteit op transformatorstations. Het is systeemefficiënt om optimaal gebruik te maken van de bestaande en geplande capaciteit.
2. Energievraag en -aanbod combineren: minimaliseren van transport van energie	veel potentie	veel potentie	Er is veel potentie om vraag en aanbod meer te koppelen. Het is gunstig wanneer locaties waar energie wordt afgenomen, worden gekoppeld aan locaties waar duurzame energie wordt opgewekt. Opwek rondom gebieden plaatsen met veel vraag (zoals Zaandam en Purmerend) is wenselijk.
3. Evenwichtiger verdelen van opgesteld vermogen wind en zon	weinig potentie	Zeer veel potentie	In het RES bod 1.0 is wind opgenomen in de zoekgebieden. Het is systeemefficiënt om meer wind op te nemen omdat windenergie zonne-energie kan aanvullen. Het komt nauwelijks voor dat het hard waait en zonnig is en door deze eigenschap kan er meer vermogen aangesloten worden.
4. Clusteren van duurzame opwek projecten	Zeer veel potentie	Zeer veel potentie	Er liggen zeer veel kansen voor clustering. Door de opwek projecten zo veel mogelijk te clusteren kan het aantal benodigde aansluitingen beperkt worden.
5. Overige oplossingen: aansluiten wind en zon op één aansluiting (cablepooling), aftoppen van piek productie en benutten reservecapaciteit	Veel potentie	Veel potentie	Aftoppen (de piek afregelen zodra die voorkomt) levert veel op voor de netinfrastructuur omdat de pieken niet meer gefaciliteerd hoeven te worden. Dit is met name interessant voor zonneprojecten, door aftoppen kan er meer vermogen aangesloten worden.

3. Aanbevelingen | systeemefficiëntie per zoekgebied (2/3)

Het duurzame opwek vermogen van het concept RES-bod past in deze deelregio op de huidige onderstations. Vanwege toename in elektriciteitsvraag wordt er een nieuw station gebouwd in deze deelregio. Een aantal zoekgebieden ligt dichtbij dit nieuwe onderstation. We raden aan om zon-projecten in de buurt van het nieuwe station op dit nieuwe station aan te sluiten. Daarnaast draagt het focussen op stations met beschikbare capaciteit en het clusteren van zon-projecten in deze deelregio bij aan het verbeteren van systeemefficiëntie. De visuele weergave staat uitgewerkt op de volgende pagina.

Zoek gebieden	Type uitgangspunt systeem efficiëntie	Beschrijving aanbeveling
1		Zoekgebied 1 bestaat uit een zoekgebied voor zon op de Bukdijk. Om optimaal aan te kunnen sluiten kan er op een MiddenSpanning (MS) kabel worden aangesloten, het maximale vermogen wat daar op past is 2 MW. Een andere mogelijkheid is om aan te sluiten achter een grootverbruiker (indien die aanwezig is).
2		Zoekgebied 2 bestaat uit een windzoekgebied en vanuit systeemefficientie is het wenselijk dat er meer wind wordt opgenomen in het bod. In deze doorrekening is het doorgerekend op station Edam en dit leidde tot een knelpunt, maar na realisatie van nieuw te bouwen station Baanstee past dit wel.
3		In zoekgebied 3 is er de mogelijkheid om zon en wind te combineren. Dit is systeemefficiënt en het biedt kansen om aansluitkabels voor zon en wind te gebruiken (cable-pooling). Als het geclusterd wordt aangesloten kan ook het aantal benodigde aansluitingen beperkt worden.
4		Geen vermogen in opgesteld.

3. Aanbevelingen | gezamenlijk uitvoeringsprogramma (3/3)

Uitvoering van de RES is een complex proces waarbij verschillende partijen besluiten en afhankelijkheden op elkaar af moeten stemmen. Graag richten we hiervoor gezamenlijk een governance in die onder meer helder maakt hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld en besluiten worden genomen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen (overheden, marktpartijen, netbeheerder) met elkaar samenwerken.

Tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoeringscoördinatie

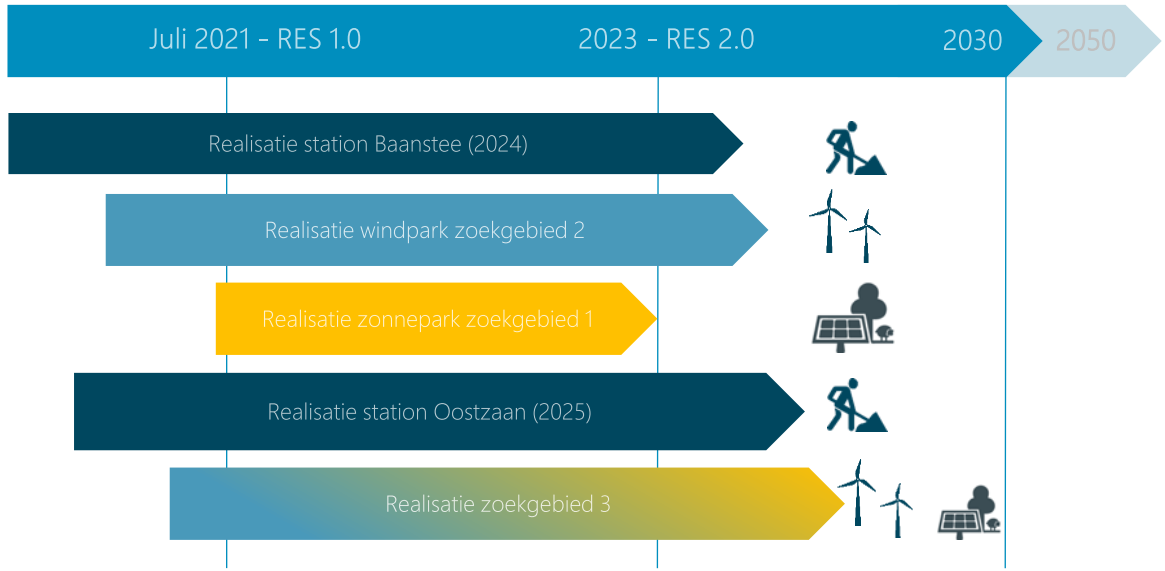
In een dergelijk uitvoeringsprogramma kan een tijdslijn voor de duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt. Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van de energie infrastructuur doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind- of zonnepark. Door de energie-infrastructuur uitbreidingen te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.

Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren

Door verder vooruit te kijken is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en transformatorstations, het doorlopen van planprocedures en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Verder vooruit kijken vergroot de kans dat de regionale ambities op tijd gerealiseerd kunnen worden.

Starten waar capaciteit beschikbaar is

Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar timing. Zo zijn er transformatorstations die nog capaciteit vrij hebben, of op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, kan er in de tussentijd gewerkt worden aan het realiseren van stations-uitbreidingen in andere gebieden.



Voorbeeld planning in een uitvoeringsprogramma

Hierboven is een voorbeeld planning binnen een uitvoeringsprogramma geschetst
We verwachten station Baanstee in 2024 gereed te hebben. De windplannen in zoekgebied 2 kunnen vervolgens aangesloten worden op het elektriciteitsnet. Voor nieuw te realiseren stations rekenen we met een minimale voorbereidingsfase van 3 jaar en een uitvoeringsfase van circa 2 jaar: een doorlooptijd van minimaal 5 jaar. De doorlooptijd wordt beïnvloed door knelpunten in bijvoorbeeld de grondverwerving of het wijzigen van de planologische regels. Een integrale planning en afspraken over uitvoeringscoördinatie vergroot de kans op tijdige realisatie van benodigde infrastructuur.

7. Bijlagen



Verdieping

Bronnen en verwijzingen

Afkortingen en terminologie

Toelichting op werkwijze

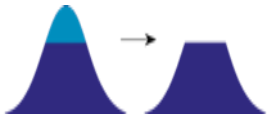
Verdieping



Ontwerpprincipes systeemefficientie

Relatie tussen elektriciteits- en gasnet

Toelichting toegepaste ontwerpprincipes (I)

Slimme oplossing	Wat is het?	Wat levert het op?	Wie gaat er over?
Cable pooling	'Cable pooling' is het benutten van één aansluiting door meerdere partijen ('kabel delen'). • Eerste toepassing is het slim koppelen van nabijgelegen wind- en zonneparken door ze aan te sluiten op één netaansluiting. Zo wordt de energie-infrastructuur beter benut. Zon en wind zijn namelijk complementair aan elkaar. Als de wind waait, schijnt de zon meestal niet. En op een zonovergoten dag waait het vaak niet. • Tweede toepassing is het aansluiten van duurzame opwek op een bestaande aansluiting waarop energie wordt afgenomen.	• Door cable pooling wordt de capaciteit van het elektriciteitsnet veel beter benut. Door het combineren van zon en wind op één kabel kan tot wel vier keer zoveel energie getransporteerd worden als alleen zon op dezelfde kabel. • Daarnaast verbetert de businesscase voor ontwikkelaars: zij besparen op de investeringskosten voor aansluitingen en netaanpassingen en op de jaarlijkse kosten voor het gebruik ervan.	• Ontwikkelaars van nabijgelegen zon- en windparken of ontwikkelaars en grote afnemers kunnen gezamenlijk slimme combinaties onderzoeken, samen met de netbeheerder en eventueel gefaciliteerd door gemeenten vanuit hun regierol in de RES. • Wel is er een speciale juridische constructie nodig, omdat de koppeling tussen de deelnemende wind- en zonneparken plaatsvindt achter de aansluiting op het openbare elektriciteitsnet.
Aftoppen 	'Aftoppen' is het afvlakken van de hoogste pieken in opwek door *ontwikkelaars zelf.* Zij benutten dan niet de maximale capaciteit van zonnepanelen door een lager omvormer-vermogen te installeren. • Zonnepanelen worden op hun piekvermogen aangesloten op het netwerk. Die piek komt echter maar een paar uur per jaar voor. • Door zonnepanelen op deze piekmomenten te begrenzen ('af te toppen'), kan de infrastructuur veel efficiënter worden benut. . • We zien in de praktijk dat deze mate van aftoppen al standaard wordt toegepast door de projectontwikkelaars/klanten (vanwege kleine/goedkopere omvormers en lagere aansluitwaarde en -kosten).	• Het aftoppen van opwekpieken draagt bij aan het niet hoeven verzwaren van het net. • Door zonnepanelen af te toppen op 70%, wordt er slechts 3% minder energie opgewekt. • In deze impact rapportage is standaard met 70% curtailment gerekend. • Met een geringe reductie in energie opwek kan dus een kwart van de benodigde netuitbreidingen voorkomen worden. • Opwekkers hebben een financieel voordeel, omdat zij kunnen volstaan met kleinere omvormers en een kleinere netaansluiting.	• Ontwikkelaars kunnen er zelf voor kiezen om hun installaties af te toppen. • Installateurs kunnen de installaties op de juiste manier configureren.
Curtailment 	'Curtailment' is het *door de netbeheerder* actief aftoppen van de productie bij dreigende schaarste in het net. • Bij een dreigende storing schakelt de netbeheerder een opwekinstallatie (gedeeltelijk) af.	• In gebieden waar schaarste op het net is, kan door curtailment toch (deels) worden teruggeleverd. In deze impact rapportage is standaard met 70% curtailment gerekend.	• Netbeheerders nemen het initiatief om in afstemming met de klant curtailment in te regelen en uit te voeren. • Wetgeving staat het in Nederland netbeheerder echter op dit moment nog niet toe om actief curtailment toe te passen.

Toelichting toegepaste ontwerpprincipes (II)

Slimme oplossing	Wat is het?	Wat levert het op?	Wie gaat er over?
Evenwichtige verdeling zon & wind 	Evenwichtige verdeling van zon & wind houdt in dat het opgestelde *vermogen* aan duurzame opwek in een regio voor ca 50% uit zonnepanelen bestaat en voor ca 50% uit windturbines. • Zo wordt infrastructuur beter benut doordat zon en wind complementair zijn aan elkaar. Als de wind waait, schijnt de zon meestal niet. En op een zonovergoten dag waait het vaak niet. • Voldoende gebruik maken van wind is vanuit het energiesysteem gezien wenselijk aangezien windturbines efficiënter gebruik maken van het elektriciteitsnet dan zonnepanelen. Het waait immers vaker dan dat de zon schijnt.	• Met dezelfde infrastructuur kan met windenergie tot wel 3x zoveel energie opgewekt worden als zon. • Door een 50/50 vermogensverdeling van zon en wind toe te passen, wordt de infrastructuur het meest efficiënt benut. Immers, de infrastructuur wordt dan zowel gebruikt als het hard waait én als de zon volop schijnt.	• De regio kan in de RES kiezen voor een 50/50 vermogensverdeling van zon en wind
Loslaten redundantie 	Loslaten van redundantie houdt in dat voor transport van duurzaam opgewekte energie de 'vluchtstrook' van het elektriciteitsnet wordt benut. • Elektriciteitsstations zijn overal dubbel - oftewel redundant - ontworpen. Dat betekent dat als één component uitvalt, de andere het over kan nemen, waardoor de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening ten alle tijden gewaarborgd is. • Dat is vanzelfsprekend van cruciaal belang voor het leveren van energie. • Maar de maatschappelijke impact van een zonnepark dat enkele uren niet kan terugleveren is vele malen kleiner dan een stad die enkele uren in het donker zit.	• Door het loslaten van redundantie kan tot wel het dubbele van de huidige beschikbare netcapaciteit worden gebruikt voor duurzame opwek, zonder fysieke uitbreidingen te realiseren. • Daarmee wordt ook fysieke ruimte voor infrastructuur verminderd en worden lange doorlooptijden voorkomen. • In deze netimpact analyse is het loslaten van redundantie meegenomen waar dat mogelijk is.	• Liander kan vereenvoudigde aansluitconcepten (zoals loslaten van redundantie) toepassen. • Bij wet is de netbeheerder echter gehouden aan de regel dat ze moet zorgen voor “ voldoende reservecapaciteit voor het transport’ . • Deze wet is momenteel in beweging, waardoor er onzekerheden zijn over de toepassing van deze slimme oplossing.

Indicatie van relatie tussen elektriciteits- en gasnet

		ELEKTRICITEITSNET		GASNET	
warmtevoorziening & infrastructuur	aansluitingen in de woning	woningen per transformator	bovengronds ruimtebeslag	woningen per districtstation	bovengronds ruimtebeslag
huidige situatie (E+G)	E G W	400	25 m² (1 transformator)	500	5 m² (1 districtstation)
all electric (E)	E G W	150	75 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
HT Warmte (E+W)*	E G W	250	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
LT warmte (E+W)*	E G W	200	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
hybride (E+G)	E G W	200	50 m²	1.000	5 m²

Bron: Alliander



Bronnen en verwijzingen

1. Bronnen en verwijzingen

Titel	Omschrijving	Bron
Basisinformatie over energie-infrastructuur, opgesteld voor de Regionale Energie Strategieën, Netbeheer Nederland, mei 2019	Een introductie op en beschrijving van rollen in de elektriciteits- en gasmarkt, typen van elektriciteits- en gasstations, kosten van het bouwen van een station en aanleggen van nieuwe verbindingen in tijd, geld en ruimte, de impact van verschillende (warmte)scenario's op het elektriciteitsnet, basis ontwerpprincipes voor de inpassing van hernieuwbare productie, kosten van verwijderen van gasleidingen en –stations.	https://www.netbeheernederland.nl/_upload/Files/Basisdocument_over_energie-infrastructuur_143.pdf
Onderzoek naar toekomstbestendige gasdistributienetten, Netbeheer Nederland, juli 2018.	De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek is, dat het bestaande gasnetwerk met de juiste maatregelen prima ingezet kan worden om duurzame gassen zoals (100%) waterstof en biomethaan te distribueren. GT-170272	https://www.netbeheernederland.nl/Toekomstbestendigegasdistributienetten
Factsheets over de relatie tussen de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en RES, Elaad, december 2019.	Tien factsheets met achtergrondinformatie over de relatie tussen de NAL en de RES. Het doel van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is ervoor te zorgen dat de laadinfrastructuur is voorbereid op de grootschalige uitrol van elektrisch vervoer. In de NAL wordt beschreven hoe we tot voldoende laadpunten komen om al deze auto's slim op te laden.	https://www.elaad.nl/projects/nal-res/
Verantwoording gebruikte gegevens netimpact proces via het Nationaal Programma RES	Op de website van het Nationaal Programma RES is informatie te vinden over de gebruikte back-up en basisgegevens voor het bepalen van de netimpact. Deze gegevens worden gebruikt wanneer er geen gebruik gemaakt kan worden van regiospecifieke informatie vanuit de invulformulieren.	https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np+res+invulformulieren/default.aspx
Potentieel van lokale biomassa en invoedlocaties van groengas. Een verkenning voor 2030, CE Delft, januari 2020	In de studie is verkend hoeveel groengas uit lokale biomassa zou kunnen worden ingevoed in het openbare aardgasnet in 2030 en wat de locaties van invoeding zouden kunnen zijn. Hiervoor is bestudeerd hoeveel biomassa er economisch beschikbaar kan komen voor groengasproductie en -invoeding in 2030. De studie beperkt zich tot biomassareststromen.	www.ce.nl, publicatienummer 190281
Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) opgesteld. In de NAL is overeengekomen dat elke gemeente een laadvisie en plaatsingsbeleid moet vaststellen. II3050		

Afkortingen en terminologie



2. Terminologie en afkortingen

Afkorting	Betekenis
HS	Hoogspanning (>52kV). Hoogspanningsnetten worden gebruikt als nationale hoofdtransportnetten, welke middels een middenspannings-tussenstap bij de gebruikers als laagspanning terecht komen.
TS	Tussenspanning. Op sommige locaties in Nederland wordt elektriciteit op hoogspanning direct omgezet naar middenspanning. Op andere plekken zit er nog een spanningsniveau tussen, de zogenoemde tussenspanning. Dit verschil is historisch ontstaan.
MS	Middenspanning (1-52kV)
LS	Laagspanning (<1kV)

Eenheden	Betekenis
TWh	TerraWattuur. Staat gelijk aan 10^9 Kilowatttuur. Het jaarlijkse elektriciteitsgebruik van heel Nederland wordt uitgedrukt in terawattuur.
kWp	KiloWattpiek. Eenheid om piekvermogen uit te drukken.
W MW	Watt. Dit beschrijft de energie per tijdseenheid (Joule per seconde). MegaWatt is 10^6 Watt.
A	Ampère. Een eenheid van elektrische stroomsterkte.
V kV	Volt. Eenheid van elektrische spanning. kiloVolt: 1000 Volt.
VA	Voltampere. Een eenheid van complexe of schijnbare elektrisch vermogen, weergegeven met symbool VA dat in het geval van gelijkstroom gelijk is aan de Watt.
J	Joule. Energie-eenheid. (VA=W=J/seconde)
m^3	Kubieke meter

Terminologie	Betekenis
Netimpact	De net-belasting op installatieniveau. De berekening houdt rekening met vermogens en profielen van alle energievragers en –aanbieders. Dit dynamische samenspel resulteert in de belasting van de Liander installaties welke in magnitude en lengte kan worden uitgedrukt, met mogelijke knelpunten (overbelasting) tot gevolg.
Knelpunt	Een overbelasting op installatie-niveau waarbij flexibele oplossingen geen hulp kunnen bieden. Dit geldt voor een overbelasting van >10% van de installatiecapaciteit OF >1% van het jaar.
Congestiemanagement	Congestiemanagement gebruikt prijsmechanismes en marktwerking om het aanbod en de vraag naar elektriciteit te sturen. Goede uitleg via: https://www.tennet.eu/nl/elektriciteitsmarkt/nederlandse-markt/congestiemanagement/
Vluchtstrook / redundantie / reservecapaciteit	Het elektriciteitsnet is in heel Nederland redundant uitgelegd. Als één component uitvalt kan een andere verbinding het altijd overnemen. Het netwerk is echter 99,997% van de tijd niet in storing en dus wordt voor het grootste deel van de tijd niet op zijn maximale capaciteit gebruikt. Het is te vergelijken met een vluchtstrook op de snelweg. Dit wordt alleen tijdens de spits gebruikt en is voor de rest van de uren zinloos asfalt. De (maatschappelijke) impact van een zonnepark dat zeg 4 uur niet kan terugleveren is vele malen kleiner dan een ziekenhuis. Daarom is het niet-redundant aansluiten van duurzame opwek een goede benutting van het bestaande elektriciteitsnetwerk. Iets meer risico voor projecten, maar meer mogelijk en een beter ingericht net. te verzwaren.
Cable pooling	Bij cable pooling worden nabijgelegen wind- en zonneparken slim gekoppeld, door de projecten op één netaansluiting aan te sluiten. Zonnepanelen en windmolens zijn in hoge mate complementair: Een windmolenpark benut gemiddeld dertig procent van de netaansluiting en een zonnepark slechts tien procent. Het gevolg is dat de energie-infrastructuur niet volledig wordt gebruikt. Met cable pooling wordt de capaciteit van de elektriciteitskabel beter benut. Daardoor gaat er minder energie verloren en wordt de energievoorziening stabieler.

Toelichting op werkwijze



Netimpact bepalen werkproces toegelicht

Het werkproces

De energietransitie van fossiele bronnen naar duurzame opwekking, de toenemende rol van elektriciteit in het (doorontwikkeling van het energiesysteem. Om de impact van regionale keuzes inzichtelijk te maken hebben de werkproces ontwikkeld.



Het proces bestaat uit drie stappen:

1. Invulformulieren voor energievraag en -aanbod: Voor alle relevante energievragers en –aanbieders zijn invu aanbod over de tijd heen. Zodra een regio de netimpact van een regionaal scenario van ontwikkelingen wil netbeheerder in de regio.

2. Analyse, begrip en oplossingen: De netbeheerders zullen de invulformulieren met informatie over de toekomstige energievraag en -aanbod toetsen aan de huidige elektriciteits- en gasinfrastructuur. Binnen Alliander wordt hiervoor het systeem Andes-Light gebruikt (zie hiernaast voor meer informatie). Uit dit systeem wordt duidelijk waar de huidige infrastructuur ontoereikend is, de zogenoemde knelpunten. Zodra knelpunten in beeld zijn wordt onderzocht waardoor ze ontstaan en wat mogelijke oplossingen kunnen zijn.

3. Inzicht in impact oplossingen: De resultaten van de tweede stap worden gebundeld in deze rapportage. Hierin wordt de impact geduid in de doorlooptijd die nodig is om aanpassingen te realiseren, het ruimtebeslag dat de aangepaste infrastructuur met zich meebrengt en de kosten die gemaakt worden voor het maken van de aanpassingen. De systemische analyse van mogelijkheden om impact op infrastructuur te verkleinen wordt samengevat tot aanbevelingen voor de regio.

Doorberekeningen met Andes-light

Andes-light is een systeem dat door Liander gebruikt wordt om de belasting op het energienet in kaart te brengen. Hiermee kunnen we per gebied de netimpact bepalen van toekomstige netontwikkelingen op zowel elektriciteit- als gasniveau.

Andes-light maakt gebruik van een rekenkern genaamd ANDES. Deze simuleert de netimpact van individuele segmenten op basis van vermogen, stroom en profielen, en is hiermee in staat het samenspel van energievragers en -opwekkers in kaart te brengen. De impact van grootschalige opwekkers (zonneweides en wind) worden op de hoofdinstallaties van Liander - lees koppelpunten met TENNET - gemodelleerd. Dit zijn de 150 en 110 kV installaties. Alle andere opwekkers en vragers vinden hun weg via het dichtstbijzijnde en meest toepasselijke laag, midden en hoogspanningsnet.

Regio's/gemeentes hebben zelf geen directe toegang tot het systeem. Wel nodigen we iedereen die dat nuttig vindt uit om contact met ons te zoeken bij vragen.

Gemeente Aalsmeer

MACHTIGING

Registratienr. Z21-038771

De ondergetekende, de heer mr. G.E. Oude Kotte, burgemeester van de gemeente Aalsmeer;

gelet op artikel 171, lid 2 van de Gemeentewet en artikel 10:12 van de Algemene wet bestuursrecht;

M A C H T I G T :

ter uitvoering van het genomen besluit Z21-038771 van burgemeester en wethouders:

Wethouder Thijs Kroese gemeente Purmerend (als technisch voorzitter van de Stuurgroep RES NHZ namens de energieregio Noord-Holland Zuid) om de RES 1.0 NHZ, na besluit van de gemeenteraad, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES.

Aalsmeer, 2 juli 2021

De burgemeester voornoemd,

Persbericht, 21 april 2021

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid is klaar voor besluitvorming

Ambitie van 2,7 TWh haalbaar met ruimte voor zorgvuldige afweging

De Regionale Energiestrategie (RES) van Noord-Holland Zuid is gepubliceerd. Het resultaat van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In de RES staat hoe de regio de ambitie van 2,7 TWh aan wind- en zonne-energie in 2030 wil realiseren. Hiervan wordt nu al 0,7 TWh opgewekt. En er staat in hoe zij de warmtetransitie wil versnellen. Dit is een haalbare ambitie met voldoende ruimte voor een zorgvuldige afweging. Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van deze ambitie is om tot een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten te komen door middel van zorgvuldige participatie en het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom per project. In mei en juni 2021 besluiten de gemeenteraden en de algemeen besturen van de waterschappen over RES 1.0. Begin juli doet Provinciale Staten dit

Waar wel en waar niet?
In een uitgebreid proces is opgehaald waar mogelijkheden zijn. Dit vanuit het perspectief van natuur en milieu, de kosten, de impact op het elektriciteitsnetwerk en of er wel en geen draagvlak is voor opwek van zonne- en windenergie. En dat is niet zonder slag of stoot gegaan. En zijn er zorgen voor de eigen woonomgeving, gezondheid, de effecten op natuur en landschap en landbouwgronden. In onder andere Amsterdam, Haarlemmermeer, het Gooi en rondom het Gein zijn en worden stevige discussies gevoerd. Dit heeft er toe geleid dat zoekgebieden zijn afgevallen of anders zijn afgebakend. Ook zijn er ten opzichte van de concept-RES nieuwe zoekgebieden toegevoegd. In het algemeen ging in Noord-Holland Zuid de voorkeur uit naar zonnepanelen op geluidsschermen, boven parkeerterreinen en op grote daken. Daarnaast zijn plekken aangewezen op en bij industrieterreinen en langs wegen. Bij elkaar opgeteld kan in de zoekgebieden 2,7 TWh duurzame energie opgewekt worden.

Naast de opwek van duurzame elektriciteit is de warmteopgave een belangrijk onderdeel van de RES. Deze wordt uitgewerkt in de Regionale Structuur Warmte (RSW). Doel van deze opgave is gebouwen te verwarmen zonder aardgas. Voor de RES 1.0 is op regionaal niveau afgesproken de mogelijke duurzame warmtebronnen in kaart te brengen en samenwerking op te zetten. Om die reden is in de RSW in de RES 1.0 een gezamenlijke werkagenda opgesteld om ontwikkelingen en innovaties op de voet te volgen, toe te passen en aan te jagen.

Edward Stigter, gedeputeerde Klimaat en energie van de provincie Noord-Holland: ‘Er zijn veel mensen op de been gebracht om tot dit resultaat te komen. Daar ben ik blij mee. De uitkomst is daardoor rijk en veelzijdig. En het houdt hier niet op. Ook bij de uitvoering van de ambities gaan we het samen doen. Met inwoners, bedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties en vele andere betrokkenen.’

Van zoekgebied naar concrete projecten
De 32 zoekgebieden in Noord-Holland Zuid die nu in de RES 1.0 worden opgenomen, hebben geen juridische status. Een zoekgebied krijgt pas juridische status wanneer een gemeente een vergunning voor het plaatsen van windturbines of zonneweides afgeeft. Hieraan gaat nog een heel proces vooraf. Nadat de gemeenteraden, Provinciale Staten en

CONCEPT

de algemeen besturen van de waterschappen de RES hebben vastgesteld, zullen deze overheden de zoekgebieden opnemen in hun ruimtelijk beleid. Gemeenten passen bijvoorbeeld hun bestemmingsplannen aan en de provincie zorgt dat haar regelgeving zo wordt aangepast dat de RES'en uitgevoerd kunnen worden. Voordat een vergunning kan worden afgegeven, wordt voor ieder zonnepark en iedere windturbine samen met inwoners en belanghebbenden een zorgvuldige afweging gemaakt. In de RES zijn daarom ook afspraken gemaakt over een eerlijke verdeling van lusten en lasten, het betrekken van inwoners en belanghebbenden en landschappelijke inpassing. Daarnaast houdt de regio de deur open voor nieuwe initiatieven.

Zonder samenwerking geen resultaat
De RES 1.0 is meer dan een kaart met zoekgebieden voor zonne- en windenergie en een regionale structuur warmte. Het proces van de RES heeft geleid tot een groeiend besef van urgentie, tot nauwe samenwerking tussen overheden, netbeheerders en belanghebbenden en nieuwe samenwerkingen tussen partijen. Het heeft het gesprek met de samenleving over de energietransitie op gang gebracht, ook in de steden en dorpen in onze regio. Het proces heeft ook geleid tot nieuwe kennis over een groot aantal onderwerpen. Bovenal heeft de samenwerking ervoor gezorgd dat er een gezamenlijke ambitie is. En het vertrouwen dat er binnen de regio voldoende kansen liggen om de energietransitie met elkaar en verantwoord vorm te geven.

RES 1.0 klaar in juli, ook in Noord-Holland Noord
De energieregio Noord-Holland Noord heeft eenzelfde proces doorlopen als Noord-Holland Zuid. Ook daar zijn de resultaten bekend. Noord-Holland Noord verwacht de komende tien jaar 1,5 TWh extra duurzame elektriciteit te kunnen opwekken door zonne- en windenergie. Dat is bovenop de 2,1 TWh die nu al wordt opgewekt. De hele provincie Noord-Holland komt daarmee op een ambitie van 6,3 TWh voor 2030. Met daarnaast nog de inzet om het natuurontwikkelingsplan in combinatie met zonne-atollen op het IJsselmeer tot ontwikkeling te brengen.

Informatieavond
Op woensdag 28 april (20.00-21.00 uur) wordt een online toelichting gegeven op de keuzes die de regio maakt. Hoeveel wil de regio gaan opwekken tot 2030? Waar liggen de zoekgebieden? Wat is een zoekgebied eigenlijk? Welke stappen volgen nog totdat uiteindelijk een vergunning kan worden verleend? En hoe kunnen bewoners en belanghebbenden hierover nog meepraten? De toelichting is voor iedereen te volgen via een livestream op https://energieregionhz.nl/informatieavond-res.

Voor vragen naar aanleiding van deze avond zijn de gemeenten het eerste aanspreekpunt. De contactgegevens van de gemeenten staan op de website.

Bekijk de RES van Noord-Holland Zuid

De RES van Noord-Holland Noord is te vinden op www.energieregionhn.nl.

De RES is een eerste stap in een langjarige samenwerking om met elkaar te zorgen voor minder CO2-uitstoot. Stap voor stap gaat Nederland over van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Dit is afgesproken in het Klimaatakkoord. In de Regionale

CONCEPT

Energiestrategie wordt daarbij gekeken naar de opwek van grootschalige duurzame elektriciteit met bestaande technieken: zonne- en windenergie. Daarnaast gaat de RES over de warmtevraag en het regionale aanbod van duurzame warmte.
Animatie: Wat is een RES?

Voor meer informatie
Programmaorganisatie Energieregio Noord-Holland Zuid
Nathalie Delorme, delormen@noord-holland.nl, 06-31999005

CONCEPT

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Registratienr.	-
Aan	leden raad
Afkomstig van	Burgemeester en wethouders
Datum	22 juni 2021
Afschrift aan	college, secretaristeam, griffie, voorlichting

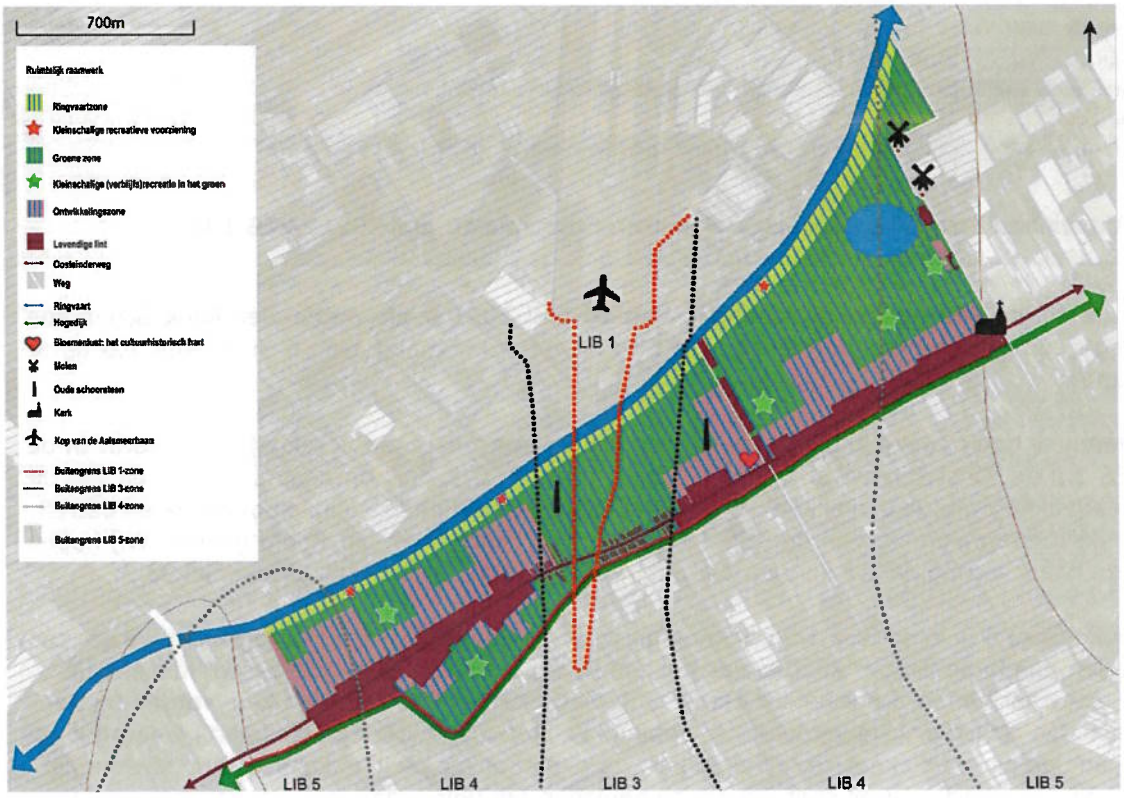
Betreft Afdoening toezegging commissie Ruimte & Economie 16 juni 2021 - RES 1.0

In de commissie Ruimte & Economie van 16 juni 2021 heeft wethouder Alink-Scheltema toegezegd u nader te informeren over de motivatie om zoekgebied 4 in de RES 1.0 op te nemen.

Allereerst heeft zoekgebied 4 een verwarrende naam gekregen. Zoekgebied 4 wordt in de RES 1.0 de 'Oosteinderpoel' genoemd maar in de RES 1.0 is op pagina 77 te zien dat dit zoekgebied groter is dan alleen de 'Oosteinderpoel' en het de Oostelijke bovenlanden betreft. Bij de totstandkoming van de RES 1.0 is dit onverhoeds over het hoofd gezien. Wij hopen deze naam alsnog aan te kunnen passen in 'Zoekgebied 04 Oostelijke Bovenlanden'.

Zoekgebied 4 is in de RES 1.0 opgenomen op basis van de Structuurvisie Oostelijke Bovenlanden, die in december 2020 is vastgesteld door uw Raad. Deze visie beschrijft namelijk kaders waarbinnen zonne-energie-opwek in de Oostelijke Bovenlanden kan worden toegestaan. De structuurvisie verdeelt het gebied in zones (zie onderstaande kaart) waarbij in de groene en de ontwikkelzone gekeken kan worden naar mogelijkheden voor zonne-energie opwek. De structuurvisie stelt over deze gebieden het volgende:

- De groene zone: een groengebied bestaande uit natuur en open teelt met op enkele plekken ruimte voor extensieve vormen van (verblijfs)recreatie en/of kleinschalige zonnevelden, ingepast in het groen (p 6 structuurvisie). Buiten de LIB 3 zone is ruimte voor kleinschalige zonnevelden, mits ze geen afbreuk doen aan het landschap en gecombineerd worden met natuurontwikkeling of tuinbouw. De zonnevelden moeten aansluitend op de ontwikkelingszone worden gerealiseerd (pag 34);
- De ontwikkelzone; een zone achter het lint waar onder voorwaarden ruimte is voor transformatie naar of intensivering/beperkte uitbreiding van kleinschalige recreatie, passende bedrijvigheid, kleinschalige zonnevelden, tuinbouw, natuur en eventueel een enkele woning (p6 Structuurvisie);
- Op een paar plekken achter het lint kunnen kleine zonnevelden worden ontwikkeld, omzoomd door riet en elzen. Tussen of onder de panelen is voldoende ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden of voor open teelt. Zo wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteiten van het gebied (p.5 Structuurvisie).



Daarnaast dient Zoekgebied 4 in alle gevallen in lijn zijn met de kaders zonne-energie (vastgesteld november 2020). Het eerste ruimtelijke uitgangspunt van de Kaders zonne-energie stelt dat Natuur- en landschapswaarden in stand blijven (of versterkt worden). Flora en fauna mag niet negatief beïnvloed worden door de komst van zonnepanelen, maar moet waar mogelijk worden versterkt. Grootschalige opwek in landschappelijk, ecologisch of cultuurhistorisch waardevol gebied wordt uitgesloten. Daarnaast stellen de kaders dat een gedeelte van de gebruiksmogelijkheden binnen zoekgebied 4 beperkt door het LIB (t/m zonering 3). Deze gronden komen vanuit ruimtelijk-energetisch oogpunt in aanmerking voor primair gebruik voor zonne-energie opwek. In afwijking hiervan is voor het gebied de Bovenlanden Oosteinderweg in de LIB3 zone, zoals hiervoor aangegeven, geen zonne-energie mogelijk.

Ook geven wij mee dat zoekgebieden in de RES als volgt worden omschreven: ''Een zoekgebied is een gebied waar de mogelijkheden voor zonne- en/of windenergie verder worden onderzocht. Het staat dus nog niet vast dat binnen de aangewezen 32 zoekgebieden wind- en zonne-energie zal worden opgewekt. Of en hoe dat gebeurt, is onderwerp van verdere overleggen met inwoners en andere belanghebbenden'. 'De zoekgebieden zijn nu nog ruim genomen. In het vervolgproces gaan we samen met de omgeving en belanghebbenden bepalen wat de meest geschikte plek is voor de zonnepanelen of windturbines."

Het voornemen is na de vaststelling van de RES 1.0 en na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 een Plan van aanpak te ontwikkelen om de mogelijkheden van energie-opwek in de grondgebonden zoekgebieden van Aalsmeer verder te onderzoeken.

Als laatste geven wij mee dat voor het stimuleren van 'Zon op dak' reeds een aanpak ontwikkeld die wordt uitgevoerd vanuit Servicepunt Energieadvies. Dit Servicepunt gaat deze zomer van start.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,

de secretaris, de burgemeester,





drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z21-038771

Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
M. Druif

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 16 juni 2021

Onderwerp

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0

Gevraagd besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer, vast te stellen en mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;
2. De RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Aalsmeer aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
   a. De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWH hernieuwbare energie in 2030;
   b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daar voor als uitgangspunt te hanteren. De RES 1.0 als resultaat.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Gemeente Aalsmeer wil in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen zijn en de gemeentelijke organisatie streeft er vanuit de voorbeeldfunctie naar om in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. Naast energiebesparing zijn opwekken van duurzame energie en het optimaal inzetten van duurzame warmtebronnen belangrijke deelopgaven voor het bereiken van de ambitie 'fossiel onafhankelijk 2040'.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Als gevolg van het Klimaatakkoord wordt in regionaalverband een energiestrategie uitgewerkt, de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ). Deze strategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het Klimaatakkoord en het Interbestuurlijk Programma (feb. 2018) om in 2030 landelijk 35 TWh duurzame energie op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De ambitie van regio Noord-Holland Zuid telt op tot 2,7 TWh. In de regio NHZ wordt nu al 0,7 TWh opgewekt. Het bod in de RES NHZ komt daarmee op 2,0 TWh, verdeeld over verschillende typen zoekgebieden:

- Zon op grote daken.
- Zon op parkeerplaatsen.
- Zon op geluidsweringen en langs infrastructuur.
- 32 grootschalige zoekgebieden voor opwek van wind en/of zonne-energie

Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,2 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de meest optimale oplossingen, vanuit draagvlak,

ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een participatieproces. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit proces zijn in de RES-regio Noord-Holland Zuid 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zon- en windenergie op land. Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0. In Aalsmeer is dat (nog) niet het geval.

Aalsmeer heeft net als in de concept-RES drie potentiële zoekgebieden, waarover integrale besluitvorming bij het vaststellen van de Omgevingsvisie plaatsvindt:

- **Oosteinderpoel**: Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie. Gezocht kan worden naar het inpassen van zonne-energie met als doel de omgeving te versterken. Uitgangspunt hierbij is dat gezocht wordt naar oplossingen waarbij dubbel ruimtegebruik wordt toegepast.

- **N201 Burgermeester Brouwerweg**: In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur.

- **Zuider-Legmeerpolder**: In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces, omdat uit de lokale ateliers in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. In het proces om te komen tot de Omgevingsvisie wordt een integrale afweging gemaakt of dit gebied als potentieel zoekgebied wordt opgenomen. Samen met belanghebbenden zal daarna onderzocht kunnen worden of er mogelijkheden zijn, al dan niet in combinatie met omliggende gemeenten. Voor agrarische gronden in de gemeente Aalsmeer geldt dat de eventuele mogelijkheden moeten passen binnen de kaders Zonne-energie Aalsmeer.

Het nader verkennen van de mogelijkheden in deze drie specifieke zoekgebieden heeft geen prioriteit gekregen omdat in de 'Kaders Zonne-energie Aalsmeer' is vastgesteld dat eerst de daken (trede 1 en 2 van de Zonneladder) voorzien moeten zijn van zonne-energie-installaties (hoogste draagvlak) voordat zonne-energie-opwek op de grond kan worden toegestaan. De Gemeente Aalsmeer legt hiermee de prioriteit bij het uitwerken van de generieke zoekgebieden om zon op daken te stimuleren, voordat specifieke zoekgebieden verder worden uitgewerkt. Dit komt ook overéén met de uitkomsten van het participatietraject van de concept RES NHZ. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat 'Zon op dak' op het grootste draagvlak kan rekenen en dat zuinig omgegaan moet worden met schaarse groene ruimte.
Daarom ontwikkelt gemeente Aalsmeer een ondersteuningsaanpak Zon op daken. De aanpak richt zich op het stimuleren van energie-opwek op bedrijven, maatschappelijk- en gemeentelijk vastgoed en onderzoekt op termijn de mogelijkheden voor parkeerplaatsen en voor Schiphol-parkeren.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3, Economie & Duurzaamheid, thema 3.4 Duurzaamheid

Aanleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energie-strategie (RES) opstellen. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van de 30 energieregio's. De 30 energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) gewerkt aan de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De RES is het instrument op regionaal niveau dat ervoor moet zorgen dat de omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten uit de RES in 2025 zijn verleend, zodat in 2030 de opgave van 35 TWh is gerealiseerd.

Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht en vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. Dit heeft geresulteerd in de 32 zoekgebieden zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0.

De ambitie van de regio is om zich in te zetten voor de realisatie van 2,7 TWh zon- en windenergie in 2030. Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,2 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de meest optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Het college heeft in aanloop naar de RES 1.0 de volgende proces-besluiten genomen:

- Op 21 april 2020 heeft het college besloten de concept-RES NHZ vrij te geven voor deelnemers en betrokkenen in het RES-proces, zodat zij in de periode van april tot eind september hun reactie konden geven op de voorlopige concept RES-NHZ
- Op 18 juni 2020 heeft de gemeenteraad gesproken over de concept-RES NHZ. En de concept-RES NHZ aan de bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies. Tijdens de raadsbijeenkomst zijn 3 moties aangenomen; Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne- en windenergie, Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst en Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale?
- Op 15 december heeft het college de raad geïnformeerd over de reactienota RES, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de wensen en bedenkingen en de uitkomsten van de digitale consulatie van de samenleving

De uitkomsten van het raadsbesluit over de RES 1.0 worden door het college meegenomen in de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid. Met het vaststellen van de "Kaders Zonne-energie" (raadsbesluit 23 november 2020) zijn hiervoor reeds kaders vastgesteld.

Argumenten

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES. In de RES-regio zijn meerdere zoekgebieden geschrapt of aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 geeft een toelichting op het bod en de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid. De RES 1.0 draagt hiermee bij aan het concretiseren van de wijze waarop gemeente Aalsmeer als onderdeel van de regio invulling kan geven aan de transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen.

Door besluitvorming over de RES 1.0 ontstaat duidelijkheid over het te volgen proces om te komen regionaal uitvoeringsprogramma. Van belang hierbij is ook het proces dat moet leiden tot een Regionale Structuur Warmte, waarbij partijen op regionaalniveau samenwerken aan efficiënte inzet van duurzame warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie. De transitievisies warmte van de gemeenten moeten de input leveren voor deze Regionale Structuur Warmte (en andersom).

De RES is geen integraal afwegingskader in de zin van ruimtelijk beleid, maar een voornemen waar aan betrokken partijen zich committeren. Het gaat over te maken ruimtelijke keuzes; 'waar zijn zonne- en windenergieprojecten wenselijk en onder welke voorwaarden? Deze integrale afweging wordt gemaakt in het proces van de lokale omgevingsvisie en plannen. Het borgen van de RES in de omgevingsvisie en plannen is daarom een aandachtspunt. Op deze wijze bepaalt elke gemeente zelf waar welke maatregelen genomen worden.

Om de mogelijkheden voor energie-opwek in de zoekgebieden te onderzoeken is participatie vereist. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken (in de geest van de Omgevingswet). Uitgangspunt hierbij is dat de lokale samenleving ook moet kunnen profiteren van de opbrengsten. De gemeente streeft er in het kader van draagvlak naar dat 50% van de duurzame energie die nieuw wordt opgewekt, in lokaal eigendom is, zodat de inwoners van Gemeente Aalsmeer (financieel) kunnen profiteren van de ontwikkelingen. Dit is als ambitie ook vastgelegd in het Klimaatakkoord.

Alle omliggende gemeenten hebben via De RES NHZ of de RES van aangrenzende gemeenten in Zuid-Holland gebieden aangewezen voor opwek van zonne- en of windenergie. De verdere uitwerking van de invulling van zoekgebieden in aangrenzende gemeenten wordt gevolgd en wanneer van belang wordt het college (en de raad?) tijdig geïnformeerd en of geadviseerd over relevante ontwikkelingen. Denk hierbij aan ontwikkelingen in gemeente Uithoorn, Kaag en Braassem, Haarlemmermeer, etc. Het uitwerken van de mogelijkheden voor energie-opwek in zoekgebied Zuiderlegmeer Polder wordt in samenwerking met gemeente Uithoorn uitgevoerd.

Kanttekeningen

De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van de zoekgebieden worden de komende jaren verder onderzocht. Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen. Er kunnen ook zoekgebieden bijkomen. De praktijk zal uitwijzen welke zoekgebieden haalbaar zijn. Daarom wordt de RES elke 2 jaar geëvalueerd en geactualiseerd. De provincie Noord-Holland heeft een regierol in het bijhouden van de data, ter ondersteuning van de monitoring van de voortgang van de uitvoering. Samenwerkingsafspraken over data en monitoring worden uitgewerkt in het regionale uitvoeringsprogramma.

De mate waarin energie-opwek in de benoemde zoekgebieden wordt gerealiseerd is mede afhankelijk van daadwerkelijke investeringen door inwoners en bedrijven (de markt). Om investeringen in energie-opwek lokaal te verder te stimuleren wordt aanvullend beleid ontwikkeld voor verschillende thema's en doelgroepen, bijvoorbeeld door zonne-energie op grote daken te stimuleren. Aandachtspunt daarbij is lokale financiéle participatie in energieopwek projecten te stimuleren en het streven naar 50% lokaal eigendom.

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van alle energieopwek, de warmtetransitie en grote ruimtelijke ontwikkelingen. De net-impactanalyse van de netbeheerder concludeert dat er aandacht nodig is voor de locaties van nieuwe energie-opwek (nabij de vraag) en dat het aanbod van RES-regio Noord-Holland Zuid voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren. Samenwerking met de netbeheerders (Liander en Stedin) is van belang. Vanwege de recent afgekondigde netcongestie in een omvangrijk deel van gemeente Aalsmeer is de afstemming over actuele ontwikkelingen met de netbeheerder geintensiveerd en wordt gewerkt aan een methode om mogelijke knelpunten eerder te signaleren en deze proberen te voorkomen.

Het nader onderzoeken van de mogelijkheden voor energieopwek in de zoekgebieden van Aalsmeer na vaststelling van de RES 1.0 zal personele consequenties hebben. Het is nog niet in kaart gebracht wat deze consequenties precies zullen inhouden.

Financiën

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHZ is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage voor de periode 2019, 2020 en de eerste helft van 2021. Nu de RES 1.0 de besluitvormingsprocedure ingaat, loopt de bestaande opdracht van de huidige programmaorganisatie af. In de periode tussen 9 juli 2021 (opleveren RES 1.0) en begin 2022 (duidelijkheid over rijksbijdrage voor continuering RES-proces) gaat het werk aan de RES door. Ondersteuning vanuit het programma is ook in deze periode gewenst. Daarvoor wordt samen met de provincie een overbruggingsplan voor de activiteiten in 2021 opgesteld.

Voor de uitvoering van de RES zijn vooral de gemeenten aan zet (o.a. borging in (omgevings-)beleid, vergunningverlening, lokale initiatieven faciliteren). Dit vraagt extra middelen en capaciteit. De extra uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord (waar de RES een onderdeel van is) voor gemeenten komen landelijk neer op circa € 600 miljoen per jaar. Een besluit over een rijksbijdrage hiervoor is aan een nieuw kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht.

Een besluit over de inrichting van de uitvoeringsorganisatie RES is mede afhankelijk van het beschikbaar komen van de rijksbijdrage.

Communicatie

De website en nieuwsbrief van de RES-regio Noord-Holland Zuid (https://energieregionhz.nl) zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, transparant en volledig. Op LinkedIn en Twitter zijn artikelen (interviews), verslagen van bijeenkomsten, relevante ontwikkelingen en voorbeelden gedeeld.

Het persbericht vanuit de energieregio NHZ over de RES NHZ 1.0 is als bijlage aan dit voorstel toegevoegd.

Procedure

De RES 1.0 wordt uiterlijk op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, door de Stuurgroep RES NHZ aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van mogelijk ingediende moties en/of amendementen, uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevings-vergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening uiterlijk in 2025.

Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van Aalsmeer

Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden, in de kaart van de RES-viewer verwerkt en ook in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

Daarnaast wordt er voorstel gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma 2021-2024, waarvoor na de zomer input bij u wordt opgehaald. In het regionaal uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd:

- regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
  - De uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind.
  - De uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.
- afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0
- afspraken m.b.t. data en monitoring
- afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget

Het college heeft Stuurgroep RES NHZ de opdracht gegeven om een voorstel voor een uitvoeringsprogramma op te stellen, waarvoor na de zomer 2021 input wordt opgehaald bij de volksvertegenwoordigers. Besluitvorming vindt eind 2021 plaats. Afhankelijk van de vorm en inhoud is dit een college- of raadsbesluit.

Bijlagen

- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0
- Net impactanalyse Liander
- Machtiging wethouder Thijs Kroese (gemeente Purmerend)
- Regionaal Persbericht RES NHZ 1.0

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer, vast te stellen en mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;
2. De RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Aalsmeer aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
   a. De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWH hernieuwbare energie in 2030;
   b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daar voor als uitgangspunt te hanteren.De RES 1.0 als resultaat.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van : - 8 JUL 2021

De griffier,

b/a

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Muller, Carin

Van: Matheijsen, Onno
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 15:35
Aan: Muller, Carin
Onderwerp: vragen vragenkwartier raad 8 juli 2021

Hoi Carin,

Zie onderstaand de vragen van de fractie Absoluut Aalsmeer voor het Vragenkwartier van morgenavond. Wil jij ze uitzetten s.v.p.?

Geachte leden van het College,

Sinds de mededeling van wethouder Kabout in raadsvergadering van 15 april over het laten vervallen van de duiker in de oksel van het verlengende surfstrand heeft deze aanpassing op het Definitief Ontwerp de aandacht van de fractie van Absoluut Aalsmeer.
Nu heeft zich op 25 juni jl. helaas de situatie zich voorgedaan dat er blauwalg is geconstateerd in de kom van het surfeiland en de gemeente niets anders kon doen dan het advies van Rijnland op te volgen om per direct een negatief zwemadvies af te geven in verband met de volksgezondheid. Dit keer heeft het college wel het advies van het Hoogheemraadschap Rijnland opgevolgd. Het advies van het Hoogheemraadschap om een brede doorstroming te realiseren is echter niet opgevolgd.
De blauwalg heeft zich nu heel vroeg in het seizoen geopenbaard bij het Waterfront, dat juist wordt opgeknapt om de inwoners van Aalsmeer daar te laten recreëren. Dit belooft weinig goeds voor de komende maanden wanneer de temperaturen oplopen. Op grond daarvan heeft de fractie van Absoluut Aalsmeer de volgende vragen:

1) *Wat vindt het college van de situatie dat er zo snel blauwalg is ontstaan in het zwemwater van het Waterfront?*
2) *Op basis van de beantwoording van de schriftelijke vragen van Absoluut Aalsmeer en de toegezonden informatie is het onduidelijk waarom het college tot de keuze is gekomen geen doorstroommogelijkheden te realiseren in de oksel van de verlengde pier. In de brief is zowel een positief effect te lezen van een doorstroomopening als een negatief effect. Wat heeft voor het college de doorslag gegeven om geen doorstroommogelijkheid te realiseren in de oksel van de verlengde pier?*
3) *Het zou zonde zijn als er niet meer gezwommen kan worden bij het Surfeiland bij mooi weer: hoe gaat het college voorkomen dat er deze zomer opnieuw zwemverboden voor het Waterfront worden uitgevaardigd vanwege blauwalg?*
4) *Is het college voornemens om een structurele oplossing aan te dragen zodat er zonder belemmeringen genoten kan worden van het Waterfront?*

Met vriendelijke groet,

drs. O.F. (Onno) Matheijsen
Raadsadviseur/plv. griffier Aalsmeer
Tel. 06 44566183